

Bundel - Raadsvergadering van 14 juni 2022

Agenda bijlagen

Afdoening toezeggingen vanuit de Voorbespreking d.d. 31 mei 2022

- 1 Opening en mededelingen
*De voorzitter nodigt u uit tot het bijwonen van de openbare vergadering van de gemeenteraad die gehouden wordt op dinsdag 14 juni, aanvang 19.30 uur.
De vergadering wordt uitgezonden vanuit de Raadzaal van het gemeentehuis van Buren, De Wetering 1 te Maurik. De agenda en alle bijbehorende stukken zijn door raads- en collegeleden digitaal in te zien via iBabs. Het publiek kan de stukken inzien via [www.buren.nl/De gemeente/Gemeenteraad/Agenda en vergaderstukken](http://www.buren.nl/De_gemeente/Gemeenteraad/Agenda_en_vergaderstukken).
De vergadering wordt uitgezonden via [www.buren.nl/De gemeente/live-uitzendingen](http://www.buren.nl/De_gemeente/live-uitzendingen).*
- 2 Vaststelling agenda raadsvergadering
*De raad wordt voorgesteld de agenda van vandaag vast te stellen. Aanvullend worden er twee mededelingen gedaan:
1. Wij beginnen deze vergadering met besprekingsstukken i.t.t. we gebruikelijk zijn: dan behandelen we eerst de hamerstukken alvorens we de besprekingsstukken gaan behandelen. Gezien het feit dat we agendapunt 6.1. 'Toetreding Werkzaam Rivierenland tot de coöperatie CIRTEX' niet eerder kunnen behandelen dan dat het besluit 'Voorgenomen besluit tot oprichting coöperatie CIRTEX U.A. voor AVRI' (agendapunt 5.2.) is genomen.
2. De fractie van de VVD heeft een motie vreemd voorbereid over 'Wateroverlast in de Brinkstraat in Lienden' en heeft aangegeven deze in te willen dienen. Wanneer deze voldoende wordt ondersteund, stel ik voor om deze te agenderen als agendapunt 8a.*
- 3 Vaststelling besluitenlijst gemeenteraad
De raad wordt voorgesteld de besluitenlijsten van de raadsvergaderingen van 24 mei en 7 juni vast te stellen.
Concept Besluitenlijst Raadsvergadering 24 mei 2022
Concept Besluitenlijst Raadsvergadering 7 juni 2022
- 4 Vragenkwartier
De heer S. van Alfen (Gemeentebelangen) heeft vragen aangekondigd over de aanpak van de stikstof problematiek en de mogelijke gevolgen voor onze gemeente/de regio.
- 5 B-STUKKEN (BESPREEKSTUKKEN)
- 5.1 Vaststellen Omgevingsvisie
*De raad wordt voorgesteld in te stemmen met de omgevingsvisie. Met de omgevingswet wordt er voor gezorgd dat inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisatie zicht krijgen welke ontwikkelingen in de toekomst gewenst zijn en voldoen we aan de vereisten van de omgevingswet. We leggen onze doelen voor de toekomst vast en kunnen meer sturen op die doelen en minder op de regels. In de omgevingsvisie kiezen we voor zes speerpunten:
1. Evenwichtige groei;
2. Gezonde en veilige leefomgeving;
3. Sterke voorzieningen;
4. Werken aan kwaliteit;
5. Naar een multifunctioneel buitengebied;
6. Een duurzame toekomst.*
Dossier 2279 voorblad
Raadsvoorstel Vaststellen Omgevingsvisie
Raadsbesluit Vaststellen Omgevingsvisie
Omgevingsvisie Gemeente Buren
Reactienota Zienswijzen Omgevingsvisie Buren DEEL 1
Reactienota Zienswijzen Omgevingsvisie Buren DEEL2
Beantwoording technische vragen m.b.t. agendapunt 'Vaststellen Omgevingsvisie'
20220522 Brief advies Tree Centre Opheusden (TCO) n.a.v. reactie zienswijze Omgevingsvisie
20220523 Getekende brief van Beusichem Leeft aan alle fracties - verzoek om amendementen met betrekking tot ontwerp Omgevingsvisie
20220530 Stichting Milieuwerkgroep Buren - Onvolledigheden in recente versie van de omgevingsvisie
20220602 Stichting Milieuwerkgroep Buren - Verzoek tot het aanbrengen wijzigingen bij het vaststellen van de omgevingsvisie

20220609 Dhr. M. Klumper - Verzoek amendement met betrekking Omgevingsvisie

20220613 Brief Lingezone ondernemers 5.1 Vaststellen Omgevingsvisie en aanpassingen voor recreatie en toerisme

Amendement A1 - Gemeentebelangen e.a. over Monitoring en Evaluatie

Amendement A2 - PvdA-GroenLinks e.a. over Industriële activiteiten

Amendement A4 - Partij voor de Dieren e.a. over Bouwlagen - aangepaste versie

Amendement A5 - Partij voor de Dieren e.a. over Duurzaam

Amendement A6 - Partij voor de Dieren e.a. over Fruitlogistiek

Amendement A7 - Partij voor de Dieren e.a. over Laanboomteelt

Amendement A8 - Partij voor de Dieren e.a. over Recreatie

Amendement A9 - Partij voor de Dieren over Veehouderij

Amendement A10 - D66 over Hergebruik landbouw bedrijfsgebouwen

Motie M1 - Agendapunt 5.1. - D66 e.a. m.b.t. Uiterwaarden - aangepaste versie

5.2

Voorgenomen besluit tot oprichting coöperatie CIRTEX U.A. voor AVRI

De algemeen besturen (AB) van de publieke gemeenschappelijke regelingen (GR) van Avri en Werkzaam Rivierenland willen - samen met het private kringloopbedrijf 2Switch - een textielsorteercentrum op te richten, hierna genoemd CIRTEX. Het oprichten van CIRTEX in Rivierenland is een belangrijke eerste stap met als uiteindelijke doel om tot een circulaire textielketen in de regio te komen. Hiermee wordt uitvoering gegeven aan strategische thema's van GR-Avri. De eerste vier CIRTEX-jaren kunnen gezien worden als een pilot, waarbij er vanaf het vierde jaar sprake is van een verwacht positief exploitatieresultaat. De GR-Avri zal een lening verstrekken van € 350.000,- voor de investering van de inrichting. Reeds toegekende subsidies versterken de businesscase CIRTEX en stelt in staat het voorziene tekort in de beginjaren terugdringen. De gemeenteraad wordt in de gelegenheid gesteld een zienswijze te geven op het voorgenomen besluit van de GR-Avri tot (deelname aan de) oprichting van de coöperatie CIRTEX U.A.

Dossier 2183 voorblad

Raadsvoorstel Zienswijze op voorgenomen besluit tot oprichting coöperatie CIRTEX U.A.

Raadsbesluit Zienswijze op voorgenomen besluit tot oprichting coöperatie CIRTEX U.A.

Bijlage 1: Zienswijzebrief gemeente Buren aan AVRI

Bijlage 2: Aanbiedingsbrief Avri aan gemeenteraden

Bijlage 3: Samenvatting DB voorstellen

Bijlage 4: Bedrijfsplan CIRTEX

Bijlage 5: Bericht na toekenning subsidie

Bijlage 6: Advies Poelmann

Bijlage 7: Presentatie CIRTEX

Bijlage 8: Flyer CIRTEX

Beantwoording technische vragen m.b.t. agendapunt 'Voorgenomen besluit tot oprichting coöperatie CIRTEX U.A. voor AVRI'

Motie M2 - Partij voor de Dieren e.a. over CIRTEX

6

A-STUKKEN (HAMERSTUKKEN)

6.1

Toetreding Werkzaam Rivierenland tot de coöperatie CIRTEX

De Avri, Werkzaam Rivierenland en kringloopwinkels 2Switch willen samen het Circulair Textielcentrum Rivierenland oprichten: de coöperatie CIRTEX. Het doel is om gebruikt textiel in te zamelen en te sorteren. Om het daarna weer te verkopen of te gebruiken om er wat nieuws van te maken. De gemeente Buren loopt vanuit haar deelname in de GR Werkzaam geen financieel risico. Het college vraagt de raad om Werkzaam toestemming te geven om toe te treden tot CIRTEX.

Dossier 2268 voorblad

Raadsvoorstel Toetreding Werkzaam Rivierenland tot de coöperatie CIRTEX

Bijlage 1: Raadsbesluit Toetreding Werkzaam Rivierenland tot de coöperatie CIRTEX

Bijlage 2: Brief besluit gemeenteraad Buren aan de voorzitter van het DB GR Werkzaam Rivierenland.docx

Bijlage 3: Brief Werkzaam van 16-12-2021 aan raden met verzoek zienswijze

Bijlage 4: CIRTEX bedrijfsplan

Bijlage 5: CIRTEX folder

Bijlage 6: Bericht Werkzaam toekenning subsidie door Provincie Gelderland

6.2

Zienswijze begroting en jaarrekening GR Avri

De GR Avri heeft de concept begroting 2023 en jaarrekening 2021 voorgelegd aan de deelnemende gemeenten. De gemeenteraad heeft de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen op de begroting en jaarrekening van de gemeenschappelijke regeling. Door het indienen van een zienswijze op de begroting en jaarrekening kan de gemeente Buren kenbaar maken wat de wensen zijn ten aanzien van het te voeren beleid van de gemeenschappelijke regeling

Dossier 2267 voorblad

Raadsvoorstel Zienswijze begroting en jaarrekening GR Avri

Raadsbesluit Zienswijze begroting en jaarrekening GR Avri

Avri aanbiedingsbrief

Avri begroting 2023

Avri jaarrekening 2021

Zienswijze gemeente Buren

Zienswijzenota (bij kadernota 2023)

Beantwoording technische vragen m.b.t. agendapunt 'Zienswijze begroting en jaarrekening GR Avri'

6.3

Zienswijze GR VRGZ jaarrekening 2021 begroting 2023

De VRGZ heeft de concept begroting 2023 en jaarrekening 2021 voorgelegd aan de deelnemende gemeenten. De gemeenteraad heeft de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen op de begroting en jaarrekening van de gemeenschappelijke regeling. Door het indienen van een zienswijze op de begroting en jaarrekening kan de gemeente Buren kenbaar maken wat de wensen zijn ten aanzien van het te voeren beleid van de gemeenschappelijke regeling.

Dossier 2262 voorblad

Raadsvoorstel Zienswijze GR VRGZ jaarrekening 2021 begroting 2023

Bijlage 1: Raadsbesluit zienswijze GR VRGZ jaarrekening 2021 begroting 2023

Bijlage 2: Raadsbrief zienswijze rekening en begroting definitief.pdf

Bijlage 3: Begroting 2023 VRGZ v1.0.pdf

Bijlage 4: Jaarstukken 2021 VRGZ v1.0.pdf

Bijlage 5: Reacties gemeenten op Kaderbrief 2023.pdf

Bijlage 6: Infographic quickscan Berenschot definitief.pdf

Bijlage 7: Concept Zienswijze GR VRGZ jaarrekening 2021 begroting 2023

Beantwoording technische vragen m.b.t. agendapunt 'Zienswijze GR VRGZ jaarrekening 2021 begroting 2023'

6.4

Zienswijze begroting 2023 en jaarrekening 2021 GR Werkzaak Rivierenland

De gemeenschappelijke regeling (GR) Werkzaak Rivierenland vraagt de raad om een zienswijze uit te brengen op haar begroting 2023 en haar jaarrekening 2021. De inhoud van beide documenten zijn reden om een positieve zienswijze in te dienen. Het college vraagt de raad een positieve zienswijze in te dienen op zowel de begroting 2023 als de jaarrekening 2021 van GR Werkzaak Rivierenland.

Dossier 2270 voorblad

Raadsvoorstel Zienswijze begroting 2023 en jaarrekening 2021 GR Werkzaak Rivierenland

Raadsbesluit Zienswijze begroting 2023 en jaarrekening 2021 GR Werkzaak Rivierenland

Zienswijzebrief besluit zienswijzen aan secretaris van het DB GR Werkzaak Rivierenland

Aanbiedingsbrief begroting 2023

Concept begroting 2023

Aanbiedingsbrief jaarstukken 2021

Concept jaarrekening 2021

Accountantsverslag 2021

Controleverklaring accountant 2021

Beantwoording technische vragen m.b.t. agendapunt 'Zienswijze begroting 2023 en jaarrekening 2021 GR Werkzaak Rivierenland'

6.5

Zienswijze GGD Gelderland-Zuid Begroting '23 & Jaarstukken '21

Op 31 maart 2022 heeft de GGD Gelderland-Zuid de jaarrekening 2021 en de concept begroting 2023 inclusief begrotingswijziging 2022 voorgelegd aan de deelnemende gemeenten. De gemeenteraad heeft de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen op de jaarrekening en begroting van de gemeenschappelijke regeling GGD GZ. Door het indienen van een zienswijze op de begroting en jaarrekening kan de gemeente Buren kenbaar maken wat de wensen zijn ten aanzien van het te voeren beleid van de gemeenschappelijke regeling GGD Gelderland-Zuid.

Dossier 2271 voorblad

Raadsvoorstel zienswijze Jaarstukken '21 en Begroting '23 (incl. begrotingswijziging '22) GGD Gelderland-Zuid

Raadsbesluit zienswijze Jaarstukken '21 en Begroting '23 (incl. begrotingswijzigingen '22) GGD Gelderland-Zuid

Aanbiedingsbrief concept jaarrekening en jaarverslag 2021 GGD Gelderland Zuid

bestuursversie jaarverslag 2021 GGD Gelderland-Zuid DEF.pdf

Aanbiedingsbrief begroting 2023

Begroting 2023

Rapport adviesfunctie jaarstukken 2021 en begroting 2023 GGD GZ

Zienswijze GR GGD GZ jaarrekening 2021 & begroting 2023

6.6 Zienswijze jaarrekening 2021 en begroting 2023 ODR

De gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Rivierenland (ODR) heeft de concept begroting 2023 en jaarrekening 2021 voorgelegd aan de deelnemende gemeenten. De gemeenteraad heeft de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen op de begroting en jaarrekening van de GR. Door het indienen van een zienswijze op de begroting en jaarrekening kan de gemeente Buren kenbaar maken wat de wensen zijn ten aanzien van het te voeren beleid van de GR. De gemeente kan een positieve zienswijze geven op de begroting 2023 en jaarrekening 2021. Van het voordeel op de jaarrekening 2021 wordt € 100.000 beschikbaar gesteld als dekking voor de frictiekosten als gevolg van de organisatie ontwikkeling en het restant ter hoogte € 307.881 uit te keren aan de deelnemers conform voorgestelde verdeling. Hiervan ontvangt Buren een teruggave van € 44.290.

Dossier 2254 voorblad

Raadsvoorstel

Bijlage 1: Raadsbesluit

Bijlage 2: Aanbiedingsbrief ODR

Bijlage 3: Begroting 2023 ODR

Bijlage 4: Overzicht reactie zienswijzen Kaderbrief 2023 ODR

Bijlage 5: Jaarrekening 2021 ODR.pdf

Bijlage 6: Accountantsverslag 2021 ODR

Bijlage 7: Conceptvoorstel AB Resultaatbestemming jaarrekening 2021 ODR

Bijlage 8: Zienswijzebrief gemeente Buren ODR

Beantwoording technische vragen m.b.t. agendapunt 'Zienswijze jaarrekening 2021 en begroting 2023 ODR'

6.7 Zienswijze jaarrekening 2021 en begroting 2023 Regio Rivierenland

De Regio Rivierenland heeft de concept begroting 2023 en jaarrekening 2021 voorgelegd aan de deelnemende gemeenten. De gemeenteraad heeft de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen op de begroting en jaarrekening van de gemeenschappelijke regeling. Door het indienen van een zienswijze op de begroting en jaarrekening kan de gemeente Buren kenbaar maken wat de wensen zijn ten aanzien van het te voeren beleid van de GR. In de zienswijze maken we kenbaar dat de gegeven reactie op de ingediende zienswijze op de kaderbrief duidelijk is. De gemeente Buren geeft een positieve zienswijze op de begroting 2023. Daarnaast kan worden ingestemd met het uitkeren van het restant rekeningresultaat over 2021 aan de deelnemende gemeenten. Tot slot maken we onze zorgen kenbaar over de financiën rondom het inkoopbureau.

Dossier 2255 voorblad

Raadsvoorstel Zienswijze begroting 2023 en jaarrekening 2021 Regio Rivierenland

Bijlage 1: Raadsbesluit

Bijlage 2: Aanbiedingsbrief begroting 2023 Regio Rivierenland

Bijlage 3: Begroting 2023 Regio Rivierenland

Bijlage 4: Aanbiedingsbrief jaarrekening 2021 Regio Rivierenland

Bijlage 5: Jaarrekening 2021 Regio Rivierenland

Bijlage 6: Zienswijzebrief gemeente Buren

6.8 Jaarrekening 2021 en Begroting 2023 Regionaal Archief Rivierenland

Het Regionaal Archief Rivierenland heeft de concept begroting 2023 en jaarrekening 2021 voorgelegd aan de deelnemende gemeenten. De gemeenteraad heeft de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen op de begroting en jaarrekening van de gemeenschappelijke regeling. Door het indienen van een zienswijze op de begroting en jaarrekening kan de gemeente Buren kenbaar maken wat de wensen zijn ten aanzien van het te voeren beleid van de GR. De gemeenteraad wordt gevraagd in te stemmen met een positieve zienswijze op de begroting 2023, waarbij een kanttekening wordt geplaatst t.a.v. een mogelijke toekomstige claim op de gelden die de gemeente Buren ontvangt in het kader van de uitvoering van de Wet Open Overheid. Daarnaast wordt voorgesteld om over de jaarrekening 2021 een positieve zienswijze uit te brengen waarbij wordt ingestemd met het uitkeren van het restant rekeningresultaat over 2021 aan de deelnemende gemeenten.

Dossier 2261 voorblad

Raadsvoorstel jaarstukken RAR

Raadsbesluit jaarstukken RAR

Bijlage 1: Zienswijze brief RAR

Bijlage 2: Aanbiedingsbrief begroting 2023

Bijlage 3: Aanbiedingsbrief jaarrekening 2021

Bijlage 4: Begroting 2023

Bijlage 5: Jaarrekening 2021

Beantwoording technische vragen m.b.t. agendapunt 'Jaarrekening 2021 en Begroting 2023 Regionaal Archief Rivierenland'

6.9 Benoeming vertegenwoordigers gemeenschappelijke regeling Avri

Bij het aantreden van het nieuwe college moet de gemeentelijke vertegenwoordiging voor de verbonden partijen worden geregeld. De benoeming van vertegenwoordigers voor de Avri is een bevoegdheid van de raad en wordt geregeld met dit voorstel.

Dossier 2327 voorblad

Raadsvoorstel Benoeming vertegenwoordigers gemeenschappelijke regeling Avri

Raadsbesluit Benoeming vertegenwoordigers gemeenschappelijke regeling Avri

7 INFORMATIE-UITWISSELING

7.a Informatie-uitwisseling over niet geagendeerde agendapunten

7.b Vragen aan voorzitters werkgroepen/forums

7.c Terugkoppeling regionale samenwerking/VNG-commissie raadsleden en griffiers

8 MOTIE VREEMD AAN DE ORDE VAN DE DAG

8.a Motie vreemd VVD m.b.t. wateroverlast Lienden

Er is door de VVD een motie vreemd aan de orde van de dag aangekondigd over de wateroverlast in de Brinkstraat in Lienden.

Motie M3 - Agendapunt 8a - Motie vreemd VVD m.b.t. wateroverlast Lienden

9 Sluiting

Afdoening toezeggingen vanuit de Voorbespreking d.d. 31 mei 2022

Agendapunt 4.2. Voorgenomen besluit tot oprichting coöperatie CIRTEX U.A. voor AVRI

Portefeuillehouder: J.P. Neven
Domein: Ruimte
Ambtelijke ondersteuning: Hans (H.) Luiten
Contractmanager IBOR-taken / Afval (accounthouder Avri)

Fractie:	Toezegging:	Afdoening toezegging:
GB	Toezegging:	Antwoord:
W.T. van Laar	Wethouder J.P. Neven zegt toe om samen met raadslid W.T. van Laar (Gemeentebelangen) op (werk)bezoek te gaan bij CIRTEX en zal hierover een terugkoppeling geven aan de gemeenteraad.	-

Agendapunt 4.7. Zienswijze jaarrekening 2021 en begroting 2023 ODR

Portefeuillehouder: J.P. Neven
Domein: Bedrijfsvoering
Ambtelijke ondersteuning: R. (Ruben) Morshuis, coördinator verbonden partijen

Fractie:	Toezegging:	Afdoening toezegging:
GB	Toezegging:	Antwoord:
P.A. Molleman	Wethouder P.A.J.M. van de Hurk zegt toe dat hij schriftelijk een antwoord zal geven op de vraag m.b.t. de frictiekosten.	Aan de ODR is gevraagd een nadere toelichting op de te geven op de te verwachten frictiekosten. De ODR geeft aan dat de frictiekosten los staan van de extra kosten voor de invoering van de Omgevingswet. De frictiekosten zullen naar verwachting in de personele sfeer liggen. In de beslisnota over de resultaatbestemming staat een nadere toelichting op de te verwachten frictiekosten door de organisatieontwikkeling (zie bijlage 7 bij het raadsvoorstel). In de bestuursrapportage 2022 van de ODR zal over de voortgang worden gerapporteerd.
P.A. Molleman	Wethouder P.A.J.M. van de Hurk zegt toe dat hij schriftelijk een antwoord zal geven op de vraag van raadslid P.A. Molleman (GB) wat wel en niet van een moderne organisatie mag worden verwacht bij de invoering van andere werkprocessen.	De gemeente Buren is als opdrachtgever en eigenaar van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Rivierenland (ODR) samen de andere deelnemende gemeenten in de regio Rivierenland verantwoordelijk voor het functioneren van de omgevingsdienst. We mogen van de ODR verwachten dat de organisatie inspeelt op belangrijke opgaven zoals de nieuwe Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb). De ODR heeft aangegeven dat hier een organisatieverandering voor nodig is. Deze verandering is door het dagelijks bestuur van de ODR geaccordeerd. De gemeente moet in staat zijn om te controleren of de kosten die worden gemaakt voor de organisatieverandering doelmatig zijn. De ODR zal in bestuursrapportage 2022 rapporteren over de voortgang van de organisatieverandering. De vraag van de heer Molleman sluit aan bij het verzoek van de heer Zaaijer tijdens voorbespreking van 31 mei 2022. De heer Zaaijer heeft het verzoek gedaan om in overleg met de agendacommissie te onderzoeken of er een bijeenkomst kan worden georganiseerd over de controlerende rol van de raad ten aanzien van de ODR. De ambtelijk organisatie zal binnenkort met de griffie overleggen over het organiseren van een bijeenkomst.

Agendapunt 4.8. Zienswijze jaarrekening 2021 en begroting 2023 Regio Rivierenland

Portefeuillehouder: J.P.M. Meijers
Domein: Bedrijfsvoering
Ambtelijke ondersteuning: R. (Ruben) Morshuis, coördinator verbonden partijen

Fractie:	Toezegging:	Afdoening toezegging:
GB	Toezegging:	Antwoord:
C. v. Verseveld	Portefeuillehouder J.P.M. Meijers zegt toe na te gaan of het accountantsverslag voor de raadsvergadering van 14 juni a.s. er zal zijn en zal dit terugkoppelen aan de gemeenteraad.	Zowel ambtelijk als bestuurlijk is bij de Regio Rivierenland aangegeven dat de gemeente Buren zo snel mogelijk de accountantsverslag wil ontvangen. De accountant van de Regio Rivierenland heeft de accountantsverslag nog niet bij de Regio Rivierenland opgeleverd. Naar verwachting is de accountantsverklaring begin volgende week klaar. Zodra de accountantsverklaring binnen is wordt de raad hiervan op de hoogte gesteld en toegevoegd aan het agendapunt van de raadsvergadering.
C. v. Verseveld	De burgemeester zegt toe de volgende vragen schriftelijk te zullen beantwoorden: - Waarom neemt de begroting van de gemeenschappelijke regeling toe terwijl er de afgelopen jaren sprake was van een batig saldo? - Heeft dit effect op de gemeentelijke begroting?	Het voordeel op programma 1 (Regionale samenwerking) komt voort uit minder uitgaven voor Lobby & Branding en daarmee samenhangende activiteiten. Daarnaast was er sprake van lagere uitvoeringskosten (o.a. salarislasten). De bijdrage voor programma 1 zijn gebaseerd op een vaste bijdrage op basis van het inwoneraantal. Het voordeel voor de gemeente Buren op programma 1 bedraagt voor 2021 € 8.993. Het voordeel op programma 2 (Contract gestuurde dienstverlening) is de som van het voor- of nadeel van de verschillende contract gestuurde dienstverleningsonderdelen. De gemeentelijke bijdrage aan deze programma's is voornamelijk op basis van vraag, oftewel output-financiering. Een uitgebreide toelichting van het resultaat van 2021 is in de jaarstukken opgenomen bij de toelichting op het overzicht van baten en lasten op de pagina's 44 t/m 59. In totaal stijgt de gemeentelijke bijdrage in 2023 ten opzichte van de begroting 2022 met € 62.000. Dit is een stijging van de gemeentelijke bijdrage ten opzichte van de begroting 2022 met 2,70%, en dat is net iets lager dan het percentage van de geraamde stijging van de salariskosten van 2,75% uit de kaderbrief van de programmabegroting 2023. De stijging is grotendeels het gevolg van reguliere indexering. In de meerjarenbegroting van de gemeente Buren hebben we voor programma 1

		voor 2023 begroot € 252.036, de bijdrage kan worden bijgesteld naar € 247.995. Dat betekent een voordeel op de meerjarenbegroting van € 4.041. Het weerstandsratio van de Regio Rivierenland is in 2023 1.0. Dat betekent dat de GR in staat is eventuele financiële risico's zelf op te vangen. Een stijging van de kosten betekent een verhoging van de gemeentelijke bijdrage. Met deze stijging is rekening gehouden in de meerjarenbegroting. Het positieve saldo op de jaarrekening wordt (voor een deel) teruggestort aan de deelnemende gemeenten.
--	--	--

Agendapunt 4.10. Jaarrekening 2021 en Begroting 2023 Regionaal Archief Rivierenland

Portefeuillehouder: K.A. Maier
 Domein: Dienstverlening
 Ambtelijke ondersteuning: Diny Maasbach-Verbeek, Procesmanager digitalisering en processen

Fractie:	Toezegging:	Afdoening toezegging:
GB	Toezegging:	Antwoord:
C. v. Verseveld	De burgemeester zegt toe de volgende vragen schriftelijk te zullen beantwoorden: - Waarom neemt de begroting van de gemeenschappelijke regeling toe terwijl er de afgelopen jaren sprake was van een batig saldo? - Heeft dit effect op de gemeentelijke begroting?	De bijdrage voor de begroting 2023 bedraagt € 11,17 per inwoner. Een stijging t.o.v. 2022 van 1,63%. Deze stijging is het gevolg van de gebruikelijke indexering. In de meerjarenraming is sprake van een lichte verlaging van de bijdrage per inwoner t.o.v. de vastgestelde begroting 2022 en meerjarenraming 2023-2025. De komende jaren zijn investeringen voorzien op het gebied van ICT i.v.m. vervanging en vernieuwing apparatuur en infrastructuur. Daarnaast is er extra geld nodig voor digitaliseringsprojecten t.b.v. het wegwerken van achterstanden. Een stijging van de kosten betekent een verhoging van de gemeentelijke bijdrage. Het positieve saldo op de jaarrekening wordt (voor een deel) teruggestort aan de deelnemende gemeenten



Besluitenlijst Raadsvergadering

Datum	24-05-2022
Tijd	19:30 - 21:21
Locatie	Raadzaal
Voorzitter	J.P.M. Meijers
Griffier	J.J. Rochat
Aanwezigen	S. van Alfen, D.J. Bult, G. van Droffelaar, H. Hoek, G.J. Keller, L.M. de Koning, W.T. van Laar, P.A. Molleman, G.J.D. van Zetten (Gemeentebelangen Buren) C. van de Bijl, C. de Lange, H. Zaaijer (PCG) J.K. van Blijderveen, I.P. Tetteroo-Baldinger, H.N. van Vierssen (VVD Buren) M.A. Arentz J. Marringa (PvdA-GroenLinks) M. Bettink-Pierik, P.D.J. van Dijk (CDA Buren) E.A. Schlösser (D66) J. de Jonge (Partij voor de Dieren)
Afwezig	-
Portefeuillehouders	P.A.J.M. van den Hurk, K.A. Maier, J.P. Neven, H.N.G. Wiendels

1 **Opening en mededelingen**

Besluit:

De voorzitter opent om 19.30 uur de vergadering.

Toelichting:

Er zijn 20 raadsleden aanwezig. We hebben geen afmelding ontvangen.

- De heer S. van Alfen (Gemeentebelangen) komt iets later.

2 **Vaststelling agenda raadsvergadering**

De raad wordt voorgesteld de agenda van vandaag vast te stellen.

Besluit:

De agenda wordt zonder wijziging vastgesteld.

Toelichting:

Dhr. S. van Alfen (Gemeentebelangen) zal als formateur aan het einde van de vergadering, bij agendapunt 7a, een update geven over de formatie.

3 **Vaststelling besluitenlijst gemeenteraad**

De raad wordt voorgesteld de besluitenlijst van de raadsvergadering van 26 april vast te stellen.

Besluit:

De besluitenlijst van de gemeenteraadsvergadering van 26 april 2022 wordt zonder wijzigingen vastgesteld.



4 Vragenkwartier

De volgende vraag is aangemeld:

Mevrouw E. Schlösser (D66) stelt vragen n.a.v. het 'Onderzoek naar veren in Gelderland'.

Wethouder N. Wiendels heeft de 3 vragen beantwoord.

5 A-STUKKEN (HAMERSTUKKEN)

5.1 Omgevingsvergunning GRO Tielsestraat 54

Initiatiefnemer wil de bestaande bedrijfsbebouwing op het perceel aan de Tielsestraat 54 in Maurik slopen en hiervoor in de plaats twee nieuwe gebouwen bouwen. Met de sloop van de bestaande bedrijfsbebouwing zal de huidige varkenshouderij verdwijnen. De nieuwe gebouwen zullen gebruikt worden voor het stallen van trekkers en machines ten behoeve van dienstverlening voor de landbouw, het bedrijfsmatig houden van tien paarden, en opslag voor een aannemersbedrijf. Om dit te realiseren is een omgevingsvergunning aangevraagd. Deze omgevingsvergunning kan alleen verleend worden als de raad een verklaring van geen bedenkingen (vvgb) afgeeft. Het college vraagt de raad in te stemmen met de ontwerp omgevingsvergunning en ontwerp vvgb.

Besluit:

Het besluit is unaniem zonder stemming (bij hamerslag).

Toelichting:

Dhr. J. de Jonge (Partij voor de Dieren) geeft een stemverklaring: "Een varkenshouderij verdwijnt. De PvdD juicht dat uiteraard toe; dat er nog maar vele zullen volgen. Wat ons wel zorgen baart, is het bedrijfsmatig houden van 10 paarden waarover gesproken wordt. Kunnen deze dieren zoveel mogelijk hun natuurlijk gedrag vertonen? Zal er bijvoorbeeld sprake zijn van groepshuisvesting i.p.v. de afzonderlijke kleine hokjes die we nu nog veel te vaak zien. Krijgen ze de beschikking over een vrije uitloop naar buiten? Helaas kunnen we daar als gemeente geen eisen aan stellen en moeten we het beste er maar van hopen."

6 B-STUKKEN (BESPREEKSTUKKEN)

6.1 Energiepark Echteld-Lienden

Provincie Gelderland heeft aan de gemeenteraad van Buren gevraagd om een uitspraak te doen over het principeverzoek voor de realisatie van Energiepark Echteld - Lienden. De raad besluit om geen medewerking te verlenen aan het principeverzoek. Dit is conform het Raadsbesluit RES1.0 na amendering d.d. 17 juni 2021, waarbij wordt afgezien van het plaatsen van additionele windmolens in Buren.

Mevr. E.A. Schlösser (D66) dient, mede namens de fracties van PvdA-GroenLinks en Partij voor de Dieren amendement A1 in, waarin is gevraagd om besispunt 1 als volgt aan te passen: "Medewerking te verlenen aan het principeverzoek voor het Energiepark Echteld-Lienden."

Besluit:

Amendement A1 is met 4 stemmen voor (D66, PvdA-GroenLinks en Partij voor de Dieren) en 17 stemmen (Gemeentebelangen, PCG, VVD, CDA) tegen verworpen.



Dhr. G.J.D. van Zetten (Gemeentebelangen) dient, mede namens PCG, amendement A2 in, waarin wordt gevraagd beslispunt 2 en 3 in het voorgelegde raadsbesluit te laten vervallen.

Besluit:

Amendement A2 is met 17 stemmen voor (Gemeentebelangen, PCG, VVD, CDA) en 4 stemmen tegen (D66, PvdA-GroenLinks en Partij voor de Dieren) aangenomen.

Geamendeerd besluit:

1. Geen medewerking te verlenen aan het principeverzoek voor Energiepark Echteld-Lienden conform het raadsbesluit RES1.0 na amendering d.d. 17 juni 2021.

Besluit:

Het geamendeerde raadsbesluit is met 17 stemmen voor (Gemeentebelangen, PCG, VVD, CDA) en 4 stemmen tegen (D66, PvdA-GroenLinks en Partij voor de Dieren) aangenomen.

Een stemverklaring wordt gegeven door de volgende leden:

- Mevr. M. Bettink-Pierik (CDA) - "Het CDA stemt in met het dictum van amendement 2 maar de wijze waarop tot deze beslissing gekomen wordt in het amendement, staat het CDA niet achter. We vermijden op deze manier het indienen van nog een ander amendement door op deze manier wel in te stemmen".
- Dhr. W.T. van Laar (Gemeentebelangen) - "De Betuwe, mijn geboortegrond. Ik zal er alles aan doen om er geen groot windveld van Nederland van te maken."

Dhr. J.K. van Blijderveen (VVD) dient motie M1, waarin het college wordt verzocht om: "Alles te doen wat in haar vermogen ligt om de realisatie van het principeverzoek te voorkomen."

Besluit:

Motie M1 is met 17 stemmen voor (VVD, Gemeentebelangen, PCG, CDA) en 4 stemmen tegen (D66, PvdA-GroenLinks en Partij voor de Dieren) aangenomen.

Toelichting:

Vanaf 20.05 uur neemt dhr. S. van Alfen (Gemeentebelangen) deel aan de vergadering en vanaf dat moment zijn er 21 leden aanwezig. Voor het geamendeerde besluit stemmen 17 leden (de fracties van Gemeentebelangen, PCG, VVD en CDA), 4 leden stemmen tegen (de fracties van PvdA-GroenLinks, D66 en Partij voor de Dieren).

6.2

Benoeming leden specifieke commissies en functies

De gemeenteraad heeft een aantal commissies en functies in het leven geroepen, die voorbereidend werk doen op enkele specifieke terreinen. Door de raadswissel (verkiezingen) dient de bemensing van die hulptroepen opnieuw te worden ingeregeld. Dit besluit voorziet daarin.

Besluit:

1. Artikel 3, lid 3 van het Reglement van Orde 2019 als volgt aan te passen: de agendacommissie bestaat uit 3 raadsleden en de voorzitter van de gemeenteraad. De vicevoorzitter van de raad is technisch voorzitter van de agendacommissie. De griffier of diens plaatsvervanger is in elke vergadering van de agendacommissie aanwezig.



2. De griffier opdracht te geven bij de eerstvolgende algehele wijziging van het Reglement van Orde dit bovenstaande raadsbesluit (1) daarin te verwerken.
3. Voor de werkgeverscommissie zijn de volgende kandidaten benoemd als lid: G.J. Keller (GB), G.J.D. van Zetten (GB), H.N. van Vierssen (VVD) en mevr. E.A. Schlösser (D66).
4. Voor de auditcommissie zijn de volgende kandidaten benoemd als lid: L.M. de Koning (GB), C.de Lange (PCG), J.K. van Blijderveen (VVD), J.G. Marringa (PvdA-GrL).
5. Voor de agendacommissie zijn de volgende kandidaten benoemd als lid: S. van Alfen (GB), P.D.J. van Dijk (CDA) en mevr. M.A. Arentz (PvdA-GrL).
6. Voor de pool van voorzitters Voorbespreking zijn de volgende kandidaten benoemd als voorzitter: S. van Alfen (GB), G.J.D. van Zetten (GB), G. van Droffelaar (GB), H. Zaaijer (PCG), C. de Lange (PCG) en J.G. Marringa (PvdA-GrL).
7. Als BOV-lid bij Regionale Archief Rivierenland is benoemd: H.N. van Vierssen (VVD).
8. Als lid van Regionale Agendacommissie GR Rivierenland is benoemd: G. van Droffelaar (GB).

Toelichting:

Uitkomst na telling van de schriftelijk uitgebrachte stemmen: 21 stemmen voor het besluit. Hierbij wenst dhr. C. de Lange (PCG) als aantekening opgenomen te hebben dat hij geacht wordt tegen beslispoint 1 te hebben gestemd.

6.3 Verordening op de Vertrouwenscommissie 2022

De gemeenteraad is op zoek naar een nieuwe burgemeester. Daarvoor is een speciale raadscommissie (=vertrouwenscommissie) met raadsleden nodig, die de opdracht krijgt om een aanbeveling tot benoeming van de burgemeester voor te bereiden.

Besluit:

De verordening is unaniem vastgesteld en de vertrouwenscommissie ingesteld.

6.4 Aanwijzing plaatsvervangend griffier van de gemeente Buren

Na vertrek van de vorige raadsadviseur is Dhr. D.J. Weststrate aangenomen als nieuwe raadsadviseur voor de gemeenteraad. Hij wordt tevens plaatsvervangend griffier. Om formeel de griffier te mogen vervangen bij vergaderingen en stukken te mogen ondertekenen dient de gemeenteraad een aanwijzingsbesluit te nemen.

Besluit:

Uitkomst na telling van de schriftelijk uitgebrachte stemmen: 21 stemmen voor het besluit. Daarmee is dhr. D.J. Weststrate aangewezen als plaatsvervangend griffier

7 INFORMATIE-UITWISSELING

7.a Informatie-uitwisseling over niet geagendeerde agendapunten

De formateur, dhr. S. van Alfen, meldt de laatste stand van zaken rondom de realisering van het nieuwe bestuursakkoord en vorming van het nieuwe college.

Besluit:

Geen



7.b Vragen aan voorzitters werkgroepen/forums

Besluit:

Geen

7.c Terugkoppeling regionale samenwerking/VNG-commissie raadsleden en griffiers

Besluit:

Geen

8 Sluiting

Besluit:

De voorzitter sluit de vergadering om 21.21 uur.

Vastgesteld in de openbare vergadering van 14 juni 2022

de griffier,

de voorzitter,

J.J. Rochat

J.P.M. Meijers



Besluitenlijst Raadsvergadering

Datum	07-06-2022
Tijd	19:30 - 21:13
Locatie	Raadzaal
Voorzitter	J.P.M. Meijers
Plv. Griffier	D.J. Weststrate
Aanwezigen	S. van Alfen, D.J. Bult, G. van Droffelaar, H. Hoek, G.J. Keller, L.M. de Koning, W.T. van Laar, P.A. Molleman, G.J.D. van Zetten (Gemeentebelangen Buren) C. van de Bijl, C. de Lange, H. Zaaijer (PCG) J.K. van Blijderveen, I.P. Tetteroo-Baldinger, H.N. van Vierssen (VVD Buren) M.A. Arentz J. Marringa (PvdA-GroenLinks) M. Bettink-Pierik (t/m agendapunt 3.2.), W. van Blijderveen (v.a. agendapunt 3.3.), P.D.J. van Dijk (CDA Buren) E.A. Schlösser (D66)
Afwezig	J. de Jonge (Partij voor de Dieren)
Portefeuillehouders	M.E. de Bas, M. Bettink-Pierik, K.A. Maier, J.P. Neven (vanaf agendapunt 3.3.)
Toelichting	Dit is een bijzondere raadsvergadering, die volledig in het teken staat van het nieuwe coalitieakkoord, de benoeming van de wethouders en de opvolging/toelating van een raadslid en een burgerraadslid.

1 Opening en mededelingen

Besluit:

De voorzitter opent om 19.30 uur de vergadering.

Toelichting:

Bij de opening van de vergadering zijn 20 raadsleden aanwezig. Er is een afmelding ontvangen van dhr. J. de Jonge (Partij voor de Dieren).

2 Vaststelling agenda raadsvergadering

Dit is een bijzondere raadsvergadering, die volledig in het teken staat van het nieuwe coalitieakkoord, de benoeming van de wethouders en de opvolging/toelating van een raadslid en een burgerraadslid. Daarom is dit niet een gebruikelijke raadsagenda met de gebruikelijke standaardagendapunten. De eerstvolgende reguliere raadsvergadering is weer op 14 juni a.s. De raad wordt voorgesteld de agenda van vandaag als voorgesteld vast te stellen.

Besluit:

De agenda wordt zonder wijziging vastgesteld.



3 **B-STUKKEN (BESPREEKSTUKKEN)**

Gemeentebelangen Buren, PCG Buren en CDA Buren hebben de afgelopen weken gesprekken gevoerd om te komen tot een nieuwe coalitie en een coalitieakkoord. Het resultaat hiervan is vastgelegd in het coalitieakkoord gemeente Buren 2022-2026 en draagt de titel 'Samen voor het Buren van morgen'. De gesprekken hebben ook geleid tot de vorming van een nieuw college. Hiervoor worden vier wethouders voorgedragen, met een bezetting van 3,7 FTE.

3.1 **Coalitieakkoord 'Samen voor het Buren van morgen 2022-2026'**

Na de gemeenteraadsverkiezingen en het informatieproces overlegden Gemeentebelangen Buren, PCG Buren en CDA Buren om te komen tot een gedragen coalitie. Het resultaat, een bestuursakkoord voor 2022-2026, wordt vanavond gepresenteerd en ter stemming aan de gemeenteraad voorgelegd.

Besluit:

1. In te stemmen met het coalitieakkoord 'Samen voor het Buren van morgen 2022-2026' van Gemeentebelangen Buren, PCG en CDA.
2. In te stemmen met de volgende extra budgetten voor 2022 en deze in de begroting te verwerken via de 2e Burap 2022:
 - a. Accounthouder ODR € 12.000,-;
 - b. Formatie 2e gemeentelijke BOA € 20.000,-;
 - c. Uitbreiding formatie sociaal domein € 31.000,-;
 - d. Integraal sport- en gezondheidsbeleid en actualiseren speeltuinenbeleid € 50.000,-;
3. Het aantal fte wethouders vast te stellen op 3,7 formatieplaats en de kosten (€ 30.000,-) te verwerken in de begroting via de 2e Burap 2022.

Toelichting:

De beslispunten 1, 2 en 3 van het voorliggende raadsbesluit zijn unaniem genomen.

3.2 **Benoeming wethouders**

De drie formerende partijen dragen hun kandidaten voor om als wethouder het coalitieakkoord uit te voeren en de gemeente te besturen. De gemeenteraad benoemt de kandidaten vervolgens tot wethouder.

Besluit:

4. Overeenkomstig lid 1 van art. 6 Reglement van Orde gemeenteraad Buren (2019) een commissie voor de geloofsbrieven in te stellen, bestaande 3 raadsleden, te weten mevr. E.A. Schlösser men de heren H.N. van Vierssen en J.G. Marringa.
5. Te benoemen tot wethouder:
 - a. de heer K.A. Maier; 1 fte;
 - b. mevrouw E.M. de Bas; 0,9 fte;
 - c. de heer J.P. Neven; 1 fte;
 - d. mevrouw M. Bettink-Pierik; 0,8 fte.
6. Vanaf de datum van benoeming, 7 juni 2022, de wethouders J.P. Neven en E.M. de Bas, voor de duur van een jaar (van 7 juni 2022 tot en met 6 juni 2023) ontheffing te geven van het vereiste van ingezetenschap volgens artikel 36a lid 2 van de Gemeentewet.



Toelichting:

De beslispunten 4, 5 en 6 van het voorliggende raadsbesluit zijn unaniem genomen.

3.3 Opvolging, toelating en installatie nieuwe raadslid

Wethouderskandidaat Mevr. M. Bettink-Pierik (CDA) geeft bij benoeming als wethouder haar raadszetel op. Voor de vrijgekomen zetel wordt een nieuwe raadslid geïnstalleerd. In dit geval zal dhr. W. van Blijderveen worden geïnstalleerd als nieuw raadslid voor het CDA.

Besluit:

7. Toe te laten als raadslid, de heer W. van Blijderveen (CDA) als opvolger van mevr. M. Bettink-Pierik, die is benoemd tot wethouder van de gemeente Buren.

Toelichting:

Beslispunt 7 van het voorliggende raadsbesluit is unaniem genomen.

3.4 Benoeming en installatie nieuwe burgerraadslid

Als burgerraadsleden tot raadslid benoemd worden, kan een fractie een nieuwe fractievolger laten benoemen. Burgerraadsleden ondersteunen de gekozen raadsleden in hun raadswerk. Zo kunnen zij mee debatteren in de Voorbesprekingen, maar hebben geen stemrecht in de raadsvergadering.

Besluit:

1. Toe te laten als burgerraadslid, dhr. A. van der Sluijs (CDA).

4 Sluiting

Aansluitend aan deze vergadering wordt in de foyer een drankje geschonken, er bestaat dan gelegenheid om elkaar te feliciteren.

Besluit:

De voorzitter sluit om 21.13 uur de vergadering.

Vastgesteld in de openbare vergadering van 14 juni 2022,

de griffier,

de voorzitter,

J.J. Rochat

J.P.M. Meijers



Raadsvergadering

Dossiernummer	2279
Extern Zaak ID	Z.041335
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	14 juni 2022
Agendapunt	5.1
Titel	Vaststellen Omgevingsvisie
Organisatieonderdeel	Domein Ruimte
Eigenaar	Goodijk, R.
Portefeuillehouder	P.A.J.M. van den Hurk

Bijlagen
Raadsvoorstel Vaststellen Omgevingsvisie
Raadsbesluit Vaststellen Omgevingsvisie
Omgevingsvisie Gemeente Buren
Reactienota Zienswijzen Omgevingsvisie Buren DEEL 1
Reactienota Zienswijzen Omgevingsvisie Buren DEEL2
Beantwoording technische vragen m.b.t. agendapunt 'Vaststellen Omgevingsvisie'
20220522 Brief advies Tree Centre Opheusden (TCO) n.a.v. reactie zienswijze Omgevingsvisie
20220523 Getekende brief van Beusichem Leeft aan alle fracties – verzoek om amendementen met betrekking tot ontwerp Omgevingsvisie
20220530 Stichting Milieuwerkgroep Buren – Onvolledigheden in recente versie van de omgevingsvisie
20220602 Stichting Milieuwerkgroep Buren – Verzoek tot het aanbrengen wijzigingen bij het vaststellen van de omgevingsvisie
20220609 Dhr. M. Klumper – Verzoek amendement met betrekking Omgevingsvisie
20220613 Brief Lingezone ondernemers 5.1 Vaststellen Omgevingsvisie en aanpassingen voor recreatie en toerisme
Amendement A1 – Gemeentebelangen e.a. over Monitoring en Evaluatie
Amendement A2 – PvdA-GroenLinks e.a. over Industriële activiteiten
Amendement A4 – Partij voor de Dieren e.a. over Bouwlagen – aangepaste versie
Amendement A5 – Partij voor de Dieren e.a. over Duurzaam
Amendement A6 – Partij voor de Dieren e.a. over Fruitlogistiek
Amendement A7 – Partij voor de Dieren e.a. over Laanboomteelt



Amendement A8 – Partij voor de Dieren e.a. over Recreatie
Amendement A9 – Partij voor de Dieren over Veehouderij
Amendement A10 – D66 over Hergebruik landbouw bedrijfsgebouwen
Motie M1 – Agendapunt 5.1. – D66 e.a. m.b.t. Uiterwaarden – aangepaste versie

Geagendeerd	Vergaderdatum
Collegevergadering	10 mei 2022
Agendacommissie	18 mei 2022
Voorbespreking I	31 mei 2022
Raadsvergadering	14 juni 2022

Toelichting

De raad wordt voorgesteld in te stemmen met de omgevingsvisie. Met de omgevingswet wordt er voor gezorgd dat inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisatie zicht krijgen welke ontwikkelingen in de toekomst

gewenst zijn en voldoen we aan de vereisten van de omgevingswet. We leggen onze doelen voor de toekomst vast en kunnen meer sturen op die doelen en minder op de regels. In de omgevingsvisie kiezen we voor zes speerpunten:

1. Evenwichtige groei;
2. Gezonde en veilige leefomgeving;
3. Sterke voorzieningen;
4. Werken aan kwaliteit;
5. Naar een multifunctioneel buitengebied;
6. Een duurzame toekomst.

Voorgesteld besluit

1. De omgevingsvisie gemeente Buren vast te stellen, waarbij de volgende speerpunten centraal staan:

- 1.1 Evenwichtige groei;
- 1.2 Gezonde en veilige leefomgeving;
- 1.3 Sterke voorzieningen;
- 1.4 Werken aan kwaliteit;
- 1.5 Naar een multifunctioneel buitengebied;
- 1.6 Een duurzame toekomst.

Besluit



1. De omgevingsvisie gemeente Buren vast te stellen, waarbij de volgende speerpunten centraal staan:

- 1.1 Evenwichtige groei;
- 1.2 Gezonde en veilige leefomgeving;
- 1.3 Sterke voorzieningen;
- 1.4 Werken aan kwaliteit;
- 1.5 Naar een multifunctioneel buitengebied;
- 1.6 Een duurzame toekomst.

2. Er vindt jaarlijks monitoring en evaluatie plaats van de visie. Dit kan leiden tot aanscherping c.q. bijstelling van de visie. De eerste evaluatie vindt plaats per 1 januari 2023. Daarnaast zal minimaal vierjaarlijks een integrale herijking plaatsvinden. De werkwijze hiervoor zal verder worden uitgewerkt in een nog op te stellen monitoringsplan.

3. Voor de begeleiding van de monitoring en evaluatie wordt voor de duur van de huidige raadsperiode een werkgroep samengesteld, bestaande uit een delegatie van het college van burgemeester en wethouders en een delegatie van de gemeenteraad.

Toelichting

Het geamendeerde raadsbesluit wordt genomen met 19 stemmen voor en 1 stem (fractie Partij voor de Dieren) tegen.

Datum vergadering gemeenteraad	Voorstelnummer
14 juni 2022	D.118964 Z.041335

Voorstel ingebracht door R. Goodijk
Portefeuillehouder Andre van den Hurk
Begrotingsprogramma en 1. Wonen, werk en recreatie,
taakveld 8.1 Ruimtelijke Ordening

Onderwerp Vaststellen Omgevingsvisie

Voorgesteld besluit

- 1. De omgevingsvisie gemeente Buren vast te stellen, waarbij de volgende speerpunten centraal staan:**
 - 1.1 Evenwichtige groei;**
 - 1.2 Gezonde en veilige leefomgeving;**
 - 1.3 Sterke voorzieningen;**
 - 1.4 Werken aan kwaliteit;**
 - 1.5 Naar een multifunctioneel buitengebied;**
 - 1.6 Een duurzame toekomst.**
- 2. De reactienota met de reacties op de zienswijzen vast te stellen.**

Samenvatting van het voorstel

We stellen voor de omgevingsvisie vast te stellen. Daarmee willen we er voor zorgen dat inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisatie zicht krijgen welke ontwikkelingen in de toekomst gewenst zijn. Ook voldoen we aan de vereisten van de omgevingswet. We leggen onze doelen voor de toekomst vast en kunnen meer sturen op die doelen en minder op de regels. In de omgevingsvisie kiezen we voor zes speerpunten:

1. Evenwichtige groei;
2. Gezonde en veilige leefomgeving;
3. Sterke voorzieningen;
4. Werken aan kwaliteit;
5. Naar een multifunctioneel buitengebied;
6. Een duurzame toekomst.

HOOFDLIJNEN

1. Inleiding

Op 1 januari 2023 treedt de omgevingswet in werking. Onder de omgevingswet kent de gemeente een viertal nieuwe ruimtelijke instrumenten om sturing te geven aan ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving. Een van de instrumenten is de omgevingsvisie. In de omgevingsvisie legt de gemeente haar (strategische) ambities voor de lange termijn vast voor de fysieke leefomgeving. Er heeft een uitgebreid participatietraject plaatsgevonden. Daarnaast hebben bijna 130 inwoners een zienswijze ingediend.

2. Doel / meetbaar effect

We willen voldoen aan de wettelijke verplichting om een omgevingsvisie als instrument op te stellen. Met de omgevingsvisie leggen we ook een basis voor het opstellen van een omgevingsplan. Inhoudelijk willen we met de omgevingsvisie bijdragen aan een samenhangende

ontwikkeling in de fysieke leefomgeving en een oplossing bieden voor vraagstukken die op ons afkomen.

3. Argumenten

1.1.1 *We willen de sociale cohesie in alle dorpen sterk houden door te kiezen voor een evenwichtige groei*

De komende jaren ligt er een flinke bouwopgave om de woningbehoefte vanuit onze gemeente en (enige) woningdruk van buitenaf op te kunnen vangen. Tegelijk kennen we een verandering van de bevolkingssamenstelling met meer ouderen en minder gezinnen. Om de vergrijzing op te kunnen vangen hebben inwoners elkaar nodig om zoveel mogelijk zelfredzaam en/of samenredzaam te zijn. Om de sociale cohesie te blijven ondersteunen is een goede mix aan inwoners belangrijk. Met een evenwichtige groei zal elke kern naar behoefte kunnen groeien en passende huisvesting voor meerdere doelgroepen kunnen realiseren.

1.1.2 *We willen een gezonde en veilige omgeving voor onze inwoners waarbij we gezond gedrag stimuleren en waarbij we inspelen op klimaatverandering.*

We zetten in op een gezonde leefomgeving om (sociale en fysieke) gezondheidsklachten te verminderen, de gezondheidszorg binnen onze gemeente goed te houden, de groeiende groep ouderen langer in een goede gezondheid te laten leven en in te spelen op veranderingen in het klimaat. We willen vol inzetten op het stimuleren van gezond gedrag, zodat de groeiende groep ouderen langer fit, in goede gezondheid en zelfstandig kunnen leven. De langere droge en warme periodes, die we als gevolg van klimaatverandering steeds vaker zullen meemaken geeft gezondheidsrisico's bij een aantal doelgroepen. In onze fysieke ruimte kunnen we veel doen om gezond gedrag te bevorderen, een prettig woonomgeving te maken en in te spelen op deze warmere periodes.

1.1.3 *We willen de leefkwaliteit en sociale cohesie in de dorpen sterk houden door in te zetten op sterke voorzieningen*

We zetten in op een sterk aanbod aan voorzieningen voor de lange termijn, om zo de leefkwaliteit te versterken. Met sterke voorzieningen kiezen we voor voorzieningen, die laagdrempelig zijn en bijdragen aan de sociale cohesie enerzijds en voor hoogwaardige voorzieningen met een groot bereik anderzijds. Met dit speerpunt geven we aandacht aan de veranderende samenstelling van de bevolking en de veranderende wensen in de samenleving. Onze hoofdkeuze is dat we binnen het vermogen en de invloed van de gemeente voorzieningen laten meeveranderen met deze veranderingen in de samenleving. Voor voorzieningen met een dorpsoverstijgend bereik (of die afhankelijk zijn van een dorpsoverstijgend bereik) wijzen we vier centrumdorpen aan, waar deze gebundeld worden.

Zo werken we toe naar een netwerk van dorpen die elkaar aanvullen. De sterkste voorziening op de beste plek en een optimaal aanbod voor de gemeente als geheel.

1.1.4 *We willen de kwaliteit van natuur en landschap ondersteunen en versterken om zo bij te dragen aan de kwaliteit van leven voor de huidige en toekomstige generaties.*

Wij kiezen voor het bewaren van ons typische rivierenlandschap in al haar verscheidenheid. We zetten de tijd niet stil en geven ook ruimte aan (economische) dynamiek, maar deze dynamiek moet passen bij de kenmerken van het landschap en hier waar mogelijk aan bijdragen. Het bewaren van ons landschap gaat niet vanzelf, het heeft aandacht nodig en nieuwe impulsen. Daarom is de basis van onze visie op het landschap: werken aan kwaliteit. Zo zetten we in op het verfraaien van het landschap, het verbinden van natuurgebieden, vasthouden van water en beschermen van ons erfgoed. Met werken aan kwaliteit dragen we bij aan een duurzame toekomst en een aantrekkelijk buitengebied.

1.1.5 *We willen een vitaal landelijk gebied blijven door in te zetten op mix aan functies en voorkomen van leegstand van vrijkomende bebouwing.*

We hebben in Nederland afgelopen decennia toegewerkt naar een sterkere scheiding van functies. Landbouw, natuur, recreatie en bedrijven hebben hun eigen afgebakende gebieden gekregen. De diversiteit aan inwoners, ondernemers, de veranderingen in de agrarische sector (met vrijkomende agrarische erven), maar ook ontwikkelingen rondom de (afnemende)biodiversiteit en klimaatverandering vragen echter om een integrale

benadering. We zien bovendien nieuwe ruimtevragen en ook vrijkomende locaties die we nuttig willen inzetten. Daarom hebben we een buitengebied nodig waar functies rekening met elkaar houden of elkaar versterken, multifunctionele gebieden dus.

1.1.6 *We willen de impact op ons milieu verkleinen en onze leefomgeving schoner en gezonder maken om zo bij te dragen aan de kwaliteit van leven voor de huidige en toekomstige generaties.*

We zetten in op een duurzame toekomst, om zo de impact op ons milieu te verkleinen en onze leefomgeving schoner en gezonder te maken. Met een duurzame toekomst kiezen we voor een mix aan middelen, zodat we de ambities uit de regionale energie strategie kunnen halen en tegelijk ons landschap kunnen beschermen tegen grote veranderingen. We willen energie opwekken doormiddel van zonnepanelen. In eerste plaats op daken van bedrijven en woningen. Daarnaast zullen we ook in ons buitengebied energie moeten opwekken om de ambities te halen. Hierbij staat de kwaliteit van het landschap voorop. Daarnaast zetten we in op het besparen van energie. We kiezen ook om ons voetspoor op de planeet te verkleinen, zodat we geen afval meer produceren en een circulaire gemeente worden.

4. Kanttekeningen

1.1. *De vaststelling van de omgevingsvisie kan te hoge verwachtingen wekken dat allerlei nieuwe ontwikkelingen mogelijk zijn.*

De omgevingsvisie geeft de gemeente de mogelijkheid meer te sturen op doelen en minder op regels. Dat kan de indruk wekken dat er veel mogelijk is. Tegelijk is er voor concrete initiatieven een planologische toets uit het bestemmingsplan nodig. Om de verwachtingen te managen is de status van de omgevingsvisie uitgebreid toegelicht.

1.2. *Er zijn veel zienswijzen binnengekomen van inwoners tegen een onderdeel van de omgevingsvisie.*

Er heeft een uitgebreid participatieproces plaatsgevonden. Veel wensen van inwoners zijn in de omgevingsvisie verwerkt. In februari heeft een uitlegavond plaatsgevonden, waarbij inwoners een toelichting is gegeven op de inhoud van de omgevingsvisie en hoe met hun zienswijze is omgegaan. Inwoners die het niet eens zijn met de reactie op hun zienswijze. De raad heeft dus uitgebreid kennis kunnen nemen van de binnengekomen zienswijzen.

TOELICHTING EN UITVOERING

5. Financiën

Vaststelling van de omgevingsvisie leidt niet tot een aanpassing van de begroting.

6. Communicatie

Na vaststelling van de Omgevingsvisie publiceren we deze op www.ruimtelijkeplannen.nl en de website van de gemeente.

7. Uitvoering en planning

- Planning

We sturen de stukken naar de agendacommissie van 18 mei 2022 met het verzoek deze te agenderen voor de raad van 14 juni 2022.

- Evaluatie

De doelen en ambities van de gemeente worden periodiek geëvalueerd. Als dat leidt tot de noodzaak van aanpassing van de visie, maken we daarvoor een nieuw voorstel.

8. Participatie

In 2019 startten we met het opstellen van de omgevingsvisie. De gemeenteraad heeft tevoren bepaald dat het opstellen van de omgevingsvisie in nauwe samenspraak met de samenleving dient plaats te vinden. In de eerste fase van het opstellen van de visie heeft een uitgebreide

dorpenronde plaatsgevonden en interviews met maatschappelijke partijen. In de tweede fase, de ideeënfase, hebben online bijeenkomsten en een internetenquête plaatsgevonden. Op basis van de ideeën die in deze bijeenkomsten zijn getoetst, bedacht en aangescherpt is de concept omgevingsvisie opgesteld. In de derde fase zijn enkele fysieke en digitale bijeenkomsten georganiseerd voor inwoners en maatschappelijke organisaties en vond een bustour plaats langs de grotere plaatsen in de gemeente. Na deze participatieronde is de ontwerp omgevingsvisie opgesteld, die zes weken ter inzage heeft gelegen.

In februari 2022 heeft een informatie avond plaatsgevonden om inwoners nogmaals te informeren over de inhoud van de visie en de wijze waarop met de zienswijzen omgegaan wordt.

9. Duurzaamheid

De omgevingsvisie bevat de doelen en ambities van de gemeente ten aanzien van duurzaamheid en de hoofdlijnen van het beleid. De omgevingsvisie vormt het kader voor de uitvoeringsprogramma's voor duurzaamheid.

Bijlagen:

Raadsbesluit

ontwerp-omgevingsvisie

Reactienota deel I (algemeen deel met meest voorkomende zienswijzen) en II (deel met de individuele reacties op alle zienswijzen)

Inlichtingen bij:

Naam

R. Goodijk

Domein

Datum vergadering gemeenteraad	Voorstelnummer	Besluitnummer
14 juni 2022	D.118964	D.118961 Z.041335

Onderwerp Vaststellen Omgevingsvisie

De Gemeenteraad van Buren;

Gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders d.d.10 mei 2022;

besluit:

1. De omgevingsvisie gemeente Buren vast te stellen, waarbij de volgende speerpunten centraal staan:
 1. Evenwichtige groei;
 2. Gezonde en veilige leefomgeving;
 3. Sterke voorzieningen;
 4. Werken aan kwaliteit;
 5. Naar een multifunctioneel buitengebied;
 6. Een duurzame toekomst.
2. De Reactienota met de reacties van het college op de zienswijzen vast te stellen.

Vastgesteld in de openbare vergadering van 14 juni 2022,

De griffier,

De voorzitter,

J.J. Rochat

J.P.M. Meijers



los stad om land



Omgevingsvisie | Gemeente Buren

Laatst gewijzigd: 11/05/2022

LOS stadomland B.V.
Nieuwe Linie 1-3, 5264 PJ Vught

Tel: 073 - 7113770
info@losstadomland.nl
www.losstadomland.nl

Inhoudsopgave

1	Onze ambities	4
2	Algemene toelichting omgevingsvisies	8
3	Uitgangspunten	12
4	Visie op thema's	42
5	Visie op de kernen	112



1 Onze ambities

1.1 Algemeen

Voor u ligt de omgevingsvisie van de gemeente Buren, de integrale strategische visie voor de lange termijn voor de fysieke leefomgeving. Met deze visie zetten we een koers uit voor de lange termijn. Een koers waarmee we antwoord geven op de dynamiek in onze samenleving en de trends die op ons afkomen. Maar ook een koers die de kwaliteiten en kenmerken, die van oudsher bij ons horen, en die we al lange tijd beschermen, behoudt. Zo staan we niet stil, maar groeien en ontwikkelen we ons heel bewust. Waar gaan we wonen, werken en recreëren? Waar gaan we natuur en landschap ontwikkelen en wat willen we beschermen voor de toekomst? En hoe verdelen we de rollen tussen gemeente, inwoners en organisaties?

1.2 Wat is ons vertrekpunt?

De gemeente Buren is een afwisselende plattelandsgemeente met alle bijzondere kenmerken van het Nederlandse rivierenlandschap en de Betuwe in het bijzonder. We hebben een hele centrale ligging in het land, maar liggen toch in de luwte van de dynamische wereld van de randstad en de snelwegen. Goed bereikbaar via de kennisas A2 en de logistieke as A15, en toch alle rust en ruimte. Hierbinnen liggen 15 levendige kernen met een betrokken gemeenschap en sterk sociaal leven. Een gebied met veel kenmerken, waarden en normen van vroeger uit, maar ook ruimte voor ondernemerschap en initiatief. Veel mensen voelen zich verbonden en willen blijven wonen in ‘hun’ dorp, maar we zien ook nieuwkomers, die zich snel thuis kunnen voelen. We zijn een gemeente in balans, een balans tussen oud en nieuw, wonen en werken, landschap en landbouw.

1.3 Op naar een nieuwe balans

Uit het hele proces rond het opstellen van deze omgevingsvisie blijkt dat de meeste inwoners deze balans willen doortrekken. We willen Buren zoals we dat al heel lang kennen, maar ook meegroeien met veranderingen in de samenleving. We willen kwaliteiten en de sociale kracht in onze kernen koesteren en tegelijk ruimte geven aan nieuwe wensen in de samenleving. We willen dus in balans blijven, maar wel met een nieuwe balans. En dat is het uitgangspunt geworden van onze omgevingsvisie:

“Buren, op naar een nieuwe balans”.

In de visie hebben we telkens gewogen tussen de belangen en wensen uit de gemeente en ontwikkelingen van buitenaf, zodat we in de toekomst nog steeds een typerend rivierenlandschap hebben waar het prettig leven en goed ondernemen is. Om dit te bereiken hebben we 5 speerpunten uitgewerkt voor ons beleid op de fysieke leefomgeving.



1.4 Speerpunt 1: Evenwichtige groei

We kiezen voor een evenwichtige groei van onze kernen. De komende jaren ligt er een flinke bouwopgave om de woningbehoefte vanuit onze gemeente en (enige) woningdruk van buitenaf op te kunnen vangen. Tegelijk kennen we een verandering van de bevolkingssamenstelling met meer ouderen en minder gezinnen. Om de vergrijzing op te kunnen vangen hebben inwoners elkaar nodig. We zijn zoveel mogelijk zelfredzaam en/of samenredzaam. Daarom zetten we de sociale cohesie in onze dorpen centraal in onze keuzes en benutten we de woningbouw om een goede mix aan inwoners in de dorpen te kunnen houden. Waar mogelijk zetten we ons in om ook niet – of verminderd zelfredzame mensen beter deel te laten uitmaken van de samenleving.

Met een evenwichtige groei zal elke kern naar behoefte kunnen groeien, de behoefte aan woningen of aan ruimte voor bedrijvigheid. Evenwichtige groei betekent ook voortbouwen op de kenmerkende ruimtelijke structuren die passen bij de identiteit en historische groei van onze kernen en die bijdragen aan het groene, open karakter die hoort bij het leven op het platteland. Ook zoeken we evenwicht in woningtypen en bouwstijlen. Geen grote wijken met standaard woningen, maar variatie en geleidelijke groei. Tenslotte hoort bij evenwichtige groei ook ruimte voor bedrijvigheid, ondernemerschap en eigen initiatief passend bij de kernen.

1.5 Speerpunt 2: Gezonde en veilige leefomgeving

We zetten in op een gezonde leefomgeving om (sociale en fysieke) gezondheidsklachten te verminderen, de gezondheidszorg binnen onze gemeente goed te houden, de groeiende groep ouderen langer in een goede gezondheid te laten leven en in te spelen op veranderingen in het klimaat. We willen op allerlei gezondheidsaspecten graag minimaal op het landelijk gemiddelde scoren en liefst daarboven. En daar ligt onze opgave. We willen vol inzetten op het stimuleren van gezond gedrag, zodat de groeiende groep ouderen langer fit, in goede gezondheid en zelfstandig kunnen leven. De langere droge en warme periodes, die we als gevolg van klimaatverandering steeds vaker zullen meemaken geeft gezondheidsrisico's bij een aantal doelgroepen. In onze fysieke ruimte kunnen we veel doen om gezond gedrag te bevorderen, een prettig woonomgeving te maken en in te spelen op deze warmere periodes.

1.6 Speerpunt 3: Sterke voorzieningen

We zetten in op een sterk aanbod aan voorzieningen voor de lange termijn, om zo de leefkwaliteit te versterken. Met sterke voorzieningen kiezen we voor voorzieningen, die laagdrempelig zijn en bijdragen aan de sociale cohesie enerzijds en voor hoogwaardige voorzieningen met een groot bereik anderzijds. Met dit speerpunt geven we aandacht aan de veranderende samenstelling van de bevolking en de veranderende wensen in de samenleving. Onze hoofdkeuze is dat we binnen het vermogen en de invloed van de gemeente voorzieningen laten meeveranderen met deze veranderingen in de samenleving. We zetten in op

een minimaal aanbod aan voorzieningen per kern. We willen dit doen, omdat de sociale cohesie in kernen deels is opgebouwd rond voorzieningen en inwoners hier contact met elkaar hebben. In elke kern zetten we in op het optimaliseren van voorzieningen, zoveel mogelijk voorzieningen voor een zo groot mogelijke doelgroep. Bij voorzieningen in de kernen **sturen we daarom op laagdrempeligheid en de bijdrage aan de sociale cohesie**. Gemeentebreed sturen we echter op de **kwaliteit en bereikbaarheid** van voorzieningen. Voor voorzieningen met een dorpsoversteigend bereik (of die afhankelijk zijn van een dorpsoversteigend bereik) wijzen we vier centrumdorpen aan, waar deze gebundeld worden.

Zo werken we toe naar een netwerk van dorpen die elkaar aanvullen. De sterkste voorziening op de beste plek en een optimaal aanbod voor de gemeente als geheel.

1.7 Speerpunt 4: Werken aan kwaliteit

Wij kiezen voor het bewaren van ons typische rivierlandschap in al haar verscheidenheid. We zetten de tijd niet stil en geven ook ruimte aan (economische) dynamiek, maar deze dynamiek moet passen bij de kenmerken van het landschap en hier waar mogelijk aan bijdragen. Het bewaren van ons landschap gaat niet vanzelf, het heeft aandacht nodig en nieuwe impulsen. Daarom is de basis van onze visie op het landschap: werken aan kwaliteit. Zo zetten we in op het verfraaien van het landschap, het verbinden van natuurgebieden, vasthouden van water en beschermen van ons erfgoed. Met werken aan kwaliteit dragen we bij aan een duurzame toekomst en een aantrekkelijk buitengebied.

1.8 Speerpunt 5: Naar een multifunctioneel buitengebied

We kiezen voor een multifunctioneel buitengebied, waar functies en opgaven met elkaar worden verweven. We hebben in Nederland afgelopen decennia toegewerkt naar een sterkere scheiding van functies. De fruitteelt, laanboomteelt, melkveehouderij, natuur, recreatie en bedrijven hebben hun eigen afgebakende gebieden gekregen. De diversiteit aan inwoners, ondernemers, de veranderingen in de agrarische sector (met vrijkomende agrarische erven), maar ook ontwikkelingen rondom de (afnemende)biodiversiteit en klimaatverandering vragen echter om een integrale benadering. We zien bovendien nieuwe ruimtevragen en ook vrijkomende locaties die we nuttig willen inzetten. Daarom hebben we een buitengebied nodig waar functies rekening met elkaar houden of elkaar versterken, multifunctionele gebieden dus.

Ons doel is om het landschap, de soortenrijkdom en klimaatadaptatie als uitgangspunt te nemen voor onze activiteiten. Tegelijk willen we meerdere functies toelaten om een vitaal landelijk gebied te behouden. Daartoe wijzen we een groot deel van ons buitengebied aan als multifunctionele gebieden, waar verschillende functies integraal met elkaar ingepast worden om in te spelen op ontwikkelingen die nu of in de toekomst gaan spelen. We bieden ruimte aan initiatiefnemers om ideeën te laten landen. Ook als we zelf doelen willen halen. Door functies, zoals natuur, wonen, water energie, etc. met elkaar te combineren kunnen deze gebieden een positief effect hebben op onze fysieke leefomgeving.

1.9 Speerpunt 6: Een duurzame toekomst

We zetten in op een duurzame toekomst, om zo de impact op ons milieu te verkleinen en onze leefomgeving schoner en gezonder te maken. Met een duurzame toekomst kiezen we voor een mix aan middelen, zodat we de ambities uit de regionale energie strategie kunnen halen en tegelijk ons landschap kunnen beschermen tegen grote veranderingen. We willen energie opwekken doormiddel van zonnepanelen. In eerste plaats op daken van bedrijven en woningen. Daarnaast zullen we ook in ons buitengebied energie moeten opwekken om de ambities te halen. Hierbij staat de kwaliteit van het landschap voorop. Voorlopig kiezen we ervoor om duurzame energie zonder grote windmolens op te wekken. We bieden wel ruimte voor nieuwe innovatie energiebronnen. Om zo min mogelijk duurzame energie in het buitengebied op te hoeven wekken zetten we ook in op energie besparen, door gebouwen energiezuiniger te maken. Naast nieuwe duurzame bronnen voor elektriciteit gaan we ook opzoek naar nieuwe duurzame bronnen voor warmte. We kiezen ook om ons voetspoor op de planeet te verkleinen, zodat we geen afval meer produceren en een circulaire gemeente worden. We kiezen er ook voor om een goed bereikbare gemeente te blijven waar het vervoer verduurzaamd. Ons doel is een veilig, betrouwbaar en duurzaam verkeer- en vervoerssysteem voor iedereen en alle vervoersmiddelen.

2 Algemene toelichting omgevingsvisies

2.1 Waarom een omgevingsvisie?

Een omgevingsvisie is een integrale strategische visie voor de lange termijn voor de fysieke leefomgeving. Met deze visie zeggen gemeenten welke doelen ze voor de lange termijn hebben. Hoeveel woningen willen we bouwen, wanneer willen we energieneutraal zijn en hoe willen we dat het landschap er over 15 jaar uitziet? Een omgevingsvisie is geen concreet plan, het bevat vooral de doelen en ambities die de gemeente heeft en hoogstens de hoofdlijn van het beleid. Maar de visie helpt de gemeente wel om alle plannen en het beleid waarin we die doelen uitwerken, samenhangend te maken. De omgevingsvisie is een van de instrumenten uit de Omgevingswet en heeft een planhorizon van ongeveer 15 jaar met waar mogelijk een doorkijk naar 2040 en 2050. Meer informatie over de Omgevingswet is opgenomen in Blok 1.

8

Hoe werken we de doelen en ambities verder uit?

De gemeente werkt de omgevingsvisie uit in (uitvoerings)programma's, beleidsdocumenten of in het omgevingsplan. In een omgevingsprogramma staat hoe we bepaalde doelen willen realiseren. In het omgevingsplan worden de doelen vertaald naar regels.

Kan een omgevingsvisie meteen worden uitgevoerd?

Een omgevingsvisie kan niet meteen worden uitgevoerd. Daarvoor moet de gemeente of iemand anders met een project, de plannen eerst concreter maken. In een omgevingsvisie staan dan ook geen concrete plannen of locaties opgenomen, alleen uitbreidingsrichtingen of ontwikkelmogelijkheden.

Moeten inwoners of ondernemers meewerken aan de doelen in de visie?

Een omgevingsvisie houdt geen enkele verplichting in voor inwoners of ondernemers. Inwoners en ondernemers hoeven dus niet in actie te komen om de doelen van de gemeente te bereiken, als ze dat niet willen. Bestaande rechten in het bestemmingsplan worden

door een omgevingsvisie dan ook niet gewijzigd. Een omgevingsvisie is wel bindend door de gemeente zelf. Als de gemeente een project wil realiseren of een plan van inwoners wil toetsen, moet ze rekening houden met de doelen die ze in de omgevingsvisie hebben opgenomen. Als een gemeente wil afwijken van de doelen in de visie zal ze eerst toestemming moeten krijgen van de gemeenteraad.

Waarvoor gebruikt de gemeente een omgevingsvisie?

De gemeente gebruikt de omgevingsvisie om daarna beleid te maken, projecten op te starten of om plannen van inwoners en ondernemers te toetsen. Door onze doelen goed op te schrijven, zijn we in staat om meer maatwerk toe te passen en hoeven we minder precieze regels te maken. Op die manier kunnen we op termijn makkelijk met initiatiefnemers meedenken met hun plannen. De reden dat we dat willen hebben we beschreven in Blok 2. Om projecten die goed passen bij de doelen die in de omgevingsvisie staan te realiseren moet de gemeente (of inwoners die een aanvraag indienen) eerst nog een apart plan maken,

bijvoorbeeld voor woningbouwlocatie of een nieuw bedrijf in het buitengebied. Voor aanvragen die passen in de visie, maar nog niet in het bestemmingsplan zijn goedgekeurd, moet eerst het bestemmingsplan worden gewijzigd. Het is niet zo dat een plan op basis van een omgevingsvisie direct zal worden goedgekeurd. In het bestemmingsplan zit nog een set aan voorwaarden waaraan initiatieven getoetst moeten worden, zoals milieu-aspecten, natuur, welstand en dergelijke.

De Omgevingswet

De omgevingsvisie is een nieuw (beleids-)instrument, die is geïntroduceerd in de Omgevingswet, die op 1 januari 2023 in werking zal treden. In de loop van de afgelopen decennia zijn er, met de beste bedoelingen, veel regels bijgekomen die moesten zorgen voor een betere veiligheid, gezondheid en kwaliteit van de leef-omgeving, maar deze maken samen de ruimtelijke ordening niet overzichtelijk. Procedures zijn vaak ingewikkeld en traag en de uitkomsten onzeker. Daar wilde het Rijk iets aan doen. De omgevingswet bundelt en vereenvoudigt de regelgeving op het gebied van de fysieke leefomgeving en het omgevingsrecht. Er is sprake van een grote verandering. Tientallen wetten en honderden regelingen voor ruimte, wonen, infrastructuur, milieu, natuur en water worden geïntegreerd in één wet. Om overzicht te bieden aan burgers en ondernemers en maatwerk mogelijk te maken, dienen gemeenten integraal te werken. Het strategische beleid van de gemeente komt daarom in 1 document bij elkaar te staan. Dat instrument is de omgevingsvisie.

De klant centraal

De Omgevingswet gaat echter verder. Uitgangspunt is dat de klant meer centraal komt te staan, dat de overheid meer gaat sturen op doelen en minder op regels en er meer ruimte komt voor maatwerk. Dat vraagt ook binnen gemeenten die het meest directe contact met die 'klant' hebben een aanpassing van de beleids-instrumenten. De omgevingsvisie moet een overzicht bieden van de doelen van de gemeente.

Blok 1. De doelen van de Omgevingswet.

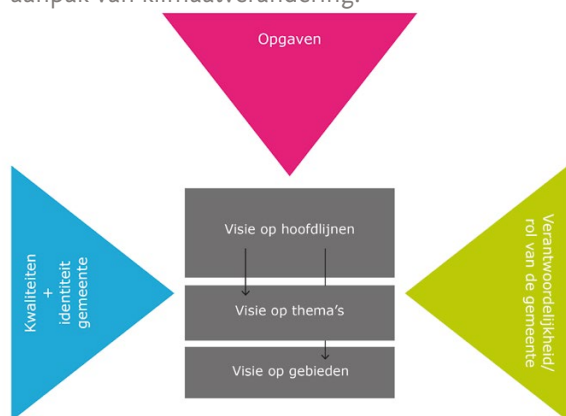
Waarom meer maatwerk en sturen op doelen?

De samenleving verandert en de veranderingen gaan steeds meer in steeds kleinere stapjes. Daarover kunnen en willen we als overheid niet volledig de regie voeren. En dat zal als gevolg van zich doorzettende veranderingen zo blijven. Zo gaan we bijvoorbeeld anders werken, ons anders verplaatsen, het internetwinkelen neemt in omvang toe en de woningbouwopgaven veranderen door een combinatie van demografische veranderingen en veranderende leefpatronen. Feitelijk spelen er ontwikkelingen op alle terreinen en deze gaan mede onder invloed van technologische ontwikkelingen bijzonder snel. Ook de overheid heeft niet stil gezeten. Er zijn door decentralisaties nieuwe opgaven op de gemeente afgekomen en mede daardoor zullen we met relatief minder geld meer moeten realiseren. Bovendien zijn onze bewoners mondiger geworden en is er meer behoefte aan invloed en verantwoordelijkheidsdeling. Veel redenen dus om meer ruimte te maken voor initiatieven uit de samenleving. Die initiatieven zijn er ook al volop. Er komen initiatieven voor functies en transformaties bij ons binnen, waar ons beleid niet direct een antwoord op heeft. En ook niet kan hebben. De realiteit gaat vaak sneller dan we vanuit de overheid met beleid of acties kunnen bijbenen. Omdat nieuwe ideeën niet altijd voorspelbaar zijn, is er behoefte aan beleid dat flexibiliteit geeft.

Blok 2. De achtergronden achter meer maatwerk en het sturen op doelen.

2.2 De aanpak om te komen tot een omgevingsvisie

Om (als gemeente) initiatieven in de samenleving te vergemakkelijken wilden we onze doelen en beleid tevoren afstemmen op de behoefte en de vraagstukken die er leven. Maatschappelijke vraagstukken vormen daarom een belangrijke input. Tegelijk zijn de kwaliteiten in onze leefomgeving natuurlijk ook nog steeds heel belangrijk. Daarnaast vormden de ambities en rol van de overheid een belangrijke rol. Denk hierbij ook aan de wettelijke taken, speerpunten van ons beleid of zaken die spelen vanuit algemeen belang, zoals de aanpak van klimaatverandering.



Afbeelding 1. De opbouw van de omgevingsvisie.

2.3 Het doorlopen proces

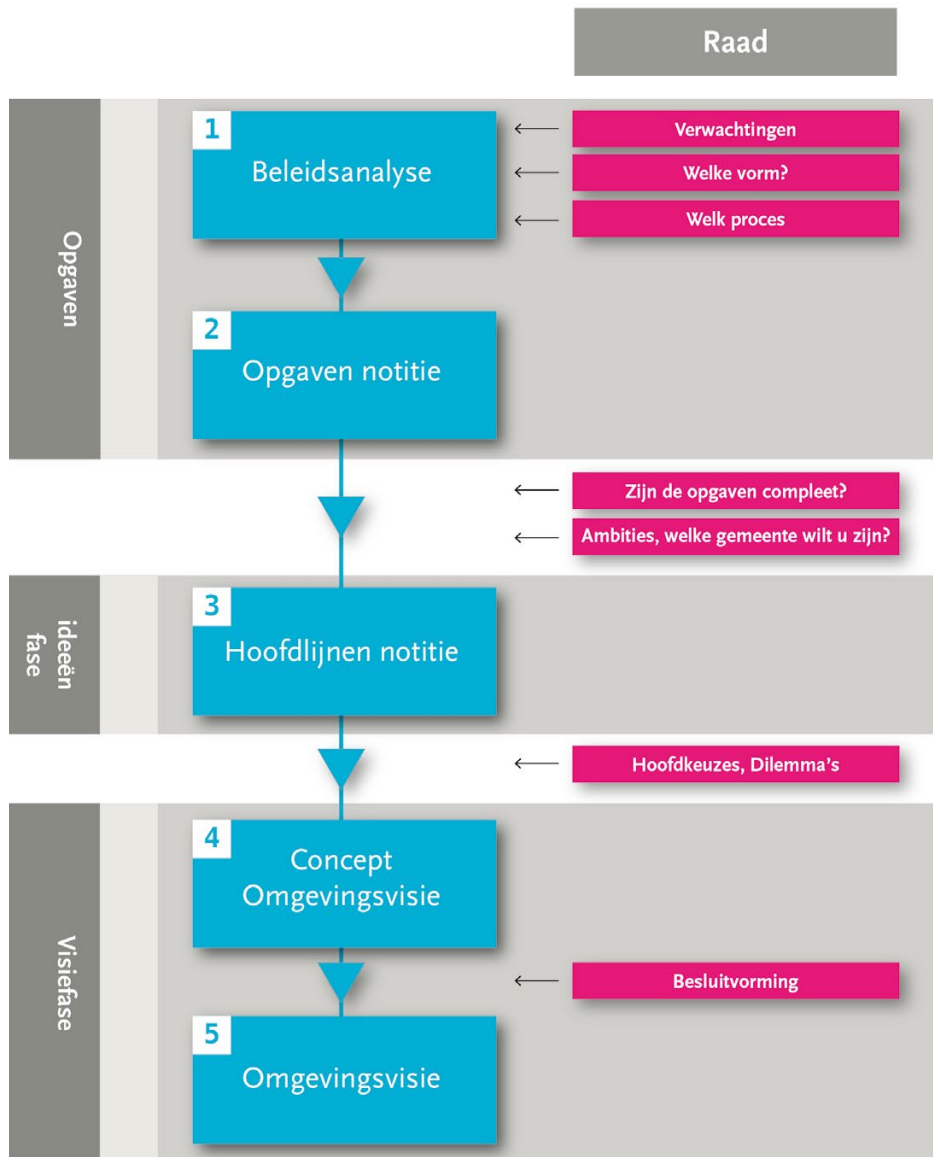
Eind 2019 zijn we in Buren gestart met het opstellen van de omgevingsvisie. Wij hebben een uitgebreid participatietraject doorlopen om de wensen en ideeën van inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties mee te kunnen nemen in de visie. Inwoners zijn op verschillende manieren geïnformeerd over het traject, waaronder enkele keren via een flyer, die huis aan huis is bezorgd. Het proces om tot deze visie te

komen bestond uit drie hoofdstappen:

- 1. Het ophalen van vraagstukken.** Welke trends en ontwikkelingen komen op ons af en welke vraagstukken hebben inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties voor de toekomst. De betrokkenheid vond plaats door interviews en een dorpenronde langs alle dorpen, waar in totaal ruim 700 inwoners aan hebben deelgenomen.
- 2. De ideeënfase.** We hebben zowel intern binnen de gemeente, in 5 online sessies met stakeholders, maatschappelijke partijen en ketenpartners als in een online enquête ideeën bedacht en getoetst, die een antwoord kunnen zijn op de vraagstukken voor de toekomst. De uitgebreide inwonersenquête met zowel gesloten als open vragen is door 612 inwoners ingevuld.
- 3. De visiefase.** Gedurende de periode mei tot en met september 2021 is de visie opgesteld. Hiervoor zijn in september 2 fysieke bijeenkomsten georganiseerd, heeft 3 dagen een bustour langs de grotere kernen plaatsgevonden en is een online enquête gehouden. Vervolgens is de ontwerp omgevingsvisie door het college vastgesteld en vanaf 20 oktober t/m 1 december ter inzage gelegd.

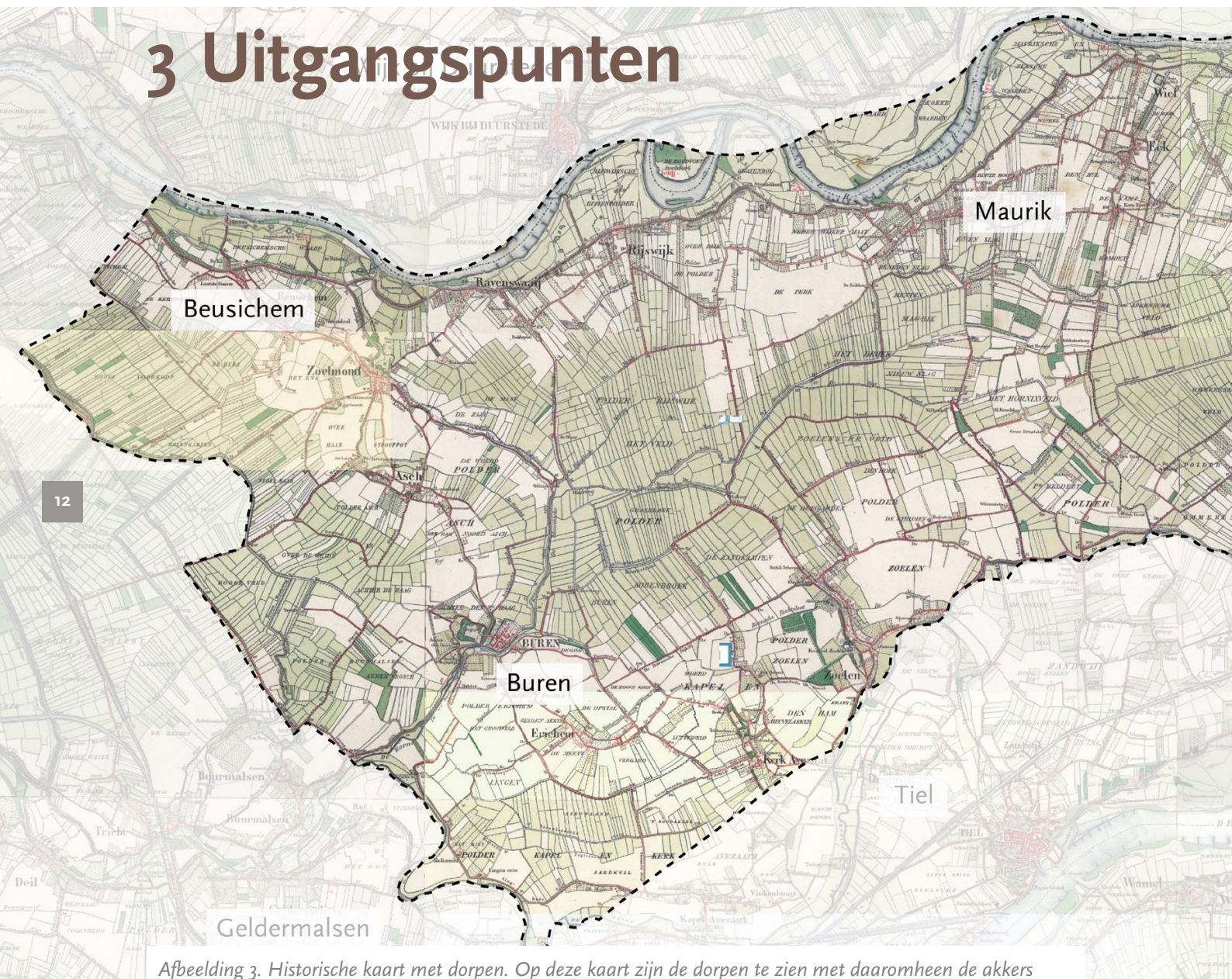
2.4 Leeswijzer

In hoofdstuk 1 staat de hoofdlijn van de visie voor Buren. Hoofdstuk 3 gaat over de uitgangspunten voor deze visie, de vraagstukken uit de samenleving (inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties), de kwaliteiten van onze fysieke leefomgeving en de trends en ontwikkelingen die op ons afkomen. In hoofdstuk 4 beschrijven we de visie op thema's. Dit is een uitwerking van de hoofdlijnen, die in hoofdstuk 1 staan beschreven. In hoofdstuk 5 hebben we de visie op thema's uitgewerkt per dorp.



Afbeelding 2. Verbeelding van het proces van de totstandkoming van de omgevingsvisie

3 Uitgangspunten



Afbeelding 3. Historische kaart met dorpen. Op deze kaart zijn de dorpen te zien met daaromheen de akkers (witte percelen) in 1850. In het midden liggen de open komgebieden, die te nat waren en te zware klei bevatten om goed landbouw te kunnen bedrijven. Pas sinds het gebied met sloten wordt ontwaterd, komt er landbouw voor. Het landgebruik bestaat grotendeels uit grasland, omdat de klei voor akkerbouw te zwaar is.



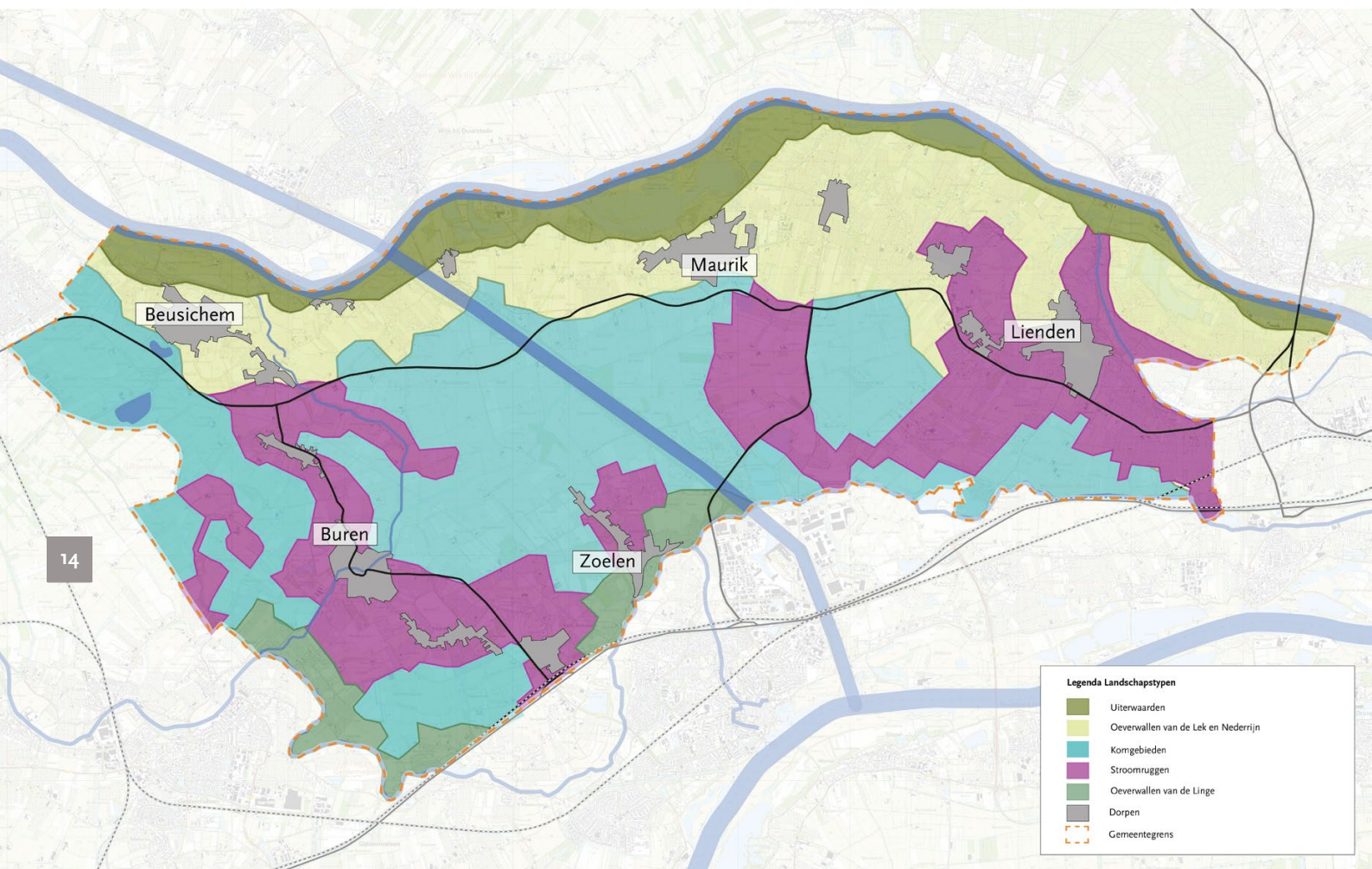
3.1 Inleiding

In dit hoofdstuk kijken we naar de onderdelen, die input hebben gevormd voor de visie. In de eerste plaats zijn dat de bestaande kwaliteiten. In de tweede plaats is dat het bestaande strategische beleid. In de derde plaats zijn dat (maatschappelijke) vraagstukken. Deze bestaan uit algemene trends en ontwikkelingen en uit vraagstukken, die inwoners en ondernemers hebben ingebracht.

3.2 Bestaande kwaliteiten

3.2.1 Ontstaansgeschiedenis

De gemeente Buren is een schoolvoorbeeld van het rivierenlandschap. Het ontstaan en de opbouw van het rivierenlandschap is hier in al zijn variëteit te zien en herkenbaar aanwezig. Voordat de mensen zich vestigden in het rivierengebied meanderden de rivieren door dit laaggelegen deel van het land. Het landschap bestond uit moerassen liggend tussen hogere ruggen. De eerste bewoning vond plaats op deze hogere en dus drogere ruggen. In de loop van de eeuwen is de bewoning van het rivierengebied verder uitgebreid en kregen de inwoners meer grip op de rivieren. Door de aanleg van kades en later dijken kwamen de rivieren steeds meer vast te liggen. In eerste instantie waren het kleine stukken dijk om de dorpen te beschermen, later werden deze aaneengesloten, totdat de rivier uiteindelijk volledig werd bedijkt. Omdat de rivieren steeds overstromden werd er in het hele rivierengebied klei afgezet. Dichtbij de rivier ging het om grover materiaal. Hier bezonk alleen materiaal dat zwaar genoeg was om ook bij enige stroming neer te slaan. Het grove zand langs de rivieren vormden wallen, die iets hoger in het landschap lagen, de oeverwallen. Door de hogere ligging en de vruchtbare en goed ontwaterde bodems zijn dit de plekken waar de dorpen zijn ontstaan.



Afbeelding 4. Kaart van verschillende landschapstypen in de gemeente

Verder van de rivieren kwam het water tot rust en bezonken de fijnste delen van het klei. Door het inklinken van de kleigronden kwam dit gebied lager te liggen dan de omgeving. Hierdoor en door het fijne materiaal werd dit een zeer nat gebied, waar het water niet meer wegkwam. Het worden ook wel zware kleigronden genoemd, omdat het lastig bewerkbaar is en veel water vasthoudt. Lange tijd was dit gebied grotendeels ontoegankelijk en werd het enkel gebruik voor weiden en hooilanden. Tijdens de ruilverkaveling is het gebied ontgonnen en is de waterhuishouding gewijzigd. Het gebied kenmerkt zich door de grote weiden en vormt een groot contrast met de veel dichtere en besloten oeverwallen.

Op plekken waar de rivieren zich verlegden, bleven oude stroombeddingen liggen, die bij overstroming van de (verlegde) rivieren weer volstroonden. Ook hier werd door de stroomsnelheid van het water grover materiaal afgezet. Omdat de omgeving inklonk, kwamen deze stroomruggen net als de oeverwallen hoger te liggen in het landschap. Dit worden de stroomruggen genoemd. Het stadje Buren en de dorpen Kerk-Avezaath, Zoelen, Erichem en Asch liggen op zo'n noord-zuid georiënteerde stroomrug.

3.2.2 Kwaliteit van het landschap

Het landschap binnen de gemeente is op te delen in verschillende gebieden, gebaseerd op de verschillende systemen van de rivieren. Aan de noordrand van de gemeente ligt het stroomgebied van de Lek en Nederrijn en aan de zuidrand het stroomgebied van de Linge en Waal. Daartussen liggen oude stroomruggen en de kommen. Binnen de gemeente komt dit neer op de volgende eenheden: oeverwallen van de Lek en Neder-Rijn, de oeverwallen van de Linge, de uiterwaarden van de Lek en Neder-Rijn, oude stroomruggen en de kommen. Per landschapseenheid worden de kenmerken beschreven.

Oeverwallen van de Lek en Nederrijn

De oeverwallen liggen opvallend in het landschap en hebben een hogere ligging ten opzichte van de kom. Er is een directe relatie met de rivier en de dijk en er zijn weidse zichten vanaf de dijk op de stuwwal aan de noordzijde. Op de oeverwallen is een diversiteit aan functies te vinden. Het is grotendeels agrarisch in gebruik, maar er is een sterke dooradering met andere functies zoals recreatie en wonen. Het is een kleinschalig landschap met beslotenheid en afwisseling door akkers, laanboom- en fruitteelt, boomgaarden, elzenhagen, slingerende linten met (dijk)bebouwing en bijzondere erfbeplantingen. Opvallend is dat de beplanting voornamelijk gekoppeld is aan de erven, er zijn nauwelijks wegbeplantingen aanwezig.

Gebiedskwaliteiten	Inspirerende kwaliteiten	Kwetsbaarheden
• De afwisseling van open en geslotenheid. • De (hoogstam)fruitbomen. • De vergezichten vanaf de dijk of de stroomrug. • Afwisseling van ruimtelijke functies.	• Randen van akkerpercelen benutten als ecologische verbindingen. • Waterberging in het gebied realiseren. • Instandhouden en versterken van afwisselende landschapsbeeld.	• Verrommeling van het landschap door wildgroei aan bebouwing, teeltondersteunende voorzieningen en andere functies. • Vermindering van de voedselrijke gronden door o.a. verdroging.

Tabel 1. Kwaliteiten en kwetsbaarheden van de stroomruggen en oeverwallen van de Lek en Nederrijn.

Oeverwallen van de Linge

Het landschap langs de Linge is een fijnmazig en afwisselend landschap. Er zijn nog verschillende elementen aanwezig die iets vertellen over het verleden zoals kromakkers, wielen, rabatten en oude huisterpen. Er is veel afwisseling tussen boomgaarden, kleine weides, grienden en natte percelen. Daarnaast zorgen de bijzondere dorps- en stadsgezichten in combinatie met de agrarische bebouwing, het groen en de kronkelige wegen voor bijzondere zichten op de Linge. Er is een rijke cultuurhistorie aanwezig gekoppeld aan de kralensnoer van de dorpen.

Oude stroomruggen

Het landschap op de oude stroomruggen is afwisselend met deels een meer besloten karakter. Daarnaast heb je vanaf de wat hoger gelegen ruggen weidse zichten over de kommen. Het beeld wordt bepaald door fruit- en boomteelt in combinatie met akkers. Elementen zoals de bosjes bij Ommeren zijn verbonden met oude buitens en landgoederen, in dit geval van Echteld en Den Eng.

De uiterwaarden

De uiterwaarden langs de Lek en de Neder-Rijn staan voor het grootste deel nog in contact met de rivier, waardoor er nog veel dynamiek aanwezig is. Door het rivierverruimingsproject ‘Ruimte voor de Rivier’ zijn grote delen van de uiterwaarden, die eerder in gebruik waren bij de landbouw, omgezet in ‘getijdenatuur’. Hier vinden we nu kleinschalige landschappen die afhankelijk zijn van het dynamische proces van de rivier. Doordat de uiterwaarden nu hoofdzakelijk voor natuur gebruikt worden is er ook veel rust. De natuurlijke delen van de uiterwaarden zijn bijvoorbeeld de Mauriksche en Ecksche waarden. Dit zorgt voor een grote natuurwaarden. Daarom zijn grote delen van de uiterwaarden opgenomen in de begrenzing van Natura-2000, het netwerk van Europees beschermde natuurgebieden. Toch zijn er ook andere functies terug te vinden in de uiterwaarden, zoals recreatie, bedrijfsbestemmingen op steenfabrieklocaties en landbouw.

Gebiedskwaliteiten	Inspirerende kwaliteiten	Kwetsbaarheden
• Zeer kleinschalig landschap met kleine akkercomplexen. • Oude nederzettingen met nog gave dorps- en stadsgezichten.	• De Linge als een natuurlijke oost-west verbinding door de gemeente. • Aantrekkelijke routes voor extensieve recreatie.	• Afname van het kleinschalige landschap door schaalvergroting of toename van andere functies.

Tabel 2. Kwaliteiten en kwetsbaarheden van de overwallen van de Linge.

Gebiedskwaliteiten	Inspirerende kwaliteiten	Kwetsbaarheden
• Kleinschalig landschap met o.a hagen, natte graslanden, knotwilgen en kleine ooibosjes. • Actieve dynamische rivierprocessen. • Leefgebied voor bijzondere fauna. • Rust, ruimte en duisternis.	• Ontwikkelen van biotopen die passen bij de uiterwaarde t.b.v water-, oever- en moerasvogels, vlinders, reptielen, amfibieën en zoogdieren zoals de bever en otter. • Barrières met andere waardevolle (natuur)gebieden opheffen.	• Afname van de biodiversiteit en isolatie van natuurwaarden. • Een te grote druk van recreatie op de natuurwaarden.

Tabel 3. Kwaliteiten en kwetsbaarheden van de uiterwaarden.

De komgebieden

De kommen zijn weids en kenmerken zich door de landschappelijke openheid met een grootschalig karakter. Landbouw en natuur zijn hier de belangrijkste functies. Het grondgebruik is voornamelijk grasland en er is streekeigen beplanting aanwezig in de vorm van populierenrijen en essen. De beplanting is gekoppeld aan de rechte wegen en is het gevolg van de ruilverkaveling. De Mauriksche Wetering stroomt door de kom en is belangrijk voor waterberging, net als de boezemlanden. In dit gebied liggen ook het golfterrein en het recreatiegebied de Beldert.

Het watersysteem

Het water op de hoger gelegen oeverwallen en stroomruggen, stroomt grotendeels af richting het komgebied. In de natste gebieden van de gemeente, de komgronden worden sloten gebruikt om water af te voeren. De sloten zijn de haarvaten van het watersysteem in de komgronden. In het verleden zijn in de komgebieden weteringen gegraven om het gebied te ontwateren en geschikt te maken voor landbouw. De Mauriksche wetering, die afstroomt richting de Soel, is hier een voorbeeld van.

Via de weteringen wordt zowel het overtollige water uit de komgronden als de hogere oeverwallen en komgronden geleid naar de Linge. Vanaf de lagere delen van de gemeente wordt het water vervolgens met gemalen naar de hoger liggende Linge gepompt waarna het de gemeente verlaat. Er wordt geen water richting de Neder-Rijn en Lek afgewaterd, omdat de dijken fungeren als waterkering. Bij de Oude Rijn is er een uitzondering. Daar kan het water onder de dijk door stromen en afwateren in de Neder-Rijn. Dit kan echter wel gereguleerd worden.

Op enkele plekken in de gemeente komt kwel voor vanuit de Utrechtse Heuvelrug. Via goed waterdoorlatende zandbodems kan regenwater in de grond infiltreren. Door het hoogteverschil komt het grondwater vanaf de Heuvelrug op verschillende plekken in onze gemeente als kwel omhoog. Er komt ook kwel voor door de Neder-Rijn. Water in de rivier komt via het grondwater onder de dijk door in lagergelegen gebieden naar boven.

Gebiedskwaliteiten	Inspirerende kwaliteiten	Kwetsbaarheden
• De openheid en vergezichten. • Lijnelementen, zoals de boomrijen en sloten. • Weidvogelgebieden.	• Bebouwing laten afnemen, zodat de openheid versterkt wordt. • Langs akkerranden en wegen bloemrijke bermen ontwikkelen als ecologische verbindingen. • De Mauriksche Wetering ontwikkelen tot een ecologische verbinding. • Waterstand verhogen met meer kruidenrijke graslanden.	• Afname van de openheid door beplanting of andere horizonvervuilende functies.

Tabel 4. Kwaliteiten en kwetsbaarheden van de komgebieden.

3.3 Kwaliteiten van de bebouwde omgeving

In de kernen is een variatie aan woongebieden te vinden. Van oorsprong kende de gemeente vooral lintbebouwingen, kleine (agrarische) clusters en solitaire bebouwing. Rondom de gebieden met historische bebouwing heeft in de loop der tijd een verdichting plaatsgevonden. Omdat deze verdichting een langere periode besloeg, zijn uiteenlopende stedenbouwkundige en architectonische principes toegepast. Het straatbeeld is afwisselend door het veelal gevarieerde wegbeloop, de individuele plaatsing van de panden en de onderlinge verschillen in bouwstijl en (historische) functie. De bebouwing heeft over het algemeen een kleinschalig karakter en bestaat uit een tot twee bouwlagen met kap. De panden hebben een individueel karakter. Soms is er sprake van ensembles van woningen met dezelfde bouwstijl en kenmerken. Vanaf de jaren '50 worden de meer planmatige wijken gerealiseerd. Het stedenbouwkundig patroon wordt gekenmerkt door een meer rechthoekige opzet. Woningen zijn gebouwd langs straten, veelal in rijtjes afgewisseld met dubbele en vrijstaande woningen.

Als reactie op deze traditionele blokverkaveling ontstaan vanaf de jaren '70 wijken met een woonerf-karakter. De wijken kennen een grillige opzet door de kronkelige wegenstructuur. De woningen zijn gegroepeerd rond pleinachtige ruimtes of korte straten en staan afwisselend met de voor- en achterzijde naar de straat gekeerd. Korte rijtjes, kleine sprongen in de rooilijnen, sterk wisselende kapvormen en nokhoogten dragen in hoge mate bij aan de ruimtelijke variatie en de informele sfeer.

De grootste kwaliteiten in de bebouwde omgeving zijn te vinden in het oude stadje Buren en de historische lintbebouwingen van onze dorpen.

3.3.1 Historische concentrische rivierdorpen

Dorpen met een concentrische structuur zijn ontstaan op kruisingen van wegen en er heeft een zekere mate van verdichting plaatsgevonden. Lienden is hier een voorbeeld van. Lienden heeft een esdorpachtige structuur met vanuit het centrum een patroon van grillig uitwaaiierende wegen. In Lienden komt ook een typisch patroon van voetpaden voor, die vanuit de velden naar de kerk of het centrum leidde. Voorbeelden zijn het Heessepad, Molenpad en Galgenpad. Na de Tweede Wereldoorlog zijn er in de meeste dorpen uitbreidingswijken gerealiseerd. Daarmee zijn in veel gevallen de ruimtes tussen de oude bebouwingslinten gevuld. De oude lintstructuren zijn vaak nog zeer herkenbaar. Buiten de inrichting en het historische karakter van veel van de bebouwingslinten, hebben de bebouwingslinten vaak nog een (half)open structuur.



Afbeelding 5. Principe tekening van een concentrische dorpsstructuur.

3.3.2 Historische gestrekte rivierdorpen

De meeste dorpen zijn gestrekte rivierdorpen. Deze zijn ontstaan op de stroomruggen en oeverwallen. Dit zijn bebouwingslinten die in de lengte van de stroomrug zijn ontstaan. De situering op de kavel en de bebouwingsrichting is dan ook doorgaans historisch bepaald door de ontginningswijze en verkaveling van het omringende landschap. Deze lintbebouwingen komen in twee typen voor: een enkel lint of een dubbel lint. Dubbele linten zien we bijvoorbeeld in Zoelen, Zoelmond, Beusichem. Historische bebouwingslinten kennen een meer open karakter dan de gebieden die vallen onder het voorgaande deelgebied historische stads- en dorpsgebieden. Er is geen sprake van een concentratie van bebouwing, maar een reeks van losstaande gebouwen en onbebouwde terreinen die in de loop der tijd zijn ontstaan langs de oudere hoofden uitvalswegen. Vaak hebben tussen de beide linten weer inbreidingen plaatsgevonden. Kenmerkend voor de linten zijn de gevarieerde rooilijnen, zicht en door-kijkjes op de kommen, veel vrijstaande bebouwing. Het voorkomen van wat oudere boerderij achtige woningen versterkt het historische beeld van deze linten.



Afbeelding 6. Principe tekening van een gestrekt rivierdorp met een dubbele lintstructuur. (De oude linten van Beusichem)

Typierend verder voor de gestrekte rivierdorpen is, dat nabij een bijzonder gebouw als bijvoorbeeld een kerk of rondom een pleinachtige ruimte de bebouwing zich iets of wat verdicht, hierdoor maakt de oude kern onderdeel uit van het rivierdorp. Beusichem is een voorbeeld van een dubbele lintstructuur. De Markt is hier ontstaan als een verbreding van de hoofdweg door het dorp en is dan ook een beschermd dorpsgezicht.

Gebouwen langs de oude linten zijn vrijwel allemaal opgebouwd uit een of twee lagen met een stevige kap en staat gericht naar de weg. De relatief grote kavels bieden vaak ruimte voor forse aan- en bijbouwen, geschikt voor een veelheid aan functies. Het bebouwingsbeeld langs de linten wordt gekenmerkt door eenheid in verscheidenheid. Het bebouwingsbeeld kent een afwisselend karakter, als gevolg van de verschillende stijlperiodes waarin de panden zijn ontstaan. Traditionele kenmerken in de architectuur overheersen. De oorspronkelijke bebouwing toont meestal duidelijke agrarische trekken. Tussen de agrarische bebouwing staan vrijstaande panden uit verschillende stijlperiodes.



Afbeelding 7. Principe tekening van een stad met verdedigingswallen

3.3.3 De historische vestingstad Buren

De stad Buren heeft als stad met verdedigingswallen een heel andere opbouw. Hierdoor heeft Buren een geheel eigen karakteristiek met een geheel planmatige opzet. Het historische stads- en dorpsgebied vormt van oudsher het 'hart' van de kern en wordt gekenmerkt door een zekere afwisseling en menging van functies als winkels, horeca, wonen en bedrijvigheid. De rest van Burens stedenbouwkundig patroon wordt gekenmerkt door een organisch gegroeide opzet.

3.3.4 Historische dijkbebouwing

In de Gelderse rivierengebieden zijn in het verleden veel dijken aangelegd. Langs dijken waarover doorgaande wegen lopen komt van oorsprong tegen of onder aan het dijklichaam bebouwing voor. Soms verdicht deze bebouwing zich tot dorpskernen met een meer representatieve bebouwing. Bebouwing die tegen het dijklichaam is gelegen bezit een bijzondere typologie die is afgestemd op de verlopende peilmaat. Soms komt alleen de kap boven de kruin van de dijk uit en is de bebouwing volledig georiënteerd op de veldzijde.

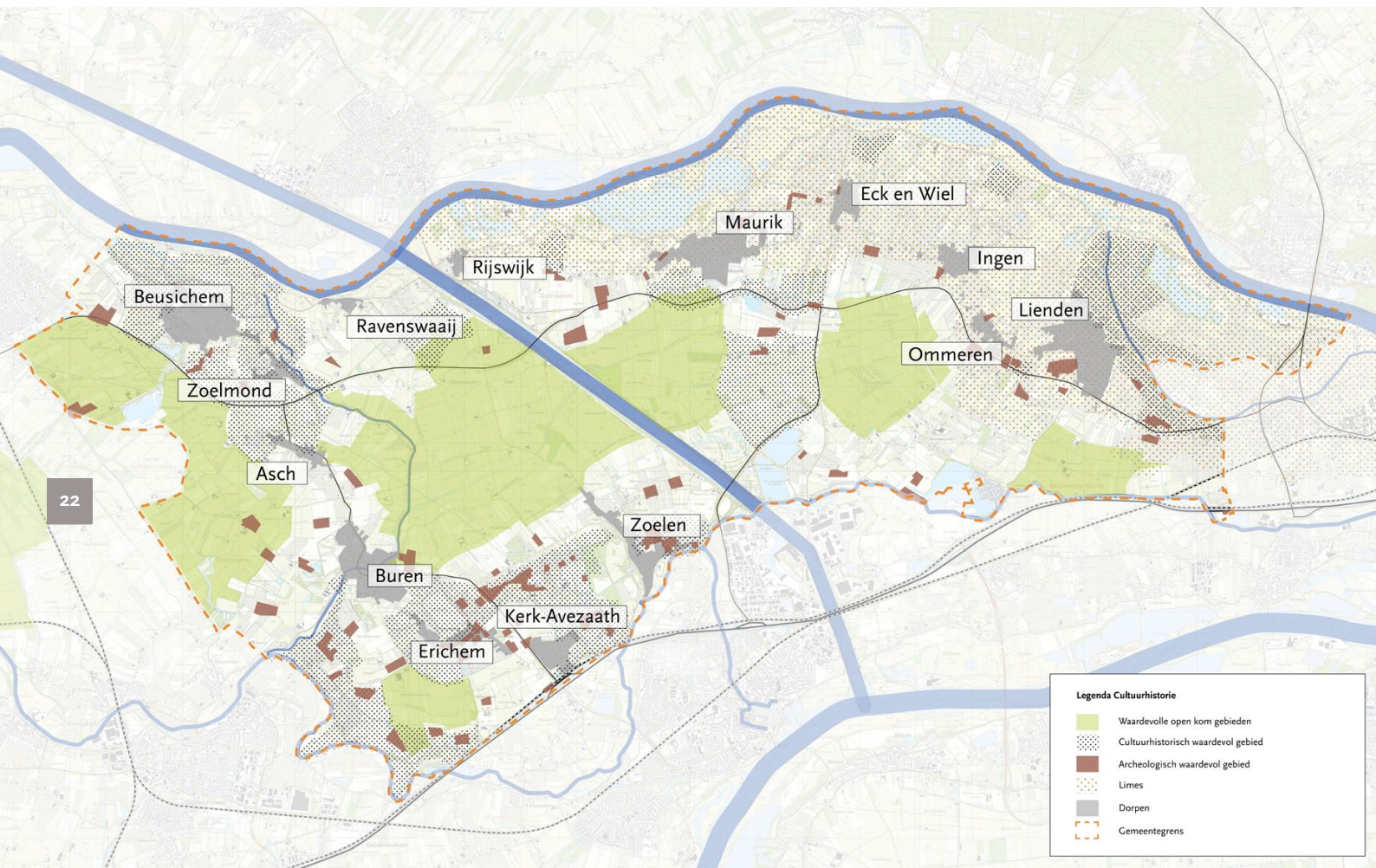
Dijkbebouwing bestaat uit individuele gebouwen, die solitair voorkomen en ook in kleine reeksen. De bebouwing bestaat meestal uit een bouwlaag met een forse kap. De gebouwen worden ontsloten via de weg op de dijk. Het hoogteverschil tussen de weg en de ingang wordt overwonnen door trappen en/of afritten. In Ravenswaaij zijn de afritten naar de dijkwoningen die onder een kleine hoek aansluiten op het dijklichaam karakteristiek. De oorspronkelijke dijkbebouwing toont meestal duidelijke agrarische trekken: een forse massa, die evenwijdig aan en vaak dicht op de weg is geplaatst. Kenmerkend zijn de dominante kap en de lage gootlijn.

3.3.5 Traditionele boerderijen en karakteristieke panden

De eerste boerderijen in Buren bestonden van oorsprong uit één hoofdgebouw, waarin zowel de woning, als de belangrijkste agrarische ruimten waren ondergebracht. Een variant op dit type zijn de T-boerderij en de krukhuisboerderij die in de gemeente ook veelvuldig voorkomen. Beide kennen een voorhuis dat haaks op het achterhuis gesitueerd is en hebben soms een wat meer stedelijke uitstraling.







Afbeelding 8. Cultuurhistorische waardevolle gebieden kaart.

3.4 Cultuurhistorie en erfgoed

In onze gemeente zijn veel cultuurhistorische elementen te vinden die de gemeente een eigen karakter geven. Er zijn drie kernen in de gemeente die een rijksbeschermd stads- of dorpsgezicht hebben, namelijk Buren, Beusichem en Zoelen. Deze drie kernen stralen door de typerend bebouwing in het landelijk gebied nog historische sfeer uit.

3.4.1 Stads- en dorpsgezichten

De historische stads- en dorpsgebieden bestaan uit een verzameling losstaande gebouwen en onbebouwde terreinen. De oorspronkelijke agrarische functie is er veelal nog herkenbaar. Het straatbeeld is afwisselend door het gevarieerde wegbehoor, de individuele plaatsing van panden en de onderlinge verschillen in bouwstijl en (historische) functie. Het groen van de bomen in de openbare ruimte en op de erven maakt wezenlijk onderdeel uit van de belevingswaarde van de dorpsomgeving.

3.4.2 Landgoederen en buitenplaatsen

Historische buitenplaatsen en landgoederen komen voor in de meeste Gelderse gemeenten. We hebben in de gemeente ook meerdere historische landgoederen en buitenplaatsen. Een deel hiervan zijn rijksbeschermd buitenplaatscomplexen, zoals Djoerang en Soelen. De historische landgoederen en buitenplaatsen zijn herkenbaar door hun combinatie van opgaande beplanting, lanen, waterpartijen en open weilanden en zeer fraaie cultuurhistorisch waardevolle bebouwing. De bebouwing bestaat uit een landhuis/kasteel met enkele bijgebouwen als een dienstwoning, portierwoning, koetshuis, stal of boerderijen. Daarnaast vertegenwoordigen bruggen en toegangshekken veelal een grote cultuurhistorische waarde en vormen fraaie entrees tot de landgoederen. De omgeving van

buitenplaatsen en landgoederen worden echter sterk bedreigd. Historische zichtlijnen komen bijvoorbeeld vaak te vervallen, terwijl die zichtlijnen juist de basis vormen voor de historische groenaanleg.

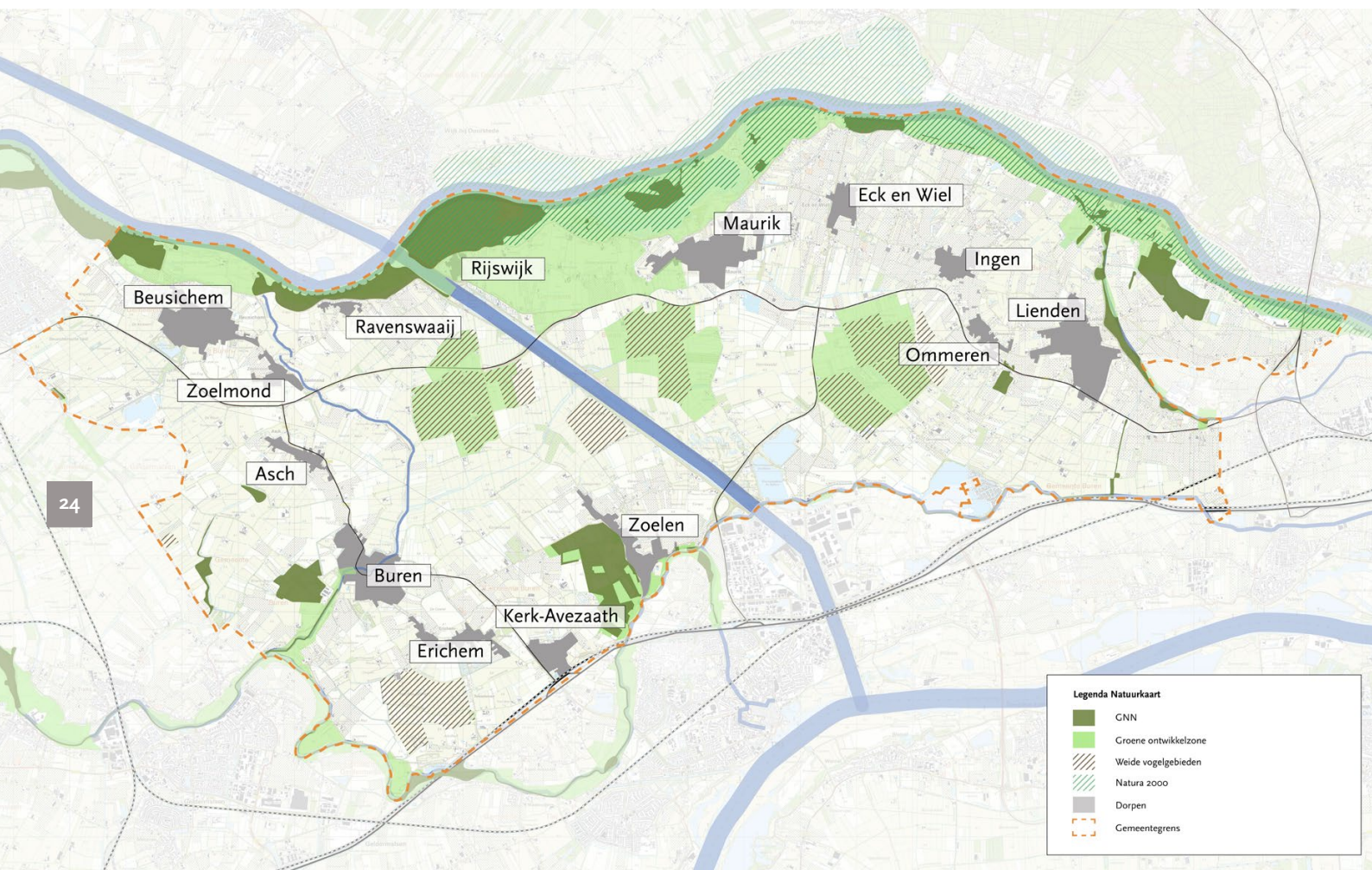
Geïnspireerd door de grote duurzame landschappelijke waarde van oude landgoederen en buitenplaatsen kwam op het eind van de 20e eeuw de gedachte op om zogenaamde ‘nieuwe landgoederen’ aan te leggen. De laatste jaren wordt vanuit de rijksoverheid het aanleggen van nieuwe landgoederen gestimuleerd.

3.4.3 Monumenten

In de gemeente hebben we ruim 550 gemeentelijke en rijksmonumenten. Dit is relatief een groot aantal monumenten. De monumenten verschillen van oude herenhuizen in zowel het historische stadscentrum van Buren als in het buitengebied tot historische boerderijen en T-woningen in het buitengebied en langs de dijk.



Afbeelding 9. Landgoed Huis te Wiel.



Afbeelding 10. Kaart van bestaande natuurgebieden in de gemeente

3.5 Kwaliteit van de natuur

Uiterwaarden

Langs de Neder-Rijn in de uiterwaarden van de gemeente ligt een Natura-2000 gebied. Het natuurgebied is een verbinding tussen Midden-Europa en de Noordzeekust. Binnen dit natura-2000 gebied is de rivier nog laagdynamisch actief met enige geologische en geomorfologische dynamiek. Binnen het natuurgebied zijn verschillende natuurcomplexen te vinden, zoals Middelwaard - Tollewaard, Ingense Waarden, Mauriksche en Ecksche Waarden en Rijswijksche Waarden. Het habitat wordt gevormd door kleinschalige landschappen met strangen, hagen en singels, natte graslanden, knotwilgen en kleine oobosjes. Daarnaast zijn er kleinschalig, deels agrarisch cultuurlandschap te vinden die een cultuurhistorische waarde. De uiterwaarden zijn een belangrijk leefgebied voor weidevogels, water- en moerasvogels, steenuil, vleermuizen, amfibieën, ringslang, vissen en bever.

Landgoed Soelen

Het landgoed dat bij kasteel Soelen hoort is ook een natuurgebied. Doordat het een landgoed is kent het veel afwisseling in open en gesloten gebieden met verschillende soorten beplanting. Daarnaast zijn er nog enkele agrarische percelen waar biologisch gewerkt wordt. Het landgoed trekt ook groter wild aan, zoals vossen en reeën.

Het Tichelterrein

Ten westen van Buren ligt het natuurgebied het Tichelterrein. De terreinen zijn ontstaan door afgravingen voor de baksteenindustrie. Hierdoor zijn er op verschillende plekken in kleiputten waterplassen ontstaan. Op de percelen van het Tichelterrein zijn graslanden en meidoornhagen te vinden. Waardevol van het natuurgebied zijn de bijzondere plantengroei, met

onder andere de grote keverorchis en moeraswespenorchis. De moeraswespenorchis kan alleen gedijen in een omgeving waar basenrijke kwel optreedt en is een zeldzame plant in Nederland. De plant is dan ook gevoelig voor verzuring van de bodem.

Weidevogelgebieden

Naast enkele natuurgebieden hebben we in de gemeente ook weidevogelgebieden. Deze weidevogelgebieden zijn te vinden in de komgronden, zoals het Rijswijkse en Ommerense Veld. Binnen deze gebieden zorgen agrariërs ervoor dat weidevogels niet verstoord worden en er een leefomgeving instant wordt gehouden die past bij het habitat voor weidevogels.

Wielen langs de dijk

Langs de dijk van de Neder-Rijn en Lek zijn verschillende wielen te vinden die als bestemming natuur hebben. Een wiel is ontstaan na een dijkdoorbraak waar de ondergrond een zandige ondergrond heeft. Door de zandige ondergrond stroomt water uit de rivier onder de dijk en slaat van onderuit de grond van de dijk weg. Langs de Neder-Rijn ten noorden van Ingen ligt een wiel waar riet om de oevers groeit en verschillende bomen groeien, waaronder wilgen. Bij Beusichem ligt aan de Lekdijk het natuurgebied De Wiel. Ook bij dit wiel is een rietkraag aanwezig en staan er enkele hoge bomen om het wiel.

De Oude Rijn bij Lienden

Van Kesteren tot aan Lienden ligt een oude Rijnstroom. Bij Lienden ligt de oude stroom nog op de zelfde plek. Het stroomgebied van de Oude Rijn is bestemd als natuur. Het riviertje wordt begeleid door een dichte strook aan bomen en struiken, waaronder wilgen en populieren. Onderdeel van het natuurgebied is een oud wiel Nieuwe Waaij dat is ontstaan toen de Rijndijk ooit doorgebroken is. De oever van het wiel is omrand

met een brede rietkraag. Naast een natuurlijke waarde heeft het gebied ook een cultuurhistorische waarde, omdat de voormalige Rijndijk nog steeds aanwezig is en de loop van de Oude Rijn volgt, terwijl de Marsdijk de “nieuwe” loop van de Rijn volgt tot Kesteren.

De Marspolder

De Marspolder is ontstaan door zand- en grondwinning en na de winning is het gebied als natuurgebied bestemd. Door de zandwinning zijn er waterplassen ontstaan, waardoor het een waterrijk natuurgebied is. Kenmerkend voor het gebied zijn de lange oeverlengtes door eilandjes in de waterplassen. Langs deze oevers is riet aangeplant, waardoor een groot leefgebied is ontstaan voor diersoorten die gedijen bij rietrijke omgevingen. De Marspolder heeft een bijzondere watersamenstelling. Het gebied wordt zowel gevoed door regenwater, Rijnwater als kwelwater van de Utrechtse Heuvelrug. Mede door het kwelwater zijn er bijzondere biotopen ontstaan met zeldzame flora, zoals gebogen kranswier, het zeldzame sterkranswier en de driedistel. Verder leven er veel dieren, waaronder de bever, broedvogels, dagvlinders en libellen. Van internationaal belang zijn onder andere de kleine modderkruiper, bittervoorn, rugstreeppad en poelkikker. Het gebied is voornamelijk van belang voor (water) vogels. De ooievaar en oeverwaluw zijn bijzondere soorten die in de Marspolder voorkomen.

Molenkamp

De Molenkamp is een voormalige zandwinning waar een natuurgebied ontwikkeld zal worden. Het gebied is nu een waterplas met weinig natuurlijke waarden. Bij de natuurontwikkeling zal er ruimte onder andere ruimte komen voor watervogels en amfibieën dankzij riet(moeras) en een amfibieënpool. Specifiek voor de oeverwaluw komt er een stijlrand waarin de vogels kunnen nestelen. Het nieuwe natuurgebied zal in verbinding komen met het bestaande natuurgebied De Regulieren wat net buiten onze gemeentegrens ligt. Op de waterplas zullen ook drijvende zonnepanelen komen waar de aquatische ecologie geen nadelige effecten van zal ondervinden.

Den Eng

Den Eng is een klein landgoed in onze gemeente met een oud parkbos, grafeiland en hertenkampje. Het bos is in 1949 terug aangeplant nadat de grond decennialang voor een hoogstamboomgaard gebruikt werd. Met de terug keer van het bos zijn er ook bijzondere plantensoorten te vinden. In de struiklaag zijn onder meer Kardinaalsmuts, Gelderse roos en buxus en in de kruidlaag zijn bijvoorbeeld bosanemoon en bosandoorn te vinden. Dankzij de hoge bomen en de leeftijd van het bos zijn er diverse spechtensoorten te vinden, waaronder de zwarte specht. De waterpoelen op het landgoed zijn van een goede kwaliteit, want daar is onder meer de kamsalamander aanwezig.

3.6 De opgaven voor de gemeente Buren

In deze paragraaf beschrijven we de belangrijkste opgaves voor de gemeente Buren. We starten met het benoemen van de belangrijkste trends en ontwikkelingen. Vervolgens worden de vraagstukken benoemd die we uit de samenleving hebben opgehaald, en waar de gemeente de komende jaren voor staat. Als laatst beschrijven we de regionale positie van gemeente Buren, en welke opgaves er zijn om de positie binnen de regio te versterken.

3.6.1 Trends en ontwikkelingen

Er is een groot aantal trends en ontwikkelingen dat zorgt voor verandering in ons buitengebied. Trends en ontwikkelingen zijn een van de drijvende krachten achter verandering en zijn daarom zeer relevant.

We noemen een paar hoofdlijnen, welke we daaronder verder uitwerken:

De bevolking(samenstelling) verandert.

In hoofdlijnen kennen we vergrijzing en ontgroening in ons gebied, de groei van de bevolking neemt af en op termijn wordt krimp voorspeld. Ook verandert de bevolking door nieuwe inwoners van buitenaf en doordat steeds vaker jongeren wegtrekken om elders te gaan studeren.

De wensen van bewoners en bezoekers veranderen.

De leefwereld van mensen wordt steeds groter, we worden individualistischer, tegelijk is er meer aandacht voor goede doelen en betekenisvolheid, maar we leven in meer wisselende en lossere verbanden. Zo binden we ons minder snel aan vaste activiteiten

en verenigingen. De keuzevrijheid wordt groter en die ruimte benutten we ook. In onze vrije tijd trekken we er meer op uit en dan gaat het vaker om beleving, luxe, afwisseling etc. Nieuwe technologie maken nieuwe ontwikkelingen mogelijk en leiden tot nieuwe wensen.

De omgeving waarin we leven verandert.

Het klimaat verandert, wat leidt tot kortere hevige buien, maar ook langere perioden van droogte, hogere temperaturen en problemen met hittestress in stedelijke gebieden. De verandering van klimaat leidt ook tot nieuwe ziektes en plagen. Een andere trend is de teruggang in biodiversiteit.

De economie verandert.

Steeds minder mensen werken dichtbij huis. Veel bedrijven worden grootschaliger en automatiseren hun werkprocessen. Dat vraagt enerzijds in korte tijd heel veel arbeidskrachten, anderzijds steeds minder en heel gespecialiseerd personeel. Dat leidt ertoe dat de lokale vraag en aanbod van arbeid steeds vaker niet op elkaar aansluit en de in- en uitgaande pendel groter wordt. Ook de landbouw wordt steeds grootschaliger en in een aantal sectoren intensiever en technologischer.

We bewegen ons anders.

Er is sprake van een toenemende mobiliteit. Dat geeft steeds meer druk op wegen en OV. Tegelijk is sprake van een revolutie in de technologie, die ervoor kan zorgen dat we ons steeds veiliger en comfortabeler kunnen verplaatsen. De komst van de elektrische fiets geeft volop kansen om het fietsgebruik (ook over grotere afstanden) verder te bevorderen en de digitale technologie kan ervoor zorgen dat men ook vanuit huis steeds meer kan doen.



Richting Amsterdam



Afbeelding 11. Kaart regio.

3.6.2 Regionale positie

Onze gemeente hoort niet bij een grote metropool, maar we liggen wel tussen de Randstad, Brainport Eindhoven, regio Arnhem-Nijmegen en de Foodvalley in. Langs onze gemeente liggen twee belangrijke snelwegen in Nederland die verschillende economische regio's met elkaar verbinden. De A2 van Amsterdam naar Eindhoven, ook wel bekend onder de naam kennisas, loopt langs de westkant van de gemeente. Aan deze kennisas liggen ook Utrecht en 's-Hertogenbosch. Aan de zuidkant loopt de A15 van Rotterdam naar Arnhem en verder het Ruhrgebied in, dit wordt de logistieke-as genoemd. Met onze N-wegen zijn we goed op de logistieke corridors aangesloten, waardoor geproduceerde producten uit de gemeente snel terecht komen op het (inter)nationale netwerk. Door de goede wegenstructuur kan men zich met de auto ook goed verplaatsen vanuit de gemeente naar grootstedelijke gebieden. Binnen de hele gemeente zijn grootstedelijke gebieden, zoals Utrecht, 's-Hertogenbosch, Arnhem en Nijmegen in een uur te bereiken met de auto. Ondanks een goede infrastructuur dichtbij grootstedelijke gebieden liggen we als gemeente ook in de luwte. Hier kan men nog rust en ruimte vinden in de dorpen en het buitengebied. Dit maakt het voor mensen die werken in stedelijke gebieden aantrekkelijk om in onze gemeente te gaan wonen.

Naast de ligging in de buurt van steden in Nederland zijn we onderdeel de fruitdelta rivierengebied en regio Rivierenland. In de gemeente zijn fruitbedrijven actief die bij de beste telers ter wereld horen. Onze fruitsector loopt voorop als het gaat om kennis en productie. Naast een fruitgebied zijn we ook een gaaf rivierengebied, waar de landschappelijke structuur van de rivierloop de Rijn nog terug te zien is. De uitwaarden van de Rijn zijn voor grote delen aaneengesloten natuurgebieden die verbonden zijn met natuurgebieden bui-

ten de gemeente. Daarnaast hebben we de historisch rijke stad Buren, de watersport mogelijkheden en leisure-mogelijkheden. Dit maakt ons gebied aantrekkelijk voor verschillende recreanten uit de omgeving. Wij zijn het uitloopegebied voor de stedelijk omgeving waar men de rust en natuur of rivierengebied typische activiteiten kan doen.

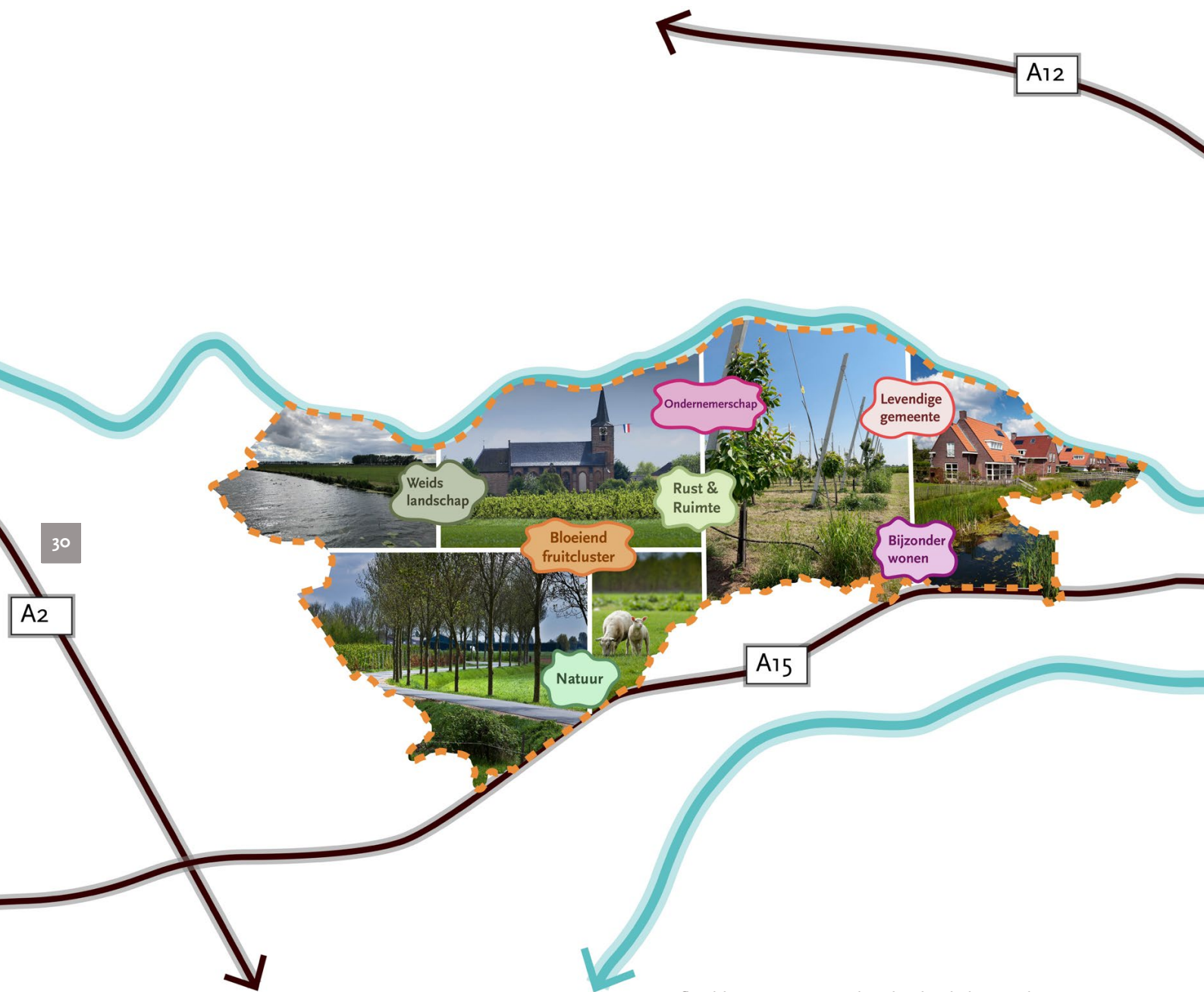
Opgaven vanuit onze positie in de regio

Door onze ligging ten opzichte van grootstedelijke gebieden en de toch rustige omgeving zijn we een aantrekkelijke woongemeente. Mensen die niet meer in de drukte van een stad willen wonen, maar juist in een aantrekkelijke landelijke omgeving, kunnen voor gemeente Buren kiezen. Daarnaast zijn de woningen in onze gemeente ook betaalbaarder dan in en rond grote steden. Dit betekent dat mensen van buitenaf gaan concurreren met de huidige inwoners, hierdoor ontstaat er een grotere druk op onze woningmarkt.

Om de stromen inwoners die van woningen in de gemeente naar werk buiten de gemeente en recreanten die van buiten de gemeente naar recreatievoorzieningen gaan binnen de gemeente geen overlast te laten veroorzaken zullen we moeten werken aan onze interne infrastructuur en mobiliteit. De hoofdwegen om onze gemeente heen zorgen voor een goede ontsluiting, maar onze provinciale wegen en andere ontsluitingswegen moeten ook een groeiende druk aankunnen, en dan voornamelijk rond piekmomenten. Een opgave voor de gemeente is om autogebruik en andere mobiliteitsvormen te verbeteren, zodat inwoners en bezoekers op verschillende manieren door de gemeente kunnen reizen, zonder dat dit overlast veroorzaakt.

Om een voorloper te blijven binnen de fruitsector zien we als gemeente een opgave om ervoor te zorgen dat





Afbeelding 12. Kaart onderscheidende kenmerken gemeente Buren

productie mogelijk blijft en dit verbeterd kan worden met kennis en innovatie.

3.6.3 Maatschappelijke vraagstukken

Uit de dorpenronde die is gehouden in 2019 en 2020 is een groot aantal vraagstukken door inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties ingebracht. Hieronder staat een samenvatting van deze vraagstukken.

Inzetten op leefbaarheid

We hebben als gemeente veertien hechte woonkernen, die allemaal een eigen cultuur en identiteit hebben. Dit zorgt ervoor dat elk dorp op haar eigen manier een leefbaar dorp is en kan blijven. We willen de leefbaarheid van de kernen behouden en waar mogelijk versterken, zodat inwoners hier blijven of komen wonen. Om de leefbaarheid te behouden en versterken zijn er vele facetten waar aan gewerkt kan worden.

Wonen

De vraagstukken ten aanzien van het wonen gaan voor een groot deel over hoe we in de woonbehoefte kunnen voorzien. Hoe kunnen we voldoende aanbod realiseren in het goedkopere segment, hoe en waar kun je zowel jongeren (net uit huis, 1e baan, studie) in de gemeente huisvesten, de toenemende groep ouderen en hoe kunnen we de doorstroming in de woningmarkt bevorderen?

Daarnaast zijn er vraagstukken over duurzaamheid, de continuïteit van bouwen, het beeld van het bouwen en de huisvesting van arbeidsmigranten.

Groen in en rond kernen

Ook de kwaliteit van de leefomgeving zou verbeterd kunnen worden om de leefbaarheid van kernen te verbeteren. Zo kan de recreatieve aantrekkelijkheid van (de directe omgeving van) de dorpen verbeterd wor-

den, met groen dat bijdraagt aan de identiteit en sfeer van een kern. Veel inwoners zien volop kansen voor routes, kleinschalige activiteiten en functies en het zichtbaarder maken van bijzondere plekken, maar er zijn wel twijfels over grootschalige recreatieve functies (bij de dorpen). Meerdere keren is gepleit voor een goede visie op recreatie in de gemeente Buren.

Voorzieningen en sociale leven

In alle kernen wordt het aangeven dat het “dorpsgevoel” belangrijk is. Hiermee wordt vaak een samenspel van het sociale leven, de voorzieningen en het aanzicht van het dorp bedoeld. De openbare ruimte, wat daar te doen is, hoe trots mensen daarop zijn en hoe je elkaar daar ontmoet, is een wezenlijk onderdeel van het dorpsgevoel. Om dit te versterken zullen er voldoende voorzieningen aanwezig of bereikbaar moeten zijn, zodat iedereen er gebruik van kan maken. Hierbij kan gedacht worden aan onderwijs, zorg, winkels, cultuur en openbaar vervoer.

Veiligheid

Voor veel inwoners heeft de mate van veiligheid in de leefomgeving ook invloed op de leefbaarheid van een kern. Veel inwoners vinden dat de verkeersveiligheid verbeterd moet worden en dat in het buitengebied gewerkt moet worden aan sociaal veilige fietsroutes, nu zijn er veel fietsroutes niet verlicht.

Woekeren met ruimte

We hebben als gemeente veel opgaves die een ruimtelijk component hebben, en een claim leggen op de ruimte binnen de gemeentegrens. De ruimteclaims van de verschillende opgaven betekenen dat er afwegingen en keuzes (‘woekeren met ruimte’) gemaakt moeten worden over welke functies waar de ruimte krijgen. Wij hebben als gemeente niet een uniform profiel. Sommige ruimtelijke vraagstukken spelen in het ene deel van Buren veel meer dan in het andere.

Het maken van keuzes gaat dus niet alleen over het wat (welke functionaliteiten), maar ook over het waar (op welke locatie).

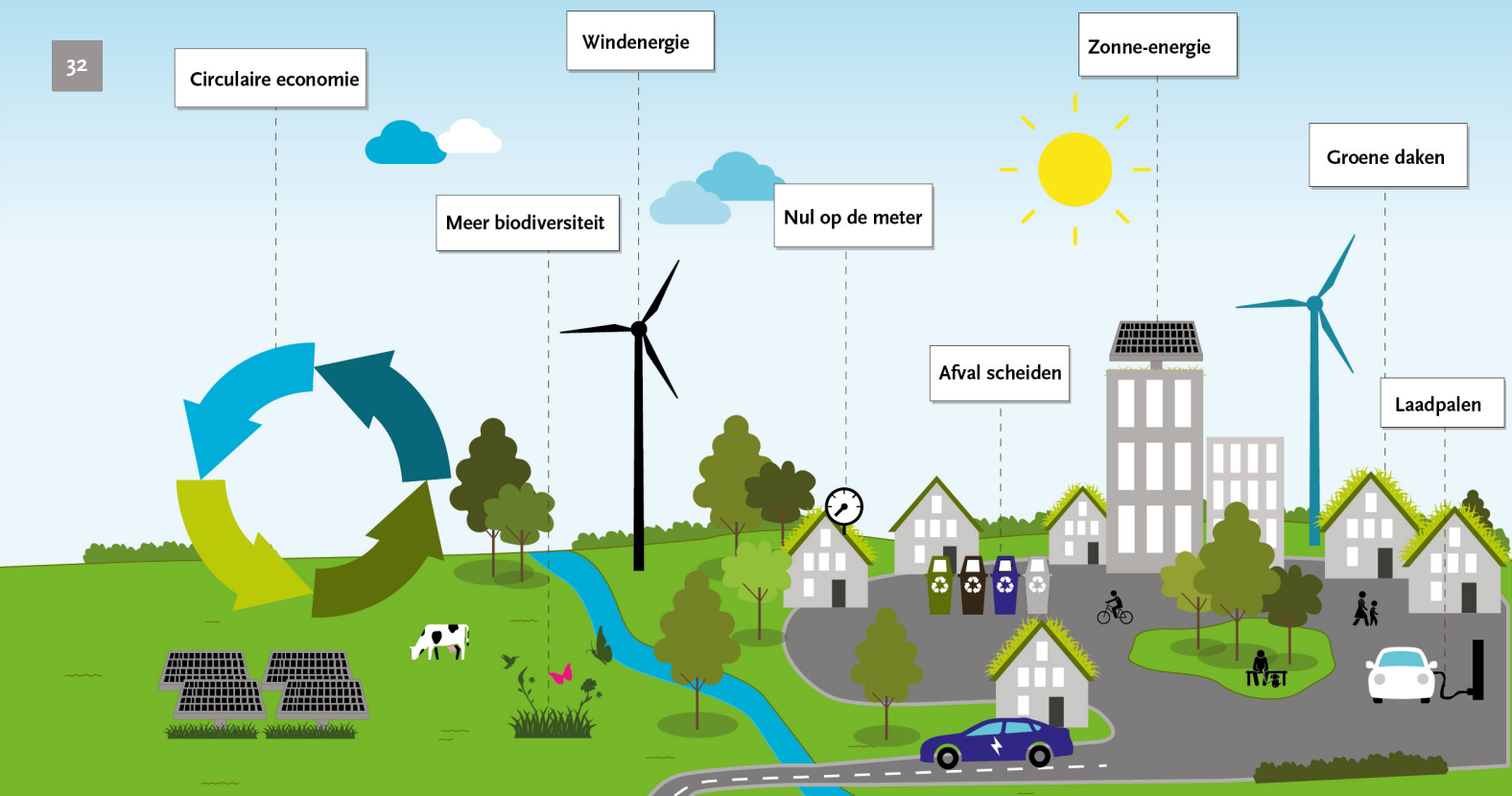
Mobiliteit

Het verbeteren van de infrastructuur in de gemeente betekent onder meer de aanleg van extra (fiets)wegen en het uitbreiden van openbaar vervoerverbindingen. Sommige verbindingen met lijndiensten zijn vrij goed (tussen Culemborg en Tiel en Tiel en Kesteren), maar verbindingen die niet rechtstreeks met deze lijndiensten worden gemaakt, zijn lastiger. Meerdere dorpen zijn afhankelijk van de buurtbus of vraagafhankelijk vervoer. De behoefte bij vervoerders om lijndiensten te 'strekken' (bussen, die alleen stoppen langs hoofdroutes en rondjes door het dorp overslaan om zo sneller op de bestemming aan te komen) levert echter een

beperking op voor minder mobiele groepen. Sommige (drukke) bestemmingen zijn niet bereikbaar.

Landbouw

Agrarische bedrijven moeten steeds vaker met andere functies concurreren om grond. Op de oeverwallen concurreren fruitteeltbedrijven met laanbomenteelt, woningbouw en straks misschien ook zonnevelden. In de komgronden hebben grondgebonden melkveehouderijen steeds meer grond nodig om aan bepaalde milieunormen te blijven voldoen, maar hoe kunnen er aaneengesloten grote huiskavels gevormd worden. Naast de concurrentie om grond wordt er van agrarische bedrijven steeds meer verwacht dat ze verduurzamen, zodat er minder impact komt op het milieu en het landschap.



Natuur en landschap

Een aantrekkelijk landschap waar natuur aanwezig is draagt bij aan de ruimtelijke kwaliteit. Door de vraag naar ruimte komt voornamelijk het cultuurlandschappelijke karakter van de gemeente onder druk te staan. Het zal een uitdaging zijn om natuurgebieden en cultuurlandschappen te beschermen en overal te versterken met de druk uit andere ruimtelijke functies, zoals wonen, infrastructuur en energie.

Recreatie

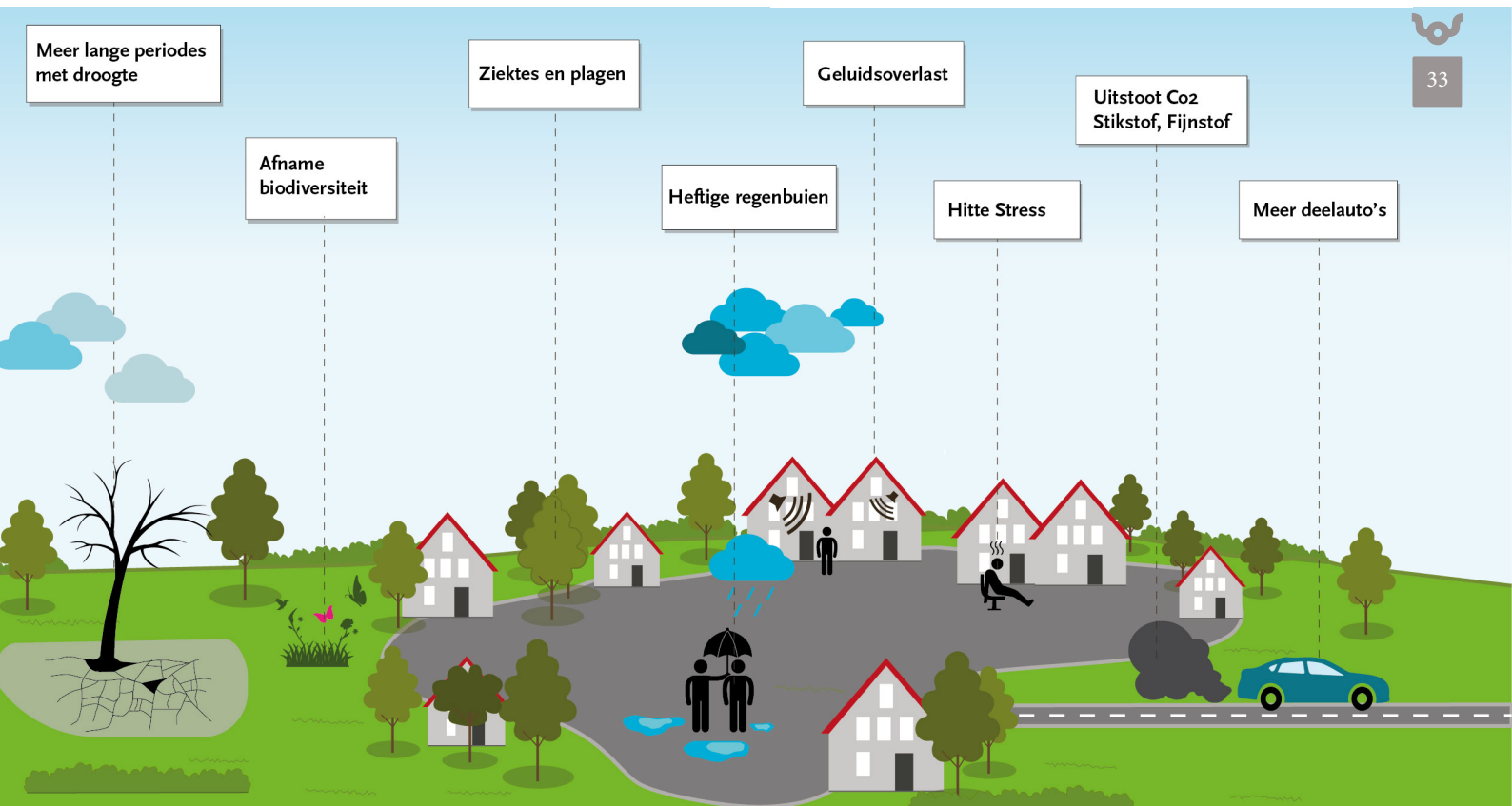
De recreatiesector wordt als een steeds belangrijkere sector gezien. Voor het inzetten op toerisme en recreatie zijn (extra) accommodaties en recreatiemogelijkheden nodig. De vraag is hoe het versterken van de sector samen kan gaan met de landschappelijke kwa-

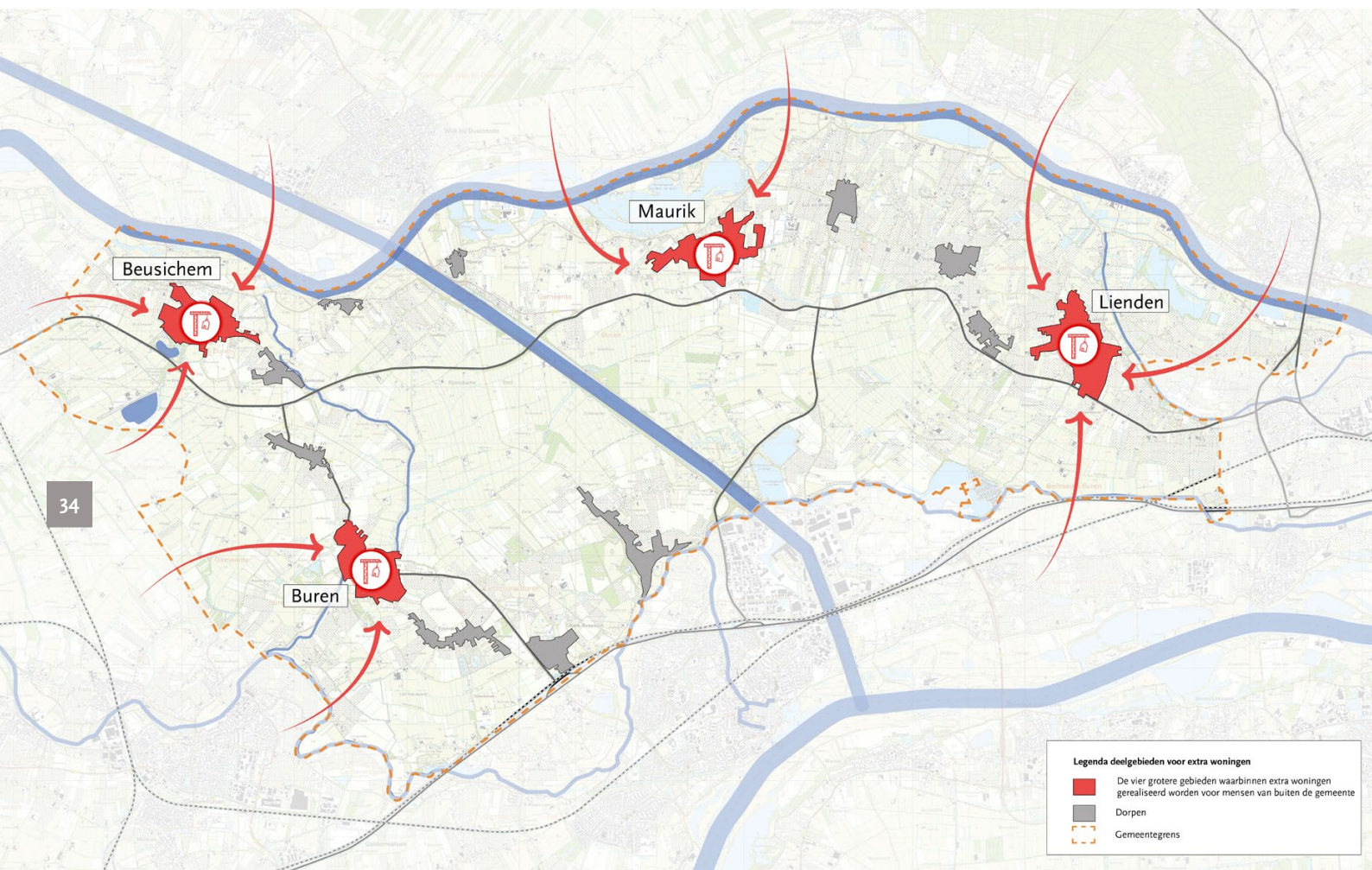
liteiten van de gemeente, zodat het zo min mogelijk afbreuk doet aan het landschap. Ook is er de angst dat de gemeente te veel een attractiepark wordt, waardoor de leefbaarheid van de gemeente minder wordt.

Energie

Het is voor ons als gemeente een ingewikkelde vraag hoe er stappen gezet gaan worden in de energietransitie en verduurzaming. Het aanleggen van zonneparken, windmolens en laadpunten voor elektrisch vervoer kan een negatieve impact hebben op de omgeving, dus hoe gaan we als gemeente ervoor zorgen dat we toewerken naar een energieneutrale gemeente, onze landschappelijke kwaliteiten bewaren en waar mogelijk versterken.

Afbeelding 13. Wat speelt er t.a.v. klimaat, energie en circulariteit





Afbeelding 14. Kaart met de vier grotere gebieden waarbinnen extra woningen gerealiseerd worden voor mensen van buiten de gemeente.

3.7 Beleidsuitgangspunten

3.7.1 Toekomstoriëntatie gemeente Buren

De gemeente Buren heeft in 2021 een toekomstoriëntatie uitgevoerd. Op basis van een onderzoek naar de kenmerken van de gemeente en trends en ontwikkelingen is met het gemeentebestuur onderzocht wat de rode draden (hoofdpogingen) voor beleid zijn: Woekeren met de ruimte door de vele ruimteclaims, inzetten op de leefbaarheid van de kernen en het vergroten van schaalkracht, zowel richting regio als richting kernen. Vanuit deze rode draden heeft de gemeenteraad gekozen voor het perspectief: 'inzetten op groei en bescheiden bruis'. Zowel de rode draden als het gekozen perspectief voor de toekomst is uitgewerkt in de omgevingsvisie Buren. Zo komen het woekeren met de ruimte terug in de integrale opgaven voor de kernen, waarin we opgaven willen verbinden en combineren. Ook de inzet op multifunctionele gebieden past bij deze zoektocht om zorgvuldig met de ruimte om te gaan. Met een evenwichtige groei, gezonde leefomgeving en sterke voorzieningen leggen we de basis voor het versterken van de leefbaarheid. Met deze omgevingsvisie willen we bovendien de samenleving uitnodigen met initiatieven te komen, die ten goede komen aan de kwaliteit van de leefomgeving en de economische ontwikkeling van Buren. Door een impuls aan de woningbouw en de combinatie van beschermen (van kwaliteiten) enerzijds en ruimte voor initiatief anderzijds blijven we werken aan een bijzonder woonklimaat met ruimte voor 'bruis'.

3.7.2 Woningprogramma

Het woningprogramma moet de komende tien jaar bijdrage aan de waarden van onze gemeente. Dat is een hechte samenleving waar mensen naar elkaar omkijken omdat ze dat willen; niet omdat dat moet. Waar de inwoners op basis van zeggenschap als vanzelf-

sprekend participeren en waar ook via de gebouwde omgeving zaken als eenzaamheid worden aangepakt. Waar de leefbaarheid van elke kern centraal staat met een passend voorzieningenniveau, verenigingsleven en ondernemerschap. Waar dorps en landelijk wonen dragers zijn van een bijzondere kwaliteit die naadloos aansluit bij de leefstijl van de inwoners en tegelijkertijd een onderscheidende en aanvullende kwaliteit biedt in de regio Rivierenland.

Alle kernen in de gemeente zijn verschillend van elkaar. Met een kerngerichte aanpak varieert het ontwikkelperspectief tussen de kernen, waarmee de verschillen eerder geaccentueerd worden dan weggenomen. Door bestaande woningen te vernieuwen en het toevoegen van nieuwe woningen zal de eigen identiteit van elke kern ondersteund worden. Voor enkele kernen bieden we de mogelijkheid om niet alleen voor de eigen autonome groei te bouwen, maar ook woningen te bouwen voor mensen van buiten de gemeente. De extra woningen worden niet over de hele gemeente verspreid. Daarvoor in de plaats hebben we vier grotere gebieden aangewezen waarbinnen een aantal woningen verdeeld worden. Op basis van de woningvoorraad per gebied kan bepaald worden hoeveel woningen er de komende jaren in een deelgebied toegevoegd moeten worden. De deelgebieden zijn Beusichem, Buren, Maurik en Lienden.

In de omgevingsvisie leggen we de hoofdkeuzes vast uit het woningprogramma. Het gaat hier dan om wat voor een woningen we waar willen toevoegen voor welke doelgroep. Daarnaast geven we in de omgevingsvisie aan wat voor een randvoorwaarden er gelden bij een nieuwe woningbouwlocaties. Het woningprogramma is bedoeld als een uitvoeringsprogramma waar in meer detail beschreven wordt op welke manier een nieuw woongebied vorm gegeven moet worden.

3.7.3 Visie duurzaamheid

Als gemeente Buren willen we voldoen aan het Klimaatakkoord en de klimaatwet, daarom hebben we ons gecommitteerd aan het Gelders Energie Akkoord en hiermee ook aan het lokaal opwekken van duurzame energie. We hebben als gemeente op het gebied van de energietransitie ambities opgesteld. In 2030 willen we de CO₂ uitstoot door middel van duurzaam opgewekte energie met 55% verminderen ten opzichte van 1990. Het einddoel in 2050 is dat we de C₂ uitstoot met 95% verminderen in 2050. Als we dit willen bereiken is lokale productie van energie noodzakelijk.

In regionaal verband zijn we betrokken bij de regionale energie strategie van de fruit delta. De eerste RES ontwikkeling hebben we als gemeente onderschreven, deze kent de ambitie duurzame energie op te wekken met zon- en windenergie en streeft naar minimaal een verdubbeling van de bestaande en geplande capaciteit (eind 2019) van de regio. Dit betekent dat we als gemeente voor 2030 de opgave hebben om de duurzaam opgewekte capaciteit te vergroten. Het gaat dan om minimaal 0,0402 TWh met nieuwe projecten rond zon en wind.

Er is voor de plaatsing van zonne- en windenergie in Buren een voorkeur voor een ontwikkeling aan de zuidrand van Buren, langs de A15/Betuwelijn en op, en nabij, Medel. Dit gebied is daarom aangewezen als zoekgebied voor grootschalige zonne- en windenergie.

We kiezen voor grootschalige ontwikkelingen vanuit ruimtelijke overwegingen om te bundelen met de ruimtelijke infrastructuur A15 en Betuwe, die ook zelf als energiecridor tot ontwikkeling gebracht gaan worden vanuit regionale samenwerking met Rijkswaterstaat (RWS) en ProRail. Daarbij is op te merken dat de ontwikkeling van A15 Oost ook aansluit

bij een zoekgebied van Neder-Betuwe en dat mogelijk ook vanuit de provincie gezien kan worden als één ontwikkelingsgebied. Daarbij heeft bundeling van zonne- en windenergie ook vanuit Liander een voordeel als het gaat om het delen van leidingen, het zogenaamde Cabelpooling.

Daarnaast wordt ook ruimte geboden voor een beperkte ontwikkeling voor zonne-energie in het 'verdere gebied', mits dit lokale en/of innovatieve projecten zijn. Voor deze lokale en/of innovatieve projecten is ruimte beschikbaar buiten de zoekgebieden langs A15/Betuwelijn en het energiepark Medel.

De gemeenteraad heeft vastgesteld dat bij de inbreng van de RES 1.0 geen windmolens in de gemeente geplaatst zullen worden, maar meer zonne-energie. Het gaat dan om 20 hectare meer zon op dak en voor de Burense windmolen als bijdrage in het zoekgebied Medel 10 hectare vervangende zonne-energie. Waar de ruimte voor deze vervangende 10 hectare gevonden moet/kan worden, moet nog door het college en/of de raad bepaald worden.

Als een initiatief met betrekking op duurzame energie zich voordoet zal er ook een goede participatie belangrijk zijn. Een goede participatie leidt tot beter in de omgeving ingepaste projecten, die minder overlast veroorzaken. Bovendien maakt participatie compensatie voor omwonenden of anderen mogelijk, waar deze ook echt behoefte aan hebben. Voor een goede participatie vinden we duidelijkheid en transparantie cruciaal. Een transparant proces is zowel voor een initiatiefnemer of ontwikkelaar, voor inwoners, ondernemers en organisaties maar ook voor bestuur en politiek belangrijk.

Het participatiekader is in de eerste plaats bedoeld

voor projecten voor ‘grootschalige’ opwekking van duurzame energie door wind of zon. Daarmee worden projecten bedoeld met één of meerdere grote windturbines en/of zonnenvelden op de grond van meer dan 10 hectare. Voor kleinere projecten is dit kader echter ook van toepassing. Het college kan voor kleinere projecten op onderdelen gemotiveerd afwijken. Op die manier wordt maatwerk mogelijk.

In de omgevingsvisie zal beschreven worden wat onze langere termijn ambities zijn omtrent duurzaamheid en de energietransitie. Nieuwe ambities voor de energietransitie zal op de regionale schaal via de RES Fruitdetla periodiek bijgesteld worden. De specifieke kaders voor een duurzame energie initiatief zijn vastgelegd in gemeentelijke beleidsplannen. Als gemeente gaan we zelf niet actief duurzame energieprojecten ontwikkelen. Met het vastgestelde beleid over duurzame energie zullen we toetsen of initiatieven voldoen.

Bij duurzaamheid gaat het echter ook om de warmte transitie, klimaatadaptatie en circulaire economie. Dan gaat het om vragen als “hoe kunnen we onze woningen duurzaam verwarmen?”, “hoe gaan we om met de effecten met hitte, droogte en juist wateroverlast?” en “hoe maken we optimaal gebruik van grondstoffen?” (zie paragraaf 4.2, 4.4 en 4.6).

3.7.4 Randvoorwaarden provinciaal natuurbeleid

De provincie Gelderland zet in op een compact en hoogwaardig stelsel van onderling verbonden natuurgebieden en behoud en versterking van de kwaliteit van het landschap. Dit wordt gedaan met het Gelders Natuurnetwerk (GNN) en de Groene Ontwikkelingszone (GO). Binnen deze gebieden worden de kern-kwaliteiten: natuurwaarden, de potentiële waarden en de omgevingscondities beschermd tegen aantasting.

Het GNN is een samenhangend netwerk van bestaande en te ontwikkelen natuur, ook de natura-2000 gebieden vallen hier onder. Het uitgangspunt is dat in het GNN geen nieuwe initiatieven plaatsvinden, behalve ontwikkelingen van een groot algemeen of provinciaal belang of waarvoor geen alternatieven bestaan.

Binnen de GO is ruimte voor economische ontwikkeling mits er een combinatie is met een (substantiële) versterking van de samenhang tussen aangrenzende en inliggende natuurgebieden. De ecologische verbindingzones maken deel uit van de GO, evenals de weidevogelgebieden en de rustgebieden voor winterganzen.

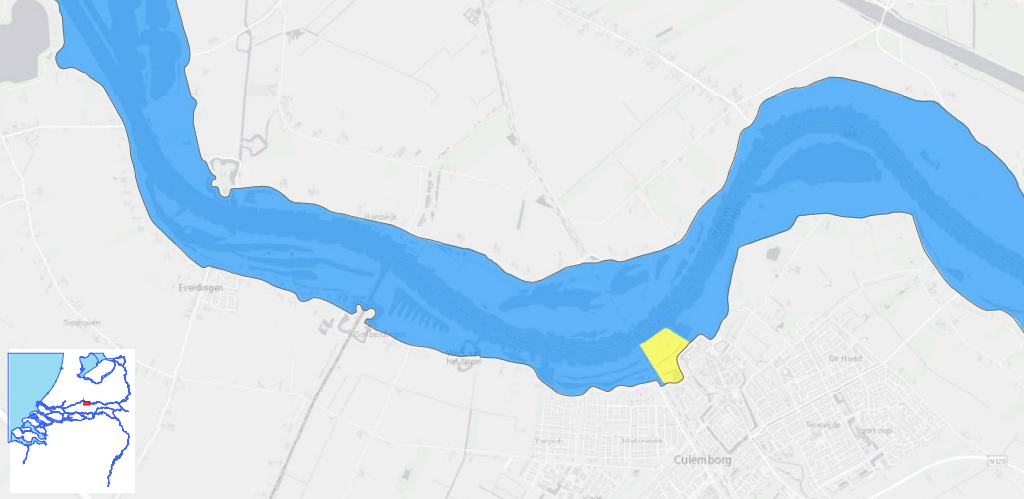
3.7.5 Beleidslijn grote rivieren

Rijkswaterstaat heeft voor de grote rivieren in Nederland waaronder de Neder-Rijn en Lek langs die langs de gemeente stromen beleidslijnen geschreven, zodat een veilige afvoer en berging van rivierwater onder normale en onder maatgevende hoogwaterstanden gewaarborgd wordt. Daarnaast is in de beleidslijn beschreven dat het bieden van mogelijkheden voor ruimtelijke ontwikkelingen, binnen de randvoorwaarden die de veiligheid stelt, van belang is voor het behoud en de versterking van de ruimtelijke kwaliteit van het rivierbed. Daarom heeft de Beleidslijn grote rivieren twee concrete doelstellingen:

1. De beschikbare afvoer- en bergingscapaciteit van het rivierbed behouden.
2. Ontwikkelingen tegen gaan die de mogelijkheid tot rivierverruiming door verbreding en verlaging nu en in de toekomst feitelijk onmogelijk maken.

Als er een activiteit wilt plaatvinden in het rivierbed is er een vergunning nodig in kader van de Wet beheer rijkswaterstaatswerken. Daarnaast is een goede

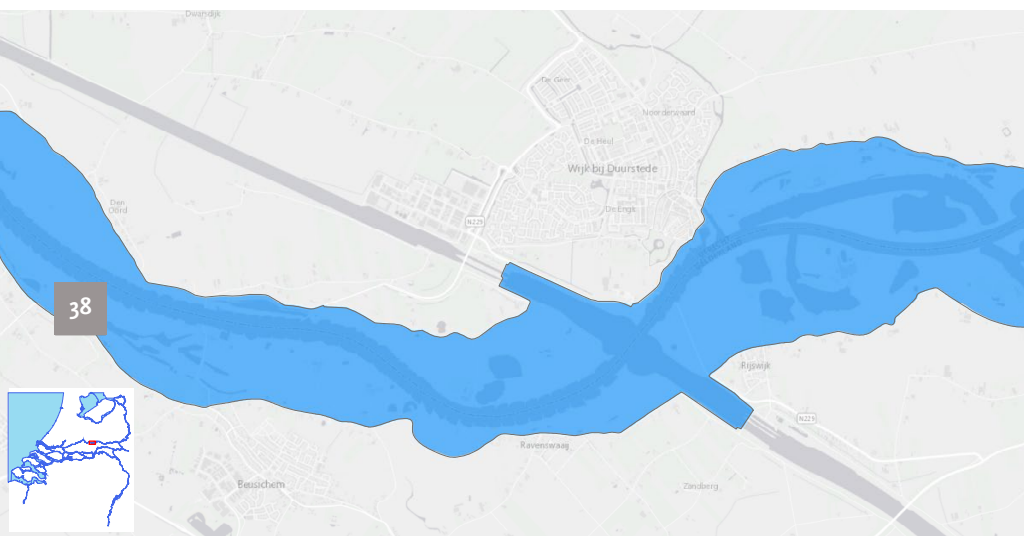




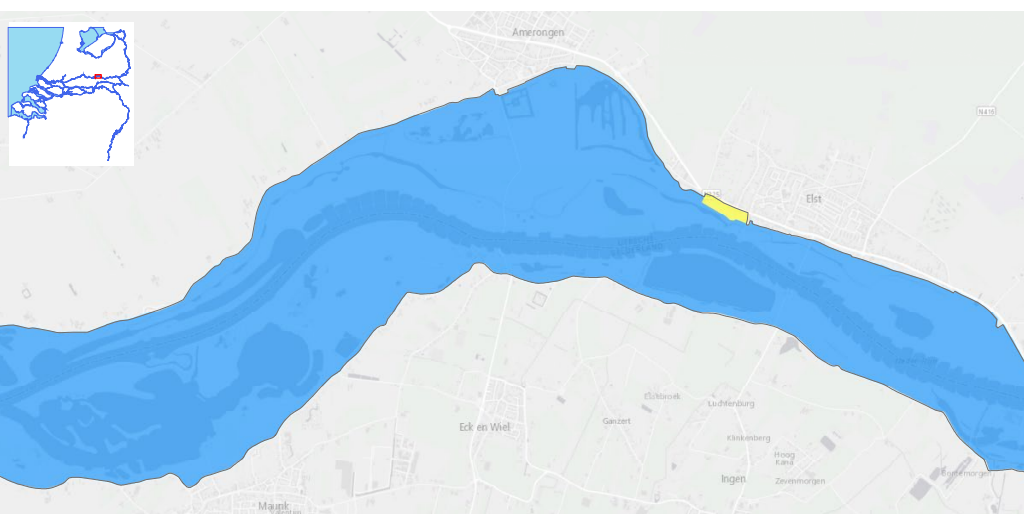
Legenda

- Gedeelte van het rivierbed waar §6 van Hoofdstuk 6 van het Waterbesluit niet van toepassing is (artikel 6.16 van het Waterbesluit)
- Stroomvoerend regime

Afbeelding 15. Kaartblad 072 Lek 1. Behorend bij Beleidsregels Grote Rivieren. (Bron: Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat)



Afbeelding 16. Kaartblad 071 Nederrijn 5. Behorend bij Beleidsregels Grote Rivieren. (Bron: Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat)



Afbeelding 17. Kaartblad 070 Nederrijn 4. Behorend bij Beleidsregels Grote Rivieren. (Bron: Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat)

afweging in het ruimtelijk spoor (streekplannen en bestemmingsplannen) noodzakelijk, zodat voorkomen kan worden dat er bestemmingsplancapaciteit ontstaat voor activiteiten die niet, of slechts onder bepaalde voorwaarden, zijn toegestaan.

Als een activiteit ontwikkeld is in het rivierbed binnen de toegestane kaders, dan is er een eigen risico en verantwoordelijkheid ten aanzien van ontstane schade door hoog water aan activiteiten in het rivierbed. Initiatiefnemers in het rivierbed zijn zelf aansprakelijk voor schade en zelf verantwoordelijk voor het nemen van maatregelen om zich tegen potentiële schade te beschermen. Door de bouwwijze of de situering van de activiteit zo te kiezen dat de kans of de gevolgen van hoogwater zo gering mogelijk zijn kan de gebruiker zijn risico's, ook wat betreft veiligheid, aanzienlijk beperken. Aan de dynamiek van het water aangepaste bouwvormen, drijvend of op palen, biedt in dit opzicht interessante mogelijkheden.

Als gemeente zijn wij verantwoordelijk voor de veiligheid in het buitendijkse gebied. In bestemmingsplannen en bouwvoorschriften moeten bepalingen opgenomen worden om onveilige situaties in een rivierbed te voorkomen.

Binnen een rivierbed zijn er twee verschillende type gebieden, namelijk een gebied met een bergend regime of een stroomvoerend regime. Binnen het grondgebied van de gemeente langs de Neder-Rijn en Lek komen alleen gebieden voor met een stroomvoerend regime. Onder het "stroomvoerend" regime zijn zogenaamde riviergebonden activiteiten toegestaan. Voorbeelden hiervan zijn scheepswerven, overslagbedrijven, realisatie van natuur, de uitbreiding van bestaande steenfabrieken en voorzieningen die onlosmakelijk met de waterrecreatie zijn verbonden.

Niet-riviergebonden activiteiten die vallen onder het "stroomvoerend" regime zijn niet toegestaan tenzij er in het algemeen sprake is van een groot openbaar belang of een zwaarwegend bedrijfseconomisch belang voor bestaande grondgebonden agrarische bedrijven en de activiteit redelijkerwijs niet buiten het rivierbed kan worden gerealiseerd. Ook voor functieveranderingen binnen bestaande gebouwen of voor activiteiten die met rivierversuiming per saldo meer ruimte voor de rivier opleveren op een rivierkundig bezien aanvaardbare locatie is toestemming mogelijk.

In alle bovengenoemde gevallen zal toestemming gekoppeld zijn aan een aantal rivierkundige voorwaarden. Algemeen geldend zijn de voorwaarden ten aanzien van een zodanige situering en uitvoering dat de veiligheid van de waterstaatswerken is gewaarborgd, dat er geen sprake is van een feitelijke belemmering van toekomstige vergroting van de afvoer- of bergingscapaciteit en de optredende waterstandsverhoging of de afname van de bergingscapaciteit zo gering mogelijk is.

3.7.6 Nationaal landschap rivierenland

Nederland kent 20 verschillende nationale landschappen. Deze landschappen zijn gekozen, omdat hier landschappelijke en kenmerkende kwaliteiten aanwezig zijn die passen bij Nederlandse landschappen. De provincie Gelderland wil de basiskwaliteit van landschappen in Gelderland behouden. De provincie richt zich in het bijzonder op de landschappen die symbool staan voor een mooi, divers en dynamisch Gelderland, de symbolen van het Gelders landschap. Dit zijn de landschappen van bovenregionale waarde. De gemeente Buren valt onder het nationale landschap Rivierengebied. Het doel van de nationale landschappen is om de kwaliteiten te behouden, verder te ontwikkelen en te versterken.



40



NEDER-GERMAANSE
NIEDERGERMANISCHER
LOWER GERMAN
LIMES



Stad



Legioensvesting



Fort



Mogelijk fort



Overig



UNESCO Werelderfgoed

Loop van de Rijn en kanaal
van Corbulo

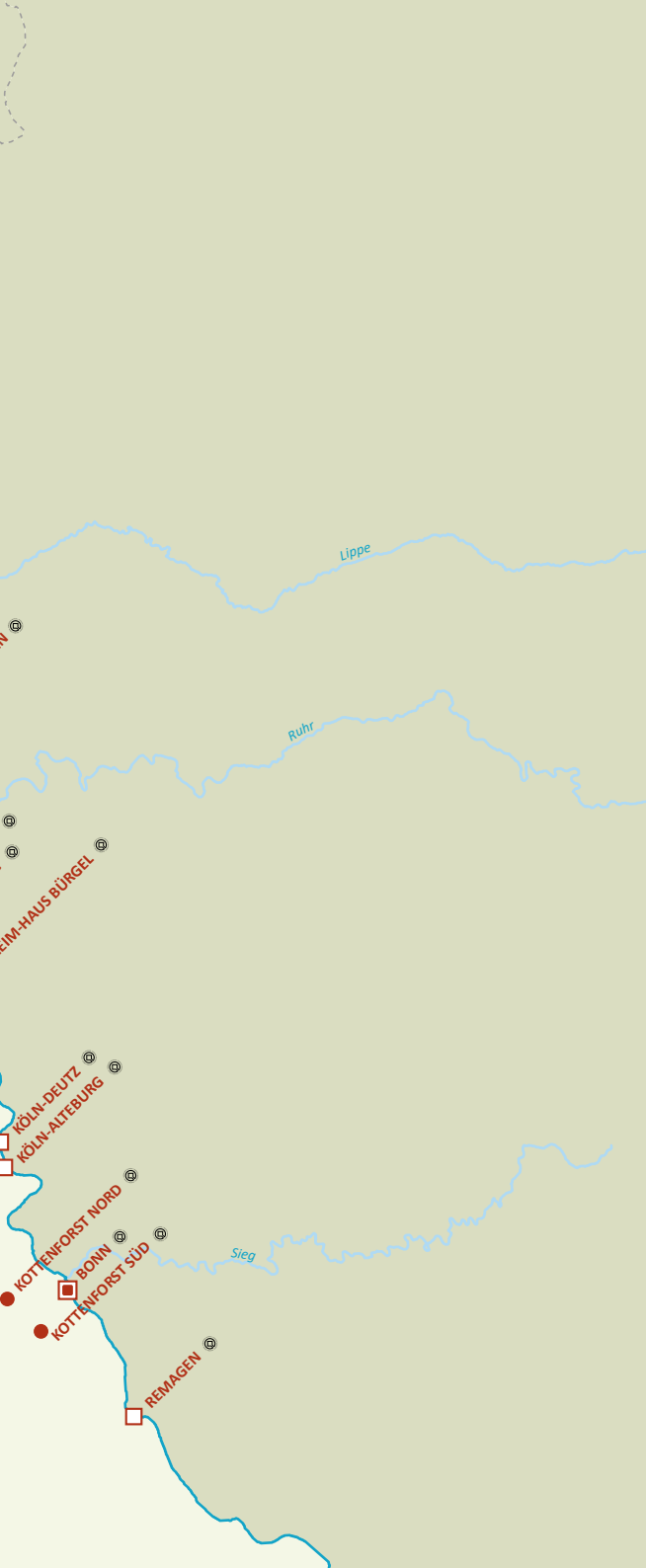
Germania Magna

Germania Inferior

0 10 20 30 km

Afbeelding 18. Kaart van de Neder-Germaanse Limes.
(Bron: Limes Werelderfgoed)

BAD MÜNSTEREIFFEL
-IVERSHEIM



De provincie wil samen met partners door ruimtelijke ontwikkelingen de kernkwaliteiten behouden, herstellen en versterken en de landschappelijke samenhang door ruimtelijke ontwikkelingen vergroten. De provincie beschermt de kernkwaliteiten van de Nationale Landschappen en geeft richting aan ontwikkelingen met kwaliteit. Naast de inzet op de kernkwaliteiten gaat de provincie de economische betekenis van de Nationale Landschappen vergroten door promotie en marketing.

3.7.7 De Limes

Door onze gemeente loopt het in 2021 toegetreden UNESCO Werelderfgoed de Neder-Germaanse Limes. De Limes is de oude grens van het Romeinse rijk met het niet veroverde deel van Germanië. De grens loopt in Nederland van Nijmegen naar Katwijk en volgt de oude loop van de Rijn. In de gemeente zijn al Romeinse vondsten gedaan en in de buurt van Maurik en Rijswijk hebben mogelijk Romeinse forten gestaan. Langs de Limes kunnen waardevolle archeologische vindplaatsen liggen. Deze vindplaatsen kunnen bestaan uit forten (castella), burgerlijke nederzettingen, kampdorpen (vici) grafvelden, de militaire infrastructuur, bestaande uit wegen, waterwerken en wachttorens en scheepswrakken. Deze elementen worden gezien als kernkwaliteiten van de Romeinse Limes door de provincie Gelderland. Als een activiteit één van deze kernkwaliteiten kan aantasten, dan is deze activiteit in dat gebied niet meer mogelijk.



4 Visie op thema's

4.1 Speerpunt 1: Evenwichtige groei van de kernen

We kiezen voor een evenwichtige groei van de kernen. We willen dat elke kern ruimte heeft voor de bouw van woningen en passende bedrijvigheid. Met een evenwichtige groei willen we binnen de opgave om voldoende woningen te bouwen om te voorzien aan de behoefte zoveel mogelijk een evenwichtige samenstelling van de bevolking in elke kern behouden om zo de sociale cohesie te borgen. We benutten woningbouw en werkgelegenheid om een goede mix aan inwoners in de dorpen te kunnen houden. Met een evenwichtige groei zetten we in op een verdeling van de woningbouwopgave over de kernen en verlaten we het uitgangspunt om één groeikern aan te wijzen. De groei van kernen laten we zoveel mogelijk aansluiten op historische kenmerken en kenmerkende ruimtelijke structuren om daarmee zoveel mogelijk bij te dragen aan de identiteit van elke kern. Geen wijken met standaard woningen, maar variatie en geleidelijke groei. Tenslotte hoort bij evenwichtige groei ook ruimte voor bedrijvigheid, ondernemerschap en eigen initiatief passend bij de kernen.

42

4.1.1 Wat speelt er?

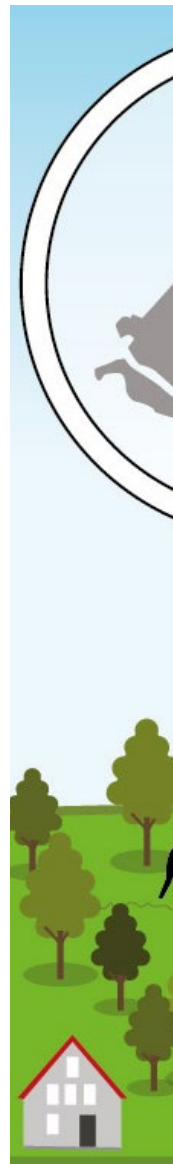
In deze paragraaf gaan we in op de situatie rondom het wonen en het werken in de gemeente Buren.

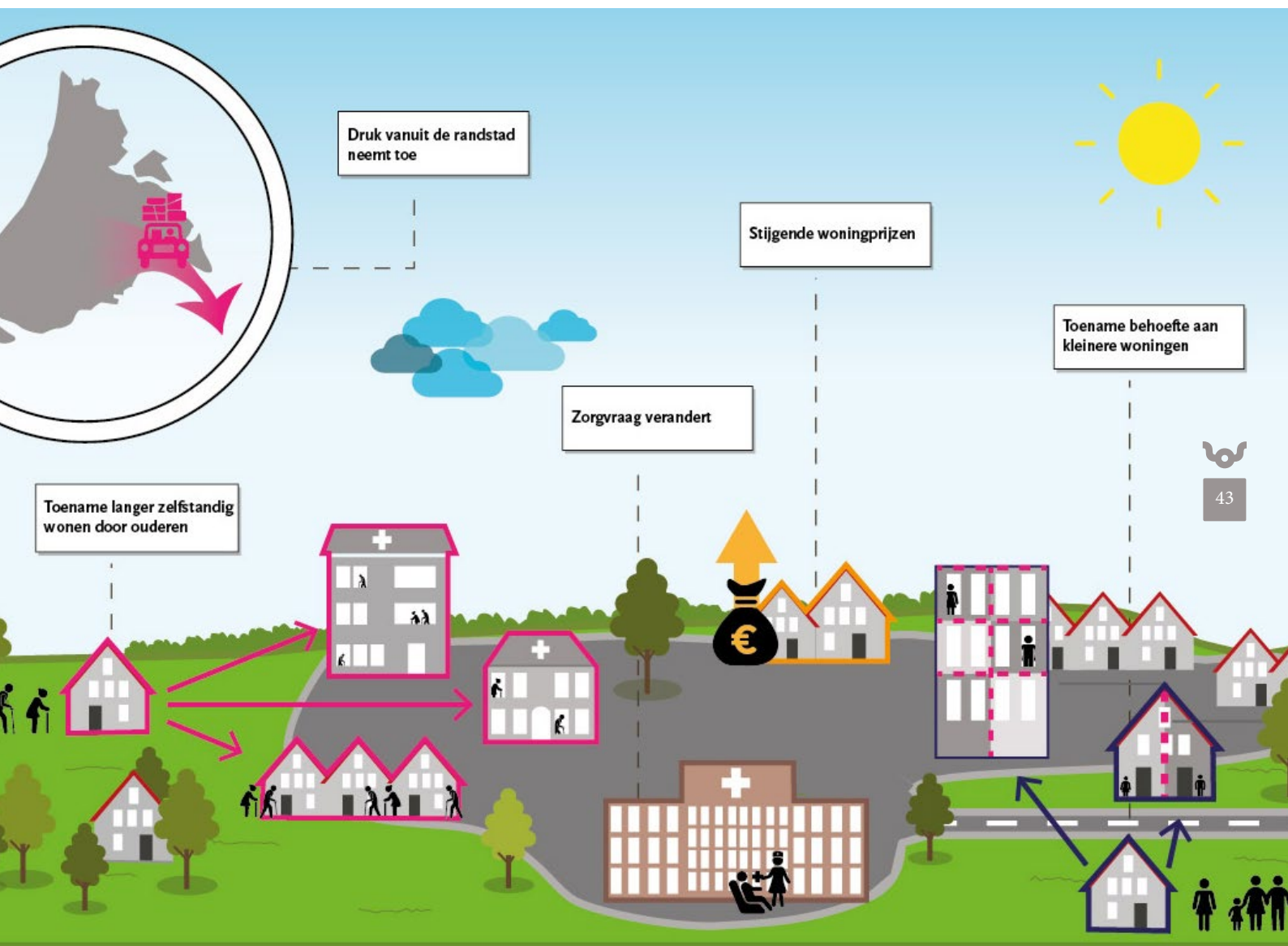
Woningtekort

Er is een groot tekort aan woningen in Nederland en dat merken we ook in de gemeente Buren. De woningdruk is hoog en meerdere doelgroepen hebben het moeilijk om aan een woning te komen.

Op 26 januari 2021 stelde de gemeenteraad het Woningprogramma 2020 – 2030 vast. De opgave die daaruit voortvloeit houdt in dat tot 2030 1400 woningen gebouwd moeten worden. Deels worden die gerealiseerd in lopende plannen, echter voor circa 800 woningen moet nog een locatie worden gezocht. Door een lichte groei van de bevolking en het feit dat er gemiddeld steeds kleinere huishoudens zijn, zijn er

meer woningen nodig om op termijn de 'eigen' inwoners te kunnen opvangen. Tegelijk kennen we vergrijzing en kunnen jongeren steeds moeilijker een woning betalen. Voor deze doelgroepen moeten we dus zeker bouwen. Daarnaast heeft de gemeente te maken met een druk op de woningmarkt vanuit de randstad en andere omliggende gebieden. Het woningprogramma is bedoeld om de eigen woningbehoefte en enige druk vanuit de regio op te kunnen vangen en dus daarmee verdringing van eigen inwoners te voorkomen. Het woningprogramma hangt nauw samen met de afspraken die de gemeente maakt met de regio Rivierenland en de provincie Gelderland over woningbouw. Dat doen we in de regionale Woonagenda. Veranderingen op de woningmarkt en nieuwe afspraken met de regio en provincie kunnen in de toekomst leiden tot bijstelling van het woningprogramma.





Afbeelding 19. Wat speelt er t.a.v. wonen.

Hoofdpijnen woningbouwprogramma

Het woningprogramma voor de komende tien jaar zal bijdragen aan waar Buren voor staat. Dat is aan een hechte samenleving waar mensen naar elkaar omkijken omdat ze dat willen. Waar de inwoners op basis van zeggenschap als vanzelfsprekend participeren en waar ook via de gebouwde omgeving zaken als eenzaamheid worden aangepakt. Waar de leefbaarheid van elke kern centraal staat met een passend voorzieningenniveau, verenigingsleven en ondernemerschap. En waar dorps en landelijk wonen dragers zijn van een bijzondere kwaliteit die naadloos aansluit bij de leefstijl van de inwoners en tegelijkertijd een onderscheidende en aanvullende kwaliteit biedt in de regio Rivierenland.

Ook in het komende decennium willen we met het woningprogramma aansluiten bij de wensen van de leefstijlen die nu al wonen in Buren. Dat betekent dat dorps en landelijk wonen voor het merendeel van de projecten uitgangspunt zal zijn. Een overigens breed te interpreteren uitgangspunt. Appartementen kunnen, anders dan soms wordt gedacht, ook heel goed onderdeel uitmaken van een dorpse woonsfeer.

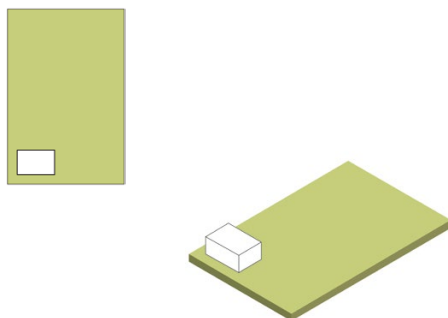
Het woningprogramma 2020-2030 kent vier strategische pijlers:

1. Meer diversiteit in de voorraad met behoud van de 'dorpse' kwaliteiten.
2. Bouwen voor de jonge doelgroep.
3. Bouwen voor de oudere doelgroep.
4. Aandacht voor betaalbaarheid en vernieuwing van de sociale voorraad.

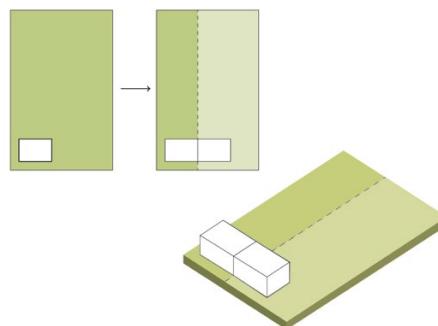
Meer in het algemeen bestaan er ook nu al verschillen tussen de kernen. Op basis van een kerngerichte aanpak varieert het ontwikkelperspectief tussen de kernen, waarmee de verschillen eerder geaccentueerd worden dan weggenomen. Met vernieuwing en herpositionering van bestaande woningen en/of door nieuwe toevoegingen ondersteunen we de eigen identiteit van elke afzonderlijke kern, we zullen dan ook moeten aansluiten op de veranderende behoefte. Daarnaast bieden we enkele kernen ook ruimte om niet alleen te bouwen voor de eigen autonome groei maar ook in te spelen op de woonwensen van mensen van buiten de gemeente.

Voorbeelden nieuwe woningvormen

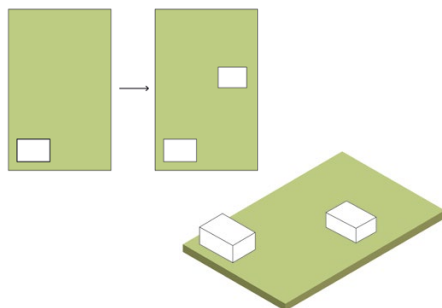
Basis



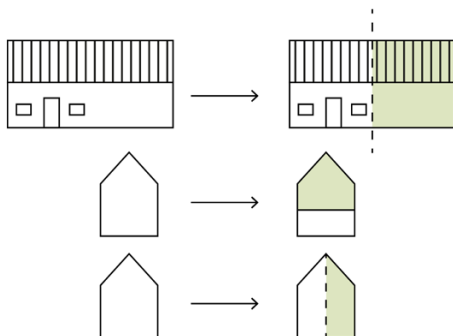
Aanbouw



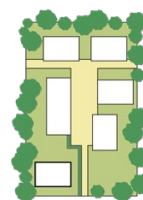
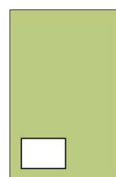
(Pre)mantelzorg



Woningsplitsing



Hergebruik erven



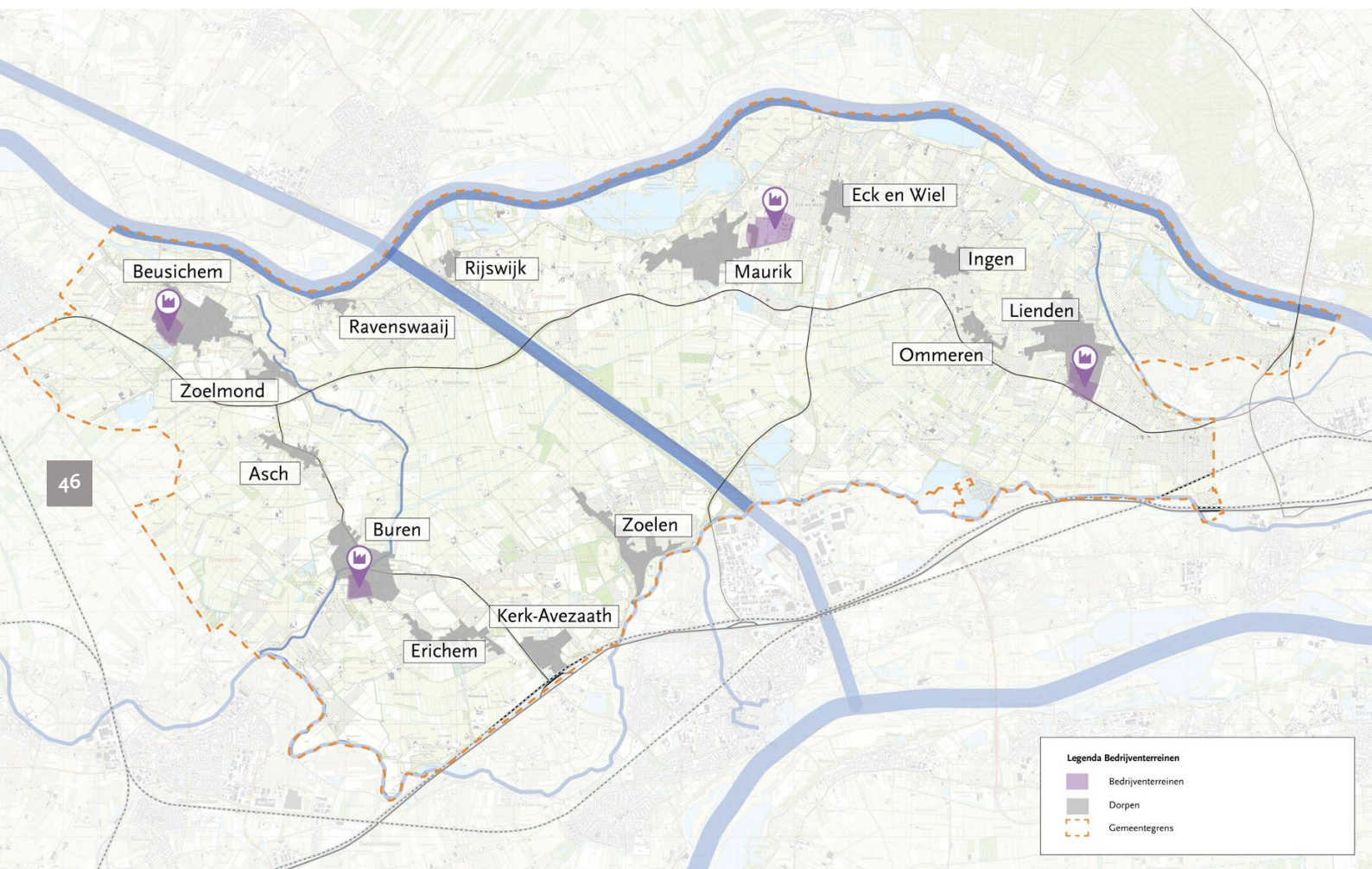
Optie 1: Clustertje van enkele woningen (met landschappelijke kwaliteit).



Optie 2: Groepswoning (met landschappelijke kwaliteit).



Optie 3: Tiny houses (met landschappelijke kwaliteit).



Afbeelding 20. Kaart met de 4 bedrijventerreinen in de gemeente.

Demografische veranderingen

Demografische veranderingen zorgen voor kleinere huishoudens, meer ouderen en minder jongeren in de gemeente Buren. Dit heeft invloed op de woning-behoefte. Er zijn gezien de bevolkingsopbouw weinig woningen voor kleinere huishoudens, zoals ouderen, starters en/of mensen met een beperkt budget.

Onvoldoende passende woningen

In veel dorpen is er vraag naar starterswoningen. Inwoners geven aan dat starters vaak elders moeten gaan wonen bij gebrek aan passende huisvesting. Dat heeft meerdere oorzaken:

- De financierbaarheid van goedkope woningen
- Woningen zijn in de markt snel meer waard, waardoor ze snel te duur worden als starterswoning.
- Beperkte doorstroombmogelijkheden voor senioren, waardoor potentiële starterswoningen weinig vrijkomen.
- Woningdruk van buiten versterkt de krapte in de woningmarkt. Aan de westkant van de gemeente wordt de druk vanuit de randstad gevoeld. Aan de oostkant van de gemeente oriënteren mensen uit buurgemeenten en de Gelderse Vallei zich op de lokale woningmarkt.

Bij het bouwen van nieuwe woningen speelt de ruimtelijke kant ook een rol. Jarenlang was het (provinciale) beleid gericht op 'inbreiden' voor 'uitbreiden'. Hoewel we ons buitengebied graag sparen, vinden we open plekken in de dorpsstructuur vaak ook heel waardevol. Tegelijk liggen uitbreidingen aan de randen van de dorpen, en zeker als het bebouwing achter bestaande dorpslinten betreft, soms ook gevoelig. Binnen dat spanningsveld willen we er wel voor zorgen dat we onze woningbouwopgave halen. Een belangrijke opgave voor de toekomst is de verduurzaming van woningen. Dat vraagt dus een nauwkeurige afweging. In

alle dorpen speelt de opgave voor verduurzaming van woningen. Bewoners maken zich zorgen of dit (voor iedereen) betaalbaar wordt.

Arbeidsmigranten

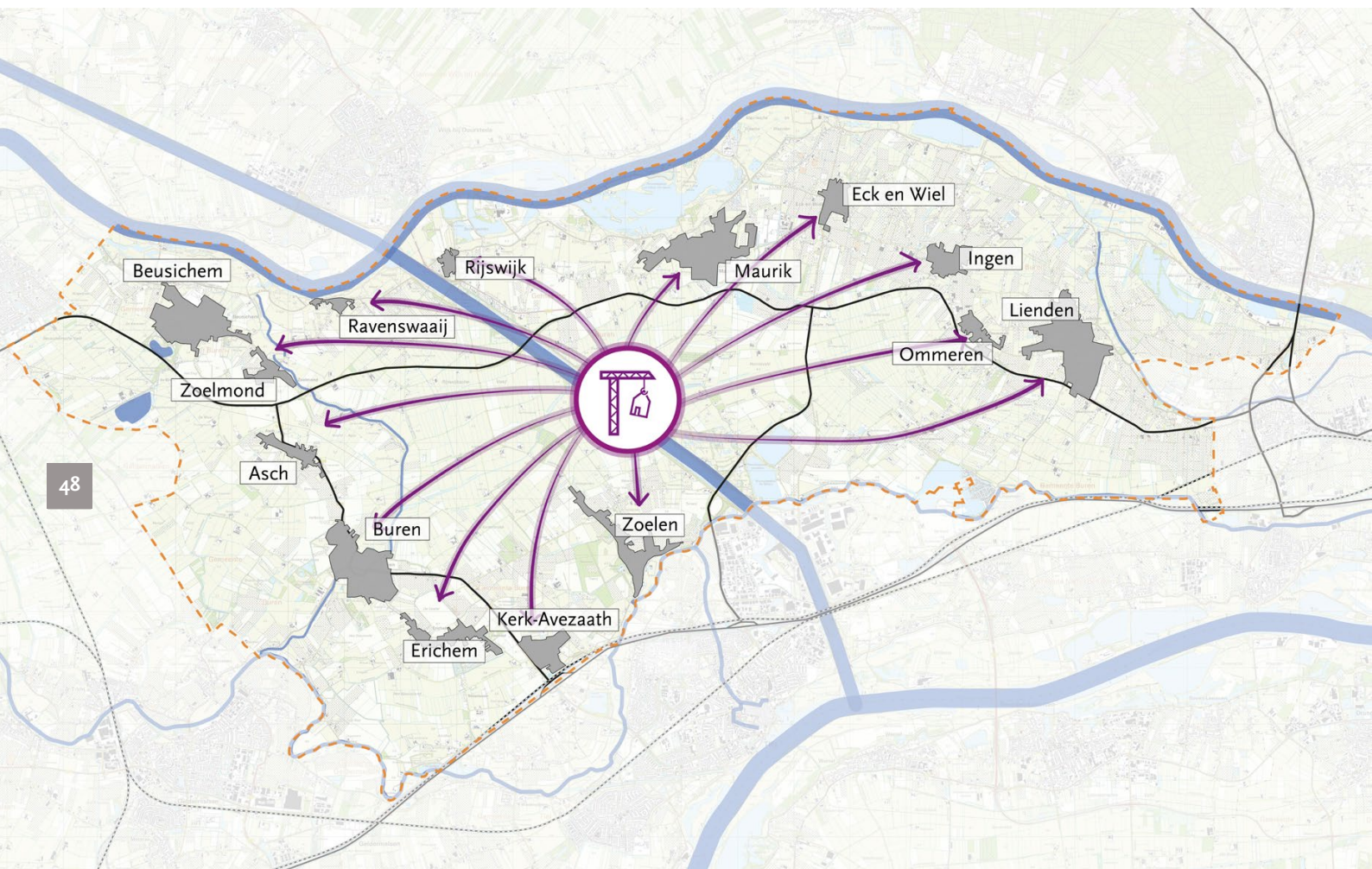
In de gemeente zijn er veel ondernemers die afhankelijk zijn van (tijdelijke) arbeidsmigranten. Verwacht wordt dat in de toekomst de vraag naar arbeidsmigranten bij bedrijven toeneemt. Hierdoor is het van belang dat er in de gemeente voldoende (tijdelijke) verblijfslocaties zijn voor arbeidsmigranten. Hierbij is het van belang dat arbeidsmigranten niet te afhankelijk worden van een werkgever en inwoners geen overlast ervaren door de huisvesting in de omgeving.

Werklocaties in de kernen

De gemeente Buren kent vier echte bedrijventerreinen, in Beusichem, Buren, Maurik en Lienden. De bedrijventerreinen hebben een gemengd profiel en zijn vooral gericht op lokale bedrijvigheid. De belangrijkste sectoren binnen de gemeente zijn industrie, groothandel, transport en logistiek en bedrijvigheid in de (wegen)bouw. Veel bedrijventerreinen kennen ook (kleinere) bedrijven op het vlak van dienstverlening, retail en soms ook vrije tijd, zoals sportscholen. Op meerdere bedrijventerreinen komen opvallend grote bedrijven voor, zoals transportbedrijf Verhoef in Beusichem.

Naast bedrijvigheid op de bedrijventerreinen kent de gemeente van oudsher riviergebonden bedrijvigheid in de vorm van steenfabrieken. De meeste hiervan zijn intussen opgehouden te bestaan. Steenfabriek Rootvoet bij Rijswijk staat bijvoorbeeld leeg, maar er zijn plannen voor recreatie. Aan de oostkant van de gemeente bevindt zich aan de Marsdijk de oude steenfabriek Ten Cate, die intussen de thuishaven is van meerdere bedrijven.





Afbeelding 21. Nieuwbouw woningen verdelen over de dorpen.

Naast deze bedrijven komt er verspreid in het buitengebied ook allerlei bedrijvigheid voor. Naast allerlei kleinere (aan huis gebonden) beroepen, heeft Buren een sterke positie als het gaat om agrarisch gerelateerde bedrijvigheid. Vaak in combinatie met landbouw. Zo zijn er fruitbedrijven die ook faciliteiten hebben om producten te koelen, verwerken en verpakken. De bedrijvigheid binnen Buren heeft dus geen scherp eigen profiel, afgezien van een agrarisch profiel en gemengd lokaal profiel. Er zijn veel logistieke bedrijven, die gestart zijn vanuit de gemeente zelf. Als deze bedrijven groeien, vertrekken ze soms naar specifieke snelweglocaties. Trends wijzen op minder lokale industrie en logistieke bedrijven in de toekomst.

4.1.2 Opgaven voor de omgevingsvisie

We zien de volgende opgaven:

- Zorgen voor een woningaanbod dat past op de (toekomstige) vraag.
- De geschikte woning op de juiste plek (kwaliteit en kwantiteit).
- Verduurzamen en opknappen bedrijventerreinen.
- De bereikbaarheid van de gemeente behouden.

4.1.3 Visie:

In onze visie houden we elk kern in onze gemeente vitaal en levendig. En bij die vitaliteit hoort een evenwichtige bevolking, voorzieningen en mogelijkheden om te werken. Om een goede sociale en economische balans in elk dorp te kunnen bewaren, kiezen we zo veel mogelijk voor een evenwichtige groei van de kerntoren. Groei in woningen en groei in bedrijven. Het doel is niet om te groeien in het aantal inwoners, maar om de grote vraag naar woningen op te vangen en de ruimte te geven aan lokaal ondernemerschap. Waar de gemeente 15 jaar geleden een echte centrumkern heeft aangewezen voor woningbouw, zet de gemeente in de visie voor de komende 15 jaar juist in op een evenwichtige verdeling van de groei.

In onze visie creëren we op deze manier een aantrekkelijk en gevarieerd woningaanbod en kunnen alle inwoners een passende woning vinden voor hun levensfase.

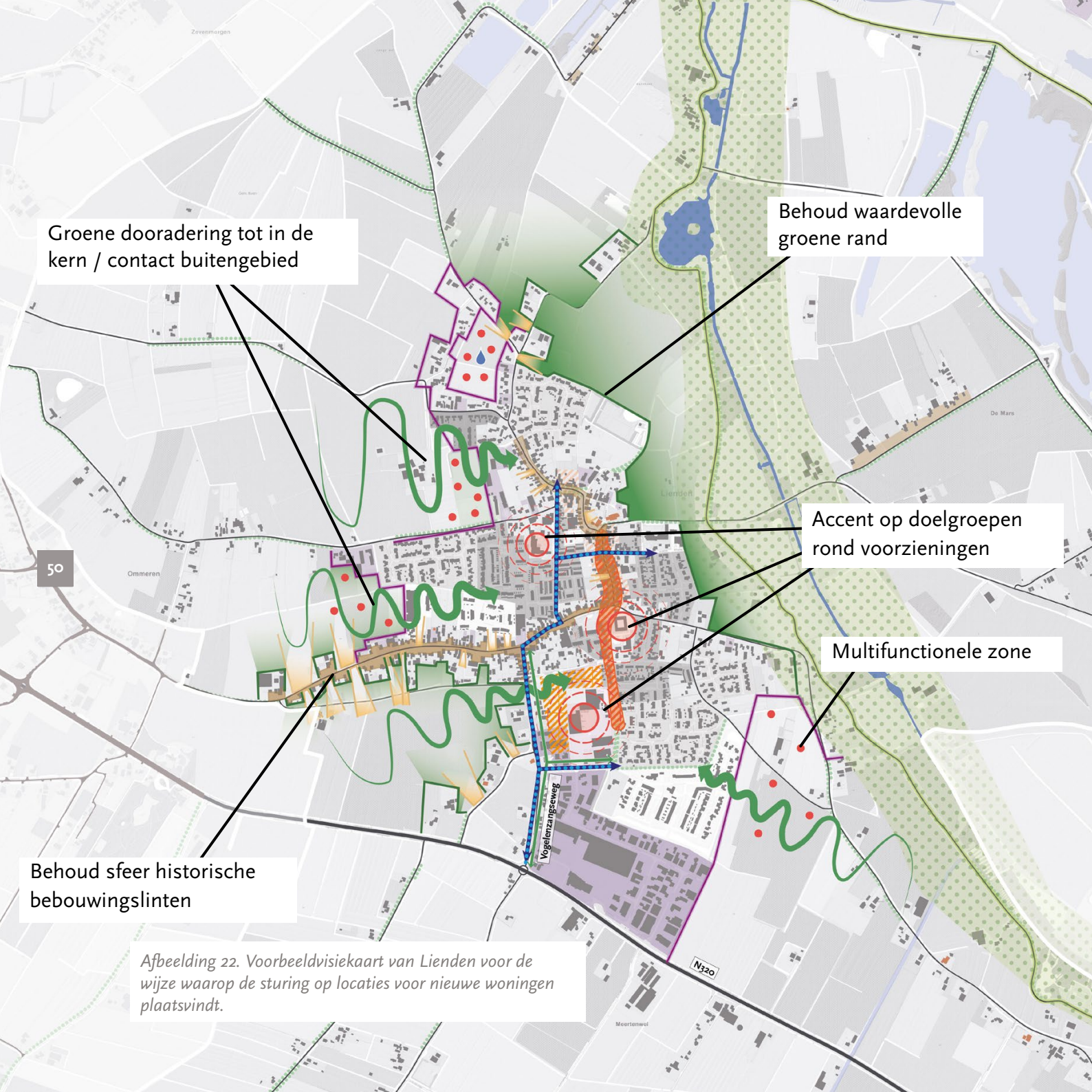
Met het aanbod aan nieuwe woningen willen we met een rekening houden met de wensen in de toekomst, waarbij er meer ouderen en meer kleine huishoudens zijn. Daarom kiezen we nadrukkelijk voor accenten op betaalbare woningen, levensloopgeschikte woningen en bijzondere woonvormen, die zorgen voor diversiteit. Bovendien willen we met het nieuwe woningaanbod direct werken aan de kwaliteit van de woonomgeving.

Ons woningaanbod wordt dus mooier, duurzamer en passend bij de toekomstige inwoners.

Ook bestaande woningen en woongebieden kunnen in onze visie bijdragen aan de veranderende woonbehoefte. En dat willen we vereenvoudigen. Woningssplitsing, (pre)mantelzorgwoningen en andere woningaanpassingen voor gelijkvloers wonen willen we eenvoudiger maken. Hiermee willen we inwoners extra ontwikkelmogelijkheden geven voor eigen initiatieven die bij kunnen dragen aan betaalbare woningen. Ook willen we bedrijven aan huis eenvoudiger maken om bij te dragen aan de vraag daarnaar en (het behoud van) werkgelegenheid.

In onze visie kiezen we voor een aantal accenten in werkgelegenheid. In de eerste plaats willen we onze toppositie in de landbouw en agribusiness vasthouden. Het agrarische zit in de cultuur van de gemeente, we hebben goede gronden en het levert ons werkgelegenheid op. In de tweede plaats blijven we inzetten op een vitale recreatiesector. In de derde plaats kiezen





Groene dooradering tot in de kern / contact buitengebied

Behoud waardevolle groene rand

Accent op doelgroepen rond voorzieningen

Multifunctionele zone

Behoud sfeer historische bebouwingslinten

Afbeelding 22. Voorbeeldvisiekaart van Lienden voor de wijze waarop de sturing op locaties voor nieuwe woningen plaatsvindt.

we voor lokaal ondernemerschap op onze bedrijven-terreinen. We zetten geen grote nieuwe stappen, maar consolideren waar onze economische kracht al zit. We kiezen ook bij onze bedrijven voor een evenwichtige groei. De beschikbare ruimte voor bedrijven willen we dus niet op één of twee plekken in de gemeente, maar verspreid over de hele gemeente. Daarom kiezen we ervoor om op alle bedrijventerreinen in de gemeente ruimte te creëren door revitaliseren en/of enige uitbreidingsruimte.

Om dit te bereiken maken we een aantal sturende keuzes:

- We verdelen het aantal nieuw te bouwen woningen zo veel mogelijk over de kernen en sturen daarbij op het halen van het woonprogramma.
- We sturen op de juiste woning op de juiste plek. Met name op locaties rondom dorpscentra of andere voorzieningen leggen we een accent op ouderen of andere minder mobiele groepen.
- We maken ruimte voor initiatieven van inwoners en bijzondere woonvormen.
- De aansluiting van nieuwe woningbouwlocaties op het woningprogramma staat voorop. Daarbinnen prioriteren we aan de hand van de bijdrage aan onze maatschappelijke doelen en de kwaliteit van de woonomgeving bij het aanwijzen van woningbouwlocaties.
- We zorgen voor voldoende goede en veilige huisvesting voor (toekomstige) arbeidsmigranten.
- We zetten in op revitalisering en verduurzaming van de bedrijventerreinen.
- We sturen op een evenwichtige ontwikkeling van de bedrijventerreinen.

De evenwichtige groei van recreatie en landbouw staat beschreven in hoofdstuk 4.4 en 4.5.

Verdeling van woningen over de kernen

Om woningen evenwichtig over de kernen te verdelen, maar ook oog te houden voor de lokale behoefte, is het grondgebied in het woningprogramma opgedeeld in 5 deelgebieden, waarover de woningbouw wordt verdeeld: de deelgebieden Beusichem, Maurik, Buren en Lienden en het buitengebied. Binnen de deelgebieden worden de aantallen weer verdeeld over de kernen. Het aantal te bouwen woningen staat daarbij zo veel mogelijk in verhouding tot de grootte van de kern. We kiezen voor maatwerk, zodat we per kern kunnen kijken wat er nodig is. Op deze manier kan ook de sociale cohesie, de zelfredzaamheid en samenredzaamheid in elk dorp intact blijven. Naast de woningvraag voor de eigen inwoners van elke kern, kiezen we ervoor om wat extra woningen te bouwen om de druk van de randstad op te kunnen vangen. Om zo goed mogelijk tegemoet te komen aan de lokale woningvraag kiezen we voor een aantal accenten bij woningbouwplannen: de jonge doelgroep, de oudere doelgroep, kleinere huishoudens in het algemeen, betaalbaarheid van woningen en bijzondere woonvormen. Om de betaalbaarheid te borgen leggen we in het woningprogramma een minimum percentage sociale huurwoningen en bereikbare koopwoningen vast.

Inbreiden versus uitbreiden

We kiezen voor een balans tussen inbreiding en uitbreiding. Inbreiding spaart ons buitengebied, zorgt via transformatie van oudere panden voor een versterking van de ruimtelijke kwaliteit en kan gunstig zijn voor enkele doelgroepen (ouderen, jongeren en andere kleine huishoudens). Maar het kan ook afbreuk doen als het ten koste gaat van groen of openbare ruimte. Uitbreiding kan zorgen voor een versnelling in het woningprogramma, een betere betaalbaarheid en

het sparen van groen en ruimte in de bebouwde kom. Daarom kiezen we voor een balans. We zetten inbreiding in om verouderde gebouwen en percelen in de kom te transformeren naar wonen, mits dit past binnen ons woningprogramma en leidt tot een groene en gezonde leefomgeving (zie hoofdstuk 4.2). Daarnaast wijzen we bij elke kern potentiële uitbreidingsrichtingen aan.

Sturen op kwaliteit van de uitbreidingslocaties

We kiezen voor kwaliteit. Om te voorkomen dat we bouwen op de meeste waardevolle locaties wijzen we waardevolle structuren en kernranden aan. Hierbij is gekeken naar de kwaliteiten van (historische) lintbebouwing, het type woningen in de rand, het stedenbouwkundig patroon en landschappelijke kenmerken (zoals het zicht op een dijk, de aanwezigheid van natuurgebieden of historische landschapselementen) in of direct aan de rand of de ligging van beschermde dorps- of stadsgezichten. De opbouw en ruimtelijke identiteit van een dorp willen we centraal zetten bij verdere uitbreiding. Deze bijzondere kwaliteiten zijn opgenomen in de dorpsvisies in hoofdstuk 5. Naast waardevolle gebieden wijzen we gebieden aan waar woningbouw voorstelbaar is. Mochten we in de toekomst meer of andere locaties nodig hebben om ons woningprogramma te realiseren, dan zullen we in eerste instantie kijken naar de gebieden aan de kern zonder bijzondere waarden.

Onze visie op inbreiden en herstructureren

Als we gaan inbreiden of herstructureren ten behoeve van woningbouw, dan sturen we op de juiste doelgroepen en kijken we naar de stedenbouwkundige mogelijkheden van de plek.

Juiste woning op de juiste plek

Rond de dorpscentra of andere locaties met voorzieningen leggen we een groter accent op woningen voor jongeren, ouderen en andere minder mobiele groepen. Op deze plekken ligt de voorkeur om gebouwen te transformeren naar woningen voor deze doelgroepen. De combinatie ouderenwoningen met zorg richten we in eerste instantie op de zgn. centrumdorpen (zie hoofdstuk 4.3), maar ook in andere kernen waar voorzieningen enigszins geclusterd voorkomen wijzen we plekken aan waar een accent op doelgroepen komt te liggen.

Gestapelde bouw versus de identiteit van de kernen

We hebben geen traditie van gestapelde bouw in de gemeente. Waar het voorkomt blijft het meestal bij 3 lagen. Om woningen voor doelgroepen mogelijk te maken op lastige transformatielocaties nabij een dorpscentrum of andere voorzieningen kan een hogere dichtheid aan woningen soms nodig zijn om de woningen betaalbaar te houden en voldoende ruimte voor groen en klimaatadaptatie te maken. We willen echter dat aansluit op de identiteit van de kernen. Binnen de centrumdorpen willen we ruimte maken voor gestapelde bouw, mits het passend is in de stedenbouwkundige structuur van de locatie (maximaal 4 lagen met een accent op 5).

Woningaanpassingen, woningsplitsing en (pre) mantelzorgwoningen

We willen woningaanpassingen, woningsplitsing en (pre) mantelzorgwoningen onder voorwaarden mogelijk maken in de gemeente, zodat (grotere) woningen voor verschillende doelgroepen geschikt en betaalbaar worden en beter passen bij iemands levensfase. We willen het langer thuis wonen van ouderen bevorderen in de gemeente en het liefst op een plek die ze kennen.

Onze visie op uitbreiding van de kernen

We willen voorzien in de vraag naar woningen op basis van het woningprogramma. Daarvoor is een continue bouwstroom nodig en zoeken we locaties. Om kwalitatief goede nieuwbouwwijken te realiseren stellen we een aantal minimale eisen. Als we moeten kiezen tussen locaties, dan kiezen we voor de plek, die de hoogste maatschappelijke bijdrage en kwaliteit van de leefomgeving kan realiseren.

Minimale eisen aan de kwaliteit van de woonomgeving

In de eerste plaats sturen we op het halen van het woningprogramma, waarin is gekozen voor vaste percentages in verschillende prijsklassen en woningtypes. In de tweede plaats gaan we uit van dorpse en groene woonmilieus en een klimaat adaptieve inrichting (zie hoofdstuk 4.2).

Prioriteren op kwaliteit

We kiezen er bij nieuwbouw van woningen voor om locaties te prioriteren aan de hand van de te realiseren kwaliteit. Deze kwaliteit kan bestaan uit zowel sociale – als fysieke kwaliteit. Naast de basiseisen kan een plan extra punten scoren en op die manier kan een prioritering worden gemaakt. We willen met deze scores bereiken dat:

- Nieuwbouw bijdraagt aan een gezonde en groene omgeving.
- Woningzoekende inwoners meer betrokken worden bij het toekomstige woningaanbod en het aanbod zo vraaggericht mogelijk wordt gerealiseerd.
- Overlastsituaties worden opgelost.
- Innovatie en duurzaamheid wordt gestimuleerd.
- Ruimtelijke kwaliteiten in stand blijven of worden versterkt.

Bijzondere woonvormen

Naast woningen in de buurt van voorzieningen willen we ook meer bijzondere woonvormen realiseren. Dat kunnen bijvoorbeeld vormen van groepswonen, tiny houses, volledig duurzame woningen of erfwoningen zijn. Met dit soort woningen willen we ruimte geven aan verschillende soorten doelgroepen, eigen initiatief van inwoners en zorgen voor meer diversiteit van het woningaanbod. Bijzondere woonvormen kunnen zowel binnen als buiten de bebouwde kom (in de multifunctionele dorpszones) worden gerealiseerd (zie hoofdstuk 4.5). Voormalige agrarische erven of locaties direct tegen de dorpsrand kunnen daarvoor passend zijn.

Bijdrage van woningbouwprojecten aan maatschappelijke doelen	
1. Identiteit	
2. Vraaggericht (doelgroepen, gefaseerd)	
3. Bijdrage groen, waterberging en gezondheid	
4. Ruimte voor innovatie (Duurzaamheid)	
5. Nieuwe woonvormen	
6. Mobiliseren en invullen van de lokale woningvraag	
7. Oplossen knelpuntsituatie	

Afbeelding 23. Bijdrage woningbouwprojecten maatschappelijke doelen

We geven de ruimte aan de ontwikkeling van bijzondere woonvormen waarbij sprake is van mobilisatie van de vraag. Bij die woonvormen gaan we uit van de behoefte aan sociale huur en bereikbare koopwoningen. Waar nodig passen we maatwerk toe.

Huisvesting arbeidsmigranten

Naast woningen in de buurt van voorzieningen willen we ook meer bijzondere woonvormen realiseren. Dat kunnen bijvoorbeeld vormen van groepswonen, tiny houses, volledig duurzame woningen of erfwoningen zijn. Met dit soort woningen willen we ruimte geven aan verschillende soorten doelgroepen, eigen initiatief van inwoners en zorgen voor meer diversiteit van het woningaanbod. Bijzondere woonvormen kunnen zowel binnen als buiten de bebouwde kom (in de multifunctionele dorpszones) worden gerealiseerd (zie hoofdstuk 4.5). We willen in de gemeente voldoende goede en veilige huisvesting voor arbeidsmigranten die werken in de gemeente, zodat arbeidsmigranten in een goed woon- en leefmilieu wonen en bedrijven over voldoende personeel kunnen beschikken. Voor arbeidsmigranten die zich hier voor de lange termijn vestigen, richten we ons op het reguliere woningaanbod in de kernen. Veel van de arbeidsmigranten zijn hier voor een kortere periode op piekmomenten bij agrarische bedrijven, zoals de oogst in de fruitsector. In onze visie wonen tijdelijke werknemers zo dicht mogelijk bij hun werk. Daarom richten we ons in de visie op de huisvesting op agrarische bouwblokken. De kwaliteit van de huisvesting en de inrichting van het bouwblok zijn belangrijke criteria. Waar mogelijk wordt gebruik gemaakt van bestaande bebouwing of bebouwing die stedenbouwkundig eenvoudig opgaat op het erf of goed is ingepast.

Naast de huisvesting van arbeidsmigranten in tijdelijke huisvesting op agrarische bedrijven, kiezen we ook

voor een meer permanent aanbod. Kleinschalige voorzieningen kunnen in bedrijfswoningen in het landelijke gebied of binnen kaders in burgerwoningen in de kernen worden gerealiseerd. Daarbij gaan we er wel van uit dat dit niet leidt tot een vermindering van het aantal bereikbare woningen voor koopstarters. Meer grootschalige voorzieningen zijn mogelijk op bijzondere locaties, zoals recreatieterreinen of vrijkomend maatschappelijk vastgoed.

Op dit moment is het ontwikkelen van een grootschalige verblijfslocatie voor geconcentreerde huisvesting in de gemeente niet wenselijk. In regionaal verband wordt nader onderzocht waar een grootschalige verblijfslocatie ontwikkeld kan worden, zodat arbeidsmigranten die in verschillende gemeenten werken op één locatie kunnen verblijven.

Werken

Ook wat betreft bedrijven geldt een evenwichtige groei. Op elk bedrijventerrein moet er ruimte zijn voor lokale bedrijven. Daarom kiezen we in de gemeente niet voor de groei van één specifiek bedrijventerrein, maar zal er op elk bedrijventerrein ruimte gecreëerd worden.

Ontwikkeling van de bedrijventerreinen

In de gemeente zijn er nog enkele locaties waar we de plancapaciteit van bedrijventerreinen willen vergroten, naast de al uitgegeven plancapaciteit voor Doejenburg II. Dit geldt voor alle bedrijventerreinen, dus zowel in Beusichem, Buren, Maurik en Lienden. Om bedrijventerreinen niet te laten verouderen en ruimte te blijven geven voor bestaande en nieuwe bedrijven willen we bedrijventerreinen revitaliseren, zodat deze verduurzamen en er ruimte vrijkomt. Hierbij leggen we de focus op bedrijven die actief zijn in agribusiness of MKB/ productiebedrijven. De vrijko-



Afbeelding 24. Nieuwbouw in aanbouw.

mende ruimte is voornamelijk bedoeld voor bedrijven die al in de gemeente gevestigd zijn. Er wordt in de gemeente dus niet specifiek aandacht gegeven aan het aantrekken van nieuwe bedrijven.

Nieuwe werkplekken

In de gemeente willen we ook nieuwe werkvormen mogelijk maken. In de kernen worden wonen en werken steeds meer met elkaar gemengd. In de (grotere) kernen willen we bedrijfsverzamel panden of flexibele werkplekken mogelijk maken. Op deze manier kunnen zelfstandige ondernemers of werknemers die buiten de gemeente werken ook dichtbij huis werken. Onze voorkeur is om dit soort verzamel panden te centeren

in de buurt van al bestaande voorzieningen. Naast dit soort nieuwe initiatieven willen we ook kleinschalige bedrijven aan huis stimuleren. Als een inwoner een eenmanszaak wil starten in een deel van de woning willen we hieraan meewerken. Pas als het bedrijf groeit en er meer werknemers aangenomen worden zal het bedrijf moeten verplaatsen naar bijvoorbeeld een bedrijventerrein.

Bedrijven in de multifunctionele dorpszones

Rondom de kernen hebben we multifunctionele dorpszones aangegeven waar onder bepaalde voorwaarden bedrijven met een type 1 en 2 zich kunnen vestigen. In hoofdstuk 4.5 wordt dit nader beschreven.

4.2 Speerpunt 2: Gezonde en veilige leefomgeving

We kiezen ervoor om gezondheid een centrale plek te geven in het ontwikkelen van onze leefomgeving. Het thema gezondheid krijgt steeds meer aandacht in Nederland, ook binnen de ruimtelijke ordening. Voorheen lag de focus van de gezondheid op niet ziek zijn, maar tegenwoordig zijn ontwerpers van de fysieke leefomgeving zich er bewust van dat de leefomgeving kan bijdragen aan de totale gezondheid van mensen. In het kader positieve gezondheid wordt uitgelegd waar de gezondheid van een mens volledig uit bestaat.

4.2.1 Wat speelt er?

Een nieuwe kijk op gezondheid

Waar vroeger gezondheid werd gezien als een thema ter voorkomen of genezing van ziektes, wordt gezondheid nu veel breder gezien. Het gaat in de breedte om je welbevinden, zowel psychisch, lichamelijk als sociaal. Maar ook om je aanpassingsvermogen als je wel een ziekte hebt of een gebrek kent. Het Louis Bolk instituut heeft het in dit opzicht over positieve gezondheid. Landelijk wordt steeds meer aandacht gevraagd voor het thema gezondheid. Waar voorheen allerlei aspecten ten aanzien van gezondheid los van elkaar werden bekeken in beleid en regels, vereist de nieuwe wet om dat integraal te bekijken.

Binnen de fysieke leefomgeving zijn veel aspecten van invloed op de gezondheid, zoals milieuaspecten (fijnstof, ammoniak etc.), de mogelijkheden voor sport en bewegen en de productie van gezond voedsel. Maar ook de mentale gezondheid van mensen wordt beïnvloed door het leven in een mooie (bijvoorbeeld een groene, historische), schone en veilige leefomgeving.

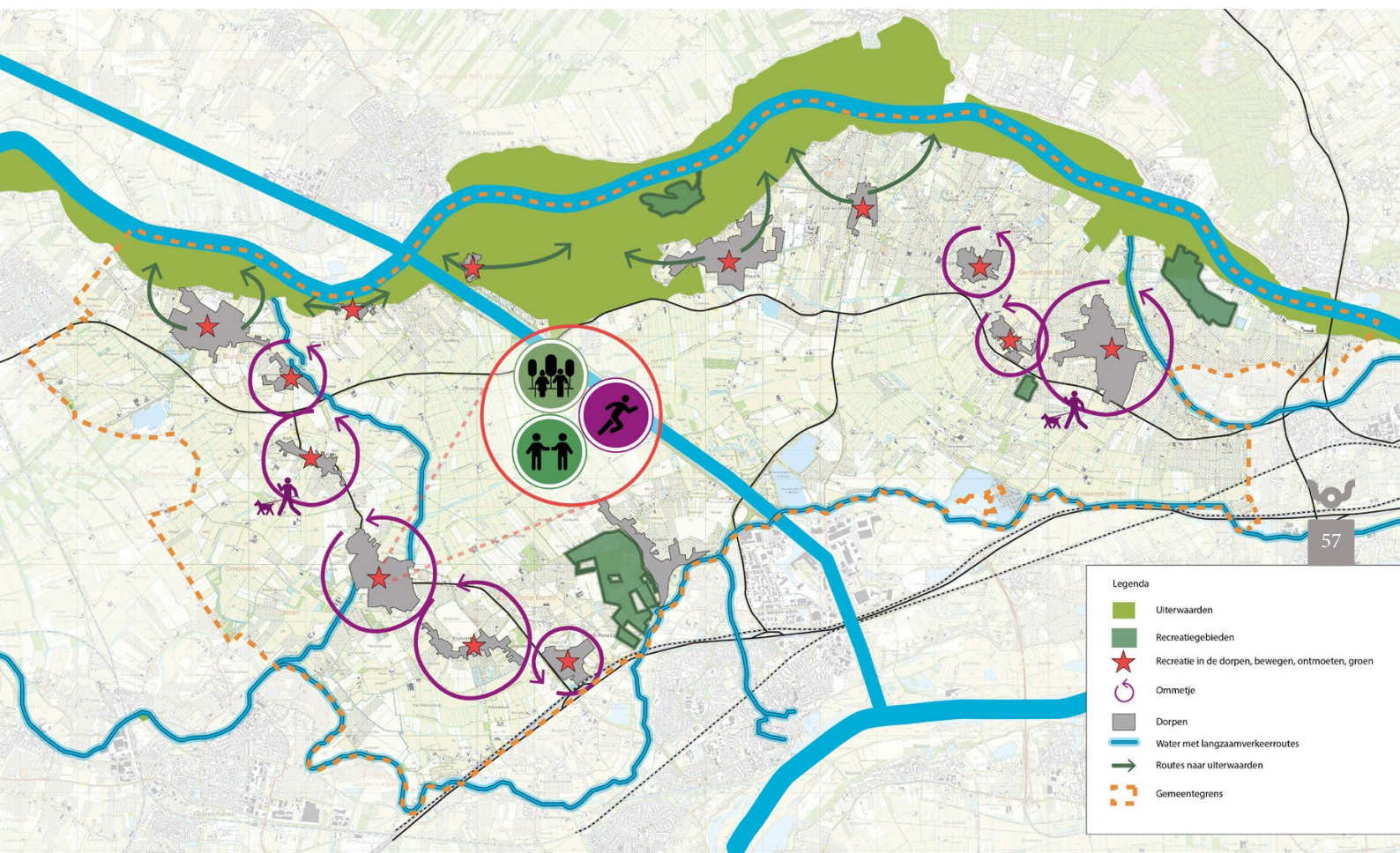
Gezondheid in de gemeente Buren

In de gemeente Buren is de milieusituatie over het algemeen goed te noemen. De luchtkwaliteit in onze gemeente is op veel plekken goed. De afgelopen jaren is zowel de concentratie van fijnstof en stikstofdioxide verbeterd. Deze concentraties zijn het hoogst rond de

grotere infrastructuren in de gemeentes, zoals de A15, N320 en de N-wegen daar tussenin. Bij fijnstof speelt mee dat er in grote delen van Nederland hoge achtergrondconcentraties zijn, die lokaal niet beïnvloed kunnen worden. De hoogste geluidsbelasting wordt ervaren rond de grote wegen en op enkele bedrijventerreinen. Lokaal kan de gezondheid van inwoners beïnvloed worden door de uitstoot van fijnstof of zoönoten op veehouderijbedrijven of door het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen op fruitteelt- of laanboomteeltbedrijven. Dit hangt echter sterk af van de gebruikte technieken van gewasbescherming.

De gemeente Buren is ten opzichte van omliggende gemeenten een relatief donkere gemeente. Door het uitgestrekte buitengebied kennen we weinig lichtvervuiling. Lichtvervuiling heeft invloed op het slaapritme, de ecologie en de mentale gesteldheid van mensen. De meeste lichtvervuiling komt van grotere kernen en de omliggende bedrijventerreinen.

De Omgevingswet geeft gemeenten de mogelijkheid om via een bandbreedte op verschillende milieuthema's keuzes te maken. Er zijn verschillende redenen om de impact te minimaliseren. Zo kan een vermindering van overlast door geluid, luchtkwaliteit of licht-hinder leiden tot minder directe gezondheidseffecten, zoals luchtwegklachten en hart- en vaatziekten, maar ook indirecte, zoals stress.



Afbeelding 25. Kaart gezonde leefomgeving.



Afbeelding 26. Kaart geluid



Klimaatverandering

Naast milieufactoren die een negatieve impact hebben op de gezondheid van mensen kan ook het veranderende klimaat een negatieve impact hebben. We krijgen steeds meer warme zomerdagen, wat in het stedelijk gebied kan zorgen voor hitte-eilanden. Als de temperaturen dan te hoog en meerdere dagen op een rij hoog zijn kan er bij mensen hittestress ontstaan. Voornamelijk ouderen en kinderen zijn gevoelig voor hittestress. Ook kan de waterkwaliteit tijdens langere warme periodes verslechteren, waardoor onder andere meer blauwalg zal voorkomen.

Hevigere buien vragen om meer ruimte voor waterberging. Een ondergelopen straat moeten we steeds meer beschouwen als tijdelijke waterberging. Tegelijk willen we doelmatige maatregelen treffen om zoveel mogelijk te voorkomen dat water woningen binnenstroomt.

Gezondheid van de inwoners

De gezondheid van inwoners en sociale problematiek vraagt aandacht. Hierop scoort de gemeente Buren lager dan gemiddeld in Nederland, Met name in het midden en oosten van de gemeente komt ongezonder gedrag en sociale problematiek gemiddeld wat meer voor.

Veiligheid

Ook veiligheid heeft als thema een belangrijker plek gekregen in de Omgevingswet. Het idee is dat veiligheid minder een formele (op regels gebaseerde) controle achteraf moet zijn, maar een integraal onderdeel van het plan. Dit gaat dus uit van meer preventie van onveilige situaties in de toekomst op een manier die ook haalbaar is.

Bij **sociale veiligheid** gaat het om de vraag hoe veilig mensen zich voelen. In een omgeving waarin men elkaar minder goed kent of waar criminaliteit voorkomt kunnen mensen zich minder veilig voelen. Sociale controle in een wijk kan helpen bij het voorkomen van een onveilig gevoel en criminelen het gevoel te geven dat de openbare ruimte gecontroleerd wordt. Een manier hiervoor is door de straat niet van de woningen af te sluiten, maar juist de straat zichtbaar maken vanuit woningen. Ook verlichting kan een gevoel van veiligheid geven.

Bij **fysieke veiligheid** gaat het om de inrichting van de openbare ruimte, die zo weinig mogelijk gevaarlijke situaties oplevert of waar bij gevaar het probleem kan worden weggenomen. Zo kan de gemeente met regelgeving voorkomen, dat in de omgeving gevaarlijke activiteiten plaatsvinden of dat gevaarlijke stoffen worden opgeslagen, geproduceerd, gebruikt en vervoerd. Een veilige inrichting van een wijk gaat vaak uit van een autovrije of autoluwe inrichting en inbreidingslocaties zijn soms maar eenzijdig bereikbaar. Tegelijk is de bereikbaarheid van een wijk voor hulpdiensten wel belangrijk.

4.2.2 Opgaven voor de omgevingsvisie

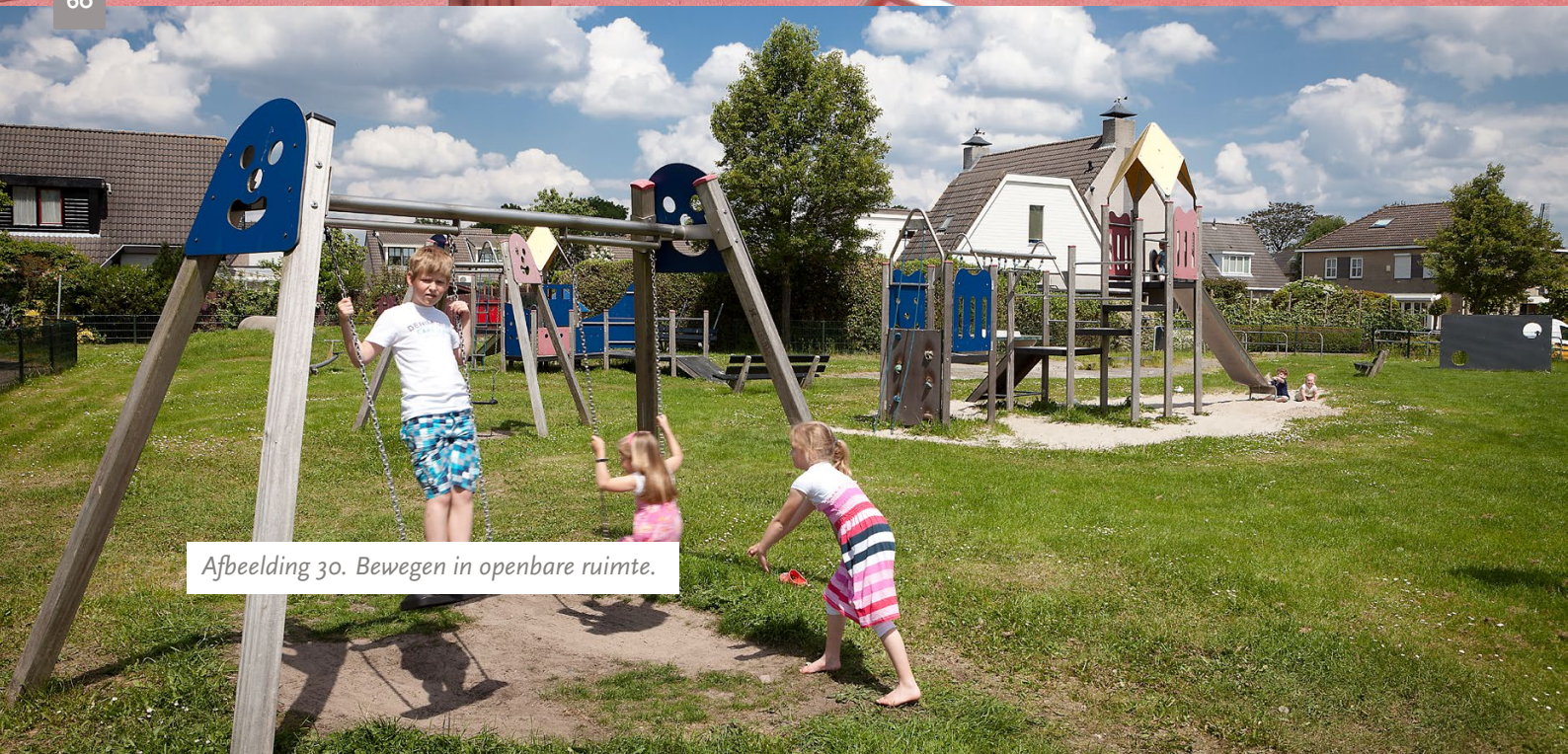
We zien de volgende opgaven:

- Actief bevorderen van sport en bewegen.
- Inrichting van de kernen meer richten op het verminderen van hittestress.
- Verlagen van de milieubelasting nabij woningen.
- Veiligheid integreren in de inrichting van de openbare ruimte.





60



Afbeelding 30. Bewegen in openbare ruimte.

4.2.3 Visie

In onze visie zijn we een ‘gezonde’ en veilige gemeente, waar iedereen gemakkelijk kan sporten, bewegen, spelen en recreëren in een prettige woonomgeving en zich daar veilig voelt. We nemen barrières weg, die nu nog worden ervaren. We streven naar meer groene routes in de kernen, een grotere veiligheid en activiteiten voor alle doelgroepen. We kiezen voor multifunctionele beweegplekken en een groene dooradering van de kernen.

In onze visie hebben we een veelzijdig aanbod van sport en bewegen. We zijn ervan overtuigd dat een veelzijdig aanbod nieuwe sociale verbanden oplevert die bestaande netwerken aanvullen en verbinden, het langer leven van ouderen in een goede gezondheid bevordert en verveling, eenzaamheid en overlast tegengaat.

Daarnaast willen we een leefomgeving waar de gezondheid van onze inwoners beschermd wordt tegen negatieve invloeden. Daarom kiezen we als gemeente ervoor om voor de hele gemeente de milieunormen aan te scherpen of te heroverwegen en hogere normen te stellen als we daar grote gezondheidswinst mee kunnen halen. Op plekken waar de normen al snel worden overschreden willen we daarom minder kwetsbare voorzieningen. Dit betekent bijvoorbeeld dat we bij voorkeur nieuwe woningen verder van een drukke weg af bouwen. Om de milieu-impact vanaf wegen te verminderen willen we ook inzetten op schonere vervoersvormen in de gemeente. Daarom gaan we elektrische vervoersvormen extra stimuleren.

Om het fijnstofgehalte in de gemeente te verminderen hebben we als doel om het stoken in de openlucht te verminderen met uitzondering van vuurkorfen en barbecueën. We willen voornamelijk het verbranden

van snoeihout en gerooide bomen in het buitengebied verminderen. Deze groene reststromen kunnen beter als biomassa gebruikt worden. We willen onderzoeken of we in de toekomst houtstook kunnen verminderen of stoppen.

Om de veiligheid en het veiligheidsgevoel te vergroten zullen we bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen ervoor zorgen dat er in de openbare ruimte een veilig gevoel gecreëerd wordt. We werken aan een gezonde en veilige leefomgeving door de volgende keuzes:

- Versterken van de groene dooradering in zowel bestaande wijken als bij nieuwbouwprojecten.
- Multifunctionele beweegplekken in de openbare ruimte
- Vergroten van gebieden voor open water
- Bevorderen van fietsgebruik en schone vormen van vervoer
- Hoge milieunormen bij woningbouw en andere kwetsbare functies
- Het verbeteren van de veiligheid in de openbare ruimte

Groene dooradering

We willen het groen in de kernen meer met elkaar verbinden en toegankelijker maken om bewegen en natuurbeleving aan te moedigen. Verbonden groenstructuren geven een grotere woonkwaliteit en dragen bij aan de biodiversiteit als het groen ecologisch wordt ingericht. Bovendien kunnen groene verbindingen in de kernen aantrekkelijke en schaduwrijke routes vormen, die gebruikt worden voor ommetjes en die in hete periodes voorzieningen bereikbaarder maken. Naast het verbinden van groen binnen de kernen willen we groenstructuren in en rondom dorpen uitbreiden en bovendien willen we dit koppelen aan sociale activiteiten en het betrekken van groepen. Om de groene dooradering te realiseren wijzen we zones





aan waar we dit willen realiseren. Hier zetten we in op minder verharding waar dat kan. Ook in nieuwbouwprojecten zetten we in op meer groen waarbij we waar mogelijk inzetten op het verbinden van groen in het buitengebied en het bestaande bebouwde gebied. We sturen daarbij op een vast percentage van 20% groen (en water) bij nieuwbouwprojecten.

Ook de gebouwen zelf geven de kans op meer groen, bijvoorbeeld met groene daken en gevels. Deze maatregelen aan de gebouwen zorgen zowel voor een prettigere leefomgeving in de gebouwen zelf als in het openbaar gebied.

Multifunctionele beweegplekken

We willen de sociale cohesie en mentale fitheid blijvend versterken en spelen in op de veranderingen in de samenleving, waarbij sprake is van individualisering, meer flexibele en wisselende verbanden tussen mensen en groepen. Daartoe wijzen we multifunctionele beweegplekken aan. Dit kan zowel in het groen als op een sportveld zijn. We hebben parkjes en speeltuinen die nu soms alleen uit een grasveldje bestaan en daardoor niet de meest aantrekkelijke verblijfsplekken zijn in een dorp. We willen dat onze inwoners groenstructuren kunnen gebruiken om te bewegen, spelen en recreëren. Als er sportverenigingen zijn, die velden over hebben, zien we dat als kans om een multifunctioneel sportveld te maken. Zo worden plekken waar al gesport kan worden in clubverband aantrekkelijker voor alle inwoners van de gemeente. Ook worden sportvelden zo over een groter deel van de dag benut. We moedigen (buurt)verenigingen aan om activiteiten in het groen te ontplooiën. Hetzelfde geldt voor basisscholen. Door deelname van meerdere stakeholders kunnen we de faciliteiten of voorzieningen verder uitbreiden.

Stedelijk water in combinatie met vergroening

We willen in het stedelijk gebied wateroverlast voorkomen en daarnaast water benutten tijdens (langdurige) warme periodes om hittestress te verminderen. In de toekomst willen we regenwater volledig scheiden van rioolwater, hierdoor hoeft de rioolcapaciteit in de toekomst minder snel vergroot te worden en kunnen we het schone regenwater vasthouden of als er te veel is direct afvoeren naar openbare groengebieden of oppervlaktewater. Rond de randen van de dorpen willen we ruimte creëren om overtollig water te bergen en meer openbare groene ruimtes te creëren, als er in een stedelijk gebied niet genoeg bergingscapaciteit gerealiseerd kan worden. In eerste instantie willen we bestaande openbare groene gebieden in de kernen benutten voor waterberging waar dat mogelijk is. In verschillende kernen zijn er (lange) duikers waar nu water doorheen stroomt zonder dat dit te zien is. Deze duikers willen we open maken, waardoor de beleving van het water groter wordt en het een verkoelend effect geeft. Daarnaast kunnen er meer toegevoegd worden. Deze watergangen kunnen vervolgens functioneren als groenblauwe corridors waar openbaar groen en oppervlaktewater gecombineerd worden.

Bevorderen van fietsgebruik en schone vormen van vervoer

Het bevorderen van schone vormen van vervoer is een belangrijke spil in een gezonde en veilige woonomgeving. Het terugbrengen van het autogebruik en betere fietsvoorzieningen kan het aantal ongelukken verminderen en de uitstoot van uitlaadgassen verminderen. We wonen in een uitgestrekte gemeente, maar met de komst van de e-bike wordt het gebruik van de fiets als vervoersmiddel wel steeds eenvoudiger, ook voor langere afstanden. De fiets zien wij als een duurzaam en gezond alternatief voor de auto in de gemeente, die gebruikt kan worden om naar school, werk, winkels en andere maatschappelijke voorzieningen te fietsen.

Daarnaast draagt een goed en veilig fietsnetwerk bij aan de recreatieve en toeristische economie. Daarom willen we de fiets steeds centraler zetten. Met aantrekkelijke en veilige fietsroutes kunnen mensen eerder gestimuleerd worden de fiets te pakken. Ook binnen de dorpen willen we het gebruik van de fiets vereenvoudigen door meer ruimte voor fietsers te maken. Dat kan soms door fietsroutes te maken, duidelijkere fietspaden of door voorrangssituaties te veranderen op routes naar scholen of andere voorzieningen. We willen ons fietsnetwerk ook op de E-bike aanpassen, zodat de veiligheid op de fietspaden geboren blijft en routes met een lange afstand goed op elkaar zijn aangesloten.

Hogere milieunormen bij woningbouw en andere kwetsbare functies

We willen een gezonde gemeente zijn en in onze woongebieden stellen we daar hoge eisen aan. Uit hoofdstuk 3 is gebleken dat we over het algemeen een relatief hogere milieukwaliteit hebben, hoewel dat lokaal kan verschillen. Juist rond de meeste dorpen vindt het meeste verkeer en bedrijvigheid plaats waardoor lokaal toch overlast door geluid, fijnstof of milieuoverlast vanuit de landbouw wordt ervaren. We willen dit vooral doen voor kwetsbare functie, zoals woonwijken, verzorgingstehuizen en scholen. Op deze plekken zijn mensen vaak voor een langere tijd op dezelfde plek of bevinden zich kwetsbaardere groep van de samenleving. Bij plannen voor nieuwe woonwijken zullen we daarom in de toekomst rekening houden met de locatie en functies in de directe omgeving.

We willen ook toe naar een hogere gezondheidswaarde rond agrarische bedrijven. Veel bedrijven zijn al actief in het verminderen van de milieudruk. Zo wor-

den binnen de laanboom- en fruitteelt al technieken toegepast om 'drift' van gewasbeschermingsmiddelen tegen te gaan. We willen dit beter meetbaar maken, zodat we zeker weten hoe we de gezondheid ten aanzien van wonen en andere kwetsbare functies kunnen versterken. Bij de locatiekeuze voor woningbouw willen we daarom milieu-eisen als criterium gaan inzetten. De milieunormen, die de WHO (World Health Organisation) voorschrijft, zijn daarbij een inspiratiebron.

Naast hogere milieunormen bij woningbouw zullen we ook aanvullende klimaat en duurzaamheidsnormen komen voor nieuwbouw. Deze normen moet ervoor zorgen dat bij nieuwe woningen water beter vastgehouden wordt en energie wordt bespaard.

Verbeteren veiligheid in de openbare ruimte

We willen veiligheid een belangrijkere plek geven binnen onze ruimtelijke afwegingen. Veiligheid moet een integraal onderdeel worden van een plan en geen formele controle achteraf. We willen zowel de fysieke als sociale veiligheid in de gemeente verbeteren. De veiligheid willen we aan de ene kant verbeteren door preventie en een veiligere inrichting. Aan de andere kant door kwetsbare groepen, zoals fietsers en wandelaars te faciliteren. Daarnaast willen we met de sociale cohesie in de kernen verbeteren, omdat als mensen elkaar kennen de sociale controle en hulp groter worden.

Verlichting kan een gevoel van veiligheid geven, dit is echter een persoonlijk gevoel. Wij verlichten het buitengebied niet tenzij het voor de verkeersveiligheid nodig is en er geen andere oplossingen zijn. In het buitengebied willen we juist 'donkerte' vasthouden en voorkomen dat er teveel straatverlichting is, maar



Afbeelding 32. Verlichting langs een wandelpad kan een gevoel van veiligheid geven.

op cruciale kruisingen kan verlichting het veiligheidsgevoel wel versterken. Moderne technieken kunnen zorgen dat de verlichting alleen aanstaat als er voorbijgangers zijn.

In de kernen willen we de verkeersveiligheid verbeteren. Dit willen we doen door fysieke maatregelen te nemen in het wegprofiel. Op veel wijkontsluitingswegen spelen veiligheidsproblemen, omdat ze druk zijn en meerdere verkeersstromen bundelen. Wij kiezen ervoor om waar mogelijk barrières voor fietsers en wandelaars weg te nemen en routes veiliger in te richten. Tenslotte streven we in de openbare ruimte op termijn naar een betere inrichting voor minder mobie-

le doelgroepen. Voor centrumgebieden betekent dat minder drempels en toegankelijke trottoirs. Daarnaast streven we naar hittebestendige routes en aantrekkelijke wandelroutes in en rond de dorpen. In hoofdstuk 5 geven we per dorp enkele aandachtspunten mee. Daarnaast werken we deze maatregelen uit in de visie op mobiliteit en het uitvoeringsprogramma.

4.3 Speerpunt 3: Sterke voorzieningen

We kiezen voor voorzieningen die meeveranderen met de behoefte. In elke kern zetten we in op het optimaliseren van voorzieningen, zoveel mogelijk voorzieningen voor een zo groot mogelijke doelgroep. Bij voorzieningen in de kernen sturen we daarom op laagdrempeligheid en de bijdrage aan de sociale cohesie. Gemeentebreed sturen we echter op de kwaliteit en bereikbaarheid van voorzieningen. Voor voorzieningen met een bovenlokaal bereik (of die afhankelijk zijn van een bovenlokaal bereik) wijzen we vier centrumdorpen aan, waar deze gebundeld worden.

4.3.1 Wat speelt er?

Er zijn verdeeld over de dorpen veel voorzieningen, zoals sport-, culturele- en zorgvoorzieningen en de vrijwillige inzet is hoog. In veel kernen is nog een of meerdere sportclubs aanwezig en in verschillende kernen is er een huisarts en verzorgingstehuizen. Ook hebben we nog een theater in Beusichem en verschillende musea zoals het Marechausseemuseum in Buren.

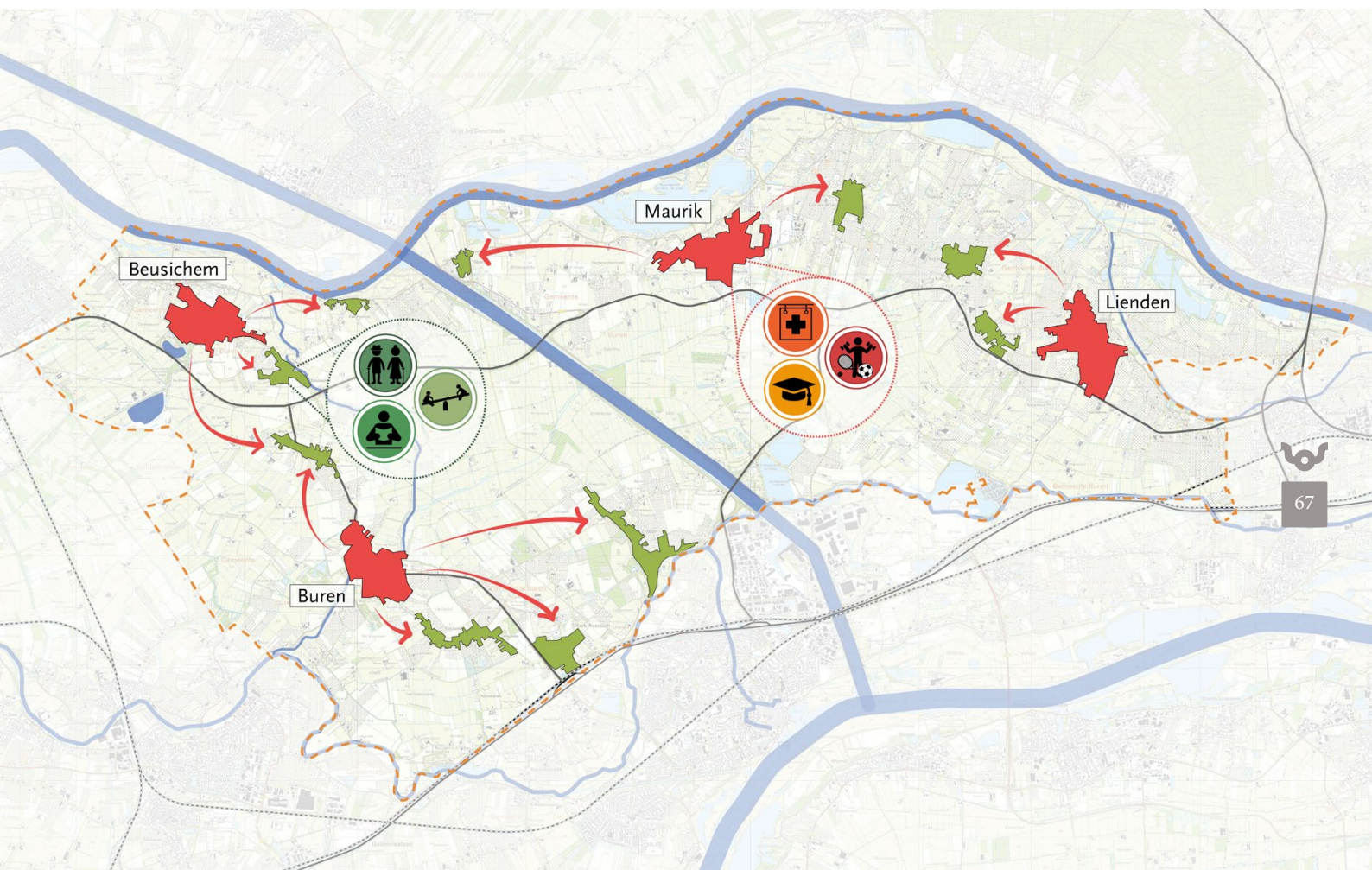
De kosten van de zorg en instandhouding van voorzieningen zijn echter ook hoog. Om voorzieningen betaalbaar te houden heeft de gemeente afgelopen jaren op meerdere plekken bezuinigd op voorzieningen.

Naast de betaalbaarheid speelt ook de veranderende vraag naar voorzieningen een rol. Ook bij verenigingen speelt deze ontwikkeling. Een aantal verenigingen heeft te maken van een afnemend of een veranderend ledenbestand (minder jongeren). Fusies bij voetbalverenigingen zijn nodig, maar voor verenigingen is dat een grote stap. Naast het aantal leden wordt het bestuurlijk kader ook kleiner.

In het sociale leven spelen er vraagstukken rondom de sociale cohesie, het dorpsgevoel en het ontmoeten. Veel inwoners voelen de effecten van de individualisering. Landelijk zien we de trend dat mensen minder vaak en lang actief zijn in verenigingen. Individueel

Sociale cohesie uit 'Visie Wij zijn Buren 2030' uit 2009

De huidige samenleving van Buren wordt gekenmerkt door sterke sociale banden. In de regionale sociale analyse van de provincie Gelderland worden op sociaal terrein voor de komende jaren drie uitdagingen geformuleerd. Uitdaging 1 is de dreigende tweedeling van mensen die nog wel mee kunnen doen en mensen die dat niet meer kunnen. Het gaat om mensen die door verslechterde inkomenspositie er sterk op achteruit gaan, maar het gaat ook om mensen die niet meer mee kunnen komen met de moderne, technologische samenleving. Op termijn kan deze groep oplopen tot 25 tot 30% van de bevolking. Uitdaging 2 is de vergrijzing, ontgroening en groeiende zorgvraag. In de zorg gaat meer en meer maatwerk worden gevraagd, er dreigt schaarste aan personeel, de gemeente krijgt meer zorgvragers omdat een toenemende trend van extramuralisering is te zien en de verwachting is dat de uitgaven door de vergrijzing zullen stijgen met 30%. Uitdaging 3 is het zorgen voor voorzieningen als onderwijs, werk en welzijnsvoorzieningen die aansluiten bij de vraag.



Afbeelding 33. Kaart centrumkernen

Overzicht van verschillende strategieën om accommodaties beter te benutten en doelgroepen te mengen



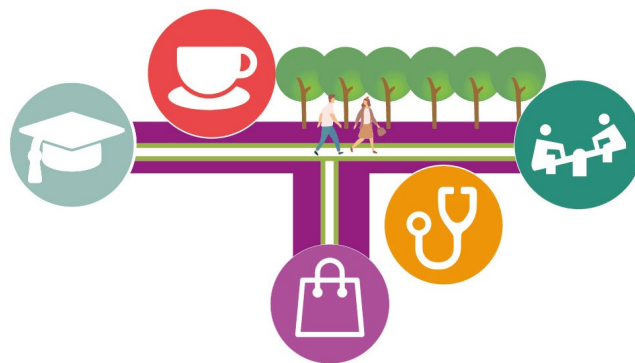
Afbeelding 34. Clusteren.



Afbeelding 35. Bundelen.



Afbeelding 36. Veranderen.



Afbeelding 37. Verbinden.

sporten of in een kleine (ongeorganiseerd) verband komt meer voor. In veel kernen komen er nieuwe inwoners bij. Het is dan belangrijk dat nieuwe inwoners welkom worden geheten en 'meedoen' als ze dat willen.

Het is geen automatisme meer dat inwoners wonen, werken en leven in het dorp combineren. Laagdrempelige ontmoetingsplekken en ook samenwerking tussen verenigingen worden voor inwoners extra belangrijk om de sociale binding te behouden. Specifiek voor jongeren wordt aandacht gevraagd. Men vindt dat er voor jeugd weinig te doen is. Er zijn weinig ontmoetingsplekken of cafés. Als er weinig te doen is voor de jeugd verliest de jeugd de binding met het dorp. Inwoners vrezen illegale activiteiten, zoals drinken of drugsgebruik in de openbare ruimte. Maatschappelijke organisaties zien dit toenemen.

Kleinschalige evenementen worden door inwoners belangrijk gevonden, zoals straatfeesten, nieuwjaarsborrels of activiteiten voor jongeren. Dergelijke initiatieven zijn nu echter vaak aan specifieke (formele) regels en soms vergunningen met leges verbonden. Daarmee verliest het volgens inwoners in meerdere dorpen haar laagdrempeligheid.

In maatschappelijke bijeenkomsten komt heel vaak het woord 'dorpsgevoel' boven drijven. Daarmee wordt vaak een samenspel van het sociale leven, de voorzieningen en het aanzicht van het dorp bedoeld. De openbare ruimte, wat daar te doen is, hoe trots mensen daarop zijn en hoe je elkaar daar ontmoet, is een wezenlijk onderdeel van het dorpsgevoel.

Wonen en zorg

We hebben als gemeente een grote opgave als het gaat om beschermd wonen. Steeds meer ouderen zullen als gevolg van de Wmo (Wet op de Maatschappelijke ondersteuning) langer zelfstandig moeten wonen.

Daarnaast ligt er een zorgvraag ten aanzien verschillende doelgroepen, zoals jongeren die niet thuis kunnen wonen, inwoners met een laagverstandelijke beperking of autisme of inwoners die tijdelijk zorg nodig hebben (revalidatie, zowel fysiek als geestelijk).

Naast de woonvraag is zinvolle dagbesteding en een sterk netwerk een belangrijke opgave. Dit zijn dan ook uitgangspunten van het sociaal beleid van de gemeente ('kansen pakken', 2020). De kosten voor dagbesteding zijn hoog en de drempel om dagbesteding te organiseren wordt door welzijnsorganisaties of vrijwilligersorganisaties soms als hoog ervaren. Dit komt o.a. omdat niet overal eenvoudig en laagdrempelig een ruimte is te vinden om activiteiten te organiseren.

Wat speelt er ten aanzien van winkelgebieden

Er zijn meerdere kernen met een winkelgebied, dat verder gaat dan (enkele) winkels voor de dagelijkse boodschappen. Het winkelbestand neemt in deze winkelgebieden af, met name in de aanloopstraten vallen gaten. In Buren komen naast enkele winkels voor dagelijkse en niet dagelijkse voorzieningen ook winkels voor die gericht zijn op recreatie of hobbymatige activiteiten. Ook komt hier een hogere concentratie van horeca voor, waardoor het stadje als geheel gezellig aandoet, ondanks een afname aan winkels. In Lienden is enkele jaren geleden een nieuw winkelcentrum gerealiseerd, waar meerdere winkels en een supermarkt zijn geconcentreerd. Dit blijkt goed te functioneren.

4.3.2 Opgaven voor de omgevingsvisie

We zien de volgende opgaven:

- Behoud van een kwalitatief goed voorzieningen-aanbod binnen de gemeente.
- Beschikbaar houden van voorzieningen die bijdragen aan de sociale cohesie in de kernen.
- Meer ruimte voor evenementen en (kleinschalige) evenementen.

4.3.3 Visie

We willen een prettig leefklimaat, de zelfredzaamheid van onze inwoners en de sociale cohesie blijven ondersteunen met goede voorzieningen en accommodaties. We zullen daarbij voortdurend zoeken naar de balans tussen kwaliteit en laagdrempeligheid bij maatschappelijke en culturele voorzieningen. Ons uitgangspunt is om voorzieningen zo dicht mogelijk bij de inwoners te houden. Tegelijk is kwaliteit nodig om aantrekkelijk en concurrerend te zijn in relatie tot voorzieningen in de regio. Om voorzieningen ook op lange termijn financieel gezond en haalbaar te houden moeten voorzieningen meeveranderen met deze ontwikkelingen. Binnen de dorpen kiezen we daarom voor verschillende strategieën om op lange termijn draagvlak voor voorzieningen te borgen. Daarnaast wijzen we vier centrumdorpen aan in onze gemeente, waar dorpsoverstijgende voorzieningen geclusterd kunnen worden.

Voor winkels kiezen we eveneens voor de vier centrumdorpen om het winkelbestand actief in stand te houden en te versterken. Voor winkelvoorzieningen in de overige kernen hanteren we maatwerk. Elke voorziening is in principe welkom, mits het past in de directe omgeving.

We werken aan sterke voorzieningen door de volgende keuzes:

- We stimuleren maatschappelijke en culturele voorzieningen en verenigingen mee te veranderen met de veranderingen in de samenleving.
- We wijzen vier centrumdorpen aan voor het realiseren en instandhouden van bovenlokale voorzieningen.
- We willen het laagdrempelig organiseren van sociale en culturele activiteiten vergemakkelijken.
- We willen maatwerk in wonen en zorg.
- We kiezen voor vier centrumdorpen om het winkel aanbod in stand te houden.

Meeveranderen met maatschappelijke trends

We kiezen ervoor om de bestaande voorzieningen in de kleinere dorpen zo veel mogelijk in stand te houden, zodat de leefbaarheid in de dorpen niet achteruitgaat en inwoners die minder mobiel zijn, in hun eigen dorp zelfredzamer zijn. De voorzieningen in de dorpen behouden zal niet van zelf gaan, ook niet als er per dorp meer woningen bijkomen. Daarom kiezen wij ervoor om aan voorzieningen de ruimte te geven mee te veranderen met de ontwikkelingen en wensen uit de maatschappij, zodat het aanbod van voorzieningen blijft aansluiten op de vraag. Om de hoeveelheid bezoek en de mix aan doelgroepen bij voorzieningen te borgen of te verbeteren zetten we als gemeente meerdere strategieën in. Per dorp kan een andere strategie van toepassing zijn. De strategieën zijn:

- Voorzieningen die hun aanbod veranderen.
- Het bundelen van voorzieningen op een locatie.
- Het clusteren van meerdere functies in een bepaalde zone van het dorp.

In onze visie worden accommodaties intensief benut en zijn ze voor meerdere doelgroepen geschikt. Dat kan enerzijds als verenigingen en dorpshuizen hun functie verbreden. We willen graag dat dorpshuizen of sportclubs nadenken over hun aanbod om telkens nieuwe groepen aan te spreken en voor meerdere doelgroepen interessant te zijn. Zo willen we dat sportaccommodaties, die met een teruglopend aantal leden te maken hebben, toekomstbestendig worden (ofwel betaalbaar en van passende kwaliteit). Voldoende leden en/of stabiele inkomsten zijn daarbij essentieel. We ondersteunen verenigingen en organisaties om hun accommodaties in stand te houden, maar sturen ook op multifunctioneel gebruik van ruimtes, gebouwen en velden.

We willen in de toekomst graag een doorontwikkeling van (sport)verenigingen naar een bredere maatschappelijke functie, bijvoorbeeld door activiteiten

met andere organisaties uit te bouwen (basisscholen, welzijnsorganisaties) of door een passend aanbod voor ouderen. Als sport- en verenigingsleven nog beter aansluiten bij de behoefte in de samenleving, sluit dat aan bij onze doelen ten aanzien van gezondheid en sociale cohesie. Dat vraagt een actieve houding bij verenigingen, bijvoorbeeld door hun aanbod te verbreden, aan te sluiten bij vragen in de samenleving en door nieuwe inkomsten aan te boren. We zien het als de verantwoordelijkheid van de gemeente om heel gericht (mee) te investeren in voorzieningen die ondernemend zijn. We willen sportverenigingen ook meer kansen geven om alternatieve inkomsten te verwerven met de accommodatie die zij huren of in eigendom hebben. De belangrijkste voorwaarde daarvoor is dat deze activiteiten niet ondermijnend werken op lokale commerciële voorzieningen (zoals horecagelegenheden).

Een andere strategie is om meerdere voorzieningen dicht bij elkaar in een gebied te clusteren, zodat de vindbaarheid van en synergie tussen de voorzieningen wordt verbeterd. Dit kan in een centrumgebied zijn of rondom een sport en cultuurcluster. Tenslotte is de strategie om verschillende voorzieningen te bundelen in 1 gebouw een sterke strategie. Dat is een multifunctionele accommodatie, zoals de MFA in Maurik. Voor elk dorp geldt dat er maatwerk nodig is, want geen een dorp in onze gemeente is hetzelfde. We zullen daarom samen met verenigingen, voorzieningen en inwoners moeten uitzoeken wat het best past bij het dorp.

We willen extra aandacht geven aan mensen die nu niet mee kunnen doen aan sociale activiteiten in de gemeente. We willen deelname aan sport of sociale activiteiten financieel toegankelijk houden voor alle doelgroepen, ook voor mensen met een lagere economische status.

Voorzieningen in de centrumdorpen

Bepaalde voorzieningen kunnen niet voortbestaan in elk klein dorp van de gemeente, maar willen we wel in de gemeente behouden, omdat anders inwoners nog verder moeten reizen om naar zo'n voorziening te gaan. Om dit soort dorps overstijgende voorzieningen in de gemeente te behouden kiezen we ervoor om deze te concentreren in de vier centrumdorpen van de gemeente, waar meerdere voorzieningen zijn en meer mensen wonen. De kernen Buren, Beusichem, Maurik en Lienden wijzen wij aan als de centrumdorpen. In de centrumdorpen passen voorzieningen, zoals intramurale zorg, medische en zorgcentra, winkelgebieden en grotere sportaccommodaties. Binnen de dorpen kiezen we voor clusteren of verbinden. We clusteren de verschillende voorzieningen in elk van de vier dorpen. Naast clusteren proberen we ook voorzieningen van een bepaald type te bundelen op een kleinere schaal, zodat alle voorzieningen binnen bijvoorbeeld de gezondheidszorg dicht bij elkaar liggen. Hierdoor kunnen mensen een bezoek aan een huisarts koppelen aan een tandarts bezoek. We willen ook verschillende voorzieningsgebieden meer met elkaar te verbinden met aantrekkelijke routes, zodat het gebruik van de fiets of te voet gaan gestimuleerd wordt. Dit zorgt voor meer beweging in het openbaar gebied en levendigheid in de openbare ruimte.

Laagdrempelig organiseren van activiteiten

In onze visie is het organiseren van activiteiten in het dorp laagdrempelig en vanzelfsprekend. We willen vrijwilligers en organisaties zoveel mogelijk ruimte bieden om dit voor elkaar in de kernen te doen. Voor sommige groepen is het organiseren van activiteiten extra belangrijk, omdat dit een ingang is tot een betekenisvol leven. Met name de groepen, die verhoogde kans tot vereenzaming hebben is een zinvolle dagbesteding en ontmoeting extra belangrijk. Meedoen is daarin het uitgangspunt in het sociaal domein, waarbij de aandacht in elk geval uitgaan naar ouderen en



jongeren die zijn gestopt met hun opleiding, maar ook andere inwoners zonder zinvolle dagbesteding). Om de sociale cohesie te versterken willen we het aanvragen van activiteiten in de openbare ruimte eenvoudiger maken, vooral bij kleinschalige activiteiten, die een gering risico voor de openbare veiligheid inhouden. Bijvoorbeeld het organiseren van buurtfeesten of een straatbarbecue.

Maatwerk in Wonen en Zorg

We willen in Buren een zorgstructuur die tegemoetkomt aan de specifieke zorgvraag en tegelijk zelfstandigheid en samenredzaamheid van inwoners stimuleert. We zoeken daarom een balans tussen locaties, dicht bij voorzieningen en andere ontmoetingsmogelijkheden en prikkelarme en rustige plekken, in bijvoorbeeld het buitengebied. Daarom zetten we in op de volgende lijn:

Voor doelgroepen, waarvan we graag zien dat ze zoveel mogelijk zelfstandig kunnen wonen, zetten we in op locaties rond voorzieningen. Deze locaties hebben we in de visies op de dorpen per kern aangewezen. Met name ouderenvoorzieningen of inwoners met een beperking willen we hier huisvesten.

Voor groepen, die tijdelijke hulp of zorg nodig hebben (denk daarbij aan mensen die herstellen van een burnout, depressie of ziekte) en daarvoor een prikkelarme omgeving kunnen gebruiken bieden we initiatiefnemers mogelijkheden aan in het buitengebied. Dat kan b.v. een voormalige agrarische locatie zijn of een landgoed. We sturen echter zoveel als mogelijk op inclusie.

Er zijn ook groepen die daar tussenin vallen. Voor groepen die in principe gebaat zijn bij een rustige woonomgeving, maar tegelijk willen 'meedoen' in de samenleving of in contact willen komen met andere inwoners, is een combinatie denkbaar. Een voorbeeld

is als een voorziening in het buitengebied is bevestigd, maar via dagbesteding is gekoppeld aan een dorp.

Openbaar vervoer

Als gemeente hebben we zelf weinig invloed op het openbaar vervoer in de gemeente. Bij de uitvoering zijn we sterk afhankelijk van het rijk en de provincie Gelderland. Desalniettemin neme we wel een ambitie op voor het openbaar vervoer. We willen het bestaande openbaar vervoersnetwerk in de gemeente ten minste in stand houden en waar mogelijk uitbreiden. Hierdoor hopen we dat meer inwoners gebruik maken van het OV, waardoor het gebruik van de auto in de gemeente afneemt. De belangrijkste OV routes die naar omliggende gemeenten gaan die we in stand willen houden zijn richting grotere OV-knooppunten, zoals de stations Culemborg, Tiel en Kesteren. We hebben in de gemeente met de N320 een goede oost-west verbinding voor de auto. Deze as willen we beter benutten met een betere OV-verbinding op deze route die aansluit op omliggende treinstations. Doordat de meeste kernen van onze gemeente aan deze as liggen kunnen we met een evenwichtige verdeling van de woningbouw over de kernen meer woningen aan deze as realiseren, waardoor meer potentiële gebruikers in de buurt van de oost-west as komen te wonen.

De veerponten over de Neder-Rijn en Lek zijn belangrijke vervoersvoorzieningen voor inwoners van onze gemeente om naar de provincie Utrecht te reizen. Daarnaast worden de veerponten ook gebruikt door toeristen en recreanten die naar onze gemeente komen voor een dag of paar dagen. Daarom willen we de toestroom van en naar de veerponten in stand houden en waar nodig verbeteren. Dit betekent dat er vanaf de veerponten een goede doorstroom moet zijn richting de kernen en de N320, waarbij voorkomen moet worden dat het doorgaand verkeer door grote delen van de kernen gaan.

4.4 Speerpunt 4: Werken aan kwaliteit

4.4.1 Wat speelt er?

In hoofdstuk 3 is een uitgebreid overzicht opgenomen van de natuurgebieden, de kenmerken van de landschappen en het erfgoed binnen de gemeente. Deze kwaliteiten staan op een aantal plekken onder druk. Doordat er weinig toegankelijke natuurterreinen en andere recreatieve uitloopgebieden zijn binnen de gemeente Buren, is er een hoge recreatieve druk in de toegankelijke natuurgebieden. Loslopende honden, afval en geluidsoverlast leiden soms tot verstoring. Een deel van de natuurgebieden ligt vrij geïsoleerd. Denk daarbij aan landgoed Soelen en het Tichelterrein bij Buren. Ook de uiterwaarden worden op meerdere plekken onderbroken door recreatie activiteiten en landbouwgronden. De provincie Gelderland heeft als ambitie om de voormalige Ecologische Hoofdstructuur (EHS) van het rijk te realiseren als Gelders Natuurnetwerk (GNN). Op deze manier wil de provincie waardevolle natuurgebieden in de provincie met elkaar verbinden waardoor de kwaliteit van alle natuurgebieden verbeterd wordt.

In het landelijke gebied hebben de kommen een hoge waarde voor weidevogels. Deze weidevogelgebieden zijn erg waardevol, maar ook enigszins versnipperd in de gemeente en hebben een te lage waterstand voor bepaalde weidevogels.

De meer kleinschalige gebieden op de oeverwallen hebben een hoge waarde voor vogels van halfopen landschappen en zijn in potentie zeer geschikt voor een doelsoort als de Patrijs. De biodiversiteit is de afgelopen decennia in Nederland sterk afgenomen. Dat is volgens agrarisch natuurbeheerverenigingen ook in Buren het geval. Vooral het verdwijnen van

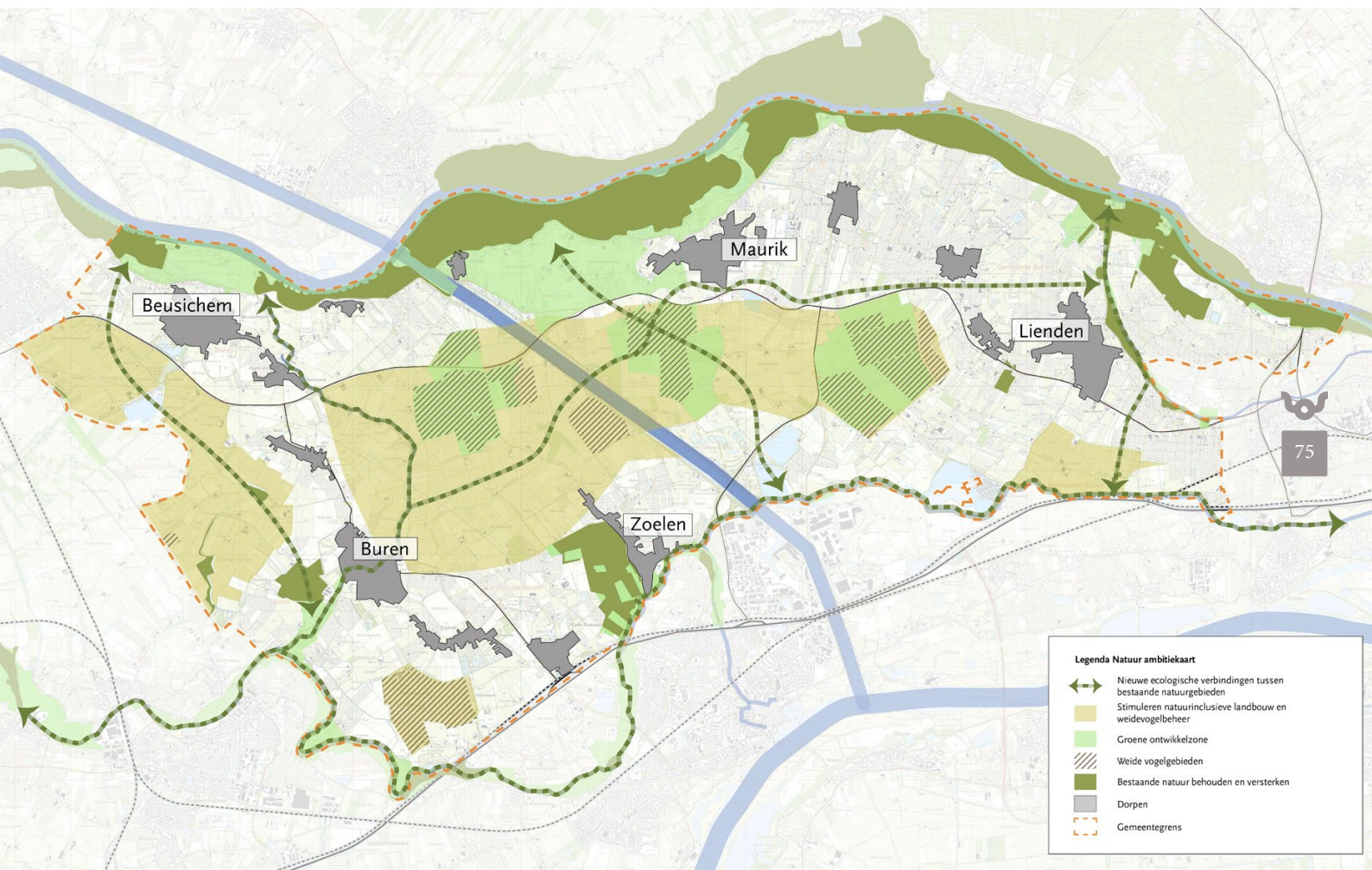
natuurlijke akkerranden, overhoekjes en stukken bos zijn daar debet aan, evenals een monocultuur van Engels Raaigras. Op veel plekken wordt daar wat aan gedaan, door agrarisch natuurbeheer of ecologisch bermbeheer. Het rijksbeleid werkt daar echter niet aan mee. Melkveehouders hebben 80% grasland nodig, anders vervalt de mestplaatsingsruimte en hectaretoeslag. Bloemrijke randen tellen niet mee. Ook het verbeteren van de bodem draagt bij aan een hogere ecologische kwaliteit, maar bij kortdurende pacht doe je dat niet. Daarom zijn langdurige pacht of grondeigendom de beste voorwaarden voor het versterken van de ecologie.

Klimaatverandering

In het buitengebied ontstaan in tijden van droogte watertekorten, met als gevolg vochttekort in de landbouw en verdroging van de natuur. Omdat infiltratie van water in ons gebied nauwelijks plaatsvindt, is het altijd nodig dat water wordt afgevoerd. Tegelijk moeten we zien dat we water beter kunnen vasthouden door daar plekken voor aan te wijzen om droogte in de zomer te voorkomen. Door onze ligging tussen de rivieren hebben we ook te maken met grotere pieken in de watertoevoer van elders. Dit probleem wordt via het Deltaprogramma landelijk aangepakt. Op allerlei locaties in het land vinden rivierverruimingsprojecten plaats.

4.4.2 Visie

Onze landschappen zijn een belangrijk onderdeel van onze identiteit en aantrekkingskracht. Bovendien heeft het landelijke gebied een grote rol in een aantal belangrijke maatschappelijke thema's: gezondheid, duurzaamheid en biodiversiteit. We willen voor in-



Afbeelding 39. Natuur ambitiekaart.



76



Afbeelding 40. Voorbeelden blauwe zone, Bronnen: Broekbos (biologielessen.nl), Adventure Series – London Ontario – Sifton Bog (op7ion.blogspot.com)

woners en bezoekers de samenhang en beleving van ons landschap vergroten. Een landschap krijgt extra waarde als er een betekenis achter zit. Deze betekenis zit hem in de verhalen achter het ontstaan en de ontwikkeling van de landschappen. Wij kiezen voor het bewaren van ons typische rivierenlandschap in al haar verscheidenheid. De geologische kwaliteiten met hoogteverschillen, de historische verschillen, de herkenbare bewoningsgeschiedenis en de natuurlijke kwaliteiten. We zetten de tijd niet stil en geven ook ruimte aan (economische) dynamiek, maar deze dynamiek moet passen bij de kenmerken van het landschap en hier waar mogelijk aan bijdragen. Het bewaren van ons landschap gaat niet vanzelf, het heeft aandacht nodig en nieuwe impulsen. Daarom is de basis van onze visie op het landschap: werken aan kwaliteit. Voor de weerbaarheid van de natuur vinden we de biodiversiteit in onze gemeente belangrijk. Daarom zetten we in op robuuste natuurgebieden, die zoveel mogelijk verbonden zijn. Daarnaast zetten we breed in op het verduurzamen van grondgebruik. Dat doen we door samen met ondernemers te zoeken naar (nieuwe) vormen van verweving en bij nieuwe initiatieven altijd een investering in ruimtelijke kwaliteit op te nemen. Het agrarisch natuurbeheer willen we graag uitbreiden door het bevorderen van natuurinclusieve landbouw. Met natuurinclusieve landbouw wordt een koppeling gelegd tussen de bodem en het landgebruik enerzijds en het verzorgen en benutten van natuur anderzijds.

We zetten in op het bewaren en versterken van:

- Herkenbare landschappen
- Robuuste verbindingen
- Goede grond
- Voldoende water
- Ons erfgoed

Herkenbare landschappen

In de gemeente hebben we 4 typerende landschappen die ontstaan zijn door de dynamiek van de Neder-Rijn en de invloeden van mensen op de gebieden, namelijk de uiterwaarden, oeverwallen, stroomruggen en komgronden. We willen de contrasten tussen deze gebieden beschermen. Daarom sturen we hier op de ontwikkeling van het landschap en mogelijke functies. De uiterwaarden zijn voor ons erg waardevol als natuurgebied, omdat hier nog steeds een natuurlijke dynamiek bestaat met de rivier en bepaalde delen vallen onder de Natura-2000. De oeverwallen liggen van nature wat hoger in het landschap dan andere gebieden en hierdoor was het altijd wat minder nat, waardoor meer verschillende begroeiing mogelijk was. De afwisseling tussen open stukken en begroeide stukken vinden wij waardevol voor de oeverwallen. We willen deze afwisseling beschermen en waar mogelijk uitbreiden met nieuwe stukjes bos. Ook de geschiedenis met de fruitteelt vinden wij een waardevol kenmerk van de oeverwallen. De stroomruggen rond de Linge zijn in onze gemeente een oase aan rust met groen en water. Dit willen we intact houden en we vinden het daarom belangrijk om hier geen ruimtelijke activiteiten te plaatsen die veel ruimte nodig hebben of een deel van het landschap zullen doorkruisen. In de komgronden in onze gemeente willen we de openheid en weidsheid beschermen vanwege de cultuurhistorische waarde ervan en als weidevogelgebied.

We kiezen ervoor om bij nieuwe ontwikkelingen de kwaliteiten van de deelgebieden als uitgangspunt te nemen (zie hoofdstuk 3).

Robuuste verbindingen

We willen in onze gemeente de ecologisch waardevolle gebieden versterken en met elkaar verbinden,

zodat de biodiversiteit groter en diverser wordt. In onze komgronden hebben we op bepaalde plekken al weidevogelgebieden. We streven ernaar om een groter gebied geschikt te maken als leefgebied voor weidevogels. Daarom kiezen we ervoor om samen met de agrariërs te kijken hoe ze natuurinclusiever kunnen worden in de komgronden.

In de uiterwaarden van de Rijn en de Lek streven we naar een aaneengesloten natuurgebied, waar natuurlijke processen zoveel mogelijk hun gang kunnen gaan. Functies die hierbinnen voorkomen moeten zich verhouden tot de aanwezige natuurlijke kwaliteiten en potenties. Ook langs de Linge streven we naar het realiseren van een ecologische verbinding langs de rivier.

In de derde plaats willen we deze twee oost-west lopende ecologische structuren ook met elkaar verbinden op een manier die past bij de bijzondere kenmerken van het open komgebied. Dat kan door verbindingen die het water te maken. We streven naar enkele grote lijnen langs De Korne en de Maurikse Wetering. Deze lange lijnen kunnen met zone met riet of natuurlijk grasland fungeren als ecologische verbinding. Aan de westkant van de gemeente streven we naar een verbinding, waar het Tichelterrein, de Regulieren en de Molenkampen deel van zijn. De bestaande natuurgebieden in onze gemeente die vallen onder het Gelders Natuurnetwerk van de provincie Gelderland waar ook de Natura-2000 gebieden onder vallen willen we beter beschermen tegen eventuele ontwikkelingen. Daarnaast willen we met betrokken partners, zoals de provincie, Rijkswaterstaat en beheerders bekijken hoe we deze natuurgebieden kunnen versterken, zodat de natuurwaarden verhoogd wordt.

Goede grond en een natuurlijk watersysteem

We streven naar het verduurzamen van grondgebruik. Dat doen we enerzijds door een koppeling te leggen tussen nieuwe economische dynamiek en kwaliteitsverbetering en door samen met ondernemers te zoeken naar (nieuwe) vormen van verweving. Dat doen we al via agrarisch natuurbeheer. We willen dit uitbreiden door het bevorderen van natuurinclusieve landbouw (zie hoofdstuk 4.5). Deze combinatie leidt tot nieuwe verdienmodellen, die natuur en landbouw dicht bij elkaar brengen. Een betere bodem met meer organische stof draagt bovendien bij aan het vasthouden van CO₂, het vasthouden van water en een beter bodemleven. Ook de ecologische kwaliteiten van een betere bodem nemen daardoor toe.

Ruimte voor water

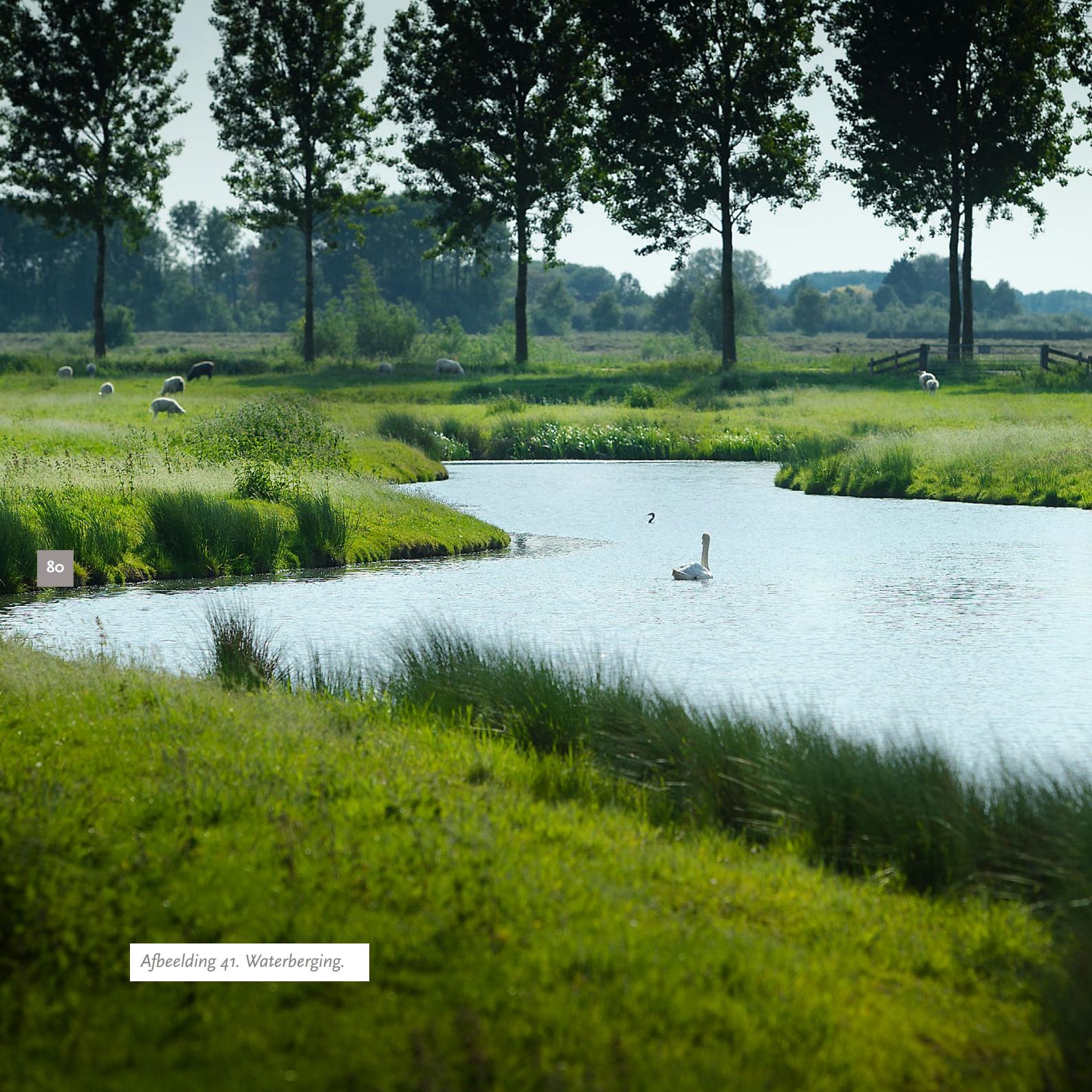
We willen overlast door overtollig water en langere periodes van droogte door het veranderende klimaat voorkomen. Daarom willen we gebieden in het buitengebied gebruiken om water te bergen en hier langer vast te houden. Water dat in het buitengebied valt tijdens nattere periodes willen we bergen op een centraal punt, zodat het niet direct via het watersysteem afgevoerd wordt en uit onze gemeente verdwijnt. Hierdoor kunnen we water uit ons eigen watersysteem (her)gebruiken. Door voldoende water beschikbaar te houden willen we ook tijdens droge periodes het waterpeil op orde houden, waardoor de waterkwaliteit niet verslechtert. We willen waterbergingsgebieden niet alleen voor waterberging gebruiken maar ook voor andere functies, omdat we in het buitengebied meer ruimteclaims hebben. De klimaatbossen zijn hier een voorbeeld van. Gebieden die ingericht worden voor waterberging dienen zoveel mogelijk aan te sluiten bij aanwezige landschappelijke en cultuurhistorische patronen, structuren en elementen, zoals watergangen en dijken.

Kansen voor klimaatbossen

En mooie optie voor de gemeente Buren is de realisatie van klimaatbossen of andere vormen van waterberging. In een zone op de randen van de oeverwallen (in de overgang naar de komgronden) zou waterberging gecombineerd kunnen worden met natuurontwikkeling of andere vormen van landbouw die de huidige landbouwbedrijfsvoering kunnen ondersteunen. Daarnaast zijn het combineren van deze functies met waterberging ook plekken die interessant zijn voor kleinschalige recreatie, omdat er door deze gebieden bijvoorbeeld gewandeld kan worden.

Klimaatbossen kunnen een aanvulling zijn voor het verdienmodel van melkveehouderijen en een watervoorziening voor fruitteeltbedrijven. De bossen zouden als een mitigerende maatregelen kunnen werken voor de eigen CO₂ uitstoot van de melkveehouders en daarnaast ook voor andere sectoren CO₂ kunnen vatleggen. Hiermee zouden de bedrijven een extra inkomst voor kunnen krijgen, door per elke hectare bos een bepaalde hoeveelheid ton CO₂ vast te leggen. Ook door het hout na een bepaalde groeiperiode te versnipperen en te composteren en vervolgens met de droge mest te vermengen en op het grasland aan te brengen zorgt voor extra berging van CO₂, waar een bedrijf ook geld voor kan krijgen. Het

zoekgebied voor dit soort klimaatbossen zal op de overgang zijn van de nattere komgronden en drogere de oeverwallen en stroomruggen. De afvoer van water gaat nu vanaf de hogere oeverwallen en stroomruggen naar de komgronden en verlaat zo het gebied. De klimaatbossen kunnen daarnaast ook als waterbuffer gebruikt kunnen worden, waardoor gebiedseigen water langer in het gebied geborgen wordt. Dit geborgen water kan vervolgens in droge tijden of als er nachtvorst speelt gebruikt worden door fruitteeltbedrijven die gevestigd zijn op de oeverwallen en stroomruggen. Op deze manier kan een klimaatbos voor verschillende type landbouwbedrijven een meerwaarde kunnen zijn. Naast de inkomsten voor de opslag van CO₂ zouden de klimaatbossen ook andere extra inkomsten kunnen hebben, afhankelijk van de type bomen en de gebruikswijze. Dit kan de verkoop van snoei of hakhout zijn, het verkopen van geproduceerde vruchten (bijvoorbeeld noten) of ook het bedrijf verbreden naar agroforestry (bijvoorbeeld kippen in het bos). Om een klimaatbos te implementeren zal uiteindelijk maatwerk nodig zijn. We zullen goed moeten bekijken wat de lokale omstandigheden zijn, en welke maatregelen daar het best bij passen, zodat een win-win situatie ontstaat voor de agrariër, het landschap en het klimaat.



Afbeelding 41. Waterberging.

Ons erfgoed

We streven ernaar om ons erfgoed zo goed mogelijk te behouden en beleefbaar te maken. Tegelijk zijn we ervan overtuigd dat nieuwe ontwikkelingen soms nodig zijn om beschermde kwaliteiten te kunnen behouden; behoud door ontwikkeling dus. Hierin zoeken we een balans.

In algemene zin zijn we zuinig op onze monumenten. We hebben tal van monumenten in de stad Buren en enkele historische dorpscentra, maar ook verspreid liggende landhuizen en boerderijen zijn aangemerkt als monument en vertellen ons over de grote diversiteit in het ontstaan en de ingebruikname van ons landschap. We beschermen de essentiële kwaliteiten van de monumenten, maar zullen in de geest van de Omgevingswet waar mogelijk wel soepeler omgaan met interne verbouwingen of duurzame maatregelen om de gebouwen aan te passen aan deze tijd.

Een tweede belangrijke element in de bescherming vormen de beschermde dorps- en stadgezichten. Deze kennen allen eigen typische samenhangende kenmerken, die in samenhang bewaard moeten blijven. Nieuwe ontwikkelingen in deze zones zijn soms mogelijk, mits ze kunnen opgaan in de historische ordening van het gebied en de geschiedenis leesbaar blijft. Vaak zullen extra eisen worden gesteld aan de vorm van bebouwing en de materialisering.

Een derde belangrijke element zijn de historische bebouwingslinten. Deze vormen de achtergrond van bijna elk dorp in onze gemeente en het bebouwingspatroon is lokaal dus zeer bepalend voor de herkenbaarheid van de kern. Als ze niet zijn aangewezen als beschermd dorpsgezicht dan zijn de gebouwen zelf in meerderheid vaak niet meer historisch of is de structuur deels aangetast. In de historische dorpslinten is

daarom volop ontwikkeling mogelijk, maar sturen we wel op de herkenbare patronen.

Een vierde belangrijke element vormt de ondergrond. Plekken met een lange bewoningsgeschiedenis kunnen in de ondergrond sporen bevatten uit vroeger tijden. Dit kunnen voorwerpen zijn, maar het kan ook gaan om een samenhangende lijn, zoals de Limes, de vroegere grens van het Romeinse Rijk. We letten bij nieuwe ontwikkelingen op het voorkomen van sporen in de ondergrond en zetten in op het bewaren van archeologische resten of herkenbare lijnen uit de geschiedenis.



4.5 Speerpunt 5: Naar een multifunctioneel platteland

Een sterke economische basis van ons platteland is nodig voor de leefbaarheid, de werkgelegenheid en als verdienmodel achter het in standhouden van de kwaliteit in ons landelijk gebied. Voldoende economische kansen zorgen voor meer financiële draagkracht voor het landschap en voorkomt verloedering en ongewenste (illegale) activiteiten in vrijgekomen (agrarische) bedrijfsbebouwing. We kiezen voor een multifunctioneel buitengebied, waar functies en opgaven met elkaar worden verweven. Nadat we decennialang de nadruk in onze ruimtelijke ordening hebben gelegd op het scheiden van functies, zetten we in de toekomst in op verweven van functies. De druk op de ruimte is hoog, door functies te combineren en verweven willen we meer kwaliteit en ontwikkelmogelijkheden bieden. De diversiteit aan inwoners, ondernemers, de veranderingen in de agrarische sector (met vrijkomende agrarische erven), maar ook ontwikkelingen rondom de (afnemende) biodiversiteit en klimaatverandering vragen om een integrale benadering. We zien bovendien nieuwe ruimtevragen en ook vrijkomende locaties die we nuttig willen inzetten. Daarom hebben we een buitengebied nodig waar functies rekening met elkaar houden of elkaar versterken, multifunctionele gebieden dus.

4.5.1 Wat speelt er?

Er spelen veel ontwikkelingen in het landelijk gebied. Deels zijn het autonome ontwikkelingen van de economie, maar er komen ook ontwikkelingen van buitenaf waar we een antwoord op moeten vinden. We benoemen een aantal prominente veranderingen in ons buitengebied.

Functies veranderen

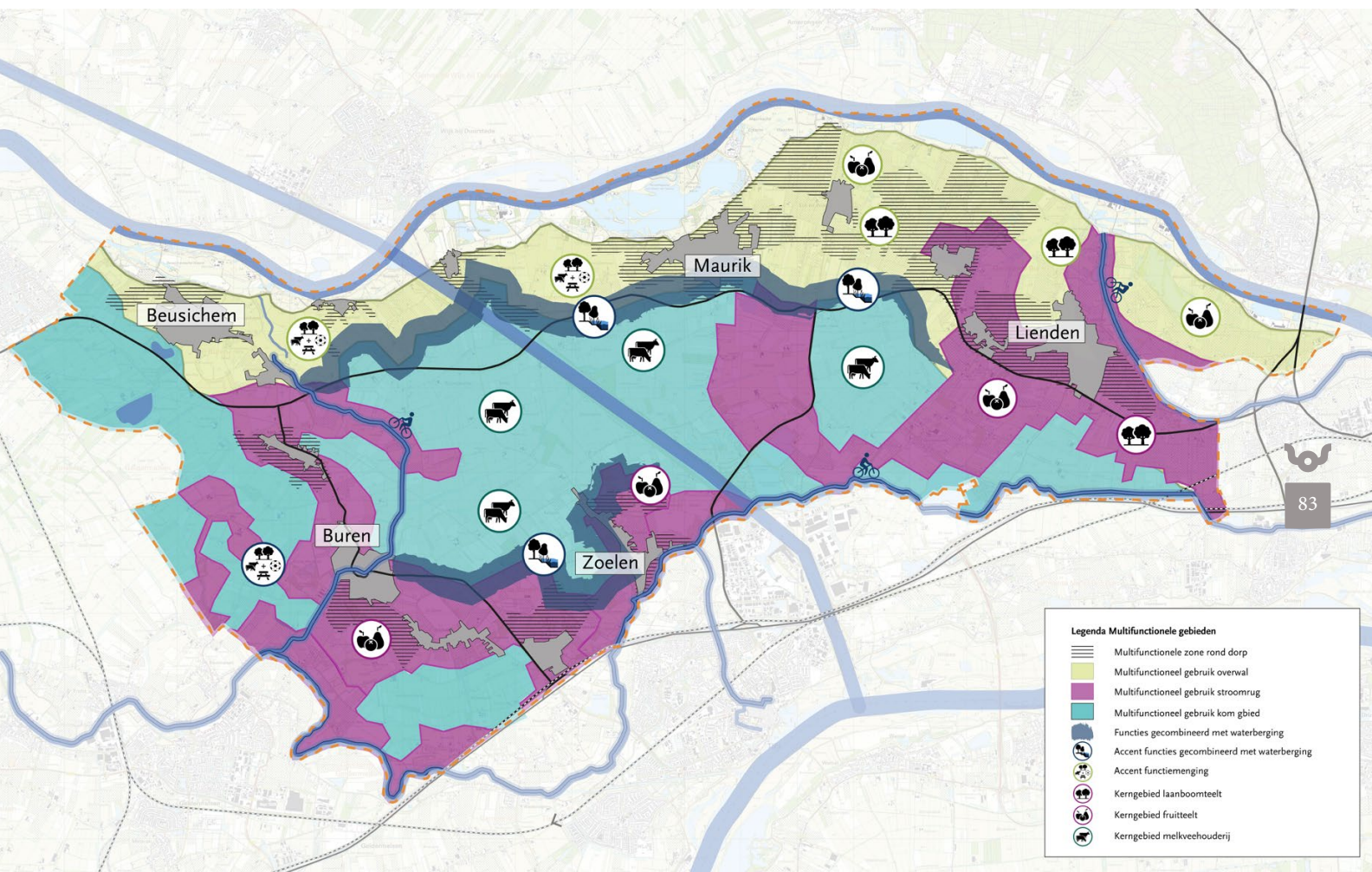
Het landelijk gebied is allang niet alleen meer agrarisch. Het aantal agrarische bedrijven neemt in de loop der jaren gestaag af en de blijvende bedrijven groeien (enigszins) in schaal. De verwachting is dat deze trend zich komende jaren door zal zetten en er steeds meer vrijkomende agrarische erven bijkomen. Vooral rond de kernen is vaak al sprake van een sterke mix aan functies. De schaalvergroting enerzijds bij met name fruitteelt en laanboomteeltbedrijven en verdere menging van functies rond de kernen vraagt om verdere afstemming.

Ook elders in het landelijke gebied neemt het aantal agrarische bedrijven af. Door ontwikkelingen rond het

zgn. fosfaatplafond en de stikstofcrisis zijn de groei-mogelijkheden voor melkveehouderijen sterk beperkt. De verwachting is dat de grondgebondenheid van de melkveehouderij steeds belangrijker wordt. Daarom is de beschikbaarheid van grasland en de omvang van de huiskavel (voor het beweiden) voor agrariërs nog belangrijker geworden. Veranderende eisen aan de bedrijfsvoering, zoals opslag van regenwater, mest-scheiding of om meer stalruimte per koe te realiseren, kunnen leiden tot extra ruimtebehoefte op het bouwvlak. Een andere ontwikkelstrategie voor de melkveehouderij is verbreding van de bedrijfsvoering of lokale voedselverkoop. In de praktijk is dat vaak lastig, omdat voor elke nevenactiviteit een vergunning nodig is. Er is behoefte aan een flexibele invulling van nevenactiviteiten op het bedrijf om verbreding eenvoudiger en sneller te kunnen realiseren.

Landbouwontwikkeling

De landbouw binnen de gemeente Buren bestaat uit een aantal sterke sectoren. Van oudsher zijn de fruitteelt op de oeverwallen en de melkveehouderij in de komgebieden de meest voorkomende en in het oog



Afbeelding 42. Kaart multifunctionele gebieden.

Ontwikkelingen in de fruitteelt en laanboomteelt

De productieomvang van de fruitteelt en laanboomteelt is de afgelopen jaren toegenomen. Naast schaalvergroting zit er een sterke dynamiek in de teelten zelf. Binnen de fruitteelt wordt steeds meer ingezet op de teelt van zachtfruit (zoals aardbeien of bessen) en in de laanboomteelt zien we omschakelingen naar meer specifieke en nieuwe boomsoorten (van bulk naar niches). Ook wordt de stap gezet van teelt in de vaste grond naar pot- en containerteelt. Daarmee kunnen bedrijven steeds meer jaarrond doorwerken en specifieke bestellingen aan. De nabijheid van gronden bij het bedrijf is essentieel, omdat bedrijven vaker last minute moeten leveren en minder in de 'bulk' opereren.

Uit gesprekken met de laanboomsector kwam naar voren dat een toekomstbestendig laanboomteeltbedrijf in de top van de markt (waar onze boomtelers opereren) nog een flinke schaalvergroting zal zien, en het percentage containerteelt of tunnels tot de helft kan oplopen. Dat vraagt een goede visie op de ruimtelijke mogelijkheden van de sector om deze doorontwikkeling soepel te laten verlopen. Ook in de bedrijfsinrichting en bedrijfsvoering vinden veranderingen plaats, die deels worden gestuurd vanuit afnemers en transporteurs. De toename aan (verdiept liggende) 'loading docks' is hier een voorbeeld van. In de fruitteelt wordt daarnaast vaker gebruik gemaakt van hagelnetten.

Deze teeltondersteunende voorzieningen dragen bij aan de bescherming van producten tegen beschadiging (als gevolg van weersinvloeden), het leveren van een constante kwaliteit, seizoensverlenging, het verbeteren van de milieusituatie (efficiënt gebruik bestrijdingsmiddelen) en de Arbo-omstandigheden op het bedrijf. Er is een grote variëteit in teeltondersteunende voorzieningen. Een deel van de bedrijven kent secundaire activiteiten in de vorm van koelen, sorteren, verpakken en handel van producten. In de laanboomteelt zijn er bedrijven die in bestellingen ook producten van andere producenten opnemen en zodoende meer markt bedienen. Deze secundaire activiteiten zijn meer dan andere bedrijven gebaat bij een goede bereikbaarheid en hogere bedrijfsgebouwen.

In de laanboom- en fruitteelt vindt steeds meer precisielandbouw plaats, maar de telers vinden dat nog onvoldoende in beleid terug. Zo is de drift van gewasbescherming op veel plekken al sterk afgenomen door nieuwe spuittechnieken.

springende sectoren. Daarnaast is de laanboomteelt de afgelopen decennia steeds nadrukkelijker in het beeld verschenen. Daarnaast komen er verspreid door de gemeente verschillende akkerbouwbedrijven, varkenshouderijen, pluimveehouderijen en geitenhouderijen voor. In 2017 is een ruimtelijk strategische visie voor de regio Rivierenland opgesteld, waarin een aantal ontwikkelingen in de fruitteelt en de laanboomteelt is geschetst. Hieronder schetsen we een aantal van deze ontwikkelingen met een ruimtelijk effect binnen de fruitteelt en de laanboomteelt.

Vrijkomende agrarische bedrijfsbebouwing

Het landelijk gebied is niet meer alleen een agrarisch gebied. Een minderheid van het aantal erven in het landelijke gebied betreft een agrarisch bedrijf. Per jaar stopt ongeveer 3% van het aantal agrarische bedrijven en als gevolg daarvan neemt de hoeveelheid vrijkomende agrarische bebouwing toe. Doordat de schaal van agrarische bedrijven in de loop der jaren is toegenomen komt er per saldo ook een steeds groter oppervlakte aan bedrijfsbebouwing vrij. Leegstand leidt op termijn tot verloedering en de kans op illegale activiteiten neemt toe. Op basis van landelijk onderzoek wordt geschat dat de oppervlakte vrijkomende agrarische bebouwing tot 2030 in de gemeente Buren tussen de 15.000 en 20.000 m² zal zijn. Hoewel dat relatief meevalt, gaat het toch om een oppervlakte vergelijkbaar met de oppervlakte van meerdere voetbalvelden.

Recreatie

Er is in Nederland sprake van een structurele groei van toerisme en recreatie. Deels gebeurt dit autonoom als gevolg van de groei aan vrije tijd en toename van het aantal ouderen. Deels komt dat doordat de interesse van mensen in geschiedenis en landschappen is toegenomen. Het is te verwachten dat de recreatieve

druk op het buitengebied van de gemeente Buren verder zal (kunnen) toenemen. Fietsen blijft, mede als gevolg van deze vergrijzing, in populariteit toenemen. Dit wordt nog versterkt door de opkomst van E-bikes.

Buren beschikt over een groot aantal fietsroutes en wandelroutes, waaronder een viertal klompenpaden. Toch wordt de druk op sommige gebieden voor dagrecreatie als groot ervaren of ontbreken de voorzieningen om de druk op te vangen. Er zijn in de participatieronde veel vragen gesteld over het toeristisch profiel van de gemeente. Er zijn inwoners en organisaties, die veel kans zien in toerisme die aansluit op de historie (o.a. de stad Buren) en plattelandsbeleving. Tegelijk zijn er ook geluiden dat het toeristisch aanbod nog wat steviger kan. De gemeente Buren heeft enkele sterke recreatieve trekkers van een heel verschillend profiel. In de eerste plaats is er het 'eiland van Maurik' met een combinatie van verblijfsrecreatie en (watergebonden) dagrecreatie. In de tweede plaats is er de golfbaan en Wipe Out rond de Beldert, een outdoor adventure centrum. In de derde plaats is er de stad Buren, dat in trek is bij recreanten op zoek naar historie. Daarnaast is er een groot aantal kleinere en middelgrote campings en B&B in de gemeente.

4.5.2 Opgaven voor de omgevingsvisie

We zien de volgende opgaven:

- Ruimte maken voor nieuwe economische functies en een multifunctionele landbouw.
- Ruimte voor recreatie in het landelijke gebied.
- Per sector zorgen voor de juiste ruimtelijke omstandigheden, waarbinnen bedrijven zich kunnen ontwikkelen en op de eisen van de markt en de overheid kunnen inspelen.
- Zorgen dat de landbouwontwikkeling goed samengaat met de visie van landschap, recreatie en wonen.



- Inspelen op een structurele groei van recreatie en toerisme.
- Inspelen op de recreatiebehoefte van de eigen inwoners.
- Beschermen van het landschap als unic selling point van onze gemeente.

4.5.3 Visie

In onze visie zijn functies en kwaliteiten in de toekomst sterker verweven dan nu. We maken ruimte op (vrijkomende) erven om functies te combineren of te wijzigen. Daarmee zorgen we voor een levendig buitengebied en voegen we functies toe waar behoefte aan is. Bovendien gebruiken we de dynamiek in gebieden om kwaliteit toe te voegen.

Ons landelijk gebied is echter heel divers en ook de opgaven verschillen per gebied. We stimuleren en faciliteren daarom in verschillende gebieden andere mogelijke functiecombinaties. In onze visie wordt ons platteland steeds multifunctioneler, maar met een hoofdrol voor de grondgebonden landbouw en een fraai en biodivers landschap. Voor enkele functies kiezen we voor een specifiek eigen ontwikkelingsgebied. We maken in de visie de volgende keuzes:

- Ruimte voor een sterke internationaal concurrerende landbouw binnen de randvoorwaarden van het landschap.

- Ruimte voor nieuwe functies (vrijkomende bebouwing) in het landelijke gebied.
- We koppelen nieuwe dynamiek aan investeringen in kwaliteit.
- We kiezen voor een zonering om het landschap sterk en herkenbaar te houden.
- Specifieke ontwikkelingsgebieden voor meer intensieve vormen van recreatie en niet grondgebonden vormen van fruit- en laanboomteelt.

Ruimte voor een sterke internationaal concurrerende landbouw binnen de randvoorwaarden van het landschap

We willen onze toppositie in de agrarische sector behouden, maar tegelijk de kwaliteit van ons landschap beschermen. Er is bovendien een steeds grotere betrokkenheid vanuit de maatschappij bij de gezondheid van mens en dier. We zetten daarom tegelijk in op een duurzame en maatschappelijk verantwoorde ontwikkeling van de landbouw. Onze speerpunten binnen de landbouw zijn de ontwikkeling van de fruitteelt, laanboomteelt en melkveehouderij, omdat we hierin onderscheidend zijn op (inter)nationaal niveau en als beheerder van ons rivierenlandschap.

Ontwikkeling van fruit- en laanboomteelt

We vinden het belangrijk dat onze fruit- en laanboomteeltbedrijven kunnen blijven produceren voor de we-

Afbeelding 44. Voorbeelden van niet grondgebonden fruit- en laanbomen teelt met teelt ondersteunden voorzieningen.





reldmarkt. Om concurrerend te kunnen blijven en als bedrijf te kunnen groeien willen we de bedrijven die dat nodig hebben de ruimte geven. En dat vraagt om keuzes. Leidend in onze keuzes is:

- Dat we (op de oeverwallen) gronden van topkwaliteit hebben, die we duurzaam willen kunnen inzetten voor fruit- en laanboomteelt.
- Dat we oog hebben voor moderne ontwikkelingen binnen deze sectoren, die onze bedrijven concurrerender maken op de wereldmarkt. We hebben het dan over bedrijfsmatige activiteiten als koelen en verwerken van producten en het gebruik van (niet grondgebonden) teeltondersteunende voorzieningen.
- Dat de oeverwallen ook veel andere functies en belangen kent en een fraai en hoog gewaardeerd landschap, waarmee de ontwikkeling van de landbouw moet worden afgestemd.
- Dat we verwachten dat er bedrijven zullen doorgroeien in niet grondgebonden teelten. Aanvullend verwachten we dat het vrachtverkeer bij grotere bedrijven verder toeneemt. Als standpunt nemen we in dat het zonde is om op een landschappelijk waardevolle plek met een goede ondergrond niet grondgebonden activiteiten uit te voeren.

Vanuit onze ambitie om te komen tot een gezonde en concurrerende sector, die ook goed is voor bodem en landschap komen we een aantal keuzes. In de eerste plaats stimuleren we de grondgebonden teelten op de oeverwallen en stroomruggen. De inzet van teeltondersteunende voorzieningen willen we graag combineren met een verlaging van de milieudruk. In die zin zien we het gebruik van enige teeltondersteunende voorzieningen als onderdeel van een normale bedrijfsvoering. We kiezen ervoor om niet-grondgebonden teelten, zoals pot- en containerteelt, kleinschalig en als nevenactiviteit toe te laten op of aansluitend

Gebruik bouwblok naast agrarisch activiteiten

We willen verschillende agrarische bedrijven de mogelijkheid om op het agrarische bouwblok ook andere activiteiten mogelijk te maken naast de hoofdactiviteit van het bedrijf.

Opslaan en verwerken van fruit

Steeds meer fruitteeltbedrijven hebben een ruimte op het agrarische bouwblok dat gebruikt wordt voor opslag, koelen en/of verwerken van fruit. Als dit ondersteunend is aan het eigen agrarische bedrijf vinden wij het passend in het landelijk gebied op het agrarische bouwblok. Wanneer het opslaan, koelen en/of verwerken van het fruit de hoofdfunctie is van een bedrijf is het bedrijf niet passend in het landelijk gebied en zou het op een bedrijventerrein passender zijn.

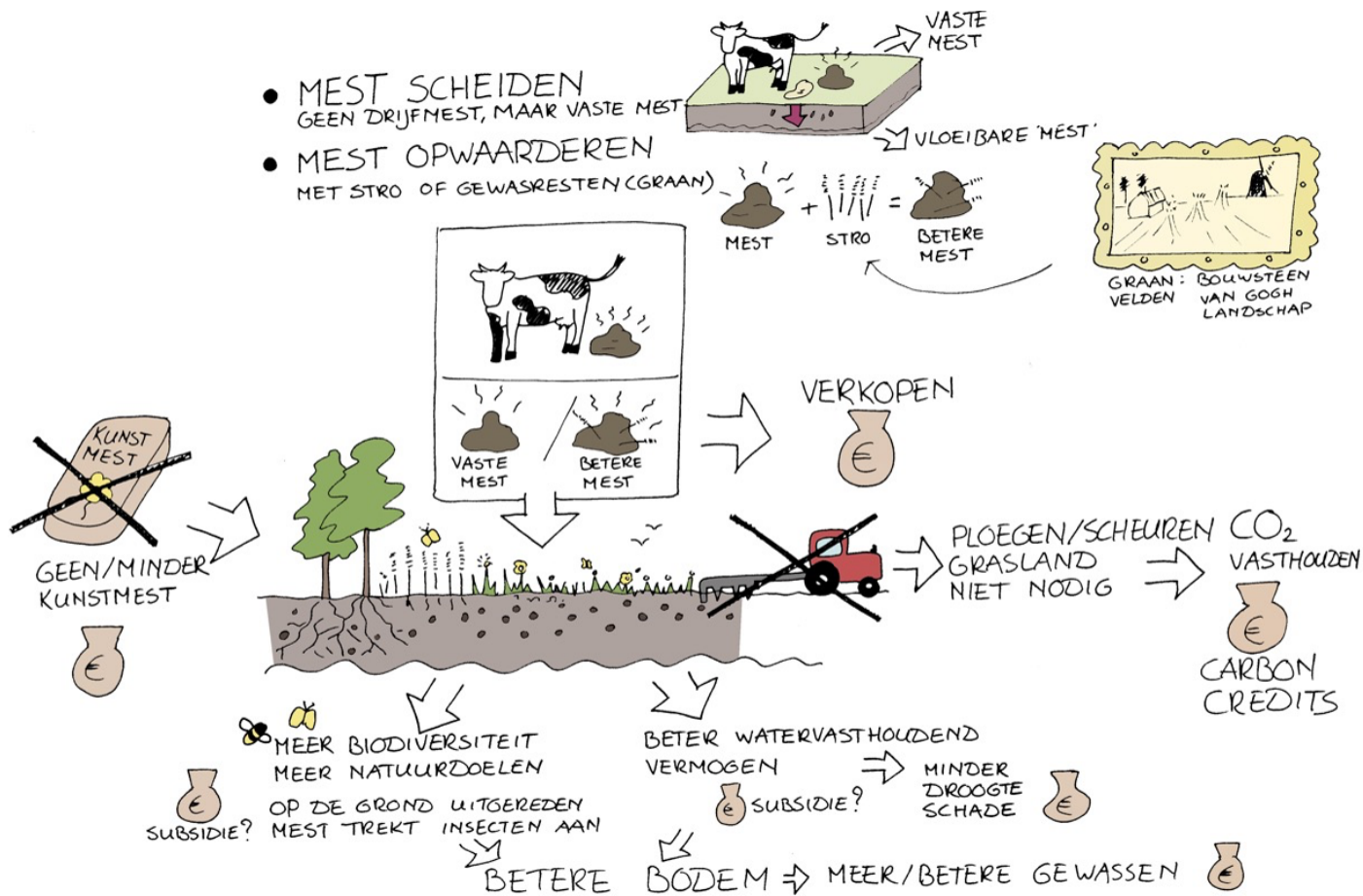
Nevenactiviteiten bij grondgebonden melkveehouders

Als een melkveehouder de bedrijfsvoering wilt verbreden is er een mogelijkheid om op het bouwblok een nevenactiviteit te starten. Dit kunnen onder andere dag- of verblijfsrecreatie zijn. Van belang is dat de nevenactiviteiten ondergeschikt blijven aan de agrarische hoofdactiviteit.

Teeltondersteunende voorzieningen bij fruit- en laanboomtelers

Fruit- en laanboomtelers willen steeds meer producten op (semi)verhardoppervlak telen met teeltondersteunende voorzieningen. Op een agrarisch bouwblok is er ruimte voor niet-grondgebonden teelten, zoals pot- en containerteelt als kleinschalige nevenactiviteit. Als een teler op een grote schaal dit soort teelten wilt toepassen zal het bedrijf naar een landbouwdoorgroeigebied moeten gaan.





Afbeelding 46. Voorbeelden van natuur inclusieve landbouw.

Voor bedrijven die willen doorgroeien in niet grondgebonden teelten en dus op een groter oppervlak gebruik willen maken van containerteelt, stellingenteelt of hoge tunnelkassen wijzen we een doorgroeigebied voor niet grondgebonden teelten aan. Voor het doorgroeigebied geldt een aantal eisen:

- Een groot deel van de N320 ligt op de grens van de oeverwal en de komgronden. Ter hoogte van Ommeren, Lienden en Ingen ligt de N320 op de grens van de oeverwal en de oude stroomruggen (zie hoofdstuk 2). Daarom wijzen we de doorgroeigebieden voor niet grondgebonden teelten aan in dit gebied. De begrenzing van de doorgroeigebieden is indicatief.

Om ervoor te zorgen dat de schaalvergroting van de fruit- en laanbomenteelt geen afbreuk zal doen aan de omgeving stellen we als randvoorwaarde dat de bedrijven goed ingepast worden in de omgeving, door bijvoorbeeld bomenrijen die typerend zijn voor het gebied rondom het bedrijf te plaatsen. Deze maatregelen zijn ook te bedenken bij teeltondersteunende voorzieningen, zoals tunnelteelt.

Ook komen er voor het gemak van laden en lossen loading docks voor. Wij willen waar mogelijk bij de uitbreiding van agrarische bedrijven sturen op vorm en inrichting van de erven. Zo kan er bijvoorbeeld voor worden gekozen om de logistieke afhandeling van bedrijven naar de binnenzijde van het erf te verplaatsen. Op deze manier kunnen we ruimte maken voor bedrijfsmatige functies als koelen en verwerken, zolang deze vooral ten dienste staat van de eigen productie.

De komgronden willen we richten op de grondgebonden melkveehouderij. Om daadwerkelijk grondgebonden te kunnen blijven hebben melkveehouderijen voldoende grond nodig. Afgelopen decennia was de trend dat melkveehouderijen door gebrek aan (betaalbare) grond steeds minder grondgebonden werden en hun bedrijfsvoering intensiveerden. Dat ging gepaard met een hogere opbrengst van de grond, maar ook een afname aan bodemleven en biodiversiteit. Wij willen graag meer perspectief voor de grondgebonden





Afbeelding 48. Landbouw

melkveehouderij. Daarvoor is per bedrijf meer grond nodig. Daarom wijzen we de komgebieden aan als doorgroeigebied voor de melkveehouderij. Door ander grondgebruik zoveel mogelijk uit te sluiten streven we ernaar de grondprijs bereikbaar te houden voor melkveehouders. De extra grond is niet alleen nodig om de bedrijfsvoering toekomstbestendig te houden maar ook om natuurinclusiever te worden. We willen melkveehouders stimuleren om de mest te scheiden, zodat meer vaste mest kan worden benut voor de grond wat ten goede komt aan het organische stofgehalte, de bodemkwaliteit en bodemleven van de landbouwgronden. Een betere bodem zorgt voor meer insecten en daardoor voor meer vogels in het gebied. We zien de komgebieden als ontwikkelgebieden waar de grondgebonden melkveehouderijen op een natuurinclusievere manier kunnen doorgroeien. Naast het stimuleren van een natuurinclusieve bedrijfsvoering willen we ook deze bedrijven de mogelijkheid geven om te verbreden.

Ontwikkeling niet-grondgebonden veehouderij

Binnen de gemeente Buren komen ongeveer 40 niet grondgebonden agrarische bedrijven voor. De meeste daarvan zijn varkenshouders, maar er zijn ook enkele geitenhouderijen, pluimveehouderijen en kalvermest-erijen. Gezien de landelijke ontwikkelingen rondom de veehouderij willen we niet dat het aantal niet grondgebonden bedrijven in de veeteelt verder toeneemt, maar we willen bestaande bedrijven wel ruimte bieden voor ontwikkeling. Doorgroei van bedrijven gaat in onze visie hand in hand met het verbeteren van de kwaliteit van de leefomgeving. Een bedrijf dat wil uitbreiden, dient een maatschappelijke tegenprestatie te leveren die de kwaliteit van de leefomgeving helpt verbeteren. Doel hiervan is het bereiken van een duurzame, diervriendelijke veehouderij.

Ruimte voor ontwikkeling is maatwerk. Om de kwaliteit van natuur en de leefomgeving te bevorderen sluiten we enkele gebieden uit van een verdere groei van niet grondgebonden veehouderijen. Daarnaast vragen we elk bedrijf dat wil uitbreiden om te investeren in de kwaliteit van de leefomgeving. Dat kan op verschillende manieren. We hanteren daarvoor als gemeente het ‘plussenbeleid’. In het plussenbeleid wordt benoemd waar uitbreidingen wel of niet mogelijk zijn, welke voorwaarden gelden voor de uitbreiding en welk type investeringen mogelijk zijn om de ruimtelijke kwaliteit ter plekke te verbeteren. In hoofdlijnen sluiten we uitbreidingen uit in kernranden (binnen 100 meter van een kern) en rond enkele natuurgebieden. Op een afstand van 100 – 250 meter van een kern vormen milieumaatregelen de belangrijkste investering. Elders kunnen niet grondgebonden veehouderijen die willen uitbreiden kiezen uit investeringen op het vlak van:

- De ruimtelijke kwaliteit op of rondom het erf verbeteren. Bij het versterken van de ruimtelijke kwaliteit kan gedacht worden aan het toevoegen van landschapselementen die passen bij het landschap waar het bedrijf gesitueerd is, het versterken van de natuurwaarden, een extra investering in de beeldkwaliteit of architectuur van de stallen of de sloop van overvloedige bebouwing. Zo kan combinatie van architectuur, materialisering en de vormgeving van het (hele) erf de beeldkwaliteit verbeteren.
- De milieu impact of waterkwaliteit verbeteren. Bij maatregelen aan de bron om de geuroverlast van de veehouderijen te beperken, gaat het vooral om technische maatregelen die als middel dienen om de geurbelasting verder te verlagen dan wettelijk verplicht is, zoals het aanbrengen van betere luchtwassers of het afdekken van mestopslag. Om de ammoniakemissie verder te beperken kan een ondernemer nieuwe technieken inzetten, die de



Afbeelding 49. Een kinderdagverblijf als nieuwe functie in landelijk gebied. Dit is een voorbeeld van buiten de gemeente Buren.

ammoniak verder beperken of de fijnstof verminderen. Omdat bij uitbreidingen de inzet van de best beschikbare technieken (BBT) vaak al verplicht is, is de grootste winst te halen in het upgraden van bestaande stallen. Ook maatregelen aan de bron (de mest) kunnen verbeteringen geven. Een bijdrage leveren aan een grote wateropgave waar bijvoorbeeld de gemeente of het waterschap voor staat wordt ook gezien als een maatschappelijke tegenprestatie.

- Het dierenwelzijn verbeteren. Om de toename van het dierenwelzijn te meten wordt het keurmerk 'beter leven' gehanteerd. Investerings die zorgen voor een extra 'ster' voor het product gelden ook in het gemeentelijke plussenbeleid als maatschappelijke tegenprestatie. Hierin kan een veehouder zitten zowel fysiek-ruimtelijke maatregelen, zoals daglichttoetreding of vrije uitloop, als niet-fysieke maatregelen, zoals de rijtijden, het couperen van staarten of het leggen van stro op de vloeren.

Ruimte voor nieuwe functies (vrijkomende bebouwing) in het landelijke gebied

We kiezen voor een multifunctioneel platteland en geven daarmee een alternatief voor een verdere schaalvergroting in de landbouw en economische kansen op vrijkomende erven.

Ruimte voor verbreding van landbouwbedrijven

Wij willen dat de landbouw een belangrijke rol kan blijven spelen in het beheer van ons landschap en in onze plattelandseconomie, maar we beseffen dat dit met een verdergaande intensivering en schaalvergroting voor steeds minder bedrijven het geval kan zijn. We willen het voor landbouwbedrijven makkelijker maken om het bedrijf te verbreden als alternatief voor een eenzijdige oriëntatie op de wereldmarkt. Daarom willen we er een nieuw perspectief naast zetten. Een perspectief met meer diversiteit in landbouwbedrijven met andere en nieuwe vormen verdienmodellen, die zich laten combineren met een meer extensief



Afbeelding 50. Veghels Buiten, gemeente Meierijstad, Wonen midden in het landschap in nieuwe boerenerven met een mix aan woningtypen.



Afbeelding 51. Tiny Houses, Wonen voor alle doelgroepen in bijzondere, kleine huizen.

grondgebruik. We zetten in op kansen voor een verbreedde landbouw. Dit kan bijvoorbeeld bestaan uit het verwerken en de verkoop van eigen producten, (kleinschalige) dag- of verblijfsrecreatie, zorg of een kinderdagverblijf. We willen als gemeente graag de landbouw als economische factor, maar ook als onderdeel van onze (economische) cultuur behouden. Een verbreding van de sector is een belangrijke strategie voor de instandhouding van de agrarische sector.

Het bouwvlak is cruciaal voor de agrarische bedrijven. Om de verbreding van agrarische bedrijven te faciliteren streven we op termijn naar multifunctionele functies in onze omgevingsplannen, zodat er meer flexibiliteit bestaat in de combinatie en omvang van verschillende onderdelen van de agrarische of verbreedde bedrijfsvoering. De focus van de verbreding moet wel in het verlengde liggen van de huidige bedrijfsvoering, recreatie of zorg. Om verbreding of verduurzaming van een agrarisch bedrijf mogelijk te maken willen we ook flexibeler om de omvang van het bouwvlak omgaan.

Ruimte voor nieuwe functies op vrijkomende erven

Onze samenleving wordt mobieler en diverser. De dynamiek in onze samenleving komt tot uiting in onze manier van leven, recreëren, wonen en werken. We kiezen ervoor dat elk vrijgekomen erf in het landelijk gebied kan worden ingezet voor een bedrijfsmatige of recreatieve functie. Onder vrijgekomen erven verstaan we zowel erven, waarvan de agrarische functie wordt beëindigd als die waarvan de agrarische functie in het verleden is beëindigd of waar een andere bedrijfsmatige functie gevestigd is geweest. Relevant hierbij is dat de hoeveelheid bebouwing in de toekomst niet verder toeneemt. We willen wel een vitaal platteland met gemengde functies, maar in grote delen van ons buitengebied is verdergaande verstedelijking geen

wens. Enige uitbreiding van niet agrarische bedrijven op termijn is mogelijk, mits dit een organische groei is en dit gepaard gaat met een investering in de ruimtelijke kwaliteit. Bij het hergebruik van vrijkomende agrarische bebouwing sturen we op de effecten van de nieuwe functie en op de kwaliteit van het plan. We gaan derhalve minder sturen op de functie zelf, maar stellen wel een grens. Voor bedrijven die qua milieu of verkeer aantrekkende werking veel invloed hebben op hun omgeving zijn we terughoudend. Voorbeelden zijn: zwaardere categorieën, garagebedrijven, autobedrijven, transportbedrijven of de meeste vormen van detailhandel. Per gebied leggen we echter andere accenten.

We koppelen nieuwe dynamiek aan investeringen in kwaliteit

Essentieel voor een platteland om te beleven en te ondernemen is de aantrekkelijkheid en herkenbaarheid ervan. Bij elke verandering van de functie van een erf in het buitengebied of de uitbreiding van een agrarisch bouwblok om een multifunctioneel landbouwbedrijf mogelijk te maken, willen we tegelijk sturen op het versterken van kwaliteit. Nieuwe bedrijven of wooninitiatieven zorgen voor extra verdien capaciteit in het landelijke gebied, en maken zodoende investeringen mogelijk in de kwaliteit van het bouwblok en/of de omgeving. Bij nieuwe initiatieven (functieverandering of bouwblokvergrotingen) die buiten de mogelijkheden van het bestemmingsplan vallen, stellen we als eis dat de initiatiefnemer een deel van de gemaakte waardesprong investeert in de kwaliteiten in de omgeving. Hiertoe zullen we op basis van het landschapsontwikkelingsplan per landschapstype een lijst met gerichte investeringen opzetten. Ook kan geïnvesteerd worden in de kwaliteit van de bebouwing, de inrichting van een erf of investeringen in de biodiversiteit.

Onze multifunctionele plattelandsgebieden

Omdat we de kwaliteit en beleefbaarheid van het landschap vooropzetten, maken we onderscheid in gebieden. Zo krijgt elk gebied de functies, die er passen. Bij het maken van dit onderscheid kiezen we in hoofdlijnen voor de landschapstypen, die ons landschap zo herkenbaar maken: de oeverwallen (oostzijde en westzijde), de stroomruggen en de uitgestrekte komgronden. Daarbinnen wijzen we een extra zone rondom de dorpen aan, waar al een grotere dichtheid aan bebouwing en mix aan functies voorkomt en waar we om die reden extra kansen op de vrijkomende erven willen maken: de multifunctionele dorpszone. Hieronder geven we per deelgebied een visie op de toekomstige multifunctionaliteit.

Multifunctionaliteit op de oeverwallen en de stroomruggen

Op de hogere oeverwallen en stroomruggen willen we het afwisselende halfopen landschap behouden en waar mogelijk versterken. Daarnaast willen we ruimte blijven geven aan de grondgebonden fruit- en laanboomteeltbedrijven die baat hebben bij de vruchtbare bodems van de oeverwallen en stroomruggen. De oeverwallen en stroomruggen kennen al een sterke mix aan functies en ook in de toekomst willen we deze mix behouden. Op de erven in deze zone ligt ruimte voor kleinschalige bedrijvigheid, recreatie of zorgfuncties (zie paragraaf 4.3 voor onze visie op de zorg). Daarnaast bieden we ruimte voor (goed ingepaste) middelgrote en kleine velden voor de opwek van duurzame energie. Ook zien we kansen voor het vergroten van ruimte voor waterberging. Daarnaast willen we rond de dorpen een aantrekkelijker groen uitloopgebied hebben voor inwoners. Op de oeverwallen en stroomruggen is ruimte voor de oprichting van nieuwe landgoederen die bijdrage aan de kwaliteit van dit landschap en een uitloopgebied kunnen vormen

voor de inwoners van de dorpen (zie paragraaf “Visie op nieuwe landgoederen”).

Binnen de oeverwallen maken we een onderscheid tussen het oostelijke deel (ten oosten van Maurik) en het westelijke deel (ten westen van Maurik). In het oostelijke deel is de oeverwal heel breed, is het landschap kleinschaliger en komen meer bebouwing-slinten en buurtschappen voor. Hier zal het accent meer liggen op fruitteelt en laanboomteelt en door de hoeveelheid bebouwing ook op andersoortige functies dicht rond de kernen. In de westelijke deel is de oeverwal veel smaller, het landschap opener en de zichten vanuit de dorpen verder. Hier streven we naar een landschap met een hoofdrol voor de veehouderij, akkerbouw en de fruitteelt.

Multifunctionaliteit van de komgebieden

In de komgebieden willen we grondgebonden melkveehouderijen, extensieve recreatie en natuur met elkaar combineren. Op deze manier willen we ruimte blijven geven aan de agrariërs, en ook het agrarische rivierenlandschap meer beleefbaar maken. We stimuleren activiteiten bij agrarische bedrijven die bijdragen aan een meer natuurinclusieve bedrijfsvoering. Zodat agrariërs op verschillende manieren hun bedrijfsvoering kunnen verduurzamen en extra inkomsten kunnen genereren. We stimuleren multifunctionaliteit bij agrarische bedrijven, maar zijn terughoudender ten aanzien van recreatie en bedrijvigheid. Nieuwe functies moeten passen bij de weidsheid, de rust en de ecologische kwaliteiten in de komgebieden. Functies die zich richten op deze kwaliteit en het beleven van die kwaliteiten zijn juist welkom in het gebied. We sturen hier nadrukkelijk op het effect van functies.

Multifunctionele dorpszones

We kiezen voor multifunctionele dorpszones om een mix aan functies rond de dorpen mogelijk te maken. De multifunctionele dorpszones zijn gebieden waar al een grotere dichtheid aan bebouwing en een mix aan functies voorkomt. Vaak zijn het gebieden rondom meerdere woonlinten of uitlopers van dorpen. Deze functiemenging, die vaak al sluipenderwijs heeft plaatsgevonden willen we nu centraal zetten en doorontwikkelen. In die zones rond de kernen willen we het hergebruik van (voormalige) agrarische bouwblokken voor andere functies mogelijk maken en daarbij ook ruimte geven aan extra woningen, bepaalde soorten van bedrijvigheid en recreatie. Op de erven mag alleen al bestaande bebouwing en verharding vervangen worden voor functies die passen in een multifunctionele dorpszone. Bijzondere woonvormen met een oppervlakte vergelijkbaar met een erf kunnen in een enkel geval ook in en dorpsrand worden gerealiseerd. Als er nieuwe ontwikkelingen plaatsvinden zal er wel een landschappelijke kwaliteitsimpuls geleverd moeten worden. Een deel van de gemaakte waardesprong op de locatie zal moeten geïnvesteerd in de kwaliteit van de omgeving. Aanvullend op de mogelijkheden op de oeverwallen en stroomruggen, geven we in de multifunctionele dorpszone ruimte voor:

- Bijzondere woonvormen, zoals groepswonen, tiny houses of een nieuwe woonerf, waarbij de belangrijkste kenmerken van het boerenerv worden meegenomen in het ontwerp. Het aanbod moet aansluiten op de behoefte op basis van het woningprogramma.
- Bedrijven categorie 1 en 2. Aanvullend op het aanbod op (lokale) bedrijventerreinen kan vrijkomende bebouwing ruimte geven aan kleine bedrijven in een lage milieucategorie. Het kan ook gaan om een combinatie van kleinschalige bedrijven, zoals een bedrijfsverzamel pand.
- Zorgfuncties, die een combinatie zoeken van de rust van het buitengebied, maar tegelijk de integratie in de gemeenschap (zie paragraaf 4.3).
- Bijzondere recreatiefuncties.

In de rest van het landelijk gebied kan de sloop van vrijkomende agrarische bebouwing worden ingezet om in de multifunctionele dorpszones een nieuwe woning te bouwen, mits deze ingepast kan worden in de omgeving.

Visie op nieuwe landgoederen

Op steeds meer plekken in Nederland zijn er initiatieven om nieuwe landgoederen te ontwikkelen, waarbij het bouwen en enkele grotere woningen gepaard gaat met de ontwikkeling van minimaal 5 à 10 hectare landschapsontwikkelingen en openbare paden. De ontwikkeling van landgoederen kan een waardevolle bijdrage leveren. Tegelijk hebben we onze grond ook nodig voor andere functies (zoals de landbouw) en is de toegankelijkheid van landgoederen niet altijd geborgd of van toegevoegde waarde. Daarom kiezen we voor landgoederen, die zorgen voor een landschappelijke en maatschappelijke meerwaarde.

In onze visie geven we ruimte aan landgoederen onder de volgende voorwaarden:

- Als ze een toegevoegde waarde hebben voor ommetjes en wandelroutes en voor de ontwikkeling van de natuurschoon en de biodiversiteit. Een substantieel deel van het landgoed moet bestaan uit bos. We kiezen ervoor om landgoederen alleen toe te laten op oeverwallen en stroomruggen en bij voorkeur dichtbij een kern of gekoppeld aan een wandelroute.
- Als een landgoed echte landschappelijke kwaliteit toevoegt. Zo kan een landgoed op de rand van oeverwal naar kom het contract vergroten of

aansluitend aan een natuurgebied de ecologische kwaliteit versterken.

- Nieuwe landgoederen zijn minimaal 10 hectare groot, en hebben maximaal 3 woongebouwen, die geclusterd worden op het landgoed. Een van de gebouwen is een duidelijk hoofdgebouw.
- Als een landgoed opengesteld is voor publiek. Het overgrote deel van het landgoed zal toegankelijk moeten zijn. De voorwaarde die horen bij een landgoed dat onder de NSW valt zullen ook opgenomen worden in het gemeentelijke omgevingsplan/bestemmingsplan en in de met de eigenaar te sluiten overeenkomst. Daarin zal worden gewaarborgd dat de bebouwing en het gebruik van de grond en de gebouwen natuurschoon en biodiversiteit niet schaden en de samenhang in het landgoed niet verstoren.

Visie op recreatie

In onze visie zijn we een sterke recreatiegemeente gericht op de beleving van het rivierenlandschap. Bovendien zien we recreatie als een kans voor de economie. Om deze economische kans te benutten, maar tegelijk de kwaliteit van ons landschap te borgen kiezen we voor een balans tussen recreatief medegebruik van het landschap en het aanwijzen van enkele goed bereikbare recreatie ontwikkelingsgebieden. We willen als gemeente het aanbod dag- en verblijfsrecreatie wel laten groeien, maar deze moet kleinschalig zijn of geconcentreerd in de recreatiegebieden die er nu zijn. Op deze manier zal de impact van deze groei geen afbreuk doen aan de kwaliteit van het landschap als geheel.

We maken daarom de volgende keuzes:

- Duurzaam kwaliteitstoerisme in het multifunctioneel landelijk gebied.

- Doorgroeimogelijkheden in recreatie ontwikkelingsgebieden.

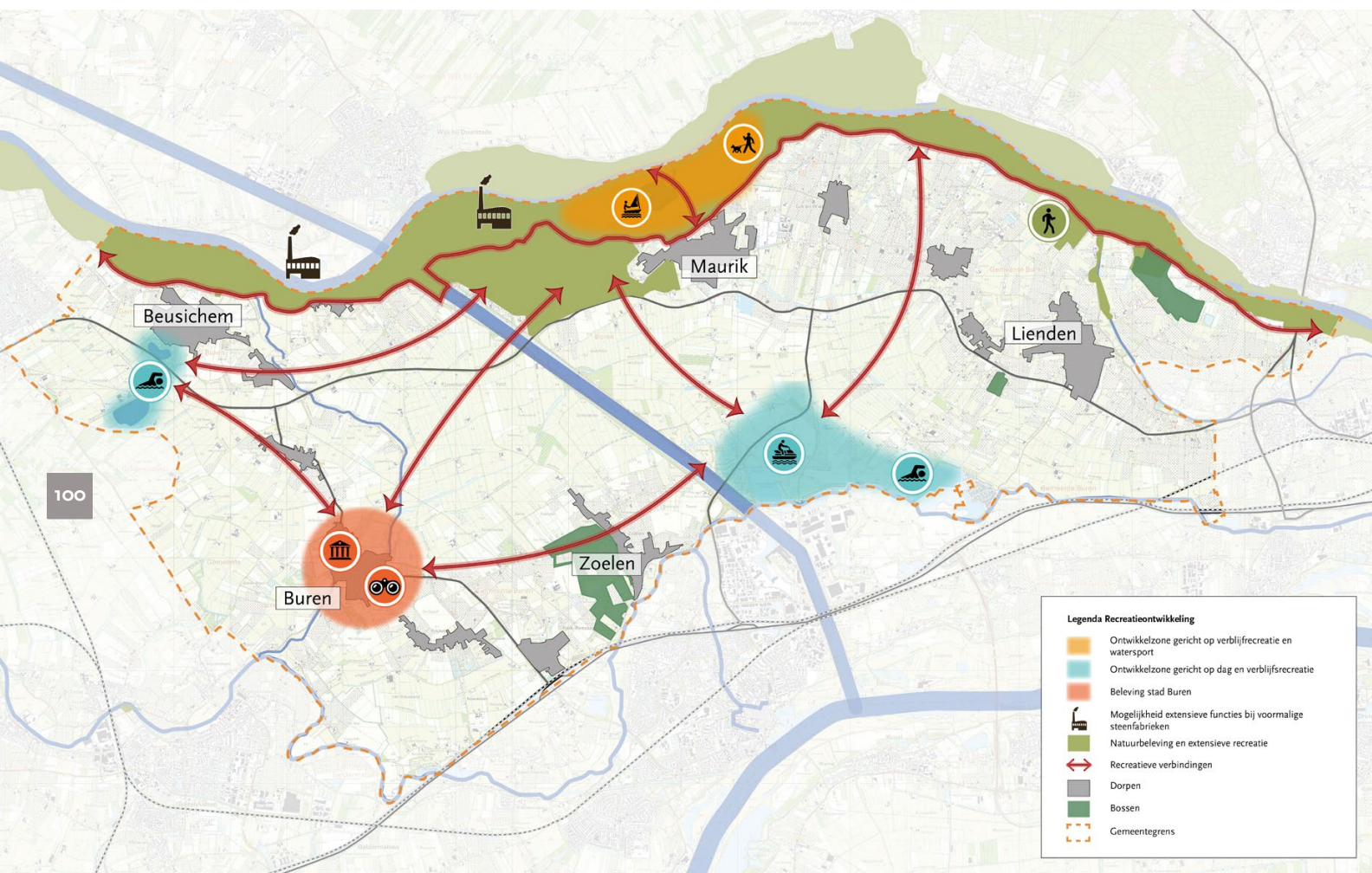
Duurzaam kwaliteitstoerisme in het multifunctioneel landelijk gebied

We zetten in het buitengebied in op duurzaam kwaliteitstoerisme. Daarom maken we in principe overal recreatieve initiatieven mogelijk, zolang deze functies geïntegreerd kunnen worden in het landschap en passen bij de bijzondere elementen die ter plekke voorkomen. In de basis kiezen we voor functies in de maat en schaal van het 'boeren erf'. Daarbij zijn we ervan overtuigd dat dag- en verblijfsrecreatie elkaar ook versterken. Nieuwe functies moeten bijdragen aan de variatie en kwaliteit van ons aanbod en gericht zijn op de beleving van het landschap en 'buiten zijn'. De (huidige mate van) rust in ons buitengebied en de kwaliteit van de wegen zijn belangrijke criteria bij het toelaten van nieuwe recreatiefuncties. Zo geldt dat de multifunctionele dorpszones door hun nabijheid bij de kernen iets meer 'bezoekers' aankunnen, dan locaties, die verder van de kernen of ontsluitingswegen afliggen. In de meeste delen van ons multifunctionele buitengebied is er voornamelijk ruimte voor kleinschalige recreatieve initiatieven.

Doorgroeimogelijkheden in recreatie ontwikkelingsgebieden

Om recreatie als economische kans te benutten, maar de rust en ruimte in het gebied te behouden wijzen we enkele recreatie ontwikkelingsgebieden aan. Deze gebieden hebben al een concentratie aan functies of kennen (door ontgronding) een transformatie waardoor het landschap al aan verandering is blootgesteld. Nieuwe locaties zijn goed bereikbaar van buitende gemeente, waardoor de verkeerdruk niet onevenredig toeneemt.





Afbeelding 52. Kaart recreatieontwikkeling.

We zien Lingemeren, Eiland van Maurik met een zone rondom het eiland van Maurik, stad Buren en De Meent samen met De Molenkampen als de gebieden waar recreatie een kernactiviteit is. Het is dan wel van belang dat er een goede bereikbaarheid is naar de bestaande en nieuwe recreatie-ontwikkelingsgebieden. In elke ontwikkelzone zijn er andere type ontwikkelingen en initiatieven wenselijk, omdat deze bij de maat en schaal van een zone moeten passen, zodat ook de kwaliteiten van een zone behouden blijven.

Binnen de ontwikkelzone van de Lingemeren is er nog veel ruimte voor dag- en verblijfsrecreatie. De zone zal dan ook een gebied worden waar veel verschillende type recreatie bij elkaar gebundeld kunnen worden. Dankzij de ligging in de buurt van de Provincialeweg en in de buurt van de A15 is het goed ontsloten voor bezoekers.

Enkele jaren terug hebben we al met betrokkenen in het gebied een structuurvisie Lingemeren gemaakt. Deze structuurvisie zal leidend blijven bij nieuwe ontwikkelingen.

De afgelopen jaren heeft de recreatie in het Eiland van Maurik kunnen groeien. Omdat het recreatiegebied 'Eiland van Maurik' buitendijks en in een kwetsbaar natuurgebied zijn we terughoudend bij uitbreidingen van het recreatie-ontwikkelingsgebied. Daarom beperken we nieuwe functies tot herontwikkeling van bestaande bebouwde locaties (steenfabrieken, erven) of direct aansluitend op het eiland van Maurik. In de uiterwaarden hebben we enkele voormalige steenfabrieken waar eventueel nieuwe ontwikkelingen mogelijk kunnen zijn. Op voormalige steenfabrieklocaties staat de kwaliteit van natuur echter voorop. Als een steenfabriek herontwikkeld wordt zal het gaan om kleinschalige extensieve functies, die zich goed ver-

houden tot de kwaliteit van de omliggende natuur of daaraan substantieel bijdragen.

De historische stad Buren is een aantrekkingskracht voor recreanten naar de omgeving, dankzij de musea, horecagelegenheden en het omliggende landschap. Deze aantrekkingskracht waarderen we als gemeente, maar we willen voorkomen dat de stad een "kermis" attractie wordt, waardoor de stad op bepaalde dagen overspoeld wordt door recreanten en toeristen. Daarom willen we geen grote dag- en verblijfsrecreatie meer in en rondom de stad. Alleen kleinschalige recreatieve voorzieningen vinden we nog passen in en rondom Buren. Nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen binnen het beschermde stadsgezicht moeten passen bij de huidige uitstraling van de stad.

De Meent en De Molenkamp zullen een verschillend profiel van elkaar krijgen. In De Meent zal ruimte blijven voor dagrecreatie, maar wel met een beperkte groei. De Molenkamp kan in potentie een waardevol recreatie- en natuurgebied worden van de gemeente. Het gebied zal voornamelijk bedoeld worden voor natuur met enkele looproutes. Daarnaast zou er een extensieve waterrecreatie mogelijk kunnen zijn, zoals zwemmen in een deel van de plas.

4.6 Speerpunt 6: Een duurzame toekomst

De gemeente Buren zet in op een duurzame toekomst zonder gebruik van fossiele brandstoffen in 2050, waarbij klimaatverandering kan worden opgevangen en er sprake is van een circulaire economie.

4.6.1 Wat speelt er?

Energie

In 2015 hebben de meeste landen van de wereld in Parijs afspraken gemaakt om een verdere toename van broeikasgassen op aarde te voorkomen. In het internationale akkoord is afgesproken om de uitstoot van broeikasgassen te verminderen tot de hoeveelheden in 1990. Met deze afspraken zal de opwarming van de aarde beperkt worden tot minder dan twee graden Celsius. Vanuit het internationale klimaatakkoord heeft de Nederlandse overheid een nationaal klimaatakkoord opgesteld in samenwerking met verschillende instanties. Het centrale doel die de nationale overheid heeft gesteld is om in 2030 49% van de broeikasgassen in Nederland te verminderen ten opzichte van 1990, en in Europa te pleiten voor een ambitieuzere doelstelling waar de broeikasgassen met 55% verminderd worden. In 2050 zal de uitstoot van broeikasgassen op het pre-industriële niveau moeten zijn. Om de broeikasgassen te verminderen wordt er gerekend op samenwerking tussen verschillende sectoren. (Klimaatakkoord, 2019)

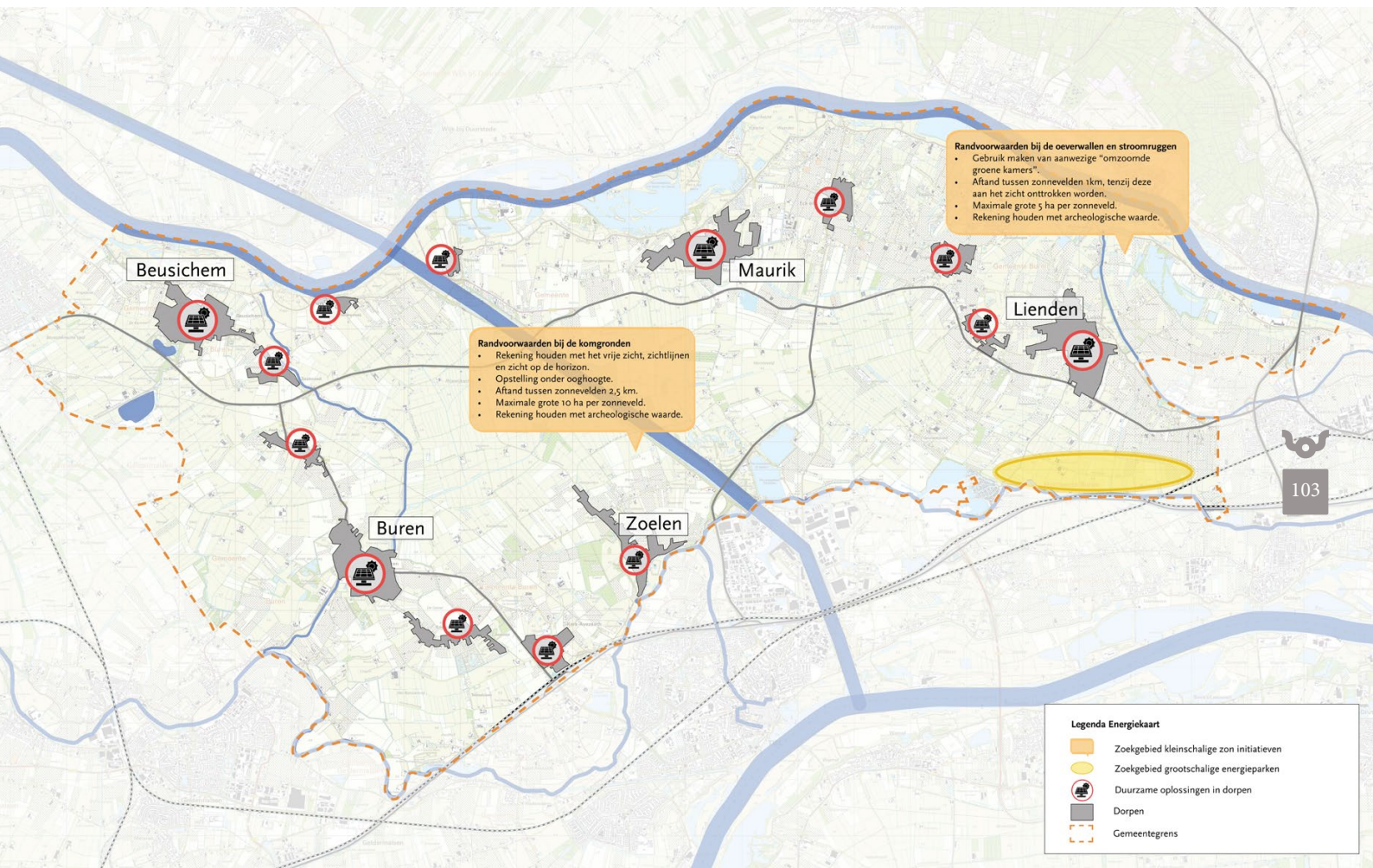
Naast zuiniger om gaan met energie en bepaalde afvalgassen te hergebruiken als grondstof komt er een grote nieuwe ruimtevrager bij in Nederland, namelijk duurzame energiebronnen voor elektriciteit en warmte. Om deze bronnen een plek te geven in Nederland is maatwerk nodig volgens het klimaatakkoord, omdat anders waardevolle gebieden aangetast kunnen worden. Bij duurzame energieopwekking op land krijgen de regio's een belangrijke rol. Elke regio krijgt

de ruimte zelf te bepalen hoe zij de doelen halen om meer duurzame energie op te wekken. Onze gemeente valt onder de RES-regio Fruitdelta Rivierenland. In de Regionale energiestrategie van onze regio is opgenomen dat we in 2030 1,2 TWh aan duurzame elektriciteit willen opwekken met zon- en windenergie. Binnen deze opgave gaat het om 191 hectare zon op dak, 249 hectare zonnepanelen en 49 windmolens (17 nieuwe windmolens). Als regio gebruiken we 6.000 Tj om gebouwen te verwarmen, wat voor 97% via aardgas wordt gedaan. Het heeft dus zin om in te zetten op het aardgasvrij maken van woningen, bedrijven en utiliteiten. Het is echter ook een grote opgave om onze afhankelijkheid van gas te beëindigen. (Elektriciteit | Klimaatakkoord)

RES Fruitdelta Rivierenland

Juni 2021 is de RES1.0 vastgesteld door de gemeenten in de regio Rivierenland, waarin een eerste stap is gezet om het aanbod van duurzame energie in de regio te beschrijven. Naast het aanwijzen van locaties voor de opwekking van duurzame energie is een eerste aanzet gedaan om te bekijken hoe de regio als collectief aan de warmtevraag kan voldoen. Dat kan ook effect hebben op het ruimtegebruik. Zo kan bovengronds gedacht worden aan installaties voor de ontsluiting van warmtebronnen als aquathermie en ook ondergronds voor warmtenetten of WKO.

In de RES 1.0 zijn concrete keuzes gemaakt over locaties voor het opwekken van duurzame energie. In de RES 1.0 zijn zoekgebieden voor grootschalige opwekking aangewezen langs de A15, de Betuwelijn en aansluit-



Afbeelding 53. Energiekaart.

tend op het bedrijventerrein Medel. De gemeenteraad heeft echter besloten om op dit moment geen ruimte te bieden aan projecten voor de plaatsing van windturbines.

In de RES 1.0 is ook aangegeven dat ons huidige energienetwerk niet voorbereid is voor een grootschalige transitie. Het energienetwerk heeft op dit moment onvoldoende capaciteit voor het terugleveren van energie. Het verzoeken van het elektriciteitsnetwerk vraagt investeringen. Dat zal met name het ondergrondse leidingnet betreffen, maar kan ook bovengronds zijn doordat er grotere of nieuwe verdeelstations nodig zijn.

Circulaire economie

De huidige wijze waarop grondstoffen en materialen gebruikt worden ziet eruit als een rechte lijn. We halen grondstoffen uit de aarde, gebruiken die in het productieproces en gooien ze weg. Daarmee putten we de aarde uit. En we maken een oneindige berg afval. Daarnaast gebruiken we voor de winning van grondstoffen en het maken van producten vooral fossiele energie. Er wordt nu geprobeerd om van steeds meer afval een grondstof te maken en hoogwaardig te gebruiken. Op die manier wordt er minder afval geproduceerd en zijn er minder grondstoffen nodig om nieuwe producten van te maken. Op dit moment spelen er ontwikkelingen in de regio, bijvoorbeeld met de het afval GFT, luiers en textiel, om deze beter te verwerken en als grondstof te kunnen hergebruiken.

De gemeenten van de gemeenschappelijke regeling Avri hebben daarom sinds 2014 diftar ingevoerd. Dit zorgt ervoor dat de afvalstoffenheffing voor huishoudens afhangt van hoeveel restafval zij inzamelen. In onze regio is de hoeveelheid restafval per persoon sindsdien met bijna 100 kilo per jaar verminderd. In

de gemeente willen we vanaf 2050 helemaal geen restafval meer produceren dat onnodig verbrand moet worden. Dit is een landelijke afspraak, onderstreept door de VNG. Om dit te bereiken willen we in stappen het aandeel restafval per persoon verder afbouwen. In 2025 willen we het aandeel restafval van 100 kg per persoon verminderen naar 30 kg per persoon. Om vervolgens in 2050 een volledig circulaire economie te hebben zonder restafval. In gemeente Buren zaten wij in 2020 per inwoner op 72 kilogram restafval per jaar.

Daarnaast is het voor een circulaire economie ook noodzakelijk om niet alleen de 'afvalkant' te verbeteren, maar ook om het gebruik van grondstoffen en producten te verminderen en producten te gebruiken die een lagere CO₂ uitstoot hebben of gemaakt zijn van duurzaam materiaal. Deze grondstoffen en producten willen wij zoveel mogelijk in eigen regio vinden en houden.

Mobiliteit en bereikbaarheid

De belangrijkste ontsluitingen van de gemeente zijn een aantal N-wegen, die met name zijn gesitueerd op de (rand van) de oeverwallen en stroomruggen. Het zijn wegen die de dorpen onderling met elkaar verbinden. De langste route is de oost-west lopende N320, die de gemeente verbindt met Culemborg en de A2 in het westen en aantakt op de N233 richting Rhenen en de A15 in het oosten. In noord-zuid richting zijn de belangrijkste verbindingen, de N834 tussen Kerk-Avezaath, Buren, Asch en Beusichem en de N835 tussen Eck en Wiel en de snelweg A15. Aan de noordzijde van de gemeente zijn de veerpontjes belangrijk als verbinding naar de Kromme Rijnstreek en de Utrechtse Heuvelrug. Verder kent de gemeente een groot aantal plattelandswegen, dorpsontsluitingswegen en oude dijken.

In meerdere dorpen spelen er vraagstukken rondom de verkeerssituatie. Bovendien kennen ze vaak dezelfde dilemma's ten aanzien van verkeer. Provinciale wegen zijn in meerdere kernen onderwerp van discussie. In Asch vanwege de overlast en onveiligheid binnen het dorp, in veel andere dorpen (o.a. Zoelmond, Ravenswaaij, Maurik en Buren) vanwege de barrièrewerking. Voor veel mensen is de bereikbaarheid van het dorp heel belangrijk, maar de snelheid, hoeveelheid en variatie van verkeer zorgen er ook voor dat inwoners zich onveilig kunnen voelen. Er spelen dan ook veel vraagstukken rondom het hardrijden binnen en buiten de kern, inrichtingsvraagstukken rondom de verkeersveiligheid en de menging van verkeersstromen (landbouwverkeer, vrachtverkeer, autoverkeer, fietsers en wandelaars).

De bereikbaarheid van de gemeente met het openbaar vervoer is eveneens een belangrijk thema. Sommige verbindingen met lijndiensten zijn vrij goed (tussen Culemborg en Tiel en Tiel en Kesteren), maar verbindingen die niet rechtstreeks met deze lijndiensten worden gemaakt, zijn lastiger. Meerdere dorpen zijn afhankelijk van de buurtbus of vraagafhankelijk vervoer, zoals de belbus. De behoefte bij vervoerders om lijndiensten te 'strekken' (bussen, die alleen stoppen langs hoofdroutes en rondjes door het dorp overslaan om zo sneller op de bestemming aan te komen) levert echter een beperking op voor minder mobiele groepen. Sommige (drukke) bestemmingen zijn met het openbaar vervoer niet bereikbaar, zoals het 'eiland van Maurik en de kern Lingemeer.

Hoewel de auto belangrijk is in de bereikbaarheid, wordt ook veel gebruik gemaakt van de fiets. Bijna een kwart van de verplaatsingen is met de fiets. Met de komst van de e-bike is de landelijke trend dat dit percentage toeneemt. Forenzen zijn met een e-bike

bijvoorbeeld bereid om 1,5 tot 2 maal zo ver te fietsen naar hun werk dan met de gewone fiets.

4.6.2 Visie

Duurzame CO₂ neutrale gemeente

De gemeente Buren wil een duurzame, CO₂ neutrale gemeente worden en actief bijdragen aan een schone, gezonde leefomgeving. Daarom willen we bijdragen aan de afspraken, die met alle gemeenten in regio Rivierenland in de RES 1.0 gezamenlijk zijn gemaakt. Om de ambities uit de RES 1.0 te halen, maar tegelijk ons landschap te beschermen tegen grote veranderingen, kiezen we voor een mix aan middelen. In de eerste plaats zetten we zoveel mogelijk in op het plaatsen van zonnepanelen op daken van bedrijven en burgerwoningen. Daarnaast wijzen we enkele gebieden aan waar grootschalige projecten voor de opwek van zonne-energie kunnen worden gerealiseerd. Tenslotte maken we kleinere en middelgrote projecten mogelijk om goed ingepaste locaties in het landelijke gebied. We proberen onze ambities voor de opwek van energie voorlopig zonder gebruik van windmolens op te lossen. Wel is de plaatsing van kleinere windmolens bij bijvoorbeeld bedrijven mogelijk nog een optie.

Naast meer duurzame energie opwekken willen we ook zo veel mogelijk energie besparen. Daarom willen we dat woningen en bedrijfspanden energiezuiniger worden. Naast elektriciteit zullen we ook nieuwe warmtebronnen nodig hebben, omdat we op de langere termijn geen gebruik van gas kunnen maken om woningen en bedrijven van warmte te voorzien. Om onze behoefte aan (schaarse) grondstoffen te verminderen willen we een circulaire gemeente worden, waarbij we geen afval meer produceren.



Afbeelding 54. Geïntegreerde zonnepanelen op het dak.



Afbeelding 55. Geïntegreerde zonnepanelen op het dak.

Duurzaam bereikbaar

Wij willen in de toekomst een goed bereikbare gemeente zijn, waarbij het vervoer zo duurzaam als mogelijk wordt gemaakt. Ons doel is het realiseren van een veilig, betrouwbaar en duurzaam verkeer- en vervoerssysteem voor iedereen en alle vervoersmiddelen. Als uitgestrekte gemeente kunnen we niet kiezen voor een grote omslag naar de fiets of het openbaar vervoer, we willen echter schone vormen van vervoer stimuleren en de huidige bereikbaarheid op orde houden.

Om onze doelen te halen maken we in de omgevingsvisie de volgende keuzes:

- Gebouwen energiezuinig maken.
- Zon op dak stimuleren.
- Enkele grootschalige duurzame energieparken.
- Kleinschalige goed ingepaste zonnenvelden.
- We zetten in op de warmtetransitie door in te zetten op het isoleren van woningen en samen met inwoners te starten met kernen met potentie om 'van het gas af te gaan'.
- Innovatieve windmolens bij woningen en op erven.
- Circulaire economie.
- Het stimuleren van het fietsgebruik.
- Het (blijven) faciliteren en verduurzamen van het autogebruik.
- Het vergroten van de verkeersveiligheid.

Energiezuinige gebouwen

Besparing van energie zien we als essentiële eerste stap om energieneutraal te kunnen worden. Daarom willen we als gemeente inzetten op isoleren, besparen en waar mogelijk andere maatregelen. Met het isoleren van woningen wordt tegelijk de mogelijkheid om over te stappen van gas naar een andere energiebron voorbereid. Stap voor stap werken we zo toe naar een energieneutrale en aardgasvrije gemeente. Hiervoor

wordt in het kader van de warmtetransitie een aanpak ontwikkeld. Stap voor stap zullen we de eisen aan woningen aanscherpen om de stap naar een energieneutrale woning te kunnen zetten.

Stimuleren van zon op dak

Veel daken in onze gemeente van zowel woningen als bedrijven worden nu nergens voor gebruikt en dit zien wij als verspilling van de ruimte. Door zonnepanelen te plaatsen op daken kan de ruimte van de daken multifunctioneel gebruikt worden. We streven naar een maximale bezetting van daken. Voor nieuwe bedrijfsgebouwen willen we (zodra het wettelijk kan en als het netwerk het aan kan) hiervoor een verplichting instellen. Ons doel is om dat in 2050 80% van de daken bezet zijn met zonnepanelen.

Ruimte voor grootschalige opwek van energie

Met het vastgestelde ruimtelijk kader voor energie-initiatieven zijn de lijnen uitgezet voor de ontwikkeling van duurzame opwek in Buren. Daarmee kiezen we nadrukkelijk voor de transformatie van enkele gebieden om in de rest van het buitengebied de hoeveelheid zonnenvelden beperkter te houden. Het gaat hierom locaties die landschappelijk het minst waardevol zijn waar een ontwikkeling goed gecombineerd kan worden met kwaliteitsverbetering. Aan de zuidoost kant van de gemeente en boven de A15 zien wij ruimte voor een grootschalig energiepark dat samen met het uitbreiden van het industrieterreinen Medel van de gemeente Tiel gerealiseerd kan worden. Als gemeente zijn we er bewust van dat de grootschalige energieparken ook een negatief effect kunnen hebben op de omgeving van onze inwoners. Daarom streven wij naar een maximale lokale betrokkenheid in de vorm van eigenaarschap, (financiële) deelname, vergoedingen of een andere maatschappelijke bijdrage. Een bijdrage van de rekenen in lokale voorzieningen



Afbeelding 56. Voorbeeld van een goede inpassing van een zonneveld

is een mogelijke idee van een maatschappelijke bijdrage. Ontwikkeling via een coöperatie behoort eveneens tot de mogelijkheden. Ook stellen we eisen aan de landschappelijke inpassing.

Ruimte voor kleinschalige en middelgrote goed ingepaste zonnevelden

In het buitengebied willen we naast de grootschalige energiegebieden ook kleinschalige zonneveld-initiatieven mogelijk maken. Lokale initiatieven met zonnevelden kleiner dan 10 hectare of innovatieve initiatieven, zoals drijvende zonneparken, kunnen initiatieven zijn die in het buitengebied passen. Het ruimtelijk ontwerp is essentieel bij de plaatsing van een zonneveld. In dit ontwerp moet duidelijk worden hoe rekening gehouden wordt met de landschappelijke karakteristiek en hoe de kwaliteit van bodem wordt geborgd. Een zonneveld in het oeverwallandschap of op de stroomruggen zal rekening moeten houden met kwaliteiten zoals de beslotenheid door beplanting en bebouwing, de historische verkavelingen, wegen, dijken en dijkjes of aanwezige landschapselementen. In de komgronden willen we zonnevelden niet toelaten in de weidevogelgebieden om te voorkomen dat de openheid van het gebied en de kwaliteiten voor weidevogels worden verminderd. Naast rekening te houden met de landschappelijke, ecologische en cultuur-historische kwaliteiten van een landschap stellen we als randvoorwaarden, dat zonnevelden 25% van hun oppervlakte dienen te gebruiken om de biodiversiteit of landschappelijke kwaliteit te vergroten. We streven bovendien naar zonnevelden die een dubbelfunctie hebben en voor een efficiënter ruimtegebruik zorgen. Voorbeelden hiervan zijn zonnepanelen boven (fruit) teelten of aantrekkelijke recreatieve routes door zonnevelden. Tenslotte is ook bij kleinschalige en middelgrote velden de lokale betrokkenheid een criterium.

Innovatieve windmolens bij woningen en op erven

Naar aanleiding van de RES 1.0 heeft de gemeenteraad besloten om geen ruimte te bieden aan grote windturbines. We willen echter innovatie niet uit de weg gaan. De mogelijkheden voor kleine windturbines bij woningen of op erven worden mogelijk steeds beter. We volgen deze ontwikkelingen en willen mogelijkheden die geen schade brengen aan de natuur gaan onderzoeken.

Warmtetransitie

De warmte transitie is een grote operatie en zal meerdere decennia vragen. We kunnen nu ook niet alle kernen aanpakken omdat voor veel kernen nog geen alternatieve warmtebron voor gas beschikbaar is. Maar er zijn de komende jaren ook veel innovaties te verwachten want de ontwikkelingen gaan snel. Het is wel zaak om nu te beginnen met de technieken van nu, al was het maar om de werkzaamheden te spreiden in verband met de beschikbaarheid de mensen die het uitmoeten gaan voeren. We gaan in de warmtevisie uit van een aantal bouwstenen voor de aanpak:

- Starten met het isoleren van woningen.
- Starten in de kernen met potentie: Maurik en Lingemeer.
- Ruimte voor kleinere lokale initiatieven.

Het isoleren van woningen vraagt kennis en creativiteit. Sommige woningen zijn eenvoudig te isoleren, bij oudere woningen is dit soms minder eenvoudig. Innovatieve oplossingen zijn dan b.v. om aan de buitenzijde een extra schil tegen de woning aan te plaatsen. Wij willen onze regels komende jaren afstemmen op de mogelijkheden voor isoleren van woningen.

Circulaire economie

In de gemeente willen we vanaf 2050 geen restafval meer produceren dat onnodig verbrand moet worden. Om dit te bereiken willen we in stapjes het aandeel restafval per persoon afbouwen. In 2025 willen we het aandeel restafval van 100 kg per persoon verminderen naar 30 kg per persoon. Om vervolgens in 2050 een volledig circulaire economie te hebben zonder restafval. Om dit te bereiken willen we als gemeente samenwerken met verschillende partijen samen om het hele gebied zo duurzaam en klimaatneutraal mogelijk te ontwikkelen. Ook bedrijven, instellingen en bewoners moeten hun rol kunnen pakken in de overgang naar een circulaire economie. Daarvoor wordt samengewerkt met de AVRI, maar ook met bedrijven, kennisinstellingen en partners.

Stimuleren van het fietsgebruik

We willen een goed fietsnetwerk, zodat iedereen veilig door de gemeente kan fietsen. De fiets zien wij als een duurzaam en gezond alternatief voor de auto in de gemeente, die gebruikt kan worden om naar school, werk, winkels en andere maatschappelijke voorzieningen te fietsen. Daarnaast draagt een goed en veilig fietsnetwerk bij aan de recreatieve en toeristische economie. Met de opkomst van de E-bike kunnen langere afstanden ook gefietst worden, waardoor het ook voor langere afstanden een aantrekkelijker vervoersalternatief wordt. We willen ons fietsnetwerk ook op de E-bike aanpassen, zodat de veiligheid op de fietspaden geboren blijft en routes met een lange afstand goed op elkaar zijn aangesloten. We zetten daarom in op het verbeteren van de fietsmogelijkheden in de kernen en het opheffen van barrières door b.v. meer voorrangssituaties voor fietsers te creëren of fietsstraten. Ook zetten we in op enkele lange afstandsfietsroutes binnen de gemeente. Daarnaast willen we aantakken op de snelle fietsroute Geldermalsen – Tiel – Kesteren.

Het (blijven) faciliteren en verduurzamen van het autogebruik

Voor de externe bereikbaarheid is de auto nog steeds het belangrijkste vervoermiddel voor onze inwoners. De doorstroming op de A2 en de A15 is daarvoor erg belangrijk. We zullen in regionaal verband samen met Rijkswaterstaat zoeken naar kansen en knelpunten om de doorstroming op de A15 te bevorderen. We hopen hiermee een ook deel van het sluipverkeer op de N320 weg te nemen. Met de verbreding van de Rijnburg bij Rhenen zal de ontsluiting via de N320 naar de provincie Utrecht verbeteren. Ook bezoekers naar onze gemeente toe gebruiken voornamelijk de auto, zo ook toeristische bezoekers. In de zomermaanden willen we als de druk het hoogst is het probleem met een goede begeleiding van parkeren oplossen. Ook zetten we in op het veilig houden van de dijk en het afremmen van toeristisch gemotoriseerd verkeer.

Als gemeente hebben we de mogelijkheid om de uitstoot van schadelijk stoffen, zoals fijnstof en stikstofdioxide en koolstofdioxide te verminderen. Dit willen we doen door het overstappen naar elektrische voertuigen te stimuleren en faciliteren. Het merendeel van onze verkeerstromen bestaat op dit moment uit een auto met een verbrandingsmotor. Elektrische voertuigen stoten geen stikstofdioxide en koolstofdioxide uit en aanzienlijk minder fijnstof. Om dit te stimuleren en faciliteren zetten we in op de plaatsing van meer laadgelegenheden en een goede verspreiding daarvan binnen de gemeente. Dit willen we zowel doen voor elektrische auto's als E-bikes. Daarnaast willen we inwoners kennis over elektrisch rijden met inwoners delen. Ook willen we nieuwe vormen van deelauto's of vervoer stimuleren.

Vergroten van de verkeersveiligheid

We streven naar een optimale verkeersveiligheid in Buren. De meeste wegen in de bebouwde kom zijn al 30 kilometerwegen in het buitengebied met een maximumsnelheid van 60 km/h komen veel voor binnen de gemeente Buren. We streven ernaar om de inrichting van wegen zo passend mogelijk te maken bij het gebruik. Op wegen waar dit niet het geval is en onveilige situaties ontstaan door menging van verkeersstromen of grote drukte, zetten we in op herinrichting. Hier gaan we de vormgeving, functie en gebruik beter in balans brengen. In hoofdstuk 5 geven we aan waar knelpunten spelen.



5 Visie op de kernen

5.1 Asch

Asch is één van de kleinere kernen in de gemeente Buren. Er wonen in het dorp ongeveer 375 inwoners. De huishoudenssamenstelling van Asch verschilt met het gemiddelde in de gemeente, omdat hier relatief veel eenpersoonshuishoudens wonen, en minder huishoudens met of zonder kinderen. Toch is de groep huishoudens met kinderen nog altijd de grootste groep. De meeste woningen (36%) in Asch zijn gebouwd in de periodes tussen 1950 en 1980. Bijna een derde woningen stamt echter uit de periode voor de Tweede Wereldoorlog. Dit geeft Asch een historische karakteristiek. Na 2000 zijn nog ongeveer 15 woningen gebouwd.

Het dorp Asch is ontstaan op een oude stroomrug als een dorp met een dubbele lintbebouwing. Asch heeft een binding met Buren, omdat het al sinds de 14de eeuw onderdeel was van het graafschap Buren, maar staat ook op zichzelf. Inwoners geven aan dat er een dorps sfeer hangt waar men elkaar kent en verdraagzaam is, wat zorgt voor een hechte gemeenschap die naar elkaar behulpzaam is en zorgt voor sociale controle. Dit is ook terug te zien in het actieve verenigingsleven in het dorp, zoals de Oranjevereniging, de buurtvereniging en het dorpshuis wat voor het dorp waardevol is. De oude karakteristieke huizen en oude boerderijen en het landelijke karakter met fruitbomen zorgen er voor dat het er goed wonen is met rust en ruimte. De dorpslinten zijn op veel plekken niet volledig dicht gebouwd, waardoor er nog veel open zichten zijn naar het landelijke gebied.

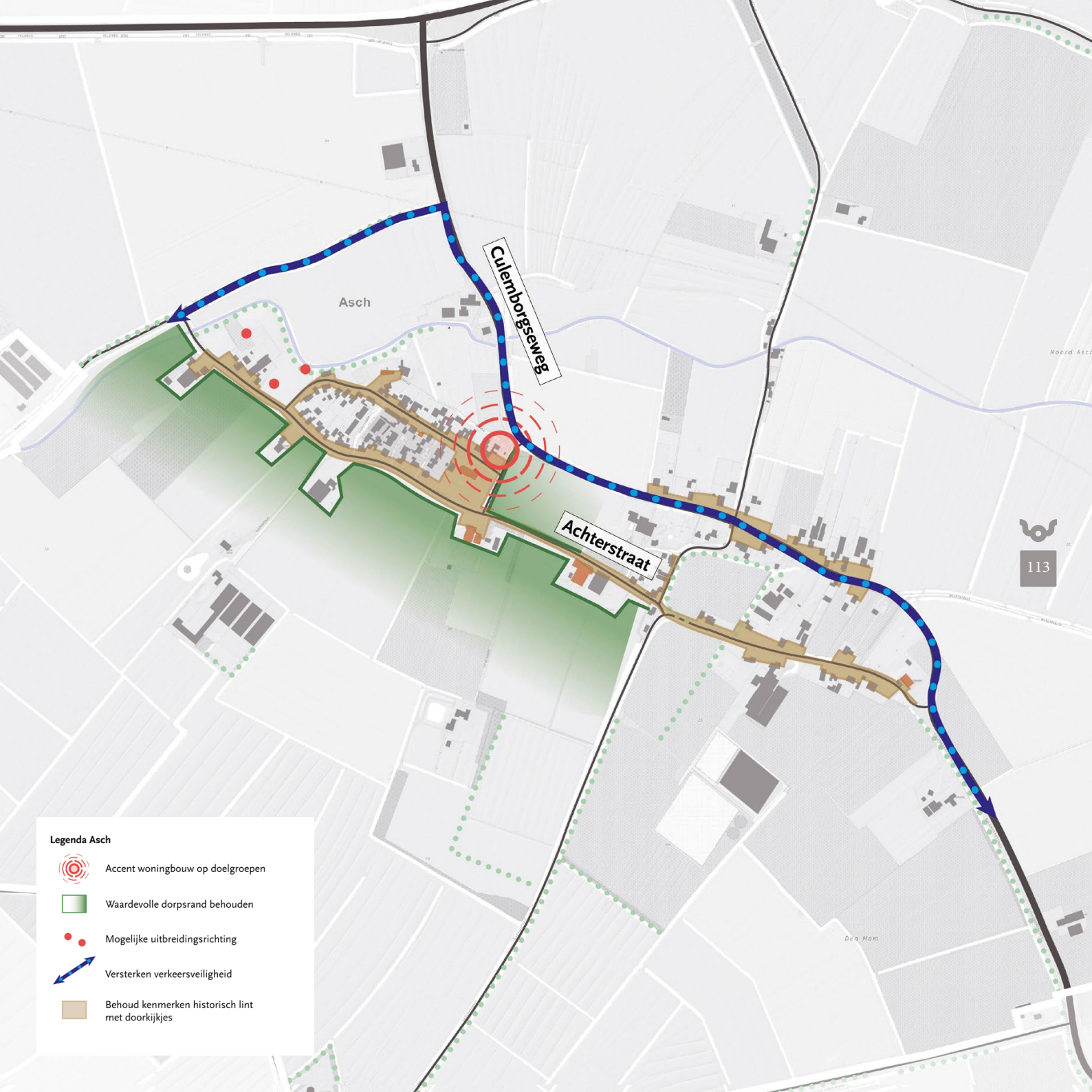
In de dorpsbijeenkomst die in het begin van 2020 heeft plaats gevonden zijn er verschillende kwaliteiten en opgaves voor het dorp benoemd door de inwoners. Deze kwaliteiten en opgaves zijn als input gebruikt voor de omgevingsvisie.

Visie voor Asch

Het streven voor Asch is om klein en authentiek te blijven, maar met behoud van de sociale cohesie en een prettig woonmilieu. Deze identiteit en de dorps kwaliteiten zullen met toekomstige ontwikkelingen behouden en versterkt moeten worden. We willen het historische karakter van het dorp met de bijbehorende oude huizen en boerderijen behouden. Met name aan de oostzijde aan de Achterstraat liggen enkele monumenten en zijn we zuinig op het historische beeld.

Evenwichtige groei

Om de sociale structuur te behouden en verbeteren willen we enige nieuwbouw mogelijk maken. De nieuwe woningen zijn voornamelijk bedoeld voor ouderen en jongeren om een evenwichtige opbouw van de bevolking mogelijk te maken. Om zo min mogelijk afbreuk te doen aan het landschap en de omgeving zullen de nieuwe woningen goed ingepast moeten worden in de historische structuur van het dorp. Ook zal de nieuwbouw moeten passen bij de schaal en het karakter van Asch. Aan de westzijde van hebben we een kleine uitbreidingsrichting aangewezen. Hierbij zou rond een bestaand erf een klein woonbuurtje gerealiseerd kunnen worden. Daarbij willen we ook de verbinding met het buitengebied versterken, door bij nieuwe ontwikkelingen landschappelijke elementen



Legenda Asch



Accent woningbouw op doelgroepen



Waardevolle dorpsrand behouden



Mogelijke uitbreidingsrichting



Versterken verkeersveiligheid



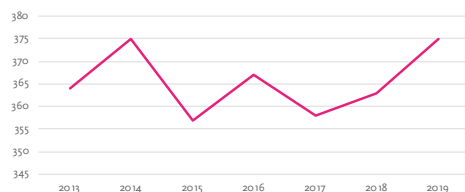
Behoud kenmerken historisch lint met doorkijkjes

KENGETALLEN WOONPLAATS ASCH

peildatum 2019-2020

STATISTISCHE CIJFERS

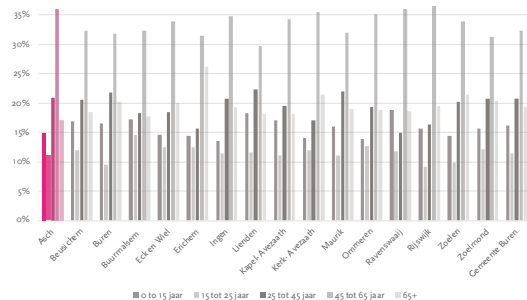
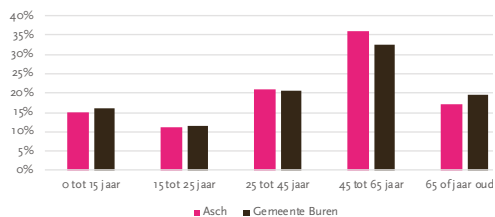
Aantal inwoners



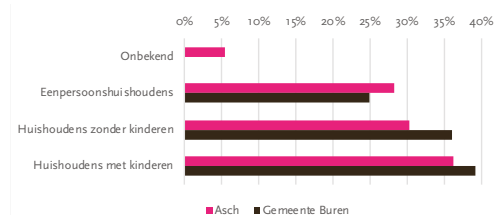
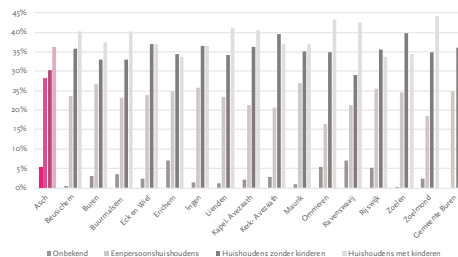
Aantal inwoners
Asch
375



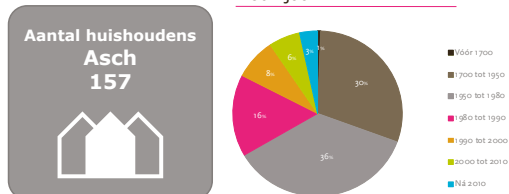
Leeftijdssamenstelling



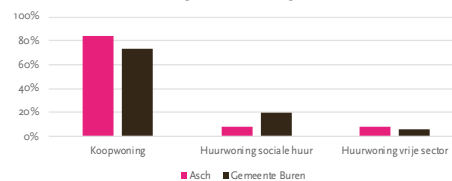
Samenstelling huishoudens



Bouwjaar



Woningen naar eigendom



toe te voegen die passen bij de historische omgeving van Asch, zoals hoogstamboomgaarden. Ook de hier liggende Wetering kan hier versterkt worden.

Sterke voorzieningen en mobiliteit

Asch is voor haar voorzieningenaanbod sterk verbonden met Buren en Beusichem. Een veilige bereikbaarheid naar Buren en Beusichem is daarom ook belangrijk. Daarom zetten we in op veilige fietsroutes tussen Asch en omliggende dorpen. Langs een groot deel van Culemborgseweg liggen vrijliggende fietspaden. Langs de 60 kilometerwegen vraagt het dubbelgebruik aandacht.

Multifunctionele dorpszone

Rondom Asch hebben we verschillende gebieden aangewezen als multifunctionele dorpszone. De mogelijkheden die op vrijkomende erven in deze zones mogelijk zijn staan beschreven in hoofdstuk 4.5.

Belangrijkste kwaliteiten die inwoners benoemen zijn:

- De dorpse sfeer.
- Voorzieningen, zoals winkels en de supermarkt, zijn dichtbij.
- Het landschappelijk groen in het buitengebied.
- Goede busverbinding met het dorp.
- De hoogstamboomgaarden en de plukdagen. Rustig en betaalbaar wonen.

Belangrijkste opgaves die inwoners benoemen zijn:

- Geschikte zorg is voor inwoners bereikbaar.
- De verkeersveiligheid moet verbeteren.
- De verkeersvoorzieningen worden verbeterd, zoals beter(e) onderhoud en parkeerplekken.
- Er zijn voldoende geschikte woningen voor mensen die in het dorp willen blijven wonen.
- Het dorp verduurzamen en de biodiversiteit vergroten.
- Het landschappelijke karakter met o.a. hoogstamgaarden versterken.



5.2 Beusichem

Beusichem is één van de grotere kernen in de gemeente Buren. Het dorp heeft ongeveer 3.230 inwoners. De leeftijdsopbouw van Beusichem komt sterk overeen met de gemiddelde leeftijdsopbouw van de gemeente. In het dorp wonen iets meer kinderen en jongeren dan in de rest van de gemeente. Het aantal 65 plussers ligt iets lager dan het gemiddelde van de gemeente. Deze samenstelling van inwoners is ook terug te zien in de huishoudensamenstelling van Beusichem. Het aantal huishoudens met kinderen ligt hier met 40% iets hoger dan het gemiddelde van de gemeente. Het aantal éénpersoonshuishoudens ligt met 25% lager dan het gemiddelde. Het aantal oude gebouwen ligt in Beusichem met 13% van het totaal relatief laag. De meeste woningen in Buren zijn tussen 1950 en 1980 gebouwd (34% van het totaal) en bestaan grotendeels uit planmatige uitbreidingswijken.

Beusichem is gesticht op een smal deel van een oeverwal. Hierdoor is het dorp in eerste instantie opgebouwd uit twee langgerekte bebouwingslinten. Het dorp was eerst de hoofdplaats van de gelijknamige gemeente, waardoor het voor verschillende omliggende dorpen nog steeds een voorzieningsfunctie heeft. De meeste voorzieningen zijn nog steeds geconcentreerd in het centrum van het dorp rond de kerk en de markt waaromheen historische gebouwen staan. De afstand tot voorzieningen is dan ook een stuk lager dan het gemiddelde van de gemeente. Er heerst een sociale verbinding tussen de inwoners, zo geven inwoners aan dat mensen aardig en behulpzaam naar elkaar zijn. Bijzonder is de aanwezigheid van een oud theater ('t Heerenlogement). Daarnaast beschikt Beusichem over een multifunctioneel dorps-huis ('t Zoetzand). Daarnaast ligt Beusichem dichtbij Culemborg waar meer en grotere voorzieningen aanwezig zijn, waaronder een treinstation. Hierdoor

is Beusichem relatief goed bereikbaar. Daarnaast ligt het toch in een groene landelijke en rustige omgeving tegen de Lekdijk aan met mooie vergezichten uitkijkend op de Lek, waar inwoners graag recreëren. Ook de Meent en het Engelroderpad zijn plekken waar veel gerecreëerd wordt.

In de dorpsbijeenkomst die in 2020 heeft plaats gevonden zijn er verschillende kwaliteiten en opgaves voor het dorp benoemd door de inwoners. Deze kwaliteiten en opgaves zijn als input gebruikt voor de omgevingsvisie.

Visie voor Beusichem

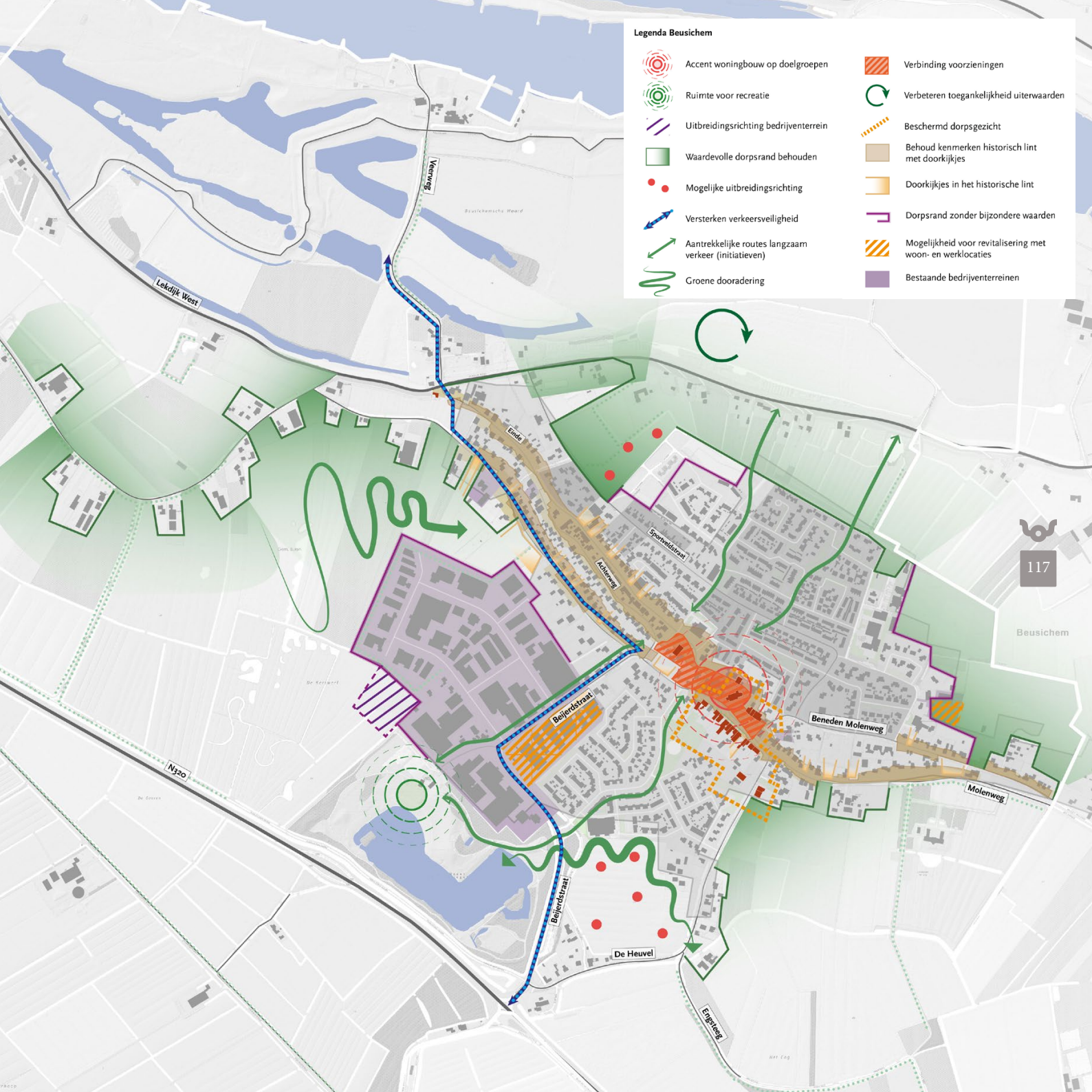
Beusichem zal in de toekomst een belangrijk centrumdorp blijven voor omliggende kleinere dorpen. Het is een actief en compleet dorp met een historische pit. Er is een goede balans van wonen, werken, recreatie en een mix van inwoners. Om dit verder te versterken zetten we in op:

1. Woningbouw voor meerdere doelgroepen;
2. Versterken van de recreatieve en voorzieningsstructuur;
3. Behoud van de aantrekkelijke historische structuur.

De structuur van de typerende lange dubbele dorpslinten willen we behouden door onder andere doorkijkjes tussen de bebouwing te behouden. Buiten het dorp waar de linten doorlopen willen we geen bebouwing achter de linten om de historische structuur zichtbaar en beleefbaar te houden. Langs de Molenstraat hebben we dit aangemerkt als waardevolle dorpsrand. Ook op andere plekken rondom het dorp hebben we op verschillende plekken een waardevolle dorpsrand aangewezen. Aan de noordzijde hebben we de overgang tussen het dorp en de Lekdijk als waardevolle rand benoemd.

Legenda Beusichem

- | | | | |
|---|---|---|--|
|  | Accent woningbouw op doelgroepen |  | Verbinding voorzieningen |
|  | Ruimte voor recreatie |  | Verbeteren toegankelijkheid uiterwaarden |
|  | Uitbreidingsrichting bedrijventerrein |  | Beschermd dorpsgezicht |
|  | Waardevolle dorpsrand behouden |  | Behoud kenmerken historisch lint met doorkijkjes |
|  | Mogelijke uitbreidingsrichting |  | Doorkijkjes in het historische lint |
|  | Versterken verkeersveiligheid |  | Dorpsrand zonder bijzondere waarden |
|  | Aantrekkelijke routes langzaam verkeer (initiatieven) |  | Mogelijkheid voor revitalisering met woon- en werklocaties |
|  | Groene dooradering |  | Bestaande bedrijventerreinen |



Evenwichtige groei

Voor Beusichem zullen we door de druk op de huizenmarkt vanuit de randstad extra moeten letten op de woningbehoefte van inwoners in het eigen dorp. Beusichem ligt gunstig ten opzichte van Culemborg en de A2 richting grotere steden. In het centrum van Beusichem waar veel voorzieningen aanwezig zijn

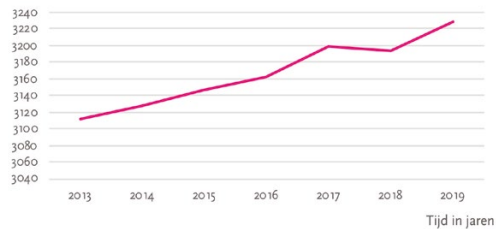
leggen we het accent van de nieuwe woningbouw op ouderen en jongeren, die het meest baat hebben om dichtbij voorzieningen te wonen. Voor uitbreiding van het dorp zien we vooral kansen aan de zuidzijde. Deze locatie tussen de Beijerdstraat en de Gansstraat ligt gunstig qua (auto)bereikbaarheid en legt relatief weinig druk op de bestaande infrastructuur. Een

KENGETALLEN WOONPLAATS BEUSICHEM

peildatum 2018-2019

STATISTISCHE CIJFERS

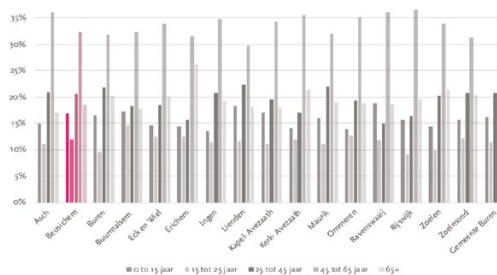
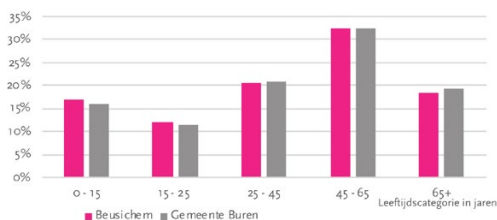
Aantal inwoners



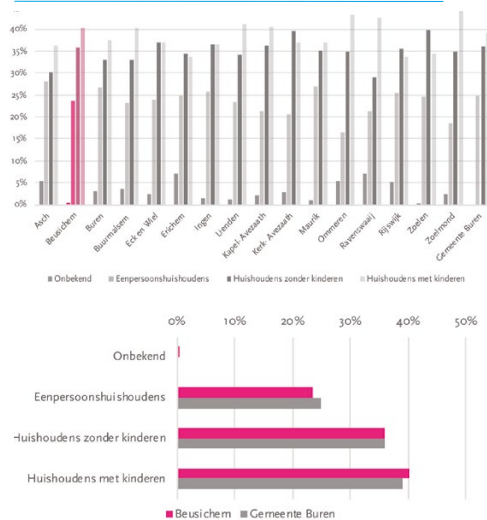
Aantal inwoners
Beusichem
3229



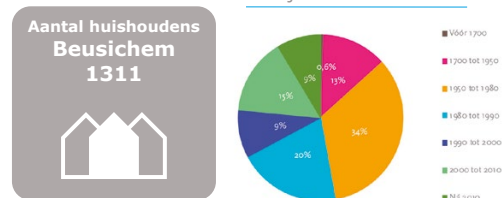
Leeftijdssamenstelling



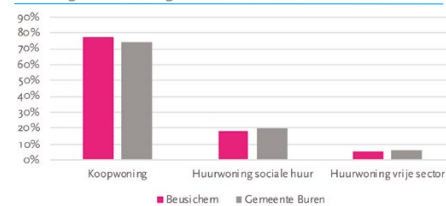
Samenstelling huishoudens



Bouwjaar



Woningen naar eigendom



voorwaarde is dat het groen van het buitengebied naar binnen wordt getrokken bij het ontwerp van een nieuwbouwwijk. Op deze manier komt er een zachtere overgang van het stedelijk gebied naar het groene buitengebied. Aan de oost- en noordzijde van het dorp liggen enkele kleine mogelijkheden voor woningbouw, vooral in de vorm van een afronding of herstructurering. De sportvelden zijn niet opgenomen als potentiële woningbouwlocatie. Mocht hier op termijn een veld vrijkomen, dan is woningbouw wel voorstelbaar.

Sterke voorzieningen en mobiliteit

Een deel van de voorzieningen is al goed met elkaar verbonden en geconcentreerd rond de markt in het dorp. Daarnaast ligt een deel van de voorzieningen meer verspreid door het dorp, zoals de school, sporthal en de Meent. Om inwoners makkelijker gebruik te laten maken van alle voorzieningen willen we deze beter met elkaar verbinden, door middel van groene wandel- en fietsroutes door het dorp. Hiermee willen we de veiligheid binnen de kern bevorderen en het gebruik van de auto afremmen. We willen waar mogelijk een groene dooradering combineren met langzaam verkeer routes. We streven naar een veilige en aantrekkelijke langzaam verkeersroute tussen de Meent en de woonwijken aan de noordzijde. We grijpen transformaties aan om deze routes te maken.

Beusichem kent op een aantal plekken een stevige verkeersdruk, die door inwoners als onveilig of onprettig wordt ervaren. Met name de Beijerdstraat en de route naar 't Veer worden als druk en onveilig gezien. We zetten voor Beusichem in op veiliger routes en leggen daarin enkele accenten waar auto- en fietsverkeer elkaar soms in de weg zit.

De Beijerdstraat

De Beijerdstraat neemt een bijzondere plaats in. Het is de centrale entree van het dorp, maar kent tegelijk doorgaand verkeer van en naar 't Veer en veel fiets-

gebruik van en naar De Meent en omliggende voorzieningen. We streven hier naar een betere inrichting, waarbij de verkeersveiligheid wordt vergroot. We zien een kans in het revitaliseren van het gebied, waarbij met combinaties van wonen werken een overgang gemaakt kan worden tussen de woonwijk en het bedrijventerrein aan de westkant van de Beijerdstraat. Dit kan een vliegwiel zijn om een breder wegprofiel te realiseren met groen en een (losliggende) fietsverbinding. Een revitalisering levert zo een kwaliteitsverbetering op voor de straat.

Multifunctionele dorpszone

Rondom Beusichem hebben we verschillende gebieden aangewezen als multifunctionele dorpszone. De mogelijkheden die op vrijkomende erven in deze zones mogelijk zijn staan beschreven in hoofdstuk 4.5.

Belangrijkste kwaliteiten die inwoners benoemen zijn:

- Het voorzieningsniveau is hoog.
- Mooie wandelmogelijkheden in en rond het dorp.
- Het is er rustig en ruim wonen.
- Goede centrale ligging, dichtbij Culemborg en toch landelijk en groen.
- Inwoners hebben een open blik.
- Ook veel groen in het dorp.

Belangrijkste opgaven die inwoners benoemen zijn:

- Een lokale energievoorziening voor het dorp.
- Het openbaar groen gevarieerd maken, en met een hoge kwaliteit.
- Meer mogelijkheden om rond het dorp te wandelen en fietsen.
- De toegankelijkheid van het dorp verbeteren, met aantrekkelijke entree.
- Het dorp verduurzamen.
- De verkeersveiligheid vergroten.
- De diversiteit van het woningaanbod vergroten.



5.3 Buren

Buren is de grootste kern in het zuidwesten van de gemeente. In Buren wonen ongeveer 2680 mensen. Er wonen in de stad meer éénpersoonshuishoudens dan gemiddeld in de gemeente. Het aandeel twee persoonshuishoudens met en zonder kinderen ligt juist net iets lager, maar zijn nog wel de grootste groepen in Buren. Opvallend is ook dat het aantal sociale huurwoningen in Buren hoger is dan in andere kernen van de gemeente, en het aantal koopwoningen juist lager. In de oude stad komen veel oude woningen voor, maar daarnaast zijn de meeste panden gebouwd tussen 1950 tot 1980. Dit zijn voornamelijk naoorlogse woningen die buiten het oude centrum zijn gebouwd, deze woningen maken 44% uit van alle panden in Buren.

Buren is de enige stad in de gemeente, omdat het in 1395 stadsrechten kreeg en al sinds de 10de eeuw de hoofdstad van Graafschap Buren was. De stad heeft een rijke historie en mag zich Oranjestad noemen door de historische banden met de koninklijke familie, door de verbintenis van Anna van Buren met Willem van Oranje. Mede hierdoor heeft het een goede naamsbekendheid wat ook veel bezoekers naar de stad en de rest van de gemeente trekt. Buren is op een stroomrug gevestigd langs de rivier de Korne. De historische sfeer is nog altijd voelbaar in de stad door de goed bewaarde stadsmuur en oude bebouwing. Mede door de kleinschaligheid, rust en een autoluw centrum is deze sfeer nog voelbaar. Ook is er rond het oude centrum nog veel groen aanwezig, zoals het kasteelplantsoen en het landelijke gebied met de (hoogstam)fruitbomen. Dit samen zorgt voor fraaie uitzichten rondom de binnenstad en mooie wandelroutes. Ondanks dat het historische karakter goed bewaard is gebleven is het woonklimaat ook goed gebleven.

Er wordt door inwoners aangegeven dat er een sterke sociale cohesie onder inwoners heerst, goede mix tussen jongeren, gezinnen en ouderen en kindvriendelijke wijken met o.a. goede speelplekken. Ook zijn er goede voorzieningen aanwezig, waaronder het zorgcentrum. Dit alles samen zorgt ervoor dat in Buren mooi landelijk gewoond kan worden.

In de dorpsbijeenkomst die in het begin van 2020 heeft plaats gevonden zijn er verschillende kwaliteiten en opgaves voor het dorp benoemd door de inwoners. Deze kwaliteiten en opgaves zijn als input gebruikt voor de omgevingsvisie.

Visie voor Buren

Het historische karakter van Buren willen we in de toekomst behouden. We zien Buren in de toekomst als een historische groene kern met een goede balans tussen wonen en recreatie. Met behulp van een beschermd dorpsgezicht willen we voorkomen dat nieuwe ontwikkelingen afbreuk zullen doen aan de uitstraling van het oude centrum, het kasteelplantsoen en de open groene gebieden rondom het oude centrum. Ook het gebied ten westen van de uitbreidingswijk rond de Kasteellaan is als een waardevolle dorpsrand aangemerkt, vanwege de fraaie stedenbouwkundige afronding, de historische lanen (de toeren) en het fraaie kleinschalige landschap in de rand.

Evenwichtige groei

Met Buren als één van de centrumdorpen willen we het woningaanbod hier vergroten met speciale aandacht voor de doelgroepen ouderen en jongeren. We streven naar het realiseren van woningbouw op inbreidingslocaties om het dorp compact te houden en woningen voor doelgroepen nabij voorzieningen te kunnen bieden. In het historische centrum kan gedacht worden aan woningsplitsing, waardoor er meerdere



Legenda Buren

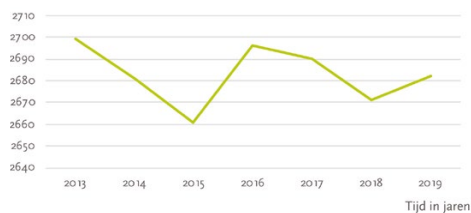
-  Accent woningbouw op doelgroepen
-  Waardevolle dorpsrand behouden
-  Behoud Cultuur historische waarden
-  Dorpsrand zonder bijzondere waarden
-  Mogelijke uitbreidingsrichting
-  Versterken verkeersveiligheid
-  Afwaarderen verkeersstructuur
-  Beschermd dorpsgezicht
-  Behoud kenmerken historisch lint met doorkijkjes
-  Doorkijkjes in het historische lint
-  Bestaande bedrijventerreinen

KENGETALLEN WOONPLAATS BUREN

peildatum 2019-2020

STATISTISCHE CIJFERS

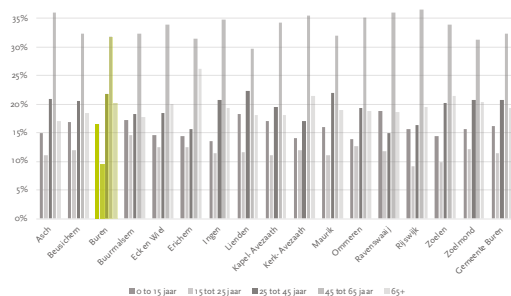
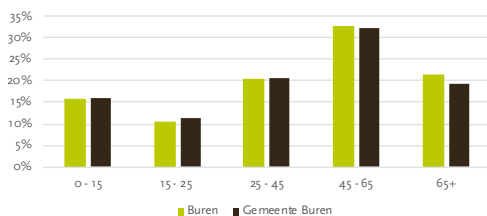
Aantal inwoners



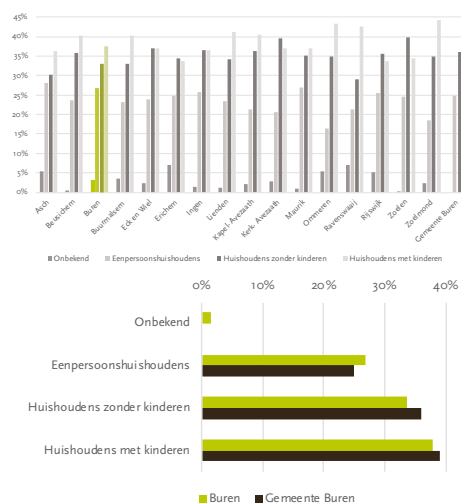
Aantal inwoners
Buren
2682



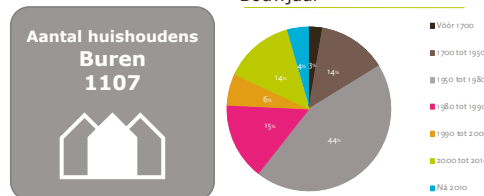
Leeftijdssamenstelling



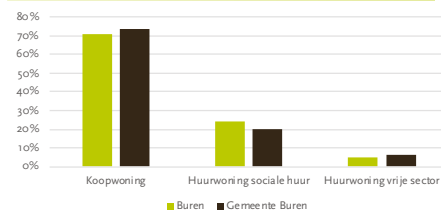
Samenstelling huishoudens



Bouwjaar



Woningen naar eigendom



appartementen in een gebouw ontstaan. Mocht er in een gebied rond de supermarkt en de basisschool ruimte komen voor woningbouw, dan willen dat specifiek richten op de doelgroep ouderen en jongeren. Binnen de bebouwde kom van Buren komen meerdere agrarische percelen voor, die mogelijk kunnen worden ingezet voor woningbouw, mits ook het groene karakter en de zichtrelaties met het beschermde dorpsgezicht in het plan worden opgenomen. Daarnaast zal er ruimte nodig zijn voor de uitbreiding van het dorp om voldoende woningen, ook op korte termijn, te kunnen bouwen voor de behoefte. In het gebied ten oosten van de Maximiliaan van Egmondstraat is een mogelijke uitbreidingsrichting aangegeven. Deze locatie kent stedenbouwkundig geen bijzondere waarde en het landschap is ook niet beschermd. De locatie grenst echter aan een fraai (historisch) akkercomplex, die tegelijk een buffer vormt met Erichem. Bij realisatie van deze locatie is een groene dooradering en een zachte overgang naar het aanliggende landschap daarom belangrijk. Het landschap moet bij deze uitbreidingsrichting worden mee ontworpen.

Sterke voorzieningen en mobiliteit

De meeste dagelijkse voorzieningen en eventuele nieuwe voorzieningen die Buren als centrumdorp aantrekt zullen rond de supermarkt en basisschool geclusterd worden, waardoor er een extra voorzieningsgebied is die een aanvulling is op het centrum, waar kleinere winkels, horeca en verengingen gevestigd zijn. Mocht er aan de oostzijde van Buren gebouwd gaan worden, dan moet een goede verkeersoplossing in de plannen worden meegenomen, om extra verkeersdruk in de wijk of in Erichem te voorkomen.

Multifunctionele dorpszone

Ten zuiden van Buren hebben we een gebied aangewezen als multifunctionele dorpszone. Hier liggen

kansen om op vrijkomende erven andere functies toe te laten. De mogelijkheden die we in deze zone bieden worden in hoofdstuk 4.5 beschreven. Voor dit gebied is het wel belangrijk dat de groene relatie met het buitengebied behouden blijft en ook sturen we op het behouden van een groene buffer tussen Buren en Erichem.

Belangrijkste kwaliteiten die inwoners benoemen zijn:

- De contacten en sociale controle in de wijken.
- De nabijheid van het groen.
- De kleinschaligheid en rust.
- De kindvriendelijke omgeving.
- De voorzieningen en de historie in Buren-stad.
- De landelijke en historische omgeving.

Belangrijkste opgaves die inwoners benoemen zijn:

- Meer openbaar groen toevoegen.
- Voldoende adequate zorg binnen bereik aanwezig.
- Het stimuleren van duurzame initiatieven.
- Werken aan vereenvoudigde regelgeving en inwoners faciliteren.
- De verkeersveiligheid verbeteren.
- Het voorzieningsniveau behouden in de stad.
- Voldoende woningen realiseren voor starters, kleine huishoudens en ouderen.



5.4 Eck en Wiel

Eck en Wiel is één van de middelgrote dorpen in de gemeente en heeft rond de 1700 inwoners. De groep inwoners tussen de 15 en 25 jaar en volwassen tussen de 45 en 65 jaar zijn relatief groot ten opzichte van de rest van de gemeente. Van het aantal huishoudens bestaat een relatief groot deel uit huishoudens zonder kinderen (38%), een even groot aandeel als het aantal huishoudens met kinderen.

Door de supermarkt en basisschool in het dorp is de afstand naar deze voorzieningen relatief klein, maar naar andere voorzieningen zoals een kinderdagverblijf of huisarts moeten inwoners voor gemeentelijke begrippen veder rijden. Aan de oude bebouwingslinten bevinden zich veel oudere panden (gebouwd tussen 1700 – 1950). Na de Tweede Wereldoorlog werden er uitbreidingswijken toegevoegd. De meeste panden in het dorp zijn na de oorlog gebouwd tussen 1950 tot 1980 als naoorlogse woonwijken (35%). Onderdeel van Eck en Wiel is een aantal uitgestrekte en fraaie bebouwingslinten, zoals de Wielseweg en de Ganzert.

Eck en Wiel is ontstaan uit twee kleinere buurtschappen op een oeverwal langs de Neder-Rijn. Uit de naam van het dorp is veel historie te halen van het Betuwse Rivierengebied. Zo betekent de naam 'Eck' wagenspoor, wat een verwijzing kan zijn naar een oude doorgaande route over de hogere en drogere oeverwallen langs de Rijn. Het oude buurtschap Wiel verwijst naar het fenomeen dat na een dijkdoorbraak soms een plas achter de dijk ontstond, wat een wiel wordt genoemd. In de omgeving van het dorp is de verbinding met de oeverwal goed terug te zien. De vele fruitbomen- en gaten, kronkelweggetjes en de verschillende lintbebouwingen met oude huizen of boerderijen geeft Eck

en Wiel een mooi dorpsaanzicht. Eck en Wiel biedt een aangenaam woonmilieu door het kleinschalige en dorpse karakter, het rijke verenigingsleven en de nog bestaande voorzieningen, zoals het dorpshuis, de school, supermarkt en de bakker. Mede dankzij de aanwezige recreatieterreinen kunnen bepaalde voorzieningen eenvoudige in stand blijven. Rond het dorp zijn er meerdere recreatiemogelijkheden in het landelijke gebieden de uiterwaarden van de Nederrijn. Op de dijk zijn er goede uitzichten op de Neder-Rijn met de uiterwaarden en in de verte is het hoogteverschil van de Utrechtse heuvelrug duidelijk zichtbaar.

In de dorpsbijeenkomst die in 2020 heeft plaats gevonden zijn er verschillende kwaliteiten en opgaves voor het dorp benoemd door de inwoners. Deze kwaliteiten en opgaves zijn als input gebruikt voor de omgevingsvisie.

Visie voor Eck en Wiel

In de visie blijft Eck en Wiel in de toekomst een levendig recreatief plattelandsdorp met een mix aan functies. Daarnaast willen we ook onze recreatiemogelijkheden omarmen door ons aantrekkelijke cultuurhistorische landschap. De identiteit en kwaliteiten van het dorp, zoals de verschillende bebouwingslinten met de doorkijken willen we behouden. Eck en Wiel kent een aantal duidelijke grenzen met het buitengebied. Aan de noordkant gaat het dorp over in een kleinschalig groen (sport- en recreatie) gebied. De oostrand (Adam van Delenstraat) kent een scherpe overgang naar het open akkerland en buffer richting de Ganzert. Beide dorpsranden hebben we door het aanliggende landschap aangemerkt als een waardevolle dorpsrand. Aan de westkant wordt het dorp begrensd door de Veerweg.



Legenda Eck en Wiel

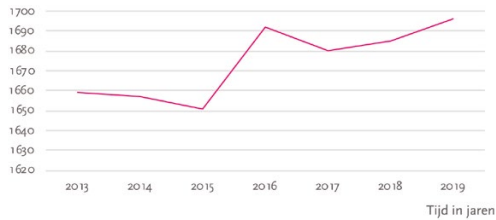
-  Accent woningbouw op doelgroepen
-  Waardevolle dorpsrand behouden
-  Mogelijke uitbreidingsrichting
-  Versterken verkeersveiligheid
-  Groene buffer
-  Dorpsrand zonder bijzondere waarden
-  Behoud kenmerken historisch lint met doorkijkjes
-  Doorkijkjes in het historische lint
-  Bestaande bedrijventerreinen

KENGETALLEN WOONPLAATS ECK EN WIEL

peildatum 2018-2019

STATISTISCHE CIJFERS

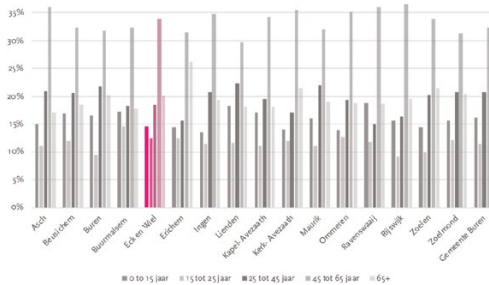
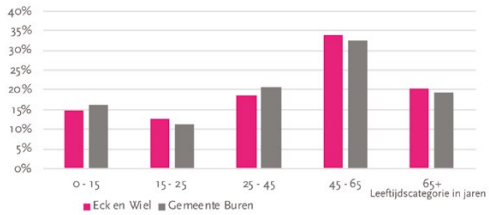
Aantal inwoners



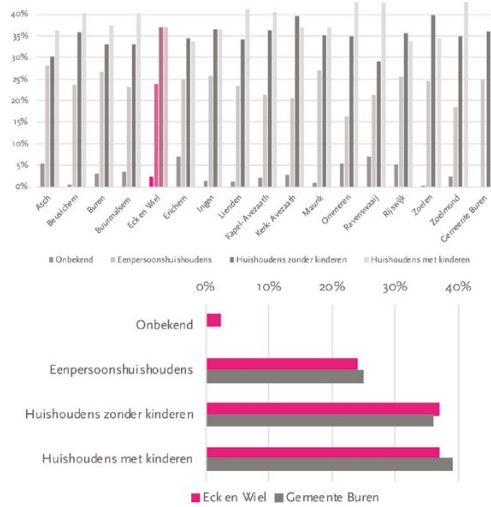
Aantal inwoners
Eck en Wiel
1696



Leeftijdssamenstelling

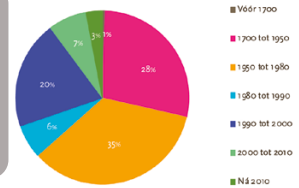


Samenstelling huishoudens

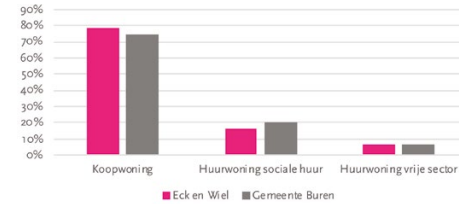


Bouwjaar

Aantal huishoudens
Eck en Wiel
689



Woningen naar eigendom



Evenwichtige groei

De sociale cohesie in het dorp willen we behouden door ouderen en jongeren de mogelijkheid te geven in het dorp te blijven wonen. In het hart van het dorp rond de bestaande voorzieningen waar mogelijk transformatie locaties in beeld komen leggen we het accent van nieuwe woningen op jongeren en ouderen. Aan de zuidrand hebben we een mogelijke uitbreidingsrichting aangewezen. Deze richting past het beste in de historische structuur en opbouw van Eck en Wiel en houdt het meest rekening met het omliggende open landschap en waardevolle dorpslinten.

Sterke voorzieningen en mobiliteit

Eck en Wiel ligt dichtbij Maurik en heeft daardoor zowel eigen voorzieningen als dorpsoverstijgende voorzieningen dichtbij. Om in te spelen op de verandering van de bevolkingssamenstelling en wensen van inwoners kan een clustering van voorzieningen in één gebouw een goede strategie zijn. De Veerweg blijft de hoofdverkeersader van het dorp die het autoverkeer van de veerpont verbindt met de N320.

Multifunctionele dorpszone

Het noordwestelijke deel van het buitengebied hebben we aangewezen als multifunctionele dorpszone. Hier zijn verschillende ontwikkelingen op vrijkomende erven mogelijk als de ruimtelijke kwaliteiten behouden blijft en waar mogelijk versterkt wordt. In hoofdstuk 4.5 beschrijven we wat de precieze mogelijkheden voor de dorpszone zijn.

Belangrijkste kwaliteiten die inwoners benoemen zijn:

- De centrale ligging van het dorp.
- De nog aanwezige voorzieningen.
- Het landschappelijke karakter.
- De verbinding met de provincie Utrecht via de veerpont.
- De kleinschaligheid en dorpse karakter.
- Goede busverbinding.

Belangrijkste opgaves die inwoners benoemen zijn:

- De verkeersveiligheid verbeteren.
- Meer openbaar groen toevoegen in het dorp en divers maken.
- De biodiversiteit laten toenemen in het buitengebied.
- Het versterken van de saamhorigheid in de dorp.
- De toegankelijkheid van de uiterwaarden verbeteren voor wandelaars.
- De mogelijkheid aan fruittelers bieden om te groeien.
- De sporthal verbeteren die meer verengingen aantrekt.
- Woningen voor jongeren realiseren.



5-5 Erichem

Erichem is één van de kleinste dorpen in de gemeente, met ongeveer 500 inwoners. In het dorp wonen relatief veel huishoudens zonder kinderen. Het aantal huishoudens met kinderen en éénpersoonshuishoudens ligt lager dan het gemiddelde van de gemeente. De panden die in het dorp staan zijn redelijk oud, want maar liefst 43% van de woningen is gebouwd tussen 1700 en 1950. De meeste uitbreidingswijken in Erichem stammen uit de periode tussen 1950 tot 1980. Na 1980 is het dorp slechts weinig gegroeid.

Erichem is ontstaan op dezelfde stroomrug waarop Buren en Asch zijn gelegen. Erichem ligt in een bocht van de stroomrug, wat het dorp een extra bijzonderheid geeft. Aan de binnenzijde ligt het bebouwingslint om een grote akker, aan de buitenzijde staan de uitwaaiende kavels dwars op de lintbebouwing. Het dorp bestaat oorspronkelijk uit twee parallel lopende bebouwingslinten. Tussen een deel van de twee linten ligt het authentieke hart met monumentale gebouwen zoals de kerk en het dorps huis. De omgeving van Erichem is heel divers met laag- en hoogstamboomgaarden en afwisselingen tussen open en gesloten landschappen. Dit zorgt voor aantrekkelijk fietsroutes en een aantrekkingskracht voor recreanten samen met de camping Vergarde. Door de kleinschaligheid van Erichem heeft het nog altijd een dorps karakter met een gemoedelijke en gastvrije sfeer, waardoor ook nieuwe inwoners zich makkelijk welkom voelen. Hierdoor is er een sociale cohesie aanwezig met gemeenschapzin en een actief verenigingsleven.

In de dorpsbijeenkomst die in 2020 heeft plaats gevonden zijn er verschillende kwaliteiten en opgaves voor het dorp benoemd door de inwoners. Deze kwaliteiten en opgaves zijn als input gebruikt voor de omgevingsvisie.

Visie voor Erichem

In de visie blijft Erichem een klein historisch dorp met een sociale pit. Inzet is om de identiteit van het dorp te behouden, maar toch ook enigszins te groeien ten behoeve van de sociale cohesie in het dorp. Iets meer variatie van woningen, ook in het goedkope segment, kan hiervoor zorgen. De kenmerkende lintbebouwingsstructuur van Erichem willen we behouden, en alleen ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk maken die bijdrage aan de ruimtelijke structuur van het lint.

Evenwichtige groei

De groei van woningen zal in Erichem beperkt zijn, omdat we de bebouwing aan het lint niet verder naar het noorden of zuiden willen uitbreiden. Er liggen kansen op enkele plekken via transformatie van erven, woningsplitsing of door inbreiding enige woningen toe te voegen, mits de kenmerkende doorzichten behouden blijven. Ook bij nieuwe bebouwing aan het lint zal er voldoende ruimte tussen woningen moeten zijn, om doorkijkjes te creëren.

Sterke voorzieningen en mobiliteit

In het dorp zijn er niet veel voorzieningen en we gaan als gemeente ook niet actief meer voorzieningen naar Erichem werven. De kern is voor voorzieningen sterk gericht op Buren, daarom willen we de fietsmogelijkheden van en naar Buren sterk houden.



Legenda Erichem

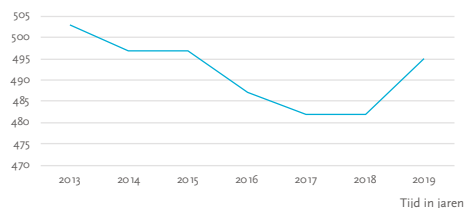
- | | | | |
|--|------------------------------------|--|--|
| | Waardevolle dorpsrand behouden | | Dorpsrand zonder bijzondere waarden |
| | Behoud Cultuur historische waarden | | Groene buffer |
| | Mogelijke uitbreidingsrichting | | Behoud kenmerken historisch lint met doorkijkjes |
| | Versterken verkeersveiligheid | | Doorkijkjes in het historische lint |

KENGETALLEN WOONPLAATS ERICHEM

peildatum 2019-2020

STATISTISCHE CIJFERS

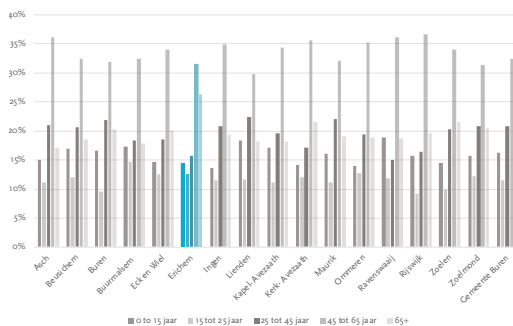
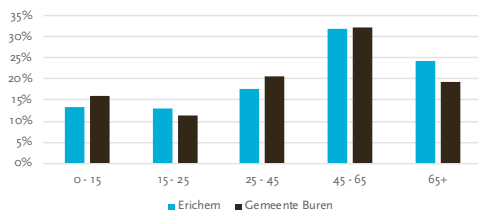
Aantal inwoners



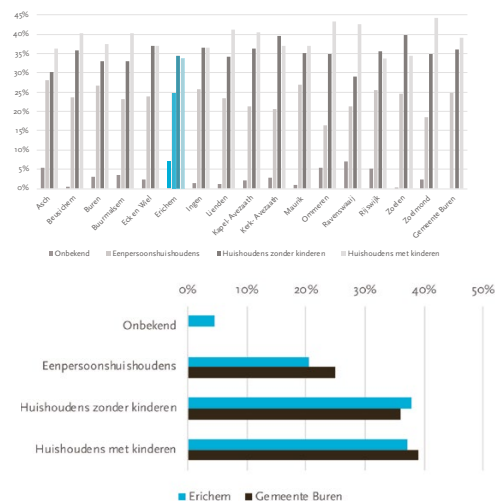
Aantal inwoners
Erichem
495



Leeftijdssamenstelling



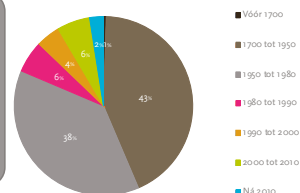
Samenstelling huishoudens



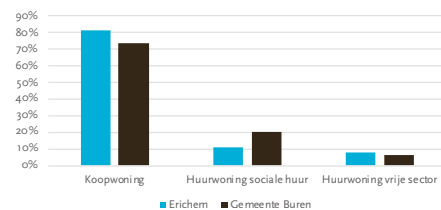
Aantal huishoudens
Erichem
196



Bouwjaar



Woningen naar eigendom



Multifunctionele dorpszone

Rond Erichem liggen enkele multifunctionele dorpszones. Hier zijn verschillende ontwikkelingen op vrijkomende erven mogelijk als de ruimtelijke kwaliteiten behouden blijft en waar mogelijk versterkt wordt. In hoofdstuk 4.5 beschrijven we wat de precieze mogelijkheden voor de dorpszone zijn.

Belangrijkste kwaliteiten die inwoners benoemen zijn:

- De sociale cohesie en gemeenschapszin.
- De gastvrijheid.
- Het dorpse karakter.
- Het Betuws wijndomein.
- De hoogstamboomgaarden.
- De fruitstalletjes.

Belangrijkste opgaves die inwoners benoemen zijn:

- De verkeersveiligheid vergroten.
- De doorstroming op de woningmarkt verbeteren.
- Het openbaar groen beter onderhouden.
- Het organiseren van dorpsevenementen eenvoudiger maken.
- Het onderwijs goed bereikbaar maken voor de kinderen uit het dorp.
- Ruimte creëren voor agrarische en op recreatie gerichte initiatieven.



5.6 Ingen

Ingen is een lintdorp op de oeverwal van de Neder-Rijn. Rond Ingen liggen meerdere bebouwingslinten en kleine bebouwingsclusters. Deze kennen deels een oorsprong als agrarische bebouwingslinten. Voor een ander deel zijn het oude arbeidsbuurtjes waar de arbeiders van de grote landbouwbedrijven of de steenfabrieken woonden. Dat geeft de buurtjes een bijzonder afwisselend karakter. De bebouwingslinten kennen een heel verschillende oriëntatie. Rond Ingen is de oeverwal vrij breed, waardoor de bebouwingslinten niet in een rechte lijn langs de rivier liggen maar juist sprake is van een kronkelig wegenpatroon met bebouwingslinten, die verschillende oriëntaties kennen.

Door de jaren heen is Ingen als dorp verder gegroeid door extra woningbouw aan de zuidkant van het lint. In het dorp staat nog altijd de opvallende korenmolen Op Hoop Van Beter die in oorspronkelijke staat is teruggebracht en nog steeds functioneert. In het landelijk gebied van het dorp is nog goed het kleinschalige landschap van een oeverwal terug te zien, met open en gesloten delen, waar achter elke bocht van een weg weer een nieuwe uitstraling tevoorschijn komt. De oude huizen en boerderijen met de fruitbomen versterken het beeld.

In de dorpsbijeenkomst die in 2019 heeft plaats gevonden zijn er verschillende kwaliteiten en opgaves voor het dorp benoemd door de inwoners. Deze kwaliteiten en opgaves zijn als input gebruikt voor de omgevingsvisie.

Visie voor Ingen

Ingen is in de toekomst een compact plattelandsdorp met een sterke verweving van wonen en werken in het

buitengebied. Bij nieuwe ontwikkelingen willen we zo min mogelijk van ons aantrekkelijke buitengebied en ruimtelijke structuren aantasten, zoals de verschillende linten en het halfopen karakter. Het liefst willen we met nieuwe ontwikkelingen deze kwaliteiten versterken, door linten herkenbaarder te maken en een betere overgang te creëren van het stedelijke naar het landelijke gebied. Aan de zuidzijde willen we een groene buffer in standhouden, zodat het dorp met woningbouw niet tegen de N-weg aangroeit. Aan de noordzijde is de beleving van het historische bebouwingslint de Dorpsstraat een belangrijk uitgangspunt bij nieuwe ontwikkelingen.

Evenwichtige groei

We geven Ingen de mogelijkheid om te groeien met meer woningen in de toekomst. In de kern van het dorp leggen we het accent bij eventuele herontwikkelingen op woningen voor jongeren en ouderen, zodat deze dicht bij de bestaande voorzieningen komen te wonen. Aan de noordzijde en noordoostzijde hebben we een mogelijke uitbreidingsrichting aangewezen. Hier is het wel van belang dat er rekening wordt gehouden met een groene dooradering door een nieuwe wijk. Ook ten zuiden van de sportvelden en de basisschool zien wij in de toekomst ruimte voor nieuwbouwwoningen.

Sterke voorzieningen en mobiliteit

De bestaande voorzieningen in het dorp willen we zo veel mogelijk behouden t.b.v. de leefbaarheid en sociale cohesie in het dorp. De voorzieningen vormen de spil in het sociale leven. Daarbij is het streven om voorzieningen mee te laten veranderen met de behoefte. Op de schaal van Ingen vinden we het multifunctioneler inzetten van voorzieningen een belangrijke strategie, om de centrale rol die ze hebben te



Legenda Ingen



Accent woningbouw op doelgroepen



Mogelijke uitbreidingsrichting



Groene buffer



Herstructureringslocatie



Behoud kenmerken historisch lint met doorkijkjes



Doorkijkjes in het historische lint

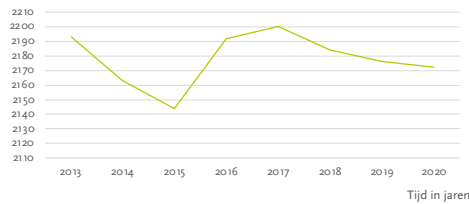


KENGETALLEN WOONPLAATS INGEN

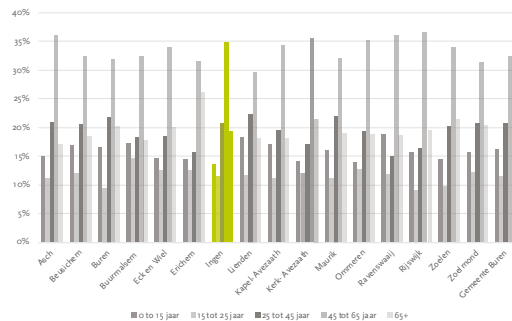
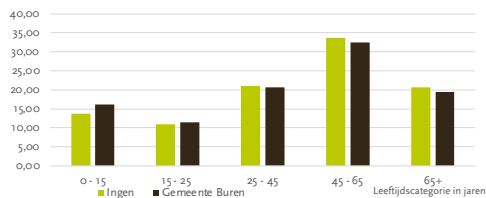
peildatum 2019-2020

STATISTISCHE CIJFERS

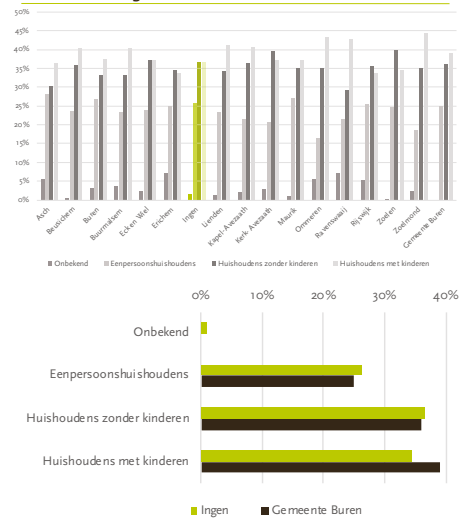
Aantal inwoners



Leeftijdssamenstelling



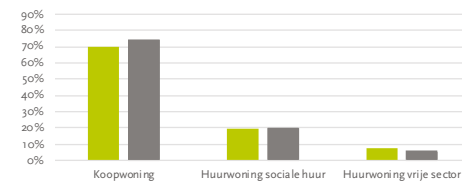
Samenstelling huishoudens



Aantal huishoudens Ingen 895



Woningen naar eigendom



behouden. We willen het gebruik ook laagdrempeliger maken en zoeken naar manieren voor meer openbaarheid. Bovendien willen we de voorzieningen rond het dorpshuis, de basisschool en voetbalvereniging veilig bereikbaar maken en meer met elkaar verbinden. We streven ernaar de barrierewerking van de Rijnstraat en de Weverstraat te verminderen en het gevoel van samenhang binnen het dorp te verbeteren.

Multifunctionele dorpszone

Bijna het hele buitengebied van Ingen hebben we aangewezen als multifunctionele dorpszone, omdat het gebied al erg divers is met veel verschillende ruimtelijke functies die elkaar afwisselen. In hoofdstuk 4.5 staan de mogelijkheden op vrijkomende erven in dit gebied beschreven.



5.7 Kerk-Avezaath

Kerk-Avezaath is een wat kleiner dorp in de gemeente. In het dorp wonen 1155 mensen, waarvan de grootste groep tussen de 45 en 65 jaar is en 35% van de dorpsbevolking uitmaakt. Ook wonen er iets meer 65-plussers in het dorp dan gemiddeld in de gemeente en het aandeel van jongere leeftijdsgroepen ligt iets lager dan het gemeentelijk gemiddelde. In de huishoudenssamenstelling is dit ook terug te zien, want de huishoudens zonder kinderen is met 38% iets hoger dan gemiddeld in de gemeente. De afstand naar een supermarkt of huisarts is voor de inwoners van Kerk-Avezaath relatief ver ten opzichte van andere dorpen, maar basisonderwijs en een kinderdagverblijf zijn wel in de buurt. De meeste panden in het dorp zijn gebouwd tussen 1950 en 1980, wat voor het merendeel naoorlogse woonwijken zijn. Maar ook na 1980 zijn er nog veel woningen gebouwd in Kerk-Avezaath. Het aandeel oude woningen (van voor de Tweede Wereldoorlog) is met 14% van de gebouwen relatief laag.

Het dorp Kerk-Avezaath is net als de meeste dorpen een de westkant van de gemeente ontstaan op een oude stroomrug. De kern van het dorp ligt op een punt waar verschillende lintbebouwingen samen kwamen, waardoor daar onder andere de kerk is gebouwd. Langs de oudere linten en in de kern van het dorp heerst nog een historische uitstraling met oude panden. Met name aan de zuidkant van het dorp zijn er verschillende waardevolle dorpsranden met aantrekkelijke dorpsaanzichten die voor inwoners erg waardevol zijn. Het is in het dorp prettig wonen door het rijke verenigingsleven in het dorp, het actieve buurthuis en het kleinschalige dorpse karakter. Ook de groene omgeving met het open komgebied en de wandelpaden het Errekomsepad en Teisterpandenpad zorgen voor een omgeving waar mensen graag willen

wonen. Binnen de bebouwde kom kent Kerk-Avezaath echter wel weinig (openbaar) groen. Door de saamhorigheid, gezelligheid en vriendelijkheid voelen nieuwe inwoners zich eenvoudig welkom in het dorp. Sinds een paar jaar is de oude basisschool in het dorp gefuseerd met een school uit Erichem, waardoor er nu een nieuwe school is die de leefbaarheid van het dorp versterkt.

In de dorpsbijeenkomst die in 2020 heeft plaats gevonden zijn er verschillende kwaliteiten en opgaves voor het dorp benoemd door de inwoners. Deze kwaliteiten en opgaves zijn als input gebruikt voor de omgevingsvisie.

Visie voor Kerk-Avezaath

In onze visie ontwikkelt Kerk-Avezaath zich als aantrekkelijk, groen en gezond woondorp. We willen de toegankelijkheid en het groene karakter die rond het dorp bestaat doorzetten in de woonwijken en de toegankelijkheid van het landelijk gebied benutten om de kwaliteit van Kerk-Avezaath verder te verbeteren. Door de aantrekkelijke ligging dichtbij goede uitvalswegen kan het een gewilde plek zijn om te wonen in het groen en ergens anders in de regio te werken. We zien kansen om het dorp te laten groeien, maar zetten nieuwbouwwontwikkelingen ook in om het dorp groener en gezonder te maken. Bovendien streven we naar meer en bruikbaar openbaar groen in Kerk-Avezaath. Daartoe nemen we een routing op voor een betere groene dooradering (o.a. via de Dorpsstraat) waarbij we openbare ruimtes met elkaar verbinden. We streven ernaar om bij nieuwe ontwikkelingen de potentiële en gevoelde overlast van de nabijgelegen Betuwespoorlijn en A15 te verminderen met groene buffers en geluidsmaatregelen. Ook binnen het dorp willen we de verkeersveiligheid aandacht blijven geven.

Legenda Kerk-Avezaath

-  Accent woningbouw op doelgroepen
-  Waardevolle dorpsrand behouden
-  Mogelijke uitbreidingsrichting
-  Versterken verkeersveiligheid
-  Aantrekkelijke routes langzaam verkeer
-  Groene buffer
-  Groene dooradering
-  Dorpsrand zonder bijzondere waarden
-  Herstructureringslocatie
-  Behoud kenmerken historisch lint met doorkijkjes



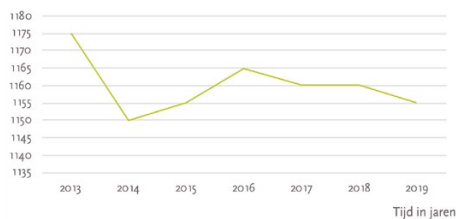
137

KENGETALLEN WOONPLAATS KERK-AVEZAATH

peildatum 2019-2020

STATISTISCHE CIJFERS

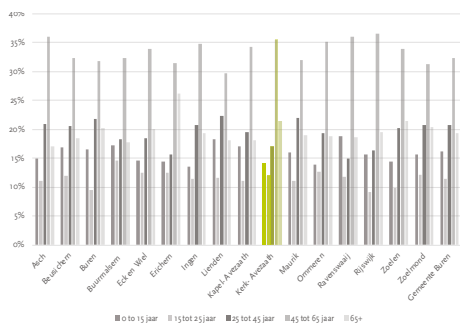
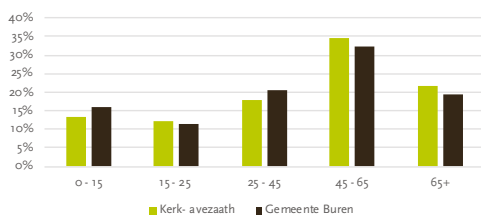
Aantal inwoners



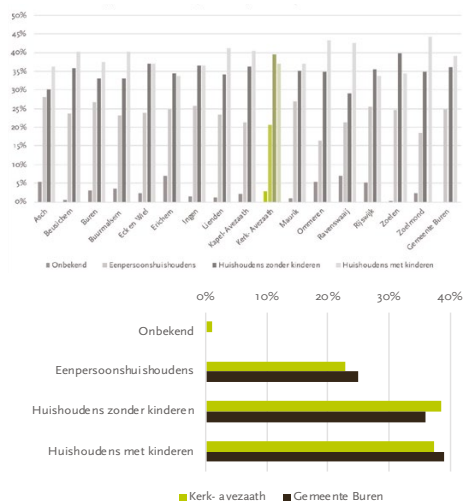
Aantal inwoners
Kerk-Avezaath
1155



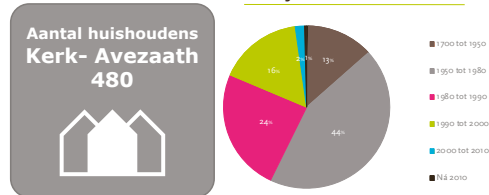
Leeftijdssamenstelling



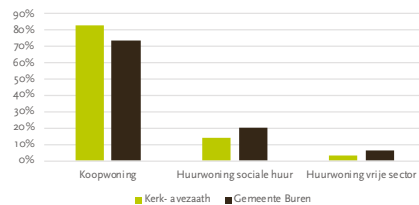
Samenstelling huishoudens



Bouwjaar



Woningen naar eigendom



Evenwichtige groei

Een toename in woningbouw zien we door de ligging van de A15 en de Betuwespoorlijn voornamelijk aan de noordkant. De bestaande woonwijken van Kerk-Avezaath zouden uitgebreid kunnen worden richting de sportvelden. Dit is nu het buitengebied, daarom willen we wel dat nieuwe woonwijken met veel openbaar groen ontworpen worden dat past bij de omgeving. Rond de kern van het dorp en het dorpshuis zullen nieuwe woningen bij een gebiedstransformatie een accent moeten krijgen op woningen voor jongeren en ouderen. Op het bestaande openbare groen binnen de kern zijn we zuinig.

Sterke voorzieningen en mobiliteit

Het dorp heeft niet veel verschillende voorzieningen, maar de voorzieningen die er nu in het dorp zijn willen we behouden, zoals het dorpshuis en de sportverenigingen. Met het behoud van de bestaande voorzieningen blijft de leefbaarheid behouden, en als het dorp verder uitgroeit zal de positie van de voorzieningen versterkt worden. We willen de externe bereikbaarheid van Kerk-Avezaath sterk houden en daar heeft de Daver een belangrijk rol in. Binnen het dorp willen we echter het verblijfsklimaat en langzaam verkeer vooropzetten. Met name bij de ontsluiting van de nieuwe woonwijk aan de noordzijde vraagt de verkeersveiligheid extra aandacht. We streven hier naar een extra ontsluiting richting de N-weg.

Multifunctionele dorpszone

Een groot deel van het noordelijke buitengebied hebben we als multifunctionele dorpszone aangewezen. Hier zijn verschillende ontwikkelingen op vrijkomende erven mogelijk als de ruimtelijke kwaliteiten behouden blijft en waar mogelijk versterkt wordt. In hoofdstuk 4.5 beschrijven we wat de precieze mogelijkheden voor de dorpszone zijn.

Belangrijkste kwaliteiten die inwoners benoemen zijn:

- De dorpscoördinator en het mantelpunt.
- De bewonersverenigingen.
- De goede bereikbaarheid.
- De verschillende evenementen.
- De groene omgeving.
- De saamhorigheid en vriendelijkheid van de inwoners.

Belangrijkste opgaves die inwoners benoemen zijn:

- Adequate zorg beschikbaar stellen voor senioren in het dorp.
- Een gedragen visie op het gebied van duurzame energie opstellen.
- De verkeerveiligheid en in het bijzonder de fietsveiligheid rond o.a. de school verbeteren.
- De dorpsentree verfraaien.
- Een gedragen visie opstellen omtrent de overlast van de Betuwelijn.
- Een bibliotheek voorzieningen realiseren in de gemeente.



5.8 Lienden

Lienden is de grootste kern van de gemeente Buren, en heeft voor de gemeente veel voorzieningen, waaronder het winkelcentrum, 'T Kulturhus en de medische voorzieningen. Het dorp heeft de meeste inwoners van alle gemeentelijke kernen, bestaande uit 5780 inwoners. De samenstelling van de huishoudens komt in Lienden redelijk overeen met de gemeente als geheel. Ongeveer een derde betreft een huishouden met kinderen en bijna een kwart is een éénpersoonshuishouden. Het aantal kinderen is echter relatief hoog in Lienden en het aantal 65+ ligt juist onder het gemiddelde in Buren. In Lienden bestaat het woningaanbod voor het grootste deel uit naoorlogse woonwijken.

Lienden is ontstaan op een breed gedeelte van een oeverwal langs de Neder-Rijn, waardoor er vanuit de oude kern, verschillende bebouwingslinten zijn ontstaan, zoals de Voorstraat, Dokter van Noortstraat, Dorpsstraat, Waterstraat, Kerkstraat en Brinkstraat. In de loop van de jaren zijn vanuit de oude kern delen tussen de linten bebouwd met woningen. De nog vrije linten met de open structuur en doorkijken zijn erg waardevol. Om het dorp heen is de aanwezige brede oeverwal ook terug te zien in het grondgebruik met veel fruit- en laanbomenteelt op de vruchtbare gronden. De Rijndijk is een oude dijk die het dorp vroeger beschermde tegen de Oude Rijn (een oude meander van de huidige Neder-Rijn). Langs de dijk waar de Oude Rijn nu een klein stroompje is richting de Neder-Rijn is veel natuur aanwezig, samen met de uiterwaarden. Het dorp zelf heeft nog een levendig verenigingsleven.

In de dorpsbijeenkomst die in 2020 heeft plaats gevonden zijn er verschillende kwaliteiten en opgaves voor het dorp benoemd door de inwoners. Deze kwa-

liteiten en opgaves zijn als input gebruikt voor de omgevingsvisie.

Visie voor Lienden

In de toekomst ontwikkelt Lienden zich door als een levendig sterk centrumdorp met een stevig voorzieningenaanbod en een echt dorpshart. Bij toekomstige ontwikkelen hebben we oog voor de identiteit en de kwaliteiten van Lienden. In de eerste plaats behouden we de karakteristiek van de historische dorpslinten Voorstraat, Dokter van Noortstraat, Dorpsstraat, Waterstraat, Kerkstraat en Brinkstraat. Dit zijn straten met veel afwisseling en vaak historische gebouwen, deels vrijstaand met verschillende rooilijnen. Op verschillende plekken bestaan er doorzichten naar het achterliggende landschap. Ook de overgangen tussen dorp en buitengebied zijn vaak waardevol. We wijzen de oostelijke rand en de overgang naar de Rijndijk aan als een waardevolle dorpsrand. Deze fraaie dorpsrand met het zicht op de dijk willen we beschermen. In Lienden komen locaties voor met wateroverlast bij (hevige) piekbuien. We willen in Lienden meer ruimte voor waterberging. Met name aan de noordzijde van Lienden wijzen we zoekgebieden aan voor waterberging.

Evenwichtige groei

In onze visie kan Lienden als centrumdorp ook groeien in woningbouw. Rondom het centrum leggen we daarbij als er transformatielocaties in beeld komen, het accent op ouderen, jongeren en kwetsbare groepen. Zoekgebieden voor uitbreiding liggen met name aan de westkant en de zuidoostkant van de kern. Voorwaarden daarbij zijn het instandhouden van de karakteristiek en doorzichten van de historische bebouwingslinten. De historische linten moeten herkenbaar blijven. Ook willen we een groene dooradering van het buitengebied tot in het centrumgebied behou-

Legenda Lienden

- Accent woningbouw op doelgroepen
- Verbinding voorzieningen
- Herstructureringslocatie
- Waardevolle dorpsrand behouden
- Mogelijke uitbreidingsrichting
- Versterken verkeersveiligheid
- Aantrekkelijke routes langzaam verkeer
- Dorpsrand zonder bijzondere waarden
- Groene dooradering
- Behoud kenmerken historisch lint met doorkijkjes
- Doorkijkjes in het historische lint
- Bestaande bedrijventerreinen
- Behoud Cultuur historische waarden
- Zoekgebied voor waterberging

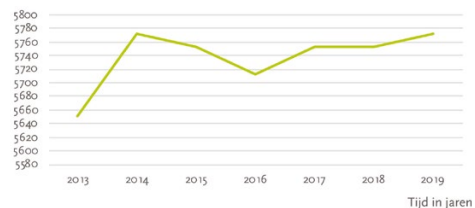


KENGETALLEN WOONPLAATS LIENDEN

peildatum 2019-2020

STATISTISCHE CIJFERS

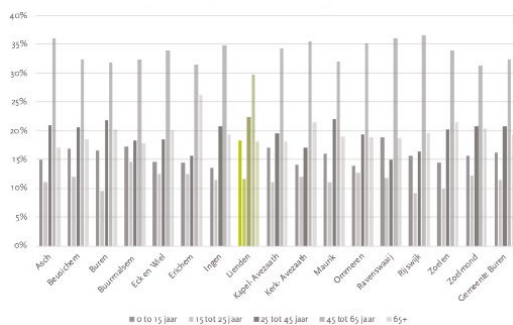
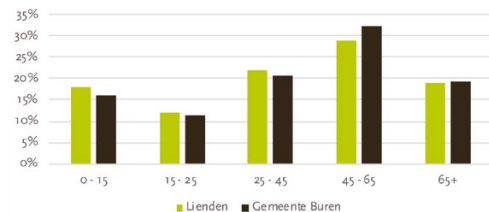
Aantal inwoners



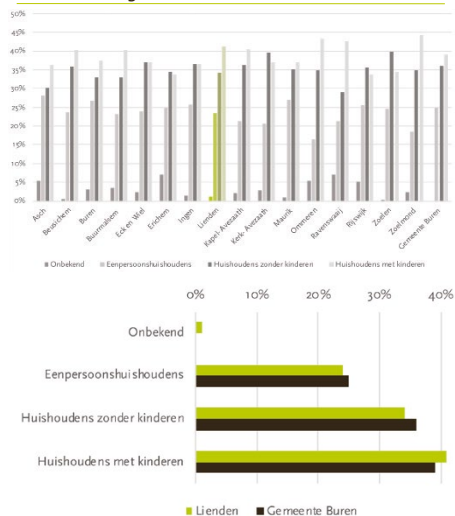
Aantal inwoners
Lienden
5572



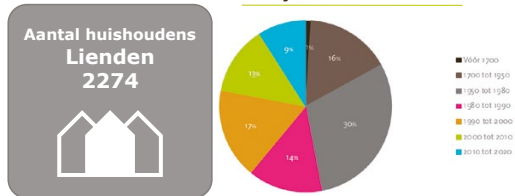
Leeftijdssamenstelling



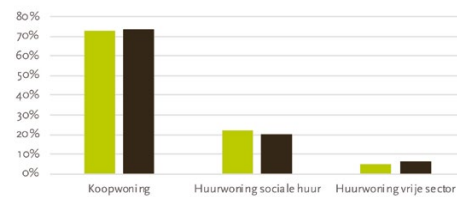
Samenstelling huishoudens



Bouwjaar



Woningen naar eigendom



den. Daarom gaan nieuwbouwwijkjes gepaard met doorlopende groenstructuren.

We wijzen in Lienden enkele mogelijke uitbreidingsrichtingen aan. Uitgangspunten voor de uitbreidingsrichtingen zijn waardevolle kenmerken in de dorpsrand en de mogelijkheden voor een goede ontsluiting. Lienden Zuid-Oost zien wij als gemeente als één van de meest logische uitbreidingsrichtingen. De mogelijke uitbreidingsrichting sluit aan op de laatst gebouwde woonwijk van Lienden. De locatie zien we niet als dorpsrand met bijzondere waardevolle kenmerken en de locatie is relatief goed bereikbaar. Daarnaast wijzen we ten westen enkele locaties aan tussen de historische dorpslinten. Hier geldt als voorwaarde dat de historische linten beleefbaar blijven.

Sterke voorzieningen en mobiliteit

In de visie willen we de voorzieningen in Lienden versterken door ze in de openbare ruimte meer te bundelen. We streven naar een meer eenduidige uitstraling en meer op wandelaars en fietsers ingericht centrumgebied. Zo willen we de zone met voorzieningen langs de Verburghweg en de Dorpsstraat meer verbinden. We streven ernaar om het autoverkeer op termijn meer om het centrumgebied heen te leiden en daarin de Adelsweg en Rembrand van Rijnstraat een belangrijker ontsluitingsfunctie te geven. In het verlengde van de centrumzone langs de Verburghweg geven we ruimte om de noordzijde van het bedrijventerrein te laten verkleuren naar voorzieningen en de combinatie wonen en werken. Het bedrijventerrein kan desgewenst in zuidoostelijke richting worden uitgebreid als daar behoefte aan is.

Multifunctionele dorpszone

Rond Lienden ligt een uitgebreide multifunctionele dorpszone. Hier zijn verschillende ontwikkelingen op vrijkomende erven mogelijk als de ruimtelijke kwaliteiten behouden blijft en waar mogelijk versterkt wordt. In hoofdstuk 4.5 beschrijven we wat de precieze mogelijkheden voor de dorpszone zijn.

Belangrijkste kwaliteiten die inwoners benoemen zijn:

- Vriendelijkheid onder inwoners.
- De parkjes en plantsoenen.
- De medische voorzieningen in het dorp.
- De groene omgeving.
- Saamhorigheid van de inwoners.

Belangrijkste opgaves die inwoners benoemen zijn:

- Meer veilige routes voor voetgangers.
- Verbeteren van het groenonderhoud.
- Volwaardig meedenken over het toekomstige leefgebied.
- Meer goed bereikbare voorzieningen.
- Verkleinen van de grootschaligheid van sommige bedrijven.
- Autovrij houden van de woonerven.
- Nieuwe woonvormen voor senioren, zodat er doorstroom voor starters ontstaat.



5.9 Lingemeer

deel van de zandwinningsplas in eerste instantie een vakantiepark gerealiseerd. Later is het vakantiepark officieel de woonkern Lingemeer geworden. De wijk bestaat uit watersingels met vrijstaande en twee-onder-één-kap woningen. De smalle straatjes lopen als een waaier uit vanuit de entree aan de Gelderse Singel / Meersteeg. Elk straatje wordt omgeven door groen en water. Inwoners geven aan dat er een sterke saamhorigheid is binnen de verschillende hofjes maar ook in het park als geheel. Wel ontbreekt het aan voorzieningen of een centrale plek waar men elkaar kan ontmoeten. De inwoners zijn gewend om zelf- en samenredzaam te zijn. Als inwoners echt hulpbehoevend worden, vertrekken ze over het algemeen naar een ander dorp met meer voorzieningen in de nabijheid.

In de dorpsbijeenkomst die in 2020 heeft plaats gevonden zijn er verschillende kwaliteiten en opgaves voor het dorp benoemd door de inwoners. Deze kwaliteiten en opgaves zijn als input gebruikt voor de omgevingsvisie. Belangrijke opgave is het verbeteren van de waterkwaliteit en het voorkomen van (grote) fluctuaties in de waterstand.

Visie Lingemeer

In de toekomst ontwikkelt Lingemeer zich in onze visie door tot een rustig woondorp. We willen de sociale cohesie verder versterken door ruimte te maken van ontmoeting en verblijven. Daartoe streven we ernaar om in het entreegebied ook groen op te nemen. De inrichting van het dorp doet nog sterk denken aan het voormalige recreatieterrein met smalle wegen, stukjes plantsoen en het ontbreken van trottoirs. We streven op termijn naar een meer ‘dorpse uitstraling’ door meer eenduidigheid in de groen- en weginrichting,

meer inzet op langzaam rijden en veiligheid en een aansprekend entreegebied met een combinatie van wonen, groen en verblijfsruimte.

Evenwichtige groei

Anders dan in de andere kernen in de gemeente Buren heeft Lingemeer een eigen profiel met een uniek woningaanbod gericht op rustig, zelfstandig en groen wonen. We zetten daarom minder dan in de andere kernen in op een evenwichtige samenstelling van de bevolking. Toch zien we kansen om met enige woningbouw bij te dragen aan een passend woningaanbod, waardoor jongeren en ouderen kans krijgen om zich in dit woonmilieu te vestigen. We zien daarvoor een mogelijkheid in het entreegebied. Uitgangspunt is wel dat met de woningbouw ook een herinrichting van de openbare ruimte wordt aangepakt en dat een ontwikkeling gepaard gaat met het realiseren van groen.

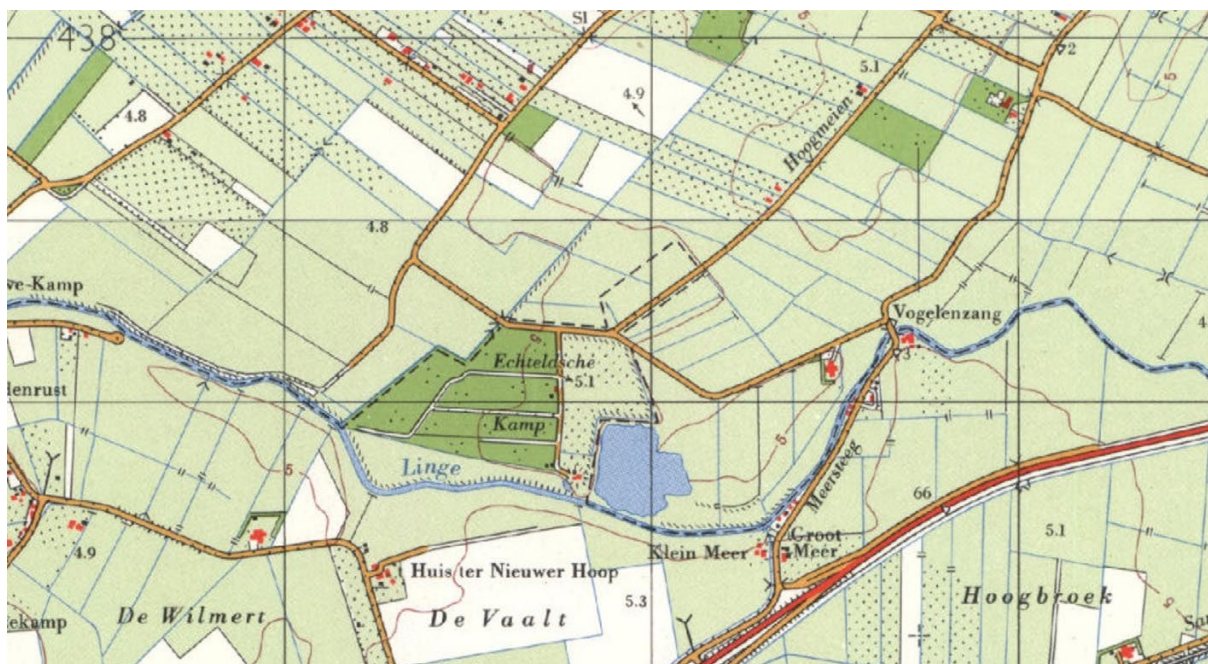
Sterke voorzieningen en mobiliteit

In de visie willen we de sociale cohesie vooral versterken door meer ontmoetingsmogelijkheden in de openbare ruimte. Een aantrekkelijke entree heeft daarin een belangrijke rol. Daarnaast streven op termijn naar een laagdrempelige ruimte, zodat inwoners samen activiteiten kunnen organiseren. We streven naar een meer eenduidige uitstraling en meer op wandelaars en fietsers ingericht dorp. De ontsluiting en bereikbaarheid van Lingemeer vraagt aandacht. We streven ernaar om de veiligheid op de Meersteeg, de Vogelenzangseweg en de Bloembosweg, rond het entreegebied te verbeteren. Omdat Lingemeer binnen de gemeente enigszins geïsoleerd ligt, is de bereikbaarheid van het dorp kwetsbaar. Om te zorgen dat inwoners zelfredzaam kunnen blijven, streven we naar een betere aansluiting van Lingemeer op het openbaar vervoer.



Legenda Lingemeer

-  Mogelijke uitbreidingsrichting
-  Versterken verkeersveiligheid
-  Verbeteren waterkwaliteit



Afbeelding 57. Topografische kaart Lingemeer 1975.

Gezonde en prettige leefomgeving

Water is een van de belangrijkste kwaliteiten van Lingemeer. We streven naar een goed en stabiel waterbeheer dat ten goede komt aan de recreatieve en ecologische kwaliteit van Lingemeer en omgeving. Lingemeer ligt prachtig aan het water, maar het fluctuerende waterpeil geeft ook zorgen. Het maakt de openbare ruimte rond de woningen minder aantrekkelijk en ook de recreatiemogelijkheden nemen af. De verantwoordelijkheid voor het waterpeil en waterbeheer ligt niet bij de gemeente, maar we maken ons in samenwerking met andere partijen wel sterk voor meer kwaliteit en stabiliteit. Rond het dorp liggen enkele wandelroutes. We streven naar het versterken van de wandelstructuur, waarbij routes meer los van de weg komen te liggen.

Er zijn van de kern Lingemeer geen statistische cijfers bij het CBS bekend, daarom hebben we geen specifieke kengetallen voor Lingemeer.

Belangrijkste kwaliteiten die inwoners benoemen zijn:

- Saamhorigheid binnen het hofje en het park.
- Rust, ruimte en groen.
- Wandel- en fietspaden rondom het Lingemeer.
- Het zwemstrand Lingemeer.
- Vrijstaande woningen.

Belangrijkste opgaves die inwoners benoemen zijn:

- Een vast waterpeil en de waterkwaliteit verbeteren.
- Een gezamenlijke groenvoorziening in de kern.
- Aansluiting op openbaar vervoer.
- Een integrale gebiedsvisie voor de omgeving van de Lingemeren.
- Veilige fietsroutes naar andere kernen zowel binnen als buiten de gemeente.
- Duidelijke visie op energiewinning rond de plassen.
- Een goede entree maken bij de kern, zodat het veiliger wordt en minder parkeeroverlast ontstaat.



5.10 Maurik

Maurik is de op één na grootste kern van de gemeente, waar rond de 4400 mensen wonen. De leeftijdsgroep 45 tot 65 jaar is de grootste groep (32%). Dit komt overeen met het gemeentelijke gemiddelde. Ook de huishoudenssamenstelling in Maurik komt overeen met het gemiddelde van de gemeente. De groep huishoudens met kinderen is derhalve de grootste groep (37%). De groep éénpersoonshuishoudens is iets groter dan in andere kernen (27%). Maurik heeft relatief veel sociale huurwoningen (31%) en juist minder koopwoningen. In het dorp zijn veel naoorlogse woonwijken te vinden die zijn gebouwd tussen 1950 tot 1980 (33%). Ook afgelopen 15 jaar is er weer veel gebouwd in Maurik. Bijna een vijfde van de woningen in Maurik werd gebouwd na 2010. Door de grootte van het dorp zijn veel voorzieningen, zoals basisscholen, de supermarkt en de huisarts dichtbij.

Maurik is ontstaan als langgerekt lintdorp op een smaller deel van een oeverwal langs de Neder-Rijn. Vroeger lag de rivier dicht bij het dorp, maar door een verplaatsing van de rivier is er een grotere ruimte tussen de dijk en de rivier ontstaan. Dit zorgde voor bredere uiterwaarden aan de kant van Maurik, waar de bodem bestond uit een klei en zand wat gebruikt kon worden voor bakstenen. In de 19de eeuw zijn hier de steenfabrieken Anker I en II en meer ten westen steenfabriek Roodvoet gevestigd die voor veel werkgelegenheid zorgde in het dorp. Met het uitgraven van de grond en later het winnen van zand voor de wegen- en huizenbouw zijn er grote plassen ontstaan in de uiterwaarden. In dit gebied is het grote recreatiegebied Eiland van Maurik ontstaan, met een groot aanbod aan verblijfs- en waterrecreatie met een bovenregionale functie. Het dorp wordt door de inwoners als een levendige kern gezien met een goed aanbod van winkels en voorzieningen, waaronder ook een actief verenigingsleven. Het dorpsplein met de karakteristieke hervormde kerk, de groene dorpsranden en het buitengebied zorgen voor een gemoe-

lijke en rustige sfeer, en waar je rondom het dorp en langs de dijk mooie wandelingen kan maken. Naast de aanwezigheid van veel voorzieningen en een aantrekkelijk groen karakter ligt Maurik ook gunstig ten opzichte van omringende steden en heeft het een centrale ligging tussen het riviereengebied en de Utrechtse Heuvelrug. Hierdoor is het dorp aantrekkelijk voor nieuwe inwoners, mede door de goede prijs-kwaliteit verhouding van nieuwbouwwoningen.

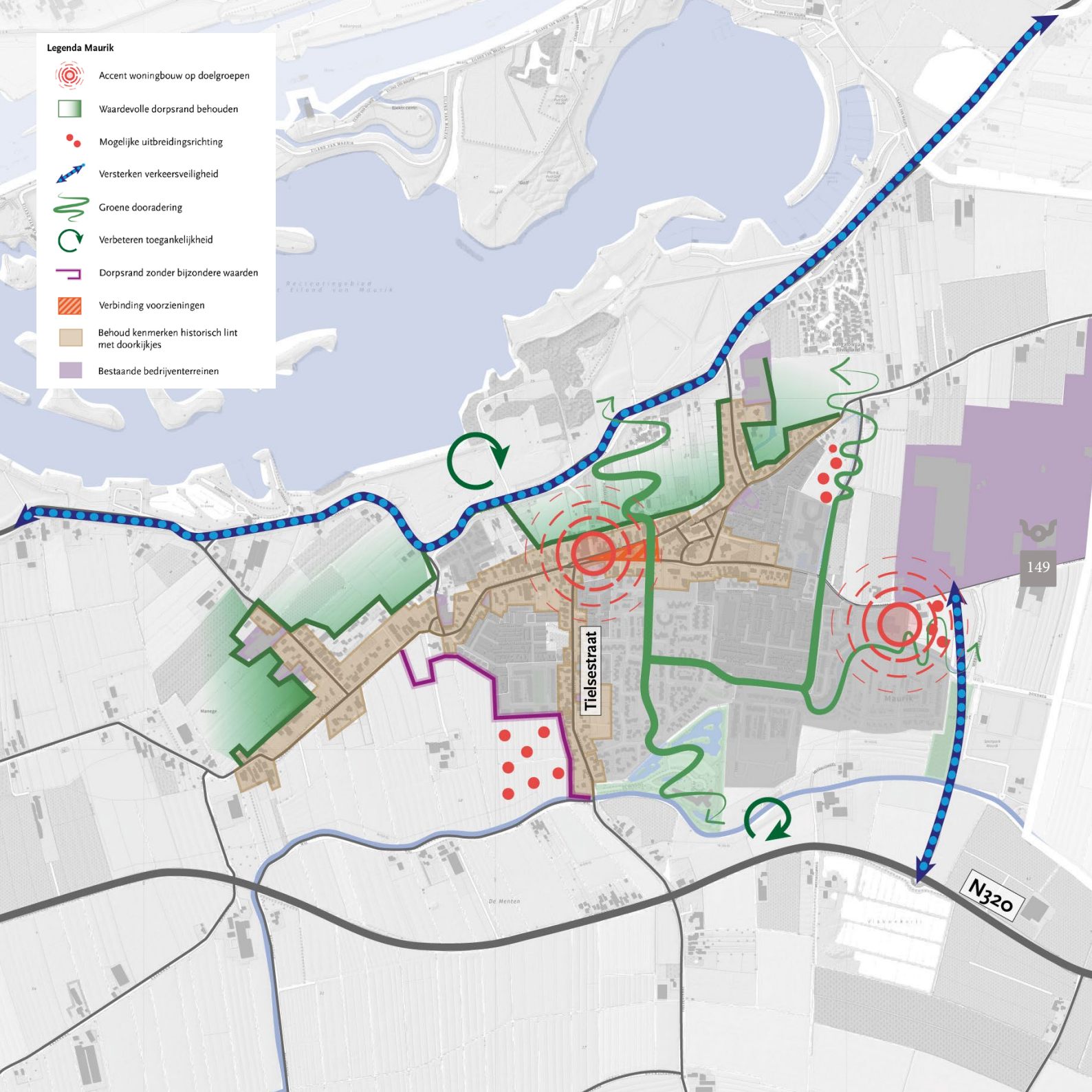
In de dorpsbijeenkomst die in 2019 heeft plaats gevonden zijn er verschillende kwaliteiten en opgaves voor het dorp benoemd door de inwoners. Deze kwaliteiten en opgaves zijn als input gebruikt voor de omgevingsvisie.

Visie voor Maurik

We willen de positie die Maurik heeft als centrumdorp en recreatiedorp versterken, maar ook volop werken aan de sociale cohesie binnen Maurik en de gezondheid van de inwoners. Maurik kende afgelopen decennia binnen de gemeente de sterkste groei en heeft ook een sterke kwaliteitsslag gemaakt ten aanzien van de dorpsoverstijgende voorzieningen. We willen de voorzieningenstructuur versterken met zowel winkelvoorzieningen, maatschappelijke voorzieningen en voorzieningen gericht op gezelligheid en sociale cohesie. Naast de rol voor de gemeente als geheel streven we in Maurik naar een aantrekkelijk woonklimaat. De komst van nieuwe inwoners zorgt voor veranderingen in de wensen van inwoners. We willen dat onze voorzieningen inspelen op nieuwe wensen en zo multifunctioneel en laagdrempelig mogelijk worden ingezet. Ook in de openbare ruimte willen we meer ruimte bieden voor ontmoeting. Meerdere woonwijken kennen een wat stenig karakter, daarom vraagt de keuze voor een groene dooradering in Maurik extra aandacht. We willen de groene kwaliteiten die in het buitengebied van Maurik liggen met het stedelijk gebied verbinden. Bij open plekken in het dorp letten we op voldoende openheid en groen. Waar mogelijk houden we open plekken in de kom open. De noordrand

Legenda Maurik

- Accent woningbouw op doelgroepen
- Waardevolle dorpsrand behouden
- Mogelijke uitbreidingsrichting
- Versterken verkeersveiligheid
- Groene dooradering
- Verbeteren toegankelijkheid
- Dorpsrand zonder bijzondere waarden
- Verbinding voorzieningen
- Behoud kenmerken historisch lint met doorkijkjes
- Bestaande bedrijventerreinen



met haar overgang naar de dijk vinden we een waardevolle kwaliteit om te behouden. We hebben de noordzijde van het dorp tussen de Prinses Marijkelaan, de Raadhuisstraat en de Rijnbandijk dan ook aangewezen als waardevolle dorpsrand.

KENGETALLEN WOONPLAATS MAURIK

peildatum 2019-2020

STATISTISCHE CIJFERS

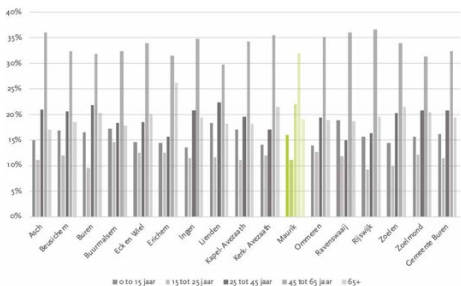
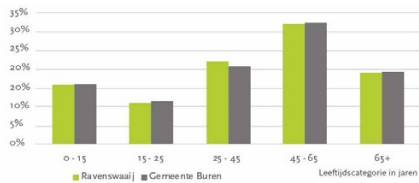
Aantal inwoners



Aantal inwoners
Maurik
4363



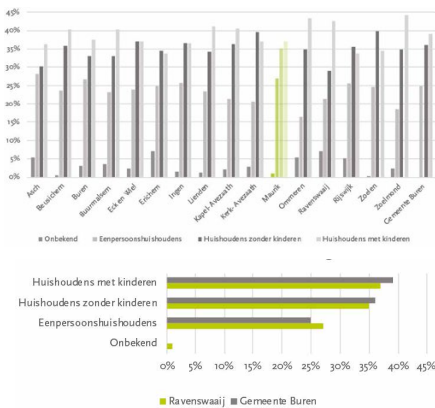
Leeftijdssamenstelling



Evenwichtige groei

In het centrum van Maurik willen we ons richten op transformatie, zodat er meer woningen bijkomen waar het accent gelegd wordt op de doelgroepen jongeren, ouderen en andere kwetsbare groepen die hier dichtbij bestaande voorzieningen kunnen wonen.

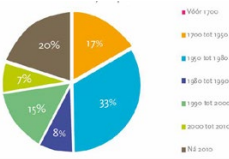
Samenstelling huishoudens



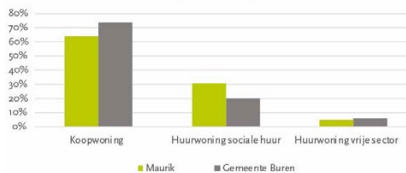
Aantal huishoudens
Ravenswaaij
1.909



Bouwjaar



Woningen naar eigendom



Om de aantal woningen te vergroten is in dit deel van Maurik een mogelijkheid om meerdere woonlagen toe te voegen tot maximaal 4 à 5 woonlagen, afhankelijk van de omgeving. Zoekgebieden voor uitbreiding liggen met name aan de oost- en westkant van de kern. Aan de westzijde bevindt zich de historische (monumentale) boerderij Mariënborg. Deze boerderij maakte deel uit van landgoed Marienburg. De T-boerderij is een hallenhuisboerderij. Eventuele woningbouw aan de westzijde van het dorp moet rekening houden met de aanwezigheid van dit erf. Bij voorkeur behoudt de locatie een eigen plek in de ruimte. De mogelijke uitbreidingsrichting ligt daarom in een gebied ten zuiden van de geherstructureerde wijk De Slaag (Esdoornstraat) tot aan de Maurikse Wetering. Voorwaarde hierbij is een landschappelijke inpassing van de Maurikse Wetering. Aan de oostzijde gaat het om een afronding van de nieuwbouwwijk en een kleine uitbreidingsrichting langs de Groenestraat. Ten oosten daarvan willen we een kleine bufferzone in stand houden tussen de kern en het bedrijventerrein.

Sterke voorzieningen en mobiliteit

Door Maurik als centrumdorp aan te wijzen zien we hier mogelijkheden voor nieuwe dorpsoverstijgende voorzieningen. Deze zouden in de kern van het dorp geplaatst kunnen worden of aan de oostkant van het dorp in de buurt van de basisscholen en zorgcentrum Valentijn. De locatie van voorzieningen zal in Maurik afhangen van het type voorzieningen. In de kern is meer ruimte voor kleinschalige dagelijkse voorzieningen, terwijl aan de oostkant van het dorp meer ruimte is voor grootschalige voorzieningen die een goede ontsluiting nodig hebben, omdat ze veel bezoekers aantrekken. Het centrum van Maurik rond de Raadhuisstraat en de Princes Marijkelaan willen we doorontwikkelen tot een gezellig dorpshart. Groene routes binnen het dorp willen we hierop richten, zodat aanwezige voorzieningen ook in warme periodes door ouderen of andere minder mobiele groepen be-

reikbaar blijven en het dorpshart onderdeel wordt van ommetjes binnen het dorp.

Multifunctionele dorpszone

Rondom het dorp hebben we gebieden als multifunctionele dorpszonen aangewezen. Hier zijn verschillende ontwikkelingen op vrijkomende erven mogelijk als de ruimtelijke kwaliteiten behouden blijft en waar mogelijk versterkt wordt. In hoofdstuk 4.5 beschrijven we wat de precieze mogelijkheden voor de dorpszone zijn.

Belangrijkste kwaliteiten die inwoners benoemen zijn:

- Een gunstige ligging ten opzichte van omliggende steden.
- De groene uitstraling van veel plekken.
- Het goede aanbod van winkels en voorzieningen.
- Het actieve verenigingsleven.
- Het magazine Maurik rond.
- De goede recreatiemogelijkheden.

Belangrijkste opgaves die inwoners benoemen zijn:

- De sociale cohesie vergroten en elkaar ontmoeten beter faciliteren..
- Het areaal gebruiksgroen vergroten en het groenbeeld in de straten versterken
- De verkeersveiligheid verbeteren.
- Meer woonruimte realiseren voor begeleid- en beschermd wonen, voor senioren, jongeren en één persoon huishoudens.
- Het dorp verduurzamen.
- De werkgelegenheid vergroten.
- De OV-verbindingen met omliggende steden verbeteren.
- De dorpskern versterken als visitekaartje en ontmoetingsplek.



5.11 Ommeren

Ommeren is een wat kleinere kern van de gemeente Buren. Veel voorzieningen liggen redelijk ver weg voor haar inwoners. Het dorp telt ongeveer 725 inwoners en dit aantal neemt al jaren af. In Ommeren is de samenstelling van huishoudens net wat anders dan in de gemeente. Hier is het aandeel huishoudens met kinderen hoger, dan het gemiddelde binnen de gemeente en is het aandeel eenpersoonshuishoudens juist relatief laag. In het dorp wonen relatief veel mensen in de leeftijdscategorie 45 tot 65, de rest van de leeftijdssamenstelling komt overeen met de rest van de gemeente. Ommeren kent opvallend veel oudere woningen. Maar liefst 42% van de woningen werd voor de Tweede Wereldoorlog gebouwd.

Ommeren is van oudsher sterk verbonden met Lienden. Het oude bebouwingslint aan de Kerkstraat is via de Dokter Guepinlaan verbonden met het bebouwingslint de Voorstraat in Lienden. Dit lint volgt de oeverwal richting het westen. Vanuit dit lint is het dorp ontstaan als een lintdorp. Ondanks dat Ommeren vlakbij Lienden ligt heeft het een eigen karakter en een eigen dorps gemeenschap. De omgeving van Ommeren heeft een afwisselend beeld. Ommeren ligt op de rand van de oeverwal en de komgronden. Daardoor zien we enerzijds een half open landschap met veel boomgaarden en anderzijds het open landschap met veel weidevogels (het Ommerenveld). Verder ligt er een oud landgoed Den Eng waar inwoners graag gebruik van maken om een rondje te lopen.

In de dorpsbijeenkomst die in 2020 heeft plaats gevonden zijn er verschillende kwaliteiten en opgaves voor het dorp benoemd door de inwoners. Deze kwaliteiten en opgaves zijn als input gebruikt voor de omgevingsvisie.

Visie voor Ommeren

Bij toekomstige ontwikkelingen hebben we oog voor de kwaliteit en identiteit van Ommeren. In de eerste plaats behouden we de karakteristiek van de lintbebouwing met zijn groene uitstraling door de eikenbomen en de compacte opzet van het dorp. De hechte dorpsgemeenschap is een groot onderdeel van de identiteit van Ommeren. Dit willen we dan ook behouden. Aan de zuidoostelijke kant van het dorp hebben we een groene buffer benoemd, omdat we graag zien dat het dorp los van de N-weg blijft liggen.

Evenwichtige groei

In onze visie kan Ommeren op verschillende plekken aan de randen van de kern groeien. Voorwaarden daarbij zijn het instandhouden van de karakteristiek en doorzichten van de lintstructuur. We hebben binnen Ommeren enkele kleinere mogelijke uitbreidingsrichtingen aangewezen. Deels liggen deze tussen de bebouwingslinten. Aan de zuidzijde ligt een mogelijke uitbreidingsrichting tussen Voorburg en De Brei, mits hier een groene buffer wordt gerealiseerd. Tenslotte hebben we enkele plekken in de lintbebouwing aangewezen, waar woningbouw mogelijk een kwaliteitssimpuls kan geven, zoals bij de locatie van de vml. Roskam.

Sterke voorzieningen en mobiliteit

In de visie willen we de voorzieningen versterken door voorzieningen waar mogelijk te clusteren. We streven ernaar om het dorps huis met speeltuin als centrale ontmoetingsplek verder te versterken. Verder streven we naar veilige fietsverbindingen, waardoor inwoners andere voorzieningen op een veilige manier kunnen bereiken. Belangrijke aandachtspunt is daarbij de route naar Lienden (Voorstraat, Dokter Guepinlaan).

Legenda Ommeren

-  Waardevolle dorpsrand behouden
-  Mogelijke uitbreidingsrichting
-  Versterken verkeersveiligheid
-  Groene dooradering
-  Dorpsrand zonder bijzondere waarden
-  Behoud kenmerken historisch lint met doorkijkjes
-  Doorkijkjes in het historische lint

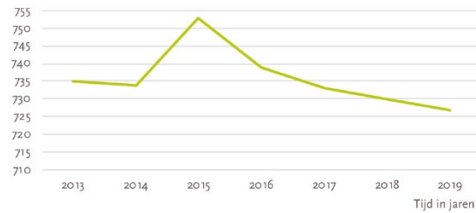


KENGETALLEN WOONPLAATS OMMEREN

peildatum 2018-2019

STATISTISCHE CIJFERS

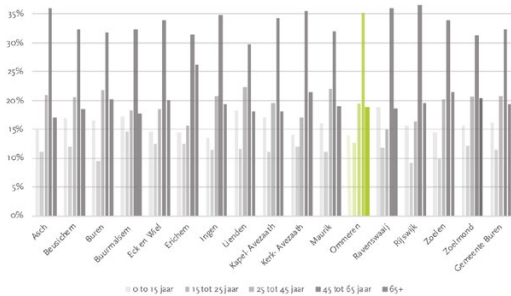
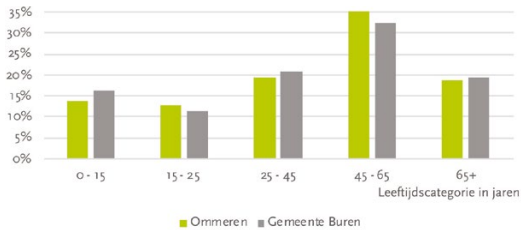
Aantal inwoners



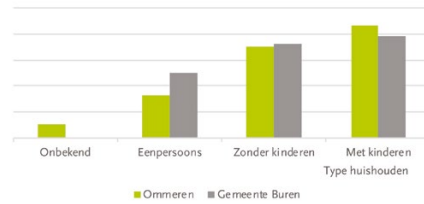
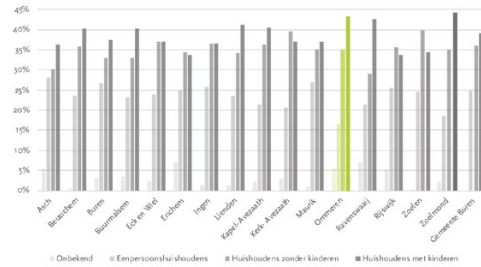
Aantal inwoners
Ommeren
727



Leeftijdssamenstelling



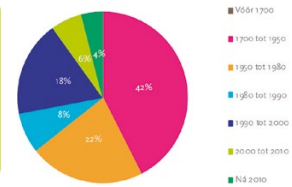
Samenstelling huishoudens



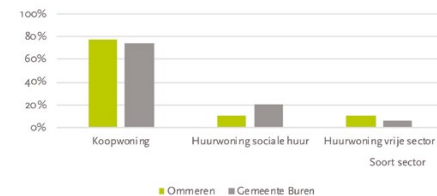
Aantal huishoudens
Ommeren
278



Bouwjaar panden



Woningen naar eigendom



Multifunctionele dorpszone

Het buitengebied rondom Ommeren hebben we aangewezen als multifunctionele dorpszone. Hier zijn verschillende ontwikkelingen op vrijkomende erven mogelijk als de ruimtelijke kwaliteiten behouden blijft en waar mogelijk versterkt wordt. In hoofdstuk 4.5 beschrijven we wat de precieze mogelijkheden voor de dorpszone zijn.

Belangrijkste kwaliteiten die inwoners benoemen zijn:

- De kleine gemeenschap.
- De behulpbare mensen.
- De rust en ruimte in het dorp en daarbuiten.
- De haagblokken in de Kerkstraat.
- De lage dichtheid van de bebouwing.

Belangrijkste opgaves die inwoners benoemen zijn:

- De sociale cohesie versterken, waaronder met nieuwe inwoners.
- Een visie opstellen om arbeidsmigranten te huisvesten.
- De verkeersveiligheid zowel in het dorp als het buitengebied verbeteren.
- Het zware verkeer niet meer door de dorpskern laten gaan.
- Het wandelgebied in het buitengebied verbeteren en aantrekkelijker maken.



5.12 Ravenswaaij

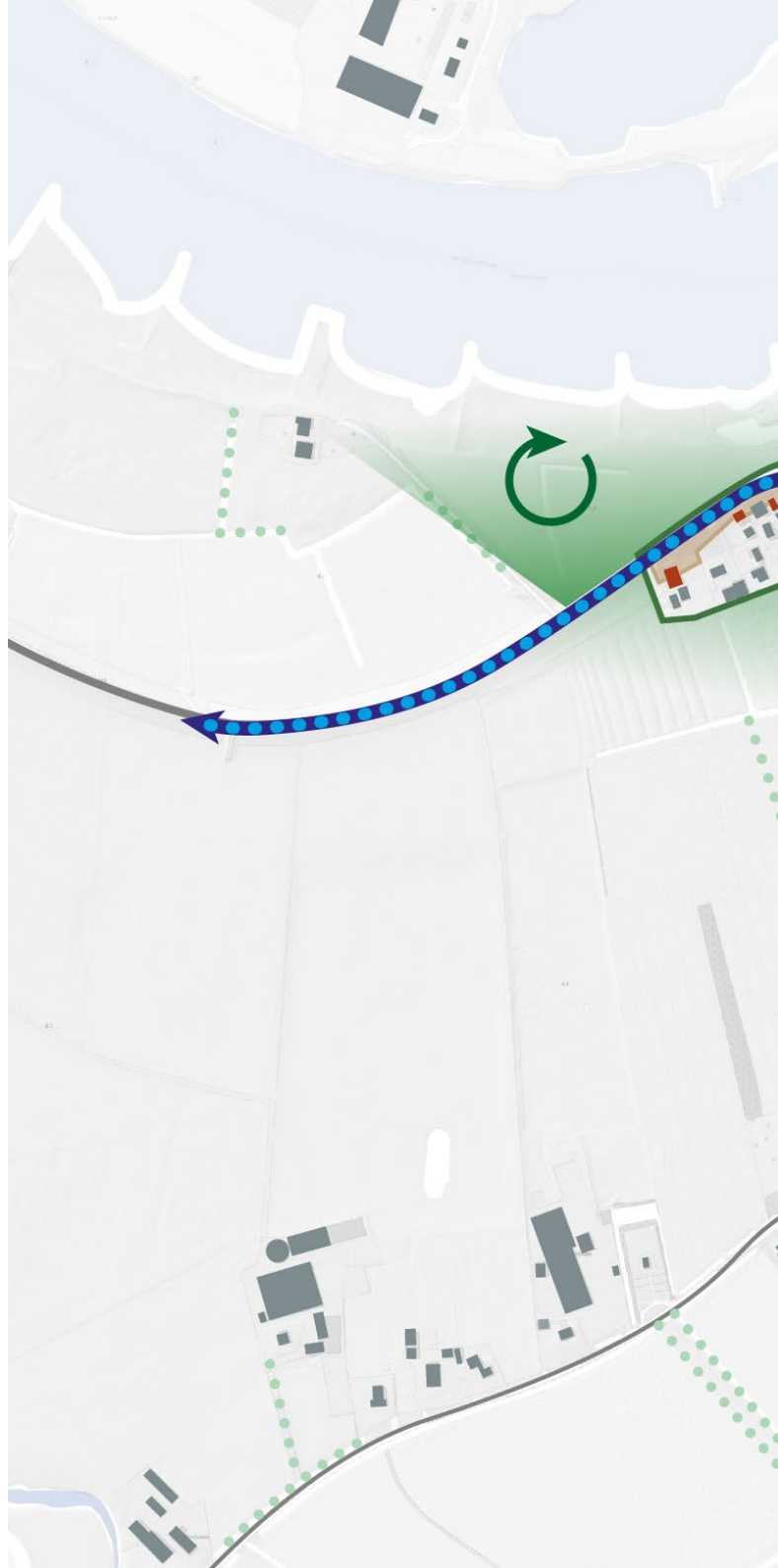
Ravenswaaij is één van de dijkdorpen in gemeente Buren, waarbij de woningen langs de dijk zijn gebouwd als een lint. Het lint bestaat uit een open structuur en de doorkijken zijn erg waardevol. Achter het dijklint is het dorp verder uitgebreid met verschillende woonblokken. Hierdoor is het dorp compact gebleven. Er is een grote saamhorigheid en vormen van eigen initiatief in het dorp. Dit vertaalt zich in het aantal vrijwilligers dat actief is. Naast verenigingen heeft de kern nog veel belangrijke voorzieningen die ervoor zorgen dat het dorp leefbaar blijft, zoals de schoolbus, buurthuis en buurtbus. In Ravenswaaij bestaat het woningaanbod voor het grootste deel nog uit betaalbare woningen.

Ravenswaaij ligt een de dijk, tegen de uiterwaarden van de Lek aan. De andere zijde van het dorp ligt in een open gebied op de rand van de open kom. Het buitengebied van Ravenswaaij wordt gekenmerkt door rust en ruimte. Op de dijk is het echter nogal eens bijzonder druk met motorrijders en ander recreatief verkeer.

In de dorpsbijeenkomst die in 2020 heeft plaats gevonden zijn er verschillende kwaliteiten en opgaves voor het dorp benoemd door de inwoners. Deze kwaliteiten en opgaves zijn als input gebruikt voor de omgevingsvisie.

Visie voor Ravenswaaij

In de visie blijft Ravenswaaij een compact dijkdorp met een authentieke uitstraling. Om de identiteit en de karakteristiek van het dijkdorp Ravenswaaij te behouden, wijzen we waardevolle dorpsranden aan. Hiermee willen we met name het bebouwingslint langs de Lekdijk herkenbaar houden en waardevolle doorzichten vanaf de dijk bewaren. Ook het agrarische





Lekbandijk

Donkerstraat

Ravenswaai

157

Legenda Ravenswaai

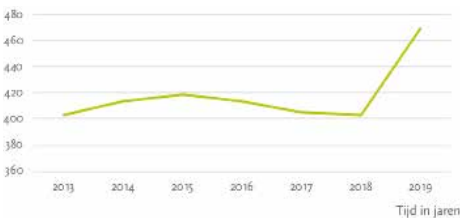
-  Herstructureringslocatie
-  Waardevolle dorpsrand behouden
-  Mogelijke uitbreidingsrichting
-  Versterken verkeersveiligheid
-  Verbeteren toegankelijkheid
-  Groene dooradering
-  Dorpsrand zonder bijzondere waarden
-  Behoud kenmerken historisch lint met doorkijkjes
-  Doorkijkjes in het historische lint

KENGETALLEN WOONPLAATS RAVENSWAAIJ

peildatum 2019-2020

STATISTISCHE CIJFERS

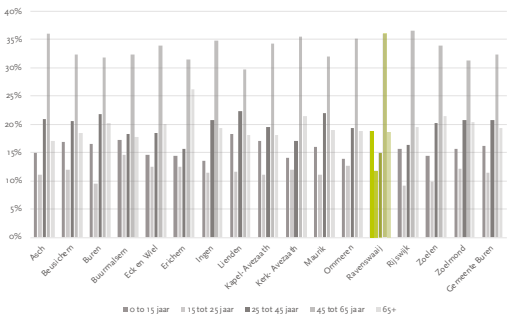
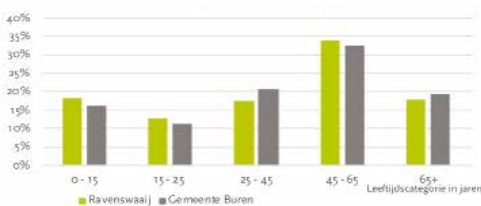
Aantal inwoners



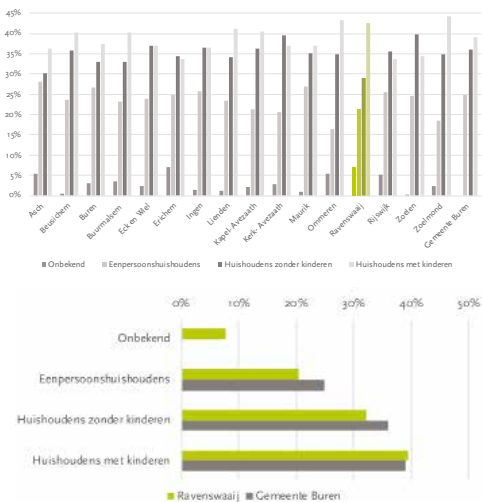
Aantal inwoners
Ravenswaaij
469



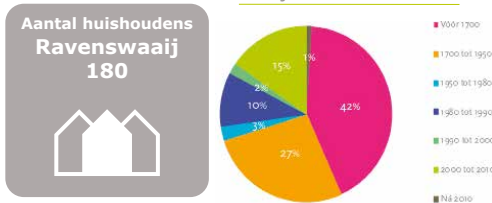
Leeftijdssamenstelling



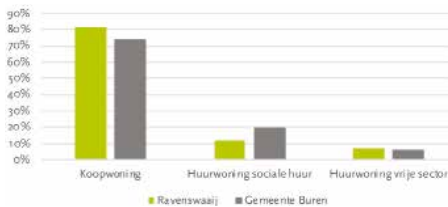
Samenstelling huishoudens



Bouwjaar



Woningen naar eigendom



lint langs de Donkerstraat en het open gebied tussen Ravenswaaij en Zoelmond laten we graag intact. We streven ernaar om de relatie tussen het dorp en de uiterwaarden te versterken, waar mogelijk door paden in of aan de rand van de uiterwaarden aan te leggen.

Evenwichtige groei

We zien mogelijkheden voor kleinschalige en organische groei van Ravenswaaij in de toekomst. Door de recente nieuwbouwwijk is de lokale woningbehoefte hier wat minder groot dan in sommige andere dorpen. Daarom ligt organische groei hier meer voor de hand. We hebben één uitbreidingsrichting aangewezen in Ravenswaaij. Deze ligt aan de zuidzijde, in het verlengde van de nieuwbouw langs de Zandekkers.

Sterke voorzieningen en mobiliteit

In onze visie willen we voorzieningen verbinden door middel van een veilige openbare ruimte of routes. Door het fuseren van de school met die van Zoelmond, willen we een veilige fietsroute creëren tussen Ravenswaaij en de basisschool de Klepper. Dit zodat kinderen en ouders veilig naar school kunnen fietsen. We streven ernaar om het autoverkeer op termijn niet meer door het dorp heen te laten gaan, zodat de verkeersveiligheid verbeterd wordt en er minder overlast ontstaat. We streven naar een vermindering van de verkeersdruk op de dijk, zodat de overlast kan afnemen en de dijk een grotere rol kan spelen in de dagelijkse ommetjes.

Multifunctionele dorpszone

In het verlengde van de Donkerstraat en ten oosten van het dijklint hebben we multifunctionele dorpszones aangewezen. Hier zijn verschillende ontwikkelingen op vrijkomende erven mogelijk als de ruimtelijke kwaliteiten behouden blijft en waar mogelijk versterkt wordt. In hoofdstuk 4.5 beschrijven we wat de precieze mogelijkheden voor de dorpszone zijn.



5.13 Rijswijk

Rijswijk is één van de kleinere dorpen binnen de gemeente met 660 inwoners. Voor gemeentebegrippen is de leeftijdsgroep 45 tot 65 redelijk groot, terwijl de jongeren, leeftijdsgroepen 15 tot 25 en 25 tot 45, een stuk lager liggen dan het gemeentelijk gemiddelde. Dit is één van de redenen waardoor het dorp langzaam vergrijsst. De samenstelling van huishoudens verschilt iets met de gemeente als geheel. Zo is het aandeel huishoudens met kinderen met 35% iets lager dan gemiddeld. Het woningaanbod binnen de kern bestaat voor het grootste gedeelte uit naoorlogse woonwijken. Hierbij komt dat het aandeel koopwoningen lager is dan in de rest van de gemeente, maar het aandeel sociale huurwoningen hoger. De meeste dagelijkse voorzieningen zijn niet in het dorp zelf gestueerd, waardoor bewoners relatief ver moeten rijden naar deze voorzieningen in andere dorpen.

Rijswijk is ontstaan als een dijkdorp. Eén van de grote verschillen met de andere dijkdorpen binnen de gemeente, is dat er in Rijswijk ook aan de buitendijkse kant van de dijk is gebouwd. Dit zorgt voor een karakteristieke sfeer. Vanaf de dijk zijn er waardevolle uitzichten op de rivier en het historische gedeelte van Wijk bij Duurstede. Haaks op de dijk is het dorp vervolgens verder uitgebreid, met als eerste de weg van de dijk naar de kerk. Tussen de verschillende wegen die van de dijk aflopen is de rest van het dorp opgebouwd. Verder zorgt de landelijke ligging voor een rustige woonplek. Het dorp kent een sterk gemeenschapsgevoel. Het actieve verenigingsleven is hier een voorbeeld van. Verder zorgen de aanwezige voorzieningen, zoals bijvoorbeeld de school en het dorps-huis met gymzaal, voor een leefbaar dorp.

In de dorpsbijeenkomst die in 2020 heeft plaats gevonden zijn er verschillende kwaliteiten en opgaves voor het dorp benoemd door de inwoners. Deze kwaliteiten en opgaves zijn als input gebruikt voor de omgevingsvisie.

Visie voor Rijswijk

In Rijswijk willen we de eigen dorpsse identiteit bewaren, zowel door ruimtelijke kwaliteiten te bewaren als de sociale structuren. Door niet te verdichten in de historische (dijk)linten, zal de karakteristiek behouden blijven. Zo zullen de doorzichten naar het achterliggende landschap niet verloren gaan, en zal de verbinding met het buitengebied vanuit het dorp niet verdwijnen. Verder is het belangrijk dat de uiterwaarden toegankelijker wordt voor inwoners, als recreatiegebied, waar gewandeld kan worden.

Evenwichtige groei

In onze visie kan Rijswijk groeien in woningbouw. Rondom het dorps-huis en de basisschool leggen we daarbij, als er transformatielocaties in beeld komen, het accent op ouderen, jongeren en kwetsbare groepen. Zoekgebieden voor uitbreiding liggen rond de bestaande woonwijken ten zuiden en oosten van het dorp. Bij mogelijke woningbouw aan de oostzijde streven we naar een aanpassing van de Prinses Irenestraat, zodat er een logische en veilige verbinding met het bestaande dorp ontstaat.

Sterke voorzieningen en mobiliteit

Rijswijk heeft nog enkele voorzieningen in het dorp die goed gebruikt worden. Om het dorp levendig te houden is het belangrijk dat deze voorzieningen blijven bestaan. In onze visie is één van de manieren om voorzieningen te versterken, het bundelen van verschillende voorzieningen in één gebouw. Hierdoor



Legenda Rijswijk

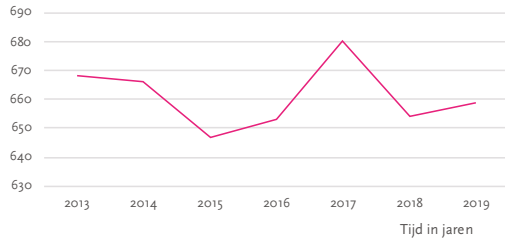
-  Accent woningbouw op doelgroepen
-  Waardevolle dorpsrand behouden
-  Mogelijke uitbreidingsrichting
-  Versterken verkeersveiligheid
-  Groene dooradering
-  Verbeteren toegankelijkheid
-  Behoud kenmerken historisch lint met doorkijkjes
-  Doorkijkjes in het historische lint

KENGETALLEN WOONPLAATS RIJSWIJK

peildatum 2018-2019

STATISTISCHE CIJFERS

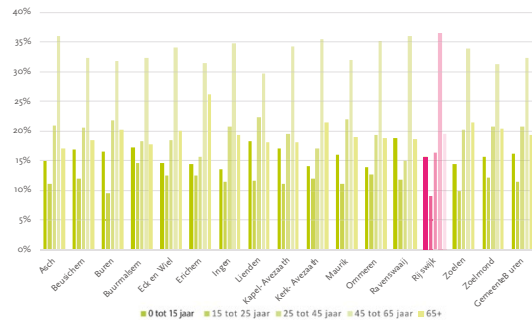
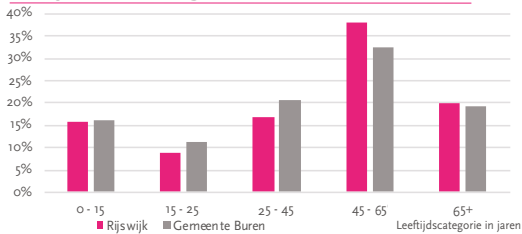
Aantal inwoners



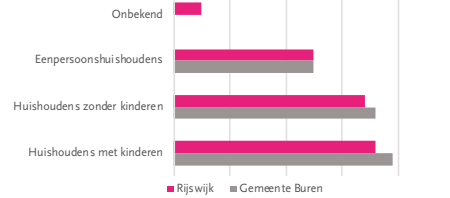
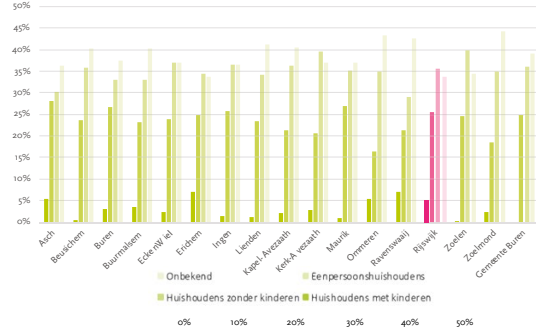
Aantal inwoners
Rijswijk
659



Leeftijdssamenstelling



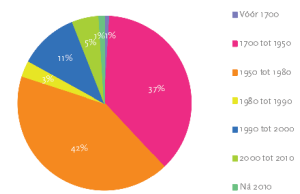
Samenstelling huishoudens



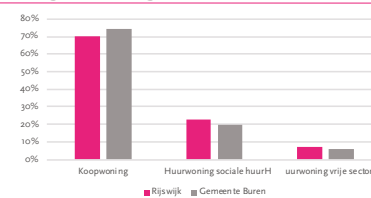
Aantal huishoudens
Rijswijk
275



Bouwjaar panden



Woningen naar eigendom



wordt het gebouw beter benut en ontstaan er ontmoetingen tussen verschillende groepen. Door het verminderen van het verkeer binnen de kern en het aanpassen van de hoofdstructuur, zullen er meer mogelijkheden ontstaan voor wandel- en fietsroutes.

Multifunctionele dorpszone

Langs de bestaande bebouwingslinten ligt een aangevoerde multifunctionele dorpszone. Hier zijn verschillende ontwikkelingen op vrijkomende erven mogelijk als de ruimtelijke kwaliteiten behouden blijft en waar mogelijk versterkt wordt. In hoofdstuk 4.5 beschrijven we wat de precieze mogelijkheden voor de dorpszone zijn.

Belangrijkste kwaliteiten die inwoners benoemen zijn:

- Het rustige wonen.
- De saamhorigheid en het gemeenschapsgevoel.
- De onderlinge zorgzaamheid is groot.
- De betrokkenheid onder de bewoners.
- De organisatiekracht van de inwoners.
- De landelijke en centrale ligging.

Belangrijkste opgaves die inwoners benoemen zijn:

- De leefbaarheid op niveau houden en waar mogelijk vergroot.
- Het dorp aantrekkelijk maken voor jongeren en jonge gezinnen, door onder meer betaalbare woningen.
- Het aanbod van activiteiten voor de jeugd vergroten.
- Het dorp verduurzamen.
- De verkeersveiligheid vergroten.
- Het dorp beter op het OV-netwerk aansluiten.
- Meer ruimte bieden om in het buitengebied te ondernemen.
- De recreatieve mogelijkheden in het buitengebied verbeteren.



5.14 Zoelen

In Zoelen wonen ongeveer 1.715 mensen. Dat maakt het één van de middelgrote dorpen in de gemeente. De grootste leeftijdsgroep is tussen de 45 en 65 jaar oud (32%). De kleinste leeftijdsgroep zijn oudere jongeren van 15 tot 25. Deze verlaten het dorp vaak voor werk of studie elders. Zoals in de meeste dorpen van de gemeente zijn huishoudens met kinderen de grootste groep in het dorp (39%). In het dorp is een school dichtbij, maar andere dagelijkse voorzieningen zijn voor gemeentelijke begrippen redelijk ver weg.

Zoelen is ontstaan op een oude stroomrug en bestaat uit twee parallel lopende bebouwingslinten in noord-zuid richting, de Achterstraat en de Jeudestraat, en derde bebouwingslint die daar dwars op staat. De Uiterdijk loopt parallel aan de Linge. Waar deze twee bebouwingslinten bij elkaar komen, bevindt zich een bijzonder fraai dorpsgezicht, met de herberg, de kerk, het dorpshuis en de entree van landgoed Soelen. Samen is dit gebied aangewezen als beschermd dorpsgezicht. Het dorp dankt de naam aan de oude rivier de Zoel die van de Linge naar de Lek stroomde. Deze rivier vormde de grens tussen het Gelderse deel van de Neder-Betuwe en het graafschap Buren. De omgeving van het dorp wordt gekenmerkt door de kleinschaligheid die vaak te vinden is op stroomruggen, met veel boomgaarden. Naast het oude bebouwingslint ligt het landgoed van kasteel Soelen met een hoge natuur- en recreatiewaarde. Het landgoed samen met de molen De Korenbloem, de kerk, de oude huizen en boerderijen en de landelijke omgeving straalt de omgeving van Zoelen een eigen historie uit. Ook langs de Uiterdijk bevinden zich meerdere historische gebouwen en de historische buitenplaats Djoerang.

In de dorpsbijeenkomst die in 2019 heeft plaats gevonden zijn er verschillende kwaliteiten en opgaves voor het dorp benoemd door de inwoners. Deze kwaliteiten en opgaves zijn als input gebruikt voor de omgevingsvisie.

Visie voor Zoelen

In de visie ontwikkelt Zoelen zich door tot een aantrekkelijk en gevarieerd kleinschalig woondorp. We blijven inzetten op nieuwe woningbouwmogelijkheden die passen bij de schaal van het dorp. Het kenmerkende van de drie bebouwingslinten willen we behouden, en waar mogelijk met ontwikkelingen versterken. Het kasteel Soelen met het landgoed trekt veel bezoekers aan. We willen inzetten op betere voorzieningen op en rond het landgoed om de toegankelijkheid goed te houden, zonder overlast te geven.

Evenwichtige groei

In Zoelen zien we ruimte voor nieuwe woningen rond de laatste uitbreidingen aan de noordoostkant van het dorp. Door deze uitbreiding compact te houden en aan te laten sluiten op de bestaande planmatige uitbreiding houden we een zo groot mogelijk deel van de historische bebouwingslinten herkenbaar.

Sterke voorzieningen en mobiliteit

Met de toekomstige groei van Zoelen willen we ook voorzieningen behouden. Bij voorkeur willen we meerdere activiteiten bundelen in één gebouw, zodat er een centraal ontmoetingspunt is in het dorp, die door meerdere groepen wordt gedragen. Ook willen we de school behouden in het dorp. Waar mogelijk willen we nieuwe voorzieningen faciliteren als daar initiatiefnemers voor zijn.

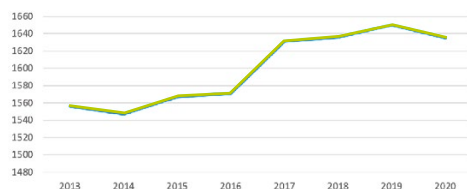


Legenda Zoelen

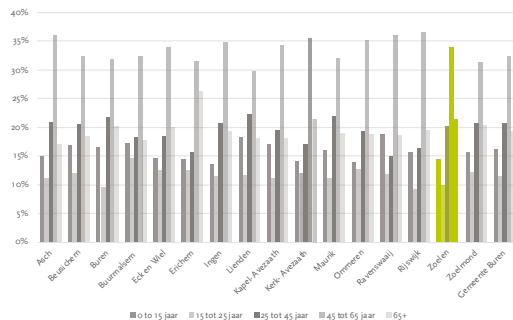
-  Verbeteren toegankelijkheid
-  Waardevolle dorpsrand behouden
-  Mogelijke uitbreidingsrichting
-  Groene dooradering
-  Dorpsrand zonder bijzondere waarden
-  Rijksbeschermd dorpsgezicht
-  Behoud kenmerken historisch lint met doorkijkjes
-  Doorkijkjes in het historische lint
-  Historische groenstructuur

peildatum 2019-2020

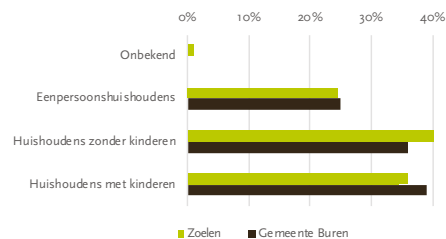
Aantal inwoners



Leeftijdscategorie in jaren	Ingen	Gemeente Buren
0 - 15	14	16
15 - 25	11	12
25 - 45	20	21
45 - 65	34	32
65+	22	19



Age Group	Onbeland	Huishoudens zonder kinderen	Huishoudens met kinderen	Huishoudens met kinderen
0-17	8%	28%	35%	0%
18-24	35%	25%	38%	0%
25-34	5%	32%	35%	0%
35-44	5%	23%	38%	0%
45-54	5%	23%	38%	0%
55-64	5%	23%	38%	0%
65-74	5%	23%	38%	0%
75-84	5%	23%	38%	0%
85+	5%	23%	38%	0%



Housing Type	Percentage
Koopwoning	~82%
Huurwoning sociale huur	~10%
Huurwoning vrije sector	~5%

Multifunctionele dorpszone

Aan de randen van het dorp hebben we enkele lintbebouwingen geduid als multifunctionele dorpszone. Dit zijn delen van het buitengebied waar al meerdere functies door elkaar voorkomen. Hier zijn verschillende ontwikkelingen op vrijkomende erven mogelijk als de ruimtelijke kwaliteiten behouden blijft en waar mogelijk versterkt wordt. In hoofdstuk 4.5 beschrijven we wat de precieze mogelijkheden voor de dorpszone zijn. Aan de zuidoostzijde van Zoelen bevinden zich veel kwaliteiten. Nieuwe ontwikkelingen op vrijkomende erven moeten een hoge beeldkwaliteit kennen, zodat ze goed passen in het authentieke beeld langs de Uiterdijk.

Belangrijkste opgaves die inwoners benoemen zijn:

- Een supermarkt naar het dorp aantrekken.
- Wonen jongeren en senioren.
- Gevarieerde woningbouw realiseren.
- Openbaarvervoer verbindingen verbeteren.
- Windmolens in het buitengebied voorkomen, om de openheid te behouden.
- Het landschappelijke en dorpse karakter behouden.



5.15 Zoelmond

Zoelmond is een wat kleiner dorp in de gemeente waar het inwonersaantal de afgelopen jaren is toegenomen van 620 inwoners in 2014 naar ongeveer 660 inwoners. De leeftijdssamenstelling komt sterk overeen met het gemeentelijk gemiddelde, waarbij de leeftijdsgroep 45-65 jaar de grootste groep is (31%). Net zoals bij de meeste dorpen in de gemeente zijn huishoudens met kinderen de grootste groep in Zoelmond en zelfs groter dan het gemeentelijk gemiddelde (44%). De hoeveelheid éénpersoonshuishoudens is juist een stuk kleiner dan in andere dorpen (18%). In Zoelmond zijn de meeste woningen gebouwd tussen 1950 en 1980 (45%). Daarnaast is bijna een derde van de woningen gebouwd in de periode voor de Tweede Wereldoorlog. Dit betreft voor een groot deel oude huizen en boerderijen aan de linten (31%) Dorpsstraat en Hoogeinde.

Het dorp Zoelmond ligt aan het einde van de oude rivier de Soel die vroeger uitmondde in de Lek ten noorden van Het dorp. Het oude deel van Zoelmond ligt op een oeverwal, enkele uitbreidingen in de kom. Op de kruising van enkele lintbebouwingen is de kern van het dorp gebouwd met de kerk en het nog steeds aantrekkelijke pleintje. De kerk heeft deels een nieuwe bestemming gekregen als verenigingsgebouw en horeca, zodat een plek om als inwoners samen te komen behouden blijft. Ook de school met de speeltuin is niet alleen een voorziening die behouden is gebleven in het dorp, maar is ook een verbinding tussen jong en oud, en waar mensen elkaar kunnen ontmoeten. Dit geldt ook voor het Jeroen Severs plantsoen. Op deze manier is er een sterke sociale cohesie in het dorp aanwezig, waar veel evenementen door vrijwilligers georganiseerd worden. De omgeving van het

dorp zorgt er ook voor dat het hier fijn en rustig wonen is, dankzij de landgoederen in de omgeving, de authentieke uitstraling van de gebouwen en de mooie zichten op het landschap.

In de dorpsbijeenkomst die in 2020 heeft plaats gevonden zijn er verschillende kwaliteiten en opgaves voor het dorp benoemd door de inwoners. Deze kwaliteiten en opgaves zijn als input gebruikt voor de omgevingsvisie.

Visie voor Zoelmond

Zoelmond blijft een cultuurhistorisch waardevol woondorp. Er zijn op subtiële wijze mogelijkheden om te groeien om zoveel mogelijk aan de lokale vraag te voldoen. Bij de uitbreiding willen we wel de historische ruimtelijke structuren van het dorp behouden, door de karakteristiek en opbouw van bebouwingslinten te behouden. De doorkijkjes tussen de woningen en de lintvorm willen we behouden. Voor de grotere voorzieningen zullen inwoners afhankelijk zijn van het dichtstbijzijnde centrumdorp Beusichem. De inzet blijft om een ontmoetingsplek te behouden en de openbare ruimte geeft veel aanleiding om nieuwe ontmoetingsplekken te maken en evenementen te faciliteren. Zo heeft Zoelmond de kans om een heel eigen sfeer neer te zetten.

Evenwichtige groei

In de kern van het dorp rond de kerk zien wij in de toekomst ruimte voor nieuwe woningen waar het accent ligt op jongeren en ouderen. Deze woningen zullen met een gebiedstransformatie ontwikkeld kunnen worden. Veel randen van Zoelmond vinden we waardevol omdat het onderdeel is van het oude lint of omdat het een aantrekkelijke verbinding met het buitengebied heeft. Rond deze waardevolle dorpsranden



Donkerstraat

Zoelmond

Culemborgseweg



169

Legenda Zoelmond



Accent woningbouw op doelgroepen



Waardevolle dorpsrand behouden



Mogelijke uitbreidingsrichting



Versterken verkeersveiligheid



Groene dooradering



Dorpsrand zonder bijzondere waarden



Behoud kenmerken historisch lint met doorkijkjes



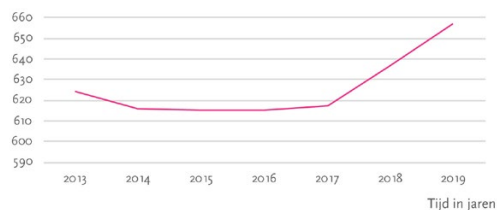
Doorkijkjes in het historische lint

KENGETALLEN WOONPLAATS ZOELMOND

peildatum 2018-2019

STATISTISCHE CIJFERS

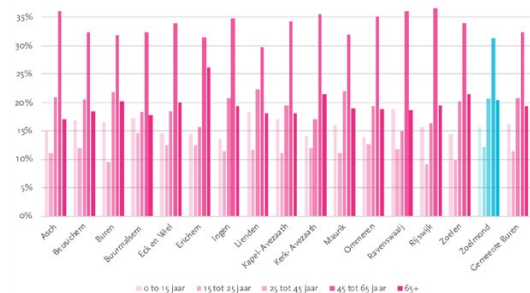
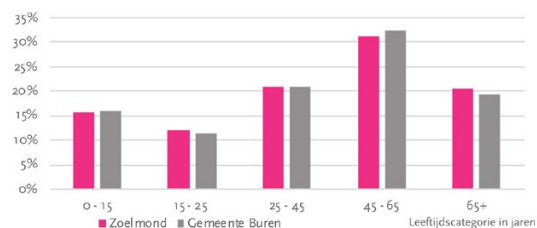
Aantal inwoners



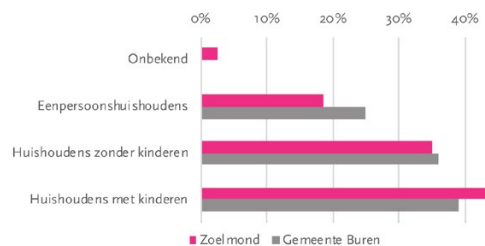
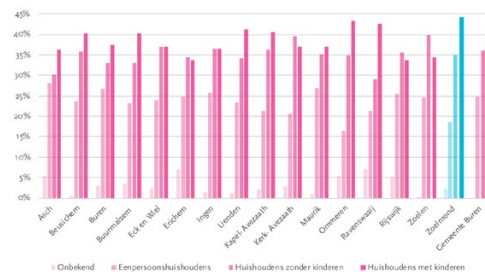
**Aantal inwoners
Zoelmond
657**



Leeftijdssamenstelling



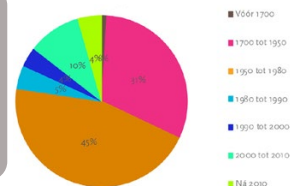
Samenstelling huishoudens



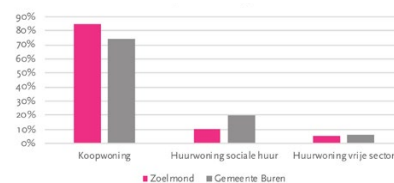
**Aantal huishoudens
Zoelmond
249**



Bouwjaar



Woningen naar eigendom



willen we geen nieuwe bebouwing. We hebben enkele uitbreidingsrichtingen aangewezen aansluitend op de naoorlogse nieuwbouwwijk aan weerszijden van het Kockpad. Met name de zuidzijde is een kansrijke locatie, omdat het wat verder van de bebouwingslinten af ligt. Aan de noordzijde van de Eikenlaan ligt ook een mogelijke uitbreidingsrichting. Ontwikkeling van woningbouw op deze locatie kan een goed woonmilieu opleveren, met respect voor de kwaliteiten van het oude lint aan de Dorpsstraat, mits de woningbouw los blijft liggen van het historische lint en er een duidelijke groene overgang wordt ontworpen tussen de bestaande wijk en het buitengebied.

Sterke voorzieningen en mobiliteit

Door de ligging van het centrumdorp Beusichem in de buurt zullen veel nieuwe voorzieningen zich eerder in dat dorp vestigen. In Zoelmond willen we voornamelijk de huidige voorzieningen in het dorp behouden, zodat het een leefbaar dorp blijft. We stimuleren activiteiten in het gebied rond de kerk en het dorpsplein, zodat het een bruisender dorpshart kan worden. De school is niet alleen een voorziening voor kinderen uit Zoelmond, maar ook voor Ravenswaaij en Asch. Om het fietsen naar het dorp en de school te bevorderen willen we veiligere fietsroutes in het buitengebied naar Zoelmond toe.

Multifunctionele dorpszone

Langs de bestaande bebouwingslinten ligt een aangewezen multifunctionele dorpszone. Hier zijn verschillende ontwikkelingen op vrijkomende erven mogelijk als de ruimtelijke kwaliteiten behouden blijft en waar mogelijk versterkt wordt. In hoofdstuk 4.5 beschrijven we wat de precieze mogelijkheden voor de dorpszone zijn.

Belangrijkste kwaliteiten die inwoners benoemen zijn:

- Het dorp is kindvriendelijk en het is er rustig wonen.
- Er wonen door vrijwilligers evenementen georganiseerd.
- Mooie landgoederen in de omgeving.
- De eigen uitstraling van het dorp en het buitengebied.

Belangrijkste opgaves die inwoners benoemen zijn:

- Nieuwe woningen realiseren voor jongeren en ouderen.
- De verkeersveiligheid verbeteren .
- Een vakantiegevoel voor toeristen creëren, o.a. met een aantrekkelijk centrum.
- De biodiversiteit versterken, en het bloemrijkste dorp van de Betuwe worden.
- Het dorp autoluw maken.
- De dorpentrees aantrekkelijker maken met laanbomen.





LOS stadomland B.V.

Nieuwe Linie 1-3, 5264 PJ Vught
Telefoon: 073 - 7113770

info@losstadomland.nl
www.losstadomland.nl

Reactienota Zienswijzen Omgevingsvisie Buren (deel 1)

De ontwerp omgevingsvisie van Buren heeft van 20 oktober t/m 1 december ter inzage gelegen. In totaal zijn op de visie 130 zienswijzen ingebracht. In deze reactienota geven we een reactie op alle ingebrachte reacties van inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties. De binnengekomen zienswijzen zijn heel verschillend. In een aantal gevallen zijn het feitelijk geen zienswijzen over de inhoud van de visie, maar:

- Verduidelijkende vragen. Dit is dan feitelijk geen zienswijze, maar een vraag om informatie over de betekenis van bepaalde uitspraken of kaarten.
- Reacties om aan te geven dat men bepaalde doelen ondersteunt.
- Zienswijzen over het proces, de mate van betrokkenheid van inwoners en de besluitvorming.

In andere gevallen zijn het wel zienswijzen en verzoeken om wijzigingen. In een aantal gevallen kan de gemeente daarvoor de omgevingsvisie niet aanpassen:

- Sommige zienswijzen gaan over een detailniveau of over een uitwerking van een doel, die niet in een omgevingsvisie thuishoort. Bijvoorbeeld wordt er gevraagd hoeveel woningen er in een bepaalde uitbreidingsrichting terecht komen en hoe de verkeersstructuur bij evt. woningbouw opgelost gaat worden. Ook zijn er reacties van mensen, die op basis van de visie graag direct een initiatief willen indienen of die hun eigen initiatief missen in de visie. Een omgevingsvisie is echter niet bedoeld voor concrete initiatieven.
- Uit meerdere zienswijzen blijkt dat mensen de omgevingsvisie verkeerd hebben begrepen. Zij ageren tegen mogelijkheden die in de omgevingsvisie niet worden geboden. Deze mensen kunnen we dus eenvoudig geruststellen. Zo is bij veel inwoners de indruk ontstaan dat in een zone rond de dorpen overal gebouwd mag worden en dat is niet het geval. Dat vraagt dus wel een goede uitleg van de gemeente.

Veel zienswijzen zijn wel inhoudelijk en bedoeld voor de omgevingsvisie zelf. Die kan de gemeente wel aanpassen als het college en de raad daartoe besluiten. Op hoofdlijnen komen we de volgende type inhoudelijke reacties tegen:

- Mensen die het niet eens zijn met een bepaald doel van de gemeente. Bijvoorbeeld omdat men het doel te zwak vindt of juist te ver vindt gaan.
- Mensen die een bepaald onderwerp of thema missen in de visie.
- Mensen die het niet eens zijn met de manier waarop een doel is uitgewerkt. Bijvoorbeeld inwoners die de ambitie voor woningbouw niet ter discussie stellen of zelfs ondersteunen, maar het niet eens zijn met een concrete uitbreidingsrichting.
- Mensen die vinden dat er minder mogelijkheden moeten zijn voor nieuwe ontwikkelingen, zoals bedrijvigheid, recreatie of wonen in zones rondom de kernen.
- Mensen die specifiek voor hun eigen (woon)locatie andere mogelijkheden zouden hebben voor nieuwe ontwikkelingen.

We concluderen dat er enerzijds een aantal duidelijke botsingen van belangen speelt en heldere bezwaren van inwoners en ondernemers. En dat is natuurlijk precies waar de inspraak voor is bedoeld. Daar kan het besluitvormingsproces en het debat met de raad ook

over gaan. Anderzijds gaat het om het uitleggen van de visie; de abstractie van de visie, de verhouding tot uitvoeringsprogramma's, de betekenis en consequenties van keuzes, de motivering achter keuzes etc.

De inhoud en opzet van deze reactienota DEEL 1

We delen de reactienota op in twee delen: een algemeen deel en een reactie per zienswijze. Deze notitie is het eerste deel van de reactienota. Hierin staat:

1. Een uitleg over de omgevingsvisie (Wat is het? Waar is het voor bedoeld? En waarvoor niet?)
2. Een toelichting op het doorlopen (participatie)proces
3. Een toelichting op de meest voorkomende zienswijzen.

Het tweede deel van de reactienota bevat een reactie op alle 130 zienswijzen. In dat deel zal waar mogelijk verwezen worden naar de algemene toelichting in deel 1. Deel 2 komt beschikbaar na de informatieavond aan inwoners op 24 februari.

Deel 1: algemene behandeling van de zienswijzen

1.1. De status en het doel van een omgevingsvisie en de verhouding tot andere documenten van de gemeente.

Hoofddlijn van de zienswijzen

Er zijn veel zienswijzen binnengekomen, die uitgaan van een andere rol voor de omgevingsvisie, dan dat het daadwerkelijk heeft. Zo wordt in veel zienswijzen aangegeven dat de insprekers meer informatie willen over de voorgenomen ontwikkelingen of willen weten hoe ambities uitgewerkt worden. Ook zijn er zorgen dat de gemeente na de vaststelling van een visie direct aan de slag kan met een aantal projecten. Een omgevingsvisie is echter niet bedoeld om concrete plannen. Daarvoor heeft de gemeente een bestemmingsplan. Ook zal er voor het realiseren van doelen heel vaak nog een wijziging van het bestemmingsplan nodig zijn en daarop kunnen inwoners ook altijd een zienswijze indienen of op een andere manier betrokken worden bij het maken van het plan.

Toelichting op de status en de rol van een omgevingsvisie

Een omgevingsvisie is een integrale strategische visie voor de lange termijn voor de fysieke leefomgeving. Met deze visie zeggen gemeenten welke doelen ze voor de lange termijn hebben. Hoeveel woningen willen we bouwen, wanneer willen we energieneutraal zijn en hoe willen we dat het landschap er over 15 jaar uit ziet? De gemeente werkt de omgevingsvisie uit in programma's of in het omgevingsplan. In het omgevingsprogramma staat hoe we bepaalde doelen willen realiseren. In het omgevingsplan worden ze vertaald naar voorwaarden en regels. In een omgevingsvisie staan dus geen concrete plannen of locaties opgenomen. Bestaande rechten in het bestemmingsplan worden door een omgevingsvisie dan ook niet gewijzigd.

Een omgevingsvisie houdt geen enkele verplichting in voor inwoners of ondernemers.

Inwoners en ondernemers hoeven dus niet in actie te komen om de doelen van de gemeente te bereiken, als ze dat niet willen. Een omgevingsvisie is wel bindend door de

gemeente zelf. Als de gemeente een project wil realiseren, moet ze rekening houden met de doelen die ze in de omgevingsvisie hebben opgenomen. De visie geeft dus wel (rechts)zekerheid aan inwoners. Als een gemeente wil afwijken van de doelen in de visie zal ze eerst toestemming moeten krijgen van de gemeenteraad.

Om projecten die goed passen bij de doelen die in de omgevingsvisie staan te realiseren moet de gemeente (of inwoners die een aanvraag indienen) eerst nog een apart plan maken, bijvoorbeeld voor woningbouwlocatie of een nieuw bedrijf in het buitengebied. Voor aanvragen die passen in de visie, maar nog niet in het bestemmingsplan zijn goedgekeurd, moet eerst een plan worden gemaakt en het bestemmingsplan worden gewijzigd. Inwoners en ondernemers hebben bij de uitwerking van concrete plannen dus altijd de mogelijkheid om op het plan zelf een zienswijze in te dienen. Vaak zal het zelfs een voorwaarde zijn dat aanvragers met hun directe omgeving in gesprek gaan.

Uiteraard begrijpen we de behoefte om te weten wat de doelen in de visie concreet betekenen. Hoe het er straks uit gaat zien. Maar het antwoord op die vraag komt pas als een aanvrager een concreet plan maakt en bij de gemeente indient.

Veelvoorkomende vraag in de zienswijze: kan alles wat past bij de doelen in de visie nu ook uitgevoerd worden?

Een deel van de zienswijzen is afkomstig van inwoners die bang zijn dat een plan of initiatief nu op basis van de omgevingsvisie direct kan worden uitgevoerd. Daar tegenover staan inwoners die juist een aanvraag willen indienen op basis van de visie. Hoe dat zit gaan we gaan we hieronder op in.

Toelichting: kan een plan nu direct worden uitgevoerd?

Als er een plan of initiatief voor een gebied wordt ingediend dan kan **niet direct** gebouwd worden. Er zal voor een concreet plan een procedure met inspraak- en bezwaarmogelijkheden moet worden doorlopen. Onder de huidige wetgeving is dat een bestemmingsplanprocedure en onder de Omgevingswet zal dat het maken van een Omgevingsplan zijn. Welke procedure moet worden gevolgd is afhankelijk van de datum van het indienen van het plan. Hiervoor geldt een landelijk vastgestelde overgangsregeling.

Toelichting: wordt een aanvraag (voor een nieuw initiatief) goedgekeurd als het past in de doelen van de omgevingsvisie?

Het is ook niet zo dat een plan op basis van een omgevingsvisie direct zal worden goedgekeurd. In het bestemmingsplan zit nog een set aan voorwaarden waaraan initiatieven getoetst moeten worden, zoals milieuaspecten, natuur, welstand en dergelijke. Een van de toetsen die de gemeente doet of het plan past binnen de doelen voor de lange termijn die de gemeente heeft. En die doelen staan in de omgevingsvisie. De omgevingsvisie is dus 1 van de documenten waaraan de gemeente bij een concreet plan toetst. De doelen van de omgevingsvisie liggen echter pas vast als de gemeenteraad de omgevingsvisie heeft vastgesteld.

1.2. Het doorlopen (participatie) proces

Er zijn meerdere vragen en zienswijzen binnengekomen over het doorlopen proces. Daarom volgt hieronder een toelichting.

Eind 2019 zijn we in Buren gestart met het opstellen van de omgevingsvisie. Wij hebben een uitgebreid participatietraject doorlopen om de wensen en ideeën van inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties mee te kunnen nemen in de visie. Inwoners zijn op verschillende manieren geïnformeerd over het traject, waaronder enkele keren via een flyer, die huis aan huis is bezorgd. Bovendien zijn er digitale nieuwsbrieven gestuurd, naar inwoners die zich hadden aangemeld en aan 1 van de sessies hebben deelgenomen. We hebben het opstellen opgedeeld in drie stappen en in elke stap heeft een participatieproces plaatsgevonden:

1. De vraagstukkenfase: ophalen van vraagstukken en opgaven waar de visie een antwoord op moet geven. We hebben tussen najaar 2019 en najaar 2020 bijeenkomsten georganiseerd in elk dorp (of enkele dorpen samen) en in twee aparte bijeenkomsten in het buitengebied om de vraagstukken te inventariseren. In totaal hebben ruim 700 inwoners deelgenomen aan de bijeenkomsten.
2. De ideeënfase: bedenken van oplossingsrichtingen en ideeën om de vraagstukken op te kunnen lossen. In het voorjaar van 2021 hebben we vijf themabijeenkomsten met stakeholders en ketenpartners georganiseerd en een online enquête (brochure huis aan huis verspreid), die door 650 inwoners is ingevuld.
3. De visiefase. Gedurende de periode mei tot en met september 2021 is de visie opgesteld. Hiervoor zijn in september 2 fysieke bijeenkomsten georganiseerd, heeft 3 dagen een bustour langs de grotere kernen plaatsgevonden en is een online enquête gehouden. In deze periode is de belangstelling afgenomen, er was minder respons dan in de eerdere fasen.

Vervolgens is de ontwerp omgevingsvisie door het college vastgesteld en vanaf 20 oktober t/m 1 december ter inzage gelegd.

Sloot de visie wel aan op de uitkomsten van het participatieproces?

Wij zijn ervan overtuigd dat dat zo is en dat blijkt wat ons betreft ook uit het type reacties.

Wat inwoners in de participatiemomenten belangrijk vonden was op hoofdlijn:

- Meer groen, veiligheid, ommetjes, ruimte voor wandelaars en fietsers
- Behoud van voorzieningen, ook op lange termijn
- Meer woningen voor starters en ouderen
- Vitaal platteland, behoud van kwaliteiten, maar ook flexibiliteit van functies. Wel recreatie maar zonder nieuwe overlast en te grote druk.
- Ruimte voor economische ontwikkeling

Al deze elementen komen terug in de speerpunten en op die hoofdlijn zijn nauwelijks reacties binnengekomen. Waar de meeste bezwaren tegen komen zijn de concretisering van deze hoofdlijn; de recreatie ontwikkelingsgebieden, ruimte voor landbouw en de uitbreidingsrichtingen voor woningbouw.

1.3. Een toelichting op de meest voorkomende zienswijzen

In onderstaande paragraaf gaan we in op de meest voorkomende zienswijzen. Het gaat om de zienswijzen van mensen, die:

- A. Het onnodig vinden om (nieuwe) woningen in de gemeente te bouwen.
- B. Het oneens zijn met een of meerdere van gekozen uitbreidingsrichtingen voor woningbouw. Dit speelt met name in Beusichem, Maurik, Buren en Lienden. Individuele reacties gaan soms over andere locaties.
- C. Tegen het recreatie- ontwikkelingsbied tussen Rijswijk en Eck en Wiel zijn (en rond het eiland van Maurik).
- D. De ontwikkelingsmogelijkheden van laanboomtelers te beperkt vinden.
- E. Tegen het aanwijzen van multifunctionele dorpszones zijn of specifiek tegen bepaalde ontwikkelingen in die zones.
- F. Tenslotte zijn er meerdere reacties van inwoners, ondernemers of organisaties die kennis over een bepaald onderwerp inbrengen dat graag terug willen zien in de visie. Zo zijn er bijdragen over rivierveiligheid, archeologie, natuur en landschap geleverd.

Hieronder geven we een toelichting op de zes meest voorkomende inhoudelijke zienswijzen:

(ad A.) Waarom we extra woningen willen bouwen in de gemeente Buren?

Hoofddlijn van de zienswijzen:

Meerdere zienswijzen gaan in op het gewenste aantal woningen door de gemeente. Enkele indieners zijn van mening dat de gemeente geen extra woningen nodig heeft. Anderen geven aan dat de gemeente alleen moet bouwen waar lokaal behoefte aan is en geen mensen van buiten moet aantrekken. Zij geven aan dat de voorgenomen hoeveelheid woningen meer is dan de eigen behoefte van inwoners binnen de gemeente. Ook zijn er zienswijzen die aangeven dat de woningen anders verdeeld moeten worden. Meerdere inwoners in Beusichem en Maurik geven aan dat er in hun dorp teveel woningbouwlocaties worden voorzien.

Toelichting op het aantal en de verdeling van de woningen over de kernen

Op 26 januari 2021 heeft de gemeenteraad het Woningprogramma 2020 – 2030 vastgesteld. De opgave die daaruit voortvloeit houdt in dat tot 2030 1400 woningen gebouwd moeten worden. Deels worden die gerealiseerd in lopende plannen, echter voor circa 800 woningen moet nog een locatie worden gezocht.

Door een lichte groei van de bevolking en het feit dat er gemiddeld steeds kleinere huishoudens zijn, zijn er meer woningen nodig om op termijn de 'eigen' inwoners te kunnen opvangen. Tegelijk kennen we vergrijzing en kunnen jongeren steeds moeilijker een woning betalen. Voor deze doelgroepen moeten we dus zeker bouwen. Daarnaast heeft de gemeente te maken met een druk op de woningmarkt vanuit de randstad en andere omliggende gebieden. Het woningprogramma is bedoeld om de eigen woningbehoefte en enige druk vanuit de regio op te kunnen vangen en dus daarmee verdringing van eigen inwoners te voorkomen.

Waar de gemeente 15 jaar geleden een echte centrumkern heeft aangewezen voor woningbouw, zet de gemeente in de visie voor de komende 15 jaar juist in op een

evenwichtige groei. De gemeente is in het woningprogramma opgedeeld in 4 deelgebieden, waarover de woningbouw wordt verdeeld. Binnen de deelgebieden worden de aantallen weer verdeeld over de kernen. Het aantal te bouwen woningen zal in verhouding staan tot de grootte van de kern. Voor deelgebied Beusichem is dus niet het voornemen om meer te bouwen dan in andere kernen. Voor deelgebied Maurik gaan we voorlopig wel uit van een iets kleiner aantal, omdat er de afgelopen jaren al relatief veel gebouwd is.

We stellen voor geen aanpassingen te doen in de omgevingsvisie ten aanzien van de gekozen ambitie voor woningbouw.

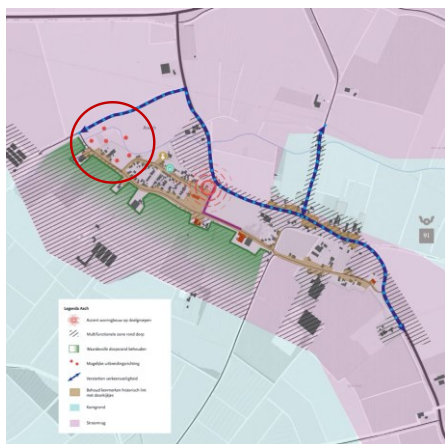
A. Toelichting op een aantal gekozen uitbreidingsrichtingen van de kernen

De gemeente Buren heeft in de omgevingsvisie ongeveer 30 potentiële uitbreidingsrichtingen aangewezen. Op een zevental van deze uitbreidingsrichtingen zijn meerdere zienswijzen ingediend. In deze paragraaf lichten we de keuze voor deze zeven locaties en eventuele wijzigingsvoorstellen toe.

Locaties:

- A. Asch westzijde
- B. Beusichem voetbalvelden
- C. Beusichem Hoogendijk noordzijde
- D. Beusichem zuidzijde
- E. Buren ten oosten van de Maximiliaan van Egmondstraat.
- F. Maurik westzijde (Tielsestraat, Esdoornstraat, Kapelstraat).
- G. Kerk-Avezaath noordoostzijde

Voor de uitbreidingsrichting Lienden, zuidoostzijde is geen zienswijze ingediend. Op deze locatie is echter wel eerder contact geweest met omwonenden en ook is er mondeling over gesproken. Daarom geven we ook voor deze locatie in deze nota een toelichting.

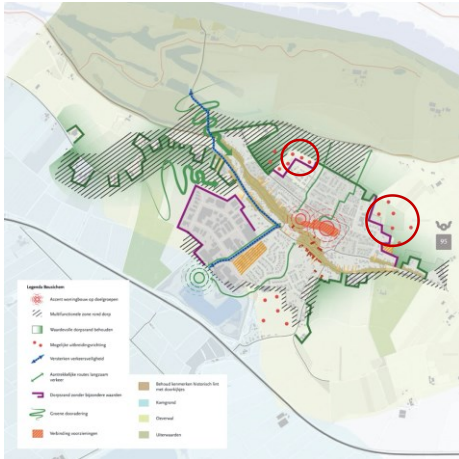


a. Asch westzijde

De mogelijke uitbreidingslocatie in Asch is gekozen, omdat het de meest geschikte locatie aan de kern is. Tijdens de dorpenronde in Asch is aangegeven dat er behoefte is aan enkele nieuwe woningen en er zijn al een lange tijd geen woningen in Asch gebouwd. In de dorpskaart van Asch uit de omgevingsvisie staat dat er ten westen van de kern nog een gebied is wat als een niet waardevolle dorpsrand bestempeld is, maar deze passen we aan naar een waardevolle dorpsrand. De reden hiervoor is dat rondom het openveld beeldbepalende gebouwen staan. In de dorpskaart zullen we de mogelijke uitbreiding wel verkleinen, zodat

het niet over de Wetering doorloopt. Ook gaat het woningprogramma uit van beperkte woningbouw in Asch. Daarnaast zullen we aangegeven dat er bij eventuele toekomstige ontwikkelingen rekening gehouden moet worden met de kwaliteiten van de Wetering.

b. Beusichem noordoost



De mogelijke uitbreidingsrichting locatie in het noordoosten van Beusichem bij de sportvelden is ons inziens geen dorprand met bijzondere kwaliteiten. Daarom is er in potentie woningbouw mogelijk mochten er op termijn 1 of meerdere velden vrijkomen. Als de sportvelden ooit willen en kunnen verplaatsen dan is woningbouw op die locatie denkbaar. Op dit moment hebben we als gemeente niet die locatie als primaire ontwikkellocatie voor ogen, dus zal de aanduiding van mogelijke uitbreidingsrichtingen van de dorpskaart verwijderd worden.

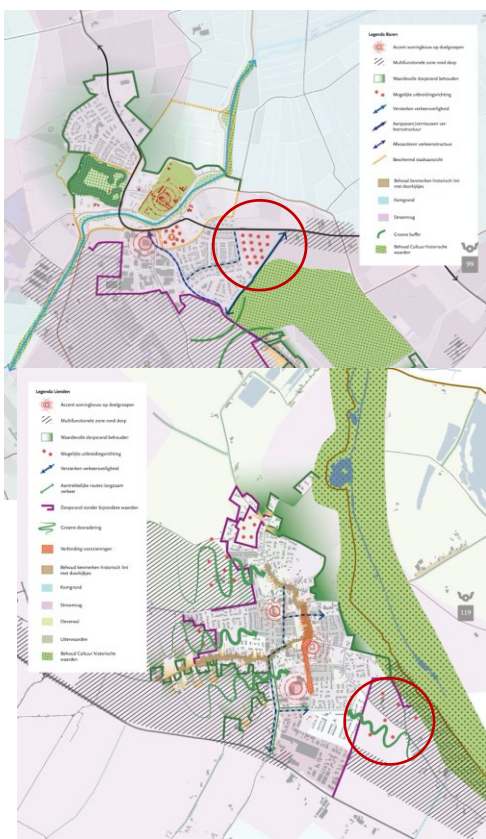
c. Beusichem Hoogendijk

Op de visiekaart voor Beusichem staat een potentiële uitbreidingsrichting ten noorden en westen van de locatie Hoogendijk. De noordzijde betreft de afronding van het huidige stedenbouwkundige plan. Ten oprechte is hier de suggestie gewekt dat het om een nieuwe rand gaat. We zullen deze uitbreidingsrichting verwijderen. Aan de westkant van Hoogendijk is er een kleine uitbreidingsrichting opgenomen. Op de visiekaart is deze iets te ruim opgenomen. Hij zal daarom worden verkleind.

d. Beusichem Zuid

Ons inziens heeft de mogelijke uitbreidingslocatie ten zuiden van Beusichem geen landschappelijke of cultuurhistorische waarden waardoor woningbouw daar niet mogelijk is. Daarnaast is het ook qua ontsluiting de meest logische locatie, omdat het dicht bij de provinciale weg ligt. Dit betekent dat er geen bestemmingsverkeer door de kern hoeft te rijden. Om deze twee redenen vinden wij Beusichem Zuid de beste locatie voor woningbouw.

e. Buren Oostzijde

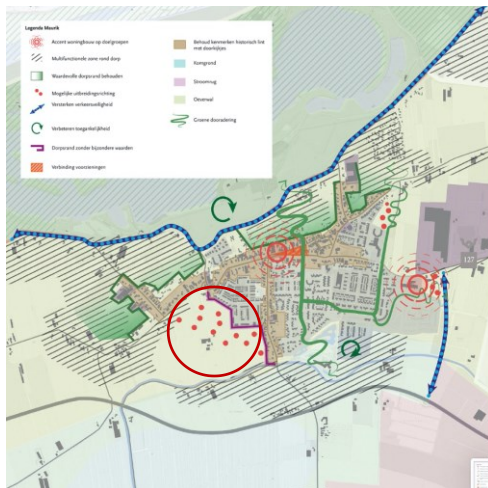


De mogelijke uitbreidingsrichting Buren Oost is de meest geschikte locatie voor woningbouw om twee redenen. De eerste reden is dat het aansluit op de laatst bijgebouwde woonwijken van Buren en de aangewezen locatie geen bijzondere te beschermen landschappelijke kwaliteiten heeft. De tweede reden is dat rond andere delen van Buren geen mogelijkheden zijn, door het beschermd stadsaanzicht en de ligging van het kasteelterrein.

f. Lienden Zuid-Oost

Lienden Zuid-Oost zien wij als gemeente als een van de meest logische uitbreidingsrichtingen. De mogelijke uitbreidingsrichting sluit aan op de laatst gebouwde woonwijk van Lienden. De locatie zien we niet als dorpsrand met bijzondere waardevolle kenmerken en de locatie is relatief goed bereikbaar. Ten opzichte van andere locaties in Lienden komt hij er daarom positief uit. Daarnaast is het landschappelijk een minder waardevol gebied dan een aantal andere dorpsranden van Lienden. Ten westen van Lienden lopen er historische linten naar het buitengebied die wij landschappelijk waardevol vinden en die structuur willen we behouden.

g. Maurik West



Op de visiekaart voor Maurik hebben we de mogelijke uitbreidingsrichting ten westen van Maurik tot een de Mariënburch ingetekend. Het spreekt voor zich dat eventuele woningbouw in deze richting rekening moet houden met de waardevolle historische kwaliteiten van deze plek. Meerdere insprekers geven aan dat een nieuwbouwlocatie door die kwaliteiten nooit tot de Mariënburch zelf gebouwd zou mogen worden. Wij zijn het daarmee eens. Daarom passen we de aanduiding voor de uitbreidingsrichting aan deze kant van Maurik aan en beperken hem tot een kleine zone tussen de Esdoornstraat en de Wetering. In de aangepaste

versie zal de mogelijke uitbreidingsrichting alleen aangegeven zijn ten zuiden van de geherstructureerde wijk De Slaag tot aan de Maurikse wetering. Hierbij zullen we wel aangeven dat er rekening gehouden moet worden met een landschappelijke inpassing van de Maurikse Wetering als er ontwikkelingen plaats zullen vinden. De rest van de aanduiding ten westen van Maurik rond het monument Mariënburch zal verwijderd worden.

h. Kerk-Avezaath

De locatie ten noorden van Kerk-Avezaath en ten oosten van de Dorpsstraat vinden we niet geschikt voor woningbouw. Het betreft een open gebied met zichtlijnen vanuit de cultuurhistorisch waardevolle gebouwen Oud en Nieuw Teisterband.

i. Zoelmond



Zoelmond heeft een waardevolle en grotendeels herkenbare dubbele lintstructuur. Op 1 locatie is in het verleden gekozen om een projectmatige uitbreiding te realiseren. We vinden voor de uitbreiding van Zoelmond de locaties rondom deze projectmatige uitbreiding de meest logische uitbreidingsrichtingen. Aan de zuidzijde zijn geen bezwaren ingediend. De noordzijde wel. We zijn van mening dat met de ontwikkeling van woningbouw op deze locatie een goed woonmilieu met respect voor de kwaliteiten van het oude lint kunnen worden gerealiseerd, mits de woningbouw

los blijft liggen van het historische lint en er een duidelijke groene overgang wordt ontworpen tussen de bestaande wijk en het buitengebied.

B. Recreatie ontwikkelingsgebied tussen Rijswijk en Eck en Wiel

Hoofdlijn van de zienswijzen

Er zijn meerdere zienswijzen ingebracht over het recreatie ontwikkelingsgebied rondom het eiland van Maurik. Een deel van de indieners dat er een aaneenschakeling van recreatieterreinen zal ontstaan. Anderen gaan vooral in op de drukte in het gebied en de kwetsbaarheid van de natuur. Met name eventuele recreatie ontwikkelingen op locaties van de voormalige steenfabrieken (De Anker, Roodvoet) roept weerstand op. Er is door de indieners meerdere argumenten ingebracht om de recreatie niet toe te laten nemen:

- De druk op en verstoring van de natuur en de biodiversiteit in de uiterwaarden.
- Het gebied ligt dichtbij een Natura 2000 gebied.
- Ruimte voor waterberging (t.b.v. het opvangen van hoogwaterproblematiek)
- Belangen van agrariërs in de uiterwaarden
- De verkeersdruk op een aantal wegen, zoals de dijk.
- De afname van de beleving als er een aaneenschakeling van recreatiebedrijven ontstaat.
- De overlast voor omwonenden van de recreatiegebieden

Toelichting op het recreatie-ontwikkelingsgebied rond het eiland van Maurik

Met de in de omgevingsvisie aangegeven ambitie voor het recreatie-ontwikkelingsgebied tussen Rijswijk en Eck en Wiel is het niet de bedoeling dat er op grote schaal meer recreatieve voorzieningen bijkomen. Op pagina 85 van de ontwerp omgevingsvisie geeft de gemeente aan dat recreatie in de zone rond het eiland van Maurik beperkt wordt tot de herontwikkeling van bestaande bebouwde locaties. Hiermee ontstaan voor bestaande ondernemers kansen om hun voorzieningen te verbeteren. Daarnaast zijn er mogelijkheden op bestaande erven. Dat betekent dat er op basis van de omgevingsvisie geen aaneenschakeling van recreatiebedrijven kan worden toegelaten.

Ook de voormalige steenfabriekterreinen in deze zone staan in de ontwerp omgevingsvisie aangewezen als mogelijke locaties voor recreatieve voorzieningen. Als voor deze locaties een verzoek komt om te ontwikkelen zal er een nadere planologische afweging moeten plaatsvinden. Deze locaties liggen in een natuurgebied en dichtbij Natura 2000 gebieden. Er is dus een uitgebreide toets nodig in dit gebied. Ook zal een flora en fauna onderzoek moeten uitwijzen of er geen natuurwaarden worden geschaad. Daarnaast zal bij elke nieuwe ontwikkeling onderzocht moeten worden of de beschikbare afvoer- en bergingscapaciteit van het rivierbed behouden blijft en dat ontwikkelingen die de mogelijkheid tot rivierverruiming door verbreding en verlaging nu en in de toekomst feitelijk onmogelijk maken niet mogelijk zijn. Naast deze toetsing gelden er ook voorwaarden vanuit de gemeente. Elders in de omgevingsvisie geeft de gemeente ook een visie op de uiterwaarden. De ambitie is om een aaneengesloten natuurgebied te maken die als ecologisch verbinding kan dienen. Deze ambities staan op verschillende plekken in de omgevingsvisie en we begrijpen dat dat verwarrend is. Door al deze voorwaarden zal het niet mogelijk zijn om intensieve recreatie-activiteiten op deze locaties toe te laten.

Bij ontwikkelingen waar een wijziging van het bestemmingsplan nodig is hebben inwoners in die fase de mogelijkheid geïnformeerd te worden over de plannen en een zienswijze in te dienen. Ook zullen in veel gevallen omwonenden via een omgevingsdialoog betrokken worden bij de plannen. Daarnaast zullen ook ketenpartners van de gemeente zoals de provincie Gelderland en Rijkswaterstaat betrokken worden.

Voorstel voor aanpassing van de omgevingsvisie:

- Beter omschrijven dat nieuwe recreatie ontwikkelingen gaan over de ontwikkeling van bestaande recreatieterreinen.
- Aanpassen zonering van het recreatie ontwikkelingsgebied zodat duidelijk wordt dat het alleen om het eiland van Maurik en de voormalige steenfabrieklocaties gaat.
- Een integrale beschrijving van de doelen in de uiterwaarden, zodat duidelijk wordt dat op voormalige steenfabrieklocaties de kwaliteit van natuur voorop staat. Bij de mogelijkheden voor de herontwikkeling van steenfabriek locaties zullen we opnemen dat het gaat om kleinschalige extensieve functies, die zich goed verhouden tot de kwaliteit van de omliggende natuur of daaraan substantieel bijdragen.

C. De multifunctionele zones in het buitengebied en de multifunctionele dorpszone in het bijzonder

Hoofddlijn van de zienswijzen

Er zijn meerdere zienswijzen ingebracht over de multifunctionele dorpszones. In de meeste gevallen gaven indieners aan dat er zorgen zijn dat de zones te veel bebouwd zullen worden. Daarom verzoeken veel indieners om de zones te verkleinen. Andere indieners geven aan een agrarisch bedrijf te hebben in deze zone en zij vrezen voor beperkingen in de bedrijfsvoering. Een derde type zienswijze betreft mensen die graag zien dat de zone wordt verlegd of vergroot, zodat hun gronden juist binnen de zone vallen.

Toelichting op de multifunctionele dorpszone

In de omgevingsvisie geeft de gemeente als ambitie aan om meer functies mogelijk te maken in het landelijk gebied. Dit komt tegemoet aan maatschappelijke vraagstukken ten aanzien van wonen en recreatie. De gemeente constateert dat rond veel kernen al een grotere dichtheid van bebouwing voorkomt. Vaak is sprake van lintbebouwingen. In die zones rond de kernen wil de gemeente het hergebruik van (voormalige) agrarische bouwblokken voor andere functies mogelijk maken en daarbij ook ruimte geven aan extra woningen, bepaalde soorten van bedrijvigheid en recreatie.

Omdat het in deze multifunctionele dorpszones gaat om het hergebruik van bestaande erven, is het niet mogelijk om in weilanden of op akkers te bouwen. Die zorg hebben veel mensen geuit in hun zienswijze, maar dat is dus niet mogelijk op basis van de omgevingsvisie. **De multifunctionele dorpszone is in principe alleen van toepassing op bestaande erven in het buitengebied rond de kernen.** Er mag alleen al bestaande bebouwing en verharding vervangen worden voor functies die passen in een multifunctionele dorpszone. In de tekst van de omgevingsvisie zijn voor de multifunctionele dorpszones alle functies benoemd die ook elders op de oeverwallen mogelijk zijn. We begrijpen dat dat verwarrend is in de tekst en zullen dat aanpassen.

Bovendien gelden er aanvullende voorwaarden als iemand een vrijkomend agrarisch erf wil hergebruiken. Als er nieuwe ontwikkelingen plaatsvinden zal er wel een landschappelijke kwaliteitsimpuls geleverd moeten worden. Een deel van de gemaakte waardesprong op de locatie zal moeten geïnvesteerd in de kwaliteit van de omgeving. In de omgevingsvisie is een rijtje functies opgenomen die passend kunnen zijn in een multifunctionele dorpszone. Een deel van deze functies kan echter overal op de oeverwallen en stroomruggen plaatsvinden en is dus niet uniek voor de multifunctionele dorpszone.

Voorstel voor aanpassing:

- Een splitsing maken in de tekst van de visie welke functies op meerdere plekken in het buitengebied passen en welke extra mogelijkheden specifiek gelden voor de multifunctionele dorpszones.

Wordt de landbouw niet beperkt in een multifunctionele dorpszone?

Nieuwe activiteiten beperken zich in de omgevingsvisie tot bestaande erven. Bij het toelaten van een nieuwe functies moet de gemeente volgens het bestemmingsplan altijd toetsen of functies bij elkaar passen. Die afweging moet ook na vaststelling van de omgevingsvisie plaatsvinden als er een nieuw initiatief in een gebied is. Als een functie niet past bij de bestaande functies in de directe omgeving, kan er geen vergunning voor worden afgegeven.

Voorstel voor aanpassing:

- Expliciet in de omgevingsvisie opnemen dat de bestaande functies niet belemmerd mogen worden.

Kan een multifunctionele dorpszone niet groter worden?

De multifunctionele dorpszone is een gebied rond de kernen die al in een bepaalde mate verdicht is met erven en bebouwing. De grens van zo'n zone is niet altijd even scherp. Door de zone op te nemen op de visiekaartjes per dorp lijkt het alsof de zone heel strak is begrensd. In werkelijkheid is de zone meer indicatief bedoeld. We zullen het college daarom voorstellen om de zonering van de multifunctionele dorpszone van de visiekaartjes per dorp te schrappen en alleen op de gemeentebrede visiekaart te laten staan. Daarmee doen we meer recht aan de indicatieve ligging van de zone.

Voorstel voor aanpassing:

- De zonering van de multifunctionele dorpszones schrappen van de visiekaartjes per dorp en deze alleen opnemen op de gemeentebrede visiekaart.

D. Ontwikkelingsmogelijkheden van de laanboomteelt

Hoofdlijn van de zienswijzen

Er is een aantal zienswijzen ingediend op de ruimte die aan laanboomtelers wordt gebieden voor po- en containerteelt. Indieners geven aan dat een oppervlakte van 1,5 hectare voor bebouwing en verharding t.b.v. containerteelt onvoldoende is. Het aanwijzen van landbouwdoorgroeigebieden voor bedrijven die zich willen specialiseren in pot- en containerteelt geeft ook veel zienswijzen. Indieners vinden het een oneerlijke concurrentie opleveren. Tenslotte geeft een deel van de indieners aan dat pot- en containerteelt in een

aantal gevallen juist grondgebonden is. Bij gebruik van worteldoek blijft volgens hen sprake van contact tussen de grond en de pot door de uitwisseling van schimmels.

Toelichting op de visie op teeltondersteunende voorzieningen bij de laanboomteelt

Op pagina 74 van de ontwerp omgevingsvisie is beschreven dat teeltondersteunende voorzieningen steeds meer onderdeel zijn van de normale bedrijfsvoering. In het huidige beleid van de gemeente is er echter geen ruimte voor vormen van pot- en containerteelt. In de visie kiezen we ervoor om de mogelijkheden voor pot- en containerteelt wel te gaan bieden. Hierbij hebben we een afweging gemaakt met andere belangen van functies, belangen van inwoners en de kwaliteiten van natuur en landschap in het gebied. Uitkomst is om direct bij het bouwblok enige mogelijkheden te bieden voor pot- en containerteelt als aanvulling op grondgebonden teelten, die de ondernemers hebben. Mochten bedrijven zich willen specialiseren in niet grondgebonden teelten dan past dat in onze ogen niet overal in het relatief kleinschalige landschap op de oeverwallen en gezien de uitkomsten van uitgebreide inwonersparticipatie verwachten we hiervoor ook geen draagvlak onder de inwoners en maatschappelijke organisaties. Daarom hebben we voor bedrijven die zich op termijn willen specialiseren in pot- en containerteelten aparte gebieden aangewezen waar dit soort bedrijven zich kunnen ontwikkelen.

Wij willen met deze keuzes bedrijven niet een oneerlijke concurrentiepositie geven, maar een lange termijnperspectief op het gebied van niet-grondgebonden teelt binnen de gemeente Buren. Dat is een breuk met ons huidige beleid waarin er geen ruimte is voor pot- en containerteelt. Als de hoofdteelt van een bedrijf grondgebonden blijft en de niet grondgebondenteelt is kleinschalig dan blijft er gewoon ruimte voor de laanboomteelt op de oeverwallen.

Voorstel voor wijziging:

De maatvoering van 1,5 hectare te verwijderen uit de omgevingsvisie en de precieze omvang van een bouwblok uit te werken in een beleidsregel. In plaats daarvan nemen we op dat niet grondgebonden teelten, zoals pot- en containerteelt, kleinschalig en als nevenactiviteit kunnen worden toegepast op of aansluitend aan het agrarisch bouwblok.

Geeft het aanwijzen van landbouwdoorgroeigebieden oneerlijke concurrentie

De gemeente heeft deze zones indicatief op de kaart opgenomen. Ze zijn gekozen op basis van het landschap, die hier relatief minder bijzondere kwaliteiten kent, en de goede bereikbaarheid. Een doorgroei van bedrijven met deze teelten gaat dan niet ten koste van extra verkeersdruk op de oeverwallen. Juist door een perspectief te bieden voor de lange termijn verwachten we dat ondernemers die dat willen een extra ontwikkelmogelijkheid te geven.

Kan pottenteelt grondgebonden zijn?

De gemeente streeft naar een duurzame landbouw en naar het vergroten van de biodiversiteit. Goed bodembeheer is hier onderdeel van. Door bodems af te dekken verliezen we een deel van de ecologische waarde. De gemeente gaat er niet in mee om een teelt die de grond afdekt, grondgebonden te noemen.

Reactienota zienswijzen omgevingsvisie deel 2: samenvatting en reactie per zienswijze

Inhoud

Reactienota zienswijzen omgevingsvisie deel 2: samenvatting en reactie per zienswijze	1
1. [REDACTED]	4
2. [REDACTED]	5
3. [REDACTED] (over toerisme rond Maurik, bang voor uitbreiding)	6
4. [REDACTED] (over waterveiligheid, klimaat, uitgebreid onderbouwd document)	9
5. [REDACTED] (over landgoederenbeleid)	11
6. [REDACTED] (verkeersveiligheid Beusichem)	12
7. [REDACTED], Brief over het Wiel, natuurgebiedje noordzijde Beusichem.	13
8. [REDACTED]	15
9. [REDACTED] *	18
10. [REDACTED]	22
11. [REDACTED]	27
12. [REDACTED]	28
13. [REDACTED]	30
14. [REDACTED]	32
15. [REDACTED]	34
16. [REDACTED]	35
17. [REDACTED]	36
18. [REDACTED]	38
19. [REDACTED]	39
20. [REDACTED]	43
21. [REDACTED]	44
22. [REDACTED]	46
23. [REDACTED]	50
24. [REDACTED]	50
25. [REDACTED]	52
26. [REDACTED]	52
27. [REDACTED]	53
28. [REDACTED]	55
29. [REDACTED]	56

30.		57
31.	)	58
32.		58
33.		58
34.		60
35.		60
36.		61
37.		61
38.		62
39.	)	63
40.		64
41.		64
42.	)	65
43.		65
47.		67
48.		70
49.	)	70
50.		70
51.		70
52.		71
53.		74
54.		75
55.		76
56.		77
57.		78
58.		79
59.		81
60.		84
61.		85
62.	)	87
63.		87
64.		87
65.	)	89
66.	) *	89
67.		89
68.		91

69.		91
70.	)	94
71.	)	94
72.		97
73.		97
74.		
75.		99
76.		100
77.	)	100
78.		102
79.	*	103
80.		112
81.		113
82.		114
83.		114
84.		
	)	115
85.		116
86.		119
87.	")	119
88.	.)	120
89.		120
90.	) *	120
91.		123
92.		125
93.		127
94.		128
95.		129
96.		130
97.		
98.		133
99.		134
100.		135
101.		135
102.		136

103.		137
104.		137
105.		138
106.		138
107.		140
108.		141
109.		141
110.		142
111.		143
112.		144
113.		144
114.		145
115.		148
116.		149
117.		150
118.		151
119.		151
120.		152
121.		153
122.		154
123.		156
124.		157
125.		159
126.		159
127.		161
128.		162
129.		172
130.		184
131.		184
131		

De indiener van de zienswijze geeft aan dat veiligheid nog onvoldoende expliciet geformuleerd is bij bepaalde thema's. De indiener adviseert om bij de volgende veiligheidsonderwerpen de indiener te betrekken.

- Het inrichten van de ruimte nabij risicobronnen voor externe veiligheid. Voor de gemeente Buren zijn dat onder andere diverse hogedruk aardgastransportleidingen, LPG-tankstations, transportroutes voor het vervoer van gevaarlijke stoffen (A15, Betuweroute en Amsterdam-Rijnkanaal);
- Veilige recreatie en inrichting van campings, kampeerterreinen en recreatieparken. Bij een veilige inrichting zal er expliciet gekeken worden naar de bereikbaarheid, bluswatervoorziening, parkontsluiting en inzetmogelijkheden voor hulpverleningsdiensten;
- Het veilig verblijf en de huisvesting van buitenlandse arbeidskrachten / seizoenarbeiders;
- De veilige inrichting en de ontwikkeling van de bedrijfsterreinen en de afzonderlijke bedrijven in de gemeente Buren;
- Onderwerpen aangaande de energietransitie zoals de bouw van zonneparken, windturbineparken. Daarnaast valt te denken aan de visie op mogelijke innovatieve ontwikkeling van mono-, bio- en mestvergistingsinstallaties, de installaties voor het produceren en verwerken van waterstofgas, de plaatsing van buurtbatterijen etc.

Reactie:

Een omgevingsvisie is een integrale strategische visie voor de lange termijn voor de fysieke leefomgeving. Met deze visie zeggen gemeenten welke doelen ze voor de lange termijn hebben. Hoeveel woningen willen we bouwen, wanneer willen we energieneutraal zijn en hoe willen we dat het landschap er over 15 jaar uitziet? De gemeente werkt de omgevingsvisie uit in programma's of in het omgevingsplan. In het omgevingsprogramma staat hoe we bepaalde doelen willen realiseren. In het omgevingsplan worden ze vertaald naar voorwaarden en regels.

Opmerkingen van de indiener zullen worden vertaald naar voorwaarden en regels voor concrete initiatieven. We maken graag afspraken met de Veiligheidsregio wanneer ze betrokken worden bij de genoemde veiligheidsonderwerpen.

De sociale veiligheid en verkeersveiligheid zijn onderwerpen waar we doelen op willen stellen. Deze zijn in de omgevingsvisie wel opgenomen.

2. [REDACTED]

De indiener van de zienswijze geeft als aandachtspunt mee dat biomassa-installaties vanuit gezondheidsoogpunt afgeraden worden. Dus dat alle type groene reststromen op een andere manier dan verbranding verwerkt moeten worden.

Reactie:

Het verbranden van biomassa van buitenaf willen we zo veel mogelijk voorkomen in de gemeente. Mocht het zo zijn, dat er binnen de gemeente voldoende groene reststromen zijn, dan willen we een biovergistingscentrale op voorhand niet uitsluiten. Wel is voldoende afstand van woningen dan belangrijk.

De indiener van de zienswijze geeft als aandachtspunt mee dat ook de afstand van windmolens ten opzichte van geluidsgevoelige objecten volgens het WHO advies meegenomen kan worden in de omgevingsvisie.

Reactie:

De gemeenteraad heeft in 2021 besloten om geen nieuwe (grote) windmolens in de gemeente Buren te plaatsen en deze problematiek is daarom voor Buren op dit moment niet direct aan de orde. Verder zijn landelijk naar aanleiding van het zgn Delfzijl arrest nieuwe richtlijnen voor gezondheidsaspecten bij plaatsing van windmolens in ontwikkeling. Mocht het zich in de toekomst toch voordoen zal Buren deze dus als basis (moeten) nemen.

De indiener van de zienswijze geeft als aandachtspunt mee dat het verduurzamen van woningen door deze goed te isoleren negatief effect kan hebben op het binnenmilieu van een woning en hiermee de gezondheid. Hier over zouden afspraken gemaakt kunnen worden.

Reactie:

Deze reactie is te concreet voor een omgevingsvisie. We nemen het mee bij het uitwerken van het omgevingsplan mbt verbouwingen en woning aanpassingen en dan daarbij het belang en de functie van ventilatie als toetsingsaspect. Ook zullen wij daar in de informatie rond isoeleren en besparen vanuit duurzaamheid aandacht voor vragen.

De indiener van de zienswijze geeft als aandachtspunt mee dat de materiaalkeuze en locatie van nieuw te bouwen gebouwen ook invloed hebben op de beperking van hittestress.

Reactie:

We zijn ons ervan bewust dat de materiaalkeuze invloed heeft op het beperken van hittestress, alleen zijn dit specifieke maatregelen die niet per se in de omgevingsvisie opgenomen hoeft te worden. In de omgevingsvisie nemen we nog extra op dat we samen werken binnen de Lokale Adaptatie Strategie, waar hittestress ook een onderwerp is.

De indiener van de zienswijze geeft als aandachtspunt mee dat de zin *‘De meeste geluidsoverlast is te vergelijken met de hogere concentraties stikstofdioxide, namelijk rond grote infrastructuren.’* op dit moment verwarrend is en het vervangen kan worden met *‘De meeste geluidsoverlast wordt ervaren rond grote infrastructuren, waar ook de concentraties stikstofdioxide hoger zijn.’*

Reactie:

Uw zinsvoorstel nemen wij over in de omgevingsvisie.

Vooraf

U heeft een uitgebreide zienswijze geschreven waarin u naast uw bezwaar ook allerlei aanvullende vragen stelt over de achtergronden van keuzes die u in de omgevingsvisie heeft gelezen. De vragen die u stelt komen voort uit het beeld dat u heeft, dat de gemeente een 'ongebreidelde groei van verblijfsrecreatie' wilt toelaten en dat dit zal leiden tot een 'aaneenschakeling van vakantieparken in 1 van de meest kwetsbare en zeldzame stukjes natuur die ons gebied rijk is.

Het is echter nooit de intentie geweest van de gemeente om deze mogelijkheden voor recreatie ontwikkeling te scheppen. Daarom zullen we in deze reactie een algemene toelichting geven op de mogelijkheden voor recreatie die we willen bieden en de aanpassingen in de visie die wel willen doen. Omdat het beeld dat u schetst, nooit onze intentie is geweest, zullen we een deel van de achterliggende vragen, niet beantwoorden. We gaan ervan uit dat ze niet meer van toepassing zijn.

U stelt ook veel vragen over de uitwerking van mogelijke plannen en vraagt daarbij onderzoeken op, die ten grondslag gelegen kunnen hebben aan de gemaakte keuzes. Veel van deze vragen zijn echter geen onderdeel van de omgevingsvisie en bovendien hebben we de keuzes die u vreest niet gemaakt. Veel van deze vragen zullen in programma's worden uitgewerkt of komen bij een concreet project aan bod. Wij zullen dat hieronder nader toelichten.

Daarnaast hebben we op 24 februari jl. een algemene toelichting op de omgevingsvisie gegeven. Van de vragen die tijdens die bijeenkomst zijn gesteld hebben we een Q&A gemaakt, die u op de site van de gemeente kunt terugvinden, via www.buren.nl/dorpenronde. Op enkele vragen en opmerkingen zullen we hieronder wel ingaan. Eerst volgt een algemene toelichting op de omgevingsvisie. We hopen dat u met die toelichting kunt plaatsen dat we op de meeste concrete vragen die u stelt in deze reactie niet ingaan.

Toelichting op de status en de rol van een omgevingsvisie

Een omgevingsvisie is een integrale strategische visie voor de lange termijn voor de fysieke leefomgeving. Met deze visie zeggen gemeenten welke doelen ze voor de lange termijn hebben. Hoeveel woningen willen we bouwen, wanneer willen we energieneutraal zijn en hoe willen we dat het landschap er over 15 jaar uitziet? De gemeente werkt de omgevingsvisie uit in programma's of in het omgevingsplan. In het omgevingsprogramma staat hoe we bepaalde doelen willen realiseren. In het omgevingsplan worden ze vertaald naar voorwaarden en regels. In een omgevingsvisie staan dus geen concrete plannen of locaties opgenomen. Bestaande rechten in het bestemmingsplan worden door een omgevingsvisie dan ook niet gewijzigd.

Een omgevingsvisie houdt geen enkele verplichting in voor inwoners of ondernemers.

Inwoners en ondernemers hoeven dus niet in actie te komen om de doelen van de gemeente te bereiken, als ze dat niet willen. Een omgevingsvisie is wel bindend door de gemeente zelf. Als de gemeente een project wil realiseren, moet ze rekening houden met de doelen die ze in de omgevingsvisie hebben opgenomen. De visie geeft dus wel (rechts)zekerheid aan inwoners. Als een gemeente wil afwijken van de doelen in de visie zal ze eerst toestemming moeten krijgen van de gemeenteraad.

Om projecten die goed passen bij de doelen die in de omgevingsvisie staan te realiseren moet de gemeente (of inwoners die een aanvraag indienen) eerst nog een apart plan maken,

bijvoorbeeld voor woningbouwlocatie of een nieuw bedrijf in het buitengebied. Voor aanvragen die passen in de visie, maar nog niet in het bestemmingsplan zijn goedgekeurd, moet eerst een plan worden gemaakt en het bestemmingsplan worden gewijzigd. Inwoners en ondernemers hebben bij de uitwerking van concrete plannen dus altijd de mogelijkheid om op het plan zelf een zienswijze in te dienen. Vaak zal het zelfs een voorwaarde zijn dat aanvragers met hun directe omgeving in gesprek gaan.

Uiteraard begrijpen we de behoefte om te weten wat de doelen in de visie concreet betekenen. Hoe het er straks uit gaat zien. Maar het antwoord op die vraag komt pas als een aanvrager een concreet plan maakt en bij de gemeente indient.

Beantwoording van uw zienswijzen

De indiener van de zienswijze geeft aan dat de uiterwaarden tussen Eck en Wiel en Rijswijk waar het gebied van recreatie-ontwikkelingsgebied op de kaart staat niet verder ontwikkeld moet worden voor recreatie, maar natuur moet blijven.

Reactie:

Met de in de omgevingsvisie aangegeven ambitie voor het recreatie-ontwikkelingsgebied tussen Rijswijk en Eck en Wiel is het niet de bedoeling dat er op grote schaal meer recreatieve voorzieningen bijkomen. Op pagina 85 van de ontwerp omgevingsvisie geeft de gemeente aan dat recreatie in de zone rond het eiland van Maurik beperkt wordt tot de herontwikkeling van bestaande bebouwde locaties. Hiermee ontstaan voor bestaande ondernemers kansen om hun voorzieningen te verbeteren. Daarnaast zijn er mogelijkheden op bestaande erven. Dat betekent dat er op basis van de omgevingsvisie geen aaneenschakeling van recreatiebedrijven kan worden toegelaten.

Ook de voormalige steenfabriek terreinen in deze zone staan in de ontwerp omgevingsvisie aangewezen als mogelijke locaties voor recreatieve voorzieningen. Als voor deze locaties een verzoek komt om te ontwikkelen zal er een nadere planologische afweging moeten plaatsvinden. Deze locaties liggen in een natuurgebied en dichtbij Natura 2000 gebieden. Er is dus een uitgebreide toets nodig in dit gebied. Ook zal een flora en fauna onderzoek moeten uitwijzen of er geen natuurwaarden worden geschaad. Daarnaast zal bij elke nieuwe ontwikkeling onderzocht moeten worden of de beschikbare afvoer- en bergingscapaciteit van het rivierbed behouden blijft en dat ontwikkelingen die de mogelijkheid tot rivierverruiming door verbreding en verlaging nu en in de toekomst feitelijk onmogelijk maken niet mogelijk zijn. Naast deze toetsing gelden er ook voorwaarden vanuit de gemeente. Elders in de omgevingsvisie geeft de gemeente ook een visie op de uiterwaarden. De ambitie is om een aaneengesloten natuurgebied te maken die als ecologisch verbinding kan dienen. Deze ambities staan op verschillende plekken in de omgevingsvisie en we begrijpen dat dat verwarrend is. Door al deze voorwaarden zal het niet mogelijk zijn om intensieve recreatie-activiteiten op deze locaties toe te laten.

Wijziging ontwerp omgevingsvisie:

- Aanpassen zonering van het recreatie ontwikkelingsgebied zodat duidelijk wordt dat het alleen om het eiland van Maurik en de voormalige steenfabriek locaties gaat.

- Een integrale beschrijving van de doelen in de uiterwaarden, zodat duidelijk wordt dat op voormalige steenfabriek locaties de kwaliteit van natuur voorop staat. Bij de mogelijkheden voor de herontwikkeling van steenfabriek locaties zullen we opnemen dat het gaat om kleinschalige extensieve functies, die zich goed verhouden tot de kwaliteit van de omliggende natuur of daaraan substantieel bijdragen.

De indiener van de zienswijze geeft aan dat de kwaliteit van de natuur in de uiterwaarden voorop moet staan.

Reactie:

De gemeente heeft in de omgevingsvisie het doel opgenomen om tot robuuste ecologische verbindingen langs de rivier te komen. Herontwikkeling van de voormalige steenfabriek locaties zal met respect voor de natuur moeten gebeuren en kan daarom niet grootschalig zijn. Een precieze uitwerking van de voormalige steenfabrieken zal niet in de omgevingsvisie gebeuren. Als een ontwikkelaar die een voormalig steenfabriek terrein wil ontwikkelen zal nader uitgewerkt worden op welke manier het terrein bebouwd wordt en voor welke functies.

4. )

De indiener van de zienswijze geeft aan dat er alvorens de uiterwaard te bestemmen voor recreatieve ontwikkeling er meer duidelijkheid moet komen over de beperkingen en risico's voor de gemeente Buren dit gezien de wettelijke kaders aangaande natuur, water, klimaatverandering en milieuverontreiniging en de risico's aangaande aansprakelijkheid van de gemeente Buren voor schade.

Reactie:

Met de in de omgevingsvisie aangegeven ambitie voor het recreatie-ontwikkelingsgebied tussen Rijswijk en Eck en Wiel is het niet de bedoeling dat er op grote schaal meer recreatieve voorzieningen bijkomen. Op pagina 85 van de ontwerp omgevingsvisie geeft de gemeente aan dat recreatie in de zone rond het eiland van Maurik beperkt wordt tot de herontwikkeling van bestaande bebouwde locaties. Hiermee ontstaan voor bestaande ondernemers kansen om hun voorzieningen te verbeteren. Daarnaast zijn er mogelijkheden op bestaande erven. Dat betekent dat er op basis van de omgevingsvisie geen aaneenschakeling van recreatiebedrijven kan worden toegelaten.

Ook de voormalige steenfabriek terreinen in deze zone staan in de ontwerp omgevingsvisie aangewezen als mogelijke locaties voor recreatieve voorzieningen. Als voor deze locaties een verzoek komt om te ontwikkelen zal er een nadere planologische afweging moeten plaatsvinden. Deze locaties liggen in een natuurgebied en dichtbij Natura 2000 gebieden. Er is dus een uitgebreide toets nodig in dit gebied. Ook zal een flora en fauna onderzoek moeten uitwijzen of er geen natuurwaarden worden geschaad. Daarnaast zal bij elke nieuwe ontwikkeling onderzocht moeten worden of de beschikbare afvoer- en bergingscapaciteit van het rivierbed behouden blijft en dat ontwikkelingen die de mogelijkheid tot rivierverruiming door verbreding en verlaging nu en in de toekomst feitelijk onmogelijk maken niet mogelijk zijn. Naast deze toetsing gelden er ook voorwaarden vanuit de

gemeente. Elders in de omgevingsvisie geeft de gemeente ook een visie op de uiterwaarden. De ambitie is om een aaneengesloten natuurgebied te maken die als ecologisch verbinding kan dienen. Deze ambities staan op verschillende plekken in de omgevingsvisie en we begrijpen dat dat verwarrend is. Door al deze voorwaarden zal het niet mogelijk zijn om intensieve recreatie-activiteiten op deze locaties toe te laten.

Met het recreatie-ontwikkelingsgebied bedoelen we niet dat we in de uiterwaarden nu overal recreatieontwikkeling mogelijk willen maken. Alleen op de voormalige steenfabrieken zou eventueel een ontwikkeling mogelijk zijn op het bestaande bouwvlak. Als er een aanvraag komt voor een ontwikkeling op een voormalige steenfabriek locatie, dan zal er uiteraard onderzocht worden of dit mogelijk is op het gebied van waterveiligheid, milieu, natuur en etc.

Wijziging ontwerp omgevingsvisie:

- Beter omschrijven dat nieuwe recreatie ontwikkelingen gaan over de ontwikkeling van bestaande recreatieterreinen.
- Aanpassen zonering van het recreatie ontwikkelingsgebied zodat duidelijk wordt dat het alleen om het eiland van Maurik en de voormalige steenfabriek locaties gaat.
- Een integrale beschrijving van de doelen in de uiterwaarden, zodat duidelijk wordt dat op voormalige steenfabriek locaties de kwaliteit van natuur voorop staat. Bij de mogelijkheden voor de herontwikkeling van steenfabriek locaties zullen we opnemen dat het gaat om kleinschalige extensieve functies, die zich goed verhouden tot de kwaliteit van de omliggende natuur of daaraan substantieel bijdragen.

De indiener van de zienswijze geeft aan dat er voor natuur en milieu nader onderzoek nodig is over wat er wel en niet is toegestaan in een EHS/Habitat richtlijn gebied met Europese bescherming en welke risico's dat oplevert voor de gemeente.

Reactie:

De omgevingsvisie geeft de ambities aan. Dat betekent voor de uiterwaarden zowel natuurontwikkeling en versterken van de EHS als versterken van de recreatie (op bestaande bebouwde locaties, zoals recreatieterreinen en vnl steenfabrieken). Bij concrete initiatieven geldt altijd de complete planologische beoordeling, die wettelijk is vastgelegd. Daar valt een toetsing aan b.v. Natura 2000, Habitatrichtlijn e.d. ook onder. We begrijpen echter we dat we de visie kunnen verhelderen door het belang van Natura 2000 en de Habitat- en Vogelrichtlijn ook in de omgevingsvisie te benoemen.

Wijziging ontwerp omgevingsvisie:

Belang van Natura 2000 en de Habitat- en Vogelrichtlijn bij ontwikkelingen nabij de rivier beter benoemen.

De indiener van de zienswijze geeft aan dat de gemeente terughoudend moet omgaan met het verlenen van vergunning voor de recreatieve ontwikkeling van de uiterwaarde, omdat vergunningen die op onjuiste gronden worden verleend, wanneer de voorschriften onvoldoende worden nageleefd of de gemeente onvoldoende handhaaft op dat gebied de schade die partijen ondervinden verhaald kan worden op de gemeente.

Reactie:

We zijn ons bewust van de kwaliteiten in dit gebied. Nieuwe functies in de uiterwaarden vragen inderdaad een zorgvuldige afweging. Voor een groot deel sluiten we dit op voorhand af. Alleen rond het eiland van Maurik en op de voormalige steenfabriek terreinen liggen eventueel mogelijkheden voor kleinschalige ontwikkelingen.

De indiener van de zienswijze geeft aan dat de uiterwaarden inclusief de oude steenfabrieken vanaf Eck en Wiel tot aan Rijswijk onder het “stroomvoerend regiem” en de bijbehorende wettelijke kaders vallen van de Beleidslijn Grote Rivieren. Bij dit regiem geldt dat ontwikkelingen “geen belemmering mogen vormen voor toekomstige rivier verruimende maatregelen”. Met de voorgestelde visie is het op dit moment moeilijk in te schatten of de beoogde recreatieve ontwikkelingen latere rivier verruimende maatregelen in de weg zullen zitten. Daarom zal er eerst meer duidelijkheid moeten komen over de beperkingen en risico's aangaande aansprakelijkheid voor de gemeente Buren dit gezien de wettelijke kaders en aangaande natuur, water, klimaatverandering en milieuverontreiniging, voordat de uiterwaarden bestemd worden voor recreatieve ontwikkelingen.

Reactie:

Zie antwoord hierboven.

5. [REDACTED])

De indiener van de zienswijze geeft aan dat het van belang dat er bij de ontwikkeling van (nieuwe) landgoederen een goede balans ontstaat en behouden blijft tussen opengestelde wandelroutes met gebruik door wandelaars en de ontwikkeling van natuurschoon en de biodiversiteit. Daarom heeft de indiener enkele toevoegingen op de omgevingsvisie tekst over nieuwe landgoederen. De aanvullingen zijn als volgt:

- Als ze een toegevoegde waarde hebben voor ommetjes en wandelroutes **en voor de ontwikkeling van de natuurschoon en de biodiversiteit**. We kiezen ervoor om landgoederen vooral toe te laten in multifunctionele dorpszones of eventueel aan **een wandelroute**.
- Als een landgoed echte landschappelijke kwaliteit toevoegt. Zo kan een landgoed op de rand van oeverwal naar kom het contract vergroten of aansluitend aan een natuurgebied de ecologische kwaliteit versterken.
- Als nieuwe landgoederen minimaal 10 hectare groot zijn en maximaal 6 wooneenheden kennen in 1 of 2 clusters.
- Als een landgoed **opengesteld** is voor publiek. Het overgrote deel van het landgoed zal toegankelijk moeten zijn. Om nieuwe landgoederen van een bepaalde kwaliteit te voorzien op zowel landschappelijk als publiekelijk vlak zal een landgoed gerangschikt moeten worden onder de Natuurschoonwet (NSW) 1928. Onder deze wet hangen

bepaalde eisen en voorwaarde die ervoor zorgen dat er een bepaalde natuurwaarde gecreëerd wordt.

- De voorwaarde die horen bij een landgoed dat onder de NSW valt zullen ook opgenomen worden in het gemeentelijke omgevingsplan/bestemmingsplan **en in de met de eigenaar te sluiten overeenkomst. Daarin zal worden gewaarborgd dat de bebouwing en het gebruik van de grond en de gebouwen natuurschoon en biodiversiteit niet schaden en de samenhang in het landgoed niet verstoren. Intensieve dag- of verblijfsrecreatie is in strijd met de landgoedstatus.**

Reactie:

Uw aanvulling vinden wij een goede toevoeging aan de visie rondom landgoederen, omdat op deze manier ook het doel om de biodiversiteit met nieuwe landgoederen beter geborgd wordt. De laatste aanvulling nemen wij niet over. Wij sluiten dag- en verblijfsrecreatie op een landgoed niet uit, maar dit kan alleen worden toegestaan binnen het bebouwde cluster en als het gerealiseerde natuurschoon wordt geborgd.

Wijziging ontwerp omgevingsvisie:

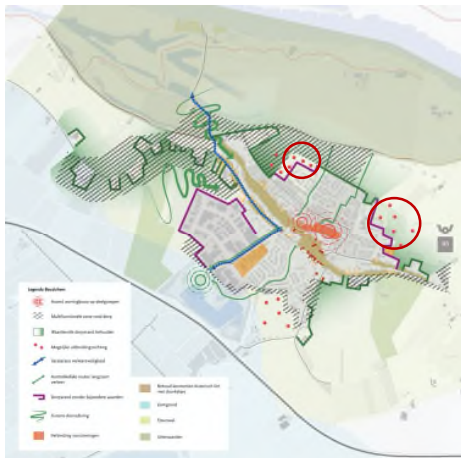
Wij nemen u wijzigingsvoorstellen over in de omgevingsvisie, behalve de laatste.

6. [REDACTED]

De indiener van de zienswijze geeft aan dat nieuwe mogelijke bouwlocaties aan de noordzijde van het dorp onlogisch en ongewenst zijn, omdat er onvermijdelijk sprake zal zijn van een ongewenste toename van (gemotoriseerd) verkeer in het dorp en daarmee samenhangende hinder, overlast en veiligheidsrisico's voor burgers. Een verantwoorde verkeerstechnische ontsluiting voor gemotoriseerd verkeer voor nieuwe woonwijken aan de noordzijde van het dorp is volgens de indiener planologisch te ingrijpend en daarom niet gewenst.

Reactie:

a. Beusichem noordoost



De mogelijke uitbreidingsrichting locatie in het noordoosten van Beusichem bij de sportvelden is ons inziens geen dorprand met bijzondere kwaliteiten. Daarom is er in potentie woningbouw mogelijk mochten er op termijn 1 of meerdere velden vrijkomen. Als de sportvelden ooit willen en kunnen verplaatsen dan is woningbouw op die locatie denkbaar. Op dit moment hebben we als gemeente niet die locatie als primaire ontwikkellocatie voor ogen, dus zal de aanduiding van mogelijke uitbreidingsrichtingen van de dorpskaart verwijderd worden.

b. Beusichem Hoogendijk

Op de visiekaart voor Beusichem staat een potentiële uitbreidingsrichting ten noorden en westen van de locatie Hoogendijk. De noordzijde betreft de afronding van het huidige stedenbouwkundige plan. Ten oprechte is hier de suggestie gewekt dat het om een nieuwe rand gaat. We zullen deze uitbreidingsrichting verwijderen. Aan de westkant van Hoogendijk is er een kleine uitbreidingsrichting opgenomen. Op de visiekaart is deze iets te ruim opgenomen. Hij zal daarom worden verkleind.

Wijziging ontwerp omgevingsvisie:

De indiener van de zienswijze geeft aan dat er een alternatieve woningbouwlocatie mogelijk is als vervanging van de woningbouwlocaties bij Hoogendijk en de sportvelden. Een alternatieve locatie voor woningbouw zou ten oosten van de Ganssteeg zijn en ten zuiden van het huidige Beusichem. Met de alternatieve locaties zal volgens de indiener de verkeersintensiteit in het dorp door nieuwbouw voorkomen worden en kan er met groen en water aan andere doelen gewerkt worden.

Reactie:

We danken u voor uw suggestie en om met ons mee te denken voor andere geschikte locaties. Het gebied wat u als alternatief oppert zien wij echter als een waardevolle dorpsrand, omdat het vanaf de Molenweg en Ganssteeg het opengebied voor vergezichten zorgt. Uw denkwijze om een nieuwe woonwijk in te richten onderschrijven wij wel. Wij vinden de locatie ten oosten van de Ganssteeg meer geschikt.

De indiener van de zienswijze geeft aan dat wethouder v.d. Hurk op 11 november 2021 aan gaf dat de besluitvorming door de gemeenteraad nu eind januari 2022 gepland staat. Volgens de indiener zou de besluitvorming uitgesteld moeten worden, zodat er voldoende ruimte is om gefundeerd naar de zienswijzen vanuit de inwoners te kijken.

Reactie:

De besluitvorming wordt inderdaad uitgesteld, zie www.buren.nl/dorpenronde.

7. 

De indiener van de zienswijze maakt bezwaar tegen de multifunctionele dorpszones langs de Lekdijk in Beusichem en wilt dat deze verwijderd worden.

Reactie:

In de omgevingsvisie geeft de gemeente als ambitie aan om meer functies mogelijk te maken in het landelijk gebied. Dit komt tegemoet aan maatschappelijke vraagstukken ten aanzien van wonen en recreatie. De gemeente constateert dat rond veel kernen al een grotere dichtheid van bebouwing voorkomt. Vaak is sprake van lintbebouwingen. In die zones rond de kernen wil de gemeente het hergebruik van (voormalige) agrarische bouwblokken voor andere functies mogelijk maken en daarbij ook ruimte geven aan extra woningen, bepaalde soorten van bedrijvigheid en recreatie.

Omdat het in deze multifunctionele dorpszones gaat om het hergebruik van bestaande erven, is het niet mogelijk om in weilanden of op akkers te bouwen. Die zorg hebben veel

mensen geuit in hun zienswijze, maar dat is dus niet mogelijk op basis van de omgevingsvisie. **De multifunctionele dorpszone is in principe alleen van toepassing op bestaande erven in het buitengebied rond de kernen.** Er mag alleen al bestaande bebouwing en verharding vervangen worden voor functies die passen in een multifunctionele dorpszone. In de tekst van de omgevingsvisie zijn voor de multifunctionele dorpszones alle functies benoemd die ook elders op de oeverwallen mogelijk zijn. We begrijpen dat dat verwarrend is in de tekst en zullen dat aanpassen.

Wijziging ontwerp omgevingsvisie:

Een splitsing maken in de tekst van de visie welke functies op meerdere plekken in het buitengebied passen en welke extra mogelijkheden specifiek gelden voor de multifunctionele dorpszones.

De indiener van de zienswijze pleit ervoor om het stuk natuurlandschap achter de Hendriklaan, Wilhelminalaan en Clauslaan in Beusichem niet verder te laten verstoren door woningbouw.

Reactie:

In de omgevingsvisie hebben we niet de ambitie opgenomen om rond het betreffende gebied meer woningen te realiseren.

De indiener van de zienswijze pleit ervoor om het stuk natuurlandschap achter de Hendriklaan, Wilhelminalaan en Clauslaan in Beusichem te beschermen tegen bebouwing voor sport of recreatie en daarmee samenhangende verlichting.

Reactie:

In de omgevingsvisie hebben we niet de ambitie opgenomen om bebouwing voor sport of recreatie te realiseren.

De indiener van de zienswijze maakt bezwaar tegen de aanduiding “aantrekkelijke route voor langzaam verkeer” op de dorpskaart Beusichem, omdat een van de paden nu niet bereikt kan worden vanaf het dorp en zeker niet noodzakelijk is.

Reactie:

De aanduidingen zijn indicatief bedoeld. Met de groene pijlen wordt bedoeld dat de ambitie is om groene routes voor fietsers en wandelaars te maken van het meer versteende centrum naar de groene open uiterwaarde, zodat recreëren in de eigen omgeving gestimuleerd wordt. De groene pijlen geven geen exacte locatie weer, dus in de praktijk kan de loop van een langzaamverkeerspad nog veranderen. We zullen de pijlen indicatiever maken op de dorpskaart.

Wijziging ontwerp omgevingsvisie:

Pijltjes indicatiever weergeven.

De indiener van de zienswijze geeft aan dat de dorpskaart van Beusichem die bij de laatste dorpenronde is gebruikt verschilt met de dorpskaart die nu ter inzage ligt en vraagt zich af

waarom de aanduiding “aanpassen hoofdstructuur” is veranderd in “aantrekkelijke route voor langzaam verkeer”.

Reactie:

Het klopt dat op de kaart die gepresenteerd werd bij de bewonersavond eerst een blauwe stippellijn stond met als betekenis aanpassen hoofdstructuur. In wezen was toen al de exacte betekenis dat deze routes aantrekkelijker worden voor langzaam verkeer van het centrum naar de dijk en de uiterwaarden. Om dit op de kaart duidelijker aan te geven is ervoor gekozen om dit met indicatieve groene pijlen aan te geven.

8. 

De indiener van de zienswijze geeft aan dat cultuurhistorie minimaal is opgenomen in de omgevingsvisie en komt er op deze manier standaard en bekaaid vanaf, terwijl heel veel gebouwd erfgoed en waardevol landschap heeft volgens de indiener. De indiener geeft aan dat erfgoed nog opgenomen kan worden als extra kernkwaliteit / omgevingskwaliteit in de omgevingsvisie. De indiener heeft de volgende aandachtspunten meegegeven:

Beschermde stad-/ dorpsgezichten

- De gemeente Buren heeft drie rijks beschermde stads-/dorpsgezichten (Buren, Beusichem en Zoelen). Daar mag de gemeente absoluut trots op zijn en het lijkt ons goed dat dit ook expliciet genoemd wordt in de visie. Het is geen vanzelfsprekendheid dat dit waardevolle erfgoed voor de toekomst beschermd blijft en de gemeente mag best expliciet de ambitie uitspreken de dorpsgezichten te koesteren en te willen behouden en beschermen.
- Op pagina 98 wordt genoemd dat ze de historische kern van Buren willen beschermen door een beschermd dorpsgezicht. Dit impliceert dat de gemeente dit als actie wil gaan ondernemen, terwijl Buren al decennia lang een rijks beschermd dorpsgezicht is. Dit leest misleidend/verwarrend.
- Er wordt nergens genoemd dat Zoelen een rijks beschermd dorpsgezicht is.
- Buren wordt op p. 99 een beschermd stadsaanzicht genoemd, terwijl het een beschermd stadsgezicht is.

Rijks beschermde buitenplaats complexen

- Op pagina 18 wordt kort gesproken over historische buitenplaatsen en landgoederen. Het zou goed zijn als hier expliciet benoemd wordt dat Buren meerdere rijks beschermde buitenplaats complexen telt (o.a. Djoerang en Soelen). Dit is ook iets waar de gemeente absoluut trots op mag zijn en daarom ook moet benoemen dat ze inspanning wil leveren deze plekken voor de toekomst te behouden.
- De omgeving van buitenplaatsen en landgoederen worden sterk bedreigd. Historische zichtlijnen komen bijvoorbeeld vaak te vervallen, terwijl die zichtlijnen juist de basis vormen voor de historische groenaanleg. Het zou goed zijn als de gemeente de ambitie uitspreekt ook de omgeving van de historische buitenplaatsen en landgoederen te willen beschermen door bijvoorbeeld groene buffers aan te wijzen.

Monumenten en karakteristieke panden

- De gemeente Buren telt ruim 550 gemeentelijke en rijksmonumenten. Dit is ontzettend veel en ook iets waar de gemeente heel trots op mag zijn. Het is goed om dit in de visie te benoemen en dat de gemeente in de visie de ambitie uitspreekt deze monumenten te willen behouden voor de toekomst.
- Onder de omgevingswet wordt de omgeving van monumenten ook beschermd. Hier liggen kansen om de beleving en bescherming van monumenten beter te borgen. Welke ambitie heeft de gemeente hierin? Hiermee kan bijvoorbeeld een historisch erf of een bijzondere tuin rondom een monument ook beschermd worden.
- Hoe wil de gemeente karakteristieke panden gaan beschermen onder de omgevingswet? Tip: dit kan door alleen de buitenkant als monument te beschermen.

Historische linten.

- In de visie staat veel over het behoud van historische linten met doorkijkjes. Dit is een goede ambitie, maar hoe ziet de gemeente dit voor zich? Het zou goed zijn als dit iets concreter wordt gemaakt (door bijvoorbeeld aan te geven dit in het bestemmingsplan/omgevingsplan te regelen).

Reactie:

Cultuurhistorische waarden zijn binnen de gemeente beschermd in de bestemmingsplannen. Een nieuw plan zal naast de omgevingsvisie altijd getoetst worden aan de kwaliteiten die we in het bestemmingsplan hebben geborgd. Daarmee zijn de genoemde kwaliteiten voldoende geborgd.

Tegelijk zijn we het met u eens dat cultuurhistorie nog meer aanbod mag komen in de omgevingsvisie als kernkwaliteit van de gemeente. We zullen uw suggesties en aanvullingen daarom opnemen in de omgevingsvisie.

Wijziging ontwerp omgevingsvisie:

Cultuurhistorie als kernkwaliteit explicieter benoemen.

De indiener van de zienswijze geeft aan dat archeologie nergens in de omgevingsvisie benoemd wordt. Volgens de indiener zal er meer aandacht aan archeologie besteed moeten worden, omdat dit een belangrijke waarde is van de gemeente. Bij de zienswijze zijn enkele suggesties gegeven die opgenomen kunnen worden.

Reactie:

Wij zijn het met u eens dat archeologie nog niet aanbod is gekomen in de omgevingsvisie.

We zullen uw suggesties en aanvullingen opnemen in de omgevingsvisie, zodat ook archeologie als kernkwaliteit is geborgen. Tegelijk wordt de archeologie binnen de gemeente al beschermd via het bestemmingsplan.

Wijziging ontwerp omgevingsvisie:

Archeologie als kernkwaliteit explicieter benoemen.

De indiener van de zienswijze geeft aan dat de ambitie om een multifunctioneler buitengebied te krijgen waar wonen, agrarisch, laanboomteelt en boomgaarden naast elkaar niet haalbaar is door de bestaande spuitzonering die de gemeente hanteert. Het is

in de omgevingsvisie nu volgens de indiener onduidelijk hoe initiatieven die afwijken van de spuitzonering uitgevoerd/beoordeeld moeten worden.

Reactie:

We geven in de visie aan dat op meerdere plekken verschillende functies samen kunnen voorkomen als dit mogelijk is. Als een verordening aangeeft dat het bij een verder concreter stadium niet mogelijk is om een woning te realiseren, dan zal dat ook niet mogelijk moeten zijn.

De indiener van de zienswijze geeft aan dat de visie op het recreatie-ontwikk gebied bij Maurik niet te rijmen valt met de zorg voor de natuur. De indiener vindt dat de omgevingsvisie zich tegen spreekt door aan de ene kant aan te geven dat ontwikkelingen geconcentreerd moeten worden, maar aan de andere kant ontwikkelingen bij het Eiland van Maurik en leegstaande steenfabrieken mogelijk zijn. De indiener vindt dat in de omgevingsvisie duidelijk verwoord moet worden voor welke ambitie de gemeente kiest, want nu verwacht de indiener dat er altijd gekozen zal worden voor ontwikkeling van recreatie.

Reactie:

Met de in de omgevingsvisie aangegeven ambitie voor het recreatie-ontwikkelingsgebied tussen Rijswijk en Eck en Wiel is het niet de bedoeling dat er op grote schaal meer recreatieve voorzieningen bijkomen. Op pagina 85 van de ontwerp omgevingsvisie geeft de gemeente aan dat recreatie in de zone rond het eiland van Maurik beperkt wordt tot de herontwikkeling van bestaande bebouwde locaties. Hiermee ontstaan voor bestaande ondernemers kansen om hun voorzieningen te verbeteren. Daarnaast zijn er mogelijkheden op bestaande erven. Dat betekent dat er op basis van de omgevingsvisie geen aaneenschakeling van recreatiebedrijven kan worden toegelaten.

Ook de voormalige steenfabriek terreinen in deze zone staan in de ontwerp omgevingsvisie aangewezen als mogelijke locaties voor recreatieve voorzieningen. Als voor deze locaties een verzoek komt om te ontwikkelen zal er een nadere planologische afweging moeten plaatsvinden. Deze locaties liggen in een natuurgebied en dichtbij Natura 2000 gebieden. Er is dus een uitgebreide toets nodig in dit gebied. Ook zal een flora en fauna onderzoek moeten uitwijzen of er geen natuurwaarden worden geschaad. Daarnaast zal bij elke nieuwe ontwikkeling onderzocht moeten worden of de beschikbare afvoer- en bergingscapaciteit van het rivierbed behouden blijft en dat ontwikkelingen die de mogelijkheid tot rivierverruiming door verbreding en verlaging nu en in de toekomst feitelijk onmogelijk maken niet mogelijk zijn. Naast deze toetsing gelden er ook voorwaarden vanuit de gemeente. Elders in de omgevingsvisie geeft de gemeente ook een visie op de uiterwaarden. De ambitie is om een aaneengesloten natuurgebied te maken die als ecologisch verbinding kan dienen. Deze ambities staan op verschillende plekken in de omgevingsvisie en we begrijpen dat dat verwarrend is. Door al deze voorwaarden zal het niet mogelijk zijn om intensieve recreatie-activiteiten op deze locaties toe te laten.

Wijziging ontwerp omgevingsvisie:

- Beter omschrijven dat nieuwe recreatie ontwikkelingen gaan over de ontwikkeling van bestaande recreatieterreinen.
- Aanpassen zonering van het recreatie ontwikkelingsgebied zodat duidelijk wordt dat het alleen om het eiland van Maurik en de voormalige steenfabriek locaties gaat.
- Een integrale beschrijving van de doelen in de uiterwaarden, zodat duidelijk wordt dat op voormalige steenfabriek locaties de kwaliteit van natuur voorop staat. Bij de mogelijkheden voor de herontwikkeling van steenfabriek locaties zullen we opnemen dat het gaat om kleinschalige extensieve functies, die zich goed verhouden tot de kwaliteit van de omliggende natuur of daaraan substantieel bijdragen.

9. [REDACTED] *

Vooraf

U heeft een uitgebreide zienswijze geschreven waarin u vragen over de omgevingsvisie stelt, tips voor het proces en het eindresultaat geeft en enkele voorstellen doet voor de inhoud van het document. In algemene zin willen we inwoners natuurlijk zo goed mogelijk informeren. Het is voor ons echter ondoenlijk om op alle vragen en tips in te gaan. Uw tips nemen we ter harte en een aantal ervan zullen we waar mogelijk gebruik van maken. Daarnaast hebben we op 24 februari jl. een algemene toelichting op de omgevingsvisie gegeven. Van de vragen die tijdens die bijeenkomst zijn gesteld hebben we een Q&A gemaakt, die u op de site van de gemeente kunt terugvinden, via www.buren.nl/dorpenronde. Ook hebben we op uitnodiging van Beusichem Leeft op 18 november jl. een toelichting gegeven. Hieronder gaan we in op een aantal inhoudelijke vragen die u stelt.

De indiener van de zienswijze geeft aan graag een toelichting te willen zien hoe de keuzes voor de woningbouwlocaties tot stand zijn gekomen en welke criteria gehanteerd zijn.

Reactie:

De locaties zijn gekozen op basis van de landschappelijke kwaliteiten rondom de kernen en de huidige stedenbouwkundige structuur van de kernen. Gebieden die een hoge landschappelijke kwaliteit hebben rondom een kern hebben we uitgesloten voor een mogelijke uitbreiding, zodat deze kwaliteiten bewaard blijven. Bij veel kernen hebben we ervoor gekozen om een mogelijke uitbreidingsrichting aan te wijzen naast de laatste uitbreidingswijk van een kern. Dit is vaak de logische groei van een kern.

De indiener van de zienswijze geeft aan graag een toelichting te willen zien hoe de keuzes voor de multifunctionele dorpszones tot stand zijn gekomen en welke criteria gehanteerd zijn.

Reactie:

In de omgevingsvisie geeft de gemeente als ambitie aan om meer functies mogelijk te maken in het landelijk gebied. Dit komt tegemoet aan maatschappelijke vraagstukken ten aanzien van wonen en recreatie. De gemeente constateert dat rond veel kernen al een grotere dichtheid van bebouwing voorkomt. Vaak is sprake van lintbebouwingen. In die zones rond de kernen wil de gemeente het hergebruik van (voormalige) agrarische bouwblokken voor andere functies mogelijk maken en daarbij ook ruimte geven aan extra woningen, bepaalde soorten van bedrijvigheid en recreatie.

Omdat het in deze multifunctionele dorpszones gaat om het hergebruik van bestaande erven, is het niet mogelijk om in weilanden of op akkers te bouwen. Die zorg hebben veel mensen geuit in hun

zienswijze, maar dat is dus niet mogelijk op basis van de omgevingsvisie. **De multifunctionele dorpszone is in principe alleen van toepassing op bestaande erven in het buitengebied rond de kernen.** Er mag alleen al bestaande bebouwing en verharding vervangen worden voor functies die passen in een multifunctionele dorpszone. In de tekst van de omgevingsvisie zijn voor de multifunctionele dorpszones alle functies benoemd die ook elders op de oeverwallen mogelijk zijn. We begrijpen dat dat verwarrend is in de tekst en zullen dat aanpassen.

Bovendien gelden er aanvullende voorwaarden als iemand een vrijkomend agrarisch erf wil hergebruiken. Als er nieuwe ontwikkelingen plaatsvinden zal er wel een landschappelijke kwaliteitsimpuls geleverd moeten worden. Een deel van de gemaakte waarde sprong op de locatie zal moeten geïnvesteerd in de kwaliteit van de omgeving. In de omgevingsvisie is een rijtje functies opgenomen die passend kunnen zijn in een multifunctionele dorpszone. Een deel van deze functies kan echter overal op de oeverwallen en stroomruggen plaatsvinden en is dus niet uniek voor de multifunctionele dorpszone.

Wijziging ontwerp omgevingsvisie:

Een splitsing maken in de tekst van de visie welke functies op meerdere plekken in het buitengebied passen en welke extra mogelijkheden specifiek gelden voor de multifunctionele dorpszones.

De indiener van de zienswijze geeft aan graag een toelichting te willen zien waarom gekozen is voor dergelijk nauwkeurige plattegronden in een visie document in plaats van schetsen en sfeerbeelden ter illustratie van de visie.

Reactie:

Het abstractieniveau van de omgevingsvisie vraagt inderdaad enerzijds om abstracte beelden, die vooral aangeven wat de doelen en ambities van de gemeente zijn. Tegelijk willen we de omgevingsvisie gebruiken als kader voor toekomstige wijzigingen van het bestemmingsplan. Als mensen een aanvraag indienen, die vragen om een afwijking van het bestemmingsplan, kunnen we dat aan de hand van de omgevingsvisie motiveren. Dat vraagt om enige concreetheid. We hebben geprobeerd daar een balans in te vinden.

De indiener van de zienswijze geeft aan graag een toelichting te willen zien op basis van welke criteria is vastgesteld wanneer er sprake is van een bijzondere dorpsrand.

Reactie:

Bij het aanwijzen van waardevolle dorpsranden is gekeken naar type bebouwing, stedenbouwkundig patroon, landschappelijke kenmerken en inpassing en de aanwezigheid van historische kenmerken in de rand.

De indiener van de zienswijze geeft aan graag een toelichting te willen zien wat de status is van de omgevingsvisie binnen de Regio Rivierenland en hoe deze zich verhoudt tot de omgevingsvisies van de gemeenten die hierin samenwerken.

Reactie:

De regio is zelf geen bestuursorgaan en heeft dus niet de mogelijkheid om besluiten te nemen. Alles wat met de regio samen wordt afgestemd en gemaakt, dient door de deelnemende gemeenten te

worden vastgesteld. Als de omgevingsvisie wordt vastgesteld door de gemeenteraad is dat voor de gemeente het leidende strategische document. Door samenwerking in de regio kunnen daar natuurlijk wel besluiten aan worden toegevoegd.

De indiener van de zienswijze vraagt zich af of het percentage openbaar groen van 20% verhoogd kan worden naar 50% in de omgevingsvisie.

Reactie:

We stellen als gemeente veel eisen aan nieuwbouwlocaties. Tegelijk moeten nieuwbouwlocaties financieel wel haalbaar blijven. Als we het percentage groen verder ophogen gaat dat ten koste van de financiële haalbaarheid van woningbouw. Daarom nemen we uw suggestie niet over.

De indiener van de zienswijze vraagt zich af waarom er in de omgevingsvisie niet voor grote windmolens is gekozen.

Reactie:

De gemeenteraad heeft in 2021 besloten om geen nieuwe (grote) windmolens in de gemeente Buren te plaatsen en deze problematiek is daarom voor Buren op dit moment niet direct aan de orde.

De indiener van de zienswijze vraagt zich af waarom er in de omgevingsvisie alleen ingegaan wordt op hittestress bij mensen en niet bij (vee)dieren.

Reactie:

We zetten in de breedte in op het aanpakken van klimaatverandering. Daar zullen hopelijk niet alleen mensen maar ook dieren effecten van ondervinden. Hittestress is in de bebouwde kom het grootste probleem, daarom is daar extra aandacht naar uit gegaan.

De indiener van de zienswijze vraagt zich af op welke manier de visie op warmtetransitie binnen de plannen van de provincie past.

Reactie:

De warmte transitie is op basis van het klimaatakkoord landelijk beleid en het wordt landelijk gemonitord en (in beperkte mate) gecoördineerd middels de regionale plannen voor Regionale Energie Strategie. De provincie stelt in essentie ook geen “eisen” maar stimuleert en faciliteert de ontwikkeling wel.

De indiener van de zienswijze vraagt zich af wat de visie van de gemeente is op het vlak van kunst en cultuur.

Reactie:

Een visie op kunst en cultuur is geen onderdeel van de omgevingsvisie. Het behoud van cultuurhistorische waarden wel.

De indiener van de zienswijze vraagt zich af wat de visie van de gemeente is over Smart Mobility.

Reactie:

De uitwerking van de doelen m.b.t. mobiliteit vindt plaats in de verkeersvisie en het uitvoeringsprogramma verkeer.

De indiener van de zienswijze vraagt zich af wat de exacte definitie is van een evenwichtige groei en zou een uitgebreide toelichting willen waarin aangegeven wordt wat er verstaan wordt onder een evenwichtige groei.

Reactie:

Waar de gemeente 15 jaar geleden een echte centrumkern heeft aangewezen voor woningbouw, zet de gemeente in de visie voor de komende 15 jaar juist in op een evenwichtige groei. De gemeente is in het woningprogramma opgedeeld in 4 deelgebieden, waarover de woningbouw wordt verdeeld. Binnen de deelgebieden worden de aantallen weer verdeeld over de kernen. Het aantal te bouwen woningen zal in verhouding staan tot de grootte van de kern. Voor deelgebied Beusichem is dus niet het voornemen om meer te bouwen dan in andere kernen.

De indiener van de zienswijze vraagt zich af wat de visie van de gemeente is op de toegankelijkheid van de markt voor voetgangers.

Reactie:

In algemene zin wil de gemeente de toegankelijkheid binnen de kern voor voetgangers en fietsers vergroten. De manier waarop dat per locatie moet gebeuren, is geen onderdeel van de omgevingsvisie

De indiener van de zienswijze geeft aan dat het onderwerp mobiliteit te summier in de omgevingsvisie ter sprake komt.

Reactie:

De uitwerking van de doelen m.b.t. mobiliteit vindt plaats in de verkeersvisie en het uitvoeringsprogramma verkeer.

De indiener van de zienswijze vraagt zich af waarom alleen de route van het Beusichemse veer naar de Meent aangegeven is als een route waar de verkeersveiligheid verbeterd moet worden, aangezien volgens de indiener deze route beperkt gebruikt wordt door fietsers en automobilisten.

Reactie:

Deze route wordt door veel inwoners als onveilig gezien en er hebben ongelukken plaatsgevonden. Daarom verdient deze route aandacht.

De indiener van de zienswijze pleit ervoor om in de omgevingsvisie onderscheid te maken tussen beleving en werkelijkheid ten aanzien van verkeersdrukte, later ook gezocht wordt naar verschillende oplossingen.

Reactie:

In de mobiliteitsvisie is verkeersveiligheid onderzocht.

De indiener van de zienswijze pleit ervoor om alle wegen binnen de bebouwde kom aan te passen naar 30 km/u met de bijbehorende weginrichting, zodat altijd voor iedereen in alle kernen duidelijkheid is over de snelheidslimiet.

Reactie:

De uitwerking van de doelen m.b.t. mobiliteit vindt plaats in de verkeersvisie en het uitvoeringsprogramma verkeer.

De indiener van de zienswijze vraagt zich af waarom de zuidzijde van de Molenweg als multifunctionele zone is aangegeven. De indiener van de zienswijze pleit ervoor dat zijn eigen perceel de aanduiding multifunctionele dorpszone krijgt.

Reactie:

De multifunctionele dorpszone is een gebied rond de kernen die al in een bepaalde mate verdicht is met erven en bebouwing. De grens van zo'n zone is niet altijd even scherp. Door de zone op te nemen op de visiekaartjes per dorp lijkt het alsof de zone heel strak is begrensd. In werkelijkheid is de zone meer indicatief bedoeld. We zullen het college daarom voorstellen om de zonering van de multifunctionele dorpszone van de visiekaartjes per dorp te schrappen en alleen op de gemeente brede visiekaart te laten staan. Daarmee doen we meer recht aan de indicatieve ligging van de zone.

Wijziging ontwerp omgevingsvisie:

De zonering van de multifunctionele dorpszones schrappen van de visiekaartjes per dorp en deze alleen opnemen op de gemeente brede visiekaart.

10. 

De indiener van de zienswijze pleit ervoor om de omgevingsvisie opnieuw te toetsen en aan te passen op correct en begrijpelijk taalgebruik, volledigheid van legenda's bij afbeeldingen en correcte verwijzingen tussen afbeeldingen en tekst.

Reactie:

Dat zullen we doen.

Wijziging:

De indiener van de zienswijze pleit ervoor om de omgevingsvisie voldoende onder de aandacht van de inwoners te brengen alvorens daarover een besluit te nemen.

Reactie:

Eind 2019 zijn we in Buren gestart met het opstellen van de omgevingsvisie. Wij hebben een uitgebreid participatietraject doorlopen om de wensen en ideeën van inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties mee te kunnen nemen in de visie. Inwoners zijn op verschillende manieren geïnformeerd over het traject, waaronder enkele keren via een flyer, die huis aan huis is bezorgd. Bovendien zijn er digitale nieuwsbrieven gestuurd, naar inwoners die zich hadden aangemeld en aan 1 van de sessies hebben deelgenomen. In elk van de drie stappen in de visievorming hebben bijeenkomsten plaatsgevonden. Vervolgens is de ontwerp omgevingsvisie door het college vastgesteld en vanaf 20 oktober t/m 1 december ter inzage gelegd. Naar aanleiding van de zienswijzen zal de gemeente nog enkele mogelijkheden bieden aan inwoners om hun mening te geven.

De indiener van de zienswijze pleit voor een betere uitwerking van het begrip "evenwichtige groei" met betrekking tot woningbouw, met name waar het de huisvesting van nieuwkomers betreft.

Reactie:

Evenwichtige groei gaat over de verdeling van het woningprogramma over de kernen. We kiezen niet voor een groeikern, maar voor een meer gelijkmatige verdeling van woningbouw over de kernen (naar de verhouding van de kernen).

De indiener van de zienswijze pleit ervoor om meer mogelijkheden in de omgevingsvisie op te nemen, zodat er meer ruimte is voor alternatieve woonvormen in het buitengebied.

Reactie:

Er komen mogelijkheden voor alternatieve woonvormen, maar wel in balans tot de woningbouw in de kernen en ook met respect voor andere functies en kwaliteiten in het buitengebied. Daarom is gekozen voor de randen van de kern en op vrijkomende erven in de multifunctionele dorpszones.

De indiener van de zienswijze pleit voor een betere uitwerking van de visie op mobiliteit, met name op het gebied van verwachte automobiliteit in relatie tot benodigde infrastructuur, openbaar vervoer en verkeersveiligheid in relatie tot concurrerend weggebruik.

Reactie:

De uitwerking van de doelen m.b.t. mobiliteit vindt plaats in de verkeersvisie en het uitvoeringsprogramma verkeer.

De indiener van de zienswijze pleit voor scherpere keuzes waar welke bedrijfsmatige ontwikkelingen plaats mogen vinden en onder welke voorwaarden, zodanig dat deze ontwikkelingen een werkelijke bijdrage leveren aan de totstandkoming van de circulaire economie.

Reactie:

De komende decennia wordt er toegegroeid naar circulair bouwen van de hele fysieke leefomgeving (gebouwen, wegen, etc.). We hebben hier echter nog geen visie op ontwikkeld. We zullen het belang van circulaire economie noemen in de visie. De komende jaren zullen we nader onderzoeken in welke mate we circulair kunnen bouwen.

Wijziging ontwerp omgevingsvisie:

Het belang van circulaire economie benoemen.

De indiener van de zienswijze pleit ervoor om duidelijke doelstellingen op te nemen op het gebied van milieuwaarden en een helder kader voor de handhaving daarvan bij toekomstige omgevingsplannen.

Reactie:

We hebben enkele voor de gemeente belangrijke milieuwaarden benoemd en een ambitie gesteld. De handhaving ervan is geen onderdeel van de omgevingsvisie. Geconstateerd is ook dat de gemeente Buren op een aantal milieuaspecten geen slechte score heeft.

De indiener van de zienswijze pleit voor een beter uitgewerkte visie op het gebied van verkeersveiligheid in samenhang met het Gemeentelijk Vervoers- en Verkeersplan.

Reactie:

Zie hierboven

De indiener van de zienswijze pleit voor een beter uitgewerkte visie op het gebied van veiligheid in relatie tot klimaatverandering.

Reactie:

In de visie wordt uitgebreid ingegaan op de ambities om hittestress tegen te gaan en erop in te spelen. Meer ruimte voor waterberging is ook onderdeel van de ambities. Ook hebben we een visie op duurzaamheid opgenomen en een ambitie gesteld voor de opwek van duurzame energie. De waterveiligheid ten aanzien van de grote rivieren zullen we beter opnemen in de visie.

Wijziging ontwerp omgevingsvisie:

Opnemen waterveiligheid als onderwerp in de omgevingsvisie

De indiener van de zienswijze pleit voor een beter uitgewerkte visie op de effecten voor natuur en milieu (geluid, afval) bij evenementen.

Reactie:

We hebben een visie op natuur en milieu in de visie opgenomen. Ook evenementen moeten aan die doelen voldoen.

De indiener van de zienswijze pleit voor een betere inkadering van het begrip 'multifunctionele gebieden', waarbij ruimte wordt gemaakt voor die activiteiten die bijdragen aan een verbetering van landschap, milieu- en natuurwaarden.

Reactie:

In de visie is opgenomen dat nieuwe ontwikkelingen moeten bijdragen aan de ruimtelijke kwaliteit. De waardesprong van locaties moet worden benut om deze investering te doen. Daarmee is de bijdrage die u bedoelt voldoende geborgd.

De indiener van de zienswijze pleit voor een bredere visie op het vrijkomen en hergebruik van agrarische gronden en gebouwen.

Reactie:

In de visie is opgenomen hoe de gemeente wil omgaan met vrijkomende bebouwing. Onduidelijk is wat de indiener hieraan mist.

De indiener van de zienswijze geeft aan dat de mogelijkheid om recreatieve voorzieningen te ontwikkelen bij woonkernen of in het buitengebied in de visie te weinig kaders hebben op het gebied van verkeersoverlast, aantasting van natuurwaarden en milieulast (geluid).

Reactie:

We zullen de visie op recreatie verder uitwerken. De algemene planologische afweging ten aanzien van verkeer, natuur en milieu wordt al wel in het bestemmingsplan geborgd.

Wijziging ontwerp omgevingsvisie: Visie voor recreatie verder uitwerken.

De indiener van de zienswijze pleit voor een verbod op het kappen van hoogstamboomgaarden.

Reactie:

Een omgevingsvisie is een integrale strategische visie voor de lange termijn voor de fysieke leefomgeving. Met deze visie zeggen gemeenten welke doelen ze voor de lange termijn hebben. Verboden die bindend zijn voor inwoners staat in het bestemmingsplan.

De indiener van de zienswijze pleit voor een herplantplicht bij het kappen van bomen in het algemeen.

Reactie:

Uw idee past op zich goed bij de doelen van de gemeente, want we willen meer bomen en bos. We kiezen er echter niet voor om dit zo te regelen, want we willen ons beleid ook flexibel houden. Bij nieuwe ontwikkelingen krijgen we echter wel de mogelijkheden om nieuwe investeringen in kwaliteit te vragen.

De indiener van de zienswijze pleit ervoor om Waterberging en beheer expliciet ruimte te geven in de omgevingsvisie.

Reactie:

Waterberging is inderdaad belangrijk en ook als zodanig in de visie opgenomen in hoofdstuk 4.2.

De indiener van de zienswijze pleit ervoor dat de mogelijkheden voor bedrijvigheid in multifunctionele dorpenzones beter uitgewerkt moeten worden en ingekaderd om verdere verrommeling van het landschap te voorkomen.

Reactie:

In de omgevingsvisie geeft de gemeente als ambitie aan om meer functies mogelijk te maken in het landelijk gebied. Dit komt tegemoet aan maatschappelijke vraagstukken ten aanzien van wonen en recreatie. De gemeente constateert dat rond veel kernen al een grotere dichtheid van bebouwing voorkomt. Vaak is sprake van lintbebouwingen. In die zones rond de kernen wil de gemeente het hergebruik van (voormalige) agrarische bouwblokken voor andere functies mogelijk maken en daarbij ook ruimte geven aan extra woningen, bepaalde soorten van bedrijvigheid en recreatie.

Omdat het in deze multifunctionele dorpszones gaat om het hergebruik van bestaande erven, is het niet mogelijk om in weilanden of op akkers te bouwen. Die zorg hebben veel mensen geuit in hun zienswijze, maar dat is dus niet mogelijk op basis van de omgevingsvisie. **De multifunctionele dorpszone is in principe alleen van toepassing op bestaande erven in het buitengebied rond de kernen.** Er mag alleen al bestaande bebouwing en verharding vervangen worden voor functies die passen in een multifunctionele dorpszone. In de tekst van de omgevingsvisie zijn voor de multifunctionele dorpszones alle functies benoemd die ook elders op de oeverwallen mogelijk zijn. We begrijpen dat dat verwarrend is in de tekst en zullen dat aanpassen.

De indiener van de zienswijze pleit ervoor om in de visie op landbouw beter rekening te houden met reeds ingezette ontwikkelingen als klimaatverandering, afnemende biodiversiteit, problemen op het gebied van volksgezondheid en doelstellingen op het gebied van drinkwaterwinning en recreatie en daartoe een circulaire, natuur inclusieve landbouw als uitgangspunt te hanteren.

Reactie:

We hebben in de visie wel het doel geformuleerd dat we meer duurzame en natuur inclusieve landbouw nastreven. Ook zetten we in op multifunctionele landbouw, zodat de noodzaak om te intensiveren minder groot hoeft te zijn. Tegelijk zijn we een ondernemende gemeente waar ruimte voor agrarisch ondernemerschap in de cultuur zit. We bieden daarom ruimte voor verschillende vormen van landbouw.

De indiener van de zienswijze pleit ervoor om ontwikkeling van recreatie in de uiterwaarden en in multifunctionele zones in te kaderen wat betreft bescherming van natuur- en milieuwaarden.

Reactie:

Met de in de omgevingsvisie aangegeven ambitie voor het recreatie-ontwikkelingsgebied tussen Rijswijk en Eck en Wiel is het niet de bedoeling dat er op grote schaal meer recreatieve voorzieningen bijkomen. Op pagina 85 van de ontwerp omgevingsvisie geeft de gemeente aan dat recreatie in de zone rond het eiland van Maurik beperkt wordt tot de herontwikkeling van bestaande bebouwde locaties. Hiermee ontstaan voor bestaande ondernemers kansen om hun voorzieningen te verbeteren. Daarnaast zijn er (o.a. in de multifunctionele zones) mogelijkheden op bestaande erven. Dat betekent dat er op basis van de omgevingsvisie geen aaneenschakeling van recreatiebedrijven kan worden toegelaten. Elders in de omgevingsvisie geeft de gemeente ook een visie op de uiterwaarden. De ambitie is om een aaneengesloten natuurgebied te maken die als ecologisch verbinding kan dienen. Deze ambities staan op verschillende plekken in de omgevingsvisie en we begrijpen dat dat verwarrend is.

Wijziging ontwerp omgevingsvisie:

- Aanpassen zonering van het recreatie ontwikkelingsgebied zodat duidelijk wordt dat het alleen om het eiland van Maurik en de voormalige steenfabriek locaties gaat.

- Een integrale beschrijving van de doelen in de uiterwaarden, zodat duidelijk wordt dat op voormalige steenfabriek locaties de kwaliteit van natuur voorop staat.

De indiener van de zienswijze pleit ervoor om bij de ontwikkeling van recreatie in te zetten op kleinschalige recreatieve voorzieningen, want grootschalige recreatieve voorzieningen passen immers niet in het concept van “bescheiden bruis”.

Reactie:

Voor het grootste deel van het buitengebied zet de gemeente in op kleinschalige vormen van recreatie, die gericht zijn op de beleving van het landschap. Enkel in enkele recreatie ontwikkelingsgebieden gelden ruimere mogelijkheden om aan de marktvraag en economische kansen tegemoet te komen.

De indiener van de zienswijze pleit ervoor om de bescherming en verbetering van natuurwaarden, klimaatadaptatie en de overgang naar een circulaire economie als randvoorwaarde te hanteren voor de in de omgevingsvisie geschetste ontwikkelingen op het gebied van economie (inclusief landbouw), recreatie, woningbouw, mobiliteit en energievoorziening.

Reactie:

We hebben inderdaad doelen gesteld ten aanzien van deze aspecten en deze zullen zich deels vertalen naar voorwaarden voor economische ontwikkeling in het omgevingsplan. Om deze aspecten als uitgangspunt te nemen voor economische ontwikkeling gaat de gemeente te ver. We hechten veel belang aan een gezonde economische ontwikkeling, die vergelijkbaar is met andere gemeenten.

Wijziging ontwerp omgevingsvisie:

We zullen de doelen nog wat helderder in de visie verwoorden en aangeven hoe deze worden doorvertaald.

De indiener van de zienswijze pleit voor een betere uitwerking van de beoogde energietransitie met een duidelijke onderbouwing hoe de te nemen maatregelen bijdragen aan de te behalen doelen en wat dit voor impact heeft op de ruimte in relatie tot andere ontwikkelingen.

Reactie:

De energietransitie wordt uitgewerkt in de visie op duurzaamheid en periodiek bijgesteld in het kader van de RES.

11. [REDACTED]

De indiener van de zienswijze geeft aan dat op de dorpsvisiekaart van Beusichem onduidelijk is wat de term ‘verbinding voorzieningen’ betekent. De indiener zou graag een heldere definitie van de term ‘verbinding voorzieningen’ willen en of deze aanduiding ook een mogelijke vorm van bebouwing betekent.

Reactie:

Met 'verbinding voorzieningen' wordt bedoeld dat de voorzieningen in de kern van Beusichem beter met elkaar verbonden kunnen worden, zodat het voor voetgangers en fietsers aantrekkelijker wordt om zich te verplaatsen tussen de verschillende voorzieningen. Op de dorskaart van Beusichem staat het gebied echter verkeerd aangeduid en zal bij de aangepaste versie op het gebied van de supermarkt en de markt komen te liggen.

12. [REDACTED]

De indiener van de zienswijze geeft aan dat de kwalificatie van een waardevolle of niet-waardevolle dorpsrand subjectief is en daarom niet bruikbaar kan zijn om bepaalde ontwikkelingen, zoals woningbouw op basis van de type dorpsrand te rechtvaardigen. Juist de intrinsieke waarde van een gebied zijn bepalend, volgens de indiener.

Reactie:

Het type dorpsrand is slechts een van de criteria waarop is beoordeeld of iets een geschikte woningbouwlocatie is. De waarde van het gebied zelf en de bereikbaarheid zijn eveneens een belangrijke maatstaf.

De indiener van de zienswijze geeft aan dat de omgevingsvisie op dit moment tegenstrijdig is met het huidige bestemmingsplan, de structuurvisie en de Structuurschets voor het gebied omringd door de straten De Wal, Kapelstraat, Van de Geerstraat, Tielsestraat, Esdoornlaan en Lindelaan. Volgens de indiener zijn de bepalingen, maatregelen en voorwaarden uit de structuurvisie en het bestemmingsplan aan de kant geschoven zonder enige onderbouwing waarom in het gebied woningen gerealiseerd moeten worden.

Reactie:

Het bestemmingsplan wordt met de komst van de omgevingsvisie niet aan de kant geschoven. Om projecten die goed passen bij de doelen die in de omgevingsvisie staan te realiseren moet de gemeente (of inwoners die een aanvraag indienen) eerst nog een apart plan maken, bijvoorbeeld voor woningbouwlocatie of een nieuw bedrijf in het buitengebied. Voor aanvragen die passen in de visie, maar nog niet in het bestemmingsplan zijn goedgekeurd, moet eerst een plan worden gemaakt en het bestemmingsplan worden gewijzigd. Inwoners en ondernemers hebben bij de uitwerking van concrete plannen dus altijd de mogelijkheid om op het plan zelf een zienswijze in te dienen. Vaak zal het zelfs een voorwaarde zijn dat aanvragers met hun directe omgeving in gesprek gaan.

Een gemeente kan in een omgevingsvisie wel nieuwe doelen stellen. Er zijn meerdere argumenten ingediend, op basis waarvan de uitbreidingsrichting aan de westzijde van Maurik wordt verkleind.

De indiener van de zienswijze geeft aan dat onduidelijk is wat er bedoeld wordt met verschillende functies die "passen in de omgeving" binnen een multifunctionele dorpszone. De indiener van de zienswijze geeft aan dat binnen de multifunctionele dorpszone de binnen het plangebied vallen omringd door de straten De Wal, Kapelstraat, Van de Geerstraat, Tielsestraat, Esdoornlaan en Lindelaan uitsluitend en alleen betrekking zouden moeten hebben op het toelaten van enige landgoederen die bijdrage aan de

gebiedseigenkenmerken. Volgens de indiener zouden alleen specifieke mogelijkheden die voor het plangebied van toepassing zijn opgenomen moeten worden in de omgevingsvisie.

Reactie:

In de omgevingsvisie geeft de gemeente als ambitie aan om meer functies mogelijk te maken in het landelijk gebied. Dit komt tegemoet aan maatschappelijke vraagstukken ten aanzien van wonen en recreatie. De gemeente constateert dat rond veel kernen al een grotere dichtheid van bebouwing voorkomt. Vaak is sprake van lintbebouwing. In die zones rond de kernen wil de gemeente het hergebruik van (voormalige) agrarische bouwblokken mogelijk maken en daarbij ook ruimte geven aan functies als wonen en recreatie.

We willen bijzondere woonvormen in de dorpszones mogelijk maken op bestaande (agrarische) erven, zodat leegstand van gebouwen (agrarische bedrijfsgebouwen) voorkomen kan worden. Dat betekent dat nieuwe bebouwing niet in weilanden op akkers kunnen komen. Die zorg hebben veel mensen geuit in hun zienswijze, maar dat is dus niet mogelijk op basis van de omgevingsvisie. **De multifunctionele dorpszone is in principe alleen van toepassing op bestaande erven in het buitengebied rond de kernen.**

In de omgevingsvisie is een rijtje functies opgenomen die passend kunnen zijn in een multifunctionele dorpszone. Een deel van deze functies kan echter overal op de oeverwallen en stroomruggen plaatsvinden en is dus niet uniek voor de multifunctionele dorpszone.

Wijziging ontwerp omgevingsvisie:

Een splitsing maken in de tekst van de visie welke functies op meerdere plekken in het buitengebied passen en welke extra mogelijkheden specifiek gelden voor de multifunctionele dorpszones.

De indiener van de zienswijze geeft aan dat het niet duidelijk is waarom het historische lint dat op de dorpskaart van Maurik ophoudt bij de kruising van de Kapelstraat en de Garststraat en niet verder doorloopt naar de van de Geerstraat.

Reactie:

We zijn het met u eens dat ook de Geerstraat onderdeel is van het historische lint, omdat net na de tweede wereldoorlog hier ook al sprake was van bebouwing met een relatief hoge dichtheid.

Wijziging ontwerp omgevingsvisie:

In de dorpskaart van Maurik de aanduiding historisch lint uitbreiden, zodat de Geerstraat er ook onder valt.

De indiener van de zienswijze geeft aan dat de kern Maurik de afgelopen jaren zowel in absolute als relatieve zin harder is gegroeid dan de andere kernen in de gemeente. Dit geldt zowel voor de aantal woningen als de aantal inwoners. Daarom zouden eerst andere kernen een inhaalslag moeten maken volgens de indiener.

Reactie:

Waar de gemeente 15 jaar geleden een echte centrumkern heeft aangewezen voor woningbouw, zet de gemeente in de visie voor de komende 15 jaar juist in op een

Reactie:

Fruittelers mogen zich ook op andere locaties ontwikkelen. Het landbouwontwikkelingsgebied is bedoeld als zone voor fruit- en laanbomteelt bedrijven die door willen groeien of zich willen specialiseren in niet-grondgebonden teelt. Pot- en containerteelt als nevenactiviteit wordt kleinschalig mogelijk gemaakt bij het bestaande bouwblok.

De indiener van de zienswijze geeft aan dat investeren en ontwikkelen van een robuust watersysteem door alle bestuurslagen belangrijk is en dat dit ook aandacht krijgt in de omgevingsvisie. Het is de indiener alleen niet duidelijk hoe het creëren van “blauwe zones” of en hoe dit de fruitsector raakt.

Reactie:

Het idee achter de blauwe zone is de ambitie om meer gebiedseigen water in het gebied vast te houden, zodat in droge periodes minder gebiedsvreemd water hoeft te worden ingelaten. Het ontwikkelen van de "blauwe zones" is iets wat breed opgepakt moet worden, dus zowel met de gemeente, waterschap, fruittelers en overige grondeigenaren. Een precieze uitwerking zal na het vaststellen van de omgevingsvisie verder uitgewerkt kunnen worden. Het is niet de bedoeling dat het ten koste gaat van gronden die geschikt zijn voor fruitteelt.

Wijziging ontwerp omgevingsvisie:

De indiener van de zienswijze geeft aan dat Teelt ondersteunende voorzieningen belangrijk blijven voor de fruitsector en tevreden zijn dat dit goed geborgd is in de omgevingsvisie.

Reactie:

Dank voor uw opmerking.

De indiener van de zienswijze geeft aan dat wat er precies met ‘landschappelijke inpassing bij fruit wordt bedoeld en waar dit betrekking op heeft voor een fruitteeltbedrijf.

Reactie:

In de tekst gaat de landschappelijke inpassing over vrijkomende ervan binnen de multifunctionele dorpszones. Hier bedoelen we dat er ook landschappelijke inpassing nodig is als de functie verandert. Bij fruit doelt u waarschijnlijk op een goede landschappelijke inpassing van de bedrijven. Hiermee bedoelen we dat een grondgebonden fruit bedrijf zo wordt ingepast op een bouwvlak dat de maat en schaal niet vanaf de weg ervaren wordt. Hier kunt u denken aan de positie van de gebouwen en hagen of bomenrijen rondom de bouwkvael. Hierdoor gaat de bebouwing meer op in de kleinschalige omgeving van oeverwallen en stroomruggen.

De indiener van de zienswijze geeft aan dat door een multifunctioneel buitengebied meer functies in het buitengebied komen die klachten gaan ondervinden van de fruitsector en hierdoor restricties willen voor een fruitteeltbedrijf. De indiener zou graag in de omgevingsvisie terug willen zien dat de fruitteelt als een speerpunt wordt benoemd en altijd bovenliggend is bij multifunctionaliteit.

Reactie:

Waar mogelijk in het buitengebied willen we het grondgebruik multifunctioneel maken. Het is wel zo dat bij een verandering van functie er altijd getoetst zal worden of een verandering mogelijk is. In het geval van een woning in de buurt van een fruitbedrijf zal onderzocht worden of dit onder andere milieutechnisch wel kan. Als dit niet mogelijk is, dan zal een functieverandering naar wonen in de buurt van een fruitbedrijf niet mogelijk zijn.

De indiener van de zienswijze geeft aan dat het opvallend is dat telen op beton als teelttoepassing wordt gezien bij de fruitsector. De indiener geeft aan dat alleen op een kleine schaal telen op beton gebeurt en dat deze teelt daardoor meteen thuis zou horen op een bedrijventerrein.

Reactie:

Dat past goed in de visie van de gemeente. We willen voorkomen dat de goede bodem van de oeverwallen en stroomruggen verloren gaan door meer verharding.

15. [REDACTED]

De indiener van de zienswijze geeft aan dat de voetbal- en tennisvereniging in Beusichem op de huidige locatie moeten blijven en op deze plek geen woningbouw moet komen.

Reactie:

a. Beusichem noordoost



De mogelijke uitbreidingsrichting locatie in het noordoosten van Beusichem bij de sportvelden is ons inziens geen dorpsrand met bijzondere kwaliteiten. Daarom is er in potentie woningbouw mogelijk mochten er op termijn 1 of meerdere velden vrijkomen. Als de sportvelden ooit willen en kunnen verplaatsen dan is woningbouw op die locatie denkbaar. Op dit moment hebben we als gemeente niet die locatie als primaire ontwikkellocatie voor ogen, dus zal de aanduiding van mogelijke uitbreidingsrichtingen van de dorpskaart verwijderd worden.

De indiener van de zienswijze geeft aan dat 't Zoetzand in Beusichem toegevoegd kan worden bij het gebied waar de voetbal- en tennisverenigingen staan, zodat op de huidige locatie van 't Zoetzand woningen gebouwd kunnen worden.

Reactie:

In de omgevingsvisie gaan we niet in op de toekomst van specifieke voorzieningen, zoals 't Zoetzand. In algemene zin vinden we multifunctionele voorzieningen en ontmoetingsplekken in dorpen erg belangrijk.

De indiener van de zienswijze geeft aan dat woningen aan de zuidkant van Beusichem de voorkeur hebben als mogelijke uitbreidingsrichting, omdat dan nieuwe inwoners niet door het dorp heen hoeven te rijden.

Reactie:

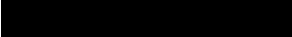
Dat heeft ook de voorkeur van de gemeente.

De indiener van de zienswijze heeft verschillende concrete vragen, namelijk:

- De gymzaal bij de school waar wordt die voor gebruikt in de avonden en weekenden?
- Een honden-uitlaatplaats in Beusichem is erg gewenst.
- Inzet Verkeersbrigadiers bij de school.

Reactie:

De omgevingsvisie in een visie voor de lange termijn. Concrete vragen zoals in deze zienswijze zijn geen onderdeel van de omgevingsvisie, maar kunnen aanbod komen bij een verdere uitwerking van omgevingsprogramma's of het omgevingsplan. Voor specifieke vragen kunt u terecht bij de gemeente.

16. 

De indiener van de zienswijze geeft aan dat het gebied dat aangeduid is met accent woningbouw op doelgroepen al voldoende is om de vraag van woningen op te vangen voor Asch, waardoor er geen tweede uitbreidingsgebied nodig is. Daarnaast zou deze locatie niet geschikt zijn voor de doelgroep ouderen, omdat er in Asch geen voorzieningen zijn.

Reactie:

Klopt, in Asch wordt geen accent gelegd op specifieke doelgroepen. De algemene verdeling in het woningprogramma geldt hier. De aanduiding zal van de kaart worden verwijderd.

Wijziging ontwerp omgevingsvisie:

Aanduiding verwijderen van de kaart

De indiener van de zienswijze geeft aan dat inbreiding de voorkeur moet krijgen boven uitbreiding, zodat het landschap en de omgeving bespaard blijven.

Reactie:

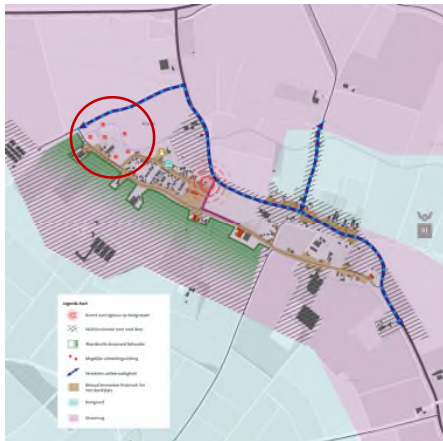
De gemeente heeft inderdaad veel aandacht voor inbreiding. Een deel van het woningprogramma kunnen we door inbreiding realiseren. Echter, we willen ook bestaand bebouwd gebied niet te vol bouwen om voldoende ruimte voor groen en water te houden en mede daarmee hittestress in de toekomst te voorkomen. We hebben daarom zowel locaties voor inbreiden als uitbreiden nodig.

De indiener van de zienswijze geeft aan dat de mogelijke uitbreidingslocatie aan de Achterstraat in Asch niet geschikt is voor woningen om de volgende redenen:

- Het gebied een hoge archeologische waarde heeft,
- De grond een cultuurhistorische waarde heeft,
- Buiten de bebouwde kom ligt terwijl er inbreidingsmogelijkheden zijn

- Er voldoende uitbreidingsopties binnen de bebouwde kom liggen
- Het gebied van landschappelijke waarde is
- Een deel van het uitbreidingsgebied binnen de milieuzone ligt van agrarische bedrijven
- Het gebied beter gebruikt kan worden voor een landschappelijke versterking

Reactie:



a. Asch westzijde

De mogelijke uitbreidingslocatie in Asch is gekozen, omdat het de meest geschikte locatie aan de kern is. Tijdens de dorpenronde in Asch is aangegeven dat er behoefte is aan enkele nieuwe woningen en er zijn al een lange tijd geen woningen in Asch gebouwd. In de dorpskaart van Asch uit de omgevingsvisie staat dat er ten westen van de kern nog een gebied is wat als een niet waardevolle dorpsrand bestempeld is, maar deze passen we aan naar een waardevolle dorpsrand. De reden hiervoor is dat rondom het openveld beeldbepalende gebouwen staan. In de dorpskaart zullen we de mogelijke uitbreiding wel verkleinen, zodat

het niet over de Wetering doorloopt. Ook gaat het woningprogramma uit van beperkte woningbouw in Asch. Daarnaast zullen we aangegeven dat er bij eventuele toekomstige ontwikkelingen rekening gehouden moet worden met de kwaliteiten van de Wetering.

Wijziging ontwerp omgevingsvisie:

Verkleinen van de aanduiding uitbreidingsrichting

De indiener van de zienswijze geeft aan dat in de omgevingsvisie nu de focus voor veiligere fietsverbindingen ligt op de fietsroute Asch-Buren. Volgens de indiener zou er ook een focus voor veiligere fietsroutes moeten komen voor de route Asch-Zoelmond-Beusichem.

Reactie:

We zullen deze route als voorbeeld ook opnemen. Verkeersmaatregelen worden uitgewerkt in de verkeersvisie en het uitvoeringsprogramma verkeer.

17. [REDACTED]

De indiener van de zienswijze geeft aan dat de omgevingsvisie voor de uiterwaarden tussen Eck en Wiel en Rijswijk waar het gebied van recreatie-ontwikkelingsgebied op de kaart staat strijdig is met de Omgevingsvisie van provincie Gelderland en de Nationale Omgevingsvisie.

Reactie:

Vanuit de provincie Gelderland hebben we geen reactie gehad dat het recreatie-ontwikkelingsgebied strijdig is met de omgevingsvisie van de provincie Gelderland. In het

antwoord van uw volgende vraag zullen wij nader toelichten wat het recreatie-ontwikkelingsgebied exact inhoud.

De indiener van de zienswijze verzoekt de gemeente om de uiterwaarden tussen Eck en Wiel en Rijswijk waar het gebied van recreatie-ontwikkelingsgebied op de kaart staat niet als zodanig aan te duiden, omdat het gebied landschappelijke en natuurlijke waarde heeft. De indiener van de zienswijze geeft aan dat in de omgevingsvisie aan te geven dat alleen plaatselijk groene ontwikkeling toe te staan op voormalige steenfabrieken. De indiener van de zienswijze verzoekt de gemeente om geen recreatieontwikkeling toe te staan op de oude steenfabriek in Maurik of andere locaties bij het dorp om geluidsoverlast en verstoring te voorkomen.

Reactie:

Met de in de omgevingsvisie aangegeven ambitie voor het recreatie-ontwikkelingsgebied tussen Rijswijk en Eck en Wiel is het niet de bedoeling dat er op grote schaal meer recreatieve voorzieningen bijkomen. Op pagina 85 van de ontwerp omgevingsvisie geeft de gemeente aan dat recreatie in de zone rond het eiland van Maurik beperkt wordt tot de herontwikkeling van bestaande bebouwde locaties. Hiermee ontstaan voor bestaande ondernemers kansen om hun voorzieningen te verbeteren. Daarnaast zijn er mogelijkheden op bestaande erven. Dat betekent dat er op basis van de omgevingsvisie geen aaneenschakeling van recreatiebedrijven kan worden toegelaten.

Ook de voormalige steenfabriek terreinen in deze zone staan in de ontwerp omgevingsvisie aangewezen als mogelijke locaties voor recreatieve voorzieningen. Als voor deze locaties een verzoek komt om te ontwikkelen zal er een nadere planologische afweging moeten plaatsvinden. Deze locaties liggen in een natuurgebied en dichtbij Natura 2000 gebieden. Er is dus een uitgebreide toets nodig in dit gebied. Ook zal een flora en fauna onderzoek moeten uitwijzen of er geen natuurwaarden worden geschaad. Daarnaast zal bij elke nieuwe ontwikkeling onderzocht moeten worden of de beschikbare afvoer- en bergingscapaciteit van het rivierbed behouden blijft en dat ontwikkelingen die de mogelijkheid tot rivierverruiming door verbreding en verlaging nu en in de toekomst feitelijk onmogelijk maken niet mogelijk zijn. Naast deze toetsing gelden er ook voorwaarden vanuit de gemeente. Elders in de omgevingsvisie geeft de gemeente ook een visie op de uiterwaarden. De ambitie is om een aaneengesloten natuurgebied te maken die als ecologisch verbinding kan dienen. Deze ambities staan op verschillende plekken in de omgevingsvisie en we begrijpen dat dat verwarrend is. Door al deze voorwaarden zal het niet mogelijk zijn om intensieve recreatie-activiteiten op deze locaties toe te laten.

Wijziging ontwerp omgevingsvisie:

- Aanpassen zonering van het recreatie ontwikkelingsgebied zodat duidelijk wordt dat het alleen om het eiland van Maurik en de voormalige steenfabriek locaties gaat.
- Een integrale beschrijving van de doelen in de uiterwaarden, zodat duidelijk wordt dat op voormalige steenfabriek locaties de kwaliteit van natuur voorop staat. Bij de mogelijkheden voor de herontwikkeling van steenfabriek locaties zullen we opnemen dat het gaat om kleinschalige extensieve functies, die zich goed verhouden tot de kwaliteit van de omliggende natuur of daaraan substantieel bijdragen.

De indiener van de zienswijze verzoekt de gemeente om de uiterwaarde met uitzondering van de oude steenfabrieken aan te duiden als waardevolle dorpsrand.

Reactie:

De uiterwaarden zijn een waardevol gebied, maar vormen in onze ogen hier geen dorpsrand.

De indiener van de zienswijze verzoekt de gemeente om andere mogelijkheden te onderzoeken om de diverse recreatiemogelijkheden met elkaar te verbinden.

Reactie:

In de omgevingsvisie hebben we opgenomen dat we verschillende aantrekkelijke recreatiegebieden beter met elkaar willen verbeteren. Dit is te zien op afbeelding 31 Kaart, recreatieve verbindingen van de ontwerp-omgevingsvisie. Op deze afbeelding wordt globaal aangegeven dat we door de gemeente nieuwe routes willen die recreatieve hotspots met elkaar verbinden voor langzaam recreatieverkeer.

18. 

De indiener van de zienswijze geeft aan dat de uiterwaarden tussen Eck en Wiel en Rijswijk waar het gebied van recreatie-ontwikkelingsgebied op de kaart staat niet verder ontwikkeld moet worden voor recreatie, maar natuur moet blijven.

Reactie:

Met de in de omgevingsvisie aangegeven ambitie voor het recreatie-ontwikkelingsgebied tussen Rijswijk en Eck en Wiel is het niet de bedoeling dat er op grote schaal meer recreatieve voorzieningen bijkomen. Op pagina 85 van de ontwerp omgevingsvisie geeft de gemeente aan dat recreatie in de zone rond het eiland van Maurik beperkt wordt tot de herontwikkeling van bestaande bebouwde locaties. Hiermee ontstaan voor bestaande ondernemers kansen om hun voorzieningen te verbeteren. Daarnaast zijn er mogelijkheden op bestaande erven. Dat betekent dat er op basis van de omgevingsvisie geen aaneenschakeling van recreatiebedrijven kan worden toegelaten.

Ook de voormalige steenfabriek terreinen in deze zone staan in de ontwerp omgevingsvisie aangewezen als mogelijke locaties voor recreatieve voorzieningen. Als voor deze locaties een verzoek komt om te ontwikkelen zal er een nadere planologische afweging moeten plaatsvinden. Deze locaties liggen in een natuurgebied en dichtbij Natura 2000 gebieden. Er is dus een uitgebreide toets nodig in dit gebied. Ook zal een flora en fauna onderzoek moeten uitwijzen of er geen natuurwaarden worden geschaad. Daarnaast zal bij elke nieuwe ontwikkeling onderzocht moeten worden of de beschikbare afvoer- en bergingscapaciteit van het rivierbed behouden blijft en dat ontwikkelingen die de mogelijkheid tot rivierverruiming door verbreding en verlaging nu en in de toekomst feitelijk onmogelijk maken niet mogelijk zijn. Naast deze toetsing gelden er ook voorwaarden vanuit de gemeente. Elders in de omgevingsvisie geeft de gemeente ook een visie op de uiterwaarden. De ambitie is om een aaneengesloten natuurgebied te maken die als ecologisch verbinding kan dienen. Deze ambities staan op verschillende plekken in de omgevingsvisie en we begrijpen dat dat verwarrend is. Door al deze voorwaarden zal het niet mogelijk zijn om intensieve recreatie-activiteiten op deze locaties toe te laten.

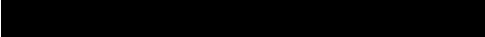
Wijziging ontwerp omgevingsvisie:

- Aanpassen zonering van het recreatie ontwikkelingsgebied zodat duidelijk wordt dat het alleen om het eiland van Maurik en de voormalige steenfabriek locaties gaat.
- Een integrale beschrijving van de doelen in de uiterwaarden, zodat duidelijk wordt dat op voormalige steenfabriek locaties de kwaliteit van natuur voorop staat. Bij de mogelijkheden voor de herontwikkeling van steenfabriek locaties zullen we opnemen dat het gaat om kleinschalige extensieve functies, die zich goed verhouden tot de kwaliteit van de omliggende natuur of daaraan substantieel bijdragen.

De indiener van de zienswijze geeft aan dat de uiterwaarden ontwikkeld moeten worden voor natuur beleving en educatie doormiddel van wandelpaden en kleinschalige voorzieningen op de voormalige steenfabriek terreinen.

Reactie:

Een precieze uitwerking van de voormalige steenfabrieken zal niet in de omgevingsvisie gebeuren. Als een ontwikkelaar die een voormalig steenfabriek terrein wil ontwikkelen zal nader uitgewerkt worden op welke manier het terrein bebouwd wordt en voor welke functies. Uw suggestie voor de voormalige steenfabrieken zijn wij zelf als een kansrijke mogelijkheid.

19. 

De indiener van de zienswijze geeft aan dat bij afbeelding 10 van de omgevingsvisie ook 'Bloeiend Fruitcluster' toegevoegd zou kunnen worden, omdat de fruitsector ook één van de onderscheidende kernmerken is in de gemeente Buren.

Reactie:

We zullen de term "Bloeiend Fruitcluster" toevoegen aan afbeelding 10.

Wijziging ontwerp omgevingsvisie:

Afbeelding 10 van de omgevingsvisie aanpassen, zodat "Bloeiend Fruitcluster" ook op de afbeelding staat.

De indiener van de zienswijze geeft aan dat het opmerkelijk is dat uitsluitend een gebied langs de N320 ten oosten van Ommeren bestemd is als uitbreidingsgebied. Volgens de indiener zitten er goede gronden in de hele gemeente die geschikt zijn voor fruittelers om op te ontwikkelen.

Reactie:

Fruittelers mogen zich ook op andere locaties ontwikkelen. Het landbouwontwikkelingsgebied is bedoeld als zone voor fruit- en laanbomteelt bedrijven die door willen groeien of zich willen specialiseren in niet-grondgebonden teelt. Pot- en containerteelt als nevenactiviteit wordt kleinschalig mogelijk gemaakt bij het bestaande bouwblok.

De indiener van de zienswijze geeft aan dat verwacht wordt dat bij een nadere uitwerking zoals een gebiedsontwikkeling rekening wordt gehouden met ingrepen op het watersysteem dat belangrijk is voor de fruit- en laanbomenteelt.

Reactie:

Wij zijn ons ervan bewust dat op twee momenten per jaar voldoende beschikbaar zoet water van belang is voor de fruitsector. Daartoe hebben we in de visie het idee van 'blauwe zones' opgenomen. Het idee achter de blauwe zone is de ambitie om meer gebiedseigen water in het gebied vast te houden, zodat in droge periodes minder gebiedsvreemd water hoeft te worden ingelaten.

De indiener van de zienswijze geeft aan dat het nu niet in te schatten is wat voor een effect de "blauwe zones" hebben op de fruitsector, omdat deze niet op de kaart te vinden zijn.

Reactie:

Het idee achter de blauwe zone is de ambitie om meer gebiedseigen water in het gebied vast te houden, zodat in droge periodes minder gebiedsvreemd water hoeft te worden ingelaten. Het ontwikkelen van de "blauwe zones" is iets wat breed opgepakt moet worden, dus zowel met de gemeente, waterschap, fruittelers en overige grondeigenaren. Een precieze uitwerking zal na het vaststellen van de omgevingsvisie verder uitgewerkt kunnen worden. Het is niet de bedoeling dat het ten koste gaat van gronden die geschikt zijn voor fruitteelt.

De indiener van de zienswijze geeft aan dat als een verdere uitwerking van de "blauwe zones" volgt vanuit de omgevingsvisie verwacht wordt dat ook de organisatie van de indiener meegenomen wordt.

Reactie:

Als we de blauwe zones verder zullen uitwerken willen we graag dit samen doen met de fruitsector.

De indiener van de zienswijze geeft aan dat wat er precies met 'landschappelijke inpassing bij fruit wordt bedoeld en waar dit betrekking op heeft voor een fruitteeltbedrijf.

Reactie:

Bepaalde teelt ondersteunende voorzieningen kunnen een impact hebben op de landschappelijke kwaliteit van oeverwallen en stroomruggen. Om TOV minder te beleven zouden deze met landschappelijke inpassingen minder opvallen. Hier kunt u denken aan heggen en bomenrijen lang een bouwblok of perceel vanaf een weg.

De indiener van de zienswijze geeft aan dat het onduidelijk is wat in de omgevingsvisie wordt bedoeld met de zin: 'zonnevelden kleiner dan 10'.

Reactie:

Op deze plek is het woord hectare weggefallen. Bedoeld wordt 10 hectare.

Wijziging ontwerp omgevingsvisie:

We zullen dit tekstueel aanpassen

De indiener van de zienswijze geeft aan dat in de omgevingsvisie ook opgenomen kan worden dat zonnepanelen boven fruitteelt een mogelijkheid is als een innovatieve functiecombinatie.

Reactie:

Dat is een innovatieve oplossing, die goed past bij de doelen van de gemeente. We nemen deze als voorbeeld op.

De indiener van de zienswijze geeft aan dat een multifunctioneler buitengebied kan betekenen dat nieuwe functies op vrijkomende agrarische erven kunnen gaan knellen met bestaande naastgelegen boomgaarden. De indiener vindt dat de fruitsector hier niet voor de prijs moet betalen.

Reactie:

Waar mogelijk in het buitengebied willen we het grondgebruik multifunctioneel maken. Het is wel zo dat bij een verandering van functie er altijd getoetst zal worden of een verandering mogelijk is. In het geval van een woning in de buurt van een fruitbedrijf zal onderzocht worden of dit onder andere milieutechnisch wel kan. Als dit niet mogelijk is, dan zal een functieverandering naar wonen in de buurt van een fruitbedrijf niet mogelijk zijn.

De indiener van de zienswijze geeft aan dat ze grote twijfels hebben of een spuitvrijzone van 50 meter wel echt nodig is, omdat spuittechnieken steeds efficiënter worden waardoor de drift van gewasbescherming strek afneemt.

Reactie:

Norm van 50 meter is algemeen aanvaard in de jurisprudentie. Een kleinere afstand is mogelijk met een locatie specifiek onderzoek en maatregelen als driftreductie en beplanting (maatwerk). We zullen de tekst hierop aanpassen.

Wijziging ontwerp omgevingsvisie:

Aanpassen exacte afstand van 50 meter.

De indiener van de zienswijze geeft aan dat de fruitteeltbedrijven de mogelijkheid moeten houden om ziek hout op eigen terrein te verbranden, zodat verdere verspreiding van bomenziektes snel voorkomen kan worden.

Reactie:

Ons doel is om het verbranden van hout tegen te gaan, maar we stellen aan de hand van de omgevingsvisie geen verbod in. De manier waarop we het doel willen bereiken moet haalbaar zijn. We zullen duidelijk omschrijven dat dit het doel is.

Wijziging ontwerp omgevingsvisie:

Tegengaan hout stook als doel beschrijven.

De indiener van de zienswijze vraagt zich af wat er bedoeld wordt met de landschappelijke inpassing bij fruitteelt.

Reactie:

In de tekst gaat de landschappelijke inpassing over vrijkomende ervan binnen de multifunctionele dorpszones. Hier bedoelen we dat er ook landschappelijke inpassing nodig is als de functie verandert. Bij fruit doelt u waarschijnlijk op een goede landschappelijke inpassing van de bedrijven. Hiermee bedoelen we dat een grondgebonden fruit bedrijf zo wordt ingepast op een bouwvlak dat de maat en schaal niet vanaf de weg ervaren wordt. Hier kunt u denken aan de positie van de gebouwen en hagen of bomenrijen rondom de bouwvlak. Hierdoor gaat de bebouwing meer op in de kleinschalige omgeving van oeverwallen en stroomruggen.

Op pagina 79 van de ontwerp omgevingsvisie staat dat we landschappelijke inpassing belangrijk vinden bij de uitbreiding van bedrijven. Het betreft het bouwvlak van een bedrijf. De manier waarop dat dient te gebeuren wordt nader uitgewerkt en is geen onderdeel van de omgevingsvisie.

De indiener van de zienswijze geeft aan dat een economische impact analyse wordt gemist voor bedrijven die door de beperking om niet-grondgebonden (fruit)teelten alleen binnen een paar gebieden toe te laten.

Reactie:

Op pagina 74 van de ontwerp omgevingsvisie is beschreven dat teelt ondersteunende voorzieningen steeds meer onderdeel zijn van de normale bedrijfsvoering. In het huidige beleid van de gemeente is er echter geen ruimte voor vormen van pot- en containerteelt. In de visie kiezen we ervoor om de mogelijkheden voor pot- en containerteelt wel te gaan bieden. Hierbij hebben we een afweging gemaakt met andere belangen van functies, belangen van inwoners en de kwaliteiten van natuur en landschap in het gebied. Uitkomst is om direct bij het bouwvlak enige mogelijkheden te bieden voor pot- en containerteelt als aanvulling op grondgebonden teelten, die de ondernemers hebben. Mochten bedrijven zich willen specialiseren in niet grondgebonden teelten dan past dat in onze ogen niet overal in het relatief kleinschalige landschap op de oeverwallen en gezien de uitkomsten van uitgebreide inwonersparticipatie verwachten we hiervoor ook geen draagvlak onder de inwoners en maatschappelijke organisaties. Daarom hebben we voor bedrijven die zich op termijn willen specialiseren in pot- en containerteelten aparte gebieden aangewezen waar dit soort bedrijven zich kunnen ontwikkelen.

Wijziging ontwerp omgevingsvisie:

De maatvoering van 1,5 hectare te verwijderen uit de omgevingsvisie en de precieze omvang van een bouwvlak uit te werken in een beleidsregel. In plaats daarvan nemen we op dat niet grondgebonden teelten, zoals pot- en containerteelt, kleinschalig en als nevenactiviteit kunnen worden toegepast op of aansluitend aan het agrarisch bouwvlak.

De indiener van de zienswijze geeft aan dat dat bepaalde type teelten wel degelijk als grondgebonden teelten gezien moeten worden, omdat die type teelten nog contact hebben met de volle grond.

Reactie:

We willen het beleid in een programma verder uitwerken en dan komen specifieke omstandigheden ook aan bod. Algemeen zien we vormen van landbouw waarbij de grond wordt afgedekt niet als grondgebonden.

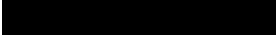
De indiener van de zienswijze geeft aan dat een er visie op het gebied van huisvesting seizoenarbeiders wordt gemist in de omgevingsvisie en de indiener zou een bepaalde visie wel terug willen zien in de omgevingsvisie.

Reactie:

We nemen een visie op hoofdlijnen voor de huisvesting van arbeidsmigranten op. Daarnaast wordt komende jaren het beleid verder uitgewerkt in samenwerking met de regio.

Wijziging ontwerp omgevingsvisie:

Huisvesting voor arbeidsmigranten opnemen in de visie

20. 

De indiener van de zienswijze geeft aan dat er grote zorgen zijn rond het verdwijnen en verstoren van de overgebleven natuurstukken in de uiterwaarden tussen Eck en Wiel en Rijswijk door de aanduiding recreatie-ontwikkelsgebied en de eventuele gevolgen door deze aanduiding.

De indiener van de zienswijze geeft aan dat er nu al veel recreatieverkeer op de dijk tussen Eck en Wiel en Rijswijk aanwezig is. Als het aantal recreanten verder toeneemt in het gebied zal dit verdere gevolgen hebben voor de infrastructuur van de dijk en de omgeving volgens de indiener, wat ten kosten gaat van de karakteristieke dorpsweggetjes.

De indiener van de zienswijze geeft aan dat het gebied van Eck en Wiel en Rijswijk geen recreatieve zone moet worden met alleen maar vakantieparken en daarom het desbetreffende recreatie-ontwikkelsgebied moet worden heroverwogen.

Reactie:

Met de in de omgevingsvisie aangegeven ambitie voor het recreatie-ontwikkelsgebied tussen Rijswijk en Eck en Wiel is het niet de bedoeling dat er op grote schaal meer recreatieve voorzieningen bijkomen. Op pagina 85 van de ontwerp omgevingsvisie geeft de gemeente aan dat recreatie in de zone rond het eiland van Maurik beperkt wordt tot de herontwikkeling van bestaande bebouwde locaties. Hiermee ontstaan voor bestaande ondernemers kansen om hun voorzieningen te verbeteren. Daarnaast zijn er mogelijkheden op bestaande erven. Dat betekent dat er op basis van de omgevingsvisie geen aaneenschakeling van recreatiebedrijven kan worden toegelaten.

Ook de voormalige steenfabriek terreinen in deze zone staan in de ontwerp omgevingsvisie aangewezen als mogelijke locaties voor recreatieve voorzieningen. Als voor deze locaties een verzoek komt om te ontwikkelen zal er een nadere planologische afweging moeten plaatsvinden. Deze locaties liggen in een natuurgebied en dichtbij Natura 2000 gebieden. Er is dus een uitgebreide toets nodig in dit gebied. Ook zal een flora en fauna onderzoek moeten uitwijzen of er geen natuurwaarden worden geschaad. Daarnaast zal bij elke nieuwe ontwikkeling onderzocht moeten worden of de beschikbare afvoer- en bergingscapaciteit van het rivierbed behouden blijft en dat ontwikkelingen die de mogelijkheid tot rivierverruiming door verbreding en verlaging nu en in de toekomst feitelijk onmogelijk

maken niet mogelijk zijn. Naast deze toetsing gelden er ook voorwaarden vanuit de gemeente. Elders in de omgevingsvisie geeft de gemeente ook een visie op de uiterwaarden. De ambitie is om een aaneengesloten natuurgebied te maken die als ecologisch verbinding kan dienen. Deze ambities staan op verschillende plekken in de omgevingsvisie en we begrijpen dat dat verwarrend is. Door al deze voorwaarden zal het niet mogelijk zijn om intensieve recreatie-activiteiten op deze locaties toe te laten.

Wijziging ontwerp omgevingsvisie:

- Beter omschrijven dat nieuwe recreatie ontwikkelingen gaan over de ontwikkeling van bestaande recreatieterreinen.
- Aanpassen zonering van het recreatie ontwikkelingsgebied zodat duidelijk wordt dat het alleen om het eiland van Maurik en de voormalige steenfabriek locaties gaat.
- Een integrale beschrijving van de doelen in de uiterwaarden, zodat duidelijk wordt dat op voormalige steenfabriek locaties de kwaliteit van natuur voorop staat. Bij de mogelijkheden voor de herontwikkeling van steenfabriek locaties zullen we opnemen dat het gaat om kleinschalige extensieve functies, die zich goed verhouden tot de kwaliteit van de omliggende natuur of daaraan substantieel bijdragen.

21. 

De indiener van de zienswijze geeft aan dat de ruimtelijke inrichting van de drie gemeenten Buren, Neder-Betuwe en Overbetuwe zo gunstig mogelijk moet zijn om de werkzaamheden van laanboomtelers uit te voeren. De indiener geeft aan dat dit in de omgevingsvisie nu niet het geval is.

Reactie:

De gemeente geeft in de visie aan dat de laanboomteelt een belangrijke sector is. Er worden dan ruimte geboden aan de ontwikkeling van deze sector. Ook voor het gebruik van pot- en containerteelt heeft de gemeente extra mogelijkheden te introduceren in balans met andere belangen. Hierin heeft de gemeente een eigen afweging gemaakt.

De indiener van de zienswijze geeft aan dat de enige mogelijkheid om pottenteelt toe te passen op een bouwblok van maximaal 1,5 hectare geen optie kan zijn voor een laanbomenteelt bedrijf.

De indiener van de zienswijze geeft aan dat restricties op de locatie waar pottenteelt mogelijk is voor een oneerlijke concurrentie zorgen met bedrijven in de gemeenten Neder-Betuwe en Overbetuwe, omdat restricties invloed kunnen hebben op de grondprijs en daarom op de financiële situatie van een bedrijf.

Reactie:

Op pagina 74 van de ontwerp omgevingsvisie is beschreven dat teelt ondersteunende voorzieningen steeds meer onderdeel zijn van de normale bedrijfsvoering. In het huidige beleid van de gemeente is er echter geen ruimte voor vormen van pot- en containerteelt. In

de visie kiezen we ervoor om de mogelijkheden voor pot- en containerteelt wel te gaan bieden. Hierbij hebben we een afweging gemaakt met andere belangen van functies, belangen van inwoners en de kwaliteiten van natuur en landschap in het gebied. Uitkomst is om direct bij het bouwblok enige mogelijkheden te bieden voor pot- en containerteelt als aanvulling op grondgebonden teelten, die de ondernemers hebben. Mochten bedrijven zich willen specialiseren in niet grondgebonden teelten dan past dat in onze ogen niet overal in het relatief kleinschalige landschap op de oeverwallen en gezien de uitkomsten van uitgebreide inwonersparticipatie verwachten we hiervoor ook geen draagvlak onder de inwoners en maatschappelijke organisaties. Daarom hebben we voor bedrijven die zich op termijn willen specialiseren in pot- en containerteelten aparte gebieden aangewezen waar dit soort bedrijven zich kunnen ontwikkelen.

Wij willen met deze keuzes bedrijven niet een oneerlijke concurrentiepositie geven, maar een lange termijnperspectief op het gebied van niet-grondgebonden teelt binnen de gemeente Buren. Dat is een breuk met ons huidige beleid waarin er geen ruimte is voor pot- en containerteelt. Als de hoofdteelt van een bedrijf grondgebonden blijft en de niet grondgebondenteelt is kleinschalig dan blijft er gewoon ruimte voor de laanboomteelt op de oeverwallen.

Wijziging ontwerp omgevingsvisie:

De maatvoering van 1,5 hectare te verwijderen uit de omgevingsvisie en de precieze omvang van een bouwblok uit te werken in een beleidsregel. In plaats daarvan nemen we op dat niet grondgebonden teelten, zoals pot- en containerteelt, kleinschalig en als nevenactiviteit kunnen worden toegepast op of aansluitend aan het agrarisch bouwblok.

De indiener van de zienswijze geeft aan dat een verschil in beleid door restricties tussen de gemeenten Buren en Neder-Betuwe gevolgen zal hebben op het grondgebruik in de gemeente Neder-Betuwe.

Reactie:

Vanuit de gemeente Neder-Betuwe hebben wij geen zienswijze ontvangen, dus de gemeente voorziet geen problemen voor het grondgebruik in de gemeente door de gemaakte keuzes uit onze omgevingsvisie.

De indiener van de zienswijze geeft aan dat containerteelt op folie en worteldoek te zien als innovatieve grondgebonden teelten die daardoor losgekoppeld kunnen worden van een bouwblok.

Reactie:

De gemeente streeft naar een duurzame landbouw en naar het vergroten van de biodiversiteit. Goed bodembeheer is hier onderdeel van. Door bodems af te dekken verliezen we een deel van de ecologische waarde. De gemeente gaat er niet in mee om een teelt die de grond afdekt, grondgebonden te noemen.

De indiener van de zienswijze geeft aan dat er een perspectief in de omgevingsvisie mist over groei en ontwikkeling voor laanboomteelt. Laanboombedrijven moeten zich steeds meer aanpassen aan andere gebruikers en regels in de buurt van de kernen, wat ten koste gaat van de effectieve en efficiënte bedrijfsvoering en zicht op ontwikkeling.

Reactie:

Het is onvermijdelijk dat functies in het landelijk gebied rekening met elkaar moeten houden. Tegelijk vinden we als gemeente de landbouw erg belangrijk. Daarom reserveren we de landbouwgronden ook voor de toekomst zoveel mogelijk voor de landbouw. De laanboomteelt is een van de takken, die we in de visie als 1 van onze speerpunten hebben benoemd. De grondgebonden teelt van laanbomen behoudt de ruimte die het heeft. Voor niet grondgebonden teelten breiden we de ontwikkelingsmogelijkheden uit ten opzichte van de mogelijkheden die we nu hebben binnen de gemeente. Bij de ontwikkelingsmogelijkheden voor niet grondgebonden teelten houden we wel rekening met andere functies en belangen in het gebied. Voor bedrijven die hoofdzakelijk niet-grondgebonden teelten hebben geven wij de ruimte in het doorgroeigebied, zodat goede landbouwgrond beschikbaar blijft voor grondgebonden teelten in bijvoorbeeld de fruit- en laanbomenteelt.

22. 

De indiener van de zienswijze geeft aan dat de gemeente Buren alleen geschikt is voor een bescheiden en beperkte uitbreiding van woningen en dat grotere uitbreidingen bij grotere gemeenten passen.

Reactie:

Op 26 januari 2021 heeft de gemeenteraad het Woningprogramma 2020 – 2030 vastgesteld. De opgave die daaruit voortvloeit houdt in dat tot 2030 1400 woningen gebouwd moeten worden. Deels worden die gerealiseerd in lopende plannen, echter voor circa 800 woningen moet nog een locatie worden gezocht.

Door een lichte groei van de bevolking en het feit dat er gemiddeld steeds kleinere huishoudens zijn, zijn er meer woningen nodig om op termijn de 'eigen' inwoners te kunnen opvangen. Tegelijk kennen we vergrijzing en kunnen jongeren steeds moeilijker een woning betalen. Voor deze doelgroepen moeten we dus zeker bouwen. Daarnaast heeft de gemeente te maken met een druk op de woningmarkt vanuit de randstad en andere omliggende gebieden. Het woningprogramma is bedoeld om de eigen woningbehoefte en enige druk vanuit de regio op te kunnen vangen en dus daarmee verdringing van eigen inwoners te voorkomen.

Waar de gemeente 15 jaar geleden een echte centrumkern heeft aangewezen voor woningbouw, zet de gemeente in de visie voor de komende 15 jaar juist in op een evenwichtige groei. De gemeente is in het woningprogramma opgedeeld in 4 deelgebieden, waarover de woningbouw wordt verdeeld. Binnen de deelgebieden worden de aantallen weer verdeeld over de kernen. Het aantal te bouwen woningen zal in verhouding staan tot de grootte van de kern. Voor deelgebied Beusichem is dus niet het voornemen om meer te bouwen dan in andere kernen. Voor deelgebied Maurik gaan we voorlopig wel uit van een iets kleiner aantal, omdat er de afgelopen jaren al relatief veel gebouwd is.

De indiener van de zienswijze geeft aan dat woningbouw met name gericht moet zijn op sociale woningbouw en op huisvesting voor jongeren en ouderen uit de gemeente Buren.

Reactie:

Woningen voor ouderen en jongeren en sociale woningbouw hebben voor ons een hoge prioriteit, omdat hier nu en in de toekomst meer vraag naar is en woningen voor deze doelgroepen ook een doorstroom op de woningmarkt kan veroorzaken.

De indiener van de zienswijze geeft aan dat er onderzocht moet worden waar arbeidsmigranten voor verschillende seizoenen gehuisvest kunnen worden.

Reactie:

We nemen een visie op hoofdlijnen voor de huisvesting van arbeidsmigranten op. Daarnaast wordt komende jaren het beleid verder uitgewerkt in samenwerking met de regio.

Wijziging ontwerp omgevingsvisie:

Huisvesting voor arbeidsmigranten opnemen in de visie.

De indiener van de zienswijze geeft aan dat er meer duidelijkheid moet komen over de mogelijkheden in multifunctionele dorpszones, zodat duidelijk is wat er wel en niet mag waaronder het aantal vierkante meters wat bebouwd mag worden.

Reactie:

In de omgevingsvisie geeft de gemeente als ambitie aan om meer functies mogelijk te maken in het landelijk gebied. Dit komt tegemoet aan maatschappelijke vraagstukken ten aanzien van wonen en recreatie. De gemeente constateert dat rond veel kernen al een grotere dichtheid van bebouwing voorkomt. Vaak is sprake van lintbebouwingen. In die zones rond de kernen wil de gemeente het hergebruik van (voormalige) agrarische bouwblokken voor andere functies mogelijk maken en daarbij ook ruimte geven aan extra woningen, bepaalde soorten van bedrijvigheid en recreatie.

Omdat het in deze multifunctionele dorpszones gaat om het hergebruik van bestaande erven, is het niet mogelijk om in weilanden of op akkers te bouwen. Die zorg hebben veel mensen geuit in hun zienswijze, maar dat is dus niet mogelijk op basis van de omgevingsvisie. **De multifunctionele dorpszone is in principe alleen van toepassing op bestaande erven in het buitengebied rond de kernen.** Er mag alleen al bestaande bebouwing en verharding vervangen worden voor functies die passen in een multifunctionele dorpszone. In de tekst van de omgevingsvisie zijn voor de multifunctionele dorpszones alle functies benoemd die ook elders op de oeverwallen mogelijk zijn. We begrijpen dat dat verwarrend is in de tekst en zullen dat aanpassen.

Er is bewust niet gekozen voor een exacte maatvoering, omdat het idee is dat een bestaand erf herontwikkeld kan worden. Elk erf heeft een andere afmeting, dus elk initiatief zal ook qua oppervlak verschillen. Het is vooral de bedoeling dat er niet meer verharding toegevoegd mag worden dan dat er nu is.

Wijziging ontwerp omgevingsvisie:

- Een splitsing maken in de tekst van de visie welke functies op meerdere plekken in het buitengebied passen en welke extra mogelijkheden specifiek gelden voor de multifunctionele dorpszones.

De indiener van de zienswijze geeft aan dat er meer duidelijkheid gegeven moet worden over hoeveel woningen en waar gebouwd gaan worden tot 2030 en tot 2040.

Reactie:

In de omgevingsvisie wordt alleen aangegeven wat mogelijke uitbreidingsrichtingen zijn. Dit is een handvat voor partijen die woningbouw willen ontwikkelen. Als een partij woningen wil ontwikkelen zal aan de hand van het woningprogramma en met de omgeving bepaald worden hoe het woningbouwplan nader ingevuld wordt. In het woningprogramma is nu alleen een prognose tot 2030 uitgewerkt.

De indiener van de zienswijze geeft aan dat de ‘groene dooradering’ op de dorpskaarten nu te globaal is aangewezen en meer verduidelijking nodig heeft in de omgevingsvisie.

Reactie:

In de omgevingsvisie is bewust voor een globale aanduiding gekozen. De kaarten in de omgevingsvisie geven alleen de ambitie weer. Pas als er een concreet ontwikkelplan voor een gebied komt waar ook een groene dooradering moet komen, zal dit concreter uitgewerkt moeten worden.

De indiener van de zienswijze geeft aan dat bestaande industriegebieden in met name Beusichem gerevitaliseerd moeten worden en niet verder uitgebreid moeten worden.

Reactie:

In de ontwerp omgevingsvisie geven we aan dat we kiezen voor een evenwichtige groei van de kernen, ook voor bedrijven. De plancapaciteit van enkele bedrijventerreinen kan worden vergroot, waarbij we dat deels willen oplossen door revitalisering. In de omgevingsvisie hebben we als ambitie aangegeven om bestaande bedrijventerreinen ook te revitaliseren, zodat er ook op de huidige plekken meer ruimte beschikbaar komt voor lokale bedrijven. Voor het bedrijventerrein Beusichem is er in de regionale bedrijventerreinplanning al een uitbreidingsrichting voor het bedrijventerrein Beusichem benoemd. Uit andere zienswijzen blijkt dat er ook behoefte is om deze benoemde uitbreidingsrichting op de visiekaart op te nemen. Daarom zullen deze uitbreidingsrichting op de kaart opnemen.

Wijziging ontwerp omgevingsvisie:

Opnemen van de uitbreidingsrichting van bedrijventerrein Beusichem

De indiener van de zienswijze geeft aan dat er een zeer bescheiden groei van het aantal woningen in Beusichem zou moeten plaats vinden, zodat het karakter van het dorp behouden blijft.

Reactie:

Op 26 januari 2021 heeft de gemeenteraad het Woningprogramma 2020 – 2030 vastgesteld. De opgave die daaruit voortvloeit houdt in dat tot 2030 1400 woningen gebouwd moeten worden. Deels worden die gerealiseerd in lopende plannen, echter voor circa 800 woningen moet nog een locatie worden gezocht.

Door een lichte groei van de bevolking en het feit dat er gemiddeld steeds kleinere huishoudens zijn, zijn er meer woningen nodig om op termijn de ‘eigen’ inwoners te kunnen

opvangen. Tegelijk kennen we vergrijzing en kunnen jongeren steeds moeilijker een woning betalen. Voor deze doelgroepen moeten we dus zeker bouwen. Daarnaast heeft de gemeente te maken met een druk op de woningmarkt vanuit de randstad en andere omliggende gebieden. Het woningprogramma is bedoeld om de eigen woningbehoefte en enige druk vanuit de regio op te kunnen vangen en dus daarmee verdringing van eigen inwoners te voorkomen.

Waar de gemeente 15 jaar geleden een echte centrumkern heeft aangewezen voor woningbouw, zet de gemeente in de visie voor de komende 15 jaar juist in op een evenwichtige groei. De gemeente is in het woningprogramma opgedeeld in 4 deelgebieden, waarover de woningbouw wordt verdeeld. Binnen de deelgebieden worden de aantallen weer verdeeld over de kernen. Het aantal te bouwen woningen zal in verhouding staan tot de grootte van de kern. Voor deelgebied Beusichem is dus niet het voornemen om meer te bouwen dan in andere kernen. Voor deelgebied Maurik gaan we voorlopig wel uit van een iets kleiner aantal, omdat er de afgelopen jaren al relatief veel gebouwd is.

De indiener van de zienswijze geeft aan dat de precieze plaats en het aantal woningen nader omschreven dient te worden.

De indiener van de zienswijze geeft aan dat de type woningen die in Beusichem gebouwd zullen worden moeten passen bij het karakter van het dorp, zodat de woningen passend zijn. Dit zou volgens de indiener laagbouw moeten zijn.

Reactie:

Voor nieuwbouwwoningen hebben we in het woningprogramma vastgesteld dat dorps en landelijk wonen het uitgangspunt moet zijn, zodat deze aansluiten bij de al bestaande kwaliteiten van de gemeente. Wij vinden dat gestapelde bouw een mogelijkheid moet kunnen zijn voor de centrumdorpen, mits dit past in de stedenbouwkundige structuur. Gestapelde bouw is in de visie bovendien afgebakend. In de visie gaat het om maximaal 4 lagen met een accent naar maximaal 5 lagen. We willen het dus niet op de voorhand uitsluiten.

De indiener van de zienswijze geeft aan dat het voorstel om 20% groen te realiseren binnen een bouwlocaties als positief wordt gezien, maar dat hier wel op wordt gehandhaafd.

Reactie:

Mee eens, de wijze van handhaving is echter geen onderdeel van de omgevingsvisie.

De indiener van de zienswijze geeft aan dat de bedrijfspanden ten oosten van de Beijerdstraat plaats zouden kunnen maken voor woningen, zodat de verkeersveiligheid en het aanzicht van de Beijerdstraat wordt versterkt.

Reactie:

Deze mogelijkheid hebben we inderdaad opgenomen in de ontwerp omgevingsvisie.

De indiener van de zienswijze geeft aan dat mogelijke woningbouw rondom de Ganssteeg, de Heuvel en Pietersteeg het best via de Beijerdstraat ontsloten kunnen worden. De

indiener van de zienswijze geeft aan dat de karakteristieke en landelijke uitstraling van de Ganssteeg en de Heuvel behouden moeten blijven.

Reactie:

Een nadere uitwerking van de ontsluiting van woningbouwlocaties zal pas plaats vinden bij een gebiedsontwikkeling. Tijdens het proces van een gebiedsontwikkeling heeft u als inwoner de mogelijkheid om mee te denken over de uitwerking tijdens een omgevingsdialoog.

De indiener van de zienswijze geeft aan dat toename van verkeer en zware voertuigen op de Ganssteeg en de Heuvel geweerd moeten worden en tevens zouden deze wegen autoluw gemaakt moeten worden.

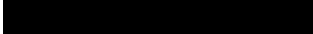
Reactie:

Verkeersmaatregelen worden nader uitgewerkt in de verkeersvisie en het uitvoeringsprogramma verkeer.

De indiener van de zienswijze geeft aan dat het culturele centrum het Heerenlogement in Beusichem blijft bestaan.

Reactie:

In de omgevingsvisie doen we geen uitspraken over specifieke voorzieningen. De gemeente vindt de functie van het Heerenlogement (het theater) echter wel een belangrijke functie en zal zich inspannen om deze functie te behouden. In de omgevingsvisie geeft de gemeente in hoofdstuk 4.3. aan dat het voorzieningenaanbod in de kernen belangrijk is voor een prettig woonklimaat, de zelfredzaamheid van de inwoners en de sociale cohesie. Uitgangspunt is om voorzieningen zo dicht mogelijk bij de inwoners te houden. Daarbij spelen ook de kwaliteit en de betaalbaarheid van voorzieningen een rol.

23. 

De indiener van de zienswijze geeft aan dat op het perceel van de indiener nu een doorkijkje op de dorpskaart van Beusichem getekend is. De indiener geeft aan dat dit doorkijkje van het perceel verwijderd wordt op de dorpskaart, omdat de indiener verwacht dat deze aanduiding eventuele uitbreidingsmogelijkheden op een agrarisch bouwperceel mogelijk in de weg kan staan.

Reactie:

De doorkijkjes zijn indicatief. Dit betekent dat de locatie van een uitkijkje niet aangeeft dat de des betreffende plek vrij gehouden moet worden.

Wijziging ontwerp omgevingsvisie:

We zullen het desbetreffende indicatieve pijltje op de kaart verplaatsen.

24. 

De indiener van de zienswijze geeft aan dat een visie op huisvesting arbeidsmigranten wordt gemist in de omgevingsvisie. Zowel huisvesting op kleine schaal bij een agrarisch bedrijf als huisvesting op grote schaal voor de regio.

Reactie:

We nemen een visie op hoofdlijnen voor de huisvesting van arbeidsmigranten op. Daarnaast wordt komende jaren het beleid verder uitgewerkt in samenwerking met de regio.

Wijziging ontwerp omgevingsvisie:

Huisvesting voor arbeidsmigranten opnemen in de visie.

De indiener van de zienswijze geeft aan dat er in de omgevingsvisie een slimmere visie op het wegennet wordt gemist. De gemeente Buren zou prima kunnen sturen op het ontmoedigen van zwaar verkeer op haar eigen wegen. Dus sturen op:

*** *transportroutes = provinciale weg,**

****lokaal verkeer = gemeentelijke wegen**

Reactie:

De uitwerking van de doelen m.b.t. mobiliteit vindt plaats in de verkeersvisie en het uitvoeringsprogramma verkeer.

De indiener van de zienswijze geeft aan dat de gemeente Buren prima ruimte zou kunnen geven aan het huisvesten van werknemers welke binnen de regio werken.

Reactie:

We nemen een visie op hoofdlijnen voor de huisvesting van arbeidsmigranten op. Daarnaast wordt komende jaren het beleid verder uitgewerkt in samenwerking met de regio.

Wijziging ontwerp omgevingsvisie:

Huisvesting voor arbeidsmigranten opnemen in de visie.

De indiener van de zienswijze geeft aan dat fruitteelt bedrijven werken aan efficiëntere spuitmachines, waardoor een logboek verstrekt kan worden per spuitactiviteit, met daarbij aangegeven drift en rendement. Daarom pleit de indiener ervoor om per locatie een maatwerk invulling toe te staan.

Reactie:

Norm van 50 meter is algemeen aanvaard in de jurisprudentie. Een kleinere afstand is mogelijk met een locatie specifiek onderzoek en maatregelen als driftreductie en beplanting (maatwerk). We zullen de tekst hierop aanpassen.

Wijziging ontwerp omgevingsvisie:

Aanpassen exacte afstand van 50 meter.

De indiener van de zienswijze geeft aan dat de gemeente Buren ruimte moet bieden voor groei van de vooraanstaande agrarische bedrijven. Voor deze bedrijven geldt dat een

maatwerkinvulling gewenst is. Hierbij moet zeker niet gesproken worden over maximering van het volume.

Reactie:

In de omgevingsvisie staat dat we als gemeente streven naar een sterke internationale concurrerende landbouw. Om te blijven concurreren en als bedrijf te groeien willen we bedrijven die dat nodig hebben de ruimte geven. De gemeente zet daarbij wel in op een duurzaam en maatschappelijk verantwoorde ontwikkeling.

De indiener van de zienswijze geeft aan dat op de dorpskaart van Erichem een uitbreidingslocatie voor woningbouw gemist wordt ter plaatse van Mierlingsestraat.

Reactie:

Op de dorpskaart van Erichem zullen we een mogelijke uitbreidingsrichting toevoegen.

De indiener van de zienswijze geeft aan dat een bijzondere woonvorm mogelijk gemaakt wordt in het gebied tussen de Dorpsstraat, Munnikendijk en Tielseweg in Kerk-Avezaath.

Reactie:

De locatie ten noorden van Kerk-Avezaath en ten oosten van de Dorpsstraat vinden we niet geschikt voor woningbouw. Het betreft een open gebied met zichtlijnen vanuit de cultuurhistorisch waardevolle gebouwen Oud en Nieuw Teisterband. Wel valt het gebied binnen de multifunctionele dorpszone. Hergebruik van bestaande erven voor het realiseren van bijzondere woonvormen is hier volgens de visie wel denkbaar.

25. [REDACTED]

De indiener van de zienswijze geeft aan dat er voor het perceel naast Essebroek 3 te Ingen een verzoek is ingediend voor bestemmingswijziging in wonen. De indiener verzoekt of deze wijziging meegenomen kan worden in het ontwerp van de dorpskaart van Ingen.

Reactie:

De omgevingsvisie is een visie op lange termijn, waarin we doelen beschrijven. In een omgevingsvisie worden geen specifieke bestemmingsplanwijzigingen van een perceel opgenomen. Het verzoek tot wijzigen naar wonen zal via de bestaande procedure moeten verlopen.

In de ontwerp omgevingsvisie staat dat de gemeente geen verdere versterking of verdichting van het landelijke gebied wil. Nieuwbouw van woningen realiseren we binnen de bebouwde kom of in uitbreidingsgebieden aansluitend op de kernen. In het landelijke gebied zijn er enkele mogelijkheden om woningen te realiseren. De eerste mogelijkheid betreft het hergebruik van een vrijgekomen (agrarisch) erf. Daar bieden we mogelijkheden om vrijkomende bedrijfsbebouwing in te ruilen voor woonbebouwing. Ook is het mogelijk om een landgoed op te richten.

26. [REDACTED]

De indiener van de zienswijze geeft aan dat het niet wenselijk is om op de locatie van het dorpshuis 't Zoetzand woningen te bouwen, omdat dit idee ten kosten zal gaan van het woongenot. De indiener heeft een elftal vragen/aandachtpunten als deze woningbouw door gaat. De reden dat de indiener verwacht dat hier gebouwd gaat worden komt door de aanduiding van de oranje cirkels die op 't Zoetzand gesitueerd is.

Reactie:

De gemeente heeft in de omgevingsvisie opgenomen dat het voorzieningen in de dorpen zoveel mogelijk wil behouden, omdat dit essentieel is voor de sociale cohesie. Wel stuurt de gemeente op kwaliteit en op het gebruik van voorzieningen door zoveel mogelijk doelgroepen. De omgevingsvisie gaat niet in op wat de beste locatie van zo'n voorziening is.

De aanduiding 'accent woningbouw op doelgroepen' houdt in dat rond belangrijke voorzieningen van een kern de voorkeur ligt om gebouwen te transformeren naar woningen voor ouderen en jongeren. Dit betekent niet dat we als gemeente gericht gaan zoeken naar locatie, maar als een locatie zich voordoet de voorkeur is om daar woningen voor jongeren en ouderen te realiseren. Als zo'n mogelijkheid zich voordoet zal er een wijziging van een bestemmingsplan nodig zijn, zodat zij inspraak hebben op het project.

27. 

De indiener van de zienswijze geeft aan dat uit de omgevingsvisie en het voorafgaande proces is op te maken dat er onvoldoende is nagedacht over de keuze om het bedrijventerrein ten oosten van de Beijerstraat te herstructureren. De indiener zou dan ook willen dat de aanduiding op de dorpskaart van Beusichem geschrapt wordt en eerst met de belanghebbende gesproken wordt over dergelijke plannen.

De indiener van de zienswijze geeft aan dat er een angst is dat het bedrijf een verlies aan inkomsten zal krijgen als het bedrijf moet verplaatsen, omdat klanten de huidige locatie weten te vinden. De indiener van de zienswijze geeft aan dat een verplaatsing bedreiging kan betekenen voor de continuïteit van de onderneming wat een faillissement tot gevolg kan hebben.

De indiener van de zienswijze geeft aan dat een eventuele verhuizing betekent dat er tijd en kosten geïnvesteerd moeten worden in een andere locatie. Daarom zou een volledige schadeloosstelling geboden moeten worden voor alle eigenaren van het herstructureringsgebied.

Reactie:

Een omgevingsvisie is een integrale strategische visie voor de lange termijn voor de fysieke leefomgeving. Met deze visie zeggen gemeenten welke doelen ze voor de lange termijn hebben. De gemeente werkt de omgevingsvisie uit in programma's of in het omgevingsplan. In het omgevingsprogramma staat hoe we bepaalde doelen willen realiseren. In het omgevingsplan worden ze vertaald naar voorwaarden en regels. Bestaande rechten in het bestemmingsplan worden door een omgevingsvisie dan ook niet gewijzigd.

Een omgevingsvisie houdt geen enkele verplichting in voor inwoners of ondernemers.

Inwoners en ondernemers hoeven dus niet in actie te komen om de doelen van de

gemeente te bereiken, als ze dat niet willen. Een omgevingsvisie is wel bindend door de gemeente zelf.

Voor de Beijerdstraat hebben we als ambitie om deze verkeersveiliger te maken en groener. Ook hebben we als ambitie om de overgang van het bedrijventerrein naar de woonwijken te verzachten. Door revitalisering zouden we meer ruimte in het wegprofiel kunnen krijgen. We hebben in de omgevingsvisie de mogelijkheid voor revitaliseren met woningen mogelijk willen maken, maar ook een combinatie wonen en werken of andere werkfuncties past goed om de ambities te halen.

De indiener van de zienswijze geeft aan dat er geen noodzaak is om de Beijerdstraat ten hoogte van de bedrijventerreinen te verbreden, omdat dit volgens de indiener niet het doorstroomprobleem zal oplossen, maar alleen verplaatsen. Daarnaast zijn er ook andere maatregelen mogelijk om de verkeersveiligheid te verbeteren dan de weg te verbreden wat ten kosten gaat van het bedrijventerrein.

Reactie:

Het is niet de bedoeling om alleen het stuk van de Beijerdstraat langs het bedrijventerrein te herinrichten ten behoeve van verkeersveiligheid en doorstroming. Een nadere uitwerking van een eventuele herinrichting is nog niet uitgewerkt.

De indiener van de zienswijze geeft aan dat de beoogde locatie voor herstructurering ten oosten van de Beijerdstraat niet een geschikte locatie is voor woningen, omdat het te dichtbij een bedrijventerrein zal liggen, het voor nog meer verkeersbewegingen zal zorgen en het woon- en leefklimaat zal aangetast worden voor de inwoners, door de verkeersdruk op de Beijerdstraat wat trillingen en geluidsoverlast veroorzaakt.

Reactie:

In de omgevingsvisie hebben we nu alleen de ambitie voor de Beijerdstraat aangegeven. Pas als we de ambitie willen gaan concretiseren zullen we onderzoeken of en wat mogelijk is binnen de huidige milieu en veiligheidscontouren of dat aanvullende maatregelen nodig zijn.

De indiener van de zienswijze geeft aan dat herstructurering voor het bedrijf van de indiener mogelijk kan leiden tot kapitaalvernietiging, omdat recent geïnvesteerd is in het bedrijf en dat op korte termijn nogmaals het plan is.

Reactie:

De herstructurering zal niet dwingend uitgevoerd worden. Het zal alleen tot stand komen als eigenaren ook mee willen werken met de herstructurering.

De indiener van de zienswijze geeft aan dat de voorgenomen plannen om te herstructureren een negatieve bijdrage kunnen leveren aan de economische ontwikkelingen van de Beusichemse economie.

Reactie:

De gemeente geeft in de visie dat economie belangrijk is en evenwichtig dient mee te groeien met de behoefte in de kern. Er kan echter ook op verschillende manieren ruimte worden geboden aan economie. Het doel van de gemeente is dus niet om bedrijven weg te halen.

De indiener van de zienswijze geeft aan dat er behoefte is om op korte termijn geïnformeerd te worden over het tijdspad van de herstructurering, zodat bepaald kan worden of bepaalde investeringen niet meer noodzakelijk zijn.

Reactie:

Zoals al in eerdere antwoorden op uw vragen is aangegeven is een herstructurering op dit moment alleen een ambitie. Als dit zich voordoet wordt u als grondeigenaar of gebruiker betrokken bij het planproces.

De indiener van de zienswijze geeft aan dat de communicatie rondom de inhoud van de omgevingsvisie onduidelijk is en verwacht wordt dat de gemeente een actievere rol neemt om betrokkenen tijdig en volledig te informeren.

Reactie:

Tijdens het opstellen van de omgevingsvisie zijn er meerdere momenten geweest dat mensen betrokken zijn bij het proces van de omgevingsvisie. Voordat de omgevingsvisie ter inzage ging was er nog een bewonersavond om vragen of opmerkingen mee te geven te stellen. Als er wel concrete plannen zijn, zal de gemeente eigenaren en gebruiker tijdig informeren en betrekken.

28. [REDACTED]

De indiener van de zienswijze geeft aan dat met de aanduiding van een recreatie-ontwikkelingsgebied van Eck en Wiel tot Rijswijk de kans ontstaat dat er een aaneenschakeling van grote vakantieparken ontstaat op oude steenfabriek terreinen en voormalige campings. Dit zal volgens de indiener grote gevolgen, namelijk:

- **Hebben op de natuurwaarde in de uitwaarden**
- **Inspanning voor ruimte voor de rivieren te niet doen**
- **De belangen van agrariërs in de uiterwaarden schade**
- **De infrastructuur op en rond de dijk tussen Eck en Wiel en Rijswijk intensiveren**
- **De openbare orde door een toename van drukte.**

Daarnaast dragen de vakantieparken minimaal bij aan de lokale economie van de gemeente volgens de indiener.

Reactie:

Met de in de omgevingsvisie aangegeven ambitie voor het recreatie-ontwikkelingsgebied tussen Rijswijk en Eck en Wiel is het niet de bedoeling dat er op grote schaal meer recreatieve voorzieningen bijkomen. Op pagina 85 van de ontwerp omgevingsvisie geeft de gemeente aan dat recreatie in de zone rond het eiland van Maurik beperkt wordt tot de

herontwikkeling van bestaande bebouwde locaties. Hiermee ontstaan voor bestaande ondernemers kansen om hun voorzieningen te verbeteren. Daarnaast zijn er mogelijkheden op bestaande erven. Dat betekent dat er op basis van de omgevingsvisie geen aaneenschakeling van recreatiebedrijven kan worden toegelaten.

Ook de voormalige steenfabriek terreinen in deze zone staan in de ontwerp omgevingsvisie aangewezen als mogelijke locaties voor recreatieve voorzieningen. Als voor deze locaties een verzoek komt om te ontwikkelen zal er een nadere planologische afweging moeten plaatsvinden. Deze locaties liggen in een natuurgebied en dichtbij Natura 2000 gebieden. Er is dus een uitgebreide toets nodig in dit gebied. Ook zal een flora en fauna onderzoek moeten uitwijzen of er geen natuurwaarden worden geschaad. Daarnaast zal bij elke nieuwe ontwikkeling onderzocht moeten worden of de beschikbare afvoer- en bergingscapaciteit van het rivierbed behouden blijft en dat ontwikkelingen die de mogelijkheid tot rivierverruiming door verbreding en verlaging nu en in de toekomst feitelijk onmogelijk maken niet mogelijk zijn. Naast deze toetsing gelden er ook voorwaarden vanuit de gemeente. Elders in de omgevingsvisie geeft de gemeente ook een visie op de uiterwaarden. De ambitie is om een aaneengesloten natuurgebied te maken die als ecologisch verbinding kan dienen. Deze ambities staan op verschillende plekken in de omgevingsvisie en we begrijpen dat dat verwarrend is. Door al deze voorwaarden zal het niet mogelijk zijn om intensieve recreatie-activiteiten op deze locaties toe te laten.

Wijziging ontwerp omgevingsvisie:

- Beter omschrijven dat nieuwe recreatie ontwikkelingen gaan over de ontwikkeling van bestaande recreatieterreinen.
- Aanpassen zonering van het recreatie ontwikkelingsgebied zodat duidelijk wordt dat het alleen om het eiland van Maurik en de voormalige steenfabriek locaties gaat.
- Een integrale beschrijving van de doelen in de uiterwaarden, zodat duidelijk wordt dat op voormalige steenfabriek locaties de kwaliteit van natuur voorop staat. Bij de mogelijkheden voor de herontwikkeling van steenfabriek locaties zullen we opnemen dat het gaat om kleinschalige extensieve functies, die zich goed verhouden tot de kwaliteit van de omliggende natuur of daaraan substantieel bijdragen.

De indiener van de zienswijze geeft aan dat inwoners en bedrijven van de gemeente Buren eerder gebaat zijn bij kleinschalige ontwikkeling van toerisme.

Reactie:

Als gemeente zijn we het met u eens dat voornamelijk kleinschalige extensieve recreatieve voorzieningen een toevoeging zijn voor de gemeente. In de omgevingsvisie hadden we daarom ook al opgenomen dat we dit soort recreatie en toerisme de ruimte willen geven op bestaande erven en in het buitengebied.

29. 

De indiener van de zienswijze geeft aan dat de gepresenteerde voorstellen van het deels omvormen van het verouderde industriegebied aan de Beijerdstraat naar woongebied als zeer positief wordt gezien.

Reactie:

Wij danken u voor de reactie.

De indiener van de zienswijze geeft aan dat de mogelijke uitbreidingslocatie bij de Pietersteeg niet de voorkeur heeft, omdat het uitzicht van de woning belemmerd zal worden. Een optie zou kunnen zijn om een deel van het gebied te bebouwen, en een ander deel in te richten als groenvoorziening/waterberging, waardoor het uitzicht (en de privacy) niet wordt belemmerd.

Reactie:

Er zijn meerdere redenen waarom de locatie de meest geschikte is voor woningbouw in Beusichem. Met name de bereikbaarheid is hier gunstig. Wel kunnen we ons voorstellen dat een compact stedelijk gebied hier niet gewenst is (mede gezien klimaatverandering en onze doelen ten aanzien van groen). Daarom nemen we in dit gebied een 'groene dooradering' op.

Wijziging ontwerp omgevingsvisie:

Opnemen groene dooradering plangebied zuidzijde Beusichem.

30. 

De indiener van de zienswijze maakt bezwaar tegen de aanduiding accent woningbouw voor doelgroepen op de locatie van de basisschool in Buren. Deze zou volgens de indiener verplaatst moeten worden.

Reactie:

Deze aanduiding houdt in dat we een accent leggen op doelgroepen mocht er rond deze locatie in de toekomst een woningbouwvraag komen. Het is een manier voor de gemeente om te kunnen sturen op de juiste doelgroepen. Het betreft geen verplichting om woningen te bouwen of een beperking voor functies die er al zitten. Omdat de locatie rond de supermarkt gunstig is voor met name ouderen is dit accent hier belangrijk.

De indiener van de zienswijze maakt bezwaar tegen de verwoording in de omgevingsvisie dat een deel van het bedrijventerrein in Buren zou kunnen verkleuren naar de functie wonen.

Reactie:

Dit is een visie met doelen en ambities voor de langere termijn. Dit betekent dat er geen verplichtingen zijn. Er zijn ook geen concrete plannen van de gemeente om dit deel van het bedrijventerrein te verkleuren. Daarom zullen we de aanduiding verplaatsen.

Wijziging ontwerp omgevingsvisie:

Verplaatsen van de aanduiding 'accent op doelgroepen' op het bedrijventerrein van Buren.

De indiener van de zienswijze pleit ervoor om de basisschool van Buren te verplaatsen weg van de rand van het bedrijventerrein. De indiener van de zienswijze pleit ervoor om op de locatie van de basisschool andere ontwikkelingen mogelijk te maken.

Reactie:

Er zijn geen plannen om de basisschool te verplaatsen. Als dit in de toekomst wel het geval mocht zijn, dan kan de gemeente hier meewerken aan andere functies.

31. [REDACTED]

De zienswijze komt (vrijwel) overeen met (voorgaande) zienswijze van indiener 29.

32. [REDACTED]

De indiener van de zienswijze maakt bezwaar tegen de mogelijke uitbreidingsrichting rond de Heuvel en de Pietersteeg in Beusichem.

Reactie:

Er zijn meerdere redenen waarom de locatie de meest geschikte is voor woningbouw in Beusichem. Met name de bereikbaarheid is hier gunstig.

De indiener van de zienswijze pleit ervoor om in de omgevingsvisie een mogelijke uitbreidingsrichting op te nemen in de buurt van Maurik bij de Maurikse wetering en de Tielsestraat.

Reactie:

De locatie die u als suggestie doet zien wij niet als een geschikte locatie voor woningbouw, omdat het relatief ver van de kern van Maurik afligt en niet zorgt voor een mooie afronding van het dorp. Bovendien kiest de gemeente ervoor om in elke kern iets te bouwen. Waar de gemeente 15 jaar geleden een echte centrumkern heeft aangewezen voor woningbouw, zet de gemeente in de visie voor de komende 15 jaar juist in op een evenwichtige groei. De gemeente is in het woningprogramma opgedeeld in 4 deelgebieden, waarover de woningbouw wordt verdeeld. Binnen de deelgebieden worden de aantallen weer verdeeld over de kernen. Het aantal te bouwen woningen zal in verhouding staan tot de grootte van de kern. Voor deelgebied Beusichem is dus niet het voornemen om meer te bouwen dan in andere kernen.

33. [REDACTED]

De indiener van de zienswijze pleit ervoor om het recreatie-ontwikkelingsgebied tussen Eck en Wiel en Rijswijk te vergroten, zodat de binnendijkse percelen van de indiener ook binnen de zone vallen.

Reactie:

Met de in de omgevingsvisie aangegeven ambitie voor het recreatie-ontwikkelingsgebied tussen Rijswijk en Eck en Wiel is het niet de bedoeling dat er op grote schaal meer recreatieve voorzieningen bijkomen. Op pagina 85 van de ontwerp omgevingsvisie geeft de gemeente aan dat recreatie in de zone rond het eiland van Maurik beperkt wordt tot de herontwikkeling van bestaande bebouwde locaties. Hiermee ontstaan voor bestaande

ondernemers kansen om hun voorzieningen te verbeteren. Daarnaast zijn er mogelijkheden op bestaande erven. Dat betekent dat er op basis van de omgevingsvisie geen aaneenschakeling van recreatiebedrijven kan worden toegelaten.

Ook de voormalige steenfabriek terreinen in deze zone staan in de ontwerp omgevingsvisie aangewezen als mogelijke locaties voor recreatieve voorzieningen. Als voor deze locaties een verzoek komt om te ontwikkelen zal er een nadere planologische afweging moeten plaatsvinden. Deze locaties liggen in een natuurgebied en dichtbij Natura 2000 gebieden. Er is dus een uitgebreide toets nodig in dit gebied. Ook zal een flora en fauna onderzoek moeten uitwijzen of er geen natuurwaarden worden geschaad. Daarnaast zal bij elke nieuwe ontwikkeling onderzocht moeten worden of de beschikbare afvoer- en bergingscapaciteit van het rivierbed behouden blijft en dat ontwikkelingen die de mogelijkheid tot rivierverruiming door verbreding en verlaging nu en in de toekomst feitelijk onmogelijk maken niet mogelijk zijn. Naast deze toetsing gelden er ook voorwaarden vanuit de gemeente. Elders in de omgevingsvisie geeft de gemeente ook een visie op de uiterwaarden. De ambitie is om een aaneengesloten natuurgebied te maken die als ecologisch verbinding kan dienen. Deze ambities staan op verschillende plekken in de omgevingsvisie en we begrijpen dat dat verwarrend is. Door al deze voorwaarden zal het niet mogelijk zijn om intensieve recreatie-activiteiten op deze locaties toe te laten.

We zullen daarom de zone juist verkleinen. Daarentegen zijn er op de oeverwallen wel mogelijkheden voor kleinschalige vormen van recreatie.

Wijziging ontwerp omgevingsvisie:

- Beter omschrijven dat nieuwe recreatie ontwikkelingen gaan over de ontwikkeling van bestaande recreatieterreinen.
- Aanpassen zonering van het recreatie ontwikkelingsgebied zodat duidelijk wordt dat het alleen om het eiland van Maurik en de voormalige steenfabriek locaties gaat.
- Een integrale beschrijving van de doelen in de uiterwaarden, zodat duidelijk wordt dat op voormalige steenfabriek locaties de kwaliteit van natuur voorop staat. Bij de mogelijkheden voor de herontwikkeling van steenfabriek locaties zullen we opnemen dat het gaat om kleinschalige extensieve functies, die zich goed verhouden tot de kwaliteit van de omliggende natuur of daaraan substantieel bijdragen.

De indiener van de zienswijze pleit ervoor om alle recreatie-ontwikkelingsgebieden aan te duiden als 'zone gericht op (gebiedseigen) dag- en verblijfsrecreatie'.

Reactie:

Voor een groot deel van het buitengebied richten we ons inderdaad op gebiedseigen recreatie. Juist in de recreatie ontwikkelingsgebieden willen we ook andere vormen van recreatie aan kunnen bieden. Voor de locaties in de uiterwaarden zijn die mogelijkheden zoals gezegd beperkt.

De indiener van de zienswijze maakt bezwaar tegen de opdeling van groepen die een bepaalde zorgbehoefte nodig hebben en de passende woning locatie is voor groepen die een bepaalde mate van zorg nodig hebben.

Reactie:

Wij zijn van mening dat inwoners die een bepaalde maat van zorg nodig hebben op een locatie komen in de buurt van voorzieningen. Daarnaast is het mogelijk om woningen te realiseren in de buurt van het dorp, namelijk in de multifunctionele dorpszones. Binnen deze zone is het mogelijk om op een bestaand verhard erf een gebouw te herontwikkelen naar onder andere de functie zorg.

De indiener van de zienswijze pleit ervoor om de multifunctionele dorpszone in Eck en Wiel uit te breiden, zodat ook de percelen van de indiener binnen de dorpszone vallen.

Reactie:

De multifunctionele dorpszone is een gebied rond de kernen die al in een bepaalde mate verdicht is met erven en bebouwing. De grens van zo'n zone is niet altijd even scherp. Door de zone op te nemen op de visiekaartjes per dorp lijkt het alsof de zone heel strak is begrensd. We zullen het college daarom voorstellen om de zonering van de multifunctionele dorpszone van de visiekaartjes per dorp te schrappen en alleen op de gemeentebrede visiekaart te laten staan. Daarmee doen we meer recht aan de indicatieve ligging van de zone.

Wijziging ontwerp omgevingsvisie:

De zonering van de multifunctionele dorpszones schrappen van de visiekaartjes per dorp en deze alleen opnemen op de gemeentebrede visiekaart

De indiener van de zienswijze pleit ervoor om ook andere functies dan wonen en natuur mogelijk te maken op een landgoed, zodat een landgoed een multifunctioneel geheel kan vormen.

Reactie:

We zijn het ermee eens dat ook andere functies, zoals werken, zorg en recreëren, kunnen voorkomen op een landgoed. Wij sluiten deze functies op een landgoed niet uit, maar dit kan alleen binnen het bebouwde cluster worden toegestaan en als het gerealiseerde natuurschoon wordt geborgd. Net als wonen zullen andere mogelijke functies geconcentreerd op het landgoed moeten voorkomen, zodat het natuurschoon de hoofdfunctie kan blijven.

Wijziging ontwerp omgevingsvisie:

We zullen deze functiecombinaties op landgoederen binnen de bebouwde clusters en met de voorwaarde van de instandhouding van het natuurschoon expliciet in de omgevingsvisie verwoorden.

34. [REDACTED]

De zienswijze komt (vrijwel) overeen met (voorgaande) zienswijze van indiener 22

35. [REDACTED]

De indiener van de zienswijze maakt bezwaar tegen de mogelijke uitbreidingsrichting bij De Heuvel en de Ganssteeg.

Reactie:

Er zijn meerdere redenen waarom de locatie de meest geschikte is voor woningbouw in Beusichem. Met name de bereikbaarheid is hier gunstig.

De indiener van de zienswijze pleit ervoor om als het gebied bij De Heuvel en Ganssteeg toch wordt bebouwd een aantal suggesties mee te nemen tijdens de ontwikkeling van het gebied.

Reactie:

Op dit moment is de locatie alleen een mogelijke uitbreidingsrichting. Als een initiatiefnemer bij de gemeente aangeeft om hier woningen te willen realiseren dan zal er pas in meer detail besproken worden hoe het gebied ontwikkeld moet worden. In de omgevingsvisie geven we aan dat we bepaalde ambities hebben als het gaat om de inrichting van nieuwe wijken en het behouden van het dorps karakter. Uw suggestie sluiten goed aan bij onze ambities. In de gesprekken bij een gebiedsontwikkeling komt dit nader aan de orde. Uiteraard zal in dit proces ook de omgeving betrokken worden, zodat er draagvlak voor toekomstige plannen komt.

De indiener van de zienswijze pleit ervoor om als gemeente in te zetten op woningen voor senioren en starters bij projectontwikkelaars.

Reactie:

We hebben als gemeente een woningprogramma opgesteld waarin we doelen hebben gesteld over de type woningen die we in de gemeente moeten realiseren. Betaalbare woningen voor ouderen en starters hebben een grote prioriteit. Als een projectontwikkelaar een gebied wil ontwikkelen voor woningen, dan zal afgewogen worden wat voor een woningen een kern nodig heeft en bijdraagt aan de doelen van het woningprogramma.



De indiener van de zienswijze pleit ervoor om de indiener te betrekken bij nieuwe ruimtelijke plannen die betrekking hebben om milieuaspecten, grondgebied van de indiener en wetgeving.

Reactie:

De opgaven die ProRail benoemt komen pas aan de orde bij ontwikkelingen die voortvloeien uit deze visie. In de uitwerking van de visie zullen wij wanneer nodig rekening houden met de genoemde aspecten. Wij merken verder op dat de opmerkingen van ProRail algemeen van aard zijn en niet leiden tot wijzigingen op de omgevingsvisie.

De indiener van de zienswijze maakt bezwaar tegen de mogelijke uitbreidingsrichting bij de Hoogendijk.

Reactie:

Op de visiekaart voor Beusichem staat een potentiële uitbreidingsrichting ten noorden en westen van de locatie Hoogendijk. De noordzijde betreft de afronding van het huidige stedenbouwkundige plan. Ten oprechte is hier de suggestie gewekt dat het om een nieuwe rand gaat. We zullen deze uitbreidingsrichting verwijderen. Aan de westkant van Hoogendijk is er een kleine uitbreidingsrichting opgenomen. Op de visiekaart is deze iets te ruim opgenomen. Hij zal daarom worden verkleind.

De indiener van de zienswijze pleit ervoor om in de omgevingsvisie op te nemen dat in kernen zoals Beusichem maatregelen genomen zullen worden om de verkeersveiligheid te vergoten en de snelheid van verkeer gebruikers met fysieke maatregelen te laten verlagen. De indiener van de zienswijze pleit ervoor om de Sportveldstraat en overige straatjes van Beusichem verkeerstechnisch te ontzien.

De indiener van de zienswijze pleit ervoor om een betere ontsluiting van zowel de dijk als N320 voor de nieuwe bewoners te verzorgen, zodat geen ongeschikte routes gebruikt worden door doorgaand verkeer.

Reactie:

De uitwerking van de doelen m.b.t. mobiliteit vindt plaats in de verkeersvisie en het uitvoeringsprogramma verkeer.

38. 

De indiener van de zienswijze vraagt zich af op welke manier het nieuwe landgoed naast de Meent na ontwikkeling ontsluiten zal worden op het bestaande wegennetwerk in Beusichem.

Reactie:

De ontwikkeling van het landgoed ten westen van Beusichem is een gedetailleerd uitwerking van een ruimtelijke procedure. In de omgevingsvisie worden alleen lange termijn ambities beschreven. In een uiteindelijke herziening van het bestemmingsplan zal nader uitgewerkt moeten worden hoe de ontsluiting van het nieuwe landgoed geregeld wordt.

De indiener van de zienswijze geeft aan dat de plannen over de Molenkamp bij Beusichem opgenomen zouden moeten worden in de omgevingsvisie als er al concrete plannen bestaan over de inrichting en bereikbaarheid.

Reactie:

Dit soort concrete plannen nemen we niet op in de omgevingsvisie. De omgevingsvisie is bedoeld om ambities en doelen weer te geven voor de fysieke leefomgeving. Als er al concrete plannen zijn voor de Molenkamp dan hoeven die ook niet opgenomen te worden, omdat het te specifiek is voor de omgevingsvisie. Het gebied De Molenkampen kan in de visie op termijn worden ontwikkeld als gebied met recreatie. Maar ook doelen op het vlak van de energietransitie zijn hier mogelijk.

De indiener van de zienswijze pleit ervoor om de recent vastgestelde uitbreidingsrichting van het bedrijventerrein in Beusichem uit het regionale programma werklocaties 2019-2024 regio Rivierenland op te nemen in de omgevingsvisie.

Reactie:

De uitbreiding van het bedrijventerrein ontbrak inderdaad op de dorpskaart van Beusichem en deze zal toegevoegd worden.

Wijziging: uitbreidingsrichting bedrijventerrein opnemen op de kaart.

De indiener van de zienswijze pleit ervoor om ook buitenplaatsen (<5ha) mogelijk te maken in de multifunctionele dorpszone.

Reactie:

De gemeente wil alleen landgoedontwikkelingen die substantieel bijdragen aan landschap en biodiversiteit. Deze wens is ook door veel inwoners geuit tijdens de consultatiemomenten. Om die reden willen we in het buitengebied geen buitenplaatsen mogelijk maken, maar wel (onder voorwaarden) landgoederen.

De indiener van de zienswijze pleit ervoor om de multifunctionele dorpszone bij de Lekdijk in Beusichem uit te breiden tot aan het tennispark.

Reactie:

De multifunctionele dorpszone is een gebied rond de kernen die al in een bepaalde mate verdicht is met erven en bebouwing. De grens van zo'n zone is niet altijd even scherp. Door de zone op te nemen op de visiekaartjes per dorp lijkt het alsof de zone heel strak is begrensd. We zullen het college daarom voorstellen om de zonering van de multifunctionele dorpszone van de visiekaartjes per dorp te schrappen en alleen op de gemeentebrede visiekaart te laten staan. Daarmee doen we meer recht aan de indicatieve ligging van de zone.

Wijziging ontwerp omgevingsvisie:

De zonering van de multifunctionele dorpszones schrappen van de visiekaartjes per dorp en deze alleen opnemen op de gemeentebrede visiekaart.

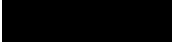
De indiener van de zienswijze pleit ervoor om de blauwe pijl die wordt aangegeven als "aanpassen/vernieuwen verkeersstructuur" op de dorpskaart van Buren meer richting het oosten te verplaatsen zodat er meer ruimte en afstand is voor de bestaande woonwijk en het te ontwikkelen gebied.

Reactie:

De blauwe pijl in dit geval indicatief. Er zijn meerdere zienswijzen binnengekomen dat een ontsluitingsweg op deze locatie onwenselijk zou zijn. Bij de uitwerking van de woningbouwlocaties moet nader onderzocht worden hoe de verkeersstructuur het beste kan worden ingericht. Dit wordt ook uitgewerkt in het uitvoeringsplan verkeer. Daarom zullen we de indicatieve pijl van de kaart verwijderen.

Wijziging ontwerp omgevingsvisie:

De indicatieve pijl voor een nieuwe ontsluiting ten oosten van de Maximiliaan van Egmontstraat van de kaart verwijderen.

40. 

De indiener van de zienswijze vraagt zich af de mogelijke uitbreidingsrichting aan De Valk in Beusichem alleen al de woningen die al in aanbouw zijn of dat er met de aanduiding ook nieuwe woningen bedoeld worden.

Reactie:

Dit zijn inderdaad de woningen die al deels in aanbouw zijn. Op de visiekaart voor Beusichem staat een potentiële uitbreidingsrichting ten noorden en westen van de locatie Hoogendijk. De noordzijde betreft de afronding van het huidige stedenbouwkundige plan. Ten oprechte is hier de suggestie gewekt dat het om een nieuwe rand gaat. We zullen deze uitbreidingsrichting verwijderen. Aan de westkant van Hoogendijk is er een kleine uitbreidingsrichting opgenomen. Op de visiekaart is deze iets te ruim opgenomen. Hij zal daarom worden verkleind.

Wijziging ontwerp omgevingsvisie:

Verkleining uitbreidingsrichting.

41. 

De indiener van de zienswijze maakt bezwaar tegen de aanduiding recreatie-ontwikkelingsgebied tussen Eck en Wiel en Rijswijk, omdat verwacht wordt dat met deze aanduiding meer recreatieve ontwikkelingen mogelijk zijn in de uiterwaarden ten koste van de natuurwaarden.

De indiener van de zienswijze maakt bezwaar tegen de ambitie in de omgevingsvisie om meer recreatie mogelijk te maken rondom Rijkswijk, omdat dit voor nog meer verkeers- en geluidsoverlast zal zorgen op en rondom de Rijnbanddijk.

Reactie:

Met de in de omgevingsvisie aangegeven ambitie voor het recreatie-ontwikkelingsgebied tussen Rijswijk en Eck en Wiel is het niet de bedoeling dat er op grote schaal meer recreatieve voorzieningen bijkomen. Op pagina 85 van de ontwerp omgevingsvisie geeft de gemeente aan dat recreatie in de zone rond het eiland van Maurik beperkt wordt tot de herontwikkeling van bestaande bebouwde locaties. Hiermee ontstaan voor bestaande ondernemers kansen om hun voorzieningen te verbeteren. Daarnaast zijn er mogelijkheden op bestaande erven. Dat betekent dat er op basis van de omgevingsvisie geen aaneenschakeling van recreatiebedrijven kan worden toegelaten.

Ook de voormalige steenfabriek terreinen in deze zone staan in de ontwerp omgevingsvisie aangewezen als mogelijke locaties voor recreatieve voorzieningen. Als voor deze locaties een verzoek komt om te ontwikkelen zal er een nadere planologische afweging moeten plaatsvinden. Deze locaties liggen in een natuurgebied en dichtbij Natura 2000 gebieden. Er is dus een uitgebreide toets nodig in dit gebied. Ook zal een flora en fauna onderzoek moeten uitwijzen of er geen natuurwaarden worden geschaad. Daarnaast zal bij elke nieuwe ontwikkeling onderzocht moeten worden of de beschikbare afvoer- en bergingscapaciteit van het rivierbed behouden blijft en dat ontwikkelingen die de mogelijkheid tot rivierverruiming door verbreding en verlaging nu en in de toekomst feitelijk onmogelijk maken niet mogelijk zijn. Naast deze toetsing gelden er ook voorwaarden vanuit de gemeente. Elders in de omgevingsvisie geeft de gemeente ook een visie op de uiterwaarden. De ambitie is om een aaneengesloten natuurgebied te maken die als ecologisch verbinding kan dienen. Deze ambities staan op verschillende plekken in de omgevingsvisie en we begrijpen dat dat verwarrend is. Door al deze voorwaarden zal het niet mogelijk zijn om intensieve recreatie-activiteiten op deze locaties toe te laten.

Wijziging ontwerp omgevingsvisie:

- Beter omschrijven dat nieuwe recreatie ontwikkelingen gaan over de ontwikkeling van bestaande recreatieterreinen.
- Aanpassen zonering van het recreatie ontwikkelingsgebied zodat duidelijk wordt dat het alleen om het eiland van Maurik en de voormalige steenfabriek locaties gaat.
- Een integrale beschrijving van de doelen in de uiterwaarden, zodat duidelijk wordt dat op voormalige steenfabriek locaties de kwaliteit van natuur voorop staat. Bij de mogelijkheden voor de herontwikkeling van steenfabriek locaties zullen we opnemen dat het gaat om kleinschalige extensieve functies, die zich goed verhouden tot de kwaliteit van de omliggende natuur of daaraan substantieel bijdragen.

42. 

De indiener van de zienswijze maakt bezwaar tegen de aanduiding “groene entree” op de dorpskaart Lingemeer, omdat er al voor het gebied een stedenbouwkundigplan gerealiseerd is met omwonenden en goedkeuring van het College. De indiener van de zienswijze geeft aan dat het niet duidelijk is of het voorgestelde stedenbouwkundigplan gerealiseerd kan worden, omdat het voorstel van een “groene entree” aansluit op de stedenbouwkundige invulling.

Reactie:

De groene entree zal verwijderd worden van de kaart, zodat het gebied alleen aangewezen wordt als mogelijke uitbreidingsrichting.

Wijziging ontwerp omgevingsvisie: groene entree van de kaart verwijderen

43. 

De indiener van de zienswijze maakt bezwaar tegen de mogelijke uitbreidingsrichting bij Beusichem-Noord/Hoogendijk.

Reactie:

Op de visiekaart voor Beusichem staat een potentiële uitbreidingsrichting ten noorden en westen van de locatie Hoogendijk. De noordzijde betreft de afronding van het huidige stedenbouwkundige plan. Ten oprechte is hier de suggestie gewekt dat het om een nieuwe rand gaat. We zullen deze uitbreidingsrichting verwijderen. Aan de westkant van Hoogendijk is er een kleine uitbreidingsrichting opgenomen. Op de visiekaart is deze iets te ruim opgenomen. Hij zal daarom worden verkleind.

Wijziging ontwerp omgevingsvisie:

Verkleining uitbreidingsrichting

De indiener van de zienswijze geeft enkele suggesties mee als bepaalde plannen verder uitgewerkt zullen worden op het gebied van verkeer, wonen en landschap.

1. extra ontsluiting door aansluiting van Voorkoopstraat op de N320 ter hoogte van de Delsteeg, Dit biedt ook kansen om aan weerszijden van de Delsteeg woningbouw te realiseren in plaats van in Beusichem Noord.

Reactie:

Dit is een dure optie die voor de gemeente Buren financieel niet haalbaar wordt geacht.

2. Direct langs de N320 kan een groenvoorziening evt in combinatie met gebouwen/terrein met een maatschappelijke functie (bv school, sportvoorziening) dienen als afscherming van de N320 naar de nieuw te realiseren woonwijk.

Reactie:

Bij de uitwerking van de plannen kan deze suggestie worden meegenomen.

3. bedrijventerreinen verplaatsen naar buiten woonwijken = goed plan!!

Reactie:

Bedankt voor reactie.

4. Aandacht voor verkeersveiligheid en ontsluiting bij herontwikkeling van huidige bedrijventerreinen naar woningbouw, mn ook aan de Belvédèrelaan. Ontsluiting Veerweg via het bedrijventerrein (via de Kerswerf weg doortrekken door stukje weiland): minder verkeer richting het veer over de het Einde en de Smalriemseweg

Reactie:

Verkeersveiligheid is een belangrijk doel van de omgevingsvisie. Locaties waar maatregelen nodig en haalbaar zijn worden uitgewerkt in het uitvoeringsplan voor verkeer.

5. ontsluiting van de uiterwaarden als recreatie/wandel gebied

We hebben inderdaad als doel gesteld om wandelmogelijkheden te vergroten en zien ook zeker kansen in de uiterwaarden. We zullen de aanduiding ‘vergroten toegankelijkheid uiterwaarden’ hier toevoegen.

- Reactie:

De mogelijke uitbreidingsrichting locatie in het noordoosten van Beusichem bij de sportvelden is ons inziens geen dorpsrand met bijzondere kwaliteiten. Daarom is er in potentie woningbouw mogelijk mochten er op termijn 1 of meerdere velden vrijkomen. Als de sportvelden ooit willen en kunnen verplaatsen dan is woningbouw op die locatie denkbaar. Op dit moment hebben we als gemeente niet die locatie als primaire ontwikkellocatie voor ogen, dus zal de aanduiding van mogelijke uitbreidingsrichtingen van de dorpskaart verwijderd worden.

Reactie:

In de omgevingsvisie geeft de gemeente in hoofdstuk 4.3. aan dat het voorzieningenaanbod in de kernen belangrijk is voor een prettig woonklimaat, de zelfredzaamheid van de inwoners en de sociale cohesie. Uitgangspunt is om voorzieningen zo dicht mogelijk bij de inwoners te houden. Daarbij spelen de kwaliteit, de betaalbaarheid en de bijdrage van voorzieningen aan de sociale cohesie een rol. Daarin verwachten we gezien alle trends en ontwikkelingen veranderingen. Daarom hebben we verschillende strategieën benoemd om voorzieningen op lange termijn ook daadwerkelijk dichtbij inwoners te kunnen behouden.

47.

Reactie:

De gemeente een landschap ontwikkelingsplan (LOP), waarin per gebied is beschreven hoe het landschap eruit moet komen te zien. In de omgevingsvisie zijn de landschappelijke verschillen opgenomen in de speerpunten vier en vijf. De visie stelt eisen aan nieuwe

functies die het landschap moeten versterken. In hoofdstuk 4.5 is onze visie op de natuur beschreven. In deze visie staan onze ambities voor het versterken van de natuur en de biodiversiteit. Al deze ambities staan op verschillende plekken in de visie. We kunnen ons voorstellen dat dat verwarrend kan zijn. We zullen deze ambities duidelijker bij elkaar zetten.

De indiener van de zienswijze pleit ervoor om de behandeling van de zienswijze in de raadscommissie van 25 januari 2022 uit te stellen en op een later moment te laten plaats vinden, zodat alle zienswijze zorgvuldig behandeld kunnen worden. De indiener van de zienswijze pleit ervoor om een tweede ter inzage te overwegen, zodat betrokkenen de kans krijgen het aangepaste stuk nogmaals te lezen voor het door de raad wordt vastgesteld.

Reactie:

De vaststelling wordt uitgesteld tot de raadsvergadering van juni 2022. Er wordt geen nieuwe inzage termijn ingesteld. De gemeente volgt de wettelijke procedure en die gaat uit van 1 periode van inzagelegging. Wel heeft de gemeente een uitgebreid participatietraject doorlopen voorafgaand aan de ter inzagelegging.

De indiener van de zienswijze pleit er voor de ambitie om woningen voor mensen van buiten de gemeente te bouwen los te laten, zodat het kleinschalige karakter van Beusichem behouden blijft.

Reactie:

Op 26 januari 2021 heeft de gemeenteraad het Woningprogramma 2020 – 2030 vastgesteld. De opgave die daaruit voortvloeit houdt in dat tot 2030 1400 woningen gebouwd moeten worden. Deels worden die gerealiseerd in lopende plannen, echter voor circa 800 woningen moet nog een locatie worden gezocht.

Door een lichte groei van de bevolking en het feit dat er gemiddeld steeds kleinere huishoudens zijn, zijn er meer woningen nodig om op termijn de 'eigen' inwoners te kunnen opvangen. Tegelijk kennen we vergrijzing en kunnen jongeren steeds moeilijker een woning betalen. Voor deze doelgroepen moeten we dus zeker bouwen. Daarnaast heeft de gemeente te maken met een druk op de woningmarkt vanuit de randstad en andere omliggende gebieden. Het woningprogramma is bedoeld om de eigen woningbehoefte en enige druk vanuit de regio op te kunnen vangen en dus daarmee verdringing van eigen inwoners te voorkomen.

Waar de gemeente 15 jaar geleden een echte centrumkern heeft aangewezen voor woningbouw, zet de gemeente in de visie voor de komende 15 jaar juist in op een evenwichtige groei. De gemeente is in het woningprogramma opgedeeld in 4 deelgebieden, waarover de woningbouw wordt verdeeld. Binnen de deelgebieden worden de aantallen weer verdeeld over de kernen. Het aantal te bouwen woningen zal in verhouding staan tot de grootte van de kern. Voor deelgebied Beusichem is dus niet het voornemen om meer te bouwen dan in andere kernen.

De indiener van de zienswijze pleit ervoor om alleen woningen te bouwen voor specifieke doelgroepen, zoals jongeren en senioren.

Reactie:

We hebben als gemeente een woningprogramma opgesteld waarin we doelen hebben gesteld over het type woningen die we in de gemeente moeten realiseren. Betaalbare woningen voor ouderen en starters heeft een grote prioriteit. Als een projectontwikkelaar een gebied wil ontwikkelen voor woningen, dan zal afgewogen worden wat voor een woningen een kern nodig heeft en bijdraagt aan de doelen van het woningprogramma.

De indiener van de zienswijze pleit ervoor om in de omgevingsvisie een duidelijkere ambitie op te nemen over verkeersveiligheid en hier de komende jaren concrete acties op te ondernemen.

Reactie:

We hebben in onze ogen ambities opgesteld over het versterken van de verkeersveiligheid. De uitwerking van de doelen m.b.t. mobiliteit vindt plaats in de verkeersvisie en het uitvoeringsprogramma verkeer.

De indiener van de zienswijze pleit ervoor om helder vast te leggen wat wordt verstaan onder een multifunctionele dorpszone en de kaart aan te passen zodat alleen boerenerven hiervoor in aanmerking komen en niet de omliggende weilanden.

Reactie:

In de omgevingsvisie geeft de gemeente als ambitie aan om meer functies mogelijk te maken in het landelijk gebied. Dit komt tegemoet aan maatschappelijke vraagstukken ten aanzien van wonen en recreatie. De gemeente constateert dat rond veel kernen al een grotere dichtheid van bebouwing voorkomt. Vaak is sprake van lintbebouwingen. In die zones rond de kernen wil de gemeente het hergebruik van (voormalige) agrarische bouwblokken voor andere functies mogelijk maken en daarbij ook ruimte geven aan extra woningen, bepaalde soorten van bedrijvigheid en recreatie.

Omdat het in deze multifunctionele dorpszones gaat om het hergebruik van bestaande erven, is het niet mogelijk om in weilanden of op akkers te bouwen. Die zorg hebben veel mensen geuit in hun zienswijze, maar dat is dus niet mogelijk op basis van de omgevingsvisie. **De multifunctionele dorpszone is in principe alleen van toepassing op bestaande erven in het buitengebied rond de kernen.** Er mag alleen al bestaande bebouwing en verharding vervangen worden voor functies die passen in een multifunctionele dorpszone. In de tekst van de omgevingsvisie zijn voor de multifunctionele dorpszones alle functies benoemd die ook elders op de oeverwallen mogelijk zijn. We begrijpen dat dat verwarrend is in de tekst en zullen dat aanpassen.

Wijziging ontwerp omgevingsvisie:

Een splitsing maken in de tekst van de visie welke functies op meerdere plekken in het buitengebied passen en welke extra mogelijkheden specifiek gelden voor de multifunctionele dorpszones.

De indiener van de zienswijze pleit ervoor om bij iedere ontwikkeling het herstel van het kleinschalige karakteristieke landschap inclusief bijbehorende landschapselementen en biodiversiteit standaard op de agenda te zetten.

Reactie:

Op pagina 67 van de ontwerp-omgevingsvisie hebben we opgenomen dat nieuwe ontwikkelingen moeten bijdragen aan de kwaliteiten in de omgeving. Welke kwaliteiten dat zijn en wat haalbaar is, is maatwerk.

48. [REDACTED]

De indiener van de zienswijze pleit ervoor om de multifunctionele dorpszone rond Ingen te vergroten, zodat de percelen van de indiener ook onder de dorpszone vallen.

Reactie:

De multifunctionele dorpszone is een gebied rond de kernen die al in een bepaalde mate verdicht is met erven en bebouwing. De grens van zo'n zone is niet altijd even scherp. Door de zone op te nemen op de visiekaartjes per dorp lijkt het alsof de zone heel strak is begrensd. We zullen het college daarom voorstellen om de zonering van de multifunctionele dorpszone van de visiekaartjes per dorp te schrappen en alleen op de gemeentebrede visiekaart te laten staan. Daarmee doen we meer recht aan de indicatieve ligging van de zone.

Wijziging ontwerp omgevingsvisie:

De zonering van de multifunctionele dorpszones schrappen van de visiekaartjes per dorp en deze alleen opnemen op de gemeentebrede visiekaart.

De indiener van de zienswijze pleit ervoor om langs de Akker in Ingen een mogelijke uitbreidingsrichting toe te voegen. Dit biedt de mogelijkheid de historische lintbebouwing langs beide zijden van de Akker te versterken en ook in kwaliteit te verhogen zonder te grote afbreuk te doen aan het huidige gebruik van het aangrenzende buitengebied.

Reactie:

We willen geen nieuwe grootschalige uitbreidingen in het buitengebied wat niet tegen een kern aanligt. Het is alleen mogelijk om een woning te realiseren binnen een multifunctionele dorpszone als het op een bestaand erf gebeurt.

49. [REDACTED]

De zienswijze komt (vrijwel) overeen met (voorgaande) zienswijze van indiener 22

50. [REDACTED]

De zienswijze komt (vrijwel) overeen met (voorgaande) zienswijze van indiener 13

51. [REDACTED]

De indiener van de zienswijze maakt bezwaar tegen de ruime mogelijkheden die worden geboden om (nieuwe) recreatieve voorzieningen binnen de gemeente Buren te laten

ontwikkelen. De indiener van de zienswijze maakt bezwaar tegen de verdere ontwikkeling van recreatievoorzieningen in de uiterwaarden langs de Rijn.

Reactie:

Met de in de omgevingsvisie aangegeven ambitie voor het recreatie-ontwikkelingsgebied tussen Rijswijk en Eck en Wiel is het niet de bedoeling dat er op grote schaal meer recreatieve voorzieningen bijkomen. Op pagina 85 van de ontwerp omgevingsvisie geeft de gemeente aan dat recreatie in de zone rond het eiland van Maurik beperkt wordt tot de herontwikkeling van bestaande bebouwde locaties. Hiermee ontstaan voor bestaande ondernemers kansen om hun voorzieningen te verbeteren. Daarnaast zijn er mogelijkheden op bestaande erven. Dat betekent dat er op basis van de omgevingsvisie geen aaneenschakeling van recreatiebedrijven kan worden toegelaten.

Ook de voormalige steenfabriek terreinen in deze zone staan in de ontwerp omgevingsvisie aangewezen als mogelijke locaties voor recreatieve voorzieningen. Als voor deze locaties een verzoek komt om te ontwikkelen zal er een nadere planologische afweging moeten plaatsvinden. Deze locaties liggen in een natuurgebied en dichtbij Natura 2000 gebieden. Er is dus een uitgebreide toets nodig in dit gebied. Ook zal een flora en fauna onderzoek moeten uitwijzen of er geen natuurwaarden worden geschaad. Daarnaast zal bij elke nieuwe ontwikkeling onderzocht moeten worden of de beschikbare afvoer- en bergingscapaciteit van het rivierbed behouden blijft en dat ontwikkelingen die de mogelijkheid tot rivierverruiming door verbreding en verlaging nu en in de toekomst feitelijk onmogelijk maken niet mogelijk zijn. Naast deze toetsing gelden er ook voorwaarden vanuit de gemeente. Elders in de omgevingsvisie geeft de gemeente ook een visie op de uiterwaarden. De ambitie is om een aaneengesloten natuurgebied te maken die als ecologisch verbinding kan dienen. Deze ambities staan op verschillende plekken in de omgevingsvisie en we begrijpen dat dat verwarrend is. Door al deze voorwaarden zal het niet mogelijk zijn om intensieve recreatie-activiteiten op deze locaties toe te laten.

Wijziging ontwerp omgevingsvisie:

- Beter omschrijven dat nieuwe recreatie ontwikkelingen gaan over de ontwikkeling van bestaande recreatieterreinen.
- Aanpassen zonering van het recreatie ontwikkelingsgebied zodat duidelijk wordt dat het alleen om het eiland van Maurik en de voormalige steenfabriek locaties gaat.
- Een integrale beschrijving van de doelen in de uiterwaarden, zodat duidelijk wordt dat op voormalige steenfabriek locaties de kwaliteit van natuur voorop staat. Bij de mogelijkheden voor de herontwikkeling van steenfabriek locaties zullen we opnemen dat het gaat om kleinschalige extensieve functies, die zich goed verhouden tot de kwaliteit van de omliggende natuur of daaraan substantieel bijdragen.

52. 

De indiener van de zienswijze geeft aan dat de omgevingsvisie niet toegankelijk is door de grootte van het document.

Reactie:

De omgevingsvisie is een belangrijk beleidsdocument voor de gemeente op het gebied van ruimtelijke ordening. In de omgevingsvisie willen we als gemeente onze ruimtelijke ambities goed geborgen hebben, dit betekent echter wel dat het een groot document is geworden. Wij begrijpen dat voor veel inwoners het daardoor geen toegankelijk document is. We zijn echter verplicht om de volledige omgevingsvisie ter inzage te leggen.

De indiener van de zienswijze geeft aan dat het bij de indiener niet bekend was dat een 'visie' al zo definitief is dat er een inspraak deadline voor moet zijn.

Reactie:

We hebben voor dat de omgevingsvisie ter inzage werd gelegd nog een bewonersavond georganiseerd om de ideeën van de omgevingsvisie toe te lichten en inwoners de mogelijkheid te geven om vragen te stellen en hun mening te delen. Het is verplicht om de omgevingsvisie voor een bepaalde periode ter inzage te leggen, zodat iedereen de kans heeft om een zienswijze in te dienen. Daarnaast heeft er een uitgebreid participatieproces gelopen voorafgaand aan de ter inzagelegging inclusief een uitgebreide communicatie. Inwoners zijn op verschillende manieren geïnformeerd over het traject, waaronder enkele keren via een flyer, die huis aan huis is bezorgd. Bovendien zijn er digitale nieuwsbrieven gestuurd, naar inwoners die zich hadden aangemeld en aan 1 van de sessies hebben deelgenomen. We hebben het opstellen opgedeeld in drie stappen en in elke stap heeft een participatieproces plaatsgevonden.

De indiener van de zienswijze geeft aan dat in de omgevingsvisie nu onvoldoende naar voren komt wat er speelt rondom de voormalige steenfabriek 'De Anker'.

Reactie:

In de visie staan doelen en hoofdlijnen van beleid opgenomen. De voormalige steenfabriek terreinen zone staan in de ontwerp omgevingsvisie aangewezen als mogelijke locaties voor recreatieve voorzieningen. Als voor deze locaties een verzoek komt om te ontwikkelen zal er een nadere planologische afweging moeten plaatsvinden. Deze locaties liggen in een natuurgebied en dichtbij Natura 2000 gebieden. Er is dus een uitgebreide toets nodig in dit gebied. Ook zal een flora en fauna onderzoek moeten uitwijzen of er geen natuurwaarden worden geschaad. Daarnaast zal bij elke nieuwe ontwikkeling onderzocht moeten worden of de beschikbare afvoer- en bergingscapaciteit van het rivierbed behouden blijft en dat ontwikkelingen die de mogelijkheid tot rivierverruiming door verbreding en verlaging nu en in de toekomst feitelijk onmogelijk maken niet mogelijk zijn. Naast deze toetsing gelden er ook voorwaarden vanuit de gemeente. Elders in de omgevingsvisie geeft de gemeente ook een visie op de uiterwaarden. De ambitie is om een aaneengesloten natuurgebied te maken die als ecologisch verbinding kan dienen. Deze ambities staan op verschillende plekken in de omgevingsvisie en we begrijpen dat dat verwarrend is. Door al deze voorwaarden zal het niet mogelijk zijn om intensieve recreatie-activiteiten op deze locaties toe te laten.

De indiener van de zienswijze maakt bezwaar tegen eventuele woningen met 4 a 5 woonlagen in Maurik.

Reactie:

Voor nieuwbouwwoningen hebben we in het woningprogramma vastgesteld dat dorps en landelijk wonen het uitgangspunt moet zijn, zodat deze aansluiten bij de al bestaande kwaliteiten van de gemeente. Wij vinden dat gestapelde bouw een mogelijkheid moet kunnen zijn voor de centrumdorpen, mits dit past in de stedenbouwkundige structuur. Gestapelde bouw is in de visie bovendien afgebakend. In de visie gaat het om maximaal 4 lagen met een accent naar maximaal 5 lagen. We willen het dus niet op de voorhand uitsluiten.

De indiener van de zienswijze maakt bezwaar tegen de uitspraak om Maurik als recreatiedorp te versterken, omdat volgens de indiener de recreatie eerder beperkt moet worden. De indiener van de zienswijze geeft aan het zorglijk te vinden dat de uiterwaarden van de Rijn tussen Eck en Wiel en Rijswijk als recreatie-ontwikkelingsgebied aangemerkt worden, omdat hier de natuur en rust behouden moet blijven.

Reactie:

Met de aangegeven ambitie voor het recreatie-ontwikkelingsgebied is het niet de bedoeling dat er op grote schaal meer recreatieve voorzieningen bijkomen. Op pagina 85 van de ontwerp omgevingsvisie geeft de gemeente aan dat recreatie in de zone rond het eiland van Maurik beperkt wordt tot de herontwikkeling van bestaande bebouwde locaties. Hiermee ontstaan voor bestaande ondernemers kansen om hun voorzieningen te verbeteren. Dat betekent dat er op basis van de omgevingsvisie geen aaneenschakeling van recreatiebedrijven kan worden toegelaten.

De indiener van de zienswijze geeft aan dat het onduidelijk is wat er met de multifunctionele dorpszone wordt bedoeld als het ook onder waardevolle dorpsrand valt. De indiener gaat er van uit dat er mee bedoeld wordt dat het gebied bij het huidige gebruik (landbouw) blijft.

Reactie:

In de omgevingsvisie geeft de gemeente als ambitie aan om meer functies mogelijk te maken in het landelijk gebied. Dit komt tegemoet aan maatschappelijke vraagstukken ten aanzien van wonen en recreatie. De gemeente constateert dat rond veel kernen al een grotere dichtheid van bebouwing voorkomt. Vaak is sprake van lintbebouwingen. In die zones rond de kernen wil de gemeente het hergebruik van (voormalige) agrarische bouwblokken voor andere functies mogelijk maken en daarbij ook ruimte geven aan extra woningen, bepaalde soorten van bedrijvigheid en recreatie.

Omdat het in deze multifunctionele dorpszones gaat om het hergebruik van bestaande erven, is het niet mogelijk om in weilanden of op akkers te bouwen. Die zorg hebben veel mensen geuit in hun zienswijze, maar dat is dus niet mogelijk op basis van de omgevingsvisie. **De multifunctionele dorpszone is in principe alleen van toepassing op bestaande erven in het buitengebied rond de kernen.** Er mag alleen al bestaande bebouwing en verharding vervangen worden voor functies die passen in een multifunctionele dorpszone. In de tekst van de omgevingsvisie zijn voor de multifunctionele dorpszones alle functies benoemd die ook elders op de oeverwallen mogelijk zijn. We begrijpen dat dat verwarrend is in de tekst en zullen dat aanpassen.

Bovendien gelden er aanvullende voorwaarden als iemand een vrijkomend agrarisch erf wil hergebruiken. Als er nieuwe ontwikkelingen plaatsvinden zal er wel een landschappelijke kwaliteitsimpuls geleverd moeten worden. Een deel van de gemaakte waarde sprong op de locatie zal moeten geïnvesteerd in de kwaliteit van de omgeving. In de omgevingsvisie is een rijtje functies opgenomen die passend kunnen zijn in een multifunctionele dorpszone. Een deel van deze functies kan echter overal op de oeverwallen en stroomruggen plaatsvinden en is dus niet uniek voor de multifunctionele dorpszone.

Wijziging ontwerp omgevingsvisie:

Een splitsing maken in de tekst van de visie welke functies op meerdere plekken in het buitengebied passen en welke extra mogelijkheden specifiek gelden voor de multifunctionele dorpszones.

53. 

De indiener van de zienswijze maakt bezwaar tegen de mogelijkheid om voormalige steenfabrieken te ontwikkelen voor recreatieve voorzieningen, omdat dit ten kosten gaat van waardevolle droge gebieden in wintertijden binnen de uiterwaarden. De indiener van de zienswijze pleit ervoor om de locaties van voormalige steenfabrieken in de omgevingsvisie te erkennen en waarderen als waardevolle natuurgebieden.

Reactie:

Met de in de omgevingsvisie aangegeven ambitie voor het recreatie-ontwikkelingsgebied tussen Rijswijk en Eck en Wiel is het niet de bedoeling dat er op grote schaal meer recreatieve voorzieningen bijkomen. Op pagina 85 van de ontwerp omgevingsvisie geeft de gemeente aan dat recreatie in de zone rond het eiland van Maurik beperkt wordt tot de herontwikkeling van bestaande bebouwde locaties. Hiermee ontstaan voor bestaande ondernemers kansen om hun voorzieningen te verbeteren. Daarnaast zijn er mogelijkheden op bestaande erven. Dat betekent dat er op basis van de omgevingsvisie geen aaneenschakeling van recreatiebedrijven kan worden toegelaten.

Ook de voormalige steenfabriek terreinen in deze zone staan in de ontwerp omgevingsvisie aangewezen als mogelijke locaties voor recreatieve voorzieningen. Als voor deze locaties een verzoek komt om te ontwikkelen zal er een nadere planologische afweging moeten plaatsvinden. Deze locaties liggen in een natuurgebied en dichtbij Natura 2000 gebieden. Er is dus een uitgebreide toets nodig in dit gebied. Ook zal een flora en fauna onderzoek moeten uitwijzen of er geen natuurwaarden worden geschaad. Daarnaast zal bij elke nieuwe ontwikkeling onderzocht moeten worden of de beschikbare afvoer- en bergingscapaciteit van het rivierbed behouden blijft en dat ontwikkelingen die de mogelijkheid tot rivierverruiming door verbreding en verlaging nu en in de toekomst feitelijk onmogelijk maken niet mogelijk zijn. Naast deze toetsing gelden er ook voorwaarden vanuit de gemeente. Elders in de omgevingsvisie geeft de gemeente ook een visie op de uiterwaarden. De ambitie is om een aaneengesloten natuurgebied te maken die als ecologisch verbinding kan dienen. Deze ambities staan op verschillende plekken in de omgevingsvisie en we begrijpen dat dat verwarrend is. Door al deze voorwaarden zal het niet mogelijk zijn om intensieve recreatie-activiteiten op deze locaties toe te laten.

Wijziging ontwerp omgevingsvisie:

- Beter omschrijven dat nieuwe recreatie ontwikkelingen gaan over de ontwikkeling van bestaande recreatieterreinen.
- Aanpassen zonering van het recreatie ontwikkelingsgebied zodat duidelijk wordt dat het alleen om het eiland van Maurik en de voormalige steenfabriek locaties gaat.
- Een integrale beschrijving van de doelen in de uiterwaarden, zodat duidelijk wordt dat op voormalige steenfabriek locaties de kwaliteit van natuur voorop staat. Bij de mogelijkheden voor de herontwikkeling van steenfabriek locaties zullen we opnemen dat het gaat om kleinschalige extensieve functies, die zich goed verhouden tot de kwaliteit van de omliggende natuur of daaraan substantieel bijdragen.



De indiener van de zienswijze pleit ervoor om dat het belang van drinkwater en de betreffende beschermingszones specifiek aandacht krijgt in de omgevingsvisie, door zoneringen die betrekking hebben op de beschermingszones op te nemen in de kaart van de omgevingsvisie. De indiener van de zienswijze geeft aan dat het onderwerp grondwater, het belang van drinkwater in relatie met de bescherming van de ondergrond in onvoldoende mate terugkomt in de omgevingsvisie.

Reactie:

Het beschermen van deze zones gebeurt via het bestemmingsplan. We hebben geen ambities om in drinkwaterbeschermingsgebieden activiteiten toe te laten, die strijdig zijn met deze belangen.

De indiener van de zienswijze pleit ervoor om in de omgevingsvisie aandacht te besteden aan de toepassing van waterbesparende maatregelen in de woningbouw, zodat de druk op de grondwatervoorraad beperkt blijft.

Reactie: de ambitie om water te besparen kunnen we inderdaad opnemen.

Wijziging ontwerp omgevingsvisie: opnemen ambitie om water te besparen

De indiener van de zienswijze pleit er voor om specifiek het onderwerp bescherming van de ondergrond op te nemen in uw omgevingsvisie.

Reactie: we hebben de ecologische kwaliteit van de bodem opgenomen in de omgevingsvisie. We zullen dit ook meer in algemene zin als ambitie opnemen.

Wijziging ontwerp omgevingsvisie: opnemen algemene ambitie om de ondergrond te beschermen.

Inspiratiedocument

Om gemeenten te helpen bij het opstellen van een omgevingsvisie hebben wij ook een inspiratiedocument samengesteld. Deze kunt u raadplegen op onze website via:

<https://www.vitens.nl/over-vitens/maatschappij/omgevingswet/inspiratie-gemeentelijke-omgevingsvisie>

De indiener van de zienswijze maakt bezwaar tegen de aanduiding recreatie-ontwikkelingsgebied tussen Eck en Wiel en Rijswijk, omdat eventuele ontwikkelingen ten kosten gaan van natuurwaarde, waterveiligheid en het niks toevoegt voor de inwoners van de gemeente.

Reactie:

Met de in de omgevingsvisie aangegeven ambitie voor het recreatie-ontwikkelingsgebied tussen Rijswijk en Eck en Wiel is het niet de bedoeling dat er op grote schaal meer recreatieve voorzieningen bijkomen. Op pagina 85 van de ontwerp omgevingsvisie geeft de gemeente aan dat recreatie in de zone rond het eiland van Maurik beperkt wordt tot de herontwikkeling van bestaande bebouwde locaties. Hiermee ontstaan voor bestaande ondernemers kansen om hun voorzieningen te verbeteren. Daarnaast zijn er mogelijkheden op bestaande erven. Dat betekent dat er op basis van de omgevingsvisie geen aaneenschakeling van recreatiebedrijven kan worden toegelaten.

Ook de voormalige steenfabriek terreinen in deze zone staan in de ontwerp omgevingsvisie aangewezen als mogelijke locaties voor recreatieve voorzieningen. Als voor deze locaties een verzoek komt om te ontwikkelen zal er een nadere planologische afweging moeten plaatsvinden. Deze locaties liggen in een natuurgebied en dichtbij Natura 2000 gebieden. Er is dus een uitgebreide toets nodig in dit gebied. Ook zal een flora en fauna onderzoek moeten uitwijzen of er geen natuurwaarden worden geschaad. Daarnaast zal bij elke nieuwe ontwikkeling onderzocht moeten worden of de beschikbare afvoer- en bergingscapaciteit van het rivierbed behouden blijft en dat ontwikkelingen die de mogelijkheid tot rivierverruiming door verbreding en verlaging nu en in de toekomst feitelijk onmogelijk maken niet mogelijk zijn. Naast deze toetsing gelden er ook voorwaarden vanuit de gemeente. Elders in de omgevingsvisie geeft de gemeente ook een visie op de uiterwaarden. De ambitie is om een aaneengesloten natuurgebied te maken die als ecologisch verbinding kan dienen. Deze ambities staan op verschillende plekken in de omgevingsvisie en we begrijpen dat dat verwarrend is. Door al deze voorwaarden zal het niet mogelijk zijn om intensieve recreatie-activiteiten op deze locaties toe te laten.

Wijziging ontwerp omgevingsvisie:

- Beter omschrijven dat nieuwe recreatie ontwikkelingen gaan over de ontwikkeling van bestaande recreatieterreinen.
- Aanpassen zonering van het recreatie ontwikkelingsgebied zodat duidelijk wordt dat het alleen om het eiland van Maurik en de voormalige steenfabriek locaties gaat.
- Een integrale beschrijving van de doelen in de uiterwaarden, zodat duidelijk wordt dat op voormalige steenfabriek locaties de kwaliteit van natuur voorop staat. Bij de mogelijkheden voor de herontwikkeling van steenfabriek locaties zullen we opnemen dat het gaat om kleinschalige extensieve functies, die zich goed verhouden tot de kwaliteit van de omliggende natuur of daaraan substantieel bijdragen.

De indiener van de zienswijze geeft aan dat het ontwerp blinkt uit door nietszeggende holle frasen die van toepassing kunnen zijn op vrijwel elke gemeente in Nederland en die

nauwelijks een visie verkondigen. De indiener van de zienswijze geeft aan dat in het ontwerp tal van inconsequente staan, en daardoor onduidelijke, observaties die kunnen leiden tot willekeurige besluiten. De indiener van de zienswijze geeft aan dat grote delen van het ontwerpplan weinig specifiek zijn, omdat ze geen concrete voor commentaar vatbare feiten behelzen.

Reactie:

Een omgevingsvisie is een integrale strategische visie voor de lange termijn voor de fysieke leefomgeving. Met deze visie zeggen gemeenten welke doelen ze voor de lange termijn hebben. Hoeveel woningen willen we bouwen, wanneer willen we energieneutraal zijn en hoe willen we dat het landschap er over 15 jaar uitziet? De gemeente werkt de omgevingsvisie uit in programma's of in het omgevingsplan. In het omgevingsprogramma staat hoe we bepaalde doelen willen realiseren. In zo'n document worden de doelen dus concreter gemaakt.

We verwachten dat een deel van de doelen die we stellen ook in andere gemeenten voorkomen. Daarnaast denken we dat veel van de doelen die we in de gemeente Buren willen stellen, wel specifiek voor onze gemeente zijn.

56. 

De indiener van de zienswijze pleit ervoor om niet nog meer toerisme en recreatie mogelijk te maken in de gemeente. De huidige ontwikkelingen langs de Rijnbanddijk zorgen al voor een grote toestroom van toeristen.

Reactie:

Met de in de omgevingsvisie aangegeven ambitie voor het recreatie-ontwikkelingsgebied tussen Rijswijk en Eck en Wiel is het niet de bedoeling dat er op grote schaal meer recreatieve voorzieningen bijkomen. Op pagina 85 van de ontwerp omgevingsvisie geeft de gemeente aan dat recreatie in de zone rond het eiland van Maurik beperkt wordt tot de herontwikkeling van bestaande bebouwde locaties. Hiermee ontstaan voor bestaande ondernemers kansen om hun voorzieningen te verbeteren. Daarnaast zijn er mogelijkheden op bestaande erven. Dat betekent dat er op basis van de omgevingsvisie geen aaneenschakeling van recreatiebedrijven kan worden toegelaten.

Ook de voormalige steenfabriek terreinen in deze zone staan in de ontwerp omgevingsvisie aangewezen als mogelijke locaties voor recreatieve voorzieningen. Als voor deze locaties een verzoek komt om te ontwikkelen zal er een nadere planologische afweging moeten plaatsvinden. Deze locaties liggen in een natuurgebied en dichtbij Natura 2000 gebieden. Er is dus een uitgebreide toets nodig in dit gebied. Ook zal een flora en fauna onderzoek moeten uitwijzen of er geen natuurwaarden worden geschaad. Daarnaast zal bij elke nieuwe ontwikkeling onderzocht moeten worden of de beschikbare afvoer- en bergingscapaciteit van het rivierbed behouden blijft en dat ontwikkelingen die de mogelijkheid tot rivierverruiming door verbreding en verlaging nu en in de toekomst feitelijk onmogelijk maken niet mogelijk zijn. Naast deze toetsing gelden er ook voorwaarden vanuit de gemeente. Elders in de omgevingsvisie geeft de gemeente ook een visie op de uiterwaarden. De ambitie is om een aaneengesloten natuurgebied te maken die als ecologisch verbinding kan dienen. Deze ambities staan op verschillende plekken in de omgevingsvisie en we

begrijpen dat dat verwarrend is. Door al deze voorwaarden zal het niet mogelijk zijn om intensieve recreatie-activiteiten op deze locaties toe te laten.

Wijziging ontwerp omgevingsvisie:

- Beter omschrijven dat nieuwe recreatie ontwikkelingen gaan over de ontwikkeling van bestaande recreatieterreinen.
- Aanpassen zonering van het recreatie ontwikkelingsgebied zodat duidelijk wordt dat het alleen om het eiland van Maurik en de voormalige steenfabriek locaties gaat.
- Een integrale beschrijving van de doelen in de uiterwaarden, zodat duidelijk wordt dat op voormalige steenfabriek locaties de kwaliteit van natuur voorop staat. Bij de mogelijkheden voor de herontwikkeling van steenfabriek locaties zullen we opnemen dat het gaat om kleinschalige extensieve functies, die zich goed verhouden tot de kwaliteit van de omliggende natuur of daaraan substantieel bijdragen.

57. 

De indiener van de zienswijze maakt bezwaar tegen nog meer grote woningbouwprojecten in Beusichem, met hoogbouw en een hoge dichtheid. De indiener van de zienswijze geeft aan dat de afgelopen jaren al diverse grote woningbouwprojecten hebben plaats gevonden in Beusichem en dat nog meer grootschalige woningbouwprojecten de verkeerssituatie zullen verslechteren en ten kosten zullen gaan van het dorpse gevoel en woongenot. De indiener van de zienswijze pleit ervoor om in de omgevingsvisie op te nemen dat nergens in Beusichem hoogbouw en/of (extra) grootschalige woningbouw zal plaatsvinden en specifiek niet in het gebied Zoetzand/Zoetzandselaan/Torenstraat.

Reactie:

Op 26 januari 2021 heeft de gemeenteraad het Woningprogramma 2020 – 2030 vastgesteld. De opgave die daaruit voortvloeit houdt in dat tot 2030 1400 woningen gebouwd moeten worden. Deels worden die gerealiseerd in lopende plannen, echter voor circa 800 woningen moet nog een locatie worden gezocht.

Door een lichte groei van de bevolking en het feit dat er gemiddeld steeds kleinere huishoudens zijn, zijn er meer woningen nodig om op termijn de 'eigen' inwoners te kunnen opvangen. Tegelijk kennen we vergrijzing en kunnen jongeren steeds moeilijker een woning betalen. Voor deze doelgroepen moeten we dus zeker bouwen. Daarnaast heeft de gemeente te maken met een druk op de woningmarkt vanuit de randstad en andere omliggende gebieden. Het woningprogramma is bedoeld om de eigen woningbehoefte en enige druk vanuit de regio op te kunnen vangen en dus daarmee verdringing van eigen inwoners te voorkomen.

Waar de gemeente 15 jaar geleden een echte centrumkern heeft aangewezen voor woningbouw, zet de gemeente in de visie voor de komende 15 jaar juist in op een evenwichtige groei. De gemeente is in het woningprogramma opgedeeld in 4 deelgebieden, waarover de woningbouw wordt verdeeld. Binnen de deelgebieden worden de aantallen weer verdeeld over de kernen. Het aantal te bouwen woningen zal in verhouding staan tot de grootte van de kern. Voor deelgebied Beusichem is dus niet het voornemen om meer te bouwen dan in andere kernen. Voor deelgebied Maurik gaan we voorlopig wel uit van een iets kleiner aantal, omdat er de afgelopen jaren al relatief veel gebouwd is.

Voor nieuwbouwwoningen hebben we in het woningprogramma vastgesteld dat dorps en landelijk wonen het uitgangspunt moet zijn, zodat deze aansluiten bij de al bestaande kwaliteiten van de gemeente. Wij vinden dat gestapelde bouw een mogelijkheid moet kunnen zijn voor de centrumdorpen, mits dit past in de stedenbouwkundige structuur. Gestapelde bouw is in de visie bovendien afgebakend. In de visie gaat het om maximaal 4 lagen met een accent naar maximaal 5 lagen. We willen het dus niet op de voorhand uitsluiten.

De indiener van de zienswijze geeft aan dat in de omgevingsvisie het gebied Zoetzand/Torenstraat/Zoetzandselaan, inclusief het terrein van 't Zoetzand, aangemerkt wordt als gebied voor woningbouw en dat hier vergoederd plannen voor zijn. De indiener vindt dat er geen toestemming verleent mag worden zolang de omgevingsvisie niet definitief is en een plan niet voldoet aan de huidige bestemmingsplannen.

Reactie:

In de omgevingsvisie duiden we de locatie niet specifiek aan als locatie voor woningbouw. Als hier ruimte ontstaat voor nieuwe woningen dan gaat de voorkeur uit naar woningen voor ouderen en jongeren. De omgevingsvisie gaat niet in op lopende projecten en plannen, dus ook niet op mogelijke woningbouwplannen voor de locatie. Als er plannen zijn voor de locatie, dan zal er een bestemmingsplanwijziging doorlopen moeten worden. Ook op een bestemmingsplan hebben inwoners de mogelijkheid om bezwaar te maken.

De indiener van de zienswijze geeft aan dat tijdens de bijeenkomst in de Prinsenhof op 4 oktober 2021 schriftelijke vragen zijn ingediend, maar daar tot op heden geen reactie op hebben gehad.

Reactie:

Tijdens de bewonersavond zijn er uitgebreide gesprekken gevoerd tussen inwoners en de gemeente. De reacties die op post-its zijn waar mogelijk meegenomen in de aanpassingsronde.

De indiener van de zienswijze geeft aan dat het verontrustend is dat het indienen van deze zienswijze tot de jaarwisseling niet via DigID kan plaatsvinden. Het lijkt erop volgens de indiener op alsof de gemeente probeert te voorkomen dat burgers voor 1 december een zienswijze indienen, door het opwerpen van een extra drempel.

Reactie:

Alle zienswijze konden via de e-mail, per post of fysiek bij de gemeentebalie ingediend worden. Daarmee hebben we zo min mogelijk drempels willen opwerpen.

De indiener van de zienswijze maakt bezwaar tegen de aanduiding recreatie-ontwikkelingsgebied tussen Eck en Wiel en Rijswijk, omdat dit volgens de indiener tot een groei aan recreatie en toerisme zal leiden in het gebied. Dit zal ten kosten gaan van de

landschappelijke en natuurlijke waarden van de uiterwaarden en de voormalige steenfabrieken. Daarnaast zal de toenemende drukte en ontwikkelingen voor minder recreatiemogelijkheden zorgen voor inwoners.

Reactie:

Met de in de omgevingsvisie aangegeven ambitie voor het recreatie-ontwikkelingsgebied tussen Rijswijk en Eck en Wiel is het niet de bedoeling dat er op grote schaal meer recreatieve voorzieningen bijkomen. Op pagina 85 van de ontwerp omgevingsvisie geeft de gemeente aan dat recreatie in de zone rond het eiland van Maurik beperkt wordt tot de herontwikkeling van bestaande bebouwde locaties. Hiermee ontstaan voor bestaande ondernemers kansen om hun voorzieningen te verbeteren. Daarnaast zijn er mogelijkheden op bestaande erven. Dat betekent dat er op basis van de omgevingsvisie geen aaneenschakeling van recreatiebedrijven kan worden toegelaten.

Ook de voormalige steenfabriek terreinen in deze zone staan in de ontwerp omgevingsvisie aangewezen als mogelijke locaties voor recreatieve voorzieningen. Als voor deze locaties een verzoek komt om te ontwikkelen zal er een nadere planologische afweging moeten plaatsvinden. Deze locaties liggen in een natuurgebied en dichtbij Natura 2000 gebieden. Er is dus een uitgebreide toets nodig in dit gebied. Ook zal een flora en fauna onderzoek moeten uitwijzen of er geen natuurwaarden worden geschaad. Daarnaast zal bij elke nieuwe ontwikkeling onderzocht moeten worden of de beschikbare afvoer- en bergingscapaciteit van het rivierbed behouden blijft en dat ontwikkelingen die de mogelijkheid tot rivierverruiming door verbreding en verlaging nu en in de toekomst feitelijk onmogelijk maken niet mogelijk zijn. Naast deze toetsing gelden er ook voorwaarden vanuit de gemeente. Elders in de omgevingsvisie geeft de gemeente ook een visie op de uiterwaarden. De ambitie is om een aaneengesloten natuurgebied te maken die als ecologisch verbinding kan dienen. Deze ambities staan op verschillende plekken in de omgevingsvisie en we begrijpen dat dat verwarrend is. Door al deze voorwaarden zal het niet mogelijk zijn om intensieve recreatie-activiteiten op deze locaties toe te laten.

Bij ontwikkelingen waar een wijziging van het bestemmingsplan nodig is hebben inwoners in die fase de mogelijkheid geïnformeerd te worden over de plannen en een zienswijze in te dienen. Ook zullen in veel gevallen omwonenden via een omgevingsdialoog betrokken worden bij de plannen. Daarnaast zullen ook ketenpartners van de gemeente zoals de provincie Gelderland en Rijkswaterstaat betrokken worden.

Wijziging ontwerp omgevingsvisie:

- Beter omschrijven dat nieuwe recreatie ontwikkelingen gaan over de ontwikkeling van bestaande recreatieterreinen.
- Aanpassen zonering van het recreatie ontwikkelingsgebied zodat duidelijk wordt dat het alleen om het eiland van Maurik en de voormalige steenfabriek locaties gaat.
- Een integrale beschrijving van de doelen in de uiterwaarden, zodat duidelijk wordt dat op voormalige steenfabriek locaties de kwaliteit van natuur voorop staat. Bij de mogelijkheden voor de herontwikkeling van steenfabriek locaties zullen we opnemen dat het gaat om kleinschalige extensieve functies, die zich goed verhouden tot de kwaliteit van de omliggende natuur of daaraan substantieel bijdragen.

De indiener van de zienswijze maakt bezwaar tegen de ambitie om in Maurik hoogbouw mogelijk te maken.

Reactie:

Voor nieuwbouwwoningen hebben we in het woningprogramma vastgesteld dat dorps en landelijk wonen het uitgangspunt moet zijn, zodat deze aansluiten bij de al bestaande kwaliteiten van de gemeente. Wij vinden dat gestapelde bouw een mogelijkheid moet kunnen zijn voor de centrumdorpen, mits dit past in de stedenbouwkundige structuur. Gestapelde bouw is in de visie bovendien afgebakend. In de visie gaat het om maximaal 4 lagen met een accent naar maximaal 5 lagen. We willen het dus niet op de voorhand uitsluiten.

De indiener van de zienswijze pleit ervoor om woninguitbreiding niet tegen bestaande landbouwbedrijven te plaatsen, omdat dit ervoor kan zorgen dat de landbouwbedrijven beperkt worden in de bedrijfsvoering. Er zou volgens de indiener een bufferzone moeten komen tussen nieuwbouwwoningen en bestaande landbouwbedrijven.

Reactie:

Dit is een visie op hoofdlijnen. Bij het realiseren van woningbouw vindt altijd op basis van het bestemmingsplan een uitgebreide planologische afweging plaats. De afstand tussen agrarische bedrijven en woningen is daar een onderdeel van.

De indiener van de zienswijze maakt bezwaar tegen de ambitie om huiseigenaren te verplichten zonnepanelen op daken te plaatsen. De indiener van de zienswijze pleit ervoor om bij een verplichting van zonnepanelen op daken ook in de omgevingsvisie aan te geven hoe afgeschreven zonnepanelen verwijderd en verwerkt moeten worden, omdat het na de afschrijving als afval gezien wordt.

Reactie:

In de omgevingsvisie wordt deze verplichting ook niet benoemd.

De indiener van de zienswijze pleit ervoor om kostbare landbouwgrond niet op te offeren voor zonnevelden.

Reactie:

Als gemeente gaan we niet zelf landbouwgronden omzetten in zonnevelden. In de omgevingsvisie geven we aan dat het voor grondeigenaren een mogelijkheid is om op de oeverwallen en stroomruggen percelen te veranderen in zonnevelden. Hier horen wel eisen bij die betrekking hebben op landschappelijke inpassing. Het is aan een grondeigenaar zelf om te bepalen of percelen omgeschakeld worden naar zonnevelden, waarbij we wel een maximum maatvoering hebben aangegeven.

De indiener van de zienswijze pleit ervoor om ten westen van Maurik binnen de mogelijke uitbreidingsrichting alleen een uitbreiding te realiseren in de al bestaande stijl, namelijk vrijstaande woonhuizen met een karakteristieke uitstraling, passend in de omgeving en met (groene) doorkijkjes.

Reactie:

De omgevingsvisie is een visie op hoofdlijnen. De concrete uitwerking van uitbreidingslocaties vindt plaats in een stedenbouwkundig plan. Bij de invulling spelen stedenbouwkundige en landschappelijke kwaliteiten een belangrijke rol. Tegelijk is voor de gemeente het woningprogramma leidend, we willen tegemoetkomen aan de specifieke woningbehoefte die er in onze gemeente is. Daarbij ligt veel nadruk op starters, ouderen en sociale woningbouw.

De indiener van de zienswijze pleit ervoor om een eventueel nieuwe dorpsrand aangesloten moet worden bij de stijl van woningen die nu als waardevolle dorpsrand zijn aangemerkt, namelijk vrijstaande bebouwing.

Reactie:

De gemeente vindt het belangrijk dat er mooie dorpsranden worden gemaakt. Of dat altijd met vrijstaande bebouwing moet gebeuren is op voorhand niet te zeggen.

De indiener van de zienswijze maakt bezwaar tegen woningbouw van 4 of 5 bouwlagen in het westelijke uitbreidingsgebied.

Reactie:

Voor nieuwbouwwoningen hebben we in het woningprogramma vastgesteld dat dorps en landelijk wonen het uitgangspunt moet zijn, zodat deze aansluiten bij de al bestaande kwaliteiten van de gemeente. Wij vinden dat gestapelde bouw een mogelijkheid moet kunnen zijn voor de centrumdorpen, mits dit past in de stedenbouwkundige structuur. Gestapelde bouw is in de visie bovendien afgebakend. In de visie gaat het om maximaal 4 lagen met een accent naar maximaal 5 lagen. We willen het dus niet op de voorhand uitsluiten.

De indiener van de zienswijze pleit ervoor om de omvang van de uitbreiding beperkt te houden om het dorpse karakter te behouden.

Reactie:

Op 26 januari 2021 heeft de gemeenteraad het Woningprogramma 2020 – 2030 vastgesteld. De opgave die daaruit voortvloeit houdt in dat tot 2030 1400 woningen gebouwd moeten worden. Deels worden die gerealiseerd in lopende plannen, echter voor circa 800 woningen moet nog een locatie worden gezocht.

Waar de gemeente 15 jaar geleden een echte centrumkern heeft aangewezen voor woningbouw, zet de gemeente in de visie voor de komende 15 jaar juist in op een evenwichtige groei. De gemeente is in het woningprogramma opgedeeld in 4 deelgebieden, waarover de woningbouw wordt verdeeld. Binnen de deelgebieden worden de aantallen weer verdeeld over de kernen. Het aantal te bouwen woningen zal in verhouding staan tot de grootte van de kern. Voor deelgebied Maurik gaan we voorlopig wel uit van een iets kleiner aantal, omdat er de afgelopen jaren al relatief veel gebouwd is.

De indiener van de zienswijze maakt bezwaar tegen eventuele grootschalige uitbreidingen van de recreatie in de uiterwaarde binnen het recreatie-ontwikkelingsgebied. De indiener

van de zienswijze pleit ervoor om zeer terughoudend te zijn ten aanzien van uitbreiding van de recreatiegebieden. Alleen zeer beperkt kleinschalige uitbreiding zou aan de orde kunnen zijn, mits deze natuur- en landschappelijk waarden in acht nemen.

Reactie:

Met de in de omgevingsvisie aangegeven ambitie voor het recreatie-ontwikkelingsgebied tussen Rijswijk en Eck en Wiel is het niet de bedoeling dat er op grote schaal meer recreatieve voorzieningen bijkomen. Op pagina 85 van de ontwerp omgevingsvisie geeft de gemeente aan dat recreatie in de zone rond het eiland van Maurik beperkt wordt tot de herontwikkeling van bestaande bebouwde locaties. Hiermee ontstaan voor bestaande ondernemers kansen om hun voorzieningen te verbeteren. Daarnaast zijn er mogelijkheden op bestaande erven. Dat betekent dat er op basis van de omgevingsvisie geen aaneenschakeling van recreatiebedrijven kan worden toegelaten.

Ook de voormalige steenfabriek terreinen in deze zone staan in de ontwerp omgevingsvisie aangewezen als mogelijke locaties voor recreatieve voorzieningen. Als voor deze locaties een verzoek komt om te ontwikkelen zal er een nadere planologische afweging moeten plaatsvinden. Deze locaties liggen in een natuurgebied en dichtbij Natura 2000 gebieden. Er is dus een uitgebreide toets nodig in dit gebied. Ook zal een flora en fauna onderzoek moeten uitwijzen of er geen natuurwaarden worden geschaad. Daarnaast zal bij elke nieuwe ontwikkeling onderzocht moeten worden of de beschikbare afvoer- en bergingscapaciteit van het rivierbed behouden blijft en dat ontwikkelingen die de mogelijkheid tot rivierverruiming door verbreding en verlaging nu en in de toekomst feitelijk onmogelijk maken niet mogelijk zijn. Naast deze toetsing gelden er ook voorwaarden vanuit de gemeente. Elders in de omgevingsvisie geeft de gemeente ook een visie op de uiterwaarden. De ambitie is om een aaneengesloten natuurgebied te maken die als ecologisch verbinding kan dienen. Deze ambities staan op verschillende plekken in de omgevingsvisie en we begrijpen dat dat verwarrend is. Door al deze voorwaarden zal het niet mogelijk zijn om intensieve recreatie-activiteiten op deze locaties toe te laten.

Wijziging ontwerp omgevingsvisie:

- Beter omschrijven dat nieuwe recreatie ontwikkelingen gaan over de ontwikkeling van bestaande recreatieterreinen.
- Aanpassen zonering van het recreatie ontwikkelingsgebied zodat duidelijk wordt dat het alleen om het eiland van Maurik en de voormalige steenfabriek locaties gaat.
- Een integrale beschrijving van de doelen in de uiterwaarden, zodat duidelijk wordt dat op voormalige steenfabriek locaties de kwaliteit van natuur voorop staat. Bij de mogelijkheden voor de herontwikkeling van steenfabriek locaties zullen we opnemen dat het gaat om kleinschalige extensieve functies, die zich goed verhouden tot de kwaliteit van de omliggende natuur of daaraan substantieel bijdragen.

De indiener van de zienswijze geeft aan dat aansluiting op de landschappelijke kwaliteit breed geïnterpreteerd worden gezien de praktijkvoorbeelden bij de Loswal.

Reactie:

De omgevingsvisie heeft geen invloed op casussen die al gerealiseerd zijn.

De indiener van de zienswijze pleit ervoor om voldoende aandacht te hebben voor de mobiliteit en verkeersveiligheid.

Reactie:

Daar zijn we het mee eens. We zijn op dit moment nog bezig met het opstellen van het Gemeentelijke Vervoersplan (GVVP). In het GVVP zal een visie op het gebied van verkeer(veiligheid), vervoer en mobiliteit verder uitgewerkt worden.

60. 

De indiener van de zienswijze maakt bezwaar tegen de aanduiding multifunctionele dorpsrand bij de Lekdijk in Beusichem rond het natuurgebied De Wiel, omdat te ruim gedefinieerd is wat de mogelijkheden zijn binnen de dorpszone en nieuwe functies een te grote verkeer aantrekkende werking kunnen hebben.

Reactie:

In de omgevingsvisie geeft de gemeente als ambitie aan om meer functies mogelijk te maken in het landelijk gebied. Dit komt tegemoet aan maatschappelijke vraagstukken ten aanzien van wonen en recreatie. De gemeente constateert dat rond veel kernen al een grotere dichtheid van bebouwing voorkomt. Vaak is sprake van lintbebouwingen. In die zones rond de kernen wil de gemeente het hergebruik van (voormalige) agrarische bouwblokken voor andere functies mogelijk maken en daarbij ook ruimte geven aan extra woningen, bepaalde soorten van bedrijvigheid en recreatie.

Omdat het in deze multifunctionele dorpszones gaat om het hergebruik van bestaande erven, is het niet mogelijk om in weilanden of op akkers te bouwen. Die zorg hebben veel mensen geuit in hun zienswijze, maar dat is dus niet mogelijk op basis van de omgevingsvisie. **De multifunctionele dorpszone is in principe alleen van toepassing op bestaande erven in het buitengebied rond de kernen.** Er mag alleen al bestaande bebouwing en verharding vervangen worden voor functies die passen in een multifunctionele dorpszone. In de tekst van de omgevingsvisie zijn voor de multifunctionele dorpszones alle functies benoemd die ook elders op de oeverwallen mogelijk zijn. We begrijpen dat dat verwarrend is in de tekst en zullen dat aanpassen.

Bovendien gelden er aanvullende voorwaarden als iemand een vrijkomend agrarisch erf wil hergebruiken. Als er nieuwe ontwikkelingen plaatsvinden zal er wel een landschappelijke kwaliteitsimpuls geleverd moeten worden. Een deel van de gemaakte waarde sprong op de locatie zal moeten geïnvesteerd in de kwaliteit van de omgeving. In de omgevingsvisie is een rijtje functies opgenomen die passend kunnen zijn in een multifunctionele dorpszone. Een deel van deze functies kan echter overal op de oeverwallen en stroomruggen plaatsvinden en is dus niet uniek voor de multifunctionele dorpszone.

Wijziging ontwerp omgevingsvisie:

Een splitsing maken in de tekst van de visie welke functies op meerdere plekken in het buitengebied passen en welke extra mogelijkheden specifiek gelden voor de multifunctionele dorpszones.

De indiener van de zienswijze maakt bezwaar tegen de ambitie om grote aantallen woningen in de gemeente te willen bouwen. Nieuw te bouwen woningen zouden alleen voor eigen inwoners moeten zijn, en niet voor mensen van buiten de gemeente.

Reactie:

Op 26 januari 2021 heeft de gemeenteraad het Woningprogramma 2020 – 2030 vastgesteld. De opgave die daaruit voortvloeit houdt in dat tot 2030 1400 woningen gebouwd moeten worden. Deels worden die gerealiseerd in lopende plannen, echter voor circa 800 woningen moet nog een locatie worden gezocht.

Door een lichte groei van de bevolking en het feit dat er gemiddeld steeds kleinere huishoudens zijn, zijn er meer woningen nodig om op termijn de ‘eigen’ inwoners te kunnen opvangen. Tegelijk kennen we vergrijzing en kunnen jongeren steeds moeilijker een woning betalen. Voor deze doelgroepen moeten we dus zeker bouwen. Daarnaast heeft de gemeente te maken met een druk op de woningmarkt vanuit de randstad en andere omliggende gebieden. Het woningprogramma is bedoeld om de eigen woningbehoefte en enige druk vanuit de regio op te kunnen vangen en dus daarmee verdringing van eigen inwoners te voorkomen.

Waar de gemeente 15 jaar geleden een echte centrumkern heeft aangewezen voor woningbouw, zet de gemeente in de visie voor de komende 15 jaar juist in op een evenwichtige groei. De gemeente is in het woningprogramma opgedeeld in 4 deelgebieden, waarover de woningbouw wordt verdeeld. Binnen de deelgebieden worden de aantallen weer verdeeld over de kernen. Het aantal te bouwen woningen zal in verhouding staan tot de grootte van de kern.

De indiener van de zienswijze pleit ervoor om geen nieuwe wegen aan te leggen, zodat de bereikbaarheid met de Randstad verbeterd wordt.

Reactie:

De gemeente heeft geen plannen voor nieuwe gebiedsontsluitingswegen. Wel willen we de bereikbaarheid via bestaande routes verbeteren. Ook hebben we als doel om de verkeersveiligheid te verbeteren. De uitwerking van de doelen m.b.t. mobiliteit vindt plaats in de verkeersvisie en het uitvoeringsprogramma verkeer.

De indiener van de zienswijze pleit ervoor om meer natuur aan te leggen.

Reactie:

We hebben in de visie opgenomen dat we de natuur en biodiversiteit willen versterken. Dat doen we deels door natuurgebieden te versterken (zoals de uiterwaarden), deels door de biodiversiteit in het agrarisch cultuurlandschap te versterken. Ook hebben we in het kader van klimaatadaptatie doelen opgesteld ten aanzien van meer groen in de kernen en de aanleg van klimaatbossen. We hebben daarin wel een balans gezocht tussen het natuurbelang en andere belangen in ons gebied, zoals landbouw en recreatie.

De indiener van de zienswijze pleit er voor verbetering van het openbaar vervoer of de veiligheid van het fietsen te verbeteren.

Reactie:

Het verbeteren van deze vormen van vervoer zijn belangrijk voor de gemeente en hebben we dan ook in de omgevingsvisie opgenomen. De uitwerking van de doelen m.b.t. mobiliteit vindt plaats in de verkeersvisie en het uitvoeringsprogramma verkeer.

De indiener van de zienswijze geeft aan dat oude panden op het industrieterrein van Beusichem gesloopt kunnen worden voor nieuwe woningen of bedrijfsgebouwen.

Reactie:

Op pagina 38 van de ontwerp omgevingsvisie hebben we als doel gesteld om bedrijventerreinen te revitaliseren, zodat deze verduurzamen en er ruimte vrijkomt voor nieuwe bedrijven. In de omgevingsvisie wordt met de aanduiding herstructureringslocatie aangegeven dat een deel van het bedrijventerrein getransformeerd zouden kunnen worden naar woningen. Wij komen dus aan uw zienswijze tegemoet.

De indiener van de zienswijze geeft aan dat het zonde is om het gebied tussen De Delsteeg en de Meent te gebruiken voor woningbouw in de vorm van een landgoed met enkele grote woningen.

Reactie:

Dit plan is al afgerond, dus daar heeft de omgevingsvisie geen invloed meer op.

De indiener van de zienswijze maakt bezwaar tegen de ambitie om hoogbouw mogelijk te maken in de centrumdopen, omdat dit niet past bij het dorpse karakter van de kernen.

Reactie:

Voor nieuwbouwwoningen hebben we in het woningprogramma vastgesteld dat dorps en landelijk wonen het uitgangspunt moet zijn, zodat deze aansluiten bij de al bestaande kwaliteiten van de gemeente. Wij vinden dat gestapelde bouw een mogelijkheid moet kunnen zijn voor de centrumdorpen, mits dit past in de stedenbouwkundige structuur. Gestapelde bouw is in de visie bovendien afgebakend. In de visie gaat het om maximaal 4 lagen met een accent naar maximaal 5 lagen. We willen het dus niet op de voorhand uitsluiten.

De indiener van de zienswijze geeft aan hoe de gemeente het woningtekort in de gemeente en de rest van Nederland wil oplossen als de toestroom van asielzoekers naar Nederland blijft. De indiener geeft aan dat asielzoekers een woning aangewezen krijgen, terwijl de eigen bevolking langer op een woning moet wachten.

Reactie:

Er zijn veel doelgroepen die een woning nodig hebben en statushouders (mensen waarvan de asielaanvraag is toegewezen door het COA) zijn daar een van. We hebben voor alle

doelgroepen een wettelijke verantwoordelijkheid. Daar kunnen we als gemeente niet voor kiezen. Daarom zetten we in ons woningprogramma ook in op de bouw van voldoende woningen, en hebben we een accent gelegd op woningen voor de doelgroepen die dat nodig hebben.

De indiener van de zienswijze maakt bezwaar tegen de aanduiding “route voor langzaam verkeer” die onder andere ligt op het bestaande wandelpad langs het natuurgebied De Wiel. Het pad moet blijven zoals het nu is.

Reactie:

De aanduidingen zijn indicatief bedoeld. Met de groene pijlen wordt bedoeld dat de ambitie is om groene routes voor fietsers en wandelaars te maken van het meer versteende centrum naar de groene open uiterwaarde, zodat recreëren in de eigen omgeving gestimuleerd wordt. De groene pijlen geven geen exacte locatie weer, dus in de praktijk kan de loop van een langzaamverkeerspad nog veranderen. We zullen de pijlen indicatiever maken op de dorpskaart.

Wijziging ontwerp omgevingsvisie:

Pijltjes indicatiever weergeven.

62. [REDACTED]

De indiener van de zienswijze pleit ervoor om de waardevolle dorpsrand in Erichem op het perceel van de indiener te veranderen, zodat een tweede woning op het perceel gebouwd kan worden.

Reactie:

Uw locatie valt binnen een waardevol dorpslint met een afwisseling tussen bebouwing en doorkijkjes. Op locaties binnen de bebouwde kom is woningbouw denkbaar, mits er geen waardevolle doorkijkjes of stedenbouwkundige structuren verloren gaan. Op locaties in het buitengebied wil de gemeente geen woningbouw toelaten.

63. [REDACTED]

De zienswijze komt (vrijwel) overeen met (voorgaande) zienswijze van indiener 29.

64. [REDACTED]

De indiener van de zienswijze maakt bezwaar tegen de aanduiding recreatie-ontwikkelingsgebied tussen Eck en Wiel en Rijswijk, omdat er zorgen zijn dat met deze aanduiding de landschappelijke en natuurwaarden van de uiterwaarden worden aangetast door recreatieve ontwikkelingen in de vorm van verblijfsrecreatie.

Reactie:

Er zijn meerdere zienswijzen ingebracht over het recreatie ontwikkelingsgebied rondom het eiland van Maurik. Een deel van de indieners dat er een aaneenschakeling van recreatieterreinen zal ontstaan. Anderen gaan vooral in op de drukte in het gebied en de

kwetsbaarheid van de natuur. Met name eventuele recreatie ontwikkelingen op locaties van de voormalige steenfabrieken (De Anker, Roodvoet) roept weerstand op. Er is door de indianers meerdere argumenten ingebracht om de recreatie niet toe te laten nemen:

- De druk op en verstoring van de natuur en de biodiversiteit in de uiterwaarden.
- Het gebied ligt dichtbij een Natura 2000 gebied.
- Ruimte voor waterberging (t.b.v. het opvangen van hoogwaterproblematiek)
- Belangen van agrariërs in de uiterwaarden
- De verkeersdruk op een aantal wegen, zoals de dijk.
- De afname van de beleving als er een aaneenschakeling van recreatiebedrijven ontstaat.
- De overlast voor omwonenden van de recreatiegebieden

Toelichting op het recreatie-ontwikkelingsgebied rond het eiland van Maurik

Met de in de omgevingsvisie aangegeven ambitie voor het recreatie-ontwikkelingsgebied tussen Rijswijk en Eck en Wiel is het niet de bedoeling dat er op grote schaal meer recreatieve voorzieningen bijkomen. Op pagina 85 van de ontwerp omgevingsvisie geeft de gemeente aan dat recreatie in de zone rond het eiland van Maurik beperkt wordt tot de herontwikkeling van bestaande bebouwde locaties. Hiermee ontstaan voor bestaande ondernemers kansen om hun voorzieningen te verbeteren. Daarnaast zijn er mogelijkheden op bestaande erven. Dat betekent dat er op basis van de omgevingsvisie geen aaneenschakeling van recreatiebedrijven kan worden toegelaten.

Ook de voormalige steenfabriek terreinen in deze zone staan in de ontwerp omgevingsvisie aangewezen als mogelijke locaties voor recreatieve voorzieningen. Als voor deze locaties een verzoek komt om te ontwikkelen zal er een nadere planologische afweging moeten plaatsvinden. Deze locaties liggen in een natuurgebied en dichtbij Natura 2000 gebieden. Er is dus een uitgebreide toets nodig in dit gebied. Ook zal een flora en fauna onderzoek moeten uitwijzen of er geen natuurwaarden worden geschaad. Daarnaast zal bij elke nieuwe ontwikkeling onderzocht moeten worden of de beschikbare afvoer- en bergingscapaciteit van het rivierbed behouden blijft en dat ontwikkelingen die de mogelijkheid tot rivierverruiming door verbreding en verlaging nu en in de toekomst feitelijk onmogelijk maken niet mogelijk zijn. Naast deze toetsing gelden er ook voorwaarden vanuit de gemeente. Elders in de omgevingsvisie geeft de gemeente ook een visie op de uiterwaarden. De ambitie is om een aaneengesloten natuurgebied te maken die als ecologisch verbinding kan dienen. Deze ambities staan op verschillende plekken in de omgevingsvisie en we begrijpen dat dat verwarrend is. Door al deze voorwaarden zal het niet mogelijk zijn om intensieve recreatie-activiteiten op deze locaties toe te laten.

Wijziging ontwerp omgevingsvisie:

- Beter omschrijven dat nieuwe recreatie ontwikkelingen gaan over de ontwikkeling van bestaande recreatieterreinen.
- Aanpassen zonering van het recreatie ontwikkelingsgebied zodat duidelijk wordt dat het alleen om het eiland van Maurik en de voormalige steenfabriek locaties gaat.
- Een integrale beschrijving van de doelen in de uiterwaarden, zodat duidelijk wordt dat op voormalige steenfabriek locaties de kwaliteit van natuur voorop staat. Bij de mogelijkheden voor de herontwikkeling van steenfabriek locaties zullen we opnemen

dat het gaat om kleinschalige extensieve functies, die zich goed verhouden tot de kwaliteit van de omliggende natuur of daaraan substantieel bijdragen.

65. [REDACTED]

De indiener van de zienswijze pleit ervoor om uitbreiding van glastuinbouw mogelijk te maken op de percelen van de indiener bij de kern Asch.

Reactie:

Op pagina 74 van de ontwerp omgevingsvisie is beschreven dat teelt ondersteunende voorzieningen steeds meer onderdeel zijn van de normale bedrijfsvoering. In het huidige beleid van de gemeente is hier echter geen ruimte voor, behalve op het bouwblok. In de visie kiezen we ervoor om wel mogelijkheden voor niet grondgebonden teelten op te nemen. Hierbij hebben we een afweging gemaakt met andere belangen van functies, belangen van inwoners en de kwaliteiten van natuur en landschap in het gebied. Uitkomst is om direct bij het bouwblok enige mogelijkheden te bieden voor niet grondgebonden teelten. We hebben in de omgevingsvisie echter een exacte maatvoering aangegeven. Dit willen we nu wegnemen en in een programma nader uitwerken.

Wijziging ontwerp omgevingsvisie:

De maatvoering van 1,5 hectare te verwijderen uit de omgevingsvisie en de precieze omvang van een bouwblok uit te werken in een beleidsregel. In plaats daarvan nemen we op dat niet grondgebonden teelten, zoals pot- en containerteelt, kleinschalig en als nevenactiviteit kunnen worden toegepast op of aansluitend aan het agrarisch bouwblok.

66. [REDACTED]

Dit is nr. 129 geworden.

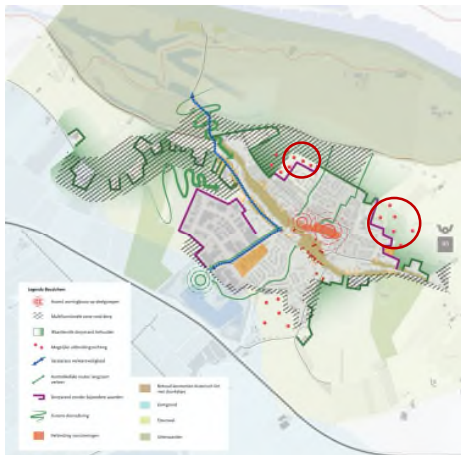
67. [REDACTED]

De indiener van de zienswijze maakt bezwaar tegen de mogelijke uitbreidingsmogelijkheden achter de school en de sportvelden in Beusichem.

Reactie:

a. Beusichem noordoost

De mogelijke uitbreidingsrichting locatie in het noordoosten van Beusichem bij de sportvelden is ons inziens geen dorpsrand met bijzondere kwaliteiten. Daarom is er in potentie woningbouw mogelijk mochten er op termijn 1 of meerdere velden vrijkomen. Als de sportvelden ooit willen en kunnen verplaatsen dan is woningbouw op die locatie denkbaar. Op dit moment hebben we als gemeente niet die locatie als primaire ontwikkellocatie voor ogen,



dus zal de aanduiding van mogelijke uitbreidingsrichtingen van de dorpskaart verwijderd worden.

De indiener van de zienswijze maakt bezwaar tegen de aanduiding multifunctionele dorpszone, omdat volgens de indiener eerst een duidelijke bestemming aan een zone gegeven moet worden voor erover besloten kan worden. Daarnaast valt er een groot gebied binnen de dorpszone dat niet moet veranderen, zoals het gebied rondom natuurgebied De Wiel.

Reactie:

In de omgevingsvisie geeft de gemeente als ambitie aan om meer functies mogelijk te maken in het landelijk gebied. Dit komt tegemoet aan maatschappelijke vraagstukken ten aanzien van wonen en recreatie. De gemeente constateert dat rond veel kernen al een grotere dichtheid van bebouwing voorkomt. Vaak is sprake van lintbebouwingen. In die zones rond de kernen wil de gemeente het hergebruik van (voormalige) agrarische bouwblokken voor andere functies mogelijk maken en daarbij ook ruimte geven aan extra woningen, bepaalde soorten van bedrijvigheid en recreatie.

Omdat het in deze multifunctionele dorpszones gaat om het hergebruik van bestaande erven, is het niet mogelijk om in weilanden of op akkers te bouwen. Die zorg hebben veel mensen geuit in hun zienswijze, maar dat is dus niet mogelijk op basis van de omgevingsvisie. **De multifunctionele dorpszone is in principe alleen van toepassing op bestaande erven in het buitengebied rond de kernen.** Er mag alleen al bestaande bebouwing en verharding vervangen worden voor functies die passen in een multifunctionele dorpszone. In de tekst van de omgevingsvisie zijn voor de multifunctionele dorpszones alle functies benoemd die ook elders op de oeverwallen mogelijk zijn. We begrijpen dat dat verwarrend is in de tekst en zullen dat aanpassen.

Bovendien gelden er aanvullende voorwaarden als iemand een vrijkomend agrarisch erf wil hergebruiken. Als er nieuwe ontwikkelingen plaatsvinden zal er wel een landschappelijke kwaliteitsimpuls geleverd moeten worden. Een deel van de gemaakte waardesprong op de locatie zal moeten geïnvesteerd in de kwaliteit van de omgeving. In de omgevingsvisie is een rijtje functies opgenomen die passend kunnen zijn in een multifunctionele dorpszone. Een deel van deze functies kan echter overal op de oeverwallen en stroomruggen plaatsvinden en is dus niet uniek voor de multifunctionele dorpszone.

Wijziging ontwerp omgevingsvisie:

Een splitsing maken in de tekst van de visie welke functies op meerdere plekken in het buitengebied passen en welke extra mogelijkheden specifiek gelden voor de multifunctionele dorpszones.

De indiener van de zienswijze pleit ervoor dat de verkeersveiligheid, het kindvriendelijke karakter en de groene gebieden in het dorp meer aandacht zullen krijgen en minstens bewaard, al dan niet verbeterd zullen worden.

Reactie:

De verkeersveiligheid is een van de speerpunten van ons verkeersbeleid. De uitwerking van de doelen m.b.t. mobiliteit vindt plaats in de verkeersvisie en het uitvoeringsprogramma verkeer.

De indiener van de zienswijze pleit ervoor dat het dorpshuis 't Zoetzand meer aandacht krijgt in de omgevingsvisie als centrale plek voor ontmoeting in Beusichem.

Reactie:

We gaan in de omgevingsvisie niet in op specifieke voorzieningen en dus ook niet op 't Zoetzand. De gemeente heeft in de omgevingsvisie opgenomen dat het voorzieningen in de dorpen zoveel mogelijk wil behouden, omdat dit essentieel is voor de sociale cohesie. Wel stuurt de gemeente op kwaliteit en op het gebruik van voorzieningen door zoveel mogelijk doelgroepen. De omgevingsvisie gaat niet in op wat de beste locatie van zo'n voorziening is.

68. [REDACTED]

De zienswijze komt (vrijwel) overeen met (voorgaande) zienswijze van indiener 47

De indiener van de zienswijze maakt bezwaar tegen de ambitie om hoogbouw van 3 a 4 woonlagen toe te staan in de kernen, omdat dit niet past in het dorp.

Reactie:

Voor nieuwbouwwoningen hebben we in het woningprogramma vastgesteld dat dorps en landelijk wonen het uitgangspunt moet zijn, zodat deze aansluiten bij de al bestaande kwaliteiten van de gemeente. Wij vinden dat gestapelde bouw een mogelijkheid moet kunnen zijn voor de centrumdorpen, mits dit past in de stedenbouwkundige structuur. Gestapelde bouw is in de visie bovendien afgebakend. In de visie gaat het om maximaal 4 lagen met een accent naar maximaal 5 lagen. We willen het dus niet op de voorhand uitsluiten.

69. [REDACTED]

De indiener van de zienswijze geeft aan dat belangrijke aandachtspunten in eerdere gemeentelijke en provinciale plannen niet in de omgevingsvisie geborgen zijn. Volgens de indiener zijn deze aandachtspunten niet overgenomen, omdat rigoreus andere inzichten genomen zijn.

Reactie:

Het is niet precies duidelijk welke aandachtspunten gemist worden in de omgevingsvisie.

Wijziging ontwerp omgevingsvisie:

De indiener van de zienswijze geeft aan dat verschillende kaarten/afbeeldingen niet leesbaar zijn, omdat legenda's onvolledig zijn en afbakening van diverse gebieden/functies niet SMART zijn. Begrenzings van bepaalde gebieden zijn niet duidelijk aangegeven, waardoor veel interpretatie vrijheid mogelijk is bij een latere uitwerking.

Reactie:

Het is ons niet duidelijk welke kaarten worden bedoeld. Bij veel kaarten geldt echter wel, dat een harde grens niet altijd belangrijk is. Vaak zijn grenzen indicatief en moet in een uitwerkingsprogramma worden bepaald waar de grens precies komt te liggen. Dit past bij het detailniveau van een omgevingsvisie. Een omgevingsvisie is een visie op hoofdlijnen en bevat de doelen van de gemeente voor de lange termijn. Veel doelen worden uitgewerkt in concrete plannen.

De indiener van de zienswijze geeft aan dat de aanduiding “versterken verkeersveiligheid” vreemd staat ingetekend, omdat de belangrijke route naar onder andere de school via de Dorpsstraat, Zandweg en Kochpad loopt.

Reactie:

De aanduidingen zijn indicatief bedoeld. Met de groene pijlen wordt bedoeld dat de ambitie is om groene routes voor fietsers en wandelaars te maken van het meer versteende centrum naar de groene open uiterwaarde, zodat recreëren in de eigen omgeving gestimuleerd wordt. De groene pijlen geven geen exacte locatie weer, dus in de praktijk kan de loop van een langzaamverkeerspad nog veranderen. We zullen de pijlen indicatiever maken op de dorpskaart.

Wijziging ontwerp omgevingsvisie:

Pijltjes indicatiever weergeven.

De indiener van de zienswijze geeft aan dat de rotonden op de N320 te krap zijn waardoor filevorming ontstaat (punt voor de provincie)

Reactie:

Het betreft hier een provinciale weg. We hebben hier als gemeente geen invloed op. Wel gebruikt de provincie bij het realiseren van rotondes vaste normen.

De indiener van de zienswijze maakt bezwaar tegen de mogelijke uitbreidingsrichting ten noordwesten in Zoelmond.

Reactie:

a. Zoelmond



Zoelmond heeft een waardevolle en grotendeels herkenbare dubbele lintstructuur. Op 1 locatie is in het verleden gekozen om een projectmatige uitbreiding te realiseren. We vinden voor de uitbreiding van Zoelmond de locaties rondom deze projectmatige uitbreiding de meest logische uitbreidingsrichtingen. Aan de zuidzijde zijn geen bezwaren ingediend. De noordzijde wel. We zijn van mening dat met de ontwikkeling van woningbouw op deze locatie een goed woonmilieu met respect voor de kwaliteiten van het oude lint kunnen worden gerealiseerd, mits de woningbouw

los blijft liggen van het historische lint en er een duidelijke groene overgang wordt ontworpen tussen de bestaande wijk en het buitengebied.

De indiener van de zienswijze maakt bezwaar tegen de aanduiding geen waardevolle dorpsrand bij de westelijke dorpsrand van Zoelmond, omdat volgens de indiener deze dorpsrand wel een bijzondere waarde heeft door de openheid. De indiener van de zienswijze geeft aan dat de beëindiging van de aanduidingen voor waardevolle en niet-waardevolle dorpsranden op de dorpskaart van Zoelmond met willekeur zijn ingetekend, omdat de begrenzing van de mogelijke uitbreidingsrichting niet SMART zijn.

Reactie:

Bij het aanwijzen van waardevolle dorpsranden is gekeken naar type bebouwing, stedenbouwkundig patroon, landschappelijke kenmerken en inpassing en de aanwezigheid van historische kenmerken in de rand. We zien de dorpsrand zelf hier niet als bijzonder waardevol. We zijn het met u eens dat als hier woningbouw wordt gerealiseerd dat hier een duidelijke groene overgang tussen de wijk en buitengebied moet worden ontworpen.

De indiener van de zienswijze geeft aan dat de aanduiding accent woningbouw op doelgroepen op de dorpskaart van Zoelmond nu op de kerk is geprojecteerd, maar daar is geen ruimte voor woningen. Volgens de indiener zou het moeten gaan om bejaardenwoningen bij het Kochpad.

Reactie:

De aanduiding accent woningbouw op doelgroepen is een indicatieve aanduiding. Met de aanduiding wordt niet bedoeld dat op de exacte locatie woningen moeten komen voor doelgroepen. Er wordt met de aanduiding bedoeld dat er in de buurt van bestaande voorzieningen en/of in het centrum van een kern woningen voor ouderen en starters gebouwd moeten worden als die mogelijkheden ontstaan.

De indiener van de zienswijze pleit ervoor dat de gemeente een sturende rol inneemt richting woningbouwverenigingen om woningbouwontwikkelingen voor ouderen en starters te versnellen.

Reactie:

De gemeente stelde het Woningprogramma vast waar in staat dat we inzetten op de bouw van 1400 woningen in de periode 2020 -2030. Op basis van dat Woningprogramma maakten we ook prestatieafspraken met die corporaties. We spraken daarin af dat zij circa 420 sociale huurwoningen gaan bouwen. Ook de bouw van levensloopgeschikte woningen is daarbij onderwerp van gesprek.

De indiener van de zienswijze pleit ervoor dat openbaar groen bij het ontwikkelen van nieuwe woningen niet achter de woningen komt tegen de dorpsrand aan maar tussen de woningen in de kern, zodat het bijdraagt tegen hittestress, wateroverlast en bijdraagt aan biodiversiteit.

Reactie:

Dit past heel goed in de doelen, die in de omgevingsvisie staan opgenomen, waarin we meer ruimte voor groen en open water willen realiseren en een groene dooradering van de kernen nastreven (zie hoofdstuk 4.2 van de ontwerp omgevingsvisie). Uiteraard hangt het van de specifieke situatie per woningbouwlocatie af of en hoe dit precies kan. Daarvoor worden woningbouwlocaties eerst uitgewerkt in concrete plannen.

70. [REDACTED]

De zienswijze komt (vrijwel) overeen met (voorgaande) zienswijze van indiener 29.

71. [REDACTED]

De indiener van de zienswijze maakt bezwaar tegen de aanduiding recreatie-ontwikkelingsgebied, omdat volgens de indiener de aanduiding niet effectief begrensd is en extra ruimte gegeven wordt aan ongewenste intensieve economische ontwikkelingen. Dit zal ten kosten gaan van:

- 1. het landschap**
- 2. De kwaliteit van N2000 gebieden met de natuurwaarden**
- 3. Kwaliteits aantasting van de omgeving door de zeer geconcentreerde huisjesindeling**
- 4. Verkeersveiligheid en rust door toenemende drukte op wegen en water**
- 5. de omgeving ten gevolge van licht- en geluiduitstraling van de recreatieve voorzieningen en activiteiten, voor zowel bewoners als natuur.**
- 6. Daarnaast leveren de ontwikkelingen geen positieve effecten aan de lokale kleine ondernemers in de omgeving.**

Reactie:

Met de in de omgevingsvisie aangegeven ambitie voor het recreatie-ontwikkelingsgebied tussen Rijswijk en Eck en Wiel is het niet de bedoeling dat er op grote schaal meer recreatieve voorzieningen bijkomen. Op pagina 85 van de ontwerp omgevingsvisie geeft de gemeente aan dat recreatie in de zone rond het eiland van Maurik beperkt wordt tot de herontwikkeling van bestaande bebouwde locaties. Hiermee ontstaan voor bestaande ondernemers kansen om hun voorzieningen te verbeteren. Daarnaast zijn er mogelijkheden op bestaande erven. Dat betekent dat er op basis van de omgevingsvisie geen aaneenschakeling van recreatiebedrijven kan worden toegelaten.

Ook de voormalige steenfabriek terreinen in deze zone staan in de ontwerp omgevingsvisie aangewezen als mogelijke locaties voor recreatieve voorzieningen. Als voor deze locaties een verzoek komt om te ontwikkelen zal er een nadere planologische afweging moeten plaatsvinden. Deze locaties liggen in een natuurgebied en dichtbij Natura 2000 gebieden. Er is dus een uitgebreide toets nodig in dit gebied. Ook zal een flora en fauna onderzoek moeten uitwijzen of er geen natuurwaarden worden geschaad. Daarnaast zal bij elke nieuwe ontwikkeling onderzocht moeten worden of de beschikbare afvoer- en bergingscapaciteit van het rivierbed behouden blijft en dat ontwikkelingen die de mogelijkheid tot rivierverschuiving door verbreding en verlaging nu en in de toekomst feitelijk onmogelijk maken niet mogelijk zijn. Naast deze toetsing gelden er ook voorwaarden vanuit de gemeente. Elders in de omgevingsvisie geeft de gemeente ook een visie op de uiterwaarden.

De ambitie is om een aaneengesloten natuurgebied te maken die als ecologisch verbinding kan dienen. Deze ambities staan op verschillende plekken in de omgevingsvisie en we begrijpen dat dat verwarrend is. Door al deze voorwaarden zal het niet mogelijk zijn om intensieve recreatie-activiteiten op deze locaties toe te laten.

Bij ontwikkelingen waar een wijziging van het bestemmingsplan nodig is hebben inwoners in die fase de mogelijkheid geïnformeerd te worden over de plannen en een zienswijze in te dienen. Ook zullen in veel gevallen omwonenden via een omgevingsdialoog betrokken worden bij de plannen. Daarnaast zullen ook ketenpartners van de gemeente zoals de provincie Gelderland en Rijkswaterstaat betrokken worden.

Wijziging ontwerp omgevingsvisie:

- Beter omschrijven dat nieuwe recreatie ontwikkelingen gaan over de ontwikkeling van bestaande recreatieterreinen.
- Aanpassen zonering van het recreatie ontwikkelingsgebied zodat duidelijk wordt dat het alleen om het eiland van Maurik en de voormalige steenfabriek locaties gaat.
- Een integrale beschrijving van de doelen in de uiterwaarden, zodat duidelijk wordt dat op voormalige steenfabriek locaties de kwaliteit van natuur voorop staat. Bij de mogelijkheden voor de herontwikkeling van steenfabriek locaties zullen we opnemen dat het gaat om kleinschalige extensieve functies, die zich goed verhouden tot de kwaliteit van de omliggende natuur of daaraan substantieel bijdragen.

De indiener van de zienswijze pleit ervoor dat de oost-west as van de N320 beter benut wordt, door een betere OV-verbinding op deze route aan te sluiten die gekoppeld wordt aan de treindienstregeling in Culemborg, woningbouw rond deze as te ontwikkelen en ruimte geven aan bedrijven in het hogere segment.

Reactie:

We zijn het met u eens dat deze as veel extra potentie kan bieden als het gaat om bereikbaar met het OV, maar ook als het gaat om snelle fietsverbindingen. We zullen dat wat nadrukkelijker opnemen in de omgevingsvisie. Bij de uitvoering zijn we echter sterk afhankelijk van het rijk en de provincie als aanbestedende partijen. Als het gaat om woningbouw dan kiezen we voor een evenwichtige verdeling over onze gemeente, om de leefbaarheid van alle kernen te versterken. Omdat een groot deel van onze kernen zich echter aan deze as bevinden, komt er dus ook een aanzienlijk deel van ons woningprogramma in deze as terecht.

Wijziging ontwerp omgevingsvisie:

Potentie van de oost-west as voor openbaar vervoer benadrukken.

De indiener van de zienswijze pleit er voor dat multifunctioneel gebied van een duidelijkere bestemming wordt voorzien, zodat het voor de direct betrokkenen inzichtelijk is welke ontwikkeling te verwachten zijn.

Reactie:

In de omgevingsvisie geeft de gemeente als ambitie aan om meer functies mogelijk te maken in het landelijk gebied. Dit komt tegemoet aan maatschappelijke vraagstukken ten aanzien van wonen en recreatie. De gemeente constateert dat rond veel kernen al een grotere

dichtheid van bebouwing voorkomt. Vaak is sprake van lintbebouwingen. In die zones rond de kernen wil de gemeente het hergebruik van (voormalige) agrarische bouwblokken voor andere functies mogelijk maken en daarbij ook ruimte geven aan extra woningen, bepaalde soorten van bedrijvigheid en recreatie.

Omdat het in deze multifunctionele dorpszones gaat om het hergebruik van bestaande erven, is het niet mogelijk om in weilanden of op akkers te bouwen. Die zorg hebben veel mensen geuit in hun zienswijze, maar dat is dus niet mogelijk op basis van de omgevingsvisie. **De multifunctionele dorpszone is in principe alleen van toepassing op bestaande erven in het buitengebied rond de kernen.** Er mag alleen al bestaande bebouwing en verharding vervangen worden voor functies die passen in een multifunctionele dorpszone. In de tekst van de omgevingsvisie zijn voor de multifunctionele dorpszones alle functies benoemd die ook elders op de oeverwallen mogelijk zijn. We begrijpen dat dat verwarrend is in de tekst en zullen dat aanpassen.

Bovendien gelden er aanvullende voorwaarden als iemand een vrijkomend agrarisch erf wil hergebruiken. Als er nieuwe ontwikkelingen plaatsvinden zal er wel een landschappelijke kwaliteitsimpuls geleverd moeten worden. Een deel van de gemaakte waardesprong op de locatie zal moeten geïnvesteerd in de kwaliteit van de omgeving. In de omgevingsvisie is een rijtje functies opgenomen die passend kunnen zijn in een multifunctionele dorpszone. Een deel van deze functies kan echter overal op de oeverwallen en stroomruggen plaatsvinden en is dus niet uniek voor de multifunctionele dorpszone.

Wijziging ontwerp omgevingsvisie:

Een splitsing maken in de tekst van de visie welke functies op meerdere plekken in het buitengebied passen en welke extra mogelijkheden specifiek gelden voor de multifunctionele dorpszones.

De indiener van de zienswijze geeft aan dat niet grondgebonden veehouderijen verder kunnen groeien met verbetering van kwaliteit leefomgeving niet onderbouwd wordt in de omgevingsvisie. Volgens de indiener kan dit tot een gevaarlijke ontwikkeling leiden die tot verslechtering van de omgeving leidt zonder dat daar veel voordelen voor de gemeenschap tegenover staan.

Reactie:

In onze visie hebben we vastgelegd dat niet grondgebonden veehouderijen alleen kunnen groeien in onze gemeente als er een investering wordt gedaan in de kwaliteit van de omgeving, het milieu en/of het dierenwelzijn. Voor bestaande bedrijven hebben we geen middelen om invloed op de bedrijfsvoering uit te oefenen. Alleen bij uitbreiding kunnen we dat wel, door voorwaarden te stellen aan de uitbreiding. Als de uitbreiding te goede komt aan een kwaliteitsverbetering, halen we onze doelen. Dit beleid voert de gemeente al enkele jaren. In 2019 is hiertoe het zgn. Plussenbeleid vastgesteld.

De indiener van de zienswijze pleit ervoor om in een aangepaste Omgevingsvisie expliciet aandacht te geven aan ruimte voor culturele instellingen en activiteiten.

Reactie:

In hoofdstuk 4.3. hebben we aandacht gegeven aan de voorzieningen in de gemeente. We weten niet goed wat u hierin mist, maar gaan na of we dit nog wat verder kunnen uitbreiden.

72. [REDACTED]

De indiener van de zienswijze maakt bezwaar tegen de voorliggende omgevingsvisie van de gemeente Buren en dan met name tegen hetgeen beoogd is aan de oostzijde van de Ganssteeg bezuiden het pand Ganschoord. De indiener geeft aan dat al jaren gesprekken lopen om een woning te bouwen naast een bestaande woning, maar dit is tot nu nooit mogelijk geweest. Nu staat op de dorpskaart van Beusichem alleen multifunctionele dorpszone.

Reactie:

In de ontwerp omgevingsvisie staat dat de gemeente geen verdere versterking of verdichting van het landelijke gebied wil. Nieuwbouw van woningen realiseren we binnen de bebouwde kom of in uitbreidingsgebieden aansluitend op de kernen. In het landelijke gebied zijn er enkele mogelijkheden om woningen te realiseren. De eerste mogelijkheid betreft het hergebruik van een vrijgekomen (agrarisch) erf. Daar bieden we mogelijkheden om vrijkomende bedrijfsbebouwing in te ruilen voor woonbebouwing. Ook is het mogelijk om een landgoed op te richten.

73. [REDACTED]

De zienswijze komt (vrijwel) overeen met (voorgaande) zienswijze van indiener 22

74. [REDACTED]

De indiener van de zienswijze maakt bezwaar tegen de aanduiding aanpassen/vernieuwen verkeersstructuur, omdat de nieuwe weg verkeer aantrekkende werking zal hebben, waardoor het drukker wordt. Dit zal invloed hebben op de verkeersveiligheid en het woongenot. Daarnaast zal de nieuwe weg een negatief effect hebben op het waardevolle landschap.

Reactie:

De blauwe pijl in dit geval indicatief. Er zijn meerdere zienswijzen binnengekomen dat een ontsluitingsweg op deze locatie onwenselijk zou zijn. Bij de uitwerking van de woningbouwlocaties moet nader onderzocht worden hoe de verkeersstructuur het beste kan worden ingericht. Dit wordt ook uitgewerkt in het uitvoeringsplan verkeer. Daarom zullen we de indicatieve pijl van de kaart verwijderen.

Wijziging ontwerp omgevingsvisie:

De indicatieve pijl voor een nieuwe ontsluiting ten oosten van de Maximiliaan van Egmontstraat van de kaart verwijderen.

De indiener van de zienswijze maakt bezwaar tegen de aanduiding multifunctionele dorpszone tussen Buren en Erichem, omdat de nut en noodzaak voor zo'n zone niet is aangetoond en de dorpszone betekent een fundamentele aantasting van de leefkwaliteit (rommelzone) en het aangroeien van de kernen Erichem en Buren.

Reactie:

In de omgevingsvisie geeft de gemeente als ambitie aan om meer functies mogelijk te maken in het landelijk gebied. Dit komt tegemoet aan maatschappelijke vraagstukken ten aanzien van wonen en recreatie. De gemeente constateert dat rond veel kernen al een grotere dichtheid van bebouwing voorkomt. Vaak is sprake van lintbebouwingen. In die zones rond de kernen wil de gemeente het hergebruik van (voormalige) agrarische bouwblokken voor andere functies mogelijk maken en daarbij ook ruimte geven aan extra woningen, bepaalde soorten van bedrijvigheid en recreatie.

Omdat het in deze multifunctionele dorpszones gaat om het hergebruik van bestaande erven, is het niet mogelijk om in weilanden of op akkers te bouwen. Die zorg hebben veel mensen geuit in hun zienswijze, maar dat is dus niet mogelijk op basis van de omgevingsvisie. **De multifunctionele dorpszone is in principe alleen van toepassing op bestaande erven in het buitengebied rond de kernen.** Er mag alleen al bestaande bebouwing en verharding vervangen worden voor functies die passen in een multifunctionele dorpszone. In de tekst van de omgevingsvisie zijn voor de multifunctionele dorpszones alle functies benoemd die ook elders op de oeverwallen mogelijk zijn. We begrijpen dat dat verwarrend is in de tekst en zullen dat aanpassen.

Bovendien gelden er aanvullende voorwaarden als iemand een vrijkomend agrarisch erf wil hergebruiken. Als er nieuwe ontwikkelingen plaatsvinden zal er wel een landschappelijke kwaliteitsimpuls geleverd moeten worden. Een deel van de gemaakte waardesprong op de locatie zal moeten geïnvesteerd in de kwaliteit van de omgeving. In de omgevingsvisie is een rijtje functies opgenomen die passend kunnen zijn in een multifunctionele dorpszone. Een deel van deze functies kan echter overal op de oeverwallen en stroomruggen plaatsvinden en is dus niet uniek voor de multifunctionele dorpszone.

Wijziging ontwerp omgevingsvisie:

Een splitsing maken in de tekst van de visie welke functies op meerdere plekken in het buitengebied passen en welke extra mogelijkheden specifiek gelden voor de multifunctionele dorpszones.

De indiener van de zienswijze pleit ervoor om rond de basisschool en supermarkt van Buren meer in te zetten op herontwikkeling van het gebied, waardoor bedrijfspanden worden herontwikkeld naar woningen voor ouderen en starters.

Reactie:

Op de kaart hebben we een aanduiding 'accent op doelgroepen' opgenomen in dit deel van Buren. Deze aanduiding houdt in dat we een accent leggen op doelgroepen mocht er rond deze locatie in de toekomst een woningbouwvraag komen. Het is een manier voor de gemeente om te kunnen sturen op de juiste doelgroepen. Het betreft geen verplichting om woningen te bouwen of een beperking voor functies die er al zitten. Omdat de locatie rond de supermarkt gunstig is voor met name ouderen is dit accent hier belangrijk. Er zijn geen

plannen om de basisschool te verplaatsen. Als dit in de toekomst wel het geval mocht zijn, dan kan de gemeente hier meewerken aan andere functies.

De indiener van de zienswijze maakt bezwaar tegen de mogelijke uitbreidingsrichting ten oosten van Buren. Een herontwikkeling rond de school en supermarkt zouden eerst verder uitgewerkt moeten worden.

Reactie:

Het aanwijzen van een uitbreidingsrichting zegt nog niks over de prioriteit die de gemeente eraan toekent. Wij zouden graag zien dat de locatie dichtbij de supermarkt beschikbaar komt.



De mogelijke uitbreidingsrichting Buren Oost is in Buren wel een geschikte locatie voor woningbouw om twee redenen. De eerste reden is dat het aansluit op de laatst bijgebouwde woonwijken van Buren en de aangewezen locatie geen bijzondere te beschermen landschappelijke kwaliteiten heeft. De tweede reden is dat rond andere delen van Buren geen mogelijkheden zijn, door het beschermd stadsaanzicht en de ligging van het kasteelterrein.

De indiener van de zienswijze geeft aan dat het proces en de communicatie over de omgevingsvisie niet goed zijn verlopen met bewoners, omdat de plannen op de dorpskaart niet tijdens de dorpenronde van 14 januari 2020 zijn besproken en er geen bericht is geweest over de ter inzage van de omgevingsvisie.

Reactie:

Tijdens de bijeenkomst van 14 januari 2020 zijn de kwaliteiten en opgaven voor kernen opgehaald die als input gebruikt zijn voor de omgevingsvisie. Op dat moment was er nog geen dorpskaart ontworpen. Die is onder andere opgesteld door de input die is opgehaald tijdens de dorpenronde. Voor dat de omgevingsvisie ter inzage ging was er nog een fysieke bijeenkomst voor bewoners, zodat de ideeën gepresenteerd konden worden en daar vragen over gesteld konden worden.

75. [REDACTED]

De indiener van de zienswijze maakt bezwaar tegen het plaatsen van windmolens in Zoelen.

Reactie:

De gemeenteraad heeft in 2021 besloten om geen nieuwe (grote) windmolens in de gemeente Buren te plaatsen en deze problematiek is daarom voor Buren op dit moment niet direct aan de orde. In de omgevingsvisie hebben we één zoekgebied voor grootschalige energie-opwek bij de A15 ten oosten van bedrijventerrein Medel, maar hier zouden dan alleen zonnevelden kunnen komen.

76. [REDACTED]

De indiener van de zienswijze maakt bezwaar tegen het plaatsen van windmolens in Zoelen.

Reactie:

De gemeenteraad heeft in 2021 besloten om geen nieuwe (grote) windmolens in de gemeente Buren te plaatsen en deze problematiek is daarom voor Buren op dit moment niet direct aan de orde. In de omgevingsvisie hebben we één zoekgebied voor grootschalige energie-opwek bij de A15 ten oosten van bedrijventerrein Medel, maar hier zouden dan alleen zonnevelden kunnen komen.

77. L [REDACTED]

De indiener van de zienswijze pleit voor een specificatie van de visie op de multifunctionele dorpszone rondom de Molenweg, zodat de zienswijze gerichter gemaakt kan worden.

Reactie:

In de omgevingsvisie geeft de gemeente als ambitie aan om meer functies mogelijk te maken in het landelijk gebied. Dit komt tegemoet aan maatschappelijke vraagstukken ten aanzien van wonen en recreatie. De gemeente constateert dat rond veel kernen al een grotere dichtheid van bebouwing voorkomt. Vaak is sprake van lintbebouwingen. In die zones rond de kernen wil de gemeente het hergebruik van (voormalige) agrarische bouwblokken voor andere functies mogelijk maken en daarbij ook ruimte geven aan extra woningen, bepaalde soorten van bedrijvigheid en recreatie.

Omdat het in deze multifunctionele dorpszones gaat om het hergebruik van bestaande erven, is het niet mogelijk om in weilanden of op akkers te bouwen. Die zorg hebben veel mensen geuit in hun zienswijze, maar dat is dus niet mogelijk op basis van de omgevingsvisie. **De multifunctionele dorpszone is in principe alleen van toepassing op bestaande erven in het buitengebied rond de kernen.** Er mag alleen al bestaande bebouwing en verharding vervangen worden voor functies die passen in een multifunctionele dorpszone. In de tekst van de omgevingsvisie zijn voor de multifunctionele dorpszones alle functies benoemd die ook elders op de oeverwallen mogelijk zijn. We begrijpen dat dat verwarrend is in de tekst en zullen dat aanpassen.

Bovendien gelden er aanvullende voorwaarden als iemand een vrijkomend agrarisch erf wil hergebruiken. Als er nieuwe ontwikkelingen plaatsvinden zal er wel een landschappelijke kwaliteitsimpuls geleverd moeten worden. Een deel van de gemaakte waardesprong op de locatie zal moeten geïnvesteerd in de kwaliteit van de omgeving. In de omgevingsvisie is een rijtje functies opgenomen die passend kunnen zijn in een multifunctionele dorpszone. Een deel van deze functies kan echter overal op de oeverwallen en stroomruggen plaatsvinden en is dus niet uniek voor de multifunctionele dorpszone.

Wijzing:

Een splitsing maken in de tekst van de visie welke functies op meerdere plekken in het buitengebied passen en welke extra mogelijkheden specifiek gelden voor de multifunctionele dorpszones.

De indiener van de zienswijze pleit ervoor dat de Molenweg in Beusichem ook in de omgevingsvisie opgenomen wordt als één van de straten waar de verkeersveiligheid verbeterd moet worden. De indiener van de zienswijze pleit voor dat doorgaand autoverkeer ontmoedigd moet worden om gebruik te maken van de Molenweg in Beusichem en de weg niet te gebruiken als ontsluiting voor nieuwe woningbouw.

Reactie:

Verkeersveiligheid is een belangrijk doel in de omgevingsvisie. De uitwerking van de doelen m.b.t. mobiliteit vindt plaats in de verkeersvisie en het uitvoeringsprogramma verkeer.

De indiener van de zienswijze pleit voor dat in de omgevingsvisie opgenomen wordt dat doorgaand autoverkeer in Beusichem ontmoedigd wordt.

Reactie:

Daar zijn we het mee eens. In de praktijk is dat niet altijd te voorkomen. Door verkeer remmende maatregelen kan dit wel worden ontmoedigd. De uitwerking van de doelen m.b.t. mobiliteit vindt plaats in de verkeersvisie en het uitvoeringsprogramma verkeer.

De indiener van de zienswijze geeft meerdere mogelijkheden mee die gelijktijdig in Beusichem opgepakt kunnen worden omtrent, verkeersveiligheid, behoud historische lint, veilige doorgaande fietsroute en eenvoudige groene dooradering.

Reactie:

Daar zijn we het met eens. Bij de uitwerking van de omgevingsvisie moeten we integraal werken.

De indiener van de zienswijze geeft meerdere mogelijkheden mee de verkeersveiligheid in de kern en het historische lint te optimaliseren.

Reactie:

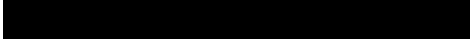
Hartelijk dank voor uw suggesties.

De indiener van de zienswijze pleit voor om het Theater Heerenlogement in Beusichem te behouden.

Reactie:

In de omgevingsvisie doen we geen uitspraken over specifieke voorzieningen. De gemeente vindt de functie van het Heerenlogement (het theater) echter wel een belangrijke functie en zal zich inspannen om deze functie te behouden. In de omgevingsvisie geeft de gemeente in hoofdstuk 4.3. aan dat het voorzieningenaanbod in de kernen belangrijk is voor een prettig woonklimaat, de zelfredzaamheid van de inwoners en de sociale cohesie. Uitgangspunt is

om voorzieningen zo dicht mogelijk bij de inwoners te houden. Daarbij spelen ook de kwaliteit en de betaalbaarheid van voorzieningen een rol.

78. 

De indiener van de zienswijze geeft aan dat er beter met inwoners gecommuniceerd had moeten worden over de ter inzage van de omgevingsvisie, onder ander met de mensen die hun contactgegevens bij de dorpenrondes hebben achter gelaten of via andere laagdrempelige communicatie kanalen.

Reactie:

We hebben voor dat de omgevingsvisie ter inzage werd gelegd nog een bewonersavond georganiseerd om de ideeën van de omgevingsvisie toe te lichten en inwoners de mogelijkheid te geven om vragen te stellen en hun mening te delen. Daarnaast heeft er een uitgebreid participatieproces gelopen voorafgaand aan de ter inzagelegging inclusief een uitgebreide communicatie. Inwoners zijn op verschillende manieren geïnformeerd over het traject, waaronder enkele keren via een flyer, die huis aan huis is bezorgd. Bovendien zijn er digitale nieuwsbrieven gestuurd, naar inwoners die zich hadden aangemeld en aan 1 van de sessies hebben deelgenomen. Indieners zouden dus ook persoonlijk geïnformeerd moeten zijn. We hebben het opstellen opgedeeld in drie stappen en in elke stap heeft een participatieproces plaatsgevonden.

De indiener van de zienswijze geeft aan dat er zorgen zijn over de aanduiding aanpassen/vernieuwen verkeerstructuur die als geplande verbindingsweg wordt gezien tussen de Erichemseweg en de Tielseweg. De indiener vraagt om meer inzicht in de onderbouwing en de noodzaak van deze verbindingsweg en hoe deze dan zou moeten gaan lopen.

Reactie:

De blauwe pijl in dit geval indicatief. Er zijn meerdere zienswijzen binnengekomen dat een ontsluitingsweg op deze locatie onwenselijk zou zijn. Bij de uitwerking van de woningbouwlocaties moet nader onderzocht worden hoe de verkeersstructuur het beste kan worden ingericht. Dit wordt ook uitgewerkt in het uitvoeringsplan verkeer. Daarom zullen we de indicatieve pijl van de kaart verwijderen.

Wijziging ontwerp omgevingsvisie:

De indicatieve pijl voor een nieuwe ontsluiting ten oosten van de Maximiliaan van Egmontstraat van de kaart verwijderen.

De indiener van de zienswijze vraagt zich af wat er met de voormalige basisschool in Asch gaat gebeuren en op welk termijn.

Reactie:

De gemeente is sinds april 2019 eigenaar van de locatie en het gebouw. Gelet op de grote vraag/behoefte naar goedkope koopwoningen voor starters in Asch, is de gemeente voornemens het schoolgebouw te transformeren. Bedoeling is dat het pand zoveel als

mogelijk blijft behouden en in pandig ingrijpend wordt veranderd om 4 of 5 zelfstandige woonruimten te kunnen realiseren. Waarschijnlijk is hiervoor geen bestemmingsplanwijziging noodzakelijk maar kan dit worden geregeld via de omgevingsvergunning omdat het 'slechts' een functiewijziging betreft. Voor meer informatie kunt u kijken op: <https://www.buren.nl/nieuws/goedkope-koopwoningen-voor-starters-gepland-in-voormalige-basisschool-in-asch/6956/>

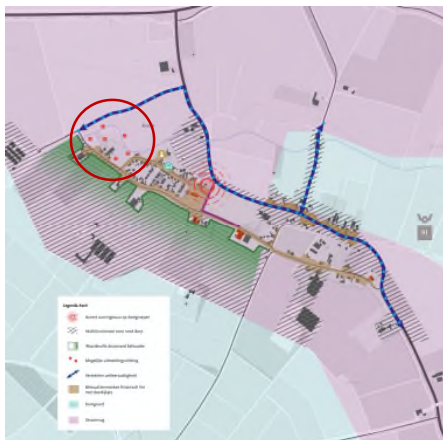
De indiener van de zienswijze vraagt zich af hoe de veilige verbindingen tussen Asch en Buren eruit ziet en in hoeverre deze stroken met de intenties om de provinciale weg (N834) die Asch "doorkruist veiliger te maken.

Reactie:

De omgevingsvisie is een visie op hoofdlijnen met de doelen voor de lagere termijn. De uitwerking van de doelen m.b.t. mobiliteit vindt plaats in de verkeersvisie en het uitvoeringsprogramma verkeer.

De indiener van de zienswijze geeft aan dat er op de dorpskaart bouwblokken worden aangegeven op het terrein naast het loonwerkbedrijf van van-Hattem en ook langs de Wetering aan de Haardijk. De indiener vraagt zich af wat de precieze invulling hiervan is.

Reactie:



Asch westzijde

De mogelijke uitbreidingslocatie in Asch is gekozen, omdat het de meest geschikte locatie aan de kern is. Tijdens de dorpenronde in Asch is aangegeven dat er behoefte is aan enkele nieuwe woningen en er zijn al een lange tijd geen woningen in Asch gebouwd. In de dorpskaart van Asch uit de omgevingsvisie staat dat er ten westen van de kern nog een gebied is wat als een niet waardevolle dorpsrand bestempeld is, maar deze passen we aan naar een waardevolle dorpsrand. De reden hiervoor is dat rondom het openveld beeldbepalende gebouwen staan. In de dorpskaart zullen we de mogelijke uitbreiding wel verkleinen, zodat

het niet over de Wetering doorloopt. Ook gaat het woningprogramma uit van beperkte woningbouw in Asch. Daarnaast zullen we aangegeven dat er bij eventuele toekomstige ontwikkelingen rekening gehouden moet worden met de kwaliteiten van de Wetering.

79. [REDACTED] *

De indiener van de zienswijze pleit ervoor dat er een continue dialoog tussen inwoners onderling en met de gemeente zou moeten plaats vinden.

Reactie:

De gemeente wil graag een sterke dialoog met inwoners. Daartoe heeft de gemeente voor veel beleidstrajecten participatietrajecten lopen. Ook zijn er kernambtenaren aangewezen.

Mogelijk kan participatiebeleid voor meer duidelijkheid zorgen en wederzijdse verwachtingen verbeteren.

De indiener van de zienswijze pleit ervoor om in de omgevingsvisie ook op te nemen wat niet mogelijk en/of niet haalbaar is en wat niet wenselijk, dus af te bakenen waar de grenzen liggen.

Reactie:

Een omgevingsvisie is een integrale strategische visie voor de lange termijn voor de fysieke leefomgeving. Met deze visie zeggen gemeenten welke doelen ze voor de lange termijn hebben. Hoeveel woningen willen we bouwen, wanneer willen we energieneutraal zijn en hoe willen we dat het landschap er over 15 jaar uitziet? De gemeente werkt de omgevingsvisie uit in programma's of in het omgevingsplan. In het omgevingsprogramma staat hoe we bepaalde doelen willen realiseren. Dan blijkt ook hoe we doelen precies moeten afbakenen.

De indiener van de zienswijze pleit ervoor dat klimaatverandering en biodiversiteit de hoogste prioriteit krijgen en als rode draad door de omgevingsvisie moeten lopen.

Reactie:

We hebben in de omgevingsvisie doelen opgesteld over klimaatadaptatie en het versterken van de biodiversiteit. Daarnaast geven we ook doelen over de economische ontwikkeling van de gemeente. We kunnen ons voorstellen dat het verband daartussen niet eenvoudig is terug te lezen. We zullen daarom het belang van klimaat en biodiversiteit ook bij economische ontwikkeling duidelijker omschrijven.

Wijziging ontwerp omgevingsvisie:

Duidelijker verband leggen tussen de doelen van klimaat en biodiversiteit en economische ontwikkeling.

De indiener van de zienswijze pleit ervoor dat in de omgevingsvisie iets wordt gezegd over de noodzaak tot verandering van de levensstijl van inwoners en de daarmee samenhangende noodzakelijke maatregelen. Het zou veel meer moeten gaan om de omgeving waarin de mens zich aanpast en waar mogelijk wordt ingepast.

Reactie:

In de omgevingsvisie beschrijven we de doelen van de gemeente en richten we ons op zaken waar de gemeente sturing op kan geven. In uitvoeringsprogramma's, bijvoorbeeld op het vlak van duurzaamheid, gaan we nader in, hoe we inwoners bewust maken van noodzakelijke veranderingen in de hoop dat inwoners willen bijdragen aan deze doelen.

De indiener van de zienswijze vraagt zich af wat voor een invloed langdurige pandemieën hebben op de omgeving wanneer deze vaker voorkomen.

Reactie:

Een van de effecten die duidelijk beginnen te worden is dat meer mensen thuis werken en hun woonomgeving gebruiken voor sport en vrije tijd. Daarmee versterkt de pandemie een

trend die al gaande was. We hebben in de omgevingsvisie veel aandacht besteed aan de toegankelijkheid van groen en wandelmogelijkheden.

De indiener van de zienswijze pleit ervoor om klimaatadaptatie en de energietransitie op te nemen in hoofdstuk 1 “onze ambities”, zodat deze transities een prominenter plek krijgen in de omgevingsvisie.

Reactie:

Klimaatadaptatie en energietransitie hebben we opgenomen in speerpunt 2: een gezonde en veilige leefomgeving. Daarmee hebben we het belang van inwoners direct aan deze grote transities gekoppeld.

De indiener van de zienswijze geeft aan dat in GEMEENTEBLAD Nr. 368014 dd. 20 oktober 2021 is aangegeven dat de omgevingsvisie een visie is tot 2040, maar dit is in de omgevingsvisie niet terug te vinden. Daarnaast vraagt de indiener zich af of dit termijn niet te kort is.

Reactie:

We zullen dit jaartal duidelijker opnemen. Dit is een goede termijn. Het is een echte lange termijn, zonder dat het te abstract wordt en de gekozen horizon te onvoorspelbaar wordt.

De indiener van de zienswijze vraagt zich af onder welke concrete voorwaarden er van de omgevingsvisie afgeweken mag worden.

Reactie:

Een omgevingsvisie houdt geen enkele verplichting in voor inwoners of ondernemers. Inwoners en ondernemers hoeven dus niet in actie te komen om de doelen van de gemeente te bereiken, als ze dat niet willen. Een omgevingsvisie is wel bindend door de gemeente zelf. Als de gemeente een project wil realiseren, moet ze rekening houden met de doelen die ze in de omgevingsvisie hebben opgenomen. Als een gemeente wil afwijken van de doelen in de visie zal ze eerst toestemming moeten krijgen van de gemeenteraad.

De indiener van de zienswijze vraagt zich af welke wetten, plannen en projecten etc. een link hebben met de omgevingsvisie. Bijvoorbeeld Omgevingswet, Klimaatvisie, Woningprogramma, Verkeers- en vervoersplan, nota economie.

Reactie:

In principe hebben al rechtstreeks werkende wetten en verordeningen van Rijk en provincie een rechtstreekse werking op de doelen die een gemeente kan stellen. U noemt al een aantal hele belangrijk. De Omgevingswet is wellicht de belangrijkste. Daarnaast hebben we ons te houden aan o.a. de Klimaatwet, die voorschrijft dat we klimaatneutraal zullen moeten worden en de Woningwet die voorschrijft hoe we ons woningprogramma moeten opstellen. Ook de provincie maakt regels, die een rechtstreekse werking hebben. Die staan in de Verordening Ruimte van de provincie Gelderland.

De indiener van de zienswijze vraagt zich af of een integrale aanpak met andere visies en plannen een aandachtspunt is geweest en waar dat dan uit blijkt.

Reactie:

De afgelopen jaren hebben we als gemeente zelf weinig beleid gemaakt en hebben er daarom voor gekozen om met de omgevingsvisie nieuw beleid te maken voor veel verschillende thema's. Voor bepaalde thema's hadden we zelf al wel beleid of hebben we dat samen met de regio gemaakt. Voorbeelden hiervan zijn: het woningprogramma waarvan we de hoofdlijnen hebben opgenomen in de omgevingsvisie en de regionale visie voor recreatie waar we de visie en ambities van recreatie-ontwikkelgebieden hebben overgenomen.

De indiener van de zienswijze vraagt zich af wat de bedoeling is van de titel "Bescherming van de natuur" van paragraaf 3.1.4. De titel dekt volgens de indiener namelijk niet de tekst.

Reactie:

Het betreft hier natuurgebieden die beschermd zijn. Ze staan opgenomen op de kaart. De bijgaande tekst is wat summier. We zullen deze aanvullen.

Wijziging ontwerp omgevingsvisie:

Aanvullen tekst behorende bij de kaart 9 op pagina 21.

De indiener van de zienswijze vraagt zich af wat de samenhang is van het woningprogramma die tot 2030 loopt en de omgevingsvisie die tot 2040 loopt.

Reactie:

Het woningprogramma is een beleidsstuk voor de uitvoering. Dat houdt in dat in een programma in meer detail wordt beschreven wat er precies voor een beleidsthema gedaan moet worden. Zo'n programma kan een andere planhorizon hebben dan de omgevingsvisie. Als een programma van een bepaald thema of gebied verloopt kan aan de hand van de omgevingsvisie een nieuw programma gemaakt worden.

De indiener van de zienswijze vraagt zich af of de woningbouw die wordt voorzien in de omgevingsvisie, haalbaar en realistisch is in de komende 8 jaar.

Reactie:

Op basis van het Woningprogramma is onze ambitie om 1400 woningen te bouwen in de periode 2020 -2030, waarbij een groot deel in de goedkope sector. Dat is een grote opgave waarvoor de gemeente zich in zal zetten. Of we dat ook daadwerkelijk voor elkaar krijgen is uiteraard van verschillende factoren afhankelijk, waar de gemeente niet altijd rechtsreeks invloed op heeft.

De indiener van de zienswijze geeft aan dat in het woningprogramma iets gezegd wordt over betaalbaarheid, maar in 4.1.2 is dit niet terug te vinden.

Reactie:

We geven in de visie aan dat we de doelen van het woningprogramma willen halen. Betaalbare woningen is een van de doelen, dus op die manier geven we aan dat we dat willen bereiken.

De indiener van de zienswijze vraagt zich af op welke manier de plancapaciteit van bedrijventerreinen vergroot wordt. Betekent dit meer industrie op het bestaande oppervlak of uitbreiding van het oppervlak.

Reactie:

Het gaat dan om uitbreiding van het oppervlak. In de aangepaste omgevingsvisie zullen de uitbreidingen voor bedrijventerreinen op de dorpskaarten aangegeven worden.

Wijziging ontwerp omgevingsvisie:

Uitbreiding van bedrijventerreinen toevoegen.

De indiener van de zienswijze vraagt zich af of uit afbeelding 18 op pagina 42 geconcludeerd kan worden dat de geluidsbelasting in Beusichem erg hoog is. De indiener vraagt zich af waarom dit niet apart benoemd wordt, wat de oorzaak hiervan is, of hiervoor maatregelen worden voorzien en wat hiervan de invloed is op toekomstige plannen.

Reactie:

Het klopt dat er een hogere concentratie geluid aanwezig is in Beusichem, maar dit is het bedrijventerrein. De mate van geluid op woningen in Beusichem is niet anders dan in andere kernen in de gemeente. Voor de meeste woningen geldt dat het geluid op een woning goed of redelijk is. Voor een deel van de woningen geldt matig, wat voornamelijk door verkeer komt.

De indiener van de zienswijze vraagt zich af wat er in paragraaf 4.4 onder punt landbouw en biodiversiteit bedoeld wordt. Wordt er bedoeld dat Rijksbeleid agrarisch natuurbeheer en dus het verbeteren van biodiversiteit belemmert of dat in de gemeente Buren niet voldoende ruimte meer is voor de nu aanwezige melkveehouderij.

Reactie:

Er staat dat door regels van het Rijk er voor agrariërs nadelen aan zitten om bloemrijke akkerranden in te zaaien. En dat is jammer, omdat we dit als gemeente juist willen stimuleren.

De indiener van de zienswijze vraagt zich af wat of de uitspraak “in onze visie wordt ons platteland steeds multifunctioneler, maar met een hoofdrol voor de grondgebonden landbouw” een visie of een politiek standpunt is. Volgens de indiener past deze uitspraak niet bij tegengaan van klimaatverandering en terugdringen van afnemende biodiversiteit.

Reactie:

In een visie worden natuurlijk keuzes gemaakt. Dit zijn de keuzes die door het college zijn gemaakt, na uitgebreide inbreng van veel inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties.

De indiener van de zienswijze geeft aan dat inwoners geen zonnevelden willen in oeverwallandschappen en komgronden. Inwoners willen eerst dakenvol leggen.

Reactie:

Om voldoende duurzame energie op te wekken, hebben we aan zonnepanelen op daken niet genoeg. We zullen daarom ook zonnevelden moeten toelaten om onze doelstellingen te halen. We kiezen ervoor dat grondeigenaren de mogelijkheid krijgen om in de oeverwal- en stroomruglandschappen zonnevelden te realiseren als er al bepaalde voorwaarden voldaan wordt.

De indiener van de zienswijze pleit ervoor om landgoederen met grote huizen niet meer toe te staan en alleen nog maar landgoederen mogelijk te maken waar ruimte wordt gegeven aan natuurontwikkeling.

Reactie:

Met de visie op nieuwe landgoederen is het doel dat natuurontwikkeling een strengere vereiste wordt en dat er maar een maximaal aantal oppervlak bebouwd mag worden. Bovendien moet bebouwing op een landgoed geclusterd worden. Op deze manier willen we met de komst van nieuwe landgoederen de natuurkwaliteit een stevigere impuls geven.

De indiener van de zienswijze vraagt zich af of alle ruimtelijke wensen voor het buitengebied fysieke en financieel wel haalbaar is.

Reactie:

Door het stellen van doelen hopen we de ontwikkelingen in een gewenste richting te krijgen. Komende jaren moet blijken of en hoe dat haalbaar wordt. Voor een groot deel kunnen we dat wel inschatten op basis van ervaringen uit het verleden. Of dat voor alles geldt, moet blijken uit de te maken programma's en concrete projecten die voortvloeien uit de visie.

De indiener van de zienswijze vraagt zich af klimaatbossen als oplossing voor het CO2 vraagstuk van melkveehouders niet te rooskleurig wordt voorgesteld.

Reactie:

De klimaatbossen worden niet als de oplossing gezien om het CO2 vraagstuk van melkveehouders op te lossen. De klimaatbossen kunnen een extra inkomstenbron zijn voor agrariërs en daarnaast ook andere diensten vervullen, namelijk recreatiemogelijkheden, verbeteren biodiversiteit, waterbergen en waterbeschikbaarheid voor fruitteelt waarborgen.

De indiener van de zienswijze pleit ervoor om meer in te zetten op vermindering van het aantal veehouderijen.

Reactie:

We hebben als gemeente geen invloed op het aantal veehouderijen op dit moment. We kunnen alleen voorkomen dat er nieuwvestiging van veehouderijen plaatsvindt en bij toekomstige uitbreidingen kunnen we voorwaarden stellen. Beide zijn opgenomen in de visie of in het huidige bestemmingsplan.

De indiener van de zienswijze maakt bezwaar tegen nog meer recreatie in de gemeente, omdat de infrastructuur niet geschikt is voor nog meer verkeer en de kernen zijn te klein om veel recreanten te kunnen ondersteunen.

Reactie:

We zien als gemeente nog wel kansen voor recreatie, maar hebben voor een groot deel van het buitengebied gekozen voor kleinschalige vormen van recreatie. Alleen in de recreatie-ontwikkelingsgebieden zijn mogelijkheden voor iets intensieve vormen van recreatie. Voor wat betreft het recreatieontwikkelingsgebied tussen Rijkwijk en Eck en Wiel stellen we wel een aantal wijzigingen voor.

Met de in de omgevingsvisie aangegeven ambitie voor het recreatie-ontwikkelingsgebied tussen Rijkwijk en Eck en Wiel is het niet de bedoeling dat er op grote schaal meer recreatieve voorzieningen bijkomen. Op pagina 85 van de ontwerp omgevingsvisie geeft de gemeente aan dat recreatie in de zone rond het eiland van Maurik beperkt wordt tot de herontwikkeling van bestaande bebouwde locaties. Hiermee ontstaan voor bestaande ondernemers kansen om hun voorzieningen te verbeteren. Daarnaast zijn er mogelijkheden op bestaande erven. Dat betekent dat er op basis van de omgevingsvisie geen aaneenschakeling van recreatiebedrijven kan worden toegelaten.

Ook de voormalige steenfabriek terreinen in deze zone staan in de ontwerp omgevingsvisie aangewezen als mogelijke locaties voor recreatieve voorzieningen. Als voor deze locaties een verzoek komt om te ontwikkelen zal er een nadere planologische afweging moeten plaatsvinden. Deze locaties liggen in een natuurgebied en dichtbij Natura 2000 gebieden. Er is dus een uitgebreide toets nodig in dit gebied. Ook zal een flora en fauna onderzoek moeten uitwijzen of er geen natuurwaarden worden geschaad. Daarnaast zal bij elke nieuwe ontwikkeling onderzocht moeten worden of de beschikbare afvoer- en bergingscapaciteit van het rivierbed behouden blijft en dat ontwikkelingen die de mogelijkheid tot rivierverruiming door verbreding en verlaging nu en in de toekomst feitelijk onmogelijk maken niet mogelijk zijn. Naast deze toetsing gelden er ook voorwaarden vanuit de gemeente. Elders in de omgevingsvisie geeft de gemeente ook een visie op de uiterwaarden. De ambitie is om een aaneengesloten natuurgebied te maken die als ecologisch verbinding kan dienen. Deze ambities staan op verschillende plekken in de omgevingsvisie en we begrijpen dat dat verwarrend is. Door al deze voorwaarden zal het niet mogelijk zijn om intensieve recreatie-activiteiten op deze locaties toe te laten.

Wijziging ontwerp omgevingsvisie:

- Beter omschrijven dat nieuwe recreatie ontwikkelingen gaan over de ontwikkeling van bestaande recreatieterreinen.
- Aanpassen zonering van het recreatie ontwikkelingsgebied zodat duidelijk wordt dat het alleen om het eiland van Maurik en de voormalige steenfabriek locaties gaat.
- Een integrale beschrijving van de doelen in de uiterwaarden, zodat duidelijk wordt dat op voormalige steenfabriek locaties de kwaliteit van natuur voorop staat. Bij de

mogelijkheden voor de herontwikkeling van steenfabriek locaties zullen we opnemen dat het gaat om kleinschalige extensieve functies, die zich goed verhouden tot de kwaliteit van de omliggende natuur of daaraan substantieel bijdragen.

De indiener van de zienswijze pleit ervoor om de weidevogelgebieden in de gemeente te vergroten.

Reactie:

Dit hebben we in concept omgevingsvisie opgenomen. Door reacties van verschillende stakeholders hebben we dit weggenomen.

De indiener van de zienswijze vraagt zich af of er al verdergaande ideeën zijn over woningbouw in het centrum en verkeersveiligheid in Beusichem dan op grond van een visie verwacht mag worden.

Reactie:

Op dit moment zijn er nog geen uitgewerkte plannen wat betreft woningbouw en verkeersveiligheid. Daarnaast geven we in de omgevingsvisie niet aan waar woningbouw moet komen in het centrum, alleen dat we de ambitie hebben om in het centrum waar mogelijk woningen te realiseren voor ouderen en starters.

De indiener van de zienswijze geeft aan dat in de omgevingsvisie het verbeteren van de verkeersveiligheid in Beusichem nauwelijks in terug te vinden, terwijl in de dorpenronde van 2019 door bewoners kenbaar is gemaakt dat er gevaarlijke situatie en overlast is door verkeerstromen. De indiener van de zienswijze geeft aan dat door bewoners is aangegeven dat er behoefte bestaat om doorgaand verkeer van de provinciale weg N320 naar de pont over de Lek, om te leiden via een nieuwe weg om Beusichem heen. Dit is echter niet terug te vinden in de omgevingsvisie. De indiener vraagt zich af waarom niet. De indiener van de zienswijze vraagt zich af of het veranderen van het wegbeeld met fysieke maatregelen een mogelijkheid kan zijn om ook de maximale snelheid op doorgaande wegen af te dwingen.

Reactie:

In de omgevingsvisie zijn de doelen voor de toekomstige mobiliteit benoemd. Voor Beusichem is aangegeven dat de verkeersveiligheid moet worden vergroot. De route naar 't Veer is daarbij expliciet op de kaart weergegeven. Uw zorgen zijn dus in de visie geland. De uitwerking van de doelen m.b.t. mobiliteit vindt plaats in de verkeersvisie en het uitvoeringsprogramma verkeer.

De indiener van de zienswijze vraagt zich af wat de relatie is van de omgevingsvisie met het gemeentelijk verkeer- en vervoersplan.

Reactie:

Het gemeentelijk verkeer- en vervoersplan is een uitvoeringsprogramma en vormt een uitvoeringsprogramma van de doelen in de visie.

De indiener van de zienswijze vraagt zich af wat de achtergrond is van de 2 “aantrekkelijke routes langzaam verkeer” van het centrum van Beusichem naar de Lekdijk. De indiener vraagt zich af of één route niet voldoende is.

Reactie:

De routes die aangegeven worden zijn indicatief. Met de routes wordt voornamelijk bedoeld dat er routes van het centrum naar de dijk moeten komen. Dit kunnen er twee zijn, maar in de praktijk kan het er ook één zijn.

De indiener van de zienswijze pleit ervoor dat er op de locatie van het dorpshuis Zoetzand een alternatief moet komen als het dorpshuis gesloopt wordt voor nieuwbouw.

Reactie:

In de omgevingsvisie geeft de gemeente in hoofdstuk 4.3. aan dat het voorzieningenaanbod in de kernen belangrijk is voor een prettig woonklimaat, de zelfredzaamheid van de inwoners en de sociale cohesie. Uitgangspunt is om voorzieningen zo dicht mogelijk bij de inwoners te houden. Daarbij spelen de kwaliteit, de betaalbaarheid en de bijdrage van voorzieningen aan de sociale cohesie een rol. Daarin verwachten we gezien alle trends en ontwikkelingen veranderingen. Daarom hebben we verschillende strategieën benoemd om voorzieningen op lange termijn ook daadwerkelijk dichtbij inwoners te kunnen behouden.

De indiener van de zienswijze pleit er voor dat nieuwbouw alleen mogelijk mag zijn wanneer de infrastructuur zodanig wordt aangepast dat verkeersoverlast wordt beperkt en wanneer waardevolle dorpsranden niet worden aangetast. De indiener van de zienswijze vraagt zich af wat de waardevolle dorpsranden in de praktijk gaan betekenen. Worden de dorpsranden beschreven en wordt daarbij dan aangegeven wat behouden dient te worden?

Reactie:

Woningbouw kan alleen als de verkeersstructuur het aankan. Waardevolle dorpsranden hebben we in de omgevingsvisie beschermd.

De indiener van de zienswijze geeft aan dat een groot deel van waardevolle dorpsranden ook als multifunctionele dorpszones zijn aangewezen. De indiener vraagt zich af wat hier de prioriteit heeft en op welke manier dit gewaarborgd zal worden.

Reactie:

Het gaat in de multifunctionele dorpszones alleen om het hergebruik van bestaande erven. Het is niet mogelijk om in weilanden of op akkers te bouwen. Tenzij er sprake zou zijn van een landgoed. Die zorg hebben veel mensen geuit in hun zienswijze, maar dat is dus niet mogelijk op basis van de omgevingsvisie. De multifunctionele dorpszone is in principe alleen van toepassing op bestaande erven in het buitengebied rond de kernen. Er mag alleen al bestaande bebouwing en verharding vervangen worden voor functies die passen in een multifunctionele dorpszone.

De aanduiding waardevolle dorpsrand betekent dat hier geen uitbreidingsrichting wordt aangewezen.

De indiener van de zienswijze geeft aan dat de woninguitbreiding bij Hooghendijk een goed voorbeeld hoe niet omgegaan moet worden met een waardevolle dorpsrand.

Reactie:

Het is niet duidelijk wat met deze opmerking wordt bedoeld. Als wordt bedoeld op de uitbreidingsrichting die ter hoogte van Hoogendijk op de kaart staat, dan kunnen we daarover het volgende zeggen:

Op de visiekaart voor Beusichem staat een potentiële uitbreidingsrichting ten noorden en westen van de locatie Hoogendijk. De noordzijde betreft de afronding van het huidige stedenbouwkundige plan. Ten oprechte is hier de suggestie gewekt dat het om een nieuwe rand gaat. We zullen deze uitbreidingsrichting verwijderen. Aan de westkant van Hoogendijk is er een kleine uitbreidingsrichting opgenomen. Op de visiekaart is deze iets te ruim opgenomen. Hij zal daarom worden verkleind.

De indiener van de zienswijze pleit ervoor om niet alleen waardevolle dorpsranden maar ook waardevolle hoogstam fruitbomen en boomgaarden te beschrijven en te behouden.

Reactie:

Bescherming van hoogstamboomgaarden is een mooi streven, maar op basis van het huidige bestemmingsplan niet mogelijk.

De indiener van de zienswijze vraagt zich af wat er met groene dooradering aan de westkant van Beusichem bedoeld wordt.

Reactie:

Met een groene dooradering wordt bedoeld dat we aantrekkelijke openbaargroen realiseren van het buitengebied naar het stedelijke gebied, zodat het aantrekkelijke groen van het buitengebied beter beleefd kan worden.

80. 

De indiener van de zienswijze pleit ervoor om aandacht te geven in de omgevingsvisie over minimale aantallen en groei van sociale woningen, zodat we een gezamenlijk gedragen omgevingsvisie hebben die aansluit aan de gemaakte prestatieafspraken.

Reactie:

In de omgevingsvisie geven we alleen aan wat onze ambitie is. In dit geval geven we aan dat we meer woningen willen in de gemeente voor betaalbare woningen. Het woningprogramma geeft minimale aantallen aan die overeenkomen met de prestatieafspraken.

De indiener van de zienswijze pleit ervoor om duidelijk te omschrijven wat wordt bedoeld met starterswoningen, omdat dit een breed begrip is.

Reactie:

In het woningprogramma komen de begrippen goedkope koop als sociale huur terug. Die zijn leidend voor de ambities uit de omgevingsvisie.

De indiener van de zienswijze pleit ervoor om in Erichem een extra mogelijke uitbreidingsrichting op te nemen, omdat de indiener bezig is om huurwoningen ten zuidoosten van de kern te realiseren.

Reactie:

Op de dorpskaart van Erichem zullen we een mogelijke uitbreidingsrichting toevoegen.

De indiener van de zienswijze pleit ervoor om in Lienden extra mogelijke uitbreidingsrichtingen op te nemen, omdat de indiener met de gemeente positieve gesprekken heeft gehad over het ontwikkelen van huurwoningen in Lienden en door de gemeente werd gesuggereerd dit ook bij de omgevingsvisie aan te kaarten.

Reactie:

In de omgevingsvisie staat de uitbreidingsrichtingen die de gemeente ruimtelijk mogelijk acht, al opgenomen.

81. 

De indiener van de zienswijze geeft aan dat de afgelopen jaren via de gemeente contact hebben gehad over de toekomst plannen van de voormalige school in Asch, maar dat daar nog geen plannen over waren. De indiener geeft aan dat er nu wel een plan is voor de school, omdat op de dorpskaart van Asch een aanduiding accent woningbouw op doelgroepen is aangegeven op de locatie van de school. De indiener hoort graag wat er verstaan wordt onder “bebouwing doelgroepen” en hoe het perceel ingericht zou moeten worden.

Reactie:

Met bebouwing voor doelgroepen wordt bedoeld dat we in het centrum van een kern woningen willen bebouwen voor doelgroepen. De doelgroepen zijn ouderen en starters. De aanduiding op de dorpskaart is een ambitie en geeft aan dat in de zone gezocht wordt naar gebouwen die vrij komen en omgevormd kunnen worden naar woningen voor ouderen en starters.

De indiener van de zienswijze pleit ervoor om geen woningen te realiseren in het huidige pand van de voormalige school. Bebouwing is volgens de indiener alleen mogelijk aan de Kerkstraat, bebouwing niet breder dan het huidige pand en niet hoger.

Reactie:

De gemeente is sinds april 2019 eigenaar van de locatie en het gebouw. Gelet op de grote vraag/behoefte naar goedkope koopwoningen voor starters in Asch, is de gemeente voornemens het schoolgebouw te transformeren. Bedoeling is dat het pand zoveel als mogelijk blijft behouden en in pandig ingrijpend wordt veranderd om 4 of 5 zelfstandige woonruimten te kunnen realiseren. Waarschijnlijk is hiervoor geen bestemmingsplanwijziging noodzakelijk maar kan dit worden geregeld via de omgevingsvergunning omdat het ‘slechts’ een functiewijziging betreft.

82. [REDACTED]

De zienswijze komt (vrijwel) overeen met (voorgaande) zienswijze van indiener 22

83. J [REDACTED]

De indiener van de zienswijze geeft aan zorgen te hebben dat door het plussenbeleid voor niet-grondgebonden veehouderijen de bedrijven wellicht niet meer goed kunnen concurreren met veehouders die niet met deze extra eisen te maken hebben.

Reactie:

Met het plussenbeleid volgt de gemeente Buren het beleid van de provincie Gelderland. Alle gemeenten die willen meewerken met de uitbreiding van niet grondgebonden veehouderijbedrijven krijgen te maken met dit plussenbeleid.

De indiener van de zienswijze heeft vragen over de aanduiding recreatie-ontwikkelingsgebied bij de Molenkampen, omdat het pluimveebedrijf van de indiener binnen deze zone valt en wat dat voor het bedrijf zal betekenen. Het bedrijf valt nu onder een landbouwontwikkelingsgebied en dat wil de indiener graag behouden.

Reactie:

De aanduiding recreatie-ontwikkelingsgebied bij de Molenkampen is globaal weergegeven. De aanduiding is bedoeld voor de Molenkamp zelf en niet voor het omliggende landbouwgebied. Als er zich recreatieve activiteiten vestigen kan dat alleen als dit geen belemmering vormt voor bestaande bedrijven.

De indiener van de zienswijze pleit ervoor om de grenzen van het recreatie-ontwikkelingsgebied bij de Molenkampen beter in kaart te brengen.

Reactie:

We kiezen in de omgevingsvisie er bewust voor om aanduidingen op de kaart globaal weer te geven, omdat op de kaarten geen harde plannen worden weergegeven, maar bepaalde ambities en denkrichtingen.

De indiener van de zienswijze geeft aan dat de bestemming van de Molenkampen extensieve recreatie met ruimte voor wandelaars en rustgenieters zal worden, maar dat nu op afbeelding 42. kaart, recreatieontwikkeling een zwemmend figuurtje wordt aangegeven.

Reactie:

Dit zullen we aanpassen.

De indiener van de zienswijze pleit ervoor dat de gemeente de komende jaren zich gaat inzetten voor het creëren van zoveel mogelijk woningen voor starters.

Reactie:

In de omgevingsvisie geven we aan dat er meer betaalbare woningen in de gemeente moeten komen voor ouderen en jongeren, zodat deze groepen een geschikte woningen kunnen vinden en er een doorstroming op de woningmarkt opgang komt.

84.



De indiener van de zienswijze pleit ervoor om het gebied Lingemeren als "Kerngebied Recreatie" te benoemen en dit ook toe te voegen op afbeelding 30 Totaalkaart met een beeldmerk "Kerngebied Recreatie".

Reactie:

Afbeelding 30 is de kaart voor het hoofdstuk multifunctionele gebieden. Deze kaart geeft aan op welke manier we ons buitengebied multifunctioneel willen inzetten. Eén van de specifiekere multifunctionele gebieden is het energie en recreatiegebied Lingemeren. In hoofdstuk 4.5 kernkwaliteiten en -activiteiten gaan we in op de belangrijkste functies van het buitengebied waar recreatie ook onder valt. Afbeelding 41 is daarvan de verzamelkaart. Hier is echter het hele recreatiegebied Lingemeren niet goed aangegeven, dus deze kaart zal nog aangepast worden.

Wijziging ontwerp omgevingsvisie:

Aanpassen kaart met de juiste aanduiding voor het recreatiegebied Lingemeren.

De indiener van de zienswijze maakt bezwaar tegen de aanduiding “energie- en recreatiegebied Lingemeren”, omdat de opwek van energie met zonnevelden niet te verenigen is met de hoogwaardige functies als golfsport, ruitersport, watersport, duiksport, verblijfsrecreatie en route-sporten.

Reactie:

De aanduiding “energie- en recreatiegebied Lingemeren” is een kleiner gebied binnen het recreatie-ontwikkelingsgebied Lingemeren, dus de bijbehorende invulling geldt niet voor het hele gebied. Daarnaast is de aanduiding alleen een ambitie die ervoor moet zorgen dat er een fysieke overgang komt tussen het dynamische recreatiegebied van de Beldert en de toekomstige Lingemeren en het rustige komgrondegebied Ommerenveld. De aanduiding is globaal ingetekend en is geen hard kader. In verdere gebiedsuitwerkingen kan samen besproken worden op welke manier de ambities die in de omgevingsvisie zijn opgeschreven verder uitgewerkt kunnen worden.

De indiener van de zienswijze pleit ervoor om het beleid omtrent gebied Lingemeren in dezelfde lijn vast te leggen als voorgaande vastgestelde visies voor het gebied.

Reactie:

De uitgewerkte structuurvisie Lingenmeren (2012) zal voor de gebiedsuitwerking ook na het vaststellen van de omgevingsvisie de leidraad zijn. Met de toevoeging van de recreatie-ontwikkelingszone voor het hele recreatiegebied Lingenmeren op de kaart van afbeelding 41

zal dat geborgd zijn. Bij een verdere concretisering van het gebiedsplan zou de ambitie die bij energie- en recreatiegebied Lingemeren beschreven is meegenomen kunnen worden, zodat hier ook een recreatie en energie landschap ontstaat die een buffer kan vormen tussen de recreatiegebieden en het komgrondengebied. We zullen de aanduiding “energie- en recreatiegebied Lingemeren” globaler op de kaart weergeven.

Wijziging ontwerp omgevingsvisie:

De aanduiding van Lingemeren overnemen uit de structuurvisie Lingemeren

85. 

De indiener van de zienswijze maakt bezwaar tegen de ambitie om op voormalige steenfabrieken nieuwe verblijfsrecreatie te realiseren, omdat dit ten kosten gaat van de natuurwaarde op en rond de terreinen en meer recreatiedruk zal geven. De indiener van de zienswijze vraagt zich af hoe het typerende rivierenlandschap blijft bestaan als de gemeente de recreatie laat uitbreiden en meer vakantieparken (op de terreinen van de voormalige steenfabrieken) gaat toestaan. De indiener van de zienswijze pleit er voor om van Maurik geen recreatiedorp te maken, omdat er al genoeg campings en B&B's zijn in de gemeente.

Reactie:

Met de in de omgevingsvisie aangegeven ambitie voor het recreatie-ontwikkelingsgebied tussen Rijswijk en Eck en Wiel is het niet de bedoeling dat er op grote schaal meer recreatieve voorzieningen bijkomen. Op pagina 85 van de ontwerp omgevingsvisie geeft de gemeente aan dat recreatie in de zone rond het eiland van Maurik beperkt wordt tot de herontwikkeling van bestaande bebouwde locaties. Hiermee ontstaan voor bestaande ondernemers kansen om hun voorzieningen te verbeteren. Daarnaast zijn er mogelijkheden op bestaande erven. Dat betekent dat er op basis van de omgevingsvisie geen aaneenschakeling van recreatiebedrijven kan worden toegelaten.

Ook de voormalige steenfabriek terreinen in deze zone staan in de ontwerp omgevingsvisie aangewezen als mogelijke locaties voor recreatieve voorzieningen. Als voor deze locaties een verzoek komt om te ontwikkelen zal er een nadere planologische afweging moeten plaatsvinden. Deze locaties liggen in een natuurgebied en dichtbij Natura 2000 gebieden. Er is dus een uitgebreide toets nodig in dit gebied. Ook zal een flora en fauna onderzoek moeten uitwijzen of er geen natuurwaarden worden geschaad. Daarnaast zal bij elke nieuwe ontwikkeling onderzocht moeten worden of de beschikbare afvoer- en bergingscapaciteit van het rivierbed behouden blijft en dat ontwikkelingen die de mogelijkheid tot rivierverruiming door verbreding en verlaging nu en in de toekomst feitelijk onmogelijk maken niet mogelijk zijn. Naast deze toetsing gelden er ook voorwaarden vanuit de gemeente. Elders in de omgevingsvisie geeft de gemeente ook een visie op de uiterwaarden. De ambitie is om een aaneengesloten natuurgebied te maken die als ecologisch verbinding kan dienen. Deze ambities staan op verschillende plekken in de omgevingsvisie en we begrijpen dat dat verwarrend is. Door al deze voorwaarden zal het niet mogelijk zijn om intensieve recreatie-activiteiten op deze locaties toe te laten.

Wijziging ontwerp omgevingsvisie:

- Beter omschrijven dat nieuwe recreatie ontwikkelingen gaan over de ontwikkeling van bestaande recreatieterreinen.
- Aanpassen zonering van het recreatie ontwikkelingsgebied zodat duidelijk wordt dat het alleen om het eiland van Maurik en de voormalige steenfabriek locaties gaat.
- Een integrale beschrijving van de doelen in de uiterwaarden, zodat duidelijk wordt dat op voormalige steenfabriek locaties de kwaliteit van natuur voorop staat. Bij de mogelijkheden voor de herontwikkeling van steenfabriek locaties zullen we opnemen dat het gaat om kleinschalige extensieve functies, die zich goed verhouden tot de kwaliteit van de omliggende natuur of daaraan substantieel bijdragen.

De indiener van de zienswijze pleit ervoor om omwonenden tijdig bij wijzigingen van de huidige vakantieparken en campings te betrekken.

Bij ontwikkelingen waar een wijziging van het bestemmingsplan nodig is hebben inwoners in die fase de mogelijkheid geïnformeerd te worden over de plannen en een zienswijze in te dienen. Ook zullen in veel gevallen omwonenden via een omgevingsdialoog betrokken worden bij de plannen. Daarnaast zullen ook ketenpartners van de gemeente zoals de provincie Gelderland en Rijkswaterstaat betrokken worden.

De indiener van de zienswijze vraagt zich af hoe de ambitie om een recreatie-ontwikkelingsgebied aan te wijzen tot stand is gekomen. Volgens de indiener zorgt het recreatiegebied er niet voor dat de leefomgeving hierdoor verbeterd.

Reactie:

De aanduiding van het recreatieve-ontwikkelingsgebied komt uit een Regionale strategische visie voor de drie economische speerpunten van de regio. Het doel van de visie was om aan te geven op welke manier bepaalde economische functies in de regio kunnen doorgroeien. Voor recreatie in de gemeente geldt dat we geen grootschalige verblijfs- en dagrecreatie overal in de gemeente willen, maar alleen binnen de recreatieve-ontwikkelingsgebieden.

De indiener geeft aan dat de gemeente nooit gevraagd heeft wat de belangen en wensen zijn en daardoor niet kan weten wat inwoners belangrijk vinden.

Reactie:

Eind 2019 zijn we in Buren gestart met het opstellen van de omgevingsvisie. Wij hebben een uitgebreid participatietraject doorlopen om de wensen en ideeën van inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties mee te kunnen nemen in de visie. Inwoners zijn op verschillende manieren geïnformeerd over het traject, waaronder enkele keren via een flyer, die huis aan huis is bezorgd. Bovendien zijn er digitale nieuwsbrieven gestuurd, naar inwoners die zich hadden aangemeld en aan 1 van de sessies hebben deelgenomen. We hebben het opstellen opgedeeld in drie stappen en in elke stap heeft een participatieproces plaatsgevonden:

1. De vraagstukkenfase: ophalen van vraagstukken en opgaven waar de visie een antwoord op moet geven. We hebben tussen najaar 2019 en najaar 2020 bijeenkomsten georganiseerd in elk dorp (of enkele dorpen samen) en in twee aparte bijeenkomsten in het buitengebied om de vraagstukken te inventariseren. In totaal hebben ruim 700 inwoners deelgenomen aan de bijeenkomsten.

2. De ideeënfase: bedenken van oplossingsrichtingen en ideeën om de vraagstukken op te kunnen lossen. In het voorjaar van 2021 hebben we vijf themabijeenkomsten met stakeholders en ketenpartners georganiseerd en een online enquête (brochure huis aan huis verspreid), die door 650 inwoners is ingevuld.
3. De visiefase. Gedurende de periode mei tot en met september 2021 is de visie opgesteld. Hiervoor zijn in september 2 fysieke bijeenkomsten georganiseerd, heeft 3 dagen een bustour langs de grotere kernen plaatsgevonden en is een online enquête gehouden. In deze periode is de belangstelling afgenomen, er was minder respons dan in de eerdere fasen.

Vervolgens is de ontwerp omgevingsvisie door het college vastgesteld en vanaf 20 oktober t/m 1 december ter inzage gelegd.

De indiener van de zienswijze vraagt zich af wat de mogelijkheden zijn binnen een multifunctionele dorpszone en hoe dit de omgeving kan schade.

Reactie:

In de omgevingsvisie geeft de gemeente als ambitie aan om meer functies mogelijk te maken in het landelijk gebied. Dit komt tegemoet aan maatschappelijke vraagstukken ten aanzien van wonen en recreatie. De gemeente constateert dat rond veel kernen al een grotere dichtheid van bebouwing voorkomt. Vaak is sprake van lintbebouwingen. In die zones rond de kernen wil de gemeente het hergebruik van (voormalige) agrarische bouwblokken voor andere functies mogelijk maken en daarbij ook ruimte geven aan extra woningen, bepaalde soorten van bedrijvigheid en recreatie.

Omdat het in deze multifunctionele dorpszones gaat om het hergebruik van bestaande erven, is het niet mogelijk om in weilanden of op akkers te bouwen. Die zorg hebben veel mensen geuit in hun zienswijze, maar dat is dus niet mogelijk op basis van de omgevingsvisie. **De multifunctionele dorpszone is in principe alleen van toepassing op bestaande erven in het buitengebied rond de kernen.** Er mag alleen al bestaande bebouwing en verharding vervangen worden voor functies die passen in een multifunctionele dorpszone. In de tekst van de omgevingsvisie zijn voor de multifunctionele dorpszones alle functies benoemd die ook elders op de oeverwallen mogelijk zijn. We begrijpen dat dat verwarrend is in de tekst en zullen dat aanpassen.

Bovendien gelden er aanvullende voorwaarden als iemand een vrijkomend agrarisch erf wil hergebruiken. Als er nieuwe ontwikkelingen plaatsvinden zal er wel een landschappelijke kwaliteitsimpuls geleverd moeten worden. Een deel van de gemaakte waardesprong op de locatie zal moeten geïnvesteerd in de kwaliteit van de omgeving. In de omgevingsvisie is een rijtje functies opgenomen die passend kunnen zijn in een multifunctionele dorpszone. Een deel van deze functies kan echter overal op de oeverwallen en stroomruggen plaatsvinden en is dus niet uniek voor de multifunctionele dorpszone.

Wijziging ontwerp omgevingsvisie:

- Een splitsing maken in de tekst van de visie welke functies op meerdere plekken in het buitengebied passen en welke extra mogelijkheden specifiek gelden voor de multifunctionele dorpszones.

De indiener van de zienswijze vraagt zich af hoe het uitbreiden van recreatie(parken) kan bijdragen aan de ambitie om gezondheid een centrale plek te geven in het ontwikkelen van onze leefomgeving.

Reactie:

De mogelijkheid om alleen recreatieve voorzieningen, zoals recreatieparken uit te breiden binnen de bestaande recreatieterreinen die vallen onder de recreatie-ontwikkelingsgebieden zorgt er voor dat intensieve recreatie gecentreerd blijft binnen de gemeente, waardoor er voldoende rustige plekken overblijven in het buitengebied. Daarnaast zullen recreatieve ontwikkelingen op voormalige steenfabriek terreinen of op bestaande erven binnen een multifunctionele zone ook aan de landschappelijke kwaliteit moeten bijdragen. Dit zal doet een aantrekkelijker buitengebied leiden wat ook een toegevoegde waarden heeft aan de gezondheid van inwoners.

De indiener van de zienswijze geeft aan dat een verbetering van verkeersveiligheid op de Rijnbanddijk bij Maurik nu niet nodig is als er geen extra verblijfsrecreatie gerealiseerd wordt.

Reactie:

Vanuit andere inwoners hebben we wel te horen gekregen dat er op de dijk nu al gevaarlijke situatie ontstaan. Daarom hebben we dit wel als ambitie opgenomen in de omgevingsvisie. Als er plannen uitgewerkt worden om de weg op de dijk aan te passen krijgen inwoners de mogelijkheid hebben om betrokken te zijn.

De indiener van de zienswijze pleit ervoor om geen vergunning te verlenen voor uitbreiding van de jachthavens c.q. voor eventuele nieuwe jachthavens.

Reactie:

In de omgevingsvisie staan de hoofddoelen van de gemeente benoemd. Welk type recreatie mogelijk wordt, wordt uitgewerkt in een visie recreatie.

86. [REDACTED]

De zienswijze komt (vrijwel) overeen met (voorgaande) zienswijze van indiener 17

87. [REDACTED]

De indiener van de zienswijze pleit ervoor om in de omgevingsvisie mogelijke denkrichtingen van een akker- en fruitteeltbedrijf ruimte te geven op bijbehorende percelen. De denkrichtingen hebben betrekking op:

- Agrarische productie gecombineerd met gedeeltelijke omvorming naar natuur/bos,
- Meer natuurvriendelijke oever met evt. paaipoel/waterbergingen aan te leggen
- Omvorming naar een landgoed,

- **Landschappelijk ingepast kleinschalige zonnevelden en dit gecombineerd mits dit ecologisch en economisch passend te realiseren is**

Reactie:

De mogelijke denkrichtingen die u schetst passen over het algemeen goed in de ambities van de omgevingsvisies. We zullen in de omgevingsvisie nog opnemen wat voor een mogelijkheden er globaal zijn binnen de verschillende multifunctionele landschappen. In de visie zijn de mogelijkheden voor de verschillende typen landschappen niet goed van elkaar onderscheiden. We zullen dat aan de visie toevoegen.

Wijziging ontwerp omgevingsvisie:

Duidelijk onderscheid multifunctioneel gebruik verschillende landschapstypen

88. [REDACTED]

De zienswijze komt (vrijwel) overeen met (voorgaande) zienswijze van indiener 22

89. [REDACTED]

De indiener van de zienswijze maakt bezwaar tegen het aanleggen van grootschalige energieparken op het land (als op het water), zoals beschreven is in de omgevingsvisie.

Reactie:

In de omgevingsvisie hebben we één van de twee grootschalige zoekgebieden voor energie opgenomen die voort zijn gekomen uit de porcessen van de regionale energiestrategie Fruitdelta Rivierenland. Tijdens dit proces is er regionaal bepaald hoeveel energie iedere gemeente grootschalig kan opwekken. Op dit moment is er alleen een zoekgebied opgenomen in de omgevingsvisie en is er nog niet bekend op welke manier het zoekgebied vormgegeven zal worden. De gemeenteraad heeft wel besloten om de komende jaren geen windmolens toe te staan in de gemeente, dus het zal dan alleen gaan om zonnevelden.

90. [REDACTED]

De indiener van de zienswijze maakt bezwaar tegen de keuzes omtrent de laanbomenteelt in de omgevingsvisie, omdat deze keuzes ontwikkelingen van de laanbomenteeltsector zullen belemmeren.

Reactie:

Op pagina 74 van de ontwerp omgevingsvisie is beschreven dat teelt ondersteunende voorzieningen steeds meer onderdeel zijn van de normale bedrijfsvoering. In het huidige beleid van de gemeente is er echter geen ruimte voor vormen van pot- en containerteelt. In de visie kiezen we ervoor om de mogelijkheden voor pot- en containerteelt wel te gaan bieden. Hierbij hebben we een afweging gemaakt met andere belangen van functies, belangen van inwoners en de kwaliteiten van natuur en landschap in het gebied. Uitkomst is om direct bij het bouwblok enige mogelijkheden te bieden voor pot- en containerteelt als

aanvulling op grondgebonden teelten, die de ondernemers hebben. Mochten bedrijven zich willen specialiseren in niet grondgebonden teelten dan past dat in onze ogen niet overal in het relatief kleinschalige landschap op de oeverwallen en gezien de uitkomsten van uitgebreide inwonersparticipatie verwachten we hiervoor ook geen draagvlak onder de inwoners en maatschappelijke organisaties. Daarom hebben we voor bedrijven die zich op termijn willen specialiseren in pot- en containerteelten aparte gebieden aangewezen waar dit soort bedrijven zich kunnen ontwikkelen.

Wij willen met deze keuzes bedrijven niet een oneerlijke concurrentiepositie geven, maar een lange termijnperspectief op het gebied van niet-grondgebonden teelt binnen de gemeente Buren. Dat is een breuk met ons huidige beleid waarin er geen ruimte is voor pot- en containerteelt. Als de hoofdteelt van een bedrijf grondgebonden blijft en de niet grondgebondenteelt is kleinschalig dan blijft er gewoon ruimte voor de laanboomteelt op de oeverwallen.

Wijziging ontwerp omgevingsvisie:

De maatvoering van 1,5 hectare te verwijderen uit de omgevingsvisie en de precieze omvang van een bouwblok uit te werken in een beleidsregel. In plaats daarvan nemen we op dat niet grondgebonden teelten, zoals pot- en containerteelt, kleinschalig en als nevenactiviteit kunnen worden toegepast op of aansluitend aan het agrarisch bouwblok.

De indiener van de zienswijze geeft aan het voorstel om niet-grondgebonden teelten alleen op het bouwblok of beperkte doorgroeizones mogelijk te maken een verslechtering is van het bestemmingsplan uit 2008.

Reactie:

In het huidige bestemmingsplan zijn op dit moment geen mogelijkheden voor niet-grondgebonden teelten buiten het bouwblok van 1,5 hectare. Dit betekent dat een laanboomteeltbedrijf alleen niet-grondgebonden teelten kan toepassen op de 1,5 hectare. Naar ons idee zijn de voorgenomen ambities om niet-grondgebonden teelten binnen bepaalde landbouwdoorgroeigebieden mogelijk te maken wel een verruiming van het bestaande bestemmingplan.

De indiener van de zienswijze geeft aan dat bij de speerpunten van de omgevingsvisie de laanboomteelt wordt gemist, terwijl de sector volgens de indiener van enorm belang is voor de werkgelegenheid.

Reactie:

In speerpunt 5 wordt in de omgevingsvisie aangegeven dat we een landbouw sector hebben van wereld niveau. We kunnen de sectoren die op wereld niveau actief zijn nog specifiek aangeven.

Wijziging ontwerp omgevingsvisie:

In speerpunt 5 de landbouwsectoren fruit- en laanboomteelt opnemen

De indiener van de zienswijze geeft aan graag betrokken te zijn bij het onderzoek over een verbod op het verbranden van (snoei)hout.

Reactie:

We nodigen de indiener graag uit bij het onderzoek, zodat we gebruik kunnen maken van hun bedrijfsexpertise.

De indiener van de zienswijze maakt bezwaar tegen de mogelijkheid om zonnevelden aan te leggen in het buitengebied op agrarische gronden naast de grootschalige aangewezen opweklocatie.

Reactie:

Op de locatie waar wordt aangegeven dat er ruimte is voor grootschalige opwek van energie willen we als gemeente actief werken aan zonnevelden. Daarnaast hebben we in de omgevingsvisie aangegeven waar we wel en geen ruimte zien voor kleinschalige zonneveld initiatieven in het buitengebied en op weke manier deze ingepast moeten worden. Hiermee scheppen we kaders als een dergelijk initiatief zich voordoet. Het zal aan een grondeigenaar zelf zijn of er een zonneveld gerealiseerd wordt in het buitengebied binnen de geschepte kaders.

De indiener van de zienswijze geeft aan dat in de omgevingsvisie gesuggereerd wordt dat er rondom woningen geen spuitvrijezones aanwezig zijn. Daarnaast vraagt de indiener zich af waarom er voor spuitzones strengere WHO-normen gehanteerd moeten worden dan de landelijke normen, omdat er nog altijd discussie is over de effectiviteit (en toepasbaarheid) van spuitnormen.

Reactie:

Norm van 50 meter is algemeen aanvaard in de jurisprudentie. Een kleinere afstand is mogelijk met een locatie specifiek onderzoek en maatregelen als driftreductie en beplanting (maatwerk). We zullen de tekst hierop aanpassen.

Wijziging ontwerp omgevingsvisie:

Aanpassen exacte afstand van 50 meter.

De indiener van de zienswijze maakt bezwaar tegen de ambitie om het landelijk buitengebied voortaan als een multifunctioneel buitengebied te zien.

Reactie:

In de omgevingsvisie geeft de gemeente als ambitie aan om meer functies mogelijk te maken in het landelijk gebied. Dit komt tegemoet aan maatschappelijke vraagstukken ten aanzien van wonen en recreatie. De gemeente constateert dat rond veel kernen al een grotere dichtheid van bebouwing voorkomt. Vaak is sprake van lintbebouwingen. In die zones rond de kernen wil de gemeente het hergebruik van (voormalige) agrarische bouwblokken voor andere functies mogelijk maken en daarbij ook ruimte geven aan extra woningen, bepaalde soorten van bedrijvigheid en recreatie.

Omdat het in deze multifunctionele dorpszones gaat om het hergebruik van bestaande erven, is het niet mogelijk om in weilanden of op akkers te bouwen. Die zorg hebben veel mensen geuit in hun zienswijze, maar dat is dus niet mogelijk op basis van de omgevingsvisie. **De multifunctionele dorpszone is in principe alleen van toepassing op**

bestaande erven in het buitengebied rond de kernen. Er mag alleen al bestaande bebouwing en verharding vervangen worden voor functies die passen in een multifunctionele dorpszone. In de tekst van de omgevingsvisie zijn voor de multifunctionele dorpszones alle functies benoemd die ook elders op de oeverwallen mogelijk zijn. We begrijpen dat dat verwarrend is in de tekst en zullen dat aanpassen. Bovendien gelden er aanvullende voorwaarden als iemand een vrijkomend agrarisch erf wil hergebruiken. Als er nieuwe ontwikkelingen plaatsvinden zal er wel een landschappelijke kwaliteitsimpuls geleverd moeten worden. Een deel van de gemaakte waardesprong op de locatie zal moeten geïnvesteerd in de kwaliteit van de omgeving. In de omgevingsvisie is een rijtje functies opgenomen die passend kunnen zijn in een multifunctionele dorpszone. Een deel van deze functies kan echter overal op de oeverwallen en stroomruggen plaatsvinden en is dus niet uniek voor de multifunctionele dorpszone.

De indiener van de zienswijze geeft aan vraagtekens te hebben bij de strategie over groene dooradering rondom de kernen. Volgens de indiener is groen voor alle inwoners al op fiets- of loopafstand en zorgt de nieuwe strategie voor een versnippering van het buitengebied en verdere beperkingen van de bedrijfsvoering.

Reactie:

Het creëren van een groene dooradering in de kernen houdt in dat we aaneengesloten openbare groengebieden creëren in de kernen, zodat inwoners in een prettigere omgeving zich kunnen verplaatsen. De strategie is dus gericht op de bebouwde kom en niet op het buitengebied, waardoor eventuele (agrarische) bedrijfsvoering belemmerd wordt.

De indiener van de zienswijze geeft aan verbaasd te zijn dat in de omgevingsvisie wordt aangegeven dat onder andere laanboomteeltbedrijven de lokale gezondheid kunnen beïnvloeden door fijnstof, pesticides of bacteriën die in de lucht komen te zitten door de bedrijfsvoering. Volgens de indiener produceren laanboomteeltbedrijven niet of nauwelijks fijnstof maar vangen fijnstof af, evenmin produceren ze bacteriën en de toepassing van gewasbeschermingsmiddelen is het afgelopen decennium sterk afgenomen. De indiener geeft aan dat de laanboomkwekerij op deze manier onterecht en zonder onderbouwing in een kwaad daglicht wordt gesteld.

Reactie:

Wij willen niet de suggestie wekken dat elk type landbouwbedrijf negatief invloed heeft op de lokale gezondheid, daarom zullen de zin aanpassen.

Wijziging ontwerp omgevingsvisie:

Afhankelijk van het type landbouwbedrijf kan er sprake zijn van fijnstof, pesticides of bacteriën die in de lucht komen te zitten.

91. 

De indiener van de zienswijze maakt bezwaar tegen het plan om te bouwen op o.a. de sportvelden, emballage centrum en omgeving.

Reactie:

a. Beusichem noordoost



De mogelijke uitbreidingsrichting locatie in het noordoosten van Beusichem bij de sportvelden is ons inziens geen dorpsrand met bijzondere kwaliteiten. Daarom is er in potentie woningbouw mogelijk mochten er op termijn 1 of meerdere velden vrijkomen. Als de sportvelden ooit willen en kunnen verplaatsen dan is woningbouw op die locatie denkbaar. Op dit moment hebben we als gemeente niet die locatie als primaire ontwikkellocatie voor ogen, dus zal de aanduiding van mogelijke uitbreidingsrichtingen van de dorpskaart verwijderd worden.

De indiener van de zienswijze maakt bezwaar tegen de keuze om de Ganssteeg en de Heuvel als ontsluitingsweg aan te wijzen.

Reactie:

Het belangrijkste doel van deze maatregel is om het centrum van Beusichem meer te ontlasten. We weten echter nog niet of dit het juiste middel is. Dat zal in het uitvoeringsplan verkeer nader worden uitgewerkt of als er concrete woningbouwplannen komen. We zullen deze zinsnede daarom uit de omgevingsvisie verwijderen.

Wijziging ontwerp omgevingsvisie:

Verwijderen Ganssteeg en de Heuvel als ontsluitingsweg.

De indiener van de zienswijze maakt bezwaar tegen een verdere bouw aan de noordzijde van het dorp.

Reactie:

Op de visiekaart voor Beusichem staat een potentiële uitbreidingsrichting ten noorden en westen van de locatie Hoogendijk. De noordzijde betreft de afronding van het huidige stedenbouwkundige plan. Ten oprechte is hier de suggestie gewekt dat het om een nieuwe rand gaat. We zullen deze uitbreidingsrichting verwijderen. Aan de westkant van Hoogendijk is er een kleine uitbreidingsrichting opgenomen. Op de visiekaart is deze iets te ruim opgenomen. Hij zal daarom worden verkleind.

De indiener van de zienswijze geeft aan dat aan de westzijde van Beusichem eventueel gebouwd kan worden.

Reactie:

Deze locatie ligt los van de overige woonwijken in Beusichem en is lastiger bereikbaar. We vinden deze locatie daarom minder geschikt.

De indiener van de zienswijze pleit voor meer handhaving om verkeersovertredingen, zoals hard rijden tegen te gaan.

Reactie:

We kunnen ons deze opmerking voorstellen. Handhaving is echter geen onderdeel van de omgevingsvisie. Het zal daarom niet leiden tot een aanpassing van de visie.

92. [REDACTED]

De indiener van de zienswijze pleit er voor om de procedure op het gebied van informeren en inwoners betrekken te herzien door de gemeenteraad, zoals bij de (digitale) informatieavond voorgesteld is.

Reactie:

Bij de procedure van de vaststelling van de omgevingsvisie volgen we de wettelijke eisen, die uitgaan van een termijn van 6 weken. Daarnaast hebben we extra bijeenkomsten georganiseerd in september. Door de zienswijzen hebben we in overleg met college en raad wel besloten de vaststelling met enkele maanden uit te stellen, zodat er voldoende tijd is om aanpassingen te doen en extra bijeenkomsten te organiseren voor de toelichting van de zienswijzen.

De indiener van de zienswijze geeft aan dat onduidelijk is op basis van welke argumenten en keuzes voor locaties voor woningbouw bedacht zijn.

Reactie:

In algemene zin is gekeken naar de kwaliteit van de dorpsrand, de kwaliteiten van het buitengebied, de bereikbaarheid van de locatie en de geschiktheid voor doelgroepen (dichter bij de kern is beter dan veraf). Bij het aanwijzen van waardevolle dorpsranden is gekeken naar type bebouwing, stedenbouwkundig patroon, landschappelijke kenmerken en inpassing en de aanwezigheid van historische kenmerken in de rand.

De indiener van de zienswijze geeft aan dat de voorgenomen ambitie 'evenwichtig groeien' bereikt moet worden door in het hele gebied op meerdere locaties te bouwen en niet centreren op maar één of twee percelen.

Reactie:

Met evenwichtige groei wordt inderdaad bedoeld dat in de hele gemeente woningen gebouwd moeten worden die passen bij de maat en schaal van een kern. De gemeente wijst niet een centrumdorp aan waar woningbouw wordt geconcentreerd, maar verdeelt de woningbouw over de kernen.

De indiener van de zienswijze maakt bezwaar tegen de mogelijke uitbreidingsrichting rond de Ganssteeg.

Reactie:

De gemeente vindt dit de meest geschikte locatie voor woningbouw bij Beusichem. Vooral de bereikbaarheid van deze locatie scoort hier hoog. Veel andere locaties in en rond Beusichem hebben een fraaie dorpsrand of een bijzonder landschap eromheen. Of er daadwerkelijk gebouwd kan worden hangt van meerdere factoren af, waaronder of de grond beschikbaar is.

De indiener van de zienswijze vraagt zich af of er voorafgaand aan bouwontwikkelingen in waarde taxatie wordt voorzien en of er budget is voor planschade door vermindering van de woningwaarde.

Reactie:

Als er door een bestemmingsplanwijziging ervaren wordt dat het invloed heeft op de waarde van een woning kan er altijd om compensatie gevraagd worden door planschade. Pas als er een concreet plan is voor woningbouw door een ontwikkelaar zal er met de gemeente besproken worden hoe de eventuele planschade betaald wordt. Bij een concreet bouwproject kan een planschaderisicoanalyse worden gemaakt om de omvang van mogelijke planschades te bepalen. Met de ontwikkelaar wordt altijd een planschadeovereenkomst gesloten waarin is geregeld dat planschadeclaims die worden toegekend voor rekening van de ontwikkelaar zijn.

De indiener van de zienswijze pleit er voor om de nieuwbouw op de kans locatie woonprogramma op industrieterrein uit te voeren.

Reactie:

Het bedrijventerrein ten oosten van de Beijerdstraat wordt in de omgevingsvisie aangeduid als herstructureringsgebied, zodat het getransformeerd kan worden naar wonen. Dit is echter pas een ambitie en in een vervolg proces zou met grondeigenaren en gebruikers besproken moeten worden wat eventuele mogelijkheden kunnen zijn.

De indiener van de zienswijze pleit er voor om bij toekomstige woningbouw rond de Ganssteeg de ontsluiting van nieuwe woningen niet via de Ganssteeg te laten gaan, maar via het industrieterrein.

Reactie:

Het belangrijkste doel van deze maatregel is om het centrum van Beusichem meer te ontlasten. We weten echter nog niet of dit het juiste middel is. Dat zal in het uitvoeringsplan verkeer nader worden uitgewerkt of als er concrete woningbouwplannen komen. We zullen deze zinsnede daarom uit de omgevingsvisie verwijderen.

Wijziging ontwerp omgevingsvisie:

Verwijderen zinsnede over de Ganssteeg

De indiener van de zienswijze vraagt zich af of er gedacht is aan een rondweg om Beusichem of eenrichtingsverkeer.

Reactie:

Een randweg is eerder onderzocht, maar is financieel niet op te brengen. Met eenrichtingsverkeer is niet duidelijk waar de indiener dit bedoeld. Voor de belangrijkste ontsluitingswegen is dat geen optie, omdat er geen alternatieven zijn voor het teruggaande verkeer. Verder worden de doelen ten aanzien van verkeer verder uitgewerkt in de mobiliteitsvisie en het uitvoeringsprogramma verkeer.

De indiener van de zienswijze pleit er voor om in de uiterwaarden geen ruimte meer te geven voor nieuwe vakantiewoningen, omdat dit ten kosten zal gaan van de natuurwaarden in de uiterwaarden.

Reactie:

Met de aangegeven ambitie voor het recreatie-ontwikkelingsgebied is het niet de bedoeling dat er op grote schaal meer recreatieve voorzieningen bijkomen. Op pagina 85 van de ontwerp omgevingsvisie geeft de gemeente aan dat recreatie in de zone rond het eiland van Maurik beperkt wordt tot de herontwikkeling van bestaande bebouwde locaties. Hiermee ontstaan voor bestaande ondernemers kansen om hun voorzieningen te verbeteren. Dat betekent dat er op basis van de omgevingsvisie geen aaneenschakeling van recreatiebedrijven kan worden toegelaten.

Op voormalige steenfabriek terreinen zijn er mogelijkheden voor kleinschalige extensieve recreatieve voorzieningen. Als voor deze locaties een verzoek komt om te ontwikkelen zal er een nadere planologische afweging moeten plaatsvinden. Het klopt dat de bestaande recreatiebedrijven en de voormalige steenfabriek locaties in een natuurgebied en dichtbij Natura 2000 gebieden liggen. Er is dus een uitgebreide toets nodig in dit gebied. Ook zal een flora en fauna onderzoek moeten uitwijzen of er geen natuurwaarden worden geschaad. Daarnaast zal bij elke nieuwe ontwikkeling onderzocht moeten worden of de beschikbare afvoer- en bergingscapaciteit van het rivierbed behouden blijft en dat ontwikkelingen die de mogelijkheid tot rivierverruiming door verbreding en verlaging nu en in de toekomst feitelijk onmogelijk maken niet mogelijk zijn. Bij ontwikkelingen waar in de toekomst het bestemmingsplan of omgevingsplan voor veranderd moet worden zullen omwonenden betrokken worden bij een omgevingsdialoog om mee te denken over de plannen en als inwoners kan vervolgens ook bezwaar gemaakt worden tegen een wijziging. Daarnaast zullen ook ketenpartners van de gemeente zoals de provincie Gelderland en Rijkswaterstaat betrokken worden. Naast deze mogelijke ontwikkelingen is het de ambitie van de gemeente om de uiterwaarden van het gebied toegankelijker te maken voor wandelaars, zodat er makkelijker een ommetje gemaakt kan worden door inwoners dichtbij huis.

Elders in de omgevingsvisie geeft de gemeente ook een visie op de uiterwaarden. De ambitie is om een aaneengesloten natuurgebied te maken die als ecologisch verbinding kan dienen. Deze ambities staan op verschillende plekken in de omgevingsvisie en we begrijpen dat dat verwarrend is.

Wijziging ontwerp omgevingsvisie:

- Beter omschrijven dat nieuwe recreatie ontwikkelingen gaan over de ontwikkeling van bestaande recreatieterreinen.
- Aanpassen zonering van het recreatie ontwikkelingsgebied zodat duidelijk wordt dat het alleen om het eiland van Maurik en de voormalige steenfabriek locaties gaat.
- Een integrale beschrijving van de doelen in de uiterwaarden, zodat duidelijk wordt dat op voormalige steenfabriek locaties de kwaliteit van natuur voorop staat.

De indiener van de zienswijze geeft aan dat er op de Garststraat veel overlast ontstaat door passerend verkeer, zowel door groot verkeer (vrachtwagens) als vakantieverkeer.

Reactie:

De uitwerking van de doelen m.b.t. mobiliteit vindt plaats in de mobiliteitsvisie en het uitvoeringsprogramma verkeer.

De indiener van de zienswijze geeft aan dat de huidige verkeersinfrastructuur van Maurik niet berekend is op de plannen rondom recreatie.

Reactie:

Met de in de omgevingsvisie aangegeven ambitie voor het recreatie-ontwikkelingsgebied tussen Rijswijk en Eck en Wiel is het niet de bedoeling dat er op grote schaal meer recreatieve voorzieningen bijkomen. Op pagina 85 van de ontwerp omgevingsvisie geeft de gemeente aan dat recreatie in de zone rond het eiland van Maurik beperkt wordt tot de herontwikkeling van bestaande bebouwde locaties. Hiermee ontstaan voor bestaande ondernemers kansen om hun voorzieningen te verbeteren. Daarnaast zijn er mogelijkheden op bestaande erven. Dat betekent dat er op basis van de omgevingsvisie geen aaneenschakeling van recreatiebedrijven kan worden toegelaten.

94. [REDACTED]

De indiener van de zienswijze maakt bezwaar tegen de ambitie om van de Ganssteeg en De Heuvel een ontsluitingsweg te maken als het gebied bij de Ganssteeg ontwikkeld wordt.

Reactie:

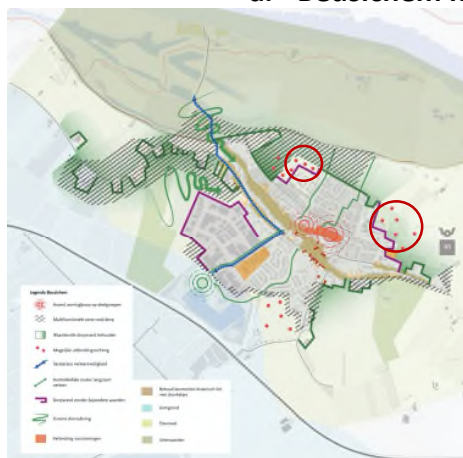
Het belangrijkste doel van deze maatregel is om het centrum van Beusichem meer te ontlasten. We weten echter nog niet of dit het juiste middel is. Dat zal in het uitvoeringsplan verkeer nader worden uitgewerkt of als er concrete woningbouwplannen komen. We zullen deze zinsnede daarom uit de omgevingsvisie verwijderen.

Wijziging ontwerp omgevingsvisie:

De indiener van de zienswijze maakt bezwaar tegen de mogelijke uitbreidingsrichting in het noordoosten van Beusichem. De indiener van de zienswijze pleit er voor om geen woningen te bouwen in Beusichem die er voor zorgen dat bestemmingsverkeer door het dorp moet rijden.

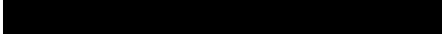
Reactie:

a. Beusichem noordoost



De mogelijke uitbreidingsrichting locatie in het noordoosten van Beusichem bij de sportvelden is ons inziens geen dorpsrand met bijzondere kwaliteiten. Daarom is er in potentie woningbouw mogelijk mochten er op termijn 1 of meerdere velden vrijkomen. Als de sportvelden ooit willen en kunnen verplaatsen dan is woningbouw op die locatie

denkbaar. Op dit moment hebben we als gemeente niet die locatie als primaire ontwikkellocatie voor ogen, dus zal de aanduiding van mogelijke uitbreidingsrichtingen van de dorpskaart verwijderd worden.

95. 

De indiener van de zienswijze vraagt zich af of de gemeente ook een heldere visie en een duidelijk en eenvoudig plan heeft in het voordeel van haar inwoners.

Reactie:

Deze visie is tot stand gekomen na een uitgebreide consultatie met inwoners en ondernemers. We denken dat er veel positieve punten inzitten voor inwoners.

Wijziging ontwerp omgevingsvisie:

De indiener van de zienswijze geeft aan dat de omgevingsvisie zou moeten leiden tot een visie, maar leidt juist tot meer stenen, minder groen, meer geluid(soverlast) en minder kleinschaligheid.

Reactie:

Wij hebben in de visie toegelicht dat het nodig is om nieuwe woningen te bouwen om aan de eigen behoefte van inwoners te voldoen. We ontkomen daarom niet aan extra bebouwing. Dit is echter wel op de schaal van onze gemeente. Tegelijk stellen we veel doelen ten aanzien van klimaatadaptatie, de aanleg van groen en verbetering van de ruimtelijke kwaliteit, waardoor er tegelijk een kwaliteitsverbetering optreedt.

De indiener van de zienswijze vraagt zich af wiens belang voorop heeft gestaan bij het maken van keuzes in het buitengebied.

Reactie:

Het maken van een visie is een afweging van verschillende belangen geweest.

De indiener van de zienswijze vraagt zich af of de gemeente oog heeft voor haar (oudere) bewoners die willen genieten vanuit hun woonkamer van hún Beusichem, het weidse uitzicht.

Reactie:

De gemeente heeft de kwaliteit van de woonomgeving nadrukkelijk laten meewegen in de ruimtelijke keuzes. Bij het aanwijzen van waardevolle dorpsranden is gekeken naar type bebouwing, stedenbouwkundig patroon, landschappelijke kenmerken en inpassing en de aanwezigheid van historische kenmerken in de rand. Dat neemt niet weg, dat er wel ergens ruimte is gezocht voor woningbouw.

De indiener van de zienswijze vraagt zich af aan welke (potentiële) vraag/behoefte de gemeente wilt voldoen met het bouwen van woningen in een gebied waar zoveel mensen van genieten in hun vrije tijd. De indiener van de zienswijze vraagt zich af of het de wens is

van het college om een droom van een wethouder om mensen uit de Randstad te lokken naar een gemeente, waar van groen wordt geleefd/inkomsten gegeneerd.

Reactie:

Op 26 januari 2021 heeft de gemeenteraad het Woningprogramma 2020 – 2030 vastgesteld. De opgave die daaruit voortvloeit houdt in dat tot 2030 1400 woningen gebouwd moeten worden. Deels worden die gerealiseerd in lopende plannen, echter voor circa 800 woningen moet nog een locatie worden gezocht.

Door een lichte groei van de bevolking en het feit dat er gemiddeld steeds kleinere huishoudens zijn, zijn er meer woningen nodig om op termijn de 'eigen' inwoners te kunnen opvangen. Tegelijk kennen we vergrijzing en kunnen jongeren steeds moeilijker een woning betalen. Voor deze doelgroepen moeten we dus zeker bouwen. Daarnaast heeft de gemeente te maken met een druk op de woningmarkt vanuit de randstad en andere omliggende gebieden. Het woningprogramma is bedoeld om de eigen woningbehoefte en enige druk vanuit de regio op te kunnen vangen en dus daarmee verdringing van eigen inwoners te voorkomen.

De indiener van de zienswijze vraagt zich af wat de gemeente nu precies wilt met de gronden grenzend aan de Pieterssteeg, (achter) De Heuvel en de Ganssteeg, Burgemeester Deysstraat.

Reactie:

Dit gebied is aangeduid als mogelijke uitbreidingsrichting. Dit houdt in dat het een potentiële locatie is voor woningbouw. Of deze locatie daadwerkelijk ingezet zal worden voor woningbouw hangt van allerlei aspecten af, waaronder of de grond wel beschikbaar is.

De indiener van de zienswijze pleit er voor om gemeenschapsgeld voor voorzieningen te gebruiken, in plaats van woningbouwontwikkelingen.

Reactie:

In de omgevingsvisie geeft de gemeente in hoofdstuk 4.3. aan dat het voorzieningenaanbod in de kernen belangrijk is voor een prettig woonklimaat, de zelfredzaamheid van de inwoners en de sociale cohesie. Uitgangspunt is om voorzieningen zo dicht mogelijk bij de inwoners te houden. Daarbij spelen de kwaliteit, de betaalbaarheid en de bijdrage van voorzieningen aan de sociale cohesie een rol. Daarin verwachten we gezien alle trends en ontwikkelingen veranderingen. Daarom hebben we verschillende strategieën benoemd om voorzieningen op lange termijn ook daadwerkelijk dichtbij inwoners te kunnen behouden. Het is niet zo dat de gemeente veel geld stopt in woningbouw en dat dit ten koste gaat van voorzieningen. Woningbouwprojecten moeten in principe zichzelf bedruipen.

De indiener van de zienswijze geeft aan dat in de omgevingsvisie nog veel open wordt gehouden, waar de zorg is dat bij een verdere concretisering het grote en schadelijke consequenties voor de uiterwaarden en het Natura 2000 gebied zal hebben.

Reactie:

We zullen in de omgevingsvisie een extra kaart opnemen waarop we aangeven wat onze waardevolle natuurgebieden zijn die beschermd moeten worden en waar mogelijk versterkt kunnen worden. De bestaande natuurgebieden in de gemeente zullen niet kleiner worden volgens de ambities die opgenomen zijn in de omgevingsvisie.

De indiener van de zienswijze geeft aan dat in de omgevingsvisie geen enkele concrete borging van de natuur- en milieu waarden benoemd worden. Zonder een dergelijke borging zal volgens de indiener de natuur- en milieubelangen in vervolgetrajecten vaak het onderspit delven t.o.v. de economische belangen.

Reactie:

In hoofdstuk 4.5 van de omgevingsvisie wordt aangegeven dat landschappen waaronder de uiterwaarden beschermd moeten worden en de ecologische kwaliteit verbeterd moet worden. Om de natuurwaarden beter te bergen zal zoals aangegeven bij het antwoord van vraag 1 ook een natuurkaart opgenomen worden in de omgevingsvisie.

Wijziging ontwerp omgevingsvisie:

Opnemen van een kaart gericht op de ambitie omtrent natuur.

De indiener van de zienswijze pleit er voor om geen uitbreiding van recreatie op nieuwe locaties en verblijfsrecreatie in beschermde natuurgebieden mogelijk te maken. De indiener van de zienswijze geeft aan dat inwoners langs de dijk tussen Eck en Wiel en Rijswijk niet een toename willen van verkeersdruk op de dijken door een toename aan recreatie in het gebied.

Reactie:

Met de aangegeven ambitie voor het recreatie-ontwikkelingsgebied is het niet de bedoeling dat er op grote schaal meer recreatieve voorzieningen bijkomen. Op pagina 85 van de ontwerp omgevingsvisie geeft de gemeente aan dat recreatie in de zone rond het eiland van Maurik beperkt wordt tot de herontwikkeling van bestaande bebouwde locaties. Hiermee ontstaan voor bestaande ondernemers kansen om hun voorzieningen te verbeteren. Dat betekent dat er op basis van de omgevingsvisie geen aaneenschakeling van recreatiebedrijven kan worden toegelaten.

Op voormalige steenfabriek terreinen zijn er mogelijkheden voor kleinschalige extensieve recreatieve voorzieningen. Als voor deze locaties een verzoek komt om te ontwikkelen zal er een nadere planologische afweging moeten plaatsvinden. Het klopt dat de bestaande recreatiebedrijven en de voormalige steenfabriek locaties in een natuurgebied en dichtbij Natura 2000 gebieden liggen. Er is dus een uitgebreide toets nodig in dit gebied. Ook zal een flora en fauna onderzoek moeten uitwijzen of er geen natuurwaarden worden geschaad. Daarnaast zal bij elke nieuwe ontwikkeling onderzocht moeten worden of de beschikbare afvoer- en bergingscapaciteit van het rivierbed behouden blijft en dat ontwikkelingen die de mogelijkheid tot rivierverruiming door verbreding en verlaging nu en in de toekomst feitelijk onmogelijk maken niet mogelijk zijn. Bij ontwikkelingen waar in de toekomst het bestemmingsplan of omgevingsplan voor veranderd moet worden zullen omwonenden betrokken worden bij een omgevingsdialoog om mee te denken over de plannen en als inwoners kan vervolgens ook bezwaar gemaakt worden tegen een wijziging. Daarnaast

zullen ook ketenpartners van de gemeente zoals de provincie Gelderland en Rijkswaterstaat betrokken worden. Naast deze mogelijke ontwikkelingen is het de ambitie van de gemeente om de uiterwaarden van het gebied toegankelijker te maken voor wandelaars, zodat er makkelijker een ommetje gemaakt kan worden door inwoners dichtbij huis.

Elders in de omgevingsvisie geeft de gemeente ook een visie op de uiterwaarden. De ambitie is om een aaneengesloten natuurgebied te maken die als ecologisch verbinding kan dienen. Deze ambities staan op verschillende plekken in de omgevingsvisie en we begrijpen dat dat verwarrend is.

Wijziging ontwerp omgevingsvisie:

- Beter omschrijven dat nieuwe recreatie ontwikkelingen gaan over de ontwikkeling van bestaande recreatieterreinen.
- Aanpassen zonering van het recreatie ontwikkelingsgebied zodat duidelijk wordt dat het alleen om het eiland van Maurik en de voormalige steenfabriek locaties gaat.
- Een integrale beschrijving van de doelen in de uiterwaarden, zodat duidelijk wordt dat op voormalige steenfabriek locaties de kwaliteit van natuur voorop staat.

De indiener van de zienswijze geeft aan dat inwoners in de kernen langs de Neder-Rijn over het algemeen bezwaar hebben tegen grootschalige verblijfsrecreatie op het voormalige steenfabriek terrein Roodvoet.

Reactie:

Met de in de omgevingsvisie aangegeven ambitie voor het recreatie-ontwikkelingsgebied tussen Rijswijk en Eck en Wiel is het niet de bedoeling dat er op grote schaal meer recreatieve voorzieningen bijkomen. Op pagina 85 van de ontwerp omgevingsvisie geeft de gemeente aan dat recreatie in de zone rond het eiland van Maurik beperkt wordt tot de herontwikkeling van bestaande bebouwde locaties. Hiermee ontstaan voor bestaande ondernemers kansen om hun voorzieningen te verbeteren. Daarnaast zijn er mogelijkheden op bestaande erven. Dat betekent dat er op basis van de omgevingsvisie geen aaneenschakeling van recreatiebedrijven kan worden toegelaten.

Ook de voormalige steenfabriek terreinen in deze zone staan in de ontwerp omgevingsvisie aangewezen als mogelijke locaties voor recreatieve voorzieningen. Als voor deze locaties een verzoek komt om te ontwikkelen zal er een nadere planologische afweging moeten plaatsvinden. Deze locaties liggen in een natuurgebied en dichtbij Natura 2000 gebieden. Er is dus een uitgebreide toets nodig in dit gebied. Ook zal een flora en fauna onderzoek moeten uitwijzen of er geen natuurwaarden worden geschaad. Daarnaast zal bij elke nieuwe ontwikkeling onderzocht moeten worden of de beschikbare afvoer- en bergingscapaciteit van het rivierbed behouden blijft en dat ontwikkelingen die de mogelijkheid tot rivierverruiming door verbreding en verlaging nu en in de toekomst feitelijk onmogelijk maken niet mogelijk zijn. Naast deze toetsing gelden er ook voorwaarden vanuit de gemeente. Elders in de omgevingsvisie geeft de gemeente ook een visie op de uiterwaarden. De ambitie is om een aaneengesloten natuurgebied te maken die als ecologisch verbinding kan dienen. Deze ambities staan op verschillende plekken in de omgevingsvisie en we begrijpen dat dat verwarrend is. Door al deze voorwaarden zal het niet mogelijk zijn om intensieve recreatie-activiteiten op deze locaties toe te laten.

Wijziging ontwerp omgevingsvisie:

- Beter omschrijven dat nieuwe recreatie ontwikkelingen gaan over de ontwikkeling van bestaande recreatieterreinen.
- Aanpassen zonering van het recreatie ontwikkelingsgebied zodat duidelijk wordt dat het alleen om het eiland van Maurik en de voormalige steenfabriek locaties gaat.
- Een integrale beschrijving van de doelen in de uiterwaarden, zodat duidelijk wordt dat op voormalige steenfabriek locaties de kwaliteit van natuur voorop staat. Bij de mogelijkheden voor de herontwikkeling van steenfabriek locaties zullen we opnemen dat het gaat om kleinschalige extensieve functies, die zich goed verhouden tot de kwaliteit van de omliggende natuur of daaraan substantieel bijdragen.

De indiener van de zienswijze geeft aan dat er onvoldoende voorbereidingsmogelijkheden zijn geweest voor meningsvorming en gedachtenontwikkeling bij inwoners van de betrokken regio's vooral vanwege gebrekkige bekendheid die aan dit proces is gegeven.

Reactie:

We hebben voor dat de omgevingsvisie ter inzage werd gelegd nog een bewonersavond georganiseerd om de ideeën van de omgevingsvisie toe te lichten en inwoners de mogelijkheid te geven om vragen te stellen en hun mening te delen. Het is verplicht om de omgevingsvisie voor een bepaalde periode ter inzage te leggen, zodat iedereen de kans heeft om een zienswijze in te dienen. Daarnaast heeft er een uitgebreid participatieproces gelopen voorafgaand aan de ter inzagelegging inclusief een uitgebreide communicatie. Inwoners zijn op verschillende manieren geïnformeerd over het traject, waaronder enkele keren via een flyer, die huis aan huis is bezorgd. Bovendien zijn er digitale nieuwsbrieven gestuurd, naar inwoners die zich hadden aangemeld en aan 1 van de sessies hebben deelgenomen. We hebben het opstellen opgedeeld in drie stappen en in elke stap heeft een participatieproces plaatsgevonden.

97.

De indiener van de zienswijze pleit er voor om de veerweg bij Beusichem te verbeteren op het gebied van verkeersveiligheid, zodat de veiligheid van langzaam verkeer geborgen wordt op de weg.

“Wij hopen ook dat de Gemeente ons een goed en waardevol gedenkteken wilt schenken die wij dan op het gedenkwaardige punt willen plaatsen.”

Reactie:

Het verkeersongeluk heeft op velen een diepe indruk gemaakt. De ambitie om aan de veiligheid van deze route te werken hebben we in de omgevingsvisie opgenomen.

98.

De indiener van de zienswijze pleit er voor om de zonering ‘Landbouwontwikkelingsgebied’ voor een grotere deel van het “plangebied” zou moeten gelden. De reden hiervoor zijn:

- **Feitelijk blijkt dat reeds een groot deel van het plangebied in gebruik is ten behoeve van laanboomteelt.**
- **In het vigerende bestemmingsplan wordt aan gronden gelegen in het oeverwallenlandschap (plangebied) meer ontwikkelingsmogelijkheden toegeschreven doordat hier reeds veel ontwikkelingen hebben plaatsgevonden waardoor de herkenbaarheid is afgenomen. Deze gebieden hebben geen bijzondere landschappelijke waarden;**
- **In de voorliggende omgevingsvisie wordt erkent dat ter plaatse van het plangebied het accent ligt op de ontwikkeling van fruitteelt en laanboomteelt. Je zou dus kunnen stellen dat vervolgens de vertaalslag naar zonering ‘Landbouwontwikkelingsgebied’ achterwege is gebleven.**

Reactie:

Het landbouwontwikkelingsgebied is bedoeld voor fruit- en laanboomteeltbedrijven die voor het grootste gedeelte met de bedrijfsvoering willen omschakelen naar niet-grondgebonden teelten. We willen namelijk voorkomen dat grote delen van de vruchtbare oeverwallen en stroomruggen verhard worden. Op de oeverwallen en stroomruggen geven we wel de ruimte aan fruit- en laanboomtelers die voornamelijk grondgebonden zijn.

De indiener van de zienswijze pleit er voor om de gronden van laanboomtelers, ook te beschouwen als ‘landbouwontwikkelingsgebied en de criteria om bepaalde gebruiksmogelijkheden op percelen van laanboomtelers te heroverwegen.

Reactie:

Op pagina 74 van de ontwerp omgevingsvisie is beschreven dat teelt ondersteunende voorzieningen steeds meer onderdeel zijn van de normale bedrijfsvoering. In het huidige beleid van de gemeente is er echter geen ruimte voor vormen van pot- en containerteelt. In de visie kiezen we ervoor om de mogelijkheden voor pot- en containerteelt wel te gaan bieden. Hierbij hebben we een afweging gemaakt met andere belangen van functies, belangen van inwoners en de kwaliteiten van natuur en landschap in het gebied. Uitkomst is om direct bij het bouwblok enige mogelijkheden te bieden voor pot- en containerteelt als aanvulling op grondgebonden teelten, die de ondernemers hebben. Mochten bedrijven zich willen specialiseren in niet grondgebonden teelten dan past dat in onze ogen niet overal in het relatief kleinschalige landschap op de oeverwallen en gezien de uitkomsten van uitgebreide inwonersparticipatie verwachten we hiervoor ook geen draagvlak onder de inwoners en maatschappelijke organisaties. Daarom hebben we voor bedrijven die zich op termijn willen specialiseren in pot- en containerteelten aparte gebieden aangewezen waar dit soort bedrijven zich kunnen ontwikkelen.

100.

De indiener van de zienswijze geeft aan dat er in de omgevingsvisie nauwelijks een visie beschreven wordt op infrastructuur, verkeer en verkeersveiligheid.

De indiener van de zienswijze pleit er voor om de omgevingsvisie op het gebied van infrastructuur, verkeersstromen en verkeersveiligheid aan te (laten) passen of eventueel een aanvullende visie hierop te (laten) formuleren als bijlage bij de omgevingsvisie.

Reactie:

De uitwerking van de doelen m.b.t. mobiliteit vindt plaats in de verkeersvisie en het uitvoeringsprogramma verkeer.

101.

De indiener van de zienswijze vraagt zich af hoe de keuze om het Plein in Zoelmond als kleinschalige woningbouwlocatie voor ouderen en jongeren te duiden tot stand is gekomen. De indiener ziet voor het plein eerder kansen om het Plein weer een echt plein te maken.

Reactie:

Met de aanduiding accent op doelgroepen wordt bedoeld dat in het centrum van een kern een zoekgebied is voor betaalbare woningen. De betaalbare woningen zijn bedoeld voor ouderen en starters. De aanduiding is een globale weergave en dus niet exact op het Plein bedoeld.

De indiener van de zienswijze pleit er voor om de verkeersveiligheid te verbeteren en de rijsnelheid van auto te verminderen in de Dorpsstraat van Zoelmond door het wegbeeld van de straat aan te passen naar een fietsstraat met daarbij horende maatregelen en de drempels te verwijderen, omdat de drempels voor veel trillingen zorgen en overlast.

Reactie:

In de omgevingsvisie staan de doelen voor de fysieke leefomgeving beschreven. De uitwerking van de doelen m.b.t. mobiliteit vindt plaats in de verkeersvisie en het uitvoeringsprogramma verkeer.

De indiener van de zienswijze geeft aan dat een vertaling van de transitievisie warmte naar deze omgevingsvisie gemist wordt met daarbij horende mogelijke maatregelen, zoals aquathermie.

Reactie:

Mogelijke maatregelen zoals aquathermie moeten nog onderzocht worden voor de warmtetransitie. Concrete maatregelen die nader onderzocht zijn zullen in het warmteprogramma terecht komen. Samen met inwoners wordt verkend welke maatregelen waaronder aquathermie mogelijk zijn in een wijk en/of kern.

De indiener van de zienswijze geeft aan dat in de omgevingsvisie een koppeling met omgevingsprogramma en het omgevingsplan met bijbehorende omgevingswaardes gemist wordt.

Reactie:

We zullen de relatie tussen deze documenten in de omgevingsvisie beter toelichten. In de omgevingsvisie hebben we verwoord dat we weinig aanleiding zien om strengere milieunormen te hanteren dan wettelijk verplicht is. Concrete omgevingswaardes nemen we op in het Omgevingsplan.

Wijziging ontwerp omgevingsvisie:

Toelichten van de verhouding tussen de instrumenten van de Omgevingswet.

De indiener van de zienswijze vraagt zich af hoe de gemeente bewoners en bedrijven wilt verbinden aan de omgevingsvisie.

Reactie:

De belangrijkste waarde van de omgevingsvisie is de uitvoering van de doelen ervan. We hopen dat amen met inwoners en ondernemers op te kunnen pakken.

102. [REDACTED]

De indiener van de zienswijze maakt bezwaar tegen de multifunctionele dorpszone langs de Molenweg in Beusichem.

Reactie:

In de omgevingsvisie geeft de gemeente als ambitie aan om meer functies mogelijk te maken in het landelijk gebied. Dit komt tegemoet aan maatschappelijke vraagstukken ten aanzien van wonen en recreatie. De gemeente constateert dat rond veel kernen al een grotere dichtheid van bebouwing voorkomt. Vaak is sprake van lintbebouwing. In die zones rond de kernen wil de gemeente het hergebruik van (voormalige) agrarische bouwblokken mogelijk maken en daarbij ook ruimte geven aan functies als wonen en recreatie.

Op de hogere oeverwallen en stroomruggen rond de dorpen hebben we multifunctionele dorpszones aangewezen waar ruimtelijke functies als wonen, kleinschalige bedrijvigheid, waterberging, energie en recreatie met elkaar op verschillende manieren gecombineerd kunnen worden. We willen bijzondere woonvormen in de dorpszones mogelijk maken op bestaande (agrarische) erven, zodat leegstand van gebouwen (agrarische bedrijfsgebouwen) voorkomen kan worden. Dat betekent dat nieuwe bebouwing niet in weilanden op akkers kunnen komen. Die zorg hebben veel mensen geuit in hun zienswijze, maar dat is dus niet mogelijk op basis van de omgevingsvisie. **De multifunctionele dorpszone is in principe alleen van toepassing op bestaande erven in het buitengebied rond de kernen.**

Bovendien gelden er aanvullende voorwaarden. Als er nieuwe ontwikkelingen plaatsvinden zal er wel een landschappelijke kwaliteitsimpuls geleverd moeten worden. Een deel van de gemaakte waardesprong op de locatie zal moeten geïnvesteerd in de kwaliteit van de omgeving. Binnen de denkwijze van multifunctionele dorpszones is het niet mogelijk om

meer bebouwing en verharding toe te voegen. Er mag alleen bebouwing en verharding vervangen worden voor functies die passen in een multifunctionele dorpszone. In de omgevingsvisie is een rijtje functies opgenomen die passend kunnen zijn in een multifunctionele dorpszone. Een deel van deze functies kan echter overal op de oeverwallen en stroomruggen plaatsvinden en is dus niet uniek voor de multifunctionele dorpszone.

Wijziging ontwerp omgevingsvisie:

Een splitsing maken in de tekst van de visie welke functies op meerdere plekken in het buitengebied passen en welke extra mogelijkheden specifiek gelden voor de multifunctionele dorpszones.

De indiener van de zienswijze pleit voor een verkeersveiligheid plan wat snel uitgevoerd kan worden. Dus er zal nu niet naar 2030 gekeken moeten worden, maar naar het nu.

Reactie:

De omgevingsvisie bevat inderdaad doelen voor de lange(re) termijn. De uitwerking van de doelen m.b.t. mobiliteit vindt plaats in de verkeersvisie en het uitvoeringsprogramma verkeer.

103. 

De indiener van de zienswijze pleit voor om de multifunctionele zone rondom de kern Asch uit te breiden door het perceel van de indiener ook op te nemen in deze zone, omdat op het perceel nu bedrijfsgebouwen staan die op termijn wellicht een andere (woon) functies zouden kunnen krijgen.

Reactie:

De multifunctionele dorpszone is een gebied rond de kernen die al in een bepaalde mate verdicht is met erven en bebouwing. De grens van zo'n zone is niet altijd even scherp. Door de zone op te nemen op de visiekaartjes per dorp lijkt het alsof de zone heel strak is begrensd. In werkelijkheid is de zone meer indicatief bedoeld. We zullen het college daarom voorstellen om de zonering van de multifunctionele dorpszone van de visiekaartjes per dorp te schrappen en alleen op de gemeente brede visiekaart te laten staan. Daarmee doen we meer recht aan de indicatieve ligging van de zone. Als u dicht bij de kern Asch zit, komt u dus mogelijk in aanmerking voor de mogelijkheden die de multifunctionele dorpszone biedt.

Wijziging ontwerp omgevingsvisie:

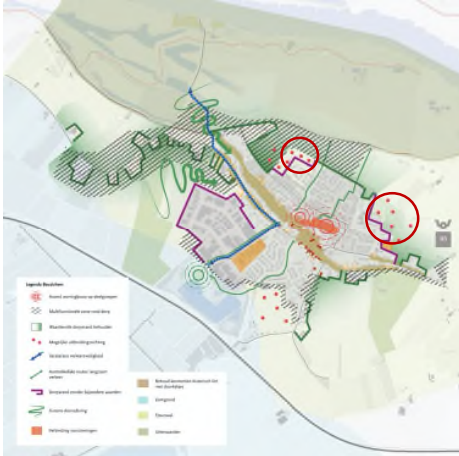
De zonering van de multifunctionele dorpszones schrappen van de visiekaartjes per dorp en deze alleen opnemen op de gemeente brede visiekaart.

104. 

Indiener van de zienswijze maakt bezwaar tegen de uitbreidingsrichting voor woningbouw ter hoogte van de voetbalvereniging BZS Beusichem. De functie is belangrijk voor het dorp en is in de huidige situatie veilig bereikbaar.

Reactie:

**a. Beusichem
noordoost**



De mogelijke uitbreidingsrichting locatie in het noordoosten van Beusichem bij de sportvelden is ons inziens geen dorpsrand met bijzondere kwaliteiten. Daarom is er in potentie woningbouw mogelijk mochten er op termijn 1 of meerdere velden vrijkomen. Als de sportvelden ooit willen en kunnen verplaatsen dan is woningbouw op die locatie denkbaar. Op dit moment hebben we als gemeente niet die locatie als primaire ontwikkellocatie voor ogen, dus zal de aanduiding van mogelijke uitbreidingsrichtingen van de dorpskaart verwijderd

worden.

Indiener van de zienswijze maakt bezwaar tegen het aanwijzen van de locatie 't Zoetzand voor woningbouw. Het dorpshuis 't Zoetzand vervult volgens inspreker een belangrijke culturele en sociale functie en is goed bereikbaar op de huidige locatie.

Reactie:

Met de aanduiding accent woningbouw op doelgroepen wordt niet bedoeld dat op de exacte locatie van de aanduiding woningbouw moet komen. Met de aanduiding wordt bedoeld dat als er in de buurt van voorzieningen plekken vrijkomen waar woningen gebouwd worden, er een accent ligt op doelgroepen als starters en ouderen woningen. Deze woningen zullen alleen gebouwd kunnen worden als er gebouwen vrijkomen rond deze locaties.

In de omgevingsvisie gaan we niet in op de toekomst van specifieke voorzieningen, zoals 't Zoetzand. In algemene zin vinden we multifunctionele voorzieningen en ontmoetingsplekken in dorpen erg belangrijk.

Indiener van de zienswijze wil niet dat de inrichting van het Hofplein verandert.

Reactie:

We hebben een aanduiding op de kaart opgenomen voor een samenhangende inrichting van het hele centrumgebied. Per abuis is deze aanduiding voor het centrum op het Hofplein terecht gekomen. We zullen dat op de kaart aanpassen.

Wijziging ontwerp omgevingsvisie:

Aanpassen kaart met aanduiding 'samenhangende inrichting'.

105. [REDACTED]

De zienswijze komt (vrijwel) overeen met (voorgaande) zienswijze van indiener 29.

106. [REDACTED]

Indiener van de zienswijze roept de gemeente op om ondernemers te betrekken bij de uitvoering. De vraag is: hoe organiseert en faciliteert de gemeente de krachten vanuit inwoners en ondernemers?

Reactie:

De gemeente werkt graag samen met inwoners en ondernemers bij de uitvoering van plannen.

Indiener van de zienswijze mist concrete doelstellingen en termijnen bij de genoemde ambities van verduurzaming en vergroening. Indiener pleit ervoor om vergroening als uitgangspunt te nemen voor klimaatadaptatie.

Reactie:

We hebben in de omgevingsvisie doelen opgesteld over klimaatadaptatie en het versterken van de biodiversiteit. Daarnaast geven we ook doelen over de economische ontwikkeling van de gemeente. We kunnen ons voorstellen dat het verband daartussen niet eenvoudig is terug te lezen. We zullen daarom het belang van klimaat en biodiversiteit ook bij economische ontwikkeling duidelijker omschrijven. Voor klimaatadaptatie is veel inspanning nodig, die deels liggen op het vlak van vergroenen. Dat is al opgenomen in de omgevingsvisie.

Wijziging ontwerp omgevingsvisie:

Duidelijker verband leggen tussen de doelen van klimaat en biodiversiteit en economische ontwikkeling.

Indieners van de zienswijze telt dat het beleid meer gericht zou moeten zijn op middelgrote maakindustrie. Ook zou de gemeente moeten inzetten op innovatieve kleinschalige bedrijvigheid.

Reactie:

De visie richt zich onder andere op deze typen bedrijvigheid. Daarnaast richten we ons op agribusiness, omdat we hierin van oudsher een sterke positie hebben. We zullen de speerpunten in onze lokale economische ontwikkelingen duidelijker omschrijven.

Wijziging ontwerp omgevingsvisie:

Duidelijker omschrijven wat onze speerpunten in de economie zijn.

Indiener van de zienswijze stelt dat de omgevingsvisie teveel het handhaven en uitbouwen van de huidige landbouw benadrukt. De indiener pleit ervoor om de landbouwsector en agrarische erven een andere, meer positieve rol te geven. Voorbeelden zijn recreatie, duurzaamheid, wonen en onderhoud landschap. Klimaatadaptatie vraagt daarnaast om kortere ketens.

Reactie:

In hoofdstuk 4.4. geven we aan dat we streven naar een multifunctioneel platteland. Op pagina 65 geven we aan dat we de landbouw de mogelijkheid willen bieden om 'het bedrijf te verbreden als alternatief voor een eenzijdige oriëntatie op de wereldmarkt'. Daarom

zetten we er een perspectief naast. Tenslotte gaan we uit van investeringen in ruimtelijke kwaliteit voor bedrijven die zich wel door ontwikkelen op de gangbare manier. We denken daarmee een balans te hebben gevonden tussen de belangen van de landbouw en andere belangen in het landelijke gebied. We hebben de positieve rol, zoals u dat omschrijft, hiermee invulling willen geven.

Indiener van de zienswijze pleit voor bijzondere woonvormen, ruimte voor initiatieven van inwoners en sterke centrale voorzieningen.

Reactie:

Binnen de multifunctionele dorpszones is op bestaande erven ruimte voor bijzondere woonvormen. Daarnaast kunnen inwoners zelf met woninginitiatieven komen voor locaties waar een mogelijke uitbreiding is of waar een niet-waardevolle dorpsrand is. In de omgevingsvisie geven we aan dat we in de centrumdorpen graag sterke voorzieningen willen hebben en in de overige kernen willen we het voorzieningenniveau zo veel mogelijk behouden. We denken in de visie dus tegemoet te komen aan uw wens.

Indiener van de zienswijze pleit ervoor om dorpen (op termijn) niet meer toegankelijk te maken voor vervuilende auto's.

Reactie:

We begrijpen de behoefte om schone vervoersvormen te stimuleren en hebben deze ambitie in de visie dan ook uitgesproken. We zien een verbod op vervuilend verkeer in de kernen echter als een te zware en generieke maatregel. In de eerste plaats zien we dat er op dit moment voor veel mensen nog een gebrek is aan schone alternatieve vervoersvormen, zoals openbaar vervoer. In een stad waar veel OV is, is dit eenvoudiger te realiseren. Ook zal een deel van onze economie te hard worden getroffen door deze maatregel. We kiezen daarom voor positief stimulerende maatregelen om schoon vervoer te stimuleren, zoals ruimte voor de fiets en het stimuleren van elektrisch rijden.

107. 

Indiener van de zienswijze maakt bezwaar tegen het beperken van de pottenteelt tot het bouwvlak of aangrenzend aan het bouwblok. Indiener acht pottenteelt op worteldoek of folie bovendien grondgebonden.

Reactie:

Op pagina 74 van de ontwerp omgevingsvisie is beschreven dat teelt ondersteunende voorzieningen steeds meer onderdeel zijn van de normale bedrijfsvoering. In het huidige beleid van de gemeente is er echter geen ruimte voor vormen van pot- en containerteelt. In de visie kiezen we ervoor om de mogelijkheden voor pot- en containerteelt wel te gaan bieden. Hierbij hebben we een afweging gemaakt met andere belangen van functies, belangen van inwoners en de kwaliteiten van natuur en landschap in het gebied. Uitkomst is om direct bij het bouwblok enige mogelijkheden te bieden voor pot- en containerteelt als aanvulling op grondgebonden teelten, die de ondernemers hebben. Mochten bedrijven zich willen specialiseren in niet grondgebonden teelten dan past dat in onze ogen niet overal in het relatief kleinschalige landschap op de oeverwallen en gezien de uitkomsten van

uitgebreide inwonersparticipatie verwachten we hiervoor ook geen draagvlak onder de inwoners en maatschappelijke organisaties. Daarom hebben we voor bedrijven die zich op termijn willen specialiseren in pot- en containerteelten aparte gebieden aangewezen waar dit soort bedrijven zich kunnen ontwikkelen.

Kan pottenteelt grondgebonden zijn?

De gemeente streeft naar een duurzame landbouw en naar het vergroten van de biodiversiteit. Goed bodembeheer is hier onderdeel van. Door bodems af te dekken verliezen we een deel van de ecologische waarde. De gemeente gaat er niet in mee om een teelt die de grond afdekt, grondgebonden te noemen.

Wijziging ontwerp omgevingsvisie:

De maatvoering van 1,5 hectare te verwijderen uit de omgevingsvisie en de precieze omvang van een bouwblok uit te werken in een beleidsregel. In plaats daarvan nemen we op dat niet grondgebonden teelten, zoals pot- en containerteelt, kleinschalig en als nevenactiviteit kunnen worden toegepast op of aansluitend aan het agrarisch bouwblok.

Indiener mist voor de vollegrondsteelt een perspectief voor groei en ontwikkeling.

Reactie:

We hebben in de visie geen doelen gesteld, die een beperking inhouden voor de ontwikkeling van de vollegrondsteelt. In algemene zin hebben we gesteld dat de landbouw voor de gemeente een belangrijke sector en beheerder van het landelijk gebied is.

108.

Indiener van de zienswijze roept om voor cumela bedrijven mogelijkheden te creëren om bestaande bedrijfslocaties te kunnen ontwikkelen, uit te breiden en ook nieuwvestiging mogelijk te maken. Dit type bedrijven is qua dienstverlening geheel of in overwegende mate gericht op het leveren van goederen en diensten in het landelijk gebied, waaronder agrarische bedrijven.

Reactie:

Voor uitbreiding van Cumelabedrijven is maatwerk mogelijk afhankelijk van de specifieke situatie. Veel Cumelabedrijven zijn niet meer de traditionele loonwerkbedrijven uitsluitend gericht op de agrarische sector. Ze voeren uiteenlopende civieltechnische werkzaamheden uit zowel in landelijk als stedelijk gebied. Vestiging in het buitengebied is dan niet altijd vanzelfsprekend, met name omdat in de gemeente Buren het landelijk gebied vanuit onze bedrijventerreinen zeer goed bereikbaar is.

109.

Indiener van de zienswijze complimenteert de gemeente met de omgevingsvisie. Indiener is eigenaar van grond en wil graag in gesprek om bij te dragen aan de uitvoering van de visie.

Reactie:

De omgevingsvisie gaat niet in op specifieke locaties. Iedereen kan een verzoek voor een afspraak indienen bij de gemeente. Als het gaat om mogelijkheden die de omgevingsvisie mogelijk kan bieden, dan wijzen we u erop dat de omgevingsvisie pas rechtskracht heeft als het is vastgesteld door de gemeenteraad. Dat is naar verwachting in juni 2022 het geval.

110. [REDACTED]

Indiener van de zienswijze maakt bezwaar tegen de toewijzing van de omgeving rondom het eiland van Maurik als recreatie ontwikkelingsgebied en de voormalige steenfabriek Het Anker in het bijzonder. Argumenten om hier geen recreatie ontwikkeling toe te laten zijn:

- **De overlast voor omliggende woningen**
- **Er is dan geen ruimte meer voor de natuur. Het gebied is deel van Natura 2000 en is een leefgebied voor dieren.**
- **Druk op de infrastructuur**
- **De voorzieningen in het dorp zijn niet ingericht op nog meer toeristen.**

Reactie:

Met de in de omgevingsvisie aangegeven ambitie voor het recreatie-ontwikkelingsgebied tussen Rijswijk en Eck en Wiel is het niet de bedoeling dat er op grote schaal meer recreatieve voorzieningen bijkomen. Op pagina 85 van de ontwerp omgevingsvisie geeft de gemeente aan dat recreatie in de zone rond het eiland van Maurik beperkt wordt tot de herontwikkeling van bestaande bebouwde locaties. Hiermee ontstaan voor bestaande ondernemers kansen om hun voorzieningen te verbeteren. Daarnaast zijn er mogelijkheden op bestaande erven. Dat betekent dat er op basis van de omgevingsvisie geen aaneenschakeling van recreatiebedrijven kan worden toegelaten.

Ook de voormalige steenfabriek terreinen in deze zone staan in de ontwerp omgevingsvisie aangewezen als mogelijke locaties voor recreatieve voorzieningen. Als voor deze locaties een verzoek komt om te ontwikkelen zal er een nadere planologische afweging moeten plaatsvinden. Deze locaties liggen in een natuurgebied en dichtbij Natura 2000 gebieden. Er is dus een uitgebreide toets nodig in dit gebied. Ook zal een flora en fauna onderzoek moeten uitwijzen of er geen natuurwaarden worden geschaad. Daarnaast zal bij elke nieuwe ontwikkeling onderzocht moeten worden of de beschikbare afvoer- en bergingscapaciteit van het rivierbed behouden blijft en dat ontwikkelingen die de mogelijkheid tot rivierverruiming door verbreding en verlaging nu en in de toekomst feitelijk onmogelijk maken niet mogelijk zijn. Naast deze toetsing gelden er ook voorwaarden vanuit de gemeente. Elders in de omgevingsvisie geeft de gemeente ook een visie op de uiterwaarden. De ambitie is om een aaneengesloten natuurgebied te maken die als ecologisch verbinding kan dienen. Deze ambities staan op verschillende plekken in de omgevingsvisie en we begrijpen dat dat verwarrend is. Door al deze voorwaarden zal het niet mogelijk zijn om intensieve recreatie-activiteiten op deze locaties toe te laten.

Wijziging ontwerp omgevingsvisie:

- **Beter omschrijven dat nieuwe recreatie ontwikkelingen gaan over de ontwikkeling van bestaande recreatieterreinen.**

- Aanpassen zonering van het recreatie ontwikkelingsgebied zodat duidelijk wordt dat het alleen om het eiland van Maurik en de voormalige steenfabriek locaties gaat.
- Een integrale beschrijving van de doelen in de uiterwaarden, zodat duidelijk wordt dat op voormalige steenfabriek locaties de kwaliteit van natuur voorop staat. Bij de mogelijkheden voor de herontwikkeling van steenfabriek locaties zullen we opnemen dat het gaat om kleinschalige extensieve functies, die zich goed verhouden tot de kwaliteit van de omliggende natuur of daaraan substantieel bijdragen.

111. [REDACTED]

Indiener van de zienswijze maakt bezwaar tegen de omvang van het recreatie ontwikkelingsgebied rond Maurik. Argumenten hiervoor zijn:

- **Maurik heeft toeristisch weinig voorzieningen te bieden (de gemeente lijkt dit volgens indiener te suggereren)**
- **Kunnen we straks nog genieten van het rivierenlandschap?**
- **Ruimte is nodig voor de opvang van hoogwater**
- **Grond langs de Rijnbandijk is vervuild**
- **Het groen en het leefgebied van dieren neemt hierdoor af.**

Reactie:

Met de in de omgevingsvisie aangegeven ambitie voor het recreatie-ontwikkelingsgebied tussen Rijswijk en Eck en Wiel is het niet de bedoeling dat er op grote schaal meer recreatieve voorzieningen bijkomen. Op pagina 85 van de ontwerp omgevingsvisie geeft de gemeente aan dat recreatie in de zone rond het eiland van Maurik beperkt wordt tot de herontwikkeling van bestaande bebouwde locaties. Hiermee ontstaan voor bestaande ondernemers kansen om hun voorzieningen te verbeteren. Daarnaast zijn er mogelijkheden op bestaande erven. Dat betekent dat er op basis van de omgevingsvisie geen aaneenschakeling van recreatiebedrijven kan worden toegelaten.

Ook de voormalige steenfabriek terreinen in deze zone staan in de ontwerp omgevingsvisie aangewezen als mogelijke locaties voor recreatieve voorzieningen. Als voor deze locaties een verzoek komt om te ontwikkelen zal er een nadere planologische afweging moeten plaatsvinden. Deze locaties liggen in een natuurgebied en dichtbij Natura 2000 gebieden. Er is dus een uitgebreide toets nodig in dit gebied. Ook zal een flora en fauna onderzoek moeten uitwijzen of er geen natuurwaarden worden geschaad. Daarnaast zal bij elke nieuwe ontwikkeling onderzocht moeten worden of de beschikbare afvoer- en bergingscapaciteit van het rivierbed behouden blijft en dat ontwikkelingen die de mogelijkheid tot rivierverruiming door verbreding en verlaging nu en in de toekomst feitelijk onmogelijk maken niet mogelijk zijn. Naast deze toetsing gelden er ook voorwaarden vanuit de gemeente. Elders in de omgevingsvisie geeft de gemeente ook een visie op de uiterwaarden. De ambitie is om een aaneengesloten natuurgebied te maken die als ecologisch verbinding kan dienen. Deze ambities staan op verschillende plekken in de omgevingsvisie en we begrijpen dat dat verwarrend is. Door al deze voorwaarden zal het niet mogelijk zijn om intensieve recreatie-activiteiten op deze locaties toe te laten.

Wijziging ontwerp omgevingsvisie:

- Beter omschrijven dat nieuwe recreatie ontwikkelingen gaan over de ontwikkeling van bestaande recreatieterreinen.
- Aanpassen zonering van het recreatie ontwikkelingsgebied zodat duidelijk wordt dat het alleen om het eiland van Maurik en de voormalige steenfabriek locaties gaat.
- Een integrale beschrijving van de doelen in de uiterwaarden, zodat duidelijk wordt dat op voormalige steenfabriek locaties de kwaliteit van natuur voorop staat. Bij de mogelijkheden voor de herontwikkeling van steenfabriek locaties zullen we opnemen dat het gaat om kleinschalige extensieve functies, die zich goed verhouden tot de kwaliteit van de omliggende natuur of daaraan substantieel bijdragen.

112. [REDACTED]

De zienswijze komt (vrijwel) overeen met (voorgaande) zienswijze van indiener 22

113. [REDACTED]

Indiener van de zienswijze maakt bezwaar tegen het aanwijzen van een multifunctionele dorpszone aan de noordzijde van Beusichem en de agrarische bestemming hier te handhaven. Met deze aanwijzing wordt het volgens indiener te eenvoudig om andere activiteiten te ontplooien. Er zijn zorgen over nieuwe bebouwing in dit gebied, terwijl zich hier bijzondere soorten cultuur en natuur bevinden. Bovendien ziet indiener andere belemmeringen tegen nieuwbouw in dit gebied, zoals toekomstige dijkverzwaringen.

Reactie:

In de omgevingsvisie geeft de gemeente als ambitie aan om meer functies mogelijk te maken in het landelijk gebied. Dit komt tegemoet aan maatschappelijke vraagstukken ten aanzien van wonen en recreatie. De gemeente constateert dat rond veel kernen al een grotere dichtheid van bebouwing voorkomt. Vaak is sprake van lintbebouwingen. In die zones rond de kernen wil de gemeente het hergebruik van (voormalige) agrarische bouwblokken voor andere functies mogelijk maken en daarbij ook ruimte geven aan extra woningen, bepaalde soorten van bedrijvigheid en recreatie.

Omdat het in deze multifunctionele dorpszones gaat om het hergebruik van bestaande erven, is het niet mogelijk om in weilanden of op akkers te bouwen. Die zorg hebben veel mensen geuit in hun zienswijze, maar dat is dus niet mogelijk op basis van de omgevingsvisie. **De multifunctionele dorpszone is in principe alleen van toepassing op bestaande erven in het buitengebied rond de kernen.** Er mag alleen al bestaande bebouwing en verharding vervangen worden voor functies die passen in een multifunctionele dorpszone. In de tekst van de omgevingsvisie zijn voor de multifunctionele dorpszones alle functies benoemd die ook elders op de oeverwallen mogelijk zijn. We begrijpen dat dat verwarrend is in de tekst en zullen dat aanpassen.

Bovendien gelden er aanvullende voorwaarden als iemand een vrijkomend agrarisch erf wil hergebruiken. Als er nieuwe ontwikkelingen plaatsvinden zal er wel een landschappelijke kwaliteitsimpuls geleverd moeten worden. Een deel van de gemaakte waardesprong op de locatie zal moeten geïnvesteerd in de kwaliteit van de omgeving. In de omgevingsvisie is een rijtje functies opgenomen die passend kunnen zijn in een multifunctionele dorpszone. Een

deel van deze functies kan echter overal op de oeverwallen en stroomruggen plaatsvinden en is dus niet uniek voor de multifunctionele dorpszone.

Wijziging ontwerp omgevingsvisie:

Een splitsing maken in de tekst van de visie welke functies op meerdere plekken in het buitengebied passen en welke extra mogelijkheden specifiek gelden voor de multifunctionele dorpszones.

Indiener van de zienswijze maakt bezwaar tegen de uitbreidingsrichting voor woningbouw ter hoogte van de voetbalvereniging BZS Beusichem. De functie is belangrijk voor het dorp en alternatieve locaties zullen weerstand opleveren.

Reactie:



De mogelijke uitbreidingsrichting locatie in het noordoosten van Beusichem bij de sportvelden is ons inziens geen dorpsrand met bijzondere kwaliteiten. Daarom is er in potentie woningbouw mogelijk mochten er op termijn 1 of meerdere velden vrijkomen. Als de sportvelden ooit willen en kunnen verplaatsen dan is woningbouw op die locatie denkbaar. Op dit moment hebben we als gemeente niet die locatie als primaire ontwikkellocatie voor ogen, dus zal de aanduiding van mogelijke uitbreidingsrichtingen van de dorpskaart verwijderd worden.

Indiener van de zienswijze verzoekt het op de kaart aangeduide ommetje weg te halen. Deze is niet realiseerbaar omdat de grond niet in eigendom van de gemeente is.

Reactie:

De aanduidingen zijn indicatief bedoeld. Met de groene pijlen wordt bedoeld dat de ambitie is om groene routes voor fietsers en wandelaars te maken van het meer versteende centrum naar de groene open uiterwaarde, zodat recreëren in de eigen omgeving gestimuleerd wordt. De groene pijlen geven geen exacte locatie weer, dus in de praktijk kan de loop van een langzaamverkeerspad nog veranderen. We zullen de pijlen indicatiever maken op de dorpskaart.

Wijziging ontwerp omgevingsvisie:

Pijltjes indicatiever weergeven

De indiener van de zienswijze geeft aan zorgen te hebben over de samenstelling van de nieuw te bouwen woningen waarbij 40% sociale huur en 40% goedkopere woningen moet worden. Indiener van de zienswijze maakt bezwaar tegen de beoogde 280 woningen die gebouwd moeten worden in Beusichem.

Reactie:

Op 26 januari 2021 heeft de gemeenteraad het Woningprogramma 2020 – 2030 vastgesteld. De opgave die daaruit voortvloeit houdt in dat tot 2030 1400 woningen gebouwd moeten worden. Deels worden die gerealiseerd in lopende plannen, echter voor circa 800 woningen moet nog een locatie worden gezocht.

Woningen voor ouderen en jongeren en sociale woningbouw hebben voor ons een hoge prioriteit, omdat hier nu en in de toekomst meer vraag naar is en woningen voor deze doelgroepen ook een doorstroom op de woningmarkt kan veroorzaken.

Door een lichte groei van de bevolking en het feit dat er gemiddeld steeds kleinere huishoudens zijn, zijn er meer woningen nodig om op termijn de 'eigen' inwoners te kunnen opvangen. Tegelijk kennen we vergrijzing en kunnen jongeren steeds moeilijker een woning betalen. Voor deze doelgroepen moeten we dus zeker bouwen. Daarnaast heeft de gemeente te maken met een druk op de woningmarkt vanuit de randstad en andere omliggende gebieden. Het woningprogramma is bedoeld om de eigen woningbehoefte en enige druk vanuit de regio op te kunnen vangen en dus daarmee verdringing van eigen inwoners te voorkomen.

Waar de gemeente 15 jaar geleden een echte centrumkern heeft aangewezen voor woningbouw, zet de gemeente in de visie voor de komende 15 jaar juist in op een evenwichtige groei. De gemeente is in het woningprogramma opgedeeld in 4 deelgebieden, waarover de woningbouw wordt verdeeld. Binnen de deelgebieden worden de aantallen weer verdeeld over de kernen. Het aantal te bouwen woningen zal in verhouding staan tot de grootte van de kern. Voor deelgebied Beusichem is dus niet het voornemen om meer te bouwen dan in andere kernen.

De indiener van de zienswijze geeft aan zorgen te hebben over de potentiële bouwlocatie ten zuiden van Beusichem. De zorg bestaat uit de toename in het verkeer, eventuele bouwoverlast en de waardedaling van onze huizen door beoogde samenstelling van de te bouwen woningen/wegnemen uitzicht.

Reactie:

De gemeente vindt dit de meest geschikte locatie voor woningbouw bij Beusichem. Vooral de bereikbaarheid van deze locatie scoort hier hoog. Veel andere locaties in en rond Beusichem hebben een fraaie dorpsrand of een bijzonder landschap eromheen. Of er daadwerkelijk gebouwd kan worden hangt van meerdere factoren af, waaronder of de grond beschikbaar is. Als er door een bestemmingsplanwijziging ervaren wordt dat het invloed heeft op de waarde van een woning kan er altijd om compensatie gevraagd worden door planschade. Een omgevingsvisie geeft echter geen directe bouwtitels.

De indiener van de zienswijze geeft aan dat de Pieterssteeg niet geschikt is als ontsluitingsroute, zowel door het wegontwerp als de veiligheid van kinderen en overlast. Indiener van de zienswijze maakt bezwaar tegen de keuze om van De Heuvel een ontsluitingsroute te maken, omdat het voor verdere overlast zal zorgen op het gebied van geluid, fijnstof en verkeersveiligheid.

Reactie:

Het belangrijkste doel van deze maatregel is om het centrum van Beusichem meer te ontlasten. We weten echter nog niet of dit het juiste middel is. Dat zal in het uitvoeringsplan verkeer nader worden uitgewerkt of als er concrete woningbouwplannen komen. We zullen deze zinsnede daarom uit de omgevingsvisie verwijderen.

Wijziging ontwerp omgevingsvisie:

Zinsnede over de Ganssteeg uit de omgevingsvisie verwijderen.

De indiener van de zienswijze geeft aan dat er al meerdere malen geklaagd is over de snelheid en het verkeer langs De Heuvel, maar dat hier nog niets aan gedaan is.

Reactie:

De omgevingsvisie is een visie met doelen voor de lange termijn. Verkeersveiligheid is een belangrijk doel, maar in de praktijk is het niet altijd eenvoudig om de juiste maatregelen te vinden of de financiering daarvoor te vinden. De uitwerking van de doelen m.b.t. mobiliteit vindt plaats in de verkeersvisie en het uitvoeringsprogramma verkeer.

De indiener van de zienswijze pleit er voor om op andere locaties dan ten zuiden van Beusichem woningen te bouwen.

Reactie:

De gemeente heeft meerdere potentiële uitbreidingsrichtingen aangewezen. De locatie aan de zuidkant lijkt echter gunstig gelegen en is ook de grootste locatie.

De indiener van de zienswijze geeft aan dat de gemeente metingen doet qua snelheid, aantal verkeersbewegingen, geluid en fijnstof op de route over De Heuvel en de bouwlocatie Beusichem-Zuid alvorens tot een besluit over te gaan.

Reactie:

De verkeerssituatie is een belangrijk onderdeel van het onderzoek of een woningbouwlocatie geschikt is. Het aanwijzen van een uitbreidingsrichting in de omgevingsvisie is slechts een eerste stap. Hierna zal een ontwerp gemaakt moeten worden en zullen in het kader van het wijzigingen van het bestemmingsplan allerlei onderzoeken moeten verricht.

De indiener van de zienswijze geeft aan dat de gemeente zou kunnen overwegen om de parkeernormen m.b.t. de nieuwbouw aan te scherpen en/of in te zetten op deelmobiliteit.

Reactie:

De omgevingsvisie is een visie voor de lange termijn. Concrete vragen zoals in deze zienswijze zijn geen onderdeel van de omgevingsvisie, maar kunnen aanbod bij een verdere uitwerking van omgevingsprogramma's of het omgevingsplan.

De indiener van de zienswijze geeft aan dat De Heuvel een cultuur-historisch waardevol gebied is, zoals aangegeven in huidig bestemmingsplan, iets waaraan een nieuwbouwwijk ernstig afbreuk zal doen evenals aan het aanzicht van het dorp.

Reactie:

De Heuvel heeft in het bestemmingsplan geen beschermde status. Er is geen bijzondere cultuurhistorische waarde vastgelegd voor deze locatie, die een ontwikkeling naar woningbouw zouden verhinderen.

115. [REDACTED]

De indiener van de zienswijze geeft aan dat van oudsher west en zuid(oost) zijde de natuurlijke ontwikkelingszijde waren van Zoelmond. In de omgevingsvisie worden nu alle dorpsranden als waardevol aangegeven. De indiener vraagt of de gemeente deze visie kan onderschrijven.

Reactie:



Zoelmond heeft een waardevolle en grotendeels herkenbare dubbele lintstructuur. Op 1 locatie is in het verleden gekozen om een projectmatige uitbreiding te realiseren. We vinden voor de uitbreiding van Zoelmond de locaties rondom deze projectmatige uitbreiding de meest logische uitbreidingsrichtingen. Aan de zuidzijde zijn geen bezwaren ingediend. De noordzijde wel. We zijn van mening dat met de ontwikkeling van woningbouw op deze locatie een goed woonmilieu met respect voor de kwaliteiten van het oude lint kunnen worden gerealiseerd, mits de woningbouw los blijft liggen van het historische lint en er een duidelijke groene overgang wordt ontworpen

tussen de bestaande wijk en het buitengebied.

De indiener van de zienswijze vraagt zich af waarom de erven langs de Groeneweg in Zoelmond niet als multifunctionele dorpszone zijn aangegeven.

Reactie:

De Groeneweg ligt deels in de bebouwde kom. Een klein deel ligt er mogelijk net buiten. Voor het deel dat buiten de bebouwde kom ligt vinden we dit een terechte vraag. We zullen deze zone binnen de multifunctionele dorpszone opnemen.

De multifunctionele dorpszone is een gebied rond de kernen die al in een bepaalde mate verdicht is met erven en bebouwing. De grens van zo'n zone is niet altijd even scherp. Door de zone op te nemen op de visiekaartjes per dorp lijkt het alsof de zone heel strak is begrensd. In werkelijkheid is de zone meer indicatief bedoeld. We zullen het college daarom voorstellen om de zonering van de multifunctionele dorpszone van de visiekaartjes per dorp te schrappen en alleen op de gemeente brede visiekaart te laten staan. Daarmee doen we meer recht aan de indicatieve ligging van de zone.

De indiener van de zienswijze vraagt zich af of het beleid aangaande de openheid tussen de kernen Beusichem en Zoelmond is aangepast.

Reactie:

Nee, dat is niet aangepast.

De indiener van de zienswijze vraagt zich af of een multifunctionele zone niet beter op zijn plek is tegen de bebouwde kom van Zoelmond aan ten westen van de dijk aan de noordzijde van de Groeneweg.

Reactie:

Zie antwoord hierboven.

De indiener van de zienswijze geeft aan dat een verdere uitbreiding ten zuiden van Zoelmond niet bijdraagt aan de ruimtelijke structuur en identiteit van het dorp en dat een uitbreiding ten westen van het dorp zich beter leent.

Reactie:

Zie antwoord hierboven.

116. 

Indiener van de zienswijze maakt bezwaar tegen het grote aantal woningen dat de gemeente wil bouwen in Beusichem.

Reactie:

Op 26 januari 2021 heeft de gemeenteraad het Woningprogramma 2020 – 2030 vastgesteld. De opgave die daaruit voortvloeit houdt in dat tot 2030 1400 woningen gebouwd moeten worden. Deels worden die gerealiseerd in lopende plannen, echter voor circa 800 woningen moet nog een locatie worden gezocht.

Door een lichte groei van de bevolking en het feit dat er gemiddeld steeds kleinere huishoudens zijn, zijn er meer woningen nodig om op termijn de 'eigen' inwoners te kunnen opvangen. Tegelijk kennen we vergrijzing en kunnen jongeren steeds moeilijker een woning betalen. Voor deze doelgroepen moeten we dus zeker bouwen. Daarnaast heeft de gemeente te maken met een druk op de woningmarkt vanuit de randstad en andere omliggende gebieden. Het woningprogramma is bedoeld om de eigen woningbehoefte en enige druk vanuit de regio op te kunnen vangen en dus daarmee verdringing van eigen inwoners te voorkomen.

Waar de gemeente 15 jaar geleden een echte centrumkern heeft aangewezen voor woningbouw, zet de gemeente in de visie voor de komende 15 jaar juist in op een evenwichtige groei. De gemeente is in het woningprogramma opgedeeld in 4 deelgebieden, waarover de woningbouw wordt verdeeld. Binnen de deelgebieden worden de aantallen weer verdeeld over de kernen. Het aantal te bouwen woningen zal in verhouding staan tot de grootte van de kern. Voor deelgebied Beusichem is dus niet het voornemen om meer te bouwen dan in andere kernen. Voor deelgebied Maurik gaan we voorlopig wel uit van een iets kleiner aantal, omdat er de afgelopen jaren al relatief veel gebouwd is.

Indiener van de zienswijze maakt bezwaar tegen een verdere uitbouw aan de noordkant van Beusichem.

Reactie:

Op de visiekaart voor Beusichem staat een potentiële uitbreidingsrichting ten noorden en westen van de locatie Hoogendijk. De noordzijde betreft de afronding van het huidige stedenbouwkundige plan. Ten oprechte is hier de suggestie gewekt dat het om een nieuwe rand gaat. We zullen deze uitbreidingsrichting verwijderen. Aan de westkant van Hoogendijk is er een kleine uitbreidingsrichting opgenomen. Op de visiekaart is deze iets te ruim opgenomen. Hij zal daarom worden verkleind.

Wijziging ontwerp omgevingsvisie:

Verkleining van de uitbreidingsrichting aan de noordzijde van Beusichem.

Indiener van de zienswijze maakt bezwaar tegen een eventuele verbreding van de Ganssteeg en het inrichten van de Ganssteeg als ontsluitingsweg.

Reactie:

Het belangrijkste doel van deze maatregel is om het centrum van Beusichem meer te ontlasten. We weten echter nog niet of dit het juiste middel is. Dat zal in het uitvoeringsplan verkeer nader worden uitgewerkt of als er concrete woningbouwplannen komen. We zullen deze zinsnede daarom uit de omgevingsvisie verwijderen.

Indiener van de zienswijze maakt bezwaar tegen de aantasting van het groen en het monumentale karakter van het dorp als gevolg van de omgevingsvisie.

Reactie:

Er is in de gemeente behoefte aan woningbouw, zoals hierboven toegelicht. We hebben daarbij gezocht naar locaties, die de kwaliteiten van Beusichem zoveel mogelijk in tact laten en er door een goed ontwerp aan toe voegen.

Indiener van de zienswijze maakt bezwaar tegen het plan om op de locatie van het Zoetzand woningbouw te realiseren.

Reactie:

In de omgevingsvisie geven we niet aan dat we woningen willen realiseren op de locatie van het Zoetzand. We geven met de aanduiding accent woningbouw op doelgroepen aan dat we rond bestaande voorzieningen woningen willen realiseren voor ouderen en starters als een mogelijkheid zich voordoet.



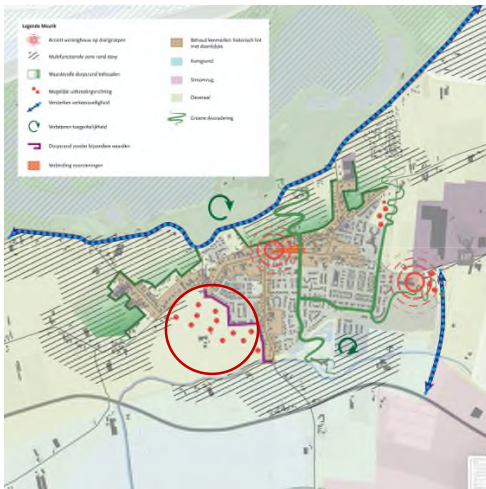
Indiener van de zienswijze maakt bezwaar tegen de aanduiding versterken verkeersveiligheid via de Schoolstraat in Zoelmond. Volgens de indiener zou dit de Zandweg moeten zijn. Indiener van de zienswijze geeft aan dat ook de Dorpstraat in Zoelmond aangeduid zou moeten worden met versterken verkeersveiligheid.

U heeft gelijk, we passen dit aan.

118.

Indiener van de zienswijze maakt bezwaar tegen de mogelijke uitbreidingsrichting langs de Kapelstraat, omdat door de nieuwbouw het uitzicht vanuit de woning en tuin verloren zal gaan. De indiener was daarnaast in de veronderstelling dat bebouwing niet mogelijk was en dat in overleg met de gemeente de grond weer was verkocht aan een agrariër.

Reactie:



Op de visiekaart voor Maurik hebben we de mogelijke uitbreidingsrichting ten westen van Maurik tot een de Mariënburgh ingetekend. Het spreekt voor zich dat eventuele woningbouw in deze richting rekening moet houden met de waardevolle historische kwaliteiten van deze plek. Meerdere insprekers geven aan dat een nieuwbouwlocatie door die kwaliteiten nooit tot de Mariënburgh zelf gebouwd zou mogen worden. Wij zijn het daarmee eens. Daarom passen we de aanduiding voor uitbreidingsrichting aan deze kant van Maurik aan en beperken hem tot een kleine zone tussen de Esdoornstraat en de Wetering. In de aangepaste

versie zal de mogelijke uitbreidingsrichting alleen aangegeven zijn ten zuiden van de geherstructureerde wijk De Slaag tot aan de Maurikse wetering. Hierbij zullen we wel aangeven dat er rekening gehouden moet worden met een landschappelijke inpassing van de Maurikse Wetering als er ontwikkelingen plaats zullen vinden. De rest van de aanduiding ten westen van Maurik rond het monument Mariënburch zullen verwijderd worden.

Wijziging ontwerp omgevingsvisie:

Aanpassen kaart.

119.

Indiener van de zienswijze maakt bezwaar tegen de mogelijkheid dat er meer vakantieparken in het recreatie-ontwikkelingsgebied bij Maurik gevestigd kunnen worden.

Reactie:

Met de in de omgevingsvisie aangegeven ambitie voor het recreatie-ontwikkelingsgebied tussen Rijswijk en Eck en Wiel is het niet de bedoeling dat er op grote schaal meer recreatieve voorzieningen bijkomen. Op pagina 85 van de ontwerp omgevingsvisie geeft de gemeente aan dat recreatie in de zone rond het eiland van Maurik beperkt wordt tot de herontwikkeling van bestaande bebouwde locaties. Hiermee ontstaan voor bestaande ondernemers kansen om hun voorzieningen te verbeteren. Daarnaast zijn er mogelijkheden op bestaande erven. Dat betekent dat er op basis van de omgevingsvisie geen aaneenschakeling van recreatiebedrijven kan worden toegelaten.

Ook de voormalige steenfabriek terreinen in deze zone staan in de ontwerp omgevingsvisie aangewezen als mogelijke locaties voor recreatieve voorzieningen. Als voor deze locaties een verzoek komt om te ontwikkelen zal er een nadere planologische afweging moeten plaatsvinden. Deze locaties liggen in een natuurgebied en dichtbij Natura 2000 gebieden. Er is dus een uitgebreide toets nodig in dit gebied. Ook zal een flora en fauna onderzoek moeten uitwijzen of er geen natuurwaarden worden geschaad. Daarnaast zal bij elke nieuwe ontwikkeling onderzocht moeten worden of de beschikbare afvoer- en bergingscapaciteit van het rivierbed behouden blijft en dat ontwikkelingen die de mogelijkheid tot rivierverruiming door verbreding en verlaging nu en in de toekomst feitelijk onmogelijk maken niet mogelijk zijn. Naast deze toetsing gelden er ook voorwaarden vanuit de gemeente. Elders in de omgevingsvisie geeft de gemeente ook een visie op de uiterwaarden. De ambitie is om een aaneengesloten natuurgebied te maken die als ecologisch verbinding kan dienen. Deze ambities staan op verschillende plekken in de omgevingsvisie en we begrijpen dat dat verwarrend is. Door al deze voorwaarden zal het niet mogelijk zijn om intensieve recreatie-activiteiten op deze locaties toe te laten.

Wijziging ontwerp omgevingsvisie:

- Beter omschrijven dat nieuwe recreatie ontwikkelingen gaan over de ontwikkeling van bestaande recreatieterreinen.
- Aanpassen zonering van het recreatie ontwikkelingsgebied zodat duidelijk wordt dat het alleen om het eiland van Maurik en de voormalige steenfabriek locaties gaat.
- Een integrale beschrijving van de doelen in de uiterwaarden, zodat duidelijk wordt dat op voormalige steenfabriek locaties de kwaliteit van natuur voorop staat. Bij de mogelijkheden voor de herontwikkeling van steenfabriek locaties zullen we opnemen dat het gaat om kleinschalige extensieve functies, die zich goed verhouden tot de kwaliteit van de omliggende natuur of daaraan substantieel bijdragen.

Indiener van de zienswijze pleit er voor dat er meer aandacht komt voor natuurbehoud en duurzaamheid, waar kinderen kunnen leren van de natuur en er kunnen spelen.

Reactie:

Daar zijn we het mee eens. Dat is de strekking van hoofdstuk 4.2. van de omgevingsvisie. Hoe deze doelen precies vormgegeven zullen worden, moet worden uitgewerkt.

120. 

Indiener van de zienswijze maakt bezwaar tegen de focus op kerngebieden voor de laanboom- en (laagstam)fruitteelt op de oeverwallen en veeteelt in de komkleigebieden in de omgevingsvisie. Zo'n schaalvergroting zal ten kosten gaan van de kleinschalige half open landschap en de natuurwaarden wat invloed zal hebben op het leefgebied van de steenuil.

Reactie:

Voor de komgebieden is niet onze visie dat er schaalvergroting plaatsvindt van de veehouderijbedrijven. Op pagina 65 geven we aan dat we de landbouw de mogelijkheid willen bieden om 'het bedrijf te verbreden als alternatief voor een eenzijdige oriëntatie op de wereldmarkt'. Daarom zetten we er een perspectief naast. Ook hebben we als doel

gesteld om te komen tot een natuur inclusieve landbouw. Voor de laanboomteelt (en evt. fruitteelt) bieden we wel een landbouwontwikkelingsgebied aan om door te groeien in niet grondgebonden teelten. Dit zorgt er echter voor dat elders op de oeverwallen het landschap halfopen kan blijven en de natuurwaarden juist gespaard blijven. We begrijpen dat u de landbouwontwikkelingsgebieden liever niet had gezien, maar we hebben gekozen om deze balans te vinden tussen het belang van een deel van de agrarische sector en de belangen van natuur en landschap.

Indiener van de zienswijze pleit er voor om natuur inclusieve veeteelt op de oeverwallen te behouden.

Reactie:

Dat is ook onze inzet.

Indiener van de zienswijze pleit er voor om de aanleg van hoogstam boomgaarden te bevorderen.

Reactie:

Daar zijn we het mee eens. In het landschapsonwikkelingsplan van de gemeente geven we aan hoe we graag zien dat het landschap zich ontwikkelt. Hoogstamboomgaarden zouden graag meer zien.

Indiener van de zienswijze geeft aan dat enige concretisering van de ontwikkeling van natuurwaarden gemist wordt.

Reactie:

De gemeente een landschap ontwikkelingsplan (LOP), waarin per gebied is beschreven hoe het landschap eruit moet komen te zien. In de omgevingsvisie zijn de landschappelijke verschillen opgenomen in de speerpunten vier en vijf. De visie stelt eisen aan nieuwe functies die het landschap moeten versterken. In hoofdstuk 4.5 is onze visie op de natuur beschreven. In deze visie staan onze ambities voor het versterken van de natuur en de biodiversiteit. Al deze ambities staan op verschillende plekken in de visie. We kunnen ons voorstellen dat dat verwarrend kan zijn. We zullen deze ambities duidelijker bij elkaar zetten.

Wijziging ontwerp omgevingsvisie:

Ambities voor natuur en biodiversiteit duidelijker bij elkaar zetten.

121. 

Indiener van de zienswijze geeft aan dat in de omgevingsvisie de ambities om aan sportaccommodaties meer sociaal-maatschappelijke functie te geven nauwelijks terug komt.

Reactie:

Op pagina 54 (paragraaf 4.3.3.) van de ontwerp-omgevingsvisie staat deze ambitie precies beschreven.

Indiener van de zienswijze pleit er voor om dat als er sportaccommodaties zullen dienen als nieuwe woningbouwlocaties er ook een suggesties aangedragen moeten worden voor alternatieve, mogelijke nieuwe, huisvestingslocaties voor deze sportaccommodaties, waarbij de sociaal-maatschappelijke functie van de accommodaties centraal komen te liggen.

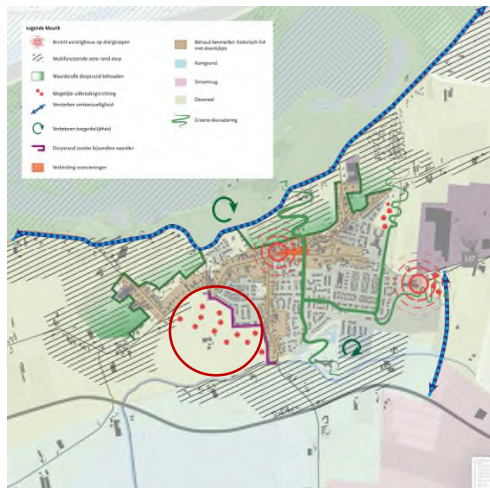
Reactie:

De gemeente hecht veel waarde aan sportverenigingen. Mochten er op termijn 1 of meerdere velden vrijkomen, dan is woningbouw op die locatie denkbaar. Inwoners hoeven niet bang te zijn dat we sportvelden ineens gaan opofferen voor woningbouw. Mocht deze locatie overigens op termijn wel de beste woningbouwlocatie blijken te zijn, dan kan dit alleen als er een goede alternatieve locatie voorhanden is. Op dit moment hebben we als gemeente niet die locatie als primaire ontwikkellocatie voor ogen, dus zal de aanduiding van mogelijke uitbreidingsrichtingen van de dorpskaart verwijderd worden.

122.

Indiener van de zienswijze maakt bezwaar tegen de mogelijke uitbreidingsrichting ten westen van Maurik tussen de Wal-Tielsestraat-Kapelstraat. Dit zou en onbebouwd gebied moeten blijven voor vogels en waar de natuurwaarde versterkt moet worden.

Reactie:



Op de visiekaart voor Maurik hebben we de mogelijke uitbreidingsrichting ten westen van Maurik tot een de Mariënburch ingetekend. Het spreekt voor zich dat eventuele woningbouw in deze richting rekening moet houden met de waardevolle historische kwaliteiten van deze plek. Meerdere insprekers geven aan dat een nieuwbouwlocatie door die kwaliteiten nooit tot de Mariënburch zelf gebouwd zou mogen worden. Wij zijn het daarmee eens. Daarom passen we de aanduiding voor de uitbreidingsrichting aan deze kant van Maurik aan en beperken hem tot een kleine zone tussen de Esdoornstraat en de Wetering. In de aangepaste

versie zal de mogelijke uitbreidingsrichting alleen aangegeven zijn ten zuiden van de geherstructureerde wijk De Slaag tot aan de Maurikse wetering. Hierbij zullen we wel aangeven dat er rekening gehouden moet worden met een landschappelijke inpassing van de Maurikse Wetering als er ontwikkelingen plaats zullen vinden. De rest van de aanduiding ten westen van Maurik rond het monument Mariënburch zal verwijderd worden.

Indiener van de zienswijze pleit er voor om de voormalige basisschool locatie van de Hoeksteen te gebruiken voor natuurontwikkeling, door er een groen parkje van te maken.

Reactie:

De voormalige locatie van de Hoeksteen heeft in het bestemmingsplan nog steeds de bestemming maatschappelijk. Het ligt voor de hand om hier een maatschappelijke functies of een woonbestemming te vestigen.

Indiener van de zienswijze pleit er voor om woningbouw aan de oostkant van Maurik te houden waar ook ruimte wordt gezien voor grootschalige voorzieningen en de westkant onbebouwd te houden.

Reactie:

Zie de reactie hierboven. Hier komen we dus deels aan tegemoet.

Indiener van de zienswijze maakt bezwaar tegen de plannen om het gebied tussen Rijswijk en Eck en Wiel aan te wijzen als ontwikkelingszone verblijfsrecreatie en watersport. Een toename van nog meer verblijfsrecreatie is volgens de indiener niet wenselijk, omdat het voor nog meer overlast zal zorgen.

Reactie:

Met de in de omgevingsvisie aangegeven ambitie voor het recreatie-ontwikkelingsgebied tussen Rijswijk en Eck en Wiel is het niet de bedoeling dat er op grote schaal meer recreatieve voorzieningen bijkomen. Op pagina 85 van de ontwerp omgevingsvisie geeft de gemeente aan dat recreatie in de zone rond het eiland van Maurik beperkt wordt tot de herontwikkeling van bestaande bebouwde locaties. Hiermee ontstaan voor bestaande ondernemers kansen om hun voorzieningen te verbeteren. Daarnaast zijn er mogelijkheden op bestaande erven. Dat betekent dat er op basis van de omgevingsvisie geen aaneenschakeling van recreatiebedrijven kan worden toegelaten.

Ook de voormalige steenfabriek terreinen in deze zone staan in de ontwerp omgevingsvisie aangewezen als mogelijke locaties voor recreatieve voorzieningen. Als voor deze locaties een verzoek komt om te ontwikkelen zal er een nadere planologische afweging moeten plaatsvinden. Deze locaties liggen in een natuurgebied en dichtbij Natura 2000 gebieden. Er is dus een uitgebreide toets nodig in dit gebied. Ook zal een flora en fauna onderzoek moeten uitwijzen of er geen natuurwaarden worden geschaad. Daarnaast zal bij elke nieuwe ontwikkeling onderzocht moeten worden of de beschikbare afvoer- en bergingscapaciteit van het rivierbed behouden blijft en dat ontwikkelingen die de mogelijkheid tot rivierverruiming door verbreding en verlaging nu en in de toekomst feitelijk onmogelijk maken niet mogelijk zijn. Naast deze toetsing gelden er ook voorwaarden vanuit de gemeente. Elders in de omgevingsvisie geeft de gemeente ook een visie op de uiterwaarden. De ambitie is om een aaneengesloten natuurgebied te maken die als ecologisch verbinding kan dienen. Deze ambities staan op verschillende plekken in de omgevingsvisie en we begrijpen dat dat verwarrend is. Door al deze voorwaarden zal het niet mogelijk zijn om intensieve recreatie-activiteiten op deze locaties toe te laten.

Wijziging ontwerp omgevingsvisie:

- Beter omschrijven dat nieuwe recreatie ontwikkelingen gaan over de ontwikkeling van bestaande recreatieterreinen.
- Aanpassen zonering van het recreatie ontwikkelingsgebied zodat duidelijk wordt dat het alleen om het eiland van Maurik en de voormalige steenfabriek locaties gaat.

- Een integrale beschrijving van de doelen in de uiterwaarden, zodat duidelijk wordt dat op voormalige steenfabriek locaties de kwaliteit van natuur voorop staat. Bij de mogelijkheden voor de herontwikkeling van steenfabriek locaties zullen we opnemen dat het gaat om kleinschalige extensieve functies, die zich goed verhouden tot de kwaliteit van de omliggende natuur of daaraan substantieel bijdragen.

Indiener van de zienswijze pleit er voor om dag toeristen die met de auto naar de gemeente komen om te fietsen of wandelen beter te voorzien met (recreatieve) voorzieningen en parkeerplekken.

Reactie:

Daar zijn we het mee eens. De recreatiestructuur wordt uitgewerkt in de visie recreatie.

123. 

Indiener van de zienswijze pleit er voor om op basis van de handreiking “de rol van gemeente in het stikstofbeleid” te komen tot een plan van aanpak/uitvoeringsprogramma en de aanzet daartoe op te nemen in de omgevingsvisie.

Reactie:

Stikstof vereist vooral een landelijke en provinciale en regionale aanpak. De regio Rivierenland heeft onlangs een Regionaal uitvoeringsplan stikstof opgesteld. Het college heeft op 11 januari 2022 ingestemd met dit plan. De gemeente draagt vooral bij aan oplossingen door in te zetten op duurzaamheid, opwek van duurzame energie en stimuleren elektrisch rijden. De veehouderij levert de grootste bijdrage aan de stikstofuitstoot. De gemeente heeft met het ruimtelijk beleid rechtstreeks invloed op de ontwikkeling en groei van deze sector. Een gemeentelijk stikstofbeleid zou zich dus vooral moeten richten op de veehouderij.

Indiener van de zienswijze pleit er voor een zoals het model van de provincie Noord-Brabant het concept staldieren toe te passen (stal voor stal) om te problematiek rond leegstaande bouwwerken in het buitengebied te kunnen aanpakken.

Reactie:

Wij hebben een vergelijkbare aanpak. Bestaande stallen in de multifunctionele dorpszones mogen worden omgezet in andere functies, zoals wonen. Buiten de multifunctionele dorpszones geldt de gebruikelijke regeling van maximaal 1 woning. Binnen de multifunctionele dorpszones mag eventueel gestaldeerd worden met stallen van buiten deze zone.

Indiener van de zienswijze geeft aan dat de benadering in het belang van behoud en herstel van de verschillende natuuropgaven van het Natura2000 gebied en de Gelderse Natuur gemist wordt. Indiener van de zienswijze vraagt zich af op welke wijze de gemeente zich zal inzetten voor de Natura-2000 doelstellingen ter plaatse om verstoring van natuur en verslechtering van de omgevingskwaliteit te voorkomen, en inzetten op verbetering van de omgevingskwaliteiten voor natuur en landschap.

Reactie:

We hebben in de omgevingsvisie opgenomen dat we de natuur willen versterken en beschermen (hoofdstuk 4.5.2), maar we kunnen ons voorstellen dat dit er niet meteen uitspringt. We zullen dit een duidelijker plek geven.

Wijziging ontwerp omgevingsvisie:

Versterken en beschermen van natuur en behoud Natura 2000 een prominentere plek geven.

Indiener van de zienswijze pleit er voor dat het behouden en versterken van natuurwaarden integraal benaderd worden, waarbij eerst gekeken wordt naar de bestaande situatie, de opgaven tot instandhouding en verbetering en waarna vervolgens beoordeeld zal moeten worden op welke wijze de verschillende functies/sectoren aan dit herstel moeten bijdragen.

Reactie:

De gemeente een landschap ontwikkelingsplan (LOP), waarin per gebied is beschreven hoe het landschap eruit moet komen te zien. In de omgevingsvisie zijn de landschappelijke verschillen opgenomen in de speerpunten vier en vijf. De visie stelt eisen aan nieuwe functies die het landschap moeten versterken. In hoofdstuk 4.5 is onze visie op de natuur beschreven. In deze visie staan onze ambities voor het versterken van de natuur en de biodiversiteit. Al deze ambities staan op verschillende plekken in de visie. We kunnen ons voorstellen dat dat verwarrend kan zijn. We zullen deze ambities duidelijker bij elkaar zetten.

Indiener van de zienswijze pleit er voor om het onderwerp natuur inclusief ontwerpen met de bijbehorende uitgangspunten op te nemen in de omgevingsvisie, zodat het onderwerp biodiversiteit bij de eerste planvorming al integraal wordt betrokken.

Reactie:

Op pagina 65 geven we aan dat we de landbouw de mogelijkheid willen bieden om 'het bedrijf te verbreden als alternatief voor een eenzijdige oriëntatie op de wereldmarkt'. Daarom zetten we er een perspectief naast. Ook hebben we als doel gesteld om te komen tot een natuur inclusieve landbouw en aangegeven dat we de melkveehouderij hiertoe willen stimuleren. We vinden het echter iets te ver gaan om natuur inclusief ontwerp als uitgangspunt op te nemen.

Indiener van de zienswijze pleit er voor om ook bij duurzame energieprojecten natuur inclusief ontwerp expliciet op te nemen.

Reactie:

We stellen eisen aan de landschappelijke inrichting van zonneweides. Natuur inclusief ontwerp is een van de mogelijkheden om ruimtelijke kwaliteit toe te voegen. We zullen opties om bij te dragen aan ruimtelijke kwaliteit opnemen in de omgevingsvisie.

Indiener van de zienswijze pleit er voor dat er naast de aanduiding versterken verkeersveiligheid in Beusichem op de dorpskaart ook tekstueel beschreven worden in de in omgevingsvisie.

Reactie:

Akkoord. We zullen dit uitgebreider beschrijven.

Indiener van de zienswijze geeft aan dat aangemerkte route foutief is ingetekend op de dorpskaart. De route loopt op de tekening niet via Einde – De Keuning, maar door een weiland, en eindigt niet bij de N320, maar bij De meent.

Reactie:

Akkoord, dit passen we aan.

Indiener van de zienswijze pleit er voor dat de opties om een directe verbinding van de Veerweg in Beusichem te verbinden met de westelijke zijde van het industrieterrein en de Parallelweg Noord langs de Meent uit te breiden tot een volwaardige weg met apart fietspad opgenomen worden in de omgevingsvisie.

Reactie:

We zijn op dit moment nog bezig met het opstellen van het Gemeentelijke Vervoersplan (GVVP). In het GVVP zal een visie op het gebied van verkeer(veiligheid), vervoer en mobiliteit verder uitgewerkt worden.

Indiener van de zienswijze pleit er voor dat in de omgevingsvisie wordt opgenomen dat er gestreefd wordt naar een andere invulling van het busvervoer, bijvoorbeeld door in te zetten op kleinere elektrische bussen in overleg met provincie/Arriva.

Reactie:

De uitwerking van de doelen m.b.t. mobiliteit vindt plaats in de mobiliteitsvisie en het uitvoeringsprogramma verkeer.

Indiener van de zienswijze pleit er voor dat de veerpont in Beusichem afgeschaald wordt, zodat de veerpont alleen gebruikt kan worden door wandelaars en (brom)fietsers en eventueel beperken tot gebruik door inwoners. Op deze manier kan de verkeersdruk door Beusichem heen door doorgaand verkeer van en naar de veerpont verminderd worden.

Reactie:

We zijn geen voorstander van het afschalen van de veerpunt. Ze vervult een belangrijke rol in de bereikbaarheid van onze gemeente. We zijn ons ervan bewust dat er ook nadelen aan zitten. Daarom hebben we als doel opgenomen om de verkeersveiligheid in Beusichem te versterken.

Indiener van de zienswijze pleit er voor dat de ambities om overlast door motoren van het landelijke initiatief van gemeenten waar gemeente Buren zich bij aangesloten heeft terug moet komen in de omgevingsvisie.

Reactie:

De uitwerking van de doelen m.b.t. mobiliteit vindt plaats in de mobiliteitsvisie en het uitvoeringsprogramma verkeer.

Indiener van de zienswijze vraagt zich af of de gemeente er bewust van is dat de (actieve) Ducati club Midden Nederland is gehuisvest op de Markt in Beusichem en dat die voor een grote overlast van motoren zorgt door het dorp.

Reactie:

Bij de gemeente is bekend dat op de Markt van Beusichem de motorclub gevestigd is. De gemeente heeft geen mogelijkheden om de vestiging van deze vereniging te verbieden.

125. [REDACTED]

Indiener van de zienswijze verzoekt om op de locatie Oude Tielseweg 1 te Buren de aanduidingen 'mogelijke uitbreidingsrichting' en 'accent woningbouw op doelgroepen' op te nemen. De indiener wil de locatie graag ontwikkelen tot een gemengd gebied waar zorgconcepten, (stads)landbouw en betaalbaar wonen in het groen samenkomen. Indienen geeft tevens aan dat de plannen voor deze locatie bijdragen aan meerdere speerpunten in de visie (evenwichtige groei, gezonde en veilige leefomgeving en sterke voorzieningen).

Reactie:

De Oude Tielseweg 1 te Buren valt binnen de bebouwde kom van Buren. Binnen de bebouwde kom is het altijd mogelijk om een woningbouwproject of een andere functie op te starten, mits passend binnen de kwaliteiten die er ter plekke zijn. We hebben alleen voor mogelijke uitbreidingsrichtingen in het buitengebied (en in een enkel geval bij een grote inbreidingslocatie) de aanduiding 'mogelijke uitbreidingsrichting' opgenomen. In uw geval ligt u in het beschermd stadsgezicht, het is belangrijk om met die kwaliteiten rekening te houden.

126. [REDACTED]

Indiener maakt bezwaar dat een deel van een bouwkaavel van het agrarisch bedrijf dat is aangemerkt als toekomstige bouwlocatie, niet als zodanig is opgenomen in de omgevingsvisie.

Reactie:

Een omgevingsvisie is een integrale strategische visie voor de lange termijn voor de fysieke leefomgeving. Met deze visie zeggen gemeenten welke doelen ze voor de lange termijn hebben. Hoeveel woningen willen we bouwen, wanneer willen we energieneutraal zijn en hoe willen we dat het landschap er over 15 jaar uitziet? De gemeente werkt de omgevingsvisie uit in programma's of in het omgevingsplan. In het omgevingsprogramma staat hoe we bepaalde doelen willen realiseren. In het omgevingsplan worden ze vertaald naar voorwaarden en regels. In een omgevingsvisie staan dus geen concrete plannen of

locaties opgenomen. Bestaande rechten in het bestemmingsplan worden door een omgevingsvisie dan ook niet gewijzigd.

Wat wordt bedoeld in 2.5 met 'toekomst oriëntatie uitgevoerd', Wat is dat?

Reactie:

Dat betreft een onderzoek naar de toekomstige ontwikkeling van de gemeente op basis van trends en ontwikkelingen.

3.1.2 Oever wallen aan de Linge. Ik mis juist een stukje tekst over dit onderdeel, waarom is er niets opgenomen?

Reactie:

Op pagina 14 van de ontwerp omgevingsvisie staat een paragraaf hierover.

3.1.4 Bescherming Landschap. Ik mag aannemen dat hier de Groene ontwikkelings zone(Oudewaard) wordt bedoeld?

Reactie:

Nee, het betreft hier een algemene beschrijving van de bescherming van het landschap, niet een specifiek gebied.

4.2 Akkerbouw wordt niet vernoemd is dat hetzelfde als fruitteelt?

Reactie:

Het gaat in deze paragraaf over gezondheidseffecten van b.v. spuitzones of geurhinder van veehouderijbedrijven. De akkerbouw wordt in dat verhaal niet voor.

Kaart roert-geluid-stikstof- hemelhelderheid en wat is het midden en oosten?

Reactie:

De kaarten hebben allemaal een Noord-oriëntatie. De noordpijl wijst dus naar het noorden.

Spuitvrije zone: 50 meter vind ik erg veel gezien de technieken van op het ogenblik(drift reductie) fijnstof en stikstof dioxine. Graag een toelichting op de opmerking.

Reactie:

Norm van 50 meter is algemeen aanvaard in de jurisprudentie. Een kleinere afstand is mogelijk met een locatie specifiek onderzoek en maatregelen als driftreductie en beplanting (maatwerk). We zullen de tekst hierop aanpassen.

4.4 De Vanl s moeten meer persoonlijke adviezen geven op maat

Bloemranden die ik al heb aangebracht tellen die ook mee? en mag ik die bemesten en mee laten tellen voor Minas en toeslag rechten?

Reactie:

we kunnen niet plaatsen waar deze opmerking over gaat. Het lijkt hier te gaan om uitvoeringsaspecten en daarover gaat de omgevingsvisie niet. De omgevingsvisie bevat alleen de doelen van de gemeente en de hoofd beleidsuitspraken.

4.4.2 blad 63 Wijzigingsgebieden---Waar? Graag aanwijzen waar de multifunctionele gebieden liggen.

Reactie:

De kaart met multifunctionele gebieden staat op pagina 59 van de ontwerp omgevingsvisie.

blad 65. Andere verdienmodellen is de denklijn o.a. vast leggen CO2?

4.4.2 blad 67 Lijst van gerichte investeringen. Centraal punt waterberging Waar?

Verbreden van bestaande watergangen---Is dat op vrijwillige basis?

Reactie:

We hebben als doel om meer ruimte te geven aan een aantal economische activiteiten, mits er wordt geïnvesteerd in ruimtelijke kwaliteit. Welke maatregelen dat precies zijn, moet worden uitgewerkt.

4.4.3. blad 71 De 4 gebieden waar liggen die?

Reactie:

Die staan in de paragrafen daarna toegelicht.

4.4.5 blad 71 Blauwe zones

Wat zijn klimaat bossen, mogen die ook als vervanger van een bestaand bos?

Reactie:

Nee, het gaat om nieuw bos.

4.5.1 blad 74 Fruitteelt en akkerbouw. Welke insteek is hier gekozen?

Reactie:

De vraag is niet helder.

blad 77 Drift is al veel afgenomen door spuit technieken. Wat is uw mening?

Reactie:

Zie hierboven

127.

De indiener van de zienswijze geeft aan dat westen van Buren met onder andere het Tichelterrein en op de historische gronden van het kasteelterrein buiten beschouwing zijn gelaten in de dorpsvisie van Buren. Tevens vindt de indiener het een gemiste kans dat alleen in het zuiden van Buren een multifunctionele arcering is aangebracht.

Reactie:

De omgevingsvisie is een gebiedsdekkende visie. In hoofdstuk 4.4 en 4.5 vindt u de visie op het buitengebied en daar valt het genoemde gebied ook binnen. In hoofdstuk 5 is de uitwerking van de visie op de dorpskernen en de randen van de kernen beschreven. Uw locatie valt in het buitengebied is daarom niet in dit hoofdstuk opgenomen.

In de omgevingsvisie geeft de gemeente als ambitie aan om meer functies mogelijk te maken in het landelijk gebied. Dit komt tegemoet aan maatschappelijke vraagstukken ten aanzien van wonen en recreatie. De gemeente constateert dat rond veel kernen al een grotere dichtheid van bebouwing voorkomt. Vaak is sprake van lintbebouwingen. In die zones rond de kernen wil de gemeente het hergebruik van (voormalige) agrarische bouwblokken voor andere functies mogelijk maken en daarbij ook ruimte geven aan extra woningen, bepaalde soorten van bedrijvigheid en recreatie.

De noordzijde van Buren valt binnen de oude stroomruggen. Het is in onze ogen niet een gebied met een grotere dichtheid aan bebouwing. Daarom zien we dit niet als multifunctionele dorpszone. Ook op de oude stroomruggen zien we ruimte voor multifunctioneel gebruik, bijvoorbeeld voor recreatie.

De indiener van de zienswijze geeft aan dat het bedrijf nadenkt over nieuwe mogelijkheden, waaronder een landgoed, het ontwikkelen van een ecologische woonvorm gecombineerd met voldoende duurzame energieopwekking voor de stad Buren en het ontwikkelen van extra recreatie mogelijkheden. De indiener zou graag voor dit soort initiatieven meer aandacht willen krijgen aan de westkant van Buren en hierover in gesprek gaan met de gemeente.

Reactie:

Een omgevingsvisie doet geen uitspraken over de ontwikkelingsmogelijkheden in specifieke gevallen. In algemene zin zijn recreatie, opwek van duurzame energie en landgoederen onderwerpen die passen in de doelen van de omgevingsvisie voor de stroomruggen.

128. 

Vooraf

U heeft een zeer uitgebreide zienswijze geschreven waarin u de gemeente tips geeft over de uitvoering van beleid, tips geeft voor de kaarten en het eindresultaat geeft en enkele voorstellen doet voor de inhoud van het document. Ook geeft u veel aanbevelingen voor concrete maatregelen of vormen van voorlichting en educatie. Veel van deze vragen of tips zijn geen onderdeel van de omgevingsvisie. Veel van deze vragen zullen in programma's worden uitgewerkt of b.v. bij een concreet project. Daarnaast pleit u voor nieuwe regels of het handhaven ervan. Ook deze vormen geen onderdeel van de omgevingsvisie, maar zullen waar nodig als uitwerking van de visie in een omgevingsplan worden verwerkt. Tenslotte valt ons op dat u voor veel ontwikkelingen een pleidooi houdt, die al in de visie staan opgenomen. In dat geval zien we dat niet als zienswijze.

In algemene zin willen we inwoners natuurlijk zo goed mogelijk informeren. Het is voor ons echter ondoenlijk om op alle vragen en tips in te gaan. Uw tips nemen we ter harte en een aantal ervan zullen we waar mogelijk gebruik van maken. Daarnaast hebben we op 24

februari jl. een algemene toelichting op de omgevingsvisie gegeven. Van de vragen die tijdens die bijeenkomst zijn gesteld hebben we een Q&A gemaakt, die u op de site van de gemeente kunt terugvinden, via www.buren.nl/dorpenronde. Ook hebben we op uitnodiging van Beusichem Leeft op 18 november jl. een toelichting gegeven. Hieronder gaan we in op een aantal inhoudelijke vragen die u stelt.

Op een flink aantal vragen en opmerkingen zullen we hieronder wel ingaan. Eerst volgt een algemene toelichting op de omgevingsvisie. We hopen dat u met die toelichting kunt plaatsen dat we op de meeste concrete vragen die u stelt in deze reactie niet ingaan.

Toelichting op de status en de rol van een omgevingsvisie

Een omgevingsvisie is een integrale strategische visie voor de lange termijn voor de fysieke leefomgeving. Met deze visie zeggen gemeenten welke doelen ze voor de lange termijn hebben. Hoeveel woningen willen we bouwen, wanneer willen we energieneutraal zijn en hoe willen we dat het landschap er over 15 jaar uitziet? De gemeente werkt de omgevingsvisie uit in programma's of in het omgevingsplan. In het omgevingsprogramma staat hoe we bepaalde doelen willen realiseren. In het omgevingsplan worden ze vertaald naar voorwaarden en regels. In een omgevingsvisie staan dus geen concrete plannen of locaties opgenomen. Bestaande rechten in het bestemmingsplan worden door een omgevingsvisie dan ook niet gewijzigd.

Een omgevingsvisie houdt geen enkele verplichting in voor inwoners of ondernemers.

Inwoners en ondernemers hoeven dus niet in actie te komen om de doelen van de gemeente te bereiken, als ze dat niet willen. Een omgevingsvisie is wel bindend door de gemeente zelf. Als de gemeente een project wil realiseren, moet ze rekening houden met de doelen die ze in de omgevingsvisie hebben opgenomen. De visie geeft dus wel (rechts)zekerheid aan inwoners. Als een gemeente wil afwijken van de doelen in de visie zal ze eerst toestemming moeten krijgen van de gemeenteraad.

Om projecten die goed passen bij de doelen die in de omgevingsvisie staan te realiseren moet de gemeente (of inwoners die een aanvraag indienen) eerst nog een apart plan maken, bijvoorbeeld voor woningbouwlocatie of een nieuw bedrijf in het buitengebied. Voor aanvragen die passen in de visie, maar nog niet in het bestemmingsplan zijn goedgekeurd, moet eerst een plan worden gemaakt en het bestemmingsplan worden gewijzigd. Inwoners en ondernemers hebben bij de uitwerking van concrete plannen dus altijd de mogelijkheid om op het plan zelf een zienswijze in te dienen. Vaak zal het zelfs een voorwaarde zijn dat aanvragers met hun directe omgeving in gesprek gaan.

Uiteraard begrijpen we de behoefte om te weten wat de doelen in de visie concreet betekenen. Hoe het er straks uit gaat zien. Maar het antwoord op die vraag komt pas als een aanvrager een concreet plan maakt en bij de gemeente indient.

Beantwoording van uw zienswijzen

De indiener van de zienswijze pleit ervoor om geen verblijfsrecreatie mogelijk te maken in de uiterwaarden, omdat dit natura-2000 en GNN gebieden zijn. Daarnaast pleit de indiener van de zienswijze ervoor om de terreinen van de voormalige steenfabrieken terug te geven aan de natuur.

Reactie:

Met de in de omgevingsvisie aangegeven ambitie voor het recreatie-ontwikkelingsgebied tussen Rijswijk en Eck en Wiel is het niet de bedoeling dat er op grote schaal meer recreatieve voorzieningen bijkomen. Op pagina 85 van de ontwerp omgevingsvisie geeft de gemeente aan dat recreatie in de zone rond het eiland van Maurik beperkt wordt tot de herontwikkeling van bestaande bebouwde locaties. Hiermee ontstaan voor bestaande ondernemers kansen om hun voorzieningen te verbeteren. Daarnaast zijn er mogelijkheden op bestaande erven. Dat betekent dat er op basis van de omgevingsvisie geen aaneenschakeling van recreatiebedrijven kan worden toegelaten.

Ook de voormalige steenfabriek terreinen in deze zone staan in de ontwerp omgevingsvisie aangewezen als mogelijke locaties voor recreatieve voorzieningen. Als voor deze locaties een verzoek komt om te ontwikkelen zal er een nadere planologische afweging moeten plaatsvinden. Deze locaties liggen in een natuurgebied en dichtbij Natura 2000 gebieden. Er is dus een uitgebreide toets nodig in dit gebied. Ook zal een flora en fauna onderzoek moeten uitwijzen of er geen natuurwaarden worden geschaad. Daarnaast zal bij elke nieuwe ontwikkeling onderzocht moeten worden of de beschikbare afvoer- en bergingscapaciteit van het rivierbed behouden blijft en dat ontwikkelingen die de mogelijkheid tot rivierverruiming door verbreding en verlaging nu en in de toekomst feitelijk onmogelijk maken niet mogelijk zijn. Naast deze toetsing gelden er ook voorwaarden vanuit de gemeente. Elders in de omgevingsvisie geeft de gemeente ook een visie op de uiterwaarden. De ambitie is om een aaneengesloten natuurgebied te maken die als ecologisch verbinding kan dienen. Deze ambities staan op verschillende plekken in de omgevingsvisie en we begrijpen dat dat verwarrend is. Door al deze voorwaarden zal het niet mogelijk zijn om intensieve recreatie-activiteiten op deze locaties toe te laten.

Bij ontwikkelingen waar een wijziging van het bestemmingsplan nodig is hebben inwoners in die fase de mogelijkheid geïnformeerd te worden over de plannen en een zienswijze in te dienen. Ook zullen in veel gevallen omwonenden via een omgevingsdialoog betrokken worden bij de plannen. Daarnaast zullen ook ketenpartners van de gemeente zoals de provincie Gelderland en Rijkswaterstaat betrokken worden.

Wijziging ontwerp omgevingsvisie:

- Beter omschrijven dat nieuwe recreatie ontwikkelingen gaan over de ontwikkeling van bestaande recreatieterreinen.
- Aanpassen zonering van het recreatie ontwikkelingsgebied zodat duidelijk wordt dat het alleen om het eiland van Maurik en de voormalige steenfabriek locaties gaat.
- Een integrale beschrijving van de doelen in de uiterwaarden, zodat duidelijk wordt dat op voormalige steenfabriek locaties de kwaliteit van natuur voorop staat. Bij de mogelijkheden voor de herontwikkeling van steenfabriek locaties zullen we opnemen dat het gaat om kleinschalige extensieve functies, die zich goed verhouden tot de kwaliteit van de omliggende natuur of daaraan substantieel bijdragen.

De indiener van de zienswijze pleit ervoor om geen akker met onder andere mais meer toe te staan in de uiterwaarden.

Reactie:

Gebruiksmogelijkheden van bestaand agrarisch gebied staan in het bestemmingsplan en kunnen door de omgevingsvisie niet worden beperkt.

De indiener van de zienswijze pleit ervoor om geen windmolens toe te staan in de omgeving van de uiterwaarden.

Reactie:

Die mogelijkheid wordt in de omgevingsvisie ook niet geboden.

De indiener van de zienswijze pleit ervoor om te concretiseren hoe de geschiktheid van broed- en foerageergebieden verbeterd kunnen worden.

Reactie:

In de omgevingsvisie hebben we wel doelen opgenomen om de ecologische kwaliteiten van ons buitengebied te vergroten. De omgevingsvisie is echter niet het document om dit te concretiseren.

De indiener van de zienswijze pleit ervoor om het waterpeil van de komgebieden te verhogen en te onderzoeken of dit gecombineerd kan worden met waterberging.

Reactie:

Dit doel hebben we inderdaad gesteld. De gemeente wil natuur inclusieve landbouw in de komgebieden versterken.

De indiener van de zienswijze pleit ervoor om de weidevogelgebieden in de omgevingsvisie wel uit te breiden.

Reactie:

We hebben er in overleg met stakeholders voor gekozen om de weidevogelgebieden niet letterlijk uit te breiden, maar om in de omliggende gebieden te stimuleren dat de condities voor weidevogels (of andere soorten) worden verbeterd.

De indiener van de zienswijze pleit ervoor om geen één vorm van windmolens toe te staan in of rond weidevogelgebieden.

Reactie:

We zien als gemeente geen ruimte voor windmolens in de buurt van weidevogelgebieden.

De indiener van de zienswijze pleit ervoor om geen klimaatbossen en/of bomen aan de rand van weidevogelgebieden toe te staan.

Reactie:

Dat is ook niet de intentie van de gemeente. Wel willen we water langer vasthouden. Op de rand van komgebied naar oeverwal zou dat kunnen door een klimaatbos aan te leggen. We zijn het met u eens dat dat niet op de rand van een weidevogelgebied moet komen.

De indiener van de zienswijze pleit ervoor om een duidelijke kaart op te nemen met alle bestaande natuurgebieden in de gemeente.

Reactie:

Er mist inderdaad een volledige kaart met de bestaande natuurgebieden van de gemeente. We zullen een volledige kaart toevoegen aan de omgevingsvisie.

De indiener van de zienswijze pleit ervoor om geen grootschalige recreatie mogelijk te maken in de Molenkampen.

Reactie:

Het gebied De Molenkampen kan in de visie op termijn worden ontwikkeld als gebied met recreatie. Grootschalige recreatiemogelijkheden zijn niet mogelijk. Maar ook doelen op het vlak van de energietransitie zijn hier mogelijk.

De indiener van de zienswijze pleit ervoor om de recreatiedruk van het Tichelterrein in Buren te verminderen.

Reactie:

Dit is ook geen recreatiegebied en de gemeente zal het daartoe gezien de waardevolle natuurwaarden ook niet aanwijzen.

De indiener van de zienswijze pleit ervoor om in te zetten op kleinschaligheid en landschappelijke aantrekkelijkheid op de oeverwallen.

Reactie:

Dat is ook onze ambitie.

De indiener van de zienswijze pleit ervoor om geen uitbreidingsmogelijkheden voor bonteboomteelt toe te staan ten westen van Eck en Wiel.

Reactie:

De gemeente wijst dat ook niet aan als gebied voor laanboomteelt. Voor wat betreft grondgebruik houdt de gemeente vast aan het bestemmingsplan.

De indiener van de zienswijze pleit ervoor om de aanplant van hoogstam boomgaarden te bevorderen.

Reactie:

Daar zijn we het mee eens. In het landschapsontwikkelingsplan van de gemeente geven we aan hoe we graag zien dat het landschap zich ontwikkelt. Hoogstamboomgaarden zouden we graag meer zien. We kunnen dit echter niet verplichten.

De indiener van de zienswijze pleit ervoor om cultuurhistorische waarden in het buitengebied te benoemen en een volledige kaart met deze waarden te maken. De indiener van de zienswijze pleit ervoor om een duidelijke visie op cultuurhistorie op te nemen in de omgevingsvisie.

Reactie:

We zullen deze kaart waar mogelijk aanvullen.

De indiener van de zienswijze pleit ervoor om bij alle waardevolle dorpsranden de aanduiding multifunctionele dorpszone te verwijderen.

Reactie:

Deze aanduidingen kunnen wat ons betreft prima samengaan. Voor de volledigheid voegen we hieronder een toelichting toe over de multifunctionele dorpszone.

Toelichting multifunctionele dorpszone

In de omgevingsvisie geeft de gemeente als ambitie aan om meer functies mogelijk te maken in het landelijk gebied. Dit komt tegemoet aan maatschappelijke vraagstukken ten aanzien van wonen en recreatie. De gemeente constateert dat rond veel kernen al een grotere dichtheid van bebouwing voorkomt. Vaak is sprake van lintbebouwingen. In die zones rond de kernen wil de gemeente het hergebruik van (voormalige) agrarische bouwblokken voor andere functies mogelijk maken en daarbij ook ruimte geven aan extra woningen, bepaalde soorten van bedrijvigheid en recreatie.

Omdat het in deze multifunctionele dorpszones gaat om het hergebruik van bestaande erven, is het niet mogelijk om in weilanden of op akkers te bouwen. Die zorg hebben veel mensen geuit in hun zienswijze, maar dat is dus niet mogelijk op basis van de omgevingsvisie. **De multifunctionele dorpszone is in principe alleen van toepassing op bestaande erven in het buitengebied rond de kernen.** Er mag alleen al bestaande bebouwing en verharding vervangen worden voor functies die passen in een multifunctionele dorpszone. In de tekst van de omgevingsvisie zijn voor de multifunctionele dorpszones alle functies benoemd die ook elders op de oeverwallen mogelijk zijn. We begrijpen dat dat verwarrend is in de tekst en zullen dat aanpassen.

Bovendien gelden er aanvullende voorwaarden als iemand een vrijkomend agrarisch erf wil hergebruiken. Als er nieuwe ontwikkelingen plaatsvinden zal er wel een landschappelijke kwaliteitsimpuls geleverd moeten worden. Een deel van de gemaakte waardesprong op de locatie zal moeten geïnvesteerd in de kwaliteit van de omgeving. In de omgevingsvisie is een rijtje functies opgenomen die passend kunnen zijn in een multifunctionele dorpszone. Een deel van deze functies kan echter overal op de oeverwallen en stroomruggen plaatsvinden en is dus niet uniek voor de multifunctionele dorpszone.

De indiener van de zienswijze pleit ervoor om archeologie in de omgevingsvisie op te nemen als kernkwaliteit. De indiener van de zienswijze pleit ervoor om de conclusies uit het rapport Archeologiebeleid te verwerken in de omgevingsvisie.

Reactie:

Archeologische waarden zijn beschermd binnen het bestemmingsplan en de Nota archeologie. We zullen hier in de omgevingsvisie echter ook aandacht aan geven.

De indiener van de zienswijze pleit ervoor dat woningbouw zo veel mogelijk gepland wordt in de buurt van het openbaarvervoer en voorzieningen. De indiener van de zienswijze pleit ervoor dat uitbreidingen ruimtelijk direct aansluiten op bestaande kernen met een goede verkeerskundige ontsluiting.

Reactie:

Waar de gemeente 15 jaar geleden een echte centrumkern heeft aangewezen voor woningbouw, zet de gemeente in de visie voor de komende 15 jaar juist in op een evenwichtige groei. De gemeente is in het woningprogramma opgedeeld in 4 deelgebieden, waarover de woningbouw wordt verdeeld. Binnen de deelgebieden worden de aantallen weer verdeeld over de kernen. Het aantal te bouwen woningen zal in verhouding staan tot de grootte van de kern. Daarmee wil de gemeente woningbouw richten op plekken waar de behoefte is en bijdragen aan de sociale cohesie.

De indiener van de zienswijze pleit ervoor dat nieuwbouw energieneutraal gebouwd wordt zonder gasaansluitingen. De indiener van de zienswijze pleit ervoor dat de verduurzaming van bestaande woningvoorraad bevorderd wordt.

Reactie:

De gemeente heeft de ambitie om energieneutraal te worden en wil ook woningen afkoppelen van het gas. De manier waarop en het tempo waarin wordt uitgewerkt in programma warmtetransitie.

De indiener van de zienswijze pleit ervoor dat lokale wegen versmald worden, zodat het autoverkeer verminderd wordt.

Reactie:

Verkeersmaatregelen worden uitgewerkt in de visie mobiliteit.

De indiener van de zienswijze pleit ervoor dat autoverkeer zo veel mogelijk via provinciale wegen geleid wordt.

Reactie:

Deze ambitie heeft de gemeente ook.

De indiener van de zienswijze pleit ervoor dat nieuwe bedrijvigheid zoveel mogelijk naar regionale bedrijventerreinen gaan.

Reactie:

De gemeente heeft inderdaad een regionale samenwerking, waarbij met de regio wordt afgestemd waar bedrijven zich kunnen vestigen. Voor grootschalige bedrijven is afgesproken dat ze naar een regionaal bedrijventerrein gaan.

De indiener van de zienswijze pleit ervoor dat alleen lokale bedrijven ruimte krijgen op lokale bedrijventerreinen.

Reactie:

De gemeente wil inderdaad lokale bedrijven ruimte geven op lokale bedrijventerreinen.

De indiener van de zienswijze pleit ervoor dat er ingezet wordt op het bevorderen van de herstructurering van bestaande bedrijven.

Reactie:

Deze ambitie hebben we inderdaad verwoord in de omgevingsvisie.

De indiener van de zienswijze pleit ervoor dat er randvoorwaarden gesteld worden bij hergebruik van vrijkomende (agrarische) gebouwen. De indiener van de zienswijze pleit ervoor dat vrijkomende agrarische gebouwen waar mogelijk omgebouwd worden naar woningen.

Reactie:

De gemeente stelt zeker randvoorwaarden. In de multifunctionele dorpszones is er ruimte om op vrijkomende erven woningen te bouwen.

De indiener van de zienswijze pleit ervoor dat intensieve veeteelt niet bevorderd wordt en zo mogelijk afgeremd wordt.

Reactie:

Voor de intensieve veehouderij zijn geen nieuwvestigingsmogelijkheden binnen de gemeente en bedrijven kunnen alleen uitbreiden als de situatie voor dierenwelzijn, milieu of ruimtelijke kwaliteit erop vooruitgaat. Zo streeft de gemeente naar een duurzame ontwikkeling van de landbouw.

De indiener van de zienswijze pleit ervoor dat er niet meer vanuit de gemeente meegewerkt wordt aan schaalvergroting bij de landbouw, maar dat er ingespeeld wordt op de uitdagingen van deze tijd.

Reactie:

De gemeente wil de landbouw wel ontwikkelingsmogelijkheden geven. Tegelijk bieden we veel alternatieven in de vorm van verbreding, die schaalvergroting minder noodzakelijk maken. Ook stelt de gemeente eisen aan uitbreiding.

De indiener van de zienswijze pleit ervoor dat er meer aandacht komt voor klimaatproblemen, het stikstofprobleem en andere milieuaspecten in de omgevingsvisie.

Reactie:

Klimaatadaptatie en energietransitie hebben we opgenomen in speerpunt 2: een gezonde en veilige leefomgeving. Daarmee hebben we het belang van inwoners direct aan deze grote transities gekoppeld. Desalniettemin zullen we deze ambities nog wat duidelijk omschrijven.

De indiener van de zienswijze pleit ervoor dat er onderzocht moet worden of er andere innovatieve oplossingen zijn voor wat betreft toepassingen van teelt ondersteunende voorzieningen, waardoor het bodemprofiel dieper dan 30 centimeter niet verstoord worden.

Reactie:

Het beleid voor de niet grondgebonden teelten in de gemeente zal worden uitgewerkt in een programma. Dit onderdeel zal daarin worden meegenomen.

De indiener van de zienswijze pleit ervoor dat er geen ruimte gegeven wordt aan niet-grondgebonden boomkwekerijen. De indiener van de zienswijze pleit ervoor dat in de omgevingsvisie benoemd moet worden dat er gestreefd wordt naar een verkleining van het aantal niet-grondgebonden bedrijven of het in omvang verkleinen.

Reactie:

Op pagina 74 van de ontwerp omgevingsvisie is beschreven dat teelt ondersteunende voorzieningen steeds meer onderdeel zijn van de normale bedrijfsvoering. In het huidige beleid van de gemeente is er echter geen ruimte voor vormen van pot- en containerteelt. In de visie kiezen we ervoor om de mogelijkheden voor pot- en containerteelt wel te gaan bieden. Hierbij hebben we een afweging gemaakt met andere belangen van functies, belangen van inwoners en de kwaliteiten van natuur en landschap in het gebied. Uitkomst is om direct bij het bouwblok enige mogelijkheden te bieden voor pot- en containerteelt als aanvulling op grondgebonden teelten, die de ondernemers hebben. Mochten bedrijven zich willen specialiseren in niet grondgebonden teelten dan past dat in onze ogen niet overal in het relatief kleinschalige landschap op de oeverwallen en gezien de uitkomsten van uitgebreide inwonersparticipatie verwachten we hiervoor ook geen draagvlak onder de inwoners en maatschappelijke organisaties. Daarom hebben we voor bedrijven die zich op termijn willen specialiseren in pot- en containerteelten aparte gebieden aangewezen waar dit soort bedrijven zich kunnen ontwikkelen.

Wij willen met deze keuzes bedrijven niet een oneerlijke concurrentiepositie geven, maar een lange termijnperspectief op het gebied van niet-grondgebonden teelt binnen de gemeente Buren. Dat is een breuk met ons huidige beleid waarin er geen ruimte is voor pot- en containerteelt. Als de hoofddeelt van een bedrijf grondgebonden blijft en de niet grondgebondenteelt is kleinschalig dan blijft er gewoon ruimte voor de laanboomteelt op de oeverwallen.

Wijziging ontwerp omgevingsvisie:

De maatvoering van 1,5 hectare te verwijderen uit de omgevingsvisie en de precieze omvang van een bouwblok uit te werken in een beleidsregel. In plaats daarvan nemen we op dat niet grondgebonden teelten, zoals pot- en containerteelt, kleinschalig en als nevenactiviteit kunnen worden toegepast op of aansluitend aan het agrarisch bouwblok.

De indiener van de zienswijze pleit ervoor dat er geen andere recreatieparken in de uiterwaarden komen. De indiener van de zienswijze pleit ervoor dat er geen nieuwe grootschalige (verblijfs-) recreatie in de gemeente komt.

Reactie:

Met de in de omgevingsvisie aangegeven ambitie voor het recreatie-ontwikkelingsgebied tussen Rijswijk en Eck en Wiel is het niet de bedoeling dat er op grote schaal meer recreatieve voorzieningen bijkomen. Op pagina 85 van de ontwerp omgevingsvisie geeft de gemeente aan dat recreatie in de zone rond het eiland van Maurik beperkt wordt tot de herontwikkeling van bestaande bebouwde locaties. Hiermee ontstaan voor bestaande ondernemers kansen om hun voorzieningen te verbeteren. Daarnaast zijn er mogelijkheden op bestaande erven. Dat betekent dat er op basis van de omgevingsvisie geen aaneenschakeling van recreatiebedrijven kan worden toegelaten.

Ook de voormalige steenfabriek terreinen in deze zone staan in de ontwerp omgevingsvisie aangewezen als mogelijke locaties voor recreatieve voorzieningen. Als voor deze locaties een verzoek komt om te ontwikkelen zal er een nadere planologische afweging moeten plaatsvinden. Deze locaties liggen in een natuurgebied en dichtbij Natura 2000 gebieden. Er is dus een uitgebreide toets nodig in dit gebied. Ook zal een flora en fauna onderzoek moeten uitwijzen of er geen natuurwaarden worden geschaad. Daarnaast zal bij elke nieuwe ontwikkeling onderzocht moeten worden of de beschikbare afvoer- en bergingscapaciteit van het rivierbed behouden blijft en dat ontwikkelingen die de mogelijkheid tot rivierverruiming door verbreding en verlaging nu en in de toekomst feitelijk onmogelijk maken niet mogelijk zijn. Naast deze toetsing gelden er ook voorwaarden vanuit de gemeente. Elders in de omgevingsvisie geeft de gemeente ook een visie op de uiterwaarden. De ambitie is om een aaneengesloten natuurgebied te maken die als ecologisch verbinding kan dienen. Deze ambities staan op verschillende plekken in de omgevingsvisie en we begrijpen dat dat verwarrend is. Door al deze voorwaarden zal het niet mogelijk zijn om intensieve recreatie-activiteiten op deze locaties toe te laten.

De indiener van de zienswijze pleit ervoor dat alleen de uitbreiding van kleinschalige kampeermogelijkheden nog als mogelijkheid gezien moet worden om de recreatiesector te vergroten in de gemeente.

Reactie:

In een groot deel van het buitengebied geeft de gemeente inderdaad ruimte aan kleinschalige activiteiten, maar alleen kampeermogelijkheden zijn wat ons betreft te beperkt. Er zijn ook andere vormen denkbaar met een vergelijkbare impact.

De indiener van de zienswijze pleit ervoor dat er gezocht wordt naar een geschikte locatie voor een beperkt aantal windmolens.

Reactie:

Tot nu heeft de gemeenteraad geen locatie aangewezen voor de realisatie van windmolens.

De indiener van de zienswijze pleit ervoor om te zoeken naar locaties voor een beperkt aantal grote zonnenvelden.

Reactie:

We hebben in de omgevingsvisie het gebied ten noorden van de A15 en ten westen van bedrijventerrein Mede opgenomen als een zoekgebied voor grootschalige zonnenvelden.

De indiener van de zienswijze pleit ervoor om het aantal kleinschalige zonnenvelden te beperken. De indiener van de zienswijze pleit ervoor om zoveel mogelijk daken te benutten met zonnepanelen.

Reactie:

Kleinschalige locaties voor de opwek van zonne-energie zijn nodig om de opgave van de energietransitie te halen. Uiteraard heeft de realisatie van zonnepanelen op daken wel de voorkeur. Daar zet de gemeente dan ook op in.

De indiener van de zienswijze pleit ervoor om geen nieuwe landgoederen mogelijk te maken in de multifunctionele dorpszones, omdat landgoederen niet passen bij de grote dichtheden van de dorpsranden.

Reactie:

We zijn van mening dat landgoederen kwaliteit kunnen toevoegen. Bij de huidige landgoederen is dat niet altijd voldoende gelukt, daarom stellen we nu extra eisen. Nieuwe landgoederen kunnen in principe op alle stroomruggen en oeverwallen. Daarvoor dient iemand 10 hectare grond te hebben en deze in te richten met natuur. Binnen die 10 hectare mag geclusterd enkele woningen worden gebouwd.

De indiener van de zienswijze geeft aan dat meerdere legenda's van kaarten in de omgevingsvisie slecht leesbaar zijn.

Reactie:

We zullen de legenda's van alle kaarten in de omgevingsvisie aanpassen, zodat deze overeenkomen met de kaarten en leesbaar zijn.

De indiener van de zienswijze geeft aan dat kaart 8 van de omgevingsvisie onvolledig is, omdat weidevogelgebieden en cultuurhistorisch waardevolle gebieden op de kaart ontbreken.

Reactie:

We zullen de kaarten aanvullen met de ontbrekende gebieden uit het bestemmingsplan.

129. 

Vooraf

U heeft een zeer uitgebreide zienswijze geschreven waarin u vragen over de omgevingsvisie stelt, tips voor het proces en het eindresultaat geeft en enkele voorstellen doet voor de inhoud van het document. Veel van uw vragen gaan bovendien over de uitwerking van de visie. Dat betekent dat alle vragen over concrete verkeersmaatregelen, de uitwerking van woningbouwvraagstukken en het beheer en onderhoud van groen geen onderdeel zijn van de omgevingsvisie. Veel van deze vragen zullen in programma's worden uitgewerkt of b.v. bij een concreet woningbouwproject.

In algemene zin willen we inwoners natuurlijk zo goed mogelijk informeren. Het is voor ons echter ondoenlijk om op alle vragen en tips in te gaan. Uw tips nemen we ter harte en een aantal ervan zullen we waar mogelijk gebruik van maken. Daarnaast hebben we op 24 februari jl. een algemene toelichting op de omgevingsvisie gegeven. Van de vragen die tijdens die bijeenkomst zijn gesteld hebben we een Q&A gemaakt, die u op de site van de gemeente kunt terugvinden, via www.buren.nl/dorpenronde. Ook hebben we op uitnodiging van Beusichem Leeft op 18 november jl. een toelichting gegeven. Hieronder gaan we in op een aantal inhoudelijke vragen die u stelt.

Op een flink aantal vragen en opmerkingen zullen we hieronder wel ingaan. Eerst volgt een algemene toelichting op de omgevingsvisie. We hopen dat u met die toelichting kunt plaatsen dat we op de meeste concrete vragen die u stelt in deze reactie niet ingaan.

Toelichting op de status en de rol van een omgevingsvisie

Een omgevingsvisie is een integrale strategische visie voor de lange termijn voor de fysieke leefomgeving. Met deze visie zeggen gemeenten welke doelen ze voor de lange termijn hebben. Hoeveel woningen willen we bouwen, wanneer willen we energieneutraal zijn en hoe willen we dat het landschap er over 15 jaar uitziet? De gemeente werkt de omgevingsvisie uit in programma's of in het omgevingsplan. In het omgevingsprogramma staat hoe we bepaalde doelen willen realiseren. In het omgevingsplan worden ze vertaald naar voorwaarden en regels. In een omgevingsvisie staan dus geen concrete plannen of locaties opgenomen. Bestaande rechten in het bestemmingsplan worden door een omgevingsvisie dan ook niet gewijzigd.

Een omgevingsvisie houdt geen enkele verplichting in voor inwoners of ondernemers. Inwoners en ondernemers hoeven dus niet in actie te komen om de doelen van de gemeente te bereiken, als ze dat niet willen. Een omgevingsvisie is wel bindend door de gemeente zelf. Als de gemeente een project wil realiseren, moet ze rekening houden met de doelen die ze in de omgevingsvisie hebben opgenomen. De visie geeft dus wel (rechts)zekerheid aan inwoners. Als een gemeente wil afwijken van de doelen in de visie zal ze eerst toestemming moeten krijgen van de gemeenteraad.

Om projecten die goed passen bij de doelen die in de omgevingsvisie staan te realiseren moet de gemeente (of inwoners die een aanvraag indienen) eerst nog een apart plan maken, bijvoorbeeld voor woningbouwlocatie of een nieuw bedrijf in het buitengebied. Voor aanvragen die passen in de visie, maar nog niet in het bestemmingsplan zijn goedgekeurd, moet eerst een plan worden gemaakt en het bestemmingsplan worden gewijzigd. Inwoners en ondernemers hebben bij de uitwerking van concrete plannen dus altijd de mogelijkheid om op het plan zelf een zienswijze in te dienen. Vaak zal het zelfs een voorwaarde zijn dat aanvragers met hun directe omgeving in gesprek gaan.

Uiteraard begrijpen we de behoefte om te weten wat de doelen in de visie concreet betekenen. Hoe het er straks uit gaat zien. Maar het antwoord op die vraag komt pas als een aanvrager een concreet plan maakt en bij de gemeente indient.

Beantwoording van uw zienswijzen

De indiener van de zienswijze vraagt zich af hoe de keuzes voor de bouwlocaties, groene dooraderingen, multifunctionele zones en herontwikkeling tot stand zijn gekomen.

Deze afwegingen komen tot stand door een analyse van kwaliteiten in de dorpsranden, de aanwezige mix aan functies in het buitengebied en wordt ook beïnvloed door de input die inwoners hebben geleverd tijdens de bijeenkomsten.

De indiener van de zienswijze vraagt zich af wat de status is van de dorpskaarten en of na het vaststellen van de omgevingsvisie nog andere keuzes gemaakt kunnen worden.

De status van de omgevingsvisie als geheel. Het zijn doelen en ambities, die de gemeente stelt. De omgevingsvisie zelf is bindend voor de gemeente zelf, dus je mag geen besluiten nemen die tegen deze ambities ingaan. Maar niet bindend voor inwoners, er is dus geen verplichting voor inwoners of grondeigenaren om aan deze ambities mee te werken.

De indiener van de zienswijze vraagt zich af waarom de thema's klimaatadaptatie en energietransitie geen prominente plek hebben in de omgevingsvisie en hoe deze alsnog duidelijker aangegeven kunnen worden in de omgevingsvisie.

Reactie:

Klimaatadaptatie en energietransitie hebben we opgenomen in speerpunt 2: een gezonde en veilige leefomgeving. Daarmee hebben we het belang van inwoners direct aan deze grote transities gekoppeld. Desalniettemin zullen we deze ambities nog wat duidelijk omschrijven.

De indiener van de zienswijze vraagt zich af waarom de omgevingsvisie gaat over de periode tot 2030, terwijl omliggende gemeenten een omgevingsvisie vaststellen tot 2040.

In principe kijken we met onze doelen en ambities verder dan 2030. Voor de uitwerking hebben we soms een horizon die wat dichterbij ligt, zoals bij het woonprogramma. We zullen dat duidelijker in de visie verwoorden.

De indiener van de zienswijze vraagt zich af op welke manier de gemeentelijke omgevingsvisie zich verhoudt tot de provinciale omgevingsvisie "Gaaf Gelderland". De indiener van de zienswijze vraagt zich af op welke manier de gemeentelijke omgevingsvisie aansluit op de nationale omgevingsvisie.

De provinciale omgevingsvisie en de nationale omgevingsvisie staan in principe naast de gemeentelijke visie. Er zit geen hiërarchie in. Wel ligt er op een aantal vlakken een provinciaal (of nationaal) belang. Die heeft de provincie doorvertaald naar een verordening, waar we ons als gemeente moeten houden.

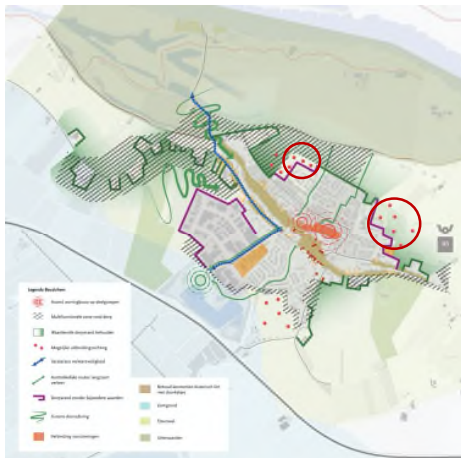
De indiener van de zienswijze vraagt zich af op welke manier de gemeente borgt dat de gemeentelijke omgevingsvisie aansluit op de omgevingsvisies van omliggende gemeenten uit regio Rivierenland waarmee samengewerkt wordt.

Dat wordt afgestemd. Maar gemeenten stellen wel hun eigen visie vast.

De indiener van de zienswijze vraagt zich af op welke manier de keuzes voor de drie mogelijke uitbreidingsrichtingen in Beusichem zijn gemaakt en welke criteria hierbij zijn aangehouden.

Reactie:

c. Beusichem noordoost



De mogelijke uitbreidingsrichting locatie in het noordoosten van Beusichem bij de sportvelden is ons inziens geen dorpsrand met bijzondere kwaliteiten. Daarom is er in potentie woningbouw mogelijk mochten er op termijn 1 of meerdere velden vrijkomen. Als de sportvelden ooit willen en kunnen verplaatsen dan is woningbouw op die locatie denkbaar. Op dit moment hebben we als gemeente niet die locatie als primaire ontwikkellocatie voor ogen, dus zal de aanduiding van mogelijke uitbreidingsrichtingen van de dorpskaart verwijderd worden.

d. Beusichem Hoogendijk

Op de visiekaart voor Beusichem staat een potentiële uitbreidingsrichting ten noorden en westen van de locatie Hoogendijck. De noordzijde betreft de afronding van het huidige stedenbouwkundige plan. Ten oprechte is hier de suggestie gewekt dat het om een nieuwe rand gaat. We zullen deze uitbreidingsrichting verwijderen. Aan de westkant van Hoogendijck is er een kleine uitbreidingsrichting opgenomen. Op de visiekaart is deze iets te ruim opgenomen. Hij zal daarom worden verkleind.

e. Beusichem Zuid

Ons inziens heeft de mogelijke uitbreidingslocatie ten zuiden van Beusichem geen landschappelijke of cultuurhistorische waarden waardoor woningbouw daar niet mogelijk is. Daarnaast is het ook qua ontsluiting de meest logische locatie, omdat het dicht bij de provinciale weg ligt. Dit betekent dat er geen bestemmingsverkeer door de kern hoeft te rijden. Om deze twee redenen vinden wij Beusichem Zuid de beste locatie voor woningbouw.

De indiener van de zienswijze pleit ervoor om in Beusichem alleen woningen te laten bouwen met maximaal drie bouwlagen.

Reactie:

Voor nieuwbouwwoningen hebben we in het woningprogramma vastgesteld dat dorps en landelijk wonen het uitgangspunt moet zijn, zodat deze aansluiten bij de al bestaande kwaliteiten van de gemeente. Wij vinden dat gestapelde bouw een mogelijkheid moet kunnen zijn voor de centrumdorpen, mits dit past in de stedenbouwkundige structuur. Gestapelde bouw is in de visie bovendien afgebakend. In de visie gaat het om maximaal 4 lagen met een accent naar maximaal 5 lagen. We willen het dus niet op de voorhand uitsluiten.

De indiener van de zienswijze vraagt zich af waarom het thema werken nauwelijks ter sprake komt in de omgevingsvisie.

In de visie zijn de doelen en hoofdlijnen verwoord. Dit wordt verder uitgewerkt in een programma.

De indiener van de zienswijze vraagt zich af in hoeverre de omgevingsvisie ondersteunt en bijdraagt aan de Transitieopgave in Mobiliteit vanuit het Rijk.

Binnen de mogelijkheden die de gemeente heeft proberen we duurzame mobiliteit een plek te geven. Omdat we geen treinstation hebben en onze dorpen soms ver uit elkaar liggen, kennen we wel enkele beperkingen ten opzichte van een deel van de andere gemeenten.

De indiener van de zienswijze vraagt zich af welke type bedrijvigheid de gemeente in de toekomst verwacht in Beusichem en op welke wijze de gemeente hierop inspeelt in de omgevingsvisie.

Reactie:

In de ontwerp omgevingsvisie geven we aan dat we kiezen voor een evenwichtige groei van de kernen, ook voor bedrijven. De plancapaciteit van enkele bedrijventerreinen kan worden vergroot, waarbij we dat deels willen oplossen door revitalisering. In de omgevingsvisie hebben we als ambitie aangegeven om bestaande bedrijventerreinen ook te revitaliseren, zodat er ook op de huidige plekken meer ruimte beschikbaar komt voor lokale bedrijven. Voor het bedrijventerrein Beusichem is er in de regionale bedrijventerreinplanning al een uitbreidingsrichting voor het bedrijventerrein Beusichem benoemd. Uit andere zienswijzen blijkt dat er ook behoefte is om deze benoemde uitbreidingsrichting op de visiekaart op te nemen. Daarom zullen deze uitbreidingsrichting op de kaart opnemen.

De indiener van de zienswijze pleit ervoor dat de ruime interpretatie voor multifunctionele dorpszones wordt ingeperkt, omdat in de omgevingsvisie nu in algemene termen beperkingen worden beschreven.

Reactie:

In de omgevingsvisie geeft de gemeente als ambitie aan om meer functies mogelijk te maken in het landelijk gebied. Dit komt tegemoet aan maatschappelijke vraagstukken ten aanzien van wonen en recreatie. De gemeente constateert dat rond veel kernen al een grotere dichtheid van bebouwing voorkomt. Vaak is sprake van lintbebouwingen. In die zones rond de kernen wil de gemeente het hergebruik van (voormalige) agrarische bouwblokken voor andere functies mogelijk maken en daarbij ook ruimte geven aan extra woningen, bepaalde soorten van bedrijvigheid en recreatie.

Omdat het in deze multifunctionele dorpszones gaat om het hergebruik van bestaande erven, is het niet mogelijk om in weilanden of op akkers te bouwen. Die zorg hebben veel mensen geuit in hun zienswijze, maar dat is dus niet mogelijk op basis van de omgevingsvisie. **De multifunctionele dorpszone is in principe alleen van toepassing op bestaande erven in het buitengebied rond de kernen.** Er mag alleen al bestaande bebouwing en verharding vervangen worden voor functies die passen in een multifunctionele dorpszone. In de tekst van de omgevingsvisie zijn voor de multifunctionele dorpszones alle functies benoemd die ook elders op de oeverwallen mogelijk zijn. We begrijpen dat dat verwarrend is in de tekst en zullen dat aanpassen.

Bovendien gelden er aanvullende voorwaarden als iemand een vrijkomend agrarisch erf wil hergebruiken. Als er nieuwe ontwikkelingen plaatsvinden zal er wel een landschappelijke kwaliteitsimpuls geleverd moeten worden. Een deel van de gemaakte waardesprong op de locatie zal moeten geïnvesteerd in de kwaliteit van de omgeving. In de omgevingsvisie is een rijtje functies opgenomen die passend kunnen zijn in een multifunctionele dorpszone. Een deel van deze functies kan echter overal op de oeverwallen en stroomruggen plaatsvinden en is dus niet uniek voor de multifunctionele dorpszone.

Wijziging ontwerp omgevingsvisie:

Een splitsing maken in de tekst van de visie welke functies op meerdere plekken in het buitengebied passen en welke extra mogelijkheden specifiek gelden voor de multifunctionele dorpszones.

De indiener van de zienswijze pleit ervoor dat in de omgevingsvisie wordt opgenomen dat er geen ruimte is voor grote vervoers-aantrekkende bedrijvigheid zoals distributiecentra op het bedrijventerrein van Beusichem of in de multifunctionele dorpszone.

Reactie:

Zie het antwoord hierboven. Dat is zeker niet de bedoeling in de multifunctionele dorpszone en dat staat ook in de ontwerp omgevingsvisie.

De indiener van de zienswijze vraagt zich af op welke manier de gemeente de infrastructuur wil voorbereiden op de komst van deze nieuwe duurzame vervoersmogelijkheden. Ook geeft de indiener meerdere toevoegingen mee als de verkeersveiligheid van wegen wordt verbeterd.

Reactie:

De ambities voor mobiliteit worden uitgewerkt in de visie mobiliteit en het uitvoeringsprogramma.

De indiener van de zienswijze vraagt zich af op welke manier de gemeente de huidige en nieuwe inwoners van de gemeente gaat stimuleren om zich minder te verplaatsen om te voorkomen dat er een uitbreiding van de N320 nodig is.

Reactie:

We willen als gemeente niet stimuleren dat mensen zich minder verplaatsen, wel willen we stimuleren dat dit op een meer duurzame manier gebeurt. De ambities voor mobiliteit worden uitgewerkt in de visie mobiliteit en het uitvoeringsprogramma.

De indiener van de zienswijze vraagt zich af waarom de aanduiding versterken verkeerveiligheid alleen van het veer naar de Meent loopt en niet tot de rotonde bij de N320.

Reactie:

De route staat op de dorpskaart verkeerd aangegeven. We zullen de route laten doorlopen naar de rotonde bij de N320.

Indiener stelt meerdere specifieke vragen over duurzaamheid. Onder worden de volgende vragen gesteld.

- **De indiener van de zienswijze vraagt zich af waarom in de omgevingsvisie niet wordt aangegeven dat de gemeente de komende jaren gaat onderzoeken wat alternatieve warmtebronnen voor woonwijken kunnen zijn.**
- **De indiener van de zienswijze geeft aan dat de mogelijkheden voor de mobiliteitstransitie, klimaatadaptief bouwen, private energie coöperaties, laadpaleninfrastructuur en glasvezel in de omgevingsvisie te weinig benoemd worden.**
- **De indiener van de zienswijze pleit ervoor om als ambitie op te nemen dat grootverbruikers van energie (met name bedrijven) hun eigen energie opwekken/energie neutraal worden.**

In de omgevingsvisie hebben we de doelen en ambities voor duurzaamheid verwoord. Om deze doelen op het vlak energie en klimaat te halen is een grote inspanning nodig. Daarom werkt de gemeente al aan een groot aantal programma's om deze ambities uit te werken. De gestelde vragen en voorgestelde oplossingen zijn onderdeel van onderzoek en zullen worden verwerkt in deze programma's. Het is nu nog te vroeg om aan te kunnen geven hoe we de doelen om energieneutraal en klimaatadaptief te worden gaan halen.

De indiener van de zienswijze vraagt zich af in hoeverre de visie op mobiliteit in deze Omgevingsvisie is afgestemd met het mobiliteitsplan van de provincie en/of de regio rivierenland.

Reactie:

De gemeente stemt veel onderwerpen af met omliggende gemeente en de regio. Ook op het vlak van verkeer gebeurt dat.

De indiener van de zienswijze pleit ervoor om het woord "strekken" uit de zin 'De behoefte bij vervoerders en lijndiensten te strekken (bussen, die alleen stoppen langs hoofdroutes en rondjes door het dorp overslaan om zo sneller op de bestemming aan te komen) levert echter een beperking op voor minder mobiele groepen.' schrapt.

Reactie:

Dit is een beschrijving van een probleem, die voorkomt in de gemeente. We willen deze zin daarom niet wijzigen.

De indiener van de zienswijze pleit ervoor dat het OV beschikbaar moet blijven en liefst uitgebreid wordt.

Reactie:

Die ambitie heeft de gemeente ook. We zijn hierbij echter afhankelijk van andere partijen.

De indiener van de zienswijze pleit ervoor om een hoofd fietsstructuur op te nemen in de omgevingsvisie.

Reactie:

De visie is niet bedoeld om de huidige structuren vast te leggen, maar om doelen te stellen.

De indiener van de zienswijze vraagt zich af of met de aanduidingen op de locatie van t' Zoetzand bedoeld wordt dat er een combinatie komt van t' Zoetzand met woningen er boven.

Reactie:

Met de aanduiding accent woningbouw op doelgroepen wordt niet bedoeld dat op de exacte locatie van de aanduiding woningbouw moet komen. Met de aanduiding wordt bedoeld dat als er in de buurt van voorzieningen plekken vrijkomen waar woningen gebouwd worden, er een accent ligt op doelgroepen als starters en ouderen woningen. Deze woningen zullen alleen gebouwd kunnen worden als er gebouwen vrijkomen rond deze locaties. In de omgevingsvisie gaan we niet in op de toekomst van specifieke voorzieningen, zoals 't Zoetzand. De gemeente heeft in de omgevingsvisie wel opgenomen dat het voorzieningen in de dorpen zoveel mogelijk wil behouden, omdat dit essentieel is voor de sociale cohesie.

De indiener van de zienswijze vraagt zich af waarom er geen alternatieve locatie voor de sportvelden in de omgevingsvisie zijn opgenomen nu in de omgevingsvisie de huidige locatie als mogelijke uitbreidingsrichting is opgenomen. De indiener van de zienswijze pleit ervoor om de sportvoorzieningen in het dorp te behouden.

Reactie:

De gemeente hecht veel waarde aan sportverenigingen. Mochten er op termijn 1 of meerdere velden vrijkomen, dan is woningbouw op die locatie denkbaar. Inwoners hoeven niet bang te zijn dat we sportvelden ineens gaan opofferen voor woningbouw. Mocht deze locatie overigens op termijn wel de beste woningbouwlocatie blijken te zijn, dan kan dit alleen als er een goede alternatieve locatie voorhanden is. Op dit moment hebben we als gemeente niet die locatie als primaire ontwikkellocatie voor ogen, dus zal de aanduiding van mogelijke uitbreidingsrichtingen van de dorpskaart verwijderd worden.

De indiener van de zienswijze vraagt zich af wat de visie van de gemeente is op het behoud van de bestaande en de komst van nieuwe voorzieningen.

Reactie:

In de omgevingsvisie geeft de gemeente in hoofdstuk 4.3. aan dat het voorzieningenaanbod in de kernen belangrijk is voor een prettig woonklimaat, de zelfredzaamheid van de inwoners en de sociale

cohesie. Uitgangspunt is om voorzieningen zo dicht mogelijk bij de inwoners te houden. Daarbij spelen de kwaliteit, de betaalbaarheid en de bijdrage van voorzieningen aan de sociale cohesie een rol. Daarin verwachten we gezien alle trends en ontwikkelingen veranderingen. Daarom hebben we verschillende strategieën benoemd om voorzieningen op lange termijn ook daadwerkelijk dichtbij inwoners te kunnen behouden.

De indiener van de zienswijze vraagt zich af of er ook mogelijkheden zijn om de uiterwaarden bij Beusichem toegankelijker te maken, zoals bij Ravenswaaij.

Reactie:

We hebben inderdaad als doel gesteld om wandelmogelijkheden te vergroten en zien ook zeker kansen in de uiterwaarden. We zullen de aanduiding 'vergroten toegankelijkheid uiterwaarden' hier toevoegen.

De indiener van de zienswijze pleit ervoor om de ambitie over het minimale percentage groen in nieuwbouwwijken van 20% naar minimaal 50% te verhogen.

Reactie:

We stellen als gemeente veel eisen aan nieuwbouwlocaties. Tegelijk moeten nieuwbouwlocaties financieel wel haalbaar blijven. Als we het percentage groen verder ophogen gaat dat ten koste van de financiële haalbaarheid van woningbouw. Daarom nemen we uw suggestie niet over.

De indiener van de zienswijze vraagt zich af of er voldoende ruimte voor (weide)dieren blijft binnen de bebouwde kom van Beusichem als er ingezet wordt op inbreiding.

De gemeente heeft geen doel om ruimte voor weidedieren te reserveren in de dorpskern. Wel om voldoende groen en 'doorluchting' te behouden.

De indiener van de zienswijze vraagt zich af wat de gemeente onderneemt om de biodiversiteit buiten de groene dooradering te verhogen.

Reactie:

De gemeente een landschap ontwikkelingsplan (LOP), waarin per gebied is beschreven hoe het landschap eruit moet komen te zien. In de omgevingsvisie zijn de landschappelijke verschillen opgenomen in de speerpunten vier en vijf. De visie stelt eisen aan nieuwe functies die het landschap moeten versterken. In hoofdstuk 4.5 is onze visie op de natuur beschreven. In deze visie staan onze ambities voor het versterken van de natuur en de biodiversiteit. Al deze ambities staan op verschillende plekken in de visie. We kunnen ons voorstellen dat dat verwarrend kan zijn. We zullen deze ambities duidelijker bij elkaar zetten

De indiener van de zienswijze vraagt zich af of in de omgevingsvisie meer aandacht uit kan gaan naar het klimaat adaptief inrichten van tuinen.

Reactie:

We hebben doelen gesteld ten aanzien van klimaat. Dit wordt uitgewerkt in een programma. Als tuinen van inwoners daarbij betrokken worden, komt dat in het uitvoeringsprogramma naar voren.

De indiener van de zienswijze vraagt zich af in hoeverre de gemeente rekening houdt bij het aanwijzen van bouwlocaties met het rivierenlandschap, met bijvoorbeeld het risico op kwelwater.

Reactie:

Dat is onderdeel van een onderzoek voordat de gemeente een bestemmingsplan kan goedkeuren.

De indiener van de zienswijze vraagt zich af of de gemeente een flora & fauna onderzoek heeft gedaan bij het opstellen van de omgevingsvisie.

Reactie:

Specifiek voor de omgevingsvisie is geen flora en fauna onderzoek gedaan. Bij concrete bouwplannen is dat meestal een vereiste.

De indiener van de zienswijze geeft aan dat inwoners ervaren dat de toegang tot landgoederen steeds meer beperkt worden. De indiener van de zienswijze vraagt zich af hoe de publieke toegankelijkheid geborgd wordt in de omgevingsvisie.

Reactie:

Met de visie op nieuwe landgoederen is het doel dat natuurontwikkeling een strengere vereiste wordt en dat er maar een maximaal oppervlak bebouwd mag worden en de bebouwing geclusterd wordt. Op deze manier willen we met de komst van nieuwe landgoederen de natuurkwaliteit een stevigere impuls geven. Daarnaast moet een landgoed voldoen aan de eisen die horen bij de Natuurschoonwet 1928 van de Rijksoverheid. Onder deze wet hangen bepaalde eisen en voorwaarde die ervoor zorgen dat er een bepaalde natuurwaarde gecreëerd wordt. Eén van de criteria is dat het landgoed het grootste gedeelte van het jaar toegankelijk moet zijn voor bezoekers. Dit benoemen we ook al in de omgevingsvisie.

De indiener van de zienswijze pleit ervoor dat bestaande klompenpaden behouden blijven en waar mogelijk uitgebreid worden.

Reactie:

De gemeente heeft als doel gesteld om 'ommetjes' rond de dorpen uit te breiden. Het behoud of de ontwikkeling van een specifiek pad is geen onderdeel van een omgevingsvisie.

De indiener van de zienswijze pleit ervoor dat in elke wijk een minimaal percentage groen aanwezig is om de wijk klimaatadaptief te maken tegen hittestress.

Reactie:

Dat is in de omgevingsvisie opgenomen voor wat betreft nieuwbouw.

De indiener van de zienswijze geeft aan dat in Zoelmond achter een waardevolle dorpsrand een multifunctionele dorpszone is ingetekend en geeft aan dat het erop lijkt dat dit elkaar tegenspreekt.

Reactie:

Zie antwoord hierboven met de uitleg over multifunctionele dorpszones.

De indiener van de zienswijze vraagt zich af waarom de multifunctionele dorpszone voor bepaalde gebieden zo groot aangegeven zijn en waarom op bepaalde plekken de dorpszones worden aangegeven waar geen bebouwing aanwezig is.

Reactie:

Zie antwoord hierboven met de uitleg over multifunctionele dorpszones.

De indiener van de zienswijze geeft aan dat in de omgevingsvisie beschreven staat dat een groene dooradering niet alleen voor nieuwbouw geldt, maar ook voor bestaande wijken. De indiener van de zienswijze vraagt zich af waarom dit niet terug komt in de kaarten.

Reactie:

Deze dooradering is een algemeen doel voor de kernen en is indicatief op de kaart opgenomen.

De indiener van de zienswijze vraagt zich af wat de lijnen met groene bolletjes op de dorpskaart van Ravenswaaij betekenen.

Reactie:

Dit is waarschijnlijk een bomerij die standaard op de onderliggende topografische kaart staan die we als achtergrond gebruiken voor de dorpskaarten.

De indiener van de zienswijze vraagt zich af waarom het verbeteren van de toegankelijkheid van de uiterwaarden bij Beusichem niet is opgenomen in de omgevingsvisie.

Reactie:

Dat zullen we opnemen.

De indiener van de zienswijze vraagt zich af of er met de ondernemers van het bedrijventerrein ten oosten van de Beijerdstraat is overlegd over de herstructurering.

Reactie:

Nee, met de ondernemers is nog niet overlegd. In de omgevingsvisie hebben we de herstructurering alleen als ambitie opgenomen.

De indiener van de zienswijze geeft aan dat in het bestemmingplan de Smalriemseweg en de Beneden Molenweg aangeduid worden als historisch lint, maar in de omgevingsvisie is een deel onderbroken. De indiener van de zienswijze vraagt zich af welke kaart correct is.

Reactie:

Het bestemmingsplan is hierin correct.

De indiener van de zienswijze vraagt zich af waarom er een groene dooradering is ingetekend bij het Einde en tussen de Smalriemseweg en het bedrijventerrein als daar geen uitbreidingen van woningen komen.

Reactie:

Terechte opmerking. Deze aanduiding kan hier weggehaald worden.

De indiener van de zienswijze geeft aan dat de dorpsrand bij De Heuvel als een waardevolle dorpsrand ingetekend zou moeten worden.

Reactie:

Zie reactie hierboven over woningbouwlocatie keuze Beusichem zuid

De indiener van de zienswijze vraagt zich af of de dierenweiden langs de Heuvel / Ganssteeg / Molenweg en tussen de Smalriemseweg en het Einde behouden blijven.

Reactie:

Dat is geen doel van de gemeente. Deze vraag is onderdeel van een uitwerkingsplan mochten hier woningen gebouwd gaan worden.

De indiener van de zienswijze vraagt zich af waarom het gebied bij de Lekdijk en het Wielpad niet als bescherming natte natuur is aangeduid. De indiener van de zienswijze vraagt zich af wat hier dan wel en niet mogelijk is.

Reactie:

Er zal een aparte kaart in de omgevingsvisie opgenomen worden waarop de natuurgebieden van de gemeente aangeduid zijn, met als ambitie om deze ten minste beter te beschermen. Dit gebied heeft geen beschermde status als natuurgebied.

De indiener van de zienswijze geeft aan dat het niet wenselijk is om nog dichterbij de Lekdijk te bouwen dan nu bij Hooghendijk wordt gedaan. De indiener van de zienswijze vraagt zich af hoe dit terug komt in de omgevingsvisie.

Reactie:

Op de visiekaart voor Beusichem staat een potentiële uitbreidingsrichting ten noorden en westen van de locatie Hooghendijk. De noordzijde betreft de afronding van het huidige stedenbouwkundige plan. Ten oprechte is hier de suggestie gewekt dat het om een nieuwe rand gaat. We zullen deze uitbreidingsrichting verwijderen. Aan de westkant van Hooghendijk is er een kleine uitbreidingsrichting opgenomen. Op de visiekaart is deze iets te ruim opgenomen. Hij zal daarom worden verkleind. Daarnaast zullen we de waardevolle dorpsrand op de dorpskaart verder doortrekken, zodat ook de rand van het uitbreidingsgedeelte als een waardevolle dorpsrand aangeduid staat.

De indiener van de zienswijze vraagt zich af waarom de locatie tussen de Groeneweg en de Eikenlaan in Zoelmond als bouwlocatie is aangewezen, aangezien deze direct achter een waardevolle dorpsrand ligt.

Reactie:

Zoelmond



Zoelmond heeft een waardevolle en grotendeels herkenbare dubbele lintstructuur. Op 1 locatie is in het verleden gekozen om een projectmatige uitbreiding te realiseren. We vinden voor de uitbreiding van Zoelmond de locaties rondom deze projectmatige uitbreiding de meest logische uitbreidingsrichtingen. Aan de zuidzijde zijn geen bezwaren ingediend. De noordzijde wel. We zijn van mening dat met de ontwikkeling van woningbouw op deze locatie een goed woonmilieu met respect voor de kwaliteiten van het oude lint kunnen worden gerealiseerd, mits de woningbouw los blijft liggen van het historische lint en er een duidelijke groene overgang wordt ontworpen tussen de bestaande wijk en het buitengebied.

De indiener van de zienswijze vraagt zich af waarom het gebied bij de Culemborgseweg en de Fazantenstraat niet als een kansrijke bouwlocatie wordt aangeduid.

Reactie:

De gemeente wil de historische dubbele lintstructuur in dit gebied behouden.

De indiener van de zienswijze vraagt zich af of er samen met de gemeente Culemborg is overwogen om gezamenlijk de woningbouwopgave in het gebied tussen Beusichem en Culemborg in te vullen.

Reactie:

Nee. De gemeente wil niet tegen Culemborg aangroeien.

De indiener van de zienswijze vraagt zich af waarom de ruimte tussen het bedrijventerrein en de landgoed Rijsbosch/Bloemstuiver niet aangemerkt is als kansrijke bouwlocatie.

Reactie:

Een deel van dit gebied zal gebruikt worden om het bestaande bedrijventerrein uit te breiden. Deze uitbreiding stond nu nog niet op de dorpskaart, maar zullen we toevoegen. Verder wil de gemeente geen woningbouw aan de rand van het bedrijventerrein.

De indiener van de zienswijze vraagt zich af waarom niet een deel van het bedrijventerrein verplaatst wordt, zodat hier woningen gebouwd kunnen worden.

Reactie:

We hebben de ambities om een deel van het bedrijventerrein te herstructureren naar een woongebied, namelijk ten oosten van de Beijerdstraat.

De indiener van de zienswijze vraagt zich af of het terrein van het Elisabeth Weeshuis überhaupt beschikbaar is voor woningbouw.

Reactie:

De gemeente heeft in de omgevingsvisie aangegeven welke locaties ruimtelijk aanvaardbaar zijn. Voor alle locaties moet blijken of ze ook daadwerkelijk beschikbaar zijn.

De indiener van de zienswijze vraagt zich af waarom het stuk ten zuiden van de Heuvel niet aangemerkt is als kansrijke bouwlocatie.

Reactie:

Bij het thema gezondheid hebben we als één van de ambities opgenomen om woningen niet te dichtbij provinciale wegen te bouwen, omdat de auto's op de provinciale wegen voor geluidsoverlast en luchtvervuiling zorgen. Daarom willen we het niet nu al mogelijk maken om woningen ten zuiden van De Heuvel te bouwen.

De indiener van de zienswijze vraagt zich af waarom het stuk ten westen van de Schaardijkseweg niet aangemerkt is als kansrijke bouwlocatie.

Reactie:

Op deze locatie is het historische lint goed zichtbaar en beleefbaar. Daarom is dit aangewezen als een waardevolle dorpsrand.

130. [REDACTED]

Indiener maakt bezwaar tegen het aanwijzen van de oostzijde van de Beijerdstraat als mogelijke herstructureringslocatie. Het zou ten koste gaan van het woongenot en de indiener vindt werkgelegenheid in Beusichem belangrijk.

Reactie:

Een omgevingsvisie is een integrale strategische visie voor de lange termijn voor de fysieke leefomgeving. Met deze visie zeggen gemeenten welke doelen ze voor de lange termijn hebben. De gemeente werkt de omgevingsvisie uit in programma's of in het omgevingsplan. In het omgevingsprogramma staat hoe we bepaalde doelen willen realiseren. In het omgevingsplan worden ze vertaald naar voorwaarden en regels. Bestaande rechten in het bestemmingsplan worden door een omgevingsvisie dan ook niet gewijzigd.

Een omgevingsvisie houdt geen enkele verplichting in voor inwoners of ondernemers.

Inwoners en ondernemers hoeven dus niet in actie te komen om de doelen van de gemeente te bereiken, als ze dat niet willen. Een omgevingsvisie is wel bindend door de gemeente zelf. Ook de gemeente wil werkgelegenheid in Beusichem behouden. Dat kan echter op verschillende plekken.

Voor de Beijerdstraat hebben we als ambitie om deze verkeersveiliger te maken en groener. Ook hebben we als ambitie om de overgang van het bedrijventerrein naar de woonwijken te verzachten. Door revitalisering zouden we meer ruimte in het wegprofiel kunnen krijgen. We hebben in de omgevingsvisie de mogelijkheid voor revitaliseren met woningen mogelijk willen maken, maar ook een combinatie wonen en werken of andere werkfuncties past goed om de ambities te halen.

131. [REDACTED]

De indiener van de zienswijze geeft aan tegen de aanduiding 'mogelijke herstructurering' aan de Beijerdstraat in Beusichem te zijn. Indiener maakt zich zorgen over de waarde fluctuatie van de panden, de verplaatsingskosten en de continuïteit van de onderneming. Indiener vindt revitalisering van de panden een beter alternatief.

Reactie:

Een omgevingsvisie is een integrale strategische visie voor de lange termijn voor de fysieke leefomgeving. Met deze visie zeggen gemeenten welke doelen ze voor de lange termijn hebben. De gemeente werkt de omgevingsvisie uit in programma's of in het omgevingsplan. In het omgevingsprogramma staat hoe we bepaalde doelen willen realiseren. In het omgevingsplan worden ze vertaald naar voorwaarden en regels. Bestaande rechten in het bestemmingsplan worden door een omgevingsvisie dan ook niet gewijzigd.

Een omgevingsvisie houdt geen enkele verplichting in voor inwoners of ondernemers.

Inwoners en ondernemers hoeven dus niet in actie te komen om de doelen van de

gemeente te bereiken, als ze dat niet willen. Een omgevingsvisie is wel bindend door de gemeente zelf.

Voor de Beijerdstraat hebben we als ambitie om deze verkeersveiliger te maken en groener. Ook hebben we als ambitie om de overgang van het bedrijventerrein naar de woonwijken te verzachten. Door revitalisering zouden we meer ruimte in het wegprofiel kunnen krijgen. We hebben in de omgevingsvisie de mogelijkheid voor revitaliseren met woningen mogelijk willen maken, maar ook een combinatie wonen en werken of andere werkfuncties past goed om de ambities te halen.

De indiener van de zienswijze geeft aan dat de communicatie rondom de inhoud van de omgevingsvisie onduidelijk is en verwacht wordt dat de gemeente een actievere rol neemt om betrokkenen tijdig en volledig te informeren.

Reactie:

Tijdens het opstellen van de omgevingsvisie zijn er meerdere momenten geweest dat mensen betrokken zijn bij het proces van de omgevingsvisie. Voordat de omgevingsvisie ter inzage ging was er nog een bewonersavond om vragen of opmerkingen mee te geven te stellen. Als er wel concrete plannen zijn, zal de gemeente eigenaren en gebruiker tijdig informeren en betrekken.

Beantwoording technische vragen m.b.t. agendapunt 4.1. Vaststellen Omgevingsvisie

Portefeuillehouder: P.A.J.M. van den Hurk
Domein: Ruimte
Ambtelijke ondersteuning: Roelof (R.) Goodijk

Fractie:	Vraag:	Antwoord:
PCG	Vraag:	Antwoord:
Vraag 1:	Wat is de juridische betekenis en uitwerking van de omgevingsvisie in relatie tot vigerende bestemmingsplannen?	Het bestemmingsplan is juridisch bindend voor inwoners en ondernemers en dat blijft zo onder de Omgevingswet (bestemmingsplannen veranderen alleen van naam en worden straks omgevingsplan genoemd). Wat nu in bestemmingsplannen staat is dus leidend. Als een gemeente wil meewerken aan een initiatief, maar dit staat niet in het bestemmingsplan, dan kan de gemeente van het bestemmingsplan afwijken. Zo'n afwijking moet dan echter goed gemotiveerd kunnen worden en daarvoor kan onder de Omgevingswet de omgevingsvisie voor worden gebruikt. Een omgevingsvisie is een integrale strategische visie voor de lange termijn voor de fysieke leefomgeving. Met deze visie zeggen gemeenten welke doelen ze voor de lange termijn hebben. Bestaande rechten in het bestemmingsplan worden door een omgevingsvisie dan ook niet gewijzigd. Een omgevingsvisie houdt <u>geen enkele verplichting in voor inwoners of ondernemers</u>. Inwoners en ondernemers hoeven dus niet in actie te komen om de doelen van de gemeente te bereiken, als ze dat niet willen. Een omgevingsvisie is wel <u>bindend door de gemeente zelf</u>. Als de gemeente een project wil realiseren, moet ze rekening houden met de doelen die ze in de omgevingsvisie hebben opgenomen. De visie geeft dus wel (rechts)zekerheid aan inwoners.
Vraag 2:	Wat gebeurt er bij tegenstrijdigheden tussen huidige bestemmingsplannen en de nieuwe aan te nemen omgevingsvisie, zeker ook in de context van projecten welke nog in uitwerking zijn of op korte termijn tot realisatie komen?	Als de doelen in de omgevingsvisie niet overeen komen met de regels in het bestemmingsplan kan de gemeente besluiten om het bestemmingsplan te wijzigen.
Vraag 3:	Wat is de exacte begrenzing van de landbouw ontwikkelings gebieden (LOG's)? De visuele aanduiding in de visie is niet duidelijk en het kan zeer bepalend zijn voor ondernemers of zij er net wel of net niet in vallen.	In de omgevingsvisie is een globale begrenzing opgenomen en is beschreven aan welke voorwaarden het ontwikkelingsgebied moet voldoen. De precieze omvang, invulling of nadere eisen aan de functies in dit gebied zal uitgewerkt worden in een programma of in het Omgevingsplan.

Vraag 4:	Wat zijn de concrete beleidsmatige betekenissen van de op de kaart aangegeven pijlen?	Deze zijn indicatief. Het zijn aanduidingen van doelen die de gemeente wil bereiken, zoals bijvoorbeeld betere wandelroutes, een landschappelijke of ecologische verbinding et cetera. Met een pijl geeft de gemeente aan welke gebieden de gemeente wil verbinden. De precieze locatie moet nader worden uitgewerkt.
Vraag 5:	M.n. de laanboom en fruitteelt worden In meerdere visies benoemd als zeer belangrijke economische pijlers voor en onder de gemeente Buren, het zijn ook kapitaalintensieve teelten welke inmiddels zowel binnen als buiten (de meeste) het in de visie aangewezen LOG gevestigd zijn. Hoe denkt de gemeente deze sectoren meer en zeer gewenste duidelijkheid te gaan geven dan dat nu in de visie wordt gedaan?	In de omgevingsvisie staan nu de doelen benoemd. Deze worden uitgewerkt in een omgevingsprogramma en het omgevingsplan. Op pagina 74 van de ontwerp omgevingsvisie is beschreven dat teelt ondersteunende voorzieningen steeds meer onderdeel zijn van de normale bedrijfsvoering. In het huidige beleid van de gemeente is er echter geen ruimte voor vormen van pot- en containerteelt. In de visie kiezen we ervoor om de mogelijkheden voor pot- en containerteelt wel te gaan bieden. Hierbij hebben we een afweging gemaakt met andere belangen van functies, belangen van inwoners en de kwaliteiten van natuur en landschap in het gebied. Uitkomst is om direct bij het bouwblok enige mogelijkheden te bieden voor pot- en containerteelt als aanvulling op grondgebonden teelten, die de ondernemers hebben. Mochten bedrijven zich willen specialiseren in niet grondgebonden teelten dan past dat in onze ogen niet overal in het relatief kleinschalige landschap op de oeverwallen en gezien de uitkomsten van uitgebreide inwonersparticipatie verwachten we hiervoor ook geen draagvlak onder de inwoners en maatschappelijke organisaties.
Vraag 6:	In voorgestelde omgevingsvisie staat ook de term 'doorgroeigebieden' opgenomen wat is de betekenis van deze gebieden in relatie tot de bedrijfsontwikkeling van de agrarische sector en waar zijn deze gebieden gelegen?	Het betreft hier de landbouwontwikkelingsgebieden, waar bedrijven die zich willen specialiseren in niet grondgebonden teelten, zoals de pot- en containerteelt, kunnen door ontwikkelen.
Vraag 7:	De visie stelt voor om de ontwikkeling van pottenvelden/containerteelt te verplaatsen naar LOG, wat is hiervoor de onderliggende argumentatie? En is bij deze gewenste ontwikkeling rekening gehouden met de behoefte van ondernemers en eveneens getoetst aan beschikbaarheid van grond in de LOG?	De visie stelt niet voor om de ontwikkeling van pottenvelden / containerteelt te verplaatsen. Het huidige beleid kent namelijk geen mogelijkheden voor pot- en containerteelt buiten het bouwblok, hoewel uit de raadsinformatie avond op 11 mei bleek dat vertegenwoordigers van de laanboomtelers daar anders over denken. De omgevingsvisie geeft deze mogelijkheid nu wel. Er is dus geen sprake van een verplaatsing. Onder vraag 5 staat al verwoord dat de behoefte aan pot en containerteelt is afgewogen tegen andere belangen en wensen van inwoners. Daarom is een onderscheid gemaakt tussen bedrijven die pot- en containerteelt als kleinschalige functie op het bedrijf willen toevoegen en bedrijven die zich in deze teelten willen specialiseren.

Vraag 8:	In onze grote plattelandsgemeente zijn er meer fruit en laanboomteelt bedrijven buiten de LOG gevestigd dan erin, de meeste van deze bedrijven al generaties lang. Welke concrete ruimere mogelijkheden zoals omschreven in de toekomst visie en regio pact wordt deze bedrijven in de nu voorliggende conceptvisie geboden in de verdere ontwikkeling van hun bedrijf zoals o.a. pottenvelden, sorteer/opslagloodsen t.o.v. de bestemmingsplannen uit 2009?	Hoe groot een bouwblok mag worden is een afweging die gemaakt zal worden in het omgevingsplan. De omgevingsvisie geeft wel aan dat we een sterke concurrerende agrarische sector ondersteunen. Op pagina 91 staat beschreven dat we ruimte willen maken voor bedrijfsmatige functies als koelen en verwerken, zolang er een relatie is met de eigen productie. De vormgeving en inpassing van het erf wordt daarbij als voorwaarde meegegeven.
Vraag 9:	Er liggen pottenvelden, laanboom en fruitteelt bedrijven buiten de LOG, kunnen deze worden uitgebreid?	Ja, in de visie staat dat er ruimte voor ontwikkeling van deze bedrijven is. Voor het gebruik van pot- en containerteelt zijn de mogelijkheden uitgebreid ten opzichte van het huidige beleid door ook ruimte voor pot- en containerteelt buiten het bouwblok (maar wel aansluitend) mogelijk te maken. In het huidige beleid van de gemeente is dat niet toegestaan.
Vraag 10:	Zijn er mogelijkheden om de teeltvrije zone toch te gaan inplanten met gewassen/bomen welke niet bespoten hoeven te worden? Dit gebeurt alreeds in omliggende gemeenten.	In de omgevingsvisie staan wel doelen benoemd om de milieudruk te verlagen en de gezondheid te bevorderen. Een uitwerking van de doelen naar het spuitzonebeleid vindt plaats in het spuitzonebeleid en wordt vertaald naar het omgevingsplan.
Vraag 11:	Hoe gaat de gemeente om met pottenvelden welke reeds jaren geleden zijn aangelegd en volop in gebruik zijn waar destijds niet op is gehandhaafd en waar ook geen duidelijke regels voor waren?	Over handhaving of legalisering doet de omgevingsvisie geen uitspraken. De omgevingsvisie gaat in op de doelen voor de toekomst.
Vraag 12:	In de voorgestelde omgevingsvisie mogen potten velden ook aansluitend het bouwblok gerealiseerd worden dat is geen vanzelfsprekendheid voor ondernemers omdat zij daar b.v. geen grond bezitten maar wel verderop in de omgeving waar zij hun bouwblok bezitten, welke mogelijkheden heeft dan deze ondernemer, ook als hij buiten het LOG is gevestigd?	Gezien de kwaliteit van het landschap is in de omgevingsvisie opgenomen om bebouwing en verhardingen compact te houden in het oeverwallengebied en geen versnippering toe te laten. Door mogelijkheden voor pot- en containerteelt alleen toe te staan op of aansluitend op het bouwblok blijft de bebouwing en verharding compact.
Vraag 13:	Er is volgens 1 van de indieners van een zienswijze besloten om de max grenswaarde van 1.5 ha. van een bouwvlak te laten vervallen, klopt dat? En zo ja wat zijn hiervoor de argumenten? Eveneens wordt er door deze indiener gesteld dat er een nadere beleidsnotitie hieromtrent zal worden uitgewerkt klopt dat?	Sommige indieners van de zienswijzen vonden het vreemd dat er zo'n concreet getal in de visie staat. De reden om 1,5 hectare al in de visie op te nemen, was om duidelijkheid te geven. We waren het er echter mee eens dat dit voor een omgevingsvisie eigenlijk te concreet is. Daarom is het voorstel geweest om de maatvoering van 1,5 hectare te verwijderen uit de omgevingsvisie en de precieze omvang van een bouwblok uit te werken in een beleidsregel. In plaats daarvan nemen we op dat niet grondgebonden

		teelten, zoals pot- en containerteelt, kleinschalig en als nevenactiviteit kunnen worden toegepast op of aansluitend aan het agrarisch bouwblok.
Vraag 14:	Zo ja wie gaat dat doen?	De afdeling Ruimte gaat deze in samenspraak met de sector opstellen.
Vraag 15:	Welke invloed heeft de raad daarop?	Er is nog geen plan van aanpak voor deze beleidsnota.
Vraag 16:	Welke uitgangspunten worden hier dan voor gevolgd?	De omgevingsvisie vormt het kader voor deze beleidsuitwerking.
Vraag 17:	Er is een zienswijze ingediend op de ontwikkeling van landgoederen met 3 zeer duidelijke punten welke voorwaardelijk zijn voor realisatie. Gezien de aanleg van landgoederen grote impact kan hebben op de omgeving, het voor de initiatiefnemer financiële voordelen biedt en zelfs kan leiden tot vergroting van kapitaal en/of financieel rendement. De 3 aanvullingen zoals benoemd in de zienswijze geven duidelijk en voorwaardelijk richting in de realisatie volgorde. Hiermee wordt voorkomen dat initiatiefnemers het als projectontwikkeling met financieel rendement als enig uitgangspunt zien. Is de gemeente voornemens om deze 3 voorwaarden op te nemen in het beleid landgoederen?	Er zijn meerdere zienswijzen ingediend ten aanzien van de landgoederen. Dat is aanleiding geweest om de visie op landgoederen nog iets verder aan te scherpen. Hoewel we niet precies weten over welke van de zienswijzen hier wordt gewezen denken we dat we aan de vraag hebben voldaan. De visie op landgoederen is terug te lezen op pagina 98/99 van de omgevingsvisie.
Vraag 18:	We kennen in onze gemeente nu een veelheid aan bestemmingen met de naam agrarisch oeverwal gebied. In de nieuwe omgevingsvisie zijn veel van deze bestemmingen gewijzigd in multifunctionele zones welke een veelheid aan mogelijkheden biedt voor allerlei ontwikkelingen dan de huidige bestemming. Op moment deze bestemming wijzigt in multifunctionele zone welke invloed heeft de raad dan nog in het toelaten van allerlei andere ontwikkelingen dan dat in de huidige bestemming mogelijk zijn?	De bestemming oeverwal is niet vervangen door een multifunctionele zone, de multifunctionele zone ligt er als het ware overheen. Aan de bestemmingen met de naam agrarisch oeverwalgebied verandert niks, want de bestemmingsplannen blijven voorlopig gewoon geldig. Die worden pas de komende jaren stapsgewijs omgezet naar een omgevingsplan. Ook binnen de omgevingsvisie benoemen we een oeverwalgebied, omdat we de gebiedsindeling baseren op het landschap. De multifunctionele zone is een zone die daar eventueel overheen kan liggen. Als plekken binnen die zone vallen, dan zijn er mogelijkheden om een vrijkomend erf met stallen om te zetten in bijvoorbeeld een woonfunctie.

VVD	Vraag:	Antwoord:
Vraag 1:	Op blz. 151 van de OV wordt gesproken over 4 à 5 woonlagen in Maurik. Is deze bouwhoogte gebaseerd op een eerder vastgestelde verordening of besluit. Zo nee, geldt deze bouwhoogte, na vaststellen van de OV, voor de hele gemeente?	Deze bouwhoogte is ingegeven door het feit dat er een grote woonbehoefte is voor kleinere huishoudens, waaronder voor ouderen en jongeren en lagere inkomens in het algemeen. Gelaagd bouwen kan dan nodig zijn. In de visie wordt een maximale hoogte aangegeven van 4 lagen met

		eventueel een accent naar vijf als dat stedenbouwkundig verantwoord is. De stedenbouwkundige inpasbaarheid blijft dus voorop staan. Dit geldt alleen voor de vier centrumkernen Buren. Beusichem, Maurik en Lienden.
--	--	--

PvdA-GL	Vraag:	Antwoord:
Vraag 1:	Heeft het college een uitvoeringsplan voor het vervolg (na het besluit op 14 juni) en kan dit voor de raadsvergadering gedeeld worden met raad en samenleving?	Er is nog geen uitvoeringsplan opgesteld. Dat zal na vaststelling door de gemeenteraad worden gedaan.

CDA	Vraag:	Antwoord:
Vraag 1:	De omgevingsvisie geeft aan wat er in de toekomst mogelijk is voor een bepaald gebied, zoals recreatie, wonen, industrie, weidelandschap, etc. Is er bij deze indeling, bijvoorbeeld voor mogelijke woongebieden, rekening gehouden met de landschappelijke basis?	Ja. Bij alle kernen zijn b.v. op basis van stedenbouwkundige kwaliteit, groen en cultuurhistorische kenmerken waardevolle dorpsranden aangemerkt, waar geen uitbreidingsrichtingen zijn voorgesteld. Op pagina 52 van de omgevingsvisie staat dit nader toegelicht ('sturen op kwaliteit'). In het buitengebied zijn eveneens waardevolle gebieden aangewezen, waar de economische dynamiek rekening mee dient te houden, zoals natuurgebieden, waardevolle openheid, weidevogelgebieden, ecologische zones.
Vraag 2:	Zijn voor deze omgevingsvisie "bodem en water" sturend geweest voor de indeling zoals deze nu voorligt? In hoofdlijnen is dit duidelijk echter voor de kernen wordt hier verder niet op ingegaan.	Op pagina 63 van de omgevingsvisie staan de ambities voor water in stedelijk gebied. Op pagina 53 staat water als 1 van de kwaliteitscriteria benoemd bij uitbreiding van woningbouw. Bovendien geldt de eis van 20% groen en water bij uitbreiding. Bodem(kwaliteit) speelt een minder grote rol bij het aanwijzen van uitbreidingsrichtingen, maar is voor het krijgen van een vergunning wel een belangrijk toetsingscriterium (bestemmingsplan).



Tree Centre Opheusden

Aan: Gemeenteraad gemeente Buren
Postbus 23
4020 BA MAURIK

Opheusden, 20 mei 2022

Betreft: Advies n.a.v. reactie van gemeente Buren op door Tree Centre Opheusden (TCO) ingediende zienswijze op concept Omgevingsvisie gemeente Buren.

Geachte Raad,

Aanleiding en achtergrond

In haar brief verzonden 2 mei jl. reageert de gemeente Buren op de door TCO ingediende zienswijze n.a.v. de door de gemeente opgestelde concept Omgevingsvisie. Hieronder volgt een analyse/beoordeling van de reactie van de gemeente op de door TCO ingebrachte onderwerpen.

1. Pottenteelt

De visie van de gemeente op pot- en containerteelt is als volgt. Men stelt voor pot en containerteelt – kleinschalig en niet als hoofdbedrijfstaking – toe te staan op grond grenzend aan je huidige agrarische bouwblok. Men noemde eerst een maximaal oppervlak van 1.5 ha hiervoor. En voor ondernemers die pot- en containerteelt willen uitoefenen als hoofdbedrijfstaking houdt men nog altijd vast aan een gebied in het zuidoosten van de gemeente.

Uiteindelijk stelt de gemeente nu voor de maatvoering van een extra 1.5 ha toegestane pottenteelt – grenzen aan een agrarisch bouwblok – te schrappen uit de Omgevingsvisie en uit te werken in een beleidsregel.

Of dit goed uitpakt voor individuele ondernemers valt (sterk) te betwijfelen. Allereerst is het maar de vraag of de 1.5 hectare straks in een beleidsregel werkelijk (veel) groter wordt. Aan de andere kant moet je als ondernemer ook nog maar eens de mogelijkheid hebben van beschikbare grond aan je agrarisch bouwblok. Een apart/los perceel met pottenteelt – zoals enkelen (velen?) willen – wordt dus geblokkeerd. En wil je of zie je de pot- en containerteelt als je hoofdbedrijfsactiviteit dan wordt je verbannen naar een bepaalde locatie. En daar is het dan maar de vraag: is daar wel grond beschikbaar? En een aparte locatie voor grootschalig pottenteelt brengt bovendien veel extra vervoersbewegingen met zich mee. Realiseert de gemeente dat? En wat moet er nu gebeuren met de bestaande pottenteeltvelden?

Kortom: van een werkelijke toekomstperspectief is nog steeds geen sprake

Beleidsregels worden over het algemeen vastgesteld door een bestuursorgaan, in dit geval dus het College. Daar komt de gemeenteraad – als controlerend orgaan voor de democratie – niet aan te pas. Gezien de enorme betekenis van dit onderwerp – voor ondernemers maar ook voor inwoners - is een dergelijke gang van zaken, moeilijk te verdedigen. Eerst wordt het als discussiepunt uit de Omgevingsvisie gehaald, en vervolgens wordt het als een College onderwerp onttrokken aan de gemeenteraad. Dat is niet fraai en weinig democratisch. TCO kan zich daar op twee manieren tegen verzetten: alsnog van de gemeente vragen/eisen dat dit onderwerp in het kader van de Omgevingsvisie wordt bediscussieerd en vastgesteld en als er beleidsregels moeten komen, dan graag de toezegging van de gemeente dat deze ook met de raad worden besproken.



Het lastige aan deze kwestie is dat TCO (en telers) van mening zijn dat het bestemmingsplan uit 2009 wel pottenteelt (in ieder geval op doek en folie) mogelijk maakt buiten een agrarisch bouwblok. In ieder geval op gronden met de bestemming 'agrarisch'. Daar waar de gemeente nu stelt dat dit niet de uitleg is/moet zijn van het bestemmingsplan uit 2009. M.a.w.: de gemeente suggereert dat zij – met de beperkende uitleg van mogelijkheden voor pottenteelt nu – de laanboomtelers tegemoet komt terwijl wij de nu voorgestane „uitbreiding” van mogelijkheden juist als een beperking zien.

Om dit verschil van inzicht te beslechten is feitelijk/eigenlijk een uitspraak van een rechtbank (voorzieningenrechter?) nodig. Die zou gezocht kunnen worden n.a.v. de casus Van de Koppel. Of anders met een afwijzing van een vergunningaanvraag? Een dergelijke stap kan twee kanten opgaan: TCO/telers krijgen gelijk en het bestemmingsplan staat wel pottenteelt op folie en op doek toe, of een afwijzing. In het geval van een positieve uitspraak van de rechtbank heb je wel een sterke zaak om met de gemeente om de tafel te gaan zitten en te bepleiten (verworven rechten/mogelijkheden telers etc.) dat er geen sprake kan zijn van een drastische inperking. In het geval je de zaak verliest, lijkt je – met de visie van de gemeente nu op de laanboomteelt - niet veel verloren te hebben.

Voor wat betreft de inspraak/bespreekmogelijkheid as donderdag van de zienswijzen kan het toch ook geen kwaad vooral nog eens op de positieve kanten te wijzen van pot- en containerteelt: werkgelegenheid, reductie van CO2 en een bijdrage aan de natuur. Tevens zouden wij als TCO van de gemeente graag willen weten waar de toekomstig uitbreiding van de pottenvelden dan kan plaatsvinden. Kan de gemeente aangeven waar die gebieden zijn? En wat zijn dan de criteria die de gemeente daarbij hanteert? Onduidelijk is de Omgevingsvisie als het gaat om de zogenaamde landbouwontwikkelingsgebieden daar waar de visie ook spreekt van doorgroeigebieden. Zijn dat dezelfde gebieden? En op basis van welke criteria zijn die dan vastgesteld?

2. Laanboomsector niet genoemd als speerpunt van gemeentelijk beleid

Reactie van de gemeente: de ontwerp Omgevingsvisie wordt aangepast en de laanboomsector zal ook als speerpunt worden genoemd. Geen geweldige toezegging, want het houdt concreet eigenlijk niks in (zie hierboven).

3. Betrokkenheid bij het onderzoek over een verbod op het verbranden van snoeihout

Reactie van de gemeente: TCO zal worden uitgenodigd bij het onderzoek. Mooi meegenomen, maar is feitelijk een detail.

4. Mogelijkheid om zonnevelden aan te leggen op agrarische percelen

Het standpunt van de gemeente is: één of enkele grootschalige opweklocatie(s) en daarnaast de mogelijkheid van kleinschalige aanleg in het buitengebied. De gemeente geeft aan dat laatste mogelijk is 'binnen de geschepte kaders'. De vraag is dan: welke kaders zijn dit? Vanuit milieukringen wordt vaak naar voren gebracht dat pot- en containerteelt landschapsverstorende elementen zijn. Zonnevelden/parkjes zijn dit nog veel meer. Maar kennelijk is dit voor de gemeente geen reden dit nu wel toe te staan! En wat is kleinschalig? Zijn dat 5 locaties, 25 of 30? Zonnevelden hebben kennelijk nu opeens een hoog knuffelgehalte.

5. Spuitzones

Reactie van de gemeente: een norm van 50 meter is algemeen aanvaard in de jurisprudentie. Een kleinere afstand is mogelijk met een locatie-specifiek onderzoek en maatregelen als driftreductie en beplanting (maatwerk). De gemeente stelt voor de Omgevingsvisie aan te passen en de exacte afstand van 50 meter op te nemen. Beetje merkwaardige en minimale reactie van de gemeente want die afstand van 50 meter stond al in de tekst. Veel beter zou zijn als de gemeente in de Omgevingsvisie opneemt dat teelt in spuitzones maatwerk is en dat bij het afzien van bespuiting er ook gewoon op geteelt kan worden.



6. Landelijk gebied als multifunctioneel gebied

De gemeente geeft aan dat als er gesproken wordt over multifunctioneel buitengebied het alleen gaat over de bestaande erven in het buitengebied rondom de bestaande dorpszones. Dat is een verduidelijking en dat betekent dus, zoals de gemeente ook aangeeft, dat bebouwing in akkers en weilanden rondom de dorpszones is uitgesloten. Waarvan akte.

7. Groene dooradering

Reactie gemeente: een groene dooradering heeft alleen betrekking op de bebouwde kom. Waarvan akte.

8. Suggestie dat o.a. laanboomteelt de gezondheid negatief beïnvloedt

Reactie gemeente: we passen de tekst van de Omgevingsvisie aan met de tekst: *'afhankelijk van het type landbouwbedrijf kan er sprake zijn van fijnstof, pesticides of bacteriën die in de lucht komen te zitten'*. Hoe je het ook opschrijft: het blijft een ongewenste framing.

Eindconclusie:

De Omgevingsvisie wordt, n.a.v. onze zienswijzen, op kleine detailpunten aangepast, maar het zet natuurlijk geen zoden aan de dijk.

Het belangrijkste discussiepunt met de gemeente is en blijft: het toekomstperspectief voor pot- en containerteelt. En juist dat perspectief biedt de gemeente – ondanks een mogelijk straks groter te gebruiken areaal aan pot- en containerteelt dan 1.5 ha grenzend aan je bouwblok – telers niet.

Voorwaarden als kleinschaligheid, areaal alleen te gebruiken als het grenst aan agrarisch bouwblok, als hoofdbedrijfstad verbannen naar aangewezen locatie, geen losse pottenteeltvelden in de gemeente, zijn dusdanig zwaar en beperkend dat dit geen toekomstperspectief kan worden genoemd.

Met vriendelijke groet,

Namens de werkgroep Ruimtelijke Ontwikkeling van Tree Centre Opheusden

Goos Cardol
Voorzitter

+31 (0) 6 38 11 46 64

voorzitter@treecentreopheusden.nl

Aan alle fracties van de Gemeenteraad van Buren
De Wetering 1
4021 VZ Maurik
Beusichem, 19 mei 2022

Geachte Fractie,

Betreft; Verzoek om amendementen met betrekking tot het ontwerp Omgevingsvisie.

We constateren dat er een groeiend wantrouwen en daarmee een toenemende afstand ontstaat tussen de inwoners van Beusichem en Zoelmond versus de gemeente. Het hele – participatie – proces met betrekking tot de Omgevingsvisie heeft hieraan verder voeding gegeven. Ook het achteraf wijzigen van de omgevingsvisie door een industrieterrein in te tekenen (ná het sluiten van de termijn voor het indienen van een zienswijze), vergroot de afstand met burgers en maakt het werk van Beusichem Leeft onnodig moeilijk.

Een terugkerend patroon is dat zaken die de inwoners belangrijk vinden (bijvoorbeeld waardevolle dorpsranden en groene buffers) doorkruist worden door plannen van de lokale aannemer in samenspraak met de gemeente (Het Wiel, Hogendijck West). In algemene zin ervaren inwoners dat hun directe leefomgeving wordt aangetast.

Wij dringen er daarom op aan het participatieproces opnieuw te doen en verzoeken u hiertoe het initiatief te nemen.

Beusichem Leeft heeft als belangrijke missie het verkleinen van de afstand tussen de inwoners en de gemeente en om bij te dragen aan het wederzijds vertrouwen. Echter, dan zal de gemeente hieraan moeten bijdragen.

Vandaar dat wij bij deze de fracties dringend verzoeken concrete stappen te zetten. Met het indienen of steunen van amendementen die aansluiten bij de wens van veel inwoners maakt u uw standpunten concreet.

Wij stellen vast dat:

1. Het huidige ontwerp Omgevingsvisie niet aansluit bij de breed gedragen wensen van onze inwoners en soms conflicteert met de uitgangspunten
2. De gemeente het dorp Beusichem tot een centrumdorp betitelt met bovengemiddelde ontwikkeling van woningbouw en economie. Dat vraagt een kwalitatief hoogstaande burgerparticipatie
3. Beusichem Leeft en de gemeente op 2 december 2020 een convenant hebben gesloten waarin onder andere door de gemeente wordt gesteld dat Beusichem Leeft de oren en ogen is van de kern Beusichem en dat de gemeente de uitgangspunten van *Kerngericht Werken 2020-2023* ondersteunt. In dit convenant staat tevens dat de gemeente de inwoners van Beusichem wenst te betrekken bij het in stand houden en/of verbeteren van de leefbaarheid in Beusichem
4. De gemeente met betrekking tot de Omgevingsvisie geen invulling geeft aan haar eigen beleid *Visie op Kerngericht werken 2020-2023* alsmede het convenant met Beusichem Leeft door bovenstaande werkwijze bij de omgevingsvisie.

5. Pas nadat het oorspronkelijke ontwerp Omgevingsvisie op 18 november gecorrigeerd was, had Beusichem Leeft slechts twaalf dagen om de zienswijze te schrijven en daarop slechts twee dagen om steun te vragen bij de inwoners. Daarop hebben 160 inwoners de zienswijze mede ondertekend
6. De goed onderbouwde en omvangrijke zienswijze van Beusichem Leeft is door het College zonder deugdelijke onderbouwing grotendeels genegeerd. Met name het groenpercentage in nieuwbouw en de hoogte van bebouwing zijn duidelijke wensen van inwoners die het historisch landschappelijke karakter willen beschermen en behouden.
7. Op het punt van kwaliteit van nieuwbouw, de Omgevingsvisie niet overeenkomt met uitspraken, intenties en beloftes die in maart door politieke partijen zijn gedaan tijdens het verkiezingsdebat in de kerk van Beusichem
8. Door ná de termijn voor het indienen van zienswijze, een industrieterrein in het plan op te nemen zijn de inwoners genegeerd en buiten spel gezet. Uit de enquête en de dorpenronde is eerder gebleken dat er voor deze uitbreiding geen draagvlak is.
9. De gemeente inwoners in onzekerheid brengt door plotseling de afbakening van de multifunctionele zone los te laten. Kunnen zij wel of niet ruimere ontwikkeling verwachten in hun omgeving?
10. De gemeente slechts minimaal 20% groen voor nieuwbouwprojecten eist omdat anders nieuwbouwprojecten financieel niet haalbaar zouden zijn. Een deugdelijke onderbouwing van deze veronderstelling – financiële onhaalbaarheid – ontbreekt. Groen is essentieel voor klimaat adaptatie, leefbaarheid en behoud van het dorpse karakter. De laatste nieuwbouw in Maurik laat zien hoe het niet moet

Tenslotte constateren we dat als gevolg van de bovengenoemde gang van zaken, het vertrouwen van de inwoners van Beusichem en Zoelmond in de gemeente (bestuur, ambtenaren en de raad) verder gedaald is. Daarom verzoeken wij u op grond van bovenstaande vaststellingen tijdens uw vergadering op 14 juni amendementen in te dienen danwel te steunen die op een aantal belangrijke punten recht doen aan hetgeen de inwoners van Beusichem en Zoelmond wensen, namelijk;

- **Geen uitbreiding bedrijventerrein:** Op grond van de zienswijze van één belanghebbende is in de Omgevingsvisie een uitbreiding van het bedrijventerrein opgenomen. Uit een eerdere enquête bleek overtuigend dat veel inwoners dat niet willen. Door deze gang van zaken hebben de inwoners geen bezwaar kunnen maken tegen deze uitbreiding. Wij verzoeken u een amendement in te dienen waarin u het college vraagt de inwoners te consulteren en nu de locatie uit het plan te laten. Ook verzoeken wij u om een deugdelijk onderzoek te verrichten naar woningbouw op de betreffende locatie.
- **Geen afbakening multifunctionele zones:** Kennelijk op grond van de zienswijze van één indiener is de precieze afbakening van de multifunctionele zone losgelaten. Het is bekend dat de inwoners zich zorgen maken over die zones. Verruiming betekent toename van onzekerheid voor de inwoners en mogelijk ongewenste verruiming voor initiatiefnemers. Wij verzoeken u een amendement in te dienen waarin de multifunctionele zones beperkt en scherp afgebakend worden.
- **Geen nieuwbouw Hooghendijck West:** Deze locatie was voorheen een waardevolle dorpsrand. Het bouwplan heeft geen draagvlak bij de inwoners. Hier treedt ongewenste verdichting op wat het dorpse karakter vanaf de dijk aantast. Bovendien conflicteert deze bouwlocatie met de uitgangspunten van de Omgevingsvisie en de woonvisie van de gemeente zelf. Er is wel een ruim draagvlak voor een alternatief

plan met groen en speelgelegenheid voor kinderen. Wij verzoeken u een amendement in te dienen waarin u het college vraagt woningbouw op de genoemde locatie niet toe te staan en vast te houden aan de waardevolle dorpsrand, plus de mogelijkheden te laten onderzoeken en stimuleren van groenontwikkeling

· **Hoger groenpercentage bij nieuwbouw:** En hoe kan je bouwen met landelijke kwaliteit als het groenpercentage slechts 20% is? Inwoners van Beusichem willen groener bouwen, geven zij aan, met kwaliteit. U heeft dat zelf in een enquête onderzocht. Het is zorgelijk dat de gemeente meer groen afwijst. Wij vragen de gemeenteraad per amendement het minimale groenpercentage te verhogen naar 50%, zoals ook in het verkiezingsdebat in Beusichem is ondersteund door de meerderheid van de aanwezige partijen

· **Maximaal drie bouwlagen:** Inwoners willen maximaal drie bouwlagen. De omgevingsvisie zegt; vier bouwlagen, maar vijf is niet uitgesloten. Dit druist bovendien in tegen het landschappelijke en historische karakter van Beusichem. We vragen u met klem per amendement te bedingen dat nieuwbouw wordt gemaximeerd tot maximaal drie bouwlagen.

Bovendien vragen wij u dringend te bewerkstelligen dat onze inwoners in een vroeg stadium direct en actief worden betrokken bij nieuwbouw van woningen en de inrichting van nieuwbouwwijken in Beusichem en Zoelmond, naar het model in Ravenswaaij.

Mocht u vragen hebben of een nadere toelichting wensen op deze brief, dan zijn we daartoe uiteraard graag bereid. Voor de volledigheid melden we tevens dat deze brief naar alle fracties gaat en op onze website geplaatst wordt.

Met vriendelijke groet,



Namens Beusichem Leeft

Jeroen Verheul

Bestuurslid



Lodewijk Witteveen

Bestuurslid



Stichting Milieuwerkgroep Buren e.o.

Secretariaat: Veerweg 4, 4112 PC Beusichem

Aan het college van B&W en aan de leden van de gemeenteraad van Buren,
Postbus 23
4020 BA Maurik

Beusichem, 30 mei 2022

Betreft: Ontwerp Omgevingsvisie gemeente Buren.
Enige onvolkomenheden en een paar praktische tips
(per mail verzonden)

Geacht College, geachte leden van de gemeenteraad,

Onvolkomenheden:

Bij het bestuderen van de meest recente versie van de omgevingsvisie troffen wij twee onvolledigheden aan in het kaartmateriaal, te weten:

* Afbeelding 8, Cultuurhistorie:

Het gebied ten oosten van Ingen en ten noordwesten van Lienden is ten onrechte niet aangeduid als cultuurhistorisch waardevol gebied. Zie bijlage 1.

De exacte omgrenzing is te vinden op www.ruimtelijkeplannen.nl, Reparatieplan buitengebied 2012.

* Afbeelding 10, Kaart van bestaande natuurgebieden in de gemeente:

Een kleiner gebied ten oosten van Ingen en ten noordwesten van Lienden is ten onrechte niet aangeduid als weidevogelgebied. Zie bijlage 2.

De exacte omgrenzing is te vinden op www.ruimtelijkeplannen.nl, Bestemmingsplan buitengebied Buren, kaartbladen 8 en 10 (rood omlijnd).

Praktische tip:

Omdat de Omgevingsvisie straks een belangrijk naslagwerk wordt is het van belang dat het goed toegankelijk is en dat je gemakkelijk zaken kunt terugvinden. Dat is nu niet het geval. De toegankelijkheid zou al flink verbeterd kunnen worden door het toevoegen van een uitgebreide inhoudsopgave. Wij hebben daar in onze zienswijze al op aangedrongen, maar daar is helaas (nog) geen gevolg aan gegeven.

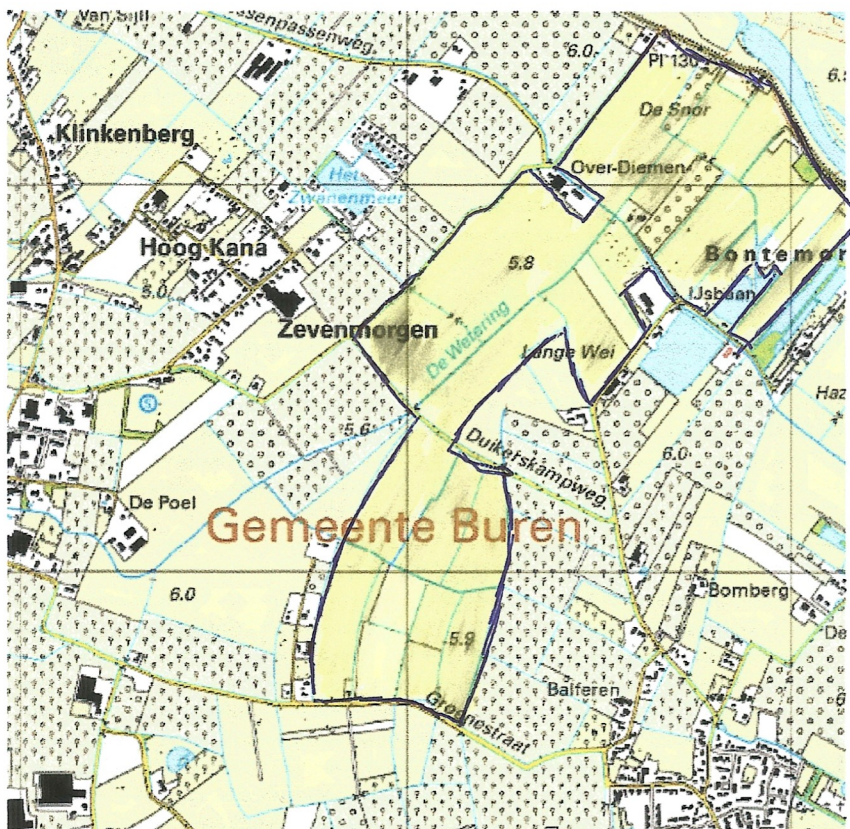
Hopende u van dienst te zijn geweest,

Namens Milieuwerkgroep Buren e.o.
J.T. Wildschut
voorzitter

c.c.: rgoodijk@buren.nl



Bijlage 1: Cultuurhistorisch waardevol gebied, ontbrekend op kaart 8



Bijlage 2: Weidevogelgebied, ontbrekend op kaart 10



Stichting Milieuwerkgroep Buren e.o.

Secretariaat: Veerweg 4, 4112 PC Beusichem

Aan alle gemeenteraadsleden van Buren,
Postbus 23
4020 BA Maurik

Beusichem, 2 juni 2022

Betreft: Vaststelling Omgevingsvisie gemeente Buren.
Verzoek tot het aanbrengen wijzigingen

Geachte leden van de gemeenteraad,

Op 1 december 2022 heeft Milieuwerkgroep Buren een zienswijze ingediend met betrekking op het ontwerp van de Omgevingsvisie. U heeft hiervan kennis kunnen nemen.
Op 12 mei jl. hebben wij onze bezwaren en zorgen tijdens een informatieavond met u kunnen delen. Onze bezwaren zijn u dus welbekend.
Toch willen wij met deze brief van de gelegenheid gebruik maken om aan u voorstellen te doen voor het indienen van een aantal concrete amendementen.

1. De uiterwaarden:

Het beleid voor wat betreft de uiterwaarden moet erop gericht zijn om de natuurwaarden te versterken (en uiteraard ook ruimte te bieden aan de rivier). De uiterwaarden moeten doorlopende robuuste natuurstroken worden langs de rivieren. Hierin past uitsluitend extensieve recreatie in de vorm van wandelroutes (buiten het broedseizoen). Ook intensieve vormen van landbouw (zoals maisteelt) kan niet samengaan met het hoofddoel: versterking van de natuurwaarden. In de Omgevingsvisie zou gestreefd moeten worden naar een extensieve, natuurinclusieve vorm van veeteelt.

Amendement 1:

Het college vragen om de Omgevingsvisie zodanig aan te passen dat er geen nieuwe verblijfsrecreatie wordt toegestaan op de voormalige steenfabrieksterreinen en dat er ook uitbreiding van bestaande recreatieterreinen op plaatsen die nu nog als weiland in gebruik zijn wordt uitgesloten.

Amendement 2:

Het college vragen om in de Omgevingsvisie vast te leggen dat het beleid erop gericht is om akkerbouw (zoals maisakkers) in de uiterwaarden terug te dringen en dat het beleid gericht moet zijn op natuurinclusieve veeteelt.

2. De weidevogelgebieden:

De weidevogelgebieden vormen, naast de uiterwaarden, een tweede concentratie van natuurwaarden in de gemeente Buren. Wij zijn van mening dat in de Omgevingsvisie de ambitie moet worden uitgesproken om de weidevogelgebieden te versterken en verder uit te breiden. Veel duidelijker dan nu het geval is.

Amendement 3:

Het college vragen om in de Omgevingsvisie duidelijk de ambitie vast te leggen om de weidevogelgebieden uit te breiden. Vastleggen dat de door de provincie aangewezen Groene ontwikkelzones rond de bestaande weidevogelgebieden daarvoor zeer in aanmerking komen (zie afbeelding 10),

3. De open komgebieden.

De waarden van de open komgebieden voor wat betreft natuur en landschap zijn in de Omgevingsvisie goed omschreven. Wij zijn blij dat daar ingezet zal worden op natuurinclusieve landbouw. Geschrokken zijn wij echter van de aanduiding op de Energiekaart (afbeelding 53), waarop aangegeven is dat de open komgebieden zoekgebied zijn voor zonnevelden. Dat is volledig in tegenspraak met de tekst in het rapport. Deze aanduiding was overigens niet opgenomen in de conceptversie.

Amendement 4:

Het college vragen om op afbeelding 53 in de Omgevingsvisie de “sticker” betreffende de komgronden te verwijderen omdat de komgebieden open moeten blijven en al helemaal niet in aanmerking komen als zoekgebied voor zonnevelden.

4. Archeologie en cultuurhistorie.

Wij zijn blij dat het college van B&W gehoor heeft gegeven aan ons verzoek om in de Omgevingsvisie aandacht te schenken aan de archeologische waarden binnen de gemeentegrenzen. Maar wij zijn toch van mening dat het college hiermee nog niet ver genoeg gaat. Binnen de gemeentegrenzen zijn gebieden waar nog geen onderzoek is uitgevoerd, maar waar de verwachtingswaarde hoog is. Deze gebieden komen niet ter sprake in de Omgevingsvisie.

In 2020 is het rapport “Archeologie in de gemeente Buren. Actualisatie archeologiebeleid” in opdracht van de gemeente opgesteld. Naar onze mening dient dit rapport onderdeel uit te maken van de Omgevingsvisie. Als dat gebeurt is onze zorg weggenomen

Amendement 5:

Het college vragen om het rapport “Archeologie in de gemeente Buren” op te nemen als integraal onderdeel van de Omgevingsvisie en dat in de visie helder vast te leggen.

5. Boomkwekerijen.

In het oosten van onze gemeente breidt het areaal aan boomkwekerijen steeds verder uit. Dat is funest voor het landschap en voor de kleinschaligheid van het oeverwallandschap. De boomkwekerijen hebben een sterk industrieel karakter: eindeloze velden van bamboestokken, veelvuldig gebruik van bestrijdingsmiddelen, intensieve transporten in het rooizeizoen. Het economisch belang is veel minder groot dan in de Omgevingsvisie wordt omschreven: arbeid wordt grotendeels geïmporteerd (arbeidsmigranten) en de bomen worden grotendeels geëxporteerd. Wat overblijft is een welgevulde beurs voor een aantal ondernemers en een gehavend landschap voor de gemeenschap. De impact op het milieu is (mede door arbeidsmigratie en wereldwijd transport) bijzonder groot.

Wij hebben in onze zienswijze gevraagd om de ongebreidelde groei van boomkwekerijen af te remmen en verdere intensivering van de bometeelt tegen te gaan.

Amendement 6:

Het college vragen om in de Omgevingsvisie vast te leggen dat de grondgebonden bometeelt beperkt moet blijven tot het gebied ten oosten van Eck en Wiel en dat niet-grondgebonden bometeelt verboden moet blijven (zoals nu al het geval is).

6. Niet-grondgebonden veehouderijen:

Het is inmiddels een vaststaand feit dat de intensieve veeteelt een grote bijdrage levert aan de stikstofproblematiek en andere milieuproblemen, zoals fijnstofproblematiek en stankoverlast. Deze problemen zijn alleen op te lossen door de veestapel in de nabije toekomst aanzienlijk in te krimpen.

Deze Omgevingsvisie zou hierop moeten inspelen en zou de ambities moeten leggen bij het stimuleren van natuurinclusieve landbouw en bij het terugdringen van intensieve veehouderij. De eerste ambitie wordt in de Omgevingsvisie verwoord, maar voor wat betreft de intensieve veehouderij wordt nog wel ruimte gegeven aan de uitbreiding van bestaande bedrijven. Het plussenbeleid (doorgroeien op voorwaarde van een tegenprestatie) is achterhaald, het heeft in de laatste jaren de milieuproblemen alleen maar vergroot. Uit recent onderzoek is gebleken dat nieuwe technieken (luchtwassers, innovatieve stalvloeren) bij lange na niet voldoen aan de gestelde verwachtingen.

Amendement 7:

Het college vragen om in de Omgevingsvisie de ambitie vast te leggen om de doorgroei van niet-grondgebonden veehouderijen zoveel mogelijk te beperken en beëindiging van dit soort bedrijven te stimuleren (vooral bedrijven in de omgeving van natuurgebieden)

7. Multifunctionele dorpszones.

In onze zienswijze hadden wij aangegeven dat de multifunctionele dorpszones te weinig afgebakend waren en te veel ruimte bieden aan ongewenste ontwikkelingen. In haar reactienota gaat het college hierop in en schrijft: *“De multifunctionele dorpszone is in principe alleen van toepassing op bestaande erven in het buitengebied rond de kernen”*. In de nu voorliggende versie van de Omgevingsvisie vinden wij deze heldere afbakening niet terug. De nieuwe omschrijving (p. 98) is nog steeds vaag. Bovendien omvatten de op afbeelding 42 gearceerde dorpszones nog steeds tientallen (vaak aaneengesloten) hectaren agrarisch gebied. Je kunt er nog steeds alle kanten mee op.

Amendement 8:

Het college vragen om in de Omgevingsvisie expliciet vast te leggen dat multifunctionele dorpszones alleen van toepassing zijn op bestaande erven en eventueel op voormalige agrarische bouwpercelen in het buitengebied rond de kernen. Verder aan het college vragen om de arceringen van afbeeldingen te verwijderen en alleen de (delen van) straten en wegen rond de kernen in te kleuren die behoren tot de multifunctionele dorpszones. Hiervoor zijn kaarten, behorende bij de visie op de kernen, wellicht het meest geschikt

8. Bedrijventerreinen.

Binnen de gemeente dient alleen ruimte geboden te worden aan lokale bedrijvigheid van beperkte omvang. Ruimte voor dit soort kleinschalige bedrijvigheid dient gevonden te worden door revitalisering van bestaande terreinen en door inbreiding. Binnen afzienbare tijd komt er veel ruimte op het industrieterrein in Maurik door het aanstaande vertrek van Wehkamp. Met deze vrijkomende ruimte dient zuinig en verstandig te worden omgesprongen.

In de ontwerp-omgevingsvisie was niet voorzien in nieuwe uitbreiding en dat is ook niet nodig. Nu blijkt dat er in de nieuwe versie te elfder ure toch een uitbreiding is “ingefietst”, grenzend aan recreatiegebied De Meent in Beusichem. Dit is zeer onwenselijk.

Amendement 9:

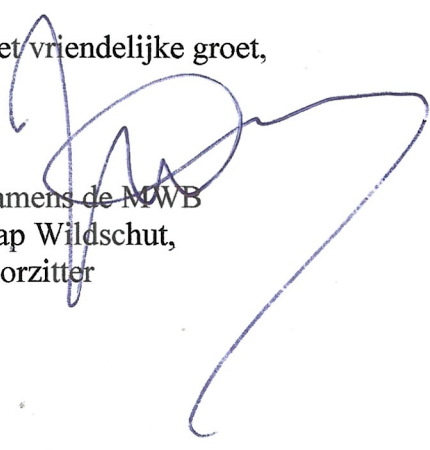
Het college vragen om de kaart op pagina 117 van de Omgevingsvisie aan te passen door de (paars gearceerde) uitbreiding van het bedrijventerrein te verwijderen

Wij verzoeken u om bovengenoemde negen amendementen tijdens de raadsvergadering in te dienen dan wel uw steun hiervoor uit te spreken.

Wij zijn graag bereid om onze standpunten nader toe te lichten. Indien gewenst maken wij graag een afspraak met u of met uw fractie.

Met vriendelijke groet,

Namens de NWB
Jaap Wildschut,
voorzitter



Aan alle fracties van de Gemeente Buren

Betreft: verzoek amendement met betrekking Omgevingsvisie

Geachte Fracties Gemeenteraad Buren,

In de Ontwerp Omgevingsvisie Buren kreeg de noordrand van het dorp Beusichem t.p.v. Lekdijk-Oost en het natuurgebied “de Wiel” een multifunctionele invulling. Meerdere keren hebben wij mede namens een 40-tal bezorgde omwonenden aangegeven, deze multifunctionele invulling voor dit gebied niet te delen. Immers in het vigerend bestemmingsplan Buitengebied Buren wordt dit gebied aangeduid als agrarisch oeverwalgebied en deels als hoogwaardig natuurgebied “de Wiel”. Verder is vermeld, dat dit gebied samen met de uiterwaarden een open landschappelijk karakter heeft, wat doorsneden wordt door de Lekdijk. Ook de nota Nationaal landschap Rivierengebied geeft aan, dat dit gebied bijzondere unieke landschappelijk en culturele waarden heeft. Kort samengevat een zeer waardevolle dorpsrand-noord in het dorp Beusichem.

Voor de goede orde vermelden wij aan het eind van deze brief de data, waarop wij ons bezwaar zowel schriftelijk, mondeling als op de insprekavond op 12 mei kenbaar hebben gemaakt. Volgens de zienswijze van een 40-tal bezorgde omwonenden en vele dorpsgenoten, dient de multifunctionele invulling van dit gebied zowel in de Ontwerp Omgevingsvisie als op de overzichtskaart Gemeente Buren te verdwijnen.

Naar onze mening is er geen enkele reden om de bestaande situatie, zoals aan gegeven in het thans geldende Bestemmingsplan Buitengebied Buren te veranderen.

Als gevolg van meerdere zienswijzen over de multifunctionele zones bij de dorpen is in de “Reactie nota zienswijzen omgevingsvisie” over de multifunctionele zones het volgende opgenomen:

“De multifunctionele dorpszone is een gebied rond de kernen die al in een bepaalde mate verdicht is met erven en bebouwing. De grens van zo’n zone is niet altijd even scherp. Door de zone op te nemen op de visiekaartjes per dorp lijkt het alsof de zone heel strak is begrensd. In werkelijkheid is de zone meer indicatief bedoeld. We zullen het college daarom voorstellen om de zonering van de multifunctionele dorpszone van de visiekaartjes per dorp te schrappen en alleen op de gemeentebrede visiekaart te laten staan. Daarmee doen we meer recht aan de indicatieve ligging van de zone.”

O.i. is dit een zodanig brede formulering dat er heel (te) veel mogelijk wordt in de dorpsranden.

Gezien het belang van alle omwonenden en dorpsgenoten vertrouwen wij erop, dat u als gemeenteraad en onze volksvertegenwoordigers onze zienswijze deelt en een amendement indient om **de huidige status van het gebied bij de Wiel te handhaven** en dit als zodanig in de omgevingsvisie op te nemen en zo “verrommeling” van het landschap met landschappelijke en culturele waarden te voorkomen.

Met vriendelijke groet, mede namens ruim 40 omwonenden,

M klumper
WG Brouwer

Data waarop bezwaren kenbaar zijn gemaakt:

- Informatieavond voor inwoners d.d. 4 oktober 2021.
- Brief aan Burgermeester en Wethouders d.d. 8 oktober 2021.
- Brief aan de Gemeenteraad d.d. 25 oktober 2021.
- Mondelinge toelichting 2x op het inloopspreekuur van Wethouder van der Hurk.
- Mondelinge toelichting voor de Gemeenteraad op insprekavond 12 mei 2022.
- Schriftelijke toelichting voor de Gemeenteraad op insprekavond 12 mei 2022.

Zoelen, 13 juni 2022

Aan de raadsfracties
Gemeente Buren

Onderwerp: **Raadsvergadering 5.1 Vaststellen Omgevingsvisie en aanpassingen voor recreatie en toerisme**

Geachte leden van de raadsfractie,

Naar aanleiding van de zienswijze, die wij als Lingezone recreatieondernemers hebben opgesteld met betrekking tot de ontwerp-omgevingsvisie, de reactie van het college, de terugkoppeling naar alle inzenders van zienswijzen en de openbare vergadering, willen we de raad verzoeken in hun overleg en besluiten de onderstaande punten mee te nemen.

Op pagina 101 van de omgevingsvisie staat in de laatste versie:

*“Binnen de **ontwikkelzone** van de **Lingemeren** is er nog veel ruimte voor dag- en verblijfsrecreatie. De zone zal dan ook een gebied worden waar veel verschillende type recreatie bij elkaar gebundeld kunnen worden. Dankzij de ligging in de buurt van de Provincialeweg en in de buurt van de A15 is het goed ontsloten voor bezoekers. Enkele jaren terug hebben we al met betrokkenen in het gebied een structuurvisie Lingemeren gemaakt. Deze structuurvisie zal leidend blijven bij nieuwe ontwikkelingen.”*

De zin over de structuurvisie Lingemeren is toegevoegd naar aanleiding van onze zienswijze. Echter “*Enkele jaren terug*” is inmiddels 10 jaar geleden, het jaar 2012. En “*zal leidend blijven bij nieuwe ontwikkelingen*” gaat voorbij aan de veranderingen, die de afgelopen jaren hebben plaatsgevonden. Inmiddels hebben we maar liefst 3 UNESCO Werelderfgoederen op fiets- en wandelafstand (Werelderfgoed Limes, Werelderfgoed Hollandse Linies en Werelderfgoed Kinderdijk). In 2014 is (met de Ruimtelijk Strategische Visie) een start gemaakt om Lingemeren bovenregionaal te verbinden met andere hotspots in de Rijn Maas delta, waaronder Munnikenland/Loevestein. Voor een omgevingsvisie met een stip op de horizon voor 2040 vinden we een zinsnede, die 10 jaar terug gaat, veel te mager.

We missen in de omgevingsvisie de ambitie om grote maatschappelijke opgaven als klimaat, gezondheid, water en voedsel te verbinden met duurzame vormen van recreatie en toerisme, waarbij het opnieuw verbinden ('reconnect') van een veerkrachtige mens met een gezonde planeet voorop staat. Met de provincie staan we in deze regio aan de lat om met krachtige impulsen te komen voor de nieuwe regionale Gebiedsagenda. Hierin worden op regionaal niveau, de gemeentelijke ambities verbonden in een een krachtig vliegwiel voor regionale ontwikkeling.

Het was met deze reden, dat wij tijdens de openbare vergadering in mei hebben gevraagd om af te wijken van de huidige volgorde, om eerst een omgevingsvisie vast te stellen en later dit najaar pas een visie recreatie en toerisme.

Omdat het proces om tot de Burense visie recreatie en toerisme te komen lijkt te gaan schuiven, (de bijeenkomstverslagen kwamen pas een dag voor de voorbespreking eind mei) willen we in deze fase, nu de raad zich nu moet buigen over de omgevingsvisie, ter inspiratie, de inspanningen van het Waddeneiland/gemeente Texel beschikbaar stellen.

Texel is niet exact wat gemeente Buren ambieert, maar bestudering van de verschillen en overeenkomsten, kunnen veroorzaken, dat wij als Burense gemeenschap tot betere visies en strategieën komen. Het eiland Texel is maar net iets groter dan gemeente Buren (164 versus 143 km²). Het heeft ongeveer de helft aan vaste bewoners. De recreatieve en toeristische sector is samen met de landbouw de dominante economische motor. Buren zou zich kunnen gaan positioneren en benchmarken door cijfers en beleid tastbaar te maken ten opzichte van de "casus Texel".

Indien we kijken naar het Toeristisch Toekomstplan Texel uit 2021, dan zien we veel soortgelijke uitdagingen, waarvoor specifiek beleid is gemaakt. Om er een paar te noemen. Men werkt met een Beeldkwaliteitsplan. Men heeft een Beleidsnota Sport, waarbij gericht de (buiten)sporten worden verbonden met de kwaliteiten van het eiland. Een Pdf-ordner met een aantal beleidsdocumenten van gemeente Texel is te downloaden:

<https://we.tl/t-eNywhYCGYN>

We vragen de raad om de volgende overwegingen mee te nemen en eventueel het raadsvoorstel daarop aan te passen:

- 1) Ambitie te tonen om maatschappelijke doelen [IMPACT] te verbinden met de vraag: "wat (kwaliteiten) moeten dan ontwikkelen? [WAT Vraag] om vervolgens voldoende aandacht te geven aan de vraag, welke instrumenten moeten worden ingezet om kwaliteiten en duurzaamheid te

realiseren/borgen? [HOE Vraag]. Bijvoorbeeld Beeldkwaliteitsplan, Welstandsnota, landschap (LOP), water (KRW), etc

- 2) Voor het lopende traject visie recreatie & toerisme toch nog een startnotitie op te stellen, waarbij nadrukkelijk richting wordt gegeven aan de verkenningen, zodat we niet opnieuw eindigen met meer van hetzelfde op basis van het verleden (zoals dat nu dreigt met de omgevingsvisie, zie verwijzing naar 10 jaar oude structuurvisie)
- 3) De ontwikkeling van recreatie en toerisme naar een hoger plan te tillen als een combinatie van tijd, energie en middelen van inwoners, bezoekers, ondernemers en professionals (de z.g. actoren-netwerk benadering), die samen met overheden, onderwijs en onderzoek de keten van Output, Outcome en Impact gaan beheersen. Nu worden de recreatie & toerisme activiteiten in de omgevingsvisie nog te veel als een bijvangst gezien.
- 4) Of voor recreatie en toerisme kan worden gesproken over een omgevingsvisie Beta 0,8, welke definitief wordt gemaakt in een versie 1.0, nadat alle elementen uit de visies recreatie en toerisme en visie verkeer en mobiliteit dit najaar in de dialoog zijn betrokken en daaruit conclusies kunnen worden getrokken.

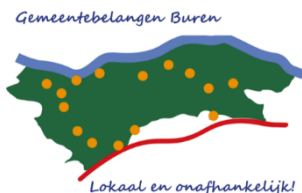
Met vriendelijke groet,

G.M. de Kruijff
Stichting Dijk van een Delta
namens indieners zienswijze.

Een Pdf-ordner met een aantal beleidsdocumenten van gemeente Texel is te downloaden: <https://we.tl/t-eNywhYCGYN>

Het bevat onderstaande beleidsdocumenten van de gemeente en van de Waddenzee organisatie:

20210818_Toeristisch Toekomstplan Texel 2021.pdf
20191017_2019_Key Market Trends.pdf
20190611_Strandnota-Texel-2019.pdf
20180814_2018_Education Strategy.pdf
20170921_Cultuurvisie-Texel-2017-Cultuur-ontwikkeldt.pdf
20170720_Erfgoednota-Texel-is-de-Reede.pdf
20170629_Beleidsnota-Sport-2017-Texel-in-beweging-als-sporteiland.pdf-vastg.pdf
20151007_Texel-in-ontwikkeling-Beeldkwaliteitsplan-Buitengebied.pdf
20141219_Tourism-Strategy-Dutch-2014-12-19.pdf
20120724_Beeld-van-Texel.pdf
20090525_Structuurvisie-Texel-op-koers-2020.pdf



Amendement monitoring en evaluatie

Agendapunt: 5.1. Vaststellen Omgevingsvisie

De raad van de gemeente Buren in openbare vergadering bijeen op 14 juni 2022;

Gelezen het voorstel van voorstel van het college van burgemeester en wethouders d.d. 10 mei 2022 over het vaststellen van de omgevingsvisie,

constateert dat:

- de omgevingsvisie na vaststelling voortdurend het afwegingskader vormt. Dit vraagt enerzijds om koers houden. Maar anderzijds deze zo nodig bij te stellen;
- een aanpassing in zijn geheel kan, maar ook modulair, dus allen dat deel, waar gezien de ontwikkelingen behoefte aan is;
- op hoofdlijnen de visie kan worden ondersteund, maar op onderdelen nog maatschappelijke discussie spelen die kunnen leiden tot een noodzakelijke aanpassing of aanvulling;

overwegende dat:

- goede monitoring en evaluatie belangrijke fundamenten zijn voor wie werkt aan de continue verbetering van de leefomgeving;
- monitoringsinformatie helpt om goede besluiten te kunnen nemen over activiteiten in de fysieke leefomgeving. Het is een belangrijke basis voor een snellere en betere besluitvorming. En het helpt om tijdig bij te sturen en plannen aan te passen aan veranderende omstandigheden;
- monitoring geen nieuw instrument is, maar bij de invoering van een dergelijk omvangrijke operatie een onmisbaar instrument is;

Besluit de volgende 2 beslispunten aan het voorliggende concept-raadsbesluit toe te voegen:

3. Er vindt jaarlijks monitoring en evaluatie plaats van de visie. Dit kan leiden tot aanscherping c.q. bijstelling van de visie. De eerste evaluatie vindt plaats per 1 januari 2023. Daarnaast zal minimaal vierjaarlijks een integrale herijking plaatsvinden. De werkwijze hiervoor zal verder worden uitgewerkt in een nog op te stellen monitoringsplan.
4. Voor de begeleiding van de monitoring en evaluatie wordt voor de duur van de huidige raadsperiode een werkgroep samengesteld, bestaande uit een delegatie van het college van burgemeester en wethouders en een delegatie van de gemeenteraad.

en gaat over tot de orde van de dag,

Derk Jan Bult
Gemeentebelangen

Erik Zaaijer
PCG

Hans van Vierssen
VVD

Jur Marringa
PvdA-GL

Evelien Schlösser
D66

Peter van Dijk
CDA

Joop de Jonge
Partij voor de Dieren



Amendement Industriële activiteiten

Agendapunt: 5.1. Vaststellen Omgevingsvisie

De raad van de gemeente Buren in openbare vergadering bijeen op 14 juni 2022;

Gelezen het voorstel van voorstel van het college van burgemeester en wethouders d.d. 10 mei 2022 over het vaststellen van de omgevingsvisie,

constateert dat:

- de omgevingsvisie geen duidelijke visie op de beperking van industriële agrarische activiteiten in het buitengebied bevat, terwijl die voor de toekomst van het buitengebied van Buren essentieel is om maatregelen te nemen voor verbetering van klimaatadaptatie, natuurherstel, gezondheid en circulaire economie;
- in de Klimaatvisie van de gemeente Buren de ambitie wordt uitgesproken om de komende jaren maatregelen te nemen voor verbetering van klimaat, biodiversiteit, gezondheid en circulaire economie;
- de agrarische sector voor de enorme opdracht staat om de komende jaren te voldoen aan doelstellingen op gebied van klimaat, klimaatadaptatie, natuurherstel, gezondheid en circulaire economie;

overwegende dat:

- de Omgevingsvisie ook recht moet doen aan de ambities uit de Klimaatvisie;
- de gemeente zich *actief* dient op te stellen in het bevorderen van positieve maatregelen voor klimaat, klimaatadaptatie, natuurherstel, gezondheid en circulaire economie; (zoals verwoord in de Klimaatvisie);
- in Buren daarom in de nabije toekomst alleen plaats is voor een natuur inclusieve landbouwsector;
- in Buren geen plaats meer is voor uitbreiding van industriële agrarische activiteiten, zoals niet grondgebonden laanbomenteelt, de niet grondgebonden intensieve veehouderij en grote koelcellen voor de opslag van fruit;
- deze activiteiten op de lokale en regionale industriegebieden thuishoren;
- in de omgevingsvisie de gemeente Buren de visie en ambitie moet vastleggen om uitbreiding van industriële agrarische activiteiten niet meer toe te staan en in een uitwerkingsplan voor de agrarische activiteiten in de gemeente dit verder uit te werken;

Besluit aan het voorliggende raadsbesluit de volgende 3 beslispunten toe te voegen:

- Geen uitbreiding van industriële activiteiten toe te staan die ingaan tegen de ambitie en visie van de gemeente Buren, verwoord in de Klimaatvisie.
- Na vaststelling van de Omgevingsvisie geen uitbreidingsplannen voor de industriële agrarische sector in behandeling te nemen.
- In het uitwerkingsplan voor de buitengebieden - samen met de agrarische sector - dit nader uit te werken.

en gaat over tot de orde van de dag,

Jur Marringa,
PvdA-GroenLinks

Amendement Bouwlagen

Agendapunt: 5.1. Vaststellen Omgevingsvisie

De raad van de gemeente Buren in openbare vergadering bijeen op 14 juni 2022;

Gelezen het voorstel van voorstel van het college van burgemeester en wethouders d.d. 10 mei 2022 over het vaststellen van de omgevingsvisie,

constaterende dat:

- Buren een plattelandsgemeente is met voornamelijk laagbouw;

overwegende dat:

- met meer bouwlagen wellicht goedkopere woningen kunnen worden gebouwd;
- goedkopere woningen ook kunnen worden gerealiseerd door kleinere woningen te bouwen in de vorm van tiny houses of kleinere appartementen;
- grotere bouwhoogten met meer bouwlagen daarom niet nodig zijn;

besluit aan het voorliggende concept-raadsbesluit het volgende besispunt toe te voegen:

- het maximale aantal bouwlagen in de gemeente Buren - per kern - te beperken tot de situatie zoals die nu in de betreffende kern van toepassing is;

en gaat over tot de orde van de dag,

Joop de Jonge,
Partij voor de Dieren

Amendement Duurzaam

Agendapunt: 5.1. Vaststellen Omgevingsvisie

De raad van de gemeente Buren in openbare vergadering bijeen op 14 juni 2022;

Gelezen het voorstel van voorstel van het college van burgemeester en wethouders d.d. 10 mei 2022 over het vaststellen van de omgevingsvisie,

constaterende dat:

- de omgevingsvisie voor wat betreft duurzaam vrijwel alleen gaat over energie;
- duurzaam veel meer is dan dat, het gaat over alle aspecten van ons leven, onze leefomgeving, biodiversiteit;

overwegende dat:

- duurzaam bijvoorbeeld ook betekent het gifgebruik in de landbouw sterk verminderen met als uiteindelijke doel helemaal geen gif meer te gebruiken;
- duurzaam bijvoorbeeld ook betekent de uitstoot van veehouderijen sterk verminderen met als uiteindelijke doel helemaal geen uitstoot meer;
- duurzaam bijvoorbeeld ook betekent het kappen van bomen sterk verminderen door bijvoorbeeld alleen nog kap bij dreigend gevaar voor de omgeving toe te staan;

besluit aan het voorliggende raadsbesluit het volgende beslispunt toe te voegen:

- Het hoofdstuk over een duurzame leefomgeving uit te breiden met alle mogelijke onderwerpen en aspecten waarbij duurzaamheid een criterium kan zijn, zoals de voorbeelden die genoemd zijn bij de overwegingen.

en gaat over tot de orde van de dag,

Joop de Jonge
Partij voor de Dieren

Jur Marringa
PvdA-GroenLinks



**Partij voor
de Dieren**

Gemeenteraadsfractie Buren



Amendement Fruitlogistiek

Agendapunt: 5.1. Vaststellen Omgevingsvisie

De raad van de gemeente Buren in openbare vergadering bijeen op 14 juni 2022;

Gelezen het voorstel van voorstel van het college van burgemeester en wethouders d.d. 10 mei 2022 over het vaststellen van de omgevingsvisie,

constaterende dat:

- Buren graag een gemeente wil zijn die aantrekkelijk is voor toeristen;
- toeristen veelal naar Buren komen vanwege de vele fruitboomgaarden;

overwegende dat:

- de laatste jaren het Burense landschap steeds meer gedomineerd wordt door grote fruitloodsen voor de opslag en distributie van fruit wat steeds vaker niet lokaal wordt geproduceerd maar wat van elders wordt aangevoerd;
- grote fruitloodsen feitelijk geen gebruik maken van de steeds schaarser wordende vruchtbare Betuwse grond en daardoor niet gebonden zijn aan het buitengebied;

Besluit aan het voorliggende raadsbesluit de volgende 3 beslispunten toe te voegen:

- Nieuwbouw of verbouw voor de opslag van fruit op eigen terrein in het buitengebied of in dorpskernen alleen toe te staan voor fruit wat lokaal (binnen een straal van 10 km van het bedrijf) wordt geoogst;
- Geen mogelijkheden te bieden voor grote fruitloodsen voor de opslag en verwerking van fruit wat van elders wordt aangevoerd;
- Dergelijke grote logistieke fruitloodsen alleen toe te staan op bedrijventerreinen;

en gaat over tot de orde van de dag,

Joop de Jonge
Partij voor de Dieren

Jur Marringa
PvdA-GroenLinks



**Partij voor
de Dieren**

Gemeenteraadsfractie Buren



Amendement Laanboomteelt

Agendapunt: 5.1. Vaststellen Omgevingsvisie

De raad van de gemeente Buren in openbare vergadering bijeen op 14 juni 2022;

Gelezen het voorstel van voorstel van het college van burgemeester en wethouders d.d. 10 mei 2022 over het vaststellen van de omgevingsvisie,

constaterende dat:

- Buren graag een gemeente wil zijn die aantrekkelijk is voor toeristen;
- toeristen vooral naar Buren komen vanwege de vele fruitboomgaarden;
- de laatste jaren het Burense landschap steeds meer gedomineerd wordt door percelen met laanboomteelt;

overwegende dat:

- velden vol bamboestokken en plastic potten onaantrekkelijk zijn voor toeristen;
- pottenteelt feitelijk geen gebruik maakt van de steeds schaarser wordende vruchtbare Betuwse grond en daardoor niet gebonden is aan het buitengebied;
- het overmatige gebruik van landbouwgif in deze sector zorgt voor een onnodig slechte leefomgeving voor zowel inwoners als toeristen;

Besluit aan het voorliggende raadsbesluit de volgende beslispunten toe te voegen:

- Geen uitbreidingsruimte te bieden aan de laanboomteelt door bijvoorbeeld geen uitbreiding van bestaande bedrijven of vestiging van nieuwe bedrijven toe te staan;
- Pottenteelt alleen toe te staan op bedrijventerreinen;

en gaat over tot de orde van de dag,

Joop de Jonge
Partij voor de Dieren

Jur Marringa
PvdA-GroenLinks



**Partij voor
de Dieren**

Gemeenteraadsfractie Buren



Amendement Recreatie

Agendapunt: 5.1. Vaststellen Omgevingsvisie

De raad van de gemeente Buren in openbare vergadering bijeen op 14 juni 2022;

Gelezen het voorstel van voorstel van het college van burgemeester en wethouders d.d. 10 mei 2022 over het vaststellen van de omgevingsvisie,

constaterende dat:

- de uiterwaarden langs de Rijn en de Lek in de omgevingsvisie zijn aangewezen als mogelijk ontwikkelingsgebied voor recreatie;
- deze uiterwaarden voor een groot gedeelte Natura 2000 gebied zijn, Europees beschermd natuurgebied;

overwegend dat:

- natuur en recreatie niet samen gaan;
- de uiterwaarden van oudsher bedoeld zijn als overstroomgebied bij hoogwater;
- hoogwater door klimaatverandering in de toekomst waarschijnlijk vaker zal voorkomen;
- de deltacommissaris hier recent nog nadrukkelijk aandacht voor heeft gevraagd;

Besluit aan het voorliggende concept-raadsbesluit de volgende beslispunten toe te voegen:

- Het gebied in de uiterwaarden voor recreatie te beperken tot de locaties die daar nu al voor bestemd zijn.
- Op deze locaties geen uitbreidingen toe te staan.
- De terreinen van de voormalige steenfabrieken te bestemmen voor natuurontwikkeling.

en gaat over tot de orde van de dag,

Joop de Jonge
Partij voor de Dieren

Jur Marringa
PvdA-GroenLinks

Amendement Veehouderij

Agendapunt: 5.1. Vaststellen Omgevingsvisie

De raad van de gemeente Buren in openbare vergadering bijeen op 14 juni 2022.

Gelezen het voorstel van voorstel van het college van burgemeester en wethouders d.d. 10 mei 2022 over het vaststellen van de omgevingsvisie,

constaterende dat:

- de veehouderij verantwoordelijk is voor een gigantische stikstofuitstoot waardoor het slecht gaat met kwetsbare natuur;

overwegende dat:

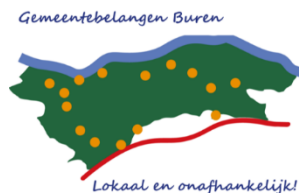
- de gemeente Buren in het verleden een plussenbeleid heeft vastgesteld waarbij uitbreiding van de veehouderij mogelijk was onder voorwaarden;
- de huidige stikstofcrisis waarin Nederland zich momenteel bevindt aanleiding is om de mogelijkheden en voorwaarden uit dit plussenbeleid niet zonder meer over te nemen in de omgevingsvisie;

Besluit aan het voorliggende raadsbesluit de volgende beslispunten toe te voegen:

- Geen uitbreiding toe te staan van de veehouderij voor wat betreft nieuwe bedrijven.
- Bestaande bedrijven alleen uitbreidingsmogelijkheden te bieden als dit een omschakeling betreft naar andere minder vervuilende activiteiten zoals bijvoorbeeld plantaardige landbouw of kamperen bij de boer.

en gaat over tot de orde van de dag,

Joop de Jonge,
Partij voor de Dieren



Amendement Hergebruik landbouw bedrijfsgebouwen

Agendapunt: 5.1. Vaststellen Omgevingsvisie

De raad van de gemeente Buren in openbare vergadering bijeen op 14 juni 2022;

Gelezen het voorstel van voorstel van het college van burgemeester en wethouders d.d. 10 mei 2022 over het vaststellen van de omgevingsvisie,

constaterende dat:

- er grote veranderingen in de agrarische wereld aan komen, denk aan de stikstofmaatregelen;
- in de omgevingsvisie bij het vrijkomen van agrarische gebouwen ruimte wordt gegeven aan nieuwe niet agrarische ondernemers om deze te slopen en hiervoor gebouwen met andere gebruiksfuncties te mogen bouwen. Dit onder de voorwaarden genoemd in de Visie, zoals het maken van een kwaliteitsslag;

overwegende dat:

- het beginsel gelijke monniken gelijke kappen ook moet gelden voor de gebruikers van het buitengebied in onze gemeente;
- het niet duidelijk is in de visie dat agrarische ondernemers als zij gebouwen slopen die niet meer nodig zijn voor de uitoefening van hun bedrijf dezelfde rechten hebben om de nieuwe gebruiksfuncties te creëren als de voornoemde nieuwe eigenaren;

Besluit aan het voorliggende ontwerptraadsbesluit het volgende beslispunt toe te voegen:

- Bij vervanging van oude bedrijfsgebouwen dezelfde regels ondubbelzinnig gelden voor de al zittende agrariërs die bedrijfsgebouwen willen afbreken als voor nieuwe ondernemers die percelen met deze oude gebouwen hebben verworven.

en gaat over tot de orde van de dag,

Evelien Schlösser
D66

Erik Zaaijer
PCG

Derk Jan Bult
Gemeentebelangen



**Partij voor
de Dieren**

Gemeenteraadsfractie Buren

Motie Uiterwaarden

Agendapunt: 5.1. Vaststellen Omgevingsvisie

De raad van de gemeente Buren in openbare vergadering bijeen op 14 juni 2022;

Gelezen het voorstel van voorstel van het college van burgemeester en wethouders d.d. 10 mei 2022 over het vaststellen van de omgevingsvisie,

constaterende dat:

- de Omgevingsvisie spreekt over de wens om in onze gemeente 'robuuste natuurgebieden te hebben die zoveel mogelijk met elkaar verbonden zijn (pag. 77);
- er een toenemende druk vanuit toerisme en recreatie op de natuurgebieden in onze gemeente plaats vindt;
- onze gemeente met 'de Beldert' en 'het Eiland van Maurik' voldoende grote attractieparken rijk is;
- er in de Uiterwaarden naast een grote natuurwaarde ook sprake van een stroomvoerend regime is met een duidelijk waterveiligheidsaspect;
- bestaande natuurgebieden (o.a. Natura 2000) vallen onder het Gelders Natuurnetwerk;
- de Limes zijnde UNESCO erfgoed, gezien worden als kernkwaliteit welke niet aangetast mag worden door activiteiten in dit gebied. Dat de Limes voor het grootste gedeelte door de uiterwaarden loopt;

overwegende dat:

- de gemeente een antwoord moet vinden op al deze aspecten waarbij oog moet zijn voor behoud van de landschappelijke waarde en bijzondere kwaliteiten van dit gebied;
- de kaders voor de ontwikkeling in de Uiterwaarden duidelijk moeten worden, namelijk wat mag wel wat mag niet?
- de uitwerking van de kaders in samenspraak met partners in het gebied zoals provincie, Rijkswaterstaat, beheerders en ondernemers zal moeten gebeuren;

verzoekt het college van burgemeester en wethouders:

- In de voorgestelde notitie prioritering omgevingsvisie de urgentie van de ontwikkeling van een omgevingsprogramma/beleidsnota "Uiterwaarden" te benoemen.

en gaat over tot de orde van de dag,

Evelien Schlösser
D66

Jur Marringa
PvdA-GroenLinks

Joop de Jonge
Partij voor de Dieren



Raadsvergadering

Dossiernummer	2183
Extern Zaak ID	Z.038503
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	14 juni 2022
Agendapunt	5.2
Titel	Voorgenomen besluit tot oprichting coöperatie CIRTEX U.A. voor AVRI
Organisatieonderdeel	Domein Ruimte
Eigenaar	Luiten, H.
Portefeuillehouder	J.P. Neven

Bijlagen
Raadsvoorstel Zienswijze op voorgenomen besluit tot oprichting coöperatie CIRTEX U.A.
Raadsbesluit Zienswijze op voorgenomen besluit tot oprichting coöperatie CIRTEX U.A.
Bijlage 1: Zienswijzebrief gemeente Buren aan AVRI
Bijlage 2: Aanbiedingsbrief Avri aan gemeenteraden
Bijlage 3: Samenvatting DB voorstellen
Bijlage 4: Bedrijfsplan CIRTEX
Bijlage 5: Bericht na toekenning subsidie
Bijlage 6: Advies Poelmann
Bijlage 7: Presentatie CIRTEX
Bijlage 8: Flyer CIRTEX
Beantwoording technische vragen m.b.t. agendapunt 'Voorgenomen besluit tot oprichting coöperatie CIRTEX U.A. voor AVRI'
Motie M2 – Partij voor de Dieren e.a. over CIRTEX

Geagendeerd	Vergaderdatum
Collegevergadering	15 maart 2022
Collegevergadering	10 mei 2022
Agendacommissie	18 mei 2022
Voorbespreking I	31 mei 2022
Raadsvergadering	14 juni 2022

Toelichting



De algemeen besturen (AB) van de publieke gemeenschappelijke regelingen (GR) van Avri en Werkzaam Rivierenland willen – samen met het private kringloopbedrijf 2Switch – een textielsorteercentrum op te richten, hierna genoemd CIRTEX. Het oprichten van CIRTEX in Rivierenland is een belangrijke eerste stap met als uiteindelijke doel om tot een circulaire textielketen in de regio te komen. Hiermee wordt uitvoering gegeven aan strategische thema's van GR-Avri. De eerste vier CIRTEX-jaren kunnen gezien worden als een pilot, waarbij er vanaf het vierde jaar sprake is van een verwacht positief exploitatieresultaat. De GR-Avri zal een lening verstrekken van € 350.000,- voor de investering van de inrichting. Reeds toegekende subsidies versterken de businesscase CIRTEX en stelt in staat het voorziene tekort in de beginjaren terugdringen. De gemeenteraad wordt in de gelegenheid gesteld een zienswijze te geven op het voorgenomen besluit van de GR-Avri tot (deelname aan de) oprichting van de coöperatie CIRTEX U.A.

Voorgesteld besluit

1. Kennis te nemen van het voornemen van de DB's van GR-Avri en GRWerkzaam Rivierenland om CIRTEX U.A. op te richten.
2. Ten aanzien van het voornemen onder 1. een positieve zienswijze richting de GR-Avri naar voren te brengen met kennisneming van de volgende aandachtspunten:
 - a. Keuze voor oprichting van een coöperatie;
 - b. Begroting en beoogde formatie;
 - c. Risico's en risicobeheersing.

Besluit

1. Kennis te nemen van het voornemen van de DB's van GR-Avri en GRWerkzaam Rivierenland om CIRTEX U.A. op te richten.
2. Ten aanzien van het voornemen onder 1. een positieve zienswijze richting de GR-Avri naar voren te brengen met kennisneming van de volgende aandachtspunten:
 - a. Keuze voor oprichting van een coöperatie;
 - b. Begroting en beoogde formatie;
 - c. Risico's en risicobeheersing.

Toelichting

Het raadsbesluit is unaniem genomen.

Datum vergadering gemeenteraad	Voorstelnummer
14 juni 2022	D.111885 Z.038503

Voorstel ingebracht door J. Luiten
Portefeuillehouder J.P. Neven
Begrotingsprogramma en 29. Afval
taakveld

Onderwerp **Zienswijze op voorgenomen besluit tot
oprichting coöperatie CIRTEX U.A.**

Voorgesteld besluit

1. Kennis te nemen van het voornemen van de DB's van GR-Avri en GR-Werkzaam Rivierenland om CIRTEX U.A. op te richten.
2. Ten aanzien van het voornemen onder 1. een positieve zienswijze richting de GR-Avri naar voren te brengen met kennisneming van de volgende aandachtspunten:
 - a. Keuze voor oprichting van een coöperatie
 - b. Begroting en beoogde formatie
 - c. Risico's en risicobeheersing

Samenvatting van het voorstel

De algemeen besturen (AB) van de publieke gemeenschappelijke regelingen (GR) van Avri en Werkzaam Rivierenland willen - samen met het private kringloopbedrijf 2Switch - een textielsorteercentrum op te richten, hierna genoemd CIRTEX. Het oprichten van CIRTEX in Rivierenland is een belangrijke eerste stap met als uiteindelijke doel om tot een circulaire textielketen in de regio te komen. Hiermee wordt uitvoering gegeven aan strategische thema's van GR-Avri. De eerste vier CIRTEX-jaren kunnen gezien worden als een pilot, waarbij er vanaf het vierde jaar sprake is van een verwacht positief exploitatieresultaat. De GR-Avri zal een lening verstrekken van € 350.000,- voor de investering van de inrichting. Reeds toegekende subsidies versterken de businesscase CIRTEX en stelt in staat het voorziene tekort in de beginjaren terugdringen. De raden worden in de gelegenheid gesteld hun zienswijzen te geven op het voorgenomen besluit van de GR-Avri tot (deelname aan de) oprichting van de coöperatie CIRTEX U.A.

HOOFDLIJNEN

1. Inleiding

De algemeen besturen (AB) van de publieke gemeenschappelijke regelingen (GR) van Avri en Werkzaam Rivierenland zijn voornemens om samen met het private kringloopbedrijf 2Switch een textielsorteercentrum op te richten, hierna genoemd CIRTEX. Het oprichten van CIRTEX in Rivierenland is een belangrijke eerste stap met als uiteindelijke doel om tot een circulaire textielketen in de regio te komen. De ambitie is om het ingezamelde textiel (1.8 miljoen kilo) in Rivierenland lokaal met vooral medewerkers met een afstand tot de arbeidsmarkt te sorteren, te bewerken en te verkopen. Een circulaire en inclusieve uitdaging.

Vanuit de regiodeal is € 100.000,- subsidie beschikbaar gesteld om een en ander te onderzoeken en tot een levensvatbaar bedrijfsplan te komen. Het onderzoek is inmiddels afgerond en heeft een dusdanig gunstig resultaat opgeleverd dat beide GR'en over willen gaan tot daadwerkelijke oprichting. De raden worden in de gelegenheid gesteld hun zienswijzen te geven op het voorgenomen besluit van de AB's van Avri en Werkzaam tot oprichting van de coöperatie CIRTEX U.A.

Voor meer uitgebreide informatie wordt verwezen naar de bijlagen, te weten: de aanbestedingsbrief aan de raden, de samenvatting van de DB-voorstellen van de GR-Avri en de GR-Werkzaam Rivierenland, het Bedrijfsplan 2022-2025, de flyer en de presentatie aan de raadsleden op de platformbijeenkomst 18 november jl.

2. Doel / meetbaar effect

Met de oprichting van CIRTEX worden de navolgende effecten beoogd:

- Preventie: terugdringen textielaankopen en verbeteren inzameling;
- Circulair: optimaal hergebruik door de kringloop te sluiten met ketenpartners;
- Inclusief: extra banen voor kwetsbare inwoners;
- Financieel: minder afhankelijk van prijsveranderingen in de textielketen;
- Regionale partners en netwerk: bevorderen regionale economie en kennisontwikkeling.

3. Argumenten

1.1 *Het bedrijfsplan / projectplan is goed onderbouwd*

Want op basis hiervan werden subsidies toegekend: vanuit de regiodeal € 100.000,- en vanuit de provincie €1,5 miljoen. Met de subsidie vanuit de provincie kan een mechanische en chemische recycling van het textiel in Rivierenland worden opgezet en kunnen circulaire grondstoffen, halffabrikaten en producten in eigen regio/Nederland worden afgezet. Het realiseren van CIRTEX maakt daar onderdeel van uit. De subsidie kan (gedeeltelijk) vervallen als één van de deelnemers Werkzaam negatief besluit over oprichting CIRTEX en/of een meerderheid van de deelnemers Avri een negatieve zienswijze uitbrengt.

1.2 *Met CIRTEX kan uitvoering worden gegeven aan strategische thema's van GR-Avri.*

De textielindustrie is, na de olie industrie, de meest vervuilende industrie. Het huidige economische systeem overvraagt de aarde qua grondstofwinning. Het is noodzaak om te komen tot een circulaire economie waarbij grondstoffen, zoals ingezameld textiel, opnieuw worden gebruikt. Nederland wil toe naar een 100% circulaire economie, waarbij in 2025 belangrijke tussendoelstellingen (50% circulair) moeten zijn gerealiseerd. De provincie Gelderland wil de eerste afvalloze provincie zijn.

Avri zet al enige tijd in op hergebruik/circulariteit van grondstoffen. Bovendien is voorspelbaarheid op de bedrijfsvoering belangrijk en daarom heeft Avri als doelstelling om ook meer grip en stabiliteit in de verwerking van grondstoffen, zoals textiel, te krijgen. Met de oprichting van CIRTEX kan veel beter aan deze doelstelling worden voldaan. Immers, vanwege de fast fashion industrie stijgt het aanbod textielafval en daalt de kwaliteit. Hierdoor is de prijs op de markt voor resttextiel ingeklapt en onzeker. Door optimale sortering in eigen beheer en samenwerking met partners in de regio, kan Avri meer prijsstabiliteit realiseren.

1.3 *Samenwerking met een private partij als 2Switch heeft grote voordelen.*

Om maximaal succes te kunnen boeken en risico's goed te beheersen, is samenwerking met kringloopbedrijf 2Switch gezocht. 2Switch is de opvolger van Secunda. Tussen Secunda, Avri en Werkzaam Rivierenland is reeds vele jaren sprake van samenwerking. Avri levert de ingezamelde grondstof (textiel), 2Switch levert de benodigde kennis m.b.t sortering en verkoopt de tweedehands kleding in haar winkels. Werkzaam Rivierenland zorgt voor de personele invulling. En niet onbelangrijk: 2Switch gaat met de deelname in de coöperatie CIRTEX U.A. een afnameverplichting aan van textiel tegen een vooraf vastgelegde minimale vergoeding. Deze 'garantstelling' van 2Switch is essentieel voor de businesscase.

1.4 *De oprichting van een nieuwe entiteit als de coöperatie CIRTEX U.A. is gewenst.*

Het samenwerken in een netwerk tussen publieke en private partijen vraagt ook om nieuwe juridische samenwerkingsverbanden. In dit geval is - mede op advies van Poelmann van den Broek advocaten - voor een coöperatie met uitgesloten aansprakelijkheid (U.A.) gekozen. Omdat deze juridische vorm nauwelijks financiële of juridische risico's kent voor onze GR'en en de deelnemende gemeenten. De voordelen van deze rechtsvorm zijn:

- publiek/private samenwerking is mogelijk;
- heeft rechtspersoonlijkheid;
- aansprakelijkheid is uitgesloten;
- winstuitkering is mogelijk;

- flexibele toe- en uittreding van huidige en toekomstige (keten)partners;
- flexibele inrichting governance;
- verantwoording door bestuur aan Raad van toezicht.

In de toekomst kunnen, indien gewenst, eenvoudig leden toe- of uit de coöperatie treden. Het is in dit geval ook mogelijk het behoud van de huidige maatschappelijke doelstellingen als randvoorwaarde te hanteren.

1.5 Met CIRTEX wordt geanticipeerd op de invoering van de uitgebreide producenten verantwoordelijkheid (UPV).

Producenten worden in de toekomst (planning: vanaf 1-1-2023) integraal verantwoordelijk voor de gehele textielketen. Ofwel, voor meer hergebruik textiel en afzet van textiel in Nederland met gebruikmaking en behoud van de huidige infrastructuur van inzamelen, sorteren en verwerken. Met het oprichten van CIRTEX komt deze infrastructuur in één hand en is de organisatie een goede gesprekspartner voor de textielproducenten, waarmee en waardoor de businesscase verder versterkt kan worden (extra werkgelegenheid en milieuwinst).

1.6 De eerste vier CIRTEX-jaren kunnen gezien worden als een pilot.

De AB's van de GR'en kiezen voor een opzet van een vierjarige pilot, gelijklopend met de bestuursperiode van de raden. Ontwikkelingen worden jaarlijks gevolgd en na vier jaar geëvalueerd. Doelstelling is om tot een duurzaam textielsorteercentrum in de regio te komen met de intentie om dit langdurig te continueren. Door de keuze voor een pilotperiode van vier jaar (2022 – 2025) bestaan er bovendien aanvaardbare aanbestedingsrechtelijke, arbeidsrechtelijke en fiscale risico's volgens de beide DB's.

2.1 De AB's zijn bevoegd en de raden kunnen zienswijzen indienen.

Een besluit tot deelneming aan een rechtspersoon, zoals in dit geval de coöperatie CIRTEX U.A., dient te worden genomen door het Algemeen Bestuur (AB) van de GR-Avri en de GR-Werkzaam Rivierenland. Verder dient, voordat tot deelname kan worden besloten, een ontwerp van dat besluit aan de raden van de deelnemende gemeenten te worden gezonden, zodat deze eventuele wensen en bedenkingen (voorhang- of zienswijzeprocedure) daarover kunnen uiten. Dit is geregeld in artikel 31a, lid 2 van de Wet gemeenschappelijke regelingen (WGR).

Met het toetreden in de coöperatie zal CIRTEX een verbonden partij worden in de P&C cyclus van de GR-Avri en de GR-Werkzaam Rivierenland.

4. Kanttekeningen

1.1 Vooruitlopend op definitieve besluitvorming is een praktijktoets gewenst.

In afwachting van uw zienswijze, worden enkele testen gedaan en werkzaamheden uitgevoerd om ook praktisch goed voorbereid te zijn op de oprichting van CIRTEX. Dit wordt de praktijktoets genoemd. Voor de duidelijkheid: deze praktijktoets is nodig om bij een positief besluit tot oprichting ook daadwerkelijk te kunnen starten, maar loopt uiteraard geenszins vooruit op die besluitvorming. Zowel de zienswijzen van de raden op het initiatief als de uitkomsten van de praktijktoets zullen worden betrokken bij het definitieve voorstel aan de AB's van de GR-Avri en de GR-Werkzaam Rivierenland.

1.2 De businesscase is gebaseerd op aannames.

Het kenmerk van aannames is dat de werkelijkheid altijd kan afwijken. Met de beste kennis en ervaringen tot nu toe zijn de aannames zo goed mogelijk onderbouwd. In vier jaar (jaarschijf 2025) wordt toegewerkt naar een exploitatieoverschot. Zeker als de UPV wordt ingevoerd, die een positief effect zal hebben op deze businesscase, lijkt deze aanname realistisch.

1.3 Onzekerheden binnen de businesscase.

Er zijn verschillende onzekerheden bij het oprichten van CIRTEX. Deze onzekerheden zitten in de hoek van de beschikbaarheid textiel, de kwaliteit van de ingezamelde textiel via de (ondergrondse) textielbakken, de verkoopbaarheid van textiel en het benodigde aantal fte werkzoekenden en beschikbare competenties (de talenten die werkzaam zijn bij Werkzaam).

1.4 Risico's binnen de businesscase.

In de bijgevoegde samenvatting van de DB-voorstellen van de beide GR'en is een uitgebreide risicoparagraaf/-analyse opgenomen en zijn maatregelen vermeld om deze risico's te beheersen. Korthedshalve wordt verwezen naar deze bijlage.

1.5 Er is nog geen locatie voor CIRTEX.

Het textielsorteercentrum zal bij voorkeur een plek krijgen in Rivierenland. Bij het maken van de keuze wordt rekening gehouden met de bereikbaarheid per openbaar vervoer en eigen vervoer. Dit is gezien de inzet van personeel van Werkzaak een belangrijk aandachtspunt. Voor Avri is het van belang dit centraal in de regio te doen zodat er minder transportbewegingen ontstaan. Voor 2Switch is het belangrijk dat de locatie voldoende in de buurt is van de kringloopwinkels. De locatie zal voorts ruim van opzet moeten zijn om voldoende ruimte te creëren tussen de verschillende werkplekken en activiteiten en om voldoende prikkelarme werkplekken in te richten. De specificaties voor het pand en de buitenruimte, inclusief een zoekopdracht, zijn verstrekt aan een lokale makelaar. Om bij een positief AB-besluit van beide GR'en tijdig te kunnen beschikken over een passende locatie.

2.1 Risicobeheersing en monitoring ontwikkelingen

Er ligt een gedegen bedrijfsplan, met een positieve impact op onder andere het milieu en de (lokale) werkgelegenheid, wat pleit voor een positieve zienswijze. Maar bij elke vorm ondernemen is er sprake van risico's. Het beheersen hiervan vergt dat de risico's inzichtelijk zijn, dat hierop doorlopend monitoring plaatsvindt. En dat bekend is welke risico beheersende maatregelen in het proces ingezet zijn en wie hierin het mandaat heeft.

TOELICHTING EN UITVOERING

5. Financiën

Er zijn geen directe financiële consequenties voor de gemeentelijke begroting. Indirect is hiervan echter wel sprake, omdat de gemeente als deelnemer aan GR-Avri risicodragend is. Er bestaat een kans op het niet (geheel) terugkrijgen van de door Avri verstrekte lening. Tevens bestaat er een kans op een groter exploitatietekort dan €350.000 in vier jaar tijd.

Toelichting

De financiering van het oprichten van een sorteercentrum wordt door de GR-Avri en de GR-Werkzaak Rivierenland gezamenlijk gedragen. De eerste drie jaren is vanwege de hoge opstart- en aanloopkosten sprake van een verliesgevend exploitatie. Vanaf het vierde jaar is sprake van een verwacht positief exploitatieresultaat. De GR-Avri zal een lening verstrekken van € 350.000,- voor de investering van de inrichting.

Het treasurystatuut is een document waarin de beleidsmatige uitgangspunten en beheersmatige afspraken worden vastgelegd en een objectieve en transparante verantwoording vooraf en achteraf mogelijk maakt. Avri stelt dat leningen mogen worden verstrekt uit hoofde van de publieke taak waarbij vooraf advies wordt ingewonnen over de financiële positie en kredietwaardigheid van de betreffende partij. Verder wordt gesteld dat uitzettingen een prudent (risicomijdend) karakter moeten hebben. Met het besluit van het AB om deze lening aan CIRTEX te verstrekken, verklaart het AB impliciet dat deze lening wordt verstrekt. Dit is uit hoofde van de publieke taak. Het AB verklaart hiermee impliciet ook dat zij akkoord gaat met het wellicht wat hogere risicoprofiel (dan wordt voorgestaan in het treasurystatuut) van deze lening om de uitvoering van dit innovatieve project om de publieke taak mogelijk te maken. In het treasury statuut van Werkzaak Rivierenland is vermeld dat het uitzetten van gelden moet passen binnen de beleidsdoelstellingen (lees meerjarenbeleidsplan) en daar wordt aan voldaan.

Businesscase

Voor een uitgebreide en gedetailleerde financiële onderbouwing van de businesscase wordt korthedshalve verwezen naar het hoofdstuk financiën in de bijgevoegde samenvatting van de DB-voorstellen van de beide GR'en.

Subsidies

Avri, Werkzaak en het MKB Rivierenland hebben op 15 december jl. een gezamenlijke subsidieaanvraag ingediend waarvoor alle 8 gemeenten een intentieverklaring hebben ondertekend.

Deze subsidie is reeds toegekend. Dit versterkt de businesscase CIRTEX en stelt in staat het voorziene tekort in de beginjaren terugdringen. Van de in totaal toegekende subsidie is ca. € 200.000,- / € 250.000,- aan te wenden voor CIRTEX U.A..

Indien besloten wordt om niet over te gaan tot de oprichting van de Coöperatie CIRTEX U.A. kan de subsidieaanvraag worden ingetrokken en/of toegekende subsidiemiddelen worden teruggestort.

6. Communicatie

Tijdens een aparte platformbijeenkomst, aansluitend op de reguliere bijeenkomst, op 18 november jl. zijn raadsleden geïnformeerd over CIRTEX. De presentatie van deze bijeenkomst is bijgevoegd. Voor het vervolg is een communicatieplan CIRTEX opgesteld en budget beschikbaar in de businesscase voor personele inhuur en communicatiemiddelen.

7. Uitvoering en planning

Planning

- | | |
|------------------------------|--|
| - Januari 2022 – juli 2022: | praktijktoets (zie hiervoor uitgelegd) |
| - 10 mei 2022: | behandeling in college |
| - 31 mei 2022 | voorspreking raadsvoorstel (incl. korte presentatie) |
| - 14 juni 2022: | behandeling in de raad |
| - < 17 juni 2022: | indienen zienswijze namens gemeente |
| - Juli 2022: | definitieve besluitvorming in betreffende AB's |
| - 2 ^e helft 2022: | oprichting CIRTEX |

Evaluatie

De AB's van de GR'en kiezen voor een opzet van een vierjarige pilot, gelijklopend met de bestuursperiode van de raden. Ontwikkelingen worden jaarlijks gevolgd en na vier jaar geëvalueerd. Met het toetreden in de coöperatie zal CIRTEX een verbonden partij worden in de P&C cyclus van de GR-Avri en de GR-Werkzaam Rivierenland.

8. Participatie

N.v.t.

9. Duurzaamheid

Avri zet al enige tijd in op hergebruik/circulariteit van grondstoffen. Bovendien is voorspelbaarheid op de bedrijfsvoering belangrijk en daarom heeft Avri als doelstelling om ook meer grip en stabiliteit in de verwerking van grondstoffen, zoals textiel, te krijgen. Met de oprichting van CIRTEX kan veel beter aan deze doelstelling worden voldaan. Immers, vanwege de fast fashion industrie waardoor het aanbod textielafval stijgt en de kwaliteit daalt, is de prijs op de markt voor resttextiel ingeklapt en onzeker. Door optimale sortering in eigen beheer en samenwerking met partners in de regio, kan Avri meer prijsstabiliteit realiseren.

Bijlagen:

1. Zienswijzebrief gemeente Buren aan Avri
2. Aanbiedingsbrief aan gemeenteraden van Avri en Werkzaam van 16-12-2021 over de oprichting van CIRTEX
3. Samenvatting DB-voorstellen van Avri en Werkzaam voor oprichting CIRTEX
4. CIRTEX bedrijfsplan op hoofdlijnen 2022 – 2025
5. Poelmann van den Broek Advocaten, advies inzake CIRTEX
6. Bericht toekenning subsidie door Provincie Gelderland
7. Presentatie CIRTEX op platformbijeenkomst van 18-11-2021
8. Folder/ flyer CIRTEX

Inlichtingen bij:

Naam	J. Luiten
Domein	Domein Ruimte

Datum vergadering gemeenteraad	Voorstelnummer	Besluitnummer
14 juni 2022	D.111885 Z.038503	D.111886 Z.038503

Onderwerp: Zienswijze op voorgenomen besluit tot oprichting coöperatie CIRTEX U.A.

De Gemeenteraad van Buren;

Gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders d.d. 02 mei 2022;

besluit:

1. In te stemmen met de zienswijze op het voorgenomen besluit tot oprichting coöperatie CIRTEX U.A. voor AVRI;
2. De zienswijzebrief vast te stellen;

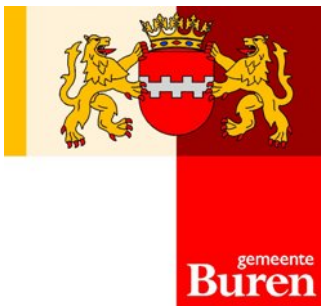
Vastgesteld in de openbare vergadering van 14 juni 2022,

De griffier,

De voorzitter,

J.J. Rochat

J.P.M. Meijers



Avri
Meersteeg 15
4191 NK GELDERMALSEN

uw brief van: Maurik, 15 juni 2022
uw kenmerk:
ons kenmerk: Z.038503/D.114314
behandeld door: J. Luiten
bijlage(n):
onderwerp: Voorgenomen besluit tot oprichting coöperatie CIRTEX U.A.

Geachte heer/mevrouw,

Op 16 december 2021 ontvingen wij van u het verzoek tot het indienen van een zienswijze op het voorgenomen besluit tot de oprichting van de coöperatie CIRTEX UA. Via deze brief maken we onze zienswijze kenbaar.

Algemeen

- Als gemeente nemen we een positief standpunt in ten opzichte van de beoogde oprichting van CIRTEX. Dit als concrete invulling van de Regio Deal.
- Het bedrijfsplan ervaren we als doordacht, waarbij goed naar voren komt op welke wijze de beoogde activiteiten van toegevoegde waarde zijn voor zowel het milieu als de (lokale) werkgelegenheid. Het oprichten van CIRTEX stelt in staat werk(ervarings)plekken aan te bieden aan mensen die een afstand tot de arbeidsmarkt hebben. Ook maakt CIRTEX de volgende stap richting een circulaire economie mogelijk door grondstofstromen binnen de regio te houden. Daarnaast houden wij de verantwoordelijkheid voor ons eigen afval door het te verwerken in onze regio, in dit geval door textiel te hergebruiken als grondstof.
- Avri gaat de samenwerking aan met een tweetal andere partijen, te weten Werkzaak Rivierenland en kringlooporganisatie 2Switch. En dat de partijen middels een juridisch construct aan elkaar verbonden worden, waarbij een coöperatie-rechtsvorm is beoogd. Deze samenwerkingsvorm maakt een publiek/private samenwerking mogelijk en maakt een goede en flexibele inrichting van de governance mogelijk.

Daar waar ondernomen wordt zijn er keuzes te maken en is een adequate omgang met risico's nodig. Met dat als vertrekpunt benutten we deze zienswijze om het navolgende mee te geven.

Keuze voor oprichting van een coöperatie

Gekozen wordt voor een coöperatie UA als juridische rechtsvorm. Dit terwijl een vennootschap (naamloos of besloten) ook passend was geweest, zoals blijkt uit het ingewonnen advies bij Poelmann van den Broek Advocaten. We vernemen graag wat doorslaggevend is geweest in de keuze tot oprichting van een coöperatie UA.

De toevoeging UA staat voor 'uitgesloten aansprakelijkheid'. Dit betekent dat de leden niet aansprakelijk zijn voor schulden van de coöperatie. We zouden graag meer inzichtelijk zien wat dit concreet betekent voor de (financiële) risico's die we als gemeente Buren lopen, zijnde deelnemer binnen de verschillende GR-constructen.

Tevens spreekt het advies van Poelmann van den Broek Advocaten over de rol van 2Switch en hoe deze zich verhoudt tot de andere beoogde deelnemers. Dit specifiek ten aanzien van de aanbestedingsplicht (30.), mededeling aan de EU Commissie (31.) en bezwaar door derden (32.). Dit is (deels) af te dekken binnen de nader op te stellen statuten. We willen meegeven hier expliciet rekening mee te houden en indien hiervan wordt afgeweken dit ook gemotiveerd terug te koppelen richting de gemeente.

Binnen het beoogde construct wordt een raad van commissarissen (rvc) (ook wel raad van toezicht (rvt) genoemd en is daarmee in lijn met het 2e beslispunt, zoals opgenomen in het DB voorstel CIRTEX) benoemd. De rvc bestaat niet per definitie uit de deelnemende partijen aan de coöperatie. We vernemen graag wie beoogd is van dit orgaan deel uit te maken, met inbegrip van een duiding van de verdeling van taken, rollen en/of zeggenschap.

Begroting en beoogde formatie

De som van begrote personeelskosten bedraagt maximaal €533.000 (afgerond), om in de jaren daarna licht te dalen. De vraag die leeft is in hoeverre dit bedrag voldoende toereikend is gegeven de beoogde formatie van 30 betaalde werkplekken en 60 ontwikkelplekken per jaar. De beoogde werknemers vragen (mogelijk) om extra begeleiding. De vraag is in hoeverre het lukt om dit met drie personen (een bedrijfsleider en twee anderen) vorm te geven. En of hiervoor ook nog capaciteit vanuit Werkzaam Rivierenland wordt ingezet.

Risico's en risicobeheersing

Het bedrijfsplan rekent vanuit een zekere 'prijsstabiliteit' (door een vastgelegde minimale vergoeding voor ingezameld textiel) wat in beginsel Avri zekerheid geeft. De vraag is in hoeverre dit resulteert in een toename van risico's bij 2Switch als deelnemer en daarmee voor CIRTEX als geheel, en of deze (toename van) risico's te dragen zijn.

Het DB voorstel CIRTEX benoemd "Door de keuze voor een pilotperiode van 4 jaar (2022 – 2025) bestaan er geen aanbestedingsrechtelijke, arbeidsrechtelijke en fiscale risico's omdat op termijn eventuele herstelmaatregelen getroffen kunnen worden."

We constateren op basis van het advies van Poelmann van den Broek Advocaten dat dit meer nuancering verdient, omdat daarin de risico's als 'aanvaardbaar' worden geduid.

Het beheersen van risico's vergt dat deze inzichtelijk zijn, dat hierop doorlopend monitoring plaatsvindt en dat bekend is welke risico-beheersende maatregelen wanneer in te zetten zijn en wie hiervoor het mandaat heeft. Als gemeente willen het proces hieromtrent graag meer gespecificeerd zien.

Tot slot

Wij vernemen graag uw reactie op de punten uit deze zienswijze. Rest ons nog u veel succes te wensen met de uitvoering van uw werkzaamheden omtrent CIRTEX. Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben.

Met vriendelijke groet,

namens de gemeenteraad van Buren,

de griffier,

de voorzitter,

J.J. Rochat

J.P.M. Meijers

Aan: De gemeenteraadsleden van de deelnemende gemeenten Werkzaam en Avri

16 december 2021

Zienswijze op voorgenomen besluit oprichting Coöperatie CIRTEX U.A.

Geachte raadsleden,

De (publieke) gemeenschappelijke regelingen Avri en Werkzaam zijn voornemens om - samen met (privaat) kringloopbedrijf 2Switch - een textielsorteercentrum op te richten. In deze brief en met bijgevoegde stukken willen de initiatiefnemers u toelichten waarom we dat voornemen hebben en vragen om uw zienswijzen erop.

Talent werkt voor Rivierenland. Daar zet Werkzaam zich voor in. Ons meerjarenbeleidsplan bevat 7 strategische thema's waar we actief op willen inspelen. Zo is de circulaire economie volop in ontwikkeling en is het sociaal ondernemerschap bezig met een opmars. Beide ontwikkelingen bieden volop baankansen voor de doelgroep die Werkzaam bedient.

Avri is van en voor de regio en neemt zijn verantwoordelijkheid in de circulaire economie. Voorspelbaarheid op onze bedrijfsvoering is belangrijk en daarom zoeken we ook naar meer grip en stabiliteit in de verwerking van de grondstoffen. Als we dit kunnen realiseren met talenten van Werkzaam kunnen we een grote maatschappelijke meerwaarde creëren. Dit is ook onderdeel van ons koersplan.

Om het verschil te kunnen maken en impact te hebben in de lijn van onze gezamenlijke doelen, is samenwerking met kringloopbedrijf 2Switch gezocht in het opzetten van een textielsorteercentrum in Rivierenland als 1^e stap met het uiteindelijk doel om tot een circulaire textielketen in de regio te komen. Vanuit de regiodeal is € 100.000 subsidie beschikbaar gesteld om dit te onderzoeken en tot een levensvatbaar bedrijfsplan te komen. Dit heeft een dusdanig gunstig resultaat laten zien dat we over willen gaan tot daadwerkelijke oprichting. Daartoe is het nodig dat kennis, kunde en netwerken kunnen worden gedeeld. Dit samenwerken in een netwerk vraagt ook om nieuwe juridische samenwerkingsverbanden.

Wij zijn voornemens om, na onderzoek door en op advies van een bekend advocatenkantoor, over te gaan tot oprichting van Coöperatie CIRTEX U.A zodat we CIRTEX ook daadwerkelijk kunnen realiseren, terwijl deze juridische vorm nauwelijks financiële of juridische risico's kent voor onze GR'en of de deelnemende gemeenten. De voordelen van deze rechtsvorm zijn:

- publiek/private samenwerking mogelijk;
- heeft rechtspersoonlijkheid;
- aansprakelijkheid is uitgesloten;
- winstuitkering is mogelijk;
- flexibele toe- en uitreding en huidige en toekomstige (keten)partners;
- flexibele inrichting governance;
- verantwoording door bestuur aan Raad van toezicht.

Uit het juridisch advies komt tevens naar voren dat een besluit tot deelneming aan een rechtspersoon dient te worden genomen door het Algemeen Bestuur van Avri en Werkzaam. Verder dient, voordat tot deelname kan worden besloten, een ontwerp van dat besluit aan de raden van de deelnemende gemeenten te worden gezonden, zodat deze eventuele wensen en bedenkingen (voorhang of zienswijze procedure) daarover kunnen uiten (artikel 31a, lid2 WGR).

We zijn benieuwd naar uw bevindingen. Voor een uitgebreidere toelichting verwijzen we u naar de samenvatting van de DB voorstellen Werkzaam en Avri, het bedrijfsplan en flyer CIRTEX en de presentatie aan de raadsleden bijeenkomst 18 november.

Overigens zijn we er met het huidige bedrijfsplan nog niet. Om uiteindelijk tot realisatie over te kunnen gaan is ook een praktische schaalproef nodig om het bedrijfsplan in de praktijk te toetsen. Voor de duidelijkheid: deze praktijktoets stelt ons in staat om bij een positief besluit tot oprichting ook daadwerkelijk te kunnen starten, maar loopt geenszins vooruit op die besluitvorming. In afwachting van uw zienswijze, treffen we enkel voorbereidingen om ook praktisch voorbereid te zijn op de oprichting van CIRTEX:

- We starten in januari 2022 een onderzoek waarbij we op kleine schaal sorteren met de talenten van Werkzaam. De onderzoeksvragen waar we antwoord op willen krijgen zijn arbeidskundig van aard: wat is nodig om hen het werk te laten uitvoeren. Dit onderzoek is onderdeel van de Regiodeal aanvraag.
- In december 2021 stelt de provincie Gelderland de subsidieregeling "ReactEU op oost" open. Hiermee financiert de provincie initiatieven die zich richten op het opzetten van circulaire ketens. Avri, Werkzaam en het MKB Rivierenland bereiden een gezamenlijke subsidie aanvraag voor. Als de subsidie wordt toegekend, kunnen we de businesscase CIRTEX verder versterken en het voorziene tekort in de beginjaren terugdringen. Werkzaam is penvoerder van deze subsidie aanvraag. De deelnemende gemeenten is gevraagd een "letter of Intent" te ondertekenen. Mocht u als raad niet akkoord gaan met de oprichting van de Coöperatie CIRTEX U.A. dan kan de subsidieaanvraag worden ingetrokken en/of toegekende subsidie middelen worden teruggestort. We zetten de samenwerking met het MKB zodanig op, dat de terugtrekking van de gemeenten (Avri en Werkzaam) geen invloed heeft op de subsidiekansen van het MKB. Het MKB dringt er bij ons op aan om gezamenlijk te blijven participeren om de brede publiek – private samenwerking vorm te geven. De provincie Gelderland is zowel ambtelijk als bestuurlijk enthousiast over dit plan.

Zowel uw zienswijzen op het initiatief als de uitkomsten van bovengenoemde praktijktoets zullen worden betrokken bij het definitieve voorstel aan de Algemeen Besturen van Avri en Werkzaam. Overigens willen we u wat langer de tijd geven om tot een zienswijze te komen dan beschreven staat in de bijgevoegde bestuursvoorstellen.

Wij verzoeken u uw zienswijze met betrekking tot het voorgenomen besluit tot oprichting van de coöperatie CIRTEX U.A. schriftelijk kenbaar aan ons te maken **voor 1 mei 2022**. Definitieve besluitvorming in de AB's van Werkzaam en Avri zijn dan mogelijk in juli 2022.

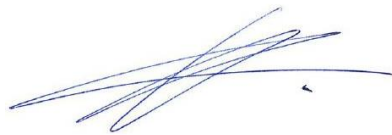
Het Algemeen Bestuur van Werkzaam Rivierenland en Avri,

De secretaris,



Werkzaam
Mevrouw E Boer, MBA

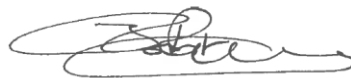
De voorzitter,



Werkzaam
De heer C Stolwijk



Avri
De heer W. Brouwer



Avri
De heer J. Reus

ONDERWERP

Samenvatting beide DB voorstellen Avri en Werkzaak tbv CIRTEX - sorteercentrum Rivierenland

BESLISPUNTEN

1. Het bedrijfsplan en businesscase CIRTEX vast te stellen;
2. Een coöperatie CIRTEX U.A. (Uitgesloten Aansprakelijkheid) op te richten met een bestuurssamenstelling (Raad van Toezicht) uit de 3 oprichtende partijen (Avri, 2 Switch en Werkzaak Rivierenland), onder voorbehoud van instemming door het Algemeen Bestuur;
3. Het voorgenomen besluit van het DB tot oprichting van de coöperatie CIRTEX U.A. voor zienswijzen voor te leggen aan de gemeenteraden (conform artikel 31a lid 2 van de WGR);
4. Het AB Werkzaak voor te stellen het exploitatietekort CIRTEX tot een maximum van €350.000,- te dekken uit het innovatiebudget (€50.000,-) en voordeel Buig middelen (€300.000,-);
5. Het AB Avri voor te stellen een investeringskrediet van €350.000,- beschikbaar te stellen voor de inrichting van een sorteerinrichting.

Ondernemingsraad Werkzaak is geïnformeerd over dit voorstel

Cliëntenraad Werkzaak is geïnformeerd over dit voorstel

Inleiding

Het realiseren van een circulair textielsorteercentrum (CIRTEX) in Rivierenland, in de vorm van een vierjarige pilot (2022-2025) met de intentie van een langdurig bestaan, komt voort uit een aantal urgenties:

- Milieu: De textiel industrie is de meest vervuilende industrie, na de olie industrie. Verandering is nodig.
- Circulair: Het huidige economische systeem overvraagt de aarde qua grondstofwinning. Het is noodzaak te komen tot een circulaire economie waarbij grondstoffen, zoals ingezameld textiel, opnieuw worden gebruikt. Nederland wil toe naar een 100% circulaire economie, waarbij in 2025 belangrijke tussendoelstellingen (50% circulair) moeten zijn gerealiseerd. De provincie Gelderland wil de eerste afvalloze provincie zijn.
- Financiën: vanwege de fast fashion industrie waardoor het aanbod textielafval stijgt en de kwaliteit daalt, is de prijs op de markt voor resttextiel ingeklapt. Door optimale sortering in eigen beheer en samenwerking met partners in de regio, kunnen we meer prijsstabiliteit realiseren.
- Personeel: robotisering + toenemende vraag van werkgevers naar hoger opgeleid personeel zet de werkgelegenheid aan de onderkant van de arbeidsmarkt onder druk. Dit initiatief leidt tot nieuwe werkgelegenheid (30 betaalde werkplekken en 60 ontwikkelplekken per jaar) voor kwetsbare groepen.

Avri, 2Switch en Werkzaak Rivierenland willen samen met partners als Cls Tex en Htex, die vanuit textielafval nieuwe producten zoals bedrijfskleding en straatmeubilair produceren, het volgende doen:

- In de regio wordt 1.8 miljoen kilo textiel onder- en bovengronds ingezameld door de Avri.
- We bouwen een circulaire textielketen, om afval te herwaarden naar grondstof, waarbij gemeenten meer invloed hebben op de textielmarkt en een stabiel prijsbeleid.
- In een textielsorteercentrum sorteren werkzoekenden van Werkzaak het textiel.
- We doen dat in samenwerking met 2Switch en andere kringloopbedrijven in regio, die de nog bruikbare, gesorteerde kleding verkoopt via haar winkels.
- We gaan met de gemeenten onderzoeken of er kledingvouchers vanuit het minimabeleid kunnen worden verstrekt aan mensen met een minimaal inkomen.
- Verwerkende ketenpartners als CIS Tex en HTEX uit onze regio helpen de keten verder te sluiten.
- HTEX en CIS Tex kunnen als verwerkers van textielafval (katoen en polyester) grondstoffen maken voor nieuwe bedrijfskleding en (met combi textielafval en plastic) straatmeubilair maken voor de openbare ruimte.
- Toekomstige partners (bijv. creatief ateliers uit regio) kunnen aansluiten voor bijvoorbeeld het maken van design textiel producten.
- We verkopen nieuwe (textiel)producten, bijv. nieuwe bedrijfskleding en straatmeubilair voor openbare ruimte aan bedrijven en gemeenten in de regio en daarbuiten.

Zo zijn de drie organisaties, Avri, 2 Switch en Werkzaak Rivierenland op basis van hun corebusiness actief in CIRTEX. Avri levert de ingezamelde grondstof (textiel), 2 Switch levert de benodigde kennis m.b.t sortering en verkoopt de tweedehands kleding in haar winkels en Werkzaak Rivierenland zorgt voor de personele invulling.

De focus ligt in 2022 op het realiseren van een textielsorteercentrum. Daarna kan de vervolgstap (2023 – 2025) worden gemaakt naar een zo circulair mogelijk businessmodel waarbij opbrengsten uit verkoop van de circulaire producten in de businesscase kunnen worden ondergebracht. Voor het volledig sluiten van de circulaire textielketen in Rivierenland hebben we inmiddels op 15 december 2021, gezamenlijk met het MKB Rivierenland, een EFRO subsidie (Europees Fonds voor Regionale ontwikkeling) ingediend, waarvoor alle 8 gemeenten een intentieverklaring hebben ondertekend.

Tevens anticiperen we op de invoering van de uitgebreide producenten verantwoordelijkheid (UPV). Uit de kamerbrief blijkt dat de producent integraal verantwoordelijk wordt voor de gehele textielketen, meer hergebruik textiel en afzet van textiel in Nederland met gebruikmaking en behoud van de huidige infrastructuur van inzamelen, sorteren en verwerken.

Met het oprichten van CIRTEX hebben we deze infrastructuur in één hand en zijn we een goede gesprekspartner voor de textielproducenten, waarmee en waardoor we de businesscase verder kunnen versterken, werkgelegenheid kunnen creëren en milieuwinst kunnen behalen.

De businesscase is gebaseerd op aannames en voorzichtig geraamd. Deze zijn goed onderbouwd en marktconform, en resulteert in vier jaar (jaarschijf 2025) tot een exploitatieoverschot, zeker als de productverantwoordelijkheid (UPV) wordt ingevoerd, die een positief effect zal hebben op deze businesscase. In de praktijk zien we dat aannames als vervuiling en kringloop kwaliteit positiever zijn. In de businesscase gaan we uit van 18% en de praktijk is dit nu 4%.

We kiezen bewust voor opzet van een vierjarige pilot, gelijklopend met de bestuursperiode, zodat we de ontwikkelingen jaarlijks kunnen volgen en na 4 jaar kunnen evalueren, om tot een duurzaam textiel sorteercentrum in de regio te komen met de intentie om een langdurig sorteercentrum op te zetten. Mocht

onverhoopt blijken dat deze pilot niet succesvol is dan kunnen we tot ontmanteling overgaan en kunnen we de investering afdekken door verkoop van de aangeschafte inrichting.

Beoogd effect

Het bedrijfsplan, de businesscase en de juridische entiteit vormen de basis om CIRTEX ook daadwerkelijk te kunnen realiseren. Met CIRTEX nemen we samen de verantwoordelijkheid voor het textielafval in Rivierenland, waarbij we de volgende uitgangspunten hanteren:

- Preventie; we willen aankopen terugdringen en juiste inzameling stimuleren bij inwoners/bedrijven.
- Circulair; we willen optimaal hergebruik door de loop te sluiten. Hiervoor is samenwerking met ketenpartners nodig.
- Inclusief; we willen banen realiseren voor kwetsbare inwoners, zeker nu door de opmars van technologie en vraag naar hoger opgeleiden, deze banen onder druk staan. Sorteerkwerk is uitermate geschikt voor deze doelgroep.
- Financieel; we willen een (op termijn) circulair, inclusief en maatschappelijk verantwoord businessmodel waardoor we ook minder afhankelijk worden van de prijsveranderingen in de textielketen.
- Regionale partners en netwerk; we willen de regionale economie en brede welvaart versterken en regionale kennisontwikkeling en netwerkvorming stimuleren. Ook willen we onnodige CO2 uitstoot door transport voorkomen. We zoeken (inter)nationale samenwerking en kennisuitwisseling op waar het mogelijk is.

Argumenten

Het lokaal sorteren van textiel is een concrete invulling van het programma GRIP.

Avri heeft voor 2021 de opdracht om de focus te leggen op het realiseren van kostenbeheersing, prijsstabiliteit en het vergroten van toegevoegde waarde producten om daarmee de tariefontwikkeling van de afvalstoffenheffing om te buigen. Het initiatief past bij de strategieën uit GRIP: *Circulaire waardencreatie, Efficiënte operatie, Van de regio, voor de regio, Kwaliteit afvalstromen en Nieuwe Koers naar een toekomstgerichte organisatie.*

De samenwerkingsvorm beperkt de risico's.

Het bedrijfsplan bevat o.a. een advies over de juridische entiteit. Voor het textielsorteercentrum te organiseren is geadviseerd dit vanuit een gezamenlijk op te richten entiteit. Daarvoor is juridisch onderzoek uitgevoerd door Poelmann van den Broek advocaten. Zij hebben vastgesteld dat het partijen juridisch toegestaan is om gezamenlijk deel te nemen in een entiteit. Daarnaast adviseren zij tot de oprichting van een coöperatie CIRTEX met uitgesloten aansprakelijkheid. Door de keuze voor een pilotperiode van 4 jaar (2022 – 2025) bestaan er geen aanbestedingsrechtelijke, arbeidsrechtelijke en fiscale risico's omdat op termijn eventuele herstelmaatregelen getroffen kunnen worden.

De financiering van het oprichten van een sorteercentrum wordt door Avri en Werkzaak gezamenlijk gedragen.

Voor een sluitende exploitatie zal Werkzaak garant staan voor dekking van het exploitatietekort tot een maximum van €350.000,-. Avri zal een lening verstrekken van €350.000,- voor de investering van de inrichting.

Het treasurystatuut van Avri stelt dat leningen mogen worden verstrekt uit hoofde van de publieke taak waarbij vooraf advies wordt ingewonnen over de financiële positie en kredietwaardigheid van de

betreffende partij (artikel 3a). Verder wordt gesteld dat uitzettingen een prudent (risicomijdend) karakter moeten hebben (artikel 3b). Met het besluit van het AB om deze lening aan Cirtex te verstrekken verklaart het AB impliciet dat deze lening wordt verstrekt louter uit hoofde van de publieke taak en dat zij akkoord gaat met het wellicht wat hogere risicoprofiel (dan wordt voorgestaan in het treasury statuut) van deze lening om de uitvoering van dit innovatieve project ten behoeve van de publieke taak mogelijk te maken. In het treasury statuut van Werkzaak staat vermeld dat het uitzetten van gelden moet passen binnen de beleidsdoelstellingen (lees meerjarenbeleidsplan) van Werkzaak, en daar wordt aan voldaan.

Kanttekeningen

Er zijn verschillende onzekerheden bij het opzetten van een sorteercentrum.

Naast de financiële investering zijn ook het vinden van voldoende geschikt personeel een spannend onderdeel van het initiatief om te komen tot een textielsorteercentrum in de regio. Met de voorbereiding op dit voorstel en de uitvoering in de vorm van een pilot is de verwachting dat de risico's beperkt kunnen blijven.

Communicatie

Er is een communicatieplan CIRTEX opgesteld en budget beschikbaar in de businesscase voor personele inhuur en communicatiemiddelen.

Risicoparagraaf

Risicoanalyse Avri/Werkzaak - CIRTEX			
Risico	Analyse	Maatregelen	Hoog - middel - laag
Financieel risico	Vanuit deelnemerschap zal Avri een lening verstrekken van € 350.000,00 aan CIRTEX voor het investeren in eenmalige inrichtingskosten.	De lening (€ 350.000,-) wordt over 10 jaar terug betaald. De pilot duur is 4 jaar en dan is € 140.000,00 terug betaald. De intentie is om het sorteercentrum langdurig op te zetten. In de leningsovereenkomst zal geregeld worden dat de activa (inrichtingskosten) bij eventuele stopzetting van de activiteiten automatisch in eigendom komen van AVRI. AVRI kan deze activa vervolgens verkopen om het financieel verlies te beperken.	Middel

Financieel risico	Er bestaat een risico voor exploitatietekorten	Werkzaak staat garant voor het afdekken van het exploitatietekort tot een maximum van € 350.000. Daarnaast is er in de businesscase een voorzichtige inschatting gemaakt van de verwachte opbrengsten en worden er gedurende de pilot geen langjarige verplichtingen aangegaan. In de praktijk zien we dat aannames van vervuiling en eerste kwaliteit kleding conservatief waren begroot en leiden tot een positievere exploitatie.	Middel
Financieel risico UPV	De nieuwe regeling UVP maakt dat AVRI geen eigenaar meer is van de afvalstromen (huishoudelijk kleding). Hierdoor bestaat een risico dat AVRI 'buitenspel' kan worden gezet in de afvalketen.	Er is continu overleg met de ketenpartners. Hieruit blijkt dat de beweging die AVRI hiermee maakt naadloos aansluit op de ontwikkelingen, waarbij partijen aangeven graag gebruik te maken van de kennis en expertise van de AVRI. In de afspraken die gemaakt zijn met landelijke partners en in de businesscase UPV vastgelegd is dat producenten niet alleen verantwoordelijk kunnen zijn en dat andere ketenpartijen noodzakelijk zijn om de doelstelling te gaan halen. Ketenpartijen zijn inzamelaars, sorteerders, recyclers en gemeenten. Producenten hebben de regie maar andere ketenpartijen hebben ook verantwoordelijkheid. Landelijke organisatie (NVRD, kringloop Nederland) zitten aan tafel en borgen deze afspraken. Producenten geven aan graag gebruik te willen blijven maken van bestaande logistieke structuren.	Middel
Entiteit	Hoe zorgen we ervoor dat moeder-organisaties niet hoofdelijk aansprakelijk gesteld worden.	We hebben een advocatenbureau laten adviseren hoe we onze organisatie vorm moeten geven. Ze hebben vastgesteld dat het toegestaan is om gezamenlijk deel te nemen. Daarnaast adviseren ze om een coöperatie op te richten. Coöperatie oprichten zodat moeder organisaties niet aansprakelijk gesteld kunnen worden. Tevens maakt deze vorm het gemakkelijker als bijvoorbeeld bij vereniging of stichting voor ketenpartners om in en uit CIRTEX te stappen zonder tussenkomst van een notaris.	Laag
Imago	Door deel te nemen in CIRTEX kan er imago schade ontstaan als sorteercentrum niet exploitabel blijkt of als politiek en inwoners vinden dat we dit niet moeten doen om verschillende redenen zoals geen kerntaak.	Communicatie over meerwaarde van een textiel sorteercentrum in de regio is essentieel en zal voor draagvlak zorgen. Daarin doel (circulaire economie), mogelijkheden en werkgelegenheid (inclusieve arbeidsmarkt) communiceren.	Laag

Medewerkers	Medewerkers vanuit Werkzaak gaan vanuit de uitkering naar een baan. Als in de pilot fase blijkt dat het sorteercentrum niet exploiteerbaar is dan worden medewerkers begeleid van werk naar werk of komen de medewerkers weer terug in de uitkering.	Medewerkers worden bij het beëindigen van de coöperatie begeleid in trajecten van werk naar werk.	Laag
Gemeenten en raden	Het Rijk heeft circulaire doelstellingen. Maar gemeenten en regio sturen nog nauwelijks op een circulaire economie in Rivierenland. Uitvoeringsorganisatie Avri heeft hier mee te maken. Dit kennisgat op gemeentelijk en regionaal niveau kan ertoe leiden dat er weinig draagvlak is voor initiatieven als CIRTEX. De urgentie wordt niet begrepen om hier actie op te zetten.	Bij besturen Avri en Werkzaak continue blijven agenderen van de duurzaamheidsopgave. Ook in regionale netwerken van economisch adviseurs en regionale beleidsmakers dit blijven agenderen. In gesprek blijven met besturen hoe raden hier zo goed mogelijk in mee te nemen en welke wij voor de gemeenten daarin kunnen betekenen.	Middel

Financiën

Tabel 1 vat de businesscase van CIRTEX samen. Op termijn is er sprake van een positieve businesscase (jaarschijf 2025). In de eerste jaren houden we rekening met een negatief exploitatietekort. In 2022 en 2023 hebben we voornamelijk te maken met aanloopverliezen op de omzet en hogere personeelskosten. Wij verwachten dit tekort in 4 jaar stapsgewijs af te bouwen door een hogere omzet te realiseren en dalende personeelskosten als gevolg van steeds efficiënter werken.

Tabel 1. Meerjarenbegroting CIRTEX – 12 soorten systeem – 1,8 ton/jaar

	2022	2023	2024	2025
Omzet	€ 854.043	€ 868.680	€ 915.186	€ 971.783
Inzamelkosten	€ 252.000	€ 252.000	€ 257.040	€ 262.181
Kosten voorraad	€ 30.275	€ 30.275	€ 30.275	€ 30.275
Verkoopkosten	€ 25.896	€ 25.896	€ 25.896	€ 25.896
Personeelskosten	€ 532.703	€ 517.703	€ 512.457	€ 507.406
Huisvestingskosten	€ 93.500	€ 93.500	€ 93.500	€ 93.500
Overige kosten	€ 86.266	€ 15.000	€ 10.000	€ 10.000
Rente en afschrijving krediet inrichting (10 jr)	€ 35.890	€ 35.890	€ 35.890	€ 35.890
Resultaat	-€ 202.487	-€ 101.584	-€ 49.872	€ 6.636*

* De Europese Commissie wil het sorteren, hergebruiken en recyclen van textiel stimuleren door regelgevingsmaatregelen zoals UPV (uitgebreide producentenverantwoordelijkheid) in te voeren. UPV betekent dat de producent (degene die het product op de Nederlandse markt brengt) verantwoordelijk wordt gemaakt voor zijn product gedurende de hele levenscyclus van het product, inclusief de afdankfase. Als UPV wordt ingevoerd, dan leidt dit een positievere businesscase vanwege vooral inzamelkosten (de verantwoordelijkheid daarvoor ligt dan bij de producent) niet naar CIRTEX gaan maar rechtstreeks naar de inzamelaar (Avri) en daarmee verdwijnt deze uitgave op de exploitatie.

Tabel 2 bevat de raming van de lening Avri voor de inrichtingskosten, á € 350.000.

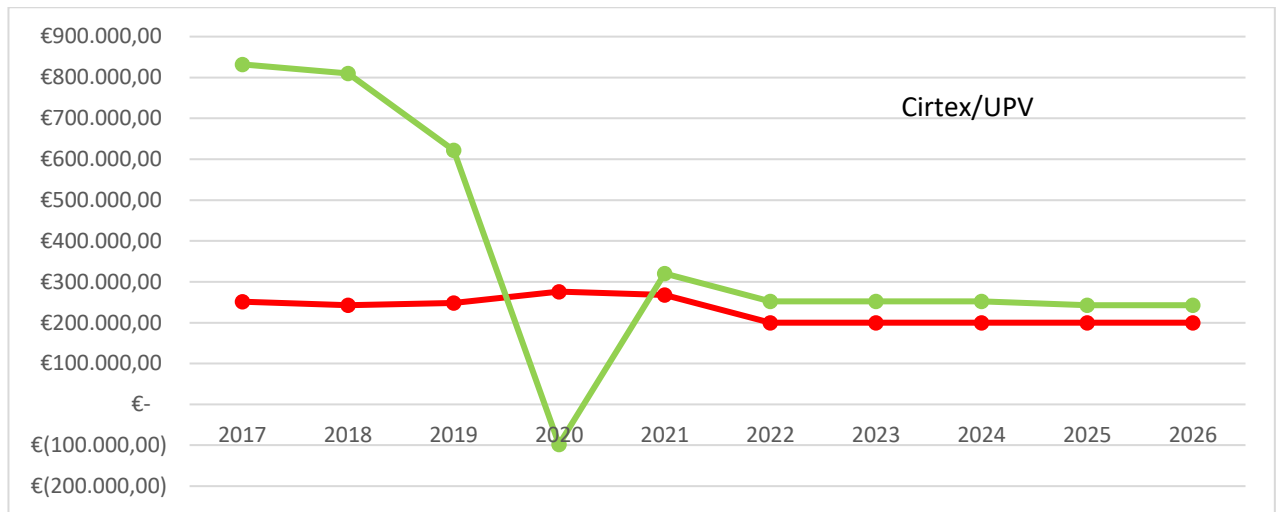
Tabel 2. Begroting eenmalige inrichtingskosten CIRTEX

			Bedrag
Sorteren (lopende band, tafels en sorteerbak)			€ 200.000
Persen			€ 25.000
Op- en overslag (hopper/heftruck etc)			€ 120.000
Onvoorzien			€ 5.000
Totaal			€ 350.000

Gelet op het voorziene exploitatietekort van afgerond € 350.000,- in tabel 1 en het noodzakelijke investeringsbedrag van € 350.000,- in tabel 2 wordt het volgende voorgesteld:

1. Het AB Werkzaak voor te stellen het exploitatietekort CIRTEX tot een maximum van €350.000,- te dekken uit het innovatiebudget (€50.000,-) en voordeel Buig middelen (€300.000,-).
2. Het AB Avri voor te stellen een investeringskrediet van €350.000,- beschikbaar te stellen voor de inrichting van een sorteerinrichting.
3. Avri verstrekt hiervoor een lening aan CIRTEX en zij betaald deze binnen 10 jaar, inclusief rente, terug. De intentie is om langjarig het sorteercentrum te exploiteren. Mocht er besloten worden om niet door te gaan met het sorteercentrum, dan wordt de inboedel verkocht om daarmee de leningen zoveel mogelijk af te lossen. In de pilot periode van 4 jaar is daar € 140.000,00 van terug betaald.

Voor Avri gaat er een voordeel ontstaan op de transportkosten van € 60.000,00 nu het rechtstreeks naar het sorteercentrum wordt gebracht. Daarnaast zal er prijsstabiliteit ontstaan doordat de opbrengst voor 4 jaar is vastgesteld in de businesscase. Deze vergoeding is gelijkwaardig aan de vergoeding van de businesscase UPV die in het verlengde van de 4 jaar zal gelden en is bovengemiddeld aan de marktprijs op dit moment. De opbrengsten voor textiel zullen daarmee de kosten dekken voor inzameling en afschrijving containers.



Rood = kosten Avri transport en afschrijving containers

Groen = opbrengsten textiel 2017 - 2026

Resumerend effect op begroting Avri.

4. Pijsstabiliteit en gegarandeerde opbrengst van 0,14 ct per kg, bij 1800 ton € 252.000,00 voor de komende 4 jaar. Aansluitend UPV die gelijkwaardig is.
5. Minder transport kosten en daarmee een voordeel op basispakket van € 60.000,00. Daarmee zijn de achterblijvende kosten € 200.000,00 voor inzameling textiel (kosten personeel en materieel) lager dan de opbrengsten voor textiel.
6. Dit leidt tot een potentieel (afhankelijk van gerealiseerde tonnages) voordeel ten opzichte van de huidige begroting 2022 van ongeveer € 100.000,-.
7. De lening van € 350.000,00 met afschrijving van 10 jaar levert een verwaarloosbaar voordeel op ten aanzien van de begroting bestaande uit de rente opbrengst van deze lening.

We onderzoeken momenteel mogelijkheden m.b.t. aanvullende externe financiering, waaronder de EFRO subsidie. Ook wordt mogelijk het Regiodeal budget onderbenut. Vooralsnog is hier geen sprake van. Maar mocht deze onderbenutting wel ontstaan, dan zullen we voor het exploitatietekort bij de regio een verzoek indienen voor aanvullende subsidiëring vanuit de Regiodeal.

Avri heeft voor het opstellen van een businesscase een subsidiebijdrage uit de Regiodeal ontvangen.

Uitvoering

Bestuurlijke route

AB leden Avri en Werkzaam informeren tussen 14 juli t/m 30 augustus 2021

AB leden meenemen in het bedrijfsplan en businesscase CIRTEX en bijeenkomsten organiseren.

DB Werkzaam 14-11-2021 en DB Avri 10-11-2021 het onderstaande besluit laten nemen.

1. Het bedrijfsplan en businesscase CIRTEX vast te stellen;

2. Een coöperatie CIRTEX U.A. (Uitgesloten Aansprakelijkheid) op te richten met een bestuurssamenstelling (Raad van Toezicht) uit de 3 oprichtende partijen (Avri, 2 Switch en Werkzaak Rivierenland), onder voorbehoud van instemming door het Algemeen Bestuur;
3. Het voorgenomen besluit van het DB tot oprichting van de coöperatie CIRTEX U.A. voor zienswijzen voor te leggen aan de gemeenteraden (conform artikel 31a lid 2 van de WGR);
4. Het AB Werkzaak voor te stellen het exploitatietekort CIRTEX tot een maximum van €350.000,- te dekken uit het innovatiebudget (€50.000,-) en voordeel Buig middelen (€300.000,-).
5. Het AB Avri voor te stellen een investeringskrediet van €350.000,- beschikbaar te stellen voor de inrichting van een sorteerinrichting.

Raadsinformatiebijeenkomst gemeenten 18-11-2021 (dit is een al geplande bijeenkomst in de regio)

6. Raadsleden van Avri en Werkzaak informeren op de voorgenomen plannen CIRTEX en aankondiging van de zienswijzen op de inrichting van de coöperatie CIRTEX U.A.

Gemeenteraden (periode 20 november 2021 t/m 31 januari 2022)

7. Afgeven van een zienswijze op het voorgenomen besluit tot oprichting van de coöperatie CIRTEX U.A.

AB Werkzaak en AB Avri 10 februari 2022 het onderstaande besluit laten nemen:

8. Kennisnemen van het vastgestelde bedrijfsplan, businesscase CIRTEX en de zienswijzen van de raden;
9. Instemmen met de dekking van het exploitatietekort door AB Werkzaak en de financiering van éénmalige inrichtingskosten door AB Avri;
10. Besluit tot oprichting van de coöperatie CIRTEX U.A. op basis van bijgesloten akte van oprichting.

Op basis van deze bestuurlijke route kunnen, na het AB besluit op 10 februari 2022, verplichtingen worden aan gegaan voor huur van een pand en aankoop van materieel om CIRTEX op te starten.

Dan zal ook de coöperatie CIRTEX U.A. statutair moeten zijn opgericht om het investeringskrediet te kunnen verstrekken. De governance is onderdeel van het AB besluit van 10 februari 2022.

Personeel en Organisatie

De werkgroep Personele invulling CIRTEX heeft een plan opgesteld om tot werving en selectie van kandidaten voor CIRTEX te komen.

Juridische zaken

M.b.t. de juridische entiteit is de Coöperatie CIRTEX U.A (Uitgesloten Aansprakelijkheid) de juiste rechtsvorm. Het is in deze entiteit gemakkelijke om toe- en uit te treden en winst uitkering is mogelijk aan de moeder organisaties. Dit zijn aspecten die bij stichting of vereniging niet kunnen of complexer zijn. Tevens komt uit het juridisch advies van Poelmann naar voren dat een besluit tot deelneming aan een rechtspersoon dient te worden genomen door het Algemeen Bestuur van Avri en Werkzaak. Verder dient, voordat tot deelname kan worden besloten, een ontwerp van dat besluit aan de raden van de deelnemende gemeenten te worden gezonden, zodat deze eventuele wensen en bedenkingen (voorhang of zienswijze procedure) daarover kunnen uiten (artikel 31a, lid2 WGR).

De bestuurlijke route en de bestuurlijke vaststelling van het bedrijfsplan en businesscase is gericht op een feitelijke start van het textielsorteercentrum vanaf 1 juni 2022.

Met het toetreden in de coöperatie zal CIRTEX een verbonden partij worden in de P&C cyclus van Avri en Werkzaak.

Evaluatie & Borging

Binnen projectorganisatie CIRTEX. Jaarlijks tussentijds evalueren en slot evaluatie in jaar 4.

Het bestuur wordt over de uitkomsten geïnformeerd.

Bijlagen

- Flyer CIRTEX
- Bedrijfsplan CIRTEX
- Presentatie CIRTEX platformbijeenkomst raadsleden



Bedrijfsplan – op hoofdlijnen

2022 - 2025

Inhoud

Voorwoord	3
Visie, missie en ambitie	4
Analyse	5
Aanbod	6
Doelgroepen.....	6
Locatie	6
Doelstellingen.....	7
Strategie	7
Structuur.....	8
Marketing en communicatie	9
Planning.....	9
Actieplan.....	10
Financiële doorrekening - businesscase.....	10
Monitoring.....	10

Voorwoord

Voor u ligt het bedrijfsplan van CIRTEX, sorteercentrum Rivierenland. Dit plan is bewust op hoofdlijnen geschreven om ruimte te geven om hier de komende maanden nadere invulling aan te geven, samen met de besturen van Avri, Werkzaak, 2Switch en potentiële partners. Dat past bij de fase waarin de organisatie zich bevindt, namelijk die van ideevorming naar realisatie.

De ambitie is om het ingezamelde textiel (1.8 miljoen kilo) in Rivierenland lokaal met vooral medewerkers met een afstand tot de arbeidsmarkt (verder: de talenten van Werkzaak) te sorteren, te bewerken en te verkopen. Een mooie circulaire en inclusieve uitdaging.

Deze ambitie is gestart vanuit de wens om samen meer waarde uit de textielstroom in Rivierenland te krijgen in brede zin, waarbij sociaal, economisch en ecologisch rendement hand in hand gaan.

In de achterliggende periode zijn betrokkenen vanuit Avri, Werkzaak, 2Switch en potentiële partners actief met elkaar in gesprek geweest om de contouren en de mogelijkheden in kaart te brengen. Op 16 februari jl. heeft een uitgebreide toelichting aan het dagelijks bestuur van Avri en Werkzaak plaatsgevonden. Verder is er nog een gezamenlijk DB overleg tussen Avri en Werkzaak gehouden op 28 juni j.l en zijn de AB leden van Avri en Werkzaak in afzonderlijke bijeenkomsten geïnformeerd over deze plannen. Op basis van die overleggen is de projectgroep verzocht toe te werken naar de realisatie hiervan met ingang van 1 januari 2022. We zien dit als het vertrekpunt en 1^e stap in het realiseren van een circulaire textielketen in Rivierenland.

De input voor onderhavig plan is verkregen vanuit de diverse interne en externe documenten en de gesprekken binnen de projectgroep. Dit wordt nog verder verrijkt in de loop van 2021.

In dit plan wordt vanuit de visie, missie, ambitie en doelstellingen een vertaling gemaakt naar strategische keuzen, de organisatie, de uit te voeren activiteiten en de financiële doorrekening. Zo wordt professioneel invulling gegeven aan de planning & control cyclus van CIRTEX waarin sturen, beheersen en verantwoorden centraal staan.

Wij hopen met elkaar en met potentiële partners succesvol verdere vorm en inhoud te geven aan de dit ambitieuze en waarde toevoegende plan voor de regio. En nog belangrijker CIRTEX laten floreren, zodat we uiteindelijk toegroeien naar een circulaire textielketen en inclusieve arbeidsmarkt in Rivierenland.

Dit breed gedragen initiatief verdient een duurzame toekomst op basis van een circulair, inclusief en maatschappelijk verantwoord businessmodel zodat iedereen, die erop aangewezen is, er iets kan halen en/of brengen.

De Projectgroep CIRTEX,
Werkzaak, Avri en 2Switch
Geldermalsen, juli 2021

Visie, missie en ambitie

Visie

Wij zien de maatschappij snel veranderen, waarin circulariteit en inclusieve samenleving meer centraal komen te staan. De focus ligt steeds meer op het meedoen in de samenleving. Meedoen in een zo regulier mogelijke setting, liefst in de eigen omgeving, kijkend naar de mogelijkheden van deelnemers in plaats van beperkingen en het leveren van maatwerk. De gemeenten hebben dit als speerpunt. Inwoners moeten stappen zetten op de participatieladder, liefst richting betaald werk.

Daarnaast zien we dat ontwikkelingen binnen de textielbranche elkaar steeds sneller opvolgen en dat vanuit diverse invalshoeken gezocht wordt naar het verduurzamen van deze vervuilende industrie om de Co2 uitstoot te verminderen en milieuwinst te behalen.

Door samenwerking tussen partijen in de regio op te zetten is het mogelijk om vooral aan de achterzijde van de textielcyclus waarde toe te voegen. Nadat een inwoner zich ontdoet van zijn of haar textiel, dan start een proces van inzameling, sortering, (weder-)verkoop, upcycling en recycling. Dit zijn processen die bij uitstek interessant zijn om met diverse talenten uit te voeren.

Missie

Als CIRTEX – in eerste instantie Avri, Werkzaak en 2Switch - willen wij er zijn voor alle talenten door het proces van inzameling tot (weder-)verkoop zodanig te organiseren dat een interessant samenstel van activiteiten ontstaat, die door slim te organiseren tot een sluitende en duurzame businesscase leidt. Daartoe richten wij een professioneel textielsorteercentrum op, waarmee we de circulaire textielketen in onze eigen regio sluiten.

Om deze missie te kunnen waarmaken moet de samenwerking tussen de diverse partijen optimaal verlopen. Zij moeten elkaar weten te vinden op de raakvlakken. Daarnaast moeten de kennis, vaardigheden en competenties op orde zijn om de diverse activiteiten en de begeleiding daarop, inclusief de verantwoording daarover, te kunnen leveren.

Door het lokaal inzamelen en uitsorteren van textiel creëren we ten eerste werkgelegenheid in de regio voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt (talenten) en ten tweede bieden we mensen met een smalle beurs de mogelijkheid om leuke en betaalbare kleding te kopen. Een fantastische combinatie.

Ambitie

De ambitie is om het ingezamelde textiel in Rivierenland lokaal met vooral talenten van Werkzaak te sorteren, te bewerken in brede zin en te verkopen. Een mooie circulaire en inclusieve uitdaging. Deze ambitie is gestart vanuit de wens om echt meerwaarde uit de textielstroom in Rivierenland te krijgen, waarbij sociaal, economisch en ecologisch rendement hand in hand gaan.

Als organisatie willen we een groei en ontwikkeling in kwaliteit realiseren met passende activiteiten en diensten door middel van een meebewegende organisatie en bedrijfsvoering.

Wij willen het best draaiende inclusieve textielsorteercentrum opzetten in ons verzorgingsgebied en een voorbeeld zijn van een circulaire textielketen in Nederland en voorbereid zijn op de ontwikkelingen rondom de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid (UPV) waarbij de textielbranche verantwoordelijk wordt voor de inzameling, sortering en recycling van textiel.

Analyse

Vanuit een brede verkenning van de markt en de ontwikkelingen in de textielketen hebben we een businesscase opgebouwd die voldoende aanknopingspunten heeft om tot een vervolgstap te komen en een bedrijfsplan uit te schrijven. Kijkend hiernaar, dan zien we op hoofdlijnen de onderstaande positieve punten en aandachtspunten die meegenomen worden in de verdere planuitwerking.

Daarbij is het belangrijk dat de positieve punten benut gaan worden en de aandachtspunten gemanaged of door partnerships weggenomen worden.

Positieve punten

- Avri heeft de infrastructuur voor de inzameling van textiel;
- Werkzaak heeft toegang tot het bestand van alle werkzoekenden in de regio;
- Gemeenten kunnen textielproducten (bedrijfskleding) en straatmeubilair aankopen en armoedebelid voeren met het beschikbaar stellen van kledingtassen;
- 2Switch heeft meerdere kringloopwinkels voor de lokale afzet van winkelkwaliteit textiel;
- 2Switch heeft de kennis van het textiel sorteerproces en kan medewerkers uitwisselen;
- De competenties van Avri, Werkzaak, Gemeenten en 2Switch zijn complementair;
- Bestaande en potentiële partners leveren aanvullende competenties wat betreft circulariteit;
- Er bestaat bestuurlijk draagvlak om vanuit de samenwerking door te pakken;
- Het ondersteunen van maatschappelijke (textiel-)initiatieven kunnen we beter faciliteren.

Zekerheden

- Avri garandeert de inbreng van textiel uit het verzorgingsgebied en de lening voor investeringen;
- 2Switch garandeert de afname van textiel tegen marktconforme prijzen en de kennisinbreng;
- Werkzaak garandeert de personele bezetting en een lening voor het initiële exploitatietekort.

Aandachtspunten / randvoorwaarden

- Formuleren van de brede impact, die partijen gezamenlijk onderschrijven, op basis van een circulair, inclusief en ecologisch verantwoord businessmodel;
- De juridische structuur waarbinnen de entiteit tot wasdom kan komen;
- Vasthouden aan het actieplan en de opgenomen planning, verval niet in operationeel gedoe;
- Daadkrachtig blijven in het nemen van besluiten, voorkom polderen (implementatiekracht);
- Blijvend stimuleren van initiatief nemen;
- Blijvend sturen op de integrale verantwoordelijkheid voor activiteiten en begeleiding;
- Vasthouden aan de gekozen structuur en daarin opgenomen rollen;
- Stimuleren van denken in mogelijkheden en niet in onmogelijkheden (toon ondernemerschap);
- Scherp blijven op de interne communicatie en de onderlinge verhoudingen (feedback);
- Aanwezig zijn als leidinggevend op de werkvloer om de open communicatie te bevorderen;
- Ontwikkelen, onderhouden en naleven van het kwaliteitsmanagementsysteem.

Vanuit de visie, missie, ambitie en analyse is een verdere heroriëntatie een must om nog beter aan te sluiten op de behoeften vanuit de markt en om de financiële continuïteit te kunnen waarborgen. CIRTEX dient zich te ontwikkelen tot een naar buiten gerichte ketenpartner, zodat de activiteiten en diensten optimaal aansluiten op de veranderende omgeving.

Aanbod

De activiteiten, producten en diensten die worden aangeboden zijn divers om zodoende voor alle talenten een aanbod op maat te kunnen bieden. Op basis van de inrichting van het sorteercentrum - waar met circa 60 talenten (37 fte.) 1,8 miljoen kilogram wordt verwerkt volgens het concept van de '12 soorten mix' - worden de activiteiten/werkzaamheden aangeboden.

Bij deze '12 soorten mix' gaat het om het herkennen van producten (bijvoorbeeld een broek of een blouse), waarna per product een fijnere sortering plaatsvindt. Dit levert meer activiteiten en soorten op, dit is beter leerbaar, dit levert meer gedifferentieerde en zuivere producten op, dit levert een beter milieuresultaat en dit biedt kansen voor aansluiting door lokale partners.

De '12 soorten mix' is de meest gehanteerde methode bij intensieve samenwerking met een werkbedrijf en is flexibel om te vormen van soorten kleding naar soorten grondstof. De markt bepaalt wat we uitsorteren en hoe verfijnd we dit doen.

CIRTEX staat ervoor om voor alle talenten een passende werkplek met haalbare activiteiten te ontwikkelen. Daarop wordt de organisatie met haar processen ingericht en worden leidinggevenden opgeleid om in de volle breedte sturing te geven aan het proces en aan de ontwikkeling van de talenten.

Doelgroepen

CIRTEX biedt werkgelegenheid aan een brede groep aan talenten, waarbij het streven is dat niemand wordt uitgesloten. Dit is een van de krachten van de onderneming. De doelgroepen lopen uiteen van dagbesteding tot activerend werk (ongeveer 60 medewerkers, circa 37 fte). Om de dagelijkse uitvoering te kunnen doen is een 3-tal medewerkers in loondienst actief.

Door de jaren heen worden keuzen gemaakt wat betreft passende doelgroepen, afhankelijk van de doorontwikkeling van de activiteiten, diensten en producten.

Locatie

Het textielsorteercentrum krijgt een plek in het verzorgingsgebied (Rivierenland). Bij het maken van de keuze wordt rekening gehouden met de bereikbaarheid per openbaar vervoer en eigen vervoer. Dit is gezien de inzet van personeel van Werkzaak een belangrijk aandachtspunt. Voor Avri is het van belang dit centraal in de regio te doen zodat er minder transport bewegingen gaan ontstaan. Voor 2Switch is het belangrijk dat de locatie voldoende in de buurt is van de kringloopwinkels.

De locatie zal voorts ruim van opzet zijn om voldoende ruimte te creëren tussen de verschillende werkplekken en activiteiten en om voldoende prikkelarme werkplekken in te richten.

De specificaties voor het pand en de buitenruimte, inclusief een zoekopdracht, zijn verstrekt aan een lokale makelaar om tijdig te kunnen beschikken over een passende locatie.

Doelstellingen

Vanuit de ambitie, de onderscheidende elementen en de uitdagingen die daarmee samenhangen zijn de onderstaande doelstellingen gedefinieerd, die nog verder SMART gemaakt gaan worden.

Deze doelstellingen vallen binnen het algemene kader zoals neergeschreven wordt in de statuten.

Doelstellingen

- Met lokaal gecreëerde en ingezamelde stromen herbruikbare textiel lokaal waarde toevoegen;
- Werk maximaal aanpassen op de vaardigheden van de individuele persoon met inzet innovatie;
- Regionale werkgelegenheid voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt (talenten);
- Een stabiele vergoeding voor de textielinzameling door Avri marktconform houden;
- Vergoeding voor de inzet van gedetacheerden door Werkzaak marktconform houden;
- Vergoeding voor de levering van diensten door 2Switch marktconform houden;
- Zekere aanvoer 2^e hands kleding voor de kringloopwinkel(-s) tegen marktconforme prijzen;
- Aansluiting op de verwerking bij partners zoals HTEX en Cls tex;
- Aansluiting op de coöperatie van kringloopbedrijven die gericht is op vermarkten reststromen;
- Afzet van alle textielstromen/soorten en straatmeubilair in de eigen regio;
- Voeren van armoede bestrijding door hergebruik textielpakketten;
- Door keten te sluiten in de regio inwoners motiveren om schone textiel aan te bieden;
- Minimaal een kostenneutrale exploitatie realiseren;
- Bijdragen aan de ambitie (circulaire ketenoplossing en loop sluiten) van de provincie Gelderland tot eerst afvalloze Nederlandse provincie.

Risico's

Met de opzet van CIRTEX bestaat de overtuiging dat er veel waarde wordt toegevoegd voor alle deelnemende partijen, waarbij er naast de geboden garanties ook onzekerheden kunnen bestaan. Deze onzekerheden zitten in de hoek van de beschikbaarheid textiel, de kwaliteit van de ingezamelde textiel via de (ondergrondse) textielbakken, de verkoopbaarheid van textiel en het benodigde aantal fte werkzoekenden en beschikbare competenties (talenten).

Strategie

De strategie is de weg waarlangs de (SMART) doelstellingen worden gerealiseerd. Het concept achter CIRTEX is gestoeld op samenwerking in de keten, waarbij elke partij waarde toevoegt aan de ambitie. Er wordt gestreefd naar het leveren van kwaliteit tegen marktconforme prijzen, de inzet van zoveel mogelijk talenten en transparantie in de gehele textielketen en het onderliggende businessmodel.

Er wordt een sorteercentrum opgezet waarin zowel de initiatiefnemers als de potentiële partners ieder een belangrijke rol vervullen. Avri verzorgt de inzameling, Werkzaak levert het personeel, 2Switch levert de sorteerkennis en verzorgt de verkoop in de winkels en de partners – zoals HTEX en Cls tex - bewerken de reststroom. Daarbij wordt ook aansluiting gezocht met de Coöperatie die textielstromen van kringloopbedrijven bundelt en tegen de juiste voorwaarden en transparant verhandelt naar gerenommeerde afnemers. Dit alles passend bij onze eigen ambitie.

Bij het maken van de strategische keuzen gelden de volgende uitgangspunten, namelijk

1. Het moet bijdragen aan preventie;
2. Het moet circulair zijn;
3. Het moet inclusief zijn;
4. Het moet financieel verantwoord zijn;
5. Het moet de ketensamenwerking versterken.

Structuur

Rolverdeling

- Avri, inzamelen textiel uit ondergrondse containers;
- Werkzaak, leveren en ontwikkelen van personeel vanuit diverse doelgroepen;
- 2Switch, leveren van kennis sorteerproces en verkopen textiel via de kringloopwinkels;
- Partners, verkopen en bewerken van reststromen textiel.

Entiteit

De 3 betrokkenen partijen Werkzaak, Avri en 2Switch zijn voornemens om het textielsorteercentrum te organiseren vanuit een gezamenlijk op te richten entiteit. Daartoe is gedegen juridisch onderzoek uitgevoerd door Poelmann van den Broek advocaten uit Nijmegen. Zij hebben ten eerste vastgesteld dat het partijen juridisch toegestaan is om gezamenlijk deel te nemen in een entiteit. Voorts hebben zij alle juridische vormen tegen het licht gehouden en adviseren diensgevolge tot de oprichting van een coöperatie met uitgesloten aansprakelijkheid.

Een coöperatie maakt het mogelijk om zonder tussenkomst van een notaris leden te laten in- of uitstromen. Wat betreft Governance volstaat de installatie van een bestuur.

Door de keuze voor een pilotperiode van 4 jaar (2022 – 2025) bestaan er feitelijk geen aanbestedingsrechtelijke, arbeidsrechtelijke en fiscale risico's, daar op termijn eventuele herstelmaatregelen getroffen kunnen worden.

Uitgangspunten en organisatieprincipes

- Het 3-hoofdige bestuur van de entiteit vormen de oprichters: Werkzaak, Avri, 2Switch;
- Het bestuur vergadert ten minste 6 maal per jaar, waarbij de bedrijfsleider aanwezig is;
- Het bestuur stelt een bedrijfsleider aan (in loondienst);
- In gezamenlijkheid wordt het bedrijfsplan vastgesteld, welke jaarlijks wordt bijgesteld;
- De verantwoordelijkheden en bevoegdheden van aangesloten partijen worden vastgelegd, waarbij de bestuursleden ieder afzonderlijk verantwoording afleggen binnen hun eigen organisaties volgens de daartoe bestaande structuren;
- Op het niveau van de Bedrijfsleider wordt uitgegaan van 'integrale verantwoordelijkheid' voor zowel de kwaliteit van de activiteiten als van de kwaliteit van de begeleiding;
- De lijnen tussen de verschillende lagen zijn kort zodat er snel geschakeld kan worden;
- Vraagstukken worden eerst horizontaal opgelost en indien nodig wordt naar boven geëscaleerd;
- Er wordt gewerkt volgens routines en protocollen om de voorspelbaarheid verder te vergroten.

Organigram, functiebeschrijvingen en opleiding/training

Er wordt een platte organisatie opgetuigd waarbij de bedrijfsleider ondersteund wordt door een 2-tal medewerkers in vaste dienst. Zij dragen in gezamenlijkheid zorg voor de aansturing van alle primaire en administratieve processen binnen het sorteercentrum.

Voor alle voorkomende functies bestaat een functiebeschrijving met daarin opgenomen de taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden, alsook de benodigde competenties voor de uitoefening.

Blauwdruk processen en systemen

Alle primaire en administratieve processen zijn beschreven, er is een blauwdruk van de werkvloer en de systemen (applicaties) zijn ingericht. Voor de medewerkers zijn werkinstructies aanwezig op basis waarvan de werkzaamheden uitgevoerd kunnen worden.

Overlegstructuur

Er wordt in een overlegstructuur voorzien op bestuur en bedrijfsleiding niveau, waarbij de gemaakte afspraken worden vastgelegd in actiepunten (geen uitgebreide notulen). Er wordt een dag-start voor alle medewerkers verzorgd en er vinden regelmatig bijpraatmomenten plaats voor de betrokkenheid.

Kernwaarden / cultuur

Een van de uitdagingen van het sorteercentrum is het bundelen van de 3 culturen van de Werkzaak, Avri en 2Switch. Daarbij is ervoor gekozen om de volgende 3 waarden centraal te stellen:

- Meedoen (ieder mens en elke partner doet echt mee en voegt waarde toe aan het proces);
- Verbinden (we zijn nieuwsgierig naar de ander en werken samen vanuit vertrouwen);
- Ontwikkelen (iedereen kan leren en zich verder ontwikkelen, elke dag weer).

Sturings- en verantwoordingslijnen

De sturing wordt gedaan aan de hand van het bedrijfsplan met de financiële doorrekening/begroting (tussen bestuur en bedrijfsleiding).

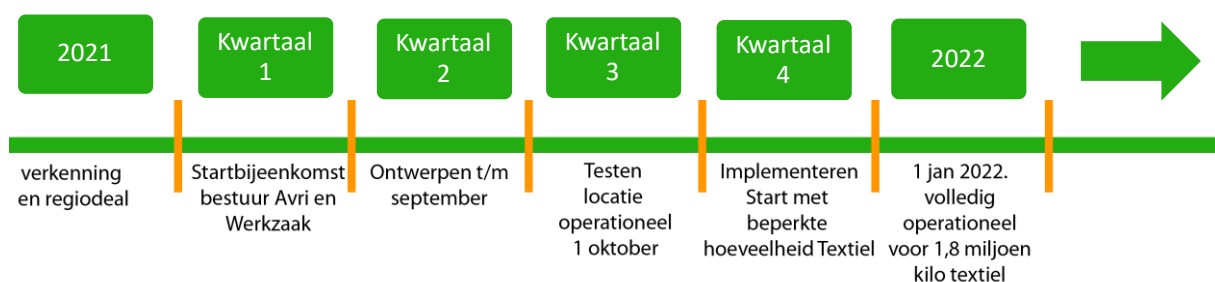
De verantwoording over de realisatie van plannen loopt via dezelfde lijn, waarnaast een jaarrekening en een jaarverslag worden opgemaakt ten behoeve van de verantwoording aan stakeholders.

Marketing en communicatie

Om het textielsorteercentrum goed te positioneren in het verzorgingsgebied wordt voorzien in een concreet uitgewerkt marketing en communicatieplan. Dit plan sluit ook aan op de mijlpalen die onderdeel uitmaken van de ontwikkeling van het textielsorteercentrum. Het plan bevat traditionele methoden gecombineerd met nieuwe (social) media en valt onder aansturing van de bedrijfsleider.

Planning

Volgend op de ambities, doelstellingen en uitdagingen is onderstaand een planning op hoofdlijnen weer gegeven.



Actieplan

Er is een concreet actieplan opgesteld, waarbij de thema's nog verder uitgewerkt worden door de ingestelde projectgroep CIRTEX. Daartoe is regelmatig overleg nodig tussen bestuur, projectleiding en partners. Een gezamenlijk gedragen actieplan geeft richting aan de verdere groei, ontwikkeling en professionalisering van CIRTEX.

Financiële doorrekening - businesscase

De doorrekening van het sorteercentrum wordt onderstaand op hoofdlijnen gepresenteerd.

	2022	2023	2024	2025	Totaal
Omzet	€ 854.043	€ 868.680	€ 915.186	€ 971.783	
Inzamelkosten	€ 252.000	€ 252.000	€ 257.040	€ 262.181	
Kosten voorraad	€ 30.275	€ 30.275	€ 30.275	€ 30.275	
Verkoopkosten	€ 25.896	€ 25.896	€ 25.896	€ 25.896	
Personeelskosten	€ 532.703	€ 517.703	€ 512.457	€ 507.406	
Huisvestingskosten	€ 93.500	€ 93.500	€ 93.500	€ 93.500	
Overige kosten	€ 86.266	€ 15.000	€ 10.000	€ 10.000	
Rente en aflossing lening Avri (10 jr.)	€ 35.890	€ 35.890	€ 35.890	€ 35.890	
Resultaat	-€ 202.487	-€ 101.584	-€ 49.872	€ 6.636*	-€ 347.306

* De Europese Commissie wil het sorteren, hergebruiken en recyclen van textiel stimuleren door regelgevingsmaatregelen zoals UPV (uitgebreide producentenverantwoordelijkheid) in te voeren. UPV betekent dat de producent (degene die het product op de Nederlandse markt brengt) verantwoordelijk wordt gemaakt voor zijn product gedurende de hele levenscyclus van het product, inclusief de afdankfase. Als UPV wordt ingevoerd, dan leidt dit een positievere businesscase vanwege vooral lagere inzamelkosten (de verantwoordelijkheid daarvoor ligt dan bij de producent).

Voor de dekking van het exploitatie tekort van maximaal € 350.000,- (werkzaak) en het aangaan van een lening van € 350.000,- voor de inrichtingskosten (avri), wordt verwezen naar het bestuursvoorstel.

De aandachtspunten zijn het verkrijgen van extra subsidies en alternatieve geldstromen, het zekerstellen van de dekking van de exploitatietekorten en de financiering van de investeringen.

Op het moment dat dit bedrijfsplan in het najaar van 2021 wordt herijkt met nieuwe inzichten en een volledig actieplan, dan kan een meer nauwkeurigere meerjarenprognose worden opgesteld.

Monitoring

Om de gewenste sturing, beheersing en verantwoording te organiseren wordt een Planning & Control cyclus ingericht volgend op de gekozen structuur, waarbij de verantwoordelijkheid voor een goede werking daarvan ligt bij de bedrijfsleider.

De sturing wordt vormgegeven door het bedrijfsplan met daaraan gekoppeld de begroting en de kwalitatieve en financiële (maand)rapportages.

De beheersing is geborgd in het kwaliteitsmanagementsysteem, de administratieve organisatie, de interne en externe audits en de overlegstructuur.

De verantwoording wordt gedaan via de jaarrekening, de organisatie-evaluatie en het jaarverslag.



Toekenning ReactEU Subsidie

Eind 2021 zijn de gemeenten in Rivierenland benaderd met de vraag een letter of intent te ondertekenen waarmee een subsidieaanvraag kon worden gedaan voor het voorgenomen plan tot oprichting van de coöperatie Cirtex (Circulair Textielcentrum Rivierenland). In dit plan tonen publieke en private partijen hun vooruitstrevendheid en initiatief door met het complexe vraagstuk van textielrecycling aan de slag te gaan, om de regionale textielketen te sluiten.

1,5 miljoen subsidie van Provincie

We zijn verheugd te kunnen melden dat er voor ons projectplan een Europese subsidie wordt toegekend. Wij zijn erg blij dat het plan op waarde is getoetst en hiervoor een subsidie van plusminus 1,5 miljoen wordt verstrekt door Gedeputeerde Staten van de Provincie Gelderland. Met deze subsidie kan er verder worden gewerkt aan het realiseren van Cirtex. Met deze subsidie kan een mechanische en chemische recycling van het textiel in Rivierenland worden opgezet en kunnen circulaire grondstoffen, halffabrikaten en producten in eigen regio/Nederland worden afgezet.

Rond de zomer verwachten we dat de zienswijze procedure die parallel aan deze ontwikkeling bij de gemeenten loopt afgerond wordt. We hopen dat de gemeente raden positief besluiten en dat er een start gemaakt kan worden met de oprichting van de coöperatie. Indien de raden negatief besluiten dan komt ook de subsidie te vervallen.

ADVIES INZAKE TEXTIEL SORTEERCENTRUM CIRTEX

Aan : Stichting 2Switch, het Openbaar lichaam op basis van gemeenschappelijke regeling
Avri en het Openbaar lichaam op basis van gemeenschappelijke regeling Werkzaam
Rivierenland
Van : V.V.A. Lipman, E. Sahhar, H.R. Verschuur, A.S. van Woudenberg en J.J.H. Hulshof
Inzake : Avri/Advies Textiel sorteercentrum Cirtex
Dossiernr. : 75307
Datum : 21-06-2021

Geachte heer Brouwer, heer In 't Veld en mevrouw Schouten,

In aansluiting op onze prettige bespreking van 23 maart 2021, ons telefonisch overleg van 31 maart 2021 en jullie aanvullende vragen van 15 april jongstleden treffen jullie hierbij ons advies ten aanzien van de beoogde samenwerking tussen de publiekrechtelijke rechtspersoon Avri (hierna: "Avri"), de publiekrechtelijke rechtspersoon Werkzaam Rivierenland (hierna: "Werkzaam") en stichting 2Switch (hierna: "2Switch") in Textiel sorteercentrum Cirtex (hierna: "Cirtex").

I. Casus

1. In Rivierenland wordt momenteel 1,8 miljoen kilo textiel ingezameld door Avri, dat verhandeld wordt aan een externe partij buiten het werkgebied tegen een vergoeding per kilogram. Deze aanpak staat op het punt om te veranderen, namelijk het behouden van de textiel in het werkgebied om daar te sorteren, te verkopen en te bewerken. Dit op een zodanige wijze dat er sprake is van minimale hoeveelheden textiel restafval ("upcyclen") en minder transportbewegingen.
2. De doelstelling is om dit proces zo duurzaam en inclusief mogelijk te laten verlopen door een mooie samenwerking tot stand te brengen in de keten tussen Avri, Werkzaam en 2Switch. Qua taakverdeling beogen partijen het volgende: Avri zamelt het textiel in en Werkzaam zet werkzoekenden in om het textiel te sorteren. 2Switch levert de benodigde kennis omtrent het sorteerproces en verkoopt vervolgens de goede kwaliteit textiel in haar kringloopwinkels. Partners als Cls Tex en Htex verwerken de mindere kwaliteit textiel weer in nieuwe producten om tot een circulaire textielketen te komen. Het is de bedoeling het circulaire textielsorteercentrum Cirtex te realiseren in de vorm van een vierjarige pilot (2022-2025), met ingang van 1 januari 2022. Het is de bedoeling dat Avri een lening verstrekt voor de financiering van de inrichting en dat het exploitatietekort in de eerste jaren wordt gedekt vanuit de begroting van Werkzaam.

II. Vragen

3. In een notitie van 18 maart 2021 en tijdens ons overleg op 23 maart 2021 hebben jullie de volgende vragen aan ons voorgelegd:
 - (i) Is het mogelijk om als gemeenschappelijke regelingen samen te werken met een stichting zonder dat daar juridische of fiscale risico's mee worden gelopen?
 - (ii) Zo ja: welke aanbestedingsrechtelijke componenten kleven hier aan?
 - (iii) Welke rechtsvorm is het meest voor de hand liggend (korte schets van de voor- en nadelen per rechtsvorm)?
 - (iv) Bieden deze varianten ook de mogelijkheid om in een latere fase ketenpartners aan te haken en-of voor de huidige partners om eruit te stappen?
 - (v) Hoe zou de governance ingericht kunnen worden?
 - (vi) Laten de statuten van 2Switch de mogelijkheid open om te participeren in de beoogde samenwerking?

- (vii) Hoe wordt het personeel ten behoeve van Cirtex gepositioneerd en wat zijn daarvan de gevolgen?
- (viii) Met welke fiscale aspecten dient rekening te worden gehouden?
4. Onze uitwerking – gebaseerd op de genoemde stukken en de gevoerde gesprekken - treffen jullie hieronder aan, op basis van de volgende inhoudsopgave:

Inhoudsopgave

I.	Casus	1
II.	Vragen.....	1
III.	Vooraf	2
IV.	Uitwerking.....	3
Hoofdstuk I: Samenwerking Gemeenschappelijk regelingen met rechtspersoon		
	Voorwaarden deelname rechtspersoon	3
	Procedure	3
Hoofdstuk II: Aanbestedings- en staatsteunrechtelijke aspecten		
	Korte beschrijving van de basis van de samenwerking.....	4
	Aanbestedingskwesties Cirtex	5
	Staatsteunzaken, quick scan	6
	Overige kwesties inzake aanbesteding en staatsteun.....	6
Hoofdstuk III: Mogelijke rechtsvormen.....		
	Korte schets voor- en nadelen per rechtsvorm.....	7
	Mogelijkheden toe- en uittreden partners.....	9
	Mogelijkheid deelname 2Switch op grond van statuten	11
Hoofdstuk IV: Arbeidsrechtelijke aspecten voorgenomen samenwerking.....		
	Het inlenen van uitzendkrachten.....	12
	Detacheren	12
	Payrolling	12
	Arbeidsovereenkomst bepaalde tijd	13
	Arbeidsovereenkomst onbepaalde tijd	13
	Oproepovereenkomst	13
Hoofdstuk V: Fiscale aspecten		
		14

III. Vooraf

5. Dit advies is gebaseerd op de volgende stukken:
- "CIRTEX bedrijfsplan op hoofdlijnen 20210416, definitief";
 - "Businessmodel textielsorteercentrum Rivierenland 20210416";
 - "AB voorstel CIRTEX 20210416";
 - "DB voorstel CIRTEX 20210416";
 - "MT voorstel CIRTEX 20210416";
 - "20210317 juridisch vraagstuk CIRTEX concept";
 - "Statuten 2Switch";
 - "Gemeenschappelijke regeling Werkzaak";
 - "Gemeenschappelijke regeling Avri".

6. Zoals besproken hebben wij een externe fiscalist ingeschakeld, de heer Janssen van Konings & Meeuwissen Accountants en Belastingadviseurs, om te adviseren omtrent de fiscale gevolgen van de samenwerking tussen gemeenschappelijke regelingen en private partijen en van de gekozen rechtsvorm. Zijn advies treffen jullie aan als **Bijlage 1**. Zijn conclusie ten aanzien van de fiscale kant van de te kiezen rechtspersoon, is verwerkt in dit advies.
7. Op het aanbestedingsrechtelijke (staatssteunrechtelijke) aspect van dit advies is een “quick scan” op hoofdlijnen uitgevoerd. Er wordt op gewezen dat het een quick scan betreft op basis van beperkte feitenkennis en aannames als beschreven. Er moet een slag om de arm gehouden worden, nu feiten, omstandigheden en vooral de veronderstelde marktbenadering anders kunnen uitpakken dan verondersteld.
8. Voorts benadrukken wij dat weliswaar onderzoek is gedaan naar de mogelijkheid voor Avri en de Werkzaak om deel te nemen in een rechtspersoon (zie hierna onder hoofdstuk I), doch dat wij niet onderzocht hebben of de gemeenschappelijke regelingen van Avri en de Werkzaak integraal worden nageleefd door samenwerking in Cirtex zoals partijen beogen. Desgewenst stellen wij dit nader vast maar wij raden in ieder geval aan “compliant” te handelen gegeven bedoelde gemeenschappelijke regelingen.

IV. Uitwerking

Hoofdstuk I: Samenwerking Gemeenschappelijk regelingen met rechtspersoon

9. Avri en Werkzaak zijn beiden een door verschillende gemeenten ingesteld openbaar lichaam als bedoeld in de Wet gemeenschappelijke regelingen (hierna: “Wgr”). Zij bezitten rechtspersoonlijkheid, zodat zij in beginsel bevoegd zijn privaatrechtelijke rechtshandelingen te verrichten, waaronder de deelneming in privaatrechtelijke rechtspersonen. Daaraan worden in artikel 31a van de Wgr echter wel twee voorwaarden gesteld.

Voorwaarden deelname rechtspersoon

10. In de eerste plaats dient de gemeenschappelijke regeling te voorzien in de mogelijkheid te besluiten tot deelneming aan privaatrechtelijke rechtspersonen. In de tweede plaats is deelneming in privaatrechtelijke vormen slechts toegestaan indien dat in het bijzonder aangewezen moet worden geacht voor de behartiging van het daarmee te dienen openbaar belang. Fiscale voordelen van een privaatrechtelijke vorm zijn bijvoorbeeld geen dusdanig belang.
11. In artikel 18 van de Gemeenschappelijke Regeling Avri is bepaald dat het algemeen bestuur kan besluiten tot het oprichten van of deelnemen in een besloten of naamloze vennootschap, een stichting, een vereniging, coöperatie of een onderlinge waarborgmaatschappij. Zodoende is voor Avri aan de eerste voorwaarde voldaan, zolang voor één van deze rechtsvormen wordt gekozen.
12. In de Gemeenschappelijke Regeling Werkzaak Rivierenland is in artikel 10 bepaald dat alle taken en bevoegdheden in het kader van deze regeling en de Wgr, welke niet aan het dagelijks bestuur of de voorzitter zijn opgedragen behoren aan het algemeen bestuur. Daarbij is opgemerkt dat deze bevoegdheden aan het dagelijks bestuur kunnen worden gedelegeerd, behalve de bevoegdheid tot het deelnemen van het openbaar lichaam in een andere rechtspersoon. Hoewel iets minder expliciet, is daaruit wel af te leiden dat ook voor Werkzaak aan de eerste voorwaarde wordt voldaan.
13. Gelet op de doelstellingen van beide gemeenschappelijke regelingen enerzijds, en de aanleiding voor de samenwerking met 2Switch, is er geen aanleiding te veronderstellen dat niet zou worden voldaan aan de tweede voorwaarde. De samenwerking is immers ingegeven juist door het daarmee te dienen openbare belang.

Procedure

14. Een besluit tot deelneming dient te worden genomen door het algemeen bestuur van het openbaar lichaam. Deze bevoegdheid is expliciet uitgesloten voor het dagelijks bestuur (art. 33b lid 1 sub d Wgr). Verder dient, voordat tot deelname kan worden besloten, een ontwerp van dat besluit aan de raden van de deelnemende gemeenten te worden gezonden, zodat deze eventuele wensen en bedenkingen daarover kunnen uiten (art. 31a lid 2 Wgr, zgn. 'voorhangprocedure'). Het algemeen bestuur kan deze dan betrekken bij het definitieve besluit.

Conclusie

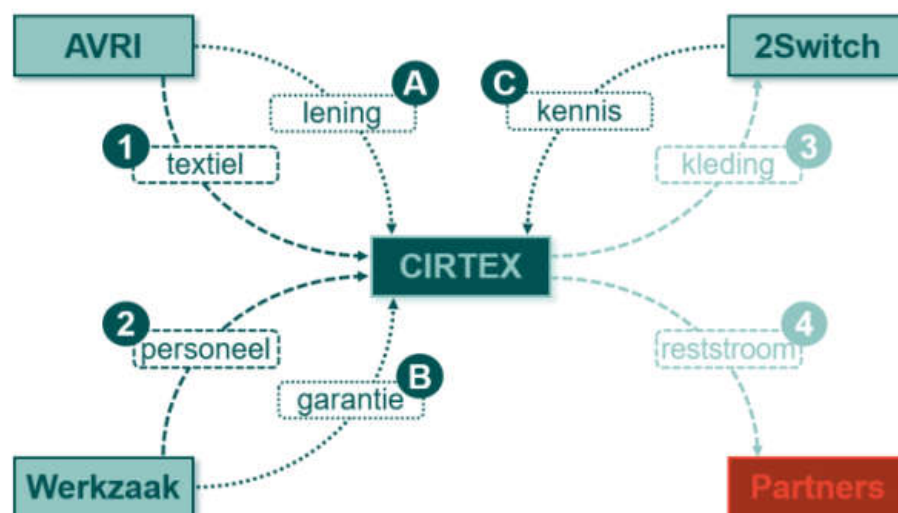
15. Deelname van Avri en Werkzaak enerzijds met 2Switch anderzijds in een privaatrechtelijke rechtsvorm is in beginsel mogelijk. Daarmee zijn geen bijzondere publiekrechtelijke risico's gemoeid. Dit laat echter de gebruikelijke risico's die een samenwerking met zich brengt onverlet, evenals de verantwoordingsplicht van de algemene besturen van Avri en Werkzaak tot raden en colleges.

Hoofdstuk II: Aanbestedings- en staatsteunrechtelijke aspecten

16. Aanbestedende diensten (en ook publiekrechtelijke rechtspersonen zoals Avri en Werkzaak) moeten leveringen, diensten en werken aanbesteden. Dat is het uitgangspunt van de wet en de ter zake doende Europese regels. Omdat Avri en Werkzaak ook aanbestedende diensten zijn en in de beoogde samenwerking doorslaggevende invloed hebben, wordt aangenomen dat Cirtex derhalve ook een aanbestedende dienst is.

Korte beschrijving van de basis van de samenwerking

17. Zoals hierna in hoofdstuk III wordt uiteengezet, is ons advies om de samenwerking vorm te geven in een rechtsvorm met rechtspersoonlijkheid wordt opgericht. De samenwerking wordt aldus verstaan dat de entiteit die ontstaat de sortering en de verkoop van het (door AVRI) ingezamelde textiel gaat verzorgen.
18. Hieronder treffen jullie een schematische weergave van het beoogde business model zoals wij dat begrepen:



19. De veronderstelde feitelijke samenwerking wordt derhalve opgevat als volgt: Avri zamelt het textiel in en verkoopt en levert dit aan de entiteit en krijgt daarvoor een marktconforme vergoeding die de logistieke kosten van inzameling dekt. De entiteit sorteert het textiel vervolgens en verkoopt dit – tegen marktconforme voorwaarden – in de markt. Werkzaak levert – tegen marktconforme tarieven met inachtneming van de gebruikelijke loonkosten(-) en andere subsidies – de werknemers aan de entiteit ten behoeve van het sorteren en de verwerking. Mogelijk dat Avri ook machines – tegen marktconforme tarieven – ter beschikking stelt. 2Switch stelt haar sorteerkennis ter beschikking door

terbeschikkingstelling van mensen en zaken aan de entiteit doordat de desbetreffende functionarissen bij de entiteit in dienst treden (met terugkeergarantie, handhaving van hun normale arbeidsvoorwaarden en voorzieningen etc.) Voorts zal AVRI een krediet verstrekken/ kapitaal verstrekken. Ook hiervan wordt verondersteld dat zulks tegen marktconforme voorwaarden geschiedt. Werkzaak garandeert de afdekking van het exploitatietekort ook zoveel mogelijk "marktconform".

Aanbestedingskwesties Cirtex

20. Basisveronderstelling is dat de levering van ingezameld textiel door Avri aan Cirtex als verkoop tegen marktvoorwaarden niet aanbesteding plichtig is. De aanbestedingsverplichting richt zich hier op specifiek het na inzameling door Avri, verwerken en afzetten van textiel, ingezameld in het kader van de afvalstoffenwetgeving, in de regio. Het eerst verkopen aan Cirtex maar daarna sorteren, verwerken en verkopen van textiel aan derden zal dan de activiteit zijn waarom het gaat. De inzet van gesubsidieerde medewerkers door Werkzaak tegen gebruikelijke marktconforme tarieven is daarvan ook onderdeel. Verondersteld wordt dat betreffende medewerkers bij Cirtex in dienst treden middels arbeidsovereenkomsten. Ook hier is in beginsel geen aanbestedingsplicht aan de orde. Uitgangspunt is verder dat 2Switch haar kennis ter beschikking stelt door de betrokken functionarissen geheel of gedeeltelijk – met inachtneming en handhaving van de arbeidsrechtelijke positie (terugkeergarantie, CAO, Pensioen etc.) – in dienst neemt.
21. Volledigheidshalve: Als Cirtex zelf inkoopt, diensten inkoopt anders dan hiervoor verwoordt, of delen van haar interne proces uitbesteedt, zijn dat – in beginsel – aanbesteding plichtige activiteiten.
22. Overigens bespraken wij nog de mogelijkheid om Avri deel te laten nemen in Cirtex via één van haar kapitaalvennootschappen, Avri Realisatie B.V., doch wij adviseren dat niet te doen omdat (a) in dat geval de deelnemende entiteit (Avri Realisatie B.V.) en de textiel leverende entiteit (Avri) uiteenlopen en (b) dit de nodige aanbestedingsrechtelijke en staatsteunrechtelijke implicaties met zich mee kan brengen. Uitwerking hiervan voert op dit moment te ver.
23. Publieke samenwerking tussen aanbestedende diensten is – in beginsel - zonder aanbesteding mogelijk op basis van artikel 2.24a-c Aanbestedingswet 2012 ("quasi inbesteding", "verticale samenwerking" en "publiek publieke samenwerking"). De eerste conclusie is dat Avri en Werkzaak zouden kunnen samenwerken in dit verband en in beginsel zonder aanbesteding.
24. Dat geldt niet voor de samenwerking met 2Switch. De dienst die 2Switch zou aanbieden, samengevat, is het leveren van kennis en met inbreng van Werkzaak (doen) selecteren, rangschikken en verkopen van het ingezamelde textiel.
25. Men zou – als verdere beschrijving en veronderstelling van de gang van zaken - kunnen redeneren dat Cirtex als entiteit, als het ware de outsourcing is van de textielverwerking na inzameling die Avri nu nog voor eigen rekening organiseert, met als randvoorwaarde dat die verwerking en verkoop zoveel mogelijk in de regio plaatsvindt in het kader van circulariteit en waarbij Werkzaak betrokken is voor de personeelsvoorziening en zonder winstoogmerk. Daarbij is de "win win" dat de werknemers "met afstand tot de arbeidsmarkt" via Werkzaak worden ingezet en zo naar de arbeidsmarkt worden gebracht waarbij dan door het textielsorteren (sterk samengevat) "up cyclen" het uitgangspunt is, in tegenstelling tot "down cyclen". Waarbij er geen "volwassen markt" bestaat voor "hoogwaardig hergebruik" van textiel is.
26. In het verleden werd – in het bijzonder in het kader van afvalverwerking - ervan uitgegaan dat een dergelijke outsourcing / semi privatisering mogelijk is en dat, om een zekere mate van continuïteit te verkrijgen, het meegeven van een initiële opdracht mogelijk was. Op die leer is steeds meer kritiek gekomen in het aanbestedingsrecht en ook zijn er de nodige uitspraken van rechters waarin een onbeperkte meegift of bruidsschat niet is toegestaan. Bovendien is zichtbaar dat, op enig moment als de markt volwassen is (volwassen concurrentie prijzen en voorwaarden zoals in een normale markt) het de bedoeling is dat de

verzelfstandigde entiteit dan ook daadwerkelijk op eigen benen moet kunnen staan en moet kunnen meedingen naar opdrachten voor leveringen, diensten of werken in dit kader. Dit oogmerk zal wel constant moeten worden "meegenomen" bij de toetsing van het "proefproject" kader.

27. Het project wordt als proefproject wordt opgezet voor vier jaar. Dat is gegeven de contouren van het aanbestedingsrecht, verstandig. De beperkte horizon betekent dat de bruidsschatgedachte de samenwerking in beginsel wel mogelijk maakt, maar dan zullen de algemene beginselen van aanbestedingsrecht en faire mededinging wel in acht moeten worden genomen. Gedoeld wordt op het in acht nemen van transparantie, eerlijke mededinging en geen ter beschikkingstelling van als verboden staatsteun aan te merken financiële – en andere bijdragen ten behoeve van Cirtex.

Staatsteunzaken, quick scan

28. AVRI en Werkzaak (maar ook 2 Switch) moeten, zoals hiervoor beschreven, als "Market Operator" ("MEO" in vaktermen) optreden en blijven optreden alsof er op de markt in concurrentie wordt gehandeld. Enige "politieke tarifiering van leveringen en diensten" maar ook het met de (gesubsidieerde kosten) voordelen van Werkzaak commercieel werven van personeelsleden in concurrentie met de markt, leidt tot staatsteundiscussies gegeven het wettelijk kader en wordt dringend afgeraden.
29. Eerlijke mededinging in het licht van de staatssteunproblematiek moet voorts inhouden dat er geen deelnemer van Cirtex is die – niet zijnde een aanbestedende dienst (= 2Switch) - direct of indirect een voordeel toegeschoven krijgt dat deze partij op de markt niet zou krijgen. Dit behoudens vrijstellingen in de staatssteunsfeer. Dit betekent concreet dat alles dat door Cirtex aan 2Switch wordt verkocht, moet worden verkocht tegen marktconforme prijzen.
30. Het MEO principe en de hiervoor weergegeven beschrijving zal onderdeel moeten zijn van de rechtspersoonlijke structuur (afhankelijk van de te kiezen rechtsvorm: in de statuten, ledenovereenkomst of aandeelhoudersovereenkomst) van de entiteit. Indien wordt gekozen voor een coöperatie dan zou Cirtex "leden A en leden B" kunnen krijgen waarbij het lid B niet in de resultaten of de lasten deelt om te voorkomen dat er overheidsgelden indirect ten goede komen van een onderneming (2Switch) respectievelijk te voorkomen dat er een aanbestedingsplicht ontstaat.
31. Dan blijft nog de dekking van het exploitatietekort. Ingeschat wordt dat – gezien het business plan - die dekking door Werkzaak staatsteun oplevert. Mogelijk is er een vrijstelling van toepassing, maar vooralsnog wordt ingeschat dat een mededeling aan de EU Commissie ("notificatie" in vaktermen) nodig is. Gegeven de doorlooptijd daarvan (het schrijven van de mededeling met de uitleg dat het allemaal klopt met aansluitend een aanmelding via een meldpunt en acceptatie) van 6 tot 12 maanden maakt dat hierop wel verder geacteerd moet worden. Met de geaccepteerde melding kan dan overigens transparant worden aangetoond dat alles staatsteunrechtelijk klopt. Met een dergelijke melding zou ook aan de geldende transparantie eis kunnen worden voldaan. Geadviseerd wordt actie te nemen en een "notificatie" voor te bereiden en in te dienen.

Overige kwesties inzake aanbesteding en staatsteun

(concurrent maakt bezwaar, aanbesteden deelneming entiteit, ESF/EFRO subsidies, publiciteit)

32. Niet uitgesloten is dat een concurrent in de markt, bezwaar maakt tegen de gang van zaken en al dan niet in kort geding zal eisen dat deze situatie waarbij niet is aanbesteed, ongedaan moet worden gemaakt. Het is op voorhand zeer moeilijk om in te schatten wat de proceskansen van een dergelijke marktpartij zijn. Het is zeker niet uitgesloten dat deze marktpartij gelijk gaat krijgen. Anderzijds; als tegenargument geldt dat altijd een redelijke overgangstermijn dient te worden gegund om de zaken te keren zodanig dat zij weer in overeenstemming zijn met de alsdan geldende regel op basis van een rechterlijke uitspraak. Bovendien dienen daarbij de belangen van de betrokkenen (waaronder de cliënten van 2Switch c.q. Werkzaak en Avri) ook in aanmerking te worden genomen. En tenslotte gaat het om een beperkte tijd/horizon alsmede een opzet met inachtneming van "de tucht van de

markt" als proefproject. Het geheel overziende is hier de conclusie dat dit een aanvaardbaar risico oplevert.

33. Simpel gezegd: de samenwerking met 2Switch dient zodanig te worden vormgegeven dat deze, in het geval van een beslissing van een rechter dat die samenwerking niet is toegestaan, met een redelijke overgangstermijn kan worden beëindigd. Daarnaast is het wel zaak dat indien het samenwerkingsverband wordt gefinancierd/middelen ter beschikking worden gesteld, daarvoor zakelijke voorwaarden gelden, want anders zou sprake kunnen zijn van verboden staatssteun. Dat geldt ook voor alle overige afspraken die het samenwerkingsverband maakt zowel intern als extern. De voorwaarden dienen altijd te voldoen, uiteindelijk, aan marktvoorwaarden.
34. Daarbij geldt dat een plaats in de samenwerking, op zich genomen ook zou kunnen worden aanbesteed. In die aanbesteding zouden marktpartijen kunnen worden uitgenodigd om voorstellen te doen die voldoen aan de uitvraag. Vooralsnog lijkt dat niet erg efficiënt en niet de beoogde voordelen (volgens businessplan) op te leveren.
35. Verder is uit de plannen (businessplan o.a.) zichtbaar dat er gebruik zou worden gemaakt van onder andere ESF en EFRO en andere subsidies. Welke exact is niet getoetst en maakt dan ook geen onderdeel uit van dit advies. Wel geldt dat er subsidieregels zijn die specifieke eisen stellen aan het al dan niet aanbesteden respectievelijk (staats)steun en het financieren van exploitatietekorten. Geadviseerd wordt dat eerst intern in beeld te brengen en, zo nodig, bij verdere opzet en advisering aan de orde te stellen.
36. Als laatste punt: publiciteit. Het is verstandig een plan te ontwikkelen, op korte termijn, waarmee aan de markt en aan het publiek wordt getoond hoe er wordt gewerkt. Al was het slechts om te voorkomen dat via WOB verzoeken de pers en/of de markt er achter moet komen hoe het werkt met als mogelijk ongewenst gevolg allerlei discussies over aanbesteden en/of staatssteun.

Conclusie

- a) Gedurende een beperkte periode kan het samenwerkingsverband Cirtex worden aangegaan mits aanbestedingsproof en niet concurrentieverstorend ingericht.
- b) Gedurende die periode zouden ook partners kunnen worden toegevoegd onder dezelfde randvoorwaarden als hiervoor aangegeven voor 2Switch.
- c) De beëindiging van de samenwerking moet op voorhand worden beschreven in de daartoe strekkende overeenkomsten zodanig dat deze kan plaatsvinden als achteraf blijkt dat niet aan de uitgangspunten van het aanbestedingsrecht/mededingingsrecht wordt voldaan.
- d) Een aanbesteding van een plaats om deel te nemen in de PPS Cirtex, is – in een later stadium (volwassen markt) zeer wel mogelijk. De voorwaarden kunnen zo worden ingevuld dat aan alle eisen en uitgangspunten wordt voldaan die gewenst zijn.
- e) Ten aanzien van dekking van het exploitatietekort zal hoogstwaarschijnlijk een staatssteunmelding moeten worden gedaan. Gelet op de doorlooptijden is het zaak dit op korte termijn op te pakken.

Hoofdstuk III: Mogelijke rechtsvormen

Korte schets voor- en nadelen per rechtsvorm

37. Wij spraken tijdens onze bespreking op 23 maart 2021 kort over de noodzaak van een rechtsvorm voor de samenwerking. Een mogelijkheid is om de samenwerking tussen Avri, Werkzaak en 2Switch contractueel vorm te geven middels een samenwerkingsovereenkomst waarin de contractuele rechten en verplichtingen van partijen over en weer worden vastgelegd, maar dat raden wij af. Ten eerste omdat dat deelname aan het rechtsverkeer voor Cirtex bemoeilijkt, mede omdat voor derden mogelijk onduidelijk is met welke entiteit

zij te maken hebben. Ten tweede omdat het risico bestaat dat partijen feitelijk een personenvennootschap vormen met alle aansprakelijkheidsrisico's van dien. Zo geldt voor de maatschap dat de maten ieder voor een gelijk deel aansprakelijk zijn voor schulden die namens de maatschap worden aangegaan. Een nog verdergaande aansprakelijkheid geldt bij de vennootschap onder firma, omdat daar een hoofdelijke aansprakelijkheid van de vennoten geldt. Reeds om die reden zijn overigens ook een maatschap en vennootschap onder firma af te raden.¹

38. Aansprakelijkheid van de samenwerkende partijen kan in verregaande mate worden beperkt door een rechtsvorm met rechtspersoonlijkheid te kiezen. Wij adviseren om die reden een rechtspersoon op te richten. De verschillende mogelijke rechtspersonen zijn: de besloten vennootschap, de naamloze vennootschap, de coöperatie en onderlinge waarborgmaatschappij, de stichting en de vereniging. Zoals hiervoor in hoofdstuk I is uiteengezet, bieden de gemeenschappelijke regelingen van Avri en Werkzaak ruimte voor oprichting van en deelname in een rechtspersoon. Hieronder treffen jullie een korte beschrijving per rechtsvorm.

Besloten vennootschap/naamloze vennootschap

39. Het kapitaal van besloten vennootschappen en naamloze vennootschappen is verdeeld in aandelen. De macht ligt uiteindelijk bij de algemene vergadering, zij zijn in wezen de 'eigenaren' van de vennootschap. Bij de besloten vennootschap bepaalt het bestuur het dagelijkse beleid. Voor een aantal beslissingen moeten de bestuurders goedkeuring ophalen bij de algemene vergadering. Het grootste verschil tussen de besloten vennootschap en de naamloze vennootschap is dat aandelen in de naamloze vennootschap in beginsel vrij verhandelbaar zijn. Een besloten vennootschap kent daarentegen een meer besloten vorm van samenwerking, die de vrije verhandelbaarheid van aandelen juist aan banden legt. Reeds daarom ligt een besloten vennootschap eerder voor de hand dan een naamloze vennootschap. Verder geldt een minimum kapitaalvereiste bij de naamloze vennootschap (EUR 45.000,00) terwijl een besloten vennootschap al met EUR 0,01 kan worden opgericht.

Coöperatie en onderlinge waarborgmaatschappij

40. De coöperatie is een rechtsvorm voor partijen die wensen samen te werken voor een collectief doel op zakelijke basis. De leden van de coöperatie bundelen hun krachten om een gezamenlijk doel te bereiken waar de individuele leden belang bij hebben. Een belangrijk voordeel van de coöperatie ten opzichte van de besloten vennootschap is dat de uit- en toetreding van leden relatief gemakkelijk gaat. Aandelen in een besloten vennootschap moeten bij notariële akte worden overgedragen, terwijl leden van een coöperatie hun lidmaatschap onderhands kunnen opzeggen. Daar is dus geen notaris voor nodig. Ook niet voor de toetreding. Een ander bijkomend voordeel is dat – indien partijen winst willen delen – winst relatief flexibel gedeeld kan worden. Waar bij de besloten vennootschap winst in beginsel wordt gedeeld naar rato van aandelenbelang, kan winst bij de coöperatie op andere wijze worden gedeeld, bijvoorbeeld naar rato van ieders inbreng/afname. Verder kan bij de coöperatie – net als bij de besloten vennootschap – privé aansprakelijkheid van de leden worden uitgesloten. Bij de coöperatie bepaalt het bestuur van de coöperatie het dagelijkse beleid, de leden zijn winstgerechtigd en uit dien hoofde dus 'eigenaar'.

Vereniging

41. Grosso modo zijn de coöperatie en de vereniging identiek, met als belangrijkste verschillen dat de coöperatie een winstoogmerk mag hebben en de coöperatie overeenkomsten aangaat met de leden. Een vereniging ligt meer voor de hand indien partijen geen winstoogmerk hebben en de samenwerking een meer maatschappelijk dan economisch karakter heeft.

Stichting

42. De stichting is de meest voor de hand liggende rechtsvorm indien partijen een bepaald maatschappelijk, sociaal of ideëel doel wensen te realiseren. Dit sluit op zich aan bij de doelstelling van Cirtex, maar het belangrijkste nadeel is dat voor stichtingen – net als voor de vereniging – een verbod van winstuitkering geldt. Mochten partijen de mogelijkheid van

¹ Voor de commanditaire vennootschap geldt dat de beherende vennoten volledig aansprakelijk zijn, de commanditaire vennoten beperkt. Deze rechtsvorm laten wij hier verder rusten, omdat deze in de samenwerking tussen Avri, Werkzaak en 2Switch niet voor de hand ligt.

winstuitkering in de toekomst open willen laten, dan is een stichting minder voor de hand liggend. Verder heeft een stichting primair maar één orgaan, namelijk een bestuur. Voorts gelden voor de stichting in beginsel strenge regels voor beloning van de bestuurders van de stichting.

43. Hieronder treffen jullie een schematisch overzicht van de rechtsvormen zoals hierboven omschreven:

	Besloten vennootschap	Naamloze vennootschap	Coöperatie	Stichting
Oprichting	Bij notariële akte	Bij notariële akte	Bij notariële akte	Bij notariële akte
Kapitaalvereiste	€ 0,01	€ 45.000	Geen	Geen
Bestuur	Directie	Directie	Bestuur	Bestuur
Andere organen	Aandeelhouders, evt. Raad van Commissarissen	Aandeelhouders, evt. Raad van Commissarissen	Ledenraad, eventueel Raad van Commissarissen	Geen, eventueel raad van toezicht
Aansprakelijkheid	Bestuur (bij onbehoorlijk bestuur of bij onterechte uitkering aan aandeelhouders)	Bestuur (bij onbehoorlijk bestuur)	Leden wettelijke aansprakelijkheid geheel. Beperkte aansprakelijkheid beperkt. Uitgesloten aansprakelijkheid niet. Bestuur (bij onbehoorlijk bestuur)	Bestuur (bij onbehoorlijk bestuur)
Belastingen	Vennootschapsbelasting, inkomstenbelasting over salaris directie en over dividend	Vennootschapsbelasting, inkomstenbelasting over salaris directie en over dividend	Vennootschapsbelasting, inkomstenbelasting over winst-uitkeringen	Beperkte vennootschapsbelastingplicht. Wél bij drijven onderneming.
Verplicht om UBO's (uiteindelijk belanghebbenden van een organisatie) in te schrijven?	Ja, een niet-beursgenoteerde bv moet UBO's inschrijven	Ja, een niet-beursgenoteerde nv moet UBO's inschrijven	Ja, een coöperatie moet UBO's inschrijven	Ja, een stichting moet UBO's inschrijven

Mogelijkheden toe- en uittreden partners

44. In alle rechtsvormen is het mogelijk om nieuwe partners te laten toetreden en huidige partners te laten uittreden.
45. Voor de besloten vennootschap geldt dat daar wel een notaris bij betrokken moet worden, omdat aandelen alleen bij notariële akte kunnen worden overgedragen. Hier schuilt een belangrijk voordeel van de coöperatie en de vereniging ten opzichte van de besloten vennootschap, omdat de toe- en uittreding onderhands – dus niet via de notaris – kan worden geregeld. De wijze van en de voorwaarden voor uittreding voor de coöperatie worden in (a) de statuten van de coöperatie en (b) een ledenovereenkomst tussen de coöperatie en de leden geregeld. Voor de vereniging wordt dit enkel in de statuten van de vereniging geregeld. Voor de stichting geldt dat partijen in beginsel toe- en uittreden via het statutair bestuur. De regeling daarvoor is vastgelegd in de statuten van een stichting.

Inrichting governance

46. Indien de wens is om (a) onder een gemeenschappelijke naam naar buiten te treden, (b) nieuwe partners gemakkelijk toe- en uit laten treden, (c) de mogelijkheid van winstuitkering open te houden voor de toekomst en (d) ten behoeve van beperking van de civielrechtelijke aansprakelijkheid is ons advies een rechtsvorm met rechtspersoonlijkheid te kiezen. De meest voor de hand liggende rechtsvormen zijn onzes inziens de coöperatie U.A. (uitsluiting van aansprakelijkheid van de leden) of een besloten vennootschap.

47. Voor wat betreft de governance van beide varianten, het volgende.

- Coöperatie-variant.

In de coöperatie-variant zijn bij aanvang zowel Avri, 2Switch als Werkzaak leden en nemen zij zitting in het bestuur. Alle drie de partijen willen – zo begrijpen wij – immers invloed op het dagelijkse beleid. De contractuele rechten en verplichtingen van Avri, 2Switch en Werkzaak worden in een ledenovereenkomst tussen deze partijen en de coöperatie vastgelegd. De winstgerechtigdheid en zeggenschap kan onderling ook worden vastgesteld, daaraan zijn in beginsel geen beperkingen verbonden. Zaken als doelstelling van de coöperatie, financiering, besluitvorming, aantal leden in het bestuur worden vastgelegd in de statuten van de coöperatie. Ter waarborging van de doelstellingen van Cirtex kan het raadzaam zijn om Avri, 2Switch en Werkzaak na hun exit zitting te laten nemen in een raad van commissarissen. Dat orgaan houdt toezicht op het bestuur. Leden van de raad van commissarissen hoeven geen lid te zijn.

- Besloten vennootschap-variant.

In de besloten vennootschap-variant zijn Avri, 2Switch en Werkzaak eveneens bij aanvang af bestuurders. Zij zijn voorts aandeelhouder. De aandelenverhouding kan onderling bepaald worden. Belangrijk om te weten is dat de aandelenverhouding in beginsel van belang is voor de mate van zeggenschap en winstrecht, hoe meer aandelen des te meer een aandeelhouder te zeggen heeft en des te groter de aanspraak is op winst. Hier kan overigens van worden afgeweken middels stemrecht- en/of winstrechtloze aandelen. De afspraken onderling die partijen liever niet publiekelijk bekend maken worden vastgelegd in een aandeelhoudersovereenkomst. Zaken als doelstelling van de coöperatie, financiering, besluitvorming, aantal leden in het bestuur worden vastgelegd in de statuten van de besloten vennootschap. Ter waarborging van de ideële doelstellingen van Cirtex op langere termijn kan het raadzaam zijn om Avri, 2Switch en Werkzaak een prioriteitsaandeel te laten nemen. Dit wordt ook wel een 'golden share' genoemd. Aan zo'n prioriteitsaandeel zit doorgaans geen winstrecht, maar juist zeggenschap over bepaalde vast omlijnde zaken (bijvoorbeeld over de doelstelling van Cirtex en de wijze waarop Cirtex in de markt wordt gezet). Op die manier houden Avri, 2Switch en Werkzaak altijd een zekere vorm van zeggenschap over de identiteit van Cirtex, ook nadat zij al zijn uitgetreden. Een andere mogelijkheid is om Avri, 2Switch en Werkzaak een toezichthoudende functie te laten bekleden door zitting te nemen in de raad van commissarissen. Leden van de raad van commissarissen hoeven geen aandeelhouder te zijn.

48. Indien de wens is om juist geen winstoogmerk te hebben, bijvoorbeeld met het oog op de aanbestedingsrechtelijke componenten van de samenwerking, dan zijn de meest voor de hand liggende rechtsvormen de stichting en de vereniging.

49. Voor wat betreft de governance van beide varianten, het volgende.

- Stichting-variant.

Bij aanvang nemen Avri, Werkzaak en 2Switch zitting in het bestuur van de stichting. Zij bepalen het beleid en de gang van zaken van de stichting. Omdat de stichting, in tegenstelling tot de vereniging en de besloten vennootschap geen (leden)vergadering kent, is het bestuur in beginsel het orgaan met de meeste zeggenschap. Ter waarborging van het behalen van de doelen van de stichting, kan het raadzaam zijn om een toezichthoudend orgaan in het leven te roepen. Dat is bij de stichting de raad van toezicht. De raad van toezicht kent nauwelijks wettelijke basis, zodat de

bevoegdheden van de raad van toezicht deugdelijk en voldoende gedetailleerd in de statuten moeten worden vastgelegd. Is de behoefte om wel invloed te hebben op de samenstelling van het bestuur, maar geen zitting te nemen in een toezichthoudend orgaan, dan is er de mogelijkheid om statutair vast te leggen dat Avri, Werkzaak en/of 2Switch benoemings- en ontslagrechten hebben voor leden van het bestuur van de stichting.

- Vereniging-variant.

Evenals bij de coöperatie zijn bij aanvang zowel Avri, 2Switch als Werkzaak leden en nemen zij zitting in het bestuur. De interne regels over besluitvorming, financiering, opzegging van het lidmaatschap en dergelijke worden vastgelegd in de statuten. Ter waarborging van de doelstellingen van de vereniging kan een toezichthoudend orgaan in het leven geroepen worden. Dat is bij een vereniging de raad van toezicht. Net als bij de stichting kent de raad van toezicht nauwelijks wettelijke basis, zodat de bevoegdheden van de raad van toezicht deugdelijk en voldoende gedetailleerd in de statuten moeten worden vastgelegd. Is de behoefte om wel invloed te hebben op de samenstelling van het bestuur, maar geen zitting te nemen in een toezichthoudend orgaan, dan is er – net als voor de stichting – de mogelijkheid om statutair vast te leggen dat Avri, Werkzaak en/of 2Switch benoemings- en ontslagrechten hebben voor leden van het bestuur van de vereniging.

Mogelijkheid deelname 2Switch op grond van statuten

50. Onzes inziens laten de statuten van 2Switch d.d. 31 december 2019 de ruimte om te participeren in Cirtex, omdat dit past binnen de in artikel 2.1 en 2.2 vastgelegde doelomschrijving. Punt van aandacht is wel dat, indien Cirtex winst realiseert, eventueel gegenereerde winst wordt aangewend ten behoeve van de doelen die 2Switch beoogt te verwezenlijken.

Conclusie

51. Voor de samenwerkingsvorm adviseren wij een rechtsvorm te kiezen met rechtspersoonlijkheid. Op die manier wordt de mogelijke aansprakelijkheid van de participanten zoveel mogelijk beperkt. Welke rechtspersoon wordt gekozen is met name afhankelijk van de vraag of partijen winstuitkering wenselijk achten en hoe belangrijk een flexibele toe- en uittreding voor hen is. Is winstuitkering wenselijk, dan ligt een coöperatie of een besloten vennootschap voor de hand. Zo niet, dan ligt een vereniging of stichting meer voor de hand. Voor de toe- en uittreding van partners geldt dat de notaris niet nodig is bij coöperaties, stichtingen en verenigingen, wel bij besloten vennootschappen. Voor wat betreft de governance geldt voor alle vier de rechtspersonen dat de interne verdeling van rechten en verplichtingen vrij flexibel kan worden ingericht. Van belang is in het achterhoofd te houden dat de stichting primair één orgaan heeft, terwijl de besloten vennootschap, coöperatie en vereniging een extra orgaan kent waar het bestuur verantwoording aan aflegt. De statuten van 2Switch laten onzes inziens ruimte om te participeren in Cirtex. Ook vanuit fiscaal oogpunt bezien ligt samenwerking in de vorm van een rechtspersoon voor de hand, in welk verband wij verwijzen naar het advies van de heer Janssen.

Hoofdstuk IV: Arbeidsrechtelijke aspecten voorgenomen samenwerking

52. Wij hebben begrepen dat het de bedoeling is dat Werkzaak Rivierenland (hierna: 'Werkzaak') personeel gaat verzorgen voor het textielsorteercentrum Cirtex.
53. In beginsel zijn er twee mogelijkheden voor het inzetten van personeel door Werkzaak. De eerste mogelijkheid is dat de werknemers bij Werkzaak in dienst blijven en dat Werkzaak de werknemers ter beschikking stelt ten behoeve van Cirtex (i). De tweede mogelijkheid is dat de nieuw op te richten rechtspersoon voor de samenwerking Cirtex de door Werkzaak geworven personeelsleden zelf in dienst neemt (ii). Beide opties worden hierna (kort) uitgewerkt.

(i) Inlenen personeel Werkzaak

Het inlenen van uitzendkrachten

54. Een uitzendovereenkomst is een arbeidsovereenkomst waarbij de werknemer door de werkgever (i.c. Werkzaak) in het kader van de uitoefening van zijn beroep of bedrijf ter beschikking wordt gesteld aan een derde (de inlener) om krachtens een door deze aan de werkgever verstrekte opdracht arbeid te verrichten onder toezicht en leiding van de derde. Bij een uitzendovereenkomst zijn dus drie partijen betrokken: 1) de werkgever die beroepsmatig personeel ter beschikking stelt, in deze situatie Werkzaak, ook wel de uitlener genoemd, 2) de werknemer die de arbeid verricht en 3) de derde partij, de inlener, in deze situatie Cirtex, onder wiens leiding en toezicht de werknemer/werknemers zijn/hun werkzaamheden verricht(en).
55. De voordelen van het inlenen van uitzendkrachten zijn dat hiermee snel tijdelijk personeel kan worden gevonden, ook voor kortlopende opdrachten, waarbij de risico's van loondoorbetaling bij ziekte evenals de administratieve lasten zoals de loonadministratie, bij de uitlener liggen. Tussen de inlener en de werknemer bestaat immers geen (arbeids-)overeenkomst. Er is slechts sprake van een feitelijke verhouding. Wel zullen de loonkosten voor deze uitzendkracht hoger liggen, aangezien de uitlener een opslag zal rekenen voor deze kosten (denk ook aan de transitievergoeding bij een beëindiging van de opdracht etc.) en dat dit veel kostbaarder is dan het rechtstreeks in dienst nemen van personeel. Je betaalt simpelweg voor de flexibiliteit van de arbeid.

Detacheren

56. Bij detachering worden, net zoals bij uitzenden, flexibele arbeidskrachten aan een inlenende organisatie ter beschikking gesteld, maar het biedt meer zekerheid voor zowel de flexibele arbeidskracht als voor de inlenende organisatie: de flexibele arbeidskracht heeft in dit geval een arbeidsovereenkomst (geen uitzendovereenkomst) met de uitlenende partij en de inlenende partij zal doorgaans gedurende lange(-re) tijd aanspraak kunnen maken op inzet van dezelfde persoon/personen.

Payrolling

57. In tegenstelling tot bij uitzending, wordt de werknemer bij payrolling geworven door de organisatie (Cirtex) waar hij aan de slag gaat, maar wordt een payrollbedrijf als tussenschakel ingezet met wie de werknemer formeel de arbeidsovereenkomst aangaat. Vervolgens stelt het payrollbedrijf de werknemer exclusief ter beschikking aan de organisatie die de werknemer van werk voorziet.
58. Dat klinkt misschien aantrekkelijk, maar door de inwerkingtreding van de Wet arbeidsmarkt in balans (WAB) vanaf 1 januari 2020 zijn organisaties minder snel geneigd om voor payrolling te kiezen. Werknemers die in dienst zijn bij een payrollbedrijf krijgen nu namelijk dezelfde arbeidsvoorwaarden en ontslagbescherming als werknemers die rechtstreeks in dienst zijn bij de werkgever. Te denken valt hierbij aan het salaris, vakantiegeld, bonussen en een dertiende maand. Dit heeft tot gevolg dat organisaties nu meer moet gaan betalen voor payrollwerknemers dan voorheen en dat dezelfde ontslagbescherming voor de payrollwerknemers geldt. Daardoor biedt payrolling weinig tot geen voordelen meer ten opzichte van uitzending/detachering.

(ii) In dienst nemen personeel bij Cirtex

59. De tweede optie is om het door Werkzaak geworven personeel rechtstreeks in dienst te nemen. Ervan uitgaande dat er dan geen sprake is van opvolgend werkgeverschap door Cirtex, kunnen de werknemers in eerste instantie op flexibele basis aan het werk gaan – indien gewenst. Denk hierbij aan arbeidsovereenkomsten voor bepaalde tijd of zogenaamde oproepovereenkomsten (nuluren). Van belang is dat bij een beëindiging of het niet verlengen van de arbeids- of oproepovereenkomst op initiatief van de werkgever een transitievergoeding verschuldigd is aan de werknemer (1/3 bruto all-in maandloon per gewerkt dienstjaar) en de overeenkomsten niet eenzijdig tussentijds door de werkgever kunnen worden beëindigd zonder preventieve toets door het UWV of de kantonrechter. Dat is

anders als de werknemer de werkgever een dringende reden geeft voor ontslag op staande voet of de overeenkomst in de proeftijd wordt opgezegd.

60. De verschillende arbeidsovereenkomsten worden hierna toegelicht.

Arbeidsovereenkomst bepaalde tijd

61. Als een werkgever slechts voor een bepaalde periode een arbeidsrelatie wenst aan te gaan, dan kan een arbeidsovereenkomst voor bepaalde tijd worden overeengekomen. Meestal bevat een arbeidsovereenkomst voor bepaalde tijd een concrete einddatum. Dat heeft tot gevolg dat de overeenkomst op die datum van rechtswege eindigt, zonder dat daartoe opzegging is vereist. De werkgever is echter wel verplicht om de werknemer uiterlijk een maand voordat zijn tijdelijke arbeidsovereenkomst van rechtswege eindigt, schriftelijk te informeren over het feit of zijn arbeidsovereenkomst zal worden voortgezet, en zo ja onder welke voorwaarden. Dat geldt overigens alleen wanneer in de arbeidsovereenkomst een concrete einddatum is opgenomen en de arbeidsovereenkomst is aangegaan voor een langere periode dan zes maanden. Doet een werkgever dat niet, dan ben is aan de werknemer een aanzegvergoeding verschuldigd ter hoogte van één bruto maandsalaris.
62. Het grote voordeel van een tijdelijke arbeidsovereenkomst is dat dit werkgevers de mogelijkheid biedt om het functioneren van de werknemer in de dagelijkse praktijk te beoordelen zonder direct voor langere tijd aan de werknemer te zijn gebonden. Daarnaast kunnen werkgevers met het sluiten van tijdelijke arbeidsovereenkomsten eenvoudig voorzien in hun arbeidsbehoefte als niet duidelijk is of een toename in de hoeveelheid werk structureel is.

Arbeidsovereenkomst onbepaalde tijd

63. Tegenover de arbeidsovereenkomst voor bepaalde tijd staat de arbeidsovereenkomst voor onbepaalde tijd. In deze arbeidsovereenkomst is geen einddatum overeengekomen. Hoewel organisaties sommige werknemers graag voor een langere periode aan zich willen binden, kleeft er een groot nadeel aan een vast contract. Een vast contract kan namelijk niet zomaar worden beëindigd. In principe is daarvoor of toestemming van het UWV nodig, of moet de kantonrechter de arbeidsovereenkomst ontbinden. Veel werkgevers bieden nieuwe werknemers daarom vaak eerst een tijdelijke arbeidsovereenkomst aan.

Oproepovereenkomst

64. Oproepovereenkomsten bieden werkgevers veel flexibiliteit en vormen een geschikt middel om te voorzien in een tijdelijke arbeidsbehoefte tijdens piekperiodes of tijdelijke afwezigheid van vast personeel. Het nulurencontract en het min-maxcontract zijn de twee meest voorkomende varianten van oproepovereenkomsten. Deze kunnen zowel voor bepaalde als voor onbepaalde tijd worden aangegaan. Kenmerkend voor deze contracten is dat met de werknemer geen vaste arbeidsomvang en geen vaste werktijden worden overeengekomen. De arbeidsduur en de werktijden worden per oproep vastgesteld, en de werknemer krijgt in de regel per gewerkt uur betaald. Met de inwerkingtreding van de Wet arbeidsmarkt in balans (WAB) op 1 januari 2020 is de flexibiliteit voor werkgevers wel enigszins afgenomen. Na één jaar ben is een werkgever nu immers verplicht om werknemers met een nulurencontract een vaste urenomvang aan te bieden. De urenomvang die een werkgever minimaal aan moet bieden is het aantal uren dat de werknemer gedurende de laatste 12 maanden gemiddeld per week heeft gewerkt.

Conclusie

65. In het kader van de voorgenomen samenwerking zal moeten worden nagaan welke manier van het inzetten van personeel de voorkeur heeft. Als er wordt gekozen voor het inlenen van personeel van Werkzaak, dan raden wij aan om te kiezen voor de vorm 'detachering'. Dat past ook bij de werkwijze van Werkzaak (zij detacheren vaker personeel). Uitzending lijkt eerder geschikt voor het tijdelijk opvangen van piekperiodes en/of uitval van personeel door ziekte. Met name ook omdat uitzending (nog) kostbaarder is dan detachering. Er wordt

betaald voor de mate van flexibiliteit. Wellicht is een combinatie van deze opties ook mogelijk.

66. Als het personeel rechtstreeks in dienst wordt genomen, dan raden wij aan zoveel mogelijk te beginnen met tijdelijke arbeidsovereenkomsten, zodat eerst een beeld kan worden gevormd van het functioneren van het personeel en kan worden bepaald hoeveel personeel daadwerkelijk nodig is voor dit project. Houdt dus wel rekening met de ontslagbescherming van het personeel. Ook is het aantal tijdelijke arbeidsovereenkomsten niet onbeperkt. Vanaf 1 januari 2020 kan een werkgever met een werknemer drie tijdelijke contracten sluiten in een periode van maximaal 36 maanden.

Hoofdstuk V: Fiscale aspecten

67. Voor wat betreft het fiscale advies verwijzen wij jullie naar het bijgevoegde memo van de heer Janssen van Konings & Meeuwissen.
68. Uiteraard zijn wij bereikbaar voor eventuele aanvullende vragen.

Met vriendelijke groet,

V.V.A. Lipman
E. Sahhar
J.J.H. Hulshof
H.R. Verschuur
A.S. van Woudenberg

Platformbijeenkomst voor raadsleden

Avri en Werkzaak Rivierenland

18 november 2021



Stellingen

Via chat of via handen

Stelling 1:

Als we samen met Avri mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt kunnen laten werken, bent u daar dan voorstander van?

Stelling 2:

Als daarvoor de tarieven afvalstoffenheffing door Avri wat verhoogd moeten worden, bent u daartoe dan bereid?

Stelling 3:

Bent u bereid te investeren in de circulaire economie en inclusieve arbeidsmarkt?



Project Cirtex

Met Cirtex op weg naar een Circulaire economie en een Inclusieve arbeidsmarkt!
Even voorstellen:

- Joost Reus
- Willem Posthouwer
- Stefan Van Someren
- Anita Sorensen
- Ben Brink,
- Collin Stolwijk

Stuurgroeplid Ton van Maanen: https://youtu.be/sj6_bEP60io

Project Cirtex

Met Cirtex op weg naar een Circulaire economie en een Inclusieve arbeidsmarkt!



Circulair + inclusieve arbeidsmarkt =

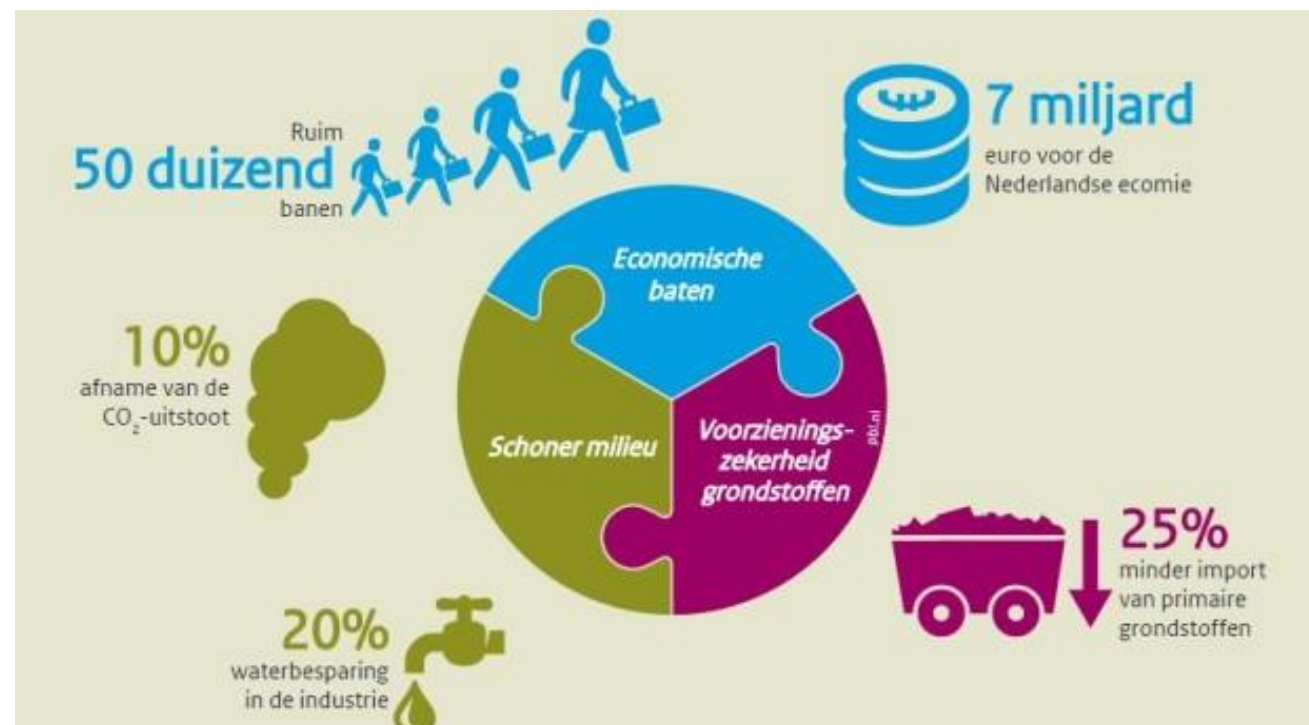


Circulaire economie

- klimaat: Co2 uitstoot reduceren
- belangrijke economische ontwikkeling
- Nieuwe ketensamenwerkingen (coöperaties)
- Nieuwe maatschappelijke verdienmodellen
- Grip op de grondstoffenmarkt
- Stabiel prijsbeleid

Inclusief werk voor Rivierenlanders

- Heel veel banen
- Kansen voor doelgroep Werkzaam



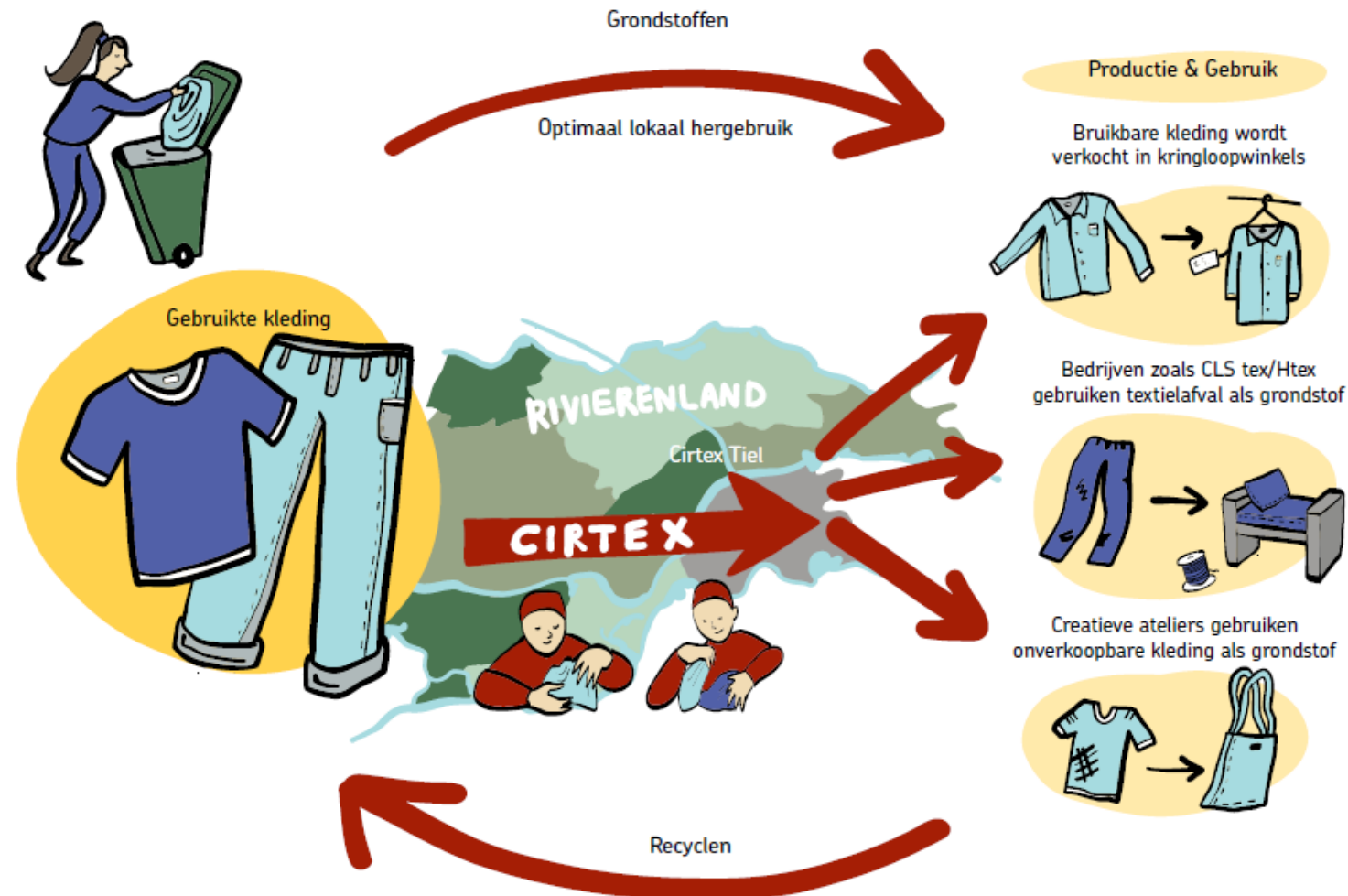
Sense of urgency is enorm

HUIDIGE SITUATIE



Het gaat om de toekomst voor onze kinderen

TOEKOMSTIGE SITUATIE



Stappenplan CIRTEX



1 2 3 4



De keten rondmaken met Textiel



Een inclusieve arbeidsmarkt

Stap 1: Starten CIRTEX, oprichten van een textielsorteercentrum op basis van de huidige businesscase

Stap 2 is al gestart Circulaire ketenpartners in de regio meenemen in een aanvraag voor Europese subsidie op basis van een toekomstige circulaire businesscase.

Stap 3 is samen de cooperatie met 15 werkgevers die met elkaar de CO2 reductie nog verder verlagen en nog meer werkgelegenheid gaan bieden.

Voorbeeld: Circulaire keten voor



1. Avri zamelt textiel in.
2. CIRTEX, medewerkers vanuit werkzaak, sorteert de textiel in 12 soorten.
3. 2Switch (Bartje) neemt herdraagbare kleding af en verkoopt deze in haar winkels.
4. CLS-Tex maakt straatmeubilair van resttextiel en plasticafval.
5. Coöperatie van Makers assembleert het straatmeubilair.
6. OFN brengt projectmatig straatmeubilair op de markt.
7. De gemeente plaatst dit straatmeubilair in de openbare ruimte.



Voorbeeld: Circulaire keten voor



1. Avri zamelt textiel in.
2. CIRTEX sorteert de textiel in 12 soorten.
3. 2Switch neemt herdraagbare kleding af en verkoopt deze in haar winkels.
4. I-Did vervilt resttextiel.
5. Nyink maakt akoestische schermen.
6. Ahrend/Gispen gebruiken gerecycled vilt voor stofferingen.
7. Verkoop van circulaire producten in Rivierenland.

ahrend

i-did i-

Gispen

NYINK



Coöperatie meest passende rechtsvorm

Blijkt uit extern juridisch onderzoek :

- publiek/private samenwerking mogelijk
- heeft rechtspersoonlijkheid
- aansprakelijkheid is uitgesloten
- winstuitkering is mogelijk
- flexibele toe- en uittreding (keten)partners
- flexibele inrichting governance
- verantwoording door bestuur aan Raad van toezicht

Besluit tot deelname aan rechtsvorm kan het AB nemen, nadat zij zienswijze van de gemeenten heeft gevraagd.



Meerjarenbegroting CIRTEX – 12 soorten systeem – 1,8 ton/jaar

	2022	2023	2024	2025	Totaal
Omzet	€ 854.043	€ 868.680	€ 915.186	€ 971.783	
Inzamelkosten	€ 252.000	€ 252.000	€ 257.040	€ 262.181	
Kosten voorraad	€ 30.275	€ 30.275	€ 30.275	€ 30.275	
Verkoopkosten	€ 25.896			€ 25.896	
		€ 25.896	€ 25.896		
Personeelskosten	€ 532.703	€ 517.703	€ 512.457	€ 507.406	
Huisvestingskosten	€ 93.500	€ 93.500			
			€ 93.500	€ 93.500	
Overige kosten	€ 86.266	€ 15.000	€ 10.000		
				€ 10.000	
Rente en aflossing lening Avri vr tafels e.d. (10 jr)	€ 35.890	€ 35.890	€ 35.890	€ 35.890	
					Exploitatie tekort wordt binnen begroting Werkzaak afgedekt vanuit buigmiddelen en Innovatiebudget, conform voorste AB.
Resultaat	-€ 202.487	-€ 101.584	-€ 49.872	€ 6.636*	-€ 347.306

Besluitvorming CIRTEX

Nov 2021

Gezamenlijke platformbijeenkomst Werkzaak en Avri

- Toelichting op de plannen CIRTEX en start zienswijze procedure voor de oprichting van de benodigde rechtsvorm (coöperatie CIRTEX).

Dec 2021

Subsidie aanvraag textielketen

- Indiening subsidieaanvraag Cirtex met 15 MKB bedrijven uit Regio.
- Tijdige besluitvorming is van belang voor publiek-private samenwerking .

Maart 2022

Gemeenteraden

- Zienswijze procedure (consultatie van de raadsleden) - welke tijd is nodig om tot formele zienswijze te komen met oog op verkiezingen.

DB Werkzaak en Avri

- Besluit tot oprichting van de Coöperatie CIRTEX, gewogen de zienswijze van de gemeenteraden.

AB Werkzaak en Avri

- Besluit tot de formele oprichting van de Coöperatie CIRTEX.

Vragen



Circulair + inclusieve arbeidsmarkt =  **CIRTEX**
sorteercentrum rivierenland

De aanpak

Opstarten met hulp en doorpakken door de markt

2Switch, Avri en Werkzaak starten CIRTEX op. Met menskracht, kennis en vanuit Avri en Werkzaak met ieder 350.000 euro als lening voor de opstartkosten en dekking van de exploitatietekorten in de eerste jaren. Bedoeld om het project van de grond te krijgen. Zodra 2switch en overige aan te sluiten marktpartijen het zelfstandig kunnen, verandert de rol van Avri en Werkzaak en trekken zij zich terug uit de coöperatie. Avri blijft zich dan richten op de inzameling van textiel en Werkzaak blijft zorgdragen voor de werving en plaatsing van medewerkers. De resterende leningen worden dan terugbetaald door de coöperatie aan Avri en Werkzaak, waarmee het financiële risico voor de oprichters beperkt is.

Geld en maatschappelijke opbrengst

In vier jaar van 200.000 euro tekort naar een positief resultaat. Circulair kan kostentechnisch goed uitpakken. De aanpak met CIRTEX zorgt ervoor dat Rivierenland van een tekort op textielafval naar een plus gaat. Daar is vier jaar voor nodig. Het plan is in de Regio Deal voor Rivierenland beloond met 100.000 euro voor de 1e verkenning. Er is kans op een Europese subsidie.

Willem Huntink Provincie Gelderland: 'Bedankt voor het toezenden van het plan. Het ziet er indrukwekkend uit!'

Ik zorg dat het bij gedeputeerde Christianne van der Wal onder de aandacht komt, ook in relatie tot de Regio Deal. Het plan biedt ook mogelijkheden voor EU subsidiëring.'

Voorbeeld circuleren

Herbruikbare kleding naar de kringloopwinkels in Rivierenland

CIRTEX verkoopt tenminste 100.000 kilo herbruikbare kleding in de regio via 2switch en andere kringloopwinkels. 2switch heeft de intentie om naast Tiel nog een winkel in de regio te openen. Er wordt gestuurd op een professionele sortering en verkoop van kleding met de inzet van talenten van Werkzaak. De prijzen voor gesorteerd textiel zijn marktconform.

Voorbeeld circuleren

Nieuwe grondstoffen uit resterend textiel maken

HTEX uit Tiel en CLS-Tex uit Elst ontwikkelden een geavanceerde technologie om van resttextiel weer hoogwaardige grondstoffen te maken. Ze maken uit oude kleding garens waar weer nieuwe kleding van gemaakt kan worden. Uit een mix van resttextiel en ingezameld plastic maken ze granuliet. Met dit granuliet kun je allerlei producten maken zoals telefoonhouders en buitenmeubilair, schuttingen en rijplaten.

Voorbeeld circuleren

Upcyclen van 2e keuze textiel van afval naar tas

Resttextiel wordt door diverse ondernemers in grondstoffen en nieuwe producten omgezet. Naaiateliers als Olga's Atelier in Culemborg en Elliz in Company in Zaltbommel maken bijvoorbeeld tassen en kleden. De Coöperatie van Makers in Culemborg assembleert buitenmeubilair uit platen van granuliet (samenvoeging van textiel en plastics). De toepassingen zijn eindeloos en stimuleert daarmee de bloei van sociaal, creatief en circulair ondernemerschap en werkgelegenheid.

Meer informatie

Avri Cees Brouwer | brouwer@avri.nl

2Switch Onno in 't Veld | o.intveld@2switch.nl

Werkzaak Rivierenland Theo Niënhaus | tniënhaus@werkzaakrivierenland.nl



Afval beperken, werk genereren en kosten besparen met circulair textiel

Rivierenlands textiel van afval naar grondstof. Voor, door en met inwoners en bedrijven en de oprichting van een textielsorteercentrum. Het zorgt voor **30 betaalde banen** en **60 ontwikkelplekken** per jaar, verlaagt de CO2-uitstoot en **versterkt de lokale circulaire economie**. Financieel aantrekkelijk, want Rivierenland kan al in 4 jaar naar een positieve businesscase toewerken. Rivierenland voldoet daarmee, voor textiel, aan de overheidsopgave om in 3 stappen geheel circulair te worden. En milieuwinst te realiseren voor de regio. Een kwestie van aan de slag gaan.

675.000 euro besparing aan uitkeringen per jaar

30 mensen x 15.000 = 450.000 euro

60 mensen 25% uitstroom
15 x 15.000 = 225.000

En er is meer

- Een uitkering kost de gemeenschap **15.000 euro per jaar**.
- **30 mensen** die een betaalde baan krijgen bij CIRTEX
- **60 mensen** die zich bij CIRTEX kunnen ontwikkelen.
- Iedereen doet mee in de samenleving. CIRTEX draagt bij aan de inclusieve arbeidsmarkt. Iemand die meedoet, doet minder beroep op zorg en andere regelingen en is zelfredzaam.
- Werkgelegenheid in eigen regio door versterken van de regionale economie en brede welvaart.
- Versterken van kwetsbare mensen bij het ontdekken en ontwikkelen van talent.
- Circulariteit is goed voor ons milieu en een schone en leefbare aarde.
- Stabiele prijzen van deze grondstofstroom voor Avri en daarmee positief voor alle inwoners.



De aanpak

Opstarten met hulp en doorpakken door de markt

2Switch, Avri en Werkzaak starten CIRTEX op. Met menskracht, kennis en vanuit Avri en Werkzaak met ieder 350.000 euro als lening voor de opstartkosten en dekking van de exploitatietekorten in de eerste jaren. Bedoeld om het project van de grond te krijgen. Zodra 2switch en overige aan te sluiten marktpartijen het zelfstandig kunnen, verandert de rol van Avri en Werkzaak en trekken zij zich terug uit de coöperatie. Avri blijft zich dan richten op de inzameling van textiel en Werkzaak blijft zorgdragen voor de werving en plaatsing van medewerkers. De resterende leningen worden dan terugbetaald door de coöperatie aan Avri en Werkzaak, waarmee het financiële risico voor de oprichters beperkt is.

Geld en maatschappelijke opbrengst

In vier jaar van 200.000 euro tekort naar een positief resultaat. Circulair kan kostentechnisch goed uitpakken. De aanpak met CIRTEX zorgt ervoor dat Rivierenland van een tekort op textielafval naar een plus gaat. Daar is vier jaar voor nodig. Het plan is in de Regio Deal voor Rivierenland beloond met 100.000 euro voor de 1e verkenning. Er is kans op een Europese subsidie.

Willem Huntink Provincie Gelderland: 'Bedankt voor het toezenden van het plan. Het ziet er indrukwekkend uit!'

Ik zorg dat het bij gedeputeerde Christianne van der Wal onder de aandacht komt, ook in relatie tot de Regio Deal. Het plan biedt ook mogelijkheden voor EU subsidiëring.'

Voorbeeld circuleren

Herbruikbare kleding naar de kringloopwinkels in Rivierenland

CIRTEX verkoopt tenminste 100.000 kilo herbruikbare kleding in de regio via 2switch en andere kringloopwinkels. 2switch heeft de intentie om naast Tiel nog een winkel in de regio te openen. Er wordt gestuurd op een professionele sortering en verkoop van kleding met de inzet van talenten van Werkzaak. De prijzen voor gesorteerd textiel zijn marktconform.

Voorbeeld circuleren

Nieuwe grondstoffen uit resterend textiel maken

HTEX uit Tiel en CLS-Tex uit Elst ontwikkelden een geavanceerde technologie om van resttextiel weer hoogwaardige grondstoffen te maken. Ze maken uit oude kleding garens waar weer nieuwe kleding van gemaakt kan worden. Uit een mix van resttextiel en ingezameld plastic maken ze granuliet. Met dit granuliet kun je allerlei producten maken zoals telefoonhouders en buitenmeubilair, schuttingen en rijplaten.

Voorbeeld circuleren

Upcyclen van 2e keuze textiel van afval naar tas

Resttextiel wordt door diverse ondernemers in grondstoffen en nieuwe producten omgezet. Naaiateliers als Olga's Atelier in Culemborg en Elliz in Company in Zaltbommel maken bijvoorbeeld tassen en kleden. De Coöperatie van Makers in Culemborg assembleert buitenmeubilair uit platen van granuliet (samenvoeging van textiel en plastics). De toepassingen zijn eindeloos en stimuleert daarmee de bloei van sociaal, creatief en circulair ondernemerschap en werkgelegenheid.

Meer informatie

Avri Cees Brouwer | brouwer@avri.nl

2Switch Onno in 't Veld | o.intveld@2switch.nl

Werkzaak Rivierenland Theo Niënhaus | tniënhaus@werkzaakrivierenland.nl



Afval beperken, werk genereren en kosten besparen met circulair textiel

Rivierenlands textiel van afval naar grondstof. Voor, door en met inwoners en bedrijven en de oprichting van een textielsorteercentrum. Het zorgt voor **30 betaalde banen** en **60 ontwikkelplekken** per jaar, verlaagt de CO2-uitstoot en **versterkt de lokale circulaire economie**. Financieel aantrekkelijk, want Rivierenland kan al in 4 jaar naar een positieve businesscase toewerken. Rivierenland voldoet daarmee, voor textiel, aan de overheidsopgave om in 3 stappen geheel circulair te worden. En milieuwinst te realiseren voor de regio. Een kwestie van aan de slag gaan.

675.000 euro besparing aan uitkeringen per jaar

30 mensen x 15.000 = 450.000 euro

60 mensen 25% uitstroom
15 x 15.000 = 225.000

En er is meer

- Een uitkering kost de gemeenschap **15.000 euro per jaar**.
- **30 mensen** die een betaalde baan krijgen bij CIRTEX
- **60 mensen** die zich bij CIRTEX kunnen ontwikkelen.
- Iedereen doet mee in de samenleving. CIRTEX draagt bij aan de inclusieve arbeidsmarkt. Iemand die meedoet, doet minder beroep op zorg en andere regelingen en is zelfredzaam.
- Werkgelegenheid in eigen regio door versterken van de regionale economie en brede welvaart.
- Versterken van kwetsbare mensen bij het ontdekken en ontwikkelen van talent.
- Circulariteit is goed voor ons milieu en een schone en leefbare aarde.
- Stabiele prijzen van deze grondstofstroom voor Avri en daarmee positief voor alle inwoners.



Waarom circulair textiel in Rivierenland?

Een goed georganiseerde keten voor circulair textiel beperkt de hoeveelheid textielafval uit de regio tot een minimum, bespaart kosten en levert maatschappelijke meerwaarde op. Het geeft textiel een tweede leven omdat goede kleding naar kringloopwinkels gaat. Uit het overige textiel maken (regionale) verwerkers garens en grondstoffen voor toepassing in nieuwe producten. Het nieuwe textiel is geschikt voor (bedrijfs)kleding voor regionale bedrijven en van de nieuwe grondstoffen wordt buitenmeubilair gemaakt dat past in de openbare ruimte van gemeenten.

Cirtex

In Rivierenland wil de coöperatie CIRTEX dit realiseren. CIRTEX staat voor Circulair textiel sorteercentrum Rivierenland. CIRTEX houdt de cirkels klein en vermindert CO2-uitstoot. Hartstikke goed voor het milieu! Het draagt bij aan de circulaire economie en biedt werkgelegenheid voor veel mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.

Inwoners, bedrijven en gemeenten zijn de afzetmarkt voor buitenmeubilair, schuttingen, herbruikbare kleding (ook in te zetten als armoedebestrijding) en (bedrijfs)kleding gemaakt van de nieuwe garens.

*Dat maakt de cirkel rond.
Dat is circulair en goed voor onze aarde!*

1.8 miljoen kilo textiel in Rivierenland

Textiel is een hele grote milieubelaster. In Rivierenland wordt per inwoner 8 kilo textiel per jaar naar één van de 120 inzamelbakken gebracht. In totaal 1.8 miljoen kilo. Dit is geen afval. Het is grondstof die inwoners doneren en waaruit meerwaarde kan ontstaan.

Samenwerken en versterken Voor, door en met inwoners en bedrijven

Samenwerken is de basis. Drie partijen zijn actief betrokken bij de oprichting van de coöperatie:

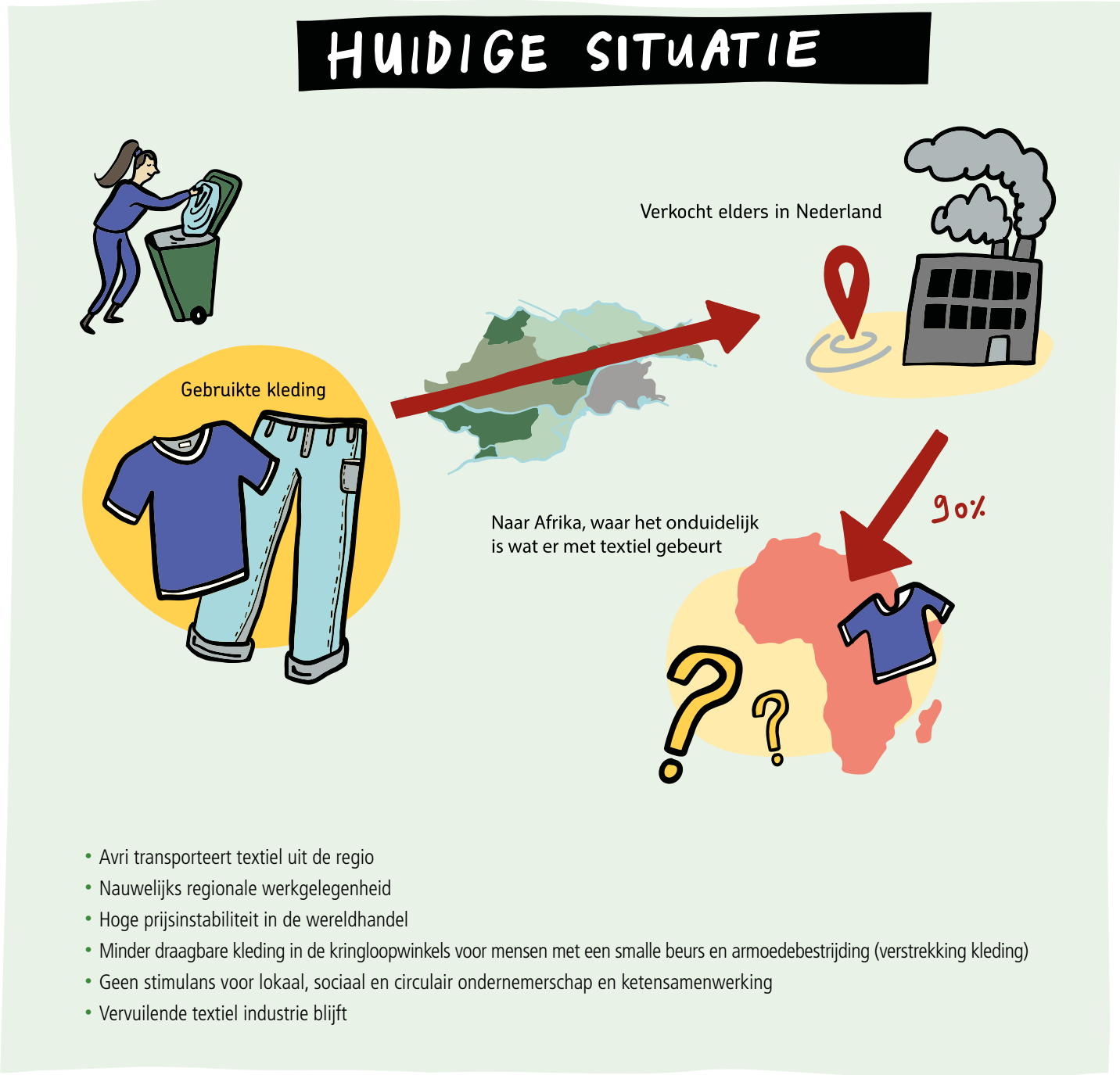
- Avri als afvalinzamelaar;
- 2switch als maatschappelijk ondernemer met kringloopwinkels in Rivierenland;
- Werkzaak Rivierenland voor inclusieve arbeid.

Er is voor een coöperatie gekozen op basis van juridisch en fiscaal advies. Een coöperatie maakt een publiek private samenwerking mogelijk met ruimte voor in en uitstappen van toekomstige ketenpartners.

De drie partijen initiëren actief de samenwerking met andere kringloopwinkels (in plaats van met hen concurreren), textielverwerkers, creatieve en innovatieve ateliers en (sociale) ondernemers in de Rivierenlandse gemeenten. Dat is zelfs een voorwaarde voor een circulaire textielketen in Rivierenland en om bij te dragen aan producthergebruik, werkgelegenheid en leefbaarheid (armoedebestrijding).

Textielwereldhandel is ondoorzichtig

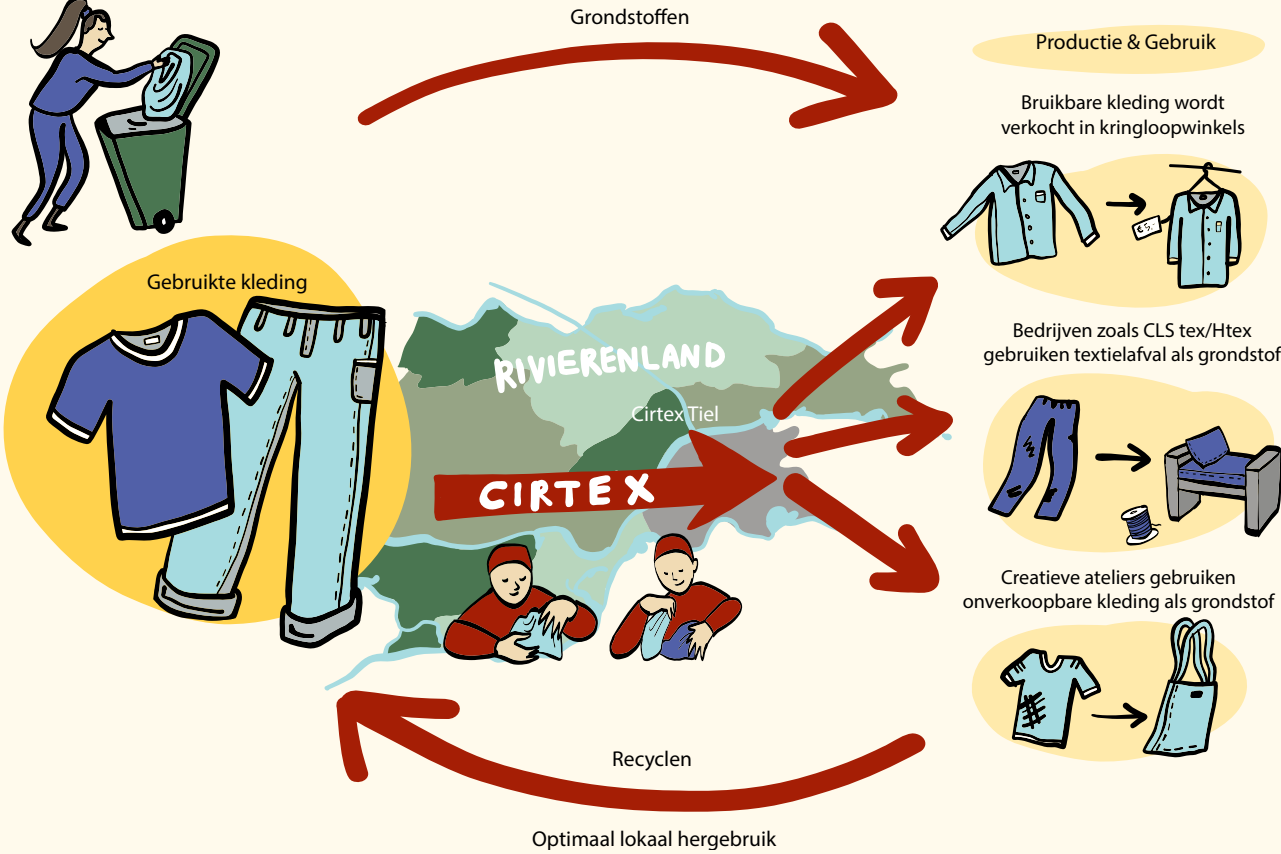
Textiel uit Rivierenland gaat nu in de vrachtwagen van Avri naar een textielverwerker in het land die het in de textielwereldhandel aanbiedt. De transportkosten zijn hoog. De opbrengst voor Avri fluctueert door prijsinstabiliteit in de wereldhandel en omvat veel transportbewegingen en daardoor CO2-uitstoot. Veel textiel gaat bijvoorbeeld naar Afrika. Het is onduidelijk wat er met het textiel gebeurt en onder welke omstandigheden. Dit kan en moet beter en transparanter door regionaal meer regie op de keten te voeren.



Upcycling

Een vorm van recycling is upcycling. Een onbruikbaar product wordt verwerkt tot een nieuw product dat meer waarde heeft dan daarvoor, zoals een nieuwe tas van oude denim.

TOEKOMSTIGE SITUATIE



- Avri transporteert textiel naar het textielsorteercentrum in Tiel
- Een vaste marktconforme prijs die inzamel kosten dekt en prijsstabiliteit geeft
- **90 talenten** van Werkzaak sorteren het textiel - **30 betaalde banen** en **60 ontwikkelplekken**
- 2Switch stuurt de sorteercentrale aan vanuit haar jarenlange expertise
- **Zeer beperkt restafval** door circulaire systeem met herdraagbare kleding, upcyclen naar nieuwe producten en grondstoffen
- Voorbereid op Rijks eisen en regels - klimaatakkoord 50% circulair in 2025, 75% in 2030 en 100% in 2050
- Verkoop in eigen regio om **de circulaire keten te sluiten**
- Kansen voor regionale sociale ondernemers
- Meer grip op de textielketen en daardoor **vermindering van vervuiling**

Lokale banen door circulair textiel

Regionaal textiel circuleren, genereert werk voor kwetsbare mensen die moeilijk aan werk komen. Het biedt 30 betaalde banen en 60 ontwikkelplekken, waardoor mensen kunnen doorstromen en uitstromen naar andere werkgevers. Een textiel-sorteercentrum is bij uitstek geschikt om bij mensen technische en sociale vaardigheden te ontwikkelen. De talenten van Werkzaak komen optimaal tot hun recht en vergroten hun kansen enorm.

Waarom circulair textiel in Rivierenland?

Een goed georganiseerde keten voor circulair textiel beperkt de hoeveelheid textielafval uit de regio tot een minimum, bespaart kosten en levert maatschappelijke meerwaarde op. Het geeft textiel een tweede leven omdat goede kleding naar kringloopwinkels gaat. Uit het overige textiel maken (regionale) verwerkers garens en grondstoffen voor toepassing in nieuwe producten. Het nieuwe textiel is geschikt voor (bedrijfs)kleding voor regionale bedrijven en van de nieuwe grondstoffen wordt buitenmeubilair gemaakt dat past in de openbare ruimte van gemeenten.

Cirtex

In Rivierenland wil de coöperatie CIRTEX dit realiseren. CIRTEX staat voor Circulair textiel sorteercentrum Rivierenland. CIRTEX houdt de cirkels klein en vermindert CO2-uitstoot. Hartstikke goed voor het milieu! Het draagt bij aan de circulaire economie en biedt werkgelegenheid voor veel mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.

Inwoners, bedrijven en gemeenten zijn de afzetmarkt voor buitenmeubilair, schuttingen, herbruikbare kleding (ook in te zetten als armoedebestrijding) en (bedrijfs)kleding gemaakt van de nieuwe garens.

*Dat maakt de cirkel rond.
Dat is circulair en goed voor onze aarde!*

Samenwerken en versterken Voor, door en met inwoners en bedrijven

- Samenwerken is de basis. Drie partijen zijn actief betrokken bij de oprichting van de coöperatie:
- Avri als afvalinzamelaar;
 - 2switch als maatschappelijk ondernemer met kringloopwinkels in Rivierenland;
 - Werkzaak Rivierenland voor inclusieve arbeid.

Er is voor een coöperatie gekozen op basis van juridisch en fiscaal advies. Een coöperatie maakt een publiek private samenwerking mogelijk met ruimte voor in en uitstappen van toekomstige ketenpartners.

De drie partijen initiëren actief de samenwerking met andere kringloopwinkels (in plaats van met hen concurreren), textielverwerkers, creatieve en innovatieve ateliers en (sociale) ondernemers in de Rivierenlandse gemeenten. Dat is zelfs een voorwaarde voor een circulaire textielketen in Rivierenland en om bij te dragen aan producthergebruik, werkgelegenheid en leefbaarheid (armoedebestrijding).

Textielwereldhandel is ondoorzichtig

Textiel uit Rivierenland gaat nu in de vrachtwagen van Avri naar een textielverwerker in het land die het in de textielwereldhandel aanbiedt. De transportkosten zijn hoog. De opbrengst voor Avri fluctueert door prijsinstabiliteit in de wereldhandel en omvat veel transportbewegingen en daardoor CO2-uitstoot. Veel textiel gaat bijvoorbeeld naar Afrika. Het is onduidelijk wat er met het textiel gebeurt en onder welke omstandigheden. Dit kan en moet beter en transparanter door regionaal meer regie op de keten te voeren.

1.8 miljoen kilo textiel in Rivierenland

Textiel is een hele grote milieubelaster. In Rivierenland wordt per inwoner 8 kilo textiel per jaar naar één van de 120 inzamelbakken gebracht. In totaal 1.8 miljoen kilo. Dit is geen afval. Het is grondstof die inwoners doneren en waaruit meerwaarde kan ontstaan.



Upcycling

Een vorm van recycling is upcycling. Een onbruikbaar product wordt verwerkt tot een nieuw product dat meer waarde heeft dan daarvoor, zoals een nieuwe tas van oude denim.



Lokale banen door circulair textiel

Regionaal textiel circuleren, genereert werk voor kwetsbare mensen die moeilijk aan werk komen. Het biedt 30 betaalde banen en 60 ontwikkelplekken, waardoor mensen kunnen doorstromen en uitstromen naar andere werkgevers. Een textiel-sorteercentrum is bij uitstek geschikt om bij mensen technische en sociale vaardigheden te ontwikkelen. De talenten van Werkzaak komen optimaal tot hun recht en vergroten hun kansen enorm.

Waarom circulair textiel in Rivierenland?

Een goed georganiseerde keten voor circulair textiel beperkt de hoeveelheid textielafval uit de regio tot een minimum, bespaart kosten en levert maatschappelijke meerwaarde op. Het geeft textiel een tweede leven omdat goede kleding naar kringloopwinkels gaat. Uit het overige textiel maken (regionale) verwerkers garens en grondstoffen voor toepassing in nieuwe producten. Het nieuwe textiel is geschikt voor (bedrijfs)kleding voor regionale bedrijven en van de nieuwe grondstoffen wordt buitenmeubilair gemaakt dat past in de openbare ruimte van gemeenten.

Cirtex

In Rivierenland wil de coöperatie CIRTEX dit realiseren. CIRTEX staat voor Circulair textiel sorteercentrum Rivierenland. CIRTEX houdt de cirkels klein en vermindert CO2-uitstoot. Hartstikke goed voor het milieu! Het draagt bij aan de circulaire economie en biedt werkgelegenheid voor veel mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.

Inwoners, bedrijven en gemeenten zijn de afzetmarkt voor buitenmeubilair, schuttingen, herbruikbare kleding (ook in te zetten als armoedebestrijding) en (bedrijfs)kleding gemaakt van de nieuwe garens.

*Dat maakt de cirkel rond.
Dat is circulair en goed voor onze aarde!*

1.8 miljoen kilo textiel in Rivierenland

Textiel is een hele grote milieubelaster. In Rivierenland wordt per inwoner 8 kilo textiel per jaar naar één van de 120 inzamelbakken gebracht. In totaal 1.8 miljoen kilo. Dit is geen afval. Het is grondstof die inwoners doneren en waaruit meerwaarde kan ontstaan.

Samenwerken en versterken Voor, door en met inwoners en bedrijven

Samenwerken is de basis. Drie partijen zijn actief betrokken bij de oprichting van de coöperatie:

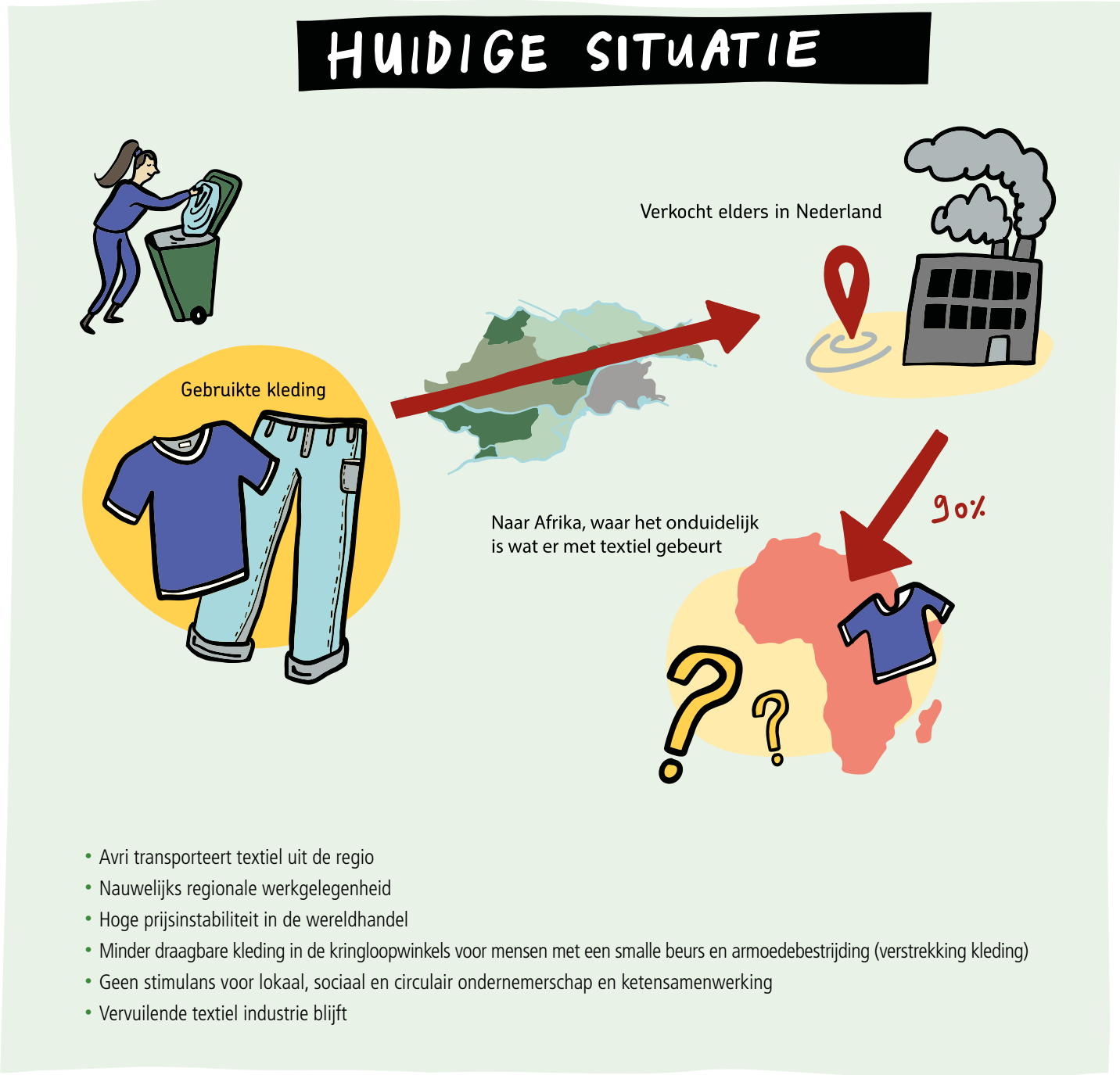
- Avri als afvalinzamelaar;
- 2switch als maatschappelijk ondernemer met kringloopwinkels in Rivierenland;
- Werkzaam Rivierenland voor inclusieve arbeid.

Er is voor een coöperatie gekozen op basis van juridisch en fiscaal advies. Een coöperatie maakt een publiek-private samenwerking mogelijk met ruimte voor in- en uitstappen van toekomstige ketenpartners.

De drie partijen initiëren actief de samenwerking met andere kringloopwinkels (in plaats van met hen concurreren), textielverwerkers, creatieve en innovatieve ateliers en (sociale) ondernemers in de Rivierenlandse gemeenten. Dat is zelfs een voorwaarde voor een circulaire textielketen in Rivierenland en om bij te dragen aan producthergebruik, werkgelegenheid en leefbaarheid (armoedebestrijding).

Textielwereldhandel is ondoorzichtig

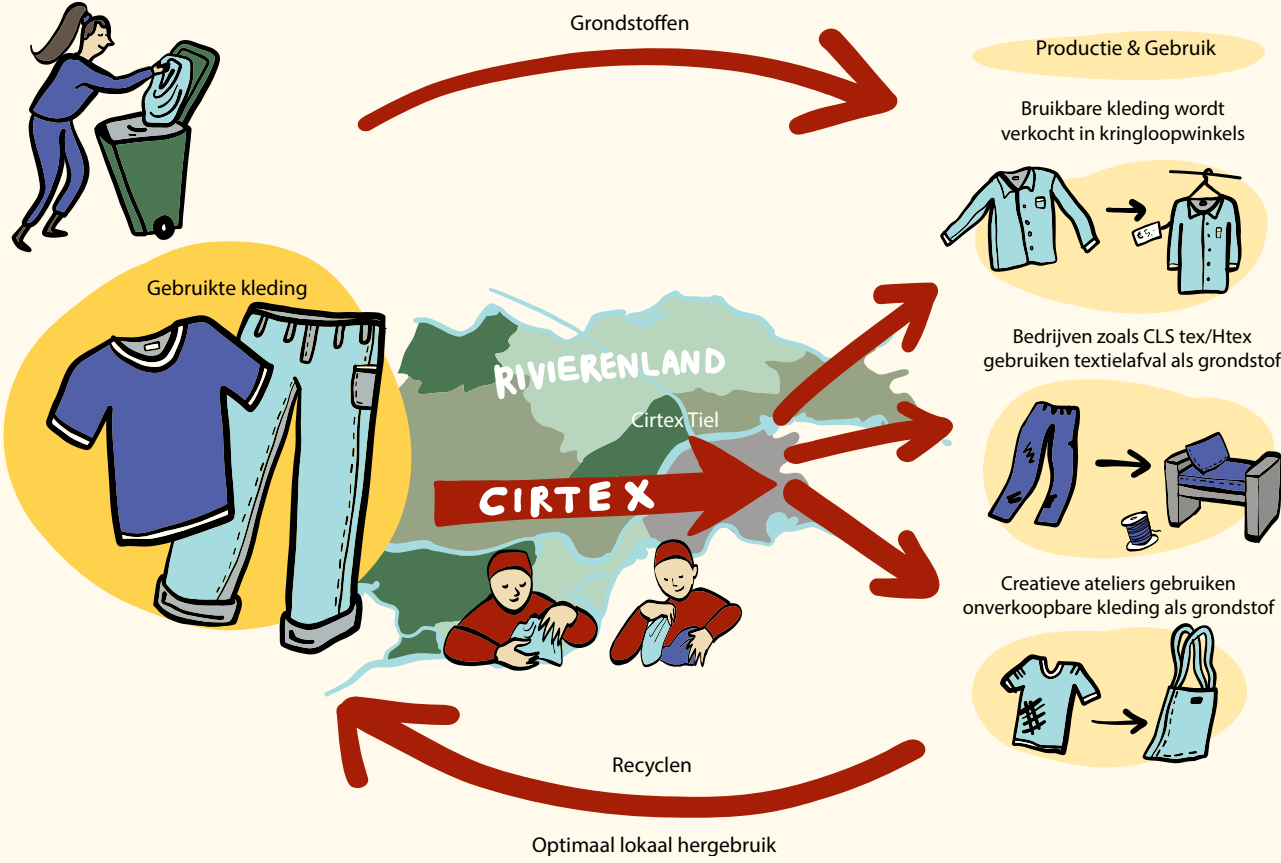
Textiel uit Rivierenland gaat nu in de vrachtwagen van Avri naar een textielverwerker in het land die het in de textielwereldhandel aanbiedt. De transportkosten zijn hoog. De opbrengst voor Avri fluctueert door prijsinstabiliteit in de wereldhandel en omvat veel transportbewegingen en daardoor CO2-uitstoot. Veel textiel gaat bijvoorbeeld naar Afrika. Het is onduidelijk wat er met het textiel gebeurt en onder welke omstandigheden. Dit kan en moet beter en transparanter door regionaal meer regie op de keten te voeren.



Upcycling

Een vorm van recycling is upcycling. Een onbruikbaar product wordt verwerkt tot een nieuw product dat meer waarde heeft dan daarvoor, zoals een nieuwe tas van oude denim.

TOEKOMSTIGE SITUATIE



Lokale banen door circulair textiel

Regionaal textiel circuleren, genereert werk voor kwetsbare mensen die moeilijk aan werk komen. Het biedt 30 betaalde banen en 60 ontwikkelplekken, waardoor mensen kunnen doorstromen en uitstromen naar andere werkgevers. Een textielsorteercentrum is bij uitstek geschikt om bij mensen technische en sociale vaardigheden te ontwikkelen. De talenten van Werkzaam komen optimaal tot hun recht en vergroten hun kansen enorm.

De aanpak

Opstarten met hulp en doorpakken door de markt

2Switch, Avri en Werkzaak starten CIRTEX op. Met menskracht, kennis en vanuit Avri en Werkzaak met ieder 350.000 euro als lening voor de opstartkosten en dekking van de exploitatietekorten in de eerste jaren. Bedoeld om het project van de grond te krijgen. Zodra 2switch en overige aan te sluiten marktpartijen het zelfstandig kunnen, verandert de rol van Avri en Werkzaak en trekken zij zich terug uit de coöperatie. Avri blijft zich dan richten op de inzameling van textiel en Werkzaak blijft zorgdragen voor de werving en plaatsing van medewerkers. De resterende leningen worden dan terugbetaald door de coöperatie aan Avri en Werkzaak, waarmee het financiële risico voor de oprichters beperkt is.

Geld en maatschappelijke opbrengst

In vier jaar van 200.000 euro tekort naar een positief resultaat. Circulair kan kostentechnisch goed uitpakken. De aanpak met CIRTEX zorgt ervoor dat Rivierenland van een tekort op textielafval naar een plus gaat. Daar is vier jaar voor nodig. Het plan is in de Regio Deal voor Rivierenland beloond met 100.000 euro voor de 1e verkenning. Er is kans op een Europese subsidie.

Willem Huntink Provincie Gelderland: 'Bedankt voor het toezenden van het plan. Het ziet er indrukwekkend uit!'

Ik zorg dat het bij gedeputeerde Christianne van der Wal onder de aandacht komt, ook in relatie tot de Regio Deal. Het plan biedt ook mogelijkheden voor EU subsidiëring.'

Voorbeeld circuleren

Herbruikbare kleding naar de kringloopwinkels in Rivierenland

CIRTEX verkoopt tenminste 100.000 kilo herbruikbare kleding in de regio via 2switch en andere kringloopwinkels. 2switch heeft de intentie om naast Tiel nog een winkel in de regio te openen. Er wordt gestuurd op een professionele sortering en verkoop van kleding met de inzet van talenten van Werkzaak. De prijzen voor gesorteerd textiel zijn marktconform.

Voorbeeld circuleren

Nieuwe grondstoffen uit resterend textiel maken

HTEX uit Tiel en CLS-Tex uit Elst ontwikkelden een geavanceerde technologie om van resttextiel weer hoogwaardige grondstoffen te maken. Ze maken uit oude kleding garens waar weer nieuwe kleding van gemaakt kan worden. Uit een mix van resttextiel en ingezameld plastic maken ze granuliet. Met dit granuliet kun je allerlei producten maken zoals telefoonhouders en buitenmeubilair, schuttingen en rijplaten.

Voorbeeld circuleren

Upcyclen van 2e keuze textiel van afval naar tas

Resttextiel wordt door diverse ondernemers in grondstoffen en nieuwe producten omgezet. Naaiateliers als Olga's Atelier in Culemborg en Elliz in Company in Zaltbommel maken bijvoorbeeld tassen en kleden. De Coöperatie van Makers in Culemborg assembleert buitenmeubilair uit platen van granuliet (samenvoeging van textiel en plastics). De toepassingen zijn eindeloos en stimuleert daarmee de bloei van sociaal, creatief en circulair ondernemerschap en werkgelegenheid.

Meer informatie

Avri Cees Brouwer | brouwer@avri.nl

2Switch Onno in 't Veld | o.intveld@2switch.nl

Werkzaak Rivierenland Theo Niënhaus | tniënhaus@werkzaakrivierenland.nl



Afval beperken, werk genereren en kosten besparen met circulair textiel

Rivierenlands textiel van afval naar grondstof. Voor, door en met inwoners en bedrijven en de oprichting van een textielsorteercentrum. Het zorgt voor **30 betaalde banen** en **60 ontwikkelplekken** per jaar, verlaagt de CO2-uitstoot en **versterkt de lokale circulaire economie**. Financieel aantrekkelijk, want Rivierenland kan al in 4 jaar naar een positieve businesscase toewerken. Rivierenland voldoet daarmee, voor textiel, aan de overheidsopgave om in 3 stappen geheel circulair te worden. En milieuwinst te realiseren voor de regio. Een kwestie van aan de slag gaan.

675.000 euro besparing aan uitkeringen per jaar

30 mensen x 15.000 = 450.000 euro

60 mensen 25% uitstroom
15 x 15.000 = 225.000

En er is meer

- Een uitkering kost de gemeenschap **15.000 euro per jaar**.
- **30 mensen** die een betaalde baan krijgen bij CIRTEX
- **60 mensen** die zich bij CIRTEX kunnen ontwikkelen.
- Iedereen doet mee in de samenleving. CIRTEX draagt bij aan de inclusieve arbeidsmarkt. Iemand die meedoet, doet minder beroep op zorg en andere regelingen en is zelfredzaam.
- Werkgelegenheid in eigen regio door versterken van de regionale economie en brede welvaart.
- Versterken van kwetsbare mensen bij het ontdekken en ontwikkelen van talent.
- Circulariteit is goed voor ons milieu en een schone en leefbare aarde.
- Stabiele prijzen van deze grondstofstroom voor Avri en daarmee positief voor alle inwoners.



Beantwoording technische vragen m.b.t. agendapunt 4.2. Voorgenomen besluit tot oprichting coöperatie CIRTEX U.A. voor AVRI

Portefeuillehouder: J.P. Neven
Domein: Ruimte
Ambtelijke ondersteuning: Hans (H.) Luiten
Contractmanager IBOR-taken / Afval (accounthouder Avri)

Fractie:	Vraag:	Antwoord:
GB	Vraag:	Antwoord:
Vraag 1:	Het verzoek was om voor 1 mei 2022 de zienswijze kenbaar te maken. Aan dit verzoek (deze deadline) is niet voldaan. Waarom niet?	Reden hiervoor is dat met name deelname van Werkzaam aan het beoogde construct de nodige (juridische) beperkingen kende. Er is voor gekozen om de zienswijzen voor zowel Avri als Werkzaam omtrent deelname aan CIRTEX op eenzelfde moment aan te bieden en te behandelen. De deadline voor indienen is daarom verplaatst naar 17 juni 2022.
Vraag 2:	Wat heeft dit voor consequenties?	Dit heeft geen consequenties, in gezamenlijkheid tussen Avri, Werkzaam en betrokken gemeenten is de deadline verplaatst.
Vraag 3:	Deze regeling maakt dat de AVRI geen eigenaar meer is van deze afvalstroom (huishoudelijke kleding). Wat betekent dit concreet voor de AVRI als zij buitenspel worden gezet in deze afvalketen?	Avri blijft de inbreng van textiel uit het verzorgingsgebied garanderen. Avri heeft de infrastructuur voor de inzameling van textiel. De competenties van Avri, Werkzaam en 2Switch zijn binnen CIRTEX complementair aan elkaar. Voor Avri resulteert deze constructie in een stabiele vergoeding voor de textielinzameling.
Vraag 4:	Welke zekerheden worden ingebouwd om de projectinvestering van € 350.000,00 terug te krijgen op het moment dat blijkt dat het project niet van de grond komt?	De risico's inzake genoemde uitzonderingen zijn significant kleiner geworden door toegekende subsidies (waarvan in totaal ca. € 200.000,- / € 250.000,- aan te wenden voor CIRTEX U.A.). Aanvullend is in het voorstel opgenomen dat, indien CIRTEX niet van de grond komt (en dus na de pilot geen vervolg krijg), de opbrengsten uit verkoop van inventaris worden aangewend om geleend vermogen terug te betalen.
VVD	Vraag:	Antwoord:
Vraag 1:	Met welk mandaat is er besloten dat de AVRI een lening kan verstrekken tot de oprichting van Cirtex?	Het besluit daartoe is wat voorligt of waarvoor tenminste om een zienswijze wordt gevraagd. Uiteindelijk beslist het AB Avri.

Vraag 2:	Hoe kunnen we als raad zien waarmee deze lening wordt afgedekt. Is dat middels de afvalstoffenheffing of wordt dat op een andere manier gefinancierd?	Financiering geschiedt uit beschikbare middelen binnen de GR Avri. Het verstrekken van de lening heeft in beginsel geen directe financiële consequenties voor de gemeentelijke begroting. Het raadsvoorstel benoemd echter ook twee uitzonderingen (niet geheel terugkrijgen van de lening, een toename van het exploitatietekort). De risico's inzake genoemde uitzonderingen zijn significant kleiner geworden door toegekende subsidies (waarvan in totaal ca. € 200.000,- / € 250.000,- aan te wenden voor CIRTEX U.A.).
Vraag 3:	Zijn er genoeg mensen met afstand tot de arbeidsmarkt om de 30 betaalde werkplekken en de 60 ontwikkelingsplekken in te vullen?	Het werk zal vooral door medewerkers met een afstand tot de arbeidsmarkt (de talenten van Werkzaak) worden uitgevoerd. In die zin is Werkzaak ook in de lead om de betreffende medewerkers aan te trekken.
Vraag 4:	Wat doen die mensen dan nu voor werk?	Zie antwoord bij vraag 3.
Vraag 5:	Waar halen we ze vandaan?	Zie antwoord bij vraag 3.
Vraag 6:	Waarom is er in het verleden niet meer inzicht gevraagd aan de textielverwerkers?	Uit de vraagstelling blijkt onvoldoende op welk inzicht bedoeld wordt. Zie verder mogelijk het antwoord bij vraag 7.
Vraag 7:	Waarom weten wij (en zij) niet wat er met het textiel in het buitenland gebeurt? Nu wordt dit als argument aangevoerd, maar goed sturen op de textielverwerkers zie ik niet als optie.	In brede zin is de ambitie om het ingezamelde textiel in Rivierenland lokaal met vooral talenten van Werkzaak te sorteren, te bewerken en te verkopen. Een circulaire en inclusieve uitdaging, waarbij sociaal, economisch en ecologisch rendement hand in hand gaan.
Vraag 8:	Zit het in de planning om in de toekomst nog meer in te zamelen dat gerelateerd is aan de textielbranche. Denk aan matrassen?	Binnen de businesscase (en de duur van pilot die daarop betrekking heeft) zal de inzameling beperkt blijven tot textiel.

PvdA-GL	Vraag:	Antwoord:
Vraag 1:	Er is een risicoanalyse uitgevoerd waarin sprake is van een classificatie hoog-middel-laag. Betreft het hier de kans dat het risico zich voordoet of de impact als het risico zich voordoet?	Het betreft hier de impact op exploitatie en de maatregel om het risico te verkleinen.
Vraag 2:	In beide gevallen: is er ook een classificatie plus toelichting van de andere invalshoek?	Nee, die is niet aanwezig.

Vraag 3:	In het advies van Poelmann wordt bij punt 32 aangegeven dat er een risico is dat een concurrent een kort geding zal aanspannen op grond van staatssteun / oneerlijke concurrentie. Waarom ontbreekt dit risico in de risicoanalyse?	In eerste instantie is een beperkte periode (4 jaar) en partijen zijn welkom als aan de voorwaarden wordt voldaan en daarmee is het risico praktisch niet aanwezig. Tevens zal hier ook naar de belangen van de betrokken partijen worden gekeken en gezien het om een beperkte tijdszone gaat alsmede een opzet met inachtneming van “de tucht van de markt” als proefproject. Het is risico is hiermee aanvaardbaar. Tevens staat de deur open om toe te treden onder de gestelde voorwaarden en het maatschappelijke belang te borgen (grondstoffenbeleid, circulaire economie, stabiliteit in opbrengsten en het werk uitvoeren met mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt). De samenhang aan voorwaarden zorgt ervoor dat ondernemers op dit moment niet in de rij staan om op deze wijze invulling te geven aan het ondernemerschap van het textiel sorteercentrum.
Vraag 4:	Zijn er nog andere risico's geïdentificeerd maar (nog) niet vermeld in de analyse?	Er zijn geen andere risico's dan de gedefinieerde en daarmee zeer beperkt. Bij het niet volbrengen van een kostendekkende exploitatie gaat het textiel weer de markt op en gaan de mensen weer in de uitkering en worden begeleid van werk naar werk. Alleen de “beperkte” hal huur zal betaald moeten worden.

CDA	Vraag:	Antwoord:
Vraag 1:	Er wordt een positieve zienswijze ingediend terwijl er in deze zienswijze acht vragen dan wel opmerkingen gemaakt worden op financiële risico's en verdeling van rollen en taken. De antwoorden daarop zijn volgens CDA Buren van belang om een afweging te maken met betrekking tot de oprichting. Waarom nu al positief reageren als er zoveel blijkaar nog niet duidelijk is?	Met een relatief beperkte investering (wat ook nog als lening verstrekt wordt) kan met CIRTEX uitvoering worden gegeven aan strategische thema's van de GR Avri. Financiering geschiedt uit beschikbare middelen binnen de GR Avri. Door toegekende subsidies (waarvan in totaal ca. € 200.000,- / € 250.000,- aan te wenden voor CIRTEX U.A.) is het risico op het niet (geheel) terug krijgen van de te verstrekken lening een stuk kleiner geworden.



**Partij voor
de Dieren**

Gemeenteraadsfractie Buren



Motie Cirtex

Agendapunt: 5.2. Voorgenomen besluit tot oprichting coöperatie CIRTEX U.A. voor AVRI

De raad van de gemeente Buren in openbare vergadering bijeen op 14 juni 2022.

Gelezen het voorstel van voorstel van het college van burgemeester en wethouders d.d. 2 mei 2022 over het vaststellen van de omgevingsvisie,

constaterende dat:

- de AVRI samen met de kringloopwinkel een kledingsorteercentrum wil oprichten;
- hergebruik van kleding een circulaire kringloop ten goede komt;
- een zo effectief mogelijke inzameling noodzakelijk is voor het slagen van hiervan;

overwegende dat:

- lokale verenigingen en stichtingen hierbij kunnen helpen;
- lokale verenigingen en stichtingen inzamelpunt zouden kunnen worden voor de AVRI;

verzoekt het college om:

- bij de AVRI de samenwerking met lokale verenigingen en stichtingen te bepleiten;

en gaat over tot de orde van de dag,

Joop de Jonge
Partij voor de Dieren

Jur Marringa
PvdA-GroenLinks



Raadsvergadering

Dossiernummer	2268
Extern Zaak ID	Z.041204
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	14 juni 2022
Agendapunt	6.1
Titel	Toetreding Werkzaak Rivierenland tot de coöperatie CIRTEX
Organisatieonderdeel	Sociaal Domein
Eigenaar	Terberg, J.
Portefeuillehouder	H.N.G. Wiendels

Bijlagen
Raadsvoorstel Toetreding Werkzaak Rivierenland tot de coöperatie CIRTEX
Bijlage 1: Raadsbesluit Toetreding Werkzaak Rivierenland tot de coöperatie CIRTEX
Bijlage 2: Brief besluit gemeenteraad Buren aan de voorzitter van het DB GR Werkzaak Rivierenland.docx
Bijlage 3: Brief Werkzaak van 16-12-2021 aan raden met verzoek zienswijze
Bijlage 4: CIRTEX bedrijfsplan
Bijlage 5: CIRTEX folder
Bijlage 6: Bericht Werkzaak toekenning subsidie door Provincie Gelderland
Bijlage 7: Brief Werkzaak van 15-04-2022 aan raden met verzoek om besluitvorming voor 17-06-2022
Bijlage 8: Memo met het juridisch advies van Poelmann advocaten

Geagendeerd	Vergaderdatum
Collegevergadering	10 mei 2022
Agendacommissie	18 mei 2022
Voorbespreking I	31 mei 2022
Raadsvergadering	14 juni 2022

Toelichting

De Avri, Werkzaak Rivierenland en kringloopwinkels 2Switch willen samen het Circulair Textielcentrum Rivierenland oprichten: de coöperatie CIRTEX. Het doel is om gebruikt textiel in te zamelen en te sorteren. Om het daarna weer te verkopen of te gebruiken om er wat



nieuws van te maken. De gemeente Buren loopt vanuit haar deelname in de GR Werkzaamheid geen financieel risico. Het college vraagt de raad om Werkzaamheid toestemming te geven om toe te treden tot CIRTEX.

Voorgesteld besluit

Voorgesteld besluit

1. Het college van de gemeente Buren, bij monde van het AB-lid van de Werkzaamheid, opdracht te geven om het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling Werkzaamheid Rivierenland toestemming te geven tot oprichting van en deelneming in de coöperatie CIRTEX U.A.
2. Dit besluit kenbaar te maken aan Werkzaamheid Rivierenland.

Besluit

Voorgesteld besluit

1. Het college van de gemeente Buren, bij monde van het AB-lid van de Werkzaamheid, opdracht te geven om het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling Werkzaamheid Rivierenland toestemming te geven tot oprichting van en deelneming in de coöperatie CIRTEX U.A.
2. Dit besluit kenbaar te maken aan Werkzaamheid Rivierenland.

Toelichting

Het raadsbesluit is unaniem genomen.

Datum vergadering gemeenteraad	Voorstelnummer
14 juni 2022	D.119222 Z.041204

Voorstel ingebracht door J.M.B. Terberg
Portefeuillehouder H.N.G. Wiendels
Begrotingsprogramma en 3. Sociaal Domein
taakveld 6.4 Begeleide Participatie

Onderwerp **Toetreding Werkzaak Rivierenland tot de
coöperatie CIRTEX**

Voorgesteld besluit

1. Het college van de gemeente Buren, bij monde van het AB-lid van de Werkzaak, opdracht te geven om het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling Werkzaak Rivierenland toestemming te geven tot oprichting van en deelneming in de coöperatie CIRTEX U.A.
2. Dit besluit kenbaar te maken aan Werkzaak Rivierenland.

Samenvatting van het voorstel

De Avri, Werkzaak Rivierenland en kringloopwinkels 2Switch willen samen het Circulair Textielcentrum Rivierenland oprichten: de coöperatie CIRTEX. Het doel is om gebruikt textiel in te zamelen en te sorteren. Om het daarna weer te verkopen of te gebruiken om er wat nieuws van te maken. Buren loopt vanuit haar deelname in de GR Werkzaak geen financieel risico. Het college vraagt de raad om Werkzaak toestemming te geven om toe te treden tot CIRTEX.

HOOFDLIJNEN

1. Inleiding

Werkzaak Rivierenland is een Gemeenschappelijke regeling (GR) die de volgende regelingen uitvoert voor acht gemeenten in Regio Rivierenland:

- De Participatiewet en aanverwante regelingen voor zes gemeenten:
Culemborg, Maasdriel, Tiel, West-Betuwe, West Maas en Waal en Zaltbommel
- De Wet Sociale Werkvoorziening (Wsw) voor zeven gemeenten:
Culemborg, Maasdriel, Tiel, West-Betuwe, Zaltbommel, Neder-Betuwe en Buren.

West Maas en Waal neemt dus alleen deel in de GR Werkzaak voor de Participatiewet. Neder-Betuwe en Buren nemen dus alleen deel voor de Wsw. De Participatiewet wordt voor Neder-Betuwe en Buren uitgevoerd door Buren in eigen beheer.

Werkzaak heeft de wettelijke taak om mensen met een Participatiewet uitkering (zoveel als mogelijk) te laten uitstromen naar betaald werk. Daarnaast wil de textielbranche haar vervuilende industrie verduurzamen en wil de Avri meer grip krijgen op de afvalverwerking.

De Avri, Werkzaak en kringloopwinkels 2Switch willen samen het Circulair Textielcentrum Rivierenland oprichten: de coöperatie CIRTEX U.A. (Uitgesloten van Aansprakelijkheid).

Het doel is om gebruikt textiel in te zamelen en te sorteren. Om het daarna weer te verkopen of te gebruiken om er wat nieuws van te maken.

Avri levert de ingezamelde textiel. Werkzaak zorgt voor de personele invulling. En 2Switch levert de kennis over sortering en verkoop van kleding in haar winkels.

Werkzaam vroeg op 16 december 2021 om een zienswijze op het voorgenomen besluit tot oprichting van coöperatie CIRTEX. Maar daarna bleek dat het algemeen bestuur (AB) van Werkzaam geen zelfstandige rechtsvorm mag oprichten. Want hierover staat niets in de GR Werkzaam. Volgens de GR Avri mag het AB Avri wél besluiten om deel te nemen in CIRTEX.

Werkzaam vroeg hierop juridisch advies aan Poelmann advocaten. Hieruit volgt het advies om de GR Werkzaam niet eerst te wijzigen. De bevoegdheid om toe te treden tot CIRTEX komt daardoor niet bij het AB te liggen, maar blijft een bevoegdheid van de raden. Werkzaam vraagt nu alle deelnemende raden of ze mag toetreden tot de coöperatie CIRTEX.

2. Doel / meetbaar effect

We willen Werkzaam toestemming geven om toe te treden tot de coöperatie CIRTEX U.A..

3. Argumenten

1.1. Voor Buren heeft deelname in CIRTEX geen consequentie

Want de exploitatie van CIRTEX valt volledig onder de Participatiewet. In de GR Werkzaam zijn de uitvoering en financiën van de Participatiewet en de Wsw strikt gescheiden (en Buren neemt niet deel voor de Participatiewet in Werkzaam).

1.2. Deelname aan CIRTEX is niet in strijd met het recht of het algemeen belang

Want alleen in dat geval mag de gemeenteraad de toestemming aan Werkzaam weigeren om deel te nemen aan CIRTEX. Zo staat dat beschreven in de Wgr.

1.3. Het bedrijfsplan / projectplan is goed onderbouwd

Want op basis hiervan werden subsidies toegekend: vanuit de provincie 1,5 miljoen waarvan ca. € 250.000 bedoeld voor CIRTEX én vanuit de regiodeal € 100.000,--. Die subsidies kunnen (deels) vervallen als één van de deelnemers Werkzaam negatief besluit over oprichting CIRTEX en/of een meerderheid van de deelnemers Avri een negatieve zienswijze uitbrengt.

1.4. Het draagt bij aan de werkgelegenheid in de regio

Want het inzamelen, sorteren, recyclen en verkopen van textiel vraagt extra capaciteit. De verwachting is dat het gaat om ca. 30 betaalde banen en ca. 60 werkervaringsplaatsen. Het is een kans voor mensen met een uitkering Participatiewet om (deels) uit te stromen naar werk.

1.5. Het draagt bij aan verduurzaming en de ambities van het Rijk

Want Nederland wil in 2050 een volledig circulaire economie hebben. Dat is een economie waarin afval niet (meer) bestaat. Daarbij worden dan nieuwe duurzame grondstoffen gebruikt en worden oude grondstoffen en producten hergebruikt.

1.6. Er is bestuurlijk draagvlak

Want zowel het algemeen bestuur van Werkzaam als het algemeen bestuur van Avri staan positief tegenover de oprichting van CIRTEX.

1.7. Het is gunstig voor mensen met een smalle beurs

Want zij krijgen zo de mogelijkheid om straks betaalbare kleding te kopen.

1.8. De GR Avri hoeft minder afval te verwerken

Want het (grootste deel van) het textielafval wordt straks hergebruikt. CIRTEX draagt zo ook bij aan de doelstelling van Avri om meer grip te krijgen op de afvalverwerking.

4. Kanttekeningen

1.1. Het bedrijfsplan / projectplan biedt geen garanties voor succes

Want de aannames die zijn gedaan kunnen in de praktijk heel anders uitpakken. Dit geldt voor zowel de kwaliteit van het ingebrachte textiel, de omzet, als het aantal beschikbare en gekwalificeerde medewerkers die nodig zijn om CIRTEX tot een succes te maken.

1.2. *Werkzaam slaat strikt genomen een stap over*

Want eigenlijk had de gemeenschappelijke regeling van Werkzaam eerst gewijzigd moeten worden. Het AB mag niet zelf besluiten dat Werkzaam deelneemt aan CIRTEX. Dit besluit moet unaniem door alle deelnemers in Werkzaam worden genomen.

TOELICHTING EN UITVOERING

5. Financiën

De exploitatie van de coöperatie CIRTEX valt volledig onder de bedrijfsvoering Participatiewet van Werkzaam Rivierenland. En in de GR Werkzaam zijn de kosten bedrijfsvoering Participatiewet en Wsw (sinds 1 januari 2021) strikt gescheiden.

Omdat Buren in Werkzaam alleen deelneemt voor de Wsw, lopen we geen financieel risico.

6. Communicatie

Het besluit tot deelname van de GR Werkzaam Rivierenland in coöperatie CIRTEX wordt gepubliceerd in het Gemeenteblad van de deelnemende gemeenten en toegezonden aan Gedeputeerde Staten van Gelderland.

7. Uitvoering en planning

Werkzaam vraagt de raden om een besluit voor 17 juni. Na een besluit op dit voorstel, sturen we dat besluit aan de voorzitter van het dagelijks bestuur (DB) van de GR Werkzaam Rivierenland. De planning is dat de coöperatie CIRTEX in de tweede helft van 2022 wordt opgericht. Dat kan alleen na:

- 1) Unanieme positieve besluitvorming door alle deelnemende raden in Werkzaam én
- 2) Het in meerderheid uitbrengen van positieve zienswijzen van deelnemende raden in Avri.
Via een ander raadsvoorstel wordt uw raad gevraagd een zienswijze uit te brengen op het voornemen van de Avri om deel te nemen in CIRTEX.

Na (mogelijke) oprichting CIRTEX zijn voortgang en ontwikkelingen CIRTEX onderdeel van de reguliere Planning en Control cyclus van Werkzaam (én Avri).

8. Participatie

Op dit moment hebben ca. 72 inwoners uit Buren een Wsw dienstverband bij Werkzaam. Voor hen wijzigt er niets. Zij houden hun huidige dienstverband en hun (rechts)positie. Daarom is dit voorstel niet voor advies voorgelegd aan de Participatieraad van Buren.

Werkzaam heeft overigens een eigen cliëntenraad. Die bestaat uit zowel medewerkers met een Wsw dienstverband bij Werkzaam, als uitkeringsgerechtigden Participatiewet uit andere deelnemende gemeenten in Werkzaam.

9. Duurzaamheid

Dit voorstel draagt bij aan duurzaamheid. Zie argument 1.4.

Bijlagen:

- Raadsbesluit
- Brief besluit gemeenteraad Buren aan de voorzitter van het DB GR Werkzaam Rivierenland
- Brief Werkzaam van 16-12-2021 aan raden met verzoek zienswijze
- CIRTEX bedrijfsplan
- CIRTEX folder
- Bericht Werkzaam toekenning subsidie door Provincie Gelderland
- Brief Werkzaam van 15-04-2022 aan raden met verzoek om besluitvorming voor 17-06-2022
- Memo met het juridisch advies van Poelmann advocaten

Inlichtingen bij:

Naam	J.M.B. Terberg
Domein	Sociaal Domein

Datum vergadering gemeenteraad	Voorstelnummer	Besluitnummer
14 juni 2022	D.119222 Z.041204	D.119223 Z.041204

Onderwerp: Toetreding Werkzaak Rivierenland tot de coöperatie CIRTEX

De Gemeenteraad van Buren;

Gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders d.d. 10 mei 2022;

besluit:

1. Het college van de gemeente Buren, bij monde van het AB-lid van de Werkzaak, opdracht te geven om het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling Werkzaak Rivierenland toestemming te geven tot oprichting van en deelneming in de coöperatie CIRTEX U.A..
2. Dit besluit kenbaar te maken aan Werkzaak Rivierenland.

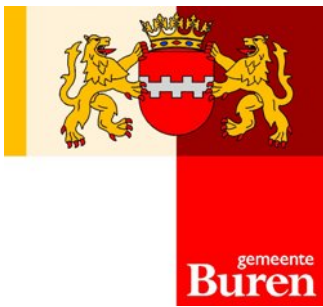
Vastgesteld in de openbare vergadering van 14 juni 2022

De griffier,

De voorzitter,

J.J. Rochat

J.P.M. Meijers



Werkzaam Rivierenland
T.a.v. Mw. E. Boer
Postbus 321
4190 CH GELDERMALSEN

uw brief van: Maurik, 15 juni 2022
uw kenmerk:
ons kenmerk: Z.041204/D.119375
behandeld door: J.M.B. Terberg
bijlage(n):
onderwerp: Brief toetreding Werkzaam Rivierenland tot de coöperatie CIRTEX

Geachte mevrouw Boer,

U vroeg ons om de gemeenschappelijke regeling (GR) Werkzaam toestemming te geven om de coöperatie CIRTEX U.A. op te richten en hierin deel te nemen.

Uw vraag werd op 14 juni behandeld in onze raadsvergadering. Onze gemeenteraad stemde in met uw verzoek.

Wij geven de GR Werkzaam, bij monde van het AB-lid van Werkzaam, toestemming om de coöperatie CIRTEX U.A. op te richten en om hierin deel te nemen.

Met vriendelijke groet,

burgemeester en wethouders van Buren,

de loco-secretaris,

de burgemeester,

{{esl:signer1:Capture:size(150,40)}}

{{esl:signer2:Capture:size(150,40)}}

J.A.M. Derksen

J.P.M. Meijers

Aan: De gemeenteraadsleden van de deelnemende gemeenten Werkzaam en Avri

16 december 2021

Zienswijze op voorgenomen besluit oprichting Coöperatie CIRTEX U.A.

Geachte raadsleden,

De (publieke) gemeenschappelijke regelingen Avri en Werkzaam zijn voornemens om - samen met (privaat) kringloopbedrijf 2Switch - een textielsorteercentrum op te richten. In deze brief en met bijgevoegde stukken willen de initiatiefnemers u toelichten waarom we dat voornemen hebben en vragen om uw zienswijzen erop.

Talent werkt voor Rivierenland. Daar zet Werkzaam zich voor in. Ons meerjarenbeleidsplan bevat 7 strategische thema's waar we actief op willen inspelen. Zo is de circulaire economie volop in ontwikkeling en is het sociaal ondernemerschap bezig met een opmars. Beide ontwikkelingen bieden volop baankansen voor de doelgroep die Werkzaam bedient.

Avri is van en voor de regio en neemt zijn verantwoordelijkheid in de circulaire economie. Voorspelbaarheid op onze bedrijfsvoering is belangrijk en daarom zoeken we ook naar meer grip en stabiliteit in de verwerking van de grondstoffen. Als we dit kunnen realiseren met talenten van Werkzaam kunnen we een grote maatschappelijke meerwaarde creëren. Dit is ook onderdeel van ons koersplan.

Om het verschil te kunnen maken en impact te hebben in de lijn van onze gezamenlijke doelen, is samenwerking met kringloopbedrijf 2Switch gezocht in het opzetten van een textielsorteercentrum in Rivierenland als 1^e stap met het uiteindelijk doel om tot een circulaire textielketen in de regio te komen. Vanuit de regiodeal is € 100.000 subsidie beschikbaar gesteld om dit te onderzoeken en tot een levensvatbaar bedrijfsplan te komen. Dit heeft een dusdanig gunstig resultaat laten zien dat we over willen gaan tot daadwerkelijke oprichting. Daartoe is het nodig dat kennis, kunde en netwerken kunnen worden gedeeld. Dit samenwerken in een netwerk vraagt ook om nieuwe juridische samenwerkingsverbanden.

Wij zijn voornemens om, na onderzoek door en op advies van een bekend advocatenkantoor, over te gaan tot oprichting van Coöperatie CIRTEX U.A zodat we CIRTEX ook daadwerkelijk kunnen realiseren, terwijl deze juridische vorm nauwelijks financiële of juridische risico's kent voor onze GR'en of de deelnemende gemeenten. De voordelen van deze rechtsvorm zijn:

- publiek/private samenwerking mogelijk;
- heeft rechtspersoonlijkheid;
- aansprakelijkheid is uitgesloten;
- winstuitkering is mogelijk;
- flexibele toe- en uitreding en huidige en toekomstige (keten)partners;
- flexibele inrichting governance;
- verantwoording door bestuur aan Raad van toezicht.

Uit het juridisch advies komt tevens naar voren dat een besluit tot deelneming aan een rechtspersoon dient te worden genomen door het Algemeen Bestuur van Avri en Werkzaam. Verder dient, voordat tot deelname kan worden besloten, een ontwerp van dat besluit aan de raden van de deelnemende gemeenten te worden gezonden, zodat deze eventuele wensen en bedenkingen (voorhang of zienswijze procedure) daarover kunnen uiten (artikel 31a, lid2 WGR).

We zijn benieuwd naar uw bevindingen. Voor een uitgebreidere toelichting verwijzen we u naar de samenvatting van de DB voorstellen Werkzaam en Avri, het bedrijfsplan en flyer CIRTEX en de presentatie aan de raadsleden bijeenkomst 18 november.

Overigens zijn we er met het huidige bedrijfsplan nog niet. Om uiteindelijk tot realisatie over te kunnen gaan is ook een praktische schaalproef nodig om het bedrijfsplan in de praktijk te toetsen. Voor de duidelijkheid: deze praktijktoets stelt ons in staat om bij een positief besluit tot oprichting ook daadwerkelijk te kunnen starten, maar loopt geenszins vooruit op die besluitvorming. In afwachting van uw zienswijze, treffen we enkel voorbereidingen om ook praktisch voorbereid te zijn op de oprichting van CIRTEX:

- We starten in januari 2022 een onderzoek waarbij we op kleine schaal sorteren met de talenten van Werkzaam. De onderzoeksvragen waar we antwoord op willen krijgen zijn arbeidskundig van aard: wat is nodig om hen het werk te laten uitvoeren. Dit onderzoek is onderdeel van de Regiodeal aanvraag.
- In december 2021 stelt de provincie Gelderland de subsidieregeling "ReactEU op oost" open. Hiermee financiert de provincie initiatieven die zich richten op het opzetten van circulaire ketens. Avri, Werkzaam en het MKB Rivierenland bereiden een gezamenlijke subsidie aanvraag voor. Als de subsidie wordt toegekend, kunnen we de businesscase CIRTEX verder versterken en het voorziene tekort in de beginjaren terugdringen. Werkzaam is penvoerder van deze subsidie aanvraag. De deelnemende gemeenten is gevraagd een "letter of Intent" te ondertekenen. Mocht u als raad niet akkoord gaan met de oprichting van de Coöperatie CIRTEX U.A. dan kan de subsidieaanvraag worden ingetrokken en/of toegekende subsidie middelen worden teruggestort. We zetten de samenwerking met het MKB zodanig op, dat de terugtrekking van de gemeenten (Avri en Werkzaam) geen invloed heeft op de subsidiekansen van het MKB. Het MKB dringt er bij ons op aan om gezamenlijk te blijven participeren om de brede publiek – private samenwerking vorm te geven. De provincie Gelderland is zowel ambtelijk als bestuurlijk enthousiast over dit plan.

Zowel uw zienswijzen op het initiatief als de uitkomsten van bovengenoemde praktijktoets zullen worden betrokken bij het definitieve voorstel aan de Algemeen Besturen van Avri en Werkzaam. Overigens willen we u wat langer de tijd geven om tot een zienswijze te komen dan beschreven staat in de bijgevoegde bestuursvoorstellen.

Wij verzoeken u uw zienswijze met betrekking tot het voorgenomen besluit tot oprichting van de coöperatie CIRTEX U.A. schriftelijk kenbaar aan ons te maken **voor 1 mei 2022**. Definitieve besluitvorming in de AB's van Werkzaam en Avri zijn dan mogelijk in juli 2022.

Het Algemeen Bestuur van Werkzaam Rivierenland en Avri,

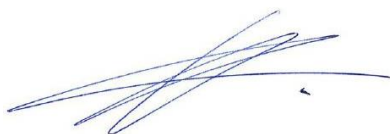
De secretaris,



Werkzaam

Mevrouw E Boer, MBA

De voorzitter,



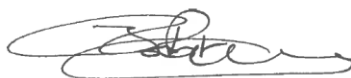
Werkzaam

De heer C Stolwijk



Avri

De heer W. Brouwer



Avri

De heer J. Reus



Bedrijfsplan – op hoofdlijnen

2022 - 2025

Inhoud

Voorwoord	3
Visie, missie en ambitie	4
Analyse	5
Aanbod	6
Doelgroepen.....	6
Locatie	6
Doelstellingen.....	7
Strategie	7
Structuur.....	8
Marketing en communicatie	9
Planning.....	9
Actieplan.....	10
Financiële doorrekening - businesscase.....	10
Monitoring.....	10

Voorwoord

Voor u ligt het bedrijfsplan van CIRTEX, sorteercentrum Rivierenland. Dit plan is bewust op hoofdlijnen geschreven om ruimte te geven om hier de komende maanden nadere invulling aan te geven, samen met de besturen van Avri, Werkzaak, 2Switch en potentiële partners. Dat past bij de fase waarin de organisatie zich bevindt, namelijk die van ideevorming naar realisatie.

De ambitie is om het ingezamelde textiel (1.8 miljoen kilo) in Rivierenland lokaal met vooral medewerkers met een afstand tot de arbeidsmarkt (verder: de talenten van Werkzaak) te sorteren, te bewerken en te verkopen. Een mooie circulaire en inclusieve uitdaging.

Deze ambitie is gestart vanuit de wens om samen meer waarde uit de textielstroom in Rivierenland te krijgen in brede zin, waarbij sociaal, economisch en ecologisch rendement hand in hand gaan.

In de achterliggende periode zijn betrokkenen vanuit Avri, Werkzaak, 2Switch en potentiële partners actief met elkaar in gesprek geweest om de contouren en de mogelijkheden in kaart te brengen. Op 16 februari jl. heeft een uitgebreide toelichting aan het dagelijks bestuur van Avri en Werkzaak plaatsgevonden. Verder is er nog een gezamenlijk DB overleg tussen Avri en Werkzaak gehouden op 28 juni j.l en zijn de AB leden van Avri en Werkzaak in afzonderlijke bijeenkomsten geïnformeerd over deze plannen. Op basis van die overleggen is de projectgroep verzocht toe te werken naar de realisatie hiervan met ingang van 1 januari 2022. We zien dit als het vertrekpunt en 1^e stap in het realiseren van een circulaire textielketen in Rivierenland.

De input voor onderhavig plan is verkregen vanuit de diverse interne en externe documenten en de gesprekken binnen de projectgroep. Dit wordt nog verder verrijkt in de loop van 2021.

In dit plan wordt vanuit de visie, missie, ambitie en doelstellingen een vertaling gemaakt naar strategische keuzen, de organisatie, de uit te voeren activiteiten en de financiële doorrekening. Zo wordt professioneel invulling gegeven aan de planning & control cyclus van CIRTEX waarin sturen, beheersen en verantwoorden centraal staan.

Wij hopen met elkaar en met potentiële partners succesvol verdere vorm en inhoud te geven aan de dit ambitieuze en waarde toevoegende plan voor de regio. En nog belangrijker CIRTEX laten floreren, zodat we uiteindelijk toegroeien naar een circulaire textielketen en inclusieve arbeidsmarkt in Rivierenland.

Dit breed gedragen initiatief verdient een duurzame toekomst op basis van een circulair, inclusief en maatschappelijk verantwoord businessmodel zodat iedereen, die erop aangewezen is, er iets kan halen en/of brengen.

De Projectgroep CIRTEX,
Werkzaak, Avri en 2Switch
Geldermalsen, juli 2021

Visie, missie en ambitie

Visie

Wij zien de maatschappij snel veranderen, waarin circulariteit en inclusieve samenleving meer centraal komen te staan. De focus ligt steeds meer op het meedoen in de samenleving. Meedoen in een zo regulier mogelijke setting, liefst in de eigen omgeving, kijkend naar de mogelijkheden van deelnemers in plaats van beperkingen en het leveren van maatwerk. De gemeenten hebben dit als speerpunt. Inwoners moeten stappen zetten op de participatieladder, liefst richting betaald werk.

Daarnaast zien we dat ontwikkelingen binnen de textielbranche elkaar steeds sneller opvolgen en dat vanuit diverse invalshoeken gezocht wordt naar het verduurzamen van deze vervuilende industrie om de Co2 uitstoot te verminderen en milieuwinst te behalen.

Door samenwerking tussen partijen in de regio op te zetten is het mogelijk om vooral aan de achterzijde van de textielcyclus waarde toe te voegen. Nadat een inwoner zich ontdoet van zijn of haar textiel, dan start een proces van inzameling, sortering, (weder-)verkoop, upcycling en recycling. Dit zijn processen die bij uitstek interessant zijn om met diverse talenten uit te voeren.

Missie

Als CIRTEX – in eerste instantie Avri, Werkzaak en 2Switch - willen wij er zijn voor alle talenten door het proces van inzameling tot (weder-)verkoop zodanig te organiseren dat een interessant samenstel van activiteiten ontstaat, die door slim te organiseren tot een sluitende en duurzame businesscase leidt. Daartoe richten wij een professioneel textielsorteercentrum op, waarmee we de circulaire textielketen in onze eigen regio sluiten.

Om deze missie te kunnen waarmaken moet de samenwerking tussen de diverse partijen optimaal verlopen. Zij moeten elkaar weten te vinden op de raakvlakken. Daarnaast moeten de kennis, vaardigheden en competenties op orde zijn om de diverse activiteiten en de begeleiding daarop, inclusief de verantwoording daarover, te kunnen leveren.

Door het lokaal inzamelen en uitsorteren van textiel creëren we ten eerste werkgelegenheid in de regio voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt (talenten) en ten tweede bieden we mensen met een smalle beurs de mogelijkheid om leuke en betaalbare kleding te kopen. Een fantastische combinatie.

Ambitie

De ambitie is om het ingezamelde textiel in Rivierenland lokaal met vooral talenten van Werkzaak te sorteren, te bewerken in brede zin en te verkopen. Een mooie circulaire en inclusieve uitdaging. Deze ambitie is gestart vanuit de wens om echt meerwaarde uit de textielstroom in Rivierenland te krijgen, waarbij sociaal, economisch en ecologisch rendement hand in hand gaan.

Als organisatie willen we een groei en ontwikkeling in kwaliteit realiseren met passende activiteiten en diensten door middel van een meebewegende organisatie en bedrijfsvoering.

Wij willen het best draaiende inclusieve textielsorteercentrum opzetten in ons verzorgingsgebied en een voorbeeld zijn van een circulaire textielketen in Nederland en voorbereid zijn op de ontwikkelingen rondom de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid (UPV) waarbij de textielbranche verantwoordelijk wordt voor de inzameling, sortering en recycling van textiel.

Analyse

Vanuit een brede verkenning van de markt en de ontwikkelingen in de textielketen hebben we een businesscase opgebouwd die voldoende aanknopingspunten heeft om tot een vervolgstap te komen en een bedrijfsplan uit te schrijven. Kijkend hiernaar, dan zien we op hoofdlijnen de onderstaande positieve punten en aandachtspunten die meegenomen worden in de verdere planuitwerking.

Daarbij is het belangrijk dat de positieve punten benut gaan worden en de aandachtspunten gemanaged of door partnerships weggenomen worden.

Positieve punten

- Avri heeft de infrastructuur voor de inzameling van textiel;
- Werkzaak heeft toegang tot het bestand van alle werkzoekenden in de regio;
- Gemeenten kunnen textielproducten (bedrijfskleding) en straatmeubilair aankopen en armoedebelid voeren met het beschikbaar stellen van kledingtassen;
- 2Switch heeft meerdere kringloopwinkels voor de lokale afzet van winkelkwaliteit textiel;
- 2Switch heeft de kennis van het textiel sorteerproces en kan medewerkers uitwisselen;
- De competenties van Avri, Werkzaak, Gemeenten en 2Switch zijn complementair;
- Bestaande en potentiële partners leveren aanvullende competenties wat betreft circulariteit;
- Er bestaat bestuurlijk draagvlak om vanuit de samenwerking door te pakken;
- Het ondersteunen van maatschappelijke (textiel-)initiatieven kunnen we beter faciliteren.

Zekerheden

- Avri garandeert de inbreng van textiel uit het verzorgingsgebied en de lening voor investeringen;
- 2Switch garandeert de afname van textiel tegen marktconforme prijzen en de kennisinbreng;
- Werkzaak garandeert de personele bezetting en een lening voor het initiële exploitatietekort.

Aandachtspunten / randvoorwaarden

- Formuleren van de brede impact, die partijen gezamenlijk onderschrijven, op basis van een circulair, inclusief en ecologisch verantwoord businessmodel;
- De juridische structuur waarbinnen de entiteit tot wasdom kan komen;
- Vasthouden aan het actieplan en de opgenomen planning, verval niet in operationeel gedoe;
- Daadkrachtig blijven in het nemen van besluiten, voorkom polderen (implementatiekracht);
- Blijvend stimuleren van initiatief nemen;
- Blijvend sturen op de integrale verantwoordelijkheid voor activiteiten en begeleiding;
- Vasthouden aan de gekozen structuur en daarin opgenomen rollen;
- Stimuleren van denken in mogelijkheden en niet in onmogelijkheden (toon ondernemerschap);
- Scherp blijven op de interne communicatie en de onderlinge verhoudingen (feedback);
- Aanwezig zijn als leidinggevend op de werkvloer om de open communicatie te bevorderen;
- Ontwikkelen, onderhouden en naleven van het kwaliteitsmanagementsysteem.

Vanuit de visie, missie, ambitie en analyse is een verdere heroriëntatie een must om nog beter aan te sluiten op de behoeften vanuit de markt en om de financiële continuïteit te kunnen waarborgen. CIRTEX dient zich te ontwikkelen tot een naar buiten gerichte ketenpartner, zodat de activiteiten en diensten optimaal aansluiten op de veranderende omgeving.

Aanbod

De activiteiten, producten en diensten die worden aangeboden zijn divers om zodoende voor alle talenten een aanbod op maat te kunnen bieden. Op basis van de inrichting van het sorteercentrum - waar met circa 60 talenten (37 fte.) 1,8 miljoen kilogram wordt verwerkt volgens het concept van de '12 soorten mix' - worden de activiteiten/werkzaamheden aangeboden.

Bij deze '12 soorten mix' gaat het om het herkennen van producten (bijvoorbeeld een broek of een blouse), waarna per product een fijnere sortering plaatsvindt. Dit levert meer activiteiten en soorten op, dit is beter leerbaar, dit levert meer gedifferentieerde en zuivere producten op, dit levert een beter milieuresultaat en dit biedt kansen voor aansluiting door lokale partners.

De '12 soorten mix' is de meest gehanteerde methode bij intensieve samenwerking met een werkbedrijf en is flexibel om te vormen van soorten kleding naar soorten grondstof. De markt bepaalt wat we uitsorteren en hoe verfijnd we dit doen.

CIRTEX staat ervoor om voor alle talenten een passende werkplek met haalbare activiteiten te ontwikkelen. Daarop wordt de organisatie met haar processen ingericht en worden leidinggevenden opgeleid om in de volle breedte sturing te geven aan het proces en aan de ontwikkeling van de talenten.

Doelgroepen

CIRTEX biedt werkgelegenheid aan een brede groep aan talenten, waarbij het streven is dat niemand wordt uitgesloten. Dit is een van de krachten van de onderneming. De doelgroepen lopen uiteen van dagbesteding tot activerend werk (ongeveer 60 medewerkers, circa 37 fte). Om de dagelijkse uitvoering te kunnen doen is een 3-tal medewerkers in loondienst actief.

Door de jaren heen worden keuzen gemaakt wat betreft passende doelgroepen, afhankelijk van de doorontwikkeling van de activiteiten, diensten en producten.

Locatie

Het textielsorteercentrum krijgt een plek in het verzorgingsgebied (Rivierenland). Bij het maken van de keuze wordt rekening gehouden met de bereikbaarheid per openbaar vervoer en eigen vervoer. Dit is gezien de inzet van personeel van Werkzaak een belangrijk aandachtspunt. Voor Avri is het van belang dit centraal in de regio te doen zodat er minder transport bewegingen gaan ontstaan. Voor 2Switch is het belangrijk dat de locatie voldoende in de buurt is van de kringloopwinkels.

De locatie zal voorts ruim van opzet zijn om voldoende ruimte te creëren tussen de verschillende werkplekken en activiteiten en om voldoende prikkelarme werkplekken in te richten.

De specificaties voor het pand en de buitenruimte, inclusief een zoekopdracht, zijn verstrekt aan een lokale makelaar om tijdig te kunnen beschikken over een passende locatie.

Doelstellingen

Vanuit de ambitie, de onderscheidende elementen en de uitdagingen die daarmee samenhangen zijn de onderstaande doelstellingen gedefinieerd, die nog verder SMART gemaakt gaan worden.

Deze doelstellingen vallen binnen het algemene kader zoals neergeschreven wordt in de statuten.

Doelstellingen

- Met lokaal gecreëerde en ingezamelde stromen herbruikbare textiel lokaal waarde toevoegen;
- Werk maximaal aanpassen op de vaardigheden van de individuele persoon met inzet innovatie;
- Regionale werkgelegenheid voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt (talenten);
- Een stabiele vergoeding voor de textielinzameling door Avri marktconform houden;
- Vergoeding voor de inzet van gedetacheerden door Werkzaak marktconform houden;
- Vergoeding voor de levering van diensten door 2Switch marktconform houden;
- Zekere aanvoer 2^e hands kleding voor de kringloopwinkel(-s) tegen marktconforme prijzen;
- Aansluiting op de verwerking bij partners zoals HTEX en Cls tex;
- Aansluiting op de coöperatie van kringloopbedrijven die gericht is op vermarkten reststromen;
- Afzet van alle textielstromen/soorten en straatmeubilair in de eigen regio;
- Voeren van armoede bestrijding door hergebruik textielpakketten;
- Door keten te sluiten in de regio inwoners motiveren om schone textiel aan te bieden;
- Minimaal een kostenneutrale exploitatie realiseren;
- Bijdragen aan de ambitie (circulaire ketenoplossing en loop sluiten) van de provincie Gelderland tot eerst afvalloze Nederlandse provincie.

Risico's

Met de opzet van CIRTEX bestaat de overtuiging dat er veel waarde wordt toegevoegd voor alle deelnemende partijen, waarbij er naast de geboden garanties ook onzekerheden kunnen bestaan. Deze onzekerheden zitten in de hoek van de beschikbaarheid textiel, de kwaliteit van de ingezamelde textiel via de (ondergrondse) textielbakken, de verkoopbaarheid van textiel en het benodigde aantal fte werkzoekenden en beschikbare competenties (talenten).

Strategie

De strategie is de weg waarlangs de (SMART) doelstellingen worden gerealiseerd. Het concept achter CIRTEX is gestoeld op samenwerking in de keten, waarbij elke partij waarde toevoegt aan de ambitie. Er wordt gestreefd naar het leveren van kwaliteit tegen marktconforme prijzen, de inzet van zoveel mogelijk talenten en transparantie in de gehele textielketen en het onderliggende businessmodel.

Er wordt een sorteercentrum opgezet waarin zowel de initiatiefnemers als de potentiële partners ieder een belangrijke rol vervullen. Avri verzorgt de inzameling, Werkzaak levert het personeel, 2Switch levert de sorteerkennis en verzorgt de verkoop in de winkels en de partners – zoals HTEX en Cls tex - bewerken de reststroom. Daarbij wordt ook aansluiting gezocht met de Coöperatie die textielstromen van kringloopbedrijven bundelt en tegen de juiste voorwaarden en transparant verhandelt naar gerenommeerde afnemers. Dit alles passend bij onze eigen ambitie.

Bij het maken van de strategische keuzen gelden de volgende uitgangspunten, namelijk

1. Het moet bijdragen aan preventie;
2. Het moet circulair zijn;
3. Het moet inclusief zijn;
4. Het moet financieel verantwoord zijn;
5. Het moet de ketensamenwerking versterken.

Structuur

Rolverdeling

- Avri, inzamelen textiel uit ondergrondse containers;
- Werkzaak, leveren en ontwikkelen van personeel vanuit diverse doelgroepen;
- 2Switch, leveren van kennis sorteerproces en verkopen textiel via de kringloopwinkels;
- Partners, verkopen en bewerken van reststromen textiel.

Entiteit

De 3 betrokkenen partijen Werkzaak, Avri en 2Switch zijn voornemens om het textielsorteercentrum te organiseren vanuit een gezamenlijk op te richten entiteit. Daartoe is gedegen juridisch onderzoek uitgevoerd door Poelmann van den Broek advocaten uit Nijmegen. Zij hebben ten eerste vastgesteld dat het partijen juridisch toegestaan is om gezamenlijk deel te nemen in een entiteit. Voorts hebben zij alle juridische vormen tegen het licht gehouden en adviseren diensgevolge tot de oprichting van een coöperatie met uitgesloten aansprakelijkheid.

Een coöperatie maakt het mogelijk om zonder tussenkomst van een notaris leden te laten in- of uitstromen. Wat betreft Governance volstaat de installatie van een bestuur.

Door de keuze voor een pilotperiode van 4 jaar (2022 – 2025) bestaan er feitelijk geen aanbestedingsrechtelijke, arbeidsrechtelijke en fiscale risico's, daar op termijn eventuele herstelmaatregelen getroffen kunnen worden.

Uitgangspunten en organisatieprincipes

- Het 3-hoofdige bestuur van de entiteit vormen de oprichters: Werkzaak, Avri, 2Switch;
- Het bestuur vergadert ten minste 6 maal per jaar, waarbij de bedrijfsleider aanwezig is;
- Het bestuur stelt een bedrijfsleider aan (in loondienst);
- In gezamenlijkheid wordt het bedrijfsplan vastgesteld, welke jaarlijks wordt bijgesteld;
- De verantwoordelijkheden en bevoegdheden van aangesloten partijen worden vastgelegd, waarbij de bestuursleden ieder afzonderlijk verantwoording afleggen binnen hun eigen organisaties volgens de daartoe bestaande structuren;
- Op het niveau van de Bedrijfsleider wordt uitgegaan van 'integrale verantwoordelijkheid' voor zowel de kwaliteit van de activiteiten als van de kwaliteit van de begeleiding;
- De lijnen tussen de verschillende lagen zijn kort zodat er snel geschakeld kan worden;
- Vraagstukken worden eerst horizontaal opgelost en indien nodig wordt naar boven geëscaleerd;
- Er wordt gewerkt volgens routines en protocollen om de voorspelbaarheid verder te vergroten.

Organigram, functiebeschrijvingen en opleiding/training

Er wordt een platte organisatie opgetuigd waarbij de bedrijfsleider ondersteund wordt door een 2-tal medewerkers in vaste dienst. Zij dragen in gezamenlijkheid zorg voor de aansturing van alle primaire en administratieve processen binnen het sorteercentrum.

Voor alle voorkomende functies bestaat een functiebeschrijving met daarin opgenomen de taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden, alsook de benodigde competenties voor de uitoefening.

Blauwdruk processen en systemen

Alle primaire en administratieve processen zijn beschreven, er is een blauwdruk van de werkvloer en de systemen (applicaties) zijn ingericht. Voor de medewerkers zijn werkinstructies aanwezig op basis waarvan de werkzaamheden uitgevoerd kunnen worden.

Overlegstructuur

Er wordt in een overlegstructuur voorzien op bestuur en bedrijfsleiding niveau, waarbij de gemaakte afspraken worden vastgelegd in actiepunten (geen uitgebreide notulen). Er wordt een dag-start voor alle medewerkers verzorgd en er vinden regelmatig bijpraatmomenten plaats voor de betrokkenheid.

Kernwaarden / cultuur

Een van de uitdagingen van het sorteercentrum is het bundelen van de 3 culturen van de Werkzaak, Avri en 2Switch. Daarbij is ervoor gekozen om de volgende 3 waarden centraal te stellen:

- Meedoen (ieder mens en elke partner doet echt mee en voegt waarde toe aan het proces);
- Verbinden (we zijn nieuwsgierig naar de ander en werken samen vanuit vertrouwen);
- Ontwikkelen (iedereen kan leren en zich verder ontwikkelen, elke dag weer).

Sturings- en verantwoordingslijnen

De sturing wordt gedaan aan de hand van het bedrijfsplan met de financiële doorrekening/begroting (tussen bestuur en bedrijfsleiding).

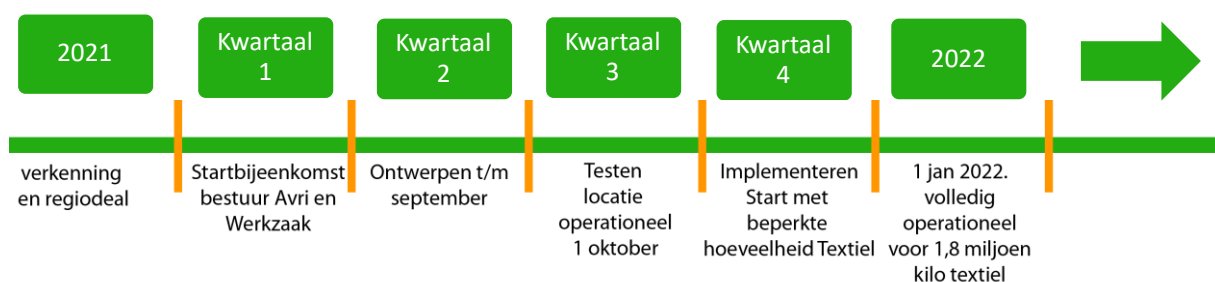
De verantwoording over de realisatie van plannen loopt via dezelfde lijn, waarnaast een jaarrekening en een jaarverslag worden opgemaakt ten behoeve van de verantwoording aan stakeholders.

Marketing en communicatie

Om het textielsorteercentrum goed te positioneren in het verzorgingsgebied wordt voorzien in een concreet uitgewerkt marketing en communicatieplan. Dit plan sluit ook aan op de mijlpalen die onderdeel uitmaken van de ontwikkeling van het textielsorteercentrum. Het plan bevat traditionele methoden gecombineerd met nieuwe (social) media en valt onder aansturing van de bedrijfsleider.

Planning

Volgend op de ambities, doelstellingen en uitdagingen is onderstaand een planning op hoofdlijnen weer gegeven.



Actieplan

Er is een concreet actieplan opgesteld, waarbij de thema's nog verder uitgewerkt worden door de ingestelde projectgroep CIRTEX. Daartoe is regelmatig overleg nodig tussen bestuur, projectleiding en partners. Een gezamenlijk gedragen actieplan geeft richting aan de verdere groei, ontwikkeling en professionalisering van CIRTEX.

Financiële doorrekening - businesscase

De doorrekening van het sorteercentrum wordt onderstaand op hoofdlijnen gepresenteerd.

	2022	2023	2024	2025	Totaal
Omzet	€ 854.043	€ 868.680	€ 915.186	€ 971.783	
Inzamelkosten	€ 252.000	€ 252.000	€ 257.040	€ 262.181	
Kosten voorraad	€ 30.275	€ 30.275	€ 30.275	€ 30.275	
Verkoopkosten	€ 25.896	€ 25.896	€ 25.896	€ 25.896	
Personeelskosten	€ 532.703	€ 517.703	€ 512.457	€ 507.406	
Huisvestingskosten	€ 93.500	€ 93.500	€ 93.500	€ 93.500	
Overige kosten	€ 86.266	€ 15.000	€ 10.000	€ 10.000	
Rente en aflossing lening Avri (10 jr.)	€ 35.890	€ 35.890	€ 35.890	€ 35.890	
Resultaat	-€ 202.487	-€ 101.584	-€ 49.872	€ 6.636*	-€ 347.306

* De Europese Commissie wil het sorteren, hergebruiken en recyclen van textiel stimuleren door regelgevingsmaatregelen zoals UPV (uitgebreide producentenverantwoordelijkheid) in te voeren. UPV betekent dat de producent (degene die het product op de Nederlandse markt brengt) verantwoordelijk wordt gemaakt voor zijn product gedurende de hele levenscyclus van het product, inclusief de afdankfase. Als UPV wordt ingevoerd, dan leidt dit een positievere businesscase vanwege vooral lagere inzamelkosten (de verantwoordelijkheid daarvoor ligt dan bij de producent).

Voor de dekking van het exploitatie tekort van maximaal € 350.000,- (werkzaak) en het aangaan van een lening van € 350.000,- voor de inrichtingskosten (avri), wordt verwezen naar het bestuursvoorstel.

De aandachtspunten zijn het verkrijgen van extra subsidies en alternatieve geldstromen, het zekerstellen van de dekking van de exploitatietekorten en de financiering van de investeringen.

Op het moment dat dit bedrijfsplan in het najaar van 2021 wordt herijkt met nieuwe inzichten en een volledig actieplan, dan kan een meer nauwkeurigere meerjarenprognose worden opgesteld.

Monitoring

Om de gewenste sturing, beheersing en verantwoording te organiseren wordt een Planning & Control cyclus ingericht volgend op de gekozen structuur, waarbij de verantwoordelijkheid voor een goede werking daarvan ligt bij de bedrijfsleider.

De sturing wordt vormgegeven door het bedrijfsplan met daaraan gekoppeld de begroting en de kwalitatieve en financiële (maand)rapportages.

De beheersing is geborgd in het kwaliteitsmanagementsysteem, de administratieve organisatie, de interne en externe audits en de overlegstructuur.

De verantwoording wordt gedaan via de jaarrekening, de organisatie-evaluatie en het jaarverslag.

De aanpak

Opstarten met hulp en doorpakken door de markt

2Switch, Avri en Werkzaak starten CIRTEX op. Met menskracht, kennis en vanuit Avri en Werkzaak met ieder 350.000 euro als lening voor de opstartkosten en dekking van de exploitatietekorten in de eerste jaren. Bedoeld om het project van de grond te krijgen. Zodra 2switch en overige aan te sluiten marktpartijen het zelfstandig kunnen, verandert de rol van Avri en Werkzaak en trekken zij zich terug uit de coöperatie. Avri blijft zich dan richten op de inzameling van textiel en Werkzaak blijft zorgdragen voor de werving en plaatsing van medewerkers. De resterende leningen worden dan terugbetaald door de coöperatie aan Avri en Werkzaak, waarmee het financiële risico voor de oprichters beperkt is.

Geld en maatschappelijke opbrengst

In vier jaar van 200.000 euro tekort naar een positief resultaat. Circulair kan kostentechnisch goed uitpakken. De aanpak met CIRTEX zorgt ervoor dat Rivierenland van een tekort op textielafval naar een plus gaat. Daar is vier jaar voor nodig. Het plan is in de Regio Deal voor Rivierenland beloond met 100.000 euro voor de 1e verkenning. Er is kans op een Europese subsidie.

Willem Huntink Provincie Gelderland: 'Bedankt voor het toezenden van het plan. Het ziet er indrukwekkend uit!'

Ik zorg dat het bij gedeputeerde Christianne van der Wal onder de aandacht komt, ook in relatie tot de Regio Deal. Het plan biedt ook mogelijkheden voor EU subsidiëring.'

Voorbeeld circuleren

Herbruikbare kleding naar de kringloopwinkels in Rivierenland

CIRTEX verkoopt tenminste 100.000 kilo herbruikbare kleding in de regio via 2switch en andere kringloopwinkels. 2switch heeft de intentie om naast Tiel nog een winkel in de regio te openen. Er wordt gestuurd op een professionele sortering en verkoop van kleding met de inzet van talenten van Werkzaak. De prijzen voor gesorteerd textiel zijn marktconform.

Voorbeeld circuleren

Nieuwe grondstoffen uit resterend textiel maken

HTEX uit Tiel en CLS-Tex uit Elst ontwikkelden een geavanceerde technologie om van resttextiel weer hoogwaardige grondstoffen te maken. Ze maken uit oude kleding garens waar weer nieuwe kleding van gemaakt kan worden. Uit een mix van resttextiel en ingezameld plastic maken ze granuliet. Met dit granuliet kun je allerlei producten maken zoals telefoonhouders en buitenmeubilair, schuttingen en rijplaten.

Voorbeeld circuleren

Upcyclen van 2e keuze textiel van afval naar tas

Resttextiel wordt door diverse ondernemers in grondstoffen en nieuwe producten omgezet. Naaiateliers als Olga's Atelier in Culemborg en Elliz in Company in Zaltbommel maken bijvoorbeeld tassen en kleden. De Coöperatie van Makers in Culemborg assembleert buitenmeubilair uit platen van granuliet (samenvoeging van textiel en plastics). De toepassingen zijn eindeloos en stimuleert daarmee de bloei van sociaal, creatief en circulair ondernemerschap en werkgelegenheid.

Meer informatie

Avri Cees Brouwer | brouwer@avri.nl

2Switch Onno in 't Veld | o.intveld@2switch.nl

Werkzaak Rivierenland Theo Niënhaus | tniënhaus@werkzaakrivierenland.nl



Afval beperken, werk genereren en kosten besparen met circulair textiel

Rivierenlands textiel van afval naar grondstof. Voor, door en met inwoners en bedrijven en de oprichting van een textielsorteercentrum. Het zorgt voor **30 betaalde banen** en **60 ontwikkelplekken** per jaar, verlaagt de CO2-uitstoot en **versterkt de lokale circulaire economie**. Financieel aantrekkelijk, want Rivierenland kan al in 4 jaar naar een positieve businesscase toewerken. Rivierenland voldoet daarmee, voor textiel, aan de overheidsopgave om in 3 stappen geheel circulair te worden. En milieuwinst te realiseren voor de regio. Een kwestie van aan de slag gaan.

675.000 euro besparing aan uitkeringen per jaar

30 mensen x 15.000 = 450.000 euro

60 mensen 25% uitstroom
15 x 15.000 = 225.000

En er is meer

- Een uitkering kost de gemeenschap **15.000 euro per jaar**.
- **30 mensen** die een betaalde baan krijgen bij CIRTEX
- **60 mensen** die zich bij CIRTEX kunnen ontwikkelen.
- Iedereen doet mee in de samenleving. CIRTEX draagt bij aan de inclusieve arbeidsmarkt. Iemand die meedoet, doet minder beroep op zorg en andere regelingen en is zelfredzaam.
- Werkgelegenheid in eigen regio door versterken van de regionale economie en brede welvaart.
- Versterken van kwetsbare mensen bij het ontdekken en ontwikkelen van talent.
- Circulariteit is goed voor ons milieu en een schone en leefbare aarde.
- Stabiele prijzen van deze grondstofstroom voor Avri en daarmee positief voor alle inwoners.



De aanpak

Opstarten met hulp en doorpakken door de markt

2Switch, Avri en Werkzaak starten CIRTEX op. Met menskracht, kennis en vanuit Avri en Werkzaak met ieder 350.000 euro als lening voor de opstartkosten en dekking van de exploitatielasten in de eerste jaren. Bedoeld om het project van de grond te krijgen. Zodra 2switch en overige aan te sluiten marktpartijen het zelfstandig kunnen, verandert de rol van Avri en Werkzaak en trekken zij zich terug uit de coöperatie. Avri blijft zich dan richten op de inzameling van textiel en Werkzaak blijft zorgdragen voor de werving en plaatsing van medewerkers. De resterende leningen worden dan terugbetaald door de coöperatie aan Avri en Werkzaak, waarmee het financiële risico voor de oprichters beperkt is.

Geld en maatschappelijke opbrengst

In vier jaar van 200.000 euro tekort naar een positief resultaat. Circulair kan kostentechnisch goed uitpakken. De aanpak met CIRTEX zorgt ervoor dat Rivierenland van een tekort op textielafval naar een plus gaat. Daar is vier jaar voor nodig. Het plan is in de Regio Deal voor Rivierenland beloond met 100.000 euro voor de 1e verkenning. Er is kans op een Europese subsidie.

Willem Huntink Provincie Gelderland: 'Bedankt voor het toezenden van het plan. Het ziet er indrukwekkend uit!'

Ik zorg dat het bij gedeputeerde Christianne van der Wal onder de aandacht komt, ook in relatie tot de Regio Deal. Het plan biedt ook mogelijkheden voor EU subsidiëring.'

Voorbeeld circuleren

Herbruikbare kleding naar de kringloopwinkels in Rivierenland

CIRTEX verkoopt tenminste 100.000 kilo herbruikbare kleding in de regio via 2switch en andere kringloopwinkels. 2switch heeft de intentie om naast Tiel nog een winkel in de regio te openen. Er wordt gestuurd op een professionele sortering en verkoop van kleding met de inzet van talenten van Werkzaak. De prijzen voor gesorteerd textiel zijn marktconform.

Voorbeeld circuleren

Nieuwe grondstoffen uit resterend textiel maken

HTEX uit Tiel en CLS-Tex uit Elst ontwikkelden een geavanceerde technologie om van resttextiel weer hoogwaardige grondstoffen te maken. Ze maken uit oude kleding garens waar weer nieuwe kleding van gemaakt kan worden. Uit een mix van resttextiel en ingezameld plastic maken ze granuliet. Met dit granuliet kun je allerlei producten maken zoals telefoonhouders en buitenmeubilair, schuttingen en rijplaten.

Voorbeeld circuleren

Upcyclen van 2e keuze textiel van afval naar tas

Resttextiel wordt door diverse ondernemers in grondstoffen en nieuwe producten omgezet. Naaiateliers als Olga's Atelier in Culemborg en Elliz in Company in Zaltbommel maken bijvoorbeeld tassen en kleden. De Coöperatie van Makers in Culemborg assembleert buitenmeubilair uit platen van granuliet (samenvoeging van textiel en plastics). De toepassingen zijn eindeloos en stimuleert daarmee de bloei van sociaal, creatief en circulair ondernemerschap en werkgelegenheid.

Meer informatie

Avri Cees Brouwer | brouwer@avri.nl

2Switch Onno in 't Veld | o.intveld@2switch.nl

Werkzaak Rivierenland Theo Niënhaus | tniënhaus@werkzaakrivierenland.nl



Afval beperken, werk genereren en kosten besparen met circulair textiel

Rivierenlands textiel van afval naar grondstof. Voor, door en met inwoners en bedrijven en de oprichting van een textielsorteercentrum. Het zorgt voor **30 betaalde banen** en **60 ontwikkelplekken** per jaar, verlaagt de CO2-uitstoot en **versterkt de lokale circulaire economie**. Financieel aantrekkelijk, want Rivierenland kan al in 4 jaar naar een positieve businesscase toewerken. Rivierenland voldoet daarmee, voor textiel, aan de overheidsopgave om in 3 stappen geheel circulair te worden. En milieuwinst te realiseren voor de regio. Een kwestie van aan de slag gaan.

675.000 euro besparing aan uitkeringen per jaar

30 mensen x 15.000 = 450.000 euro

60 mensen 25% uitstroom
15 x 15.000 = 225.000

En er is meer

- Een uitkering kost de gemeenschap **15.000 euro per jaar**.
- **30 mensen** die een betaalde baan krijgen bij CIRTEX
- **60 mensen** die zich bij CIRTEX kunnen ontwikkelen.
- Iedereen doet mee in de samenleving. CIRTEX draagt bij aan de inclusieve arbeidsmarkt. Iemand die meedoet, doet minder beroep op zorg en andere regelingen en is zelfredzaam.
- Werkgelegenheid in eigen regio door versterken van de regionale economie en brede welvaart.
- Versterken van kwetsbare mensen bij het ontdekken en ontwikkelen van talent.
- Circulariteit is goed voor ons milieu en een schone en leefbare aarde.
- Stabiele prijzen van deze grondstofstroom voor Avri en daarmee positief voor alle inwoners.



Waarom circulair textiel in Rivierenland?

Een goed georganiseerde keten voor circulair textiel beperkt de hoeveelheid textielafval uit de regio tot een minimum, bespaart kosten en levert maatschappelijke meerwaarde op. Het geeft textiel een tweede leven omdat goede kleding naar kringloopwinkels gaat. Uit het overige textiel maken (regionale) verwerkers garens en grondstoffen voor toepassing in nieuwe producten. Het nieuwe textiel is geschikt voor (bedrijfs)kleding voor regionale bedrijven en van de nieuwe grondstoffen wordt buitenmeubilair gemaakt dat past in de openbare ruimte van gemeenten.

Cirtex

In Rivierenland wil de coöperatie CIRTEX dit realiseren. CIRTEX staat voor Circulair textiel sorteercentrum Rivierenland. CIRTEX houdt de cirkels klein en vermindert CO2-uitstoot. Hartstikke goed voor het milieu! Het draagt bij aan de circulaire economie en biedt werkgelegenheid voor veel mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.

Inwoners, bedrijven en gemeenten zijn de afzetmarkt voor buitenmeubilair, schuttingen, herbruikbare kleding (ook in te zetten als armoedebestrijding) en (bedrijfs)kleding gemaakt van de nieuwe garens.

*Dat maakt de cirkel rond.
Dat is circulair en goed voor onze aarde!*

Samenwerken en versterken Voor, door en met inwoners en bedrijven

- Samenwerken is de basis. Drie partijen zijn actief betrokken bij de oprichting van de coöperatie:
- Avri als afvalinzamelaar;
 - 2switch als maatschappelijk ondernemer met kringloopwinkels in Rivierenland;
 - Werkzaak Rivierenland voor inclusieve arbeid.

Er is voor een coöperatie gekozen op basis van juridisch en fiscaal advies. Een coöperatie maakt een publiek private samenwerking mogelijk met ruimte voor in en uitstappen van toekomstige ketenpartners.

De drie partijen initiëren actief de samenwerking met andere kringloopwinkels (in plaats van met hen concurreren), textielverwerkers, creatieve en innovatieve ateliers en (sociale) ondernemers in de Rivierenlandse gemeenten. Dat is zelfs een voorwaarde voor een circulaire textielketen in Rivierenland en om bij te dragen aan producthergebruik, werkgelegenheid en leefbaarheid (armoedebestrijding).

Textielwereldhandel is ondoorzichtig

Textiel uit Rivierenland gaat nu in de vrachtwagen van Avri naar een textielverwerker in het land die het in de textielwereldhandel aanbiedt. De transportkosten zijn hoog. De opbrengst voor Avri fluctueert door prijsinstabiliteit in de wereldhandel en omvat veel transportbewegingen en daardoor CO2-uitstoot. Veel textiel gaat bijvoorbeeld naar Afrika. Het is onduidelijk wat er met het textiel gebeurt en onder welke omstandigheden. Dit kan en moet beter en transparanter door regionaal meer regie op de keten te voeren.

1.8 miljoen kilo textiel in Rivierenland

Textiel is een hele grote milieubelaster. In Rivierenland wordt per inwoner 8 kilo textiel per jaar naar één van de 120 inzamelbakken gebracht. In totaal 1.8 miljoen kilo. Dit is geen afval. Het is grondstof die inwoners doneren en waaruit meerwaarde kan ontstaan.



Upcycling

Een vorm van recycling is upcycling. Een onbruikbaar product wordt verwerkt tot een nieuw product dat meer waarde heeft dan daarvoor, zoals een nieuwe tas van oude denim.



Lokale banen door circulair textiel

Regionaal textiel circuleren, genereert werk voor kwetsbare mensen die moeilijk aan werk komen. Het biedt 30 betaalde banen en 60 ontwikkelplekken, waardoor mensen kunnen doorstromen en uitstromen naar andere werkgevers. Een textiel-sorteercentrum is bij uitstek geschikt om bij mensen technische en sociale vaardigheden te ontwikkelen. De talenten van Werkzaak komen optimaal tot hun recht en vergroten hun kansen enorm.

Waarom circulair textiel in Rivierenland?

Een goed georganiseerde keten voor circulair textiel beperkt de hoeveelheid textielafval uit de regio tot een minimum, bespaart kosten en levert maatschappelijke meerwaarde op. Het geeft textiel een tweede leven omdat goede kleding naar kringloopwinkels gaat. Uit het overige textiel maken (regionale) verwerkers garens en grondstoffen voor toepassing in nieuwe producten. Het nieuwe textiel is geschikt voor (bedrijfs)kleding voor regionale bedrijven en van de nieuwe grondstoffen wordt buitenmeubilair gemaakt dat past in de openbare ruimte van gemeenten.

Cirtex

In Rivierenland wil de coöperatie CIRTEX dit realiseren. CIRTEX staat voor Circulair textiel sorteercentrum Rivierenland. CIRTEX houdt de cirkels klein en vermindert CO2-uitstoot. Hartstikke goed voor het milieu! Het draagt bij aan de circulaire economie en biedt werkgelegenheid voor veel mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.

Inwoners, bedrijven en gemeenten zijn de afzetmarkt voor buitenmeubilair, schuttingen, herbruikbare kleding (ook in te zetten als armoedebestrijding) en (bedrijfs)kleding gemaakt van de nieuwe garens.

*Dat maakt de cirkel rond.
Dat is circulair en goed voor onze aarde!*

Samenwerken en versterken Voor, door en met inwoners en bedrijven

Samenwerken is de basis. Drie partijen zijn actief betrokken bij de oprichting van de coöperatie:

- Avri als afvalinzamelaar;
- 2switch als maatschappelijk ondernemer met kringloopwinkels in Rivierenland;
- Werkzaak Rivierenland voor inclusieve arbeid.

Er is voor een coöperatie gekozen op basis van juridisch en fiscaal advies. Een coöperatie maakt een publiek private samenwerking mogelijk met ruimte voor in en uitstappen van toekomstige ketenpartners.

De drie partijen initiëren actief de samenwerking met andere kringloopwinkels (in plaats van met hen concurreren), textielverwerkers, creatieve en innovatieve ateliers en (sociale) ondernemers in de Rivierenlandse gemeenten. Dat is zelfs een voorwaarde voor een circulaire textielketen in Rivierenland en om bij te dragen aan producthergebruik, werkgelegenheid en leefbaarheid (armoedebestrijding).

Textielwereldhandel is ondoorzichtig

Textiel uit Rivierenland gaat nu in de vrachtwagen van Avri naar een textielverwerker in het land die het in de textielwereldhandel aanbiedt. De transportkosten zijn hoog. De opbrengst voor Avri fluctueert door prijsinstabiliteit in de wereldhandel en omvat veel transportbewegingen en daardoor CO2-uitstoot. Veel textiel gaat bijvoorbeeld naar Afrika. Het is onduidelijk wat er met het textiel gebeurt en onder welke omstandigheden. Dit kan en moet beter en transparanter door regionaal meer regie op de keten te voeren.

1.8 miljoen kilo textiel in Rivierenland

Textiel is een hele grote milieubelaster. In Rivierenland wordt per inwoner 8 kilo textiel per jaar naar één van de 120 inzamelbakken gebracht. In totaal 1.8 miljoen kilo. Dit is geen afval. Het is grondstof die inwoners doneren en waaruit meerwaarde kan ontstaan.



Upcycling

Een vorm van recycling is upcycling. Een onbruikbaar product wordt verwerkt tot een nieuw product dat meer waarde heeft dan daarvoor, zoals een nieuwe tas van oude denim.



Lokale banen door circulair textiel

Regionaal textiel circuleren, genereert werk voor kwetsbare mensen die moeilijk aan werk komen. Het biedt 30 betaalde banen en 60 ontwikkelplekken, waardoor mensen kunnen doorstromen en uitstromen naar andere werkgevers. Een textiel-sorteercentrum is bij uitstek geschikt om bij mensen technische en sociale vaardigheden te ontwikkelen. De talenten van Werkzaak komen optimaal tot hun recht en vergroten hun kansen enorm.

Waarom circulair textiel in Rivierenland?

Een goed georganiseerde keten voor circulair textiel beperkt de hoeveelheid textielafval uit de regio tot een minimum, bespaart kosten en levert maatschappelijke meerwaarde op. Het geeft textiel een tweede leven omdat goede kleding naar kringloopwinkels gaat. Uit het overige textiel maken (regionale) verwerkers garens en grondstoffen voor toepassing in nieuwe producten. Het nieuwe textiel is geschikt voor (bedrijfs)kleding voor regionale bedrijven en van de nieuwe grondstoffen wordt buitenmeubilair gemaakt dat past in de openbare ruimte van gemeenten.

Cirtex

In Rivierenland wil de coöperatie CIRTEX dit realiseren. CIRTEX staat voor Circulair textiel sorteercentrum Rivierenland. CIRTEX houdt de cirkels klein en vermindert CO2-uitstoot. Hartstikke goed voor het milieu! Het draagt bij aan de circulaire economie en biedt werkgelegenheid voor veel mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.

Inwoners, bedrijven en gemeenten zijn de afzetmarkt voor buitenmeubilair, schuttingen, herbruikbare kleding (ook in te zetten als armoedebestrijding) en (bedrijfs)kleding gemaakt van de nieuwe garens.

*Dat maakt de cirkel rond.
Dat is circulair en goed voor onze aarde!*

Samenwerken en versterken Voor, door en met inwoners en bedrijven

Samenwerken is de basis. Drie partijen zijn actief betrokken bij de oprichting van de coöperatie:

- Avri als afvalinzamelaar;
- 2switch als maatschappelijk ondernemer met kringloopwinkels in Rivierenland;
- Werkzaak Rivierenland voor inclusieve arbeid.

Er is voor een coöperatie gekozen op basis van juridisch en fiscaal advies. Een coöperatie maakt een publiek private samenwerking mogelijk met ruimte voor in en uitstappen van toekomstige ketenpartners.

De drie partijen initiëren actief de samenwerking met andere kringloopwinkels (in plaats van met hen concurreren), textielverwerkers, creatieve en innovatieve ateliers en (sociale) ondernemers in de Rivierenlandse gemeenten. Dat is zelfs een voorwaarde voor een circulaire textielketen in Rivierenland en om bij te dragen aan producthergebruik, werkgelegenheid en leefbaarheid (armoedebestrijding).

Textielwereldhandel is ondoorzichtig

Textiel uit Rivierenland gaat nu in de vrachtwagen van Avri naar een textielverwerker in het land die het in de textielwereldhandel aanbiedt. De transportkosten zijn hoog. De opbrengst voor Avri fluctueert door prijsinstabiliteit in de wereldhandel en omvat veel transportbewegingen en daardoor CO2-uitstoot. Veel textiel gaat bijvoorbeeld naar Afrika. Het is onduidelijk wat er met het textiel gebeurt en onder welke omstandigheden. Dit kan en moet beter en transparanter door regionaal meer regie op de keten te voeren.

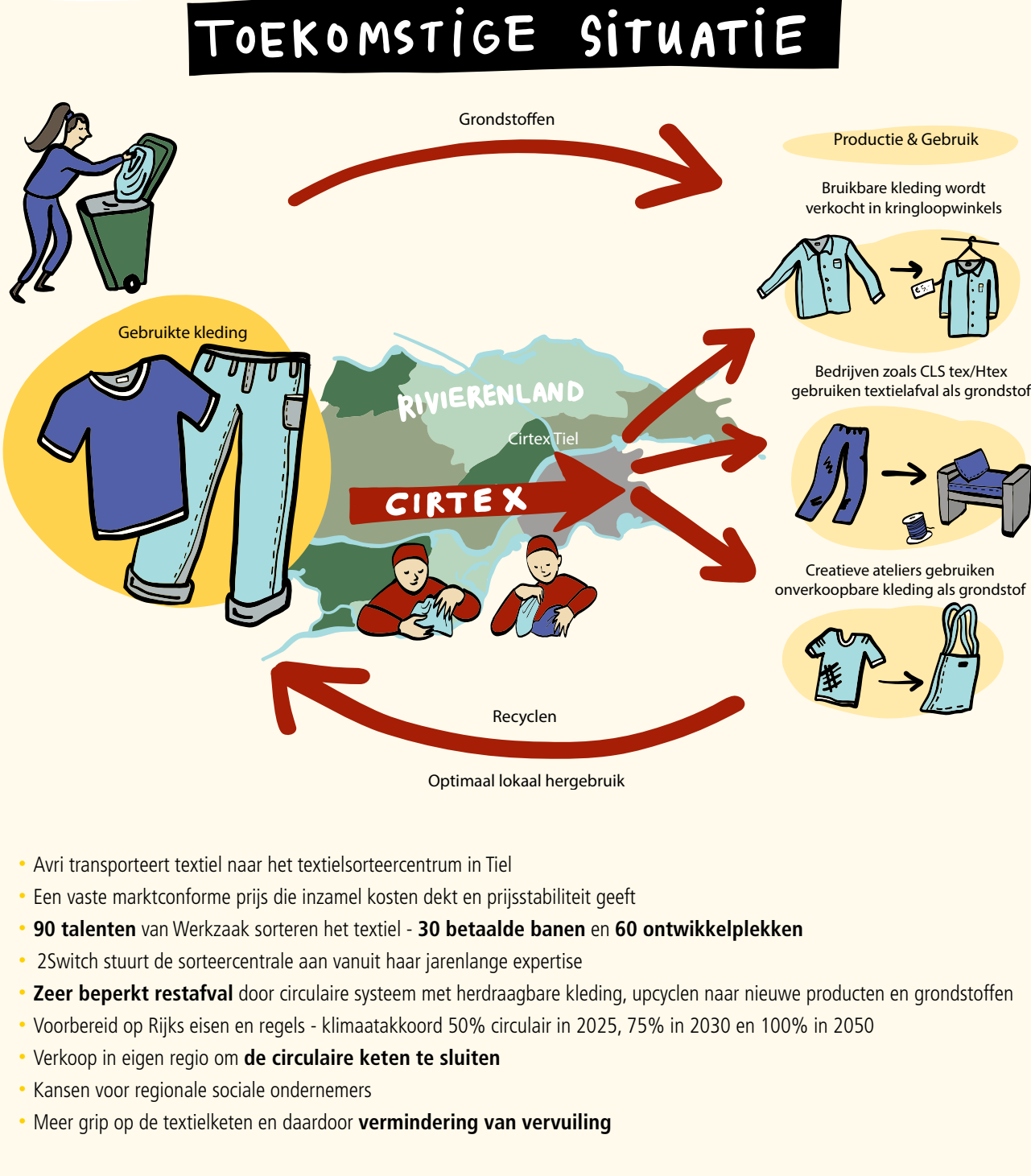
1.8 miljoen kilo textiel in Rivierenland

Textiel is een hele grote milieubelaster. In Rivierenland wordt per inwoner 8 kilo textiel per jaar naar één van de 120 inzamelbakken gebracht. In totaal 1.8 miljoen kilo. Dit is geen afval. Het is grondstof die inwoners doneren en waaruit meerwaarde kan ontstaan.



Upcycling

Een vorm van recycling is upcycling. Een onbruikbaar product wordt verwerkt tot een nieuw product dat meer waarde heeft dan daarvoor, zoals een nieuwe tas van oude denim.



Lokale banen door circulair textiel

Regionaal textiel circuleren, genereert werk voor kwetsbare mensen die moeilijk aan werk komen. Het biedt 30 betaalde banen en 60 ontwikkelplekken, waardoor mensen kunnen doorstromen en uitstromen naar andere werkgevers. Een textiel-sorteercentrum is bij uitstek geschikt om bij mensen technische en sociale vaardigheden te ontwikkelen. De talenten van Werkzaak komen optimaal tot hun recht en vergroten hun kansen enorm.

De aanpak

Opstarten met hulp en doorpakken door de markt

2Switch, Avri en Werkzaak starten CIRTEX op. Met menskracht, kennis en vanuit Avri en Werkzaak met ieder 350.000 euro als lening voor de opstartkosten en dekking van de exploitatietekorten in de eerste jaren. Bedoeld om het project van de grond te krijgen. Zodra 2switch en overige aan te sluiten marktpartijen het zelfstandig kunnen, verandert de rol van Avri en Werkzaak en trekken zij zich terug uit de coöperatie. Avri blijft zich dan richten op de inzameling van textiel en Werkzaak blijft zorgdragen voor de werving en plaatsing van medewerkers. De resterende leningen worden dan terugbetaald door de coöperatie aan Avri en Werkzaak, waarmee het financiële risico voor de oprichters beperkt is.

Geld en maatschappelijke opbrengst

In vier jaar van 200.000 euro tekort naar een positief resultaat. Circulair kan kostentechnisch goed uitpakken. De aanpak met CIRTEX zorgt ervoor dat Rivierenland van een tekort op textielafval naar een plus gaat. Daar is vier jaar voor nodig. Het plan is in de Regio Deal voor Rivierenland beloond met 100.000 euro voor de 1e verkenning. Er is kans op een Europese subsidie.

Willem Huntink Provincie Gelderland: 'Bedankt voor het toezenden van het plan. Het ziet er indrukwekkend uit!'

Ik zorg dat het bij gedeputeerde Christianne van der Wal onder de aandacht komt, ook in relatie tot de Regio Deal. Het plan biedt ook mogelijkheden voor EU subsidiëring.'

Voorbeeld circuleren

Herbruikbare kleding naar de kringloopwinkels in Rivierenland

CIRTEX verkoopt tenminste 100.000 kilo herbruikbare kleding in de regio via 2switch en andere kringloopwinkels. 2switch heeft de intentie om naast Tiel nog een winkel in de regio te openen. Er wordt gestuurd op een professionele sortering en verkoop van kleding met de inzet van talenten van Werkzaak. De prijzen voor gesorteerd textiel zijn marktconform.

Voorbeeld circuleren

Nieuwe grondstoffen uit resterend textiel maken

HTEX uit Tiel en CLS-Tex uit Elst ontwikkelden een geavanceerde technologie om van resttextiel weer hoogwaardige grondstoffen te maken. Ze maken uit oude kleding garens waar weer nieuwe kleding van gemaakt kan worden. Uit een mix van resttextiel en ingezameld plastic maken ze granuliet. Met dit granuliet kun je allerlei producten maken zoals telefoonhouders en buitenmeubilair, schuttingen en rijplaten.

Voorbeeld circuleren

Upcyclen van 2e keuze textiel van afval naar tas

Resttextiel wordt door diverse ondernemers in grondstoffen en nieuwe producten omgezet. Naaiateliers als Olga's Atelier in Culemborg en Elliz in Company in Zaltbommel maken bijvoorbeeld tassen en kleden. De Coöperatie van Makers in Culemborg assembleert buitenmeubilair uit platen van granuliet (samenvoeging van textiel en plastics). De toepassingen zijn eindeloos en stimuleert daarmee de bloei van sociaal, creatief en circulair ondernemerschap en werkgelegenheid.

Meer informatie

Avri Cees Brouwer | brouwer@avri.nl

2Switch Onno in 't Veld | o.intveld@2switch.nl

Werkzaak Rivierenland Theo Niënhaus | tniënhaus@werkzaakrivierenland.nl



Afval beperken, werk genereren en kosten besparen met circulair textiel

Rivierenlands textiel van afval naar grondstof. Voor, door en met inwoners en bedrijven en de oprichting van een textielsorteercentrum. Het zorgt voor **30 betaalde banen** en **60 ontwikkelplekken** per jaar, verlaagt de CO2-uitstoot en **versterkt de lokale circulaire economie**. Financieel aantrekkelijk, want Rivierenland kan al in 4 jaar naar een positieve businesscase toewerken. Rivierenland voldoet daarmee, voor textiel, aan de overheidsopgave om in 3 stappen geheel circulair te worden. En milieuwinst te realiseren voor de regio. Een kwestie van aan de slag gaan.

675.000 euro besparing aan uitkeringen per jaar

30 mensen x 15.000 = 450.000 euro

60 mensen 25% uitstroom
15 x 15.000 = 225.000

En er is meer

- Een uitkering kost de gemeenschap **15.000 euro per jaar**.
- **30 mensen** die een betaalde baan krijgen bij CIRTEX
- **60 mensen** die zich bij CIRTEX kunnen ontwikkelen.
- Iedereen doet mee in de samenleving. CIRTEX draagt bij aan de inclusieve arbeidsmarkt. Iemand die meedoet, doet minder beroep op zorg en andere regelingen en is zelfredzaam.
- Werkgelegenheid in eigen regio door versterken van de regionale economie en brede welvaart.
- Versterken van kwetsbare mensen bij het ontdekken en ontwikkelen van talent.
- Circulariteit is goed voor ons milieu en een schone en leefbare aarde.
- Stabiele prijzen van deze grondstofstroom voor Avri en daarmee positief voor alle inwoners.





Toekenning ReactEU Subsidie

Eind 2021 zijn de gemeenten in Rivierenland benaderd met de vraag een letter of intent te ondertekenen waarmee een subsidieaanvraag kon worden gedaan voor het voorgenomen plan tot oprichting van de coöperatie Cirtex (Circulair Textielcentrum Rivierenland). In dit plan tonen publieke en private partijen hun vooruitstrevendheid en initiatief door met het complexe vraagstuk van textielrecycling aan de slag te gaan, om de regionale textielketen te sluiten.

1,5 miljoen subsidie van Provincie

We zijn verheugd te kunnen melden dat er voor ons projectplan een Europese subsidie wordt toegekend. Wij zijn erg blij dat het plan op waarde is getoetst en hiervoor een subsidie van plusminus 1,5 miljoen wordt verstrekt door Gedeputeerde Staten van de Provincie Gelderland. Met deze subsidie kan er verder worden gewerkt aan het realiseren van Cirtex. Met deze subsidie kan een mechanische en chemische recycling van het textiel in Rivierenland worden opgezet en kunnen circulaire grondstoffen, halffabrikaten en producten in eigen regio/Nederland worden afgezet.

Rond de zomer verwachten we dat de zienswijze procedure die parallel aan deze ontwikkeling bij de gemeenten loopt afgerond wordt. We hopen dat de gemeente raden positief besluiten en dat er een start gemaakt kan worden met de oprichting van de coöperatie. Indien de raden negatief besluiten dan komt ook de subsidie te vervallen.

Voorstel colleges en gemeenteraden

Geachte college – en raadsleden,

Op 16 december 2021 hebben wij u om een zienswijze gevraagd op het voorgenomen besluit tot oprichting van Coöperatie CIRTEX U.A. Inmiddels blijkt dat er geen juridische basis is vanuit de GR Werkzaak om een zelfstandige rechtsvorm op te mogen richten. Dit betekent dat hiervoor een andere route dan de zienswijzeprocedure vanuit de Gr Avri noodzakelijk is, waarvoor wij u onderhavig voorstel doen.

Achtergrond

Als we de gezamenlijke oprichting van CIRTEX kunnen realiseren met de talenten van Werkzaak, zoals omschreven in de brief van 16 december 2021 aan uw raden, kunnen we een grote maatschappelijke meerwaarde creëren. Om het verschil te kunnen maken en impact te hebben in de lijn van onze gezamenlijke doelen, is samenwerking met kringloopbedrijf 2Switch gezocht in het opzetten van een textielsorteercentrum in Rivierenland als 1e stap met het uiteindelijke doel om tot een circulaire textielketen in de regio te komen.

Juridische grondslag

Uit het juridisch advies en na ambtelijke afstemming is naar voren gekomen dat de procedure om tot oprichting te komen voor Avri en Werkzaak verschillend is.

Voor Avri geldt dat een besluit tot deelneming aan een rechtspersoon dient te worden genomen door het Algemeen Bestuur van Avri nadat de gemeenteraden in de gelegenheid zijn gesteld op dit voornemen een zienswijze in te dienen (artikel 31a, lid2 WGR).

Voor Werkzaak geldt dat in de gemeenschappelijke regeling aan Werkzaak geen bevoegdheid is gegeven om deel te nemen aan een andere rechtspersoon. Deze bevoegdheid om hierover te besluiten ligt bij u als raden op voorstel van de colleges. Met bijgevoegd raadsvoorstel en -besluit verzoeken wij de colleges als gemeenteraden expliciet opdracht te geven aan het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling Werkzaak Rivierenland tot oprichting van en deelneming in de coöperatie CIRTEX U.A.. De argumenten daartoe zijn opgenomen in onze zienswijze brief van 16 december 2021.

Verzoek

Wij verzoeken de colleges om voor de gemeenschappelijke regeling Werkzaak Rivierenland de besluitvorming door uw raden middels bijgevoegd raadsvoorstel en -besluit uiterlijk 17 juni 2022 aan ons kenbaar te maken.

Wij verzoeken de gemeenteraden voorts haar zienswijze met betrekking tot het voorgenomen besluit tot oprichting van de coöperatie CIRTEX U.A. voor de gemeenschappelijke regeling Avri

J. Reus

MEMO

Aan : Th. Niënhaus, Werkzaam Rivierenland
Van : Juuk Hulshof
Inzake : Avri/Advies textiel sorteercentrum Cirtex
Dossiernr. : 75307
Datum : 2022-04-23

1. Inleiding en vraagstelling

In het verlengde van onze adviezen van 5 mei 2021 en 10 maart 2022 zijn verschillende mogelijkheden onderzocht om (oprichting van en) deelname aan Cirtex door Werkzaam Rivierenland te realiseren. De bestuurlijke voorkeur gaat ernaar uit de gemeenteraden en colleges 'los' toestemming te verlenen voor deelname aan Cirtex, aldus zonder de GR (eerst) te wijzigen. Ons kantoor is verzocht te beoordelen of dat juridisch mogelijk is. Dat is het geval.

2. Gebruikelijke route

De gebruikelijke route om deelname mogelijk te maken is, kort gezegd, het wijzigen van de GR waarbij die bevoegdheid tot deelname (alsnog) aan het algemeen bestuur wordt toegekend (art. 31a lid 1 Wgr). De colleges besluiten over die wijziging van de GR, maar hebben daarvoor toestemming nodig van hun gemeenteraden (art. 1 Wgr). Die toestemming kan door een gemeenteraad enkel worden onthouden wegens strijd met het recht of het algemeen belang. Na wijziging van de GR kan het algemeen bestuur besluiten tot deelname, maar dienen de gemeenteraden eerst in de gelegenheid te worden gesteld daarop hun zienswijze te geven (art. 31a lid 2 Wgr). Het dagelijks bestuur werkt de deelname dan verder uit.

3. Gewijzigde aanpak: democratische legitimatie geborgd

In de voorgestelde voorkeursroute wordt de GR (nog) niet gewijzigd. Dat neemt niet weg dat dezelfde bestuursorganen over deelname besluiten, als anders het geval was geweest, namelijk de gemeenteraden, colleges en het algemeen bestuur. Er wordt dus niet getornd aan de democratische legitimatie van deelname van GR Werkzaam aan Cirtex. Sterker nog, die democratische legitimatie is vergroot ten opzichte van de gebruikelijke route. In de eerste plaats omdat een gemeenteraad in dit geval een integrale beoordeling maakt over mogelijkheid tot deelname, waarbij ook andere aspecten dan slechts strijd met het recht of het algemeen belang een rol kunnen en mogen spelen. In de tweede plaats omdat eventueel door de gemeenteraad ingediende zienswijzen op een voorstel tot deelname bij de gebruikelijke route door de colleges kunnen worden gepasseerd. Tot slot is van belang dat nu in de GR de (algemene) bevoegdheid te besluiten tot deelname in een rechtspersoon niet aan het algemeen bestuur is toegekend, deze bevoegdheid nog bij de deelnemers aan de GR ligt.

4. Risico's slechts van formele aard

Het voorgaande neemt niet weg dat strikt genomen een stap wordt overgeslagen, namelijk de wijziging van de GR. Het algemeen bestuur zal bij haar besluit tot deelname aan Cirtex niet naar de bevoegdheid in de GR, maar naar de voorliggende besluiten verwijzen. Dat kan weliswaar als een (formeel) gebrek worden aangemerkt, maar door expliciete instemming van raden, colleges én het algemeen bestuur van de GR worden materieel geen belangen veronachtzaamd of geschonden.

5. Aanbevelingen

Indachtig de bekendmakingsverplichtingen van artikel 26 en 38 van de Wgr, verdient het aanbeveling om de besluiten tot deelname te publiceren in het Gemeenteblad van de deelnemende gemeenten en toe te zenden aan Gedeputeerde Staten van Gelderland.

Verder treedt op 1 juli a.s. de gewijzigde Wgr in werking. Met de juristen in de regio is al afgesproken de GR naar aanleiding daarvan te wijzigen. Het is aan te raden de bevoegdheidsregeling op dat moment alsnog in overeenstemming te brengen met de deelname van GR Werkzaak aan Cirtex. Daarmee kunnen ook de formele risico's worden uitgesloten.



Raadsvergadering

Dossiernummer	2267
Extern Zaak ID	Z.041424
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	14 juni 2022
Agendapunt	6.2
Titel	Zienswijze begroting en jaarrekening GR Avri
Organisatieonderdeel	Domein Ruimte
Eigenaar	Luiten, H.
Portefeuillehouder	J.P. Neven

Bijlagen
Raadsvoorstel Zienswijze begroting en jaarrekening GR Avri
Raadsbesluit Zienswijze begroting en jaarrekening GR Avri
Avri aanbiedingsbrief
Avri begroting 2023
Avri jaarrekening 2021
Zienswijze gemeente Buren
Zienswijzenota (bij kadernota 2023)
Beantwoording technische vragen m.b.t. agendapunt 'Zienswijze begroting en jaarrekening GR Avri'

Geagendeerd	Vergaderdatum
Collegevergadering	10 mei 2022
Agendacommissie	18 mei 2022
Voorbespreking I	31 mei 2022
Raadsvergadering	14 juni 2022

Toelichting

De GR Avri heeft de concept begroting 2023 en jaarrekening 2021 voorgelegd aan de deelnemende gemeenten. De gemeenteraad heeft de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen op de begroting en jaarrekening van de gemeenschappelijke regeling. Door het indienen van een zienswijze op de begroting en jaarrekening kan de gemeente Buren kenbaar maken wat de wensen zijn ten aanzien van het te voeren beleid van de gemeenschappelijke regeling



Voorgesteld besluit

1. Een zienswijze in te dienen op de begroting 2023 van GR Avri op de volgende onderwerpen:
 - a. Zienswijzenota
 - b. Toename kosten (en daarmee van de afvalstoffenheffing)
 - c. Weerstandsvermogen en doelvermogen
2. Een zienswijze in te dienen op de jaarrekening 2021 van GR Avri op de volgende onderwerpen:
 - a. Bevindingen accountant
 - b. Positief behaald resultaat
3. De zienswijzebrief vast te stellen

Besluit

1. Een zienswijze in te dienen op de begroting 2023 van GR Avri op de volgende onderwerpen:
 - a. Zienswijzenota
 - b. Toename kosten (en daarmee van de afvalstoffenheffing)
 - c. Weerstandsvermogen en doelvermogen
2. Een zienswijze in te dienen op de jaarrekening 2021 van GR Avri op de volgende onderwerpen:
 - a. Bevindingen accountant
 - b. Positief behaald resultaat
3. De zienswijzebrief vast te stellen

Toelichting

Het raadsbesluit is unaniem genomen.

Datum vergadering gemeenteraad	Voorstelnummer
14 juni 2022	D.119343 Z.041424

Voorstel ingebracht door J. Luiten
Portefeuillehouder J.P. Neven
Begrotingsprogramma en 29. Afval
taakveld

Onderwerp **Zienswijze begroting en jaarrekening GR
Avri**

Voorgesteld besluit

1. Een zienswijze in te dienen op de begroting 2023 van GR Avri op de volgende onderwerpen:
 - a. Zienswijzenota
 - b. Toename kosten (en daarmee van de afvalstoffenheffing)
 - c. Weerstandsvermogen en doelvermogen
2. Een zienswijze in te dienen op de jaarrekening 2021 van GR Avri op de volgende onderwerpen:
 - a. Bevindingen accountant
 - b. Positief behaald resultaat
3. De zienswijzebrief vast te stellen.

Samenvatting van het voorstel

De GR Avri heeft de concept begroting 2023 en jaarrekening 2021 voorgelegd aan de deelnemende gemeenten. De gemeenteraad heeft de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen op de begroting en jaarrekening van de gemeenschappelijke regeling. Door het indienen van een zienswijze op de begroting en jaarrekening kan de gemeente Buren kenbaar maken wat de wensen zijn ten aanzien van het te voeren beleid van de gemeenschappelijke regeling.

HOOFDLIJNEN

1. Inleiding

De gemeente Buren neemt deel aan de gemeenschappelijke regeling Avri. Vanuit Avri wordt invulling gegeven aan de afvalzorgplicht binnen de acht gemeenten die onderdeel uitmaken van deze gemeenschappelijke regeling. Dit bestaat uit het verzorgen van de inzameling en verwerking van huishoudelijk afval en grondstoffen, het ontwikkelen van het gemeentelijke afvalstoffenbeleid, het handhaven van de afvalstoffenverordening en het verzorgen van educatie over afval. Een deel van de taken wordt uitgevoerd binnen het basispakket, een deel binnen het pluspakket. De beheertaken van de openbare ruimte (de IBOR-taken) maken onderdeel uit van het pluspakket. Avri verzorgt deze voor de gemeente Buren, Neder-Betuwe, Tiel en West Betuwe.

Avri heeft de concept begroting 2023 en jaarrekening 2021 voorgelegd aan de deelnemende gemeenten. De gemeenteraad heeft de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen op de begroting en jaarrekening van de gemeenschappelijke regeling (hierna GR). Met het indienen van een zienswijze kan de gemeenteraad beter in positie worden gebracht. De andere acht gemeenten in de regio Rivierenland dienen eveneens een zienswijze in. Bij het opstellen van een zienswijze wordt ambtelijk en politiek niveau afstemming gezocht.

2. Doel / meetbaar effect

Met het indienen van een zienswijze op de begroting en jaarrekening kan de gemeente Buren de wensen van het te voeren beleid van de GR kenbaar maken. De begroting en jaarrekening van de GR maakt onderdeel uit van de planning- en controlcyclus van de gemeenschappelijke regeling. Zo dient het bestuur van Avri bij het presenteren van de conceptbegroting aan te geven hoe de zienswijzen op de kaderbrief verwerkt zijn in de conceptbegroting. Daarnaast is het van belang om te kijken naar de verschillen tussen de concept jaarrekening 2021 en begroting 2021 van de GR. Om te bepalen of verschillen tussen beide goed is te verklaren.

3. Argumenten

1.1 *Er is op onderdelen een vertaalslag gemaakt van de zienswijze op de kadernota richting de voorliggende begroting.*

De begroting 2023 komt voort uit de eerder opgestelde kadernota. Op deze kadernota hebben we eerder onze zienswijze gegeven. Avri heeft de zienswijzen van de verschillende deelnemende gemeenten gebundeld en van een reactie op hoofdlijnen voorzien (de zienswijzennota).

Voor een deel heeft dit direct invloed op de begroting zoals we die hebben ontvangen, en voor een deel is dit in een later stadium verder invulling te geven. Een concreet voorbeeld hiervan is de wijze waarop vorm te geven aan de milieustraten van de toekomst. Waarbij het goed organiseren van het gescheiden inzamelen van een toenemend aantal grondstofstromen een uitdaging is.

Naast het verder ontwikkelen van de milieustraat staan er meer projecten op stapel. We uiten daarbij onze zorgen over de haalbaarheid van al deze (beoogde) projecten. We sturen aan op een duidelijke selectie van projecten op basis van prioriteit.

Middels de zienswijzennota achten we de gegeven reactie van Avri op hetgeen ingediend door de gemeente Buren als voldoende beantwoord voor dit moment.

1.2 *De tariefstelling van de afvalstoffenheffing gaat omhoog, tegelijk is Avri in staat is geweest de toename van kosten te dempen.*

De begroting 2023 gaat uit van een kostenstijging. Het definitief vaststellen van de verschillende tarieven (en daarmee ook de hoogte van de afvalstoffenheffing) gebeurt niet middels deze begroting maar binnen het laatste overleg van het Algemeen Bestuur van Avri dit jaar. Dit stelt in staat om de meest recente ontwikkelingen en inzichten hierin te betrekken.

Er is een toename van 4% van de afvalstoffenheffing beoogd, wat neerkomt op €11,- per huishouden per jaar. Het gemiddelde tarief van de afvalstoffenheffing (binnen het basispakket) komt daarmee neer op €317,- per huishouden per jaar. Een hogere afvalstoffenheffing is uitlegbaar, deze wordt met name veroorzaakt door een toename van de uitvoeringskosten (deels als gevolg van mondiale ontwikkelingen). Daarnaast is er sprake van niet-beïnvloedbare, autonome prijsstijgingen (o.a. CAO en markttarieven). Er is ook een demping van de toename van kosten beoogd. Dit als gevolg van beter betaalbedrag door inwoners aangaande de afvalstoffenheffing én het aanwenden van structureel positief resultaat op het onderdeel bedrijfsafval. Behaalde of verwachte resultaten vanuit het programma GRIP hebben nog geen vertaling gekregen richting begroting, omdat deze nog niet gerealiseerd zijn en/of geen structureel karakter hebben. Wij verzoeken Avri om, zodra dit mogelijk is, de baten vanuit het GRIP programma ook inzichtelijk te verwerken in de begroting in de navolgende jaren.

In de meerjarenbegroting van Avri wordt ervan uitgegaan dat de tarieven voor het verwerken van restafval sterk zullen stijgen. Dit komt door het aflopen van het huidige contract. Marktontwikkelingen laten bijna een verdubbeling van de tarieven zien. Om deze stijging te dempen is het voorstel om dit nadeel in 2024 te dekken door een onttrekking van € 6 ton uit de zgn. 'egalisatievoorziening', wat in feite een reservering van middelen betreft uit de algemene reserves van Avri. Anderzijds is er de opgave om verder in te zetten op het verminderen van de hoeveelheid in te zamelen restafval en het verbeteren van de verschillende grondstofstromen. Wij stellen een positieve zienswijze voor ten opzichte van de voorgestelde maatregelen.

1.3 *Er is een duidelijke strategie omtrent het (blijvend) versterken van het weerstandsvermogen, mede door het opbouwen van meer doelvermogen in relatie tot het op termijn overdragen van de stortplaats aan de provincie.*

In lijn met eerdere besluitvorming zien we in de begroting een toename van het weerstandvermogen terugkomen, een positieve ontwikkeling. We constateren dat het weerstandsvermogen inmiddels toereikend is voor het dekken van de reguliere risico's met uitzondering van de casus overdracht stortplaats. Voor dit laatste is voor de lange termijn de opbouw van doelvermogen benodigd. Een deel van het reeds opgebouwde weerstandsvermogen is hiervoor (naar verwachting) reeds geoormerkt. Vanaf 2034 is daarmee beoogd dat het totaal aan opgebouwd weerstandsvermogen en doelvermogen toereikend is om een eventuele overdracht van de stortplaats direct te bekostigen, dit binnen de eerder gegeven kaders en uitgangspunten.

Uit de begroting blijkt dat er een geschil loopt met de PDB-verwerker en dat dit geschil in 2024 wordt bijgelegd. Op deze aanname is reeds vooruitgelopen wat betreft het totaal aan (geïndexeerd) risicoprofiel. We blijven graag tussentijds op de hoogte als er zich bijzondere ontwikkelingen omtrent dit geschil zich voordoen.

2.1 Er is een goedkeurende verklaring op de getrouwheid van de jaarrekening door de accountant.

Naast een goedkeurende verklaring op de getrouwheid van de jaarrekening zal de accountant – evenals vorig jaar - een verklaring met beperking afgeven op de rechtmatige totstandkoming ervan. Dit is gevolg van het feit dat achteraf is gebleken dat voor enkele inkopen (met een financieel volume van 2% van de totale lasten) een Europese aanbesteding had moeten worden doorlopen. Dit is hoger dan de grens voor een goedkeurende verklaring van 1%. De accountant constateert hierbij dat dit voortkomt uit onrechtmatig afgesloten contracten uit het verleden. Tevens geven zij aan te verwachten dat de in de afgelopen jaren ingezette verbeteracties en opgezette Europese aanbestedingen tot een betere beheersing leiden. Net als de accountant vragen we als gemeente om aandacht voor de toename in de risico's op mogelijke onrechtmatige aanbestedingen als gevolg van toenemende krapte op de arbeidsmarkt en langere levertijden van materieel.

2.2 Er is een positief resultaat behaald dat (gedeeltelijk) is aan te wenden voor het financieel herstel van Avri.

We zijn verheugd dat Avri een positief resultaat van €2,2 miljoen heeft weten te realiseren. Dit is voor een groot deel het gevolg van incidentele meevallers:

- Een verbeterd betaalgedrag door inwoners;
- Hogere tarieven voor papier.

De verwachting is dat het verbeterde betaalgedrag deels structureel zal zijn. Dit is daarom voor een deel verwerkt in de begroting van 2023. Een andere meevaller wordt gevormd door de relatief hoge tarieven voor papier, als effect van de corona-pandemie. Hiervoor wordt niet de aanname gedaan dat dit de komende jaren ook zo zal zijn, daarom is dit voordeel niet meegenomen richting de begroting 2023. Dit alles met als doel om over een periode van jaren een stabiele prijsontwikkeling te presenteren. Als gemeente onderstrepen we deze aanpak. We hanteren een positieve zienswijze ten aanzien van het aanwenden van dit financieel resultaat t.b.v. de weg naar financieel herstel (opbouw weerstandsvermogen) van Avri.

3.1 Met het indienen van een zienswijze geeft de raad invulling aan zijn kaderstellende rol.

Met het indienen van een zienswijze kan de raad in positie gebracht worden. De gemeente Buren streeft er naar om aansluiting te zoeken bij regionale initiatieven rondom grip op de gemeenschappelijke regelingen.

Met het indienen van zienswijzen krijgt de raad meer grip op de gemeenschappelijke regelingen en wordt invulling gegeven aan het in 2020 vastgestelde regionale informatieprotocol.

3.2 De gemeente Buren heeft een groot bestuurlijk en financieel belang bij de GR Avri.

De gemeentelijke bijdrage aan de GR Avri is substantieel ten opzichte van de gemeentelijke begroting. De gemeente Buren is vertegenwoordigd in het algemeen bestuur door wethouder J. P. Neven. Iedere gemeente heeft één stem in het algemeen bestuur. De IBOR-taken zijn vastgelegd in een dienstverleningsovereenkomst (DVO) tussen de gemeente Buren en de gemeenschappelijke regeling.

3.3 In de regionale griffierskring is afgesproken dat de raden in de regio Rivierenland de zienswijzen behandelen in de derde week van juni.

Avri verwacht van de deelnemende gemeenten voor 22 juni 2022 een zienswijze op de aangereikte stukken waarop dit voorstel betrekking heeft. Met behandeling hiervan in de raadsvergadering van 14 juni, zijn we dus voldoende op tijd.

4. Kanttekeningen

1.1 De ambitie omtrent de vermindering van het aandeel restafval naar 30 kg per inwoner per jaar is onverminderd hoog. Dit vergt ook forse ontwikkeling aan de zijde van inzameling afval-/grondstofstromen.

De ambitie is onverminderd om de doelstelling van 30 kg restafval per inwoner per jaar (vanaf het jaar 2025) te realiseren. Ook al weten we dat dit nog ver verwijderd is van hetgeen we nu jaarlijks per inwoner aan restafval ophalen. Als gemeente onderstrepen we deze ambitie. We erkennen ook dat dit invulling geeft aan landelijk vastgestelde beleidskaders, zoals het programma VANG (Van Afval Naar Grondstof) en het beleid dat door Avri is ontwikkeld ('Afval scheiden heel gewoon'). Verder wordt hiervoor vanuit een drietal toegekende projecten vanuit de Regio Deal invulling aan gegeven:

- Een innovatief circulair textielsorteercentrum (CIRTEX, via separate besluitvorming);
- Een betere bodem in de Betuwe (van tuinafval naar compost voor de Fruitdelta);
- Betuws Circulair (van regionale reststromen zoals plastic, naar regionale producten voor de Fruitdelta en recreatiesector).

Minder restafval inzamelen vergt dat we met elkaar beter inzamelen, wat veelal gaat over het beter scheiden van de verschillende grondstofstromen. Binnen onze gemeente loopt daarvoor ook een proces (uit te werken naar meerdere voorstellen) aangaande het inzamelen van luiers en incontinentiemateriaal. Dit doen we overigens in nauwe samenwerking met Avri en benutten hiervoor t.z.t. voor onze nieuwe businesscase de laatste ervaringscijfers omtrent inzameling en verwerking van deze afvalstromen. Onderdeel hiervan moet wat ons betreft dan ook zijn dat een toename van kosten enerzijds (door gescheiden inzameling) leidt tot een verlaging/ demping van de kostentoeename anderzijds (omdat we minder restafval inzamelen).

1.2 De begroting van de GR Avri voor 2023 heeft direct impact op de kosten voor uitvoering van de IBOR-taken in hetzelfde jaar (en de hiervoor nog nader op te stellen werkbegroting).

De begroting sorteert voor op de kostenontwikkeling binnen het pluspakket. Voor de gemeente Buren heeft dit specifiek betrekking op het integraal beheer van de openbare ruimte, de zgn. IBOR-taken. De werkzaamheden binnen het pluspakket worden door Avri tegen kostprijs uitgevoerd. Dit betekent dat er geen winst wordt gemaakt op deze werkzaamheden. Wat overblijft of tekort is, wordt met de betreffende gemeente verrekend.

We zien voor 2023 een toename van kosten voor uitvoering van de IBOR-taken van 4,2% ten opzichte van het huidige jaar, wat neerkomt op €122.000. Het totaal van de werkbegroting stijgt daarmee naar afgerond € 3 miljoen. Hierbij uitgaande van het takenpakket zoals voor 2022 binnen de DVO met elkaar overeengekomen is. Met ander woorden: bij een gelijkblijvend takenpakket met eenzelfde beoogde (beeld)kwaliteit is deze toename van kosten te verwachten. Prijsontwikkelingen binnen de GWW-sector zijn hier mede debet aan. Zoals in de kadernota reeds opgenomen is er een gemiddelde kostentoeename van ca. 7% binnen deze sector. Avri maakt gebruik van diensten van derden voor al het werk dat niet direct met eigen medewerkers uitvoeren.

1.3 De overheadkosten, en de wijze waarop deze beperkt te houden, is een blijvend aandachtspunt.

Als gemeente zijn we kritisch op onze overheadkosten. Vanuit de zienswijze op de begroting van het lopende jaar is ook aan Avri gevraagd hier kritisch op te zijn. Mede daarom is ook besloten tot deelname aan benchmark-onderzoeken van de branchevereniging NVRD om te onderzoeken waar besparingsmogelijkheden liggen ten aanzien van de overheadkosten. De uitkomsten hiervan zijn reeds met betrokken gemeenten gedeeld, maar nog niet uitvoering besproken. Wij blijven graag op de hoogte van de ontwikkelingen hierin en de kansen die Avri benut om het totaal aan overheadkosten, daar waar dat haalbaar en reëel is, naar beneden te bewegen.

2.1 Een deel van het beschikbaar gesteld budget t.b.v. uitvoering IBOR-taken is onbenut gebleven terwijl buiten de gevraagde kwaliteit niet op alle onderdelen is behaald.

Uitgezonderd de bestrijding van het onkruid wordt gesteld dat aan de afgesproken beeldkwaliteitsnormen is voldaan: de beeldkwaliteit in 2021 is verbeterd en ruim boven het afgesproken norm (tot max 10% onder niveau) is. Zoals uit de rapportage naar voren komt zijn er gedurende delen van het jaar grotere achterstanden ontstaan, die op een later moment weer zijn weggewerkt. Verder is veel inzet gepleegd op het ruimen van zwerfvuil. Dit kwam vooral door intensief gebruik van de openbare ruimte door bewoners die thuis zaten vanwege de coronapandemie.

Over het geheel van 2021 is een deel van het beschikbare budget niet besteed, terwijl buiten niet altijd aan de afgesproken norm werd voldaan. Als gemeente willen we dit graag anders zien. We dringen daarom aan op een proactieve aanpak van mogelijke risico's die ertoe (kunnen) leiden dat niet aan de afgesproken norm wordt voldaan. Hiervoor beogen we afstemming op regionaal niveau tussen Avri en de verschillende IBOR-gemeenten. Hiervoor is al een eerste aanzet gedaan.

TOELICHTING EN UITVOERING

5. Financiën

Bijdrage gemeente Buren

	Begroting Buren 2021	Jaarrekening GR 2021	Begroting Buren 2022	Begroting Buren 2023	Begroting GR 2023
Bijdrage Buren (verschil opbrengst afvalstoffenheffing en kosten afvalverwijdering en verwerking)	€ 354.731	€ 340.249	€ 437.129	€ 437.129	€ 460.415
IBOR bijdrage	€ 2.909.000	€ 2.770.206	€ 2.869.000	€ 2.869.000	€ 2.996.000

De bedragen uit de begroting Buren betreffen de gewijzigde begrotingen. Bij het opstellen van de begroting 2023 van de gemeente Buren worden de begrote bedragen uit de begroting 2023 van de Avri overgenomen.

Het bedrag bij de begroting Buren 2021 voor wat betreft de IBOR bijdrage is de primitieve begroting. De budgetten in Buren zijn niet aangepast aan de gewijzigde begroting van de Avri over 2021. De gewijzigde begroting 2021 van de Avri bedroeg € 2.845.029.

Omvang risico's 2023 GR

Het totaal van de risico's van de GR Avri bedraagt € 9.353.000 voor het jaar 2023.

Grootste risico's 2023 GR

- Nazorgfonds stortplaats: Verreweg het grootste risico wordt gevormd door de onzekerheid omtrent de overdracht van de stortplaats. Financieel gezien wordt er tot 2034 gewerkt aan het opbouwen van doelvermogen dat voldoende toereikend is in de meeste van de ontwikkelde scenario's omtrent de overdracht van de stortplaats aan de provincie.
- Geschil met PBD-verwerker (plastic verpakkingen, blik en drinkpakken): Avri heeft een geschil met de verwerker van het pbd-afval over de afrekening 2017, 2018, 2019 en 2020. Zowel Avri als de verwerker (Veolia) zijn op basis van het afgesloten contract van mening dat er recht is op compensatie door de tegenpartij. Volgens berekeningen van Avri is een vordering van € 170.000 passend. De verwerker stelt echter dat er een betaling door Avri verricht moet worden van € 1,2 miljoen (tot en met afrekening 2019). In een vergelijkbaar geschil tussen Veolia en Afvalsamenwerking Limburg (ASL) heeft de rechtbank ASL geheel in het gelijk gesteld. Of Veolia in hoger beroep gaat is nog niet bekend. Wel ziet Avri de kans dat deze zaak in het voordeel van Avri wordt beslecht sterk stijgen. Daarom is de kans van dit risico gehalveerd. Het risico stijgt echter nog wel, aangezien de totale claim vanuit Veolia is gestegen met € 0,7 miljoen, op basis van de aan Avri gefactureerde eindafrekening over 2019.

- Vergoeding kunststofverpakkingen: De vervuiling in kunststof verpakkingen neemt landelijk sterk toe. De vergoedingen van het Afvalfonds worden vastgesteld op basis van deze landelijke vervuilingcijfers. Daarmee ontstaat het risico dat het Afvalfonds lagere vergoedingen gaat vaststellen en dus pbd inkomsten afnemen. Ook in de regio Rivierenland is de vervuiling van pbd overigens toegenomen. Dit risico is ten aanzien van de jaarrekening 2021 verder opgehoogd vanwege het mogelijke scenario dat de vergoeding van het Afvalfonds in 2023 nog verder zal dalen.
- Hoeveelheid projecten: Avri beoogt aan tal van projecten invulling te geven. Actueel hierin is de beoogde oprichting van een circulair textielcentrum (CIRTEX). Een proces dat inmiddels de nodige (juridische) haken en ogen kent, en daarmee veel inspanning vergt. Dit zowel aan de zijde van Avri als bij de deelnemende gemeenten. Een andere grote beoogde ontwikkeling is het actualiseren van milieustraten. Het geheel van projecten kan teveel zijn, door uitblijven van voldoende mankracht om dit daadwerkelijk invulling te geven. Dit vergt keuze maken (o.b.v. prioriteit) en eventueel projecten wegzetten bij derden (marktpartijen).
- Krapte op de arbeidsmarkt: Veel sectoren kampen met een krapte op de arbeidsmarkt, daardoor kan niet al het werk gedaan worden dat beoogd is. Dat geldt ook voor Avri en dan niet enkel voor de afval-taken (veelal kenniswerkers) maar zeker ook voor de IBOR-taken (uitvoerend werk). Het vergt een proactieve aanpak en het maken van heldere keuzes om toch juiste ontwikkelingen door te maken/ resultaat te leveren.

Weerstandsvermogen 2023 GR

Het totaal van het weerstandsvermogen van de GR Avri bedraagt € 6.594.000 voor het jaar 2023.

Onderdeel van risicoprofiel Buren

De weerstandsratio is 0,7. Volgens de criteria van Buren is de weerstandsratio onvoldoende. We houden hier rekening mee in het risicoprofiel van de gemeente Buren.

In de meerjarenbegroting van Avri ontwikkelt de ratio zich van onvoldoende in 2023 (0,7), naar matig in 2024 (0,8) en 2025 (1,0), naar voldoende in 2026 (1,2).

6. Communicatie

Nadat de raad heeft ingestemd met de concept-zienswijzebrief wordt deze verstuurd naar het algemeen bestuur van de GR Avri.

7. Uitvoering en planning

Zienswijzen op de begroting 2023 en jaarstukken 2021 moeten uiterlijk vóór 22 juni worden ingediend. Het Algemeen Bestuur van de GR Avri zal in de vergadering van 7 juli 2022 zowel de jaarstukken als de zienswijzennota vaststellen.

In de vorm van een zienswijzennota volgt vanuit Avri een terugkoppeling over de wijze waarop invulling is gegeven aan hetgeen middels de zienswijze vanuit de verschillende gemeenten is aangereikt.

8. Participatie

N.v.t.

9. Duurzaamheid

N.v.t.

Bijlagen:

1. Raadsbesluit
2. Aanbiedingsbrief GR Avri
3. Begroting GR Avri
4. Jaarrekening GR Avri
5. Zienswijzennota (bij kadernota 2023) GR Avri
6. Zienswijzebrief gemeente Buren

Inlichtingen bij:*Inhoudelijke vragen*

Naam	J. Luiten
Domein	Ruimte

Procedurele vragen

Naam	R. B. Morshuis
Domein	Bedrijfsvoering

Datum vergadering gemeenteraad	Voorstelnummer	Besluitnummer
14 juni 2022	D.119343	D.119348 Z.041424

Onderwerp Zienswijze begroting en jaarrekening GR Avri

De Gemeenteraad van Buren;

Gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders d.d. 9 mei 2022:

besluit:

- In te stemmen met de zienswijze op de begroting 2023 van GR Avri;
- In te stemmen met de zienswijze op de jaarrekening 2021 van GR Avri;
- In te stemmen met de zienswijzebrief;

Vastgesteld in de openbare vergadering van 14 juni 2022,

De griffier,

De voorzitter,

J.J. Rochat

J.P.M. Meijers

Aan de raden van de deelnemende gemeenten van de
Gemeenschappelijke Regeling Avri

Datum	14 april 2022	Uw kenmerk	n.v.t.
Onderwerp	Ontwerp begroting 2023 GR Avri	Ons kenmerk	UIT-22-05413
Contactpersoon	Bestuurssecretariaat	E-mailadres	bestuurssecretariaat@avri.nl
Telefoonnummer	(0345) 58 53 53		

Geachte leden van de raad,

Wij bieden u bijgevoegd de ontwerp begroting 2023 en de meerjarenramingen 2024-2026 van Avri aan. In deze begroting leest u hoe we een trendbreuk die we in 2021 hebben ingezet verder hebben vormgegeven. Doen wat we altijd deden, is geen optie meer. Er is behoefte aan een koerswijziging; van lineaire afvalinzamelaar naar circulaire ketenpartner. Hierdoor verandert de rol en positie van Avri: de focus komt te liggen op draagvlak bij inwoners, partnerschap in de keten, efficiëntie en een datagestuurde bedrijfsvoering.

Deze begroting is opgesteld binnen de kaders van de kadernota 2023 zoals aan de gemeenteraden aangeboden. De kadernota is behandeld op de platformbijeenkomst van 13 januari j.l. en in het AB van 10 februari 2022. Hiermee is een extra gelegenheid geboden om tijdig het gesprek te voeren over de kaders voor de begroting. De kadernota is ter vaststelling geagendeerd voor de vergadering van het Algemeen Bestuur van mei.

Tijdens de raadsinformatie avond van 13 april j.l. hebt u kennis kunnen nemen van de hoofdlijnen van zowel de begroting 2023 als van de jaarstukken 2021. Daarnaast is er nog een platformbijeenkomst op 2 juni a.s. ter voorbereiding op de besluitvormende vergadering van het Algemeen Bestuur op 7 juli. Op deze manier hopen we u zo goed mogelijk te informeren in voorbereiding op de behandeling van de stukken in uw gemeenteraad.

We vragen om uw zienswijze op deze begroting en hopen hiermee tot gedragen besluitvorming te komen. Wij verzoeken u vriendelijk om uw zienswijzen bij de ontwerp begroting 2023 en de meerjarenramingen 2024-2026 uiterlijk **woensdag 22 juni 2022** aan ons kenbaar te maken en in te dienen via het bestuurssecretariaat van Avri (bestuurssecretariaat@avri.nl).

Het dagelijks bestuur van Avri,
De voorzitter,



J. Reus

De secretaris,



W. Brouwer

Begroting 2023

inclusief meerjarenraming t/m 2026

versie: 13 april; toezending gemeenten



INHOUDSOPGAVE

1	Inleiding	3
2	Bestuurlijke samenvatting	5
3	Leeswijzer	9

BELEIDSBEGROTING

PROGRAMMA'S

4	Programma Basispakket	11
5	Programma Pluspakket	18
6	Programma Bedrijfsafval	23
7	Programma Algemene baten en lasten	25

PARAGRAFEN

8	Lokale heffingen	30
9	Weerstandsvermogen en risicobeheersing	35
10	Financiering	40
11	Bedrijfsvoering	42
12	Onderhoud kapitaalgoederen	47
13	Verbonden partijen	48

FINANCIËLE BEGROTING

14	Totaaloverzicht baten en lasten	52
15	Uiteenzetting financiële positie	53
16	Vaststellingsbesluit	58

BIJLAGEN

Bijlage 1: Totaal baten en lasten per taakveld	59
Bijlage 2: Kostenstaat per product	60
Bijlage 3: Overzicht BTW baten afvalstoffenheffing per regiogemeente	61
Bijlage 4: Scenario's tarieven afvalstoffenheffing 2023	62
Bijlage 5: Beschrijving van de reserves en voorzieningen	63

1 INLEIDING

Voor u ligt de ontwerpbegroting 2023 en de meerjarenraming 2024-2026 van Avri. In deze begroting leest u hoe we de trendbreuk die we in 2021 hebben ingezet, verder vormgeven. Doen wat we altijd deden, is geen optie meer. Er is behoefte aan een koerswijziging; van lineaire afvalinzamelaar gaan we naar circulaire ketenpartner. Hierdoor veranderen de rol en positie van Avri: de focus komt te liggen op draagvlak bij inwoners, partnerschap in de keten, efficiënt werken en een datagestuurde bedrijfsvoering.

Samen met 248.000 inwoners en de 8 gemeenten willen we werken aan een schoon Rivierenland en dragen we bij aan een duurzame en prettige leefomgeving. We staan middenin de samenleving en zetten hierbij de inwoners centraal. Zo begrijpen we wat de behoeften zijn van inwoners en weten we wat er speelt bij gemeenten. Inwoners zijn onze belangrijkste partners. De inwoners hebben een duidelijke rol om te zorgen voor minimale verspilling door afval goed te scheiden en materialen zo veel een tweede leven te geven. Hiermee zorgen we samen dat de kosten zo laag mogelijk blijven.

Deze begroting is opgesteld binnen de kaders van de kadernota 2023, zoals aan de gemeenteraden aangeboden. Daarmee is een extra gelegenheid geboden om tijdig het gesprek te voeren over de kaders voor de begroting. Zo ontstaat meer grip aan de voorkant van het begrotingsproces. De behandeling in de raden heeft geleid tot diverse nieuwe aandachtspunten, die in februari 2022 in het Algemeen Bestuur van Avri werden besproken.

De komende jaren staat Avri voor diverse uitdagingen in haar bijdrage aan een leefbare woonomgeving. Deze uitdagingen worden ingegeven door:

- Aangescherpte beleidsambities van Rijk en gemeenten (o.a. bestuursakkoorden);
- Strengere normen en financiële prikkels (heffingen, wet- en regelgeving);
- Meer samenhangende of samenvallende normen (o.a. CO2-heffing, energieverbruik gebouwen en transport);
- Krapte op de arbeidsmarkt, met name voor chauffeurs.
- Hogere kosten, zoals personele kosten, hogere brandstofkosten, hogere materiaalkosten (voertuigen en gereedschap en grilliger grondstofopbrengsten).
- Vermindering draagvlak bij de inwoners door hogere kosten en de complexiteit van goed afval scheiden.

De uitdagingen en ontwikkelingen op het gebied van circulariteit, duurzaamheid en inclusiviteit zijn veelomvattend. Tegelijkertijd is een wendbare, robuuste en voorspelbare bedrijfsvoering nodig om te blijven voldoen aan de behoeftes van gemeenten en inwoners. Avri heeft in 2021 een nieuwe strategie (Strategisch Koersplan 2021-2025 en de positionering) ontwikkeld waarin de uitdagingen en ontwikkelingen zijn vertaald naar opgaven voor de komende jaren en manieren om die te realiseren. De nieuwe strategie is tot stand gekomen met bijdragen van medewerkers van Avri, de RBA-leden, communicatieadviseurs van gemeenten, raadsleden, inwoners en bestuursleden van Avri.

Avri stelt zich voor 2025 tot doel: 'Trots op Rivierenland door samen te werken aan een schone leefomgeving'. Om deze doelstelling te bereiken, zijn vijf strategieën benoemd:

- Circulaire waardecreatie: waarde toevoegen door intensief samen te werken met partijen die slim werken aan de circulariteit van grondstofstromen;
- Efficiënte operatie: reële en voorspelbare uitvoeringslasten door een efficiënte aanpak;
- Van de regio, voor de regio: positieve waardering van de inwoners en opdrachtgevers door zichtbaar bij te dragen aan de leefbaarheid in de regio;
- Kwaliteit afvalstromen: opbrengst van grondstoffen is maximaal door samen met gemeenten te investeren in communicatie, die afvalscheiding voor iedereen aantrekkelijk maakt;
- Nieuwe koers: een toekomstgerichte organisatie door de strategie en positionering ('wat' en 'hoe') als intern kompas in denken en doen te verankeren.

De voorgestelde koerswijziging van Avri, de opgaven vastgelegd in het nieuwe Strategisch Koersplan 2021-2025 en de governance die daar het beste bij past, dienen als vertrekpunt voor de gesprekken die in 2022 met raadsleden worden gevoerd. De uitkomsten hiervan moeten leiden tot een gezamenlijk beeld van de toekomst. Dan gaat het ook over de kansen om veranderingen te bereiken en over de innovatieruimte die Avri nodig heeft om een betere kwaliteit van de stromen en waardecreatie te realiseren.

De nieuwe koers sluit goed aan bij de projecten uit het programma GRIP. Die projecten worden in 2023 voortgezet. Het doel is het vergroten van invloed op de keten, het verbeteren van het weerstandsvermogen en een wendbare bedrijfsvoering. Daarnaast moet de voorspelbaarheid van ons beleid toenemen en een bijdrage leveren aan een betere reputatie voor Avri. De kostenreductie door GRIP ligt tussen de 4 en 17 euro per huishouden en is voor een



gedeelte gericht op schone grondstofstromen. De kostenreductie is echter mede afhankelijk van politieke keuzes. En: de kosten gaan voor de baten uit.

Avri zorgt voor maatschappelijke meerwaarde door kansen te bieden aan mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. In de afgelopen jaren zijn ruim 95 medewerkers met een afstand tot de arbeidsmarkt bij Avri komen werken. Waar het in eerste instantie begon met het detacheren van mensen, is de samenwerking met het regionale werkvoorzieningsschap Werkzaam Rivierenland later uitgebreid met meer doelgroepen. Zo worden steeds meer mensen uit de zogenaamde kaartenbak van de gemeente (bijstand, WW, Wajong, Wia, statushouders) begeleid ge(her)introduceerd in het arbeidsproces. Voor de mensen zelf draagt dit bij aan hun zelfstandigheid en het gevoel actief mee te doen in de maatschappij.

Avri maakt in de periode 2021-2023 de omslag naar een meer op mens en samenwerking gerichte organisatie. Daarbij zetten we onze deskundigheid in: de specialistische verzorger. Dat betekent dat wij bewuster de verbinding maken met de gemeenten. We weten wat er bij hen speelt en wat zij van ons verwachten. Daarna bepalen we samen hoe we een win-win situatie kunnen bereiken.

De waarden die hierbij horen zijn: inlevend, verbindend, wendbaar, deskundig en behulpzaam. Door deze waarden consistent uit te dragen in alles wat we doen, bouwen we aan een herkenbare Avri-ervaring bij onze inwoners en gemeenten. De komende jaren blijft Avri eraan werken om dat nog bewuster en beter te doen. Het karakter en de waarden zijn als positionering vastgelegd in het Avri-kompasboekje.

Begin 2022 hebben wij een inwonersonderzoek uitgevoerd. Met de resultaten verbeteren we onze communicatie en kunnen we werken aan voorspelbaarheid in dienstverlening en kosten. Zodat inwoners, gemeenten en andere partijen weten wat ze van ons kunnen verwachten.

We zijn trots op de inzet van onze medewerkers. Het afgelopen jaar zijn er grote stappen gezet om ons klaar te maken voor deze toekomst. We hebben er het volste vertrouwen dat de deze koers ons steeds beter helpt om duurzaam dienstverlenend te zijn voor de gemeenten en inwoners van de regio Rivierenland.

Walter Brouwer
Directeur Avri

2 BESTUURLIJKE SAMENVATTING

2.1 Inleiding

Voor en met de regio werken wij aan een schoon, veilig, duurzaam en circulair Rivierenland. Dat doen wij samen met 250.000 inwoners in acht gemeenten. Avri wil zich steeds meer inzetten als een brede maatschappelijke dienstverlener; passend bij een veranderende maatschappij. Daarbij hoort een doorontwikkeling van de werkwijze en bekostiging van het huidige afvalstelsel. Maar ook het realiseren van regionaal partnerschap in het onderhoud van de openbare buitenruimte en het vormgeven van lokale arbeids- en bewonersparticipatie. We willen de regio duurzamer maken door betrokken te zijn en een meerwaarde te bieden op maatschappelijke thema's. Circulariteit, duurzaamheid en inclusiviteit zijn belangrijke waarden. Daarbij is onze visie: 'Van de regio, voor de regio'.

2.2 Werken aan financieel herstel

We werken aan financieel herstel, zodat Avri een financieel gezonde basis krijgt om haar bedrijfsvoering te kunnen uitvoeren. De afgelopen jaren zorgden dalende grondstofvergoedingen, extra rijksbelastingen en prijsindexeringen voor een stijgende afvalstoffenheffing in Nederland. Ook de afvalstoffenheffing in Rivierenland ging omhoog. We willen deze trend doorbreken en werken aan meer stabiliteit, door de bedrijfsvoering te verstevigen, risico's te beheersen en financiële weerstand voor de toekomst op te bouwen.

2.2.1 Tarieven afvalstoffenheffing; stijging met 4%

In onderstaande tabel is de ontwikkeling van het gemiddelde tarief afvalstoffenheffing ten opzichte van 2022 toegelicht.

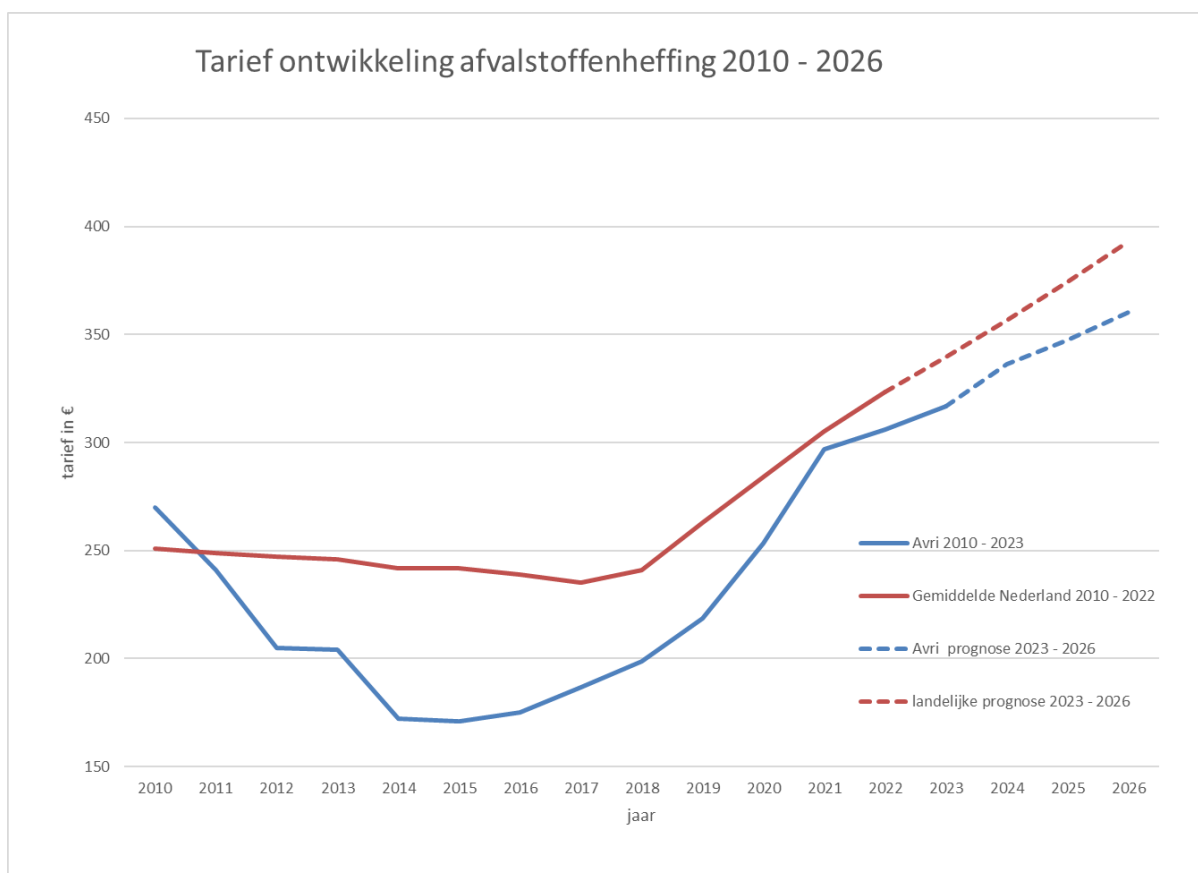
ONTWIKKELING TARIEF AFVALSTOFFENHEFFING			
Gemiddeld tarief afvalstoffenheffing 2022			€ 306
Marktontwikkelingen	Autonome prijsindexeringen (o.a. CAO, markttarieven)	€ 5	
	Brandstofkosten	€ 5	
	Onderhoud voertuigen	€ 2	
	Verwerking afvalstromen en grondstoffen	€ 2	
			€ 14
Operationele kosten	Overige mutaties per saldo	€ 1	
			€ 1
Dekking	Inzet structureel resultaat bedrijfsafval	€ -2	
	Verbeterd betaalgedrag inwoners	€ -2	
			€ -4
Gemiddeld tarief afvalstoffenheffing 2023			€ 317
Overige	Milieustraten in ontwikkeling		PM

Tabel 1: Ontwikkeling tarief afvalstoffenheffing per 2023

Uit de tabel blijkt per 2023 een stijging van de gemiddelde afvalstoffenheffing met € 11 (4%) naar € 317, met name veroorzaakt door een toename van de uitvoeringskosten. Oorzaken hiervan zijn onder meer de sterk gestegen brandstofprijzen en de stijging van onderhoudskosten. Voertuigen worden langer gebruikt omdat de levering van nieuwe voertuigen fors is vertraagd. Dat is het gevolg van de materiaal- en chiptekorten op de wereldmarkt. Daarnaast hebben we te maken met niet-beïnvloedbare, autonome prijsstijgingen (o.a. CAO en markttarieven).

Over de ontwikkeling van de milieustraten zijn verkennende gesprekken gevoerd met het Algemeen Bestuur. We zien structureel een toename van het aantal bezoekers en aanbod van gescheiden afvalstromen. Het is noodzakelijk de personele bezetting voor de milieustraten en de inzameling uit te breiden om te garanderen dat het dienstenpakket van Avri uitgevoerd kan worden. Tevens kunnen we beter anticiperen op wijzigingen in het aanbod van afval- en grondstofstromen. Inmiddels zijn de nodige voorbereidingen gedaan. Vanuit Avri streven wij ernaar om in mei 2022 het plan aan het AB voor te leggen. Bij het opmaken van deze begroting kan nog geen indicatie worden gegeven van het benodigde bedrag en het effect op de afvalstoffenheffing. Hiervoor is een pm-post opgenomen.

In onderstaande grafiek is de tariefontwikkeling van de afgelopen jaren en komende jaren uiteengezet en afgezet tegen het (verwachte) landelijk gemiddelde (t/m 2021, bron: COELO). Ondanks de stijging komt het tarief van Avri ook in 2022 niet boven de verwachte gemiddelde afvalstoffenheffing van Nederland uit.



Grafiek 1: Tariefontwikkeling afvalstoffenheffing 2010-2026

In meerjarig perspectief voor Nederland gaan we uit van een gemiddelde jaarlijkse stijging van de afvalstoffenheffing met 5% per jaar. De gemeentelijke woonlasten zijn de afgelopen vier jaar meer dan 4 procent per jaar gestegen. De afvalstoffenheffing steeg gemiddeld met 6,2% per jaar. Dit blijkt uit het rapport Ontwikkeling gemeentelijke woonlasten 2018-2022, dat in maart is verschenen.

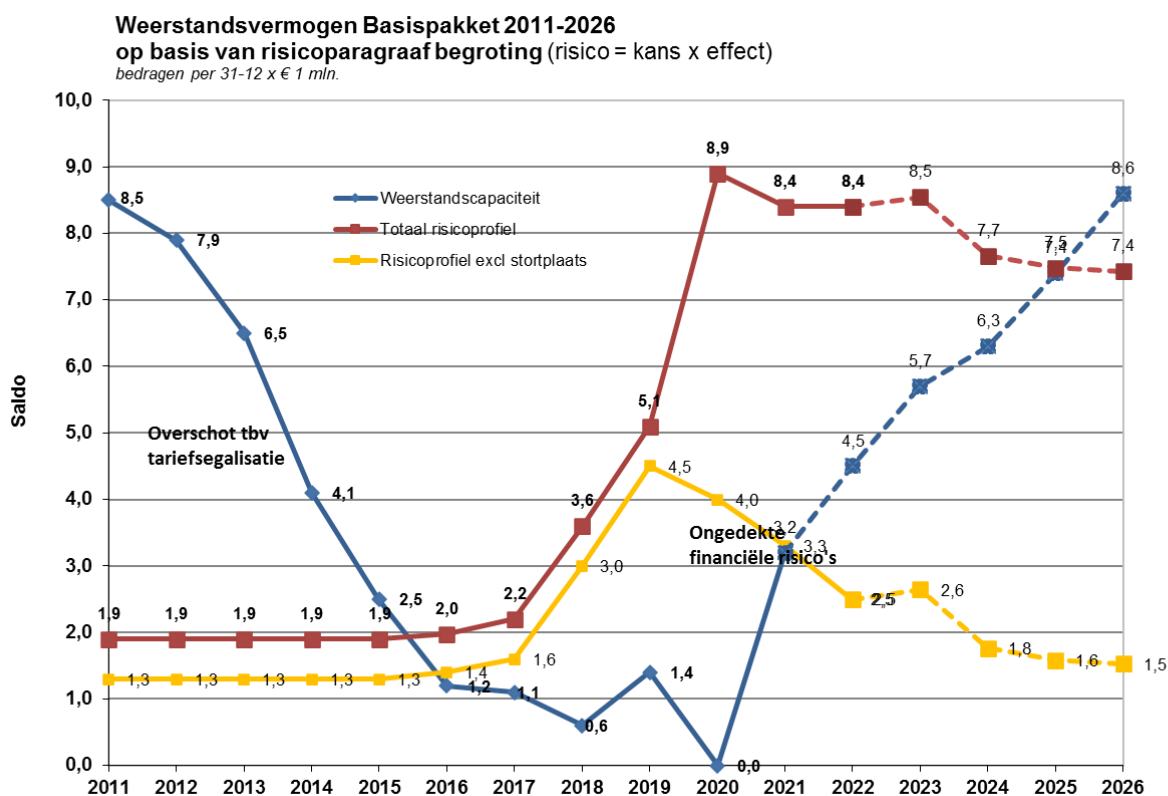
In de meerjarenbegroting van Avri verwachten we dat de tarieven voor het verwerken van restafval sterk zullen stijgen. Dit komt door het aflopen van het huidige contract. Marktontwikkelingen laten bijna een verdubbeling van de tarieven zien. Om deze stijging te dempen stellen we voor om dit nadeel in 2024 te dekken door een onttrekking van € 6 ton uit de egalisatievoorziening van het basispakket. Door te investeren in het nog beter scheiden van afval door inwoners, verwachten we stabilisatie van het aanbod van grondstoffen door inwoners. Gemiddeld genomen zijn grondstofvergoedingen de afgelopen jaren gedaald, waardoor de afvalstoffenheffing een steeds groter aandeel van de (meer beïnvloedbare en constantere) uitvoeringskosten dekt. Via het programma GRIP werken we ook binnen de bedrijfsvoering aan het realiseren van meer prijsstabiliteit. Per 2025 vallen de kapitaallasten (ca € 2 ton) van het project zuiver afval vrij. We stellen voor in meerjarig perspectief om deze vrijval in te zetten in het basispakket waarmee (een deel van) het effect van toekomstige nadelen kan worden opgevangen.

2.2.3 Opbouw van financiële weerstand

Weerstandsvormen; meerjarige opbouw van financiële weerstand

Er is voldoende financiële armslag nodig om continuïteit in dienstverlening te waarborgen, risico's af te dekken en prijsstabiliteit te realiseren. Onze financiële reserves zijn de afgelopen jaren ingezet om de tarieven afvalstoffenheffing te verlagen en risico's die zich voordeden op te vangen. Nu willen we Avri financieel weer gezond maken.

De overdracht van de stortplaats Geldermalsen vormt een belangrijk risico. We gaan in het risicoprofiel uit van directe overdracht na het beslismoment door de provincie op basis van de provinciale uitgangspunten (waaronder de huidige rekenrente van 3,1%). Op dat moment (2034) dient er € 12,2 mln. extra te zijn 'gespaard' om het dan benodigde doelvermogen te hebben opgebouwd. Dit wordt bereikt door de huidige (reeds in de begroting 2021 opgenomen) opslag in de tarieven voor opbouw van de weerstandscapaciteit bij Avri (€ 12 per huishouden) te handhaven tot het moment van overdracht. Dit risico kan daarmee worden gedekt (gebaseerd op de huidige inzichten en uitgangspunten van het doelvermogen). We stellen daarom voor om de jaarlijkse opbouw van het weerstandsvermogen met € 12 per huishouden te handhaven. Dit is in lijn met de zienswijze van de gemeenten bij de kadernota 2023. In grafiek 2 is dit scenario gevisualiseerd.

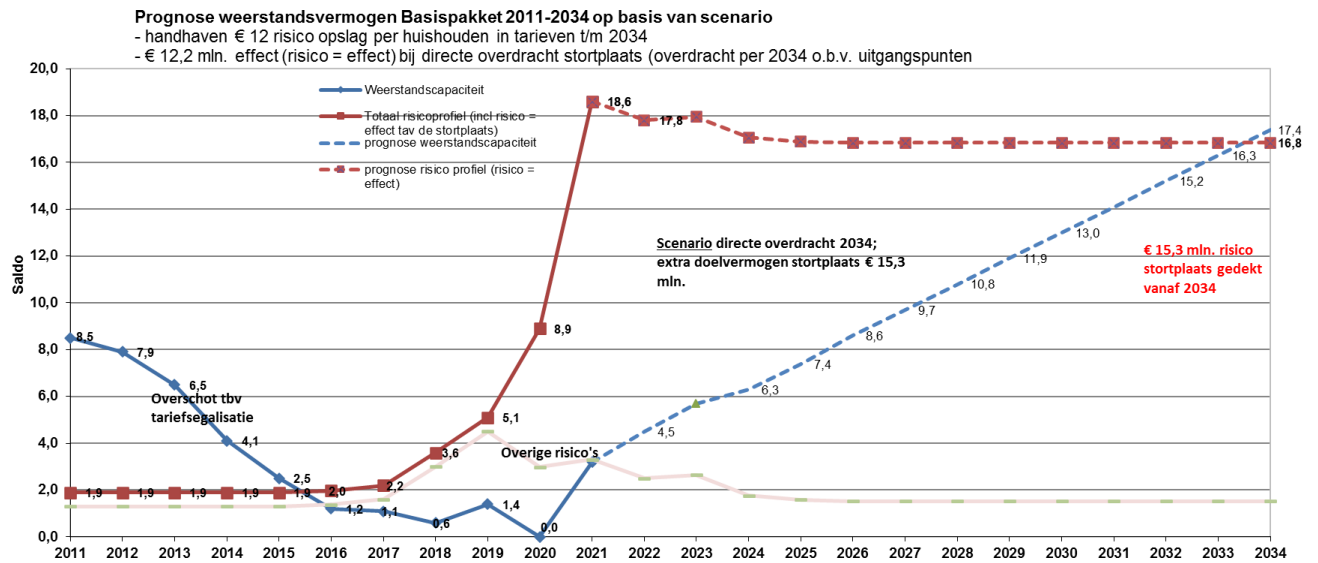


Grafiek 2: Ontwikkeling weerstandsvermogen Basispakket

Het stijgend verloop van de weerstandscapaciteit wordt voornamelijk veroorzaakt door de € 12,- opslag. De daling van het totaal risicoprofiel heeft te maken met de aanname dat het geschil met de PDB-verwerker in 2024 zal zijn opgelost (zie paragraaf weerstandsvermogen).

Bovenstaande grafiek laat zien dat Avri zich, indien er zich geen onvoorziene omstandigheden gaan voordoen, in de komende jaren al snel in een situatie bevindt dat de risico's voldoende zijn afgedekt. Hierbij is het echter belangrijk om weer te geven dat het risico van de stortplaats hierin is meegenomen op basis van een kans keer effect berekening. De risico-opslag in de afvalstoffenheffing is echter gebaseerd op het scenario dat de overdracht van de stortplaats moet plaatsvinden per 2034.

In onderstaande grafiek is de ontwikkeling van het weerstandsvermogen weergegeven, uitgaande van het risico op directe overdracht van de stortplaats per 2034. Het totale risicoprofiel bestaat dan uit zowel het benodigde, aanvullend op te bouwen doelvermogen van € 15,3 mln. als de overige risico's van het basispakket. In de grafiek wordt duidelijk dat een jaarlijkse aanvulling van de weerstandscapaciteit nodig is om dit scenario te kunnen afdekken. Wanneer de huidige opslag in de tarieven afvalstoffenheffing (€ 12 per huishouden) wordt gehandhaafd t/m 2034 kan het risico op (gedwongen) overdracht op basis van de (huidige) provinciale standpunten worden afgedekt.



3 LEESWIJZER

Deze begroting bevat een beleidsmatig en financieel gedeelte en is opgebouwd conform de uitgangspunten en richtlijnen van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

De begroting 2022 begint met een algemene inleiding die vervolgd wordt met een bestuurlijke samenvatting. De beleidsbegroting begint vanaf hoofdstuk 4 met de vier programma's:

- programma Basispakket (hoofdstuk 4)
- programma Pluspakket (hoofdstuk 5)
- programma Bedrijfsafval (hoofdstuk 6)
- programma Algemene baten en lasten (hoofdstuk 7)

De wettelijk voorgeschreven beleidsparagrafen komen aan bod in de hoofdstukken 8 tot en met 13.

De volgende paragrafen zijn opgenomen:

- paragraaf lokale heffingen (hoofdstuk 8)
- paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing (hoofdstuk 9)
- paragraaf financiering (hoofdstuk 10)
- paragraaf bedrijfsvoering (hoofdstuk 11)
- paragraaf onderhoud kapitaalgoederen (hoofdstuk 12)
- paragraaf verbonden partijen (hoofdstuk 13)

De paragraaf grondbeleid is voor Avri niet van toepassing en derhalve niet opgenomen in deze begroting.

De financiële begroting bevat een overzicht van de totale lasten en baten van alle activiteiten van Avri (hoofdstuk 14). De financiële positie van Avri (hoofdstuk 15) komt eveneens in de financiële begroting aan bod.

De financiële positie geeft onder andere inzicht in het verloop van de exploitatie, de geplande investeringen, het verloop van de reserves en voorzieningen en een meerjarig geprognosticeerde balans.

BELEIDSBEGROTING
PROGRAMMA'S

AFVALBEHEER



Dit programma gaat over: het inzamelen en verwerken van huishoudelijke afvalstromen en grondstoffen.

4.1 Inleiding

De beleidsontwikkelingen op het gebied van afval en grondstoffen van het Rijk zijn vastgelegd in het Landelijk Afvalbeheerplan 3 (LAP3) en het bijbehorende VANG-programma. In LAP3 wordt meer ruimte geboden voor het circulair maken van afval- en grondstofstromen. LAP3 geeft ook antwoord op de vraag: wanneer is iets afval of een secundaire grondstof? Bronscheiden is opgenomen als voorkeursroute. De wettelijke gronden op basis waarvan een gemeente af kan wijken van het verplicht gescheiden inzamelen van metaal, glas, kunststof en bioafval van huishoudens (GFT) zijn nader uitgewerkt in LAP3. Dit betekent dat bronscheiden de norm is voor alle huishoudens en dat iedere afwijking aan de wettelijke gronden moet voldoen. Ook het beleid van de gemeenten richt zich steeds meer en concreter op circulariteit.

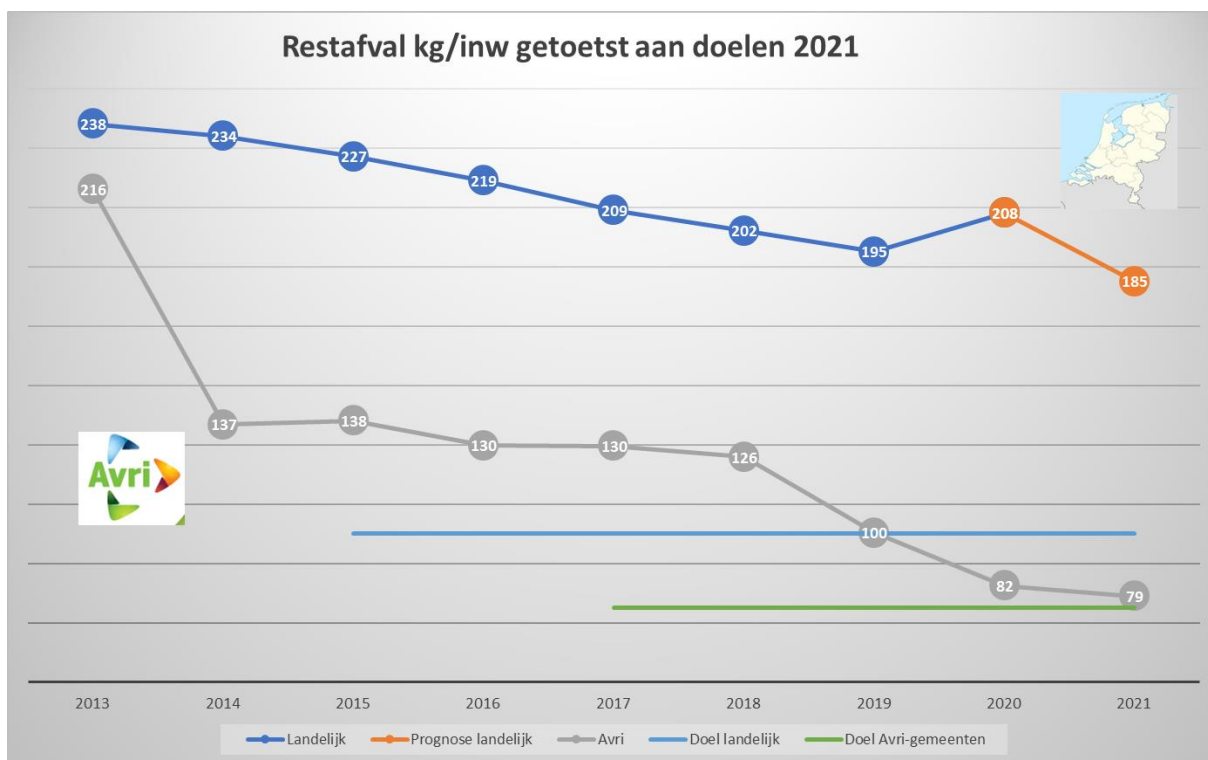
Naast de landelijke en regionale beleidsontwikkelingen hebben de marktontwikkelingen een steeds grotere invloed op de begroting van Avri. Naar verwachting zal het Rijk meer sturen via de hoogte van de verbrandingsbelasting en de CO2-heffing. Daarnaast is het positief dat de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid verder wordt uitgebreid, zoals voor matrassen en textiel. De huidige economische situatie zorgt echter voor stijgende prijzen op de arbeidsmarkt en hogere tarieven bij marktpartijen, bij de inkoop van goederen en diensten. Dit geldt zowel bij de inzameling van afval als bij het beheer van de openbare ruimte.

4.2 Wat willen we bereiken?

Inwoners willen betrokken worden bij - en meer invloed hebben op - het beleid dat Avri maakt en de uitvoering die daarbij hoort. Dit geldt ook voor gemeenten en raadsleden. We willen als inlevende en wendbare organisatie in kunnen spelen op de behoeftes van de gemeenten en hun inwoners. De invoering van het nieuwe afvalbeleid heeft laten zien dat de behoeftes van de deelnemende gemeenten uiteen kunnen liggen. Daarom is intussen het gesprek over maatwerk en de grip op gemeenschappelijke regelingen opgestart. Deze ontwikkelingen vragen in toenemende mate van Avri om verbinding te houden met de diverse stakeholders en om innovatief en flexibel te zijn.

Regionale beleidsontwikkelingen

In 2023 zal binnen de landelijke beleidskaders Van Afval Naar Grondstof (VANG) het eigen beleid ('Afval scheiden heel gewoon') doorontwikkeld worden. Regionaal is de doelstelling vastgesteld om per 2025 maximaal 30 kg restafval per inwoner te produceren. In onze regio zien we een sterke verlaging van de hoeveelheid restafval (in 2021 79 kg fijn en grof restafval per inwoner) en zamelen we meer grondstoffen in. De regio is op de goede weg en daarom zal een nieuw grondstoffenplan voorbereid worden. Het doel van het plan blijft de preventie van afval, een verdere reductie van het restafval en de inzameling van zo schoon mogelijke grondstoffen.



Verenigingen zijn voor Avri belangrijke ambassadeurs bij het behalen van duurzaamheidsdoelen en een schone leefomgeving. Verenigingen die nu papier inzamelen, kunnen voor hun vergoeding andere taken binnen het basispakket oppakken. In 2021 is één pilot uitgevoerd, namelijk het schoonmaken van de ondergrondse containers. Een aantal verenigingen zien deze pilot als volwaardig alternatief voor de papierinzameling. Het is nog niet besloten hoe precies invulling aan deze werkzaamheden door de verenigingen wordt gegeven. Afhankelijk van die overwegingen worden de gevolgen in de begroting 2023 verwerkt.

4.3 Wat gaan we daar voor doen?

Regio Deal

De Regio Deal is een arrangement tussen regio's en het Rijk om de kracht van de regio's te versterken. De rijksondersteuning bestaat uit financiële middelen, experimenteerruimte en expertise. Daarmee kan een regionaal project worden uitgevoerd. In 2021 heeft Avri drie projecten voor de Regio Deal toegekend gekregen:

- Een innovatief circulair textielsorteercentrum;
- Een betere bodem in de Betuwe (van tuinafval naar compost voor de Fruitdelta);
- Betuws Circulair (van regionale reststromen zoals plastic, naar regionale producten voor de Fruitdelta en recreatiesector).

Onder voorbehoud van besluitvorming in 2022 krijgen deze projecten verder vorm.

Ontwikkelingen op de afval- en grondstoffenmarkt

Door de groeiende hoeveelheden ingezamelde grondstoffen wordt de begroting van Avri gevoeliger en meer afhankelijk van marktontwikkelingen. De kosten en opbrengsten van diverse grondstoffen worden grilliger en minder voorspelbaar.

De invoering van prijs- en comfortprikkels voor afvalscheiding in Nederland heeft een nadelig effect op de kwaliteit van de grondstoffen. De vervuiling van de grondstoffen neemt toe door vermenging met restafval. De gemiddelde kwaliteit neemt verder af doordat grondstoffen van lage kwaliteit (die eerst in het restafval zaten) ook gescheiden ingezameld worden.

Het tarief afvalstoffenheffing is onder invloed van deze niet-beïnvloedbare ontwikkelingen de afgelopen jaren sterk gestegen. We verkennen continu de mogelijkheden om onze grip op de tariefontwikkeling te vergroten. Het vergroten van de grip op onze kostenontwikkeling bereiken we door onze invloed op de afzetmarkt te vergroten. Dat kan onder meer bereikt worden door het afsluiten van langlopende contracten met verwerkers, samenwerking met regionale partners en deelname of investeringen in verwerkingscapaciteit.

CO2-heffing

De CO2-heffing voor de industrie is in 2022 € 42 per te veel uitgestoten ton CO2. De heffing loopt op tot €128 in 2030. De precieze impact hiervan is nog onzeker. Veel hangt af van politieke wil in de komende jaren. Uit eerdere berekeningen van adviesbureau KplusV is op te maken dat het effect op de afvalstoffenheffing in 2030 (in het minst gunstige geval) kan oplopen tot € 50 per persoon of € 100 per huishouden.

Milieustraten in ontwikkeling

Er moeten de nodige investeringen worden gedaan om de milieustraten op te knappen om aan de wettelijke ontwikkelingen te kunnen blijven voldoen. Daarnaast moet de inrichting meer inwonergegericht en met meer focus op scheiding van grondstoffen gemaakt worden. Een probleem hierbij blijft het ruimtegebrek (en daarmee het risico op onveiligheid en klachten) op de huidige locaties. De situatie is urgent. Actie is dringend gewenst en staat daarom op de prioriteitenlijst van het AB. Avri heeft een verkennend onderzoek laten uitvoeren naar het huidige functioneren van de milieustraten, de ontwikkelingen die van invloed kunnen zijn op het functioneren van de milieustraten en de spreiding van de milieustraten in Rivierenland. Het rapport geeft inzicht in de stand van zaken en beschrijft mogelijkheden om de milieustraten toekomstbestendig te maken. In het rapport wordt een aantal niveaus genoemd waar een milieustraat zich naartoe kan ontwikkelen.

Dat begint met een basisniveau milieustraat. Het hoogste niveau is het aanpassen van een milieustraat tot een circulair ambachtscentrum, met afvalpreventie en circulariteit. Om per milieustraat goed in beeld te brengen wat haalbaar en wenselijk wordt geacht, is verdiepend onderzoek nodig. Op basis daarvan kan een concreet voorstel aan het bestuur worden gedaan. Het Algemeen Bestuur besluit op basis van dat voorstel in 2022 wat de ambitie van de regio wordt.

Stortplaats Geldermalsen

De regionale stortplaats in Geldermalsen is afgewerkt, gesloten en daarmee gereed voor overdracht aan de provincie Gelderland. Bij overdracht dient een bedrag voor de provincie beschikbaar te zijn voor de eeuwigdurende zorg, het zogenaamde doelvermogen. Er is een risico op een te laag doelvermogen in het nazorgfonds van de stortplaats. In de begroting en het meerjarenperspectief is al rekening gehouden met € 12 per huishouden per jaar risico-opslag tot 2034. In theorie zou dat voldoende doelvermogen moeten opleveren, maar wijziging van de rekenrente en het moment van overdracht hebben grote invloed op de opbouw van het doelvermogen. Hiermee loopt Avri (en subsidiair de gemeenten als garantstellende instanties) uiteindelijk een extra risico.

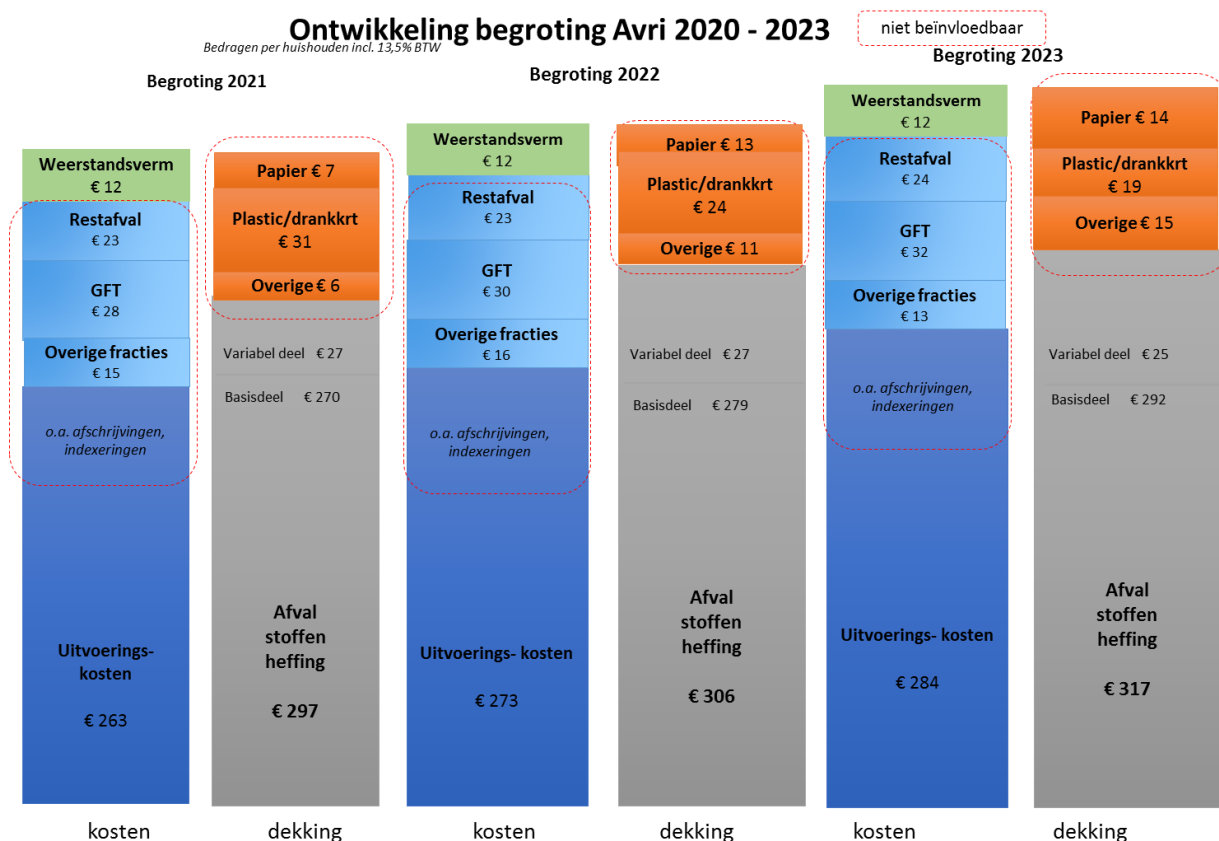
Voorjaar 2021 is het nazorgplan geactualiseerd. De provincie heeft hier in april 2021 mee ingestemd en dat in augustus bekrachtigd door het toezenden van het tussentijds eindinspectierapport. De actualisatie leidt in alle RINAS-berekeningen tot een hoger doelvermogen, variërend tussen de 2 en 10 miljoen (in het jaar van overdracht). De toename is het gevolg van het volledig overnemen van de verplichtingen uit het definitieve nazorgplan. Daarin wordt rekening gehouden met groeiende jaarlijkse kosten van controlemetingen en inspecties. Avri gaat er van uit dat de monitoringsinspanning in het komend decennium kan worden afgebouwd. Dit vanwege de stabiele grondwaterkwaliteit. Ook verwacht Avri dat de grondwaterkwaliteit niet verslechtert, nadat de definitieve bovenafdichting vijf jaar geleden werd gerealiseerd. Deze actualisatie betekent dat het te bereiken doelvermogen in 2044 stijgt naar € 10,9 miljoen en dat het gekwantificeerd risico stijgt naar € 5,9 miljoen. Deze actualisatie en de gevolgen voor het risicoprofiel worden opgenomen in de komende P&C documenten. In de begroting 2023 worden de meest actuele ontwikkelingen meegenomen in de bepaling van het risicoprofiel.

In een discussienotitie zijn in februari 2022 de risicoafwegingen met betrekking tot de stortplaats aan de gemeenteraden voorgelegd. Gemeenten hebben hun zienswijze met betrekking tot deze risicoafweging kunnen aangeven. De zienswijzen van de gemeenten zijn in deze begroting verwerkt.

Wat gaat dat kosten?

Naast beleidsontwikkelingen zijn in toenemende mate ook marktontwikkelingen van invloed op de begroting van Avri. Zo zorgt de toenemende inzameling van grondstoffen dat de begroting meer afhankelijk wordt van marktmechanismen waardoor de ontwikkeling van de tarieven afvalstoffenheffing minder beïnvloedbaar wordt. Ook zorgt de huidige economische situatie voor stijgende prijzen op de arbeidsmarkt en hogere tarieven bij marktpartijen bij de inkoop van goederen en diensten.

De kosten en opbrengsten van de uitvoering van het programma Basispakket zijn weergegeven in onderstaande tabel. Voor de begroting geldt dat de uitvoeringskosten worden gedekt door de baten uit ingezamelde grondstoffen en de afvalstoffenheffing van inwoners. Dit is in onderstaande afbeelding weergegeven, waarbij de ontwikkeling ten opzichte van 2022 en 2023 is weergegeven;

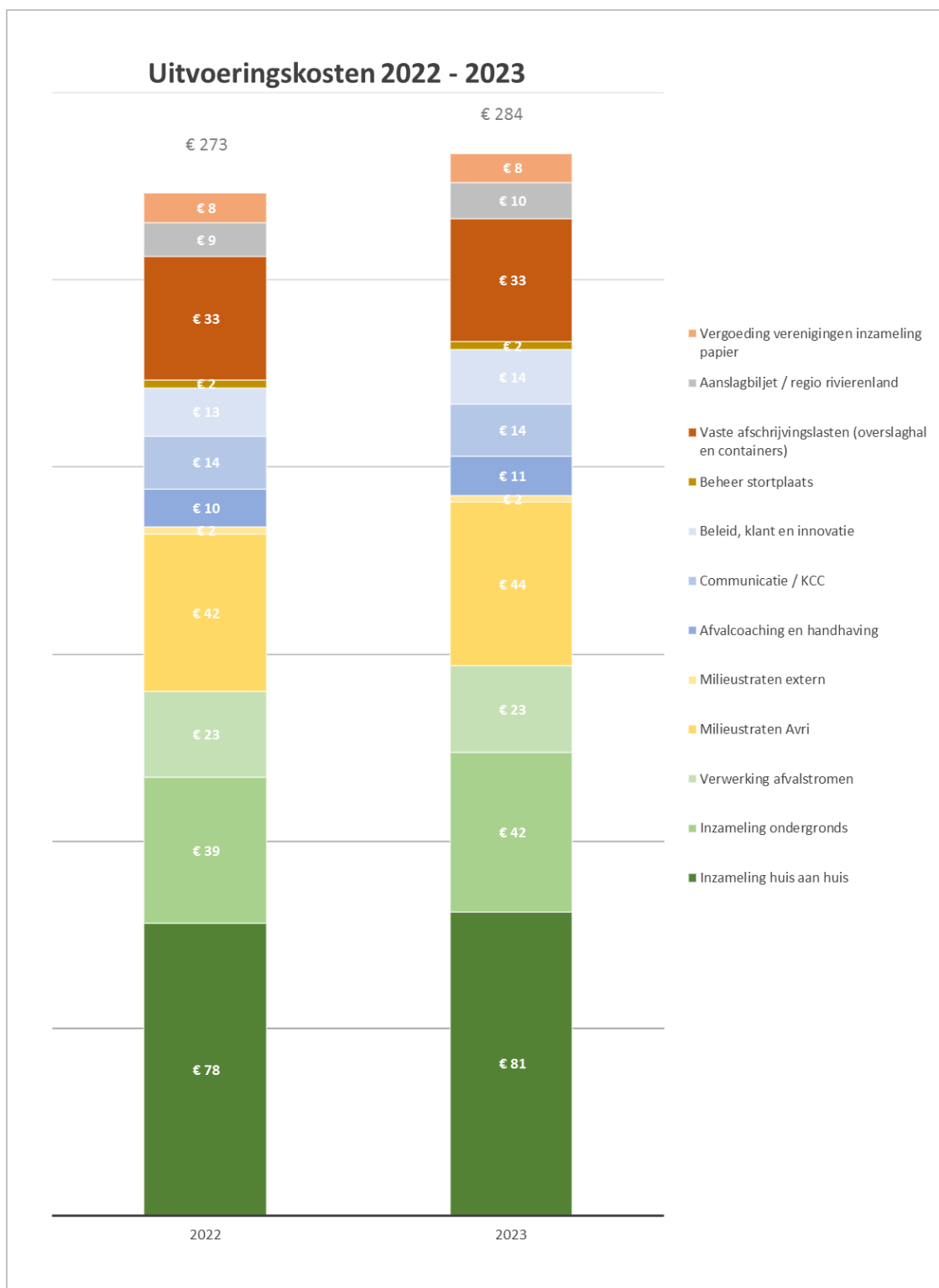


Grafiek 3: Ontwikkeling begroting Avri 2021-2023

De ontwikkeling van de tarieven afvalstoffenheffing is weergegeven in de paragraaf Lokale heffingen. In dit hoofdstuk geven we inzicht in de opbouw van de uitvoeringskosten, de externe verwerkingskosten en -baten.

Opbouw uitvoeringskosten

In grafiek 4 is de opbouw van de uitvoeringslasten weergegeven en afgezet tegen de begroting 2023. Het grootste gedeelte van de uitvoeringslasten komt voort uit de dagelijkse inzameling van alle minicontainers bij de inwoners thuis, het legen van verzamelcontainers en het beheer van 4 milieustraten. Als het afval en de grondstoffen zijn ingezameld worden deze (eventueel overgeslagen en) getransporteerd naar de externe verwerker. We maken hierbij gebruik van duurzame kapitaalgoederen en hebben daardoor vaste afschrijvingslasten van materieel en inzamelvoorzieningen. Om dit operationele proces goed te faciliteren zijn er ook ondersteunende diensten in het kader van gedragssturing, zoals beleid, communicatie (incl. KCC) en handhaving. Ook de administratieve afhandeling van de ledigingen restafval, de aanslagoplegging door BSR en de beheerkosten voor de stortplaats zijn in het basispakket ondergebracht.



Grafiek 4: Uitvoeringslasten 2021-2023

De kostenstijgingen worden veroorzaakt door onder meer de sterk gestegen brandstofprijzen, de stijging van onderhoudskosten en niet-beïnvloedbare, autonome prijsstijgingen (o.a. CAO en markttarieven).

BSR

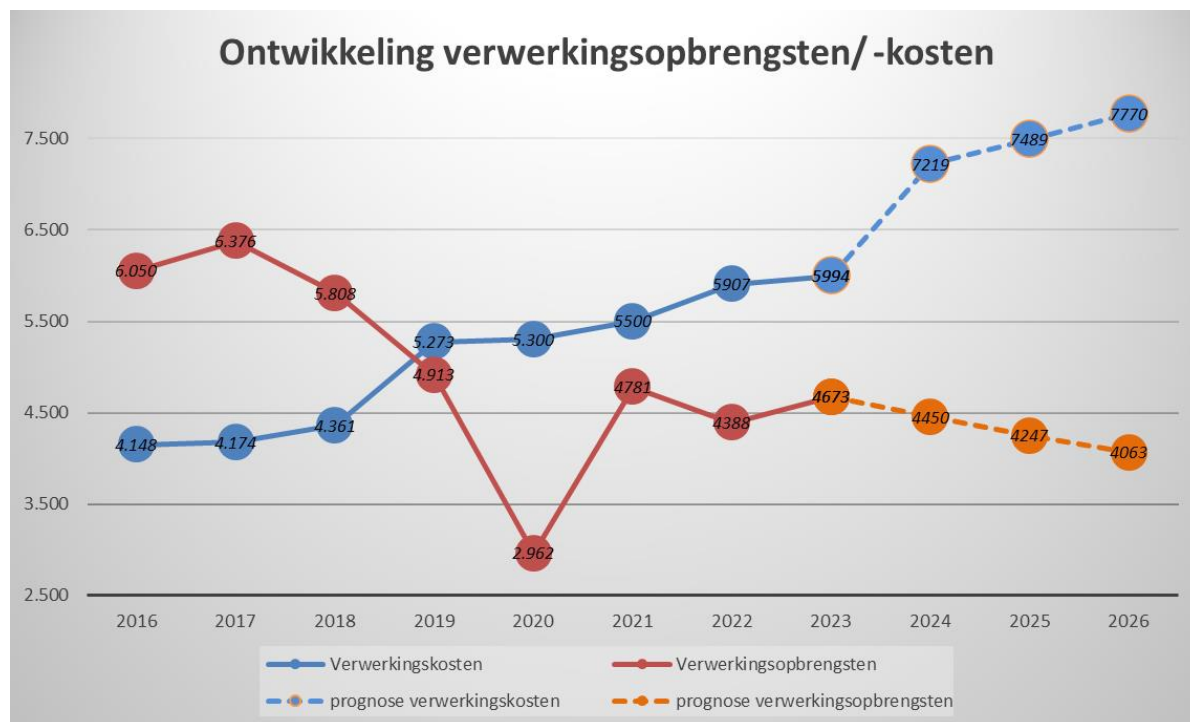
Door een nieuwe kostentoedeling binnen BSR stijgt onze reguliere bijdrage in 3 jaar tijd met €200.000 structureel in stappen van €65.000 per jaar. Avri is het hier niet mee eens en is bestuurlijk opgeschaald. Momenteel zijn met BSR in gesprek om te kijken naar de mogelijkheden in de samenwerking om zo deze verhoging te beperken. Een

deel van de verhoging kan naar verwachting worden opgevangen door een structureel btw voordeel van ca € 40.000

Ontwikkelingen afval- en grondstoffenmarkt

We zien dat de grondstoffenmarkt grillig is. Dat wordt veroorzaakt door te veel aanbod, aanscherping van importbeleid in andere landen en mindere kwaliteit van de aangeboden grondstoffen. Ook de gebeurtenissen in de wereld hebben direct effect op de vergoedingen. We zien nu dat er geen meerjarige contracten meer worden afgesloten. In Europa wordt hierop geanticipeerd, door het creëren van extra productiecapaciteit door verwerkers. Wij moeten blijven focussen op schone grondstofstromen, om de financiële gevolgen van deze marktontwikkelingen zoveel mogelijk te beperken.

In onderstaande grafiek is de ontwikkeling van kosten en opbrengsten over de afgelopen jaren weergegeven:



Grafiek 5: Ontwikkeling begroting Avri 2016 - 2023

Door andersoortige contracten met afvalverwerkers af te sluiten bereikt Avri meer stabiliteit en een sneller financieel effect bij schonere stromen. Avri kijkt waar zij waarde kan toevoegen aan de grondstofstromen om deze doelen te halen. Als voorbeeld dienen de 3 subsidieprojecten vanuit Regio Deal. Om meer grip op de verwerking te krijgen probeert Avri meer invloed te krijgen op de gehele keten. Denk aan samenwerking waar het gaat om productie, consumptie (voorlichting, communicatie) en duurzame inname en verwerking van grondstoffen. Door (regionale en landelijke) samenwerking met producenten, verwerkers en marktpartijen te intensiveren gaat Avri op zoek naar slimme, innovatieve en duurzame oplossingen. Hiermee neemt Avri ook meer verantwoordelijkheid voor de afzet van onze grondstofstromen. Wij streven ernaar dat de verwerking zo circulair mogelijk plaatsvindt. Bij voorkeur vindt verwerking regionaal plaats. Zo wordt de lokale economie gestimuleerd en reduceren we de CO₂-uitstoot van het transport.

De tarieven op de markt voor verbranding stijgen als gevolg van een groeiende hoeveelheid brandbaar restafval. Vanwege langlopende contracten en daarmee langdurige afspraken over verbrandingstarieven heeft dit voor 2023 geen direct financieel gevolg voor Avri. Het huidige contract loopt tot 31 maart 2022 met een eenzijdige optie (voor Avri) tot eenmalige verlenging voor de duur van twee jaar. Van deze verlenging wordt in de begroting 2023 uitgegaan. Daarmee hanteren we hetzelfde tarief, plus jaarlijkse indexering. In de meerjarenbegroting van Avri verwachten we derhalve dat de tarieven voor het verwerken van restafval sterk zullen stijgen. Marktontwikkelingen laten bijna een verdubbeling van de tarieven zien. In 2024 zal de aanbesteding tot een aanzienlijke prijsstijging leiden. Dat maakt het terugdringen van de kilo's restafval alleen maar urgenter.

VERWERKINGSOPBRENGSTEN MEERJARENBEGROTING	2022	2023	2024	2025	2026
Papier	1.212	1.229	1.209	1.189	1.170
Kunststof verpakkingen en drankkartons	2.233	2.032	1.829	1.646	1.481
Textiel	210	252	252	252	252
Overige opbrengststromen	733	1.160	1.160	1.160	1.160
Totaal verwerkingsopbrengsten	4.388	4.673	4.450	4.247	4.063

VERWERKINGSKOSTEN MEERJARENBEGROTING	2022	2023	2024	2025	2026
Restafval	2.043	2.114	2.946	3.056	3.171
GFT afval	2.512	2.747	3.106	3.231	3.361
Sorteer- en vermarktingskosten	0	0	0	0	0
Overige kostenstromen	1.352	1.133	1.167	1.202	1.238
Totaal verwerkingskosten	5.907	5.994	7.219	7.489	7.770

Tabel 2: Verwerkingskosten en -opbrengsten t/m 2026

Programmabaten en -lasten

De lasten van het programma Basispakket worden gedekt door de baten uit de ingezamelde grondstoffen en de afvalstoffenheffing. De opbouw van de baten afvalstoffenheffing is weergegeven in de paragraaf Lokale heffingen. Die baten zijn gebaseerd op de in dit hoofdstuk uitgewerkte lasten. In onderstaande tabel worden de baten en lasten gespecificeerd volgens de financiële begroting en worden de stortingen en onttrekkingen uit de reserves inzichtelijk.

BATEN EN LASTEN PROGRAMMA BASISPAKKET	2022	2023	2024	2025	2026
Lasten					
Lasten uitvoering basispakket	29.483	31.602	33.321	33.690	34.796
BTW basispakket 13,5%	3.388	3.454	3.794	3.953	4.127
Kwijtscheldingen	1.374	1.230	1.334	1.409	1.492
Totaal lasten	34.245	36.286	38.450	39.052	40.414
Baten					
Verwerkingsopbrengsten grondstoffen	4.388	4.673	4.450	4.247	4.063
Inzet voorzieningen	0	150	600	0	0
Baten afvalstoffenheffing (bruto)	29.861	31.067	33.236	34.641	36.186
Exploitatieresultaat programma basispakket	-4	0	0	0	0
Totaal baten	34.245	35.890	38.286	38.888	40.249
Saldo van lasten en baten voor vermogensmutaties	0	-396	-164	-163	-165
Vermogensmutaties (stortingen / onttrekkingen reserves)	0	-396	-164	-163	-164
Saldo van lasten en baten na vermogensmutaties	0	0	0	0	0

Tabel 3: Meerjarenbegroting baten en lasten programma Basispakket

IBOR, Handhaving en overige



Dit programma gaat over:

De aanvullende activiteiten die Avri verricht voor gemeenten, zoals het Integraal Beheer van de Openbare Ruimte (IBOR) en handhavingstaken.

5.1 Inleiding

Naast de dienstverlening uit het basispakket kunnen gemeenten additionele taken aan Avri opdragen. Het gaat met name om handhaving APV en Integraal Beheer Openbare Ruimte (IBOR). Avri biedt met dit pakket taken aan met het doel die met een robuuste en efficiëntere bedrijfsvoering uit te voeren. Daarnaast hebben de individuele gemeentes er belang bij alle taken bij één organisatie onder te brengen. Dat is efficiënt door schaalvoordelen. Het beleggen van additionele taken bij Avri biedt daarnaast voordelen op het gebied van kwaliteit van uitvoering en kostenbeheersing. De individuele gemeente houdt daarbij altijd de regie en bestuurlijke verantwoordelijkheid. De overeengekomen taken worden in een dienstverleningsovereenkomst (DVO) nader uitgewerkt. Voor 2023 zijn of worden in totaal zeven DVO's met zes van de acht regiogemeenten overeengekomen (vier voor IBOR en drie voor handhaving).

De komende jaren werkt Avri verder aan een integraal en intergemeentelijk takenpakket waarbij we - in overleg met de opdrachtgevende gemeenten - continu streven naar het steeds duurzamer, efficiënter én belevingsgericht beheren van de openbare ruimte. Daarbij geven wij ook invulling aan de maatschappelijke verantwoordelijkheid op het gebied van participatie.

De coronacrisis heeft een zware impact gehad op het gebruik van de openbare ruimte. Vooral de parken en recreatieroutes kennen een ongekennde of tot dusver ongeziene aantrekkingskracht. Het is een mooie ontwikkeling dat inwoners hun omgeving zijn gaan herwaarderen. Aan de andere kant neemt de druk op de openbare ruimte toe. Dat vraagt om steeds meer onderhoud.

5.2 Wat willen we bereiken?

Robuust dienstenpakket

Om de dienstverlening aan de IBOR- en handhavingsgemeenten zo goed en efficiënt mogelijk uit te voeren is een robuust dienstenpakket noodzakelijk. De inzet is dan ook het behouden en uitbreiden van diensten die bij Avri passen en van voldoende omvang zijn. Ook kunnen, in overleg met de betrokken gemeenten, huidige diensten die niet (meer) bij Avri passen worden afgestoten.

Regionale partner

In de loop der jaren heeft Avri veel kennis van het beheer van de openbare ruimte opgedaan. De komende jaren willen wij die kennis bundelen en Avri verder ontwikkelen tot het regionale kenniscentrum voor beheer en onderhoud van de openbare ruimte. Met deze expertise kunnen we regionale partners zijn voor de gemeenten en onze dienstverlening verder verbeteren. Hiervoor zijn investeringen in innovaties en denkkracht van de organisatie nodig. In het datagestuurde beheer (leggen afvalbakken, vegen verhardingen) zijn we koploper in de regio.

Marktwerking contracten

Naast de reguliere medewerkers en de medewerkers met een afstand tot de arbeidsmarkt voert Avri het beheer uit met behulp van (lokale) marktpartijen. De kosten van marktpartijen zijn mede afhankelijk van de economie. Dit kan zorgen voor fluctuatie van de werkbegrotingen. Om deze fluctuatie zo veel mogelijk te beperken wordt, daar waar mogelijk, gebruik gemaakt van meerjarige contracten.

Klimaatontwikkeling

De opwarming van het klimaat heeft invloed op de buitenruimte. Er komen steeds meer hittegolven, stormen, hevige regenbuien en ziekten en plagen in het openbare groen voor. Bomen en struiken helpen de buitenruimte minder snel warm te laten worden. Het is daarom steeds belangrijker dat Avri door zorgvuldig onderhoud zorgt dat het openbaar groen vitaal blijft. De klimaatontwikkeling vraagt van Avri steeds vaker inzet om de openbare ruimte veilig te houden. Denk aan de inzet buiten werktijd bij een storm, hevige regen of sneeuw. Naast het planmatig onderhouden van de openbare ruimte, moet Avri steeds vaker inspelen bij calamiteiten door onvoorziene invloeden.

In de nieuwe Omgevingswet krijgen biodiversiteit en klimaatadaptatie een belangrijke plek. Gemeenten moeten dat vertalen naar inrichting, beheer en onderhoud van de openbare ruimte. Dit zal ook zijn weerslag krijgen op beheer en onderhoud van de openbare ruimte. Naast de veranderingen in het beheer is de inschatting van Avri dat de openbare ruimte ook zal veranderen. Daarbij denken wij aan het anders beheren van hemelwatervoorzieningen, maar ook bijvoorbeeld het anders beheren van plantsoenen en zelfs bomen. Voorspellingen geven aan dat diverse boomsoorten op termijn (+/- 20 jaar) gaan verdwijnen uit het Nederlandse straatbeeld. Deze aanstaande verschuivingen zullen ook inwoners opmerken. Avri kan gemeenten ondersteunen door mee te denken en te helpen in de voorlichting over dit thema.

Handhaving

Avri kan voor iedere gemeente maatwerk leveren, zodat het handhavingsbeleid van de gemeente wordt uitgevoerd. Landelijk wordt gekeken naar de uitrusting en optionele bewapening van boa's. Avri volgt deze ontwikkelingen op de voet en zal indien gewenst bij de landelijke richtlijnen aansluiten. Avri ziet erop toe dat medewerkers steeds in staat blijven om hun taken naar behoren uit te voeren. Daarbij gaat het onder meer om de voorgeschreven bevoegdheden, bescherming en scholing. Voor de uitvoering van het toezicht op het gemeentelijk parkeerbeleid gaan we onderzoeken of deze taak digitaal (door middel van een scanvoertuig) is uit te voeren.

Handhaving is onderdeel van het bredere veiligheidsbeleid in een gemeente. De inzet van toezicht en handhaving is gericht op de naleving van wet en regelgeving. Voor een zo efficiënt mogelijke inzet is snel inzicht in de gegevens (data) nodig. Door de investeringen in slimme ICT-systemen en denkkracht krijgen we sneller inzicht in wat er binnen een gemeente speelt. Er wordt alleen gehandhaafd waar dit nodig is. Hiermee voorkomen we onder andere veel meldingen en bewoners zullen meer begrip voor de inzet van handhaving krijgen.

5.3 Wat gaan we daarvoor doen?

Dit dienstenpakket bevat de onderhoudstaken op het gebied van groen, grijs, riolering, verkeer, begraafplaatsen, speeltuinen, gladheidbestrijding, evenementen en ongediertebestrijding. Daarnaast voert Avri toezichthoudende taken en opsporingstaken uit die in diverse wet- en regelgeving zijn opgenomen ten aanzien van de openbare ruimte (genaamd 'domein 1'). Te denken valt aan handhaving rond honden-, jeugd- en parkeeroverlast, toezicht op de Drank en Horecawet en de APV, en controles op evenementen. Daarbij heeft Avri een vakinhoudelijk adviserende rol richting de gemeenten en verzorgt het de intake en afhandeling van meldingen in de openbare ruimte.

Voor de begroting van IBOR en handhaving gaan we voor 2023 uit van de bestaande DVO's 2022. Dat is gebaseerd op de lopende individuele contractafspraken en reeds overeengekomen werkbegrotingen 2021. Daarbij wordt in deze begroting 2023 verondersteld dat zich geen wijzigingen in het dienstverleningspakket voordoen. In de begroting is wel rekening gehouden met de nu volgende ontwikkelingen:

Maatschappelijke betrokkenheid

We voeren de taken uit op basis van de gewenste kwaliteitseisen van de gemeente. Daarbij streven we naar meerwaarde door perspectief te bieden aan medewerkers met een afstand tot de arbeidsmarkt, door duurzaam te innoveren en schaalvoordelen te benutten.

Avri verwacht dat in de toekomst minder medewerkers vanuit de voormalige sociale werkvoorziening beschikbaar komen. Avri vult deze vrijkomende ruimte zoveel mogelijk in met mensen die onder de Participatiewet vallen en

mensen met een bijstandsuitkering. In onderstaand overzicht is de ontwikkeling en verwachting van het aantal SW- en Participatiemedewerkers in de vier IBOR gemeenten te zien.

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
SW-ers	47	43	55	49	40	39	38	34
Neder-Betuwe	15	14	14	13	11	10	9	8
West Betuwe	0	0	14	10	7	7	7	6
Buren	19	17	17	13	11	11	11	10
Tiel	13	12	10	13	11	11	11	10

	2018	2019	2020	2021	2022	2023*
P-wetters	4	11	16	15	16	22
Neder-Betuwe	1	4	5	4	4	5
West Betuwe	0	0	4	4	4	6
Buren	1	4	4	4	4	6
Tiel	2	3	3	3	4	5

* 2023 is een prognose, dus dit is geen gegarandeerde inzet.

Tabel 4: SW- en Participatiemedewerkers

Duurzaamheid

Avri kijkt bij het vervangen van voertuigen en machines en bij het gebruik van materialen of er duurzame alternatieven zijn. Zoals elektrisch gereedschap of voertuigen en bio-zout. Bij elk nieuw aan te kopen voertuig of machine wordt de meest duurzame/economische oplossing beoordeeld. Op dit moment maakt Avri al gebruik van twee elektrische onkruidmachines en een elektrische straatstofzuiger. Ook wordt door de wijkploegen steeds vaker elektrisch handgereedschap gebruikt. Daarnaast worden strooiers voor de gladheidbestrijding gereviseerd. Dit wil zeggen dat de gebruikte materialen worden hergebruikt. Bij het bestrijden van de gladheid wordt voor een deel bio-zout gebruikt. Door gebruik van dit restproduct uit de voedingsindustrie wordt het milieu minder belast.

Marktwerking contracten

Naast de reguliere medewerkers en de medewerkers met een afstand tot de arbeidsmarkt voert Avri het beheer uit met behulp van (lokale) marktpartijen. De kosten van marktpartijen zijn mede afhankelijk van de economie. Dit kan zorgen voor fluctuatie van de werkbegrotingen. Om deze fluctuatie zoveel mogelijk te beperken wordt, daar waar mogelijk, gebruik gemaakt van meerjarige contracten.

Luiers en incontinentiemateriaal

In 2022 zijn we in vier gemeenten gestart met het gescheiden inzamelen van luiers en incontinentiemateriaal. De overige gemeenten hebben de keuze om aan te geven of ze ook willen gaan voor een gescheiden inzameling. De geplande installatie voor gescheiden verwerking van incontinentiemateriaal en luiers bij ARN is gerealiseerd. Met ARN is een contract opgesteld met daarin de prognose op basis van tonnages van de vier in 2022 deelnemende gemeenten. Het geprognosticeerd aantal tonnen komt in 2022 boven de afgesproken tonnage uit. Met eventuele deelname van overige gemeenten in 2023 kan dit tonnage verder worden overschreden. Deze overschrijding zal van invloed zijn op het tarief per ton van de verwerkingskosten. Naar verwachting zal dit in 2023 een prijsstijging betekenen voor de deelnemende gemeenten. In 2023 kan het project verder worden geoptimaliseerd. Dan gaat het onder meer om inzamelfrequentie en het optimaliseren van de route. Ook kan het aantal zakken per gemeente worden verminderd. Bij verminderde vervuiling zijn er bovendien lagere transportkosten.

Met de inzameling van luiers en incontinentiemateriaal komen we tegemoet aan de wens van gemeenten om maatwerk te bieden. De milieuwinst door duurzame verwerking van de luiers levert een CO₂-reductie op van 964 kg CO₂ per ton luieraafval, ten opzichte van verbranding als restafval. De gemiddelde daling van de hoeveelheid restafval is naar verwachting 6 kg per inwoner per jaar.

5.4 Wat gaat dat kosten?

Avri voert de diensten in het pluspakket uit tegen kostprijs. Dit betekent dat er voor IBOR en handhaving geen financieel resultaat door Avri wordt behaald op deze activiteiten. Om deze reden houdt Avri geen (risico)reserves voor de IBOR activiteiten aan, maar uitsluitend voor de operationele risico's van de andere pluspakket activiteiten. Voor de overige (niet-IBOR) activiteiten worden - afhankelijk van de gesloten overeenkomst - eventuele financiële verschillen op realisatiebasis verrekend met de reserve Pluspakket.

BATEN EN LASTEN PROGRAMMA PLUSPAKKET	2022	2023	2024	2025	2026
Lasten					
Integraal beheer openbare ruimte - via DVO *	12.638	13.172	13.567	13.974	14.393
Integraal beheer openbare ruimte - overig	282	371	382	394	406
Handhavingstaken	1.202	1.191	1.227	1.263	1.301
Gescheiden inzameling incontinentiemateriaal	381	395	407	419	432
Overige dienstverlening pluspakket	390	390	404	416	429
Totaal lasten programma pluspakket	14.893	15.519	15.987	16.467	16.961
Baten					
Integraal beheer openbare ruimte - via DVO	12.638	13.172	13.567	13.974	14.393
Integraal beheer openbare ruimte - overig	282	371	382	394	406
Handhavingstaken	1.202	1.191	1.227	1.263	1.301
gescheiden inzameling incontinentiemateriaal	381	395	407	419	432
Overige dienstverlening pluspakket	390	390	404	416	429
Totaal baten programma pluspakket	14.893	15.519	15.987	16.467	16.961
Saldo van lasten en baten voor	0	0	0	0	0
Vermogensmutaties (stortingen / onttrekkingen)	0	0	0	0	0
Saldo van lasten en baten na	0	0	0	0	0

* Het bedrag 2022 wijkt af van de GR-begroting doordat uitgegaan is van de goedgekeurde werkbegrotingen

Tabel 5: Meerjarenbegroting programma Pluspakket

Avri voert voor vier gemeenten de uitvoering- en beheertaken in de openbare ruimte uit op het gebied van groen, grijs, riolering, verkeer en vervoer, openbare verlichting, begraafplaatsen, speeltuinen, gladheidbestrijding en ongediertebestrijding. De totale geraamde lasten per IBOR-gemeente zijn in onderstaande tabel uiteengezet. De cijfers voor 2023 in deze tabel zijn gebaseerd op de goedgekeurde werkbegrotingen 2022. Daarbij is zoveel mogelijk rekening gehouden met autonome kostenindexatie, CAO, marktontwikkeling en overheadstijging.

ONTWIKKELING UITVOERINGSLASTEN	2021	2022	2023	VERSCHIL	VERSCHIL
Gemeente Buren IBOR	2.855	2.874	2.996	122	4,2%
Gemeente West Betuwe IBOR	1.895	1.841	1.928	87	4,7%
Gemeente Neder-Betuwe IBOR	2.276	2.337	2.438	101	4,3%
Gemeente Tiel IBOR	5.364	5.586	5.810	224	4,0%
Totaal DVO's IBOR	12.390	12.638	13.172	534	4,2%

Tabel 6: Ontwikkeling uitvoeringslasten DVO's IBOR

Op verzoek van de gemeenten wordt per DVO tevens de toegerekende overhead weergegeven. De huidige bedragen in deze tabel zijn gebaseerd op de inzet van personeel volgens de werkbegroting 2022 en dienen als indicatie. De uiteindelijke toerekening van overheadkosten binnen het pluspakket aan de individuele werkbegroting 2023 is afhankelijk van eventuele wijzigingen in de te leveren diensten, en de daaruit volgende personele inzet. De overheadkosten per gemeente kunnen hierdoor wijzigen in de definitieve werkbegroting.

OVERHEAD	2022 IBOR	2023 IBOR	VERSCHIL	VERSCHIL
IBOR DVO Gemeente Buren	429	424	-5	-1,2%
IBOR DVO Gemeente West Betuwe	283	280	-3	-1,2%
IBOR DVO Gemeente Neder-Betuwe	232	229	-3	-1,2%
IBOR DVO Gemeente Tiel	693	685	-8	-1,2%
Totaal	1.637	1.617	-20	-1,2%

Tabel 7: Ontwikkeling overhead DVO's IBOR

Extra GFT inzameling

De gemeenten West Betuwe en West Maas en Waal maken gebruik van de extra inzamelrondes voor GFT afval in de zomermaanden. Deze activiteit uit het programma Pluspakket wordt gefinancierd door de huishoudens uit deze gemeenten, middels een opslag op het basistarief van de afvalstoffenheffing. De baten en lasten worden verantwoord in het programma Pluspakket. De kostprijs per huishouden stijgt per 2023 van € 7,53 naar € 7,92 per huishouden.



Gescheiden inzameling incontinentiemateriaal

Gemeenten kunnen ervoor kiezen de kosten van gescheiden inzameling van incontinentiemateriaal te dekken met een opslag in de tarieven afvalstoffenheffing. In de begroting 2023 van Avri is rekening gehouden met de gescheiden inzameling van incontinentiemateriaal van de gemeenten Neder-Betuwe, Tiel, West Betuwe en Zaltbommel. Omdat er nog geen vergelijkbare gegevens beschikbaar zijn, is als uitgangspunt de businesscase gebruikt.

BEDRIJFSAFVAL



Dit programma gaat over:

De inzameling en verwerking van afval van bedrijven.

6.1 Inleiding

Avri voert in beperkte mate activiteiten uit voor bedrijven in de vorm van inzameling, inname en het laten verwerken van bedrijfsafval. De dienstverlening aan bedrijven is ondersteunend aan het basispakket. De positieve financiële resultaten worden al enkele jaren benut voor verlaging van de afvalstoffenheffing voor de inwoners.

6.2 Wat willen we bereiken?

Het aantal klanten groeit en we zien nog altijd potentieel om ons stabiele marktaandeel van ca. 20% in de toekomst verder te vergroten. Daarmee kunnen we de financiële dekkingbijdrage voor de inwoners van Rivierenland continueren. De financiële resultaten worden ook benut om uiting te geven aan de regionale maatschappelijke betrokkenheid van Avri.

6.3 Wat gaan we daarvoor doen?

De bedrijfsafval activiteiten zijn gericht op het zo goed mogelijk benutten en inzetten van de beschikbare productiemiddelen. Ze vormen een beperkt onderdeel van de bedrijfsvoering en van de omzet. We onderscheiden ons op de markt voor bedrijfsafval door gescheiden inzameling van papier en plastic mogelijk te maken. We kunnen bedrijven hierbij adviseren en service bieden.

Daarnaast maakt dit programma het mogelijk om uiting geven aan de regionale maatschappelijke betrokkenheid van Avri. Door verbinding met het regionale bedrijfsleven en sponsoring in natura tijdens regionale evenementen wordt de zichtbaarheid van Avri in de regio vergroot. We gaan in 2023 uit van voortzetting van de samenwerking met de organisaties van onder andere Rode Kruis Bloesemtocht, Appelpop en Dijken Sport.

We willen onderscheidend zijn en blijven op de markt van bedrijfsafval. Zo willen we de aandacht voor circulaire economie en duurzaamheid bij andere bedrijven en binnen Avri vergroten, te beginnen met ons eigen inkoopbeleid. De ervaring die we hierbij opdoen zetten we in bij bedrijven die al klant zijn, maar ook bij potentiële

nieuwe klanten. Daarnaast blijven wij scholen, verenigingen en bedrijven benaderen om samen tot betere afvalscheiding te komen.

Dienstenpakket bedrijfsafval

We zetten onderstaande activiteiten voort in 2023:

- Inzameling van afval en grondstoffen bij bedrijfsklanten, met name het MKB;
- Nieuwe klantbenadering: focus op dienstverlening aan scholen en verenigingen, circulariteit bij MKB-bedrijven;
- Inname van afval en grondstoffen van bedrijfsklanten op onze overslaglocatie Geldermalsen;
- Op- en overslag van afval en grondstoffen van bedrijfsklanten;
- Het laten verwerken van afval- en grondstofstromen van bedrijfsklanten;
- Sponsoring in natura van evenementen in de regio.

Sponsoring in natura

De kosten voor sponsoractiviteiten van Avri worden gefinancierd uit het programma Bedrijfsafval. De sponsoring bestaat uit het verrichten van diensten bij non-profit evenementen in de regio zoals Appelpop, Fruitcorso, Rode Kruis Bloesemtocht en Dijkensport. De totale sponsorbijdrage in natura bedraagt omgerekend € 30.000. Hiermee werkt Avri aan haar maatschappelijke betrokkenheid en kan het zich profileren als maatschappelijk betrokken overheidsorganisatie. De doelstelling voor sponsoring door Avri is het uitdragen van onze kernwaarden: betrokken, klantgericht en duurzaam.

Het sponsorbudget biedt ruimte om - buiten de bestaande activiteiten - eventuele andere aanvragen voor sponsoring in natura te kunnen honoreren, op voorwaarde dat die aan de volgende criteria voldoen:

- Geen winst oogmerk van het evenement;
- Het evenement past bij de kernwaarden van Avri;
- Groot bereik (veel bezoekers uit regio Rivierenland en omgeving);
- Het evenement valt buiten de richtlijnen die zijn opgesteld voor activiteitenafval (dat maakt op basis van bestuursbesluit uit 2009 namelijk onderdeel uit van het programma Basispakket).

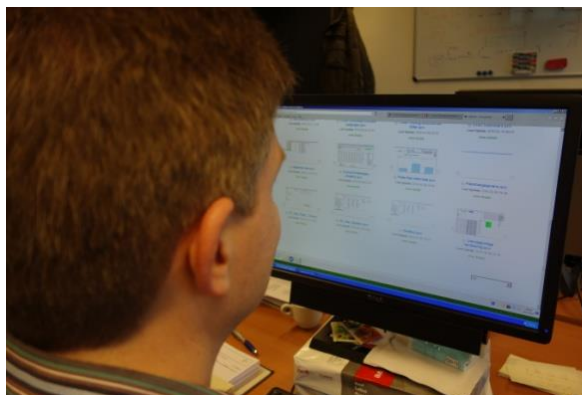
6.4 Wat gaat het kosten?

De opbrengsten en kosten van het programma Bedrijfsafval zijn weergegeven in onderstaande tabel. Hieruit blijkt een stabiel financieel resultaat van **€ 164.000** (na Vpb). Het rendement bedraagt 8% **en laat een stabiel beeld zien**. Dankzij de resultaten kunnen we ook de komende jaren een financiële bijdrage aan de basistaken van Avri leveren.

BATEN EN LASTEN PROGRAMMA BEDRIJFSAFVAL	2022	2023	2024	2025	2026
Lasten					
Lasten uitvoering programma bedrijfsafval	2.115	2.072	2.100	2.126	2.155
Af te dragen vennootschapsbelasting	40	41	41	41	41
Totaal lasten programma bedrijfsafval	2.155	2.113	2.141	2.167	2.196
Baten					
Opbrengsten contracten bedrijfsafval	2.033	1.944	1.976	2.008	2.041
Verwerkingsopbrengsten grondstoffen	284	331	326	322	317
Overige opbrengsten	-3	2	2	2	2
Totaal baten programma bedrijfsafval	2.314	2.277	2.304	2.332	2.360
Saldo van lasten en baten voor vermogensmutaties	159	164	163	164	164
Vermogensmutaties (stortingen / onttrekkingen reserves)	-159	-164	-163	-164	-164
Saldo van lasten en baten na vermogensmutaties	0	0	0	0	0

Tabel 8: Meerjarenbegroting programma Bedrijfsafval

ALGEMENE BATEN EN LASTEN



Dit programma geeft informatie over de algemene baten en lasten, waaronder overhead, rente en vennootschapsbelasting

7.1 Inleiding

Bij de herziening van het Besluit begroting en verantwoording (BBV) is vastgelegd dat kosten zoveel mogelijk direct worden toegerekend aan de betreffende taken of programma's. Dit betekent dat alle bedrijfskosten die direct verbonden zijn aan activiteiten in de betreffende taakvelden of programma's moeten worden begroot en verantwoord. In dit programma worden de lasten verantwoord die geen directe relatie hebben met een bepaald programma. Hieronder vallen de taakvelden 0.4 Overhead, 0.5 Treasury en 0.9 Vennootschapsbelasting. Deze lasten worden op basis van de kosten verdeelsleutels doorbelast naar de programma's Basispakket, Pluspakket en Bedrijfsafval.

Onder overhead wordt verstaan het geheel van functies en activiteiten gericht op sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. De paragraaf Bedrijfsvoering gaat in op de beleidsvoornemens voor de bedrijfsvoering, gericht op het ondersteunen van de uitvoering van de programmabegroting. In dit hoofdstuk 7 is een korte samenvatting van de doelen en uitgangspunten verwoord.

7.2 Wat willen we bereiken?

We willen als robuuste en wendbare organisatie in kunnen spelen op de veranderende behoeftes van inwoners en gemeenten. Om weerstand te bieden tegen de toenemende grilligheid en het tarief afvalstoffenheffing te stabiliseren is financiële stabiliteit een vereiste. Hoewel de deelnemende gemeenten garant staan voor Avri willen we de continuïteit van onze bedrijfsvoering zelf waarborgen. Voor het bereiken van een robuuste en wendbare organisatie is het dus nodig te beschikken over voldoende financiële middelen.

7.3 Wat gaan we daarvoor doen?

Evenals voorgaande jaren richten we ons binnen de bedrijfsvoering op het verhogen van onze bedrijfsefficiëntie en het verkleinen van onze bedrijfsvoeringsrisico's. Dat willen we onder meer bereiken door een effectieve en flexibele organisatie-inrichting en informatiehuishouding te creëren. Dan gaat het bijvoorbeeld om de optimalisatie van processen en systemen. De behoefte van de inwoners staat daarbij voorop. Daarnaast ervaren we steeds meer en steeds complexere wettelijke ontwikkelingen die van invloed zijn op onze bedrijfsvoering. Voorbeelden hiervan zijn wetgeving ten aanzien van inkoop en aanbesteden, arbeidsrecht (WNRA, WAB), informatiebeheer en -beveiliging en vennootschapsbelasting. Om hieraan te kunnen blijven voldoen, risico's te beheersen en continuïteit te kunnen waarborgen moeten we investeren in onze bedrijfsvoering.

Die willen we robuuster inrichten. Dit doen we door het harmoniseren, beschrijven, automatiseren en digitaliseren van onze bedrijfsprocessen en -systemen. Dankzij mobiele apparatuur als boordcomputers, tablets en het gebruik van apps streven we ernaar om tijd- en plaats-onafhankelijk te kunnen werken. Tegelijkertijd werken we aan de transparantie en openheid van Avri en verbinding met onze inwoners.

Het werken aan een duurzame regio willen wij doen met duurzaam inzetbare medewerkers; gezonde en vitale medewerkers die veilig en met bezieling aan het werk zijn. We hebben immers elke collega nodig. We zetten de komende jaren in op de volgende thema's:

- Vitaliteit: we gaan door met acties om de vitaliteit in de organisatie te vergroten. We willen hierbij vooral het eigenaarschap en initiatieven van medewerkers te stimuleren en te faciliteren.
- Strategische personeelsplanning: hiermee willen we de uitdagingen in de arbeidsmarkt aangaan en medewerkers breder en duurzaam inzetbaar maken. De reguliere aanpak past niet meer, er zijn innovatieve oplossingen nodig voor de toekomst.
- Leren: we vinden het belangrijk dat medewerkers zich blijven ontwikkelen. We willen meer leren in de dagelijkse praktijk en zetten stevig in op scholing. En fouten maken kan: als we er maar van leren.
- Veiligheid: als werkgever zorgen we voor goede fysieke arbeidsomstandigheden (veilig, gezond), voldoende opleidings- en ontwikkelmogelijkheden en stimuleren we goede sociale arbeidsomstandigheden, zoals een waarderende cultuur en een reële werkdruk.

7.4 Wat gaat dat kosten?

De overhead wordt conform de BBV voorschriften centraal geraamd. In het overzicht van baten en lasten is de doorbelasting van overheadkosten naar de programma's inzichtelijk gemaakt. Hierin komt ook de meerjarenbegroting tot uitdrukking. Het overzicht van baten en lasten van dit programma is weergegeven in onderstaande tabel.

ALGEMENE BATEN EN LASTEN PER TAAKVELD	2022	2023	2024	2025	2026
Taakveld 0.4 Overhead	7.357	7.262	7.351	7.498	7.648
Doorbelaste overhead naar programma Basispakket	-4.852	-4.817	-4.861	-4.958	-5.057
Doorbelaste overhead naar programma Pluspakket	-2.201	-2.154	-2.197	-2.241	-2.285
Doorbelaste overhead naar programma Bedrijfsafval	-304	-291	-294	-300	-306
Subtotaal taakveld 0.4 Overhead	0	0	0	0	0
Taakveld 0.5 Treasury	634	513	480	478	486
Doorbelaste rentekosten naar programma's	-634	-513	-480	-478	-486
Subtotaal taakveld 0.5 Treasury	0	0	0	0	0
Taakveld 0.9 Vennootschapsbelasting (Vpb)	40	41	41	41	41
Doorbelaste Vpb naar programma Bedrijfsafval	-40	-41	-41	-41	-41
Subtotaal taakveld 0.9 Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0
Saldo van baten en lasten	0	0	0	0	0
Taakveld 0.10 Mutaties reserves	0	0	0	0	0
Resultaat na bestemming	0	0	0	0	0

Tabel 9: Meerjarenbegroting programma Algemene baten en lasten

Op basis van de in paragraaf 8.3 beschreven verdeelsystematiek wordt aan de programma's Basispakket, Pluspakket en Bedrijfsafval respectievelijk 66%, 30% en 4% van de totale Overhead 0.4 toegerekend. De totalen van dit programma komen terug in het totaaloverzicht van baten en lasten (zie hoofdstuk 15).

Taakveld 0.4 Overhead

De kosten van de centrale bedrijfsvoering ('overhead') nemen met 1% af ten opzichte van 2022, ondanks autonome prijsindexeringen (stijgende CAO-indexen en markttarieven). In voorgaande jaren hebben we geïnvesteerd in interne beheersing van de organisatie, anticiperend op de nieuwe wet- en regelgeving ('rechtmatigheidsverantwoording'). Ook hebben we ingezet op ontwikkeling en intensivering van (corporate) communicatie van Avri naar inwoners en gemeenten. Daarnaast blijven we kritisch naar onze overhead kijken. Door deelname aan benchmark-onderzoeken van de branchevereniging NVRD blijven we onderzoeken waar besparingsmogelijkheden liggen ten aanzien van de overheadkosten.

De overheaduitgaven zijn in voorliggende begroting verwerkt. In onderstaande tabel is samengevat de opbouw van de overhead weergegeven en afgezet tegen de begroting 2022. De overhead bedraagt 13% van de begroting van Avri.

OVERHEAD	2022	2023	Vershil
Personeelskosten formatie	4.387	4.299	-88
Ondersteuning door derden	1.089	1.112	23
Kapitaallasten	218	214	-4
Overige ICT budgetten	186	185	-1
Communicatie budgetten	178	173	-5
Huisvestingskosten	730	764	34
Algemene kosten	569	515	-54
Totaal overhead bruto	7.357	7.262	-95
-/- incidentele dekking door reserves en voorzieningen	0	0	0
Totaal overhead netto	7.357	7.262	-95

Tabel 10: Overhead taakveld 0.4

Het financiële model voor de toerekening van indirecte kosten is gebaseerd op (de verhouding van) verwachte productie-uren. De overhead is verdeeld in (Avri-brede) concernoverhead en afdelingsspecifieke overhead per werkproces. Op verzoek van de IBOR-gemeenten wordt de toerekening van overhead binnen het programma pluspakket ook per DVO-gemeente inzichtelijk gemaakt. Zodoende kan de ontwikkeling van de overhead en de consequenties daarvan voor de uitvoeringsbudgetten 2023 van de gemeenten tijdig worden besproken. De IBOR-gemeenten kunnen – net als de andere gemeenten – in hun rol als deelnemer/eigenaar van Avri in het GR-begrotingsproces eventueel een zienswijze hieromtrent indienen.

Taakveld 0.5 Treasury

In het nieuwe BBV is voorgeschreven dat de rentekosten aan de taakvelden moeten worden toegerekend met behulp van een (rente)omslag. Deze rentesystematiek werd ook in eerdere begrotingen toegepast en de rentekosten maken (o.b.v. de BBV-notitie rente) integraal onderdeel uit van de kosten van het taakveld. Het toerekenen van rente aan de taakvelden vindt plaats via het taakveld Treasury. De langlopende leningen van Avri bedragen circa € 32 miljoen, de bijbehorende rentelast is begroot op € 513.000. Het renteomslag percentage is gebaseerd op de boekwaarde van de activa (€ 32,5 mln.) en bedraagt 2%. Voor nadere toelichting wordt verwezen naar de paragraaf Financiering

Taakveld 0.9 Vennootschapsbelasting

Vanaf 1 januari 2016 moeten overheidsbedrijven vennootschapsbelasting (Vpb) afdragen over winstgevendende activiteiten. Met deze wet wil de regering mogelijke concurrentievervalsingen tussen private en publieke ondernemingen uit de weg ruimen. De activiteiten die betrekking hebben op de inzameling en verwerking van bedrijfsafval zijn onderhevig aan deze nieuwe wetgeving en gaan daarom leiden tot betaling van vennootschapsbelasting. Ook de activiteiten in het pluspakket, waarbij geen verrekening met de gemeente is overeengekomen, vallen onder de Vpb-plicht. Avri treedt hier op als marktpartij. In de begroting van het pluspakket wordt tegen kostprijs gewerkt, waardoor er geen resultaat wordt verwacht (en er geen Vpb wordt afgedragen).

7.5 Beleidsindicatoren

Als gevolg van de vernieuwde verslaggeving regels (BBV) zijn verplicht in de programmaverantwoording op te nemen beleidsindicatoren gedefinieerd. Voor Avri zijn de beleidsindicatoren 'externe inhuur' en 'overhead' (afgezet tegenover het begrotingstotaal) relevant.

BELEIDSINDICATOREN		2022	2023
Externe inhuur	Percentage kosten van totale loonsom	5%	5%
Overhead	Percentage overhead van totale lastenomvang	14%	13%

Tabel 11: Beleidsindicatoren programma Algemene baten en lasten



PARAGRAFEN

8 LOKALE HEFFINGEN

8.1 Inleiding

Gemeenschappelijke Regeling Avri is verantwoordelijk voor de afvalstoffenheffing van de acht deelnemende gemeenten. De gemeenschappelijke regeling Belasting Samenwerking Rivierenland (BSR) verzorgt voor GR Avri de belastingaanslagen en de inning daarvan.

8.2 Ontwikkeling van de gemiddelde tarieven afvalstoffenheffing

In onderstaande tabel is de ontwikkeling van het gemiddelde tarief afvalstoffenheffing ten opzichte van 2022 toegelicht.

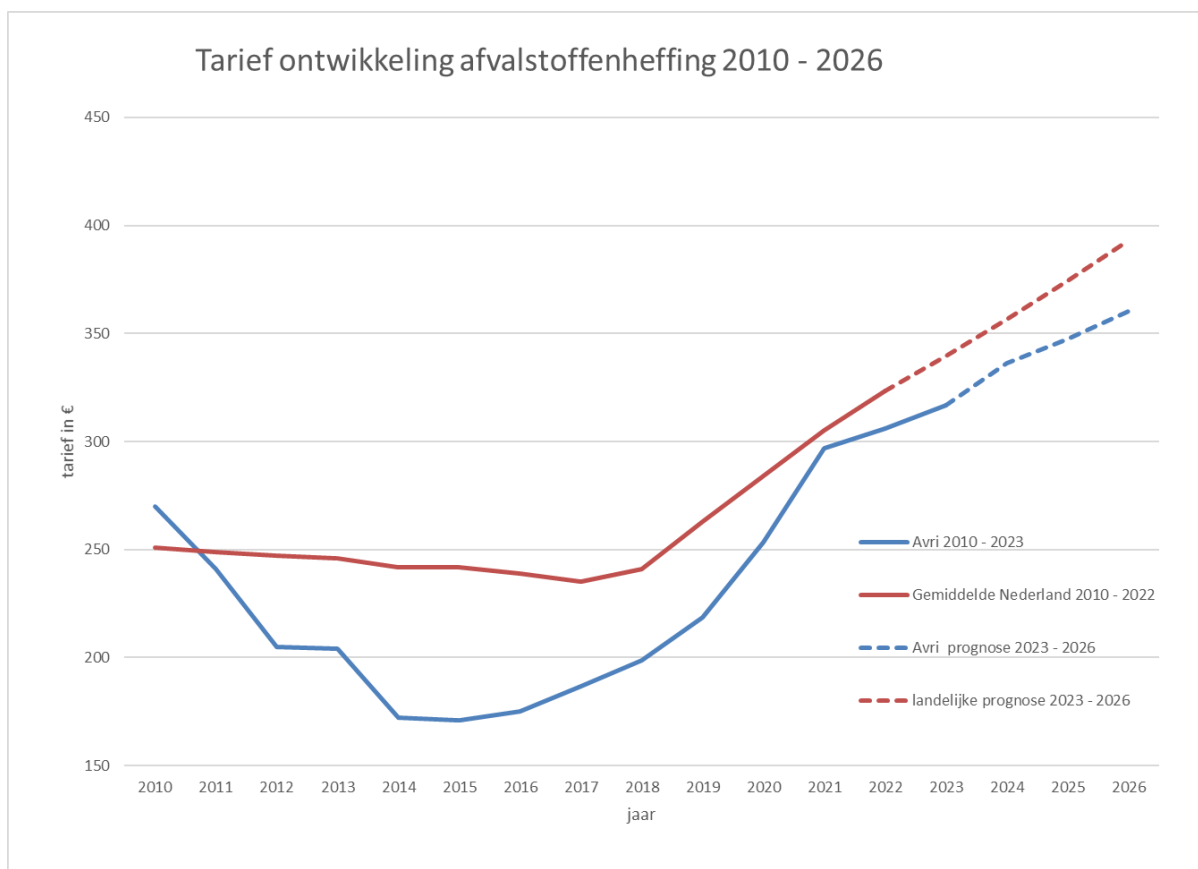
ONTWIKKELING TARIEF AFVALSTOFFENHEFFING				
Gemiddeld tarief afvalstoffenheffing 2022			€ 306	
Marktontwikkelingen	Autonome prijsindexeringen (o.a. CAO, markttarieven)	€	5	
	Brandstofkosten	€	5	
	Onderhoud voertuigen	€	2	
	verwerking afvalstromen en grondstoffen	€	2	
			€	14
Operationele kosten	Overige mutaties per saldo	€	1	
		€		1
Dekking	Inzet structureel resultaat bedrijfsafval	€	-2	
	Verbeterd betaalgedrag inwoners	€	-2	
		€		-4
Gemiddeld tarief afvalstoffenheffing 2023			€ 317	
Overige	Milieustraten in ontwikkeling			PM

Tabel 12: Ontwikkeling tarief afvalstoffenheffing per 2023

Uit de tabel blijkt per 2023 een stijging van de gemiddelde afvalstoffenheffing met € 11 (4%) naar € 317, met name veroorzaakt door een toename van de uitvoeringskosten. Oorzaken hiervan zijn onder meer de sterk gestegen brandstofprijzen en de stijging van onderhoudskosten. Voertuigen worden langer gebruikt omdat de levering van nieuwe voertuigen fors is vertraagd. Dat is het gevolg van de materiaal- en chiptekorten op de wereldmarkt. Daarnaast hebben we te maken met niet-beïnvloedbare, autonome prijsstijgingen (o.a. CAO en markttarieven).

Het is noodzakelijk de personele bezetting voor de milieustraten en de inzameling uit te breiden om te garanderen dat het dienstenpakket van Avri uitgevoerd kan worden. Tevens kunnen we beter anticiperen op wijzigingen in het aanbod van afval- en grondstofstromen. We zien structureel een toename van het aantal bezoekers en aanbod van gescheiden afvalstromen. Over de ontwikkeling van de milieustraten zijn verkennende gesprekken gevoerd met het Algemeen Bestuur. Inmiddels zijn de nodige voorbereidingen gedaan. Vanuit Avri streven wij ernaar om in mei 2022 het plan aan het AB voor te leggen. Bij het opmaken van deze begroting kan nog geen indicatie worden gegeven van het benodigde bedrag en het effect op de afvalstoffenheffing. Hiervoor is een pm-post opgenomen.

In onderstaande grafiek is de tariefontwikkeling van de afgelopen jaren en komende jaren uiteengezet en afgezet tegen het (verwachte) landelijk gemiddelde (t/m 2021, bron: COELO). Ondanks de stijging komt het tarief van Avri ook in 2022 niet boven de verwachte gemiddelde afvalstoffenheffing van Nederland uit.



Grafiek 1: Tariefontwikkeling afvalstoffenheffing 2010-2026

In meerjarig perspectief voor Nederland gaan we uit van een gemiddelde jaarlijkse stijging van de afvalstoffenheffing met 5% per jaar. De gemeentelijke woonlasten zijn de afgelopen vier jaar meer dan 4 procent per jaar gestegen. De afvalstoffenheffing steeg gemiddeld met 6,2% per jaar. Dit blijkt uit het rapport Ontwikkeling gemeentelijke woonlasten 2018-2022, dat in maart is verschenen.

In de meerjarenbegroting van Avri verwachten we dat de tarieven voor het verwerken van restafval sterk zullen stijgen. Dit komt door het aflopen van het huidige contract. Marktontwikkelingen laten bijna een verdubbeling van de tarieven zien. Om deze stijging te dempen stellen we voor om dit nadeel in 2024 te dekken door een onttrekking van c€ 6ton uit de egalisatievoorziening van het basispakket. Door te investeren in het nog beter scheiden van afval door inwoners, verwachten we stabilisatie van het aanbod van grondstoffen door inwoners. Daarnaast zijn grondstofvergoedingen de afgelopen jaren verder gedaald, waardoor de afvalstoffenheffing een steeds groter aandeel van de (meer beïnvloedbare en constantere) uitvoeringskosten dekt. Via het programma GRIP werken we ook binnen de bedrijfsvoering aan het realiseren van meer prijsstabiliteit. Per 2025 vallen de kapitaallasten (ca € 2ton) van het project zuiver afval vrij. We stellen voor in meerjarig perspectief om deze vrijval voor het basispakket in te zetten waarmee het effect van toekomstige nadelen kan worden opgevangen.

8.3 Uitgangspunten bij tarieven afvalstoffenheffing

Ontwikkeling areaal; aantal huisaansluitingen

Het aantal geregistreerde huisaansluitingen volgt de meerjarige ontwikkeling van het aantal huishoudens volgens de meest recente cijfers van Belastingssamenwerking Rivierenland. Hierin wordt uitgegaan van een autonome groei van het aantal huisaansluitingen met 0,8% per jaar. Vanwege de economische omstandigheden wordt daarnaast een groei van het aantal kwijtscheldingen verwacht van 0,05% per jaar. Per saldo groeit het aantal betalende huishoudens met circa 700 aansluitingen per jaar.

Gemiddeld aantal aanbiedingen restafval

De aanbiedingen restafval zijn gebaseerd op ervaringscijfers van huidige afvalbeleid. De aanbiedergemiddelden liggen lager dan bij de invoering werd verwacht. We hebben nog steeds te maken met huishoudens waarbij geen aanbod van restafval is geregistreerd (zgn. '0 aanbieders'). Deze inwoners bieden het restafval op alternatieve wijze aan om betaling te voorkomen. Ook zien we dat het aanbod in een 30 liter zak gemiddeld geen 4 maar 5 kg is (soortelijk gewicht). Dit betekent dat er verhoudingsgewijs meer afval moet worden verwerkt per aanbieding. Ook

het verschil in aanbod bij hoogbouw t.o.v. laagbouw is groot. Dat is te verklaren doordat bij hoogbouw GFT niet apart gescheiden kan worden. In de begroting 2021 zijn de aanbiedgemiddelden hierop bijgesteld. Deze worden in de begroting 2023 gehandhaafd.

Het gemiddeld aantal aanbiedingen zal door de gescheiden inzameling van luier- en incontinentiemateriaal dalen. Daardoor daalt ook de variabele opbrengst uit de afvalstoffenheffing

BATEN EN TARIEVEN AFVALSTOFFENHEFFING	2021	2022	2023	2024	2025	2026
<u>Aantal huishoudens</u>						
Geregistreerde huishoudens	100.774	101.133	101.323	102.134	102.951	103.774
Kwijtschelding	-3.998	-4.753	-4.053	-4.136	-4.221	-4.307
Vernietiging, ontheffing etc.	-2.552	-3.034	-3.040	-3.064	-3.089	-3.113
Betalende huishoudens	94.224	93.346	94.230	94.933	95.641	96.354
% betalende huishoudens	93,5%	92,3%	93,0%	93,0%	92,9%	92,9%
<u>Gemiddeld aantal aanbiedingen restafval</u>						
30 ltr. (brengvoorziening) hoogbouw en stadscentra		38	35	35	35	35
30 ltr. (brengvoorziening)		19	17	17	17	17
60 ltr. (brengvoorziening)						
140 ltr. (mini container)		5,4	5,4	5,4	5,4	5,4
240 ltr. (mini container)		6,4	6,4	6,4	6,4	6,4
<u>Tarieven</u>						
Basistarief	€ 270	€ 279	€ 292	€ 311	€ 323	€ 336
Toeslag basistarief per extra mini container restafval	€ 50	€ 50	€ 50	€ 50	€ 50	€ 50
Variabel tarief: aanbieding 30 ltr. (hoogbouw)	€ 0,80	€ 0,80	€ 0,80	€ 0,80	€ 0,80	€ 0,80
Variabel tarief: aanbieding 30 ltr. (laagbouw)	€ 1,00	€ 1,00	€ 1,00	€ 1,00	€ 1,00	€ 1,00
Variabel tarief: aanbieding 140 ltr. (mini container)	€ 4,67	€ 4,67	€ 4,67	€ 4,67	€ 4,67	€ 4,67
Variabel tarief: aanbieding 240 ltr. (mini container)	€ 8,00	€ 8,00	€ 8,00	€ 8,00	€ 8,00	€ 8,00
<u>Baten afvalstoffenheffing (x € 1.000)</u>						
Bruto baten afvalstoffenheffing	29.640	29.861	31.067	33.236	34.641	36.201
Kwijtschelding	-1.112	-1.374	-1.230	-1.334	-1.409	-1.492
Netto baten afvalstoffenheffing	28.528	28.487	29.837	31.902	33.232	34.708
<u>Kostendekkendheid tarief afvalstoffenheffing (x € 1.000)</u>						
Netto baten afvalstoffenheffing	28.528	28.487	29.837	31.902	33.232	34.708
Kosten van het basispakket	27.383	28.483	29.837	31.902	33.232	34.709
Kostendekkendheid tarief afvalstoffenheffing	104%	100%	100%	100%	100%	100%
<u>Gemiddeld tarief afvalstoffenheffing per huishouden</u>	€ 297	€ 306	€ 317	€ 336	€ 347	€ 360

Tabel 13: Baten afvalstoffenheffing t/m 2026

8.4 Inrichting basistarief en variabele tarieven

Het gemiddelde, kostendekkende tarief afvalstoffenheffing bedraagt € 317 per huishouden. De afvalstoffenheffing bestaat sinds 2014 uit een basistarief en variabele tarieven (tarief per aanbieding restafval van de diverse aanbiedvolumes). Het variabele tarief betalen inwoners bij elke keer dat het restafval wordt aangeboden, het basistarief één keer per jaar samen met de andere lokale belastingen.

In voorliggende begroting gaan we uit van gelijkblijvende variabele tarieven van € 1 per 30 liter aanbieding. (overige aanbiedvolumes naar rato). Wel verwachten we minder aanbiedingen dan in 2022, dankzij het apart inzamelen van incontinentiemateriaal. Dit betekent dat de gemiddelde kostenstijging per 2023 wordt gedekt door een stijging van het basistarief met € 13 naar € 292¹. Die gaat gepaard met een verlaging van de gemiddelde variabele opbrengst met € 2. Dit is een gevolg van het gescheiden inzamelen van incontinentiemateriaal voor een aantal gemeenten. Het aantal aanbiedingen van restafval via de ondergrondse brengvoorziening is daardoor lager geworden. Het gemiddeld tarief afvalstoffenheffing per huishouden stijgt daarmee met € 11 naar € 317. De verhouding van het basisdeel en variabele deel komt hiermee op 92%-8%. Dit betekent dat gemiddeld 8% van de afvalstoffenheffing beïnvloedbaar is door het scheidingsgedrag van huishoudens. Uitgangspunt in de begroting is een aanbod restafval van gemiddeld 60 kg restafval per inwoner.

¹ basistarief 2022; € 279 per huishouden

Door de variabele tarieven te handhaven, streven we naar verdere prijsstabiliteit voor de inwoners. De hoogte van de variabele tarieven is dekkend voor de variabele kosten voor de inzameling en verwerking van het restafval. Dit betekent dat er geen prijsrisico wordt gelopen, wanneer het daadwerkelijke aanbiedgedrag afwijkt van de begroting. Door handhaving van de variabele tarieven worden de financiële risico's niet vergroot. Dit is wenselijk doordat Avri onvoldoende beschikt over financiële weerstand.

Het handhaven van de variabele tarieven voor restafval betekent dat de prijsprikkel voor inwoners niet wordt vergroot. Dat zou namelijk een toenemend risico geven op vervuiling van grondstoffen. De komende jaren zetten we in op de kwaliteit van ingezamelde grondstoffen (en niet primair op verdere reductie van de hoeveelheid restafval), waarmee we de maatschappelijke kosten van vervuiling en afvaltoerisme – vertaald in de afvalstoffenheffing – willen terugdringen. De tarieven worden definitief vastgesteld bij de verordening afvalstoffenheffing 2023 in december 2022. In bijlage 4 zijn twee alternatieve scenario's opgenomen voor de inrichting van de variabele tarieven.

8.5 Opslagen op basistarief

Gemeenten kunnen ervoor kiezen opslagen te hanteren op het basistarief van de afvalstoffenheffing. Gemeenten hebben die mogelijkheid (binnen de wettelijke kaders) voor dekking van kosten die verband houden met de diensten voor inzameling en verwerking van huishoudelijke afvalstoffen. Deze diensten maken geen onderdeel uit van het uniforme basispakket van Avri.

Verwijderen zwerfafval

Een aantal regiogemeenten hanteert een opslag op het basistarief van de afvalstoffenheffing ter dekking van de kosten voor het verwijderen van zwerfafval dat ontstaat tijdens de inzameling van huishoudelijke afvalstoffen. Avri maakt geen kosten voor het verwijderen van zwerfafval en deze opbrengsten maken derhalve geen onderdeel uit van de begroting van Avri. De opbrengsten worden door Avri ontvangen van BSR en jaarlijks aan de betreffende gemeenten doorbetaald. Het opslagtariaf wordt jaarlijks door de gemeenten bepaald en is opgenomen in de tarieventabel behorende bij de afvalstoffenheffing verordening.

Extra GFT-inzameling

De gemeenten West Betuwe en West Maas en Waal maken gebruik van de extra inzamelrondes voor GFT-afval in de zomermaanden. Deze activiteit uit het programma Pluspakket wordt gefinancierd door de huishoudens uit deze gemeenten, middels een opslag op het basistarief van de afvalstoffenheffing. De baten en lasten worden verantwoord in het programma Pluspakket. De kostprijs per huishouden stijgt per 2023 van € 7,53 naar € 7,92 per huishouden. Door de areaaluitbreiding deels in bestaande routes in te passen kan de stijging beperkt blijven tot 5%.

Gescheiden inzameling incontinentiemateriaal

Gemeenten kunnen ervoor kiezen de kosten van gescheiden inzameling van incontinentiemateriaal te dekken met een opslag in de tarieven afvalstoffenheffing. In de begroting 2023 van Avri is rekening gehouden met de gescheiden inzameling van incontinentiemateriaal van 4 gemeenten. Omdat er nog geen vergelijkbare gegevens beschikbaar zijn, is als uitgangspunt de businesscase gebruikt.

8.6 Kostendekkendheid tarieven afvalstoffenheffing

Conform wet- en regelgeving is het uitgangspunt dat de gemiddelde tarieven voor de dienstverlening in het programma Basispakket op begrotingsbasis niet meer dan 100% kostendekkend zijn. In onderstaande tabel is de kostendekkendheid gepresenteerd. Hieruit blijkt dat de tarieven niet meer dan 100% kostendekkend zijn.

KOSTENDEKKENDHEID AFVALSTOFFENHEFFING	2022	2023	2024	2025	2026
Lasten taakveld 7.3 Afval	23.631	25.539	27.896	27.568	28.586
Inkomsten taakveld 7.3 Afval	-4.388	-5.219	-5.214	-4.411	-4.228
Mutatie voorzieningen Basispakket	1.000	1.246	564	1.163	1.164
Netto kosten taakveld 7.3 Afval	20.243	21.566	23.246	24.321	25.523
Overhead	4.852	4.817	4.861	4.958	5.057
BTW	3.388	3.454	3.794	3.953	4.128
Kwijtscheldingen	1.373	1.230	1.334	1.409	1.492
Totale kosten Basispakket	29.856	31.067	33.236	34.641	36.201
Baten afvalstoffenheffing	29.861	31.067	33.236	34.641	36.201
Kostendekkendheid	100%	100%	100%	100%	100%

Tabel 14: Kostendekkendheid afvalstoffenheffing

8.7 Opslag BTW-compensatie

De compensabele BTW mag volledig als kosten worden doorberekend aan de burgers via de afvalstoffenheffing. Elk percentage tussen 0% en 21% kan worden gehanteerd. Een hoger percentage dan het huidige opslagpercentage van 13,5% resulteert in een voordeel voor de gemeente ten koste van de afvalstoffenheffing. Een lager percentage levert een lagere afvalstoffenheffing op voor de burger maar ook een lagere opbrengst in de gemeentebegroting. De hoogte van de afvalstoffenheffing is dus beïnvloedbaar door deze opslag.

Gemeenten maken gebruik van de mogelijkheid om de BTW (21%), die Avri in rekening brengt bij de gemeenten, te compenseren bij het BTW-compensatiefonds. Hiervoor past Avri een opslag toe van 13,5% van de kosten van het basispakket. Deze 13,5% opslag leidt (na verrekening met het BTW-compensatiefonds) tot een voordeel voor de gemeenten. Een stijging van de kosten van het basispakket leidt daardoor ook tot een stijging van dit voordeel.

8.8 Kwijtscheldingen

Het Algemeen Bestuur van GR Regio Rivierenland heeft in haar vergadering van 12 december 2012 de kwijtscheldingsregeling 2012 (met terugwerkende kracht) vastgesteld waarin;

- De kosten van bestaan worden gesteld op 100% van de normuitkering als bedoeld in artikel 16 van de Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990;
- Is bepaald dat ten aanzien van pensioengerechtigde personen niet de bijstandsnorm, maar de AOW-norm wordt gehanteerd;
- Is bepaald dat kwijtschelding voor ondernemers (voor zover het heffingen in de privésfeer betreffen) mogelijk is;
- Is bepaald dat bij de beoordeling van verzoeken om kwijtschelding mede rekening wordt gehouden met de kosten van kinderopvang.

Naast deze algemene beleidsregels is in artikel 9 van de Verordening afvalstoffenheffing de onderstaande bepaling voor kwijtschelding van de afvalstoffenheffing van kracht. Deze uitgangspunten zijn vastgesteld in het AB van december 2019 en verwerkt in deze begroting.

Bij de invordering van de afvalstoffenheffing komt het vaste tarief van de afvalstoffenheffing zoals bepaald in hoofdstuk 1 van de tarieventabel voor kwijtschelding in aanmerking.

9 WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOBEBEERSING

9.1 Inleiding

De paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing biedt inzicht in het risicomanagement binnen Avri. Het beschrijft op welke wijze risicomanagement als vast proces binnen de bedrijfsvoering wordt toegepast en verankerd. Ook geeft deze paragraaf inzicht in het risicoprofiel van Avri en de bijbehorende weerstandscapaciteit en -ratio. Het uitgangspunt vormt de Nota Risicomanagement en Weerstandsvermogen 2017, die in februari 2017 door het Algemeen Bestuur werd vastgesteld. De weerstandscapaciteit is verder uitgewerkt in de Nota Reserves en Voorzieningen 2017 van Avri.

9.2 Ontwikkeling financiële risico's

In deze paragraaf is voor ieder programma de ontwikkeling van het risicoprofiel weergegeven. Het actualiseren van het risicoprofiel is van belang gezien de grilligheid van de begroting en het geringe weerstandsvermogen de afgelopen jaren. In onderstaande tabel zijn de risico's per programma weergegeven. Het risicoprofiel uit de jaarstukken 2021 (peildatum 31-12-21) is verwerkt in de begroting.

ONTWIKKELING FINANCIËLE RISICO'S (* €1.000)	jaarrekening 2021	Begroting 2023	Vershil Jaarrekening- Begroting
Basispakket			
1 Verkoop gebulkt materiaal	29	29	0
2 Prijsontwikkeling op de afvalmarkt	242	242	0
4 Faillissement van verwerkers	133	133	0
5 Betaling afvalstoffenheffing	120	120	0
6 Onzeker doelvermogen voor nazorg stortplaats	5.912	5.912	0
8 Data Registratie GSL	15	15	0
10 Chemische vervuiling of grondwatervervuiling	140	140	0
11 Avri Realisatie B.V. en Solar B.V.	29	29	0
12 Inzet medewerkers Afvalbeheer	349	349	0
14 Onzekerheid scheidingsgedrag huishoudens	250	225	-25
17 Vervuiling van aangeboden grondstoffen	189	170	-19
19 Vergoeding kunststof verpakkingen	309	459	150
23 Geschil met verwerker PMD's	603	603	0
24 Brandstofprijzen	120	120	0
Totaal Basispakket	8.439	8.545	106
Pluspakket			
13 Risico's uitvoering pluspakket activiteiten	75	75	0
24 Brandstofprijzen	25	25	0
Totaal Pluspakket	100	100	0
Bedrijfsafval			
2 Prijsontwikkeling op de afvalmarkt	37	37	0
4 Faillissement van verwerkers	7	7	0
12 Inzet medewerkers Afvalbeheer	20	20	0
24 Brandstofprijzen	40	40	0
Totaal Bedrijfsafval	104	104	0
Bedrijfsvoering			
1 Gekwantificeerde risico's (10% taakveld 0.4)	604	604	0
Totaal Bedrijfsvoering	604	604	0
Totaal alle programma's	9.247	9.353	106

Tabel 15: Ontwikkeling financiële risico's Avri

De ontwikkeling van elk financiële risico geeft een indicatie van de eventuele financiële gevolgen voor Avri, als een risico daadwerkelijk optreedt. De inschatting van het financiële risico geldt voor het begrotingsjaar 2023.

9.3 Toelichting grootste en gewijzigde risico's

Onderstaand wordt een toelichting gegeven op de grootste risico's (>€ 500.000) of gewijzigde risico's ten opzichte van de jaarstukken 2021.

6 - Onzeker doelvermogen voor nazorg stortplaats; risico niet gewijzigd

In het voorjaar van 2021 is het nazorgplan van de stortplaats Geldermalsen geactualiseerd. De provincie heeft daarmee per brief in april '21 ingestemd. De actualisatie leidt tot een iets hoger doelvermogen van € 10,9 miljoen en een hoger gekwantificeerd risico van € 5,9 miljoen. De risicokwantificering wordt berekend op basis van het contant maken van het doelvermogen bij afwijkende scenario's. Het scenario dat de rekenrente verder daalt naar 2,5% zorgt voor het grootste deel van het gekwantificeerd risico van € 5,9 miljoen. In 2021 is voor het eerst € 1 miljoen toegevoegd aan de voorziening Basispakket, ter dekking van dit risico. In het gedeelte over het weerstandsvermogen verderop in deze paragraaf wordt het effect hiervan zichtbaar.

14 - Onzekerheid scheidingsgedrag huishoudens; risico verlaagd

We blijven, ook in 2023, inzetten op communicatie en voorlichting. Dat moet leiden tot een verbetering van het scheiden van grondstoffen.

17 - Vervuiling van aangeboden grondstoffen; risico verlaagd

Uit sorteerproeven blijkt dat de vervuiling van GFT toeneemt. Overigens is er ook landelijk een forse stijging vervuiling GFT te zien. We zitten inmiddels op de grens van de landelijk vastgestelde norm. Dat maakt de kans op afkeur groot, als de vervuiling toeneemt. We blijven inzetten op communicatie en voorlichting, met minder vervuiling als doel.

19 – Vergoeding kunststof verpakkingen; risico verhoogd

De vervuiling in kunststof verpakkingen neemt landelijk sterk toe. De vergoedingen van het Afvalfonds worden vastgesteld op basis van deze landelijke vervuilingcijfers. Daarmee ontstaat het risico dat het Afvalfonds lagere vergoedingen gaat vaststellen en dus pbd inkomsten afnemen. Ook in de regio Rivierenland is de vervuiling van pbd overigens toegenomen. Dit risico is ten aanzien van de jaarrekening 2021 verder opgehoogd vanwege het mogelijke scenario dat de vergoeding van het Afvalfonds in 2023 nog verder zal dalen.

23 – Geschil met verwerker pbd; risico niet gewijzigd

Avri heeft een geschil met de verwerker van het pbd-afval over de afrekening 2017, 2018, 2019 en 2020. Zowel Avri als de verwerker (Veolia) zijn op basis van het afgesloten contract van mening dat er recht is op compensatie door de tegenpartij. Volgens onze berekeningen komen we op een vordering van € 170.000. De verwerker stelt echter dat er een betaling door Avri verricht moet worden van € 1,2 miljoen (tot en met afrekening 2019). In een vergelijkbaar geschil tussen Veolia en Afvalsamenwerking Limburg (ASL) heeft de rechtbank ASL geheel in het gelijk gesteld. Of Veolia in hoger beroep gaat is nog niet bekend. Wel zien wij de kans dat deze zaak in ons voordeel wordt beslecht sterk stijgen. We hebben daarom de kans van dit risico gehalveerd. Het risico stijgt echter nog wel, aangezien de totale claim vanuit Veolia is gestegen met € 0,7 miljoen, op basis van de aan ons gefactureerde eindafrekening over 2019.

9.4 Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen wordt bepaald door de gekwantificeerde risico's af te zetten tegen de beschikbare weerstandscapaciteit. In de nota risicomanagement wordt de uitkomst gewaardeerd volgens onderstaande waarderingstabel:

RATIO WEERSTANDSVERMOGEN	BETEKENIS
Groter dan 2,0	Uitstekend
Tussen 1,4 en 2,0	Ruim voldoende
Tussen 1,0 en 1,4	Voldoende
Tussen 0,8 en 1,0	Matig
Tussen 0,6 en 0,8	Onvoldoende
Kleiner dan 0,6	Ruim onvoldoende

Tabel 16: Waarderingstabel weerstandsvermogen

De ratio van het weerstandsvermogen wordt bepaald door de beschikbare weerstandscapaciteit te delen op de gekwantificeerde en geactualiseerde risico's. Het Algemeen Bestuur heeft de gewenste weerstandsnorm vastgesteld op 'voldoende'. Dit betekent dat de beschikbare weerstandscapaciteit factor 1,0 van de gekwantificeerde risico's moet zijn.

ONTWIKKELING WEERSTANDSVERMOGEN			Jaarrekening 2021	begroting 2023	Vershil
Basispakket	Gekwantificeerde risico's	(A)	8.439	8.545	106
	Beschikbare weerstandscapaciteit	(B)	3.210	5.710	2.500
	Ratio weerstandsvermogen	(B/A)	0,4	0,7	0,3
	Betekenis		Ruim onvoldoende	Onvoldoende	
Pluspakket	Gekwantificeerde risico's	(A)	100	100	0
	Beschikbare weerstandscapaciteit	(B)	103	3	-100
	Ratio weerstandsvermogen	(B/A)	1,0	0,0	-1,0
	Betekenis		Voldoende	ruim onvoldoende	
Bedrijfsafval	Gekwantificeerde risico's	(A)	104	104	0
	Beschikbare weerstandscapaciteit	(B)	437	364	-73
	Ratio weerstandsvermogen	(B/A)	4,2	3,5	-0,7
	Betekenis		Uitstekend	Uitstekend	
Bedrijfsvoering	Gekwantificeerde risico's	(A)	604	604	0
	Beschikbare weerstandscapaciteit	(B)	847	517	-330
	Ratio weerstandsvermogen	(B/A)	1,4	0,9	-0,5
	Betekenis		Ruim voldoende	matig	
TOTAAL	Gekwantificeerde risico's	(A)	9.247	9.353	106
	Beschikbare weerstandscapaciteit	(B)	4.597	6.594	1.997
	Ratio weerstandsvermogen	(B/A)	0,5	0,7	0,3
	Betekenis		Ruim onvoldoende	Onvoldoende	

Tabel 17: Ontwikkeling weerstandsvermogen Avri

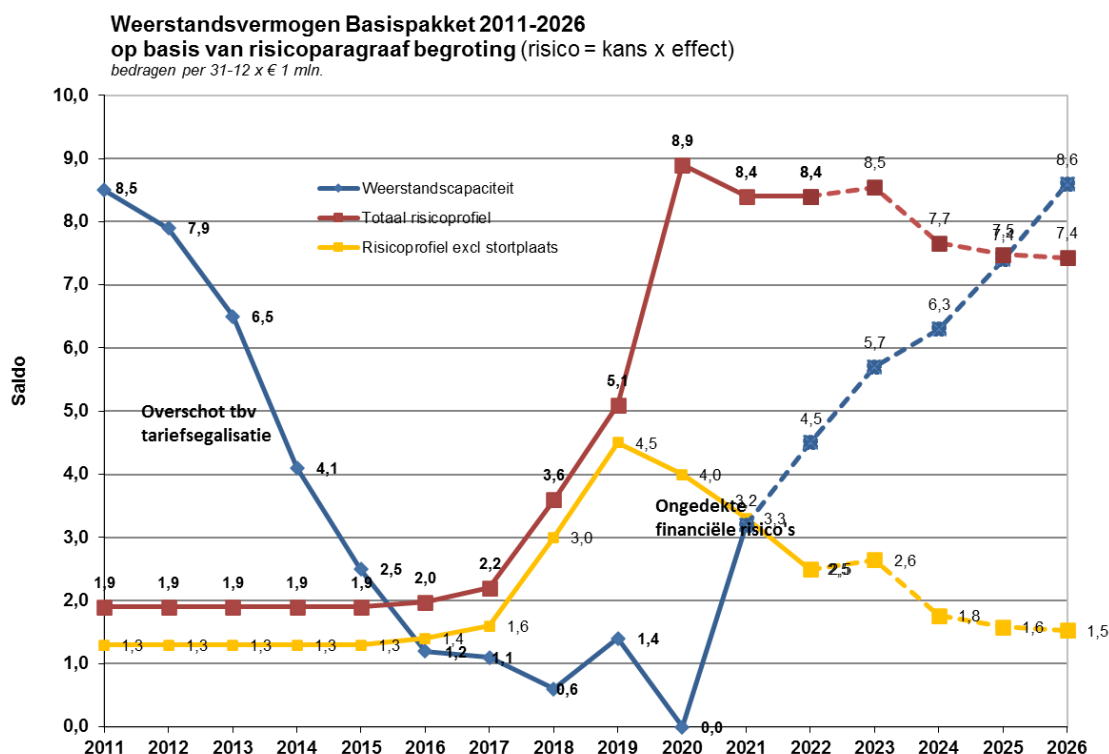
Weerstandsvermogen basispakket

Omdat de aanvulling van de weerstandscapaciteit voor het basispakket een directe relatie heeft met de afvalstoffenheffing, is een meerjarige risico-inschatting gemaakt. De uitkomst is zichtbaar in onderstaande tabel, waaruit blijkt dat het weerstandsvermogen vanaf 2023 weer naar het gewenste niveau groeit. In de meerjarige ontwikkeling is nog geen rekening gehouden met de eventuele nadelige invloed van de CO₂-heffing, vanwege de vele onzekerheden rond die heffing.

Meerjarige ontwikkeling weerstandsvermogen basispakket		2022		2023		2024		2025		2026
(* € 1 mln)										
Gekwantificeerde risico's	(A)	€	8,4	€	8,5	€	7,7	€	7,5	7,4
Beschikbare weerstandscapaciteit	(B)	€	4,5	€	5,7	€	6,3	€	7,4	8,6
Ratio weerstandsvermogen	B/A)		0,5		0,7		0,8		1,0	1,2
Betekenis			Onvoldoende		Onvoldoende		Matig		Matig	Voldoende

Tabel 18: Meerjarige ontwikkeling weerstandsvermogen

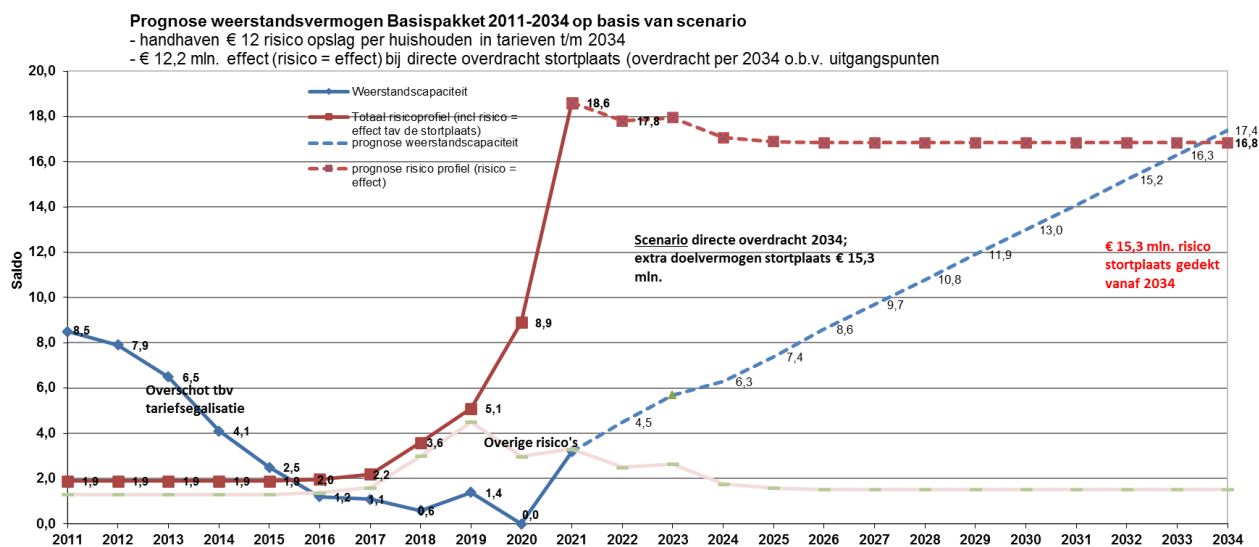
In grafiek 7 is de ontwikkeling van het weerstandsvermogen van het basispakket weergegeven. Daarbij gaan we ervan uit dat de opbouw van het weerstandsvermogen jaarlijks zal plaatsvinden, met de risico-opslag in de afvalstoffenheffing van € 1 miljoen én de jaarlijkse storting van het surplus in de reserve bedrijfsafval. Voor de ontwikkeling van de risico's gaan we ervan uit dat de risico's zich grotendeels stabiel ontwikkelen. De grootste daling in de risico's wordt veroorzaakt door de aanname dat het geschil met de verwerker van pdb (zie risico 23) in 2024 zal zijn afgehandeld.



Grafiek 7: Meerjarige ontwikkeling weerstandsvermogen

Grafiek 7 laat zien dat Avri zich, indien er zich geen onvoorziene omstandigheden gaan voordoen, in de komende jaren al snel in een situatie bevindt dat de risico's voldoende zijn afgedekt. Hierbij is het echter belangrijk om weer te geven dat het risico van de stortplaats hierin is meegenomen op basis van een kans keer effect berekening. De risico-opslag in de afvalstoffenheffing is echter gebaseerd op het scenario dat de overdracht van de stortplaats moet plaatsvinden per 2034.

In grafiek 8 is de ontwikkeling van het weerstandsvermogen weergegeven, uitgaande van het risico op directe overdracht van de stortplaats per 2034. Het totale risicoprofiel bestaat dan uit zowel het benodigde, aanvullend op te bouwen doelvermogen van € 15,3 mln. als de overige risico's van het basispakket. In de grafiek wordt duidelijk dat een jaarlijkse aanvulling van de weerstandscapaciteit nodig is om dit scenario te kunnen afdekken. Wanneer de huidige opslag in de tarieven afvalstoffenheffing (€ 12 per huishouden) wordt gehandhaafd t/m 2034 kan het risico op (gedwongen) overdracht op basis van de (huidige) provinciale standpunten worden afgedekt.



Grafiek 8: Meerjarige ontwikkeling weerstandsvermogen (risico=effect)

9.5 Kengetallen financiële positie

Het BBV schrijft voor dat decentrale overheden door middel van kengetallen inzicht geven in hun financiële positie. Voor Avri zijn de kengetallen netto schuldquote, de solvabiliteitsratio en de structurele exploitatieruimte van belang.

KENGETALLEN	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Netto schuldquote	46,1%	50,2%	44,5%	34,7%	29,5%	24,5%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	46,1%	50,2%	44,5%	34,7%	29,5%	24,5%
Solvabiliteitsratio	2,4%	2,5%	1,9%	2,1%	2,2%	2,5%
Structurele exploitatieruimte	6,5%	-2,4%	-2,8%	-2,1%	-2,0%	-2,0%

Tabel 19: Kengetallen financiële positie

Netto schuldquote

Dit kengetal geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast van Avri ten opzichte van de omzet. Het laat zien in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken.

Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Avri heeft geen leningen verstrekt waardoor de kengetallen gelijk zijn aan de netto schuldquote.

Solvabiliteitsratio

Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan: het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. Daarmee wordt inzicht gegeven in de mate waarin Avri in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Omdat het eigen vermogen beperkt is, is ook de solvabiliteit van Avri laag.

Structurele exploitatieruimte

De structurele exploitatieruimte is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte in de begroting aanwezig is om de huidige kosten te kunnen dragen.

10 FINANCIERING

10.1 Inleiding

Het BBV schrijft een financieringsparagraaf voor waarin de beleidsvoornemens ten aanzien van het risicobeheer van de financieringsportefeuille staan. Het Treasurystatuut 2016 bevat nadere regels voor de uitoefening van de financieringsfunctie.

10.2 Externe ontwikkelingen

De huidige rentetarieven van de BNG bedragen op moment van samenstelling van deze begroting (maart 2022) rond de 1,5% voor een 10-jaars lineair af te lossen lening. De nieuw aan te trekken leningen zijn tegen dit percentage in de begroting 2023 verwerkt.

Financieringsportefeuille Avri

De leningenportefeuille van Avri is als volgt opgebouwd:

Financieringslasten begroting 2023								
Geldlening	oorspronkelijke hoofdsom	Einde looptijd	1-1-2023	Aflossing	31-12-2023	Methode	Rente percentage	2023
Geldlening BNG 40.10.85.83 (2013)	€ 4.200.000,00	1-10-2023	€ 420.000	€ 420.000	€ 0	Lineair	2,21%	€ 9.282
Geldlening BNG 40.10.89.41 (2014)	€ 10.000.000,00	15-1-2024	€ 1.250.000	€ 1.000.000	€ 250.000	Lineair	2,00%	€ 25.000
Geldlening BNG 40.110.118 (2015)	€ 5.000.000,00	1-10-2035	€ 3.250.000	€ 250.000	€ 3.000.000	Lineair	1,60%	€ 52.000
Geldlening BNG 40.110.265 (2015)	€ 5.000.000,00	2-1-2036	€ 3.271.605	€ 246.914	€ 3.024.691	Lineair	1,60%	€ 52.346
Geldlening BNG 40.110.308 (2015)	€ 5.000.000,00	2-1-2036	€ 3.312.500	€ 250.000	€ 3.062.500	Lineair	1,60%	€ 53.000
Geldlening BNG 40.110.355 (2016) - Opstal Gem. Werf Tiel	€ 2.900.000,00	25-1-2041	€ 2.204.000	€ 116.000	€ 2.088.000	Lineair	1,75%	€ 38.570
Geldlening BNG 40.110.356 (2016) - Grond Gem. Werf Tiel	€ 1.400.000,00	25-1-2041	€ 1.400.000	€ 0	€ 1.400.000	Fixe	2,13%	€ 29.820
Geldlening BNG 40.112.541 (2019) - Nieuw Afvalbeleid	€ 5.000.000,00	22-1-2044	€ 4.400.000	€ 200.000	€ 4.200.000	Lineair	1,55%	€ 68.200
Geldlening BNG 40.112.895 (2019) - Nieuw Afvalbeleid	€ 4.400.000,00	23-1-2044	€ 3.784.000	€ 176.000	€ 3.608.000	Lineair	1,55%	€ 58.652
Geldlening BNG 40.113.548 (2020) - Nieuw Afvalbeleid	€ 1.400.000,00	17-1-2045	€ 1.246.000	€ 56.000	€ 1.190.000	Lineair	0,69%	€ 8.597
Geldlening BNG 40.113.547 (2020)	€ 3.600.000,00	17-1-2045	€ 3.204.000	€ 144.000	€ 3.060.000	Lineair	0,69%	€ 22.108
Geldlening BNG 40.102511 (2007) oude lening RegioRivierenland	€ 5.000.000,00	17-1-2027	€ 1.000.000	€ 250.000	€ 750.000	Lineair	4,34%	€ 43.350
Geldlening BNG 40.112427 (2018) oude lening RegioRivierenland	€ 500.000,00	17-12-2018	€ 400.000	€ 25.000	€ 375.000	Lineair	1,46%	€ 5.840
Financieringsbehoefte 2022	€ 3.000.000,00	1-1-2042	€ 3.000.000	€ 150.000	€ 2.850.000	Lineair	1,55%	€ 46.500
Financieringsbehoefte 2023	€ 1.500.000,00	1-1-2043	€ 1.500.000	€ 75.000	€ 1.425.000	Lineair	1,55%	€ 0
Totaal rentelasten Avri	€ 57.900.000,00		€ 33.642.105	€ 3.358.914	€ 30.283.191			€ 513.265

*) Bij een fixe aflossingsmethode wordt tussentijds niet afgelost. Deze aflossingsmethode sluit het beste aan bij de waardering van de te financieren gronden, aangezien op gronden niet wordt afgeschreven.

Tabel 20: Financieringsportefeuille en rentelasten

In de begroting is rekening gehouden met een aanvullende rentelast van afgerond € 47.000 als gevolg van de financieringsbehoefte voor het kunnen doen van investeringen. De vraag op welke wijze (duur, vorm en hoogte van betreffende lening) in de uiteindelijk benodigde financiering wordt voorzien, zal beantwoord worden op het moment dat daadwerkelijk tot de investeringen wordt overgegaan. Dit is mede afhankelijk van de liquiditeitspositie en -prognose op dat moment.

10.3 Rentetoerekening

In onderstaande tabel is het renteschema uit de 'notitie rente 2017' van de commissie BBV opgenomen. Hiermee wordt inzicht gegeven in de rentelasten van externe financiering, het renteresultaat en de wijze van toerekening.

RENTETOEREKENING	2023
Externe rentelasten over de korte en lange financiering	513.265
Externe rentebaten	-
Saldo rentelasten en rentebaten	513.265
Rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	-203.839
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente	309.425
Rente over eigen vermogen	-
Rente over voorzieningen	-
Totaal geraamde aan taakvelden toe te rekenen rente	309.425
Aan taakvelden toe te rekenen rente (via rente-omslag)	-309.425
Renteresultaat op het taakveld Treasury	-

Tabel 21: Schema rentetoerekening

10.4 Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet stelt dat de gemiddelde netto vlottende schuld van een gemeenschappelijke regeling in een bepaald kwartaal niet hoger mag zijn dan 8,2% van het begrotingstotaal (ca. € 54 miljoen). Dit betekent dat Avri op grond van de kasgeldlimiet ca. € 4,4 miljoen aan kort geld mag aantrekken.

10.5 Rente risiconorm

De rente risiconorm bepaalt dat jaarlijks 20% van het begrotingstotaal onderhevig mag zijn aan renteherziening en herfinanciering. Uit het hiervoor gepresenteerde overzicht van de leningportefeuille (tabel 20) blijkt, bedraagt het totaal van de aflossingen jaarlijks ca. € 3,4 miljoen. Dit bedrag blijft ruimschoot onder de risiconorm, die voor Avri ca. € 11 miljoen bedraagt.

10.6 Schatkistbankieren

Schatkistbankieren houdt in dat (lokale) overheden de financiële middelen die zij (tijdelijk) niet nodig hebben voor de uitoefening van hun taken en verantwoordelijkheden afkomen naar de schatkist van het Rijk. Overschotten boven de € 275.000 worden automatisch overgeboekt naar de rekening van de schatkist.

11 BEDRIJFSVOERING

11.1 Inleiding

Het is onze missie om samen met 250.000 inwoners en de acht gemeenten te werken aan een schoon Rivierenland. We zijn een klantgerichte overheidsorganisatie die, op een duurzame wijze, regionaal grond- en afvalstoffen inzamelt. We voeren taken uit in het beheer van de openbare ruimte en veiligheid voor de gemeenten Buren, West Betuwe, Tiel en Neder-Betuwe. Zo willen we op verschillende manieren mensen te hulp schieten. We zijn goed in ons werk en we weten wat mensen van ons nodig hebben om prettig te wonen. Onze dienstverlening sluit aan bij de behoeftes van gemeenten en inwoners, waarbij onverwachte ontwikkelingen zo min mogelijk invloed hebben op dienstverlening en kosten.

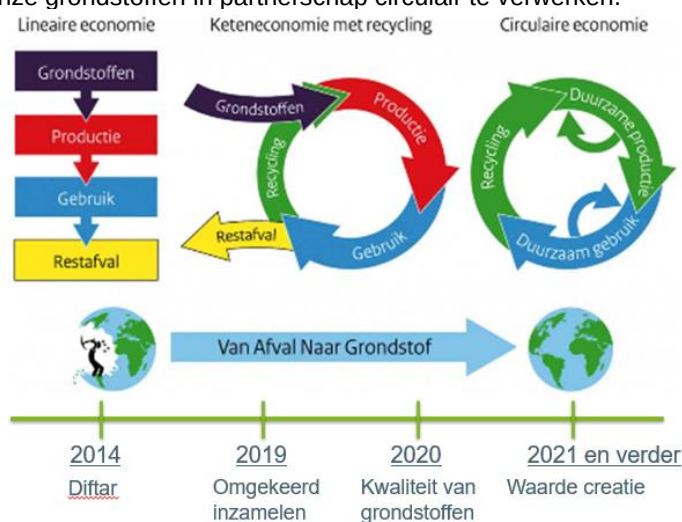
De afgelopen jaren is gebleken dat de begroting van Avri steeds meer onderhevig is aan de werking van de markt. Daarmee zijn de risico's fors toegenomen. Invoering van het nieuwe afvalbeleid heeft weliswaar significant bijgedragen aan de regionale milieudoelstellingen (reductie van restafval), maar leidt ook tot hogere kosten, door toegenomen vervuiling van grondstoffen en afvaltoerisme.

De eerste stappen zijn gezet om Avri te ontwikkelen tot een robuuste en wendbare organisatie die op een efficiënte, kostenbewuste manier haar taken uitvoert. Dit jaar werken we verder met het Strategisch Koersplan, de beschreven positionering van Avri en het programma GRIP.

11.2 Circulariteit

Avri bevindt zich in de unieke positie dat het bij kan dragen aan het stimuleren van duurzaam gedrag van de inwoners in Rivierenland. Dit in lijn met het doel van het Rijk om van een lineaire economie te transformeren naar een circulaire economie, zie onderstaande afbeelding. We doen dit door het ontwikkelen van beleid, het stimuleren van positief gedrag, voorlichting, educatie en handhaving. We nemen deel aan maatschappelijke activiteiten en staan in verbinding met de maatschappij en werken zo - samen met inwoners - aan een duurzamere regio.

Het is onze overtuiging dat afval als grondstof beschouwd kan worden. Alles draait om hergebruik - het nieuwe afvalbeleid is hier een duidelijk voorbeeld van. Daarbij hebben we aandacht voor de ontwikkeling van onze brengvoorzieningen, de milieustraten, en maken we nog meer verbinding met kringloop en repair. Ook benutten we kansen om onze grondstoffen in partnerschap circulair te verwerken.



Figuur 1: Avri op weg naar circulariteit

11.3 Programma GRIP

In 2021 is het programma GRIP van start gegaan. Doel van het programma is het realiseren van prijsstabiliteit en het verbeteren van de voorspelbaarheid van de afvalstoffenheffing. Die bereiken we door enerzijds kostenreductie en kostenbeheersing, en anderzijds het vergroten van de opbrengst door het leveren van toegevoegde waarde aan producten en diensten.

Er zijn drie lijnen in het programma die het programmadoel inhoud geven: Inwoners, Markt en Organisatie. In onderstaande figuur is het programma visueel weergegeven.



Figuur 2: Programma GRIP

Met het onderbrengen van 16 projecten in het programma GRIP wil Avri kostenreductie en -beheersing behalen. Daarnaast willen we de opbrengst vergroten door het leveren van toegevoegde waarde op producten en diensten. Doel is het vergroten van invloed op de keten, het verbeteren van het weerstandsvermogen, een meer wendbare bedrijfsvoering. De voorspelbaarheid moet toenemen en een bijdrage leveren aan een betere reputatie voor Avri. De kostenreductie ligt tussen de € 4 en € 17 per huishouden en is voor een gedeelte gericht op schone grondstofstromen. De reductie is mede afhankelijk van 'politieke' keuzes die nog worden gemaakt. De kosten gaan hierbij echter voor de baten uit.

Inwoners

De communicatieprojecten zijn erop gericht om schonere grondstofstromen door inwoners te realiseren. Dat heeft als gevolg dat wij lagere vervuilingskosten bij onze verwerkers betalen. Dit doen we door eerst bij inwoners te inventariseren wat zij nodig hebben. Van daaruit kunnen wij communicatie, educatie en informatie leveren, in de vorm van campagnes en inzet van een afvalcoach. Dit leidt tot schonere grondstoffen en vermindering van afvaltoerisme, wat indirect zorgt voor hogere inkomsten.

Markt

Door andersoortige contracten met afvalverwerkers af te sluiten heeft Avri meer stabiliteit en een sneller financieel effect bij schonere stromen. Avri kijkt waar zij waarde kan toevoegen aan de grondstofstromen om deze doelen te halen. Denk hierbij aan de drie subsidieprojecten vanuit de Regio Deal.

Om meer grip op de verwerking te krijgen overziet Avri de hele keten. Wij proberen meer invloed te krijgen op die keten. Dan gaat het bijvoorbeeld om de keten van gebruik van grondstoffen. We kunnen onderzoek doen naar samenwerking waar het gaat om productie, consumptie en duurzame inname en verwerking van grondstoffen. Door (regionale en landelijke) samenwerking met producenten, verwerkers en marktpartijen te intensiveren gaat Avri op zoek naar slimme, innovatieve en duurzame oplossingen. Hiermee neemt Avri ook meer verantwoordelijkheid voor de afzet van onze grondstofstromen. We proberen de verwerking zo circulair mogelijk te

laten plaatsvinden. Bij voorkeur vindt verwerking regionaal plaats, zodat de lokale economie gestimuleerd wordt en CO2-reductie plaatsvindt op het transport.

Organisatie

Verdere ontwikkeling van de bedrijfsvoering door meer datagestuurd te werken en optimalisatie van de routes heeft een positief resultaat op hoeveelheid en kwaliteit grondstofstromen.

Resultaten 2026

Het resultaat van het programma GRIP in 2026 is deels te voorspellen. De positieve gevolgen van datagestuurd werken zijn in 2026 zichtbaar. We hopen dan bereikt te hebben dat de inwoners bijdragen aan het verbeteren van de kwaliteit van de grondstoffen. En dat daarmee een positief effect is ontstaan op de kosten. In 2026 zijn we minder kwetsbaar voor marktontwikkelingen door andere contracten af te sluiten en meer waardecreatie te realiseren. Landelijke ontwikkelingen en wetgeving gaan ons daarbij helpen, zoals verdere invoering van de uitgebreide producenten verantwoordelijkheid. Avri neemt daarin zijn eigen verantwoordelijkheid om grondstoffen zoveel mogelijk regionaal te verwerken. Daarvoor nemen we deel aan regionale netwerken, die een bijdrage leveren aan de circulaire economie in Rivierenland.

11.4 Strategisch Koersplan; vijf strategieën

In 2021 is gestart met het opstellen van het Strategisch Koersplan. Dat geeft Avri een richting om de volgende uitdagingen aan te gaan in haar bijdrage aan een leefbare woonomgeving. Deze uitdagingen worden ingegeven door:

- Aangescherpte beleidsambities van Rijk en gemeenten (o.a. bestuursakkoorden);
- Strengere normen en financiële prikkels (heffingen, wet- en regelgeving);
- Meer samenhangende of samenvallende normen (o.a. CO2-heffing, energieverbruik gebouwen en transport);
- Krapte op de arbeidsmarkt, met name voor chauffeurs.
- Hogere kosten, zoals personele kosten, hogere brandstofkosten, hogere materiaalkosten (voertuigen en gereedschap en grilliger grondstofopbrengsten).
- Krapte op de arbeidsmarkt, met name voor chauffeurs.
- Vermindering draagvlak bij de inwoners door hogere kosten en de complexiteit van goed afval scheiden.

Ook gemeenten willen meer duidelijkheid over de toekomst van Avri, de zogenaamde houtskoolschets. Doen wat we altijd deden, is niet meer voldoende. Er is behoefte aan een trendbreuk met het verleden: een koerswijziging van lineaire afvalinzamelaar naar circulaire ketenpartner. Hierdoor verandert de rol en positie van Avri: de focus komt te liggen op draagvlak bij inwoners, partnerschap in de keten, een efficiënte, datagestuurde bedrijfsvoering. De uitdagingen en ontwikkelingen op het gebied van circulariteit, duurzaamheid en inclusiviteit zijn veelomvattend. Tegelijkertijd is een wendbare, robuuste en voorspelbare bedrijfsvoering nodig om te blijven voldoen aan de behoeftes van gemeenten en inwoners. Avri heeft in 2021 een nieuwe strategie (Strategisch Koersplan 2021-2025 en de positionering) ontwikkeld. Daarin zijn de uitdagingen en ontwikkelingen vertaald naar opgaven voor de komende jaren en manieren om die te kunnen realiseren. De nieuwe strategie is tot stand gekomen met bijdragen van medewerkers van Avri, de RBA-leden, communicatieadviseurs van gemeenten, raadsleden, inwoners en bestuursleden van Avri.

Als eerste is het doel voor de komende vijf jaren vastgesteld. Avri stelt zich voor 2025 tot doel: 'Trots op Rivierenland door samen te werken aan een schone leefomgeving'. Om deze doelstelling te bereiken, zijn er vijf strategieën benoemd:

- Circulaire waardecreatie: waarde toevoegen door intensief samen te werken met partijen die slim werken aan de circulariteit van grondstofstromen;
- Efficiënte operatie: reële en voorspelbare uitvoeringslasten door een efficiënte aanpak;
- Van de regio, voor de regio: een positieve waardering van inwoners en opdrachtgevers, door zichtbaar bij te dragen aan de leefbaarheid in de regio;
- Kwaliteit afvalstromen: de opbrengst van grondstoffen is maximaal, door samen met gemeenten te investeren in communicatie die afvalscheiding voor iedereen aantrekkelijk maakt;
- Nieuwe koers: een toekomstgerichte organisatie door de strategie en positionering ('wat' en 'hoe') als intern kompas in denken en doen te verankeren.

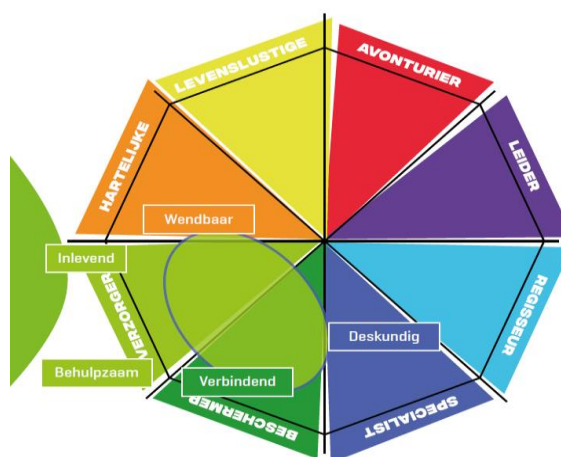
We zien we dat de scheidslijnen tussen afvalbeheer, IBOR en handhaving vervagen. Dit geldt voor de governance, maar ook voor de uitvoering. Er zijn kansen om personeel en materieel uit te wisselen, om op gebiedsniveau werkzaamheden en planning meer integraal te benaderen en om gedragssturing effectiever als instrument in te

zetten. Hiervoor is per 1 april 2021 een organisatieontwikkeling gestart. De doelen van deze organisatieontwikkeling zijn:

- Het organiseren van verbinding tussen de werkvelden afvalbeheer en IBOR om tot een excellente uitvoering te komen;
- Bundelen van strategische en tactische functies om de denkkraft te vergroten, het contact met verschillende stakeholders te organiseren, te innoveren en grip op externe markten te vergroten;
- Bundelen van de ondersteuning in het primair proces om de versnippering in aansturing terug te dringen, werkprocessen efficiënter in te richten en kwetsbaarheden te verminderen.

11.5 Positionering; het Avri kompas

Het karakter van Avri is het verzorgende karakter met een specialistische rand. Dit betekent dat Avri eerst de verbinding maakt met anderen, met inwoners en gemeenten. Vervolgens weten we wat er bij hen speelt en wat hun behoeften zijn. Daarna bepalen we waar de win-win zit om vervolgens vanuit expertise en deskundigheid tot uitvoering te komen. Dit doen we door open te laten zien dat we er zijn voor mensen en er te zijn op het moment dat ze het nodig hebben. Dit karakter noemen we ook wel de Specialistische Verzorger. De positionering van Avri is uitgewerkt in het Avri Kompas. Een boekje voor de medewerkers waarin de beschreven wordt wie Avri is en wie we willen zijn. Aandachtspunten in het kompas zijn de interne communicatie en wie wij zijn. Het kompas is eind december aan de medewerkers gepresenteerd.



Figuur 3: Het Avri-kompas

11.6 Duurzaam inzetbare medewerkers

Het werken aan een duurzame regio willen wij doen met duurzaam inzetbare medewerkers; gezonde en vitale medewerkers die veilig en met bezieling aan het werk zijn. We hebben immers elke collega nodig. We zetten de komende jaren in op de volgende thema's:

- Vitaliteit: we gaan door met acties om de vitaliteit in de organisatie te vergroten. We proberen hierbij vooral het eigenaarschap en initiatieven van medewerkers te stimuleren en te faciliteren.
- Strategische personeelsplanning: zo kunnen we de uitdagingen in de arbeidsmarkt aangaan en medewerkers breder en duurzaam inzetbaar maken. De reguliere aanpak past niet meer, er zijn innovatieve oplossingen nodig voor de toekomst.
- Leren: we vinden het belangrijk dat medewerkers zich blijven ontwikkelen. We willen meer leren van de dagelijkse praktijk en zetten stevig in op scholing. En fouten maken kan: als we er maar van leren.
- Veiligheid: als werkgever zorgen we voor goede fysieke arbeidsomstandigheden (veilig, gezond), voldoende opleidings- en ontwikkelmogelijkheden en stimuleren we goede sociale arbeidsomstandigheden, zoals een waarderende cultuur en een reële werkdruk.

Interne communicatie

De in paragraaf 11.8 beschreven omslag in het denken over communicatie wordt ook intern zichtbaar. Wij zetten actief in op het informeren van medewerkers over ontwikkelingen binnen Avri. Zij worden voorzien van informatie die zij nodig hebben om hun werk te kunnen doen. Zo was er ook in 2021 een enorme toename van het aantal en soort nieuwsberichten op intranet, er wordt gebruik gemaakt van Whatsapp om medewerkers snel van urgente informatie te voorzien en leidinggevendenden krijgen een actievere rol in de communicatie met hun teams.

11.7 Inclusiviteit: meerwaarde voor kwetsbare groepen én gemeenten

Avri zorgt voor maatschappelijke meerwaarde door kansen te bieden aan mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. In de afgelopen jaren zijn ruim 95 medewerkers met een afstand tot de arbeidsmarkt bij Avri komen werken. Waar het in eerste instantie begon met het detacheren van mensen, is de samenwerking met het regionale werkvoorzieningsschap Werkzaam Rivierenland later uitgebreid met meer doelgroepen. Zo worden steeds meer mensen uit de zogenaamde kaartenbak van de gemeente (bijstand, WW, Wajong, Wia, statushouders) begeleid ge(her)introduceerd in het arbeidsproces. Voor de mensen zelf draagt dit bij aan het gevoel van zelfstandigheid en actief mee te doen in de maatschappij.

We verkennen voortdurend de mogelijkheden om deze groep te vergroten. Dat doen we door werkervaringsplaatsen en leerwerkroutes aan te bieden en laagdrempelige werkzaamheden door mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt te laten uitvoeren. Het doel is de afstand tot de arbeidsmarkt voor zoveel mogelijk mensen te verkleinen. Op deze wijze leveren we samen met de gemeenten een stevige bijdrage aan het vinden van banen voor mensen met een achterstand tot de arbeidsmarkt.

11.8 Communicatie

Verandering in communicatie en gedrag

We realiseren ons dat inwoners onze belangrijkste partners zijn voor het succesvol realiseren van onze doelstellingen voor Rivierenland. Het is essentieel dat we draagvlak bij de inwoners verkrijgen voor onze opgaven. Avri wil niet alleen van de regio zijn, maar ook voor de regio. Draagvlak verkrijgen we niet alleen door wat we doen, maar ook door hoe we de dingen doen.

Avri maakt in de periode 2021-2022 een omslag naar een meer mensgerichte en samenwerkingsgerichte organisatie, die haar deskundigheid daarbij inzet: de specialistische verzorger. Dat betekent dat wij bewuster de verbinding maken met anderen. We weten wat er bij hen speelt en wat hun behoeften zijn. Daarna bepalen we hoe we een win-win situatie kunnen bereiken en helpen we vanuit onze expertise. De waarden die hierbij horen zijn: inlevend, verbindend, wendbaar, deskundig en behulpzaam. Door deze waarden consistent uit te dragen in alles wat we doen, bouwen we aan een herkenbare Avri-ervaring bij onze inwoners en gemeenten. De komende jaren blijft Avri eraan werken om dat nog bewuster en beter te doen. Het karakter en de waarden zijn als positionering vastgelegd in het Avri-kompasboekje.

Toenemende inzet van online communicatie

Online communicatie (zoals de Avri-app, social media en website) krijgt een steeds grotere rol in het snel en accuraat informeren van inwoners en het aangaan van interactie. Het in 2021 uitgevoerde communicatieplan wordt in 2022 geëvalueerd. Dat levert ons de aanknopingspunten om onze online communicatie naar een hoger niveau te brengen. Uiteraard moeten we dan ook onze online communicatiemiddelen aanpassen. Sommige, zoals de website van Avri, zijn technisch aan het einde van hun levensduur en moeten vervangen worden. Middelen als de Avri-app moeten worden doorontwikkeld om te blijven voldoen aan de eisen van de tijd. We willen de inwoners kanalen bieden waar ze altijd snel de gewenste informatie kunnen vinden.

Volwaardige expertise

Om dit alles te bereiken is binnen Avri een nog intensievere samenwerking tussen de verschillende disciplines een voorwaarde. Het team communicatie wordt aan de voorkant betrokken bij alle nieuwe ontwikkelingen, beleidsvoornemens en uitvoeringszaken. Het doel blijft: draagvlak bij inwoners creëren voor onze opgave, om onze doelstellingen voor Rivierenland succesvol te realiseren.

12 ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN

Het meerjaren onderhoudsplan (MJOP) vormt de basis voor de jaarlijkse dotatie in de voorziening onderhoud gebouwen. Met deze voorziening worden de kosten van het onderhoud van de Avri-gebouwen geëgaliseerd. Alleen (in het plan opgenomen) kosten voor groot onderhoud mogen ten laste komen van de voorziening. Een actuele onderhoudsplanning is op basis van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) noodzakelijk om de hoogte van de voorziening te onderbouwen.

In 2020 is het MJOP van Avri geactualiseerd. Het loopt tot en met 2039. De kosten voor vervangingsinvesteringen en groot onderhoud laten de gebruikelijke forse fluctuaties zien. Om deze fluctuaties te egaliseren is de voorziening groot onderhoud ingesteld. Daarmee worden de jaarlijkse kosten gelijkmatig verdeeld.

Het onderhoudsplan van Avri is van toepassing op alle gebouwen en terreininrichting op locatie De Meersteeg en op de diverse milieustraten in het verzorgingsgebied. Om de voorziening onderhoud op het gewenste niveau te houden wordt jaarlijks € 207.000 aan deze voorziening gedoteerd.

De kosten voor vervangingsinvesteringen en groot onderhoud uit het MJOP worden voldaan uit de daarvoor gevormde voorziening onderhoud gebouwen. Het saldo van de voorziening bedroeg per 1 januari 2022 € 758.000. In de begroting 2023 is een dotatie opgenomen van € 207.000 op basis van het in 2020 vastgestelde MJOP.

VOORZIENING ONDERHOUD GEBOUWEN		2021	2022	2023	2024	2025	2026
Voorziening onderhoud gebouwen	Saldo 01-01	635	758	867	882	969	1.063
Dotatie vanuit exploitatie		207	207	207	207	207	207
Onderhoudskosten		-84	-98	-192	-120	-113	-113
	Saldo 31-12	758	867	882	969	1.063	1.157

Tabel 22: Verloopoverzicht voorziening groot onderhoud gebouwen

13 VERBONDEN PARTIJEN

13.1 Inleiding

Verbonden partijen zijn rechtspersonen waar GR Avri een bestuurlijke en een financiële band mee heeft. Dit zijn onder andere vennootschappen (waarvan de aandelen geheel of gedeeltelijk in het bezit zijn van Avri), verenigingen of stichtingen die een publiek belang behartigen, en andere gemeenschappelijke regelingen. Met de bestuurlijke band wordt bedoeld dat Avri één of meer zetels heeft binnen de betreffende partij, dan wel stemrecht heeft. Van een financiële band is sprake als middelen aan deze partij ter beschikking zijn gesteld.

13.2 Verbonden partijen Avri

Avri Realisatie B.V.			
Soort verbintenis	Deelneming		
Gevestigd	Geldermalsen		
Openbaar belang	Zie taak / doelstelling		
Bestuurlijk belang	Aandeelhouder		
Omvang belang Avri	Avri beschikt over 100% van de aandelen met een nominale waarde van € 74.874.		
Taak / doelstelling	Avri Realisatie B.V. is in 1999 opgericht (destijds Avri Ontwikkeling B.V.). Het doel van deze B.V. is om de middelen van Avri maatschappelijk nuttig aan te wenden. Maatschappelijk nuttig betekent onder meer dat overcapaciteit aan aanwezige middelen en ruimte wordt verhuurd aan derden die afval recyclen en duurzame energie produceren en dat de opbrengsten ten goede kunnen komen van de afvalstoffenheffing.		
Veranderingen in belang gedurende het begrotingsjaar	Geen.		
Relatie met programma	Programma Basispakket		
Deelnemende partijen	Niet van toepassing		
Financiën			
Financiële consequenties begrotingsjaar			
Vermogen en resultaat verbonden partij		31 december 2019	31 december 2020
	Eigen vermogen	€ 2.177.000	€ 2.339.800
	Vreemd vermogen	€ 8.978.000	€ 8.288.000
	Exploitatieresultaat	€ 179.000	€ 163.000
Risico's			
Het financiële risico betreft de deelname in het aandelenkapitaal (€ 75.000). Daarnaast is in de Nota Risicomanagement en Weerstandsvermogen van GR Avri het maatschappelijke risico beschreven, volgend uit de bestuurlijke verantwoordelijkheid van Avri als enig aandeelhouder van deze B.V.			
Toelichting			
Na goedkeuring van de aandeelhouders is in 2021 (over boekjaar 2020) € 250.000 uitgekeerd. De huurovereenkomst met de Grondbankcombinatie is verlengd tot 30 juni 2024. De overeenkomst met Reterra (groencompostering) is verlengd tot 30 juni 2022 in verband met heroriëntatie. Bij het opstellen van deze begroting zijn er geen concrete ontwikkelingen te melden waarvoor het nog in te richten (braakliggende) terrein nodig is. Vanuit beheer en beveiliging is langs de Betuweroute een nieuwe watergang gegraven en zijn extra hekken geplaatst. Bureau Waardenburg heeft een advies uitgebracht over het maaibeheer, om de biodiversiteit te stimuleren.			

Avri Solar B.V.			
Soort verbintenis	Deelneming		
Gevestigd	Geldermalsen		
Openbaar belang	Zie taak / doelstelling		
Bestuurlijk belang	Aandeelhouder. Avri Realisatie B.V. is de oprichtster van Avri Solar B.V. en enig aandeelhouder van deze vennootschap.		
Omvang belang Avri	Avri Solar B.V. kent een zelfstandige jaarrekening die geconsolideerd wordt met de jaarrekening van Avri Realisatie B.V.		
Taak / doelstelling	Avri Solar B.V. is in 2014 opgericht ten behoeve van de realisatie en mogelijk de exploitatie van een solarpark op de afgewerkte stortplaats van Avri.		
Veranderingen in belang gedurende het begrotingsjaar	Geen.		
Relatie met programma	Programma Basispakket		
Deelnemende partijen	Niet van toepassing		
Financiën			
Financiële consequenties begrotingsjaar	Avri Solar B.V. heeft geen personeelsleden in dienst.		
Vermogen en resultaat verbonden partij		31 december 2019	31 december 2020
	Eigen vermogen	€ 436.000	€ 563.000
	Vreemd vermogen	€ 7.398.000	€ 8.655.000
	Exploitatieresultaat	€ 162.000	€ 1127.000
Risico's			
Het risico betreft de deelname in het aandelenkapitaal van Avri Realisatie B.V. Daarnaast is in de Nota Risicomanagement en Weerstandsvermogen van GR Avri het maatschappelijke risico beschreven volgend uit de bestuurlijke verantwoordelijkheid.			
Toelichting			
Avri Solar B.V. is in 2014 opgericht ten behoeve van de realisatie en exploitatie van een solarpark op de afgewerkte stortplaats van Avri. Dit zonnepark is begin 2018 gerealiseerd en sindsdien in gebruik. Avri Realisatie B.V. is de oprichtter en enig aandeelhouder van Avri Solar B.V. Avri Realisatie B.V. fungeert tevens als bestuur en AvA voor Avri Solar B.V. Avri Solar B.V. kent een zelfstandige jaarrekening die geconsolideerd wordt met de jaarrekening van Avri Realisatie B.V.			
In 2021 zijn vijfjarige contracten afgesloten inzake assetmanagement en beheer & onderhoud. Ook is op verzoek van de raad van commissarissen door een deskundig bureau een waardebeoordeling opgesteld voor het zonnepark van Avri (Avri Solar B.V.). Besloten is om vooralsnog zelf het park te blijven exploiteren, mede door de hoge energieprijzen in 2022. Het park biedt concrete mogelijkheden voor de energietransitie, die in lijn liggen met de strategie van GR Avri.			

Belastingssamenwerking Rivierenland (BSR)	
Soort verbintenis	Gemeenschappelijke regeling
Gevestigd	Tiel
Openbaar belang	Deze gemeenschappelijke regeling verzorgt de heffing en invordering van waterschapsbelastingen, afvalstoffenheffing en gemeentelijke belastingen. Daarnaast verzorgt BSR de uitvoering van de Wet onroerende zaken en het beheer en de uitvoering van vastgoedinformatie.
Bestuurlijk belang	Deelnemer in de gemeenschappelijke regeling, vertegenwoordiging met één lid in het AB BSR.
Omvang belang Avri	Het totaal aantal stemmen van de deelnemers betreft 13. Avri heeft één stem in het Algemeen Bestuur.
Taak / doelstelling	Voor burgers, bedrijven en instanties heeft de samenwerking als voordeel dat ze één aanslagbiljet ontvangen en één organisatie als aanspreekpunt hebben. Door schaalvergroting en samenwerking kan BSR de belastingtaak effectiever en efficiënter uitvoeren.
Veranderingen in belang gedurende het begrotingsjaar	Geen.

Relatie met programma	Programma Basispakket		
Deelnemende partijen	BSR is een samenwerkingsverband op het gebied van belastingen van Waterschap Rivierenland, Avri en de gemeenten Culemborg, Maasdiel, Montfoort, West Betuwe, Tiel, West Maas en Waal, Wijk bij Duurstede en IJsselstein.		
Financiën			
Financiële consequenties begrotingsjaar	De financiële bijdrage aan BSR in de begroting 2023 bedraagt € 551.000.		
Vermogen en resultaat verbonden partij		31 december 2019	31 december 2020
	Bestemmingsreserves	€ 349.000	€ 339.000
	Voorzieningen	€ 641.000	€ 606.000
	Overige passiva	€ 6.595.000	€ 7.165.000
	Exploitatieresultaat	- € 122.000	- € 61.000
Risico's			
Niet van toepassing			
Toelichting			
Sinds 2008 worden de aanslagen afvalstoffenheffing voor Avri opgelegd en geïnd door de BSR. In 2020 zorgden wettelijke ontwikkelingen voor kostenstijgingen binnen de bedrijfsvoering. De stijging is met name het gevolg van stijgende personeelskosten door CAO-indexeringen, functiewaardering en uitbreiding van de formatie in de bedrijfsvoering van BSR. Daarnaast stijgen de onderhouds- en licentiekosten van de software vanwege wettelijke ontwikkelingen (o.a. landelijke voorziening WOZ, BAG) en prijsindexeringen en wordt er geïnvesteerd in standaardisatie. Door een nieuwe kostentoedeling binnen BSR stijgt onze reguliere bijdrage in 3 jaar tijd met €200.000 structureel in stappen van €65.000 per jaar. Avri is het hier niet mee eens en is bestuurlijk opgeschaald. Momenteel zijn met BSR in gesprek om te kijken naar de mogelijkheden in de samenwerking om zo deze verhoging te beperken. Een deel van de verhoging kan naar verwachting worden opgevangen door een structureel btw voordeel van ca €40.000.			



FINANCIËLE BEGROTING

14 TOTAALOVERZICHT BATEN EN LASTEN

In dit hoofdstuk zijn de totale baten en lasten van Avri uiteengezet. Dit hoofdstuk geeft inzicht in de financiën van de exploitatie van de diverse programma's.

De totale baten en lasten per programma zijn in onderstaande tabel weergegeven. Hierin zijn ook de reservemutaties gepresenteerd. Dit betreffen de mutaties van de reserves van Avri; Algemene Bedrijfsreserve, Reserve Bedrijfsafval of Reserve Pluspakket.

TOTAAL BATEN EN LASTEN	2022	2023	2024	2025	2026
Lasten					
Programma basispakket	34.244	36.285	38.450	39.052	40.414
<i>kosten basispakket</i>	29.392	31.468	33.589	34.094	35.357
<i>overhead basispakket</i>	4.852	4.817	4.861	4.958	5.057
Programma pluspakket	14.893	15.519	15.987	16.467	16.961
<i>kosten pluspakket</i>	12.692	13.365	13.791	14.226	14.675
<i>overhead pluspakket</i>	2.201	2.154	2.197	2.241	2.285
Programma bedrijfsafval	2.155	2.113	2.141	2.167	2.196
<i>kosten bedrijfsafval</i>	1.851	1.822	1.847	1.867	1.890
<i>overhead bedrijfsafval</i>	304	291	294	300	306
Programma algemene baten en lasten	-	-	0	0	0
<i>kosten algemene baten en lasten</i>	-	-	0	0	0
<i>overhead algemene baten en lasten</i>	-	-	0	0	0
Totaal lasten programma's	51.292	53.917	56.578	57.686	59.571
Baten					
Programma basispakket	34.245	35.890	38.286	38.888	40.250
Programma pluspakket	14.893	15.519	15.987	16.467	16.961
Programma bedrijfsafval	2.314	2.277	2.304	2.332	2.360
Overzicht algemene baten en lasten	-	-	0	0	0
Totaal baten programma's	51.452	53.686	56.577	57.687	59.571
Saldo van baten en lasten					
Programma basispakket	-	-396	-164	-164	-164
Programma pluspakket	-	-	0	0	0
Programma bedrijfsafval	159	164	164	164	164
Overzicht algemene baten en lasten	-	-	0	0	0
Totaal saldo van baten en lasten	159	-232	0	0	0
Mutatie reserves					
Reserve Bedrijfsafval	159	-232	0	0	0
Reserve Pluspakket	-	-	0	0	0
Algemene Bedrijfsreserve	-	-	0	0	0
totaal mutatie reserves	159	-232	0	0	0
Saldo baten en lasten na reserve mutaties	0	0	0	0	0

Tabel 23: Totaal baten en lasten per programma 2022 - 2026

15 UITEENZETTING FINANCIËLE POSITIE

15.1 Inleiding

De financiële positie bevat een raming voor het begrotingsjaar 2023 en de drie jaren volgend op het begrotingsjaar. In dit hoofdstuk komen de volgende onderwerpen aan bod:

- De jaarlijks terugkerende arbeidskosten-gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume;
- Post onvoorziene uitgaven;
- De investeringen;
- De financiering;
- De stand en het gespecificeerde verloop van de reserves;
- De stand en het gespecificeerde verloop van de voorzieningen.

De uitgangspunten voor indexering zijn verwerkt conform de kadernota 2023.

15.2 Exploitatie evenwicht baten en lasten

De exploitatie van de diverse programma's van Avri is meerjarig structureel in evenwicht. Dit houdt in dat de structurele lasten zijn gedekt met structurele baten.

In het programma Basispakket wordt het lastenniveau gedekt door de vergoeding voor ingezamelde grondstoffen en baten afvalstoffenheffing. Hierbij geldt dat de vergoeding voor ingezamelde grondstoffen jaarlijks fluctueert en dat de afvalstoffenheffing voor dekking van de lasten zorgt (als sluitpost). De inwoners van de Avri-gemeenten zijn wettelijk verplicht tot betaling van de afvalstoffenheffing. Een eventueel saldo tussen baten en lasten wordt verrekend met de voorziening Basispakket.

In het programma Pluspakket zijn de diensten opgenomen die Avri tegen kostprijs aanbiedt aan de regiogemeenten.

Het programma Bedrijfsafval betreft een commerciële activiteit. In voorliggende begroting zijn ook voor deze activiteit de lasten meerjarig afgedekt. Het exploitatieresultaat wordt afgestort naar de reserve Bedrijfsafval.

15.3 Jaarlijks terugkerende aan arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbare volume

Lokale overheden dienen in de begroting in te gaan op de jaarlijks terugkerende aan arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume. Arbeidsrechtelijke verplichtingen zijn de aanspraken op toekomstige uitkeringen door huidige dan wel voormalig personeel. De betalingen voor WW-uitkeringen vallen binnen de categorie van de jaarlijks terugkerende aan arbeidskosten gerelateerde verplichtingen, aangezien Avri hiervoor eigen risicodragers is.

15.4 Post onvoorziene uitgaven

De artikelen 8 en 17 van het BBV schrijven voor dat de begroting inzicht verschaft in het opgenomen budget voor onvoorziene uitgaven. De post onvoorzien kan aangewend worden ter dekking van onverwachte uitgaven in het begrotingsjaar die geen uitstel dulden. Avri kent op begrotingsbasis geen post onvoorziene uitgaven.

15.5 Incidentele baten en lasten

In lijn met de BBV notitie 'incidentele en structurele baten en lasten' worden in de begroting de grootste incidentele baten en lasten per programma uitgewerkt.

Incidentele baten en lasten	2021		2022		2023		2024		2025		2026	
bedragen x € 1.000	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten
Programma basispakket	789	3.300	0	1.000	0	1.396	0	1.164	0	1.163	0	1.164
Programma pluspakket	850	1.206	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Programma bedrijfsafval	217	419	0	159	0	164	0	163	0	164	0	164
Programma algemene baten en lasten	270	571	0	295	0	35	0	0	0	0	0	0
Totaal	2.126	5.496	0	1.454	0	1.595	0	1.327	0	1.328	0	1.328

Tabel 24: Incidentele baten en lasten

Programma Basispakket: Dit betreft de aanvulling van de weerstandscapaciteit voor de risico's van GR Avri middels een opslag op de tarieven vanaf 2023 en de toevoeging van het resultaat 2021 van het programma Bedrijfsafval.

Programma Bedrijfsafval: Het resultaat van het programma Bedrijfsafval is toegevoegd aan de reserve bedrijfsafval.

Programma Algemene baten en lasten: Dit betreft de onttrekking van de AMBOR-subsidie uit de reserve, ter dekking van opleidingskosten.

15.6 Investerings

Om de activiteiten te kunnen uitvoeren en diensten te verlenen zijn investeringen in duurzame kapitaalgoederen nodig. Voor de investeringen voor 2023 wordt investeringskrediet aangevraagd. Deze investeringen worden in dit hoofdstuk nader toegelicht. De investeringen vanaf 2024 zijn ter informatie opgenomen.

INVESTERINGEN 2022 - 2025			
Jaar	Investering	Bedrag	Vervanging?
2023	Materieel Afvalbeheer - vervoermiddelen	€ 1.225.000	Vervanging
	Materieel Afvalbeheer - overige	€ 330.000	Vervanging
	materieel afvalbeheer op milieustraten	€ 425.000	Vervanging
	Materieel IBOR	€ 446.000	Vervanging
	Materieel IBOR - Wintermateriaal	€ 50.000	Vervanging
	Ondergrondse brengvoorziening	€ 400.000	Vervanging
	Bovengrondse brengvoorziening	€ 50.000	Vervanging
	Minicontainers	€ 200.000	Vervanging
	Bedrijfscontainers	€ 60.000	Vervanging
	Informatievoorziening	€ 100.000	Vervanging
	Huisvesting	€ 100.000	Vervanging
		€ 3.386.000	
2024	Materieel Afvalbeheer - vervoermiddelen	€ 500.000	Vervanging
	Materieel Afvalbeheer - overige	€ -	Vervanging
	Materieel IBOR	€ 446.000	Vervanging
	Materieel IBOR - Wintermateriaal	€ 50.000	Vervanging
	Ondergrondse brengvoorziening	€ 400.000	Vervanging
	Bovengrondse brengvoorziening	€ 50.000	Vervanging
	Minicontainers	€ 200.000	Vervanging
	Bedrijfscontainers	€ 60.000	Vervanging
	Informatievoorziening	€ 100.000	Vervanging
	Huisvesting	€ 100.000	Vervanging
		€ 1.906.000	
2025	Materieel Afvalbeheer - vervoermiddelen	€ 1.130.000	Vervanging
	Materieel Afvalbeheer - overige	€ 160.000	Vervanging
	Materieel IBOR	€ 459.000	Vervanging
	Materieel IBOR - Wintermateriaal	€ 67.500	Vervanging
	Ondergrondse brengvoorziening	€ 400.000	Vervanging
	Bovengrondse brengvoorziening	€ 50.000	Vervanging
	Minicontainers	€ 200.000	Vervanging
	Bedrijfscontainers	€ 60.000	Vervanging
	Informatievoorziening	€ 100.000	Vervanging
	Huisvesting	€ 100.000	Vervanging
		€ 2.726.500	
2026	Materieel Afvalbeheer - vervoermiddelen	€ 1.180.000	Vervanging
	Materieel Afvalbeheer - overige	€ 60.000	Vervanging
	Materieel IBOR	€ 505.000	Vervanging
	Materieel IBOR - Wintermateriaal	€ 27.500	Vervanging
	Ondergrondse brengvoorziening	€ 400.000	Vervanging
	Bovengrondse brengvoorziening	€ 50.000	Vervanging
	Minicontainers	€ 200.000	Vervanging
	Bedrijfscontainers	€ 60.000	Vervanging
	Informatievoorziening	€ 100.000	Vervanging
	Huisvesting	€ 100.000	Vervanging
		€ 2.682.500	
Totaal Investerings 2023 - 2026		€ 10.701.000	

Tabel 25: Investerings 2023 - 2026

Toelichting op de aangevraagde investeringskredieten 2023

Materieel Afvalbeheer - vervoermiddelen

Er wordt krediet aangevraagd voor de jaarlijkse vervanging van zijladers en bedrijfswagens

Materieel Afvalbeheer - overige

Er wordt krediet aangevraagd voor de jaarlijkse vervanging van rollpackers voor de milieustraten en afzetcontainers.

Materieel Afvalbeheer - milieustraten

Er wordt krediet aangevraagd voor de vervanging van walsverdichters.

Materieel IBOR

Er wordt krediet aangevraagd voor de jaarlijkse vervanging van bedrijfswagens voor het beheer van de openbare ruimte.

Materieel IBOR - wintermaterieel

Er wordt krediet aangevraagd voor de jaarlijkse vervanging van bedrijfswagens voor het beheer van de openbare ruimte, specifiek gericht op gladheidbestrijding

Brengvoorzieningen (boven- en ondergronds)

Jaarlijks wordt er krediet aangevraagd voor de vervanging van boven- en ondergrondse brengvoorzieningen om de dienstverlening aan inwoners voor de inzameling via brengvoorzieningen (programma Basispakket) te kunnen continueren.

Minicontainers

Jaarlijks wordt krediet aangevraagd voor de vervanging van minicontainers, teneinde de dienstverlening aan inwoners voor de inzameling aan huis (programma Basispakket) te kunnen continueren.

Bedrijfscontainers

Jaarlijks wordt krediet aangevraagd voor de vervanging van bedrijfscontainers, teneinde de dienstverlening aan bedrijven (programma Bedrijfsafval) te kunnen continueren.

Informatievoorziening

Er wordt jaarlijks krediet aangevraagd om de bedrijfsvoering verder te kunnen ontwikkelen. Het krediet wordt aangewend om de informatievoorziening verder te professionaliseren en processen te verbeteren door het (optimaliseren van het) gebruik van systemen.

Huisvesting

Jaarlijks wordt krediet aangevraagd voor de vervangingsinvesteringen in de huisvesting van Avri. Deze investeringen maken geen onderdeel uit van het huidige meerjaren onderhoudsplan (zie paragraaf onderhoud kapitaalgoederen).

Dekking van kapitaallasten

De kapitaallasten die voortkomen uit de investeringen voor afval, komen ten laste van het programma Basispakket (afvalstoffenheffing) dan wel programma Bedrijfsafval. Kapitaallasten die voortkomen uit de investeringen voor IBOR, komen ten laste van de betreffende IBOR gemeente(n) in het programma Pluspakket. Kapitaallasten van investeringen die niet afval- of IBOR specifiek zijn, worden als overhead verantwoord in het programma Algemene baten en lasten en volgens de van toepassing zijnde verdeelsleutel aan de diverse programma's doorbelast.

15.7 Geprognosticeerde balans, EMU-saldo en financiering

In onderstaande tabel is de geprognosticeerde balans van Avri weergegeven. Op basis van de verslagleggingsvoorschriften worden de cijfers meerjarig gepresenteerd:

GEPROGNOSTICEERDE BALANS (* €1,000)	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Materiële vaste activa	29.659	32.454	31.486	28.001	28.280	26.968
Financiële vaste activa	75	75	75	75	75	75
Vaste activa	29.734	32.529	31.561	28.076	28.355	27.043
Vorraden	76	76	76	76	76	76
Vorderingen < 1 jaar	12.047	11.000	11.000	12.000	12.000	12.000
Liquide middelen	2.890	2.337	-300	871	137	1.007
Totaal vlottende activa	15.013	13.413	10.776	12.947	12.213	13.083
Totaal activa	44.747	45.942	42.337	41.023	40.568	40.126
Reserves	1.388	1.547	1.315	1.314	1.315	1.315
resultaat boekjaar	1	-	-	-	-	-
Voorzieningen	4.628	5.353	6.614	7.265	8.522	9.795
Langlopende leningen (huidige portefeuille)	30.601	29.142	26.008	24.044	22.330	20.616
Langlopende leningen (financieringsbehoefte)	-	3.000	1.500	1.500	1.500	1.500
Totaal vaste passiva	36.618	39.042	35.437	34.123	33.668	33.226
Netto vlottende schuld < 1 jaar	7.223	6.500	6.500	6.500	6.500	6.500
Overlopende passiva	906	400	400	400	400	400
Totaal vlottende passiva	8.129	6.900	6.900	6.900	6.900	6.900
Totaal passiva	44.747	45.942	42.337	41.023	40.568	40.126

Tabel 26: Geprognosticeerde balans Avri

EMU-saldo

Het EMU-saldo is een variant van de begroting op kasbasis, bij een negatief EMU-saldo draagt Avri bij aan het overheidstekort.

Omschrijving	2021 x € 1000,- Jaarrekening 2021	2022 x € 1000,- Volgens begroting 2022	2023 x € 1000,- Volgens meerjarenra- ming in begroting 2023	2024 x € 1000,- Volgens meerjarenra- ming in begroting 2024	2025 x € 1000,- Volgens meerjarenra- ming in begroting 2025	2026 x € 1000,- Volgens meerjarenra- ming in begroting 2026
1. Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	838	159	-232	-1	1	-1
2. Mutatie (im)materiële vaste activa	-2.770	2.795	-968	-3.485	279	-1.312
3. Mutatie voorzieningen	3.734	725	1.261	651	1.257	1.272
4. Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	-2					
5. Verwachte boekwinst/verlies bij de verkoop van financiële vaste activa en (im)materiële vaste activa, alsmede de afwaardering van financiële vaste activa						
Berekend EMU-saldo	7.344	-1.911	1.997	4.136	979	2.584

Tabel 27: EMU-saldo Avri

15.8 Financiering

Een overzicht van de vaste geldleningen van Avri is opgenomen in de paragraaf Financiering. In de geprognosticeerde balans is de (aanvullende) financieringsbehoefte van Avri inzichtelijk gemaakt. Deze financieringsbehoefte vloeit enerzijds voort uit de ontwikkeling van de activa (nieuwe investeringen en afschrijvingen) en anderzijds uit het feit dat de hoogte van de voorzieningen afneemt (deze worden ingezet ter

dekking van voorziene lasten). De rentelasten volgend uit de aanvullende financieringsbehoefte zijn verwerkt in de meerjarenramingen.

15.9 Reserves en voorzieningen

In februari 2017 heeft het Algemeen Bestuur de Nota Reserves en Voorzieningen vastgesteld. Daarin zijn de beleidsuitgangspunten en handelswijze rondom de diverse reserves en voorzieningen uiteengezet. De meerjarenontwikkeling van de saldi van de reserves en voorzieningen is uiteengezet in onderstaande tabel. In de bijlage 5 zijn de uitgangspunten van de reserves en voorzieningen opgenomen.

RESERVES (* €1.000)	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Algemene Bedrijfsreserve (01-01)	297	847	847	847	847	847
Resultaat/dotatie programma Algemene Baten en Lasten	550					
Inzet programma Algemene Baten en Lasten						
Algemene Bedrijfsreserve (31-12)	847	847	847	847	847	847
Reserve Bedrijfsafval (saldo 01-01)	68	437	596	364	363	364
Resultaat programma Bedrijfsafval	419	159	164	163	164	164
Inzet programma Basispakket	-50		-396	-164	-163	-164
Reserve Bedrijfsafval (31-12)	437	596	364	363	364	364
Reserve Pluspakket (01-01)	84	104	104	104	104	104
Resultaat programma Pluspakket	20					
Inzet programma Pluspakket						
Reserve Pluspakket (31-12)	104	104	104	104	104	104
Reserve ontvechtungskosten IBOR Neerijnen (01-01)	101					
Dekking personele en materiele frictiekosten	-101					
Reserve ontvechtungskosten IBOR Neerijnen (31-12)						
Totaal reserves	1.388	1.547	1.315	1.314	1.315	1.315

Tabel 28: Overzicht reserves

VOORZIENINGEN (* €1.000)	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Voorziening Basispakket (01-01)		3.598	4.214	5.460	6.024	7.187
voorziening ORT	388	-388				
Inzet in Basispakket			-150	-600		
Dotatie vanuit programma Basispakket	3.210	1.000	1.396	1.164	1.163	1.164
Resultaat programma Basispakket		4				14
Voorziening Basispakket (31-12)	3.598	4.214	5.460	6.024	7.187	8.366
Voorziening Stortplaats (01-01)	258	272	272	272	272	272
Dotatie vanuit programma Basispakket	45					
Kosten nazorgplan, eindafwerking en overige kosten	-31					
Inzet programma Basispakket						
Voorziening Stortplaats (31-12)	272	272	272	272	272	272
Voorziening Onderhoud gebouwen (01-01)	635	758	867	882	969	1.063
Dotatie vanuit exploitatie	207	207	207	207	207	207
Onderhoudskosten	-84	-98	-192	-120	-113	-113
Voorziening Onderhoud gebouwen (31-12)	758	867	882	969	1.063	1.157
Totaal voorzieningen	4.628	5.353	6.614	7.265	8.522	9.795

Tabel 29: Overzicht voorzieningen



16 VASTSTELLINGSBESLUIT



Het Algemeen Bestuur van de gemeenschappelijke regeling Avri, bijeen in haar vergadering van 7 juli 2022:

BESLUIT:

De begroting 2023 Avri inclusief meerjarenbegroting 2024 - 2026 van Avri vast te stellen conform voorliggend ontwerp;

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van het Algemeen Bestuur op 7 juli 2022.

De secretaris,

De voorzitter,

W. Brouwer

J. Reus

BIJLAGE 1: TOTAAL BATEN EN LASTEN PER TAAKVELD

TOTAAL BATEN EN LASTEN PER TAAKVELD (* 1.000)	2023			2024		
	LASTEN	BATEN	SALDO	LASTEN	BATEN	SALDO
Taakveld 0.2 Burgerzaken	4	6	2	4	6	2
Taakveld 0.4 Overhead	7.262		-7.262	7.351		-7.351
Taakveld 0.9 Vennootschapsbelasting	41		-41	41		-41
Taakveld 1.2 Openbare orde en veiligheid	933	1.261	327	965	1.299	334
Taakveld 2.1 Verkeer en vervoer	3.822	4.398	576	3.943	4.531	587
Taakveld 2.4 Economische havens en waterwegen	20	20		21	21	
Taakveld 3.3 Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen	12	19	7	13	20	7
Taakveld 3.4 Economische promotie	166	236	69	172	243	71
Taakveld 5.2 Sportaccommodaties	337	365	28	348	376	29
Taakveld 5.7 Openbaar groen en openluchtrecreatie	6.094	6.878	784	6.286	7.085	800
Taakveld 6.3 Inkomensregelingen	1.066		-1.066	1.169		-1.169
Taakveld 7.2 Riolering	1.439	1.614	175	1.484	1.663	179
Taakveld 7.3 Afval	32.232	38.275	6.043	34.276	40.701	6.425
Taakveld 7.4 Milieubeheer	13	15	2	14	16	2
Taakveld 7.5 Begraafplaatsen	476	600	124	491	618	126
Totaal Saldo van baten en lasten	53.918	53.686	-232	56.578	56.577	
Taakveld 0.10 Mutaties reserves	-232		232	0		
Saldo van baten en lasten na reserve mutaties	53.686	53.686	0	56.578	56.577	

TOTAAL BATEN EN LASTEN PER TAAKVELD (* 1.000)	2025			2026		
	LASTEN	BATEN	SALDO	LASTEN	BATEN	SALDO
Taakveld 0.2 Burgerzaken	4	6	2	4	7	2
Taakveld 0.4 Overhead	7.498		-7.498	7.648		-7.648
Taakveld 0.9 Vennootschapsbelasting	41		-41	41		-41
Taakveld 1.2 Openbare orde en veiligheid	997	1.338	341	1.030	1.378	347
Taakveld 2.1 Verkeer en vervoer	4.068	4.667	599	4.196	4.807	611
Taakveld 2.4 Economische havens en waterwegen	21	21		22	22	
Taakveld 3.3 Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen	13	20	7	14	21	7
Taakveld 3.4 Economische promotie	178	250	72	184	258	74
Taakveld 5.2 Sportaccommodaties	358	388	29	369	399	30
Taakveld 5.7 Openbaar groen en openluchtrecreatie	6.482	7.298	816	6.685	7.517	832
Taakveld 6.3 Inkomensregelingen	1.240		-1.240	1.320		-1.320
Taakveld 7.2 Riolering	1.530	1.712	182	1.578	1.764	186
Taakveld 7.3 Afval	34.732	41.334	6.602	35.941	42.728	6.787
Taakveld 7.4 Milieubeheer	14	16	2	15	17	2
Taakveld 7.5 Begraafplaatsen	507	636	129	524	655	131
Totaal Saldo van baten en lasten	57.686	57.687	0	59.571	59.571	1
Taakveld 0.10 Mutaties reserves	0		0	0		0
Saldo van baten en lasten na reserve mutaties	57.686	57.687	0	59.571	59.571	1

BIJLAGE 2: KOSTENSTAAT PER PRODUCT

	kosten per product per betalend huishouden	kostprijs
	Huis aan Huis inzameling	€ 88,99
A1	Inzameling restafval containers	€ 9,39
A2	Inzameling groente- fruit- en tuinafval containers	€ 28,29
A3	Inzameling papier containers (incl vergoeding verenigingen)	€ 23,38
A4	Inzameling kunststof verpakkingafval, drankenkartons en blik via container	€ 27,93
A5	Inzameling kunststof verpakkingafval, drankenkartons en blik via inzamelzakken	€ -
A6	Inzameling grof huishoudelijk afval (Inzameling op afroep)	€ -
	Inzameling brengen	€ 70,89
B1	Inzameling restafval ondergrondse containers	€ 8,69
B2	Inzameling verpakkingenglas brengvoorziening	€ 5,58
B3	Inzameling papier brengvoorziening	€ 5,17
B4	Inzameling textiel brengvoorziening	€ 3,69
B5	Inzameling oude medicijnen en injectienaalden via apotheken	€ 0,24
B6	Inzameling via milieustraten	€ 46,22
B7	Inzameling frituurvet	€ -
B8	Kunststof verpakkingafval, drankenkartons en blik via (ondergrondse)perscontainers	€ -
C1	Inzameling kerstbomen	€ 0,04
C2	Inzameling vuurwerk	€ -
C3	Inzameling Evenementen	€ 1,27
	Beheer inzamelmiddelen	€ 54,64
D1	Beheer en onderhoud mini-containers	€ 12,72
D2	Beheer en onderhoud bovengrondse brengvoorzieningen	€ 0,62
D3	Beheer en onderhoud (semi) ondergrondse brengvoorzieningen	€ 41,30
	Verwerking	€ 90,65
E1	Grondstof- en restafvalverwerking	€ 21,85
	opslag voor de verwerkingskosten, inzet reserves en btw	€ 66,40
E2	Stortplaats	€ 2,39
	Gedragsbeïnvloeding	€ 36,02
F1	Handhaving afvalstoffenverordening	€ 10,54
F2	Afvalcommunicatie	€ 12,94
F3	Afvalbeleid	€ 12,53
	Administratie	€ 12,83
G1	Data management	€ 1,63
G2	Facturatie en inning afvalstoffenheffing	€ 11,21
	verhoging weerstandsvermogen	€ 11,34
	TOTAAL	€ 365,35

* Voor het totaalbeeld van de kostprijs zijn ook de verwerkingskosten (totale grondstof baten minus de lasten) en inzet reserves in de kostprijs verwerkt. Het bedrag is verhoogd met de opslag 13,5% btw. Daarmee is de totale opslag BTW verrekenend.

BIJLAGE 3: OVERZICHT BTW-BATEN AFVALSTOFFENHEFFING PER REGIOGEMEENTE

VERREKENING BTW COMPONENT AFVALSTOFFENHEFFING MET GEMEENTEN							Verrekening Nedvang/PMD	
GEMEENTE	Inwoner-aantal per 1-1-2021	Kosten Basispakket (excl PMD)	21%BTW (compensabel)	Opbrengst ASH	kosten incl btw -/- opbrengst ASH	Voordeel voor gemeente agv compensatie BCF	PMD's	21%BTW (niet-compensabel)
	A	B	C	D	E	F	G	H
			B * 21%	(B*13,5%)+G	B+C+G-D	C - H		21%* G
Buren	27.165	2.769.098	581.511	3.229.513	207.682	373.828	86.586	18.183
Culemborg	29.387	2.995.601	629.076	3.493.675	224.670	404.406	93.668	19.670
Neder Betuwe	25.033	2.551.770	535.872	2.976.050	191.383	344.489	79.790	16.756
West Betuwe	51.968	5.297.423	1.112.459	6.178.219	397.307	715.152	165.643	34.785
Maasdriel	25.511	2.600.496	546.104	3.032.877	195.037	351.067	81.314	17.076
Tiel	42.271	4.308.948	904.879	5.025.390	323.171	581.708	134.735	28.294
West Maas en Waal	19.685	2.006.615	421.389	2.340.252	150.496	270.893	62.744	13.176
Zaltbommel	29.954	3.053.399	641.214	3.561.083	229.005	412.209	95.475	20.050
	250.974	25.583.351	5.372.504	29.837.058	1.918.751	3.453.752	799.955	167.991

Avri hanteert sinds de totstandkoming van het BTW-compensatiefonds voor gemeenten een 'BTW-mengpercentage' in de afvalstoffenheffing. Deze BTW leidt tot een voordeel voor de deelnemende gemeenten.

Avri verricht de uit artikel 10.21 Wet milieubeheer voortvloeiende werkzaamheden onder de noemer van het basispakket. De kosten van het basispakket worden samen met het BTW-mengpercentage van 13,5% doorberekend aan de inwoners, via de afvalstoffenheffing. Deze BTW-opslag wordt door Avri verrekend met de gemeentes.

In het kader van het basispakket verricht AVRI diensten tegen een vergoeding. Uitgangspunt is dat AVRI deze diensten als ondernemer verricht. Dit betekent dat AVRI in beginsel BTW-plichtig is en dus BTW moet berekenen over de vergoeding voor diensten aan derden.

Gemeenten zijn voor de prestaties die zij als overheid verrichten geen BTW-ondernemer. Dit betekent dat de BTW die AVRI in het kader van het basispakket aan gemeenten in rekening brengt kan worden gecompenseerd bij het BTW-compensatiefonds. Dit betekent dat de gemeente de betaalde BTW terugkrijgt. Op grond van artikel 15.33, derde lid Wet milieubeheer mag de compensabele BTW, ondanks het feit dat deze voor de gemeente geen kostenpost vormt, als kosten worden meegenomen bij de berekening van hoogte van de afvalstoffenheffing.

De achtergrond van deze regeling is dat bij de invoering van het BTW-compensatiefonds een korting op het gemeentefonds heeft plaatsgevonden. Door gemeenten de mogelijkheid te bieden de compensabele BTW door te berekenen in de afvalstoffenheffing wordt dit gecompenseerd.

PMD als ondernemers BTW (kolom G en H)

De BTW die is inbegrepen bij het inzamelen en verwerken van kunststoffen (PMD) is niet compensabel voor de gemeenten. De kosten en opbrengsten worden door Avri aan de gemeenten gefactureerd. Deze BTW wordt door de gemeente met Nedvang afgerekend als ondernemers-BTW.

BIJLAGE 4: SCENARIO'S TARIEVEN AFVALSTOFFENHEFFING 2023

Scenario's tarieven afvalstoffenheffing 2023														
	Gem. tarief AVH 2023	Verhouding basistarief en variabel tarief				variabele tarieven 2023				Afvalstoffenheffing per aanbiedvolume				
		waarvan basistarief 2023	waarvan variabel deel 2022	Verhouding basistarief	Verhouding variabel tarief	Tarief p/aanb. 30 ltr hoogbouw	Tarief p/aanb. 30 ltr	Tarief p/aanb. 140 ltr	Tarief p/aanb. 240 ltr	30 ltr hoogbouw 38 aanb.	30 ltr 19 aanb.	140 ltr 5,4 aanb.	240 ltr 6,4 aanb.	
Scenario's tarieven afvalstoffenheffing 2022														
1 Variabel tarief uit 2020		€ 317	€ 288	€ 29	91%	9%	€ 0,96	€ 1,20	€ 5,60	€ 9,60	€ 324	€ 311	€ 318	€ 349
2 variabel tarief 2022 handhaven voorkeursscenario Dagelijks Bestuur Avri		€ 317	€ 292	€ 25	92%	8%	€ 0,80	€ 1,00	€ 4,67	€ 8,00	€ 322	€ 311	€ 317	€ 343
3 Prijsstijging variabele tarieven 2022 met 4%		€ 317	€ 291	€ 26	92%	8%	€ 0,83	€ 1,04	€ 4,85	€ 8,32	€ 323	€ 311	€ 317	€ 344
Vergelijkende cijfers														
Begroting 2022		€ 306	€ 279	€ 27	91%	9%	€ 0,80	€ 1,00	€ 4,67	€ 8,00	€ 243	€ 300	€ 289	€ 321

BIJLAGE 5: BESCHRIJVING VAN DE RESERVES EN VOORZIENINGEN

Naam reserve	<u>Algemene bedrijfsreserve</u>
Type reserve	Algemene reserve
Doel reserve en beleid	Weerstand bieden tegen algemene bedrijfsvoeringrisico's. (bufferfunctie) Dit betreffen de niet voorziene kosten in het taakveld 0.4. Overhead. Mee- en tegenvallers in dit taakveld op realisatiebasis worden niet verrekend met de exploitatie (programma Basispakket, Pluspakket en Bedrijfsafval), maar opgevangen binnen deze reserve. Binnen de bandbreedte 10% en 15% van de algemene bedrijfsreserve mag deze worden ingezet door het Dagelijks Bestuur. Hierover wordt achteraf verantwoording aan het Algemeen Bestuur afgelegd (zgn. systeemafspraken).
Minimale omvang	10% van de in de begroting opgenomen totale overhead van Avri (taakveld 0.4) Op basis van de begroting 2022 is de minimale omvang van de reserve € 735.000.
Maximale omvang	15% van de in de begroting opgenomen totale overhead van Avri (taakveld 0.4) Op basis van de begroting 2022 is de maximale omvang € 1.104.000.
Toelichting toevoegingen	-
Toelichting onttrekkingen	Voor begrotingsjaar 2023 wordt € 35.000 onttrokken ter dekking van incidentele projecten binnen de bedrijfsvoering. In meerjarig perspectief wordt - binnen de bandbreedtes - de reserve ingezet om de kosten van overhead te egaliseren.

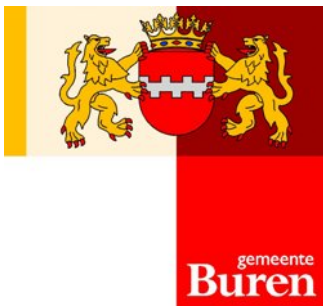
Naam reserve	<u>Reserve bedrijfsafval</u>
Type reserve	Algemene reserve
Doel reserve en beleid	Weerstand bieden tegen de operationele risico's van het programma Bedrijfsafval (bufferfunctie).
Minimale omvang	De minimale omvang is gebaseerd op een weerstandratio van 1,0 voor de risico's van het programma Bedrijfsafval. Op basis van het risicoprofiel in de begroting 2022 is de minimale omvang van de reserve € 68.000.
Maximale omvang	De maximale omvang is € 200.000. Zodra de reserve zich boven het maximale niveau bevindt, wordt het surplus in de begroting afgeroomd. Dit surplus is vrij besteedbaar.
Toelichting toevoegingen	De positieve exploitatieresultaten van het programma Bedrijfsafval worden, na afdracht van vennootschapsbelasting, toegevoegd.
Toelichting onttrekkingen	Het surplus van de reserve kan worden ingezet ten gunste van het programma Basispakket.

Naam reserve	<u>Reserve pluspakket</u>
Type reserve	Algemene reserve
Doel reserve en beleid	Weerstand bieden tegen operationele risico's van het programma Pluspakket (bufferfunctie).
Minimale omvang	De minimale omvang is gebaseerd op een weerstandsratio van 1,0 voor de risico's van het programma Pluspakket. Op basis van het risicoprofiel in de begroting 2020 is de minimale omvang van de reserve € 75.000.
Maximale omvang	De maximale omvang is gebaseerd op een weerstandsratio van 1,0 voor de risico's van het programma Pluspakket. Op basis van het risicoprofiel in de begroting 2021 is de maximale omvang van de reserve € 75.000.
Toelichting toevoegingen	-
Toelichting onttrekkingen	-

Naam voorziening	<u>Voorziening basispakket</u>
Type voorziening	Voorziening van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden
Doel voorziening en beleid	1.) Weerstand bieden tegen de risico's die samenhangen met de uitvoering van het programma Basispakket (bufferfunctie). 2.) Schommelingen in het tarief afvalstoffenheffing voorkomen door lasten en baten van het programma Basispakket zowel op begrotingsbasis als op realisatiebasis te egaliseren (tariefegalisatie)
Minimale omvang	De minimale omvang is gebaseerd op een weerstandsratio van 1,0 voor de risico's van het programma Basispakket. Op basis van het risicoprofiel in de begroting 2020 bedraagt de minimale omvang € 8.475.000.
Maximale omvang	De maximale omvang is gebaseerd op een weerstandsratio van 1,4 voor de risico's van het programma Basispakket. Op basis van het risicoprofiel in de begroting 2020 bedraagt de maximale omvang € 11.865.000.
Toelichting toevoegingen	- Met ingang van begrotingsjaar 2019 worden jaarlijks bedragen aan de voorziening gedoteerd om de weerstandscapaciteit voor de risico's van het programma Basispakket te vergroten. De hoogte van de dotaties houden enerzijds rekening met de benodigde weerstandscapaciteit en anderzijds met tariefegalisatie van de afvalstoffenheffing. Deze dotaties zijn in lijn met de uitgangspunten zoals verwoord in de Nota reserves en voorzieningen 2017. - Met ingang van begrotingsjaar 2017 zijn als gevolg van de tariefegalisatie rondom de kosten van de stortplaats jaarlijks bedragen onttrokken aan de voorziening.
Toelichting onttrekkingen	- De jaarlijkse exploitatiesaldi van het programma Basispakket (als gevolg van afrondingsverschillen tussen gemiddeld lasten- en batentarief) worden verrekend met de voorziening.

Naam voorziening	<u>Voorziening stortplaats</u>
Type voorziening	Kosten egalisatievoorziening
Doel voorziening en beleid	De voorziening is gevormd voor de verwachte kosten die aan het einde van de levensfase van de stortplaats moeten worden gemaakt voor de eindafwerking en eeuwigdurende nazorg door de provincie.
Minimale omvang	De hoogte van de voorziening dient minimaal de hoogte van de verplichtingen voor de eindafwerking en de eeuwigdurende nazorg te kunnen dekken.
Maximale omvang	De hoogte van de voorziening dient maximaal de hoogte van de verplichtingen voor de eindafwerking en de eeuwigdurende nazorg te kunnen dekken.
Toelichting toevoegingen	-
Toelichting onttrekkingen	-

Naam voorziening	<u>Voorziening onderhoud gebouwen</u>
Type voorziening	Kostenegalisatie voorziening
Doel voorziening en beleid	Egalisatie van kosten die voortvloeien uit het meerjarig onderhoudsplan gebouwen (MJOP). De kosten voor klein en dagelijks onderhoud worden in de exploitatie geraamd. De voorziening gebaseerd op het opgestelde MJOP 2019-2033. Dit onderhoudsplan betreft de Avri-gebouwen in Geldermalsen en de milieustraten in Culemborg, Geldermalsen, Tiel en Zaltbommel.
Minimale omvang	€ 0
Maximale omvang en beleid	Niet van toepassing.
Toelichting toevoegingen	De voorziening wordt gevoed vanuit de exploitatie. Dit betreft een jaarlijks gelijkblijvende dotatie conform het MJOP. De toevoeging in de begroting bedraagt € 207.000 per jaar, gebaseerd op de verwachte onderhoudsuitgaven t/m 2033.
Toelichting onttrekkingen	De onttrekkingen zijn gebaseerd op de onderhoudswerkzaamheden zoals opgenomen in de meerjaren onderhoudsplanning.



Gemeente Buren
Postbus 23
4020 BA MAURIK

uw brief van:
uw kenmerk:
ons kenmerk: Z.041424/D.119352
behandeld door: J. Luiten
bijlage(n):
onderwerp: Zienswijze begroting en jaarrekening GR Avri

Maurik, 15 juni 2022

Geachte heer Brouwer,

Op 15 april 2022 ontvingen wij van u de ontwerpbegroting 2023 (met een meerjarenraming 2024-2026) en de jaarrekening 2021. Via deze brief maken wij onze zienswijze op beide onderdelen kenbaar.

Zienswijze begroting 2023

De gemeenteraad nam kennis van de begroting 2023 (inclusief de meerjarenbegroting tot en met 2026) en geeft aan u het navolgende mee.

Zienswijzenota

Er is een vertaalslag van de zienswijze op de kadernota richting de meegezonden begroting 2023. Op onderdelen geldt dat er nader invulling is te geven aan deze zienswijze, daarbij wordt deels verwezen naar de eerder opgestelde 'houtschoolschets' en reeds op stapel staande projecten. Een concreet voorbeeld hiervan is de wijze waarop vorm te geven aan de milieustraten van de toekomst. Waarbij het goed organiseren van het gescheiden inzamelen van een toenemend aantal grondstofstromen een uitdaging is.

We blijven graag op de hoogte van en betrokken bij de ontwikkelingen hierin. En uiten daarbij onze zorgen over de haalbaarheid van al deze (beoogde) projecten. We sturen aan op een duidelijke selectie van projecten op basis van prioriteit, waarop we als raad ook invloed kunnen uitoefenen.

Toename kosten (en daarmee van de afvalstoffenheffing)

De tariefstelling van de afvalstoffenheffing gaat omhoog, tegelijk is Avri in staat geweest de toename van kosten te dempen. Behaalde of verwachte resultaten vanuit het programma GRIP hebben nog geen vertaling gekregen richting begroting, omdat deze nog niet gerealiseerd zijn en/of geen structureel karakter hebben. Wij verzoeken om, zodra dit mogelijk is, de baten vanuit het GRIP programma ook inzichtelijk te verwerken in de begroting in de navolgende jaren.

In de meerjarenbegroting van Avri wordt ervan uitgegaan dat de tarieven voor het verwerken van restafval sterk zullen stijgen. Om deze stijging te dempen is het voorstel om dit nadeel in 2024 te dekken door een onttrekking van € 6 ton uit de zgn. 'egalisatievoorziening', wat in

feite een reservering van middelen betreft uit de algemene reserves van Avri. Anderzijds is er de opgave om verder in te zetten op het verminderen van de hoeveelheid in te zamelen restafval en het verbeteren van de verschillende grondstofstromen. Wij stellen een positieve zienswijze voor ten opzichte van de voorgestelde maatregelen.

Weerstandsvermogen en doelvermogen

Er is een duidelijke strategie omtrent het (blijvend) versterken van het weerstandsvermogen, mede door het opbouwen van meer doelvermogen in relatie tot het op termijn overdragen van de stortplaats aan de provincie. Uit de begroting blijkt echter ook dat er een geschil loopt met de PDB-verwerker en dat dit geschil in 2024 wordt bijgelegd. Op deze aannahme is reeds vooruitgelopen wat betreft het totaal aan (geïndexeerd) risicoprofiel. We blijven graag tussentijds op de hoogte als er zich bijzondere ontwikkelingen omtrent dit geschil zich voordoen.

IBOR-taken als onderdeel van het pluspakket

De begroting van de GR Avri voor 2023 heeft direct impact op de kosten voor uitvoering van de IBOR-taken in hetzelfde jaar (en de hiervoor nog nader op te stellen werkbegroting). We zien voor 2023 een toename van kosten voor uitvoering van de IBOR-taken van 4,2%, wat neerkomt op €122.000. Hierbij is uitgegaan van het takenpakket zoals voor 2022 binnen de DVO met elkaar overeengekomen is.

Een deel van dit werk wordt uitgevoerd vanuit sociale doelstellingen, waarbij we ook mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt inzetten om het werk uit te voeren. Voor de komende jaren wordt een afname van de inzet van SW-ers en Participatiemedewerkers (P-wetters) voorzien. Dit heeft direct consequenties voor de wijze waarop het werk te organiseren is en de daarmee gemoeide kosten. We blijven graag op de hoogte van de ontwikkelingen en alternatieven hierin.

Overheadkosten

Als gemeente zijn we kritisch op onze overheadkosten. Vanuit de zienswijze op begroting van het lopende jaar is ook aan Avri gevraagd hier kritisch op te zijn. Mede daarom is ook besloten tot deelname aan benchmark-onderzoeken van de branchevereniging NVRD om te onderzoeken waar besparingsmogelijkheden liggen ten aanzien van de overheadkosten. De uitkomsten hiervan zijn reeds met betrokken gemeenten gedeeld, maar nog niet uitvoering besproken. Wij blijven graag op de hoogte van de ontwikkelingen hierin en de kansen die Avri benut om het totaal aan overheadkosten, daar waar dat haalbaar en reëel is, naar beneden te bewegen.

Zienswijze jaarrekening 2021

De gemeenteraad nam kennis van de jaarrekening 2021 en geeft aan u het navolgende mee.

Bevindingen accountant

Net als de accountant vragen we als gemeente om aandacht voor de toename in de risico's op mogelijke onrechtmatige aanbestedingen als gevolg van toenemende krapte op de arbeidsmarkt en langere levertijden van materieel.

Positief behaald resultaat

We zijn verheugd dat Avri een positief resultaat heeft weten te realiseren. Ook al is dit voor een belangrijk deel gerealiseerd door incidentele meevallers. We hanteren een positieve zienswijze ten aanzien van het aanwenden van dit financieel resultaat ten behoeve van de weg naar financieel herstel (opbouw weerstandsvermogen) van Avri.

Resultaten IBOR-taken

Een deel van het beschikbaar gesteld budget ten behoeve van de uitvoering IBOR-taken is onbenut gebleven terwijl buiten de gevraagde kwaliteit op onderdelen niet is behaald. Als gemeente willen we dit graag anders zien. We dringen daarom aan op een proactieve aanpak van mogelijke risico's die ertoe (kunnen) leiden dat niet aan de afgesproken norm wordt voldaan. Hiervoor beogen we afstemming op regionaal niveau met Avri en de verschillende IBOR-gemeenten. Hiervoor is al een eerste aanzet gedaan.

Met vriendelijke groet,
namens de gemeenteraad van Buren,
de griffier, de voorzitter,

{{esl:signer1:Capture:size(150,40)}} {{esl:signer2:Capture:size(150,40)}}

drs. J.J. Rochat

J.P.M. Meijers

Zienswijzen gemeenten bij Kadernota 2023

Gemeente	Buren	Reactie Avri
<i>Definitief</i>	Op 21 december 2021 ontvingen wij van u de Kadernota voor de begroting van 2023 en de discussienota over het Nazorgfonds stortplaats. Via deze brief maken wij onze zienswijze op beide onderdelen kenbaar. Zienswijze op de Kadernota 2023 De gemeenteraad nam kennis van de Kadernota en geeft aan u de volgende opmerkingen mee: <i>Algemeen</i> - Er wordt in algemene zin overwegend goed uitleg gegeven bij de verschillende onderdelen. Ook illustraties met uitleg over het proces van een lineaire economie naar een circulaire economie spreken tot de verbeelding. - De Kadernota schetst een duidelijk beeld van de opgaven (en uitdagingen) en de aanpak die Avri hierin voorstaat. Dit met een concrete vertaling in het programma GRIP. Waarin ook het Strategisch Koersplan 2021-2025 leidend is. - Het is goed te lezen dat Avri zich bewust is van de behoefte van inwoners en politiek om meer betrokken te zijn (lees: invloed uit te oefenen) op de ontwikkeling van beleid. En dat Avri deze betrokkenheid faciliteert en daarop de dienstverlening waar nodig aanpast. Dit deels door het leveren van maatwerk. - De (financiële) ruimte die Avri realiseert — door het benutten van Regio Deals -wordt als positief ervaren. Dit stelt Avri in staat verder te ontwikkelen en de dienstverlening richting gemeente te vergroten/optimaliseren. - Er is kennis genomen van de risico's op kostenstijgingen als gevolg van de heffing op extra uitgestoten 002. We hopen dat Avri in staat is de totale heffing te reduceren door innovatie. - Het vierde hoofdstuk in de Kadernota lijkt niet geheel passend. De inhoud is niet per se verkeerd, maar een herhaling van wat eerder benoemd is. Voorstel is dit hoofdstuk op te heffen en relevante onderdelen elders in de Kadernota (denk aan de inleiding) toe te passen. <i>Communicatie</i> In de Kadernota wordt in algemeenheden gesproken over de wijze waarop Avri communiceert en daarin samenwerkt met inwoners. Een voorbeeld: "Dat betekent dat wij bewuster de verbinding maken met anderen,	Deze suggesties zullen we meenemen in de communicatie richting bewoners. Concreet zijn dit een bewonersonderzoek, vervolg van de campagne schone grondstoffen, afvalcoaches en maatwerk dienstverlening. Begroting heeft niet te

	we weten wat er bij hen speelt en wat hun behoeften zijn. Daarna bepalen we hoe we een 'win-win' situatie kunnen krijgen en helpen we vanuit onze expertise". Wij verzoeken om dit verder concreet te maken. We vragen hierin specifiek aandacht voor een verbetering van de huidige dienstverlening in de vorm van sneller en duidelijker naar inwoners communiceren wanneer zij vragen of klachten hebben. <i>Programma GRIP</i> Uit de Kadernota komt onvoldoende naar voren wanneer we als gemeente de financiële vruchten plukken van eventuele kostenreductie. Er wordt enkel gesproken over het jaar 2026, terwijl er mogelijk reeds eerder sprake is van baten. Het geheel van de besparing lijkt op het oog beperkt, tot max. €17,- per huishouden. Bekend is dat een relevant deel hiervan (tot ca. de helft) wordt bepaald door de wijze waarop er in de toekomst wordt omgegaan met de papierinzameling. Deze nuance is in de Kadernota beter te maken. Daarbij ontstaat de vraag in hoeverre de kostenreductie (per huishouden) het doel op zich is of een prettig bijvangst. Mogelijk is hierover in de Kadernota meer duidelijkheid te geven, om vervolgens in het vervolg hierop ook het accent te leggen. Tot slot wordt onvoldoende duidelijk of de te maken (extra) kosten reeds zijn verdisconteerd in de te verwachten baten. Indien dit niet zo is, wat zijn dan de te verwachte kosten versus de cumulatief beoogde baten en/of wat is de verwachte verhouding (%) tussen beide. <i>Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid (UPV)</i> De Kadernota vermeld "Daarnaast is het positief dat de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid verder wordt uitgebreid, zoals voor matrassen en textiel." Vervolgens wordt niet duidelijk gemaakt op welke wijze Avri hiermee rekening houdt in haar bedrijfsvoering en/of inwoners hierin meeneemt (informatievoorziening). In algemene zin stelt de gemeente Buren voor om de ontwikkelingen omtrent UPV's meer in de gaten te houden, omdat dit zowel vanuit financieel als circulair oogpunt kansen biedt. Specifiek met betrekking tot de matrassen is hierover binnen het RBA vaker het gesprek gevoerd. Telkens is onvoldoende concreet geworden wat Avri hiermee doet. Het verzoek om meer duidelijkheid te verschaffen omtrent de beoogde aanpak. <i>Ontwikkelingen afval- en grondstoffenmarkt</i> Gesproken wordt over een verlies van kwaliteit van grondstoffen. Mede door de huidige toegepaste prijsprikkels. Een zorgelijke ontwikkeling. Avri stelt, mede daarom, voor de	worden bijgesteld. De resultaten van de projecten (o.a. programma GRIP) worden in de jaarstukken opgenomen. Besparingen met een structureel karakter kunnen uiteraard als lagere kosten worden begroot voor de jaren erna. Avri houdt deze ontwikkeling scherp in de gaten. Zodra bekend is voor welke afvalstromen de UPV van toepassing wordt en de inhoud van de specifieke UPV's bekend zijn, worden de gevolgen voor de inwoners en Avri duidelijk. Pas dan kunnen de financiële consequenties worden verwerkt in de begroting. Voor de begroting 2023 is deze informatie in elk geval nog niet voorhanden. Voorstellen over het verschuiven van de vaste en variabelen kosten zullen eerst aan het bestuur ter besluitvorming worden voorgelegd. In de begroting 2023 worden in de bijlage twee varianten van de
--	---	--

	balans van inkomsten tussen het vaste deel (Afvalstoffenheffing) en het variabele deel (tarief per storting) anders te leggen. Navolgend wordt niet concreet gemaakt op welke wijze dan en wat hiervan de impact is. Ook hierin bestaat de behoefte om meer duidelijkheid en eventueel wat mogelijke scenario's zijn. <i>Milieustraten in ontwikkeling</i> De milieustraten zijn aan een opknapbeurt toe. Hiervoor volgt in 2022 navolgend onderzoek. Tevens wordt per milieustraat een ambitieniveau vastgesteld. Wij verzoeken in dit proces de raad van de gemeente Buren hierin actief mee te nemen. Dit sluit aan bij de behoefte tot het beïnvloeden van beleid, of in dit geval keuzemogelijkheden met een meer strategisch karakter. We maken u erop attent dat we als onderdeel van de keuzemogelijkheden graag de benutting van subsidies zien, indien beschikbaar voor de aanpassing van een milieustraat met de aanvullende optie voor een circulair ambachtscentrum. <i>Luiers en incontinentiemateriaal</i> In het kader van maatwerk zijn verschillende gemeenten overgestapt op het apart inzamelen van luiers en incontinentiemateriaal. Besluiten hierover zijn mede genomen op basis van (doorrekeningen binnen) verschillende business cases. Cruciale factor hierin is een de mate van zekerheid over de aan te houden tariefstelling. Het tarief van 2022 is laat in 2021 nog negatief (dus hoger) bijgesteld ten opzichte van wat eerder is gecommuniceerd. Tevens spreekt de Kadernota over verdere kostenontwikkeling in 2023. De argumentatie hiervoor (meer storten dan afgesproken) lijkt tegenstrijdig aan wat je zou verwachten (toename volume = afname kosten). Kan dit uitgelegd worden? Tevens verzoeken we om tijdig, toch zo snel als mogelijk, inzicht te verschaffen inzake de tariefstelling 2023. Dit met inzicht in aangehouden uitgangspunten voor wat betreft de mate van vervuiling door verkeerd aanbieden van afvalstromen. Dit stelt in staat om de gemaakte business cases bij te stellen, alvorens de raad van de gemeente Buren hierin een keuze te laten maken. <i>Integraal Beheer Openbare Ruimte (IBOR)</i> Er wordt gesproken over een robuust takenpakket'. Vervolgens wordt niet uitgelegd wat hieronder wordt verstaan en de wijze waarop Avri hieraan invulling wil geven. Tevens wordt gesproken over het eventueel afstoten van diensten die niet (meer) bij Avri passen. In hoeverre is dat strijdig met voorgaande; het beoogde robuuste takenpakket? En kan inzicht verschaft worden in de diensten die wat betreft Avri voor afstoting in aanmerking komen? Wij	combinatie vast/variabel toegevoegd. Een nieuw voorstel over de toekomst van de milieustraten willen we eerst opiniërend bespreken tijdens een platformavond alvorens tot een definitief voorstel voor het AB te komen. De businesscase voor uw specifieke gemeente zal tijdig met u worden afgestemd. De tarieven zijn gebaseerd op de keuzes van de gemeenten zelf door te kiezen voor meer containers of andere (qua vervuiling risicovollere) locaties. Op voorhand is steeds duidelijk geweest dat de businesscase op deze gemeente-specifieke wensen zou worden bijgesteld en doorgerekend. Bij een robuust takenpakket wordt o.a. gedacht aan taken die bij Avri "passen" taken die IBOR breed van voldoende omvang zijn. Dit kan dus zijn dat we extra taken willen uitvoeren maar ook bestaande taken afstoten. Dit hoeft dus niet strijdig te zijn. Op dit moment wordt de openbare ruimte inderdaad niet beleavingsgericht onderhouden. We willen verkennen of dit
--	--	--

	waarderen de ambitie van Avri om als kennispartner actief input te leveren in de samenwerking met de gemeente. Om op die manier samen verder te ontwikkelen. Het onderdeel omtrent klimaatontwikkeling staat mogelijk summier beschreven, met herhaling van dezelfde informatie. Het aangepast beheer zal, naar verwachting, veelal het gevolg zijn van een aangepaste inrichting en/of doel en functie van de plek. Ook hierin herkennen we voor Avri de adviserende rol. In hoofdstuk 4 wordt een verwijzing gemaakt naar het 'belevingsgericht' beheren van de buitenruimte. De beleving wordt in de praktijk echter niet gemeten', wel de beeldkwaliteit conform vastgelegd binnen de DVO. <i>Financiën</i> Dit bevat een herhaling inzake de verschuiving van de vaste en variabele inkomsten, om een waargenomen vervuiling van grondstoffen tegen te gaan. Over de wijze waarop, en eventuele keuzes tussen scenario's, ontvangt de gemeente Buren graag duidelijkheid. De wijze van indexering is ter kennisgeving aangenomen. Enkel indien hierin wordt afgeweken van voorgaande jaren, het verzoek dit ook als zodanig kenbaar te maken. Zodat hierover het gesprek kan worden gevoerd. De kostenstijging binnen de GWW sector (uitvoering IBOR-taken) in relatie tot de werkbegroting/ gemeentelijke begroting is zorgelijk. We verwachten dat Avri de gemeente (middels de contractmanager) hierin actief meeneemt en maatwerk levert. Dit betekent dat er geen 'eenvoudige verhoging van de werkbegroting IBOR-taken volgt (van de benoemde 7%, werken derden), maar dat op contractniveau wordt gekeken naar kansen en beperkingen. Hierin kiezen we in gezamenlijkheid een strategie. Tot slot over het onderdeel 'financiën' en de systematiek van toerekening van indirecte kosten: deze staat hier zeer summier opgenomen. Op andere momenten is hierover al meer uitleg gegeven en bovendien gewerkt met illustraties. Het advies is om dit onderdeel verder te verduidelijken. <i>Financiële stabiliteit; het weerstandsvermogen</i> Hieromtrent is in 2021 actief het gesprek tussen Avri en gemeenten gevoerd. We onderstrepen het advies van de provincie om het weerstandsvermogen op te bouwen, zodat deze weer aan de norm gaat voldoen. De ingezette koers (en toename van €12,-- / huishouden/jaar) sluit daarbij aan. Hierover is eerder reeds een positieve zienswijze gegeven. <i>Continuïteit in bedrijfsvoering; duurzaam</i>	wenselijk is en zo ja hoe dat in de toekomst kan. Voorstellen over het verschuiven van de vaste en variabele kosten zullen eerst aan het bestuur ter besluitvorming worden voorgelegd. In de begroting 2023 worden in de bijlage twee varianten van de combinatie vast/variabel toegevoegd. De kostenstijging zal in uw DVO (pluspakket ibor-taken) worden besproken. In het overleg met de financieel adviseurs van de gemeenten zal een extra toelichting worden gegeven. In de inleiding bij de jaarstukken en de
--	---	---

	<i>inzetbare medewerkers</i> We onderstrepen het belang van vitale medewerkers, veilig werken en blijven leren. Dat alles draagt mede bij aan het binden van medewerkers aan de Organisatie. In tijden van krapte op de arbeidsmarkt is dit cruciaal. Avri staat ook een diversiteit en het rouleren van werkzaamheden voor. Als gemeente blijven we graag op de hoogte van deze ontwikkelingen: wat betekent dit / wat doet dit met de medewerkers, hun betrokkenheid en productiviteit? Zienswijze op de Discussienota Nazorgfonds stortplaats Zoals afgesproken bij de behandeling van de begroting 2022 heeft u een notitie opgesteld waarin meerdere financiële scenario's zijn uitgewerkt om te komen tot voldoende doelvermogen in het Nazorgfonds stortplaats. Wij zijn er geen voorstander van om als gemeente dit risico over te nemen. Wij vinden dat Avri voldoende weerstandsniveau op moet bouwen om dit risico zo goed mogelijk op te kunnen vangen. In de begroting en het meerjarenperspectief is hiervoor al rekening gehouden met een opslag van € 12,- per huishouden per jaar tot 2034. In de discussienotitie blijkt dat deze opslag in vrijwel alle scenario's voldoende is. Een extra heffing om zo het risico van een eventuele wijziging van de rekenrente (met een financieel negatieve impact) op te vangen, is niet gewenst. In de discussienota geeft u tevens aan dat volgens u de berekende risico's omlaag zouden kunnen. Het inflatiepercentage is te hoog en levensduur van afwerking te kort. Hierbij is het onduidelijk of dit is besproken met de provincie. Het is wenselijk om dit met de provincie te bespreken alvorens dit in de berekeningen door te voeren. We willen benadrukken dat het noodzakelijk is dat de gemeente Buren via de Planning & Control cyclus blijvend wordt geïnformeerd over de ontwikkelingen omtrent de stortplaats. Wij verwachten dat zolang de provincie niet instemt met de door AVRI aangegeven uitgangspunten het risico als gevolg van het verschil in de berekening wordt opgenomen in de risicoparaagraaf van de begroting 2023 van de Avri. <i>Tot slot</i> Wij vernemen graag uw reactie op de punten uit deze zienswijze. Rest ons nog u veel succes te wensen met de uitvoering van uw werkzaamheden die voortkomen uit uw Kadernota. Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben.	begroting zullen we hier aandacht aan schenken. In de risicoparaagraaf wordt rekening gehouden met de gangbare, gedragen uitgangspunten, dus de provinciale uitgangspunten. We zullen u informeren via de gebruikelijke P&C-producten. Deze Zienswijzennota, waarin onze reactie op uw zienswijzen is opgenomen, doen we u z.s.m. toekomen na behandeling in de vergadering.
--	---	---

Gemeente	Culemborg	Reactie Avri
<i>Definitief:</i>	In goede orde ontvingen wij uw Kadernota voor het jaar 2023 en de discussienota over het Nazorgfonds stortplaats. Wij hebben kennisgenomen van de documenten en deze behandeld in onze commissievergadering van 3 februari 2022 en de raadsvergadering van 17 februari 2022. U vraagt ons een zienswijze aan te geven op de Kadernota 2023 en over hoe Avri om moet gaan met de risico's en kansen van het nazorgfondsstortplaats. In deze zienswijze gaan wij zowel in op de Kadernota als op de discussienota Nazorgfonds stortplaats. Kadernota 2023 Wij zijn positief over het feit dat we als gemeenteraden eerder invloed uit kunnen oefenen op de begroting van de Avri, door al onze zienswijze te geven op de Kadernota. De komende jaren komen grote ontwikkelingen op de Avri af, die mogelijk ook zullen leiden tot een andere organisatievorm. Als gemeenteraad van Culemborg willen wij graag nauw betrokken blijven bij deze ontwikkelingen. <u>Doelstelling Avri</u> In grote lijnen kunnen wij ons vinden in de Kadernota. Een koerswijziging van een lineaire afvalinzamelaar naar een meer circulaire ketenpartner lijkt een logische keus. Ook in de vijf strategieën om de doelstellingen te bereiken kunnen wij ons vinden. Daarbij willen we wel de opmerking maken dat deze nog niet 'smart' geformuleerd zijn. We gaan ervan uit dat dit zijn beslag krijgt in de begroting voor 2023 e.v. <u>Communicatie en draagvlak</u> De communicatie met inwoners zal inderdaad meer onderdeel uit moeten gaan maken van de gehele bedrijfsvoering. Tot nu toe is dit punt vrij onderbelicht gebleven. Hierdoor is ook het draagvlak en de waardering van Avri is onze ogen helaas minder geworden. Niet alleen door dingen 'gaan doen', maar juist om hier veel en positief over te communiceren, denken wij dat de waardering van Avri verbeterd kan worden. <u>GRIP en papierinzameling</u> Wij zijn benieuwd wat het programma GRIP voor een effect heeft op de afvalstoffenheffing. De keuze die het AB Avri gaat maken voor de papierinzameling zal hier een significante invloed op hebben. Gelet op het grote verschil van mening over dit onderwerp tussen de verschillende gemeenten, verzoeken wij u deze dienst op te nemen in het pluspakket (hoewel	Een nieuwe voorstel voor heroriëntatie willen we eerst opiniërend bespreken tijdens een platformavond alvorens tot een definitief voorstel voor het AB te komen. Het Strategische Koersplan gaan we bespreken met de gemeenteraden en daarna "SMART" invullen. Concrete invulling zal in het begrotingsjaar 2023 plaatsvinden. Met de vorige begroting zijn de financiële middelen gereserveerd om meer in te zetten op communicatie met en draagvlak bij inwoners. De feitelijke inzet van die middelen voor communicatie zal vanaf dit jaar voelbaar zijn, o.a. met een bewonersonderzoek, vervolg van de campagne schone grondstoffen, afvalcoaches en maatwerk dienstverlening. Wij willen eerst (de effecten van) deze communicatiemiddelen afwachten en zullen in de begroting 2023 geen extra middelen ervoor opvoeren. De resultaten van de projecten zijn in de jaarstukken verwerkt. De projecten met als doel kostenreductie, kostenbeheersing en waardecreatie zijn in jaarstukken toegelicht. Voorstellen over de papierinzameling met inzet van verenigingen zullen eerst aan het bestuur ter besluitvorming worden voorgelegd.

wij verder uitbreiding van het pluspakket zoveel mogelijk willen beperken, zie hieronder 'Maatwerk'). Wij gaan ervan uit dat er snel een besluit over de activiteiten die de 'papierverenigingen' op kunnen gaan pakken en het opnemen van deze dienst in het pluspakket genomen kan worden. In onze zienswijze op de begroting 2022 en de jaarstukken 2020 (van 18 juni 2021), hebben wij al aangegeven dat wij z.s.m. een alternatief voor de huidige inzet van de verenigingen zien en dat dit wat ons betreft in het pluspakket thuishoort. <u>Maatwerk</u> U geeft aan dat er steeds meer behoefte is aan maatwerk. Wij vragen u kritisch te zijn in welke diensten aangeboden worden als maatwerkdienst. Het is immers goedkoper om zaken gezamenlijk en op dezelfde wijze uit te voeren. We moeten ervoor waken dat maatwerk gaat leiden tot een onevenredige stijging van de afvalstoffenheffing. <u>Milieustraten</u> U geeft aan dat er een onderzoek is gedaan naar het functioneren van de milieustraten. Wij worden graag in een vroegtijdig stadium betrokken en zien graag een onderbouwing van de benodigde investeringen voordat er een concreet voorstel voor investeringen bij het AB Avri ligt. <u>Variabele deel</u> De huidige verhouding tussen het basisdeel en variabel deel van de afvalstoffenheffing is 91%-9%. U geeft aan dat het variabel deel verder naar beneden gebracht zal worden, zodat meer mensen hun restafval wegbrengen en dumpingen of afvaltoerisme zal afnemen. In de gemeente Culemborg hebben we veel last van bijplaatsingen en afvaltoerisme. Wij verzoek u in deze discussie ook de voor- en nadelen van het geheel laten vervallen van het variabel tarief mee te nemen. <u>Bezuinigingen</u> In onze zienswijze op de begroting 2022 hebben wij de Avri gevraagd om te zoeken naar bezuinigingsmogelijkheden in hun eigen bedrijfsvoering. Hiermee is in 2021 gestart door een benchmark uit te voeren. Tot nu toe hebben wij hiervoor echter nog geen concreet voorstel gezien. Wij verzoeken u om concrete bezuinigingen voor te stellen, door te kijken naar een efficiëntere bedrijfsvoering. Discussienota Nazorgfonds stortplaats Allereerst willen wij de discussienota loskoppelen van de Kadernota en los behandelen van deze zienswijze. Dat wil zeggen dat wij een besluit over het volgen van de voorgestelde route van het AVRI-bestuur of	GR Avri gaat uit van zo veel mogelijk gemeenschappelijkheid en solidariteit in de uitvoering van haar taken en gaat uit van het principe 'We doen het samen, tenzij...'. Een nieuw voorstel over de toekomst van de milieustraten willen we eerst opiniërend bespreken tijdens een platformavond alvorens tot een definitief voorstel voor het AB te komen. In 2022 zal een onderzoek plaatsvinden naar de verhouding vast/variabel. In dit onderzoek zullen we de voor- en nadelen van een variabel tarief ook onderzoeken. Via de begrotingswijziging 2022 zijn de tarieven voor 2022 naar beneden bijgesteld. Indien de NVRD benchmark aanleiding geeft voor kansen voor bezuinigingen, zal dat in de begroting 2023 worden verwerkt. We zullen u informeren via de gebruikelijke P&C-producten.
--	--

	het eenmalig afkopen van de extra kosten van de overdracht van de stortplaats of een hybride-vorm pas later kunnen nemen. Belangrijk is dat daarbij de deelnemende gemeenten in stelling worden gebracht als uiteindelijk verantwoordelijk risicodragers van de stortplaats. Hoe het vervolg proces er uit komt te zien, zouden wij graag in een beeldvormende avond bekijken. Graag zouden wij wel direct na iedere verhandeling van het fonds nazorgfondsstortplaats in provinciale staten een weegmoment ingelast zien om de huidige stand van zaken rondom de stortplaats AVRI te bepalen. Slot Wij vernemen graag uw reactie op de punten uit deze zienswijze. Rest ons nog u veel succes te wensen met de uitvoering van uw werkzaamheden die voortkomen uit uw Kadernota. Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben.	Deze Zienswijzennota, waarin onze reactie op uw zienswijzen is opgenomen, doen we u z.s.m. toekomen na behandeling in de DB vergadering.
Gemeente	Maasdriel	Reactie Avri
<i>Definitief:</i>	Op 21 december ontvingen wij van u de Kadernota Gemeenschappelijke Regeling Avri 2023 met als specifieke bijlage de discussienota nazorgfonds stortplaats. In de begeleidende brief van 16 december 2021 heeft u ons verzocht om een zienswijze over de Kadernota 2023 en op de discussienotitie Nazorgfonds stortplaats aan u kenbaar te maken. In deze brief leest u onze zienswijze. <u>Kadernota 2023</u> Dank voor de inzichtelijkheid en volledigheid van het document waarmee u de kaders voor de begroting en de koers van de Avri voor 2023 tot en met 2026 toont. Net zoals vorig jaar staat de Kadernota 2023 in het teken van veranderingen en staan we voor grote landelijke en regionale uitdagingen, zoals circulariteit en 002-reductie. Daarnaast stelt Avri zich voor 2025 tot doel "Trots op Rivierenland door samen te werken aan een schone leefomgeving", Om deze doelstelling te bereiken zijn er vijf strategieën benoemd. Ook worden we betrokken bij de voorgestelde koerswijziging om van lineaire afvalinzamelaar naar circulaire ketenpartner te gaan. Het is positief dat we worden betrokken bij al deze veranderingen maar door de hoeveelheid aan ambities, uitdagingen en veranderingen maken we ons echt zorgen. We zouden graag zien dat Avri focus aanbrengt en dat zij komen met een overzichtelijk plan waarin de ambities	Met het strategische koersplan en de houtschoolschets willen we input ophalen over de heroriëntatie van Avri. Een mogelijke koerswijziging is van lineaire afvalinzamelaar naar circulaire ketenpartner. Hierdoor verandert de rol en

	worden geordend in tijd, haalbaarheid en prioriteit. Wij waarderen uw ondernemerschap, maar attenderen u erop dat u in uw rol als GR in het beginsel verantwoordelijk bent voor de in de werkbegroting vastgestelde taken. Daarnaast stellen we voor om het lange termijnbeleid separaat ter besluitvorming aan onze raden voor te leggen, zodat we betrokken worden bij nieuwe beleidskaders. <u>Nazorgfonds Stortplaats</u> In de achterliggende periode is er veel gesproken over het tot stand komen van de financiële situatie van het nazorgfonds. Het rapport storten en tekorten heeft het afgelopen jaar gezorgd voor veel onrust bij de raden, hun grootste zorg is de impact van de risico's en de uiteindelijke kosten voor onze inwoners. Zoals afgesproken bij de behandeling van de begroting 2022 heeft u een notitie opgesteld waarin meerdere financiële scenario's zijn uitgewerkt om te komen tot voldoende doelvermogen in het Nazorgfonds stortplaats. Bij overdracht van de stortplaats dient een bedrag voor de provincie beschikbaar te zijn voor de eeuwigdurende zorg, het zogenaamde doelvermogen. Er is een risico op een te laag doelvermogen in het nazorgfonds van de stortplaats. In de begroting en het meerjarenperspectief is al rekening gehouden met € 12 per huishouden per jaar risico-opslag tot 2034. Of dit voldoende is, is afhankelijk van twee factoren: de rekenrente en de technische uitgangspunten. Met uitzondering van het slechtste scenario is de € 12 per huishouden per jaar risico-opslag tot 2034 voldoende. In de discussienota geeft u ook aan dat volgens u de berekende risico's omlaag zouden kunnen. Het inflatiepercentage is te hoog en levensduur van afwerking te kort. Hierbij is het onduidelijk of dit is besproken met de provincie. Het is wenselijk om dit met de provincie te bespreken alvorens dit in de berekeningen door te voeren. We stellen voor om de risico-opslag van € 12 te behouden omdat de discussienotitie geen aanleiding geeft om de afvalstoffenheffing verder te verhogen. Wel willen we nogmaals benadrukken dat het noodzakelijk is dat we periodiek via de Planning & Control producten worden geïnformeerd over de stortplaats ontwikkelingen. Wij vertrouwen erop dat u onze zienswijze meeneemt in uw besluitvorming.	positie van Avri: de focus komt te liggen op draagvlak bij inwoners, partnerschap in de keten, efficiënte, en een data gestuurde bedrijfsvoering. We gaan langs de gemeenteraden om daarover met u van gedachten te wisselen, alvorens een definitieve koers voor Avri wordt bepaald. We zullen u informeren via de gebruikelijke P&C-producten. Deze Zienswijzennota, waarin onze reactie op uw zienswijzen is opgenomen, doen we
--	--	---

		u z.s.m. toekomen na behandeling in de DB vergadering.
Gemeente	Neder - Betuwe	Reactie Avri
<i>Definitief:</i>	Op 21 december 2021 stuurde u ons de Kadernota 2023 van de Gemeenschappelijke Regeling Avri (hierna Avri). Bedankt voor de inzichtelijkheid en volledigheid van het document waarmee u de kaders voor de begroting en de koers van de Avri voor 2023 tot en met 2026 toont. Recyclestromen Uw ambities zijn veelal gericht op de verduurzaming van de afvalstromen, u wenst hier dan ook een ondernemende rol in te nemen. Wij waarderen het ondernemerschap, maar attenderen u erop dat u in uw rol als GR in het beginsel verantwoordelijk bent voor in de werkbegroting vastgestelde taken. Rijksdoelstelling De kwantitatieve doelstelling van het Rijk om de restafvalstromen in 2025 terug te hebben gebracht tot 30kg per persoon per jaar, is voor onze raad van belang. Zeker omdat hoge hoeveelheden restafval kunnen leiden tot extra kosten. Het inzetten op kwaliteit van afvalstromen draagt niet alleen bij aan duurzaamheidsdoelstelling, maar houdt ook de kosten beheersbaar. Focus op kwaliteit zal leiden tot minder vervuiling van grondstoffen en meer opbrengst door actief in te zetten op waardevermeerdering. Het programma GRIP geeft hier al richting aan. Nazorgfonds stortplaats Het rapport storten en tekorten heeft afgelopen jaar gezorgd voor onrust bij de raden. Wij willen inzetten op het herstel van vertrouwen door de aanbevelingen van het rapport op te volgen. Bij overdracht van de stortplaats dient een bedrag voor de provincie beschikbaar te zijn voor de eeuwigdurende zorg, het zogenaamde doelvermogen. Er is een risico op een te laag doelvermogen in het nazorgfonds van de stortplaats. In de begroting en het meerjarenperspectief is al rekening gehouden met € 12 per huishouden per jaar risico-opslag tot 2034. Of dit voldoende is, is afhankelijk van twee factoren: de rekenrente en de technische uitgangspunten. Om te zorgen dat het nazorgfonds op peil is bij de overdracht van de stortplaats zijn er een aantal scenario's denkbaar. Met uitzondering	Met het strategische koersplan en de houtskoolschets willen we input ophalen over de heroriëntatie van Avri. Een mogelijke koerswijziging is van lineaire afvalinzamelaar naar circulaire ketenpartner. Hierdoor verandert de rol en positie van Avri: de focus komt te liggen op draagvlak bij inwoners, partnerschap in de keten, efficiënte, en een data gestuurde bedrijfsvoering. We gaan langs de gemeenteraden om daarover met u van gedachten te wisselen, alvorens een definitieve koers voor Avri wordt bepaald. We zullen u informeren via de gebruikelijke P&C-producten.

	van het slechtste scenario is de € 12 per huishouden per jaar risico-opslag tot 2034 voldoende. Wij achten de kans zeer klein dat het slechtste scenario realiteit zal worden. Daarnaast is het financieel risico in dit uiterste scenario reeds afgedekt in de risicoparagraaf van de gemeentelijke begroting. Er is dus voor ons geen aanleiding om de afvalstoffenheffing hiervoor verder te verhogen. De raad ziet de noodzaak om de opslag van € 12 opnieuw tegen het licht te houden, indien het risico van de overdracht van de stortplaats aan de provincie wijzigt, bijvoorbeeld (maar niet uitsluitend) wanneer de rekenrente wordt herzien. Mocht het risico afnemen, dan vindt de raad het passend om de opslag af te bouwen of zelfs te laten vervallen. De raad vraagt de Avri de raad actief te informeren, indien de risico's gerelateerd aan de stortplaats wijzigen.	
Gemeente	Tiel	Reactie Avri
<i>Definitief:</i>	Bij brief van 16 december 2021 hebben wij van u de Kadernota 2023 met daaraan gekoppeld de discussienotitie nazorgfonds stortplaats ontvangen. U verzoekt ons om hierover voor 1 maart 2022 onze zienswijze te geven. Ten aanzien van de Kadernota hebben wij geen inhoudelijke zienswijze. Wel valt ons op dat er de komende tijd sprake is van veel ontwikkelingen en een trendbreuk met het verleden. Zoals een circulaire samenleving met een lage CO2-uitstoot die zijn vertaling krijgt in het doel "Trots op Rivierenland door samen te werken aan een schone leefomgeving". Om dit doel te bereiken zijn 5 strategieën benoemd. Daarnaast zijn er echter ook afspraken gemaakt als gevolg van de evaluaties "omgekeerd inzamelen" en "nazorgfonds stortplaats", het strategisch koersplan, het programma GRIP en de zogenaamde houtskoolschets. De raad van Tiel is zwaar teleurgesteld dat dergelijke strategische ontwikkelingen niet vooraf met de raad van Tiel en onze collega-raden zijn doorgesproken, conform de in de raden aangenomen moties en de aanbevelingen uit het regionaal onderzoek naar de Stortplaats. Dan hadden de raden eerder iets kunnen vinden van deze strategische voornemens, die tot een fundamentele wijziging van taken en rollen leiden.	Met het strategische koersplan en de houtskoolschets willen we input ophalen over de heroriëntatie van Avri. Een mogelijke koerswijziging is van lineaire afvalinzamelaar naar circulaire ketenpartner. Hierdoor verandert de rol en positie van Avri: de focus komt te liggen op draagvlak bij inwoners, partnerschap in de keten, efficiënte, en een data gestuurde bedrijfsvoering. Inzetten op deze ontwikkelingen zijn gevolg van Europees en nationaal beleid ten aanzien van circulariteit, duurzaamheid, biodiversiteit en klimaat; als uw uitvoeringsorganisatie op deze thema's menen we te moeten voorsorteren middels een discussie in Koersplan en Houtskoolschets om een antwoord te dichten op deze geformuleerde beleidsopgaven, waaraan ook u zich heeft geconformeerd. Om die reden komen we graag bij u langs om daarover met u van gedachten te wisselen, alvorens een definitieve koers voor Avri wordt bepaald.

	Ter wille van de overzichtelijkheid van al deze ontwikkelingen stellen wij het op prijs als in de (meerjaren)begroting een duidelijke planning met prioriteiten wordt opgenomen om ons als gemeenteraad in staat te stellen de juiste focus en regie op deze ontwikkelingen te houden. Het financiële risico voor het nazorgfonds stortplaats wordt enerzijds veroorzaakt door de toe te passen rekenrente en anderzijds door (de kosten van) de technische ontwikkelingen voor het nazorgbeheer. Hiervoor zijn 6 scenario's ontwikkeld die bestaan uit een combinatie van die twee factoren. De kans dat er sprake is van een worst-case-scenario achten wij gering. Niettemin is het zaak de ontwikkelingen op de voet te volgen zodat er desgewenst in de toekomst alsnog gecorrigeerd kan worden. Voor de begroting 2023 achten wij een verdere verhoging van het tarief van € 12,- als extra verhoging van de weerstandsreserve niet nodig. De raad van Tiel roept het bestuur van de Avri op om tijdig (ongeveer drie maanden) en proactief de raden te informeren als een nieuwe ALM-studie aanstaande is. Tevens tijdig (binnen één maand) en proactief met de raden in overleg te gaan, als de ALM-studie is uitgekomen en zodoende met de raden te bepalen of de uitkomst mogelijkheden biedt om zonder extra kosten de stortplaats over te dragen aan de provincie Gelderland.	De prioriteiten en planning zullen in nauw overleg met het nieuwe bestuur worden bepaald. In de begroting 2023 wordt hier nog geen planning voor opgenomen. We zullen u informeren via de gebruikelijke P&C-producten. De volgende ALM-studie is op zijn vroegst voorzien in 2025. Zodra we meer weten zullen we het volgende bestuur adviseren u z.s.m. te informeren over en betrekken bij (de voortgang van) het proces en de consequenties van mogelijke uitkomsten.
Gemeente	West Betuwe	Reactie Avri
<i>Definitief:</i>	Op 22 december jl. ontvingen wij van u de Kadernota Avri 2023 met als specifieke bijlage de discussienota nazorgfonds stortplaats. Zoals in uw begeleidend schrijven is aangegeven worden de betreffende stukken ter vaststelling aangeboden aan het Algemeen Bestuur in haar vergadering van 10 februari a.s. Gemeente West Betuwe wenst gebruik te maken van de mogelijkheid een zienswijze in te dienen ten aanzien van het voorkeurscenario voor het nazorgfonds stortplaats. Ten aanzien van de inhoud van de Kadernota zelf, maken wij hiervan geen gebruik. Onderstaand motiveren wij onze zienswijze ten aanzien van het nazorgfonds. MOTIVERING Voorkeursscenario In de achterliggende periode is er veel gesproken over het tot stand komen van de financiële situatie van het nazorgfonds. Daarbij is onze grootste zorg de impact van de risico's en de uiteindelijke kosten voor onze inwoners.	In de calculaties van de risico scenario's en het benodigd weerstandsvermogen is rekening gehouden met de uitgangspunten van de provincie (waaronder de inflatie van 2%). Overigens betreft de rekeninflatie in deze modellen een eeuwigdurende inflatie.

	Op meerdere vlakken geeft naar onze mening het scenario “gespaarde bedrag” uitvoering aan de wens om de kosten maatschappelijk verantwoord te houden; Dit onder voorwaarde dat bij de betreffende berekening is uitgegaan van het ook door de Provincie gehanteerde inflatiepercentage van 2,0 procent. Op financieel vlak geeft dit scenario onder de huidige kennis het meeste stabiliteit. Het bedrag binnen het basistarief voor opbouw van het weerstandvermogen (12 euro per huishouden) wordt ook na 2022 doorgezet. Het is niet gewenst dit risico na 2022 bij de deelnemende gemeenten te laten terugvallen. Een extra heffing om zo het risico van een eventuele wijziging van de rekenrente naar 3.1 op te vangen, is niet verantwoord. Daarnaast beseffen wij ons dat er in 2022 nog diverse andere onzekerheden aan de orde komen rondom Avri als gemeenschappelijke regeling. En willen dan ook ten aanzien van het onderwerp stortplaats een duidelijk standpunt meegeven voor onze inwoners. Gemeente West Betuwe kiest voor een scenario dat onder de huidige kennis het meeste stabiliteit biedt en wijzigt de impact op de tarieven en dus de kosten voor onze inwoners niet. Wij vertrouwen erop dat u onze zienswijze meeneemt in uw besluitvorming.	Actuele ontwikkelingen hebben hierin slechts een beperkt effect. Met het strategische koersplan en de houtskoolschets willen we input ophalen over de heroriëntatie van Avri. We gaan langs de gemeenteraden om daarover met u van gedachten te wisselen, alvorens een definitieve koers voor Avri wordt bepaald. Deze Zienswijzennota, waarin onze reactie op uw zienswijzen is opgenomen, doen we u z.s.m. toekomen na behandeling in het DB+.
Gemeente	West Maas en Waal	Reactie Avri
<i>Definitief:</i>	De raad van de gemeente West Maas en Waal laat weten geen gebruik te willen maken van de zienswijzemogelijkheid bij de Kadernota 2023 of de discussienotitie nazorgfonds stortplaats.	
Gemeente	Zaltbommel	Reactie Avri
<i>Definitief:</i>	<i>Uitdagingen en grote veranderingen</i> Net zoals vorig jaar staat de Kadernota 2023 in het teken van grote veranderingen en staan we voor landelijke en regionale uitdagingen, zoals circulariteit, CO2-reductie en inclusiviteit. Daarnaast stelt Avri zich voor 2025 tot doel “Trots op Rivierenland door samen te werken aan een schone leefomgeving”, Om deze doelstelling te bereiken zijn er vijf strategieën benoemd. Ook worden we betrokken bij de voorgestelde koerswijziging om van lineaire afvalinzamelaar naar circulaire keten partner te gaan.	

	Het is positief dat we worden betrokken bij deze veranderingen en we beseffen dat we te maken hebben met een trendbreuk, maar door de hoeveelheid aan ambities, uitdagingen en veranderingen maken we ons wel zorgen. We zouden graag zien dat Avri een focus aanbrengt en dat zij komen met een overzichtelijk plan waarin de ambities worden geordend in tijd, haalbaarheid en prioriteit. Daarnaast stellen we voor om het lange termijn beleid separaat ter besluitvorming aan onze gemeenteraad voor te leggen, zodat we betrokken worden bij nieuwe beleidskaders. <i>Nazorgfonds stortplaats</i> Zoals afgesproken bij de behandeling van de begroting 2022 heeft u een notitie opgesteld waarin meerdere financiële scenario's zijn uitgewerkt om te komen tot voldoende doelvermogen in het Nazorgfonds stortplaats. In de begroting en het meerjarenperspectief is al rekening gehouden met een opslag van € 12,- per huishouden per jaar tot 2034. In de discussienotitie blijkt dat deze opslag van €12,- in vrijwel alle scenario's voldoende is. Daarnaast gaan we momenteel niet uit van de worst case scenario. We stellen voor om de risico opslag van € 12,- te behouden en dat de discussienotitie geen aanleiding geeft om de afvalstoffenheffing te verhogen. Wel willen we nogmaals benadrukken dat het noodzakelijk is dat we periodiek via de Planning & Control producten worden geïnformeerd over de stortplaats ontwikkelingen <i>Samenwerking</i> We verwachten dat onze betrokkenheid bij de ingezette koers effect gaat hebben en we zien een verdere samenwerking met vertrouwen tegemoet.	Met het strategische koersplan en de houtskoolschets willen we input ophalen over de heroriëntatie van Avri. Een mogelijke koerswijziging is van lineaire afvalinzamelaar naar circulaire ketenpartner. Hierdoor verandert de rol en positie van Avri: de focus komt te liggen op draagvlak bij inwoners, partnerschap in de keten, efficiënte, en een data gestuurde bedrijfsvoering. We gaan langs de gemeenteraden om daarover met u van gedachten te wisselen, alvorens een definitieve koers voor Avri wordt bepaald. De prioriteiten en planning zullen in nauw overleg met het nieuwe bestuur worden bepaald. In de begroting 2023 wordt hier nog geen planning voor opgenomen. We zullen u informeren via de gebruikelijke P&C-producten. Dank voor uw vertrouwen.
--	---	--

Beantwoording technische vragen m.b.t. agendapunt 4.4. Zienswijze begroting en jaarrekening GR Avri

Portefeuillehouder: J.P. Neven
Domein: Ruimte
Ambtelijke ondersteuning: Hans (H.) Luiten
Contractmanager IBOR-taken / Afval (accounthouder Avri)

Fractie:	Vraag:	Antwoord:
GB	Vraag:	Antwoord:
Vraag 1:	Hoe verklaart u dat ondanks het positief behaalde resultaat in 2021 de tariefstelling van de afvalstoffenheffing omhoog gaat?	De behaalde resultaten hebben veelal een incidenteel karakter. Dit betekent dat herhaling van dit voordeel in het navolgende jaar niet verwacht wordt. De begroting 2023 gaat uit van een kostenstijging. Een hogere afvalstoffenheffing is uitlegbaar, deze wordt met name veroorzaakt door een toename van de uitvoeringskosten (deels als gevolg van mondiale ontwikkelingen). Daarnaast is er sprake van niet-beïnvloedbare, autonome prijsstijgingen (o.a. CAO en markttarieven).
Vraag 2:	Wat zijn de consequenties voor de begroting als het geschil met de verwerker van PBD-afval over de afrekening 2017 t/m 2020 in het nadeel van de AVRI uitvalt?	Er wordt inzake dit geschil in 2024 uitsluitend verwacht. Dit heeft nog geen impact op de begroting 2023. Wel wordt er reeds rekening gehouden met een eventueel ander (dus in het nadeel van Avri) verloop van dit geschil. Hierop is het risicoprofiel, en daaraan gekoppeld weerstandsvermogen, reeds geïndexeerd.
Vraag 3:	De hoeveelheid projecten waaraan AVRI beoogt invulling te geven wordt als een groot risico voor 2023 benoemd. Op basis van welke criteria of uitgangspunten worden hierin heldere keuzes gemaakt om toch de juiste ontwikkelingen door te maken / resultaten te leveren?	Als gemeente beogen we hierop invloed uit te oefenen waar dit mogelijk is. Veelal gebeurt dit vanuit het RBA-overleg (Regie Beleid Avri) tussen Avri en deelnemende gemeenten. We hebben recent, zijnde een pilot, het overleg nieuw vormgegeven met duidelijker onderscheid tussen regiezaken en beleidszaken. Dit ook met als doel meer grip (en invloed) te houden op keuzes die Avri maakt. Kanttekening is dat veel ontwikkelingen binnen Avri gedreven zijn door landelijk en Europees beleid. Dat vergt veel inzet van de huidige formatie binnen Avri.
Vraag 4:	Op 26 oktober 2021 heeft de gemeenteraad met ruime meerderheid van stemmen een motie aangenomen waarin werd geconstateerd dat AVRI al lang niet meer de uitvoeringsorganisatie is zoals destijds bij de oprichting beoogd. Het college wordt in deze motie opgeroepen om nadrukkelijk en	Ja, vanuit deze motie is gestart met de ontwikkeling van de zgn. 'houtschoolschets' van Avri. Op basis hiervan kunnen innovatieve, onconventionele maatregelen genomen worden in publiek – private samenwerking. Hieruit wordt ook duidelijk of een GR, of juist een andere bestuursstructuur de meest passende is. Op die manier helpt Avri de

	gedegen onderzoek te doen naar een toekomstbestendige rechtsvorm die beter aansluit bij de huidige situatie. Heeft het college al (deels) uitvoering gegeven aan deze motie?	voorbereiding en besluitvorming bij gemeenteraden, noem het de slagkracht van gemeenteraden, te versnellen, zodat regio Rivierenland in 2050 haar volwaardige bijdrage levert aan een circulaire samenleving zonder afval. Begonnen wordt met het verkennen van het vraagstuk via twee interactieve sessies na de zomer 2022.
Vraag 5:	Waarom is een deel van het beschikbaar gestelde budget t.b.v. uitvoering IBOR-taken onbenut gebleven terwijl de gevraagde kwaliteit in onze buitenruimte op veel onderdelen niet is behaald?	De DVO benoemd de afspraken die zijn gemaakt. In de praktijk kan er bijvoorbeeld door een tekort aan 'handjes' een achterstand ontstaan in de uit te voeren werkzaamheden buiten. Bijvoorbeeld bij uitval door corona of krapte op de arbeidsmarkt. In samenwerking met Avri en de verschillende IBOR-gemeenten wordt gewerkt aan het inzichtelijk maken van de belangrijkste risico's en de wijze(n) hoe hiermee om te gaan. Dit om herhaling van het resultaat over 2021 (geld over, kwaliteit niet altijd gerealiseerd) te voorkomen.

VVD	Vraag:	Antwoord:
Vraag 1:	Zijn in de begroting voor 2023 (en in de meerjarenraming) de effecten van de te verstrekken lening aan CIRTEX meegenomen?	Zoals in het betreffende voorstel (CIRTEX) opgenomen geschiedt financiering uit beschikbare middelen binnen de GR Avri. Het verstrekken van de lening heeft in beginsel geen directe financiële consequenties voor de gemeentelijke begroting. Tevens dient over deelname van Avri aan CIRTEX nog besluitvorming plaats te vinden.
Vraag 2:	Zo niet, betekent dat dat bijvoorbeeld dat de afvalstoffenheffing - mits het verstrekken van de lening gedekt wordt middels de afvalstoffenheffing - nog verder zal stijgen dan op dit moment in de begroting wordt gesteld?	De betreffende lening wordt niet gedekt vanuit de afvalstoffenheffing.

CDA	Vraag:	Antwoord:
Vraag 1:	Zienswijze kadernota AVRI In de beantwoording van de zienswijze wordt door AVRI aangegeven de platformbijeenkomsten als opiniërende bijeenkomsten dienen. De raad van gemeente Buren heeft in het verleden meermalen aangegeven de werking/opzet van deze platformbijeenkomsten niet geschikt te vinden voor het ophalen van meningen en/of discussie. Hoe zorgt AVRI ervoor dat er in de bijeenkomsten daadwerkelijk een stuk meningsvorming/opiniëring/discussie met elkaar plaats gaat	Dit betreft een meer generieke vraag (en behoefte) die voorbij gaat aan de voorliggende zienswijze. Dat deze vraag er ligt is niet onbekend, het vergt inderdaad een gezamenlijke aanpak om hierin alternatieven te onderzoeken. We zullen dit opnieuw onder de aandacht brengen bij Avri.

	vinden? (We beseffen uiteraard ook dat hier een rol voor de gemeenteraad van Buren ligt)	
Vraag 2:	Zienswijze Begroting / Jaarrekening AVRI Voor de uitvoering van de IBOR taken is blijkbare het budget niet opgemaakt, terwijl de kwaliteit te wensen overliet op onderdelen. In de zienswijze worden woorden gebruikt als 'willen dit graag anders zien', 'dringen aan op'. Ligt hier niet gewoon een dienstverleningsovereenkomst aan ten grondslag waarin prestatieafspraken zijn gemaakt?	De DVO benoemd de afspraken die zijn gemaakt. In de praktijk kan er bijvoorbeeld door een tekort aan 'handjes' een achterstand ontstaan in de uit te voeren werkzaamheden buiten. Bijvoorbeeld bij uitval door corona of krapte op de arbeidsmarkt. In samenwerking met Avri en de verschillende IBOR-gemeenten wordt gewerkt aan het inzichtelijk maken van de belangrijkste risico's en de wijze(n) hoe hiermee om te gaan. Dit om herhaling van het resultaat over 2021 (geld over, kwaliteit niet altijd gerealiseerd) te voorkomen.
Vraag 3:	Waarom wordt er bij de jaarrekening pas geconstateerd dat er geld en gewenste kwaliteit over is?	Gedurende het jaar worden er meerdere kwaliteitsmetingen uitgevoerd. Ook volgt er elk kwartaal een voortgangsrapportage (met inbegrip van financiële ontwikkeling). De jaarrapportage gaat uit van definitieve resultaten, waarna over een heel jaar de betreffende conclusie valt de te trekken. In het najaar is overigens hard gewerkt aan het inlopen van achterstanden die eerder in het seizoen zijn ontstaan. Zie verder het antwoord bij vraag 2.



Raadsvergadering

Dossiernummer	2262
Extern Zaak ID	Z.040596
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	14 juni 2022
Agendapunt	6.3
Titel	Zienswijze GR VRGZ jaarrekening 2021 begroting 2023
Organisatieonderdeel	Domein Bedrijfsvoering
Eigenaar	Barten, A.
Portefeuillehouder	J.P.M. Meijers

Bijlagen
Raadsvoorstel Zienswijze GR VRGZ jaarrekening 2021 begroting 2023
Bijlage 1: Raadsbesluit zienswijze GR VRGZ jaarrekening 2021 begroting 2023
Bijlage 2: Raadsbrief zienswijze rekening en begroting definitief.pdf
Bijlage 3: Begroting 2023 VRGZ v1.0.pdf
Bijlage 4: Jaarstukken 2021 VRGZ v1.0.pdf
Bijlage 5: Reacties gemeenten op Kaderbrief 2023.pdf
Bijlage 6: Infographic quickscan Berenschot definitief.pdf
Bijlage 7: Concept Zienswijze GR VRGZ jaarrekening 2021 begroting 2023
Beantwoording technische vragen m.b.t. agendapunt 'Zienswijze GR VRGZ jaarrekening 2021 begroting 2023'

Geagendeerd	Vergaderdatum
Collegevergadering	10 mei 2022
Agendacommissie	18 mei 2022
Voorbespreking I	31 mei 2022
Raadsvergadering	14 juni 2022

Toelichting

De VRGZ heeft de concept begroting 2023 en jaarrekening 2021 voorgelegd aan de deelnemende gemeenten. De gemeenteraad heeft de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen op de begroting en jaarrekening van de gemeenschappelijke regeling. Door het indienen van een zienswijze op de begroting en jaarrekening kan de gemeente Buren



kenbaar maken wat de wensen zijn ten aanzien van het te voeren beleid van de gemeenschappelijke regeling.

Voorgesteld besluit

1. Een zienswijze in te dienen op de begroting 2023 van de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid op de volgende onderwerpen:
 - a. Een positieve zienswijze uitbrengen op de begroting 2023 van de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid.
2. Een zienswijze in te dienen op de jaarrekening 2021 van de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid op de volgende onderwerpen:
 - a. Een positieve zienswijze uitbrengen op de jaarrekening 2021 van de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid.
 - b. Een kanttekening opnemen dat voorstellen voor resultaatbestemmingen en stortingen in een bestemmingsreserve via de reguliere processen horen te verlopen.
 - c. Een kanttekening opnemen om uitleg over en nadere duiding van de hoogte van het bedrag van € 450.000 voor de ontwikkelingen omtrent duurzaamheid te vragen.
3. De zienswijzebrief vast te stellen.

Besluit

1. Een zienswijze in te dienen op de begroting 2023 van de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid op de volgende onderwerpen:
 - a. Een positieve zienswijze uitbrengen op de begroting 2023 van de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid.
2. Een zienswijze in te dienen op de jaarrekening 2021 van de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid op de volgende onderwerpen:
 - a. Een positieve zienswijze uitbrengen op de jaarrekening 2021 van de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid.
 - b. Een kanttekening opnemen dat voorstellen voor resultaatbestemmingen en stortingen in een bestemmingsreserve via de reguliere processen horen te verlopen.
 - c. Een kanttekening opnemen om uitleg over en nadere duiding van de hoogte van het bedrag van € 450.000 voor de ontwikkelingen omtrent duurzaamheid te vragen.
3. De zienswijzebrief vast te stellen.

Toelichting

Het raadsbesluit is unaniem genomen.

Datum vergadering gemeenteraad	Voorstelnummer
14 juni 2022	D.118653 Z.040596

Voorstel ingebracht door M.S. Grootenboer
Portefeuillehouder J.P.M. Meijers
Begrotingsprogramma en Taakveld 1.1 Crisisbeheersing en brandweer
taakveld

Onderwerp **Zienswijze GR VRGZ jaarrekening 2021
begroting 2023**

Voorgesteld besluit

1. Een zienswijze in te dienen op de begroting 2023 van de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid op de volgende onderwerpen:
 - a. Een positieve zienswijze uitbrengen op de begroting 2023 van de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid.
2. Een zienswijze in te dienen op de jaarrekening 2021 van de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid op de volgende onderwerpen:
 - a. Een positieve zienswijze uitbrengen op de jaarrekening 2021 van de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid.
 - b. Een kanttekening opnemen dat voorstellen voor resultaatbestemmingen en stortingen in een bestemmingsreserve via de reguliere processen horen te verlopen.
 - c. Een kanttekening opnemen om uitleg over en nadere duiding van de hoogte van het bedrag van €450.000 voor de ontwikkelingen van duurzaamheid te vragen.
3. De zienswijzebrief vast te stellen.

Samenvatting van het voorstel

De VRGZ heeft de concept begroting 2023 en jaarrekening 2021 voorgelegd aan de deelnemende gemeenten. De gemeenteraad heeft de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen op de begroting en jaarrekening van de gemeenschappelijke regeling. Door het indienen van een zienswijze op de begroting en jaarrekening kan de gemeente Buren kenbaar maken wat de wensen zijn ten aanzien van het te voeren beleid van de gemeenschappelijke regeling.

HOOFDLIJNEN

1. Inleiding

De gemeente Buren neemt deel aan de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Gelderland-Zuid (hierna VRGZ). De VRGZ draagt bij aan een veilige regio. Hier worden rampen en crises zo goed mogelijk voorkomen en bestreden. In onze regio kunnen de inwoners rekenen op snelle en goede hulpverlening en brandweezorg. Dit doet de VRGZ samen met de veertien gemeenten, de politie en andere lokale, regionale en landelijke partijen.

De VRGZ heeft de concept begroting 2023 en jaarrekening 2021 voorgelegd aan de deelnemende gemeenten. De gemeenteraad heeft de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen op de begroting en jaarrekening van de gemeenschappelijke regeling (hierna GR). Met het indienen van een zienswijze kan de gemeenteraad beter in positie worden gebracht.

De andere veertien gemeenten in de regio Gelderland-Zuid dienen eveneens een zienswijze in. Bij het opstellen van een zienswijze wordt ambtelijk en politiek niveau afstemming gezocht.

2. Doel / meetbaar effect

Met het indienen van een zienswijze op de begroting en jaarrekening kan de gemeente Buren de wensen van het te voeren beleid van de GR kenbaar maken. De begroting en jaarrekening van de GR maakt onderdeel uit van de planning- en controlcyclus van de gemeenschappelijke regeling. Zo dient het bestuur van de VRGZ bij het presteren van de conceptbegroting aan te geven hoe de zienswijzen op de kaderbrief verwerkt zijn in de conceptbegroting. Daarnaast is het van belang om te kijken naar de verschillen tussen de concept jaarrekening 2021 en begroting 2021 van de GR. Om te bepalen of verschillen tussen beide goed is te verklaren.

3. Argumenten

1.1 De begroting 2023 geeft aanleiding tot het uitbrengen van een positieve zienswijze.

In deze begroting worden de activiteiten beschreven die de Veiligheidsregio Gelderland Zuid in 2023 wil uitvoeren. Deze activiteiten zijn hoofdzakelijk gebaseerd op het Regionaal Beleidsplan 2020-2023, dat het Algemeen Bestuur na raadpleging van de gemeenteraden op 19 december 2019 heeft vastgesteld. De Veiligheidsregio Gelderland-Zuid heeft in november 2021 een kaderbrief naar gemeenten gestuurd met daarin onder andere de belangrijkste financiële uitgangspunten voor de begroting 2023. Daarop heeft de raad een positieve zienswijze ingediend. De begroting is grotendeels opgesteld in lijn van de Kaderbrief 2023.

2.1 De jaarrekening 2021 geeft aanleiding tot het uitbrengen van een positieve zienswijze

De jaarrekening 2021 van de VRGZ laat een positief saldo zien van € 1.789.000. De VRGZ stelt voor om een deel van het overschot uit te keren aan de deelnemende gemeenten. Het gaat om een totaal bedrag van € 561.000. Als we ervan uitgaan dat dit wordt verdeeld op basis van de verhouding op het aantal inwoners uit de begroting 2021, levert dit Buren incidenteel nog € 26.711 op.

2.2 Voorstellen voor resultaatbestemmingen en stortingen in een bestemmingsreserve horen via het reguliere proces te verlopen.

In het algemeen geldt dat voorstellen voor resultaatbestemmingen en stortingen in een bestemmingsreserve voor wat betreft de CAO en Duurzaamheid eigenlijk niet in de jaarrekening horen. Beiden hadden in de kaderbrief moeten worden meegenomen. Wat betreft de CAO-ontwikkelingen was de hoogte van het bedrag destijds nog niet bekend. Ons voorstel is om aan te geven dat we begrip hebben voor de pragmatische oplossing, maar dat dit de volgende keer via de reguliere processen moet verlopen.

2.3 Het bedrag van €450.000 voor de ontwikkelingen van duurzaamheid is opmerkelijk en onverwacht en vraagt uitleg en nadere duiding van de hoogte van het bedrag.

Wat betreft de ontwikkelingen omtrent duurzaamheid. Deze autonome ontwikkeling is niet in de kaderbrief 2023 meegenomen. In de Kaderbrief 2023 werd vermeld dat de VRGZ nu al rekening houdt met duurzaamheid bij de aanschaf en gebruik van materiaal en middelen. Ontwikkelingen werden hierbij op de voet gevolgd en zouden passen binnen de bestaande budgetten. Het via de jaarrekening vragen om € 450.000 is om die reden opmerkelijk en onverwacht. Net als het vervolgens opnemen in de begroting 2023. Het voorstel is om door middel van de zienswijze hier duidelijkheid over te vragen.

3.1 Met het indienen van een zienswijze geeft de raad invulling aan zijn kaderstellende rol.

Met het indienen van een zienswijze kan de raad in positie gebracht worden. De gemeente Buren streeft er naar om aansluiting te zoeken bij regionale initiatieven rondom grip op de gemeenschappelijke regelingen. Met het indienen van zienswijzen krijgt de raad meer grip op de gemeenschappelijke regelingen en wordt invulling gegeven aan het in 2020 vastgestelde regionale informatieprotocol.

3.2 De gemeente Buren heeft een groot bestuurlijk en financieel belang bij de VRGZ.

Deelname aan de gemeenschappelijke regeling VRGZ is verplicht. De gemeente Buren is vertegenwoordigd in het algemeen bestuur door burgemeester J.P.M. Meijers. De gemeentelijke bijdrage aan de VRGZ is substantieel ten opzichte van de gemeentelijke begroting.

3.3 In de regionale griffierskring is afgesproken dat de raden in de regio Rivierenland de zienswijzen behandelen in de derde week van juni.

De andere gemeenten in de regio Rivierenland zullen conform de afspraak in de griffierskring de zienswijzen behandelen in de derde week van juni. De VRGZ verzoekt in de aanbestedingsbrief een reactie van de raad voor 1 juni 2022. Met de huidige termijnen is dit niet haalbaar. De concept zienswijze zal voor 1 juni 2022 verstuurd worden en de definitieve zienswijze zal na 14 juni 2022 verstuurd worden als deze vastgesteld is door de raad.

4. Kanttekeningen

n.v.t.

TOELICHTING EN UITVOERING

5. Financiën

Bijdrage gemeente Buren

	Begroting Buren 2021	Jaarrekening GR 2021	Begroting Buren 2022	Begroting Buren 2023	Begroting GR 2023
Bijdrage Buren	€ 2.211.320	€ 2.206.528	€ 2.259.320	€ 2.243.320	€ 2.264.208

De VRGZ stelt bij de jaarrekening 2021 voor om een deel van het overschot van € 1.789.000 uit te keren aan de deelnemende gemeenten. Het gaat om een totaal bedrag van € 561.000. Als we ervan uitgaan dat dit wordt verdeeld op basis van de verhouding op het aantal inwoners uit de begroting 2021, levert dit Buren incidenteel nog € 26.711 op. Dit voordeel is nog niet verwerkt in bovenstaande tabel.

Het overige deel van het overschot wordt bestemd voor de CAO ontwikkelingen die bekend zijn geworden ná het uitbrengen van de Kaderbrief 2023. Dit is conform de financiële richtlijnen. Daarnaast wordt een deel bestemd voor onvermijdelijke wettelijke maatregelen op het gebied van duurzaamheid. Vervolgens wordt een bedrag gereserveerd voor de kosten van de duiktaak, waarvoor vanaf de begroting 2023 structureel budget is opgenomen. Tenslotte wordt de algemene reserve weer op peil gebracht (5% van de baten).

In onze begroting is in 2023 €20.888 minder opgenomen dan de VRGZ doorrekent als gemeentelijke bijdrage. Deze extra lasten worden veroorzaakt door indexeringslasten (0.6%) en de nieuwe extra lasten voor de duiktaak.

Overhead

Onderzoeksbureau Berenschot heeft de overhead kosten van de VRGZ vergeleken met 15 andere Veiligheidsregio's. In de VRGZ bedragen de kosten van de overhead 18% van de totale kosten, en de kosten van het primair proces zijn 82% van de totale kosten. In de referentiegroep (16 regio's) is het aandeel overheadkosten 22% van de totale kosten. In verhouding is het deel kosten van de overhead in de VRGZ dus circa 20% lager dan het gemiddelde in de benchmark.

De kosten voor directie en management, secretariaten, bestuurszaken en bestuursondersteuning, financiën en control, informatisering en automatisering, communicatie, kwaliteitszorg en inkoop liggen lager dan het gemiddelde in de benchmark. De kosten voor personeel en organisatie liggen hoger dan gemiddeld, en de kosten voor juridische zaken en facilitaire dienst zijn vrijwel gelijk aan het gemiddelde. De algemene kosten van de overhead liggen onder het gemiddelde in de benchmark.

Omvang risico's 2023 GR

De verwachtingswaarde van de totale afzonderlijke risico's bedragen € 9.248.000. Dit is de som van alle risico's die zich in theorie voor zouden kunnen doen. Dit wordt altijd afgezet tegen een kans % dat deze risico's ook echt gaan plaats vinden. Dat risico bedrag is geraamd op €5.736.000.

Grootste risico's 2023 GR

Wet en regelgeving op het gebied van duurzaamheid

De vervanging van fluorhoudend schuim en het voldoen aan de wettelijke normering voor diesel motor emissie.

Prijsstijgingen

Op basis van aankondigingen en signalen van leveranciers zullen prijzen in 2022 en 2023 hoger uitvallen dan de standaard indexering waar de VRGZ conform afspraak mee rekent. Prijsstijgingen bij materialen tot 20% zijn momenteel al merkbaar en ook de prijzen van energie stijgen fors. Op basis van de huidige tarieven is een stijging van 100% niet ondenkbaar (€ 750.000,-). Dit werkt door in veel andere producten en dienstverlening. Er is een reële kans dat verdere hogere prijsstijgingen bij materieel maar ook bij ingehuurde diensten zoals bij installatietechnische werkzaamheden zich voor gaan doen.

Krapte arbeidsmarkt AZGZ

In de hele breedte van de zorgsector zijn meer mensen nodig dan dat er beschikbaar zijn. Op dit moment is de AZGZ nog aantrekkelijk voor (potentiële) werknemers. Op termijn wordt rekening gehouden met een personeelstekort, met name in het geval van gunstige cao-aanpassingen voor verpleegkundigen.

Weerstandsvermogen 2023 GR

Het realistische risicobedrag is geraamd op €5.736.000. De reserves bij de VRGZ bedragen €4.262.000 en dit wordt beoordeeld als het weerstandsvermogen. Het programma RAV heeft een reserve van €1.621.000 en het programma Crisis en Rampenbestrijding is goed voor €2.641.00.

Onderdeel van risicoprofiel Buren

De weerstandsratio is bij de begroting vanuit de VRGZ 2023 in totaal 0.74. Volgens de criteria van Buren is de weerstandsratio 0.50 (op basis van de begroting 2022). We houden hier rekening mee in het risicoprofiel van de gemeente Buren.

6. Communicatie

Nadat de raad heeft ingestemd met de concept-zienswijzebrief wordt deze verstuurd naar het algemeen bestuur van de VRGZ.

7. Uitvoering en planning

De VRGZ verzoekt in de aanbestedingsbrief een reactie van de raad voor 1 juni 2022. Met de huidige termijnen is dit niet haalbaar. De concept zienswijze zal voor 1 juni 2022 verstuurd worden en de definitieve zienswijze zal na 14 juni 2022 verstuurd worden als deze vastgesteld is door de raad.

8. Participatie

n.v.t.

9. Duurzaamheid

n.v.t.

Bijlagen:

1. Raadsbesluit Zienswijze GR VRGZ jaarrekening 2021 begroting 2023
2. Aanbiedingsbrief Zienswijze GR VRGZ jaarrekening 2021 begroting 2023
3. Begroting 2023 GR VRGZ
4. Jaarrekening 2021 GR VRGZ
5. Reacties gemeenten op Kaderbrief 2023
6. Infografic quickscan Berenschot
7. Zienswijzebrief GR VRGZ jaarrekening 2021 begroting 2023 gemeente Buren

Inlichtingen bij:

Naam	M.S. Grootenboer
Domein	Bedrijfsvoering

Datum vergadering gemeenteraad	Voorstelnummer	Besluitnummer
14 juni 2022	D.118653	118665 Z.040596

Onderwerp **Zienswijze GR VRGZ jaarrekening 2021 begroting 2023**

De Gemeenteraad van Buren;

Gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders d.d. 10 mei 2022;

besluit:

1. Een zienswijze in te dienen op de begroting 2023 van de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid op de volgende onderwerpen:
 - a. Een positieve zienswijze uitbrengen op de begroting 2023 van de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid.
2. Een zienswijze in te dienen op de jaarrekening 2021 van de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid op de volgende onderwerpen:
 - a. Een positieve zienswijze uitbrengen op de jaarrekening 2021 van de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid.
 - b. Een kanttekening opnemen dat voorstellen voor resultaatbestemmingen en stortingen in een bestemmingsreserve via de reguliere processen horen te verlopen.
 - c. Een kanttekening opnemen om uitleg over en nadere duiding van de hoogte van het bedrag van €450.000 voor de ontwikkelingen omtrent duurzaamheid te vragen.
3. De zienswijzebrief vast te stellen.

Vastgesteld in de openbare vergadering van 14 juni 2022,

De griffier,

De voorzitter,

J.J. Rochat

J.P.M. Meijers

Raadsbrief

Geachte leden van de raad,

Conform het bepaalde in de Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Gelderland-Zuid sturen wij u de concept-jaarstukken 2021 en de concept-begroting 2023 toe met het verzoek uw zienswijze hierover aan ons vóór 1 juni 2022 kenbaar te maken.

Jaarstukken 2021

Bijgaand treft u de jaarstukken 2021 van het Programma Crisis- en Rampenbestrijding (C&R) en het programma Regionale Ambulancevoorziening (RAV).

Het jaar 2021 is opnieuw een bijzonder jaar geweest door het voortduren van de coronacrisis. Ondanks deze ervaring zijn de hoofdtaken van de VRGZ, de operationele dienstverlening op de terreinen van brandweer en ambulancezorg, de meldkamer en de voorbereiding en bestrijding van de crisis- en rampenbestrijding, adequaat uitgevoerd.

De activiteiten zoals beschreven in het Regionaal Beleidsplan VRGZ 2020-2023 zijn voor een groot deel conform planning uitgevoerd of zijn opgenomen in de reguliere werkzaamheden. Slechts enkele activiteiten zijn door de inzet voor de crisisorganisatie als gevolg van de coronacrisis vertraagd.

In de bijlage treft u de jaarstukken 2021 van de VRGZ dat bestaat uit het Programma Crisis- en Rampenbestrijding (C&R) en het programma Regionale Ambulancevoorziening (RAV). In de eerste hoofdstukken worden de beleidsmatige resultaten van beide programma's uiteen gezet en daarna is de financiële jaarrekening opgenomen.

Programma C&R

Het resultaat van het programma C&R is positiever dan wat zowel in de begroting als in de tussentijdse rapportage t/m augustus werd aangenomen. Het positieve resultaat is grotendeels incidenteel van aard. Vooral externe factoren waar de VRGZ geen enkele invloed op heeft hebben "bijgedragen" aan dit resultaat.

Het positieve resultaat ontstaat met name door incidenteel lagere uitgaven als gevolg van de coronacrisis. Daarnaast waren er minder buitenbranden (door een milde zomer) en minder uitrukken voor loze meldingen. Ook hebben de fysieke opleidingen en oefeningen slechts een deel van het jaar in beperkte mate plaats kunnen vinden. Dit heeft lagere vrijwilligersvergoedingen tot gevolg.

Doordat een aantal leveranciers problemen heeft gekend met levertijden hebben leveringen en diensten later plaatsvonden en is vertraging ontstaan in de landelijke aanbesteding voor dienstvoertuigen. In financiële zin zien we hierdoor lagere kapitaallasten. De operationele dienstverlening heeft hier geen hinder van ondervonden.

Als gevolg van de coronacrisis zijn er ook extra kosten gemaakt (zie paragraaf 5.13 van bijgevoegde jaarstukken). Hiervoor is geen declaratie ingediend gezien de geringe omvang van de meerkosten (€ 83.000,-) in relatie tot het positieve resultaat.

Programma RAV

Het resultaat van het programma RAV is negatiever dan in de begroting werd aangenomen. Het negatieve resultaat wordt veroorzaakt door meer inhuur van uitzendkrachten doordat het ziekteverzuim hoger was, extra kosten voor de organisatietransitie en

instroom in de voorziening niet actieven. Zonder deze extra uitgaven zou een positief resultaat behaald zijn wat een direct gevolg is van de herijking van de financiering van de ambulancedienst. Dit vloeit voort uit een door de VRGZ geïnitieerd onderzoek.

Accountantscontrole

De accountantscontrole is afgerond. Zowel voor getrouwheid als rechtmatigheid zal een goedkeurende verklaring worden afgegeven. Vanwege de recente ontwikkelingen met betrekking tot de oorlog in Oekraïne en de vluchtelingenstroom die dit tot gevolg heeft wordt een aparte paragraaf opgenomen in de accountantsverklaring. Nadat het landelijk overleg over de inhoud van deze paragraaf is afgerond zal naar verwachting medio april de verklaring separaat worden toegezonden.

Resultaten per programma

Samenvatting resultaat en resultaatbestemming

bedragen x € 1.000,-	Totaal VRGZ	Programma C&R	Programma RAV
Gewijzigde begroting 2021	-620	-620	0
Mutaties bestemde reserves	620	620	0
Gewijzigde begroting na mutatie reserves	0	0	0
Realisatie 2021	1.434	1.639	-205
Mutaties bestemde reserves	355	355	0
Gerealiseerd resultaat 2021	1.789	1.994	-205
Verschil realisatie t.o.v. de begroting	1.789	1.994	-205

In de jaarstukken wordt ten aanzien van de bestemming van bovengenoemde resultaten het volgende voorgesteld (onder de tabel worden de voorstellen nader toegelicht):

Voorstel resultaatbestemming (bedragen x € 1.000,-)	
Programma Crisis- en Rampenbestrijding	
Toe te voegen aan de algemene reserve Crisis- en Rampenbestrijding tot 5% van de baten	150
Uit te keren aan deelnemende gemeenten	561
Te onttrekken aan de bestemde reserve meldkamer	0
Toe te voegen aan de bestemde reserve uitgestelde werkzaamheden	15
Toe te voegen aan de bestemde reserve duiktaak	130
Toe te voegen aan de bestemde reserve cao-ontwikkelingen	688
Toe te voegen aan de bestemde reserve wet- regelgeving op het gebied van duurzaamheid	450
Totaal programma Crisis- en Rampenbestrijding	1.994
Programma RAV	
Te onttrekken aan de reserve aanvaardbare kosten RAV	205
Totaal programma RAV	-205

Algemene reserve C&R

Indien positieve resultaten behaald worden, geldt als bestuurlijk onderschreven uitgangspunt dat dit resultaat toegevoegd wordt aan de algemene reserve tot de bestuurlijke norm (5% van de omzet). De bestuurlijke norm wordt niet bereikt doordat de omzet gestegen is t.o.v. 2020. Daarom wordt voorgesteld om € 150.000,- van het positieve resultaat van 2021 toe te voegen aan de algemene reserve. Hiermee komt de algemene reserve uit op 5% van de omzet.

Bestemde reserve meldkamer

Vanaf 2020 is de Rijksbijdrage (BDUR) gekort als gevolg van de samenvoeging van de meldkamers. Vanaf dat moment worden de beheerslasten (onder andere ICT en huisvesting) door de Landelijke meldkamersamenwerking (LMS) betaald. De uitname is echter hoger dan de lasten die door de LMS overgenomen worden, omdat de eigen meldkamer (weliswaar samengevoegd met VGGM) operationeel blijft en de voorziene besparingen nog niet volledig gerealiseerd kunnen worden. Uit het resultaat van 2019 is hiervoor een bestemde reserve van € 450.000,- gevormd. In de begroting 2021 was een vrijval voorzien van € 200.000,-. Dit was echter niet nodig, omdat een deel van de formatie in 2021 niet was ingevuld. De samenvoeging zal in het 2e kwartaal van 2023 een feit zijn.

Bestemde reserve uitgestelde werkzaamheden door corona

In 2020 kon een aantal werkzaamheden geen doorgang vinden. Om gemeenten niet met ongewenste meerkosten in de bijdrage te confronteren heeft het Algemeen Bestuur ingestemd met de vorming van een bestemde reserve uitgestelde werkzaamheden ter hoogte van € 699.000,- uit het jaarresultaat 2020 (besteding in 2021 t/m 2023).

In 2021 is een groot deel van de werkzaamheden conform planning uitgevoerd. Op twee punten (onderhoud en archiefverbetering) wordt voorgesteld om het uitgavenpatroon aan te passen waardoor het voorstel is om in 2021 € 80.000,- minder te onttrekken dan begroot. Het uitgavenpatroon zou er dan als volgt uit komen te zien:

Bestemde reserve uitgestelde werkzaamheden (bedragen x € 1.000,-)					
Onderwerp	2021	2022	2023	2024	Totaal
1 Archiefverbetering	45	80	165	39	329
2 Onderhoud kazernes	40		130		170
3 Kwetsbaarheden HRM	50	50			100
4 Crisisorganisatie (opleiden en oefenen)	50				50
5 Rechtmatigheid	25	25			50
Totaal	210	155	295	39	699

Bestemde reserve Duiktaak

In september 2021 heeft het Algemeen Bestuur besloten een structurele overeenkomst aan te gaan met Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden en Veiligheidsregio Brabant-Noord voor het verzorgen van de duiktaak. Daarmee is de inzet van hun duikteams voor redden en bergen in ons verzorgingsgebied gewaarborgd. Omdat het voorzien in een duiktaak een uitbreiding is van de brandweerbijdrage leidt dit tot een structurele kostenuitzetting van € 130.000,-. In de concept-begroting 2023 wordt daarom voorgesteld om de gemeentelijke bijdrage met dit bedrag te verhogen. Voor het jaar 2022 is de dekking nog niet geborgd. Voorgesteld wordt om voor 2022 een bestemde reserve te vormen van € 130.000,-.

Bestemde reserve cao-ontwikkelingen

Overeenkomstig wat is beschreven in de Kaderbrief 2023 wordt in de programmabegroting 2023 voor de gemeentelijke bijdrage een indexering toegepast van 0,6% (gebaseerd op de door het bestuur vastgestelde standaard uitgangspunten). Omdat de nieuwe cao is vastgesteld in januari 2022 kon de bijbehorende loonontwikkeling niet worden meegenomen in de Kaderbrief 2023. Omdat de nacalculatie van de werkelijke index conform vastgestelde methodiek pas plaatsvindt in de eerstvolgende begroting, zijnde 2024, leidt deze loonontwikkeling in de begroting 2023 tot een tekort van € 688.000,-. Voorgesteld wordt om voor dit incidentele tekort een bestemde reserve te vormen.

Bestemde reserve wet- en regelgeving op het gebied van duurzaamheid

Daarnaast wordt voorgesteld om voor een bedrag van € 450.000,- een bestemde reserve te vormen in verband met de wet- en regelgeving op het gebied van duurzaamheid voor een tweetal onderwerpen: Op dit moment wordt binnen de brandweer gebruik gemaakt van een fluorhoudend schuimvormende middel (SVM). In dit middel zit onder andere de stof PFAS die schadelijk is voor mens en milieu. In 2025 wordt het gebruik van fluorhoudend schuim verboden. Daarom is het noodzakelijk dat de komende jaren een overgang wordt gemaakt van fluorhoudend SVM naar fluorvrij SVM. Naast het inkopen van nieuw fluorvrij schuim zal het fluorhoudende schuim moeten worden afgevoerd, materialen worden aangepast op dit nieuwe schuim en zullen de brandweermedewerkers extra moeten worden getraind. De lasten hiervan bedragen in totaal € 300.000,-. Met betrekking tot diesel motor emissie (DME) geldt dat de wettelijke normering is gewijzigd. Hierdoor is het noodzakelijk dat aanpassingen aan panden en/of materieel de komende tijd plaatsvinden. Deze aanpassingen zijn nodig om de uitstoot van schadelijke uitlaatgassen te verminderen. Gezien de omvang van de aanpassing zal dit over meerdere jaren plaatsvinden. Uit een eerste onderzoek blijkt dat ongeveer € 150.000,- nodig is om te voldoen aan de nieuwe normering.

Uitkeren aan deelnemende gemeenten

Nadat de algemene reserve is opgehoogd tot de bestuurlijke gewenste norm van 5,0% en de mutaties van de bestemde reserves hebben plaatsgevonden blijft er een bedrag over van € 561.000,-. Het voorstel is om dit bedrag uit te keren aan de deelnemende gemeenten naar rato van de bijdrage in 2021.

Reserve aanvaardbare kosten RAV

Positieve en negatieve resultaten worden altijd verrekend met de reserve aanvaardbare kosten RAV. De RAV wordt gefinancierd door zorgverzekeraars. Gemeenten dragen hier niet aan bij.

Conceptbegroting 2023

Kaderbrief

De Veiligheidsregio Gelderland-Zuid heeft in november 2021 een kaderbrief naar gemeenten gestuurd met daarin onder andere de belangrijkste financiële uitgangspunten voor de begroting 2023. Op de genoemde kaderbrief hebben de meeste gemeenten conform het verzoek van het Dagelijks Bestuur gereageerd. Dertien van de veertien gemeenten zijn het eens met de structurele uitzetting van de gemeentelijk bijdrage voor de duiktaak zoals voorgesteld. De reacties en de antwoorden daarop zijn opgenomen in Bijlage 2.

Algemeen

Bijgaand treft u aan de programmabegroting 2023 en de meerjarenraming 2024-2026 van de Veiligheidsregio Gelderland Zuid (VRGZ).

In deze begroting worden de activiteiten beschreven die de Veiligheidsregio Gelderland Zuid in 2023 wil uitvoeren. Deze activiteiten zijn hoofdzakelijk gebaseerd op het Regionaal Beleidsplan 2020-2023, dat het Algemeen Bestuur na raadpleging van de gemeenteraden op 19 december 2019 heeft vastgesteld.

De beschreven activiteiten zijn niet nieuw. De hoofdtaak van de VRGZ blijft het verzorgen van de operationele dienstverlening van brandweer en ambulancezorg, de meldkamer, het voorbereiden op en bestrijden van crises en rampen en het ondersteunen daarvan door Bedrijfsvoering. De belangrijkste ontwikkelingen in 2023:

- Het streven is dat de nieuwe Meldkamer Oost-Nederland (MON) in Apeldoorn in de eerste helft van 2023 operationeel is. Deze nieuwe meldkamer zal een belangrijk hulpmiddel zijn in de totale keten van hulpverlening aan onze inwoners en bedrijven. In aanloop naar die samenvoeging wordt het bestuur periodiek geïnformeerd over de voortgang en zullen voorstellen voor besluitvorming worden aangeboden.
- In januari 2023 treedt de nieuwe Omgevingswet naar verwachting in werking. Een grote operatie waaraan veel partijen samenwerken. Door alle partijen wordt veel werk verzet om het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) in orde te krijgen. De totale transitieperiode loopt tot 2030. In 2022 en 2023 zal er aandacht zijn voor onder meer de uitwisseling van omgevingsdocumenten tussen relevante partijen en het integraal en juridisch houdbaar presenteren van regels. De brandweer krijgt hier als adviseur van gemeenten mee te maken.
- In 2022 zal naar verwachting meer duidelijkheid komen over de inhoudelijke invulling van de taakdifferentiatie bij de brandweer en de financiële consequenties daarvan.
- De Wet veiligheidsregio's (Wvr) wordt op onderdelen mogelijk gewijzigd naar aanleiding van de uitkomsten van de Evaluatiecommissie Muller. Wat de inhoudelijke, organisatorische of financiële effecten hiervan zijn is nog niet bekend. In 2022 en 2023 verwachten wij hierover meer duidelijkheid.
- Naast de reguliere dienstverlening is er ook aandacht voor klimaatverandering, duurzaamheid, data gedreven analyse en sturing, digitalisering van de maatschappij en bescherming van de eigen organisatie tegen cybercrime. Deze onderwerpen zullen steeds meer effect hebben op de bedrijfsvoering, de uitvoering van de dienstverlening en strategievorming van de VRGZ. Netwerksamenwerking zal steeds belangrijker worden. De samenwerking zal met wisselende partners zijn per thema.
- De recente ontwikkelingen in de Oekraïne hebben impact op de VRGZ en de organisatie krijgt hier op verschillende manieren mee te maken. Het Kabinet heeft zich begin maart 2022 tot de veiligheidsregio's gericht om de opvang van Oekraïense vluchtelingen te coördineren en samen met de gemeenten te organiseren. De exacte consequenties zijn op dit moment nog niet te voorzien.

Overeenkomstig wat is beschreven in de Kaderbrief 2023 VRGZ wordt in de Programmabegroting 2023 slechts om een extra bijdrage gevraagd voor de afgesproken index van 0,60% (die is gebaseerd op door het bestuur vastgestelde standaard uitgangspunten) en de uitvoering van de duiktaak door de brandweer. Kanttekening bij deze indexering is dat er in de begroting 2024 een dubbele loonontwikkeling zal worden opgenomen. De nieuwe cao is pas in januari 2022 vastgesteld en gaat

met terugwerkende kracht in per 2021. Doordat de nieuwe cao pas in 2022 is vastgesteld kon deze niet meer opgenomen worden in de Kaderbrief 2023.

Conform vastgestelde methodiek wordt de werkelijke index na gecalculeerd in de eerstvolgende begroting, zijnde de begroting 2024. In 2023 ontstaat daardoor een tekort van € 688.000,- dat wordt opgevangen uit de bestemde reserve cao-ontwikkelingen (zie toelichting bij onderdeel Jaarstukken).

De reden hiervoor is dat dit tekort conform met de deelnemende gemeenten afgesproken systematiek voor vergoeding door gemeenten in aanmerking komt en ter uitwerking daarvan niet op een later moment een aparte begrotingswijzigingsprocedure gevolgd hoeft te worden.

In de programmabegroting 2023 en meerjarenraming 2024-2026 is zo veel mogelijk rekening gehouden met de nu al voorzienbare ontwikkelingen die op de VRGZ afkomen. Voor een aantal ontwikkelingen geldt dat deze reeds bekend zijn. Echter, de beleidsmatige en financiële consequenties zijn voor de VRGZ op dit moment nog onduidelijk. Deze ontwikkelingen zijn beschreven in paragraaf 2.2.4 Een toekomstbestendige veiligheidsregio.

Quickscan Bedrijfsvoering

Het Algemeen Bestuur heeft de directie van de VRGZ gevraagd een QuickScan uit te voeren op de bedrijfsvoeringskosten om de raden daar meer inzicht in te bieden. De resultaten van de QuickScan zijn inmiddels bekend. Zie hiervoor de bijgevoegde infographic in bijlage 3.

Hieruit zijn de volgende conclusies naar voren gekomen:

1. De totale kosten die toegedeeld zijn aan het primaire proces liggen in absolute zin in de buurt van het gemiddelde in de benchmark waarin 17 veiligheidsregio's deelgenomen hebben.
2. Bij de VRGZ bedragen de kosten van de overhead 18% van de totale kosten. Dat is circa 20% minder dan het gemiddelde van de benchmark van 22%.
3. Voor een aantal overheadcategorieën lijken de kosten per fte voor de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid aan de krappe kant ten opzichte van de andere veiligheidsregio's in de benchmark.

Een verschil van 4% (22% vs 18%) is vergelijkbaar met circa € 1.600.000,-. Hierbij moet ook worden aangetekend dat de VRGZ vrijwel alle panden in eigendom heeft. Iets wat niet het geval is bij veel andere veiligheidsregio's waardoor het verschil nog groter zou worden. Vastgoed legt immers een forse claim op de bedrijfsvoering (beheer, inkoop, financiën, etc.).

Resumerend kan gesteld worden dat de bedrijfsvoering binnen de VRGZ met fors minder middelen georganiseerd is dan bij andere veiligheidsregio's. Daardoor is de organisatie ook op onderdelen kwetsbaar georganiseerd, onder andere door een aantal éénmansfuncties. Zoals al eerder gemeld in bestuurlijke rapportages zit er geen "vet meer op de botten".

Het zoeken naar bezuinigingen in de bedrijfsvoering dan wel de 'kaasschaafmethode' is met andere woorden niet meer aan de orde. Veel eerder is het van belang om gezien de ontwikkelingen op de terreinen van bijvoorbeeld informatieveiligheid, cybercrime, inkoop, duurzaamheid en strategisch personeelsbeleid de bedrijfsvoering robuuster te organiseren, waardoor continuïteitsrisico's worden beperkt.

Beleidskader uitzettingen

Om wijzigingen die leiden tot een financiële uitzetting van de begroting te beoordelen heeft het Algemeen Bestuur op 19 april 2018 ingestemd met een kader, waarin is beschreven welk soort uitzettingen eventueel in aanmerking komen voor een verzoek aan gemeenten tot een hogere bijdrage.

- Reguliere indexering: indexering van loonkosten en materiële kosten op basis van een vooraf vastgestelde methodiek;
- Buitengewone prijsstijgingen: prijsstijgingen waar de VRGZ geen invloed op heeft en niet opgevangen kunnen worden binnen de reguliere indexering;
- Autonome ontwikkelingen: niet door de VRGZ beïnvloedbare stijgingen (zoals wet en regelgeving) die voortkomen uit bestaand beleid;
- Nieuw beleid: nieuwe voorstellen die ter besluitvorming worden voorgelegd aan het Algemeen Bestuur via een begroting of begrotingswijziging;
- Andersoortige prijsstijgingen die door de VRGZ beïnvloedbaar zijn, worden niet opgenomen in de conceptbegroting.

Aan de hand van dit kader kan de VRGZ een verzoek indienen bij gemeenten voor een extra bijdrage voor de genoemde categorieën.

C&R: Verwachte financiële ontwikkeling 2023 en verder

Om wijzigingen die leiden tot een financiële uitzetting van de begroting te beoordelen heeft het Algemeen Bestuur op 19 april 2018 ingestemd met een kader, waarin is beschreven welk soort uitzettingen eventueel in aanmerking komen voor een verzoek aan gemeenten tot een hogere bijdrage. Aan de hand van dit kader kan de VRGZ een verzoek indienen bij gemeenten voor een extra bijdrage voor de genoemde categorieën.

In de Kaderbrief 2023 VRGZ is het voornemen geuit om voor de begroting 2023 een extra bijdrage te vragen voor de afgesproken index (die is gebaseerd op door het bestuur vastgestelde standaard uitgangspunten) en de structurele invulling van de duiktaak. Hieronder wordt dit nader toegelicht.

In de begroting zijn geen verdere mogelijkheden om dit op te lossen zonder de primaire dienstverlening aan te tasten. De hierboven beschreven autonome ontwikkelingen en wettelijke verplichtingen, die voortvloeien uit wettelijke taken van de veiligheidsregio, zijn onontkoombaar en niet beïnvloedbaar voor de VRGZ.

Samenvatting begroting

Er ligt een structureel sluitende begroting voor. Deze begroting moet in het perspectief geplaatst worden dat prijsstijgingen zich voor zullen doen die niet voorzien zijn. Daarnaast zien we de kapitaallasten harder oplopen door uitgestelde investeringen hetgeen in de jaarstukken 2021 een voordeel is, maar in de nabije toekomst zorgt voor stijgende lasten.

Verder is er één uitzetting in de gemeentelijke bijdrage (behoudens de reguliere indexering):

- Duiktaak: op 23 september 2021 heeft het Algemeen Bestuur besloten om voor het verzorgen van de duiktaak in onze regio een structurele overeenkomst aan te gaan met de Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden en Veiligheidsregio Brabant-Noord. Daarmee is de inzet van hun duikteams voor redden en bergen in ons verzorgingsgebied geborgd. Omdat het voorzien in de duiktaak door deze regio's een uitbreiding van de brandweezorg is, betekent dit een kostenuitzetting in de begroting van structureel € 130.000,-. Conform de door het bestuur vastgestelde financiële spelregels wordt aan de gemeenteraden voorgesteld om voor de uitvoering van deze duiktaak een extra structurele bijdrage te leveren vanaf het jaar 2023. Hierbij is het voornemen uitgesproken om de financiële uitzetting van € 130.000,- voor 2022 incidenteel te dekken uit het verwachte positieve resultaat van de jaarstukken 2021 van de VRGZ.

RAV: Verwachte financiële ontwikkeling 2022 en verder

Het verwachte resultaat voor het programma RAV is nul, in de ramingen is uitgegaan van de afspraken die gemaakt zijn met de verzekeraars voor 2022. De onderhandelingen voor 2023 zijn nog niet opgestart.

Risico's

Algemeen

In de paragrafen 2.2.4 en 5.1.2 worden de ontwikkelingen geschetst die in de toekomst financiële risico's met zich mee kunnen brengen. De omvang van deze risico's is nu niet bekend. Indien het Algemeen Bestuur instemt met de resultaatbestemming uit de jaarstukken 2021 is de algemene reserve conform de bestuurlijke gewenste norm van 5,0%.

De verwachte beschikbare weerstandscapaciteit is niet toereikend om de geïnventariseerde en gecalculeerde risico's (zie paragraaf 5.1) te dekken. Naarmate de gecalculeerde risico's zich daadwerkelijk voordoen zal de VRGZ hiervoor bezuinigingsmaatregelen moeten treffen of wordt de bijdrage van gemeenten hoger.

Prijsstijgingen

Daarnaast zijn prijsstijgingen te verwachten op een breed scala aan producten zoals in gemeenten ook herkend zal worden. Op basis van aankondigingen en signalen van leveranciers zullen prijzen in 2022 en 2023 hoger uitvallen dan de standaard indexering waar de VRGZ conform afspraak mee rekent. Prijsstijgingen bij materialen tot 20% zijn momenteel al merkbaar. Bij de energieprijzen is de stijging groter. Deze prijzen liggen vast voor 2022, maar op basis van de huidige tarieven is een stijging van 100% niet ondenkbaar (€ 750.000,-). Dit werkt door in veel andere producten en dienstverlening. De exacte consequenties zijn nog niet te becijferen en in deze begroting ook niet gekwantificeerd, maar een aantal leveranciers heeft al aangegeven forse prijsstijgingen te verwachten. We verwachten forse uitzettingen de komende jaren op alle fronten die vanaf 2022 al merkbaar zullen zijn. De VRGZ zal het bestuur tussentijds informeren over de ontwikkelingen op dit onderwerp, maar het kan structureel om meerdere miljoenen gaan die niet opgevangen kunnen worden binnen de bestaande begroting. Dit effect wordt versterkt door de recentelijke ontwikkelingen in de Oekraïne.

Het Dagelijks Bestuur,

namens deze,

de voorzitter,



drs. H.M.F. Bruls

de secretaris,



drs JAP VAN KASTEL

drs. J.A.P. van Kastel



Bijlage 1

Ontwikkeling gemeentelijke bijdrage

Gemeenten	Inwoners 2023 *	Bijdrage 2022	Indexering (0,6%)	Achterstallig onderhoud (1)	Duiktaak (2)	Gemeentelijke bijdrage 2023
Berg en Dal	35.000	2.447.274	14.684	-17.254	7.512	2.452.216
Beuningen	27.015	1.487.584	8.925	-10.059	4.566	1.491.016
Buren	27.190	2.259.680	13.558	-15.966	6.936	2.264.208
Culemborg	29.394	2.070.776	12.425	-15.386	6.356	2.074.171
Druten	19.000	1.140.675	6.844	-7.606	3.501	1.143.414
Heumen	16.523	1.275.144	7.651	-9.295	3.914	1.277.414
Maasdriel	25.571	1.859.931	11.159	-13.118	5.709	1.863.681
Neder-Betuwe	24.988	1.714.010	10.284	-12.471	5.261	1.717.084
Nijmegen	178.750	14.710.938	88.265	-103.569	45.156	14.740.790
Tiel	42.150	2.799.619	16.798	-19.683	8.594	2.805.328
West Betuwe	51.834	4.181.843	25.091	-30.587	12.836	4.189.183
West Maas en Waal	19.700	1.529.198	9.175	-18.757	4.694	1.524.310
Wijchen	41.225	2.683.607	16.102	-10.810	8.238	2.697.137
Zaltbommel	29.990	2.191.457	13.149	-15.439	6.727	2.195.894
Totaal	568.330	42.351.736	254.110	-300.000	130.000	42.435.846



Programmabegroting 2023

Meerjarenraming 2024-2026



Colofon	
Versienummer:	1.0
Datum:	01-04-2022
Status:	Definitief
Omslagfoto:	Jeroen Graat

Inhoudsopgave

Voorwoord.....	5
1 Inleiding	8
1.1 Leeswijzer begroting	8
2 Beleidsplan 2020-2023	10
2.1 Kernactiviteiten.....	10
2.2 Accenten	12
2.3 Specifieke risico's	14
3 Programma Crisis- en Rampenbestrijding	18
3.1 Brandweer.....	18
3.2 Crisisbeheersing	19
4 Programma Regionale Ambulancevoorziening (RAV)	22
4.1 Ambulancezorg Gelderland-Zuid	22
4.2 Regionaal meerjarenbeleidsplan Ambulancezorg Gelderland-Zuid	22
4.3 Kerngegevens ambulancezorg	24
4.4 Streefwaarden ambulancezorg.....	24
5 Paragrafen	26
5.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing	26
5.2 Onderhoud kapitaalgoederen	31
5.3 Financiering	31
5.4 Bedrijfsvoering	34
5.5 Verbonden partijen.....	36
6 Financiële begroting.....	38
6.1 Baten en lasten Veiligheidsregio Gelderland-Zuid.....	38
6.2 Baten en lasten Crisis- en Rampenbestrijding	39
6.3 Baten en lasten Regionale Ambulancevoorziening.....	44
6.4 Uiteenzetting financiële positie	48
6.5 Stand en verloop voorzieningen en reserves.....	50
6.6 Incidentele baten en lasten en structureel evenwicht	50
6.7 Investeringsplanning	52
7 Bijlagen	55
7.1 Bijdragen deelnemende gemeenten	55
7.2 Baten en lasten per taakveld	58
7.3 Begrotingswijzigingen 2022	64
7.4 Regionaal Beleidsplan 2020-2023.....	67

7.5	Beleidsindicatoren	69
7.6	Financiële spelregels	69
7.7	Begrippenlijst	80
7.8	Verklaring van afkortingen.....	81

Voorwoord

Voor u ligt de Programmabegroting 2023 van de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid (VRGZ). In deze begroting staan de activiteiten beschreven die de veiligheidsregio in 2023 wil uitvoeren. Deze activiteiten zijn hoofdzakelijk gebaseerd op het Regionaal Beleidsplan 2020-2023 dat het Algemeen Bestuur na raadpleging van de gemeenteraden op 19 december 2019 heeft vastgesteld.

De beschreven activiteiten zijn niet nieuw. De hoofdtaak van de VRGZ blijft het verzorgen van de operationele dienstverlening van brandweer en ambulancezorg, de meldkamer, het voorbereiden op en bestrijden van crises en rampen en het ondersteunen daarvan door Bedrijfsvoering.

De hierna beschreven zes ontwikkelingen zijn voor een adequate dienstverlening van de VRGZ in 2023 belangrijk.

Het streven is dat de nieuwe Meldkamer Oost-Nederland (MON) in Apeldoorn in het eerste kwartaal van 2023 operationeel is. Deze nieuwe meldkamer zal een belangrijk hulpmiddel zijn in de totale keten van hulpverlening aan onze inwoners en bedrijven. In aanloop naar die samenvoeging wordt het bestuur periodiek geïnformeerd over de voortgang en zullen voorstellen voor besluitvorming worden aangeboden.

Verder treedt naar verwachting in januari 2023 de Omgevingswet in werking. Een grote operatie waaraan veel partijen samenwerken. Door alle partijen wordt veel werk verzet om het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) in orde te krijgen. De totale transitieperiode loopt tot 2030. In 2022 en 2023 zal er aandacht zijn voor onder meer de uitwisseling van omgevingsdocumenten tussen relevante partijen en het integraal en juridisch houdbaar presenteren van regels. De brandweer krijgt hier als adviseur van gemeenten mee te maken.

In 2022 zal meer duidelijkheid komen over de inhoudelijke invulling van de taakdifferentiatie bij de brandweer en de financiële consequenties daarvan.

De Wet veiligheidsregio's (Wvr) wordt op onderdelen mogelijk gewijzigd. Wat de inhoudelijke, organisatorische of financiële effecten hiervan zijn is nog niet bekend. In 2022 en 2023 verwacht de VRGZ hierover meer duidelijkheid te krijgen.

Naast de reguliere dienstverlening is er ook aandacht voor klimaatverandering, duurzaamheid, data gedreven analyse en sturing, digitalisering van de maatschappij en bescherming van de eigen organisatie tegen cybercrime. Deze onderwerpen zullen steeds meer effect hebben op de bedrijfsvoering, de uitvoering van de dienstverlening en strategievorming van de VRGZ. Netwerksamenwerking zal steeds belangrijker worden. De samenwerking zal met wisselende partners zijn per thema.

De VRGZ tracht de dienstverlening adequaat en volgens planning uit te voeren. De bedrijfsvoering en operationele dienstverlening ervaren echter wel al langere tijd effecten van de coronacrisis. Op het moment van schrijven van dit voorwoord ziet het er naar uit dat het einde van de coronacrisis in zicht is. Hoe de coronacrisis zich in 2022 ontwikkelt en wat de mogelijke effecten daarvan op de dienstverlening van de VRGZ in 2023 zullen zijn is op dit moment niet met zekerheid te zeggen. Met

inachtneming van deze opmerking ligt nu een conceptbegroting voor waarin activiteiten zijn beschreven die we voornemens zijn uit te voeren.

Overeenkomstig wat is beschreven in de Kaderbrief 2023 VRGZ wordt in de Programmabegroting 2023 slechts om een extra bijdrage gevraagd voor de afgesproken index van 0,60% (die is gebaseerd op door het bestuur vastgestelde standaard uitgangspunten) en de uitvoering van de duiktaak door de brandweer. De regio zit hierdoor financieel niet ruim in het jasje; het vet zit niet meer op de botten. Het bestuur kiest er voor om financieel scherp aan de wind te zeilen maar acht deze financiële ondergrens verantwoord zonder de primaire dienstverlening aan te hoeven tasten.

Tot slot hebben de recente ontwikkelingen in de Oekraïne impact op de VRGZ en de organisatie krijgt hier op verschillende manieren mee te maken.

Het Kabinet heeft zich begin maart 2022 tot de veiligheidsregio's gericht om de opvang van Oekraïense vluchtelingen te coördineren en samen met de gemeenten te organiseren.

Verder krijgt de VRGZ te maken met de gevolgen voor de veiligheid in het land en in de regio.

Landelijk is in kaart gebracht welke thema's een rol kunnen gaan spelen en dus actief gemonitord worden: energie-uitval (gas/elektra), digitale verstoring/cyber-security, uitval telecom en ICT, nucleaire dreiging, voedsel (schaarste) en crisiscommunicatie. Meer hierover staat beschreven in paragraaf 5.1.2 Risico's.

Het Dagelijks Bestuur van de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid

1

Inleiding



1 Inleiding

1.1 Leeswijzer begroting

De begroting is als volgt opgebouwd:

- De activiteiten uit het Beleidsplan 2020-2023 (volgens de daarin benoemde accenten en risico's) die in 2023 worden opgepakt;
- Crisis- en Rampenbestrijding (sector Brandweer en sector Crisisbeheersing);
- Regionale Ambulancevoorziening (RAV);
- Interne bedrijfsvoering.

In het tweede hoofdstuk wordt beschreven welke accenten uit het Beleidsplan 2020-2023 in 2023 worden opgepakt. Het beleidsplan omvat een periode van vier jaar en vormt de kapstok van de bestuurlijke stukken. De Programmabegroting 2023 is gebaseerd op dit beleidsplan en ook de tussentijdse rapportages worden daarvan afgeleid.

In het derde en vierde hoofdstuk worden de jaarplannen van de twee programma's van de veiligheidsregio weergegeven: Crisis- en Rampenbestrijding (sector Brandweer en sector Crisisbeheersing) en de Regionale Ambulancevoorziening.

In hoofdstuk vijf en zes volgen de paragrafen en de financiële uiteenzetting.

2

Beleidsplan



2 Beleidsplan 2020-2023

In december 2019 heeft het Algemeen Bestuur het Regionaal Beleidsplan voor de periode 2020-2023 vastgesteld. In het beleidsplan worden de kernactiviteiten van de veiligheidsregio, de accenten voor de betreffende beleidsperiode en een aantal specifieke risico's benoemd. Dit hoofdstuk van de Programmabegroting 2023 volgt dezelfde indeling: eerst wordt kort ingegaan op de kernactiviteiten en daarna wordt bij elk van de vier geformuleerde accenten beschreven wat het uitgangspunt en doel is. Daarbij wordt aangegeven wat in het begrotingsjaar 2023 – de laatste jaarschijf van dit beleidsplan – gerealiseerd gaat worden (dit wordt in de programmahoofdstukken verder uitgewerkt). Dit hoofdstuk wordt afgesloten met een korte beschrijving van de specifieke risico's.

2.1 Kernactiviteiten

Activiteiten Beleidsplan

In het door het bestuur vastgestelde Regionaal Beleidsplan 2020-2023 (RBP) zijn de activiteiten beschreven die de VRGZ voornemens is uit te voeren.

De coronacrisis heeft invloed op de voorgenomen planning van de activiteiten. Hieronder zijn de activiteiten weergegeven die vertraging hebben opgelopen of nog oplopen in verband met de forse inspanning voor de bestrijding van het coronavirus.

Activiteit Regionaal Beleidsplan	Verwachte planning
<i>Kennisnetwerk versterken t.b.v. advisering en crisisbeheersing.</i>	Start was gepland in 2021. Op basis van een eerste verkenning in 2021 start dit in 2022 met een doorloop naar 2023.
<i>Flexibele crisisorganisatie.</i>	Door de coronacrisis zijn vrijwel alle oefeningen in 2020 en 2021 vervallen. Daardoor is ook het oefenen op diverse crises met diffuse en bovenregionale effecten met andere regio's, crisis- en ketenpartners, gemeenten, ministeries en Duitse collega's niet of zeer beperkt mogelijk gebleken. De verwachting is dat dit onderdeel van de flexibele crisisorganisatie in 2022 en 2023 opgepakt wordt.
<i>Organisatie voorbereiden op Omgevingswet.</i>	De Omgevingswet treedt volgens de huidige planning op 1 januari 2023 in werking. Aanvullend aan de al gehouden opleidingen en trainingen wordt onderzocht wat in 2023 nog nodig is om aan de landelijke kwalificatieprofielen en -normen te voldoen.
<i>Samenhang Regionaal risicoprofiel en advisering gemeenten in relatie tot de Omgevingswet.</i>	Op basis van het Regionaal risicoprofiel en de Omgevingswet wordt geïnventariseerd welke risico's in de gemeenten (gaan) spelen en welke acties hierop nodig zijn. Door beperkte contactmogelijkheden is dit vertraagd.
<i>Gedeelde visie op risico's, advisering, toezicht en handhaving.</i>	Vorbereidingen hiervoor zijn gestart in 2021. Dit wordt verder vormgegeven in 2022 en afhankelijk van besluitvorming geëffectueerd in 2023.
<i>Informatiegestuurd werken (VIK) en dynamisch risicoprofiel.</i>	De realisering van het Veiligheidsinformatie-knooppunt is vertraagd. Planning wordt aangepast naar 2022 en 2023.
<i>Zorgcoördinatiecentrum (ZCC).</i>	De pilot ZCC loopt door in 2022. Afhankelijk van de uitkomsten zal de ontwikkeling ervan in 2023 starten.

Tabel 1: planning activiteiten

Tussenrapportage RBP over 2020-2021

In de vergadering van het Algemeen Bestuur op 16 december 2021 is het bestuur ter informatie een tussenrapportage Regionaal Beleidsplan 2020-2023 voorgelegd. De tussenrapportage geeft weer wat na de eerste twee jaar van de beleidsperiode de stand van zaken is ten aanzien van de in het RBP opgenomen activiteiten. De vertraging van activiteiten door de coronacrisis is daarin ook opgenomen.

2.2 Accenten

2.2.1 Samenwerking en afstemming

Uitgangspunt

De veiligheidsregio faciliteert een netwerk waarin met diverse partners wordt bekeken wat de trends en ontwikkelingen zijn op het terrein van veiligheid en wat deze betekenen voor de taakstelling, rol en verantwoordelijkheden van elke partij om een veilige samenleving zoveel mogelijk te borgen of om daarnaar terug te keren.

Doel

In 2023 zal de samenwerking en afstemming met partners worden versterkt en bestendigd.

Wat gaan we doen in 2023?

De volgende stappen worden bestendigd die in 2021 en 2022 in de samenwerking met gemeenten zijn gezet:

- beleids- en projectontwikkeling samen met gemeenten;
- een kaderbrief ingevoerd met digitale bijeenkomsten daarover voor raadsleden;
- door corona intensieve ambtelijke en bestuurlijke samenwerking die de verbinding structureel heeft versterkt.

Daarnaast wordt in 2022 en 2023 gewerkt aan de ontwikkeling van de rol als netwerkorganisatie. Bestaande en nieuwe partners hebben in dit netwerk een plek.

2.2.2 Risicogerichte benadering

Uitgangspunt

De risico's en de mogelijke aantasting van veiligheid zijn niet overal hetzelfde. Een standaardaanpak van onveilige situaties past niet altijd en overal. Met een risicogerichte benadering wordt ingezet op die maatregelen die het meest bijdragen aan risicoreductie en op een integrale aanpak van vraagstukken.

Doel

Aan de hand van die risicogerichte benadering wordt bekeken welke dienstverlening maatschappelijk, bestuurlijk en financieel proportioneel is.

Wat gaan we doen in 2023?

In de planning van het RBP zijn de meeste activiteiten vanuit het beleidsaccent 'risicogerichte benadering' gepland in 2020-2021 en met uitloop naar 2022 door de coronacrisis. De verwachting is dat een groot deel voor 2023 is afgerond, zoals de voorbereidingen op de Omgevingswet. In 2023 ligt naar verwachting de aandacht op het dynamisch regionaal risicoprofiel en het vertalen van regionale

risico's in een zorgrisicoprofiel. Samen met gemeenten en omgevingsdiensten wordt het programma Risicobeheersing verder opgesteld in 2022 en aan het bestuur voorgelegd.

2.2.3 Weerbare samenleving

Uitgangspunt

In een weerbare samenleving kennen inwoners, werknemers, instellingen en ondernemers hun eigen verantwoordelijkheid voor de veiligheid in hun leefomgeving (eigen gedrag en voorbereidingen). Zij weten de weg om zich actief te laten informeren over veiligheidsrisico's van gebouwen tot evenementenbezoek.

Doel

De weerbaarheid van de samenleving (inwoners, bedrijven, instellingen) in Gelderland-Zuid vergroten door kennisvermeerdering, vergroten zelfredzaamheid en burgerparticipatie. Het vertrekpunt is hierbij 'veiligheid is van ons allemaal en iedereen is hulpverlener'.

Wat gaan we doen in 2023?

De activiteiten voor risicocommunicatie worden gecontinueerd en daarbij wordt aangesloten bij wat landelijk is of wordt ontwikkeld. Verder wordt er uitvoering gegeven aan activiteiten binnen het programma Brandveilig Leven, inwonersonderzoeken of informatie direct na incidenten. Door actief aan te sluiten bij het initiatief 'Iedereen is hulpverlener' wordt geprobeerd inwoners, bedrijven en instellingen aan te moedigen zich aan te melden als burgerhulpverlener of het aanmelden van een AED.

2.2.4 Een toekomstbestendige veiligheidsregio

Uitgangspunt

Zorgen dat de veiligheidsregio als organisatie toekomstbestendig is.

Doel

Een veiligheidsregio die voor de uitvoering van haar taken voorbereid is op de uitdagingen van de komende jaren.

Wat gaan we doen in 2023?

De verwachting is dat in 2023 vooral onderstaande twee onderwerpen invloed hebben op de activiteiten.

Gevolgen evaluatie Wet veiligheidsregio's

De door de ministerraad ingestelde Commissie evaluatie Wet veiligheidsregio's heeft onderzocht in hoeverre de Wet veiligheidsregio's (Wvr) bijdraagt aan de beheersing van risico's voor burgers. En ook hoe de aanpak van crises aansluit op de nieuwe trends in crises, crisisbeheersing en brandweezorg. Op diverse onderdelen heeft de commissie geadviseerd om de wet te wijzigen.

Vooraf op het onderdeel crisisbeheersing maar ook op brandweerzorg, GHOR, bevolkingszorg en crisiscommunicatie. Het advies met betrekking tot de GHOR heeft tot veel discussie geleid¹. Nog onduidelijk is of dit opgevolgd wordt.

In diverse gremia, waaronder een taskforce van de Raad van Commandanten en Directeuren Veiligheidsregio's (RCDV), worden de adviezen vertaald naar implicaties voor de praktijk. Uiteindelijk moeten deze worden gefaciliteerd via een nieuwe wet. Wanneer deze wet wordt verwacht is op dit moment nog onduidelijk. Doel is om nauw aangesloten te blijven bij de ontwikkelingen.

Waar mogelijk wordt deze ontwikkeling naar de brandweer en (flexibele) crisisorganisatie vertaald, mede in het licht van de herziening van het Regionaal crisisplan 2020-2023.

Landelijke Meldkamer Samenwerking (LMS)

De afgelopen jaren zijn in het land verschillende regionale meldkamers van de brandweer, politie, ambulancezorg en Koninklijke Marechaussee samengevoegd en worden zij één voor één aangesloten op een landelijke ICT-infrastructuur. Uiteindelijk komen er tien landelijke aan elkaar gekoppelde meldkamerlocaties.

De meldkamer voor de VRGZ, die intussen als Meldkamer Arnhem-Nijmegen (MAN) op één locatie samenwoont met de meldkamer van Gelderland-Midden, gaat behoren tot de Meldkamer Oost-Nederland. Behalve MAN gaat die bestaan uit de al samengevoegde meldkamers van de Veiligheidsregio's IJsselland en Noord- en Oost-Gelderland en de Meldkamer Twente. De samenvoeging staat gepland voor het eerste kwartaal van 2023. Met het oog op de samenvoeging informeert de projectorganisatie van Oost-Nederland voortdurend de betrokken besturen van de vijf veiligheidsregio's.

De Landelijke Meldkamer Samenwerking (LMS), onderdeel van de Nationale Politie, is verantwoordelijk voor het beheer van de meldkamer. De veiligheidsregio blijft verantwoordelijk voor een juiste invulling van de ambulance-, brandweer- en multidisciplinaire meldkamerfunctie. In april 2022 is aan het bestuur besluitvorming gevraagd over de samenwerking van meldkamers in Oost-Nederland ten aanzien van brandweer en multidisciplinaire samenwerking.

2.3 Specifieke risico's

Hieronder worden de aanpak en activiteiten beschreven van de specifieke risico's die benoemd zijn in het Regionaal Beleidsplan: cyberrisico's, gevolgen criminaliteit voor de fysieke leefomgeving, de energietransitie en tot slot de effecten van extreem weer.

¹ De commissie adviseert om de organisaties in de zorg primair zelf verantwoordelijk te maken voor de coördinatie van opgeschaalde geneeskundige hulpverlening. De commissie adviseert om de Algemeen Besturen van de veiligheidsregio's in de nieuwe wetgeving verantwoordelijk te maken voor de regie op dit proces. Hiervoor is geen aparte GHOR-organisatie nodig.

2.3.1 Cyberrisico's

In 2021, 2022 en 2023 is en wordt onderzocht of de VRGZ voldoende voorbereid is op cyberincidenten (cyberweerbaarheid) en is in beeld gebracht welke digitale risicovolle bedrijven in de omgeving aanwezig zijn: in feite beheersing van cyberrisico's (cyberwaakzaamheid). Dit gebeurt in samenwerking met cruciale partners, bedrijven en instellingen.

Daarnaast heeft een aantal gemeenten een regionale werkgroep digitale veiligheid opgericht waar de politie van het district en de sector Crisisbeheersing namens de VRGZ bij aansluiten. Deze werkgroep richt zich onder andere op cybercrime.

In 2023 worden de gelegde relaties bestendigd en wordt nauw aangesloten bij de ontwikkelingen met betrekking tot cyberrisico's.

2.3.2 Gevolgen criminaliteit voor fysieke omgeving

In 2022 wordt samen met de gemeenten en politie verkend welke invloeden criminaliteit heeft op de fysieke leefomgeving en de veiligheid van de inwoners (bijvoorbeeld hennepteelt, dumping van drugsafval, plofkraak, brandstichting, xtc-laboratoria). Afhankelijk van de uitkomsten van deze verkenning worden in 2023 actiepunten opgepakt.

2.3.3 Energietransitie

De energietransitie brengt nieuwe en onbekende risico's met zich mee. In 2021 is het landelijke programma Veilige Energietransitie van start gegaan waar de VRGZ op aangesloten is. Het programma heeft tot doel om praktische handvatten te bieden waarmee geanticipeerd kan worden op de ontwikkelingen. De aandacht richt zich regionaal in eerste instantie op de meest voorkomende incidenten, namelijk de energiedragers in en om het huis. Ook in 2023 gaat het onder meer om:

- informeren en voorbereiden van burgers op de risico's van energietransitie in en om het huis;
- werken aan de vakbekwaamheid en incidentbestrijding van de brandweer op het gebied van incidenten als gevolg van energietransitie;
- multidisciplinaire aspecten van energietransitie monitoren en vertalen naar de praktijk.

2.3.4 Extreem weer

In 2021 heeft de VRGZ de gevolgen van extreem weer voor de regio geïnventariseerd en acties benoemd die nodig zijn om ons als organisatie, samen met gemeenten en partners, voor te bereiden op de mogelijke veiligheidseffecten van extreem weer. Daarbij gaat het vooral om het zoveel als mogelijk voorkomen van veiligheidsrisico's en het adequaat bestrijden van incidenten. Acties voor 2022 en 2023 zijn onder meer: samenwerking met gemeenten en partners uitbreiden, vergroten van

bewustzijn en kennis, advisering aan de voorkant bij ruimtelijke ontwikkelingen, onderzoeken naar early-warning, preventie en bestrijden van natuurbrand.

3

Programma Crisis- en Rampenbestrijding



3 Programma Crisis- en Rampenbestrijding

De sector Crisisbeheersing vormt samen met de sector Brandweer het programma Crisis- en Rampenbestrijding. In de sector Crisisbeheersing zijn ook de taken en verantwoordelijkheden van de GHOR ondergebracht.

3.1 Brandweer

3.1.1 Vrijwillige brandweer

Operatie VLAM

Eind 2021 is het project Operatie VLAM (Vrijwilligheid is van Levensbelang voor ons Allemaal voor nu en (over)Morgen) afgesloten. Dit heeft veel activiteiten opgeleverd om vrijwilligers te vinden, te binden en te boeien. Dit in co-creatie met gemeenten, werkgevers, burgers en vrijwilligers zelf. De activiteiten zijn en worden in 2022 verder uitgewerkt en structureel opgenomen in de bedrijfsvoering met wellicht een doorloop naar 2023.

Taakdifferentiatie

In 2018 is gebleken dat het stelsel van vrijwilligheid bij de brandweer niet in lijn is met Europese regelgeving. Om hieraan te voldoen is besloten een onderscheid te maken tussen vrijwilligers brandweer en beroepsbrandweer. In het overleg van het Veiligheidsberaad van juni 2021 met de minister van Justitie en Veiligheid is besloten een nieuwe 'stuurgroep toekomstbestendig brandweerstelsel' in te richten met als opdracht: de eerste bouwsteen van de denkrichting (geen vormen van verplichting voor vrijwilligers) te implementeren en om te onderzoeken wat andere wenselijke thema's zijn voor een toekomstbestendig brandweerstelsel. De minister van Veiligheid en Justitie heeft in oktober 2021 aan de Tweede Kamer aangegeven dat na invulling van de eerste bouwsteen het bestaande systeem van vrijwilligheid bij de brandweer in Nederland wellicht in stand kan blijven. In 2022 en 2023 zal blijken wat de exacte effecten van deze ontwikkelingen zijn voor de brandweer.

3.1.2 Brandweezorgplan

Het huidige Brandweezorgplan basisbrandweezorg is eind 2017 vastgesteld door het Algemeen Bestuur. Gestart wordt met een actualisering van het Brandweezorgplan die in 2022 zijn beslag zal krijgen. Daarbij worden ook de landelijke ontwikkelingen op dit gebied meegenomen. Dit vernieuwde Brandweezorgplan wordt in 2023 aan het bestuur voor besluitvorming voorgelegd. Afhankelijk van het besluit start de implementatie van de update ook in 2023.

3.1.3 Inzicht door data

In de afgelopen jaren zijn al flinke stappen gezet in het verzamelen en analyseren van operationele data om beter te kunnen anticiperen op paraatheid en inzetbaarheid van vrijwilligers. In 2022 en

2023 wordt nog een extra impuls gegeven aan de doorontwikkeling van (geografische) operationele data en de analyse daarvan.

3.1.4 Splitsing HOvD/AGS Piketten

Vanaf 2023 wordt het huidige piket van de Hoofdofficier van Dienst (HOvD) gesplitst in twee afzonderlijke piketten: HOvD en de Adviseur Gevaarlijke Stoffen (AGS). De huidige HOvD's worden nu voor zes verschillende operationele functies ingezet. Deze stapeling van functies is veeleisend en belastend, lastig te combineren met de beheersmatige taak en belemmert de instroom van nieuwe mensen. Omdat vooral de taken op het gebied van incidentbestrijding gevaarlijke stoffen specialistische kennis vergen en andere competenties vragen dan de overige taken, worden deze afgesplitst.

3.2 Crisisbeheersing

3.2.1 GHOR

De taken van de GHOR gaan in 2023 onverminderd door. Vanuit de coronacrisis is zichtbaar geworden hoe belangrijk de waarborging van zorgcontinuïteit is. Hiertoe heeft de GHOR de ketenbrede monitor ontwikkeld. Lessen uit deze crisis worden meegenomen in de stappen die we in 2023 samen met de zorgpartners gaan zetten. Netcentrisch werken kan via het Landelijk Crisismanagementsysteem Geneeskundige Zorg (LCMS-GZ) ook bijdragen aan het monitoren van de drukte in de zorg. De implementatiefase is in 2021 afgerond. De komende jaren staan in het teken van blijven opleiden, trainen en oefenen, van netwerken en van doorontwikkeling van dit instrument.

3.2.2 Evenementen

De vraag om advisering bij evenementen neemt al jaren zodanig toe dat de werkzaamheden niet meer in lijn zijn met de beschikbare formatie. In het Regionaal Beleidsplan 2020-2023 is dan ook de ontwikkeling van de evenementenadvisering opgenomen. Aandachtspunt is de GHOR omdat de extra druk vooral op de medische advisering ligt, maar ook de multi-advisering is er onderdeel van.

De ontwikkeling van een andere taakverdeling is gestart in 2021 en zal in 2022 en 2023 zijn uitwerking krijgen. Samen met de betrokken partners worden de mogelijkheden onderzocht waarbij gedacht kan worden aan beperken van advisering bij A-evenementen (met een relatief laag risico en een beperkte impact op de omgeving) en het aanscherpen van de coördinatie- en regierol vanuit de GHOR. Over de uitkomst zal in 2022 worden gerapporteerd.

3.2.3 Veiligheidsinformatie knooppunt

In 2020 is een visie op het Veiligheidsinformatieknooppunt (VIK) opgesteld die in 2021 is vertaald naar een ambitieniveau. In 2022 wordt het VIK vormgegeven. Het VIK begint met een basisstructuur

die in de jaren daarna verder ontwikkeld wordt. In 2023 zullen stappen worden gemaakt in deze doorontwikkeling en zal het samenspel met de meldkamer en het landelijke Knooppunt Coördinatie Regio-Rijk vorm krijgen.

3.2.4 Flexibele crisisorganisatie

De flexibele crisisorganisatie bestaat uit een herkenbare hoofdstructuur met diverse mogelijkheden om flexibel in te spelen op het type ramp of crisis dat speelt. In 2022 worden deze flexibele mogelijkheden geïmplementeerd. In 2023 zal dit verder worden ingebed door flexibiliteit mee te nemen in onze opleidingen, trainingen en oefeningen.

3.2.5 Cyber

Cyber, en daarbinnen digitale ontworping, is een continu proces. In 2023 wordt de in 2022 ingezette weg van het verkennen van de risico's (cyberwaakzaamheid) in onze regio vervolgd. Daarbij valt te denken aan risico's bij ziekenhuizen, BRZO-bedrijven, vitale bedrijven en overige risicovolle bedrijven en instellingen. Met hen wordt het gesprek daarover aangegaan. Dit om beter voorbereid te zijn op onze rol in de cybergevolgbestrijding (oefenen met scenario's, aandachtkaart opstellen).

Vanaf 2023 moet de VRGZ voldoen aan de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO), het normenkader voor alle overheden. Het voldoen aan deze norm is een vereiste om aangesloten te blijven op de landelijke systemen.

3.2.6 Regionaal risicoprofiel, beleidsplan en crisisplan 2024-2027

Conform de wettelijke verplichting worden nieuwe VRGZ-brede meerjarenbeleidsplannen opgesteld. Hiervoor wordt, net als de vorige keer, een interactief proces samen met diverse partners doorlopen. Een rondgang langs de gemeenteraden (met zienswijzen voor het beleidsplan) zal onderdeel uitmaken van dit proces.

3.2.7 Meerjarenbeleidsplan bevolkingszorg

In 2022/2023 wordt door de samenwerkende gemeenten en de veiligheidsregio een nieuw meerjarenbeleidsplan gemeentelijke crisisbeheersing opgesteld. In dit meerjarenbeleidsplan wordt naast de regionale ambities ook zoveel mogelijk aangesloten bij landelijke ontwikkelingen zoals de voorgenomen wijziging van de Wet veiligheidsregio en de landelijke ambitieagenda bevolkingszorg van het Veiligheidsberaad.

4

Programma Regionale Ambulancevoorziening



4 Programma Regionale Ambulancevoorziening (RAV)

Het tweede programma bij de veiligheidsregio betreft de Regionale Ambulancevoorziening. In 2023 wordt aandacht besteed aan de hieronder genoemde onderwerpen.

Vooraf wordt vermeld dat de effecten van de huidige coronacrisis op allerlei manieren voelbaar zijn binnen onze ambulancezorg. Er zijn continue bijstellingen van wat er, gelet op de huidige crisis, wel of niet mogelijk is. Dat geldt voor de manier waarop we moeten omgaan met onze patiënten, voor onze operationele prestaties en voor de ontwikkelingen die we met elkaar willen realiseren. Ook landelijk hebben ontwikkelingen vertraging opgelopen. Hierdoor zijn ontwikkelingen die gepland waren voor 2022 doorgeschoven naar 2023. Met de kennis van nu worden onderstaande ontwikkelingen beschreven.

4.1 Ambulancezorg Gelderland-Zuid

Ambulancezorg Gelderland-Zuid (AZGZ) is een erkende gezondheidszorginstelling en voert haar werkzaamheden uit op grond van de door de Ministerie van VWS verstrekte 'aanwijzing' in het kader van de Wet ambulancezorgvoorzieningen. De Wet ambulancezorgvoorzieningen is ingegaan per 1 januari 2021. Het Kwaliteitskader Ambulancezorg dat per 1 januari 2020 geïmplementeerd is in de sector heeft een belangrijke plaats gekregen binnen de nieuwe Wet ambulancezorg. Daardoor is niet langer alleen de responstijd van de spoedurgentie maatgevend voor de geleverde kwaliteit van zorg.

De ambulancesector ziet in een korte tijd veel veranderingen op zich afkomen. Door het groeiend aantal zorgvragers in combinatie met de politieke wens om de stijgende zorguitgave te drukken zullen veranderingen in het (acute) zorgsysteem de komende jaren noodzakelijk zijn. Behalve de stijgende vraag worden de zorgvragen ook steeds complexer. De Nederlander wordt namelijk steeds ouder maar niet per se gezonder. Hierdoor komt de acute zorgsector steeds verder onder druk te staan. Uiteindelijk zullen er landelijk besluiten genomen moeten worden om de beschikbaarheid en toegankelijkheid van de zorg ook in de toekomst te kunnen waarborgen. Deze veranderopgave zal continue aandacht vereisen.

4.2 Regionaal meerjarenbeleidsplan Ambulancezorg Gelderland-Zuid

De sector Ambulancezorg volgt het door het Algemeen Bestuur vastgestelde Regionaal Beleidsplan Ambulancezorg Gelderland-Zuid 2020-2023 om in te spelen op interne en externe ontwikkelingen die de sector Ambulancezorg op zich af ziet komen.

Een aantal lopende ontwikkelingen en trajecten worden hieronder toegelicht.

4.2.1 Zorgcoördinatie en landelijke meldkamer organisatie Apeldoorn

In het voorjaar 2020 hebben Ambulancezorg Gelderland-Zuid en Ambulancezorg Gelderland-Midden gezamenlijke toestemming gekregen om een pilot te starten over virtuele zorgcoördinatie. Beproefd

wordt hoe er meer coördinatie, samenwerking en uitwisseling van informatie plaats kan vinden zonder dat dit een fysieke samenvoeging van de Meldkamer Ambulancezorg en de telefonische triage van de huisartsenposten betekent. Waar de pilot aanvankelijk eind 2021 afgerond zou worden, is dit wegens de coronacrisis verlengd tot eind 2022. Deze ontwikkeling sluit aan op de Landelijke Meldkamer Samenwerking (LMS) in Apeldoorn.

Specifieke aandacht vraagt de relatie tussen het Zorgcoördinatiecentrum (ZCC) en de opgeschaalde meldkamer en welke middelen waar ingezet gaan worden tegen welke kosten. Hierover wordt op landelijk niveau overleg gevoerd en in 2022 en 2023 zal uitvoering worden gegeven aan wat daarover is besloten.

4.2.2 Urgentieklassen herindeling

Voor de juiste inzet van de verschillende vormen van ambulancezorg op de steeds grotere diversiteit aan zorgvragen en voor het beter kunnen afstemmen met de huisartsensector is de juiste urgentiebepaling van uiterst belang. De ambulancesector kent momenteel twee urgentieclassificaties voor spoedzorg (A1 en A2) en twee urgentieclassificaties voor geplande zorg (B1 en B2). De ontwikkeling van een landelijk eenduidige en optimale urgentieclassificatie is afgerond. Burgers met een zeer urgente zorgvraag zullen sneller ambulancezorg ontvangen. Centralisten krijgen meer tijd voor triage en ambulancezorgprofessionals worden gericht ingezet om onnodig dure (vervolg)zorg te voorkomen. Naar verwachting is begin 2022 het implementatieplan gereed en kan Ambulancezorg Gelderland-Zuid (AZGZ) een doorvertaling maken voor de eigen organisatie en de voorbereidingen treffen voor invoering in Gelderland-Zuid. Hierover zal aan het bestuur worden gerapporteerd.

4.2.3 Toekomstbestendig Ambulancezorg Gelderland-Zuid

Zoals hierboven is opgesomd staan de ambulancesector en organisatie voor een groot aantal ontwikkelingen. De veranderende omgeving en andere eisen vragen om een andere organisatie die hier flexibel op in kan spelen. In 2021 is al veel geïnvesteerd in de transitie om te ontwikkelen naar een toekomstbestendige Ambulancezorg Gelderland-Zuid. Ook in 2022 zal er nog aandacht zijn voor deze transitie. Gezien de grootscheepse veranderingen in de acute zorg wordt ook de VRGZ geconfronteerd met veranderingen in de wijze van opleiden. In 2023 wordt CZO Flex Level geïntroduceerd. Dit is een flexibele manier van opleiden binnen de acute zorg. Dit gaat echter wel gepaard met de nodige wijzigingen in onze manier van opleiden en beoordelen.

4.2.4 Digitale gegevensuitwisseling

Om in het heden en in de toekomst de zorg zoveel mogelijk op elkaar aan te laten sluiten is er de afgelopen tijd veel effort gestopt in digitale gegevensuitwisseling tussen ketenpartners. We zien hierin langzaam vooruitgang door verschillende (landelijke) pilots. Om de acute zorg goed te blijven waarborgen is deze digitale gegevensuitwisseling essentieel.

4.2.5 Uitbreiding diensten

Zoals onder paragraaf 4.1. vermeld stijgt de vraag naar ambulancezorg. AZGZ verwacht jaarlijks een productiestijging van circa 10%. Om te zorgen dat we dit in capaciteit op de weg en daarmee in spreiding en beschikbaarheid kunnen realiseren, moet AZGZ de organisatie verder uitbreiden. Met zorgverzekeraars zijn voor 2022 afspraken gemaakt om deze uitbreiding mogelijk te maken en dus zal in 2022 werving van personeel en verwerving van materieel plaatsvinden om deze diensten op de weg te zetten. Voor een uitgebreide toelichting wordt verwezen naar paragraaf 6.3.1.

4.3 Kerngegevens ambulancezorg

Kerngegevens	
Eenheden	Voorgenomen
Opkomstlocaties	4
Voorwaardenscheppende locaties	9
A-ambulances en B-ambulances	32
Mobiele Intensive Care Unit (MICU)	1
Rapid Responder voertuigen	4

Tabel 2: kerngegevens ambulancezorg

4.4 Streefwaarden ambulancezorg

Streefwaarden	
Operationele inzetprestatie	Verwacht
A1-ritten ambulance	Ca. 12.000
A1-ritten binnen 15 minuten	95%
A1-ritten gemiddelde meldtijd	max. 1:40
A1-ritten gemiddelde opstarttijd	max. 0:45
A1-ritten gemiddelde rijtijd	6:30
A1-ritten gemiddelde responstijd	8:55
A2-ritten ambulance	Ca. 9.000
A2-ritten binnen 30 minuten	98%
Vakbekwaamheid	
Medewerkers met bekwaamheidsverklaring	100%

Tabel 3: streefwaarden ambulancezorg

5

Paragrafen



5 Paragrafen

5.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

In deze paragraaf komen de normering van de algemene reserve, het weerstandsvermogen en de weerstandscapaciteit aan de orde. Daarnaast worden de risico's van de VRGZ beschreven. Voor het beleid omtrent weerstandsvermogen en risicobeheersing wordt verwezen naar bijlage 7.6 Financiële spelregels.

5.1.1 Algemene reserve, weerstandsvermogen en weerstandscapaciteit

Programma Crisis- en Rampenbestrijding

Algemene reserve Crisis- en Rampenbestrijding Bedragen * € 1.000,-	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
Norm eigen vermogen is 5% van de baten	2.672	2.706	2.706	2.706
Algemene reserve rampenbestrijding	2.641	2.641	2.641	2.641
Percentage eigen vermogen van de baten	4,94%	4,88%	4,88%	4,88%

Tabel 4: algemene reserve C&R

Bestemde reserves worden niet meegenomen in deze toetsingstabel van het eigen vermogen.

Het saldo van de algemene reserve is lager dan de norm van 5%. Indien positieve resultaten behaald worden geldt als uitgangspunt dat dit resultaat toegevoegd wordt aan de algemene reserve tot de bestuurlijke norm.

Het weerstandsvermogen is de mate waarin de benodigde capaciteit wordt gedekt door de beschikbare capaciteit (algemene reserve rampenbestrijding). De verwachte beschikbare weerstandscapaciteit is niet toereikend om de geïnterpreteerde en gecalculeerde risico's (zie paragraaf 5.1.2 Risico's) te dekken. Naarmate de gecalculeerde risico's zich daadwerkelijk voordoen treft de VRGZ hiervoor bezuinigingsmaatregelen of wordt de bijdrage van gemeenten hoger.

Programma RAV

De reserve van de RAV ziet er als volgt uit:

Reserve aanvaardbare kosten RAV Bedragen * € 1.000,-	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
De minimale norm is 10% van de baten	3.002	3.002	3.002	3.002
De streefwaarde is 15% van de baten	4.503	4.503	4.503	4.503
Reserve aanvaardbare kosten RAV	1.621	1.621	1.621	1.621
Percentage eigen vermogen van de baten	5,4%	5,4%	5,4%	5,4%

Tabel 5: reserve aanvaardbare kosten RAV

Cijfermatig haalt de Ambulancezorg GZ de minimale norm van 10% van de baten niet. Dit wordt veroorzaakt doordat de RAV de afgelopen jaren niet in staat is geweest structureel positieve resultaten te behalen. De bekostiging is in 2022 verbeterd ten opzichte van voorgaande jaren waardoor wordt verwacht dat de reserve op peil blijft. Echter een structurele verbetering ligt nog niet in de lijn der verwachting.

De verwachte beschikbare weerstandscapaciteit (reserve aanvaardbare kosten RAV) is toereikend om de geïnventariseerde en gecalculeerde risico's te dekken (zie paragraaf 5.1.2 Risico's).

5.1.2 Risico's

In tabel 6 is een samenvatting van de risico's met financiële omvang opgenomen. Bij de bepaling van de noodzakelijke risicocapaciteit is rekening gehouden met de weging van de verwachtingswaarde van de kans dat de risico's zich voordoen.

Bedragen *€ 1.000,-	Verwachtings- waarde afzonderlijke risico's	Noodzakelijke risicocapaciteit VRGZ	Noodzakelijke risicocapaciteit C&R	Noodzakelijke risicocapaciteit RAV
Nieuwe wet- en regelgeving en politiek bestuurlijke risico's	3.507	2.582	2.142	440
Maatschappelijke risico's	1.117	441	309	132
Economische risico's	1.455	1.019	713	306
Middelen, organisatie, medewerkers en efficiency	3.169	1.694	1.186	508
Totaal	9.248	5.736	4.350	1.386

Tabel 6: samenvatting risico's

Ten opzichte van vorig jaar hebben zich onderstaande mutaties voorgedaan.

Vervallen risico's

Duiktaak

Het Algemeen Bestuur heeft ingestemd met het voorstel om de dienstverleningsovereenkomst die tijdelijk met veiligheidsregio's Gelderland-Midden en Brabant-Noord is aangegaan voor de inzet van hun duikteams in Gelderland-Zuid structureel te continueren. Ook heeft het Algemeen Bestuur ingestemd met de kostenuitzetting van € 130.000,- vanaf 2022 die deze overeenkomst met zich meebrengt.

Verder is het Algemeen Bestuur voornemens om de uitzetting voor het jaar 2022 incidenteel te dekken uit het verwachte positieve resultaat van de jaarrekening 2021 van de VRGZ.

Tot slot wordt (conform kaderbrief) in de conceptbegroting 2023 voor het jaar 2023 en volgende jaren het verzoek om een structurele verhoging van de gemeentelijke bijdrage verwerkt. Het gecalculeerde bedrag in de risicobuffer kan daarmee vervallen.

Rechtmatigheidsverantwoording

In 2021 werd voorgesteld om in verband met de aanstaande rechtmatigheidsverklaring een Concerncontroller aan te stellen (deels gefinancierd door de GGD Gelderland-Zuid). Het Algemeen Bestuur is akkoord met het aanstellen van de Concerncontroller en de financiering uit de algemene reserve in 2022. Met ingang van de begroting 2023 wordt de controller structureel gedekt uit de per saldo lagere lasten als gevolg van de vastgestelde nieuwe regeling voor vrijwilligersvergoedingen.

HOvD en IM CoPI

In 2021 zijn de piketpools HOvD en IM CoPI omgezet van vrije instroom naar piketdiensten. De financiële impact is inmiddels bekend en past binnen de financiële kaders.

Brandweezorgplan

De VRGZ heeft aan een update van het Brandweezorgplan gewerkt. Het conceptprojectplan is afgerond. In het eerste kwartaal van 2023 wordt het plan bestuurlijk voorgelegd; de financiële consequenties zijn naar verwachting minimaal.

Nieuwe risico's

Wet- en regelgeving op het gebied van duurzaamheid

In de organisatie wordt binnen de beschikbare budgetten rekening gehouden met duurzaamheid bij de aanschaf en gebruik van materiaal en middelen. Omdat de VRGZ een organisatiebreed visie en beleid wil ontwikkelen en aan nieuwe wet- en regelgeving moet voldoen is hieromtrent een projectgroep gestart. In 2022 volgt een bedrijfsanalyse wat er op het gebied van duurzaamheid al gebeurt en wat er nog ontbreekt. Vervolgens wordt de ambitie geformuleerd en in de tweede helft van 2022 wordt bekend of er financiële gevolgen zijn.

Van twee onderwerpen staat al vast dat deze op korte termijn opgelost moeten worden: de vervanging van fluorhoudend schuim en het voldoen aan de wettelijke normering voor diesel motor emissie (DME). De kosten zijn niet te voorkomen omdat:

- in het door de VRGZ gebruikte SVM (schuimvormend middel) fluorhoudend PFAS zit en dat is schadelijk voor mens en milieu. In 2025 wordt het gebruik van fluorhoudend schuim verboden. Daarom is het noodzakelijk dat de komende jaren een overgang wordt gemaakt van fluorhoudend SVM naar fluorvrij SVM. Naast het inkopen van nieuw fluorvrij schuim zal het fluorhoudende schuim moeten worden afgevoerd, materialen moeten worden aangepast op dit nieuwe schuim en brandweerm medewerkers moeten extra worden getraind. De lasten hiervoor bedragen in totaal € 300.000,-;
- de wettelijke normering met betrekking tot diesel motor emissie (DME) is gewijzigd. Hierdoor is het noodzakelijk dat aanpassingen aan panden en/of materieel de komende tijd plaatsvinden. Deze aanpassingen zijn nodig om de uitstoot van schadelijke uitlaatgassen te verminderen. Gezien de omvang van de aanpassing zal dit over meerdere jaren plaatsvinden. Uit een eerste onderzoek blijkt dat ongeveer € 150.000,- nodig is om te voldoen aan de nieuwe normering.

Beide onderwerpen dienen opgelost te worden en aan het bestuur wordt voorgesteld om een bestemde reserve van in totaal € 450.000,- te vormen uit het positieve resultaat van 2021.

Prijsstijgingen

Op basis van aankondigingen en signalen van leveranciers zullen prijzen in 2022 en 2023 hoger uitvallen dan de standaard indexering waar de VRGZ conform afspraak mee rekent. Prijsstijgingen bij materialen tot 20% zijn momenteel al merkbaar en ook de prijzen van energie stijgen fors. Op basis van de huidige tarieven is een stijging van 100% niet ondenkbaar (€ 750.000,-). Dit werkt door in veel andere producten en dienstverlening. Er is een reële kans dat verdere hogere prijsstijgingen bij materieel maar ook bij ingehuurde diensten zoals bij installatietechnische werkzaamheden zich voor gaan doen. Tegelijkertijd zijn de exacte gevolgen hiervan moeilijk in te schatten. Om deze twee redenen is in de risicobuffer rekening gehouden met dit risico.

Krapte arbeidsmarkt AZGZ

In de hele breedte van de zorgsector zijn meer mensen nodig dan dat er beschikbaar zijn. Op dit moment is de AZGZ nog aantrekkelijk voor (potentiële) werknemers. Op termijn wordt rekening gehouden met een personeelstekort, met name in het geval van gunstige cao-aanpassingen voor verpleegkundigen.

Overige risico's

Een aantal risico's zijn niet vervallen, gewijzigd of nieuw, maar zijn wel relevant voor de VRGZ. Deze risico's staan hieronder uiteengezet.

WNRA / taakdifferentiatie / toekomstbestendig brandweerstelsel

Zie hoofdstuk twee voor een beschrijving van de ontwikkelingen.

ZCC

De vorming van de Meldkamer Oost5 in Apeldoorn vordert. Een bijzonderheid daarbij vormt de totstandkoming van het ZCC van de VRGZ in samenwerking met de Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland Midden. Momenteel vindt landelijk overleg plaats over de financiering.

Vitaliteitsbeleid

In 2021 zijn verschillende onderdelen van het vitaliteitsbeleid Fit naar de volgende fase uitgewerkt (zoals het fietsplan en het tweede loopbaanbeleid). In de loop van 2022 worden voorstellen aangeboden aan de OR en het GO.

Ontwikkelingen Oekraïne

Sinds 24 februari 2022 volgen de ontwikkelingen in Oekraïne elkaar in hoog tempo op. De Veiligheidsregio krijgt hier op verschillende manieren mee te maken.

Het Kabinet heeft zich begin maart tot de veiligheidsregio's gericht om de opvang van Oekraïense vluchtelingen te coördineren en samen met de gemeenten te organiseren. Hoe de rol van de VRGZ er precies uit gaat zien moet zich de komende periode nog uitkristalliseren. In financieel opzicht is op het moment van schrijven niet meer bekend dan de mededeling dat het kabinet van Rijksweg de kosten die gemaakt zullen worden, integraal zal vergoeden. Over de wijze van vergoeden zullen nadere afspraken worden gemaakt. In verband met deze uitspraak van de Tweede Kamer over de integrale vergoeding, is er geen bedrag opgenomen in de risicobuffer.

Verder krijgt de VRGZ te maken met de gevolgen voor de veiligheid in het land en in de regio. Landelijk is in kaart gebracht welke thema's een rol kunnen gaan spelen en dus actief gemonitord worden. De mate waarin een thema zich voordoet kan verschillen. De thema's zijn: energie-uitval (gas/elektra), digitale verstoring/cyber-security, uitval telecom en ICT, nucleaire dreiging, voedsel (schaarste) en crisiscommunicatie.

Tot slot kunnen de ontwikkelingen in Oekraïne de prijsstijgingen zoals hiervoor genoemd, versterken.

Corona

In de hoofdstukken een tot en met vier van deze begroting is het effect beschreven dat de pandemie het afgelopen jaar had op de verschillende sectoren. Het is onbekend hoe de pandemie zich in de (nabije) toekomst precies ontwikkelt. Op het moment van dit schrijven ziet het er naar uit dat de coronacrisis haar einde nadert; de VRGZ bereidt zich op deze toekomst voor.

5.1.3 Kengetallen

Onderstaande kengetallen zijn opgenomen conform Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV). De structurele exploitatieruimte is in 2022 t/m 2026 negatief doordat de vrijval van de bestemde reserve niet meegenomen wordt in de berekening van de kengetallen.

Kengetallen	Realisatie 2021	Gew. Begr. 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
Netto schuldquote	62%	66%	62%	62%	60%	59%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	62%	66%	62%	62%	60%	59%
Solvabiliteitsratio	10%	7%	5%	5%	5%	5%
Structurele exploitatieruimte	1,78%	-1,14%	-1,60%	-0,05%	0,00%	0,00%

Tabel 7: kengetallen

5.2 Onderhoud kapitaalgoederen

Een overzicht van de geplande investeringen is opgenomen in paragraaf 6.7 Investeringsplanning. In het algemeen worden kapitaalgoederen van de VRGZ onderhouden en na afloop van de economische levensduur vervangen. De belangrijkste kapitaalgoederen betreffen de gebouwen.

Ten behoeve van inzicht in de status van deze gebouwen, bestaande uit kazernes, standplaatsen en kantoorgebouwen is een Strategisch Plan Vastgoed en een Vervangingsplan vastgoed opgesteld. Het vervangingsplan geeft inzicht in het vervangen van panden in de periode 2021-2026 en een doorkijk naar 2026-2030. In dit plan zijn de uitgangspunten vastgelegd voor de gebouwen die in aanmerking komen voor vervanging in de komende vijf jaar. De vervanging vindt plaats volgens het Strategisch Plan Vastgoed en de Blauwdruk voor brandweerkazernes.

Het Strategisch Plan Vastgoed VRGZ is in september 2020 vastgesteld door het Algemeen Bestuur en bestaat uit een huisvestingsvisie, een huisvestingsmodel, een analyse pandenportfolio en een huisvestingsplan. De strategische visie op huisvesting geeft een integrale invulling aan de strategische optimalisatie van de portefeuille en zorgt voor een kwalitatief goede ondersteuning van de bedrijfsprocessen van de VRGZ. Het doel is om toekomstbestendige huisvesting te ontwikkelen die de strategie van de VRGZ koersvast en toekomstbestendig kan ondersteunen op basis van eenduidige normen en standaarden.

In de blauwdruk zijn de uniforme uitgangspunten vastgelegd van een C-post van de brandweer (een onbemande post). Deze blauwdruk draagt bij aan efficiëntie, effectiviteit, duurzaamheid en eenduidigheid van nieuwe C-posten.

5.3 Financiering

5.3.1 Beleid t.a.v. risicobeheer en financieringsportefeuille

Risicobeheer

Het verstrekken van leningen en garanderen van rente en aflossing van leningen is de VRGZ niet toegestaan.

Financieringsportefeuille

De hoeveelheid geld die nodig is voor de uitvoering van de verschillende taken van de organisatie wordt beheerd door de treasuryfunctie. Werkwijze, taken en verantwoordelijkheden zijn vastgelegd in het treasurystatuut. De VRGZ voert een risicomijdend beleid.

Voor de VRGZ geldt het schatkistbankieren voor decentrale overheden. Dit houdt in dat tegoeden worden aangehouden in de Nederlandse schatkist. Hierdoor zal de Nederlandse Staat minder geld hoeven te lenen op de financiële markten en zal de staatsschuld dalen.

5.3.2 Rente en treasury

In onderstaand renteschema worden de rentelasten, de toerekening aan taakvelden en het renteresultaat weergegeven (bedragen x € 1.000,-).

Renteschema (bedragen * €1.000,-)	2023
a. De externe rentelasten over de korte en lange financiering	899
b. De externe rentebaten	0
Saldo rentelasten en -baten	899
c. De rente die aan taakvelden moet worden doorberekend/toegerekend	0
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente	899
d1. Rente over eigen vermogen	0
d2. Rente over voorzieningen (gewaardeerd op contante waarde)	0
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente	899
e. De werkelijk aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag) (2,0%)	1.247
f. Renteresultaat op het taakveld treasury	-348

Tabel 8: renteschema

Kasgeldlimiet

Het Ministerie van Financiën geeft aan welk bedrag mag worden gefinancierd met kortlopende geldleningen: de kasgeldlimiet. Als de kasgeldlimiet structureel wordt overschreden moet de kortlopende schuld worden omgezet in een langlopende schuld. Op basis van navolgend schema lijkt de VRGZ niet binnen de norm voor de kasgeldlimiet te blijven en zullen indien nodig langlopende leningen moeten worden aangetrokken.

Kasgeldlimiet (bedragen * € 1.000,-)	1e kw	2e kw	3e kw	4e kw
Omvang begroting per 1 januari (is grondslag)	83.457	83.457	83.457	83.457
1 Toegestane kasgeldlimiet				
- in procenten van de grondslag	8,2%	8,2%	8,2%	8,2%
- in bedrag	6.843	6.843	6.843	6.843
2 Omvang vlottende korte schuld (+/+)				
- opgenomen gelden < 1 jaar	23.367	23.367	23.367	23.367
- schuld in rekening courant	0	0	0	0
- gestorte gelden door derden < 1 jaar	0	0	0	0
- ov. geldleningen niet zijnde vaste schuld	0	0	0	0
3 Vlottende middelen (-/-)				
- contante gelden in kas	163	163	163	163
- tegoeden in rekening-courant	0	0	0	0
- overige uitstaande gelden < 1 jaar	1.418	1.418	1.418	1.418
Toets kasgeldlimiet				
4 Totaal netto vlottende schuld (2 - 3)	21.787	21.787	21.787	21.787
Toegestane kasgeldlimiet (1)	6.843	6.843	6.843	6.843
Ruimte (+)/ Overschrijding (-) (1 - 4)	-14.944	-14.944	-14.944	-14.944

Tabel 9: kasgeldlimiet

Renterisiconorm

Om ongewenste financiële gevolgen van rentewijzigingen te beperken geeft het ministerie ook een renterisiconorm aan. Deze renterisiconorm geeft de omvang van de schuld weer die in een jaar maximaal voor renteconversie in aanmerking mag komen.

De uitkomst hiervan mag niet overschreden worden zodat een spreiding van de opgenomen leningen, looptijden en rente-aanpassingsdata en een eventueel hieruit voortvloeiende rentewijziging ontstaat.

De VRGZ blijft binnen de norm van de Wet Fido².

Renterisiconorm (bedragen * € 1.000,-)		Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
1	Renteherziening	0	0	0	0
2	Aflossingen	8.943	0	3.150	0
3	Renterisico (1+2)	8.943	0	3.150	0
4	Renterisiconorm	16.691	0	0	0
5a	Ruimte onder renterisiconorm	7.748	0	-3.150	0
5b	Overschrijding renterisiconorm	0	0	0	0
Berekening renterisiconorm					
4a	Begrotingstotaal (lasten + stortingen reserves)	83.457			
4b	Percentage regeling	20%			
	Renterisiconorm (4a x 4b)	16.691			

Tabel 10: renterisiconorm

5.4 Bedrijfsvoering

In deze paragraaf wordt aandacht besteed aan de taken waarvoor binnen de begroting geen afzonderlijk programma is opgenomen. Het gaat dan om de wijze waarop de bedrijfsvoering plaatsvindt en een korte beschrijving van de ontwikkelingen die daarop van invloed zijn.

5.4.1 Ambtelijke organisatie

De VRGZ wordt geleid door een directie bestaande uit twee leden: een directeur sector Crisisbeheersing en Bedrijfsvoering en een directeur sector Brandweer-, Ambulancezorg en Meldkamer. De GHOR (onderdeel van de sector Crisisbeheersing) wordt inhoudelijk aangestuurd door de Directeur Publieke Gezondheid (DPG) die tevens directeur is van de GGD Gelderland-Zuid.

5.4.2 Besturing

Managers van sectoren en afdelingen zijn verantwoordelijk voor zowel de inhoud van hun beleidsterreinen als voor de budgetbeheersing om hun taken uit te voeren. Zij opereren als integraal manager en zijn dus naast genoemde inhoudelijke aspecten ook verantwoordelijk voor alle PIOFACH-taken (personeel, informatievoorziening en ICT, organisatie, financiën, administratie, communicatie en huisvesting). Dit alles wordt uitgevoerd binnen de door het Algemeen Bestuur en directie vastgestelde (financiële) beleidskader. De directie ziet erop toe dat de ambtelijke organisatie integer handelt, de bestuursbesluiten goed uitvoert en bevordert de onderlinge samenwerking en

² Wet Financiering decentrale overheden

samenhang tussen de sectoren en afdelingen en met de externe partners ten behoeve van integrale advisering aan het bestuur en de operationele taakuitvoering.

5.4.3 Informatiemanagement en ICT

De Wet Open Overheid (Woo) treedt per 1 mei 2022 in werking. Deze wet is enerzijds gericht op het actief openbaar en toegankelijk maken van overheidsinformatie en anderzijds op het verbeteren van vindbaarheid, uitwisselbaarheid en archivering. De wet vervangt de Wet openbaarheid van bestuur (Wob). Het grote verschil met de Woo is vooral de actieve openbaarmaking van overheidsinformatie en de verplichte ordening digitale informatiehuishouding.

De Woo gaat impact hebben op de processen in de gehele organisatie. Maar zal ook specifiek voor de afdeling Informatievoorziening impact gaan hebben. Welke impact dit is wordt in 2022 onderzocht en inzichtelijk gemaakt.

5.4.4 Vastgoed- & Facility Management

De afdeling Vastgoed- & Facility Management voert het beheer over veertig VRGZ- en eenentwintig GGD-gebouwen, inclusief bijbehorende terreinen.

Huisvesting

De verwachting is dat in 2023 een nieuwe ambulancepost in Tiel wordt opgeleverd. Ook zal in dat jaar een start worden gemaakt met de vervanging van een brandweerpost in Varik en worden de voorbereidingen getroffen voor een brandweerpost in Lienden. Een grote renovatie van de voertuigstalling en aangrenzende delen in Multipost Nijmegen zal plaatsvinden zodat het pand voldoet aan de hedendaagse eisen.

Duurzaamheidswerkzaamheden vinden plaats daar waar mogelijk, waarbij rekening gehouden wordt met de 50% reductie van CO2 die door de overheid is bepaald. In 2023 vindt een nieuwe schouw plaats voor alle panden in de regio om het meerjarenonderhoudsplan te herijken. Doelstelling hierbij is om enerzijds de onderhoudskosten te blijven beheersen en anderzijds het primair proces maximaal te ondersteunen.

Inkoop

In 2021 heeft het Algemeen Bestuur het inkoopbeleid vastgesteld. Ook is een verbeterplan opgesteld met een groot aantal aanbevelingen die noodzakelijk zijn voor een goede uitvoering en beheer van de inkoopfunctie. De noodzakelijke acties zijn nodig om het gewenst ambitieniveau te bereiken in de komende jaren. Het inkoopproces wordt daarmee geprofessionaliseerd. Dit draagt bij aan de rechtmatigheid, doelmatigheid en het bereiken van de organisatiedoelstellingen.

5.4.5 Finance & Control

Rechtmatigheid

De voorbereidingen ten aanzien van de rechtmatigheidsverklaring die vanaf 2022 overgaat van de accountant naar het Dagelijks Bestuur zijn uitgevoerd. In 2021 is een risicoanalyse opgesteld. Deze risicoanalyse is gebaseerd op een combinatie van de financiële omvang van een proces en het ingeschatte risico op een materiële onjuistheid of fout. Op basis daarvan is het interne controleplan herzien en uitgevoerd. De aandachtspunten die daaruit zijn gekomen worden in 2022 en 2023 opgepakt en in de reguliere P&C-cyclus ingebed.

5.5 Verbonden partijen

De VRGZ werkt intensief samen met de GGD Gelderland-Zuid op het gebied van de bedrijfsvoering (geleverd door de afdelingen Vastgoed- en Facilitymanagement, HRM, Informatievoorziening en Financiën & Control).

Voor de Meldkamer Oost-Nederland (MON) zal een construct Kosten Gemene Rekening (KGR) opgezet worden. Kern van een dergelijk construct is dat gezamenlijk het risico gedragen wordt en dat geen btw in rekening gebracht hoeft te worden over de dienstverlening. Het personeel zal in dienst komen van de VNOG (Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland) en de VRGZ zal op basis van een verdeelsleutel bijdragen.

Er is in beide gevallen geen sprake van een verbonden partij in die zin dat de VRGZ risico's draagt die vanuit de andere partij worden veroorzaakt anders dan vanuit de inhoudelijke samenwerking. Wel zijn er kosten gemoeid met het eventueel verbreken van het samenwerkingsverband.

6

Financiële begroting



6 Financiële begroting

In hoofdstuk 6 wordt aan de hand van de balans en de overzichten baten en lasten uiteengezet wat voor 2023 tot en met 2026 verwacht wordt. Ook wordt het verloop van de reserves en voorzieningen uiteengezet en de meerjareninvesteringsplanning weergegeven.

6.1 Baten en lasten Veiligheidsregio Gelderland-Zuid

In onderstaande tabel zijn de baten en lasten van de VRGZ weergegeven.

Overzicht baten en lasten VRGZ (x € 1.000,-)	Realisatie 2021	Gewijzigde begroting 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
Baten						
Budget aanvaardbare kosten	26.093	26.033	29.533	29.533	29.533	29.533
Rijksbijdragen	7.390	7.277	7.324	7.324	7.324	7.324
Gemeentelijke bijdragen	41.356	42.352	42.436	43.124	43.124	43.124
Opbrengsten bedrijfsvoering	2.660	2.869	2.980	2.981	2.981	2.981
Overige opbrengsten	3.213	1.144	1.184	1.184	1.184	1.184
Totaal baten	80.712	79.675	83.457	84.145	84.145	84.145
Lasten						
Personeelskosten	58.608	58.836	62.348	62.022	61.983	61.983
Kapitaallasten	7.241	7.749	8.706	8.706	8.706	8.706
Wagenpark en werkmaterieel	2.700	3.133	3.096	3.046	3.046	3.046
Communicatieapparatuur	2.874	3.141	3.150	3.150	3.150	3.150
Huisvestingskosten	4.202	4.125	3.981	3.751	3.751	3.751
Overige bedrijfskosten	3.792	3.568	3.645	3.645	3.645	3.645
Onvoorzien	0	187	191	191	191	191
Rentebaten en -lasten	-138	-154	-327	-327	-327	-327
Totaal lasten	79.278	80.585	84.790	84.184	84.145	84.145
Saldo van baten en lasten	1.434	-910	-1.333	-39	0	0
Reservemutaties						
Toevoegingen reserves	0	0	0	0	0	0
Onttrekkingen reserves	355	869	1.333	39	0	0
Geraamd resultaat	1.789	-41	0	0	0	0

Tabel 11: overzicht baten en lasten veiligheidsregio

6.2 Baten en lasten Crisis- en Rampenbestrijding

In onderstaande tabel zijn de baten en lasten weergegeven van het programma Crisis- en Rampenbestrijding.

Overzicht baten en lasten Programma C&R (x € 1.000,-)	Realisatie 2021	Gew begr 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
Baten						
Rijksbijdragen	6.751	6.807	6.944	6.944	6.944	6.944
Gemeentelijke bijdragen	41.356	42.352	42.436	43.124	43.124	43.124
Opbrengsten bedrijfsvoering	2.660	2.869	2.980	2.980	2.980	2.980
Overige opbrengsten	2.845	1.069	1.074	1.074	1.074	1.074
Totaal baten	53.612	53.097	53.434	54.122	54.122	54.122
Lasten						
Personeelskosten	36.955	37.910	38.496	38.170	38.131	38.131
Kapitaallasten	6.208	6.614	7.173	7.173	7.173	7.173
Wagenpark en werkmaterieel	1.758	2.108	1.947	1.897	1.897	1.897
Communicatieapparatuur	2.408	2.647	2.694	2.694	2.694	2.694
Huisvestingskosten	4.232	4.082	3.963	3.733	3.733	3.733
Overige bedrijfskosten	550	613	630	630	630	630
Onvoorzien	0	187	191	191	191	191
Rentebaten en -lasten	-138	-154	-327	-327	-327	-327
Totaal lasten	51.973	54.007	54.767	54.161	54.122	54.122
Saldo van baten en lasten	1.639	-910	-1.333	-39	0	0
Reservemutaties						
Toevoegingen reserves	0	0	0	0	0	0
Onttrekkingen reserves	355	869	1.333	39	0	0
Geraamd resultaat	1.994	-41	0	0	0	0

Tabel 12: overzicht baten en lasten programma C&R

6.2.1 Toelichting verschillen begroting 2023 en de gewijzigde begroting 2022

Hierna volgt een toelichting op de verschillen tussen de gewijzigde begroting 2022 en de begroting 2023. De toelichting die leidt tot de gewijzigde begroting 2022 is opgenomen in bijlage 7.3.1 Begrotingswijzigingen Crisis- en Rampenbestrijding.

Rijksbijdragen 137

De stijging van de BDuR wordt veroorzaakt door een indexering van 2%.

Gemeentelijke bijdrage 84

De gemeentelijke bijdrage stijgt met € 84.000,- ten opzichte van de gewijzigde begroting 2022. Deze stijging wordt onder andere veroorzaakt door een indexering van 0,6% (€ 254.000,-).

In september 2021 heeft het Algemeen Bestuur besloten een structurele overeenkomst aan te gaan met Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden en Veiligheidsregio Brabant-Noord voor het verzorgen van de duiktaak. Daarmee is de inzet van hun duikteams voor redden en bergen in ons verzorgingsgebied gewaarborgd. Omdat het voorzien in een duiktaak een uitbreiding is van de brandweezorg leidt dit tot een structurele kostenuitzetting van € 130.000,-. De gemeentelijke bijdrage is daarom met dit bedrag opgehoogd.

Voor de jaren 2020 tot en met 2022 was een extra bijdrage van € 300.000,- per jaar opgenomen voor het achterstallig onderhoud van de kazernes. Dit bedrag valt met ingang van 2023 weer vrij. Een overzicht met de bijdrage per gemeente is opgenomen in paragraaf 7.1 Bijdragen deelnemende gemeenten.

Opbrengsten bedrijfsvoering 111

De VRGZ verzorgt de ondersteunende dienstverlening aan de GGD. In 2023 stijgt dit bedrag met € 111.000,-. Hier staan ook hogere kosten tegenover.

Overige opbrengsten 5

De stijging van de overige opbrengsten is het gevolg van indexering.

Personeelskosten 586

De belangrijkste oorzaak voor de stijging van € 586.000,- ten opzichte van 2022 is de indexering van de personeelslasten met 2,30% (€ 775.000,-) conform vastgestelde methodiek door het Algemeen Bestuur.

De nieuwe vastgestelde regeling voor vrijwilligersvergoedingen valt per saldo uit. Dit voordeel is ingezet om de lasten van de in 2022 nieuw aan te stellen Concerncontroller te dekken (in 2022 gefinancierd uit de algemene reserve, € 60.000,-).

De uniformkleding voor de Brandweer wordt vanaf het begrotingsjaar 2023 geïnvesteerd. Daardoor vindt een verschuiving plaats naar kapitaallasten en zijn de lasten op deze plek € 109.000,- lager.

Daarnaast leidt een mix van kleine bijstellingen per saldo tot een daling ten opzichte van 2022 van € 20.000,-.

Kapitaallasten **559**

De kapitaallasten stijgen fors. Hiervoor zijn een aantal oorzaken aan te wijzen:

1. reguliere indexering van de vervangingsinvesteringen (€ 130.000,-);
2. verschuiving werkkleding, zie ook personeelslasten (€ 109.000,-);
3. prijsstijgingen op voertuigen (op alle fronten) van meer dan 10% zijn merkbaar in de laatste aanbestedingen. Hierdoor stijgen de lasten in de begroting met € 100.000,-. Dit bedrag zal naar verwachting de komende jaren oplopen met een veelvoud hiervan;
4. het hoge investeringsvolume van 2022 en 2023 zorgt voor het overige verschil (omdat een aantal activa reeds afgeschreven was).

Wagenpark en werkmaterieel **-161**

Als gevolg van de transitie van fluorhoudend schuimvormend middel (SVM) naar fluorvrij SVM worden in 2022 en 2023 respectievelijk € 250.000,- en € 50.000,- extra kosten uitgegeven voor deze omzetting. Het resterende verschil wordt veroorzaakt door de indexering.

Communicatieapparatuur **47**

De stijging wordt volledig veroorzaakt door de indexering.

Huisvestingskosten **-119**

Voor de jaren 2020 tot en met 2022 was een jaarlijks budget van € 300.000,- ter beschikking gesteld voor het achterstallig onderhoud. In 2020 is als gevolg van corona een achterstand ontstaan in de uitvoering van het onderhoud waardoor een deel van het onderhoud door zou schuiven naar 2023. Hierdoor is in 2023 voor achterstallig onderhoud nog een bedrag van € 130.000,- opgenomen. Voor deze doorschuiving is een bedrag van € 130.000,- beschikbaar in de bestemde reserve uitgestelde werkzaamheden. De onderhoudskosten dalen hierdoor echter met € 170.000,- ten opzichte van 2022.

Als gevolg van gewijzigde wet- en regelgeving zullen in 2022 en 2023 aanpassingen aan panden plaatsvinden om te voldoen aan de wettelijke normering ten aanzien van diesel motor emissie (DME). Deze uitgaven bedragen voor 2022 en 2023 respectievelijk € 50.000,- en € 100.000,-.

Omdat de afdeling ICT met ingang van 2023 verhuist van het GGD-gebouw naar de Multipost in Nijmegen dalen de huurlasten met € 40.000,-. Het resterende verschil wordt veroorzaakt door de indexering (€ 41.000,-).

Overige bedrijfskosten

17

Als het medisch noodzakelijk is om een patiënt horizontaal te vervoeren wordt door de ambulancezorg de brandweer ingeschakeld met een geprepareerde hoogwerker. De kosten hiervan (€ 48.000,-) worden in rekening gebracht bij de ambulancezorg. De bijdrage hiervoor wordt op deze plek verwerkt. Daarnaast zorgen diverse kleine bijstellingen en indexering per saldo voor een stijging van € 65.000,-.

Onvoorzien

4

De post onvoorzien bedraagt 0,35% van het begrotingstotaal. Door toename van de begrote lasten stijgt deze post met € 4.000,-.

Rentebaten en -lasten

-173

In de periode 2021 tot en met 2023 loopt een aantal leningen af die op basis van de huidige lage rentestand tegen een lager percentage kunnen worden gefinancierd. Dit levert een structureel voordeel op in de rentelasten.

Meerjarige mutaties

De nieuwe cao is pas in januari 2022 vastgesteld en gaat met terugwerkende kracht in per december 2021. Doordat de nieuwe cao pas in 2022 is vastgesteld kon deze niet meer opgenomen worden in de Kaderbrief 2023. Conform vastgestelde methodiek wordt de werkelijke index nagecalculeerd in de eerstvolgende begroting, zijnde de begroting 2024. Hierdoor stijgt de gemeentelijke bijdrage met ingang van 2024 structureel met € 688.000,- (behoudens reguliere uitzettingen conform standaard uitgangspunten voor de begroting 2024). In de resultaatbestemming bij de jaarrekening 2021 wordt voorgesteld een bestemde reserve te vormen voor dit tekort in 2023.

In tegenstelling tot de meerjarige investeringen in de investeringsplanning in paragraaf 6.7 zijn de kapitaallasten niet meerjarig doorgerekend maar in de resultaten meegenomen op basis van het prijspeil van 2023.

GHOR

De GHOR is een onderdeel van de begroting van de VRGZ onder leiding van de DPG (Directeur Publieke Gezondheid) van de GGD. Het deel in de VRGZ-begroting 2023 dat voor de GHOR aangemerkt wordt is € 1.625.000,-.

6.3 Baten en lasten Regionale Ambulancevoorziening

Overzicht baten en lasten Programma RAV (x € 1.000,-)	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
Baten						
Budget aanvaardbare kosten	26.093	26.033	29.533	29.533	29.533	29.533
Rijksbijdragen	639	470	380	380	380	380
Overige opbrengsten	368	75	110	110	110	110
Totaal baten	27.100	26.578	30.023	30.023	30.023	30.023
Lasten						
Personeelskosten	21.653	20.925	23.852	23.852	23.852	23.852
Kapitaallasten	1.033	1.135	1.533	1.533	1.533	1.533
Wagenpark en werkmaterieel	943	1.026	1.149	1.149	1.149	1.149
Communicatieapparatuur	467	494	456	456	456	456
Huisvestingskosten	-30	43	18	18	18	18
Overige bedrijfskosten	3.239	2.955	3.015	3.015	3.015	3.015
Totaal lasten	27.305	26.578	30.023	30.023	30.023	30.023
Saldo van baten en lasten	-205	0	0	0	0	0
Reservemutaties						
Toevoegingen reserves	0	0	0	0	0	0
Onttrekkingen reserves	0	0	0	0	0	0
Geraamd resultaat	-205	0	0	0	0	0

Tabel 13: baten en lasten programma RAV

6.3.1 Toelichting verschillen begroting 2023 en de begroting 2022

Hierna volgt een toelichting op de verschillen tussen de begroting 2022 en de begroting 2023. De toelichting die leidt tot de gewijzigde begroting 2022 is opgenomen in bijlage 7.3.2 Begrotingswijzigingen RAV.

Budget aanvaardbare kosten (BAK)

3.500

Er zijn drie grote ontwikkelingen die de stijging van het budget voor 2023 verklaren. Ten eerste is het aantal diensten uitgebreid van 301 naar 315. Deze 14 extra diensten per week geven een budgettaire verruiming van de component Spreiding & Beschikbaarheid (S&B) van € 1.359.000,-. Twee budgetcomponenten die zijn gekoppeld aan S&B stijgen ook mee. Meer diensten betekent meer medewerkers en dus ook meer personeel dat opgeleid wordt. Daarom stijgt de opleidingsvergoeding met € 53.000,-. Daarnaast is de vrije marge gekoppeld aan S&B. De stijging van de vrije marge is € 48.000,-. Tot slot zijn afspraken gemaakt over uitbreiding van de component directie en administratie om de extra diensten mogelijk te maken (€ 59.000,-).

Ten tweede zijn er (meerjarige) afspraken gemaakt voor bepaalde componenten van het budget. Zo is een vergoeding overeengekomen voor de nieuwe locatie in Tiel en bekostiging van de verbouwing van post Beuningen. Dit leidt tot een stijging ten opzichte van de begroting 2022 met € 77.000,-. Daarnaast is het wagenpark uitgebreid. Voor zowel 2022 als 2023 is een extra ambulancevoertuig in het budget opgenomen (€ 88.000,-).

Ten derde heeft AZGZ afspraken kunnen maken met zorgverzekeraars over componenten die ofwel landelijk onder gefinancierd werden ofwel die in lokaal overleg aangepast moesten worden. De uitbreiding via landelijke parameters geldt voor overige loonkosten (€ 164.000,-) en initiële opleidingen (€ 57.000,-). Dit past bij de kosten die AZGZ maakt, onder andere voor het opleiden van nieuwe medewerkers. Landelijke parameters voor de loonkosten op de Meldkamer Ambulancezorg geven een structurele verruiming van € 113.000,-. Landelijke uniformering van de materiële kosten op de meldkamer is niet gelukt. Maar het onderzoek hiernaar door de NZa heeft aanleiding gegeven om het budget voor AZGZ te verhogen met € 72.000,-. Lokale onderwerpen zijn de afhijsingen door de brandweer. Deze waren geen onderdeel van het budget, ondanks de ondersteuning die Brandweer Gelderland-Zuid hiervoor bood. Dit is met ingang van 2023 in de begroting meegenomen (€ 48.000,-). Ook leidt de gestegen zorgvraag naar ambulancezorg tot hogere productie-aantallen. Zowel het aantal ritten als het aantal gereden kilometers stijgt. Het budget is hierdoor gestegen met € 336.000,-.

Tot slot is door de sector een afspraak gemaakt voor de financiering van het vitaliteitsplan. Hiervoor dragen ambulancediensten 1% van het budget voor S&B via de vrije marge af. Voor AZGZ betekent dit een bedrag van € 170.000,-.

AZGZ gaat uit van een index van 3%. Daarnaast is er een effect van de verwachte index van 2022 die lager was dan de definitieve. Samen verklaart dit het restant van € 856.000,-.

Personeelskosten

2.927

De personeelskosten vallen in 2023 bijna € 3.000.000,- hoger uit dan in 2022. Dat komt ten eerste doordat de uitbreiding van het aantal diensten ten tijde van het opstellen van de begroting 2022 nog niet voorzien was. De kosten van de formatie-uitbreiding voor deze diensten bedraagt € 792.000,-. Daarnaast is ruimte opgenomen om boven formatief personeel aan te nemen. Het gaat om ambulancechauffeurs en -verpleegkundigen zodat flexibel ingespeeld kan worden op ziekte of vertrek van medewerkers (€ 502.000,-). Ten derde is de berekening van productieve uren nu gebaseerd op de NZa-norm. Dit leidt ertoe dat de productieve uren omlaag gaan en er dus meer formatie nodig is. Deze wijziging leidt tot een stijging van € 755.000,-. Het groeien van de organisatie met meer verpleegkundigen en chauffeurs leidt ook tot meer ondersteuning. De formatie lijn-staf groeit op diverse posten. In totaal gaat het om € 71.000,-. Tot slot zijn de salarissen van de medewerkers op de ambulance en in de meldkamer gestegen € 807.000,-.

Samen verklaren deze elementen de stijging van € 2.927.000,-.

Kapitaallasten

398

De kapitaallasten zijn in 2023 € 398.000,- hoger dan in de begroting 2022. Dit komt door de aanschaf van defibrillatoren (monitoren) in 2023 en de vervanging van ambulances (€ 54.000,-). Tot slot wordt een opleidingsvoertuig vervangen. De kapitaallasten voor voertuigen en bepakkingen stijgen daarmee met € 303.000,-. De monitoren verklaren € 41.000,-.

Wagenpark en werkmaterieel

123

De brandstofkosten zijn de afgelopen periode sterk gestegen. Naar verwachting zal dit ook voor 2023 nog het geval zijn. Gecombineerd met meer ritten en dus meer kilometers stijgen de brandstofkosten met € 123.000,-.

Communicatieapparatuur

-38

De kosten voor dataverkeer vanuit de meldkamer zijn gedaald. Dit levert een voordeel van € 38.000,- op.

Huisvestingskosten

-25

De uitgaven voor onderhoud aan vastgoed worden centraal uitgevoerd door de afdeling Vastgoed- en Facility Management. Het budget is nu ook voor 2023 overgeheveld naar deze afdeling. Via interne doorbelastingen komen de kosten uiteindelijk terug bij de RAV.

De kosten voor doorbelastingen vanuit bedrijfsvoering stijgen. Dat komt voornamelijk vanwege de overheveling van budget voor vastgoed(beheer) naar de afdeling Vastgoed- en Facility Management. Dit is in lijn met de hiervoor genoemde daling van de component huisvestingskosten. Daarnaast worden de lasten voor de nieuwbouwpost Tiel doorbelast (€ 110.000,-).

Aan de andere kant blijft de realisatie op verpleegkundige artikelen – betreft geen PBM – achter bij de begroting. Deze post is naar beneden bijgesteld met € 69.000,-. De inhuur van externe expertise voor bijvoorbeeld prestatie- of kwaliteitsverbetering zal naar verwachting ook in 2023 doorlopen (€ 40.000,-).

Kleine overige mutaties op de overige bedrijfskosten verklaren de laatste neerwaartse bijstelling van € 21.000,-.

6.4 Uiteenzetting financiële positie

In onderstaande tabel is de verwachte ontwikkeling van de balanspositie opgenomen.

Activa	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
Vaste Activa						
Materiële vaste activa	59.830	68.042	72.845	73.564	76.335	77.154
Vlottende activa						
<i>Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar</i>						
Debiteuren	2.234	2.234	2.234	2.234	2.234	2.234
Debiteuren openbare lichamen	472	472	472	472	472	472
Uitzettingen Rijksschatkist	3.895	3.895	3.895	3.895	3.895	3.895
Overige vorderingen	1.851	1.851	1.851	1.851	1.851	1.851
Nog in tarieven te verrekenen	0	0	0	0	0	0
Sluitpost (incl. rekening-courant)	0	0	0	0	0	0
	8.452	8.452	8.452	8.452	8.452	8.452
Liquide middelen	162	162	162	162	162	162
Overlopende activa	1.419	1.419	1.419	1.419	1.419	1.419
Totaal	69.863	78.075	82.878	83.597	86.368	87.187

Passiva	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
Vaste Passiva						
<i>Eigen vermogen*</i>						
Res. aanvaardbare kosten RAV	1.826	1.621	1.621	1.621	1.621	1.621
Subtotaal programma RAV	1.826	1.621	1.621	1.621	1.621	1.621
Algemene reserve C&R	2.532	2.641	2.641	2.641	2.641	2.641
<i>Bestemde reserves:</i>						
Frictiekosten meldkamer	450	250	50	0	0	0
Uitgestelde werkzaamheden	474	334	39	0	0	0
Duiktaak	0	150	0	0	0	0
Cao-ontwikkelingen	0	688	0	0	0	0
Subtotaal programma C&R	3.456	4.063	2.730	2.641	2.641	2.641
<i>Resultaat</i>	1.789	0	0	0	0	0
Totaal Eigen vermogen	7.071	5.684	4.351	4.262	4.262	4.262
Voorzieningen						
Groot onderhoud	2.409	3.304	3.530	3.015	3.871	4.387
Niet-actieven	618	267	89	0	0	0
	3.027	3.571	3.619	3.015	3.871	4.387
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van > 1 jaar						
Langlopende leningen	43.489	51.540	51.540	51.540	51.540	51.540
Vlottende Passiva						
Vlottende schulden met een rentetypische looptijd < 1 jaar						
Sluitpost (incl. rekening-courant)	0	1.004	7.092	8.504	10.419	10.722
Kortlopende schulden	10.995	10.995	10.995	10.995	10.995	10.995
	10.995	11.999	18.087	19.499	22.414	21.717
Overlopende passiva	5.281	5.281	5.281	5.281	5.281	5.281
Totaal	69.863	78.075	82.878	83.597	86.368	87.187
EMU-saldo **	-1.094	-7.709	-4.755	-1.323	-1.915	-304

Tabel 14: verwachte balanspositie

* Uitgangspunt is dat het voorstel voor (toekomstige) resultaatbestemming door het Algemeen Bestuur wordt goedgekeurd. De standen zijn vanaf de kolom begroting 2022 bijgewerkt op basis van de jaarrekening 2021 tenzij andere gegevens voorhanden zijn.

** Conform model berekening CBS

6.5 Stand en verloop voorzieningen en reserves

Reserves							
Bedragen * € 1.000,-	Stand eind 2022	Storting 2023	Onttrekking 2023	Verwachting ultimo			
				2023	2024	2025	2026
Algemene reserve C&R	2.641	0	0	2.641	2.641	2.641	2.641
Reserve aanvaardbare kosten	1.621	0	0	1.621	1.621	1.621	1.621
Bestemde reserve meldkamer	250	0	200	50	0	0	0
Bestemde reserve uitgestelde werkzaamheden	334	0	295	39	0	0	0
Bestemde reserve cao-ontwikkelingen	688	0	688	0	0	0	0
Bestemde reserve wet- en regelgeving op het gebied van duurzaamheid	150	0	150	0	0	0	0
Totaal reserves	5.684	0	1.333	4.351	4.262	4.262	4.262

Tabel 15: stand en verloop reserves

Voorzieningen							
Bedragen * € 1.000,-	Stand eind 2022	Storting 2023	Onttrekking 2023	Verwachting ultimo			
				2023	2024	2025	2026
Voorziening groot onderhoud	3.304	1.281	1.055	3.530	3.015	3.871	4.387
Voorziening niet actieven	267	0	178	89	0	0	0
Totaal voorzieningen	3.571	1.281	1.233	3.619	3.015	3.871	4.387

Tabel 16: stand en verloop voorzieningen

6.6 Incidentele baten en lasten en structureel evenwicht

Het BBV definieert incidentele baten en lasten als volgt: 'Incidentele baten en lasten betreffen die posten die het begrotingssaldo incidenteel beïnvloeden. Het gaat om eenmalige zaken en om (meerjarige) projecten of subsidies als deze eveneens het karakter van tijdelijkheid c.q. eindig doel hebben.'.

Incidentele baten en lasten VRGZ	2023	2024	2025	2026
Bedragen * € 1.000,-				
Totaal incidentele baten	0	0	0	0
Totaal incidentele lasten	150	0	0	0

Tabel 17: incidentele baten en lasten VRGZ

In de voorliggende begroting en meerjarenraming zijn incidentele lasten opgenomen voor de transitie van schuimvormende middelen en het voldoen aan de aangescherpte normering voor DME. Deze incidentele lasten worden gedekt uit het positieve resultaat van 2021.

6.7 Investeringsplanning

Bedragen * € 1.000,-	Vanuit JR 2021	Begroting 2022	Gew. begr. 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
Sector Brandweer							
Automatisering	0	0	0	0	0	0	0
Inventaris	0	0	0	0	0	0	0
Verbindingsmidd. & comm.techn.	0	407	407	367	0	0	750
Vakbekwaamheidsmiddelen	143	29	172	272	53	29	29
<i>Persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM)</i>							
Ademlucht	373	2	375	114	100	615	0
Repressieve kleding	211	234	445	863	53	984	148
Totaal PBM	584	236	820	977	153	1.599	148
<i>Voer- en vaartuigen</i>							
Bepakkingen	572	452	1.024	696	879	712	664
Voer- en vaartuigen	1.397	3.871	5.268	3.225	4.271	4.657	3.638
Containers	0	0	0	0	0	0	0
Totaal voertuigen	1.969	4.323	6.292	3.921	5.150	5.369	4.302
Totaal sector Brandweer	2.696	4.995	7.691	5.537	5.356	6.997	5.230
Sector Crisisbeheersing							
Voertuigen	0	0	0	0	0	0	0
Verbindingsmidd. & comm.techn.	0	0	0	0	0	0	0
Inventaris	36	0	36	0	0	0	0
Repressieve kleding	0	0	0	0	0	0	0
Automatisering	0	245	245	0	0	0	210
Totaal sector Crisisbeheersing	36	245	281	0	0	0	210

Bedragen * € 1.000,-	Vanuit JR 2021	Begr 2022	Gew. begr. 2022	Begr 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
Sector RAV							
Automatisering	130	66	196	50	50	96	12
Verbindingsmidd. & comm.techn.	0	70	70	0	0	0	0
Werkkleding	0	0	0	0	300	0	0
Inventaris	0	0	0	0	0	0	0
Inventaris medisch	480	0	480	1.464	0	0	960
Verbouwingen	0	0	0	0	0	0	0
Voertuigen	380	670	1.050	1.378	603	1.453	383
Totaal sector RAV	990	806	1.796	2.892	953	1.549	1.355
Ondersteunende diensten							
Automatisering	448	417	865	967	177	527	217
Inventaris	0	100	100	175	100	100	100
Voertuigen en bepakkingen	44	0	44	0	0	0	0
Vastgoed							
Gebouwen	0	2.720	2.720	1.360	1.394	1.464	1.501
Grond en terreinen	0	1.090	1.090	580	586	618	635
Verbouwingen	0	520	520	590	140	140	120
Inventaris	0	0	0	25	25	25	25
Totaal Bedrijfsvoering	492	4.847	5.339	3.697	2.422	2.874	2.598
Staf							
Voertuigen	0	0	0	0	80	0	0
Totaal Staf	0	0	0	0	80	0	0
Totaal investeringsplanning	4.214	10.893	15.107	12.126	8.811	11.419	9.392

Tabel 18: investeringsplanning

7

Bijlagen



7 Bijlagen

7.1 Bijdragen deelnemende gemeenten

In onderstaande tabel is de ontwikkeling van de bijdrage van gemeenten weergegeven.

Gemeenten	Inwoners 2023 *	Bijdrage 2022	Indexering (0,6%)	Achterstallig onderhoud (1)	Duiktaak (2)	Gemeentelijke bijdrage 2023
Berg en Dal	35.000	2.447.274	14.684	-17.254	7.512	2.452.216
Beuningen	27.015	1.487.584	8.925	-10.059	4.566	1.491.016
Buren	27.190	2.259.680	13.558	-15.966	6.936	2.264.208
Culemborg	29.394	2.070.776	12.425	-15.386	6.356	2.074.171
Druten	19.000	1.140.675	6.844	-7.606	3.501	1.143.414
Heumen	16.523	1.275.144	7.651	-9.295	3.914	1.277.414
Maasdriel	25.571	1.859.931	11.159	-13.118	5.709	1.863.681
Neder-Betuwe	24.988	1.714.010	10.284	-12.471	5.261	1.717.084
Nijmegen	178.750	14.710.938	88.265	-103.569	45.156	14.740.790
Tiel	42.150	2.799.619	16.798	-19.683	8.594	2.805.328
West Betuwe	51.834	4.181.843	25.091	-30.587	12.836	4.189.183
West Maas en Waal	19.700	1.529.198	9.175	-18.757	4.694	1.524.310
Wijchen	41.225	2.683.607	16.102	-10.810	8.238	2.697.137
Zaltbommel	29.990	2.191.457	13.149	-15.439	6.727	2.195.894
Totaal	568.330	42.351.736	254.110	-300.000	130.000	42.435.846

Tabel 19: verloop bijdrage deelnemende gemeenten

Gemeenten	Inwoners 2023 *	Gemeentelijke bijdrage 2023	Nacalculatie index 2022 (1,62%) (3)	Gemeentelijke bijdrage 2024	Gemeentelijke bijdrage 2025	Gemeentelijke bijdrage 2026
Berg en Dal	35.000	2.452.216	39.726	2.491.942	2.491.942	2.491.942
Beuningen	27.015	1.491.016	24.154	1.515.170	1.515.170	1.515.170
Buren	27.190	2.264.208	36.680	2.300.888	2.300.888	2.300.888
Culemborg	29.394	2.074.171	33.602	2.107.773	2.107.773	2.107.773
Druten	19.000	1.143.414	18.523	1.161.937	1.161.937	1.161.937
Heumen	16.523	1.277.414	20.694	1.298.108	1.298.108	1.298.108
Maasdriel	25.571	1.863.681	30.192	1.893.873	1.893.873	1.893.873
Neder-Betuwe	24.988	1.717.084	27.817	1.744.901	1.744.901	1.744.901
Nijmegen	178.750	14.740.790	238.801	14.979.591	14.979.591	14.979.591
Tiel	42.150	2.805.328	45.446	2.850.774	2.850.774	2.850.774
West Betuwe	51.834	4.189.183	67.865	4.257.048	4.257.048	4.257.048
West Maas en Waal	19.700	1.524.310	24.694	1.549.004	1.549.004	1.549.004
Wijchen	41.225	2.697.137	43.694	2.740.831	2.740.831	2.740.831
Zaltbommel	29.990	2.195.894	35.573	2.231.467	2.231.467	2.231.467
Totaal	568.330	42.435.846	687.461	43.123.307	43.123.307	43.123.307

Tabel 20: bijdrage deelnemende gemeenten 2023-2026

* Bron: inwonersaantallen uit de Begrotingsrichtlijnen 2023 voor gemeenschappelijke regelingen in de regio Nijmegen (BRN).

Toelichting op de wijzigingen

- Ad 1: In 2019 heeft het Algemeen Bestuur besloten om voor de periode 2020 tot en met 2022 jaarlijks € 300.000,- beschikbaar te stellen voor het achterstallig onderhoud van de kazernes. Dit bedrag wordt derhalve met ingang van 2023 weer in mindering gebracht op de gemeentelijke bijdrage.
- Ad 2: Op 23 september 2021 heeft het Algemeen Bestuur besloten om voor het verzorgen van de duiktaak in onze regio een structurele overeenkomst aan te gaan met de Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden en Veiligheidsregio Brabant-Noord. Daarmee is de inzet van hun duikteams voor redden en bergen in ons verzorgingsgebied geborgd. Omdat het voorzien in de duiktaak door deze regio's een uitbreiding van de brandweezorg is betekent dit een kostenuitzetting in de begroting van structureel € 130.000,-.
- Ad 3: De nieuwe cao is pas in januari 2022 vastgesteld en gaat met terugwerkende kracht in per 2021. Doordat de nieuwe cao pas in 2022 is vastgesteld kon deze niet meer opgenomen worden in de Kaderbrief 2023. Conform vastgestelde methodiek wordt de werkelijke index nagecalculeerd in de eerstvolgende begroting, zijnde de begroting 2024. Hierdoor stijgt de gemeentelijke bijdrage structureel met € 688.000,- (behoudens reguliere uitzettingen conform standaard uitgangspunten voor de begroting 2024).

7.2 Baten en lasten per taakveld

7.2.1 Baten en lasten per taakveld VRGZ

bedragen x € 1.000,-	Realisatie 2021			Begroting 2022			Begroting 2023		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Crisisbeheersing en brandweer	44.561	38.965	5.596	43.751	40.428	3.323	43.846	40.326	3.520
Volksgezondheid	27.100	23.387	3.713	26.578	22.843	3.735	29.989	25.793	4.196
Algemene uitkeringen	6.391	0	6.391	6.477	0	6.477	6.608	0	6.608
Treasury	0	-138	138	0	-154	154	0	-327	327
Overhead	2.660	17.064	-14.404	2.869	17.468	-14.599	3.014	18.998	-15.984
Overige baten en lasten	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vennootschapsbelasting (Vpb)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo van baten en lasten	80.712	79.278	1.434	79.675	80.585	-910	83.457	84.790	-1.333
Mutaties reserves	355	0	355	869	0	869	1.333	0	1.333
Resultaat	81.067	79.278	1.789	80.544	80.585	-41	84.790	84.790	0

Tabel 21: baten en lasten per taakveld VRGZ

7.2.2 Baten en lasten per taakveld VRGZ meerjarig

bedragen x € 1.000,-	Begroting 2023			Raming 2024		Raming 2025		Raming 2026	
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten
Crisisbeheersing en brandweer	43.846	40.326	3.520	44.534	39.720	44.534	39.681	44.534	39.681
Volksgezondheid	29.989	25.793	4.196	29.989	25.793	29.989	25.793	29.989	25.793
Algemene uitkeringen	6.608	0	6.608	6.608	0	6.608	0	6.608	0
Treasury	0	-327	327	0	-327	0	-327	0	-327
Overhead	3.014	18.998	-15.984	3.014	18.998	3.014	18.998	3.014	18.998
Overige baten en lasten	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vennootschapsbelasting (Vpb)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo van baten en lasten	83.457	84.790	-1.333	84.145	84.184	84.145	84.145	84.145	84.145
Mutaties reserves	1.333	0	1.333	39	0	0	0	0	0
Resultaat	84.790	84.790	0	84.184	84.184	84.145	84.145	84.145	84.145

Tabel 22: baten en lasten per taakveld VRGZ meerjarig

7.2.3 Baten en lasten per taakveld Crisis- en Rampenbestrijding

bedragen x € 1.000,-	Realisatie 2021			Begroting 2022			Begroting 2023		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Crisisbeheersing en brandweer	44.561	38.965	5.596	43.751	40.428	3.323	43.846	40.326	3.520
Algemene uitkeringen	6.391	0	6.391	6.477	0	6.477	6.608	0	6.608
Overhead	2.660	13.146	-10.486	2.869	13.733	-10.864	2.980	14.768	-11.788
Treasury	0	-138	138	0	-154	154	0	-327	327
Vennootschapsbelasting (Vpb)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Overige baten en lasten	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo van baten en lasten	53.612	51.973	1.639	53.097	54.007	-910	53.434	54.767	-1.333
Mutaties reserves	355	0	355	869	0	869	1.333	0	1.333
Resultaat	53.967	51.973	1.994	53.966	54.007	-41	54.767	54.767	0

Tabel 23: baten en lasten per taakveld Crisis- en Rampenbestrijding

7.2.4 Baten en lasten per taakveld Crisis- en Rampenbestrijding meerjarig

bedragen x € 1.000,-	Begroting 2023			Raming 2024		Raming 2025		Raming 2026	
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten
Crisisbeheersing en brandweer	43.846	40.326	3.520	44.534	39.720	44.534	39.681	44.534	39.681
Algemene uitkeringen	6.608	0	6.608	6.608	0	6.608	0	6.608	0
Overhead	2.980	14.768	-11.788	2.980	14.768	2.980	14.768	2.980	14.768
Treasury	0	-327	327	0	-327	0	-327	0	-327
Vennootschapsbelasting (Vpb)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Overige baten en lasten	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo van baten en lasten	53.434	54.767	-1.333	54.122	54.161	54.122	54.122	54.122	54.122
Mutaties reserves	1.333	0	1.333	39	0	0	0	0	0
Resultaat	54.767	54.767	0	54.161	54.161	54.122	54.122	54.122	54.122

Tabel 24: baten en lasten per taakveld Crisis- en Rampenbestrijding meerjarig

7.2.5 Baten en lasten per taakveld Regionale Ambulancevoorziening

bedragen x € 1.000,-	Realisatie 2021			Begroting 2022			Begroting 2023		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Volksgezondheid	27.100	23.387	3.713	26.578	22.843	3.735	29.989	25.793	4.196
Algemene uitkeringen	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Overhead	0	3.918	-3.918	0	3.735	-3.735	34	4.230	-4.196
Treasury	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vennootschapsbelasting (Vpb)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Overige baten en lasten	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo van baten en lasten	27.100	27.305	-205	26.578	26.578	0	30.023	30.023	0
Mutaties reserves	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat	27.100	27.305	-205	26.578	26.578	0	30.023	30.023	0

Tabel 25: baten en lasten per taakveld Regionale Ambulancevoorziening

7.2.6 Baten en lasten per taakveld Regionale Ambulancevoorziening meerjarig

bedragen x € 1.000,-	Begroting 2023			Raming 2024		Raming 2025		Raming 2026	
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten
Volksgezondheid	29.989	25.793	4.196	29.989	25.793	29.989	25.793	29.989	25.793
Algemene uitkeringen	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Overhead	34	4.230	-4.196	34	4.230	34	4.230	34	4.230
Treasury	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vennootschapsbelasting (Vpb)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Overige baten en lasten	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo van baten en lasten	30.023	30.023	0	30.023	30.023	30.023	30.023	30.023	30.023
Mutaties bestemde reserves	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat	30.023	30.023	0	30.023	30.023	30.023	30.023	30.023	30.023

Tabel 26: baten en lasten per taakveld Regionale Ambulancevoorziening meerjarig

7.3 Begrotingswijzigingen 2022

In onderstaande paragrafen zijn de wijzigingen verwerkt die zich hebben voorgedaan nadat de begroting 2022 is vastgesteld. Het betreft kostenneutrale verschuivingen, de financiële vertaling van de resultaatbestemming 2021 die het gevolg is van gewijzigde milieuwetgeving en de inrichting van de duiktaak en daarnaast nog de inrichting van nieuwe taken bij de VRGZ als gevolg van gewijzigde wetgeving in het kader van rechtmatigheid.

Verschuivingen

De verschuivingen hebben plaatsgevonden ten behoeve van een beter inzicht en een betere presentatie en zijn budgettair neutraal. Daarnaast tracht de VRGZ uitzettingen zo veel als mogelijk op te vangen binnen de eigen begroting. Een aantal verschuivingen binnen deze kolom heeft hier betrekking op.

Resultaatbestemming

Als gevolg van gewijzigde wet- en regelgeving zullen in 2022 en 2023 aanpassingen aan panden plaatsvinden om te voldoen aan de wettelijke normering ten aanzien van diesel motor emissie (DME).

Daarnaast wordt op dit moment binnen de brandweer gebruikgemaakt van een fluorhoudend schuimvormende middel (SVM). In dit middel zit onder andere de stof PFAS die schadelijk is voor mens en milieu. In 2025 wordt het gebruik van fluorhoudend schuim verboden. Daarom is het noodzakelijk dat de komende jaren een overgang wordt gemaakt van fluorhoudend SVM naar fluorvrij SVM. Naast het inkopen van nieuw fluorvrij schuim zal het fluorhoudende schuim moeten worden afgevoerd, moeten materialen worden aangepast op dit nieuwe schuim en zullen de brandweerm medewerkers extra worden getraind.

Beide wijzigingen leiden in 2022 en 2023 incidenteel tot extra uitgaven. Voorgesteld is om deze extra uitgaven te dekken uit het positieve resultaat van 2021.

In 2021 heeft het Algemeen Bestuur ingestemd met het voorstel om de dienstverleningsovereenkomst die tijdelijk met de veiligheidsregio's Gelderland-Midden en Brabant-Noord is aangegaan voor de inzet van hun duikteams in Gelderland-Zuid structureel te continueren. Ook heeft het Algemeen Bestuur ingestemd met de kostenuitzetting van € 130.000,- die deze overeenkomst vanaf 2022 met zich meebrengt. Voorgesteld is deze uitzetting in 2022 incidenteel te dekken uit het positieve resultaat van 2021.

Concerncontroller

Als gevolg van de gewijzigde wet- en regelgeving ligt de rechtmatigheidsverantwoording met ingang van het verslagjaar 2022 bij het Dagelijks Bestuur in plaats van bij de accountant. Hiervoor is een nieuwe functie Concerncontroller ingericht om het bestuur hierbij te ondersteunen.

7.3.1 Begrotingswijzigingen Crisis- en Rampenbestrijding

bedragen x € 1.000,-	Begroting 2022	Verschuivingen	Resultaat bestemming 2021	Concern controller	Gewijzigde begroting 2022
Baten					
Rijksbijdragen	6.637	170	0	0	6.807
Gemeentelijke bijdragen	42.352	0	0	0	42.352
Opbrengsten bedrijfsvoering	2.636	173	0	60	2.869
Overige opbrengsten	1.069	0	0	0	1.069
Totaal baten	52.694	343	0	60	53.097
Lasten					
Personeelslasten	37.244	546	0	120	37.910
Kapitaallasten	6.604	10	0	0	6.614
Wagenpark	1.845	13	250	0	2.108
Communicatieapparatuur	2.774	-127	0	0	2.647
Huisvestingskosten	4.119	-87	50	0	4.082
Overige bedrijfskosten	495	-12	130	0	613
Onvoorzien	187	0	0	0	187
Rentebaten en -lasten	-154	0	0	0	-154
Totaal lasten	53.114	343	430	120	54.007
Saldo van baten en lasten	420	0	-430	-60	-910
Toevoegingen reserves	0	0	0	0	0
Onttrekkingen reserves	439	0	430	0	869
Resultaat	19	0	0	-60	-41

Tabel 27: begrotingswijzigingen 2022 programma C&R

7.3.2 Begrotingswijzigingen RAV

bedragen x € 1.000,-	Begroting 2022	Verschuivingen	Gewijzigde begroting 2022
Baten			
Budget aanvaardbare kosten	26.033	0	26.033
Rijksbijdragen	470	0	470
Overige opbrengsten	75	0	75
Totaal baten	26.578	0	26.578
Lasten			
Personeelslasten	20.944	-19	20.925
Kapitaallasten	1.135	0	1.135
Wagenpark	1.026	0	1.026
Communicatieapparatuur	514	-20	494
Huisvestingskosten	43	0	43
Overige bedrijfskosten	2.916	39	2.955
Totaal lasten	26.578	0	26.578
Saldo van baten en lasten	0	0	0
Toevoegingen reserves	0	0	0
Onttrekkingen reserves	0	0	0
Resultaat	0	0	0

Tabel 28: begrotingswijzigingen 2022 programma RAV

7.4 Regionaal Beleidsplan 2020-2023

	2020	2021	2022	2023
Samenwerking en afstemming				
Actieve houding medewerkers versterken	x	x	x	x
Interne samenwerking en afstemming versterken	x	x	x	x
Samenwerking en afstemming met de gemeenten versterken	x	x	x	
Kennisnetwerk versterken t.b.v. advisering en crisisbeheersing		x	x	x
Informatiemanagement	x	x	x	x
Flexibele crisisorganisatie	x	x	x	x
Meerjaren beleidsplan multidisciplinair opleiden, trainen en oefenen	x			
Integrale aanpak druk op acute zorgketen	x	x	x	x
Risicogericht werken				
Gedeelde visie ontwikkelen op risico's, advisering, toezicht en handhaving	x	x		
Vorbereiding zorginstellingen op regionale risico's	x	x	x	x
Samenhang Regionaal risicoprofiel en advisering gemeenten i.r.t. de Omgevingswet	x	x	x	
Nieuw regionaal evenementenbeleid	x	x	x	
Real time omgevingsbeeld en signalering van trends	x	x	x	
Onderzoek urgentieclassificatie	x	x		
Naar een dynamisch risicoprofiel en beleidsprioriteiten	x	x	x	
Een weerbare samenleving				
Risicocommunicatie	x	x	x	x
Gerichte voorlichting aan inwoners en bij bedrijven en instellingen	x	x	x	x
Burgerparticipatie	x	x	x	x
Iedereen is hulpverlener	x	x		
Uitwerking vervolg verminderd zelfredzaamheid	x			
Inwoners-onderzoeken of -informatie meteen na incidenten	x	x	x	x
Communicatiestrategie i.v.m. informatiedruk bij incidenten en crises		x	x	

	2020	2021	2022	2023
Een toekomstbestendige veiligheidsregio				
Inzetten op vitaliteit en duurzame inzetbaarheid	x	x	x	x
Visie op samenwerking meldkamer	x			
Soepele overgang van de meldkamer naar de LMS Oost-Nederland	x	x	x	
Zorgcoördinatiecentrum en zorgdifferentiatie	x	x		
Inspelen op Wet ambulancezorg	x			
Actieplan Ambulancezorg	x	x	x	x
Organisatie voorbereiden op Omgevingswet	x	x		
Programma vrijwilligheid	x	x	x	x
Bemensing crisisorganisatie	x	x	x	x
Cybersecurity	x	x	x	
Risico's met extra focus				
Gevolgen cyberrisico's	x	x		
Gevolgen criminaliteit voor fysieke leefomgeving/ veiligheid			x	x
Gevolgen extreem weer	x	x	x	x
Gevolgen energietransitie	x	x	x	

Tabel 29: regionaal beleidsplan

7.5 Beleidsindicatoren

Beleidsindicatoren programma Crisis- en Rampenbestrijding							
	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
Formatie	0,67	0,67	0,66	0,66	0,66	0,66	0,66
Bezetting	0,61	0,61	0,61	0,61	0,61	0,61	0,61
Apparaatskosten	93	96	96	95	95	95	95
Externe inhuur	3%	3%	3%	3%	3%	3%	3%
Overhead	25%	25%	27%	27%	27%	27%	27%

Tabel 30: beleidsindicatoren programma Crisis- en Rampenbestrijding

Beleidsindicatoren programma RAV							
	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
Formatie	0,37	0,44	0,43	0,43	0,43	0,43	0,43
Bezetting	0,37	0,37	0,37	0,37	0,37	0,37	0,37
Apparaatskosten	49	47	53	53	53	53	53
Externe inhuur	3%	1%	2%	2%	2%	2%	2%
Overhead	14%	14%	14%	14%	14%	14%	14%

Tabel 31: beleidsindicatoren programma RAV

7.6 Financiële spelregels

In deze paragraaf zijn de spelregels en grondslagen opgenomen die de VRGZ hanteert op het gebied van financiën.

7.6.1 Spelregels

Bij het budgethouderschap zoals bij de VRGZ is ingericht horen een aantal spelregels die een richtinggevend werking hebben op de handelingswijze bij inhoudelijke en financiële vraagstukken. Deze spelregels zijn hieronder opgenomen.

A) Begroten

Bij het opstellen van de begroting hanteert de VRGZ onderstaande uitgangspunten.

P&C-cyclus

De P&C-cyclus van de VRGZ bestaat uit een vooraf opgestelde begroting. De verantwoording vindt plaats via twee tussentijdse rapportages en een jaarrekening.

Relatie beleid-financiën

De VRGZ heeft de ambitie om bij het begroten het zicht op de relatie tussen de inhoud en het budget te kunnen bieden:

- Dit stelt het Algemeen Bestuur, colleges van burgemeester en wethouders en gemeenteraden, met respect voor ieders verantwoordelijkheid, beter in staat om politiek-bestuurlijke discussies te voeren die niet alleen over geld gaan, maar vooral over de inhoud.
- Dit betekent dat het management van de VRGZ verbinding zal zoeken met de portefeuillehouders, leden van het Algemeen Bestuur en de raden om hierbij inzicht en betrokkenheid te creëren.
- Daardoor kunnen bestuurders invulling geven aan hun rollen en taken binnen het Algemeen Bestuur en daarbuiten in de colleges en raden.

Structureel sluitende begroting

De meerjarenbegroting is structureel sluitend, de laatste van de vier jaarschijven is altijd structureel sluitend. Daarbij gaan we bij het begroten uit van onderstaande punten.

- Behoedzame, reële ramingen;
- tegenover structurele uitgaven kunnen geen incidentele inkomsten of incidentele meevallers staan.

Reguliere jaarlijkse indexering van de gemeentelijke bijdrage

De indexering van de gemeentelijke bijdrage wordt vastgesteld aan de hand van een tweetal indexen; een loonindex en een materiële index. Een voorbeeld normering:

▪ Loonindex

Voor de loonindex wordt het centraal economisch plan (CEP) gepubliceerd in maart 2018 gebruikt als basis voor indexering. Het gaat dan om het CEP 2018 bijlage Middelen en Bestedingen 2020. Uit deze bijlage wordt genomen: ‘beloning werknemersoverheidssector, prijsmutatie uit de kolom bestedingen’ als indexering voor het loondeel.

Er wordt eenmalig nagecalculeerd aan het einde van het begrotingsjaar. De nacalculatie is gebaseerd op de werkelijke lastenontwikkeling zoals deze volgt uit:

- de cao voor gemeenteambtenaren;
- de pensioenpremies vanuit het ABP;
- de sociale premies vanuit het Rijk (loonbelasting en premies volksverzekeringen).

Het verschil tussen de voorcalculatie en werkelijke ontwikkeling wordt ten gunste of ten laste van de algemene reserve gebracht, daarnaast wordt de werkelijke ontwikkeling verwerkt in de meerjarenraming.

- **Materiële index**

Ook voor de materiële index wordt het centraal economisch plan (CEP), bijlage Middelen en Bestedingen 2020 gepubliceerd in maart 2018, gebruikt als basis. Uit deze bijlage wordt 'Bruto Binnenlands Product marktprijzen, prijsmutatie' gebruikt als indexering voor de materiele lasten.

- **Verhouding loonindex / materiële index**

De VRGZ houdt een verhouding van 70/30 aan.

Prijspeilaaanpassingen

Prijspeilaaanpassingen worden budgettair neutraal behandeld, dus binnen de ruimte die door de indexering van de gemeentelijke bijdrage ontstaat.

Uitzettingen

Er zijn drie typen uitzettingen van de begroting die in aanmerking komen voor een voorstel tot een extra bijdrage van gemeenten:

- nieuwe beleidsvoorstellen o.a. in relatie tot de uitwerking van onze meerjarenstrategie en beleidsontwikkelingen binnen gemeenten;
- buitengewone prijsstijgingen: prijsstijgingen, waar de VRGZ geen invloed op heeft en niet opgevangen kunnen worden binnen de reguliere indexering;
- autonome ontwikkelingen: niet door de VRGZ beïnvloedbare stijgingen die voortkomen uit bestaand beleid. Bijvoorbeeld wet- en regelgeving of noodzakelijke uitzettingen in verband met toename van het inwoneraantal in de regio.

Onvoorzien

Uit de post onvoorzien worden geen structurele uitgaven gedaan. De VRGZ begroot de post onvoorzien voor het programma Crisis- en Rampenbestrijding op 0,35% van de begrote baten.

Verantwoording kosten bedrijfsvoering

Conform BBV wordt de overhead apart inzichtelijk gehouden en gerapporteerd.

B) Tussentijdse begrotingswijzigingen

Wijzigingen binnen financiële kaders

Gezien de financiële risico's die er worden gelopen en onzekere toekomstige ontwikkelingen moet er behoedzaam om gegaan worden met financiële mee- en tegenvallers. Daarom blijven er inspanningen gaande omtrent:

- het bestaande financiële beleid zorgvuldig na te leven en jaarlijks bij de jaarrekening een zo gunstig mogelijk financieel resultaat te behalen. Dat houdt in een kostenbewuste houding en bijbehorend gedrag;
- tegenvallers door hogere lasten of lagere baten door verlaging van lasten binnen de sectoren of afdelingen op te vangen;
- bestemming van niet-voorzienbare voordelen in de exploitatie gedurende het jaar ter besluitvorming aan het Dagelijks Bestuur en Algemeen Bestuur voor te leggen.

In geval het Directieteam (DT) een voorstel doet om extra geld uit te geven aan nieuwe beleidsontwikkelingen op een ander moment dan bij de integrale afweging bij de begroting, moet solide dekking worden aangewezen. Tenzij er sprake is van externe dekking moet in het voorstel aangegeven worden welk bestaand beleid moet worden geschrapt of verminderd.

Wijzigingen binnen financiële kaders worden in principe niet voorgelegd voor zienswijze aan de raden. Als gewijzigd of nieuw beleid politiek gezien een belangrijk onderwerp betreft kan het Dagelijks Bestuur besluiten de wijziging voor zienswijze aan de raden voor te leggen.

Wijzigingen buiten de financiële kaders

Als een wijziging substantieel is (boven de € 25.000,-) dan zijn er twee typen uitzettingen in de vorm van tussentijdse begrotingswijziging die in aanmerking komen voor een voorstel tot een extra bijdrage van gemeenten:

- buitengewone prijsstijgingen: prijsstijgingen, waar de VRGZ geen invloed op heeft en niet opgevangen kunnen worden binnen de reguliere indexering;
- autonome ontwikkelingen: niet door de VRGZ beïnvloedbare stijgingen (zoals wet- en regelgeving) die voortkomen uit bestaand beleid.

Aangezien deze wijzigingen buiten de financiële kaders vallen hebben ze dus invloed op de hoogte van de gemeentelijke bijdrage en worden voorgelegd voor zienswijze aan de raden.

Resultaatbestemming

Als in de jaarrekening sprake is van meevallers door hogere baten of lagere lasten dan worden eerst vereiste bestemmingsreserves gevormd en de streefnorm aangevuld. Wat daarna nog resteert wordt aan de gemeenten terugbetaald.

Bij een negatief resultaat wordt eerst het weerstandsvermogen aangesproken. Mocht dit onvoldoende zijn dan wordt een beroep gedaan op de gemeenten. Dit wordt hierna uitgewerkt. De VRGZ streeft ernaar in een zo vroeg mogelijk stadium via tussentijdse rapportages het Algemeen Bestuur te informeren over het vormen van bestemde reserves.

C) Risicomanagement, weerstandsvermogen en reservepositie

Risico's

In 2014 is door de VRGZ de nota 'Risicomanagement, voorzieningen en weerstandsvermogen' opgesteld. Het bestuur nam hierover besluiten in 2015.

Elk jaar worden bij de verschillende organisatieonderdelen de risico's in kaart gebracht. Deze risico's zijn gerubriceerd en gewaardeerd.

- In de begroting en jaarrekening wordt een cijfermatige samenvatting van de risico-inventarisatie opgenomen met de berekening van het weerstandsvermogen.
- Nieuwe, gewijzigde of verdwenen risico's worden bij het uitbrengen van de begroting, jaarrekening en de twee tussentijdse rapportages als mutatie gemeld.
- De frequentie van de rapportage over risico's wordt groter als daar aanleiding voor is.

Weerstandscapaciteit

- De benodigde weerstandscapaciteit is het resultaat van de gewogen risicocapaciteit van de geïnterviewde risico's.
- De beschikbare weerstandscapaciteit is het totaal van de algemene reserve.

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen is de mate waarin de benodigde capaciteit wordt gedekt door de beschikbare capaciteit. Als het weerstandsvermogen ontoereikend is om de risico's af te dekken en naarmate de gecalculeerde risico's zich voordoen dan zal de VRGZ hiervoor bezuinigingsmaatregelen treffen of wordt de bijdrage van gemeenten hoger.

Het weerstandsvermogen bij de VRGZ is bedoeld voor:

- a) het kunnen opvangen van incidentele financiële tegenvallers zonder direct ingrepen in de begroting te hoeven doen;
- b) het kunnen opvangen van de eerste klap van structurele financiële tegenvallers waardoor tijd wordt gecreëerd om zorgvuldig af te wegen hoe de structurele doorwerking wordt aangepakt.

Als de algemene reserve Crisis- en Rampenbestrijding hoger is dan de streefnorm wordt het meerdere teruggestort naar de gemeenten.

Als de algemene reserve Crisis- en Rampenbestrijding onder de streefnorm komt zal de VRGZ inspanningen doen deze aan te vullen.

In het geval dat de algemene reserve Crisis- en Rampenbestrijding onder € 0,- komt wordt aan de gemeenten gevraagd om het vermogen aan te vullen.

Reservepositie

Geredeneerd vanuit bovenstaande zienswijze wordt alleen de algemene reserve als weerstandsvermogen gezien.

- Voor de omvang van de algemene reserve Crisis- en Rampenbestrijding wordt 5% van de baten genomen als streefwaarde.
- Voor de omvang van de reserve aanvaardbare kosten RAV wordt 10% van de baten genomen als minimumnorm en is 15% de streefwaarde.

Bij de gepresenteerde cijfers wordt ervan uitgegaan dat de voorstellen voor bestemming resultaat door het bestuur worden overgenomen.

De gehanteerde normering voor de omvang van de algemene reserve VRGZ bestaat al geruime tijd. De VRGZ is voornemens deze normering in de loop van 2022 te evalueren. Mocht hieruit voortkomen dat het wenselijk is aanpassingen te doen in de normering of het beleid dan zal dit in de kaderbrief opgenomen worden.

7.6.2 Grondslagen

A) Grondslagen

De begroting en jaarrekening worden opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) provincies en gemeenten daarvoor geeft. Het overzicht

van baten en lasten van de VRGZ omvat het totaal van alle activiteiten die de VRGZ heeft uitgevoerd. De cijfers worden nader gepresenteerd en toegelicht in het overzicht baten en lasten programma Crisis- en Rampenbestrijding en het programma RAV. Onderlinge verrekeningen tussen beide programma's worden opgenomen in het overzicht van baten en lasten per programma. In het overzicht van baten en lasten op het niveau van de totale VRGZ worden onderlinge verrekeningen geëlimineerd.

Grondslagen van resultaatbepaling

Bij de VRGZ worden de baten en lasten toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben.

Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Incidentele baten en lasten worden vanaf € 50.000,- vermeld.

Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden. Bij het programma RAV wordt afgeweken van deze regel omdat dit een zorggefinancierde taak is. Hiervoor wordt aansluiting gezocht bij de regelgeving voor zorginstellingen.

De lasten worden bepaald op basis van historische kosten, met inachtneming van de vermelde grondslagen van waardering van activa en passiva en toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Aangezien het niet is toegestaan voorzieningen te vormen voor jaarlijks terugkerende arbeidskostengerelateerde verplichtingen van een vergelijkbaar volume worden sommige personele lasten toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt. Het gaat dan om aanspraken op een overbruggingsperiode, levensloop en versterkt ouderdomspensioen. Voor jaarlijks terugkerende arbeidsgelateerde kosten zonder (naar verwachting) een jaarlijks vergelijkbaar volume is een verplichting opgenomen.

Grondslagen van waardering

De VRGZ waardeert alle activa en passiva tegen nominale waarde en maakt vermelding als hiervan afgeweken wordt.

B) Toelichting op balansposten

Activa

De VRGZ verstaat onder materiële vaste activa, activa die bedoeld zijn om de bedrijfsuitoefening duurzaam te dienen. De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen aanschaffingsprijs of

vervaardigingskosten, verminderd met een lineaire afschrijving gebaseerd op economische levensduur of tegen lagere bedrijfswaarde. Met ingang van het begrotingsjaar 2020 bedraagt de activeringsgrens € 10.000,-.

Aan de materiële vaste activa wordt rente toegerekend van 2%. Conform BBV houdt de VRGZ als maximummarge 0,5% afwijking aan. Indien de VRGZ investeringsbijdragen van derden ontvangt wordt dit expliciet toegelicht.

Afschrijvingstermijnen

Overzicht met afschrijftermijnen

Afschrijvingstermijnen	Afschrijvings termijn ³
Persoonlijke beschermingsmiddelen en werkkleding	
Blusleiding en beschermingsmiddelen (bluspakken, gaspakken etc)	5 / 8 / 10
Ademlucht (toestel, cilinder, gelaatstuk etc)	10 / 15
Automatisering	
Hard- en software	3 / 4 / 5
Telefonie	10
ICT-infrastructuur	15 / 30
Communicatie- en verbindingsmiddelen	
Alarmontvanger	5
Mobiele Data Terminal	5
Communicatienetwerksysteem (C2000/P2000)	5 / 7
Signalering kazerne	10
Gebouwen en inventaris	
Installaties en testapparatuur ademluchtwerkplaats	8 / 15
Inventaris/meubilair/aggregaat	10 / 15
Verbouwing	10 / 20
Semi-permanente unit	20
Gebouw / kazerne	30 / 40
Medische inventaris	
Medische apparatuur (o.a. defibrillatoren, autopulse, AED)	5 / 7
Brancards	7
Vaartuigen	
Blusboten	30
Motorboot	10 / 15
Hulpboot en trailer	20
Midlife update	10

³ Bij een aantal genoemde activa zijn meerdere afschrijvingstermijnen weergegeven. Dit komt doordat onder de genoemde hoofdrubrieken een aantal subcategorieën vallen waarvan het te ver voert ze allemaal hier te vermelden.

Afschrijvingstermijnen	Afschrijvings termijn ³
Bepakking vaartuigen	
Reddingsvest	5
Bepakking overig	10 / 15
Voertuigen	
Ambulance en rapid responder	5
MICU-voertuig	10
Tankautospuiter, redvoertuig en hulpverleningsvoertuig	12 / 15
Schuimblus- en haakarmvoertuig	20
Haakarmbak	15 / 20
Overige voertuigen (vervoer van personen en materiaal)	5 / 7 / 8 / 10
Midlife updates van de diverse voertuigen	4 / 7 / 8 / 10
Inventaris en bepakking voertuigen	
Inventaris Tankautospuiter	15
Inventaris overige voertuigen	7
Werken op hoogte	7
Hydraulisch gereedschap	8 / 15
Pneumatisch gereedschap / hefkussen	10
Meetapparatuur (explosiegevaar-, CO2-meter etc)	5 / 10 / 15
Oppervlakteredding (redbord, redsets ed.)	10
Watertransportsysteem	15 / 20
Kettingzaag	10
Overdrukventilator	10
Draagbare motorspuiter	10
Warmtebeeldcamera	7
Vakbekwaamheidsmiddelen	
Oefenaanhanger en oefencontainer	15
Oefenmiddelen (PPMO)	5 / 8
Simulatiecontainer	3
Oefenterrein	20

Tabel 32: afschrijvingstermijnen

Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar

Deze zijn gewaardeerd op nominale waarde voor zover nodig rekening houdend met mogelijke oninbaarheid. De VRGZ bepaalt de voorziening oninbaarheid op basis van de ouderdom van de openstaande posten per balansdatum (dynamische methode).

Overige activa

Alle overige activa in de balans zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit een algemene reserve, bestemde reserves en het nog te bestemmen resultaat over het laatste boekjaar.

Voorzieningen

De VRGZ heeft een aantal voorzieningen.

- De onderhoudsegalisatievoorzieningen stelen op een meerjarenraming van het uit te voeren groot onderhoud aan de kapitaalgoederen waarin rekening is gehouden met de kwaliteitseisen die ter zake zijn geformuleerd.
- Er is een voorziening voor de afdekking van kosten voor niet-actief personeel. De vorming van de voorziening wordt gebaseerd op de ingegane verplichtingen van niet-actief personeel.

De voorzieningen zijn nominaal gewaardeerd. Er wordt geen rente toegerekend aan de voorzieningen.

Schulden

De VRGZ beperkt het aangaan van schulden tot een minimum.

7.7 Begrippenlijst

- a. Verbonden partij: een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de provincie respectievelijk gemeente een bestuurlijk en een financieel belang heeft;
- b. Rentetypische looptijd; als gedefinieerd in de Wet Fido, artikel 1, onder b;
- c. Vaste schuld: het gezamenlijk bedrag van:
 - De schuld uit hoofde van geldleningen met een oorspronkelijke rentetypische looptijd van één jaar of langer, en
 - De voor een termijn van één jaar of langer ontvangen waarborgsommen;
- d. Netto-vlottende schuld; als gedefinieerd in de Wet Fido, artikel 1, onder e;
- e. EMU-saldo: het geraamde respectievelijk gerealiseerde saldo van de ontvangsten en uitgaven van een provincie respectievelijk een gemeente, berekend op transactiebasis en overeenkomstig de voorschriften van het Europese systeem van nationale en regionale rekeningen in de Europese Unie;
- f. Overheadkosten: alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces;
- g. Taakvelden: wettelijk vastgelegde indeling van activiteiten die door alle overheden gebruikt wordt ten behoeve van de vergelijkbaarheid van cijfers.

7.8 Verklaring van afkortingen

AB	Algemeen Bestuur
ABP	Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds
AED	Automatische Externe Defibrillator
AGS	Adviseur Gevaarlijke Stoffen
AZGZ	Ambulancezorg Gelderland-Zuid
BAK	Budget aanvaardbare kosten
BBV	Besluit begroting & verantwoording provincies en gemeenten
BDuR	Brede Doeluitkering Rampenbestrijding
BIO	Baseline Informatiebeveiliging Overheid
BRZO	Besluit risico's zware ongevallen
Btw	Belasting Toegevoegde Waarde
Cao	Collectieve Arbeidsovereenkomst
CBS	Centraal Bureau voor de statistiek
CEP	Centraal Economisch Plan
CoPI	Commando Plaats Incident
C&R	Crisis- en Rampenbestrijding
DB	Dagelijks Bestuur
DME	Diesel Motor Emissie
DPG	Directeur Publieke Gezondheid
DSO	Digitaal Stelsel Omgevingswet
DT	Directieteam
DVO	Dienstverleningsovereenkomst
EMU	Economische en Monetaire Unie
GGD	Gemeentelijke Gezondheidsdienst
GHOR	Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio
GO	Georganiseerd Overleg
GZ	Gelderland-Zuid
HOvD	Hoofd Officier van Dienst
HRM	Human Resource Management
ICT	Informatie- en communicatietechnologie
IM	Informatiemanager
IM CoPI	Informatiemanager Commando Plaats Incident
KGR	Kosten Gemene Rekening
LCMS-GZ	Landelijk Crisismanagementsysteem Geneeskundige Zorg
LMS	Landelijke Meldkamer Samenwerking
MAN	Meldkamer Arnhem-Nijmegen
MICU	Mobiele Intensive Care Unit

MON	Meldkamer Oost-Nederland
NZa	Nederlandse Zorgautoriteit
OR	Ondernemingsraad
PBM	Persoonlijke beschermingsmiddelen
P&C	Planning & Control
PFAS	Poly- en perfluoralkylstoffen
PIOFACH	Personeel, informatievoorziening en ICT, organisatie, financiën, administratie, communicatie en huisvesting
PPMO	Periodiek Preventieve Medisch Onderzoek
RAV	Regionale Ambulancevoorziening Gelderland-Zuid
RBP	Regionaal Beleidsplan
RCDV	Raad van Commandanten en Directeuren Veiligheidsregio
S&B	Spreiding & Beschikbaarheid
SVM	Schuimvormend middel
VIK	Veiligheidsinformatieknooppunt
VLAM	Vrijwilligheid is van Levensbelang voor ons Allemaal voor nu en (over)Morgen.
VNOG	Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland
Vpb	Wet op de Vennootschapsbelasting
VRGZ	Veiligheidsregio Gelderland-Zuid
VWS	Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Wet Fido	Wet Financiering decentrale overheden
Wnra	Wet normalisering rechtspositie ambtenaren
Wob	Wet openbaarheid van bestuur
Woo	Wet Open Overheid
Wvr	Wet veiligheidsregio's
ZCC	Zorgcoördinatiecentrum



Jaarstukken 2021



Colofon

Versienummer:	1.0
Datum:	1 april 2022
Status:	Definitief
Omslagfoto:	Thomas van Dijk, uitslaande brand in een loods in Culemborg, augustus 2021

Inhoudsopgave

Voorwoord.....	5
Leeswijzer	7
1 Inleiding en ontwikkelingen	9
1.1 Veiligheidsregio Gelderland-Zuid	9
1.2 Belangrijke ontwikkelingen	9
2 Programma Crisis- en Rampenbestrijding	12
2.1 Brandweer	12
2.2 Crisisbeheersing	17
3 Programma Regionale Ambulance Voorziening (RAV)	21
3.1 Corona-effecten	21
3.2 Managementstructuur	21
3.3 Doelmatige inzet zorgdifferentiatie	21
3.4 Responstijd	21
3.5 Prestaties	22
4 Paragrafen	24
4.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing.....	24
4.2 Onderhoud kapitaalgoederen	30
4.3 Financiering	30
4.4 Organisatie en bedrijfsvoering	32
4.5 Verbonden partijen	36
5 Jaarrekening	38
5.1 Balans per 31 december.....	38
5.2 Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening over het begrotingsjaar	40
5.3 Grondslagen van resultaatbepaling en waardering	41
5.4 Toelichting balans.....	45
5.5 Overzicht baten en lasten programma Crisis- en Rampenbestrijding	55
5.6 Toelichting programma Crisis- en Rampenbestrijding	58
5.7 Overzicht baten en lasten programma Regionale Ambulance Voorziening	65
5.8 Toelichting programma Regionale Ambulance Voorziening	67
5.9 Analyse begrotingsafwijkingen en begrotingsrechtmatigheid.....	73
5.10 SiSa-bijlage bij de jaarrekening	75
5.11 Publicatie in het kader van de Wet Normering Topinkomens	77
5.12 Taakvelden	81
5.13 Uitgaven COVID-19.....	84

5.14	Overige gegevens: Controleverklaring van de onafhankelijke accountant.....	86
6	Bijlagen	91
6.1	Budgetopbouw aanvaardbare kosten ambulancedienst	91
6.2	Budgetopbouw aanvaardbare kosten meldkamer ambulancedienst.....	93
6.3	Verloop nog in tarieven te verrekenen financieringstekort/-overschot.....	94
6.4	Specificatie van het financieringstekort/-overschot	95
6.5	Investerings.....	96
6.6	Leningen	100
6.7	Bijdrage deelnemende gemeenten	101
6.8	Beleidsindicatoren.....	102
6.9	Bestuur en vaststelling jaarrekening	103
7	Verklaring van afkortingen	108

Voorwoord

Het jaar 2021 is opnieuw een bijzonder jaar geweest door het voortduren van de coronacrisis. Ondanks deze ervaring zijn de hoofdtaken van de VRGZ, de operationele dienstverlening op de terreinen van brandweer en ambulancezorg, de meldkamer en de voorbereiding en bestrijding van de crisis- en rampenbestrijding, adequaat uitgevoerd.

De activiteiten zoals beschreven in het Regionaal Beleidsplan VRGZ 2020-2023 zijn voor een groot deel conform planning uitgevoerd of zijn opgenomen in de reguliere werkzaamheden. Slechts enkele activiteiten zijn door de inzet voor de crisisorganisatie als gevolg van de coronacrisis vertraagd.

De coronacrisis heeft een extra impuls gegeven aan het zoeken naar verbinding met de crisispartners, omdat samenwerking nodig was om de crisis het hoofd te bieden. De crisis gaf opnieuw aan dat er een wederzijdse afhankelijkheid bestaat tussen de VRGZ en de samenwerkende partners, met name de gemeenten, om invulling te geven aan de benodigde netwerksamenwerking.

De eindevaluatie van de GRIP 4-structuur die is gebruikt voor de bestrijding van het coronavirus, is besproken in het Algemeen Bestuur van 16 december 2021. Daaruit kwam onder andere naar voren dat de bestaande hoofdstructuur van de crisisorganisatie ook bij langdurige crises, zoals de coronacrisis, nog steeds bruikbaar is. Belangrijk is enige flexibiliteit in acht te nemen bij het organiseren van de crisisorganisatie om in te spelen op de specifieke vraagstukken die spelen bij elke crisis.

De ontmoetingen van burgemeesters in het Regionaal Beleidsteam (RBT) hebben in belangrijke mate bijgedragen aan de collectieve verantwoordelijkheid om eenduidig beleid te creëren en te voorzien in eenduidige handhaving en communicatie. Ook zorgde het RBT voor de informatievoorziening naar het Veiligheidsberaad via de voorzitter van de VRGZ.

Taakdifferentiatie binnen de brandweer is ook in 2021 een belangrijk onderwerp van bespreking geweest. Afhankelijk van de noodzakelijk geachte veranderingen om te voldoen aan Europese regelgeving zou dit grote inhoudelijke en financiële consequenties kunnen hebben voor de regio en gemeenten. Naar het zich in 2021 laat aanzien kan het bestaande systeem van brandweervrijwilligheid in Nederland overeind blijven als wordt gezorgd dat op de vrijwilligers geen vorm van verplichting rust, zoals kazernering of consignatie.

In 2021 is met voortvarendheid gewerkt aan het samenwerken van de meldkamers van Gelderland-Midden en Gelderland-Zuid. Dit 'samen werken en wonen' was noodzakelijk om vanwege de ervaren personeelsdruk de continuïteit van de dienstverlening te borgen. Dit vormt een opstap naar de samenvoeging van de regionale meldkamers op de schaal van Oost-Nederland. Op diverse fronten zijn zaken op het niveau van Gelderland-Midden en Gelderland-Zuid al geharmoniseerd. Punt van aandacht blijft ook in 2022 het zoeken naar een goede verbinding en bestuurlijke aansluiting op de Meldkamer Oost-Nederland die het eerste kwartaal van 2023 feitelijk van start moet gaan.

De activiteiten van de VRGZ zijn uitgevoerd binnen de raming van de begroting 2021. Door de coronacrisis is op onderdelen opnieuw sprake van een incidentele onderuitputting van budgetten.

De inzet van medewerkers van de VRGZ en haar partners is niet altijd gemakkelijk geweest, omdat reguliere taken soms in het gedrang kwamen door de coronacrisis of door de ervaring met agressie of intimidatie door omstanders tijdens de werkzaamheden. Als Dagelijks Bestuur spreken wij daarom onze steun en waardering uit aan onze medewerkers en die van partners voor de grote inzet die is gepleegd in het afgelopen jaar.

*Het Dagelijks Bestuur van de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid
Maart 2022*

Leeswijzer

In deze jaarstukken wordt conform bestuurlijke afspraak over de substantiële afwijkingen ten opzichte van de begroting 2021 gerapporteerd. Wanneer de activiteiten zich hebben ontwikkeld conform de begroting is er geen reden tot rapporteren. Hierdoor krijgen het bestuur en de gemeenteraden beter zicht op de belangrijkste inhoudelijke activiteiten en prestaties.

De jaarstukken 2021 zijn als volgt opgebouwd:

Hoofdstuk	Inhoud
1	Een algemene inleiding met de belangrijkste ontwikkelingen die in 2021 plaatsvonden.
2	Een beschrijving van de beleidsmatige resultaten van het programma Crisis- en Rampenbestrijding: Brandweer en Crisisbeheersing.
3	Een beschrijving van de beleidsmatige resultaten van het programma Regionale Ambulancevoorziening (RAV).
4	Een financieel-technisch hoofdstuk: de voorgeschreven paragrafen van verantwoording: ▪ weerstandsvermogen en risicobeheersing; ▪ onderhoud kapitaalgoederen; ▪ financiering; ▪ organisatie en bedrijfsvoering; ▪ verbonden partijen.
5	De baten en lasten over het jaar 2021: de financiële resultaten van beide programma's met een analyse van de totstandkoming hiervan. Tevens een beschrijving van de samenstelling van het bestuur van de VRGZ en de portefeuillevverdeling hierbinnen.
6	Bijlagen.
7	Verklaring van de gebruikte afkortingen.

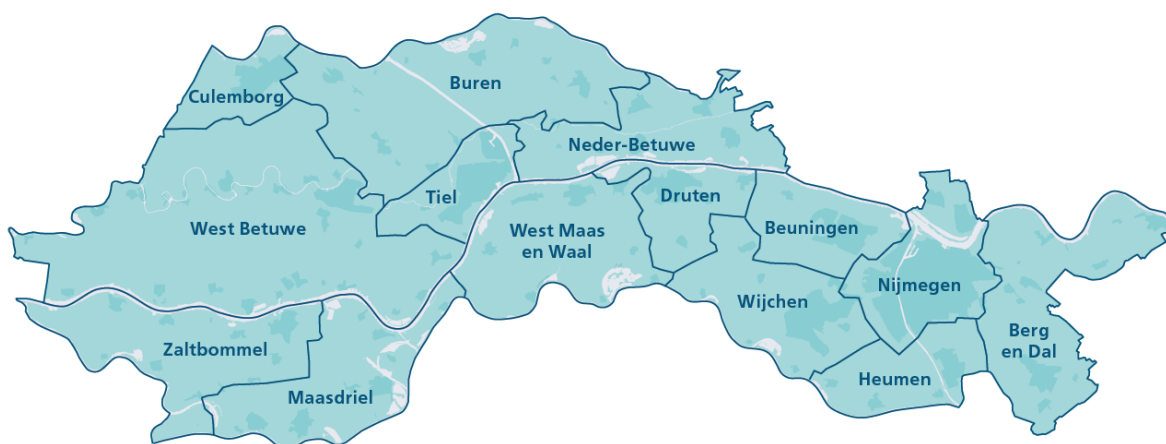
1

Inleiding



1 Inleiding en ontwikkelingen

1.1 Veiligheidsregio Gelderland-Zuid



Figuur 1.1: geografische omvang

De Veiligheidsregio Gelderland-Zuid (VRGZ) is een organisatie voor brandweezorg, geneeskundige hulpverlening, meldkameractiviteiten en voorbereiding en coördinatie op het gebied van rampenbestrijding en crisisbeheersing. Dit regionale samenwerkingsverband van veertien gemeenten¹ is gebaseerd op de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) en de Wet veiligheidsregio's (Wvr).

De VRGZ draagt bij aan een veilige regio waarin de inwoners en bedrijven kunnen rekenen op snelle en goede geneeskundige hulpverlening, brandweezorg, advisering bij bouwplannen en evenementen en waarin rampen en crises zo goed mogelijk voorkomen en bestreden worden. Dit doet de VRGZ samen met de deelnemende gemeenten, de politie en andere lokale, regionale en landelijke partijen.

Deze dienstverlening moet betrouwbaar en adequaat zijn. Dit vormt het bestaansrecht van de gemeenschappelijke regeling waar inwoners en bedrijven van Gelderland-Zuid op moeten kunnen vertrouwen.

1.2 Belangrijke ontwikkelingen

Regionaal Beleidsplan 2020-2023

In de vergadering van het Algemeen bestuur op 16 december 2021 is een tussenrapportage van het Regionaal Beleidsplan (RBP) 2020-2023 besproken. De tussenrapportage geeft weer wat na de eerste twee jaar van de beleidsperiode de stand van zaken is ten aanzien van de in het RBP opgenomen

¹ In alfabetische volgorde: Berg en Dal, Beuningen, Buren, Culemborg, Druten, Heumen, Maasdriel, Neder-Betuwe, Nijmegen, Tiel, West Betuwe, West Maas en Waal, Wijchen en Zaltbommel.

activiteiten. De vertraging die enkele activiteiten hebben opgelopen zijn veroorzaakt door de coronacrisis. De tussenrapportage is ook ter kennisneming naar gemeenten verstuurd.

Omgevingswet

De ingangsdatum van de Omgevingswet is verschoven naar 1 januari 2023. VRGZ heeft in 2021 verder gewerkt aan nieuwe werkwijzen die voldoen aan de nieuwe Omgevingswet: het inrichten en afstemmen van adviesprocessen, opleiden van personeel, aansluiting op het Digitale Stelsel Omgevingswet en regionale ontwikkelingen Omgevingswet. Uit een landelijk onderzoek door het extern adviesbureau Cebeon dat in maart 2021 gepresenteerd is, blijkt dat de kosten door de nieuwe werkprocessen gemiddeld twintig procent stijgen ten opzichte van de huidige situatie. In 2022 wordt inzichtelijk gemaakt wat dit voor Veiligheidsregio Gelderland-Zuid concreet betekent.

Evaluatie Wet veiligheidsregio's

Eind 2020 heeft de evaluatiecommissie Wet veiligheidsregio's (Wvr) haar eindrapport opgeleverd. De voorgestelde wijzigingen van de Wvr en adviezen kunnen grote consequenties hebben voor veiligheidsregio's. Daarom heeft de Raad van Commandanten en Directeuren Veiligheidsregio's (RCDV) een taskforce ingesteld die heeft onderzocht welke (wijziging in) wetgeving noodzakelijk is zodat de veiligheidsregio's de eigen rol ten aanzien van crisisbeheersing en brandweerzorg goed kunnen vervullen. De bevindingen van de evaluatiecommissie en de analyse van de taskforce sluiten nauw aan bij de ontwikkelingen zoals geschetst in het regionaal beleidsplan van de VRGZ. Daarmee zijn de stappen die regionaal worden gezet een goede voorbereiding op de komst van een eventuele gewijzigde wet.

Meldkamer

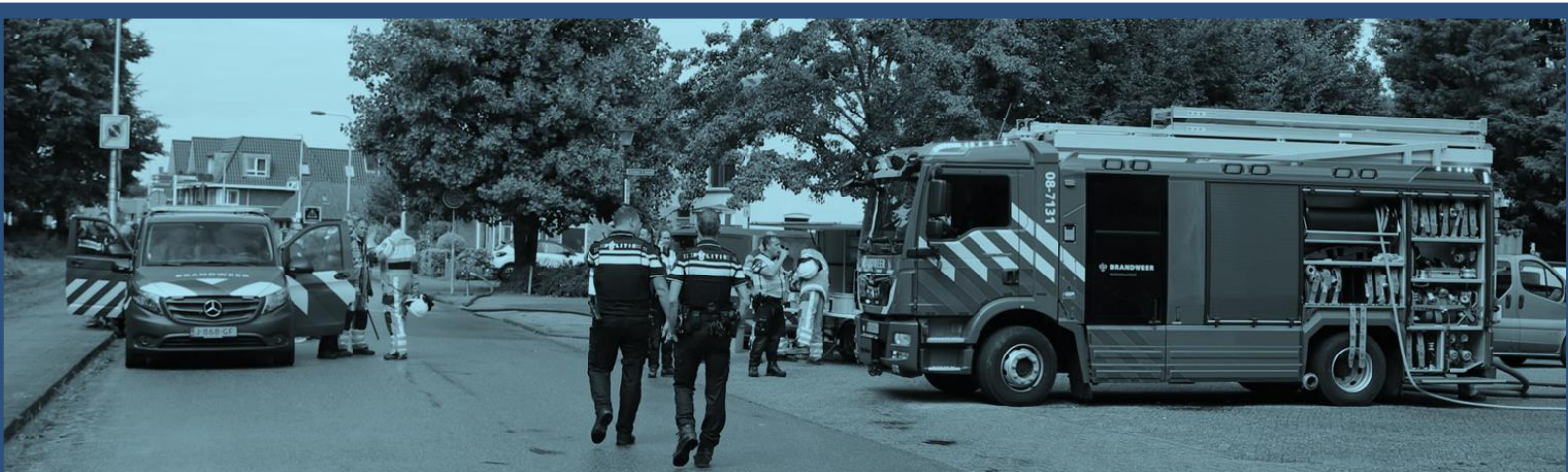
De Meldkamer Arnhem Nijmegen (MAN) heeft de meldkamerzorg in 2021 goed kunnen uitvoeren. Er is veel ingezet op het op peil houden van de personele bezetting, waardoor de continuïteit van de dienstverlening geborgd is gebleven. Na de samenvoeging van de meldkamers van Nijmegen en Arnhem zijn de werkzaamheden zoveel als mogelijk geharmoniseerd. Er zijn werkzaamheden verricht ter voorbereiding op de samenvoeging van de meldkamers van Hengelo, Apeldoorn en Arnhem-Nijmegen in 2023. Ten aanzien van de vorming van zorgcoördinatiecentra is er voortgang, maar definitieve besluiten zijn nog niet genomen. De pilot loopt in 2022 nog door. Na afronding en evaluatie daarvan worden verdere besluiten in de loop van 2022 verwacht.

Ontwikkelingen Oekraïne

Het Kabinet heeft zich begin maart 2022 tot de veiligheidsregio's gericht om de opvang van Oekraïense vluchtelingen te coördineren en samen met de gemeenten te organiseren. Hoe de rol van de VRGZ er precies uit gaat zien moet zich de komende periode nog uitkristalliseren. In financieel opzicht is op het moment van schrijven niet meer bekend dan de mededeling dat het kabinet van Rijksweg de kosten die gemaakt zullen worden, integraal zal vergoeden.

2

Programma Crisis- en Rampenbestrijding



2 Programma Crisis- en Rampenbestrijding

In het tweede hoofdstuk van deze jaarstukken wordt het programma Crisis- en Rampenbestrijding voor 2021 verder toegelicht. In de eerste paragraaf staan de ontwikkelingen van de sector Brandweer centraal, in de tweede paragraaf wordt uiteengezet wat de sector Crisisbeheersing in 2021 heeft gerealiseerd.

2.1 Brandweer

2.1.1 Effect corona

Net als in 2020 stond ook 2021 voor een groot deel in het teken van corona. Belangrijkste punten waren het borgen van de continuïteit van de dienstverlening vanuit de brandweerposten en de vakbekwaamheid van de vrijwilligers. Vanaf eind mei konden de fysieke oefenavonden weer gestart worden, maar aan het eind van het jaar zijn deze tijdens de lockdown weer stopgezet. Qua persoonlijke beschermingsmiddelen werd afgestemd welke maatregelen er noodzakelijk waren om onze brandweermensen maximaal te beschermen.

2.1.2 Vrijwilligheid

Operatie VLAM

In 2021 is Operatie VLAM² uitgevoerd en afgerond: een project om werving en behoud van brandweervrijwilligers te creëren. Belangrijke doelen waren om de rol en functie van de lokale posten te versterken, de verbinding tussen vrijwilligers en regio te versterken en verbinding te zoeken met de werkgevers van de vrijwilligers. In 2021 is een visie op vrijwilligheid opgeleverd, met drie pijlers:

- Regionaal verbonden, lokaal betrokken;
- Eenheid waar nodig, maatwerk waar mogelijk;
- Samen binden en boeien, vanuit wederzijds begrip.

Op grond van die visie is ook een kaderdocument opgeleverd. Daarin zijn kaders aangegeven voor bijvoorbeeld de borging van brandweertaken, de zichtbaarheid in de lokale gemeenschap en het gebruik van brandweervoorzieningen. Dit document biedt zo alle betrokkenen houvast in het vinden van balans tussen regels en ruimte en tussen regionaal en lokaal.

Verder zijn verschillende ideeën en oplossingen voor knelpunten al concreet uitgewerkt en toegepast. Het project is afgerond maar de organisatie gaat verder met uitvoeren van de aangereikte activiteiten en borging van de resultaten.

² VLAM is de afkorting voor Vrijwilligheid is van Levensbelang voor ons Allemaal voor nu en (over)Morgen.

Taakdifferentiatie

In 2018 is gebleken dat het stelstel van vrijwilligheid bij de brandweer niet in lijn is met Europese regelgeving. Om aan deze regelgeving te voldoen heeft een daarvoor ingerichte Denktank geadviseerd een onderscheid te maken tussen brandweervrijwilligers en beroepsbrandweer. In het overleg van het Veiligheidsberaad met de minister van Veiligheid en Justitie van juni 2021 is besloten een nieuwe 'stuurgroep toekomstbestendig brandweerstelsel' in te richten. Zij heeft de opdracht de eerste bouwsteen van de denkrichting (vrijwilligers kennen geen vormen van verplichting meer) te implementeren en om te onderzoeken wat andere wenselijke thema's zijn voor een toekomstbestendig brandweerstelsel. De minister heeft in oktober aan de Tweede Kamer aangegeven dat na invulling van bouwsteen één het bestaande systeem van vrijwilligheid bij de brandweer in Nederland wellicht in stand kan blijven. Wat de exacte effecten hiervan zullen zijn voor de brandweer is nu nog niet aan te geven.

2.1.3 Brandweezorgplan 2.0

In 2021 is gestart met een update van het Brandweezorgplan basisbrandweezorg. Het zwaartepunt komt te liggen bij de herziening van het dekkingsplan. In 2022 ligt de focus op het actualiseren en bundelen van de bestaande risicoprofielen voor de kerntaken brand, hulpverlening, incidentbestrijding gevaarlijke stoffen en waterongevallen. Die vormen een belangrijke onderlegger voor de daarna op te stellen update van het dekkingsplan. Het Brandweezorgplan 2.0 zal begin 2023 voor besluitvorming aan het bestuur voorgelegd worden. Voorafgaand aan de vaststelling hiervan wordt aan de gemeenteraden een zienswijze gevraagd over het ontwerp-dekkingsplan.

2.1.4 Duiktaak

In 2021 zijn de duikteams van Gelderland-Midden (Arnhem) en Brabant-Noord (Den Bosch) operationeel geworden in Veiligheidsregio Gelderland-Zuid om te voorzien in de duiktaak, vooralsnog op tijdelijke basis. Zij worden direct gealarmeerd door de meldkamer bij een ongeval met een persoon of auto te water. Het Algemeen Bestuur heeft in september ingestemd met het structureel organiseren van de duiktaak op deze manier. Daarom wordt in de conceptbegroting 2023 aan gemeenten een extra financiële bijdrage gevraagd voor de structurele uitvoering van de duiktaak. Voor 2022 wordt voorgesteld om uit het resultaat 2021 een bestemde reserve te vormen.

2.1.5 Dynamisch Alarmeren

In 2021 is het project Dynamisch Alarmeren van start gegaan. Dit project zorgt voor een meer flexibele alarmering van onze eenheden door een betere verdeling van het verzorgingsgebied dan met de huidige methodiek (indeling met 'vakken'). Het uitgangspunt dat de burger recht heeft op de snelste en meest doeltreffende hulp, wordt hiermee beter gefaciliteerd. Voor dit project is een klankbordgroep ingericht met een afvaardiging vanuit de groepschefs van de vrijwilligersposten en de 24-uurs dienst van Nijmegen.

2.1.6 Natuurbrandbeheersing

Het veranderende klimaat zorgt voor grotere risico's op natuurbrand, waardoor de voorbereiding erop een extra impuls heeft gekregen en nog krijgt. Samen met de gemeenten en natuurbeheerders is de Risico Index Natuurbrand (RIN) verder ingevuld, die per kilometervak een totale risicoscore aangeeft. Ook is voor natuurbrand een vakbekwaamheidsprogramma voor 2022 opgezet. Verder zijn onze contacten met de Oost-5-regio's en Limburg-Noord versterkt om gebruik te kunnen maken van hun ervaringen en worden afspraken gemaakt over interregionale samenwerking.

2.1.7 Operationele prestaties brandweer - incidentbestrijding

Zorgnorm

Voor het bepalen van de zorgnorm wordt de systematiek uit het bestuurlijk vastgestelde Brandweezorgplan (2017) gehanteerd. In de jaren daarvoor golden alleen de wettelijke opkomsttijden als norm, waarbij het ook toen niet mogelijk was die altijd te realiseren. Het bestuur mag volgens de wet gemotiveerd afwijken van de wettelijke opkomsttijden. Met het Brandweezorgplan is invulling gegeven aan die motivatie, waarbij we nu ook meer inzicht hebben in afwijkingen, een realistischer beeld kunnen geven en breder kunnen sturen op brandveiligheid dan op tijden alleen. In het Brandweezorgplan is dat gebeurd door risico's van een gebied of object te koppelen aan een bepaalde mate van overschrijding van wettelijke opkomsttijden. Daarbij is aangegeven of al dan niet compenserende maatregelen genomen moeten worden om risico's te beperken of incidentbestrijding te versterken. Die risicogerichte systematiek levert de volgende categorieën van opkomsttijden op:

- voldoet (binnen de wettelijke tijd aanwezig);
- aanvaardbaar zonder compenserende maatregelen te nemen;
- aanvaardbaar maar met compenserende maatregelen;
- niet aanvaardbaar (boven de wettelijke tijd van 18 minuten).

Voor de zorgnorm gelden niet alle alarmeringen van de brandweer (in 2021 4.286), maar alleen de maatgevende incidenten (woningbranden of gelijkwaardige gebouwbranden met prio-1-melding). In 2021 waren dat er 341.

Voor de zorgnorm wordt de optelsom gehanteerd van de incidenten onder 'voldoet' en 'aanvaardbaar zonder maatregelen': over 2021 komt deze uit op 72%.

Ook de categorie 'aanvaardbaar met maatregelen' zou daarbij meegerekend kunnen worden. Het gaat hierbij echter vooral om woningbranden. De afgelopen jaren is intensief ingezet op voorlichting naar inwoners (preventieve compenserende maatregelen), juist ook in de gebieden die verder van de kazernes liggen. Maar omdat woningbranden niet direct te koppelen zijn aan deze maatregelen worden deze niet meegerekend.

Zorgnorm	Toelichting	Aantal	%	Zorgnorm
Voldoet	Opkomst binnen de wettelijke norm	133	39%	72%
Aanvaardbaar zonder maatregelen	Overschrijding van de wettelijke norm, maar geen compenserende maatregelen nodig	112	33%	
Aanvaardbaar met maatregelen	Overschrijding van de wettelijke norm, wel compenserende maatregelen nodig	95	28%	
Niet aanvaardbaar		1	0%	
Totaal aantal meldingen meetellend voor de zorgnorm		341	100%	

Tabel 2.1: zorgnorm

De afname van het aantal meldingen dat meetelt voor de zorgnorm (in 2020 nog 670) is volledig toe te schrijven aan het nagenoeg wegvallen van de automatische brandmeldingen (door nabellen en omdat deze als prio-2 aangemerkt worden). Dit is ook de oorzaak van de daling van het percentage 'opkomst binnen wettelijke opkomsttijden' van 46 procent in 2020 naar 39 procent in 2021. Juist bij die automatische meldingen is de brandweer relatief vaak binnen de wettelijke tijd aanwezig. Door het nagenoeg wegvallen ervan is het totale percentage bij 'voldoet' ook gedaald.

Cijfers incidenten

Het aantal van 4.286 alarmeringen in 2021 verdeeld over branden, hulpverleningen en loze meldingen geeft het volgende beeld:

Resultaten	2019	2020	2021
Aantal branden	1.663	1.507	1.410
Aantal hulpverleningen	2.294	2.140	2.311
Aantal loze meldingen	815	757	565

Tabel 2.2: aantal incidenten

Het aantal branden is gedaald door een lager aantal buitenbranden. Het zwaartepunt van alarmeringen ligt bij de hulpverlening. Het aantal hulpverleningen wordt sterk beïnvloed door weersomstandigheden; storm, die de laatste jaren veel voorkwam, leidt bijvoorbeeld tot vele uitrukken.

Zoals hierboven aangegeven is de aanpak van loze meldingen succesvol en is dat aantal sterk gedaald. Daardoor is het aantal nodeloze uitrukken door de posten flink gedaald.

Alarmeringen uitgesplitst naar categorie:

Resultaten	2019	2020	2021
Branden			
(Bij-)Gebouwen	367	317	360
Buitenbranden	823	770	631
Overig (kleine branden)	473	420	419
Hulpverleningen			
Ongevallen	773	586	611
Gezondheid	185	301	400
Leefmilieu	359	579	633
Overig	977	674	667

Tabel 2.3: aantal incidenten uitgesplitst

2.1.8 Operationele prestaties brandweer - risicobeheersing

Omgevingsveiligheid

- Het aantal gegeven adviezen voor evenementen is door de coronamaatregelen uitgekomen op slechts vijftien procent van de reguliere aantallen: 100 in totaal.
- Ook het aantal adviezen voor vuurwerk was zeer beperkt door het ontbreken van aanvragen voor vuurwerk tijdens evenementen.
- Wel is geadviseerd op alternatieve aanvragen, zoals uitbreidingen van overkappingen bij winkels en horeca.
- Het aantal adviezen omgevingsveiligheid, 233 in totaal, is wel op niveau gebleven net als inspecties BRZO die meer digitaal gehouden zijn. Alleen de noodzakelijke onderdelen zijn daadwerkelijk op locatie uitgevoerd.

De vrijgevallen capaciteit is ingezet voor:

- het multidisciplinair vragenuur voor gemeenten en evenementenorganisatoren;
- het bijstaan van het team Veilig Bouwen in het afhandelen van het hoge aantal aanvragen;
- de doorontwikkeling van het Instrument Ruimtelijke Veiligheid (IRV) en deelname aan projectgroepen als voorbereiding op de Omgevingswet.

Veilig Bouwen

De advisering op bouwaanvragen is gedurende de coronacrisis toegenomen in plaats van afgenomen. Ook in 2021 is het aantal afgegeven adviezen met 1.715 nog altijd hoog. Ook is een deel van de tijd besteed aan adviezen bij het inrichten van extra test- en vaccinatielocaties voor COVID-19 bestrijding.

Toezicht en Handhaving en Brandveilig Leven

Waar in het eerste kwartaal van 2021 de werkzaamheden met fysieke contacten beperkt waren door de coronacrisis zijn daarna weer meer controles op veilig bouwen en gebruik gehouden. Het totaal is uiteindelijk uitgekomen op 839 controles (ten opzichte van de geplande 900).

Brandveilig Leven

Voor Brandveilig Leven is voorlichting waarbij fysieke contacten nodig zijn beperkt gebleven (alsnog ruim 1.000 inwoners bereikt). Wel is de voorlichtingscontainer 'Huis van Familie Van der Werf' ingericht en in gebruik genomen. Bij de 'tour' langs alle gemeenten in oktober zijn 393 personen door deze container gelopen. Daarnaast is geïnvesteerd in de verdere ontwikkeling en uitbreiding van digitale voorlichtingsmiddelen en de analyse ervan. In 2021 zijn 175.000 mensen bereikt via Facebook en 3.700 websites bezocht via een link. Het webinar Rookmelders is 831 keer bekeken sinds oktober.

2.2 Crisisbeheersing

De sector Crisisbeheersing vormt samen met de sector Brandweer het programma Crisis- en Rampenbestrijding. De GHOR maakt onderdeel uit van de sector Crisisbeheersing.

2.2.1 Uitvoering (kern)taken Crisisbeheersing en Corona

Hoewel corona in 2021 minder aandacht vanuit de sector Crisisbeheersing vroeg dan in 2020, heeft deze crisis ook in 2021 nog impact gehad op onze organisatie. Tot 1 juli gold ook voor onze regio nog GRIP4 waarbij de sector een actieve rol had in het faciliteren van het ROT, RBT en de informatievoorziening. Veel medewerkers van de sector vervulden een rol in de crisisorganisatie van corona, ook na de afschaling van de multidisciplinaire crisisorganisatie. Ook in de nafase kwamen er nog vele taken op ons af, waaronder de informatievoorziening tussen Rijk-Regio-Gemeenten, evaluatie en verantwoording, afstemming over ontwikkelingen en maatregelen met betrekking tot corona en de voorbereiding en afwikkeling van de informele RBT's. Voor de GHOR maakte het einde van de GRIP4-fase weinig verschil: hun monodisciplinaire rol in de coördinatie en informatievoorziening van opgeschaalde acute zorg bleef bestaan. Aan het einde van 2021 namen de besmettingen weer snel toe, waardoor er van de betrokken crisisfunctionarissen weer veel inspanning werd gevraagd.

De (kern)taken van de sector zijn zo veel mogelijk opgepakt maar wel binnen de beperkingen die de maatregelen en de extra taken voor de crisisorganisatie met zich meebrachten. Hierdoor zijn niet alle oefeningen doorgegaan en zijn waar mogelijk oefeningen digitaal gedaan. Dat geldt deels ook voor opleidingen. Sommige zaken zijn op een lager tempo opgepakt dan oorspronkelijk beoogd (zie ook de Tussenrapportage van het Regionaal Beleidsplan die in december 2021 aan het Algemeen Bestuur is voorgelegd en naar gemeenten is gestuurd).

2.2.2 (Door)ontwikkeling crisisorganisatie

Het beheren en ontwikkelen van de crisisorganisatie vormt de kern van de sector. In het Regionaal Beleidsplan 2020-2023 is aangegeven dat we in 2023 willen beschikken over een meer flexibele crisisorganisatie. Denk hierbij aan een crisisorganisatie die ook zonder opschaling ingericht kan

worden, de flexibilisering van GRIP (met onder meer asynchroon opschalen) en meer duiding geven aan de rol van de crisisorganisatie in voorbereiding op een opschaling. Een verkenning hiervan in 2020 is in 2021 nader uitgewerkt en wordt in 2022 geïmplementeerd.

Daarnaast is ook gebleken dat de opkomst van de sectie Bevolkingszorg binnen de crisisorganisatie kwetsbaar is. Eind 2019 hebben de gemeentesecretarissen op advies van de VRGZ besloten dat de kolom Bevolkingszorg op orde gebracht moet worden. Vanwege corona is pas in oktober 2021 hierover verkennend met de ambtelijke vertegenwoordigers van de gemeenten gesproken. In 2022 wordt dit verder opgepakt.

2.2.3 (Door)ontwikkeling oefenen en evalueren

Vanwege corona is er geëxperimenteerd met nieuwe, digitale oefenvormen, die ook in de toekomst benut kunnen worden. Daarnaast is geïnvesteerd in een pool voor incidentevaluatie, waardoor het evalueren van incidenten minder kwetsbaar is belegd. De leer- en ontwikkelpunten zijn beter geborgd door een nieuwe manier van registreren en monitoren. Hiermee is invulling gegeven aan een betere PDCA-cyclus, wat ook aansluit bij de aanbevelingen uit de evaluatie van de Wet veiligheidsregio's.

2.2.4 De lerende organisatie doorontwikkelen

Er is geïnvesteerd in de doorontwikkeling van de multidisciplinaire waarneempool. Zo zijn nieuwe waarnemers opgeleid en werkafspraken doorontwikkeld. De resultaten van de oefeningen worden voor alle partijen inzichtelijk gemaakt, geregistreerd en meegenomen in de volgende oefencyclus. Het leren van oefeningen door de crisisorganisatie, ambtelijk en bestuurlijk, en repressieve functionarissen wordt daardoor zo goed mogelijk gefaciliteerd.

2.2.5 Werken volgens een vaste oefen- en planningscyclus

Door meer planmatig en doelmatig te werken en crisisfunctionarissen tijdig mee te nemen in de beoogde planning, worden oefendoelen en oefenmomenten beter geborgd en weten de functionarissen beter waar ze aan toe zijn. In de praktijk maakte corona het ook regelmatig complex om goede uitvoering te geven aan de plannen. Toch hebben veel crisisfunctionarissen de gelegenheid gehad om te oefenen en is daarbij aangesloten bij de oefendoelen.

2.2.6 Verdere professionalisering van de oefenstaf

Er is een nieuw plan gemaakt voor de inrichting van de oefenorganisatie. Zo zijn er nu separate teams die de CoPI-oefeningen, de ROT-oefeningen en de GBT/RBT-oefeningen organiseren en uitvoeren. Ieder van deze oefeningen vergt andere expertise. Met de herinrichting van de oefenorganisatie is het streven om met name de GBT/RBT-oefeningen kwalitatief beter aan te laten sluiten bij de behoeften van bestuurders.

2.2.7 Netcentrisch werken binnen de witte keten

In 2020 is het gebruik van het Landelijk Crisis Management Systeem-Gezondheidszorg (LCMS-GZ) in de witte keten geïmplementeerd. In 2021 zijn extra mensen opgeleid en is door trainingen en oefeningen het gebruik van LCMS-GZ beter ingebed. Via netwerkbijeenkomsten was het de

bedoeling om elkaar beter te leren kennen en zo de samenwerking verder te bevorderen. Vanwege corona zijn deze deels vervangen door digitale sessies.

2.2.8 VIK

In 2021 is gestart met het onderzoek naar het inrichten van een Veiligheidsinformatieknooppunt (VIK): een middel om een realtime omgevingsbeeld te geven, trends te signaleren en deze signalen daar waar wenselijk te agenderen in de koude of lauwe situatie (dreigingen) om daarmee bestuurders handelingsperspectief te geven.

Deze ontwikkeling sluit aan op landelijke initiatieven om een KCR-2 (Knooppunt Coördinatie Regio-Rijk) te realiseren. Dit betreft een landelijk informatieknooppunt tussen rijk en regio's. Hiermee wordt invulling gegeven aan een leemte ten aanzien van informatiemanagement en coördinatie. De bedoeling is dat de regionale VIK's hierop aansluiten.

De realisering van een VIK en KCR-2 sluit naadloos aan bij de uitkomsten van de commissie Evaluatie Wet veiligheidsregio's. Deze commissie schetst het steeds grotere belang van goed informatiemanagement ten behoeve van de bestrijding van crises, met als doel voor het bestuur betere handelingsperspectieven te bieden. In 2022 wordt het VIK verder vormgegeven.

2.2.9 Evenementen

In 2021 is een voorstel uitgewerkt hoe de taken van de VRGZ op het gebied van evenementenadvisering, met name vanuit de GHOR, in lijn gebracht kunnen worden met de beschikbare formatie. Op basis van dit voorstel worden in 2022 gesprekken met gemeenten en evenementenorganisatoren gevoerd en wordt verkend hoe ver deze wijzigingen kunnen reiken. Over de uitkomst zal in 2022 worden gerapporteerd.

2.2.10 GRIP-incidenten

In 2021 hebben zich de volgende GRIP-incidenten voorgedaan:

Datum	Incident	Plaats	GRIP
5 januari	Vrijkomen gevaarlijke stof	Druten	GRIP1
12 januari	Brand	Zaltbommel	GRIP1
26 februari	Brand	Vuren	GRIP1
1 april	Brand	Wijchen	GRIP1
26 mei	Brand	Tiel	GRIP1
27 augustus	Brand	Culemborg	GRIP1
31 augustus	Verstoring openbare orde (jongen in hoogspanningsmast)	Malden	GRIP1

Tabel 2.4: overzicht GRIP-incidenten

3

Programma Regionale Ambulance Voorziening



3 Programma Regionale Ambulance Voorziening (RAV)

Naast de algemene ontwikkelingen (zie paragraaf 1.2) staan hieronder de specifieke ontwikkelingen voor de ambulancezorg toelicht.

3.1 Corona-effecten

Net als alle zorgaanbieders heeft ook Ambulancezorg Gelderland-Zuid (AZGZ) te maken met de effecten van de coronacrisis. AZGZ heeft opnieuw bijgedragen aan patiëntenspreiding door heel Nederland. Door gebruik van persoonlijke beschermingsmiddelen waren rijtijden ook in 2021 langer dan normaal. Daarnaast zorgden langere aanrijtijden naar de ziekenhuizen ervoor dat ambulances langer niet inzetbaar waren. Het gevolg is een lagere effectiviteit per dienst en dus een verlaging van de prestatie. Vanwege quarantaines en positieve besmettingen was personeel niet inzetbaar waardoor andere collega's extra diensten hebben gedraaid of uitzendkrachten zijn ingehuurd.

3.2 Managementstructuur

Door de jaren heen is de ambulancesector uitgegroeid van een vervoersdienst naar een zorgorganisatie. Deze ontwikkeling gaat de komende jaren nog verder en in een hoog tempo. Om flexibel op alle veranderingen in te spelen en om een goede gesprekspartner te zijn binnen de acute zorgketen dient de huidige organisatiestructuur dan ook omgevormd te worden. In het kader van deze ontwikkeling zijn in 2021 een nieuwe manager Support en een nieuwe manager Operations AZGZ aangesteld.

3.3 Doelmatige inzet zorgdifferentiatie

Ambulancezorg Gelderland-Zuid kent naast spoedvervoer en mobiele intensive care twee andere vormen van ambulancevervoer. Midden complexe ambulancezorg (MCA) voor midden-complex gepland vervoer en laag complexe ambulancezorg (LCA), met beperkte medische mogelijkheden in de auto, voor laag-complex gepland vervoer. Het doel van deze differentiatie is de dienstverlening door de ambulancezorg te verbeteren.

Bij de uitwerking is gebleken dat het aanbieden van LCA en MCA geen toegevoegde waarde heeft. Om die reden gaat AZGZ vanaf najaar 2022 alleen nog MCA aanbieden waarmee we de gehele range van de zorgambulance afdekken. Daarnaast zorgt meer MCA-capaciteit ervoor dat de ALS-auto (hoogwaardige ambulancezorg) minder ingezet wordt voor midden-complex vervoer.

3.4 Responstijd

De langere aanrijtijden, maar ook de stijgende vraag naar ambulancevervoer, hebben ertoe geleid dat het niet is gelukt om in 95% van het aantal ritten binnen 15 minuten ter plaatse te zijn. Een extern onderzoek heeft aangetoond dat met het huidige aantal diensten er geen verbeteringen mogelijk zijn. Voor 2022 zijn afspraken gemaakt met zorgverzekeraars om meer diensten te vergoeden. Daarom worden in 2022 nieuwe medewerkers aangetrokken en opgeleid om het aantal diensten uit te breiden. Dit is een belangrijke maatregel waarvan het effect op de prestaties vanaf eind 2022 zichtbaar zal zijn.

3.5 Prestaties

Wat	(voorgenomen) Norm	Gerealiseerd in 2021	Gerealiseerd in 2020
Operationele prestaties			
A1-ritten ambulance	10.000	12.277	11.027
A1-ritten binnen 15 minuten	95%	90,1%	90,8%
A1-ritten gemiddelde meldtijd (min:sec)	Max. 01:40	01:48	01:50
A1 ritten gemiddelde opstarttijd (min:sec)	Max. 00:45	01:00	00:59
A1-ritten gemiddelde rijtijd (min:sec)	06:30	07:35	07:35
A1-ritten gemiddelde responstijd (min:sec)	08:55	10:23	10:24
A2-ritten ambulance	8.000	9.049	8.351
A2-ritten binnen 30 minuten	98%	94,9%	95,6%
B-ritten ambulance	10.000	10.034	9.593
Eerste hulp geen vervoer ³	-	9.465	8.688
Vakbekwaamheid			
Medewerkersbekwaamheidsverklaring	100%	100%	100%

Tabel 3.1: prestatiecijfers Ambulancezorg Gelderland-Zuid

Wat	Aantal 1-1-2021	Aantal 31-12-2021
Eenheden		
Posten / standplaatsen	8	8
A-ambulances en B-ambulances	27	28
Mobiele Intensive Care Unit (MICU)	1	1
Rapid Responder voertuigen	4	3

Tabel 3.2: kerngegevens Ambulancezorg Gelderland-Zuid

³ Ambulance verleent wel eerste hulp ter plaatse maar hulpverlening leidt niet tot vervoer

4

Paragrafen



4 Paragrafen

4.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

4.1.1 Beleid weerstandsvermogen en weerstandscapaciteit

Elk jaar worden bij de verschillende organisatieonderdelen de risico's in kaart gebracht. Deze risico's zijn als volgt gerubriceerd en gewaardeerd:

- In de begroting en jaarrekening wordt een cijfermatige samenvatting van de risico-inventarisatie opgenomen met de berekening van het weerstandsvermogen (zie paragraaf 4.1.2 Risico's).
- Bij het uitbrengen van de financiële rapportages (begroting, jaarrekening en tweemaal per jaar tussentijdse cijfers) worden nieuwe of verdwenen risico's als mutatie gemeld in de paragraaf Risico's.
- De frequentie van de rapportage over risico's wordt groter als daar aanleiding voor is.
- Voor de omvang van de algemene reserve Crisis- en Rampenbestrijding wordt 5% van de baten genomen als streefwaarde.
- Voor de omvang van de reserve RAV wordt 10% van de baten genomen als minimumnorm en 15% als streefwaarde.

De jaarrekening is met inachtneming van bovenstaand beleid opgesteld.

Bovenstaande normering voor de omvang van de algemene reserve bestaat al geruime tijd. De VRGZ is voornemens deze normering in de loop van 2022 te evalueren. Mocht hieruit voortkomen dat het wenselijk is aanpassingen te doen in de normering of het beleid, dan zal dit in de kaderbrief opgenomen worden.

Programma Crisis- en Rampenbestrijding

Omvang algemene reserve (Bedragen * € 1.000,-)	Realisatie 2021
Norm 5% van de baten programma C&R	2.682
Algemene reserve Crisis- en Rampenbestrijding	2.682
Percentage eigen vermogen van de baten	5%

Tabel 4.1: omvang algemene reserve

Bestemde reserves worden niet meegenomen in deze toetsingstabel van het eigen vermogen. Bij de gepresenteerde cijfers wordt ervan uitgegaan dat de voorstellen voor bestemming van het resultaat 2021, zoals uiteengezet in paragraaf 5.4, door het Algemeen Bestuur worden overgenomen. In de begroting 2023 en meerjarenraming 2024-2026 zal een geactualiseerd meerjarig beeld van de algemene reserve worden geschetst.

Weerstandvermogen en weerstandscapaciteit (Bedragen * € 1.000,-)	Realisatie 2021
Benodigde weerstandscapaciteit	4.350
Beschikbare weerstandscapaciteit	2.682
Weerstandvermogen	62%

Tabel 4.2: weerstandvermogen en weerstandscapaciteit C&R

De benodigde weerstandscapaciteit is het resultaat van de gewogen risicocapaciteit van de geïnterviewde risico's (zie paragraaf 4.1.2). De beschikbare weerstandscapaciteit is gelijk aan de algemene reserve. Het weerstandvermogen is de mate waarin de benodigde capaciteit wordt gedekt door de beschikbare capaciteit. Zoals uit tabel 4.2 blijkt, is het weerstandvermogen ontoereikend om de risico's af te dekken. Naarmate de gecalculeerde risico's zich voordoen zullen hiervoor extra bezuinigingsmaatregelen moeten worden getroffen of wordt de bijdrage van gemeenten hoger.

Programma RAV

De reserves van de Ambulancezorg GZ (AZGZ) zien er als volgt uit:

Omvang reserve aanvaardbare kosten RAV (Bedragen * € 1.000,-)	Realisatie 2021
Minimale norm is 10% van de baten	2.710
Streefwaarde is 15% van de baten	4.065
Reserve aanvaardbare kosten RAV	1.621
Percentage eigen vermogen van de baten	6%

Tabel 4.3: reserve aanvaardbare kosten RAV

De AZGZ heeft over 2021 een negatief resultaat behaald van € 205.000,-. Met het bestuur is afgesproken dat de minimale omvang van het eigen vermogen 10% van de baten is. Voor 2021 komt dat uit op een benodigde reserve van € 2.710.000,-. De reserve per eind 2020 was € 1.826.000,-. Na verwerking van het negatieve resultaat blijft een reserve over van € 1.621.000,-. Het percentage eigen vermogen ten opzichte van de baten komt uit op 6% ten opzichte van de minimale bestuurlijke norm van 10%. Cijfermatig haalt de AZGZ de minimale norm van 10% van de baten niet en dit wordt vooral veroorzaakt door de negatieve resultaten van 2019 en 2021. Afgesproken is dit niet vanuit de gemeentelijke bijdragen aan te vullen, maar alleen vanuit de resultaat op het programma RAV.

In de begroting 2023 en meerjarenraming 2024-2026 zal een geactualiseerd meerjarig beeld van de reserve aanvaardbare kosten worden geschetst.

Weerstandsvermogen en weerstandscapaciteit (Bedragen * € 1.000,-)	Realisatie 2021
Benodigde weerstandscapaciteit	1.386
Beschikbare weerstandscapaciteit	1.621
Weerstandsvermogen	117%

Tabel 4.4: weerstandsvermogen en weerstandscapaciteit RAV

De beschikbare weerstandscapaciteit is toereikend om de geïnventariseerde en gecalculeerde risico's te dekken.

4.1.2 Risico's

In tabel 4.5 is een samenvatting van de risico's met financiële omvang opgenomen. Bij de bepaling van de noodzakelijke risicocapaciteit is rekening gehouden met de weging van de verwachtingswaarde van de kans dat de risico's zich voordoen.

Bedragen *€ 1.000,-	Verwachtings- waarde afzonderlijke risico's	Noodzakelijke risicocapaciteit VRGZ	Noodzakelijke risicocapaciteit C&R	Noodzakelijke risicocapaciteit RAV
Nieuwe wet- en regelgeving en politiek bestuurlijke risico's	3.507	2.582	2.142	440
Maatschappelijke risico's	1.117	441	309	132
Economische risico's	1.455	1.019	713	306
Middelen, organisatie, medewerkers en efficiency	3.169	1.694	1.186	508
Totaal	9.248	5.736	4.350	1.386

Tabel 4.5: samenvatting risico's

Ten opzichte van vorig jaar hebben zich onderstaande mutaties voorgedaan.

Vervallen risico's

Duiktaak

Het Algemeen Bestuur heeft ingestemd met het voorstel om de dienstverleningsovereenkomst die tijdelijk met veiligheidsregio's Gelderland-Midden en Brabant-Noord is aangegaan voor de inzet van hun duikteams in Gelderland-Zuid, structureel te continueren. Ook heeft het Algemeen Bestuur ingestemd met de kostenuitzetting van € 130.000,- vanaf 2022 die deze overeenkomst met zich meebrengt.

Verder is het Algemeen Bestuur voornemens om de uitzetting voor het jaar 2022 incidenteel te dekken uit het verwachte positieve resultaat van de jaarrekening 2021 van de VRGZ.

En tot slot wordt (conform kaderbrief) in de conceptbegroting 2023 voor het jaar 2023 en volgende jaren het verzoek om een structurele verhoging van de gemeentelijke bijdrage verwerkt. Het gecalculeerde bedrag in de risicobuffer kan daarmee vervallen.

Rechtmatigheidsverantwoording

In 2021 werd voorgesteld om in verband met de aanstaande rechtmatigheidsverklaring een Concerncontroller aan te stellen (deels gefinancierd door de GGD Gelderland-Zuid). Het Algemeen Bestuur is akkoord met het aanstellen van de Concerncontroller en de financiering uit de algemene reserve in 2022. Met ingang van de begroting 2023 wordt de controller structureel gedekt uit de per saldo lagere lasten als gevolg van de vastgestelde nieuwe regeling voor vrijwilligersvergoedingen.

HOvD en IM CoPI

In 2021 zijn de piketpools HOvD en IM CoPI omgezet van vrije instroom naar piketdiensten. De financiële impact is inmiddels bekend en past binnen de financiële kaders.

Brandweezorgplan

De VRGZ heeft aan een update van het Brandweezorgplan gewerkt. Het conceptprojectplan is afgerond. In het eerste kwartaal van 2023 zal het plan bestuurlijk voorgelegd worden, de financiële consequenties zijn naar verwachting minimaal.

Nieuwe risico's

Wet- en regelgeving op het gebied van duurzaamheid

In de organisatie wordt binnen de beschikbare budgetten rekening gehouden met duurzaamheid bij de aanschaf en gebruik van materiaal en middelen. Omdat de VRGZ een organisatiebrede visie en beleid wil ontwikkelen en aan nieuwe wet- en regelgeving moet voldoen, is een projectgroep gestart. In 2022 volgt een bedrijfsanalyse van hetgeen op het gebied van duurzaamheid al gebeurt en wat nog ontbreekt. Vervolgens wordt de ambitie geformuleerd en in de tweede helft van 2022 wordt bekend of er financiële gevolgen zijn.

Van twee onderwerpen staat al vast dat deze op korte termijn opgelost moeten worden: de vervanging van fluorhoudend schuim en het voldoen aan de wettelijke normering voor dieselmotoremissie (DME). De kosten zijn niet te voorkomen omdat:

- in het door de VRGZ gebruikte SVM fluorhoudend PFAS zit dat schadelijk is voor mens en milieu. In 2025 wordt het gebruik van fluorhoudend schuim verboden. Daarom is het noodzakelijk dat de komende jaren een overgang wordt gemaakt van fluorhoudend SVM naar fluorvrij SVM. Naast het inkopen van nieuw fluorvrij schuim zal het fluorhoudende schuim moeten worden afgevoerd, materialen worden aangepast op dit nieuwe schuim en zullen de brandweemedewerkers extra moeten worden getraind. De lasten hiervoor bedragen in totaal € 300.000,-.
- de wettelijke normering met betrekking tot diesel motor emissie (DME) is gewijzigd. Hierdoor is het noodzakelijk dat aanpassingen aan panden en/of materieel de komende tijd plaatsvinden. Deze aanpassingen zijn nodig om de uitstoot van schadelijke uitlaatgassen te verminderen. Gezien de omvang van de aanpassing zal dit over meerdere jaren plaatsvinden. Uit een eerste onderzoek blijkt dat ongeveer € 150.000,- nodig is om te voldoen aan de nieuwe normering.

Beide onderwerpen dienen opgelost te worden en aan het bestuur wordt voorgesteld om een bestemde reserve van totaal € 450.000,- te vormen uit het positieve resultaat van 2021.

Prijsstijgingen

Op basis van aankondigingen en signalen van leveranciers zullen prijzen in 2022 en 2023 hoger uitvallen dan de standaard indexering waar de VRGZ conform afspraak mee rekent. Prijsstijgingen bij materialen tot 20% zijn momenteel al merkbaar en ook de prijzen van energie stijgen fors. Op basis van de huidige tarieven is een stijging van 100% niet ondenkbaar (€ 750.000,-). Dit werkt door in veel andere producten en dienstverlening. De kans dat verdere hogere prijsstijgingen bij materieel maar ook bij ingehuurde diensten zoals bij installatietechnische werkzaamheden zich voor gaan doen, worden groot geacht. Tegelijkertijd zijn de exacte gevolgen moeilijk in te schatten. Om deze twee redenen is in de risicobuffer rekening gehouden met dit risico.

Krapte arbeidsmarkt AZGZ

In de hele breedte van de zorgsector zijn meer mensen nodig dan beschikbaar zijn. Op dit moment is de RAV nog aantrekkelijk. Op termijn wordt rekening gehouden met een personeelstekort, met name in geval van gunstige cao-aanpassingen voor verpleegkundigen.

Overige risico's

Een aantal risico's is niet vervallen, gewijzigd of nieuw, maar wel relevant voor de VRGZ:

WNRA / taakdifferentiatie / toekomstbestendig brandweerstelsel

Zie hoofdstuk twee voor een beschrijving van de ontwikkelingen.

ZCC

De vorming van de Meldkamer Oost5 in Apeldoorn vordert. Een bijzonderheid daarbij vormt de totstandkoming van het ZCC van de VRGZ in samenwerking met de Veiligheidsregio Gelderland Midden. Momenteel vindt landelijk overleg plaats over de financiering.

Vitaliteitsbeleid

In 2021 zijn verschillende onderdelen van het vitaliteitsbeleid Fit naar de volgende fase uitgewerkt zoals het fietsplan en het tweede loopbaanbeleid. In de loop van 2022 zullen voorstellen aangeboden worden aan de OR en het GO.

Ontwikkelingen Oekraïne

Sinds 24 februari 2022 volgen de ontwikkelingen in Oekraïne elkaar in hoog tempo op. De veiligheidsregio krijgt hier op verschillende manieren mee te maken.

Het Kabinet heeft zich begin maart tot de veiligheidsregio's gericht om de opvang van Oekraïense vluchtelingen te coördineren en samen met de gemeenten te organiseren. Hoe de rol van de VRGZ er precies uit gaat zien moet zich de komende periode nog uitkristalliseren. In financieel opzicht is op het moment van schrijven niet meer bekend dan de mededeling dat het kabinet van Rijksweg de kosten die gemaakt zullen worden, integraal zal vergoeden. Over de wijze van vergoeden zullen nadere afspraken worden gemaakt. In verband met deze uitspraak van de Tweede Kamer over de integrale vergoeding is er geen bedrag opgenomen in de risicobuffer.

Verder krijgt de VRGZ te maken met de gevolgen voor de veiligheid in het land en in de regio. Landelijk is in kaart gebracht welke thema's een rol kunnen gaan spelen en dus actief gemonitord worden. De mate waarin een thema zich voordoet kan verschillen. De thema's zijn: energie-uitval

(gas/elektra), digitale verstoring/cyber-security, uitval telecom en ICT, nucleaire dreiging, voedsel (schaarste) en crisiscommunicatie.

Tot slot kunnen de ontwikkelingen in Oekraïne de prijsstijgingen zoals hiervoor genoemd, versterken.

Corona

In de hoofdstukken een tot en met drie is het effect dat de pandemie het afgelopen jaar had op de verschillende sectoren beschreven. Het is onbekend hoe de pandemie zich in de (nabije) toekomst gaat ontwikkelen. De VRGZ gaat zich op deze toekomst voorbereiden.

Fraude-risico's

In 2021 heeft de VRGZ beleid opgesteld over het voorkomen van fraude en is een fraude risico analyse uitgevoerd. De analyse zal jaarlijks geactualiseerd worden en daarover zal gerapporteerd worden in de jaarrekening. De belangrijkste risico's zijn:

- het laten versturen van een onjuiste factuur en deze (laten) accorderen. Om dit te ondervangen was al een aantal maatregelen van kracht zoals functiescheiding bij de invoer van crediteuren en beperking in de bevoegdheden qua hoogte van te accorderen facturen. Dit risico is niet geheel uit te sluiten
- kwaadwillenden die gegevens van medewerkers gebruiken om middelen overgemaakt te krijgen. Deze situatie heeft zich het afgelopen jaar één keer voorgedaan. Het verzoek tot overboeking werd tijdig onderschept waardoor geconcludeerd kan worden dat systeem voldoende heeft gewerkt. Aanvullende maatregelen die genomen zijn: verdere aanscherping van het betaalproces en creëren awareness bij medewerkers (communicatiecampagne over informatiebeveiliging en -veiligheid, verspreiding 'nep' phishing mail)

4.1.3 Kengetallen

Onderstaande kengetallen zijn opgenomen conform Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV). De kengetallen zijn berekend zoals aangegeven in de Ministeriele Regeling juli 2015.

Kengetallen	Realisatie 2021	Gewijzigde begroting 2021	Realisatie 2020
Netto schuldquote	63%	78%	63%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	63%	78%	63%
Solvabiliteitsratio	10%	7%	9%
Structurele exploitatieruimte	2%	-0,8%	5%

Tabel 4.6: kengetallen

De solvabiliteit geeft de verhouding tussen het eigen vermogen en het totale vermogen aan.

De daling van de structurele exploitatieruimte in 2021 ten opzichte van 2020 wordt veroorzaakt door het lagere positieve resultaat. In 2020 gingen meer activiteiten niet door (zoals opleidingen) waardoor meerdere budgetten niet aangewend werden.

4.2 Onderhoud kapitaalgoederen

Een overzicht van de geplande en gerealiseerde investeringen is opgenomen in de bijlagen bij dit jaarverslag. In zijn algemeenheid worden kapitaalgoederen van de VRGZ onderhouden en vervangen na afloop van de economische levensduur. De belangrijkste kapitaalgoederen betreffen de gebouwen.

4.3 Financiering

4.3.1 Beleid t.a.v. risicobeheer en financieringsportefeuille

Risicobeheer

Het is de VRGZ niet toegestaan om leningen te verstrekken en rente en aflossing van leningen te garanderen.

Financieringsportefeuille

De hoeveelheid geld die nodig is voor de uitvoering van de verschillende taken van de organisatie wordt beheerd door de treasuryfunctie. Werkwijze, taken en verantwoordelijkheden zijn vastgelegd in het treasurystatuut. De VRGZ voert een risicomijdend beleid en voldeed in 2021 aan wet- en regelgeving.

Voor de VRGZ geldt het schatkistbankieren voor decentrale overheden. Dit houdt in dat tegoeden worden aangehouden in de Nederlandse schatkist. Hierdoor zal de Nederlandse Staat minder geld hoeven te lenen op de financiële markten en zal de staatsschuld dalen.

Als gevolg van het uitstellen van diverse investeringen was de financieringsbehoefte lager waardoor de leningen die vóór 2021 werden afgesloten afdoende waren. Aan het einde van het jaar is een tweetal leningen afgelost. Vooralsnog is hiervoor geen nieuwe financiering aangetrokken.

4.3.2 Rente en treasury

	Realisatie 2021	Begroting 2021	Realisatie 2020
a. De externe rentelasten over korte en lange financiering	986	1.070	1.010
b. De externe rentebaten	-	-	-
Totaal door te rekenen externe rente	986	1.070	1.010
c. De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	-	-	-
De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	-	-	-
Totaal c	-	-	-
Saldo door te rekenen externe rente (a+b+c)	986	1.070	1.010
d1. Rente over eigen vermogen	-	-	-
d2. Rente over voorzieningen (gewaardeerd op contante waarde)	-	-	-
De aan taakvelden (programma's inclusief overzicht Overhead) toe te rekenen rente	986	1.070	1.010
e. De werkelijk aan taakvelden (programma's inclusief overzicht Overhead) toegerekende rente (renteomslag)	1.139	1.224	1.097
f. Renteresultaat op het taakveld treasury	-153	-154	-87

Tabel 4.7: renteschema

Kasgeldlimiet

Het Ministerie van Financiën geeft aan welk bedrag mag worden gefinancierd met kortlopende geldleningen; de kasgeldlimiet. Als de kasgeldlimiet structureel wordt overschreden, moet de kortlopende schuld worden omgezet in een langlopende schuld. Uit tabel 4.8 blijkt dat de VRGZ binnen de norm voor de kasgeldlimiet is gebleven.

Kasgeldlimiet (bedragen x € 1.000,-)				
Omvang begroting per 01-01-2021 (= grondslag)				76.542
In procenten van de grondslag				8,20%
Toegestane kasgeldlimiet				6.276
	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
Totaal netto vlottende schuld	2.008	1.887	1.669	-2.722
Toegestane kasgeldlimiet	6.276	6.276	6.276	6.276
Ruimte	4.268	4.389	4.607	8.998

Tabel 4.8: kasgeldlimiet

De reden dat de netto vlottende schuld in het 4^e kwartaal lager is komt doordat de langlopende leningen afgelost zijn met liquide middelen. Alleen laatstgenoemde wordt gerekend tot de netto vlottende schuld.

Renterisiconorm

Om ongewenste financiële gevolgen van rentewijzigingen te beperken geeft het ministerie ook een renterisiconorm aan. Deze renterisiconorm geeft de omvang van de schuld weer die in een jaar maximaal voor renteconversie in aanmerking mag komen. De uitkomst hiervan mag niet overschreden worden zodat een spreiding van de opgenomen leningen, looptijden en rente-aanpassingsdata en een eventueel hieruit voortvloeiende rentewijziging ontstaat.

In 2021 bleef de VRGZ binnen de norm van de Wet Financiering decentrale overheden (Fido).

Renterisiconorm (bedragen x € 1.000,-)		2021
1	Renteherziening op lening o/g	0
2	Betaalde aflossingen	6.203
3	Renterisico (1+2)	6.203
4	Begrotingstotaal 2021	76.542
	Bij Min. Regeling vastgestelde %	20%
5	Renterisiconorm	15.308
Toets renterisiconorm (5-3)		
6	Ruimte (+) c.q. overschrijding (-)	9.105

Tabel 4.9: renterisiconorm

4.4 Organisatie en bedrijfsvoering

In deze paragraaf wordt aandacht besteed aan de taken waarvoor binnen de begroting geen afzonderlijke programma's zijn opgenomen. Het gaat om de wijze waarop de bedrijfsvoering plaatsvindt en een korte beschrijving van de ontwikkelingen die daarop van invloed zijn.

4.4.1 Ambtelijke organisatie

De VRGZ wordt geleid door een directie bestaande uit twee leden: een directeur Crisisbeheersing en een directeur Brandweer- en Ambulancezorg. De GHOR (onderdeel van de sector Crisisbeheersing) wordt aangestuurd door de Directeur Publieke Gezondheid (DPG) die tevens directeur is van de GGD Gelderland-Zuid.

4.4.2 Besturing

Managers van sectoren en afdelingen zijn verantwoordelijk voor zowel de inhoud van hun beleidsterreinen als voor de budgetbeheersing om hun taken uit te voeren. Zij opereren als integraal manager en zijn dus naast genoemde inhoudelijke aspecten ook verantwoordelijk voor alle PIOFACH-taken (personeel, informatievoorziening en ICT, organisatie, financiën, administratie, communicatie en huisvesting). Dit alles wordt uitgevoerd binnen de door het bestuur en directie vastgestelde (financiële) beleidskaders. De directie ziet erop toe dat de ambtelijke organisatie integer handelt en de bestuursbesluiten goed uitvoert. Ook bevordert de directie de onderlinge samenwerking en samenhang tussen de sectoren en afdelingen en de samenwerking met de externe partners ten behoeve van integrale advisering aan het bestuur en de operationele taakuitvoering.

Binnen de vastgestelde kaders opereren de managers van de sectoren en afdelingen met een grote mate van zelfstandigheid en verantwoordelijkheid, waarbij medewerkers de vrijheid hebben om als professionals te opereren. Leidinggevend stimuleren en ondersteunen hen in de ontwikkeling van hun professionaliteit.

4.4.3 Bedrijfsvoering

Het jaar 2021 was ook voor de sector Bedrijfsvoering een bewogen jaar. Zowel de crisisorganisaties van de GGD als VRGZ moesten vanwege de COVID-19-pandemie langdurig opschalen. Dit leidde tot extra inzet van onderdelen van de sector Bedrijfsvoering. Ondertussen hebben diverse ontwikkelingen plaatsgevonden die hieronder worden geschetst.

HRM

Implementatie AFAS

Na de invoering van het nieuwe personele en financiële systeem AFAS op 1 januari 2020, heeft 2021 in het teken gestaan van de verdere doorontwikkeling en uitrol van dit systeem. Door corona en de ondersteuning van de corona-crisisorganisatie die daarmee samenhangt, is de doorontwikkeling minder snel gegaan dan verwacht.

Piketregeling

In 2021 is de nieuwe regeling 'Brandweer- en crisispiket Veiligheidsregio Gelderland-Zuid' met instemming van de medezeggenschapsraad ingevoerd. Deze regeling omvat alle belangrijke afspraken en uitgangspunten voor de uitvoering van piketten binnen de VRGZ. Op deze manier worden zo veel als mogelijk voor alle functionarissen dezelfde uitgangspunten gehanteerd.

Finance & Control

Interne controle

Op basis van de interne controles en de interim controle is vastgesteld dat de interne beheersing van de financiële processen op orde is. De aandachtspunten uit de rapportage van de accountant (Management Letter) zijn afgerond of onderhanden. Daarnaast is gewerkt aan de voorbereiding op de wetwijziging ten aanzien van rechtmatigheid. De verantwoordelijkheid voor de rechtmatigheid van het gevoerde (financiële-) beleid ligt, nu en straks, bij het Dagelijks Bestuur. Het Dagelijks Bestuur richt daarvoor (via de directie) de administratie en interne beheersing zodanig in, dat zij verantwoording kan afleggen aan het Algemeen Bestuur. Naast de genoemde voorbereidingen heeft

het Algemeen Bestuur op 16 december 2021 ingestemd met de aanstelling van een Concerncontroller die werkzaam zal zijn voor zowel de VRGZ en de GGD.

Inkopen en aanbesteden

Alle aanbestedingstrajecten die de VRGZ heeft opgestart zijn binnen de Europese aanbestedingsregels afgerond en daarmee rechtmatig tot stand gekomen.

Vastgoed- & Facility Management

Het achterstallige onderhoud aan de panden waarvoor het bestuur een incidentele bijdrage heeft geleverd, is voor circa zestig procent uitgevoerd. Hiermee lopen we de achterstand in die in 2020 door corona opgelopen was. Voor 2022 is de verwachting dat we al het onderhoud binnen het budget gaan realiseren.

De werkzaamheden uit het meerjarenonderhoudsplan (MJOP) worden conform planning uitgevoerd. In 2022 start de voorbereiding van de regulier geplande herijking van het MJOP zodat in 2023 een nieuwe schouw kan worden gehouden.

De uitvoering van het nieuwe huisvestingsmodel binnen het Strategisch Plan Vastgoed loopt conform planning. Het inrichten van de vier samenwerklocaties (Wijchen, Tiel, Geldermalsen en Lent) is afgerond. Hierbij is vanzelfsprekend rekening gehouden met het hybride werken (combinatie van op kantoor en thuis werken), dat als gevolg van de coronacrisis versneld is ingevoerd. In de zomer is gestart met de hoofdlocatie Multipost in Nijmegen, in 2022 zal uitvoering worden gegeven aan de overige locaties.

De nieuwbouw van de brandweerkazerne in Dodewaard is gerealiseerd. Binnen de mogelijkheden van de aanbestedingsregels zijn hier lokale ondernemers zo veel mogelijk bij betrokken.

Daarnaast krijgt duurzaamheid veel aandacht bij renovaties en nieuwbouw. In de blauwdruk die in Dodewaard is toegepast (en gebruikt gaat worden bij volgende kazernes) is duurzaamheid één van de uitgangspunten. De gevel van het nieuwbouwpand in Tiel wordt bijvoorbeeld gemaakt van gerecycled kunststof.

Inkoop

De afdeling Inkoop heeft in nauwe samenwerking met andere organisatieonderdelen het inkoopbeleid herzien dat in juni 2021 formeel is vastgesteld. Om uitvoering aan dit beleid te geven is eind 2021 een verbeterplan opgeleverd. Het verbeterplan bevat een groot aantal aanbevelingen om de doorontwikkeling van de inkooporganisatie mogelijk te maken. Dit wordt in 2022 opgepakt met de relevante organisatieonderdelen wat bijdraagt aan de rechtmatigheid en doelmatigheid van de inkopen en het bereiken van de organisatiedoelstellingen.

Informatievoorziening

Informatiemanagement en ICT

Informatieveiligheid

Voor wat betreft informatieveiligheid werd in 2020 het normenkader voor alle overheden, de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO), van kracht. De nadruk ligt in deze nieuwe norm veel meer op risicomanagement, met een explicietere rol voor bestuurder en lijnmanagers: minder maatregelen en meer in control zijn. De bestuurder is verantwoordelijk voor informatieveiligheid. In juni 2021 hebben alle veiligheidsregio's zich gecommitteerd aan de ambitie om per 1 januari 2023 aan de BIO te voldoen. Het voldoen aan de hiervoor genoemde baseline is randvoorwaarde om aangesloten te blijven op de Nederlandse vitale infrastructuur, en daarmee aangesloten kunnen worden op het vertrouwelijke informatie-uitwisselingssysteem van het Nationaal Cyber Security Centrum (NCSC).

In 2021 is een interim CISO bij de VRGZ gestart om deze ambitie met de organisatie te gaan realiseren. Het voornemen is de CISO-functie permanent in te vullen. In 2022 en volgende jaren zal via een stappenplan invulling worden gegeven aan het ambitieniveau, gekoppeld aan activiteiten, prioriteiten en capaciteit.

Landelijk verkeersplein

VRGZ is in 2021 aangesloten op het landelijk verkeersplein. Dit 'plein' maakt het mogelijk om via de eigen infrastructuur landelijke voorzieningen te ontsluiten, zoals het Landelijk Crisis Management Systeem (LCMS), Elektronische Leeromgeving en de Database Brandonderzoek.

Documentaire Informatievoorziening (DIV) & Archiefwet

Er is verder gewerkt aan de implementatie van zaakgericht werken en het optimaliseren van het gebruik van het documentair informatiesysteem. Archieven rondom gebruiksvergunningen zijn overgedragen aan gemeenten onder wiens verantwoordelijkheid deze archieven vallen. Ook is de vernietiging van archieven met vernietigingstermijnen 2020, 2021 en 2022 voorbereid. Uitvoering hiervan vindt in het eerst kwartaal van 2022 plaats.

In 2020 is het actieplan geactualiseerd waarbij ook de verbeterpunten van de Archiefinspectie zijn meegenomen. De uitvoering van het verbetertraject is in 2021 in gang gezet en wordt in 2022 en 2023 vervolgd. Hiervoor is een eenmalig budget beschikbaar gesteld.

Samenstelling personeelsbestand

In onderstaande tabel zijn een aantal gegevens opgenomen over de opbouw van het personeelsbestand.

	2021	2020*	2019	2018
Aantal medewerkers VRGZ				
Aantal dienstverbanden (excl. brandweervrijwilligers/inhuur)	625	621	626	636
Aantal brandweervrijwilligers	767	759	738	737
Totaal dienstverbanden VRGZ	1.392	1.380	1.364	1.373
Totaal medewerkers VRGZ excl. dubbele dienstverbanden**	1.264	1.275		
Aantal FTE (excl. brandweervrijwilligers)				
FTE in dienst	542	552	540	549
FTE inhuur	12	10	13	30
Gemiddelde leeftijd				
Inclusief vrijwilligers	44	44	44	44
Exclusief vrijwilligers	47	47	47	47
Verhouding man-vrouw (%)				
Inclusief vrijwilligers	82 - 18	83 - 17	79 - 21	83 - 17
Exclusief vrijwilligers	67 - 33	67 - 33	66 - 34	65 - 35
Ziekteverzuim (%)				
Ziekteverzuim (excl. vrijwilligers)	5,6%	5,7%	4,3%	5,1%

Tabel 4.10: opbouw personeelsbestand

*i.v.m. vergelijkingsdoeleinden aangepast (n.a.v. ingebruikname nieuw HRM systeem per 1 januari 2020)

** combinatie vrijwilligersfunctie met kantoorfunctie

4.5 Verbonden partijen

De VRGZ werkt intensief samen met de GGD Gelderland-Zuid op het gebied van de bedrijfsvoering (geleverd door de afdelingen Vastgoed- en Facilitymanagement, HRM, IV en Financiën & Control). Voor de Meldkamer Oost-Nederland (MON) zal een construct Kosten Gemene Rekening (KGR) opgezet worden. Kern van een dergelijk construct is dat gezamenlijk het risico gedragen wordt en dat geen btw in rekening gebracht hoeft te worden over de dienstverlening. Het personeel zal in dienst komen van de VNOG (Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland) en de VRGZ zal op basis van een verdeelsleutel bijdragen.

Er is in beide gevallen geen sprake van een verbonden partij in die zin dat de VRGZ risico's draagt die vanuit de andere partij worden veroorzaakt anders dan vanuit de inhoudelijke samenwerking. Wel zijn er kosten gemoeid met het eventueel verbreken van het samenwerkingsverband.

5

Jaarrekening

Dagelijks Bestuur d.d. 24 maart 2022



5 Jaarrekening

5.1 Balans per 31 december

ACTIVA			
Bedragen x € 1.000,-		2021	2020
Vaste Activa			
Materiële vaste activa met een economisch nut	59.830	56.889	
	59.830	56.889	
Vlottende activa			
Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar			
Debiteuren	2.234	3.303	
Debiteuren openbare lichamen	472	1.074	
Uitzettingen Rijks schatkist	3.895	10.865	
Overige vorderingen	1.851	1.541	
	8.452	16.783	
Liquide middelen			
Kassaldi	1	2	
Banksaldi	161	1.256	
	162	1.258	
Overlopende activa			
Overige nog te ontvangen/vooruitbetaald	1.419	901	
	1.419	901	
Totaal	69.863	75.831	

Tabel 5.1: balans - activa

PASSIVA			
Bedragen x € 1.000,-		2021	2020
Vaste Passiva			
Eigen vermogen			
Reserve aanvaardbare kosten RAV	1.826		1.013
Algemene reserve Crisis- en Rampenbestrijding	2.532		1.822
Bestemde reserve meldkamer	450		450
Bestemde reserve uitgestelde werkzaamheden	474		0
	5.282		3.285
Gerealiseerd resultaat	1.789		3.722
		7.071	7.007
Voorzieningen			
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	618		556
Voorzieningen ter egalisatie van kosten	2.409		2.412
		3.027	2.968
Vaste schuld met rentetypische looptijd > 1 jaar			
Onderhandse lening van openbare lichamen		43.489	49.692
Vlottende passiva			
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd < 1 jaar			
Crediteuren	1.834		3.070
Crediteuren openbare lichamen	336		100
Nog in tarieven te verrekenen	811		741
Belastingen en sociale premies	3.891		4.647
Overige schulden	4.123		3.311
		10.995	11.869
Overlopende passiva			
Nog te betalen bedragen	4.296		3.467
Vooruitontvangen rijksoverheid	985		828
		5.281	4.295
Totaal		69.863	75.831
Gewaarborgde geldleningen		0	0
Garantstellingen		0	0

Tabel 5.2: balans – passiva

5.2 Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening over het begrotingsjaar

Bedragen x € 1.000,-	Realisatie	Gew.begr.	Begroting	Realisatie
	2021	2021	2021	2020
Budget aanvaardbare kosten	25.934	23.675	23.675	24.790
Aanpassing budget voorgaande jaren	159	0	0	58
Subsidies Rijk	7.390	7.063	7.063	7.364
Bijdrage deelnemende gemeenten	41.356	41.356	41.427	39.146
Opbrengsten bedrijfsvoering	2.660	2.545	2.514	2.363
Overige opbrengsten	3.213	1.283	1.283	2.481
Som der bedrijfsopbrengsten	80.712	75.922	75.962	76.202
Personeelskosten	58.608	55.235	55.004	52.876
Kapitaallasten	7.241	7.774	7.754	6.573
Overige bedrijfskosten	13.567	13.671	13.542	13.108
Rentebaten en -lasten	-138	-138	-138	-77
Som der bedrijfskosten	79.278	76.542	76.162	72.480
Totaal saldo baten en lasten	1.434	-620	-200	3.722
Toevoegingen reserves	0	0	0	0
Onttrekkingen reserves	355	620	200	0
Gerealiseerd resultaat VR	1.789	0	0	3.722

Tabel 5.3: overzicht van baten en lasten VRGZ

Bovenstaand overzicht wordt toegelicht in twee programma's: programma Crisis- en Rampenbestrijding (paragraaf 5.5 en 5.6) en programma RAV (paragraaf 5.7 en 5.8).

5.3 Grondslagen van resultaatbepaling en waardering

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten daarvoor geeft. Het overzicht van baten en lasten van de veiligheidsregio omvat het totaal van alle activiteiten die de VRGZ heeft uitgevoerd. De cijfers worden nader gepresenteerd en toegelicht in het overzicht baten en lasten programma Crisis- en Rampenbestrijding en het programma RAV.

Onderlinge verrekeningen tussen beide programma's zijn opgenomen in het overzicht van baten en lasten per programma. In het overzicht van baten en lasten op het niveau van de totale VRGZ zijn de onderlinge verrekeningen geëlimineerd.

5.3.1 Grondslagen van resultaatbepaling

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden. Bij het programma RAV wordt afgeweken van deze regel, omdat dit een zorggefinancierde taak is. Hiervoor is aansluiting gezocht bij de regelgeving voor zorginstellingen.

De lasten worden bepaald op basis van historische kosten, met inachtneming van de vermelde grondslagen van waardering van activa en passiva en toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Aangezien het niet is toegestaan voorzieningen te vormen voor jaarlijks terugkerende arbeidskostengerelateerde verplichtingen van een vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt. Het gaat dan om aanspraken op een overbruggingsperiode, levensloop en versterkt ouderdomspensioen. Voor jaarlijks terugkerende arbeidsgerelateerde kosten zonder (naar verwachting) een jaarlijks vergelijkbaar volume is een verplichting opgenomen.

5.3.2 Grondslagen van waardering

Alle activa en passiva zijn gewaardeerd tegen nominale waarde tenzij anders is vermeld. De belangrijkste posten worden hieronder nader toegelicht.

5.3.3 Activa

Materiële vaste activa met een economisch nut

Onder materiële vaste activa worden activa verstaan die bedoeld zijn om de bedrijfsuitoefening duurzaam te dienen. De materiële vaste activa (met een aanschafwaarde > € 10.000,-) worden gewaardeerd tegen aanschaffingsprijs of vervaardigingskosten, verminderd met een lineaire afschrijving gebaseerd op economische levensduur of tegen lagere bedrijfswaarde. Aan de materiële vaste activa wordt rente toegerekend tegen het bestuurlijk vastgestelde percentage van 2%. Indien de VRGZ investeringsbijdragen van derden ontvangt wordt dit expliciet toegelicht.

Afschrijvingstermijn ⁴	
Persoonlijke beschermingsmiddelen en werkkleding	
Bluskleiding en beschermingsmiddelen (bluspakken, gaspakken etc.)	5 / 8 / 10
Ademlucht (toestel, cilinder, gelaatstuk etc.)	10 / 15
Automatisering	
Hard- en software	3 / 4 / 5
Telefonie	10
ICT-infrastructuur	15 / 30
Communicatie- en verbindingsmiddelen	
Alarmontvanger	5
Mobiele Data Terminal (MDT)	5
Communicatienetwerksysteem (C2000/P2000)	5 / 7
Signalering kazerne	10
Gebouwen en inventaris	
Installaties en testapparatuur ademluchtwerkplaats	8 / 15
Inventaris/meubilair/aggregaat	10 / 15
Verbouwing	10 / 20
Semi-permanente unit	20
Gebouw / kazerne	30 / 40
Medische inventaris	
Medische apparatuur (o.a. defibrillatoren, autopulse, AED)	5 / 7
Brancards	7
Vaartuigen	
Blusboten	30
Motorboot	10 / 15
Hulpboot en trailer	20
Midlife update	10
Bepakking vaartuigen	
Reddingsvest	5
Bepakking overig	10 / 15

⁴ bij een aantal genoemde activa zijn meerdere afschrijvingstermijnen weergegeven. Dit komt doordat onder de genoemde hoofdrubrieken een aantal subcategorieën vallen waarvan het te ver voert ze allemaal hier te vermelden.

Voertuigen	
Ambulance en Rapid responder	5
MICU-voertuig	10
Tankautospuiter, redvoertuig en hulpverleningsvoertuig	12 / 15
Schuimblus- en haakarmvoertuig	20
Haakarmbak	15 / 20
Overige voertuigen (vervoer van personen en materiaal)	5 / 7 / 8 / 10
Midlife updates van de diverse voertuigen	4 / 7 / 8 / 10
Inventaris en bepakking voertuigen	
Inventaris tankautospuiter	15
Inventaris overige voertuigen	7
Werken op hoogte	7
Hydraulisch redgereedschap	8 / 15
Pneumatisch gereedschap / hefkussen	10
Meetapparatuur (explosiegevaar-, CO2-meter etc.)	5 / 10 / 15
Oppervlakteredding (redbord, redsets e.d.)	10
Watertransportsysteem	15 / 20
Kettingzaag	10
Overdrukventilator	10
Draagbare motorspuiter	10
Warmtebeeldcamera	7
Vakbekwaamheidsmiddelen	
Oefenaanhanger en oefencontainer	15
Oefenmiddelen (PPMO)	5 / 8
Simulatiecontainer	3
Oefenterrein	20

Tabel 5.4: grondslagen

Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar

Deze zijn gewaardeerd op nominale waarde voor zover nodig rekening houdend met mogelijke oninbaarheid. De voorziening oninbaarheid wordt bepaald op basis van de ouderdom van de openstaande posten per balansdatum (dynamische methode).

Overige activa

Alle overige activa in de balans zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

5.3.4 Passiva

Eigen vermogen

Het eigen vermogen van het programma Crisis- en Rampenbestrijding bestaat uit een algemene reserve voor Crisis- en Rampenbestrijding en een aantal bestemde reserves. Het eigen vermogen van het programma RAV bestaat uit de reserve aanvaardbare kosten RAV. Het eigen vermogen bestaat daarnaast uit het nog te bestemmen resultaat over het laatste boekjaar.

Voorzieningen

De onderhoudsegalisatievoorzieningen stelen op een meerjarenraming van het uit te voeren groot onderhoud aan de kapitaalgoederen, waarin rekening is gehouden met de kwaliteitseisen die ter zake zijn geformuleerd.

De voorziening niet-actief personeel is gevormd voor de afdekking van kosten voor niet-actief personeel. De kosten van niet-actief personeel in verband met FLO (functioneel leeftijdsontslag) kunnen worden gedeclareerd en maken derhalve geen onderdeel uit van deze voorziening. Dit geldt voor beide programma's.

De voorzieningen zijn nominaal gewaardeerd. Er wordt geen rente toegerekend aan de voorzieningen.

Voor zover niet anders is vermeld zijn passiva gewaardeerd tegen nominale waarde.

5.4 Toelichting balans

Vaste activa

Bedragen x € 1.000,-

VASTE ACTIVA							
Verloopoverzicht materiële vaste activa met economisch nut:							
	Stand 01-01-2021	Investering	Mutatie onderhanden activa	Desinvestering	Afschrijving	Afwaardering	Stand 31-12-2021
Gebouwen	24.915	1.858	1.073	0	1.400	0	26.446
Grond en terreinen	4.255	0	0	0	0	0	4.255
Voertuigen en bepakkingen	20.758	7.390	-1.860	30	2.908	0	23.350
Inventaris	1.661	241	0	0	259	0	1.643
Verbindingsmiddelen	1.240	19	0	0	447	0	812
Automatisering	1.370	165	0	0	493	0	1.042
Persoonlijke beschermingsmiddelen	2.690	188	0	0	596	0	2.282
	56.889	9.861	-787	30	6.103	0	59.830

Tabel 5.5: verloopoverzicht MVA

Voor een toelichting op de investeringen wordt verwezen naar het investeringsoverzicht (paragraaf 6.5 Investerings).

Aansluiting afschrijvingskosten en kapitaallasten 2021	
Afschrijvingskosten	6.103
Berekende rentelasten over investeringen	1.138
Totaal kapitaallasten	7.241

Tabel 5.6: aansluiting afschrijving en kapitaallasten

Vlottende activa

VLOTTENDE ACTIVA		
Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar	Stand 01-01-2021	Stand 31-12-2021
Debiteuren	3.344	2.274
Voorziening dubieuze debiteuren	-41	-40
Debiteuren openbare lichamen	1.074	472
Uitzettingen Rijks schatkist	10.865	3.895
Nog in tarieven te verrekenen	0	0
Overige vorderingen	1.541	1.851
Totaal	16.783	8.452

Tabel 5.7: balans vlottende activa

Alle uitzettingen hebben een looptijd < 1 jaar. Alle overtollige liquide middelen boven het drempelbedrag van € 569.000,- (0,75% van het begrotingstotaal) worden uitgezet bij het Rijk. Met ingang van 1 juli 2021 is dit percentage opgehoogd naar 2% van het begrotingstotaal. De uitzettingen Rijks schatkist zijn fors afgenomen. Dit komt vooral doordat in 2021 twee leningen volledig zijn afgelost, hiervoor is geen nieuwe financiering aangetrokken.

	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Middelen buiten 's Rijks schatkist	1.251	932	165	156
Drempelbedrag	569	569	1.518	1.518
Ruimte onder het drempelbedrag	0	0	1.354	1.362
Overschrijding van het drempelbedrag	681	363	0	0

Tabel 5.8: drempelbedragen

De overschrijding van het drempelbedrag in de eerste twee kwartalen wordt veroorzaakt doordat een van de bankrekeningen ten onrechte niet automatisch is afgeroomd naar de schatkist. Dit is in het 3^e kwartaal weer rechtgezet.

Liquide middelen	Stand 01-01-2021	Stand 31-12-2021
Kas	2	1
Rekening courant Rabobank	18	22
Rekening courant ING-bank	1.146	51
Rekening courant BNG-bank	92	88
Totaal	1.258	162

Tabel 5.9: liquide middelen

Alle liquide middelen staan ter vrije beschikking van de VRGZ. Overtollige middelen worden in de Rijksschatkist aangehouden (zie Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar).

Overlopende activa	Stand 01-01-2021	Stand 31-12-2021
Vooruitbetaalde bedragen	901	1.419
Totaal	901	1.419

Tabel 5.10: overlopende activa

De vooruitbetaalde bedragen betreffen met name vooruitbetaalde onderhoudscontracten, verzekeringspremies en abonnementen. Een deel van deze bedragen valt hoger uit dan eind 2020.

VASTE PASSIVA						
Eigen vermogen	Stand 31-12- 2020	Bestem- ming 2020	Stand 01-01- 2021	Toevoe- ging	Onttrek- king	Stand 31-12- 2021
Reserve aanvaardbare kosten RAV	1.013	813	1.826	0	0	1.826
Algemene reserve C&R	1.822	710	2.532	0	0	2.532
Bestemde reserve meldkamer	450	0	450	0	0	450
Bestemde reserve uitgestelde werkzaamheden	0	699	699	0	225	474
Bestemde reserve duiktaak	0	130	130	0	130	0
Totaal	3.285	2.352	5.637	0	355	5.282

Tabel 5.11: verloop eigen vermogen

Het Algemeen Bestuur heeft op 24 juni 2021 besloten om uit het jaarresultaat € 699.000,- te onttrekken voor een nieuw te vormen bestemde reserve uitgestelde werkzaamheden en € 130.000,- voor een bestemde reserve duiktaak, een bedrag van € 710.000,- toe te voegen aan de algemene reserve Crisis- en Rampenbestrijding en € 813.000,- aan de reserve aanvaardbare kosten RAV.

Nadere uiteenzetting nog te bestemmen resultaat naar programma	
Vanuit het jaarresultaat 2021 programma RAV wordt voorgesteld om:	
Te onttrekken aan de reserve aanvaardbare kosten RAV	205
Totaal programma RAV	-205
Vanuit het jaarresultaat 2021 programma Crisis- en Rampenbestrijding wordt voorgesteld om:	
Toe te voegen aan de algemene reserve Crisis- en Rampenbestrijding tot 5% van de baten	150
Uit te keren aan deelnemende gemeenten	561
Te onttrekken aan de bestemde reserve meldkamer	0
Toe te voegen aan de bestemde reserve uitgestelde werkzaamheden	15
Toe te voegen aan de bestemde reserve duiktaak	130
Toe te voegen aan de bestemde reserve cao-ontwikkelingen	688
Toe te voegen aan de bestemde reserve wet- regelgeving op het gebied van duurzaamheid	450
Totaal programma Crisis- en Rampenbestrijding	1.994
Totaal voorstel voor resultaat 2021⁵	1.789

Tabel 5.12: nog te bestemmen resultaat

Resultaatbestemming

Het programma C&R realiseerde in 2021 een positief resultaat van € 1.994.000,-. Het voorstel voor resultaatbestemming is als volgt:

- Indien positieve resultaten worden behaald, geldt als uitgangspunt dat een toevoeging plaatsvindt aan de algemene reserve tot de bestuurlijke norm. Door toevoeging van € 150.000,- aan de bestaande algemene reserve wordt de bestuurlijke norm van 5% bereikt.
- In de begroting werd een onttrekking van € 200.000,- uit de bestemde reserve meldkamer voorzien om het verschil te financieren tussen de daling van de kosten van de formatie en de uitname van de Rijksbijdrage. Laatstgenoemde is hoger omdat in de uitname reeds rekening is gehouden met het besparingspotentieel na de samenvoeging. In 2021 is gebleken dat de formatie op de meldkamer grote delen van het jaar niet volledig bezet is geweest. Hierdoor is het niet noodzakelijk om de bestemde reserve vrij te laten vallen. Daarnaast vindt de samenvoeging in Apeldoorn later plaats (april 2023 in plaats van begin 2022) waardoor het hierboven genoemde verschil zich langer voor kan doen.
- Omdat een deel van de geplande werkzaamheden uit de bestemde reserve uitgestelde werkzaamheden niet zijn uitgevoerd wordt voorgesteld om dit deel van de onttrekking in 2021 weer toe te voegen (archiefverbetering). Dit betreft een bedrag van € 55.000,-.

⁵ negatief is per saldo onttrekking

Daarnaast is in 2021 € 40.000,- extra uitgegeven aan het achterstallig onderhoud dan was begroot (zie toelichting Huisvestingskosten in paragraaf 5.6.2). Deze extra uitgave kan dus vrij vallen uit de reserve. Per saldo leidt dit tot een toevoeging aan de reserve van € 15.000,-.

- In 2021 heeft het Algemeen Bestuur ingestemd met het voorstel om de dienstverleningsovereenkomst die tijdelijk met de veiligheidsregio's Gelderland-Midden en Brabant-Noord is aangegaan voor de inzet van hun duikteams in Gelderland-Zuid, structureel te continueren. Ook heeft het Algemeen Bestuur ingestemd met de kostenuitzetting van € 130.000,- die deze overeenkomst vanaf 2022 met zich meebrengt. Voorstel is deze uitzetting in 2022 incidenteel te dekken door een bestemde reserve te vormen.
- Overeenkomstig wat is beschreven in de Kaderbrief 2023 wordt in de programmabegroting 2023 voor de gemeentelijke bijdrage een indexering toegepast van 0,6% (gebaseerd op de door het bestuur vastgestelde standaard uitgangspunten). Omdat de nieuwe cao is vastgesteld in januari 2022 kon de bijbehorende loonontwikkeling niet worden meegenomen in de Kaderbrief 2023. Omdat de nacalculatie van de werkelijke index conform vastgestelde methodiek pas plaatsvindt in de eerstvolgende begroting, zijnde 2024, leidt deze loonontwikkeling in de begroting 2023 tot een tekort van € 688.000,-. Voorgesteld wordt om voor dit incidentele tekort een bestemde reserve te vormen.
- Daarnaast wordt voorgesteld om voor een bedrag van € 450.000,- een bestemde reserve te vormen in verband met de wet- en regelgeving op het gebied van duurzaamheid voor een tweetal onderwerpen. Op dit moment wordt binnen de brandweer gebruik gemaakt van een fluorhoudend schuimvormende middel (SVM). In dit middel zit onder andere de stof PFAS die schadelijk is voor mens en milieu. In 2025 wordt het gebruik van fluorhoudend schuim verboden. Daarom is het noodzakelijk dat de komende jaren een overgang wordt gemaakt van fluorhoudend SVM naar fluorvrij SVM. Naast het inkopen van nieuw fluorvrij schuim zal het fluorhoudende schuim moeten worden afgevoerd, materialen worden aangepast op dit nieuwe schuim en zullen de brandweermedewerkers extra moeten worden getraind. De lasten hiervan bedragen in totaal € 300.000,-.

Met betrekking tot diesel motor emissie (DME) geldt dat de wettelijke normering is gewijzigd. Hierdoor is het noodzakelijk dat aanpassingen aan panden en/of materieel de komende tijd plaatsvinden. Deze aanpassingen zijn nodig om de uitstoot van schadelijke uitlaatgassen te verminderen. Gezien de omvang van de aanpassing zal dit over meerdere jaren plaatsvinden. Uit een eerste onderzoek blijkt dat ongeveer € 150.000,- nodig is om te voldoen aan de nieuwe normering.

Na deze toevoeging en de toevoegingen aan de genoemde bestemde reserves resteert een positief resultaat van € 561.000,-. Voorgesteld wordt om dit bedrag terug te betalen aan de gemeenten.

Voorzieningen

De VRGZ heeft twee voorzieningen: een voorziening voor niet-actief personeel en een voorziening voor groot onderhoud.

Voorzieningen					
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	Stand 01-01-2021	Toevoeging	Aanwending	Vrijval	Stand 31-12-2021
Voorziening niet-actief personeel	556	572	326	184	618
Voorzieningen ter egalisatie van kosten					
Voorziening groot onderhoud	2.412	1.281	1.284	0	2.409
Totaal voorzieningen	2.968	1.853	1.610	184	3.027

Tabel 5.13: voorzieningen

De voorziening voor niet-actief personeel is gevormd voor de verwachte uitgaven inzake WW- en wachtgelduitkeringen. De aanwending uit de voorziening bedraagt in 2021 € 326.000,-. Daarnaast heeft een dotatie plaatsgevonden van € 572.000,-, deze heeft betrekking op nieuwe instroom in 2021. Aangezien een oud-medewerker ander werk heeft gevonden en een aantal lopende dossiers is afgesloten kon een deel van de voorziening vrijvallen (€ 184.000,-).

In 2021 is € 1.284.000,- aangewend uit de voorziening groot onderhoud. Dat is meer dan wat gepland is in het meerjarenonderhoudsplan (€ 852.000,-). Dit heeft te maken met doorgeschoven onderhoud uit voorgaande jaren en het deels naar voren halen van onderhoud voor de komende jaren. Inmiddels is het haalbaar gebleken om de geplande jaarlijkse activiteiten conform planning uit te voeren. Omdat er echter nog sprake is van achterstanden uit voorgaande jaren is vanaf 2022 een extra medewerker beschikbaar om deze weg te werken.

In 2019 is een uitvoeringsplan opgesteld voor het wegwerken van het achterstallig onderhoud dat in de panden aanwezig was voor de jaren 2020 tot en met 2022. Bij de uitvoering worden achterstallige onderhoudswerkzaamheden gecombineerd met regulier planmatig onderhoud dat ten laste wordt uitgevoerd van de voorziening. Omdat in het uitvoeringsplan gekozen is om de plannen per locatie uit te voeren lopen de uitgaven niet synchroon met de eerdere planning van de uitgaven vanuit de voorziening. In de herrekening van de voorziening met een planhorizon van 10 jaar leidt dit niet tot geprognosticeerde tekorten en/of tot bijstelling van de voorziening, maar kan dit wel leiden tot een verschuiving in de jaarschijven vanaf 2021 e.v..

Vaste schuld met rentetypische looptijd > 1 jaar

Vaste schuld met rentetypische looptijd > 1 jaar				
Onderhandse leningen	Stand 01-01-2021	Opname	Aflossing	Stand 31-12-2021
Verloopoverzicht langlopende leningen	49.692	0	6.203	43.489
	49.692	0	6.203	43.489
Totale rentelast van alle vaste schulden				986

Tabel 5.14: vaste schuld

In 2021 zijn twee langlopende leningen volledig afgelost. Er zijn geen nieuwe leningen afgesloten.

Vlottende passiva

VLOTTENDE PASSIVA		
Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd < 1 jaar	Stand 01-01-2021	Stand 31-12-2021
Crediteuren	3.070	1.834
Crediteuren openbare lichamen	100	336
Nog in tarieven te verrekenen	741	811
Nog te betalen loonbelasting	3.718	3.172
Nog te betalen sociale lasten/pensioenpremies	595	668
Nog te betalen omzetbelasting	334	51
Nog te betalen aan personeel	3.311	3.649
Nog te ontvangen inkoopfacturen	0	474
Totaal	11.869	10.995

Tabel 5.15: vlottende passiva

De crediteurenstand aan het begin van het jaar was fors hoger omdat eind 2020 nieuwe ambulances zijn geleverd en gefactureerd.

Verloop van nog in tarieven te verrekenen:	Stand 01-01- 2021	Fin. verschil boekjaar	Correctie voorg. jaren	Verrekend zorgverz.	Stand 31-12- 2021
Nog in tarieven te verrekenen	741	-2.989	-160	3.219	811
Totaal	741	-2.989	-160	3.219	811

Tabel 5.16: verloop van nog in tarieven te verrekenen

Voor een uitgebreide toelichting wordt verwezen naar paragraaf 6.3.

Overlopende passiva	Stand 01-01-2021	Stand 31-12-2021
Vooruitontvangen inkomsten	828	985
Nog te betalen bedragen	3.467	4.296
Totaal	4.295	5.281

Tabel 5.17: overlopende passiva

De overlopende passiva zijn in 2021 met € 986.000,- gestegen. De stijging van de vooruit ontvangen inkomsten wordt veroorzaakt door de bijdrage ten behoeve van de pilot Zorgcoördinatiecentrum (ZCC). De stijging van de nog te betalen bedragen is met name het gevolg van de reservering van de extra kosten voortvloeiend uit het in januari 2022 vastgestelde cao-principeakkoord.

De vooruitontvangen inkomsten hebben betrekking op	Stand 01-01-2021	Toename	Afname	Stand 31-12-2021
Rijksoverheid (25KV bovenleiding)	118	124	121	121
Rijksoverheid (uitwerkingskader meldkamer)	500	0	0	500
Overige vooruitontvangen inkomsten	210	154	0	364
Totaal	828	278	121	985

Tabel 5.18: vooruitontvangen inkomsten

Niet uit de balans blijvende rechten en verplichtingen

Vakantiegeldverplichting

In verband met de invoering van het Individueel Keuzebudget is de vakantiegeldverplichting voor het programma C&R komen te vervallen. Voor het programma RAV bedraagt de bruto verplichting € 536.000,-.

Inkopen en aanbesteden

In onderstaande tabel is het percentage Europese aanbestedingstrajecten opgenomen dat rechtmatig tot stand gekomen is.

	Voorgenomen	Gerealiseerd
Rechtmatige inkopen gerealiseerde aanbestedingsprojecten	100%	100%

Tabel 5.19: inkopen en aanbesteden

Huur hoofdgebouw

De VRGZ is een huurovereenkomst aangegaan met de GGD Gelderland-Zuid inzake de huur (voor een deel) van het pand aan de Groenewoudseweg 275 te Nijmegen. De huurverplichting is circa € 5.500,- per maand.

Locatie	Bedrag / jaar	Looptijd tot
Groenewoudseweg 275 te Nijmegen	€ 65.000	01-01-2023

Tabel 5.20: huurcontract hoofdgebouw

Huur dependances

De VRGZ is met meerdere verhuurders huurovereenkomsten aangegaan voor dependances op 7 locaties. De huurovereenkomsten zijn gesloten voor bepaalde tijd en hebben een looptijd van maximaal 5 jaar of worden jaarlijks verlengd. De opzegtermijn varieert van 3 tot 12 maanden. De totale jaarlijkse huurprijs bedraagt € 291.500,-.

Locatie	Huurprijs per jaar	Looptijd tot
Looptijd < 1 jaar		
Elsenpas 11, te Beuningen	€ 8.000	31-12-2022
Van Heemstraweg 95, te Beuningen	€ 17.500	31-12-2022
Triosingel 34 te Culemborg	€ 172.000	31-12-2022
Industrieweg 4 en 6 te Groesbeek	€ 19.000	31-12-2022
Nieuwe Rijksweg 1 te Ubbergen	€ 15.000	31-12-2022
Steenweg 20 te Waardenburg	€ 45.000	31-12-2022
Looptijd > 1 jaar		
Dalwagen 45b te Dodewaard	€ 15.000	01-03-2024
Totaal bedrag per jaar	€ 291.500	

Tabel 5.21: huurcontracten dependances

Gebeurtenissen na balansdatum

De ontwikkelingen in Oekraïne volgen elkaar op het moment van schrijven in hoog tempo op. De impact op de jaarrekening 2021 is nihil. Echter, voor 2022 en daarna kunnen de gevolgen fors zijn zowel inhoudelijk als financieel. Het Kabinet richt zich tot de Veiligheidsregio's om de opvang van Oekraïense vluchtelingen te coördineren en samen met de gemeenten te organiseren. Hoe de rol van de VRGZ er precies uit gaat zien moet zich de komende periode nog uitkristalliseren.

Wat ook speelt is de veiligheid in ons eigen land en onze regio. Landelijk is in kaart gebracht welke thema's een rol kunnen gaan spelen en dus actief gemonitord worden. De mate waarin het thema

zich voordoet kan verschillen. De thema's zijn: energie-uitval (gas/elektra), digitale verstoring/cyber-security, uitval telecom en ICT, nucleaire dreiging, voedsel (schaarste) en crisiscommunicatie.

Tot slot merken we op dit moment al prijsstijgingen op diverse onderdelen. Afhankelijk van het verdere verloop van de oorlog zullen deze prijsstijgingen zich verder ontwikkelen. Dit onderwerp is reeds uitgebreid beschreven in de risicoparagraaf (zie paragraaf 4.1.2).

5.5 Overzicht baten en lasten programma Crisis- en Rampenbestrijding

Bedragen x € 1.000,-	Realisatie	Gew.begr.	Begroting	Realisatie
	2021	2021	2021	2020
Subsidies Rijk	6.751	6.593	6.593	6.687
Bijdrage deelnemende gemeenten	41.356	41.356	41.427	39.146
Opbrengsten bedrijfsvoering	2.660	2.545	2.514	2.363
Overige opbrengsten	2.845	1.208	1.208	2.441
Som der bedrijfsopbrengsten	53.612	51.702	51.742	50.637
Personeelskosten	36.955	36.505	35.948	33.141
Kapitaallasten	6.208	6.596	6.485	5.851
Overige bedrijfskosten	8.948	9.359	9.647	8.813
Rentebaten en -lasten	-138	-138	-138	-77
Nader te bepalen dekking	0	0	0	0
Som der bedrijfskosten	51.973	52.322	51.942	47.728
Totaal saldo baten en lasten	1.639	-620	-200	2.909
Toevoegingen reserves	0	0	0	0
Onttrekkingen reserves	355	620	-200	0
Gerealiseerd resultaat C&R	1.994	0	0	2.909

Tabel 5.22: baten en lasten programma C&R

5.5.1 Begrotingswijzigingen programma Crisis- en Rampenbestrijding

Bedragen x € 1.000,-	Begroting 2021	Verschuivingen	Onderhoud geboorde putten	Resultaat bestemming	Gewijzigde begroting 2021
Subsidies Rijk	6.593	0	0	0	6.593
Bijdrage deelnemende gemeenten	41.427	0	-71	0	41.356
Opbrengsten bedrijfsvoering	2.514	31	0	0	2.545
Overige opbrengsten	1.208	0	0	0	1.208
Som der bedrijfsopbrengsten	51.742	31	-71	0	51.702
Personeelskosten	35.948	267	0	290	36.505
Kapitaallasten	6.485	111	0	0	6.596
Overige bedrijfskosten	9.647	-347	-71	130	9.359
Rentebaten en -lasten	-138	0	0	0	-138
Nader te bepalen dekking	0	0	0	0	0
Som der bedrijfskosten	51.942	31	-71	420	52.322
Totaal saldo baten en lasten	-200	0	0	-420	620
Toevoegingen reserves	0	0	0	0	0
Onttrekkingen reserves	200	0	0	420	620
Gerealiseerd resultaat C&R	0	0	0	0	0

Tabel 5.23: wijzigingen begroting programma C&R

Verschuivingen

Dit betreft budgettaire neutrale verschuivingen van budgetten ten behoeve van een betere allocatie en presentatie.

Onderhoud geboorde putten

In maart 2020 is door het Algemeen Bestuur ingestemd met de adviesnota Bluswater. Onderdeel van deze nota is dat het onderhoud van (openbare) geboorde putten dat nu door de veiligheidsregio wordt uitgevoerd overgaat naar de gemeenten. De bijdrage voor de betreffende gemeenten is met ingang van 2021 met dit bedrag verlaagd.

Resultaatbestemming

Als gevolg van andere prioriteitstellingen die het gevolg waren van de coronapandemie heeft in 2020 op diverse plekken binnen de organisatie een aantal taken geen doorgang kunnen vinden. Deze middelen zijn en worden besteed in 2021 t/m 2023. Hiervoor is in de oorspronkelijke begroting 2021 geen extra budget opgenomen. Daarom is uit het positieve resultaat van 2020 een bestemde reserve gevormd van € 699.000,- voor de uitvoering van deze doorgeschoven werkzaamheden. Van dit bedrag heeft € 290.000,- betrekking op 2021.

Het Algemeen Bestuur is in november 2020 akkoord gegaan met het afsluiten van een DVO tussen Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden en Veiligheidsregio Brabant-Noord voor 2021 voor de uitvoering van de duiktaak. De kosten van deze overeenkomst bedragen € 130.000,- voor het jaar 2021. Voor de dekking is een bestemde reserve gevormd.

5.6 Toelichting programma Crisis- en Rampenbestrijding

Algemeen

In onderstaande toelichting wordt een vergelijking gemaakt tussen de gewijzigde begroting en de realisatie in 2021 en worden de afwijkingen groter dan € 25.000,- toegelicht.

5.6.1 Bedrijfsopbrengsten

Bedragen x € 1.000,-

BEDRIJFSOPBRENGSTEN			
	Realisatie 2021	Gew. begr. 2021	Realisatie 2020
Bijdragen Rampenbestrijding			
Subsidies Rijk	6.751	6.593	6.687
Totaal bijdragen	6.751	6.593	6.687
Bijdrage deelnemende gemeenten	41.356	41.356	39.146
Totaal opbrengsten	48.107	47.949	45.833

Tabel 5.24: bedrijfsopbrengsten

158

Bijdragen Rampenbestrijding

De werkelijk toegekende BDuR voor 2021 is € 140.000,- hoger uit dan begroot. Dit verschil wordt veroorzaakt doordat in de begroting de loon- en prijsbijstelling van de voorgaande jaren te laag zijn meegenomen. Ten behoeve van de 25KV-lijnen is € 18.000,- meer ontvangen dan begroot als gevolg van een hogere index dan begroot.

	Realisatie 2021	Gew. begr. 2021	Realisatie 2020
Overige opbrengsten			
Opbrengsten bedrijfsvoering	2.660	2.545	2.363
Overige opbrengsten	2.845	1.208	2.441
Totaal	5.505	3.753	4.804

Tabel 5.25: overige opbrengsten

Overige opbrengsten

1.752

De overige opbrengsten zijn in 2021 aanzienlijk hoger dan begroot. Een aantal medewerkers wordt gedetacheerd bij externe organisaties waaronder het Instituut Fysieke Veiligheid (IFV). Dit zijn tijdelijke detachingscontracten waarbij deze medewerkers een bijdrage leveren aan landelijke projecten. In veel gevallen zijn dat onderwerpen waar zij regionaal al mee belast waren waardoor vervanging niet of beperkt noodzakelijk is. De medewerkers keren na afloop van het detachingscontract weer terug bij de veiligheidsregio waardoor dit voordeel tijdelijk is. De extra opbrengsten uit detachering zijn € 326.000,-.

Mede als gevolg van een wetswijziging is de doorbelasting aan de gemeente Nijmegen voor het FLO overgangsrecht incidenteel € 1.286.000,- hoger dan begroot (zie ook Personeelskosten).

De doorbelasting aan de GGD is hoger uitgevallen als gevolg van hogere kosten voor ziektevervangende binnen de sector Bedrijfsvoering (€ 115.000,-). De verkoop van afgeschreven materieel heeft dit jaar € 25.000,- meer opgeleverd dan begroot.

5.6.2 Bedrijfskosten

Bedragen x € 1.000,-

	Realisatie 2021	Gew. begr. 2021	Realisatie 2020
Personeelskosten			
Lonen en salarissen	24.475	24.865	23.570
Sociale lasten	3.081	3.030	2.717
Pensioenpremies	3.328	3.423	3.062
Uitkeringen	-59	0	-101
Opleidingen	2.519	2.541	2.106
Overige personeelslasten	1.555	1.881	706
	34.899	35.740	32.060
Uitzendkrachten en detachering	2.056	765	1.081
Totaal	36.955	36.505	33.141

Tabel 5.26: personeelskosten

Personeelskosten

450

De personeelskosten zijn hoger uitgevallen dan begroot. De volgende oorzaken liggen hieraan ten grondslag:

- De FLO-kosten voor brandweermedewerkers zijn € 1.286.000,- hoger uitgevallen dan begroot. Dit wordt met name veroorzaakt door een wetswijziging waardoor lasten die voor de komende 20 jaar voorzien waren nu eerder afgedragen moeten worden. Dit is een incidenteel effect in 2020 en 2021. Deze kosten worden vergoed door de gemeente Nijmegen (zie ook toelichting Overige opbrengsten). Dit verloopt voor de VRGZ per saldo kostenneutraal.
- De vrijwilligersvergoedingen zijn € 551.000,- lager uitgevallen dan begroot. Als gevolg van corona hebben de reguliere fysieke oefenavonden van de brandweerposten in een deel van het jaar beperkt doorgang kunnen vinden. Om de vakbekwaamheid op peil te houden is als alternatief fors ingezet op het vormgeven van afstandsonderwijs. Hiervoor zijn webinars, instructievideo's en een online leer & toets- applicatie ontwikkeld en aangeboden. Randvoorwaardelijk is geïnvesteerd in de benodigde onderwijs en

leermiddelen. Daar waar de (individuele) vaardigheden dreigden te zakken onder het minimale aanvaardbare niveau is persoonlijk maatwerk geleverd. Binnen de geldende hygiëne regels hebben individuele fysieke elementaire oefeningen plaats gevonden om de operationaliteit te garanderen.

Daarnaast is het aantal incidenten in de afgelopen twee jaar gedaald van 4.772 in 2019 naar 4.286 in 2021 (zie toelichting in paragraaf 2.1.7). Dit heeft deels te maken met minder buitenbranden als gevolg van de milde zomer en een daling van het aantal nutteloze uitrukken door loze meldingen. Ten aanzien van deze daling wordt een analyse opgesteld of deze daling structureel of incidenteel van aard is. Eind 2022 zal hierover meer duidelijkheid zijn.

- De formatie van de brandweercentralisten is niet volledig ingevuld. Met de samenvoeging van Apeldoorn in het vooruitzicht lukt het niet om de formatie volledig gevuld te krijgen. Dit wordt veroorzaakt door schaarste op de arbeidsmarkt en onduidelijkheid in werkplek. Hierdoor zijn de lasten circa € 225.000,- lager uitgevallen. In samenwerking met VGGM wordt wel het volledige rooster gevuld en de werving van nieuwe centralisten loopt. In verband met de toekomstige samenvoeging komen nieuwe medewerkers in dienst van de VGGM (de lasten worden gedeeld). De VRGZ monitort de situatie om ervoor te zorgen dat het dienstverleningsniveau op peil blijft. Vanwege deze onderschrijding is het in 2021 niet nodig om de bestemde reserve voor € 200.000,- vrij te laten vallen (zie toelichting paragraaf 5.4).
- Het in januari 2022 vastgestelde cao-principeakkoord heeft als ingangsdatum 1 december 2021 maar zal tot uitvoering worden gebracht in 2022. In dit akkoord is een verhoging opgenomen van 1,5% per 1 december 2021. Daarnaast is voor 2021 naar rato een eenmalige vergoeding toegekend van € 1.200,- voor een voltijds dienstverband. Dit leidt in 2021 tot een extra uitzetting van de loonkosten van € 130.000,-.
- Op dit moment is een deel van de formatie niet ingevuld. Een aantal functies blijft moeilijk ingevuld te kunnen worden als gevolg van specifiek benodigde kennis en schaarste op de arbeidsmarkt. Ook vindt op meerdere plekken interne doorstroming plaats op openstaande vacatures waardoor als gevolg daarvan elders in de organisatie weer nieuwe vacatures ontstaan. Daarnaast wordt gewerkt aan een flexibele schil binnen de organisatie om als organisatie wendbaarder te zijn in de veranderende samenleving. Het creëren kost tijd en zorgt er ook voor dat er tijdelijk meer vacatureruimte is. Om de operationele werkprocessen te kunnen waarborgen wordt waar nodig extern personeel ingehuurd. Daarnaast is bij een aantal bedrijfsonderdelen sprake geweest van een bovengemiddeld ziekteverzuim, waardoor extra personeel is ingehuurd. Per saldo leidt dit in 2021 tot een uitzetting van € 48.000,-.
- Ten behoeve van de optimalisatie van het documentair informatiesysteem is vanuit het resultaat van 2020 een bedrag beschikbaar gesteld voor extra ondersteuning. Tijdens het uitvoeren van het verbetertraject is besloten tot een andere invulling van het traject wat heeft geleid tot een vertraging in de voortgang. Hierdoor is in 2021 € 120.000,- minder uitgegeven dan begroot. Deze uitgaven schuiven door naar 2022 en 2023 (zie ook toelichting resultaatbestemming in paragraaf 5.4).

- In 2021 heeft ten behoeve van nieuwe instroom in de voorziening niet-actief personeel een dotatie plaatsgevonden van € 339.000,-. Als gevolg van een nieuwe dienstbetrekking voor 1 oud-medewerker en ontwikkelingen in een aantal overige zaken is een bedrag van € 151.000,- vrijgevallen.
- Als gevolg van de beperkende maatregelen door de coronapandemie hebben minder personeelsfeestjes, teambuilding en overige bijeenkomsten plaats kunnen vinden. Dit heeft geleid tot een voordeel van € 75.000,-. Daarnaast zijn de reiskosten als gevolg van het thuiswerken tijdens de lockdownperiodes en een forse daling van de reisbewegingen € 86.000,- lager uitgevallen dan begroot. Omdat thuiswerken inmiddels onderdeel uitmaakt van het nieuwe activiteit gerelateerd werken zal een deel van deze onderschrijding naar verwachting structureel zijn, maar zal dit op andere onderdelen (inrichting thuiswerkplekken, et cetera) leiden tot een kostenstijging.
- In afwachting van de landelijke (uitgestelde) aanbesteding van nieuwe werkkleding voor de brandweer is ook in 2021 fors minder uitgegeven en alleen het hoognodige vervangen. Dit heeft een incidentele besparing opgeleverd van € 178.000,-. Naar verwachting zal de aanbesteding in 2023 worden afgerond en zal nieuwe uniformkleding worden aangeschaft.
- Een mix van over- en onderschrijdingen in de overige personeelskosten leidt per saldo tot € 33.000,- hogere kosten.

	Realisatie 2021	Gew. begr. 2021	Realisatie 2020
Kapitaallasten			
Gronden en terreinen	78	86	78
Gebouwen en verbouwingen	1.881	1.877	1.855
Voertuigen en bepakkingen	2.700	2.885	2.464
Inventaris	100	189	87
Verbindingsmiddelen	440	405	407
Automatisering	464	519	455
Persoonlijke beschermingsmiddelen en werkkleding	545	635	505
Totaal	6.208	6.596	5.851

Tabel 5.27: kapitaallasten

Kapitaallasten

-388

De kapitaallasten zijn lager dan begroot. Een deel van de investeringen is als gevolg van de coronacrisis later in het jaar geleverd of wordt in 2022 en 2023 opgeleverd (zie ook bijlage 6.5 Investerings). Deze uitgestelde investeringen zorgen ervoor dat de kapitaallasten over deze investeringen in 2021 incidenteel lager zijn uitgevallen. Dit zal ook voor 2022 het geval zijn. Deze doorschuivingen hebben geen invloed op de dienstverlening van de veiligheidsregio.

Bij vervangingen wordt overigens altijd gekeken of de technische levensduur van het materieel het toelaat om de investering uit te stellen, waardoor er altijd een kans is dat er een onderbesteding plaatsvindt in een gegeven jaar. Dit is tijdelijk en varieert per investeringsgoed van jaar tot jaar.

Het resultaat van de lagere kapitaallasten wordt door externe factoren bepaald waar de VRGZ geen invloed op heeft. De coronacrisis, grondstoftekorten, ziekte van het personeel bij producenten veroorzaken latere levering door leveranciers en langere doorlooptijden van aanbestedingstrajecten.

	Realisatie 2021	Gew. begr. 2021	Realisatie 2020
Overige bedrijfskosten			
Huisvestingskosten	4.231	4.020	3.980
Kantoormiddelen	279	272	279
Medische zaken	49	0	81
Communicatieapparatuur	2.408	2.750	2.481
Wagenpark en werkmaterieel	1.758	1.815	1.755
Dienstverlening door derden	946	924	914
Interne doorbel. onderst. dienst	-1.653	-1.608	-1.466
Algemene kosten	930	1.005	789
Onvoorzien	0	181	0
Totaal	8.948	9.359	8.813

Tabel 5.28: overige bedrijfskosten

Huisvestingskosten

211

De huisvestingskosten zijn hoger dan begroot. Het onderhoud is in 2021 hoger uitgevallen (€ 71.000,-). Dit wordt veroorzaakt door het uitvoeren van onderhoud uit het uitvoeringsplan waarvoor de VRGZ jaarlijks € 300.000,- vanuit gemeenten ontvangt. In 2021 is hier € 340.000,- van uitgevoerd. Omdat in 2020 vertraging was ontstaan in de uitvoering van deze planning is hiervoor ten laste van het positieve resultaat van 2020 een bedrag van € 170.000,- opgenomen als onderdeel van de bestemde reserve uitgestelde werkzaamheden. In de resultaatbestemming van

dit jaar zal worden voorgesteld om € 40.000,- van deze bestemde reserve vrij te laten vallen. Daarnaast is extra geïnvesteerd in preventief onderhoud om toekomstig correctief onderhoud te voorkomen.

Als gevolg van meerdere vorstperiodes is in januari en februari € 70.000,- meer uitgegeven aan gladheidsbestrijding voor het sneeuwvrij maken van de uitrukposten.

Tijdens de verbouwing van post Nijmegen-West is tijdelijk vervangende huisvesting geregeld voor de medewerkers van de 24-uursdienst. Dit heeft incidenteel geresulteerd in € 53.000,- extra lasten.

In de begroting 2021 was nog rekening gehouden met de huur van kantoorruimte extern. Deze werkplekken zijn inmiddels ondergebracht bij de post zelf waardoor deze huurlasten zijn komen te vervallen (€ 17.000,-).

Als gevolg van de aangescherpte hygiëneregels door corona zijn extra schoonmaakrondes uitgevoerd, dit heeft geleid tot extra schoonmaakkosten van € 48.500,-. Daarnaast heeft een mix van kleine onder- en overschrijdingen per saldo geleid tot een onderschrijding van € 14.500,-.

Medische zaken

49

Ten behoeve van de bescherming van de medewerkers tegen het coronavirus zijn extra persoonlijke beschermingsmiddelen aangeschaft. Deze aanschaf was niet begroot.

Communicatieapparatuur

-342

De hostingkosten voor de kantoorautomatisering vallen lager uit als gevolg van de uitbreiding bij de GGD, waardoor een aantal vaste lasten gedeeld wordt (€ 94.000,-). De licentiekosten voor 2 softwarepakketten zijn ten onrechte volledig in 2020 verwerkt, dit leidt tot een incidenteel voordeel van € 80.000,-. Voor de inrichting van het Veiligheidsinformatieknooppunt (VIK) was een bedrag van € 100.000,- begroot, maar niet uitgegeven. Het VIK zal in 2022 verder vorm worden gegeven.

De kosten voor telefonie zijn in 2021 lager uitgevallen dan begroot. Dit ligt in lijn met de besparing op de telefoonkosten die reeds in 2020 is ingezet (€ 30.000,-). Een mix van overige bijstellingen leidt per saldo tot een onderbesteding van € 38.000,-.

Wagenpark en werkmaterieel

-57

Als gevolg van lagere brandstofkosten zijn de kosten voor het onderhoud van het wagenpark en werkmaterieel in 2021 lager uitgevallen. Deze lasten vallen lager uit omdat tijdens de coronacrisis het aantal reisbewegingen is afgenomen als gevolg van minder dienstreizen en minder oefenkilometers (€ 57.000,-).

Dienstverlening door derden**22**

Voor de samenvoeging van de meldkamers hebben de 5 regio's deels gebruik gemaakt van inhuur om dit proces te begeleiden. Daarnaast is tijdelijk een leidinggevende ingehuurd voor de meldkamer brandweer (samen met VGGM). Samen heeft dit gezorgd voor € 50.000,- extra uitgaven.

Als gevolg van het niet doorgaan van de Vierdaagse is het begrote bedrag voor de bijdrage aan de organisatie hiervan niet uitgegeven (€ 36.000,-). Een mix van overige bijstellingen heeft daarnaast per saldo geleid tot een overschrijding van € 8.000,-.

Algemene kosten**-75**

Als gevolg van het vele thuiswerken en het digitale vergaderen is in 2021 in totaal € 70.000,- minder uitgegeven aan kantine- en vergaderkosten dan begroot. Een mix van overige bijstellingen leidt per saldo tot een extra onderbesteding van € 5.000,-.

Onvoorzien**-181**

De post onvoorzien is niet ingezet. Hierdoor ontstaat een verschil ten opzichte van de begroting van € 181.000,-.

5.6.3 Overzicht van incidentele baten en lasten

OVERZICHT VAN INCIDENTELE BATEN EN LASTEN			
Incidentele baten en lasten	Realisatie 2021	Gew. begr. 2021	Realisatie 2020
Incidentele baten	0	0	0
Incidentele lasten	0	0	0
Totaal	0	0	0

Tabel 5.29: incidentele baten en lasten

5.7 Overzicht baten en lasten programma Regionale Ambulance Voorziening

In deze paragraaf wordt uiteengezet wat de activiteiten van de RAV, zoals beschreven in hoofdstuk 3, hebben gekost en hoe dit is gefinancierd.

Bedragen x € 1.000,-	Realisatie	Gew.begr.	Begroting	Realisatie
	2021	2021	2021	2020
Budget aanvaardbare kosten	25.934	23.675	23.675	24.790
Aanpassing budget voorgaande jaren	159	0	0	58
Subsidies Rijk	639	470	470	677
Overige opbrengsten	368	75	75	40
Som der bedrijfsopbrengsten	27.100	24.220	24.220	25.565
Personeelskosten	21.653	18.730	19.056	19.736
Kapitaallasten	1.033	1.178	1.269	722
Overige bedrijfskosten	4.619	4.312	3.895	4.294
Som der bedrijfskosten	27.305	24.220	24.220	24.752
Totaal saldo baten en lasten	-205	0	0	813
Toevoegingen reserves	0	0	0	0
Onttrekkingen reserves	0	0	0	0
Gerealiseerd resultaat RAV	-205	0	0	813

Tabel 5.30: baten en lasten programma RAV

5.7.1 Begrotingswijzigingen programma RAV

Bedragen x € 1.000,-	Begroting 2021	Verschuivingen	Gew.begr. 2021
Budget aanvaardbare kosten	23.675	0	23.675
Subsidies Rijk	470	0	470
Overige opbrengsten	75	0	75
Som der bedrijfsopbrengsten	24.220	0	24.220
Personeelskosten	19.056	-326	18.730
Kapitaallasten	1.269	-91	1.178
Overige bedrijfskosten	3.895	417	4.312
Som der bedrijfskosten	24.220	0	24.220
Totaal saldo baten en lasten	0	0	0
Toevoegingen reserves	0	0	0
Onttrekkingen reserves	0	0	0
Gerealiseerd resultaat RAV	0	0	0

Tabel 5.31: begrotingswijzigingen RAV

Verschuivingen

Dit betreft budgettair neutrale verschuivingen van budgetten ten behoeve van een betere allocatie en presentatie.

5.8 Toelichting programma Regionale Ambulance Voorziening

Algemeen

In onderstaande toelichting wordt een vergelijking gemaakt tussen de gewijzigde begroting en de realisatie in 2021 en worden de afwijkingen groter dan € 25.000,- toegelicht.

5.8.1 Bedrijfsopbrengsten

Bedragen x € 1.000,-

BEDRIJFSOPBRENGSTEN			
	Realisatie 2021	Gew. begr. 2021	Realisatie 2020
Budget aanvaardbare kosten			
Budget aanvaardbare kosten	25.934	23.675	24.790
Aanpassing budget voorgaande jaren	159	0	58
Totaal	26.093	23.675	24.848

Tabel 5.32: budget aanvaardbare kosten

Budget aanvaardbare kosten

2.418

Het budget aanvaardbare kosten (BAK) voor 2021 is hoger dan begroot. Dit heeft de volgende oorzaken. In 2020 is een op verzoek van de regio geïnitieerd onderzoek naar de financiering en bekostiging vertaald naar nieuwe budgetafspraken met verzekeraars. In 2021 is een aantal parameters landelijk bijgesteld, zodat deze passend waren bij de opbrengsten. Voor AZGZ komt dit op drie onderdelen duidelijk naar voren. Ten eerste heeft dit voor AZGZ grote invloed gehad op de vergoeding voor de meldkamer (€ 392.000,-). Daardoor worden de geleverde diensten en loonkosten op de meldkamer nu passend vergoed. Ten tweede is er een aanpassing gedaan van het budget voor initiële opleidingen, waardoor het hele scholingsapparaat van AZGZ nu meegenomen wordt in de vergoeding. Gecombineerd met meer mensen die opgeleid worden betekent dit een stijging van € 843.000,-. Tot slot zijn parameterbedragen vastgesteld voor overige loonkosten. Dit zijn bijvoorbeeld kosten voor kleding, taakaccenten en werving. Dit betekent € 195.000,- meer opbrengsten dan begroot. Het sectorakkoord voor *spreiding en beschikbaarheid* dat landelijk is afgesproken pakt voor AZGZ iets gunstiger uit dan vooraf begroot (€ 47.000,-).

De bijstelling van het budget in de lokale herijking van 2020 voor huisvesting werkt ook in 2021 door (€ 110.000,-). Datzelfde geldt voor de extra ambulance. Samen met een gestegen productie leidt dit tot een bijstelling van € 60.000,-.

De pilot zorgcoördinatiecentrum is in 2020 gestart en die opbrengsten waren ook voor 2021 nog niet begroot (€ 350.000,-). Voor de vergoeding van het begeleid vervoer van verwarde patiënten is een afspraak gemaakt ad € 35.000,-. Hier tegenover staan ook kosten (zie ook Dienstverlening door derden). Landelijk is afgesproken dat elke RAV 1 procentpunt van de vrije marge afdraagt

voor de landelijke vitaliteitsregeling. Dit wordt vergoed door zorgverzekeraars in het BAK en bedraagt voor AZGZ € 155.000,-.

Het definitieve budget 2020 is ten tijde van het opstellen van de jaarrekening 2020 nog niet bekend. In 2021 is dit dus aangepast naar het definitieve bedrag. Dit staat op de regel Aanpassing budget voorgaande jaren. Het definitieve budget 2020 is € 159.000,- hoger dan ten tijde van de jaarrekening 2019 was voorzien.

Diverse kleinere aanpassingen in het budget, waaronder indexering, verklaren de overige € 72.000,-.

	Realisatie 2021	Gew. begr. 2021	Realisatie 2020
Subsidies Rijk			
Subsidies Rijk	639	470	677
Totaal bijdragen	639	470	677

Tabel 5.33: subsidies Rijk

Subsidies Rijk

169

De afwijking van de begroting komt door de uitkering van FLO-gelden en de zorgbonus. Voor de FLO-gelden is minder uitgegeven dan begroot (zie toelichting Personeelskosten). Daardoor is ook de vergoeding vanuit de Rijksoverheid € 66.000,- lager (95% van de kosten).

De COVID-19-crisis heeft veel inzet gevraagd van zorgpersoneel. Daarom heeft de rijksoverheid ook in 2021 een zorgbonus toegekend. Voor de ambulancedienst ging dit om € 155.000,-, na verrekening met de WKR. De overige € 83.000,- is een incidenteel voordeel afrekening FLO voorgaande jaren.

	Realisatie 2021	Gew. begr. 2021	Realisatie 2020
Overige opbrengsten			
Overige opbrengsten	368	75	40
Totaal	368	75	40

Tabel 5.34: overige opbrengsten

Overige opbrengsten

293

De overige opbrengsten zijn in 2021 hoger dan begroot. Voor het bestrijden van de COVID-19-crisis zijn medewerkers gedetacheerd geweest voor kortere tijd naar omliggende ziekenhuizen. De compensatie van hun salariskosten zijn overige opbrengsten (€ 127.000,-). Daarnaast zijn in het kader van COVID meerkosten gemaakt die onder de *landelijke regeling meerkosten ambulancezorg 2021* vallen (€ 166.000,-).

Tegenover bijna alle opbrengsten staan hogere lasten (zie toelichting Personeelslasten of Dienstverlening door derden).

5.8.2 Bedrijfskosten

Bedragen x € 1.000,-

BEDRIJFSKOSTEN			
	Realisatie 2021	Gew. begr. 2021	Realisatie 2020
Personeelskosten			
Lonen en salarissen	14.546	13.640	13.828
Sociale lasten	1.980	1.733	1.806
Pensioenpremies	2.439	1.902	1.943
Uitkeringen	-70	-40	-39
Opleidingen	624	359	459
Overige personeelslasten	1.275	818	740
	20.794	18.412	18.737
Uitzendkrachten en detachering	859	318	999
Totaal	21.653	18.730	19.736

Tabel 5.35: personeelskosten

Personeelskosten

2.923

- De personeelskosten zijn € 2.923.000,- hoger dan begroot. Aan de ene kant is er meer formatie ingezet dan begroot (€ 1.274.000,-). Daarnaast was er meer (langdurig) ziekteverzuim dan gepland bij de rijdende dienst. In combinatie met uitval vanwege quarantaine leidt dit er toe dat er meer is ingehuurd dan begroot. Om diensten wel te kunnen leveren is gebruik gemaakt van uitzendkrachten (€ 278.000,-) en hebben medewerkers extra gewerkt. Dit laatste leidt tot meer ORT (€ 191.000,-) en overwerk (€ 101.000,-). Op de meldkamer was minder eigen personeel beschikbaar dan begroot. Hierdoor is ook hier een beroep gedaan op uitzendkrachten (€ 241.000,-).
- Er is meer opgeleid dan begroot. Daardoor zijn ook de kosten voor opleiden hoger uitgevallen (€ 267.000,-).
- De samenvoeging van de meldkamers Arnhem en Nijmegen leidt ook in 2021 tot meer reiskosten voor het personeel van AZGZ. Gecombineerd met de totale reiskosten, vallen deze kosten € 71.000,- hoger uit dan begroot.
- Als gevolg van de beperkende maatregelen door de coronapandemie hebben minder personeelsfeestjes, teambuilding en overige bijeenkomsten plaats kunnen vinden. Dit heeft geleid tot een voordeel van € 35.000,-.
- In 2021 heeft ten behoeve van nieuwe instroom in de voorziening niet-actief personeel een dotatie plaatsgevonden van € 233.000,-. Een bijstelling in een lopende zaak heeft geleid tot een vrijval van € 33.000,-.

- Afgelopen jaar is, waarschijnlijk mede door de COVID-19-crisis, minder verlof opgenomen. Hierdoor nemen de kosten met € 203.000,- toe.
- Er is minder betaald aan FLO. De opbrengsten stonden beschreven bij Subsidies Rijk. De lagere kosten zien we hier bij de personeelskosten terugkomen (€ 69.000,-).
- Tot slot is er ook in 2021 een zorgbonus uitgekeerd voor personeel in de zorg. Dit heeft € 155.000,- gekost en was niet voorzien, maar wordt wel vergoed door verzekeraars (zie overige opbrengsten).
- De kosten in het kader van arbo en Buma/Stemra zijn gecentraliseerd en worden via een verdeelsleutel doorbelast. De realisatie op personeelskosten valt daarom € 24.000,- lager uit dan begroot.

	Realisatie 2021	Gew. begr. 2021	Realisatie 2020
Kapitaallasten			
Gebouwen en verbouwingen	22	22	23
Gronden en terreinen	7	7	7
Voertuigen en bepakkingen	631	802	435
Inventaris	187	167	146
Repressieve kleding	106	65	11
Verbindingsmiddelen	27	27	29
Automatisering	53	88	71
Totaal	1.033	1.178	722

Tabel 5.36: kapitaallasten

Kapitaallasten

-145

De kapitaallasten voor de RAV vallen lager uit dan begroot.

- De nieuwe ambulancekleding is pas in 2021 volledig geleverd en in gebruik genomen. De afschrijving start daarom in 2021 en is ten tijde van het opstellen van de begroting niet voorzien (€ 41.000,-).
- De geplande aanschaf van hartmassage-apparatuur in 2021 is niet doorgegaan, maar doorgeschoven naar 2022. De vervanging van ALS ambulances is volgens planning verlopen. Bij deze nieuwe ambulances is ook een aantal nieuwe brancards in gebruik genomen. Die laatste kosten waren niet volledig voorzien. Tot slot is de aanschaf van twee rapid responder voertuigen naar 2022 doorgeschoven. Een aantal piketauto's is niet vervangen. Per saldo zijn de kapitaallasten voor voertuigen en bepakkingen daardoor € 170.000,- lager.
- Een aantal stelposten voor software is niet gebruikt. Een systeem voor wagenparkbeheer wordt pas in 2022 vervangen. Daarmee zijn de kapitaallasten voor automatisering € 35.000,- lager dan begroot.
- Een aantal kleinere mutaties verklaart de overige hogere lasten van € 19.000,-.

	Realisatie 2021	Gew. begr. 2021	Realisatie 2020
Overige bedrijfskosten			
Huisvestingskosten	-30	33	38
Kantoormiddelen	7	14	20
Medische zaken	761	768	920
Communicatieapparatuur	467	500	403
Wagenpark en werkmaterieel	943	1.000	939
Dienstverlening door derden	602	140	250
Interne doorbel. onderst. dienst	1.653	1.608	1.466
Algemene kosten	216	249	259
Totaal	4.619	4.312	4.295

Tabel 5.37: overige bedrijfskosten

Kantoormiddelen en medische zaken verliepen conform begroting en worden niet nader toegelicht. De afwijkingen in de overige categorieën worden hierna beschreven.

Huisvestingskosten

-63

In 2019 en 2020 is teveel huur opgenomen. Dat is nu gecorrigeerd (€ 34.000,-). Daarnaast zijn onderhoudskosten gecentraliseerd bij de afdeling Vastgoed en Facility Management. Dat komt terug bij de interne doorbelasting (€ 29.000,-).

Communicatieapparatuur

-33

Als eerste zijn de kosten van dataverbruik € 38.000,- lager dan begroot doordat een aantal contracten beëindigd kon worden. Daarnaast is het vaste telefonie contract beëindigd omdat volledig overgegaan is op mobiele telefonie: € 11.000,-. Tot slot is er € 23.000,- minder dan begroot uitgegeven aan kleine aanschaffingen ICT- en communicatiemiddelen.

Aan softwarelicenties is meer uitgegeven dan begroot. Dat komt door de bijdrage aan AZN voor de landelijke infrastructuur (€ 15.000,-). De doorontwikkeling van het roosterpakket heeft € 8.000,- gekost en was niet voorzien. Daarnaast zijn diverse softwarepakketten in 2021 duurder dan begroot (€ 16.000,-).

Wagenpark en werkmaterieel

-57

De gestegen brandstofprijzen waren niet voorzien. Daardoor is € 60.000,- meer uitgegeven dan begroot. Door de aanschaf van nieuwe ambulances in 2021 is minder uitgegeven aan onderhoud dan voorzien (€ 93.000,-). In 2021 is er meer uitgekeerd door verzekeraars voor schades. In totaal gaat het om € 24.000,-.

Dienstverlening door derden

462

AZGZ doorgaat een organisatietransitie om ook in de toekomst in staat te blijven goede ambulancezorg te blijven leveren. Dit is een meerjarig traject dat gestart is in 2020 en ook in 2021 nog doorging. De begeleiding hiervan kost in 2021 € 119.000,-. Coaching op de meldkamer en de begeleiding bij een cultuurtraject hebben € 26.000,- meer gekost dan begroot. Ook is er een vervolg gegeven aan het onderzoek naar de optimale spreiding van diensten. Voor 2021 betekent dit € 51.000,- aan extra kosten. Het begeleid vervoer van patiënten met verward gedrag is uitbesteed aan een gespecialiseerde aanbieder. Dit heeft € 29.000,- meer dan begroot gekost en is volledig gecompenseerd door zorgverzekeraars. Tot slot zijn voor de begeleiding van de pilot ZCC kosten gemaakt (€ 237.000,-). Deze worden volledig gedekt door de pilot gelden of door andere pilotregio's.

Interne doorbelasting ondersteunende diensten

45

Zoals genoemd bij de toelichting op de huisvestingskosten zijn kosten centraal geboekt en doorbelast. Dit bedraagt € 29.000,-. Daarnaast zijn de kosten voor het onderhoud omhoog gegaan (€ 16.000,-).

Algemene kosten

-33

De algemene kosten zijn lager dan begroot. Enerzijds komt dit doordat er minder personeelsbijeenkomsten zijn geweest, waardoor er minder vergader- en kantinekosten zijn gemaakt (€ 13.000,-). Daarnaast is er minder dan begroot uitgegeven aan lidmaatschappen (€ 8.000,-). Tot slot is het aantal oninbare vorderingen lager dan begroot (€ 7.000,-). Kleine verschillen tussen begroting en realisatie verklaren de laatste € 5.000,-.

5.8.3 Overzicht van incidentele baten en lasten

Bedragen x € 1.000,-

OVERZICHT VAN INCIDENTELE BATEN EN LASTEN			
Incidentele baten en lasten	Realisatie 2021	Gew. begr. 2021	Realisatie 2020
Incidentele baten	0	0	0
Incidentele lasten	0	0	0
Totaal	0	0	0

Tabel 5.38: incidentele baten en lasten

5.9 Analyse begrotingsafwijkingen en begrotingsrechtmatigheid

Programma Crisis- en Rampenbestrijding

De lasten van het programma Crisis- en Rampenbestrijding zijn in 2021 lager dan in de begroting werd aangenomen.

Bedrijfskosten C&R Bedragen x € 1.000,-	Realisatie 2021	Gew. begr. 2021	Verschil
Personeelskosten	36.955	36.505	450
Kapitaallasten	6.208	6.596	-388
Overige bedrijfskosten	8.948	9.359	-411
Rentebaten en -lasten	-138	-138	0
Nader te bepalen dekking	0	0	0
Totale bedrijfslasten C&R	51.973	52.322	-349

Tabel 5.39: bedrijfskosten programma C&R

De lagere bedrijfslasten worden direct of indirect voornamelijk veroorzaakt door de coronapandemie. Daarnaast is een deel van de bezetting op de meldkamer niet ingevuld, wat wordt ondervangen door de VGGM. Ook de kapitaallasten vallen lager uit als het gevolg van de doorschuiving van een fors deel van de investeringen naar 2022 en 2023 (deels corona-gerelateerd). Deze onderschrijdingen van de kosten zijn, voor zover voorzien, in de tussentijdse financiële rapportages gemeld aan het Algemeen Bestuur dat hiermee heeft ingestemd. Dit valt binnen het bestaande beleid en de reguliere bedrijfsuitoefening waardoor er geen sprake is van begrotingsonrechtmatigheid.

Programma Regionale Ambulance Voorziening

Bedrijfskosten RAV Bedragen x € 1.000,-	Realisatie 2021	Gew. begr. 2021	Verschil
Personeelskosten	21.653	18.730	2.923
Kapitaallasten	1.033	1.178	-145
Overige bedrijfskosten	4.619	4.312	307
Totale bedrijfslasten RAV	27.305	24.220	3.085

Tabel 5.40: bedrijfskosten programma RAV

De lasten van het programma Regionale Ambulance Voorziening zijn in 2021 hoger dan in de primaire begroting werd aangenomen. De oorzaak hiervan ligt met name in het feit dat er meer personeel is ingezet dan vooraf is begroot. Veruit het grootste deel hiervan is ondervangen in de verhoging van de opbrengsten. Ten opzichte van de laatste tussentijdse rapportage is de budgetoverschrijding lager dan verwacht. De kostenoverschrijdingen zijn vastgesteld door het

Algemeen Bestuur op basis van de tussentijdse rapportages en vallen binnen het bestaande beleid en de reguliere bedrijfsuitoefening waardoor geen sprake is van begrotingsonrechtmatigheid.

5.10 SiSa-bijlage bij de jaarrekening

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2021 op grond van artikel 3 van de Regeling Informatieverstrekking SiSa - d.d. 4 maart 2021								
JenV	A2	Brede Doeluitkering Rampenbestrijding (BDuR) Besluit Veiligheidsregio's artikelen 8.1 t/m 8.3 Veiligheidsregio's	Besteding 2021 <i>Aard controle R Indicator: A2/01</i> € 6.391.168,-					
Jen V	A12	Incidentele bijdrage ondersteuning naleving controle op coronatoegangsbewijzen Veiligheidsregio's	Besteding in 2021 (zelfstandige uitvoering incl. uitvoering door andere partijen, niet zijnde medeoverheden) <i>Aard controle R Indicator: A12/01</i> € 0,-	Zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t Indicator: A12/02</i> Nee	Correctie besteding 2021. Vanaf SiSa 2022 van toepassing i.v.m. SiSa tussen medeoverheden <i>Aard controle R Indicator: A12/03</i> € 0,-	Cumulatieve besteding 2021 inclusief uitvoering door andere medeoverheden vanaf SiSa 2022 <i>Aard controle n.v.t Indicator: A12/04</i> € 0,-	Eindverantwoording (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t Indicator: A12/05</i> Nee	
VWS	H11	Corona Bonusregeling Zorg	Kenmerk/nummer aanvraag <i>Aard controle n.v.t Indicator: H11/01</i>	Totaal in 2021 ontvangen specifieke uitkeringen voor bonus <i>Aard controle n.v.t Indicator: H11/02</i>	Totaal in 2021 ontvangen spec. uitkeringen voor belastingcomponent <i>Aard controle n.v.t Indicator: H11/03</i>	Totaal in 2021 ontvangen specifieke uitkeringen <i>Aard controle n.v.t Indicator: H11/04</i>	De totale besteding in 2021 aan medewerker netto uitgekeerde bonus van € 384,71 <i>Aard controle R Indicator: H11/05</i>	De totale besteding in 2021 aan derden netto uitgekeerde bonus van € 384,71 <i>Aard controle R Indicator: H11/06</i>

			COBONUS2107974	€ 86.175,-	€ 68.806,-	€ 154.981,-	€ 82.328,-	€ 3.078,-
			Zijn de zorgprofessionals werkzaam geweest in de periode 1 maart tot 1 september bij de organisatie waarvoor een aanvraag is gedaan (Ja/Nee)	Voldoen de betalingen t/m 2021 aan de inkomenstoets zoals omschreven in de regeling (Ja/Nee)	Afgedragen of aangegeven verschuldigde eindheffing over de aan medewerkers netto uitgekeerde bonus (maximaal € 307,77 per medewerker)	Afgedragen verschuldigde belasting 2021 over de aan derden netto uitgekeerde bonus (€ 288,53 per persoon)	Overig saldo voor bonus in 2021	Overig saldo voor belastingcomponent in 2021
			<i>Aard controle D1 Indicator: H11/07</i>	<i>Aard controle D1 Indicator: H11/08</i>	<i>Aard controle n.v.t Indicator: H11/09</i>	<i>Aard controle R Indicator: H11/10</i>	<i>Aard controle R Indicator: H11/11</i>	<i>Aard controle R Indicator: H11/12</i>
			Ja	Ja	€ 65.862,-	€ 2.308,-	€ 0,-	€ 0,-
			Eventuele toelichting verplicht als alle of een deel van de bonussen wordt uitgekeerd in het volgende jaar (05 of 06) of als bij 07 of 08 Nee is ingevuld.	Eindverantwoording (ja/Nee)				
			<i>Aard controle n.v.t Indicator: H11/13</i>	<i>Aard controle n.v.t Indicator: H11/14</i>				
			n.v.t.	Ja				

tabel 5.41: SiSa-verantwoordingsinformatie

5.11 Publicatie in het kader van de Wet Normering Topinkomens

De verantwoording is opgesteld op basis van de op de VRGZ van toepassing zijnde regelgeving. Het bezoldigingsmaximum in 2021 is voor de VRGZ € 209.000,-. Het weergegeven toepasselijke WNT-maximum per persoon of functie is berekend naar rato van de omvang (en voor topfunctionarissen tevens de duur) van het dienstverband, waarbij voor de berekening de omvang van het dienstverband nooit groter kan zijn dan 1,0 fte. Uitzondering op dit maximum is het WNT-maximum voor de leden van het Algemeen Bestuur; dit bedraagt voor de voorzitter 15% en voor de overige leden 10% van het bezoldigingsmaximum.

Naast de hieronder vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen die in 2021 een bezoldiging boven het toepasselijke WNT-maximum hebben ontvangen, of waarvoor in eerdere jaren een vermelding op grond van de WNT heeft plaatsgevonden of had moeten plaatsvinden.

Bezoldiging topfunctionarissen

Leidinggevende topfunctionarissen, gewezen topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13^e maand van de functievervulling.

Bedragen x € 1,-	D.M. van Zanten	J.A.P. van Kastel
Functiegegevens	Directeur Brandweer en ambulancezorg	Directeur Crisisbeheersing
Aanvang en einde functievervulling in 2021	1/1 - 31/12	1/1 – 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	1,00	1,00
(Fictieve) dienstbetrekking?	Ja	Ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 145.348	€ 148.005
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 22.818	€ 22.395
<i>Subtotaal</i>	€ 168.166	€ 170.400
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	€ 209.000	€ 209.000
-/- Onverschuldigd betaald bedrag en nog niet terug ontvangen bedrag	€0	€0
Totale bezoldiging	€ 168.166	€ 170.400
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.	n.v.t.

Gegevens 2020	D.M. van Zanten	J.A.P. van Kastel
Bedragen x € 1,-		
Aanvang en einde functievervulling in 2020	1/1 – 31/12	1/1 – 31/12
Omvang dienstverband 2020 (in fte)	1,00	1,00
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 140.332	€ 135.955
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 21.391	€ 20.963
<i>Bezoldiging</i>	€ 161.723	€ 156.918
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	€ 201.000	€ 201.000

Tabel 5.42: bezoldiging topfunctionarissen met dienstbetrekking

Toezichthoudende topfunctionarissen

Toezichthoudende topfunctionarissen	Vertegenwoordiger van de gemeente	Functie
Dhr. M. Slinkman	Berg en Dal	Lid AB en DB
Mevr. D.A. Bergman	Beuningen	Lid AB
Dhr. J.A. de Boer Mevr. J.P.M. Meijers	Buren	Lid AB en DB tot 18-02 Lid AB vanaf 09-03
Dhr. G.J. van Grootheest	Culemborg	Lid AB
Mevr. C.A.A. van Rhee-Oud Ammerveld	Druten	Lid AB
Mevr. G.M. Mittendorff	Heumen	Lid AB
Dhr. H. van Kooten	Maasdiel	Lid AB
Dhr. A.J. Kottelenberg	Neder-Betuwe	Lid AB en DB
Dhr. H.M.F. Bruls	Nijmegen	Voorzitter AB en DB
Dhr. J. Beenakker	Tiel	Plv Vz AB en lid DB
Dhr. S. Stoop	West Betuwe	Lid AB
Dhr. V.M. van Neerbos	West Maas en Waal	Lid AB
Mevr. M. van Beek	Wijchen	Lid AB
Dhr. P.C. van Maaren	Zaltbommel	Lid AB

Tabel 5.43: bezoldiging toezichthoudende topfunctionarissen

Alle leden van het bestuur zijn onbezoldigd.

5.12 Taakvelden

VRGZ totaal									
bedragen x € 1.000,-	Realisatie 2021			Gewijzigde begroting 2021			Realisatie 2020		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	44.561	38.965	5.596	42.905	42.459	446	41.960	35.244	6.716
7.1 Volksgezondheid	27.100	23.387	3.713	24.220	21.970	2.250	25.509	22.158	3.351
0.5 Treasury	0	-138	138	0	-138	138	0	-77	77
0.7 Algemene uitkeringen	6.391	0	6.391	6.251	0	6.251	6.239	0	6.239
0.8 Overige baten en lasten	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0.4 Overhead	2.660	17.064	-14.404	2.546	12.251	-9.705	2.494	15.155	-12.661
0.9 Vennootschapsbelasting (Vpb)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo van baten en lasten	80.712	79.278	1.434	75.922	76.542	-620	76.202	72.480	3.722
0.10 Mutaties bestemde reserves	355	0	355	620	0	-620	0	0	0
Resultaat	81.067	79.278	1.789	76.542	76.542	0	76.202	72.480	3.722

Tabel 5.44: VRGZ totaal

Programma Crisis- en Rampenbestrijding									
bedragen x € 1.000,-	Realisatie 2021			Gewijzigde begroting 2021			Realisatie 2020		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	44.561	38.965	5.596	42.905	42.459	466	41.960	35.244	6.716
7.1 Volksgezondheid	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0.5 Treasury	0	-138	138	0	-138	138	0	-77	77
0.7 Algemene uitkeringen	6.391	0	6.391	6.251	0	6.251	6.239	0	6.239
0.8 Overige baten en lasten	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0.4 Overhead	2.660	13.146	-10.486	2.544	10.000	-7.456	2.438	12.561	-10.123
0.9 Vennootschapsbelasting (Vpb)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo van baten en lasten	53.612	51.973	1.639	51.702	52.322	-620	50.637	47.728	2.909
0.10 Mutaties bestemde reserves	355	0	355	620	0	620	0	0	0
Resultaat	53.967	51.973	1.994	52.322	52.322	0	50.637	47.728	2.909

Tabel 5.45: Programma Crisis- en Rampenbestrijding

Programma Regionale Ambulance Voorziening (RAV)									
bedragen x € 1.000,-	Realisatie 2021			Gewijzigde begroting 2021			Realisatie 2020		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7.1 Volksgezondheid	27.100	23.387	3.713	24.220	21.970	2.249	25.509	22.158	3.351
0.5 Treasury	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0.7 Algemene uitkeringen	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0.8 Overige baten en lasten	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0.4 Overhead	0	3.918	-3.918	0	2.249	-2.249	56	2.594	-2.538
0.9 Vennootschapsbelasting (Vpb)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo van baten en lasten	27.100	27.305	-205	24.220	24.220	0	25.565	24.752	813
0.10 Mutaties bestemde reserves	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat	27.100	27.305	-205	24.220	24.220	0	25.565	24.752	813

Tabel 5.46: Programma RAV

5.13 Uitgaven COVID-19

Het jaar 2021 heeft voor een belangrijk deel in het teken gestaan van de pandemie. Dat heeft ook in financiële zin allerlei effecten gehad. De effecten en de financiering daarvan wordt in deze paragraaf toegelicht.

Programma Crisis- en Rampenbestrijding

Landelijk zijn er afspraken gemaakt tussen het ministerie van VWS en overheidsorganisaties ten aanzien van de financiering van de meerkosten. Uitgangspunt is dat meer- en minderkosten met elkaar gesaldeerd worden en dat alle lasten uit de begroting die reeds gefinancierd zijn, ingezet worden voor de bestrijding van corona.

De meerkosten in 2021 bedragen € 82.825,-. De lasten zijn verwerkt in de exploitatierekening (zie paragraaf 5.5 en 5.6). De extra lasten zijn niet in rekening gebracht bij het ministerie van VWS omdat de meerkosten binnen de reguliere begroting opgevangen kunnen worden en er meerdere kostenposten zijn die door corona (fors) lager uitgevallen zijn. In onderstaande tabel zijn de meerkosten weergegeven.

Programma Crisis- en Rampenbestrijding Bedragen x € 1,-	Meerkosten 2020	Meerkosten 2021
Overwerk en extra ureninzet *	0	0
Vakbekwaamheidsapp	9.633	0
Totaal personeelskosten	9.633	0
Voorlichting en communicatie	14.286	1.857
Facilitaire aanpassingen	27.655	0
ICT devices en aanpassingen	25.415	28.921
Persoonlijke beschermingsmiddelen	56.952	48.452
Tussenevaluatie	42.989	0
Desinfectie- reinigingsmateriaal	23.800	108
Catering- en representatie	14.016	3.487
Totaal materiële kosten	205.113	82.825
Totaal gemaakte extra kosten	214.746	82.825

Tabel 5.47: COVID-19 C&R

* De extra ureninzet is op organisatieniveau gezien over het hele jaar beperkt gebleven. Er zijn delen van de organisatie waar meer overwerk plaats heeft gevonden en waar het verlofsaldo aan het einde van het jaar hoger is mede door de pandemie. Er zijn echter ook organisatieonderdelen waar het tegenovergestelde effect plaatsgevonden heeft. Om die reden is dit onderdeel met een nihil waarde opgenomen in dit overzicht.

Programma RAV

De meerkosten als gevolg van corona voor de AZGZ zijn in onderstaande tabel opgenomen (conform Meerkostenregeling ambulancezorg 2021). Het overige deel wordt vergoed door zorgverzekeraars. Voor 2021 is dit een bedrag van € 166.024,-. Dit bedrag is niet opgenomen in het budget aanvaardbare kosten.

Programma RAV Bedragen x € 1,-	Meerkosten 2021	Budgetruimte 2021	Declaratie 2021
Extra diensten eigen medewerkers/UZK	0	0	0
Extra diensten met onder aanneming	0	0	0
Extra inzet RCPS	0	0	0
Voordeel uithuur medewerkers (BATE)	0	0	0
Studenten langer niet zelfstandig bekwaam	0	0	0
Vervanging studenten in niet inzetbare periode	0	0	0
Ziekteverzuim en quarantaine	46.244	0	46.244
Effect na- bijscholing	0	0	0
Afkoop verlofuren	0	0	0
Effect ontwikkeling verlof en PLB	0	0	0
Totaal personeelskosten	46.244	0	46.244
Schoonmaakkosten	0	0	0
Kleding wassen	0	0	0
PBM	82.236	0	82.236
Huur extra locaties	0	0	0
Huur extra auto's	0	0	0
Inrichten voertuigen t.b.v. Covid-zorg	19.189	0	19.189
Verbruiksmateriaal	18.355	0	18.355
Overige	0	0	0
Voordeel lagere productie (BATE)	0	0	0
Totaal materiële kosten	119.780	0	119.780
Totaal gemaakte extra kosten	166.024	0	166.024

Tabel 5.48: COVID-19 RAV

5.14 Overige gegevens: Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

6

Bijlagen



6 Bijlagen

6.1 Budgetopbouw aanvaardbare kosten ambulancedienst

Budget aanvaardbare kosten 2020	Para- meter	Parameter waarde	Index	Budget kasbasis	Nacal- culatie	Herrekend budget
Loonkosten						
S&B vergoeding	1	13.115.014	1,0328	13.873.873	0	13.873.873
S&B flex	0	147.137		1.411.166	0	1.411.166
Vergoeding ouderenbeleid	1	452.149	1,0328	466.980	0	466.980
Opleidingsvergoeding	1	475.185	1,0328	591.451	-51.757	539.694
Overige loonkosten	1	201.435	1,0328	208.042	0	208.042
Overige kosten	1	301.129	1,0328	311.006	0	311.006
Wagenpark						
Wagenparkvergoeding	30	41.774	1,0197	1.277.903	0	1.277.903
Productie						
Km-vergoeding brandstof	1.475.338	0,22	1,0000	324.574	0	324.574
Km-vergoeding materieel	1.475.338	0,30	1,0000	442.601	0	442.601
Productievergoeding rit	37.907	19,80	1,0000	750.548	-28.798	721.749
Vrije marge						
Vrije marge				639.997	0	639.997
Rest vergoeding						
Afschrijving huisvesting		301.995	1,0197	307.944	0	307.944
Materiële kosten huisvesting		119.367	1,0197	351.835	0	351.835
Vergoeding piketauto's		21.421	1,0197	21.843	0	21.843
Directie en administratie		1.092.885	1,0434	1.140.317	0	1.140.317
Rente eigen vermogen				0	0	0
Rente vreemd vermogen				122.509	0	122.509
Inzet door derden				0	0	0
Controleprotocol		2.854	1,0197	2.911	0	2.911
Afschrijving dubieuze debiteuren		80.101	1	120.000	0	120.000
Overige kosten (initiële opleidingsvergoeding)		657.915	1,0197	325.000	169.563	494.563
Vergoeding AED gebruikskosten		2.114		2.871	0	2.871
ZCC pilot				350.000	0	350.000
Corona				375.144	70.674	445.818
Totaal aanvaardbare kosten 2020				23.418.514	159.682	23.578.196

Tabel 6.1: BAK ambulancedienst 2020

Budget aanvaardbare kosten 2021	Parameter	Parameter waarde	Index	Budget kasbasis	Nacalculatie	Herrekend budget
Loonkosten						
S&B vergoeding	1	13.873.873	1,0201	15.262.750	0	15.262.570
S&B flex	0	1.411.166		0	0	0
Vergoeding ouderenbeleid	1	466.980	1,0201	476.366	0	476.366
Opleidingsvergoeding	1	593.694		597.050	0	597.050
Overige loonkosten	1	208.042		408.042	0	408.042
Overige kosten	1	311.006	1,0201	317.257	0	317.257
Wagenpark						
Wagenparkvergoeding	31	43.351		1.343.882	0	1.343.882
Productie						
Km-vergoeding brandstof	1.453.622	0,25		363.406	0	363.406
Km-vergoeding materieel	1.453.622	0,30		436.087	0	436.087
Productievergoeding rit	39.075	19,75		771.731	0	771.731
Vrije marge						
Vrije marge	1	639.997	1	688.656	0	688.656
Rest vergoeding						
Afschrijving huisvesting	1	307.944		770.360	0	770.360
Materiële kosten huisvesting	1	351.835		0	0	0
Vergoeding piketauto's	1	21.843	1,0177	22.230	0	22.230
Directie en administratie	1	1.140.317	1,0192	1.162.215	0	1.162.215
Rente eigen vermogen	1	0		0	0	0
Rente vreemd vermogen	1	122.509	1,0177	124.677	0	124.677
Inzet door derden	1	0		0	0	0
Controleprotocol	1	2.911	1,0177	2.963	0	2.963
Afschrijving dubieuze debiteuren	1	120.000	1	120.000	0	120.000
Overige kosten (initiële opleidingsvergoeding)	1	494.563	1,0177	842.931	0	842.931
Vergoeding AED gebruikskosten	1	2.871	1	3.776	0	3.776
BVPP	1		1	35.000	0	35.000
ZCC pilot	1	350.000	1	350.000	0	350.000
Corona (apart via min. VWS)	1	0		0	0	0
Totaal aanvaardbare kosten 2021				24.099.199	0	24.099.199

Tabel 6.2: BAK ambulancedienst 2021

6.2 Budgetopbouw aanvaardbare kosten meldkamer ambulancedienst

Budget aanvaardbare kosten 2020	Para meter	Parameter waarde	Index	Budget kasbasis	Nacal- culatie	Herrekend budget
Loonkosten						
Loonkosten	1	1.252.511	1,0296	1.252.511	0	1.252.511
Materiële kosten						
Mat. kosten AVLS-GIS / centr.werkplek	1		1	61.682	270	61.952
Afschrijving AVLS-GIS / centr.werkplek 2016	1		1	11.054	0	11.054
Afschrijving AVLS-GIS / centr.werkplek 2017	1		1	11.260	0	11.260
Afschrijving AVLS-GIS / centr.werkplek 2018	1		1	11.435	0	11.435
Afschrijving AVLS-GIS / centr.werkplek 2019	1		1	11.720	0	11.720
Afschrijving AVLS-GIS / centr.werkplek 2020	1		1	11.890	60	11.950
Totaal aanvaardbare kosten 2020				1.371.552	331	1.371.883

Tabel 6.3: BAK MKA 2020

Budget aanvaardbare kosten 2021	Para meter	Parameter waarde	Index	Budget kasbasis	Nacal- culatie	Herrekend budget
Loonkosten						
Loonkosten	1	1.252.511	1,0201	1.710.768	0	1.252.511
Materiële kosten						
Mat. kosten AVLS-GIS / centr.werkplek	3	20.917	1	62.776	0	62.776
Afschrijving AVLS-GIS / centr.werkplek	3	20.310	1	60.930	0	60.930
Totaal aanvaardbare kosten 2021				1.834.474	0	1.834.474

Tabel 6.4: BAK MKA 2021

6.3 Verloop nog in tarieven te verrekenen financieringstekort/-overschot

Bedragen x € 1.000,-

	Realisatie 2018	Realisatie 2019	Realisatie 2020	Realisatie 2021
Regionale Ambulance Voorziening (RAV)				
Saldo per 1 januari	-1.114	760	849	-741
Bij/af: financieringsverschil boekjaar	1.403	1.840	4.459	2.989
Bij/af: correcties voorgaande jaren	19	-124	-58	160
Bij/af: verrekend met zorgverzekeraars	452	-1.627	-5.991	-3.219
Saldo per 31 december⁶	760	849	-741	-811

Tabel 6.5: verloop nog in tarieven te verrekenen

Het financieringstekort/-overschot bestaat uit het verschil tussen de daadwerkelijk gefactureerde ritopbrengsten in een jaar en het budget waar de ambulancedienst volgens de rekenstaat recht op heeft. Het saldo van dit tekort of overschot wordt in volgende jaren verrekend middels afrekeningen met zorgverzekeraars waar beschikkingen van de Nederlandse Zorgautoriteit aan ten grondslag liggen.

⁶ -/- is te betalen; + is te ontvangen van zorgverzekeraars

6.4 Specificatie van het financieringstekort/-overschot

Bedragen x € 1.000,-

	Realisatie 2018	Realisatie 2019	Realisatie 2020	Realisatie 2021
Regionale Ambulance Voorziening (RAV)				
Wettelijk budget aanvaardbare kosten	20.298	21.628	24.790	25.934
Berekende nacalculatie	0	0	0	0
Herrekend budget aanvaardbare kosten	20.298	21.628	24.790	25.934
Vergoedingen				
Basis tarief A-vervoer	13.200	13.916	14.103	16.136
Basis tarief B-vervoer	3.080	3.224	3.143	3.412
Basistarief MICU	627	504	950	958
Kilometers beladen	1.991	2.137	2.130	2.440
Tarief voorgaande jaren	-3	7	5	-1
Totaal vergoedingen	18.895	19.788	20.331	22.945
Financieringstekort / -overschot RAV	1.403	1.840	4.459	2.989

Tabel 6.6: specificatie van het financieringstekort/-overschot

6.5 Investerings

Investerings (bedragen x € 1.000,-)		Gew. begr. 2021	Realisatie 2021	Verschil	Doorschuiven naar 2022
Brandweer					
Inventaris		0	0	0	0
Verbindingsmiddelen en communicatietechnologie		208	19	189	0
Vakbekwaamheidsmiddelen	1	143	0	143	143
Persoonlijke beschermingsmiddelen					
Ademlucht	2	453	56	397	373
Repressieve kleding	2	791	11	780	211
		1.244	67	1.177	584
Voertuigen en bepakkingen					
Bepakkingen	3	1.199	601	598	572
Voer- en vaartuigen	3	7.127	4.504	2.623	1.227
Containers		24	25	-1	0
		8.350	5.130	3.220	1.799
Totaal Brandweer		9.945	5.216	4.729	2.526

Tabel 6.7: investeringen Brandweer

Investerings (bedragen x € 1.000,-)		Gew. begr. 2021	Realisatie 2021	Verschil	Doorschuiven naar 2022
Crisisbeheersing					
Voertuigen en bepakkingen	4	170	0	170	170
Inventaris medisch		36	0	36	0
Totaal Crisisbeheersing		206	0	206	206

Tabel 6.8: investeringen Crisisbeheersing

Investerings (bedragen x € 1.000,-)		Gew. begr. 2021	Realisatie 2021	Verschil	Doorschuiven naar 2022
Ambulancevoorziening					
Automatisering	5	194	7	187	130
Repressieve kleding	6	0	122	-122	0
Inventaris		25	3	22	0
Inventaris medisch	7	885	134	751	480
Verbouwingen		20	0	20	0
Voertuigen en bepakkingen	8	2.565	2.253	312	380
Totaal Ambulancevoorziening		3.689	2.519	1.170	990

Tabel 6.9: investeringen Ambulancevoorziening

Investerings (bedragen x € 1.000,-)		Gew. begr. 2021	Realisatie 2021	Verschil	Doorschuiven naar 2022
Bedrijfsvoering					
Automatisering	9	575	157	418	448
Inventaris		108	104	4	0
Voertuigen en bepakkingen	10	44	7	37	44
Vastgoed					
Gebouwen	11	967	1.216	-249	0
Verbouwingen		159	513	-354	0
Terreinen	11	133	129	4	0
Totaal Bedrijfsvoering		1.986	2.126	-140	492

Tabel 6.10: investeringen Bedrijfsvoering

Totaal veiligheidsregio	15.826	9.861	5.965	4.214
--------------------------------	---------------	--------------	--------------	--------------

Tabel 6.11: totaal investeringen VRGZ

Toelichting

Sector Brandweer

- 1 In afwachting van nieuw beleid wordt de aanschaf van fitnessfaciliteiten doorgeschoven naar 2022.
- 2 Het aanbestedingstraject voor de aanschaf van ademluchtapparatuur is nog niet afgerond. Deze investeringen zullen plaatsvinden in 2022. Daarnaast wordt de investering voor repressieve kleding voor het grootste deel doorgeschoven naar 2023.
- 3 Van het totale investeringsvolume voor 2021 met betrekking tot voer- en vaartuigen heeft € 3.220.000,- geen doorgang gevonden. Dit is mede veroorzaakt door langere doorlooptijden rondom aanbestedingstrajecten en vertraagde leveranties als gevolg van de coronacrisis. Onzekerheid omtrent levertijden speelt bij vrijwel alle leveranciers, maar een omvangrijk onderdeel hiervan betreft de voertuigen. Hierdoor schuift een bedrag van € 1.799.000,- door naar 2022. Bij vervanging wordt kritisch bekeken of het nodig is het betreffende vervoermiddel ook daadwerkelijk te vervangen en of de technische staat van het voertuig het toelaat om de vervanging later te laten plaatsvinden. Dit heeft er in 2021 toe geleid dat niet alle begrote vervangingen hebben plaatsgevonden.

Sector Crisisbeheersing

- 4 Omdat voor de investering in de OvDG-voertuigen wordt aangehaakt bij de aanbestedingsprocedure van de brandweer schuiven ook deze investeringen door naar 2022.

Sector Ambulancezorg

- 5 Een aantal stelposten voor automatisering wordt dit jaar definitief niet gebruikt. Een deel van het doorgeschoven budget gaat in 2022 worden ingezet voor de aanschaf van de rapid responder (zie ook punt 8). Het budget voor de aanschaf van het verkeershulpmiddelensysteem wordt doorgeschoven naar 2022.
- 6 In 2020 is de nieuwe kleding met het nieuwe ontwerp aangeschaft. De laatste batch daarvan is in 2021 ontvangen en in gebruik genomen.
- 7 De vervanging van de hartmassageapparatuur is al een aantal jaren doorgeschoven en heeft ook in 2021 niet plaatsgevonden. In 2023 worden conform begroting nieuwe monitoren aangeschaft en daar wordt de aanschaf van de hartmassageapparatuur bij meegenomen.
- 8 Een aantal niet-repressieve dienstvoertuigen is dit jaar niet vervangen. Twee rapid responder voertuigen worden in 2022 vervangen in plaats van in 2021.

Sector Bedrijfsvoering

- 9 Een groot deel van de geplande investeringen in automatisering is niet uitgevoerd in 2021 als gevolg van het meerwerk door corona. Deze investeringen betreffen met name verbeteringen aan datalijnen, het algemene datanetwerk en Wifi-punten. Deze investeringen met een bedrag van € 448.000,- worden doorgeschoven naar 2022.
- 10 Het voertuig voor Facility Management (€ 44.000,-) zal in het 1e kwartaal van 2022 in gebruik worden genomen.
- 11 De nieuwbouw van de kazerne aan de Dalwagen in Dodewaard is in het 4e kwartaal van 2021 opgeleverd. Als gevolg van prijsstijgingen is de investering € 245.000,- hoger uitgevallen dan gebudgetteerd. Daarnaast is de geplande verbouwing aan post Tiel naar voren verschoven van 2022 naar 2021 (€ 337.000,-).

6.6 Leningen

In deze paragraaf wordt een overzicht gegeven van de langlopende leningen van de VRGZ. Alle leningen zijn afgesloten bij de Bank Nederlandse Gemeenten. In 2021 zijn geen nieuwe leningen aangetrokken.

Bedragen * € 1.000,-

Lening nr.	Start datum	Rente %	Aflossing per jaar	Looptijd*	Restant looptijd	Hoofdsom	Stand 01-01	Aflossing 2021	Restant 31-12	Rente 2021
40.108.765	29-11-2013	2,73%		10 jaar	2 jaar	5.000	5.000	0	5.000	137
40.108.827	12-12-2013	2,33%		8 jaar	0 jaar	1.575	1.219	1.219	0	27
40.108.828	12-12-2013	2,33%		8 jaar	0 jaar	5.825	4.589	4.589	0	101
40.108.829	12-12-2013	2,53%	1/34e van hoofdsom	9 jaar	1 jaar	4.850	3.853	142	3.711	97
40.108.830	12-12-2013	2,53%	1/35e van hoofdsom	9 jaar	1 jaar	3.950	3.160	113	3.047	80
40.108.831	12-12-2013	2,73%	1/36e van hoofdsom	10 jaar	2 jaar	1.900	1.530	53	1.477	42
40.108.832	12-12-2013	2,73%	1/38e van hoofdsom	10 jaar	2 jaar	3.300	2.691	87	2.604	73
40.109.522	15-12-2014	1,99%		20 jaar	13 jaar	10.000	10.000	0	10.000	199
40.109.743	28-04-2015	1,02%		15 jaar	9 jaar	1.000	1.000	0	1.000	10
40.109.744	28-04-2015	1,10%		20 jaar	14 jaar	9.500	9.500	0	9.500	105
40.109.745	07-05-2015	0,83%		10 jaar	4 jaar	3.150	3.150	0	3.150	26
40.110.043	01-12-2016	2,26%		20 jaar	15 jaar	4.000	4.000	0	4.000	90
Totaal						54.050	49.692	6.203	43.489	986

* De rentevaste periode is gelijk aan de looptijd van de lening

Tabel 6.12: leningen

6.7 Bijdrage deelnemende gemeenten

In onderstaande tabel is de ontwikkeling van de bijdrage van gemeenten weergegeven. Ten opzichte van de primaire begroting 2021 heeft de volgende wijziging plaatsgevonden:

- in maart 2020 is door het Algemeen Bestuur ingestemd met de adviesnota Bluswater. Onderdeel van deze nota is dat het onderhoud van (openbare) geboorde putten dat tot 2021 door de veiligheidsregio werd uitgevoerd overgaat naar de gemeenten. De bijdrage voor de betreffende gemeenten is met ingang van 2021 met dit bedrag verlaagd.

Gemeenten	Bijdrage 2021	Onderhoud geboorde putten	Gewijzigde bijdrage 2021
Berg en Dal	2.389.709		2.389.709
Beuningen	1.452.597		1.452.597
Buren	2.211.320	-4.791	2.206.529
Culemborg	2.035.329	-13.260	2.022.069
Druten	1.113.844		1.113.844
Heumen	1.247.820	-2.670	1.245.150
Maasdriel	1.816.182		1.816.182
Neder-Betuwe	1.675.288	-1.595	1.673.693
Nijmegen	14.364.915		14.364.915
Tiel	2.733.768		2.733.768
West Betuwe	4.113.166	-29.686	4.083.480
West Maas en Waal	1.500.410	-7.181	1.493.229
Wijchen	2.632.585	-12.103	2.620.482
Zaltbommel	2.139.910		2.139.910
Totaal	41.426.840	-71.286	41.355.554

Tabel 6.13: bijdrage deelnemende gemeenten

6.8 Beleidsindicatoren

Programma Crisis- en Rampenbestrijding ⁷			
	Realisatie 2021	Begroting 2021	Realisatie 2020
Formatie (fte per 1.000 inwoners)	0,67	0,64	0,64
Bezetting (fte per 1.000 inwoners)	0,61	0,59	0,60
Apparaatskosten (kosten per inwoner * € 1)	93	93	86
Externe inhuur (kosten als % van totale loonsom plus totale kosten inhuur externen)	3%	3%	3%
Overhead (% van totale lasten)	25%	19%	26%

Tabel 6.14: programma Crisis- en Rampenbestrijding

Programma Regionale Ambulance Voorziening (RAV)			
	Realisatie 2021	Begroting 2021	Realisatie 2020
Formatie (fte per 1.000 inwoners)	0,37	0,38	0,42
Bezetting (fte per 1.000 inwoners)	0,37	0,35	0,38
Apparaatskosten (kosten per inwoner * € 1)	49	43	44
Externe inhuur (kosten als % van totale loonsom plus totale kosten inhuur externen)	4%	2%	5%
Overhead (% van totale lasten)	14%	9%	10%

Tabel 6.15: programma RAV

⁷ in deze indicatoren zijn de vrijwilligers van de Brandweer niet meegenomen

6.9 Bestuur en vaststelling jaarrekening

6.9.1 Algemene gegevens

De Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Gelderland-Zuid bestaat uit de sectoren Brandweer, Ambulancezorg, Bedrijfsvoering en Crisisbeheersing.

De Veiligheidsregio Gelderland-Zuid was in 2021 werkzaam voor de gemeenten Berg en Dal, Beuningen, Buren, Culemborg, Druten, Heumen, Maasdriel, Neder-Betuwe, Nijmegen, Tiel, West Betuwe, West Maas en Waal, Wijchen en Zaltbommel. De Gemeenschappelijke Regeling is gevestigd in Nijmegen.

Bij wet is voorgeschreven dat het bestuur van de VRGZ bestaat uit de burgemeesters van de deelnemende gemeenten. Zij vormen het Algemeen Bestuur. Binnen dit bestuur is een aantal portefeuilles met thematische verantwoordelijkheden verdeeld. Hiermee zijn geen formele besluitvormende bevoegdheden overgedragen. Elke portefeuille- of themahouder agendeert onderwerpen in het Dagelijks Bestuur en/of Algemeen Bestuur voor besluitvorming.

In algemene zin zorgt het Dagelijks Bestuur voor de voorbereiding van besluitvorming voor het Algemeen Bestuur. Het Dagelijks Bestuur fungeert als agendacommissie voor het Algemeen Bestuur. Zij beoordeelt of de aangereikte voorstellen geschikt zijn voor besluitvorming in het Algemeen Bestuur.

Voorzitter van de VRGZ is de burgemeester van Nijmegen. Plaatsvervangend voorzitter is de burgemeester van Tiel.

Per 31 december 2021 was de samenstelling van het Algemeen Bestuur als volgt:

Organisatie	Naam		
Gemeente Berg en Dal	Dhr. M. Slinkman	01-01-2021	31-12-2021
Gemeente Beuningen	Mevr. D.A. Bergman	01-01-2021	31-12-2021
Gemeente Buren	Mevr. J.P.M. Meijers	08-03-2021	31-12-2021
Gemeente Culemborg	Dhr. G.J. van Grootheest	01-01-2021	31-12-2021
Gemeente Druten	Mevr. C.A.A. van Rhee-Oud Ammerveld	01-01-2021	31-12-2021
Gemeente Heumen	Mevr. G.M. Mittendorff	01-01-2021	31-12-2021
Gemeente Maasdriel	Dhr. H. van Kooten	01-01-2021	31-12-2021
Gemeente Neder-Betuwe	Dhr. A.J. Kottelenberg	01-01-2021	31-12-2021
Gemeente Nijmegen	Dhr. H.M.F. Bruls	01-01-2021	31-12-2021
Gemeente Tiel	Dhr. J. Beenakker	01-01-2021	31-12-2021
Gemeente West Betuwe	Dhr. S. Stoop	01-01-2021	31-12-2021
Gemeente West Maas & Waal	Dhr. V.M. van Neerbos	01-01-2021	31-12-2021
Gemeente Wijchen	Mevr. M. van Beek	01-01-2021	31-12-2021
Gemeente Zaltbommel	Dhr. P.C. van Maaren	01-01-2021	31-12-2021

Tabel 6.16: samenstelling Algemeen Bestuur

Onderwerpen/thema's		
Fysieke veiligheid		
1	Politie	Dhr. H.M.F. Bruls
2	Financiën	Dhr. A.J. Kottelenberg
3	Personeelszaken en Organisatie	Dhr. M. Slinkman
4	GHOR en ambulancevoorziening	Dhr. S. Stoop
5	Bevolkingszorg	Dhr. V.M. van Neerbos
6	Algemene rampen- en crisisbeheersing	Dhr. V.M. van Neerbos
7	Brandweer	Dhr. J. Beenakker
8	Meldkamer/informatievoorziening	Mevr. D.A. Bergman
9	Gelderse commissie veiligheid grote rivieren (is provinciale werkgroep)	Dhr. H. van Kooten
Sociale veiligheid		
10	Regionale Toezicht Ruimte	Dhr. G.J. van Grootheest
11	RIEC	Mevr. D.A. Bergman
12	Stuurploeg district Gelderland-Zuid	Mevr. D.A. Bergman
13	Veiligheidshuizen	Dhr. J. Beenakker, Dhr. M. Slinkman, Dhr. H.M.F. Bruls
14	Georganiseerde criminaliteit ondermijning (aanpak drugs, mensenhandel/prostitutie)	Mevr. D.A. Bergman, Stuurgroep ondermijning: Mevr. D.A. Bergman Dhr. H. van Kooten Dhr. V.M. van Neerbos
15	Veilig Buitengebied	Dhr. A.J. Kottelenberg Dhr. V.M. van Neerbos
16	Mensenhandel	Mevr. M. van Beek
17	Zorgfraude	Dhr. S. Stoop
18	Drugs	Mevr. C.A.A. van Rhee-Oud Ammerveld Dhr. H. van Kooten
19	Van signaal tot interventie	Mevr. D.A. Bergman
20	Cybercrime	Dhr. V.M. van Neerbos Dhr. P.C. van Maaren
21	Hennep	Mevr. D.A. Bergman
22	Informatiegestuurd werken	Dhr. G.J. van Grootheest Mevr. D.A. Bergman
23	Arrondisementaal Justitieel Beraad	Dhr. J. Beenakker
24	Veilige Publieke Taak	Mevr. G.M. Mittendorff

25	Sluitende aanpak personen met psychische kwetsbaarheid	Dhr. G.J. van Grootheest
26	Stichting Ieder1Gelijk	Dhr. A.J. Kottelenberg
27	Bestuurlijke commissie diensten politie-eenheid Oost-Nederland	Dhr. A.J. Kottelenberg
28	Lid bestuurlijke begeleidingsgroep Oost-Nederland ihk Veiligheidsstrategie	Dhr. G.J. van Grootheest
29	Verbinding zorg en veiligheid	Dhr. G.J. van Grootheest
30	Auditcommissie	Mevr. G.M. Mittendorff Dhr. S. Stoop

Tabel 6.17: verdeling portefeuilles

6.9.2 Goedkeuring jaarrekening

De jaarrekening 2021 wordt goedgekeurd door het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid nadat de gemeenteraden van de deelnemende gemeenten in de gelegenheid zijn gesteld om hun zienswijze naar voren te brengen. De jaarrekening is door het Algemeen Bestuur vastgesteld op 30 juni 2022.

7

Verklaring van afkortingen



7 Verklaring van afkortingen

AED	Automatische Externe Defibrillator
ALS	Advanced Life Support
AZGZ	Ambulancezorg Gelderland-Zuid
AZO	Acute Zorgregio Oost
BBV	Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten
BDuR	Brede Doeluitkering Rampenbestrijding
BIO	Baseline Informatiebeveiliging Overheid
BRZO	Besluit Risico's Zware Ongevallen
Cao	Collectieve arbeidsovereenkomst
C&R	Crisis- en Rampenbestrijding
CISO	Chief Information Security Officer
CoPI	Commando Plaats Incident
DIV	Documentatie Informatievoorziening
DPG	Directeur Publieke Gezondheid
DVO	Dienstverleningsovereenkomst
ELO	Elektronische leeromgeving
Fido	Wet Financiering decentrale overheden
FLO	Functioneel Leeftijdsontslag
GBT	Gemeentelijk Beleidsteam
GHOR	Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio
GRIP	Gecoördineerde Regionale Incidentbestrijdingsprocedure
HOvD	Hoofd Officier van Dienst
HRM	Human Resource Management
ICT	Informatie- en communicatietechnologie
IM CoPI	Informatiemanager Commando Plaats Incident
IT	Informatietechnologie
IRV	Instrument Ruimtelijke Veiligheid (IRV)
IV	Informatievoorziening
KCR-2	Knooppunt Coördinatie Regio-Rijk
KGR	Kosten Gemene Rekening

LCA	Laag complexe ambulancezorg
LCMS	Landelijk Crisis Management Systeem
MAN	Meldkamer Arnhem Nijmegen
MCA	Midden complexe ambulancezorg
MDT	Mobiele Data Terminals
MICU	Mobiele Intensive Care Unit
MJOP	Meerjarenonderhoudsplan
MKA	Meldkamer Ambulancezorg
NCSC	Nationaal Cyber Security Centrum
ORT	Onregelmatigheidstoeslag
OvDG	Officier van Dienst Geneeskundig
PBM	Persoonlijke Beschermingsmiddelen
PIOFACH	Personeel, Informatievoorziening, Organisatie, Financiën, Administratieve organisatie, Communicatie en Huisvesting
PLB	Persoonlijk Levensfase Budget
PPMO	Periodiek Preventief Medisch Onderzoek
RAV	Regionale Ambulance Voorziening
RBP	Regionaal Beleidsplan
RBT	Regionaal Beleidsteam
RCDV	Raad van Commandanten en Directeuren Veiligheidsregio's
RCPS	Regionaal Coördinatiecentrum Patiënten Spreiding
RIEC	Regionaal Informatie en Expertise Centrum
RIN	Risico Index Natuurbrand (RIN)
ROT	Regionaal Operationeel Team
UZK	Uitzendkrachten
VGGM	Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden
VIK	Veiligheidsinformatieknooppunt
VLAM	Vrijwilligheid is van Levensbelang voor ons Allemaal voor nu en (over)morgen
Vpb	Vennootschapsbelasting
VRGZ	Veiligheidsregio Gelderland-Zuid
VWS	Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Wgr	Wet gemeenschappelijke regelingen
Wnra	Wet normalisering rechtspositie ambtenaren

WNT	Wet Normering Topinkomens
Wvr	Wet veiligheidsregio's
ZCC	Zorgcoördinatiecentrum

Tabel 7.1: verklaring van afkortingen

Bijlage 2 Reacties gemeenten op Kaderbrief 2023 en antwoorden daarop

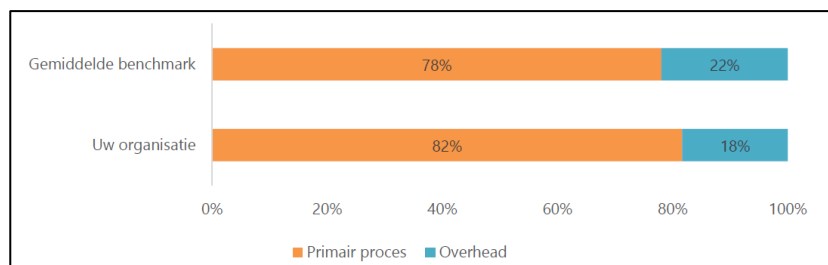
Berg en Dal	In de gemeentelijke meerjarenbegroting is voor 2023 de generieke korting van +1% jaarlijks van alle verbonden partijen opgenomen als taakstelling. Verzocht wordt op basis van de uitkomsten van de quick scan naar de (bedrijfsvoerings)kosten van VRGZ mogelijk aanvullende bezuinigingsvoorstellen op te stellen. Op inhoudelijke gronden kunnen wij ons vinden in de wijze van invulling van duiktaak (via convenant over inzet duikteam met buurregio's) en van concerncontroller (om verplichte interne controlewerkzaamheden op rechtmatigheid zo onafhankelijk mogelijk te borgen). Voordat de structurele kosten hiervan (resp. €130.000,- en €60.000,-) echter via een verhoogde bijdrage bij gemeenten in rekening worden gebracht, moet eerst nadrukkelijk worden bezien in hoeverre deze kosten binnen de eigen begroting van VRGZ kunnen worden opgevangen. Is gelet op de fors positieve exploitatieresultaten van VRGZ van de afgelopen jaren, waarbij steeds sprake was van o.a. vacatureruimte, hogere opbrengsten detachering en lagere kapitaallasten, enige bijstelling van die voornoemde begrotingsposten niet reëel haalbaar?.	De gemeente Berg en Dal heeft voor alle verbonden partijen een taakstelling van 1% in de gemeentelijke begroting opgenomen. De gemeente verzoekt de VRGZ op basis van de uitkomsten van de QuickScan naar de bedrijfsvoeringskosten van VRGZ mogelijk aanvullende bezuinigingsvoorstellen op te stellen. Gelet op de uitkomsten van de QuickScan, zoals eerder beschreven in de raadsbrief, zijn de uitgaven ten aanzien van bedrijfsvoering zeer laag en is er geen ruimte om hier verder op te bezuinigen.
Beuningen	Akkoord met de Kaderbrief 2023 incl. de structurele uitbreiding financiële bijdrage tbv. duiktaak € 130.000,-- Gemeente wil graag op de hoogte worden gehouden van de resultaten van de quick scan.	Resultaten quick scan zijn in de raadsbrief verwoord.
Buren	Akkoord Kaderbrief 2023, incl. structurele uitbreiding financiële bijdrage tbv. duiktaak € 130.000,--	
Culemborg	Dient geen zienswijze in.	
Druten	Akkoord Kaderbrief 2023, incl. structurele uitbreiding financiële bijdrage tbv. duiktaak € 130.000,--	

Heumen	Hechten aan de afgesproken (BRN) normen voor loon- en prijsindexering en een overheadpercentage van 25 % Akkoord met uitbreiding financiële bijdrage voor duiktaak	
Maasdriel	Blijven aandringen op compensatie door het Rijk als taakdifferentiatie bij de brandweer tot meerkosten leidt. Aandacht voor het behoud, betrokkenheid en het enthousiasme van de brandweervrijwilligers in onze veiligheidsregio. Mogelijkheden onderzoeken om algemene reserve (nu 5%) naar beneden bij te stellen	Onverkort blijft de aandacht voor de compensatie van de meerkosten agv taakdifferentiatie brandweer en het behoud en betrokkenheid van vrijwilligers. Gezien het beschrevene met betrekking tot de algemene reserve en de weerstandscapaciteit en de voorziene prijsstijgingen is een verzoek van de gemeente Maasdriel om de algemene reserve naar beneden bij te stellen niet wenselijk.
Neder-Betuwe	Akkoord met Kaderbrief 2023, incl. structurele uitbreiding financiële bijdrage tbv. duiktaak € 130.000,-- .	
Nijmegen	Akkoord met Kaderbrief 2023	
Tiel	Akkoord met Kaderbrief 2023, incl. structurele uitbreiding financiële bijdrage tbv. duiktaak € 130.000,-- .	
West Betuwe	Verzocht wordt om een herziening van de huidige verdeelsystematiek van de gemeentelijke bijdragen voor de begroting van 2023. Als fusiegemeente (en rechtsopvolger van het cluster GNL) ondervindt West Betuwe een groot financieel nadeel (ruim 400.000 euro) door het toepassen van het combinatiemodel ten opzichte van het toepassen van het gemeentefondsmodel. Te meer, omdat de meerkosten op basis van een historisch model geen relatie meer hebben met de huidige praktijk. Dit financiële nadeel baseert zich namelijk louter op de vroegere keuze van drie voormalige gemeenten om ook financieel aanzienlijk in een goede brandweezorg te investeren, wat met het huidige uniformere kwaliteitsniveau binnen de regio niet meer relevant is. De uitgangspunten van het combinatiemodel zorgen daarmee voor een te groot verschil tussen inkomsten van West Betuwe vanuit het Gemeentefonds en de bijdrage aan de Veiligheidsregio. Dit geldt overigens niet alleen voor de gemeente West Betuwe.	Het verzoek van de gemeente West Betuwe om te komen tot een herziening van de huidige verdeelsystematiek (50 % van de inwonerbijdrage gebaseerd op historische gegeven en 50 % gebaseerd op de systematiek van de verdeling van het gemeentefonds) heeft uitgaande van de huidige financiële bijdrage door gemeenten consequenties. Waar er mogelijk voordeelgemeenten zullen zijn er ook nadeelgemeenten. De keuze om voor het ene of het andere model te kiezen is een politiek-bestuurlijke afweging. Indien daarbij wordt als alternatief overwogen om de totale bijdrage van gemeenten aan de VRGZ te verlagen heeft dit ogenblikkelijk consequenties voor de operationele dienstverlening. Hierover is reeds eerder uitgebreid gesproken bij de behandeling van de begroting 2022.

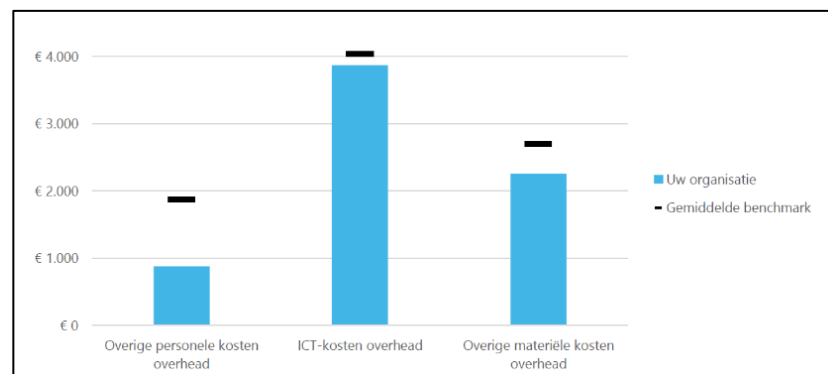
	Het standpunt is dan ook dat het aandeel van de historische kosten (geleidelijk) moet worden afgebouwd en financiering volledig moet plaatsvinden conform het gemeentefondsmodel. Verzocht wordt de verdeelsystematiek te herzien en te verwerken in de begroting van 2023. Mocht een herziening van de verdeelsystematiek in de begroting 2023 in de tijd niet haalbaar zijn, wordt verzocht een rechtvaardige verdeelsystematiek nader te onderzoeken en besluitvorming hierover ruim vóór de kaderbrief van 2024 te agenderen.	Met inachtneming hiervan ziet het bestuur geen aanleiding om een nieuwe verdeelsystematiek voor te stellen. Uiteraard staat het de gemeente West Betuwe vrij om een andere opvatting te hebben. Wij nodigen de gemeente daarom uit met een inhoudelijk voorstel, incl. de daaruit voortvloeiende consequenties, te komen die in regionaal verband kan worden besproken.
West Maas en Waal	Kennisgenomen van Kaderbrief 2023. Voor 2023 wordt generieke korting van 3 % toegepast in gemeentelijke begroting. Akkoord met structurele uitbreiding financiële bijdrage tbv. duiktaak.	
Wijchen	Akkoord Kaderbrief 2023, incl. structurele uitbreiding financiële bijdrage tbv. duiktaak € 130.000,--.	
Zaltbommel	Akkoord Kaderbrief 2023, incl. structurele uitbreiding financiële bijdrage tbv. duiktaak Gebleken is dat de rechtspositie van brandweervrijwilligers op dit moment strijdig is met de Europese wet- en regelgeving. Toepassing van deze Europese regels zou er toe leiden dat vrijwillig brandweerpersoneel mogelijk recht op dezelfde arbeidsvoorwaarden heeft als de beroepsbrandweer. Dit heeft enorme financiële consequenties. We vragen u dan ook aan te blijven dringen op compensatie door het Rijk als bovenstaande tot meerkosten leidt. Voorts wordt aandacht gevraagd voor betrokkenheid en behoud van brandweer vrijwilligers Reeds diverse malen hebben wij onze zorgen geuit over de lange opkomsttijden binnen enkele kernen van onze gemeente. Inmiddels zijn ook al diverse inspanningen gepleegd die hebben geleid tot het doorvoeren van enkele veranderingen zoals de aanvulling van een Rapid Responder en een spreiding van de ambulances over de diverse posten. Hiervoor onze hartelijk dank. In de tweede helft van 2021 zouden ook samenwerkingsafspraken worden gemaakt met de ambulancezorg Brabant MiddenWest-Noord voor de inzet van ambulances in onze gemeente. Op 21 oktober jl. is een presentatie	Onverkort blijft de aandacht voor de compensatie van de meerkosten agv taakdifferentiatie brandweer en het behoud en betrokkenheid van vrijwilligers. Het college van burgemeester en wethouders heeft bij brief van 24 februari 2022 uitgebreid antwoord ontvangen van de VRGZ op de ontwikkelingen mbt de ambulancezorg.

	gegeven vanuit uw medewerkers van de RAV aan de leden van onze gemeenteraad over dit onderwerp. Tijdens deze bijeenkomst werd nog aan de orde gesteld dat een gesprek met Zorgverzekeraars wellicht zou kunnen leiden tot het beschikbaar stellen van extra financiële middelen. Een extra ambulance voor onze gemeente zou kunnen leiden tot lagere opkomsttijden. Door ons is in november per brief aan de directeur RAV met klem gevraagd in een gesprek met zorgverzekeraars de mogelijkheden hiertoe te bespreken. Wij hebben nog geen reactie ontvangen en vragen hiervoor dan ook uw aandacht.	
--	--	--

Onderzoeksbureau Berenschot heeft de overhead kosten van de VRGZ vergeleken met 15 andere Veiligheidsregio's. In de VRGZ bedragen de kosten van de overhead 18% van de totale kosten, en de kosten van het primair proces zijn 82% van de totale kosten. In de referentiegroep (16 regio's) is het aandeel overheadkosten 22% van de totale kosten. In verhouding is het deel kosten van de overhead in de VRGZ dus circa 20% lager dan het gemiddelde in de benchmark.

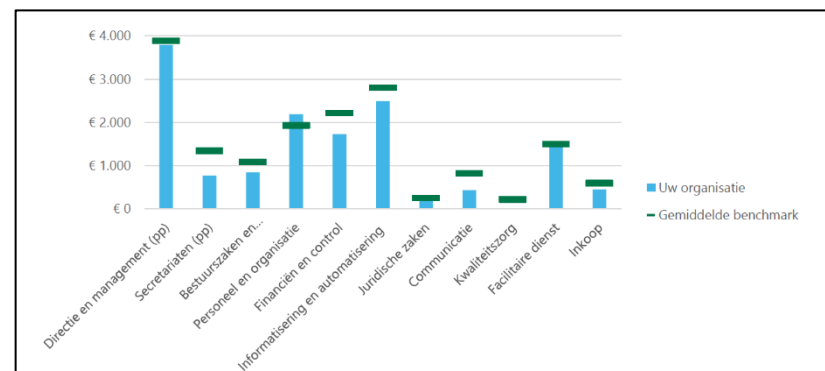


Algemene kosten overhead (per fte)



De algemene kosten van de overhead liggen onder het gemiddelde in de benchmark.

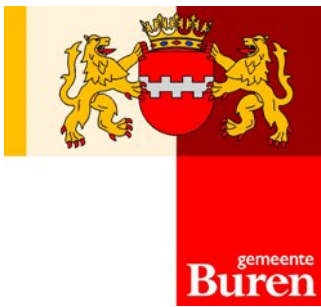
Personele kosten overhead (per fte)



De kosten voor directie en management, secretariaten, bestuurszaken en bestuursondersteuning, financiën en control, informatisering en automatisering, communicatie, kwaliteitszorg en inkoop liggen lager dan het gemiddelde in de benchmark. De kosten voor personeel en organisatie liggen hoger dan gemiddeld, en de kosten voor juridische zaken en facilitaire dienst zijn vrijwel gelijk aan het gemiddelde.

Totale overheadformatie

VRGZ	Referentie groep	Afwijking %	Afwijking (fte)
17,4%	19,6%	-11%	-7,09



Veiligheidsregio Gelderland-Zuid
Groenewoudseweg 275
6524 TV NIJMEGEN

uw brief van:
uw kenmerk:
ons kenmerk: Z.040596/D.118689
behandeld door: M.S. Grootenboer
bijlage(n):
onderwerp: Zienswijze gemeente Buren

Maurik, 14 juni 2022

Geacht bestuur Veiligheidsregio Gelderland-Zuid,

In april 2022 ontvingen wij van u de concept jaarrekening 2021 en concept begroting 2023 van de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid. Via deze brief maken wij onze zienswijze kenbaar op de concept jaarrekening en begroting.

Begroting 2023

We zien dat de uitgangspunten, met uitzondering van het thema duurzaamheid, zoals genoemd in de Kaderbrief verwerkt zijn in de begroting 2023. De reserve van € 450.000 voor wet- en regelgeving met betrekking tot duurzaamheid is opmerkelijk, omdat in de Kaderbrief 2023 werd aangegeven dat het binnen de huidige budgetten zou passen.

Verder vragen we aandacht voor de financiële ontwikkelingen. U geeft al aan dat er prijsstijgingen verwacht worden. Daarbij is het onduidelijk wat de (financiële) gevolgen van de oorlog in Oekraïne zijn. De verwachte beschikbare weerstandscapaciteit is niet toereikend om de geïnventariseerde en gecalculeerde risico's (zie paragraaf 5.1) te dekken. We verzoeken u om kritisch te blijven kijken naar de uitgaven van uw gemeenschappelijke regeling. We vragen u daarbij om ons vroegtijdig te informeren over eventuele financiële ontwikkelingen.

We brengen een positieve zienswijze uit op de begroting 2023, waarbij we aandacht vragen voor bovengenoemde punten.

Jaarrekening 2021

We hebben geconstateerd dat u een tweetal voorstellen voor resultaatbestemmingen en stortingen in een bestemmingsreserve in de jaarrekening doet, namelijk voor de CAO-ontwikkelingen en de ontwikkelingen met betrekking tot duurzaamheid. Deze voorstellen stonden niet in de Kaderbrief vermeld. We hebben begrip voor de pragmatische oplossing, echter willen wij u verzoeken om in het vervolg dit via de juiste procedure te laten verlopen.

De bestemmingsreserve voor wet- en regelgeving met betrekking tot duurzaamheid vinden wij, zoals eerder benoemd, opmerkelijk. In de Kaderbrief 2023 stond dat de ontwikkelingen wat betreft duurzaamheid werden gevolgd en zouden passen binnen de huidige budgetten. In de jaarrekening vraagt u nu om een reserve van € 450.000 voor deze ontwikkelingen. We willen hier graag uitleg over en nadere duiding van de hoogte van het bedrag.

We brengen een positieve zienswijze uit op de jaarrekening 2021, waarbij we aandacht vragen voor bovengenoemde punten.

Wij vernemen graag uw reactie met de wijze waarop de gegeven zienswijze al dan niet is verwerkt in de vastgestelde jaarrekening en begroting. Dit is afgesproken in het regionale informatieprotocol.

Hopende u zo voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
namens de gemeenteraad van Buren,

de griffier,

(digitale handtekening)

J.J. Rochat

de voorzitter,

(digitale handtekening)

J.P.M. Meijers

Beantwoording technische vragen m.b.t. agendapunt 4.9. Zienswijze GR VRGZ jaarrekening 2021 begroting 2023

Portefeuillehouder: J.P.M. Meijers
Domein: Bedrijfsvoering
Ambtelijke ondersteuning: A. (Arjen) Barten, Verbindingsofficier Veiligheid

Fractie:	Vraag:	Antwoord:
GB	Vraag:	Antwoord:
Vraag 1:	Kunt u uitleg geven over de hoogte en nadere duiding van de reserve van € 450.000,00 die wordt gevraagd voor de ontwikkelingen voor wat betreft duurzaamheid?	Het wordt voorgesteld om voor een bedrag van € 450.000 een bestemde reserve te vormen in verband met de wet- en regelgeving op het gebied van duurzaamheid voor een tweetal onderwerpen: 1. Op dit moment wordt binnen de brandweer gebruik gemaakt van een fluorhoudend schuimvormende middel (SVM). In dit middel zit onder andere de stof PFAS die schadelijk is voor mens en milieu. In 2025 wordt het gebruik van fluorhoudend schuim verboden. Daarom is het noodzakelijk dat de komende jaren een overgang wordt gemaakt van fluorhoudend SVM naar fluorvrij SVM. Naast het inkopen van nieuw fluorvrij schuim zal het fluorhoudende schuim moeten worden afgevoerd, materialen worden aangepast op dit nieuwe schuim en zullen de brandweered medewerkers extra moeten worden getraind. De lasten hiervan bedragen in totaal € 300.000. 2. Met betrekking tot diesel motor emissie (DME) geldt dat de wettelijke normering is gewijzigd. Hierdoor is het noodzakelijk dat aanpassingen aan panden en/of materieel de komende tijd plaatsvinden. Deze aanpassingen zijn nodig om de uitstoot van schadelijke uitlaatgassen te verminderen. Gezien de omvang van de aanpassing zal dit over meerdere jaren plaatsvinden. Uit een eerste onderzoek blijkt dat ongeveer € 150.000 nodig is om te voldoen aan de nieuwe normering.
Vraag 2:	U vraagt aandacht voor de financiële ontwikkelingen en geeft aan dat er prijsstijgingen worden verwacht. Aan welke prijsstijgingen moeten we hierbij denken?	Op basis van aankondigingen en signalen van leveranciers zullen prijzen in 2022 en 2023 hoger uitvallen dan de standaard indexering waar de VRGZ conform afspraak mee rekent. Prijsstijgingen bij materialen tot 20% zijn momenteel al merkbaar. Bij de energieprijzen is de stijging groter. Deze prijzen liggen vast voor 2022, maar op basis van de huidige tarieven is een stijging van 100% niet ondenkbaar. Dit werkt door in veel andere producten en dienstverlening. De exacte consequenties zijn nog niet te becijferen en in de VRGZ begroting 2023 ook niet gekwantificeerd, maar een aantal leveranciers heeft al aangegeven forse prijsstijgingen te

		verwachten. De VRGZ zal het bestuur tussentijds informeren over de ontwikkelingen op dit onderwerp. Dit effect wordt versterkt door de recentelijke ontwikkelingen in de Oekraïne.
Vraag 3:	Wat zijn de consequenties als blijkt dat de beschikbare weerstandscapaciteit niet toereikend is om de risico's van de financiële gevolgen van de oorlog in Oekraïne te dekken?	Naarmate de gecalculeerde risico's zich daadwerkelijk voordoen zal de VRGZ hiervoor bezuinigingsmaatregelen moeten treffen of wordt de bijdrage van gemeenten hoger.
Vraag 4:	In de programmabegroting 2023 wordt m.b.t. cyberrisico's (2.3.1.) benoemd dat is en wordt onderzocht of de VRGZ voldoende voorbereid is op cyberincidenten en in beeld gebracht is welke digitale risicovolle bedrijven in de omgeving aanwezig zijn. Heeft dit onderzoek al plaatsgevonden en zo ja, is de VRGZ voldoende voorbereid op cyberincidenten? En ... heeft de inventarisatie van digitale risicovolle bedrijven die in de gem. Buren zijn gevestigd al plaatsgevonden en zo ja, wat zijn hiervan de resultaten?	Het onderzoek is momenteel nog gaande. Voor wat betreft informatieveiligheid werd in 2020 het normenkader voor alle overheden, de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO), van kracht. De nadruk ligt in deze nieuwe norm veel meer op risicomanagement. In juni 2021 hebben alle veiligheidsregio's zich gecommitteerd aan de ambitie om per 1 januari 2023 aan de BIO te voldoen. Het voldoen aan de hiervoor genoemde baseline is randvoorwaarde om aangesloten te blijven op de Nederlandse vitale infrastructuur, en daarmee aangesloten kunnen worden op het vertrouwelijke informatie-uitwisselingssysteem van het Nationaal Cyber Security Centrum (NCSC). In 2021 is een interim CISO bij de VRGZ gestart om deze ambitie met de organisatie te gaan realiseren. Het voornemen is de CISO-functie permanent in te vullen.
Vraag 5:	Heeft de VRGZ al afspraken gemaakt met het kabinet over de kosten die een gemeente gemaakt worden als gevolg van cyberincidenten?	Hier is ons niets over bekend.
Vraag 6:	Heeft een verkenning van welke invloeden criminaliteit heeft op de fysieke leefomgeving (2.3.2.) en de veiligheid van inwoners al plaatsgevonden en zo ja, worden als gevolg van de uitkomst in 2023 actiepunten opgepakt?	De verkenning vindt plaats in 2022 en is daarmee nog niet afgerond. Afhankelijk van de uitkomsten van deze verkenning worden in 2023 actiepunten opgepakt.
Vraag 7:	Het kabinet heeft een mededeling gedaan dat de kosten die gemaakt worden voor de opvang van Oekraïense vluchtelingen integraal worden vergoed. Wat betekent dit en zijn over de wijze van vergoeden al nadere afspraken gemaakt??	Uitgangspunt van integraal vergoeden is dat het kabinet van rijkswege de kosten die gemaakt zullen worden door gemeenten zal vergoeden. Over de wijze van vergoeden zullen echter nog nadere afspraken worden gemaakt. In verband met deze uitspraak van de Tweede Kamer over de integrale vergoeding, is er geen bedrag opgenomen in de risicobuffer.



Raadsvergadering

Dossiernummer	2270
Extern Zaak ID	Z.041205
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	14 juni 2022
Agendapunt	6.4
Titel	Zienswijze begroting 2023 en jaarrekening 2021 GR Werkzaam Rivierenland
Organisatieonderdeel	Sociaal Domein
Eigenaar	Terberg, J.
Portefeuillehouder	H.N.G. Wiendels

Bijlagen
Raadsvoorstel Zienswijze begroting 2023 en jaarrekening 2021 GR Werkzaam Rivierenland
Raadsbesluit Zienswijze begroting 2023 en jaarrekening 2021 GR Werkzaam Rivierenland
Zienswijzebrief besluit zienswijzen aan secretaris van het DB GR Werkzaam Rivierenland
Aanbiedingsbrief begroting 2023
Concept begroting 2023
Aanbiedingsbrief jaarstukken 2021
Concept jaarrekening 2021
Accountantsverslag 2021
Controleverklaring accountant 2021
Beantwoording technische vragen m.b.t. agendapunt 'Zienswijze begroting 2023 en jaarrekening 2021 GR Werkzaam Rivierenland'

Geagendeerd	Vergaderdatum
Collegevergadering	10 mei 2022
Agendacommissie	18 mei 2022
Voorbespreking I	31 mei 2022
Raadsvergadering	14 juni 2022

Toelichting

De gemeenschappelijke regeling (GR) Werkzaam Rivierenland vraagt de raad om een zienswijze uit te brengen op haar begroting 2023 en haar jaarrekening 2021. De inhoud van beide documenten zijn reden om een positieve zienswijze in te dienen. Het college vraagt de



raad een positieve zienswijze in te dienen op zowel de begroting 2023 als de jaarrekening 2021 van GR Werkzaam Rivierenland.

Voorgesteld besluit

De raad voor te stellen:

1. Een positieve zienswijze in te dienen op de begroting 2023 van GR Werkzaam Rivierenland.
2. Een positieve zienswijze in te dienen op de jaarrekening 2021 van GR Werkzaam Rivierenland.
3. De zienswijzebrief vast te stellen.

Besluit

De raad voor te stellen:

1. Een positieve zienswijze in te dienen op de begroting 2023 van GR Werkzaam Rivierenland.
2. Een positieve zienswijze in te dienen op de jaarrekening 2021 van GR Werkzaam Rivierenland.
3. De zienswijzebrief vast te stellen.

Toelichting

Het raadsbesluit is unaniem genomen.

Datum vergadering gemeenteraad	Voorstelnummer
14 juni 2022	D.119227 Z.041205

Voorstel ingebracht door J.M.B. Terberg
Portefeuillehouder H.N.G. Wiendels
Begrotingsprogramma en 3. Sociaal Domein
taakveld 6.4 Begeleide Participatie

Onderwerp **Zienswijze begroting 2023 en
jaarrekening 2021 GR Werkzaam
Rivierenland**

Voorgesteld besluit

1. Een positieve zienswijze in te dienen op de begroting 2023 van GR Werkzaam Rivierenland
2. Een positieve zienswijze in te dienen op de jaarrekening 2021 van GR Werkzaam Rivierenland
3. De zienswijzebrief vast te stellen

Samenvatting van het voorstel

De gemeenschappelijke regeling (GR) Werkzaam Rivierenland vraagt de raad om een zienswijze uit te brengen op haar begroting 2023 en haar jaarrekening 2021. De inhoud van beide documenten zijn reden om een positieve zienswijze in te dienen.
Het college vraagt de raad een positieve zienswijze in te dienen op zowel de begroting 2023 als de jaarrekening 2021 van GR Werkzaam Rivierenland.

HOOFDLIJNEN

1. Inleiding

Werkzaam Rivierenland is een Gemeenschappelijke regeling (GR) die de volgende regelingen uitvoert voor acht gemeenten in Regio Rivierenland:

- De Participatiewet en aanverwante regelingen voor zes gemeenten:
Culemborg, Maasdriel, Tiel, West-Betuwe, West Maas en Waal en Zaltbommel
- De Wet Sociale Werkvoorziening (Wsw) voor zeven gemeenten:
Culemborg, Maasdriel, Tiel, West-Betuwe, Zaltbommel, Neder-Betuwe en Buren.

West Maas en Waal neemt dus alleen deel in de GR Werkzaam voor de Participatiewet.
Neder-Betuwe en Buren nemen dus alleen deel voor de Wsw. De Participatiewet wordt voor Neder-Betuwe en Buren uitgevoerd door Buren in eigen beheer.

Binnen de GR Werkzaam zijn de kosten en baten van enerzijds de Participatiewet (en aanverwante regelingen) en anderzijds de Wsw strikt gescheiden.

Op 1 januari 2022 hadden 72 inwoners van de gemeente Buren een Wsw-dienstverband. Zij werken met begeleiding in een beschermde omgeving bij de Sociale werkvoorziening Werkzaam.

De gemeenteraad heeft het recht een zienswijze in te dienen op de begroting van een GR. Dit staat in (artikel 35) van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr). Werkzaam vraagt ons nu een reactie te geven op haar concept begroting 2023.

In de Wgr is niet opgenomen dat de raad ook het recht heeft een zienswijze in te dienen op de jaarrekening. Maar in de GR Werkzaam (artikel 30 lid 2) staat dat dit wel mag. Werkzaam vraagt ons ook om een reactie te geven op de concept jaarrekening 2021.

Met het indienen van zienswijzen op de begroting en jaarrekening kan de raad haar mening geven over het beleid van de GR. Het college stelt nu de raad voor om een positieve zienswijze uit te brengen op zowel de concept begroting 2023 – als de concept jaarrekening 2021 van Werkzaam.

2. Doel / meetbaar effect

We willen onze zienswijzen op de concept begroting 2023 en de concept jaarrekening 2021 van Werkzaam kenbaar maken.

3. Argumenten

1.1. *Met het indienen van een zienswijze geeft de raad invulling aan haar kaderstellende rol.*

Want met het indienen van een zienswijze kan de raad in positie gebracht worden. Zo krijgt de raad meer grip op de gemeenschappelijke regelingen. Daarbij geven we invulling aan het in 2020 vastgestelde regionale informatieprotocol.

1.2. *De raden in regio Rivierenland stellen in de derde week van juni de zienswijzen vast*

Want dat hebben alle gemeenschappelijke regelingen zo afgesproken met de griffiers van alle deelnemers.

1.3. *De begroting 2023 van Werkzaam is reden voor een positieve zienswijze*

Want de concept begroting laat een positief beeld zien. De begroting is volledig en de taken voor de Wsw (het deel waar Buren in deelneemt) zijn in de begroting opgenomen. Het weerstandsvermogen is voldoende voor mogelijke risico's. Deze risico's zijn 75% afgedekt met het eigen vermogen van Werkzaam. De hoogte van de algemene reserve is € 2,1 mln.

1.4. *De jaarrekening 2021 is reden voor een positieve zienswijze*

Want de gemeentelijke bijdrage was € 27.766,-- minder dan begroot. De jaarrekening voldoet aan het Besluit begroting en verantwoording (Bbv). Werkzaam heeft voor het merendeel de vooraf bepaalde doelen behaald. De accountant is voornemens een goedkeurende verklaring te geven.

Werkzaam kreeg ook in 2021 te maken met de beperkende maatregelen door COVID-19, maar hield de Sociale Werkvoorziening (SW) open. Juist voor de doelgroep Wsw was de waarde van werk, sociale contacten en dagritme tijdens deze periode van groot belang. Voor de SW bedrijven stelde het Rijk een compensatie beschikbaar voor de lagere omzet. Maar omdat het SW bedrijf van Werkzaam open bleef was er relatief weinig omzetsderving.

4. Kanttekeningen

1.1. *De Rijksbijdrage voor de Wsw is al jaren structureel minder dan de loonkosten Wsw*

Want we kregen hiervoor € 1.894.765,-- in 2021, terwijl de netto Wsw last € 1.983.734,-- was. Een tekort van € 88.969,--. Dit heet het 'Wsw-gat'; een tekort waar vrijwel alle gemeenten mee te maken hebben. Werkzaam wist die schade te beperken door een goede Wsw omzet.

1.2. *We hebben geen invloed op de loonkosten van medewerkers Wsw*

Want de loonafspraken van inwoners die werken in de Sociale werkvoorziening zijn vastgelegd in de Collectieve arbeidsovereenkomst (Cao) Sociale Werkvoorziening.

1.3. *Werkzaam heeft nauwelijks invloed op het aantal Wsw medewerkers*

Want zij werken nu in een speciale, beschermde werkomgeving. De kans dat zij uitstromen naar regulier werk is vanwege hun arbeidsbeperking(en) vrijwel nihil. Er is geen instroom meer in de Wsw. Sinds 2015 valt die nieuwe instroom onder de Participatiewet.

1.4. *Het is niet reëel dat Werkzaam bezuinigt op kosten bedrijfsvoering Wsw*

Want de kosten bedrijfsvoering van het onderdeel Wsw zijn bij Werkzaam relatief laag. Dit in vergelijking met andere Sociale Werkvoorzieningen in Nederland.

TOELICHTING EN UITVOERING

5. Financiën

Begroting Buren 2021	Jaarrekening Werkzaam 2021	Begroting Buren 2022	Begroting Buren 2023	Begroting Werkzaam 2023
€ 2.115.600	€ 2.087.834	€ 2.079.904	€ 1.985.216	€ 1.951.900

De jaarrekening 2021 van Werkzaam laat een positief verschil zien van € 27.766,-- ten opzichte van onze begroting 2021.

6. Communicatie

Als de zienswijzen zijn vastgesteld, sturen we deze aan het dagelijks bestuur (DB) van Werkzaam.

7. Uitvoering en planning

Werkzaam vroeg de raden om zienswijzen voor 17 juni. Na binnenkomst van de zienswijzen en een reactie hierop van het DB (en zo nodig een nota van wijzigingen), worden deze aangeboden aan het algemeen bestuur (AB). Behandeling van de stukken in het AB is gepland op 11 juli.

8. Participatie

Dit voorstel leent zich niet voor burgerparticipatie.

9. Duurzaamheid

Dit voorstel draagt niet bij aan de doelstellingen van duurzaamheid.

Bijlagen:

- Raadsbesluit
 - Zienswijzebrief besluit zienswijzen aan secretaris van het DB GR Werkzaam Rivierenland
 - Aanbiedingsbrief begroting 2023
 - Concept begroting 2023
 - Aanbiedingsbrief jaarstukken 2021
 - Concept jaarrekening 2021
 - Accountantsverslag 2021
 - Controleverklaring accountant 2021
-
- De Wet op de gemeenschappelijke regelingen:
[wetten.nl - Regeling - Wet gemeenschappelijke regelingen - BWBR0003740 \(overheid.nl\)](https://wetten.nl/Regeling-Wet-gemeenschappelijke-regelingen-BWBR0003740-overheid.nl)
 - De Gemeentewet
[wetten.nl - Regeling - Gemeentewet - BWBR0005416 \(overheid.nl\)](https://wetten.nl/Regeling-Gemeentewet-BWBR0005416-overheid.nl)
 - De gemeenschappelijke Regeling Werkzaam Rivierenland:
[Gemeenschappelijke Regeling Werkzaam Rivierenland \(overheid.nl\)](https://wetten.nl/Regeling-Gemeenschappelijke-Regeling-Werkzaam-Rivierenland-overheid.nl)

Inlichtingen bij:

Naam	J.M.B. Terberg
Domein	Sociaal Domein

Datum vergadering gemeenteraad	Voorstelnummer	Besluitnummer
14 juni 2022	D.119227 Z.041205	D.119228 Z.041205

Onderwerp Zienswijze begroting 2023 en jaarrekening 2021 GR Werkzaam Rivierenland

De Gemeenteraad van Buren;

Gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders d.d. 10 mei 2022;

besluit:

1. Een positieve zienswijze in te dienen op de begroting 2023 van GR Werkzaam Rivierenland
2. Een positieve zienswijze in te dienen op de jaarrekening 2021 van GR Werkzaam Rivierenland
3. De zienswijzebrief vast te stellen

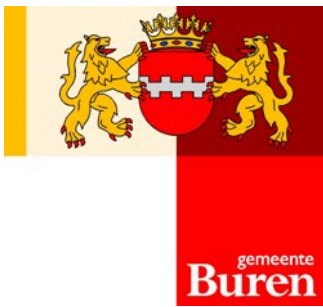
Vastgesteld in de openbare vergadering van 14 juni 2022,

De griffier,

De voorzitter,

J.J. Rochat

J.P.M. Meijers



Werkzaam Rivierenland
T.a.v. Mw. E. Boer
Postbus 321
4190 CH GELDERMALSEN

uw brief van: Maurik, 15 juni 2022
uw kenmerk:
ons kenmerk: Z.041205/D.119405
behandeld door: J.M.B. Terberg
bijlage(n):
onderwerp: Zienswijze begroting 2023 en jaarrekening 2021 GR Werkzaam Rivierenland

Geachte mevrouw Boer,

U vroeg onze gemeenteraad een reactie te geven op de begroting 2023 en de jaarrekening 2021 van de gemeenschappelijke regeling Werkzaam Rivierenland.

Uw vraag werd op 14 juni behandeld in onze raadsvergadering.

Begroting 2023

Onze raad nam kennis van de begroting 2023 en brengt een positieve zienswijze uit.

Jaarrekening 2021

Onze raad nam kennis van de jaarrekening 2021 en brengt een positieve zienswijze uit.

Met vriendelijke groet,

burgemeester en wethouders van Buren,

de loco-secretaris,

de burgemeester,

{{esl:signer1:Capture:size(150,40)}}

{{esl:signer2:Capture:size(150,40)}}

J.A.M. Derksen

J.P.M. Meijers

Aan de Raden van de gemeenten die
deelnemen aan Werkzaam Rivierenland,
t.a.v. de griffier

POSTADRES
Postbus 321
4190 CH Geldermalsen
T 088 93 75 000
E info@werkzaamrivierenland.nl
I www.werkzaamrivierenland.nl
KvK 63247380
IBAN NL42 BNGH 0285 1661 15

15 april 2022

Zienswijze Raad over begroting 2023 van Werkzaam Rivierenland

Geachte griffier,

Hierbij ontvangt u de concept begroting 2023. De concept begroting is op 14 april 2022 behandeld door het Dagelijks Bestuur (DB) van Werkzaam Rivierenland.

Gemeenten kunnen conform de gemeenschappelijke regeling Werkzaam Rivierenland hun zienswijze op dit concept kenbaar maken. Wij verzoeken u de eventuele reactie van uw raad uiterlijk 17 juni 2022 schriftelijk aan ons mee te delen.

Na ontvangst van uw reactie wordt de concept begroting 2023, onder bijvoeging van de zienswijze van gemeenteraden, de reactie van het DB daarop en zo nodig, een nota van wijzigingen, aangeboden aan het Algemeen Bestuur (AB). De behandeling van de stukken in het AB is gepland op 11 juli 2022.

Beleidsmatige samenvatting

Iedereen doet mee is onze ambitie

Onze ambitie is: iedereen doet mee in de samenleving. Daar gelooft Werkzaam Rivierenland in. We begeleiden mensen bij het vinden en behouden van werk. Want iedereen verdient een kans. Wij versterken werkzoekenden, medewerkers en werkgevers bij het ontdekken, benutten en vergroten van talenten. We luisteren aandachtig en bepalen samen de beste route naar werk. Dat zorgt voor een win-win-win, voor werkzoekenden, werkgevers en de gemeenten.

Talent werkt voor Rivierenland

Werkzaam ontwikkelt haar dienstverlening continu met oog op risico's en kansen die de toekomst biedt. We geloven dat investeren in ontwikkelingen onze dienstverlening aan werkzoekenden en werkgevers ten goede komt. We innoveren binnen het kader dat het meerjarenbeleidsplan biedt, waaronder de zeven strategische thema's. De inhoudelijke koers startte in 2020 en loopt door tot en met 2023. Die inhoudelijke koers werkt en volgen we ook in 2022 en daarna.

Onze aanpak

Uit de Divosa benchmark blijkt dat het aantal huishoudens dat in Rivierenland in de bijstand zit laag is. Door onze aanpak is de instroom laag en realiseren we veel uitstroom naar duurzaam werk. Ook is het aantal mensen dat we met loonkostensubsidies plaatsen relatief hoog. Dit alles heeft een positieve invloed op het maatschappelijk effect. De financiële vertaling hiervan is dat, onder aftrek van de extra investeringen die we doen in loonkostenplaatsen, we de afgelopen 2 jaar ruim 6,5 miljoen euro over

hebben op de rijksvergoeding. Dit maakte het gemeenten mogelijk om het geld te besteden aan andere belangrijke domeinen.

Verdere uitwerking bestuurlijke agenda

Het jaar 2020 en 2021 stonden bestuurlijk gezien in het teken van de bestuurlijke agenda waarin hernieuwde inhoudelijke en financiële afspraken zijn gemaakt. De implementatie van de gewijzigde verdeelsleutel en de eerste stappen voor businesscase denken zijn in deze begroting opgenomen. Het vergroot de transparantie. Door aansluiting te zoeken bij de praktijk en het rapport van Berenschot komen we tot de volgende programma's: Bestuur en Beleid, Participatie, Wet sociale werkvoorziening, Beschut, Inkomensvoorziening en Overhead.

Strategisch partnerschap

We blijven de samenwerking met werkgevers intensiveren. Deze is gericht op duurzame uitstroom én op het versterken van de inclusieve arbeidsmarkt in de regio. Werkgevers zien in deze tijd van arbeidskrapte steeds beter de mogelijkheden van inzet van onze talenten. Ze zoeken steeds meer vanuit intrinsieke motivatie de samenwerking met ons voor het vinden van strategische personeelsoplossingen. Wij zoeken samen met de werkgevers naar manieren om personeel te binden, te boeien en te ontwikkelen. Verder adviseren wij over het inrichten van een meer inclusieve werkomgeving. We zoeken meer strategische partners waarbij werk op locatie van de werkgevers en op onze eigen locatie uitgevoerd kan worden. Bij werkgevers waarmee we al samenwerken zetten we in op uitbreiding van de dienstverlening. Met enkele van hen willen we onderzoeken welke meerwaarde technologische ontwikkelingen in hun werkprocessen kunnen hebben zodat meer werkzoekenden met een afstand tot de arbeidsmarkt bij hen aan het werk kunnen.

Doelstellingen

De doelstellingen zijn gebaseerd op het jaar 2022. We monitoren het aantal grote werkgevers. Gedetacheerden onder groepscontracten tellen intern mee in detachering. Voor de loonkostenplaatsingen wordt verwezen naar het doel Loonkostenplaatsingen. Dit leidt tot een helder beeld van het totaal aantal detacheringen en Loonkostenplaatsingen. Door het aantal grote werkgevers op te nemen houden we de spreiding van onze medewerkers in beeld.

De doelen hebben allemaal een onderlinge relatie: vanuit onze ambitie en de uitgangspunten van de regelingen die we uitvoeren, zetten we in op meedoen op de arbeidsmarkt naar vermogen. We dragen bij aan inclusie door mensen zo regulier mogelijk te laten deelnemen aan het arbeidsproces.

met de omzet van de participatiewet. Immers door deze investering realiseren we een voordeel. Voor het resterend voordeel BUIG is een stelpost opgenomen omdat de rijksvergoeding meebeweegt met de economie. Ook wordt het effect geëlimineerd, dat komt omdat debiteuren van Werkzaam op de balans van gemeenten staat.

Omschrijving	2021	2022	2023	2024	2025	2026
BUIG	4.358.900	3.215.700	4.413.000	5.820.600	6.572.000	7.335.200
BBZ	114.200	-30.000	26.400	13.900	1.400	-11.000
Bijzondere bijstand	-195.900	-281.000	-225.000	-225.000	-225.000	-225.000
Wsw	869.100	250.500	1.201.000	1.819.400	2.282.000	2.788.100
Wsw omzetcompensatie	539.100					
Totaal	5.685.400	3.155.200	5.415.400	7.428.900	8.630.400	9.887.300
Stelpost BUIG		2.924.900	2.850.000	4.217.700	4.929.200	5.689.100
Subsidieresultaat	5.685.400	230.300	2.565.400	3.211.200	3.701.200	4.198.200

Bedrijfsvoeringsresultaat

De gemeentelijke bijdrage bedrijfsvoering in 2023 bedraagt 15.144.100 euro. Dit bedrag ligt in de lijn met de prognose van de kaderbrief 2023. Belangrijke verschillen zijn:

- hogere inleenvergoeding verminderd met omzet (nadeel 647.100 euro)
- ingroeimodel resultaat BUIG (voordeel van 781.500 euro)

In het proces van de bestuurlijke agenda is afgesproken dat we de bedrijfsvoeringskosten en opbrengsten (omzet) voor de doelgroep Wsw afrekenen op basis van het profijtbeginsel. Oftewel de gemeenten betalen naar rato van het aantal Wsw'ers. De overige kosten rekenen we toe aan de gemeenten die deelnemen voor de Participatiewet.

Omschrijving	2022	2023	2024	2025	2026
Organisatiekosten	19.866.900	20.274.800	20.239.400	20.080.100	20.001.900
Kosten doelgroepprofessionals		612.100	591.400	574.300	559.200
Omzet versus inleenvergoeding	-5.356.600	-4.961.300	-4.561.300	-4.180.000	-3.868.600
Herverdeling BUIG		-781.500	-1.202.200	-1.642.800	-1.646.100
Totaal	14.510.300	15.144.100	15.067.300	14.831.600	15.046.400
Prognose kaderbrief		15.288.400	15.530.800	15.628.300	15.633.300

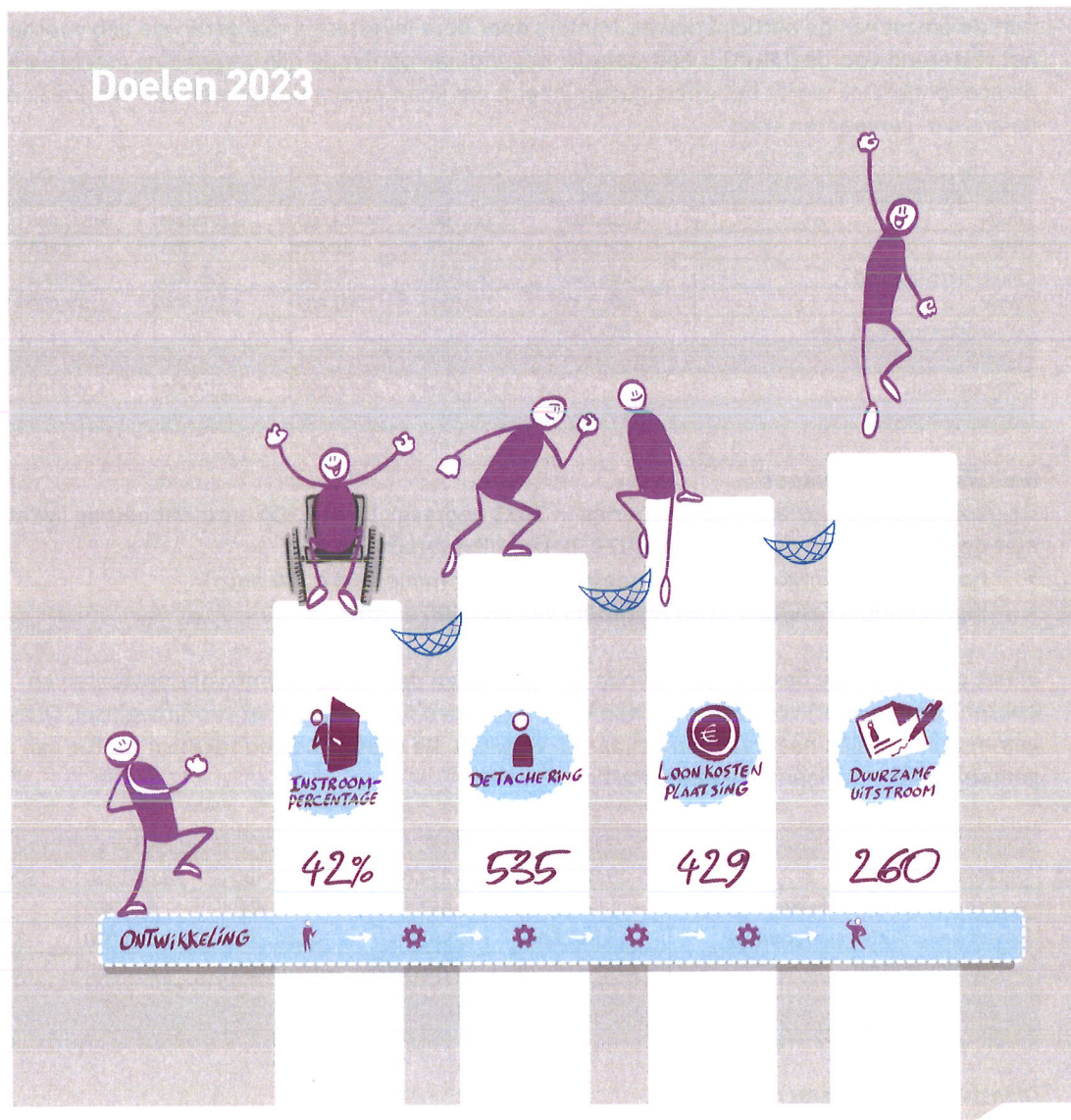
Dienstverleningsovereenkomsten

Naast de taken die zijn afgesproken in de Gemeenschappelijke Regeling verzorgen we ook specifieke taken voor enkele gemeenten. Deze taken worden afzonderlijk afgerekend. Voor Buren en Neder-Betuwe verzorgen we op deze basis de WIW en voor West Maas en Waal de Bijzondere bijstand en Schuldhulpverlening.

Omschrijving	2022	2023	2024	2025	2026
DVO bijzondere bijstand		542.000	542.000	542.000	542.000
DVO schuldhulpverlening		120.000	120.000	120.000	120.000
DVO KP-4		25.600	25.600	25.600	25.600
DVO WIW		145.600	145.600	145.600	145.600
Totaal	-	833.200	833.200	833.200	833.200

Risico's

Als we vooral kijken naar het subsidieresultaat zien we dat het resultaat Wsw elk jaar stijgt; dit resultaat is met name afhankelijk van de rijksvergoeding. Aan de kant van BUIG zien we ook een



Gemeentelijke bijdrage

We voeren taken uit binnen de (inhoudelijke en financiële) kaders van de begroting. Dit gebeurt in de vorm van specifieke uitkeringen (subsidieresultaat) en een bijdrage voor de uitvoering (bedrijfsvoeringsresultaat).

Subsidieresultaat

Gemeenten ontvangen een rijksvergoeding voor BUIG, Bbz, bijzondere bijstand en Wsw. De directe kosten die Werkzaam maakt staan hiertegenover. Het saldo is het subsidieresultaat.

Vorig jaar gingen we uit van een subsidieresultaat van 3.155.200 euro; voor 2023 ramen we nu een voordeel van 5.414.400 euro.

Voor het verschil tussen de rijksvergoeding BUIG en de kosten nemen we een stelpost op om fluctuaties op te vangen. Dit bedrag is verminderd met het saldo van de inleenvergoeding verminderd

groeiend positief resultaat. Ook dit is afhankelijk van de rijksvergoeding en aan de kostenkant van het aantal uitkeringen en loonkostenplaatsingen. Tegenover de mogelijk hogere kosten staat normaal gesproken ook een stijging van de rijksmiddelen. Mocht deze stijging onvoldoende zijn dan kunnen we de resterende meerkosten bekostigen uit de stelpost BUIG. Hiernaast hebben we deze risico's opgenomen in de risicoparagraaf. Mocht het nodig zijn dan kunnen we hiervoor ook de algemene reserve inzetten.

Met vriendelijke groet,

Het Dagelijks Bestuur van Werkzaam Rivierenland,

De secretaris,



Mevrouw E. Boer MBA

De waarnemend voorzitter,



Mevrouw drs. J.H.A. Sørensen

Bijlagen:

- Concept begroting 2023 Werkzaam Rivierenland



begroting 2023

meerjarenraming 2024-2026

1 Inhoud

1	Inhoud	3
2	Voorwoord	4
3	Managementsamenvatting	7
4	Doelstellingen	10
5	Programma's	12
	5.1 Programma bestuur en beleid	12
	5.2 Programma participatie	17
	5.3 Programma Wet sociale werkvoorziening	22
	5.4 Programma beschut werk	22
	5.5 Programma inkomensvoorziening	26
	5.6 Overhead	29
	5.7 Algemene dekkingsmiddelen	31
6	Financiële begroting	32
	6.1 Uitgangspunten begroting	33
	6.2 Vennootschapsbelasting	35
	6.3 Onvoorzien	35
	6.4 Geprognosticeerde balans	35
	6.5 Reserves en voorzieningen	36
	6.6 Meerjareninvesteringsoverzicht	37
	6.7 Incidentele baten en lasten	38
7	Paragrafen	40
	7.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing	40
	7.2 Financiering	48
	7.3 Onderhoud kapitaalgoederen	51
	7.4 Bedrijfsvoering	52
	7.5 Verbonden partijen	54
8	Bijlagen	56
	8.1 Bijlage 1: Begroting per taakveld	56
	8.2 Bijlage 2: Gemeentelijke bijdrage	58
	8.3 Bijlage 3: Lijst met afkortingen	66

Succes verhalen

Werkzaam werkt samen met Eliz in Company	6
Riek en zeepfabriek Siderius	21
Omar en Hoeksma Dental Art	30
Erik en Arbor	39

2 De wereld ziet er in 2 weken totaal anders uit

Terwijl ik dit schrijf zijn de corona regels versoepeld. Er ging een zucht van verlichting door Nederland. Een week leefden we weer zoals we gewend waren, zonder restricties. En dan breekt de vreselijke oorlog uit in Oekraïne.

Nederland opent de deuren voor de vele vluchtelingen. Ademloos en verbaasd kijken we naar het nieuws. En ondertussen stellen we een begroting op. In het meerjarenbeleidsplan 2020-2023 zijn we ons al bewust van de grote invloed op ons dagelijks werk van globalisering, gebeurtenissen van buitenaf en onze verbondenheid met andere landen.

“We zien dat hij een positieve invloed heeft op de mensen om hem heen. Zo is ook Omar’s vrouw begonnen aan de B1 taalcursus”



Flexibeler worden en blijven

Alles verandert steeds sneller. Om goed met de toenemende complexiteit en onzekerheid om te gaan is het zaak om als persoon en organisatie flexibeler te worden, te zijn en te blijven. Ik geef samen met mijn team steeds meer invulling aan de term flexibiliteit. Het thuiswerken en digitaal vergaderen is al heel gewoon. Snel uitkeringen verstrekken aan ondernemers vanwege de coronacrisis realiseerden we in 4 weken tijd. Zo eist ook de oorlog dat we snel inspelen op de toestroom van vluchtelingen om voor hen huisvesting, levensonderhoud en werk mogelijk te maken. Welk effect de oorlog heeft op de economie weten we nu nog niet. Dat het effect heeft weten we wel zeker.

Is het energiecompensatie initiatief van gemeente Utrecht ook iets voor Rivierenland?

Waar ik me veel zorgen over maak zijn de stijgende gasprijzen, die nu nog meer zullen stijgen. Onze werkzoekenden met een uitkering en mensen met lage inkomens kunnen onmogelijk rondkomen. We wachten op besluiten van de regering om deze mensen financieel te compenseren. Ik zie ook inspirerende gemeentelijke initiatieven. Bijvoorbeeld in Utrecht waar het college besloot mensen te compenseren met als doel te voorkomen dat schulden ontstaan of verergeren.

6 aanvragen voor inkomensondersteuning: kan dat ook eenvoudiger?

Realiseert u zich dat een werkzoekende bij 6 verschillende instellingen inkomensondersteuning moet aanvragen: zorgtoeslag, huurtoeslag, allerlei vormen van armoedebestrijding en de uitkering. Dit maakt het voor deze inwoners niet makkelijker als men aan het werk gaat. Landelijk heeft dit al de aandacht. Graag zou ik de komende jaren willen kijken hoe we het in Rivierenland eenvoudiger kunnen maken voor de inwoners.

Werk van de toekomst, daar maken wij werk van

Onze flexibiliteit ziet u terug in anticiperen op de toekomst. Werkzaak kijkt naar de toekomstige werkgelegenheidsmogelijkheden voor onze doelgroep. Die zijn er in de circulaire economie. Daarom werken we samen met het midden- en kleinbedrijf aan circulaire ketens voor textiel en plastic. Waarbij uit afval nieuwe grondstoffen worden gemaakt. Het project circulair textiel centrum Rivierenland is daar een goed voorbeeld van. Het consortium van bedrijven en overheden kreeg inmiddels gezamenlijk een subsidie toegekend van 1,5 miljoen euro van de provincie Gelderland. In dit project zorgen we ervoor dat 30 werkzoekenden aan het werk kunnen en 60 werkzoekenden per jaar ontwikkeld worden naar de arbeidsmarkt.

Werkzaak onderzoekt hoe werkgevers en werkzoekenden kunnen profiteren van technologische mogelijkheden om onbenut arbeidspotentieel aan te spreken. We brengen twee werelden samen. Namelijk Werkzaak's kennis en ervaring rond werkzoekenden met afstand tot de arbeidsmarkt en de kennis en technologische middelen van innovatieve ontwikkelaars, de wetenschap en engineers. We willen schaalbare oplossingen uitwerken en toegankelijk maken voor alle werkgevers van Rivierenland.

Elfriede Boer,
directeur Werkzaak Rivierenland



Werkzaak werkt samen met Eliz in Company

Binnenkomen bij Eliz in Company voelt als een warm bad. Wie je ook bent, je bent er welkom. Je worstelingen met het leven kun je hier achter je laten. Je mag er zijn. Gewoon wie je bent en kunt er in alle rust eerst eens rondkijken, tot jezelf komen en ontdekken. Ze werken in nauwe samenwerking met de werkcoaches van Werkzaak aan het vergroten van vertrouwen en uiteindelijk een stabiele uitstroom. Velen vonden er hun plek al.

“Ik geloof dat er voor iedereen in de Bommelerwaard en Rivierenland een waardevolle plek is in onze maatschappij. Met een beetje verbeeldingskracht en geloof in jezelf kun je meer dan je wellicht zult denken. Wat wij bieden is een plek waar mensen in hun eigen tempo kunnen ontdekken waar ze goed in zijn en kunnen ondervinden dat ze het waard zijn om volwaardig mee te doen in onze maatschappij.”

3 Managementsamenvatting

Iedereen doet mee is onze ambitie

Onze ambitie is: Iedereen doet mee in de samenleving. Daar gelooft Werkzaak Rivierenland in. We begeleiden mensen bij het vinden en behouden van werk. Want iedereen verdient een kans. Wij versterken werkzoekenden, medewerkers en werkgevers bij het ontdekken, benutten en vergroten van talenten. We luisteren aandachtig en bepalen samen de beste route naar werk. Dat zorgt voor een win-win-win, voor werkzoekenden, werkgevers en de gemeenten.

Talent werkt voor Rivierenland

Werkzaak ontwikkelt haar dienstverlening continu met oog op risico's en kansen die de toekomst biedt. We geloven dat investeren in ontwikkelingen onze dienstverlening aan werkzoekenden en werkgevers ten goede komt. We innoveren binnen het kader dat het meerjarenbeleidsplan biedt, waaronder de zeven strategische thema's. De inhoudelijke koers startte in 2020 en loopt door tot en met 2023. Die inhoudelijke koers werkt en volgen we ook in 2022 en daarna.

Onze aanpak geeft positief financieel resultaat voor gemeenten

Uit de Divosa benchmark blijkt dat het aantal huishoudens dat in de bijstand zit laag is. Door onze aanpak is de instroom laag en realiseren we veel uitstroom naar duurzaam werk. Ook is het aantal mensen dat we met loonkostensubsidies plaatsen relatief hoog. Dit alles heeft een positieve invloed op het maatschappelijk effect en de financiën. We hielden de afgelopen 2 jaar ruim 6,5 miljoen euro over hebben op de rijksvergoeding. De extra investeringen die we doen in loonkostenplaatsen zijn al in mindering gebracht op dit resultaat. Dit voordeel maakte het gemeenten mogelijk om het geld te besteden aan andere belangrijke domeinen.

Verdere uitwerking bestuurlijke agenda

Het jaar 2020 en 2021 stonden bestuurlijk gezien in het teken van de bestuurlijke agenda waarin hernieuwde inhoudelijke en financiële afspraken zijn gemaakt. De implementatie van de gewijzigde verdeelsleutel en de eerste stappen voor businesscase denken zijn in deze begroting opgenomen. Het vergroot de transparantie. Door aansluiting te zoeken bij de praktijk en het rapport van Berenschot komen we tot de volgende programma's: Bestuur en Beleid, Participatie, Wet sociale werkvoorziening, Beschut, Inkomensvoorziening en Overhead.

Strategisch partnerschap

We blijven de samenwerking met werkgevers intensiveren. Deze is gericht op duurzame uitstroom én op het versterken van de inclusieve arbeidsmarkt in de regio. Werkgevers zien in deze tijd van arbeidskrapte steeds beter de mogelijkheden van inzet van onze talenten. Ze zoeken steeds meer vanuit intrinsieke motivatie de samenwerking met ons op voor het vinden van strategische personeelsoplossingen. Wij zoeken samen met de werkgevers naar manieren om personeel te binden, boeien en te ontwikkelen. Verder adviseren wij over het inrichten van een meer inclusieve werkomgeving. We zoeken meer strategische partners waarbij werk op locatie van de werkgevers en op onze eigen locatie uitgevoerd kan worden. Bij werkgevers waarmee we al samenwerken zetten we in op uitbreiding van de dienstverlening. Met enkele van hen willen we onderzoeken welke meerwaarde technologische ontwikkelingen in hun werkprocessen kunnen hebben zodat meer werkzoekenden met een afstand tot de arbeidsmarkt bij hen aan het werk kunnen.

Aantal dienstverbanden blijft ongeveer gelijk

Het gemiddelde aantal dienstverbanden voor doelgroepen (intern en extern met een loonkostensubsidie) is momenteel circa 1.280. Op basis van de realisatie in de afgelopen jaren hebben we rekening gehouden met een daling van de Wsw met 6%. Landelijk wordt uitgegaan van een daling van ongeveer 5 procent van de Wsw. Tegenover deze daling staat een stijging met 15% van het aantal dienstverbanden in de doelgroep beschut een identieke groei van Participatie-wetters met een (externe)loonkostenplaatsing bij werkgevers. De totale omvang blijft door deze ontwikkelingen ongeveer gelijk.

Subsidieresultaat						
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
BUIG	4.358.900	3.215.700	4.413.000	5.820.600	6.572.000	7.335.200
BBZ	114.200	-30.000	26.400	13.900	1.400	-11.000
Bijzondere bijstand	-195.900	-281.000	-225.000	-225.000	-225.000	-225.000
Wsw	869.100	250.500	1.201.000	1.819.400	2.282.000	2.788.100
Wsw omzetcompensatie	539.100					
Totaal	5.685.400	3.155.200	5.415.400	7.428.900	8.630.400	9.887.300
Stelpost BUIG		2.924.900	2.850.000	4.217.700	4.929.200	5.689.100
Subsidieresultaat	5.685.400	230.300	2.565.400	3.211.200	3.701.200	4.198.200

We maakten de strategische keuze om met name jongere niet uitkeringsgerechtigden vanuit het voorgezet speciaal en praktijkonderwijs actief te begeleiden. Want hoe eerder we (kwetsbare) mensen begeleiden, hoe beter de slagingskansen zijn om hen richting duurzaam werk te begeleiden.

Bedrijfsvoeringsresultaat

De gemeentelijke bijdrage bedrijfsvoering in 2023 bedraagt 15.144.100 euro. Dit bedrag ligt in de lijn met de prognose van de kaderbrief 2023. Belangrijke verschillen zijn:

- hogere inleenvergoeding verminderd met omzet (nadeel 647.100 euro)
- ingroeimodel resultaat BUIG (voordeel van 781.500 euro)

In het proces van de bestuurlijke agenda is afgesproken dat we de bedrijfsvoeringskosten en opbrengsten (omzet) voor de doelgroep Wsw afrekenen op basis van het profijtbeginsel. Oftewel de gemeenten betalen naar rato van het aantal Wsw'ers. De overige kosten rekenen we toe aan de gemeenten die deelnemen voor de Participatiewet.

Bedrijfsvoeringsresultaat					
	2022	2023	2024	2025	2026
Organisatiekosten	19.866.900	20.274.800	20.239.400	20.080.100	20.001.900
Kosten doelgroepprofessionals		612.100	591.400	574.300	559.200
Omzet versus inleenvergoeding	-5.356.600	-4.961.300	-4.561.300	-4.180.000	-3.868.600
Herverdeling BUIG		-781.500	-1.202.200	-1.642.800	-1.646.100
Totaal	14.510.300	15.144.100	15.067.300	14.831.600	15.046.400
Prognose kaderbrief		15.288.400	15.530.800	15.628.300	15.633.300

Dienstverleningsovereenkomsten

Naast de taken die zijn afgesproken in de gemeenschappelijke regeling verzorgen we ook specifieke taken voor enkele gemeenten. Deze taken worden afzonderlijk afgerekend. Voor Buren en Neder-Betuwe verzorgen we op deze basis de WIW en voor West Maas en Waal de Bijzondere bijstand en Schuldhulpverlening.

Dienstverleningsovereenkomsten					
	2022	2023	2024	2025	2026
DVO bijzondere bijstand		542.000	542.000	542.000	542.000
DVO schuldhulpverlening		145.600	145.600	145.600	145.600
DVO KP-4		107.100	107.100	107.100	107.100
DVO WIW		71.900	71.900	71.900	71.900
Totaal	-	866.100	866.100	866.100	866.100

Risico's

Als we vooral kijken naar het subsidieresultaat zien we dat het resultaat Wsw elk jaar stijgt; dit resultaat is met name afhankelijk van de rijksvergoeding. Aan de kant van BUIG zien we ook een groeiend positief resultaat. Ook dit is afhankelijk van de rijksvergoeding en aan de kostenkant van het aantal uitkeringen en loonkostenplaatsingen. Hierin zien we een directe relatie met de situatie in de Oekraïne dat zich vertaalt in een groeiend bestand en stijgende inflatiecijfers. Tegenover de mogelijk hogere kosten staat normaal gesproken een stijging van de rijksmiddelen. Is deze stijging onvoldoende? Dan bekostigen we de resterende meerkosten uit de stelpost BUIG. Deze risico's staan ook in de risicoparagraaf. Als het nodig is, dan kunnen we de algemene reserve inzetten.

Conclusie

Het financieel perspectief is de komende jaren positief, maar er schuilt risico in de oorlog in Oekraïne (stijgende inflatie, hoge energietarieven, toenemend bestand, enzovoort).

4 Doelstellingen



De doelen voor 2023

De doelstellingen zijn gebaseerd op het jaar 2022. We monitoren het aantal grote werkgevers. Gedetacheerden onder groepscontracten tellen intern mee in detachering. Voor de loonkostenplaatsingen wordt verwezen naar het doel Loonkostenplaatsingen.

Dit leidt tot een helder beeld van het totaal aantal detacheringen en Loonkostenplaatsingen. Door het aantal grote werkgevers op te nemen houden we de spreiding van onze medewerkers in beeld.

De doelen hebben allemaal een onderlinge relatie: vanuit onze ambitie en de uitgangspunten van de regelingen die we uitvoeren, zetten we in op meedoen op de arbeidsmarkt naar vermogen. We dragen bij aan inclusie door mensen zo regulier mogelijk te laten deelnemen aan het arbeidsproces.

Instroompercentage

In 2021 scoorden we met de realisatie van 41,5% beter dan de doelstelling. Daarom is een scherpere doelstelling geformuleerd van 42%. Als gemeenten hun taakstelling voor huisvesting van statushouders realiseren heeft dit een positief effect op onze doelstelling. We realiseren deze doelstelling door het continueren van de huidige aanpak, aangevuld met een experiment aan de poort om werkzoekenden direct naar werk te begeleiden vanuit de intakegesprekken.

De ontwikkelingen in de Oekraïne hebben onontkoombaar gevolgen voor de economie en daarmee waarschijnlijk ook de instroom. Op dit moment is daarover niets met zekerheid te zeggen. We monitoren de ontwikkelingen.

Loonkostenplaatsingen en detacheringen

Het gaat hier om plaatsingen bij werkgevers in Rivierenland en inzet in onze eigen organisatie. Traditioneel zien we veel mutaties (in/uitstroom) op deze doelstellingen. En er is natuurlijk verloop, vooral bij de Wsw plaatsingen.

Desondanks verwachten we dat de gestage groei van de loonkostenplaatsingen doorzet. Dit geeft meer duurzaamheid in de uitstroom van werkzoekenden. Goed om hierop in te blijven zetten en te investeren. Uitstroom met een externe loonkostenplaatsing leidt voor de gemeente per saldo tot een voordeel op de rijksfinanciering Buig. Vooral omdat de financiering van de loonkostensubsidie vanaf 2022 op daadwerkelijke realisatie wordt gebaseerd.

Duurzame uitstroom

Steeds meer werkzoekenden die bij Werkzaak aankloppen hebben, vanwege een forse problematiek, intensievere begeleiding. Het effect hiervan is een wat lagere uitstroom naar werk. Dit vertaalt zich in de duurzame uitstroom.

Met behulp van onze Keuzehulp Instrument EVA kiezen werkzoekende en werkcoach samen het instrument dat het beste aansluit bij wat nodig is om duurzaam uit te stromen naar werk. Zo zetten we sinds kort het instrument Individuele Plaatsing en Steun (IPS) in voor mensen met ernstige psychische kwetsbaarheid. Behandeling door de GGZ en begeleiding naar en op het werk gaan hier hand in hand. We verwachten dat meer mensen met een psychische beperking aan het werk kunnen met deze evidence based methodiek.

Daarnaast vraagt een aantal ontwikkelingen in 2023 bijzondere aandacht.

Integrale samenwerking werkgeversdienstverlening Werkzaak/UWV

We willen een stabiele en betrouwbare partij zijn voor werkgevers en opdrachtgevers en daarbij flexibel en wendbaar zijn om in te blijven springen op veranderingen en kansen. Er is al een samenwerking met de gemeenten Buren en Neder Betuwe en het streven is dit verder te integreren en ons aan de naam WSP (werkgeversservicepunt) te verbinden. We blijven ons inzetten om een inclusieve arbeidsmarkt te promoten met en voor werkgevers in de regio.

Klantprofiel 4 en bijzondere bijstand voor meer gemeenten

Naast gemeente West Maas en Waal heeft ook de gemeente Culemborg aan Werkzaak gevraagd om de begeleiding van mensen met klantprofiel 4 te gaan doen. In 2022 start Werkzaak met het opstellen van een dienstverleningsovereenkomst voor deze gemeente. De financiële gevolgen daarvan hebben we niet verwerkt in deze begroting.

5 Programma's

5.1 Programma bestuur en beleid

Het programma bestuur en beleid richt zich op de beleidsontwikkelingen en de bestuurlijke verantwoording van de planning- en controlcyclus.

Wat willen we bereiken?

Werkzaam ontwikkelt haar dienstverlening continu met oog voor de kansen die de toekomst biedt.

We geloven dat investeren in ontwikkelingen onze dienstverlening aan werkzoekenden en werkgevers ten goede komt. We innoveren binnen de zeven strategische thema's uit het Meerjarenbeleidsplan. De inhoudelijke koers startte in 2020 en loopt door tot en met 2023. Die inhoudelijke koers werkt en kunnen we ook het komende jaar volgen:

- Onze ambitie 'Iedereen doet mee' vormt de basis.
- We blijven investeren in de actielijnen en zeven strategische thema's.
- Onze drie UN-doelen uit het strategisch beleidsplan blijven ons inspireren bij het verder verhogen van de kwaliteit van onze dienstverlening: het bieden van waardig werk, het aangaan van partnerschappen om doelstellingen te bereiken en het bieden van kwaliteitsonderwijs. Dit gedachtegoed dragen we ook proactief uit.

Wat gaan we daarvoor doen?

We blijven investeren in de 7 strategische thema's uit het meerjarenbeleidsplan.

Technologie

In 2023 zijn nieuwe technologieën onderdeel van ons instrumentarium, staat in ons Meerjarenbeleidsplan.

Met het meerjarige project Technologie & Inclusie gaan we dit realiseren.

Werkgevers ervaren krapte in hun personeelsbestand. Tegelijk hebben wij onbenut talent. We onderzoeken hoe technologie onze talenten inzetbaar kan maken en kan houden voor de arbeidsmarkt. We combineren onze expertise over werkzoekenden met afstand tot de arbeidsmarkt met de kennis van innovatieve ontwikkelaars en wetenschappers.

We proberen persoonsgebonden en productiegebonden technologieën uit en leren daarvan. Dat doen we volgens een plan en met hulp vanuit de wetenschap. We werken van klein naar groot. Technologische oplossingen die goed blijken te werken voor de inclusieve arbeidsmarkt implementeren we. We delen geleerde lessen met werkgevers en andere belanghebbenden in Rivierenland.

Persoonsgebonden technologieën

We onderzochten in 2021 de mogelijkheden van vertaalapparaten. Het onderzoeksresultaat gaf voldoende positieve effecten. De volgende stap was de aanschaf van 15 vertaalapparaten. Werkcoaches zetten deze nu in bij de begeleiding van statushouders naar werk.

Op vergelijkbare wijze zijn we gestart met het uitproberen van voorleesbrillen, een activiteiten monitoring app, de virtual reality bril voor beroepenoriëntatie en microlearnings om werknemersvaardigheden te oefenen.

Productiegebonden technologieën bij werkgevers

Met enkele werkgevers gaan we productie gebonden technologieën uitproberen. Deze werkgevers willen met ons, TNO en de kennisalliantie Inclusie & Technologie (KIT) ontdekken hoe zij op hun werkvloer voordeel kunnen hebben met de inzet van bijvoorbeeld augmented reality. Deze technologie helpt een medewerker werk uitvoeren dat zonder de inzet van technologie te moeilijk zou zijn. Zo kunnen meer onbenutte talenten van Werkzaak bij deze werkgevers aan het werk.

Oplossingen schaalbaar maken

Ons ultieme doel voor de langere termijn is alle opgedane kennis digitaal en fysiek bij elkaar te brengen en breed in Rivierenland te delen. Delen is belangrijk omdat veel oplossingen schaalbaar en inspirerend kunnen zijn. We denken na over een vorm waarin we kennis, ontwikkelen en leren toegankelijk kunnen maken voor alle werkgevers in Rivierenland.

Sociaal ondernemerschap

De ervaring leert dat juist sociaal ondernemers openstaan voor inclusie en het bieden van kansen aan kwetsbare werkzoekenden. De komende jaren breiden we onze samenwerkingsrelaties met sociale ondernemers uit en intensiveren deze. Denk aan de Fruitmotor, Puur Betuws, Coöperatie van Makers, Stichting 2Switch kringloopwinkels, Elliz in company en Olga's atelier. Tevens onderzoeken we of het aanbod van sociaal ondernemers in de regio nog beter kan worden benut voor plaatsing van mensen met klantprofiel 3 (mensen die intensieve begeleiding nodig hebben op weg naar werk), ook in relatie tot de nieuwe doelgroep van mensen met klantprofiel 4 (mensen die geen uitzicht hebben op werk door een beperkte belastbaarheid). Ook gaan we in het kader van simpel switchen de stap van arbeidsmatige dagbesteding naar werk en andersom mogelijk maken.

Circulaire economie

Onderzoek toont aan dat circulaire economie veel kansen oplevert voor banen. Ook de aard van de werkzaamheden biedt kansen voor de doelgroep die Werkzaak begeleidt naar werk. Dat maakt werkgevers die bezig zijn met circulaire economie en samenwerkingsverbanden die hiertoe projecten starten, belangrijke samenwerkingspartijen voor Werkzaak.

Hierdoor plaatsen we meer werkzoekenden bij werkgevers die circulair ondernemen. We breiden de samenwerking met circulair ondernemers de komende jaren verder uit en intensiveren deze. Denk hierbij aan de samenwerking met Ahrend/Gispen voor refurbishing van kantoormeubilair, het realiseren van de pleintjes van morgen met Avri en OFN om de bewustwording over de circulaire economie en het hergebruik van afval in eigen regio te bevorderen.

Werkzaak maakt deel uit van de coöperatie Puur Betuws. Puur Betuws is opgericht om via de ontwikkeling, verkoop en distributie van lokale producten de beweging te versterken die voedsel gezonder, biodiversiteit groter, werkgelegenheid socialer en verdienmodellen voor regionale producenten beter maakt, waardoor de regio als geheel gezonder, sterker en aantrekkelijker wordt. In 2023 wordt uitvoering gegeven aan de uitkomsten uit de evaluatie van de coöperatie in 2022.

Met steun vanuit de Regio Deal startte in januari 2022 in een proef voor Cirtex, bedoeld om te beoordelen of de doelgroep van Werkzaak in staat is de sorteerwerkzaamheden uit te voeren. Na bestuurlijke besluitvorming over de oprichting van de coöperatie Cirtex in 2022 wordt deze organisatie opgeschaald naar een circulair textiel centrum Rivierenland, waarbij ook ketenpartners uit onze regio aansluiten. Voor de consortium samenwerking tussen gemeenten en midden- en kleinbedrijf Rivierenland is een gezamenlijke Europese subsidie van 1.5 miljoen toegekend door de provincie Gelderland. Na bestuurlijke besluitvorming vindt zonodig de wijziging van de begroting plaats bij de Bestuursrapportage.

Welvaartverdeling

Armoede en schulden zijn grote obstakels in de re-integratietrajecten. Steeds meer komt daarom de nadruk te liggen op preventie en bestrijding van armoede en schuldenproblematiek. Ook in 2023 willen we de aanpak van armoede en schulden een integraal onderdeel laten zijn bij de intake en in de begeleiding naar werk. De uitvoering realiseren we in nauwe samenwerking met gemeenten die de schuldhelpverlening uitvoeren. We doen dit ook zelf, als een gemeente ons de opdracht voor schuldhelpverlening geeft. Een voorbeeld hiervan is het project schuldrust aan de poort, waarmee we een integrale aanpak borgen om samen met gemeenten en UWV schulden aan te pakken en zo de weg voor werk vrij te maken. Verder zetten we in op vergroten van de deskundigheid van werkgevers op het thema armoede en schulden.

Geluk

Naar schatting heeft zo'n 40% van de groep bijstandsgerechtigden psychische klachten en is 31% van de groep bijstandsgerechtigden in behandeling bij de GGZ. Landelijk onderzoek toont aan dat starten met betaalde arbeid grote positieve effecten heeft op de (mentale) gezondheid. Bij mensen met een ernstig psychische aandoening die minimaal 32 uur gingen werken, nam de mentale gezondheid met 36% toe en de mate van geluk nam met 47% toe. De zorgkosten daalden met zo'n 1.000 euro per jaar. Het is aannemelijk dat mensen ook op andere leefgebieden minder ondersteuning nodig hebben (wonen, financiën, relaties, opvoeden). IPS (individuele plaatsing en steun) is op dit moment de enige methodiek voor mensen met een psychische kwetsbaarheid. Deze methodiek verbindt behandeling, werken en begeleiding met elkaar. We willen het aanbod IPS in de regio versterken in samenwerking met GGZ-instellingen en werkgevers. Daarvoor zetten we ambulantiseringsgelden en rijksmiddelen in die voor IPS beschikbaar zijn gesteld in Rivierenland.

In projecten en pilots onderzoeken we hoe we de zelfregie en autonomie van werkzoekenden kunnen versterken en meer vanuit gedeelde besluitvorming kunnen werken. Zo willen we de werkzoekende een veel grotere rol geven in de keuze voor de instrumenten die worden ingezet om de stap naar werk te kunnen maken.

Leven lang leren

Steeds sneller verandert de wereld om ons heen. Om duurzaam werk te vinden en duurzaam aan het werk te blijven is het ontwikkelen van de 21e eeuwse vaardigheden van groot belang. We bieden werkzoekenden de mogelijkheid om ook deze vaardigheden te ontwikkelen. Dat kan op de werkvloer en in ons Leerlab, een plek waar werkzoekenden zowel individueel als in groepsverband kunnen leren. We werken intensief samen met onze onderwijspartners. Wij doen mee in het regionaal samenwerkingsverband CircuLEREN om leven lang leren te bevorderen. Hiervoor is RIF-subsidie (Regionaal investeringsfonds mbo) beschikbaar.

We blijven de leerwerkroutes in 2023 uitvoeren; en deze zijn uitgebreid met een voorschakeltraject.

Ook op het gebied van herkennen en aanpakken van laaggeletterdheid werken we vanuit het taalakkoord intensief samen met partners in de regio (ROC, gemeenten, stichting Lezen en Schrijven, taalhuizen enzovoort).

Migratie

Gemeenten voeren de nieuwe Wet Inburgering uit. Wij willen zo goed mogelijk samenwerken met gemeenten en de dienstverlening die we vanuit de Participatiewet aan statushouders bieden zo goed mogelijk aansluiten op de nieuwe Wet Inburgering. Inburgeren gaat sneller als statushouders taalles krijgen, taal in de praktijk kunnen oefenen, in contact komen met Nederlands sprekende collega's en als werk, studie, opvoeding en huiswerk goed te combineren zijn.

De ontwikkelingen in Oekraïne kunnen in de regio leiden tot een grotere instroom van vluchtelingen die langer in de regio zullen verblijven.

Wij onderzoeken hoe we de positie van vrouwelijke nareizigers kunnen versterken door ook hen te begeleiden naar werk.

Het ROC verzorgt taallessen voor statushouders. Binnen ons Taallab bieden we statushouders en migranten de mogelijkheid om te oefenen met taal. Dit kan individueel of in groepen en in samenwerking met partijen die aanbod hebben op het gebied van Nederlands als tweede taal leren (NT2).

Relevante ontwikkelingen

Regeerakkoord en wetswijzigingen

Het Regeerakkoord bevat voornemens die Werkzaam raken. Dit zijn onder andere:

- Het investeren in het hervormen van de arbeidsmarkt, re-integratie en de aanpakken van armoede en schulden.
- Het verruimen van de bijverdiengrenzen in de Participatiewet.
- Een wijziging van de kostendelersnorm waardoor inwonende jongeren tot 27 niet meer meetellen als kostendeler.
- Meer mensen naar werk begeleiden die nu aan de kant staan of afstand hebben en een uitbreiding van het aantal beschut werk plekken.

Het Regeerakkoord op hoofdlijnen wordt nog verder uitgewerkt. Minister Schouten komt binnenkort met een beleidsplan Herziening Participatiewet. Dit plan is gericht op eenvoud en menselijke maat. Daarnaast wil zij de wetswijzigingen die voortkomen uit Breed Offensief per 1 januari 2023 in werking laten treden. Breed Offensief is een pakket maatregelen met als doel het vergroten van arbeidsmarktkansen voor mensen met een arbeidsbeperking. Een aantal maatregelen uit deze agenda vergen een wetswijziging, een wijziging bij lagere regelgeving of in de uitvoering. Onder Breed Offensief valt ook het in 2019 opgezette project Smpel Switchen in de participatieketen. Dit project is erop gericht dat mensen makkelijker en veiliger stappen in hun loopbaan kunnen zetten en daarmee hun talenten zo goed mogelijk kunnen benutten.

In lijn met ons meerjarenbeleidsplan werken we al naar de menselijke maat en geven we de uitgangspunten van het Smpel Switchen al zoveel mogelijk een plek. We volgen de ontwikkelingen nauwgezet. Zodra er meer zicht is op hoe deze wetswijzigingen er precies uit gaan zien, schakelen we met de beleidsmedewerkers van de gemeenten zodat, waar nodig, verordeningen en beleidsregels kunnen worden aangepast.

Rechtmatigheidsverklaring

Over het jaar 2022 moeten wij naar verwachting voor het eerst een rechtmatigheidsverantwoording opnemen in onze jaarstukken. Deze vervangt de huidige rechtmatigheidsverklaring van de accountant. De afgelopen jaren hebben we al belangrijke stappen gezet door het borgen van rechtmatigheidscontroles in processen en het doorvoeren van optimalisaties die bleken uit bevindingen van onze eigen interne controle en van de controles door de accountant. Processen, waaronder het inkoopproces, zijn aantoonbaar verbeterd. Het risico op niet naleving van wet- en regelgeving, zoals verplichte aanbestedingen, is daarmee verkleind.

In 2023 gaan we verder met het optimaliseren van de belangrijkste (hoofd)processen. Controles kunnen dan in de toekomst procesgericht plaatsvinden in plaats van per dossier. In 2023 wordt het plan van aanpak Rechtmatigheidsverantwoording en het handboek AO verder geïmplementeerd in de organisatie.

We stellen ons ten doel om de komende jaren door te groeien naar een eigen variant van een in control statement. Dit gaat verder dan de verplichte rechtmatigheidsverantwoording. We willen dat de gehele bedrijfsvoering bijdraagt aan de realisatie van beleidsdoelstellingen en willen flexibel kunnen acteren in een voortdurend veranderende omgeving, zoals bijvoorbeeld is gedaan toen we werden geconfronteerd met corona. Belangrijk is dat onze processen en de competenties van medewerkers hierop aansluiten en dat is veel breder dan het onder controle hebben van de financiën en de rechtmatigheid.

Beleidsindicatoren

In het kader van het Besluit begroting en verantwoording zijn we verplicht de beleidsindicatoren per gemeente op te nemen. De conclusie is dat ondanks de beschikbaarheid van minder banen in onze regio er minder mensen aangewezen zijn op een uitkering ten opzichte van het landelijk gemiddelde. Bij de lopende re-integratievoorzieningen maakten wij een bewuste keuze om relatief weinig trajecten extern in te kopen en juist intensieve begeleiding te bieden door eigen medewerkers en instrumenten. Een voorbeeld hiervan zijn de leerwerkroutes.

Beleidsindicatoren						
Gemeente	Netto arbeidsparticipatie	Personen bijstands- uitkeringen per 1000 inv.	Werkloze jongeren	Kinderen in uitkeringsgezin	Lopende re-integratie- voorzieningen per 1000 inv.	Banen (afgezet tegen beroepsbevolking)
Culemborg	70,1	27,5	1%	5%	5,5	685,6
Maasdriel	70,8	12,8	1%	3%	3,1	646,6
Tiel	67,5	37,2	2%	7%	9,5	844,3
West Betuwe	71,8	14	1%	3%	4,9	824
West Maas en Waal	69,8	16,3	1%	4%	4	556,3
Zaltbommel	71,9	16,6	1%	3%	4,7	819,1
Werkzaam Rivierenland	70,3	21,4	1%	4%	5,7	757,8
Nederland	68,4	34,9	2%	6%	13,5	795,9

Wat mag het kosten?

Bedragen (in €)						
	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Meerjarenraming		
				2024	2025	2026
Lasten	128.700	142.500	100.100	100.100	100.100	100.100
Baten	-	-	-	-	-	-
Saldo van baten en lasten	128.700	142.500	100.100	100.100	100.100	100.100
Toevoeging aan reserves						
Onttrekking aan reserves						
Mutatie reserves	-	-	-	-	-	-
Totaal	128.700	142.500	100.100	100.100	100.100	100.100

5.2 Programma participatie

Wij maken geen onderscheid in de dienstverlening op basis van achtergrond van de doelgroep. De doelstellingen voor dit programma en de programma's Wet sociale werkvoorziening en beschut komen daarom overeen. De programma tekst nemen we op in dit programma; bij de overige programma's verwijzen we hiernaar.

Wat willen we bereiken?

We begeleiden werkzoekenden uit onze regio naar duurzame uitstroom zodat ze zo regulier mogelijk aan het werk gaan en er een inclusieve arbeidsmarkt komt. Hiermee dragen we bij aan een inclusieve arbeidsmarkt. Startkwalificatie is hierbij belangrijk. Werkzaam is een vangnet voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt die ondersteuning nodig hebben om weer aan het werk te komen. De ambities voor 2023 voor onze stakeholders zijn onder andere uitbouw van strategisch partnerschap met toegevoegde waarde voor beide partijen. Dit doen we onder andere door duurzaamheid van het werk te vergroten en klanten in beeld te hebben om werkzoekenden te activeren op het pad naar werk. Door onze instrumenten in te zetten en te participeren in projecten en andere kansen maken we dit waar.

Wat gaan we daarvoor doen?

(Strategisch) partnerschap

Strategisch partnerschap, gericht op wederzijdse toevoeging van waarde, is een belangrijke actielijn uit het Meerjarenbeleidsplan. Deze zet in op het bedienen van de markt en het verbinden van de werkgever en werkzoekende. Hieraan koppelen we het continu meten van onze klantwaarde (klantwaarde onderzoek). Wij sturen op verandering van het orderportfolio en richten ons met name op de strategische thema's Circulaire economie en een Leven lang leren. In onze productiehallen voerden we jarenlang dezelfde werkpakketten uit waarmee we concurreren op prijs in een scherpe markt. We streven naar het vervangen van een aantal bestaande kort-cyclische opdrachtgevers door langdurige strategische partners die bijdragen aan circulaire economie én aan duurzaam werk voor werkzoekenden. We kiezen voor deze verandering vanuit het ontwikkelperspectief van werkzoekenden. Omzet wordt een middel om duurzame uitstroom te bereiken. Voorbeelden zijn Cirtex, het inzetten op het refurbishen van duurzame gebruiksgoederen én het realiseren van trainingslijnen bij werkgevers. We bereiden ons ook voor op participatie in bedrijventerrein Medel III, waar we met nieuwe werkgevers partnerships willen creëren die kansen bieden voor onze doelgroep.

Vanuit het (Regio Deal) project Technologie en Inclusie kijken we wat er nodig is om mensen in werk in te kunnen zetten en van toegevoegde waarde te laten zijn. Technologie biedt wellicht ook mogelijkheden voor andersoortig werk dat past bij onze werkzoekenden.

Duurzaam aan het werk

Blijvend investeren in de (door)ontwikkeling van mensen naar een zo zelfstandig mogelijke positie voor baan- en inkomensmogelijkheden. We willen de door- en uitstroom vanuit groepsplaatsingen naar andere detacheringen, loonkostenplaatsingen en uitstroom naar regulier werk in beeld hebben om de stijging op de participatieladder te monitoren.

Leerwerkroutes

Om de effectiviteit van het instrument leerwerkroutes te blijven ondersteunen zijn deze herijkt en zetten we extra in op techniek en zorg. Het doel is dat de leerwerkroutes op elk moment waarde toevoegen aan die werkzoekenden die een springplank van werken en leren nodig hebben voor uitstroom naar werk.

Begeleiding werkzoekenden met een grote afstand tot de arbeidsmarkt (klantprofiel 4)

In 2021 zijn we in de gemeente West Maas en Waal gestart met de uitvoering van de begeleiding van deze groep werkzoekenden. Samen met de andere regiogemeenten werken we de mogelijkheden voor overdracht van deze taken aan Werkzaam nader uit. We houden er rekening mee dat de overdracht voor de gemeente Culemborg in 2022 zijn beslag krijgt via een dienstverleningsovereenkomst.

Marktontwikkelingen

Werkzaam zet activiteiten in die direct of indirect bijdragen aan onze doelen. We richten ons op de begeleidde participatie (sociale werkvoorziening en beschut) en op de arbeidsparticipatie (Participatiewet en werkgeversdienstverlening). De deelname van Werkzaam aan het Werkgeversservicepunt (start 2022) draagt bij aan ontschotting in de dienstverlening aan werkgevers.

We zien dat de mismatch tussen vraag (werkgevers) en aanbod (werkzoekenden) groot is. Dit vraagt 'overbrugging' vanuit de werkgever en de werkzoekende.

We zien een toename van jongeren en statushouders in ons bestand. Uit onderzoek blijkt dat zij op den duur grotere kans hebben om in de bijstand te komen vanwege het ontbreken van diploma's. Met het doorontwikkelen van een gerichte aanpak voor jongeren en statushouders willen we structureel in hen investeren, met name in de groep zonder startkwalificatie.

Projecten

Om onze dienstverlening te verbeteren en om te innoveren maken we gebruik van verschillende subsidieregelingen, zoals de Regio Deal, ZonMW, de ESF, het RIF en de React EU Op Oost.

Aantal dienstverbanden blijft ongeveer gelijk

Het gemiddelde aantal dienstverbanden voor doelgroepen (intern en extern met een loonkostensubsidie) is momenteel circa 1.280. We verwachten wel verschuivingen maar het totaal dienstverbanden blijft ongeveer gelijk.

Aantallen per 1-1						
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
P-wet	122	133	133	133	133	133
Beschut	70	79	92	101	113	115
Wsw	723	680	639	601	564	531
LKS P-wet	264	304	344	382	422	428
LKS Wsw	4	4	4	4	4	4
Totaal	1.280	1.290	1.297	1.301	1.312	1.281

Hiernaast hebben we een strategische keuze gemaakt om niet uitkeringsgerechtigden (met name jongeren) vanuit het voorgezet speciaal en praktijkonderwijs actief te begeleiden. Immers hoe eerder we (kwetsbare) mensen begeleiden, hoe beter de slagingskans is om hen richting duurzaam werk te begeleiden.

Wat mag het kosten?

Bedragen (in €)						
	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Meerjarenraming		
				2024	2025	2026
Lasten	32.824.100	7.463.000	12.662.900	12.189.200	11.748.000	11.753.700
Baten	35.084.300	4.510.300	5.915.000	5.790.500	5.353.500	5.393.400
Saldo van baten en lasten	-2.260.200	2.952.700	6.747.900	6.398.700	6.394.500	6.360.300
Toevoeging aan reserves						
Onttrekking aan reserves	23.200	50.000	407.100	50.000	50.000	-
Mutatie reserves	23.200	50.000	407.100	50.000	50.000	-
Totaal	-2.283.400	2.902.700	6.340.800	6.348.700	6.344.500	6.360.300

Toelichting

De ontwikkeling laat zien dat de groei vooral in het aantal loonkostensubsidieplaatsingen zit. In deze begroting stabiliseren wij het aantal dienstverbanden voor werkzoekenden uit de Participatiewet op 137.

“Het is voor ons voor het eerst dat we iemand vanuit Werkzaak in ons bedrijf krijgen. De ervaringen zijn positief en we staan zeker open voor meer mensen vanuit Werkzaak”

Omzet, inleenvergoeding en loonkostensubsidies

Het realiseren van omzet is geen doelstelling op zich, maar draagt bij aan duurzame plaatsing van werkzoekenden. In de omzet verwerken we ook de gevolgen van de doorbelasting van de interne omzet voor doelgroepprofessionals.

De netto omzet blijft dalen. Dit komt door de daling van het aantal Wsw-ers met 6% per jaar én doordat de afstand tot de arbeidsmarkt van werkzoekenden uit de Participatiewet én de beschutregeling steeds groter wordt. We mogen tot op heden de mensen vanuit de Participatiewet niet in dienst nemen. Om hen toe te kunnen leiden naar een duurzame werkplek bij werkgevers is een goede begeleiding noodzakelijk. Dit leidt tot stijging van de kosten van de omzet die (deels) vertaald wordt in stijging van de bruto omzet.

Voor de inleenvergoeding gaan we uit van een loonwaarde voor de doelgroep uit de Participatiewet van circa 50% -60%. Plaatsing van werkzoekenden in een dienstverband resulteert in besparing in het programma Inkomen omdat de uitkeringslast lager wordt. Het restant van de loonkosten komt terug als loonkostensubsidie bij het programma Inkomen.

De begroting 2023 laat de volgende ontwikkeling van de netto omzet binnen alle programma's zien:

Bedragen (in €)						
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Participatie		988.500	1.920.800	1.971.400	1.979.900	1.980.300
Beschut		613.200	703.700	772.500	864.300	879.600
Wsw		6.265.700	6.197.600	5.780.500	5.435.200	5.130.900
Bruto-omzet		7.867.400	8.822.100	8.524.400	8.279.400	7.990.800
Kosten omzet		583.500	1.000.700	1.000.700	1.000.700	1.000.700
Netto-omzet		7.283.900	7.821.400	7.523.700	7.278.700	6.990.100
Inleenvergoeding:						
Participatie		1.382.800	1.814.000	1.814.000	1.814.000	1.814.000
Beschut		544.500	1.046.100	1.148.400	1.284.700	1.307.500
Totaal inleenvergoeding		1.927.300	2.860.100	2.962.400	3.098.700	3.121.500
Netto		5.356.600	4.961.300	4.561.300	4.180.000	3.868.600

Reserves

In het programma ramen we onttrekkingen aan reserves om te blijven verbeteren en innoveren:

- 50.000 euro uit het innovatiefonds
- 357.100 euro voor de uitvoering van de regiodeal



Riek en zeepfabriek Siderius

Riek is 60 plus en zocht werk. Dat bleek niet eenvoudig. Te oud kreeg ze vaak te horen. Tot ze de kans kreeg bij Zeepfabriek Siderius. Dat was een schot in de roos. Riek is helemaal op haar plek en daar is haar nieuwe werkgever het helemaal mee eens.

“Het is voor ons voor het eerst dat we iemand vanuit Werkzaak in ons bedrijf krijgen. De ervaringen zijn positief en we staan zeker open voor meer mensen vanuit Werkzaak.”

5.3 Programma Wet sociale werkvoorziening

Wat willen we bereiken?

We begeleiden werkzoekenden uit onze regio naar duurzame uitstroom zodat ze zo regulier mogelijk aan het werk gaan en er een inclusieve arbeidsmarkt komt. Startkwalificatie is hierbij belangrijk. Werkzaam is een vangnet voor doelgroepen die ondersteuning nodig hebben om deze stap te maken. Door onze instrumenten in te zetten en te participeren in projecten en andere kansen maken we dit waar. Mogelijkheden die we zien om de instrumenten te ontwikkelen pakken we op.

Wat gaan we daarvoor doen?

De activiteiten zijn opgenomen in het programma Participatie.

Aantal dienstverbanden blijft dalen

Op basis van de realisatie in de afgelopen jaren hebben we rekening gehouden met een daling van de Wsw met 6 procent. Landelijk wordt uitgegaan van een daling van ongeveer 5 procent van de Wsw. Hieronder staat de verwachte ontwikkeling van het bestand.

Aantallen per 1-1						
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Wsw	723	680	639	601	564	531
Loonkostensubsidie Wsw	97	91	85	80	75	71
Totaal	820	770	724	681	640	601

Wat mag het kosten?

Bedragen (in €)						
	Rekening 2021 ⁽¹⁾	Begroting 2022	Begroting 2023	Meerjarenraming		
				2024	2025	2026
Lasten	-	25.263.400	19.332.600	18.049.800	16.835.600	15.825.600
Baten	-	26.699.900	25.360.500	23.800.600	22.381.100	21.066.800
Saldo van baten en lasten	-	-1.436.500	-6.027.900	-5.750.800	-5.545.500	-5.241.200
Toevoeging aan reserves						
Onttrekking aan reserves						
Mutatie reserves	-	-	-	-	-	-
Totaal	-	-1.436.500	-6.027.900	-5.750.800	-5.545.500	-5.241.200

⁽¹⁾ In de begroting 2021 was SW nog onderdeel van het programma participatie

Toelichting

Afspraken bestuurlijke agenda

Voor de financiering van de bestuurlijke agenda worden de werkelijke kosten doorbelast naar de deelnemers volgens een afgesproken systematiek voor de toerekening van de bedrijfskosten en opbrengsten (omzet) aan de Wsw.

Deze vertaling leidt tot de volgende effecten:

Bedragen (in €)					
	Begroting 2022	Begroting 2023	Meerjarenraming		
			2024	2025	2026
Kosten WSW	20.365.200	19.162.900	18.020.100	16.945.900	15.935.900
Rijksvergoeding WSW	20.615.700	20.363.900	19.839.500	19.227.900	18.724.000
Saldo	-250.500	-1.201.000	-1.819.400	-2.282.000	-2.788.100
Bedrijfskosten	6.560.200	6.763.900	6.396.500	6.029.100	5.679.400
Bedrijfsopbrengsten	5.973.300	5.973.100	5.572.200	5.222.800	4.914.700
Bedrijfsresultaat	586.900	790.800	824.300	806.300	764.700
Resultaat Wsw	336.400	-410.200	-995.100	-1.475.700	-2.023.400

5.4 Programma beschut werk

Wat willen we bereiken?

We begeleiden werkzoekenden uit onze regio naar duurzame uitstroom zodat ze zo regulier mogelijk aan het werk gaan en er een inclusieve arbeidsmarkt komt. Startkwalificatie is hierbij belangrijk. Werkzaam is een vangnet voor doelgroepen die ondersteuning nodig hebben om deze stap te maken. De ambities voor 2022 voor onze stakeholders zijn onder andere: strategisch partnerschap, aanpassen van het machinepark, duurzaam aan het werk en jobcoaching voor andere doelgroepen. Door onze instrumenten in te zetten en te participeren in onder andere projecten en andere kansen maken we dit waar. Mogelijkheden die we zien om de instrumenten te ontwikkelen pakken we op.

Wat gaan we daarvoor doen?

De activiteiten zijn opgenomen in het programma 4.2 Participatie.

Aantal dienstverbanden blijft groeien

De doelgroep beschut groeit de komende jaren en hebben we goed in beeld. Een derde van de afname van de Wsw wordt opgevangen door de groei in de doelgroep beschut. Op basis van deze groei ontwikkelen de baten en lasten zich. De inzet van interne (ambtelijke) capaciteit verschuift van de Wsw doelgroep naar beschut en is van invloed op het programma resultaat,

Voor de doelgroep beschut ontvangen we een rijksvergoeding die gebaseerd is op de taakstelling voor deze doelgroep. Het werkelijke aantal beschutters met een dienstverband bij Werkzaam is op dit moment lager dan de taakstelling. Iedereen die een indicatie heeft hebben we in beeld en voor zover ze nog geen betaald werk hebben, bemiddelen we ze naar een interne of externe werkplek.

Als het aantal mensen met een dienstverband bij Werkzaam stijgt naar het niveau van onze taakstelling komen we financieel gezien te kort op de specifieke rijksvergoeding voor de begeleiding van deze doelgroep. De loonkosten voor deze doelgroep worden betaald uit verstrekte loonkostensubsidies en inleenvergoedingen. Hier resteert een nadeel, dat wordt gecompenseerd door een voordeel op BUIG.

Aantallen per 1-1					
	2022	2023	2024	2025	2026
Beschut	91	105	118	132	146
Totaal	91	105	118	132	146

Wat mag het kosten?

Bedragen (in €)						
	Rekening 2021 ⁽¹⁾	Begroting 2022	Begroting 2023	Meerjarenraming		
				2024	2025	2026
Lasten	-	1.572.600	1.481.400	1.727.600	2.012.300	2.062.000
Baten	-	2.062.600	2.280.000	2.468.300	2.702.100	2.852.000
Saldo van baten en lasten	-	-490.000	-798.600	-740.700	-689.800	-790.000
Toevoeging aan reserves						
Onttrekking aan reserves						
Mutatie reserves	-	-	-	-	-	-
Totaal	-	-490.000	-798.600	-740.700	-689.800	-790.000

⁽¹⁾ In de begroting 2021 was beschut onderdeel van het programma Participatie

Toelichting

Voor de raming van de kosten is uitgegaan van bovenstaande aantallen dienstverbanden beschut met een gemiddelde loonwaarde van circa 50 – 55%.

5.5 Programma inkomensvoorziening

Wat willen we bereiken?

Wij bieden bestaanszekerheid aan mensen die niet in staat zijn werk te verrichten waarmee ze volledig in hun bestaan kun voorzien. Dit gebeurt in de vorm van een uitkering of als loonkostensubsidie. Het verstrekken van een uitkering gebeurt langdurig bij een vrijstelling van de arbeidsplicht of tijdelijk als overbrugging. Voor sommige mensen blijkt vrijwilligerswerk het maximaal haalbare. Degenen die parttime werken ontvangen een aanvullende uitkering. Mensen die nog ver van de arbeidsmarkt staan begeleiden we richting de arbeidsmarkt.

In 2022 verwachten we een stabilisatie of een lichte daling van het bestand. Om de dienstverlening op peil te houden zetten we in op digitalisering en waar nodig op extra capaciteit. Andere pijlers zijn de samenwerking met gemeenten op het gebied van schuldenproblematiek en het nalevingsbeleidsplan.

Wat gaan we daarvoor doen?

Dienstverlening

- Wij verbeteren het proces voor uitkeringsgerechtigden, die parttime werken door het makkelijker te maken. Zo verbetert onze dienstverlening en daalt de administratieve last voor deze groep.
- Het proces voor alle uitkeringsgerechtigden verloopt digitaal.
- We doen klantwaarde onderzoek onder uitkeringsgerechtigden op onderdelen van de dienstverlening.

Handhavingsbeleidsplan

- Het nieuwe nalevingsbeleidsplan wordt in 2022 geïmplementeerd. Hierin volgen we de maatschappelijke trend van maatwerk en de menselijke maat zoals die ook wordt vertaald in de herziening op de Participatiewet.

Indicatoren

Indicatoren		
Omschrijving	Activiteiten	Doel
Rechtmatige en doelmatige verstrekking van bijstand en salaris aan mensen die hier recht op hebben	Werkzoekenden met recht op Participatiewetuitkering die per 1ste van de maand voldoen aan de verplichtingen, ontvangen uitkering uiterlijk 10de van de maand	100%
Instroompercentage	Actief inzetten op het toeleiden van mensen naar werk en hen de inkomensvoorziening of uitkering laten ontvangen waarop ze recht hebben (zoals WW)	42%
Besparing realiseren op inkomensdeel uit opgegeven inkomsten	Zoveel mogelijk werkzoekenden met een PW/IOAW- uitkering (gedeeltelijk) aan het werk helpen. Het resultaat is besparing op BUIG-gelden.	1,5 miljoen
Onterecht verstrekte bijstand, al dan niet door gepleegde fraude terugvorderen	Terugvordering van te veel en ten onrechte verstrekte uitkeringen	1,1 miljoen

Conjunctuur

Waar we in de voorgaande jaren te maken hadden met de onzekerheden door corona, staat de economie de komende periode onder druk door de gevolgen van de Oekraïne crisis. Dit heeft mogelijk effect op de inflatie. Het risico van een economisch terugval is groot. Op het moment dat die zich voordoet, vertaalt zich dat ook naar het aantal bijstandsontvangers. In deze begroting hebben we nog geen rekening gehouden met dat effect.

Aantallen per 1-1						
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Aantal werkzoekenden	2.524	2.410	2.357	2.373	2.399	2.421
Totaal	2.524	2.410	2.357	2.373	2.399	2.421

In financiële zin maakt de crisis het begroten onzeker. Echter door de koppeling aan de rijksvergoeding en maandelijks monitoren verwachten we in control te zijn. Voor het resultaat tussen de rijksvergoeding en de kosten nemen we een stelpost op in de begroting zodat de impact op de begroting gedempt wordt. Natuurlijk zal een bestandstoename ook (tijdelijk) extra personele capaciteit vragen, mocht dit nodig zijn dan financieren wij deze uit de stelpost. Onze opgave is om het minstens zo goed te doen als het landelijk gemiddelde.

Bedragen (in €)					
	2022	2023	2024	2025	2026
Lasten BUIG	43.746.600	37.148.800	37.390.200	37.807.400	38.158.600
Loonkostensubsidies	4.278.200	4.671.800	5.054.500	5.481.200	5.547.100
Netto-lasten BUIG	48.024.800	41.820.600	42.444.700	43.288.600	43.705.700
Rijksvergoeding Buig	51.240.500	41.096.200	42.385.400	43.238.300	44.018.400
Rijksvergoeding LKS	-	5.137.400	5.879.900	6.622.300	7.022.500
Rijksvergoeding	51.240.500	46.233.600	48.265.300	49.860.600	51.040.900
Saldo BUIG	3.215.700	4.413.000	5.820.600	6.572.000	7.335.200
Stelpost BUIG	2.924.900	2.850.000	4.217.700	4.929.200	5.689.100
Resultaat BUIG	290.800	1.563.000	1.602.900	1.642.800	1.646.100

Loonkostensubsidies

Aantallen per 1-1						
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
P-wet	122	133	133	133	133	133
Beschut	70	79	92	101	113	115
LKS P-wet	264	304	344	382	422	428
Totaal baten	456	516	569	616	668	676

De ontwikkeling van de aantallen is toegelicht in het programma participatie.

Gemiddelde LKS

Gemiddelde LKS		
	2022	2023
Beschut	9.229	9.460
WWA	7.932	8.131
Flex	8.601	8.816

Gemiddeld uitkeringsbedrag

Gemiddelde loonkostensubsidie		
	2022	2023
IOAW	17.870	18.300
IOAZ	1.270	1.300
Uitkering	15.580	15.960
BBZ	17.870	18.300

Wat mag het kosten?

Bedragen (in €)						
	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Meerjarenraming		
				2024	2025	2026
Lasten	52.654.600	56.900.200	50.152.500	52.165.000	53.694.700	54.871.100
Baten	48.953.600	49.815.700	45.833.200	47.825.000	49.380.400	50.557.400
Saldo van baten en lasten	3.701.000	7.084.500	4.319.300	4.340.000	4.314.300	4.313.700
Toevoeging aan reserves						
Onttrekking aan reserves	15.100	-	-	-	-	-
Mutatie reserves	-15.100	-	-	-	-	-
Totaal	3.685.900	7.084.500	4.319.300	4.340.000	4.314.300	4.313.700

Toelichting

Voor het saldo tussen de rijksvergoeding en de kosten BUIG en inleenvergoeding wordt, onder aftrek van het saldo inleenvergoeding/omzet en de debiteurenpositie) een stelpost in de begroting opgenomen. Voor het jaar 2023 bedraagt deze 2,850 miljoen euro. Mocht door kostenstijging of een lagere rijksvergoeding dit voordeel dalen dan heeft het geen effect op de gemeentelijke bijdrage.

5.6 Overhead

Tot overhead behoren de kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de inhoudelijke programma's. Voor verdere toelichting verwijzen we naar de paragraaf bedrijfsvoering.

Wat willen we bereiken?

- Ondersteunen van de uitvoering van de voorgaande programma's door bij te dragen aan de beleidsvorming en informatievoorziening. Dit stelt ons in staat om te ontwikkelen vanuit de klant- en organisatievraag en zo vorm te geven aan onze besturingsfilosofie van zelfredzaamheid.

Wat gaan we daarvoor doen?

- We willen optimaal inspelen op veranderingen die zich in- en extern voordoen. Een bedrijfsvoering die daarin optimaal ondersteunt is essentieel. Eén van de actielijnen uit het meerjarenbeleidsplan is continu ontwikkelen op bedrijfsvoering. We werken daarom continu aan de onderdelen organisatie-ontwikkeling, human resource management, digitalisering, automatisering, facilitair en huisvesting.
- We weten continu verbeteren (operationele processen) en vernieuwen (innoveren) goed te scheiden binnen de organisatie, waardoor verbeteren en innoveren beiden voldoende ruimte krijgen. Bovendien richten we ons op het verbeteren van de klantwaarde, rechtmatigheidsborging en efficiency.

Wat mag het kosten?

Bedragen (in €)						
	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Meerjarenraming		
				2024	2025	2026
Lasten	12.898.500	6.752.400	12.072.000	11.974.900	11.903.500	11.902.300
Baten	14.409.200	14.805.600	15.925.600	16.269.500	16.474.400	16.692.600
Saldo van baten en lasten	-1.510.700	-8.053.200	-3.853.600	-4.294.600	-4.570.900	-4.790.300
Toevoeging aan reserves	55.000		-	-	-	-
Onttrekking aan reserves	278.900	100.000	100.100	22.700	-27.300	-27.300
Mutatie reserves	-223.900	-100.000	-100.100	-22.700	27.300	27.300
Totaal	-1.734.600	-8.153.200	-3.953.700	-4.317.300	-4.543.600	-4.763.000

Beleidsindicatoren

In het Besluit begroting en verantwoording (BBV) zijn beleidsindicatoren vastgesteld, die verplicht in programma's en programmaverantwoording opgenomen moeten worden. De wettelijke verplichte beleidsindicatoren op bedrijfsvoering zijn als volgt.

Bedragen (in €)					
	Begroting 2022	Begroting 2023	Meerjarenraming		
			2024	2025	2026
Formatie: fte per 1.000 inwoners	0,93	0,92	0,92	0,92	0,92
Bezetting: fte per 1.000 inwoners	0,93	0,92	0,92	0,92	0,92
Apparaatskosten per inwoner	€ 93,69	€ 95,68	€ 95,59	€ 95,43	€ 95,30
Externe inhuur als % van totale loonsom	1,16%	0,84%	0,84%	0,84%	0,84%
Overhead	10,55%	10,20%	10,16%	10,15%	10,13%



Omar en Hoeksma Dental Art

Kansen pakken die je geboden worden. Omar deed het toen hij de kans kreeg om bij Hoeksma Dental Art te komen werken. Alfred Hoeksma deed het toen de werkcoach van Werkzaam hem voorstelde aan een geschikte kandidaat om de openstaande vacature in te vullen. Beide plukken er nu de vruchten van.

‘We zien dat hij een positieve invloed heeft op de mensen om hem heen. Zo is ook Omar’s vrouw begonnen aan de B1 taalcursus.’

5.7 Algemene dekkingsmiddelen

Onder de algemene dekkingsmiddelen valt treasury.

Wat willen we bereiken?

Een structureel dekkende begroting.

Wat gaan we ervoor doen?

Wij werken aan een gezonde financiële positie met verantwoorde gemeentelijke lasten.

Wat mag het kosten?

De structurele lasten worden in principe gedekt door structurele baten.

Bedragen (in €)						
	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Meerjarenraming		
				2024	2025	2026
Lasten	83.400	50.800	49.400	47.900	46.400	45.000
Baten	122.300	50.800	79.400	77.900	76.400	75.000
Saldo van baten en lasten	-38.900	-	-30.000	-30.000	-30.000	-30.000
Toevoeging aan reserves	-					
Onttrekking aan reserves	-	-	-	-	-	-
Mutatie reserves	-	-	-	-	-	-
Totaal	-38.900	-	-30.000	-30.000	-30.000	-30.000

“Ik ga gewoon lekker aan de slag.
Dat doe ik het liefst alleen.
Als het echt nodig is kan ik wel
samenwerken, maar alleen is
prettiger. Wat ook fijn is dat ik
als het nodig is altijd hulp kan
vragen aan mijn collega's.
De contacten met elkaar zijn goed.”

6 Financiële begroting

Dit onderdeel geeft de financiële positie voor het begrotingsjaar 2023 en de komende jaren weer. De volgende tabel geeft een overzicht van de baten en lasten, waarvoor het bestuur autoriseert. Hiermee wordt het vastgelegde beleid, dat is opgenomen in de programma's, uitgevoerd.

Bedragen (in €)						
	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Meerjarenraming		
				2024	2025	2026
Lasten						
Bestuur en Beleid	-	142.500	100.100	100.100	100.100	100.100
Participatie	32.824.100	7.463.000	12.662.900	12.189.200	11.748.000	11.753.700
Sociale Werkvoorziening	-	25.263.400	19.332.600	18.049.800	16.835.600	15.825.600
Beschut werk	-	1.572.600	1.481.400	1.727.600	2.012.300	2.062.000
Inkomensvoorziening	52.654.600	56.900.200	50.152.500	52.165.000	53.694.700	54.871.100
Algemene dekkingsmiddelen	83.400	50.800	49.400	47.900	46.400	45.000
Overhead	12.898.500	6.752.400	12.072.000	11.974.900	11.903.500	11.902.300
Onvoorzien	-	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000
Totaal lasten	98.460.600	98.194.900	95.900.900	96.304.500	96.390.600	96.609.800
Baten						
Bestuur en Beleid	-	-	-	-	-	-
Participatie	35.084.300	4.510.300	5.915.000	5.790.500	5.353.500	5.393.400
Sociale Werkvoorziening	-	26.699.900	25.360.500	23.800.600	22.381.100	21.066.800
Beschut werk	-	2.062.600	2.280.000	2.468.300	2.702.100	2.852.000
Inkomensvoorziening	48.953.600	49.815.700	45.833.200	47.825.000	49.380.400	50.557.400
Algemene dekkingsmiddelen	122.300	50.800	79.400	77.900	76.400	75.000
Overhead	14.409.200	14.905.600	15.925.600	16.269.500	16.474.400	16.692.600
Onvoorzien						
Totaal baten	98.569.400	98.044.900	95.393.700	96.231.800	96.367.900	96.637.200
Saldo van baten en lasten	108.900	-150.000	-507.200	-72.700	-22.700	27.300
Reservemutaties						
Toevoeging aan reserves	55.000		0	0	0	0
Onttrekking aan reserves	317.200	150.000	507.200	72.700	22.700	-27.300
Saldo reservemutaties	262.200	150.000	507.200	72.700	22.700	-27.300
Resultaat	371.100	-	-	-	-	-

6.1 Uitgangspunten begroting

Voor het bepalen van de uitgangspunten van de financiële begroting zijn van belang: de formatie, de indexatie en de financiële doorvertaling van de bedrijfsvoeringskosten.

Formatie

De formatieomvang (netto 219,42 fte) is voor een groot deel opgebouwd op basis van de dienstverlening en de caseload (hoeveel werkzoekenden begeleidt een medewerker). Omdat de formatie bij de begroting (jaar voorafgaand) wordt bepaald zijn er altijd omstandigheden die leiden tot een afwijking van de benodigde formatie. Dit komt door de ontwikkeling van het uitkeringsbestand. De formatie wijzigt gedurende het lopende begrotingsjaar niet als de afwijking minder dan 5% is. Zijn de verschillen groter dan komen we met voorstellen om de formatie aan te passen.

Er is wel een daling van Wsw- medewerkers die werkzaam waren binnen de bedrijfsvoering. Hun taken zijn de afgelopen jaren soms gedigitaliseerd. We komen nu in de fase van het bedrijf dat dit niet meer kan. Als deze mensen met pensioen gaan moeten er andere mensen aangenomen worden. Dit betekent dat we mogelijk gaan groeien in formatie.

Projectfinanciering

We zetten ook in op (externe) projectfinancieringen met als doel projecten te kunnen bekostigen die bijdragen aan het verwezenlijken van onze doelen en ambitie. Met de projectfinancieringen kunnen we tijdelijke capaciteit aantrekken en benodigde middelen inkopen. Deze hebben beiden geen effect op het resultaat bedrijfsvoering.

Salariskosten

De personele kosten ramen we op basis van het maximum van de schaal; het inhuurbudget voor ziekte maakt hier onderdeel van uit.

Indexering

De prijsontwikkeling is een van de uitgangspunten van de begroting. We sluiten zoveel als mogelijk aan op de werkelijke ontwikkelingen en stemmen de percentages af met de gemeenschappelijke regelingen in Rivierenland. We onderscheiden de indexcijfers:

- Loonkostenontwikkeling
- Prijsontwikkeling goederen en diensten
- Omzet

Loonkostenontwikkeling

We voldoen aan de eisen van de cao's en volgen de prijsontwikkeling binnen het wettelijk minimumloon. De lonen worden tweemaal per jaar geïndexeerd.

Cao-afspraken en raming salariskostenstijging

De gemeenschappelijke regelingen maakten afspraken over de systematiek van het in de begroting verwerken van verwachte salariskostenstijgingen en de daarbij gewenste onderlinge harmonisering. Afgesproken is, dat aansluiting wordt gezocht bij de CPB stijging van de lonen (de geraamde loonontwikkeling), die in de door het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, uitgebrachte septembercirculaire is gepubliceerd. Aanvullend wordt voor de hoogte van de totale salariskostenstijging in de begroting een schatting gemaakt van de verwachte stijging van de pensioenpremies en overige sociale lasten (premies werknemersverzekeringen).

De huidige cao loopt door tot 31 december 2022. Voor de begrotingsjaren vanaf 2023 moet nog een cao afgesloten worden. Op basis van de huidige inzichten en gepubliceerde informatie van het CPB wordt in de begroting 2023 gerekend met een loonontwikkeling van 2,3% (loonvoet sector overheid). Daarnaast houden we voor 2023 rekening met een geschatte stijging van de pensioenpremies en de overige sociale lasten (premies werknemersverzekeringen) van indicatief 0,45%, waardoor de totale stijging van de salariskosten in de begroting 2023 geraamd wordt op 2,75%.

	2023
Loonontwikkeling	2,30%
Stijging sociale lasten	0,45%
Loonkostenontwikkeling	2,75%

Prijsindexering kostenbudgetten

Overeenkomstig de door het CPB opgestelde cijfers in de septembercirculaire, passen we een algemene prijsindexering toe van 1,5% (prijsindex nationale bestedingen). Dit algemene indexeringspercentage passen de andere gemeenschappelijke regelingen ook toe in de begroting 2023.

Omzet

Voor de begroting 2023 hanteren we een verwachte stijging van de netto omzet met 1,5%. De onzekere marktomstandigheden beïnvloeden de uiteindelijke begrotingsraming 2023. Hierdoor kan de begrote stijging van de omzet afwijken van de nu aangegeven stijging.

Bijdrage bedrijfsvoering

Conform de kaderbrief stijgt de bijdrage met 118.000 euro. Daarnaast is sprake van een loon- en prijsstijging met een omvang van 509.000 euro. De gemeente wordt voor deze stijging gecompenseerd in het gemeentefonds. In totaal werkt Werkzaak binnen de door het Rijk beschikbaar gestelde middelen. De verdeling van de kosten vindt plaats op basis van de afspraken uit de bestuurlijke agenda.

Post onvoorzien

In de begroting houden we rekening met een post onvoorzien van 50.000 euro.

Risico's versus de algemene bedrijfsreserve

Op dit moment zijn de gewogen risico's gelijk aan de algemene reserve van Werkzaak. Door het actualiseren van enerzijds de risico's en anderzijds de reserves zorgen we ervoor dat de positie gezond blijft.

Bestandsontwikkeling

We baseren ons bij onze raming van de bestandsontwikkeling (aantallen werkzoekenden die we begeleiden) op de regionale trends en ontwikkelingen. Hiermee komen we tot nauwkeurigere inschattingen en volgen niet persé de voorspellingen van het CPB. De impact van de situatie in Oekraïne kunnen we niet doorvertalen in de begroting.

Pluspakket

Het pluspakket is opgenomen in de begroting en wordt met afzonderlijke gemeente(n) afgerekend.

¹ Het ABP bouwt het verwachte rendement op beleggingen stapsgewijs af in de periode van 2021 t/m 2023. Dit betekent een extra stijging van de pensioenpremies naast de reguliere premiestijgingen.

6.2 Vennootschapsbelasting

Met ingang van de begroting 2017 werd de Vennootschapsbelasting (VPB) afzonderlijk in het overzicht van baten en lasten opgenomen. Op basis van de huidige inschattingen zal er de komende jaren geen sprake zijn van VPB-heffing.

6.3 Onvoorzien

In de begroting is, op advies van de toezichthouder, een post onvoorzien opgenomen van 50.000 euro binnen de bedrijfsvoeringskosten.

Onvoorzien						
	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Meerjarenraming		
				2024	2025	2026
Lasten						
Onvoorzien	-	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000
Totaal lasten	-	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000

6.4 Geprognosticeerde balans

De geprognosticeerde balans geeft het verloop weer van de balansposten over de periode van de meerjarenbegroting.

Activa (* € 1.000)						
	31-12-2021	31-12-2022	31-12-2023	31-12-2024	31-12-2025	31-12-2026
Materiële vaste activa	6.506	8.998	8.414	7.802	7.697	7.382
Financiële vaste activa	689	689	689	689	689	689
Totaal vaste activa	7.195	9.687	9.103	8.491	8.386	8.071
Uitzettingen	9.108					
Liquide middelen	610	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000
Overlopende activa	5.110					
Totaal vlottende activa	14.828	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000
Totaal activa	22.023	10.687	10.103	9.491	9.386	9.071

Passiva (* € 1.000)						
	31-12-2021	31-12-2022	31-12-2023	31-12-2024	31-12-2025	31-12-2026
Reserves	4.421	3.924	3.417	3.344	3.322	3.349
Voorzieningen	-	-	-	-	-	-
Vaste schulden	3.675	3.570	3.465	3.360	3.255	3.150
Totaal vaste passiva	8.096	7.494	6.882	6.704	6.577	6.499
Vlottende schuld	265	250	250	250	250	250
Overlopende passiva	13.662	2.943	2.971	2.537	2.559	2.322
Totaal vlottende passiva	13.927	3.193	3.221	2.787	2.809	2.572
Totaal passiva	22.023	10.687	10.103	9.491	9.386	9.071

6.5 Reserves en voorzieningen

De stand en het gespecificeerde verloop van de reserves en voorzieningen is als volgt. Wij maken een gebouwenbeheerplan voor de Poppenbouwing. Het effect hiervan is niet in het overzicht opgenomen.

Reserves & Voorziening per 1 januari (* € 1.000)					
	2022	2023	2024	2025	2026
Reserves					
Algemene reserve	2.100	2.100	2.100	2.100	2.100
Reserve onderhoud	236	106	158	210	262
Reserve innovatiefonds	307	181	104	54	4
Reserve personeel	290	190	90	40	40
Reserve Regiodeal	438	331	-	-	-
Reserve Tozo afwikkeling	75	15	15	15	15
Reserve noodzakelijke investeringen	784	27	-	-	-
Reserve afschrijvingen	-	858	834	809	785
Reserve projecten	253	116	116	116	116
Totaal Reserves	4.483	3.924	3.417	3.344	3.322

“Ik geloof dat er voor iedereen in de Bommelerwaard en Rivierenland een waardevolle plek is in onze maatschappij. Met een beetje verbeeldingskracht en geloof in jezelf kun je meer dan je wellicht zult denken. Wat wij bieden is een plek waar mensen in hun eigen tempo kunnen ontdekken waar ze goed in zijn en kunnen ondervinden dat ze het waard zijn om volwaardig mee te doen in onze maatschappij.”

6.6 Meerjareninvesteringsoverzicht

De volgende nieuwe en vervangingsinvesteringen en afschrijvingskosten zijn in de meerjarenbegroting verwerkt.

Nieuwe en vervangingsinvesteringen							
		Afschrijvings- termijn	2022	2023	2024	2025	2026
Investerings							
Gronden en terreinen							-
Gebouwen							
Vervanging dak	wi	40	655.000				
Realisatie leerlab		30	782.000				
Plaatsen zonnepanelen		20	361.500				
Machines apparaten en installaties							
Compressor	wi	10		7.000			
Schrobautomaten	wi	10			8.000	2.000	
Schoonmaakwagens	wi	10				25.000	
Sealmachine/krimptunnel	wi	10				40.000	
Inventaris							
Beeldschermen/oven/stapelaar	wi	5		29.500			
Automatisering							
Vervanging hardware	wi	5	178.000				225.000
Telefonie	wi	3	88.500			100.000	
Vorbereidingskrediet ERP		5	33.000				
Migratie	wi	5				350.000	
Website	wi	5					80.000
Totaal investeringen			2.098.000	36.500	8.000	517.000	305.000
Afschrijvingen							
Gronden en terreinen			5.000	1.000	500	500	500
Gebouwen			136.000	197.000	197.000	197.000	197.000
Machines apparaten en installaties			108.000	108.000	108.000	108.000	108.000
Inventaris			69.000	67.500	69.000	69.000	69.000
Automatisering			146.500	222.000	222.000	222.000	222.000
Afschrijvingen nieuwe investeringen			464.500	595.500	596.500	596.500	596.500

6.7 Incidentele baten en lasten

Door de provincies is in augustus 2021 een handreiking incidentele baten en lasten gepubliceerd. Op basis van deze handreiking is de definitie aangescherpt. Het uitgangspunt is dat in principe alle baten en lasten structureel zijn. De onderbouwing van incidentele baten en lasten is bepalend. Ze moeten in hun aard incidenteel zijn, er moet een concreet duiding van eindigheid zijn en de omvang moet materieel zijn.

Incidentele baten en lasten				
	Begroting 2023	Meerjarenraming		
		2024	2025	2026
Participatie				
Innovatiebudget	50.000	50.000	50.000	50.000
Regiodeal 90045	95.200	-	-	-
Regiodeal 90036	354.800	-	-	-
Sterk door Werk (90056)	502.100	464.000		
Overhead				
Personele knelpunten	100.000	100.000	50.000	50.000
Procesoptimalisatie	27.400	-	-	-
Totaal lasten	1.129.500	614.000	100.000	100.000
Baten				
Reserve personeel	100.000	50.000	-	-
Onttrekking aan reserve (noodz. Investerings)	27.400	-	-	-
Onttrekking aan reserve	50.000	50.000	50.000	-
Sterk door Werk (90056)	47.700			
Onttrekking aan reserve (regiodeal 90045)	47.500	-	-	-
Regiodeal (90036)	47.000			
Onttrekking aan reserve (regiodeal 90036)	309.600	-	-	-
Sterk door Werk (90056)	502.100	464.000		
Totaal baten	1.131.300	564.000	50.000	-
Structurele mutaties reserves				
Onttrekking reserve investeringen	24.500	24.500	24.500	24.500
Toevoeging reserve huisvesting	51.800	51.800	51.800	51.800
Totaal structurele mutaties reserves	27.300	27.300	27.300	27.300



Erik heeft zijn eigen werkplek waar hij met aandacht voor de klant werkt aan de houtproducten die besteld worden. Erik heeft het er prima naar zijn zin. Niet gek dat hij afgelopen december zijn 10e (!) jubileum vierde bij houtbewerkingsbedrijf Arbor in Zaltbommel.

“Ik ga gewoon lekker aan de slag. Dat doe ik het liefst alleen. Als het echt nodig is kan ik wel samenwerken, maar alleen is prettiger. Wat ook fijn is dat ik als het nodig is altijd hulp kan vragen aan mijn collega's. De contacten met elkaar zijn goed.”

7 Paragrafen

Het Besluit begroting en verantwoording (Bbv) noemt een aantal verplichte paragrafen. Voor Werkzaam zijn niet alle paragrafen van toepassing. We benoemen de paragrafen die van toepassing zijn voor onze organisatie. Dit leidt tot de onderstaande tabel.

Paragraaf		Actie
1.	Lokale heffingen	n.v.t.
2.	Weerstandsvermogen en risicobeheersing	Opgenomen
3.	Financiering	Opgenomen
4.	Onderhoud kapitaalgoederen	Opgenomen
5.	Bedrijfsvoering	Opgenomen
6.	Verbonden Partijen	Opgenomen
7.	Grondbeleid	n.v.t.

7.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

De paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing geeft een duiding van het risicoprofiel, de risico's en het gewenste weerstandsvermogen.

7.1.1 Risicoprofiel

De hoogte van het weerstandsvermogen is gebaseerd op de relatie tussen de risico's waar geen specifieke maatregelen voor zijn getroffen en de capaciteit van mogelijkheden die er zijn om de geraamde kosten op te vangen (Bbv art. 11). De risico's van Werkzaam worden zoveel mogelijk afgedekt met maatregelen zoals het afsluiten van verzekeringen, het vormen van reserves en voorzieningen en het inrichten van de administratieve organisatie en interne controle.

Wij vinden het noodzakelijk om de risico's die van invloed zijn op de bedrijfsvoering inzichtelijk te maken en daar waar mogelijk beheersmaatregelen te treffen. Door inzicht in de actuele risico's zijn wij in staat om op verantwoorde wijze besluiten te nemen, zodat de risico's nu en de risico's gerelateerd aan toekomstige investeringen in verhouding staan tot de vermogenspositie. Bij de jaarrekening en begroting presenteren we de geactualiseerde risico's.

Het jaar 2023 staat in het teken van de verdere uitrol van ons meerjarenbeleidsplan, een start maken met een nieuw bestuur, het verder implementeren van technische innovaties en het gefaseerd optimaliseren van onze belangrijkste processen.

Risico's waren ook niet eerder zo complex en met elkaar verweven. Een datalek heeft bijvoorbeeld financiële gevolgen en gevolgen voor de bedrijfsvoering en de reputatie. Het is daarom cruciaal dat organisaties risico's multidisciplinair te lijf gaan en ook nieuwe tactieken verkennen voor de aanpak ervan. De ambitie van Werkzaam is om kansen- en risicomanagement te integreren in de dagelijkse gang van zaken.

Bedrijfsrisico's

Een risico is de kans op een onzekere gebeurtenis met een effect op het behalen van je doelstellingen. Vanuit bedrijfsvoeringsperspectief zijn risico's gesignaleerd die gevolgen kunnen hebben voor de bedrijfsvoering en voor beleid. De belangrijkste risico's staan in de tabel risicomatrix. Het netto risico wordt bepaald door de bruto risico's te verminderen met de ingeschatte effecten van de beheersmaatregelen. Alle bedragen zijn een zo goed mogelijke inschatting.

Risicomatrix bedragen (* € 1.000)				
	Bruto risico	Netto risico	Beleid	Bedrijfs voering
1 Verandering van rijkswetgeving en beleid	900	600	600	
2 Conjunctuurgevoeligheid (BUIG-budget)	1.500	0		
3 Robotisering en digitalisering	800	300		300
4 Kwetsbaarheid rondom ICT infrastructuur	1.200	700		700
5 Toename problematiek doelgroep vraagt meer begeleiding	700	300		300
6 Omzetdoelstelling	800	400	300	100
7 Eigen risico WW	550	50		50
8 Krapte op de arbeidsmarkt	700	400		400
9 Pandemie	500	250		250
Totaal risico's	7.650	2.800	900	2.100
Bestuurlijke afspraak afrekening Wsw uit positief resultaat	-300			
Voordelig resultaat BUIG	-600			
Totaal risico's (na dekking)	7.650	2.800	0	2.100

1. Verandering van (Rijks)wetgeving en/of verandering beleid van gemeenten.

Toelichting	Er is nieuwe wetgeving zoals de nieuwe Wet inburgering, wijzigingen in de Participatiewet, wet SUWI en de Wet banenafpraak. Soms is niet of pas heel laat duidelijk wie nu welke maatregelen gaat uitvoeren en dat brengt uitvoeringsrisico's met zich mee. Ook komen er mogelijk wijzigingen in de financieringssysteematiek.
Bruto risico	900.000 euro
Maatregelen	De ontwikkelingen nauwlettend volgen en daar flexibel op proberen te anticiperen. De eigen bedrijfsvoering op orde hebben voor een goed imago. Goede resultaten op strategische doelstellingen laten zien.
Netto risico	600.000 euro

2. Conjunctuurgevoeligheid

Toelichting	Gevoeligheid voor onzeker economische ontwikkelingen mede door corona. Werkgevers haken af bij laagconjunctuur. Het vertrek van grotere werkgevers in combinatie met conjunctuur maakt plaatsen moeilijker. Historisch gezien kampen wij in onze regio met een na-ijl effect. Daarbij dreigt de toenemende inflatie zowel werk, bedrijfskosten (energie) als investeringen fors duurder te maken.
Bruto risico	1.500.000 euro
Maatregelen	Tijdens hoogconjunctuur ook maatregelen treffen voor laagconjunctuur. Bij laagconjunctuur net wel durven investeren en vangnet- en de springplankfunctie in stand houden. Zorg voor voldoende spreiding over meerdere werkgevers. Limiteer het aantal werknemers per bedrijf. Hou contractvoorwaarden tegen het licht. Zet in op mobiliteitscentrum. Werk met scenario's. Anticipeer op compensatie via BUIG gelden en loon- en prijs indexatie en zet in op extra financiering door bijvoorbeeld subsidies.
Netto risico	0 euro (door voor verwacht resultaat een stelpost in te zetten)

3. Robotisering en digitalisering (disruptieve technologie)

Toelichting	Veranderen van werkprocessen en meer behoefte aan hoger opgeleid personeel waardoor onze doelgroep minder plaatsbaar is. Dit kan, mede door het werken op afstand in verband met corona, versneld gaan optreden.
Bruto risico	800.000 euro
Maatregelen	Strategische keuze maken bij accountmanagement (categorisering klanten en inzetten op sociaal ondernemerschap) en het (intern) opleiden en ontwikkelen. Onder meer door over te stappen naar meer duurzame werkgevers zoals beschreven bij arbeidsmarktbeleid (strategische partnerschappen). Programma techniek en inclusie (zoals virtual reality en augmented reality) inzetten en verbinden aan leerwerkroutes en praktijkinnovaties om ervoor te zorgen dat onze werkzoekende wordt opgeleid voor de toekomst. Onderzoek naar inzet expertise van inclusieve engineering. Proactief inspelen op de krappere wordende arbeidsmarkt.
Netto risico	300.000 euro

4. Kwetsbaarheid rondom ICT-infrastructuur

Toelichting	Bij falende ICT-systemen en/of hacks kan de hele automatisering uitvallen waardoor niemand (zowel ambtenaren als medewerkers in de productiehallen) kan werken. Door het meer op afstand werken wordt dit risico steeds omvangrijker. Denk hierbij ook aan risico's op het gebied van cybercriminaliteit. Door de abrupte omslag naar digitaal werken blijkt dat onze huidige hardware niet meer voldoet
Bruto risico	1.200.000 euro
Maatregelen	Goed projectmanagement en anticiperen op mogelijke problemen. Huidige situatie en gewenste situatie in kaart brengen. Het informatiebeveiligingsbeleid is in 2020 vastgesteld. Nu gaan we verder met borging via een multidisciplinair aanpak met veel aandacht voor bewustwording. Onderzoek het afdekken van cyberrisico's bijvoorbeeld in Servicelevel agreements met leveranciers of door verzekeren. Verder uitrollen van de in 2021 gedane investeringen in mobiele telefoons en laptops die vanaf 2022 ook centraal beheerd worden.
Netto risico	700.000 euro

5. Toename problematiek en meer multiproblematiek bij de doelgroep

Toelichting	De eisen van de werkgevers nemen toe en de huidige doelgroep heeft vaak meervoudige problemen. Dit vraagt een forse tijdsinvestering van onze interne organisatie mede door afstemming met andere organisaties. Het aantal mensen met psychische klachten en de ernst van de psychische klachten zijn toegenomen door corona. De effecten van de wetswijziging in 2015 leiden tot een grotere groep in de reguliere Participatiewet. Dit risico wordt versterkt door mogelijke dienstverleningsovereenkomsten voor de begeleiding van inwoners met een zeer beperkte belastbaarheid (klantprofiel 4). De overname van deze groep mensen met klantprofiel 4 biedt hen ook weer kansen en een synergievoordeel voor de regio. Door het dalende bestand Wsw raken we de opgebouwde infrastructuur voor Wsw kwijt. Daarnaast zien we een toename van niet uitkeringsgerechtigden (nuggers) en vso pro jongeren waarvoor geen toereikende financiering mee komt. Ook is er in toenemende mate een groep mensen (zoals voormalig Wajongers) die met hogere loonwaarde kan werken maar wel duurzaam begeleiding nodig heeft om aan het werk te blijven
Bruto risico	700.000 euro
Maatregelen	Goede opleidingsmogelijkheden en inzet van effectieve instrumenten waarmee de kansen van deze groep vergroot worden. Instrumentarium aanpassen (Keuzehulp instrumenten Eva) en de regie zoveel mogelijk in eigen hand organiseren (onder andere monitoring ontwikkeling caseload). Om in de toekomst als sociaal ontwikkelbedrijf even effectief te blijven, moet de infrastructuur vanuit de Wsw blijven. Monitoren en bijsturen inzet participatiebudget. In kaart brengen groei nuggers en vso pro jongeren en (financiële) businesscase met gemeenten gaan bespreken.
Netto risico	300.000 euro

6. Omzetdoelstelling wordt niet gehaald.

Toelichting	De mogelijkheden om omzet te genereren staan onder druk doordat de afstand tot de arbeidsmarkt van de huidige doelgroep toeneemt. Ook het aantal dienstverbanden daalt. Dit zet de kwaliteit van de dienstverlening (groepsdetacheringen en schoonmaak) onder druk. De gecontracteerde diensten kunnen niet geleverd worden waardoor de omzet daalt.
Bruto risico	800.000 euro
Maatregelen	De concurrentiepositie verbeteren, het prijsbeleid stringenter toepassen en effectievere begeleiding met als doel efficiëntere productie. Inzetten van innovaties uit het programma Technologie en Inclusie. Investeren in achterstallig onderhoud en verdere vervanging van oude machines met de al extra toegekende gelden. Aandacht voor het landelijke project Simpel switchen in de Participatieketen. Strategisch partnerschappen aangaan met werkgevers om samen risico's te spreiden.
Netto risico	400.000 euro waarvan 75% ten laste komt van de rijksvergoeding Wet sociale werkvoorziening

7. Eigen risicodragers WW

Toelichting	De jaarlijks berekende pseudo-premie van medewerkers in dienst van de gemeenschappelijke regeling wordt niet verzekerd en de kosten zijn niet opgenomen in de begroting omdat deze kosten niet bekend zijn.
Bruto risico	550.000 euro
Maatregelen	In 2019 is een reserve gevormd van 450.000 euro. Vanaf 2020 is naast de reserve structureel 50.000 euro per jaar beschikbaar.
Netto risico	50.000 euro

8. Krapte op de arbeidsmarkt

Toelichting	Er is blijvende krapte op de arbeidsmarkt. We merken dat het moeilijker wordt om (ambtelijke) vacatures goed in te vullen. We moeten mogelijk langer en vaker personeel inhuren. Krapte op de markt leidt tot prijsverhoging en meer concurrentie.
Bruto risico	700.000 euro
Maatregelen	Profileren op een prettige werkbeleving, ontwikkel- en omscholingsmogelijkheden, aantrekkelijk werkgeverschap en onderzoek naar (digitale) kansen en ontwikkelingen. Monitoren van salarisontwikkelingen in de markt en waar mogelijk daarop bijsturen.
Netto risico	250.000 euro

9. Pandemie

Toelichting	Het verloop van een pandemie is grillig en onvoorspelbaar. We verwachten dat we moeten leren leven met een nieuwe werkelijkheid waarvan corona deel uit maakt. Het maakt ons ambtelijk personeel en onze doelgroepmedewerkers kwetsbaar. Dit kan leiden tot hoog ziekteverzuim en daardoor extra inhuur.
Bruto risico	500.000 euro
Maatregelen	De ontwikkelingen blijven volgen en beoordelen welke gevolgen het heeft in de nieuwe situatie waarin een voortdurende pandemie niet uitgesloten mag worden.
Netto risico	250.000 euro

We onderkennen naast de hierboven gekwantificeerde risico's ook risico's zoals imagoschade. Gezien de aard hiervan verbinden we er geen bedragen aan. De belangrijkste beheersmaatregel is het streven naar kwaliteit en transparantie.

Onvoorzien

In de begroting 2023 is een post onvoorzien van 50.000 euro opgenomen.

Fraude risico's

Wij onderkennen mogelijke fraude risico's op het gebied van inkoop, urenverantwoording en declaraties. In het kader van preventie werken wij met functiescheiding, mandaatregeling en andere relevante normenkaders. Als aanvullende maatregelen hierop hanteren wij een zorgvuldig personeelsbeleid, een jaarlijkse gesprekscyclus en verwachten wij van ons management een voorbeeldfunctie. Rondom het proces uitkeringen zijn er inmiddels zoveel beheersmaatregelen genomen dat we het fraude risico laag inschatten. Denk aan GBA-koppeling, ingebouwde proces en ICT-controles, normeringen, functiescheiding, raadplegen SUWI net en inzet sociale recherche. In het eerste half jaar 2022 willen we een specifieke frauderisico analyse opstellen.

Stille reserve

Tegenover de risico's staan ook stille reserves. Werkzaam kent stille reserves:

- Aandelen Dariuz (Het verschil van waarde tussen de boekwaarde en het aandeel in het eigen vermogen).

“Mijn werkcoach heeft me heel erg geholpen en mij laten zien dat iedereen in de bijstand terecht kan komen. Dat dat helemaal geen schande is. Ze hielp me ook aan werk”



7.1.2. Weerstandsvermogen

Op grond van wettelijke voorschriften kan Werkzaam verplicht worden voorzieningen te vormen voor kwantificeerbare risico's, verplichtingen en verliezen. Het beleid voor de vorming van het weerstandsvermogen is opgenomen in de gemeenschappelijke regeling Werkzaam Rivierenland. Hierin is bepaald dat, als het resultaat op het Programma bedrijfsvoering het toelaat, tot een plafond van 3% van de jaarlijkse exploitatielasten mag worden toegevoegd aan het weerstandsvermogen. Op basis van de begrote lasten over 2023 is het plafond bepaald op circa 2,899 miljoen euro.

Het weerstandsvermogen dat nodig is om de netto risico's af te dekken bedraagt 2,1 miljoen euro. Op de balansdatum bedraagt het weerstandsvermogen (Algemene reserve) 2,1 miljoen euro. Dit betekent een ratio van 1 ten opzichte van het benodigde weerstandsvermogen als afdekking van de risico's. Ten opzichte van de in gemeenschappelijke regeling bepaalde 3% is het huidige weerstandsvermogen lager.

Vermogen (* € 1.000)	
	2023
Beschikbare weerstandscapaciteit	2.100
Benodigde weerstandscapaciteit (risico's)	2.100
Ratio weerstandsvermogen	1,00

7.1.3. Financiële kengetallen

Het Besluit begroting en verantwoording (Bbv) bepaalt dat een basisset van financiële kengetallen moet worden opgenomen in de begroting en jaarrekening. Deze kengetallen hebben als doel om op een gemakkelijke wijze meer inzicht te geven in de financiële positie van onze organisatie. Het gaat om de volgende kengetallen:

- Netto schuldquote
- Netto schuldquote (gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen)
- Solvabiliteitsratio
- Structurele exploitatieruimte

Financiële kengetallen	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Netto schuldquote	2,12%	5,16%	5,31%	4,72%	4,63%	5,10%
Netto schuldquote (gecorrigeerd voor leningen)	2,82%	5,96%	6,15%	5,56%	5,47%	5,10%
Solvabiliteitsratio	20,07%	35,49%	32,52%	33,85%	34,00%	35,48%
Structurele exploitatieruimte	0,05%	3,01%	1,13%	0,55%	0,06%	-0,36%

Netto schuldquote

De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van onze schuldenlast tegenover onze eigen middelen. Het geeft een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken. Omdat er bij leningen onzekerheid kan bestaan of ze allemaal worden terugbetaald, maken wij bij de berekening van de netto schuldquote onderscheid tussen het kengetal inclusief en exclusief de doorgeleende gelden. Op die manier wordt duidelijk wat het aandeel van de verstrekte leningen in de exploitatie is en ook wat dat betekent voor de schuldenlast.

Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin wij in staat zijn om aan onze financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio verstaan wij het eigen vermogen als percentage van het totale balanstotaal. Ons eigen vermogen bestaat volgens artikel 42 van het Bbv uit de reserves (zowel de algemene reserve als de bestemmingsreserve) en het resultaat uit het overzicht van baten en lasten.

Structurele exploitatieruimte

Dit kengetal is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte een organisatie heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt het onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten. De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves te delen door de totale baten en uit te drukken in een percentage.

7.2 Financiering

De uitvoering en ontwikkeling van het treasurybeleid wordt in deze paragraaf toegelicht. Daarnaast is aan het eind van deze paragraaf een toelichting opgenomen van de liquiditeitspositie over 2023.

Algemene ontwikkelingen

U leest hier de belangrijkste interne en externe ontwikkelingen die invloed kunnen hebben op de treasury-functie en de wettelijke kaders van de Wet financiering decentrale overheden (wet Fido), de Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden (Ruddo), de Wet houdbare overheidsfinanciën (Wet Hof) en het verplicht schatkistbankieren voor decentrale overheden.

Interne ontwikkelingen

Werkzaam voldoet bij de uitvoering van de treasuryfunctie aan de wet- en regelgeving. Bij wet van 11 december 2013 tot wijziging van de Wet financiering decentrale overheden is het een verplichting geworden om overtollige liquide middelen aan te houden in de schatkist van het Rijk. Er mag een bedrag ter hoogte van 2.00% met een ondergrens van 1.000.000 euro van het jaarlijkse begrotingstotaal buiten de schatkist gehouden worden voor de uitvoering van dagelijkse taken.

Externe ontwikkelingen

De belangrijkste externe ontwikkelingen zijn (internationale) economische indicatoren met invloed op de geld- en kapitaalmarkt en wijzigingen in wet- en regelgeving. Werkzaam kent geen zelf ontwikkelde rentevisie omdat er geen financieringsbehoefte meer is nadat er een langlopende lening voor de huisvesting is aange-trokken.

Rentebeleid

Door het beleid van de Europese Centrale Bank (ECB) zijn banken verplicht om rente te betalen aan de ECB. Hierdoor is BNG Bank vanaf 1 juli genooddaakt om een negatieve rente in rekening te brengen over het saldo in rekening courant boven een bedrag van 500.000 euro. Dit heeft geleid tot een extra rentelast die we beperken door het saldo binnen deze grens te houden.

Treasurybeheer

Het treasurybeheer is de (beleids)uitvoering van de treasuryfunctie, binnen de kaders van de financiële verordening vastgelegd. De treasuryfunctie omvat alle activiteiten die zich richten op het sturen en beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële vermogenswaarden, financiële geldstromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's. Met de invoering van schatkistbankieren is de aandacht voor het volgen en bewaken van de banksaldi en de mutaties in 's Rijks schatkist verder geïntensiveerd.

Risicobeheer

Kasgeldlimiet

Gegeven de permanente financieringsbehoefte, kunnen fluctuaties in de rentelasten risico's met zich meebrengen. Om de risico's zoveel mogelijk te beperken, is de kasgeldlimiet ingesteld. De kasgeldlimiet stelt grenzen aan de mate waarin de financieringsbehoefte wordt afgedekt met kortlopende leningen, korter dan een jaar. De kasgeldlimiet is uitgedrukt in een percentage van de omvang van de begroting. Voor 2023 bedraagt dit, bij ministeriële regeling vastgestelde percentage, 8,2%. Op basis van de omvang van de begroting van 96.627.000 euro bedraagt deze 7,923 miljoen euro. Werkzaam maakt geen gebruik van kasgeldleningen.

Renterisico

Om het risico van renteaanpassing en herfinancieren bij langlopende leningen (langer dan een jaar) te beperken is de renterisiconorm ingesteld. Deze norm is bij ministeriële regeling bepaald en houdt in, dat de jaarlijkse verplichte aflossing en renteherziening niet meer mag bedragen dan 20% van het begrotingstotaal. Het begrotingstotaal bedraagt 96.627.000 euro. De renterisiconorm is dan 19,325 miljoen euro. De jaarlijkse aflossing is 105.000 euro. Dit betekent dat er nog voor 19,220 miljoen euro aan ruimte is.

Kredietrisicobeheer

Werkzaam loopt geen risico's bij het uitzetten van geldmiddelen, behoudens het verstrekken van leningen en hypotheek. Omdat dit onderdeel, gecorrigeerd met een voorziening op de balans van gemeente staat is dit risico niet aanwezig.

Frauderisico

We voeren bij Werkzaam geen inventarisatie van frauderisico's binnen de financiële processen uit. Het doel van deze frauderisico-analyse is vast te stellen hoe het staat met de kwaliteit van beheersing van frauderisico's binnen onze organisatie en welke beheersingsmaatregelen er eventueel nog genomen moeten worden ter voorkoming van eventuele fraude. Fraude met bancaire middelen is het belangrijkste frauderisico in deze categorie. Er functioneren voldoende controle- en beheersingsmaatregelen en de frauderisico's worden als 'laag' gekwalificeerd.

Financieringsbehoefte

De aanwezige vaste activa zijn met lang vermogen gefinancierd, deels via een langlopende lening bij de BNG en deels met eigen vaste financieringsmiddelen (reserves). De financiële positie is goed en de financieringsverhoudingen op basis van de geprognosticeerde balans zijn gezond.

Financieringsbehoefte		
	Boekwaarde per 31-12-2023	Boekwaarde per 31-12-2022
Totaal kapitaalbeslag in vaste activa	9.103	9.687
Financiering is als volgt		
Eigen vaste financieringsmiddelen (reserves en voorzieningen)	3.417	3.924
Langlopende lening (BNG)	3.465	3.675
Totaal passiva	6.882	7.599
Financiering met vlottende activa	2.221	2.088

Lening portefeuille						
	Oorspr. hoofdsom	Rente	Looptijd (jaren)	Afgeïst in	Stand per 31-12-22	Stand per 31-12-23
Lening BNG	4.200	1,40%	40	2056	3.675	3.465

Jaarlijks wordt 105.000 euro afgeïst. De rentebetaling in 2023 bedraagt 49.400 euro.

Renteschema

Het renteschema laat zien dat de rentelasten worden toegerekend aan de projectfinanciering. Immers de lening is aangetrokken voor een specifiek doel. Dit betekent dat de renteomslag 0% bedraagt. In het onderstaande overzicht staat dit toegelicht.

Renteschema (* € 1)				
	2023	2024	2025	2026
Financiering is als volgt:				
Externe rentelasten	49.400	47.900	46.400	45.000
Externe rentebaten				
Saldo rentebaten en rentelasten	49.400	47.900	46.400	45.000
Rente van projectfinanciering				
Taakveld toerekenen externe rente	49.400	47.900	46.400	45.000
Rente over voorzieningen				
Rente over eigen vermogen				
Aan taakveld toe te rekenen rente				
Renteomslag 0%				

Ontwikkeling liquiditeitspositie

Op basis van de Wet Fido zijn decentrale overheden verplicht hun financiële middelen onder te brengen bij het Ministerie van Financiën (in de schatkist). Dagelijks worden overtollige geldmiddelen afgeroomd naar de schatkist. Op basis van de actuele liquiditeitsbehoefte worden naar behoefte opnames uit 's Rijksschatkist gedaan.

7.3 Onderhoud kapitaalgoederen

Het onderhoud van de kapitaalgoederen legt een beslag op de financiële middelen. Werkzaam kent alleen het kapitaalgoed van het pand Poppenbouwing. In deze paragraaf wordt hier dieper op ingegaan.

Beleidskader

Het beheerplan is het beleidskader voor het planmatig onderhoud aan het gebouw Poppenbouwing. Dit plan geeft inzicht in het noodzakelijke jaarlijkse en planmatige onderhoud. Het planmatig onderhoud egaliseren we in een reserve die gebaseerd is op kosten voor de komende tien jaar.

Financieel beslag

Het financieel beslag bestaat voor 2023 uit dagelijks onderhoud aan gebouw, terrein en machines van 137.200 euro. In de reserve wordt een bedrag toegevoegd van 51.800 euro. Eind 2023 bedraagt de reserve 158.200 euro. Het planmatig onderhoud is de eerste jaren beperkt en toont daarna een flinke piek die opgevangen kan worden uit deze reserve.

Ontwikkeling

In 2020 is gewerkt aan een nieuwe huisvestingsvisie. In 2021 startte de planvorming en het inkooptraject voor verduurzaming. Bij de vervanging van het dak wordt de isolatie en levensduur van het dak verbeterd. De uitvoering vindt plaats in de eerste helft van 2022. Aan het einde van de zomer plaatsen we ook zonnepanelen. Met deze en eerdere maatregelen verwachten wij terug te gaan naar 5% van het CO₂-uitstoot ten opzichte van 2015.

Aansluitend wordt geïnvesteerd in het toevoegen van opslagruimte en aanpassing van het kantoor om op de veranderende behoefte van werken aan te sluiten. De nieuwbouw van extra opleidingsruimte (het Leerlab) is in 2021 voorbereid met een ontwerp op basis van de gebruikersbehoefte en aansluitend op de duurzaamheidsambitie. In de eerste helft van 2022 worden de definitieve kostencalculatie, de vergunningsaanvraag en het inkooptraject afgerond. In dit traject wordt intensief samengewerkt met de Leerwerkroute techniek en Bouwmensen. Zo geven we maximaal ruimte aan opleiding van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. We streven naar oplevering aan einde van 2022. De haalbaarheid is sterk afhankelijk van de beschikbare capaciteit in de bouwsector.

7.4 Bedrijfsvoering

Inleiding

De paragraaf bedrijfsvoering geeft inzicht in de stand van zaken en de beleidsvoornemens rondom de bedrijfsvoering. Met de bedrijfsvoering worden de bedrijfsvoeringsprocessen bedoeld die nodig zijn om de beleidsdoelstellingen uit de programma's te realiseren.

Visie

Werkzaam wil optimaal inspelen op veranderingen die zich in- en extern voordoen. Een bedrijfsvoering die daarin optimaal ondersteunt is essentieel. Eén van de actielijnen uit het meerjarenbeleidsplan is Continu ontwikkelen op bedrijfsvoering. We werken daarom aan de onderdelen organisatieontwikkeling, human resource management, digitalisering, automatisering, facilitair en huisvesting.

Interne controle

Het dagelijks bestuur neemt naar verwachting vanaf boekjaar 2022 een verantwoording op in de jaarrekening over de rechtmatigheid van de relevante financiële beheershandelingen. Hiervoor is in 2020 al een plan van aanpak Rechtmatigheidsverantwoording opgesteld. Ter verbetering van de administratieve organisatie hebben wij een handboek administratieve organisatie inclusief plan van aanpak opgesteld. Daarmee heeft de organisatie handvatten voor een gestandaardiseerde en eenduidige administratieve organisatie (AO) die zij kan toepassen bij het optimaliseren van processen. Dit allemaal draagt bij aan het versterken van de controlefunctie in de organisatie.

In 2023 worden het plan van aanpak Rechtmatigheidsverantwoording en het handboek AO verder geïmplementeerd in de organisatie. In 2023 gaan we verder met het optimaliseren van onze belangrijkste processen waarbij we steeds op zoek gaan naar de juiste balans tussen rechtmatigheid, doelmatigheid en efficiency. Controles zullen dan steeds vaker procesgericht plaatsvinden in plaats van per dossier.

Automatisering

In 2021 is in een aanbesteding uitgevoerd voor de hardware. In 2021 en 2022 zijn alle 5 jaar oude laptops en werkplekken vervangen. Ook zijn de 3 jaar oude telefoons vervangen in 2022.

Inkoopbeleid

De budgethoudersregeling is geïmplementeerd en er is een plan gemaakt om de prestatieverklaring te borgen in het financieel systeem; dit gaan we in 2022 doen. Hiermee zorgen wij voor verdere borging van het inkoopproces.

Privacy- en informatiebeveiliging

We zijn aan de slag gegaan met het jaarplan privacy en het herzien van het informatiebeveiligingsbeleid. Het jaar stond in het teken van de basis op orde en de mogelijkheid om verder te kunnen bouwen aan een organisatie die naar onbewust bekwaam gaat. Het creëren van bewustzijn in de hele organisatie was een belangrijk onderdeel.

Het bestaande informatiebeveiligingsbeleid is herzien aan de hand van de Baseline Informatiebeveiliging Overheid. Het werken vanuit eigenaarschap, risicomanagement en een Plan-Do-Check-Act cyclus staan bij privacy en informatiebeveiliging centraal. In 2022 bouwen we deze stappen verder uit.

Op het gebied van informatiebeveiliging zorgt Werkzaam met de leveranciers voor up-to-date systemen, beveiligingsmaatregelen en goede monitoring van risico's. Hierdoor minimaliseren we de wereldwijde ICT risico's zoals het Citrix lek, Phishing mail en ransomware.

Planning & Control

De planning- en control cyclus is gebaseerd op het principe van Deming: plan-do-check-act. Het is een cyclisch proces op meerdere (besturings)niveaus: strategisch, tactisch en operationeel. In 2022 maken we nog stappen maken in het doorontwikkelen van de Kadernota, begroting, bestuursrapportage, maandrapportage en jaarrekening. Nu de informatievoorziening steeds meer aan de voorkant komt te liggen, komen de budgethouders in positie; dit bouwen we verder uit.

Budgetten

In het kader van de bestuurlijke agenda worden de bedrijfsvoeringskosten en opbrengsten Wsw afgerekend op basis van het profijtbeginnel. In de onderstaande tabel maken we deze berekening inzichtelijk.

2023 Bedragen (in €)							
	Totaal	Inkomen	Wsw	Beschut	SW LKS	Inkomen	Overhead
Lasten							
Salarissen	19.266.100	5.569.600	3.265.000	986.200	264.100	3.468.700	5.712.500
Directe kosten Inkomen	658.800	658.800	-	-	-	-	-
Kosten hallen Poppenbouwing	768.700	-	404.100	60.600	-	111.800	192.200
Materiële kosten	4.168.700	-	-	-	-	-	4.168.700
Totaal lasten	24.862.300	6.228.400	3.669.100	1.046.800	264.100	3.580.500	10.073.400
Baten							
Projecten	133.000	-	-	-	-	133.000	-
Participatiebudget	3.793.600	-	-	1.261.000	-	2.532.600	-
Inleenvergoeding	-2.860.100	-	-	-1.046.100	-	-1.814.000	-
Omzet	7.870.200	-	5.973.100	791.500	-	1.105.600	-
Reserve	-	-	-	-	-	-	-
Totaal baten	8.936.700	-	5.973.100	1.006.400	-	1.957.200	-
Saldo van baten en lasten	15.925.600	6.228.400	-2.304.000	40.400	264.100	1.623.300	10.073.400
Verdeling overhead		4.008.200	2.640.600	753.400	190.100	2.481.100	-10.073.400
Totaal	15.925.600	10.236.600	336.600	793.800	454.200	4.104.400	-

7.5 Verbonden partijen

In deze paragraaf gaan we in op samenwerkingsverbanden met een bestuurlijk of financieel belang voor Werkzaam Rivierenland.

- Een bestuurlijk belang houdt in dat Werkzaam Rivierenland zeggenschap heeft, of door een zetel in het bestuur van de organisatie, of uit hoofde van een stemrecht.
- Er is een financieel belang wanneer Werkzaam Rivierenland middelen ter beschikking heeft gesteld en die verliest bij een eventueel faillissement van de verbonden partij.

Werkzaam kent de volgende vier verbonden partijen:

Stichting Flex & Zeker	
Omschrijving	
Vestigingsplaats	Geldermalsen
Rechtspositie	Stichting
Doel en openbaar belang	Arbeidsbemiddeling
Zeggenschap	Directeur Werkzaam Rivierenland
Bestuurlijk Belang	100% eigenaar
Betrokkene	GR Werkzaam Rivierenland
Risico's	Deze komen voor rekening van GR Werkzaam Rivierenland
Relatie met programma's	Arbeidsparticipatie en Begeleide participatie
Eigen Vermogen	Eigen vermogen per 31-12-2020 € 0 Eigen vermogen per 31-12-2021 € 0
Vreemd vermogen	Vreemd vermogen per 31-12-2020 € 0 Vreemd vermogen per 31-12-2021 € 0
Financieel resultaat	€ 0
Risico's	Vanwege de fiscale eenheid komen de risico's voor GR Werkzaam Rivierenland
Veranderingen in het jaar	Er hebben zich geen veranderingen voorgedaan
Ontwikkelingen	Er zijn geen ontwikkelingen

Stichting Werkzaak Plus	
Omschrijving	
Vestigingsplaats	Tiel
Rechtspositie	Stichting
Doel en openbaar belang	• Het voorzien in de flexibiliteitsbehoefte van werkgevers door medewerkers met een afstand tot de arbeidsmarkt en overige werkzoekenden onder begeleiding van mentoren in de gelegenheid te stellen werkzaamheden te verrichten voor werkgevers. • Het zijn van de formele werkgever voor een deel van het staf- en kaderpersoneel
Zeggenschap	Deelnemende gemeenten van GR Werkzaak Rivierenland
Bestuurlijk Belang	100% eigenaar
Betrokkene	GR Werkzaak Rivierenland
Risico's	Geen
Relatie met programma's	Inkomensondersteuning, Arbeidsparticipatie, Begeleide participatie en Bestuur en Ondersteuning
Eigen Vermogen	Eigen vermogen per 31-12-2020 € 0 Eigen vermogen per 31-12-2021 € 0
Vreemd vermogen	Vreemd vermogen per 31-12-2020 € 0 Vreemd vermogen per 31-12-2021 € 0
Financieel resultaat	€ 0
Risico's	Vanwege de fiscale eenheid komen de risico's voor GR Werkzaak Rivierenland
Veranderingen in het jaar	Er hebben zich geen veranderingen voorgedaan
Ontwikkelingen	Er zijn geen ontwikkelingen

Dariuz B.V.	
Omschrijving	
Vestigingsplaats	Eindhoven
Rechtspositie	Besloten Vennootschap
Doel en openbaar belang	Organisaties binnen de sociale zekerheid te ondersteunen bij het realiseren van duurzame deelname van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt
Zeggenschap	Deelnemende gemeenten van GR Werkzaak Rivierenland
Bestuurlijk Belang	3420 van de 18.948 geplaatste aandelen (18,1%)
Betrokkene	GR Werkzaak Rivierenland
Risico's	Geen
Relatie met programma's	Inkomensondersteuning, Arbeidsparticipatie, Begeleide participatie en Bestuur en Ondersteuning
Eigen Vermogen	Eigen vermogen per 31-12-2019 € 558.400 Eigen vermogen per 31-12-2020 € 812.300
Vreemd vermogen	Vreemd vermogen per 31-12-2019 € 0 Vreemd vermogen per 31-12-2020 € 0
Financieel resultaat	2020: € 255.900. Dividend 2020 ontvangen € 36.100 en interim-dividend 2021 € 27.075
Risico's	Op de balans staat een aandelenvermogen van € 3.420
Veranderingen in het jaar	Er hebben zich geen veranderingen voorgedaan
Ontwikkelingen	Geen

De coöperatieve streekmotor Puur Betuws U.A.

Omschrijving

Vestigingsplaats	West Betuwe
Rechtspositie	Coöperatie
Doel en openbaar belang	Het inrichten van een korte voedselvoorzieningsketen, waarbij de opslag en distributie plaatsvindt door de talenten van Werkzaam Rivierenland om een circulaire, ecologische en inclusieve arbeidsmarkt en duurzamere samenleving te creëren.
Zeggenschap	Algemene ledenvergadering van de coöperatie, waarin Werkzaam, vanuit haar lidmaatschap, ook stemrecht heeft
Bestuurlijk Belang	Mede invloed aanwenden op circulaire en inclusieve arbeidsmarkt en samenleving.
Betrokkene	GR Werkzaam Rivierenland
Risico's	De risico's liggen bij de coöperatie met uitgesloten aansprakelijkheid
Relatie met programma's	Arbeidsparticipatie, Begeleide participatie en Bestuur en Ondersteuning
Eigen Vermogen	Eigen vermogen per 31-12-2021 - € 55.387
Vreemd vermogen	Vreemd vermogen per 31-12-2021 € 35.000
Financieel resultaat	€ - 55.387
Risico's	Door Corona (lock down en sluiting horeca) blijft de omzet achter; ook omdat deze organisatie niet in aanmerking komt voor de steunmaatregelen van het Rijk. Met partners zijn we in gesprek om het tekort voor 2021 af te dekken.
Veranderingen in het jaar	Er hebben zich geen veranderingen voorgedaan
Ontwikkelingen	Vanuit Regio Deal wordt € 200.000,- ontvangen in de opstartfase.

“Dit werk past perfect bij mij.
Vooral het contact met klanten
maakt dit werk tot mijn
droombaan!”

8 Bijlagen

8.1 Bijlage 1: Begroting per taakveld

Bedragen (in €)						
	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Meerjarenraming		
	2024	2025	2026			
Lasten						
0.1 Bestuur	-	142.500	100.100	100.100	100.100	100.100
0.4 Overhead	12.898.500	6.752.400	12.072.000	11.974.900	11.903.500	11.902.300
0.5 Treasury	83.400	50.800	49.400	47.900	46.400	45.000
0.8 Overige baten en lasten	-	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000
0.9 Vennootschapsbelasting	-	-	-	-	-	-
Sub-Totaal 0 BESTUUR EN ONDERSTEUNING	12.981.900	6.995.700	12.271.500	12.172.900	12.100.000	12.097.400
6.3 Inkomensregelingen	52.654.600	56.900.200	50.152.500	52.165.000	53.694.700	54.871.100
6.4 Begeleide participatie	-	26.836.000	20.814.000	19.777.400	18.847.900	17.887.600
6.5 Arbeidsparticipatie	32.824.100	7.463.000	12.662.900	12.189.200	11.748.000	11.753.700
Sub-Totaal 6 SOCIAAL DOMEIN	85.478.700	91.199.200	83.629.400	84.131.600	84.290.600	84.512.400
Totaal lasten	98.460.600	98.194.900	95.900.900	96.304.500	96.390.600	96.609.800
Baten						
0.1 Bestuur	-	-	-	-	-	-
0.4 Overhead	14.409.200	14.905.600	15.925.600	16.269.500	16.474.400	16.692.600
0.5 Treasury	122.300	50.800	79.400	77.900	76.400	75.000
0.8 Overige baten en lasten	-	-	-	-	-	-
0.9 Vennootschapsbelasting	-	-	-	-	-	-
Sub-Totaal 0 BESTUUR EN ONDERSTEUNING	14.531.500	14.956.400	16.005.000	16.347.400	16.550.800	16.767.600
6.3 Inkomensregelingen	48.953.600	49.815.700	45.833.200	47.825.000	49.380.400	50.557.400
6.4 Begeleide participatie	-	28.762.500	27.640.500	26.268.900	25.083.200	23.918.800
6.5 Arbeidsparticipatie	35.084.300	4.510.300	5.915.000	5.790.500	5.353.500	5.393.400
Sub-Totaal 6 SOCIAAL DOMEIN	84.037.900	83.088.500	79.388.700	79.884.400	79.817.100	79.869.600
Totaal baten	98.569.400	98.044.900	95.393.700	96.231.800	96.367.900	96.637.200
Saldo van baten en lasten	108.800	-150.000	-507.200	-72.700	-22.700	27.300
Reservemutaties						
0.10 Toevoeging aan reserves	55.000	-	-	-	-	-
0.10 Onttrekking aan reserves	317.200	150.000	507.200	72.700	22.700	-27.300
Saldo reservemutaties	262.200	150.000	507.200	72.700	22.700	-27.300
0.11 Resultaat van baten en lasten	371.000	-	-	-	-	-

8.2 Bijlage 2: Gemeentelijke bijdrage

Bijdrage 2023

Bijdrage 2023									
	Buren	Culemborg	Maasdriel	Tiel	Neder-Betuwe	West Maas en Waal	West Betuwe	Zaltbommel	Totaal
Levensonderhoud BUIG		6.208.400	2.697.200	14.060.800		2.473.800	5.617.900	3.926.200	34.984.300
Inkomsten BUIG		-106.500	-46.300	-241.200		-42.500	-96.300	-67.200	-600.000
Levensonderhoud IOAW		439.200	201.300	695.400		256.200	530.700	292.800	2.415.600
Levensonderhoud IOAZ		3.900	6.500	3.900		2.600		2.600	19.500
BBZ		91.500	36.600	54.900			54.900	91.500	329.400
Stelpost		426.000	185.800	935.400	-	172.700	392.000	272.500	2.384.400
Lasten BUIG	-	7.062.500	3.081.100	15.509.200	-	2.862.800	6.499.200	4.518.400	39.533.200
Rijksvergoeding BUIG		7.044.200	3.404.900	16.231.300		2.669.800	7.288.700	4.457.300	41.096.200
Resultaat BUIG (6.3)		18.300	-323.800	-722.100	-	193.000	-789.500	61.100	-1.563.000
Extern		375.800	328.900	704.700		258.400	610.700	415.000	2.693.500
Beschut		198.600	37.900	321.500		37.900	189.200	85.200	870.300
Flex/WWA		81.700	36.400	726.600		63.500	118.100	81.700	1.108.000
Stelpost		112.200	104.200	50.300	-	128.300	77.800	-7.200	465.600
Lasten LKS		768.300	507.400	1.803.100	-	488.100	995.800	574.700	5.137.400
Rijksvergoeding LKS		768.300	507.400	1.803.100		488.100	995.800	574.700	5.137.400
Resultaat LKS (6.3)		-	-	-	-	-	-	-	-
Herverdeling (6.3)		-9.200	161.900	361.100	-	-96.500	394.800	-30.600	781.500
Kredietverstrekking		38.500	38.500	57.700		19.100	57.700	38.500	250.000
Aflossing voor 2020		-29.700	-59.200	-83.800		-17.900	-28.800	-75.400	-294.800
Aflossing na 2020		-4.300	-7.300	-14.600		-4.800	-7.000	-5.100	-43.100
Netto lasten BBZ	-	4.500	-28.000	-40.700	-	-3.600	21.900	-42.000	-87.900
Rijksvergoeding		3.200	-19.600	-28.500	-	-2.500	15.300	-29.400	-61.500
Resultaat BBZ (6.3)		1.300	-8.400	-12.200	-	-1.100	6.600	-12.600	-26.400
Bijzondere bijstand		50.000	10.000	100.000		5.000	45.000	15.000	225.000
Resultaat bijzondere bijstand (6.3)		50.000	10.000	100.000	-	5.000	45.000	15.000	225.000
Bijzondere bijstand						397.400			397.400
Uitvoeringskosten						144.600			144.600
DVO bijzondere bijstand (6.3)		-	-	-	-	542.000	-	-	542.000
Schuldhelpverlening						120.000			120.000
Uitvoeringskosten						25.600			25.600

vervolg bijdrage 2023

Bijdrage 2023									
	Buren	Culemborg	Maasdriel	Tiel	Neder- Betuwe	West Maas en Waal	West Betuwe	Zaltbommel	Totaal
DVO schuldhelpverlening (6.71)	-	-	-	-	-	145.600	-	-	145.600
Salarissen WSW	1.335.500	2.184.400	954.500	4.939.100	699.900	-	2.087.200	1.774.700	13.975.300
Inleenvergoeding									
Werzaam-plus BWL	354.800	580.300	253.600	1.312.100	185.900	-	554.500	471.400	3.712.600
Loonkostensubsidie BW SW	53.400	160.300	85.500	310.000	85.500	-	106.900	203.100	1.004.700
Overige kosten	43.900	73.600	32.500	165.100	24.400	-	69.200	61.600	470.300
Netto lasten SW	1.787.600	2.998.600	1.326.100	6.726.300	995.700	-	2.817.800	2.510.800	19.162.900
Rijksvergoeding	1.723.100	3.133.400	1.554.600	7.217.300	1.034.100		2.848.300	2.853.100	20.363.900
Resultaat Wsw (6.4)	64.500	-134.800	-228.500	-491.000	-38.400	-	-30.500	-342.300	-1.201.000
Salarissen	36.000				35.900				71.900
DVO WIW (6.5)	36.000	-	-	-	35.900	-	-	-	71.900
KP-4 uitvoeringskosten						107.100			107.100
DVO KP-4 (6.5)	-	-	-	-	-	107.100	-	-	107.100
Klassiek/nieuw WAJONG		647.900	117.200	1.801.200		147.400	251.900	200.200	3.165.800
Nieuw begeleiding		233.100	195.500	621.500		72.700	273.100	180.400	1.576.300
Budget Corona		-	-	-		-	-	-	-
Totaal Participatiebudget (6.5)	-	881.000	312.700	2.422.700	-	220.100	525.000	380.600	4.742.100
SW-dienstverband	32.200	52.600	23.000	119.100	16.900	-	50.300	42.700	336.600
SW-LKS	24.200	72.500	38.700	140.200	38.700	-	48.300	91.800	454.200
Bedrijfsvoeringskosten SW (0.4)	56.400	125.100	61.700	259.300	55.600	-	98.600	134.500	790.800
Toeslag (0.4)	67.000	-	-	-	37.000	-	-	-	104.000
Aantal uitkeringen	4.900	2.445.700	1.156.900	5.511.300	4.900	1.049.500	2.416.400	1.659.700	14.249.300
Verdeling oud model	4.900	2.445.700	1.156.900	5.511.300	4.900	1.049.500	2.416.400	1.659.700	14.249.300
Verdeling gemeentefonds		1.302.800	733.500	2.679.400		592.900	1.418.300	922.500	7.649.400
Verdeling aantal personen	4.900	1.131.900	535.400	2.550.600	4.900	485.700	1.118.300	768.100	6.599.800
Verdeling nieuw model	4.900	2.434.700	1.268.900	5.230.000	4.900	1.078.600	2.536.600	1.690.600	14.249.200
Op basis van 50% versus 50%	4.900	2.440.200	1.212.900	5.370.600	4.900	1.064.100	2.476.500	1.675.200	14.249.300
Bijdrage Inkomen	-	7.876.100	3.732.400	17.732.700	-	3.255.800	7.956.700	5.035.500	45.589.200
Bijdrage Werk	1.787.600	3.879.600	1.638.800	9.149.000	995.700	220.100	3.342.800	2.891.400	23.905.000
DVO	36.000	-	-	-	35.900	794.700	-	-	866.600
Bijdrage bedrijfsvoering	128.300	2.565.300	1.274.600	5.629.900	97.500	1.064.100	2.575.100	1.809.700	15.144.100
Totaal	1.951.900	14.321.000	6.645.800	32.511.600	1.129.100	5.334.700	13.874.600	9.736.600	85.504.900

Bijdrage 2024

Bijdrage 2024									
	Buren	Culemborg	Maasdriel	Tiel	Neder-Betuwe	West Maas en Waal	West Betuwe	Zaltbommel	Totaal
Levensonderhoud BUIG		6.272.300	2.729.200	14.204.400		2.505.700	5.665.800	3.958.100	35.335.500
Inkomsten BUIG		-106.500	-46.300	-241.200		-42.500	-96.300	-67.200	-600.000
Levensonderhoud IOAW		439.200	201.300	713.700		256.200	530.700	292.800	2.433.900
Levensonderhoud IOAZ		3.900	6.500	3.900		2.600		2.600	19.500
BBZ		54.900	18.300	36.600			36.600	54.900	201.300
Stelpost		604.600	263.900	1.335.200	-	247.000	556.800	384.800	3.392.300
Lasten BUIG	-	7.268.400	3.172.900	16.052.600	-	2.969.000	6.693.600	4.626.000	40.782.500
Rijksvergoeding BUIG		7.280.800	3.508.000	16.751.500		2.745.300	7.501.800	4.598.000	42.385.400
Resultaat BUIG (6.3)		-12.400	-335.100	-698.900	-	223.700	-808.200	28.000	-1.602.900
Extern		422.800	360.200	783.000		281.900	681.200	462.000	2.991.100
Beschut		217.600	37.900	359.400		37.900	208.000	94.600	955.400
Flex/WVA		81.700	36.400	726.600		63.500	118.100	81.700	1.108.000
Stelpost		157.200	146.200	194.700	-	175.400	132.400	19.500	825.400
Lasten LKS		879.300	580.700	2.063.700	-	558.700	1.139.700	657.800	5.879.900
Rijksvergoeding LKS		879.300	580.700	2.063.700		558.700	1.139.700	657.800	5.879.900
Resultaat LKS (6.3)		-	-	-	-	-	-	-	-
Herverdeling (6.3)		9.300	251.300	524.200	-	-167.800	606.200	-21.000	1.202.200
Kredietverstrekking		38.500	38.500	57.700		19.100	57.700	38.500	250.000
Aflossing voor 2020		-23.800	-47.300	-67.000		-14.300	-23.000	-60.400	-235.800
Aflossing na 2020		-7.000	-10.000	-18.600		-6.100	-11.000	-7.800	-60.500
Netto lasten BBZ	-	7.700	-18.800	-27.900	-	-1.300	23.700	-29.700	-46.300
Rijksvergoeding		5.400	-13.200	-19.500	-	-900	16.600	-20.800	-32.400
Resultaat BBZ (6.3)		2.300	-5.600	-8.400	-	-400	7.100	-8.900	-13.900
Bijzondere bijstand		50.000	10.000	100.000		5.000	45.000	15.000	225.000
Resultaat bijzondere bijstand (6.3)		50.000	10.000	100.000	-	5.000	45.000	15.000	225.000
Bijzondere bijstand						397.400			397.400
Uitvoeringskosten						144.600			144.600
DVO bijzondere bijstand (6.3)		-	-	-	-	542.000	-	-	542.000
Schuldhelpverlening						120.000			120.000
Uitvoeringskosten						25.600			25.600

vervolg bijdrage 2024



Bijdrage 2024									
	Buren	Culemborg	Maasdriel	Tiel	Neder-Betuwe	West Maas en Waal	West Betuwe	Zaltbommel	Totaal
DVO schuldhelpverlening (6.71)	-	-	-	-	-	145.600	-	-	145.600
Salarissen WSW	1.255.400	2.053.400	897.200	4.642.800	657.900	-	1.961.900	1.668.200	13.136.800
Inleenvergoeding									
Werzaak-plus BWL	333.500	545.500	238.300	1.233.300	174.800	-	521.200	443.200	3.489.800
Loonkostensubsidie BW SW	50.200	150.700	80.400	291.200	80.400	-	100.500	190.900	944.300
Overige kosten	41.900	70.300	31.100	157.700	23.300	-	66.000	58.900	449.200
Netto lasten SW	1.681.000	2.819.900	1.247.000	6.325.000	936.400	-	2.649.600	2.361.200	18.020.100
Rijksvergoeding	1.714.000	3.091.700	1.470.800	7.108.200	977.200		2.790.700	2.686.900	19.839.500
Resultaat Wsw (6.4)	-33.000	-271.800	-223.800	-783.200	-40.800	-	-141.100	-325.700	-1.819.400
Salarissen	36.000				35.900				71.900
DVO WIW (6.5)	36.000	-	-	-	35.900	-	-	-	71.900
KP-4 uitvoeringskosten						107.100			107.100
DVO KP-4 (6.5)	-	-	-	-	-	107.100	-	-	107.100
Klassiek/nieuw WAJONG		647.300	117.800	1.798.200		147.300	253.600	200.600	3.164.800
Nieuw begeleiding		250.700	210.300	668.600		78.200	293.900	194.100	1.695.800
Budget Corona			-	-		-	-	-	-
Totaal Participatiebudget (6.5)	-	898.000	328.100	2.466.800	-	225.500	547.500	394.700	4.860.600
SW-dienstverband	35.400	58.000	25.300	131.100	18.600	-	55.400	47.100	370.900
SW-LKS	24.100	72.400	38.600	139.900	38.600	-	48.200	91.600	453.400
Bedrijfsvoeringskosten SW (0.4)	59.500	130.400	63.900	271.000	57.200	-	103.600	138.700	824.300
Toeslag (0.4)	62.000	-	-	-	34.000	-	-	-	96.000
Aantal uitkeringen	4.700	2.424.300	1.148.100	5.465.200	4.700	1.043.700	2.410.000	1.646.200	14.146.900
Verdeling oud model	4.700	2.424.300	1.148.100	5.465.200	4.700	1.043.700	2.410.000	1.646.200	14.146.900
Verdeling gemeentefonds		1.331.600	754.400	2.754.500		609.600	1.454.300	951.600	7.856.000
Verdeling aantal personen	4.700	1.077.100	510.100	2.428.400	4.700	463.700	1.070.900	731.400	6.291.000
Verdeling nieuw model	4.700	2.408.700	1.264.500	5.182.900	4.700	1.073.300	2.525.200	1.683.000	14.147.000
Op basis van 50% versus 50%	4.700	2.412.600	1.235.400	5.253.500	4.700	1.065.900	2.496.400	1.673.800	14.147.000
Bijdrage Inkomen	-	8.214.700	3.996.100	18.712.600	-	3.363.600	8.508.200	5.248.100	48.043.300
Bijdrage Werk	1.681.000	3.717.900	1.575.100	8.791.800	936.400	225.500	3.197.100	2.755.900	22.880.700
DVO	36.000	-	-	-	35.900	794.700	-	-	866.600
Bijdrage bedrijfsvoering	126.200	2.543.000	1.299.300	5.524.500	95.900	1.065.900	2.600.000	1.812.500	15.067.300
Totaal	1.843.200	14.475.600	6.870.500	33.028.900	1.068.200	5.449.700	14.305.300	9.816.500	86.857.900

Bijdrage 2025

Bijdrage 2025									
	Buren	Culemborg	Maasdriel	Tiel	Neder-Betuwe	West Maas en Waal	West Betuwe	Zaltbommel	Totaal
Levensonderhoud BUIG		6.336.100	2.761.100	14.364.000		2.537.600	5.729.600	4.006.000	35.734.400
Inkomsten BUIG		-106.500	-46.300	-241.200		-42.500	-96.300	-67.200	-600.000
Levensonderhoud IOAW		457.500	201.300	713.700		256.200	530.700	292.800	2.452.200
Levensonderhoud IOAZ		3.900	6.500	3.900		2.600		2.600	19.500
BBZ		54.900	18.300	36.600			36.600	54.900	201.300
Stelpost		675.900	294.700	1.490.600	-	275.900	621.300	429.700	3.788.100
Lasten BUIG	-	7.421.800	3.235.600	16.367.600	-	3.029.800	6.821.900	4.718.800	41.595.500
Rijksvergoeding BUIG		7.439.000	3.566.300	17.121.900		2.778.200	7.645.600	4.687.300	43.238.300
Resultaat BUIG (6.3)		-17.200	-330.700	-754.300	-	251.600	-823.700	31.500	-1.642.800
Extern		462.000	399.300	861.300		313.200	751.700	516.800	3.304.300
Beschut		245.900	47.300	397.300		47.300	227.100	104.000	1.068.900
Flex/WVA		81.700	36.400	726.600		63.500	118.100	81.700	1.108.000
Stelpost		200.800	171.100	339.000	-	205.200	186.700	38.300	1.141.100
Lasten LKS		990.400	654.100	2.324.200	-	629.200	1.283.600	740.800	6.622.300
Rijksvergoeding LKS		990.400	654.100	2.324.200		629.200	1.283.600	740.800	6.622.300
Resultaat LKS (6.3)		-	-	-	-	-	-	-	-
Herverdeling (6.3)		17.200	330.700	754.300	-	-251.600	823.700	-31.500	1.642.800
Kredietverstrekking		38.500	38.500	57.700		19.100	57.700	38.500	250.000
Aflossing voor 2020		-17.800	-35.500	-50.300		-10.700	-17.300	-45.300	-176.900
Aflossing na 2020		-9.700	-12.700	-22.600		-7.400	-15.000	-10.500	-77.900
Netto lasten BBZ	-	11.000	-9.700	-15.200	-	1.000	25.400	-17.300	-4.800
Rijksvergoeding		7.700	-6.800	-10.600	-	700	17.700	-12.100	-3.400
Resultaat BBZ (6.3)		3.300	-2.900	-4.600	-	300	7.700	-5.200	-1.400
Bijzondere bijstand		50.000	10.000	100.000		5.000	45.000	15.000	225.000
Resultaat bijzondere bijstand (6.3)		50.000	10.000	100.000	-	5.000	45.000	15.000	225.000
Bijzondere bijstand						397.400			397.400
Uitvoeringskosten						144.600			144.600
DVO bijzondere bijstand (6.3)		-	-	-	-	542.000	-	-	542.000
Schuldhelpverlening						120.000			120.000
Uitvoeringskosten						25.600			25.600

vervolg bijdrage 2025



Bijdrage 2025									
	Buren	Culemborg	Maasdriel	Tiel	Neder-Betuwe	West Maas en Waal	West Betuwe	Zaltbommel	Totaal
DVO schuldhelpverlening (6.71)	-	-	-	-	-	145.600	-	-	145.600
Salarissen WSW	1.180.000	1.930.100	843.300	4.364.400	618.400	-	1.844.200	1.568.100	12.348.500
Inleenvergoeding									
Werzaam-plus BWL	313.500	512.800	224.000	1.159.400	164.300	-	489.900	416.600	3.280.500
Loonkostensubsidie BW SW	47.200	141.700	75.500	274.000	75.500	-	94.400	179.400	887.700
Overige kosten	40.000	67.200	29.700	150.700	22.300	-	63.100	56.200	429.200
Netto lasten SW	1.580.700	2.651.800	1.172.500	5.948.500	880.500	-	2.491.600	2.220.300	16.945.900
Rijksvergoeding	1.663.400	3.016.100	1.386.400	6.898.000	954.700		2.765.200	2.544.100	19.227.900
Resultaat Wsw (6.4)	-82.700	-364.300	-213.900	-949.500	-74.200	-	-273.600	-323.800	-2.282.000
Salarissen	36.000				35.900				71.900
DVO WIW (6.5)	36.000	-	-	-	35.900	-	-	-	71.900
KP-4 uitvoeringskosten						107.100			107.100
DVO KP-4 (6.5)	-	-	-	-	-	107.100	-	-	107.100
Klassiek/nieuw WAJONG		652.500	119.100	1.812.400		148.600	256.600	202.600	3.191.800
Nieuw begeleiding		271.700	227.900	724.600		84.700	318.500	210.400	1.837.800
Budget Corona			-	-		-	-	-	-
Totaal Participatiebudget (6.5)	-	924.200	347.000	2.537.000	-	233.300	575.100	413.000	5.029.600
SW-dienstverband	33.800	55.300	24.100	124.900	17.700	-	52.800	44.900	353.600
SW-LKS	24.100	72.200	38.500	139.700	38.500	-	48.200	91.500	452.700
Bedrijfsvoeringskosten SW (0.4)	57.900	127.500	62.600	264.600	56.200	-	101.000	136.400	806.300
Toeslag (0.4)	58.000	-	-	-	32.000	-	-	-	90.000
Aantal uitkeringen	4.600	2.386.300	1.138.500	5.355.400	4.600	1.033.800	2.381.700	1.630.300	13.935.200
Verdeling oud model	4.600	2.386.300	1.138.500	5.355.400	4.600	1.033.800	2.381.700	1.630.300	13.935.200
Verdeling gemeentefonds		1.331.600	754.400	2.754.500		609.600	1.454.300	951.600	7.856.000
Verdeling aantal personen	4.600	1.040.100	496.200	2.334.400	4.600	450.600	1.038.200	710.600	6.079.300
Verdeling nieuw model	4.600	2.371.700	1.250.600	5.088.900	4.600	1.060.200	2.492.500	1.662.200	13.935.300
Op basis van 50% versus 50%	4.600	2.371.700	1.250.600	5.088.900	4.600	1.060.200	2.492.500	1.662.200	13.935.300
Bijdrage Inkomen	-	8.490.400	4.220.700	19.530.900	-	3.413.400	8.999.600	5.425.800	50.080.800
Bijdrage Werk	1.580.700	3.576.000	1.519.500	8.485.500	880.500	233.300	3.066.700	2.633.300	21.975.500
DVO	36.000	-	-	-	35.900	794.700	-	-	866.600
Bijdrage bedrijfsvoering	120.500	2.499.200	1.313.200	5.353.500	92.800	1.060.200	2.593.500	1.798.600	14.831.600
Totaal	1.737.200	14.565.600	7.053.400	33.369.900	1.009.200	5.501.600	14.659.800	9.857.700	87.754.500 .500

Bijdrage 2026

Bijdrage 2026									
	Buren	Culemborg	Maasdriel	Tiel	Neder-Betuwe	West Maas en Waal	West Betuwe	Zaltbommel	Totaal
Levensonderhoud BUIG		6.400.000	2.793.000	14.507.600		2.553.600	5.793.500	4.037.900	36.085.600
Inkomsten BUIG		-106.500	-46.300	-241.200		-42.500	-96.300	-67.200	-600.000
Levensonderhoud IOAW		457.500	201.300	713.700		256.200	530.700	292.800	2.452.200
Levensonderhoud IOAZ		3.900	6.500	3.900		2.600		2.600	19.500
BBZ		54.900	18.300	36.600			36.600	54.900	201.300
Stelpost		751.900	328.300	1.658.600	-	305.900	691.800	477.200	4.213.700
Lasten BUIG	-	7.561.700	3.301.100	16.679.200	-	3.075.800	6.956.300	4.798.200	42.372.300
Rijksvergoeding BUIG		7.580.800	3.626.700	17.442.000		2.820.500	7.777.200	4.771.200	44.018.400
Resultaat BUIG (6.3)		-19.100	-325.600	-762.800	-	255.300	-820.900	27.000	-1.646.100
Extern		509.000	399.300	861.300		313.200	751.700	516.800	3.351.300
Beschut		264.900	47.300	397.300		47.300	227.000	104.000	1.087.800
Flex/WWA		81.700	36.400	726.600		63.500	118.100	81.700	1.108.000
Stelpost		194.600	210.600	479.500	-	243.200	264.400	83.100	1.475.400
Lasten LKS		1.050.200	693.600	2.464.700	-	667.200	1.361.200	785.600	7.022.500
Rijksvergoeding LKS		1.050.200	693.600	2.464.700		667.200	1.361.200	785.600	7.022.500
Resultaat LKS (6.3)		-	-	-	-	-	-	-	-
Herverdeling (6.3)		19.100	325.600	762.800	-	-255.300	820.900	-27.000	1.646.100
Kredietverstrekking		38.500	38.500	57.700		19.100	57.700	38.500	250.000
Aflossing voor 2020		-11.900	-23.700	-33.500		-7.200	-11.500	-30.200	-118.000
Aflossing na 2020		-12.400	-15.400	-26.600		-8.700	-19.000	-13.200	-95.300
Netto lasten BBZ	-	14.200	-600	-2.400	-	3.200	27.200	-4.900	36.700
Rijksvergoeding		9.900	-400	-1.700	-	2.200	19.100	-3.400	25.700
Resultaat BBZ (6.3)		4.300	-200	-700	-	1.000	8.100	-1.500	11.000
Bijzondere bijstand		50.000	10.000	100.000		5.000	45.000	15.000	225.000
Resultaat bijzondere bijstand (6.3)		50.000	10.000	100.000	-	5.000	45.000	15.000	225.000
Bijzondere bijstand						397.400			397.400
Uitvoeringskosten						144.600			144.600
DVO bijzondere bijstand (6.3)		-	-	-	-	542.000	-	-	542.000
Schuldhelpverlening						120.000			120.000
Uitvoeringskosten						25.600			25.600

vervolg bijdrage 2026

Bijdrage 2026									
	Buren	Culemborg	Maasdriel	Tiel	Neder-Betuwe	West Maas en Waal	West Betuwe	Zaltbommel	Totaal
DVO schuldhelpverlening (6.71)	-	-	-	-	-	145.600	-	-	145.600
Salarissen WSW	1.109.200	1.814.300	792.700	4.102.500	581.300	-	1.733.600	1.474.000	11.607.600
Inleenvergoeding									
Werzaam-plus BWL	294.700	482.000	210.600	1.089.800	154.400	-	460.500	391.600	3.083.600
Loonkostensubsidie BW SW	44.400	133.100	71.000	257.400	71.000	-	88.800	168.700	834.400
Overige kosten	38.300	64.200	28.400	144.000	21.300	-	60.300	53.800	410.300
Netto lasten SW	1.486.600	2.493.600	1.102.700	5.593.700	828.000	-	2.343.200	2.088.100	15.935.900
Rijksvergoeding	1.601.100	2.921.100	1.394.200	6.714.400	921.100		2.736.200	2.435.900	18.724.000
Resultaat Wsw (6.4)	-114.500	-427.500	-291.500	-1.120.700	-93.100	-	-393.000	-347.800	-2.788.100
Salarissen	36.000				35.900				71.900
DVO WIW (6.5)	36.000	-	-	-	35.900	-	-	-	71.900
KP-4 uitvoeringskosten						107.100			107.100
DVO KP-4 (6.5)	-	-	-	-	-	107.100	-	-	107.100
Klassiek/nieuw WAJONG		660.500	121.000	1.833.500		150.400	260.900	205.400	3.231.700
Nieuw begeleiding		291.600	244.600	777.700		90.900	341.800	225.800	1.972.400
Budget Corona			-	-		-	-	-	-
Totaal Participatiebudget (6.5)	-	952.100	365.600	2.611.200	-	241.300	602.700	431.200	5.204.100
SW-dienstverband	29.800	48.700	21.300	110.100	15.600	-	46.500	39.600	311.500
SW-LKS	24.100	72.200	38.600	139.700	38.600	-	48.200	91.600	453.200
Bedrijfsvoeringskosten SW (0.4)	53.900	120.900	59.900	249.800	54.200	-	94.700	131.200	764.700
Toeslag (0.4)	54.000	-	-	-	30.000	-	-	-	84.000
Aantal uitkeringen	4.600	2.462.800	1.157.900	5.444.700	4.600	1.047.600	2.421.400	1.654.100	14.197.700
Verdeling oud model	4.600	2.462.800	1.157.900	5.444.700	4.600	1.047.600	2.421.400	1.654.100	14.197.700
Verdeling gemeentefonds		1.399.700	794.300	2.908.300		639.100	1.532.000	1.007.600	8.281.000
Verdeling aantal personen	4.600	1.025.400	482.100	2.266.900	4.600	436.200	1.008.200	688.700	5.916.700
Verdeling nieuw model	4.600	2.425.100	1.276.400	5.175.200	4.600	1.075.300	2.540.200	1.696.300	14.197.700
Op basis van 50% versus 50%	4.600	2.425.100	1.276.400	5.175.200	4.600	1.075.300	2.540.200	1.696.300	14.197.700
Bijdrage Inkomen	-	8.695.200	4.329.700	20.004.300	-	3.495.900	9.210.600	5.566.900	51.302.600
Bijdrage Werk	1.486.600	3.445.700	1.468.300	8.204.900	828.000	241.300	2.945.900	2.519.300	21.140.000
DVO	36.000	-	-	-	35.900	794.700	-	-	866.600
Bijdrage bedrijfsvoering	112.500	2.546.000	1.336.300	5.425.000	88.800	1.075.300	2.634.900	1.827.500	15.046.400
Totaal	1.635.100	14.686.900	7.134.300	33.634.200	952.700	5.607.200	14.791.400	9.913.700	88.355.600

8.3 Bijlage 3: Lijst met afkortingen

AB	Algemeen bestuur
AWB	Algemene Wet Bestuursrecht
AWBZ	Algemene Wet bijzondere ziektekosten
BBV	Besluit Begroting en Verantwoording
Bbz	Besluit Bijstandverlening Zelfstandigen
btw	Belasting Toegevoegde Waarde
BUIG	Bundeling Uitkeringen Gemeenten (Gebundelde uitkering Participatiewet)
BW	Begeleid Werken
CAO	Collectieve arbeidsovereenkomst
DB	Dagelijks bestuur
ESF	Europees Sociaal Fonds
Fido	(Wet) Financiering decentrale overheden
FTE	Fulltime equivalent (voltijdbaan)
GR	Gemeenschappelijke Regeling
IOAW	(Wet) Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijke arbeidsongeschikte werkloze werknemers
IOAZ	(Wet) Inkomensvoorziening oudere of gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen
ICT	Informatie en Computertechnologie
LIV	Lage inkomensvoordeel
LKS	Loonkostensubsidie(s)
Mln.	Miljoen
MVO	Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen
PSO	Prestatieladder socialer ondernemen
Pwet	Participatiewet
Ruddo	Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden
SE	Standaardeenhe(i)d(en)
SiSa	Single information, Single audit
SROI	Social return on investment
SUWI	(Wet) Structuur Uitvoeringsorganisatie Werk en Inkomen
SW	Sociale werkvoorziening
SZW	Sociale zaken en werkgelegenheid
Tozo	Tijdelijk ondersteuning zelfstandige ondernemers
UWV	Uitvoeringsorgaan Werknemersverzekeringen
WAPR	Werkgeversadviespunt Rivierenland
WGR	Wet Gemeenschappelijke Regeling
WIW	Wet inschakeling werkzoekenden
WSW	Wet sociale werkvoorziening
Wtl	Wet tegemoetkoming loondomein
WWB	Wet werk en bijstand
WWNV	Wet werken naar vermogen

Vragen of meer informatie?



Werkzaam Rivierenland

Postbus 321, 4190 CH Geldermalsen

T 088 9375000

E info@werkzaamrivierenland.nl

werkzaamrivierenland.nl

Aan de Raden van de gemeenten die
deelnemen aan Werkzaak Rivierenland,
t.a.v. de griffier

DATUM 13 april 2022
KENMERK
ONDERWERP Zienswijze jaarstukken 2021 van Werkzaak Rivierenland

Geachte griffier,

Hierbij ontvangt u de concept jaarstukken 2021. De concept jaarstukken zijn op 7 april 2022 behandeld door het dagelijks bestuur (db) van Werkzaak Rivierenland.

Gemeenten kunnen conform de gemeenschappelijke regeling Werkzaak Rivierenland hun zienswijze op dit concept kenbaar maken. Wij verzoeken u de eventuele reactie van uw raad uiterlijk 17 juni 2022 schriftelijk aan ons mee te delen.

Rivierenland doet het beter dan het landelijk gemiddelde

In 2021 ontwikkelde de arbeidsmarkt zich positiever dan verwacht en begroot. Deze ontwikkeling draagt bij aan de inclusieve arbeidsmarkt omdat werkgevers steeds meer de mogelijkheden van het onbenutte arbeidspotentieel ontdekken. Werkzaak ondersteunt werkgevers hierin en hielp mede daardoor veel mensen aan het werk. Het aantal uitkeringsgerechtigde daalde. Rivierenland scoort hier beter dan het landelijk gemiddelde. We signaleren dat bepaalde sectoren en banen last hebben van corona. Dit zien we niet of nauwelijks terug in de instroom in de bijstand.

Onze doelgroep zijn mensen met complexe problematiek

De groep die we bedienen wordt complexer. De afstand tot de arbeidsmarkt is groter, er zijn schulden, taalachterstand, psychische kwetsbaarheid en combinaties van problemen. Voor deze kwetsbare mensen is de stap naar werk heel groot. Zij stromen niet of moeilijk uit naar duurzaam werk. Deze ontwikkeling is een logisch gevolg van de invoering van de Participatiewet met de toegevoegde nieuwe doelgroepen zoals beschut en zien we nu echt terug in de praktijk. Wij zien wel mogelijkheden voor deze groep om hen samen met werkgevers en de juiste inzet van instrumenten ook een plek te geven op de arbeidsmarkt. Onze investeringen op ontwikkeling (in kleine stappen) en ondersteuning zijn de sleutel waardoor mensen wel werk vinden. Investeren in onze werkzoekenden loont. Onze aanpak, in combinatie met factoren buiten onze invloedssfeer, vertalen zich financieel in een voordelig resultaat.

Uitvoering pluspakket voor tevreden gemeente West Maas en Waal

Sinds 1 april 2021 voert Werkzaak drie plustaken uit voor de gemeente West Maas en Waal en haar inwoners: uitvoering van de bijzondere bijstand en schuldhulpverlening en de begeleiding van werkzoekenden met een klantprofiel 4. We voeren deze taken uit volgens de afspraken in de dienstverleningsovereenkomst. Gemeente West Maas en Waal toont zich tevreden. Een aantal andere gemeenten vroeg ons om ook de dienstverlening voor mensen met klantprofiel 4 voor hen uit te

voeren. We doorlopen samen met deze gemeenten een zorgvuldig proces waarin de zorg voor de inwoner voorop staat. De uitvoering van het pluspakket past in onze filosofie om onze gemeenten maximaal te ondersteunen in integraal werken met de wijkteams en met hun inwoners.

Innovatie

Innovatie is een middel om uitvoering te geven aan ons beleidsplan. Het afgelopen jaar hebben we diverse projecten opgestart. Werkzaak zet in op persoonsgebonden technologieën en productiegebonden technologieën. We streven naar schaalbaarheid en deelbaarheid in Rivierenland. Voorbeelden zijn: Travis, een compact vertaalapparaat voor mensen die de Nederlandse taal niet vaardig zijn. En de voorleesbril voor mensen die laaggeletterd zijn en onvoldoende leesvaardigheid hebben. Allerlei vormen van technische ondersteuning die de werkzoekende kan helpen in ontwikkeling richting werk.

Doelen



	Instroompercentage	Groepsplaatsingen	Detacheringen	Loonkostenplaatsingen	Duurzame uitstroom
Realisatie	42,1	23	364	377	280

Een aantal doelen wijkt af van de prognose; dit is te verklaren doordat steeds meer werkgevers medewerkers direct in dienst nemen, al dan niet met het instrument loonkostensubsidies.

Het instroompercentage naar een inkomensondersteuning is lager dan de prognose. Dat is natuurlijk fantastisch. Zodra iemand een uitkering aan wil vragen kijken we eerst naar wat deze inwoner kan en of er een werkgever is die behoefte heeft aan dit talent. Als dat zo is stroomt iemand niet in maar krijgt direct een andere baan. De vraag naar arbeidskrachten is erg groot en dat biedt mogelijkheden

voor hun talenten. Verder onderzoeken we of mensen recht hebben op onbenutte voorzieningen. Met mensen die wel gebruik maken van inkomensondersteuning bekijkt Werkzaak wat diens talenten en ontwikkelmogelijkheden zijn. We laten mensen in onze eigen veilige ontwikkel- en productieomgeving meewerken om inzicht in iemands mogelijkheden te krijgen. Dan kunnen we mensen detacheren en eventueel plaatsen bij een werkgever met een arbeidsovereenkomst en een loonkostensubsidie. De doelstellingen detachering en loonkostenplaatsing zijn niet gehaald. Daar staat tegenover dat ons ultieme doel van duurzame uitstroom naar reguliere werkgevers ruimschoots is gehaald. Deze doelstellingen kennen een grote samenhang. We streven naar zo maximaal mogelijk participeren op de arbeidsmarkt en dat betekent dat veel mensen vanuit een detachering doorstromen naar regulier werk. Het resultaat is dan ook een steeds kleiner uitkeringsbestand.

Strategisch partnerschap

Samenwerking met werkgevers in de regio blijven we versterken. Deze is gericht op duurzame uitstroom én op het bijdragen aan een steeds inclusievere arbeidsmarkt in de regio. Werkgevers zien in deze tijd van arbeidskrapte steeds beter de mogelijkheden van onze talenten als onderdeel van de oplossing voor hun toenemende personeelstekort en groei in de toekomst. Werkgevers zoeken steeds meer vanuit intrinsieke motivatie de samenwerking met ons op voor het vinden van strategische personeelsoplossingen. Wij zoeken samen met de werkgever naar manieren om personeel te binden, boeien en ontwikkelen. Verder adviseren wij over het inrichten van een meer inclusieve werkomgeving. We zoeken meer strategische partners waarbij werk op locatie van de werkgevers en op onze eigen locatie uitgevoerd kan worden. Bij werkgevers waarmee we al samenwerken zetten we in op uitbreiding van de dienstverlening. Met een aantal werkgevers gaan we onderzoeken welke meerwaarde technologische ontwikkelingen in hun werkprocessen hebben. Dat draagt bij aan toekomstbestendige oplossingen voor werkgevers en het aan het werk helpen van meer werkzoekenden met een afstand tot de arbeidsmarkt.

Ontwikkeling aantal werkenden

Het aantal begeleide werkzoekenden blijft in 2021 redelijk stabiel. De verschuiving van de begeleiding van werkzoekenden uit de Wet sociale werkvoorziening naar de Participatiewet zet zich door. We zien vier ontwikkelingen:

- Daling van de Wet sociale werkvoorziening zet door: in 2021 was de daling 7,3%. Deze uitstroom is vrijwel volledig te verklaren door het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd. Met de invoering van de Participatiewet, stopte de instroom via de Wet sociale werkvoorziening.
- De rijksdoelstelling was om eind 2021 106 mensen te begeleiden. In werkelijkheid begeleidden we 91 mensen (2020 67 mensen), dit is 78% van onze doelstelling. Van deze 91 mensen met een betaalde werkplek hebben 52% een interne werkplek en 48% een plek bij een externe werkgever. Ook zijn er 23 personen met een indicatie beschut die we begeleidden naar een betaalde werkplek.
- Het aantal mensen met een loonkostensubsidie vanuit de Participatiewet blijft stijgen: in 2021 met 9,9%
- De groep jongeren onder de 27 groeit. Dat is zorgwekkend want vaak zijn deze jongeren thuiswonend zonder recht op een uitkering. In het verleden was deze groep bij het UWV bekend als Wajongers (Wet arbeidsongeschiktheid jonggehandicapten). Een regeling voor Jongeren tussen de 18 en 30 jaar die nog niet gewerkt hadden en door een ziekte of handicap niet zomaar in het reguliere arbeidsproces konden functioneren. Zij kregen een uitkering ter

hoogte van 75% van het minimumloon. Sinds de invoering van de Participatiewet bestaat deze regeling niet meer. Veel van deze jongeren krijgen de indicatie beschut. De jongeren krijgen nu vaak geen uitkering. Ze zijn daardoor niet zichtbaar in de cijfers. Werkzaam heeft wel de wettelijke taak om hen te begeleiden. Deze taak pakken we samen met het onderwijs heel gedegen op. Met een preventieve aanpak waarbij we jongeren zonder indicatie direct vanuit van het voortgezet speciaal onderwijs en praktijkonderwijs begeleiden.

Uitstroom is hoger dan landelijk gemiddelde

De uitstroom naar werk als percentage van de totale uitstroom was dit jaar voor Werkzaam 45% en het landelijk gemiddelde was 39%. Werkzaam zet bewust in op intensieve begeleiding van de mensen met een grote(re) afstand tot de arbeidsmarkt vanuit het motto dat iedereen talent heeft. Ons accountteam dat naar de werkgevers gaat en de teams die werkzoekenden helpen bij hun ontwikkeling werken nauw samen.

Nadat iemand aan het werk is gegaan, houdt de ontwikkeling van de inwoner niet op. Doordat de krapte van de arbeidsmarkt zo groot is bieden werkgevers ook ontwikkelmogelijkheden bij hen in huis waardoor ze nog beter zien wat iemand kan en wil leren.

Aantal uitkeringsgerechtigden neemt meer af dan landelijk gemiddelde

Het aantal uitkeringsgerechtigden daalde in 2021 met ruim 100 (4,75%) en komt uit op 2.461 uitkeringsgerechtigden. Deze daling is gerealiseerd ondanks de moeilijker bereikbare doelgroep van ons uitkeringsbestand. De landelijke trend was in 2021 een daling van 3%; Werkzaam scoort weer beter dan de landelijke ontwikkeling. We zien zelfs werkzoekenden die na 5 jaar investeren in hun ontwikkeling alsnog uitstromen naar werk. Investeren loont en dat blijft dus belangrijk. Onze maatwerk aanpak voor de werkzoekenden en de werkgevers draagt hier in belangrijke mate aan bij. De realisatie is onder het begrote aantal van 2.732 uitgekomen. We voerden ook de Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) uit. Deze ondernemers met inkomstenderving door corona hebben we allemaal individueel gesproken en gevraagd wat men nodig had om de corona periode te overbruggen. Voor een aantal ondernemers betekende dit een heroriëntatie op hun bedrijfsactiviteiten of zelfs beëindiging van hun bedrijf en in loondienst gaan werken.

Financieel: Werkzaam doet meer voor minder geld

Subsidieresultaat

Het subsidieresultaat is uitgekomen op een voordeel van 4.741.400 euro. Hierbij is rekening gehouden met de uitvoeringskosten WSW en de investering in leerwerkroutes. De debiteurenpositie is gewijzigd. Dat is het gevolg van de uitkomsten van de jaarlijkse actualisering van de debiteurenpositie. Het totaal terug te vorderen bedrag op uitstaande vorderingen is verlaagd. Omdat ontvangsten op vorderingen worden afgerekend met gemeenten en de te verwachten ontvangsten lager worden, ontstaat een negatieve bijstelling van de debiteurenpositie. Dat bedrag is in onderstaand overzicht in mindering gebracht op het voordelige subsidieresultaat.

Het subsidievoordeel is het resultaat van onze investeringen in de ontwikkeling van belangrijke voordelen voor de werkgever en de gemeenten. De werkgever neemt een medewerker aan waar hij mee vooruit kan. De gemeente bespaart op uitkeringen. Het investeren levert win-win-win situaties op voor de inwoner, voor de werkgever en de gemeente.

Omschrijving	Begroting	BURAP	Jaarrekening
Resultaat BUIG	2.873.000	3.225.500	4.358.900
Resultaat Bbz	18.300	79.800	114.200
Bijzondere Bijstand	-275.800	-226.100	-195.900
Subsidieresultaat Inkomen	2.615.500	3.079.200	4.277.200
Debiteurenpositie			-944.000
TOTAAL INKOMEN	2.615.500	3.079.200	3.333.200
Wsw	-300.700	518.300	869.100
Wsw – omzetcompensatie			539.100
TOTAAL WERK	-300.700	518.300	1.408.200
TOTAAL	2.314.800	3.597.500	4.741.400

Bedrijfsvoeringsresultaat

Het bedrijfsvoeringsresultaat is ten opzichte van de bestuursrapportage uitgekomen op een voordeel van 456.000 euro. Hiervan is het aandeel Wsw al afgerekend met de gemeenten zodat er een positief resultaat resteert van 371.100 euro.

Omschrijving	Begroting	BURAP	Jaarrekening	Verschil
Bedrijfsvoering	21.805.400	21.675.500	21.387.700	287.800
Uitvoeringskosten Inkomen	726.200	726.200	530.900	195.300
Inleenvergoeding	3.192.400	2.424.700	2.508.600	-83.900
Participatiebudget	-3.422.700	-3.560.700	-3.463.200	-97.500
Participatiebudget – extra			-152.400	152.400
Omzet	-8.534.800	-7.186.700	-7.188.600	1.900
Bedrijfsvoeringsresultaat	13.766.500	14.079.000	13.623.000	456.000
Waarvan Wsw		309.700	224.800	84.900
Totaal	13.766.500	13.769.300	13.398.200	371.100

Totaal financieel resultaat

Ten opzichte van de bestuursrapportage is er over 2021 een positief resultaat geboekt van 1.599.900 euro (opgebouwd uit een hoger subsidieresultaat van 1.143.900 euro en een bedrijfsvoeringsresultaat van 456.000 euro).

Ten opzichte van de rijksvergoeding is er ook een positief resultaat, namelijk 3.702.400 euro, die als volgt is opgebouwd.

Omschrijving	Inkomen	Werk	Totaal
Subsidieresultaat	3.333.200	1.408.200	4.741.400
Bedrijfsvoeringskosten	-939.200	-224.800	-1.164.000
Toeslag Wsw	125.000		125.000
Resultaat	2.519.000	1.183.400	3.702.400

Voorstel resultaatbestemming

Fasering projecten

Een aantal projecten werd in 2021 incidenteel gefinancierd. De vertraging van deze projecten

resulteert in een positief bedrijfsvoeringsresultaat. Een deel van dit voordeel willen we inzetten om de projecten af te ronden in 2022. Het gaat om een totaal bedrag van 136.600 euro voor projecten keuzehulp instrumenten EVA, Regio Deal en taaltrainer.

Implementatie Wet open overheid

In de kaderbrief 2023 zijn incidentele uitgaven opgenomen voor 2022 – 2026 voor een totaal bedrag van 75.000 euro. De voorbereidingen moeten starten in 2022. We stellen voor om deze kosten niet financieren uit een verhoging van de bijdrage voor de komende jaren, maar uit de bestemming van het resultaat 2021.

Uitvoeringskosten ESF

In de jaarrekening is een subsidie ESF verantwoord voor 425.900 euro. Aan deze subsidie zitten voor 115.900 euro nog verplichtingen om de subsidie 'veilig' te stellen. De uitvoering van deze verplichtingen vindt plaats in 2022.

Samenvatting voorstel tot bestemming bedrijfsvoeringsresultaat.

Omschrijving	Begroting	BURAP
Resultaat bedrijfsvoering		371.100
Fasering projecten	136.600	
Implementatie Wet Open Overheid	75.000	
Uitvoeringskosten ESF	115.900	
Totaal bestemming resultaat		327.500
Uit te keren aan gemeenten		43.600

Met vriendelijke groet,

Het Dagelijks Bestuur van Werkzaam Rivierenland,

De secretaris,



Mevrouw E. Boer MBA

De vervangend voorzitter,



Mevrouw A. Sørensen

Bijlagen:

- Concept jaarstukken 2021 Werkzaam Rivierenland
- Accountantsverslag 2021
- Accountantsverklaring



jaarrekening 2021

1 Inhoud

1	Inhoud	2
2	Voorwoord	4
3	Managementsamenvatting	7
4	In één oogopslag	14
5	Leeswijzer	16
6	Programma verantwoording	17
	6.1 Programma 1: Participatie	17
	6.2 Programma 2: Inkomensvoorziening	21
	6.3 Overhead	23
	6.4 Algemene dekkingsmiddelen	26
7	Paragrafen	27
	7.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing	27
	7.2 Financiering	35
	7.3 Onderhoud kapitaalgoederen	37
	7.4 Bedrijfsvoering	38
	7.5 Verbonden partijen	41
8	Jaarrekening 2021	46
	8.1 Balans per 31 december	46
	8.2 Toelichting op de balans	48
	8.3 Waarderingsgrondslagen	56
	8.4 Overzicht van baten en lasten	60
	8.5 Toelichting op de baten en lasten	61
	8.6 Investeringskredieten	72
	8.7 Projecten 2021	73
	8.8 Begrotingsrechtmatigheid	74
	8.9 Incidentele baten en lasten	76
	8.10 Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserve	76
9	Wet normering topinkomens	78
10	Bijlagen	82
	10.1 Sisa Verantwoording	82
	10.2 Gemeentelijke bijdrage bedrijfsvoering	85
	10.3 Aantallen per 31 december 2021	86
	10.4 Effect balans inkomensdebiteuren	87
	10.5 Overzicht naar taakveld	88
	10.6 Verdeling bedrijfsvoeringskosten	89

11	Jaarrekening 2021 Stichting Werkzaak Plus	91
	11.1 Bestuursverslag	91
	11.2 Waarderingsgrondslagen En Bepaling Van Het Resultaat	92
	11.3 Balans per 31 december 2021	93
	11.4 Resultatenrekening 2021	94
	11.5 Toelichting op de balans per 31 december 2021	94
	11.6 Toelichting op resultatenrekening 2021	95
12	Jaarrekening 2021 stichting Flex & Zeker	98
	12.1 Bestuursverslag	98
	12.2 Waarderingsgrondslagen en bepaling van het resultaat	99
	12.3 Balans per 31 december 2021	101
	12.4 Resultatenrekening 2021	102
	12.5 Toelichting op de balans per 31 december 2021	102
	12.6 Toelichting op resultatenrekening 2021	104
13	Lijst met afkortingen	105

Succes verhalen

Mark en opleiding	6
Roel en Chris, Chris van Uiter Tweewielers	9
Ben en gemeente West Maas en Waal	12
Marion en Zorgschool	34
Jolanda en Itho Daaldrop	44
Rinse & Grown bio	49
Kidane en CNC Exotic Mushrooms	57
Selam verbindt voor Rivierenland	77
Cambier en Werkzaak helpen samen jongeren	80
2x Rutger en Puur Betuws	90

2 Voorwoord

Uw raden schreven geschiedenis door het lef te hebben om Werkzaak Rivierenland te vormen. U koos voor de belangrijke voordelen van krachtenbundeling. Daarmee is kennis, kunde en slagkracht georganiseerd om mensen met afstand tot de arbeidsmarkt aan werk te helpen. Om waarde toe te voegen aan werkzoekenden, werkgevers en gemeenten.

De krachtenbundeling is nog steeds de basis van alles wat Werkzaak doet. Dit bleek in de afgelopen 5 jaar een voorbeeld voor andere regio's. Wij ontvingen meerdere delegaties uit het land op de Poppenbouwing om onze ervaringen en lessen met veel enthousiasme te delen.

“Ik dacht dat ik dit nooit zou halen, maar mijn werkcoach had vertrouwen in mij en sprak dat uit, waardoor ik het ben gaan doen. Met veel succes!”



Een mens die meedoet en verbonden is, ontwikkelt de maatschappij

Werkzaam hielp afgelopen 5 jaar jaarlijks honderden mensen aan een baan met een eigen inkomen. Financieel scheelt dit de maatschappij per jaar per huishouden tenminste 15.000 euro aan uitkeringskosten. Werkgevers vervullen met onze mensen hun vacatures. In deze tijd van arbeidskrapte zien zij steeds beter de mogelijkheden van onze talenten als onderdeel van de oplossing voor hun bedrijfsvoering en groei in de toekomst. Naast groei heeft een baan hebben maatschappelijke impact. De bonus van een baan is groei van zelfvertrouwen, waardering en hoop voor de toekomst van het talent, zijn kinderen én de mensen in zijn omgeving. Dit levert de maatschappij betrokken burgers op die zelf in hun onderhoud voorzien. Mensen die weer meedoen naar hun vermogen zijn meer in verbinding en in staat zijn om zich verder te ontwikkelen. Zij komen tot bloei en dat zien we ook terug in de Rivierenlandse maatschappij.

Geld besparen en brede welvaart stimuleren met werk

Bij de start van Werkzaam had Rivierenland een tekort van 4 miljoen euro op de rijksbijdrage voor uitkeringen. In 2021 is dit omgebogen naar een voordeel van 3 miljoen euro. Daarnaast bieden we 400 mensen een veilige werkplek (beschut) met begeleiding en ontwikkelmogelijkheden. En 700 mensen zijn gedetacheerd bij werkgevers en krijgen begeleiding van Werkzaam. Arbeid stimuleert de brede Welvaart.

Wat we doen staat in de wet, hoe we het doen staat in het Meerjarenbeleidplan

De inclusieve arbeidsmarkt heeft in Rivierenland een hele goede fundering. Het mede door u vormgegeven Meerjarenbeleidsplan 2020-2023 staat als een huis op deze fundering. Het gaf en geeft ons de richting aan om verder te werken aan de inclusieve arbeidsmarkt van de toekomst. De Participatiewet is duidelijk over wat ons te doen staat; mensen begeleiden naar de arbeidsmarkt. Het meerjarenbeleidsplan vertelt ons hoe we dat doen. Ook in de lastige omstandigheden van de pandemie konden we er onze weloverwogen beslissingen op baseren.

Uw Meerjarenbeleidsplan is en blijft onze leidraad

Het meerjarenbeleidsplan bevat ook een opdracht voor de komende jaren. Ik noem enkele aandachtspunten. Om de kwetsbare mensen te versterken ontwikkelden we een aanpak voor mensen met een hele grote afstand tot de arbeidsmarkt. In West Maas en Waal zijn daarmee de eerste positieve ervaringen opgedaan. U kunt het allemaal lezen in ons online magazine Ben.

Veel van onze cliënten hebben te maken met schulden en of psychische problematiek. Beiden krijgen veel aandacht. We gaan aan de slag met de mogelijkheden die technologie, de circulaire economie en sociaal ondernemerschap bieden voor de inclusieve arbeidsmarkt. U gaat er dit jaar meer van horen.

Elfriede Boer,
directeur Werkzaam Rivierenland



Mark en opleiding

Als jongere in de bijstand voel je je niet altijd fijn. Mark kent deze situatie en wist er uit te komen. Mét de hulp van zijn werkcoach Antoinette. Hij drukt alle jongeren op het hart om te blijven geloven in zichzelf en de moed niet te laten zakken.

“Het was lastig om mijn draai weer te vinden. Ik vond het moeilijk om aan werk te komen. En schaamde me daar ook wel voor. Ik bedoel, ik ben jong en kan wel wat en dan lukt het niet om een baan te vinden. Ik zat in de bijstand en dat voelde eerlijk gezegd helemaal niet goed. Het voelde alsof ik gefaald had. Dat rotgevoel veranderde toen ik in aanraking kwam met Werkzaak. ‘Hij doorliep een aantal stappen, solliciteerde en werd aangenomen.

‘Ik ga ook weer naar school. Een opleiding in Utrecht om het DIV systeem nog beter te leren kennen. Daar heb ik straks bij een volgende baan ook wat aan.”

“Tegen jongeren die in de bijstand komen zou ik willen zeggen: geef niet op. Het is geen schande om in de bijstand te zitten. Juist als je in de bijstand zit krijg je hulp. Mijn werkcoach Antoinette is er voor me. Ik kan haar altijd bellen en als het nodig is zit ze me ook achter de voddens. En dat is goed. Je bent wie je bent en soms heb je hulp nodig. En die hulp is er. Laat de moed niet zakken en blijf geloven in jezelf. Ook al voel je je niet goed ga dan tóch naar dat sollicitatiegesprek. Vraag dan tóch die uitkering aan. Daar zijn mensen die je verder helpen. Het heeft mij heel erg goed gedaan.”

3 Managementsamenvatting

Iedereen doet mee in de samenleving. Werkzaam begeleidt mensen bij het vinden en behouden van werk. Dit gaat van instroom via ontwikkeling, groepsplaatsingen en detacheringen met loonkostensubsidie naar uiteindelijke duurzame uitstroom bij werkgevers in de regio. We bieden inkomensondersteuning waar nodig.

Rivierenland doet het beter dan het landelijk gemiddelde

In 2021 ontwikkelde de arbeidsmarkt zich positiever dan verwacht en begroot. Deze ontwikkeling draagt bij aan de inclusieve arbeidsmarkt omdat werkgevers steeds meer de mogelijkheden van het onbenutte arbeidspotentieel ontdekken. Werkzaam ondersteunt werkgevers hierin en hielp mede daardoor veel mensen aan werk. Het aantal uitkeringsgerechtigden daalde. Rivierenland scoort hier beter dan het landelijk gemiddelde. We signaleren dat bepaalde sectoren en banen last hebben van corona. Dit zien we niet of nauwelijks terug in de instroom de bijstand.

Onze doelgroep zijn mensen met complexe problematiek

De groep die we bedienen wordt complexer. Complexer in de zin van afstand tot de arbeidsmarkt, schulden, taalachterstand, psychische kwetsbaarheid en combinaties van problemen. Voor deze kwetsbare groep van mensen is de stap naar werk heel groot. Zij stromen niet of moeilijk uit naar duurzaam aan het werk. Die ontwikkeling is een logisch gevolg van de invoering van de Participatiewet met de toegevoegde nieuwe doelgroepen zoals beschut en zien we nu echt terug in de praktijk. Wij zien wel mogelijkheden voor deze groep om hen samen met werkgevers en de juiste inzet van instrumenten ook een plek te geven op de arbeidsmarkt. Onze investeringen op ontwikkeling (in kleine stappen) en ondersteuning zijn de sleutel waardoor mensen wel werk vinden. Investeren in onze werkzoekenden loont. Onze aanpak, in combinatie met factoren buiten onze invloedssfeer, vertalen zich financieel in een voordelig resultaat.

Uitvoering Pluspakket voor tevreden gemeente West Maas en Waal

Sinds 1 april 2021 voert Werkzaam drie plustaken uit voor de gemeente West Maas en Waal en haar inwoners: uitvoering van de bijzondere bijstand en schuldhelpverlening en de begeleiding van werkzoekenden met een klantprofiel 4. We voeren deze taken uit volgens de afspraken in de dienstverleningsovereenkomst. Gemeente West Maas en Waal toont zich tevreden. Een aantal andere gemeenten vroeg ons om ook de dienstverlening van klantprofiel 4 voor hen uit te voeren. We doorlopen samen met deze gemeenten een zorgvuldig proces waarin de zorg voor de inwoner voorop staat. De uitvoering van het pluspakket past in onze filosofie om onze gemeenten maximaal te ondersteunen in integraal werken met de wijkteams en met hun inwoners.

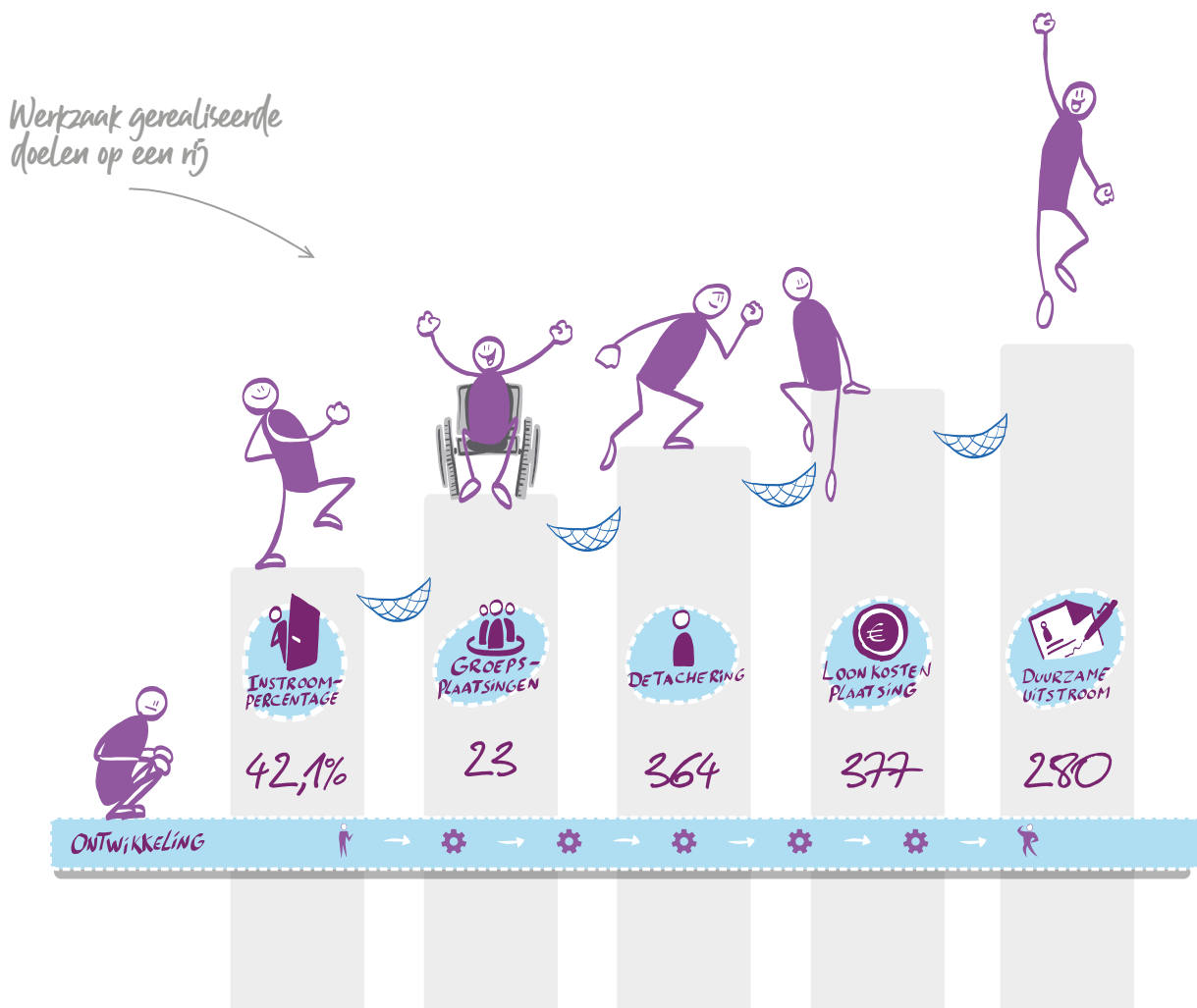
Innovatie

Innovatie is een middel om uitvoering te geven aan ons beleidsplan. Het afgelopen jaar hebben we diverse projecten opgestart. Werkzaamheid zet in op persoonsgebonden technologieën en productie gebonden technologieën. We streven naar schaalbaarheid en deelbaarheid in Rivierenland. Voorbeelden zijn: Travis een compact vertaalapparaat voor mensen die de Nederlandse taal niet vaardig zijn. Maar ook de voorleesbril voor mensen die laaggeletterd zijn en onvoldoende leesvaardigheid hebben. Allerlei vormen van technische ondersteuning die de werkzoekende kan helpen in ontwikkeling richting werk.

Doelen

Een aantal doelen wijkt af van de prognose. Het instroompercentage naar een inkomensondersteuning is lager dan de prognose. Dat is natuurlijk fantastisch. Zodra iemand een uitkering aan wil vragen kijken we eerst naar wat deze inwoner kan en of er een werkgever is die behoefte heeft aan dit talent. Als dat zo is stroomt iemand niet in maar krijgt direct een andere baan. De vraag naar arbeidskrachten is erg groot en dat biedt mogelijkheden voor hun talenten. Verder onderzoeken we of mensen recht hebben op onbenutte voorzieningen.

Met mensen die wel gebruik maken van inkomensondersteuning bekijkt Werkzaamheid wat zijn talenten en ontwikkelmogelijkheden zijn. We laten mensen in onze eigen veilige productieomgeving meewerken om inzicht in iemands mogelijkheden te krijgen. Dan kunnen we mensen detacheren en eventueel plaatsen bij een werkgever met een arbeidsovereenkomst en een loonkostensubsidie. De doelstellingen detachering en loonkostenplaatsing niet zijn gehaald. Daar tegenover staat dat ons ultieme doel van duurzame uitstroom naar reguliere werkgevers (het ultieme doel) ruimschoots is gehaald. Het resultaat is dan ook een steeds kleiner uitkeringsbestand.





scan of klik op de QR-code
en bekijk meer informatie

Roel en Chris, Chris van Uitert Tweewielers

Je bent blind en wil fietsenmaker worden. Kan dat wel? Roel Scheij is blind én fietsenmaker. Hij is er duidelijk over: "Als je ergens in gelooft, moet je ervoor gaan. Thuis zitten is niks voor mij. Ik werk liever en ben blij met mijn werk. Gelukkig zijn mijn collega's dat met me eens. Ze helpen me en zijn ook blij met mij."

Werkgever Chris is tevreden: "Ik was best wat huiverig toen Roel bij mij binnenkwam en vertelde dat hij bij mij als fietsenmaker wilde werken. Ik bedoel: (bijna) blind en werken aan onze fietsen?... Kan dat wel? Uiteindelijk blijkt het prima te kunnen! We zijn blij met Roel in ons team."

DE FIETSSPECIALIST
Chris van Uitert

Strategisch partnerschap

Samenwerking met werkgevers in de regio blijven we versterken. Deze is gericht op duurzame uitstroom én op de verbetering van de inclusieve arbeidsmarkt in de regio. Werkgevers zien in deze tijd van arbeidskrapte steeds beter de mogelijkheden van onze talenten als onderdeel van de oplossing voor hun bedrijfsvoering en groei in de toekomst. Werkgevers zoeken steeds meer vanuit intrinsieke motivatie de samenwerking met ons op voor het vinden van strategische personeelso oplossingen. Wij zoeken samen met de werkgever naar manieren om personeel te binden, boeien en ontwikkelen. Verder adviseren wij over het inrichten van een meer inclusieve werkomgeving. We zoeken meer strategische partners waarbij werk op locatie van de werkgevers en op onze eigen locatie uitgevoerd kan worden. Bij werkgevers waarmee we al samenwerken zetten we in op uitbreiding van de dienstverlening. Met enkele van hen willen we onderzoeken welke meerwaarde technologische ontwikkelingen in hun werkprocessen kunnen hebben waardoor meer werkzoekenden met een afstand tot de arbeidsmarkt bij hen aan het werk kunnen.

Ontwikkeling aantal werkenden

Het aantal begeleide werkzoekenden blijft in 2021 redelijk stabiel. De verschuiving van de begeleiding van werkzoekenden uit de Wet sociale werkvoorziening naar de Participatiewet zet zich door. We zien vier ontwikkelingen:

- 1 Daling van de Wet sociale werkvoorziening zet door: in 2021 was de daling 7,3%. Deze uitstroom is vrijwel volledig te verklaren door het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd. Met de invoering van de Participatiewet, stopte de instroom via de Wet sociale werkvoorziening.
- 2 De rijksdoelstelling was om eind 2021 106 mensen te begeleiden. In werkelijkheid begeleidden we 91 mensen (2020 67 mensen), dit is 78% van onze doelstelling. Van deze 91 mensen op een betaalde werkplek hebben 52% een interne werkplek en 48% een plek bij een externe werkgever. Ook zijn er 23 personen met een indicatie beschut die we begeleidden naar een betaalde werkplek.
- 3 Het aantal mensen met een loonkostensubsidie vanuit de Participatiewet blijft stijgen: in 2021 met 9,9%
- 4 De groep jongeren onder de 27 groeit. Dat is zorgwekkend want vaak zijn deze jongeren thuiswonend zonder recht op een uitkering. In het verleden was deze groep bij het UWV bekend als Wajongers (Wet arbeidsongeschiktheid jonggehandicapten). Een regeling voor Jongeren tussen de 18 en 30 jaar die nog niet gewerkt hadden en door een ziekte of handicap niet zomaar in het reguliere arbeidsproces konden functioneren. Zij kregen een uitkering ter hoogte van 75% van het minimumloon. Sinds de invoering van de Participatiewet bestaat deze regeling niet meer. Veel van deze jongeren krijgen de indicatie beschut. De jongeren krijgen nu vaak geen uitkering. Ze zijn daardoor niet zichtbaar in de cijfers. Werkzaam heeft wel de wettelijke taak om hen te begeleiden. Deze taak pakken we samen met het onderwijs heel gegede op met een preventieve aanpak door jongeren zonder indicatie direct vanuit van het voortgezet speciaal onderwijs en praktijkonderwijs) te begeleiden.

Uitstroom is hoger dan landelijk gemiddelde

De uitstroom naar werk als percentage van de totale uitstroom was dit jaar voor Werkzaam 45% en het landelijk gemiddelde was 39%. Werkzaam zet bewust in op intensieve begeleiding van de mensen met een grote(re) afstand tot de arbeidsmarkt vanuit het motto dat iedereen talent heeft. Ons accountteam dat naar de werkgevers gaat en de teams die werkzoekenden helpen bij hun ontwikkeling werken nauw samen. Nadat iemand aan het werk is gegaan houdt de ontwikkeling van de inwoner niet op. Doordat de krapte van de arbeidsmarkt zo groot is bieden werkgevers ook voor ontwikkelmogelijkheden bij hen in huis waardoor ze nog beter zien wat iemand kan en wil leren.

Aantal uitkeringsgerechtigden neemt meer af dan landelijk gemiddelde

Het aantal uitkeringsgerechtigden daalde in 2021 met ruim 100 (4,75%) en komt uit op 2.461 uitkeringsgerechtigden. Deze daling is gerealiseerd ondanks de moeilijker bemiddelbare doelgroep van ons uitkeringsbestand. De landelijke trend was in 2021 een daling van 3%; Werkzaam scoort weer beter dan de landelijke ontwikkeling. We zien zelfs werkzoekenden die na 5 jaar investeren in hun ontwikkeling alsnog uitstromen naar werk. Investeren loont en dat blijft dus belangrijk. Onze maatwerk aanpak voor de werkzoekenden en de werkgevers draagt hier in belangrijke mate aan bij. De realisatie is onder het begrote aantal van 2.732 uitgekomen. We voerden ook de Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) uit. Deze ondernemers met inkomstenderving door corona hebben we allemaal individueel gesproken en gevraagd wat men nodig had om de corona periode te overbruggen. Voor een aantal ondernemers betekende dit een heroriëntatie op hun werkzaamheden.

Financieel: Werkzaam doet meer voor minder geld

Subsidieresultaat

Het subsidieresultaat is uitgekomen op een voordeel van 4.842.500 euro. Hierbij is rekening gehouden met de uitvoeringskosten Wsw en de investering in leerwerkroutes. Het subsidievoordeel is het resultaat van onze investeringen in de ontwikkeling van werkzoekenden met belangrijke voordelen voor de werkgever en de gemeenten. De werkgever neemt een medewerker aan waar hij mee vooruit kan. De gemeente bespaart op uitkeringen. Het investeren levert win-win-win situaties op voor de inwoner, voor de werkgever en de gemeente.

Subsidieresultaat			
Omschrijving	Begroting	BURAP	Jaarrekening
Resultaat BUIG	2.873.000	3.225.500	4.358.900
Resultaat Bbz	18.300	79.800	114.200
Bijzondere Bijstand	-275.800	-226.100	-195.900
Subsidieresultaat inkomen	2.615.500	3.079.200	4.277.200
Debiteurenpositie			-842.900
Totaal inkomen	2.615.500	3.079.200	3.434.300
Wsw	-300.700	518.300	869.100
Wsw - omzetcompensatie			539.100
Totaal werk	-300.700	518.300	1.408.200
Totaal	2.314.800	3.597.500	4.842.500



Ben en gemeente West Maas en Waal

Kleinschaligheid en persoonlijke aandacht zijn de rode draad in de pilot die Werkzaam voor gemeente West Maas en Waal uitvoert.

Het gaat om mensen met een bijstandsuitkering waarvan niet verwacht kan worden dat zij binnen 2 jaar in een reguliere baan aan de slag kunnen. Werkzaam verzorgde al de bijstandsuitkering.

Werkzaam richtte de al bestaande locatie in Boven-Leeuwen opnieuw in en van daaruit kreeg de begeleiding vorm.

Daar vinden gesprekken plaats en praktijkbegeleider Ben van de Heuvel regelt minimaal drie dagen in de week werk en arbeidsmatige dagbesteding voor wie dat kan en wil.

In het online magazine BEN is te lezen wat aandacht kan doen voor mensen die moeite hebben om mee te komen in deze maatschappij. De voorbeelden zijn aansprekend en uit het leven gegrepen.

Bedrijfsvoeringsresultaat

Het bedrijfsvoeringsresultaat is ten opzichte van de bestuursrapportage uitgekomen op een voordeel van 456.000 euro. Hiervan is het aandeel Wsw al afgerekend met de gemeenten zodat er een positief resultaat resteert van 371.100 euro.

Bedrijfsvoeringsresultaat				
Omschrijving	Begroting	BURAP	Jaarrekening	Vershil
Bedrijfsvoering	21.805.400	21.675.500	21.387.700	287.800
Uitvoeringskosten Inkomen	726.200	726.200	530.900	195.300
Inleenvergoeding	3.192.400	2.424.700	2.508.600	-83.900
Participatiebudget	-3.422.700	-3.560.700	-3.463.200	-97.500
Participatiebudget – extra			-152.400	152.400
Omzet	-8.534.800	-7.186.700	-7.188.600	1.900
Bedrijfsvoeringsresultaat	13.766.500	14.079.000	13.623.000	456.000
Waarvan Wsw		309.700	224.800	84.900
Totaal	13.766.500	13.769.300	13.398.200	371.100

Totaal financieel resultaat

Ten opzichte van de bestuursrapportage is er over 2021 een positief resultaat geboekt van 1.701.000 euro (opgebouwd) uit een hoger subsidieresultaat van 1.245.000 euro en een bedrijfsvoeringsresultaat van 456.000 euro.

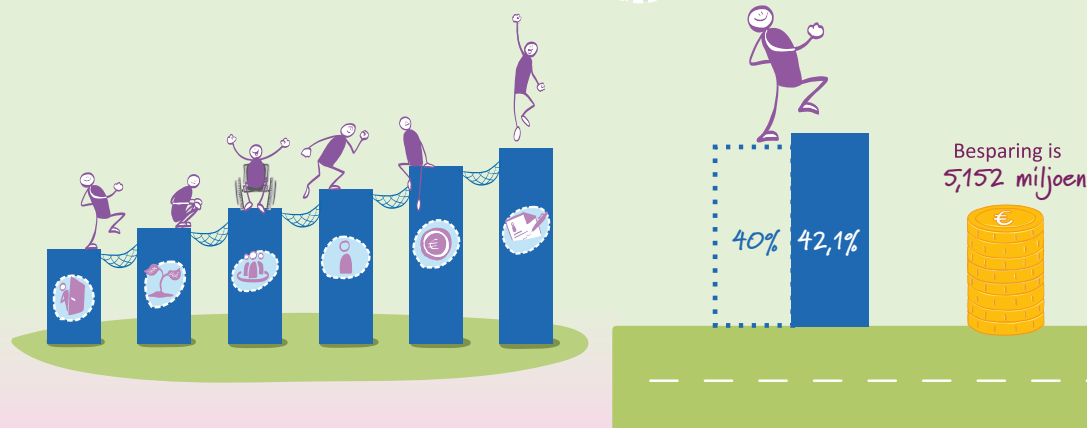
Ten opzichte van de rijksvergoeding is er ook een positief resultaat, namelijk 3.803.500 euro, die als volgt is opgebouwd.

Totaal financieel resultaat			
Omschrijving	Inkomen	Werk	Totaal
Subsidieresultaat	3.434.300	1.408.200	4.842.500
Bedrijfsvoeringskosten	-939.200	-224.800	-1.164.000
Toeslag	125.000		125.000
Resultaat	2.620.100	1.183.400	3.803.500

4 In één oogopslag

Resultaat 2021

Instroompercentage

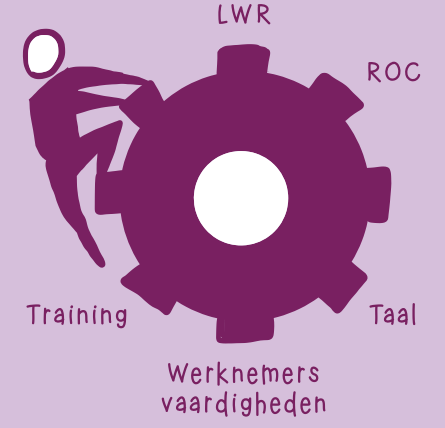


Partner voldoende inkomen

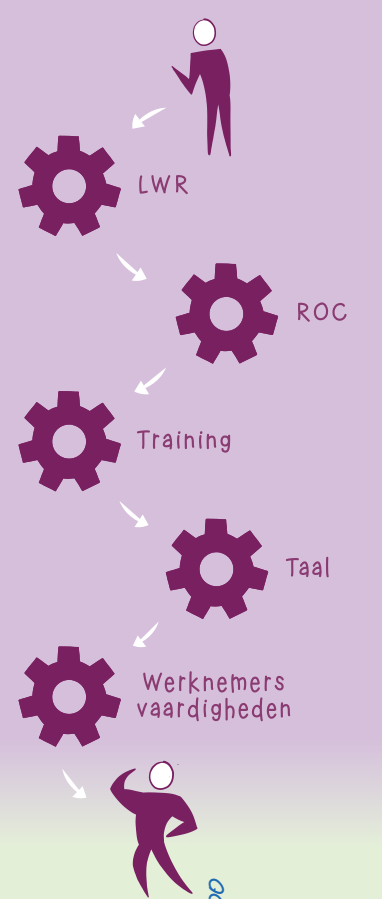
Recht op studiefinanciering

Recht op WW

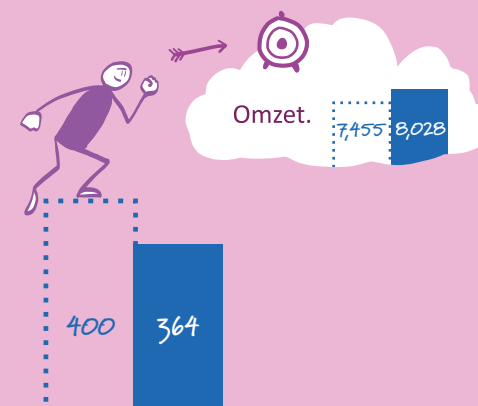
Ontwikkeling



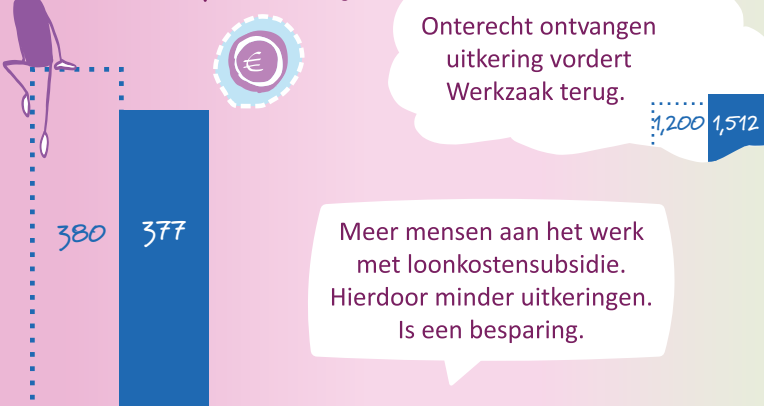
Groepsplaatsingen



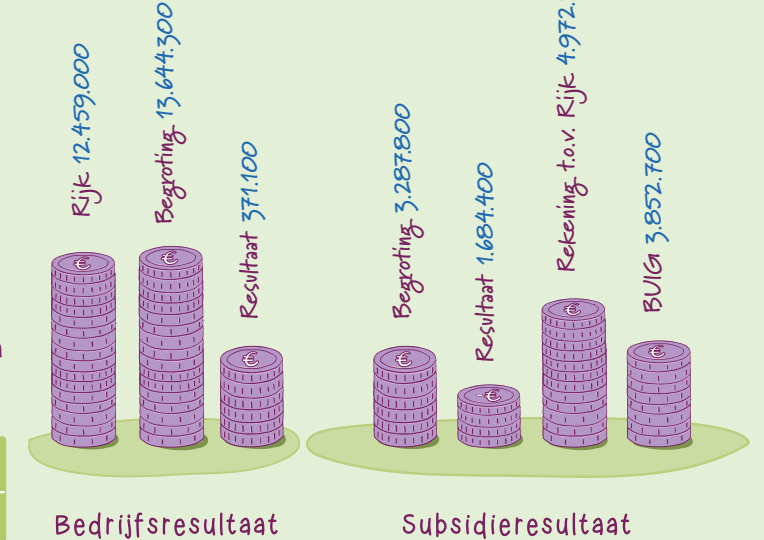
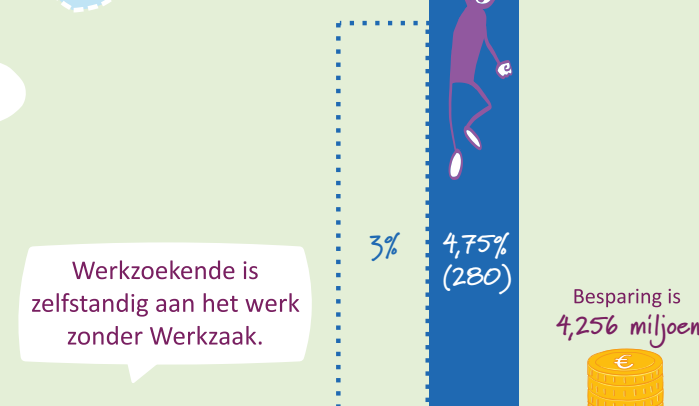
Detachering



Loonkostenplaatsing



Duurzame uitstroom



5 Leeswijzer

In de begroting 2021 legde u de voornemens voor 2021 vast. In deze jaarstukken leggen wij hierover verantwoording af. Conform artikel 24 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten bestaan de jaarstukken uit het jaarverslag en de jaarrekening.

Het jaarverslag bestaat uit:

- Programmaverantwoording
- Paragrafen

De jaarrekening bestaat uit:

- Balans en toelichting
- Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening en de toelichting
- Sisa verantwoording (bijlage 10.1)
- Overzicht van de bijdragen van de deelnemende gemeenten (bijlage 10.2))
- Taakvelden (bijlage 10.5)

Het jaarverslag

De programmaverantwoording geeft u inzicht in het gerealiseerde programmabeleid en welke acties daaraan bijdroegen.

We hebben drie programma's:

- 1 Participatie
- 2 Inkomensvoorziening
- 3 Overhead

Elk programma kent de volgende opbouw:

- Wat wilden we bereiken?
- Wat hebben we daarvoor gedaan?
- Wat heeft het gekost? U leest hier een weergave op hoofdlijnen. In de jaarrekening vindt u de verdieping.

Iedere paragraaf een ander perspectief

De paragrafen geven u een dwarsdoorsnede van de financiële aspecten van de begroting en de jaarstukken. Iedere paragraaf beschrijft het vanuit een ander perspectief. U leest welke beleidslijnen voor beheersmatige aspecten grote financiële gevolgen kunnen hebben of van belang zijn voor het realiseren van de programma's.

De jaarrekening

De jaarrekening geeft per programma inzicht in de opbouw van het jaarresultaat dat via een gezuiverd exploitatieresultaat vóór bestemming leidt tot een jaarresultaat na bestemming.

Gezuiverd exploitatieresultaat is een resultaat zonder de toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves.

Andere onderdelen van de jaarrekening zijn:

- Balans met een toelichting op de balansposten
- Overzicht van incidentele baten en lasten
- Verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen (bijlage 10.1)

6 Programma verantwoording

6.1 Programma 1: Participatie

Wat wilden we bereiken?

- Eraan bijdragen dat iedereen met arbeidspotentieel duurzaam en zo regulier mogelijk aan het werk kan zijn en blijven. Hierdoor krijgt iedereen de kans naar zijn maximale vermogen mee te doen in de maatschappij.
- Bevorderen dat werkgevers maatschappelijk en sociaal verantwoord ondernemen.

De uitvoering binnen het programma richt zich op de ontwikkeling van werkzoekenden en mensen die werkzaam zijn met een arbeidsbeperking en daar waar mogelijk, het bevorderen van uitstroom naar duurzaam werk zodat zij zoveel mogelijk zelfstandig in het levensonderhoud kunnen voorzien. We zetten in op ontwikkeling en versterking door begeleiding, opleiding en (tijdelijke) dienstverbanden om werkzoekenden via matching te plaatsen in de arbeidsmarkt. We zetten activiteiten in die direct of indirect bijdragen aan onze (hoofd)doelstellingen. We boeken resultaten op parttime werk, vaak een eerste stap om eigen inkomen te kunnen genereren. We bevorderen uitstroom ook met plaatsingen bij werkgevers via detachering (individueel of in een groep) en met loonkostenplaatsingen. Zijn mensen eenmaal aan het werk, dan zorgen we voor begeleiding op en naast de werkvloer. We zorgen dat mensen op een goede manier aan het werk kunnen blijven door coaching, training en opleiding. Werkgevers ondersteunen we bij het werken met mensen met een arbeidsbeperking. Verder ondersteunen we werkgevers in de regio bij verschillende strategische personeelsvraagstukken en het realiseren van hun Social Return on Investment (SROI).

Wat hebben we daarvoor gedaan?

In de kadernota 2022 zijn de doelstellingen voor 2021 geactualiseerd. In de tabel staan deze doelstellingen en de realisatie over 2021.

Indicatoren			
Concrete doelstelling	Activiteit	Doelstelling	Realisatie 2021
Inzet instrumenten	Realiseren van het aantal detacheringen	400	364
	Groei van het aantal groepsplaatsingen met 5	23	23
	Het aantal plaatsingen met (externe) loonkostensubsidie	380	377
Uitstroom ¹	Het realiseren van duurzame uitstroom	Landelijk gemiddelde	280

Mensen die eerst gedetacheerd waren, werken nu regulier met of zonder een loonkostensubsidie. Dit draagt bij aan onze hoofddoelstelling van duurzame uitstroom. Dit verklaart een deel van de daling van het aantal detacheringen; steeds meer werkgevers nemen mensen na hun detacheringperiode vast in dienst. Ook nemen werkgevers meer medewerkers vanuit de Participatiewet meteen in dienst, in plaats van via detachering. In veel gevallen heeft de medewerker een verminderde loonwaarde. Werkgevers worden gecompenseerd met een loonkostensubsidie en Werkzaak levert een werkcoach voor de begeleiding van de werkende en werkgever. Werkzaak heeft het instrument groepsplaatsingen. Dit zijn werkgevers waar ten minste 5 medewerkers werken van Werkzaak. Omdat de begeleiding dan wat intensiever en groepsgericht kan plaatsvinden, is dat een zeer effectief instrument voor mensen met een arbeidsbeperking. Het aantal groepsplaatsingen is ook indicatief voor het aantal extra beschutte plekken bij reguliere werkgevers.

¹ De gerealiseerde aantallen bij duurzame uitstroom loopt verder op omdat er met terugwerkende kracht wordt geregistreerd.

In 2021 hadden we 23 groepsplaatsingen, dit was ook de doelstelling voor 2021. Verder zien we dat werkgevers arbeidskrachten overnemen, vaak zonder financiële ondersteuning. Dat is een positieve ontwikkeling voor het normaliseren/realiseren van de inclusieve arbeidsmarkt.

Ontwikkelingen in 2021

- Implementatie voorbereiden van de Keuzehulp Instrumenten Eva voor werkzoekenden én werkcoaches. Dit instrument is samen met TNO ontwikkeld en geeft meer inzicht in de mogelijkheden en effectiviteit van ons instrumentarium. De daadwerkelijke implementatie is in het eerste kwartaal van 2022 en leidt tot een verhoogde effectiviteit door de meer wetenschappelijk onderbouwde inzet van instrumenten.
- Door het project Klant in beeld activeren we werkzoekenden nog beter op het pad naar werk. Werkzoekenden hebben continu een actueel plan van aanpak. Dit ondersteunt ook de juiste inzet en gebruik van de Keuzehulp Instrumenten Eva.
- De loonkostensubsidie is een belangrijk hulpmiddel voor de inclusieve arbeidsmarkt. Werkzaam zet loonkostensubsidie al vanaf de start volop in terwijl er toen nog geen volledige compensatie van het Rijk was. En met succes. We behalen er in vergelijking met de rest van Nederland een bovengemiddeld resultaat mee (bron: Divosa benchmark). Gemiddeld zijn er via Werkzaam rond de 380 mensen met een loonkostensubsidie aan het werk. We hebben in 2021 de implementatie voorbereid van één duidelijk en eenvoudig proces voor het inzetten en uitbetalen van loonkostensubsidies. Met ingang van 1 juli 2022 is dit proces operationeel. Vanaf 2022 vergoedt het Rijk ook de werkelijke kosten van loonkostensubsidies op declaratiebasis. Deze aanpassingen maken het voor werkgevers aantrekkelijker om loonkostensubsidie in te zetten.
- Onze aanvraag voor een tweede subsidie van ruim 880.000 euro uit het Europees Sociaal Fonds is in 2021 gehonoreerd. De toekenning vloeit voort uit het Europees fonds coronamaatregelen en richt zich op de ondersteuning van de werkzoekenden.
- We benutten de kansen voor werkgelegenheid vanuit onze strategische thema's sociaal en circulair ondernemen in samenwerking met onze partners. Voorbeelden zijn Cirtex en Puur Betuws. Cirtex richt zich op het circulair maken van textiel naar grondstof voor nieuwe producten samen met de Avri. Puur Betuws richt zich op de ontwikkeling, verkoop en distributie van lokale producten.
- Samen met de gemeenten is besloten om in Rivierenland te komen tot een Werkgeversservicepunt (WSP) als samenwerkingsverband voor werkgeversdienstverlening van UWV, gemeente Buren, gemeente Neder-Betuwe en Werkzaam Rivierenland. Hiermee is uitvoering gegeven aan wetgeving en proberen we nog beter vindbaar te zijn.
- Het nog beter aanbieden van onze digitale dienstverlening. Corona heeft als een versneller gewerkt voor het ontwikkelen van meer digitale dienstverlening, met aandacht voor de kwaliteit. www.werkzaamrivierenland.nl is vernieuwd met ook verbeterde online formulieren.
- Continueren van verbeteren van dienstverlening en efficiency in onze processen.
- Het doorontwikkelen van technische ondersteuning op de werkvloer met het project Techniek en Inclusie. Met persoonsgebonden technologieën zoals een handzaam formaat vertaalcomputer, Virtual Reality bril voor beroepenoriëntatie en proces gebonden technologieën zoals augmented reality.
- Samen met het ROC en Cambium de leerwerkroutes doorontwikkelen.

Strategisch partnerschap

Samenwerking met werkgevers in de regio blijven we versterken. Deze is gericht op duurzame uitstroom én op de verbetering van de inclusieve arbeidsmarkt in de regio. Werkgevers zien in deze tijd van arbeidskrapte steeds beter de mogelijkheden van onze talenten als onderdeel van de oplossing voor hun bedrijfsvoering en groei in de toekomst. Werkgevers zoeken steeds meer vanuit intrinsieke motivatie de samenwerking met Werkzaam op voor het vinden van strategische personeelsoplossingen.

Werkzaam zoekt samen met de werkgever naar manieren om personeel te binden te boeien en te ontwikkelen. Werkzaam adviseert ook over het inrichten van een meer inclusieve werkomgeving. Voorbeeld daarvan is de gerealiseerde trainingslijn bij Kuehne en Nagel. Dit is een productielijn van Werkzaam op locatie. We zoeken meer strategische partners waarbij het werk intern en extern uitgevoerd kan worden en daarnaast zetten we in op uitbreiding van de dienstverlening bij bestaande werkgevers.

Beschut Werken

De rijksdoelstelling was om eind 2021 106 mensen te begeleiden. In werkelijkheid begeleiden we 91 mensen, dit is 78% van onze doelstelling. Van deze 91 mensen op een betaalde werkplek hebben 52% een interne werkplek en 48% een plek bij een externe werkgever.

De begeleiding gebeurt door 80 dienstverbanden (2020: 58) en is het afgelopen jaar toegenomen met 38%.

Naast de dienstverbanden zijn er 11 mensen (2020: 9) die werken met een externe loonkostensubsidie.

Ook zijn er 23 personen met een indicatie beschut die we begeleiden naar een betaalde werkplek.

Onze aanpak is een voorbeeld in het land. Bijna de helft van de mensen met een betaalde werkplek beschut werken die wij begeleiden heeft een externe werkplek (44 van de 91 inclusief Speciaal Facilitair). Daar zijn we trots op.

Ontwikkeling aantal werkenden

Het aantal begeleide werkzoekenden blijft in 2021 redelijk stabiel. De verschuiving van de begeleiding van werkzoekenden uit de Wet sociale werkvoorziening naar de Participatiewet zet door. We zien drie ontwikkelingen:

- Daling van de Wet sociale werkvoorziening zet door: in 2021 was de daling 7,3%. Deze uitstroom is vrijwel volledig te verklaren door het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd. Sinds de invoering van de Participatiewet, is er namelijk geen nieuwe instroom via de Wet sociale werkvoorziening.
- Het aantal mensen met een beschut-indicatie dat begeleid wordt stijgt. In 2021 steeg het aantal dienstverbanden bij Werkzaam met 37,9%.
- Het aantal mensen met een loonkostensubsidie vanuit de Participatiewet blijft stijgen: in 2021 met 9,9%

De ontwikkeling van de plaatsingen naar dienstverbanden en loonkostensubsidies is als volgt:

	Begroot	december 2020	december 2021
Participatiewet			
Dienstverbanden Participatiewet	259	120	121
Dienstverbanden beschut		58	80
Dienstverbanden WIW		4	4
Loonkostensubsidie	235	256	278
Subtotaal	494	438	483
Wet sociale werkvoorziening			
Dienstverbanden Wsw	767	756	696
Loonkostensubsidie	84	97	94
Subtotaal	855	853	790
Totaal	1.349	1.291	1.273

Wat heeft het gekost?

(bedragen afgerond op € 100)	Rekening 2020	Begroting primitief 2021	Begrotings- wijziging 2021	Begroting na wijziging 2021	Rekening 2021	Vershil
Totaal lasten	34.999.700	35.863.300	-2.284.800	33.578.500	32.824.100	754.400
Totaal baten	37.022.600	38.860.500	-4.421.500	34.439.000	35.084.300	645.300
Saldo van baten en lasten	2.022.900	2.997.200	-2.136.700	860.500	2.260.200	1.399.700
Saldo reservemutaties	-1.000	50.000	31.300	81.300	23.200	-58.100
Resultaat programma	2.023.900	3.047.200	-2.105.400	941.800	2.283.400	1.341.600

Voor de analyse verwijzen we naar hoofdstuk 8.5.

6.2 Programma 2: Inkomensvoorziening

Wat wilden we bereiken?

- Wij verstrekken rechtmatig en doelmatig uitkeringen aan mensen die hier recht op hebben.

Er blijven mensen aangewezen op een uitkering: tijdelijk ter overbrugging van een situatie waarin er geen werk is en soms permanent bij een vrijstelling van de arbeidsplicht. Bijvoorbeeld als leeftijd of blijvende lichamelijke, verstandelijke of psychische beperkingen werken onmogelijk maakt. Voor sommige mensen is vrijwilligerswerk het maximaal haalbare. Als overbrugging naar werk of naar de AOW is een uitkering een vangnet. Het doel is om deze uitkering alleen te verstrekken aan mensen die daar recht op hebben. Mensen die kunnen werken zijn naar werk begeleid en onrechtmatig gebruik is teruggevorderd.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Bij de kadernota 2022 zijn de doelstellingen voor 2021 geactualiseerd. Hieronder zijn deze opgenomen met de prognose bij de bestuursrapportage en de realisatie aan het einde van het jaar.

Kengetallen				
Concrete doelstelling	Activiteit	Doelstelling	Prognose BURAP	Jaarrekening
Onterecht verstrekte bijstand, al dan niet door gepleegde fraude, wordt teruggevorderd	- Actief invorderingsbeleid - Aanpassing van beslagvrije voet voorverlichting in een problematische schuldsituatie.	€ 1,200 mln	€ 1,200 mln	€ 1,512 mln
Besparing realiseren op inkomensdeel uit opgegeven inkomsten	- Zoveel mogelijk werkzoekenden met een Participatiewet/IOAW- uitkering (gedeeltelijk) aan werk helpen. - Het resultaat is besparing op BUIG-gelden.	€ 1,700 mln	€ 1,700 mln	€ 1,789 mln
Gemiddeld aantal uitkeringen Participatiewet		2.583	2.474	2.415
Instroompercentage	Het percentage werkzoekenden dat zich meldt voor een bijstandsuitkering en er daadwerkelijk een beroep op doet.	45%	40%	42,1%

Conjunctuur

Jongeren, flexwerkers en zzp'ers worden zwaar getroffen door de gevolgen van corona. Dit wordt ook in 2021 gevoeld. De Rijksoverheid stopt op dit moment veel geld in de economie om de economische schade op lange termijn te beperken.

Ontwikkelingen in 2021

- Werkzaamheid voert sinds april 2021 de bijzondere bijstand en schuldhelpverlening uit voor inwoners van de gemeente West Maas en Waal.
- Werkzaamheid continueerde de uitvoering van de Tozo-regeling tot 1 oktober 2021.
- Werkzaamheid voert vanaf oktober 2021 de nieuwe Bbz-light (Besluit bijstandverlening zelfstandigen) uit.
- Werkzaamheid voert heroriëntatiegesprekken met ondernemers die een Tozo-uitkering ontvingen of die extra ondersteuning nodig hebben door financiële problemen. Dit doen we in samenwerking met de arbeidsmarktregio, de gemeentes en het ROC. Het Rijk stelde hiervoor 86.000 euro beschikbaar.
- We zetten in op digitalisering en waar nodig op extra capaciteit om de dienstverlening op peil te houden.
- Werkzaamheid startte een pilot om het proces makkelijker te maken voor uitkeringsgerechtigden, die parttime werken. Zo verbetert de dienstverlening en daalt de administratieve last voor deze groep.
- Werkzaamheid voert procesverbeteringen uit op de waardering van de inkomensdebiteuren zodat de gehanteerde inbaarheidspercentages in overeenstemming zijn met het beleid.

Ontwikkeling aantallen

	Begroot	Januari	December
Inkomensondersteuning			
Regulier		2.474	2.356
IOAW	2700	154	130
IOAZ		15	17
Bbz	32	13	10
Bbz light		0	17
Tozo	0	804	0
Geblokkeerde uitkeringen		-72	-69
Subtotaal	2.732	3.388	2.461

Het aantal uitkeringsgerechtigden daalde in 2021 met ruim 100 (4,75%) en komt uit op 2.461 uitkeringsgerechtigden. Deze daling is gerealiseerd ondanks de moeilijker bereikbare doelgroep van ons uitkeringsbestand. Deze daling komt overeen met de landelijke trend. De realisatie is onder het begrote aantal van 2.732 uitgekomen.

Beleidsindicatoren

In het kader van het Besluit begroting en verantwoording zijn we verplicht de beleidsindicatoren per gemeente op te nemen. De conclusie is dat ondanks de beschikbaarheid van minder banen in onze regio er minder mensen aangewezen zijn op een uitkering ten opzichte van het landelijk gemiddelde.

Gemeente	Netto arbeidsparticipatie	Aantal bijstandsuitkeringen op de 1000 inv.	Werkloze jongeren	Kinderen in uitkeringsgezin	Lopende reïntegratie- voorzieningen op de 1000 inv.	Banen (afgezet tegen beroepsbevolking)
Culemborg	70,1	27,5	1%	5%	5,5	685,6
Maasdriel	70,8	12,8	1%	3%	4,1	646,6
Tiel	67,5	37,2	2%	7%	9,5	844,3
West Betuwe	71,8	14,0	1%	3%	4,9	824,0
West Maas en Waal	69,8	16,3	1%	4%	4,0	556,3
Zaltbommel	71,9	16,6	1%	3%	4,7	819,1
Werkzaam Rivierenland	70,3	21,4	1%	4%	5,7	757,8
Nederland	68,4	34,9	2%	6%	13,5	795,0

Wat heeft het gekost?

(bedragen afgerond op € 100)	Rekening 2020	Begroting primitief 2021	Begrotings- wijziging 2021	Begroting na wijziging 2021	Rekening 2021	Vershil
Totaal lasten	62.912.400	48.319.900	4.925.900	53.245.800	52.654.600	591.200
Totaal baten	61.215.200	44.813.700	4.371.900	49.185.600	48.953.600	-232.000
Saldo van baten en lasten	1.697.200	3.506.200	554.000	4.060.200	3.701.000	359.200
Saldo reservemutaties	0	0	-105.400	-105.400	-15.100	-90.300
Resultaat programma	1.697.200	3.506.200	448.600	3.954.800	3.685.900	268.900

Voor de analyse verwijzen we naar hoofdstuk 8.5.

6.3 Overhead

Wat wilden we bereiken?

Klantwaarde voor werkzoekenden, werkgevers en gemeenten vergroten met goede informatievoorziening, beleid, ontwikkeling en implementatie van werkwijzen en instrumenten en met innovatie.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Wijzigen gemeenschappelijke regeling

Bestuurders van Werkzaak maakten afspraken over onder meer de verdeelsystematiek, financiering, zeggenschap en overdracht van klantprofiel. Deze afspraken hebben geleid tot een gewijzigde, toekomstbestendige gemeenschappelijke regeling die door het algemeen bestuur is vastgesteld.

Gemeenten kunnen extra taken in een pluspakket door Werkzaak laten uitvoeren. Denk aan bijzondere bijstand, schuldhulpverlening en overdracht van de begeleiding van inwoners met een zeer beperkte belastbaarheid en daardoor geen uitzicht hebben op werk met een loonwaarde van minimaal 20% van het wettelijk minimumloon. Op verzoek van gemeenten onderzoeken we de mogelijkheden van overdracht van de klantprofiel 4 taken aan Werkzaak.

Pluspakket gemeente West Maas en Waal

Sinds 1 april 2021 voeren we voor de gemeente West Maas en Waal de begeleiding van inwoners met klantprofiel 4 uit. Werkzaak verzorgt ook de bijzondere bijstand en schuldhulpverlening. We voeren deze dienstverlening succesvol uit en de afspraken zijn vastgelegd in een dienstverleningsovereenkomst. De kosten worden met deze gemeente afgerekend en maakt onderdeel van de begrotings- en verantwoordingscyclus.

Meerjarenbeleidsplan

In 2019 stelden we het meerjarenbeleidsplan 2020-2023 op. In 2021 is dit plan de leidraad voor ons handelen geweest.

- De waarden meedoen, verbinden en ontwikkelen ondersteunen ons dagelijks in het maken van keuzes en in het leveren van klantwaarde.
- We organiseerden 6 InspiratieZaken over de verschillende thema's in het meerjarenbeleidsplan. Bedoeld om medewerkers te inspireren en verbonden te houden met de lijn van het meerjarenbeleidsplan.
- In 2022 en 2023 gaan we verder met de opdracht in ons meerjarenbeleidsplan. Enkele aandachtspunten zijn cliënten die te maken hebben met schulden en of psychische problematiek. Beiden krijgen veel aandacht. We gaan aan de slag met de mogelijkheden die technologie, de circulaire economie en sociaal ondernemerschap bieden voor de inclusieve arbeidsmarkt.

Cao aan de slag

Per 1 juli 2021 geldt de cao Aan de Slag voor mensen met een arbeidsbeperking die onder de Participatiewet vallen. Deze cao hebben we geïmplementeerd. Op 31 december 2021 boden we 94 mensen een tijdelijk dienstverband onder deze cao. Dit dienstverband stelt hen in staat zich te ontwikkelen naar een dienstverband bij een regulier werkgever.

Project Sterk door werk

In het project Sterk door werk willen we mensen die psychisch kwetsbaar zijn duurzaam naar werk bemiddelen en begeleiden op het werk met de methodiek Individuele Plaatsing en Steun (IPS). De trajectbegeleider IPS neemt plaats in het behandelteam in de GGZ. Behandeling en (het traject naar) werk versterken elkaar. In dit project werken Werkzaak, GGZ, UWV en gemeenten nauw met elkaar samen. Werkzaak is de eerste 6 trajecten gestart.

Innovatielab

Om innovatie te faciliteren is er een innovatielab ingericht. Het innovatielab ondersteunt en monitort het innovatieproces en motiveert medewerkers en klanten om met nieuwe ideeën te komen.

In 2021 hebben we onder andere de volgende innovatieprojecten opgepakt:

- **Technologie voor inclusie**

We benutten de positieve kansen van technologie voor het inclusiever maken van de Rivierenlandse arbeidsmarkt. Zo realiseren we ook een oplossing voor de structurele krapte op de arbeidsmarkt van nu en de toekomst. Voorbeelden van persoonsgebonden technologieën zijn; Voorleesbrillen, Stress monitoring app, Virtual Reality bril voor beroepenoriëntatie, Microlearnings om werknemersvaardigheden te oefenen. Een voorbeeld van procesgebonden technologie is augmented reality.

- **Doorontwikkeling leerwerkroutes**

Betere aansluiting van de leerwerkroutes op de werkzoekenden en op de arbeidsmarkt.

- **Groepsgerichte werkintake**

Met een groepsgerichte intake willen we empowerment en eigenaarschap van werkzoekenden versterken waardoor zij sneller en duurzaam uitstromen naar werk.

- **Puur Betuws**

We hebben samen met onze samenwerkingspartners coöperatie De Fruitmotor en Coöperatie Food Value bijgedragen aan het inrichten van een korte voedselvoorzieningsketen: Puur Betuws. Talenten van Werkzaak verzorgen de opslag en distributie. De circulaire economie en sociaal ondernemerschap bieden werkgelegenheidskansen die bijdragen aan de inclusieve arbeidsmarkt.

- **Vrouwelijke nareizigers**

Specifiek voor de toenemende groep vrouwelijke nareizigers ontwikkelden we een programma dat hen ondersteunt bij het ontdekken, ontplooien en ontwikkelen van hun talenten op weg naar werk.

- **Circulair textielsorteercentrum Rivierenland**

De ontwikkeling van een circulair textiel sorteercentrum in Rivierenland biedt werkgelegenheid voor de werkzoekenden van Werkzaak. Bij de proef die is gestart onderzoeken we of de werkzoekenden in staat zijn de sorteeractiviteiten in het toekomstig textielsorteercentrum in Rivierenland uit te voeren. De resultaten van deze proef worden betrokken bij de verdere bestuurlijke besluitvorming van de voorgenomen oprichting van een coöperatie Cirtex.

- **Keuzehulp Instrumenten Eva**

De Keuzehulp Instrumenten Eva is voor werkzoekenden én werkcoaches. Dit instrument is samen met TNO en VNG ontwikkeld en geeft meer inzicht in de mogelijkheden en effectiviteit van ons instrumentarium. De implementatie is in het eerste kwartaal van 2022. Deze implementatie gaat leiden tot een meer wetenschappelijk onderbouwde inzet van instrumentarium en verhoogt daarmee de effectiviteit. Wij lopen hierbij landelijk voorop en zijn voor de VNG de partij om mee samen te werken.

Voor de financiering van deze innovatieprojecten benutten we zoveel mogelijk externe financieringsbronnen (subsidies) en benutten we bestaande middelen zoals het Participatiebudget. Waar dit niet mogelijk is, benutten we het hiertoe gevormde innovatiebudget. In 2021 hebben we hieruit een bedrag van 23.200 euro onttrokken.

Wat heeft het gekost?

De financiële effecten van overhead zijn onderdeel van het bedrijfsvoeringsresultaat en worden verantwoord in de paragraaf bedrijfsvoering.

(bedragen afgerond op € 100)	Rekening 2020	Begroting primitief 2021	Begrotings- wijziging 2021	Begroting na wijziging 2021	Rekening 2021	Verschil
Totaal lasten	9.701.800	10.002.300	1.983.800	11.986.100	12.898.500	-912.400
Totaal baten	12.765.600	10.411.300	4.231.100	14.642.400	14.409.200	-233.200
Saldo van baten en lasten	3.063.800	409.000	2.247.300	2.656.300	1.510.700	-1.145.600
Saldo reservemutaties	60.900	100.000	300.700	400.700	278.900	-121.800
Resultaat programma	3.124.700	509.000	2.493.000	3.002.000	1.734.600	1.267.400

“Je bent wie je bent en
soms heb je hulp nodig”

6.4 Algemene dekkingsmiddelen

Algemene dekkingsmiddelen bestaan uit de onderdelen treasury, vennootschapsbelasting en de post onvoorzien. Treasury richt zich op het renteresultaat en dividend.

(bedragen afgerond op € 100)	Rekening 2020	Begroting primitief 2021	Begrotings- wijziging 2021	Begroting na wijziging 2021	Rekening 2021	Vershil
Totaal lasten	54.400	102.900	-25.000	77.900	83.400	-5.500
Totaal baten	79.300	52.900	36.000	88.900	122.300	33.400
Saldo van baten en lasten	24.900	-50.000	61.000	11.000	38.900	27.900
Mutatie reserves	0	0	0	0	0	0
Resultaat	24.900	-50.000	61.000	11.000	38.900	27.900

Het resultaat heeft betrekking op ontvangen dividend en bankkosten.

7 Paragrafen

Het Besluit begroting en verantwoording (BBV) noemt een aantal verplichte paragrafen. Voor Werkzaam zijn niet alle paragrafen van toepassing. We benoemen de paragrafen die van toepassing zijn voor onze organisatie. Dit leidt tot de onderstaande tabel.

Paragraaf		Actie
1.	Lokale heffingen	n.v.t.
2.	Weerstandsvermogen en risicobeheersing	Opgenomen
3.	Financiering	Opgenomen
4.	Onderhoud kapitaalgoederen	Opgenomen
5.	Bedrijfsvoering	Opgenomen
6.	Verbonden Partijen	Opgenomen
7.	Grondbeleid	n.v.t.

7.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

De paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing geeft een duiding van het risicoprofiel, de risico's en het gewenste weerstandsvermogen. Dit is overeenkomstig het BBV. In de tabel ziet u de uitkomsten van de kengetallen. Deze cijfers geven globaal inzicht in de gerealiseerde financiële ontwikkelingen.

Kengetallen	realisatie 2021	Begroting 2021	realisatie 2020
Netto schuldquote	2,65%	5,88%	1,56%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	1,96%	3,16%	0,83%
Solvabiliteitsratio	21,02%	8,72%	13,66%
Structurele exploitatieruimte	-0,49%	0,11%	-0,15%

Conclusie

Onze netto schuldquote, als kengetal voor de leningen, ligt fors onder de norm van 90% zoals de provincie ons adviseert. Voor solvabiliteit is het percentage laag (gezond is minimaal 50%) vanwege een lage reservepositie in verhouding tot het balanstotaal. De structurele exploitatieruimte schommelt rond de 0%, wat logisch is voor een gemeenschappelijke regeling.

Weerstandsvermogen

Op grond van wettelijke voorschriften kan Werkzaam verplicht worden voorzieningen te vormen voor kwantificeerbare risico's, verplichtingen en verliezen. Het beleid voor de vorming van het weerstandsvermogen is opgenomen in de gemeenschappelijke regeling Werkzaam Rivierenland. Hierin is bepaald dat, als het resultaat op het Programma bedrijfsvoering het toelaat, tot een plafond van 3% van de jaarlijkse exploitatielasten mag worden toegevoegd aan het weerstandsvermogen. Op basis van de begrote lasten over 2021 is het plafond bepaald op circa 2,828 miljoen euro.

Het weerstandvermogen wordt gebruikt om onverwachte kostenstijgingen en/of inkomstendalingen (de risico's) op te vangen, zodat de begrote bijdragen bij de gemeenten stabiel kunnen blijven. Het weerstandsvermogen dat nodig is om de geschatte netto risico's af te dekken bedraagt 2,1 miljoen euro. Op de balansdatum bedraagt het weerstandsvermogen (Algemene reserve) 2,1 miljoen euro. Dit betekent een ratio van 1,0 ten opzichte van het benodigde weerstandsvermogen als afdekking van de risico's. Ten opzichte van de in gemeenschappelijke regeling bepaalde maximum van 3% is het huidige weerstandsvermogen lager.

Risicoprofiel

De hoogte van het weerstandsvermogen is gebaseerd op de relatie tussen de risico's waar geen specifieke maatregelen voor zijn getroffen en de capaciteit van mogelijkheden die er zijn om de geraamde kosten op te vangen. De risico's van Werkzaam worden zoveel mogelijk afgedekt met maatregelen zoals het afsluiten van verzekeringen, het vormen van reserves en voorzieningen en het inrichten van de administratieve organisatie en interne controle.

Wij vinden het noodzakelijk om de risico's die van invloed zijn op de bedrijfsvoering inzichtelijk te maken en daar waar mogelijk beheersmaatregelen te treffen. Door inzicht in de actuele risico's zijn wij in staat om op verantwoorde wijze besluiten te nemen, zodat de risico's nu en de risico's gerelateerd aan toekomstige investeringen in verhouding staan tot de vermogenspositie. Bij de jaarrekening en begroting presenteren we de geactualiseerde risico's.

Terugkijkend naar de bij de jaarrekening 2020 opgenomen risico's stellen we vast dat een aantal risico's zich daadwerkelijk hebben voorgedaan. Denk aan nieuwe wetgeving (Tozo) en de kwetsbaarheid op ICT gebied die zeker bij de abrupte omschakeling naar digitaal werken tot heel wat loze uren heeft geleid. Door snel te schakelen en soms moeilijke keuzes te maken hebben we de gevolgen van deze optredende risico's echter weten te beperken. De verschillende Tozo regelingen zijn we zelf met goede digitale ondersteuning gaan uitvoeren waarbij we vooraf steeds probeerden de risico's te ondervangen. De omzetsdaling is op peil gebleven door onze bewuste keuze om open te blijven en mensen door te detacheren. De economische ontwikkeling in 2021 heeft een positief effect gehad op de prijsstelling. Ook is het Rijk met extra bijdragen gekomen in verband met corona (denk aan compensatie omzet Wet Sociale werkvoorziening). Het risico op vertraging in ons verbeterproces was begin 2020 nog erg groot. In 2021 maakten we mooie (inhaal) stappen waardoor dit risico nu niet meer opgenomen is. Dit alles heeft er mede toe geleid dat we in 2021 geen beroep hebben hoeven doen op het weerstandvermogen.

Risico's waren ook niet eerder zo complex en met elkaar verweven. Een datalek heeft bijvoorbeeld gevolgen voor de financiën, de bedrijfsvoering én de reputatie. Het is cruciaal dat organisaties risico's multidisciplinair te lijf gaan en nieuwe tactieken verkennen voor de aanpak. De ambitie van Werkzaam is om kansen- en risico-management te integreren in de dagelijkse gang van zaken. In de in 2021 geoptimaliseerde processen zijn kansen en risico's dan ook expliciet meegenomen.

Bedrijfsrisico's

Een risico is de kans op een onzekere gebeurtenis met een effect op het behalen van je doelstellingen. Vanuit bedrijfsvoeringsperspectief zijn risico's gesignaleerd die gevolgen kunnen hebben voor de bedrijfsvoering en voor beleid. De belangrijkste risico's staan in de tabel risicomatrix. Het netto risico wordt bepaald door de bruto risico's te verminderen met de ingeschatte effecten van de beheersmaatregelen. Alle bedragen zijn een zo goed mogelijke inschatting.

Risicomatrix bedragen * € 1.000				
Omschrijving	Bruto-risico	Netto-risico	Beleid	Bedrijfsvoering
1 Verandering rijkswetgeving en beleid	900	600	600	
2 Conjunctuurgevoeligheid (BUIG-budget)	1.500	0		
3 Robotisering en digitalisering	800	300		300
4 Kwetsbaarheid rondom ICT infrastructuur	1.200	700		700
5 Toename problematiek doelgroep vraagt meer begeleiding	700	300		300
6 Omzetdoelstelling	800	400	300	100
7 Eigen risico WW	550	50		50
8 Krapte op de arbeidsmarkt	700	400		400
9 Pandemie	500	250		250
Totaal risico's	7.650	2.800	900	2.100
Bestuurlijke afspraak afrekening Wsw uit positief resultaat			-300	
Voordelig resultaat BUIG			-600	
Totaal risico's (na dekking)	7.650	2.800	0	2.100

1. Verandering van (Rijks)wetgeving en/of verandering beleid van gemeenten.

Toelichting	Er is nieuwe wetgeving zoals de nieuwe Wet inburgering, wijzigingen in de Participatiewet, wet SUWI en de Wet banenafpraak. Soms is niet of pas heel laat duidelijk wie nu welke maatregelen gaat uitvoeren en dat brengt uitvoeringsrisico's met zich mee. Ook komen er mogelijk wijzigingen in de financieringssysteematiek.
Bruto risico	900.000 euro
Maatregelen	De ontwikkelingen nauwlettend volgen en daar flexibel op proberen te anticiperen. De eigen bedrijfsvoering op orde hebben voor een goed imago. Goede resultaten op strategische doelstellingen laten zien.
Netto risico	600.000 euro

2. Conjunctuurgevoeligheid

Toelichting	Gevoeligheid voor onzeker economische ontwikkelingen mede door corona. Werkgevers haken af bij laagconjunctuur. Het vertrek van grotere werkgevers in combinatie met conjunctuur maakt plaatsen moeilijker. Historisch gezien kampen wij in onze regio met een na-ijl effect. Daarbij dreigt de toenemende inflatie zowel werk, bedrijfskosten (energie) als investeringen fors duurder te maken.
Bruto risico	1.500.000 euro
Maatregelen	Tijdens hoogconjunctuur ook maatregelen treffen voor laagconjunctuur. Bij laagconjunctuur net wel durven investeren en vangnet- en de springplankfunctie in stand houden. Zorg voor voldoende spreiding over meerdere werkgevers. Limiteer het aantal werknemers per bedrijf. Hou contractvoorwaarden tegen het licht. Zet in op mobiliteitscentrum. Werk met scenario's. Anticipeer op compensatie via BUIG gelden en loon- en prijs indexatie en zet in op extra financiering door bijvoorbeeld subsidies.
Netto risico	0 euro (door voor verwacht resultaat een stelpost in te zetten)

3. Robotisering en digitalisering (disruptieve technologie)

Toelichting	Veranderen van werkprocessen en meer behoefte aan hoger opgeleid personeel waardoor onze doelgroep minder plaatsbaar is. Dit kan, mede door het werken op afstand in verband met corona, versneld gaan optreden.
Bruto risico	800.000 euro
Maatregelen	Strategische keuze maken bij accountmanagement (categorisering klanten en inzetten op sociaal ondernemerschap) en het (intern) opleiden en ontwikkelen. Onder meer door over te stappen naar meer duurzame werkgevers zoals beschreven bij arbeidsmarktbeleid (strategische partnerschappen). Programma techniek en inclusie (zoals virtual reality en augmented reality) inzetten en verbinden aan leerwerkroutes en praktijkinnovaties om ervoor te zorgen dat onze werkzoekende wordt opgeleid voor de toekomst. Onderzoek naar inzet expertise van inclusieve engineering. Proactief inspelen op de krappere wordende arbeidsmarkt.
Netto risico	300.000 euro

4. Kwetsbaarheid rondom ICT-infrastructuur

Toelichting	Bij falende ICT-systemen en/of hacks kan de hele automatisering uitvallen waardoor niemand (zowel ambtenaren als medewerkers in de productiehallen) kan werken. Door het meer op afstand werken wordt dit risico steeds omvangrijker. Denk hierbij ook aan risico's op het gebied van cybercriminaliteit. Door de abrupte omslag naar digitaal werken blijkt dat onze huidige hardware niet meer voldoet
Bruto risico	1.200.000 euro
Maatregelen	Goed projectmanagement en anticiperen op mogelijke problemen. Huidige situatie en gewenste situatie in kaart brengen. Het informatiebeveiligingsbeleid is in 2020 vastgesteld. Nu gaan we verder met borging via een multidisciplinair aanpak met veel aandacht voor bewustwording. Onderzoek het afdekken van cyberrisico's bijvoorbeeld in Servicelevel agreements met leveranciers of door verzekeren. Verder uitrollen van de in 2021 gedane investeringen in mobiele telefoons en laptops die vanaf 2022 ook centraal beheerd worden.
Netto risico	700.000 euro

5. Toename problematiek en meer multiproblematiek bij de doelgroep

Toelichting	De eisen van de werkgevers nemen toe en de huidige doelgroep heeft vaak meervoudige problemen. Dit vraagt een forse tijdsinvestering van onze interne organisatie mede door afstemming met andere organisaties. Het aantal mensen met psychische klachten en de ernst van de psychische klachten zijn toegenomen door corona. De effecten van de wetswijziging in 2015 leiden tot een grotere groep in de reguliere Participatiewet. Dit risico wordt versterkt door mogelijke dienstverleningsovereenkomsten voor de begeleiding van inwoners met een zeer beperkte belastbaarheid (klantprofiel 4). De overname van deze groep mensen met klantprofiel 4 biedt hen ook weer kansen en een synergievoordeel voor de regio. Door het dalende bestand Wsw raken we de opgebouwde infrastructuur voor Wsw kwijt. Daarnaast zien we een toename van niet uitkeringsgerechtigden (nuggers) en vso pro jongeren waarvoor geen toereikende financiering mee komt. Ook is er in toenemende mate een groep mensen (zoals voormalig Wajongers) die met hogere loonwaarde kan werken maar wel duurzaam begeleiding nodig heeft om aan het werk te blijven
Bruto risico	700.000 euro
Maatregelen	Goede opleidingsmogelijkheden en inzet van effectieve instrumenten waarmee de kansen van deze groep vergroot worden. Instrumentarium aanpassen (Keuzehulp instrumenten Eva) en de regie zoveel mogelijk in eigen hand organiseren (onder andere monitoring ontwikkeling caseload). Om in de toekomst als sociaal ontwikkelbedrijf even effectief te blijven, moet de infrastructuur vanuit de Wsw blijven. Monitoren en bijsturen inzet participatiebudget. In kaart brengen groei nuggers en vso pro jongeren en (financiële) businesscase met gemeenten gaan bespreken.
Netto risico	300.000 euro

6. Omzetdoelstelling wordt niet gehaald.

Toelichting	De mogelijkheden om omzet te genereren staan onder druk doordat de afstand tot de arbeidsmarkt van de huidige doelgroep toeneemt. Ook het aantal dienstverbanden daalt. Dit zet de kwaliteit van de dienstverlening (groepsdetacheringen en schoonmaak) onder druk. De gecontracteerde diensten kunnen niet geleverd worden waardoor de omzet daalt.
Bruto risico	800.000 euro
Maatregelen	De concurrentiepositie verbeteren, het prijsbeleid stringenter toepassen en effectievere begeleiding met als doel efficiëntere productie. Inzetten van innovaties uit het programma Technologie en Inclusie. Investeren in achterstallig onderhoud en verdere vervanging van oude machines met de al extra toegekende gelden. Aandacht voor het landelijke project Simpel switchen in de Participatieketen. Strategisch partnerschappen aangaan met werkgevers om samen risico's te spreiden.
Netto risico	400.000 euro waarvan 75% ten laste komt van de rijksvergoeding Wet sociale werkvoorziening

7. Eigen risicodragers WW

Toelichting	De jaarlijks berekende pseudo-premie van medewerkers in dienst van de gemeenschappelijke regeling wordt niet verzekerd en de kosten zijn niet opgenomen in de begroting omdat deze kosten niet bekend zijn.
Bruto risico	550.000 euro
Maatregelen	In 2019 is een reserve gevormd van 450.000 euro. Vanaf 2020 is naast de reserve structureel 50.000 euro per jaar beschikbaar.
Netto risico	50.000 euro

8. Krapte op de arbeidsmarkt

Toelichting	Er is blijvende krapte op de arbeidsmarkt. We merken dat het moeilijker wordt om (ambtelijke) vacatures goed in te vullen. We moeten mogelijk langer en vaker personeel inhuren. Krapte op de markt leidt tot prijsverhoging en meer concurrentie.
Bruto risico	700.000 euro
Maatregelen	Profileren op een prettige werkbeleving, ontwikkel- en omscholingsmogelijkheden, aantrekkelijk werkgeverschap en onderzoek naar (digitale) kansen en ontwikkelingen. Monitoren van salarisontwikkelingen in de markt en waar mogelijk daarop bijsturen.
Netto risico	250.000 euro

9. Pandemie

Toelichting	Het verloop van een pandemie is grillig en onvoorspelbaar. We verwachten dat we moeten leren leven met een nieuwe werkelijkheid waarvan corona deel uit maakt. Het maakt ons ambtelijk personeel en onze doelgroepmedewerkers kwetsbaar. Dit kan leiden tot hoog ziekteverzuim en daardoor extra inhuur.
Bruto risico	500.000 euro
Maatregelen	De ontwikkelingen blijven volgen en beoordelen welke gevolgen het heeft in de nieuwe situatie waarin een voortdurende pandemie niet uitgesloten mag worden.
Netto risico	250.000 euro

We onderkennen naast de hierboven gekwantificeerde risico's ook risico's zoals imagoschade. Gezien de aard hiervan verbinden we er geen bedragen aan. De belangrijkste beheersmaatregel is het streven naar kwaliteit en transparantie.

Onvoorzien

In de begroting 2021 is een post onvoorzien van 50.000 euro opgenomen. Deze post is in de bestuursrapportage ingezet voor incidentele uitgaven.

Fraude risico's

Wij onderkennen mogelijke fraude risico's op het gebied van inkoop, urenverantwoording en declaraties. In het kader van preventie werken wij met functiescheiding, mandaatregeling en andere relevante normenkaders. Als aanvullende maatregelen hierop hanteren wij een zorgvuldig personeelsbeleid, een jaarlijkse gesprekscyclus en verwachten wij van ons management een voorbeeldfunctie. Rondom het proces uitkeringen zijn er inmiddels zoveel beheersmaatregelen genomen dat we het fraude risico laag inschatten. Denk aan GBA-koppeling, ingebouwde proces en ICT-controles, normeringen, functiescheiding, raadplegen SUWI net en inzet sociale recherche. In het eerste half jaar 2022 willen we een specifieke frauderisico analyse opstellen.

Stille reserve

Tegenover de risico's staan ook stille reserves. Werkzaam kent stille reserves:

- Aandelen Dariuz (Het verschil van waarde tussen de boekwaarde en het aandeel in het eigen vermogen).

“Het is een vakman op de machine en met onze klanten. Hij heeft een goede kijk op het werk en iedereen vindt hem leuk. Als zijn beperking in de toekomst een grotere rol gaat spelen, kan hij altijd op het kantoor komen werken. Zo is het erg duurzaam”





Marion en Zorgschool

Marion is stellig: "Als je kan werken, moet je gaan werken. En dat is niet aan leeftijd gebonden." Marion straalt, ze is duidelijk op haar plek hier op de Cambier. Ze beaamt dat ze hier een goeie werkplek gevonden heeft. Een plek die niet 1-2-3 was gevonden. Via de leerwerkroute KCC van Werkzaak vond ze een baan bij zorgschool de Cambier.

Chris (teamleider VSO Brede Zorgschool de Cambier): "Eind vorig jaar hebben we besloten om de receptie binnen school anders vorm te geven. Hiervoor zochten we iemand met een bepaalde achterstand tot de arbeidsmarkt. Dat past bij ons. Wij werken met deze doelgroep en zijn daar trots op. Van de sollicitanten die we hierop kregen viel Marion direct op. Ze stak met kop en schouders boven de andere kandidaten uit. Haar energie, haar flair en haar voorkomen deed iets met ons. De beslissing om haar in dienst te nemen was dan ook snel genomen. En daar hebben we nog geen moment spijt van gehad. Marion kent iedereen bij ons, maakt met iedereen een praatje en zorgt ervoor dat de mensen die binnenkomen zich direct thuis voelen. Ze is een grote aanwinst. We vinden het eigenlijk nu al jammer dat we weten dat ze over een aantal jaren met pensioen zal gaan.

7.2 Financiering

De uitvoering en ontwikkeling van het treasurybeleid wordt in deze paragraaf toegelicht. Daarnaast is aan het eind van deze paragraaf een toelichting opgenomen van de liquiditeitspositie over 2021.

Algemene ontwikkelingen

U leest hier de belangrijkste interne en externe ontwikkelingen die invloed kunnen hebben op de treasuryfunctie en de wettelijke kaders van de Wet financiering decentrale overheden (wet Fido), de Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden (Ruddo), de Wet houdbare overheidsfinanciën (Wet Hof) en het verplicht schatkistbankieren voor decentrale overheden.

Interne ontwikkelingen

Werkzaam voldoet bij de uitvoering van de treasuryfunctie aan de wet- en regelgeving. Bij wet van 11 december 2013 tot wijziging van de Wet financiering decentrale overheden is het een verplichting geworden om overtollige liquide middelen aan te houden in de schatkist van het Rijk. Er mag een bedrag ter hoogte van 2.00% (tot 1 juli 2021 0.75%) met een ondergrens van 1.000.000 euro (tot 1 juli 2021 250.000 euro) van het jaarlijkse begrotingstotaal buiten de schatkist gehouden worden voor de uitvoering van dagelijkse taken.

Externe ontwikkelingen

De belangrijkste externe ontwikkelingen zijn (internationale) economische indicatoren met invloed op de geld- en kapitaalmarkt en wijzigingen in wet- en regelgeving. Werkzaam kent geen zelf ontwikkelde rentevisie omdat er geen financieringsbehoefte meer is nadat er een langlopende lening voor de huisvesting is aangehouden.

Rentebeleid

Door het beleid van de Europese Centrale Bank (ECB) zijn banken verplicht om rente te betalen aan de ECB. Hierdoor is BNG Bank vanaf 1 juli genoodzaakt om een negatieve rente in rekening te brengen over het saldo in rekening courant boven een bedrag van 500.000 euro. Dit heeft geleid tot een extra rentelast die we beperken door het saldo binnen deze grens te houden.

Treasurybeheer

Het treasurybeheer is de (beleids)uitvoering van de treasuryfunctie, binnen de kaders van de financiële verordening vastgelegd. De treasuryfunctie omvat alle activiteiten die zich richten op het sturen en beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële vermogenswaarden, financiële geldstromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's. Met de invoering van schatkistbankieren is de aandacht voor het volgen en bewaken van de banksaldi en de mutaties in 's Rijks schatkist verder geïntensiveerd.

Risicobeheer

Kasgeldlimiet

Gegeven de permanente financieringsbehoefte, kunnen fluctuaties in de rentelasten risico's met zich meebrengen. Om de risico's zoveel mogelijk te beperken, is de kasgeldlimiet ingesteld. De kasgeldlimiet stelt grenzen aan de mate waarin de financieringsbehoefte wordt afgedekt met kortlopende leningen, korter dan een jaar. De kasgeldlimiet is uitgedrukt in een percentage van de omvang van de begroting. Voor 2021 bedraagt dit, bij ministeriële regeling vastgestelde percentage, 8,2%. Op basis van de omvang van de begroting van 94.288.400 euro bedraagt deze 7,732 miljoen euro. Werkzaam maakt geen gebruik van kasgeldleningen.

Renterisico

Om het risico van aanpassing van de rente en herfinancieren bij langlopende leningen (langer dan een jaar) te beperken is de renterisiconorm ingesteld. Deze norm is bij ministeriële regeling bepaald en houdt in, dat de jaarlijkse verplichte aflossing en renteherziening niet meer mag bedragen dan 20% van het begrotingstotaal. Het begrotingstotaal bedraagt 94.288.400 euro. De renterisiconorm is dan 18,858 miljoen euro. De jaarlijkse aflossing is 105.000 euro. Dit betekent dat er nog voor 18,753 miljoen euro aan ruimte is.

Kredietrisicobeheer

Werkzaam loopt geen risico's bij het uitzetten van geldmiddelen, behoudens het verstrekken van leningen en hypotheek. Omdat dit onderdeel, gecorrigeerd met een voorziening op de balans van gemeente staat is dit risico niet aanwezig.

Frauderisico

We voerden bij Werkzaam geen inventarisatie van frauderisico's binnen de financiële processen uit. Het doel van deze frauderisico-analyse is vast te stellen hoe het staat met de kwaliteit van beheersing van frauderisico's binnen onze organisatie en welke beheersingsmaatregelen er eventueel nog genomen moeten worden ter voorkoming van eventuele fraude. Fraude met bancaire middelen is het belangrijkste frauderisico in deze categorie. Er functioneren voldoende controle- en beheersingsmaatregelen en de frauderisico's worden als 'laag' gekwalificeerd.

Financieringsbehoefte

De aanwezige vaste activa zijn met lang vermogen gefinancierd, deels via een langlopende lening bij de BNG en deels met eigen vaste financieringsmiddelen (reserves). De financiële positie is goed en de financieringsverhoudingen op basis van de balans per 31-12-2021 zijn gezond.

Financieringsverhoudingen bedragen * € 1.000		
	Boekwaarde per 31-12-2020	Boekwaarde per 31-12-2021
Totaal kapitaalbeslag in vaste activa	7.238	7.195
Financiering is als volgt:		
Eigen vaste financieringsmiddelen (reserves en voorzieningen)	5.505	4.420
Langlopende lening (BNG)	3.780	3.675
Totaal passiva	9.285	8.095
Financiering met vlottende activa	-2.047	-900

De lening portefeuille op 31 december 2021 is als volgt; waarbij jaarlijks 105.000 euro wordt afgelost en de rentebetaling 52.920 euro was.

Financieringsverhoudingen bedragen * € 1.000						
	Oorsprong. Hoofdsom	Rente	Looptijd (jaren)	Afgelost in	Stand per 31-12-2020	Stand 31-12-2021
Lening BNG	4.200	1.40%	40	2056	3.780	3.675
Totaal	4.200				3.780	3.675

Renteschema

Het renteschema laat zien dat de rentelasten worden toegerekend aan de projectfinanciering. Immers de lening is aangetrokken voor een specifiek doel. Dit betekent dat de renteomslag 0% bedraagt. In het onderstaande overzicht staat dit toegelicht.

Renteschema bedragen * € 1.000		Renteschema
Financiering is als volgt:		
Externe rentelasten		52
Externe rentebaten		0
Saldo rentebaten en rentelasten		52
Rente van projectfinanciering		52
Aan taakveld toe te rekenen externe rente		0
Rente over eigen vermogen		0
Rente over voorzieningen		0
Aan taakveld toe te rekenen rente		0
Renteomslag 0%		

Ontwikkeling liquiditeitspositie

Op basis van de Wet Fido zijn decentrale overheden verplicht hun financiële middelen onder te brengen bij het Ministerie van Financiën (in de schatkist). Dagelijks worden overtollige geldmiddelen afgeroomd naar de schatkist. Op basis van de actuele liquiditeitsbehoefte worden naar behoefte opnames uit 's Rijks schatkist gedaan. Het saldo in 's Rijks schatkist op 31 december 2021 bedraagt 6,370 miljoen euro.

7.3 Onderhoud kapitaalgoederen

Het onderhoud van de kapitaalgoederen legt een beslag op de financiële middelen. Werkzaam Rivierenland kent enkel het kapitaalgoed van het pand Poppenbouwing. In deze paragraaf wordt hier dieper op ingegaan.

Beleidskader

Het beheerplan is het beleidskader voor het planmatig onderhoud aan het gebouw Poppenbouwing. Dit plan geeft inzicht in het noodzakelijke jaarlijkse en planmatige onderhoud. Het planmatig onderhoud egaliseren we in een reserve die gebaseerd is op kosten voor de komende tien jaar.

Financieel beslag

Het financieel beslag bestaat voor 2021 uit dagelijks onderhoud aan gebouw, terrein en machines van 118.100 euro en een storting in de reserve van 55.000 euro. Eind 2021 bedraagt de reserve 236.400 euro. Het planmatig onderhoud is de eerste jaren beperkt en toont daarna een flinke piek die opgevangen kan worden uit deze reserve.

Ontwikkeling

In 2020 is gewerkt aan een nieuwe huisvestingsvisie. In 2021 startte de planvorming en het inkooptraject voor verduurzaming. Bij de vervanging van het dak wordt de isolatie en levensduur van het dak verbeterd. De uitvoering vindt plaats in de 1e helft van 2022. Aan het einde van de zomer plaatsen we ook zonnepanelen. Met deze en eerdere maatregelen verwachten wij terug te gaan naar 5% van het CO₂-uitstoot ten opzichte van 2015.

Aansluitend wordt een geïnvesteerd in het toevoegen van opslagruimte en aanpassing van het kantoor om op de veranderende behoefte van werken aan te sluiten. De nieuwbouw van extra opleidingsruimte het Leerlab is in 2021 voorbereid met een ontwerp op basis van de gebruikersbehoefte en aansluitend op de duurzaamheidsambitie. In de eerste helft van 2022 wordt de definitieve kostencalculatie, de vergunningsaanvraag en het inkoop traject afgerond. In dit traject wordt intensief samengewerkt met de Leerwerkroute techniek en Bouwmensen. Zo geven we maximaal ruimte aan opleiding van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. We streven naar oplevering aan einde van 2022. De haalbaarheid is sterk afhankelijk van de beschikbare capaciteit in de bouwsector.

7.4 Bedrijfsvoering

De paragraaf bedrijfsvoering geeft inzicht in de stand van zaken en de beleidsvoornemens voor de bedrijfsvoering. Met de bedrijfsvoering bedoelen we de bedrijfsvoeringsprocessen die nodig zijn om de organisatie-doelen te halen.

Voor een goede bedrijfsvoering zijn budget en personeel nodig. Ook is een efficiënte inrichting van de organisatie en een goede samenwerkingscultuur met de gemeenten, het bedrijfsleven en andere partners noodzakelijk om de doelstellingen uit de programma's te realiseren.

Werkzaam in control

Over het jaar 2022 moeten wij naar verwachting voor het eerst een rechtmatigheidsverantwoording opnemen in onze jaarstukken. Deze vervangt de huidige rechtmatigheidsverklaring van de accountant. Wij zetten al belangrijke stappen in 2021. Onder andere door het borgen van rechtmatigheidscontroles in processen en het doorvoeren van optimalisaties die bleken uit bevindingen van onze eigen interne controle en van de controles door de accountant. Het inkoop- en verkoopproces zijn aantoonbaar verbeterd waardoor het risico op niet naleving van wet- en regelgeving, zoals verplichte aanbestedingen, is verkleind.

In 2022 gaan we verder door de belangrijkste (hoofd)processen te optimaliseren. Controles kunnen dan in de toekomst procesgericht plaatsvinden in plaats van per dossier. Hiervoor is het nodig dat de concerncontroller en interne controle onafhankelijk gepositioneerd zijn onder de directeur. Dit is in 2021 gerealiseerd. In 2022 worden het plan van aanpak Rechtmatigheidsverantwoording en het handboek AO verder geïmplementeerd in de organisatie.

We stellen ons ten doel om de komende jaren door te groeien naar een eigen variant van een in control statement. Dit gaat verder dan de verplichte rechtmatigheidsverantwoording. We willen dat de gehele bedrijfsvoering bijdraagt aan de realisatie van beleidsdoelstellingen en willen flexibel kunnen acteren in een voortdurend veranderende omgeving, zoals bijvoorbeeld is gedaan toen we werden geconfronteerd met corona. Belangrijk is dat onze processen en de competenties van medewerkers hierop aansluiten en dat is veel breder dan het onder controle hebben van de financiën en de rechtmatigheid.

Interne controle

In het eerste kwartaal van 2022 rondde Werkzaam het controlejaar 2021 volledig en tijdig afgerond in nauw overleg met de accountant. De resultaten van de onderzoeken zijn de basis voor de rechtmatigheid- en getrouwheidsbeoordeling van deze jaarrekening door de accountant. Als organisatie hebben we steeds meer de regie gevoerd over de interimcontrole. Het proces voor het controlejaar 2021 verliep naar ieders tevredenheid. We onderhouden een prima contact met de accountant waarbij er over en weer veel kennis wordt uitgewisseld.

Automatisering

In 2021 is in een aanbesteding uitgevoerd voor de hardware. In 2021 en 2022 worden alle 5 jaar oude laptops en werkplekken vervangen. Ook worden de 3 jaar oude telefoons vervangen in 2022.

Inkoopbeleid

In 2021 is de budgetregeling geïmplementeerd. Ook zijn grote aanbestedingstrajecten afgerond of gestart met als doel rechtmatige inkoop en doelmatige inzet van de middelen.

In 2021 is een plan gemaakt om de prestatieverklaring te borgen in het financieel systeem; dit gaan we in 2022 technisch inrichten en implementeren. Hiermee zorgen wij voor verdere borging van het inkoopproces.

Privacy- en informatiebeveiliging

In 2021 zijn we aan de slag gegaan met het jaarplan privacy en het herzien van het informatiebeveiligingsbeleid. Het jaar stond in het teken van de basis op orde en de mogelijkheid om verder te kunnen bouwen aan een organisatie die naar onbewust bekwaam gaat. Het creëren van bewustzijn in de hele organisatie was een belangrijk onderdeel.

Het bestaande informatiebeveiligingsbeleid is in 2021 herzien aan de hand van de Baseline Informatiebeveiliging Overheid. Het werken vanuit eigenaarschap, risicomanagement en een Plan-Do-Check-Act cyclus staan bij privacy en informatiebeveiliging centraal. In 2022 bouwen we deze stappen verder uit.

Op het gebied van informatiebeveiliging heeft Werkzaam met de leveranciers gezorgd voor up-to-date systemen, beveiligingsmaatregelen en goede monitoring van risico's. Hierdoor hebben de wereldwijde ICT risico's zoals het Citrix lek, Phishing mail, ransomware en recent de Log4j geen impact gehad op de bedrijfsvoering.

Personeel

Formatie

In 2021 is gewerkt met een vastgestelde netto-formatie van 221,26 fte. En we werkten met een flexibele schil voor projecten, uitvoering Tozo en de intensivering van de participatie. In financiële zin is er een positief resultaat op de formatie van 293.900 euro.

Budgetten

In de tabel bedrijfsvoeringsresultaat presenteren we de lasten en baten die resulteren in het bedrijfsvoeringsresultaat. Het resultaat van de Wsw is verdeeld over de gemeentes en het restant maakt onderdeel uit van de resultaatsbestemming.

Analyse bedrijfsvoering kosten

Bedrijfsvoeringkosten					
	Begroting	Bestuurlijke	Burap	Rekening	Verschil
Personeelskosten	17.131.300	17.131.300	17.733.900	17.248.100	485.800
Procesoptimalisatie			196.000	138.900	57.100
Materiële kosten	4.774.200	4.774.200	4.254.700	4.498.300	-243.600
Extra participatiebudget			687.200	449.600	237.600
Uitvoeringskosten Tozo			626.400	649.900	-23.500
Uitvoeringskosten Inkomen		726.100	726.100	533.800	192.300
Inleenvergoeding		3.192.400	2.424.700	2.508.600	-83.900
Totaal lasten	21.905.500	25.824.000	26.649.000	26.027.200	621.800
Participatiebudget	3.422.700	3.422.700	3.560.700	3.463.200	-97.500
Omzet versus inleenvergoeding	8.534.800	8.534.800	7.454.700	7.456.600	1.900
Extra Participatiebudget			687.200	650.500	-36.700
Vergoeding Tozo			385.000	594.900	209.900
Totaal Baten	11.957.500	11.957.500	12.087.600	12.165.200	77.600
Saldo	9.948.000	13.866.500	14.561.400	13.862.300	699.400
Inzet reserves	100.000	100.000	482.400	239.000	-243.400
Saldo	9.848.000	13.766.500	14.079.000	13.623.000	456.000
Waarvan WSW			309.700	224.800	84.900
Waarvan bedrijfsvoering			13.769.300	13.398.200	371.100

Beleidsindicatoren

Volgens de Vernieuwing van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) zijn dit de wettelijke verplichte beleidsindicatoren op bedrijfsvoering.

Wettelijk verplicht beleidsindicatoren

Indicator	Omschrijving	Toelichting	2021	Begroting
1	Formatie	FTE per 1.000 inwoners	0,89	0,89
2	Bezetting	FTE per 1.000 inwoners	0,92	0,88
3	Apparaatskosten	Kosten per inwoner	€ 90,33	€89,25
4	Externe inhuur	Kosten als % van de totale loonsom + totale kosten inhuur	6,63%	0%
5	Overhead		3,68%	2,77%

7.5 Verbonden partijen

In deze paragraaf gaan we in op samenwerkingsverbanden met een bestuurlijk of financieel belang voor Werkzaam Rivierenland.

- Een bestuurlijk belang houdt in dat Werkzaam Rivierenland zeggenschap heeft, of door een zetel in het bestuur van de organisatie, of uit hoofde van een stemrecht.
- Er is een financieel belang wanneer Werkzaam Rivierenland middelen ter beschikking heeft gesteld en die verliest bij een eventueel faillissement van de verbonden partij.

Werkzaam kent de volgende vier verbonden partijen:

Stichting Flex & Zeker	
Omschrijving	
Vestigingsplaats	Geldermalsen
Rechtspositie	Stichting
Doel en openbaar belang	Arbeidsbemiddeling
Zeggenschap	Directeur Werkzaam Rivierenland
Bestuurlijk Belang	100% eigenaar
Betrokkene	GR Werkzaam Rivierenland
Risico's	Deze komen voor rekening van GR Werkzaam Rivierenland
Relatie met programma's	Arbeidsparticipatie en Begeleide participatie
Eigen Vermogen	Eigen vermogen per 31-12-2020 € 0 Eigen vermogen per 31-12-2021 € 0
Vreemd vermogen	Vreemd vermogen per 31-12-2020 € 0 Vreemd vermogen per 31-12-2021 € 0
Financieel resultaat	€ 0
Risico's	Vanwege de fiscale eenheid komen de risico's voor GR Werkzaam Rivierenland
Veranderingen in het jaar	Er hebben zich geen veranderingen voorgedaan
Ontwikkelingen	Er zijn geen ontwikkelingen

Stichting Werkzaak Plus	
Omschrijving	
Vestigingsplaats	Tiel
Rechtspositie	Stichting
Doel en openbaar belang	• Het voorzien in de flexibiliteitsbehoefte van werkgevers door medewerkers met een afstand tot de arbeidsmarkt en overige werkzoekenden onder begeleiding van mentoren in de gelegenheid te stellen werkzaamheden te verrichten voor werkgevers. • Het zijn van de formele werkgever voor een deel van het staf- en kaderpersoneel
Zeggenschap	Deelnemende gemeenten van GR Werkzaak Rivierenland
Bestuurlijk Belang	100% eigenaar
Betrokkene	GR Werkzaak Rivierenland
Risico's	Geen
Relatie met programma's	Inkomensondersteuning, Arbeidsparticipatie, Begeleide participatie en Bestuur en Ondersteuning
Eigen Vermogen	Eigen vermogen per 31-12-2020 € 0 Eigen vermogen per 31-12-2021 € 0
Vreemd vermogen	Vreemd vermogen per 31-12-2020 € 0 Vreemd vermogen per 31-12-2021 € 0
Financieel resultaat	€ 0
Risico's	Vanwege de fiscale eenheid komen de risico's voor GR Werkzaak Rivierenland
Veranderingen in het jaar	Er hebben zich geen veranderingen voorgedaan
Ontwikkelingen	Er zijn geen ontwikkelingen

Dariuz B.V.	
Omschrijving	
Vestigingsplaats	Eindhoven
Rechtspositie	Besloten Vennootschap
Doel en openbaar belang	Organisaties binnen de sociale zekerheid te ondersteunen bij het realiseren van duurzame deelname van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt
Zeggenschap	Deelnemende gemeenten van GR Werkzaak Rivierenland
Bestuurlijk Belang	3420 van de 18.948 geplaatste aandelen (18,1%)
Betrokkene	GR Werkzaak Rivierenland
Risico's	Geen
Relatie met programma's	Inkomensondersteuning, Arbeidsparticipatie, Begeleide participatie en Bestuur en Ondersteuning
Eigen Vermogen	Eigen vermogen per 31-12-2019 € 558.400 Eigen vermogen per 31-12-2020 € 812.300
Vreemd vermogen	Vreemd vermogen per 31-12-2019 € 0 Vreemd vermogen per 31-12-2020 € 0
Financieel resultaat	2020: € 255.900. Dividend 2020 ontvangen € 36.100 en interim-dividend 2021 € 27.075
Risico's	Op de balans staat een aandelenvermogen van € 3.420
Veranderingen in het jaar	Er hebben zich geen veranderingen voorgedaan
Ontwikkelingen	Geen

De coöperatieve streekmotor Puur Betuws U.A.

Omschrijving

Vestigingsplaats	West Betuwe
Rechtspositie	Coöperatie
Doel en openbaar belang	Het inrichten van een korte voedselvoorzieningsketen, waarbij de opslag en distributie plaatsvindt door de talenten van Werkzaam Rivierenland om een circulaire, ecologische en inclusieve arbeidsmarkt en duurzamere samenleving te creëren.
Zeggenschap	Algemene ledenvergadering van de coöperatie, waarin Werkzaam, vanuit haar lidmaatschap, ook stemrecht heeft
Bestuurlijk Belang	Mede invloed aanwenden op circulaire en inclusieve arbeidsmarkt en samenleving.
Betrokkene	GR Werkzaam Rivierenland
Risico's	De risico's liggen bij de coöperatie met uitgesloten aansprakelijkheid
Relatie met programma's	Arbeidsparticipatie, Begeleide participatie en Bestuur en Ondersteuning
Eigen Vermogen	Eigen vermogen per 31-12-2021 - € 55.387
Vreemd vermogen	Vreemd vermogen per 31-12-2021 € 35.000
Financieel resultaat	€ - 55.387
Risico's	Door Corona (lock down en sluiting horeca) blijft de omzet achter; ook omdat deze organisatie niet in aanmerking komt voor de steunmaatregelen van het Rijk. Met partners zijn we in gesprek om het tekort voor 2021 af te dekken.
Veranderingen in het jaar	Er hebben zich geen veranderingen voorgedaan
Ontwikkelingen	Vanuit Regio Deal wordt € 200.000,- ontvangen in de opstartfase.

“Ik gun iedereen een plek waar ze zo gewaardeerd worden als ik hier”



Jolanda en
Itho Daaldrop

“Ik heb écht een geweldige baan!” vertelt Jolanda stralend. Achter die stralende ogen zit een verhaal. “Ik heb moeilijke tijden gekend. Ik kreeg borstkanker, raakte werkloos en mijn toenmalige partner liet mij achter met torenhoge schulden.

Toch zat ik nooit bij de pakken neer. Zo zit ik niet in elkaar. Ik wilde zo snel mogelijk weer aan het werk. Dát lukte met hulp van Werkzaak Rivierenland en de mogelijkheden die een bedrijf als Itho Daaldrop aan de talenten van Werkzaak biedt!”

“Ik zeg altijd als je iets wil, moet je het zelf doen, maar zonder Itho Daalderop en Werkzaak was dit niet gelukt!”

8 Jaarrekening 2021

8.1 Balans per 31 december

Activa	31-12-2021	31-12-2020
Vaste activa		
Immateriële vaste activa	-	-
Materiële vaste activa		
Investerings met economisch nut	6.506.436	6.426.040
	6.506.436	6.426.040
Financiële vaste activa		
Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	3.420	3.420
Overige langlopende leningen	679.304	808.532
	682.724	811.952
Totaal vaste activa	7.189.160	7.237.992
Vlottende activa		
Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar		
Vorderingen op openbare lichamen	1.486.981	317.950
Uitzettingen in 's Rijks schatkist	6.369.898	25.913.130
Overige vorderingen	1.116.835	1.066.691
	8.973.714	27.297.771
Liquide middelen		
Banksaldi	609.545	564.502
	609.545	564.502
Overlopende activa		
Van overige Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotten die ontstaan zijn door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel	467.088	601.259
Overige nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen die ten laste van de volgende begrotingsjaren komen	4.110.761	4.595.366
	4.577.849	5.196.625
Totaal vlottende activa	14.161.108	33.058.898
Totaal generaal	21.350.268	40.296.890

Passiva	31-12-2021	31-12-2020
Vaste passiva		
Eigen vermogen		
Algemene reserve	2.100.000	1.127.056
Bestemmingsreserves	2.031.712	901.412
Gerealiseerde resultaat	371.085	3.476.263
	4.502.797	5.504.731
Voorzieningen		
Verplichtingen, verliezen en risico's	78.000	-
	78.000	-
Vaste schulden		
Binnenlandse banken en overige Financiële Instellingen	3.675.000	3.780.000
	3.675.000	3.780.000
Totaal vaste passiva	8.255.797	9.284.731
Vlottende passiva		
Netto vlottende schuld met een rentetypische looptijd < 1jaar		
Rekening-courant met niet-financiële instellingen	48.469	205.600
Overige schulden	268.216	339.124
	316.685	544.724
Overlopende passiva		
Verplichtingen opgebouwd in begrotingsjaar en in volgend begrotingsjaar tot betaling komen	12.411.459	30.467.435
Van overige Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met specifiek bestedings- doel die dienen ter dekking van lasten volgende begrotingsjaren	321.156	-
Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van het volgende begrotingsjaar komen	45.171	-
	12.777.786	30.467.435
Totaal vlottende passiva	13.094.471	31.012.158
Totaal generaal	21.350.268	40.296.890

8.2 Toelichting op de balans

Vaste Activa

Materiële vaste activa

Het verloop van de afzonderlijke posten:

Investerings met economisch nut (bedragen in €)						
	Gronden en terreinen	Bedrijfsgebouwen	Vervoermiddelen	Machines, apparaten en installaties	Overige materiële vaste activa	Totaal
Boekwaarde per 1 januari 2021	1.048.624	3.406.351	-	1.498.605	472.460	6.426.040
Investerings	-	58.618	-	112.341	314.727	485.686
Desinvesteringen	-	-	-	-	-	-
Afschrijvingen	-5.743	-137.356	-	-165.655	-96.535	-405.289
Bijdragen van derden	-	-	-	-	-	-
Duurzame waardevermindering	-	-	-	-	-	-
Boekwaarde per 31 december 2021	1.042.881	3.327.613	-	1.445.290	690.652	6.506.436

Naast de reguliere afschrijvingen zijn er in 2021 uitgaven gedaan voor de vervanging en isolatie van het dak, het Leerlab, de vervanging van de klimaatinstallatie, een verpakkingslijn, vervanging van de telefoons en laptops en een nieuwe website.

Financiële vaste activa

Een overzicht van de financiële vaste activa:

Verloop financiële vaste bedragen (bedragen in €)				
	Kapitaalverstrekking aan deelnemingen	Leningen aan overige verbonden partijen	Zelfstandigen (BBZ)	Totaal
Boekwaarde per 1 januari 2021	3.420	-	808.532	811.952
Investerings	-	-	95.041	95.041
Desinvesteringen	-	-	-124.914	-124.914
Afschrijvingen en aflossingen	-	-	-59.392	-59.392
Bijdragen van derden	-	-	-	-
Duurzame waardevermindering	-	-	-39.963	-39.963
Boekwaarde per 31 december 2021	3.420	-	679.304	682.724

De kapitaalverstrekking aan deelnemingen betreft een in 2008 verworven minderheidsaandeel in het mede door GR LANDER opgerichte Dariuz B.V. Dariuz is leverancier van een systeem voor diagnose, assessment en loonwaardebepaling voor doelgroepen binnen de Participatiewet.



Rinse & Grown bio

Een startend bedrijf dat mensen aanneemt met een kwetsbare arbeidspositie. Grown.bio in Heerewaarden koos daarvoor. Voor Rinse en andere werkzoekenden een fantastische kans. Een mooi voorbeeld van hoe sociaal ondernemen - één van onze strategische thema's uit het meerjarenbeleidsplan 2020-2023- voordelen biedt aan werkgever en werknemer.

Voor Rinse is extra rust om zich heen belangrijk om zo goed te kunnen werken. "Het werk is nog wennen en soms best wel zwaar maar ik ben blij dat het me lukt. Ik word goed begeleid en kan vragen wat ik wil. Ze houden rekening met me en communiceren goed. Dat vind ik heel fijn, daardoor heb ik rust en kan ik goed werken."



De post Zelfstandigen (Bbz) zijn verstrekte leningen. Het betreft een bruto saldo 780.072 euro (2020 869.338 euro) van de verstrekte leningen aan zelfstandigen in het kader van inkomensondersteuning. Het oninbare deel van de leningen is 100.768 euro (2020 60.806 euro).

Vlottende Activa

Uitzettingen met een looptijd korter dan een jaar

Onder de post vorderingen op openbare lichamen op de balans staan de op de balansdatum openstaande vorderingen op overheidsorganisaties (afgerond 1,487 miljoen euro). Dit betreft voor ruim 90% vorderingen op deelnemers van de gemeenschappelijke regelingen, daarnaast ook vorderingen op andere samenwerkingspartners binnen onze regio.

De overige vorderingen bestaan voor 1,117 miljoen euro uit debiteuren. Dit zijn voornamelijk debiteuren waar Werkzaam medewerkers uit de verschillende doelgroepen geplaatst heeft.

In 2013 is het verplicht schatkistbankieren zonder leenfaciliteit ingevoerd voor onder andere gemeenschappelijke regelingen. Dit heeft een positief effect gehad op de omvang van de staatsschuld. Werkzaam regelt het betalingsverkeer via de eigen bank. Aan het einde van een werkdag wordt een eventueel negatief saldo op haar bankrekening aangezuiverd vanaf de rekeningcourant die Werkzaam heeft bij het ministerie van Financiën. Andersom wordt een positief saldo op deze bankrekening aan het einde van de dag juist afgeroomd ten gunste van het rekening-courant.

Werkzaam ontvangt van het ministerie van Financiën over 2021 geen rentevergoeding. Tot 2% (vanaf 1 juli 2021, hiervoor 0,75%) van het begrotingstotaal (drempelbedrag) mag de gemeente aan eigen middelen aanhouden. Boven dit bedrag worden overtollige middelen automatisch afgeroomd. In 2021 heeft Werkzaam het drempelbedrag niet overschreden. Onderstaande tabel toont dit.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1.000)					
Verslagjaar 2021					
(1)	Drempelbedrag	701		1.868	
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	Kwartaalcijfer op dag basis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	671	614	596	610
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	30	87	1.272	1.258
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag					
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	93.414			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	93.414			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	-			
Tot 1 juli 2021					
(1) = (4b)*0,0075 + (4c)*0,002 met een minimum van € 250.000					
Vanaf 1 juli 2021					
1) = (4b)*0,02 + (4c)*0,002 met een minimum van €1.000.000 als het begrotingstotaal kleiner of gelijk is aan 500 mln. En als begrotingstotaal groter dan € 500 miljoen is, is het drempelbedrag gelijk aan € 10 miljoen, vermeerderd met 0,2% van het deel van het begrotings-totaal dat de € 500 miljoen te boven gaat.					
	Drempelbedrag	701		1.868	
(2) Berekening kwartaalcijfer op dag basis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	60.391	55.850	54.868	56.154
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dag basis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	671	614	596	610

Per balansdatum heeft Werkzaam een vordering op 's Rijks schatkist van 6,3 miljoen euro. (In 2020 was dit 25,9 miljoen euro.)

Liquide middelen

Onder deze post zijn de banksaldi opgenomen bij de BNG. Bij deze bank hebben we een kredietfaciliteit van 2.500.000 euro.

Nog te ontvangen voorschotbedragen voor specifiek bestedingsdoel

Nog te ontvangen voorschotbedragen met specifiek bestedingsdoel (bedragen in €)					
	Puur Betuws	ZonMW	ESF 1	ESF 2	Travis
Rekening 2020	121.352	15.386	464.521	-	-
Ontvangen 2021	121.352	-	598.813	-	-
Besteed 2021		19.614	134.292	425.900	6.188
Rekening 2021	-	35.000	-	425.900	6.188

Onder de van overige Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotten die ontstaan zijn door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel zijn opgenomen de nog te ontvangen subsidie ESF 2 (425.900 euro). Deze is met terugwerkende kracht toegekend. Ook is in 2020 subsidie ontvangen van ZonMW voor het ontwikkelen van de Keuzehulp instrumenten Eva (35.000 euro) en voor de Travis vertaalcomputer (6.188 euro).

Overlopende activa

Overlopende activa		
	Boekwaarde 31-12-2021	Boekwaarde 31-12-2020
Inkomensdebiteuren	8.393.111	9.962.049
Dubieuze debiteuren	-5.988.435	-7.140.517
Totaal debiteuren uitkering administratie	2.404.676	2.821.532
Te vorderen BCF	1.077.359	888.481
Te ontvangen Loonheffing	-	169.834
Te ontvangen premies	12.894	23.135
Verrekende abonnementsgelden	6.520	11.880
Fietsplan	14.781	12.517
Nog te ontvangen bedragen	484.605	523.780
Vooruitbetaalde bedragen	81.153	70.879
Overig	43.554	73.329
Totaal	4.110.761	4.595.366

Onder de overige nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen die ten laste van de volgende begrotingsjaren komen is de grootste post de inkomensdebiteuren met een bedrag van 8.393.111 euro. Hierop is een voorziening oninbaarheid van 5.988.435 euro in mindering gebracht. Dit saldo wordt bepaald op basis van de boordeling van de vorderingen. Tegenover dit saldo is een niet invorderbare rekening courant opgenomen voor de schuld vanuit Werkzaam richting deelnemende gemeenten. De vordering wordt in het kader van de rijksregelgeving (BUIG, Bbz) verrekend met de desbetreffende gemeente op het moment van daadwerkelijke ontvangst vanuit de inkomensdebiteur.

Deze schatting is gedaan voor de situatie per 31 december 2021.

Daarnaast is de post nog te ontvangen van 484.605 euro. Dit betreft een nog te ontvangen post van 194.000 euro voor het lage inkomensvoordeel (een jaarlijkse tegemoetkoming voor werkgevers die werknemers in dienst hebben met een laag loon) en de eindafrekening van de gemeente West Maas en Waal van Schuldhulpverlening en Klantprofiel 4 van 145.000 euro. Het restant van nog te ontvangen, zijn nog te factureren posten (104.300 euro), een ontvangen creditnota van 17.000 euro in 2022 en nog te ontvangen bijdragen van 24.300.

Verder staat onder de overlopende activa de nog te vorderen doorschuif-btw (1.077.000 euro). Op vooruitbetaald staan met name licenties. Verder zijn het wat kleinere posten zoals te verrekenende abonnementsgelden, voorschotten van de uitkeringsadministratie en het fietsplan.

Vaste Passiva

Reserves

De ontwikkeling en samenstelling van de reserves zijn als volgt gespecificeerd:

Reserves (bedragen in €)									
	Algemene reserve	Reserve onderhoud	Reserve innovatiefonds	Reserve personeel	Reserve regiodeal	Reserve afwikkeling Tozo 2020	Reserve noodzakelijke investeringen	Saldo van de rekening	Totaal
Boekwaarde per 1 januari 2021	1.127.056	181.434	330.268	389.710	-	-	-	3.476.263	5.504.731
Toevoeging/onttrekking resultaatbestemming									
voorgaand boekjaar	972.944	-	-	-	362.500	130.000	900.000	-3.476.263	-1.110.819
Toevoegingen 2021	-	55.000	-	-	-	-	-	371.085	371.085
Onttrekkingen 2021	-	-	-23.200	-100.000	-	-55.100	-138.900	-	-317.200
Verminderen ter dekking van afschrijvingen	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Boekwaarde 31 december 2021	2.100.000	236.434	307.068	289.710	362.500	74.900	761.100	371.085	4.502.797

Vanuit het resultaat 2020 (3.476.263 euro) is 2.365.444 gereserveerd en is 1.110.819 terugbetaald aan de deelnemende gemeenten.

Algemene Reserve

De algemene reserve dient als buffer voor het tijdelijk opvangen van negatieve exploitatieresultaten en van onvoorziene ontwikkelingen. De ondergrens wordt bepaald door het minimaal benodigde weerstandsvermogen, dat jaarlijks wordt bepaald met een risico-inventarisatie. Bij de resultaatbestemming is dit bedrag opgehoogd naar 2,1 miljoen euro. Gelijk aan de risico-inventarisatie van 2020.

Reserve huisvesting

De reserve huisvesting dient voor het grootschalig onderhoud aan de locatie Poppenbouwing. Hiervoor wordt jaarlijks een bedrag in deze reserve gestort.

Reserve innovatie

Het algemeen bestuur van Werkzaam stelde in 2017 in met de vorming van een innovatiefonds. De reserve is bedoeld om Werkzaam de mogelijkheden te bieden om vanuit haar primaire opdracht nieuwe initiatieven te ontwikkelen. In 2021 is er 23.200 euro aan de reserve onttrokken voor het project vrouwelijke nareizigers en het innovatieproject Travis vertaalapparatuur.

Reserve personeel

De reserve personeel is bij de resultaatbestemming 2018 in het leven geroepen om WW-verplichtingen op te vangen. Hier is 100.000 euro aan onttrokken voor deze verplichtingen.

Reserve Regiodeal

Bij de resultaatbestemming 2020 is de reserve Regio Deal gevormd. Het doel van deze reserve is het bekostigen van de cofinanciering van de projecten Regiodeal. Er heeft in 2021 geen onttrekking plaatsgevonden aan deze reserve.

Reserve Tozo

Bij de resultaatbestemming 2020 is de reserve Tozo 2020 gevormd. Het doel van de reserve is om de uitvoering van de Tozo-regeling te bekostigen mocht de rijksvergoeding niet toereikend zijn. Door een hogere rijksbijdrage zijn hier minder middelen aan onttrokken dan begroot (55.100 euro). In 2022 verwachten we nog kosten.

Reserve noodzakelijke investeringen

Bij de resultaatbestemming 2020 is de reserve noodzakelijke investeringen gevormd. Het doel van deze reserve is procesoptimalisatie, investeren huisvesting en uitvoering Tozo-regeling. Er is 138.900 euro onttrokken in verband met procesoptimalisaties.

Voorzieningen

In het jaar 2021 zijn een aantal personele verplichtingen aangegaan waarbij de uitbetaling plaatsvindt in 2022. Hiervoor is een voorziening gevormd.

Vaste schulden met een rentetypische looptijd van een jaar of langer

Per 1 september 2016 is een lening afgesloten van 4,2 miljoen euro bij de BNG met een rente van 1,4% per jaar en een looptijd van 40 jaar. Deze lening is bestemd voor de financiering van de renovatie en nieuwbouw van het pand Poppenbouwing en gebeurt tegen nominale waarde. De totale rentelast voor het jaar 2021 bedraagt 52.308 euro (2020: 53.778 euro), de aflossing 105.000 euro.

Vlottende Passiva

De vlottende schuld bestaat uit een crediteurenportefeuille van 268.216 euro en de rekening courantverhoudingen met niet-financiële instellingen betreffende de intercompany verhoudingen met de stichtingen Flex en Zeker en Werkzaam Plus (48.469 euro).

Vooruit ontvangen voorschotbedragen voor specifiek bestedingsdoel

Vooruit ontvangen voorschotbedragen met specifiek bestedingsdoel (bedragen in €)			
	Regio Deal	Sterk door werk	Totaal
Rekening 2020	-	-	
Ontvangen 2021	245.000	150.000	395.000
Besteed 2021	48.435	25.409	73.844
Rekening 2021	196.565	124.591	321.156

Onder de van overige Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel, die dienen ter dekking van lasten in volgende begrotingsjaren, zijn opgenomen een bijdrage voor de Regio Deal (196.565 euro) en een bijdrage sterk door Werk (IPS). Na aftrek van de gemaakte kosten blijft een bedrag hiervoor over van 124.591 euro.

Overlopende passiva		
	Boekwaarde 31-12-2021	Boekwaarde 31-12-2020
Verplichtingen	2.304.450	19.999.581
Rekening-courant debiteuren inkomensvoorziening	3.083.980	3.630.064
Netto te betalen uitkeringen	2.355.117	2.932.144
Te ontvangen Loonheffing	503.725	
Af te dragen BTW	366.862	477.119
Nog te betalen lonen	1.350	46.775
Nog af te dragen premies	137.758	135.609
Nog af te dragen loonheffing	933.872	976.330
Personele verplichtingen uit hoofde verlof/vakantietoelage	176.333	65.092
Nog te betalen loonkostensubsidies	1.630.734	1.683.895
Verrekende voorschotten gemeenten	2.124	18.250
Nog te betalen bedragen	915.022	502.575
Kruisposten	150	-
Totaal	12.777.785	30.467.434

Onder de overlopende passiva die zijn opgebouwd in het begrotingsjaar en in een volgend begrotingsjaar tot uitbetaling komen, staat een bedrag van 12.777.785 euro. Dit bedrag bestaat voor 3.083.980 euro uit een niet opeisbare rekening-courant voor de debiteuren inkomensvoorziening. Onder de verplichtingen staan de aan de gemeente terug te betalen bijdragen. Een verdere uitsplitsing staat in bovenstaande tabel.

Vooruit ontvangen bedragen

Onder de vooruit ontvangen bedragen (45.171 euro) staan vooruit ontvangen bedragen naar aanleiding van declaraties Perspectief op Werk 2.

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Overeenkomstig de bepalingen van het BBV wordt in deze paragraaf gerapporteerd over de belangrijke financiële verplichtingen waaraan Werkzaam de komende jaren is verbonden (niet uit de balans blijvende verplichtingen). Deze verplichtingen zijn:

Contracten (bedragen per €)			
	Totale contract-waarde resterende looptijd	Contractwaarde 2022	Contractwaarde na 2022
Outsourcing van de ICT-omgeving			
en applicaties	2.420.233	484.047	1.068.936
ICT-Applicaties	1.585.792	280.742	1.305.049
Salarisverwerking	559.415	124.414	124.414
Huisvesting	4.352.548	435.255	1.741.019
	8.917.988	1.324.457	4.239.418

Werkzaam kent naast bovenstaande contracten voor de bedrijfsvoering ook abonnementscontracten waar wordt afgerekend op basis van gebruik en contracten die jaarlijks opzegbaar zijn.

8.3 Waarderingsgrondslagen

De jaarrekening is opgesteld conform het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de verordening ex artikel 212 Gemeentewet, waarin door het bestuur op 26 september 2019 de uitgangspunten voor het financiële beleid en de regels voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie zijn vastgesteld.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

Activa wordt gewaardeerd op basis van verkrijging- of vervaardigingsprijs. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en de bijkomende kosten.

De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten, die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend.

Op de balans worden de activa onderscheiden in vaste en vlottende activa, al naar gelang zij zijn bestemd voor de uitoefening van de werkzaamheden van de organisatie duurzaam te dienen.

Naar verwachting duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen. Voorraden en deelnemingen worden tegen de marktwaarde gewaardeerd, als de marktwaarde lager is dan de verkrijging- of vervaardigingsprijs. Een actief dat buiten gebruik wordt gesteld, wordt afgewaardeerd op het moment van buitengebruikstelling, als de restwaarde lager is dan de boekwaarde. De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Vaste activa

Materiële vaste activa

Alle investeringen worden voor het bedrag van de investering geactiveerd verminderd met eventuele bijdragen van derden die in directe relatie staan met de investering.

Op gronden en terreinen wordt niet afgeschreven. Een uitzondering wordt gemaakt voor eventuele verbeteringen aan terreinen (bijvoorbeeld: hekwerk en bestrating). Voor het overige vindt afschrijving plaats op basis van de historische aanschafprijs volgens een stelsel dat is afgestemd op de verwachte toekomstige gebruiksduur, rekening houdend met een eventuele restwaarde. De afschrijvingstermijn gaat in op het moment van ingebruikname van het actief.

De materiële vaste activa wordt lineair afgeschreven in relatie tot de economische levensduur. In de financiële verordening zijn voor deze afzonderlijke soorten activa als volgt vastgesteld.

Gehanteerde afschrijvingstermijnen (in jaren)	
Gronden en terreinen	n.v.t.
Woonruimten	40
Bedrijfsgebouwen	40
Vervoermiddelen	5
Machines, apparaten en installaties	10
Hardware (ICT)	5
Software (ICT)	5
Overige materiële vaste activa	5 (inventaris)



Kidane en CNC Exotic Mushrooms

Meedoen in deze samenleving. Het is voor nieuwkomers belangrijk dat zij een volwaardige rol spelen in het land waar zij nu wonen. Werk en collega's spelen daar een grote rol in. Het helpt mee om de Nederlandse taal en cultuur steeds beter te leren kennen.

"Toen ik in Hedel kwam wonen ben ik gelijk op zoek gegaan naar werk. Het is belangrijk voor mij dat ik voor mezelf kan zorgen en niet afhankelijk ben. Maar het is moeilijk om werk te vinden als je de taal nog niet goed spreekt.

Toen ik in contact kwam met mijn werkcoach Laura van Werkzaak ging het al snel beter. Ik kon hier terecht bij CNC Exotic Mushrooms. Zij maken voedingsbodems voor allerlei soorten paddestoelen, behalve champignons, die op hout geteeld worden. Het werk is fysiek best zwaar en niet heel moeilijk, maar dat vind ik prima. Ik zie het echt als een plek waar ik ervaring op kan doen en de taal kan leren."

Financiële vaste activa

In de balans worden onder de financiële vaste activa afzonderlijk opgenomen: kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen, gemeenschappelijke regelingen en overige verbonden partijen; leningen aan woningbouwcorporaties, deelnemingen, overige verbonden partijen en overige langlopende leningen; overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer. Eventuele voorzieningen wegens oninbaarheid worden met de nominale waarde van de leningen verrekend.

Vlottende activa

Vorderingen

Eventuele voorzieningen wegens oninbaarheid worden met de nominale waarde van de vorderingen verrekend. Het onderscheid tussen vorderingen en financiële vaste activa wordt gevormd door de looptijd, vorderingen hebben een rentetypische looptijd van korter dan één jaar.

De liquide middelen worden tegen nominale waarde opgenomen en omvatten bank- en kassaldi.

Onder de overlopende activa zijn opgenomen vooruitbetaalde bedragen voor nog te ontvangen goederen of diensten.

Vaste Passiva

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd, op basis van de meest actuele berekeningen voor:

- Verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten;
- Op de balansdatum bestaande risico's van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten;
- Kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong mede vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren.

Vaste schulden

In het BBV is het onderscheid tussen langlopende en kortlopende schulden gelegd bij langer of korter dan één jaar.

Vlottende passiva

Vlottende schulden

De netto vlottende schulden bestaan uit kasgeldleningen, bank- en girosaldi en overige schulden met een rentetypische looptijd van korter dan één jaar.

Overlopende passiva

Onder de overlopende passiva worden verplichtingen opgenomen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, met uitzondering van aan jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume. Tot de overlopende passiva horen ook de van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden.

Grondslagen voor resultaatbepaling en resultaatbestemming

Bij de bepaling van het resultaat wordt het stelsel van baten en lasten gehanteerd. Verliezen worden verantwoord op het moment dat deze voorzienbaar zijn. Winsten worden verantwoord nadat deze zijn gerealiseerd. De afschrijvingen worden berekend conform de onder de vaste activa genoemde criteria.

Resultaatbestemming

Bij de resultaatbestemming wordt onderscheid gemaakt tussen vooraf, in de begroting, bepaalde toevoegingen aan en onttrekkingen uit reserves en de bestemming van het jaarrekeningresultaat. De vooraf bepaalde mutaties worden in de reserves verwerkt en het jaarrekeningresultaat wordt afzonderlijk op de balans gepresenteerd.

Gebeurtenissen na balansdatum

Corona ligt nog niet achter ons. Als we kijken naar de effecten hiervan zijn ze per saldo voor Werkzaak minimaal.

“Ik ben blij dat dit soort plekken bestaan, omdat het voor mensen met een handicap moeilijk is om werk te vinden”



8.4 Overzicht van baten en lasten

(bedragen afgerond op € 100)	Rekening 2020	Begroting primitief 2021	Begrotings- wijziging 2021	Begroting na wijziging 2021	Rekening 2021	Verschil
Lasten						
Participatie	34.999.700	35.863.300	-2.284.800	33.578.500	32.824.100	754.400
Inkomensondersteuning	62.912.400	48.319.900	4.925.900	53.245.800	52.654.600	591.200
Algemene dekkingsmiddelen	54.400	52.900	25.000	77.900	83.400	-5.500
Overhead	9.701.800	10.002.300	1.983.800	11.986.100	12.898.500	-912.400
Heffing VPB						
Onvoorzien	0	50.000	-50.000	0	0	0
Totaal lasten	107.668.300	94.288.400	4.599.900	98.888.300	98.460.600	427.700
Baten						
Participatie	37.022.600	38.860.500	-4.421.500	34.439.000	35.084.300	645.300
Inkomensondersteuning	61.215.200	44.813.700	4.371.900	49.185.600	48.953.600	-232.000
Algemene dekkingsmiddelen	79.300	52.900	36.000	88.900	122.300	33.400
Overhead	12.765.600	10.411.300	4.231.100	14.642.400	14.409.200	-233.200
Heffing VPB						
Onvoorzien						
Totaal baten	111.082.700	94.138.400	4.217.500	98.355.900	98.569.500	213.600
Totaal gerealiseerd saldo van baten en lasten	3.414.400	-150.000	-382.400	-532.400	108.900	641.300
Toevoegingen aan reserves	54.000	0	55.000	55.000	55.000	0
Onttrekkingen aan reserves	115.900	150.000	437.400	587.400	317.200	-270.200
Saldo reservemutaties	61.900	150.000	382.400	532.400	262.200	-270.200
Resultaat	3.476.300	0	0	0	371.100	371.100

8.5 Toelichting op de baten en lasten

Programma: participatie

Wat heeft het gekost?

(bedragen afgerond op € 100)	Rekening 2020	Begroting primitief 2021	Begrotings- wijziging 2021	Begroting na wijziging 2021	Rekening 20201	Verschil
Lasten						
Wsw lonen	22.202.800	21.559.000	-740.700	20.818.300	20.467.400	350.900
Participatie	852.800	855.700	34.500	890.200	769.000	121.200
Extra participatie			281.400	281.400	92.300	189.100
Inleenvergoeding	2.522.300	3.192.400	-767.700	2.424.700	2.662.000	-237.300
Inkoopkosten omzet	489.400	695.900	-268.000	427.900	645.700	-217.800
Projecten	548.400	600.000		600.000	785.700	-185.700
Innovatie	1.000	50.000	-23.200	26.800	21.100	5.700
Bedrijfsvoering	8.383.000	8.910.300	-801.100	8.109.200	7.380.900	728.300
Totaal lasten	34.999.700	35.863.300	-2.284.800	33.578.500	32.824.100	754.400
Baten						
Wsw bijdragen	22.202.800	21.559.000	78.300	20.818.300	20.467.400	-350.900
Omzetcompensatie	1.691.200					
Participatie	4.822.500	4.278.400	172.500	4.450.900	4.251.400	-199.500
Extra participatie			687.200	687.200	650.500	-36.700
Inleenvergoeding	0	3.192.400	-3.192.400	0	153.400	153.400
Extra participatie						0
Omzet	7.742.100	9.230.700	-1.348.100	7.882.600	8.673.700	791.100
Projecten	548.400	600.000		600.000	814.900	214.900
Innovatie	0				11.200	11.200
Bedrijfsvoering	15.600				61.800	61.800
Totaal baten	37.022.600	38.860.500	-4.421.500	34.439.000	35.084.300	645.300
Saldo van baten en lasten	2.022.900	2.997.200	-2.136.700	860.500	2.260.200	1.399.700
Toevoegingen aan reserves	0	0	0	0	0	0
Onttrekkingen aan reserves	1.000	50.000	31.300	81.300	23.200	-58.100
Saldo reservemutaties	1.000	50.000	31.300	81.300	23.200	-58.100
Resultaat programma	2.023.900	3.047.200	-2.105.400	941.800	2.283.400	1.341.600

Analyse verschil

WSW

Personele kosten Wsw	505.000
Loonkostensubsidie Wsw	-34.000
Overige personele kosten Wsw	-120.100
Rijksvergoeding Wsw	-100
Rijksvergoeding omzetcompensatie Wsw	539.100
Gemeentelijke bijdrage subsidieresultaat	-889.900
Totaal	0

Participatie

Rijksvergoeding participatie	-199.500
Rijksvergoeding extra participatiebudget	-36.700
Onderuitputting	27.000
Fasering projecten	94.200
Fasering projecten extra participatie budget	189.100
Totaal	74.100

Omzet en inleenvergoedingen

Kosten inleenvergoeding	-237.300
Bijdrage inleenvergoeding	153.400
Inkoopkosten omzet	-217.800
Interne omzet	571.400
Externe omzet	219.700
Totaal	489.400

Projecten

Kosten projecten	-185.700
Baten projecten	214.900
Totaal	29.200

Innovatie

Kosten projecten	5.700
Baten projecten	11.200
Reserve innovatie	-26.800
Totaal	-9.900

Bedrijfsvoering

Personeelskosten	177.400
Inzet doelgroep professionals	-81.800
Doorbelasting uren	632.700
Bijdrage personeelskosten	61.800
Reservering Tozo	-31.300
Totaal	758.800
Totaal verschil programma	1.341.600

Toelichting

Wet sociale werkvoorziening

In de bestuursrapportage zijn de kosten voor de Wsw geïndexeerd. Door de hogere afname van de doelgroep (circa 7,3%) vallen de personeelskosten 505.000 euro lager uit. De hogere kosten van de loonkostensubsidie bij de Wsw vallen toe te rekenen aan indexering. Het gemiddeld Loonkostensubsidie bedrag voor de Wsw was 362 euro hoger. De overige kosten van de Wsw doelgroep zijn ca 120.000 euro hoger door hogere kosten voor de arbeidsomstandigheden van Wsw-ers en de uitvoering van de Werkkostenregeling. De rijksvergoeding is stabiel gebleven, terwijl we ook dit jaar een rijksvergoeding van circa 419.000 euro hebben ontvangen voor omzet Compensatie op de Wsw. Per saldo resulteerde dit in een voordeel op de rijksvergoeding die 770.000 euro hoger is dan geraamd.

Participatie en extra participatiebudget

De rijksvergoeding van het participatiebudget is in de bestuursrapportage verlaagd met 236.200 euro. Omdat ook de uitgaven lager zijn resteert er nu een voordeel van 103.300 euro op de middelen op het participatiebudget. De lagere kosten worden veroorzaakt door fasering in de uitvoering van projecten Regio Deal. Op het regulier participatiebudget leidde dit tot 123.400 euro lagere kosten en op het extra budget zijn de kosten 189.000 euro lager. Tenslotte is op het reguliere participatiebudget 27.000 euro bespaard op de inzet aan externe instrumenten. Uitvoering van een aantal projecten zullen echter wel in 2022 plaatsvinden.

Omzet en inleenvergoeding

De omzet is het resultaat van de inzet van instrumenten en geen doel op zich. De inleenvergoedingen zijn de salariskosten verminderd met de loonkostensubsidie van de doelgroep medewerkers die in dienst zijn bij Werkzaak. In de bestuursrapportage rapporteerden we over het verwachte resultaat op inleenvergoedingen en omzet en zijn we uitgegaan van een netto resultaat van 5.030.000 euro.

De realisatie van omzet en inleenvergoedingen is als volgt te specificeren:

	Realisatie	Burap	Verschil
Gefactureerde omzet	8.101.900	7.882.600	219.700
Interne omzet	571.400		571.400
Bijdrage inleenvergoedingen	153.400	0	153.400
Kosten van de omzet	-645.700	-427.900	-217.800
Inleenvergoedingen	-2.662.000	-2.424.700	-237.300
Netto omzet	5.366.000	5.030.000	489.400

De gefactureerde omzet is 791.100 euro hoger. Dat komt door een hogere externe omzet van 221.700 euro en het doorbelasten van interne omzet van doelgroep professionals binnen Werkzaak voor 571.400 euro. Zonder de interne omzet zou het resultaat 82.000 nadelig zijn op de netto-omzet.

De ontvangen bijdrage in inleenvergoedingen (153.400 euro) betreft bijdragen in de uitvoering van de WIW, Beschut en overige dienstverbanden door gemeenten die voor de uitvoering van de participatiewet geen deel uitmaken van de gemeenschappelijke regeling. De kosten van inleenvergoedingen voor de WIW zijn hier verantwoord. Dit veroorzaakt een stijging van de kosten met 137.700 euro. Daarnaast is sprake van een overschrijding van 99.600 euro door extra dienstverbanden van doelgroepmedewerkers; die overschrijding wordt gecompenseerd door de hogere externe omzet.

De kosten van de omzet zijn 217.800 euro hoger dan geraamd vanwege de doorbelasting van interne personeelskosten (ambtelijke capaciteit) van de schoonmaak.

De verdeling van de netto omzet tussen de uitvoering van de Wsw en Participatiewet is:

Verdeling omzet	Begroting	Wsw	Participatie
Inleenvergoeding	-2.508.600		-2.508.600
Netto-omzet	8.028.000	6.414.700	1.613.300
Totaal	5.519.400	6.414.700	-895.300

Dit is in overeenstemming met de bestuurlijke afspraken

Projecten

De projecten van het programma zijn binnen de begrotingskaders uitgevoerd. In 2021 betrof dit projecten Regio Deal, Perspectief op Werk en Europees Sociaal Fonds. De begeleiding van werkzoekenden in klantprofiel 4 voor de gemeente West Maas en Waal is verantwoord onder Overhead. Een overzicht van de uitgevoerde projecten hebben we opgenomen onder 8.7.

Innovatie

De kosten van Innovatie zijn 5.700 euro lager dan geraamd. Daarnaast zijn er niet begrote bijdragen van 11.100 euro ontvangen voor de invoering van de Travis vertaalapparaten. Het resultaat van deze ontwikkeling is dat de onttrekking aan het innovatiefonds 58.100 euro lager uitvalt dan begroot.

Bedrijfsvoering

De kosten van bedrijfsvoering zijn 790.100 euro lager. De salariskosten van ambtelijk personeel zijn 177.400 euro lager dan begroot. Ook is 4.632.700 euro doorbelast aan projecten. Daartegenover staat dat de interne omzet zorgt voor een stijging van de kosten van bedrijfsvoering met 81.800 euro. Dit betreft de kosten van de interne facturatie voor de inzet van doelgroep professionals.

De inzet van medewerkers in projecten van anderen resulteerde in een opbrengst van 60.100 euro.

Programma resultaat

De ontwikkeling van het subsidieresultaat in 2021 is als volgt:

Subsidieresultaat	Begroot	Burap	Realisatie	Verschil
Subsidieresultaat Wsw	-300.700	518.300	869.100	350.800
Omzet compensatie			539.100	539.100
Programmaresultaat Wsw	-300.700	518.300	1.408.200	889.900

Programma: Inkomensvoorziening

De taken die bij Werkzaam zijn belegd voor het ondersteunen in de inkomensvoorziening zijn verwerkt in het programma Inkomensvoorziening. Binnen de BUIG gelden is de loonkostensubsidies verwerkt en staan de directe kosten verwerkt binnen het programma.

(bedragen afgerond op € 100)	Rekening 2020	Begroting primitief 2021	Begrotings- wijziging 2021	Begroting na wijziging 2021	Rekening 20201	Verschil
Lasten						
Participatie BUIG	41.846.400	43.486.400	-122.800	43.363.600	41.939.600	1.424.000
Participatie Bbz	75.700	325.300	-175.200	150.100	25.000	125.100
Bijzondere bijstand	267.800	275.800	-28.200	247.600	219.900	27.700
Handhaving, onderzoek en invordering	544.300	726.200	85.500	811.700	619.400	192.300
Tozo	16.207.100	0	4.523.900	4.523.900	5.595.400	-1.071.500
DVO bijz. bijstand, schuldhulpverlening	0	0	429.900	429.900	493.300	-63.400
Bedrijfsvoering	2.464.900	3.506.200	-187.200	3.319.000	3.303.200	15.800
Bedrijfsvoering Tozo	1.506.200	-	400.000	400.000	458.800	-58.800
Totaal lasten	62.912.400	48.319.900	4.925.900	53.245.800	52.654.600	591.200
Baten						
Participatie BUIG	41.846.400	43.486.400	-122.800	43.363.600	41.939.600	-1.424.000
Participatie Bbz	75.700	325.300	-175.200	150.100	25.000	-125.100
Bijzondere bijstand	267.800	275.800	-28.200	247.600	219.900	-27.700
Handhaving, onderzoek en invordering	544.300	726.200	-640.700	85.500	85.500	0
Tozo	16.207.100	0	4.523.900	4.523.900	5.595.400	1.071.500
DVO bijz. bijstand, schuldhulpverlening	0	0	429.900	429.900	493.300	63.400
Bedrijfsvoering	0	0	0	0	0	0
Bedrijfsvoering Tozo	2.273.900	0	385.000	385.000	594.900	209.900
Totaal baten	61.215.200	44.813.700	4.371.900	49.185.600	48.953.600	-232.000
Saldo van baten en lasten	-1.697.200	-3.506.200	-554.000	-4.060.200	-3.701.000	359.200
Toevoegingen aan reserves	0	0	0	0	0	0
Onttrekkingen aan reserves	-	-	105.400	105.400	15.100	-90.300
Saldo reservemutaties	-	-	105.400	105.400	15.100	-90.300
Resultaat programma	-1.697.200	-3.506.200	-448.600	-3.954.800	-3.685.900	268.900

Toelichting Verschillen

Analyse verschil	
Participatie BUIG	
Uitkeringslasten participatie	1.584.600
Uitkeringsbaten participatie	183.800
Loonkostensubsidie	-160.600
Rijksvergoeding BUIG	-474.400
Gemeentelijke bijdrage subsidieresultaat	-1.133.400
Totaal	0
Participatie Bbz	
Aflossingen leningen tot en met 2019	44.700
Aflossing lening vanaf 2020	21.000
Kredietverstrekking leningen vanaf 2020	125.100
Rijksvergoeding Bbz	-156.400
Gemeentelijke bijdrage subsidieresultaat	-34.400
Totaal	0
Bijzondere bijstand	
Kosten bijzondere bijstand	27.700
Inhouding bijzondere bijstand	2.500
Gemeentelijke bijdrage subsidieresultaat	-30.200
Totaal	0
DVO bijzondere bijstand en schuldhelpverlening West Maas en Waal	
Kosten bijzondere bijstand en schuldhelpverlening	63.400
Bijdrage gemeente West Maas en Waal	-63.400
Totaal	0
Handhaving, onderzoek en invordering	
Uitvoeringskosten	192.300
Bijdrage heroriëntatieonderzoeken	0
Totaal	192.300
Tozo	
Verstrekingen Tozo	-1.071.500
Terugontvangen Tozo	146.700
Rijksvergoeding Tozo	924.800
Uitvoeringskosten	-58.800
Rijksvergoeding uitvoering	209.900
Inzet reserves	-90.300
Totaal	60.800
Bedrijfsvoering	
Netto-personeelskosten	48.700
Inzet doelgroepprofessionals	-32.900
Totaal	15.800
Totaal verschil	268.900

Participatie BUIG

Het aantal uitkeringen is uitgekomen op 2.543. Dit is een verdere daling ten opzichte van de verwachtingen bij bestuursrapportage (2.690). Het levert een voordeel op van 1.768.400 euro. Meer inzet van de loon-kostensubsidies zorgt voor een nadeel (160.600 euro). Door betere economische ontwikkelingen is de rijks-vergoeding BUIG gedaald met 474.400 euro. Samen met de verlaagde kosten leidt dit tot een voordeel bij gemeenten van 4.358.900 euro. Dit is een verbetering van 1.133.400 euro ten opzichte van de bestuursrapportage.

Participatie Bbz

Met ingang van 1 januari 2020 valt de inkomensvoorziening van Bbz onder participatie BUIG. Net als in 2020 maakten ook in 2021 minder mensen (realisatie gemiddeld 10) gebruik van de Bbz-regeling. Daarnaast was er weinig vraag naar kredietverstrekking via deze regeling. 28 mensen gebruikten Bbz light. Per saldo is er op oude leningen meer afgelost (65.700 euro) en op de nieuwe leningen minder aangevraagd (125.100 euro). De terug te betalen rijksvergoeding stijgt met 156.400 euro. Dit leidt tot een voordeel op het subsidieresultaat van 34.400 euro.

Bijzondere bijstand

Bij de bestuursrapportage hebben we de netto-kosten bijzondere bijstand verlaagd met 49.700 euro. Nu blijkt dat het gebruik nog minder is geweest is, wat leidt tot een voordeel van 30.200 euro.

Dienstverleningsovereenkomst bijzondere bijstand en schuldhulpverlening West Maas en Waal

In 2021 zijn we hiermee gestart. In de bestuursrapportage zijn we uitgegaan van de verwachte kosten voor de uitvoering vanaf 1 april. De realisatie laat zien dat de kosten 64.500 euro hoger zijn, deels veroorzaakt doordat de verstrekking bijzondere bijstand met terugwerkende kracht verstrekt is. Op basis van de dienstverleningsovereenkomst worden de lasten afzonderlijk verrekend met de gemeente West Maas en Waal.

Handhaving, onderzoek, invordering en heroriëntatieonderzoeken

Doordat het aantal aanvragen voor leningen Bbz lager is, zijn de onderzoekskosten lager. Per saldo ontstaat hierdoor een voordeel van 192.300 euro.

Tozo

Per saldo zijn de netto-kosten van de Tozo 924.800 euro hoger dan de raming van de bestuursrapportage. De hogere uitgaven worden gecompenseerd door een hogere rijksvergoeding. Op dit programma is er verder een voordeel op de uitvoering van 60.800 euro. Dit wordt gecompenseerd door nadelen bij andere programma's.

Bedrijfsvoering

De personeelskosten laten een voordeel zien van 48.700 euro. De kosten van doelgroep professionals worden intern doorbelast van resulteert in een nadeel van 32.900 euro. Per saldo is er een voordeel van 15.800 euro. Het nadeel op de interne doorbelasting zorgt voor een voordeel bij de omzet (programma participatie).

Subsidieresultaat

Gedurende het jaar is het subsidieresultaat gestegen van een voordeel van 2.615.500 euro naar 3.562.500 euro. Al met al een verbetering van 1.198.000 euro.

Subsidieresultaat	Begroot	Burap	Jaarrekening	Verschil
Resultaat BUIG	2.873.000	3.225.500	4.358.900	1.133.400
Resultaat Bbz	18.300	79.800	114.200	34.400
Bijzondere Bijstand	-275.800	-226.100	-195.900	30.200
Subsidieresultaat	2.615.500	3.079.200	4.277.200	1.198.000

Overhead

(bedragen afgerond op € 100)	Rekening 2020	Begroting primitief 2021	Begrotings- wijziging 2021	Begroting na wijziging 2021	Rekening 20201	Verschil
Lasten						
Personeel	5.143.900	5.278.100	2.325.200	7.603.300	8.161.700	-558.400
Huisvesting Tiel	626.800	636.200	800	637.000	647.900	-10.900
Huisvesting Geldermalsen	749.200	704.800	-55.000	649.800	772.600	-122.800
ICT	1.722.900	1.926.100	-127.400	1.798.700	1.741.700	57.000
Facilitaire kosten	422.200	470.700	-16.700	454.000	457.000	-3.000
Accountant	131.600	72.300	60.000	132.300	118.000	14.300
Bestuurlijke agenda	86.000		25.000	25.000	25.900	-900
HRM	336.400	672.400	-284.500	387.900	507.300	-119.400
Advieskosten	102.300	86.600	47.100	133.700	120.800	12.900
Administraties	165.300	88.700	1.300	90.000	98.100	-8.100
Algemene kosten	50.300	66.400	-49.100	17.300	10.700	6.600
Procesoptimalisatie			57.100	57.100	0	57.100
Inc. Investerings	30.900		0	0		0
Projecten	134.000		0	0	236.800	-236.800
Totaal lasten	9.701.800	10.002.300	1.983.800	11.986.100	12.898.500	-912.400
Baten						
Personeel		563.300	-100	563.200	206.600	-356.600
Huisvesting Tiel				0		0
Huisvesting G'malsen	14.700			0	17.000	17.000
ICT				0		0
Facilitaire kosten	35.900			0	1.100	1.100
Accountant				0	-80.000	0
Bijdrage Mentorwijs				0		-80.000
HRM	52.400	0	0	0	0	0
Advieskosten beleidsondersteuning	600			0		0
Administraties				0	9.100	9.100
Bijdrage bedrijfsvoering	12.447.000	9.848.000	4.231.000	14.079.000	13.994.100	-84.900
Omzet	81.000	0	0	0		0
Projecten	134.000	0	0	0	261.300	261.300
Totaal baten	12.765.600	10.411.300	4.231.100	14.642.400	14.409.200	-233.200
Saldo van baten en lasten	3.063.800	409.000	2.247.300	2.656.300	-1.510.700	-1.145.600
Toevoegingen reserves	54.000	0	55.000	55.000	55.000	0
Onttrekkingen reserves	114.900	100.000	300.700	400.700	278.900	-121.800
Saldo reservemutaties	60.900	100.000	245.700	345.700	223.900	-121.800
Resultaat programma	3.124.700	509.000	2.493.000	3.002.000	1.734.600	-1.267.400

Toelichting verschillen

Analyse verschil	
Personeel	
Personeelskosten	-92.800
Inzet doelgroep professionals	-465.600
Bijdrage personeelskosten	-356.700
Inzet reserve Tozo	-64.700
Totaal	-979.800
Overige personeelskosten	
Personele voorzieningen	-84.200
Werving en selectie	-26.100
Werkkostenregeling	27.700
Opleidingskosten	41.200
Voorziening personeel	-119.400
Huisvestingskosten	
Huisvesting Tiel	-10.900
Baten huisvesting Geldermalsen	17.000
Lasten huisvesting Geldermalsen	-122.800
Totaal	-116.700
ICT	
Budget 2021	57.000
Totaal	57.000
Advieskosten	
Algemene advieskosten	26.600
Bezwaar en beroep	-1.100
Communicatie	-12.600
Opbrengst verkoop Mentorwijs	-67.100
Accountantskosten	
Controlekosten	-21.000
Kosten Tozo	35.300
Totaal	14.300
Projecten	
Uitgaven projecten	-236.800
Inkomsten projecten	261.300
Totaal	24.500
Procesoptimalisatie	
Projecten	57.100
Reserve incidentele investeringen	-57.100
Totaal	0
Gemeentelijke bijdrage	
Afrekening WSW	-84.900
Totaal	-84.900
Overig	4.700
Totaal programma overhead	-1.267.400

Toelichting

Personeelskosten

De personeelskosten laten op het onderdeel overhead een nadeel zien van 979.800 euro. Dit wordt voor een deel veroorzaakt door de inzet van doelgroep professionals (nadeel 465.600 euro). Er is een nadeel van 64.700 euro omdat er niet is onttrokken uit de reserve voor Tozo. Hiervoor hebben we op het programma inkomen een rijksvergoeding voor ontvangen. De overige lasten laten een nadeel zien van 458.500 euro. Dit heeft vooral te maken met een verschuiving met het programma participatie. Als we hier wel rekening mee houden is er een voordeel op de personeelskosten van 303.700 euro.

Overige personeelskosten

Het saldo van de overige personeelskosten laat bij overhead een nadeel zien van 119.400 euro. Dit wordt veroorzaakt door hogere kosten personele knelpunten (nadeel 162.200 euro). Verder is er een voordeel op opleidingskosten van 41.200 euro omdat door corona niet alle opleidingen zijn doorgegaan. De overige verschillen laten een voordeel zien van 1.600 euro.

Huisvestingslasten

De overschrijding bij locatie Poppenbouwing Geldermalsen wordt veroorzaakt door niet begrote extra schoonmaakkosten (35.700 euro). Op de huur van Machines/Materiaal is er een overschrijding van 24.200 euro. Tot slot is er recentelijk een afrekening ontvangen van energiekosten. Dit leidt tot overschrijding van 20.600 euro.

ICT

Opvallend is dat de consultancy kosten (166.000 euro) en onderhoud software (116.000 euro) in 2021 behoorlijk overschreden zijn. Daar staat tegenover dat de licentiekosten een tekort heeft van 240.000 euro. Het ICT-budget heeft een positief salderend resultaat van 57.000 euro.

Algemene dekkingsmiddelen

Wat heeft het gekost?

(bedragen afgerond op € 100)	Rekening 2020	Begroting primitief 2021	Begrotingswijziging 2021	Begroting na wijziging 2021	Rekening 20201	Verschil
Lasten						
Treasury	54.400	52900	25.000	77.900	83.400	-5.500
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0
Onvoorzien	0	50.000	-50.000	0	0	0
Totaal lasten	55.400	102.900	-25.000	77.900	83.400	-5.500
Baten						
Treasury	79.300	52900	36.000	88.900	122.300	33.400
Vennootschapsbelasting	0	0	0	-	0	0
Onvoorzien	0	0	0	-	0	0
Totaal baten	79.300	52.900	36.000	88.900	122.300	33.400
Saldo van baten en lasten	24.900	-50.000	61.000	11.000	38.900	27.900
Toevoegingen aan reserves						
Onttrekkingen aan reserves						
Saldo reservemutaties	0	0	0	0	0	0
Resultaat programma	24.900	-50.000	61.000	11.000	38.900	27.900

Toelichting verschillen

Analyse verschil	
Treasury	
Saldo rentebaten en lasten	800
Dividend Dariuz	27.100
Totaal	27.900
Totaal verschil programma	27.900

Toelichting

Als aandeelhouder in Dariuz ontvangt Werkzaam, wanneer deze wordt uitgekeerd, dividend. Eind van het jaar is het interim-dividend over 2021 uitgekeerd. Deze extra bate (27.100 euro) was niet begroot. Er is een voordeel van 800 euro op het saldo van betaalde en ontvangen kortlopende lening.

8.6 Investeringskredieten

Hieronder volgt per programma een overzicht van alle af te sluiten en nog lopende kredieten.

Overzicht lopende en nieuwe kredieten							
	Krediet	Besluit	Boekwaarde 1/1	Besteding 2021	Restantkrediet	Afschrijvingstermijn	Afsluiten
ICT							
Doorontwikkeling bestuurlijke informatievoorziening	105.000	Berap '19	0	0	105.000	NVT	Ja
Vervanging mobiele telefoons	100.000	Berap '19	0	11.540	88.460	5 jaar	Nee
Hardware 2020	400.000	Begroting '20	0	222.207	177.793	5 jaar	Nee
Verpakkingslijn	29.350	Berap '20	29.350	0	0	10 jaar	Ja
Verpakkingslijn 2	29.500	Berap '21	0	29.350	150	10 jaar	Ja
Vervanging en isolatie dak	454.600	Berap '21	0	22.765	431.835	30 jaar	Nee
Leerlab Poppenbouw	582.000	Berap '21	0	35.853	546.147	40 jaar	Nee
Klimaatinstallatie	80.000	Berap '21	0	82.991	-2.991	15 jaar	Nee
Zonnepanelen Poppenbouw	401.500	Berap '21	0	0	401.500	20 jaar	Nee
Website/intranet	60.000	Berap '21	0	80.980	-20.980	5 jaar	Ja
Vorbereidingskrediet ERP	33.000	Berap '21	0	0	33.000	5 jaar	Nee
Totaal	2.274.950	29.350	485.686	1.759.914			

De overschrijding op het krediet website is ontstaan door uitgevoerd meerwerk.

“Ik heb een vast contract gekregen.
Daar ben ik heel erg blij mee.
Ik zit nu in een branche waar ik mij
op mijn gemak voel en waar ik me
kan blijven ontwikkelen!”

8.7 Projecten 2021

In 2021 zijn er diverse projecten uitgevoerd ter ondersteuning van de doelstellingen van Werkzaam. Hiervoor wordt hoofdzakelijk externe financiering geworven. De projecten vallen hoofdzakelijk binnen het programma participatie.

Projecten ten laste van reserves

Projecten ten laste van reserves							
	Lasten	Baten	Saldo	Reserve noodzakelijke investeringen	Reserve Tozo	Reserve innovatie	Saldo
Begroting	626.400	385.000	241.400	151.400	90.000		-
Realisatie	650.000	594.900	55.100		55.100		-
Saldo Tozo	-23.600	209.900	186.300	-151.400	-34.900		-
Begroting	196.000		196.000	196.000		-	
Realisatie	138.900		138.900	138.900		-	
Saldo procesoptimalisatie	57.100	-	57.100	-57.100	-		-
Begroting	50.000		50.000			50.000	-
Vertaalapparatuur	21.100	11.100	10.000			10.000	-
Vrouwelijke nareizigers	13.200		13.200			13.200	
Saldo Innovatie	15.700	-11.100	26.800	-	-	-26.800	-

Projecten met externe financiering

Projecten met externe financiering				
	Begroting	Lasten	Baten	Saldo
ESF 2		425.900	425.900	-
Sterk door Werk (IPS)		25.400	25.400	-
Pow2-Oudere Werkzoekende		15.200	15.200	-
Pow2-Screening KP4		69.100	69.100	-
Pow2-Voorschakeltraject Taal		88.600	88.600	-
Regiodeal-Telepresence Robot		6.700	6.700	-
Regiodeal-technologie voor inclusie		19.200	48.400	-29.200
Preferent werkproces LKS		16.400	16.400	-
Project Circuleren		4.800	4.800	-
PoW Doorontwikkeling groepsaankpak schulden		16.000	16.000	-
PoW - Doorontwikkelen statushouders begeleiden		14.700	14.700	-
PoW Doorontwikkeling psychisch kwetsbaren		19.500	19.500	-
PoW Doorontwikkeling Leerwerkroutes		50.000	50.000	-
Screening & Matching Statushouders				
Divosa		14.200	14.200	-
Projecten Participatie	-	785.700	814.900	-29.200
Implementatie dienstverlening				
West Maas & Waal KP4		105.200	105.200	-24.500
Keuzehulp		-4.900	19.600	
West Maas & Waal SHV/MB/BB		68.900	68.900	
POW-2 Doorontwikkeling leerwerkroutes		46.200	46.200	-
Projecten Overhead	-	236.800	261.300	-24.500
Totaal	-	1.022.500	1.076.200	-53.700

8.8 Begrotingsrechtmatigheid

De toe te passen normen voor dit begrotingscriterium zijn gebaseerd op artikel 189, 190 en 191 van de Gemeentewet en moeten door het algemeen bestuur zelf nader worden ingevuld en geconcretiseerd. Dit gebeurt via de begroting en de verordening op het financieel beheer ex artikel 212 van de Gemeentewet.

Het systeem van budgetbeheer en -bewaking moet waarborgen dat de baten en lasten binnen de begroting blijven. Belangrijke wijzigingen of dreigende overschrijdingen worden tijdig gemeld aan het algemeen bestuur, zodat deze tijdig (binnen het begrotingsjaar) een besluit kan nemen. Ontbreken deze waarborgen dan bestaat het risico dat inbreuk wordt gemaakt op het budgetrecht van het algemeen bestuur. Het begrotingscriterium is verder verfijnd en uitgewerkt in de Kadernota Rechtmatigheid 2018 van de Commissie BBV. Hierin is vastgesteld dat het overschrijden van de begroting altijd onrechtmatig is, maar niet in alle gevallen hoeft te worden meegewogen in het accountantsoordeel.

Essentieel is dat het algemeen bestuur nadere regels kan stellen wanneer kostenoverschrijdingen die worden gecompenseerd door direct gerelateerde opbrengsten (1), kostenoverschrijdingen passend binnen het beleid (2) en kostenoverschrijdingen bij opneemeregelingen (3) moeten meewegen bij het oordeel van de accountant. In die gevallen dat het algemeen bestuur geen nader beleid stelt, geldt het uitgangspunt dat deze kostenoverschrijdingen door de accountant niet worden betrokken bij de beslissing of al dan niet een goedkeurende controleverklaring kan worden afgegeven. Deze kostenoverschrijdingen moeten dan wel goed herkenbaar in de jaarrekening zijn opgenomen.

Daarnaast moet de accountant in het accountantsverslag deze kostenoverschrijdingen, waarvan het dagelijks bestuur in de jaarrekening moet aangeven dat ze nog dienen te worden geautoriseerd, aan de orde stellen. Extra lasten die worden gemaakt omdat extra opbrengsten daarvoor de ruimte bieden zijn onrechtmatig als deze extra lasten niet direct zijn gerelateerd aan de extra opbrengsten waarbij het algemeen bestuur nog geen besluit heeft genomen over de aanwending van deze extra opbrengsten.

Programma Participatie

Dit programma kent een overschrijding van de lasten van 754.400 euro. In het kader van begrotingsrechtmatigheid leiden overschrijdingen van lasten niet tot onrechtmatigheden. Deze uitgaven zijn dan ook rechtmatig.

Programma inkomensregelingen

Dit programma kent een overschrijding van de lasten van 591.200 euro. In het kader van begrotingsrechtmatigheid leiden overschrijdingen van lasten niet tot onrechtmatigheden. Deze uitgaven zijn dan ook rechtmatig.

Overhead

Overhead kent een overschrijding van de lasten van 912.400 euro. In het kader van rechtmatigheid is er een overschrijding van de lasten door de interne doorbelasting van doelgroep professionals van 465.600 euro. Hier staan op het programma participatie inkomsten tegenover. Verder zijn er voor 236.800 euro kosten gemaakt voor projecten. Hier staat voor hetzelfde bedrag een vergoeding tegenover. Tot slot is er overschrijding van 132.000 euro op de huisvestingskosten. Deze kosten zijn noodzakelijk en worden veroorzaakt door een vertraging in de investering van het gebouw. Andere overschrijdingen zijn afrekeningen die zich aan het eind van het jaar openbaard hebben. Geconcludeerd wordt dat de gehele kostenoverschrijding rechtmatig is.

Programma Algemene dekkingsmiddelen

Dit programma kent een overschrijding van de lasten van 5.500 euro. De reden is hogere rentelasten; deze uitgaven worden gecompenseerd door hogere rentenbaten. In het kader van begrotingsrechtmatigheid zijn er geen onrechtmatige uitgaven.

8.9 Incidentele baten en lasten

In de onderstaande paragraaf staan de incidentele lasten en baten opgesomd.

Incidentele baten en lasten	Lasten	Baten
Programma participatie		
Tijdelijke formatie extra participatiebudget	159.800	
Tijdelijke formatie Tozo	31.300	
Inzet kosten extra participatiebudget	92.300	
Kosten projecten	785.700	
Kosten innovatie	34.300	
Extra participatiebudget		650.500
Bijdrage projecten		814.900
Bijdrage innovatie		11.100
Inzet reserve innovatie		23.200
Totaal programma Participatie	1.103.400	1.499.700
Uitgaven Tozo	5.595.400	
Inkomsten Tozo		146.600
Rijksvergoeding Tozo		6.043.600
Uitvoeringskosten Tozo (extern)	514.200	
Inzet reserve Tozo		15.100
Totaal programma Inkomen	6.109.600	6.205.300
Tijdelijke formatie extra participatiebudget	246.000	
Tijdelijke formatie Tozo	79.700	
Accountantskosten Tozo	24.700	
Tijdelijke formatie procesoptimalisatie	138.900	
Bestuurlijke agenda	25.900	
Kosten projecten	236.800	
Bijdrage projecten		261.300
Reserve noodzakelijke investeringen		138.900
Reserve Tozo		40.000
Totaal overhead	752.000	440.200
Totaal	7.965.000	8.145.200
Saldo		180.200
Totaal jaarrekeningsaldo		371.100
Structureel rekeningsaldo		190.900

8.10 Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserve

Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserve	Toevoegingen	Onttrekkingen
Reserve onderhoud	55.000	0
Totaal	55.000	0

A portrait of Selam Defue, a woman with dark, curly hair, smiling. She is wearing a black top with a patterned collar and a thin gold necklace. The background is a blurred outdoor setting with green foliage and a warm light source.

Selam verbindt voor Rivierenland

De Eritrese cultuur is een heel andere dan de Nederlandse. Soms botst het, soms vullen ze elkaar op een heel mooie manier aan. Selam Defue is cultuur verbinder bij Werkzaak. Ze komt zelf uit Eritrea en helpt inkomensconsulenten, werkcoaches, accountmanagers en iedereen die een rol speelt in de begeleiding van onze Eritrese cliënten met het contact.

Selam's taken gaan verder dan taal. 'Ik verbind mensen, creëer wederzijds begrip en help met praktische zaken, leer mensen hun weg te vinden binnen alle regels, organisaties en instanties. En dat doe ik in nauwe samenwerking met mijn Werkzaak collega's.'

9 Wet normering topinkomens

Onderstaande tabellen verantwoorden de gegevens per bestuurder.

Leidinggevende topfunctionarissen, met dienstbetrekking

Gegevens 2021 (bedragen x € 1)		E.Boer
Functiegegevens		Directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2021		[01/01] - [31/12]
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)		[1,0]
Dienstbetrekking?		[ja]
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen		144.090
Beloningen betaalbaar op termijn		22.191
Subtotaal		166.281
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum		209.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag		N.v.t.
Totale bezoldiging		166.281
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom al dan niet is ontstaan		N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling		N.v.t.

Gegevens 2020 (bedragen x € 1)		E.Boer
Functiegegevens		Directeur
Aanvang en einde dienstvervulling in 2020		01/01-31/12
Omvang dienstverband (als deelfactor in FTE)		1,0
Dienstbetrekking?		ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen		124.074
Beloningen betaalbaar op termijn		20.328
Subtotaal		144.402
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum		201.000
Totale bezoldiging		144.402

Topfunctionarissen met een bezoldiging van 1.700 euro of minder.

Functiegegevens	Functie	Van	Tot en met
Dhr. N.H.M. Stolwijk	Voorzitter	01-01	31-12
Dhr. C.A.H. Zondag	Bestuurslid	01-01	31-12
Dhr. A.P.M. van Swam	Bestuurslid	01-01	30-04
Dhr. A. van Maanen	Bestuurslid	01-01	31-12
Dhr. R. Reuvers	Bestuurslid	01-05	31-12
Mw. J.H.A. Sørensen	Bestuurslid	01-01	31-12
Mw. W.E.A. van Dijkhuizen	Bestuurslid	01-01	31-12
Dhr. B. Brink	Bestuurslid	01-01	31-12
Dhr. N. Wiendels	Bestuurslid	01-01	31-12

“Ga niet zielig thuis in een hoekje zitten. Je kunt meer dan je denkt!”





Cambier en Werkzaak helpen samen jongeren

Een voorproefje krijgen op het “echte” leven. Ontdekken waar je het best op je plek bent. Waar je blij van wordt. Dat biedt de samenwerking die de Cambier en Werkzaak zijn aangegaan. Een succesvolle samenwerkings pilot! De jongeren zijn het hele laatste schooljaar twee dagen in de week te vinden in Hal 10 van Werkzaak. Het werk buiten school geeft de kans om ze goed te observeren. We kijken echt naar wat wel en soms ook niet kan. Na dit jaar krijgen de leerlingen een uitgebreide rapportage en advies.

Levy, een van de leerlingen die aan het werk is, is enthousiast. “Het is een toplek hier!

Ik kan dingen uitproberen en zien wat ik straks zou kunnen doen.”

Cambier leerkracht, Monique Callaars: “De lijnen tussen school en Werkzaak zijn kort. We zien dat de intrinsieke motivatie om te werken groter wordt. Zelf je geld verdienen is een geweldige stimulans. Het werk hier en op externe stageplekken geeft de leerling een beter zelfbeeld. Het zelfvertrouwen én de zelfkennis groeien. Soms is er sprake van wat zelfoverschatting, dan is dit ook een veilige plek waar ze zichzelf beter leren kennen en hun plannen als dat nodig is kunnen herkaderen. En we zien ook dat de verantwoordelijkheid wordt genomen.”

10 Bijlagen

10.1 Sisa Verantwoording



Ministerie van Economische Zaken en
Klimaat



Sisa bijlage verantwoordingsinformatie 2021 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 14-2-2022								
Verstrekter	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
SZW	G2B	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet deel openbaar lichaam 2021 Openbaar lichaam o.g.v. Wgr (Sisa tussen medeoverheden) Het openbaar lichaam verantwoordt hier per gemeente over het deel van de regeling dat in (jaar T) door het openbaar lichaam is uitgevoerd	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Besteding (jaar T) algemene bijstand	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAW	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAZ
			Deel openbaar lichaam	Deel openbaar lichaam	Deel openbaar lichaam	Deel openbaar lichaam	Deel openbaar lichaam	Deel openbaar lichaam
			I.1 Participatiewet (PW)	I.1 Participatiewet (PW)	I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	
			Aard controle n.v.t. Indicator: G2B/01	Aard controle R Indicator: G2B/02	Aard controle R Indicator: G2B/03	Aard controle R Indicator: G2B/04	Aard controle R Indicator: G2B/05	Aard controle R Indicator: G2B/06
			1 060216 Gemeente Culemborg	€ 6.496.492	€ 116.832	€ 423.582	€ 8.330	€ 45.043
			2 060263 Gemeente Maasdiel	€ 2.793.411	€ 49.991	€ 181.471	€ 3.109	€ 75.492
			3 060281 Gemeente Tiel	€ 14.473.112	€ 225.768	€ 611.337	€ 9.645	€ 48.114
			4 060297 Gemeente Zaltbommel	€ 3.929.106	€ 51.779	€ 262.827	€ 7.507	€ 27.825
			5 060668 Gemeente West Maas En Waal	€ 2.505.299	€ 131.555	€ 250.918	€ 324	€ 34.511
			6 061960 Gemeente West Betuwe	€ 5.621.087	€ 106.743	€ 469.095	€ 5.811	€ 5.096
			Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij G2B/01	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk)	
			In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Deel openbaar lichaam	Deel openbaar lichaam	Deel openbaar lichaam	Deel openbaar lichaam	
			I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK)		
			Aard controle n.v.t. Indicator: G2B/07	Aard controle R Indicator: G2B/08	Aard controle R Indicator: G2B/09	Aard controle R Indicator: G2B/10	Aard controle R Indicator: G2B/11	
			1 060216 Gemeente Culemborg	€ 263	€ 63.916	€ 18.140	€ 0	
			2 060263 Gemeente Maasdiel	€ 0	€ 29.476	€ 4.555	€ 0	
			3 060281 Gemeente Tiel	€ 0	€ 61.376	€ 82.007	€ 0	
			4 060297 Gemeente Zaltbommel	€ 81	€ 70.443	€ 1.870	€ 0	
			5 060668 Gemeente West Maas En Waal	€ 0	€ 10.255	€ 7.107	€ 0	
			6 061960 Gemeente West Betuwe	€ 0	€ 80.755	€ 44.568	€ 0	
			Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij G2B/01	Besteding (jaar T) Levensonderhoud o.g.v. art. 10d Participatiewet	Baten (jaar T) Levensonderhoud o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk)	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (in jaar T)	Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T)	
			In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Deel openbaar lichaam	Deel openbaar lichaam	Deel openbaar lichaam	Deel openbaar lichaam	
			I.7 Participatiewet (PW)	I.7 Participatiewet (PW)	I.7 Participatiewet (PW)	Participatiewet (PW)	Participatiewet (PW)	
			Aard controle n.v.t. Indicator: G2B/12	Aard controle R Indicator: G2B/13	Aard controle R Indicator: G2B/14	Aard controle R Indicator: G2B/15	Aard controle D2 Indicator: G2B/16	
			1 060216 Gemeente Culemborg	€ 432.437	€ 0	0	0	
			2 060263 Gemeente Maasdiel	€ 260.038	€ 0	0	0	
			3 060281 Gemeente Tiel	€ 1.282.634	€ 0	0	0	
			4 060297 Gemeente Zaltbommel	€ 431.545	€ 0	0	0	
			5 060668 Gemeente West Maas En Waal	€ 300.802	€ 0	0	0	
			6 061960 Gemeente West Betuwe	€ 662.575	€ 0	0	0	
SZW	G3B	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen) deel openbaar lichaam 2021 Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004 Openbaar lichaam o.g.v. Wgr (Sisa tussen medeoverheden) Het openbaar lichaam verantwoordt hier per gemeente over het deel van de regeling dat in (jaar T) door het openbaar lichaam is uitgevoerd.	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Rijk)	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Bob	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk)
			Aard controle n.v.t. Indicator: G3B/01	Aard controle R Indicator: G3B/02	Aard controle R Indicator: G3B/03	Aard controle R Indicator: G3B/04	Aard controle R Indicator: G3B/05	Aard controle R Indicator: G3B/06
			1 060216 Gemeente Culemborg	€ 0	€ 0	€ 9.909	€ 0	€ 0
			2 060263 Gemeente Maasdiel	€ 6.000	€ 9.764	€ 82.057	€ 0	€ 0
			3 060281 Gemeente Tiel	€ 0	€ 4.032	€ 116.433	€ 0	€ 0
			4 060297 Gemeente Zaltbommel	€ 9.000	€ 0	€ 164.114	€ 0	€ 0
			5 060668 Gemeente West Maas En Waal	€ 0	€ 0	€ 16.577	€ 0	€ 0
			6 061960 Gemeente West Betuwe	€ 10.000	€ 7.209	€ 71.789	€ 0	€ 0
			Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij G3B/01	Bbz vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB)	Bbz vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB)	Bbz vóór 2020 – kapitaalverstrekking (exclusief BOB)	Bbz vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekking (BOB)	Bbz vanaf 2020 – kapitaalverstrekking
			In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB)	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB)	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BOB in (jaar T)	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BOB in (jaar T)	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T)
			Aard controle n.v.t. Indicator: G3B/07	Aard controle R Indicator: G3B/08	Aard controle R Indicator: G3B/09	Aard controle R Indicator: G3B/10	Aard controle R Indicator: G3B/11	Aard controle R Indicator: G3B/12
			1 060216 Gemeente Culemborg	€ 22.838	0	0	0	0
			2 060263 Gemeente Maasdiel	€ 9.734	0	0	0	0
			3 060281 Gemeente Tiel	€ 29.679	0	0	0	0
			4 060297 Gemeente Zaltbommel	€ 19.097	0	0	0	0
			5 060668 Gemeente West Maas En Waal	€ 4.546	0	0	0	0
			6 061960 Gemeente West Betuwe	€ 23.549	0	0	0	0

vervolg Sisa verantwoordig

SZW	G4B	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) - deel openbaar lichaam 2021	Hieronder per regel één gemeente(codes) selecteren en in de kolommen emast de verantwoordingsinformatie voor de gemeente invullen	Welke regeling betreft het? Vul in Tozo 1, 2, 3, 4 of 5	Besteding (jaar T) levensonderhoud	Besteding (jaar T) kapitaalverstreking	Baten (jaar T) levensonderhoud Tozo 1	Baten (jaar T) kapitaalverstreking (aflissing)
		Openbaar lichaam o.g.v. Wgr (Sisa tussen medeoverheden) Het openbaar lichaam verantwoordt hier per gemeente over het deel van de regeling dat in (jaar T) door het openbaar lichaam is uitgevoerd.	Aard controle n.v.t. Indicator: G4B/01	Aard controle n.v.t. Indicator: G4B/02	Aard controle R Indicator: G4B/03	Aard controle R Indicator: G4B/04	Aard controle R Indicator: G4B/05	Aard controle R Indicator: G4B/06
			1 060216 Gemeente Culemborg	Tozo1	€ 27.422	€ 0	€ 18.809	€ 2.087
			2 060263 Gemeente Maasdriel	Tozo1	€ 141	€ 0	€ 2.556	€ 153
			3 060281 Gemeente Tiel	Tozo1	€ 1.121	€ 0	€ 17.397	€ 5.876
			4 060297 Gemeente Zaltbommel	Tozo1	€ 375	€ 0	€ 6.934	€ 0
			5 060668 Gemeente West Maas En Waal	Tozo1	€ 125	€ 0	€ 3.424	€ 2.919
			6 061960 Gemeente West Betuwe	Tozo1	€ 4.780	€ 0	€ 34.185	€ 7.109
			7 060216 Gemeente Culemborg	Tozo2	€ 1.554	€ 0	€ 0	€ 43
			8 060263 Gemeente Maasdriel	Tozo2	€ 0	€ 0	€ 0	€ 14
			9 060281 Gemeente Tiel	Tozo2	€ 27	€ 0	€ 4.760	€ 292
			10 060297 Gemeente Zaltbommel	Tozo2	€ 4.683	€ 0	€ 0	€ 0
			11 060668 Gemeente West Maas En Waal	Tozo2	€ 0	€ 0	€ 0	€ 66
			12 061960 Gemeente West Betuwe	Tozo2	€ 682	€ 0	€ 0	€ 297
			13 060216 Gemeente Culemborg	Tozo3	€ 477.887	€ 0	€ 4.185	€ 0
			14 060263 Gemeente Maasdriel	Tozo3	€ 324.726	€ 17.087	€ 2.889	€ 0
			15 060281 Gemeente Tiel	Tozo3	€ 668.712	€ 17.250	€ 4.224	€ 794
			16 060297 Gemeente Zaltbommel	Tozo3	€ 409.115	€ 9.000	€ 5.519	€ 0
			17 060668 Gemeente West Maas En Waal	Tozo3	€ 240.565	€ 15.452	€ 3.141	€ 207
			18 061960 Gemeente West Betuwe	Tozo3	€ 649.101	€ 10.297	€ 2.385	€ 5.313
			19 060216 Gemeente Culemborg	Tozo4	€ 292.608	€ 0	€ 1.536	€ 0
			20 060263 Gemeente Maasdriel	Tozo4	€ 171.923	€ 0	€ 273	€ 0
			21 060281 Gemeente Tiel	Tozo4	€ 421.553	€ 0	€ 0	€ 0
			22 060297 Gemeente Zaltbommel	Tozo4	€ 216.570	€ 0	€ 4.117	€ 0
			23 060668 Gemeente West Maas En Waal	Tozo4	€ 139.963	€ 0	€ 0	€ 0
			24 061960 Gemeente West Betuwe	Tozo4	€ 370.433	€ 0	€ 3.145	€ 0
			25 060216 Gemeente Culemborg	Tozo5	€ 189.061	€ 0	€ 0	€ 0
			26 060263 Gemeente Maasdriel	Tozo5	€ 123.069	€ 0	€ 33	€ 0
			27 060281 Gemeente Tiel	Tozo5	€ 288.380	€ 921	€ 0	€ 0
			28 060297 Gemeente Zaltbommel	Tozo5	€ 141.638	€ 0	€ 1.992	€ 0
			29 060668 Gemeente West Maas En Waal	Tozo5	€ 102.863	€ 0	€ 0	€ 0
			30 061960 Gemeente West Betuwe	Tozo5	€ 255.297	€ 0	€ 0	€ 0
		Hieronder verschijnt de gemeente(codes) conform de keuzes gemaakt bij G4B/01		Hieronder verschijnt de keuzes regeling (Tozo 1,2, 3, 4 of 5) conform de keuzes gemaakt bij G4B/02	Baten (jaar T) kapitaalverstreking (overig)	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T)	Aantal besluiten kapitaalverstreking (jaar T)	
		In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor de gemeente invullen	Aard controle n.v.t. Indicator: G4B/07	Aard controle n.v.t. Indicator: G4B/08	Aard controle R Indicator: G4B/09	Aard controle R Indicator: G4B/10	Aard controle R Indicator: G4B/11	
			1 060216 Gemeente Culemborg	Tozo1	€ 0	0	0	
			2 060263 Gemeente Maasdriel	Tozo1	€ 0	0	0	
			3 060281 Gemeente Tiel	Tozo1	€ 0	0	0	
			4 060297 Gemeente Zaltbommel	Tozo1	€ 0	0	0	
			5 060668 Gemeente West Maas En Waal	Tozo1	€ 0	0	0	
			6 061960 Gemeente West Betuwe	Tozo1	€ 0	0	0	
			7 060216 Gemeente Culemborg	Tozo2	€ 0	0	0	
			8 060263 Gemeente Maasdriel	Tozo2	€ 0	0	0	
			9 060281 Gemeente Tiel	Tozo2	€ 0	0	0	
			10 060297 Gemeente Zaltbommel	Tozo2	€ 0	0	0	
			11 060668 Gemeente West Maas En Waal	Tozo2	€ 0	0	0	
			12 061960 Gemeente West Betuwe	Tozo2	€ 0	0	0	
			13 060216 Gemeente Culemborg	Tozo3	€ 0	62	3	
			14 060263 Gemeente Maasdriel	Tozo3	€ 0	61	5	
			15 060281 Gemeente Tiel	Tozo3	€ 0	97	16	
			16 060297 Gemeente Zaltbommel	Tozo3	€ 0	57	8	
			17 060668 Gemeente West Maas En Waal	Tozo3	€ 0	36	4	
			18 061960 Gemeente West Betuwe	Tozo3	€ 0	93	14	
			19 060216 Gemeente Culemborg	Tozo4	€ 0	93	1	
			20 060263 Gemeente Maasdriel	Tozo4	€ 0	58	1	
			21 060281 Gemeente Tiel	Tozo4	€ 0	128	4	
			22 060297 Gemeente Zaltbommel	Tozo4	€ 0	67	0	
			23 060668 Gemeente West Maas En Waal	Tozo4	€ 0	40	1	
			24 061960 Gemeente West Betuwe	Tozo4	€ 0	107	0	
			25 060216 Gemeente Culemborg	Tozo5	€ 0	52	0	
			26 060263 Gemeente Maasdriel	Tozo5	€ 0	41	0	
			27 060281 Gemeente Tiel	Tozo5	€ 0	81	2	
			28 060297 Gemeente Zaltbommel	Tozo5	€ 0	45	0	
			29 060668 Gemeente West Maas En Waal	Tozo5	€ 0	31	0	
			30 061960 Gemeente West Betuwe	Tozo5	€ 0	68	0	
		Hieronder verschijnt de gemeente(codes) conform de keuzes gemaakt bij G4B/01		Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T	Levensonderhoud- Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo	Kapitaalverstrekingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekingen Tozo in jaar T		
		In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor de gemeente invullen	Aard controle n.v.t. Indicator: G4B/12	Aard controle R Indicator: G4B/13	Aard controle D2 Indicator: G4B/14	Aard controle R Indicator: G4B/15		
			1 060216 Gemeente Culemborg	0	0	0		
			2 060263 Gemeente Maasdriel	0	0	0		
			3 060281 Gemeente Tiel	0	0	0		
			4 060297 Gemeente Zaltbommel	0	0	0		
			5 060668 Gemeente West Maas En Waal	0	0	0		
			6 061960 Gemeente West Betuwe	0	0	0		

vervolg Sisa verantwoordig

SZW	G12B	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_ Deel openbaar lichaam Openbaar lichaam o.g.v. Wgr (Sisa tussen medeoverheden). Het openbaar lichaam verantwoordt hier per gemeente over het deel van de regeling dat in (jaar T) door het openbaar lichaam is uitgevoerd.	Hieronder per regel één gemeente (code) selecteren en in de kolommen emaat de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T)	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in (jaar T)			
			Aard controle n.v.t. Indicator: G12B/01	Aard controle R Indicator: G12B/02	Aard controle R Indicator: G12B/03			
			1 060216 Gemeente Culemborg	€ 0	€ 0			
			2 060263 Gemeente Maasdriel	€ 0	€ 0			
			3 060281 Gemeente Tiel	€ 0	€ 0			
			4 060297 Gemeente Zaltbommel	€ 0	€ 0			
			5 060668 Gemeente West Maas En Waal	€ 0	€ 0			
			6 061960 Gemeente West Betuwe	€ 0	€ 0			
LNV	L5B	Regiodeals 3^e tranche Sisa tussen medeoverheden	Hieronder per regel één code selecteren en in de kolommen emaat de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen	Kenmerk/beschikingsnummer	Betreft pijler	Besteding per pijler (jaar T)	Cofinanciering per pijler (jaar T)	
			Aard controle n.v.t. Indicator: L5B/01	Aard controle n.v.t. Indicator: L5B/02	Aard controle n.v.t. Indicator: L5B/03	Aard controle R Indicator: L5B/04	Aard controle R Indicator: L5B/05	
			1 030005 Provincie Gelderland	20.0001693	Doortontwikkeling Leenwerkroute	€ 58.400	€ 29.200	
			2 050026 Regio Rivierland	20.0001693	Technologie & Inclusie	€ 17.314	€ 8.657	
			3 030005 Provincie Gelderland	20.0001693	Technologie & Inclusie	€ 15.721	€ 5.143	
			4 050855 Werkzaak Rivierland	20.0001693	Technologie & Inclusie	€ 50.900	€ 50.900	
			Hieronder verschijnt de code conform de keuzes gemaakt bij indicator L5B/01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen	Totale cumulatieve besteding per pijler (t/m jaar T)	Totale cumulatieve cofinanciering per pijler (t/m jaar T)	Toelichting		
			Aard controle n.v.t. Indicator: L5B/06	Aard controle n.v.t. Indicator: L5B/07	Aard controle n.v.t. Indicator: L5B/08	Aard controle n.v.t. Indicator: L5B/09		
			1 030005 Provincie Gelderland	€ 58.400	€ 29.200			
			2 050026 Regio Rivierland	€ 17.314	€ 8.657			
			3 030005 Provincie Gelderland	€ 15.721	€ 5.143			
			4 050855 Werkzaak Rivierland	€ 50.900	€ 50.900			
			Totale cumulatieve uitvoeringskosten (t/m jaar T)	Totale compensabele BTW (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)			
			Aard controle n.v.t. Indicator: L5B/10	Aard controle R Indicator: L5B/11	Aard controle n.v.t. Indicator: L5B/12			
			€ 142.335	€ 0	Nee			

10.2 Gemeentelijke bijdrage bedrijfsvoering

	Buren	Culemborg	Maasdriel	Neder-Betuwe	Tiel	West Maas en Waal	West Betuwe	Zaltbommel	Totaal
Netto-lasten BUIG	-	7.317.904	3.282.232	-	16.159.172	2.962.799	6.681.485	4.660.008	41.063.600
Rijksvergoeding	-	7.788.815	4.000.428	-	17.921.438	3.182.410	7.667.113	4.862.377	45.422.581
Resultaat BUIG	-	470.911	718.196	-	1.762.266	219.611	985.628	202.369	4.358.981
Netto-lasten BBZ	-	-9.909	-85.821	-	-120.484	-16.577	-68.998	-155.114	-456.903
Rijksvergoeding BBZ	-	-7.432	-64.366	-	-90.363	-12.433	-51.749	-116.336	-342.678
Resultaat BBZ	-	2.477	21.455	-	30.121	4.144	17.250	38.779	114.226
Netto-lasten Bijzondere bijstand	-	48.151	-10.524	-	96.202	2.133	43.987	15.932	195.881
Resultaat bijzondere bijstand	-	-48.151	10.524	-	-96.202	-2.133	-43.987	-15.932	-195.881
Netto-lasten TOZO	-	961.871	631.027	-	1.365.620	489.211	1.238.156	762.819	5.448.704
Rijksvergoeding	-	961.871	631.027	-	1.365.620	489.211	1.238.156	762.819	-5.448.704
Resultaat TOZO	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Subsidieresultaat inkomensvoorziening	-	425.237	750.175	-	1.696.185	221.623	958.891	225.215	4.277.325
Netto-lasten Wsw	1.983.734	3.081.464	1.545.798	1.073.011	6.872.822	-	3.018.475	2.882.602	20.457.906
Bedrijfsvoeringskosten Wsw	22.100	34.600	16.400	11.000	78.500	-	32.900	29.300	224.800
Rijksvergoeding	1.894.765	3.224.414	1.639.294	1.077.206	7.457.457	-	3.022.967	3.020.396	21.336.499
Rijksvergoeding omzetcompensatie	47.878	81.476	41.422	27.219	188.438	-	76.386	76.321	539.140
Resultaat Wsw	-63.191	189.826	118.518	20.414	694.573	-	47.978	184.815	1.192.933
Totaal subsidieresultaat	-63.191	615.063	868.693	20.414	2.390.758	221.623	1.006.869	410.030	5.470.258
Heroriëntatieonderzoeken	-	9.396	14.342	-	12.364	9.396	26.211	13.847	85.556
Participatiebudget	-	800.701	263.655	-	2.208.239	197.574	450.001	331.236	4.251.406
Extra participatiebudget	-	137.456	17.585	-	393.709	30.874	34.364	36.512	650.500
Uitvoering Tozo	-	96.350	76.800	-	155.300	52.150	131.800	82.450	594.850
Totaal rijksvergoedingen	-	1.043.903	372.382	-	2.769.612	289.994	642.376	464.045	5.582.312
Bijdrage exclusief bedrijfsvoering	1.983.734	12.443.385	5.735.094	1.073.011	27.142.944	3.727.560	11.555.481	8.630.292	72.291.500
Uitkeringen per 1 januari	-	471	206	-	999	196	417	295	2584
LKS per 1 januari	-	59	40	-	165	28	80	56	428
Toeslag Wsw	82	-	-	43	-	-	-	-	125
Toeslag WsW	82.000	-	-	43.000	-	-	-	-	125.000
Aandeel bedrijfsvoering	-	2.400.900	1.114.400	-	5.272.900	1.014.700	2.251.400	1.590.000	13.644.300
Bijdrage bedrijfsvoering Participatie	82.000	2.400.900	1.114.400	43.000	5.272.900	1.014.700	2.251.400	1.590.000	13.769.300
Totaal bijdrage	2.087.834	14.878.885	6.865.894	1.127.011	32.494.344	4.742.260	13.839.781	10.249.592	86.285.600
Verstrekte bijdrage	2.470.500	15.076.061	7.493.351	1.350.900	33.404.616	4.613.354	14.045.663	10.313.219	88.767.663
Netto terug te betalen	-382.666	-197.176	-627.457	-223.889	-910.272	128.906	-205.882	-63.628	-2.482.063
Bijdrage gemeentefonds	-	2.143.600	1.192.500	-	4.363.100	968.900	2.302.600	1.488.300	12.459.000
Uitvoeringskosten P-wet	-	2.400.900	1.114.400	-	5.272.900	1.014.700	2.251.400	1.590.000	13.644.300
Effect bedrijfsvoering op BUIG	-	-257.300	78.100	-	-909.800	-45.800	51.200	-101.700	-1.185.300

10.3 Aantallen per 31 december 2021

	Buren	Culemborg	Maasdriel	Neder-Betuwe	Tiel	West Maas en Waal	West Betuwe	Zaltbommel	Totaal
Participatiewet									
Dienstverband P-wet		7	3	1	79	4	16	10	120
Dienstverbanden (FTE)		6,03	2,11	1,00	57,5	3,17	12,47	7,67	89,95
Dienstverband beschut	2	17	4		32	2	15	8	80
Dienstverband beschut (FTE)	1,56	12,72	3,22		26,33	1,78	10,64	6,67	62,92
Dienstverband WIW	1	2		1					4
Dienstverband WIW (FTE)	1,00	2		1,00					4,00
Loonkostensubsidie		36	33		73	29	63	40	274
Subtotaal	3	62	40	2	184	35	94	58	478
Inkomensondersteuning									
Regulier		411	183		953	159	386	262	2354
IAOW		26	11		36	12	30	16	131
IOAZ		3	5		3	2	1	3	17
BBZ		1	2		2		2	3	10
TOZO									
BBZ light		1	2		7	3	10	5	28
Subtotaal	0	442	203	0	1001	176	429	289	2540
Sociale Werkvoorziening									
Dienstverbanden	67	107	50	32	247	1	102	89	695
Dienstverbanden (FTE)	56,71	92,76	40,53	29,72	209,74	0,33	88,63	75,36	593,78
Loonkostensubsidie	5	15	8	8	29		10	19	94
Subtotaal	72	122	58	40	276	1	112	108	789
Correctie uitkeringen		-8	-5	0	-35	-4	-9	-6	-67
Totaal	75	618	296	42	1426	208	627	450	3742
Verdeling klantprofiel									
Profiel 1		0	0		1	0	2	0	3
Profiel 2		19	5		35	3	15	11	88
Profiel 3		226	124		493	104	249	152	1348
Profiel 4		184	65		442	64	142	116	1013
Niet toebedeeld		13	9		30	5	21	10	88
Totaal		442	203		1001	176	429	289	2540

10.4 Effect balans inkomensdebiteuren

	Totaal	Culemborg	Maasdriel	Tiel	Zaltbommel	West Maas en Waal	West Betuwe
Administratieve boete	109.437	33.231	2.940	37.704	11.078	7.414	17.069
Terugvordering	4.358.070	917.526	174.466	1.953.903	395.276	278.601	638.299
Terugvordering Tozo	147.196	27.352	12.014	40.898	26.001	7.898	33.033
Verhaal	156.907	122.041	3.149	1.926	3.082	9.337	17.373
Overig	8.136	220	300	5.867	450	1.159	140
Krediethypotheek	655.586	72.887	-	211.704	31.741	55.445	283.810
Geldlening	124.486	22.182	9.337	16.323	-	61.857	14.787
Cessie	9.901	-	9.901	-	-	-	-
BZ tm 1999	3.121.756	204.190	605.683	1.046.888	839.264	244.671	181.060
BZ vanaf 2020	104.812	6.501	28.005	23.100	15.531	-	31.676
BZ Tozo	376.896	23.218	66.405	151.840	34.686	49.330	51.417
Totaal debiteuren	9.173.183	1.429.349	912.200	3.490.152	1.357.107	715.712	1.268.663
Administratieve boete	54.099	17.167	1.894	19.512	3.483		12.044
Terugvordering	3.451.718	769.823	135.390	1.513.727	325.738	212.154	494.887
Terugvordering Tozo	5.076	-	-	3.117	1.332	626	-
Verhaal	122.216	110.673			2.300	9.247	-4
Overig	2.685			2.685			
Krediethypotheek	34.666			34.666			
Geldlening	66.102	15.057	5.774			41.523	3.748
Cessie	9.871		9.871				
BZ tm 1999	2.333.570	130.852	455.844	804.849	632.547	189.722	119.757
BZ vanaf 2020	9.200			100			9.100
BZ Tozo	-						
Totaaal dubieus	6.089.203	1.043.571	608.773	2.378.655	965.399	453.272	639.532
Netto debiteuren	3.083.980	385.778	303.426	1.111.496	391.708	262.440	629.131
Declaratie BZ	662.849	59.880	133.383	198.779	166.686	41.212	62.909
Declaratie TOZO	519.016	50.571	78.419	189.620	59.354	56.602	84.450
Balanspostie gemeenten	1.902.115	275.328	91.624	723.097	165.667	164.627	481.772
Vorderingen	10.831.388	1.560.063	1.218.402	4.118.495	1.629.317	834.253	1.470.858
Dubieus	7.201.322	1.148.516	903.706	2.868.069	1.231.114	479.893	570.024
Terugbetaling Rijk	885.044	90.831	144.636	160.925	202.217	48.199	238.236
Stand 1 januari 2021	2.745.022	320.716	170.060	1.089.501	195.986	306.161	662.598
Effect gemeenten	-842.907	-45.388	-78.436	-366.404	-30.319	-141.534	-180.826

10.5 Overzicht naar taakveld

(bedragen in €)	Realistie 20209	Primitieve begroting 2021	Begrotingswijzigingen 2021	Gewijzigde begroting 2021	Realistie 2021	Vershil t.o.v. begroting
Lasten						
0.1 Bestuur	131.600	-	132.300	132.300	118.000	14.300
0.4 Overhead	9.570.200	10.002.300	1.851.500	11.853.800	12.780.500	-926.700
0.5 Treasury	54.400	52.900	25.000	77.900	83.400	-5.500
0.8 Overige baten en lasten		50.000	-50.000	-		
0.9 Vennootschapsbelasting	-	-	-	-	-	-
Totale lasten						
0 Bestuur en organisatie	9.756.200	10.105.200	1.958.800	12.064.000	12.981.900	-917.900
Lasten						
6.3 Inkomensregelingen	62.912.400	48.319.900	4.925.900	53.245.800	52.654.600	591.200
6.4 Begeleide participatie	29.799.100	27.614.700	-774.500	26.840.200	28.561.800	-1.721.600
6.5 Arbeidsparticipatie	5.200.600	8.248.600	-1.510.300	6.738.300	4.262.300	2.476.000
Totale lasten 6						
Sociaal domein	97.912.100	84.183.200	2.641.100	86.824.300	85.478.700	1.345.600
Totale lasten	107.668.300	94.288.400	4.599.900	98.888.300	98.460.600	427.700
Baten						
0.1 Bestuur	-	-	-	-	-	-
0.4 Overhead	12.765.600	10.411.300	4.231.100	14.642.400	14.409.200	-233.200
0.5 Treasury	79.300	52.900	36.000	88.900	122.300	33.400
0.8 Overige baten en lasten		-				
0.9 Vennootschapsbelasting	-	-	-	-	-	-
Totale baten 0						
Bestuur en organisatie	12.844.900	10.464.200	4.267.100	14.731.300	14.531.500	-199.800
Baten						
6.3 Inkomensregelingen	61.215.200	44.813.700	4.371.900	49.185.600	48.953.600	-232.000
6.4 Begeleide participatie	31.163.500	31.477.000	-1.433.600	30.043.400	28.928.300	-1.115.100
6.5 Arbeidsparticipatie	5.859.100	7.383.500	-2.987.900	4.395.600	6.156.100	1.760.500
Totale baten 6						
Sociaal domein	98.237.800	83.674.200	-49.600	83.624.600	84.038.000	413.400
Totale baten	111.082.700	94.138.400	4.217.500	98.355.900	98.569.500	213.600
Saldo lasten en baten	3.414.400	-150.000	-382.400	-532.400	26.500	558.900
Mutatie reserves	61.900	150.000	382.400	532.400	262.200	-270.200
Resultaten van rekening van baten en lasten	3.476.300	-	-	-	371.100	371.100

10.6 Verdeling bedrijfsvoeringskosten

Verdeling bedrijfsvoeringskosten					
		Wsw	Participatie	Inkomen	Overhead
Salariskosten	19.348.300	4.647.300	5.826.800	6.704.500	2.169.700
Materiële kosten	4.752.800	476.000	214.000	389.100	3.673.700
Totaal lasten	24.101.100	5.123.300	6.040.800	7.093.600	5.843.400
Inleenvergoeding	-2.508.600		-2.508.600	-	-
Netto-omzet	8.028.000	6.414.700	1.613.300	-	-
Participatiebudget	4.021.400		4.021.400		
Doorbelasting projecten	592.700	-	592.700	-	-
Inzet reserves	262.200		23.200		239.000
Totaal baten	10.395.700	6.414.700	3.742.000	-	239.000
Saldo	13.705.400	-1.291.400	2.298.800	7.093.600	5.604.400
Verdeling overhead	-	1.516.200	1.900.900	2.187.300	-5.604.400
Totaal	13.705.400	224.800	4.199.700	9.280.900	-
Stand bestuursrapportage		309.700			
Afrekening		84.900			



2x Rutger en Puur Betuws

Eten van de grond waar je leeft. Gezonde voeding, geproduceerd met oog voor het milieu, eerlijke producten tegen eerlijke prijzen voor de leverancier. Waarbij er voor iedereen kansen worden gecreëerd om mee te doen. Het is een initiatief dat lokaal zorgt voor meer werkgelegenheid en een beter milieu, een mooie manier van werken. Rutger en Rutger zijn er dagelijks druk mee. De een als operationeel manager, de ander als chauffeur.

Chauffeur Rutger rijdt in een elektrische bus met zonnepanelen en zorgt ervoor dat hij altijd de meest efficiënte route rijdt. "Ik ben er echt mee bezig en bedenk vaak in het weekend al hoe ik het best kan rijden die week. Daarbij houd ik rekening met wegopbrekingen,

doodlopende wegen of straten met éénrichtingsverkeer. En rij ik zo dat ik ook makkelijk en op tijd bij een elektrisch laadpunt kan komen. Want dat is nogal een dingetje. Met de bus moet ik rekening houden met de wind, de belading, de lichten en de airco. Dat heeft allemaal effect op de accu. Waait het bijvoorbeeld hard, dan moet ik eerder opladen."

"Er wordt met zorg gekeken naar de hele keten. Van producent tot medewerkers, transport en product. Van sociaal ondernemen tot de duurzame productie van kwaliteits eten. Werkzaam staat ook met dit initiatief volop in het leven met een duidelijke toekomstvisie en praktische daadkracht. Dat is mooi om te zien," zegt manager Rutger.

11 Jaarrekening 2021 Stichting Werkzaak Plus

11.1 Bestuursverslag

Voor u ligt de jaarrekening 2021 van de stichting Werkzaak Plus. Werkzaak Plus fungeert als steunstichting voor de activiteiten van de gemeenschappelijk regeling Werkzaak Rivierenland (GR). Het bestuur van de stichting wordt statutair gevormd door het bestuur van de GR. Statutair is bepaald dat de voorzitter van de GR tevens voorzitter is van de stichting; de zittingsperiode van het bestuur is zoveel mogelijk gelijk aan die van de GR.

Het doel van de stichting is het mede uitvoeren van regelingen voor gesubsidieerde arbeid in ruimste zin. Daaronder valt ook het bieden van mogelijkheden aan werknemers met aansluitproblemen om werkzaamheden binnen de GR uit te voeren. De stichting heeft geen winstoogmerk.

Vanaf 2002 heeft de stichting zich ontwikkeld tot een werkgeversorganisatie ter ondersteuning van de GR. De stichting treedt op als werkgever voor nadien in dienst getreden semi-ambtelijk personeel en voor doelgroepwerknemers. In 2014 is besloten om de activiteiten uit te breiden door nieuwe SW-arbeidscontracten onder te brengen binnen de stichting. De GR is verantwoordelijk voor de uitvoering van de werkzaamheden. In het boekjaar 2021 heeft de stichting geen andere activiteiten ontplooid.

De voorliggende jaarrekening bevat de financiële verantwoording van de activiteiten die de stichting in haar werkgeversrol heeft verricht. De werknemers van de stichting worden binnen de GR en vanaf 1 januari 2014 bij het Werkgevers Adviespunt Rivierenland (WAPR) ingezet voor het verrichten van werkzaamheden. Hiervoor ontvangt de stichting een inleenvergoeding op basis van de kostprijs (brutoloon en overige personeelskosten), onder aftrek van (eventuele) loonkostensubsidies. De organisatie kosten, zoals die van de accountant en verzekeringen, komen voor rekening van de GR. De exploitatie kent een nihil-resultaat. Het uiteindelijke bedrijfsrisico wordt gedragen door de GR. Logischerwijs is er geen activiteitenverslag opgesteld. Hiervoor wordt verwezen naar het integrale jaarverslag van de GR.

De jaarrekening is opgesteld volgens de vereisten van het Burgerlijk Wetboek.

Opgemaakt te Geldermalsen
11 juli 2022

Vastgesteld te Geldermalsen
11 juli 2022

Directeur
E. Boer MBA

Bestuursvoorzitter
N.H.M. Stolwijk

11.2 Waarderingsgrondslagen En Bepaling Van Het Resultaat

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld volgens de bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW. De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten, tenzij anders vermeld. Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Werkzaam Plus fungeert als steunstichting voor de activiteiten van de GR Werkzaam Rivierenland (GR). Het doel van de stichting is het mede uitvoeren van regelingen voor gesubsidieerde arbeid in ruimste zin. Daaronder valt ook het bieden van mogelijkheden aan werknemers met aansluitproblemen om werkzaamheden binnen de GR uit te voeren. De stichting heeft geen winstoogmerk.

Om de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening te kunnen toepassen, is het nodig dat het bestuur van de stichting zich over verschillende zaken een oordeel vormt, en dat het bestuur schattingen maakt die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de betreffende jaarrekeningposten.

Grondslagen Balans

Algemeen

Voor zover niet anders vermeld, worden de activa en passiva gewaardeerd tegen nominale waarde. De gehanteerde grondslagen zijn ongewijzigd ten opzichte van voorgaand jaar.

Vorderingen

De vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde. Noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

Liquide middelen

De liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde en staan, voor zover niet anders vermeld, ter vrije beschikking van de onderneming.

Kortlopende schulden

De kortlopende schulden betreffen de schulden met een looptijd van korter dan een jaar. De schulden worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde.

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

De niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen zijn, tenzij anders vermeld, gewaardeerd tegen nominale waarde.

Grondslagen resultaatbepaling

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de opbrengstwaarde van de geleverde prestaties en de kosten en andere lasten van het verslagjaar, met inachtneming van de hiervoor vermelde waarderingsgrondslagen. Winsten zijn verantwoord in het jaar waarin de prestaties zijn verricht. Verliezen welke hun oorsprong vinden in het verslagjaar zijn in aanmerking genomen zodra deze voorzienbaar zijn.

Kosten

De kosten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben. Verliezen worden genomen in het jaar deze voorzienbaar zijn.

11.3 Balans per 31 december 2021

Balans (x €1)		
Activa	31-12-2021	31-12-2020
<u>VASTE ACTIVA</u>		
Materiële vaste activa	0	0
Financiële vaste activa	0	0
<u>VLOTTENDE ACTIVA</u>		
Vorraden	0	0
Vorderingen		102.205
Liquide middelen	1.450.425	1.120.788
Overlopende activa	182.131	171.464
Totaal	1.632.556	1.394.457

Balans (x €1)		
Passiva	31-12-2021	31-12-2020
<u>VASTE PASSIVA</u>		
Eigen vermogen		
Eigen vermogen	0	0
resultaat lopend jaar	0	0
Voorzieningen	0	0
Vaste schulden	0	0
<u>VLOTTENDE PASSIVA</u>		
Netto vlottende schulden		
Overige schulden	477.270	377.275
Overlopende passiva	1.155.286	1.017.182
Totaal	1.632.556	1.394.457

11.4 Resultatenrekening 2021

Exploitatieresultaat (x €1)		
	2021	2020
NETTO OMZET	15.546.555	13.724.604
Salariskosten	15.078.223	13.296.764
Vervoerskosten woon-werk	383.056	332.749
Overige personeelskosten	39.392	55.045
Reis- en verblijfskosten	0	0
Rentekosten	0	0
Belastingen en verzekeringen	0	0
Algemene kosten	45.884	40.046
Totaal kosten	15.546.555	13.724.604
Incidenteel resultaat	0	0
Totaal resultaat	0	0

11.5 Toelichting op de balans per 31 december 2021

ACTIVA

Vorderingen (x €1)		
	31-12-2021	31-12-2020
Handelsdebiteuren	0	0
Kortlopende vorderingen	0	102.205
Vordering op verbonden partijen	0	0
Pensioenfondsen	0	0
Totaal	0	102.205

Het genoemde bedrag bij Kortlopende vorderingen is een vordering op GR Werkzaam Rivierenland (rekening courant).

Liquide middelen (x €1)		
	31-12-2021	31-12-2020
Liquide middelen	1.450.425	1.120.788

Dit betreft het saldo van de BNG en is vrij besteedbaar.

Overlopende activa (x €1)		
	31-12-2021	31-12-2020
Te vorderen BTW	0	3.044
Overige	182.131	168.420
	182.131	171.464

PASSIVA

Stichting Werkzaak Plus kent geen eigen vermogen en voorzieningen.

Overige schulden (x €1)		
	31-12-2021	31-12-2020
Crediteuren	3.955	4.570
Rekening-courant Werkzaak	18.850	0
Nog te betalen vakantiegeld	454.565	372.705
Totaal	477.270	377.275

Overlopende passiva (x €1)		
	31-12-2021	31-12-2020
Te betalen loonheffing	704.242	628.697
Te betalen pens. premie	146.896	119.071
Te betalen lonen	15.270	15.500
Te verrekenen BTW		7.743
Af te dragen premie	6.898	1.941
Te bet. Vakantietoeslag	281.981	244.230
Overlopende passiva	1.155.286	1.017.182

11.6 Toelichting op resultatenrekening 2021

De omzet omvat de aan de vergoedingen vanuit de GR voor doelgroep medewerkers en ambtenaren.

De ontvangen loonkostensubsidies hebben betrekking op doelgroep medewerkers, niet vallende onder de SW, in loondienst van Werkzaak Plus.

Omzet (x €1)		
	2021	2020
Inleenverg. doelgroep	3.954.630	3.663.000
Loonkostensubs. doelgroep	2.724.366	2.279.369
Inleenverg. (semi)-ambt.	8.844.595	7.354.395
Vergoeding kosten	22.964	
Totaal	15.546.555	13.296.764

Salariskosten (x €1)		
	2021	2020
Bruto lonen doelgroepmedewerkers	5.652.523	5.274.270
Sociale lasten doelgroepmedewerkers	1.002.679	912.312
Pensioenen doelgroepmedewerkers	484.269	400.903
LIV	-166.664	-159.992
Terugontvangst salarissen	-551.845	-485.124
Salaris doelgroepmedewerkers	6.464.141	5.942.369
Bruto lonen (semi-)ambtenaren	6.633.856	5.757.012
Sociale lasten (semi-)ambtenaren	1.171.938	944.160
Pensioenen (semi-)ambtenaren	1.056.119	863.473
Overige personeelkosten		
Terugontvangen salarissen	-204.652	-210.250
Salaris (semi-)ambtenaren	8.657.261	7.354.395
Totaal salariskosten	15.078.223	13.296.764

Kosten per fte doelgroep medewerkers		
	2021	2020
Gemiddeld aantal medewerkers (in fte)	292,2	229,5
Gemiddelde salariskosten per fte (in €)	22.122	25.893

Kosten per fte (semi-) ambtenaren		
	2021	2020
Gemiddeld aantal medewerkers (in fte)	127,86	107,6
Gemiddelde salariskosten per fte (in €)	67.214	68.349

Nieuw in dienst getreden (semi-)ambtelijke medewerkers komen in dienst bij de stichting Werkzaak Plus. De salariskosten voor de (semi-)ambtenaren zijn licht gedaald ten opzichte van 2020.

Overige personeelskosten (x €1)		
	2021	2020
Reiskosten zakelijk ambtenaren	32.671	45.857
Reiskosten zakelijk doelgroep	4.421	5.931
Overige personeelskosten	2.300	3.257
	39.392	55.045

Algemene kosten (x €1)		
	2021	2020
Bankkosten	538	416
Abonnementen/vakbladen	18	18
Incassokosten	3.680	2.645
Contributies	0	0
Salarisverwerking	40.805	36.968
(Afrondings)verschillen	212	-135
Overige kosten	631	134
Mutatie verlof verplichting	0	0
Totaal	45.844	40.046

12 Jaarrekening 2021 stichting Flex & Zeker

12.1 Bestuursverslag

Voor u ligt de jaarrekening 2021 van de stichting Flex & Zeker.

Flex & Zeker heeft als doel te voorzien in de flexibiliteitsbehoefte van werkgevers. Medewerkers met een afstand tot de arbeidsmarkt en andere werkzoekenden worden onder begeleiding van mentoren in de gelegenheid gesteld werkzaamheden te verrichten bij deze werkgevers. De werkzaamheden worden uitgevoerd onder de reikwijdte van de cao van de uitzendbranche. De Stichting is een erkende uitzendorganisatie onder de regeling Algemene Bond Uitzendondernemingen (ABU).

Het bestuur van de stichting wordt benoemd door het bestuur van de GR Werkzaam Rivierenland (GR). Een bestuurder van Flex & Zeker dient lid te zijn van het dagelijks bestuur van de GR. Statutair is bepaald dat de voorzitter van de GR tevens voorzitter is van de stichting; de zittingsperiode van het bestuur is gelijk aan die van de GR.

Stichting Flex & Zeker is op 16 juli 2015 statutair opgericht. De stichting treedt op als werkgever voor flexibele uitzendkrachten. In het boekjaar 2021 heeft de stichting geen andere activiteiten ontplooid.

De voorliggende jaarrekening bevat de financiële verantwoording van de activiteiten die de stichting in haar werkgeversrol heeft verricht. De werknemers van de stichting worden binnen de GR ingezet voor het verrichten van werkzaamheden. Hiervoor ontvangt de stichting een inleenvergoeding op basis van de kostprijs (brutoloon en overige personeelskosten). De organisatie kosten, zoals die van de accountant en verzekeringen, komen voor rekening van de GR. De exploitatie kent een nihil-resultaat.

Het uiteindelijke bedrijfsrisico wordt gedragen door de GR. Logischerwijs is geen activiteitenverslag opgesteld. Hiervoor wordt verwezen naar het integrale jaarverslag van de GR.

De jaarrekening is opgesteld volgens de vereisten van het Burgerlijk Wetboek.

Opgemaakt te Geldermalsen
11 juli 2022

Vastgesteld te Geldermalsen
11 juli 2022

Directeur
E. Boer MBA

Bestuursvoorzitter
N.H.M. Stolk

12.2 Waarderingsgrondslagen en bepaling van het resultaat

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld volgens de bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW. De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten, tenzij anders vermeld. Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Werkzaam-plus fungeert als steunstichting voor de activiteiten van de GR Werkzaam Rivierenland (GR). Het doel van de stichting is het mede uitvoeren van regelingen voor gesubsidieerde arbeid in ruimste zin. Daaronder valt ook het bieden van mogelijkheden aan werknemers met aansluitproblemen om werkzaamheden binnen de GR uit te voeren. De stichting heeft geen winstoogmerk.

Om de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening te kunnen toepassen, is het nodig dat het bestuur van de stichting zich over verschillende zaken een oordeel vormt, en dat het bestuur schattingen maakt die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de betreffende jaarrekeningposten.

Grondslagen balans

Algemeen

Voor zover niet anders vermeld, worden de activa en passiva gewaardeerd tegen nominale waarde. De gehanteerde grondslagen zijn ongewijzigd ten opzichte van voorgaand jaar.

Vorderingen

De vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde. Noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

Liquide middelen

De liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde en staan, voor zover niet anders vermeld, ter vrije beschikking van de onderneming.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen kan bestaan uit de bestemmingsreserve scholing Flex & Zeker en wordt gewaardeerd tegen de nominale waarde. De stichting Flex & Zeker kent geen algemene reserve.

Kortlopende schulden

De kortlopende schulden betreffen de schulden met een looptijd van korter dan een jaar. De schulden worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde.

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

De niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen zijn, tenzij anders vermeld, gewaardeerd tegen nominale waarde.

Grondslagen resultaatbepaling

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de opbrengstwaarde van de geleverde prestaties en de kosten en andere lasten van het verslagjaar, met inachtneming van de hiervoor vermelde waarderingsgrondslagen. Winsten zijn verantwoord in het jaar waarin de prestaties zijn verricht. Verliezen welke hun oorsprong vinden in het verslagjaar zijn in aanmerking genomen zodra deze voorzienbaar zijn.

Kosten

De kosten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben. Verliezen worden genomen in het jaar deze voorzienbaar zijn.

12.3 Balans per 31 december 2021

Balans (x €1)		
Activa	31-12-2021	31-12-2020

VASTE ACTIVA

Materiële vaste activa	0	0
Financiële vaste activa	0	0

VLOTTENDE ACTIVA

Voorraden	0	0
Vorderingen		4.408
Liquide middelen	9.899	86.255
Overlopende activa	67.319	103.395

Totaal	77.218	194.058
---------------	---------------	----------------

Balans (x €1)		
Passiva	31-12-2021	31-12-2020

VASTE PASSIVA

Eigen vermogen

Eigen vermogen	0	0
resultaat lopend jaar	0	0

Voorzieningen	0	0
----------------------	---	---

Vaste schulden	0	0
-----------------------	---	---

VLOTTENDE PASSIVA

Netto vlottende schulden

Overige schulden	963	308
------------------	-----	-----

Overlopende passiva	76.255	193.750
----------------------------	--------	---------

Totaal	77.218	194.058
---------------	---------------	----------------

12.4 Resultatenrekening 2021

Exploitatieresultaat (x €1)		
	2021	2020
NETTO OMZET	1.153.353	1.399.872
Salariskosten	1.106.956	1.338.979
Vervoerskosten woon-werk	28.754	41.444
Overige kosten	17.643	19.449
Totaal kosten	1.153.353	1.399.872
Bedrijfsresultaat	0	0
Incidenteel resultaat	0	0
Totaal resultaat	0	0

12.5 Toelichting op de balans per 31 december 2021

ACTIVA

Vorderingen (x €1)		
	31-12-2021	31-12-2020
Handelsdebiteuren	0	0
Kortlopende vorderingen	0	0
Vordering op verbonden partijen	0	0
Totaal	0	0

Overlopende activa

Overlopende activa (x €1)		
	31-12-2021	31-12-2020
	0	4.408

De Liquide middelen betreffen de aangehouden geldmiddelen bij de BNG per 31 december 2021.

Rekening courant (x €1)		
	31-12-2021	31-12-2020

	67.319	103.395
--	--------	---------

De rekening-courant is een verrekening met de GR

PASSIVA

Eigen vermogen (x €1)		
	31-12-2021	31-12-2020

	0	0
--	---	---

Flex & Zeker kent geen eigen vermogen.

Overige schulden (x €1)		
	31-12-2021	31-12-2020

Belastingen	0	0
Pensioenen	0	0
Personeel	0	0
Crediteuren	963	308
Nog te betalen vakantie toeslagen	0	0

Totaal	963	308
---------------	------------	------------

De categorie "Overige" bestaat volledig uit de post Crediteuren.

Overlopende passiva (x €1)		
	31-12-2021	31-12-2020

Overlopende passiva	76.255	193.750
----------------------------	---------------	----------------

Betreft het uit te betalen vakantiegeld in de maand mei 2022 (16.062 euro), de waarde van de opstaande verlofuren per 31-12-2021 (6.539 euro), te betalen loonheffing (15.142 euro), te betalen pensioenpremie (922 euro) en te betalen lonen (37.589 euro).

12.6 Toelichting op resultatenrekening 2021

Omzet (x €1)		
	2021	2020
Inleenvergoeding GR Werkzaak		732.824
Loonkostensubsidie GR Werkzaak	401.558	
Vergoeding kosten	18.971	
Totaal	1.153.353	1.399.872

De omzet bestaat uit ontvangen inleenvergoedingen, loonkostensubsidies en vergoeding voor kosten. De omzet wordt verrekend met de gelieerde partij GR Werkzaak.

Salariskosten (x €1)		
	2021	2020
Bruto lonen	864.420	1.022.749
Sociale lasten	226.632	313.120
Pensioenen	15.904	23.110
Totaal salariskosten	1.106.956	1.338.979

Dit betreft de loonkosten van de medewerkers in dienst bij Flex & Zeker.

Vervoerskosten woon-werk (x €1)		
	2021	2020
Vervoerskosten woon-werk	28.754	41.444
Totaal	28.754	41.444

Algemene kosten (x €1)		
	2021	2020
Algemene kosten	17.643	19.449
Totaal	17.643	19.449

De algemene kosten bestaan uit hoofdzakelijk de salarisverwerkingskosten.

13 Lijst met afkortingen

AB	Algemeen bestuur
AWB	Algemene Wet Bestuursrecht
AWBZ	Algemene Wet bijzondere ziektekosten
BBV	Besluit Begroting en Verantwoording
Bbz	Besluit Bijstandverlening Zelfstandigen
btw	Belasting Toegevoegde Waarde
BUIG	Bundeling Uitkeringen Gemeenten (Gebundelde uitkering Participatiewet)
BW	Begeleid Werken
CAO	Collectieve arbeidsovereenkomst
DB	Dagelijks bestuur
ESF	Europees Sociaal Fonds
Fido	(Wet) Financiering decentrale overheden
FTE	Fulltime equivalent (voltijdbaan)
GR	Gemeenschappelijke Regeling
IOAW	(Wet) Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijke arbeidsongeschikte werkloze werknemers
IOAZ	(Wet) Inkomensvoorziening oudere of gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen
ICT	Informatie en Computertechnologie
LIV	Lage inkomensvoordeel
LKS	Loonkostensubsidie(s)
Mln.	Miljoen
MVO	Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen
PSO	Prestatieladder socialer ondernemen
Pwet	Participatiewet
Ruddo	Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden
SE	Standaardeenhe(i)d(en)
SiSa	Single information, Single audit
SROI	Social return on investment
SUWI	(Wet) Structuur Uitvoeringsorganisatie Werk en Inkomen
SW	Sociale werkvoorziening
SZW	Sociale zaken en werkgelegenheid
Tozo	Tijdelijk ondersteuning zelfstandige ondernemers
UWV	Uitvoeringsorgaan Werknemersverzekeringen
WAPR	Werkgeversadviespunt Rivierenland
WGR	Wet Gemeenschappelijke Regeling
WIW	Wet inschakeling werkzoekenden
WSW	Wet sociale werkvoorziening
Wtl	Wet tegemoetkoming loondomein
WWB	Wet werk en bijstand
WWNV	Wet werken naar vermogen

Vragen of meer informatie?



Werkzaam Rivierenland

Postbus 321, 4190 CH Geldermalsen

T 088 9375000

E info@werkzaamrivierenland.nl

werkzaamrivierenland.nl

Kon document Controleverklaring accountant 2021 niet opnemen in de bundel

Beantwoording technische vragen m.b.t. agendapunt 4.5. Zienswijze begroting 2023 en jaarrekening 2021 GR Werkzaam Rivierenland

Portefeuillehouder: H.N.G. Wiendels
Domein: Sociaal Domein
Ambtelijke ondersteuning: J. Terberg, Medewerker Regie en Projecten

Fractie:	Vraag:	Antwoord:
----------	--------	-----------

Buren neemt voor een beperkt deel aan de regeling (alleen WSW)

Op 1 januari 2022 hadden 72 inwoners van de gemeente Buren een Wsw-dienstverband. Zij werken met begeleiding in een beschermde omgeving bij de Sociale werkvoorziening Werkzaam. Werkzaam geeft in haar toelichting op de jaarstukken het volgende aan:

Ontwikkeling aantal werkenden

Het aantal begeleide werkzoekenden blijft in 2021 redelijk stabiel. De verschuiving van de begeleiding van werkzoekenden uit de Wet sociale werkvoorziening naar de Participatiewet zet zich door. We zien vier ontwikkelingen:

- Daling van de Wet sociale werkvoorziening zet door: in 2021 was de daling 7,3%. Deze uitstroom is vrijwel volledig te verklaren door het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd. Met de invoering van de Participatiewet, stopte de instroom via de Wet sociale werkvoorziening.
- De rijksdoelstelling was om eind 2021 106 mensen te begeleiden. In werkelijkheid begeleidden we 91 mensen (2020 67 mensen), dit is 78% van onze doelstelling. Van deze 91 mensen met een betaalde werkplek hebben 52% een interne werkplek en 48% een plek bij een externe werkgever. Ook zijn er 23 personen met een indicatie beschut die we begeleidden naar een betaalde werkplek.
- Het aantal mensen met een loonkostensubsidie vanuit de Participatiewet blijft stijgen: in 2021 met 9,9%
- De groep jongeren onder de 27 groeit. Dat is zorgwekkend want vaak zijn deze jongeren thuiswonend zonder recht op een uitkering. In het verleden was deze groep bij het UWV bekend als Wajongers (Wet arbeidsongeschiktheid jonggehandicapten). Een regeling voor Jongeren tussen de 18 en 30 jaar die nog niet gewerkt hadden en door een ziekte of handicap niet zomaar in het reguliere arbeidsproces konden functioneren. Zij kregen een uitkering ter hoogte van 75% van het minimumloon. Sinds de invoering van de Participatiewet bestaat deze regeling niet meer. Veel van deze jongeren krijgen de indicatie beschut. De jongeren krijgen nu vaak geen uitkering. Ze zijn daardoor niet zichtbaar in de cijfers. Werkzaam heeft wel de wettelijke taak om hen te begeleiden. Deze taak pakken we samen met het onderwijs heel gedegen op. Met een preventieve aanpak waarbij we jongeren zonder indicatie direct vanuit van het voortgezet speciaal onderwijs en praktijkonderwijs begeleiden.

GB	Vraag:	Antwoord:
Vraag 1:	Hoe verhouden zich de cijfers en ontwikkelingen van Buren tot de bovenstaande toelichting en die van de andere gemeenten.	○ Gemeente Buren (en Neder-Betuwe) hebben de uitvoering van de Wet sociale werkvoorziening (Wsw) belegd bij Werkzaam. In het percentage “daling van het aantal Wsw gerechtigden” is dus ook de Wsw daling van Buren (en Neder-Betuwe) opgenomen. ○ Werkzaam bepaalt vooraf het aantal werkende mensen dat zij gaan begeleiden en maken daarin keuzes. Gemeente Buren (en Neder-Betuwe) doen dat niet. Wij begeleiden in principe alle werkenden (met een beperking) die daarbij begeleiding nodig hebben. We bekostigen dit vanuit

		het Participatiebudget (wat we speciaal voor dit doel) krijgen van het Rijk. Ons budget (en dat van Neder-Betuwe) is tot nu toe voldoende om werkenden (voor zover nodig) begeleiding te kunnen bieden. Daarom beperken we ons niet vooraf tot een (beperkt) aantal. Mocht in de toekomst blijken dat de begeleidingskosten hoger zijn dan het Rijksbudget, pas dan vragen we aan de raad om of keuzes te maken, of om extra geld om iedereen (waar nodig) begeleiding te (kunnen blijven) bieden. ○ Ook in Buren (en Neder-Betuwe) stijgt het aantal werkenden dat gaat werkt met loonkostensubsidie. Deze stijging is (ook bij ons) ca. 10% per jaar. ○ Het aantal jongeren onder de 27 jaar dat werkt met begeleiding is (in tegenstelling tot Werkzaak) bij ons (Buren en Neder-Betuwe) ook in 2022 (weer) gedaald. Dat komt omdat onze medewerker re-integratie meermaals per jaar overleg voert met alle VSO / Pro scholen in onze regio. Tijdens dat overleg worden de jongeren besproken die mogelijk voortijdig het onderwijs gaan verlaten. We gaan dan al met die jongeren één op één in gesprek met het doel om hen te stimuleren óf hun school toch af te maken óf hun perspectief te bieden op werk (eventueel met begeleiding). Dat voorkomt dat die jongeren (als ze stoppen met school) thuis komen te zitten en bij ons uit beeld zijn. Jongeren met een beperking proberen we zoveel mogelijk te plaatsen bij werkgevers die ervaring hebben met (of zelf kinderen hebben met) een beperking. Dat blijkt succesvol. Want werkgevers die (persoonlijk) ervaring hebben in de omgang met jongeren met een beperking, blijken in de praktijk extra genegen en begripvol te zijn om ook zelf extra te investeren in de begeleiding van deze jongeren.
--	--	---



Raadsvergadering

Dossiernummer	2271
Extern Zaak ID	Z.040690
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	14 juni 2022
Agendapunt	6.5
Titel	Zienswijze GGD Gelderland-Zuid Begroting '23 & Jaarstukken '21
Organisatieonderdeel	Sociaal Domein
Eigenaar	Hoek, J
Portefeuillehouder	H.N.G. Wiendels

Bijlagen
Raadsvoorstel zienswijze Jaarstukken '21 en Begroting '23 (incl. begrotingswijziging '22) GGD Gelderland-Zuid
Raadsbesluit zienswijze Jaarstukken '21 en Begroting '23 (incl. begrotingswijzigingen '22) GGD Gelderland-Zuid
Aanbiedingsbrief concept jaarrekening en jaarverslag 2021 GGD Gelderland Zuid
bestuursversie jaarverslag 2021 GGD Gelderland-Zuid DEF.pdf
Aanbiedingsbrief begroting 2023
Begroting 2023
Rapport adviesfunctie jaarstukken 2021 en begroting 2023 GGD GZ
Zienswijze GR GGD GZ jaarrekening 2021 & begroting 2023

Geagendeerd	Vergaderdatum
Collegevergadering	10 mei 2022
Agendacommissie	18 mei 2022
Voorbespreking I	31 mei 2022
Raadsvergadering	14 juni 2022

Toelichting

Op 31 maart 2022 heeft de GGD Gelderland-Zuid de jaarrekening 2021 en de concept begroting 2023 inclusief begrotingswijziging 2022 voorgelegd aan de deelnemende gemeenten. De gemeenteraad heeft de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen op de jaarrekening en begroting van de gemeenschappelijke regeling GGD GZ. Door het indienen van een zienswijze op de begroting en jaarrekening kan de gemeente Buren kenbaar maken



wat de wensen zijn ten aanzien van het te voeren beleid van de gemeenschappelijke regeling GGD Gelderland-Zuid.

Voorgesteld besluit

1. Een zienswijze in te dienen op de jaarrekening 2021 van de GGD Gelderland-Zuid op de volgende onderwerpen:
 - a. In te stemmen met de concept jaarrekening 2021
 - b. In te stemmen met het toevoegen van het positief resultaat van € 149.000,- aan de algemene reserve
2. Een zienswijze in te dienen op de begroting 2023 inclusief de begrotingswijziging 2022 van de GGD Gelderland-Zuid op de volgende onderwerpen:
 - a. In te stemmen met de begrotingswijziging 2022 op de volgende punten:
 - i. Bijzondere Zorg (voor 2022 en 2023)
 - ii. Concerncontroller
 - iii. Toezicht kinderopvang
 - b. In te stemmen met de begroting 2023 op de volgende punten:
 - i. De indexering van de uniforme inwonersbijdrage voor 2023
 - ii. Het doorschuiven van middelen, waaronder Rijksvaccinatieprogramma, Toezicht Kinderopvang en Wet verplichte GGZ
 - iii. Besparingen, uitgezonderd Veilig Thuis (zie punt c.i.)
 - c. Niet in te stemmen met de begroting 2023 op de volgende punten:
 - i. Verhoging lasten én besparing op Veilig Thuis
 - ii. Verhoging totale lasten Overhead (slechts gedeeltelijk)
 - iii. Structurele ophoging van € 175.000 voor informatie gestuurd werken vanaf 2023 (slechts incidenteel voor 2023)
3. De zienswijzebrief vast te stellen en de voorlopige zienswijze te sturen naar het dagelijks bestuur van de GGD Gelderland-Zuid.

Besluit



1. Een zienswijze in te dienen op de jaarrekening 2021 van de GGD Gelderland-Zuid op de volgende onderwerpen:
 - a. In te stemmen met de concept jaarrekening 2021
 - b. In te stemmen met het toevoegen van het positief resultaat van € 149.000,- aan de algemene reserve
2. Een zienswijze in te dienen op de begroting 2023 inclusief de begrotingswijziging 2022 van de GGD Gelderland-Zuid op de volgende onderwerpen:
 - a. In te stemmen met de begrotingswijziging 2022 op de volgende punten:
 - i. Bijzondere Zorg (voor 2022 en 2023)
 - ii. Concerncontroller
 - iii. Toezicht kinderopvang
 - b. In te stemmen met de begroting 2023 op de volgende punten:
 - i. De indexering van de uniforme inwonersbijdrage voor 2023
 - ii. Het doorschuiven van middelen, waaronder Rijksvaccinatieprogramma, Toezicht Kinderopvang en Wet verplichte GGZ
 - iii. Besparingen, uitgezonderd Veilig Thuis (zie punt c.i.)
 - c. Niet in te stemmen met de begroting 2023 op de volgende punten:
 - i. Verhoging lasten én besparing op Veilig Thuis
 - ii. Verhoging totale lasten Overhead (slechts gedeeltelijk)
 - iii. Structurele ophoging van € 175.000 voor informatie gestuurd werken vanaf 2023 (slechts incidenteel voor 2023)
3. De zienswijzebrief vast te stellen en de voorlopige zienswijze te sturen naar het dagelijks bestuur van de GGD Gelderland-Zuid.

Toelichting

Het raadsbesluit is unaniem genomen.

Datum vergadering gemeenteraad	Voorstelnummer
14 juni 2022	D.119646 Z.040690

Voorstel ingebracht door J. Hoek-van de Giessen
Portefeuillehouder H.N.G. Wiendels
Begrotingsprogramma en 3. Sociaal Domein
taakveld 7.1 Volksgezondheid

Onderwerp **Zienswijze jaarstukken 2021 en
begroting 2023 inclusief
begrotingswijziging 2022
GGD Gelderland Zuid**

Voorgesteld besluit

1. Een zienswijze in te dienen op de jaarrekening 2021 van de GGD Gelderland-Zuid op de volgende onderwerpen:
 - a. In te stemmen met de concept jaarrekening 2021
 - b. In te stemmen met het toevoegen van het positief resultaat van € 149.000,- aan de algemene reserve
2. Een zienswijze in te dienen op de begroting 2023 inclusief de begrotingswijziging 2022 van de GGD Gelderland-Zuid op de volgende onderwerpen:
 - a. In te stemmen met de begrotingswijziging 2022 op de volgende punten:
 - i. Bijzondere Zorg (voor 2022 en 2023)
 - ii. Concerncontroller
 - iii. Toezicht kinderopvang
 - b. In te stemmen met de begroting 2023 op de volgende punten:
 - i. De indexering van de uniforme inwonersbijdrage voor 2023
 - ii. Het doorschuiven van middelen, waaronder Rijksvaccinatieprogramma, Toezicht Kinderopvang en Wet verplichte GGZ
 - iii. Besparingen, uitgezonderd Veilig Thuis (zie punt c.i.)
 - c. **Niet** in te stemmen met de begroting 2023 op de volgende punten:
 - i. Verhoging lasten én besparing op Veilig Thuis
 - ii. Verhoging totale lasten Overhead (slechts gedeeltelijk)
 - iii. Structurele ophoging van € 175.000 voor informatie gestuurd werken vanaf 2023 (slechts incidenteel voor 2023)
3. Deze zienswijze vast te stellen en te sturen naar het dagelijks bestuur van de GGD Gelderland-Zuid.

Samenvatting van het voorstel

Op 31 maart 2022 heeft de GGD Gelderland-Zuid de jaarrekening 2021 en de concept begroting 2023 inclusief begrotingswijziging 2022 voorgelegd aan de deelnemende gemeenten. De gemeenteraad heeft de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen op de jaarrekening en begroting van de gemeenschappelijke regeling GGD GZ. Door het indienen van een zienswijze op de begroting en jaarrekening kan de gemeente Buren kenbaar maken wat de wensen zijn ten aanzien van het te voeren beleid van de gemeenschappelijke regeling GGD Gelderland-Zuid.

HOOFDLIJNEN

1. Inleiding

De gemeente Buren neemt deel aan de gemeenschappelijke regeling GGD Gelderland-Zuid (hierna GGD GZ). Het takenpakket van de GGD is divers en dus ook de expertise die zij bieden. De meeste GGD-taken liggen vast in de Wet publieke gezondheid (Wpg). Vanuit die wet heeft de GGD de hoofdtaak om de gezondheid van inwoners van alle leeftijd (-9 maanden tot 100+) uit de regio te bewaken, te bevorderen en te beschermen. Speciale aandacht gaat hierbij uit naar kwetsbare groepen. De GGD organiseert haar dienstverlening zo laagdrempelig mogelijk en in samenwerking met gemeenten en partners in de zorg, het onderwijs, welzijn en veiligheid. Naast taken op het gebied van gezondheidsbescherming (denk aan opzet, uitvoering en afstemming preventieprogramma's), gezondheidsmonitoring, publieke gezondheid bij rampen en crises en toezichthouden, voeren zij ook de jeugdgezondheidszorg (JGZ), Openbare Geestelijke Gezondheidszorg (OGGZ), Veilig Thuis (VT), gezondheidsbevordering en forensische geneeskunde uit.

Andere relevante wetten voor de taken die zij uitvoeren zijn: de Wet kinderopvang, Wet op de lijkbezorging, Jeugdwet en de Wet maatschappelijke ondersteuning.

De raad behandelde de Meerjarenstrategie van de GGD (2020-2023) in de raadsvergadering van 3 maart 2020. De integrale aanpak en inbreng van verschillende disciplines om tot deze strategie te komen is duidelijk een meerwaarde, zeker met alle veranderingen in het sociaal domein. De jaarrekening is een weergave van de resultaten die zijn bereikt in het eerste jaar van de Meerjarenstrategie 2020-2023.

Ter info: Er is een online magazine (<https://meerjarenstrategie.ggd gelderlandzuid.nl/2020-2023/cover/>) ontwikkeld over de meerjarenstrategie. Hierin zijn naast de nota, een samenvatting en uitleg over de twee leidende principes en de vier strategische thema's ook praktijkverhalen te vinden. Deze verhalen worden de komende jaren aangevuld, zodat er over vier jaar een beeld gegeven kan worden over de ontwikkelingen en resultaten die zijn bereikt.

Op 31 maart 2022 heeft de GGD GZ de concept jaarrekening 2021 en de begroting 2023, inclusief de begrotingswijziging 2022 voorgelegd aan de deelnemende gemeenten. De gemeenteraad is in de gelegenheid om een zienswijze kenbaar te maken. Met het indienen van een zienswijze kan de gemeenteraad beter in positie worden gebracht. De gemeenteraden kunnen voor 2 juni 2022 hun zienswijze kenbaar maken zodat deze in de vergadering van het Algemeen Bestuur op 30 juni kan worden vastgesteld. De GGD GZ ontvangt van ons voor 2 juni een voorlopige zienswijze. De definitieve zienswijze zal later worden toegezonden. Onze raad neemt een definitief besluit op 14 juni 2022. De GGD stuurt de begroting 2023 voor 15 juli aan de Provincie.

De ander 14 gemeenten in de regio Gelderland-Zuid dienen eveneens een zienswijze in. Bij het opstellen van een zienswijze wordt op ambtelijk en politiek niveau afstemming gezocht.

2. Doel / meetbaar effect

Met het indienen van een zienswijze op de begroting en jaarrekening kan de gemeente Buren de wensen van het te voeren beleid van de GR GGD GZ kenbaar maken. De begroting en jaarrekening van de GR GGD GZ maken onderdeel uit van de planning- en controlcyclus van de gemeenschappelijke regeling. Zo dient het bestuur van de GGD GZ bij het presenteren van de conceptbegroting aan te geven hoe de zienswijzen op de kaderbrief verwerkt zijn in de conceptbegroting. Daarnaast is het van belang om te kijken naar de verschillen tussen de concept jaarrekening 2021 en begroting 2021 van de GR GGD GZ om te bepalen of verschillen tussen beide goed te verklaren zijn.

3. Argumenten

1.1 *GGD GZ heeft in 2021 voldaan aan haar opdracht.*

Zoals omschreven in de inleiding heeft de GGD GZ op grond van de Wpg de opdracht om de gezondheid van alle inwoners uit de regio te bewaken, te bevorderen en te beschermen. De GGD voldoet aan haar opdracht, zie het jaarverslag 2021. Evenals aan de opdrachten uit andere wet- en regelgeving en de doelen uit de Meerjarenstrategie 2020-2023. Ondanks corona liepen de vaste werkzaamheden door, soms in aangepaste vorm. Hier en daar is een inhaalslag gemaakt voor hetgeen in 2020 niet uitgevoerd kon worden. Zo waren er inhaalsprekuren van het Rijksvaccinatieprogramma 4-18 jaar en zijn inmiddels weer alle kindercentra geïnspecteerd. Ook was er ruimte voor verdere ontwikkeling van dienstverlening met als resultaat bijvoorbeeld verbeterde doorlooptijden Veilig Thuis.

Met betrekking tot de acquisitie haalde de GGD ruim het gestelde doel. Onze GGD GZ is een ondernemende organisatie.

1.2 *Toevoegen van het positief resultaat aan de algemene reserve van de GGD GZ*

Het weerstandsvermogen ligt onder de norm zoals afgesproken in 2013. Het Dagelijks Bestuur stelt daarom voor om het positieve resultaat van € 149.000 toe te voegen aan de algemene reserve. Hierdoor stijgt de algemene reserve tot € 1.696.000 wat overeenkomt met 85% van de streefwaarde en dekt daarmee 50% (was 56%) van de gekwantificeerde risico's af.

2.1 *Begrotingswijzigingen zijn in lijn met de vooraankondiging in de kaderbrief 2023.*

De begrotingswijzigingen zijn in de kaderbrief 2023 (december '21) al aangekondigd en zijn conform onze zienswijze hierop.

2.1.1 *Begrotingswijziging 2022 Bijzondere Zorg niet omzetten naar structurele financiering 2023*

In de zienswijze in de Kaderbrief 2023 is verzocht om specifieke duiding ten aanzien van de ontwikkeling van verhoogde instroom bij het meldpunt.

Er is een goed begin gemaakt om middels een gedegen onderbouwing van cijfers en mogelijke doorverwerking verdere jaren in de conceptbegroting 2023 inzichtelijk te maken wat dit op termijn betekent. De kosten voor verhoogde instroom zijn eerder betaald uit bestaande middelen en een eenmalige facultatieve bijdrage in 2020. De voorgestelde uitgangspunten dragen bij aan betere monitoring en rapportage en sturen aan op vermindering van het aantal trajecten. Hierdoor adviseren wij de verhoging incidenteel toe te kennen voor 2022 en 2023 en in Q1 van 2023 te evalueren of het aantal trajecten daalt en of het gemeenten lukt de toestroom te verlagen.

2.2 *De programmabegroting GGD GZ 2023 en de meerjarenraming 2024-2026 zijn vanaf 2024 sluitend.*

Vanwege de nieuwe CAO die pas in 2022 is vastgesteld waardoor de loonstijging niet verwerkt kon worden in de Kaderbrief 2023, ontstaat er in 2023 een tekort. Conform vastgestelde methodiek wordt dit rechtgetrokken (na gecalculeerd) vanaf 2024.

2.2.1 *Intensivering toezicht Kinderopvang draagt bij aan verhoging landelijke doelstelling tot 50%*

Het intensiveren van het toezicht op gastouderopvang, middels ophoging steekproef tot 50%, betekent een ophoging in budget van €2.150 voor Buren als begrotingswijziging 2022. Het doorschuiven van deze middelen is voor 2023 fors lager dan dat wij ontvangen via het gemeentefonds (60%). Dit betreft een daling van lasten in de begroting 2023.

Begrotingswijziging 2022:
Totale stijging € 120.349
Buren € 2.150

Begroting 2023:
Totale daling: - € 47.739
Buren: - € 5.906

2.2.2 *Met de besparingen komt de GGD GZ tegemoet aan de (regionale) gemeentelijke opdracht om structureel een korting toe te passen van 3% in 2023.*

In de begroting 2023 zijn ook de besluiten van het Algemeen Bestuur van december 2019 m.b.t. besparingen op het uniforme deel opgenomen. Dit betreft voor 2023 € 715.000,- en is circa 3% van het uniforme deel. Voor Buren betekent dit een daling in lasten van € 7.103.

2.3 *Begroting 2022 én cijfers januari '22 Veilig Thuis zijn geen realistische indicatie voor stijgende kosten Veilig Thuis begroting 2023 en de daarbij behorende besparingen.*

De GGD GZ verklaart de stijging in lasten voor 2023 door een indicatie van het aantal meldingen in januari 2022 (geëxtrapoleerd) als uitgangspunt te nemen voor de begroting 2023. Deze werkwijze is ongebruikelijk en wijkt af van het uitgangspunt: realisatie 2021. Tevens laten recente ontwikkelingen omtrent het dashboard Veilig Thuis ook een lagere (geëxtrapoleerde) outcome zien op basis van de eerste kwartaalmeldingen Veilig Thuis.

Ons advies is om de realisatie 2021 te gebruiken als indicator voor het aantal meldingen in 2022 en de daarbij behorende berekening in stijgende lasten en diezelfde verhoudingen te gebruiken op het percentage besparingen.

2.3.1 *We sturen aan op betere onderbouwing van de bedragen binnen de overhead en hoe opgenomen kosten ondervangen kunnen worden.*

Er is begrip voor externe factoren die de overhead beïnvloeden (b.v. groter verzuim en wet- en regelgeving à € 3.793 voor Buren). Als logisch vervolg op onze zienswijze op de Kaderbrief 2023 verzoekt de gemeente de GGD GZ, een gedegen onderzoek te doen van kosten en een concreet voorstel bij het AB neer te leggen wanneer risico's ontstaan waarvoor onvoldoende ruimte is binnen de begroting. We wachten de eerste bevindingen van de concerncontroller af om de rechtmatigheidsrisico's te beperken (inkoopfunctie) en stemmen niet in met het volledige bedrag.

2.3.2 *Informatiegestuurd werken vraagt verdere doorontwikkeling*

De GGD GZ zet in op structurele financiering van informatiegestuurd werken voor de data-infrastructuur en data-specialistische kennis. Onze zienswijze op de kaderbrief 2023 vroeg om specifieke duiding en inzicht in de kosten. Omdat de ontwikkelingen die we zien op dit onderwerp positief zijn, maar een duidelijke terugkoppeling en evaluatie van de werkgroep ontbreekt; stellen wij voor om het bedrag van € 175.000 wederom voor 2023 incidenteel beschikbaar te stellen en nog geen structurele ophoging in de begroting 2023 op te nemen.

3.1 *Met het indienen van een zienswijze geeft de raad invulling aan zijn kaderstellende rol.*

Met het indienen van een zienswijze kan de raad in positie gebracht worden. De gemeente Buren streeft er naar om aansluiting te zoeken bij regionale initiatieven rondom grip op de gemeenschappelijke regelingen. Met het indienen van zienswijzen krijgt de raad meer grip op de gemeenschappelijke regelingen en wordt invulling gegeven aan het in 2020 vastgestelde regionale informatieprotocol.

3.1.1 *De gemeente Buren heeft een groot bestuurlijk en financieel belang bij GGD GZ.*

De gemeentelijke bijdrage aan de GGD GZ is substantieel ten opzichte van de gemeentelijke begroting.

3.1.2 *In de regionale griffierskring is afgesproken dat de raden in de regio Rivierenland de zienswijzen behandelen in de derde week van juni.*

Doordat de zienswijze op jaarstukken '21 en de begroting '23 inclusief begrotingswijziging '22 pas op 14 juni in de raad besproken wordt, zal er met goedkeuring van het college een concept zienswijze ingediend worden bij de GGD GZ. De definitieve zienswijze zal later worden toegezonden.

Kanttekeningen

1.1.1 *Verzoek om de nieuwbouw te realiseren binnen financiële kaders*

Zoals wij u eerder verzochten in onze zienswijze op de Kaderbrief 2023 doen wij hier nogmaals de oproep om de kosten van de nieuwbouw in Nijmegen te realiseren binnen eerder gestelde financiële kaders.

TOELICHTING EN UITVOERING

4. Financiën

Bijdrage gemeente Buren

	Begroting Buren 2021	Jaarrekening GR 2021	Begroting Buren 2022	Begroting Buren 2023	Begroting GR 2023
Bijdrage Buren (incl. facultatieve taken)	€ 1.128.038	€ 1.009.984	€ 1.106.367	€ 1.099.879	€ 1.057.385

Omvang risico's 2023 GR GGD GZ

De totale omvang van de risico's GR GGD GZ bedraagt € 3.739.000

Grootste risico's 2023 GR

- Corona

Het is nog niet duidelijk hoe corona zich op de langere termijn ontwikkeld. Hiervoor zijn verschillende scenario's bekend, maar welke werkelijkheid wordt is niet te voorspellen.

- Prijsstijgingen

Er zijn signalen van leveranciers dat de prijsstijgingen in 2023 hoger zullen zijn dan volgens de spelregels van de GGD berekend wordt.

- Personeelstekort/krappe arbeidsmarkt

Door ziekte en krapte op de arbeidsmarkt is de verwachting dat er meer ingehuurd zal worden in 2023.

Weerstandsvermogen GR

Het weerstandsvermogen van de GGD GZ is € 1.215.000.

Onderdeel van risicoprofiel Buren

De weerstandsratio is 0,32. Volgens de criteria van Buren is de weerstandsratio ruim onvoldoende. We houden hier rekening mee in het risicoprofiel van de gemeente Buren.

5. Communicatie

Nadat de raad heeft ingestemd met de zienswijzebrief wordt deze verstuurd naar het algemeen bestuur van de GGD GZ.

6. Uitvoering en planning

Planning

- College 10 mei 2022
- Agendacommissie n.t.b.
- Voorbespreking 31 mei 2022
- Raad 14 juni 2022

De zienswijze moet per brief vóór 2 juni 2022 aan het Dagelijks Bestuur van de GGD worden toegestuurd. Doordat de zienswijze op de jaarstukken '21 en de conceptbegroting '23 (incl. begrotingswijzigingen '22) pas op 14 juni in onze raad besproken wordt, zal er met goedkeuring van het college een concept zienswijze ingediend worden bij de GGD voor 2 juni 2022. De definitieve zienswijze later toegezonden.

8. Participatie

Het gaat hier om een onderwerp dat zich niet leent voor burgerparticipatie. Het betreft de begroting van een gemeenschappelijke regeling.

9. Duurzaamheid

N.v.t.

Bijlagen

1. Raadsvoorstel
2. Raadsbesluit
3. Aanbiedingsbrief jaarrekening 2021 GR GGD GZ
4. Jaarrekening 2021 GR GGD GZ
5. Aanbiedingsbrief begroting 2023 GR GGD GZ
6. Concept Begroting 2023 GR GGD GZ
7. Advies Adviesfunctie GR
8. Concept Zienswijze GGD Gelderland-Zuid, gemeente Buren

Achtergrond informatie

Algemene informatie over GGD Gelderland-Zuid www.ggd gelderland zuid.nl

Op de website www.zienswijzengelderlandzuid.nl staan alle door de gemeenten ingediende zienswijzen de begrotingen en jaarrekeningen van de gemeenschappelijke regelingen.

Inlichtingen bij:

Naam	J. Hoek
Domein	Sociaal Domein

Datum vergadering gemeenteraad	Voorstelnummer	Besluitnummer
14 juni 2022	D.119646	D.119647 Z.040690

Onderwerp **Zienswijze GR GGD Gelderland-Zuid
Jaarstukken 2021 en Begroting 2023 (incl. begrotingswijzigingen 2022)**

De Gemeenteraad van Buren;

Gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders d.d. 10 mei 2022;

besluit:

1. Een zienswijze in te dienen op de jaarrekening 2021 van de GGD Gelderland-Zuid op de volgende onderwerpen:
 - a. In te stemmen met de concept jaarrekening 2021
 - b. In te stemmen met het toevoegen van het positief resultaat van € 149.000,- aan de algemene reserve
2. Een zienswijze in te dienen op de begroting 2023 inclusief de begrotingswijziging 2022 van de GGD Gelderland-Zuid op de volgende onderwerpen:
 - a. In te stemmen met de begrotingswijziging 2022 op de volgende punten:
 - i. Bijzondere Zorg (voor 2022 & 2023)
 - ii. Concerncontroller
 - iii. Toezicht kinderopvang
 - b. In te stemmen met de begroting 2023 op de volgende punten:
 - i. De indexering van de uniforme inwonersbijdrage voor 2023
 - ii. Het doorschuiven van middelen, waaronder Rijksvaccinatieprogramma, Toezicht Kinderopvang en Wet verplichte GGZ
 - iii. Besparingen, uitgezonderd Veilig Thuis (zie punt c.i.)
 - c. **Niet** in te stemmen met de begroting 2023 op de volgende punten:
 - i. Verhoging lasten én besparing op Veilig Thuis
 - ii. Verhoging totale lasten Overhead (slechts gedeeltelijk)
 - iii. Structurele ophoging van € 175.000 voor informatie gestuurd werken vanaf 2023 (slechts incidenteel voor 2023)
3. Deze zienswijze vast te stellen en te sturen naar het dagelijks bestuur van de GGD Gelderland-Zuid.

Vastgesteld in de openbare vergadering van 14 juni 2022;

De griffier,

De voorzitter,

J.J. Rochat

J.P.M. Meijers



GGD Gelderland Zuid

De raden van de gemeenten die participeren in de
Gemeenschappelijke Regeling GGD Gelderland-Zuid

ons kenmerk:	GGD/DIR/22/2488/MP	afdeling:	Directie
uw kenmerk:	-	contactpersoon:	Moniek Pieters
datum:	31 maart 2022	doorkiesnummer:	(088) 144 7102
onderwerp:	Concept Jaarrekening GGD 2021	e-mail:	GGDdirectie@gdgelderlandzuid.nl

Geachte Raad,

Overeenkomstig artikel 33 lid 1 van de gemeenschappelijke regeling GGD Gelderland-Zuid, stuurt het Dagelijks Bestuur u hierbij het concept jaarverslag en jaarrekening 2021 van GGD Gelderland-Zuid.

De accountant heeft mondeling voor zowel getrouwheid als rechtmatigheid een goedkeurend oordeel afgegeven. De accountantsverklaring is nog niet opgenomen in de jaarrekening 2021¹; deze wordt z.s.m. nagestuurd. Inmiddels zijn de stukken ook aangeboden aan de Adviesfunctie Gemeenschappelijke Regelingen Regio Nijmegen. De Adviesfunctie zal haar advies over deze jaarstukken eind april uitbrengen.

In het inhoudelijk jaarverslag 2021 wordt toegelicht welke activiteiten GGD Gelderland-Zuid in 2021 op het terrein van de publieke gezondheidzorg heeft ondernomen en welke resultaten ze daarbij geboekt heeft. Dit jaar bestaat het jaarverslag uit een publieks- en een bestuursversie. Beide zijn bijgevoegd. Daarnaast komt u via onderstaande linken bij de digitale versies van het jaarverslag: www.ggdgz.nl/jaarverslag-2021-publiek en www.ggdgz.nl/jaarverslag-2021-bestuur

De bijgevoegde jaarrekening 2021 toont de baten en lasten van 2021 van GGD Gelderland-Zuid. Onderstaand treft u het resultaat aan van de jaarrekening 2021 en een (korte) verklaring van het resultaat.

Corona

De GGD heeft uiteindelijk ruim 57Mio aan extra lasten uitgegeven in 2021 in het kader van de coronabestrijding. Dat is flink meer dan in de managementrapportage t/m juni 2021² werd aangenomen, omdat de testcapaciteit eind 2021 fors werd opgeschaald. In de jaarrekening zijn de

¹ De Nederlandse Beroepsvereniging van Accountants wil een uniforme tekst over de oorlog in Oekraïne opnemen in de verschillende uit te geven accountsverklaringen.

² Deze managementrapportage is u toegestuurd op 14 oktober 2021.

Centraal postadres

Postbus 1120
6501 BC Nijmegen
www.gdgelderlandzuid.nl
info@gdgelderlandzuid.nl

Hoofdvestigingen

GGD Gelderland-Zuid

Regio Nijmegen (Nijmegen)
Rivierenland (Tiel)

Bezoekadres

Regio Nijmegen
Groenewoudseweg 275
6524 TV Nijmegen
T: (088) 144 71 44
F: (024) 322 69 80



BIC /SWIFT: RABONL2U
IBAN: NL56.RABO.030.73.24.826
BTW: NL8003.34.930.B01
KvK: 09212724

lasten toegerekend aan corona conform de vastgestelde uitgangspunten (tussen VWS, GGD'en en Nederlandse Beroepsvereniging van Accountants).

Resultaat

GGD Gelderland-Zuid sluit het jaar 2021 af met een positief resultaat van € 149.000. De gewijzigde begroting was sluitend zonder resultaat.

Gezien het feit dat de algemene reserve nog niet de streefwaarde heeft bereikt, stelt het Dagelijks Bestuur voor om het positieve resultaat toe te voegen aan de algemene reserve. Inclusief de genoemde € 149.000 zou de algemene reserve oplopen tot € 1.696.000. De algemene reserve is daarmee 50% (was 85%³) van de streefwaarde en dekt 50% (was 56%) van de gekwantificeerde risico's af.

De belangrijkste afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting zijn opgenomen in het overzicht in bijlage 1. Ten opzichte van de gewijzigde begroting is er een aantal producten die in 2021 een negatieve uitwerking hebben gehad op het resultaat:

1. Bijzondere Zorg: tekort van € 275.000. Een hoger aantal trajecten zorgt voor een overschrijding in de lasten. Het tekort is hoger dan in de tussentijdse rapportage werd aangenomen door met name de Cao-ontwikkeling;
2. MMK: € 74.000 tekort. Dit betreft met name de voorbereidingen op de wetswijzigingen (met name de Omgevingswet) die niet in rekening gebracht kunnen worden bij gemeenten. De GGD heeft dit meerdere malen onder de aandacht gebracht bij het bestuur, maar er is voor gekozen om dit vooralsnog niet te financieren. Daardoor ligt het risico volledig bij de GGD.
3. Forensische Zorg: € 14.000 tekort. Zowel in 2020 als 2021 is het aantal schouwen met circa 10% gestegen, waardoor het tekort ontstaat. Dit staat los van de mogelijke stijging van lasten door krapte aan forensisch artsen (zie hieronder bij risico's).

Alle coronalasten zijn gedekt en verlopen, net als in 2020, kostenneutraal. Uit het overzicht in bijlage 1 blijkt dat een belangrijk deel van het positieve resultaat veroorzaakt wordt door lagere afschrijvingslasten en lagere financiële lasten (door uitstel nieuwbouw). Wanneer we naar de producten van de GGD kijken, dan hebben Bijzondere Zorg, MMK en Forensische Zorg geleid tot financieel negatieve resultaten. Hier staan positieve resultaten van Veilig Thuis, JGZ en AGZ tegenover.

Acquisitie

De GGD heeft de opdracht om een 'ondernemende GGD' te zijn. Dit vertaalt de GGD door ontwikkelingen goed te volgen, uitdagingen op te pakken en te innoveren op zowel de inhoud van het werk als op de aanpak. Hierdoor kan de GGD de gemeenten op een eigentijdse manier blijven ondersteunen. Deze ontwikkelende opstelling, waarbij de GGD veel samenwerkt met netwerkpartners, leidt er tevens toe dat we goed op de hoogte zijn van subsidiemogelijkheden bij het Rijk en gezondheidsfondsen die worden benut ten behoeve van gemeenten.

In de begroting 2021 is een acquisitiedoelstelling van € 340.000 opgenomen. De werkelijke toename (exclusief reizigersadvies en vaccinaties) bedraagt € 1.530.000 bruto⁴ (de realisatie komt terug op andere opbrengst categorieën, zoals subsidies gemeenten en overige opbrengsten). Dat is netto circa € 425.000. De acquisitiedoelstelling van € 340.000 (netto) is hiermee in 2021 behaald. Dit illustreert dat de GGD in staat is om de inhoudelijke vernieuwingen en kansen die er zijn, op te pakken en te verzilveren.

³ De streefwaarde wordt berekend door de algemene reserve uit te drukken in een % van de baten. Door de forse stijging in 2021 van de baten door corona daalt dit % ten opzichte van 2020 ondanks het positieve resultaat.

⁴ In het totaalbedrag van € 1.530.000 zijn niet de gedeerde inkomsten opgenomen als gevolg van corona en de bijdrage meerkosten voor de coronabestrijding.

Proces

De GGD valt onder de regelgeving van Single Information Single Audit (SISA). Dit betekent dat de vastgestelde jaarrekening vóór 15 juli 2022 aangeleverd moet zijn bij het Centraal Bureau voor de Statistiek. Daarnaast dient de jaarrekening eveneens vóór 15 juli 2022 toegezonden te worden aan Gedeputeerde Staten (artikel 34. lid 4 Wgr). De vaststelling van de Jaarstukken is geagendeerd op de vergadering van het Algemeen Bestuur van 30 juni 2022.

Wij verzoeken u daarom de behandeling van de jaarstukken 2021 in april/mei te plannen en uw zienswijze liefst vóór 2 juni 2022⁵ aan het Algemeen Bestuur kenbaar te maken.

De zienswijzen worden door het Algemeen Bestuur betrokken bij de behandeling en vaststelling van de Jaarrekening 2021 in de vergadering van 30 juni 2022.

Op 5 april a.s. verzorgt de GGD een toelichting op de concept jaarrekening 2021 en concept begroting 2023 voor het RAO en de financieel ambtenaren. Daarnaast verzorgt de GGD op maandagavond 11 april een toelichting op de concept jaarstukken 2021 en de concept begroting 2023. Deze digitale bijeenkomst voor de raden wordt georganiseerd door de griffie van gemeente Nijmegen. Op de website [Vergaderingen Nijmegen - iBabs RIS \(bestuurlijkeinformatie.nl\)](https://www.nijmegen.nl/vergaderingen-nijmegen-ibabs-ris-bestuurlijke-informatie.nl) zal t.z.t. informatie staan bij 11 april incl. linkjes naar 'toelichting jaarrekening en begroting GGD'.

Tot slot laten wij u weten dat de GGD graag bereid is om in uw raad of in een raadscommissie nadere toelichting te geven op de concept jaarstukken 2021. U kunt hiervoor contact opnemen met het directiesecretariaat van de GGD (zie pag. 1 voor de contactgegevens).

Met vriendelijke groet,
namens het Dagelijks Bestuur van GGD Gelderland-Zuid,



drs. Grete Visser
Voorzitter



dr. ir. Moniek Pieters
Secretaris / Directeur Publieke Gezondheid

Bijlagen: De belangrijkste verschillen t.o.v. de gewijzigde begroting
Concept Jaarverslag 2021 publieksversie
Concept Jaarverslag 2021 bestuursversie
Concept Jaarrekening 2021.

⁵ Op deze manier kan het Dagelijks Bestuur in de vergadering van 9 juni 2022 uw zienswijze bespreken en hiermee de vergadering van het Algemeen Bestuur van 30 juni voorbereiden. Mocht de raad 2 juni niet halen voor de zienswijze, dan is het verzoek om z.s.m. na 2 juni de zienswijze in te dienen bij de GGD. In uiterste geval kan de raad de zienswijze meegeven aan het betreffende AB-lid t.b.v. besluitvorming in het AB van 30 juni 2022.

Bijlage 1:

De belangrijkste verschillen ten opzichte van de gewijzigde begroting:

Analyse belangrijkste afwijking (I = incidenteel / S = structureel)

Opbrengsten

Rijksvaccinatieprogramma	I/S		149.000
Toezicht handhaving en registratie (lichtere controle)	I		170.000
Vergoeding meerkosten corona (incl zorgbonus)	I		57.491.000
Lagere opbrengsten reizigersvaccinaties	I		1.365.000
Overige opbrengsten	I		889.000

Totaal opbrengsten  **56.994.000**

Personeelslasten

Extra personeelslasten door opbrengsten / corona	I		42.498.000
Cao akkoord	S		195.000
Mutatie voorziening niet-actieven	I		109.000

Afschrijvingen

In 2020 minder geïnvesteerd (afschrijving start volgende boekjaar)	I		116.000
--	---	---	---------

Overige materiële kosten

Extra huisvestingslasten corona	I		2.638.000
Kantoormiddelen	I		68.000
Medische kosten - corona	I		1.892.000
Medische kosten - lagere inkoop voor reizigers	I		433.000
Communicatieapparatuur - corona	I		680.000
Communicatieapparatuur - EKD* en licenties	S		169.000
Algemene kosten - corona	I		9.216.000
Inkoop ondersteunende diensten VRGZ	I		143.000
Financiële baten en lasten (lagere financieringsbehoefte)	I		86.000
Post onvoorzien	I		175.000
Overige mutaties	I		13.000

Totaal posten **56.811.000**

Totaal  **183.000**

Mutatie reserves I  50.000

Vennootschapsbelasting I  16.000

Totaal  **149.000**

* EKD (Electronisch Kinddossier)



Gelderland-Zuid



RESULTATEN

Jaarverslag 2021



Inhoudsopgave

RESULTATEN

HOOFDSTUK 1 CORONABESTRIJDING

5

HOOFDSTUK 2 RESULTATEN GGD-BREDE PRODUCTEN

11

2.1 Publieke Gezondheid bij crises en rampen

12

2.2 Programma Onderzoek, Informatie en Advies (OIA)

13

HOOFDSTUK 3 RESULTATEN PER WERKVELD

16

3.1 Algemene Gezondheidszorg

17

3.2 Jeugdgezondheidszorg

23

3.3 Gezond Leven

27

3.4 Bijzondere Zorg

32

3.5 Veilig Thuis

35

JAARSTUKKEN (APART DOCUMENT)

HOOFDSTUK 4 PARAGRAFEN

4.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

4.2 Onderhoud kapitaalgoederen

4.3 Financiering

4.4 Interne dienstverlening

4.5 Verbonden partijen

HOOFDSTUK 5 JAARREKENING

5.1 Balans per 31 december 2021

5.2 Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening over het begrotingsjaar

5.3 Grondslagen van resultaatbepaling en waardering

5.4 Toelichting op de balans

5.5 Toelichting baten en lasten

5.6 Specifieke uitkeringen (SiSa)

5.7 Wet Normering bezoldiging Topfunctionarissen (WNT)

5.8 Taakvelden

5.9 Opgave meerkosten corona 2021

5.10 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

HOOFDSTUK 6 BIJLAGEN

6.1 Begrotingswijzigingen

6.2 Geplande en gerealiseerde investeringen

6.3 Afname Mook en Middelaar

6.4 Afrekening huisvesting locaties Jeugdgezondheidszorg

6.5 Organogram GGD Gelderland-Zuid

6.6 Bijdrage per gemeente gespecificeerd

6.7 Dienstenoverzicht Veilig Thuis

6.8 Beleidsindicatoren

6.9 Overzichten naar thema's

6.10 Verantwoording subsidies op basis van voorschotten

6.11 Bestuur en vaststelling jaarrekening

HOOFDSTUK 7 VERKLARING VAN AFKORTINGEN



LEESWIJZER

Dit jaarverslag geeft een overzicht van de behaalde resultaten in het jaar 2021. Leidend voor deze resultaten zijn de doelstellingen zoals die in de programmabegroting 2021 zijn geformuleerd. Deze programmabegroting is opgesteld in lijn met onze [meerjarenstrategie 2020-2023](#) en is vastgesteld door het Algemeen Bestuur. Het eerste hoofdstuk gaat over de coronabestrijding; deze opgeschaalde infectieziektebestrijdingstaak stond centraal in 2021. Het tweede hoofdstuk gaat over onze GGD-brede producten. In het derde hoofdstuk zoomen we per werkveld in op de behaalde resultaten. In het onderdeel Jaarstukken vindt u informatie over de bedrijfsvoering, de jaarrekening en diverse bijlagen met aanvullende gegevens, zoals cijfers per gemeente.

OEKRAÏNE

Op het moment van schrijven groeit de vluchtelingenstroom uit Oekraïne. De impact op de jaarrekening 2021 is nihil. Voor 2022 en daarna kunnen de gevolgen echter fors zijn, inhoudelijk en financieel. Het Kabinet vraagt de Veiligheidsregio's om de opvang van Oekraïense vluchtelingen te coördineren en

samen met de gemeenten te organiseren.

De GGD zal de publieke gezondheidszorg voor deze groep uitvoeren, maar de exacte rol van de GGD is nog niet duidelijk. In financieel opzicht is alleen bekend dat het Kabinet van Rijkswege de kosten die gemaakt zullen worden, integraal zal vergoeden.

Wat doet de GGD?

GGD Gelderland-Zuid is de gemeentelijke gezondheidsdienst voor: Berg en Dal, Beuningen, Buren, Culemborg, Druten, Heumen, Maasdriel, Neder-Betuwe, Nijmegen, Tiel, West Betuwe, West Maas en Waal, Wijchen en Zaltbommel. Ook voor Mook en Middelaar verzorgen wij enkele diensten.

Als verlengstuk van deze gemeenten werken wij aan publieke gezondheid. Onze hoofdtaak is: het beschermen, bewaken en bevorderen van de gezondheid van inwoners van alle leeftijden (-9 maanden tot 100+). Speciale aandacht gaat hierbij uit naar kwetsbare groepen. Onze dienstverlening organiseren we zo laagdrempelig mogelijk en in samenwerking met gemeenten en partners in de zorg, het onderwijs, welzijn en veiligheid. Ons takenpakket is divers. Naast taken op het gebied van gezondheidsbescherming, gezondheidsmonitoring, publieke gezondheid bij rampen en crises en toezichthouden, voeren we de jeugdgezondheidszorg, OGGZ, Veilig Thuis, gezondheidsbevordering en forensische geneeskunde uit.

De meeste GGD-taken liggen vast in de Wet publieke gezondheid. Andere relevante wetten voor de taken die wij uitvoeren, zijn: de Wet kinderopvang, Wet op de lijkbezorging, Jeugdwet en Wet maatschappelijke ondersteuning.

Voorwoord

Ook 2021 stond in het teken van de coronabestrijding. We startten het jaar hoopvol met de eerste grootschalige vaccinatiecampagne. De ontwikkelingen en de opkomst van virusvarianten vroegen om maximale flexibiliteit. In het jaarverslag geven we aandacht aan de inspanning die dit heeft gekost en aan de geleverde prestaties.

Uiteraard gingen ook onze andere, reguliere taken door, soms in aangepaste vorm. Hier en daar is zelfs een inhaalslag gemaakt; zo waren er inhaalsprekuren RVP voor kinderen van 4-18 jaar. Dit jaar zijn weer alle kindercentra geïnspecteerd. Daarnaast was er ruimte voor verdere ontwikkeling van de dienstverlening. Zoals verbeterde doorlooptijden van Veilig Thuis en verdere professionalisering op het gebied van ouderenmishandeling en eengerelateerd geweld.

Vanuit onze [meerjarenstrategie 2020-2023](#) investeren we nadrukkelijk in netwerken en lokaal partnerschap. Dat heeft in 2021 geresulteerd in de ontwikkeling van gemeenteteams. GGD'ers van verschillende afdelingen werken hierin samen om optimaal aan te sluiten bij de behoeften van gemeente

of wijk. Het gemeenteteam is aanspreekpunt voor gemeenten en netwerkpartners en zorgt voor lokaal maatwerk.

Het monitoren van de gezondheid van de bevolking is een belangrijke taak van de GGD. Door het opzetten van nieuwe dashboards, in 2021 onder meer voor Bijzondere Zorg, ontstonden nieuwe inzichten. We werken ernaartoe dat deze gegevens ook periodiek beschikbaar zijn voor onze samenwerkingspartners. Op die manier kunnen we, samen met partners, steeds beter inspelen op wat nodig is in de samenleving. Samen inzetten op gezond en veilig opgroeien, vitaal ouder worden en sociale verbinding: dat wordt de komende jaren belangrijker dan ooit. De resultaten in dit jaarverslag laten zien waar we samen toe in staat zijn. Voor een aantrekkelijk overzicht van de highlights van 2021 verwijs ik u naar het beknopte publieksjaarverslag.

Ik wens u veel leesplezier.

Dr.ir. Moniek Pieters
Directeur Publieke Gezondheid
GGD Gelderland-Zuid





HOOFDSTUK 1

Coronabestrijding

1. Coronabestrijding

De bestrijding van het coronavirus heeft in 2021 veel gevraagd van GGD Gelderland-Zuid. De aanvullende (crisis)organisatie voor de coronabestrijding is flexibel en schaalbaar opgezet. Op piekmomenten is opgeschaald tot meer dan 1.000 medewerkers, voor een belangrijk deel door inzet van externe medewerkers. Eind december 2021 hebben we extra opgeschaald om versnelling van de boostercampagne mogelijk te maken. Naast het uitgebreide team coronabestrijding zijn daarbij ook veel reguliere GGD-medewerkers ingezet. Daarnaast heeft Defensie met een groot team van de Luchtmobiele brigade en ook zorgpersoneel van de omliggende ziekenhuizen extra bijstand verleend.

REGIEFUNCTIE

Het kernteam Infectieziektebestrijding (IZB) heeft een regiefunctie op inhoudelijke taken binnen de coronabestrijding en voert haar reguliere taken uit op het gebied van de niet-coronagerelateerde meldingen.



526.907

coronatesten uitgevoerd

78.058

positieve uitslagen
(besmettingen) verwerkt,
ook van testen elders en
in zorginstellingen

WERKZAAMHEDEN CORONABESTRIJDING

Dit waren de werkzaamheden door de GGD ten behoeve van de coronabestrijding:

1. Kernactiviteiten IZB (inhoudelijke beleidsregie, afstemming RIVM, GGD GHOR Nederland en GGD'en Oost Nederland, etc.).
2. Telefoonlijn voor vragen van het publiek.
3. Telefoonlijn voor vragen van professionals.
4. Inrichten en bemensen testlocaties in Nijmegen (4, inclusief L-locatie in Lent), Wijchen, Tiel, Culemborg en Zaltbommel.
5. Testorganisatie voor mobiele testen (testen op locatie bij uitbraken, etc).
6. Registratie positief-geteste personen.
7. Bron- en contactonderzoek (BCO).
8. Advisering infectiepreventie (hygiëne-adviezen bij uitbraken, op GGD-locaties en overige instellingen zoals AZC's).
9. Advisering zorgorganisaties en andere clusters (corona clusterteam).
10. Advisering Onderwijs (corona scholenteam).
11. Inrichten en bemensen vaccinatielocaties in Zaltbommel, Culemborg, Tiel, Wijchen (2), Heumen en Nijmegen (2).
12. Datamanagement, bijvoorbeeld van vaccinatiegraad, in samenwerking met het programma OIA.
13. Facilitair, inclusief locatiebeheer en logistiek van beschermingsmaterialen, testmaterialen, vaccinatiematerialen, etc.
14. Roostering en planning.
15. Communicatie.
16. Crisisoverleg en afstemming crisisorganisatie Veiligheidsregio (RBT, ROT, etc.).

AANPAK VACCINATIES

De vaccinaties in Gelderland-Zuid gingen op 15 januari 2021 van start in Wijchen. Daarvoor is een aparte corona-vaccinatieorganisatie opgebouwd, inclusief aparte locaties. Ook kwam er een coördinatieteam waarvoor extra personeel is geworven en opgeleid. Voor de kwaliteitsborging is een apart team opgezet plus een apotheker. De piek van de 1e en 2e vaccinaties lag in juni en juli. Daarna is maximaal ingezet op het **vaccineren van moeilijk bereikbare doelgroepen** en fijnmazig vaccineren, onder andere door de organisatie van een regiotour. Met een bus trok het vaccinatie-team van de GGD door de regio en bezocht wijken met een lagere vaccinatiegraad. Deze regiotour duurde 2 maanden en trok bijna dagelijks 100-150 inwoners naar de bus om zich alsnog te laten vaccineren.

BOOSTERVACCINATIE

Eind 2021 is weer maximaal opgeschaald voor de uitvoering van de boostervaccinatie. Hiervoor is naast het corona vaccinatie-team extra personeel vanuit het team coronatesten, zorgpersoneel van de omliggende ziekenhuizen en regulier GGD-personeel ingezet. Ook Defensie heeft extra bijstand verleend.

Daarnaast waren er meerdere initiatieven om de vaccinatiegraad te verhogen. Zo is er een speciaal prikangstspreekuur opgezet. Met inzet van onder meer een VR-bril en een hulphond is de angst van mensen zover afgenomen dat zij het toch aandurfdën om een coronavaccinatie te krijgen.

We hebben niet-mobiele thuiswonenden hun boosterprik aan huis gegeven en bewoners van zorginstellingen (zonder medische dienst) in de eigen zorginstelling. Hierbij hebben huisartsen ons ondersteund.

AANPAK CORONATESTEN

De behoefte aan coronatesten en de opdracht vanuit VWS wisselden voortdurend. Deze variatie hing samen met het aantal besmettingen,

het testbeleid, de beschikbaarheid van zelftesten, de effecten van vaccinaties en de opkomst van virusvarianten. De testcapaciteit in Gelderland-Zuid is op geleide hiervan steeds aangepast. Eind 2021 heeft Defensie steun verleend aan het team coronabestrijding om de testcapaciteit versneld te kunnen uitbreiden. Waar nodig hebben we de basiscapaciteit voor het testen aangevuld met mobiele testmogelijkheden.



BRON- EN CONTACTONDERZOEK (BCO) EN CALLCENTER

De teams BCO en Callcenter hebben 7 dagen per week gezorgd voor:

- zorgvuldige communicatie met inwoners en instellingen over besmettingen,
- analyse van clusters en advisering daarover,
- het beantwoorden van vragen van inwoners en organisaties.

Ook is veel inzet geleverd om er voor te zorgen dat inwoners bij problemen met registreren toch een geldig digitaal coronacertificaat kregen.

VOORTDUREND SCHAKELEN

De (deel)taken voor coronabestrijding zijn continu doorontwikkeld en op- en afgeschaald, afhankelijk van de wisselende behoefte, nieuwe (landelijke) richtlijnen en (landelijke) beleidsinstructie. Kern hiervan is het basis IZB-team en het AGZ-management, aangevuld met een aparte organisatie voor coronabestrijding, inclusief dedicated teams voor coronataken op het gebied van HRM, facilitair, planning & roostering en applicatiebeheer.

KOSTEN GEDEKT DOOR HET RIJK

De kosten voor de coronabestrijding, als gevolg van de hoge GGD-inzet voor testen, bron- en contactopsporing, vaccineren en alle andere taken als gevolg van actuele richtlijnen worden door het Ministerie van VWS gedekt. In het najaar zijn daar de extra kosten voor coronabestrijding voor de COA-noodopvang Heumensoord (gemeenten Heumen en Nijmegen) bijgekomen. Op Heumensoord werden zo'n 1.000 Afghaanse vluchtelingen tijdelijk opgevangen.

AANTAL DOOR GGD GELDERLAND-ZUID GEZETTE VACCINATIES IN 2021

1e prik

370.146

2e prik

323.428

3e prik

4.821

Booster

116.110

TOTAAL: 812.650 VACCINATIES

De 3e prik betreft hen die om een of andere reden een 3e prik nodig hadden om volledig gevaccineerd te zijn. Het gaat om de prikken gezet in onze regio (dus door ons gezet). Dit kunnen dus ook mensen zijn die in een andere regio wonen.

KOSTENSOORT	TOTALE KOSTEN 2021	GEDECLAREERD 2021	NOG TE DECLAREREN
Bron- en contactonderzoek (subtotaal)	€ 8.389.194	€ 8.016.420	€ 372.773
(optioneel) BCO regulier	€ 8.389.194	€ 8.016.420	€ 372.773
(optioneel) BCO grootschalig risicogericht testen	€ 0	€ 0	€ 0
Bemonstering (subtotaal)	€ 9.107.308	€ 8.380.861	€ 726.447
(optioneel) Bemonstering regulier	€ 9.107.308	€ 8.380.861	€ 726.447
(optioneel) Bemonstering grootschalig risicogericht testen			
COVID-19 vaccinatie	€ 24.967.572	€ 25.494.496	-€ 526.924
Overige Meerkosten			
Infectieziektebestrijding (IZB)	€ 12.401.213	€ 10.281.781	€ 2.119.432
Tuberculosebestrijding (TBC)			
Medische Milieukunde (MMK)			
Technische Hygiënezorg (THZ) / Toezicht	€ 36.064	€ 59.246	-€ 23.182
Seksuele Gezondheid (inclusief SOA poli)			
Reizigerszorg			
Gezondheidsbevordering (GB)			
Algemene Gezondheidszorg (AGZ)			
Jeugdgezondheidszorg (JGZ), incl. Rijksvaccinatie	€ 475.130	€ 300.451	€ 174.679
Openbare GGZ / Sociaal medische advisering			
Veilig Thuis			
Forensische Zorg (For)			
Overig			
Ondersteuning			
Subtotaal	€ 12.912.407	€ 10.641.479	€ 2.270.928

KOSTENSOORT	TOTALE KOSTEN 2021	GEDECLAREERD 2021	NOG TE DECLAREREN
Minder inkomsten (verrekend met minder uitgaven)			
Infectieziektebestrijding (IZB)			
Tuberculosebestrijding (TBC)			
Medische Milieukunde (MMK)			
Technische Hygiënezorg (THZ) / Toezicht	€ 24.205	€ 57.000	-€ 32.795
Seksuele Gezondheid (inclusief SOA poli)			
Reizigerszorg	€ 125.125	€ 179.997	-€ 54.873
Gezondheidsbevordering (GB)			
Algemene Gezondheidszorg (AGZ)			
Jeugdgezondheidszorg (JGZ), incl. Rijksvaccinatie			
Openbare GGZ / Sociaal medische advisering			
Veilig Thuis			
Forensische Zorg (For)			
Overig			
Ondersteuning			
Subtotaal	€ 149.329	€ 236.997	-€ 87.668
(optioneel) Voorschot	€ 0	€ 0	€ 0
(optioneel) Verrekening voorschot	€ 0	€ 0	€ 0
Totale voorlopige uitgaven	€ 55.525.811	€ 52.770.253	€ 2.755.558



HOOFDSTUK 2

Resultaten GGD-brede producten

2.1 Publieke Gezondheid bij crises en rampen

Naast de reguliere publieke gezondheidstaken heeft de GGD ook taken in ramp- en crisissituaties. Het gaat dan om situaties waarbij de publieke gezondheid bedreigd wordt. Bij rampen en crises zijn wij verantwoordelijk voor vier processen: medische milieukunde (MMK), infectieziektebestrijding (IZB), gezondheidsonderzoek na ongevallen en rampen (GOR) en psychosociale hulpverlening (PSH).

De GGD heeft een actueel integraal crisisplan en is voorbereid op een crisis of ramp door oefeningen, trainingen en opleidingen, zij het in aangepaste vorm door de coronapandemie.

URGENTE SITUATIES

De crisiscoördinator van GGD Gelderland-Zuid is in 2021 voor 13 urgente situaties opgeroepen. Deze oproepen hebben niet geleid tot activeren van het crisisplan. De meldingen zijn regulier opgepakt.

De coronacrisis leidde tot een langdurige opschaling binnen de GGD en tot het formeren van een crisisteam. Vanaf 2 maart 2020 is hiervoor het integrale crisisplan geactiveerd. De opgeschaalde situatie is eind 2021 nog steeds van toepassing.

OPLEIDEN, TRAINEN, OEFENEN

Door de coronacrisis hebben we het jaarlijkse plan voor het opleiden, trainen en oefenen (OTO) van medewerkers in opgeschaalde situaties, niet volledig kunnen uitvoeren. Een extern bureau heeft de opdracht gekregen om de opgedane ervaring vanuit de coronapraktijk te evalueren. Waar mogelijk gebruiken we deze input voor aanpassing en verbetering van het integrale crisisplan en opleidingsplan 2022.



PIKETFUNCTIES

In 2021 hebben we de piketfuncties voor de VRGZ-/GHOR-crisisorganisatie gerealiseerd en ingevuld. Afspraken hierover zijn gemaakt in de regio-overeenkomst Publieke Gezondheid tussen GHOR Gelderland-Zuid en GGD Gelderland-Zuid. De inzet van de Gezondheidskundig Adviseur Gevaarlijke Stoffen (GAGS) is gebaseerd op afspraken hierover tussen de GGD'en in Oost-Nederland die in 2021 nog steeds golden.

PSYCHOSOCIALE HULPVERLENING BIJ INCIDENTEN

De Psychosociale Hulpverlening bij incidenten (PSHi) is een facultatieve taak. Als GGD-inzet wordt gevraagd, wordt deze naar de betreffende gemeente(n) gefactureerd. In 2021 is in totaal vier keer een beroep gedaan op de GGD voor ondersteuning bij PSHi-casussen.

2.2 Programma Onderzoek, Informatie en Advies (OIA)

Binnen het Programma Onderzoek Informatie en Advies (OIA) verzamelen, bestuderen en vergelijken wij gegevens over de gezondheid van inwoners uit Gelderland-Zuid. We analyseren ook de factoren die hiermee kunnen samenhangen. We kunnen over een breed terrein gezondheidsgegevens verzamelen, verbinden en duiden.

Dat komt doordat we onze data-expertise doorontwikkelen en doordat we aansluiten op diverse databronnen. De informatie die uit de analyses voortvloeit, versterkt onze advisering en uitvoering binnen de (lokale) gezondheidspreventie.

CORONACIJFERS

Met het team coronabestrijding hebben we de data geanalyseerd, waarmee een completer beeld ontstaat over de uitbraak van corona en over de vaccinatiestatus van de bewoners in ons werkgebied. Dit heeft geresulteerd in drie rapportages. Wekelijks zijn in een multidisciplinair overleg de coronacijfers besproken en aandachtspunten uit de lokale dashboards geduid.

Daarnaast wordt meerdere keren per week met het BCO-team (Bron- en Contactonderzoek) gekeken naar de data over de positieve testen om te controleren of alle mogelijke clusters opgemerkt zijn.

In het kader van de bestrijding van corona, zijn op verzoek van de gemeenten overzichten gemaakt over bijvoorbeeld de uitbraak van corona in de eigen gemeente of de vaccinatiestatus op wijkniveau.

PANELONDERZOEKEN

De coronacrisis heeft het [panel-onderzoek](#) extra belangrijk gemaakt. Samen met de gedragsunit van het RIVM worden de panels van alle

GGD'en [in het land](#) ingezet om in een totale reeks van tot nu toe 17 metingen sinds april 2020 het welbevinden van de bevolking, [de navolging van gedragsmaatregelen](#) en de determinanten om te voldoen aan die gedragsmaatregelen in kaart te brengen.

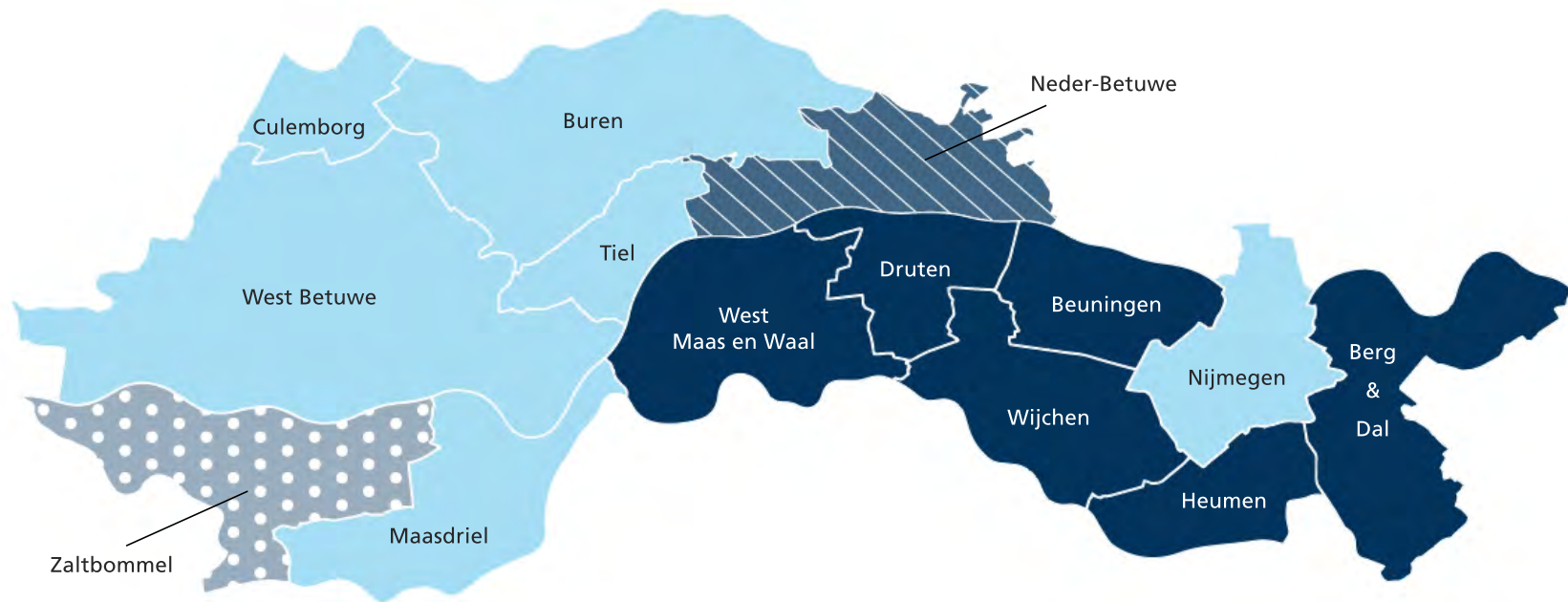
DATA-ANALYSE DEMENTIE

Vanuit een ZonMw-voucher ([Juiste Zorg op de Juiste Plek](#)) is in samenwerking met Netwerk-100 een analyse van risicofactoren voor crisissituaties bij personen met dementie gemaakt. Naast een inhoudelijke analyse zijn beschikbare databronnen binnen de keten geïnventariseerd en mogelijke datakoppelingen tussen de bronnen bekeken. Het gaat onder meer om het registratiesysteem van zorgtrajectbegeleiders Dementie, het Huisarts Informatie Systeem (HIS) van Academisch Huisartsen Netwerk Nijmegen, data van het Bureau Crisistoewijzing Intramuraal (BCI), de GGD Gezondheidsmonitor en de database van DementieNet.

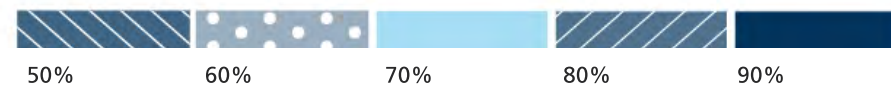
Er is onderzocht hoe vaak crisisonames voorkomen en wat risicofactoren voor een crisisoname zijn. Per jaar wordt 32% van de mensen met dementie in crisis opgenomen. Suikerziekte, vallen, ondervoeding, dwalen en gedragsproblemen verhogen de kans op een crisis. Dit laat zien dat samenwerking met fysiotherapeut, ergotherapeut en diëtist belangrijk is.

Vergelijking van de data uit het registratiesysteem van zorgtrajectbegeleiders Dementie en de twee systemen voor huisartsen liet zien dat deze elkaar op veel gebieden aanvullen maar dat onderlinge uitwisseling nog te wensen overlaat.

Vaccinatiegraad COVID-19 Gelderland-Zuid eind 2021 per gemeente



PERCENTAGES





DASHBOARD DELEN

De applicatie Tableau is doorontwikkeld zodat het nu mogelijk is om op een veilige manier dashboards te delen met collega's binnen en buiten de GGD.

Voor de taak Centrale Toegang Maatschappelijke Opvang (CTMO van Bijzondere Zorg) delen we sinds kort een dashboard met de betrokken professionals binnen de GGD en beleidsmedewerkers van centrumgemeente Nijmegen. Op deze manier krijgt het team Centrale Toegang de werkprocessen en registratiedata goed in beeld waardoor ze tijdig bij kunnen sturen; daarnaast krijgen de beleidsmedewerkers van de gemeente Nijmegen structureel inzicht in de uitvoeringscijfers van deze nieuwe taak.

OVERZICHTCIJFERS JEUGD

In afstemming met JGZ-professionals zijn eerste rapportages gemaakt met inzichten op het gebied van productie, planning en beleid. Ze geven een goed beeld van de nog te plannen en de gerealiseerde contactmomenten en geven een dynamisch inzicht over hoe het met de jeugdigen uit onze regio gaat. Deze rapportages worden wekelijks geactualiseerd en structureel gedeeld met een aantal professionals binnen de GGD.

ONDERSTEUNING ANDERE AFDELINGEN

Voor verschillende afdelingen is gestart met het maken van accurate en realtime inzichten die nodig zijn om meer **informatiegestuurd** te kunnen werken. De cijfers zoals we die structureel inzichtelijk maken dienen als input voor de OGGz-monitor, waarbij we via de inzet van ZorgTTP samen met andere partijen een integraal inzicht gaan maken.

In samenwerking met Veilig Thuis is een aantal dashboards ontwikkeld. Het gaat onder meer om een landelijk dashboard voor het monitoren van de chatfunctie en een dashboard dat professionals continu inzicht geeft in hun onderhanden werk en dat helpt bij wachtlijstvrij werken.

VERBINDEN DATA KETENPARTNERS

Er is een inventarisatie gestart om een regionaal beeld te maken van jeugdhulpgebruik binnen ons werkgebied. Landelijke cijfers laten zien dat 1 op de 8 jeugdigen een vorm van jeugdhulp ontvangt. We gaan regiobreed op zoek naar handelingsperspectieven voor gerichte interventies om de inzet van jeugdhulp waar mogelijk te verminderen. Hiervoor stemmen we momenteel met gemeenten af hoe we op een veilige manier tot een gezamenlijk beeld kunnen komen.



HOOFDSTUK 3

Resultaten per werkveld

3.1 Algemene Gezondheidszorg

De afdeling Algemene Gezondheidszorg (AGZ) combineert de volgende taakgebieden: het voorkómen en bestrijden van infectieziekten en tuberculose, reisvaccinaties, seksuele gezondheidszorg, technische hygiënezorg, forensische geneeskunde en medische milieukunde. Ook het toezicht op kinderopvang en Wmo-voorzieningen zijn taken van de afdeling AGZ.

PREVENTIE EN BESTRIJDING VAN INFECTIEZIEKTEN

Zie voor de resultaten van de coronabestrijding [hoofdstuk 1](#).

REIZIGERS EN VACCINATIES

2021 kende veel reisbeperkingen. De behoefte aan advisering en vaccinatie van reizigers was daardoor zeer beperkt. De medewerkers van het team Reizigers en vaccinaties zijn in 2021 gedeeltelijk ingezet bij de coronavaccinaties.

Met steun van GGD Gelderland-Zuid is de landelijke website <https://www.vaccinatiesopmaat.nl> live gegaan. Op deze site kunnen inwoners terecht voor vragen over of afspraken voor vaccinaties die buiten het Rijksvaccinatieprogramma (RVP) vallen, maar die zij om diverse gezondheidsredenen toch willen ontvangen.

Inwoners die in het kader van een beroepsrisico een vaccinatie wilden ter voorkoming van infectieziekten konden in 2021 ook bij de GGD terecht.

MELDINGEN INFECTIEZIEKTEN

In 2021 is het aantal coronabesmettingen enorm gestegen. In vergelijking met 2020 is het aantal niet-coronagerelateerde

meldingsplichtige infectieziekten stabiel gebleven. Het aantal niet meldingsplichtige ziekten is fors toegenomen. Zie de tabel.

De GDD monitort de vaccinatiegraad van het RVP. De rapportages over de vaccinatiegraad in 2021 zijn met gemeenten, huisartsen en verloskundigen in onze regio gedeeld.

OVERZICHT VAN INFECTIEZIEKTEN NAAST DE CORONABESMETTINGEN

	2020	2021
Meldingsplichtige ziekten	131	132
Niet meldingsplichtige infectieziekten	47	118
Vragen over infectieziekten	352	342
'Artikel 26'-meldingen	65	187

TOP 5 MELDINGSPLICHTIGE INFECTIEZIEKTEN

1. Pneumokokkenziekte	25
2. Legionella	23
3. Hepatitis B	19
4. E. coli (STEC)	12
5. Shigella	7

AANTAL ART. 26 MELDINGEN BINNEN INSTELLINGEN*

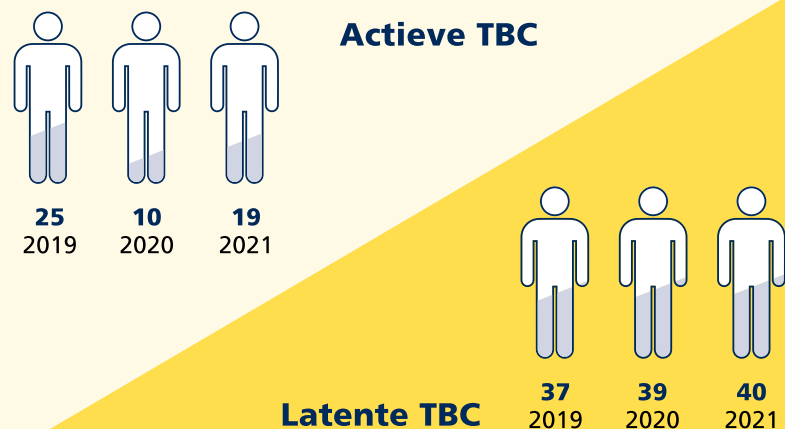
Kinderopvang	156
Onderwijs (basis)	18
Langdurige zorg (intramuraal)	11
Asielzoekerscentra	2

*melding van ongewoon aantal infectieziekten bij kwetsbare groepen, Wpg art. 26

TUBERCULOSEBESTRIJDING

Het aantal patiënten met acute tuberculose (19) is toegenomen ten opzichte van 2020 (10). Dit komt overeen met de landelijke trend waarbij in 2020 door corona een daling was van TBC meldingen. Het aantal patiënten met een latente tuberculose is ongeveer hetzelfde gebleven (40). Voor de optimalisering van TBC-bestrijding zijn landelijke voorstellen gedaan. Samen met de 2 andere Gelderse GGD'en is hiervoor in onze regio een pilot gestart die in 2022 een vervolg krijgt.

BESMETTINGEN TUBERCULOSE



ANTIBIOTICARESISTENTIE

GGD Gelderland-Zuid is actief betrokken bij het Gelders zorgnetwerk voor infectiepreventie **GAIN**. De ambitie van GAIN is regionale zorgprofessionals uit alle lagen van de zorg met elkaar verbinden zodat de kennis beter gedeeld wordt, met als doel om verspreiding en ontstaan van infecties te voorkómen. Ook in 2021 heeft de GGD hieraan meegewerkt door bijvoorbeeld huisartsen en verzorgingsinstellingen te scholen op het gebied van infectiepreventie.

HYGIËNE-INSPECTIES

In het najaar zijn alle seksinrichtingen in Gelderland-Zuid geïnspecteerd. Er is een contract afgesloten met een VVT-instelling voor de inzet van een deskundige infectiepreventie voor Rivierenland. Daarnaast is een begin gemaakt met inspecties in grootkeukens. Door de landelijke maatregelen in verband met corona zijn grootschalige evenementen niet doorgestaan.

TOEZICHT TATTOO EN PIERCING

In 2021 zijn alle binnengekomen aanvragen voor een vergunning voor tatoeëren en piercen, inclusief permanente make-up, afgehandeld. In totaal zijn 54 vergunningen verleend.

SEKSUELE GEZONDHEIDSZORG

CONSULTEN

Het aantal uitgevoerde consulten seksuele gezondheid was door de coronapandemie opnieuw lager dan in de jaren voor 2020. In totaal zijn er 4561 consulten uitgevoerd. Het soa-vindpercentage was 23%, hetzelfde als in 2020. Dit is volgens verwachting omdat er zeer beperkt consulten konden worden uitgevoerd. Onze PrEP-zorg kon in 2021 wel gewoon doorgaan.

CONSULTEN EN SOA-VINDPERCENTAGE

**Seksuele gezondheid**

4.561 SOA-consulten
(met een vindpercentage van 23%)

1.065 SOA's gevonden

318 Seksualiteitsconsulten

Top 3 onderwerpen in deze consulten:

1. Anticonceptie
2. Onbedoelde zwangerschap
3. Seksueel geweld

PREVENTIE JEUGD EN JONGEREN

Het Expertiseteam Seksuele Gezondheid heeft 13 scholen ondersteund die met het thema Relaties, Seksualiteit en Diversiteit aan de slag wilden. De ondersteuning sloot aan bij de behoefte van de school op dit thema. Er zijn leerkrachten en docenten getraind en ouderavonden georganiseerd. Hierbij wordt nauw samengewerkt met JGZ en de gezondheidsmakelaars School & Jeugd van de afdeling Gezond Leven, die het contact onderhouden met de scholen en zorgen voor implementatie en borging van het thema seksuele vorming op school.

NU NIET ZWANGER (NNZ)

Ondanks de coronapandemie krijgt **Nu Niet Zwanger** steeds meer een plek in gemeenten. Er zijn inmiddels 5 gemeenten aangesloten en 61 aandachtfunctionarissen (25 in 2020), die werken bij 22 verschillende ketenpartners in Gelderland-Zuid. Sinds de start van het NNZ-programma eind 2017 zijn er in totaal 247 personen aangemeld

bij de GGD voor een intensieve begeleiding. Daarnaast hebben de aandachtfunctionarissen en hun collega-professionals met een veelvoud van personen gesprekken gevoerd. Door voortzetting van de landelijke ondersteuning en financiële ondersteuning per regio kunnen we het programma in 2022 verder uitrollen.

SEKSWERKERS

Er is opnieuw samengewerkt met de ervaringsdeskundige sekswerk van de afdeling Bijzondere Zorg. Via internetveldwerk is zij een vraagbaak voor de doelgroep. In het najaar van 2021 zijn ook de outreach-activiteiten, voorlichting en Hepatitis B-vaccinatie voor sekswerkers weer opgepakt. In totaal zijn er 11 sekswerklocaties bezocht.

VROUWELIJKE GENITALE VERMINKING (VGV)

De GGD kent een VGV-nazorgsprekkuur. In een coproductie met Pharos en de Federatie Somalische Associaties Nederland is een voorlichtingsfilm gemaakt over het nazorgsprekkuur voor deze doelgroep. De samenwerking met het netwerk van sleutelpersonen is voortgezet. In 2021 zijn 3 intervisiebijeenkomsten met sleutelpersonen gehouden.

ONDERSTEUNINGSGESPREKKEN

Het aantal ondersteuningsgesprekken bij onbedoelde zwangerschap was dit jaar iets lager dan afgelopen jaren. Vooral in de eerste helft van 2021 waren er minder gesprekken. In de tweede helft van het jaar nam het aantal weer toe tot normale aantallen. Er zijn in totaal 36 gesprekken gevoerd.

SEKSUELE GEZONDHEID OOST-NEDERLAND

Als coördinerende GGD voor de regio Oost-Nederland is de **ASG-taak** uitgevoerd in overeenstemming met het jaarlijkse subsidieprogramma, gefinancierd door VWS. De uitvoering van de **PrEP-pilot** die medio 2019 is gestart met subsidie van VWS wordt door onze GGD gecoördineerd.

Op het gebied van communicatie, voorlichting en gezondheidsbevordering werken de vijf GGD'en zoveel mogelijk samen. De kwaliteitseisen zijn periodiek geëvalueerd en geactualiseerd op basis van de landelijke richtlijnen. Medisch-inhoudelijke zaken zijn onderling afgestemd om de uniformiteit van de uitvoering te bevorderen. Door deze inzet is de afstemming tussen de landelijke aansturing van ASG en de regionale uitvoering geborgd, zijn de regionale plannen c.q. subsidieaanvragen tot stand gebracht en heeft verantwoording over uitvoering in Oost-Nederland plaatsgevonden. VWS en RIVM hebben deze plannen en verantwoording goedgekeurd en vastgesteld.

MEDISCHE MILIEUKUNDE

ENERGIETRANSITIE EN KLIMAAT

Het team Gezondheid en Milieu adviseert burgers, instanties en gemeenten over gezondheidsrisico's door milieublootstellingen. In 2021 speelden kwesties rondom de energietransitie en klimaatverandering. De opmars van windmolens en andere bronnen van duurzame energie roept vragen en ongerustheid op bij burgers en gemeenten. Door de klimaatverandering kunnen hitteperiodes vaker voorkomen, wat gezondheidsrisico's voor kwetsbaren met zich meebrengt. De ontwikkelingen van 5G, hoogspanningslijnen en gebruik van bestrijdingsmiddelen in fruitteelt waren ook in 2021 actueel.

LUCHTKWALITEIT

Er is er altijd veel maatschappelijke en beleidsmatige aandacht voor luchtkwaliteit. In 2021 ging dat met name om de verontreiniging door houtstook, verkeer op A2 en A50, en emissies van industrie. Het rijk heeft in 2021 de gemeenten opgeroepen om vaart te maken met de sanering van loden waterleidingen; de GGD ondersteunt hierbij. Door de coronapandemie is het bewustzijn over goede ventilatie op scholen sterk

toegenomen. Dit heeft geleid tot een toename van het aantal adviezen vanuit team Gezondheid en Milieu. Daarnaast blijft binnenmilieu-problematiek (temperatuur, vocht en schimmel) een belangrijk thema voor het team Gezondheid en Milieu.

OMGEVINGSWET

In het kader van de voorbereidingen op de Omgevingswet (naar verwachting per 1 januari 2023 in werking) is de GGD aangesloten bij diverse bijeenkomsten waarin alle gemeenten van onze regio vertegenwoordigd zijn. Doel is om meer inzicht te krijgen in welke rol de gemeente ziet voor de GGD binnen de Omgevingswet. Hiervoor zijn procesafspraken gemaakt met de Omgevingsdiensten in de regio. Daarnaast zijn de eerste overleggen met gemeenten gestart over wat zij van ons verwachten. De financiering hiervan is voorlopig facultatief.

TOEZICHT EN HANDHAVING KINDEROPVANG

WETTELIJKE VERPLICHTINGEN

Ondanks de coronacrisis is – onder meer door grote inzet van de toezichthouders en door vroegtijdige inzet van extra toezichthouders – 100% van alle kindercentra geïnspecteerd (554 locaties). De door de gemeente gewenste steekproef bij gastouders, variërend van 5 tot 20%, is volledig uitgevoerd. De door 5 gemeenten gewenste intensivering van het toezicht gastouderopvang is bijna geheel uitgevoerd.

INSPECTIES

De coronacrisis is op diverse aspecten van invloed geweest. Toezichthouders werden gedeeltelijk ingezet in de coronaorganisatie. We hebben tijdelijk via beeldbellen moeten inspecteren. We hebben samen met de gemeenten de aanwijzing van de DPG en de mandatering van de toezichthouders in verband met de Tijdelijke wet maatregelen covid-19 en

de Wpg geregeld. Hierdoor hadden de toezichthouders ook de wettelijke positie om hier toezicht op te houden.

REGISTRATIE EN LICHT E HANDHAVING KINDEROPVANG

Voor de 5 gemeenten die hiervoor opdracht gaven, zijn alle benodigde registratie- en lichte handhavingstaken kinderopvang volledig uitgevoerd. Met ingang van juli 2021 voeren we voor een 6e gemeente de registratie- en lichte handhavingstaak uit. Ook voor deze gemeente hebben we alle taken uitgevoerd.

TOEZICHT WMO

In 2021 is het Wmo-toezicht volgens opdracht uitgevoerd. Er zijn 14 meldingen van calamiteiten en geweldsincidenten ontvangen, waarvan 12 hebben geleid tot onderzoek; calamiteitenonderzoek heeft in 2021 relatief veel tijd in beslag genomen. Verder zijn 4 onderzoeksverkenningen, 2 signaalgestuurde onderzoeken en 2 aanvullende opdrachten (bij 1 aanbieder) uitgevoerd.

Daarnaast is bijgedragen aan een analyse van gemeente Nijmegen over de knelpunten en capaciteitsproblemen van Wmo-toezicht. Deze analyse heeft eind 2021 geleid tot bestuurlijke instemming over uitbreiding van de formatie voor toezicht Wmo in de jaren 2022-2024.

FORENSISCHE GENEESKUNDE

SCHOUWEN

We hebben in 2021 alle benodigde lijkschouwen en lijkschouwen bij euthanasie kunnen uitvoeren. De aantallen van beide typen lijkschouwen zijn in 2021 gestegen ten opzichte van 2020: het aantal lijkschouwen steeg met 9% tot 428; het aantal lijkschouwen bij euthanasie met 28% tot 251.

FORENSISCHE ARTSEN

Het schouwen en het forensisch medisch onderzoek staan enorm onder druk door het grote landelijke tekort aan forensische artsen. Door grote inzet en flexibiliteit van de forensisch artsen, een optimale organisatie van het team en samenwerking met regio Oost Nederland en andere omliggende GGD'en, hebben we toch alle diensten kunnen opvullen.

FORENSISCHE GENEESKUNDE



Lijkschouw



Schouw bij euthanasie



Bloedproeven



FORENSISCH MEDISCH ONDERZOEK

In regio Oost is gewerkt aan een verdergaande samenwerking en/of het uitbesteden van het forensisch medisch onderzoek. We werken samen in de opleiding van forensisch artsen, de aanname van gezamenlijke artsen en de kwaliteitsaspecten van de forensische geneeskunde.

In 2021 zijn met name de aantallen bloedproeven en zedenonderzoeken gestegen ten opzichte van 2020: het aantal bloedproeven steeg met 14% tot 380; het aantal zedenonderzoeken met 28% tot 46.

NIEUWKOMERS

PUBLIEKE GEZONDHEID ASIELZOEKERS (PGA)

In 2021 zijn de PGA-taken voor het COA uitgevoerd. Dat is het hele jaar gedaan voor het AZC in Nijmegen en vanaf september voor de noodopvang van voornamelijk Afghaanse vluchtelingen op Heumensoord. Voor de bijna 1.000 bewoners is uitgebreide inzet geweest voor coronatesten en -vaccinaties. Bijna 100% van de 12+ bewoners van Heumensoord is gevaccineerd. Om corona-uitbraken te voorkomen zijn infectiepreventie-adviezen gegeven en coronatesten en bron- en contactopsporing op locatie ingezet.

De JGZ-taken zijn uitgevoerd voor de kinderen op Heumensoord; JGZ heeft 200 kinderen van 0-12 jaar gezien en hiervoor 470 consulten uitgevoerd. In het kader van de TBC-screening zijn 726 bewoners onderzocht; er zijn geen actieve TBC-infecties vastgesteld.

Een aparte GGD-coördinator op Heumensoord heeft ervoor gezorgd dat de PGA-diensten snel zijn opgezet en in goede samenwerking met COA en GZA, gemeenten etc. zijn uitgevoerd. Samen met GHOR Gelderland-Zuid is de netwerksamenwerking met zorgaanbieders (ziekenhuizen, ambulancedienst, verloskundigen, etc.) voor Heumensoord vormgegeven.

3.2 Jeugdgezondheidszorg

De afdeling Jeugdgezondheidszorg (JGZ) biedt preventieve gezondheidszorg aan baby's, peuters, kinderen en jongeren in de schoolgaande leeftijd (0-18 jaar). Het doel van de JGZ is de ontwikkeling en opvoeding van kinderen te monitoren en zo vroeg mogelijk ondersteuning te bieden wanneer dat nodig is. Goede samenwerking met ouders en met anderen uit de omgeving van het kind is hierbij cruciaal. Zo willen we problemen op latere leeftijd voorkómen.

CONTACTMOMENTEN

Door corona en lockdowns zijn veel reguliere contactmomenten voor de 4- tot 18-jarigen vervallen. De zorg voor de 0-4 jarigen is onverminderd doorgegaan.

Vanaf het voorjaar zijn inhaalplannen voor schooljaar 2021-2022 ontwikkeld die inmiddels worden uitgevoerd in het basisonderwijs en het voortgezet onderwijs. Hiermee willen we de achterstanden inhalen en eventuele coronaschade bij de jeugd goed in beeld krijgen en minimaliseren. Door corona(-maatregelen) konden we niet altijd op school ons werk doen. Als alternatief zetten we telefonische en beeldbel-contacten in.

CONTACTMOMENTEN JGZ ¹		
	0 tot 4 jaar	4 tot 18 jaar
Standaard ²	44.255	16.818
Zorg op indicatie ³	28.445	20.425
Contact derden	8.633	10.401

1. Deze cijfers zijn gebaseerd op kinderen die in de gemeenten staan ingeschreven.

2. Groepsvaccinaties en inhaalvaccinaties zijn hierbij niet meegerekend.

3. Extra contactmoment op verzoek van ouders, school of JGZ, ook via 'Kijk op kleintjes' en maatwerk.

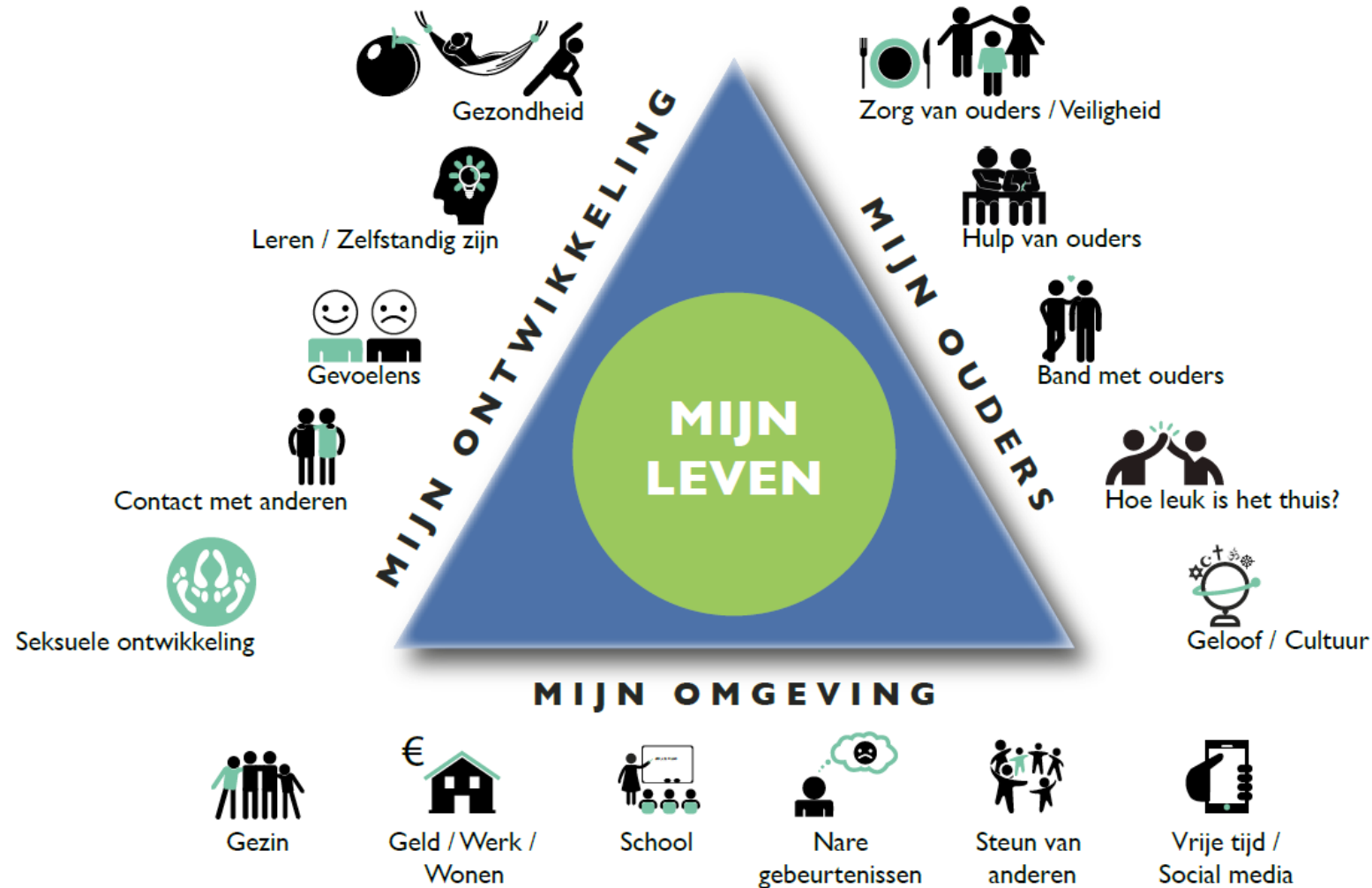
VOORTGEZET ONDERWIJS

Begin 2021 is in de bovenbouw van het voortgezet onderwijs een filmpje getoond waarin jongeren altijd hun vragen of zorgen kunnen blijven stellen bij de JGZ: fysiek of online via JouwGGD. Dit kwam in plaats van de Gezondheidscheck. De Gezondheidscheck is niet doorgegaan vanwege de inzet van onze jeugdverpleegkundigen voor het Corona scholenteam.

RISICOSIGNALERING 'GEZAMENLIJK INSCHATTEN ZORGBEHOEFT' (GIZ)

Bij alle leeftijdsgroepen gaat de JGZ-professional met ouders en kinderen in gesprek over wat goed gaat en waar hulp nodig is op diverse ontwikkelingsterreinen. Uit het gesprek komt een inschatting van de best passende ondersteuning. Dit jaar hebben meer JGZ-professionals deze GIZ-methodiek ingezet. Zie de volgende pagina voor de 'praatplaat' van de methodiek. Ook zijn er filmpjes gemaakt voor diverse leeftijdsgroepen: [GIZ filmpje Consultatiebureau](#), [GIZ-filmpje basisonderwijs](#), [GIZ-Filmpje voortgezet onderwijs](#).

In 2021 zijn we aan de slag gegaan met een nieuw aandachtspunt. Uit recent onderzoek blijkt namelijk dat 10% van de jonge ouders een postpartum depressie (PPD) heeft. Binnen het Verloskundig samenwerkingsverband (VSV) onderzoeken we hoe we de signalering door het consultatiebureau kunnen verbeteren zodat er snel passende hulp geboden kan worden. Eind 2021 is hierover een advies gestuurd naar de Programmaraad van het VSV.



KINDERRECHTENCOACH

KinderrechtenNU is een manier om met kinderen in gesprek te gaan over het eigen leven en dat van de ander en over wat nodig is om goed op te groeien. Drie kinderrechtencoaches van JGZ helpen kinderen om hun ervaringen te verwoorden tijdens workshops op scholen. Behoeften van kinderen en zorgwekkende signalen worden opgepikt zodat interventies op maat kunnen worden ingezet. Op vijf scholen is een pilot in de bovenbouw gedraaid; een zesde school staat gepland. De evaluatie is uitgesteld vanwege corona maar de KRNU-coaches zijn enthousiast over het effect: kinderen weten beter bij wie ze terecht kunnen, ze krijgen meer begrip voor elkaar en elkaars leefwereld én er komen nieuwe dingen boven.

UITVOERING RVP

Ook in 2021 zijn alle vaccinaties doorgegaan; voor de 0-4 jarigen op het consultatiebureau. De groepsvaccinaties zijn volgens de geldende coronamaatregelen georganiseerd. Hierdoor waren er ruim 3 x zoveel dagen nodig dan in een niet corona-jaar. De opkomst was zo'n 5 tot 10% lager dan gebruikelijk. Dit is mogelijk te verklaren door corona

VACCINATIEGRAAD IN PROCENTEN*		
	Gelderland-Zuid	Nederland
22 wekenprik	75,0	70,0
Zuigelingen	88,7	91,3
Kleuters	89,6	92,0
Schoolkinderen	87,3	88,9
HPV	69,5	63,1
MenACWY	88,7	86,5

*Opkomst RVP-vaccinaties (afgerond op hele decimalen). Zuigelingen betreft volledige deelname RVP op 2 jarige leeftijd. Kleuters betreft DKTP volledig op 5 jarige leeftijd. Schoolkinderen DTP volledig op 10 jarige leeftijd.

(interval tussen vaccinaties, quarantaine, etc.). De inhaalsprekuren voor 4-18 jaar zijn uitgebreid met een verpleegkundig spreekuur in Nijmegen. Daar kon 6% meer kinderen terecht en zo kon de inzet van de jeugdarts omlaag.

AANPAK ZIEKTEVERZUIM VO-SCHOLEN

In Nijmegen bestaat structureel overleg tussen JGZ, leerplicht en 4 VO-scholen om de pilot ziekteverzuim continu te monitoren en te verbeteren. Het samenwerkingsverband VO-scholen is hier nauw bij betrokken. Vanaf januari 2022 wordt de huidige pilot uitgebreid naar 8 VO-scholen.

BEWUST OUDERSCHAP

Kinderen zijn in de eerste 1000 dagen (van conceptie tot het en met het tweede levensjaar) extra gevoelig voor 'ouder- en omgevingsfactoren'. Daarom volgt JGZ de groei en ontwikkeling van alle kinderen in die periode als onderdeel van het Basispakket Preventie. Door meer en kwalitatief betere aandacht voor kwetsbare gezinnen kunnen de kansen voor baby's en peuters worden vergroot. Dit jaar lag de focus op verbetering van het aanbod door onder meer goede afstemming van zorg binnen het VSV. Daarnaast hebben we de invoering van de JGZ-richtlijn Ouder-kind-relatie voorbereid met daarin veel aandacht voor 'hechting'; het belangrijkste ontwikkelingsaspect voor kinderen in deze fase.

CORONA EN WELBEVINDEN

In samenwerking met de afdeling Gezond Leven is het project 'corona en welbevinden basisschoolkinderen' gestart. Het gaat om collectieve preventie gericht op ouders. Op basis van een behoeftepeiling onder ouders in het 4e kwartaal van 2021 wordt nu een podcast samengesteld waarin 3 belangrijke thema's rondom welbevinden worden besproken met ouders, kinderen en professionals. Deze is klaar in het voorjaar van 2022.

NETWERKVERSTERKING SCHOLEN

Ieder schooljaar organiseert JGZ samen met de gezondheidsmakelaars School & Jeugd een jaargesprek met alle scholen om de samenwerking te versterken. Er wordt geëvalueerd en geïnventariseerd welke vragen en behoeften de school heeft ten behoeve van het schoolgezondheidsbeleid. Het jaargesprek biedt de medewerkers van de GGD daarnaast de mogelijkheid om de werkwijze, het ondersteuningsaanbod en nieuwe ontwikkelingen onder de aandacht te brengen. In coronatijd bleken de multidisciplinaire gesprekken van grote waarde om zorgkinderen in beeld te krijgen en houden.

SAMENWERKING PARTNERS

Met onze deelname aan diverse overleggen leverden we als JGZ een bijdrage aan het verbinden van het sociaal domein met de medische wereld. Voorbeelden zijn: samenwerkingsoverleg [NOEL](#), overleg tussen jeugdartsen en kinderartsen, overleg met [Karakter](#) rond vroegtijdige signalering [ASS](#), werkgroep mentale weerbaarheid (Nijmegen) en het [Transit-project Amalia Kinderziekenhuis](#).

JGZ neemt actief deel aan de gemeenteteams die binnen de GGD zijn geformeerd. (zie hoofdstuk 3.3)

Teammanagers JGZ hebben gesprekken met gemeenten gevoerd om zicht te krijgen op een effectieve, integrale ketenaanpak voor kinderen op gezond gewicht en om de huidige situatie in kaart te brengen.



AFSPRAKEN NIEUWVESTIGERS

JGZ voert voortdurend overleg over JGZ-taken met doelgroepspecifieke ketenpartners van het AZC Nijmegen en nieuwkomers. Deze partners zijn het COA (Centraal Orgaan opvang Asielzoekers) en werkinhoudelijke partners als GZA, Bindkracht 10 en scholen. In 2021 heeft de JGZ zich ook ingezet voor de vluchtelingen bij de noodopvang op Heumensoord. De aanwezige kinderen hebben allemaal een verpleegkundige intake gehad en waar nodig opvolging door de jeugdarts.

3.3 Gezond Leven

De afdeling Gezond Leven werkt aan een gezonde leefstijl bij inwoners. Onze gezondheidsmakelaars 'School & Jeugd' organiseren vanuit de school en wijk preventieprogramma's voor de jeugd. En onze gezondheidsmakelaars 'Volwassenen' organiseren in de wijk preventieprogramma's voor volwassenen en ouderen. Onze aanpak is integraal: we werken vanuit een brede benadering samen met onze partners aan de ontwikkeling, organisatie en uitvoering van deze preventieprogramma's. Alleen dan is het mogelijk om deze taak op maat inhoud te geven en optimaal in te spelen op de behoeften en vragen van de gemeenten en de gemeenschap. Het team Gezonde kennis voert de epidemiologische taken van de GGD uit.

GEZONDHEIDSBEVORDERING

UITVOERINGSAGENDA

In 2021 waren de [gezondheidsmakelaars School & Jeugd](#) en [gezondheidsmakelaars Volwassenen](#) in totaal bij zo'n 178 projecten betrokken. Daarvan waren er 164 op lokaal niveau (waarvan 58 in Nijmegen) en 14 in meerdere gemeenten en regiobreed. In 2021 is voor het eerst per gemeente een uitvoeringsplan gezondheidsbevordering gemaakt met daarin beschreven waar beide gezondheidsmakelaars zich op inzetten. Zowel de uniforme inzet als de eventuele facultatieve inzet is beschreven. Hiermee versterken we de lokale preventie-infrastructuur voor jeugd en volwassenen. Daarnaast sluiten deze plannen aan bij het lokale gezondheidsbeleid en/of preventieakkoord.

DOELGROEP PROJECTEN VOLWASSENEN

	Aantal
Volwassenen	45
Ouderen	39
Meerdere doelgroepen	23
Laaggeletterden	12
Mensen in armoede	6
Mensen met een licht verstandelijke beperking	5
Anders	4
Vluchtelingen en migranten	92

PRODUCTENBOEK

Samen met het Regionaal Ambtenaren Overleg (RAO) hebben we het [productenboek Gezondheidsbevordering](#) ontwikkeld. Dit productenboek maakt inzichtelijk wat de werkzaamheden van Gezondheidsmakelaars zijn en wat het product Gezondheidsbevordering is. Het is halverwege 2021 vastgesteld door het Algemeen Bestuur. Met dit productenboek zijn we beter in staat om, in afstemming met gemeenten, keuzes te maken waarbij de wettelijke taak voortdurend leidend is.

GEMEENTETEAMS

In 2021 ontwikkelde de GGD gemeenteteams. In een gemeenteteam werken de GGD'ers van verschillende afdelingen samen om de behoeften en vraagstukken van hun gemeente of wijk zo goed mogelijk in kaart te brengen en aan te pakken. De gemeenteteams bestaan standaard uit de gezondheidsmakelaar School & Jeugd, de gezondheidsmakelaar Volwassenen en iemand van de JGZ. Medewerkers van Veilig Thuis, Bijzondere Zorg en AGZ haken aan voor zover nodig en relevant. Zo kan maatwerk per gemeente worden geboden.

STADSDEELTEAMS IN NIJMEGEN

In Nijmegen werkt sinds 2021 in ieder stadsdeel een gezondheidsmakelaar School & Jeugd en een gezondheidsmakelaar Volwassenen. Zij hebben voor 2021 een uitvoeringsplan gemaakt voor hun stadsdeel. Samen met de JGZ vormen zij het stadsdeelteam. Ook is er dit jaar weer een stap gezet naar gezamenlijke stadsdeelagenda's met partners zoals buurtsportcoaches, opbouwwerk en de STIP-coördinator. In 2021 heeft deze aanpak geleid tot 42 wijkgerichte preventieve acties en projecten (14 voor jeugd; 28 voor volwassenen), naast 16 stadsbrede acties/projecten (7 voor jeugd; 9 voor volwassenen). Deze worden toegelicht in de verantwoordingsrapportage naar de gemeente Nijmegen.

EXTRA INZET GEZONDHEIDSMAKELAARS

Op twee gemeenten na hebben alle gemeenten extra gezondheidsmakelaar-uren ingezet om gezondheidsbevordering in hun gemeente te versterken. De inzet verschilt per gemeente en is op maat vormgegeven, samen met de gemeente. Deze projecten zijn bekostigd uit de uniforme en facultatieve inzet samen.

GEZONDE VOLWASSENEN

AANGEPASTE ACTIVITEITEN

Gezondheidsmakelaars hebben meegewerkt aan 92 projecten gericht op gezonde volwassenen. Goede kennis van het lokale, samenwerking, afstemming en aansluiting bij lokale behoeften zijn essentieel voor hen om hun werk goed te kunnen doen. Daarom hebben we ook in 2021 ingezet op netwerken en goed in contact blijven. Het vele online werken en de beperking van het aantal activiteiten heeft ons daarin wel belemmerd.

THEMA PROJECTEN VOLWASSENEN*	
	Aantal
Mentale gezondheid en welbevinden	40
Meerdere thema's	31
Gezondheidsvaardigheden	28
Sport en bewegen	24
Voeding	24
Overgewicht	22
Valpreventie	19
Anders	19
Roken, alcohol, drugs	12
Relaties en seksualiteit	6

* projecten gericht op jeugd én volwassenen zijn hier buiten beschouwing gelaten.

GEZOND OUDER WORDEN

In iedere gemeente en de stadsdelen van Nijmegen hebben gezondheidsmakelaars Volwassenen zich ingezet voor gezondheidsbevordering van ouderen. Het programma Gezond ouder worden wordt specifiek ingezet in Buren, West Betuwe en Nijmegen. In Nijmegen wordt het deels gefinancierd vanuit gemeentesubsidie en deels uit

coronaleefstijlgelden van Nijmegen. Deelnemers zijn ZZG zorggroep, NEO huisartsenzorg, Netwerk 100, Bindkracht 10, Sterker en GGD Gelderland-Zuid. De GGD regelt ook projectcoördinatie, communicatie en secretariaat. Er wordt samengewerkt op onder meer bewegen, valpreventie, digitale vaardigheden, Vitamine D, mantelzorgers, migrantenouderen en laaggeletterdheid in relatie tot gezondheidsvaardigheden.

LAAGGELETERDHEID

Door goed aan te sluiten bij het lokale veld is een **aanpak Gezondheidsvaardigheden & Laaggeletterdheid** ontwikkeld, uitgevoerd en gerealiseerd samen met huisartsenpraktijk De Schakel. Deze aanpak heeft andere huisartsenpraktijken geïnspireerd: zij hebben nu meer aandacht voor signalering van laaggeletterdheid. Teksten van brieven, flyers, bewegwijzering zijn vereenvoudigd. Daarnaast hebben huisartsen door workshops, trainingen en presentaties meer kennis en vaardigheden op dit gebied opgebouwd. In samenwerking met Wijkgezondheidscentrum Lindenholt en met een **SAN**-subsidie gaan we deze aanpak doorontwikkelen.

GEMEENTEN SAMEN GEZOND

Dit project is 1 september 2021 gestart en loopt 4 jaar. Het wordt gefinancierd door ZonMw. Aan dit project doen gemeente Beuningen, Buren, Druten, Neder-Betuwe en Wijchen mee, samen met de academische werkplaats AMPHI, GGD GHOR Nederland, Pharos en JOGG. In 2021 zijn leerkringen gestart. Eerst is onderzocht hoe de lokale aanpak van gezond gewicht er nu uit ziet. De leerkringdeelnemers (gemeente, GGD, fysiotherapeuten, huisarts, diëtiste, JGZ én inwoners) hebben aangegeven waar zij in praktijk tegenaan lopen en wat ze willen leren in dit project. Door samen te leren en te monitoren verbeteren ze stap voor stap de aanpak gezond gewicht.

GEZONDHEIDSMONITORS

Team Gezonde Kennis heeft in 2021 de resultaten van de gezondheidsmonitor 2020 gepresenteerd aan het RAO en alle gemeenten. Aan deze monitor heeft 46% van de genodigden meegedaan, in totaal ruim 21.500 mensen. Er zijn 2 e-magazines (de **Volwassenmonitor** en **Ouderenmonitor**) gepubliceerd en meer dan 80 verschillende **tabellen-boeken** gemaakt. Ook is gestart met analyses gezonde leefomgeving vanuit de gezondheidsmonitor 2020; de presentatie volgt in 2022. Verder zijn in 2021 data verzameld voor de Kindmonitor en een extra Jeugdmonitor (zie Gezonde School & Jeugd).

KENGETALLEN 18-PLUSERS



77% vindt de eigen gezondheid goed of zeer goed

50% heeft overgewicht

18% rookt

42% drinkt geen alcohol of max. 1 glas per dag

GEZONDE SCHOOL & JEUGD

PROGRAMMA'S JEUGD

Iedere gemeente heeft zijn eigen gezondheidsmakelaar School & Jeugd en in Nijmegen ieder stadsdeel. De makelaars werden ingezet voor bovenlokale preventieprogramma's als: Gezonde Schoolkantine, SchoolsOUT, Jong Leren Eten, Kansrijke Start en Rookvrije generatie. Ook waren ze betrokken bij diverse lokale projecten en themaweken, zoals de 'week van de opvoeding', de 'waterweken' en de 'week van de positieve gezondheid'. In het kader van **SchoolsOUT** hebben ongeveer

1.500 leerlingen van de Nijmeegse scholen meegedaan aan de activiteiten rond Coming Out day.

INTEGRAAL SAMENWERKEN VOOR DE JEUGD

In 2021 is verder gebouwd aan een sterke lokale preventieve infrastructuur voor jeugd. In totaal hebben 86 projecten bijgedragen aan een gezonde jeugd. Dit zijn zowel projecten gefinancierd vanuit de uniforme inzet als de facultatieve inzet. Kinderen in kwetsbare posities hebben daarbij onze speciale aandacht.

Het project 'Kansrijke start' heeft in 2021 in 8 gemeenten plaatsgevonden; de projecten 'Vergroten van een taalrijke thuisomgeving', 'Laaggeletterdheid' en het stimuleren van een '[Rookvrije generatie](#)' in 7 gemeenten.

GEZONDE SCHOOL

203 van de totaal 299 scholen werkten in 2021 integraal aan Gezonde School. 81 PO/VO/SO/MBO-scholen in Gelderland Zuid hebben een Gezonde School vignet. Deze scholen hebben samen 103 thema-certificaten behaald. Op het SO heeft 32% van de scholen een vignet, op het VO is dat 27% en bij het PO 25%. 85% van alle scholen wordt bij deze aanpak begeleid door de gezondheidsmakelaar.

TOP 5 THEMA'S GEZONDE SCHOOL



1. Voeding
2. Welbevinden
3. Sport en bewegen
4. Roken en alcohol
5. Relaties en seksualiteit

81 VIGNETTEN GEZONDE SCHOOL



Primair onderwijs: **56**
 Voortgezet onderwijs: **11**
 Speciaal onderwijs: **10**
 MBO: **4**

LOKALE PREVENTIEAKKOORDEN

De volgende gemeenten hebben een Lokaal Preventieakkoord, gericht op gezonde jeugd: Beuningen, Buren, Culemborg, Druten, Heumen, Maasdiel, Neder-Betuwe, Tiel, West Betuwe, West Maas en Waal, Wijchen en Zaltbommel. In Nijmegen heeft het lokale preventieakkoord 'Wij zijn groen, gezond en in beweging Nijmegen' een bredere focus. In 2021 is daar extra ingezet op trainingen Mental Health First Aid die volop zijn benut; daarnaast zijn extra beschikbare preventiegelden ingezet voor de [Supermarkt Safari](#) en een receptenboekje voor 'Zet VetLekker op de kaart'.

EXTRA FINANCIËLE STEUN

36 Scholen zijn dit jaar met financiële steun aan de slag gegaan om een Gezonde School te worden; 18 scholen daarvan vanuit de extra coronamiddelen. Al deze scholen zijn en worden ook in 2022 begeleid door de gezondheidsmakelaars School & Jeugd.

In 2021 hebben 69 scholen middelen uit de betreffende stimuleringsregeling gekregen om te werken aan het thema gezonde relaties en seksualiteit. De uitvoering van deze regeling loopt door tot in 2022. De gezondheidsmakelaars School & Jeugd begeleiden dit, samen met een expertteam van medewerkers van JGZ en AGZ. Ook is in 2021 de GGD-capaciteit voor dit thema met externe financiële middelen vergroot en zijn interne deskundigheidsbevorderingen georganiseerd.

SAMEN LEREN VOOR GEZOND GEWICHT RIVIERENLAND

Aan dit project doen Culemborg, Maasdriel, Tiel en West Betuwe mee. Het project wordt gefinancierd door ZonMw en is een samenwerking met de HAN en AMPHI. In 2021 is de implementatie van diverse activiteiten vervolgd, onder meer in de kinderopvang. Veel activiteiten konden vanwege corona niet doorgaan, maar er zijn diverse (online) meetings geweest. Ook zijn enkele filmpjes gemaakt over de **opbrengst** van dit project.



STADSBREDE EXTRA INZET OP VOEDING

Voor de gemeente Nijmegen is in 2021 vanuit de facultatieve middelen ingezet op 4 voedingsprojecten. Terwijl veel schoolkantines t/m de zomervakantie dicht waren is er toch gestart met het begeleiden van 10 schoollocaties bij een nieuw kantineassortiment dat moet voldoen aan de nieuwe Richtlijn Eetomgevingen voor Scholen. 'Beweeg je fit', een multidisciplinaire aanpak voor kinderen met overgewicht draaide in 2021 in 4 stadsdelen. In totaal 38 kinderen en hun ouders hebben meegedaan.

In het kader van het project de 'groene makelaar' hebben dit jaar 21 scholen in Nijmegen een schoolmoestuin of moestuinbakken gekregen op of bij het schoolplein of in een schooltuinencomplex.

'Zet Vetlekker op de kaart' is uitgevoerd op 6 scholen/activiteitenpleinen en er zijn 160 'Vetlekker' maaltijdboxen uitgedeeld.

KINDMONITOR EN EXTRA JEUGDMONITOR

Sinds 2013 onderzoekt de GGD om de 4 jaar de gezondheid, opvoeding en leefstijl van kinderen tussen 0 en 12 jaar. Voor deze Kindmonitor selecteerden we deze keer ruim 20.000 kinderen willekeurig uit de wijken/dorpen/gebiedsdelen van de 14 gemeenten in onze regio. In het 4e kwartaal van 2021 konden ouders een vragenlijst invullen. De respons op de steekproef is ruim 40%. De uitkomsten worden begin 2022 gepresenteerd aan gemeenten, scholen en ouders.

Er zijn ook data verzameld voor een extra Jeugdmonitor in het voortgezet onderwijs; dit om inzicht te krijgen in de impact van corona op jongeren. Deze extra monitor wordt gefinancierd vanuit ZonMw-middelen en is onderdeel van een landelijke samenwerking met GGD GHOR Nederland en alle GGD'en. De uitkomsten hiervan worden in het voorjaar van 2022 verwacht.

3.4 Bijzondere Zorg

Onder Bijzondere Zorg vallen het Meldpunt Bijzondere Zorg en de Centrale toegang beschermd wonen en maatschappelijke opvang.

Meldpunt Bijzondere Zorg (MBZ) richt zich op kwetsbare burgers die zorg nodig hebben, maar deze zorg, om welke reden dan ook, niet krijgen (OGGZ-doelgroep). Zij komen in een negatieve spiraal en kunnen voor overlast zorgen in hun omgeving. Samen met partners in het sociale domein brengen we hulp voor deze mensen zo snel mogelijk op gang.

In opdracht van centrumgemeente Nijmegen beoordeelt de GGD de aanvragen voor beschermd wonen. Toegang beschermd wonen (TBW) doet hiervoor onderzoek en geeft advies over een passende voorziening en zorgaanbieder. Sinds mei 2021 is deze taak uitgebreid met de behandeling van de meldingen voor de maatschappelijke opvang. Daarmee is het team de Centrale toegang voor beschermd wonen en maatschappelijke opvang geworden.

BIJZONDERE ZORG

MELDPUNT BIJZONDERE ZORG

Dagelijks komen bij het Meldpunt Bijzondere Zorg (MBZ) meldingen binnen over (psychisch) kwetsbare, verwarde personen. In de afgelopen jaren is het aantal trajecten, dat door Bijzondere Zorg wordt uitgevoerd, gestegen. Met name de politie heeft in 2021 vaker contact opgenomen met MBZ voor consultatie en advies en voor het opstarten van Bijzondere Zorg-trajecten (zie tabel voor aantallen). MBZ wil graag dat het aantal bij de GGD belegde trajecten daalt, door het versterken van het lokale veld, zodat de zorg minder escaleert. Als dat in de praktijk niet gebeurt, is een financiële oplossing nodig voor de uitvoeringskosten. In 2021 hebben de gemeenten nog geen oplossingsrichting gekozen.

AANTAL MELDINGEN MBZ	2021
Consultatie en advies	787
Bijzondere Zorg-trajecten	624
Interventieteam-trajecten	177
Begeleide Herkansing	7
PSHi*	12
Housing First**	18
Sekswerk	18
Praktijk Buitenzorg	87
Nazorg Ex-gedetineerden	32
Wvggz	45
Totaal	1.807

* Bieden van PsychoSociale Hulpverlening bij incidenten

** Aantal aanmeldingen nieuwe kandidaten

INTERVENTIETEAM

De Interventieteams (IVT) in Nijmegen en Rivierenland worden door MBZ ingezet bij langdurige en complexe situaties. In 2021 vonden er 177 IVT-trajecten plaats. In de winter gaat het IVT dagelijks op pad om buitenslapers te zoeken. Zij wijzen deze personen op de opvangmogelijkheden en delen sheltersuits uit als dat nodig is. Dit zijn pakken waarin mensen beter beschermd zijn tegen winterse weeromstandigheden.

PROTOCOL WINTEROPVANG

De afspraken in het Protocol winteropvang hebben tot doel om de daklozen in de regio Gelderland-Zuid in de winter op een verantwoorde wijze op te vangen. In overleg met de ketenpartners zijn de samenwer-

kingsafspraken winteropvang in 2021 geactualiseerd. Er geldt nu één protocol met afspraken voor de hele regio Gelderland-Zuid. En de winteropvang gaat nu in bij een gevoelstemperatuur van 0 graden Celsius of lager (dat was -5 graden Celsius of lager).

EXTRA WINTEROPVANG

Er zijn zorgen over een groot aantal mensen dat structureel buiten slaapt. Door de coronapandemie zijn er minder plekken beschikbaar in de dag- en nachtopvang. Zowel in 2020/2021 als deze winter (2021/2022) heeft Iriszorg in opdracht van gemeente Nijmegen extra winteropvang opengesteld. De afdeling Bijzondere Zorg is met Centrale toegang maatschappelijke opvang (CTMO), Buitenzorg en het Interventieteam betrokken bij deze opvang. Het doel is om samen met de ketenpartners zo laagdrempelig mogelijk hulp te bieden om ervoor te zorgen dat er na de winter minder mensen dakloos zijn.

MELDING ONVERZEKERDEN

De GGD ontvangt een melding als zorgverleners aan een onverzekerde persoon zorg hebben verleend. Dit gebeurt via een landelijk systeem. MBZ probeert deze persoon dan alsnog verzekerd te krijgen voor toekomstige zorg. Het aantal ontvangen onverzekerdenmeldingen in 2021 (594) is gestegen ten opzichte van 2020 (470). Medio 2021 is gebleken dat de juridische grondslag ontbreekt voor de verwerking en uitwisseling van persoonsgegevens voor deze taak. We hebben daarop besloten om de uitvoering van deze regeling tijdelijk 'on hold' te zetten. Het ministerie van VWS zoekt momenteel naar een oplossing.

TOEGANG BESCHERMD WONEN

MELDINGEN

Vanwege een wetswijziging krijgen vanaf 2021 meer mensen toegang tot de Wet langdurige zorg (Wlz), omdat zij hun leven lang intensieve geestelijke gezondheidszorg (ggz) nodig hebben. Daardoor is het aantal meldingen bij TBW ten opzichte van voorgaande jaren afgenomen: van 994 meldingen in 2020 naar 821 in 2021. De gemeenten hebben besloten dat de doordecentralisatie Beschermd wonen en de toegang daartoe de komende jaren geen gevolgen heeft voor de taakuitvoering van de Centrale toegang beschermd wonen en maatschappelijke opvang.

CENTRALE TOEGANG MAATSCHAPPELIJKE OPVANG

In mei 2021 is team TBW gestart met de uitvoering van de Centrale toegang maatschappelijke opvang (CTMO). De naam van het team is veranderd in 'Team centrale toegang beschermd wonen en maatschappelijke opvang'. Het samenvoegen van deze taken in een centrale toegang biedt voordelen voor de cliënt. Die kan breed advies krijgen over passende opvang en begeleiding of een woonvoorziening en komt daardoor sneller en beter op de juiste plek. CTMO heeft vanaf de start een monitor opgebouwd die informatie geeft over het gebruik en de doelgroep van de maatschappelijke opvang. In 2021 heeft CTMO 776 meldingen ontvangen. Voor 344 meldingen is een onderzoek uitgevoerd. De overige meldingen waren voornamelijk consultatie- en adviesvragen.

ZORGWONINGEN NIJMEGEN

Begin 2022 worden in Nijmegen zorgwoningen gerealiseerd voor mensen met een psychiatrische aandoening, die vaak al lang dakloos zijn omdat andere mogelijkheden van onderdak niet werkten. Zij krijgen behandeling en woonbegeleiding van een zorgaanbieder. Het team Centrale toegang beschermd wonen en maatschappelijke opvang heeft in 2021 de eerste selectie van de kandidaten uitgevoerd en blijft dit ook in de toekomst doen. Het project wordt tijdelijk voor één jaar gecoördineerd door het team Bijzondere Zorg. Daarna nemen de betrokken zorgaanbieders deze taak over.

HOUSING FIRST

Housing First is een succesvol project en wordt gezien als één van de oplossingen voor het stijgende probleem van dakloosheid. 6 personen hebben in 2021 een woning via [Housing First](#) gekregen. Door de krapte op de woningmarkt is het voor de woningcorporaties in Nijmegen en omstreken lastig om woningen beschikbaar te stellen.

Het Trimbos-instituut voert een landelijk onderzoek uit naar de effecten van de mate van modelgetrouwheid van Housing First. Housing First Nijmegen werkt hieraan mee. Na afloop van het tweejarig onderzoek ontvangen we een onderzoeksrapport met daarin de uitkomsten en aanbevelingen. In totaal doen er 16 Housing First praktijken mee aan het onderzoek.

PRAKTIJK BUITENZORG

Vanwege de coronamaatregelen konden er geen reguliere spreekuren van Buitenzorg plaatsvinden. Er is voor gekozen om meer signaalgestuurd te werken. De verpleegkundige ging wekelijks samen met de politie en andere ketenpartners outreachend op de doelgroep af. In de winter houdt Praktijk Buitenzorg wekelijks (medisch) spreekuur bij de extra winteropvang. Daarnaast hebben de verpleegkundige van Buitenzorg en de opvanglocaties meegedacht op welke manier dak- en

thuislozen bereikt konden worden voor een vaccinatie tegen corona.

KETENAAANPAK IN SEKSWERK

MBZ coördineert de Ketenaanpak in sekswerk (KIS) voor de regio Gelderland-Zuid. Tijdens de coronaperiode is het aantal aanmeldingen bij de KIS sterk afgenomen: van 62 in 2020 naar 18 in 2021. Het uitvoeren van sekswerk was verboden, de tippelzone en seksinrichtingen sloten, waardoor cliënten (tijdelijk) uit beeld zijn geraakt.

De gemeenteraad van Nijmegen heeft besloten om de tippelzone open te houden. De zorgaanpak voor straatsekswerkers, die was opgesteld in verband met het voornemen om de tippelzone te sluiten in 2022, is opnieuw tegen het licht gehouden. De uitvoering van het aangepaste 'Plan Doorontwikkeling Zorgaanpak straatsekswerkers' is in augustus 2021 gestart en loopt tot augustus 2022. MBZ neemt deel aan dit project.

Met ingang van 2022 gaat de coördinatie van KIS naar het team Seksuele Gezondheid van de GGD, om de aansluiting met preventieve activiteiten te versterken. MBZ heeft samen met dit team en de ketenpartners een plan van aanpak voor 2022 en verder opgesteld.

WET VERPLICHTE GGZ (WVGZ)

Het aantal Wvggz-meldingen ligt in 2021 (51) lager dan in 2020 (79). Het aantal uitgevoerde verkennende onderzoeken in 2021 is nagenoeg gelijk gebleven (45 ten opzicht van 41 in 2020). Op basis van deze aantallen is de begroting voor 2022 bijgesteld. In het eerste halfjaar van 2021 heeft bureau Significant een regionale evaluatie van de Wvggz uitgevoerd. Naar aanleiding van deze evaluatie hebben de gemeenten besloten om de Wvggz-taken bij de GGD te continueren. De gemeenten besluiten begin 2022 of de uitvoering van de Wvggz met ingang van 2023 een uniforme taak wordt van GGD Gelderland-Zuid.

3.5 Veilig Thuis

Veilig Thuis is het advies- en meldpunt voor huiselijk geweld en kindermishandeling. Iedereen kan bij Veilig Thuis terecht. In urgente situaties ook buiten kantoor tijd. Iemand die belt, adviseren wij over de te nemen stappen. Veiligheid staat hierbij centraal. Een melding dragen we over aan de betrokken hulpverlening of het wijkteam. Zo nodig stellen we veiligheidsvoorwaarden op, doen onderzoek en blijven monitoren.

AANGEPASTE DIENSTVERLENING

Vanaf het begin van de coronapandemie blijft ons uitgangspunt dat we beschikbaar moeten zijn voor kinderen en volwassenen met zorgen over hun emotionele en fysieke veiligheid. Iedere werkdag zijn ongeveer 10 personen op kantoor aanwezig voor bijvoorbeeld crisissituaties en overleg; de andere collega's werken thuis. We blijven ook 24/7 bereikbaar voor inwoners en professionals en blijven op huisbezoek gaan.

AANTAL DIENSTEN VEILIG THUIS	2021
Adviezen*	7.230
Meldingen	2.564
Overdrachten	2.166
Dienst Voorwaarden & Vervolg	456
Dienst onderzoek	257
Tijdelijke Huisverboden	54

* waarvan 564 chatadviezen

CHATFUNCTIE BLIJFT

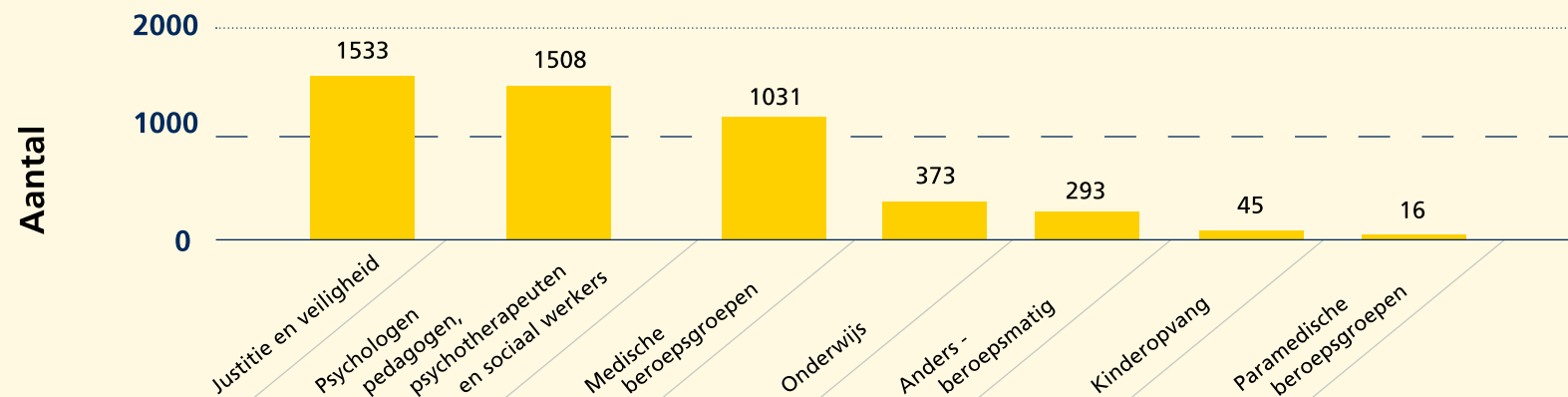
In juni 2020 is Veilig Thuis gestart met een landelijke chatfunctie, die verlengd is voor de komende jaren. Het doel is om laagdrempeliger meer doelgroepen te bereiken, en dat lukt ook. Door de coronamaatregelen kan er meer stress en geweld achter de voordeur spelen. In 2021 waren er 563 chat-adviezen. Voor de chatfunctie werken we samen met de vier andere Veilig Thuis-organisaties in Oost-Nederland.

ADVIEZEN EN MELDINGEN

Na de forse groei van het aantal meldingen in 2019 en 2020 (2.839 meldingen) zien we in 2021 dat het aantal meldingen met 10 procent afneemt tot 2.564 meldingen. Het aantal adviezen stijgt wel door in 2021 met 12 procent naar in totaal 7.230 (inclusief de chat-adviezen). Dat de meldingen afnemen is overigens een landelijk beeld. De vraag is of corona hier invloed op heeft.

Uit landelijk onderzoek van het [NSCR](#) blijkt dat sinds de eerste lockdown burgers (voornamelijk burens) belangrijkere melders zijn geworden. In het vervolgonderzoek wordt ook gekeken naar de mogelijke toename van de ernst van het geweld tijdens corona. Dit vervolgonderzoek verschijnt in maart 2022.

ADVIESVRAGEN BEROEPSMATIG



(VERMOEDELIJKE) AARD GEWELD BIJ ADVIEZEN

Kindermishandeling

4057

Andere problematiek dan huiselijk geweld

2431

(Ex-)partnergeweld

1423

Huiselijk geweld overig

1011

Ouderenmishandeling (ouder dan 65 jaar)

268

Geweld tegen ouders (jonger dan 65 jaar) door hun kinderen (tot 23 jaar)

167

EXPERTROL

Veilig Thuis is dit jaar zichtbaar geweest als expert op het gebied van huiselijk geweld en kindermishandeling. Veilig Thuis neemt deel aan allerlei overleggen met de politie, de wijkteams, de zorg- en veiligheidshuizen, de ziekenhuizen, enzovoort.

In 2021 is opnieuw de meldcodetour georganiseerd voor de scholen in Gelderland-Zuid. Vanuit het onderwijs wordt namelijk nog steeds weinig gemeld bij Veilig Thuis. De kennis van de Meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling is verbeterd en de scholen hebben meer handvatten gekregen om de Meldcode toe te passen. Ook is de werkwijze van Veilig Thuis uitgelegd.

SOCIALE WIJKTAMS

We willen zoveel mogelijk samen optrekken met de wijkteams. Nadat het traject 'Onderzoek' of 'Voorwaarden en Vervolg' is uitgevoerd zorgen we voor een warme overdracht aan het wijkteam. Voorwaarde is dat de wijkteams geen wachtlijsten hebben zodat zij daadwerkelijk aan de slag kunnen met de betrokkenen. Dit jaar hadden verschillende gemeenten wachtlijsten, waardoor Veilig Thuis noodgedwongen langer met een gezin aan de slag moest. Veilig Thuis heeft bij 4 gemeenten conform afspraak een factuur gestuurd onder de noemer 'Zicht op Veiligheid'.

BUURTTEAMS JEUGD EN GEZIN

In juli 2021 zijn de Buurtteams jeugd en gezin van start gegaan in Nijmegen en hebben zij de taken van Sterker voor jeugd en gezin overgenomen. Vanuit de wijkteams zal veel meer ondersteuning in de gezinnen worden geboden dan voorheen.

TIJDELIJK HUISVERBOD (THV)

De THV's zijn overgenomen van de afdeling Bijzondere Zorg. Samen met de Hulpofficieren van Justitie (HOVJ's) worden de screeningen

uitgevoerd. Niet alle screeningen leiden uiteindelijk tot een THV. In 2021 zijn 54 THV's opgelegd.

Veilig Thuis heeft in 2021 verschillende bijeenkomsten over het tijdelijk huisverbod georganiseerd voor de wijkteams, de HOVJ's en de ambtenaren Integrale Veiligheid. De samenwerking met de hulpofficieren is geïntensiveerd.

LEERBIJEENKOMSTEN

Veilig Thuis heeft de [leerbijeenkomsten](#) met de wijkteams vervolgd en uitgebreid. Deze leerbijeenkomsten komen voort vanuit de Regio-aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling en worden extern begeleid. Aan de hand van casussen wordt besproken wat goed gaat, wat beter kan en hoe de samenwerking verstevigd kan worden. Met als resultaat: meer begrip voor elkaars werkwijze en kortere lijntjes. In 2021 zijn veel gemeenten aan bod gekomen. In 2022 is het de bedoeling de leerbijeenkomsten ook te houden in combinatie met andere veiligheidspartners (Gecertificeerde instellingen en Raad van Kinderbescherming). Dit gebeurt in het kader van de Gelderse Verbeteragenda Jeugdbescherming.

ZORG EN STRAF

Dit jaar heeft de Werkgroep Zorg en Straf in de regio Oost-Nederland hard gewerkt aan een regionale routekaart ter verduidelijking van het proces van stalking. Het gaat om een [routekaart](#) voor de aanpak van (ex-partner) stalking door de keten (Politie - Veilig Thuis - Reclassering - OM). Ook heeft de werkgroep een regionale [contactenkaart](#) ontwikkeld. In 2021 heeft Veilig Thuis de pilot Actieoverleg gecontinueerd. Hier stemmen we samen met Politie en Openbaar Ministerie (OM) complexe casussen af.

EXPERTISETEAMS

In 2021 heeft de gemeente Nijmegen Veilig Thuis subsidie verleend om haar expertise op twee specifieke thema's verder te ontwikkelen: [ouderenmishandeling](#) en eengerelateerd geweld. Hierdoor is voor beide thema's de ketenaanpak versterkt en de deskundigheid in de regio bevorderd. Beide thema's zijn ook onderdeel van de Regioaanpak huiselijk geweld en kindermishandeling.

COMMUNICATIE

In 2021 zijn nieuwe folders ontwikkeld, die te vinden zijn op de [VT-web-site](#). Het gaat om algemene informatiefolders, maar ook speciale folders voor kinderen en jongeren of over ouderenmishandeling. De belangrijkste folders zijn vertaald naar het Engels, Arabisch en Pools. De verschillende werkgroepen van Veilig Thuis zorgen regelmatig voor content op de VT-website en op de nieuwe [VT LinkedIn-pagina](#).

TIJDSCHRIJVEN EN MONITORING

De normuren voor de begroting van 2021 en 2022 zijn aangepast op basis van tijdschrijfonderzoek dat Q-Consult bij meerdere Veilig Thuis-organisaties heeft uitgevoerd.

De bezuinigingsdoelstelling van 12 uur per casus voor monitoring is doorgevoerd in 2021. Er wordt inmiddels minder 'live' gemonitord en er is scherper gedefinieerd wat wel en niet onder de dienst monitoren valt.

PROFESSIONELE ORGANISATIE

In 2021 heeft Veilig Thuis, in samenwerking met TOC Resultants, het project 'Kwaliteit op tijd' afgerond. De Producten en Diensten Catalogus is ontwikkeld in aanvulling op de al beschreven werkprocessen. Het resultaat eind 2021 was: weggewerkte werkvoorraden, minder onderhanden werk en meer zaken afgerond binnen de wettelijke termijn.

In februari 2021 is Veilig Thuis geaudit in het kader van de HKZ Publieke Gezondheid. Het Kwaliteitshandboek met hierin alle werkprocessen en een groot aantal algemene documenten kwam uitgebreid aan bod. Veilig Thuis kreeg een goede beoordeling. Ook hebben we als GGD in juli het informatieveiligheid NEN7510-certificaat behaald.

GELDERSE VERBETERAGENDA

Samen met alle organisaties die met veiligheid en bescherming te maken hebben en alle jeugdhulpregio's in Gelderland is een agenda opgesteld. In deze [Gelderse Verbeteragenda Jeugdbescherming](#) staan concrete actiepunten om de bescherming van jeugdigen te verbeteren. Eén van de afspraken is om te gaan werken met een Toekomsttuin op basis van onder meer het landelijk Toekomstscenario Kind- en Jeugdbescherming. In het najaar van 2021 zijn de gemeenten gestart met de voorbereiding van een toekomsttuin in Gelderland-Zuid. Er is een kwartiermaker gestart op dit project.



Gelderland-Zuid



COLOFON

TEKST EN COÖRDINATIE

De Taalfactor Communicatieadvies

VORMGEVING

Reclamebureau Vormgave

FOTOGRAFIE

Goede Monnens

Unsplash

HOME





GGD Gelderland Zuid

De raden van de gemeenten die participeren in de
Gemeenschappelijke Regeling GGD Gelderland-Zuid

ons kenmerk: GGD/DIR/22/2489/MP

uw kenmerk: -

datum: 31 maart 2022

onderwerp: Conceptbegroting GGD 2023 en de
begrotingswijziging 2022

afdeling:

Directie

contactpersoon: Moniek Pieters

doorkiesnummer: (088) 144 7102

e-mail: GGDdirectie@ggd gelderlandzuid.nl

Geachte Raad,

Overeenkomstig artikel 31 lid 1 van de gemeenschappelijke regeling GGD Gelderland-Zuid, stuurt het
Dagelijks Bestuur u hierbij de concept Programmabegroting GGD 2023, inclusief de begrotingswijziging
2022.

De Programmabegroting GGD 2023 beschrijft de ontwikkelingen, doelstellingen en speerpunten voor
de verschillende productgroepen van de GGD voor het jaar 2023, inclusief de financiële vertaling
daarvan. De indeling van de begroting is ten opzichte van de vastgestelde begroting 2022 niet
gewijzigd.

Op 14 oktober 2021 heeft het Dagelijks Bestuur (DB) de Kaderbrief 2023 gestuurd aan de raden van
de deelnemende gemeenten. Hiermee informeerde het DB de raden in hoofdlijnen over de inhoudelijke
ontwikkelingen voor het jaar 2023 van GGD Gelderland-Zuid, de financiële uitgangspunten en de
risico's voor 2023. Alle deelnemende gemeenten (14) hebben, n.a.v. de Kaderbrief 2023, een
zienswijze gestuurd. Deze zienswijzen hebben wij verwerkt in voorliggende begroting. Een overzicht
van de zienswijzen per gemeente, inclusief de wijze waarop de opmerkingen zijn verwerkt in de
concept Programmabegroting GGD 2023, is opgenomen in de bijlage.

Begrotingswijziging 2022 en Programmabegroting GGD 2023

De wijzigingen ten opzichte van de vastgestelde begroting 2022 worden hieronder weergegeven. Dit
doen we in twee stappen:

- A. Begrotingswijziging 2022 (van de vastgestelde begroting 2022 naar de gewijzigde begroting 2022)
- B. Conceptbegroting 2023 (van gewijzigde begroting 2022 naar conceptbegroting 2023).

Centraal postadres

Postbus 1120
6501 BC Nijmegen
www.ggd gelderlandzuid.nl
info@ggd gelderlandzuid.nl

Hoofdvestigingen

GGD Gelderland-Zuid

Regio Nijmegen (Nijmegen)
Rivierenland (Tiel)

Bezoekadres

Regio Nijmegen
Groenewoudseweg 275
6524 TV Nijmegen

T: (088) 144 71 44
F: (024) 322 69 80



BIC /SWIFT: RABONL2U
IBAN: NL56.RABO.030.73.24.826
BTW: NL8003.34.930.B01
KvK: 09212724

De wijzigingen zijn als volgt gecategoriseerd:

1. Autonome ontwikkelingen; niet door de GGD beïnvloedbare stijgingen (zoals wet- en regelgeving), stijging van instroom die voortkomt uit bestaand beleid en indexering.
2. Doorschuiven van middelen; voor een aantal onderwerpen geldt dat gemeenten vanuit het Rijk middelen ontvangen, waarvan de taakuitvoering bij de GGD ligt.
3. Besparingen; beleidskeuzes en versoering van dienstverlening.
4. Uitwerking beleidsvoorstellen n.a.v. de meerjarenstrategie 2020-2023.

A. BEGROTINGSWIJZIGING 2022

1. Autonome ontwikkelingen

Verhoogde instroom bij Bijzondere Zorg

In de afgelopen jaren is het aantal trajecten dat door Bijzondere Zorg wordt uitgevoerd, gestegen: van 1.189 trajecten in 2018 naar ruim 1.800 trajecten in 2021. De stijging is het sterkst bij de uniforme trajecten 'Consultatie en advies' (542; totaal 2021: 787) en de trajecten 'Bijzondere Zorg' (127; totaal 2021: 624). Zie ook de tabellen 1 en 2 hieronder.

De toename van de trajecten is onder te verdelen in twee categorieën:

- a. Een deel van de stijging is een logisch gevolg van maatschappelijke ontwikkelingen en ingezet beleid (Sluitende aanpak voor mensen met een psychische kwetsbaarheid, Meldpunt niet-acuut en politiemeldingen), die ervoor zorgen dat er meer kwetsbare mensen in beeld komen. Deze trajecten passen binnen de taakuitvoering van MBZ, namelijk de geëscaleerde zorg.
- b. Een ander deel betreft de (lichtere) meldingen, die bij MBZ binnenkomen, maar die na een korte triage door MBZ kunnen worden overgedragen aan het lokale veld of een betrokken zorgaanbieder. Dit betreft de toename van de trajecten 'Consultatie en advies' en een deel van de Bijzondere zorg-trajecten.

Tabel 1 Aantal trajecten MBZ uniform en facultatief

	2018	2019	2020	2021
Totaal	1.189	1.446	1.991	1.807

De stijging zit met name in de trajecten Consultatie en advies en Bijzondere zorg. Dit zijn de trajecten die vallen onder het uniforme deel van de taakuitvoering van MBZ.

Tabel 2 Aantal trajecten MBZ uniform

Uniform	2018	2019	2020	2021
Consultatie en advies	245	229	325	787
Bijzondere Zorg-trajecten inclusief trajectregie	497	810	1.117	624
Totaal	742	1.039	1.442	1.411

De GGD is in gesprek met de gemeenten op welke wijze (de samenwerking in) het lokale veld in de gemeente kan worden versterkt, zodat de zorg minder escaleert. Hierdoor zou het aantal trajecten bij MBZ kunnen worden verminderd. Het uitgangspunt hierbij is dat MBZ een vangnet-functie heeft.

Voor de begrotingswijziging 2022 (en begroting 2023) gelden de volgende uitgangspunten:

1. De uniforme begroting van MBZ is gebaseerd op het uitvoeren van 250 trajecten 'Consultatie en Advies' en 600 'Bijzondere Zorg'-trajecten, incl. een autonome stijging van 100 BZ-trajecten per

jaar (zie boven bij a). Deze autonome stijging kost € 295.669¹ en dit bedrag wordt opgenomen in de begrotingswijziging 2022 (en geïndexeerd in begroting 2023). Deze begrotingswijziging geldt niet voor de gemeenten Maasdriel en Zaltbommel.

2. De gemeenten dragen zorg voor een vermindering van trajecten tot de aantallen genoemd bij uitgangspunt 1 (zie boven). Op basis van de cijfers van 2021 betekent dit dat 540 trajecten 'Consultatie en advies' en 24 'lichte' 'Bijzondere Zorg'-trajecten in het lokale veld dienen te worden opgepakt. Dit is een opgave voor alle deelnemende gemeenten. MBZ zal de ontwikkelingen monitoren en rapporteren per gemeente (dit wordt in Q2-2022 opgezet).
3. Als de gemeenten er niet in slagen om bovengenoemde vermindering te bewerkstelligen, dan wordt dit zichtbaar in de managementrapportages in 2022 en jaarrekening 2022. Het bedrag dat daarmee gemoeid is, wordt dan alsnog in rekening gebracht bij gemeenten en verdeeld op basis van inwonerbijdrage (voor de gemeenten die het product afnemen), omdat het een vangnetfunctie betreft. M.a.w.: er wordt een factuur gestuurd.

Concerncontroller

Door een wijziging van Besluit Begroting en Verantwoording gemeenten (BBV) moet het DB vanaf 2022 zelf (in plaats van de accountant) een verantwoording opstellen voor de rechtmatigheid van het gevoerde -financiële- beleid, die opgenomen wordt in de jaarrekening. De rechtmatigheids-verantwoording wordt onderdeel van de jaarrekening. De accountant controleert dus straks ook of deze verklaring van het DB getrouw is. De werkzaamheden om te komen tot een rechtmatigheids-verklaring zullen dus in de nabije toekomst door de GGD zelf moeten gebeuren en de accountants-dienst zal werkzaamheden gaan uitvoeren om de verklaring te toetsen. In de praktijk betekent dit dat de accountant een terugtrekkende beweging maakt ten aanzien van de controle op de rechtmatigheid van onze financiële processen. Om de toename van (controle)werkzaamheden op te vangen en de onafhankelijkheid te borgen, heeft het AB in oktober 2021 besloten om – samen met de VRGZ – een concerncontroller aan te stellen en deze aan de bedrijfsvoeringsformatie van de VRGZ toe te voegen. De lasten worden gedeeld en bovendien wordt zo geborgd dat controles en verbetervoorstellen over de gezamenlijke processen op een eenduidige manier tot stand komen. Deze verschuiving van werkzaamheden gaat niet leiden tot een verlaging van de accountantskosten. Het is met name een kwaliteitsverbetering van onze Administratieve Organisatie (AO). Kosten concerncontroller € 120.000; de helft (€ 60.000) komt voor rekening van de GGD.

2. Doorschuiven van middelen

Prenataal huisbezoek

Met de wijziging van de Wet publieke gezondheid (Wpg) worden gemeenten per 1 juli 2022 verplicht een prenataal huisbezoek aan zwangeren en/of gezinnen in een kwetsbare situatie aan te bieden. Voor de uitvoering van deze nieuwe taak stelt het Rijk via het gemeentefonds aanvullende middelen beschikbaar.

De wijziging van de Wpg is erop gericht om in een vroegtijdig stadium van de zwangerschap, na signalering door de verloskundig zorgverlener, hulp en ondersteuning door de jeugdverpleegkundige aan te bieden aan zwangere vrouwen en/of gezinnen in een kwetsbare situatie. Hierbij staat voorop dat het een prenataal huisbezoek op basis van vrijwilligheid is. De gemeente moet deze taak opdragen aan c.q. inkopen bij dezelfde organisatie die voor de gemeente de jeugdgezondheidszorg uitvoert. Dit betekent dat GGD Gelderland-Zuid het prenataal huisbezoek per 1 juli 2022 gaat aanbieden in de gemeenten waar zij de 0 tot 4-jarigenzorg uitvoert, dat wil zeggen in het Rijk van Nijmegen, Neder-Betuwe en West Maas en Waal. Deze gemeenten dragen het genoemde bedrag van € 64.474 voor de 2e helft van 2022 (in de begroting 2023 betreft dit het dubbele). De GGD zal circa 580 huisbezoeken op jaarbasis uitvoeren.

¹ Gemeente Nijmegen is voornemens om dit bedrag voor 2022 te financieren uit de DUVO-middelen.

Toezicht kinderopvang (gastouderopvang)

Vanaf 2019 wordt jaarlijks landelijk 1,4 miljoen extra in het gemeentefonds gestort ten behoeve van de intensivering van het toezicht op de gastouderopvang. Vanaf 2022 komt daar 6,4 miljoen structureel bij; dus in totaal jaarlijks 7,8 miljoen extra. Landelijk (vanuit het Rijk/SZW en door de VNG/GGD GHOR Nederland) is de doelstelling van deze extra financiering dat hiermee 50% van de voorzieningen voor gastouderopvang geïnspecteerd kan worden door de GGD'en (was voorheen 5%). Ook de gemeenten in Gelderland-Zuid en GGD Gelderland-Zuid willen deze ambitie voor elkaar te krijgen.

De gemeenten in Gelderland-Zuid hebben de wens aangegeven de intensivering van het toezicht op de gastouderopvang in principe in te zetten in een ophoging van de steekproef om zo naar de landelijke doelstelling van 50% te gaan. Dit betekent een ophoging van het GGD-budget voor toezicht kinderopvang 2022 met een bedrag van € 120.349 om tot het budget te komen van 50% van de gastouderopvang in Gelderland-Zuid. Dit bedrag is fors lager dan gemeenten ontvangen via het gemeentefonds (circa 60%). En het betreft het interne gemeentebudget voor de ophoging voor het toezicht op de gastouderopvang; afrekening vindt plaats op basis van werkelijke uitgevoerde inspecties per gemeente, zoals te doen gebruikelijk bij toezicht kinderopvang.

Samenvattend:

Begrotingswijziging 2022	Vastgestelde begroting 2022	Begrotingswijziging 2022				Gewijzigde begroting 2022
		Bijzondere Zorg	Controller	Prenataal huisbezoek	Toezicht kinderopvang	
Berg en Dal	1.683.893	20.306	3.989	6.271	5.665	1.720.124
Beuningen	1.206.870	15.085	2.941	4.659	7.725	1.237.280
Buren	1.014.172	15.638	2.514	0	2.150	1.034.474
Culemborg	1.110.195	16.876	2.714	0	1.150	1.130.935
Druten	916.543	11.063	2.156	3.417	2.650	935.829
Heumen	787.022	9.566	1.880	2.954	4.120	805.542
Maasdriel	1.001.694	0	2.255	0	3.679	1.007.628
Neder-Betuwe	1.220.966	14.323	2.814	4.423	-1.245	1.241.281
Nijmegen	11.084.220	103.185	20.272	31.865	39.655	11.279.197
Tiel	1.590.118	24.485	3.938	0	11.330	1.629.871
West Betuwe	1.943.962	29.897	4.809	0	24.810	2.003.478
West Maas en Waal	925.269	11.278	2.199	3.483	5.665	947.894
Wijchen	1.943.492	23.968	4.675	7.402	4.240	1.983.777
Zaltbommel	1.128.706	0	2.609	0	8.755	1.140.070
Totaal uniforme bijdrage (incl. uniforme bijdrag o.b.v. facturen)	27.557.121	295.670	59.765	64.474	120.349	28.097.379

B. PROGRAMMABEGROTING GGD 2023

De maatschappelijke opgave waar gemeenten voor staan is fors. Gemeenten staan voor de uitdaging om goede zorg en maatschappelijke ondersteuning in samenhang te organiseren voor haar inwoners. Dit doen zij in een context van veranderende wetgeving, stijgende zorgkosten en beperkte budgetten, toenemende vergrijzing, meer kwetsbare mensen en (complexe) zorg in de wijk en mondigere inwoners.

De Programmabegroting GGD 2023 en meerjarenraming 2024-2026, die is bijgesloten, is vanaf 2024 sluitend. In 2023 is er een tekort omdat de nieuwe Cao (die in 2021 is ingegaan) pas in 2022 werd vastgesteld, waardoor de loonstijging niet meer opgenomen kon worden in de Kaderbrief 2023. Conform vastgestelde methodiek wordt dit rechtgetrokken (na gecalculeerd) vanaf 2024.

De wijzigingen ten opzichte van de gewijzigde begroting 2022² worden hieronder weergegeven.

1. Autonome ontwikkelingen

Indexering

De uniforme bijdrage is geïndexeerd met 0,45% conform vastgestelde methodiek door het Algemeen Bestuur. De volledige berekening is opgenomen in de begroting.

Totaal stijging lasten € 113.330.

Veilig Thuis

Voor de begroting 2023 Veilig Thuis is zoveel als mogelijk uitgegaan van de:

- Normuren per dienst, zoals vastgesteld in 2021.
- de realisatie van 2021 met uitzondering van de meldingen, conform verzoek Adviesfunctie.

Toelichting per dienst:

- Voor de meldingen incl. veiligheidsbeoordeling gaan we uit van de begroting 2022 (in totaal 2.970 meldingen). De realisatie 2021 was minder (2.564), maar januari laat een toename zien (geëxtrapoleerd 2.892). Verder investeren we op verzoek van de gemeenten in voorlichting aan het onderwijs over de meldcode. Naar verwachting leidt dit tot meer meldingen vanuit het onderwijs (in 2021 was 'slechts' 4% van de meldingen afkomstig vanuit het onderwijs).
- De adviezen stijgen met 7% conform realisatie 2021.
 - Chats zijn nieuw sinds 2021 en onderdeel geworden van de dienst 'advies' en opgenomen in de begroting 2023, conform landelijke afspraak tussen landelijk netwerk VT en de VNG.
 - Doordat meer professionals en inwoners/burgers adviezen vragen, kan gesteld worden dat we als Veilig Thuis goed worden gevonden. Vanaf 2022 zullen we de consultatie en advies functie meer vormgeven (onderdeel van de dienst advies). Denk hierbij aan een extra keer mee gaan met het wijkteam, ook op het moment dat de melding wordt overgedragen aan het wijkteam. Of aansluiten bij een gesprek met een adviesteam bij een school. Dat kan ook preventief helpen.
- Uitgegaan wordt van de verhouding 63% Voorwaarden & Vervolg en 37% Onderzoek (conform realisatie 2021). Als gevolg van het minder inzetten van een vervolgdienst (zie vorig punt) is de verhouding tussen Onderzoek en Voorwaarden & Vervolg gewijzigd, maar de insteek blijft 'Voorwaarden & Vervolg' tenzij.
- Monitoren zetten we in conform realisatie 2021 en dat betekent in 65% van de gevallen bij onderzoek en 81% bij Voorwaarden en Vervolg (dat is minder dan begroot voor 2021).
- Als Veilig Thuis door wachtlijsten bij gemeentelijke sociale wijkteams en hulpverleningsorganisaties niet de mogelijkheid heeft om zaken over te dragen wordt de (facultatieve) dienst 'zicht op veiligheid' ingezet (en wordt hiervoor een factuur gestuurd).
- Bezuinigingsdoelstelling Veilig Thuis blijft: voor monitoring 12 uur te normeren in plaats van 15 uur per casus (zoals ooit vastgesteld door de VNG). Zie onderdeel besparingen.

Overige diensten

- Deelname aan expertiseberaad op verzoek van gemeenten. Deskundigheid van gedragswetenschappers wordt meer gevraagd.
- Voorlichting aan sociale wijkteams: 40 bijeenkomsten (idem als in 2021). Nieuw is om voorlichting aan het onderwijs te geven (in 2021 op factuurbasis). Uitgegaan van 40 bijeenkomsten op basis van vraag in 2021.
- Verzoek tot bespreking (VTB) en Verzoek tot onderzoek (VTO) naar Raad voor de Kinderbescherming: conform realisatie: 23 en 58.

² De gewijzigde begroting 2022 wordt vastgesteld in de vergadering van het Algemeen Bestuur van 30 juni 2022.

- Tijdelijk huisverbod (THV): 55 (conform realisatie 2021). We maken een onderscheid tussen screeningen en daadwerkelijk uitgevoerde THV's. Niet alle screeningen leiden tot een THV.

Totaal stijging lasten € 312.376.

Overhead

In de conceptbegroting 2023 stijgt de overhead met circa € 156.000. De volgende oorzaken zijn hier debet aan:

- Groter verzuim dan 5%; dit is al een aantal jaren het geval. Hierdoor worden de kosten van de Arbodienst groter (€ 35.000); dan blijft het risico van de niet-productieve uren; dat is niet opgenomen in dit bedrag.
- De inkoopfunctie wordt, mede op verzoek van de accountant, doorontwikkeld waarbij ingezet wordt op signalering en betere vastlegging van gekozen procedures om rechtmatigheidsrisico's te beperken (€ 67.000).
- Vanwege wet- en regelgeving op het terrein van de informatiebeveiliging zijn de kosten o.a. voor de controles inzake de NEN7510-certificering hoger dan van tevoren ingeschat (€ 54.000).

Het is van belang om, gezien de ontwikkelingen op de terreinen van bijvoorbeeld informatie-veiligheid, cybercrime, inkoop, duurzaamheid en strategisch personeelsbeleid, de bedrijfsvoering robuuster te organiseren, waardoor continuïteitsrisico's worden beperkt.

De GGD kan de stijging niet (meer) binnen budgettaire kaders opvangen: "er zit geen vet meer op de botten". De GGD neemt de bedrijfsvoering grotendeels af bij de VRGZ. Uit een benchmark met andere veiligheidsregio's (een aantal met GGD) is gebleken dat de bedrijfsvoering VRGZ ruimschoots onder het gemiddelde scoort. Daarnaast bestaat de overhead van de GGD uit contracten die voortvloeien uit de gedeelde bedrijfsvoering met de VRGZ (data, telecom, IT etc.), uit het management en een kleine stafafdeling. De totale overhead van de GGD ligt rond 23%. De Adviesfunctie Gemeenschappelijke Regelingen hanteert voor de GR-en in het Rijk van Nijmegen een norm van 25%. Dat betekent dat de GGD 2% onder de norm van de Adviesfunctie zit. Bij toevoegen van de lastenstijging blijft het percentage overhead circa 23%.

Totaal stijging lasten € 155.807.

Reguliere aanpassingen in de bijdrage voor huisvesting van consultatiebureaus (indien van toepassing) en wijziging verhouding inwoners

Totaal stijging lasten € 26.524.

2. Doorschuiven van middelen

Prenataal huisbezoek

Zie boven bij toelichting begrotingswijziging 2022.

Totaal stijging lasten € 64.764.

Rijksvaccinatieprogramma (RVP)

Het opkomstpercentage is geactualiseerd. Doordat het opkomstpercentage lager is, daalt ook de bijdrage van gemeenten.

Totaal daling lasten € 59.490.

Toezicht kinderopvang

De begroting voor toezicht kinderopvang wordt vastgesteld aan de hand van het aantal te inspecteren kinderopvangcentra en gastouders in combinatie met een risicoprofiel (in afstemming met gemeenteambtenaren). De daling van de lasten is vrijwel volledig te wijten aan de lagere risicoprofielen (hetgeen suggereert dat de controle een positief effect heeft op de kwaliteit).

Totaal daling lasten € 47.739.

Wet verplichte GGZ

Conform besluit Algemeen Bestuur wordt de uitvoering van de Wvvgz een uniforme taak vanaf 2023. De facultatieve lasten dalen hierdoor met € 364.158. Op deze plek (uniforme bijdrage) nemen de lasten toe met € 153.722. Per saldo nemen de lasten af van met € 210.436 (€ 364.158–€ 153.722).

Totaal stijging lasten € 153.722.

3. Besparingen

Veilig Thuis

Na de veiligheidsbeoordeling wordt gemiddeld genomen bij 28% van de meldingen een vervolgdienst VT ingezet (Voorwaarden en Vervolg of Onderzoek). Veilig Thuis gaat sturen op 26% van de meldingen, omdat we slechts een vervolgdienst inzetten als door Veilig Thuis 'het verschil kan worden gemaakt'.

Totaal daling lasten € 314.079.

Besluit Algemeen Bestuur 2019

In de begroting 2023 worden ook de besluiten van het Algemeen Bestuur van december 2019 m.b.t. besparingen op het uniform deel opgenomen (zie de tabel hieronder). Dit betreft voor 2023 € 715.000 en is circa 3% van het uniform deel van de GGD-begroting.

Totaal daling lasten € 155.000.

	2021	2022	2023	2024
Kwaliteit en normering				
1 PSHi	65.000	65.000	65.000	65.000
2 Overbruggingszorg	25.000	50.000	75.000	75.000
3 Monitorfunctie GGD	40.000	40.000	40.000	40.000
4 VT - Monitoring en overdracht lokale veld	189.000	195.000	250.000	250.000
5 Infectieziekten bestrijding	35.000	35.000	35.000	35.000
Anders organiseren taken				
6 Forensische geneeskunde	-25.000	50.000	50.000	50.000
Bedrijfsvoering en versobering				
7 Huisvesting Tiel	0	0	75.000	75.000
8 Management en ondersteuning	60.000	80.000	80.000	80.000
9 Facilitair	45.000	45.000	45.000	45.000
Totaal	434.000	560.000	715.000	715.000

4. Uitwerking beleidsvoorstellen n.a.v. de meerjarenstrategie 2020-2023

Informatiegestuurd werken

Vanuit gemeenten zien we een groeiende vraag aan informatie en duiding van data om bij te dragen aan het oplossen van maatschappelijke opgaven/vraagstukken en voor het opstellen van lokaal gezondheidsbeleid. De GGD levert hiervoor cijfers uit de gezondheidmonitors. Daarnaast is er echter een groeiende hoeveelheid aan databronnen. Door relevante data te combineren ontstaan inzichten, die kunnen helpen bij de prioritering binnen het gezond- en veiligheidsbeleid van de gemeenten.

Denk bijvoorbeeld aan:

- gegevens over de gezondheid/eenzaamheid van ouderen koppelen aan kenmerken van een wijk en aan de inzet van een casemanager dementie.
- gegevens over van de jeugdgezondheidszorg koppelen aan inzichten van jeugdhulpverlening en jeugdzorg en aan inkoopgegevens van de gemeente.

Gezondheidsopgaven worden steeds integraler benaderd. Door gekoppelde data te analyseren worden verbanden tussen verschillende (gemeentelijke) domeinen inzichtelijk. Hierdoor kunnen gemeenten beleidskeuzes beter onderbouwen en geld gericht en effectiever inzetten. Informatiegestuurd werken gaat gemeenten dus ook geld besparen.

Door uitbouw van expertise op het gebied van data-analyse, en samenwerking met gemeenten en partners, kan de GGD op een integralere en 'moderne' manier informatie verzamelen en duiden. Dit leidt tot beleidsaanbevelingen, praktijk-aanpassingen en handelingsperspectieven.

In 2021 heeft de GGD t.a.v. informatiegestuurd werken de volgende resultaten geboekt:

- Er is een veilige en schaalbare technische infrastructuur ingericht voor de opslag en verwerking van data.
- Voor de coronabestrijding is er een interactief dashboard ingericht om test- en vaccinatiedata inzichtelijk te maken op gemeente-, wijk- en buurniveau. Zo konden we verandering over de tijd en corona-clusters goed in beeld krijgen, hebben we bepaald waar we met mobiele teststraten en prikpunten het bereik van inwoners in specifieke stadsdelen of kernen konden vergroten, en signaleerden we specifieke aandachtsgebieden.
- Voor verschillende taken van Bijzondere Zorg (meldpunt niet-acuut, Toegang Beschermd Wonen, Centrale Toegang Maatschappelijke Opvang) zijn monitors ingericht. Hierdoor krijgen GGD en gemeenten meer informatie over kwetsbare doelgroepen en het gebruik van gemeentelijke voorzieningen.
- Voor Veilig Thuis zijn verantwoordingscijfers in een inzichtelijk dashboard gezet. Op basis van dit dashboard wordt gestuurd op wachtlijstvrij werken. Dit dashboard is vanaf 1 april 2022 toegankelijk voor gemeenten, zodat de verrichtingen per gemeente op een makkelijke wijze gevolgd kunnen worden. Dit kan gemeenten ondersteunen in het maken van specifieke beleids- of uitvoeringskeuzes voor bijvoorbeeld de inrichting van (extra) ondersteuning in het sociaal domein.

Relatie Meerjarenstrategie en (zienswijze op) Kaderbrief 2023

Informatie-gestuurde aanpak van maatschappelijke opgaven is één van de strategische thema's. Het DB onderschrijft in de Kaderbrief 2023 de bovenstaande maatschappelijke ontwikkeling en zet in op structurele financiering van data- en informatiegestuurd werken.

In de zienswijzen op de Kaderbrief 2023 geven gemeenten aan dit een belangrijk thema te vinden. Ze onderschrijven het belang van datagestuurd werken. Een aantal gemeenten vindt het positief om te zien dat de GGD gestart is met een aantal data- en informatiegestuurde projecten en initiatieven. Veel gemeenten hebben behoefte aan nadere concretisering t.a.v. welke ondersteuning de GGD kan bieden en wat structurele uitzetting de gemeenten kan opleveren. Ook benadrukken veel gemeenten dat dat de middelen ten goede moeten komen aan diensten die door alle gemeenten worden afgenomen.

Consequenties voor de begroting 2023

In 2022 heeft het AB incidenteel € 175.000 voor informatiegestuurd werken toegekend voor de data-infrastructuur en data-specialistische kennis. Om de genoemde voordelen en bereikte resultaten voor gemeenten te kunnen continueren, stelt het DB voor dit bedrag structureel op te nemen vanaf 2023.

Totaal stijging lasten € 0.

Kansrijke Start

Het Kabinet wil in elke gemeente het programma Kansrijke Start invoeren. Op die manier worden vrouwen en pasgeborenen ondersteund bij de eerste 1000 dagen die cruciaal zijn voor gezondheid, welzijn en latere ontwikkeling. Voor de invoering van Kansrijke Start in elke gemeente wordt landelijk 23 miljoen euro structureel extra beschikbaar gesteld vanaf 2023. Nu Niet Zwanger (NNZ) is een onderdeel van Kansrijke Start. Het Ministerie van VWS heeft voor 2022 incidenteel geld beschikbaar gesteld om NNZ te borgen en regionaal uit te rollen. Het regio breed aanbieden van NNZ is kosteneffectief en voorkomt veel maatschappelijk leed. De GGD doet een dringend beroep op de gemeenten om de beschikbaar gestelde middelen te reserveren voor en in te zetten om Kansrijke Start/NNZ structureel te borgen. De GGD adviseert de gemeenten graag over een samenhangende aanpak.

Samenvattend conceptbegroting 2023:

De totale stijging van lasten van begroting 2023 t.o.v. de gewijzigde begroting 2022 is € 250.216. In de bijlage is een verloopstaat van de gemeentelijke bijdrage opgenomen.

C. BELANGRIJKSTE RISICO'S

Risico's

Hieronder zijn nieuwe en de belangrijkste risico's opgenomen:

Nieuwe en gewijzigde risico's

- Prijsstijgingen: op basis van aankondigingen en signalen van leveranciers is de verwachting dat prijzen in 2022 en 2023 hoger uitvallen dan de standaard-indexering waar de GGD, conform spelregels, mee rekent³. Prijsstijgingen bij materialen tot 20% zijn momenteel al merkbaar, zoals bij materialen, licenties en energielasten. De kans dat verdere hogere prijsstijgingen, bij materieel maar ook bij ingehuurde diensten, zich voorgaan doen worden groot geacht. Tegelijkertijd zijn de exacte gevolgen moeilijk in te schatten. Om deze twee redenen is in de risicobuffer rekening gehouden met dit risico. Ook loopt er het nieuwbouwtraject aan de Professor Bellefroidstraat. Er is hierbij gekozen om zoveel mogelijk risico buiten de GGD te organiseren in de vorm van risicodragend projectmanagement bij bouwmanagementbureau Hevo. Een deel van de risico's blijven bij de GGD. Hierbij kan gedacht worden aan bezwaarprocedures en archeologische vondsten. Ook hier zijn prijsstijgingen van invloed.
- Het coronavirus: de pandemie heeft de samenleving hard geraakt. De huidige samenleving is niet hetzelfde als twee jaar geleden. De behoefte om terug te gaan naar een 'normaal' dagelijks leven is sterk, maar de verdere ontwikkeling van de pandemie is onzeker. Momenteel werken GGD'en en GGD GHOR Nederland toekomstscenario's nader uit voor testen, bron- en contactonderzoek en vaccineren. Afhankelijk van de ontwikkelingen van het virus, kan worden meebewogen. Over de taakinvulling zullen concrete afspraken worden gemaakt met VWS. Het Rijk heeft toegezegd financiële risico's met betrekking tot WW-lasten als gevolg van het meerdere malen verlengen van contracten te dekken.

³ De genoemde prijsstijgingen zullen door de oorlog in Oekraïne alleen maar toenemen.

Actuele risico's

- De GGD is gehouden aan wetgeving (zowel intern als extern) ten aanzien van inkopen en aanbesteden. De toepassing hiervan is afhankelijk van omvang en looptijd van de opdracht. Het is op dit moment bij opdrachten in het kader van de bestrijding van corona niet altijd mogelijk om de omvang van de opdracht op voorhand in te schatten, waardoor mogelijk achteraf blijkt dat een zwaardere procedure gevolgd had moeten worden. Dit wordt intern en door de accountant getoetst, maar het blijft een risico.
- We zijn in afwachting van het Toekomstscenario gezins- en jeugdbescherming 'samen voor kind en gezin' als vervolg op de contouren zoals geschetst in de Kamerbrief Perspectief voor de Jeugd (dd. 20.03.2020). Het plan is dat er regionale veiligheidsteams komen vanuit een nieuwe publiekrechtelijke organisatie. Dit heeft naar verwachting consequenties voor de organisatorische inbedding van Veilig Thuis.
- Bijzondere Zorg: door het stijgende aantal meldingen en trajecten en de zorg over de kwaliteit van dossiervorming is het dit jaar duidelijk geworden dat de personele bezetting bij Bijzondere Zorg (BZ) niet toereikend is voor het aantal meldingen. Om zowel de aanwas van meldingen aan te kunnen als de dossiervorming c.q. de uitvoering kwalitatief op het juiste niveau te houden/brengen is in 2021 de bezetting van BZ uitgebreid binnen de kaders van het Programma GGD. Een voorstel voor 2022 en verder is opgenomen in de begrotingswijziging 2022 en begroting 2023 (zie boven).
- Ziekteverzuim: het verzuim is hoger dan de norm; dit heeft te maken met het coronavirus. Hierdoor is er meer ingehuurd dan in de begroting is aangenomen.
- De krapte op de arbeidsmarkt in de zorgsector is urgent en dagelijks voelbaar. Het risico bestaat dat de formatie niet op orde is, er gaten vallen en afgesproken prestaties om die reden niet kunnen worden gerealiseerd. Daarnaast nemen kosten om leemtes in de planning te ondervangen met tijdelijke inhuur van medewerkers toe en is de inspanning die geleverd wordt om verloop van medewerkers op te vangen groot. Dit speelt met name bij artsen (o.a. vertrouwensartsen). De krapte bij forensisch geneeskundigen begint acute vormen aan te nemen waardoor het risico niet alleen financieel van aard is, maar ook de beschikbaarheid van deze dienstverlening in gevaar komt. Door de krapte zien we ook ontwikkelingen ten aanzien van de vergoedingen van de artsen op ons af komen. Dit kan leiden tot hogere personeelslasten.

Wij raden u aan om voor de risico's een bedrag op te nemen in de risicoparagraaf van de begroting van uw gemeente.

D. PROCEDURE

Wij leggen de begrotingswijziging 2022 (€ 540.258) en de concept Programmabegroting 2023 (meerkosten € 250.216 t.o.v. de gewijzigde begroting 2022) voor GGD Gelderland-Zuid nu aan u voor en verzoeken u om uw zienswijze over deze begrotingswijziging en begroting het liefst vóór 2 juni 2022⁴ aan ons kenbaar te maken. Met in achtneming van uw zienswijze kan deze begrotingswijziging 2022 en begroting 2023 in de vergadering van het Algemeen Bestuur van 30 juni 2022 worden vastgesteld. De GGD dient de begroting 2023 vóór 15 juli aan de Provincie te sturen.

De Adviesfunctie Gemeenschappelijke Regelingen regio Nijmegen zal haar advies over deze begrotingswijziging 2022 en programmabegroting GGD 2023 eind april aan u kenbaar maken.

Op 5 april a.s. verzorgt de GGD een toelichting op de concept jaarrekening 2021, de begrotingswijziging 2022 en de concept begroting 2023 voor het RAO en de financieel ambtenaren.

⁴ Op deze manier kan het Dagelijks Bestuur in de vergadering van 9 juni 2022 uw zienswijze bespreken en hiermee de vergadering van het Algemeen Bestuur van 30 juni voorbereiden. Mocht de raad 2 juni niet halen voor de zienswijze, dan is het verzoek om z.s.m. na 2 juni de zienswijze in te dienen bij de GGD. In uiterste geval kan de raad de zienswijze meegeven aan het betreffende AB-lid t.b.v. besluitvorming in het AB van 30 juni 2022.

Daarnaast verzorgt de GGD op maandagavond 11 april een toelichting op de concept jaarstukken 2021 en de concept begroting 2023. Deze digitale bijeenkomst voor de raden wordt georganiseerd door de griffie van gemeente Nijmegen. Op de website [Vergaderingen Nijmegen - iBabs RIS \(bestuurlijkeinformatie.nl\)](https://www.vergaderingen-nijmegen.nl) zal t.z.t. informatie staan bij 11 april incl. linkjes naar 'toelichting jaarrekening en begroting GGD'.

De GGD is graag bereid om in uw raad of in een raadscommissie nadere toelichting te geven op de begrotingswijziging 2022, de conceptbegroting 2023 en/of de jaarstukken 2021. U kunt hiervoor contact opnemen met het directiesecretariaat van de GGD (zie pag. 1 voor de contactgegevens).

Met vriendelijke groet,
namens het Dagelijks Bestuur van GGD Gelderland-Zuid,



drs. Grete Visser
Voorzitter



dr. ir. Moniek Pieters
Secretaris / Directeur Publieke Gezondheid

Bijlagen: Concept Programmabegroting 2023 GGD Gelderland-Zuid
Overzicht bijdrage per gemeente
Overzicht opmerkingen gemeenten n.a.v. Kaderbrief 2023.

Bijlage: Programmabegroting 2023 GGD; bijdrage per gemeente

Conceptbegroting 2023	Gewijzigde begroting 2022	Begroting 2023										Wijziging 2023 t.o.v. 2022	Begroting 2023
		Indexering	Diensten Veilig Thuis	Overhead	Prenataal huisbezoek	Rijksvaccinatie programma	Toezicht kinderopvang	Wvvgz	Besparings-notitie	Besparing taken VT	Informatie gestuurd werken	Mutatie inwoners / CB	
Berg en Dal	1.720.124	0,45%	6.724	19.237	10.300	6.258	-3.383	10.493	-9.774	-19.342	0	-6.483	1.727.456
Beuningen	1.237.280	4.960	14.849	7.893	4.831	1.798	-2.494	8.099	-7.544	-14.929	0	35.962	1.290.703
Buren	1.034.474	4.303	14.945	6.637	0	-3.883	-5.906	8.151	-7.103	-15.026	0	2.184	1.038.776
Culemborg	1.130.935	4.644	16.156	7.176	0	-4.290	-6.565	8.812	-7.680	-16.244	0	4.164	1.137.109
Druuten	935.829	3.638	10.442	5.553	3.397	-3.648	-5.187	5.696	-5.306	-10.500	0	-6.946	932.968
Heumen	805.542	3.167	9.081	4.862	2.954	-2.242	2.344	4.953	-4.614	-9.131	0	-3.086	813.830
Maasdriel	1.007.628	4.092	14.056	5.842	0	-4.100	-6.826	0	-6.681	-14.131	0	-3.536	996.343
Neder-Betuwe	1.241.281	4.744	13.733	7.351	4.468	420	-884	7.491	-6.979	-13.809	0	8.109	1.265.926
Nijmegen	11.279.197	45.774	98.248	52.592	31.962	-7.447	-15.810	53.587	-49.916	-98.783	0	4.301	11.393.704
Tiel	1.629.871	6.737	23.168	10.290	0	-7.530	-4.600	12.636	-11.012	-23.294	0	-11.594	1.624.672
West Betuwe	2.003.478	8.226	28.491	12.655	0	-8.810	5.658	15.539	-13.542	-28.645	0	-1.151	2.021.899
West Maas en Waal	947.894	3.710	10.827	5.757	3.523	-1.100	2.190	5.906	-5.501	-10.887	0	6.999	969.317
Wijchen	1.983.777	7.881	22.658	12.048	7.371	-6.372	-637	12.359	-11.512	-22.782	0	-11.992	1.992.799
Zaltbommel	1.140.070	4.730	16.485	6.851	0	-4.611	-6.615	0	-7.836	-16.574	0	9.593	1.142.092
Totaal uniforme bijdrage (incl. uniforme bijdrag o.b.v. facturen)	28.097.379	113.330	312.376	155.807	64.764	-59.490	-47.739	153.722	-155.000	-314.079	0	26.524	28.347.595



Centraal postadres

Postbus 1120
6501 BC Nijmegen
www.ggdgelderlandzuid.nl
info@ggdgelderlandzuid.nl

Hoofdvestigingen

GGD Gelderland-Zuid

Regio Nijmegen (Nijmegen)
Rivierenland (Tiel)

Bezoekadres

Regio Nijmegen
Groenewoudseweg 275
6524 TV Nijmegen

T: (088) 144 71 44
F: (024) 322 69 80

BIC /SWIFT: RABONL2U

IBAN: NL56.RABO.030.73.24.826

BTW: NL8003.34.930.B01

KvK: 09212724

GGD Gelderland-Zuid

Programmabegroting 2023



uitgave
datum
afdeling

GGD Gelderland-Zuid
24-03-2022
Directie

ons kenmerk
versie
status

GGD/N/DIR2483/22/MP
Programmabegroting 2023 v1.0
Concept

Inhoudsopgave

1	INLEIDING.....	4
1.1	KADERBRIEF	4
1.2	PROCEDURE.....	4
1.3	OPZET BEGROTING	4
2	GEZONDHEID IN GELDERLAND-ZUID	7
2.1	GEZONDHEIDSSITUATIE IN GELDERLAND-ZUID.....	7
2.2	MEERJARENSTRATEGIE GGD GELDERLAND-ZUID	8
2.3	RELEVANTE MAATSCHAPPELIJKE ONTWIKKELINGEN	9
3	PROGRAMMA GGD.....	15
3.1	OVERZICHT PROGRAMMA	15
3.2	WETTELIJKE TAKEN OPGEDRAGEN AAN DE GGD	17
3.3	WETTELIJKE TAKEN BELEIDSMATIG BELEGD BIJ DE GGD	34
3.4	WERKVELD SPECIFIEK (FACULTATIEF)	46
3.5	BEDRIJFSVOERING	58
4	PARAGRAFEN	68
4.1	WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOBEEHEERSING	68
4.2	KENGETALLEN	70
4.3	ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN	70
4.4	FINANCIERING	71
4.5	ORGANISATIE EN BEDRIJFSVOERING	72
4.6	VERBONDEN PARTIJEN	72
5	FINANCIËN	74
5.1	OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN (INCL. TOELICHTING)	74
5.2	UITEENZETTING FINANCIËLE POSITIE	79
5.3	VERLOOPSTAAT BEGROTINGSWIJZIGING 2022	80
6	BIJLAGEN	82
6.1	INVESTERINGSPLANNING	82
6.2	VERLOOPOVERZICHT VOORZIENINGEN EN RESERVES	83
6.3	BIJDRAGE PER GEMEENTE	84
6.4	BIJDRAGE MOOK EN MIDDELAAR	102
6.5	FINANCIËLE SPELREGELS	103
7	LIJST VAN AFKORTINGEN	109

1

Inleiding

1 Inleiding

Voor u ligt de concept-programmabegroting GGD Gelderland-Zuid 2023. GGD Gelderland-Zuid werkt voor 14 gemeenten in Rivierenland en Regio Nijmegen. Daarnaast voert de GGD voor gemeente Mook en Middelaar de volgende taken uit: JGZ 0-18, Toezicht Wmo, Toegang Beschermd Wonen, Bijzondere Zorg/OGGz en Veilig Thuis.

In de begroting zijn uniforme en facultatieve taken opgenomen; deze laatste voor zover deze door gemeenten zijn aangegeven voorafgaand aan het opstellen van deze begroting.

1.1 Kaderbrief

Op 14 oktober 2021 heeft het Dagelijks Bestuur (DB) de Kaderbrief 2023 gestuurd aan de raden van de deelnemende gemeenten. Hiermee informeerde het Dagelijks Bestuur de raden in hoofdlijnen over de inhoudelijke ontwikkelingen voor het jaar 2023 van GGD Gelderland-Zuid, de financiële uitgangspunten en de risico's voor 2023. Alle 14 gemeenten hebben een zienswijze gestuurd. Deze zienswijzen hebben wij verwerkt in voorliggende begroting.

1.2 Procedure

Conform de Gemeenschappelijke Regeling GGD Gelderland-Zuid wordt de conceptbegroting 2023 voorgelegd aan de deelnemende gemeenten voor zienswijze. Het Algemeen Bestuur zal de begroting 2023 30 juni 2022 vaststellen.

1.3 Opzet begroting

In 2019 is de nieuwe indeling van de Programmabegroting GGD vastgesteld. Deze indeling sluit beter aan bij de behoeften van gemeenten, waaronder het inzicht in verschillende taken. Onderhavige Programmabegroting GGD 2023 is opgesteld op basis van de volgende nieuwe indeling:

1. (Uniforme) taken die vanwege de Wet publieke gezondheid (Wpg) of andere wetten zijn opgedragen aan de GGD.
2. (Uniforme) taken (afkomstig uit andere wetten) die door de gemeenten (in Gelderland-Zuid) vanwege beleidsmatige keuzes zijn opgedragen aan de GGD.
3. Facultatieve taken op grond van bepaalde wensen/behoeften van de gemeenten. Deze taken worden uitgevoerd op grond van een opdrachtbrief van gemeenten op basis van een offerte van de GGD.
4. Interne dienstverlening. Conform wet- en regelgeving uit het BBV (Besluit begroting en verantwoording) is het verplicht om een aparte paragraaf Bedrijfsvoering op te nemen.

Naast bovenstaande indeling wordt in de financiële tabellen niet alleen het begrotingsjaar (t) en de drie opvolgende jaren (meerjarenraming) opgenomen, maar ook de voorgaande begroting (t-1) en de realisatie van de meest recente jaarrekening (t-2).

Uniforme taken

GGD Gelderland-Zuid draagt zorg voor het uitvoeren van taken die vanwege de Wpg of andere wetten zijn opgedragen aan GGD Gelderland-Zuid alsmede taken (afkomstig uit andere wetten) die vanwege beleidsmatige keuzes van de deelnemende gemeenten na besluitvorming in het Algemeen Bestuur zijn opgedragen aan de GGD. Deze taken tezamen worden aangeduid als uniforme taken (zie boven bij 1 en 2).

Uniforme taken zijn structurele taken van de GGD die (in principe) voor elke gemeente gelijk worden vormgegeven (qua uitvoering en kwaliteit). Voor de OGGz/Wvggz zijn Maasdriel en Zaltbommel uitgezonderd.

Verrekening/financiering gebeurt veelal naar rato van inwoneraantallen. Hierbij ligt een solidariteitsprincipe aan ten grondslag. Andere vormen van verrekening vinden plaats op basis van factuur:

- Op basis van afname ($P \times Q$). Voorbeeld: toezicht kinderopvang.
- Op basis van werkelijke lasten. Voorbeeld: huisvesting consultatiebureaus.

Facultatieve taken

Daarnaast kunnen gemeenten ook extra opdrachten geven (facultatieve taken) afhankelijk van hun behoefte en de 'couleur locale' van de betreffende gemeente. Facultatieve taken kunnen selectief door gemeenten worden afgenomen. De dienstverlening en de prijs wordt op maat afgestemd met de gemeenten. Financiering gebeurt op basis van subsidieverlening of op basis van factuur.

Uniforme en facultatieve taken in begroting 2023

GGD Gelderland-Zuid werkt integraal vanuit verbindende thema's. Binnen de uniforme taken onderscheiden we een GGD-breed programma Onderzoek Informatie en Advies (OIA) waar meerdere afdelingen in samenwerken in lijn met de Meerjarenstrategie 2020-2023 (zie paragraaf 2.2) en producten die per werkveld zijn aangegeven.

Conform verzoek van de deelnemende gemeenten hebben we in onderhavige begroting de uitvoering van de Wvggz-taken opgenomen als uniforme taak.

Facultatieve taken worden per werkveld aangegeven. Facultatieve taken zijn opgenomen in de begroting 2023 als deze bij het opstellen van de begroting al bekend zijn. Subsidieverstreking voor facultatieve opdrachten vindt echter door het jaar heen plaats.

Besparingen

In onderhavige begroting zijn de besluiten van het Algemeen Bestuur van december 2019 met betrekking tot besparingen op het uniform deel opgenomen. Dit betreft € 715.000 en is circa 3% van het uniform deel.

Overzicht per gemeente inclusief taakvelden

Dit jaar is wederom per gemeente een overzicht opgenomen van de bijdrage 2023 inclusief de wijzigingen per gemeente ten opzichte van begroting 2022.

Conform wet- en regelgeving uit het BBV is de GGD verplicht te rapporteren naar taakvelden. Gemeenten hebben deze informatie nodig voor eigen rapportages. Voorheen was dit overzicht op totaalniveau van de GGD opgenomen. Gemeenten moesten daardoor het aandeel zelf berekenen. Met ingang van de begroting 2021 wordt dit overzicht opgenomen per gemeente zodat gemeenten dit niet meer zelf hoeven te berekenen.

Deze overzichten zijn opgenomen in paragraaf 6.3.

2

Gezondheid in Gelderland-Zuid

2 Gezondheid in Gelderland-Zuid

2.1 Gezondheidssituatie in Gelderland-Zuid

Algemeen

Met de meeste inwoners van Gelderland-Zuid gaat het goed. Ze voelen zich gezond en gelukkig. Dit neemt wel af met de leeftijd. Onze kinderen en jongeren groeien over het algemeen gezond op. De levensverwachting in Gelderland-Zuid stijgt nog steeds. Door de toenemende vergrijzing neemt het aantal ouderen met chronische ziekten en beperkingen toe. De regie over het eigen leven neemt af met de leeftijd. Van de 65-plussers heeft 13% onvoldoende regie over het eigen leven.

Binnen Gelderland-Zuid zijn de verschillen in gezondheid groot. Het is een regio met een grote diversiteit. Dit betreft diversiteit qua verstedelijking (van plattelandsdorpen tot universiteitsstad), maar ook diversiteit qua religie, politieke kleur en opleidingsniveau.

Verskil in gezondheidskansen

De algemene ontwikkelingen die zich voordoen in Nederland gelden ook voor Gelderland-Zuid: toename van vergrijzing, kwetsbare groepen en een duidelijk verschil in gezondheidskansen afhankelijk van achtergrond en positie in de maatschappij. Er zijn zorgen over maatschappelijke en mentale weerbaarheid, vooral bij jongvolwassenen.

Opvallende verschillen tussen regio Rivierenland en Rijk van Nijmegen betreft het voorkomen van overgewicht bij volwassenen en kinderen (hoger in Rivierenland), de consumptie van groente en fruit (lager in Rivierenland) en de vaccinatiegraad (lager in Rivierenland). In de steden Nijmegen en Tiel zien we hogere scores op moeite met rondkomen, huiselijk geweld, eenzaamheid en psychische problematiek dan in de andere gemeenten.

Info per gemeente, dorp of wijk

De GGD rapporteert over de gezondheidsinformatie aan de individuele gemeenten in Gelderland-Zuid, zodat zij beleid kunnen ontwikkelen en uitvoeren dat past bij de mensen waar het om gaat. Speciale aandacht is er voor gezondheidsverschillen en de kwetsbaren in de samenleving met als doel juist ook bij deze mensen het gezondheidspotentieel zoveel mogelijk te benutten.

Informatie en interactieve dashboards met relevante cijfers per gemeente, dorp of wijk in Gelderland-Zuid, afkomstig van de monitors jeugd en volwassenen, zijn te vinden [op de website van GGD Gelderland-Zuid via Gezondheid in Cijfers](#)¹.

Impact van coronacrisis

De coronacrisis is gestart als een gezondheids crisis en heeft door het langdurige karakter een grote impact op de maatschappij. Zowel economisch als sociaal-maatschappelijk zijn er grote zorgen. Alle groepen (jeugd, jongeren en volwassenen) zijn minder gaan bewegen. Er wordt rekening gehouden met een groot effect op jongeren, zowel qua kansenongelijkheid in het onderwijs, als mentale gezondheid en toekomstperspectief. Verwacht wordt dat er grotere maatschappelijke en gezondheidsverschillen zullen ontstaan, juist bij kwetsbare groepen.

De GGD'en voeren extra monitors uit om de gevolgen en effecten van de coronacrisis voor de verschillende groepen in beeld te brengen. Op deze manier kunnen we de gevolgen duiden en kan dit aanleiding zijn voor (aanpassing van het) gemeentelijk gezondheidsbeleid.

¹ Deze cijfers zijn verzameld vóór de coronacrisis (zie kopje 'impact van coronacrisis').

2.2 Meerjarenstrategie GGD Gelderland-Zuid

De meerjarenstrategie 2020-2023 is in april 2020 vastgesteld door het Algemeen Bestuur. Met de meerjarenstrategie geeft de GGD inzicht in de focus, ambities, leidende principes en strategische thema's voor de periode 2020-2023.

Als professionele organisatie staan we voor geborgde kwaliteit en een doelmatige en doeltreffende organisatie. De bestuursopdracht om een ondernemende GGD te zijn, uit zich in oog hebben voor ontwikkelingen, innovatie en kansen. Hierbij is over de grenzen heen werken met andere organisaties belangrijk om daadwerkelijk (gezamenlijk) effect te kunnen bereiken. In onze praktijk geven we invulling aan onze kernwaarden kwaliteitsgerichtheid, ondernemingszin en omgevingsbewustzijn.

Er is een groeiend maatschappelijk besef van het belang van preventie en een integrale aanpak voor een gezonde leefstijl en leefomgeving. Onderkend wordt dat onderliggende factoren zoals armoede, werk en inkomen, en laaggeletterdheid heel bepalend zijn. Ook staan vraagstukken rond zorg en sociale veiligheid steeds prominenter op de agenda.

Voor de uitvoering van de taken werkt de GGD vanuit twee leidende principes:

1. Aansluiting bij de gemeenten waarbij de GGD zijn lokale nabijheid verder versterkt door per gemeente dedicated teams van professionals te vormen die zich richten naar de lokale context, de zogenoemde gemeenteteams.
2. Netwerkaanpak waarbij verbinden van kennis en samenwerking met partners op lokaal, regionaal en landelijk niveau centraal staat. De netwerkaanpak kan leiden tot het samen organiseren van dienstverlening (netwerkorganisatie) om kwaliteit en integraliteit voor de inwoners te verhogen en/of dienstverlening te kunnen borgen.

De maatschappelijke opgave van gemeenten, de gezondheidssituatie van onze inwoners, de lokale, regionale en landelijke ontwikkelingen en het takenpakket van de GGD vormen de uitgangspunten voor de meerjarenstrategie 2020-2023.

De strategische thema's waar de GGD in de periode 2020-2023 op inzet zijn:

1. Informatie gestuurde aanpak van maatschappelijke opgaven.
2. Adviseren over preventie en verbinden van collectieve preventie met persoonsgerichte zorg.
3. Investeren in de verbinding tussen zorg en veiligheid.
4. Gezondheidsbescherming in het sociale en fysieke domein.

Ad. 1.

Dit strategisch thema is in de Programmabegroting GGD 2023 met name uitgewerkt in het programma Onderzoek Informatie en Advies (OIA). Dit programma wordt beschreven in het onderdeel Wettelijke taken opgedragen aan de GGD.

Ad. 2.

Dit strategisch thema is in de Programmabegroting GGD 2023 voornamelijk uitgewerkt in de paragrafen Gezond Leven en Jeugdgezondheidszorg in het onderdeel Wettelijke taken opgedragen aan de GGD.

Ad. 3.

In de Programmabegroting GGD 2023 is dit strategisch thema met name uitgewerkt in de paragrafen Bijzondere Zorg en Veilig Thuis, te vinden in het onderdeel Wettelijke taken belegd bij de GGD.

Ad. 4.

Dit strategisch thema is in de programmabegroting GGD 2023 uitgewerkt in paragraaf Algemene gezondheidszorg, in het onderdeel Wettelijke taken opgedragen aan de GGD.

2.2.1 Operationalisering en implementatie van de meerjarenstrategie: online magazine

De meerjarenstrategie geeft de ontwikkelrichting aan van de GGD voor de jaren 2020-2023. De operationalisering van de meerjarenstrategie zal worden bepaald door prioritering binnen de budgettaire mogelijkheden. Deze budgettaire mogelijkheden bepalen de mate waarin resultaten kunnen worden behaald.

Er is een [online magazine ontwikkeld over de meerjarenstrategie](#).

In dit magazine brengen we via verhalen van medewerkers in beeld hoe we – in de praktijk - werken aan de (leidende principes en de strategische thema's uit de) meerjarenstrategie. De komende jaren wordt het online magazine verder gevuld zodat we over vier jaar een beeld hebben van de ontwikkelingen en resultaten die we met elkaar hebben doorgemaakt en bereikt.

2.3 Relevante maatschappelijke ontwikkelingen

Effecten van de coronacrisis

De coronacrisis heeft een grote impact op de maatschappij, zowel op het gebied van gezondheid als sociaaleconomisch. Bekend is, door onder andere onderzoeken van CBS, CPB, RIVM, panelonderzoeken door GGD'en, dat er door de coronacrisis achterstanden op terrein van scholing/onderwijs zijn ontstaan, werkverlies is opgetreden, armoede, problematische schulden zijn ontstaan en dat er meer eenzaamheid, stress en angst heerst onder de bevolking. Met name kwetsbaren in de samenleving zullen hier (langdurige) effecten van ondervinden. De zorg is dan ook dat gezondheidsachterstanden zullen worden vergroot. Gezondheidsachterstanden vormen een complex probleem waarvoor geen eenduidige oplossing is; het vraagt om een integrale aanpak die beleidsterreinen gezondheid, werk en inkomen, minima, sport en omgeving met elkaar verbindt. De gezondheidsmonitors die de GGD uitvoeren, zullen een waardevolle gegevensbron zijn om de effecten van de coronacrisis te monitoren. Extra aandacht voor specifieke groepen, zoals jeugd, jongvolwassenen, is dan ook op zijn plaats.

Het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS), de (ziekenhuis)zorg, de Veiligheidsregio's en de GGD'en zullen lessen trekken uit de (vele evaluaties en onderzoeken die volgen uit de) coronacrisis, zoals het belang van samenwerking, ontschotting en nieuwe (digitale) werkvormen. Gezamenlijk maken de bovengenoemde organisaties zich klaar voor toekomstige gezondheids crises door versterking van de pandemische paraatheid en de inrichting van een landelijke functionaliteit infectieziektebestrijding (LFI). Wat dit precies gaat betekenen voor de toekomstige omvang, organisatie, aansturing en financiering van de (infectieziektebestrijding binnen de) GGD is momenteel nog onduidelijk.

Belang van gezondheid en preventie - preventieakkoorden

De rol van preventie is in de afgelopen jaren hoger op de agenda gezet. De coronacrisis heeft het belang van gezondheid en preventie verder onderstreept. Eind 2018 presenteerde de staatssecretaris van VWS het Nationaal Preventieakkoord, ondertekend door 70 partijen waaronder de VNG en de GGD'en. Het Preventieakkoord zet in op het terugdringen van overgewicht, roken en problematisch alcoholgebruik. Doelstellingen (voor 2040) betreffen een rookvrije generatie, een kwart minder mensen met overgewicht en een halvering van het aantal mensen met problematisch alcoholgebruik. Daarnaast wil het Kabinet het Preventieakkoord verbreden met het thema 'mentale gezondheid'.

Het Preventieakkoord sluit goed aan op het gezondheidsbeleid van de gemeenten in Gelderland-Zuid en op de inzet van gezondheidsmakelaars van onze GGD om de integrale aanpak op de gekozen leefstijlthema's te verbreden en te verstevigen. 'Wij zijn groen, gezond en in beweging Nijmegen', is een lokaal preventie-akkoord waar intussen meer dan 50 partners, waaronder de GGD, bij zijn aangesloten. Daarin is afgesproken dat ze actief een gezonde leefstijl bij medewerkers, leerlingen, cliënten en patiënten stimuleren. Een rookvrije omgeving, meer bewegen en gezond eten, mentale fitheid en bewustwording van de risico's van alcoholgebruik zijn de prioriteiten. Het doel van het akkoord is de fysieke én mentale gezondheid van Nijmegenaren aanzienlijk te verbeteren. Naast 'Groen, gezond en in beweging' zijn er in de verschillende gemeenten in Gelderland-Zuid lokale preventie-akkoorden vastgesteld, waaraan de GGD een bijdrage levert.

In de gezondheidszorg zien we een verschuiving van ziekte en zorg, naar gezondheid en gedrag. Er wordt meer ingezet op persoonsgerichte preventie, en aandacht voor de leefstijl en leefwijze. Dit wordt door het Ministerie van VWS ondersteund door onder andere in te zetten op Gecombineerde Leefstijl Interventies, waarbij huisartsen, eerstelijnszorg en specialistische zorg samenwerken met GGD en sociaal domein om ongezond gedrag van een patiënt structureel te verbeteren.

Landelijke Nota Gezondheidsbeleid 2020-2024

In 2020 is de Landelijke Nota Gezondheidsbeleid 2020-2024 verschenen. Iedere vier jaar brengt het Ministerie van VWS de Landelijke Nota Gezondheidsbeleid uit. Dit is zo vastgelegd in de Wet publieke gezondheid (Wpg). De nota getiteld 'Gezondheid breed op de agenda' beschrijft de landelijke prioriteiten op het gebied van publieke gezondheid en is richtinggevend voor het lokale gezondheidsbeleid van gemeenten.

In de gezamenlijke visie wordt uitgegaan van:

1. De invloed van achterliggende problematiek, zoals armoede, laaggeletterdheid, eenzaamheid, werkloosheid, etc. Onder druk van armoede en stress neemt het 'doe-vermogen' van mensen af, waardoor zij veel minder in staat zijn om in actie te komen om hun situatie te verbeteren. Mensen in een kwetsbare situatie hebben daardoor een hoger risico op een slechtere gezondheid.
2. Het concept *positieve gezondheid*. Bij het versterken van de sociale omgeving is participatie en zoveel mogelijk eigen regie van belang. Dit komt tot uiting in het concept positieve gezondheid. Dit gaat uit dat een mens meer is dan zijn ziek zijn, van regie over het eigen leven en aandacht voor wat (voor het individu) betekenisvol is, om zo de eigen veerkracht te benutten en te versterken. Om hierin te ondersteunen wordt ingezet op digitale innovaties en toegankelijk maken van e-health.
3. Samenwerking waarbij gezondheid een verbindend thema is bij alle beleidsvelden (Health in all policies).

In de nota staan 4 actuele gezondheidsvraagstukken centraal, waar Rijk en gemeenten de komende jaren samen mee aan de slag gaan, namelijk:

1. Het verbeteren van gezondheid in de fysieke- en sociale leefomgeving.
2. Het verminderen van gezondheidsachterstanden.
3. Het verlagen van de druk op het dagelijks leven bij jeugd en jongvolwassenen.
4. Het bijdragen aan vitaal ouder worden.

Deze vier gezondheidsvraagstukken komen voort uit de Volksgezondheid Toekomst Verkenning (VTV) 2018 en zijn specifiek gekozen, omdat deze gezondheidsvraagstukken een grote ziektelast veroorzaken, leiden tot de grootste gezondheidswinst voor kwetsbare groepen of kunnen leiden tot kostenbeheersing in de zorguitgaven.

De Meerjarenstrategie 2020-2023 van onze GGD sluit goed aan bij de ontwikkelingen en prioriteiten zoals benoemd in de landelijke nota.

Gezondheid in de fysieke en sociale woonomgeving / Omgevingswet

De omgeving waarin mensen wonen, werken en leven is één van de factoren die hun gezondheid beïnvloedt. Een gezonde fysieke leefomgeving is onlosmakelijk verbonden met ruimtelijke ordening. Het betreft zowel gezondheidsbescherming (tegen geluid, gevaarlijke stoffen, geurhinder, ziekteverwekkers, hittestress, etc.) als gezondheidsbevordering (een omgeving met groen die uitnodigt tot bewegen, ontmoeten en ontspannen).

De Omgevingswet, die op 1 januari 2023 van kracht wordt, zet in op een gezonde en veilige leefomgeving. De Omgevingswet combineert een groot aantal wetten en brengt het fysieke en het sociale domein bij elkaar. Van belang hierbij is de participatie van de verschillende stakeholders om te komen tot een evenwichtige inrichting van de omgeving, die gezond en veilig opgroeien en vitaal ouder worden ondersteunt.

De landelijke gezondheidsnota (zie boven) gaat uit van met prioriteit inzetten op het verbeteren van de leefomgeving in wijken/gebieden met gezondheidsachterstanden.

Kansrijke Start

Het Kabinet wil in elke gemeente het programma Kansrijke Start invoeren. Op die manier worden vrouwen en pasgeborenen ondersteund bij de eerste 1000 dagen die cruciaal zijn voor gezondheid, welzijn en latere ontwikkeling. Voor de invoering van Kansrijke Start in elke gemeente wordt landelijk 23 miljoen euro structureel extra beschikbaar gesteld vanaf 2023. Nu Niet Zwanger (NNZ) is een onderdeel van Kansrijke Start. Het Ministerie van VWS heeft voor 2022 incidenteel geld beschikbaar gesteld om NNZ te borgen en regionaal uit te rollen. Het regio breed aanbieden van NNZ is kosteneffectief en voorkomt veel maatschappelijk leed. De GGD doet een dringend beroep op de gemeenten om de beschikbaar gestelde middelen in te zetten om Kansrijke Start/NNZ structureel te borgen. De GGD adviseert de gemeenten graag over een samenhangende aanpak. Dit is ook van belang voor de follow-up van prenataal huisbezoek JGZ.

Prenataal huisbezoek aan kwetsbare zwangeren en gezinnen door de JGZ

Voor een gezonde ontwikkeling van het kind is het cruciaal dat een kind een goede start kan maken in de eerste 1000 dagen. Zorgwekkende omstandigheden voor kinderen kunnen al tijdens de zwangerschap optreden. Hiertoe heeft het Kabinet besloten om per 1 juli 2022 in de Wet publieke gezondheid (Wpg) de verplichting voor gemeenten op te nemen om de JGZ een prenataal huisbezoek aan kwetsbare zwangeren en gezinnen aan te laten bieden. Deze wijziging van de Wpg komt voort uit het landelijke actieprogramma Kansrijke Start en is erop gericht om in een vroegtijdig stadium van de zwangerschap, na signalering door de verloskundig zorgverlener, hulp en ondersteuning door de jeugdverpleegkundige aan te bieden aan zwangere vrouwen en/of gezinnen in een kwetsbare situatie. Hierbij staat voorop dat het een prenataal huisbezoek op basis van vrijwilligheid is. De gemeente moet deze taak opdragen aan c.q. inkopen bij dezelfde organisatie die voor de gemeente de jeugdgezondheidszorg uitvoert. Dit betekent dat GGD Gelderland-Zuid het prenataal huisbezoek per 1 juli 2022 gaat aanbieden in de gemeenten waar zij de 0 tot 4-jarigenzorg uitvoert, dat wil zeggen in het Rijk van Nijmegen, Neder-Betuwe en West Maas en Waal.

Uitbreiding Rijksvaccinatieprogramma (RVP)

De ontwikkeling van het Rijksvaccinatieprogramma staat niet stil. Er komen nieuwe vaccins op de markt, de kennis over vaccinaties neemt toe en soms komt een nieuwe infectieziekte in beeld. In de komende jaren worden er nieuwe vaccinaties aan het RVP toegevoegd. Voor de uitvoering van de uitbreiding van het RVP en de monitoring daarvan wordt extra geld gestort in het gemeentefonds. De vaccinaties zelf worden bekostigd door het RIVM.

In 2022 is het RVP uitgebreid met het HPV-vaccin voor jongens. Het vaccin beschermt hen tegen penis-, anus-, mond- en keelkanker. Ook worden kinderen vanaf 2022 eerder gevaccineerd, namelijk als ze 9 jaar oud zijn. Daarnaast krijgen jongvolwassenen tussen de 18 en 26 jaar in de toekomst de mogelijkheid de vaccinaties te halen.

De vaccinatie tegen het Rota-virus zou per 1 juni 2020 worden aangeboden aan kwetsbare kinderen die te vroeg zijn geboren of een laag geboortegewicht hebben. Zij hebben een grotere kans dat een infectie met het Rota-virus ernstig verloopt. De Gezondheidsraad heeft de vaccinatie tegen het Rota-virus opnieuw beoordeeld. Naar aanleiding hiervan kan het RVP worden uitgebreid.

Ook zal de Gezondheidsraad de vaccinatie tegen meningokokken B over een paar jaar opnieuw beoordelen. Maar ook andere vaccinaties blijven in de toekomst hoog op de agenda van wetenschappers en beleidsmakers staan. Met de toenemende kennis wordt het mogelijk om tegen steeds meer ziekten te vaccineren. Zo kunnen infectieziekten en de gevolgen hiervan nog verder worden teruggedrongen.

Informed consent

Vanaf 2022 voldoet GGD Gelderland-Zuid aan de verplichting met betrekking tot 'informed consent'. 'Informed consent' is de geïnformeerde toestemming van ouders (en kinderen vanaf 12 jaar) tot de uitwisseling van vaccinatiegegevens van het RVP met het RIVM. In onderhavige begroting is informed consent binnen de afdeling JGZ opgenomen. Dat betekent dat een toestemmingsverklaring in de registratie van het RVP (in het kinddossier) is ingebouwd, waarmee ouders (en kinderen vanaf 12 jaar) gevraagd worden om toestemming voor het delen van vaccinatiegegevens met het RIVM.

Centrale Toegang Maatschappelijke Opvang

Vanaf 1 mei 2021 voert GGD Gelderland-Zuid binnen de afdeling Bijzondere Zorg de Centrale Toegang Maatschappelijke Opvang (CTMO) uit. Het betekent dat de GGD de toegang regelt voor opvang van dakloze en thuisloze mensen en gezinnen. Iemand die in aanmerking komt, krijgt een tijdelijk verblijf aangeboden in combinatie met begeleiding. Op deze manier wordt voldaan aan de gezamenlijke ambitie van de gemeenten in Gelderland-Zuid om één centraal coördinatiepunt voor de toegang tot Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang in te richten.

De Centrale Toegang Maatschappelijke Opvang bestaat uit 4 onderdelen/deeltaken, te weten:

1. Consultatie en advies.
2. Screening, onderzoek en advies.
3. Evaluatie van cliënttrajecten.
4. Monitoring.

Wet verplichte ggz (Wvggz)

Op 1 januari 2020 is de GGD/het Meldpunt Bijzondere Zorg (MBZ) gestart met de uitvoering van de volgende Wvggz-taken:

- a) Het horen bij het voornemen om een crisismaatregel te nemen.
- b) De mogelijkheid voor inwoners en professionals om een melding te doen in het kader van de Wvggz en de behandeling en triage van deze melding.
- c) Het uitvoeren van verkennend onderzoek naar aanleiding van een melding in het kader van de Wvggz.

GGD Gelderland-Zuid voert deze taken uit voor de gemeenten in Gelderland-Zuid, inclusief Mook en Middelaar en exclusief Zaltbommel en Maasdriel.

Met ingang van de begroting 2023 zal de GGD, op verzoek van de gemeenten, de Wvggz (voor de deelnemende gemeenten) opnemen in het uniform deel van de begroting.

Openbare geestelijke gezondheidszorg (OGGz)

De zorg voor de kwetsbare mensen loopt als een rode draad door de dienstverlening van de GGD heen. Het gaat om zowel interne als externe samenwerking, die essentieel is om kwetsbare mensen van alle leeftijden de juiste ondersteuning te bieden. De GGD biedt conform de Wmo ondersteuning op het gebied van de OGGz voor de regio Gelderland-Zuid en de gemeente Mook en Middelaar, minus de gemeenten Zaltbommel en Maasdriel. Het Meldpunt Bijzondere Zorg (MBZ) vervult hierbij een regionale meld-, triage- en adviesfunctie. MBZ biedt hulp aan mensen met (psychische) problematiek over wie men zich zorgen maakt en die zelf geen hulp of ondersteuning zoeken of deze mijden. Vaak gaat het om complexe en langdurige zorgvragen op verschillende leefgebieden. De populatie is heterogeen; denk aan dak- en thuislozen, woningvervuilers, chronisch verslaafden, sekswerkers, stelselmatige delict plegers, mensen met ernstige psychische aandoeningen, mensen met een verstandelijke beperking, vereenzaamde ouderen en chronisch zieken.

In de afgelopen jaren is het aantal trajecten dat door het MBZ wordt uitgevoerd, gestegen: van bijna 1200 trajecten in 2018 naar ruim 1800 trajecten in 2021. De toename van de trajecten is onder te verdelen in twee categorieën:

- a) Een deel van de stijging is een logisch gevolg van maatschappelijke ontwikkelingen en ingezet beleid (ambulantisering van de GGZ, sluitende aanpak voor mensen met een psychische kwetsbaarheid, Meldpunt niet-acuut en politiemeldingen), die ervoor zorgen dat er meer kwetsbare mensen in beeld komen. Deze trajecten passen binnen de taakuitvoering van MBZ, namelijk de geëscaleerde zorg.
- b) Een ander deel betreft de (lichtere) meldingen, die bij MBZ binnenkomen, maar die na een korte triage door MBZ kunnen worden overgedragen aan het lokale veld of een betrokken zorgaanbieder.

De GGD is in gesprek met de gemeenten op welke wijze het lokale veld in de gemeente kan worden versterkt, zodat de zorg minder escaleert. Hierdoor zou het aantal trajecten bij MBZ kunnen worden verminderd. Het uitgangspunt hierbij is dat MBZ een vangnet-functie heeft.

Sterkere verbinding tussen zorg en veiligheid

Verschillende maatschappelijke ontwikkelingen leiden ertoe dat op gemeentelijk niveau zorg en veiligheid steeds sterker met elkaar in aanraking komen. Door de decentralisaties van zorgtaken naar gemeenten, het streven om inwoners langer in de wijk te laten wonen en de beweging van gespecialiseerde intramurale zorg naar ambulante ondersteuning, wonen kwetsbare groepen steeds langer in de wijk. Dit geldt behalve voor bijvoorbeeld kwetsbare ouderen, ook voor personen die overlast gevend gedrag veroorzaken en/of voor zichzelf of anderen een gevaar kunnen zijn. Zowel bij Bijzondere Zorg, Veilig Thuis, crisisdiensten GGZ als het Veiligheidshuis zien we de complexiteit van casuïstiek toenemen. Dit vraagt om een goede samenwerking tussen zorgpartners, gemeenten, politie en justitie om samen een integrale aanpak te hanteren.

Toekomstige wijziging in de Jeugd en gezinsbeschermingsketen

In opdracht van de VNG, de ministeries van J&V en VWS is in het voorjaar 2021 een toekomstscenario van een nieuwe inrichting voor de Nederlandse jeugd en gezinsbescherming ontwikkeld. Het toekomstscenario schetst op hoofdlijnen hoe de kind- en gezinsbescherming er over zo'n vijf tot tien jaar uit zou kunnen zien. Dit houdt in:

- Om kinderen en gezinnen heen staat het (gemeentelijk) Lokaal Team dat hulp verleent.
- In het op te richten Regionaal Veiligheidsteam worden functies van de Gecertificeerde Instellingen, Veilig Thuis en de Raad voor de Kinderbescherming samengebracht.
- Er is één vast gezicht binnen het Lokaal Team dat indien nodig samen optrekt met een professional uit het op te richten Regionaal Veiligheidsteam. Het gezin krijgt dus een vaste professional of een vast duo dat gedurende de periode van hulpverlening bij hen betrokken blijft.

Het scenario betekent een grote innovatie en verandering in de jeugdbeschermingsketen, waarbij wordt overgestapt van een kind- naar een gezinsgerichte benadering. Van een estafettemodel waar meerdere organisaties het stokje doorgeven naar een teammodel. Van verschillende professionals in een gezin naar één vertrouwd gezicht. Kennis en deskundigheid op het gebied van zorg en veiligheid worden samengebracht.

De uitgangspunten en realisatie van dit scenario hebben grote organisatorische consequenties voor de lokale sociale wijkteams, Raad voor de Kinderbescherming, Gecertificeerde Instellingen en ook voor Veilig Thuis. Dit scenario schetst een toekomstbeeld, maar is nog geen uitgewerkt plan.

De invloed van deze ontwikkeling voor Veilig Thuis en de GGD is nog niet bekend.

Oorlog Rusland - Oekraïne

Op 24 februari 2022 viel Rusland Oekraïne binnen en startte de oorlog. Op het moment van schrijven van deze begroting groeit de vluchtelingenstroom uit Oekraïne. Voor 2022 en daarna kunnen de gevolgen fors zijn, inhoudelijk en financieel. Het Kabinet vraagt de Veiligheidsregio's om de opvang van Oekraïense vluchtelingen te coördineren en samen met de gemeenten te organiseren. De GGD zal de publieke gezondheidszorg voor deze groep t.z.t. uitvoeren, maar de exacte rol van de GGD is nog niet duidelijk. In financieel opzicht is alleen bekend dat het Kabinet van Rijksweg de kosten die gemaakt zullen worden, integraal zal vergoeden.

3

Programma GGD

3 Programma GGD

3.1 Overzicht programma

UNIFORM

Wettelijke taken opgedragen aan de GGD

- Programma Onderzoek, Informatie en Advies (OIA)
- Algemene Gezondheidszorg
- Gezond Leven
- Jeugdgezondheidszorg

Werkveld beleidsmatig belegd bij de GGD

- Algemene gezondheidszorg
- Bijzondere Zorg
- Veilig Thuis

FACULTATIEF

Werkveld specifiek (facultatief)

- Programma Onderzoek, Informatie en Advies (OIA)
- Algemene Gezondheidszorg
- Bijzondere Zorg
- Gezond Leven
- Jeugdgezondheidszorg
- Veilig Thuis

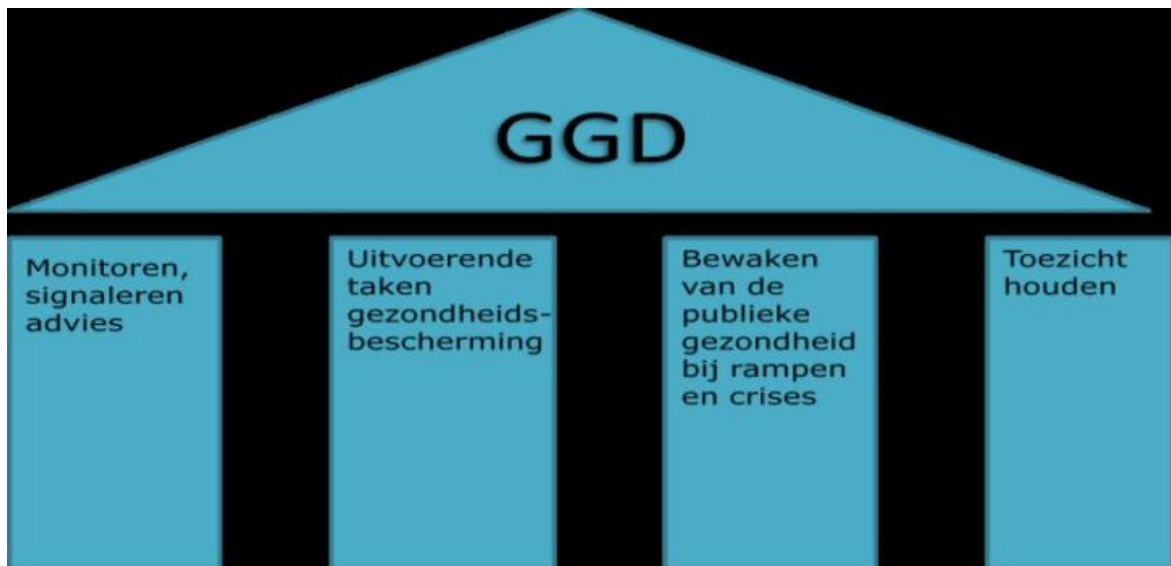
Bedrijfsvoering

Bedrijfsvoering

- Arbo
- Communicatie
- Informatiemanagement
- Kwaliteit
- Bedrijfsvoering

Vier pijlers van betrouwbare publieke gezondheid

De minister van VWS heeft in 2014 verschillende pijlers van de GGD benoemd voor een robuuste vormgeving van de publieke gezondheid. Deze vier taken acht de minister “voor het fundament van de publieke gezondheid van zo essentieel belang, dat zij op een uniforme wijze moeten worden geborgd. Ze vragen een gespecialiseerde deskundigheid met een hoge mate van continuïteit en duidelijke aanspreekpunten (zowel voor de lokale als de landelijke overheid). Deze taken dienen daarom bij de GGD’en te worden belegd en vormen de vier pijlers van iedere GGD. Rijk en gemeenten moeten, vanuit ieders eigen verantwoordelijkheid, de kwaliteit van deze pijlers gezamenlijk verankeren”. De vier pijlers zijn in de brief van de minister in onderstaande figuur verbeeld.



Deze vier pijlers komen in de begroting van de GGD terug bij de uniforme taken (professioneel geborgde uitvoering van wettelijke taken), maar kennen ook een facultatieve component die per gemeente (of groep van gemeenten) wordt afgenomen.

3.2 Wettelijke taken opgedragen aan de GGD

3.2.1 Programma Onderzoek Informatie en Advies (OIA)

Wat houdt het in?

Het programma 'Onderzoek, informatie en advies' (OIA) geeft vorm aan het strategisch thema 'Informatie-gestuurde aanpak van maatschappelijke opgaven'

Een van de kerntaken van de GGD is het periodiek verzamelen van gezondheidsgegevens door middel van de gezondheidsmonitors. In het programma OIA worden verdiepende inzichten over gezondheid en veiligheid verkregen. Hierbij kunnen gegevens van verschillende gegevensbronnen worden gecombineerd. Voorbeelden van vraagstellingen zijn:

- Waar of bij welke groep zien we een stapeling van problemen of veranderingen in de tijd?
- Hoe ziet de bevolkingsopbouw of andere karakteristieken van het gebied of de doelgroep in kwestie eruit?
- Wat is de onderlinge samenhang/interactie tussen indicatoren van zorg, gezondheid, onderwijs en veiligheid?
- Waar liggen mogelijkheden om kansenongelijkheid tegen te gaan?

Inzichten zijn van belang zowel voor beleidsmakers als professionals in het veld. Professionals kunnen beter worden uitgerust om specifieke doelgroepen goed te ondersteunen. Door effecten van een (nieuwe) werkwijze te monitoren is er een kort cyclische feedback en kan "al doende" worden geleerd en verbeterd.

Het project "Gemeenten samen gezond" van de gemeenten Beuningen, Druten, Wijchen, Neder-Betuwe en Buren wordt met een dergelijke "lerende aanpak" opgepakt. Binnen dit proces wordt de informatiebehoefte gepeild en wordt gericht data verzameld of ontsloten. Hierna vindt verwerking, ordening, koppeling en visualisatie plaats. De nieuwe informatie die dit oplevert, wordt met de professionals verwerkt tot handelingsperspectieven in de praktijk en kennis voor besluitvormingsprocessen. Door inzet van een procesbegeleider richten we zo eenduidig mogelijk, maar bovenal gezamenlijk met de eindgebruikers van de inzichten, een continue proces in.

Informatiegestuurd werken vraagt om een programmatische aanpak om methodiek, expertise en technische infrastructuur samen te brengen. Overzichtelijke rapportages/dashboards die goed toegankelijk en veilig (AVG-proof) zijn, vormen het eerste resultaat en de basis voor verdere verdieping. Dit kan door relevante indicatoren en andersoortige gegevens te koppelen. Ook kan gekozen worden om in te zoomen op specifieke (kwetsbare) doelgroepen. Thema's zoals het verbeteren van mentale gezondheid van de jeugd, gezondheid in relatie tot ruimtelijke ordening, of vraagstukken op het gebied van zorg en veiligheid vragen om een gezamenlijke en gerichte aanpak van meerdere actoren. Informatiegestuurd werken werkt zowel richtend als ondersteunend.

Stand van zaken

Samen met de gemeente Nijmegen heeft de GGD eerder een Trusted Third Party-constructie aangeschaft. Daar waar koppeling op persoonsniveau essentieel en relevant is, zijn we in staat om deze veilig aan te bieden. Een voorbeeld van de toepassing is de gezamenlijke OGGZ monitor. Deze kan verder worden uitgebreid door bijvoorbeeld data te verrijken met andere gebieden/thema's, waaronder het sociale domein, het jeugddomein (onderwijs) en de medische zorg (1^e en 2^e lijn).

In 2021 is een veilige en schaalbare technische infrastructuur voor de opslag en verwerking van data ingericht.

Voor de coronabestrijding heeft OIA een interactief dashboard ingericht om test- en vaccinatiedata inzichtelijk te maken op gemeente-, wijk- en buurtniveau. Op basis van data en achtergrondkennis is bepaald waar en hoe we maatwerk konden leveren. Zo konden we verandering over de tijd en clusters goed in beeld krijgen, hebben we bepaald waar we met mobiele teststraten en prikpunten het bereik van inwoners in specifieke stadsdelen of kernen konden vergroten, en signaleerden we specifieke aandachtsgebieden.

Voor verschillende taken van Bijzondere Zorg (meldpunt niet-acuut, Toegang Beschermd Wonen) zijn monitors ingericht. Hierdoor hebben GGD en gemeenten meer informatie over kwetsbare doelgroepen en het gebruik van gemeentelijke voorzieningen. OIA ondersteunt ook bij CTMO.

Voor Veilig Thuis zijn verantwoordingscijfers in een inzichtelijk dashboard gezet. Dit dashboard is vanaf 1 april 2022 toegankelijk voor gemeenten, zodat de verrichtingen per gemeente op een makkelijke wijze gevolgd kunnen worden. Dit kan gemeenten ondersteunen in het maken van specifieke beleids- of uitvoeringskeuzen voor bijvoorbeeld de inrichting van (extra) ondersteuning in het sociaal domein.

Voor de gezondheidsmonitors vormen de huidige gebiedsprofielen de uitgangspunt. Deze kaarten geven een beschrijvend beeld op gemeente-, wijk- en buurtniveau op het gebied van gezondheid en welzijn. We hebben een inhoudelijke verkenning gestart op registratiedata vanuit de wettelijke taken die de GGD uitvoert. Hieruit komt naar voren dat op het gebied van gezondheid van de jeugd, we kunnen werken aan tussentijdse en/of verdiepende inzichten. Gegevens van RIVM (open data, bronsystemen en de databases van het regiobeeld), het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) en Vektis (de gemeentezorgspiegel) kunnen waardevol zijn om de context te verkennen. De koppeling met verschillende gegevensbronnen kan een juiste duiding van inzichten ondersteunen. Data vanuit gemeenten of andere samenwerkingspartners kunnen helpen om bijvoorbeeld de klantereis door het zorglandschap in beeld te brengen. Ook kan het voorzieningengebruik op lokaal niveau worden betrokken.

De informatiebehoefte bij gemeenten en andere relevante partners is in beeld gebracht.

Samenhang met de Meerjarenstrategie 2020-2023

- 'Informatie-gestuurde aanpak van maatschappelijke opgaven' is één van de strategische thema's van de Meerjarenstrategie.
Intern ondersteunt OIA door het ontsluiten, verwerken, verrijken en presenteren van de data. Hiertoe investeert OIA in dataspecialistische expertise. Extern (samenwerkingspartners en gemeenten) stemt OIA af welke gegevens en informatieproducten relevant zijn. Gezamenlijk kunnen integrale vraagstellingen worden opgepakt. Vooraf zullen de informatiebehoefte en grondslagen worden afgestemd voor het combineren van data en om te komen tot een veilige (AVG-proof) data-infrastructuur.
- De GGD ontwikkelt de informatiepositie in verbinding met gemeenten en lokale, regionale en landelijke partners. Huidige gebiedsprofielen worden uitgebreid met nieuwe indicatoren zodat een integraal, domein-overstijgend inzicht ontstaat. Deze kunnen beleidskeuzes verder ondersteunen. Door ontwikkelingen kortcyclisch te monitoren wordt actiegericht leren ondersteund en is regelmatige evaluatie en bijstelling van beleid mogelijk.

Ontwikkelingen

De coronacrisis heeft de urgentie van het tegengaan van kansenongelijkheid en investeren in gezondheid en preventie versterkt. De materie is complex, mede vanwege onderliggende vraagstellingen zoals armoede, schulden en laaggeletterdheid. Informatiegestuurd werken helpt beleidsmakers om onderbouwde keuzes te kunnen maken en richting te geven.

Daarnaast ondersteunt informatiegestuurd werken professionals, die gezamenlijk door actiegericht leren een complex vraagstuk oppakken.

Door vanuit de GGD data-expertise en datavaardigheden van professionals verder te ontwikkelen, kunnen we samen met gemeenten, ook waar nog geen vaste data expertise ingezet is, structureel werken aan een kennis- en data infrastructuur.

De ontwikkelingen op het gebied van een data-infrastructuur worden samen met het informatiemanagement van de GGD doorgemaakt. Naast een betrouwbare, veilige en gestructureerde dataverzameling wordt ook het toegangsniveau en de presentatievorm van deze data steeds belangrijker.

Statische rapporten en hard copy-vormen van factsheets en wijkprofielen kunnen aangevuld of vervangen worden door dashboards. Op die wijze kan iedere werknemer, bestuurder, ambtenaar en burger op maat (afhankelijk van het autorisatieniveau) én interactief gebruik maken van actuele data. Buiten de GGD biedt dit de mogelijkheid om op gedetailleerd niveau informatie in te winnen. Binnen de GGD zorgt het voor spiegelinformatie ten behoeve van eenduidige registratie en registratiekwaliteit en kan het de bewustwording van het nut van data en de data-volwassenheid van de organisatie laten groeien.

Wat willen we bereiken?		Wat gaan we ervoor doen?
Strategisch doel	Operationeel doel	Prestatie / Resultaat 2023
Groeien in datavolwassenheid in de vorm van verdiepende inzichten op het gebied van publieke gezondheid.	Het, in afstemming met samenwerkingspartners, realiseren van integrale inzichten om een thema of (kwetsbare) doelgroep beter in beeld te krijgen.	Dashboard met focus op een gezamenlijk geprioriteerd thema/(kwetsbare) doelgroep.
	Doorontwikkelen OGGZ monitor met samenwerkingspartners.	Doorontwikkeling van een gezamenlijk regionaal monitoringsinstrument t.b.v. een zo compleet mogelijk beeld over de hele OGGz keten. Verkenning landelijke mogelijkheden.
	Vraaggestuurd doorontwikkelen van dashboards op afdelingsniveau t.b.v. uitbreiding, datakwaliteit, dataregistratie/registratieafspraken	Prestatie is afhankelijk van de vraag en prioritering binnen de afdelingen/samenwerkingspartners.
	Inrichten van verdiepende statistische analyses om structurele verdiepingsslag aan bestaande inzichten te brengen.	Verkenning wat clusteranalyse, tekst mining, multilevel analyse etc. op kan leveren aan verbanden of verklaringen.

Wat willen we bereiken?		Wat gaan we ervoor doen?
Strategisch doel	Operationeel doel	Prestatie / Resultaat 2023
Toewerken naar een meer data-gedreven GGD	Opzetten van een structurele en veilige data-infrastructuur.	Gezamenlijke regionale data-infrastructuur, waarbij data voor een specifieke vraag op een veilige manier te combineren/delen zijn binnen een samenwerkingsverband tussen verschillende partijen uit het publieke domein, veiligheid, zorg en welzijn. Minimaal 1 pilot met datadeling tussen gemeente/GGD.
	Het, door gemeenten en andere partners, veilig en laagdrempelig gebruiken van door de GGD verzamelde, gecombineerde en geanalyseerde data ten behoeve van beleid.	Dataplatform in nader te bepalen vorm. Doorontwikkeling met de gebruikers en samenwerkingspartners van het dataplatform.
	Groei in datavaardigheid: Producten vanuit OIA maken deel uit van leer- en verbetercyclus van de lijnafdelingen.	Geborgde producten binnen de lijnafdelingen, die worden geraadpleegd voor accurate cijfers en/of verbeteringen in de datakwaliteit.

Wat kost het?

Bedragen x € 1.000,-

Wettelijke taken opgedragen aan de GGD						
Programma Onderzoek, Informatie en Advies	Gewijzigde					
	Realisatie 2021	begroting 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
Lasten						
Personeelskosten	279	445	380	380	380	380
Materiële kosten	109	62	93	93	93	93
Kapitaallasten	0	0	0	0	0	0
Bijdrage aan interne dienstverlening	1	108	109	109	109	109
Baten						
Uniforme bijdragen gemeenten	-379	-564	-571	-581	-581	-581
Subsidie gemeenten	0	0	0	0	0	0
Bijdrage rijk	0	0	0	0	0	0
Overige opbrengsten	-20	-50	0	0	0	0
Resultaat						
Mutaties reserve	0	0	0	0	0	0
Resultaat						
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0
Resultaat na belasting	-10	0	11	0	0	0

3.2.2 Algemene Gezondheidszorg (AGZ)

3.2.2.1 Gezondheidsbescherming

Wat houdt het in?

Gezondheidsbescherming richt zich op het beschermen van de gezondheid van inwoners van Gelderland-Zuid tegen infectieziekten in binnen- en buitenland, ongunstige milieufactoren en seksuele gezondheidsrisico's. Doel is onder andere om te voldoen aan de eisen die wet- en regelgeving stelt aan gemeenten (Wet publieke gezondheid, Wet veiligheidsregio's en subsidieregeling publieke gezondheidszorg). Gezondheidsbescherming is één van de pijlers van de publieke gezondheidszorg.

Samenhang met de Meerjarenstrategie 2020-2023

Gezondheidsbescherming in het sociale en fysieke domein is één van de vier strategische thema's in de Meerjarenstrategie 2020-2023. Gezondheidsbeschermende maatregelen zoals vaccineren en het voorkomen van infecties door preventie, zijn van groot belang voor de volksgezondheid. Gezondheidsbescherming is één van de belangrijkste wettelijk verplichte taken in de Wet Publieke Gezondheid. Belangrijke speerpunten in dit kader zijn:

- integrale advisering gezonde leefomgeving: hierdoor levert de GGD een betrouwbare bijdrage aan een veilige en gezonde leefomgeving;
- infectiepreventie en bestrijding antibiotica-resistentie: aandacht voor kwetsbare groepen en het voorkomen dat één van de grootste bedreigingen binnen de gezondheidszorg in Nederland onbeheersbaar wordt;
- integrale organisatie seksuele gezondheidszorg: hierbij focust de GGD nog meer op preventie en sluit zo goed als mogelijk aan bij de behoefte van de inwoners.

Ontwikkelingen

Belangrijke ontwikkelingen betreffen:

- Aanhoudende dreiging en onvoorspelbaarheid van infectieziekten, opkomende zoönosen en gevaar van infecties door bacteriën die (multi)resistent zijn tegen antibiotica.
- Continuerend en doorwerking effecten coronapandemie, inclusief extra inzet infectieziektebestrijding en eventueel overige extra taken (testen, vaccineren, bron- en contactonderzoek (bco), etc.).
- VWS onderzoekt in 2022 wat nodig is qua "paraatheid" voor toekomstige pandemieën; dit kan leiden tot wijzigingen in de landelijk-regionale vormgeving van de infectieziektebestrijding.
- Het RVP is opgenomen in de Wpg. De afdeling Infectieziektebestrijding is verantwoordelijk voor de surveillance van de vaccinatiegraad.
- Zorg over groepen die relatief grote seksuele gezondheidsrisico's lopen en de noodzaak tot netwerksamenwerking, extra preventie en inzet hiervoor.
- Vanaf 2021 is € 35.000 per jaar bezuinigd door het laten vervallen van het uitbraakbudget van Infectieziektebestrijding binnen het kader van de GGD-brede bezuinigingen (verwerkt in onderhavige begroting). Indien zich een uitbraak voordoet zullen de kosten hiervan bij desbetreffende gemeente(n) in rekening worden gebracht indien het Rijk deze kosten niet of onvoldoende vergoedt.

Wat willen we bereiken?		Wat gaan we ervoor doen?
Strategisch doel	Operationeel doel	Prestatie / Resultaat 2023
Gezondheids- bescherming van inwoners tegen infectieziekten in binnen- en buitenland, ongunstige milieufactoren en seksuele gezondheidsrisico's (Wpg).	Voorkomen en bestrijden van infectieziekten en TBC, vroegtijdig signaleren hiervan en adequaat voorbereid zijn op uitbraken.	• Surveillance. • Monitoring RVP-vaccinatiegraad Gelderland-Zuid. • Verwerking van meldingen conform Wpg. • Beleidsadvisering. • Preventie. • Bron- en contactopsporing / screening. • Netwerksamenwerking. • Vangnet. • Uitbraakmanagement. • Onderzoek. • Behandeling en begeleiding. • Extra taken in het kader van de coronapandemie (testen, vaccineren, bco, etc.) die door de Minister van VWS bij de GGD zijn belegd.
	Preventie en bestrijding van niet te behandelen infecties veroorzaakt door resistente bacteriën (Antibioticaresistentie - ABR).	• Adviesfunctie voor de uitvoering van de aanpak ABR met de ketenpartners Gelderland-Zuid. • Deelname aan het Gelders Antibiotica & Infectiepreventie Netwerk (GAIN). • Deelname aan het ABR-kennisnetwerk Oost-Nederland. • Deelname aan projecten en onderzoek.
	Technische hygiënezorg bij risico-instellingen en evenementen (Wpg).	• Inspecties bij risicovolle situaties en instellingen waar meer risico's op infecties te verwachten zijn zoals: • Grote evenementen. • Seksinrichtingen. • Opvangvoorzieningen.
	Integrale seksuele gezondheidszorg (Wpg).	• Uitgevoerde Wpg-taken seksuele gezondheidszorg (in samenhang georganiseerd met aanvullende seksuele gezondheidszorg Gelderland-Zuid): ○ Netwerksamenwerking en deskundigheidsbevordering in de keten. ○ Preventie-activiteiten met betrekking tot onder andere: - Voorlichting aan kwetsbare groepen. - eHealth ter ondersteuning aan de netwerksamenwerking en preventie-activiteiten.
	Voorkomen of beperken van gezondheidsschade ten gevolge van bloot-	• Advisering over de (negatieve) invloeden van milieufactoren op de gezondheid van inwoners.

Wat willen we bereiken?		Wat gaan we ervoor doen?
Strategisch doel	Operationeel doel	Prestatie / Resultaat 2023
	stelling aan ongunstige milieufactoren (MMK, Wpg).	• Voorlichting aan gemeenten, instellingen en inwoners. • (Oriënterend) onderzoek naar blootstelling aan milieufactoren en gezondheidsproblemen. • Signalering van ongewenste ontwikkelingen. • Verwerking van meldingen, vragen en klachten. • Preventie.

3.2.2.2 Toezicht Kinderopvang, Tattoo en piercing

Wat houdt het In?

Toezicht richt zich op het ondersteunen van gemeenten, Rijk en netwerkpartners bij het borgen van de kwaliteit van de kinderopvang en tattoo & piercing. Toezicht is één van de pijlers van de publieke gezondheidszorg.

Samenhang met de Meerjarenstrategie 2020-2023

Wij helpen gemeenten te borgen dat de (kwetsbare) gebruikers erop kunnen vertrouwen dat de geboden diensten en zorg van goede kwaliteit zijn.

Ontwikkelingen

Belangrijke ontwikkelingen:

- In de afgelopen jaren is het nieuwe toezicht, gebaseerd op de nieuwe wet Innovatie en Kwaliteit Kinderopvang (Wet IKK), reeds gefaseerd ingevoerd.
- Nieuw ingevoerde werkwijzen, zoals herstelaanbod, worden gemonitord en zo nodig bijgesteld.
- Intensivering van het toezicht op de gastouderopvang realiseren in samenwerking met de gemeenten, conform het landelijk beleid en gefaciliteerd door de extra storting hiervoor in het gemeentefonds.
- Verdere implementatie van het flexibele toezicht. Hierbij wordt de vaste set van de minimaal te inspecteren voorwaarden sterk verminderd, en is er meer maatwerk door toezichthouder en gemeente mogelijk wat betreft de keuzes voor de te inspecteren voorwaarden.

Wat willen we bereiken?		Wat gaan we ervoor doen?
Strategisch doel	Operationeel doel	Prestatie / Resultaat 2023
Bijdragen aan kwaliteitsborging kinderopvang en specifieke voorzieningen	Toezicht houden op kwaliteit kinderopvang (Wet IKK)	• Toezicht kinderopvang volgens wet Kinderopvang en wet Innovatie en Kwaliteit Kinderopvang (IKK). • Intensiever toezicht op de gastouderopvang. • Verdere implementatie van het flexibel toezicht.

Wat willen we bereiken?		Wat gaan we ervoor doen?
Strategisch doel	Operationeel doel	Prestatie / Resultaat 2023
	Toezicht bij tattoo- en piercingshops	Toezicht en vergunningverlening bij tattoo- en piercingshops volgens de Warenwet.

3.2.2.3 Publieke gezondheid bij crises en rampen

Wat houdt het in?

De publieke gezondheidszorg bij crisis en rampen richt zich op het borgen van de inzetcapaciteit van de GGD bij calamiteiten en crisis, zodat wordt voldaan aan de eisen die zowel de Wet publieke gezondheid als de Wet veiligheidsregio's stelt. Publieke gezondheid bij incidenten, rampen en crises is benoemd als één van de vier pijlers van de GGD. Dit product is ondergebracht bij AGZ, desalniettemin blijft de inzet hiervan GGD-breed.

PSHi is als apart facultatief product opgenomen in de begroting van de GGD. De regie voor de PSHi is altijd een verantwoordelijkheid van gemeenten. Indien gemeenten GGD-inzet vragen voor PSHi wordt dit gezien als facultatieve taak en vindt verrekening op factuurbasis plaats (zie facultatieve producten).

Samenhang met de Meerjarenstrategie 2020-2023

Een van de belangrijkste GGD-rollen betreft die van crisisorganisatie. Met het subprogramma Publieke gezondheid bij crisis en rampen, wordt deze rol ingevuld en wordt voldaan aan de wettelijke eisen op dit gebied. Het biedt het kader voor alle GGD-medewerkers om zich voor te bereiden op hun rol in een crisissituatie of ramp. Daarbij geven we extra aandacht aan kwetsbare groepen ten tijde van een crisis, ramp of ingrijpende gebeurtenis.

Ontwikkelingen

Belangrijke ontwikkelingen zijn:

- Subsidiekaders van NZa/AZO voor OTO-middelen 2023.
- Verminderde subsidie van NZa/AZO vanaf 2022 voor OTO met € 21.000; deze wordt binnen begroting opgelost; geen extra inwonersbijdrage benodigd (verwerkt in onderhavige begroting).
- Continueren van PSHi als facultatief product.

Wat willen we bereiken?		Wat gaan we ervoor doen?
Strategisch doel	Operationeel doel	Prestatie / Resultaat 2023
Borgen publieke gezondheid bij crisis en rampen (Wpg in relatie tot Wvr).	(Kunnen) uitvoeren van GGD-taken IZB, MMK, GZO en PSH in opgeschaalde situaties.	• Actueel GGD-crisisplan en GGD Rampen Opvang Plan (GROP). • Oefenen, trainen en opleiden conform deze plannen. • Voorzien in piketfuncties publieke gezondheid voor VRGZ-/GHOR-crisis-organisatie. • Borgen inzet GAGS voor de GHOR.

Wat kost het?

Bedragen x € 1.000,-

Wettelijke taken opgedragen aan de GGD						
Algemene Gezondheidszorg	Gewijzigde					
	Realisatie 2021	begroting 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
Lasten						
Personeelskosten	1.870	2.298	2.443	2.443	2.443	2.320
Materiële kosten	229	328	193	193	193	191
Kapitaallasten	0	0	0	0	0	0
Bijdrage aan interne dienstverlening	1.023	1.050	1.128	1.128	1.128	1.253
Baten						
Uniforme bijdragen gemeenten	-3.306	-3.677	-3.658	-3.727	-3.727	-3.727
Subsidie gemeenten	0	0	0	0	0	0
Bijdrage rijk	-27	0	0	0	0	0
Overige opbrengsten	-82	0	-38	-38	-38	-38
Resultaat						
Mutaties reserve	0	0	0	0	0	0
Resultaat						
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0
Resultaat na belasting	-294	0	69	0	0	0

3.2.3 Gezond Leven: Gezonde wijk/gemeente en Gezonde School

Wat houdt het in?

Met de producten Gezonde Wijk/gemeente en Gezonde School geven we invulling aan de kerntaak Gezondheidsbevordering. Om deze taak goed, effectief en efficiënt te kunnen uitvoeren is het belangrijk om in de gemeenten, de wijken en de scholen aanwezig te zijn. Alleen dan is het mogelijk om met de relevante partners, de burgers in de wijk en de gemeente deze taak op maat inhoud te geven en optimaal in te spelen op de behoeften en vragen van de gemeente en de gemeenschap.

De kracht van wijkgericht werken

Iedere wijk, dorpskern of gemeente is anders en heeft andere vragen en behoeften en ook haar eigen kracht en lokale netwerken. En zelfs binnen één wijk zijn er verschillende kwetsbare groepen te definiëren waarbij iedere groep met zijn eigen specifieke vraagstukken kampt. Oplossingen vanuit de gedachte 'one size fits all' zijn hierbij niet van toepassing. Het verbeteren van een gezonde leefomgeving kan alleen als dat op maat gebeurt en aansluit bij de vraagstukken die gemeente, netwerk en inwoners samen willen oplossen.

Omdat de vragen en vraagstukken in iedere gemeente/wijk anders zijn, zal ook de inhoudelijke inzet van de lokale GGD'ers op maat zijn. Daarvoor gaan wij ieder jaar met de gemeente in gesprek om samen de focus van onze lokale inzet te bepalen. Deze inzet is gericht op lokaal maatwerk, aansluitend bij lokale netwerken en gericht op het realiseren van een gezonde(re) leefomgeving.

Gezonde Kennis

De epidemiologen en onderzoekers van het team Gezonde Kennis voeren voor de GGD Gezondheidsmonitors uit. Deze onderzoeksgegevens geven een beeld van de gezondheid van de inwoners in ons werkgebied. Deze informatie is de basis van preventieve acties, beleidsadvisering en gezondheidsbevordering. Het team Gezonde Kennis werkt nauw samen met de gezondheidsmakelaars (zie onder) en met de medewerkers van het Programma Onderzoek Informatie en Advies (OIA) van de GGD. Daarnaast worden de monitors in nauwe samenwerking met het RIVM, het CBS en andere GGD'en uitgevoerd.

Gezondheidsmakelaars

Gezondheidsmakelaars agenderen en adviseren: ze zijn adviseurs en procesregisseurs voor het aanpakken van complexe volksgezondheidsproblemen en het vertalen van beleid naar lokale praktijk. Het gaat hierbij om het vormgeven van collectieve gezondheidsbevordering ter preventie van volksgezondheidsproblemen als roken, alcohol, overgewicht, depressie en eenzaamheid. Ze richten zich met name op inwoners in kwetsbare situaties zoals, jeugd, ouderen, laaggeletterden, vluchtelingen, migranten en/of mensen in armoede/lage SES. De GGD kent een gezondheidsmakelaar 'school en jeugd' en een gezondheidsmakelaar 'volwassenen'. De makelaar school en jeugd richt zich primair op burgers in de leeftijd van 0 tot 18 jaar, hun gezin en het onderwijs. Op basis van thema's richt zij netwerken in en werkt zij samen met relevante ketenpartners. De makelaar volwassenen doet hetzelfde maar dan gericht op burgers in de leeftijd 18 jaar en ouder.

Door gezondheidscijfers te analyseren en te combineren met lokale kennis en het lokale netwerk komen de gezondheidsmakelaars tot een advies op maat. Zo adviseren ze over passende en effectieve, integrale en programmatische aanpakken. Ze versterken het lokale netwerk door het te verbinden en coalities te vormen met andere relevante belanghebbenden om samen een gezonde (fysieke en sociale) leefomgeving voor inwoners te realiseren. Gezondheidsmakelaars faciliteren en organiseren: ze zijn gewaardeerde partners omdat ze niet alleen meedenken maar ook meedoen. Ze organiseren netwerkvorming, ondersteunen bij uitvoering van campagnes en voorlichtingsactiviteiten. Daarnaast organiseren zij bijeenkomsten om samen met inwoners, huisartsen, sociale wijkteams en andere wijkprofessionals te komen tot een gezamenlijke, gedragen en gedegen aanpak van prioriteiten op basis van wijkanalyses. Desgewenst zijn zij als projectleider katrekker van gezondheidsbevorderende samenwerkingsprojecten. Ze ondersteunen bij evaluatie en monitoring. Op deze manier verstevigen ze de lokale preventieve infrastructuur.

Gemeenten hebben goede ervaringen met gezondheidsmakelaars van de GGD om daadwerkelijk in samenwerking met bewoners en professionals concreet, effectief en efficiënt aan de slag te gaan met gezondheidsbevordering en preventie in de wijk en/of gemeente.

Samenhang met de Meerjarenstrategie 2020-2023

Vanuit de Wet Publieke Gezondheid (Wpg) heeft de GGD de wettelijke verplichting tot het beschermen, bewaken en bevorderen van gezondheid. Zoals in de meerjarenstrategie staat beschreven, heeft de GGD meerdere taken en rollen welke samenkomen in wijk, buurten, dorpskernen en gemeenten. Dit product sluit naadloos aan op de meerjarenstrategie waarbij zorg en ondersteuning dicht bij de burger worden georganiseerd. Hierbij gaat extra aandacht naar kwetsbare groepen.

Gezond Leven werkt volgens de leidende principes uit de meerjarenstrategie: Gezond Leven sluit aan bij (behoeften en vragen vanuit) gemeenten en werkt nauw samen met netwerkpartners (netwerkaanpak).

Daarnaast vult Gezond Leven grotendeels het strategisch thema 'Adviseren over preventie en verbinden van collectieve preventie met persoonsgerichte zorg' in uit de meerjarenstrategie. Om preventie slim te organiseren werkt de GGD aan een preventieve infrastructuur. Hieronder verstaan we de structuur waarin partijen in een gemeente of wijk samenwerken aan het voorkomen van gezondheidsproblemen en waar iedereen een bijdrage levert om dit op te lossen.

Ontwikkelingen

GOR-proposities

De opzet is om een brede gezondheidsmonitor te ontwikkelen en uit te voeren om de fysieke en mentale gezondheidseffecten van de coronacrisis in kaart te brengen en op basis hiervan de Minister van VWS en gemeentebesturen te adviseren. Doel is het creëren van een zo volledig mogelijk inzicht in de fysieke en mentale gezondheidseffecten door bundeling en vooral ook koppeling van de grote hoeveelheid aan veelal losstaande corona-gerelateerde onderzoeken die onlangs van start zijn gegaan, gekoppeld aan de reguliere processen, zoals de Gezondheidsmonitor Jeugd en de Gezondheidsmonitor Volwassenen & Ouderen en ook de Nivel Zorgregistraties.

Coronacrisis

De coronapandemie laat nu al zijn sporen na. We zien een toename van mentale klachten (waaronder stress, eenzaamheid en aanhoudende moeheid), toename social media-gebruik, minder beweging, meer eenzaamheid en grotere kansenongelijkheid. Ook geeft 1 op de 10 ouders aan uit balans te zijn als het gaat om draaglast versus draagkracht.

Preventie

Mede door de coronacrisis krijgt preventie extra aandacht. Vanuit de Rijksoverheid worden middelen ter beschikking gesteld om opgelopen achterstanden weg te werken, maar ook om nieuwe initiatieven te lanceren.

Preventie-akkoord

De Staatssecretaris van VWS heeft in 2018 het Nationaal Preventieakkoord gesloten onder meer met patiëntenorganisaties, zorgaanbieders, zorgverzekeraars, gemeenten, sportverenigingen en sportbonden, bedrijven en maatschappelijke organisaties, zoals de GGD. De focus ligt op niet gaan roken en stoppen met roken, alcoholmatiging en gezond gewicht, waarbij een brede integrale aanpak wordt voorgestaan. Het Preventieakkoord sluit goed aan op het gezondheidsbeleid van de gemeenten en op de inzet van gezondheidsmakelaars van onze GGD om de integrale aanpak op de gekozen leefstijlthema's te verbreden en te verstevigen. In de regio Gelderland-Zuid zijn tal van lokale preventieakkoorden gesloten, waarbij ook de GGD en de gezondheidsmakelaars - in de ontwikkeling en uitvoering ervan - betrokken zijn.

Momenteel wordt landelijk de discussie gevoerd om 'mentale gezondheid' als vierde pijler toe te voegen aan het preventieakkoord.

Wat willen we bereiken?		Wat gaan we ervoor doen?
Strategisch doel	Operationeel doel	Prestatie / Resultaat 2023
Het bevorderen van de gezondheid van inwoners van het werkgebied door het versterken van een preventieve infrastructuur in gemeenten en de regio (Wpg).	Het verkrijgen van gezonde(re) volwassenen vanuit een wijk- of gemeentegerichte aanpak. Gemeenten pakken kansen op gebied van gezondheidsbevordering en ter versterking van de preventie infrastructuur. Het verkrijgen van een gezonde jeugd binnen scholen, wijken en gemeenten.	Per gemeente: een opgesteld, uitgevoerd en geëvalueerd uitvoeringsprogramma gezondheidsbevordering. Advies en ondersteuning aan gemeenten en samenwerkingspartners over versterking lokale preventie-infrastructuur. Agendering, organisatie, uitvoering, monitoring en evaluatie van gezondheidsbevordering in gemeenten i.s.m. gemeenten, scholen en onze lokale samenwerkingspartners.

Wat willen we bereiken?		Wat gaan we ervoor doen?
Strategisch doel	Operationeel doel	Prestatie / Resultaat 2023
		Versterkte lokale preventie-infrastructuur. Netwerkversterking op en rondom scholen en de wijk. Uitvoering werkwijze Gezonde School op PO-, VO-, SO- en Mbo-scholen.
Het verkrijgen van gegevens en inzichten in de gezondheid van de inwoners van 0-100 jaar per gemeente en per wijk/dorp/school (Wpg).	Uitvoeren van GGD gezondheidsmonitor (jong) volwassenen (opzetten van monitoronderzoek, dataverzameling, analyse en presentatie)	Volgens plan uitgevoerde gezondheidsmonitors en extra monitors naar aanleiding van corona. Rapportage over en presentatie van de monitorgegevens aan alle gemeenten in het werkgebied. Besproken resultaten van de monitors met gemeenten.

Wat kost het?

Bedragen x € 1.000,-

Wettelijke taken opgedragen aan de GGD						
Gezond Leven	Gewijzigde					
	Realisatie 2021	begroting 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
Lasten						
Personeelskosten	1.246	1.113	1.180	1.180	1.180	1.180
Materiële kosten	51	62	83	83	83	83
Kapitaallasten	0	0	0	0	0	0
Bijdrage aan interne dienstverlening	420	527	630	630	630	630
Baten						
Uniforme bijdragen gemeenten	-1.659	-1.701	-1.721	-1.753	-1.753	-1.753
Subsidie gemeenten	0	0	0	0	0	0
Bijdrage rijk	-2	0	0	0	0	0
Overige opbrengsten	2	0	-140	-140	-140	-140
Resultaat						
Mutaties reserve	0	0	0	0	0	0
Resultaat						
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0
Resultaat na belasting	60	0	32	0	0	0

3.2.4 Jeugdgezondheidszorg (JGZ)

- JGZ voor -9 mnd-18 jaar
- JGZ voor 4-18 jaar

Wat houdt het in?

De GGD voert voor de gemeenten van Gelderland-Zuid de Wet publieke Gezondheid (Wpg) uit. Met de Jeugdgezondheidszorg (JGZ) levert de GGD een bijdrage aan het lichamelijk, psychisch en sociaal gezond en veilig opgroeien van de jeugd. De JGZ zet in op een gezonde start en ontwikkeling voor de jeugd van Gelderland-Zuid, de ondersteuning bij het gezond en veilig opgroeien, het bieden van ondersteuning aan ouders bij de opvoeding en het stimuleren van een gezonde omgeving voor de jeugd.

De doelgroep Jeugd

De GGD monitort de gezondheid van alle kinderen in Gelderland-Zuid. Dit doet zij door alle kinderen op gezette leeftijden te screenen op risico's en aandoeningen en volgens vaststaande normen op te roepen bij de jeugdverpleegkundige dan wel de jeugdarts. De jeugdverpleegkundige en de jeugdarts zijn professionals bekwaamd in het normaliseren; ze stellen gerust, geven informatie, bieden ondersteuning of verwijzen indien nodig door.

De doelgroep Jeugd valt in te delen in drie categorieën:

- Veerkrachtige kinderen.
- Kwetsbare kinderen.
- Beschadigde kinderen.

Veerkrachtige kinderen

De veerkrachtige kinderen omvatten 80% van het totaal; zij hebben beperkt ondersteuning nodig. Het is met name van belang om ervoor te zorgen dat het met de 80% jeugd waarmee het goed gaat, ook goed blijft gaan. De GGD verliest dan ook geen enkel kind uit beeld, wel zet zij lichtere monitoringsvormen in bij veerkrachtige kinderen dan bij de overige twee categorieën.

Kwetsbare en beschadigde kinderen

20% van de jeugd vergt meer aandacht van met name de jeugdhulpverlening (15%) en zeer intensieve hulpverlening (5%). Bij deze categorieën zet de GGD zwaardere monitoringsvormen in en blijft zij actiever in beeld om ervoor te zorgen dat de juiste, effectieve ondersteuning geboden wordt.

Bij alle drie de categorieën bezien we samen met de gemeente of er extra aandacht besteed dient te worden aan specifieke kwetsbare doelgroepen. Veelal worden dan collectieve oplossingen gevonden op school. Tevens wordt op wijkniveau samengewerkt met netwerkpartners uit bijvoorbeeld het welzijnswerk.

Preventie

Zowel bij veerkrachtige kinderen als kwetsbare kinderen als bij beschadigde kinderen dient oog te zijn voor preventie. Per categorie verschilt echter de toepassing. Bij de veerkrachtige kinderen ken je enkel preventie ter voorkoming van zorg; curatie heeft daar nog geen plaats. Bij kwetsbare kinderen en beschadigde kinderen is curatie aanwezig en dient preventie gericht te zijn op het voorkomen van een verergering van de klachten.

De GGD zet zich in om hardnekkige maatschappelijke problemen (zoals schoolverzuim, kindermishandeling en (gezondheids)klachten door) armoede) te lijf te gaan. Ze volgt hierin de landelijke preventieagenda, zoals onderstreept door ActiZ Jeugd, GGD GHOR Nederland en het Nederlands Centrum Jeugdgezondheid (NCJ). De landelijke preventieagenda bestaat uit vier pijlers:

1. Verstevingen ouderschap

Elk kind verdient de best mogelijke start van zijn leven en een optimale kans op een gezonde en veilige ontwikkeling. Dit vraagt krachtig ouderschap waarin interactie tussen ouder en kind en tussen ouders onderling centraal staat.

2. Veilige hechting ondersteunen
Een veilige hechtingsrelatie is van wezenlijk belang voor een gezonde ontwikkeling van een kind. Wanneer een kind een veilige hechtingsrelatie opbouwt met zijn ouders vergroot dat de kans op een ongestoorde, met name sociale en emotionele, ontwikkeling.
3. Bekrachtigen goede gezondheid
Alle kinderen worden gescreend op de grootste gezondheidsrisico's en interventies worden gericht ingezet waarbij de eerste focus is om te normaliseren. Hierbij wordt, naast fysieke en mentale aspecten van gezondheid, ook gelet op kwaliteit van leven, participeren in de samenleving, goed dagelijks functioneren en zingeving.
4. Versterken weerbaarheid
De weerbaarheid van kinderen en jongeren wordt vergroot door een gezonde leefstijl te stimuleren. Om dit te bereiken is het zichtbaar en aanwezig zijn op scholen een fundamentele voorwaarde.

De GGD draagt zo bij aan de preventieve basis van de gezondheid van kinderen. Bij de inzet van preventie beoordeelt de GGD steeds wat de meest effectieve wijze is om de gezondheidswinst te bereiken. Sommige preventiedoelstellingen lenen zich uitstekend om via collectieve interventies te bereiken en bij andere onderwerpen is individuele aandacht of een combinatie vereist. Op deze manier wordt gezondheidswinst bereikt waardoor burgers beter kunnen participeren in de maatschappij en meer zelfredzaam zijn.

Vormgeven aan preventie doet de GGD vanzelfsprekend niet alleen; we werken onder meer samen met het lokale jeugdn netwerk, de gemeente, de 1^e en 2^e lijnszorg en de jeugdhulpverlening.

Lokale benadering

De uitvoering van de wet vraagt vanzelfsprekend om een rechtvaardige, gelijke benadering. Desalniettemin is afstemming op de specifieke, lokale omgeving en de daar aanwezige sociale kaart noodzakelijk. Daarom werkt de GGD gebiedsgebonden. Per gebied geven de GGD-jeugdteams op basis van de specifieke vraag en op basis van de optelsom aan capaciteiten nader invulling aan een lokale benadering. Deze jeugdteams kunnen uit verschillende functies bestaan.

Samenwerking onderwijs en kinderopvang

Teneinde lokaal goed vorm te geven aan preventie wordt intensief samengewerkt met het onderwijs en de kinderopvang. De kinderopvang en later de school heeft namelijk een grote vormende waarde en neemt in het leven van kinderen een vooraanstaande plaats in. Een gezonde en veilige kinderopvang en school hebben een positieve invloed op de ontwikkeling van het kind. Ook is het een vindplaats van signalen als kinderen problemen hebben. Iedere school in Gelderland-Zuid heeft een eigen jeugdarts, jeugdverpleegkundige, doktersassistente en een eigen gezondheidsmakelaar Jeugd die nauw met elkaar samenwerken en de school kennen.

Preventieve Logopedie

Taal- en computervaardigheden worden steeds belangrijker in onze maatschappij. Mensen die laaggeletterd zijn, hebben per definitie een gezondheidsachterstand. De preventieve logopedie is daarom gericht op het signaleren van spraak- en taalproblemen.

Alle kinderen van 5 jaar worden gescreend op stoornissen in de spraak-, taal- en stemontwikkeling en op de ontwikkeling van het monddrag. Ouders worden over de bevindingen geïnformeerd, krijgen advies en zo nodig wordt een verwijzing (via de huisarts) naar een particuliere logopedist besproken. De logopedist maakt deel uit van het multidisciplinaire JGZ-team en adviseert de jeugdarts en -verpleegkundige wanneer in de vroege ontwikkeling logopedische problematiek ontstaat.

De preventieve logopedie wordt uitgevoerd in de gemeenten Berg en Dal, Buren, Culemborg, Heumen, Maasdriel, Mook en Middelaar, Neder-Betuwe, Nijmegen, Tiel, West Betuwe en Zaltbommel.

Huisvesting

De JGZ heeft voor haar consultatiebureaus laagdrempelige huisvesting in de diverse gemeenten. De huisvesting is volledig onder uniforme bijdrage (op basis van factuur) in de begroting opgenomen.

Efficiënte bedrijfsvoering

De uitvoering van de JGZ vergt een goede logistiek. GGD Gelderland-Zuid monitort grofweg 96.000 kinderen. Dat vergt een goede planning en uitvoering. Ter beheer en optimalisatie van dat apparaat onderneemt de GGD continu acties.

Samenhang met de Meerjarenstrategie 2020-2023

Jeugdgezondheidszorg (JGZ) werkt vanuit de leidende principes genoemd in de Meerjarenstrategie 2020-2023. Zo is de JGZ een vast onderdeel van de gemeenteteams en investeert ze in netwerksamenwerking. In een gemeenteteam werken de GGD'ers van verschillende afdelingen samen om de behoeften/vraagstukken van hun wijk of gemeente zo goed mogelijk in kaart te brengen en aan te pakken. In een gemeenteteam zijn GGD'ers goed op de hoogte van elkaars werk en elkaars netwerken en kunnen elkaar in stelling brengen. Zij kunnen ieder vanuit het eigen netwerk signalen optimaal delen en met elkaar meer collectieve oplossingen realiseren. De gemeenteteams bestaan standaard uit een gezondheidsmakelaar Volwassenen, een gezondheidsmakelaar Jeugd en een vertegenwoordiging van de JGZ.

'Adviseren over preventie en verbinden van collectieve preventie met persoonsgerichte zorg' is één van de strategische thema's van de GGD uit de meerjarenstrategie. We versterken daartoe onze netwerken en duurzame samenwerking met kinderdagverblijven, peuterspeelzalen, scholen, ouders, 1^e en 2^e lijn. We investeren in de samenwerking met de sociale wijkteams en werken meer op maat en outreachend om risicokinderen een gezonde basis te bieden.

Daarnaast wil JGZ ook op een andere manier bijdragen aan het strategisch thema 'Adviseren over preventie en verbinden van collectieve preventie met persoonsgerichte zorg' door een realistisch, acceptabel en gezond toekomstperspectief voor de jongeren in onze regio extra kracht bij te zetten. In 2000 maakte 1 op de 27 kinderen gebruik van jeugdzorg (3,5%), in 2018 was dat 1 op de 8 (12,5%). De JGZ maakt zich zorgen om dit hoge zorggebruik door jongeren en vindt 1 op de 8 kinderen veel te hoog. Zorg is dan ook niet de oplossing voor alles wat nu als probleem bestempeld wordt. De gemeenten voeren de regie op het jeugdzorggebruik; daarom zoeken JGZ en Gezond Leven actief de samenwerking met de gemeenten op om bestaande activiteiten en bestaand beleid extra kracht bij te zetten.

Bovendien wil de GGD ook de samenwerking tussen JGZ en Veilig Thuis versterken om de preventieve aanpak vanuit de JGZ te benutten om onveiligheid in gezinnen te voorkomen.

Ontwikkelingen

In het speelveld van de JGZ zijn een zevental relevante, landelijke trends waarneembaar.

1. Stijgende jeugdzorgkosten

Gemeenten kwamen in 2019 ongeveer 1,7 miljard euro tekort om op een goede manier jeugdzorg te bieden. Hoewel het Rijk, gemeenten tijdelijke extra middelen bood voor 2019 (€ 420 miljoen eenmalig) en 2020, 2021 en 2022 (€ 300 miljoen jaarlijks) ziet de staatssecretaris van VWS dat dit de structurele problemen niet oplost. De kosten voor jeugdzorg nemen onder meer toe doordat kinderen steeds langer jeugdhulp ontvangen en de gemiddelde kosten per cliënt stijgen.

2. *Coronacrisis*

De coronapandemie laat zijn sporen na. We weten al dat de pandemie een toename mentale klachten (waaronder stress, eenzaamheid en aanhoudende moeheid), toename social media gebruik, verminderde beweging, toename leerachterstanden en grotere kansenongelijkheid veroorzaakt. Ook bij ouders laat het sporen na, 1 op de 10 ouders geeft aan uit balans te zijn als het gaat om draaglast versus draagkracht.

3. *Gezinnen van nu zijn anders dan gezinnen van vroeger*

Er is een grotere kloof ontstaan tussen hoger- en lager opgeleiden, er is een grotere diversiteit in culturele en etnische achtergronden, opvoedonzekerheid onder ouders en verzorgers neemt toe en er is sprake van veel verschillende gezinssituaties. Niet alle kinderen in Nederland hebben dezelfde kansen op en/of toegang tot onderwijs en gezondheid.

De GGD draagt bij aan steviger ouderschap en weerbaardere jeugd en hiermee aan het verkleinen van die gezondheidsverschillen en het verbreken van de keten van de intergenerationele overdracht van achterstanden.

4. *Het gezag van een autoriteit of expert is al lang niet meer vanzelfsprekend*

De JGZ moet laten zien waar ze meerwaarde voor jeugdigen en hun ouders heeft. Daar waar de JGZ-organisaties vroeger meer aanbodgericht werkten en one-size-fits-all toepasten, sluit dat niet meer aan bij de huidige verwachtingen en behoeften van de jeugdigen en hun ouders. Gelijkwaardig partnerschap, samen beslissen en een soepele samenwerking met de lokale partners zijn nodig om nog beter aan te sluiten bij de wensen van jeugdigen en ouders in deze tijd om zodoende effectief te kunnen adviseren.

5. *Technologische mogelijkheden nemen toe*

De meeste jeugdigen en hun ouders zijn online actief en willen vaak direct online een antwoord vinden op hun vragen. Dit vraagt van de GGD een integratie van de offline wereld met die van de online wereld.

6. *Groeiende schaarste aan arbeidskrachten in de zorg en daarmee ook binnen de JGZ*

Er zijn meer mensen nodig in de zorg, omdat de kwaliteitseisen voor zorgpersoneel zijn aangescherpt en omdat het personeel vergrijst. Er is vooral veel behoefte aan verzorgenden en verpleegkundigen op mbo- en hbo-niveau. De genoemde technologische ontwikkelingen kunnen hierbij een oplossing zijn, maar ook wordt er in de toekomst gekeken naar taakherschikking.

7. *Landelijk overheidsbeleid 'Kansrijke Start'*

De ontwikkeling die kinderen in hun eerste duizend dagen meemaken is cruciaal voor zowel een gezonde groei als de ontplooiing op latere leeftijd. Onder de noemer 'Kansrijke Start' investeert dit kabinet daarom in een goede start voor jonge kinderen. GGD'en spelen hierin een belangrijke rol: via onze artsen en verpleegkundigen op de consultatiebureaus, de vaccinatieprogramma's of via programma's als Nu Niet Zwanger, keuzehulp bij onbedoelde zwangerschap en depressiepreventie. Het plan is dat medio 2022 het prenataal huisbezoek binnen de JGZ wordt geïmplementeerd om te zorgen dat kwetsbare ouders al voor de geboorte van hun kind ondersteuning kunnen krijgen via de JGZ.

Wat willen we bereiken?		Wat gaan we ervoor doen?
Strategisch doel	Operationeel doel	Prestatie / Resultaat 2023
Zorgdragen dat kinderen en jongeren lichamelijk, psychisch en sociaal gezond en veilig opgroeien (Wpg).	Systematisch volgen, beoordelen van de ontwikkeling, tijdig signaleren, ontzorgen en normaliseren.	• Uitvoering Basispakket 0-18. • Risicosignalering 0-18. • Uitvoering RVP. • Uitvoering Informed consent.
	Preventieve voorlichting, advies, instructie en begeleiding.	• Ouderbegeleiding bij kwetsbare zwangeren. • Ondersteuning bij opvoeding en ouderschap 0-4. • Gezondheidsbevordering / het versterken van een gezonde leefstijl 4-18.

Wat willen we bereiken?		Wat gaan we ervoor doen?
Strategisch doel	Operationeel doel	Prestatie / Resultaat 2023
	Samenwerken.	• Netwerkversterking met ketenpartners. • Netwerkversterking op en rond scholen. • Samenwerking met en binnen gemeenten op het terrein jeugd. • Samenwerking met 1^e en 2^e lijn gezondheidszorg. • Afstemming met AZC en ketenpartners rondom nieuwvestigers over JGZ-taken.
	Adviseren van gemeenten en scholen. Monitoren.	• Monitoring en oplevering bruikbare gegevens. • Advisering.

Wat kost het?

Bedragen x € 1.000,-

Wettelijke taken opgedragen aan de GGD						
Jeugdgezondheidszorg	Gewijzigde					
	Realisatie 2021	begroting 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
Lasten						
Personeelskosten	8.038	7.884	8.250	8.250	8.250	8.250
Materiële kosten	1.368	1.419	1.500	1.500	1.500	1.500
Kapitaallasten	0	0	0	0	0	0
Bijdrage aan interne dienstverlening	2.482	2.881	2.773	2.773	2.773	2.773
Baten						
Uniforme bijdragen gemeenten	-11.385	-11.818	-11.940	-12.130	-12.130	-12.130
Subsidie gemeenten	-22	0	0	0	0	0
Bijdrage rijk	-198	-79	-176	-176	-176	-176
Overige opbrengsten	-421	-288	-217	-217	-217	-217
Resultaat						
Mutaties reserve	0	0	0	0	0	0
Resultaat						
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0
Resultaat na belasting	-138	0	189	0	0	0

3.3 Wettelijke taken beleidsmatig belegd bij de GGD

3.3.1 Algemene gezondheidszorg

3.3.1.1 Forensische geneeskunde en Toezicht Wmo

Wat houdt het in?

De gemeenten hebben de rol in het kader van de Wet op de lijkbezorging en het toezicht Wmo beleidsmatig bij de GGD belegd. Met de invulling van deze rollen ondersteunt de GGD gemeenten, Rijk en netwerkpartners bij het borgen van de kwaliteit van de forensische geneeskunde en Wmo-voorzieningen (Toezicht Wmo ook voor gemeente Mook en Middelaar).

Samenhang met de Meerjarenstrategie 2020-2023

Gemeenten worden geholpen om te borgen dat de (kwetsbare) gebruikers van de betreffende voorzieningen erop kunnen vertrouwen dat de geboden diensten en zorg van goede kwaliteit zijn.

Ontwikkelingen

Belangrijke ontwikkelingen betreffen:

Forensische geneeskunde

- Door landelijk verhoogde kwaliteits- en opleidingseisen is er een grote schaarste ontstaan aan forensisch geneeskundigen. Het lukt de GGD nog maar moeizaam om dienstroosters voor forensische geneeskunde rond te krijgen. In 2021 zijn de IGJ, OM en Politie gewaarschuwd dat dit op enig moment niet meer lukt ('code zwart').
- In het kader van de bezuinigingen GGD is besloten om te onderzoeken of op de forensische geneeskunde bezuinigd kan worden door verdergaande samenwerking en/of uitbesteding (andere organisatievorm); vanaf 2022 wordt per jaar € 50.000 bezuinigd (verwerkt in onderhavige begroting).
- De regionale samenwerking zal vormgegeven worden op niveau van de politieregio's. Voor onze regio is dat op niveau van Oost c.q. de provincies Gelderland en Overijssel. Verwacht wordt dat GGD IJsselland de regionale GGD-taken op dit gebied organiseert en steeds meer de rol van centrum-GGD voor forensische geneeskunde in Oost-Nederland zal invullen. Vooralsnog is onbekend hoe de financiële en bestuurlijke verantwoordelijkheden van gemeenten in Gelderland-Zuid c.q. GGD Gelderland-Zuid zich zullen gaan verhouden tot deze regionale samenwerkingsstructuren. We signaleren dat de hogere eisen die worden gesteld aan forensische geneeskundigen kunnen leiden tot hogere personeelskosten.

Wmo-toezicht

- Doorgaande ontwikkeling van het Wmo-toezicht in aansluiting op de vormgeving van de Wmo-voorzieningen in Gelderland-Zuid.
- Invulling geven aan het plan van regiegemeente Nijmegen om de achterstanden en knelpunten door te beperkte capaciteit op te lossen. Voor de jaren 2022-2024 zijn hierdoor extra middelen beschikbaar gekomen voor de uitvoering van deze taak en is hiervoor derhalve ook in 2023 extra subsidie toegekend (verwerkt in onderhavige begroting).

Wat willen we bereiken?		Wat gaan we ervoor doen?
Strategisch doel	Operationeel doel	Prestatie / Resultaat 2023
Bijdragen aan kwaliteitsborging forensische opsporing en Wmo-diensten.	Bieden van continue beschikbaarheid en inzet van forensisch geneeskundige expertise voor lijkschouw (Wet op de lijkbezorging).	• Uitvoering van lijkschouwen bij vermoeden van niet-natuurlijk overlijden en euthanasie. • Samenwerking met andere GGD'en in Oost-Nederland bij de uitvoering van forensische geneeskunde.
	Toezicht op de kwaliteit van maatschappelijke ondersteuning Wmo 2015 (Wmo).	Kwaliteitstoezicht bij Wmo-voorzieningen: • meldingen van calamiteiten en geweldsincidenten. • Onderzoeksverkenning. • Signaalgestuurd toezicht. • 2^e en volgende follow up-onderzoek (subsidie- en op factuurbasis). • Signaalgestuurd pgb-onderzoek (subsidie- en op factuurbasis).

Wat kost het?

Bedragen x € 1.000,-

Werkveld beleidsmatig belegd bij de GGD						
Algemene Gezondheidszorg	Gewijzigde					
	Realisatie 2021	begroting 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
Lasten						
Personeelskosten	530	434	583	583	583	583
Materiële kosten	20	21	17	17	17	17
Kapitaallasten	0	0	0	0	0	0
Bijdrage aan interne dienstverlening	181	150	231	231	231	231
Baten						
Uniforme bijdragen gemeenten	-660	-603	-610	-617	-617	-617
Subsidie gemeenten	0	0	-211	-211	-211	-211
Bijdrage rijk	0	0	0	0	0	0
Overige opbrengsten	-5	-3	-3	-3	-3	-3
Resultaat						
Mutaties reserve	0	0	0	0	0	0
Resultaat						
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0
Resultaat na belasting	65	0	8	0	0	0

3.3.2 Bijzondere Zorg

Wat houdt het in?

De zorg voor de kwetsbare mensen loopt als een rode draad door de dienstverlening van de GGD heen. Het gaat om zowel interne als externe samenwerking die essentieel is om kwetsbare mensen van alle leeftijden de juiste ondersteuning te bieden. De GGD biedt conform de Wmo ondersteuning op het gebied van de Openbare Geestelijke Gezondheidszorg (OGGz) voor de regio Gelderland-Zuid en de gemeente Mook en Middelaar, minus de gemeenten Zaltbommel en Maasdriel. Het Meldpunt Bijzondere Zorg (MBZ) vervult hierbij een regionale meld-, triage- en adviesfunctie.

Meldpunt Bijzondere Zorg

Dagelijks komen bij MBZ meldingen binnen over (psychisch) kwetsbare mensen met onbegrepen gedrag. Het meldpunt legt contact met de aangemelde cliënt(en), bemiddelt en leidt toe naar passende hulpverlening.

Trajecten Bijzondere Zorg

MBZ biedt hulp aan mensen met (psychische) problematiek over wie men zich zorgen maakt en die zelf geen hulp of ondersteuning zoeken of deze mijden. Denk aan dak- en thuislozen, mensen met verzamelwoede (hoarders), chronisch verslaafden, sekswerkers, stelselmatige delictplegers, mensen met ernstige psychische aandoeningen, mensen met een verstandelijke beperking, vereenzaamde ouderen en chronisch zieken. Vaak gaat het om complexe en langdurige zorgvragen op verschillende leefgebieden. Soms is er sprake van overlast in de woon- en leefomgeving of gevaar voor de persoon zelf. MBZ werkt samen met de cliënt, het sociale netwerk en zorgpartners in het veld. Het gaat om een intensieve trajecten waarbij MBZ de cliënt leidt naar passende zorg en trajectregie kan bieden.

Wet verplichte ggz (Wvggz)

Sinds 1 januari 2020 voert GGD Gelderland-Zuid een aantal taken uit in het kader van de Wvggz voor alle gemeenten in Gelderland-Zuid, behalve Maasdriel en Zaltbommel, en Mook en Middelaar:

- het horen bij het voornemen om een crisismaatregel te nemen;
- de mogelijkheid voor inwoners en professionals om een melding te doen in het kader van de Wvggz en de behandeling en triage van deze melding;
- het uitvoeren van verkennend onderzoek naar aanleiding van een melding in het kader van de Wvggz.

Naar aanleiding van de regionale evaluatie hebben de gemeenten besloten om de Wvggz-taken vanaf 2023 op te nemen in de uniforme begroting van de GGD/Bijzondere Zorg.

Interventieteam

Het Interventieteam wordt door MBZ ingezet bij langdurige en complexe situaties. De Interventieteams (IVT) in regio Nijmegen en Rivierenland bestaan uit medewerkers van verschillende zorgorganisaties (Pro Persona, Iriszorg, RIBW, MEE Gelderse Poort en MBZ). Zij slaan een brug tussen MBZ en de reguliere zorg. De Interventieteams worden gecoördineerd door MBZ.

Protocol winteropvang

MBZ coördineert de winteropvang voor alle gemeenten in de regio Gelderland-Zuid en stelt hiervoor samen met ketenpartners een protocol winteropvang op. Het protocol heeft tot doel de dak- en thuislozen gedurende de winter op een verantwoorde wijze op te vangen.

Samenhang met meerjarenstrategie 2020-2023

GGD Gelderland-Zuid (en dus ook de afdeling Bijzondere Zorg) werkt voor de uitvoering van de taken vanuit de twee leidende principes uit de meerjarenstrategie: aansluiting bij de gemeenten en de netwerkaanpak. Daarnaast zet Bijzondere Zorg in op het strategische thema 'Investeren in de verbinding tussen zorg en veiligheid'.

Voor MBZ betekent dat het volgende:

- MBZ heeft per gemeente een aandachtsfunctionaris die de verbinding maakt met het lokale veld c.q. de gemeente.
- MBZ opereert op het snijvlak van zorg en openbare orde en veiligheid. Door samenwerking met lokale netwerken en zorg- en veiligheidspartners kunnen sociale veiligheidsproblemen van inwoners van Gelderland-Zuid en Mook en Middelaar vroegtijdig worden gesignaleerd en aangepakt.
- MBZ investeert in een goede aansluiting tussen de geestelijke gezondheidszorg en de openbare geestelijke gezondheidszorg.
- Het borgen van de aanpak voor mensen met onbegrepen gedrag, waaronder het Interventieteam en het Meldpunt niet-acuut (zie facultatieve taken Bijzondere Zorg).
- De OGGz-monitor kan worden ingezet om inzicht te krijgen in de grootte van de OGGz-doelgroep en in de in- en uitstroom van de OGGz-doelgroep in bestaande voorzieningen (zie ook het Programma Onderzoek Informatie en Advies (OIA)).

Ontwikkelingen

Stijging aantal trajecten bij MBZ

Het aantal trajecten bij MBZ is in de afgelopen jaren sterk toegenomen: van bijna 1200 trajecten in 2018 naar ruim 1800 trajecten in 2021. Deze aantallen gaan over het aantal meldingen dat heeft geleid tot een traject bij MBZ. De stijging zit vooral in trajecten die vallen onder het uniforme deel van de taakuitvoering van MBZ: Consultatie en advies en Bijzondere zorg-trajecten. Met name de politie meldt vaker bij MBZ. Sinds 1 juni 2020 stuurt de politie zorgmeldingen, waarbij geen sprake is van huiselijk geweld en/of vermoedens van kindermishandeling, direct naar MBZ in plaats van Veilig Thuis. Daarnaast weten burgers het meldpunt steeds beter te vinden. Deze trend sluit aan bij de ontwikkeling van een sluitende aanpak voor mensen met een psychische kwetsbaarheid en van het meldpunt niet-acuut.

In 2021 is extra personeel geworven om alle trajecten te kunnen uitvoeren. De GGD is in gesprek met de gemeenten om afspraken te maken over het versterken van het lokale veld per gemeente, zodat de zorg minder escaleert. Dit leidt naar verwachting tot een vermindering van het aantal trajecten bij MBZ. De insteek is om met de gemeenten te komen tot structurele oplossingen. Afhankelijk van deze oplossingen en totdat de effecten hiervan zichtbaar worden, is (overbruggings)financiering van de trajecten nodig; deze is opgenomen in onderhavige begroting.

Dak- en thuislozen

Er zijn zorgen over een groot aantal mensen dat structureel buiten slaapt. Door de coronapandemie zijn er minder plekken beschikbaar in de opvang. Centrumgemeente Nijmegen en zorgaanbieders stellen extra winteropvang open (november tot april). Praktijk Buitenzorg, de Centrale toegang maatschappelijke opvang (zie facultatieve taken Bijzondere Zorg) en het Interventieteam sluit hier zoveel mogelijk bij aan.

Meldpunt niet-acuut

In het kader van de Sluitende aanpak voor mensen met een psychische kwetsbaarheid is het Meldpunt niet-acuut opgezet bij MBZ. Naast professionals kunnen ook burgers melden bij MBZ. Het streven is om het meldpunt aan te sluiten op het 'ketenbreed meld- en adviespunt' (triagist Pro Persona op de meldkamer).

Wat willen we bereiken?		Wat gaan we ervoor doen?
Strategisch doel	Operationeel doel	Prestatie / Resultaat 2023
Het doelmatig en doeltreffend uitvoeren van de OGGz-taken (Wmo).	Het voorkomen en verminderen van sociale uitsluiting van kwetsbare mensen die vaak meervoudige problemen hebben (OGGz) door vroegtijdig signaleren en beïnvloeden van risicofactoren en beschermende factoren (Wmo).	• Aanneمة van meldingen (meldpunt). • Consultatie en Advies. • Triage van de melding: beoordelen van de gezondheids-, zorg- en overlastsituatie. • Uitvoering van trajecten en toeleiding naar reguliere zorg.
	Sluitend netwerk (psychisch) kwetsbare mensen.	• Coördinatie Interventieteams (IVT). • Deelname medewerkers Bijzondere Zorg aan IVT. • Aansluiting van het meldpunt niet-acuut op het 'ketenbreed meld- en adviespunt'
	Dak- en thuislozen gedurende de winterperiode op een verantwoorde wijze opvangen.	• Monitoring van de gevoelstemperatuur in de periode van 1 november tot 1 april. • Start en beëindiging van de winteropvang op basis van de gevoels-temperatuur en communicatie met ketenpartners hierover. • Evaluatie en bijstelling van de samenwerkingsafspraken in het regionale protocol winteropvang met ketenpartners.
	Het weer in verzekering krijgen van personen die onverzekerd zijn.	• Contact met onverzekerde personen om ze weer in verzekering te krijgen voor toekomstige zorg, op basis van meldingen via een landelijk meldpunt.
	Systematisch volgen van kwetsbare groepen, beoordelen van de ontwikkeling, tijdig signaleren en bijstellen. Het in kaart brengen van de omvang van kwetsbare groepen. Het verstevigen van de signalerende en adviserende rol van MBZ aan gemeenten zodat gemeenten meer/beter kunnen inzetten op preventie.	• Bijdrage aan de uitvoering en doorontwikkeling van de OGGz-monitor. • Informatie en advies over kwetsbare groepen aan de gemeenten.

Het doelmatig en doeltreffend uitvoeren van de taken in het kader van de Wvvgz	Het bieden van een hoorfunctie voor personen bij wie het voornemen is om een crisismaatregel te nemen.	24/7 bereikbaarheid t.b.v. het horen.
	Gemeenten met een Verkennend Onderzoek adviseren over het al dan niet aanvragen van de zorgmachtiging.	- Aanname en triage van meldingen Wvvgz. - Uitvoering van Verkennende Onderzoeken en advisering gemeenten binnen de wettelijke termijn.

Wat kost het?

Bedragen x € 1.000,-

Werkveld beleidsmatig belegd bij de GGD						
Bijzondere Zorg	Gewijzigde					
	Realisatie 2021	begroting 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
Lasten						
Personeelskosten	1.353	1.287	1.422	1.422	1.422	1.422
Materiële kosten	56	78	73	73	73	73
Kapitaallasten	0	0	0	0	0	0
Bijdrage aan interne dienstverlening	471	627	718	718	718	718
Baten						
Uniforme bijdragen gemeenten	-1.640	-1.979	-2.149	-2.192	-2.192	-2.192
Subsidie gemeenten	0	0	0	0	0	0
Bijdrage rijk	0	0	0	0	0	0
Overige opbrengsten	-13	-13	-20	-20	-20	-20
Resultaat						
Mutaties reserve	0	0	0	0	0	0
Resultaat						
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0
Resultaat na belasting	227	0	43	0	0	0

3.3.3 Veilig Thuis

Wat houdt het in?

Veilig Thuis Gelderland-Zuid is het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling en Huiselijk geweld zoals beschreven in hoofdstuk 4 van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo).

Als er sprake is van (vermoedens van) kindermishandeling of huiselijk geweld, dan is Veilig Thuis er 24/7 om meldingen aan te nemen of adviezen te geven. Dit kan via een landelijk telefoonnummer (0800-2000) overdag dan wel buiten kantoortijden via een bereikbaarheidsdienst die op Gelders niveau is vormgegeven door de drie Veilig Thuis-organisaties. Veilig Thuis richt zich op het snel stoppen van het huiselijk geweld, de kindermishandeling of ouderenmishandeling en het bijdragen aan duurzame oplossingen. Veilig Thuis biedt zelf geen hulp. Veilig Thuis neemt de melding aan, beoordeelt deze en organiseert vervolgens de hulp die nodig is. Soms is snel duidelijk welke problemen er zijn en welke hulp nodig is. Dan wordt advies gegeven aan de melder over te nemen stappen of er wordt geadviseerd om de situatie bij het wijkteam onder de aandacht te brengen. Niet altijd is meteen duidelijk wat er aan de hand is of is er meer bemoeienis van Veilig Thuis nodig. We bekijken dan wat er ten minste moet gebeuren om het voor iedereen weer veilig te maken. Dit doen we altijd in nauwe samenwerking met professionals en organisaties die al bij het gezin/huishouden betrokken zijn.

Veilig Thuis voorziet bestuur en gemeenten periodiek van informatie op regionaal en gemeentelijk niveau, zoals het aantal adviezen, meldingen, overdrachten et cetera, zodat gemeenten in staat zijn adequaat te reageren met bijvoorbeeld (preventie)beleid. Vanaf 1 april 2022 zal er per kwartaal in samenwerking met het GGD programma OIA (Onderzoek Informatie en Advies) een dashboard verschijnen waarin gemeenten zelf selecties kunnen doen zodat zij op lokaal niveau zien wat de stand van zaken is.

Samenhang met Meerjarenstrategie 2020-2023

Veilig Thuis werkt vanuit de leidende principes, genoemd in de Meerjarenstrategie 2020-2023. In de nieuwe Regiovisie Huiselijk Geweld en Kindermishandeling (2021) komt deze netwerksamenwerking ook terug.

Daarnaast vult Veilig Thuis voor een groot deel het strategisch thema 'Investeren in de verbinding tussen zorg en veiligheid' in. Vanuit dit thema pakt Veilig Thuis de maatschappelijke opgave op om, samen met netwerkpartners (Openbaar Ministerie, politie, Reclassering), structurele onveiligheid zoveel mogelijk te voorkomen. Denk hierbij ook aan de jeugdbeschermingsketen, waarin we samenwerken met de Gelderse Gecertificeerde Instellingen (GI's) en de Raad voor de Kinderbescherming (RvK).

Ontwikkelingen

Toekomstscenario voor de Gezins- en Jeugdbeschermingsketen

Landelijk wordt gewerkt aan een toekomstscenario voor de Gezins- en Jeugdbeschermingsketen. De verwachting is dat dit scenario in 2023 nog verder uitgewerkt is en dat dit consequenties heeft voor de Veilig Thuis-organisaties.

In 2022 worden in het kader van de Gelderse Verbeteragenda Jeugd- en gezinsbescherming en anticiperend op Het Toekomstscenario Gezins- en Jeugdbeschermingsketen twee toekomsttuinen in onze regio gestart. Hierbij werken veiligheidspartners nauw samen met een aantal wijkteams, en gaan van 'estafette-model' naar 'netwerksamenwerkingsmodel'. Gericht op betere dienstverlening voor de direct betrokkenen waar veiligheidsissues spelen. In 2023 loopt dit naar verwachting door. In 2023 gaan we door met leerbijeenkomsten met alle sociale wijkteams en zijn andere veiligheidspartners aangesloten (RvK en GI's) en het onderwijs.

Corona

In 2021 daalden de meldingen voor het eerst ten opzichte van de jaren daarvoor. In die zin is dit een trendbreuk. Met name in de maanden oktober en november zagen we een enorme daling. In december en januari 2022 is het aantal meldingen overigens weer gestegen ten opzichte van vorig jaar. Of dit te maken heeft met corona en het gegeven dat het onderwijs veel 'dicht' is geweest kunnen we niet aantonen.

In algemene zin zou je kunnen zeggen dat we met elkaar minder zicht hebben op wat er achter de voordeur gebeurt. Landelijk zien we hetzelfde beeld dat de meldingen bij de meeste Veilig Thuis-organisaties dalen en adviezen stijgen. Uit een landelijk onderzoek van het NSCR (Nederlands studiecencentrum criminaliteit en rechtshandhaving), blijkt dat vanaf de eerste lockdown burgers belangrijkere melders zijn geworden (denk aan bureaus die anoniem melden).

Vanaf juni 2020 kunnen betrokkenen en omstanders van geweld chatten met Veilig Thuis. Chats zijn een vorm van advies. De chat geven we vorm samen met de andere vier Veilig Thuis-organisaties in Oost-Nederland. Hiermee bereiken we een nieuwe jongere doelgroep en we merken dat vrouwen vaker chatten dan mannen.

Ontwikkelagenda 'Veiligheid Voorop'

In 2022 gaat Veilig Thuis door met het 'Actie-overleg', waar we samen met politie en Openbaar Ministerie (OM) complexe casuïstiek afstemmen. Tevens werken we op regio oost niveau samen in de straf en zorg keten samen rondom de thema's ouderenmishandeling, stalking, eerdergerelateerd geweld en 'samen op in acuut'.

Borging Project 'kwaliteit op tijd'

In 2021 hebben we samen met TOC Resultants gewerkt aan het project 'kwaliteit op tijd'. Eind 2021 was Veilig Thuis wachtlijstvrij in zowel de frontoffice als backoffice. Begin 2022 zien we dat ook de wettelijke termijnen verbeteren. In de komende jaren is alle aandacht gericht op de borging. We sturen op afronding van diensten en een laag niveau van onderhanden werk. En er is een zogenaamde 'producten en dienstencatalogus' opgesteld waaraan we ons zowel intern als extern houden.

Uitgangspunten begroting 2023

- Normuren per dienst, zoals vastgesteld in 2021.
- Voor de begroting van 2023 is grotendeels uitgegaan van de realisatie van 2021 met uitzondering van de meldingen.

Toelichting per dienst:

- Voor de meldingen inclusief veiligheidsbeoordeling gaan we uit van de begroting 2022 (in totaal 2.970 meldingen). De realisatie 2021 was minder (2.564), maar januari laat een toename zien (geëxtrapoleerd 2.892). Verder investeren we op verzoek van de gemeenten in voorlichting aan het onderwijs over de meldcode. Naar verwachting leidt dit tot meer meldingen vanuit het onderwijs (in 2021 was 'slechts' 4% van de meldingen afkomstig vanuit het onderwijs).
- De adviezen stijgen met 7% conform realisatie 2021.
Chats zijn nieuw sinds 2021 en onderdeel geworden van de dienst 'advies' en opgenomen in deze begroting. Dit is landelijk vanuit het landelijk netwerk VT afgesproken met de VNG.
Doordat meer professionals en inwoners/burgers adviezen vragen, kan gesteld worden dat we als Veilig Thuis goed worden gevonden. Vanaf 2022 zullen we de consultatie- en adviesfunctie meer vormgeven (onderdeel van de dienst advies). Denk hierbij aan een extra keer mee gaan met het wijkteam, ook op het moment dat de melding wordt overgedragen aan het wijkteam. Of aansluiten bij een gesprek met een adviesteam bij een school. Dat kan ook preventief helpen.
- Na de veiligheidsbeoordeling wordt gemiddeld genomen bij 28% van de meldingen een vervolgdienst VT ingezet (Voorwaarden en Vervolg of onderzoek). We sturen op 26% van de meldingen, omdat we slechts een vervolgdienst inzetten als door Veilig Thuis 'het verschil kan worden gemaakt'.

- Uitgegaan wordt van de verhouding 63% Voorwaarden & Vervolg en 37% Onderzoek (conform realisatie 2021). We deden in 2021 in verhouding meer onderzoek, maar de insteek blijft 'Voorwaarden & Vervolg' tenzij.
- Monitoren zetten we in conform realisatie 2021 en dat betekent in 65% van de gevallen bij onderzoek en 81% bij Voorwaarden en Vervolg (dat is minder dan begroot voor 2022).
- Als Veilig Thuis door wachtlijsten bij gemeentelijke sociale wijkteams en hulpverleningsorganisaties niet de mogelijkheid heeft om zaken over te dragen, wordt de (facultatieve) dienst 'zicht op veiligheid' ingezet (en wordt hiervoor een factuur gestuurd).
- Bezuinigingsdoelstelling Veilig Thuis blijft: voor monitoring 12 uur te normeren in plaats van 15 uur per casus (zoals ooit vastgesteld door de VNG).

Overige diensten

- Deelname aan expertiseberaad op verzoek van gemeenten. Deskundigheid van gedragswetenschappers wordt meer gevraagd. Begroting opgehoogd met 40 K.
- Voorlichting aan sociale wijkteams: 40 bijeenkomsten (idem als in 2021). Nieuw is om voorlichting aan het onderwijs te geven (in 2021 op factuur basis). Uitgegaan van 40 bijeenkomsten op basis van vraag in 2021.
- Verzoek tot bespreking (VTB) en Verzoek tot onderzoek (VTO) naar Raad voor de Kinderbescherming: conform realisatie: 23 en 58.
- Tijdelijk huisverbod (THV): 54 (conform realisatie 2021). We maken een onderscheid tussen screeningen en daadwerkelijk uitgevoerde THV's. Niet alle screeningen leiden tot een THV. Financieel leidt dit niet tot een verschil.

Wat willen we bereiken?		Wat gaan we ervoor doen?
Strategisch doel	Operationeel doel	Prestatie / resultaat 2023
Een veilig thuis voor iedereen, jong en oud	Veilig Thuis is goed te vinden ook op social media. Dienst Advies en consultatie zo vormgeven dat VT ook meer preventief kan adviseren. Specifiek aandacht voor het onderwijs.	Up to date informatie op de website en een eigen up to date LinkedIn-pagina. Stabilisatie groei meldingen. Meer meldingen vanuit het onderwijs (in 2021 4% in 2023 verdubbeling). Toename van het aantal adviezen.
	Versterken lokaal veld door meer expertise over (on)veiligheid; daardoor minder druk op Veilig Thuis. Verminderen handelingsverlegenheid in wijkteams en onderwijs en bij betrokken professionals.	Optimale samenwerking met en in de regio door gebruik van dezelfde taxatie-instrumenten in de hele regio. Voorlichting sociale wijkteams en onderwijs. Geboden hulp aan wijkteams door mee te gaan 1e gesprek/ aan te schuiven bij onderwijsadvies-teams.

Kwalitatief goede en effectieve dienstverlening in samenwerking met de keten	Toekomsttuinen starten in 2022 waarin we kunnen leren welke bestanddelen helpend zijn om echt het verschil te maken vanuit meer eenvoud en intensievere samenwerking. Wettelijke termijnen vanuit VT worden gehaald. Sturen op doorstroom en uitstroom.	Kennis hoe we problemen gezinsgericht met alle betrokken veiligheidspartners en wijkteams beter en efficiënter kunnen oppakken met herkenbare regie. Geen wachtlijsten/ werkvoorraden. Uitvoering diensten minimaal 80% binnen wettelijke termijn. Generalisten, die bijspringen bij zowel front- als backoffice.
	Samenwerken in de keten van zorg en veiligheid.	Goed werkend 'Actie-overleg' met politie en OM. Doorontwikkeling ZSM (samenwerkingsverband zorg en straf) op regio Oost-niveau.

Wat kost het?

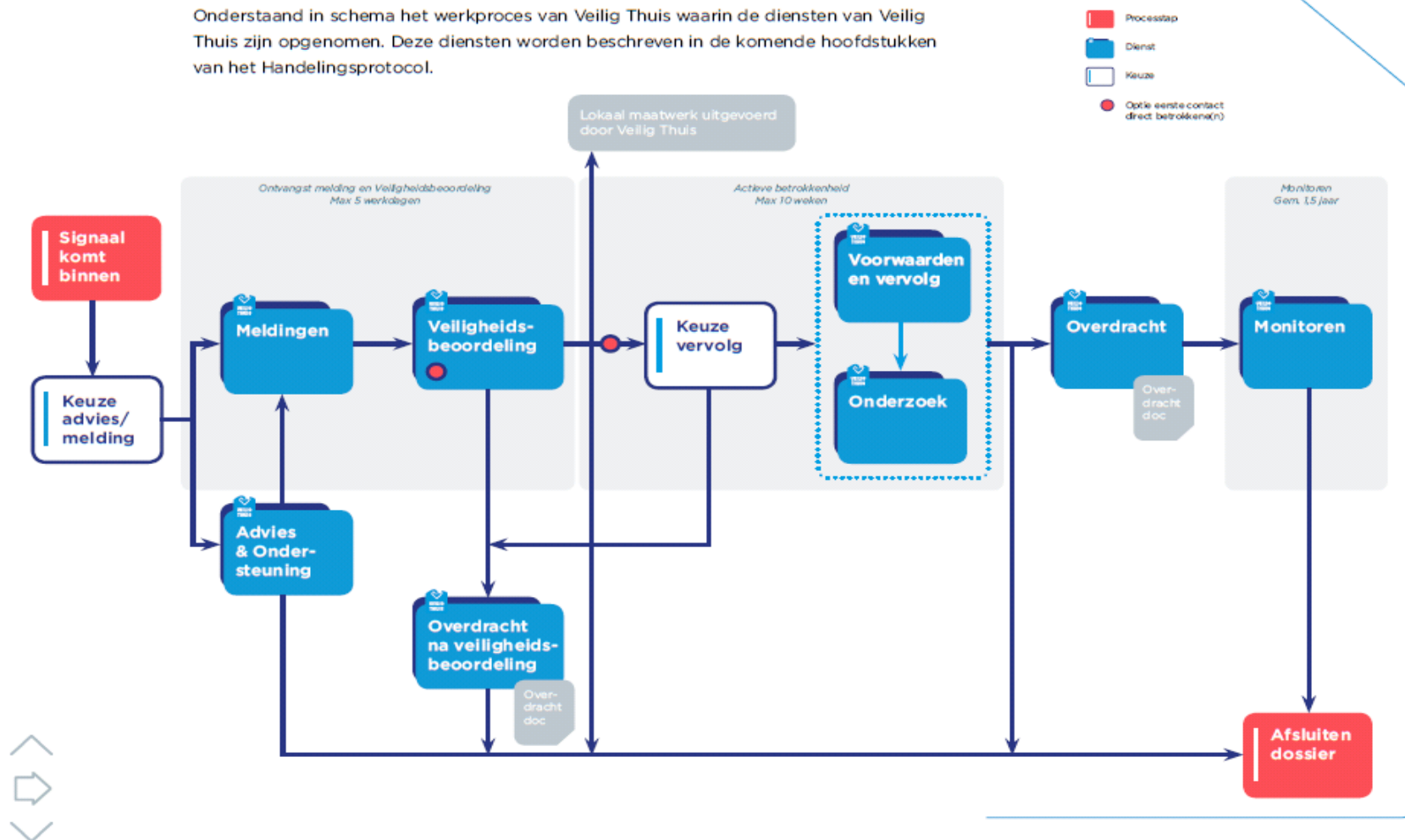
Bedragen x € 1.000,-

Werkveld beleidsmatig belegd bij de GGD						
Veilig Thuis	Gewijzigde					
	Realisatie 2021	begroting 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
Lasten						
Personeelskosten	4.983	4.635	4.666	4.666	4.666	4.666
Materiële kosten	312	415	404	404	404	404
Kapitaallasten	0	0	0	0	0	0
Bijdrage aan interne dienstverlening	2.019	2.600	2.729	2.729	2.729	2.729
Baten						
Uniforme bijdragen gemeenten	-7.383	-7.571	-7.588	-7.717	-7.717	-7.717
Subsidie gemeenten	0	0	0	0	0	0
Bijdrage rijk	-7	0	0	0	0	0
Overige opbrengsten	-136	-79	-82	-82	-82	-82
Resultaat						
Mutaties reserve	0	0	0	0	0	0
Resultaat						
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0
Resultaat na belasting	-213	0	129	0	0	0

	Aantallen 2023	Uren per dienst	Kostprijs 2023	Totaal 2023
Wettelijke diensten				
Adviezen & Ondersteuning	7.706	1,75 €	186 €	1.433.316
Meldingen met veiligheidsbeoordeling	2.970	4,00 €	427 €	1.268.190
Overdracht na veiligheidsbeoordeling	2.221	4,00 €	410 €	910.610
Totaal bemoeienis Veilig Thuis	772			
Dit bestaat uit:				
Onderzoek	37% van bemoeienis VT	286		
Waarvan met monitoring 65%		186	49,13 € 5.340 €	993.240
Waarvan zonder monitoring 35%		100	37,13 € 4.182 €	418.200
Voorwaarde en vervolg	63% van bemoeienis VT	486		
Waarvan met monitoring 80%		394	42,13 € 4.561 €	1.797.034
Waarvan zonder monitoring 20%		92	30,13 € 3.403 €	313.076
Huisverboden uitvoering		54	40,00 € 3.960 €	213.840
Huisverboden screenings		76	10,00 € 990 €	75.240
Voorlichting wijkteams/onderwijs en overigen		40	5,00 € 450 €	18.000
Overige diensten				
VTO naar RVDK		23	13,40 € 1.394 €	32.062
VTB		58	6,70 € 697 €	40.426
Deelname aan expertise beraad op verzoek van gemeente		240	4,00 € 407 €	97.680
Totaal kosten obv diensten			€	7.610.914
Begrotingswijziging 2022 (controller, € 60.000 waarvan voor VT € 16.711)			€	16.786
Uitzetting overhead (totaal € 158.000) waarvan voor VT			€	41.973
Totaal kosten alle deelnemende gemeenten + Mook			€	7.669.673

Algemeen proces Veilig Thuis

Onderstaand in schema het werkproces van Veilig Thuis waarin de diensten van Veilig Thuis zijn opgenomen. Deze diensten worden beschreven in de komende hoofdstukken van het Handelingsprotocol.



3.4 Werkveld specifiek (facultatief)

In deze paragraaf worden de facultatieve werkvelden van de GGD nader toegelicht. Deze bestaan voor een groot deel uit facultatieve taken voor gemeenten waarbij er een keuzemogelijkheid bestaat om werkvelden af te nemen. Daarnaast worden in deze paragraaf diensten aan derden nader toegelicht.

3.4.1 Programma Onderzoek, Informatie en Advies (OIA)

Wat houdt het in?

Het programma Onderzoek, Informatie en Advies (OIA) ontwikkelt een data- en informatiegestuurde aanpak. De GGD verzamelt, bestudeert en vergelijkt gegevens en cijfers over de gezondheid en factoren die de gezondheid beïnvloeden. Het gaat daarbij in de basis om cijfers die de GGD zelf verzamelt via de gezondheidsmonitoren en om gegevens die ten behoeve van het primaire proces binnen de afdelingen JGZ, AGZ, Gezond Leven, Bijzondere Zorg en Veilig Thuis worden verzameld of geregistreerd. Door gegevens van verschillende databronnen met elkaar te koppelen en te analyseren, kunnen vernieuwende inzichten over beleidsterreinen heen ontstaan die gemeenten kunnen ondersteunen bij (integrale) beleidsvorming.

Regionale inzichten

Het programma OIA richt zich op regionale inzichten waarbij data van verschillende bronnen binnen en buiten de GGD bij elkaar gebracht wordt om gezamenlijk tot nieuwe informatie te komen ten gunste van de samenwerkingspartners. Wanneer een bepaald thema of een gewenst inzicht niet binnen de gehele regio leeft kunnen we dat vanuit een facultatieve taak met één of meerdere gemeenten of partners oppakken. Zo kunnen bijvoorbeeld 'proeftuinen' ontstaan om bestaande dashboards bij lokale partners uit te breiden of gezamenlijk door te ontwikkelen met indicatoren gebaseerd op data uit de GGD.

Verdiepende onderzoeken en kwalitatieve data

Voor vraagstukken die een kwalitatieve dataverzameling vragen c.q. voor verdiepende analyses, die bijvoorbeeld kunnen leiden tot factsheets, hebben wij een infrastructuur beschikbaar om panelonderzoek uit te voeren. We beschikken over een GGD-panel met 2000 inwoners. Het panelonderzoek is een uniek instrument binnen de GGD om burgers te peilen over specifieke thema's. Hierin zoeken we actief samenwerking met andere GGD'en en geïnteresseerde onderzoeksgroepen. Om de technische infrastructuur en het volume/enthousiasme van de actieve panelleden te behouden, is het streven om minimaal 2 panelonderzoeken per jaar uit te voeren. Verdiepende onderzoeken behoren vanaf 2021 niet meer tot de uniforme taken, maar kunnen als facultatieve taak door gemeenten worden ingekocht.

In de coronabestrijding bleek panelonderzoek essentieel om inzicht te krijgen in gedrag en in de betrokkenheid/compliance van burgers bij beleid en maatregelen. Door de krachten van GGD'en te bundelen, is hier op efficiënte wijze vorm aan gegeven. De Gelderse GGD'en zien daarmee ook de kans om, als gemeenten dat wensen, voor reguliere taken de bijdrage vanuit burgers op een kosteneffectieve wijze te benutten.

Wat willen we bereiken?		Wat gaan we ervoor doen?
Strategisch doel	Operationeel doel	Prestatie / Resultaat 2023
Groeien in datavolwassenheid in de vorm van lokale/regionale verdiepende inzichten op het gebied van publieke gezondheid.	Het, in afstemming met gemeenten en samenwerkingspartners, realiseren van integrale (lokale/regionale) inzichten om een thema of (kwetsbare doelgroep beter in beeld te krijgen.	Regionale inzichten / lokale dashboards.
Verzamelen van beleidsrelevante gegevens over gezondheid van de burgers.	Uitvoeren van verdiepende kwalitatieve onderzoeken via het GGD-panel over relevante thema's.	Digitale vragenlijsten, dataverzamelingen, verwerking en rapportage (factsheets) van de bevindingen aan de opdrachtgevers (bv. gemeenten) en de panel-deelnemers.

3.4.2 Algemene gezondheidszorg

Wat houdt het in?

Algemene gezondheidszorg (AGZ) heeft onder andere gezondheidsbescherming ten doel. Gezondheidsbescherming richt zich op het beschermen van de gezondheid van inwoners van Gelderland-Zuid tegen infectieziekten in binnen- en buitenland, ongunstige milieufactoren en seksuele gezondheidsrisico's. Doel is onder andere om te voldoen aan de eisen die wet- en regelgeving stelt aan gemeenten (Wet publieke gezondheid, Wet veiligheidsregio's en subsidieregeling publieke gezondheid).

Aanvullende seksuele gezondheidszorg, Reizigersadvisering en -vaccinatie en Milieu en gezondheid zijn facultatieve producten die bijdragen aan gezondheidsbescherming in Gelderland-Zuid.

Aanvullende seksuele gezondheidszorg (ASG) is een taak die op basis van landelijke subsidie wordt uitgevoerd. Naar verwachting wordt deze taak medio 2023 geborgd in de Wpg. Als zodanig vindt financiering echter nog op dezelfde wijze plaats als in voorgaande jaren, via subsidiëring door het Ministerie van VWS en onder aansturing van het RIVM. GGD Gelderland-Zuid blijft de coördinerende GGD voor de ASG voor Oost-Nederland en gaat er van uit dat de financiering vanaf 2023 in omvang gelijk blijft. In deze begroting is derhalve nog uitgegaan van ongewijzigde continuering van de financiering voor Aanvullende seksuele gezondheidszorg.

Met financiering van het Rijk en gemeenten worden in het kader van seksuele gezondheidszorg extra facultatieve taken uitgevoerd, waaronder de uitvoering van Nu Niet Zwanger als onderdeel van het programma Kansrijke Start.

Reizigersadvisering en -vaccinatie is een markttaak. Deze taak wordt uitgevoerd in samenhang met markttaken ten aanzien van beroepsvaccinaties en vaccinaties op maat. De GGD organiseert de uitvoering van deze vaccinaties in toenemende mate in samenhang met de uitvoering van de RVP-vaccinaties (zoals de vaccinatie tegen maternale kinkhoest (22-wekenprik) en HPV voor 18-26-jarigen en met de uitvoering van de coronavaccinaties. Ook ontwikkelt de GGD relevante externe netwerken in dit kader.

Een belangrijke ontwikkeling betreft de invoering van de Omgevingswet (definitieve invoeringsdatum is nog niet bekend). De GGD kan gemeenten, op verzoek, ondersteunen bij de invulling van het onderdeel gezondheid in de fysieke en sociale leefomgeving van de Omgevingswet.

Gemeenten kunnen taken ten aanzien van 'registratie en lichte handhaving' kinderopvang aan de GGD overdragen, in de vorm van een opdracht per gemeente; vooralsnog hebben 6 gemeenten dit gedaan.

Forensisch medisch onderzoek is een deeltaak van de forensische geneeskunde die in opdracht van de politie wordt uitgevoerd. Mogelijk vindt uitvoering van de forensische geneeskunde (waaronder Forensisch medisch onderzoek) in de toekomst verdergaand plaats in samenwerking met andere GGD'en in Oost-Nederland.

AGZ verzorgt tevens de uitvoering van de Publieke Gezondheidszorg Asielzoekers (PGA) die in opdracht van het COA wordt geboden. Daarbij wordt een verbinding gemaakt met de ondersteuningsbehoefte van gemeenten op gezondheidsgebied in het kader van de nieuwe Wet Inburgering die per 01.01.2022 van kracht is geworden.

Tenslotte is Psychosociale Hulpverlening bij incidenten (PSHi) een facultatieve taak. De regie voor de PSHi is altijd een verantwoordelijkheid van gemeenten. Indien gedurende het jaar GGD-inzet wordt gevraagd, zal deze op factuurbasis bij de betreffende gemeente(n) in rekening worden gebracht.

Wat willen we bereiken?		Wat gaan we ervoor doen?
Strategisch doel	Operationeel doel	Prestatie / Resultaat 2023
Gezondheids- bescherming van inwoners tegen infectieziekten in binnen- en buitenland, seksuele gezondheidsrisico's en ongunstige milieufactoren.	Bevorderen van de seksuele gezondheid en beschermen tegen risico's op dit gebied.	• Aanvullende seksuele gezondheidszorg (ASG) voor Gelderland-Zuid: ◦ Preventie en bevordering seksuele gezondheid. ◦ Voorkomen van verdere verspreiding van Soa's gericht op risicogroepen. • Coördinatie organisatie ASG voor regio Oost-Nederland. • Uitvoering PrEP-regeling: voorkomen van HIV-verspreiding gericht op risicogroepen. • Coördinatie PrEP-regeling regio Oost. • Netwerksamenwerking en deskundighedsbevordering seksuele gezondheidszorg Gelderland-Zuid. • Ondersteuning van onderwijs met uitvoering stimuleringsregeling gezonde relaties en seksualiteit (i.s.m. GGD-afdeling Gezond Leven). • Preventie-activiteiten met betrekking tot onder andere: ◦ Keuzehulp bij onbedoelde zwangerschap. ◦ Preventie en nazorg Vrouwelijke Genitale Verminking. ◦ Ketenaanpak sekswerkers (KIS). ◦ Nu Niet Zwanger: bespreekbaar maken van kindwens, zwangerschap en anticonceptie als onderdeel van het landelijke programma Kansrijke Start.
	Beperking van gezondheidsrisico's van reizigers en specifieke groepen en infectie- risico's van inwoners in Gelderland-Zuid.	• Advisering en vaccinatie van reizigers ter voorkoming van infectieziekten en andere gezondheidsproblemen tijdens (verre) reizen. • Het voorkomen van 'import' van infectieziekten. • Vaccinatie van cliënten met een beroepsrisico. • Uitvoering van vaccinaties op maat.

Wat willen we bereiken?		Wat gaan we ervoor doen?
Strategisch doel	Operationeel doel	Prestatie / Resultaat 2023
		- Vaccinatie van inwoners tegen overige gezondheidsrisico's (22-wekenprik zwangere, HPV 18-26 jarigen etc.). - Ontwikkeling van een vaccinatienetwerk voor afstemming en expertisedeling met andere GGD-afdelingen en partners in de regio.
	Voorkomen of beperken van gezondheidsschade ten gevolge van blootstelling aan ongunstige milieufactoren. Gezondheid is onderdeel van toepassing van de bevoegdheden van gemeenten op grond van de Omgevingswet.	Geleverde bijdragen, in opdracht van (individuele) gemeenten, aan de invulling van het onderdeel gezondheid in de fysieke en sociale leefomgeving van de Omgevingswet.
Bijdragen aan kwaliteitsborging kinderopvang.	Toezicht houden op kwaliteit kinderopvang	Registratie en lichte handhaving kinderopvang in opdracht van enkele gemeenten.
Bijdragen aan forensische opsporing.	Bieden van continue beschikbaarheid en inzet van forensisch geneeskundige expertise voor forensisch medisch onderzoek.	- Forensisch medisch onderzoek (FMO) in opdracht van de politie. - Forensisch medische expertise voor kinderen (FMEK). - Samenwerking met andere GGD'en in Oost-Nederland.
Gezonde opvang van asielzoekers en nieuwkomers.	Borgen van gezonde opvang van asielzoekers in een AZC en ondersteunen bij inburgering nieuwkomers ten aanzien van gezondheid.	- Publieke gezondheidszorg aan asielzoekers (PGA) in AZC's in opdracht van het COA en GGD GHOR Nederland, exclusief PGA-JGZ (is vanaf 2023 apart product binnen begroting JGZ). - Ondersteuning bij nieuwe taken gemeenten in het kader van de nieuwe Wet Inburgering ten aanzien van gezondheid door trainingen, advies, etc.
PSHi: voorkomen en beperken van gezondheidsschade van burgers als gevolg van ingrijpende gebeurtenissen.	Het, onder regie van gemeente(n), inzetten van hulpverlening bij ingrijpende gebeurtenissen, zodat maatschappelijke onrust zo klein mogelijk blijft en herstel bevordert wordt. Adviseren gemeenten, lokale teams, scholen en (zorg)partners bij ernstige incidenten.	Indien gevraagd (op factuurbasis): - Hulpverlening bij ernstige gebeurtenissen. - Consultatie en advies aan netwerkpartners met GGD-brede expertise.

Wat kost het?

Bedragen x € 1.000,-

Werkveld specifiek (facultatief)						
Algemene Gezondheidszorg	Realisatie	Gewijzigde begroting	Begroting	Raming	Raming	Raming
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Lasten						
Personeelskosten	2.540	3.419	2.987	2.987	2.987	2.987
Materiële kosten	953	1.207	1.122	1.122	1.122	1.122
Kapitaallasten	0	0	0	0	0	0
Bijdrage aan interne dienstverlening	0	0	0	0	0	0
Baten						
Uniforme bijdragen gemeenten	0	0	0	0	0	0
Subsidie gemeenten	-325	-178	-449	-449	-449	-449
Bijdrage rijk	-2.030	-1.894	-1.953	-1.953	-1.953	-1.953
Overige opbrengsten	-1.077	-2.554	-1.707	-1.707	-1.707	-1.707
Resultaat						
Mutaties reserve	0	0	0	0	0	0
Resultaat						
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0
Resultaat na belasting	60	0	0	0	0	0

3.4.3 Bijzondere Zorg

Wat houdt het in?

Het facultatieve deel van de afdeling Bijzondere Zorg bestaat uit de Centrale toegang beschermd wonen en maatschappelijke opvang en een aantal specifieke projecten van het Meldpunt Bijzondere Zorg. Deze facultatieve diensten worden op verschillende wijzen gefinancierd.

3.4.3.1 Taken met financiering centrumgemeente Nijmegen

Centrale toegang beschermd wonen en maatschappelijke opvang

De GGD voert voor alle gemeenten in Gelderland-Zuid, behalve Maasdriel en Zaltbommel, en in Mook en Middelaar en Gennep (Gennep alleen maatschappelijke opvang) de Centrale toegang voor beschermd wonen en maatschappelijke opvang uit. Dit betreft een wettelijke gemeentelijke taak (Wmo), die wordt gesubsidieerd door centrumgemeente Nijmegen. Het team Centrale toegang beschermd wonen en maatschappelijke opvang is onderdeel van de afdeling Bijzondere Zorg.

GGZ-cliënten die in aanmerking willen komen voor Beschermd wonen kunnen daarvoor sinds 1 januari 2015 een aanvraag doen bij Toegang beschermd wonen. In mei 2021 is dit team ook gestart met de toegang voor de maatschappelijke opvang. Het samenvoegen van deze taken in één centrale toegang biedt voordelen voor de cliënt. Die kan breed advies krijgen over passende opvang en begeleiding of een woonvoorziening en komt daardoor sneller en beter op de juiste plek. De centrale toegang is bereikbaar voor consultatie en advies. Daarnaast beoordeelt het team de (aan)melding, doet onderzoek en stelt op basis van het uitgevoerde onderzoek een advies op. Voor maatwerkvoorzieningen neemt de gemeente Nijmegen vervolgens een besluit. De Centrale toegang werkt intensief samen met (zorg)partners en lokale netwerken.

De regiogemeenten hebben besloten dat de doordecentralisatie Beschermd wonen en de toegang daartoe de komende jaren geen gevolgen heeft voor de taakuitvoering van de Centrale toegang beschermd wonen en maatschappelijke opvang.

Naar verwachting wordt de taakuitvoering van het team Centrale toegang in de loop van 2022 uitgebreid met een aantal bijzondere woonprojecten. In het voorjaar van 2022 vindt de besluitvorming plaats over inbedding van deze taak bij de GGD, inclusief de financiële consequenties van uitvoering van deze nieuwe taak. Derhalve is deze uitbreiding niet opgenomen in onderhavige begroting.

Zorgwoningen Nijmegen

Begin 2022 worden in Nijmegen zorgwoningen gerealiseerd voor mensen met een psychiatrische aandoening, die vaak al lang dakloos zijn omdat andere mogelijkheden van onderdak niet werkten. Zij krijgen behandeling en woonbegeleiding van een zorgaanbieder. Het team Centrale toegang beschermd wonen en maatschappelijke opvang voert de selectie van de kandidaten voor deze zorgwoningen uit. Dit past binnen de reguliere subsidie van de Centrale toegang beschermd wonen en maatschappelijke opvang.

Housing First

Housing First is een vorm van wonen met ambulante intensieve begeleiding voor dak- en thuisloze mensen met meervoudige problemen, waarbij de toewijzing van een woning de start is van een traject, waarbij zelfstandig wonen het doel is (Housing First Nederland). Housing First wordt uitgevoerd door GGD Gelderland-Zuid, Iriszorg, RIBW en Leger des Heils, in nauwe samenwerking met de Nijmeegse woningcorporaties en andere netwerkpartners. MBZ voert zowel de coördinatie als de toeleiding van kandidaten uit.

Praktijk Buitenzorg

MBZ en enkele Nijmeegse huisartsen werken samen binnen de praktijk 'Buitenzorg'. Het doel is het bieden van laagdrempelige huisartsenzorg aan een specifieke groep sociaal kwetsbare mensen in Nijmegen. Praktijk Buitenzorg is bedoeld voor mensen die om allerlei redenen de weg naar de reguliere huisartsenzorg niet vinden, bijvoorbeeld dak- en thuislozen en/of onverzekerden. Op verschillende locaties worden spreekuren gehouden, waarmee de drempel voor deze mensen wordt verlaagd. Iriszorg en RIBW faciliteren daarvoor spreekkamers.

Nazorg ex-gedetineerden

MBZ maakt onderdeel uit van de ketenbenadering nazorg ex-gedetineerden. In opdracht van het Veiligheidshuis voeren medewerkers van MBZ re-integratietrajecten uit, gericht op begeleiding naar werk en wonen op basis van een integrale aanpak. Het gaat daarbij om ondersteuning op één of meerdere van de leefgebieden van nazorg: werk en inkomen, zorg, identiteitsbewijs, schuldhulpverlening en/of huisvesting.

Zorgaanpak straatsekswerkers

De uitvoering van de zorgaanpak straatsekswerkers, waar MBZ aan bijdraagt, loopt tot augustus 2022. Het is nog niet duidelijk wat het vervolg van dit project is. Derhalve is deze taak niet opgenomen in onderhavige begroting.

3.4.3.2 Taken met financiering deelnemende gemeenten

a. Taken met financiering deelnemende gemeenten

Wijk-GGD

De gemeenten Berg en Dal, Heumen en Mook en Middelaar voeren in 2022 een pilot 'Wijk-GGD' uit. Met de inzet van de wijk-GGD'er en een ervaringsdeskundige proberen de gemeenten te voorkomen dat iemand met onbegrepen gedrag in crisis raakt of overlast veroorzaakt. Het doel is dat er eerder passende ondersteuning wordt geboden. De Wijk-GGD'er legt ook contact met burens, familie en anderen in de omgeving. Op basis van evaluatie besluiten de gemeenten of de Wijk-GGD wordt voortgezet in 2023. Derhalve is deze taak niet opgenomen in onderhavige begroting.

b. Financiering door woningcorporaties

Begeleide Herkansing

Begeleide Herkansing biedt aan huishoudens, die ontruimd zijn of ontruimd dreigen te worden vanwege ernstige problemen op diverse leefgebieden, een tweede kans op het krijgen van vervangende huisvesting. MBZ ontvangt de meldingen, leidt toe naar passende zorg en regisseert het traject dat gemiddeld 2 jaar duurt.

Wat willen we bereiken?		Wat gaan we ervoor doen?
Strategisch doel	Operationeel doel	Prestatie / Resultaat 2022
Het doelmatig en doeltreffend uitvoeren van de taak Centrale toegang beschermd wonen en maatschappelijke opvang (Wmo)	Adviseren over passende ondersteuning, opvang en/of een woonvoorziening, die de cliënt met psychische problematiek de hoogst haalbare vorm van herstel/participatie/zelfredzaamheid biedt.	• Consultatie en advies. • Screening ontvangen meldingen. • Uitvoering van onderzoek. • Advies. • Aanvraag beschikking. • Selectie van de kandidaten voor de zorgwoningen.

	Systematisch volgen, beoordelen van de ontwikkelingen en tijdig signaleren en adviseren.	• Advies aan gemeenten op basis van de monitor, analyses en signalen. • Structureel overleg met centrumgemeente Nijmegen
	Afstemming met aanbieders van onder andere beschermd wonen, GGZ en maatschappelijke opvang en samenwerking met (lokale) organisatievormen zoals sociale (wijk)teams.	• (Structureel) overleg met zorgaanbieders. • Afstemming met- en overdracht casuïstiek aan sociale (wijk)teams en zorgaanbieders.
Het doelmatig en doeltreffend uitvoeren van de OGGz-taak door het bieden van aanvullende dienstverlening in opdracht van gemeenten en derden (Wmo).	Het voorkomen en verminderen van sociale uitsluiting van kwetsbare mensen die vaak meervoudige problemen hebben door vroegtijdig signaleren en beïnvloeden van risicofactoren en beschermende factoren.	Housing First: Coördinatie, het aannemen van meldingen en toeleiding. Praktijk Buitenzorg: Trajectregie. Nazorg ex-gedetineerden: Re-integratietrajecten.
	Vergroten zelfredzaamheid en verminderen van overlast en aanbieden van laagdrempelige medische zorg aan kwetsbare inwoners.	• Begeleide Herkansing: Trajectregie.

Wat kost het?

Bedragen x € 1.000,-

Werkveld specifiek (facultatief)						
Bijzondere Zorg	Gewijzigde					
	Realisatie 2021	begroting 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
Lasten						
Personeelskosten	1.663	1.443	1.418	1.418	1.418	1.418
Materiële kosten	35	3	10	10	10	10
Kapitaallasten	0	0	0	0	0	0
Bijdrage aan interne dienstverlening	0	0	0	0	0	0
Baten						
Uniforme bijdragen gemeenten	0	0	0	0	0	0
Subsidie gemeenten	-1.511	-1.327	-1.335	-1.335	-1.335	-1.335
Bijdrage rijk	0	0	0	0	0	0
Overige opbrengsten	-138	-119	-92	-92	-92	-92
Resultaat						
Mutaties reserve	0	0	0	0	0	0
Resultaat						
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0
Resultaat na belasting	48	0	0	0	0	0

3.4.4 Gezond Leven

Wat houdt het in?

Gezond Leven voert voor de gemeenten een aantal extra taken uit boven op de uniforme taken die uit de inwonerbijdrage worden betaald. Voor ieder van deze taken is een aparte subsidieaanvraag ingediend waarin de doelen en de werkzaamheden uitgebreid zijn beschreven. Op basis daarvan hebben gemeenten een beschikking afgegeven.

Voor de meeste van deze taken betreft het een uitbreiding van de werkzaamheden die vanuit de uniforme taken per gemeente worden geleverd, zoals de inzet van gezondheidsmakelaars of aandacht voor specifieke thema's als aanvulling op de werkzaamheden in een gemeente.

In het schema hieronder geven we puntsgewijs aan om welke activiteiten het gaat die door gemeenten extra gefinancierd worden.

Wat willen we bereiken?		Wat gaan we ervoor doen?
Strategisch doel	Operationeel doel	Prestatie / Resultaat 2023
Het bevorderen van de gezondheid van inwoners van het werkgebied en het versterken van een preventieve infrastructuur in gemeenten en de regio (Wpg).	Uitvoeren van elementen van de Nijmeegse gezondheidsagenda op maat voor alles stadsdelen en stadsbreed.	Preventieve acties op maat in stadsdelen, in samenwerking met onder andere bewoners, welzijns- en sportinstellingen. Stadsbrede extra inzet op nog nader te bepalen thema's uit het Lokaal Preventieakkoord. Bijdrage aan Groen, Gezond in Beweging. Versterkte samenwerking met huisartsen en actieve betrokkenheid bij preventieve acties.
	Verhogen van de acceptatie en tolerantie met betrekking tot seksuele diversiteit en de LHBT-groep.	Uitvoering van het programma SchoolsOUT op kinderopvang, PO, VO en MBO in Nijmegen en pilot in Beuningen.
	Organiseren van en bijdragen aan Gezond ouder worden in Nijmegen.	Organisatie van de stuurgroep Gezond ouder worden. Uitgevoerde activiteiten Gezond ouder worden. Communicatie over Gezond ouder worden.
	Extra inzet in alle gemeenten voor Gezondheidsmakelaars, op scholen en/of in de wijken/gemeenten onder andere vanuit de buurtsportcoachregeling.	Extra activiteiten in Berg en Dal, Beuningen, Maasdriel en Zaltbommel, Neder- Betuwe, Druten, Wijchen, West Betuwe, West Maas en Waal, Buren, Culemborg, Heumen.

	Gemeenten Samen Gezond	Uitgevoerd lokaal uitvoeringsplan Gemeenten Gezond Gewicht in de gemeenten Wijchen, Druten, Beuningen, Buren, Neder Betuwe. Monitoring en evaluatie. Gezamenlijke (regionale en lokale) leerbijeenkomsten. Verbetering van de lokale aanpak.
--	------------------------	--

Wat kost het?

Bedragen x € 1.000,-

Werkveld specifiek (facultatief)						
Gezond Leven	Realisatie	Gewijzigde begroting	Begroting	Raming	Raming	Raming
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Lasten						
Personeelskosten	1.371	1.170	1.304	1.304	1.304	1.304
Materiële kosten	114	75	104	104	104	104
Kapitaallasten	0	0	0	0	0	0
Bijdrage aan interne dienstverlening	0	0	0	0	0	0
Baten						
Uniforme bijdragen gemeenten	0	0	0	0	0	0
Subsidie gemeenten	-1.078	-969	-1.198	-1.198	-1.198	-1.198
Bijdrage rijk	-40	-40	-40	-40	-40	-40
Overige opbrengsten	-351	-237	-170	-170	-170	-170
Resultaat						
Mutaties reserve	0	0	0	0	0	0
Resultaat						
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0
Resultaat na belasting	16	0	0	0	0	0

3.4.5 Jeugdgezondheidszorg

Wat houdt het in?

De Jeugdgezondheidszorg voert op verzoek voor de gemeenten een aantal extra taken uit boven op de uniforme taken die uit de inwonerbijdrage worden betaald (facultatief).

Wanneer gemeenten kampen met specifieke problematieken die niet in geheel Gelderland-Zuid ervaren worden, zijn aanvullende activiteiten mogelijk. De Jeugdgezondheidszorg voert voor de gemeenten op basis van vraag/behoefte facultatieve activiteiten uit boven op het wettelijk basispakket. Hiervoor wordt een aparte subsidieaanvraag ingediend waarin de doelen en de werkzaamheden zijn beschreven. Op basis daarvan hebben diverse gemeenten een beschikking afgegeven.

Veelal is het facultatieve gedeelte gericht op het versterken van de eigen kracht van ouders/kinderen en daarmee het voorkomen van inzet van zwaardere zorg. Daarnaast draagt het bij aan het versterken van de samenwerking in de keten van de jeugd. Voorbeelden zijn inzet videohometraining, opvoedhulp, extra inzet in attentiewijken, Samen Starten en Preventie Schoolverzuim (M@ZL), zorgcoördinatie op kinderopvang en Voorzorg. In de regio Nijmegen is het Procescoördinatorschap voor de Verwijsindex bij de GGD ondergebracht.

Overbruggingszorg

Binnen de uniforme taken verwijst JGZ een aantal kinderen/jongeren door naar bijvoorbeeld Jeugdzorg of Jeugd GGZ. Vanwege de wachtlijsten bij Jeugdzorg en de Jeugd GGZ kunnen ze daar niet onmiddellijk terecht. Het gevolg kan zijn dat kinderen, op verzoek van de gemeente, langer door de GGD worden gezien, ondersteund en gemonitord teneinde de situatie stabiel te houden (overbruggingszorg). Deze overbruggingszorg is formeel geen wettelijke taak van de JGZ maar is op verzoek van gemeenten wel af te nemen als facultatieve taak.

Wat kost het?

Bedragen x € 1.000,-

Werkveld specifiek (facultatief)						
Jeugdgezondheidszorg	Realisatie	Gewijzigde begroting		Raming	Raming	Raming
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Lasten						
Personeelskosten	1.278	1.038	1.191	1.191	1.191	1.191
Materiële kosten	38	34	32	32	32	32
Kapitaallasten	0	0	0	0	0	0
Bijdrage aan interne dienstverlening	0	0	0	0	0	0
Baten						
Uniforme bijdragen gemeenten	0	0	0	0	0	0
Subsidie gemeenten	-1.175	-937	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000
Bijdrage rijk	0	0	0	0	0	0
Overige opbrengsten	-140	-135	-224	-224	-224	-224
Resultaat						
Mutaties reserve	0	0	0	0	0	0
Resultaat						
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0
Resultaat na belasting	1	0	0	0	0	0

3.4.6 Veilig Thuis

Wat willen we bereiken?		Wat gaan we ervoor doen?
Strategisch doel	Operationeel doel	Prestatie / Resultaat 2023
Signaleren ouderenmishandeling zoals weergegeven in de regiovisie Huiselijk Geweld en Kindermishandeling.	Ontwikkelen expertise op het gebied van ouderenmishandeling in de (zorg)keten.	• Verbeterde expertise van professionals in de keten. • Opgestarte meerdere lokale allianties tegen financiële uitbuiting van ouderen. • Meer bekendheid omtrent melden van ouderenmishandeling d.m.v. voorlichting; hierdoor meer meldingen en meer gevraagde adviezen bij Veilig Thuis.
Expertise Eergerelateerd Geweld in de regio GZ verhoogd conform doel in de Regiovisie Huiselijk geweld en kindermishandeling.	Het expertise team eergerelateerd geweld biedt deskundigheid en casusondersteuning in de regio. Het vergt specifieke kennis.	• Het expertiseteam staat op de kaart. Professionals in de keten weten Veilig Thuis en elkaar te vinden. • Overgedragen expertise in de keten. • Minder handelingsverlegenheid rondom dit thema. • Meer samenwerking en bekendheid met ketenaanpak rondom eergerelateerd geweld.
Zicht houden op veiligheid als casus niet over kan worden gedragen.	Veilig Thuis behaalt wettelijke termijn.	• Monitoring van de veiligheid van betrokkende, wanneer de door Veilig Thuis afgesloten casus nog niet kan worden overgenomen door een wijkteam.

Wat kost het?

Bedragen x € 1.000,-

Werkveld specifiek (facultatief)						
Veilig Thuis	Gewijzigde					
	Realisatie 2021	begroting 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
Lasten						
Personeelskosten	301	219	206	206	206	206
Materiële kosten	0	6	10	10	10	10
Kapitaallasten	0	0	0	0	0	0
Bijdrage aan interne dienstverlening	0	0	0	0	0	0
Baten						
Uniforme bijdragen gemeenten	0	0	0	0	0	0
Subsidie gemeenten	-253	-225	-216	-216	-216	-216
Bijdrage rijk	0	0	0	0	0	0
Overige opbrengsten	-7	0	0	0	0	0
Resultaat						
Mutaties reserve	0	0	0	0	0	0
Resultaat						
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0
Resultaat na belasting	42	0	0	0	0	0

3.5 Bedrijfsvoering

3.5.1 Arbo

Wat houdt het in?

Voor GGD Gelderland-Zuid zijn passende arbeidsomstandigheden belangrijke voorwaarden voor gezond en veilig werken. Medewerkers moeten hun werk kunnen doen zonder lichamelijke of geestelijke problemen op te lopen.

Werkgever en werknemer zorgen samen voor het verbeteren van de arbeidsomstandigheden. De werkgever is uiteindelijk verantwoordelijk maar overleg met de werknemers is verplicht. Ieder heeft daarin zijn eigen taak.

Werkgevers brengen de risico's van het werk in kaart en maken een plan van aanpak met verbeter voorstellen en evalueren het gevoerde beleid: de RI&E (risico-inventarisatie & -evaluatie).

Samenhang met de Meerjarenstrategie 2020-2023

Een veilige werkomgeving stelt de medewerkers in staat de meerjarenvisie uit te voeren. Goed welzijn van de medewerkers zal het ziekteverzuim verminderen.

Wat willen we bereiken?		Wat gaan we ervoor doen?
Strategisch doel	Operationeel doel	Prestatie / Resultaat 2023
Zorgdragen voor goede arbeidsomstandigheden en veiligheid voor alle medewerkers en derden in de organisatie.	Veiligheid voor medewerkers.	Actuele RI&E en het bijbehorende plan van aanpak.
		Veiligheid tijdens cliënt-gesprekken.
	Gezonde, fitte en vitale medewerkers.	Arbo-verantwoorde inrichting (thuis-) werkplek.
		Project Samen gezond werken.
		Onderzoek naar noodzaak PMO (periodiek medisch onderzoek).
	Bevorderen van het welzijn van de medewerkers.	Inrichting nieuwbouw locatie volgens Arbowet.
		Hybride werken.
		Aandacht voor PSA, psychosociale arbeidsbelasting.

3.5.2 Communicatie

Wat houdt het in?

Communicatie heeft als strategisch doel het versterken van de communicatiekracht van de organisatie op individueel en corporate niveau. Dit gebeurt onder andere door:

1. Het geven van communicatie advies en praktische ondersteuning op organisatie-, project- of themaniveau.
2. Het doorontwikkelen en adequaat inzetten van communicatiemiddelen.
3. Het dagelijks monitoren van en reageren op signalen vanuit de omgeving.

Samenhang met de Meerjarenstrategie 2020-2023

Implementatie Meerjarenstrategie

In de meerjarenstrategie (MJS) 2020-2023 zijn 4 strategische thema's benoemd waar de GGD de komende jaren extra op wil inzetten. Communicatie ondersteunt intern de implementatie en uitvoering van de MJS. We hebben een [online magazine Meerjarenstrategie](#) uitgebracht met verhalen die laten zien hoe wij werken aan de Meerjarenstrategie. Eind 2023 geven de verhalen in dit online magazine, die we ophalen vanuit alle gemeenten in de regio, een goed beeld hoe de GGD zich de afgelopen jaren heeft ontwikkeld. De verhalen delen we ook op andere manieren binnen en buiten de GGD. Intern via ons sociale intranet en naar buiten via de website, in de media en via de verschillende sociale mediakanalen.

Communicatiestrategie

In dit laatste jaar van de Meerjarenstrategie 2020-2023 willen we laten zien dat de GGD waarmaakt wat er beloofd is. Hoe we dat doen is uitgewerkt in een beknopt strategisch communicatieframe.

Ontwikkelingen

In 2023 werken we waarschijnlijk weer meer op kantoor. De verwachting is echter wel dat veel collega's (deels) thuis blijven werken. Communicatie zal extra en andere communicatiemiddelen inzetten om medewerkers (intern) verbonden te houden met elkaar en de organisatie.

Het bereiken van het publiek draait steeds meer om beeld, beleving en snelheid. Met vlogs, video's infographics en andere beeldcommunicatie wordt ingespeeld op deze trend. Snelheid hierbij blijft belangrijk. Snel reageren bijvoorbeeld via sociale media of chat is de norm.

Een andere trend is 'inclusieve' communicatie. Deze trend hangt samen met de diverse samenleving. Het vraagt dat we communiceren vanuit aandacht voor overeenkomsten en verschillen. In de vorm van boodschappen waarin meerdere groepen ontvangers/culturen zich herkennen.

Een andere ontwikkeling is het betrekken van cliënten bij de organisatie, bijvoorbeeld via klantonderzoeken en klantenpanels. Communicatie ondersteunt bij deze participatieprocessen en adviseert over het gebruik van de juiste instrumenten hierbij (zie ook de paragraaf 'kwaliteit').

Wat willen we bereiken?		Wat gaan we ervoor doen?
Strategisch doel	Operationeel doel	Prestatie / Resultaat 2023
Het versterken van de communicatiekracht van de organisatie op individueel en corporate niveau.	Projecten en strategische thema's zijn binnen de GGD en daarbuiten zichtbaar en worden met elkaar verbonden.	• Advisering en ondersteuning, gericht op vergroten van bereik, zichtbaarheid en effect bij verschillende doelgroepen van het project/thema en de GGD als geheel.

Wat willen we bereiken?		Wat gaan we ervoor doen?
Strategisch doel	Operationeel doel	Prestatie / Resultaat 2023
		• Interne en externe verbindingen met andere thema's, werkvelden en/of samenwerkingspartners. • Gevuld online magazine, waarin de resultaten zichtbaar zijn van de speerpunten en strategische thema's uit de meerjarenstrategie 2020-2023.
	Communicatiemiddelen (zoals website, sociaal intranet, sociale media, systemen voor nieuwsbrieven, maken van video's en vlogs, infographics en het ontsluiten van data) up to date houden, door ontwikkelen en adequaat inzetten.	• Vernieuwde en digitoegankelijke (project) websites. • Een gebruikersonderzoek voor ons sociaal intranet en naar aanleiding hiervan een verbeterplan. • Doorontwikkeling sociale mediabeleid en borging binnen de verschillende GGD afdelingen. • Verbinding met andere sociale media platforms die andere doelgroepen bereiken. • Contentkalender voor sociale mediabeleid. • Verkenning en inzet van nieuwe tools om doelen en doelgroepen te bereiken. • Ondersteuning bij participatieprocessen, zoals klantonderzoek en klantenpanel. • Coaching van medewerkers in het communicatief vaardiger worden en zelf toepassen van communicatie tools, zoals Canva, mentimeter, chat. • Ontwikkeling van interne communicatiemiddelen om medewerkers te verbinden met en betrekken bij de organisatie.
	Dagelijks monitoren van en reageren op onze omgeving (onder andere via obi4wan).	• In de organisatie gebrachte relevante ontwikkelingen/ berichten. • Ondersteuning van medewerkers en organisatie bij het adequaat en doelgroepgericht reageren naar de buitenwereld.

3.5.3 Informatievoorziening

Wat houdt het in?

Informatievoorziening (IV) heeft als belangrijkste taak de ontwikkelingen en ambities van de GGD te vertalen in oplossingen op het terrein van informatiemanagement, informatiebeheer (archief), functioneel beheer en informatiebeveiliging. IV wordt strategisch, tactisch en operationeel geborgd door de vraag vanuit de GGD-afdelingen te vertalen naar passende oplossingen aangeboden door VRGZ-ICT, haar onderaannemers, softwareleveranciers en GGD-GHOR Nederland. De informatiemanager, CISO, informatieadviseurs en functioneel beheerders vervullen hierin ieder hun rol.

In de dynamische wereld waarin we leven richt IV zich vooral ook op de toekomst: hoe grijpen wettelijke, maatschappelijke en technologische ontwikkelingen in op de GGD-processen? Wat moeten we doen om ook in de toekomst die processen optimaal te ondersteunen? Hierbij bewaakt IV dat er een samenhangend, flexibel informatielandschap ontstaat dat ondersteund wordt door de diverse applicaties. De wettelijke eisen ten aanzien van privacy, informatiebeveiliging en archivering worden hierbij geborgd.

Daarnaast investeert IV steeds meer in de verbinding met de collega's van het programma Onderzoek Informatie en Advies (OIA), de verschillende afdelingen en andere informatiespecialisten binnen en buiten de GGD. Het thema 'informatie' staat centraal voor de te leggen verbindingen en voor de strategische ontwikkeling van de organisatie. Het slim inzetten van alle beschikbare informatie ten behoeve van preventie en versterking van de zelfredzaamheid van de burger is hierbij het primaire doel.

Samenhang met de Meerjarenstrategie 2020-2023

In de Meerjarenstrategie 2020-2023 staan diverse ontwikkelingen die impact hebben op de informatievoorziening:

- De GGD kiest voor een informatiegestuurd aanpak van maatschappelijke opgaven. Dit borgen we in het GGD-brede programma OIA. Binnen dat programma werken we aan een koppeling van relevante in- en externe data. Het borgen van registratiekwaliteit, het flexibel en eenduidig presenteren van verzamelde data en nieuwe technieken op het gebied van Big Data hangen hiermee samen.
- We adviseren over preventie en verbinden collectieve preventie met persoonsgerichte zorg (zie de strategische thema's in de meerjarenstrategie). Nieuwe innovaties als eHealth, Robotic Procesmanagement (RPM) en Artificial Intelligence (AI), maar ook regie door de cliënt op de eigen gezondheidsgegevens in een Persoonlijke Gezondheidsomgeving (PGO) ontsloten via MedMij, maken dat we preventie dicht bij de cliënt kunnen brengen.
- De GGD hanteert een netwerkaanpak (leidend principe in de meerjarenstrategie). Juist op het gebied van informatievoorziening is deze netwerkaanpak voor de komende jaren een voorwaarde voor het realiseren van onze maatschappelijke opgaven. Hierom zoeken we actief de samenwerking met onze regionale partners als gemeenten, huisartsen en andere zorgverleners. Ook doen we dit door te investeren in samenwerking met collega GGD'en en expertisepartijen als Nictiz, VWS, NCJ en GGD GHOR Nederland.
- De verwachting is dat de doorontwikkeling en vernieuwing van het takenpakket van de GGD komende jaren gestaag doorgaat. we sturen op samenhang en wendbaarheid om versnippering tegen te gaan en kosten beheersbaar te houden.

Ontwikkelingen

Op het terrein van informatievoorziening spelen voor 2023 de volgende relevante ontwikkelingen:

- De implementatie van nieuwe Wet- en regelgeving zoals de Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer, Wet digitale overheid (Wdo), de nieuwe Archiefwet en de Wet elektronische gegevensuitwisseling in de zorg (Wegiz).
- Het onderbrengen van actieve monitoring in het kader van NEN7513 op onze cliëntapplicaties bij het Security Operations Center (SOC) van GGD GHOR Nederland.
- Het efficiënter en effectiever inrichten van primaire processen middels functionaliteiten op het gebied van robotisering.
- Participeren in landelijke samenwerkingstrajecten zoals het aansluiten op Persoonlijke Gezondheidsomgevingen (PGO's) en de implementatie van het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO).

Wat willen we bereiken?		Wat gaan we ervoor doen?
Strategisch doel	Operationeel doel	Prestatie / Resultaat 2023
Compliance aan zorgspecifieke normen en Wet- en regelgeving	Organisatieprocessen in brede zin voldoen aan de wettelijke eisen op het gebied van archivering, informatiebeveiliging, privacy en transparantie.	Het behoud van certificering voor NEN7510 en compliance aan de NEN7513 (logging). Cliëntapplicaties voldoen digitaal aan actuele archiefwet- en regelgeving. Implementatie van de Wegiz, Wdo en de Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer.
Het efficiënter en effectiever (in)richten van onze (primaire) processen	Automatiseren van routinematige en privacygevoelige processen	Automatisering van een aantal processen (op basis van uitgevoerde inventarisatie in 2022).
De datagedreven GGD	Veilig en laagdrempelig gebruik door gemeenten en andere partners van door de GGD verzamelde en geanalyseerde data.	Implementatie van de beste voorziening om datadeling op een veilige manier mogelijk te maken (op basis van onderzoek in 2022).
Bereiken van een flexibele beheer- en IM-organisatie met professionele werkprocessen en een slagvaardige governance.	Cliëntapplicaties zijn toekomstbestendig en compliant aan actuele wet- en regelgeving ingericht.	De cliëntapplicaties van JGZ, VT, BZ en AGZ zijn gemoderniseerd, schaalbaar en passend bij de flexibele praktijk van de GGD.
	Er is gedeelde regie en samenwerking met de VRGZ op ICT en IV-processen.	Ingebedde IV-regieorganisatie en afgestemde processen binnen alle lagen van de GGD en VRGZ, o.a. door een gedeelde strategische jaarplanning.

	Het verder verbeteren van de digivaardigheid van onze gebruikers, om potentiële informatiebeveiligingsincidenten en/of datalekken door onbewust handelen te voorkomen.	Goed functionerende eLearning, die structureel wordt ingezet voor nieuwe en bestaande medewerkers.
--	--	--

3.5.4 Kwaliteit

Wat houdt het in?

GGD Gelderland Zuid is een lerende organisatie waarin doelgericht gewerkt wordt aan continu verbeteren ten gunste van klanten, opdrachtgevers en medewerkers.

Het Kwaliteitsmanagementsysteem (KMS) bestaat uit verschillende onderdelen en instrumenten die onderling met elkaar in verbinding staan. Het kader voor het KMS wordt geboden in de norm Harmonisatie Kwaliteitsbeoordeling Zorg 2019 en de norm NEN 7510. HKZ certificering geldt voor alle onderdelen van de GGD. Voor sommige afdelingen geldt dat zij ook getoetst worden door de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ) of vindt periodieke visitatie plaats.

Samenhang met de Meerjarenstrategie

Het gecertificeerd kwaliteitsmanagementsysteem draagt bij aan de kwaliteit van de bijdrage van GGD Gelderland-Zuid binnen de publieke gezondheidszorg. Er wordt gebruik gemaakt van kwaliteitsinstrumenten als interne audits en cliënt en ketenpartner-ervaringsonderzoeken om de kwaliteit van primaire en ondersteunende processen te toetsen. Klachten en incidentmeldingen in cliëntencontact worden geanalyseerd op kansen ter verbetering.

Ontwikkelingen

GGD Gelderland-Zuid is in 2022 op basis van HKZ 2019 her gecertificeerd. Externe toetsing op basis van het certificatieschema Publieke Gezondheidszorg vindt jaarlijks plaats.

Als netwerkpartner wordt de waardering van ketenpartners en opdrachtgevers periodiek in kaart gebracht. Het uitvoeren van cliënt ervaringsonderzoek is maatwerk. Zorgvuldig wordt gekozen voor een slimme en passende wijze om de ervaring in beeld te brengen.

Bij de doorontwikkeling van het KMS gaat veel aandacht uit naar centrale en decentrale beschikbaarheid van actuele kwaliteitsdata. Door middel van dashboarding worden management en de aandachtfunctionarissen kwaliteit voorzien van actuele stuurinformatie.

Wat willen we bereiken?		Wat gaan we ervoor doen?
Strategisch doel	Operationeel doel	Prestatie / Resultaat 2023
Een vitaal en inspirerend kwaliteitsmanagementsysteem dat ondersteuning biedt aan de werkprocessen, informatie biedt over de geleverde zorg- en dienstverlening, stimuleert tot verbetering en innovatie en aansluit op de organisatie, die doorgroeit naar een netwerkorganisatie.	GGD-breed en binnen afdelingen worden kwaliteitsinstrumenten en methodieken toegepast, die ertoe bijdragen dat goed zicht is dat de kwaliteit en veiligheid van klanten, medewerkers, ketenpartners en opdrachtgevers is gewaarborgd.	Een effectief en gedragen kwaliteitsmanagementsysteem dat voldoet aan de kwaliteitspijlers van de GGD, HKZ 2019 en NEN 7510.
	Cliënt en medewerkers gerelateerde incidentmeldingen leiden aantoonbaar tot verbetermaatregelen in de zorg en dienstverlening.	Meldingen van medewerkers van (bijna)incidenten. Het betreft incidenten in cliëntencontact, agressie-, Arbo- en informatiebeveiligingsincidenten. Door de GGD-brede 'Melding ter verbeteringscommissie', het management en de aandachtfunctionarissen gevraagde aandacht voor nut en noodzaak om incidenten te melden.
	Door middel van ervaringsonderzoek worden ervaringen van klanten, ketenpartners en medewerkers in beeld gebracht. De uitkomst leidt aantoonbaar tot verbeteringen van zorg- en dienstverlening.	Uitvoering van client, ketenpartners of medewerkers ervaringsonderzoek door alle afdelingen en teams, eventueel met ondersteuning.
	Resultaten vanuit kwaliteitsinstrumenten leiden aantoonbaar tot verbeteringen van zorg- en dienstverlening.	Beschikbare actuele data, voorkomend uit o.a. incident meldingen, audits, risico-inventarisaties, klachten, leveranciersbeoordelingen en ervaringsonderzoek, voor managers en aandachtfunctionarissen kwaliteit (in de vorm van dashboards) .
Een gebruiksvriendelijk en informatie-beveiligd kwaliteitshandboek (KHB) waarin de kritische processen van de organisatie staan beschreven.	Implementatie en doorontwikkelen van het Kwaliteitshandboek in het nieuwe programma van Inception	Een Kwaliteitshandboek waarin de kritische processen, met bijbehorende risicoanalyse en werkprocessen, actueel en op gebruiksvriendelijke wijze te raadplegen zijn.

3.5.5 Bedrijfsvoering

Wat houdt het in?

De taken op het gebied van Huisvesting, ICT, Inkoop, Documentaire Informatievoorziening, HRM en Financiën en Control heeft de GGD belegd bij de afdeling Bedrijfsvoering van de VRGZ. De dienstverlening is vastgelegd in een dienstverleningsovereenkomst. De verdeling van de kosten van de diensten gebeurt op basis van de zogenoemde 'gemene rekening'. Dit is ingegeven doordat op deze wijze geen BTW betaald hoeft te worden. Het gevolg is dat de toerekening van de kosten op vaste grondslagen is gebaseerd.

Samenhang met de Meerjarenstrategie 2020-2023

De sector bedrijfsvoering adviseert, organiseert, faciliteert de uitvoerende afdelingen van de GGD om de doelen voor de publieke gezondheid en de strategische thema's in de meerjarenstrategie te realiseren en de organisatie effectief en efficiënt te laten opereren. Dit gebeurt door:

- integrale advisering vanuit de vakteams binnen de bedrijfsvoering;
- mede zorgdragen voor een goede organisatieontwikkeling en -inrichting;
- goede en efficiënte huisvesting en ICT-voorzieningen;
- instrumenten en advisering waardoor de organisatie in control kan zijn.

Ontwikkelingen

In 2021 heeft een onderzoek naar de inkoopfunctie plaatsgevonden. In 2023 zal de inkoopfunctie doorontwikkeld worden waarbij ingezet wordt op signalering en betere vastlegging van gekozen procedures.

Wat willen we bereiken?		Wat gaan we ervoor doen?
Strategisch doel	Operationeel doel	Prestatie / Resultaat 2023
Organisatieontwikkeling	Uitwerken strategische HR-visie	Geïmplementeerde activiteiten en beleid op duurzame inzetbaarheid en bevorderen van mobiliteit, gericht op ontwikkeling en inzetten van talent van personeel. Onderzoek op het terrein wat de GGD met de huidige middelen kan doen om het personeelsbestand meer divers en inclusief te maken. Beleid en instrumenten voor het aantrekken en behouden van goed gekwalificeerd personeel in relatie tot de benodigde wendbaarheid van de organisatie.
Organisatie is in control	Inkoop conform geldende Wet- en Regelgeving op het gebied van Aanbesteden en Inkopen	Op rechtmatigheid en doelmatigheid getoetste inkooptrajecten.

	Voldoen aan de nieuwe Archiefwet Digitale informatie bewaren en zorgdragen dat deze openbaar beschikbaar en te raadplegen blijft	• Goede digitale informatiehuishouding. • Overbrenging fysieke/digitale archieven van 20 jaar naar 10 jaar of korter. • Aangescherpte informatiebeveiliging en goed geborgde informatiehuishouding.
Optimaliseren huisvesting	Nieuwbouw Nijmegen	Vorbereiding en uitvoering nieuwbouw GGD Nijmegen.
	Locaties JGZ	In overleg met gemeenten optimalisatie huisvesting consultatiebureaus.

Wat kost het?

Bedragen x € 1.000,-

Interne dienstverlening						
Interne dienstverlening	Gewijzigde					
	Realisatie 2021	begroting 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
Lasten						
Personeelskosten	1.956	2.183	2.262	2.262	2.262	2.262
Materiële kosten	5.556	6.362	6.402	6.402	6.402	6.402
Kapitaallasten	0	0	0	0	0	0
Bijdrage aan interne dienstverlening	-6.754	-7.943	-8.318	-8.318	-8.318	-8.318
Baten						
Uniforme bijdragen gemeenten	-185	-185	-111	-111	-111	-111
Subsidie gemeenten	0	0	0	0	0	0
Bijdrage rijk	-317	0	0	0	0	0
Overige opbrengsten	-197	-357	-235	-235	-235	-235
Resultaat						
Mutaties reserve	-59	-59	0	0	0	0
Resultaat						
Vennootschapsbelasting	-16	0	0	0	0	0
Resultaat na belasting	-17	0	0	0	0	0

4

Paragrafen

4 Paragrafen

4.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

In deze paragraaf komen de normering van de algemene reserve, het weerstandsvermogen en de weerstandscapaciteit aan de orde. Daarnaast worden de risico's van de GGD beschreven. Voor het beleid omtrent weerstandsvermogen en risicobeheersing wordt verwezen naar de bijlage Financiële spelregels.

Algemene reserve, weerstandsvermogen en weerstandscapaciteit

De streefwaarde op basis van de begroting 2023 is als volgt:

Berekening streefwaarde Algemene reserve		Begroting
Bedragen x € 1.000,-		2023
Bedrag per medewerker	€ 1.000,00	423
Percentage over opgenomen gelden (leningen)	0,5%	69
Percentage totale uitgaven	1,0%	382
Percentage over inkomsten niet zijnde uniforme bijdrage	3,0%	285
Streefwaarde Algemene reserve		1.160

Bestemde reserves worden niet meegenomen in deze toetsingstabel van het eigen vermogen.

Het Algemeen Bestuur heeft in de vergadering d.d. 1 juli 2021 ingestemd met de toevoeging van het resultaat van 2020 (€ 760.000) aan de algemene reserve. In 2021 bedraagt het resultaat € 149.000. Voorgesteld wordt om het positieve resultaat toe te voegen aan de algemene reserve zodat de streefwaarde van de algemene reserve behaald wordt. In deze begroting is geen rekening gehouden met de lasten die gemoeid zijn in het kader van de coronabestrijding en prijsstijgingen. Het feit dat de streefwaarde behaald wordt zoals uit onderstaande tabel blijkt is daarmee zeer onzeker.

Weerstandscapaciteit	Verwachting*	Begroting	Raming	Raming	Raming
Bedragen x € 1.000,-	2022	2023	2024	2025	2026
Norm algemene reserve	1.547	1.161	1.161	1.161	1.161
Eigen vermogen einde jaar	1.696	1.696	1.215	1.215	1.215
Verwacht resultaat	0	-481	0	0	0
Verwacht algemene reserve	1.696	1.215	1.215	1.215	1.215
Algemene reserve in % van de gestelde norm	110%	105%	105%	105%	105%

Risico's

Een samenvatting van de financieel gekwantificeerde risico's wordt in onderstaande tabel weergegeven. Als alle geïdentificeerde risico's zich zouden voordoen, zou daar circa 3,7 miljoen euro mee gemoeid zijn. De algemene reserve kan 32% van de risico's afdekken.

Als alle risico's zich voordoen, dan is de algemene reserve niet toereikend om de kosten te dekken.

Benodigde weerstandscapaciteit	Verwachte financiële gevolgen	Benodigde weerstandscapaciteit
(bedragen *€ 1.000,-)		
Nieuwe wet- en regelgeving en politiek bestuu	1.305	416
Maatschappelijke risico's	180	66
Economische risico's	3.500	1.820
Middelen, organisatie medewerkers en efficien	3.935	1.437
Totaal	8.920	3.739

Nieuwe en belangrijkste risico's:

- **Prijsstijgingen:** op basis van aankondigingen en signalen van leveranciers is de verwachting dat prijzen 2023 hoger uitvallen dan de standaard indexering waar de GGD conform spelregels mee rekent. Prijsstijgingen bij materialen tot 20% zijn momenteel al merkbaar en daarnaast stijgen de energieprijzen nog meer. De kans dat verdere hogere prijsstijging bij materieel, maar ook bij ingehuurde diensten zich voordoet wordt groot geacht. Tegelijkertijd zijn de exacte gevolgen moeilijk in te schatten. Om deze twee redenen is in de risicobuffer rekening gehouden met dit risico.
- In de komende periode gaat de GGD een nieuw kantoorpand realiseren in Nijmegen. Zowel het bestuur als de raden zijn hier reeds over geïnformeerd en de kostenuitzetting is reeds vastgesteld door het Algemeen Bestuur. Bij grote nieuwbouwprojecten bestaan er altijd risico's ten aanzien van de planning en prijsstijgingen van aannemers. De GGD heeft het risico voor een belangrijk deel bij weggelegd bij advies en bouwmanagementbureau HEVO. Doch, doordat de bestemmingsplanwijziging door gemeente Nijmegen meer tijd vergt dan voorzien, wordt het risico vergroot ten aanzien van de planning en kostenstijgingen.
- **Inkoop bedrijfsvoering VRGZ.** Op dit moment loopt er een onderzoek naar de verdeling van kosten tussen de GGD en Veiligheidsregio. Mogelijk heeft dit financiële consequenties.
- **Het coronavirus:** de wereld leeft nu twee jaar met COVID-19. De pandemie heeft de samenleving hard geraakt. Allereerst natuurlijk de mensen die dierbaren verloren door COVID-19 en de mensen die in de zorg werken, maar de impact is veel breder geweest. Twee jaar pandemie en crisisbestrijding laten hun sporen na in de samenleving. De huidige samenleving is dus niet dezelfde als twee jaar geleden. De behoefte om terug te gaan naar een 'normaal' dagelijks leven is sterk maar de verdere ontwikkeling van deze pandemie is onzeker. Om handvatten te bieden om met die onzekerheid om te gaan hebben de Wetenschappelijke Raad voor de Regering (WRR) en De Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen (KNAW) vijf scenario's geschetst voor het mogelijke verloop van de pandemie.

Deze scenario's zijn gebaseerd op vier drijvende krachten: mutaties van het virus, vaccinatie, immuniteit en menselijk gedrag.

De vijf scenario's zijn:

1. Terug naar normaal
2. Griep+
3. Externe dreiging
4. Continue strijd
5. Worst case

Afhankelijk van het scenario dat werkelijkheid wordt kan de impact op de GGD in kaart gebracht worden. De risico's hebben betrekking op de kosten van op- en afschalen, de impact op reguliere dienstverlening, etc. In 2022 hopen we een duidelijker beeld van de toekomst en daarmee de risico's te kunnen schetsen.

Het Rijk heeft wel toegezegd de financiële risico's met betrekking tot WW-lasten als gevolg van het meerdere malen verlengen van contracten te dekken.

Actuele risico's

- De GGD is gehouden aan wetgeving (zowel intern als extern) ten aanzien van inkopen en aanbesteden. De toepassing hiervan is afhankelijk van omvang en looptijd van de opdracht. Het is op dit moment bij opdrachten in het kader van de bestrijding van corona niet altijd mogelijk om de omvang van de opdracht op voorhand in te schatten waardoor mogelijk achteraf blijkt dat een zwaardere procedure gevolgd had moeten worden. Dit wordt intern en door de accountant getoetst maar het blijft een risico.
- We zijn in afwachting van het Toekomstscenario gezins- en jeugdbescherming 'samen voor kind en gezin' als vervolg op de contouren zoals geschetst in de Kamerbrief Perspectief voor de Jeugd. Er zullen regionale veiligheidsteams komen vanuit een nieuwe publiekrechtelijke organisatie. Dit heeft naar verwachting consequenties voor de organisatorische inbedding van Veilig Thuis (VT).

- Bijzondere Zorg: door het stijgende aantal meldingen en de zorg over de kwaliteit van dossiervorming is het dit jaar duidelijk geworden dat de personele bezetting bij Bijzondere Zorg (BZ) niet toereikend is voor het aantal meldingen. Om zowel de aanwas van meldingen aan te kunnen als de dossiervorming op het juiste niveau te houden/brengen is in 2021 de bezetting van BZ uitgebreid binnen de kaders van het programma GGD. Een voorstel voor 2022 en verder wordt opgenomen in de begrotingsprocedure van de begroting 2023.
- Ziekteverzuim: het verzuim is hoger dan de norm; dit heeft te maken met het coronavirus. Hierdoor wordt meer ingehuurd dan in de begroting is aangenomen.
- De krapte op de arbeidsmarkt in de zorgsector is urgent en dagelijks voelbaar. Het risico bestaat dat de formatie niet op orde is, er gaten vallen en afgesproken prestaties om die reden niet kunnen worden gerealiseerd. Daarnaast nemen kosten om leemtes in de planning te ondervangen met tijdelijke inhuur van medewerkers toe en is de inspanning die geleverd wordt om verloop van medewerkers op te vangen groot. Dit speelt met name bij artsen (o.a. vertrouwensartsen). De krapte bij forensisch geneeskundigen begint acute vormen aan te nemen waardoor het risico niet alleen financieel van aard is maar ook de beschikbaarheid van deze dienstverlening mogelijk in gevaar komt. Door de krapte zien we ook ontwikkelingen ten aanzien van de vergoedingen van de artsen op ons af komen. Deze vergoedingen zullen waarschijnlijk verhoogd worden.

4.2 Kengetallen

Onderstaande kengetallen zijn opgenomen conform bepalingen BBV (Besluit Begroting en Verantwoording).

	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
a) netto schuldquote	4,9%	49,1%	53,8%	53,3%	52,8%	51,8%
b) netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	4,9%	49,1%	53,8%	53,3%	52,8%	51,8%
c) solvabiliteitsratio	6,3%	8,6%	6,1%	6,2%	6,3%	6,3%
d) structurele exploitatieruimte	0,1%	0,0%	-1,3%	0,0%	0,0%	0,0%

Toelichting

- De netto schuldquote loopt op doordat de GGD leningen aan gaat trekken in verband met de geplande nieuwbouw in Nijmegen.
- De GGD verstrekt geen leningen, dit kengetal zal altijd gelijk zijn aan de netto schuldquote.
- Hoe hoger het percentage, des te beter de organisatie in staat is aan haar langlopende financiële verplichtingen te voldoen. Het gepresenteerde percentage geeft derhalve aan dat het totale vermogen in 2023 voor 6% uit eigen vermogen en 94% uit schulden bestaat.
- Ook dit kengetal schommelt veelal rond de 0. Aangezien de GGD een verlengstuk van de gemeenten is, zijn de baten veelal gelijk aan de lasten.

4.3 Onderhoud kapitaalgoederen

Een overzicht van de geplande en gerealiseerde investeringen is opgenomen in de bijlagen bij deze begroting. In zijn algemeenheid worden kapitaalgoederen van de GGD onderhouden en vervangen na afloop van de economische levensduur.

4.4 Financiering

4.4.1 Beleid ten aanzien van risicobeheer en financieringsportefeuille

Risicobeheer

Het verstrekken van leningen en garanderen van rente en aflossing van leningen is de GGD niet toegestaan.

Financieringsportefeuille

De hoeveelheid geld die nodig is voor de uitvoering van de verschillende taken van de organisatie wordt beheerd door de treasuryfunctie. Werkwijze, taken en verantwoordelijkheden zijn vastgelegd in het treasurystatuut.

Voor de GGD geldt het schatkistbankieren voor decentrale overheden. Dit houdt in dat tegoeden worden aangehouden in de Nederlandse schatkist. Hierdoor zal de Nederlandse Staat minder geld hoeven te lenen op de financiële markten en zal de staatsschuld dalen.

4.4.2 Rente en treasury

In onderstaand renteschema worden de rentelasten, de toerekening aan taakvelden en het renteresultaat weergegeven:

Bedragen x € 1.000,-	Begroting 2023
a. De externe rentelasten over de korte en lange financiering	95
b. De externe rentebaten	0
Totaal door te rekenen externe rente	95
c. De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	0
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente	95
d1. Rente over eigen vermogen	0
d2. Rente over voorzieningen (gewaardeerd op contante waarde)	0
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente	95
e. De werkelijk aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	95
f. Renteresultaat op het taakveld treasury	0

Kasgeldlimiet

Het Ministerie van Financiën geeft aan welk bedrag mag worden gefinancierd met kortlopende geldleningen; de kasgeldlimiet. Als de kasgeldlimiet structureel wordt overschreden moet de kortlopende schuld worden omgezet in een langlopende schuld. Op basis van onderstaand schema blijkt dat de GGD niet binnen de norm voor de kasgeldlimiet zal blijven. Indien nodig zal de GGD langlopende leningen aantrekken.

Bedragen x € 1.000,-				
Omvang begroting per 01-01-2023	38.219			
In procenten van de grondslag	8,2%			
Toegestane kasgeldlimiet	3.134			
Totaal netto vlottende schuld	3.814	3.970	4.179	4.185
Toegestane kasgeldlimiet	3.134	3.134	3.134	3.134
Ruimte (+) / Overschrijding (-)	-680	-836	-1.045	-1.051

Renterisiconorm

Om ongewenste financiële gevolgen van rentewijzigingen te beperken geeft het ministerie ook een renterisiconorm aan. Deze renterisiconorm geeft de omvang van de schuld weer die in een jaar maximaal voor renteconversie in aanmerking mag komen.

De uitkomst hiervan mag niet overschreden worden zodat een spreiding van de opgenomen leningen, looptijden en rente-aanpassingsdata en een eventueel hieruit voortvloeiende rentewijziging ontstaat. De GGD blijft binnen de norm van de Wet financiering decentrale overheden (Wet Fido).

Renterisico vaste schuld in relatie tot renterisiconorm				
Bedragen * € 1.000,-	2023	2024	2025	2026
1. Renteherziening	0	0	0	0
2. Aflossingen	375	375	375	375
3. Renterisico (1+2)	375	375	375	375
4. Renterisiconorm	7.644	7.408	7.408	7.408
5a. Ruimte onder renterisiconorm	7.269	7.033	7.033	7.033
5b. Overschrijding renterisiconorm	0	0	0	0
Berekening renterisiconorm				
4a. Begrotingstotaal begroting 2023	38.219			
4b. Percentage regeling	20%			
Renterisiconorm (4a x 4b)	7.644			

4.5 Organisatie en Bedrijfsvoering

Zie paragraaf 3.5 Interne dienstverlening voor de informatie over de bedrijfsvoeringstaken binnen de GGD.

4.6 Verbonden partijen

Er is sprake van een verbonden partij als er bestuurlijk en financieel belang is waarbij de begrippen 'bestuurlijk' en 'financieel' in het BBV nader worden gedefinieerd (de GGD heeft geen relatie met organisaties die aan deze definitie voldoen).

5

Financiën

5 Financiën

5.1 Overzicht van baten en lasten (incl. toelichting)

Een specificatie per gemeente van de uniforme bijdrage gemeenten en subsidie gemeenten voor 2023 is opgenomen in paragraaf 6.3.

	Realisatie	Begroting	Begrotings- wijziging	Begroting	Raming	Raming	Raming
Bedragen x € 1.000,-	2021	2022	2022	2023	2024	2025	2026
Baten							
Bijdrage deelnemende gemeenten	24.111	24.764	25.184	25.515	25.967	25.967	25.967
Uniforme taken o.b.v. facturen	2.486	2.793	2.913	2.832	2.862	2.862	2.862
Subsidies Rijk	59.656	2.012	2.012	2.169	2.169	2.169	2.169
Subsidies Gemeenten	4.364	3.635	3.635	4.409	4.409	4.409	4.409
Overige opbrengsten	2.593	3.495	3.495	2.587	2.587	2.587	2.587
Acquisitiedoelstelling	0	340	340	340	340	340	340
Totaal baten	93.211	37.040	37.580	37.851	38.332	38.332	38.332
Lasten							
Personeelskosten	69.492	27.163	27.569	28.290	28.290	28.290	28.290
Huisvestingskosten	4.252	1.779	1.779	1.824	1.824	1.824	1.824
Kantoormiddelen	272	133	134	188	188	188	188
Medische zaken	2.556	1.134	1.134	887	887	887	887
Communicatieapparatuur	2.262	1.466	1.471	1.544	1.544	1.544	1.544
Vervoermiddelen	64	33	33	33	33	33	33
Afschrijvingen	586	727	727	612	612	612	612
Algemene kosten	10.861	1.916	1.985	1.885	1.885	1.885	1.885
Inkoop ondersteunende diensten VRGZ	2.660	2.613	2.673	2.918	2.918	2.918	2.918
Voorlichting	26	17	17	25	25	25	25
Rentebaten en -lasten	106	118	118	126	126	126	126
Totaal lasten	93.137	37.098	37.639	38.332	38.332	38.332	38.332
Totaal saldo van baten en lasten	74	-59	-59	-481	0	0	0
Stortingen reserves	0	0	0	0	0	0	0
Onttrekkingen reserves	59	59	59	0	0	0	0
Resultaat voor vennootschapsbelasting	133	0	0	-481	0	0	0
Vennootschapsbelasting	-16	0	0	0	0	0	0
Resultaat na vennootschapsbelasting	149	0	0	-481	0	0	0

5.1.1 Verloopstaat

Op de volgende pagina is het verloop van de gewijzigde begroting 2022 naar de begroting 2023 weergegeven (bedragen x € 1.000,-). Aan het einde van deze paragraaf is de berekening van de index en de doorwerking van de besparingen opgenomen.

Begroting 2022	0
Bedragen x € 1.000,-	
Lasten	
Personele lasten	722
Loonkosten mutatie in verband met taken	-18
- stijging salariskosten	785
- stijging arbokosten	35
- besparing VT Monitoring	-55
- besparing overbruggingszorg	-25
Materiële lasten	-29
Afschrijvingen	
- hogere afschrijvingskosten automatisering en indexering	37
- lagere afschrijvingskosten Groenewoudseweg (zie mutatie reserve)	-59
- lagere afschrijvingskosten (deelsbesparing Tiel)	-93
Huisvestingslasten	
- besparing huisvestingslasten	-25
- verhoging energielasten	33
- mutatie huisvesting consultatiebureau's	27
- indexering en overige kleine mutaties	12
Automatisering	
- applicatie Onderzoek, informatie en advies	56
- indexering en verhoging licentiekosten	17
Medische zaken	
- reizigersvaccinaties en andere medische artikelen	-248
Inkoop ondersteunende diensten	
- Professionalisering inkoopprocedures	68
- Verhoging kosten controles Nen7510 certificering	55
- Meer dienstverlening door hogere opbrengsten	47
- Indexering	76
Financiële baten en lasten	
- mutatie rentelasten	8
Algemene kosten en Inhuur derden	
- hogere bijdrage E-health en academische werkplaats	17
- hogere kosten druk en bindwerk voor de monitor	58
- lagere lasten inhuur derden voor facultatieve taken	-62
Overige kosten door afname facultatieve taken (m.n. reizigers)	-51
Totaal lasten	694

Baten	
Uniforme bijdrage	250
Indexering uniforme bijdrage 0,45%	113
Af: Bezuinigingstaakstelling:	
- Overbruggingszorg	-25
- Huisvesting	-75
- Veilig Thuis	-57
Hogere bijdrage	
- Wet verplichte GGZ van facultatief naar uniform	154
- Prenataal huisbezoek	65
- Uitzetting overhead	156
Uniforme bijdrage obv facturen	
- Huisvesting JGZ	27
- Rijksaccinatieprogramma	-59
- Inspecties kindercentra	-48
Rijksbijdrage	156
- 22 weken prik	84
- HPV	13
- Coördinatie seksuele gezondheid	59
Afname subsidies gemeenten:	-390
- Wet verplichte GGZ / toegang beschermd wonen	-381
- VT facultatieve taken	-9
Toename subsidies gemeenten	1.163
- Facultatieve taken JGZ	63
- Lichte handhaving en registratie	24
- Nu niet Zwanger	96
- Ketenaanpak in Sekswerk	34
- Toezicht WMO	211
- Lokale Hitteplannen (MMK)	34
- Gezondheidsmakelaar / gezonde school	39
- SchoolsOut	56
- Beweeg je Fit	78
- Gezond Ouder Worden	57
- Centrale Toegang Maatschappelijke Opvang	470
- Overig	2
Afname overige opbrengsten	-908
- Reizigersvaccinaties en overige dienstverlening	-908
Totaal baten	272
Programmabegroting 2023	422
Mutaties Reserve	59
Resultaat 2023	481

Meerjarige mutaties

Vanaf 2024 is de nacalculatie omtrent de cao verwerkt. Hierdoor neemt de gemeentelijke bijdrage toe met € 481.000,- vanaf 2024.

De indexering is als volgt berekend (conform vastgestelde methodiek door het algemeen bestuur):

Indexering 2023		GGD	
Rekenmethodiek		GGD	
Weginsfactor loon		0,78	
Weginsfactor materieel		0,22	
Totaal		1,00	
Voorcalculatie 2023		Factor	GGD
Loonindex	2,00%	0,78	1,56%
Materiële index	1,90%	0,22	0,42%
Totaal voorcalc. 2023		1,98%	
Nacalculatie 2021		Factor	GGD
Loonindex	1,24%	0,78	0,97%
Opgenomen in B2021		0,78	-2,34%
Correctie 2022			-0,16%
Materiële index		geen nacalculatie	
Totaal nacalc. 2021		-1,53%	
Index begroting 2023		0,45%	

De besparing zijn als volgt opgenomen in deze begroting.

	2021	2022	2023	2024
Kwaliteit en normering				
1 PSHi	65.000	65.000	65.000	65.000
2 Overbruggingszorg	25.000	50.000	75.000	75.000
3 Monitorfunctie GGD	40.000	40.000	40.000	40.000
4 VT - Monitoring en overdracht lokale veld	50.000	150.000	250.000	250.000
5 Infectieziekten bestrijding	35.000	35.000	35.000	35.000
Anders organiseren taken				
6 Forensische geneeskunde	-25.000	50.000	50.000	50.000
Bedrijfsvoering en versobering				
7 Huisvesting Tiel	0	0	75.000	75.000
8 Management en ondersteuning	60.000	80.000	80.000	80.000
9 Facilitair	45.000	45.000	45.000	45.000
	295.000	515.000	715.000	715.000

5.1.2 Beleidsindicatoren

	Resultaat	Begroting	Begroting	Raming	Raming	Raming
Bedragen x € 1.000,-	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Formatie (fte per 1.000 inwoners)	0,70	0,57	0,58	0,58	0,58	0,58
Bezetting (fte per 1.000 inwoners)	0,66	0,53	0,49	0,49	0,49	0,49
Apparaatskosten (kosten per inwoner)	66	67	67	67	67	67
Externe inhuur (kosten als % van totale loonsom plus totale kosten inhuur externen)	60%	3%	1%	1%	1%	1%
Overhead (% van totale lasten)	24%	23%	23%	23%	23%	23%

Het % externe inhuur is in de jaarrekening 2021 fors hoger dan de begrotingen en ramingen. Dit komt doordat vrijwel geen externe inhuur begroot wordt, maar in werkelijkheid wel wordt ingezet. Hiervoor wordt de budgettaire ruimte uit de formatie benut. In het jaar 2021 is er veel extern ingezet door COVID-19, deze kosten zijn ook vergoed. In de realisatie 2021 zijn de gegevens van de corona-organisatie buiten beschouwing gelaten omdat dit de indicatoren vertroebeld (overhead% zou bijvoorbeeld dalen naar 6%).

5.2 Uiteenzetting financiële positie

In onderstaande tabel is de verwachte ontwikkeling van de balanspositie opgenomen.

bedragen x € 1.000,-

ACTIVA	Realisatie	Begroting	Raming	Raming	Raming	Raming
Bedragen x € 1.000,-	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Vaste Activa						
Materiële vaste activa	3.378	18.140	19.403	19.061	18.899	18.587
Vlottende activa						
Vorraden	47	47	47	47	47	47
Uitzetting met rentetypische looptijd < 1 jaar						
Overlopende activa	3.885	3.885	3.885	3.885	3.885	3.885
Vorderingen op openbare lichamen	1.177	1.177	1.177	1.177	1.177	1.177
Uitzettingen Rijks schatkist	22.115	0	0	0	0	0
Overige vorderingen	137	137	137	137	137	137
	27.314	5.199	5.199	5.199	5.199	5.199
Liquide middelen	109	109	109	109	109	109
Totaal Activa	30.847	23.494	24.758	24.416	24.253	23.941
PASSIVA	Realisatie	Begroting	Raming	Raming	Raming	Raming
Bedragen x € 1.000,-	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Vaste Passiva						
Algemene reserve	1.547	1.696	1.215	1.215	1.215	1.215
Bestemde reserve frictiekosten huisvesting	386	327	327	327	327	327
Gerealiseerd resultaat	149	0	0	0	0	0
Eigen vermogen	2.082	2.023	1.542	1.542	1.542	1.542
Vaste schulden met rente typische looptijd > 1 jaar						
Langlopende schulden	14.625	14.250	13.875	13.500	13.125	12.750
Voorzieningen	636	557	198	75	79	136
	15.261	14.807	14.073	13.575	13.204	12.886
Netto vlottende schuld met rente typische looptijd < 1 jaar						
Overige schulden	12.191	5.351	7.830	7.986	8.194	8.201
Overige vooruitontvangen bedragen	1.313	1.313	1.313	1.313	1.313	1.313
	13.504	6.664	9.143	9.299	9.507	9.514
Totaal Passiva	30.847	23.494	24.758	24.416	24.253	23.941
EMU saldo **	-8.549	-14.761	-1.742	323	143	293

Het bedrag dat onttrokken wordt uit de bestemde reserve frictiekosten huisvesting betreft alleen het deel waar het Algemeen Bestuur reeds akkoord voor gegeven heeft.

* Uitgangspunt is dat het voorstel voor (toekomstige) resultaatbestemming door het Algemeen Bestuur wordt goedgekeurd. De standen zijn vanaf de kolom begroting 2022 bijgewerkt op basis van de jaarrekening 2021 tenzij andere gegevens voorhanden zijn.

** Conform model berekening CBS.

5.3 Verloopstaat begrotingswijziging 2022

Bedragen x € 1.000,-	Primaire begroting 2022	Wijziging 2022	Gewijzigde begroting 2022
Baten			
Bijdrage deelnemende gemeenten	24.764	420	25.184
Uniforme taken o.b.v. facturen	2.793	120	2.913
Subsidies Rijk	2.012	0	2.012
Subsidies Gemeenten	3.635	0	3.635
Overige opbrengsten	3.495	0	3.495
Acquisitiedoelstelling	340	0	340
Totaal baten	37.040	540	37.580
Lasten			
Personeelskosten	27.163	406	27.569
Huisvestingskosten	1.779	0	1.779
Kantoormiddelen	133	1	134
Medische zaken	1.134	0	1.134
Communicatieapparatuur	1.466	5	1.471
Vervoermiddelen	33	0	33
Afschrijvingen	727	0	727
Algemene kosten	1.916	68	1.985
Inkoop ondersteunende diensten VRGZ	2.613	60	2.673
Voorlichting	17	0	17
Rentebaten en -lasten	118	0	118
Totaal lasten	37.098	540	37.639
Totaal saldo van baten en lasten	-59	0	-59
Toevoegingen reserves	0	0	0
Onttrekkingen reserves	59	0	59
Resultaat voor vennootschapsbelasting	0	0	0

6

Bijlagen

6 Bijlagen

6.1 Investeringsplanning

In onderstaand overzicht is de meerjarige investeringsplanning opgenomen.

Bedragen x € 1.000,-	Uit JR 2021	Begroting 2022	Budget * 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
Gebouwen							
Datalijnen	50	10	60	10	10	10	10
Nieuwbouw GGD *	8.888	5.256	14.144	996	0	0	0
Verbouwingen	0	25	25	25	25	25	25
Overige materiële vaste activa (automatisering)							
Audiovisuele middelen	0	25	25	5	5	5	5
Werkplekken	0	0	0	0	0	0	0
Laptops	0	30	30	530	30	30	30
Docking stations	0	0	0	80	0	0	0
Beeldschermen	0	20	20	20	20	20	20
Mini PC	0	10	10	70	10	10	10
Smartphones	0	200	200	10	10	220	10
Telefooncentrale	0	179	179	0	0	0	0
Netwerkkomponenten	0	100	100	0	0	0	0
WiFi	0	75	75	5	5	5	5
Stelpost hard- en software	95	50	145	50	50	50	50
Afdelingsspecials	17	0	17	0	0	0	0
Overige materiële vaste activa (inventaris)							
Gehoorscreening	0	120	120	0	0	0	0
Ache- en nierapparaat	0	0	0	0	30	0	0
Meubilair	204	75	279	75	75	75	75
Vervoermiddelen							
Auto	30	30	60	0	0	0	60
Totaal	9.284	6.205	15.489	1.876	270	450	300

* In verband met de vertraging omtrent de vergunningen zullen de uitgaven later in de tijd plaatsvinden.

6.2 Verloopoverzicht voorzieningen en reserves

Voorzieningen

Bedragen x € 1.000,-	Boekwaarde	toevoeging	onttrekking	boekwaarde	verwachte boekwaarde per		
	31-12-2022	2023	2023	31-12-2023	31-12-2024	31-12-2025	31-12-2026
Onderhoud kantoorpanden	239	58	263	35	23	79	136
Niet actief personeel	318	0	154	164	51	0	0
Totaal	557	58	417	198	75	79	136

Onderhoud kantoor in Tiel: voor de dotatie en onttrekkingen aan de voorziening periodiek onderhoud kantoor in Tiel is een onderhoudsplan opgesteld in samenwerking met adviesbureau KWK.

De onderhoudsvoorziening voor het hoofdkantoor aan de Groenewoudseweg is komen te vervallen in verband met de nieuwbouw. Voor het nieuwbouwpand aan de Prof. Bellefroidstraat zal een nieuwe voorziening gevormd worden. De exacte omvang wordt op een later moment bekend, dit is onder andere afhankelijk van de installaties die geplaatst worden.

Niet actief personeel: De voorziening voor niet actief personeel is gevormd voor de verwachte uitgaven van WW- en wachtgelduitkeringen.

Reserves

Bedragen x € 1.000,-	Boekwaarde	toevoeging	onttrekking	boekwaarde	verwachte boekwaarde per		
	31-12-2022	2023	2023	31-12-2023	31-12-2024	31-12-2025	31-12-2026
Bestemde reserve frictiekosten huisvesting	327	0	0	327	327	327	327
Totaal	327	0	0	327	327	327	327

Eind 2019 heeft het algemeen bestuur besloten een bestemde reserve frictiekosten huisvesting te vormen. Deze is gefinancierd uit de vrijval van de egalisatiereserve groot onderhoud van het hoofdkantoor aan de Groenewoudseweg.

Het bedrag dat onttrokken wordt uit de bestemde reserve frictiekosten huisvesting betreft alleen het deel waar het Algemeen Bestuur reeds akkoord voor gegeven heeft.

6.3 Bijdrage per gemeente

In deze paragraaf worden de bijdragen per gemeente weergegeven.

Algemene uitgangspunten:

- Voor uniforme bijdragen op basis van factuur geldt dat in de begroting inschattingen worden opgenomen. Indien aantallen of tarieven afwijken wordt dit met individuele gemeenten afgerekend.
- Het tarief voor Toezicht en Handhaving kinderopvang is verhoogd met de vastgestelde index van € 103 naar € 103,50. Het aantal inspecties per gemeente wijzigt per jaar.
- In paragraaf 6.3.2 is een gedetailleerde berekening van het Rijksvaccinatieprogramma (RVP) opgenomen.

In onderstaande tabel wordt op totaalniveau weergegeven tussen de begroting 2022 en de begroting 2023. Vervolgens is er een overzicht per gemeente met de wijzigingen ten opzichte van de begroting 2022. In paragraaf 6.3.2 is een gedetailleerde berekening van het Rijksvaccinatieprogramma (RVP) opgenomen.

Bijdrage uniforme taken op basis van inwoners	BBV Code	Omschrijving BBV Code	Begroting 2022	JGZ	BZ	Controller	Gewijzigde begroting 2022	Indexering	Bijdrage incl. indexering	Besparing	Uitzetting Taken	Uitzetting overhead	Begroting 2023
				*				0,45%	product		**		
Jeugdgezondheidszorg 0 - 18	7.1	Volksgezondheid	7.204.007	64.474	0	21.238	7.289.719	32.804	7.322.523	-18.295	64.765	50.964	7.419.956
Jeugdgezondheidszorg 4 - 18	7.1	Volksgezondheid	2.663.781	0	0	7.853	2.671.634	12.022	2.683.656	-6.705	0	18.678	2.695.629
Preventieve Logopedie	7.1	Volksgezondheid	130.996	0	0	386	131.382	591	131.973	0	0	919	132.892
Algemene gezondheidszorg	7.1	Volksgezondheid	2.481.365	0	0	7.315	2.488.680	11.199	2.499.879	0	0	17.399	2.517.278
Toezicht WMO	6.6	Maatwerkvoorziening (WMO)	179.956	0	0	531	180.487	812	181.299	0	0	1.262	182.561
Forensisch Dienstverlening	1.2	Openbare orde en veiligheid	420.892	0	0	1.241	422.133	1.900	424.033	0	0	2.951	426.984
Bijzondere Zorg	7.1	Volksgezondheid	853.627	0	295.669	2.517	1.151.813	5.183	1.156.996	0	153.722	8.053	1.318.771
Bijzondere Zorg Centrum gemeen	7.1	Volksgezondheid	826.834	0	0	0	826.834	3.721	830.555	0	0	0	830.555
Veilig Thuis	6.81	Geëscaleerde zorg 18+	1.133.683	0	0	3.296	1.136.979	5.116	1.142.095	-11.000	-341	7.949	1.138.703
Veilig Thuis	6.82	Geëscaleerde zorg 18-	4.534.731	0	0	13.183	4.547.914	20.466	4.568.380	-44.000	-1.363	31.795	4.554.812
Veilig Thuis Centrum Gemeenten	6.81	Geëscaleerde zorg 18+	377.195	0	0	0	377.195	1.697	378.893	0	0	0	378.893
Veilig Thuis Centrum Gemeenten	6.82	Geëscaleerde zorg 18-	1.508.780	0	0	0	1.508.780	6.790	1.515.569	0	0	0	1.515.569
Gezond Leven	7.1	Volksgezondheid	1.699.791	0	0	1.661	1.701.452	7.657	1.709.109	0	0	11.895	1.721.004
OIA	7.1	Volksgezondheid	563.492	0	0	546	564.038	2.538	566.576	0	0	3.943	570.519
Bijdrage huisvesting	7.1	Volksgezondheid	185.350	0	0	0	185.350	834	186.184	-75.000	0	0	111.184
Totaal begroting			24.764.480	64.474	295.669	59.767	25.184.390	113.330	25.297.720	-155.000	216.783	155.807	25.515.310

Berg en Dal	BBV Code	Omschrijving BBV Code	Begroting 2022	Begrotingswijziging 2022				Gewijzigde begroting 2022	Begroting 2023						Begroting 2023	Verschil t.o.v. 2022
				50% VGO	JGZ	BZ	Controller		Inwoners	Indexering	Besparing	Uitzetting Taken	Uitzetting Overhead	Verhouding Inwoners		
									35.000	0,45%						
<i>Uniforme taken obv inwoners</i>																
Jeugdgezondheidszorg 0 - 18	7.1	Volksgezondheid	700.672	0	6.271	0	2.066	709.009	362.201	3.191	-1.768	6.258	4.925	-4.614	717.001	7.992
Preventieve Logopedie	7.1	Volksgezondheid	9.992	0	0	0	29	10.021	461.390	45	0	0	70	-56	10.081	59
Algemene gezondheidszorg	7.1	Volksgezondheid	153.807	0	0	0	453	154.260	568.330	694	0	0	1.071	-1.001	155.024	764
Toezicht WMO	6.6	Maatwerkvoorziening (WMO)	11.155	0	0	0	33	11.188	568.330	50	0	0	78	-73	11.243	55
Forensisch Dienstverlening	1.2	Openbare orde en veiligheid	26.089	0	0	0	77	26.166	568.330	118	0	0	182	-170	26.295	130
Bijzondere Zorg	7.1	Volksgezondheid	58.624	0	0	20.306	173	79.103	512.769	356	0	10.493	550	-487	90.015	10.912
Veilig Thuis	6.82	Geëscaleerde zorg 18-	281.084	0	0	0	817	281.901	568.330	1.269	-2.710	-84	1.958	-1.831	280.503	-1.398
Veilig Thuis	6.81	Geëscaleerde zorg 18+	70.271	0	0	0	204	70.475	568.330	317	-677	-21	490	-458	70.126	-349
Gezond Leven	7.1	Volksgezondheid	105.361	0	0	0	103	105.464	568.330	475	0	0	733	-686	105.986	522
OIA	7.1	Volksgezondheid	34.928	0	0	0	34	34.962	568.330	157	0	0	243	-227	35.135	173
Bijdrage huisvesting	7.1	Volksgezondheid	11.489	0	0	0	0	11.489	568.330	52	-4.619	0	0	-75	6.847	-4.642
Totaal Uniforme taken obv inwoners			1.463.472	0	6.271	20.306	3.989	1.494.038		6.724	-9.774	16.646	10.300	-9.678	1.508.256	14.218
<i>Uniforme taken obv facturen</i>																
Huisvesting Consultatiebureaus	7.1	Volksgezondheid	95.780	0	0	0	0	95.780							98.975	3.195
Vaccinatieprogramma	7.1	Volksgezondheid	73.172	0	0	0	0	73.172							69.789	-3.383
Toezicht en handh. Kinderopvang	6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	51.469	5.665	0	0	0	57.134							50.436	-6.699
Totaal Uniforme taken obv facturen			220.421	5.665	0	0	0	226.086							219.200	-6.886
<i>Facultatieve taken</i>																
Videohometraining / Lichte hulp	7.1	Volksgezondheid	8.857	0	0	0	0	8.857							8.280	-577
VVE en indicatiestelling	7.1	Volksgezondheid	1.885	0	0	0	0	1.885							2.093	208
Informatie en Advies	6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	16.963	0	0	0	0	16.963							15.442	-1.521
Nu niet zwanger	7.1	Volksgezondheid	4.000	0	0	0	0	4.000							4.000	0
Maatwerk Gezonde School	7.1	Volksgezondheid	14.570	0	0	0	0	14.570							15.840	1.270
Wet verplichte GGZ	7.1	Volksgezondheid	25.009	0	0	0	0	25.009							0	-25.009
Zicht op Veiligheid	6.82	Geëscaleerde zorg 18-	1.920	0	0	0	0	1.920							0	-1.920
Totaal facultatieve taken			73.204	0	0	0	0	73.204							45.655	-27.549
Totaal bijdrage uniform en facultatief			1.757.097	5.665	6.271	20.306	3.989	1.793.328							1.773.111	-20.217

				Begrotingswijziging 2022					Begroting 2023							
Beuningen	BBV Code	Omschrijving BBV Code	Begroting 2022	50% VGO	JGZ	BZ	Controller	Gewijzigde begroting 2022	Inwoners	Indexering	Besparing	Uitzetting Taken	Uitzetting Overhead	Verhouding Inwoners	Begroting 2023	Verschil t.o.v. 2022
Uniforme taken obv inwoners									27.015	0,45%						
Jeugdgezondheidszorg 0 - 18	7.1	Volksgezondheid	520.540	0	4.659	0	1.535	526.734	362.201	2.370	-1.365	4.831	3.801	17.051	553.422	26.688
Algemene gezondheidszorg	7.1	Volksgezondheid	114.265	0	0	0	337	114.602	568.330	516	0	0	827	3.711	119.656	5.054
Toezicht WMO	6.6	Maatwerkvoorziening (WMO)	8.287	0	0	0	24	8.311	568.330	37	0	0	60	270	8.678	367
Forensisch Dienstverlening	1.2	Openbare orde en veiligheid	19.382	0	0	0	57	19.439	568.330	87	0	0	140	630	20.296	857
Bijzondere Zorg	7.1	Volksgezondheid	43.553	0	0	15.085	128	58.766	512.769	264	0	8.099	424	1.926	69.479	10.713
Veilig Thuis	6.82	Geëscaleerde zorg 18-	208.821	0	0	0	607	209.428	568.330	942	-2.091	-65	1.511	6.783	216.508	7.080
Veilig Thuis	6.81	Geëscaleerde zorg 18+	52.205	0	0	0	152	52.357	568.330	236	-523	-16	378	1.695	54.127	1.770
Gezond Leven	7.1	Volksgezondheid	78.274	0	0	0	76	78.350	568.330	353	0	0	565	2.538	81.806	3.456
OIA	7.1	Volksgezondheid	25.948	0	0	0	25	25.973	568.330	117	0	0	187	842	27.119	1.146
Bijdrage huisvesting	7.1	Volksgezondheid	8.535	0	0	0	0	8.535	568.330	38	-3.565	0	0	277	5.285	-3.250
Totaal Uniforme taken obv inwoners			1.079.811	0	4.659	15.085	2.941	1.102.496	4.960 -7.544 12.849 7.893 35.724						1.156.377	53.882
Uniforme taken obv facturen																
Huisvesting Consultatiebureaus	7.1	Volksgezondheid	6.487	0	0	0	0	6.487							6.725	238
Vaccinatieprogramma	7.1	Volksgezondheid	60.574	0	0	0	0	60.574							58.080	-2.494
Toezicht en handh. Kinderopvang	6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	59.998	7.725	0	0	0	67.723							69.521	1.798
Totaal Uniforme taken obv facturen			127.059	7.725	0	0	0	134.784							134.326	-458
Facultatieve taken																
Videohometraining / Lichte hulp	7.1	Volksgezondheid	17.376	0	0	0	0	17.376							23.766	6.390
Lichte handhaving en registratie	6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	0	0	0	0	0	0							19.685	19.685
Nu Niet Zwanger	7.1	Volksgezondheid	0	0	0	0	0	0							2.000	2.000
Buurtsportcoaches	7.1	Volksgezondheid	10.000	0	0	0	0	10.000							10.000	0
Wet verplichte GGZ	7.1	Volksgezondheid	18.580	0	0	0	0	18.580							0	-18.580
Zicht op Veiligheid	6.82	Geëscaleerde zorg 18-	1.920	0	0	0	0	1.920							0	-1.920
Totaal facultatieve taken			47.876	0	0	0	0	47.876							55.451	7.575
Totaal bijdrage uniform en facultatief			1.254.746	7.725	4.659	15.085	2.941	1.285.156							1.346.154	60.998

				Begrotingswijziging 2022					Begroting 2023							
Buren	BBV Code	Omschrijving BBV Code	Begroting 2022	50% VGO	JGZ	BZ	Controller	Gewijzigde begroting 2022	Inwoners	Indexering	Besparing	Uitzetting Taken	Uitzetting Overhead	Verhouding Inwoners	Begroting 2023	Verschil t.o.v. 2022
Uniforme taken obv inwoners									27.190	0,45%						
Jeugdgezondheidszorg 4 - 18	7.1	Volksgezondheid	350.582	0	0	0	1.034	351.616	206.129	1.582	-884	0	2.464	796	355.574	3.958
Preventieve Logopedie	7.1	Volksgezondheid	7.695	0	0	0	23	7.718	461.390	35	0	0	54	24	7.831	113
Algemene gezondheidszorg	7.1	Volksgezondheid	118.448	0	0	0	349	118.797	568.330	535	0	0	832	267	120.431	1.634
Toezicht WMO	6.6	Maatwerkvoorziening (WMO)	8.590	0	0	0	25	8.615	568.330	39	0	0	60	20	8.734	119
Forensisch Dienstverlening	1.2	Openbare orde en veiligheid	20.091	0	0	0	59	20.150	568.330	91	0	0	141	45	20.428	277
Bijzondere Zorg	7.1	Volksgezondheid	45.147	0	0	15.638	133	60.918	512.769	274	0	8.151	427	159	69.929	9.011
Veilig Thuis	6.82	Geëscaleerde zorg 18-	216.466	0	0	0	629	217.095	568.330	977	-2.105	-65	1.521	488	217.911	816
Veilig Thuis	6.81	Geëscaleerde zorg 18+	54.117	0	0	0	157	54.274	568.330	244	-526	-16	380	122	54.478	204
Gezond Leven	7.1	Volksgezondheid	81.140	0	0	0	79	81.219	568.330	365	0	0	569	183	82.336	1.117
OIA	7.1	Volksgezondheid	26.898	0	0	0	26	26.924	568.330	121	0	0	189	61	27.295	371
Bijdrage huisvesting	7.1	Volksgezondheid	8.848	0	0	0	0	8.848	568.330	40	-3.588	0	0	19	5.319	-3.529
Totaal Uniforme taken obv inwoners			938.024	0	0	15.638	2.514	956.176	4.303 -7.103 8.070 6.637 2.184						970.266	14.091
Uniforme taken obv facturen																
Vaccinatieprogramma	7.1	Volksgezondheid	22.030	0	0	0	0	22.030							18.147	-3.883
Toezicht en handh. Kinderopvang	6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	54.119	2.150	0	0	0	56.269							50.363	-5.906
Totaal Uniforme taken obv facturen			76.149	2.150	0	0	0	78.299							68.510	-9.789
Facultatieve taken																
Facultatief Jeugdgezondheidszorg	7.1	Volksgezondheid	11.141	0	0	0	0	11.141							11.382	241
Gezondheidsmakelaar / Buurtspor	7.1	Volksgezondheid	6.815	0	0	0	0	6.815							7.227	412
Wet verplichte GGZ	7.1	Volksgezondheid	19.260	0	0	0	0	19.260							0	-19.260
Zicht op Veiligheid	6.82	Geëscaleerde zorg 18-	1.920	0	0	0	0	1.920							0	-1.920
Totaal facultatieve taken			39.136	0	0	0	0	39.136							18.609	-20.527
Totaal bijdrage uniform en facultatief			1.053.307	2.150	0	15.638	2.514	1.073.609							1.057.385	-16.224

				Begrotingswijziging 2022					Begroting 2023							
Culemborg	BBV Code	Omschrijving BBV Code	Begroting 2022	50% VGO	JGZ	BZ	Controller	Gewijzigde begroting 2022	Inwoners	Indexering	Besparing	Uitzetting Taken	Uitzetting Overhead	Verhouding Inwoners	Begroting 2023	Verschil t.o.v. 2022
Uniforme taken obv inwoners									29.394	0,45%						
Jeugdgezondheidszorg 4 - 18	7.1	Volksgezondheid	378.341	0	0	0	1.115	379.456	206.129	1.708	-956	0	2.663	1.525	384.397	4.940
Preventieve Logopedie	7.1	Volksgezondheid	8.305	0	0	0	24	8.329	461.390	37	0	0	59	41	8.466	137
Algemene gezondheidszorg	7.1	Volksgezondheid	127.827	0	0	0	377	128.204	568.330	577	0	0	900	512	130.193	1.989
Toezicht WMO	6.6	Maatwerkvoorziening (WMO)	9.270	0	0	0	27	9.297	568.330	42	0	0	65	38	9.442	145
Forensisch Dienstverlening	1.2	Openbare orde en veiligheid	21.682	0	0	0	64	21.746	568.330	98	0	0	153	87	22.084	338
Bijzondere Zorg	7.1	Volksgezondheid	48.722	0	0	16.876	144	65.742	512.769	296	0	8.812	462	285	75.597	9.855
Veilig Thuis	6.82	Geëscaleerde zorg 18-	233.606	0	0	0	679	234.285	568.330	1.054	-2.276	-70	1.644	937	235.574	1.289
Veilig Thuis	6.81	Geëscaleerde zorg 18+	58.402	0	0	0	170	58.572	568.330	264	-569	-18	411	234	58.894	322
Gezond Leven	7.1	Volksgezondheid	87.565	0	0	0	86	87.651	568.330	394	0	0	615	350	89.010	1.359
OIA	7.1	Volksgezondheid	29.028	0	0	0	28	29.056	568.330	131	0	0	204	116	29.507	451
Bijdrage huisvesting	7.1	Volksgezondheid	9.548	0	0	0	0	9.548	568.330	43	-3.879	0	0	38	5.750	-3.798
Totaal Uniforme taken obv inwoners			1.012.297	0	0	16.876	2.714	1.031.887	4.644 -7.680 8.724 7.176 4.164						1.048.915	17.028
Uniforme taken obv facturen																
Vaccinatieprogramma	7.1	Volksgezondheid	25.115	0	0	0	0	25.115							20.825	-4.290
Toezicht en handh. Kinderopvang	6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	72.783	1.150	0	0	0	73.933							67.368	-6.565
Totaal Uniforme taken obv facturen			97.898	1.150	0	0	0	99.048							88.194	-10.855
Facultatieve taken																
Facultatief Jeugdgezondheidszorg	7.1	Volksgezondheid	30.663	0	0	0	0	30.663							30.660	-3
Lichte handhaving en registratie	6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	17.212	0	0	0	0	17.212							17.680	468
Nu niet zwanger	7.1	Volksgezondheid	2.000	0	0	0	0	2.000							6.000	4.000
Wet verplichte GGZ	7.1	Volksgezondheid	20.785	0	0	0	0	20.785							0	-20.785
Zicht op Veiligheid	6.82	Geëscaleerde zorg 18-	1.920	0	0	0	0	1.920							0	-1.920
Totaal facultatieve taken			72.580	0	0	0	0	72.580							54.340	-18.240
Totaal bijdrage uniform en facultatief			1.182.775	1.150	0	16.876	2.714	1.203.515							1.191.449	-12.066

				Begrotingswijziging 2022					Begroting 2023							
Druten	BBV Code	Omschrijving BBV Code	Begroting 2022	50% VGO	JGZ	BZ	Controller	Gewijzigde begroting 2022	Inwoners	Indexering	Besparing	Uitzetting Taken	Uitzetting Overhead	Verhouding Inwoners	Begroting 2023	Verschil t.o.v. 2022
Uniforme taken obv inwoners									19.000	0,45%						
Jeugdgezondheidszorg 0 - 18	7.1	Volksgezondheid	381.749	0	3.417	0	1.125	386.291	362.201	1.738	-960	3.397	2.673	-3.910	389.229	2.938
Algemene gezondheidszorg	7.1	Volksgezondheid	83.799	0	0	0	247	84.046	568.330	378	0	0	582	-850	84.156	110
Toezicht WMO	6.6	Maatwerkvoorziening (WMO)	6.077	0	0	0	18	6.095	568.330	27	0	0	42	-61	6.103	8
Forensisch Dienstverlening	1.2	Openbare orde en veiligheid	14.214	0	0	0	42	14.256	568.330	64	0	0	99	-144	14.275	19
Bijzondere Zorg	7.1	Volksgezondheid	31.940	0	0	11.063	94	43.097	512.769	194	0	5.696	298	-420	48.865	5.768
Veilig Thuis	6.82	Geëscaleerde zorg 18-	153.144	0	0	0	445	153.589	568.330	691	-1.471	-46	1.063	-1.553	152.273	-1.316
Veilig Thuis	6.81	Geëscaleerde zorg 18+	38.286	0	0	0	111	38.397	568.330	173	-368	-11	266	-389	38.068	-329
Gezond Leven	7.1	Volksgezondheid	57.404	0	0	0	56	57.460	568.330	259	0	0	398	-582	57.535	75
OIA	7.1	Volksgezondheid	19.030	0	0	0	18	19.048	568.330	86	0	0	132	-193	19.073	25
Bijdrage huisvesting	7.1	Volksgezondheid	6.260	0	0	0	0	6.260	568.330	28	-2.507	0	0	-64	3.717	-2.543
Totaal Uniforme taken obv inwoners			791.904	0	3.417	11.063	2.156	808.540	3.638 -5.306 9.036 5.553 -8.166						813.295	4.755
Uniforme taken obv facturen																
Huisvesting Consultatiebureaus	7.1	Volksgezondheid	36.810	0	0	0	0	36.810							38.029	1.220
Vaccinatieprogramma	7.1	Volksgezondheid	46.107	0	0	0	0	46.107							42.459	-3.648
Toezicht en handh. Kinderopvang	6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	41.722	2.650	0	0	0	44.372							39.185	-5.187
Totaal Uniforme taken obv facturen			124.639	2.650	0	0	0	127.289							119.673	-7.616
Facultatieve taken																
Videohometraining / Lichte hulp	7.1	Volksgezondheid	6.395	0	0	0	0	6.395							6538	143
Expertiseteam Jonge Kind	7.1	Volksgezondheid	4.286	0	0	0	0	4.286							4382	96
VVE	7.1	Volksgezondheid	6.104	0	0	0	0	6.104							7290	1.186
Lichte handhaving en registratie	6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	10.924	0	0	0	0	10.924							11.220	296
Maatwerk Gezonde School	7.1	Volksgezondheid	19.770	0	0	0	0	19.770							20.592	822
Wet verplichte GGZ	7.1	Volksgezondheid	13.626	0	0	0	0	13.626							0	-13.626
Zicht op Veiligheid	6.82	Geëscaleerde zorg 18-	960	0	0	0	0	960							0	-960
Totaal facultatieve taken			62.065	0	0	0	0	62.065							50.022	-12.043
Totaal bijdrage uniform en facultatief			978.608	2.650	3.417	11.063	2.156	997.894							982.990	-14.904

				Begrotingswijziging 2022					Begroting 2023							
Heumen	BBV Code	Omschrijving BBV Code	Begroting 2022	50% VGO	JGZ	BZ	Controller	Gewijzigde begroting 2022	Inwoners	Indexering	Besparing	Uitzetting Taken	Uitzetting Overhead	Verhouding Inwoners	Begroting 2023	Verschil t.o.v. 2022
Uniforme taken obv inwoners									16.523	0,45%						
Jeugdgezondheidszorg 0 - 18	7.1	Volksgezondheid	330.076	0	2.954	0	973	334.003	362.201	1.503	-835	2.954	2.325	-1.464	338.486	4.483
Preventieve Logopedie	7.1	Volksgezondheid	4.707	0	0	0	14	4.721	461.390	21	0	0	33	-16	4.759	38
Algemene gezondheidszorg	7.1	Volksgezondheid	72.456	0	0	0	214	72.670	568.330	327	0	0	506	-318	73.185	515
Toezicht WMO	6.6	Maatwerkvoorziening (WMO)	5.255	0	0	0	16	5.271	568.330	24	0	0	37	-24	5.308	37
Forensisch Dienstverlening	1.2	Openbare orde en veiligheid	12.290	0	0	0	36	12.326	568.330	55	0	0	86	-53	12.414	88
Bijzondere Zorg	7.1	Volksgezondheid	27.617	0	0	9.566	81	37.264	512.769	168	0	4.953	259	-149	42.495	5.231
Veilig Thuis	6.82	Geëscaleerde zorg 18-	132.414	0	0	0	385	132.799	568.330	598	-1.279	-40	924	-581	132.422	-378
Veilig Thuis	6.81	Geëscaleerde zorg 18+	33.104	0	0	0	96	33.200	568.330	149	-320	-10	231	-145	33.105	-95
Gezond Leven	7.1	Volksgezondheid	49.634	0	0	0	49	49.683	568.330	224	0	0	346	-218	50.035	352
OIA	7.1	Volksgezondheid	16.454	0	0	0	16	16.470	568.330	74	0	0	115	-72	16.587	117
Bijdrage huisvesting	7.1	Volksgezondheid	5.412	0	0	0	0	5.412	568.330	24	-2.180	0	0	-24	3.232	-2.180
Totaal Uniforme taken obv inwoners			689.420	0	2.954	9.566	1.880	703.820	3.167 -4.614 7.857 4.862 -3.065						712.027	8.207
Uniforme taken obv facturen																
Huisvesting Consultatiebureaus	7.1	Volksgezondheid	32.370	0	0	0	0	32.370							32.349	-21
Vaccinatieprogramma	7.1	Volksgezondheid	38.534	0	0	0	0	38.534							36.292	-2.242
Toezicht en handh. Kinderopvang	6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	26.698	4.120	0	0	0	30.818							33.162	2.344
Totaal Uniforme taken obv facturen			97.602	4.120	0	0	0	101.722							101.803	81
Facultatieve taken																
Lichte hulp	7.1	Volksgezondheid	3.602	0	0	0	0	3.602							3.699	97
VVE	7.1	Volksgezondheid	1.167	0	0	0	0	1.167							1.199	32
Gezondheidsmakelaar / Buurtspor	7.1	Volksgezondheid	8.000	0	0	0	0	8.000							9.306	1.306
Wet verplichte GGZ	7.1	Volksgezondheid	11.781	0	0	0	0	11.781							0	-11.781
Zicht op Veiligheid	6.82	Geëscaleerde zorg 18-	960	0	0	0	0	960							0	-960
Totaal facultatieve taken			25.510	0	0	0	0	25.510							14.204	-11.306
Totaal bijdrage uniform en facultatief			812.531	4.120	2.954	9.566	1.880	831.051							828.034	-3.018

				Begrotingswijziging 2022					Begroting 2023							
Maasdriel	BBV Code	Omschrijving BBV Code	Begroting 2022	50% VGO	JGZ	BZ	Controller	Gewijzigde begroting 2022	Inwoners	Indexering	Besparing	Uitzetting Taken	Uitzetting Overhead	Verhouding Inwoners	Begroting 2023	Verschil t.o.v. 2022
Uniforme taken obv inwoners									25.571	0,45%						
Jeugdgezondheidszorg 4 - 18	7.1	Volksgezondheid	331.827	0	0	0	978	332.805	206.129	1.498	-832	0	2.317	-1.386	334.402	1.597
Preventieve Logopedie	7.1	Volksgezondheid	7.284	0	0	0	21	7.305	461.390	33	0	0	51	-24	7.365	60
Algemene gezondheidszorg	7.1	Volksgezondheid	112.112	0	0	0	331	112.443	568.330	506	0	0	783	-471	113.261	818
Toezicht WMO	6.6	Maatwerkvoorziening (WMO)	8.131	0	0	0	24	8.155	568.330	37	0	0	57	-35	8.214	59
Forensisch Dienstverlening	1.2	Openbare orde en veiligheid	19.017	0	0	0	56	19.073	568.330	86	0	0	133	-81	19.211	138
Veilig Thuis	6.82	Geëscaleerde zorg 18-	204.886	0	0	0	596	205.482	568.330	925	-1.980	-61	1.431	-861	204.936	-546
Veilig Thuis	6.81	Geëscaleerde zorg 18+	51.222	0	0	0	149	51.371	568.330	231	-495	-15	358	-216	51.234	-137
Veilig Thuis Centrum gemeenten	6.82	Geëscaleerde zorg 18-	49.284	0	0	0	0	49.284	234.311	222	0	0	0	0	49.506	222
Veilig Thuis Centrum gemeenten	6.81	Geëscaleerde zorg 18+	12.321	0	0	0	0	12.321	234.311	55	0	0	0	0	12.376	55
Gezond Leven	7.1	Volksgezondheid	76.799	0	0	0	75	76.874	568.330	346	0	0	535	-321	77.434	560
OIA	7.1	Volksgezondheid	25.459	0	0	0	25	25.484	568.330	115	0	0	177	-106	25.670	186
Bijdrage huisvesting	7.1	Volksgezondheid	8.374	0	0	0	0	8.374	568.330	38	-3.374	0	0	-35	5.003	-3.371
Totaal Uniforme taken obv inwoners			906.716	0	0	0	2.255	908.971	4.092 -6.681 -76 5.842 -3.536						908.612	-359
Uniforme taken obv facturen																
Vaccinatieprogramma	7.1	Volksgezondheid	20.769	0	0	0	0	20.769							16.668	-4.100
Toezicht en handh. Kinderopvang	6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	74.210	3.679	0	0	0	77.889							71.063	-6.826
Totaal Uniforme taken obv facturen			94.978	3.679	0	0	0	98.657							87.731	-10.926
Facultatieve taken																
Integrale Vroeghulp	7.1	Volksgezondheid	0	0	0	0	0	0							744	744
Nu Niet Zwanger	7.1	Volksgezondheid	11.000	0	0	0	0	11.000							11.000	0
Gezondheidsmakelaar / Buurtspor	7.1	Volksgezondheid	37.000	0	0	0	0	37.000							37.000	0
Zicht op Veiligheid	6.82	Geëscaleerde zorg 18-	1.920	0	0	0	0	1.920							0	-1.920
Totaal facultatieve taken			49.920	0	0	0	0	49.920							48.744	-1.176
Totaal bijdrage uniform en facultatief			1.051.615	3.679	0	0	2.255	1.057.549							1.045.087	-12.462

				Begrotingswijziging 2022					Begroting 2023							
Neder Betuwe	BBV Code	Omschrijving BBV Code	Begroting 2022	50% VGO	JGZ	BZ	Controller	Gewijzigde begroting 2022	Inwoners	Indexering	Besparing	Uitzetting Taken	Uitzetting Overhead	Verhouding Inwoners	Begroting 2023	Verschil t.o.v. 2022
Uniforme taken obv inwoners									24.988	0,45%						
Jeugdgezondheidszorg 0 - 18	7.1	Volksgezondheid	494.242	0	4.423	0	1.457	500.122	362.201	2.251	-1.262	4.468	3.516	2.803	511.897	11.776
Preventieve Logopedie	7.1	Volksgezondheid	7.048	0	0	0	21	7.069	461.390	32	0	0	50	46	7.197	128
Algemene gezondheidszorg	7.1	Volksgezondheid	108.493	0	0	0	320	108.813	568.330	490	0	0	765	611	110.678	1.866
Toezicht WMO	6.6	Maatwerkvoorziening (WMO)	7.868	0	0	0	23	7.891	568.330	36	0	0	55	45	8.027	136
Forensisch Dienstverlening	1.2	Openbare orde en veiligheid	18.403	0	0	0	54	18.457	568.330	83	0	0	130	103	18.773	316
Bijzondere Zorg	7.1	Volksgezondheid	41.353	0	0	14.323	122	55.798	512.769	251	0	7.491	392	334	64.266	8.468
Veilig Thuis	6.82	Geëscaleerde zorg 18-	198.272	0	0	0	576	198.848	568.330	895	-1.935	-60	1.398	1.118	200.263	1.416
Veilig Thuis	6.81	Geëscaleerde zorg 18+	49.568	0	0	0	144	49.712	568.330	224	-484	-15	349	280	50.066	354
Gezond Leven	7.1	Volksgezondheid	74.320	0	0	0	73	74.393	568.330	335	0	0	523	417	75.668	1.275
OIA	7.1	Volksgezondheid	24.638	0	0	0	24	24.662	568.330	111	0	0	173	138	25.084	422
Bijdrage huisvesting	7.1	Volksgezondheid	8.104	0	0	0	0	8.104	568.330	36	-3.298	0	0	46	4.888	-3.216
Totaal Uniforme taken obv inwoners			1.032.307	0	4.423	14.323	2.814	1.053.867	4.744-6.97911.8847.3515.941						1.076.808	22.941
Uniforme taken obv facturen																
Huisvesting Consultatiebureaus	7.1	Volksgezondheid	57.642	0	0	0	0	57.642							59.810	2.168
Vaccinatieprogramma	7.1	Volksgezondheid	73.184	0	0	0	0	73.184							73.604	420
Toezicht en handh. Kinderopvang	6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	57.833	-1.245	0	0	0	56.588							55.704	-884
Totaal Uniforme taken obv facturen			188.659	-1.245	0	0	0	187.414							189.118	1.704
Facultatieve taken																
Maatwerk Jeugdgezondheidszorg	7.1	Volksgezondheid	85.000	0	0	0	0	85.000							67.092	-17.908
Gezondheidsmakelaar / Buurtspor	7.1	Volksgezondheid	0	0	0	0	0	0							7.920	7.920
Wet verplichte GGZ	7.1	Volksgezondheid	17.641	0	0	0	0	17.641							0	-17.641
Zicht op Veiligheid	6.82	Geëscaleerde zorg 18-	1.920	0	0	0	0	1.920							0	-1.920
Totaal facultatieve taken			104.561	0	0	0	0	104.561							75.012	-29.549
Totaal bijdrage uniform en facultatief			1.325.527	-1.245	4.423	14.323	2.814	1.345.842							1.340.938	-4.904

Nijmegen	BBV Code	Omschrijving BBV Code	Begroting 2022	Begrotingswijziging 2022				Gewijzigde begroting 2022	Begroting 2023						Begroting 2023	Verschil t.o.v. 2022
				50% VGO	JGZ	BZ	Controller		Inwoners	Indexering	Besparing	Uitzetting Taken	Uitzetting Overhead	Verhouding Inwoners		
									178.750	0,45%						
Uniforme taken obv inwoners																
Jeugdgezondheidszorg 0 - 18	7.1	Volksgezondheid	3.560.531	0	31.865	0	10.497	3.602.893	362.201	16.213	-9.029	31.962	25.151	-5.364	3.661.826	58.933
Preventieve Logopedie	7.1	Volksgezondheid	50.778	0	0	0	150	50.928	461.390	229	0	0	356	-29	51.484	556
Algemene gezondheidszorg	7.1	Volksgezondheid	781.583	0	0	0	2.304	783.887	568.330	3.527	0	0	5.472	-1.156	791.729	7.843
Toezicht WMO	6.6	Maatwerkvoorziening (WMO)	56.683	0	0	0	167	56.850	568.330	256	0	0	397	-84	57.419	569
Forensisch Dienstverlening	1.2	Openbare orde en veiligheid	132.573	0	0	0	391	132.964	568.330	598	0	0	928	-196	134.294	1.330
Bijzondere Zorg	7.1	Volksgezondheid	297.905	0	0	103.185	878	401.968	512.769	1.809	0	53.587	2.807	-451	459.720	57.752
Bijzondere Zorg Centrum gemeen	7.1	Volksgezondheid	826.834	0	0	0	0	826.834	178.750	3.721	0	0	0	0	830.555	3.721
Veilig Thuis	6.82	Geëscaleerde zorg 18-	1.428.355	0	0	0	4.152	1.432.507	568.330	6.446	-13.838	-429	10.000	-2.116	1.432.570	63
Veilig Thuis	6.81	Geëscaleerde zorg 18+	357.089	0	0	0	1.038	358.127	568.330	1.612	-3.460	-107	2.500	-529	358.143	16
Veilig Thuis Centrum gemeenten	6.82	Geëscaleerde zorg 18-	1.402.542	0	0	0	0	1.402.542	234.311	6.311	0	0	0	0	1.408.853	6.311
Veilig Thuis Centrum gemeenten	6.81	Geëscaleerde zorg 18+	350.636	0	0	0	0	350.636	234.311	1.578	0	0	0	0	352.214	1.578
Gezond Leven	7.1	Volksgezondheid	535.402	0	0	0	523	535.925	568.330	2.412	0	0	3.741	-791	541.287	5.362
OIA	7.1	Volksgezondheid	177.489	0	0	0	172	177.661	568.330	799	0	0	1.240	-261	179.439	1.778
Bijdrage huisvesting	7.1	Volksgezondheid	58.382	0	0	0	0	58.382	568.330	263	-23.589	0	0	-87	34.969	-23.413
Totaal Uniforme taken obv inwoners			10.016.780	0	31.865	103.185	20.272	10.172.102							10.294.501	122.399
Uniforme taken obv facturen																
Huisvesting Consultatiebureaus	7.1	Volksgezondheid	411.131	0	0	0	0	411.131							426.496	15.365
Vaccinatieprogramma	7.1	Volksgezondheid	356.033	0	0	0	0	356.033							348.586	-7.447
Toezicht en handh. Kinderopvang	6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	300.276	39.655	0	0	0	339.931							324.121	-15.810
Totaal Uniforme taken obv facturen			1.067.440	39.655	0	0	0	1.107.095							1.099.203	-7.892
Facultatieve taken																
Voorzorg	7.1	Volksgezondheid	42.693	0	0	0	0	42.693							50.400	7.707
VVE en Indicatiestelling	7.1	Volksgezondheid	18.826	0	0	0	0	18.826							13.500	-5.326
Inzet arts	7.1	Volksgezondheid	85.544	0	0	0	0	85.544							88.454	2.910
Maatwerk attentiewijken	6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	160.034	0	0	0	0	160.034							164.214	4.180
Kijk op Kleintjes	6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	180.611	0	0	0	0	180.611							205.220	24.609
Sociaal medische indicatie	6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	5.361	0	0	0	0	5.361							5.380	19
Virtueel CJG en verwijs index	6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	126.352	0	0	0	0	126.352							107.684	-18.668
Schoolverzuim	7.1	Volksgezondheid	0	0	0	0	0	0							39.556	39.556
Lichte handhaving en registratie	6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	94.224	0	0	0	0	94.224							96.720	2.496
Ketenaanpak in Sekswerk	7.1	Volksgezondheid	0	0	0	0	0	0							117.160	117.160
Nu Niet Zwanger	7.1	Volksgezondheid	0	0	0	0	0	0							83.360	83.360
Toezicht WMO taakuitbreiding	6.6	Maatwerkvoorziening (WMO)	0	0	0	0	0	0							210.581	210.581
Lokale Hitteplannen	7.1	Volksgezondheid	0	0	0	0	0	0							17.000	17.000
Buitenzorg	7.1	Volksgezondheid	47.580	0	0	0	0	47.580							47.025	-555
Begeleiden ex-gedetineerden	7.1	Volksgezondheid	14.736	0	0	0	0	14.736							15.444	708
Housing First	7.1	Volksgezondheid	75.360	0	0	0	0	75.360							78.374	3.014
Ketenaanpak in Sekswerk	7.1	Volksgezondheid	83.826	0	0	0	0	83.826							0	-83.826
Wet verplichte GGZ	7.1	Volksgezondheid	127.086	0	0	0	0	127.086							0	-127.086
Toegang Beschermd Wonen	7.1	Volksgezondheid	741.017	0	0	0	0	741.017							724.284	-16.733
Centrale Toegang maatschappelij	7.1	Volksgezondheid	0	0	0	0	0	0							470.140	470.140
Nijmegen: Groen, gezond en in b	7.1	Volksgezondheid	16.000	0	0	0	0	16.000							16.000	0
Gezondheidsmakelaar	7.1	Volksgezondheid	495.662	0	0	0	0	495.662							522.027	26.365
Gezonde Gids	7.1	Volksgezondheid	90.000	0	0	0	0	90.000							84.000	-6.000
Kansrijke Start	7.1	Volksgezondheid	57.000	0	0	0	0	57.000							59.540	2.540
Schoolsout	7.1	Volksgezondheid	129.000	0	0	0	0	129.000							184.834	55.834
Beweeg Je Fit	7.1	Volksgezondheid	0	0	0	0	0	0							77.562	77.562
Gezond Ouder Worden	7.1	Volksgezondheid	0	0	0	0	0	0							56.900	56.900
Aanpak ouderenmishandeling	6.81	Geëscaleerde zorg 18+	77.120	0	0	0	0	77.120							100.035	22.915
Eergelateerd Geweld	6.81	Geëscaleerde zorg 18+	119.340	0	0	0	0	119.340							115.580	-3.760
MDA++	6.81	Geëscaleerde zorg 18+	0	0	0	0	0	0							0	0
Zicht op Veiligheid	6.82	Geëscaleerde zorg 18-	3.840	0	0	0	0	3.840							0	-3.840
Totaal facultatieve taken			2.791.212	0	0	0	0	2.791.212							3.750.974	959.762
Totaal bijdrage uniform en facultatief			13.875.432	39.655	31.865	103.185	20.272	14.070.407							15.144.678	1.074.268

				Begrotingswijziging 2022					Begroting 2023							
Tiel	BBV Code	Omschrijving BBV Code	Begroting 2022	50% VGO	JGZ	BZ	Controller	Gewijzigde begroting 2022	Inwoners	Indexering	Besparing	Uitzetting Taken	Uitzetting Overhead	Verhouding Inwoners	Begroting 2023	Verschil t.o.v. 2022
Uniforme taken obv inwoners									42.150	0,45%						
Jeugdgezondheidszorg 4 - 18	7.1	Volksgezondheid	548.940	0	0	0	1.618	550.558	206.129	2.478	-1.371	0	3.819	-4.272	551.212	654
Preventieve Logopedie	7.1	Volksgezondheid	12.049	0	0	0	36	12.085	461.390	54	0	0	84	-83	12.140	55
Algemene gezondheidszorg	7.1	Volksgezondheid	185.466	0	0	0	547	186.013	568.330	837	0	0	1.290	-1.447	186.693	680
Toezicht WMO	6.6	Maatwerkvoorziening (WMO)	13.451	0	0	0	40	13.491	568.330	61	0	0	94	-106	13.540	49
Forensisch Dienstverlening	1.2	Openbare orde en veiligheid	31.459	0	0	0	93	31.552	568.330	142	0	0	219	-246	31.667	115
Bijzondere Zorg	7.1	Volksgezondheid	70.692	0	0	24.485	208	95.385	512.769	429	0	12.636	662	-708	108.404	13.019
Veilig Thuis	6.82	Geëscaleerde zorg 18-	338.942	0	0	0	985	339.927	568.330	1.530	-3.263	-101	2.358	-2.645	337.806	-2.121
Veilig Thuis	6.81	Geëscaleerde zorg 18+	84.736	0	0	0	246	84.982	568.330	382	-816	-25	590	-661	84.452	-530
Gezond Leven	7.1	Volksgezondheid	127.049	0	0	0	124	127.173	568.330	572	0	0	882	-989	127.638	465
OIA	7.1	Volksgezondheid	42.117	0	0	0	41	42.158	568.330	190	0	0	292	-328	42.312	154
Bijdrage huisvesting	7.1	Volksgezondheid	13.854	0	0	0	0	13.854	568.330	62	-5.562	0	0	-108	8.246	-5.608
Totaal Uniforme taken obv inwoners			1.468.756	0	0	24.485	3.938	1.497.179	6.737 -11.012 12.510 10.290 -11.594					1.504.110	6.931	
Uniforme taken obv facturen																
Vaccinatieprogramma	7.1	Volksgezondheid	35.532	0	0	0	0	35.532						28.002	-7.530	
Toezicht en handh. Kinderopvang	6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	85.830	11.330	0	0	0	97.160						92.560	-4.600	
Totaal Uniforme taken obv facturen			121.362	11.330	0	0	0	132.692						120.562	-12.130	
Facultatieve taken																
Logopedisch spreekuur	7.1	Volksgezondheid	66.340	0	0	0	0	66.340						65.529	-811	
Lichte handhaving en registratie	6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	20.415	0	0	0	0	20.415						20.956	541	
Nu niet zwanger	7.1	Volksgezondheid	3.000	0	0	0	0	3.000						10.000	7.000	
Lokale Hitteplannen	7.1	Volksgezondheid	0	0	0	0	0	0						17.000	17.000	
Wet verplichte GGZ	7.1	Volksgezondheid	30.157	0	0	0	0	30.157						0	-30.157	
Zicht op Veiligheid	6.82	Geëscaleerde zorg 18-	2.880	0	0	0	0	2.880						0	-2.880	
Totaal facultatieve taken			122.792	0	0	0	0	122.792						113.485	-9.307	
Totaal bijdrage uniform en facultatief			1.712.910	11.330	0	24.485	3.938	1.752.662						1.738.157	-14.506	

				Begrotingswijziging 2022					Begroting 2023							
West Betuwe	BBV Code	Omschrijving BBV Code	Begroting 2022	50% VGO	JGZ	BZ	Controller	Gewijzigde begroting 2022	Inwoners	Indexering	Besparing	Uitzetting Taken	Uitzetting Overhead	Verhouding Inwoners	Begroting 2023	Verschil t.o.v. 2022
Uniforme taken obv inwoners									51.834	0,45%						
Jeugdgezondheidszorg 4 - 18	7.1	Volksgezondheid	670.275	0	0	0	1.976	672.251	206.129	3.025	-1.686	0	4.697	-434	677.853	5.602
Preventieve Logopedie	7.1	Volksgezondheid	14.713	0	0	0	43	14.756	461.390	66	0	0	103	4	14.929	173
Algemene gezondheidszorg	7.1	Volksgezondheid	226.460	0	0	0	668	227.128	568.330	1.022	0	0	1.587	-151	229.586	2.458
Toezicht WMO	6.6	Maatwerkvoorziening (WMO)	16.424	0	0	0	48	16.472	568.330	74	0	0	115	-11	16.650	178
Forensisch Dienstverlening	1.2	Openbare orde en veiligheid	38.413	0	0	0	113	38.526	568.330	173	0	0	269	-25	38.943	417
Bijzondere Zorg	7.1	Volksgezondheid	86.317	0	0	29.897	255	116.469	512.769	524	0	15.539	814	-36	133.310	16.841
Veilig Thuis	6.82	Geëscaleerde zorg 18-	413.861	0	0	0	1.203	415.064	568.330	1.868	-4.013	-124	2.900	-277	415.418	354
Veilig Thuis	6.81	Geëscaleerde zorg 18+	103.465	0	0	0	301	103.766	568.330	467	-1.003	-31	725	-70	103.854	88
Gezond Leven	7.1	Volksgezondheid	155.131	0	0	0	152	155.283	568.330	699	0	0	1.085	-104	156.963	1.680
OIA	7.1	Volksgezondheid	51.427	0	0	0	50	51.477	568.330	232	0	0	360	-35	52.034	557
Bijdrage huisvesting	7.1	Volksgezondheid	16.916	0	0	0	0	16.916	568.330	76	-6.840	0	0	-12	10.140	-6.776
Totaal Uniforme taken obv inwoners			1.793.402	0	0	29.897	4.809	1.828.108	8.226 -13.542 15.384 12.655 -1.151						1.849.681	21.572
Uniforme taken obv facturen																
Vaccinatieprogramma	7.1	Volksgezondheid	46.540	0	0	0	0	46.540							37.730	-8.810
Toezicht en handh. Kinderopvang	6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	104.020	24.810	0	0	0	128.830							134.488	5.658
Totaal Uniforme taken obv facturen			150.560	24.810	0	0	0	175.370							172.218	-3.152
Facultatieve taken																
Videohometraining / Lichte Hulp	7.1	Volksgezondheid	25.553	0	0	0	0	25.553							25.770	217
Gezondheidsmakelaar / Buurtspor	7.1	Volksgezondheid	30.080	0	0	0	0	30.080							31.680	1.600
Wet verplichte GGZ	7.1	Volksgezondheid	36.823	0	0	0	0	36.823							0	-36.823
Zicht op Veiligheid	6.82	Geëscaleerde zorg 18-	2.880	0	0	0	0	2.880							0	-2.880
Totaal facultatieve taken			95.336	0				95.336							57.450	-37.886
Totaal bijdrage uniform en facultatief			2.039.298	24.810	0	29.897	4.809	2.098.813							2.079.349	-19.466

				Begrotingswijziging 2022					Begroting 2023							
West Maas en Waal	BBV Code	Omschrijving BBV Code	Begroting 2022	50% VGO	JGZ	BZ	Controller	Gewijzigde begroting 2022	Inwoners	Indexering	Besparing	Uitzetting Taken	Uitzetting Overhead	Verhouding Inwoners	Begroting 2023	Verschil t.o.v. 2022
Uniforme taken obv inwoners									19.700	0,45%						
Jeugdgezondheidszorg 0 - 18	7.1	Volksgezondheid	389.151	0	3.483	0	1.147	393.781	362.201	1.772	-995	3.523	2.772	2.717	403.570	9.789
Algemene gezondheidszorg	7.1	Volksgezondheid	85.424	0	0	0	252	85.676	568.330	386	0	0	603	591	87.256	1.580
Toezicht WMO	6.6	Maatwerkvoorziening (WMO)	6.195	0	0	0	18	6.213	568.330	28	0	0	44	43	6.328	115
Forensisch Dienstverlening	1.2	Openbare orde en veiligheid	14.490	0	0	0	43	14.533	568.330	65	0	0	102	101	14.801	268
Bijzondere Zorg	7.1	Volksgezondheid	32.560	0	0	11.278	96	43.934	512.769	198	0	5.906	309	319	50.666	6.732
Veilig Thuis	6.82	Geëscaleerde zorg 18-	156.113	0	0	0	454	156.567	568.330	705	-1.525	-47	1.102	1.081	157.883	1.316
Veilig Thuis	6.81	Geëscaleerde zorg 18+	39.028	0	0	0	113	39.141	568.330	176	-381	-12	276	271	39.471	330
Gezond Leven	7.1	Volksgezondheid	58.517	0	0	0	57	58.574	568.330	264	0	0	412	405	59.655	1.081
OIA	7.1	Volksgezondheid	19.399	0	0	0	19	19.418	568.330	87	0	0	137	134	19.776	358
Bijdrage huisvesting	7.1	Volksgezondheid	6.381	0	0	0	0	6.381	568.330	29	-2.600	0	0	44	3.854	-2.527
Totaal Uniforme taken obv inwoners			807.258	0	3.483	11.278	2.199	824.218		3.710	-5.501	9.370	5.757	5.705	843.259	19.041
Uniforme taken obv facturen																
Huisvesting Consultatiebureaus	7.1	Volksgezondheid	41.684	0	0	0	0	41.684							42.978	1.293
Vaccinatieprogramma	7.1	Volksgezondheid	42.563	0	0	0	0	42.563							41.463	-1.100
Toezicht en handh. Kinderopvang	6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	33.763	5.665	0	0	0	39.428							41.618	2.190
Totaal Uniforme taken obv facturen			118.011	5.665	0	0	0	123.676							126.059	2.383
Facultatieve taken																
Video Home Training / Opvoedcoz	7.1	Volksgezondheid	6.925	0	0	0	0	6.925							9.720	2.795
VVE	7.1	Volksgezondheid	1.331	0	0	0	0	1.331							2.448	1.117
Maatwerk Gezonde School	7.1	Volksgezondheid	9.400	0	0	0	0	9.400							9.900	500
Wet verplichte GGZ	7.1	Volksgezondheid	13.890	0	0	0	0	13.890							0	-13.890
Zicht op Veiligheid	6.82	Geëscaleerde zorg 18-	960	0	0	0	0	960							0	-960
Totaal facultatieve taken			32.506	0	0	0	0	32.506							22.068	-10.438
Totaal bijdrage uniform en facultatief			957.775	5.665	3.483	11.278	2.199	980.399							991.385	10.985

				Begrotingswijziging 2022					Begroting 2023							
Wijchen	BBV Code	Omschrijving BBV Code	Begroting 2022	50% VGO	JGZ	BZ	Controller	Gewijzigde begroting 2022	Inwoners	Indexering	Besparing	Uitzetting Taken	Uitzetting Overhead	Verhouding Inwoners	Begroting 2023	Verschil t.o.v. 2022
Uniforme taken obv inwoners									41.225	0,45%						
Jeugdgezondheidszorg 0 - 18	7.1	Volksgezondheid	827.046	0	7.402	0	2.438	836.886	362.201	3.766	-2.082	7.371	5.801	-7.217	844.525	7.639
Algemene gezondheidszorg	7.1	Volksgezondheid	181.547	0	0	0	535	182.082	568.330	819	0	0	1.262	-1.567	182.596	514
Toezicht WMO	6.6	Maatwerkvoorziening (WMO)	13.166	0	0	0	39	13.205	568.330	59	0	0	92	-114	13.242	37
Forensisch Dienstverlening	1.2	Openbare orde en veiligheid	30.794	0	0	0	91	30.885	568.330	139	0	0	214	-266	30.972	87
Bijzondere Zorg	7.1	Volksgezondheid	69.198	0	0	23.968	204	93.370	512.769	420	0	12.359	647	-771	106.025	12.655
Veilig Thuis	6.82	Geëscaleerde zorg 18-	331.781	0	0	0	965	332.746	568.330	1.497	-3.192	-99	2.306	-2.865	330.393	-2.353
Veilig Thuis	6.81	Geëscaleerde zorg 18+	82.945	0	0	0	241	83.186	568.330	374	-798	-25	577	-716	82.598	-588
Gezond Leven	7.1	Volksgezondheid	124.365	0	0	0	122	124.487	568.330	560	0	0	863	-1.073	124.837	350
OIA	7.1	Volksgezondheid	41.228	0	0	0	40	41.268	568.330	186	0	0	286	-356	41.384	116
Bijdrage huisvesting	7.1	Volksgezondheid	13.561	0	0	0	0	13.561	568.330	61	-5.440	0	0	-117	8.065	-5.496
Totaal Uniforme taken obv inwoners			1.715.631	0	7.402	23.968	4.675	1.751.676	7.881 -11.512 19.606 12.048 -15.061						1.764.638	12.962
Uniforme taken obv facturen																
Huisvesting Consultatiebureaus	7.1	Volksgezondheid	76.140	0	0	0	0	76.140							79.209	3.069
Vaccinatieprogramma	7.1	Volksgezondheid	99.496	0	0	0	0	99.496							93.124	-6.372
Toezicht en handh. Kinderopvang	6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	52.225	4.240	0	0	0	56.465							55.828	-637
Totaal Uniforme taken obv facturen			227.861	4.240	0	0	0	232.101							228.161	-3.940
Facultatieve taken																
Videohometraining / Lichte hulp	7.1	Volksgezondheid	24.059	0	0	0	0	24.059							25.740	1.681
Schoolverzuim	7.1	Volksgezondheid	0	0	0	0	0	0							13.144	13.144
Gezondheidsmakelaar / Buurtspor	7.1	Volksgezondheid	18.800	0	0	0	0	18.800							19.800	1.000
Wet verplichte GGZ	7.1	Volksgezondheid	29.520	0	0	0	0	29.520							0	-29.520
Zicht op Veiligheid	6.82	Geëscaleerde zorg 18-	2.880	0	0	0	0	2.880							0	-2.880
Totaal facultatieve taken			75.259	0	0	0	0	75.259							58.684	-16.575
Totaal bijdrage uniform en facultatief			2.018.751	4.240	7.402	23.968	4.675	2.059.036							2.051.483	-7.553

				Begrotingswijziging 2022					Begroting 2023							
Zaltbommel	BBV Code	Omschrijving BBV Code	Begroting 2022	50% VGO	JGZ	BZ	Controller	Gewijzigde begroting 2022	Inwoners	Indexering	Besparing	Uitzetting Taken	Uitzetting Overhead	Verhouding Inwoners	Begroting 2023	Verschil t.o.v. 2022
Uniforme taken obv inwoners									29.990	0,45%						
Jeugdgezondheidszorg 4 - 18	7.1	Volksgezondheid	383.815	0	0	0	1.132	384.947	206.129	1.732	-976	0	2.717	3.771	392.191	7.244
Preventieve Logopedie	7.1	Volksgezondheid	8.425	0	0	0	25	8.450	461.390	38	0	0	60	90	8.638	188
Algemene gezondheidszorg	7.1	Volksgezondheid	129.678	0	0	0	382	130.060	568.330	585	0	0	918	1.270	132.833	2.773
Toezicht WMO	6.6	Maatwerkvoorziening (WMO)	9.405	0	0	0	28	9.433	568.330	42	0	0	67	91	9.633	200
Forensisch Dienstverlening	1.2	Openbare orde en veiligheid	21.996	0	0	0	65	22.061	568.330	99	0	0	156	215	22.531	470
Veilig Thuis	6.82	Geëscaleerde zorg 18-	236.986	0	0	0	689	237.675	568.330	1.070	-2.322	-72	1.678	2.322	240.351	2.676
Veilig Thuis	6.81	Geëscaleerde zorg 18+	59.247	0	0	0	172	59.419	568.330	267	-580	-18	419	581	60.088	669
Veilig Thuis Centrum gemeenten	6.82	Geëscaleerde zorg 18-	56.952	0	0	0	0	56.952	234.311	256	0	0	0	0	57.208	256
Veilig Thuis Centrum gemeenten	6.81	Geëscaleerde zorg 18+	14.238	0	0	0	0	14.238	234.311	64	0	0	0	0	14.302	64
Gezond Leven	7.1	Volksgezondheid	88.831	0	0	0	87	88.918	568.330	400	0	0	628	869	90.815	1.897
OIA	7.1	Volksgezondheid	29.448	0	0	0	29	29.477	568.330	133	0	0	208	288	30.106	629
Bijdrage huisvesting	7.1	Volksgezondheid	9.686	0	0	0	0	9.686	568.330	44	-3.958	0	0	95	5.867	-3.819
Totaal Uniforme taken obv inwoners			1.048.707	0	0	0	2.609	1.051.316	4.730 -7.836 -90 6.851 9.593					1.064.564	13.248	
Uniforme taken obv facturen																
Vaccinatieprogramma	7.1	Volksgezondheid	27.252	0	0	0	0	27.252							22.641	-4.611
Toezicht en handh. Kinderopvang	6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	52.746	8.755	0	0	0	61.501							54.886	-6.615
Totaal Uniforme taken obv facturen			79.999	8.755	0	0	0	88.754							77.527	-11.226
Facultatieve taken																
Integrale Vroeghulp	7.1	Volksgezondheid	0	0	0	0	0	0							744	744
Lichte handhaving en registratie	6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	14.919	0	0	0	0	14.919							15.314	395
Gezondheidsmakelaar / Buurtspoor	7.1	Volksgezondheid	26.414	0	0	0	0	26.414							27.804	1.390
Zicht op Veiligheid	6.82	Geëscaleerde zorg 18-	1.920	0	0	0	0	1.920							0	-1.920
Totaal facultatieve taken			43.253	0	0	0	0	43.253							43.862	609
Totaal bijdrage uniform en facultatief			1.171.958	8.755	0	0	2.609	1.183.322							1.185.953	2.631

	Berg en Dal	Beuningen	Buren	Culemborg	Druten	Heumen	Maasdriel	Neder-Betuwe	Nijmegen	Tiel	West Betuwe	West Maas en Waal	Wijchen	Zaltbommel	Totaal
Inwoners per 01-01-2022 (conform BRN Richtlijn)															
Uniform	35.000	27.015	27.190	29.394	19.000	16.523	25.571	24.988	178.750	42.150	51.834	19.700	41.225	29.990	568.330
Uniform Gezondheid van de jeugd -9 mnd – 18 jaar	35.000	27.015			19.000	16.523		24.988	178.750			19.700	41.225		362.201
Uniform Gezondheid van de jeugd 4 jaar – 18 jaar			27.190	29.394			25.571			42.150	51.834			29.990	206.129
Uniform Bijzondere Zorg	35.000	27.015	27.190	29.394	19.000	16.523		24.988	178.750	42.150	51.834	19.700	41.225		512.769
Uniform logopedie	35.000		27.190	29.394		16.523	25.571	24.988	178.750	42.150	51.834			29.990	461.390
Uniforme bijdrage zorgtaken															
Jeugdgezondheidszorg	727.082	553.422	363.405	392.863	389.229	343.245	341.767	519.095	3.713.310	563.352	692.782	403.569	844.525	400.829	10.248.475
Algemene gezondheidszorg	192.562	148.630	149.593	161.719	104.534	90.906	140.686	137.478	983.442	231.900	285.179	108.385	226.811	164.998	3.126.823
Bijzondere Zorg	90.015	69.479	69.929	75.597	48.865	42.495	0	64.266	1.290.275	108.404	133.310	50.666	106.025	0	2.149.326
Veilig Thuis	350.629	270.636	272.389	294.469	190.342	165.527	318.052	250.329	3.551.780	422.258	519.272	197.354	412.991	371.949	7.587.977
Gezond Leven	105.986	81.806	82.336	89.010	57.535	50.035	77.434	75.668	541.287	127.638	156.963	59.655	124.837	90.815	1.721.005
IO&A	35.135	27.119	27.295	29.507	19.073	16.587	25.670	25.084	179.439	42.312	52.034	19.776	41.384	30.106	570.521
Totaal zorgtaken	1.501.409	1.151.092	964.947	1.043.165	809.578	708.795	903.609	1.071.920	10.259.532	1.495.864	1.839.540	839.405	1.756.573	1.058.697	25.404.126
Bijdrage huisvesting	6.847	5.285	5.319	5.750	3.717	3.232	5.003	4.888	34.969	8.246	10.141	3.854	8.065	5.867	111.183
Totaal uniforme bijdrage obv inwoners	1.508.256	1.156.377	970.266	1.048.915	813.295	712.027	908.612	1.076.808	10.294.501	1.504.110	1.849.681	843.259	1.764.638	1.064.564	25.515.309
Huisvesting Consultatiebureaus	98.975	6.725			38.029	32.349		59.810	426.496			42.978	79.209		784.572
Vaccinatieprogramma	69.789	58.080	18.147	20.825	42.459	36.292	16.668	73.604	348.586	28.002	37.730	41.463	93.124	22.641	907.411
Toezicht en handh. Kinderopvang	50.436	69.521	50.363	67.368	39.185	33.161	71.063	55.704	324.121	92.560	134.488	41.617	55.828	54.886	1.140.301
Totaal uniforme bijdrage obv factuur	219.200	134.326	68.510	88.194	119.673	101.803	87.731	189.118	1.099.203	120.562	172.218	126.058	228.161	77.527	2.832.284
Totaal uniforme bijdrage	1.727.456	1.290.703	1.038.776	1.137.109	932.968	813.830	996.343	1.265.926	11.393.704	1.624.672	2.021.899	969.317	1.992.799	1.142.091	28.347.593

	Berg en Dal	Beuningen	Buren	Culemborg	Druten	Heumen	Maasdriel	Neder-Betuwe	Nijmegen	Tiel	West Betuwe	West Maas en Waal	Wijchen	Zaltbommel
Facultatieve taken														
Productgroep: Jeugdgezondheidszorg (JGZ)														
Facultatieve taken JGZ	25.815	23.766	11.382	30.660	18.210	4.898	744	67.092	63.900	65.529	25.770	12.168	38.884	744
Attentiewijken									164.214					
Inzet arts									88.454					
Kijk op Kleintjes									205.220					
Toets sociaal medische indicatie kinderopvang									5.380					
Schoolverzuim									39.556					
Virtueel CJG en verwijsindex risicjongeren									107.684					
	25.815	23.766	11.382	30.660	18.210	4.898	744	67.092	674.408	65.529	25.770	12.168	38.884	744
Productgroep: Algemene Gezondheidszorg (AGZ)														
Nu Niet Zwanger	4.000	2.000		6.000			11.000		83.360	10.000				
Ketenaanpak in Sekswerk									117.160					
Lichte handhaving en registratie kinderopvang		19.685		17.680	11.220				96.720	20.956				15.314
WMO Toezicht									210.581					
Lokale Hitteplannen									17.000	17.000				
	4.000	21.685	0	23.680	11.220	0	11.000	0	524.821	47.956	0	0	0	15.314
Productgroep: Bijzondere Zorg (BZ)														
Housing First									78.374					
Begeleiding ex-gedetineerden									15.444					
Buitenzorg									47.025					
Toegang Beschermd Wonen									724.284					
Centale Toegang Maatschappelijke Opvang									470.140					
	0	0	0	0	0	0	0	0	1.335.267	0	0	0	0	0
Productgroep: Veilig Thuis (VT)														
Ouderenmishandeling									100.035					
Eergerelateerd geweld									115.580					
	0	0	0	0	0	0	0	0	215.615	0	0	0	0	0
Productgroep: Gezond Leven (GL)														
Nijmegen, Groen gezond en in Beweging									16.000					
Gezondheidsmakelaar / buurtsportcoaches		10.000	7.227			9.306	37.000	7.920	522.027		31.680		19.800	27.804
Gezonde Gids									84.000					
Gezonde School	15.840				20.592							9.900		
Gezondheidsmakelaar / buurtsportcoaches overig														
Kansrijke start									59.540					
Schoolsout									184.834					
Beweeg je Fit									77.562					
Gezond Ouder Worden									56.900					
	15.840	10.000	7.227	0	20.592	9.306	37.000	7.920	1.000.863	0	31.680	9.900	19.800	27.804
Totaal facultatieve taken	45.655	55.451	18.609	54.340	50.022	14.204	48.744	75.012	3.750.974	113.485	57.450	22.068	58.684	43.862
Totaal bijdrage per gemeente	1.773.111	1.346.154	1.057.385	1.191.449	982.990	828.034	1.045.087	1.340.938	15.144.678	1.738.157	2.079.349	991.385	2.051.483	1.185.953

6.3.1 Rijksvaccinatieprogramma (RVP)

De berekening van het Rijksvaccinatieprogramma voor 2023 is als volgt.

Tarieven *	2023
Op Consultatiebureau	
DkTP/Hib/ Hep B	15,12
BMR	15,12
MenACWY	15,12
Pneu	15,12
DKTP Booster	15,12
Grootschalig	
BMR	13,06
DTP	13,06
HPV	20,98
MenACWY	23,31
vaccinatiebericht	0,48

Jeugd 4 tot 18 jarigen	Geboort e jaar	Totaal opgeroepen	opkomst	Totaal te vaccineren		
Oproepen groepsvaccinatie						
BMR	2014	5.490	88%	4.804	€	62.747
DTP	2014	5.490	87%	4.798	€	62.675
HPV	2013	11.026	70%	7.718	€	161.959
MenACWY	2009	5.909	90%	5.327	€	124.158
Vaccinatiebericht				22.647	€	10.920
Totaal kosten vaccineren kinderen 4 tot 18 jaar					€	422.458
Jeugd 0 tot 4 jarigen						
Oproepen op het consultatiebureau						
DkTP/Hib/ Hep B	2023	3.536	93%	3.271	€	49.446
DkTP/Hib/ Hep B	2023	7.956	93%	7.359	€	111.254
Pneu	2023	10.608	93%	9.812	€	148.339
BMR	2021	3.536	93%	3.274	€	49.500
MenACWY	2021	3.536	93%	3.274	€	49.500
DKTP Booster	2019	3.356	93%	3.121	€	47.183
Kinderen van asielzoekers						
DkTP/Hib/ Hep B/BMR/MenACWY/Pneu			100%	550	€	8.315
DKTP/DTP/MenACWY			100%	150	€	2.268
HPV			100%	200	€	4.197
vaccinatiebericht				31.012	€	14.953
Totaal kosten vaccineren kinderen 0 tot 4 jaar					€	484.953
Totaal GGD Gelderland Zuid					€	907.411

6.4 Bijdrage Mook en Middelaar

	BBV Code	Omschrijving BBV Code	Aantal inwoners	Begroting	Gewijzigde begroting	Begroting
Bedragen x € 1,-			2021	2022	2022	2023
Inwoners per 1/1/2021 (conform BRN Richtlijn)			7.998			
JGZ algemeen	7.1	Volksgezondheid		158.388		165.468
Prenataal huisbezoek	7.1	Volksgezondheid		0	776	1.560
Vaccinatieprogramma	7.1	Volksgezondheid		10.622		11.042
Logopedie	7.1	Volksgezondheid		2.259		2.304
Totaal JGZ obv inwoners				171.269	776	180.374
Maatwerk Lichte hulp	7.1	Volksgezondheid		1.197		1.202
Huisvesting JGZ	7.1	Volksgezondheid		12.736		12.808
Totale kosten huisvesting (= op basis van verwachte huisvestingskosten)						
Veilig Thuis	6.82	Geëscaleerde zorg 18-		63.102	186	65.404
Veilig Thuis	6.81	Geëscaleerde zorg 18+		15.776	46	16.352
Toezicht WMO	6.6	Maatwerkvoorziening (WMO)		2.535		2.546
Bijzondere Zorg*	7.1	Volksgezondheid		13.253	4.520	20.254
Wet verplichte GGZ**	7.1	Volksgezondheid		5.653		0
Totaal facultatieve taken				114.252	4.752	118.566

De kosten worden op basis van inwoners in rekening gebracht.

* Begrotingswijziging 2022: 295.556 voor deelnemende gemeenten GZ. Inclusief Mook en Middelaar is het totaal aantal inwoners 516.511.

** Wet verplichte GGZ is vanaf 2023 opgenomen in het uniforme deel van de deelnemende gemeenten GZ.

6.5 Financiële spelregels

In dit document beschrijven we de spelregels en grondslagen die de GGD op gebied van financiën hanteert. Het doel hiervan is om in aanvulling tot de regels en afspraken die in wet- en regelgeving staan kaders te bepalen omtrent het opstellen van een begroting (swijziging) en de wijze waarop omgegaan wordt met (algemene) reserves.

1. Spelregels

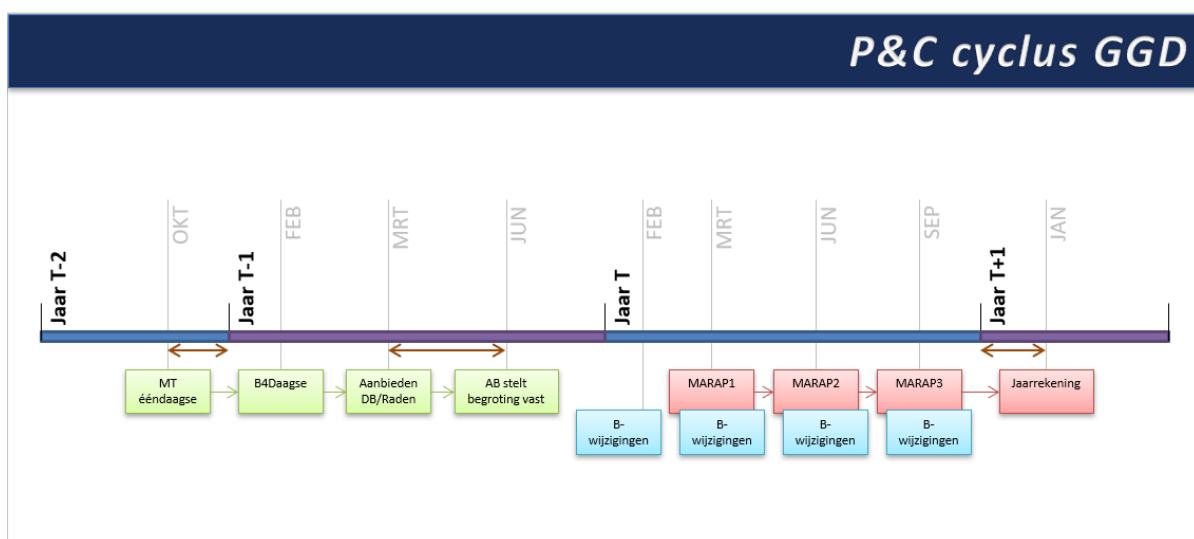
Bij het budgethouderschap zoals bij de GGD is ingericht, horen een aantal spelregels die een richtinggevende werking hebben op de handelingswijze bij inhoudelijke en financiële vraagstukken. Deze spelregels zijn hieronder verkort opgenomen.

A) Begroten

Bij het opstellen van de begroting hanteert de GGD de volgende uitgangspunten:

P&C cyclus

De planning vanaf het opstellen van de begroting tot en met het afleggen van verantwoording via de jaarstukken ziet er bij de GGD als volgt uit:



Relatie beleid-financiën

De GGD besteedt in de begroting veel aandacht aan een goede inhoudelijke toelichting. We beogen daarmee goede onderbouwing te geven voor de bijdragen die we van de gemeenten daarvoor vragen. Daarnaast is het doel met de focus op de inhoud te bereiken dat:

- het voor bestuurders mogelijk is en blijft om politiek-bestuurlijke discussies te voeren die niet alleen over geld gaan, maar vooral over de inhoud;
- dit het management van de GGD helpt om met de portefeuillehouders, leden van het Algemeen Bestuur en de raden inzicht te geven en betrokkenheid te behouden;
- bestuurders invulling kunnen geven aan hun rollen en taken binnen het Algemeen Bestuur en daarbuiten in de colleges en raden.

Structureel sluitende begroting

De meerjarenbegroting is structureel sluitend, het laatste van de vier jaarschijven is altijd structureel sluitend. Daarbij gaan we bij het begroten uit van:

- behoedzame, reële ramingen;
- tegenover structurele uitgaven kunnen geen incidentele inkomsten of incidentele meevallers staan.

Reguliere jaarlijkse indexering van de gemeentelijke bijdrage

De indexering van de gemeentelijke bijdrage wordt vastgesteld aan de hand van een tweetal indexen; een loonindex en een materiële index. Een voorbeeld van de normering voor 2023:

Loonindex

Voor de loonindex wordt het centraal economisch plan (CEP) gepubliceerd in maart 2021 gebruikt als basis voor indexering. Het gaat dan om het CEP 2021 bijlage Middelen en Bestedingen 2023. Uit deze bijlage wordt genomen: "beloning werknemersoverheidssector, prijsmutatie uit de kolom bestedingen" als indexering voor het loondeel.

Er wordt eenmalig na gecalculeerd aan het einde van het begrotingsjaar. De nacalculatie is gebaseerd op de werkelijke lastenontwikkeling zoals deze volgt uit:

- De cao voor gemeenteambtenaren.
- De pensioenpremies vanuit het ABP.
- De sociale premies vanuit het Rijk (loonbelasting en premies volksverzekeringen).

Het verschil tussen de voorcalculatie en werkelijke ontwikkeling wordt ten gunste of ten laste van de algemene reserve gebracht.

Daarnaast wordt de werkelijke ontwikkeling verwerkt in de eerstvolgende begroting (vanaf t+2).

Materiële index

Ook voor de materiële index wordt het centraal economisch plan (CEP), bijlage Middelen en Bestedingen 2023, gepubliceerd in maart 2021 gebruikt als basis. Uit deze bijlage wordt 'Bruto Binnenlands Product marktprijzen, prijsmutatie' gebruikt als indexering voor de materiele lasten.

Verhouding loonindex / materiële index GGD 78/22.

Prijspeil

Prijspeilaanpassingen worden budgettair neutraal behandeld, dus binnen de ruimte die door de indexering van de gemeentelijke bijdrage ontstaat.

Uitzettingen

Er zijn drie typen uitzettingen van de begroting die in aanmerking komen voor een voorstel tot een extra bijdrage van gemeenten:

- Nieuwe beleidsvoorstellen o.a. in relatie tot de uitwerking van onze meerjarenstrategie en beleidsontwikkelingen binnen gemeenten.
- Buitengewone prijsstijgingen; prijsstijgingen waar de GGD geen invloed op heeft en niet opgevangen kunnen worden binnen de reguliere indexering.
- Autonome ontwikkelingen; niet door de GGD beïnvloedbare stijgingen (zoals wet- en regelgeving) die voortkomen uit bestaand beleid.

Onvoorzien

Uit de post 'onvoorzien' worden géén structurele uitgaven gedaan. De GGD begroot de post onvoorzien op 0,50% van de omzet.

Verantwoording kosten bedrijfsvoering

We berekenen bij de begroting alle kosten van de bedrijfsvoering op basis van ingeschatte uren en prijzen door naar de primaire producten waarbij de overhead apart inzichtelijk gehouden wordt (conform BBV). Dit heet de voorcalculatie. Bij de jaarrekening wordt geen nacalculatie gedaan.

Het verschil met de begrote kosten bedrijfsvoering wordt als één saldo verantwoord bij de post directie.

Toerekening interne dienstverlening

Onder de post interne dienstverlening worden tenminste alle overhead-elementen verantwoord die conform de definitie van de commissie BBV in de Notitie Overhead van juli 2016 benoemd zijn. De interpretatie van de term overhead die door de GGD toegepast wordt is ruimer van begrip dan de definitie van het BBV. Dat komt doordat een aantal afdelings(overstijgende)budgetten zoals ziektevervangingsbudgetten en bepaalde software niet direct verantwoord worden op het primaire proces, maar via de doorrekening. GGD rekent deze overheadlasten toe op basis van een aantal parameters:

1. GGD-brede overhead wordt op basis van omzet omgeslagen.
2. Waar de GGD een kassiersfunctie heeft wordt die omzet geëlimineerd.
3. Afdelingsoverhead wordt op basis van de omzet van de betreffende afdeling omgeslagen.
4. Waar de GGD een kassiersfunctie heeft wordt die omzet geëlimineerd.
5. Huisvestingslasten worden omgeslagen op basis van fte's per afdeling (exclusief medewerkers die werkzaam zijn op consultatiebureaus).

De laatste twee elementen zorgen ervoor dat het % per afdeling kan verschillen.

B) Tussentijdse begrotingswijzigingen

Gezien de financiële risico's die we lopen en onzekere toekomstige ontwikkelingen, willen we behoedzaam om blijven gaan met financiële mee- en tegenvallers. Daarom blijven wij ons inspannen om ons bestaande financiële beleid zorgvuldig na te leven en jaarlijks bij de jaarrekening een zo gunstig mogelijk financieel resultaat te behalen. Dat houdt in een kostenbewuste houding en bijbehorend gedrag.

Via tussentijdse rapportages wordt over de voortgang en besteding van de middelen gerapporteerd aan het Dagelijks Bestuur en Algemeen Bestuur.

Substantiële afwijkingen worden via een begrotingswijziging kenbaar gemaakt; de bepalingen met betrekking tot begrotingswijzigingen zoals vastgelegd in de gemeenschappelijke regeling van de GGD vormen daarbij het uitgangspunt.

Er zijn twee typen uitzettingen in de vorm van tussentijdse begrotingswijziging die in aanmerking komen voor een voorstel tot een extra bijdrage van gemeenten:

- Buitengewone prijsstijgingen; prijsstijgingen, waar de GGD geen invloed op heeft en niet opgevangen kunnen worden binnen de reguliere indexering.
- Autonome ontwikkelingen; niet door de GGD beïnvloedbare stijgingen (zoals wet en regelgeving) die voortkomen uit bestaand beleid.

Resultaatbestemming

Als in de jaarrekening sprake is van meevallers door hogere baten of lagere lasten, kan het Algemeen Bestuur besluiten om een bestemmingsreserve te vormen ten laste van dit resultaat. Daarna wordt het weerstandsvermogen aangevuld tot de streefnorm (zie volgende paragraaf).

Wat daarna resteert, wordt aan de gemeenten terugbetaald.

Bij een negatief resultaat wordt eerst het weerstandsvermogen aangesproken. Mocht dit onvoldoende zijn wordt een beroep gedaan op de gemeenten. Dit wordt hierna uitgewerkt.

C) Risicomanagement, weerstandsvermogen en reservepositie

Risico's

In 2014 is door de GGD de nota 'Risicomanagement, voorzieningen en weerstandsvermogen' opgesteld. Het Algemeen Bestuur nam hierover besluiten in 2015.

Elk jaar worden bij de verschillende organisatieonderdelen de risico's in kaart gebracht. Deze risico's zijn gerubriceerd en gewaardeerd.

In de begroting en jaarrekening wordt een cijfermatige samenvatting van de risico-inventarisatie opgenomen, met de berekening van het weerstandsvermogen

- Nieuwe, gewijzigde of verdwenen risico's worden bij het uitbrengen van de begroting, jaarrekening en de twee tussentijdse rapportages als mutatie gemeld.
- De frequentie van de rapportage over risico's wordt groter als daar aanleiding voor is.
- De benodigde weerstandscapaciteit is het resultaat van de gewogen risicocapaciteit van de geïnventariseerde risico's.

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen is de mate waarin de benodigde capaciteit wordt gedekt door de beschikbare capaciteit. Als het weerstandsvermogen ontoereikend is om de risico's af te dekken en naarmate de gecalculerde risico's zich voor doen, zal de GGD hiervoor bezuinigingsmaatregelen treffen of wordt de bijdrage van gemeenten hoger.

De bestuurlijke vraag is dat we een ondernemende GGD zijn. Voor een deel van onze begroting zoeken we externe financiering voor nieuwe ontwikkelingen en samenwerking met andere partijen. Daarbij hoort ook dat we soms risico's moeten nemen. Daar is een buffer voor nodig.

Het weerstandsvermogen bij de GGD is bedoeld voor:

- A. Het kunnen opvangen van incidentele financiële tegenvallers in de eigen bedrijfsvoering en onze extern gefinancierde activiteiten zonder direct ingrepen in de begroting te hoeven doen.
- B. Het kunnen opvangen van de eerste klap van structurele financiële tegenvallers, waardoor we tijd creëren om een zorgvuldige afweging te kunnen maken hoe we de structurele doorwerking een plek kunnen geven.

Omvang algemene reserve

Als de algemene reserve hoger is dan de streefnorm, wordt het meerdere teruggestort naar de gemeenten. Als de algemene reserve onder de streefnorm komt ten gevolge van

- A. Extra uitgaven in verband met hogere productie of nieuwe taken, vragen we tussentijds of uiterlijk bij de jaarrekening aan de gemeenten aanvulling zodat de algemene reserve intact blijft.
- B. Bedrijfsmatige oorzaken (wijze van bedrijfsvoering door de GGD), zal de GGD inspanningen doen deze aan te vullen tot de streefnorm.

In het geval dat de algemene reserve onder 0 komt, zal de gemeenten gevraagd worden om het vermogen aan te vullen tot 0.

Geredeneerd vanuit bovenstaande zienswijze zien wij alleen de algemene reserve als weerstandsvermogen.

Voor de omvang van de algemene reserve wordt als streefwaarde genomen:

- € 1.000,- per medewerker.
- 0,5% van opgenomen gelden in verband met renterisico's.
- 1% van de totale uitgaven.
- 3% van de inkomsten, niet zijnde inwonerbijdrage en factuurbijdrage uniforme taken.

In tussentijdse rapportages wordt gerekend met de streefwaarde uit de begroting.

2. GRONDSLAGEN

A) Grondslagen

De begroting en jaarrekening worden opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) provincies en gemeenten daarvoor geeft. Het overzicht van baten en lasten van de GGD omvat het totaal van alle activiteiten die de GGD heeft uitgevoerd.

De waardering van activa en passiva geschiedt, voor zover niet anders vermeld, tegen nominale waarde.

Grondslagen van resultaatbepaling

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Vanaf 2016 geldt de vennootschapsbelastingplicht voor overheidsinstellingen. Samen met andere GGD'en bekijkt GGD Gelderland-Zuid wat hiervan de consequenties zijn. Op basis van de huidige informatie is de verwachting dat voor enkele producten sprake zal zijn van een vennootschapsbelastingplicht.

Aangezien het niet is toegestaan voorzieningen te vormen voor jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt. Het gaat dan om aanspraken op een overbruggingsperiode, levensloop en versterkt ouderdomspensioen. Voor jaarlijks terugkerende arbeid gerelateerde kosten zonder (naar verwachting) een jaarlijks vergelijkbaar volume, is een verplichting opgenomen.

B) Toelichting op balansposten

Materiële vaste activa

De materiele vaste activa zijn gewaardeerd op de verkrijgingsprijs verminderd met de cumulatieve afschrijvingen. De afschrijvingen zijn gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs. Activa met een verkrijgingsprijs van meer dan >€ 10.000 worden geactiveerd. Er wordt gestart met afschrijven vanaf het eerstvolgende boekjaar.

Indien de GGD investeringsbijdragen van derden ontvangt wordt dit expliciet toegelicht.

Investeringsbijdragen die volledig zijn afgeschreven maar nog wel in eigendom zijn, worden middels desinvestering overgebracht naar de staat van eigendommen.

Afschrijvingstermijnen

De gehanteerde afschrijvingspercentages van de materiële vaste activa zijn als volgt:

Gebouwen	40 jaar	2,5%
Installaties	20 jaar	5%
Inventarissen, stoffering, aanpassing gebouw, meubilair en bekabeling	10 jaar	10%
Hardware: Telefooncentrale met toestellen	10 jaar	10%
Hardware: Beeldschermen	7 jaar	14%
Algemene / Specifieke softwareapplicaties	5 jaar	20%
Telefooninstallaties	5 jaar	20%
Overige bedrijfsmiddelen	5 jaar	20%
Hardware: Laptops, Thin clients, Desktop	4 jaar	25%
Smartphones	3 jaar	33%

Voorraden

Voorraden worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs.

Vorderingen

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde onder aftrek van voorzieningen wegens oninbaarheid.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en direct opeisbare deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekeningcourantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden.

Eigen vermogen

Onder het eigen vermogen zijn opgenomen de algemene reserve, de bestemmingsreserves en het nog te bestemmen saldo van de rekening van baten en lasten over het boekjaar. De algemene reserve dient primair als weerstandsvermogen om incidentele tegenvallers in de exploitatie op te vangen. De bestemmingsreserves zijn reserves waaraan een bepaalde bestemmingsrichting is meegegeven.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor, op grond van de BBV, in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is in te schatten.

- De voorziening onderhoud kantoor Tiel heeft betrekking op de komende 5 jaar en is nominaal gewaardeerd. De informatie voor de onderbouwing van de voorziening wordt verkregen van het herzien Meerjarenonderhoudsplan (MJOP) dat door een externe partij is opgesteld.
- De voorziening voor niet actief personeel is gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen.

Er wordt geen rente toegerekend aan de voorzieningen.

Schulden

Schulden worden opgenomen tegen nominale waarde.

7 Lijst van afkortingen

Afkorting	Betekenis
AB	Algemeen Bestuur
ABR	Antibioticaresistentie
AGZ	Algemene Gezondheidszorg
AI	Artificial Intelligence
AMHK	Advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling
ASG	Aanvullende seksuele gezondheidszorg
AZC	Asielzoekerscentrum
AZO	Acute Zorg regio Oost
BBV	Besluit Begroting en Verantwoording
bco	bron- en contactonderzoek
BHV	Bedrijfshulpverlening
CBS	Centraal Bureau voor de statistiek
CEP	Centraal economisch plan
CISO	Chief Information Security Officer
COA	Centraal orgaan opvang asielzoekers
CPB	Centraal Plan Bureau
DB	Dagelijks Bestuur
DSO	Digitaal Stelsel Omgevingswet
DUTO	Duurzame toegankelijke Overheidsinformatie
DUUP	Decentralisatie-uitkering Uitstapprogramma's voor Prostituees
DU VO	Decentralisatie-uitkering Vrouwenopvang
Fido	Financiering decentrale overheden
FMO	Forensisch Medisch Onderzoek
GAGS	Gezondheidsadviseur Gevaarlijke stoffen
GAIN	Gelders Antibiotica en infectiepreventie netwerk
GGD GZ	Gemeentelijke Gezondheidsdienst Gelderland-Zuid
GGZ	Geestelijke Gezondheidszorg
GHOR	Geneeskundige Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen
GL	Gezond Leven
GROP	GGD Rampen Opvangplan
GZO	Gezondheidsonderzoek
ICT	Informatie- en communicatietechnologie
IGJ	Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd
IKK	Innovatie en Kwaliteit Kinderopvang
IM	Informatiemanagement
IV	Informatievoorziening
IVT	Interventieteam
IZB	Infectieziekten bestrijding
JGZ	Jeugdgezondheidszorg
KHB	Kwaliteitshandboek
KMS	Kwaliteitsmanagementsysteem
LCA	Laag Complex Ambulancezorg
LHBT	Lesbisch Homoseksueel Biseksueel Transgender
M@ZL	Medische Advisering Ziekgemelde Leerling
MAZ	Medische arrestantenzorg
MBZ	Meldpunt Bijzondere Zorg
MCA	Midden Complex Ambulancezorg
Ministerie van VWS	Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
MJOP	Meerjarenonderhoudsplan
MJS	Meeerjarenstrategie

Afkorting	Betekenis
MMK	Medische Milieukunde
NCJ	Nederlands Centrum voor Jeugdgezondheidszorg
NNZ	Nu Niet Zwanger
NZa	Nederlandse Zorgautoriteit
OGGz	Openbare Geestelijke Gezondheidszorg
OIA	Onderzoek Informatie en Advies
OTO	Opleiden, trainen en oefenen
PGA	Publieke Gezondheidszorg Asielzoekers
PGO	Persoonlijke Gezondheidsomgeving
PSA	PsychoSociale Arbeidsbelasting
PSHi	PsychoSociale Hulpverlening bij incidenten
RIVM	Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu
RI&E	Risico-Inventarisatie en -Evaluatie
RIBW	Regionale instelling voor begeleid wonen
RPM	Robotic Procesmanagement
RVP	Rijksvaccinatieprogramma
SES	Sociaaleconomische status
SOA	Seksueel Overdraagbare Aandoening
SOC	Security Operations Center
TBC	Tuberculose
TBW	Toegang Beschermd wonen
THV	Tijdelijk huisverbod
VPB	Vennootschapsbelasting
VRGZ	Veiligheidsregio Gelderland-Zuid
VT	Veilig Thuis
VTB	Verzoek tot bespreking
VTO	Verzoek tot onderzoek
VTV	Volksgezondheid Toekomst Verkenning
Wabpvz	Wet aanvullende bepalingen verwerking persoonsgegevens
Wdo	Wet digitale overheid
Wegiz	Wet elektronische gegevensuitwisseling in de zorg
Wmo	Wet Maatschappelijke Ondersteuning
Wpg	Wet publieke gezondheid
Wvggz	Wet verplichte GGz
Wvr	Wet veiligheidsregio's

**Adviesrapport
Jaarstukken 2021
&
Begroting 2023
GGD GZ**

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	1
.....in één oogopslag	2
Inleiding	3
1. Advies	4
1.1 Advies bij de jaarstukken 2021	4
1.2 Advies bij de begroting 2023 en begrotingswijziging 2022	4
2. Kaders	5
2.1 BRN-normen	5
2.2 Overige kaders	5
3. Algemeen	5
4. Jaarstukken 2021	6
4.1 Algemeen	6
4.2 Controleverklaring accountant	6
4.3 Fiscaliteiten	6
4.4 Begroting 2021 en managementrapportages	6
4.5 Resultaatanalyse	6
4.6 Balanstoelichting	8
4.7 Voorstel bestemming resultaat	8
4.8 Deelnemersbijdragen	8
5. Gewijzigde begroting 2022	9
6. Begroting 2023	11
6.1 Algemeen	11
6.2 BRN-normen, BBV-normen en overige kaders	11
6.3 Begrotingsanalyse	11
6.4 Deelnemersbijdragen	13
6.5 Meerjarenbegroting	14
7. Weerstandsvermogen	15
7.1 Algemene reserve	15
7.2 Bestemmingsreserves	15
7.3 Risico's	15

.....in één oogopslag

VERMOGENSPOSITIE

Algemene reserve € 1.696.000

Norm Algemene reserve € 3.379.000

Bestemmingsreserves € 386.000

JAARSTUKKEN 2021

Goedkeurende accountantsverklaring

Rekeningresultaat: € 149.000 positief

Resultaatbestemming: toevoegen aan algemene reserve.

BEGROTING 2023

- Niet sluitend met een tekort van € 418.000. Verschil wordt veroorzaakt door CAO effect 2021
- BBV proof
- Voldoet aan de BRN

Begroting 2023



Deelnemersbijdragen		
Gemeente	Jaarrekening 2021	Begroting 2023
Berg en Dal	1.695.350	1.773.111
Beuningen	1.208.306	1.346.154
Buren	1.009.984	1.057.358
Culemborg	1.136.850	1.191.449
Druten	927.642	982.990
Heumen	795.998	828.034
Maasdriel	981.368	1.045.087
Neder-Betuwe	1.234.065	1.340.938
Nijmegen	14.373.541	15.144.678
Tiel	1.629.902	1.738.157
West Betuwe	1.950.534	2.079.349
West Maas en Waal	920.354	991.385
Wijchen	1.969.608	2.051.483
Zaltbommel	1.127.604	1.185.953
Totaal	30.961.106	32.756.126

ADVIES

- In te stemmen met de jaarstukken 2021 en het bestemmingsvoorstel resultaat.
- In te stemmen met de begrotingswijzigingen 2022, en de begroting 2023, behoudens:
 1. De verhoogde instroom Bijzondere Zorg: nog niet structureel maar incidenteel, en evalueren in Q1 2023.
 2. De voorgestelde begroting van Veilig Thuis, maar om uit te gaan van de realisatie 2021, en de daarbij behorende begroting
 3. De bijdrage informatiegestuurd werken, niet structureel, maar nog een jaar incidenteel te verstrekken, en om in Q1 2023 de meerwaarde te evalueren
- De meerjarenraming 2024-2026 voor kennisgeving aan te nemen.
- De GGD GZ te verzoeken interne dienstverlening anders en transparant te berekenen.

Inleiding

Dit adviesrapport bevat de uitkomsten van de beoordeling van de jaarstukken 2021 en de begroting 2023 van de GGD Gelderland Zuid.

Hierbij hebben wij een advies geformuleerd voor de zienswijze die GGD Gelderland Zuid vraagt aan de deelnemende gemeenten bij de begroting 2023 inclusief de begrotingswijziging 2022, en een advies bij de vaststelling van de jaarstukken 2021 en resultaatbestemming 2021.

Op 25-4-2022 hebben wij onze bevindingen besproken met de GGD GZ (Moniek Pieters en Rob de Haan)

Tijdschema zienswijze

De GGD Gelderland Zuid heeft de jaarstukken 2021 en de begroting 2023 aan de deelnemende gemeenten aangeboden op 31 maart 2022. Volgens de BRN-planning geven wij een advies aan de deelnemende gemeenten op 30 april 2022 en zullen gemeenten uiterlijk 2 juni 2022 hun zienswijze indienen. De vaststelling van deze begroting en jaarstukken door het AB is gepland op 30 juni 2022.

Werkwijze Adviesfunctie

Voor de beoordeling van de jaarstukken en de begroting hebben de gemeenten in de Regio Nijmegen de Adviesfunctie Gemeenschappelijke Regelingen opgericht (hierna: Adviesfunctie). Als Adviesfunctie beoordelen wij de jaarstukken en de begroting en brengen hierover advies uit aan de regiogemeenten. Vertrekpunt bij de beoordeling zijn de Begrotingsrichtlijnen Regio Nijmegen (BRN), die de gemeenten in de Regio Nijmegen vastgesteld hebben. Hieraan toetsen wij. Voor een uitgebreide toelichting op de indexeringsystematiek verwijzen wij naar de BRN 2023. Wij hebben de bijzonderheden die gelden voor GGD GZ verder in dit rapport toegelicht.

Onze beoordeling van de jaarstukken richt zich op de financiële verantwoording en het voorstel over de bestemming van het resultaat. Op basis van de accountantscontrole gaan wij uit van de juistheid van de jaarrekeningcijfers en richten wij ons op een beoordeling van deze cijfers. Daarbij nemen wij de bevindingen in het accountantsverslag mee.

Daarmee valt een inhoudelijke beoordeling van geleverde prestaties buiten de scope van onze werkzaamheden.

Onze beoordeling van de begroting richt zich allereerst op het realiteitsgehalte van de raming en de toepassing van de BRN-normen en richt zich vooral op het jaar 2023. De meerjarenraming gebruiken wij met name als basis voor de beoordeling van de vermogenspositie.

Een inhoudelijke beoordeling van beleidsvoornemens valt buiten de scope van onze werkzaamheden.

Zowel bij de jaarstukken als de begroting nemen wij de risico's en de risicobeheersing in ogenschouw en beoordelen wij de vermogenspositie, en met name het verloop van de algemene reserve.

Algemeen Coronavirus COVID-19

Ook heel 2021 stond in het teken van de bestrijding van de Corona crisis. De GGD vervult een centrale functie in de bestrijding van deze crisis. Het afgelopen jaar hebben alle GGD's, dus ook de GGD GZ, een enorme inspanning geleverd door teststraten op te zetten, contactonderzoeken en het vaccinatieprogramma uit te voeren zoals het is bedacht door RIVM en overheid. Deze inspanningen zijn terug te vinden in de jaarcijfers van 2021.

1. Advies

1.1 Advies bij de jaarstukken 2021

Wij adviseren de deelnemende gemeenten van GGD Gelderland Zuid om:

1. In te stemmen met de jaarrekening 2021 van de Gemeenschappelijke regeling van de GGD GZ.
2. In te stemmen met het voorstel om het positieve resultaat 2021 toe te voegen aan de Algemene Reserve.

Het bedrag aan compensabele BTW over 2021 is uitgekomen op € 312.275

1.2 Advies bij de begroting 2023 en begrotingswijziging 2022

Wij adviseren de deelnemende gemeenten van GGD Gelderland Zuid om:

1. In te stemmen met incidentele verhoging Bijzondere Zorg voor 2022 en 2023, zoals gesteld in 2020, en om in Q1 2023 samen te evalueren of het de gemeenten lukt om de toestroom te verlagen.
2. In te stemmen met de structurele aanstelling van een concerncontroller
3. In te stemmen met de verhoging 2023 voor Prenataal Huisbezoek (€ 64.474)
4. In te stemmen met de verhoging 2023 inzake toezicht kinderopvang
5. In te stemmen met de berekende indexering, en als gevolg daarvan de verhoging van de deelnemersbijdrage.
6. Niet in te stemmen met de voorgestelde begroting voor Veilig Thuis, maar om uit te gaan van de realisatie 2021, en de daarbij behorende begroting.
7. In te stemmen met de voorgestelde uitzetting overhead.
8. Niet in te stemmen met het structureel maken van de bijdrage Informatiegestuurd werken, maar om deze bijdrage nog een jaar incidenteel te verstrekken, en in Q1 2023 samen de meerwaarde te evalueren.
9. De adviesfunctie adviseert de deelnemende gemeenten om deze bijdrage van het Rijk inzake 'Kansrijke Start' op te nemen in haar begroting en in gesprek te gaan met de GGD over een mogelijke invulling.
10. In te stemmen met de wijzigingen betreffende Prenataal Huisbezoek
11. In te stemmen met de verlaging inzake het Toezicht Kinderopvang
12. In te stemmen met het uniformeren van de taak 'Wet verplichte GGZ'.
13. In te stemmen met de verlaging van de RVP bijdrage, vanwege de lagere opkomst.
14. Wij adviseren de gemeenten om de GGD GZ te verzoeken om een voorstel te doen om op een andere wijze en transparant, de interne dienstverlening te verwerken.

Wij willen de gemeenten erop attenderen dat de werkelijke CAO stijging wel is verwerkt in de loonkosten, maar niet in de deelnemersbijdragen. Dit verklaart het negatieve resultaat van deze begroting. Volgens de spelregels wordt dit tekort ten laste gebracht van de algemene reserve.

Genoemde punten zijn nader toegelicht in paragraaf 6.3.

Voorts adviseren wij de deelnemende gemeenten om de risico's van € 3.739.000, voor zover deze de algemene reserve van de GGD GZ van € 1.696.000 overstijgen, op te nemen in hun eigen paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing (zie toelichting in hoofdstuk 7.3). Dit naar rato van deelname.

2. Kaders

2.1 BRN-normen

De toe te passen indexering heeft betrekking op de gemeentelijke bijdragen. Het vaststellen van een algemeen indexpercentage heeft dus betrekking op de algemene gemeentelijke bijdragen voor de uitvoering van wettelijke taken. De GGD GZ en VRGZ hebben een afwijkende indexering en zullen dan ook hun eigen berekening volgen. De afwijking ten opzichte van de standaard is voor de GGD GZ:

- de GGD GZ hanteert een verhouding van 78%-22% voor de lonen en materiele kosten (ipv 70-30%)
- b. De GGD GZ heeft ook voor de loonindex een afwijkende systematiek vastgesteld. Zij actualiseren niet op grond van de circulaire 2 jaar voorafgaand aan het begrotingsjaar, maar nemen de werkelijke loonkostenstijgingen van januari van het jaar voorafgaand aan het begrotingsjaar mee.

Volgens info van GGD is de voorcalculatorische index 2023 1,98%.

De nacalculatie over 2021 (loonindex) betreft -1,53%.

De totaal index van de begroting 2023 bestaat uit voorcalculatie 2023 en de nacalculatie 2021.

Totaal index begroting 2023 voor de GGD GZ: **0,45 %**

Deze indexering is toegepast voor de begroting 2023.

Bij de GGD Gelderland-Zuid zijn de bijdragen van gemeenten voor wettelijke taken een belangrijke financieringsbron. Voor deze taken wordt de standaard index aangehouden. Daarnaast heeft de GGD Gelderland-Zuid ook diverse niet wettelijke taken waarvoor zij subsidies van overheden en derden ontvangen. Deze financieringsbronnen kennen hun eigen normeringen en indexeringen.

Wanneer er rijksmiddelen beschikbaar worden gesteld voor wettelijke taken, zal binnen dat betreffende rijksbudget gewerkt moeten worden. Bijvoorbeeld meldcode en vaccinatie.

Het budget Veilig Thuis kent ook nog zijn eigen dynamiek.

2.2 Overige kaders

De volgende regelingen zijn nog (steeds) van kracht:

- Gemeenschappelijke Regeling GGD Gelderland Zuid 1-1-2020,
- Notitie Risicomanagement, voorzieningen en Weerstandsvermogen (dec 2014)
- BBV Richtlijnen (besluit begroten en verantwoording)
- Financiële verordening 2020 vastgesteld AB vergadering 27 juni 2019
- Treasury statuut 2019 vastgesteld AB vergadering 27 juni 2019

De regiogemeenten Rijk van Nijmegen hebben in het PFO van 7 oktober 2019 afgesproken om na indexering van de budgetten (de bijdrage gemeenschappelijke regelingen) een generieke korting structureel toe te passen van 1% in 2021, 2% in 2022 en 3% vanaf 2023. Deze besparingen heeft de GGD GZ in de begroting opgenomen.

3. Algemeen

De rol die de GGD GZ heeft gekregen in de bestrijding van COVID-19 beïnvloedt de realisatie in 2021. In de begroting van 2023 is geen effect van COVID-19 opgenomen.

4. Jaarstukken 2021

4.1 Algemeen

Het jaarverslag 2021 is opgemaakt in hetzelfde format als voorgaande jaren. De jaarrekening geeft het overzicht van baten en lasten van de gehele GGD, met een specifieke uitlichting van Veilig Thuis. De toegevoegde bijlagen geven aanvullende inzichten.

4.2 Controleverklaring accountant

De jaarstukken 2021 van de GGD GZ zijn door de accountant gecontroleerd op 21-04-2022, en voorzien van een goedkeurende verklaring voor getrouwheid en rechtmatigheid.

4.3 Fiscaliteiten

Jaarlijks beoordeelt de GGD GZ of zij voor onderdelen VPB-plichtig zijn. De GGD GZ heeft in 2021 geen VPB betaald.

Het bedrag aan compensabele BTW is € 312.275.

4.4 Begroting 2021 en managementrapportages

De primaire begroting van 2021 is op 1-7-2021 door het AB aangepast met alleen een wijziging voor VT. De benodigde aanpassingen vanwege de activiteiten rondom COVID-19 zijn niet opgenomen als begrotingswijzigingen. Het AB is regelmatig geïnformeerd over de ontwikkelingen rondom COVID-19.

4.5 Resultaatanalyse

Zowel de primaire begroting 2021, als ook de begrotingswijziging van 1-7-2021 zijn sluitend opgesteld. Opnieuw heeft de bestrijding van COVID-19 veel invloed gehad op de uiteindelijke jaarrekening. Op pagina 81 van het jaarverslag 2021 wordt een overzicht gepresenteerd van alle baten en lasten die samenhangen met de bestrijding van COVID-19. De meerkosten Corona bedragen in totaal ook € 57 mln (gedeclareerd bij ministerie van VWS € 55,5 mln en bij RIVM € 1,5 mln). Zoals gezegd zijn deze lasten niet in de gewijzigde begroting opgenomen.

Bij de 'baten' zijn onder de post 'subsidie rijk' alle extra vergoedingen opgenomen die samenhangen met COVID-19. De extra lasten zijn vooral te vinden onder de posten 'personeel', 'huisvesting' en 'algemene kosten'.

Baten:

Naast de extra Covid-19 baten zien we dat er bij subsidie gemeenten € 956.000 meer is ontvangen ten opzichte van de gewijzigde begroting. Verwacht was dat er op deze post fors minder baten zouden zijn dan in 2020. Ten opzichte van de realisatie 2020 is er echter € 182.000 meer ontvangen. Deze meeropbrengsten worden adequaat toegelicht op p. 71.

De overige opbrengsten zijn € 1.259.000 lager dan (gewijzigd) begroot. Net als in 2020 is dit vooral veroorzaakt door minder reizigersadviezen en vaccinaties. Hiervan is netto € 125.000 vanwege Corona als minder inkomsten opgevoerd en gedeclareerd bij het rijk.

Lasten:

Wanneer we de extra Corona uitgaven buiten beschouwing laten, zien we dat de lasten redelijk conform de begroting verlopen, behalve de uitgaven betreffende Interne Dienstverlening, hetgeen hieronder wordt toegelicht.

Interne dienstverlening.

In 2020 heeft de adviesfunctie aandacht besteed aan de manier waarop de verrekening van de interne dienstverlening tot stand komt. Ook nu zien we significante verschillen tussen de realisatie van 2021, en de begrotingen 2022 en 2023. Bij de primaire begroting 2021, ging de GGD GZ er nog vanuit dat er € 10.193.000 aan interne dienstverlening zou worden doorbelast. Bij de realisatie van 2021 blijkt dit 'slechts' € 6.745.000 te zijn. En ten opzichte van de realisatie 2020 is er uiteindelijk ($9.452.000 - 6.754.000 =$) € 2.698.000 minder interne doorbelasting verrekend. Voorts blijkt in het Jaarverslag 2021 dat de interne dienstverlening bij facultatieve taken, niet meer apart wordt gepresenteerd. Deze kosten zijn verwerkt in de post 'personeel'. Ondanks ons verzoek van vorig jaar is de duidelijkheid niet toegenomen. Integendeel. De GGD GZ geeft aan dat de getoonde interne dienstverlening per uniforme taak (bijlage 6 van het jaarverslag) de totale interne dienstverlening presenteert, dus het deel van de GGD GZ, samen met de overhead van de uniforme taak. Bij alle facultatieve taken wordt geen interne dienstverlening gepresenteerd. Hier zijn de kosten van interne overhead versleuteld in de post 'personeel'. De begroting 2023 lijkt op dezelfde manier te worden opgesteld. Het verzoek van de adviesfunctie voor meer inzicht over de wijze waarop de interne dienstverlening tot stand komt wordt op deze wijze niet ingevuld. Deze presentatie is niet consistent, en roept vragen op. Bovendien blijkt uit de realisatie van 2021, en de begrotingen van 2022 en 2023 dat de interne dienstverlening in de begroting vaak (fors) toeneemt (zie pagina 66 van de begroting 2023). Als toelichting van de GGD GZ is aangegeven dat er een fout is gemaakt in de primaire begroting 2021. Daarnaast heeft de GGD GZ de interne dienstverlening per facultatieve taak niet apart berekend. Deze kosten, voorzover het geen GGZ brede overhead betreft, zijn wel meegenomen in de post 'personeel'. In de toelichting geeft de GGD GZ aan, dat indien het vaste deel van de interne bijdrage (overhead GGDGZ), ter hoogte van 2,3 Mio wel wordt toegerekend aan de interne dienstverlening, en niet aan personeel, de interne dienstverlening op $€ 6.754.000 + € 2.300.000 = € 9.054.000$ wordt. De personele component zou dan met een vergelijkbaar bedrag dienen te dalen, maar dat wordt niet aangevoerd. De genoemde fluctuaties die worden gepresenteerd veroorzaken onduidelijkheid, bepalen in hoge mate het resultaat per taak, en dit heeft ook invloed op het totaalresultaat.

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de diverse bedragen:

	jaarrekening 2020	primaire begroting 2021	jaarrekening 2021	primaire begroting 2022	gewijzigde begroting 2022	primaire begroting 2023
Interne Dienstverlening	€ 9.452.000	€ 10.193.000	€ 6.754.000	€ 8.772.000	€ 7.943.000	€ 8.318.000

Door deze fluctuaties, en de wijze waarop wordt toegerekend per taak, is het voor de adviesfunctie niet goed mogelijk om een advies te geven over de interne dienstverlening. De GGD GZ ziet een meerwaarde (verlaging administratieve lasten) om de toerekening anders vorm te geven. De gedachte is om een vast deel (bv 23% overhead) te berekenen bij elke taak. En dat is dan de interne dienstverlening. De overhead die niet centraal is, dus binnen de taak, wordt onder 'personeel' bij de betreffende taak vermeld. Elke taak betaalt daarmee vooraf een percentage, en die wordt vermeld in de jaarcijfers. Wij adviseren de gemeenten om de GGD GZ te verzoeken om een voorstel te doen om op een andere wijze en transparant de interne dienstverlening te verwerken.

Veilig Thuis:

In 2021 zijn er 6.691 adviezen VT afgegeven. In tegenstelling tot de rapportage van 2020 is dit het aantal adviezen exclusief chats. Er zijn 539 chats geregistreerd, waardoor het totaal aantal adviezen komt op 7.230. Dit is hoger dan begroot. Het aantal meldingen is echter 8,7% lager dan 2020. Waar in 2020 25,6% van de meldingen heeft geleid tot bemoeienis van VT is dat in 2021 28,4%. Op basis van deze activiteiten, met de geldende tarieven, kan er totaal € 6.849.030 aan kosten worden verklaard. Het resultaat is lager dan op grond van P*Q verwacht werd. Op basis van P*Q ligt een positief resultaat van ca € 600.000 meer in de verwachting. Echter, er zijn meerkosten gemaakt vanwege incidentele en tijdelijke taken (TOC),

waar ook deels inkomsten tegenover staan. Daarnaast is de personele bezetting hoger begroot, hetgeen de kosten verhoogd. Omdat er op basis van een hogere begroting een hogere bijdrage is betaald door de deelnemende gemeenten, kan VT een resultaat tonen van € 170.000 positief.

Resultaat:

Het resultaat van 2021 is de optelling van alle bovenstaande afwijkingen. Veel posten zijn beïnvloed door de Corona inspanningen, maar Corona heeft het resultaat niet beïnvloed, omdat het Rijk er evenveel inkomsten tegenover heeft gezet.

Een andere belangrijke factor in het behaalde resultaat is de doorberekening van interne dienstverlening naar alle diensten. Deze grote verschillen worden niet toegelicht, maar zijn wel bepalend voor het uiteindelijke resultaat.

GGD GZ heeft een klein batig saldo gerealiseerd van € 149.000.

4.6 Balanstoelichting

In de balans zijn meerdere Corona gerelateerde posten opgenomen. De post voorraden betreft de voorraad Corona vaccins. De afname van het debiteurensaldo is volledig te verklaren door de openstaande declaratie eind vorig jaar bij het Rijk inzake Corona. Ook de uitzetting van het saldo 'Rijks Schatkist' wordt veroorzaakt door Corona facturen. De hoge stand van 'overige crediteuren' wordt met name veroorzaakt door de facturen voor uitzendkrachten in het kader van de Coronabestrijding.

De balans is toegelicht in paragraaf 5.4.

4.7 Voorstel bestemming resultaat

In de aanbestedingsbrief wordt voorgesteld om het positieve resultaat van 2021 van € 149.000 toe te voegen aan de algemene reserve. De algemene reserve komt daarmee op 50% van de berekende streefwaarde.

Conform de afspraken zijn in de berekening van de streefwaarde van de Algemene Reserve ook de Coronamiddelen meegenomen in de baten en lasten. Wanneer we deze Coronamiddelen niet meenemen komen we op een streefwaarde van ca € 1.517.000. De dekking van de algemene reserve wordt daarmee, zonder Corona-invloed, ca 107%.

Geadviseerd wordt om dit voorstel over te nemen.

4.8 Deelnemersbijdragen

In onderstaande tabel zijn de bijdragen per gemeente en per werkveld weergegeven als onderdeel van de totale bijdragen in 2021 (bron jaarrekening 2021 GGD GZ, pagina 119). Dit betreft zowel uniforme als facultatieve bijdragen.

Gemeenten	Uniforme bijdragen				Facultatieve taken					Totaal
	o.b.v. inwoners	Huisvesting Consultatie-bureaus	Toezicht en handh. KDV	Rijks-vaccinatie programma	Jeugd gezondheidszorg	Algemene Gezondheidszorg	Bijzondere Zorg	Veilig Thuis	Gezond Leven	
Berg en Dal	1.427.987	92.358	46.328	66.277	50.563	5.400	6.438	0	0	1.695.350
Beuningen	1.049.539	5.890	54.494	54.866	15.584	13.276	4.657	0	10.000	1.208.306
Buren	911.466	0	42.566	18.426	10.908	0	3.913	0	22.706	1.009.984
Culemborg	985.426	0	66.653	21.007	24.530	22.279	6.760	940	9.255	1.136.850
Druten	769.391	34.761	28.149	41.762	17.125	13.109	3.605	0	19.740	927.642
Heumen	675.647	31.011	36.532	34.903	6.316	0	2.753	0	8.836	795.998
Maasdriel	865.228	0	55.377	17.372	2.419	-4.173	0	0	45.145	981.368
Neder Betuwe	994.848	59.147	48.086	66.288	54.269	0	3.907	0	7.520	1.234.065
Nijmegen	9.790.969	399.623	230.420	322.645	850.562	230.761	1.448.401	249.826	850.334	14.373.541
Tiel	1.438.977	0	55.132	29.721	63.932	30.010	11.190	940	0	1.629.902
West Betuwe	1.740.344	0	91.545	38.929	26.617	0	8.060	0	45.040	1.950.534
West Maas en Waal	783.602	40.721	33.710	38.552	11.333	0	3.036	0	9.400	920.354
Wijchen	1.668.706	74.429	46.884	90.121	61.499	0	8.228	940	18.800	1.969.608
Zaltbommel	1.009.307	0	48.566	22.795	1.146	14.622	0	0	31.168	1.127.604
Totale bijdrage 2021	24.111.437	737.940	884.440	863.664	1.196.801	325.285	1.510.948	252.646	1.077.944	30.961.105

5. Gewijzigde begroting 2022

In 2021 is de concept begroting 2022 , inclusief begrotingswijziging VT (€372.000) aangepast en vastgesteld in het AB van 1-7-2021. De volgende begrotingswijzigingen voor 2022 liggen nu voor, en deze zijn ook opgenomen in de conceptbegroting 2023:

1. *Verhoogde Instroom bij Bijzondere Zorg*

GGD GZ geeft aan dat de primaire begroting 2022 van BZ is gebaseerd op 250 adviezen en 500 BZ trajecten. In 2020 is het aantal adviezen toegenomen tot 325, en het aantal trajecten BZ 1117. Dit was mogelijk met de bestaande middelen: er bleef in 2020 immers € 96.000 over. Voor 2022 wordt gevraagd om het aantal trajecten BZ met 100 te verhogen. Daarbij zet de GGD, in samenwerking met de gemeenten, in op vermindering van het aantal trajecten. Het positieve resultaat van 2020, blijkt uit de toelichting, is vooral veroorzaakt door een eenmalige facultatieve bijdrage van € 564.000. De adviesfunctie adviseert de gemeenten om deze verhoging incidenteel toe te kennen voor de jaren 2022 en 2023, en om in Q1 van 2023 samen te evalueren of het aantal trajecten daalt, en of het de gemeenten lukt om de toestroom te verlagen.

2. *Concerncontroller*

Door een wijziging van Besluit Begroting en Verantwoording gemeenten (BBV) moet het DB vanaf 2022 zelf (in plaats van de accountant) een verantwoording opstellen voor de rechtmatigheid van het gevoerde -financiële- beleid, die opgenomen wordt in de jaarrekening. De kosten voor de aanstelling van deze controller worden gedeeld met VRGZ, en bedragen € 60.000. De adviesfunctie adviseert om akkoord te gaan met deze aanstelling.

3. *Prenataal Huisbezoek*

Met de wijziging van de Wet publieke gezondheid (Wpg) worden gemeenten per 1 juli 2022 verplicht een prenataal huisbezoek aan zwangeren en/of gezinnen in een kwetsbare situatie aan te bieden. In 2022 wordt hiermee gestart. Voor 2023 verwacht de GGD GZ 580 huisbezoeken uit te voeren. Voor deze uitbreiding wordt in 2022 € 64.474, en vervolgens voor 2023 nogmaals € 64.474. Totaal €128.984. Voor de uitvoering van deze nieuwe taak verstrekt het rijk, via het gemeentefonds, extra middelen. De adviesfunctie adviseert om akkoord te gaan met deze wijziging.

4. *Toezicht Kinderopvang*

De inspecties van de gastouder opvang wil de GGD, conform de landelijke doelstelling, ophogen van 5% naar 50%. Voor deze ophoging is een aanvullend budget nodig van €120.349. Het Rijk verstrekt voor dit doel ruim extra middelen via het gemeentefonds. Wij adviseren de gemeenten om hiermee in te stemmen.

De uitzetting van de deelnemersbijdrage is opgenomen in de programmabegroting 2023.

Bedragen x € 1.000,-	Primaire begroting 2022	Wijziging 2022	Gewijzigde begroting 2022
Baten			
Bijdrage deelnemende gemeenten	24.764	420	25.184
Uniforme taken o.b.v. facturen	2.793	120	2.913
Subsidies Rijk	2.012	0	2.012
Subsidies Gemeenten	3.635	0	3.635
Overige opbrengsten	3.495	0	3.495
Acquisitiedoelstelling	340	0	340
Totaal baten	37.040	540	37.580
Lasten			
Personeelskosten	27.163	406	27.569
Huisvestingskosten	1.779	0	1.779
Kantoormiddelen	133	1	134
Medische zaken	1.134	0	1.134
Communicatieapparatuur	1.466	5	1.471
Vervoermiddelen	33	0	33
Afschrijvingen	727	0	727
Algemene kosten	1.916	68	1.985
Inkoop ondersteunende diensten VRGZ	2.613	60	2.673
Voorlichting	17	0	17
Rentebaten en -lasten	118	0	118
Totaal lasten	37.098	540	37.639
Totaal saldo van baten en lasten	-59	0	-59
Toevoegingen reserves	0	0	0
Onttrekkingen reserves	59	0	59
Resultaat voor vennootschapsbelasting	0	0	0

6. Begroting 2023

6.1 Algemeen

In 2019 is de nieuwe indeling van de Programmabegroting GGD vastgesteld. Deze indeling sluit beter aan bij de behoeften van gemeenten, waaronder het inzicht in verschillende taken (uniforme- en facultatieve taken). Vanaf 2020 zijn de programmabegrotingen gewijzigd opgesteld.

De effecten van Corona zelf zijn in de begroting 2023 niet zichtbaar. De verwachting is dat de pandemie voorbij is, maar dat er een achterstand is ontstaan in gezondheid. De achterstanden zijn ontstaan doordat er in de Corona periode meer stress en angst heerst, en er minder is bewogen.

In de begroting 2023 is bij de baten de post 'subsidie rijk' genormaliseerd, alsook een normalisatie van de lasten bij de personele kosten, medische zaken en algemene kosten ten opzichten van de realisatie 2021. Wel is er mogelijk een uitloop van investeringskosten die in het kader van Corona zijn gedaan.

Op het moment van opstellen van deze begroting zijn er veel onzekerheden. Mede door de oorlog in Oekraïne stijgen de energie prijzen en grondstofprijzen. Hierdoor zijn er nog onbekende, aanvullende risico's die gelden voor 2023.

6.2 BRN-normen, BBV-normen en overige kaders

In de BRN zijn aan de GGD begrotingsrichtlijnen (BRN) meegegeven voor het opstellen van de begroting 2022. In het AB van 14 december 2017 is besloten dat de GGD GZ een afwijkende indexeringsmethodiek zal gebruiken. De GGD en VRGZ hebben een afwijkende indexeringsmethode en zullen dan ook hun eigen berekening volgen.

Volgens info van GGD is de voorcalculatorische index 2023 1,98%.

De nacalculatie over 2021 (loonindex) betreft -1,53%.

De totaal index van de begroting 2023 bestaat uit voorcalculatie 2023 en de nacalculatie 2021.

Totaal index begroting 2023 voor de GGD GZ: **0,45 %**

Het doorberekenen van deze indexeringsmethode in alle programma's leidt tot een lastenstijging van € 113.330 van de uniforme bijdrage voor de gemeenten.

De afgesproken kortingen zijn verwerkt in de begroting 2023.

6.3 Begrotingsanalyse

In zowel kaderbrief als begroting zijn een aantal nieuwe items opgenomen die invloed hebben op de deelnemersbijdrage. Per onderwerp wordt de mening van de adviesfunctie gegeven.

1. Indexering

De indexeringsmethode van 0,45% voor 2023 bedraagt € 113.330, en is correct berekend en opgenomen in de begroting. De adviesfunctie adviseert om akkoord te gaan met deze indexeringsmethode van € 113.330.

2. Nacalculatie nieuwe CAO.

Wij willen de gemeenten erop attenderen dat de werkelijke CAO stijging wel is verwerkt in de loonkosten, maar niet in de deelnemersbijdragen. Dit verklaart het negatieve resultaat van deze begroting. Volgens de spelregels wordt dit tekort ten laste gebracht van de algemene reserve.

3. Veilig Thuis

De adviesfunctie heeft VT geadviseerd om te begroten vanuit de realisatie. Immers, dit zijn heldere cijfers. De begroting van 2023 is deels opgesteld vanuit realisatie, maar deels niet.

Het aantal adviezen dat in 2020 is aangegeven, is inclusief het aantal chats. Het aantal adviezen in 2021 is exclusief chats. Dat is verwarrend. Ook het prijsverschil tussen chats en adviezen is groot.

Toen de chats als pilot werden gefinancierd, bedroeg het tarief per chat € 99. Omdat hier een mix van adviezen en chats wordt gepresenteert, conform 2020, zou de prijs voor de adviezen herberekend kunnen worden.

Het aantal meldingen daalt, maar de GGD GZ ziet in januari 2022 juist een forse groei, waardoor deze maand is geëxtrapoleerd, en meegenomen als uitgangspunt voor de begroting 2023. Deze werkwijze om te begroten is niet gebruikelijk, en wijkt af van het uitgangspunt: realisatie 2021. Het meenemen van de maand januari 2022 bij de meldingen heeft forse gevolgen voor de totale begroting van VT, omdat hiermee ook het aantal onderzoeken en het aantal V&V stijgen. VT verwacht iets meer meldingen vanuit het onderwijs, maar in totaal geen groei. Wanneer de realisatie van 2021 als uitgangspunt wordt aangehouden, komt de adviesfunctie tot een andere begroting voor VT 2023. Om toch enige marge te hanteren adviseren wij om 2% groei te hanteren voor het aantal meldingen en overdrachten. De aantallen Overdrachten, Onderzoek en V&V worden dezelfde verhoudingen gehanteerd als die van de realisatie 2021.

Dan ontstaat de volgende begroting:

	aantallen Jaarrekening 2021	aantallen begroting 2023 VT	prijs per dienst	baten 2023 vlgs VT	aantallen begroting 2023 vlgs Adviesf	baten 2023 op basis adviesf
adviezen	6.691	7.706	186,00	1.433.316	7159	1.331.574
chats	539		186,00		577	107.322
politiemeldingen	1.794	2.970	427,00	1.268.190	2615	1.116.725
burgers en andere prof.	770			0		-
onderhanden werk				0		-
Overdracht na veiligheidsbeoord.	2166	2.221	410,00	910.610	2209	905.821
Overdracht na act. Betrokkenheid				0		-
onderzoek met monit	166	186	5.340,00	993.240	169	904.169
onderzoek zonder monitoring	91	100	4.182,00	418.200	93	388.173
V&V met monitoring	370	394	4.561,00	1.797.034	377	1.721.321
V&V zonder monitoring	86	92	3.403,00	313.076	88	298.511
huisverboden	76	54	3.960,00	213.840	54	213.840
huisverboden alleen screening		76	990,00	75.240	76	75.240
Voorlichting	40	40	450,00	18.000	40	18.000
VTO/VTB	23	23	1.394,00	32.062	23	32.062
VTB	58	58	697,00	40.426	58	40.426
deeln. Exp.beraad	160	240	407,00	97.680	240	97.680
totaal				7.610.914		7.250.864

De adviesfunctie adviseert om de afgesproken uitgangspunten te handhaven, en daarmee de ingediende begroting 2023 voor VT niet over te nemen.

4. Overhead

De overhead zet uit met € 156.000 vanwege doorontwikkeling inkoopfunctie (€ 67.000), informatiebeveiliging (€ 57.000) en kosten Arbo dienst (€ 35.000). De overhead blijft hiermee onder de maximaal toegestane norm. De adviesfunctie adviseert om deze uitzetting over te nemen.

5. Informatiegestuurd werken

In 2022 heeft het AB incidenteel € 175.000 voor informatiegestuurd werken toegekend voor de data-infrastructuur en data-specialistische kennis. Vorig jaar is het advies gegeven om om in 2023 te evalueren en te besluiten of deze bijdrage structureel moet worden. Een evaluatie met de gemeenten heeft nog niet plaats kunnen vinden. De adviesfunctie adviseert daarom om deze bijdrage nog een jaar incidenteel te verstrekken, en om in Q1 2023 de meerwaarde te evalueren, zodat de evaluatie kan worden meegenomen in de afweging.

6. Kansrijke Start

Het kabinet wil in elke gemeente 'Kansrijke Start' invoeren. De GGD GZ adviseert de gemeenten graag over een samenhangende aanpak. De adviesfunctie adviseert de deelnemende gemeenten om deze bijdrage van het Rijk op te nemen in haar begroting en in gesprek te gaan met de GGD over een mogelijke invulling.

7. Prenataal Huisbezoek

Met de wijziging van de Wet publieke gezondheid (Wpg) worden gemeenten per 1 juli 2022 verplicht een prenataal huisbezoek aan zwangeren en/of gezinnen in een kwetsbare situatie aan te bieden. In 2022 wordt hiermee gestart. Voor 2023 verwacht de GGD GZ 580 huisbezoeken uit te voeren. Voor deze uitbreiding wordt in 2022 € 64.474, en vervolgens voor 2023 nogmaals € 64.474. Totaal €128.984. De adviesfunctie adviseert om akkoord te gaan met deze aanpassing.

8. Toezicht Kinderopvang

Door een daling van de risicoprofielen wordt een daling van de lasten verwacht van € 47.739. Wij adviseren de gemeenten om hiermee in te stemmen.

9. Wet Verplichte GGZ

Het AB heeft besloten om vanaf 2023 hiervan een uniforme taak te maken. Tot nu toe werden er facturen gestuurd naar de betreffende gemeenten. De lasten uniform stijgen daardoor met € 153.772. De adviesfunctie adviseert om akkoord te gaan met deze aanpassing.

10. Rijksvaccinatieprogramma (RVP)

De adviesfunctie adviseert om akkoord te gaan met deze daling vanwege het lagere opkomstpercentage.

Zoals in de aanbiedingsbrief is opgenomen zijn de opgelegde bezuinigingen tot en met 2023 voor een bedrag van totaal € 715.000 in de begroting verwerkt. Ten opzichte van 2022 betekent dit een verlaging van de lasten en de deelnemersbijdrage met € 155.000. Dit bedrag is in de begroting verwerkt. De taakstelling van 3% is hiermee ingevuld.

6.4 Deelnemersbijdragen

In paragraaf 6.3 van de programmabegroting 2023 is in één overzicht per gemeente weergegeven wat de effecten zijn van de voorgestelde begrotingswijzigingen, van de indexering en de overeengekomen besparingen per programma. Onderstaand een totaaloverzicht van alle wijzigingen. Wanneer er adviezen van de adviesfunctie worden overgenomen, zullen de deelnemersbijdragen per gemeente ook veranderen.

Bijdrage uniforme taken op basis van inwoners	BBV Code	Omschrijving BBV Code	Begroting 2022	JGZ	BZ	Controler	Gewijzigde begroting 2022	Indexering	Bijdrage incl. indexering	Besparing	Uitzetting Taken	Uitzetting overhead	Begroting 2023
						*		0,45%	product			**	
Jeugdgezondheidszorg 0 - 18	7.1	Volksgezondheid	7.204.007	64.474	0	21.238	7.289.719	32.804	7.322.523	-18.295	64.765	50.964	7.419.956
Jeugdgezondheidszorg 4 - 18	7.1	Volksgezondheid	2.663.781	0	0	7.853	2.671.634	12.022	2.683.656	-6.705	0	18.678	2.695.629
Preventieve Logopedie	7.1	Volksgezondheid	130.996	0	0	386	131.382	591	131.973	0	0	919	132.892
Algemene gezondheidszorg	7.1	Volksgezondheid	2.481.365	0	0	7.315	2.488.680	11.199	2.499.879	0	0	17.399	2.517.278
Toezicht WMO	6.6	Maatwerkvoorziening (WMO)	179.956	0	0	531	180.487	812	181.299	0	0	1.262	182.561
Forensisch Dienstverlening	1.2	Openbare orde en veiligheid	420.892	0	0	1.241	422.133	1.900	424.033	0	0	2.951	426.984
Bijzondere Zorg	7.1	Volksgezondheid	853.627	0	295.669	2.517	1.151.813	5.183	1.156.996	0	153.722	8.053	1.318.771
Bijzondere Zorg Centrum gemeen	7.1	Volksgezondheid	826.834	0	0	0	826.834	3.721	830.555	0	0	0	830.555
Veilig Thuis	6.81	Geëscaleerde zorg 18+	1.133.683	0	0	3.296	1.136.979	5.116	1.142.095	-11.000	-341	7.949	1.138.703
Veilig Thuis	6.82	Geëscaleerde zorg 18+	4.534.731	0	0	13.183	4.547.914	20.466	4.568.380	-44.000	-1.363	31.795	4.554.812
Veilig Thuis Centrum Gemeenten	6.81	Geëscaleerde zorg 18+	377.195	0	0	0	377.195	1.697	378.893	0	0	0	378.893
Veilig Thuis Centrum Gemeenten	6.82	Geëscaleerde zorg 18+	1.508.780	0	0	0	1.508.780	6.790	1.515.569	0	0	0	1.515.569
Gezond Leven	7.1	Volksgezondheid	1.699.791	0	0	1.661	1.701.452	7.657	1.709.109	0	0	11.895	1.721.004
OIA	7.1	Volksgezondheid	563.492	0	0	546	564.038	2.538	566.576	0	0	3.943	570.519
Bijdrage huisvesting	7.1	Volksgezondheid	185.350	0	0	0	185.350	834	186.184	-75.000	0	0	111.184
Totaal begroting			24.764.480	64.474	295.669	59.767	25.184.390	113.330	25.297.720	-155.000	216.783	155.807	25.515.310

6.5 Meerjarenbegroting

In paragraaf 5.1. van de programmabegroting 2023 is een meerjarenoverzicht van de baten en lasten opgenomen tot en met 2026. Deze meerjarenplanning wordt voor kennisgeving aangenomen.

Bedragen x € 1.000,-	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begrotings- wijziging 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
Baten							
Bijdrage deelnemende gemeenten	24.111	24.764	25.184	25.515	25.967	25.967	25.967
Uniforme taken o.b.v. facturen	2.486	2.793	2.913	2.832	2.862	2.862	2.862
Subsidies Rijk	59.656	2.012	2.012	2.169	2.169	2.169	2.169
Subsidies Gemeenten	4.364	3.635	3.635	4.409	4.409	4.409	4.409
Overige opbrengsten	2.593	3.495	3.495	2.587	2.587	2.587	2.587
Acquisitiedoelstelling	0	340	340	340	340	340	340
Totaal baten	93.211	37.040	37.580	37.851	38.332	38.332	38.332
Lasten							
Personeelskosten	69.492	27.163	27.569	28.290	28.290	28.290	28.290
Huisvestingskosten	4.252	1.779	1.779	1.824	1.824	1.824	1.824
Kantoormiddelen	272	133	134	188	188	188	188
Medische zaken	2.556	1.134	1.134	887	887	887	887
Communicatieapparatuur	2.262	1.466	1.471	1.544	1.544	1.544	1.544
Vervoermiddelen	64	33	33	33	33	33	33
Afschrijvingen	586	727	727	612	612	612	612
Algemene kosten	10.861	1.916	1.985	1.885	1.885	1.885	1.885
Inkoop ondersteunende diensten VRGZ	2.660	2.613	2.673	2.918	2.918	2.918	2.918
Voorlichting	26	17	17	25	25	25	25
Rentebaten en -lasten	106	118	118	126	126	126	126
Totaal lasten	93.137	37.098	37.639	38.332	38.332	38.332	38.332
Totaal saldo van baten en lasten	74	-59	-59	-481	0	0	0
Stortingen reserves	0	0	0	0	0	0	0
Onttrekkingen reserves	59	59	59	0	0	0	0
Resultaat voor vennootschapsbelasting	15	0	0	-481	0	0	0
Vennootschapsbelasting	-16	0	0	0	0	0	0
Resultaat na vennootschapsbelasting	31	0	0	-481	0	0	0

7. Weerstandsvermogen

7.1 Algemene reserve

Saldo Algemene Reserve per 31-12-2020:	€ 1.547.000
Voorgestelde resultaatbestemming 2021:	<u>€ 149.000</u>
Algemene Reserve na resultaatbestemming:	€ 1.696.000

De streefwaarde voor het benodigde niveau van de Algemene Reserve bedraagt € 3.379.000, en is conform uitgangspunten berekend. De Algemene Reserve is bedoeld om de bedrijfsvoering risico's op te vangen. Aan het einde van het boekjaar bedraagt de Algemene Reserve € 1.696.000. Dat is 50% van het beoogde niveau.

7.2 Bestemmingsreserves

In 2019 is besloten om de vrijvallende onderhoudsvoorziening van het pand aan de Groenewoudseweg te doteren aan een nieuw te vormen bestemmingsreserve frictiekosten huisvesting. Eind 2021 bedroeg deze bestemde reserve € 386.000. Deze bestemde reserve wordt gevormd om versnelde afschrijvingslasten van het huidige hoofdkantoor de dekken en toekomstige dubbele lasten op te vangen. Indien een bedrag resteert nadat het nieuwbouwproject is afgerond dan vloeit dit terug in de algemene reserve of naar gemeenten afhankelijk van besluitvorming op dat moment.

7.3 Risico's

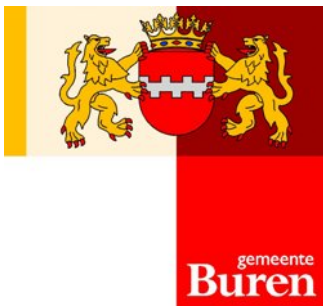
Op pagina 45 van de jaarrekening 2021 worden de belangrijkste geachte risico's benoemd en gekwantificeerd:

Benodigde weerstandscapaciteit (bedragen * € 1.000,-)	Verwachte financiële gevolgen	Benodigde weerstands- capaciteit
Nieuwe wet- en regelgeving en politiek bestuurlijke risico's	1.305	416
Maatschappelijke risico's	180	66
Economische risico's	3.500	1.820
Middelen, organisatie medewerkers en efficiëntie	3.935	1.437
	8.920	3.739

De genoemde risico's zijn nader toegelicht op pagina 45 e.v.

De benodigde weerstandscapaciteit is gebaseerd op het aanhouden van een reserve van 30% van de gecalculeerde risico's. Er is echter niet inzichtelijk gemaakt welke genoemde risico's onder welk kopje vallen, en hoe de omvang van het ingeschatte risico wordt berekend. De berekening van de benodigde weerstandscapaciteit is afwijkend van de berekening van de streefwaarde van de algemene reserve. De Algemene Reserve is gebaseerd op omzetvolumes en aantal medewerkers. De Algemene Reserve wordt opgevoerd als de 'totaal beschikbare weerstandscapaciteit'. Het verschil tussen het berekende risico's (weerstandscapaciteit) en de omvang van de Algemene Reserve (€ 3.739.000 - € 1.696.000 = € 2.043.000) is derhalve niet afgedekt.

Advies: De deelnemende gemeenten worden zoals in voorgaande jaren, geadviseerd om in hun paragraaf weerstandsvermogen rekening te houden met het gedeelte van de risico's van de GGDGZ, dat niet wordt afgedekt door de beschikbare reserves, en hun aandeel in de gemeenschappelijke regeling op te nemen.



GGD Gelderland-Zuid
Postbus 1120
6501 BC NIJMEGEN

uw brief van: 31 maart 2022
uw kenmerk: GGD/DIR/22/2489/MP
ons kenmerk: Z.040690/D.119881
behandeld door: J. Hoek
bijlage(n):
onderwerp: Voorlopige zienswijze Gemeente Buren

Maurik, 14 juni 2022

Geacht bestuur,

Op 31 maart 2022 ontvingen wij van u de jaarrekening 2021 en de conceptbegroting 2023, inclusief de begrotingswijziging 2022. Via deze brief maken wij onze zienswijze kenbaar op de concept jaarrekening en begroting. U ontvangt een voorlopige zienswijze van onze raad. Een definitief besluit neemt onze raad op 14 juni 2022.

Het afgelopen jaar was wederom voor de GGD een bijzonder jaar. Waar een volgende stap werd gezet in de bestrijding van het coronavirus middels grootschalig vaccineren, spreken wij hiervoor onze waardering uit voor alle inzet van u en uw medewerkers. Tevens bedanken wij u voor het uitgebrachte jaarverslag, jaarrekening 2021 en de begroting 2023 met bijbehorende begrotingswijziging 2022.

Voorlopige zienswijze jaarrekening 2021

Wij stemmen in met de concept jaarrekening 2021 van de GGD Gelderland-Zuid, waaronder het toevoegen van het positief resultaat van € 149.000,- aan de algemene reserve van de GGD GZ.

Voorlopige zienswijze concept begroting 2023 (inclusief begrotingswijziging 2022)

Wij stemmen in met de begroting 2023 van de GGD Gelderland-Zuid en de begrotingswijziging 2022 met uitzondering van:

1. Kosten voor structurele ophoging Bijzondere Zorg

Wat betreft de begrotingswijziging 2022 op Verhoogde instroom Bijzondere Zorg willen wij aangeven dat wij deze verhoging incidenteel toe willen kennen voor de jaren 2022 en 2023. In Q1 van 2023 evalueren we graag samen of het aantal trajecten daalt en of het gemeenten lukt om de toestroom te verlagen.

2. Stijgende kosten Veilig Thuis en percentage besparing Veilig Thuis

U verklaart de stijging in lasten voor 2023 door het aantal meldingen in 2023 (geëxtrapolerd) als uitgangspunt te nemen voor de begroting 2023. Deze werkwijze is ongebruikelijk en wijkt af van het uitgangspunt: realisatie 2021. Tevens laten recente ontwikkelingen omtrent het Dashboard Veilig Thuis een lagere (geëxtrapolerde) outcome zien op basis van de eerste kwartaal meldingen Veilig Thuis. Ons advies is om de realisatie 2021 te gebruiken als indicator voor het aantal meldingen in 2022 en daarbij horende berekening in stijgende lasten; én diezelfde verhouding aan te houden voor het percentage besparingen op Veilig Thuis.

3. Kosten voor de overhead, te weten € 156.000,-. Wij stemmen slechts in met een bedrag van € 89.000,- (minus inkoopfunctie).

Er is begrip voor externe factoren die de overhead beïnvloeden (groter verzuim en wet- en regelgeving). Als logisch vervolg op onze zienswijze op de Kaderbrief 2023 verzoekt de gemeente de GGD GZ een gedegen onderzoek te doen naar van kosten en een concreet voorstel bij het AB neer te leggen wanneer risico's ontstaan waarvoor onvoldoende ruimte is binnen de begroting. We wachten de eerste bevinden van de concerncontroller af om de rechtmatigheidsrisico's te beperken (inkoopfunctie).

4. Kosten voor structurele toekenning informatiegestuurd werken

In 2022 heeft het AB incidenteel € 175.000 toegekend voor data-infrastructuur en data-specialistische kennis. Onze zienswijze op de Kaderbrief 2023 vroeg om specifieke duiding en inzicht in de kosten. De ontwikkelingen op dit onderwerp zijn positief, maar een duidelijke terugkoppeling en evaluatie van de werkgroep ontbreken. Wij stellen voor om deze bijdrage voor 2023 nogmaals incidenteel beschikbaar te stellen en nog geen structurele ophoging in de begroting 2023 op te nemen.

Tot slot

De door u geschetste risico's nemen wij ter kennisgeving aan. Deze verwerken wij in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing van onze gemeentelijke begroting 2023.

Tot slot doen wij hier nogmaals de oproep – zoals wij u ook al eerder verzochten in onze zienswijze op de Kaderbrief 2023 – om de kosten van de nieuwbouw in Nijmegen te realiseren binnen eerder gestelde financiële kaders.

Wij vernemen graag uw reactie met de wijze waarop de gegeven zienswijze al dan niet is verwerkt in de vastgestelde jaarrekening en begroting. Dit is afgesproken in het regionale informatieprotocol. Onze raad en ook het college wensen u veel succes met het verdere proces.

Vragen?

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te informeren. Wilt u nog iets vragen of opmerken, dan kunt u contact opnemen met onze griffier J.J. Rochat via griffie@buren.nl.

Hopende u zo voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
namens de gemeenteraad van Buren,
de griffier, de voorzitter,

{{esl:signer1:Capture:size(150,40)}} {{esl:signer2:Capture:size(150,40)}}

drs. J.J. Rochat

J.P.M. Meijers



Raadsvergadering

Dossiernummer	2254
Extern Zaak ID	Z.041103
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	14 juni 2022
Agendapunt	6.6
Titel	Zienswijze jaarrekening 2021 en begroting 2023 ODR
Organisatieonderdeel	Domein Bedrijfsvoering
Eigenaar	Morshuis, R.B.
Portefeuillehouder	P.A.J.M. van den Hurk

Bijlagen
Raadsvoorstel
Bijlage 1: Raadsbesluit
Bijlage 2: Aanbiedingsbrief ODR
Bijlage 3: Begroting 2023 ODR
Bijlage 4: Overzicht reactie zienswijzen Kaderbrief 2023 ODR
Bijlage 5: Jaarrekening 2021 ODR.pdf
Bijlage 6: Accountantsverslag 2021 ODR
Bijlage 7: Conceptvoorstel AB Resultaatbestemming jaarrekening 2021 ODR
Bijlage 8: Zienswijzebrief gemeente Buren ODR
Beantwoording technische vragen m.b.t. agendapunt 'Zienswijze jaarrekening 2021 en begroting 2023 ODR'

Geagendeerd	Vergaderdatum
Collegevergadering	10 mei 2022
Agendacommissie	18 mei 2022
Voorbespreking I	31 mei 2022
Raadsvergadering	14 juni 2022

Toelichting

De gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Rivierenland (ODR) heeft de concept begroting 2023 en jaarrekening 2021 voorgelegd aan de deelnemende gemeenten. De gemeenteraad heeft de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen op de begroting en jaarrekening van de GR. Door het indienen van een zienswijze op de begroting en



jaarrekening kan de gemeente Buren kenbaar maken wat de wensen zijn ten aanzien van het te voeren beleid van de GR. De gemeente kan een positieve zienswijze geven op de begroting 2023 en jaarrekening 2021. Van het voordeel op de jaarrekening 2021 wordt € 100.000 beschikbaar gesteld als dekking voor de frictiekosten als gevolg van de organisatie ontwikkeling en het restant ter hoogte € 307.881 uit te keren aan de deelnemers conform voorgestelde verdeling. Hiervan ontvangt Buren een teruggave van € 44.290.

Voorgesteld besluit

1. Een zienswijze in te dienen op de begroting 2023 van de Omgevingsdienst Rivierenland op de volgende onderwerpen:
 - a. Aangeven dat de reactie op door Buren ingediende zienswijze op de kaderbrief duidelijk is;
 - b. Een positieve zienswijze geven op de begroting 2023 van de Omgevingsdienst Rivierenland.
2. Een zienswijze in te dienen op de jaarrekening 2021 van de Omgevingsdienst Rivierenland op de volgende onderwerpen:
 - a. In te stemmen een bedrag van € 100.000 tot uiterlijk eind 2023 beschikbaar te stellen als dekking voor de frictiekosten als gevolg van de organisatie ontwikkeling;
 - b. In te stemmen het restant rekeningresultaat ter hoogte van € 307.881 uit te keren aan de deelnemers conform voorgestelde verdeling (Buren ontvangt een teruggave van € 44.290).
3. De zienswijzebrief vast te stellen.

Besluit

1. Een zienswijze in te dienen op de begroting 2023 van de Omgevingsdienst Rivierenland op de volgende onderwerpen:
 - a. Aangeven dat de reactie op door Buren ingediende zienswijze op de kaderbrief duidelijk is;
 - b. Een positieve zienswijze geven op de begroting 2023 van de Omgevingsdienst Rivierenland.
2. Een zienswijze in te dienen op de jaarrekening 2021 van de Omgevingsdienst Rivierenland op de volgende onderwerpen:
 - a. In te stemmen een bedrag van € 100.000 tot uiterlijk eind 2023 beschikbaar te stellen als dekking voor de frictiekosten als gevolg van de organisatie ontwikkeling;
 - b. In te stemmen het restant rekeningresultaat ter hoogte van € 307.881 uit te keren aan de deelnemers conform voorgestelde verdeling (Buren ontvangt een teruggave van € 44.290).
3. De zienswijzebrief vast te stellen.

Toelichting

Het raadsbesluit is unaniem genomen.



Datum vergadering gemeenteraad	Voorstelnummer
14 juni 2022	D.118304 Z.041103

Voorstel ingebracht door R.B. Morshuis
Portefeuillehouder P.J.A.M. van den Hurk
Begrotingsprogramma en 1 Wonen, werk en recreatie
taakveld 8.3 Wonen en bouwen

Onderwerp Zienswijze begroting 2023 en jaarrekening
2021 Omgevingsdienst Rivierenland

Voorgesteld besluit

1. Een zienswijze in te dienen op de begroting 2023 van de Omgevingsdienst Rivierenland op de volgende onderwerpen:
 - a. Aangeven dat de reactie op door Buren ingediende zienswijze op de kaderbrief duidelijk is;
 - b. Een positieve zienswijze geven op de begroting 2023 van de Omgevingsdienst Rivierenland.
2. Een zienswijze in te dienen op de jaarrekening 2021 van de Omgevingsdienst Rivierenland op de volgende onderwerpen:
 - a. In te stemmen een bedrag van € 100.000 tot uiterlijk eind 2023 beschikbaar te stellen als dekking voor de frictiekosten als gevolg van de organisatie ontwikkeling;
 - b. In te stemmen het restant rekeningresultaat ter hoogte van € 307.881 uit te keren aan de deelnemers conform voorgestelde verdeling (*Buren ontvangt een teruggave van € 44.290*).
3. De zienswijzebrief vast te stellen.

Samenvatting van het voorstel

De gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Rivierenland (ODR) heeft de concept begroting 2023 en jaarrekening 2021 voorgelegd aan de deelnemende gemeenten. De gemeenteraad heeft de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen op de begroting en jaarrekening van de GR. Door het indienen van een zienswijze op de begroting en jaarrekening kan de gemeente Buren kenbaar maken wat de wensen zijn ten aanzien van het te voeren beleid van de GR. De gemeente kan een positieve zienswijze geven op de begroting 2023 en jaarrekening 2021. Van het voordeel op de jaarrekening 2021 wordt € 100.000 beschikbaar gesteld als dekking voor de frictiekosten als gevolg van de organisatie ontwikkeling en het restant ter hoogte van € 307.881 uit te keren aan de deelnemers conform voorgestelde verdeling. Hiervan ontvangt Buren een teruggave van € 44.290.

HOOFDLIJNEN

1. Inleiding

De gemeente Buren neemt deel aan de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Rivierenland (hierna ODR). De ODR is voor bedrijven en inwoners van de gemeente Buren de uitvoeringsorganisatie voor vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH). Deelname aan deze gemeenschappelijke regeling voor de milieutaken is verplicht. De gemeente Buren heeft ervoor gekozen de bouwtaken (Wabo-taken) uit te laten voeren door de ODR.

De ODR heeft de concept begroting 2023 en jaarrekening 2021 voorgelegd aan de deelnemende gemeenten. De gemeenteraad heeft de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen op de begroting en jaarrekening van de gemeenschappelijke regeling (hierna GR). Met het indienen van een zienswijze kan de gemeenteraad beter in positie worden gebracht.

De andere acht gemeenten in de regio Rivierenland dienen ook een zienswijze in. Bij het opstellen van een zienswijze wordt op ambtelijk niveau afstemming gezocht.

2. Doel / meetbaar effect

Met het indienen van een zienswijze op de begroting en jaarrekening kan de gemeente Buren de wensen van het te voeren beleid van de GR kenbaar maken. De begroting en jaarrekening van de GR maakt onderdeel uit van de planning- en controlcyclus van de gemeenschappelijke regeling. Zo dient het bestuur van de GR bij het presenteren van de conceptbegroting aan te geven hoe de zienswijzen op de kaderbrief verwerkt zijn in de conceptbegroting. Daarnaast is het van belang om te kijken naar de verschillen tussen de concept jaarrekening 2021 en begroting 2021 van de GR. Om te bepalen of verschillen tussen beide goed zijn te verklaren.

3. Argumenten

1.1 *De ODR geeft op een goede manier invulling aan het regionale informatieprotocol met het geven van een reactie op de zienswijze op de kaderbrief van de ODR.*

De ODR geeft in een aparte bijlage een reactie op de ingediende zienswijzen op de kaderbrief 2023. Het gebruikte format is duidelijk en overzichtelijk. De wijze van reageren voldoet aan de gemaakte afspraken in het regionale informatieprotocol. De ODR geeft een heldere en inhoudelijke reactie op de ingediende zienswijze van de gemeente Buren. Daarnaast is het een positieve constatering dat de gemeenteraden van Maasdriel en Zaltbommel op enkele inhoudelijke punten overeenkomstige zienswijzen hebben ingediend. Helaas hebben maar drie van de acht gemeenten gebruik gemaakt van de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen.

1.2 *Duidelijke inhoudelijke reactie op de door Buren gegeven zienswijze op de kaderbrief van de ODR.*

In de reactie op de zienswijze komt naar voren dat de ODR aandacht zal besteden aan het verder verbeteren van de dienstverlening. Aandachtspunt is dat de ODR had kunnen aangeven waar het verbeteren van de dienstverlening is terug te zien in de ontwerp begroting 2023. Vervolgens geeft de ODR een aantal inhoudelijke argumenten waarom extra kostenbesparing in 2023 niet mogelijk is. Tot slot is het goed dat de ODR de krapte op de arbeidsmarkt heeft meegenomen in het risicoprofiel en daarmee het weerstandsvermogen.

1.3 *De begroting is opgesteld conform de financiële uitgangspunten in de kadernota.*

De financiële uitgangspunten die zijn gegeven in de kadernota 2023 van de ODR zijn terug te zien in de concept begroting 2023.

2.1 *Door € 100.000 beschikbaar te stellen uit het positief rekeningsaldo van 2021 kunnen de frictiekosten als gevolg van de organisatieontwikkeling worden gedekt.*

In 2022 geeft de ODR vorm aan de invulling van de organisatie ontwikkeling. De organisatie wordt anders ingericht zodat er beter kan worden gewerkt aan de opgaven die er liggen, zoals de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen. Het is reëel om te verwachten dat dit zal leiden tot frictiekosten, maar momenteel is nog niet te zeggen hoe hoog deze worden. Vanuit het voorzichtigheidsprincipe wordt daarom voorgesteld om hiervoor tijdelijk (tot uiterlijk eind 2023) een bedrag van € 100.000 te reserveren. Mocht dit budget niet nodig zijn dan zal dit in de jaarrekening worden teruggegeven aan de deelnemende gemeenten. In de bestuursrapportage 2022 zal over de voortgang worden gerapporteerd.

2.1 *De gemeente Buren ontvangt een teruggave van € 20.611 voor voordeel op de lumpsum complexe bedrijven.*

Voor de lumpsum complexe bedrijven zijn in 2021 minder kosten gemaakt dan begroot. Voor de ODR was dit in totaal € 148.278. De teruggave van dit voordeel heeft een eigen verdeelsleutel. De gemeente Buren ontvangt een teruggave van € 20.611.

2.2 De gemeente Buren ontvangt een teruggave van € 23.680 voor het restantvoordeel.

Het restantvoordeel van in totaal € 159.603 wordt verdeeld op basis van de DVO-afname 2021 van de deelnemers. De gemeente Buren ontvangt een teruggave van € 23.680.

2.3 Accountant heeft het jaarverslag 2021 ODR goedgekeurd

De accountant schrijft in het verslag dat er aan de minimale interne beheersingsmaatregel (voldoende functiescheiding) is voldaan. Op basis van de uitgevoerde werkzaamheden geeft de accountant een goedkeurend oordeel. Voor de rechtmatigheid is eveneens een goedkeurend oordeel gegeven.

3.1 Met het indienen van een zienswijze geeft de raad invulling aan zijn kaderstellende rol.

Met het indienen van een zienswijze kan de raad in positie gebracht worden. De gemeente Buren streeft er naar om aansluiting te zoeken bij regionale initiatieven rondom grip op de gemeenschappelijke regelingen. Met het indienen van zienswijzen krijgt de raad meer grip op de gemeenschappelijke regelingen en wordt invulling gegeven aan het in 2020 vastgestelde regionale informatieprotocol.

3.2 De gemeente Buren heeft een groot bestuurlijk en financieel belang bij de ODR.

De gemeentelijke bijdrage aan de ODR is substantieel ten opzichte van de gemeentelijke begroting. De gemeente Buren is vertegenwoordigd in het algemeen bestuur door wethouder P. J. A. M. van den Hurk. De gemeente Tiel bracht alleen milieutaken in. Zij hebben één stem in het algemeen bestuur, de overige deelnemers hebben twee stemmen. De VTH-taken zijn vastgelegd in een dienstverleningsovereenkomst tussen de gemeente Buren en de gemeenschappelijke regeling.

3.3 In de regionale griffierskring is afgesproken dat de raden in de regio Rivierenland de zienswijzen behandelen in de derde week van juni.

De andere gemeenten in de regio Rivierenland zullen conform de afspraak in de griffierskring de zienswijzen behandelen in de derde week van juni. De ODR verzoekt in de aanbiedingsbrief een reactie van de Raad voor 24 juni 2022. Als de zienswijzebrief op 14 juni 2022 wordt vastgesteld is de gemeente Buren ruim op tijd.

4. Kanttekeningen

1.2 De daadwerkelijke kosten voor de gemeente zijn op basis van outputfinanciering.

In een model van inputfinanciering weet je van tevoren exact wat de kosten zullen worden. Vanaf 2018 vindt de afrekening plaats op basis van het werkelijk aantal geleverde uren (outputfinanciering). Hierdoor kunnen de kosten mee- of tegenvallen. Deze overweging is belangrijk om mee te nemen in het beoordelen van concept begroting 2023 van de ODR.

2.1 Normaliter gaat een voordelig rekeningresultaat geheel terug naar de gemeenten.

Het is niet gebruikelijk om een gedeelte van het voordeel te reserveren voor frictiekosten. Een goede onderbouwing over de te verwachten frictiekosten ontbreekt. Het bedrag wordt echter alleen gebruikt als frictiekosten zich daadwerkelijk voordoen. De gemeenteraad zou goed moeten worden geïnformeerd over te ontstane frictiekosten als gevolg van de organisatieverandering, vooral als dit invloed heeft op de uitvoering en financiën van de ODR. We verwachten dan ook dat de ODR zal rapporteren over ontwikkelingen rondom de organisatieontwikkeling in komende planning- en control cyclus producten.

2.2 Teruggave door voordeel op het onderdeel complexe bedrijven is incidenteel.

Dit voordeel is incidenteel omdat de kosten de komende jaren zullen stijgen vanwege o.a. de programmatische aanpak toezicht en handhaving gemeentelijk complexe bedrijven en de landelijke aansluiting op Inspectievew. Daarnaast is er in 2022 sprake van hogere kosten vanwege werkzaamheden in het kader van de voorbereiding op de Omgevingswet.

TOELICHTING EN UITVOERING

5. Financiën

Bijdrage gemeente Buren

	Begroting Buren 2021	Jaarrekening GR 2021	Begroting Buren 2022	Begroting Buren 2023	Begroting GR 2023
Bijdrage Buren	€ 2.676.719	€ 2.862.695	€ 2.593.013	€ 2.593.013	€ 2.669.193

De begrotingen Buren 2021, 2022 en 2023 zijn de gewijzigde begroting van dat jaar tot en met de vaststelling van het werkprogramma 2022. De overschrijding van de begroting 2021 wordt veroorzaakt door extra aanvragen omgevingsvergunning bouw. De extra kosten hiervoor zijn gedekt door extra leges opbrengsten.

Omvang risico's 2023 GR

Het benodigde weerstandsvermogen is € 645.865.

Grootste risico's 2023 GR

- Tekort gekwalificeerde personeel
- Tariefstijging inhuurkrachten
- De invoering van de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb).
- Onduidelijkheid rondom invoering nieuwe Omgevingswet.
- Overschrijding van het aantal diensten die zijn afgesproken in de dienstverleningsovereenkomsten die niet worden gedekt door extra legesinkomsten.

Weerstandsvermogen 2023 GR

Het beschikbare weerstandsvermogen is € 727.550

Onderdeel van risicoprofiel Buren

De weerstandsratio is 1,13 (€ 727.550/€ 645.865). Volgens de criteria van Buren is de weerstandsratio voldoende. We houden hier geen rekening mee in het risicoprofiel van de gemeente Buren.

6. Communicatie

Nadat de raad heeft ingestemd met de concept-zienswijzebrief wordt deze verstuurd naar het algemeen bestuur van de ODR. Op de website www.zienswijzengelderlandzuid.nl staan alle door de gemeenten ingediende zienswijzen de begrotingen en jaarrekeningen van de gemeenschappelijke regelingen.

7. Uitvoering en planning

Zodra de zienswijzebrief is vastgesteld door de raad wordt deze verzonden naar de ODR. Na ontvangst van de zienswijzen worden de ontwerp begroting 2023 en jaarrekening 2021, onder bijvoeging van de zienswijzen van de gemeenteraden, de reactie van het Dagelijks Bestuur (DB) daarop en, zo nodig, een nota van wijziging, aangeboden aan het Algemeen Bestuur (AB). De behandeling van genoemde stukken in het AB is gepland op 11 juli 2022.

8. Participatie

n.v.t.

9. Duurzaamheid

n.v.t.

Bijlagen:

1. Raadsbesluit
2. Aanbiedingsbrief ODR
3. Begroting 2023 ODR
4. Overzicht reactie zienswijzen Kaderbrief 2023 ODR
5. Jaarrekening 2021 ODR
6. Accountantsverslag 2021 ODR
7. Conceptvoorstel AB Resultaatbestemming jaarrekening 2021 ODR
8. Zienswijzebrief gemeente Buren ODR

Inlichtingen bij:

Naam	R. B. Morshuis
Domein	Bedrijfsvoering

Datum vergadering gemeenteraad	Voorstelnummer	Besluitnummer
14 juni 2022	D.118304	D.118305 Z.041103

Onderwerp Zienswijze begroting 2023 en jaarrekening 2021 Omgevingsdienst Rivierenland

De Gemeenteraad van Buren;

Gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders d.d. 10 mei 2022;

besluit:

1. Een zienswijze in te dienen op de begroting 2023 van de Omgevingsdienst Rivierenland op de volgende onderwerpen:
 - a. Aangeven dat de reactie op door Buren ingediende zienswijze op de kaderbrief duidelijk is;
 - b. Een positieve zienswijze geven op de begroting 2023 van de Omgevingsdienst Rivierenland.
2. Een zienswijze in te dienen op de jaarrekening 2021 van de Omgevingsdienst Rivierenland op de volgende onderwerpen:
 - a. In te stemmen een bedrag van € 100.000 tot uiterlijk eind 2023 beschikbaar te stellen als dekking voor de frictiekosten als gevolg van de organisatie ontwikkeling;
 - b. In te stemmen het restant rekeningresultaat ter hoogte van € 307.881 uit te keren aan de deelnemers conform voorgestelde verdeling (*Buren ontvangt een teruggave van € 44.290*).
3. De zienswijzebrief vast te stellen.

Vastgesteld in de openbare vergadering van 14 juni 2022

De griffier,

De voorzitter,

J.J. Rochat

J.P.M. Meijers



Retouradres: Postbus 6267, 4000 HG Tiel

Aan de Raden van de gemeenten die
deelnemen in de Omgevingsdienst Rivierenland,
t.a.v. de griffier

Onderwerp

Zienswijze Raad m.b.t. Jaarstukken 2021 en Programmabegroting 2023
van de Omgevingsdienst Rivierenland.

Geachte griffier,

Hierbij ontvangt u de ontwerpen van de Jaarstukken 2021 en de Programmabegroting 2023 van de Omgevingsdienst Rivierenland (ODR). Daarnaast sturen wij u het voorstel voor de resultaatbestemming 2021 en het accountantsverslag 2021. Tot slot treft u in de bijlagen, conform de afspraken in het informatieprotocol, tevens een overzicht aan met de reacties op de zienswijzen die met betrekking tot de Kaderbrief zijn ingediend. De ontwerpstukken zijn op 11 april 2022 vastgesteld door het Dagelijks Bestuur (DB) van de ODR.

Gemeenteraden kunnen conform de Gemeenschappelijke Regeling ODR hun zienswijze kenbaar maken op deze ontwerpen. Wij verzoeken u de eventuele reactie van uw Raad op elk van deze ontwerpen voor 24 juni 2022 schriftelijk aan ons mee te delen.

Na ontvangst van uw reactie worden de ontwerpen, onder bijvoeging van de zienswijzen van de gemeenteraden c.q. Provinciale Staten, de reactie van het DB daarop en, zonodig, een nota van wijziging, aangeboden aan het Algemeen Bestuur (AB). De behandeling van genoemde stukken in het AB is gepland op 11 juli 2022.

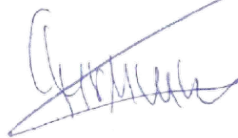
Met vriendelijke groet,
Het Dagelijks Bestuur van de Omgevingsdienst Rivierenland,

de voorzitter,



C.A.H. Zondag

de secretaris,



G. Vlekke

Datum
14 april 2022

Pagina
1 van 1

Ons kenmerk
--

Uw kenmerk
--

Behandeld door
M. van Egmond
0344 - 57 93 14
m.vanegmond@odrivierenland.nl

5 bijlagen: (Ontwerp)
Jaarstukken 2021 en
Programmabegroting 2023,
accountantsverslag 2021,
Conceptvoorstel AB m.b.t.
resultaatbestemming
Jaarrekening 2021 en overzicht
reactie zienswijzen Kaderbrief.

Afschrift aan: n.v.t.

**Omgevingsdienst
Rivierenland**
J.S. de Jongplein 2
Postbus 6267
4000 HG Tiel

T 0344 - 57 93 14
E info@odrivierenland.nl
www.odrivierenland.nl

KvK 56452500
IBAN NL49BNGH0285157841
BTW NL 8521.32.104.B.01

Programmabegroting 2023



Omgevingsdienst
Rivierenland

Inhoudsopgave

Voorwoord	3	Programma's	20
Inleiding	4	Vergunningverlening	21
AB-besluit	5	Toezicht	22
		Advisering	23
		Ketentoezicht	24
Ontwikkelingen	6	Paragrafen	25
Besturingscyclus	7	Weerstandsvermogen	26
Bestuur	8	Kapitaalgoederen	28
Missie, visie & koers	9	Financiering	29
Uitvoering koers - concernplan	10	Bedrijfsvoering	30
Ontwikkelingen en projecten	12	Bijlagen	31
Financiën	16	Opbouw uurtarief	32
Begrotingsrichtlijnen	17	Overzicht baten en lasten	33
Financieel resultaat	18	Geprognoseerde balans	34
Bijdrage per deelnemer	19		

Voorwoord

Voor u ligt de begroting voor 2023. Op dit moment lijkt dat nog ver weg. In de tussenliggende periode kan er nog veel gebeuren waar we geen invloed op hebben. Dat hebben we het afgelopen jaar ook ervaren. Maar toch blikken we met deze begroting graag met u vooruit.

Zoals in onze Koers staat, blijven wij samen met u werken aan een veilige en duurzame leefomgeving. De inwoners van Rivierenland moeten er fijn kunnen wonen, ondernemen en leven. Dat is onze missie. Van meerwaarde zijn met onze dienstverlening en het versterken van het partnerschap staan daarbij centraal. In ons Concernplan hebben we vastgelegd wat we gaan doen om op deze koers te blijven.

Daarbij hebben we natuurlijk te maken met de krapte op de arbeidsmarkt en een veranderende omgeving. We krijgen, net als u, te maken met een nieuw bestuur. Het VTH beleid is vernieuwd. De consequenties van het rapport 'Om de leefomgeving' van de commissie van Aartsen zijn nog niet bekend. De aanpak van milieucriminaliteit krijgt steeds meer aandacht. Er zijn veel veranderingen in wet- en regelgeving. In 2023 worden zeer waarschijnlijk de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborg bouw ingevoerd. Dit alles vraagt om een andere manier van werken en stelt andere eisen aan ons als organisatie. Daarom zijn wij bezig met een doorontwikkeling van de organisatie. In 2023 wordt dit proces afgerond en staat er een organisatie die nog beter klaar is voor de toekomst.

Ik zie die toekomst met vertrouwen tegemoet.

Gerard Vlekke,
directeur





Inleiding

Voor u ligt de programmabegroting 2023 van Omgevingsdienst Rivierenland (ODR). Hierin leest u hoe wij, samen met u, ook in 2023 een bijdrage leveren aan een prettige, veilige en duurzame leefomgeving in Rivierenland.

Uitgangspunten

De begroting 2023 is gebaseerd op de werkprogramma's 2022 van alle deelnemers. In 2023 werken we naar verwachting voor het eerst een volledig jaar met de Omgevingswet (Ow) en Wet Kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb). Hierdoor wijken de werkprogramma's 2023 waarschijnlijk af van de werkprogramma's 2022. Het is nu nog onduidelijk wat de uiteindelijke gevolgen zijn. Daarom is er, in lijn met de kaderbrief 2023, voor gekozen om hiervoor nog geen correctie op te nemen in de begroting 2023. In de paragraaf Weerstandsvermogen wordt ook aandacht besteed aan de Ow en Wkb.

Financieel resultaat

De programmabegroting laat een ontwikkeling van € 1.613.642 zien. Dit komt door aanpassing van de werkprogramma's, indexatie van prijzen & lonen en de kosten van de Wet Open Overheid (Woo). Het resultaat is toegelicht op pagina 18.

Leeswijzer

- Eerst lichten we toe hoe de besturingscyclus van de ODR werkt en hoe de deelnemers daar invloed op hebben. Ook worden de laatste ontwikkelingen en projecten van ODR benoemd.
- Daarna leest u meer over de financiële begrotingsmutaties en de bijdrage per deelnemer.
- Verder zijn de verplichte BBV programma's en paragrafen opgenomen. Per programma leest u wat wij willen bereiken, wat we gaan doen en wat het kost.
- We gaan in op de risico's, onderhoudsbudgetten, investeringen, financiering en bedrijfsvoering.
- Tenslotte staan in de bijlagen enkele financiële onderbouwingen, zoals het uurtarief.

AB-besluit

Het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Rivierenland,

gezien het voorstel van het dagelijks bestuur tot vaststelling van de programmabegroting 2023,

Besluit:

1. De gewijzigde begroting 2022 op basis van de aangeboden werkplannen 2022 vast te stellen;
2. De begroting van lasten en baten op de programma's voor het jaar 2023 vast te stellen;
3. De meerjarenbegroting 2024-2026 voor kennisgeving aan te nemen.

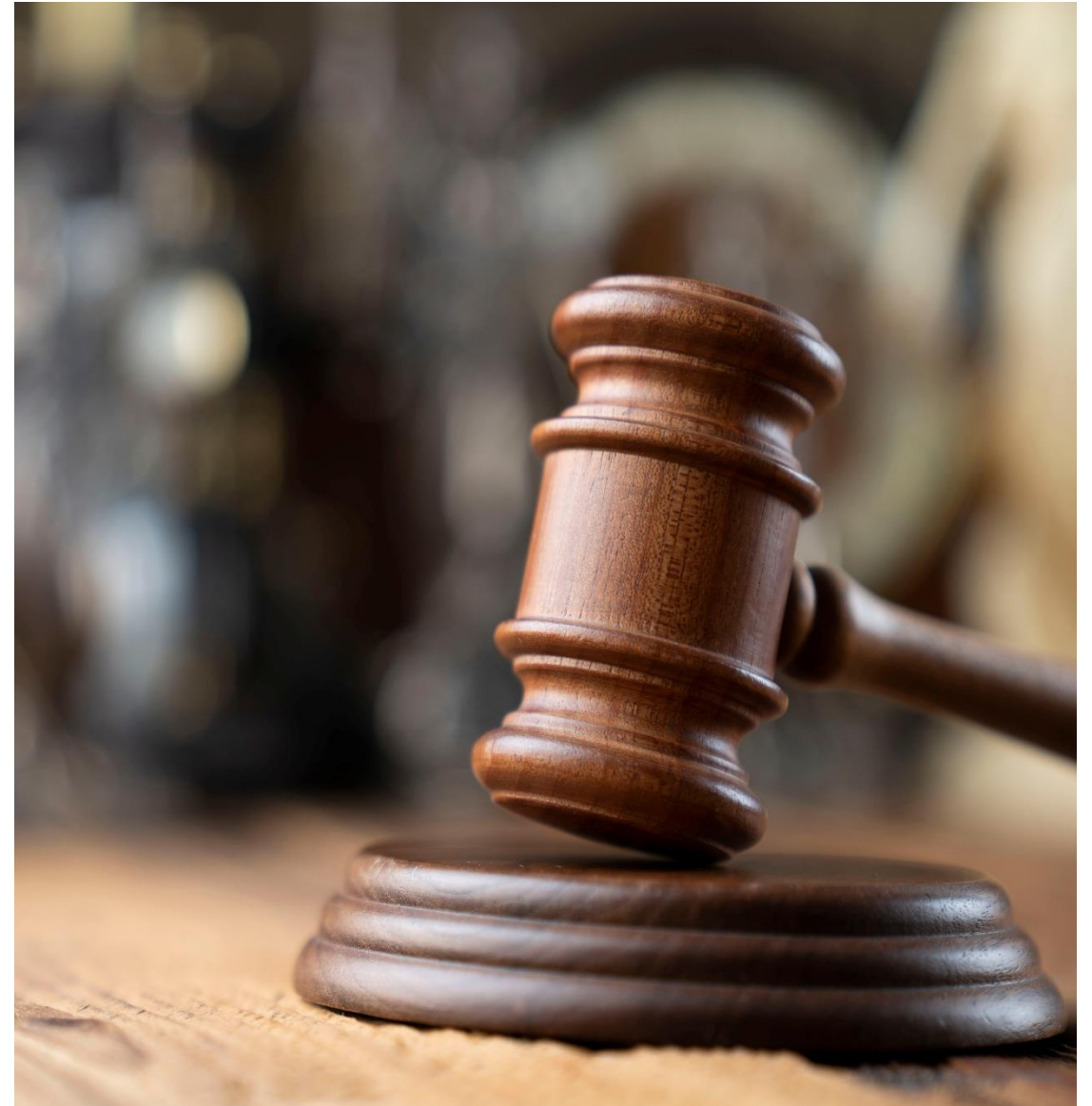
Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van het algemeen bestuur van 11 juli 2022.

de voorzitter,

de secretaris,

C.A.H. Zondag

G. Vlekke

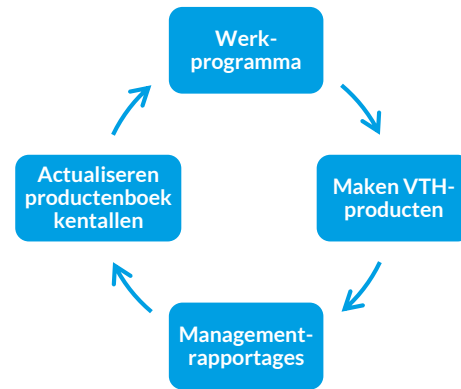


Ontwikkelingen



Besturingscyclus

Onderstaand schema laat zien hoe de deelnemers afspraken maken met ODR. En hoe zij de (financiële) voortgang kunnen bewaken van de afgesproken taken.



Productenboek, werkprogramma's, kentallen

De producten en diensten van ODR staan beschreven in het productenboek. Op basis van het productenboek bepaalt elke deelnemer welke producten en diensten men afneemt. Dit wordt jaarlijks vastgelegd in het werkprogramma en verwerkt in de programmabegroting. In 2021 is het nieuwe VTH beleid opgesteld. Daarom starten we vanaf 2022 met de ontwikkeling van uitvoeringsprogramma's waarin de te bereiken effecten centraal staan. De komende jaren moeten de systematiek van de werkprogramma's en de uitvoeringsprogramma's 'bij elkaar komen'.

Managementrapportages per trimester

Elk trimester ontvangen de deelnemers een managementrapportage. De managementrapportage geeft de voortgang van de werk- en uitvoeringsprogramma's weer. Levert ODR conform de afspraken of zijn er afwijkingen? De afwijkingen worden toegelicht in de rapportage.

Koers - concernplan

Naast de werkprogramma's beschrijft ODR per planperiode (3-5 jaar) hoe zij de koers en doorontwikkeling van de organisatie wil realiseren. Dit staat in het concernplan.





Bestuur

De samenstelling van het bestuur was per 1 januari 2022:

Deelnemer	Bestuurslid	AB-lid	DB-lid	Functie
Gemeente Buren	Dhr. P.A.J.M. (André) van den Hurk	X		Lid
Gemeente Culemborg	Mw. M. (Monica) Wichgers	X	X	Lid
Gemeente Maasdriel	Dhr. J.H.L.M. (Jan Hein) de Vreede	X	X	Plaatsvervangend voorzitter
Gemeente Neder-Betuwe	Dhr. N. (Nees) van Wolfswinkel	X	X	Lid
Gemeente Tiel	Dhr. F. (Frank) Groen	X		Lid
Gemeente West Betuwe	Mw. S. (Sietske) Klein - de Jong	X		Lid
Gemeente West Maas en Waal	Dhr. R.G.M. (René) Cruijssen	X		Lid
Gemeente Zaltbommel	Dhr. C.A.H. (Kees) Zondag	X	X	Voorzitter
Provincie Gelderland	Dhr. J. (Jan) van der Meer	X		Lid

Missie, Visie & Koers

Onze missie – Waar we voor staan

De omgeving verandert. Dat stelt eisen aan ons en onze opdrachtgevers. We anticiperen op wijzigende wet- en regelgeving zoals de Omgevingswet, spelen in op maatschappelijke trends en dragen bij aan de realisatie van de ambities van de gemeenten en de Provincie. Samen werken we aan een veilige en duurzame leefomgeving. We vinden het belangrijk dat die leefomgeving ook prettig is: fijn wonen, fijn ondernemen en fijn leven. Initiatieven van inwoners en ondernemers beoordelen we met deskundigheid en gedrevenheid. Samenwerking met opdrachtgevers, partners en met inwoners en ondernemers, is daarbij onmisbaar.

Onze visie – Waar we voor gaan

Omgevingsdienst Rivierenland heeft vergunningverlenende, toezichthoudende, handhavende (VTH) en adviserende taken op het gebied van de leefomgeving. We zijn en blijven een financieel gezonde uitvoeringsdienst die deze taken uitvoert. Dat willen we steeds beter doen door:

- ons partnerschap te versterken
- meerwaarde te bieden met onze dienstverlening



Koers

Om partnerschap te versterken en meerwaarde te bieden is er voor gekozen om ons in de periode van 2020-2025 te focussen op onderstaande negen thema's:

1. Nog betere dienstverlening
2. Verbinden van uitvoering en beleid
3. Aantrekkelijke werkgever zijn
4. Sensitiviteit ontwikkelen
5. Relaties intensiveren
6. Gelijk speelveld – iedereen gelijk behandelen
7. Kwaliteit is onze basis
8. Kennis ontwikkelen
9. Innoveren

De manier waarop de ODR uitvoering geeft aan de gekozen koers staat beschreven in het concernplan 2020-2025.

Uitvoering Koers - Concernplan



Het Concernplan

In ons Concernplan leggen we activiteiten en projecten vast die een bijdrage leveren aan de negen thema's die in onze koers staan beschreven. Als er ontwikkelingen zijn, sturen wij hierop bij als dat nodig is. Zo zorgen we dat we 'op koers' blijven. Niet alleen de activiteiten en projecten zijn van belang. Ook de manier waarop we deze activiteiten en projecten uitvoeren, draagt bij aan de gewenste ontwikkeling van onze koers. De accenten die we leggen voor 2022/2023 beschrijven we op de volgende twee pagina's.



Dienstverlening

Het project klantgerichtheid heeft de basis gelegd voor continue aandacht voor dienstverlening en klantgericht werken. Klantgericht werken is daarmee geleidelijk aan verschoven van projectmatig onderwerp naar klantgericht werken in de uitvoering. Wij doen dat door klantgericht werken te koppelen aan ontwikkelingen die op ons afkomen, zoals bijvoorbeeld de Omgevingswet, de Wkb en het VTH beleid incl. de LHS.



Verbinden uitvoering en beleid

Samen met onze opdrachtgevers blijven we werken aan het nog beter verbinden van uitvoering en beleid. Zo werken we ook in 2023 samen aan bijvoorbeeld de stikstofproblematiek en de uitvoering van het VTH-beleid. Daarnaast blijven we jaarlijks in beeld brengen welke landelijke trends en ontwikkelingen we zien op gebied van milieu en bouw. Op basis van de ambities van de nieuwe colleges bieden wij vanuit onze uitvoerende rol de beste ondersteuning.



Aantrekkelijke werkgever zijn

Wij vinden het belangrijk om met onze medewerkers in gesprek te blijven over hoe zij de ODR als werkgever ervaren en waar verbeteringen mogelijk zijn. 2022 staat in het teken van de organisatieontwikkeling. Deze leidt tot een nieuwe organisatiestructuur. Medewerkers worden hier actief in meegenomen. Eind 2022 / begin 2023 wordt een besluit genomen over de nieuwe organisatiestructuur. 2023 staat in het teken van de invoering, uitvoering en verdere ontwikkeling.

Uitvoering Koers - Concernplan



Sensitiviteit ontwikkelen

Als organisatie besteden we aandacht aan sensitiviteit. Bijvoorbeeld tijdens het portefeuillehoudersoverleg en de contactmomenten tussen de ambtelijke opdrachtgevers en de bestuurlijk opdrachtgevers. Ook in 2023 gebeurt dit. Dit thema staat ook centraal tijdens de opleidingen voor onze medewerkers zoals 'hoe werkt een RO-medewerker van de gemeente?' en 'hoe werkt de gemeente?'. In 2023 werken we volgens de nieuwe HR-gesprekscyclus. Sensitiviteit is één van deze kerncompetenties die tijdens deze cyclus centraal staat.



Relaties intensiveren

De manier waarop wij invulling geven aan onze ondersteunende en uitvoerende rol is belangrijk voor de uitvoering van onze koers en voor de relatie met onze opdrachtgevers. Wij besteden veel aandacht aan input, draagvlak en samenwerking bij het uitvoeren van activiteiten en projecten. Wij gaan jaarlijks langs bij de gemeenteraad en we onderhouden en verstevigen continu de relaties op het gebied van management, accountmanagement en uitvoering.



Gelijk speelveld

De Omgevingswet treedt op 1 januari 2023 in werking. Gelijk speelveld is één van de belangrijke pijlers in de dienstverlening, participatie en werkafspraken.



Kwaliteit als basis

Als organisatie blijven wij voldoen aan de VTH kwaliteitscriteria 2.2 en in de toekomst aan de kwaliteitscriteria die gelden voor de Omgevingswet. Via onze tool hebben we continu inzicht in hoe robuust en deskundig onze medewerkers zijn. Binnen ieder team stimuleren we de aandacht voor kwaliteit en pakken we verschillende (beleids)thema's integraal op. Zoals bijvoorbeeld het integraal invoeren en uitvoeren van de Omgevingswet, Wkb en het VTH-beleid.



Kennis ontwikkelen

Om de kennis van onze medewerkers zo goed mogelijk te ontwikkelen stellen we prioriteiten vast in het opleidingsplan voor 2023. Een aantal opleidingen vindt op vaste basis plaats en keert jaarlijks terug. Medewerkers die op basis van de rapportage op de VTH kwaliteitscriteria nog niet (volledig) voldoen aan de eisen, volgen cursussen die daarvoor nodig zijn.



Innoveren

Binnen het thema 'innoveren' werken we verder aan de doorontwikkeling van de Geoviewer. Daarnaast is er aandacht voor meer informatiegestuurd en risicogericht werken. Ook ligt het accent op het beschikbaar stellen van informatie, het vastleggen en slim benutten daarvan.

Ontwikkelingen bedrijfsvoering



Communicatie en dienstverlening

Meerwaarde bieden met onze dienstverlening is een belangrijke pijler uit de Koers 2020-2025. Dit betekent dat wij continu blijven werken aan klantgerichtheid en een positieve klantbeleving.

Dit thema staat centraal in het concernplan, maar ook in het VTH-beleid. We bespreken elk jaar met onze opdrachtgevers welke activiteiten en projecten nodig zijn dit te bereiken.

Ook in 2023 blijven we werken aan een positieve klantbeleving. We staan onze klanten nog beter te woord en we communiceren in begrijpelijke taal. We vertellen onze klanten wat er speelt en houden hen op de hoogte van ontwikkelingen.



Organisatie ontwikkeling

ODR bestaat sinds 2013. Vanaf dat moment is de organisatie opgebouwd en ontstonden er nieuwe samenwerkingsrelaties met opdrachtgevers. Ook de omgeving veranderde.

Op dit moment zijn er veel ontwikkelingen zoals de invoering van de Omgevingswet, Wkb, Woo, etc. Ook ligt er een vastgestelde Koers 2020-2025. Dit alles vraagt om een andere manier van werken en stelt andere eisen aan de organisatie. Daarom zijn wij bezig met een doorontwikkeling van de organisatie. In 2023 is dit proces afgerond en is de organisatie zo ingericht dat we beter en efficiënter kunnen werken aan de opgaven die er liggen. In 2023 staat er een organisatie die nog beter klaar is voor de toekomst.



Kosteneffectiviteit

ODR weet dat veel gemeenten financiële uitdagingen hebben om de begroting sluitend te krijgen. Daarom kijken we continu of er mogelijkheden zijn voor kostenbesparingen.

Bij het opstellen van de begroting 2023 is geen ruimte gevonden voor extra kostenbesparingen. Met ingang van 2022 zijn al besparingen op overhead en bodeminformatie van in totaal € 235.000 opgenomen, die structureel doorwerken naar 2023. Verder is er onzekerheid over de exacte gevolgen van de Omgevingswet en Wkb. Dit gecombineerd met de schaarste aan personeel en daardoor oplopende kosten geeft ons onvoldoende ruimte om extra besparingen in te boeken.

Inhoudelijke ontwikkelingen



Omgevingswet

Uit gezamenlijk onderzoek van de gemeenten in Rivierenland en ODR blijkt dat de Omgevingswet invloed heeft op de kosten van de uitvoering. Hoe dat precies uitpakt, is afhankelijk van de beleidskeuzes die gemeenten maken in het omgevingsplan. Het gaat om beleidskeuzes als: stelt de gemeente regels voor veel of voor een klein aantal activiteiten, kiest de gemeente vooral voor algemene regels of voor vergunningplichten, wat doet de gemeente met de regels uit de bruidsschat? Nog geen keuzes maken heeft ook effect. Dan worden de kosten naar verwachting hoger. Ook een grote variatie in keuzes op lokaal niveau kan leiden tot hogere kosten van de uitvoering door de ODR.



Wet Kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb)

Met deze wet verschuiven taken voor het verlenen van bouwvergunningen en het toezicht op de bouw van ODR naar een private kwaliteitsborger. Ook krijgt ODR nieuwe taken. Dit heeft gevolgen voor de inzet van ODR, de kosten en de verhaalbaarheid van die kosten in de leges.

De impact van deze verschuiving in taken, uren en kosten is onderzocht en op basis daarvan is het werkprogramma opnieuw ingericht.

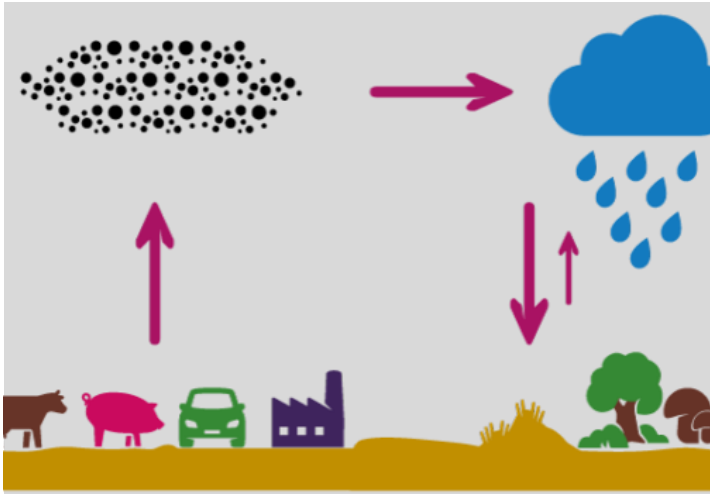
In het omgevingsplan kan de gemeente gedeeltelijk sturen op de inhoud en daarmee de omvang van dit takenpakket. Bepalend daarbij is wat de gemeente zelf belangrijk vindt bij het toetsen en toezicht op bouwen.



VTH-beleid

In 2021 vormden de gemeenten en ODR gezamenlijk nieuw beleid dat voor de komende vier jaar sturing geeft aan de VTH-uitvoering. De opdrachtgevers legden in dit beleid vast wat ze willen bereiken en waar aandacht naar uit moet gaan. Deze keuzes hebben gevolgen voor de inrichting van het VTH-werk. In het jaarlijkse uitvoeringsprogramma waar we vanaf 2022 mee werken, bepalen we samen welke specifieke activiteiten uitgevoerd moeten worden om die doelstellingen te bereiken. In het programma stellen we onszelf per jaar concrete doelen en normen. Deze doelen en normen vertalen we door in de werkprocessen.

Inhoudelijke ontwikkelingen



Stikstof

Het stikstofdossier is grillig en de wettelijke consequenties worden vooral bepaald door nieuwe jurisprudentie. Om de natuurdoelen te behalen hebben het Rijk en de Provincies zich bovendien gecommitteerd aan het substantieel terugdringen van de stikstofuitstoot in 2030. In omgevingsplannen zijn er ook mogelijkheden voor gemeenten om hier aan bij te dragen.

Als ODR hebben wij de beschikking over veel data en knowhow met betrekking tot stikstof. De ODR biedt meerwaarde op het gebied van advisering over de stikstofproblematiek. Bovendien speelt naast stikstof ook de afname van biodiversiteit. Wij volgen daarom continu de ontwikkelingen en bespreken ze met onze opdrachtgevers.



Zeer zorgwekkende stoffen (o.a. PFAS)

Zeer zorgwekkende stoffen (ZZS) zijn de gevaarlijkste stoffen voor mens en milieu. Het streven is om ZZS uit de leefomgeving te weren. De Omgevingswet en onderliggende besluiten stellen daarom regels aan ZZS die kunnen vrijkomen bij bedrijfsmatige activiteiten. De aanpak bestaat uit de stappen bronaanpak, minimalisatie en continu verbeteren.

Voor PFAS zijn in onze regio de diffuse achtergrondgehalten in de bodem vastgelegd in de bodemkwaliteitskaart. In 2021 is in de Nota Bodembeheer regionaal beleid vastgelegd voor het hergebruik van PFAS-houdende grond en baggerspecie.

De verwachting is dat in de komende jaren op landelijk niveau voor meer ZZS normen zullen worden afgeleid. Afhankelijk van de mate van aanwezigheid van deze ZZS in de regio wordt in overleg met onze opdrachtgevers bepaald of deze ZZS worden opgenomen in de bodemkwaliteitskaart en de Nota Bodembeheer.



Commissie van Aartsen

In maart 2021 heeft de commissie Van Aartsen het rapport “Om de leefomgeving-omgevingsdiensten als gangmaker voor het bestuur” opgeleverd. De commissie vindt dat het huidige VTH-stelsel verbeterd moet worden.

In september 2021 is aanvullend onderzoek gepubliceerd: “omgevingsdiensten in beeld”. Dit rapport is gebaseerd op kwantitatief onderzoek en doet aanbevelingen. In opdracht van de staatssecretaris wordt een notitie opgesteld waarin wordt beschreven hoe het nieuwe kabinet opvolging kan geven aan de aanbevelingen.

De Gelderse Omgevingsdiensten, waaronder de ODR, zijn van mening dat de samenwerking binnen het Gelders Stelsel een antwoord biedt op de aanbevelingen uit het rapport Van Aartsen. Daarnaast wordt het Stelsel verder doorontwikkeld.

Inhoudelijke ontwikkelingen



Het Gelders Datalab

In 2021 is gestart met een nieuw programma om binnen de Gelderse Omgevingsdiensten de krachten te bundelen op het gebied van datagedreven werken (het Gelders Datalab). Dit om de robuustheid te vergroten en in de huidige bedrijfsvoering een verbeterings- en verdiepingsslag te kunnen maken die aansluit bij o.a. de adviezen van de Commissie van Aartsen en de Algemene Rekenkamer.

Het Gelders Datalab kan een bijdrage leveren aan de oplossing van de data- en analysevraagstukken die de omgevingsdiensten gezamenlijk hebben, middels een gezamenlijke, vraaggestuurde aanpak. Hierdoor kunnen data-innovaties goedkoper worden ontwikkeld en onderhouden en wordt niet zeven keer het wiel uitgevonden. Schaarre capaciteit kan efficiënter worden ingezet en schaalbaarheid en robuustheid kunnen worden bevorderd. In 2022 wordt de besluitvorming hierover verwacht.



Energietransitie

Energietransitie is één van de grote speerpunten in de wereld, in Nederland en in Gelderland. De Provincie heeft als doel gesteld dat we in 2030 minimaal 55% minder CO2 uitstoot produceren en in 2050 geheel klimaatneutraal zijn.

ODR verwacht daarom ook dat deze beweging de komende jaren alleen maar groter wordt. Gemeenten en de ODR moeten samenwerken om de energiedoelstellingen te behalen.

Deze ontwikkelingen vragen om extra bewustwording, rollen en taken vanuit alle betrokkenen. Dit resulteert niet alleen in energiecontroles bij bedrijven, maar kan op meerdere manieren ingezet worden. De ODR geeft hier invulling aan. Zo neemt ODR deel aan het Gelders project 'Circulair Opdrachtgeverschap VTH Omgevingsdiensten'. Een initiatief om ondernemers te helpen bij circulair ondernemen en om gemeenten te helpen met hun circulaire ambities. VTH medewerkers komen veel bij bedrijven en kunnen hier dus een belangrijke rol in spelen.



Ondermijning

Fraude, mensenhandel, drugscriminaliteit en bijbehorende bedreiging en intimidatie zijn helaas aan de orde van de dag en zijn meer dan ooit ook lokale thema's.

Vanuit de stelling "beter voorkomen dan genezen" en laagdrempelig werken zijn er samenwerkingsverbanden ontstaan waarbij verschillende partners actief zijn om ondermijnende activiteiten op te sporen en om deze zo onaantrekkelijk mogelijk te maken.

Ook ODR is een belangrijke partner in het kader van ondermijning. Wij kennen het gebied en hebben de kennis en bevoegdheden die nodig zijn om diverse misstanden (mee) aan te pakken. Waar mogelijk willen wij ons nog verder professionaliseren en gemeenten en partners ondersteunen op dit thema, waarbij iedere gemeente een eigen afweging kan maken qua aard en omvang van inzet.



Begrotingsrichtlijnen

Dit zijn de algemene financiële uitgangspunten voor het opstellen van de begroting (conform Kaderbrief 2023).

1. De begroting 2023 heeft als vertrekpunt het bestaande structurele beleid 2022.
2. Geautoriseerde beleidswijzigingen die gevolgen hebben voor de begroting 2023 (en volgende jaren) zijn in de begroting 2023 verwerkt. Daarnaast wordt gebruik gemaakt van de meest actuele werkprogramma's.
3. De meerjarenraming is op basis van constante prijzen geraamd.
4. De raming van de percentages voor de lonen en prijzen voor het jaar 2023 is gebaseerd op de percentages van het CPB genoemd in de septembercirculaire 2021:
 - a voor de prijzen wordt het percentage voor de netto materiële overheidsconsumptie gehanteerd;
 - b voor de lonen wordt de laatst bekende cao gehanteerd en voor de eventueel resterende tijd naar rato de loonvoet voor de sector overheid toegepast.Hierbij vindt afstemming plaats met de andere regionale gemeenschappelijke regelingen.
5. Onvoorzien is geraamd op € 45.000.
6. De deelnemersbijdrage is uitgesplit per programma.
7. Er is een budget begroot van 3% van de loonsom voor reiskosten, abonnementen en verzekeringen.
8. Er is een budget begroot van 2% van de loonsom voor opleidingen.
9. Voor de overhead taken is uitgegaan van een minimaal benodigde overhead waarmee de organisatie op een kwalitatief goede manier wordt ondersteund.
10. Voor kennis en kwaliteit is een percentage van 5% van de formatie gehanteerd.



Financiële mutaties

Dit zijn de financiële mutaties voor het specifieke begrotingsjaar.

Omschrijving	Bedrag (€)
A. Werkprogramma's 2022	1.059.844
B. Loonindexaties	469.576
C. Prijsindexaties	34.222
D. Wet Open Overheid	50.000
Totaal mutaties begroting 2023	1.613.642

Hieronder staan de mutaties toegelicht:

- A. Conform de kaderbrief 2023 zijn in deze begroting de aangeboden werkprogramma's 2022 verwerkt. Voor de uitvoering van de Omgevingswet, Wkb en de extra bodemtaken worden deelnemers naar verwachting (deels) gecompenseerd door het Rijk in het gemeentefonds.
- B. Conform de septembercirculaire 2021 gaan we voor 2023 uit van een loonstijging van 2,3%. Daarnaast is de verwachting dat de pensioenpremie en sociale lasten stijgen met 0,45%. Per saldo is de prijsontwikkeling van de loonkosten dus 2,75%. Dit percentage is afgestemd met de andere gemeenschappelijke regelingen in Rivierenland.
- C. De prijsindexering van de goederen en diensten is ook gebaseerd op de septembercirculaire 2021. Hiervoor wordt een prijsontwikkeling van 1,5% gehanteerd. Dit percentage is afgestemd met de andere gemeenschappelijke regelingen in Rivierenland.
- D. Op 26 januari 2021 heeft de Tweede Kamer de Wet open overheid (Woo) aangenomen. Het doel is om de hele overheid transparanter en toegankelijker te maken. De huidige Wet openbaarheid bestuur (Wob) wordt ingetrokken bij de inwerkingtreding van de Woo. Voor de financiering, ook voor Gemeenschappelijke regelingen, zijn extra middelen in het gemeentefonds opgenomen.



Bijdrage per deelnemer

	Ontwerp jaarrekening 2021	Primitieve begroting 2022	Begroting 2022 na wijziging	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
DVO bijdrage Gemeente Buren	2.862.695	2.594.589	2.596.528	2.669.193	2.669.193	2.669.193	2.669.193
DVO bijdrage Gemeente Culemborg	1.554.402	1.510.519	1.510.187	1.552.093	1.552.093	1.552.093	1.552.093
DVO bijdrage Gemeente Maasdriel	2.290.510	2.002.165	2.136.217	2.196.115	2.196.115	2.196.115	2.196.115
DVO bijdrage Gemeente Neder-Betuwe	1.748.881	1.908.870	1.860.649	1.912.878	1.912.878	1.912.878	1.912.878
DVO bijdrage Gemeente Tiel	870.346	992.523	992.518	1.020.403	1.020.403	1.020.403	1.020.403
DVO bijdrage Gemeente West Betuwe	4.690.226	3.894.121	4.632.220	4.761.836	4.761.836	4.761.836	4.761.836
DVO bijdrage Gemeente West Maas en Waal	2.228.255	2.246.460	2.245.819	2.308.699	2.308.699	2.308.699	2.308.699
DVO bijdrage Gemeente Zaltbommel	2.645.496	2.637.780	2.704.402	2.780.041	2.780.041	2.780.041	2.780.041
DVO bijdrage Provincie Gelderland	50.136	50.495	50.496	52.000	52.000	52.000	52.000
DVO bijdrage Provincie Gelderland (via ODRA)	353.822	305.325	335.979	345.633	345.633	345.633	345.633
<i>Overige baten:</i>							
Bijdragen Omgevingsdiensten	517.967	534.899	534.899	550.497	550.497	550.497	550.497
Ontvangen subsidies	109.776	20.000	20.000	20.000	20.000	20.000	20.000
Overige inkomsten/meerwerk	841.930	-	-	-	-	-	-
Onttrekking reserves	168.557	172.754	172.754	172.754	172.754	172.754	172.754
Totaal baten	20.932.998	18.870.500	19.792.668	20.342.142	20.342.142	20.342.142	20.342.142

De meerjarenraming is opgesteld op basis van constante prijzen. Hierin zit dus nog geen kostenindexatie opgenomen voor de periode na het begrotingsjaar.



Vergunningverlening



Wat willen we bereiken?

Het inrichten van een prettige, veilige en duurzame leefomgeving.

Wat gaan we daarvoor doen?

ODR handelt namens de gemeenten en provincie aanvragen van omgevingsvergunningen af. Dit gebeurt op een juiste, tijdige en kwalitatief goede manier.

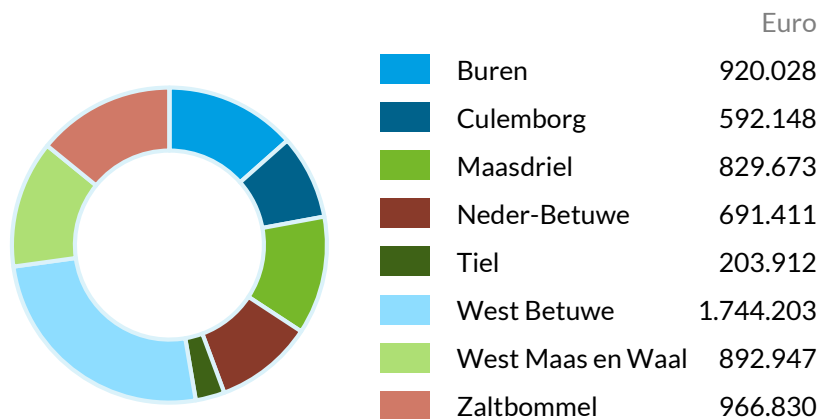
Vergunningaanvragen worden binnen de wettelijke termijnen afgehandeld en meldingen worden beoordeeld op juistheid en volledigheid. Er wordt informatie verstrekt waarmee burgers en bedrijven hun plannen verder kunnen uitwerken.

Een goede dienstverlening en duidelijke communicatie staan hierbij centraal.

Wat mag het kosten?

In Euro	Begroting 2023
Lasten*	5.419.889
Baten	6.841.152
Saldo voor mutatie reserves	1.421.263
Mutatie reserves	15.925
Saldo na mutatie reserves	1.437.188

* exclusief overhead



Bijzondere aandachtspunten:

- De Omgevingswet en Wkb zullen veel impact hebben op dit programma. Het gaat dan om andere producten en diensten en werkprocessen. Maar ook hogere eisen op het gebied van dienstverlening, integraliteit en maatwerk hebben hier invloed op.
- Zo is er bijvoorbeeld bij vergunningverlening milieu sprake van het versnellen van procedures; wettelijke termijnen worden verkort van 26 weken naar 8 weken.
- Bij vergunningverlening milieu en vergunningverlening bouwen, moeten nieuwe aspecten meegewogen worden zoals participatie en gezondheid.
- Door de problemen op de arbeidsmarkt en de invoering van de Omgevingswet moeten de RO afdelingen en ODR nog intensiever samenwerken.
- Door de forse (woning)bouwopgave in de regio, verwachten we dat het volume aan werkzaamheden in 2023 hoog blijft.

Toezicht



Wat willen we bereiken?

Het beheren van een prettige, veilige en duurzame leefomgeving.

Wat gaan we daarvoor doen?

ODR houdt namens de opdrachtgevers toezicht op bouw en milieu wet- en regelgeving.

Onder toezicht wordt verstaan het controleren van de naleving van bouw en milieu wet- en regelgeving bij particulieren en bedrijven. Te denken valt aan: toezicht risicovolle bedrijven, branchegericht toezicht, bodem, groen & ecologie en indirecte lozingen.

Daarnaast: ruimtelijk toezicht, huisvesting arbeidsmigranten, ondermijning en klachten.

Wat mag het kosten?

In Euro	Begroting 2023
Lasten*	4.291.574
Baten	5.388.751
Saldo voor mutatie reserves	1.097.177
Mutatie reserves	-
Saldo na mutatie reserves	1.097.177

* exclusief overhead

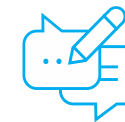


	Euro
Buren	689.918
Culemborg	434.407
Maasdriel	566.522
Neder-Betuwe	554.544
Tiel	463.029
West Betuwe	1.127.500
West Maas en Waal	522.768
Zaltbommel	684.430
Provincie (via ODRA)	345.633

Bijzondere aandachtspunten:

- De Omgevingswet en de Wkb worden op 1 januari 2023 ingevoerd en hebben invloed op de werkzaamheden die binnen het programma uitgevoerd worden.
- Hierdoor veranderen producten en diensten en de werkprocessen. Ook komen er taken bij in verband met het verschuiven van taken van de provincie naar gemeenten zoals bodemsanering.
- Er wordt gestart met het programmatisch toezicht op de gemeentelijke complexe inrichtingen. Waarbij vergelijkbare bedrijven in de hele provincie op dezelfde wijze worden gecontroleerd.
- Het toepassen van de LHS en het inzetten op zowel bestuursrechtelijke handhaving als strafrechtelijke handhaving wordt conform de commissie van Aartsen verder voortgezet.
- Het tegengaan van ondermijnende activiteiten in overleg met gemeenten en samen met partners blijft een speerpunt binnen toezicht.

Advisering



Wat willen we bereiken?

Het ontwikkelen van een prettige, veilige en duurzame leefomgeving.

Wat gaan we daarvoor doen?

ODR verstrekt adequaat en kwalitatief hoogstaand advies op onder andere het gebied van bodem, archeologie, geluid, monumenten, flora en fauna en externe veiligheid. Dit gebeurt aan zowel de opdrachtgevers (RO ontwikkelingen) als voor de eigen ODR-processen (VTH).

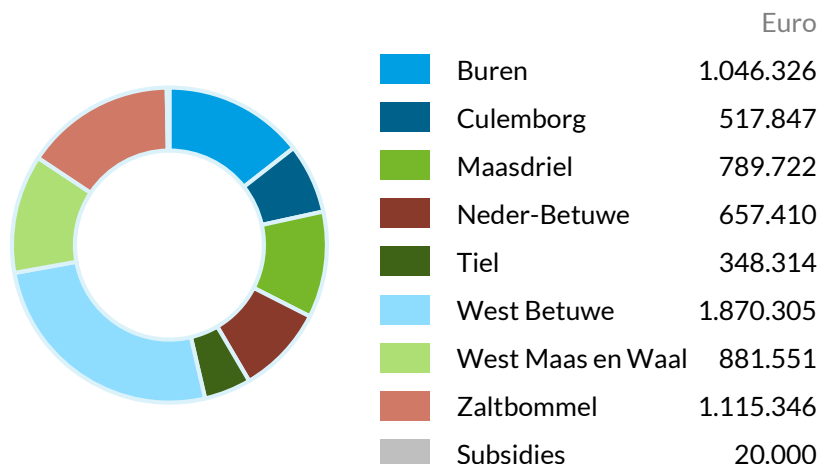
ODR adviseert op juridisch vlak en verzorgt namens de gemeenten de uitvoering van bezwaar- en beroepsprocedures, handhavingsprocedures en de afhandeling van WOB-verzoeken.

ODR verzorgt administratieve processen en beheert en ontwikkelt de applicaties waarmee dat gebeurt.

Wat mag het kosten?

In Euro	Begroting 2023
Lasten*	5.222.152
Baten	7.246.821
Saldo voor mutatie reserves	2.024.669
Mutatie reserves	-
Saldo na mutatie reserves	2.024.669

* exclusief overhead



Bijzondere aandachtspunten:

- De Omgevingswet wordt op 1 januari 2023 van kracht en dat heeft invloed op de werkzaamheden die binnen het programma uitgevoerd worden.
- Voor Advies zullen normen, toetsingskaders en wet- en regelgeving op de vele verschillende vakgebieden veranderd zijn. Ook werkprocessen zullen veranderen als gevolg van veranderde procedures.
- Voor JZ zullen er naar verwachting inhoudelijk en procesmatig niet veel wijzigingen zijn. Wel wordt verwacht dat er meer juridische procedures gestart worden omdat normen en toetsingskaders verruimd zijn en jurisprudentie nog in ontwikkeling is.
- Voor Ondersteuning zal het leren werken met het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) een van de grootste uitdagingen zijn.

Ketentoezicht



Wat willen we bereiken?

Het integraal in beeld brengen, voorkomen, terugdringen en aanpakken van risico's op grote milieuschade en ondermijning in de (afval)stoffenketens.

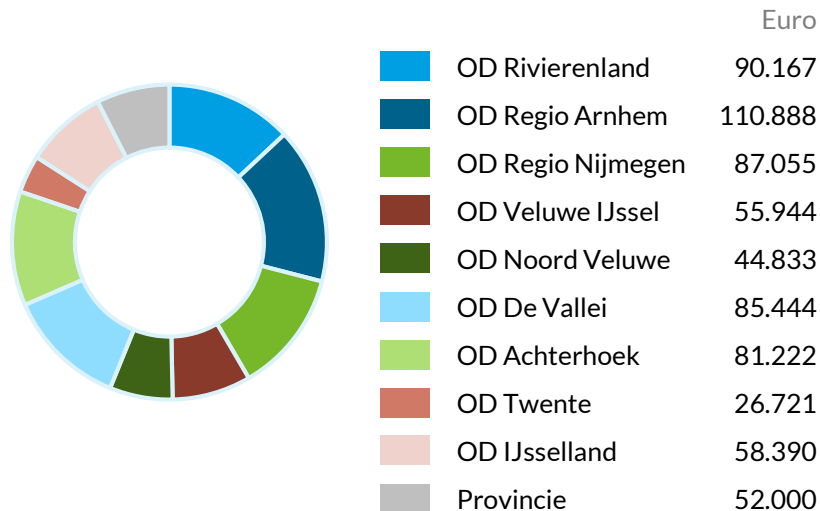
Wat gaan we daarvoor doen?

De ODR voert namens alle zeven Gelderse omgevingsdiensten (GO) het ketentoezicht in Gelderland uit. De aanpak van de risicoketens gebeurt planmatig en gefaseerd. Dit doen we middels risico- en informatie gestuurde (keten) analyses en Diepgaand Administratief Toezicht (DAT). De analyses geven een gestructureerd en integraal beeld van de problematiek en geven richting aan vervolgenterventies door OD's, bevoegde gezagen en ketenpartners. Als de analyses of DAT's daar aanleiding toe geven, starten interventies bij risicoactoren. Bij de ketenaanpak houden we rekening met het Omgevingsrisicobeeld Oost Nederland, met de prioritaire thema's zoals die zijn benoemd in de Strategische Milieukamer (SMK) en met de specifieke regionale situatie. Hierbij wordt – via het delen van informatie en het gezamenlijk maken van risicoanalyses – samengewerkt met de zeven GO, de twee Overijsselse Omgevingsdiensten en met de externe handhavingpartners.

Wat mag het kosten?

In Euro	Begroting 2023
Lasten*	483.687
Baten	692.664
Saldo voor mutatie reserves	208.977
Mutatie reserves	-
Saldo na mutatie reserves	208.977

* exclusief overhead



Bijzondere aandachtspunten:

- Asbest: projectmatige ketenaanpak risicobedrijven, operationele analyses en/of DAT-onderzoeken, mede op verzoek van Gelders Asbest Interventie Team (GAIT) en landelijke afspraken. Dashboard asbest: kwali- en kwantitatieve informatie per GO o.b.v. uniforme controlelijsten toetsen en toezicht.
- Verontreinigde grond: operationele analyses, interventies bij risicoactoren, deelonderzoek;
- E-waste: risicoanalyses bij actoren in de Top X en (tussen)evaluatie ketenaanpak met advies voor vervolg i.s.m. ILT, politie, RWS, DCMR.
- Gelders Datalab: programmamanagement en aansturing.
- Synthetische drugs (SONAR): in beeld brengen netwerken/ kenmerken/indicatoren in de keten van synthetische drugs. In RIEC-verband (Regionaal Informatie en Expertise Centrum) uitgevoerd door politie, Belastingdienst, RIEC en Team Ketentoezicht namens GO.
- RIEC infoplein milieu ON: namens GO opwerken milieu (ondermijnings) casuïstiek en analyses. Leidt tot integraal advies en interventies t.b.v. en door OD's en/of ketenpartners.
- Co-vergisting: interventies bij primaire ontdoeners en risicoactoren.
- Project aanpak mestfraude: NVWA is trekker. Uitvoeren risicoanalyses bij actoren en (tussen)evaluatie ketenaanpak met advies voor vervolg.
- Pilot Meld Misdaad Anoniem: evaluatie pilot;
- Ad hoc risico- of keten analyses op verzoek van deelnemende OD's en/of partners.

Paragrafen



Weerstandsvermogen

Deze paragraaf geeft inzicht in het risicoprofiel, de risico's en het beschikbare weerstandsvermogen.

Risico's	Kans-klasse	Bedrag	Kans	Risico
Tekort gekwalificeerd personeel	5	337.500	90%	303.750
Tariefstijging inhuurkrachten	4	210.000	70%	147.000
Wet kwaliteitsborging voor het bouwen	3	272.800	50%	136.400
Omgevingswet				PM
Organisatie ontwikkeling				PM
Totaal geïdentificeerde risico's				587.150
Ongeïdentificeerde en kleine risico's	1	587.150	10%	58.715
Benodigd weerstandsvermogen				645.865
Weerstandsvermogen				31-12-2021
Algemene reserve				557.550
Reserve personele regelingen				125.000
Onvoorzien				45.000
Beschikbaar weerstandsvermogen				727.550

Tekort gekwalificeerd personeel

De toename van bouwactiviteiten leidt tot een groot tekort aan gekwalificeerd personeel. Inhuurkrachten zijn duurder dan eigen personeel en daardoor is er sprake van een financieel risico. De laatste jaren is dit tekort steeds nijpender geworden.

Tariefstijging inhuurkrachten

Door de krapte op de arbeidsmarkt stijgen de kosten van inhuurkrachten en tijdelijke medewerkers bovengemiddeld hard.

Wet kwaliteitsborging voor het bouwen

Berenschot en ANG hebben een analyse gemaakt van de gevolgen van de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) voor gemeenten en omgevingsdiensten. Deels zijn deze gevolgen al verwerkt in de werkplannen 2022.

Omgevingswet

De financiële gevolgen van de Omgevingswet zijn op korte termijn beperkt voor ODR. Deels zijn deze al verwerkt in de werkplannen 2022. Op de langere termijn zit hierin meer onzekerheid vanwege de afhankelijkheid van beleidskeuzes in de nog op te stellen omgevingsplannen.

Organisatie ontwikkeling

De organisatieontwikkeling/reorganisatie binnen ODR zal waarschijnlijk financiële gevolgen hebben in de vorm van frictiekosten.

Conclusie: het weerstandsvermogen is voldoende om de risico's op te vangen (de ratio is 1,13).

Weerstandsvermogen

Sinds de begroting 2018 worden een aantal financiële kengetallen gepresenteerd. Het doel hiervan is om de financiële positie in kaart te brengen en het verloop hiervan te kunnen volgen.

Kentallen	JR 2021	BGR 2022	BGR 2023	BGR 2024	BGR 2025	BGR 2026
Netto schuldquote	11,2%	13,2%	12,2%	11,8%	11,1%	10,3%
Solvabiliteitsratio	21,1%	17,9%	18,0%	18,1%	18,3%	18,3%
Structurele exploitatieruimte	2,0%	0,2%	0,2%	0,2%	0,2%	0,2%

De kengetallen voor grondexploitatie en belastingcapaciteit zijn niet van toepassing voor omgevingsdiensten.

Netto schuldquote

Dit cijfer geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft dus een indicatie van de mate waarin de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie drukken. Een laag percentage is gunstig. De VNG adviseert om 130% als maximum norm te hanteren en daarboven de schuld af te bouwen.

De netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen is gelijk aan de netto schuldquote. ODR heeft namelijk geen leningen verstrekt.

Solvabiliteitsratio

Dit cijfer geeft inzicht in de mate waarin de organisatie in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger dit percentage, hoe gunstiger dit is voor de financiële weerbaarheid van de gemeente.

Structurele exploitatieruimte

Dit cijfer helpt mee om te beoordelen welke structurele ruimte een organisatie heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Wanneer dit cijfer negatief is betekent het dat het structurele deel van de begroting onvoldoende ruimte biedt om de lasten te blijven dragen.



Kapitaalgoederen

Deze paragraaf laat zien hoe ODR omgaat met, het onderhoud van, haar kapitaalgoederen en investeringen.

Algemeen

ODR is sinds december 2018 eigenaar van een eigen pand, wat in 2019 verbouwd en in gebruik genomen is. Daarnaast zijn er ICT-eigendommen, zoals telefoons en software.

Hierop is het volgende beleid van toepassing:

- Nota activabeleid 2020
- Meerjaren onderhoudsplan 2020-2030

Onderhouds- budgetten	JR 2021	BGR 2022	BGR 2023	BGR 2024	BGR 2025	BGR 2026
Klein onderhoud	47.058	61.342	62.262	62.262	62.262	62.262
Groot onderhoud	41.913	42.500	43.138	43.138	43.138	43.138
Totaal	88.058	103.842	105.400	105.400	105.400	105.400

Het budget voor groot onderhoud is gebaseerd op het meerjaren onderhoudsplan.

Investeringskredieten

In 2023 staan geen (vervangings-)investeringen gepland.



Financiering

Deze paragraaf biedt inzicht in de financieringsactiviteiten van ODR.

Algemeen

De leningen zijn bij ODR vooral gerelateerd aan de aanschaf (2018) en verbouwing (2019) van het eigen pand.

Hierop is het volgende beleid van toepassing:

- Treasurystatuut 2012

Leningen

Het Algemeen Bestuur heeft op 8 oktober 2018 het besluit genomen om maximaal € 4,05 mln externe financiering aan te trekken voor het huisvestingsplan. Tot op heden was het niet nodig om dit volledige bedrag aan leningen aan te trekken. Dat zal pas gebeuren als de liquiditeit van ODR niet meer toereikend is.

Bank	Start	Eind	Oorspr. bedrag	Rente	Jaarlijkse aflossing
NWB bank	2018	2038	2,5 mln	1,325%	125.000
BNG bank	2019	2039	1,0 mln	1,200%	50.000
Totaal			3,5 mln		175.000

De rentekosten van deze leningen worden als projectfinanciering toegerekend aan de huisvesting.



Bedrijfsvoering

Deze paragraaf beschrijft de stand van zaken en de beleidsvoornemens ten aanzien van de bedrijfsvoering.

Personeel en Organisatie

De arbeidsmarkt blijft oververhit. Grip krijgen op het verloop en werven van nieuw personeel is een uitdaging. De instroom van junior medewerkers gaat goed. Het vinden van senior medewerkers is een uitdaging waar veel partijen in dezelfde vijver vissen. Samen met onze collega's van het Gelders Stelsel zijn we een arbeidsmarktcampagne gestart om de Omgevingsdienst als aantrekkelijke werkgever te positioneren. Dit blijft ook in 2023 een speerpunt. Daarnaast willen we onze medewerkers natuurlijk ook een veilige werkomgeving bieden en geven we invulling aan de RI&E.

De ambitie is om het ziekteverzuim te verlagen < 5%. Door onder andere Corona en een aantal langdurig zieken ligt het huidige percentage hoger. Voor 2023 wordt verder ingezet op preventie. Denk hierbij aan bijvoorbeeld opleiding voor de leidinggevenden.

Kwaliteit

De basis op orde en verder ontwikkelen van de kwaliteit van onze producten en diensten. Dat doen we multidisciplinair vanuit de processen. Wat is nou de norm voor onze kwaliteit? Deze norm hebben we in 2022 vastgesteld in ons Kwaliteitsbeleidsplan. Werken hiermee is een continu proces.

Juridische zaken

De verdere inbedding en borging van de AVG / privacy binnen de organisatie blijft van belang. In 2022 wordt een keuze gemaakt hoe we structureel onze gegevens anonimiseren wanneer dat nodig is.

Programmabegroting 2023 ODR

In 2022 wordt de Wet Open Overheid van kracht. In eerste instantie zullen de wijzigingen nog geen grote gevolgen hebben voor onze organisatie. Maar vanaf 2023 moet ODR onherroepelijke besluiten geanonimiseerd publiceren in een landelijke voorziening. Deze wettelijk verplichting heeft onder meer impact op werkprocessen, de inzet van medewerkers en de inrichting van informatiesystemen. Projectmatig wordt aandacht besteed aan de implementatie. Daarnaast brengen andere ontwikkelingen als de Omgevingswet ook juridische aanpassingen met zich mee.

ICT

De verdere inbedding en optimalisatie van het VTH systeem Open Wave en AFAS bedrijfssoftware op het gebied van personeels- en salarisadministratie, financiële administratie heeft prioriteit. Onze DVO met de gemeente Buren op het gebied van ICT is vanaf april 2022 weer verlengd voor een periode van 4 jaar.

Klanttevredenheid

We zijn trots op de website van ODR. Hier worden klanten op basis van hun vragen en behoeften snel geholpen. Ook worden ze meegenomen in wat de Omgevingswet voor hen betekent.

Het meten van de klanttevredenheid was door de implementatie van Open Wave on hold gezet door technische beperkingen. In 2023 hopen wij weer de eerste resultaten te presenteren.

Door direct met de klant in contact te treden merken we dat we de klachten in de kiem kunnen smoren en informeel kunnen afdoen. Dit blijven we ook in 2023 doen.

Rechtmatigheid

Vanaf 2022 is het dagelijks bestuur zelf verantwoordelijk voor de rechtmatigheidsverantwoording (i.p.v. de accountant). Binnen ODR zijn de voorbereiding getroffen om dit op een goede wijze vorm te geven. Zo zijn het Integraal Controleplan ODR 2022-2025 en de verantwoordingsgrens (3%) vastgesteld. Gedurende het jaar zal verantwoording worden afgelegd over de bevindingen vanuit de rechtmatigheidscontrole.

Ontwikkeling KPI's VTH taakuitvoering

Met het implementeren van het VTH-beleid wordt ook (opnieuw) gekeken naar de monitoring en de borging van de VTH-processen. Welke KPI's brengen de prestaties het beste in beeld, zodat we zo effectief mogelijk kunnen sturen op verbetering van deze processen.

KPI's (ODR breed)	Resultaat 2021	Ambitie 2023
Klanttevredenheid (<i>tevreden en zeer tevreden</i>)	p.m.	> 82%
% overhead /totale kosten	21%	24%
Ziekteverzuim	6,3%	< 5,0%
Ingekomen klachten	26	< 20

Bijlagen



Opbouw uurtarief

Integraal uurtarief

Voor de reguliere werkprogramma's hanteert ODR een integraal uurtarief op basis van de kosten van overhead en primair proces:

Kosten overhead	
Personeel	2.481.856
ICT	1.148.952
Huisvesting en facilitair	620.790
Overige kosten	516.413
Totaal overhead	4.768.011
Kosten primair proces	
Personeel (161,55 fte)	15.088.745
Overige kosten	11.448
Totaal primair proces	15.100.193
Uurtarief	
Overhead uurtarief	21,86
Productief uurtarief	69,24
Totaal uurtarief	91,10

Gedifferentieerd uurtarief

Voor de meerwerkprojecten hanteert ODR een gedifferentieerd uurtarief op basis van een schaalindeling:

Uurtarief	Tariefgroep 1 (t/m schaal 7)	Tariefgroep 2 (schaal 8-9)	Tariefgroep 3 (schaal 10 en hoger)
Overhead uurtarief	21,86	21,86	21,86
Productief uurtarief	52,02	61,11	76,96
Totaal uurtarief	73,88	82,97	98,82

Overzicht baten en lasten

	Taak -veld	Ontwerp jaarrekening 2021		Begroting 2022 na wijziging		Begroting 2023		Begroting 2024		Begroting 2025		Begroting 2026	
		Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Programma's													
Vergunningverlening	7.4	1.238.573	1.740.630	875.011	1.315.156	897.100	1.352.779	897.100	1.352.779	897.100	1.352.779	897.100	1.352.779
	8.3	5.239.675	6.143.910	4.401.781	5.335.735	4.522.789	5.488.373	4.522.789	5.488.373	4.522.789	5.488.373	4.522.789	5.488.373
Toezicht	7.4	2.278.732	2.985.954	2.523.598	3.310.897	2.592.487	3.406.035	2.592.487	3.406.035	2.592.487	3.406.035	2.592.487	3.406.035
	8.3	1.647.698	1.973.768	1.653.628	1.927.336	1.699.087	1.982.716	1.699.087	1.982.716	1.699.087	1.982.716	1.699.087	1.982.716
Advisering	7.4	3.086.300	4.449.885	3.299.406	4.592.220	3.390.102	4.715.913	3.390.102	4.715.913	3.390.102	4.715.913	3.390.102	4.715.913
	8.3	2.152.868	2.773.543	1.783.034	2.465.052	1.832.050	2.530.908	1.832.050	2.530.908	1.832.050	2.530.908	1.832.050	2.530.908
Ketentoezicht	7.4	507.915	687.662	470.991	673.518	483.687	692.664	483.687	692.664	483.687	692.664	483.687	692.664
Overzichten													
Algem. dekkingsmiddelen	0.5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Overhead	0.4	4.233.423	9.089	4.596.090	0	4.735.711	0	4.735.711	0	4.735.711	0	4.735.711	0
Vennootschapsbelasting	0.9	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Onvoorzien	0.8	0	0	45.000	0	45.000	0	45.000	0	45.000	0	45.000	0
Saldo van baten en lasten		20.385.185	20.764.441	19.648.539	19.619.914	20.198.013	20.169.338	20.198.013	20.169.338	20.198.013	20.169.338	20.198.013	20.169.338
Mutaties reserves		139.932	168.557	144.129	172.754	144.129	172.754	144.129	172.754	144.129	172.754	144.129	172.754
Resultaat		20.525.117	20.932.998	19.792.668	19.792.668	20.342.142	20.342.142	20.342.142	20.342.142	20.342.142	20.342.142	20.342.142	20.342.142
Saldo van baten en lasten		407.881		0		0		0		0		0	
Toelichting taakvelden:		0.4 (Overhead)	0.5 (Treasury)	0.8 (Onvoorzien)		0.9 (Heffing vennootschapsbelasting)		7.4 (Milieubeheer)		8.3 (Wonen en bouwen)			

Geprognotiseerde balans

	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Activa						
Materiele vaste activa	4.076.992	3.900.491	3.723.989	3.633.095	3.467.201	3.301.308
Financiële vaste activa	0	0	0	0	0	0
Vlottende activa	3.039.230	2.606.046	2.569.253	2.462.943	2.430.384	2.428.825
Totaal activa	7.116.222	6.506.536	6.293.242	6.096.039	5.897.586	5.730.132
Passiva						
Eigen vermogen (*)	1.500.160	1.163.654	1.135.029	1.106.404	1.077.779	1.049.154
Voorzieningen	244.072	145.892	136.222	142.644	147.816	183.988
Langlopende schulden	3.025.000	2.850.000	2.675.000	2.500.000	2.325.000	2.150.000
Vlottende passiva	2.346.990	2.346.990	2.346.990	2.346.990	2.346.990	2.346.990
Totaal passiva	7.116.222	6.506.536	6.293.242	6.096.039	5.897.586	5.730.132
EMU-saldo volgens balans						
Vaste en vlottende financiële vaste activa	7.116.222	6.506.536	6.293.242	6.096.039	5.897.586	5.730.132
Vaste en vlottende schulden	5.371.990	5.196.990	5.021.990	4.846.990	4.671.990	4.496.990
Totaal EMU-saldo	1.744.232	1.309.546	1.271.252	1.249.049	1.225.596	1.233.142
Mutatie EMU-saldo t.o.v. vorig jaar		-434.686	-38.294	-22.203	-23.453	7.547

* inclusief saldo van de rekening 2021 en voorstel resultaatbestemming 2021

Reactie ODR n.a.v. zienswijzen Kaderbrief 2023

Deelnemer	Inhoud zienswijze	Reactie ODR
Buren	Zienswijze: 1. Complimenten voor de opzet van de eerste kaderbrief van de ODR. Het format, dat al ook wordt gebruikt voor de andere P&C stukken, is duidelijk en overzichtelijk; 2. In de kaderbrief wordt aandacht besteed aan communicatie en dienstverlening. Wij zien dat hier nog een verbeterslag in is te maken door de ODR. Dit blijven ontwikkelen en hier continue aandacht aan geven, is belangrijk. Het is goed om te zien dat dit gebeurt en er aandacht is voor deze onderwerpen. Wij hopen dit dan ook terug te zien in de begroting 2023; 3. Voor de begroting 2023 wordt er door de ODR gekeken naar mogelijkheden om te bezuinigen. In de kaderbrief wordt nog niet duidelijk wat de denkrichting is. Het verzoek aan de ODR is om bij de begroting 2023 aan te geven aan welke bezuinigingsmogelijkheden wordt gedacht en waarom deze wel of niet zijn terug te zien in de conceptbegroting; 4. Als de krapte op de arbeidsmarkt aanhoudt, heeft dit gevolgen voor de werkdruk en de werkvoorraad bij de ODR. Dit brengt risico's met zich mee voor de gemeente Buren. Wij stellen voor om deze risico's inzichtelijk te maken in de programmabegroting 2023; 5. In het informatieprotocol is afgesproken dat in de aanbiedingsbrief van de conceptbegroting wordt aangegeven op welke wijze de zienswijze op de kaderbrief verwerkt is in de conceptbegroting. Wij vernemen graag uw reactie op de gegeven zienswijze.	Reactie per punt: 1. Met dank voor de complimenten, verder geen reactie noodzakelijk. 2. Meerwaarde bieden met onze dienstverlening is een belangrijke pijler uit de Koers 2020-2025. Dit betekent dat wij continu blijven werken aan klantgerichtheid, waarbij een positieve klantbeleving ons doel is. Om dit te kunnen realiseren staat dit thema centraal in het concernplan. Het vormt de rode draad. Op dit moment wordt gewerkt aan een (taalkundige) aanpassing van diverse brieven om zo de leesbaarheid en duidelijkheid te vergroten. Ook in het VTH-beleid is vastgelegd wat we hierin willen bereiken. Jaarlijks bespreken we samen met onze opdrachtgevers welke activiteiten en projecten nodig zijn om hierin het grootste effect te bereiken. In 2023 blijven we werken aan een positieve klantbeleving. We staan onze klanten nog beter te woord en zorgen we dat we begrijpelijk communiceren in woord en geschrift. We vertellen onze klanten wat er speelt en houden hen op de hoogte van ontwikkelingen. Dat geldt ook voor onze opdrachtgevers. 3. Bij het opstellen van de begroting 2023 is geen ruimte gevonden voor extra kostenbesparingen. Met ingang van 2022 zijn al besparingen op overhead en bodeminformatie van in totaal € 235.000 opgenomen, die structureel doorwerken naar 2023. Verder is er onzekerheid over de exacte gevolgen van de Omgevingswet en Wkb. Dit gecombineerd met de schaarste aan personeel en daardoor oplopende kosten geeft ons onvoldoende ruimte om extra besparingen in te boeken. 4. In de paragraaf Weerstandsvermogen is dit risico benoemd, en ook hoger ingeschat dan in eerdere jaren. Ons primaire uitgangspunt is dat we de gevraagde producten kunnen blijven leveren, maar dit brengt soms hogere kosten met zich mee. We proberen deze kosten te dekken binnen de exploitatie, maar als dat niet lukt dan kan het nodig zijn dat er een beroep wordt gedaan op het weerstandsvermogen/de algemene reserve. 5. Dit document voorziet in een overzicht van de ingediende zienswijzen en de wijze waarop deze (voor zover dit aan de orde is) zijn verwerkt in de conceptbegroting.
Culemborg	Geen zienswijze	N.v.t.
Maasdriel	Zienswijze: 1. Complimenten voor de opzet van de eerste kaderbrief van de ODR. Het format, dat ook wordt gebruikt voor de andere P&C stukken, is duidelijk en overzichtelijk; 2. De GR Regio Rivierenland werkt momenteel aan een regionaal plan van aanpak Stikstof dat ter vaststelling wordt aangeboden aan de colleges. Ook is er een regionaal ambtelijk overleg ter voorbereiding op het Portefeuilleoverleg Ruimtelijke Kwaliteit waarin Stikstof een van de aandachtspunten is. De ODR maakt geen deel uit van dit overleg maar gezien de data en knowhow die binnen de ODR aanwezig is met betrekking tot het onderwerp Stikstof, vragen wij de ODR hierover in overleg te treden met Regio Rivierenland; 3. Met de ODR zijn wij van mening dat doorontwikkeling van de samenwerking binnen het Gelders Stelsel een oplossing is voor de opdracht die de Staatssecretaris bij gemeenten heeft neergelegd naar aanleiding van het rapport van de commissie Van Aartsen. De commissie vindt dat het huidige VTH-stelsel niet functioneert en niet voldoet aan de oorspronkelijke bedoeling. Wij vragen de ODR ons actief te blijven informeren over de ontwikkelingen;	Reactie per punt: 1. Met dank voor de complimenten, verder geen reactie noodzakelijk. 2. Sinds begin dit jaar is de ODR vanuit 2 invalshoeken betrokken bij het Ambtelijk overleg ruimtelijke kwaliteit Rivierenland. De integraal adviseurs bepalen in onderling overleg aan de hand van de agenda wie aanschuift zodat de juiste kennis/expertise aan tafel zit. Wanneer stikstof onderdeel uitmaakt van de agenda schuift een adviseur natuur ook aan bij de vergadering. 3. Zowel op bestuurlijk (vergadering DB, AB en BOGO) als ambtelijk (OGO) wordt dit punt bijna altijd als onderwerp geagendeerd en worden de deelnemers aan het overleg mondeling geïnformeerd over de stand van zaken. Als er documenten gedeeld kunnen worden, worden deze zo snel als mogelijk is gedeeld met betrokkenen. Ook tijdens de regionale raadsinformatiebijeenkomsten en de nieuwsbrief van de ODR wordt melding gemaakt van de meest recente ontwikkelingen.

	4.De ODR sluit met alle gemeenten werkprogramma's af. In dat werkprogramma staan de taken die de ODR in dat jaar voor die gemeente gaat uitvoeren en de daaraan gekoppelde kosten. Het werkprogramma wordt door het college in december vastgesteld. De begroting 2023 is gebaseerd op de werkprogramma's van 2021 waardoor deze anderhalf jaar achterloopt ten opzichte van de werkprogramma's van 2023. Hierdoor wijken de kosten voor het werkprogramma dat in december 2022 wordt vastgesteld af van de begroting ODR 2023 die in juli 2022 wordt vastgesteld. We begrijpen dat vanwege het ontbreken van ervaringscijfers voor de Omgevingswet dit lastig is, maar verzoeken de ODR na te denken over een systematiek waarin het werkprogramma 2023 overeenkomt met haar begroting; 5.Tot slot erkennen wij het probleem van het werven van gekwalificeerd personeel en de daarmee gepaard gaande werkdruk binnen het huidige personeelsbestand. Mogelijk dat de komst van de Omgevingswet en de Wet Kwaliteitsborging hierin kansen bieden vanwege verschuiving van werkvelden. Verder is het wellicht mogelijk nieuw personeel te werven door het aanbieden van (om)scholing.	4.De Begroting 2023 is gebaseerd op de werkplannen 2022 (dus niet 2021). Dat betekent inderdaad dat dit een jaar achterloopt. Het zijn echter wel de meest actuele afspraken die we als gemeenten en ODR met elkaar hebben gemaakt. We staan er uiteraard voor open om met elkaar te gaan onderzoeken of er verbeteringen mogelijk zijn in deze systematiek. 5.Een voorspelling over de ontwikkeling van de (krapte op de) arbeidsmarkt is lastig. Wel wordt op alle mogelijke manieren geprobeerd om geschikt personeel te werven. De mogelijkheden voor (om-)scholing worden daar, voor zover dit binnen de gestelde kaders mogelijk is, zeker bij betrokken.
	Geen zienswijze	N.v.t.
Tiel	Geen zienswijze	N.v.t.
West Betuwe	Geen zienswijze.	N.v.t.
West Maas en Waal	Geen zienswijze	N.v.t.
Zaltbommel	Zienswijze: 1.We zijn content met de opzet van de eerste kaderbrief van de ODR. Naast de vernieuwde vormgeving, die eerder al doorgevoerd is in andere P&C stukken, wordt de leesbaarheid en volledigheid als prettig ervaren. Wij gaan dan ook akkoord met de kaderbrief 2023, maar willen wel de volgende opmerkingen meegeven; 2.Communicatie en dienstverlening hebben een duidelijke rol in de kaderbrief gekregen, dit doet ons deugd. Het is belangrijk om hier continue aandacht aan te geven en hier blijvend op te ontwikkelen; 3.Als de verwachting van de krapte op de arbeidsmarkt aanhoudt, betekent dat de werkdruk en werkvoorraad bij het personeel van de ODR niet vermindert. Dit brengt risico's met zich mee en wij stellen dan ook voor om deze inzichtelijk te maken in de programmabegroting 2023; 4.We waarderen de creatieve inzet van de ODR bij het werven van personeel tijdens de huidige krapte op de arbeidsmarkt.	Reactie per punt: 1. Met dank voor het compliment, verder geen reactie noodzakelijk. 2.Meerwaarde bieden met onze dienstverlening is een belangrijke pijler uit de Koers 2020-2025. Dit betekent dat wij continu blijven werken aan klantgerichtheid, waarbij een positieve klantbeleving ons doel is. Om dit te kunnen realiseren staat dit thema centraal in het concernplan. Het vormt de rode draad. Op dit moment wordt gewerkt aan een taalkundige aanpassing van diverse brieven om zo de leesbaarheid en duidelijkheid te vergroten. Ook in het VTH-beleid is vastgelegd wat we hierin willen bereiken. Jaarlijks bespreken we samen met onze opdrachtgevers welke activiteiten en projecten nodig zijn om hierin het grootste effect te bereiken. In 2023 blijven we werken aan een positieve klantbeleving. We staan onze klanten nog beter te woord en zorgen we dat we begrijpelijk communiceren in woord en geschrift. We vertellen onze klanten wat er speelt en houden hen op de hoogte van ontwikkelingen. Dat geldt ook voor onze opdrachtgevers. 3.In de paragraaf Weerstandsvermogen is dit risico benoemd, en ook hoger ingeschat dan in eerdere jaren. Ons primaire uitgangspunt is dat we de gevraagde producten kunnen blijven leveren, maar dit brengt soms hogere kosten met zich mee. We proberen deze kosten te dekken binnen de exploitatie, maar als dat niet lukt dan kan het nodig zijn dat er een beroep wordt gedaan op het weerstandsvermogen/de algemene reserve. 4.Met dank voor het compliment, verder geen reactie noodzakelijk.
Provincie Gelderland	Geen zienswijze	N.v.t.

Kon document Bijlage 6: Accountantsverslag 2021 ODR niet opnemen in de bundel

Beslispunt(en)

Het resultaat van de jaarrekening 2021 als volgt te bestemmen:

1. Een bedrag van € 100.000 tot uiterlijk eind 2023 beschikbaar te stellen als dekking voor de frictiekosten als gevolg van de organisatie ontwikkeling;
2. Het restant rekeningresultaat ter hoogte van € 307.881 uit te keren aan de deelnemers conform voorgestelde verdeling.

Inleiding

Het jaar 2021 is voor de ODR in financiële zin met een positief rekeningsaldo voor bestemming van € 407.881 afgesloten. Het Dagelijks Bestuur sprak in haar vergadering op 11 april 2022 het voornemen uit het Algemeen Bestuur voor te stellen het rekeningsaldo conform dit voorstel te bestemmen.

Beoogd effect

De deelnemers het resultaat van de jaarrekening 2021 te laten bestemmen.

Argumenten

1.1 Hiermee kunnen frictiekosten als gevolg van de organisatieontwikkeling gedekt worden

In 2022 geeft de ODR samen met een externe adviseur vorm en invulling aan de organisatie ontwikkeling. Dit is een onderdeel van de door het DB geaccordeerde jaarschijf 2022 van het concernplan. De organisatie wordt anders ingericht zodat we beter kunnen werken aan de opgaven die er liggen, zoals de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen. Het is reëel om te verwachten dat dit zal leiden tot frictiekosten, maar momenteel is nog niet te zeggen hoe hoog deze worden. Vanuit het voorzichtigheidsprincipe wordt daarom nu voorgesteld om hiervoor tijdelijk (tot uiterlijk eind 2023) een bedrag van € 100.000 te reserveren. Mocht dit budget niet nodig zijn dan zal dit in de jaarrekening worden teruggegeven aan de deelnemers. In de bestuursrapportage 2022 zal over de voortgang worden gerapporteerd.

2.1 Bij de lumpsum complexe bedrijven is er sprake van een aparte verdeelsleutel

Voor de complexe bedrijven is er binnen de ODR sprake van een apart budget (lumpsum) met een eigen verdeelsleutel. In 2021 zijn hiervoor € 148.728 minder kosten gemaakt dan was begroot, waardoor er sprake was van een voordeel. Dit voordeel is incidenteel omdat de kosten de komende jaren zullen stijgen vanwege o.a. de programmatische aanpak toezicht en handhaving gemeentelijk complexe bedrijven en de landelijke aansluiting op Inspectievew. Daarnaast is er in 2022 sprake van hogere kosten vanwege werkzaamheden in het kader van de voorbereiding op de Omgevingswet (= omzetting inrichtingen naar MBA's complexe bedrijven).

2.2 De restant afrekening wordt verdeeld op basis van de DVO-afname 2021 per deelnemer

Het restantbedrag van € 159.603 wordt verdeeld op basis van de DVO-afname 2021 van de deelnemers. In de jaarstukken is een toelichting gegeven op het financiële resultaat.

Kanttekeningen

-

Communicatie

-

Financiën

Resultaatbestemming 2021		bedrag
Jaarresultaat 2021	€	407.881
Organisatie ontwikkeling	€	-100.000
Teruggave deelnemers	€	307.881

Hieronder wordt de teruggave per deelnemer gepresenteerd:

Afrekening deelnemers	teruggave complexe bedrijven	teruggave overig	totaal teruggave
Gemeente Buren	€ 20.611	€ 23.680	€ 44.290
Gemeente Culemborg	€ 9.638	€ 12.858	€ 22.496
Gemeente Maasdriel	€ 9.045	€ 18.947	€ 27.992
Gemeente Neder-Betuwe	€ 15.124	€ 14.466	€ 29.591
Gemeente Tiel	€ 30.842	€ 7.199	€ 38.041
Gemeente West Betuwe	€ 18.980	€ 38.797	€ 57.776
Gemeente West Maas en Waal	€ 17.349	€ 18.432	€ 35.780
Gemeente Zaltbommel	€ 26.690	€ 21.883	€ 48.573
Provincie Gelderland	€ -	€ 3.341	€ 3.341
	€ 148.278	€ 159.603	€ 307.881

Personele gevolgen

n.v.t.

Uitvoering

- Na vaststelling in het AB van 11 juli 2022 zal dit besluit worden toegevoegd aan de jaarstukken en worden toegestuurd aan de toezichtzichthouder bij het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
- De afrekening met de deelnemers zal worden uitgevoerd conform de in de tabel opgenomen verdeling.

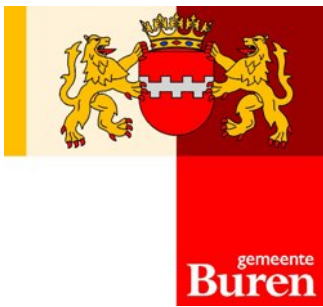
Bijlagen:

1. Onderbouwing teruggave op de lumpsum complexe bedrijven:

	2021		teruggave
Gemeente Buren	€	65.266	13,9% € 20.611
Gemeente Culemborg	€	30.520	6,5% € 9.638
Gemeente Maasdriel	€	28.642	6,1% € 9.045
Gemeente Neder-Betuwe	€	47.893	10,2% € 15.124
Gemeente Tiel	€	97.663	20,8% € 30.842
Gemeente West Betuwe	€	60.101	12,8% € 18.980
Gemeente West Maas en Waal	€	54.936	11,7% € 17.349
Gemeente Zaltbommel	€	84.516	18,0% € 26.690
Provincie Gelderland	€	-	0,0% € -
totaal	€	469.536	100% € 148.278

2. Restant afrekening op basis van de DVO-afname deelnemers 2021:

Overig (o.b.v. afname deelnemers DVO)	Jaarrekening 2021		percentage	naar rato teruggave
Gemeente Buren	€	2.862.695	14,8%	€ 23.680
Gemeente Culemborg	€	1.554.402	8,1%	€ 12.858
Gemeente Maasdriel	€	2.290.510	11,9%	€ 18.947
Gemeente Neder-Betuwe	€	1.748.881	9,1%	€ 14.466
Gemeente Tiel	€	870.346	4,5%	€ 7.199
Gemeente West Betuwe	€	4.690.226	24,3%	€ 38.797
Gemeente West Maas en Waal	€	2.228.255	11,5%	€ 18.432
Gemeente Zaltbommel	€	2.645.496	13,7%	€ 21.883
Provincie Gelderland	€	403.957	2,1%	€ 3.341
totaal	€	19.294.769	100%	€ 159.603



Omgevingsdienst Rivierenland
Postbus 6267
4000 HG TIEL

uw brief van:
uw kenmerk:
ons kenmerk: Z.041103/D.119564
behandeld door: R. B. Morshuis
bijlage(n):
onderwerp: Zienswijzebrief gemeente Buren

Maurik, 14 juni 2022

Geachte bestuur van de Omgevingsdienst Rivierenland,

In april 2022 ontvingen wij van u de conceptjaarrekening 2021 en conceptbegroting 2023 van de Omgevingsdienst Rivierenland. Via deze brief maken wij onze zienswijze kenbaar op de conceptjaarrekening en -begroting.

De conceptbegroting 2023 is opgesteld in lijn met de kaderbrief die we eerder van u ontvingen. In de bijlage bij de aanbiedingsbrief wordt een duidelijke reactie gegeven op de door ons ingediende zienswijze op de kaderbrief. Het is goed om te lezen dat de aankomende tijd blijvend aandacht wordt besteed aan het verbeteren van de dienstverlening. Wij kunnen ons vinden in de begroting zoals u deze heeft opgesteld en kunnen hier dan ook een positieve zienswijze op uitbrengen.

Wij stemmen in met het beschikbaar stellen van € 100.000 uit het voordeel op de jaarrekeningresultaat tot uiterlijk eind 2023, als dekking voor de frictiekosten door de organisatie ontwikkeling. Wat echter ontbreekt is een duidelijke onderbouwing van de te verwachten frictiekosten. De voorwaarde is dat het beschikbare bedrag alleen wordt gebruikt als de frictiekosten zich daadwerkelijk voordoen. De gemeente blijft daarom graag op de hoogte van de organisatieontwikkeling, vooral wanneer dit gevolgen heeft voor de financiën of de uitvoering van taken.

Tot slot stemmen we in met de teruggave van het restantvoordeel op het jaarrekeningresultaat van € 307.881 volgens de voorgestelde verdeling aan de deelnemende gemeenten.

Wij zien graag uw reactie met de wijze waarop de gegeven zienswijze is verwerkt in de vastgestelde jaarrekening en begroting. Dit is afgesproken in het regionale informatieprotocol.

Hopende u zo voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
namens de gemeenteraad van Buren,

de griffier,

drs. J.J. Rochat

de voorzitter,

J.P.M. Meijers

Beantwoording technische vragen m.b.t. agendapunt 4.7. Zienswijze jaarrekening 2021 en begroting 2023 ODR

Portefeuillehouder: P.A.J.M. van den Hurk
Domein: Bedrijfsvoering
Ambtelijke ondersteuning: R. (Ruben) Morshuis, coördinator verbonden partijen

PvdA-GL	Vraag:	Antwoord:
Vraag 1:	Er is aangegeven dat er geen onderbouwing is van de 100.000 euro frictiekosten. Hoe is dit bedrag dan tot stand gekomen?	De organisatie wordt anders ingericht zodat er beter kan worden gewerkt aan de opgaven die er liggen, zoals de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen. Het is reëel om te verwachten dat dit zal leiden tot frictiekosten, maar momenteel is nog niet te zeggen hoe hoog deze worden. De ODR heeft niet duidelijk gemaakt hoe het bedrag van 100.000,- tot stand is gekomen.
Vraag 2:	De meerjarenbegroting is gaat uit van constante prijzen. Waarop is die keuze gebaseerd?	Gemeenten en GR'en hebben bij het opstellen van de meerjarenbegroting de keuze om constante prijzen of lopende prijzen te gebruiken. De ODR gebruikt net als de gemeente Buren constante prijzen. De inschatting van de ontwikkeling van de inflatie over meerdere jaren is immers erg lastig. Bij elke nieuwe meerjarenbegroting worden de prijzen geactualiseerd voor de te maken begroting. De gemeente Buren gaat in de meerjarenbegroting ook uit van constante prijzen. Voor de gemeente Buren is het handig dat de ODR kiest voor het zelfde uitgangspunt.



Raadsvergadering

Dossiernummer	2255
Extern Zaak ID	Z.041268
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	14 juni 2022
Agendapunt	6.7
Titel	Zienswijze jaarrekening 2021 en begroting 2023 Regio Rivierenland
Organisatieonderdeel	Domein Bedrijfsvoering
Eigenaar	Morshuis, R.B.
Portefeuillehouder	J.P.M. Meijers

Bijlagen
Raadsvoorstel Zienswijze begroting 2023 en jaarrekening 2021 Regio Rivierenland
Bijlage 1: Raadsbesluit
Bijlage 2: Aanbiedingsbrief begroting 2023 Regio Rivierenland
Bijlage 3: Begroting 2023 Regio Rivierenland
Bijlage 4: Aanbiedingsbrief jaarrekening 2021 Regio Rivierenland
Bijlage 5: Jaarrekening 2021 Regio Rivierenland
Bijlage 6: Zienswijzebrief gemeente Buren
Beantwoording technische vragen m.b.t. agendapunt 'Zienswijze jaarrekening 2021 en begroting 2023 Regio Rivierenland'

Geagendeerd	Vergaderdatum
Collegevergadering	10 mei 2022
Agendacommissie	18 mei 2022
Voorbespreking I	31 mei 2022
Raadsvergadering	14 juni 2022

Toelichting

De Regio Rivierenland heeft de concept begroting 2023 en jaarrekening 2021 voorgelegd aan de deelnemende gemeenten. De gemeenteraad heeft de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen op de begroting en jaarrekening van de gemeenschappelijke regeling. Door het indienen van een zienswijze op de begroting en jaarrekening kan de gemeente Buren kenbaar maken wat de wensen zijn ten aanzien van het te voeren beleid van de GR. In de zienswijze maken we kenbaar dat de gegeven reactie op de ingediende zienswijze op de



kaderbrief duidelijk is. De gemeente Buren geeft een positieve zienswijze op de begroting 2023. Daarnaast kan worden ingestemd met het uitkeren van het restant rekeningresultaat over 2021 aan de deelnemende gemeenten. Tot slot maken we onze zorgen kenbaar over de financiën rondom het inkoopbureau.

Voorgesteld besluit

1. Een zienswijze in te dienen op de begroting 2023 van Regio Rivierenland op de volgende onderwerpen:
 - a. Aangeven dat de reactie op door Buren ingediende zienswijze op de kaderbrief duidelijk is;
 - b. Een positieve zienswijze geven op de begroting 2023 van de Regio Rivierenland.
2. Een zienswijze in te dienen op de jaarrekening 2021 van Regio Rivierenland op de volgende onderwerpen:
 - a. In te stemmen het restant rekeningresultaat ter hoogte van € 83.000 uit te keren aan de deelnemers conform voorgestelde verdeling (Buren ontvangt een teruggave van € 8.993);
 - b. Zorgen kenbaar maken over financiële risico's van het inkoopbureau.
3. De zienswijzebrief vast te stellen.

Besluit

1. Een zienswijze in te dienen op de begroting 2023 van Regio Rivierenland op de volgende onderwerpen:
 - a. Aangeven dat de reactie op door Buren ingediende zienswijze op de kaderbrief duidelijk is;
 - b. Een positieve zienswijze geven op de begroting 2023 van de Regio Rivierenland.
2. Een zienswijze in te dienen op de jaarrekening 2021 van Regio Rivierenland op de volgende onderwerpen:
 - a. In te stemmen het restant rekeningresultaat ter hoogte van € 83.000 uit te keren aan de deelnemers conform voorgestelde verdeling (Buren ontvangt een teruggave van € 8.993);
 - b. Zorgen kenbaar maken over financiële risico's van het inkoopbureau.
3. De zienswijzebrief vast te stellen.

Toelichting

Het raadsbesluit is unaniem genomen.

Datum vergadering gemeenteraad	Voorstelnummer
14 juni 2022	D.118696 Z.041268

Voorstel ingebracht door R. B. Morshuis
Portefeuillehouder J. P. M. Meijers
Begrotingsprogramma en 5. Inwoners, bestuur en veiligheid
taakveld 0.1 Bestuur

Onderwerp Zienswijze begroting 2023 en jaarrekening
2021 Regio Rivierenland

Voorgesteld besluit

1. Een zienswijze in te dienen op de begroting 2023 van Regio Rivierenland op de volgende onderwerpen:
 - a. Aangeven dat de reactie op door Buren ingediende zienswijze op de kaderbrief duidelijk is;
 - b. Een positieve zienswijze geven op de begroting 2023 van de Regio Rivierenland.
2. Een zienswijze in te dienen op de jaarrekening 2021 van Regio Rivierenland op de volgende onderwerpen:
 - a. In te stemmen het restant rekeningresultaat ter hoogte van € 83.000 uit te keren aan de deelnemers conform voorgestelde verdeling (*Buren ontvangt een teruggave van € 8.993*);
 - b. Zorgen kenbaar maken over financiële risico's van het inkoopbureau.
3. De zienswijzebrief vast te stellen.

Samenvatting van het voorstel

De Regio Rivierenland heeft de concept begroting 2023 en jaarrekening 2021 voorgelegd aan de deelnemende gemeenten. De gemeenteraad heeft de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen op de begroting en jaarrekening van de gemeenschappelijke regeling. Door het indienen van een zienswijze op de begroting en jaarrekening kan de gemeente Buren kenbaar maken wat de wensen zijn ten aanzien van het te voeren beleid van de GR. In de zienswijze maken we kenbaar dat de gegeven reactie op de ingediende zienswijze op de kaderbrief duidelijk is. De gemeente Buren geeft een positieve zienswijze op de begroting 2023. Daarnaast kan worden ingestemd met het uitkeren van het restant rekeningresultaat over 2021 aan de deelnemende gemeenten. Tot slot maken we onze zorgen kenbaar over de financiën rondom het inkoopbureau.

HOOFDLIJNEN

1. Inleiding

De gemeente Buren neemt deel aan de gemeenschappelijke regeling (hierna GR) Regio Rivierenland, deze GR ondersteunt de gemeenten in bestuurlijk, beleidsmatig en strategisch opzicht. De Regio Rivierenland zorgt voor de regionale bestuurlijke afstemming bij regionale vraagstukken. Hiervoor wordt samengewerkt met overheden, bedrijfsleven en andere maatschappelijke partners. Verder voert de GR taken uit voor verschillende gemeenten op basis van dienstverleningsovereenkomsten.

De Regio Rivierenland heeft de concept begroting 2023 en jaarrekening 2021 voorgelegd aan de deelnemende gemeenten. De gemeenteraad heeft de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen op de begroting en jaarrekening van de GR. Met het indienen van een zienswijze kan de gemeenteraad beter in positie worden gebracht.

De andere acht gemeenten in de regio Rivierenland dienen ook een zienswijze in. Bij het opstellen van een zienswijze wordt ambtelijk afstemming gezocht.

2. Doel / meetbaar effect

Met het indienen van een zienswijze op de begroting en jaarrekening kan de gemeente Buren de wensen van het te voeren beleid van de GR kenbaar maken. De begroting en jaarrekening van de GR maakt onderdeel uit van de planning- en controlcyclus van de gemeenschappelijke regeling. Zo dient het bestuur van de GR bij het presenteren van de conceptbegroting aan te geven hoe de zienswijzen op de kaderbrief verwerkt zijn in de conceptbegroting. Daarnaast is het van belang om te kijken naar de verschillen tussen de concept jaarrekening 2021 en begroting 2021 van de GR. Om te bepalen of verschillen tussen beide goed zijn te verklaren.

3. Argumenten

1.1 De Regio Rivierenland geeft op een goede manier invulling aan het regionale informatieprotocol met het geven van een reactie op de zienswijze op de kaderbrief.

De Regio Rivierenland geeft in de aanbestedingsbrief van de begroting 2023 een reactie op de ingediende zienswijzen op de kaderbrief 2023. De wijze van reageren voldoet aan de gemaakte afspraken in het regionale informatieprotocol. De Regio Rivierenland geeft een inhoudelijke reactie op de ingediende zienswijze van de gemeente Buren. Daarnaast is het een positieve constatering dat de gemeenteraad van Maasdriel op enkele inhoudelijke punten overeenkomstige zienswijzen hebben ingediend. Helaas hebben maar twee van de acht gemeenten gebruik gemaakt van de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen.

1.2 Inhoudelijke reactie op de door Buren gegeven zienswijze op de kaderbrief.

In de zienswijze op de kaderbrief hebben de gemeente Buren en Maasdriel aangegeven behoefte te hebben aan een jaarplanning voor projecten en producten die in ontwikkeling zijn of vanuit Regio Rivierenland op de gemeenten af gaan komen. In de aanbestedingsbrief wordt aangegeven dat aan deze jaarplanning wordt gewerkt en zal worden aangeboden aan het Algemeen Bestuur in mei en aan de leden van de Regionale Agendacommissie in juni. Daarnaast hebben we in de zienswijze op de kaderbrief gevraagd om inzichtelijk te maken wat de financiële consequenties zijn van het afbouwen van de subsidie door de provincie voor Versis regiovervoer. De regio geeft als reactie een behoorlijk technisch antwoord. De Regio Rivierenland geeft aan dat de financiële consequenties slechts op regionaal niveau inzichtelijk worden gemaakt. De consequenties op gemeentelijk niveau zijn meegenomen in de prognose die het beheerbureau van Versis afgeeft aan gemeenten. De gemeentelijke prognose is inmiddels op ambtelijk niveau verstrekt en geeft inzicht in de financiële consequenties voor de gemeente Buren. Uit de gemeentelijke prognose blijkt dat een steeds kleiner gedeelte zal worden gedekt door de subsidie en dat de bijdrage door de gemeente Buren daardoor zal toenemen. De daadwerkelijk bijdrage is op basis van outputfinanciering. Om die reden zijn er geen financiële risico's voor de Regio Rivierenland.

2.1 De gemeente Buren ontvangt een teruggave van € 8.993 voor het restantvoordeel.

De Regio Rivierenland stelt voor het restantvoordeel van in totaal € 83.000 te verdelen over de gemeenten. De gemeente Buren ontvangt een teruggave van € 8.993. Bij de behandeling en vaststelling op 13 juli 2022 neemt het Algemeen Bestuur een definitief besluit omtrent de resultaatbestemming, waarbij uiteraard rekening gehouden wordt met de gemeentelijke zienswijzen.

2.2 Zorgen om risico's rondom het inkoopbureau.

In de jaarrekening staat dat het ingezette ontwikkeltraject voor het inkoopbureau effect heeft, maar nog niet geleid heeft tot evenwicht tussen baten en lasten. Als onderdeel van het programma contract gestuurde dienstverlening van de Regio Rivierenland vormt het inkoopbureau, ondanks het ingezette ontwikkeltraject, een financieel risico voor de jaren 2022 en 2023. De gemeente blijft daarom graag op de hoogte van het ingezette ontwikkeltraject bij het inkoopbureau. Hierin is het van belang om ontwikkelingen als de toenemende vraag naar inkoopondersteuning en de hoge kosten van inhuur mee te nemen.

3.1 Met het indienen van een zienswijze geeft de raad invulling aan zijn kader stellende rol.

Met het indienen van een zienswijze kan de raad in positie worden gebracht. De gemeente Buren streeft er naar om aansluiting te zoeken bij regionale initiatieven rondom grip op de gemeenschappelijke regelingen. Met het indienen van zienswijzen krijgt de raad meer grip op de gemeenschappelijke regelingen en wordt invulling gegeven aan het in 2020 vastgestelde regionale informatieprotocol.

3.2 De gemeente Buren heeft een groot bestuurlijk en financieel belang bij de Regio Rivierenland

De gemeentelijke bijdrage aan de Regio Rivierenland is substantieel ten opzichte van de gemeentelijke begroting. De gemeente Buren is vertegenwoordigd in het Algemeen Bestuur door burgemeester J. M. P. Meijers. Het stemgewicht in het Algemeen Bestuur wordt jaarlijks bepaald op basis van het inwoneraantal van de deelnemende gemeenten. Buren heeft elf van de honderd stemmen. De gemeente Buren draagt op basis van het inwoneraantal bij aan het programma regionale samenwerking. Daarnaast zijn verschillende taken vastgelegd in zeven afzonderlijke dienstverleningsovereenkomsten, namelijk (1) Leerplicht, (2) Regionaal Meld- en Coördinatiepunt voortijdig schoolverlaters (RMC), (3) Inkoop, (4) Sociale Recherche, (5) Basismobiliteit, (6) Wmo/Jeugd en (7) Regionaal Werkbedrijf (RW-POA). De bijdrage aan het programma contract gestuurde dienstverlening is op basis van realisatie.

3.3 In de regionale griffierskring is afgesproken dat de raden in de regio Rivierenland de zienswijzen behandelen in de derde week van juni.

In de aanbiedingsbrieven verzoekt de Regio Rivierenland de zienswijze kenbaar te maken uiterlijk eind juni 2022. Zodoende kunnen alle reacties worden meegenomen in de vergadering van het Algemeen Bestuur van 13 juli 2022. Met het vaststellen van de zienswijze op 14 juni 2022 is de gemeente Buren ruim op tijd.

4. Kanttekeningen

n.v.t.

TOELICHTING EN UITVOERING

5. Financiën

Bijdrage gemeente Buren

	Begroting Buren 2021	Jaarrekening GR 2021	Begroting Buren 2022	Begroting Buren 2023	Begroting GR 2023
Bijdrage Buren	€ 234.564	€ 225.571	€ 242.036	€ 252.036	€ 247.995

In de jaarrekening 2021 van Regio Rivierenland is een voordeel voor Buren gerealiseerd van € 8.993. Dit voordeel vloeit voort uit lagere lasten op o.a. de volgende onderdelen:

- vervoerskosten;
- betaalde RIF subsidies zijn lager dan begroot;
- vertraging op de RMC projecten.

Voor 2023 is onze bijdrage lager dan vooraf begroot. Dit zal worden gecorrigeerd bij de begroting 2023. Het voordeel bedraagt € 4.041. Meerjarig hanteren we het groeipercentage zoals vermeld in de begroting 2023.

Voor de meerjarenraming is de Regio Rivierenland uitgegaan van een stijging van de salarissen en pensioenpremies ná 2022 van maximaal 4% per jaar. Als de werkelijke salariskostenstijging hoger uitvalt wordt de begroting hier op aangepast.

Omvang risico's 2023 GR

De totale omvang van de risico's wordt geschat op € 474.000. Om het inzicht te versterken in de bestaande en toekomstige financiële risico's en de mate waarin deze zijn afgedekt door reserves heeft het Regiokantoor in het verleden een onderzoeksrapport 'Risico's bij Regio Rivierenland' op laten stellen. In algemene zin kan gesteld worden dat er geen (grote) risico's zijn bij het Regiokantoor die om directe aanpassing in de bedrijfsvoering vragen. In aanvulling op de uitgevoerde risico-inventarisatie bij het Regiokantoor is een vervolgonderzoek uitgevoerd, specifiek gericht op frauderisico's. Frauderisico's kunnen (latent) aanwezig zijn zowel op het gebied van onttrekking van geld of goederen aan de organisatie als ook met betrekking tot de financiële verantwoording. Doel van de frauderisico-analyse is vast te stellen hoe het staat met de kwaliteit van beheersing van frauderisico's. Er functioneren voldoende controle- en beheersingsmaatregelen binnen het Regiokantoor van Regio Rivierenland. De frauderisico's worden als 'laag' gekwalificeerd.

Weerstandsvermogen 2023 GR

In het verleden is een integrale inventarisatie uitgevoerd naar de financiële risico's bij het Regiokantoor van Regio Rivierenland, waarbij tevens een koppeling is gelegd met de saldi van reserves en voorzieningen om de risico's te kunnen dekken. De in de balans opgenomen algemene reserve van € 474.000 wordt voldoende geacht voor het afdekken van de financiële risico's.

Onderdeel van risicoprofiel Buren

De weerstandsratio bedraagt 1.0 en is daarmee voldoende.

6. Communicatie

Nadat de raad heeft ingestemd met de concept-zienswijzebrief wordt deze verstuurd naar het algemeen bestuur van de Regio Rivierenland. Op de website www.zienswijzengelderlandzuid.nl staan alle door de gemeenten ingediende zienswijzen de begrotingen en jaarrekeningen van de gemeenschappelijke regelingen.

7. Uitvoering en planning

Zodra de zienswijzebrief is vastgesteld door de raad wordt deze verzonden naar de Regio Rivierenland. Na ontvangst van de zienswijzen worden de ontwerp begroting 2023 en jaarrekening 2021, onder bijvoeging van de zienswijzen van de gemeenteraden, de reactie van het Dagelijks Bestuur (DB) daarop en, zo nodig, een nota van wijziging, aangeboden aan het Algemeen Bestuur (AB). De behandeling van genoemde stukken in het Algemeen Bestuur is gepland op 13 juli 2022.

8. Participatie

n.v.t.

9. Duurzaamheid

n.v.t.

Bijlagen:

1. Raadsbesluit
2. Aanbiedingsbrief begroting 2023 Regio Rivierenland
3. Begroting 2023 Regio Rivierenland
4. Aanbiedingsbrief jaarrekening 2021 Regio Rivierenland
5. Jaarrekening 2021 Regio Rivierenland
6. Zienswijzebrief gemeente Buren

Inlichtingen bij:

Naam	R. B. Morshuis
Domein	Bedrijfsvoering

Datum vergadering gemeenteraad	Voorstelnummer	Besluitnummer
14 juni 2022	D.118696	D.118697 Z.041268

Onderwerp Zienswijze begroting 2023 en jaarrekening 2021 Regio Rivierenland

De Gemeenteraad van Buren;

Gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders d.d. 10 mei 2022;

besluit:

1. Een zienswijze in te dienen op de begroting 2023 van Regio Rivierenland op de volgende onderwerpen:
 - a. Aangeven dat de reactie op door Buren ingediende zienswijze op de kaderbrief duidelijk is;
 - b. Een positieve zienswijze geven op de begroting 2023 van de Regio Rivierenland.
2. Een zienswijze in te dienen op de jaarrekening 2021 van Regio Rivierenland op de volgende onderwerpen:
 - a. In te stemmen het restant rekeningresultaat ter hoogte van € 83.000 uit te keren aan de deelnemers conform voorgestelde verdeling (*Buren ontvangt een teruggave van € 8.993*);
 - b. Zorgen kenbaar maken over financiële risico's van het inkoopbureau.
3. De zienswijzebrief vast te stellen.

Vastgesteld in de openbare vergadering van 14 juni 2022,

De griffier,

De voorzitter,

J.J. Rochat

J.P.M. Meijers



Aan het College van Burgemeester en Wethouders
van de gemeenten van Regio Rivierenland

t.a.v. de secretaris

Aan de gemeenteraden van de gemeenten van
Regio Rivierenland

t.a.v. de griffier

Uw kenmerk	:	Inlichtingen	:	W.C.H. Wiehemeijer
Ons kenmerk	:	Doorkiesnr.	:	0344-638555
Datum	:	E-mailadres	:	wwiehemeijer@regiorivierenland.nl
		Bereikbaar	:	ma t/m vr

Onderwerp : Zienswijzen bij de programmabegroting 2023 van Regio Rivierenland

Geachte heer, mevrouw,

Hierbij ontvangt u de programmabegroting 2023 van Regio Rivierenland ten behoeve van de bespreking in uw college en raad. We kunnen voor 2023 een sluitende begroting presenteren op basis van de bestaande/huidige beleidsuitvoering.

Het Dagelijks Bestuur heeft ingestemd met het verzenden van de programmabegroting 2023 naar de gemeenten voor de zienswijzen. Definitieve vaststelling door het Algemeen Bestuur vindt plaats op 13 juli 2022.

De raden kunnen bij het Dagelijks Bestuur hun zienswijze over de begroting naar voren brengen. Wij verzoeken u uiterlijk eind juni 2022 de gemeentelijke zienswijzen bij ons ingediend te hebben, zodat alle reacties meegenomen kunnen worden in de vergadering van het Algemeen bestuur van 13 juli 2022.

Uitgangspunten voor de begroting

De uitgangspunten voor de programmabegroting 2023 zijn in de Kaderbrief Programma-begroting 2023 opgenomen, die het Algemeen Bestuur van Regio Rivierenland op 24 november 2021 is vastgesteld. In de Kaderbrief zijn de toepasselijke indexeringspercentages van de begrotingsbudgetten opgenomen en zijn de financiële kaders en uitgangspunten kenbaar gemaakt.

Gemeente Maasdriel en Buren hebben zienswijze ingediend naar aanleiding van de kaderbrief begroting 2023.

Jaarplanning voor projecten en producten

Na het opstellen van de Kaderbrief 2023 hebben gemeenten gelegenheid hun zienswijze kenbaar te maken. Daar waar mogelijk betrekken wij de zienswijze bij het opstellen van de begroting 2023. De gemeenten Buren en Maasdriel hebben in hun zienswijze bij de Kaderbrief van de begroting 2023 aangegeven, dat bij de gemeenten grote behoefte bestaat aan een jaarplanning voor projecten en producten die in ontwikkeling zijn of vanuit Regio Rivierenland op de gemeenten af gaan komen. Aan deze jaarplanning wordt momenteel gewerkt en deze planning zal worden aangeboden aan het Algemeen Bestuur in mei en aan de leden van de Regionale Agendacommissie in juni.

Provinciale subsidie Versis

Gemeente Buren heeft in haar reactie op de kaderbrief aangegeven graag de consequenties inzichtelijk te willen hebben van de afbouw van de provinciale subsidie op het Wmo-vervoer (Versis). Dit is in de begroting slechts op regionaal niveau inzichtelijk gemaakt. De consequenties op gemeentelijk niveau zijn meegenomen in de prognose die het beheerbureau van Versis afgeeft aan gemeenten. Daar wordt namelijk het volledige beeld geven van alle factoren die de kosten van

gemeenten naar verwachting zullen beïnvloeden, waaronder ook de afbouw van subsidie van de provincie. Het beheerbureau geeft de prognose drie maal per jaar af (in februari, mei en september). Om tegemoet te komen aan de reactie van Buren op de kaderbrief wordt de meest recente prognose ambtelijk nogmaals nagestuurd.

Omvang en ontwikkeling gemeentelijke bijdrage

In totaal stijgt de gemeentelijke bijdrage ten opzichte van de begroting 2022 met € 62.000.

De stijging is als volgt opgebouwd:

- Lager voordelig resultaat uit treasury € 2.000.
In de meerjarenbegroting is de jaarlijkse daling van het treasuryresultaat meegenomen.
- Hogere uitvoeringskosten € 60.000.
Dit is een stijging van de gemeentelijke bijdrage ten opzichte van de begroting 2022 met 2,70%, en dat is net iets lager dan het percentage van de geraamde stijging van de salariskosten van 2,75% uit de kaderbrief van de programmabegroting 2023.

Als de gemeentelijke bijdrage wordt omgerekend naar een bedrag per inwoner is sprake van een kostenstijging voor de gemeenten van € 8,96 (begroting 2022) naar € 9,13 (begroting 2023), en dat is een stijging met € 0,17 per inwoner.

Voor een meer uitgebreide toelichting wordt verwezen naar de pagina's 42 en 43 van de programmabegroting 2023 en de op de pagina's 44 t/m 46 opgenomen verschillenanalyse.

Ontwikkeling en afbouw reserves

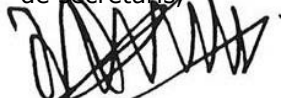
De begroting 2023 is opgesteld inclusief een geprognosticeerde inzet van de (bestemmings-) reserves van in totaal € 185.000. De reserves worden ingezet voor de financiering van projecten voor voortijdige schoolverlaters en uitvoeringskosten bij RMC (€ 52.000), de gerealiseerde vernieuwing/modernisering van de ICT-Infrastructuur (€ 75.000) en de verbouwingsinvesteringen voor de herhuisvesting (€ 58.000). De inzet van de bestemmingsreserve Herhuisvesting eindigt op het moment, dat de verbouwingsinvesteringen volledig zijn afgeschreven. Hierdoor krijgen we niet te maken met een situatie van doorlopende kapitaallasten op het moment dat de bestemmingsreserve volledig is ingezet, en komt het structureel en reëel sluitend zijn van de (meerjaren)begroting niet in gevaar.

In de begroting 2023 is geen inzet van de risicoreserve Contractgestuurde dienstverlening (CgD) geraamd, omdat we met de gemeenten afspraken maken over de ureninzet en uurtarieven/bekostiging van de uitvoeringstaken en daarmee een sluitende exploitatie hebben gerealiseerd in de begroting. Uitgangspunt voor de begroting is een structureel kostendekkende exploitatie zonder inzet van reserves.

Voor de overige belangrijke financiële ontwikkelingen en aandachtspunten en de uiteenzetting van de financiële positie en de meerjarenraming verwijzen wij u graag naar de pagina's 9 en 49 t/m 56 van de Programma-begroting 2023.

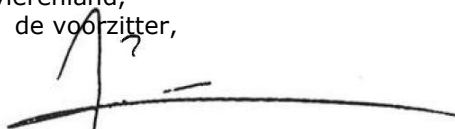
Wij nemen aan met dit schrijven voldoende te hebben geïnformeerd en wij zien de reactie van de gemeente met belangstelling tegemoet.

Hoogachtend,
Namens het Dagelijks Bestuur van Regio Rivierenland,
de secretaris,



Mr J.W.A. Hakkert

de voorzitter,



ir J. Beenakker

Bijlage

- Programmabegroting 2023 van Regio Rivierenland

Een afschrift van deze brief zenden wij ook naar uw gemeentelijk vertegenwoordiger in het Algemeen bestuur van Regio Rivierenland.

BEGROTING 2023

Beleid en financiën van Regio
Rivierenland voor het jaar 2023



Versie voor het Algemeen Bestuur 13 juli 2022

Inhoud

Wat vindt u in de begroting 2023	2
De opbouw van de begroting	3
De begroting 2023 samenvatting & ontwikkelingen	6
Besluitvorming over de Begroting 2023	10
Programma 1 – Regionale samenwerking	11
Programma 2 – Contractgestuurde dienstverlening	18
Programma 3 – Algemene baten en lasten	25
Paragraaf 1 – Weerstandsvermogen en risicobeheersing	29
Paragraaf 2 – Onderhoud kapitaalgoederen	33
Paragraaf 3 – Bedrijfsvoering	34
Paragraaf 4 – Financiering	37
Paragraaf 5 – Verbonden partijen	41
Overzicht van baten en lasten en gemeentelijke bijdrage	42
Uiteenzetting financiële positie	49
Meerjarenraming 2023-2026	53
Bijlage 1: Overzicht gemeentelijke bijdrage	57

De opbouw van de begroting

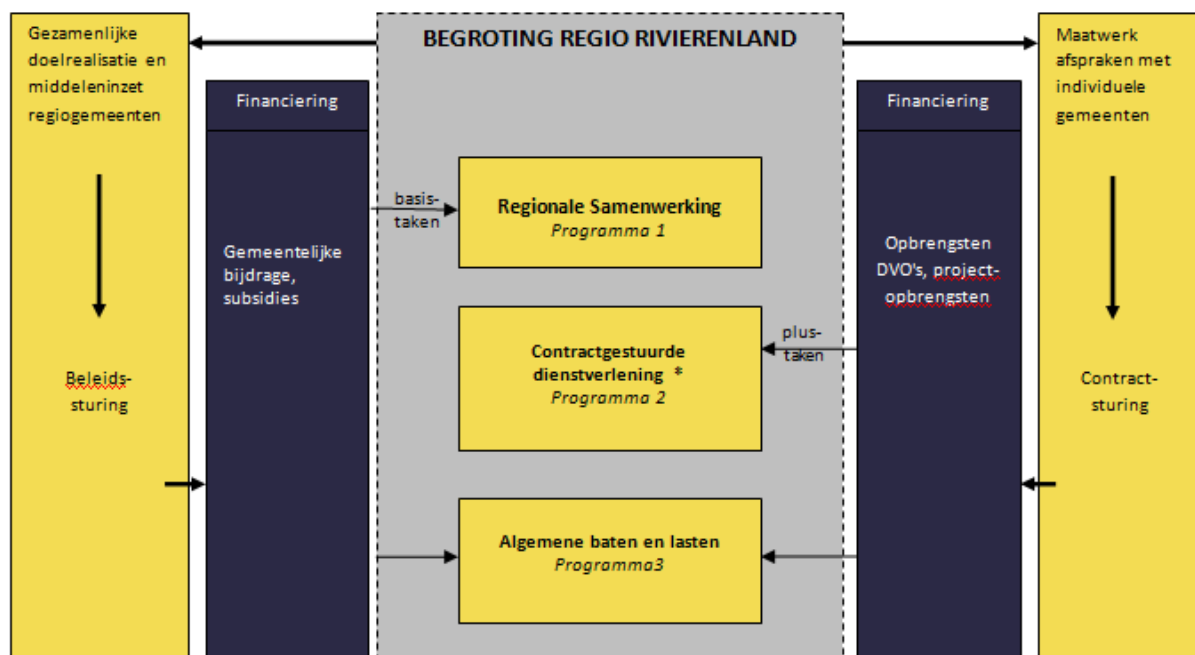
Opzet en inrichting van de begroting

Op verzoek van gemeenten wordt de begroting van Regio Rivierenland zo compact mogelijk gehouden met de focus op financiële verantwoording van de activiteiten die door de Regio worden uitgevoerd voor de aangesloten gemeenten. De programmabegroting geeft een totaalbeeld van de activiteiten van de Regio, de belangrijkste ontwikkelingen, de middelen die met de uitvoering zijn gemoeid en de financiële positie. Bestuurders krijgen met de informatie zoals opgenomen in deze programmabegroting voldoende mogelijkheden voor sturing en controle, zeker nu in programma 3 Algemene Baten en Lasten een goed inzicht wordt gegeven in de algemene dekkingsmiddelen en de overheadkosten.

De programmabegroting 2023 bestaat uit drie programma's. Programma 1 Regionale samenwerking en Programma 2 Contractgestuurde dienstverlening en programma 3 Algemene baten en lasten.

Door de nadruk die ligt op de financiële verantwoording wordt voor de inhoud - waar dat van toepassing is - verwezen naar de programma's en opgestelde plannen van de (dienst)onderdelen van de Regio. Zo worden dubbelingen voorkomen. In de programma's, jaarplannen en bedrijfsplannen is uitgebreide (inhoudelijke) informatie beschikbaar. De gemeenten verantwoorden de beleidsdoelen en de daarmee gemoeide (al dan niet externe) middelen in hun eigen planning & controlcyclus.

Het bovenstaande is in onderstaand schema samengevat, waarbij tevens de financieringsbronnen zijn aangegeven:



De taken op het gebied van begeleiding, monitoring en terugplaatsing van voortijdig schoolverlaters door het Regionaal Meld- en Coördinatiepunt (RMC) maken onderdeel uit van de taken die in de begroting bij programma 2 Contractgestuurde dienstverlening zijn opgenomen. Aangezien de taken van het RMC volledig gefinancierd worden door bijdragen van het Rijk is het RMC niet afzonderlijk in het schema opgenomen. De regiegemeenten betalen niets aan de uitvoeringskosten van het RMC.

Basistaken en plustaken

In deze begroting worden de baten en lasten op een heldere manier gepresenteerd bij de verschillende (dienst)onderdelen van de Regio. Daarbij worden basistaken en plustaken onderscheiden. Basistaken worden voor alle lidgemeenten collectief uitgevoerd vanuit de solidariteitsgedachte. Financiering vindt plaats door gemeentelijke bijdrage, Rijks- en provinciale uitkeringen en subsidies.

Plustaken worden door Contractgestuurde dienstverlening vraaggestuurd uitgevoerd naar behoefte van (één of meerdere) individuele gemeenten. Hiervoor worden dienstverleningsovereenkomsten per taak afgesloten met (één of meerdere) lidgemeenten afzonderlijk. De gemeenten zijn voor de taken zelfstandig opdrachtgever. Contractgestuurde dienstverlening is opdrachtnemer. Financiering vindt plaats door bijdragen vanuit de individuele gemeenten. Deze geldstromen maken geen deel uit van de gemeentelijke bijdrage.

Gemeenten waarmee dienstverleningsovereenkomsten zijn afgesloten ontvangen informatie op maat over de voortgang en realisatie van de afspraken. Dit valt buiten het kader van deze begroting. Dienstverleningsovereenkomsten kunnen ook met niet-lidgemeenten en overige organisaties worden afgesloten. Waar dit aan de orde is, wordt dit toegelicht in de bedrijfsplannen.

Inrichting van de programma's van de begroting

In de programma's wordt een onderscheid gemaakt tussen de bestuurlijke ondersteuning en procesfacilitering vanuit de Regio (Programma 1 Regionale Samenwerking) en het uitvoerende (dienst)onderdeel van de Regio (Programma 2 Contractgestuurde dienstverlening). Dit sluit aan bij de inrichting van de organisatie van de Regio.

In programma 1 worden de kosten van de regionale samenwerking verwoord. In programma 2 zijn de kosten van de contractactiviteiten in beeld gebracht. In deze twee verschillende programma's komt ook het onderscheid in basistaken en plustaken tot uitdrukking.

In programma 3 Algemene baten en lasten zijn de overheadkosten verantwoord, die conform BBV-voorschrift niet aan de programma's worden toegerekend. Daarnaast zijn in programma 3 de centrale budgetten opgenomen voor onvoorziene uitgaven en vennootschapsbelasting (voor zover van toepassing) alsmede het onderdeel Treasury.

Opzet en inrichting van programma 1 Regionale samenwerking

De bestuurlijke samenwerking binnen Regio Rivierenland wordt georganiseerd via o.a. drie Speerpuntberaden, te weten:

- het Speerpuntberaad Agribusiness;
- het Speerpuntberaad Economie & Logistiek;
- het Speerpuntberaad Recreatie & Toerisme.

De Speerpuntberaden zijn ingericht als adviescommissies voor het bestuur van Regio Rivierenland.

De Speerpuntberaden richten zich op de procesmatige aansturing van onze drie regionale speerpunten. Dit doen zij aan de hand van een meerjarenprogramma (Regionale Ambitiedocument + Uitvoeringsprogramma). Het Regionale Ambitiedocument omschrijft welke ambities we op de speerpunten willen realiseren. Het is aan het Speerpuntberaad om de uitvoering te volgen en te monitoren. Een essentiële taak van elk Speerpuntberaad is het maken van afspraken over hoe het betreffende speerpunt wordt uitgedragen naar andere overheden en maatschappelijke partners. Aspecten als lobby en branding en regiomarketing, integraliteit in visies en aanpak, stimuleren van de (boven)regionale samenwerking en subsidieverwerving zullen dan ook vaak aan bod komen. Hierbij wordt uitdrukkelijk de verbinding met het bedrijfsleven, maatschappelijke partijen, onderwijs- en onderzoeksinstituten en ondernemende burgers gezocht.

Het speerpuntberaad is ingesteld als adviescommissie en neemt geen besluiten over beleidsinhoudelijke keuzes en de financiële gevolgen. Hierover wordt besloten in de colleges en/of gemeenteraden. Binnen elk Speerpuntberaad wordt afstemming gezocht door de afgevaardigde collegeleden op basis van hun collegemandaat. De ingestelde (bestuurlijke) project- en stuurgroepen, die onder regie van een Speerpuntberaad vallen, gaan over de nadere uitwerking, verkenning en verdieping van beleidsinhoudelijke thema's die gekoppeld zijn aan het betreffende speerpunt.

Projecten

Naast de speerpunten zijn er onderwerpen die in regionaal verband worden opgepakt omdat gemeenten daarop willen samenwerken. Niet alle gemeenten hoeven hieraan mee te doen. Een project komt tot stand op basis van een idee ergens tussen gemeente en de regio.

Als eerste stap wordt een initiatiefvoorstel opgesteld. In dit voorstel worden o.a. de doelstellingen, te bereiken (maatschappelijke) effecten en de reikwijdte van het project bepaald. Daarnaast worden de volgende vragen beantwoord: hoe haken andere gemeenten aan, wie doen en betalen mee, wie leveren inzet, wat is de ondersteunende rol van het Regiokantoor. Het initiatiefvoorstel waar regionaal mee aan de slag wordt gegaan gaat naar de raden. De essentie is dat het project op regionaal niveau betekenis heeft.

Regionale samenwerking loopt ook via de beleidsprocessen van wonen, mobiliteit, duurzaamheid en ruimtelijke kwaliteit. Daarop vindt procesmatige aansturing plaats. Besluitvorming vindt plaats, via regionale portefeuillehouders overleggen, door de colleges. Ook zijn er regionale platforms actief welke procesmatig worden aangestuurd: de regionale energiestrategie en het platform RW-POA.

De begroting 2023 samenvatting & ontwikkelingen

De belangrijkste ontwikkelingen	1. Regionale samenwerking
Wat zien we gebeuren? De organisatie is flexibel en slagvaardig ingericht en vooral samenwerkingsgericht met de opdrachtgevers (gemeenten) en regionale partners. Zij voert het beleid uit dat door gemeenten als opdrachtgevers is bepaald. De werkwijze is sterk gericht op co-creatie, faciliteren en ondersteunen. Het proces van de FruitDelta gebiedsagenda is in 2021 gestart en loopt door in 2023. Dit proces bevordert een integrale werkwijze in de regio. Beleidsdocumenten zijn bouwstenen voor de gebiedsagenda. Denk daarbij o.a. aan het nieuwe ambitiedocument 2022-2025, de regionale energiestrategie, mobiliteitsplan en regionale woonagenda. De uurtarieven bij Contractgestuurde dienstverlening zijn kostendekkend gemaakt waardoor de prognose is dat het gebruik van reserves niet of in ieder geval minder nodig zal zijn. De toegenomen taken, maar ook de complexiteit hiervan en het verzorgen van ondersteunende diensten voor bijvoorbeeld UBR of programma's als de Regio Deal maken dat de balans tussen beschikbare capaciteit en taken uit evenwicht raakt. Dit maakt doorontwikkeling van onze bedrijfsvoering noodzakelijk. Om deze reden gaan wij inzichtelijk maken welke taken passen binnen beschikbare formatie, wat onze doelstellingen zijn en waarvoor wellicht aanvullende formatie noodzakelijk is. Hiervoor zullen wij het benodigde besluitvormingsproces doorlopen. Wat betekent dit voor de begroting 2023? Er kan een sluitende begroting voor 2023 gepresenteerd worden. Enkele gemeenten hebben via zienswijzen of moties een taakstelling op alle gemeenschappelijke regelingen vastgelegd. Kijken wij terug naar de afgelopen jaren waarin het Ambitiedocument 2016-2020 is uitgevoerd dan constateren wij dat een taakstelling bij Regio Rivierenland voor de uitvoering van het huidige beleid niet mogelijk is. Een taakstelling kan alleen opgelegd worden wanneer er minder taken uitgevoerd hoeven te worden. Dit is een taken-discussie die indien gewenst bij een evaluatie gevoerd kan worden. In de afgelopen jaren is met dezelfde personele formatie en relatief lage overheadkosten uitvoering gegeven aan het opgedragen taken door gemeenten. Met onze compacte organisatie is onder andere de Regio Deal succesvol binnengehaald, is er sprake van een grote multiplier binnen het Regionaal Investeringsfonds, zijn we koploper in Nederland voor de Regionale Energiestrategie, het	Te bereiken effect(en) Het zorgen voor synergie tussen overheden, ondernemers en overige partners met het doel de onderlinge relaties te versterken, de samenwerking te ondersteunen en regionale ambities en lokale opgaven te realiseren. Anders in 2023 Het jaar 2021 is een evaluatie geweest voor een aantal beleidsdocumenten en vaststelling van het Regionaal Economisch ambitiedocument 2022-2025, de start van het gebiedsagenda-proces met de Provincie en andere partners en de aanscherping van de merkenstrategie FruitDelta Rivierenland. Verder is gestart met de uitvoering van de projecten binnen de Regio Deal. Het begrotingsjaar 2023 staat in het teken van kwalitatieve uitvoering van het vastgestelde beleid. Het Regionaal Stimuleringsfonds (RSF) is het financiële instrument dat bijdraagt aan het waarmaken van onze ambities. Vanuit zeven gemeenten wordt jaarlijks € 2 per inwoner ingelegd in het Regionaal Stimuleringsfonds. Deze is in de begroting 2023 opgenomen. Belangrijkste aandachtspunten Uit de individuele vragen aan Regio Rivierenland om regionale regie te voeren op nieuwe zaken zoals o.a. stikstof, luchtvaart, de nieuwe wet Inburgering en diverse wonen & zorg projecten kan de conclusie getrokken worden, dat er vertrouwen is in de organisatie. Effecten/gevolgen voor de begroting 2023 • In de begroting 2023 is nog geen projectbijdrage geraamd die de gemeenten betalen voor het Mobiliteitsfonds. Er is een wens vanuit het PFO Mobiliteit om deze projectbijdrage structureel op te nemen in de begroting. Besluitvorming moet nog plaatsvinden in de gemeenteraden en in het Algemeen Bestuur van Regio Rivierenland. Na besluitvorming wordt deze bijdrage alsnog in de begroting verwerkt. • Voor de financiering van de organisatie-kosten van Logistics Valley Rivierenland (LV-R) is in de begroting een bedrag van € 30.000 opgenomen als cofinanciering (25%). Hiermee genereren we een provinciale subsidie van € 90.000 en komt in totaal € 120.000 beschikbaar.

mobilitateitsfonds, de regionale woonagenda, een belangrijke logistieke hotspot en hebben we een goed functionerende Contractgestuurde dienstverlening. De meeste van de hierbovengenoemde voorbeelden worden naar partners toe gepresenteerd onder het merk FruitDelta Rivierenland. De bedrijfsmatige ondersteuning van bovengenoemde onderwerpen is gerealiseerd binnen de gelijkblijvende personele inzet voor personeelszaken, financiën en juridische zaken.

Meer informatie over programma 1 op pagina 11

2. Contractgestuurde dienstverlening	3 Algemene baten en lasten
Te bereiken effect(en) Vraaggerichte en efficiënte dienstverlening aan gemeenten en andere instanties door het leveren van kennis en producten op basis van een goede prijs-/prestatieverhouding. Anders in 2023 • Vanaf 2021 zijn we gestart met een nieuw tijdvak van 4 jaar voor de uitvoering van nieuwe VSV-projecten. • In de begroting 2023 is geen inzet van de risicoreserve Contractgestuurde dienstverlening opgenomen voor de dekking van evt. tekorten bij de contractactiviteiten. Belangrijkste aandachtspunten 1. Bevordering van de realisatie van een kostendekkende uitvoering van de contractactiviteiten. 2. Een verdere professionalisering van de taakuitoefening voor gemeenten en andere (markt-)partijen op basis van de vraagbehoefte. Effecten/gevolgen voor de begroting 2023 • Een toename van de begrote baten en lasten voor de contractactiviteiten als gevolg van kostenindexatie/aanpassing uurtarieven en taakverbredingen, waaronder een gedeelte van de regionale uitvoering en coördinatie van de nieuwe wet Inburgering. • Een lagere inzet van de reserves t.o.v. voorgaande jaren. (alleen nog een jaarlijkse inzet van de RMC-reserve).	Algemene toelichting bij het programma In dit programma zijn de overheadkosten opgenomen, die (conform BBV-voorschrift) niet meer aan de programma's toegerekend worden. Ook de centrale budgetten voor onvoorziene uitgaven, de heffing van vennootschapsbelasting en het resultaat uit Treasury zijn in dit programma verantwoord. Anders in 2023 • Er zijn geen rentelasten meer over de langlopende BNG leningen als gevolg van beëindiging van de erfpacht-constructie en de overdracht van de BNG leningen aan Avri. Dit heeft geen effect op de gemeentelijke bijdrage. • Het treasuryresultaat neemt jaarlijks geleidelijk af in overeenstemming met de meerjarenraming. Belangrijkste aandachtspunten 1. Sturen op een efficiënte bedrijfsvoering met een zo laag mogelijke overhead. Effecten/gevolgen voor de begroting 2023 • Een reguliere toename van de begrote overheadlasten in de begroting als gevolg van indexering van salariskosten en overige kostenbudgetten. • In de meerjarenbegroting 2023-2026 is een jaarlijkse verlaging van het resultaat uit treasury opgenomen, omdat als gevolg van de jaarlijkse afschrijvingen de aan investeringen toegerekende rente elk jaar iets afneemt. We behouden in meerjarig perspectief nog steeds een positief treasury-resultaat, dat we via de gemeentelijke bijdrage teruggeven aan de gemeenten.
Meer informatie over programma 2 op pagina 18	Meer informatie over programma 3 op pagina 25

Ontwikkeling lasten en gemeentelijke bijdrage in de begroting 2023

- Het bedrag van de lasten in de begroting 2023 is met bijna € 1,0 mln toegenomen t.o.v. de begroting 2022. Belangrijkste oorzaak van deze toename is de regionale uitvoering en coördinatie van de nieuwe Wet Inburgering 2021, waarvan de regiogemeenten een substantieel deel vanaf 1 januari 2022 hebben ondergebracht bij Regio Rivierenland. Daarnaast zijn de begrote lasten toegenomen door de indexering van de salariskosten en de overige kostenbudgetten.
- Het voordeel uit treasury is ten opzichte van de begroting 2022 licht gedaald, in overeenstemming met de meerjarenraming uit de begroting 2022. Omdat we de investeringen financieren met eigen financieringsmiddelen (voornamelijk reserves) geven we via de begroting nog steeds een voordelig saldo uit treasury terug aan de gemeenten (in de begroting 2023 een bedrag van € 12.000).
- In de begroting 2023 is het budget voor onvoorziene uitgaven gelijk gehouden aan het budget dat in de begroting 2022 is opgenomen (€ 10.000).
- De in de begroting opgenomen gemeentelijke bijdrage komt uit op een bedrag van € 9,13 per inwoner en dat komt neer op een kleine stijging met € 0,17 per inwoner t.o.v. de begroting 2022 (een toename van het bedrag per inwoner met 1,9%). In totaal stijgt de gemeentelijke bijdrage ten opzichte van de begroting 2022 met € 62.000. Deze stijging is als volgt opgebouwd:
 - * een lager voordelig resultaat uit treasury € 2.000 (jaarlijkse afbouw).
 - * hogere uitvoeringskosten € 60.000, voornamelijk als gevolg van een stijging van de salariskosten.
- De begroting is opgesteld inclusief een geprognosticeerde inzet van (bestemmings)reserves van in totaal € 185.000. De reserves worden ingezet voor de financiering van projecten voor voortijdige schoolverlaters en uitvoeringskosten bij RMC (€ 52.000), de gerealiseerde vernieuwing/modernisering van de ICT-Infrastructuur (€ 75.000) en de verbouwingsinvesteringen voor de herhuisvesting (€ 58.000).

De inzet van de bestemmingsreserve Herhuisvesting eindigt op het moment, dat de verbouwingsinvesteringen volledig zijn afgeschreven. Hierdoor krijgen we niet te maken met een situatie van doorlopende kapitaallasten op het moment dat de bestemmingsreserve volledig is ingezet, en komt het structureel en reëel sluitend zijn van de (meerjaren)begroting niet in gevaar.

Besluitvorming over de Begroting 2023

Besluitvorming over de begroting

Februari/maart 2022 Ambtelijke voorbereiding



April 2022 Behandeling concept begroting door het Dagelijks Bestuur



Indienen van gemeentelijk zienswijzen



Gemeenten kunnen conform de wettelijke termijn schriftelijk hun zienswijze indienen bij het Dagelijks Bestuur. In deze periode worden ook de Portefeuillehouders Financiën van de gemeenten geconsulteerd.

Tot 13 juli 2022 Beoordeling gemeentelijke zienswijzen



De ingediende zienswijzen worden behandeld in de vergadering van de vaststelling van de begroting op 13 juli 2022.

13 juli 2022 Vaststelling begroting door het Algemeen Bestuur

Het Algemeen Bestuur van de gemeenschappelijke regeling Regio Rivierenland,
gezien het voorstel tot vaststelling van de programmabegroting 2023,

BESLUIT:

1. De programmabegroting 2023 vast te stellen conform het ontwerp.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van het Algemeen Bestuur in 13 juli 2022.

De secretaris,

De voorzitter,

Mr J.W.A. Hakkert

ir. J. Beenakker

Het programma in beeld

Te bereiken effect

Het ondersteunen van de samenwerking tussen de gemeenten en met de provincie, andere overheden en maatschappelijk partners.

Deeleffect

Het versterken van de relaties met gemeentebesturen en met andere regio's in Gelderland. Het bijeen brengen, verbinden en voeden van overheden, ondernemers en overige partners.

Effectdoelstelling

De bestuurs- en adviesorganen zijn tevreden over de geboden ondersteuning.

Nieuwe of gewijzigde activiteiten:

-

Reguliere activiteiten:

Bestuurders en gemeentelijke vertegenwoordigers ondersteunen bij:

1. Besluitvormingsprocessen en bestuursvergaderingen binnen Regio Rivierenland.
2. Informatie-uitwisseling en kennisdeling, onder andere op de regiomiddagen.
3. Bijdrage leveren aan samenwerkingsvraagstukken.

Deeleffect

Gemeenten en samenwerkende partners ondersteunen met projecten (faciliteren en procesregie) om lokale opgaven te realiseren + gemeenten versterken in hun regierol op de Speerpunten Agribusiness, Economie & Logistiek en Recreatie & Toerisme voor de realisatie van regionale opgaven en doelstellingen uit het Regionaal Economisch Ambitiedocument (REA 2022-2025).

Effectdoelstelling

Gemeenten en bestuurders faciliteren in hun gezamenlijke beleidsmatige activiteiten op o.a. de drie Speerpunten Agribusiness, Economie & Logistiek en Recreatie & Toerisme.

Nieuwe of gewijzigde activiteiten:

-

Reguliere activiteiten:

1. Uitvoering van het Regionaal Economisch Ambitiedocument 2022-2025.
2. Genereren van subsidies en geldstromen om nieuwe projecten te realiseren.

Belangrijke ontwikkelingen en aandachtspunten in 2023

Beleidskaders

We houden rekening met onderstaande beleidskaders, die in de afgelopen periode geïntroduceerd of gewijzigd zijn:

Naam	Essentie ervan
Regeling Regio Rivierenland	De regeling op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen voor de inrichting en werking van het samenwerkingsverband.
Ambitiedocument Regio Rivierenland	In 2021 is het Regionaal Economisch Ambitiedocument voor de periode 2022-2025 opgesteld. Dit was een herijking van het Regionaal Economisch Ambitiedocument 2016-2020 met een focus op Agribusiness (nóg meer toonaangevend in Europa), Economie & Logistiek (top 3 van logistieke hotspots van Nederland) en Recreatie & Toerisme (5% jaarlijkse omzetgroei). Het nieuwe Regionaal Economisch Ambitiedocument is een bouwsteen voor de strategische FruitDelta Gebiedsagenda die in 2022 definitief wordt. De strategische gebiedsagenda is 1 van de 31 projecten van de Regio Deal.

Concretisering van onze activiteiten in prestatieafspraken

Bij het onderdeel *Het programma in beeld* is een aantal activiteiten benoemd. Daaraan hebben we de onderstaande prestatieafspraken gekoppeld:

Effectdoelstelling	
Activiteit	Prestatieafpraak
1. Besluitvormingsprocessen en bestuursvergaderingen binnen Regio Rivierenland.	- Bestuursadvisering gericht op soepele besluitvorming om programma's en projecten te realiseren. - Frequent overleg met de voorzitters van de Speerpuntberaden en overige portefeuillehoudersoverleggen. - Organiseren van Speerpuntberaden op Regiomiddagen. - De aard en de frequentie van de overleggen zijn gerelateerd aan de te realiseren opdracht. - Ondersteunen van gemeentelijke initiatieven.
2. Informatie-uitwisseling en kennisdeling op de regiomiddagen.	Organiseren van besprekingen over actuele thema's en bieden van inspiratie/innovatie. Creëren van een optimaal samenwerkingsklimaat.
3. Bijdrage leveren aan samenwerkingsvraagstukken op de drie Speerpunten en aanvullende beleidsterreinen zoals Mobiliteit, Wonen en Energie.	Het faciliteren van andere organisaties (onderwijs, ondernemers en overheden) in hun samenwerkingsopgaven.
4. Uitvoering van het Regionaal Economisch Ambitiedocument 2022-2025.	Door monitoring maken we inzichtelijk wat de effecten zijn van de beleidsvoornemens en de invulling daarvan.
5. Genereren van geldstromen en subsidies om nieuwe projecten te realiseren.	- We zetten de middelen die beschikbaar zijn op lokaal, regionaal, provinciaal, landelijk en Europees niveau zo optimaal mogelijk in om de doelen van het Regionaal Economisch Ambitiedocument te realiseren. - We genereren subsidies om projecten te financieren. - Verantwoording van ingezette middelen.

Regionaal Economisch Ambitiedocument 2022-2025

In het voorjaar van 2020 hebben de gemeenteraden het proces (bestaande uit 5 fases) om tot een Regionaal Economisch Ambitiedocument 2020-2024 te komen, vastgesteld. In 2020 heeft er een evaluatie van het ambitiedocument en een cijfermatige analyse van de regionale economie plaatsgevonden. Met de betrokken partijen zijn (digitale) interviews afgenomen. De gemeenteraden zijn in deze fase betrokken via een websurvey en digitale bijeenkomsten. Hieruit is gebleken dat de focus op de drie economische speerpunten moet blijven liggen en het fundament is voor onze regio en de regionale samenwerking.

In 2021 is informatie opgehaald bij de verbonden partijen, ambtenaren, bestuurders, de acht gemeenteraden afzonderlijk om invulling te geven aan het nieuwe regionaal economisch ambitiedocument. Dit is vervolgens op regionale schaal met alle raden besproken. Het Regionaal Economische Ambitiedocument 2022-2025 is vervolgens inhoudelijk door de acht gemeenteraden vastgesteld, waarna het Algemeen Bestuur dit in januari 2022 heeft bekrachtigd.

Ambitie voor de periode 2022-2025

Het overkoepelende economische doel voor de periode 2022 t/m 2025 is het gericht stimuleren van toekomstbestendigheid en verzilveren van meerwaarde op de economische speerpuntsectoren, als de fundamentele aanjagers van de brede welvaart (welzijn) in de regio. Waar de ambitie in de voorgaande periode op economische groei lag, ligt deze nu bij het creëren van een optimale balans tussen economische groei en draagkracht van de omgeving (leefomgeving, arbeidsmarkt en onderwijs, mobiliteit, verduurzamen). Per speerpunt zijn de onderstaande ambities geformuleerd die bijdragen aan het verwezenlijken van de overall ambitie.

Logistiek & Vestigingsklimaat bedrijven: Verduurzaming van een krachtige banenmotor. Inzet op een toekomstbestendig logistiek ecosysteem, met focus op stimuleren van vitale werklocaties in de regio.

Agribusiness: Excelleren in Europa als thuismarkt. Renderende innovatieve ketens binnen de glastuinbouw, fruitteelt, paddenstoelenteelt en laanboomteelt.

Recreatie & Toerisme: Regionale economische groei van recreatie en toerisme in Rivierenland voor bezoekers en inwoners. Zodanig dat er jaarrond een optimale balans ontstaat tussen het aanbod aan vraaggestuurde vrijetijdsbeleving, de toeristische druk en de draagkracht van de omgeving.

Meerwaarde regionale samenwerking

Regionale samenwerking op economisch vlak zorgt voor kennisontwikkeling en brengt het de lokale belangen en initiatieven met elkaar in verbinding waardoor slagkracht ontstaat en een integrale aanpak van gebiedsopgaven mogelijk wordt op een groter schaalniveau. Regionale samenwerking zorgt ook voor een grotere naamsbekendheid en beleidsaandacht voor de regio en de gemeenten daarbinnen. Het zorgt dat maatschappelijke vraagstukken waarvoor samenwerking nodig is, opgepakt kunnen worden en het zorgt voor een versnelling in het bereiken van resultaten door een grotere uitvoeringskracht. Met regionale samenwerking worden bouwstenen ontwikkeld waardoor er o.a. een multiplier op de eigen investering kan worden gerealiseerd.

Conclusie: We zetten in op een regionaal economisch ambitiedocument voor de periode 2022-2025 in combinatie met een Regionaal Stimulerings Fonds(RSF), als opvolger van het Regionaal Investerings Fonds (RIF). Hierbij is de Regionale economische agenda van FruitDelta een (nieuwe) bouwsteen, die zich richt op concrete afspraken maken met regionaal verbonden partijen over de wijze van samenwerken aan de opgaven uit het vastgestelde ambitiedocument. We stemmen daarnaast af met de beleidsvelden Duurzaamheid, Mobiliteit en Wonen, zodat we integraal de regionale ambities voor de Fruitdelta kunnen realiseren middels de FruitDelta gebiedsagenda.

Regio Deal

De Regio Deal is een arrangement tussen regio's en het Rijk om de kracht van de regio te versterken. Grote maatschappelijke opgaven vragen om een regionale aanpak. Het Rijk heeft als samenwerkingspartner van FruitDelta Rivierenland het ingediende voorstel voor de Regio Deal van onze regio gehonoreerd met een bijdrage van 7,5 miljoen aan financiering. Ook de provincie heeft 3 miljoen bijgedragen. In 2021 zijn er 29 projecten gehonoreerd die aan de slag gaan met de vraagstukken die er voor ons als regio, maar ook voor heel Nederland, toe doen. Het gaat hier om vraagstukken gericht op het aanpakken van onder meer verdroging en hoog water als gevolg van klimaatverandering, het energieverbruik, de transitie naar duurzame energie en de kwetsbare sociale samenstelling van het gebied. Wij willen een slimme, duurzame en inclusieve regio zijn die weerbaar en toekomstbestendig is en zelfredzaam blijft. Met deze Regio Deal kunnen wij ons sociaal, ecologisch en economisch kapitaal én de regionale samenwerking verder versterken. Gedurende de looptijd van de Regio Deal gaan we inzetten op uitvoering van de projecten, zichtbaar maken van de resultaten en het neerzetten van een stevige samenwerking in Regio Rivierenland. We doen dit ondermeer door in de vorm van COP's (community of practice) te gaan samenwerken met belangrijke stakeholders, provincie, Rijk, gemeenten en betrokken partners van de projecten.

Lobby & Branding

Lobby en Branding is als een opgave geformuleerd in het eerste regionale economische ambitiesdocument 2016-2020. Het Algemeen Bestuur heeft deze opgave opgepakt en uitgewerkt in een strategische nota Lobby en Branding FruitDelta in 2018. Dit vormt de basis voor het werken met activiteiten voor evenementen, communicatie en inhoudelijke lobby in jaarplannen. Inmiddels is Lobby en Branding opnieuw benoemd als een belangrijke activiteit in het Regionaal Economisch Ambitiesdocument 2022-2025. Mede dankzij het opstellen van de Regio Deal in 2020 en de uitvoering ervan vanaf 2021 heeft de merknaam FruitDelta Rivierenland een meer en bredere bekendheid gekregen en hebben de samenwerkingsverbanden onder andere met het Rijk en Provincie aan kracht gewonnen. Door het gezamenlijk opstellen van de Strategische Gebiedsagenda FruitDelta 1.0 met de Provincie is de samenwerking met hen verder verstevigd. Dit biedt kansen voor de ontwikkeling van een brede welvaart in de regio voor de lange termijn. Een aanscherping van de merkenstrategie FruitDelta Rivierenland vindt plaats om de regio nog sterker op de kaart te zetten bij besturen van overheden, andere regio's en organisaties. FruitDelta Rivierenland wil het platform zijn waar men (de O's) elkaar vindt, samenwerkingen aangaat en waar mooie projecten worden gerealiseerd, zodat de regio uitbloeit tot een regio met brede welvaart voor iedereen die er woont, werkt, onderneemt en leert. FruitDelta Rivierenland zorgt ervoor dat de regio, door de inzet van haar ondernemerschap, tot bloei komt in brede welvaart. We staan in 2022/2023 voor de uitdaging om inhoudelijke lobbyopgaven te formuleren samen met de O's om beleid en projecten effectief te kunnen uitvoeren in onze regio en zo bij te dragen aan onze maatschappelijke opgaven.

Regionaal Stimuleringsfonds

Het Regionaal Stimuleringsfonds (RSF) is het financiële instrument dat in grote mate bijdraagt aan het waarmaken van onze ambities zoals die verwoord staan in het Regionaal Economisch Ambitiesdocument 2022-2025. Met het RSF investeren wij in projecten van ondernemers en ondernemende inwoners uit onze eigen regio, bij voorkeur MKB- en familiebedrijven. Deze projecten moeten direct bijdragen aan de belangrijke economische thema's voor onze regio door een bijdrage te leveren aan het realiseren van de gestelde opgaven bij de speerpuntsectoren (Agribusiness, Economie & Vestigingsklimaat bedrijven en Recreatie & Toerisme), zoals vastgelegd in het Regionaal Economisch Ambitiesdocument 2022-2025. De initiatiefnemers moeten niet alleen goede projectplannen hebben, maar ook eigen kapitaal / andere financieringsbronnen inbrengen om de projectbegroting rond te krijgen.

Vanuit zeven gemeenten wordt jaarlijks 2 euro per inwoner ingelegd in het Regionaal Stimuleringsfonds. Voor de begeleiding, coördinatie, communicatie van het Regionaal Investeringsfonds is een uitvoeringsbudget noodzakelijk. Hiervoor is in de begroting een uitvoeringsbudget opgenomen.

Mobiliteit

De regio Rivierenland ligt centraal in Nederland en is daardoor in trek bij bedrijven en (potentiële) inwoners. Snel-, spoor- en vaarwegen verbinden de regio snel met belangrijke economische kernen zoals Utrecht, 's-Hertogenbosch, Arnhem en Nijmegen. De regio heeft verschillende gezichten. Van stedelijke tot uitgestrekte landelijke gebieden. Van logistieke bedrijvigheid tot prachtige natuur. De unieke ligging tussen de rivieren geeft de regio haar identiteit, maar het brengt ook uitdagingen met zich mee. Zeker ook op gebied van mobiliteit. Dankzij de bijdrage van de gemeenten hebben wij de afgelopen jaren samen de mobiliteit en de bereikbaarheid in de regio kunnen verbeteren. Ook in 2023 willen we gezamenlijk aan de slag met het volgende uitvoeringsplan: Uitvoeringsplan Mobiliteit 2023-2026.

Het wegennet en de spoorverbindingen zijn de ruggengraat van onze regio. Samen met het Rijk, provincies Gelderland en Brabant en gemeente Den Bosch werken wij samen aan een betere doorstroming op de A2 Deil-Vught, door het realiseren van een toekomstbestendige verbreding van de snelweg. Op de A15 zal komend jaar de verkeersveiligheid tussen Deil en Ochten worden verbeterd. Ook werken wij met onze regionale partners om de verkeersproblemen op de Rijnbrug aan te pakken en blijven we ons inzetten voor het in de toekomst verbreden van de A15.

In toenemende mate zal onze mobiliteit beïnvloed worden door de energietransitie, technologische ontwikkelingen en de opkomst van de platformeconomie, dit biedt kansen om de beschikbare infrastructuur slimmer te benutten. Ook de pandemie die de afgelopen twee jaar gaande was heeft het hybride en plaats onafhankelijk werken een impuls gegeven. Daarom gaan we onze gebruikers nog meer stimuleren om op een duurzame manier te reizen; een toekomstbestendige manier van vervoer, waarbij onze verplaatsingen geen invloed hebben op het milieu en steeds minder CO2-uitstoot veroorzaken.

Door nu te investeren in fiets-gerelateerde oplossingen wordt direct bijgedragen aan het verduurzamen van onze mobiliteit en de leefbaarheid van ons landelijk gebied. Zo wordt het snelfietspad Zaltbommel - 's-Hertogenbosch gerealiseerd, verkennen we de fietsverbinding Culemborg-Houten en onderzoeken wij de potentie voor een fietsverbinding tussen Geldermalsen – Tiel – Kesteren – Ochten. Ook lokaal zetten we in om fietsverbindingen veiliger te maken en te verbeteren. Aan de andere kant verkennen wij de mogelijkheden om het openbaar vervoer te versterken in de voorbereidingen naar de nieuwe Concessie. Met bijvoorbeeld het aanbieden van (elektrische) deel- en dorpsauto's, flexibiliseren wij het openbaar vervoer - daar waar lijnbussen niet meer tot in de kernen rijden. Ook zetten we ons in voor het in de vaart houden van de diverse veerponten in ons gebied. Deze oeververbindingen zijn essentieel voor onze schoolgaande jeugd of biedt recreanten een aangename manier om van de vele rivieren in onze regio te genieten. Dit alles om de bereikbaarheid van de regio te versterken.

Wonen

Rivierenland is een aantrekkelijke woonregio, door haar gunstige centrale ligging en goede ontsluiting met de rest van Nederland. De regio beschikt over veel groen, ruimte en een relatief betaalbare woningvoorraad ten opzichte van omliggende steden als Utrecht, Den Bosch, Ede en Nijmegen. De verwachting is dat de druk vanuit deze omliggende steden hoog blijft. Ontwikkelingen als vergrijzing en toenemende mobiliteit hebben hun weerslag op de vraag naar woningen in Rivierenland. Daarnaast zijn er de laatste jaren veel nieuwe regels rondom het onderwerp wonen gekomen. Ook het coronavirus zal invloed hebben op de -regionale- economie en op de woningmarkt. Dit geldt eveneens voor het in 2022 aangetreden Kabinet, waarin een aparte minister voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening is benoemd, waarmee het Rijk weer regie wil pakken op beiden beleidsdossiers. In de loop van 2022 zal duidelijk worden wat dit concreet gaat betekenen voor Wonen en welke (extra) taken/verantwoordelijkheden op het bordje van de gemeenten komen. Eén ding dat zeker is, is dat de focus meer komt te liggen op het realiseren en borgen van voldoende en betaalbare huisvesting voor diverse aandachtsgroepen (al dan niet met ondersteuning en/of begeleiding). Dit vanwege het feit dat voor hen de huisvestingmogelijkheden de laatste jaren in een trend van verslechtering zit.

De Regionale Woonagenda Rivierenland 2020-2030 is een product van alle acht de gemeenten in Rivierenland en de provincie Gelderland. Het doel van de woonagenda is om de woningbouwopgave in de regio af te stemmen. Deze regionale afstemming moet zorgen voor voldoende woningen, voor de juiste doelgroepen én op de goede plek.

We doen dit, omdat er veel onderlinge relaties zijn tussen lokale woningmarkten in de regio, maar we houden ook nadrukkelijk rekening met de verschillen tussen en de eigenheid van alle individuele gemeenten en hun kernen. Omdat de omstandigheden op de woningmarkt snel kunnen wijzigen en bijsturing nodig kan zijn, worden de ambities en het woningbouwprogramma uit de regionale woonagenda iedere twee jaar geëvalueerd. De woonagenda bevat gezamenlijke afspraken over de woningbouwopgave voor de komende tien jaar. In totaal verwacht de Regio Rivierenland in deze periode circa 12.550 nieuwe woningen te realiseren, om te voorzien in de regionale woningbehoefte. Daarnaast streven de gemeenten regionaal naar het realiseren van 30% sociale huur en 8% vrije sector huur in het woningbouwprogramma tot 2030.

Naast bovenstaande woningbouwafspraken is een vijftal thema's benoemd waarop gemeente overstijgend wordt samengewerkt. Concreet gaat het om: continuïteit in productie, betaalbaarheid van het wonen, flexibiliteit op de woningmarkt, wonen en zorg en duurzaamheid. Deze inhoudelijke thema's bevatten 12 concrete ambities voor de komende tien jaar. Ieder jaar wordt een aantal speerpunten benoemd, waar dat jaar de nadruk op zal liggen. In 2021 en 2022 lag de regionale focus op het op gang houden van de woningbouwproductie door een zorgvuldig kwantitatieve en kwalitatieve afstemming en monitoring van de nieuwbouwrealisaties en de plancapaciteit, het professionaliseren verbreden en toegankelijker maken van de regionale woonmonitor en het borgen van voldoende betaalbare woningen in zowel de huur- als koopsector. Om deze ambities te realiseren wordt nauw samengewerkt met de woonpartners in de regio. Het gaat dan uiteraard om de in de regio actieve woningcorporaties en hun huurders-vertegenwoordigers, maar ook zorgorganisaties, ontwikkelaars, beleggers en een tal van andere partners in de keten van woningbouwontwikkeling.

Regionale Energiestrategie

In het landelijke Klimaatakkoord zijn afspraken gemaakt over hoe Nederland haar klimaatdoelen kan realiseren. Een van deze afspraken is dat er regionale plannen worden gemaakt voor wind op land, grootschalig zon en warmte. Naast deze onderwerpen richt de RES-en zich in toenemende mate op het leggen van de verbinding met andere thema's die een relatie hebben met CO₂-reductie zoals duurzame woningbouw en mobiliteit en/of van belang zijn voor het slagen van de energietransitie zoals netcapaciteit, arbeidsmarkt en innovatie.

In totaal 30 regio's hebben een regionale energiestrategie opgesteld, waaronder FruitDelta Rivierenland. Op 1 juli 2021 is de RES 1.0 FruitDelta Rivierenland ingediend bij het Nationaal Programma RES (NPRES), na vaststelling in alle gemeenteraden, PS en AB Waterschap Rivierenland. Voorjaar 2023 wordt de RES 2.0 in de raden behandeld voor indiening bij NPRES op 1 juli 2023.

Bij de totstandkoming van de regionale energiestrategie in Rivierenland spelen regionale en lokale stakeholders een belangrijke rol. Ook op Gelders en landelijk niveau werken de RES regio's nauw samen. Deze samenwerking vertaalt zich ook in de financiële ondersteuning van de RES door rijk (procesfinanciering), provincie (expertpool warmte, versnellingsteam vergunningverlening) en gemeenten (0,8 fte voor procesmanager) en capaciteitsinzet van Stuurgroeppartners. De procesfinanciering voor de RES door het Rijk is geborgd tot eind 2022. Voor 2023 is door het Rijk aangekondigd dat het nieuwe kabinet wederom financiële ondersteuning zal bieden.

Logistics Valley Rivierenland (LV-R)

Gelderland werkt en bouwt aan een Logistics Valley als internationale toplocatie voor logistiek in Nederland. Logistiek stopt niet bij de grens en in Logistics Valley werken drie regionale hotspots daarom samen: Rivierenland, Nijmegen en Liemers/Achterhoek. De speerpunten van het uitvoeringsprogramma zijn onder meer optimalisering van de regionale infrastructuur, arbeidsmarkt, duurzaamheid en innovatie.

In het 'Meerjarenprogramma 2021 t/m 2024 D.O.O.R. met logistiek in Gelderland Logistics Valley' (*) zijn de ambities uitgewerkt in doelstellingen, die zich richten op een duurzame, veilige en betrouwbare Gelderse Corridor als belangrijke schakel in de Europese Rhine-Alpine Corridor, die loopt van Rotterdam naar Genua in Italië. Centraal daarbij staan 4 thema's:

- verbeteren van de aansluiting op de arbeidsmarkt;
- stimuleren van innovatieve en duurzame logistiek;
- samenwerking bij acquisitie, branding en promotie;
- acties voor de fysieke infrastructuur en bedrijventerreinen.

De organisatiekosten voor Logistics Valley Rivierenland bedragen jaarlijks € 120.000. De provincie is bereid 75% van deze kosten te subsidiëren voor elke hotspot gelegen aan de Gelderse Corridor. De bijdrage aan deze bovenregionale samenwerking met behulp van Logistics Valley vanuit onze regio is daardoor beperkt tot een bedrag van € 30.000 per jaar (25% van de kosten). Dit bedrag is opgenomen in deze begroting. Het meest bekende project van het Gelderse samenwerkingsverband is de jaarlijkse Dag van de Logistiek.

(*) D.O.O.R. staat voor:

- D** oorzaak
- O** ondernemersgedreven
- O** verheid & Onderwijs faciliterend
- R** esultaatgericht

De financiën van dit programma

Financiële aandachtspunten

Onderstaande tabel geeft een totaaloverzicht van de financiën van dit programma. Hieronder volgen de belangrijkste financiële aandachtspunten:

- De gemeentelijke bijdrage bij programma 1 'Regionale samenwerking' bedraagt € 2.293.000 en bestaat uit de bijdrage voor de volgende producten/activiteiten:
 - * Algemene Bestuursondersteuning € 727.000.
 - * Speerpuntberaden & beleids- en projectondersteuning € 1.566.000
- Daarnaast zijn in dit programma de middelen opgenomen voor het Regionaal Stimuleringsfonds voor 7 gemeenten van € 2 per inwoner en de coördinatie/uitvoering van de Regio Deal projecten.
- In deze begroting zijn geen middelen opgenomen voor het Mobiliteitsfonds, omdat besluitvorming nog moet plaatsvinden in de gemeenteraden en in het Algemeen Bestuur.
- In de begroting is geen inzet van reserves geraamd.

Programma 1 <i>Bedragen x € 1.000</i>	Rekening 2021	B 2022 t/m AB mrt	Begroting 2023
Lasten	5.696	1.489	1.768
Baten	4.539	331	562
Subtotaal	-1.157	-1.158	-1.206
Gemeentelijke bijdrage	2.169	2.233	2.293
Saldo van baten en lasten	1.012	1.075	1.087
Onttrekking reserve	-	-	-
Storting reserve	-	-	-
Resultaat	1.012	1.075	1.087

Toelichting bij de tabel:

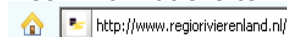
De baten en lasten zijn hoger dan in de begroting 2022, omdat we de projectbijdrage voor het Regionaal Stimuleringsfonds (RSF) in de begroting hebben opgenomen. Het begrote resultaat van € 1.087.000 (voordeel) is gelijk aan het bedrag van de overheadkosten, die conform BBV-voorschrift niet meer aan het programma worden toegerekend, maar integraal (bij programma 3) worden verantwoord.

Producten

Tot dit programma behoren de volgende producten:

- Algemene bestuursondersteuning
- Speerpunten (speerpuntberaden), beleids- en projectondersteuning & coördinatie/uitvoering Regio Deal
- Regionaal Stimuleringsfonds (RSF)

Meer informatie is te vinden op onze website.



Programma 2 – Contractgestuurde dienstverlening

Het programma in beeld

Te bereiken effect

Vraaggerichte en efficiënte dienstverlening aan gemeenten en andere instanties door het leveren van kennis en producten op basis van een goede prijs-prestatie verhouding.

Deeleffect

Dienstverlening aan de gezamenlijke gemeenten op basis van collectieve/individuele afspraken met gemeenten.

Effectdoelstelling

Gemeenten voeren op basis van gezamenlijkheid taken uit en zijn tevreden over de kwaliteit en kosten van de geleverde taken.

Nieuwe of gewijzigde activiteiten:

-

Reguliere activiteiten:

Uitvoeren basistaken op het gebied van:

1. Uitvoering van de begeleiding, monitoring en terugleiding van jongeren zonder startkwalificatie van 18 jaar tot en met 22 jaar (RMC).
2. Initiëren van projecten gericht op de doelgroep van RMC.
3. Uitvoering (van een gedeelte) van de leerplichtfunctie voor de gemeenten Buren, Culemborg, West Betuwe, Neder-Betuwe, West Maas en Waal en Zaltbommel.
4. Preventieve en repressieve werkzaamheden op het gebied van de Participatiewet en de Wmo- en Jeugdwet voor de regiogemeenten (Sociale Recherche).
5. Inkoopondersteuning en advies voor de regiogemeenten en voor gemeenschappelijke regelingen.
6. Participeren en waar mogelijk ontwikkelen van acties op het gebied van samenwerking en shared services en initiëren van projecten.
7. Het coördineren en beheren van de uitvoering van Basismobiliteit (Versis).
8. Ondersteuning van zes gemeenten op het gebied van inkoop en contractmanagement Wmo/Jeugd.
9. Ambtelijke ondersteuning Regionaal Werkbedrijf en Platform Onderwijs en Arbeidsmarkt (RW-POA).
10. Uitvoeren (van een gedeelte) van de Wet Inburgering voor de regiogemeenten.

Belangrijke ontwikkelingen en aandachtspunten in 2023

Beleidskaders

Voor 2023 houden we rekening met onderstaande beleidskaders, die in de afgelopen periode geïntroduceerd of gewijzigd zijn:

Naam	Essentie ervan
Bedrijfsplan Contractgestuurde dienstverlening	In het bedrijfsplan is opgenomen op welke wijze Contractgestuurde dienstverlening verder wordt vormgegeven en de ontwikkelingen daarin in de komende jaren.

Een totaaloverzicht van alle relevante beleidskaders is desgewenst opvraagbaar.

Concretisering van onze activiteiten in prestatieafspraken

Bij het onderdeel *Het programma in beeld* is een groot aantal activiteiten benoemd. Daaraan hebben we de onderstaande prestatieafspraken gekoppeld:

Effectdoelstelling basistaken	
Activiteit	Prestatieafpraak
1. Uitvoering van de begeleiding, monitoring en terugleiding van jongeren zonder startkwalificatie van 18 jaar tot en met 22 jaar (RMC). 2. Initiëren van projecten gericht op de doelgroep van RMC.	- Op hoofdlijnen staan de volgende punten centraal: • Uitvoeren van trajecten en projecten voor jongeren die zonder startkwalificatie het onderwijs hebben verlaten. • Voorkomen van schooluitval bij jongeren die nog bij het onderwijs ingeschreven staan (preventie). • Het monitoren en in samenwerking met ketenpartners ondersteunen van kwetsbare jongeren, bijvoorbeeld bij de begeleiding naar werk.
3. Uitvoering (van een gedeelte) van de leerplichtfunctie (LP) voor de gemeenten Buren, Culemborg, West Betuwe, Neder-Betuwe, West Maas en Waal en Zaltbommel.	- LP: Periodiek wordt een rapportage opgesteld en na afloop van het verslagjaar een jaarverslag, met daarin een overzicht van de resultaten en de voortgang. - LP: Minstens één keer per jaar vindt een evaluatie-gesprek plaats met de opdrachtgever over de (kwaliteit van de) dienstverlening.
4. Preventieve en repressieve werkzaamheden op het gebied van de Participatiewet en Wmo- en Jeugdwet voor de regiogemeenten (Sociale Recherche/SR).	- SR: uitvoeren van toezichthouderschap in het kader van de Participatiewet en de Wmo- en Jeugdwet. - Inkoop: het begeleiden van rechtmatige en doelmatige inkoop- en aanbestedingstrajecten. - Alle activiteiten worden tegen een marktconforme kostprijs aangeboden die voor alle gemeenten gelijk is. - Dienstverlening kan plaatsvinden aan alle aangesloten gemeenten. Ook kan dienstverlening worden aangeboden aan andere (non-profit) partijen.
5. Inkoopondersteuning en advies voor de regiogemeenten en voor anderen.	
6. Participeren en waar mogelijk ontwikkelen van acties op het gebied van samenwerking en shared services en initiëren van projecten.	Continu wordt in samenwerking met de gemeenten gezien of en zo ja, op welke onderdelen verdergaande samenwerking mogelijk is.
7. Het coördineren en beheren van de uitvoering van Basismobiliteit (Versis)	Coördinatie en beheer van het regionaal vervoerssysteem: - maandelijkse facturering - periodieke monitoring en verantwoording - kwaliteitsmeting - contract- en relatiebeheer - doorontwikkeling van het nieuwe vervoerssysteem en onderzoek naar mogelijke verbeteringen
8. Ondersteuning van zes gemeenten op het gebied van Wmo/Jeugd.	De huidige DVO is verlengd en eindigt aan het eind van 2022. Voor het jaar 2023 is Regio Rivierenland door zes gemeenten verzocht om een organisatieplan op te leveren voor 2023 en verder. Het gaat om de uitvoering van: 1 Inkoopvoorbereiding en uitvoering en evaluatie (zowel regionaal als bovenregionaal) 2 Leveranciersmanagement en contractbeheer 3 Toetsing van en handhaving op het nakomen van de in de overeenkomst en het Programma van Eisen vastgelegde bepalingen 4 Informatie- en data-gedreven werken 5 Informatievoorziening en communicatie naar zes gemeenten, leveranciers en andere stakeholders 6 Bijdragen aan innovatie en zorgvernieuwing in samenwerking met gemeenten en zorgaanbieders 7 Aan de gemeenten periodieke en jaarlijkse verantwoording afleggen over de uitvoering en

Effectdoelstelling basistaken	
Activiteit	Prestatieafspraken
	de resultaten van de hiervoor staande hoofdtaken. Dit organisatieplan is door Regio Rivierenland in maart 2022 opgeleverd. Naar verwachting nemen de gemeenten hierover voor de zomerperiode een besluit.
9. Ambtelijke ondersteuning Regionaal Werkbedrijf en Platform Onderwijs & Arbeidsmarkt (RW-POA).	Het toekomstbestendig organiseren van de ondersteuning van RW-POA Rivierenland, zodat Opdrachtgevers hun wettelijke taak, samenwerkingsplicht en -behoefte in het kader van de arbeidsmarktregio adequaat kunnen vervullen. De dienstverlening die wordt geboden aan de gemeenten bestaat uit onder andere het zorgdragen voor de continuïteit, kwaliteit en passende omvang van het programmabureau RW-POA Rivierenland.
10. Uitvoer (van een gedeelte) van de Wet Inburgering voor de regiogemeenten.	Door het team Inburgering worden taken uitgevoerd met betrekking tot het Plan Inburgering en Participatie, de brede intake van de inburgeringsplichtige en wanneer noodzakelijk de handhaving daarvan. Daarnaast wordt ondersteuning aan de inburgeraars gegeven door een budgetcoach.

RMC

Het RMC (Het Regionaal Meld- en Coördinatiepunt) voor Voortijdig Schoolverlaten zet zich in voor jongeren tussen de 18 en 23 jaar die zonder startkwalificatie dreigen van school te raken of al van school weggeraakt zijn. We zien dat de complexe problematiek toeneemt. Hierbij is meer arbeidsintensieve begeleiding nodig en waar nodig aangevuld met zorg hulp. Ook in 2023 blijven wij inzetten op een goede verbinding binnen de regio, samen bereiken we meer en komen we verder. Korte communicatielijnen met onze ketenpartners, een warme overdracht van kwetsbare jongeren en maatwerktrajectbegeleiding blijven heel belangrijk. Extra aandacht en inzet komt er voor de mentale gezondheid van jongeren, de sociaal-emotionele ontwikkeling en ouderbetrokkenheid.

Leerplicht

Gedurende het schooljaar 2020-2021 zijn gesprekken met de gemeenten gevoerd om het takenpakket af te stemmen; de formatie was berekend op de uitvoering van de wettelijke taken, maar in de loop der tijd zijn er veel (met name preventieve) taken bij gekomen en was een kwalitatief goede uitvoering niet meer mogelijk met de bestaande personele formatie en binnen de bestaande financiële kaders. Daartoe is een formatie-uitbreiding aangevraagd voor de taken van leerplichtambtenaren met 15%. Vier van de vijf gemeenten hebben ingestemd met de personele/ budgettaire uitbreiding en daardoor zijn we in staat de leerplichttaken kostendekkend uit te blijven voeren. Voor de gemeenten die hebben ingestemd met de uitbreiding, zal met name ingezet worden op vroegtijdige signalering en een gerichte preventieve aanpak om zo escalatie van verzuim maar ook van zorg te voorkomen.

Sociale Recherche

In 2023 zal Sociale Recherche werken aan verdere verbinding met contractmanagement, in verband met haar toezichthoudende functie binnen de Wet Maatschappelijke Ondersteuning en de Jeugdwet. De Sociale Recherche is in de uitvoering van haar gestelde taak altijd op zoek naar verbinding met haar partners.

Sinds 2020 heeft Sociale Recherche ingezet op digitale vernieuwing. Zo is onder andere een systeem ontwikkeld dat het inlezen en analyseren van gevorderde bankgegevens in een fraudeonderzoek vereenvoudigd. Ook zorgt het voor een hogere accuratesse. Het systeem is getest op al afgeronde onderzoeken. Het gebruik van dit systeem levert een significante tijds winst op bij het beoordelen van bankgegevens. Het gebruik is eenvoudig en de opgedane kennis is (grafisch) weer te geven in de door Sociale Recherche opgestelde rapporten.

Team Inkoop

Team Inkoop adviseert en begeleidt opdrachtgevers bij de organisatie van inkoop en vraagstukken over de samenwerking met private ondernemingen en publieke organisaties. Dit doet team Inkoop uiteraard niet alleen, maar samen met opdrachtgevers, partners en deskundigen. Het streven van het team is om in gezamenlijkheid overheidsgeld transparant en doeltreffend te besteden of te investeren. Voor gemeenten en andere regionale publieke organisaties wil team Inkoop dan ook het regionaal kennis- en ervaringscentrum zijn dat bijdraagt aan realisatie van de (maatschappelijke) doelstellingen van de opdrachtgevers. Doorontwikkeling van team Inkoop en het verder vormgeven van het professioneel opdrachtnemerschap, zoals dit met gemeenten en GR-en is overeengekomen, blijft een aandachtspunt in 2023. Het betreft onder andere de doorontwikkeling van managementrapportages, het organiseren van kennissessies en het aanscherpen van de procesbeschrijvingen en mogelijk het opzetten van een centraal contractenregister.

Versis

Versis voert in 2023 voor 8 gemeenten het Wmo-vervoer en voor 5 gemeenten het leerlingen- en jeugdvervoer uit. De werkelijke kosten ervan worden doorbelast aan de deelnemende gemeenten. In onze organisatie is het beheerbureau van Versis ondergebracht. De primaire taak valt uiteen in de inkoop, het contractbeheer en de financiële afhandeling van alles rondom het vervoer. Marktpartijen verzorgen in opdracht van ons de daadwerkelijke uitvoering van het vervoer. In 2022 is een aanbesteding voor het vraagafhankelijk vervoer doorlopen. Per 01-01-2023 zijn de contracten geëffectueerd en zal volgens een nieuwe inrichting van aansturing en regie op het routevervoer worden gewerkt.

Wmo/Jeugd

Vanuit Wmo/Jeugd wordt vorm en inhoud gegeven aan de inkoop van Wmo en Jeugdzorg en bijbehorend contractmanagement en contractbeheer. Zes gemeenten¹ hebben Regio Rivierenland gevraagd om een organisatieplan op te stellen voor 2023 en verder. Regio Rivierenland heeft eind 2021 een Opdracht Serviceorganisatie Jeugdhulp – Wmo 2023 ontvangen van de zes gemeenten. Hierin is op hoofdlijnen omschreven hoe het toekomstige takenpakket eruit zou kunnen gaan zien. De opdracht aan de serviceorganisatie betreft in principe de inkoop- en het contract- / leveranciersmanagement met daarbij de volgende taken:

Als antwoord hierop heeft Regio Rivierenland een organisatieplan opgesteld en gedeeld met de gemeenten op 11 maart jl.; volgens planning nemen gemeenten een besluit hierover vóór de zomerperiode.

Inburgering

In 2022 is het team Inburgering van start gegaan. Er is veel energie gestoken in de opbouw van het team, zowel in ontwikkeling van procedures, werving van personeel, aanschaf van een Client Volg Systeem als verdergaande samenwerking met de partners. Het is in 2023 voorzien dat verdere uitbreiding van het team door inburgeringsconsulenten zal plaatsvinden (afhankelijk van het daadwerkelijk aantal inburgeraars binnen onze 8 regiogemeenten). Daarnaast wordt op basis van de ervaringen uit 2022 gekeken of aanpassing van de diensten noodzakelijk is.

¹ Buren, Culemborg, Neder-Betuwe, Tiel, West Betuwe, West Maas en Waal.

Beleidsindicatoren

De wettelijk voorgeschreven beleidsindicatoren binnen programma 2 Contractgestuurde dienstverlening hebben betrekking op vroegtijdig schoolverlaters en onderwijsverzuim.

Vsv'ers zijn jongeren van 12 tot 23 jaar die zonder startkwalificatie het onderwijs verlaten. Een startkwalificatie is een havo- of vwo-diploma of minimaal een mbo 2- diploma. Het vsv-percentages staat voor het aantal vsv'ers als percentage van het aantal onderwijsdeelnemers aan het begin van het schooljaar.

Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie MBO				
<i>Realisatie % VSV-ers 12 t/m 22 jaar schooljaar 2020-2021</i>				
Gemeente	Aantal deelnemers	VSV-ers	VSV-%	Landelijk VSV-%
Buren	727	19	2,61%	5,01%
Culemborg	661	31	4,69%	5,01%
Maasdriel	641	15	2,34%	5,01%
Neder-Betuwe	777	29	3,73%	5,01%
Tiel	1.166	64	5,49%	5,01%
West Betuwe	1.505	43	2,86%	5,01%
West Maas en Waal	486	16	3,29%	5,01%
Zaltbommel	861	40	4,65%	5,01%
Totaal	6.824	257	3,77%	

Bron: VSV-verkenner/DUO (definitieve cijfers schooljaar 2020-2021).

Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie VO				
<i>Realisatie % VSV-ers 12 t/m 22 jaar schooljaar 2020-2021</i>				
Gemeente	Aantal deelnemers	VSV-ers	VSV-%	Landelijk VSV-%
Buren	1.386	3	0,22%	0,42%
Culemborg	1.629	1	0,06%	0,42%
Maasdriel	1.298	1	0,08%	0,42%
Neder-Betuwe	1.470	2	0,14%	0,42%
Tiel	2.215	10	0,45%	0,42%
West Betuwe	3.106	12	0,39%	0,42%
West Maas en Waal	909	4	0,44%	0,42%
Zaltbommel	1.797	7	0,39%	0,42%
Totaal	13.810	40	0,29%	

Bron: VSV-verkenner/DUO (definitieve cijfers schooljaar 2020-2021).

De vsv-cijfers over het schooljaar 2020-2021 laten zien dat 297 jongeren uit Regio Rivierenland (1,44%) het onderwijs (MBO + VO) hebben verlaten zonder startkwalificatie. Vergeleken met landelijk, ligt het vsv-percentages in gemeente Tiel bij zowel MBO als VO net iets hoger. In gemeente West Maas en Waal ligt het vsv-percentages bij het VO net iets boven het landelijk gemiddelde. De andere gemeenten hebben een lager vsv-percentages dan landelijk gemiddeld bij zowel MBO als VO. Gemeenten en onderwijs werken in Rivierenland al jaren nauw samen om voortijdig schoolverlaten te voorkomen en verder terug te dringen. Dit gebeurt in samenwerking en overleg met het Ministerie van OCW. Het huidige Regionaal Programma vsv loopt van 2021 tot en met 2024.

De hiervoor opgenomen beleidsindicatoren met betrekking tot vroegtijdig schoolverlaters geven het nettoresultaat weer van de uitvalscores. Overigens zeggen de indicatoren niets over de verrichte inspanningen om schooluitval te beperken. De hierna opgenomen cijfers over schoolverzuim geven wél het effect van de verrichte inspanningen weer.

Absoluut verzuim <i>Realisatie schooljaar 2020-2021, leerlingen 5 t/m 17 jaar</i>			
Gemeente	Aantal leerlingen	Absoluut verzuim	Absoluut verzuim per 1.000 leerlingen
Buren	3.865	101	26,1
Neder-Betuwe	4.402	103	23,4
West Betuwe	7.994	128	16,0
West Maas en Waal	2.522	13	5,2
Zaltbommel	4.822	65	13,5
Totaal	23.605	410	17,4

Bron: JVS-Jeugdvolsysteem/DUO

Relatief verzuim <i>Realisatie schooljaar 2020-2021, leerlingen 5 t/m 17 jaar</i>			
Gemeente	Aantal leerlingen	Relatief verzuim	Relatief verzuim per 1.000 leerlingen
Buren	3.865	126	32,6
Neder-Betuwe	4.402	114	25,9
West Betuwe	7.994	290	36,3
West Maas en Waal	2.522	83	32,9
Zaltbommel	4.822	171	35,5
Totaal	23.605	784	33,2

Bron: JVS-Jeugdvolsysteem/DUO

De in bovenstaande overzichten opgenomen aantallen met betrekking tot absoluut en relatief verzuim sluiten aan op het jaarverslag, dat door Leerplicht is opgesteld. De cijfers geven de inspanningen weer die zijn gedaan op het gebied van verzuimcontrole en -reductie (verzuimpreventie, toezicht & handhaving). Uit de cijfers van het relatief verzuim blijkt, dat t.o.v. het vorige schooljaar 2019-2020 ruim 26% meer verzuim is opgespoord (784 gevallen in 2020/2021 t.o.v. 621 in 2019/2020). De stijging in de cijfers van opgespoord verzuim is te verklaren en is overeenkomstig de verwachting. Het betrekkelijk lage cijfer van het relatief verzuim in het schooljaar 2019/2020 is het gevolg van de 1^e lockdown vanwege Corona-maatregelen, waarbij de scholen dicht gingen en er geen verplichting was voor de leerlingen voor het volgen van online lessen. Verzuim tijdens digitale lessen werd tijdens de 1^e lockdown in 2020 niet geregistreerd en hoefde ook niet vastgelegd te worden voor de handhaving. In het schooljaar 2020/2021 zijn de cijfers van opgespoord verzuim weer op het vertrouwde niveau gekomen, omdat tijdens de 2^e lockdown periode wel maatregelen op het gebied van verzuimregistratie en handhaving genomen zijn (moesten worden), mede gericht op de belangen van het kind.

Aanvullende toelichting bij de verzuimcijfers:

In het schooljaar 2020-2021 hebben de gemeenten Buren, Neder-Betuwe, West Betuwe en Zaltbommel positief besloten ten aanzien van de uitvoering van preventieve taken door leerplicht. Dit past ook in de landelijke trend en zeker in de regionale aanpak. Helaas heeft de gemeente West Maas en Waal niet gekozen voor uitvoering van preventieve taken en worden voor laatstgenoemde gemeente alleen de wettelijke taken uitgevoerd. Dit zal na het schooljaar 2021-2022 geëvalueerd worden. Of dit meteen leidt tot een toename van processen is nog niet meteen inzichtelijk. De betrokkenheid vanuit leerplicht vindt echter steeds meer in een vroegtijdig stadium plaats en daardoor kan verdere escalatie van verzuim dan wel van inzet jeugdhulpverlening worden voorkomen. Tijdens de corona-epidemie heeft Team Leerplicht gemerkt, dat de gemelde cases zwaar van problematiek zijn en al behoorlijk geëscaleerd zijn; mogelijk vanuit het niet hebben van een structuur van de dagelijkse gang naar school.

De financiën van dit programma

Financiële aandachtspunten

Onderstaande tabel geeft een totaaloverzicht van de financiën van dit programma. Hieronder volgen de belangrijkste financiële aandachtspunten:

- De (deels incidentele) lasten zijn ten opzichte van de begroting 2022 per saldo gestegen met € 708.000. Er zijn verschillende oorzaken voor de lastenstijging: de nieuwe uitvoeringstaak Inburgering, waarvan de lasten voor de eerste keer zijn opgenomen in de begroting 2023, de lasten van extra (deels incidentele) taken bij Wmo/Jeugd en de lasten voor Aanpak Jeugdwerkloosheid, waarvan de uitvoering bij het RMC is belegd. Tegenover de hogere lasten staan ook hogere inkomsten, waardoor de extra lasten volledig zijn gedekt binnen de financiële kaders van de begroting.
- De werkzaamheden in het kader van het Transformatiefonds, dat onderdeel is van het actieprogramma 'Zorg voor de jeugd, worden eind 2022 beëindigd; volgens verwachting zijn de projectmiddelen voor het Transformatiefonds dan volledig ingezet. Gevolg is een daling van de lasten in de begroting 2023 met € 472.000.
- De uitvoeringslasten (en de bijdragen die de gemeenten hiervoor betalen) bij Leerplicht, Sociale Recherche, Basismobiliteit/Versis en Wmo/Jeugd zijn in totaliteit t.o.v. 2022 licht gestegen als gevolg van de indexering van de salariskosten en de overige kostenbudgetten.
- Ook bij RMC is sprake van hogere uitvoeringskosten als gevolg van kostenindexatie.
- De begrote inzet van de reserves bedraagt € 52.000 en heeft betrekking op de inzet van de RMC-reserve voor de financiering van de uitvoeringstaken en project-gerelateerde werkzaamheden, die gericht zijn op het voorkomen en terugdringen van voortijdig schoolverlaten.

Programma 2 <i>Bedragen x € 1.000</i>	Rekening 2021	B 2022 t/m AB mrt	Begroting 2023
Lasten	11.223	10.414	11.122
Baten	12.232	11.270	12.011
Subtotaal	1.009	856	889
Gemeentelijke bijdrage	-	-	-
Saldo van baten en lasten	1.009	856	889
Onttrekking reserve	81	59	52
Storting reserve	226	-	-
Resultaat	864	915	941

Toelichting bij de tabel:

Het begrote resultaat van € 941.000 (voordeel) is gelijk aan het bedrag van de overheadkosten, die conform BBV-voorschrift niet meer aan het programma worden toegerekend, maar integraal (bij programma 3) worden verantwoord.

Producten

Tot dit programma behoren de volgende producten:

- Regionaal Meld- en Coördinatiepunt (RMC)
- Leerplicht
- Sociale Recherche
- Inkoopondersteuning
- Coördineren en beheren van de uitvoering van Basismobiliteit (Versis)
- Uitvoeringsondersteuning Wmo/Jeugd
- Ambtelijke ondersteuning RW-POA (Regionaal Werkbedrijf en Platform Onderwijs en Arbeidsmarkt)
- Wet Inburgering

Achtergronden bij dit programma

Meer informatie over Contractgestuurde dienstverlening is te vinden op onze website.



Programma 3 – Algemene baten en lasten

In dit programma worden de overheadkosten centraal begroot en verantwoord, die niet meer toegerekend worden aan taken/activiteiten. Alleen de kosten die een directe relatie hebben met het primaire proces worden aan de programma's toegerekend.

Naast de overheadkosten worden binnen dit programma ook de resultaten uit Treasury en de centrale budgetten voor onvoorziene uitgaven en vennootschapsbelasting begroot en verantwoord. Tot slot worden de rentelasten van de financiering van de gronden die in erfpacht aan Avri zijn uitgegeven en de daarmee samenhangende opbrengst uit de erfpachtcanon in programma 3 begroot en verantwoord.

Resumerend zijn in programma 3 Algemene baten en lasten de volgende onderdelen opgenomen:

Programma onderdelen programma 3 Algemene baten en lasten		
A	Overhead	Taakveld 0.4 uit de Regeling vaststelling taakvelden en verstrekking informatie voor derden.
B	Treasury	Het renteresultaat zoals opgenomen in taakveld 0.5 uit de Regeling vaststelling taakvelden en verstrekking informatie voor derden.
C	Onvoorziene uitgaven	Het centrale budget voor onvoorziene uitgaven maakt deel uit van taakveld 0.8 'Overige baten en lasten' uit de Regeling vaststelling taakvelden en verstrekking informatie voor derden.
D	Vennootschapsbelasting	Het centraal begrote bedrag voor de heffing van vennootschapsbelasting wordt opgenomen in taakveld 0.9 'Vennootschapsbelasting' uit de Regeling vaststelling taakvelden en verstrekking informatie voor derden.

De financiën van dit programma

Financiële aandachtspunten

Onderstaande tabel geeft een totaaloverzicht van de financiën van dit programma. Hieronder volgen de belangrijkste financiële aandachtspunten:

- De lasten bestaan hoofdzakelijk uit de kosten van overhead. De totale lasten bij programma 3 zijn t.o.v. de begroting 2022 nauwelijks gestegen, per saldo maar met € 2.000.
- De overheadkosten zijn gestegen met € 57.000, onder meer als gevolg van de indexering van de salariskosten en overige kostenbudgetten. Daarnaast zijn de rentelasten van de grondfinanciering met € 57.000 gedaald als gevolg van de beëindiging van de erfpachtconstructie en overdracht van de BNG-leningen aan Avri. De aan de investeringen toegerekende rente is met € 2.000 gedaald t.o.v. de begroting 2022. In overeenstemming met de uitgangspunten van de Notitie Rente van de BBV-commissie wordt de doorbelasting van rente naar taakvelden als negatieve last op het taakveld Treasury opgenomen.
- In het bedrag van de begrote baten van in totaal € 248.000 is een bedrag voor desintegratiekosten van € 133.000 begrepen, dat Avri vanaf de afsplitsing op 1 januari 2016 betaalt als vergoeding voor de niet afbouwbaar overhead.
- Het begrote resultaat uit Treasury is t.o.v. 2022 gedaald, maar blijft positief. Het positieve treasuryresultaat geven we terug aan de gemeenten via de gemeentelijke bijdrage (zie volgende punt).
- Per saldo is de gemeentelijke bijdrage negatief (-/- € 2.000) en dat betekent, dat we via de gemeentelijke bijdrage een bedrag teruggeven aan de gemeenten. De opbouw is als volgt: budget voor onvoorziene uitgaven: € 10.000 en voordelig resultaat uit treasury: -/- € 12.000.
- De inzet van de reserves is begroot op € 133.000 en bestaat uit de inzet van de reserve Herhuisvesting (€ 58.000) en de inzet van de reserve Desintegratiekosten voor de financiering van de lasten van het ICT-plan, waarmee we de vernieuwing/modernisering van de ICT-Infrastructuur hebben gerealiseerd (€ 75.000).

Na de samenvattende cijfertabel op de volgende pagina is een gedetailleerde specificatie opgenomen van de overheadkosten per onderdeel, waardoor de kosten van onze bedrijfsvoering transparant en inzichtelijk zijn vastgelegd in de begroting. Bovendien wordt daarmee een betere sturing en control gerealiseerd.

Programma 3 <i>Bedragen x € 1.000</i>	Rekening 2021	B 2022 t/m AB mrt	Begroting 2023
Lasten	2.149	2.405	2.407
Baten	298	265	248
Subtotaal	-1.851	-2.140	-2.159
Gemeentelijke bijdrage	-6	-4	-2
Saldo van baten en lasten	-1.857	-2.144	-2.161
Onttrekking reserve	64	154	133
Storting reserve	-	-	-
Resultaat	-1.793	-1.990	-2.028

Overzicht van de kosten van overhead

Conform wettelijk voorschrift (BBV) nemen we in een apart overzicht de kosten van de overhead op in het programmaplan, zodat via de programmabegroting inzicht wordt gegeven in de kosten van de overhead voor de gehele organisatie. Overhead heeft betrekking op ondersteunende taken die niet direct dienstbaar zijn aan de externe klant of het externe product. De algemene definitie luidt als volgt: *overhead heeft betrekking op alle kosten die samenhangen met de sturing en de ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces.*

In onderstaand overzicht is een specificatie opgenomen van de overhead, waarbij voor het onderscheid naar de verschillende kostencomponenten aansluiting is gezocht bij de definitie en opsomming uit de Notitie Overhead van de BBV-commissie. De inrichting van onze administratie sluit hierop aan.

Overhead <i>Bedragen x € 1.000</i>	Begroting 2023	Wijze van verdeling en toerekening van de overhead
Directie en management primair proces	317	percentages en fte's
Concernondersteuning en bestuursondersteuning	1.227	percentages en fte's
Huisvesting	259	vaste bedragen en fte's
Personeelszaken en organisatie	166	percentages en fte's
Informatievoorziening en automatisering	353	fte's
AVG (FG-functionaris)	87	fte's
Totaal lasten	2.409	
Baten		
Vergoeding overeenkomst desintegratiekosten Avri	133	
Overige ontvangen bijdragen in de overheadkosten	115	
Totaal baten	248	
Saldo van de baten en lasten bij Overhead	2.161	
Mutaties reserves		
Onttrekking reserve Herhuisvesting	58	
Onttrekking reserve Desintegratiekosten	75	
Totaal mutaties reserves	133	
Saldo/resultaat taakveld 0.4 Overhead	2.028	

Op basis van de in bovenstaande tabel weergegeven verdeelsleutels bedraagt de overhead voor programma 1 Regionale samenwerking € 1.087.000 en voor programma 2 Contractgestuurde dienstverlening € 941.000. Voor de uitvoeringsteams van Contractgestuurde dienstverlening komt dat neer op een gemiddeld bedrag van € 27.700 per fte (dat was in de begroting 2022 € 32.400 per fte). Het voordeel bij de kosten van overhead per fte is het gevolg van het feit dat de totale overheadkosten slechts in geringe mate zijn gestegen en dat we meer uitvoeringstaken verrichten waarover de overhead verdeeld kan worden. Als voorbeeld van een nieuwe uitvoeringstaak wordt genoemd Inburgering vanaf 1 januari 2022.

Overhead en apparaatskosten

In onderstaand overzicht zijn de lasten gespecificeerd.

Specificatie <i>Bedragen x € 1.000</i>	Overhead	Apparaatskosten
Totaal lasten overhead	2.409	2.409
Uitvoeringsteams Contractgestuurde dienstverlening		3.873
Speerpunt- en beleidsondersteuning en projecten		1.106
Totaal lasten	2.409	7.388
Percentage van de totale lasten	15,7%	48,3%
Bedrag per inwoner	€ 9,60	€ 29,44

De overhead, uitgedrukt als percentage van het totaal van de begrote lasten, is t.o.v. de begroting 2022 gedaald met 0,7% punten (van 16,4% naar 15,7%) en blijft op een relatief laag niveau. De procentuele daling in de begroting 2023 heeft te maken met het feit dat het totaal van de lasten in de begroting is toegenomen als gevolg van nieuwe uitvoeringstaken, waaronder Inburgering en het Regionaal Stimuleringsfonds (RSF). Als gevolg van uitbreiding in het takenpakket (vraag van de gemeenten) zal een plan gemaakt worden waarbij gekeken wordt naar de ondersteunende werkzaamheden. De verwachting is dat met name bij de staf naar rato meer inzet zal moeten plaatsvinden om dit mogelijk te maken.

Treasury

Regio Rivierenland had tot eind 2021 twee BNG leningen. De leningen werden gebruikt voor de financiering van de gronden, die in erfpacht waren uitgegeven aan Avri. Begin 2022 zijn de in erfpacht aan Avri uitgegeven gronden verkocht aan Avri. Beide BNG-leningen zijn begin 2022 overgedragen aan Avri als integraal onderdeel van de met Avri gemaakte afspraken, en in overeenstemming met de notariële akte van de verkoop van de in erfpacht uitgegeven gronden en de daarmee samenhangende beëindiging van de erfpachtconstructie.

De investeringen en overige activiteiten hebben we met eigen middelen (voornamelijk reserves) gefinancierd. Hierdoor realiseren we in de begroting een positief resultaat uit treasury, dat we via de gemeentelijke bijdrage teruggeven aan de gemeenten.

Alle rentelasten en rentebaten worden begroot en verantwoord op het taakveld Treasury. In de paragraaf Financiering is een renteschema opgenomen, dat inzicht geeft in de rentebaten, rentelasten en het begrote renteresultaat. Het saldo en de samenstelling van het resultaat uit treasury is in onderstaand overzicht samengevat.

Specificatie <i>Bedragen x € 1.000</i>	Treasury
Rentelasten externe financiering (BNG-leningen)	-
Rentelasten overig	1
Saldo rentelasten en rentebaten	1
Af: toerekening rente aan gronden die in erfpacht zijn uitgegeven (projectfinanciering)	-
Totaal van de aan de overige vaste activa (taakvelden) toe te rekenen rente	1
De aan de overige vaste activa (taakvelden) toegerekende rente	13
Begroot resultaat taakveld 0.5 Treasury (voordelig)	-12

Per saldo resteert een begroot positief resultaat uit treasury van € 12.000, dat via de gemeentelijke bijdrage wordt teruggegeven aan de gemeenten.

Onvoorziene uitgaven

In de begroting 2023 is een centraal budget voor onvoorziene uitgaven opgenomen van € 10.000. Financiering gebeurt via de gemeentelijke bijdrage.

Vennootschapsbelasting

Regio Rivierenland is vanaf 1 januari 2016 belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting. Bij de taken die als ondernemersactiviteit worden aangemerkt moet over de behaalde (fiscale) winsten vennootschapsbelasting worden afgedragen, tenzij één van de in de wet opgenomen vrijstellingen van toepassing is. Voor het begrotingsjaar 2023 wordt geen heffing van vennootschapsbelasting verwacht.

Producten

Tot dit programma behoren de volgende taakvelden/producten:

- Overhead
- Treasury
- Onvoorziene uitgaven
- Vennootschapsbelasting

Belangrijke ontwikkelingen en aandachtspunten in 2023

De weerstandscapaciteit van de regio is voldoende om de risico's die we lopen op te vangen. We zetten het beleid ongewijzigd voort.

Toelichting bij de financiële risico's

Onderstaande risico's zijn relevant voor de begroting 2023:

- Bij Contractgestuurde dienstverlening werken we met dienstverleningsovereenkomsten.
- Aan het werken met dienstverleningsovereenkomsten zijn financiële risico's verbonden. De financiële risico's en eventuele tekorten bij de uitvoering van taken voor gemeenten kunnen worden opgevangen door inzet van de risicoreserve Contractgestuurde dienstverlening.
- Regio Rivierenland is namens de regiogemeenten verantwoordelijk voor de organisatie van het regionale vervoersysteem Versis. Het coördineren en beheren van de uitvoering van Versis/Basismobiliteit kan risico's met zich meebrengen.
Provincie Gelderland heeft per 3 april 2022 het ov-vangnet vervoer beëindigd. De Provincie gaat het ov-vangnet vervoer anders organiseren. Hierdoor is een gecombineerde en efficiënte planning en uitvoering van de ritten binnen Versis minder goed mogelijk. Bovendien is er tot 2024 sprake van een geleidelijk afbouw van de provinciale subsidie op het Wmo-vervoer.
- Als gevolg van deze ontwikkelingen, die door de provincie zijn geïnitieerd, krijgen gemeenten vanaf 2022 te maken met een toename van de kosten bij Versis.
- Voor de uitvoering van het vervoer zijn overeenkomsten gesloten met een regiecentrale en een aantal vervoerders. Financiële risico's bestaan bij een eventueel faillissement van een van de partijen. Daarnaast bestaan risico's bij onenigheid tussen opdrachtgever en uitvoerende ondernemers, wat uiteindelijke financiële gevolgen kan hebben. Tot slot kunnen er financiële risico's zijn op het gebied van personele verplichtingen, als de uitvoering van Versis door de Regio wordt beëindigd. De gevolgen van financiële risico's en tekorten kunnen worden gefinancierd vanuit de risicoreserve Contractgestuurde dienstverlening.
- In het verleden is een integrale inventarisatie uitgevoerd naar de financiële risico's bij het Regiokantoor van Regio Rivierenland, waarbij tevens een koppeling is gelegd met de saldi van reserves en voorzieningen om de risico's te kunnen dekken. De in de balans opgenomen algemene reserve van € 474.000 wordt voldoende geacht voor het afdekken van de financiële risico's.
- In aanvulling op de uitgevoerde risico-inventarisatie bij het Regiokantoor is een vervolgonderzoek uitgevoerd, specifiek gericht op frauderisico's. Frauderisico's kunnen (latent) aanwezig zijn zowel op het gebied van onttrekking van geld of goederen aan de organisatie als ook met betrekking tot de financiële verantwoording. Doel van de frauderisico-analyse is vast te stellen hoe het staat met de kwaliteit van beheersing van frauderisico's. Er functioneren voldoende controle- en beheersingsmaatregelen binnen het Regiokantoor van Regio Rivierenland. De frauderisico's worden als 'laag' gekwalificeerd.

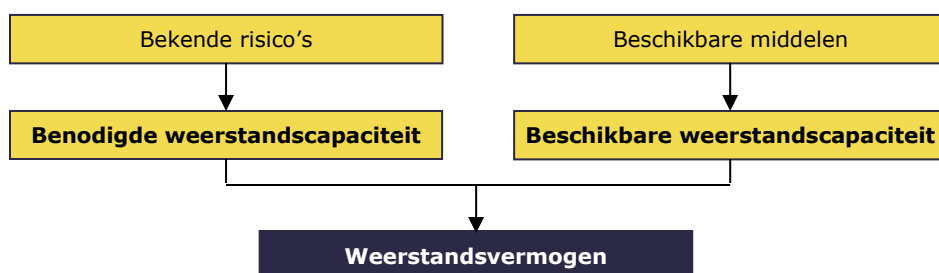
De uitvoeringsaspecten van risicomanagement en de daarmee samenhangende ontwikkelingen in de organisatie worden hierna in deze paragraaf toegelicht.

Toelichting op het begrip weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het weerstandsvermogen is afhankelijk van de benodigde weerstandscapaciteit – de ingeschatte risico's – en de beschikbare weerstandscapaciteit – de middelen die beschikbaar zijn om eventuele tegenvallers op te kunnen vangen. Het weerstandsvermogen wordt gevormd door de aanwezige middelen om de nadelige gevolgen van risico's op te vangen.

Het gaat bij het weerstandsvermogen met name om risico's die *niet* via verzekeringen of voorzieningen kunnen worden ondervangen.

In onderstaand schema is dit weergegeven:



De benodigde weerstandscapaciteit wordt bepaald door:

- de verwachte impact van de aanwezige risico's;
- de gewenste mate van zekerheid dat de risico's kunnen worden opgevangen;
- de mate waarin de risico's al op andere wijze zijn afgedekt.

De beschikbare weerstandscapaciteit is het totaal aan middelen en mogelijkheden waarover de regio kan beschikken om eventueel optredende niet begrote kosten af te dekken, zonder invloed op de uitvoering van taken.

De middelen die we tot de beschikbare weerstandscapaciteit rekenen zijn:

- de vrije aanwendbare reserves;
- de stille reserves;
- de post onvoorzien in de begroting.

Beleid omtrent weerstandscapaciteit

Regio Rivierenland is een gemeenschappelijke regeling die taken uitvoert in opdracht van acht gemeenten. Het weerstandsvermogen van de regio wordt gevormd door het weerstandsvermogen van de afzonderlijke gemeenten. Niettemin zijn er redenen om ook binnen de regio financiële weerstand op te bouwen. Op grond van wettelijke voorschriften is de regio verplicht voorzieningen te vormen voor kwantificeerbare risico's, verplichtingen en verliezen. Daarnaast is het wenselijk om voor bepaalde activiteiten een reserve te hebben om te voorkomen dat bedrijfsresultaten en onvoorziene omstandigheden grote afwijkingen veroorzaken in de jaarlijks geraamde gemeentelijke bijdragen en tarieven. De afgelopen jaren is de vaste gemeentelijke bijdrage van de gemeenten deels omgezet naar dienstverleningsovereenkomsten. Het leveren van maatwerk en flexibiliteit heeft als nadeel dat er meer (financiële) risico's in de bedrijfsvoering ontstaan. Om deze risico's op te kunnen vangen heeft het Algemeen Bestuur ingestemd met de vorming van reserves.

Overzicht van weerstandscapaciteit en risico's bij de programma's Regionale samenwerking en Contractgestuurde dienstverlening

Om het inzicht te versterken in de bestaande en toekomstige financiële risico's en de mate waarin deze zijn afgedekt door reserves heeft het Regiokantoor in het verleden een onderzoeksrapport 'Risico's bij Regio Rivierenland' op laten stellen. Mede op basis van de uitkomsten van de risico-inventarisatie en de in het onderzoeksrapport opgenomen adviezen is een algemene reserve gevormd van € 474.000 als extra buffer voor het afdekken van (financiële) risico's.

In algemene zin kan gesteld worden dat er geen (grote) risico's zijn bij het Regiokantoor die om directe aanpassing in de bedrijfsvoering vragen. Daarbij past wel de volgende kanttekening: als gevolg van de verliezen bij de contractactiviteiten in 2019 en 2020 is het saldo van de risicoreserve Contractgestuurde dienstverlening aanzienlijk gedaald. Gelukkig is in 2021 sprake geweest van een kentering en waren we in staat de risicoreserve Contractgestuurde dienstverlening te versterken.

Onze inspanningen zijn gericht op een reëel en structureel sluitende begroting bij de contractactiviteiten (programma 2) in de (meerjaren)begroting vanaf 2022 en met name het oplossen van de tekorten bij het Inkoopbureau. De sturing op uren is geïntensiveerd en verbeterd en met de medewerking van de gemeenten (en andere belangrijke klanten van het Inkoopbureau) streven we naar een financieel sluitende exploitatie bij het Inkoopbureau.

Toelichting bij de risicoreserve Contractgestuurde dienstverlening

Voor het opvangen van tekorten (en overige financiële risico's) bij de uitvoering van contractactiviteiten (programma 2 Contractgestuurde dienstverlening) is een risicoreserve gevormd. Deze reserve is bedoeld om tegenvallende resultaten en/of wegvallende vraag op flexibele taken op te kunnen vangen. Een reserve van maximaal 30% van de totale uitgaven bij Contractgestuurde dienstverlening wordt voldoende geacht om de bedrijfsvoeringsrisico's op te kunnen vangen (Besluit van het Algemeen Bestuur uit april 2011). De flexibele taken van Contractgestuurde dienstverlening bevatten risico's voor Regio Rivierenland, waarbij te denken valt aan ziekte en inhuur van personeel en fluctuaties in de vraag naar diensten/producten. Ook zijn er risico's op het gebied van vraag en aanbod. Hiertegenover staat dat de gemeenten betalen voor de gevraagde diensten. In het uiterste geval zijn gemeenten als eigenaar van de Regio Rivierenland verantwoordelijk voor tekorten die niet kunnen worden gedekt uit de gevormde reserves.

Onvoorzienne uitgaven

In de Nota reserves en voorzieningen is ten aanzien van de weerstandscapaciteit van de programma's Regionale samenwerking en Contractgestuurde dienstverlening bepaald dat er een post 'onvoorzien' in de begroting opgenomen kan worden voor incidentele tegenvallers. In de programmabegroting 2023 is een bedrag van € 10.000 opgenomen voor onvoorzienne uitgaven.

Maatregelen op het gebied van risicobeheersing en risicomanagement

We hebben verzekeringen afgesloten voor onze eigendommen en voor het personeel. We hebben verzekeringen op het gebied van brand/opstal + inventaris/goederen, computerverzekering, aansprakelijkheid, rechtsbijstand en goed werkgeverschap. Eventuele financiële risico's en kosten van schades kunnen veelal via verzekeringspolissen worden gedekt.

De werkorganisatie en de werkprocessen zijn zodanig ingericht, dat voldoende (controle-) procedures en beheersmaatregelen functioneren om financiële risico's en frauderisico's te voorkomen of in ieder geval te beperken. We werken met (meerjarige) contracten, bijvoorbeeld op het gebied van huisvesting/onderhoud om de risico's ten aanzien financiële verplichtingen te reduceren. Ook voor de inkomsten geldt, dat we contractafspraken maken met onze klanten (bijvoorbeeld via dienstverleningsovereenkomsten). Het beheer van subsidiegelden en de bewaking van subsidievoorwaarden en -verplichtingen is voldoende ingebed in de organisatie.

Ten aanzien van de geldmiddelen wordt opgemerkt dat de organisatie geen eigen kas heeft. Alle geldstromen lopen via de bank (BNG), waardoor geen risico's bestaan ten aanzien van vervreemding of verduistering van kasgelden. De banktegoeden zijn ondergebracht bij de schatkist, waardoor ook ten aanzien van het onrechtmatig gebruik van banktegoeden de financiële risico's grotendeels zijn afgedicht, omdat voor het ontvreemden van gelden extra stappen ondernomen moeten worden. Bovendien zijn in het proces van bankbetalingen meerdere controlestappen aangebracht.

Voor wat betreft de gemeentelijke bijdrage zijn in de Regeling Regio Rivierenland bepalingen opgenomen, waardoor financiële risico's worden beperkt, in ieder geval voor de korte termijn. Overige getroffen maatregelen betreffen voornamelijk organisatorische maatregelen, passend bij de ontwikkelingen in de bedrijfsvoering en de dynamiek van het werken in een gemeentelijke (politieke) omgeving. Er wordt geïnvesteerd in personeel via training, opleidingen en loopbaanbegeleiding. Daarnaast is er aandacht voor de kwaliteit, betrouwbaarheid en continuïteit van (ICT-)systemen en de hiermee samenhangende activiteiten op het gebied van databeheer en informatiebeveiliging.

Overige financiële risico's

Op grond van de wettelijke voorschriften mogen in de balans geen arbeidskosten gerelateerde verplichtingen worden opgenomen met een jaarlijks gelijkblijvend volume. Dit heeft onder meer betrekking op de verplichting verlofdagen. Als gevolg van de toegenomen werkvoorraad en werkdruk zien we een groei in het verlofsaldo bij medewerkers. De lasten daarvan worden gerealiseerd op het moment dat het verlof wordt opgenomen of uitbetaald. Voor de latente verlofverplichtingen is geen budget in de begroting opgenomen en daarmee vormt de verplichting voor verlofdagen (in de jaarrekening 2021 een bedrag van € 260.000) een belangrijke financiële risicopost.

Paragraaf 2 – Onderhoud kapitaalgoederen

Belangrijke ontwikkelingen en aandachtspunten in 2023

We zetten het beleid ongewijzigd voort.

Beleidskader

Het beleid ligt vast in het meerjarenonderhoudsplan

Het beleidskader ligt vast in de beleidsnotitie Onderhoud gebouwen. Uitgangspunt is dat op langere termijn ons bedrijfspand op een adequate wijze wordt onderhouden. Renovaties en nieuwbouw moeten hiervan los worden gezien. Hiervoor dienen afzonderlijk middelen beschikbaar te worden gesteld door het Algemeen Bestuur. Begin 2016 zijn door een daartoe gespecialiseerd bureau nieuwe meerjarige onderhoudsplannen opgesteld. Het onderhoudsplan is doorgerekend voor een periode van 20 jaar. Jaarlijks wordt nagegaan of de voorziening een toereikend saldo heeft en of het meerjarenonderhoudsplan bijstelling behoeft. In 2019 hebben we de nieuwe huisvesting gerealiseerd in ons pand aan de Burg. Van Lidth de Jeudelaan. De verbouwingen zijn in 2020 afgerond in combinatie en samenhang met de uitvoering van het meerjarig onderhoudsplan. Het investeringskrediet voor de verbouwingen is inmiddels volledig ingezet.

Eind 2021 zijn we gestart met het opstellen van een geactualiseerd meerjarig onderhoudsplan, dat in overeenstemming is met de huidige huisvestingssituatie van ons gerenoveerde pand.

We hebben in de begroting 2023 de storting in de onderhoudsvoorziening vastgelegd op € 15.546, gelijk aan het geraamde bedrag in de begroting 2022.

Financiële consequenties en vertaling daarvan in de begroting

Onderhoudsvoorziening pand Burg. van Lidth de Jeudelaan

Het meerjarenonderhoudsplan is in 2016 geactualiseerd.

In 2019 is in het kader van de herhuisvesting aanzienlijk geïnvesteerd en daarbij zijn geplande/voorzienbare onderhoudswerkzaamheden gecombineerd uitgevoerd met de aangebrachte vernieuwingen en verbeteringen aan en in ons pand. Als gevolg van de uitgevoerde verbouwingen en renovaties hoefde de onderhoudsvoorziening in 2020 en 2021 niet ingezet te worden. Er is in de afgelopen 2 jaren geen terugkerend/periodiek groot onderhoud uitgevoerd.

In afwachting van de actualisatie van het meerjarenonderhoudsplan in 2022 hebben we in de begroting 2023 de storting in de onderhoudsvoorziening gehandhaafd op € 15.546.

We verwachten dat de jaarlijkse onttrekkingen in de pas zullen lopen met de jaarlijkse storting.

Het geplande/geraamde verloop van de onderhoudsvoorziening meerjarig is als volgt.

Onderhoudsvoorziening gebouwen Burg. Van Lidth de Jeudelaan <i>Bedragen x € 1.000</i>	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2025	Begroting 2026
Stand 1 januari	93	93	93	93	93
Dotatie voorziening	16	16	16	16	16
Onttrekking voorziening	16	16	16	16	16
Stand 31 december	93	93	93	93	93

Belangrijke ontwikkelingen en aandachtspunten in 2023

Algemeen

De paragraaf bedrijfsvoering geeft inzicht in de stand van zaken en de beleidsvoornemens rond de bedrijfsvoering. Met bedrijfsvoering worden de bedrijfsprocessen bedoeld die nodig zijn om de beleidsdoelstellingen uit de programma's te realiseren.

Voor een goede bedrijfsvoering zijn budget, personeel met kennis en kunde, infrastructuur, leiding/aansturing, een goede communicatie, informatie en beheersinstrumenten nodig. Ook is een efficiënte inrichting van de organisatie en een gezonde samenwerkingscultuur, samen met gemeenten en andere partners cruciaal om de doelstellingen van de regionale samenwerking te bereiken en onze dienstverlening adequaat te kunnen uitvoeren.

Onze organisatie is voortdurend in verandering door de dynamiek in het openbaar bestuur en de ontwikkelingen in de samenleving. Verandering zal de constante factor zijn voor onze organisatie. Dat vraagt een organisatie die daarmee om kan gaan en kwaliteit blijft leveren. Het Dagelijks Bestuur is verantwoordelijk voor een adequate bedrijfsvoering. Het Algemeen Bestuur heeft hierbij een kaderstellende en controlerende taak.

Inrichting van de organisatie

De organisatie van Regio Rivierenland bestaat uit drie onderdelen:

- **Staf (Concern- en bestuursondersteuning):** dit onderdeel is gericht op de interne dienstverlening aan de andere twee onderdelen en is gericht op de bedrijfsvoering van Regio Rivierenland.
- **Beleid en projecten (onderdeel van het programma Regionale samenwerking):** dit onderdeel richt zich volledig op de procesmatige facilitering van de beleidsmatige samenwerking tussen de gemeenten op o.a. de drie Speerpunten (Agribusiness, Economie & Logistiek en Recreatie & Toerisme) en op de doorlopende programmalijnen op diverse gebieden zoals duurzaamheid, mobiliteit en wonen. Daarmee worden de opgaven uit programma 1 van de begroting verwezenlijkt.
- **Contractgestuurde Dienstverlening:** dit onderdeel levert op contractbasis diensten voor de gemeenten. Daarmee worden de opgaven uit programma 2 van de begroting gerealiseerd.

Staf (Concern- en bestuursondersteuning)

De ondersteunende middelen (P&O, Financiën & Control, Administratie, Informatievoorziening & Automatisering, Informatieveiligheid en privacy (FG), Huisvesting, JZ, Archief, Communicatie, Bestuursondersteuning/-secretariaat) staan direct ten dienste van de bedrijfsvoering van het Regiokantoor. In 2023 zullen wij de staf verder doorontwikkelen. Deze doorontwikkeling heeft enerzijds procesmatige aspecten in zich; de processen en daarbij behorende taken, rollen en verantwoordelijkheden dienen scherp in beeld te zijn en daar waar mogelijk te worden geoptimaliseerd. Anderzijds zal de doorontwikkeling zich richten op competenties en vaardigheden van medewerkers. Een organisatie die adaptief is kan dit alleen zijn met enthousiaste medewerkers die zich eveneens voortdurend ontwikkelen. De ambitie op dit vlak is het worden van een Great Place to Work in 2024. Een derde belangrijk element in de doorontwikkeling is het bewaken van de balans tussen taken en omvang van het personeelsbestand ofwel het in evenwicht brengen hiervan. Bij de doorontwikkeling van bedrijfsvoering en mede als gevolg van uitbreiding van het takenpakket (vraag naar uitvoering taken van de gemeenten nemen toe) wordt voor de ondersteuning een plan gemaakt waarbij de primaire processen voldoende ondersteund worden.

De concernondersteuning is gericht op:

- Goed werkgeverschap (cultuur van de organisatie, ontwikkeling en inspiratie van medewerkers, arbeidsvoorwaarden, personeelsregelingen, Ondernemingsraad (OR) en Lokaal Overleg (LO))
- De planning- en controlcyclus
- Control (auditcomité, interne controle, algemene financiële en juridische control)
- Organisatie-inrichting (treasury, budgetbeheer, mandatering, organisatieregelingen)
- Juridische control (gemeenschappelijke regeling en interne reglementen en verordeningen)
- Informatietechnologie & informatieveiligheid + de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde dataverwerking (ICT)

- Archief (centrale archiefverantwoording en -wetgeving)
- Concerncommunicatie (website, intranet, nieuwsuitingen, folders)
- Bestuursondersteuning (faciliteren bestuursvergaderingen, regiomiddagen, regionale agendacommissie en bijeenkomsten)

De overige middelenfuncties, waarbij dienstverleningsafspraken kunnen worden gemaakt, zijn ondergebracht bij het onderdeel Contractgestuurde Dienstverlening met een directe kostentoedeling naar de onderdelen waar werkzaamheden voor worden verricht. Door deze werkwijze wordt de werkelijke kostprijs per onderdeel transparant. Hierdoor kunnen ook makkelijker diensten buiten onze organisatie worden aangeboden, waarmee inkomsten worden gegenereerd.

Beleid en projecten (Regionale samenwerking)

De samenwerking tussen de gemeenten wordt gefaciliteerd door drie speerpuntondersteuners en diverse beleidsmedewerkers en programmamanagers. Zij faciliteren de samenwerking tussen de gemeenten en partners op een hoogwaardig procesmatig niveau en anticiperen daarbij op de wensen van de gemeenten en maatschappelijke ontwikkelingen (veranderingen, bedreigingen en kansen voor de gemeenten).

We zetten, samen met de gemeenten en partners, in op het transparant maken en houden van de onderwerpen die op regionaal niveau spelen, zodat de gemeenten het overzicht behouden en de inhoudelijke richting kunnen blijven bepalen. We blijven investeren in onze communicatie. Onze website moet de bron zijn waar onze gemeenten, maar ook andere partners de juiste informatie makkelijk kunnen vinden. Mede hierdoor ontwikkelt FruitDelta Rivierenland zich verder tot een samenwerkingsplatform en komt de regio nog verder tot bloei.

Contractgestuurde dienstverlening

Voor Contractgestuurde dienstverlening zetten we in op efficiënte bedrijfsvoering, goede procesondersteuning vanuit de interne backoffice en slimme automatisering met gebruik van handige tools zodat we op effectieve en kostenefficiënte wijze producten en diensten kunnen leveren aan onze gemeenten.

Beleidsindicatoren

Met de wetswijziging van maart 2016 in het kader van de Vernieuwing van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) zijn een aantal beleidsindicatoren vastgesteld, die verplicht in de programma's en programmaverantwoording opgenomen moeten worden.

De wettelijk voorgeschreven beleidsindicatoren binnen programma 3 zijn in het hierna opgenomen overzicht benoemd en toegelicht.

Beleidsindicator	Begroting
Personele formatie (fte per 1.000 inwoners)	0,235
Personele bezetting (fte per 1.000 inwoners)	0,243
Externe inhuur (percentage van de totale salariskosten)	4,9%
Overhead (percentage van de totale lasten)	15,7%
Apparaatskosten (bedrag per inwoner)	€ 29,44

Toelichting bij de beleidsindicatoren

Personele formatie en personele bezetting

De personele formatie is gebaseerd op het actuele formatieoverzicht (per 1 maart 2022, waarin ook de vacatures zijn meegenomen). In onderstaand overzicht zijn de besluiten met betrekking tot de personele formatie en aanstellingen tot 1 maart 2022 zijn verwerkt.

Specificatie	Personele formatie (incl. vacatures)	Personele bezetting
Directie en management primair proces	2,00	2,00
Concern- en bestuursondersteuning, ICT, AVG en administratie	13,86	14,80
Speerpunt- & beleidsondersteuning en projecten	9,55	10,55
Uitvoeringstaken Contractgestuurde dienstverlening	32,64	32,74
Proces-/programmamanager RW-POA *)	0,89	0,89
Totaal fte	58,94	60,98
Totaal fte per 1.000 inwoners	0,235	0,243

*) RW-POA staat voor Regionaal Werkbedrijf en Platform Onderwijs & Arbeidsmarkt. De proces-/programmamanager RW-POA is op 1 maart 2020 bij Regio Rivierenland in dienst gekomen.

De personele bezetting is per saldo 2,04 fte hoger dan de personele formatie. Het verschil heeft grotendeels te maken met een hogere ureninzet bij sommige medewerkers, die deels tijdelijk van aard zijn. Daarnaast is in de begroting rekening gehouden met extra inzet van personeel voor de uitvoering van de Regiodeal (projectleider Versterking Burgerparticipatie). De extra personele inzet voor de Regiodeal is volledig gedekt door de middelen uit de Regiodeal.

Externe inhuur

De in de salarisbegroting opgenomen budgetten voor externe inhuur komen in de begroting 2023 uit op een bedrag van € 280.500. Dat is 4,9% van het salariskostenbudget in de begroting. De inhuurbudgetten hebben betrekking op de teams Inkoopbureau en Financiën.

In het geval we voor (tijdelijke) projecten extern personeel inhuren, worden de lasten hiervan gefinancierd uit de projectopbrengsten. De eventuele inhuurkosten voor projecten zijn niet in de salarisbegroting meegenomen.

Belangrijke ontwikkelingen en aandachtspunten in 2023

We zetten het beleid ongewijzigd voort.

Beleidskader: het Treasurystatuut van de regio

In het Treasurystatuut staan de uitgangspunten en doelstellingen voor het treasurybeleid vermeld. De uitvoering en ontwikkelingen worden in deze paragraaf toegelicht.

Onderdelen:

- Algemene ontwikkelingen
- Treasurybeheer
- (Krediet) Risicobeheer
- Financiering
- Ontwikkeling liquiditeitspositie

Algemene ontwikkelingen

Dit onderdeel schetst de belangrijkste interne en externe ontwikkelingen die invloed kunnen hebben op de treasuryfunctie, alsmede wijzigingen in de Wet Financiering Decentrale Overheden (wet Fido), de Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden (Ruddo), de wet Hof en het Verplicht Schatkistbankieren voor decentrale overheden.

Interne ontwikkelingen

Regio Rivierenland voldoet bij de uitvoering van de treasuryfunctie aan de wet- en regelgeving. Bij wet van 11 december 2013 tot wijziging van de Wet financiering decentrale overheden is het een verplichting geworden om overtollige liquide middelen aan te houden in de schatkist van het Rijk. Gelden tegen gunstige rentetarieven uitzetten op spaarrekeningen of deposito's bij andere financiële instellingen is met de invoering van Schatkistbankieren niet meer toegestaan. Er mag een bedrag ter hoogte van 2,00% (met een ondergrens van € 1.000.000) van het jaarlijkse begrotingstotaal buiten de schatkist gehouden worden voor de uitvoering van dagelijkse taken. Wij hebben de drempelwaarde vastgelegd op € 450.000, omdat bij een banksaldo boven € 500.000 een rentevergoeding aan de BNG betaald moet worden.

Externe ontwikkelingen, rente-ontwikkelingen

De belangrijkste externe ontwikkelingen zijn (internationale) economische indicatoren en de invloed hiervan op de geld- en kapitaalmarkt, alsmede wijzigingen in wet- en regelgeving. Regio Rivierenland kent geen zelf ontwikkelde rentevisie. Zij volgt de marktgegevens en renteontwikkelingen via publicaties van gerenommeerde financiële instellingen. We verwachten dat de rente op de geld- en kapitaalmarkt in de komende periode op het huidige lage niveau zal blijven.

Treasurybeheer

Het treasurybeheer is de (beleids) uitvoering van de treasuryfunctie, binnen de kaders van het huidige treasurystatuut. De treasuryfunctie omvat alle activiteiten die zich richten op het sturen en beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële vermogenswaarden, financiële geldstromen, de financiële posities en hieraan verbonden risico's. Met de invoering van schatkistbankieren is de aandacht voor het volgen en bewaken van de banksaldi en de mutaties in 's Rijks schatkist verder geïntensiveerd.

Risicobeheer

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet is een wettelijke limiet en bepaalt de maximale omvang van de externe kortgeldpositie in enig jaar. De zogenaamde netto vlottende schuld mag maximaal 8,2% bedragen van het begrotingstotaal van € 15.297.000. Daarboven moet lang geld worden aangetrokken. De kasgeldlimiet voor Regio Rivierenland bedraagt voor 2023 afgerond € 1.254.000

Renterisico

De renterisiconorm is ook een wettelijke limiet en beperkt de vaste schuld die in enig jaar voor aflossing of renteherziening in aanmerking komt tot 20% van het begrotingssaldo. De vaste schuld van Regio Rivierenland bestaat uit geldleningen waarop geen renteherzieningen plaatsvinden. Derhalve is er geen renterisico.

Kredietrisicobeheer

Regio Rivierenland loopt geen risico's bij het uitzetten van geldmiddelen. De gelden zijn belegd conform de voorwaarden genoemd in het treasurystatuut.

Frauderisico

We hebben bij het Regiokantoor een inventarisatie van frauderisico's uitgevoerd. Het doel van deze frauderisico-analyse is vast te stellen hoe het staat met de kwaliteit van beheersing van frauderisico's binnen onze organisatie en welke beheersingsmaatregelen er eventueel nog genomen moeten worden ter voorkoming van eventuele fraude. De belangrijkste frauderisico's hebben betrekking op fraude met bancaire middelen, kantoorvoorraden en onrechtmatig gebruik van subsidiegelden. Er functioneren voldoende controle- en beheersingsmaatregelen binnen het Regiokantoor van Regio Rivierenland en de frauderisico's worden als 'laag' gekwalificeerd.

Financiering

De aanwezige vaste activa zijn volledig met lang vermogen gefinancierd.

Tot 2022 werd deze grotendeels via de langlopende leningen bij de BNG en deels met eigen vaste financieringsmiddelen (reserves). Begin 2022 zijn de langlopende leningen bij de BNG overgedragen aan Avri in het kader van de verkoop van de in erfpacht uitgegeven gronden aan Avri. Gelijktijdig is de erfpachtconstructie beëindigd. Sinds de overname van de BNG leningen door Avri verloopt de financiering enkel nog via eigen reserves.

De financiële positie is goed en de financieringsverhoudingen op basis van de geprognosticeerde balans per 1-1-2023 zijn gezond, zoals in onderstaand overzicht.

Financiering <i>Bedragen x € 1.000</i>	Prognose 1-1-2023
Totale kapitaalbeslag in vaste activa	841
Eigen vaste financieringsmiddelen (reserves)	2.502
Vaste schulden (Leningen BNG)	-
Totaal van de langlopende financiering	2.502

Er is een surplus aan langlopende financieringsmiddelen. Dat heeft voor een groot deel te maken met de verkoop eind 2018 van het pand JS de Jongplein. Daarnaast is het surplus aan vast vermogen in 2022 verder toegenomen door de verkoop van de erfpacht uitgegeven gronden aan Avri en overdracht van de BNG-leningen. Het overschot aan kortlopende middelen hebben we ondergebracht bij 's Rijks Schatkist.

De financiering van onze eigen bedrijfsactiviteiten en investeringen gebeurt uit eigen middelen (voornamelijk reserves). Een belangrijk voordeel van de financiering met eigen financieringsmiddelen (reserves) is, dat geen rentelasten betaald hoeven te worden.

De reserves worden de komende jaren afgebouwd en ingezet voor de bekostiging van de herhuisvesting (verbouwingsinvesteringen) en het ICT-plan (modernisering ICT-infrastructuur en vervanging kantoorautomatisering). Daarnaast wordt de RMC-reserve ingezet om een kostendekkende exploitatie mogelijk te maken van de projecten en activiteiten die RMC coördineert en uitvoert op het gebied van voortijdige schoolverlaters en kwetsbare jongeren. In meerjarig perspectief wordt de inzet van de bestemmingsreserves jaarlijks afgebouwd, waardoor we ook in de toekomst een reëel en structureel sluitende begroting realiseren.

Wettelijke kaders

In de Notitie Rente van de BBV-commissie zijn voorschriften opgenomen voor de wijze waarop de rente verwerkt moeten worden in de begroting. Alle rentelasten en rentebaten uit hoofde van financieringen moeten bij Treasury worden verantwoord. Er mag een rentevergoeding over eigen financieringsmiddelen (reserves) worden berekend, maar deze rentevergoeding is gemaximeerd tot het rentepercentage dat is gebaseerd op het gewogen samenstel van de rentelasten over de externe financiering (langlopend én kortlopend). De omslagrente moet op consistente en eenduidige wijze worden toegerekend aan de individuele vaste activa. Het in de begroting voorgerekenelde omslagpercentage mag binnen een marge van 0,5% worden afgerond. De BBV-commissie doet de aanbeveling om het Renteschema uit de Notitie Rente op te nemen in de paragraaf Financiering van de begroting.

In de begroting 2023 hebben we de rentepercentages toegepast die in onderstaand overzicht zijn opgenomen.

Rentepercentages	
Langlopende financiering	n.v.t.
Rentevergoeding over eigen vaste financieringsmiddelen (reserves)	1,500%
Omslagrentepercentage	1,500%

De bespaarde rente met betrekking tot eigen financieringsmiddelen komt in de begroting ten gunste van de exploitatie en maakt onderdeel uit van het resultaat uit Treasury.

Op de volgende pagina is het Renteschema opgenomen uit de Notitie Rente van de BBV-commissie, waarmee inzicht wordt gegeven in de rentelasten, de rentebaten, het renteresultaat en de wijze van toerekening van de rente aan investeringen.

Renteschema

Renteschema <i>Bedragen x € 1.000</i>	
Rentelasten externe financiering (BNG-leningen)	-
Rentelasten overig	1
Saldo baten en lasten	1
Af: toerekening rente aan gronden die in erfpacht zijn uitgegeven (projectfinanciering)	-
Totaal van de aan de overige vaste activa toe te rekenen externe rente	1
Rente over het eigen vermogen (rentevergoeding van 1,5%)	38
Totaal van de aan de overige vaste activa toe te rekenen rente	39
De aan de overige vaste activa toegerekende rente (omslagpercentage 1,5%)	13
Gerealiseerd renteresultaat (nadelig)	26

Het resultaat uit Treasury (opgenomen in programma 3) komt uit op € 12.000 (voordelig) en is als volgt opgebouwd:

- * Renteresultaat: € 26.000 (nadelig).
- * Hierin opgenomen rentevergoeding eigen financieringsmiddelen (reserves): € 38.000.
Het bedrag van € 38.000 is gelijk aan de bespaarde rente die ten gunste van de exploitatie is gebracht.

Het **renteresultaat** is nadelig als gevolg van het surplus aan langlopende financiering (leningen + reserves), in verhouding tot het vastgelegde kapitaal in vaste activa.

Het **treasuryresultaat** is positief, omdat de in het renteschema verantwoorde rente over het eigen vermogen als bespaarde rente weer ten gunste van de exploitatie komt. We betalen immers geen rentevergoeding over het eigen vermogen.

Paragraaf 5 – Verbonden partijen

Visie en beleidsvoornemens omtrent verbonden partijen

Verbonden partijen zijn rechtspersonen waarmee Regio Rivierenland een bestuurlijke en financiële band heeft. In de begroting en jaarstukken wordt aandacht besteed aan de verbonden partijen. Dit is vanwege bestuurlijke, beleidsmatige en/of financiële belangen en risico's die samenhangen met verbonden partijen.

In de financiële verordening is bepaald dat nieuwe verbonden partijen en wijzigingen in bestaande verbonden partijen of eventuele problemen en beëindiging van bestaande verbonden partijen in deze paragraaf behandeld dienen te worden.

Verbonden partijen en risico's

Verbonden partijen waarmee Regio Rivierenland een bestuurlijke en/of financiële band heeft, kunnen risico's met zich mee brengen. Het streven is deze risico's te beperken. Bij de verschillende toelichtingen worden de risico's aangegeven, voor zover van toepassing.

Deelname in vennootschappen

Regio Rivierenland heeft geen bestuurlijke en/of financiële belangen in andere vennootschappen.

Deelname in samenwerkingsverbanden

Regio Rivierenland heeft geen bestuurlijke en/of financiële belangen in andere samenwerkingsverbanden.

Belangrijke ontwikkelingen en aandachtspunten in 2023

Geen bijzonderheden. Vanaf het begrotingsjaar 2021 hebben wij geen kapitaalbelang in andere ondernemingen of organisaties meer.

Overzicht van baten en lasten en gemeentelijke bijdrage

Totaaloverzicht

Overzicht baten en lasten <i>Bedragen x € 1.000</i>		Rekening 2021	B 2022 t/m AB mrt	Begroting 2023
Lasten				
1. Regionale samenwerking		5.696	1.489	1.768
2. Contractgestuurde dienstverlening		11.223	10.414	11.122
3. Algemene baten en lasten		2.149	2.405	2.407
Totaal lasten		19.068	14.308	15.297
Baten				
1. Regionale samenwerking		4.539	331	562
2. Contractgestuurde dienstverlening		12.232	11.270	12.011
3. Algemene baten en lasten		298	265	248
Totaal baten		17.069	11.866	12.821
Gemeentelijke bijdrage				
1. Regionale samenwerking		2.169	2.233	2.293
2. Contractgestuurde dienstverlening		-	-	-
3. Algemene baten en lasten		-6	-4	-2
Totaal gemeentelijke bijdrage		2.163	2.229	2.291
Saldo van baten en lasten		164	-213	-185
Mutaties reserves				
1. Regionale samenwerking	Onttr.	-	-	-
	Stort.	-	-	-
2. Contractgestuurde dienstverlening	Onttr.	81	59	52
	Stort.	226	-	-
3. Algemene baten en lasten	Onttr.	64	154	133
	Stort.	-	-	-
Totaal mutaties reserves		-81	213	185
Resultaat		83	-	-

Ontwikkeling gemeentelijke bijdrage <i>Bedragen x € 1.000</i>	Rekening 2021	B 2022 t/m AB mrt	Begroting 2023
Programma 1 Regionale samenwerking	2.169	2.233	2.293
Programma 2 Contractgestuurde dienstverlening	-	-	-
Programma 3 Algemene baten en lasten	-6	-4	-2
Voordeel huisvestingskosten	-	-	-
Totaal	2.163	2.229	2.291
Procentuele stijging		3,05%	2,78%

De gemeentelijke bijdrage in de begroting 2023 komt uit op een bedrag van € 9,13 per inwoner. De mutaties worden hierna toegelicht.

Ontwikkeling gemeentelijke bijdrage

De ontwikkeling van de gemeentelijke bijdrage geeft het volgende beeld:

Ontwikkeling gemeentelijke bijdrage <i>Bedragen x € 1.000</i>	Rekening 2021	B 2022 t/m AB mrt	Begroting 2023
Gemeentelijke bijdrage programma's 1 t/m 3	2.163.000	2.229.000	2.291.000
Aantal inwoners	246.654	248.663	250.974
Bedrag per inwoner	€ 8,77	€ 8,96	€ 9,13

In de gemeentelijke bijdrage is niet de (project)bijdrage begrepen, die gemeenten betalen voor zaken zoals het Regionaal Investeringsfonds (RSF) en voor Mobiliteit. Deze bijdragen worden separaat gefactureerd.

De stijging van de gemeentelijke bijdrage in de begroting 2023 is in onderstaand overzicht gespecificeerd.

Mutaties gemeentelijke bijdrage <i>Bedragen x € 1.000</i>	Afwijking	
Gemeentelijke bijdrage begroting 2023	2.229	
Lager resultaat uit Treasury	2	N
Hogere uitvoeringskosten, voornamelijk als gevolg van de stijging van de salariskosten. Een stijging met 2,70% ten opzichte van de gemeentelijke bijdrage in de begroting 2022, en dat is net iets lager dan het percentage van de geraamde stijging van de salariskosten van 2,75 % dat in de kaderbrief van de programmabegroting 2023 is opgenomen.	60	N
Gemeentelijke bijdrage begroting 2023	2.291	

Gemeentelijke bijdrage begroting 2022

Overzicht besluiten Algemeen Bestuur na vaststelling programmabegroting 2022.

Nr.	Omschrijving	Bedrag x € 1.000	I/S*	Dekking	Datum besluit
	Gemeentelijke bijdrage programmabegroting 2022	2.229			
	Geen begrotingswijzigingen t/m AB maart 2022				
	Actueel saldo gemeentelijke bijdrage begroting 2022	2.229			
	De begrotingswijzigingen vanaf april 2022 worden in de Bestuursrapportage 2022 verwerkt				
	Gemeentelijke bijdrage begroting 2022	2.229			

I=Incidenteel; S=Structureel

Verschillenanalyse per programma

1. Regionale samenwerking <i>Bedragen x € 1.000</i>	Begroting 2022 t/m AB mrt	Begroting 2023		Verschil	Impact op gem. bijdrage
Lasten	1.489	1.768	->	279	
Speerpuntberaden & beleids- en projectondersteuning	Voor het Regionaal Stimuleringsfonds (RSF) is in de begroting 2023 een bedrag van € 2 per inwoner voor 7 gemeenten opgenomen.			398	
Speerpuntberaden & beleids- en projectondersteuning	Geen bijdrage Mobiliteitsfonds in de begroting 2023 opgenomen. Besluitvorming in het Algemeen Bestuur en in de gemeenteraden m.b.t. het opnemen van een (structurele) projectbijdrage in de begroting volgt op een later moment in 2022.			-249	
Speerpuntberaden & beleids- en projectondersteuning	Meer geraamde lasten voor uitvoering en monitoring van de Regio deal.			82	
Alle producten	Hogere uitvoeringskosten door indexatie van de salarislasteren en overige kostenbudgetten.			48	48
Overhead	Een hoger bedrag voor de aan het programma toegerekende overheadkosten. De kosten van overhead zijn overeenkomstig wettelijk voorschrift (BBV) afzonderlijk verantwoord (bij programma 3); het effect op de gemeentelijke bijdrage, een toename met € 12.000, is wel bij programma 1 verantwoord.			0	12
Baten	331	562	->	231	
Speerpuntberaden & beleids- en projectondersteuning	Voor het Regionaal Stimuleringsfonds (RSF) is in de begroting 2023 een bedrag van € 2 per inwoner voor 7 gemeenten opgenomen.			398	
Speerpuntberaden & beleids- en projectondersteuning	Projectbijdragen van gemeenten voor het Mobiliteitsfonds. Zie toelichting bij de lasten.			-249	
Speerpuntberaden & beleids- en projectondersteuning	Ontvangen bijdragen subsidie Regio Deal			82	
Gemeentelijke bijdrage	2.233	2.293	->	60	60

2. Contractgestuurde Dienstverlening <i>Bedragen x € 1.000</i>	Begroting 2022 t/m AB mrt		Begroting 2023	Verschil	Impact op gem. bijdrage
Lasten	10.414	11.122	->	708	
Regionaal Meld- en Coördinatiepunt (RMC)	Hogere uitvoeringskosten/projectgerelateerde lasten, per saldo, waaronder € 100.000 voor Aanpak Jeugdwerkloosheid.			136	
Leerplicht	Hogere uitvoeringslasten, per saldo			31	
Sociale Recherche	Hogere uitvoeringslasten, per saldo			25	
Inkoopbureau	Lagere uitvoeringslasten, per saldo			-19	
Basismobiliteit (Versis)	Lagere uitvoeringslasten, per saldo			-29	
Ondersteuning Wmo/Jeugd	Per saldo hogere uitvoeringslasten, onder meer voor de uitvoering van additionele taken zoals Jeugdbeschermingstafel, RET en Bovenregionale samenwerking/G7.			205	
Transformatiefonds	Deze taak, die onderdeel is van het actieprogramma 'Zorg voor de Jeugd', is beëindigd en gerealiseerd per ultimo 2022.			-472	
Inburgering	Nieuwe uitvoeringstaak Inburgering opgenomen in de begroting 2023.			831	
Overhead	Een hoger bedrag voor de aan het programma toegerekende overheadkosten. De kosten van overhead zijn overeenkomstig wettelijk voorschrift (BBV) afzonderlijk verantwoord (bij programma 3); het effect op de DVO-opbrengsten, een toename met € 26.000, is wel bij programma 2 verantwoord (verwerkt bij de DVO-opbrengsten).			0	
Baten	11.270	12.011	->	741	
Alle producten	In de begroting 2023 zijn de tarieven bijgesteld conform de stijging van de salariskosten. Hierdoor zijn de geraamde DVO-opbrengsten voor de uitvoeringstaken gestegen t.o.v. de begroting 2022. De stijging van de opbrengsten is hierna per uitvoeringstaak gespecificeerd.				
Regionaal Meld- en Coördinatiepunt (RMC)	Hogere rijksbijdrage en projectinkomsten voor RMC, waaronder € 100.000 voor Aanpak Jeugdwerkloosheid.			127	
Leerplicht	Hogere DVO-opbrengsten.			7	
Sociale recherche	Hogere DVO-opbrengsten.			6	
Inkoopondersteuning	Bijstelling raming DVO-opbrengsten o.b.v. de actuele afspraken met opdrachtgevers over ureninzet en uurtarieven.			-43	
Basismobiliteit (Versis)	Actualisatie raming opbrengsten, per saldo een daling, in lijn met de lagere uitvoeringskosten.			-39	
Ondersteuning Wmo/Jeugd	Hogere inkomsten, onder meer voor de uitvoering van additionele taken zoals Jeugdbeschermingstafel, RET en Bovenregionale samenwerking/G7.			214	
Transformatiefonds	Lagere inkomsten van het Rijk uit het Transformatiefonds voor de doelgroep kwetsbare jongeren. Zie toelichting bij de lasten.			-472	
Inburgering	Nieuwe uitvoeringstaak Inburgering opgenomen in de begroting 2023.			941	
Gemeentelijke bijdrage	-	-	->	-	

3. Algemene baten en lasten <i>Bedragen x € 1.000</i>	Begroting 2022 t/m AB mrt	Begroting 2023		Vershil	Impact op gem. bijdrage
Lasten	2.405	2.407	->	2	
Overhead	Taakveld 0.4: hogere overheadkosten, in totaal een toename met € 57.000			57	
Treasury	Taakveld 0.5: geen rente grondfinanciering meer ivm beëindiging erfpachtconstructie en overdracht BNG-leningen aan Avri.			-57	
Treasury	Taakveld 0.5: resultaat uit treasury, bestaande uit het saldo van de betaalde financieringsrente en de aan andere taakvelden toegerekende rente. Volgens de Notitie rente van de BBV-Commissie moet de toegerekende rente als negatieve rentelast op het taakveld Treasury worden verantwoord.			2	2
Baten	265	248	->	-17	
Treasury	Taakveld 0.5: geen opbrengsten rente grondfinanciering meer ivm beëindiging erfpachtconstructie en verkoop gronden aan Avri.			-57	
Overhead	Taakveld 0.4: hogere inkomsten voor dekking van overheadkosten.			40	
Gemeentelijke bijdrage	-4	-2	->	2	2

Uitgangspunten programmabegroting 2023

De uitgangspunten voor de programmabegroting 2023 zijn vastgesteld in de Kaderbrief Programmabegroting 2023, die het Algemeen Bestuur in de vergadering van 24 november 2021 heeft vastgesteld.

Algemeen

Basis vormt het bestaande beleid zoals geformuleerd en geraamd in de Programmabegroting 2022 inclusief de begrotingswijzigingen tot en met de besluitvorming in het Algemeen Bestuur t/m maart 2022. Nieuwe ontwikkelingen die relevant zijn voor de begroting 2023 worden eveneens meegenomen.

Aantallen inwoners

Voor de vaststelling van de aantallen inwoners per gemeente worden, conform de in de gemeenschappelijke regeling Regio Rivierenland opgenomen bepalingen, de openbaar gemaakte bevolkingscijfers van het CBS aangehouden naar de stand van 1 januari van het jaar voorafgaand aan het begrotingsjaar. Voor 2023 worden de voorlopige inwoneraantallen op 1 januari 2022 gehanteerd.

Prijsindexering kostenbudgetten

Overeenkomstig kaderbrief passen we een algemene prijsindexering toe van 1,5%. Alleen indien voor specifieke kostencategorieën andere indexeringspercentages gelden, wordt afgeweken van het algemene indexeringspercentage en worden de marktconforme kostenstijgingen in de begrotingscijfers verwerkt.

Meerjarenbegroting

In de meerjarenbegroting wordt de actuele bedragen geraamd, waarbij rekening gehouden wordt met de bekende meerjarige aanpassingen, zoals mutaties op het gebied van salarissen, prijsindexeringen, actualisatie van werkbudgetten en kapitaallasten.

Salariskosten

Algemeen uitgangspunt is, dat de personele formatie en de bijbehorende salariskosten voor de begroting 2023 worden geraamd op basis van de actuele personele formatie in februari/maart 2022. De CAO 2021-2022 is inmiddels vastgesteld.

De financiële controllers van de Rivierenlandse gemeenschappelijke regelingen (GR-en) hebben met elkaar afspraken gemaakt over de systematiek van het in de begroting verwerken van verwachte salariskostenstijgingen en de hierbij gewenste onderlinge harmonisering. Afgesproken is, dat aansluiting word gezocht bij de door het CPB 'berekende' stijging van de lonen (de geraamde loonontwikkeling).

Op basis van de huidige inzichten en gepubliceerde informatie van het CPB wordt in de begroting 2023 gerekend met een loonontwikkeling van 2,3% (loonvoet sector overheid). Daarnaast houden we voor 2023 rekening met een beperkte stijging van de pensioenpremies en de overige sociale lasten (premies werknemersverzekeringen) van indicatief 0,45%, waardoor de totale stijging van de salariskosten in de begroting 2023 geraamd wordt op 2,75%.

In de jaarrekening worden de werkelijke salariskosten verantwoord.

Rente investeringen en reserves

Basis vormt hiervoor de nota "reserves en voorzieningen". Voor de rentevergoeding over eigen financieringsmiddelen (reserves) hanteren wij in de begroting 2023 een rente van 1,5%, overeenkomstig de voorschriften uit de Notitie Rente van de BBV-Commissie.

Voor de toerekening aan vaste activa/investeringen hanteren we een omslagrente van 1,5%.

Vennootschapsbelastingplicht

De invoering van de vennootschapsbelastingplicht voor overheidsbedrijven per 1 januari 2016 heeft gevolgen voor Regio Rivierenland. Bij de taken die als ondernemersactiviteit worden aangemerkt moet over de behaalde (fiscale) winsten vennootschapsbelasting worden afgedragen, tenzij één van de in de wet opgenomen vrijstellingen van toepassing is.

BTW

De begroting van de lasten bij de programma's Regionale samenwerking, Contractgestuurde dienstverlening en Algemene baten en lasten is exclusief de compensabele en de verrekenbare BTW.

Meerjarenbegroting

In de meerjarenbegroting wordt rekening gehouden met de bekende meerjarige aanpassingen, zoals mutaties op het gebied van salarissen en eventuele prijsontwikkelingen.

Belangrijke ontwikkelingen en aandachtspunten

Belangrijke ontwikkelingen en aandachtspunten ten aanzien van de financiële positie zijn:

- Een stijging van de salarissen en premies voor pensioenen en werknemersverzekeringen in de begroting 2023 met 2,75%. Een eventuele bijstelling van de salariskostenstijging in 2023 wordt via de Bestuursrapportage 2023 in de begroting verwerkt.
- De (bestemmings)reserves voor Herhuisvesting en Desintegratiekosten worden de komende jaren afgebouwd en ingezet voor de dekking van lasten waarvoor ze zijn gevormd. Gevolg hiervan is een geleidelijke verschuiving van financiering met eigen financieringsmiddelen (reserves) naar externe financiering. Indien en voor zover hiervoor additionele bancaire financiering noodzakelijk is, krijgen we te maken met nieuwe (externe) rentelasten. Zolang de marktrente op de huidige lage stand blijft, zal het effect op de gemeentelijke bijdrage beperkt blijven.

Personeelskosten

Het totaal van de geraamde salarislasten (inclusief sociale lasten) in de begroting 2023 bedraagt € 6.256.000. In dit bedrag zijn ook budgetten voor externe inhuur opgenomen en de salarissen van de proces-/programmamanager RW-POA en de trainees die participeren in het project Traineeship Rivierenland. Hierbij wordt de kanttekening geplaatst, dat de salarislasten van RW-POA niet ten laste van onze eigen begroting komen, maar worden gefinancierd uit de financiële middelen van RW-POA zelf.

In het geval we voor (tijdelijke) projecten extern personeel inhuren, worden de lasten hiervan gefinancierd uit de projectopbrengsten. De eventuele inhuurkosten voor projecten zijn niet in de salarisbegroting meegenomen.

Investerings Regiokantoor

Via deze begroting worden geen kredieten gevraagd voor nieuwe investeringen in 2023. Eventueel nieuwe investeringskredieten worden via separate bestuursvoorstellen geformaliseerd en in de administratie verwerkt.

Reserves en voorzieningen

Reserves

In het navolgende overzicht is de verwachte stand van de reserves opgenomen per 1 januari 2023 en de vermeerderingen en verminderingen en de verwachte eindstand op 31 december 2023. De berekening is gebaseerd op de werkelijke standen per 1 januari 2022 en de geraamde mutaties in 2022 en 2023.

Overzicht reserves <i>Bedragen x € 1.000</i>	31-12-2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	31-12-2023
Algemene reserves				
Risicoreserve Contractgestuurde dienstverlening	481	-	-	481
Algemene reserve Regiokantoor	474	-	-	474
Subtotaal algemene reserves	955	-	-	955
Bestemmingsreserves				
Regionaal Meld- en Coördinatiepunt (RMC)	216	-	52	164
Speerpuntberaden	45	-	-	45
Communicatie	9	-	-	9
Herhuisvesting	877	-	58	819
Desintegratiekosten ontvechtingen	375	-	75	300
Revolverend fonds Contractgestuurde dienstverlening	25	-	-	25
Subtotaal bestemmingsreserves	1.547	-	185	1.362
Totaal	2.502	-	185	2.317

Toelichting bij de reserves:

Algemene reserves / risicoreserve Contractgestuurde dienstverlening

In de begroting 2023 is geen inzet van de risicoreserve Contractgestuurde dienstverlening (CgD) geraamd, omdat we met de gemeenten afspraken hebben gemaakt over de ureninzet en uurtarieven/bekostiging van de uitvoeringstaken en daarmee een sluitende exploitatie hebben gerealiseerd in de begroting. Uitgangspunt voor de begroting is een structureel kostendeckende exploitatie zonder inzet van reserves.

Bestemmingsreserves

De actuele verwachting is dat van de bestemmingsreserves in 2023 een bedrag van € 185.000 wordt ingezet. De bestemmingsreserves worden ingezet overeenkomstig de doelstellingen waarvoor de reserves zijn gevormd. Structurele inzet van de (bestemmings)reserves proberen we te beperken om te voorkomen, dat met het afbouwen van deze reserves financiering van een deel van de doorlopende (structurele) lasten binnen onze begrotingskaders niet meer mogelijk is.

Voorzieningen

Overzicht voorzieningen <i>Bedragen x € 1.000</i>	31-12-2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	31-12-2023
Voorziening onderhoud gebouwen Tiel	93	16	16	93
Totaal	93	16	16	93

Toelichting bij de voorzieningen:

De toevoegingen en onttrekkingen zijn afgeleid uit het in 2016 geactualiseerde meerjarig onderhoudsplan van ons bedrijfspand in Tiel aan de Burg. van Lidth de Jeudelaan. Eind 2021 zijn we gestart met de actualisatie van het meerjarig onderhoudsplan.

Geprognosticeerde balans

Activa <i>Bedragen x € 1.000</i>	31-12-2022	31-12-2023	31-12-2024	31-12-2025	31-12-2026
Totaal vaste activa	841	708	619	536	453
Totaal vlottende activa	9.425	5.694	5.353	5.273	5.204
Totaal activa	10.266	6.402	5.972	5.809	5.657

Passiva <i>Bedragen x € 1.000</i>	31-12-2022	31-12-2023	31-12-2024	31-12-2025	31-12-2026
Eigen vermogen	2.502	2.317	2.187	2.074	1.972
Voorzieningen	93	93	93	93	93
Vaste schulden langer dan één jaar	-	-	-	-	-
Totaal vaste passiva	2.595	2.410	2.280	2.167	2.065
Totaal vlottende passiva	7.671	3.992	3.692	3.642	3.592
Totaal passiva	10.266	6.402	5.972	5.809	5.657

Financiële kengetallen

Op 15 mei 2015 is een besluit tot wijziging van het BBV vastgesteld. Deze wijziging heeft betrekking op het opnemen van een uniforme set financiële kengetallen in de begroting, waaronder de volgende, die relevant en toepasselijk zijn voor Regio Rivierenland:

- netto schuldquote en netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen;
- solvabiliteitsratio;
- structurele exploitatieruimte.

Kengetallen zijn getallen die de verhouding uitdrukken tussen bepaalde onderdelen van de begroting of de balans en kunnen helpen bij de beoordeling van de (ontwikkeling van de) financiële positie. De uniforme kengetallen bieden de mogelijkheid om onderling cijfers te vergelijken. Daarmee dragen deze kengetallen bij aan de controlerende en kaderstellende rol van het bestuur. Hierna nemen wij de kengetallen op, die verplicht in de programmabegroting moeten worden opgenomen.

Netto schuldquote

De netto schuld weerspiegelt het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de baten. De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie.

Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Regio Rivierenland heeft geen leningen verstrekt aan derden.

De uitkomst van de gecorrigeerde netto schuldquote is daardoor gelijk aan de netto schuldquote.

Solvabiliteitsratio

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de organisatie in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. Het eigen vermogen bestaat uit de reserves (zowel de algemene reserves als de bestemmingsreserves) en het resultaat uit het overzicht van baten en lasten. In het algemeen wordt een getal tussen de 25 en 40% als een gezonde positie gezien. Regio Rivierenland heeft een gezonde solvabiliteitspositie, ondanks de geraamde inzet van de (bestemmings)reserves.

Structurele exploitatieruimte

Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten. Bij incidentele lasten of baten gaat het om eenmalige zaken die zich gedurende maximaal drie jaar voordoen. Om de structurele lasten en baten te bepalen worden de incidentele lasten en baten van de totale lasten en baten afgetrokken.

De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves gedeeld door de totale baten en uitgedrukt in een percentage. Een ruimte van meer dan 1% geeft voldoende ruimte om structurele tegenvallers op te vangen.

Tabel met kengetallen:

Kengetallen	Realisatie 2021	Raming 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Netto schuldquote	1%	-11%	-11%	-11%	-11%	-11%
Solvabiliteitsratio	16%	24%	36%	37%	36%	35%
Structurele exploitatieruimte	0,4%	0%	0%	0%	0%	0%

Toelichting bij de tabel met kengetallen:

- De netto schuldquote blijft meerjarig constant op een niveau van ca. -11%.
Een negatief percentage is gunstig, omdat dit betekent dat we meer vlottende activa (uitzettingen < 1 jaar + liquide middelen) hebben dan schulden. Het gunstige percentage van de netto schuldquote vanaf 2022 heeft te maken met de beëindiging van de erfpachtconstructie met Avri en de overdracht van de BNG-leningen, waardoor we geen langlopende externe financiering meer hebben.
- De solvabiliteitsratio blijft op een niveau van gemiddeld 36% en dat is een teken van een stabiele en gezonde vermogenspositie.
- De structurele exploitatieruimte komt vanaf 2022/2023 uit op 0%, omdat we uitgaan van structureel evenwicht in de begroting. Het saldo van de structurele baten en lasten en de structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves bedraagt in onze begroting nihil, waardoor ook het percentage van de structurele exploitatieruimte uitkomt op 0%.
We kunnen het (structurele) budget voor onvoorziene uitgaven inzetten voor het opvangen van tegenvallers binnen de exploitatie.

Kengetallen zijn momentopnamen. Gewijzigde omstandigheden kunnen een behoorlijk effect hebben op de ratio's met betrekking tot onze liquiditeits- en solvabiliteitspositie en de uitkomsten van de exploitatie. In de paragraaf 'Weerstandvermogen en risicobeheersing' is een opsomming gegeven van een aantal financiële risico's, die hun impact kunnen hebben op onze financiële positie en de uitkomsten van de berekende kengetallen.

Belangrijke ontwikkelingen en aandachtspunten

De belangrijkste ontwikkelingen in de gemeentelijke bijdrage voor de jaren 2023 en verder zijn naar verwachting:

- Voor de jaarlijkse stijging van de salarissen, pensioenlasten en indexering van kostenbudgetten zijn indicatieve percentages opgenomen. In de jaarlijkse Kaderbrief bij de Programmabegroting worden de definitieve percentages vastgesteld.
- De stijging van de uurtarieven bij Contractgestuurde dienstverlening in de (meerjaren)begroting houdt gelijke tred met de ontwikkeling van de salariskosten en overige mutaties in kostenbudgetten.

Meerjarenraming

Overzicht baten en lasten <i>Bedragen x € 1.000</i>	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Lasten				
1. Regionale samenwerking	1.768	1.801	1.834	1.868
2. Contractgestuurde dienstverlening	11.122	11.436	11.760	12.095
3. Algemene baten en lasten	2.407	2.461	2.522	2.584
Meerjarige aanpassingen				
Vrijval kapitaallasten		-44	-50	-50
Lasten Regio Deal		-164	-164	-164
Treasury-resultaat (rente)		2	3	4
Totaal lasten	15.297	15.492	15.905	16.337
Baten				
1. Regionale samenwerking	562	562	562	562
2. Contractgestuurde dienstverlening	12.011	12.360	12.719	13.088
3. Algemene baten en lasten	248	246	249	253
Meerjarige aanpassingen				
Inkomsten Regio Deal		-164	-164	-164
Totaal baten	12.821	13.004	13.366	13.739
Gemeentelijke bijdrage				
1. Regionale samenwerking	2.293	2.358	2.425	2.494
2. Contractgestuurde dienstverlening	-	-	-	-
3. Algemene baten en lasten	-2	-	1	2
Totaal gemeentelijke bijdrage	2.291	2.358	2.426	2.496
Saldo van baten en lasten	-185	-130	-113	-102
Mutaties reserves (storting (+) en onttrekking (-))				
1. Regionale samenwerking	-	-	-	-
2. Contractgestuurde dienstverlening	-52	-45	-38	-31
3. Algemene baten en lasten	-133	-85	-75	-71
Totaal mutaties reserves	-185	-130	-113	-102
Gerealiseerd resultaat	-	-	-	-

Gemeentelijke bijdrage <i>Bedragen x € 1.000</i>	Rekening 2021	B 2022 t/m AB mrt	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Gemeentelijke bijdrage	2.163	2.229	2.291	2.358	2.426	2.496
Totaal	2.163	2.229	2.291	2.358	2.426	2.496
Mutatie t.o.v. voorgaand jaar		3,05%	2,78%	2,92%	2,88%	2,89%

Toelichting bij de in de meerjarenraming opgenomen gemeentelijke bijdrage:

De in de meerjarenraming opgenomen stijging van de gemeentelijke bijdrage ná 2023 bedraagt gemiddeld 2,9% per jaar en is het gevolg van de reguliere kostenstijgingen bij de salarissen en de overige kostenbudgetten en een voortzettende daling van het resultaat uit treasury. Het treasuryresultaat neemt jaarlijks af in verband met de daling van de boekwaarde van de investeringen als gevolg van afschrijvingen. Uit bovenstaande tabel blijkt dat in meerjarig perspectief de jaarlijkse stijging van de gemeentelijke bijdrage redelijk constant blijft en gelijke tred houdt met de ontwikkeling van de salariskosten in de begroting.

Uitgangspunten bij de meerjarenraming

Algemeen

De meerjarenraming geeft een indicatie van de verwachte begrotingssaldi in de periode 2023 t/m 2026. De uitgangspunten komen overeen met de Kaderbrief programmabegroting 2023.

Salarissen

Voor de meerjarenraming zijn we uitgegaan van een stijging van de salarissen en pensioenpremies ná 2023 van gemiddeld 3,0% per jaar. Dit is slechts een raming. Als de werkelijke salariskostenstijging in enig jaar anders uitvalt, wordt de begroting hierop aangepast. Dit wordt vastgelegd in de Kaderbrief, die elk jaar opnieuw wordt vastgesteld bij de start van het begrotingsproces.

Prijsontwikkelingen

In de meerjarenbegroting worden de actuele bedragen geraamd, waarbij rekening gehouden wordt met de bekende meerjarige aanpassingen, zoals mutaties op het gebied van salarislasteren, prijsindexeringen, vrijval van kapitaallasteren en actualisaties van werkbudgetten en treasuryresultaten.

Kapitaallasteren

In de meerjarenbegroting zijn de kapitaallasteren voor 2024 en verder vastgesteld op het niveau van 2023, waarbij rekening is gehouden met de meerjarige mutaties, zoals vrijval van kapitaallasteren op het moment dat investeringen volledig zijn afgeschreven.

Afbouw reserves/resultaat uit treasury

Als gevolg van jaarlijkse afschrijvingen van de investeringen daalt het resultaat uit treasury met een klein bedrag per jaar.

Inzet reserves

De inzet van reserves bij programma 2 Contractgestuurde dienstverlening betreft de inzet van de RMC-reserve voor de bekostiging van de uitvoeringstaken en projecten op het gebied van voortijdige schoolverlaters en kwetsbare jongeren.

De inzet van bestemmingsreserves bij programma 3 heeft te maken met de financiering van de extra (kapitaal)lasten van de herhuisvesting (inzet reserve Herhuisvesting) en de lasten van de gerealiseerde modernisering ICT-infrastructuur/vervanging kantoorautomatisering (inzet reserve Desintegratiekosten). De inzet van de bestemmingsreserve Herhuisvesting eindigt op het moment, dat de verbouwingsinvesteringen volledig zijn afgeschreven. De kapitaallasteren van de verbouwingsinvesteringen vallen over enige jaren vrij in de begroting, en dat gebeurt op het moment, dat de reserve Herhuisvesting geen saldo meer heeft. Hierdoor behouden we een reëel en structureel sluitende begroting in meerjarig perspectief.

Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves

Op grond van artikel 23 lid c van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) zijn in onderstaand overzicht de structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves volgens de (meerjaren)begroting 2023-2026 opgenomen.

Overzicht structurele reservemutaties <i>Bedragen x € 1.000</i>		Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Reservemutaties					
Inzet RMC-reserve (progr. 2)	Onttr.	-52	-45	-38	-31
Inzet reserve Herhuisvesting (progr. 3)	Onttr.	-58	-36	-30	-30
Inzet reserve Desintegratiekosten (progr. 3)	Onttr.	-75	-49	-82	-41
Totaal reservemutaties		-185	-130	-150	-102
Waarvan structureel					
Inzet RMC-reserve (progr. 2)	Onttr.	-52	-45	-38	-31
Inzet reserve Herhuisvesting (progr. 3)	Onttr.	-58	-36	-30	-30
Inzet reserve Desintegratiekosten (progr. 3)	Onttr.	-75	-49	-82	-41
				-	
Totaal structurele reservemutaties		-185	-130	-150	-102
Waarvan incidenteel					
Inzet RMC-reserve (progr. 2)	Onttr.	-	-	-	-
Inzet reserve Herhuisvesting (progr. 3)	Onttr.	-	-	-	-
Inzet reserve Desintegratiekosten (progr. 3)	Onttr.	-	-	-	-
Totaal incidentele reservemutaties		-	-	-	-

Toelichting bij het overzicht van de structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves

We beschouwen evt. tekorten bij uitvoeringstaken en de daarmee samenhangende reserve-inzet primair als structurele posten, tenzij de oorzaken naar de aard een incidenteel karakter hebben. De oorzaken hebben namelijk betrekking op reguliere, doorlopende 'going-concern'-posten. Uiteraard is hierbij wel van belang, dat de reserves een toereikend saldo hebben (en in meerjarig perspectief behouden) om ingezet te kunnen worden. Op deze wijze realiseren we een reëel en structureel sluitende (meerjaren)begroting.

RMC-reserve:

Met de jaarlijkse inzet zoals opgenomen in bovenstaande tabel heeft de RMC-reserve op 31-12-2026 een verwacht saldo van € 50.000. Een en ander is mede afhankelijk van de ontwikkeling van de rijksbijdrage RMC in de komende jaren voor de bekostiging van de uitvoering van de RMC-taak. Vooralsnog is er geen aanleiding om rekening te houden met de omstandigheid dat de RMC-reserve volledig is ingezet en geen saldo meer heeft. In de afgelopen 2 jaren (2020 en 2021) zijn de rijksbudgetten voor RMC aanzienlijk verhoogd met een factor voor inflatie/indexatie (resp. € 32.800 in 2020 en € 26.700 in 2021) en we verwachten dat deze lijn wordt gecontinueerd in de komende jaren.

Reserve Herhuisvesting:

Deze reserve wordt ook ná 2026 nog jarenlang ingezet voor de financiering van de (kapitaal)lasten van de verbouwingsinvesteringen van de in 2019 gerealiseerde herhuisvesting. De reserve heeft toereikend saldo voor de structurele dekking van deze lasten.

Reserve Desintegratiekosten:

Deze reserve wordt ingezet voor de financiering van de lasten van de gerealiseerde vernieuwing/modernisering van de ICT-Infrastructuur in 2019/2020. De reserve heeft op 31 december 2026 een verwacht saldo van € 165.000. Dit saldo wordt toereikend geacht voor de geraamde inzet ná 2026. Een en ander is mede afhankelijk van de ontwikkeling van de ICT-kosten in de komende jaren.

Incidentele baten en lasten

Op grond van artikel 23 lid b van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) zijn in onderstaand overzicht de incidentele baten en lasten in het resultaat per programma gespecificeerd. We beschouwen de inkomsten en uitgaven voor de diverse projecten die we uitvoeren voor de gemeenten niet als incidenteel, ondanks het vaak kortlopende karakter van deze projecten. Het voorbereiden, faciliteren en uitvoeren van projecten is voor Regio Rivierenland een structurele en duurzame activiteit, die niet het karakter heeft van een incidentele werkzaamheid.

Aanvullende toelichting bij het overzicht van incidentele baten en lasten

Onze begroting is gebaseerd op bestaand beleid, waarbij we in principe alleen posten met een structureel karakter meenemen. Incidentele baten en lasten krijgen een plek in onze begroting via de bestuursrapportage. Dit betekent dat in de programmabegroting in principe geen eenmalige posten worden opgenomen, tenzij sprake is van bijzondere omstandigheden en dit wel gebeurt. In de begroting 2023 zijn geen incidentele lasten en geen incidentele baten vastgelegd. Dat is zichtbaar gemaakt in onderstaande tabel.

Overzicht incidentele baten en lasten <i>Bedragen x € 1.000</i>	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Incidentele lasten				
1. Regionale samenwerking				
2. Contractgestuurde dienstverlening				
3. Algemene baten en lasten				
Totaal incidentele lasten	-	-	-	-
Incidentele baten				
1. Regionale samenwerking				
2. Contractgestuurde dienstverlening				
3. Algemene baten en lasten				
Totaal incidentele baten	-	-	-	-
Saldo van de incidentele baten en lasten	-	-	-	-

Bijlage 1: Overzicht gemeentelijke bijdrage

Overzicht gemeentelijke bijdrage <i>Bedragen x € 1.000</i>	Primitieve Begroting 2023	Buren	Culemborg	Maasdriel	Neder- Betuwe	Tiel	West Betuwe	West Maas en Waal	Zaltbommel	Totaal
Aantal inwoners Regio Rivierenland op 1-1-2022	250.974	27.165	29.387	25.511	25.033	42.271	51.968	19.685	29.954	250.974
Algemene bestuursondersteuning	726.719	78.659	85.093	73.870	72.485	122.400	150.478	57.000	86.735	726.719
Speerpunten, beleidsondersteuning en projecten	1.566.472	169.552	183.421	159.229	156.245	263.837	324.362	122.865	186.960	1.566.472
Programma 1 Regionale samenwerking	2.293.191	248.211	268.514	233.098	228.731	386.237	474.840	179.865	273.695	2.293.191
Treasury	-12.000	-1.299	-1.405	-1.220	-1.197	-2.021	-2.485	-941	-1.432	-12.000
Onvoorziene uitgaven	10.000	1.082	1.171	1.016	997	1.684	2.071	784	1.194	10.000
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Programma 3 Algemene baten en lasten	-2.000	-216	-234	-203	-199	-337	-414	-157	-239	-2.000
Totaal gemeentelijke bijdrage	2.291.191	247.995	268.280	232.895	228.531	385.900	474.426	179.708	273.456	2.291.191

Aan het College van Burgemeester en Wethouders
van de gemeente van Regio Rivierenland
t.a.v. de secretaris

Aan de gemeenteraden van de gemeenten van
Regio Rivierenland
t.a.v. de griffier

Uw kenmerk	:	Inlichtingen	:	W.C.H. Wiehemeijer
Ons kenmerk	:	Doorkiesnr.	:	0344-638548
Datum	:	E-mailadres	:	wwiehemeijer@regiorivierenland.nl
		Bereikbaar	:	ma t/m vr

Onderwerp : Zienswijzen bij de jaarstukken 2021 van Regio Rivierenland

Geachte heer, mevrouw,

Hierbij ontvangt u de jaarstukken 2021 van Regio Rivierenland ten behoeve van de bespreking in uw college en raad. Het Dagelijks Bestuur heeft ingestemd met het verzenden van de jaarstukken 2021 naar de gemeenten voor de zienswijzen. Definitieve vaststelling door het Algemeen Bestuur vindt plaats op 13 juli 2022.

De raden kunnen bij het Dagelijks Bestuur hun zienswijze over de jaarrekening naar voren brengen. Wij verzoeken u uiterlijk eind juni 2022 de gemeentelijke zienswijzen bij ons ingediend te hebben, zodat alle reacties meegenomen kunnen worden in de vergadering van het Algemeen Bestuur van 13 juli 2022.

Resultaten jaarrekening 2021

Het resultaat komt uit op een positief saldo van € 83.000.

De samenstelling van het rekeningresultaat is als volgt:

- Programma 1 Regionale samenwerking € 72.000 voordelig.
- Programma 2 Contractgestuurde dienstverlening € 145.000 voordelig. De gerealiseerde overschotten zijn afgestort naar de reserves, waardoor programma 2 in de jaarrekening sluit met een resultaat van nihil.
- Programma 3 Algemene baten en lasten € 11.000 voordelig.

Toelichting bij de resultaten van programma 2 Contractgestuurde dienstverlening:

Het in de jaarrekening opgenomen resultaat bij programma 2 Contractgestuurde dienstverlening van € 145.000 (voordeel) betreft het gerealiseerde resultaat vóór inzet van de reserves. Hiervan heeft € 24.000 betrekking op de uitvoering van taken en projecten van het Regionaal Meld- en Coördinatiepunt (RMC), waarvoor de gemeenten geen bijdrage betalen. Financiering van RMC vindt plaats via de rijksbijdrage (die wij via de gemeente Tiel ontvangen) en additioneel door middel van de inzet van de in het verleden opgebouwde RMC-reserve. Dit is in overeenstemming met de wijze waarop de begroting is opgesteld en wordt gecontinueerd zolang de RMC-reserve voldoende saldo heeft. De overschotten bij de overige uitvoeringstaken van de contractactiviteiten zijn afgestort naar de risicoreserve CgD. De risicoreserve CgD heeft op 31-12-2021 een saldo van € 481.000.

Een uitgebreide toelichting van het resultaat is in de jaarstukken opgenomen bij de toelichting op het overzicht van baten en lasten op de pagina's 44 t/m 59.

Voorstel resultaatbestemming

Het Dagelijks Bestuur van Regio Rivierenland stelt voor het volledige resultaat van € 83.000 uit te keren aan de gemeenten.

Bij de behandeling en vaststelling op 13 juli 2022 neemt het Algemeen Bestuur een definitief besluit omtrent de resultaatbestemming, waarbij uiteraard rekening gehouden wordt met de gemeentelijke zienswijzen.

Accountantscontrole

Onze accountant (FSV accountants + adviseurs uit Zaltbommel) heeft de controle van de jaarrekening grotendeels afgerond. De accountant heeft aangegeven, dat er geen wijzigingen in de cijfers van de jaarrekening nodig zijn. Opgemerkt wordt, dat we nog geen controleverklaring en ook geen accountantsverslag met de controlebevindingen van de accountant hebben ontvangen. Naar verwachting ontvangen wij deze medio mei.

Wij nemen aan u met dit schrijven voldoende te hebben geïnformeerd.

De reactie van uw gemeente zien wij met belangstelling tegemoet.

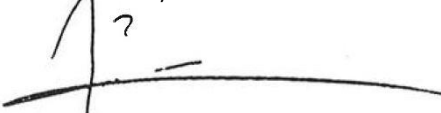
Hoogachtend,

Namens Het Dagelijks Bestuur van Regio Rivierenland,
de secretaris,



Mr J.W.A. Hakkert

de voorzitter,



Ir J. Beenakker

Bijlage:

- Jaarstukken 2021 van Regio Rivierenland

Een afschrift van deze brief zenden wij ook naar uw gemeentelijk vertegenwoordiger in het Algemeen Bestuur van Regio Rivierenland.

JAARSTUKKEN 2021

Jaarverslag en jaarrekening van
Regio Rivierenland over 2021



Versie voor het Algemeen Bestuur
d.d. 13 juli 2022

Inhoud

Wat vindt u in de jaarstukken 2021	2
Leeswijzer en toelichting op programma-indeling	3
De jaarstukken samengevat	5
Besluitvorming over de jaarstukken	9

Jaarverslag: de programmamverantwoording

Per programma brengen we in beeld wat we bereikt hebben en welke kosten dit met zich meebracht.

Programma 1 – Regionale samenwerking	11
Programma 2 – Contractgestuurde dienstverlening	19
Programma 3 – Algemene baten en lasten	26

Programma's

Jaarverslag: de paragrafen

In de paragrafen maken we een dwarsdoorsnede van de jaarstukken over de thema's die voor onze regio relevant zijn.

Paragraaf 1 – Weerstandsvermogen en risicobeheersing	29
Paragraaf 2 – Onderhoud kapitaalgoederen	33
Paragraaf 3 – Bedrijfsvoering	34
Paragraaf 4 – Financiering	38
Paragraaf 5 – Verbonden partijen	43

Paragrafen

Jaarrekening

De jaarrekening geeft een totaaloverzicht van de gerealiseerde baten en lasten. Daarnaast brengen we onze financiële positie in beeld.

Overzicht van baten en lasten en de toelichting daarop	44
De balans per 31 december 2021	60
Stand van zaken investeringskredieten	71
Bijlagen	
Bijlage 1: Overzicht gemeentelijke bijdrage	72
Bijlage 2: SiSa verantwoording	73
Bijlage 3: Controleverklaring	74

Financiën

Meer informatie kunt u vinden op onze website:



Opzet van de jaarstukken

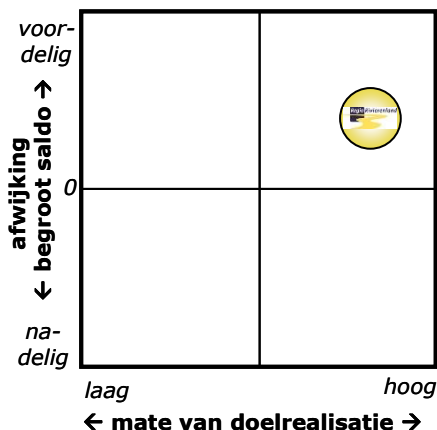
Deze jaarstukken gaan in op de realisatie van de doelstellingen uit de programmabegroting 2021 van Regio Rivierenland. Tevens geven we een financiële verantwoording.

Op 10 november 2021 is de Bestuursrapportage 2021 door het Algemeen Bestuur vastgesteld. Daarin hebben we de op peildatum 1 juli 2021 verwachte uitkomsten aan het einde van het jaar gerapporteerd en afwijkingen toegelicht. Per programmaonderdeel zijn daarin de volgende vragen ten aanzien van resultaat, tijd en middelen gesteld:

- 1) Resultaat: Lukt het om de beleidsinhoudelijke afspraken te realiseren?
- 2) Tijd: Is het gewenste (deel)resultaat eind 2020 gerealiseerd?
- 3) Middelen: Zijn de toegekende middelen toereikend?

Door middel van kleuren hebben we de antwoorden op die vragen aangegeven en vervolgens toegelicht.

In de programmaverantwoording van het jaarverslag staan we stil bij de situatie per 31 december 2021. Per programma geven we met behulp van een matrix zoals hieronder weergegeven de eindbalans van de gerealiseerde doelstellingen aan.



Het bolletje geeft de eindbalans van het desbetreffende programma aan. Des te verder het bolletje naar rechts staat (op de horizontale as), des te hoger is de mate van doelrealisatie (de mate waarin de beleidsinhoudelijke afspraken gerealiseerd zijn). Hoe verder het bolletje in de matrix (op de verticale as) van de 0-lijn afstaat, hoe groter de financiële afwijking ten opzichte van het begrote saldo voor bestemming. Per programma geven we een beknopte toelichting op de gepresenteerde eindbalans. Met betrekking tot de middelen presenteren we in een tabel de afwijkingen van het totale programma ten opzichte van de begroting na wijziging.

Vervolgens geven we een overzicht van het neergezette inhoudelijk resultaat per programmaonderdeel. Daarbij maken we een vergelijking met onze prognose bij de bestuursrapportage 2021. De betekenis van de kleuren bij die prognose was:

Inhoudelijk resultaat berap: Lukt het om de beleidsinhoudelijke afspraken te realiseren?

- Ja, dit gaat zeker lukken ■ Niet zeker of dit gaat lukken ■ Nee, dit gaat niet lukken

Per programmaonderdeel geven we nu aan of het per 31 december 2021 geheel (groen), grotendeels wel (geel) of grotendeels niet (rood) gelukt is om de in de programmabegroting 2021 opgenomen doelstellingen te realiseren.

Principieel gezien betekent 'grotendeels gehaald' een rode score. Aangezien dit geen recht doet aan de bereikte resultaten is door middel van de kleur geel een nuancering aangebracht. De afwijking op tijd komt niet meer terug, aangezien het er om gaat of we de doelstellingen in 2021 hebben gehaald. Vertraging betekent niet gehaald. De inhoudelijke en financiële afwijkingen worden bij ieder programma afzonderlijk toegelicht samen met eventuele wijzigingen in de risico's.

Schematisch overzicht programma-indeling

Begroting/Jaarrekening 2021
Programma 1 Regionale samenwerking
Programma 2 Contractgestuurde dienstverlening
Programma 3 Algemene baten en lasten

Toelichting programma-indeling

In de programma's wordt een onderscheid gemaakt tussen de bestuurlijke en beleidsmatige ondersteuning van de Regio (Programma 1. Regionale samenwerking) en het uitvoerende (dienst)onderdeel van de Regio (Programma 2. Contractgestuurde dienstverlening).

De kosten van de regionale samenwerking zijn opgenomen in programma 1.

In programma 2 zijn de kosten van de uitvoeringstaken bij Contractgestuurde dienstverlening verantwoord.

Na de invoering van de vernieuwde BBV-regelgeving (Wijzigingsbesluit Vernieuwing BBV met publicatiedatum 17 maart 2016) is een derde programma toegevoegd, te weten programma 3 Algemene baten en lasten. In programma 3 zijn de overheadkosten verantwoord, die op grond van wettelijk voorschrift niet meer aan de programma's mogen worden toegerekend. Daarnaast zijn in programma 3 de centrale budgetten opgenomen voor onvoorziene uitgaven en vennootschapsbelasting alsmede het onderdeel treasury. Alle algemene dekkingsmiddelen zijn nu op een centrale plek binnen één programma verantwoord.

Terugblik op 2021 – Inhoudelijk

In 2021 zijn de gevolgen van Corona net als in 2020 merkbaar geweest. Zo waren er niet of nauwelijks fysieke bijeenkomsten waarin bestuursleden, gemeenteraadsleden en samenwerkingspartners elkaar konden ontmoeten. Wel heeft begin november een collegedag plaatsgevonden waarin met veel collegeleden is gesproken over de contouren van o.a. de Gebiedsagenda FruitDelta Rivierenland en merkenstrategie. In het proces wat tot dat moment vooral digitaal had plaatsgevonden is merkbaar dat draagvlak voor dit soort belangrijke onderwerpen wellicht wat lastiger te organiseren is. Dat het succesvol afronden van grote processen zeker mogelijk is wanneer het zeer zorgvuldig wordt doorlopen en alle partijen worden betrokken, blijkt uit de resultaten die geboekt zijn met het Regionaal Economisch Ambitiedocument (REA).

De evaluatie van het ambitiedocument 2016-2020 is in 2021 in de fasen van beeldvorming en besluitvorming met de gemeenteraden gekomen. Het nieuwe ambitiedocument is een bijzondere mijlpaal die we ondanks de Corona pandemie toch met input van onze partners hebben weten te realiseren. Juist in tijden waarin veel economische sectoren het ongekend moeilijk hebben, is het belangrijk om samen een actueel en gericht ambitiedocument te hebben. In het voorjaar van 2022 zal dit leiden tot besluitvorming, ook ten aanzien van het Regionaal Stimuleringsfonds (RSF) als bijbehorend financieringsinstrument, zijnde de opvolger van het Regionaal Investeringsfonds (RIF).

Naast het REA hebben wij ons ingezet voor de regionale energiestrategie, de regionale woonagenda, de mobiliteitsagenda, de uitvoering van de Regio Deal en de afstemming in het kader van lobby en branding binnen de regio's in Oost-Nederland. De campagne "Nederlands Slim Benutten" is een middel van oostelijk Nederland om de Tweede Kamerleden duidelijk te maken dat wij veel te bieden hebben. Oost-Nederland biedt veel kansen om de verkiezingsprogramma's van politieke partijen en ook het nieuwe regeerakkoord uit te voeren.

Vanuit contractgestuurde dienstverlening is volop ingezet op de doorontwikkeling van het Inkoopbureau, zoals is afgestemd met de gemeente. Er zijn veel aanbestedingen succesvol begeleid als gevolg waarvan gemeentelijke doelstellingen zijn gerealiseerd.

Voor Wmo/Jeugd heeft 2021 in het teken gestaan van onder meer de doorontwikkeling van contractmanagement, afstemming over een nieuwe inkoopstrategie en tal van bovenregionale ontwikkelingen rondom jeugdzorg.

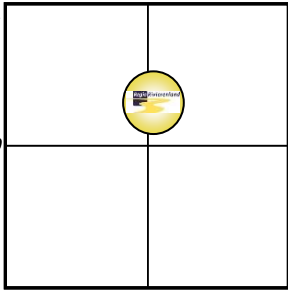
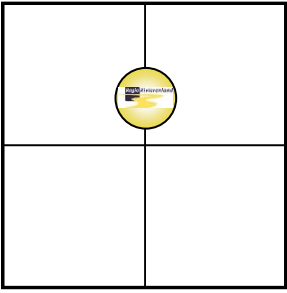
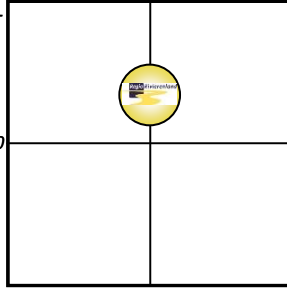
Inzet van Sociale Recherche heeft plaatsgevonden met betrekking tot het opsporen van fraude, zowel in het kader van de Participatiewet als de Wet maatschappelijke ondersteuning/Jeugdwet.

Vanuit Versis zijn de voorbereidingen getroffen voor een nieuwe aanbesteding voor het vraagafhankelijk vervoer.

Team Leerplicht heeft de doorontwikkeling naar meer preventief werken verder vormgegeven in nauwe samenwerking met ketenpartners. Vanuit team RMC is vormgegeven aan het regionale programma voortijdig schoolverlaten (VSV).

In 2021 zijn de voorbereidende werkzaamheden uitgevoerd voor de start per begin 2022 van team Inburgering bij Regio Rivierenland. Hiertoe hebben de gemeenten besloten en is er een dienstverleningsovereenkomst afgesloten.

Hieronder presenteren we per programma de eindbalans over 2021. In de leeswijzer is de opzet ervan toegelicht. In de programmaverantwoording geven we een nadere toelichting op de prestaties die we in 2021 hebben neergezet. Onder elke eindbalans vindt u een paginaverwijzing.

1. Regionale samenwerking	2. Contractgestuurde dienstverlening	3. Algemene baten en lasten
voor- delig ↑ afwijking begroot saldo 0 ↓ na- delig  laag hoog ← mate van doelrealisatie →	voor- delig ↑ afwijking begroot saldo 0 ↓ na- delig  laag hoog ← mate van doelrealisatie →	voor- delig ↑ afwijking begroot saldo 0 ↓ na- delig  laag hoog ← mate van doelrealisatie →
Meer informatie vanaf pagina 11	Meer informatie vanaf pagina 19	Meer informatie vanaf pagina 26

Resultaten en ontwikkeling gemeentelijke bijdrage

- Het begrotingsjaar 2021 is afgesloten met een positief rekeningresultaat van € 83.000.
- Bij Programma 1 Regionale samenwerking hebben wij de taken uitgevoerd binnen de budgettaire kaders van de begroting en een overschot gerealiseerd.
- Bij programma 2 Contractgestuurde dienstverlening zijn de resultaten t.o.v. 2020 aanzienlijk verbeterd. Alleen bij Inkoopondersteuning en Leerplicht is in 2021 sprake van een tekort. De gerealiseerde tekorten zijn aanzienlijk lager dan de bedragen, die in de bestuursrapportage 2021 zijn geraamd, en dat is een gunstige ontwikkeling. De tekorten zijn gedekt door inzet van de risicoreserve Contractgestuurde dienstverlening. De gerealiseerde overschotten bij de andere uitvoeringstaken van programma 2 Contractgestuurde dienstverlening zijn afgestort naar de risicoreserve Contractgestuurde dienstverlening. Programma 2 sluit in de jaarrekening 2021 met een nihil netto resultaat (na mutaties van de reserves).
- De overheadkosten (die bij programma 3 zijn opgenomen) zijn binnen de financiële kaders van de begroting gebleven. In totaal zijn de overheadkosten € 91.000 lager dan begroot.
- In de programmabegroting 2021 en in de Bestuursrapportage 2021 is een gemeentelijke bijdrage opgenomen van € 2.163.000. Dit bedrag hebben wij gefactureerd aan de gemeenten en is als realisatie in de jaarrekening 2021 verwerkt.

Overige ontwikkelingen met financiële gevolgen

- Dienstverleningsovereenkomst voor Inburgeringstaken:
Eind 2021 is de dienstverleningsovereenkomst voor uitvoering van de Wet Inburgering vastgesteld. Vanaf het begrotingsjaar 2022 coördineert Regio Rivierenland de begeleiding van nieuwe inburgeraars voor de 8 regio-gemeenten in overeenstemming met de nieuwe Wet Inburgering 2021. In deze jaarrekening 2021 zijn geen gelden voor de uitvoering van Inburgering opgenomen.
- Regio Deal FruitDelta Rivierenland:
In 2020 heeft het Rijk onze aanvraag Regio Deal goedgekeurd en een rijksbijdrage toegekend voor 31 projecten uit het projectenportfolio. De Regio Deal is een versnellingsagenda, die gericht is op stimulering van de brede welvaart voor iedereen in onze regio. De meeste projecten zijn in de loop van 2021 gestart met de uitvoering. In 2021 zijn de eerste voorschotten van projectsubsidies uitbetaald. Er zijn projecten waarbij sprake is van vertraging in de uitvoering. Deels is dit een gevolg van de uitbraak van de Corona pandemie. Financieel gevolg voor de jaarrekening 2021 is een veel lagere realisatie bij de projectlasten dan begroot. De subsidie-uitbetalingen blijven in sommige gevallen achter bij de opgestelde uitgavenplanning. Ten opzichte van de begrote projectuitgaven bij Regio Deal projecten is in de jaarrekening 2021 sprake van een realisatie van circa 50%. Deze ontwikkeling heeft geen gevolgen voor het rekeningresultaat, omdat ook de realisatie bij de baten in dezelfde mate achterblijft bij de begroting.

Financiële kerncijfers 2021

Resultaat jaarrekening 2021 <i>Bedragen x € 1.000</i>	Resultaat voor mutaties van reserves		Resultaat na mutaties reserves
	Begroot t/m AB dec	Rekening 2021	Rekening 2021
1. Regionale samenwerking	982	1.012	1.012
2. Contractgestuurde dienstverlening	654	1.009	864
3. Algemene baten en lasten	1.982-	1.857-	1.793-
Totaal van de programma's	346-	164	83
Overige resultaatposten			
Resultaat	346-	164	83

Relatieve afwijking jaarrekening tov begroting t/m AB december <i>Bedragen x € 1.000</i>			
	Lasten	Baten	Gem. bijdrage
1. Regionale samenwerking	-35,8%	-32,0%	Ja
2. Contractgestuurde dienstverlening	-6,1%	-3,0%	Nee
3. Algemene baten en lasten	-4,5%	8,6%	Ja
Totaal van de programma's	-17,4%	-17,0%	

De werkelijke lasten zijn in totaal circa € 4,0 mln lager dan begroot, een budgetonderschrijding bij de lasten met 17,4%. De grootste afwijking is bij programma 1 Regionale samenwerking gerealiseerd, nl. € 3,2 mln minder uitgaven dan begroot. Dit heeft voornamelijk te maken met de lagere realisatie van de projectuitgaven bij de Regio Deal projecten. Als gevolg van de lagere realisatie van de projectuitgaven komt ook de realisatie van de baten in de jaarrekening 2021 aanzienlijk lager uit dan begroot. De totale afwijking bij de baten voor alle programma's samen bedraagt 17,0%, en ligt in lijn met de lagere realisatie bij de lasten. Bij sommige projecten is sprake van vertraging in de projectuitvoering en doorloop van de projectlasten naar 2022 en 2023. In de tijd gezien is dit budgettair neutraal. Wel is over 2021 als gevolg van onderbesteding een klein voordeel in programma 1 van € 72.000. Dit is opgebouwd uit diverse kleine posten.

Bij programma 2 Contractgestuurde dienstverlening zijn per saldo overschotten gerealiseerd, waardoor de risicoreserve Contractgestuurde dienstverlening versterkt kon worden, na 2 jaren van omvangrijke onttrekkingen. Bij Inkoopondersteuning en bij Leerplicht is in 2021 nog wel sprake van een tekort, en onze inspanningen zijn er op gericht deze tekorten vanaf 2022 structureel op te lossen.

De jaarrekening op pagina 44 en verder biedt uitgebreide financiële informatie en toelichtingen.

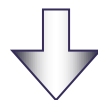
Besluitvorming over de jaarstukken

Totaaloverzicht resultaten 2021

Januari/februari 2022 Ambtelijke voorbereiding



9 Maart 2022 Behandeling concept jaarstukken door Dagelijks Bestuur



13 juli 2022 Vaststelling jaarstukken door Algemeen Bestuur



Het gerealiseerde resultaat bedraagt € 83.000 voordelig.

Het Algemeen Bestuur van Regio Rivierenland is bevoegd een besluit te nemen over de bestemming van het rekeningoverschot, na consultatie van de gemeenten via de zienswijzen. Het overschot is in de balans opgenomen onder het eigen vermogen als 'Nog te bestemmen resultaat'.

Voorstel met betrekking tot de vaststelling en resultaatbestemming

Het Algemeen Bestuur van de gemeenschappelijke regeling Regio Rivierenland, gezien het voorstel van het Dagelijks Bestuur tot vaststelling van de jaarstukken 2021,

BESLUIT:

1. De programmarekening 2021 vast te stellen conform voorliggend ontwerp.
2. Het gerealiseerde positieve rekeningresultaat ter grootte van € 83.000 uit te keren aan de gemeenten.

Ten aanzien van de inzet van bestemmingsreserves in de jaarrekening 2021 van Regio Rivierenland is op de volgende pagina een samenvattende toelichting opgenomen. Met het vaststellen van de jaarrekening 2021 worden de mutaties van de reserves geformaliseerd.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van het Algemeen Bestuur op 13 juli 2022.

De secretaris,

mr. J.W.A. Hakkert

De voorzitter,

ir. J. Beenakker

In onderstaand overzicht zijn de bedragen opgenomen, die in de jaarrekening 2021 zijn verwerkt als mutatie bij de reserves. Voor een meer uitvoerige beschrijving wordt verwezen naar de toelichting op de balansposten bij het onderdeel vaste passiva.

Mutaties reserves in de jaarrekening 2021:

Mutaties reserves bij Programma 1 Regionale samenwerking	0
Mutaties reserves bij programma 2 Contractgestuurde dienstverlening, per saldo een storting i.v.m. de gerealiseerde overschotten *)	145.000
Inzet bestemmingsreserves programma 3 voor dekking van overhead **)	-/- 64.000
Mutaties reserves, per saldo een storting van	81.000

*) De mutaties van reserves bij programma 2 zijn als volgt:

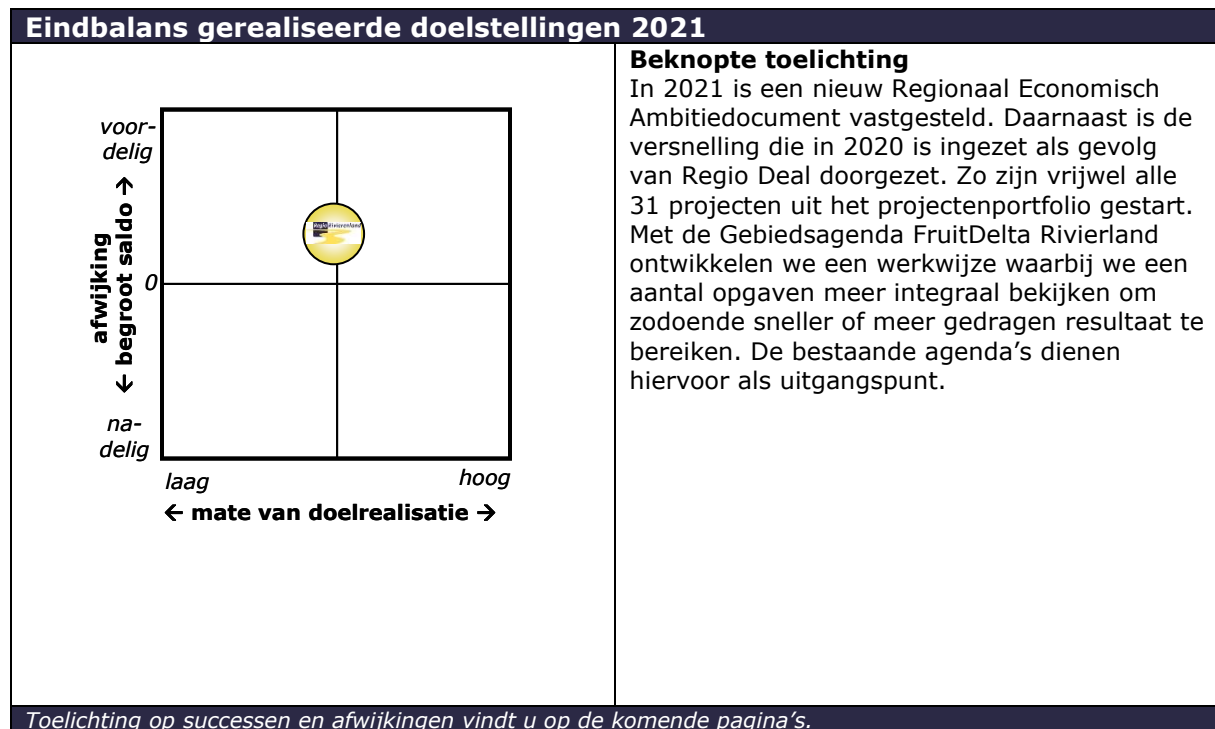
Storting overschot bij RMC naar de RMC-reserve	24.000
Inzet risicoreserve CgD voor de uitvoeringstaken van Contractgestuurde dienstverlening waarbij verliezen zijn gerealiseerd	-/- 81.000
Reservering in de risicoreserve CgD van het gerealiseerde overschotten bij de verschillende uitvoeringstaken van Contractgestuurde dienstverlening	114.000
Storting naar risicoreserve CgD van het gerealiseerde overschot bij detacheringen van personeel	88.000
Totaal	145.000

**) Inzet van bestemmingsreserves bij programma 3, te specificeren als volgt:

Inzet reserve Herhuisvesting	-/- 32.000
Inzet reserve Desintegratiekosten ontvlechtingen (ICT-ontvlechting en vernieuwing ICT-infrastructuur)	-/- 32.000
Totaal	-/- 64.000

Programma 1 – Regionale samenwerking

Totaaloverzicht resultaten 2021



Programma 1 Bedragen x € 1.000	Begroting 2021		Rekening 2021	Afwijking	
	Primitief	t/m AB dec			
Lasten	2.218	8.878	5.696	3.182-	V
Baten	987	7.691	4.539	3.152-	N
Subtotaal	1.231-	1.187-	1.157-	30	V
Gemeentelijke bijdrage	2.170	2.169	2.169	0	
Saldo van baten en lasten	939	982	1.012	30	V
Onttrekkingen reserves	0	0	0	0	
Storting reserves	0	0	0	0	
Gerealiseerd resultaat	939	982	1.012	30	V

De lasten zijn substantieel lager dan begroot. Dit wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door lagere uitgaven bij de Regio Deal projecten. Daarnaast zijn de betaalde RIF-subsidies lager dan begroot, en ook bij andere projecten is de realisatie grotendeels lager dan geraamd. De vertragingen in de projectuitvoering en subsidie-uitbetalingen zijn onder andere het gevolg van de uitbraak van de Corona-pandemie en de Corona-maatregelen, waardoor geplande projecten en activiteiten (ook op het gebied van Lobby & Branding) geen doorgang konden vinden of pas later konden worden gestart. De realisatie van de projectbaten blijft (uiteraard) in dezelfde mate achter bij de begroting.

De begroting van de lasten bij de Regio Deal projecten is gebaseerd op de opgestelde uitgavenplanning. De realisatie in de jaarrekening 2021 komt uit op circa 50%. Ook bij de uitbetalingen van RIF-subsidies komt de realisatie t.o.v. de begroting niet veel boven de 50%, omdat de helft van de betaalde RIF-subsidies ten laste van Regio Deal project 2.1 'Versterken RIF' zijn gebracht. De subsidie-betalingen van projecten lopen als gevolg van de vertragingen in de projectuitvoering door naar 2022 en 2023.

Een gedetailleerde financiële verschillenanalyse per programma, inclusief de impact van de afwijkingen op de gemeentelijke bijdrage, vindt u bij het onderdeel 'Overzicht van baten en lasten en de toelichting daarop' vanaf pagina 44.

Realisatie per programma onderdeel						
		Inhoudelijk resultaat		Middelen x € 1.000		Gewijzigde risico's
		Prognose Berap	Realisatie	Lasten	Baten	
1.	Belangenbehartiging en profilering van het Rivierengebied					-
2.	Besluitvormingsprocessen en bestuursvergaderingen binnen Regio Rivierenland					-
3.	Informatie uitwisseling en kennisdeling op de regiomiddagen					-
4.	Bijdrage leveren aan samenwerkingsvraagstukken					-
5.	Monitoren van de uitvoering van het Regionaal Ambitiedocument 2016 – 2020					-
6.	Genereren van geldstromen en subsidies					-
Totaal				5.696	6.708	

Toelichting bij de tabel:

De baten en lasten worden in de financiële administratie niet afzonderlijk geregistreerd op basis van de opsomming in bovenstaande tabel. De financiële administratie is op andere wijze ingericht. Daarom is alleen een totaal bedrag vermeld van de baten en lasten.

Het resultaat van programma 1 is als volgt opgebouwd.

Opbouw resultaat Programma 1	
<i>Bedragen x € 1.000</i>	
Gerealiseerde baten	6.708
Programmalasten (exclusief overhead)	5.696
Onttrekkingen reserves	0
Storting reserves	0
Resultaat	1.012

Het programma sluit met een overschot, omdat overeenkomstig BBV-voorschrift de overheadkosten niet meer bij de programma's worden opgenomen, maar (zonder toerekening aan taakvelden) centraal verantwoord worden bij programma 3 Algemene baten en lasten. De aan de uitvoering van Programma 1 Regionale samenwerking toe te rekenen overhead komt in werkelijk uit op € 940.000 (begroot: € 982.000).

Successen in beeld

	Lobby & Branding In plaats van het organiseren van evenementen zijn er drie succesvolle FruitDelta Webinars georganiseerd in deze Corona-periode. Hierbij stonden maatschappelijke opgaven voor onze regio centraal. Ook is de merkenstrategie FruitDelta Rivierenland verder ontwikkeld. Inhoudelijk is de verbinding gezocht met de Regio Deal projecten, zoals de ontwikkeling van de Gebiedsagenda FruitDelta Rivierenland die wij samen met de Provincie Gelderland uitvoeren en de versterking van de regionale samenwerking. Richting de Tweede Kamerverkiezingen heeft onze regio samen met de andere regio's in Oost Nederland een campagne "Nederland Slim Benutten" opgezet. Speerpunten zijn o.a. energietransities, betaalbaar wonen en familiebedrijven en het MKB. Diverse kamerleden hebben de akte van Oost ondertekend, waaronder deze onderwerpen worden onderschreven. Deze campagne richting politiek en bestuurlijk Den Haag wordt voortgezet.
	Het Regionaal Investeringsfonds (RIF) In 2016 stelde elke gemeente binnen Regio Rivierenland het Regionaal Economisch Ambitiedocument voor de periode 2016-2020 vast. Doel was om met een gezamenlijke focus de regionale economie te versterken. Als onderdeel daarvan werd het Regionaal Investeringsfonds (RIF) opgericht voor de periode 2017-2020. 2021 was voor de regio een extra bonusjaar voor het RIF dankzij de Regio Deal FruitDelta Rivierenland tussen Rijksoverheid, Provincie Gelderland en Regio Rivierenland. Vanuit de twee aanvraagrondes van het Regionaal Investeringsfonds (RIF) van Fruitdelta Rivierenland van 2021 ontvingen in totaal 23 nieuwe initiatieven, verspreid over de regio, een bijdrage om de brede welvaart binnen de regio te versterken. Het fonds is er voor ondernemende inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties die met hun initiatieven een bijdrage willen leveren aan de ontwikkeling van Rivierenland. Sinds de start van het RIF hebben al meer dan 100 projecten verspreid over Rivierenland een bijdrage gekregen. En daarmee zijn mooie resultaten geboekt. Van de resultaten van 4 jaar RIF werd in samenwerking met het Economic Board een rapportage gemaakt. In 2022 krijgt het RIF een opvolging met het Regionaal Stimuleringsfonds (RSF) dat in oprichting is.



Regio Deal

De Regio Deal is een samenwerking tussen rijk en regio om de kracht van de regio te versterken. Grote maatschappelijke opgaven vragen om een regionale aanpak. Het kabinet investeert daarom in totaal bijna 1 miljard in de Regio Deals. Daarmee krijgen regio's de kans om in de vorm van financiële middelen, experimenteerruimte en expertise te krijgen. In de Regio Deal maken Rijk en regio afspraken om regionale opgaven samen op te lossen.

De Regio Deal Fruitdelta Rivierenland verbetert de brede welvaart in de regio op sociaal, ecologisch en economisch gebied. Regio Rivierenland wil een inclusieve, slimme en duurzame regio zijn. Dat bereiken we door samen te werken in de pentahelix van overheid, ondernemers, onderwijs, onderzoek en ondernemende burgers. In FruitDelta Rivierenland is gekozen voor een aanpak in programmalijnen. Daarmee realiseren we een maximaal maatschappelijk effect. In de vier programmalijnen 'Inclusief', 'Fruit', 'Delta' en 'Samen' werken we met in totaal 31 projecten aan het verbeteren van brede welvaart in de regio.

In de verschillende Regio Deal projecten worden inmiddels -ondanks Corona- steeds meer resultaten geboekt. Zo leverde het project arbeidsmigranten een regionaal plan van aanpak op tussen regiogemeenten en werd een excursie georganiseerd voor raadsleden naar Zeewolde. Overige resultaten in 2021 zijn oa:

- Bonusjaar RIF 2021
- Dies natalis Fruit Tech Campus
- Terugblik Regio Deal Dag 2021 (Geofort)
- FruitDelta Webinars (1,2,3)

Voor meer informatie over de verschillende resultaten uit de Regio Deal is ook de 1e Voortgangsrapportage beschikbaar.



Regionale Energiestrategie, op naar een energieneutraal 2050

In 30 regio's wordt gewerkt aan een regionale energiestrategie. Hierin wordt vastgelegd hoeveel wind, grootschalig zon en warmte er in de regio mogelijk is, als onderdeel van het klimaatakkoord. De Stuurgroep RES FruitDelta Rivierenland geeft richting aan het proces.

Op 1 juli 2021 is de RES 1.0 FruitDelta Rivierenland ingediend bij het Nationaal Programma RES, met hierin opgenomen onze regionale bijdrage aan de landelijke doelstellingen voor elektriciteit: 1,2 TWh duurzame elektriciteit uit zon en wind. De RES 1.0 is vastgesteld door de 8 raden, Provinciale Staten en het AB van Waterschap Rivierenland. De RES is een continu proces waarbij iedere 2 jaar een actualisering plaatsvindt. Dit betekent dat op 1 juli 2023 de RES 2.0 wordt ingediend. De inhoudelijke en procesmatige uitgangspunten om te komen tot de RES 2.0 zijn eind 2021 ter besluitvorming voorgelegd aan raden, Gedeputeerde Staten en het DB van Waterschap Rivierenland. Ook de RES 2.0 zal worden vastgesteld door raden, Provinciale Staten en het AB van Waterschap Rivierenland.

Een klankbordgroep van volksvertegenwoordigers voor de RES adviseert sinds begin 2021 de Stuurgroep RES FruitDelta Rivierenland over de positionering van volksvertegenwoordigers in het RES proces.



Regionaal Ambitiedocument 2022-2025

Nu alle acht gemeenteraden in Regio Rivierenland het Regionaal Economisch Ambitiedocument 2022-2025 hebben vastgesteld, is de vaststelling op 12 januari 2022 door het Algemeen Bestuur van Regio Rivierenland bekrachtigd. Met de uitvoering van dit ambitiedocument wordt in de komende jaren gericht samengewerkt aan het creëren van een optimale balans tussen economische groei en de brede welvaart in de Regio Rivierenland. Het Regionaal Stimuleringsfonds, de doorontwikkelde versie van het Regionaal Investeringsfonds (RIF) uit 2016, is wederom belangrijk als instrument om de nieuwe ambities van het Regionaal Economisch Ambitiedocument in samenwerking met partners uit de regio te verwezenlijken. Dit nieuwe ambitiedocument is een bijzondere mijlpaal die de regio ondanks de Corona-pandemie, en met input van onze partners heeft weten te realiseren. Het houdt rekening met de gevolgen van deze crisis en zet daarbij vooral in op innovatie en toekomstbestendigheid, met oog voor een evenwichtige balans.



Logistiek & Economie

Op verzoek van Gedeputeerde Staten hebben de regiogemeenten gezamenlijk aanvullingen gemaakt op het RPW van Regio Rivierenland 2020-2024. Met deze nieuwe regionale afspraken over de bedrijventerreinen, in aanvulling op het huidige RPW, zorgen de regiogemeenten er gezamenlijk voor dat werk wordt gemaakt van onze economische ambities naar de toekomst toe. Zoals in eerdere communicatie aangegeven is het openstaan voor dergelijke nieuwe afspraken en rekening houden met onverwachte ontwikkelingen aansluitend bij het gestelde doel van dit regionale beleid. Het doet recht aan het dynamische karakter van deze samenwerking, die juist ook nodig is om de balans te bewaken tussen een meerjarig regionaal programma en een onvoorspelbare en weerbarstige praktijk.



Agribusiness

In 2021 heeft er verdere afstemming plaats gevonden met Greenport Gelderland m.b.t. het Regionaal Economisch Ambitiedocument en hun Versnellingsagenda Tuinbouw. Ook is voor Rivierenland de problematiek rondom stikstof en gekozen aanpak vanuit de provincie nader bediscussieerd. Om de opgedane kennis binnen RIF projecten te delen, hebben meerdere Agribusiness gerelateerde RIF projecten een pitch gegeven tijdens een bestuurlijk overleg.

	Recreatie & Toerisme In 2021 is, vooruitlopend op de vaststelling van het Regionaal Economisch Ambitiedocument 2022-2025, gericht gewerkt aan vijf versnellingsopgaven te weten; Rivierbeleving & Recreatieplaatsen, Gastvrije Binnensteden, Agrotourisme, Cultuurhistorische Landmarks en Regiopromotie. Binnen deze opgaven zijn mooie resultaten geboekt zoals een marketingplan om aantrekkingskracht van de rivieren te vergroten en een uitgebreid plan om Agrotourisme te versterken. Deze vijf opgaven zijn inmiddels ook opgenomen in het Regionaal Economisch Ambitiedocument 2022-2025 waardoor er de komende 4 jaar op wordt doorgepakt.
---	---

	Wonen Na een intensief jaar van totstandkoming en vaststelling van de Regionale Woonagenda Rivierenland 2020-2030, stond 2021 in het teken van de uitvoeringsfase. In 2021 lag de focus van de regionale inzet op Wonen op de thema's 'betaalbaarheid van het wonen' en de 'productietrein op gang houden en monitoring'. Begin van het jaar is gestart met de uitvoering van het Regio Deal project 'De Regionale Woonmonitor'. De monitor heeft tot doel de realisatie van de regionale woonambities inzichtelijk te maken. In het najaar is, in samenwerking met Platform 31, gestart met de Leerkring Adaptief Programmeren om de regionale systematiek van woningbouwprogrammering verder te ontwikkelen. Eén van de ideeën die hieruit is ontstaan is om regionaal met woonpartners (denk aan makelaars, woningcorporaties en marktpartijen) te gaan verkennen hoe we, door de krachten te bundelen, de gezamenlijk inzet op de woonopgave slimmer zouden kunnen doen. Daarnaast zijn de eerste stappen gezet in het nader uitwerken van ambitie om op regionaal niveau te streven naar de realisatie van 30% sociale huur in het woningbouwprogramma tot 2030. Hiertoe is rond de zomer van 2021 de Routekaart Sociale Woningbouw Rivierenland vastgesteld. Tot slot is eind 2021 de regionale verkenning naar de huisvesting van aandachtsgroepen in Rivierenland, door het Rijksvastgoedbedrijf opgeleverd. Deze verkenning maakt deel uit van een landelijke pilot die tot doel heeft de realisatie van huisvesting te versnellen en zo nodig van een kwaliteitsimpuls te voorzien. Met het oog op het huidige woningtekort enerzijds en de (toenemende) behoefte aan betaalbare huisvesting anderzijds, is de inzet op betaalbaarheid en de productietrein op gang houden ook komend jaar nog steeds noodzakelijk. Daarnaast zal 2022 in het teken staan van de tussenevaluatie van de regionale woonagenda, alsook de lancering van de nieuwe regionale woonmonitor.
---	---



Mobiliteit

De regio Rivierenland ligt centraal in Nederland en is daardoor in trek bij bedrijven en (potentiële) inwoners. Snel-, spoor- en vaarwegen verbinden de regio snel met belangrijke economische kernen zoals Utrecht, 's-Hertogenbosch, Arnhem en Nijmegen. De regio heeft verschillende gezichten. Van stedelijke tot uitgestrekte landelijke gebieden. Van logistieke bedrijvigheid tot prachtige natuur. De unieke ligging tussen de rivieren geeft de regio haar identiteit, maar het brengt ook uitdagingen met zich mee. Zeker ook op gebied van mobiliteit. Dankzij de bijdrage van de gemeenten kunnen wij ook in 2022 samen de mobiliteit en de bereikbaarheid in de regio verbeteren. Dat doen wij met het gezamenlijk vastgestelde Uitvoeringsplan Mobiliteit 2019-2022 en het Mobiliteitsfonds. Komend jaar zullen we ons inspannen om het vernieuwde Uitvoeringsplan Mobiliteit 2023-2026 vast te stellen om onze gezamenlijk opgaven ook de komende jaren op te pakken.

We zetten ons in voor robuuste bovenregionale wegverbindingen met specifieke aandacht voor de A2, A15 en de Rijnbrug. Deze verbindingen zijn cruciaal voor onze ambities op het gebied van economie & logistiek, maar moeten niet ten koste gaan aan de leefbaarheid in het gebied. Wij brengen het belang van deze verbindingen/corridors multimodaal in kaart en zetten in op maatregelen in het belang van de doorstroming, de verkeersveiligheid en de leefbaarheid.

Aan de andere kant biedt ketenmobiliteit (spoor, ov en fiets) nieuwe kansen. Maar ook deelmobiliteit kan in nieuwe woonwijken een alternatief zijn voor de (tweede) auto. Zo kan de schaarse ruimte anders en beter worden benut. Goede (stations)hubs zorgen er voor, dat het OV en de fiets aantrekkelijker worden als alternatief voor de auto. Het afgelopen jaar hebben we daarom onderzocht hoe we de hub-functie van de stations Tiel, Geldermalsen, Culemborg en Zaltbommel kunnen verbeteren. We gaan nu concreet met maatregelen aan de slag en onderzoeken andere geschikte locaties voor een hub. Ook wordt momenteel het snelfietspad Zaltbommel / 's-Hertogenbosch gerealiseerd en verkennen we de fietsverbinding Culemborg / Houten. In toenemende mate zal onze mobiliteit beïnvloed worden door de energietransitie, technologische ontwikkelingen en de opkomst van de platformeconomie, dit biedt kansen om de beschikbare infrastructuur slimmer te benutten.

Achtergronden bij dit programma

Producten

Tot dit programma behoren de volgende producten:

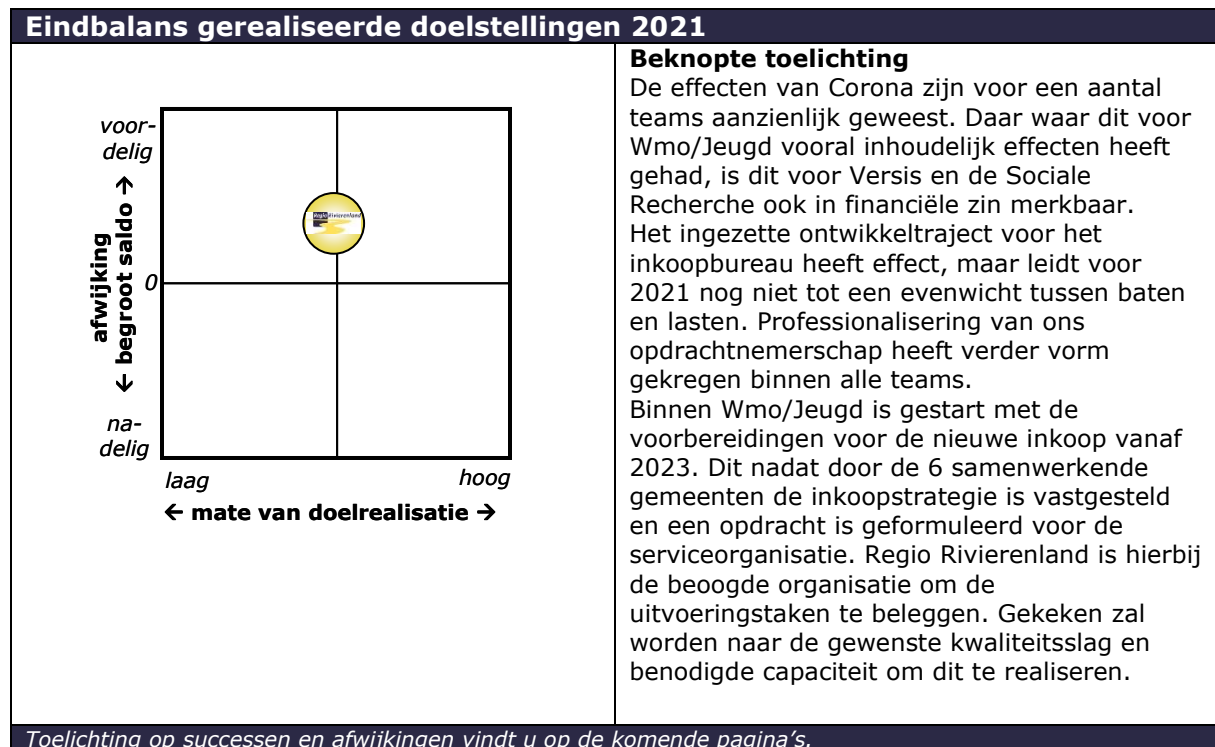
- Algemene bestuursondersteuning
- Speerpunten (speerpuntberaden & beleidsondersteuning) en projecten, waaronder begrepen de Regio Deal projecten en het Regionaal Investeringsfonds (RIF)

Meer informatie is te vinden op onze website.



Programma 2 – Contractgestuurde dienstverlening

Totaaloverzicht resultaten 2021



Programma 2 Bedragen x € 1.000	Begroting 2021		Rekening 2021	Afwijking	
	Primitief	t/m AB dec			
Lasten	10.554	11.951	11.223	728-	V
Baten	11.156	12.605	12.232	373-	N
Subtotaal	602	654	1.009	355	V
Gemeentelijke bijdrage	0	0	0	0	
Saldo van baten en lasten	602	654	1.009	355	V
Onttrekkingen reserves	275	225	81	144-	N
Stortingen reserves	0	0	226	226	N
Gerealiseerd resultaat	877	879	864	15-	N

De werkelijke lasten zijn lager dan begroot. Dit heeft vooral te name met de lagere vervoerskosten en lagere kosten van de regiecentrale bij Versis door de afname van het rittenvolume als gevolg van de Corona pandemie. Ook de uitgaven bij RMC-projecten blijven achter bij de begroting, omdat in het eerste jaar van het nieuwe VSV tijdvak 2021-2024 sommige projecten met vertraging zijn gestart. De uitvoering loopt door naar de volgende jaren.

De vervoerbedrijven die rijden voor Versis hebben in 2021 een tegemoetkoming ontvangen i.v.m. de 2^e lockdown en de extra kosten a.g.v. corona-maatregelen, zoals kosten van mondkapjes. Hiermee wordt bereikt dat de infrastructuur van de sector overeind blijft.

Bij het Inkoopbureau is samen met opdrachtgevers gekeken naar benodigde capaciteit en zijn nieuwe afspraken gemaakt over de ureninzet. De vraag naar inkoopondersteuning is zodanig groot dat continuering van de relatief dure externe inhuur noodzakelijk bleef. De in 2019 en 2020 ingezette doorontwikkeling vraagt in realisatie wat meer tijd dan voorzien. Als gevolg hiervan is er ook in 2021 nog geen sprake van een evenwicht tussen baten en lasten, maar het financiële resultaat is wel aanzienlijk verbeterd t.o.v. 2020.

Een gedetailleerde financiële verschillenanalyse per programma vindt u bij het onderdeel 'Overzicht van baten en lasten en de toelichting daarop' vanaf pagina 44.

Realisatie per programma onderdeel						
		Inhoudelijk resultaat		Middelen x € 1.000		Gewijzigde risico's
		Prognose Berap	Realisatie	Lasten	Baten	
1.	Begeleiding, monitoring en terugplaatsing van jongeren zonder startkwalificatie van 18-22 jaar			583	790	-
2.	Initiëren van projecten gericht op de doelgroep van RMC			228	216	-
3.	Uitvoering van (een gedeelte van) de leerplichtfunctie voor de deelnemende regiogemeenten			562	717	-
4.	Preventieve en repressieve werkzaamheden sociale zaken voor de regiogemeenten (Sociale Recherche)			429	597	-
5.	Inkoopondersteuning en advies voor de regiogemeenten			667	760	-
6.	Participeren en waar mogelijk initiëren van acties op het gebied van samenwerking en shared services en het initiëren van projecten			-	88	-
7.	Coördineren en beheren van de uitvoering van Versis/Basismobiliteit			6.936	7.049	-
8.	Ondersteuning van 6 gemeenten op het gebied van WMO/Jeugd *)			1.818	2.015	-
Totaal				11.223	12.232	

*) *Inclusief de gerealiseerde baten en lasten bij de projecten/actielijnen van het Transformatiefonds (€ 635.000).*

Toelichting bij de tabel

De financiële administratie is ingericht en uitgesplitst naar de verschillende teams/taakvelden. De uitsplitsing van de baten en lasten per programma onderdeel in bovenstaande tabel sluit hierop aan.

Het resultaat van programma 2 is als volgt opgebouwd.

Opbouw resultaat Programma 2	
<i>Bedragen x € 1.000</i>	
Gerealiseerde baten	12.232
Programmalasten (exclusief overhead)	11.223
Onttrekkingen reserves	81
Stortingen reserves	226
Resultaat	864

Het programma sluit met een overschot, omdat overeenkomstig BBV-voorschrift de overheadkosten niet meer bij de programma's worden opgenomen, maar (zonder toerekening aan taakvelden) centraal verantwoord worden bij programma 3 Algemene baten en lasten. De aan de uitvoering van programma 2 Contractgestuurde dienstverlening toe te rekenen overhead komt in werkelijk uit op € 864.000 (begroot: € 879.000). Feitelijk komt het gerealiseerde resultaat (ná mutaties reserves) bij programma 2 Contractgestuurde dienstverlening uit op nihil, als rekening wordt gehouden met de werkelijke overheadkosten van € 864.000.

Successen in beeld



Leerplicht en RMC

Vanuit leerplicht is in het jaar 2021 de toekenning gekomen van de gemeenten voor het uitvoeren van de preventieve taken. De visie en het uitvoeren van deze taken passen in het beleid van de desbetreffende gemeenten. Enige uitzondering hierop is de gemeente West Maas en Waal, zij hebben hier niet voor gekozen en dat betekent dat leerplicht zich bij de gemeente West Maas en Waal puur richt op de wettelijke taken van de leerplichtwet.

Corona heeft veel invloed gehad op de schoolgang van de leerlingen maar zeker ook op de thuissituaties: Er is een duidelijke stijging in het aantal complexe cases, waarvoor intensieve samenwerking met de gemeentelijke wijkteams noodzakelijk was. Het betekende absoluut een verzwaring van de functie. Alle cases zijn opgepakt maar of de problematiek effect gaat krijgen op het vsv-cijfer wordt nog duidelijk.

Ook als RMC Voortijdig Schoolverlaten hebben we preventief ingezet bij signalen vanuit school of andere ketenpartners. De trajecten zijn complexer en intensiever geweest waardoor er veel persoonlijk contact en maatwerktrajecten nodig waren. Dit betekent dat we soms verder zijn gegaan dan onze reguliere taak, maar wel met de juiste aandacht en regionale verbindingen.

Verder is het nieuwe Regionaal Programma VSV begin 2021 goed van start gegaan. Samen met gemeenten, onderwijsinstellingen, Leerplicht en RMC Voortijdig Schoolverlaten werken we aan verschillende projecten binnen het VSV-programma 2021-2024. Zo zijn we volop in de uitvoering van projecten als maatwerktrajecten voor intensievere en langere begeleiding, kwetsbare overstappen vanuit het v(s)o naar mbo, plusvoorziening voor jongeren die tijdelijk (te) overbelast zijn, een sluitende aanpak voor verschillende (kleine) doelgroepen, praktijkleren binnen de leerwerkbedrijven voor leerlingen mbo1 en mbo2 en vergroten van ouderbetrokkenheid in het onderwijs.

	Sociale Recherche Sociale Recherche Regio Rivierenland constateert dat in 2021 het uitkeringsbestand niet is toegenomen bij de gemeenten. De recherche onderzoeken in 2021 zijn ten opzichte van 2020 nagenoeg gelijk gebleven. Er zijn ondanks de Corona pandemie, dat de werkzaamheden ook zeker heeft beperkt, in 2021 toch nog 43 zaken afgerond. Van 40 zaken werd een schadeberekening ontvangen met een totaalbedrag van € 295.935. Er werden 14 uitkeringen beëindigd of niet toegekend. Van de overige 3 onderzoeken waren aan het eind van 2021 de resultaten nog niet bekend. Verder zijn bij Sociale Recherche in 2021 68 meldingen binnengekomen, waarvan onder andere meldingen van de politie, buurtpreventen, UWV, IGP's (Intergemeentelijke Projecten) etc. Hier zijn 30 onderzoeken uit voortgekomen. Verbinding Sociale Recherche Regio Rivierenland is in de uitvoering van haar gestelde taak altijd op zoek naar verbinding met haar partners binnen en buiten de Regio. In 2022 zal Sociale Recherche werken aan verdere verbindingen met contractmanagement, in verband met haar toezichthoudende functie binnen de Wet Maatschappelijke Ondersteuning/Jeugdwet en de mogelijk nieuwe handhavende taken in het kader van de nieuwe Wet Inburgering. Samen met contractmanagement, diverse gemeenten en een juridisch adviseur ondermijning zijn een aantal zorgaanbieders vanuit verschillende invalshoeken onderzocht. Hierbij zijn signalen van fraude/ondermijning geconstateerd en gerapporteerd aan de betreffende gemeenten. Opleidingen Er is en wordt geïnvesteerd in opleidingen om onder andere de kwaliteit en kennis van nieuwe wetgeving te verhogen.
---	---

	Inkoopbureau: inrichting professioneel opdrachtgeverschap De ingezette ontwikkeling in 2020 is in 2021 doorgezet. Zo zijn er nieuwe afspraken gemaakt met de opdrachtgevers en is er ingezet om een overzicht te krijgen van alle aankomende inkoop- en aanbestedingsprocedures, een inkoopkalender. Als gevolg hiervan zijn wij beter in staat geweest onze capaciteit gericht in te zetten. Vanuit het inkoopbureau is bijgedragen aan de ontwikkeling en/of professionalisering van de inkoopfunctie binnen de organisatie van opdrachtgevers. Gerichte inzet van professionals, goede (werk-)afspraken met opdrachtgevers, kwalitatief goede dienstverlening en sturen op zoveel mogelijk productieve uren hebben in 2021 geleid tot aanzienlijk beter financieel resultaat dan de afgelopen 2 jaar. Er is nog sprake van een tekort, maar we liggen op koers om in 2022 de baten en lasten met elkaar in evenwicht te laten zijn.
---	---

	Versis Regio Rivierenland organiseert Versis namens en in samenwerking met de gemeenten. Wij beheren daarbij de contracten met de uitvoerende partijen: de regiecentrale en de vervoersbedrijven. In 2021 verzorgde Versis het sociaal recreatief Wmo-vervoer voor 8 gemeenten en het leerlingen- en jeugdvervoer voor 5 gemeenten. Dit verloopt soepel: klanttevredenheidsonderzoeken lieten in 2021 goede scores zien van 8,3 (Wmo) en 7,8 (leerlingen/jeugd). Net als in 2020 heeft Corona voor de nodige aanpassingen in de dienstverlening gezorgd. De landelijke compensatiemaatregelen zijn voortgezet, maar dit heeft niet tot bovenmatig extra kosten geleid. Het najaar van 2021 stond in het teken van voorbereiding van aanbestedingsprocedure die begin 2022 wordt doorlopen en op 01-01-2023 in werking zal treden.
	Uitvoering Wmo/Jeugd Naast de reguliere taken is de doorontwikkeling van het contractmanagement verder vormgegeven. Ditzelfde geldt voor het contractbeheer. Hierin is veel geïnvesteerd in nauwe samenwerking met de gemeenten. De 6 samenwerkende gemeenten hebben een inkoopstrategie vastgesteld. Hierin is ook door het team geparticipeerd. Alle kennis en ervaring van de afgelopen jaren is ingebracht en meegenomen in het document. Gestart is met de voorbereidingen voor de zorginkoop 2023.
	Uitvoering Wet Inburgering In 2021 is er door Regio Rivierenland geïnvesteerd in de opbouw van het toekomstige team Inburgering. De nieuwe Wet Inburgering treedt in werking op 1 januari 2022 waarbij Regio Rivierenland voor onze acht gemeenten de begeleiding van de nieuwe inburgeraars op zich gaat nemen met een uitgebreide groep van partners.

Beleidsindicatoren

De wettelijk voorgeschreven beleidsindicatoren binnen programma 2 Contractgestuurde dienstverlening hebben betrekking op vroegtijdig schoolverlaters en onderwijsverzuim.

Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie MBO				
<i>Realisatie % VSV-ers 12 t/m 22 jaar schooljaar 2019-2020</i>				
Gemeente	Aantal deelnemers	VSV-ers	VSV-%	Landelijk VSV-%
Buren	734	29	3,95%	4,70%
Culemborg	628	32	5,10%	4,70%
Maasdriel	664	25	3,77%	4,70%
Neder-Betuwe	761	18	2,37%	4,70%
Tiel	1.176	48	4,08%	4,70%
West Betuwe	1.502	61	4,06%	4,70%
West Maas en Waal	476	12	2,52%	4,70%
Zaltbommel	853	37	4,34%	4,70%
Totaal	6.794	262	3,86%	

Bron: VSV-verkenner/DUO (definitieve cijfers schooljaar 2019-2020). De cijfers over schooljaar 2020-2021 zijn op het moment van opstellen van de jaarstukken nog niet vrijgegeven.

Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie VO				
<i>Realisatie % VSV-ers 12 t/m 22 jaar schooljaar 2019-2020</i>				
Gemeente	Aantal deelnemers	VSV-ers	VSV-%	Landelijk VSV-%
Buren	1.461	2	0,14%	0,40%
Culemborg	1.768	3	0,17%	0,40%
Maasdriel	1.348	4	0,30%	0,40%
Neder-Betuwe	1.517	3	0,20%	0,40%
Tiel	2.308	13	0,56%	0,40%
West Betuwe	3.181	8	0,25%	0,40%
West Maas en Waal	963	3	0,31%	0,40%
Zaltbommel	1.795	3	0,17%	0,40%
Totaal	14.341	39	0,27%	

Bron: VSV-verkenner/DUO (definitieve cijfers schooljaar 2019-2020). De cijfers over schooljaar 2020-2021 zijn op het moment van opstellen van de jaarstukken nog niet vrijgegeven.

Bovenstaande beleidsindicatoren met betrekking tot vroegtijdig schoolverlaters geven het nettoresultaat weer van de uitvalscores. De Regio scoort beter dan het landelijk gemiddelde. Overigens zeggen de indicatoren niets over de verrichte inspanningen om schooluitval te beperken.

De hierna opgenomen cijfers over schoolverzuim geven wél het effect van de verrichte inspanningen weer.

Absoluut verzuim <i>Realisatie schooljaar 2020-2021, leerlingen 5 t/m 17 jaar</i>			
Gemeente	Aantal leerlingen	Absoluut verzuim	Absoluut verzuim per 1.000 leerlingen
Buren	3.865	101	26,1
Neder-Betuwe	4.402	103	23,4
West Betuwe	7.994	128	16,0
West Maas en Waal	2.522	13	5,2
Zaltbommel	4.822	65	13,5
Totaal	23.605	410	17,4

Bron: JVS-Jeugvolgsysteem/DUO

Relatief verzuim <i>Realisatie schooljaar 2020-2021, leerlingen 5 t/m 17 jaar</i>			
Gemeente	Aantal leerlingen	Relatief verzuim	Relatief verzuim per 1.000 leerlingen
Buren	3.865	126	32,6
Neder-Betuwe	4.402	114	25,9
West Betuwe	7.994	290	36,3
West Maas en Waal	2.522	83	32,9
Zaltbommel	4.822	171	35,5
Totaal	23.605	784	33,2

Bron: JVS-Jeugvolgsysteem/DUO

De in bovenstaande overzichten opgenomen aantallen met betrekking tot absoluut en relatief verzuim sluiten aan op het jaarverslag, dat door Leerplicht is opgesteld. De cijfers geven de inspanningen weer die zijn gedaan op het gebied van verzuimcontrole en -reductie (verzuimpreventie, toezicht & handhaving). Uit de cijfers van het relatief verzuim blijkt, dat t.o.v. het vorige schooljaar 2019-2020 ruim 26% meer verzuim is opgespoord (784 gevallen in 2020/2021 t.o.v. 621 in 2019/2020). De stijging in de cijfers van opgespoord verzuim is te verklaren en is overeenkomstig de verwachting. Het betrekkelijk lage cijfer van het relatief verzuim in het schooljaar 2019/2020 is het gevolg van de 1^e lockdown vanwege Corona-maatregelen, waarbij de scholen dicht gingen en er geen verplichting was voor de leerlingen voor het volgen van online lessen. Verzuim tijdens digitale lessen werd tijdens de 1^e lockdown in 2020 niet geregistreerd en hoefde ook niet vastgelegd te worden voor de handhaving. In het schooljaar 2020/2021 zijn de cijfers van opgespoord verzuim weer op het vertrouwde niveau gekomen, omdat tijdens de 2^e lockdown periode wel maatregelen op het gebied van verzuimregistratie en handhaving genomen zijn (moesten worden), mede gericht op de belangen van het kind.

Achtergronden bij dit programma

Meer informatie over Contractgestuurde dienstverlening kunt u vinden op onze website.



Programma 3 – Algemene baten en lasten

Totaaloverzicht resultaten 2021

In dit programma worden de overheadkosten centraal begroot en verantwoord, die niet meer toegerekend worden aan taken/activiteiten. Alleen de kosten die een directe relatie hebben met het primaire proces worden aan de programma's toegerekend.

Naast de overheadkosten worden binnen dit programma ook de resultaten uit Treasury en de centrale budgetten voor onvoorziene uitgaven en vennootschapsbelasting begroot en verantwoord. Tot slot worden de rentelasten van de financiering van de gronden die in erfpacht aan Avri zijn uitgegeven en de daarmee samenhangende opbrengst uit de erfpachtcanon in programma 3 Algemene baten en lasten begroot en verantwoord.

Programma onderdelen programma 3 Algemene baten en lasten		
A	Overhead	Taakveld 0.4 uit de Regeling vaststelling taakvelden en verstrekking informatie voor derden.
B	Treasury	Het renteresultaat zoals opgenomen in taakveld 0.5 uit de Regeling vaststelling taakvelden en verstrekking informatie voor derden.
C	In erfpacht uitgeven gronden	De rentelasten van de financiering van de gronden die in erfpacht aan Avri zijn uitgegeven en de opbrengst uit de erfpachtcanon die we daarvoor ontvangen.
D	Onvoorziene uitgaven	Het centrale budget voor onvoorziene uitgaven maakt deel uit van taakveld 0.8 'Overige baten en lasten' uit de Regeling vaststelling taakvelden en verstrekking informatie voor derden.
E	Vennootschapsbelasting	Het centraal begrote bedrag voor de heffing van vennootschapsbelasting wordt opgenomen in taakveld 0.9 'Vennootschapsbelasting' uit de Regeling vaststelling taakvelden en verstrekking informatie voor derden.

Programma 3 Bedragen x € 1.000	Begroting 2021		Rekening 2021	Afwijking	
	Primitief	t/m AB dec			
Lasten	2.273	2.251	2.149	102-	V
Baten	268	275	298	23	V
Subtotaal	2.005-	1.976-	1.851-	125	V
Gemeentelijke bijdrage	7-	6-	6-	0	
Saldo van baten en lasten	2.012-	1.982-	1.857-	125	V
Onttrekkingen reserves	196	121	64	57-	N
Stortingen reserves	0	0	0	0	
Gerealiseerd resultaat	1.816-	1.861-	1.793-	68	V

De lasten bestaan hoofdzakelijk uit de kosten van overhead. Deze zijn € 91.000 lager dan begroot, waarmee het grootste deel van de afwijking bij de lasten is verklaard. Daarnaast hoefde het budget voor onvoorziene uitgaven niet te worden ingezet, een voordeel bij de lasten van € 10.000. Tot slot hebben we in 2021 via carry back € 1.000 betaalde vennootschapsbelasting terugontvangen.

De hogere baten hebben volledig betrekking op de gerealiseerde hogere inkomsten van derden voor dekking van onze overheadkosten (€ 23.000).

Overhead

Vanaf het begrotingsjaar 2018 nemen we een apart overzicht van de kosten van de overhead op in de begroting en de jaarstukken (conform BBV-voorschrift). Overhead heeft betrekking op ondersteunende taken die niet direct dienstbaar zijn aan de externe klant of het externe product. De algemene definitie luidt als volgt: *overhead heeft betrekking op alle kosten die samenhangen met de sturing en de ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces.*

In onderstaand overzicht is een specificatie opgenomen van de overhead, waarbij voor het onderscheid naar de verschillende kostencomponenten aansluiting is gezocht bij de definitie en opsomming uit de Notitie Overhead van de BBV-commissie. De inrichting van onze administratie sluit hierop aan. Met onderstaand overzicht geven we inzicht in de kosten van onze bedrijfsvoering.

Overhead <i>Bedragen x € 1.000</i>	Begroting 2021	Rekening 2021	Wijze van verdeling en toerekening van de overhead
Lasten			
Directie en management primair proces	250	244	percentages en fte's
Concurrenceondersteuning en bestuursondersteuning	1.145	1.122	percentages en fte's
Huisvesting	247	225	vaste bedragen en fte's
Personeelszaken en organisatie	154	141	percentages en fte's
Informatievoorziening en automatisering	310	279	fte's
AVG (FG-functionaris)	83	87	fte's
Totaal lasten	2.189	2.098	
Baten			
Vergoeding overheadkosten via erfpachtcanon	133	133	
Overige ontvangen bijdragen in de overheadkosten	74	97	
Totaal baten	207	230	
Saldo van baten en lasten	1.982	1.868	
Mutaties reserves			
Onttrekking bestemmingsreserve	121	64	
Storting bestemmingsreserve	-	-	
Totaal mutaties reserves	121	64	
Resultaat taakveld 0.4 Overhead	1.861	1.804	

Op basis van de in bovenstaande tabel weergegeven verdeelsleutels bedraagt de gerealiseerde overhead voor Programma 1 Regionale samenwerking € 940.000 (begroot: € 982.000) en voor programma 2 Contractgestuurde dienstverlening € 864.000 (begroot: € 879.000). Voor de uitvoeringsteams van Contractgestuurde dienstverlening komt dat neer op een bedrag van ca. € 28.500 per fte, en dat is iets lager dan de realisatie van het bedrag voor overhead in de jaarrekening 2019 (€ 29.200).

In onderstaand overzicht zijn de lasten gespecificeerd van overhead en apparaatskosten.

Specificatie <i>Bedragen x € 1.000</i>	Overhead	Apparaatskosten
Totaal lasten overhead	2.098	2.098
Organisatiekosten uitvoeringsteams Contractgestuurde dienstverlening		3.187
Organisatiekosten speerpunt- en beleidsondersteuning en projecten		1.056
Totaal lasten	2.098	6.341
Percentage van de totale lasten	11%	33%
Bedrag per inwoner	€ 8,51	€ 25,71

Treasury

Regio Rivierenland heeft een BNG-lening, waarop jaarlijks € 250.000 wordt afgelost. Het rentepercentage van deze lening bedraagt 4,335%. De lening had op 1 januari 2021 een saldo van € 1.562.500. In december 2018 hebben we een nieuwe lening bij de BNG afgesloten van € 500.000 met een looptijd van 20 jaar. Het rentepercentage van deze lening bedraagt 1,46%. Op deze lening wordt jaarlijks € 25.000 afgelost. De lening had op 1 januari 2021 een saldo van € 450.000. Beide leningen worden ultimo 2021 volledig gebruikt voor de financiering van de gronden, die in erfpacht zijn uitgegeven aan Avri (projectfinanciering) en een balanswaarde van € 2.028.519 hebben.

Volgens de gewijzigde BBV-voorschriften worden alle rentelasten en rentebaten begroot en verantwoord op het taakveld Treasury. In de paragraaf Financiering is een renteschema opgenomen, dat inzicht geeft in de rentebaten, rentelasten en het begrote renteresultaat. Het saldo en de samenstelling van het resultaat uit treasury is in onderstaand overzicht samengevat.

Specificatie	Treasury
Bedragen x € 1.000	
Rentelasten externe financiering (BNG-leningen)	68
Rentebaten	-
Saldo van baten en lasten	68
Af: toerekening rente aan gronden die in erfpacht zijn uitgegeven (projectfinanciering)	68
Totaal van de aan taakvelden toe te rekenen rente	-
De aan taakvelden toegerekende rente (o.b.v. renteomslagpercentage van 1,5%)	16
Resultaat taakveld 0.5 Treasury (voordelig)	16

Het gerealiseerde voordeel uit treasury van € 16.000 is gelijk aan het begrote resultaat uit treasury.

Onvoorziene uitgaven

In de begroting 2021 is een centraal budget voor onvoorziene uitgaven opgenomen van € 10.000. Het budget hoefde in 2021 niet ingezet te worden.

Vennootschapsbelasting

Regio Rivierenland is vanaf 1 januari 2016 belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting. Bij de taken die als ondernemersactiviteit worden aangemerkt moet over de behaalde (fiscale) winst vennootschapsbelasting worden afgedragen, tenzij één van de in de wet opgenomen vrijstellingen van toepassing is. In 2021 hebben we via carry back een bedrag van € 685 in het verleden betaalde vennootschapsbelasting terugontvangen.

Achtergronden bij dit programma

Meer informatie is te vinden op onze website.



Paragraaf 1 – Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Zijn er nieuwe of gewijzigde risico's?

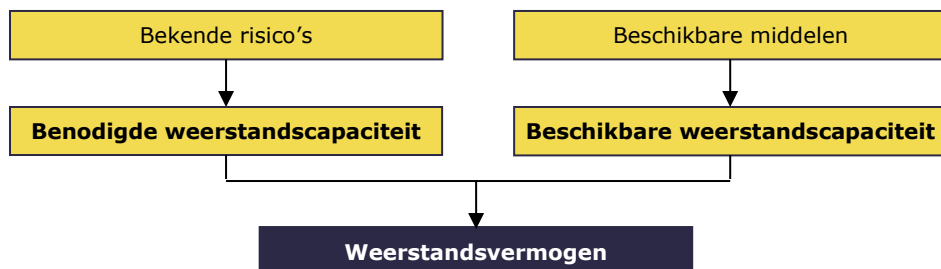
- Bij Contractgestuurde dienstverlening werken we met dienstverleningsovereenkomsten. Aan het werken met dienstverleningsovereenkomsten zijn financiële risico's verbonden. De financiële risico's en eventuele tekorten bij de uitvoering van taken voor gemeenten kunnen worden opgevangen door inzet van de risicoreserve Contractgestuurde dienstverlening.
- In het verleden is een integrale inventarisatie uitgevoerd van de financiële risico's, waarbij tevens een koppeling is gelegd met de saldi van reserves en voorzieningen. De in de balans opgenomen algemene reserve van € 474.000 wordt voldoende geacht voor het afdekken van de financiële risico's.
- In aanvulling op de uitgevoerde risico-inventarisatie is een vervolgonderzoek uitgevoerd, specifiek gericht op frauderisico's. Frauderisico's kunnen (latent) aanwezig zijn zowel op het gebied van onttrekking van geld of goederen aan de organisatie als ook met betrekking tot de financiële verantwoording. Doel van de frauderisico-analyse is vast te stellen hoe het staat met de kwaliteit van beheersing van frauderisico's. Er functioneren voldoende controle- en beheersingsmaatregelen binnen het Regiokantoor van Regio Rivierenland en de frauderisico's worden als 'laag' gekwalificeerd.

Toelichting op het begrip weerstandsvermogen en Risicobeheersing

Het weerstandsvermogen is afhankelijk van de benodigde weerstandscapaciteit – de ingeschatte risico's – en de beschikbare weerstandscapaciteit – de middelen die beschikbaar zijn om eventuele tegenvallers op te kunnen vangen. Het weerstandsvermogen wordt gevormd door de aanwezige middelen om de nadelige gevolgen van risico's op te vangen.

Het gaat bij het weerstandsvermogen met name om risico's die *niet* via verzekeringen of voorzieningen kunnen worden ondervangen.

In onderstaand schema is dit weergegeven:



De benodigde weerstandscapaciteit wordt bepaald door:

- de verwachte impact van de aanwezige risico's;
- de gewenste mate van zekerheid dat de risico's kunnen worden opgevangen;
- de mate waarin de risico's al op andere wijze zijn afgedekt.

De beschikbare weerstandscapaciteit is het totaal aan middelen en mogelijkheden waarover de regio kan beschikken om eventueel optredende niet begrote kosten af te dekken, zonder invloed op de uitvoering van taken.

De middelen die we tot de beschikbare weerstandscapaciteit rekenen zijn:

- de vrije aanwendbare reserves;
- de stille reserves;
- de post onvoorzien in de begroting.

Beleid omtrent weerstandscapaciteit

Regio Rivierenland is een gemeenschappelijke regeling die taken uitvoert in opdracht van acht gemeenten. Het weerstandsvermogen van de regio wordt gevormd door het weerstandsvermogen van de afzonderlijke gemeenten. Niettemin zijn er redenen om ook binnen de Regio financiële weerstand op te bouwen. Op grond van wettelijke voorschriften is de regio verplicht voorzieningen te vormen voor kwantificeerbare risico's, verplichtingen en verliezen. Daarnaast is het wenselijk om voor bepaalde activiteiten een reserve te hebben om te voorkomen dat bedrijfsresultaten en onvoorziene omstandigheden grote afwijkingen veroorzaken in de jaarlijks geraamde gemeentelijke bijdragen en tarieven. De afgelopen jaren is de vaste gemeentelijke bijdrage van de gemeenten deels omgezet naar dienstverleningsovereenkomsten. Het leveren van maatwerk en flexibiliteit heeft als nadeel dat er meer (financiële) risico's in de bedrijfsvoering ontstaan. Om deze risico's op te kunnen vangen heeft het Algemeen Bestuur ingestemd met de vorming van reserves.

Overzicht van weerstandscapaciteit en risico's bij de verschillende programma's

Om het inzicht te versterken in de bestaande en toekomstige financiële risico's en de mate waarin deze zijn afgedekt door reserves heeft het Regiokantoor in het verleden een onderzoeksrapport 'Risico's bij Regio Rivierenland' op laten stellen. In algemene zin kan gesteld worden dat er geen (grote) risico's zijn bij het Regiokantoor die om directe aanpassing in de bedrijfsvoering vragen. Daarbij past wel de volgende nuancering: als gevolg van de verliezen bij de contractactiviteiten in de afgelopen 2 jaar (2019 en 2020) is het saldo van de risicoreserve Contractgestuurde dienstverlening aanzienlijk gedaald. Gelukkig hebben de genomen maatregelen effect gehad en is het eindresultaat in financiële zin bij programma 2 Contractgestuurde dienstverlening in deze jaarrekening positief. Onze inspanningen zijn gericht op een reëel en structureel sluitende begroting bij alle contractactiviteiten (programma 2) in de (meerjaren)begroting 2022. Mede op basis van de uitkomsten van de risico-inventarisatie en de in het onderzoeksrapport opgenomen adviezen is een algemene reserve gevormd van € 474.000 als extra buffer voor het afdekken van (financiële) risico's.

Toelichting bij de risicoreserve Contractgestuurde dienstverlening

Voor het opvangen van tekorten (en overige financiële risico's) bij de uitvoering van contractactiviteiten (programma 2 Contractgestuurde dienstverlening) is een risicoreserve gevormd. Deze reserve is bedoeld om tegenvallende resultaten en/of wegvallende vraag op flexibele taken op te kunnen vangen. Een reserve van maximaal 30% van de totale uitgaven bij Contractgestuurde dienstverlening wordt voldoende geacht om de bedrijfsvoeringsrisico's op te kunnen vangen (Besluit van het Algemeen Bestuur uit april 2011). De flexibele taken van Contractgestuurde dienstverlening bevatten risico's voor Regio Rivierenland, waarbij te denken valt aan ziekte en inhuur van personeel en fluctuaties in de vraag naar diensten/producten. Ook zijn er risico's op het gebied van vraag en aanbod. Hiertegenover staat dat de gemeenten betalen voor de gevraagde diensten. In het uiterste geval zijn gemeenten als eigenaar van de Regio Rivierenland verantwoordelijk voor tekorten die niet kunnen worden gedekt uit de gevormde reserves.

Onvoorziene uitgaven

In de begroting 2021 is een bedrag van € 10.000 opgenomen voor onvoorziene uitgaven. Het budget onvoorzien hoefde in 2021 niet aangewend te worden.

Maatregelen op het gebied van risicobeheersing en risicomanagement

We hebben verzekeringen afgesloten voor onze eigendommen en voor het personeel. We hebben verzekeringen op het gebied van brand/opstal + inventaris/goederen, computerverzekering, aansprakelijkheid, rechtsbijstand, fraude & beroving en goed werkgeverschap. Eventuele financiële risico's en kosten van schades kunnen veelal via verzekeringspolissen worden gedekt.

De werkorganisatie en de werkprocessen zijn zodanig ingericht, dat voldoende (controle-) procedures en beheersmaatregelen functioneren om financiële risico's en frauderisico's te voorkomen of in ieder geval te beperken. We werken met (meerjarige) contracten, bijvoorbeeld op het gebied van huisvesting/onderhoud om de risico's ten aanzien financiële verplichtingen te reduceren. Ook voor de inkomsten geldt, dat we contractafspraken maken met onze klanten (bijvoorbeeld via dienstverleningsovereenkomsten). Het beheer van subsidiegelden en de bewaking van subsidievoorwaarden en -verplichtingen is voldoende ingebed in de organisatie.

Ten aanzien van de geldmiddelen wordt opgemerkt dat de organisatie geen eigen kas heeft. Alle geldstromen lopen via de bank, waardoor geen risico's bestaan ten aanzien van vervreemding of verduistering van kasgelden. De banktegoeden zijn ondergebracht bij de schatkist, waardoor ook ten aanzien van het onrechtmatig gebruik van banktegoeden de financiële risico's grotendeels zijn afgedicht, omdat voor het ontvreemden van gelden extra stappen ondernomen moeten worden. Bovendien zijn in het proces van bankbetalingen meerdere controlestappen aangebracht.

Voor wat betreft de gemeentelijke bijdrage zijn in de Regeling Regio Rivierenland bepalingen opgenomen, waardoor financiële risico's worden beperkt, in ieder geval voor de korte termijn.

Financiële kengetallen

Op 15 mei 2015 is een besluit tot wijziging van het BBV vastgesteld. Deze wijziging heeft betrekking op het opnemen van een uniforme set financiële kengetallen in de begroting, waaronder de volgende, die relevant en toepasselijk zijn voor Regio Rivierenland:

- netto schuldquote en netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen;
- solvabiliteitsratio;
- structurele exploitatieruimte.

Kengetallen zijn momentopnamen. Gewijzigde omstandigheden kunnen een behoorlijk effect hebben op de ratio's met betrekking tot onze liquiditeits- en solvabiliteitspositie en de uitkomsten van de exploitatie. In deze paragraaf Weerstandvermogen en risicobeheersing is een opsomming gegeven van een aantal financiële risico's, die hun impact kunnen hebben op onze financiële positie en de uitkomsten van de berekende kengetallen.

Kengetallen zijn getallen die de verhouding uitdrukken tussen bepaalde onderdelen van de begroting of de balans en kunnen helpen bij de beoordeling van de (ontwikkeling van de) financiële positie. De uniforme kengetallen bieden de mogelijkheid om onderling cijfers te vergelijken. Daarmee dragen deze kengetallen bij aan de controlerende en kaderstellende rol van het bestuur. Hierna nemen wij de kengetallen op, die verplicht in de programmaverantwoording moeten worden opgenomen.

Netto schuldquote

De netto schuld weerspiegelt het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de baten. De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie.

Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Regio Rivierenland heeft geen leningen verstrekt aan derden.

De uitkomst van de gecorrigeerde netto schuldquote is daardoor gelijk aan de netto schuldquote.

Solvabiliteitsratio

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de organisatie in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. Het eigen vermogen bestaat uit de reserves (zowel de algemene reserves als de bestemmingsreserves) en het resultaat uit het overzicht van baten en lasten. In het algemeen wordt een getal tussen de 25 en 40% als een gezonde positie gezien.

Regio Rivierenland heeft een gezonde solvabiliteitspositie, ondanks het feit dat de solvabiliteitsratio is gedaald tot onder de 25%. De daling van de solvabiliteitsratio in de jaarrekening 2021 wordt veroorzaakt door de aanzienlijk toename van het balanstotaal, omdat we omvangrijke bijdragen hebben ontvangen voor de realisatie van velerlei projecten in de komende jaren (zoals de rijksbijdrage en de provinciale subsidie voor Regio Deal projecten). Onze liquiditeitspositie is gezond en door de ontvangst van de projectgelden in optische zin nog verder verbeterd. De nog te besteden projectgelden zijn veilig ondergebracht bij 's Rijks Schatkist.

Structurele exploitatieruimte

Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten. Bij incidentele lasten of baten gaat het om eenmalige zaken die zich gedurende maximaal 3 jaar voordoen. Om de structurele lasten en baten te bepalen worden de incidentele lasten en baten van de totale lasten en baten afgetrokken.

De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves gedeeld door de totale baten en uitgedrukt in een percentage. Een ruimte van meer dan 1% geeft voldoende ruimte om structurele tegenvallers op te vangen.

Tabel met kengetallen.

Kengetallen	Raming 2021	Rekening 2021
Netto schuldquote	4,0%	0,6%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	4,0%	0,6%
Solvabiliteitsratio	19,0%	15,6%
Structurele exploitatieruimte	0,0%	0,4%

Toelichting bij de tabel met kengetallen:

- De netto schuldquote komt uit op een veel lager percentage dan geraamd (en dat is een positieve ontwikkeling), omdat het saldo van de totale schuldenlast (kortlopend + langlopend) op 31 december 2021 niet in hoge mate uitstijgt boven het saldo van de vlottende activa. We hebben derhalve voldoende vorderingen en overige uitzettingen < 1 jaar om de schuldenlast te kunnen dragen, en dit ondanks het feit, dat we € 1.737.500 aan leningen hebben uitstaan bij de BNG. De leningen worden gebruikt voor de financiering van de vaste activa.
- De solvabiliteitsratio is t.o.v. de jaarrekening 2020 gedaald tot het niveau van 15,6%. Dit wordt grotendeels veroorzaakt door de verkrijging van financiële middelen (met name van het Rijk) om de komende jaren velerlei projecten te realiseren, waardoor het balanstotaal sterk is gestegen. Het eigen vermogen is ten opzichte van vorige jaar redelijk gelijk gebleven. We houden daarmee het perspectief van een structureel gezonde financiële situatie.
- De structurele exploitatieruimte komt in de begroting uit op 0%, omdat we uitgaan van structureel evenwicht in de begroting. De realisatie in de jaarrekening 2021 komt uit op + 0,4% en is als volgt opgebouwd: een structureel resultaat van + € 83.000 (exclusief incidentele baten en lasten en incidentele mutaties van reserves) ten opzichte van een totaalbedrag van € 19.232.000 aan gerealiseerde baten.

Overige financiële risico's

Op grond van de wettelijke voorschriften mogen in de balans geen arbeidskosten gerelateerde verplichtingen worden opgenomen met een jaarlijks gelijkblijvend volume. Dit heeft onder meer betrekking op de verplichting verlofdagen. Als gevolg van de enorm toegenomen werkvoorraad en werkdruk zien we een jaarlijkse groei in het verlofsaldo bij medewerkers. De lasten daarvan worden gerealiseerd op het moment dat het verlof wordt opgenomen of uitbetaald. Voor de latente verlofverplichtingen is geen budget in de begroting opgenomen en daarmee vormt de verplichting voor verlofdagen op 31 december 2021 van € 260.000 een belangrijke financiële risicopost.

Paragraaf 2 – Onderhoud kapitaalgoederen

Beleidskader

Het beleid ligt vast in het meerjarenonderhoudsplan

Het beleidskader ligt vast in de beleidsnotitie Onderhoud gebouwen. Uitgangspunt is dat op langere termijn ons bedrijfspand op een adequate wijze worden onderhouden. Renovaties en nieuwbouw moeten hiervan los worden gezien. Hiervoor dienen afzonderlijk middelen beschikbaar te worden gesteld door het Algemeen Bestuur. Begin 2016 zijn door een daartoe gespecialiseerd bureau nieuwe meerjarige onderhoudsplannen opgesteld. Het onderhoudsplan is doorgerekend voor een periode van 20 jaar. Jaarlijks wordt nagegaan of de voorziening een toereikend saldo heeft en of het meerjarenonderhoudsplan bijstelling behoeft. In 2019 hebben we de nieuwe huisvesting gerealiseerd in ons pand aan de Burg. Van Lidth de Jeudelaan. De verbouwingen zijn in 2020 afgerond in combinatie en samenhang met de uitvoering van het meerjarig onderhoudsplan. Het investeringskrediet voor de verbouwingen is inmiddels volledig ingezet. Eind 2021 zijn we gestart met het opstellen van een geactualiseerd meerjarig onderhoudsplan, dat in overeenstemming is met de huidige huisvestingssituatie van ons gerenoveerde pand. Vooruitlopend op de uitkomsten van het nieuwe meerjarige onderhoudsplan hebben we in 2021 geen storting in de onderhoudsvoorziening gedaan en het saldo van de voorziening aangehouden op het niveau van 2020.

Financiële consequenties en vertaling daarvan in de jaarrekening

Onderhoudsvoorziening pand Burg. Van Lidth de Jeudelaan

Het meerjarenonderhoudsplan is in 2016 geactualiseerd.

In 2019 is in het kader van de herhuisvesting aanzienlijk geïnvesteerd en daarbij zijn geplande/voorzienbare onderhoudswerkzaamheden gecombineerd uitgevoerd met de aangebrachte vernieuwingen en verbeteringen aan en in ons pand, waarbij een bedrag van € 61.500 uit de onderhoudsvoorziening is ingezet. Als gevolg van de uitgevoerde verbouwingen en renovaties hoefde de onderhoudsvoorziening in 2020 en 2021 niet ingezet te worden. Er is in de afgelopen 2 jaren geen terugkerend/periodiek groot onderhoud uitgevoerd.

Omdat we nog geen zicht hebben op de uitkomsten van de lopende actualisatie van het meerjarig onderhoudsplan, hebben we in de jaarrekening 2021 geen storting in de onderhoudsvoorziening gedaan, terwijl deze wel was begroot (een bedrag van € 15.546).

Het verloop van de onderhoudsvoorziening in 2021 was als volgt.

Onderhoudsvoorziening gebouwen Burg. Van Lidth de Jeudelaan	
<i>Bedragen x € 1.000</i>	
Stand onderhoudsvoorziening 31-12-2021	93
Dotatie onderhoudsvoorziening gebouwen in 2021	-
Onttrekkingen onderhoudsvoorziening gebouwen in 2021	-
Stand 31-12-2021	93

Belangrijke ontwikkelingen

Algemeen

De paragraaf bedrijfsvoering geeft inzicht in de stand van zaken en de beleidsvoornemens rond de bedrijfsvoering. Met bedrijfsvoering worden de bedrijfsprocessen bedoeld die nodig zijn om de beleidsdoelstellingen uit de programma's te realiseren.

Voor een goede bedrijfsvoering zijn budget, personeel met kennis en kunde, infrastructuur, leiding/aansturing, een goede communicatie, informatie en beheersinstrumenten nodig. Ook is een efficiënte inrichting van de organisatie en een gezonde samenwerkingscultuur, samen met gemeenten en andere partners cruciaal om de doelstellingen van de regionale samenwerking te bereiken en onze dienstverlening adequaat te kunnen uitvoeren.

Onze organisatie is voortdurend in verandering door de dynamiek in het openbaar bestuur en de ontwikkelingen in de samenleving. Verandering zal de constante factor zijn voor onze organisatie. Dat vraagt een organisatie die daarmee om kan gaan en kwaliteit blijft leveren. Het Dagelijks Bestuur is verantwoordelijk voor een adequate bedrijfsvoering. Het Algemeen Bestuur heeft een hierbij een kaderstellende en controlerende taak.

In 2021 merken we dat de omvang van bedrijfsvoering niet volledig is mee ontwikkeld met de rest van de organisatie. Zo zijn er de afgelopen jaren inhoudelijke taken aan de organisatie toegevoegd waarbij niet altijd goed is gekeken naar de gevolgen hiervan voor de diverse bedrijfsvoeringsonderdelen. De consequenties worden in beeld gebracht en meegenomen in de begroting op het moment dat besluitvorming hierover is afgerond.

Inrichting van de organisatie

De organisatie van Regio Rivierenland bestaat uit drie onderdelen:

- **Staf (Concern- en bestuursondersteuning):** dit onderdeel is gericht op de interne dienstverlening aan de andere twee onderdelen en is gericht op de bedrijfsvoering van Regio Rivierenland.
- **Beleid en projecten (onderdeel van het programma Regionale samenwerking):** dit onderdeel richt zich volledig op de procesmatige facilitering van de beleidsmatige samenwerking tussen de gemeenten op o.a. de drie Speerpunten (Agribusiness, Economie & Logistiek en Recreatie & Toerisme) en op de doorlopende programmalijnen op diverse gebieden zoals duurzaamheid, energietransitie, mobiliteit en wonen. Daarmee worden de opgaven uit programma 1 van de begroting verwezenlijkt.
- **Contractgestuurde Dienstverlening:** dit onderdeel levert op contractbasis diensten voor de gemeenten. Daarmee worden de opgaven uit programma 2 van de begroting gerealiseerd.

Staf (Concern- en beleidsondersteuning)

De ondersteunende middelen (P&O, Financiën & Control, Administratie, Informatievoorziening & Automatisering, Informatieveiligheid en privacy (FG), Huisvesting, JZ, Archief, Communicatie, Bestuursondersteuning/-secretariaat) staan direct ten dienste van de bedrijfsvoering van het Regiokantoor. Ten behoeve van de instandhouding van de regionale samenwerking zelf, zijn op concernniveau werkzaamheden nodig die ten goede komen aan alle regio-onderdelen. De concernondersteuning is gericht op:

- Het werkgeverschap (Arbeidsvoorwaarden, personeelsregelingen, OR en GO).
- De planning- en controlcyclus.
- Control (auditcomité, interne controle, algemene financiële en juridische control).
- Organisatie-inrichting (treasury, budgetbeheer, mandatering, organisatieregelingen).
- Juridische control (gemeenschappelijke regeling en interne reglementen en verordeningen).
- Archief (centrale archiefverantwoording en -wetgeving).
- Concerncommunicatie (website, intranet, nieuwsuitingen, folders).
- Bestuursondersteuning (faciliteren bestuursvergaderingen, regiomiddagen, regionale agendacommissie en bijeenkomsten).

De overige middelenfuncties, waarbij dienstverleningsafspraken kunnen worden gemaakt, zijn ondergebracht bij het onderdeel Contractgestuurde Dienstverlening met een directe kostentoedeling naar de onderdelen waar werkzaamheden voor worden verricht. Door deze werkwijze wordt de werkelijke kostprijs per onderdeel transparant. Hierdoor kunnen ook makkelijker diensten buiten onze organisatie worden aangeboden, waarmee inkomsten worden gegenereerd.

Beleid en projecten (Regionale samenwerking)

De samenwerking tussen de gemeenten wordt gefaciliteerd door drie speerpuntondersteuners en diverse beleidsmedewerkers voor projecten. Zij faciliteren de samenwerking tussen de gemeenten op een hoogwaardig procesmatig niveau en anticiperen daarbij op de wensen van de gemeenten en maatschappelijke ontwikkelingen (veranderingen, bedreigingen en kansen voor de gemeenten). Samen met de gemeenten zetten we in op het transparant maken en houden van de onderwerpen die op regionaal niveau spelen, zodat de gemeenten het overzicht behouden en de inhoudelijke richting kunnen blijven bepalen. En we blijven investeren in onze communicatie. Onze website moet de bron zijn waar onze gemeenten, maar ook andere belangstellenden, de juiste informatie makkelijk kunnen vinden.

Contractgestuurde dienstverlening

Voor Contractgestuurde Dienstverlening zetten we in op een efficiënte interne backoffice en slimme automatisering zodat we op kostenefficiënte wijze producten kunnen leveren aan onze gemeenten.

Hierna zijn voor de verschillende bedrijfsonderdelen aanvullende toelichtingen opgenomen.

Communicatie

Door Corona zijn alle grote evenementen (Bloesemtocht, Kersenparty, Fruitcorso) afgelast waardoor communicatie en branding rond deze evenementen niet noodzakelijk is geweest. De communicatie heeft zich vooral gericht op de Regio Deal, het regionaal investeringsfonds (RIF), de regionale woonagenda, de mobiliteitsagenda en contractgestuurde dienstverlening. Daarnaast is in het kader van lobby en branding gestart met ontwikkeling van de merkenstrategie en is een intranet ontwikkeld, ingericht en gelanceerd.

Financiën:

De jaarplanning Financiën wordt voor een belangrijk deel bepaald door de P&C-cyclus en de wettelijke termijnen die gelden voor de begroting en de jaarstukken. Binnen de regio zijn afspraken gemaakt over de data van aanbidding van de programmabegroting en de jaarrekening door gemeenschappelijke regelingen aan de gemeenten, waarmee een goede basis is gelegd voor control en sturing door de gemeenteraden. Het financiële beheer voeren wij niet alleen uit voor Regio Rivierenland, maar ook voor Uitvoeringsorganisatie Breedbandnetwerk Rivierenland (UBR) en voor RW-POA. De omvang van de werkzaamheden is mede hierdoor, maar ook als gevolg van de toename van de activiteiten en projecten de afgelopen periode aanzienlijk toegenomen. De werkvoorraad en de werkdruk zijn behoorlijk gestegen en ook de stijgende regeldruk zorgt voor een toename van de administratieve verplichtingen.

Informatievoorziening & Automatisering:

2021 is een jaar zonder ingrijpende gebeurtenissen geweest. Wel zijn er een aantal noodzakelijke vernieuwingen doorgevoerd in de hardware en zijn de nodige voorbereidingen getroffen voor 2022.

AVG/FG-functionaris:

Door de functionaris gegevensbescherming zijn de voorbereidingen getroffen voor een privacy audit op het gebied van de Wet politiegegevens (Wpg-audit) die elke werkgever van buitengewoon opsporingsambtenaren periodiek moet uitvoeren vanaf eind 2021. Voor het overige waren er op het gebied van AVG geen noemenswaardige gebeurtenissen of incidenten.

Juridische Zaken:

In 2021 is veel tijd besteed aan juridische ondersteuning bij de Regio Deal, het RIF, een nieuwe dienstverleningsovereenkomst voor Inburgering en het opstellen van een nieuwe overeenkomst tussen Avri en Regio Rivierenland in verband met de voorgenomen beëindiging van de erfpachtconstructie en allerhande reguliere vragen vanuit de teams.

P&O:

Een belangrijk aandachtspunt vanuit P&O heeft gelegen in het, gezamenlijk met het management, contact onderhouden met medewerkers en het voor hen creëren van de meest ideale (werk-)omstandigheden gezien Corona. Er heeft een functieherwaardering plaatsgevonden en er zijn de gebruikelijke sollicitaties en inhuurprocedures begeleid.

Beleidsindicatoren

Met de wetswijziging van maart 2016 in het kader van de Vernieuwing van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) zijn een aantal beleidsindicatoren vastgesteld, die verplicht in de programma's en programmaverantwoording opgenomen moeten worden. De wettelijk voorgeschreven beleidsindicatoren zijn in het hierna opgenomen overzicht opgenomen.

Beleidsindicator	Rekening 2021
Personele formatie (fte per 1.000 inwoners)	0,236
Personele bezetting (fte per 1.000 inwoners)	0,240
Externe inhuur (percentage van de totale salariskosten)	19%
Overhead (percentage van de totale lasten)	11%
Apparaatskosten (bedrag per inwoner)	€ 25,71

Toelichting bij de beleidsindicatoren

Personele formatie en personele bezetting

De personele formatie is gebaseerd op het formatie- en bezettingsoverzicht van medio 2021, dat gebruikt is voor de ramingen in de bestuursrapportage 2021. Voor wat betreft de cijfers in de kolom Personele bezetting is rekening gehouden met (tijdelijke) urenluitbreidingen en inzet door ingehuurd personeel.

Specificatie	Personele formatie	Personele bezetting
Directie en management primair proces	2,00	2,00
Concern- en bestuursondersteuning, ICT, AVG en administratie	13,74	14,80
Speerpunt- & beleidsondersteuning en projecten	8,76	9,66
Uitvoeringstaken Contractgestuurde dienstverlening	32,84	31,82
RW-POA	0,89	0,89
Totaal fte	58,24	59,17
Totaal fte per 1.000 inwoners	0,236	0,240

De werkelijke bezetting ligt iets hoger dan de personele formatie. Dit heeft hoofdzakelijk te maken met (tijdelijke) uitbreiding van de personele capaciteit in verband met ziektevervangingen en toegenomen vraag, onder andere vanuit gemeenten.

Recapitulatie van de personele lasten

Specificatie <i>Bedragen x € 1.000</i>	Personele lasten
Bruto salariscomponenten	3.649
Pensioenpremies en overige sociale lasten	1.121
Totaal van de salarislaster van de 'eigen' medewerkers	4.770
Betaalde personele uitkeringen (UWV-WW)	43
Ontvangen personele uitkeringen (UWV-Wazo + loonsubsidies)	36-
Totale kosten van ingehuurd personeel	1.130
Totale personele lasten	5.907

De kosten van ingehuurd personeel kwamen in 2021 uit op 19% van de totale personele lasten (2020: 23%).

Toelichting:

In 2021 hebben we voor inhuur van personeel een totaalbedrag van € 1.130.000 gerealiseerd. De meeste inhuur heeft in 2021 plaatsgevonden bij het Inkoopbureau, Versis/Basismobiliteit en Wmo/Jeugd. Ook heeft inhuur van extern personeel plaatsgevonden bij projecten, die hoofdzakelijk een tijdelijk karakter hebben en waarvoor geen vaste formatie wordt aangesteld (zoals bij de Regionale Energie Strategie en de Regio Deal). Tot slot hebben we tijdelijk extern personeel ingezet ter vervanging bij ziekte en zwangerschapsverlof en bij vacatures na vertrek van medewerkers/-sters. De inhuurkosten konden worden gedekt ten laste van de begrote (salaris)budgetten en projectgerelateerde inkomsten.

Ziekteverzuim

We hebben in 2021 bij verschillende teams te maken gehad met (langdurig) ziekteverzuim en daarmee noodzakelijke vervanging via inhuur. De langdurige ziektegevallen hebben veelal te maken met niet werkgerelateerd verzuim.

Het ziekteverzuim is ten opzichte van 2020 iets gestegen, in lijn met de landelijke cijfers, maar de stijging blijft beperkt. We zien wel een toename van de werkdruk in de volle breedte van de organisatie en dit kan een effect hebben op de ontwikkeling van de ziekteverzuimcijfers.

Specificatie	Totaal verzuim percentage	w.v. lang verzuim percentage
2021	5,83%	4,77%
2020	4,95%	4,09%
Mutatie ten opzichte van 2020	0,88%	0,68%

Beleidskader: het Treasurystatuut van de regio

In het Treasurystatuut staan de uitgangspunten en doelstellingen voor het treasurybeleid vermeld. De uitvoering en ontwikkelingen worden in deze paragraaf toegelicht. Daarnaast is aan het eind van deze paragraaf een toelichting opgenomen over de ontwikkeling van de liquiditeitspositie.

Onderdelen die achtereenvolgens aan bod komen in deze paragraaf:

- Algemene ontwikkelingen
- Treasurybeheer
- (Krediet) Risicobeheer
- Financiering
- Ontwikkeling liquiditeitspositie

Algemene ontwikkelingen

Dit onderdeel schetst de belangrijkste interne en externe ontwikkelingen die invloed kunnen hebben op de treasuryfunctie, alsmede de wettelijke kaders van de Wet Financiering Decentrale Overheden (wet Fido), de Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden (Ruddo), de wet Hof en het verplicht schatkistbankieren voor decentrale overheden.

Interne ontwikkelingen

Regio Rivierenland voldoet bij de uitvoering van de treasuryfunctie aan de wet- en regelgeving. Bij wet van 11 december 2013 tot wijziging van de Wet financiering decentrale overheden is het een verplichting geworden om overtollige liquide middelen aan te houden in de schatkist van het Rijk. Gelden tegen gunstige rentetarieven uitzetten op spaarrekeningen of deposito's bij andere financiële instellingen is met de invoering van Schatkistbankieren niet meer toegestaan. Er mag een bedrag ter hoogte van 2,00% (met een ondergrens van € 1.000.000) van het jaarlijkse begrotingstotaal buiten de schatkist gehouden worden voor de uitvoering van dagelijkse taken. Wij hebben de drempelwaarde vastgelegd op € 450.000, omdat bij een banksaldo boven € 500.000 een rentevergoeding aan de BNG betaald moet worden.

Externe ontwikkelingen, rente-ontwikkelingen

De belangrijkste externe ontwikkelingen zijn (internationale) economische indicatoren en de invloed hiervan op de geld- en kapitaalmarkt, alsmede wijzigingen in wet- en regelgeving. Regio Rivierenland kent geen zelf ontwikkelde rentevisie. Zij volgt de marktgegevens en rente-ontwikkelingen via publicaties van gerenommeerde financiële instellingen. We verwachten dat de rente op de geld- en kapitaalmarkt in de komende periode op het huidige lage niveau zal blijven.

Treasurybeheer

Het treasurybeheer is de (beleids) uitvoering van de treasuryfunctie, binnen de kaders van het huidige treasurystatuut. De treasuryfunctie omvat alle activiteiten die zich richten op het sturen en beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële vermogenswaarden, financiële geldstromen, de financiële posities en hieraan verbonden risico's. Met de invoering van Schatkistbankieren is de aandacht voor het volgen en bewaken van de banksaldi en de mutaties in 's Rijks Schatkist geïntensiveerd.

Risicobeheer

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet is een wettelijke limiet en bepaalt de maximale omvang van de externe kortgeldpositie in enig jaar. De zogenaamde netto vlottende schuld mag maximaal 8,2% bedragen van het begrotingstotaal. Daarboven moet lang geld worden aangetrokken.

Renterisico

De renterisiconorm is ook een wettelijke limiet en beperkt de vaste schuld die in enig jaar voor aflossing of renteherziening in aanmerking komt tot 20% van het begrotingssaldo.

De vaste schuld van Regio Rivierenland bestaat uit geldleningen waarop geen renteherzieningen plaatsvinden. Derhalve is er geen renterisico op bestaande leningen.

Kredietrisicobeheer

Regio Rivierenland loopt geen risico's bij het uitzetten van geldmiddelen. De gelden zijn belegd conform de voorwaarden genoemd in het treasurystatuut.

Frauderisico

We hebben bij het Regiokantoor een inventarisatie van frauderisico's uitgevoerd. Het doel van deze frauderisico-analyse is vast te stellen hoe het staat met de kwaliteit van beheersing van frauderisico's binnen onze organisatie en welke beheersingsmaatregelen er eventueel nog genomen moeten worden ter voorkoming van eventuele fraude. De belangrijkste frauderisico's hebben betrekking op fraude met bancaire middelen, kantoorvoorraden en onrechtmatig gebruik van subsidiegelden. Er functioneren voldoende controle- en beheersingsmaatregelen binnen het Regiokantoor van Regio Rivierenland en de frauderisico's worden als 'laag' gekwalificeerd.

Financiering

De aanwezige vaste activa (inclusief gronden en kapitaalbelangen) zijn hoofdzakelijk met lang vermogen gefinancierd, deels via 2 langlopende leningen bij de BNG en deels met eigen vaste financieringsmiddelen (reserves). De financiële positie is goed en de financieringsverhoudingen op basis van de balans per 31-12-2021 zijn gezond, zoals onderstaand overzicht laat zien:

Financiering <i>Bedragen x € 1.000</i>	31-12-2020	31-12-2021
Totale kapitaalbeslag in vaste activa	3.117	3.003
Financiering als volgt:		
Eigen vaste financieringsmiddelen (reserves)	2.623	2.704
Vaste schulden (langlopende BNG-leningen)	2.013	1.738
Financiering met vlottende passiva, per saldo		
Totaal	4.636	4.442

Er is een surplus aan langlopende financieringsmiddelen. Dat heeft voor een groot deel te maken met de opbrengst van de verkoop eind 2018 van het pand JS de Jongplein. Daardoor hebben we meer eigen financieringsmiddelen en is de behoefte aan vreemd vermogen afgenomen.

De in erfpacht uitgegeven gronden met een boekwaarde van € 2.028.519 zijn gefinancierd door de 2 langlopende BNG-leningen, die op 31 december 2021 samen een saldo hadden van € 1.737.500.

De bestemmingsreserves worden de komende jaren afgebouwd en ingezet voor de bekostiging van de herhuisvesting (verbouwingsinvesteringen) en het ICT-plan (modernisering ICT-infrastructuur en vervanging kantoorautomatisering).

De leningenportefeuille op 31 december 2021 is als volgt:

Leningenportefeuille <i>Bedragen x € 1.000</i>						
Naam	Oorspronkelijke hoofdsom	Rente	Looptijd	Afgeïst in	31-12-2020	31-12-2021
Lening BNG	5.000	4,335%	20 jaar	2027	1.563	1.313
Lening BNG	500	1,460%	20 jaar	2038	450	425
Totaal					2.013	1.738

Jaarlijks wordt in totaal € 275.000 afgeïst op de leningen.

De 2 BNG-leningen zijn begin 2022 overgedragen aan Avri als integraal onderdeel van de notariële akte van de verkoop van de in erfpacht uitgegeven gronden aan Avri en de daarmee samenhangende beëindiging van de erfpachtconstructie.

Wettelijke kaders

In de Notitie Rente 2017 van de BBV-commissie zijn voorschriften opgenomen voor de wijze waarop de rente verwerkt moeten worden in de begroting. Alle rentelasten en rentebaten uit hoofde van financieringen moeten bij Treasury worden verantwoord. Er mag een rentevergoeding over eigen financieringsmiddelen (reserves) worden berekend, maar deze rentevergoeding is gemaximeerd tot het rentepercentage dat is gebaseerd op het gewogen samenstel van de rentelasten over de externe financiering (langlopend én kortlopend). De omslagrente moet op consistente en eenduidige wijze worden toegerekend aan de individuele vaste activa. Het in de begroting voorgerecalculeerde omslagpercentage mag binnen een marge van 0,5% worden afgerond. De BBV-commissie doet de aanbeveling om het Renteschema uit de Notitie Rente 2017 op te nemen in de paragraaf Financiering van de begroting.

In de jaarrekening 2021 hebben we de rentepercentages toegepast die in onderstaand overzicht zijn opgenomen.

Rentepercentages	
Langlopende financiering ('oude' lening BNG)	4,335%
Langlopende financiering ('nieuwe' lening BNG - december	1,460%
Rentevergoeding over eigen vaste financieringsmiddelen	1,500%
Omslagrentepercentage	1,500%

De bespaarde rente met betrekking tot eigen financieringsmiddelen komt in de begroting en jaarrekening ten gunste van de exploitatie en maakt onderdeel uit van het resultaat uit Treasury.

Hierna is het renteschema opgenomen uit de Notitie Rente van de BBV-commissie, waarmee inzicht wordt gegeven in de rentelasten, de rentebaten, het renteresultaat en de wijze van toerekening van de rente aan investeringen.

Renteschema

Financiering <i>Bedragen x € 1.000</i>	
Rentelasten externe financiering (BNG-leningen)	68
Rentebaten	0
Saldo baten en lasten	68
Af: toerekening rente aan gronden die in erfpacht zijn uitgegeven (projectfinanciering)	68
Totaal van de aan de overige vaste activa toe te rekenen externe rente	0
Rente over het eigen vermogen (rentevergoeding van 1,5% over 2.623.000)	39
Totaal van de aan de overige vaste activa toe te rekenen rente	39
De aan de overige vaste activa toegerekende rente (omslagpercentage 1,5%)	16
Gerealiseerd renteresultaat (nadelig)	23

Toelichting bij het renteschema:

Het omslagpercentage van 1,5% voor de rentetoerekening aan vaste activa is berekend op basis van de boekwaarde van de materiële vaste activa op 1 januari 2021. Aan de investeringen die in 2021 zijn gedaan is geen rente toegerekend.

Het resultaat uit Treasury (opgenomen in programma 3) komt uit op € 16.000 (voordelig) en is als volgt opgebouwd.

- Renteresultaat: € 23.000 (een nadeel, omdat het eigen vermogen op 1 januari 2021 niet ingezet hoefde te worden voor de financiering van vaste activa).
- Rentevergoeding eigen (interne) financieringsmiddelen (reserves): € 39.000 (voordeel).

De realisatie van het resultaat uit Treasury (een voordeel van € 16.000) is gelijk aan het begrote resultaat uit Treasury, dat via de gemeentelijke bijdrage in 2021 is uitbetaald aan de gemeenten.

Ontwikkeling liquiditeitspositie

Op basis van de Wet Fido zijn decentrale overheden verplicht hun financiële middelen onder te brengen bij het Ministerie van Financiën (in de schatkist). Ook Regio Rivierenland heeft haar banktegoeden boven het bij de BNG-bank vastgelegde drempelbedrag van € 450.000 ondergebracht bij 's Rijks Schatkist. Dagelijks worden overtollige geldmiddelen afgeroomd naar de schatkist. Op basis van de actuele liquiditeitsbehoefte worden naar behoefte opnames uit 's Rijks Schatkist gedaan.

Het saldo in 's Rijks Schatkist op 31 december 2021 bedraagt € 9.240.000 en is € 1.243.000 hoger dan het saldo op 31 december 2020. De belangrijkste mutaties in het liquiditeitsaldo zijn in het hierna opgenomen overzicht gespecificeerd.

Ontwikkeling liquiditeitspositie <i>Bedragen x € 1.000</i>	
Uitzettingen in 's Rijks schatkist 31-12-2020	7.997
Rekeningresultaat 2021 voor mutaties reserves	164
Afschrijvingen 2021	128
Rijksbijdrage Regio Deal (in 2021 ontvangen 2e voorschottermijn van 50%)	3.607
Provinciale bijdrage Regio Deal (in 2021 ontvangen 1e voorschottermijn)	1.589
Extra rijksbijdrage voor Aanpak Jeugdwerkloosheid (RMC)	119
In 2021 ontvangen uitkeringen i/z aanvullend sociaal pakket Covid19 (RW-POA/3e SHP)	1.117
In 2021 ontvangen uitkering voor Versterken Arbeidsmarktregio (RW-POA)	385
In 2021 ontvangen provinciale subsidie Overbruggingsfase Covid19 (RW-POA/2e termijn)	174
In 2021 ontvangen provinciale subsidie voor Organiserend Vermogen	68
Van de gemeenten in 2021 ontvangen bijdrage voor het Mobiliteitsfonds	247
Vooruitontvangen provinciale bijdrage/subsidie 2022 voor Versis (voorschot 80%)	285
Vooruitontvangen provinciale bijdrage/subsidie 2023 voor Versis (voorschot 80%)	146
Ontvangen rijksbijdragen voor Regionale Energiestrategie (RES)	156
Overige mutaties, per saldo een toename van het saldo bij 's Rijks Schatkist	3
Subtotaal toename cash flow/saldo Schatkist	8.188
Uitbetaling in 2021 aan gemeenten van het rekeningresultaat 2020	304-
Investeringsuitgaven in 2021	15-
In 2021 betaalde aflossingstermijnen BNG-leningen	275-
Uitbetaalde subsidies ten laste van het Regionaal Investeringsfonds	646-
Uitbetaalde facturen en declaraties ten laste van het Transformatiefonds (actietafels)	635-
Uitbetaalde facturen en declaraties t.b.v. Regionale Energiestrategie (RES)	404-
Uitbetaalde facturen ten laste van het Mobiliteitsfonds	43-
Uitbetaalde declaraties RW-POA / Perspectief op Werk (PoW-1 & PoW-2)	936-
Uitbetaalde facturen en subsidies in 2021 voor Regio Deal projecten	2.616-
(Project)uitgaven door RW-POA	540-
Toename vorderingen op openbare lichamen t.o.v. vorig jaar	531-
Overige mutaties, per saldo een afname van het saldo bij 's Rijks Schatkist	
Subtotaal afname cashflow/saldo schatkist	6.945-
Uitzettingen in 's Rijks schatkist 31-12-2021	9.240

Toelichting bij het overzicht 'Ontwikkeling liquiditeitspositie':

Het saldo van de uitzettingen bij 's Rijks Schatkist is gestegen met meer dan € 1,2 mln. Dit heeft te maken met de ontvangst van aanzienlijke geldmiddelen, vooral van het Rijk, voor de bekostiging van velerlei projecten, die de komende jaren gerealiseerd worden. Genoemd worden de projecten die onderdeel uitmaken van de Regio Deal en ontvangen geldmiddelen van het Rijk die verband houden met de Corona pandemie.

Paragraaf 5 – Verbonden partijen

Visie en beleidsvoornemens omtrent verbonden partijen

Verbonden partijen zijn rechtspersonen waarmee Regio Rivierenland een bestuurlijke en financiële band heeft. In de begroting en jaarstukken wordt aandacht besteed aan de verbonden partijen. Dit is vanwege bestuurlijke, beleidsmatige en/of financiële belangen en risico's die samenhangen met verbonden partijen. In de financiële verordening is bepaald dat nieuwe verbonden partijen en wijzigingen in bestaande verbonden partijen of eventuele problemen en beëindiging van bestaande verbonden partijen in deze paragraaf behandeld dienen te worden.

Nieuwe verbonden partijen of verbonden partijen met wijzigingen

In 2020 hebben wij alle 588 ARN-aandelen verkocht aan de vennootschap (inkoop eigen aandelen door ARN B.V.). Vanaf het begrotingsjaar 2021 hebben wij geen enkel kapitaalbelang in andere ondernemingen of organisaties

Verbonden partijen en risico's

Verbonden partijen waarmee Regio Rivierenland een bestuurlijke en financiële band heeft, kunnen risico's met zich meebrengen. Doel is deze risico's te beperken. Bij de verschillende toelichtingen worden de risico's aangegeven, voor zover van toepassing.

Deelname in vennootschappen

Afvalverwerking Regio Nijmegen (ARN B.V.) te Weurt

Regio Rivierenland participeerde in het verleden in de afvalverbrandingsinstallatie van ARN B.V. te Weurt. Alle aandelen zijn in 2020 verkocht, waardoor we vanaf het begrotingsjaar 2021 geen kapitaalbelang meer hebben in de vennootschap.

Deelname in samenwerkingsverbanden

Regio Rivierenland heeft geen bestuurlijke en/of financiële belangen in andere samenwerkingsverbanden.

Overzicht van baten en lasten en de toelichting daarop

Totaaloverzicht baten, lasten en reservemutaties per programma

Rekening baten en lasten <i>Bedragen x € 1.000</i>		Begroting 2021		Rekening 2021	Afwijking
		Primitief	t/m AB dec		
Lasten					
1. Regionale samenwerking		2.218	8.878	5.696	3.182-
2. Contractgestuurde dienstverlening		10.554	11.951	11.223	728-
3. Algemene baten en lasten		2.273	2.251	2.149	102-
Totaal lasten		15.045	23.080	19.068	4.012-
Baten					
1. Regionale samenwerking		987	7.691	4.539	3.152-
2. Contractgestuurde dienstverlening		11.156	12.605	12.232	373-
3. Algemene baten en lasten		268	275	298	23
Totaal baten		12.411	20.571	17.069	3.502-
Gemeentelijke bijdrage					
1. Regionale samenwerking		2.170	2.169	2.169	0
2. Contractgestuurde dienstverlening		0	0	0	0
3. Algemene baten en lasten		7-	6-	6-	0
Totaal gemeentelijke bijdrage		2.163	2.163	2.163	0
Saldo van baten en lasten		471-	346-	164	510
Mutaties reserves					
1. Regionale samenwerking	Onttr.	0	0	0	0
	Stort.	0	0	0	0
2. Contractgestuurde dienstverlening	Onttr.	275	225	81	144-
	Stort.	0	0	226	226
3. Algemene baten en lasten	Onttr.	196	121	64	57-
	Stort.	0	0	0	0
Totaal mutaties reserves		471	346	81-	427-
Gerealiseerd resultaat		0	0	83	83

Algemene toelichting op het overzicht van baten en lasten

De jaarrekening 2021 sluit een overschot van € 83.000. De samenstelling/opbouw van het rekeningresultaat is als volgt.

Opbouw rekeningresultaat <i>Bedragen x € 1.000</i>	Begroot resultaat	Gerealiseerd resultaat	Afwijking
Programma 1 Regionale samenwerking	982	1.012	30
Programma 2 Contractgestuurde dienstverlening	879	864	15-
Programma 3 Algemene baten en lasten	1.861-	1.793-	68
Totaal	0	83	83

In het op de volgende pagina opgenomen overzicht zijn de afwijkingen ten opzichte van de begroting per programma gespecificeerd/toegelicht.

Afwijkingen per programma <i>Bedragen x € 1.000</i>		Afwijking
Programma 1		
Minder uitgaven voor Lobby & Branding en daarmee samenhangende activiteiten	19	V
Lagere uitvoeringskosten (o.a. salarislasteren), per saldo	11	V
Totaal afwijkingen Programma 1	30	V
Programma 2		
RMC: afwijking werkelijk resultaat t.o.v. begroot resultaat	15-	N
Leerplicht: afwijking werkelijk resultaat t.o.v. begroot resultaat	16-	N
Sociale recherche: afwijking werkelijk resultaat t.o.v. begroot resultaat	11-	N
Inkoopondersteuning: afwijking werkelijk resultaat t.o.v. begroot resultaat	13-	N
Basismobiliteit (Versis): afwijking werkelijk resultaat t.o.v. begroot resultaat	0	
WMO/Jeugd: afwijking werkelijk resultaat t.o.v. begroot resultaat	40	V
Totaal afwijkingen Programma 2	15-	N
Programma 3		
Lagere kosten en hogere gerealiseerde baten bij de overhead	114	V
Minder inzet van bestemmingsreserves door lagere kosten van overhead	57-	N
Resultaat uit treasury	0	
Het budget voor onvoorziene uitgaven hoefde niet ingezet te worden	10	V
Via carry-back door de fiscus terugbetaalde vennootschapsbelasting	1	V
Totaal afwijkingen Programma 3	68	V
Totaal afwijkingen	83	V

Toelichting Programma 1

Als rekening gehouden wordt met de werkelijke overheadkosten (die verantwoord zijn bij programma 3, conform BBV-voorschrift) komt het resultaat bij programma 1 uit op een gerealiseerd overschot van € 72.000.

Toelichting Programma 2

Als rekening gehouden wordt met de werkelijke overheadkosten (die verantwoord zijn bij programma 3, conform BBV-voorschrift) komt het resultaat bij programma 2 uit op nihil. Dit is het resultaat ná inzet van reserves. Het resultaat vóór inzet van reserves komt uit op een overschot van € 145.000, als volgt te specificeren:

- resultaat bij RMC € 24.000 voordeel/overschot
- resultaat bij Leerplicht € 31.000 nadeel/tekort
- resultaat bij Sociale recherche € 49.000 voordeel/overschot
- resultaat bij Inkoopondersteuning € 50.000 nadeel/tekort
- resultaat bij Basismobiliteit/Versis € 64.000 voordeel/overschot
- resultaat bij Wmo/Jeugd € 1.000 voordeel/overschot
- Overige resultaten/resultaat bij detacheringen van personeel € 88.000 voordeel/overschot

De tekorten bij Inkoopondersteuning en Leerplicht worden deels veroorzaakt door de extra lasten van inhuur van personeel, zowel voor vervanging bij ziekte en invulling van (tijdelijke) vacatures, maar ook om de vraagbehoefte (Inkoopbureau) op te kunnen vangen. De tekorten/verliezen zijn ten laste van de risicoreserve Contractgestuurde dienstverlening gedekt. Het resultaat bij detacheringen van personeel bestaat uit de opbrengsten van detacheringen onder aftrek van de lasten van personele vervanging.

Bij RMC worden eventuele tekorten gefinancierd door inzet van de RMC-reserve. De RMC-reserve is voor dit doel ingesteld. In 2021 hebben we bij RMC een overschot gerealiseerd, voornamelijk als gevolg van het feit dat we in 2021 nabetalingen hebben ontvangen van de rijksbijdrage RMC over zowel 2020 als 2021. Het gerealiseerde overschot van € 24.000 is afgestort naar de RMC-reserve.

Specifieke toelichtingen bij projecten en activiteiten waarvoor het Rijk meerjarig financiële middelen beschikbaar heeft gesteld

De gerealiseerde baten en lasten in 2021 van de coördinatie en uitvoering van de volgende projecten/activiteiten worden hierna verantwoord/toegelicht:

- Regionale aanpak VSV
- Transformatiefonds
- Regionaal Werkbedrijf – Platform Onderwijs & Arbeidsmarkt (RW-POA)

Regionale aanpak VSV (tijdvak 2016 t/m 2020)

In 2021 zijn geen betalingen gedaan die betrekking hebben op de VSV-periode 2016 t/m 2020. Zowel inhoudelijk als financieel is de VSV-periode 2016 t/m 2020 volledig afgewikkeld.

Regionale aanpak VSV (tijdvak 2021 t/m 2024)

In het begrotingsjaar 2021 hebben we via de gemeente Tiel (contactgemeente voor de VSV) een specifieke uitkering van het Rijk uit hoofde van de Regeling regionale aanpak voortijdig schoolverlaten (VSV) ter grootte van € 297.099 ontvangen. Daarnaast hebben we een bedrag van € 2.878 gefactureerd aan ROC Rivor in verband met de overeengekomen budgetoverheveling van VSV-gelden van ROC Rivor naar Regio Rivierenland voor de financiering van projectuitgaven.

In 2021 is in totaal een bedrag van € 175.486 besteed, waarvan € 160.398 is gerealiseerd ten laste van het VSV-budget 2021 van Regio Rivierenland. We hebben niet het volledige bedrag van de rijksbijdrage VSV van € 297.099 gerealiseerd, omdat een aantal projecten met vertraging is gestart en projectlasten nog niet volledig door derden (ROC Rivor) bij ons zijn gedeclareerd. De uitvoering van VSV-projecten loopt door naar 2022 en latere jaren.

Bij een 3-tal VSV-projecten hebben we in 2021 projectlasten voorgefinancierd uit eigen middelen. Deze projectuitgaven worden gedekt ten laste van de rijksbijdrage VSV 2022 van € 297.099. Hiervoor hebben wij de RMC-reserve ingezet voor een bedrag van in totaal € 12.210.

In onderstaand overzicht zijn de gerealiseerde bestedingen opgenomen overeenkomstig de in de toekenningsbeschikking VSV gedefinieerde SiSa-indicatoren.

Omschrijving projectonderdeel	Besteding in 2021	waarvan besteding in 2021 door contactschool (ROC Rivor)
Programmacoördinatie VSV	35.108	
3a Overstap VO-MBO	25.090	
5d Aanpak specifieke doelgroepen	1.487	
5b Aanpak kwetsbare jongeren	13.013	
7 Ouderbetrokkenheid	9.286	
Loopbaantrainingen	-	
Oriëntatie vso-mbo	-	
5e Verbreden bovenregionale aanpak	5.986	
1 Faciliteren maatwerktrajecten	38.507	
2 Innovatiebudget VO	10.667	
5a VSV één jaar later	36.093	
5c Werkende VSV-ers	250	
6 Leerwerkbedrijf	-	
Totaal	175.486	0
Financiering t.l.v. rijksbijdrage VSV (Regio Riv.)	160.398	
Financiering t.l.v. rijksbijdrage VSV (ROC-Rivor)	2.878	
Financiering uit eigen RMC-middelen (Regio Riv.)	12.210	

Transformatiefonds

Voor de doelgroep kwetsbare jongeren zijn uit het Transformatiefonds financiële middelen beschikbaar gesteld voor een regionale aanpak om te komen tot vernieuwing en verbetering van de Jeugdhulp in Rivierenland. Voor de periode van 2019 t/m 2021/2022 hebben wij in totaal een bedrag van € 1.612.590 ontvangen (doorbetaling rijksbijdrage via gemeente Tiel, 3 keer een bedrag van € 537.530), waarmee maatregelen worden gefinancierd gericht op verbetering van de ketensamenwerking voor jeugdigen. Dit gebeurt via verschillende actielijnen. Uitbetaling van de toegekende rijksmiddelen loopt via de gemeente Tiel.

In 2021 is in totaal een bedrag van € 635.063 gerealiseerd (in 2020: € 293.319). Het saldo op 31 december 2021 van het niet bestede deel van de bijdrage uit het Transformatiefonds bedraagt € 571.767. Dit bedrag wordt in 2022 (en 2023) ingezet voor de financiering van maatregelen voor de doelgroep. Het nog niet bestede deel van de rijksbijdrage is in de balans als verplichting opgenomen bij de post 'Nog te besteden gelden van derden' met als omschrijving 'Transformatiefonds'.

In onderstaand overzicht zijn de gerealiseerde bestedingen opgenomen overeenkomstig de indeling van de actielijnen/projecten zoals opgenomen in het Transformatieplan Regio Rivierenland.

Omschrijving projectonderdeel	Besteding in 2021
Actielijn 1 Toekomstgericht (samen)werken	308.424
Actielijn 2 Aansluiting onderwijs - zorg	254.942
Actielijn 3 Actietafels voor jongeren	66.009
Opleidingen en bijeenkomsten	-
Infographics	1.688
Monitoring en evaluatie	4.000
Totaal	635.063

Regionaal Werkbedrijf – Platform Onderwijs & Arbeidsmarkt (RW-POA)

Het programmabureau RW-POA coördineert de activiteiten en projecten op het gebied van Onderwijs en Arbeidsmarkt samen met andere werkpartners voor het de hele Regio Rivierenland. De financiële middelen komen van het Rijk, de provincie en uit Europese fondsen. De geldstroom loopt grotendeels via Centrumgemeente Tiel. Sommige projecten worden financieel ondersteund door instellingen en marktpartijen.

In 2019 en in 2020 heeft RW-POA van het Rijk een impulsuitkering ontvangen van twee keer € 1.000.000 in het kader van Perspectief op Werk (PoW) voor de uitvoering van velerlei projecten. De landelijke subsidiegelden voor Perspectief op Werk zijn toegekend en bestemd voor de ontwikkeling van de samenwerking en versterking van de Arbeidsmarktregio Rivierenland. De uitvoering van deze projecten loopt nog door in 2022.

In mei 2021 is het Regionale Mobiliteitsteam (RMT) met de werkzaamheden gestart. De uitvoering is ondergebracht bij RW-POA. UWV is landelijk aangewezen als centrale kassier van de Regionale Mobiliteitsteams. De geldstromen van RMT Rivierenland lopen via Regio Rivierenland.

Hierna zijn overzichten opgenomen van de gerealiseerde baten en lasten in 2021, waarbij de realisatie van PoW-1 en PoW-2 projectuitgaven en de inkomsten en uitgaven van het Regionale Mobiliteitsteam afzonderlijk zijn verantwoord.

Inkomsten RW-POA:		
Rijk – Uitkering 2021 Versterken Arbeidsmarktregio	384.607	
Rijk – Uitkering 3 ^e SHP Arbeidsmarktregio 2020/2021	368.495	
Rijk – Uitkering 3 ^e SHP Arbeidsmarktregio 2021/2022	748.277	
Provincie – subsidie Overbruggingsfase Covid19 Arbeidsmarktregio 2020-2021	174.400	1)
Provincie – subsidie Organiserend vermogen 2020, slottermijn van 20%	13.560	
Provincie – subsidie Organiserend vermogen 2021, voorschottermijn van 80%	54.240	
ESF 2017-2019/2020	598.813	
Subsidie Regio Deal project RW-POA	64.160	
Totaal inkomsten	2.406.552	
Lasten RW-POA:		
Uitvoeringslasten Programmabureau RW-POA	106.460	
ESF 2017-2019/2020	598.813	
Uitgaven Regio Deal project RW-POA	54.931	
Project Overbruggingsfase Covid19	312.160	
Project Organiserend Vermogen/Techniekpact	58.920	
Project professionalisering werkgeversdienstverlening	27.500	
Overige projectuitgaven	34.652	
Totaal gerealiseerde lasten	1.193.436	
Saldo inkomsten minus lasten	1.213.116	

1) Dit betreft de 2^e voorschottermijn van 40% die de provincie in 2021 aan de gemeente Tiel heeft uitbetaald. Gemeente Tiel heeft het subsidiebedrag aan ons doorbetaald.

De realisatie komt in 2021 uit op € 1.193.436. Het saldo van de inkomsten (€ 2.406.552) en de gerealiseerde lasten (€ 1.193.436) ter grootte van € 1.213.116 (overschot) is in de balans gereserveerd bij de post 'Nog te besteden gelden van derden' met als omschrijving 'RW-POA Rivierenland'.

Perspectief op Werk (PoW1 en PoW2)

De realisatie van de inzet van de middelen voor Perspectief op Werk (PoW-1 en PoW-2) t/m 31 december 2021 is in onderstaand overzicht opgenomen.

	Bestedingen t/m 2020	Bestedingen in 2021	Totaal bestedingen t/m 31-12-2021
Perspectief op Werk (PoW-1)			
Rijksbijdrage ontvangen in 2019: € 1.000.000	715.288	197.247	912.535
Perspectief op Werk (PoW-2)			
Rijksbijdrage ontvangen in 2020: € 1.000.000	16.914	738.624	755.538
Totaal bestedingen Perspectief op Werk	732.202	935.871	1.668.073

Het nog niet ingezette deel van de rijksbijdrage Perspectief op Werk (PoW-1 en PoW-2) van € 331.927 is in de balans als verplichting opgenomen bij de post 'Nog te besteden gelden van derden'.

Regionaal Mobiliteitsteam (RMT Rivierenland)

We hebben in 2021 van het UWV een voorschot van de rijksbijdrage voor RMT Rivierenland ontvangen van € 219.264, gelijk aan 80% van het op basis van de begroting toegekende bedrag. De rijksbijdrage RMT wordt ingezet voor de financiering van de lasten bij RMT Rivierenland. In 2021 is in totaal een bedrag van € 129.421 gerealiseerd. In het geval de rijksbijdrage niet volledig wordt besteed, moet het surplus worden terugbetaald. Afrekening vindt plaats in 2022. Het nog niet bestede deel van de rijksbijdrage voor RMT van € 89.843 is in de balans als verplichting opgenomen bij de post 'Nog te besteden gelden van derden'.

Incidentele baten en lasten

Op grond van artikel 28 lid c van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) zijn in onderstaand overzicht de incidentele baten en lasten in het resultaat per programma gespecificeerd. We beschouwen de inkomsten en uitgaven voor de diverse projecten die we uitvoeren voor de gemeenten niet als incidenteel, ondanks het vaak kortlopende karakter van deze projecten. Het voorbereiden, faciliteren en uitvoeren van projecten is voor Regio Rivierenland een structurele en duurzame activiteit, die niet het karakter heeft van een incidentele werkzaamheid.

Programma <i>Bedragen x € 1.000</i>	Omschrijving	Baten	Lasten
Programma 1	nvt		
Programma 2	Meerkosten Vervoerders Versis i.v.m. Corona-maatregelen	49	49
Programma 2	Tegemoetkoming 2e lockdown vervoerders Versis	223	223
Programma 2	Detacheringen van personeel	88	
Programma 3	nvt		
Kostenplaatsen	nvt		
Totaal saldo incidentele baten en lasten		360	272
Programma 1	nvt		
Programma 2	Storting reserve CgD (Detacheringen personeel)		88
Programma 3	nvt		
Effect op resultaat jaarrekening 2021		360	360
		voordeel	nadeel

Toelichting bij het overzicht van incidentele baten en lasten

In het gerealiseerde resultaat in de jaarrekening 2021 van € 83.000 zijn incidentele posten opgenomen voor een bedrag van € 360.000 (zowel bij de baten als bij de lasten & stortingen in reserves). Het structurele resultaat in de jaarrekening is daardoor gelijk aan het gerealiseerde rekeningresultaat en bedraagt € 83.000.

Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves

Op grond van artikel 28 lid d van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) zijn in onderstaand overzicht de structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves in de jaarrekening 2021 opgenomen.

Structurele mutaties reserves in 2021	Structurele toevoegingen reserves	Structurele onttrekkingen reserves
Programma 1:		
Geen mutaties van reserves		
Programma 2:		
Storting RMC-reserve gerealiseerd overschot bij RMC	24.000	
Inzet reserve CgD t.b.v. financiering tekort bij Leerplicht		31.000
Storting reserve CgD t.b.v. gerealiseerd overschot bij Sociale recherche	49.000	
Inzet reserve CgD t.b.v. financiering tekort bij Inkoop		50.000
Storting reserve CgD t.b.v. gerealiseerd overschot bij Versis	64.000	
Storting in de reserve CgD van het gerealiseerde overschot bij uitvoering van de DVO Wmo/Jeugd	1.000	
Programma 3:		
Inzet bestemmingsreserve Herhuisvesting		32.000
Inzet bestemmingsreserve Desintegratiekosten ontvlchtingen		32.000
Totaal structurele mutaties reserves	138.000	145.000

Toelichting bij de structurele onttrekkingen van reserves voor de bekostiging van de tekorten bij Contractgestuurde dienstverlening

Bij Contractgestuurde dienstverlening zijn in 2019 en 2020 aanzienlijke tekorten gerealiseerd van respectievelijk € 349.000 en € 290.000. In 2021 heeft als gevolg van de in samenwerking met de gemeenten getroffen maatregelen een kanteling plaatsgevonden en is het gerealiseerde resultaat bij programma 2 Contractgestuurde dienstverlening weer positief. Hierdoor konden we weer een versterking van de risicoreserve CgD realiseren. Het niveau van het opgebouwde risicokapitaal in de reserve is op 31 december 2021 nog steeds relatief laag in verhouding tot de lasten bij programma 2 (4,3%), maar we zijn content met de bereikte resultaten.

In deze jaarrekening beschouwen we de gerealiseerde tekorten bij de uitvoeringstaken en de daarmee samenhangende reserve-inzet niet als incidentele posten, tenzij de oorzaken naar de aard een incidenteel karakter hebben. De oorzaken van de verliezen bij Inkoopondersteuning en Leerplicht hebben betrekking op reguliere, doorlopende 'going-concern'-posten. We streven naar continuering van een reëel en structureel sluitende begroting bij de contractactiviteiten van programma 2 in de (meerjaren)begroting vanaf 2022.

Vennootschapsbelasting

Met ingang van 2016 heeft Regio Rivierenland te maken met de gevolgen van de Wet Modernisering vennootschapsbelasting overheidsondernemingen. Over de gerealiseerde (fiscale) winst van ondernemingsactiviteiten moet in 2021 maximaal 25% (tot € 245.000: 15%) vennootschapsbelasting worden betaald, tenzij een vrijstelling van toepassing is.

Veel van activiteiten van Regio Rivierenland worden niet als ondernemingsactiviteit aangemerkt, omdat bij de meeste activiteiten geen sprake is van een winststreven. Voor zover wel sprake is van een onderneming geldt in het algemeen een vrijstelling voor de vennootschapsbelasting.

Regio Rivierenland kan gebruik maken van de volgende vrijstellingen:

- Vrijstelling voor samenwerkingsverbanden (bij taakuitvoering voor participanten)
- DVO-vrijstelling (bij overheidstaken)
- Deelnemingsvrijstelling (bij meer dan 5% aandelenparticipatie)

Over het boekjaar 2021 is geen vennootschapsbelasting verschuldigd. Wel hebben we via carry back (terugwenteling van van het fiscale verlies van 2019 naar 2018) een bedrag van € 685 aan in het verleden betaalde vennootschapsbelasting terugontvangen.

Melding in het kader van de Wet Normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)

Met ingang van het begrotingsjaar 2013 is de Wet Normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) van kracht. Doelstelling van de wet is te verhinderen dat instellingen in de publieke en semipublieke sector rechte in staat zijn bovenmatige bezoldigingen toe te kennen. Binnen Regio Rivierenland is er geen sprake van medewerkers die boven het wettelijke normbedrag uitkomen. De Wet Normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) schrijft voor dat voor topfunctionarissen in de zin van de WNT de bezoldigingsgegevens openbaar worden gemaakt in de jaarrekening. In de hierna opgenomen overzichten zijn de openbaar te maken bezoldigingsgegevens opgenomen.

Naam bestuurder	Functie	Periode	Bezoldiging
L.H. Derksen	Secretaris	1-1-2021 t/m 06-12-2021	120.618
J.W.A. Hakkert	Secretaris	1-9-2021 t/m 31-12-2021	42.372

Het algemene WNT-bezoldigingsmaximum bedraagt in 2021 € 209.000 op jaarbasis. In 2020 bedroeg het algemene WNT-bezoldigingsmaximum € 201.000 op jaarbasis.

Toelichting bij L.H. Derksen

Het dienstverband is beëindigd op 6 december 2021 i.v.m. pensionering. Het individueel bezoldigingsmaximum voor L.H. Derksen is op basis van 340 dagen berekend op € 194.685.

De functie van secretaris betreft een fulltime dienstverband en de bezoldiging van € 120.618 in 2021 is als volgt opgebouwd:

- Beloningen € 102.114
- Premies voor pensioenregelingen en regelingen voor vervroegde uittreding € 18.504
- Belaste (variabele) onkostenvergoedingen € 0

In 2020 bedroeg de totale bezoldiging voor L.H. Derksen voor de fulltime functie van secretaris € 125.655, als volgt opgebouwd:

- Beloningen € 106.860
- Premies voor pensioenregelingen en regelingen voor vervroegde uittreding € 18.698
- Belaste (variabele) onkostenvergoedingen € 97 (parkeervergoeding)

Toelichting bij J.W.A. Hakkert

Per 1 september 2021 is J.W.A. Hakkert benoemd tot secretaris-directeur van Regio Rivierenland. Het individueel bezoldigingsmaximum voor J.W.A. Hakkert is op basis van 122 dagen berekend op € 69.858.

De functie van secretaris betreft een fulltime dienstverband en de bezoldiging van € 42.372 in 2021 is als volgt opgebouwd:

- Beloningen € 36.345
- Premies voor pensioenregelingen en regelingen voor vervroegde uittreding € 6.027
- Belaste (variabele) onkostenvergoedingen € 0

Naam bestuurder	Functie	Periode	Bezoldiging
J. Beenakker	AB-lid en DB-lid	1-1-2021 t/m 31-12-2021	Onbezoldigd
J.P.M. Meijers	AB-lid	11-5-2021 t/m 31-12-2021	Onbezoldigd
B. Brink	AB-lid	1-1-2021 t/m 31-12-2021	Onbezoldigd
G. van Grootheest	AB-lid	1-1-2021 t/m 31-12-2021	Onbezoldigd
H. van Kooten	AB-lid	1-1-2021 t/m 31-12-2021	Onbezoldigd
J. Kottelenberg	AB-lid	1-1-2021 t/m 31-12-2021	Onbezoldigd
V.M. van Neerbos	AB-lid	1-1-2021 t/m 31-12-2021	Onbezoldigd
S. Stoop	AB-lid en DB-lid	1-1-2021 t/m 31-12-2021	Onbezoldigd
C.A.H. Zondag	AB-lid en DB-lid	1-1-2021 t/m 31-12-2021	Onbezoldigd

Toelichting op de ontwikkeling van de gemeentelijke bijdrage

De volgende begrotingswijzigingen hebben gezorgd voor aanpassing van de gemeentelijke bijdrage ten opzichte van de primitieve begroting.

Nr.	Omschrijving	Bedrag x € 1.000	I/S*	Dekking	Datum besluit
Gemeentelijke bijdrage programmabegroting 2021		2.163			
	Geen mutaties 1e halfjaar 2021				
Actueel saldo gemeentelijke bijdrage begroting 2021		2.163			
	Bestuursrapportage 2021:				
1	Programma 1 - Regionale samenwerking: Actualisatie van de uitvoeringskosten, inclusief bijstelling van de salarislasten en kosten- en projectbudgetten	- 1	I/S	Gemeentelijke bijdrage	Nov-2021
2	Programma 3 - Algemene baten en lasten: Resultaat uit treasury	+ 1	S	Gemeentelijke bijdrage	Nov-2021
3	Programma 3 - Algemene baten en lasten: Heffing van vennootschapsbelasting	0	I/S	Gemeentelijke bijdrage	Nov-2021
4	Programma 2 - Contractgestuurde dienstverlening: Uitgaven van in het begrotingsjaar 2021 uitgevoerde projecten bij het Regionaal Meld- en Coördinatiepunt (RMC - voortijdige schoolverlaters) en hiermee rechtstreeks samenhangende van derden ontvangen bijdragen.	*	I	Van derden ontvangen bijdragen	Nov-2021
5	Programma 2 - Contractgestuurde dienstverlening: Bijstelling budgetten van de inkomsten en uitgaven bij Versis voor het doelgroepenvervoer.	*	S	DVO-bijdrage	Nov-2021
6	Uitgaven en (subsidie-)inkomsten van in het begrotingsjaar 2021 uitgevoerde projecten, waarvan de baten en lasten niet (of niet volledig) in de programmabegroting 2021 zijn opgenomen (zie bijlage 1)	*	I	Project gerelateerde (subsidie-) inkomsten	Nov-2021
Gemeentelijke bijdrage bestuursrapportage 2021		2.163			

I=Incidenteel; S=Structureel

* Deze begrotingswijzigingen hebben geen effect op de gemeentelijke bijdrage.

Verschillenanalyse per programma

Voor elk programma is een verschillenanalyse gemaakt. In aanvulling op hetgeen in de programmaverantwoording al is genoemd, geeft deze verschillenanalyse een helder overzicht van de belangrijkste financiële afwijkingen per programma.

Op de volgende pagina's zijn per programma in detail de afwijkingen tussen begroot en werkelijk toegelicht, met een uitsplitsing van de afwijkingen bij de lasten, baten en gemeentelijke bijdrage.

1. Regionale samenwerking Bedragen x € 1.000				
	Begroting 2021 t/m AB dec	Rekening 2021		Vershil
Lasten	8.878	5.696	->	3.182-
Speerpuntberaden, beleidsondersteuning en projecten	Het beschikbare budget voor RIF-subsidies van € 1,2 mln is niet volledig besteed, omdat 50% van de betaalde RIF-subsidies ten laste van Regio Deal project 2.1 'Versterken RIF' zijn gebracht. De subsidiebetalingen lopen door naar 2022 en 2023; de subsidiebetalingen van de goedgekeurde projecten uit de 2e ronde van 2021 hebben in februari 2022 plaatsgevonden en worden in de jaarrekening 2022 verantwoord.			557-
Speerpuntberaden, beleidsondersteuning en projecten	De projectuitgaven op verschillende beleidsterreinen, zoals Mobiliteit en de Regionale Energiestrategie zijn in 2021 lager dan begroot, en lopen door naar 2022. Ook de realisatie van de projectinkomsten is daardoor lager dan begroot.			73-
Speerpuntberaden, beleidsondersteuning en projecten	Lasten werkgelegenheidsenquête provincie (niet begroot). Deze lasten zijn doorbelast aan en betaald door de regio-gemeenten, net zoals in voorgaande jaren.			13
Algemene bestuursondersteuning	Lagere uitgaven voor Lobby & Branding, omdat als gevolg van de Covid19-uitbraak geplande activiteiten in 2021 geen doorgang konden hebben.			19-
Projectuitgaven Regio Deal FruitDelta Rivierenland	De uitbetaalde projectdeclaraties en subsidies Regio Deal zijn lager dan begroot, omdat de uitvoering doorloopt naar 2022 en 2023. Sommige projecten zijn later gestart. Ook de realisatie bij de baten is hierdoor lager dan begroot.			2.530-
Alle producten	Lagere uitvoeringslasten, waaronder salarislaster, per saldo.			16-
Baten	7.691	4.539	->	3.152-
Speerpuntberaden, beleidsondersteuning en projecten	Lagere realisatie bij de RIF-projecten. Zie de toelichting bij de lasten.			557-
Speerpuntberaden, beleidsondersteuning en projecten	De projectuitgaven op verschillende beleidsterreinen, zijn lager dan begroot en lopen door naar 2022. Zie de toelichting bij de lasten.			73-
Speerpuntberaden, beleidsondersteuning en projecten	Kosten werkgelegenheidsenquête provincie zijn gefactureerd aan de gemeenten (niet begroot).			13
Projectuitgaven Regio Deal FruitDelta Rivierenland	Lagere realisatie bij de Regio Deal projecten. Zie de toelichting bij de lasten.			2.530-
Monitoring van Regio Deal projecten	De kosten van monitoring van Regio Deal projecten zijn iets lager dan begroot, waardoor ook de realisatie van de inzet van het monitoringbudget van het Rijk in 2021 lager uitvalt.			5-
Gemeentelijke bijdrage	2.169	2.169	->	0

2. Contractgestuurde Dienstverlening <i>Bedragen x € 1.000</i>				
	Begroting 2021 t/m AB dec	Rekening 2021		Vershil
Lasten	11.951	11.223	->	728-
Regionaal Meld- en Coördinatiepunt (RMC)	Lagere uitgaven voor de uitvoering en realisatie van RMC-projecten, die grotendeels met VSV-gelden gefinancierd zijn. De uitvoering loopt door naar de volgende jaren. Van de projectuitgaven is € 12.000 voorgefinancierd t.l.v. de RMC-reserve, waardoor de lagere realisatie bij de projectbaten € 253.000 bedraagt.			241-
Regionaal Meld- en Coördinatiepunt (RMC)	Hogere uitvoeringskosten / hogere doorbetaling van kwalificatieplichtgelden voor 16- en 17-jarigen aan de gemeenten. De extra uitgaven zijn volledig gedekt door een hogere rijksbijdrage voor RMC.			31
Leerplicht	Lagere uitvoeringskosten.			7-
Sociale recherche	Lagere uitvoeringskosten.			17-
Inkoopondersteuning	Lagere uitvoeringskosten (lagere salarislaster en minder inhuur van extern personeel dan begroot).			87-
Basismobiliteit (Versis)	Lagere vervoerskosten en lagere kosten van de regiecentrale door de Covid19-uitbraak en de Corona-maatregelen. Het aantal uitgevoerde ritten is hierdoor gedaald. Daarnaast ook lagere beheerkosten. Ook de gerealiseerde baten zijn lager dan begroot, omdat maandelijks de werkelijke vervoerskosten worden gefactureerd aan de gemeenten en de provincie.			400-
Basismobiliteit (Versis)	Lagere kosten van in 2021 uitgevoerde projecten Basismobiliteit, omdat als gevolg van de Covid19-uitbraak de uitvoering is vertraagd en de looptijd is verlengd. De kosten zijn volledig gedekt door subsidie-inkomsten van de provincie.			16-
Wmo/Jeugd	Hogere uitgaven voor Wmo/Jeugd, hoofdzakelijk veroorzaakt door de uitvoering van extra taken voor gemeenten. De extra lasten zijn door de gemeenten betaald.			113
Transformatiefonds	Lagere uitgaven, hoofdzakelijk als gevolg van de geleidelijke en gefaseerde uitvoering van projecten op het gebied van Jeugdhulp / Aanpak kwetsbare jongeren (de zogenaamde Regionale deals Jeugd), die uit landelijk beschikbaar gestelde middelen van het Transformatiefonds worden gefinancierd. Uitvoering loopt door naar 2022.			104-

2. Contractgestuurde Dienstverlening Bedragen x € 1.000				
	Begroting 2021 t/m AB dec	Rekening 2021		Vershil
Baten	12.605	12.232	->	373-
Regionaal Meld- en Coördinatiepunt (RMC)	Lagere realisatie van inkomsten bij RMC-projecten, die gefinancierd zijn uit VSV-subsidie. Zie toelichting bij de lasten.			253-
Regionaal Meld- en Coördinatiepunt (RMC)	Hogere rijksbijdrage voor RMC a.g.v. extra ontvangen nabetalings (indexeringen) over 2020 en 2021.			60
Sociale recherche	Hogere inkomsten voor Wmo-onderzoeken.			20
Inkoopondersteuning	Hogere inkomsten a.g.v. toegenomen vraag vanuit de opdrachtgevers. De opbrengsten waren desondanks in 2021 niet toereikend voor een kostendekkende exploitatie.			13
Basismobiliteit (Versis)	Lagere opbrengsten bij het vraagafhankelijk (Wmo-)vervoer en bij jeugd- en leerlingenvervoer a.g.v. de Corona-maatregelen. Zie toelichting bij de lasten.			335-
Basismobiliteit (Versis)	Lagere subsidie-inkomsten van in 2021 uitgevoerde projecten Basismobiliteit. Zie de toelichting bij de lasten.			16-
Wmo/Jeugd	Hogere opbrengsten door uitvoering van extra taken voor gemeenten.			154
Transformatiefonds	Lagere realisatie van baten uit het Transformatiefonds; zie toelichting bij de lasten. De ontvangen middelen blijven beschikbaar voor toekomstige (project)uitgaven.			104-
Detacheringen	Niet begrote opbrengsten van detacheringen van personeel aan andere GR-en in Rivierenland.			88
Gemeentelijke bijdrage	0	0	->	0

3. Algemene baten en lasten <i>Bedragen x € 1.000</i>				
	Begroting 2021 t/m AB dec	Rekening 2021		Vershil
Lasten	2.251	2.149	->	102-
Overhead	Per saldo € 91.000 lagere overheadkosten, met name door lagere uitvoeringskosten voor ondersteunende taken. Daarnaast zijn de kosten van proces-ondersteuning lager als gevolg van de Covid19-uitbraak, waardoor geplande activiteiten geen doorgang konden hebben. Bijvoorbeeld de communicatiekosten zijn daardoor lager dan begroot.			91-
Onvoorziene uitgaven	Het budget voor onvoorziene uitgaven hoefde in 2021 niet ingezet te worden.			10-
Treasury	Geen afwijkingen			0
Vennootschapsbelasting	Carry back verlies 20219 naar 2018 en restitutie van de over 2018 betaalde vennootschapsbelasting.			1-
Baten	275	298	->	23
Overhead	Hogere ontvangen inkomsten bij onze overhead.			23
Treasury	Geen afwijkingen			0
Gemeentelijke bijdrage	6-	6-	->	0

De balans per 31 december 2021

De balans per 31 december 2021

Activa <i>Bedragen x € 1.000</i>	31-12-2020	31-12-2021
Vaste activa		
Materiële vaste activa		
Investerings met een economisch nut	3.117	3.003
Financiële vaste activa		
Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	-	-
Totaal vaste activa	3.117	3.003
Vlottende activa		
Uitzettingen korter dan één jaar		
Vorderingen op openbare lichamen	4.081	4.611
Uitzettingen in 's Rijks schatkist	7.997	9.240
Overige vorderingen	101	79
Liquide middelen	250	450
Totaal vlottende activa	12.429	14.380
Totaal activa	15.546	17.383

Passiva <i>Bedragen x € 1.000</i>	31-12-2020	31-12-2021
Vaste passiva		
Eigen vermogen		
Algemene reserve	834	955
Bestemmingsreserves	1.789	1.749
Nog te bestemmen resultaat	304	83
Vreemd vermogen		
Voorzieningen	93	93
Onderhandse leningen binnenlandse banken en fin. instellingen	2.013	1.738
Totaal vaste passiva	5.033	4.617
Vlottende passiva		
Netto vlottende schulden korter dan één jaar		
Overige schulden	1.520	1.502
Overlopende passiva		
Nog te besteden gelden van derden	8.887	11.131
Overige overlopende passiva	106	133
Totaal vlottende passiva	10.513	12.766
Totaal passiva	15.546	17.383

Algemene toelichting op de balans

Activabeleid

Het beleid ten aanzien van investeringen en afschrijvingen is vastgelegd in de nota activabeleid. De nota is primair bedoeld als instrument voor de kaderstellende rol van het Algemeen Bestuur en sluit aan bij het bepaalde in de gemeentewet (artikel 212) en het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV). In de nota activabeleid zijn algemene regels vastgelegd o.a. met betrekking tot het afschrijven in het jaar van aanschaf, de systematiek van lineair afschrijven en een indicatieve afschrijvingstabel.

Waarderingsgrondslagen

Onder investeringen worden verstaan uitgaven ter verwerving van een goed of ter bereiking van een doel waaraan een nuttigheid kan worden toegekend die langer duurt dan een jaar.

Investerings worden verantwoord op de balans onder de post vaste activa.

Onder de vaste activa worden conform het BBV de volgende vaste activa onderscheiden:

- Materiële vaste activa
- Financiële vaste activa

Activa wordt gewaardeerd op basis van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en de bijkomende kosten. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend.

Materiële vaste activa

Met als uitgangspunt het BBV worden twee soorten materiële vaste activa onderscheiden (artikel 35), te weten:

- Investerings met een economisch nut (vergelijkbaar met het bedrijfsleven, waarbij het meerjarig economisch nut meeweegt in de activeringsgronden).
- Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijke nut.

Investerings met een economisch nut zijn alle investeringen die bijdragen aan de mogelijkheid middelen te verwerven en/of die verhandelbaar zijn. Dit betekent onder andere dat alle gebouwen een economisch nut hebben.

In het BBV is opgenomen dat activa met een meerjarig economisch nut geactiveerd moeten worden. Daarnaast mag er op deze investeringen niet resultaatafhankelijk (extra) worden afgeschreven. Met andere woorden, activa met een meerjarig economisch nut moeten eenduidig worden geactiveerd en vervolgens dient er op consistente wijze te worden afgeschreven.

In de jaarrekening van Regio Rivierenland worden alleen investeringen geactiveerd met een economisch nut. Waardering vindt plaats tegen verkrijgingsprijs onder aftrek van afschrijvingen.

Afschrijvingstermijnen

Afschrijvingen vinden lineair plaats op basis van de volgende afschrijvingstermijnen:

Gronden	geen afschrijvingen
Bedrijfsgebouwen	tussen de 10 en 30 jaar
Machines, apparaten, installaties	tussen de 4 en 15 jaar
Overige materiële vaste activa	tussen de 5 en 10 jaar

De gronden en terreinen hebben betrekking op:

- De grond van de kantoorgebouw Burgemeester Van Lidth de Jeudelaan in Tiel.
- De gronden van milieustraten en het Avri-terrein in Geldermalsen die in erfpacht zijn uitgegeven aan Avri.

Financiële vaste activa

De financiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgingprijs.

Flottende activa

Onder flottende activa zijn opgenomen:

- Vorderingen
- Uitzettingen in 's Rijks Schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar
- Overlopende activa
- Liquide middelen

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen en overlopende activa zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde.

In de gevallen waarin de invordering niet mogelijk blijkt te zijn, wordt tot afboeking wegens oninbaarheid overgegaan. De voorziening dubieuze debiteuren is ter dekking van het risico dat openstaande vorderingen op de balansdatum oninbaar blijken te zijn.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Passiva

De voorzieningen, de vaste schulden, de flottende schulden en de overlopende passiva zijn eveneens opgenomen tegen nominale waarde.

Toelichting op de balansposten - vaste activa

Investerings met een economisch nut

Materiële vaste activa <i>Bedragen x € 1.000</i>	Gronden en terreinen	Bedrijfsgebouwen	Machines, apparaten en installaties	Overige materiële vaste activa	Totaal
Boekwaarde 31-12-2020	2.029	641	358	89	3.117
+ Investerings	0	0	15	0	15
- Desinvesteringen	0	0	0	0	0
- Afschrijvingen	0	65-	53-	10-	128-
Boekwaarde 31-12-2021	2.029	575	320	79	3.003
Cumulatieve afschrijving	0	889	123	26	1.038
Aanschafwaarde	2.029	1.464	443	105	4.041

In het kader van de afsplitsing van Avri in 2016 heeft het bestuur van Regio Rivierenland besloten de gronden van de milieustraten en het Avri terrein in Geldermalsen niet in eigendom over te dragen aan Avri, maar een zakelijk recht van erfpacht te vestigen. De in erfpacht uitgegeven gronden hebben een boekwaarde van € 2.028.519.

Aanvullende toelichting bij de gronden die in erfpacht zijn uitgegeven aan Avri

Begin 2022 zijn de erfpacht-gronden verkocht aan Avri en heeft Avri het volledige eigendom verkregen. Gelijktijdig is de erfpachtconstructie beëindigd en heeft Avri beide BNG-leningen overgenomen.

De investeringen die in 2021 zijn gedaan hebben betrekking op de investeringen in onze ICT-infrastructuur (vervanging van computerbeeldschermen en defecte toetsenborden).

Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen

ARN B.V.

Regio Rivierenland participeerde in de afvalverbrandingsinstallatie van ARN B.V., te Weurt.

Regio Rivierenland heeft in 2020 alle 588 aandelen van nominaal € 454 verkocht via inkoop eigen aandelen door de vennootschap. De aandelen zijn daarom niet meer opgenomen in de balans.

Toelichting op de balansposten - vlottende activa

Vorderingen op openbare lichamen

Vorderingen op openbare lichamen <i>Bedragen x € 1.000</i>	31-12-2020	31-12-2021
Te ontvangen subsidies	477	120
Vordering op gemeenten	3.246	4.319
Overige vorderingen	358	172
Totaal	4.081	4.611

Toelichting bij de vorderingen op openbare lichamen

De vordering inzake subsidies heeft betrekking op nog te ontvangen subsidiebedragen van lopende (subsidie-)projecten. In het algemeen verstrekt de provincie een subsidievoorschot van 80% en bij de afwikkeling en subsidievaststelling wordt de slottermijn uitbetaald. De in de balans opgenomen subsidievordering heeft onder meer betrekking op toegezegde provinciale subsidies voor Basismobiliteit/Versis.

In de balanspost 'Vordering op gemeenten' is onder andere het bedrag van de zogenaamde 'doorschuif-BTW' over 2021 van € 704.000 opgenomen. Gemeenten kunnen dit bedrag declareren bij het BTW-compensatiefonds. Het bedrag van de vorderingen op gemeenten is relatief hoog, omdat aan het eind van het jaar afrekeningen zijn gefactureerd. Niet alleen de afrekening van de doorschuif-BTW over het hele jaar, maar ook de afrekeningen van Basismobiliteit/Versis en nota's van Inkoopondersteuning. De facturering bij Inkoop heeft in 2021 vertraging opgelopen, waardoor de nota's van 2021-Q2 en 2021-Q3 pas eind december konden worden opgesteld en in de eerste week van januari 2022 naar de opdrachtgevers zijn verzonden. Gevolg is, dat het saldo van de vorderingen op gemeenten hoger is dan vorig jaar.

Het bedrag van de overige vorderingen op openbare lichamen bestaat uit het saldo van vorderingen en schulden op Avri, UBRivierenland (UBR), Omgevingsdienst Rivierenland (ODR), Werkzaam Rivierenland, regionale bedrijfsvoeringsorganisaties en de Provincie Gelderland. Het saldo van de balanspost 'Overige vorderingen' is t.o.v. 2020 gedaald, omdat in het saldo op 31-12-2020 ook de verschuldigde erfpachtcanon over 2020 is opgenomen, die Avri pas in januari 2021 aan ons heeft betaald.

Uitzettingen in 's Rijks Schatkist

Ultimo 2020 hadden we een bedrag van € 9.240.000 uitstaan bij de schatkist. In het begrotingsjaar 2021 hebben we maximaal € 450.000 buiten de schatkist gehouden. Dat is binnen de wettelijke kaders van het toegestane drempelbedrag (2,00% van de begroting met een ondergrens van € 1.000.000). Dagelijks wordt van het banksaldo bij de BNG het surplus boven € 450.000 afgeroomd en afgestort naar 's Rijks Schatkist.

Overige vorderingen

Overige vorderingen <i>Bedragen x € 1.000</i>	31-12-2020	31-12-2021
Vorderingen op derden	108	79
Voorziening dubieuze vorderingen	7-	0
Totaal	101	79

Vorderingen op derden (€ 79.000)

De vorderingen op derden bestaat uit:

Debiteuren (derden): € 3.000

Vennootschapsbelasting 2021 (betaald op voorlopige aanslag): € 1.000

Vooruitbetaalde bedragen en overige vorderingen: € 75.000

Een voorziening voor mogelijke oninbaarheid wordt niet nodig geacht.

Liquide middelen

Liquide middelen <i>Bedragen x € 1.000</i>	31-12-2020	31-12-2021
Bank	250	450
Totaal	250	450

Medio 2021 is het drempelbedrag voor schatkistbankieren verhoogd van € 250.000 naar € 1.000.000. Wij hebben bij de BNG de drempel voor afstorting naar 's Rijks Schatkist vastgelegd op € 450.000, omdat deze drempel voor ons toereikend is. Bovendien berekent de BNG vanaf het begrotingsjaar 2021 rente over tegoeden > € 500.000. Voor ons een extra reden om de drempel lager dan € 500.000 vast te leggen.

Toelichting op de balansposten - vaste passiva

Algemene reserves en bestemmingsreserves

Overzicht reserves <i>Bedragen x € 1.000</i>	31-12-2020	Toevoegingen 2021	Onttrekkingen 2021	31-12-2021
Algemene reserves				
Risicoreserve Contractgestuurde dienstverlening	360	202	81	481
Algemene reserve Regiokantoor	474			474
Subtotaal algemene reserves	834	202	81	955
Bestemmingsreserves				
Regionaal Meld- en Coördinatiepunt (RMC)	250	24		275
Speerpuntberaden	45			45
Communicatie	9			9
Herhuisvesting	973		32	941
Desintegratiekosten ontvlechtingen	486		32	454
Revolverend fonds Contractgestuurde dienstverlening	25			25
Subtotaal bestemmingsreserves	1.789	24	64	1.749
Totaal	2.623	226	145	2.704

Toelichting bij de reserves

Risicoreserve Contractgestuurde dienstverlening

Doel	De reserve is bedoeld om risico's in de bedrijfsvoering op te vangen welke kunnen ontstaan als gevolg van het leveren van maatwerk in de vorm van dienstverleningsovereenkomsten.
Aard	Algemene reserve
Maximum/plafond	30% van de uitgaven (door het Algemeen Bestuur in april 2011 vastgestelde maximum)
Laatste jaar aanwending	Niet van toepassing
Beoordeling omvang en toelichting toevoegingen en onttrekkingen	In 2021 zijn de resultaten bij de uitvoeringstaken van CgD verwerkt in de reserve (stortingen van in totaal € 202.000 en onttrekkingen van in totaal € 81.000).

De risicoreserve Contractgestuurde dienstverlening heeft op 31 december 2021 een saldo van € 481.000, gelijk aan 4,3% van de uitgaven van programma 2 Contractgestuurde dienstverlening en blijft daarmee ver onder het vastgestelde maximum van 30%.

Algemene reserve Regiokantoor

Doel	De reserve is bedoeld als buffervermogen voor het opvangen van financiële risico's en tekorten. De reserve wordt ingezet bij tekorten of als door het afbouwen of verdwijnen van taken overheadkosten niet meer binnen de begroting gedekt kunnen worden en frictiekosten ontstaan.
Aard	Algemene reserve
Optimum	Niet nader bepaald
Laatste jaar aanwending	Niet van toepassing
Beoordeling omvang en toelichting toevoegingen en onttrekkingen	De omvang van de algemene reserve is voldoende voor het afdekken van de geïdentificeerde risico's. De reserve heeft een saldo van € 474.000.

Reserve Regionaal Meld- en Coördinatiepunt (RMC)

Doel	De reserve wordt gevoed uit jaarlijkse rijksbijdragen in de algemene taakstelling en door incidentele rijksbijdragen voor specifieke activiteiten om het aantal voortijdige schoolverlaters te verminderen. Voor zover er overschotten zijn worden deze aan de reserve toegevoegd, terwijl de tekorten eruit worden gedekt. Het overschot is bedoeld om eventuele risico's bij het beëindigen van de taak op te vangen. In de RMC-taak worden geen gemeentelijke bijdragen ontvangen.
Aard	Bestemmingsreserve
Optimum	Niet van toepassing
Laatste jaar aanwending	Afhankelijk van de duur van de RMC-taak
Beoordeling omvang en toelichting toevoegingen en onttrekkingen	In 2021 is een bedrag van € 24.447 gestort in de RMC-reserve. Het in 2021 gerealiseerde voordeel bij RMC wordt veroorzaakt door ontvangen nabetalings van de rijksbijdrage RMC over 2020 en 2021 (indexeringen). De reserve kan de komende jaren worden ingezet voor de financiering van RMC-projecten.

De in 2021 via de gemeente Tiel ontvangen rijksbijdrage voor het Regionaal Meld- en Coördinatiepunt bedraagt € 757.119, inclusief een structurele verhoging (indexering) voor 2021 van € 26.725. Het Rijk heeft ook voor 2020 een extra verhoging (indexering) van de rijksbijdrage RMC toegekend van € 32.828, overeenkomstig de bevestigingsbrief, geadresseerd aan gemeente Tiel inzake 'Wijziging verlening RMC middelen 2020' met datum 19 augustus 2020. Laatstgenoemd bedrag wordt door centrumgemeente Tiel in 2022 aan ons doorbetaald. Het te ontvangen bedrag van € 32.828 is in de balans opgenomen bij de 'Vorderingen op gemeenten'.

In 2021 hebben we in totaal een bedrag van € 175.486 besteed uit hoofde van de Regeling regionale aanpak voortijdig schoolverlaten (VSV)., waarvan € 160.398 is gerealiseerd ten laste van het VSV-budget 2021 van Regio Rivierenland. Een bedrag van € 2.878 is gefinancierd via VSV-middelen die ROC Rivor heeft ontvangen van het Rijk. Bij een 3-tal VSV-projecten hebben we in 2021 projectlasten voor een bedrag van in totaal € 12.210 voorgefinancierd uit eigen middelen ten laste van de RMC-reserve. Deze projectuitgaven worden gedekt ten laste van de rijksbijdrage VSV over 2022 van € 297.099.

Bij RMC zijn in deze jaarrekening uitgaven verantwoord voor een bedrag van in totaal € 981.689 (inclusief toegerekende overhead) in overeenstemming met de wettelijke bestedingsdoelen, waarvan € 175.486 voor projecten in het kader van de VSV-uitkering. Zie voor een specificatie van de VSV-uitgaven de toelichting op pagina 46 bij 'Regionale aanpak VSV'.

Het overschot in 2021 van € 24.447 is afgestort naar de reserve Regionaal Meld – en Coördinatiepunt. De reserve RMC heeft op 31 december 2021 een saldo van € 275.000.

Reserve Speerpuntberaden

Doel	De reserve kan worden ingezet voor de financiering van uitgaven die gerelateerd zijn aan de speerpuntberaden en de uitvoering van het Ambitiedocument, alsmede uitgaven voor activiteiten op het gebied van Lobby & Branding.
Aard	Bestemmingsreserve
Optimum	Niet van toepassing
Laatste jaar aanwending	Niet van toepassing
Beoordeling omvang en toelichting toevoegingen en onttrekkingen	De reserve heeft op 31 december 2021 een saldo van € 45.000. Er zijn geen mutaties geweest in 2021.

Reserve Communicatie

Doel	De reserve wordt ingezet voor de financiering van maatregelen gericht op verbetering van de communicatie.
Aard	Bestemmingsreserve
Optimum	Niet van toepassing
Laatste jaar aanwending	Niet van toepassing
Beoordeling omvang en toelichting toevoegingen en onttrekkingen	De reserve heeft op 31 december 2021 een saldo van € 9.000. Er zijn geen mutaties geweest in 2021.

Reserve Herhuisvesting

Doel	Het Algemeen Bestuur van Regio Rivierenland heeft op 11 juli 2018 ingestemd met het plan voor de herhuisvesting, waarbij Regio Rivierenland (RR) en Omgevingsdienst Rivierenland (ODR) hebben geruild van pand. RR heeft het pand JS de Jongplein verkocht aan ODR en de gerealiseerde boekwinst wordt de komende jaren ingezet voor de bekostiging van de investeringsuitgaven. Daartoe is in 2018 de gerealiseerde boekwinst van € 971.000 afgestort naar de reserve.
Aard	Bestemmingsreserve
Optimum	Niet van toepassing
Laatste jaar aanwending	2039 (bij een afschrijvingsduur van 20 jaar)
Beoordeling omvang en toelichting toevoegingen en onttrekkingen	De reserve wordt de komende jaren ingezet en valt vrij gelijk aan de afschrijvingstermijnen van de verbouwingsinvesteringen die zijn gerealiseerd in het pand Burg. van Lidth de Jeudelaan. In 2021 is een bedrag van € 32.000 ingezet. De reserve heeft op 31 december 2021 een saldo van € 941.000.

Reserve Desintegratiekosten ontvechtingen

Doel	De reserve wordt ingezet voor de financiering van de desintegratiekosten (kosten van achterblijvende overhead), die een direct gevolg zijn van ontvechtingen van bedrijfsonderdelen. De reserve is gevoed uit ontvangen bijdragen in het kader de ontvechting van GGD Gelderland-Zuid in de periode van 1.7.2013 t/m 31.12.2015.
Aard	Bestemmingsreserve
Optimum	Niet van toepassing
Laatste jaar aanwending	Niet van toepassing
Beoordeling omvang en toelichting toevoegingen en onttrekkingen	GGD Gelderland-Zuid heeft in de jaren 2013, 2014 en 2015 een vergoeding voor desintegratiekosten betaald. Deze bedragen zijn afgestort in de reserve. De reserve wordt aangewend voor de bekostiging van de vernieuwing van de ICT-Infrastructuur en vervanging van kantoorautomatisering. De nieuwe ICT-omgeving is medio 2019 geoperationaliseerd en in gebruik genomen. In 2021 is een bedrag van € 32.000 onttrokken aan de reserve. De reserve heeft op 31 december 2021 een saldo van € 454.000.

Revolverend fonds Contractgestuurde dienstverlening

Doel	De reserve is in 2014 ingesteld voor de financiering van kosten die noodzakelijk zijn om nieuwe activiteiten voor de gemeenten te ontwikkelen of de uitvoering van bestaande taken te verbeteren.
Aard	Bestemmingsreserve
Optimum	Niet van toepassing
Laatste jaar aanwending	Niet van toepassing
Beoordeling omvang en toelichting toevoegingen en onttrekkingen	De reserve heeft op 31 december 2021 een saldo van € 25.000. Er zijn geen mutaties geweest in 2021.

Voorzieningen

Overzicht voorzieningen <i>Bedragen x € 1.000</i>	31-12-2020	Toevoegingen 2021	Onttrekkingen 2021	31-12-2021
Voorziening onderhoud gebouw Tiel	93	0		93
Totaal	93	0	0	93

Voorziening onderhoud gebouwen

Doel	Voor het bedrijfsgebouw Burg. van Lidth de Jeudelaan in Tiel is een voorziening gevormd voor de periodieke uitgaven van groot onderhoud en renovaties. Jaarlijks wordt vanuit de exploitatie een bedrag aan de voorziening toegevoegd.
Aard	Egalisatievoorziening
Optimum	Op basis van geactualiseerd (meerjarig) onderhoudsplan
Laatste jaar aanwending	Niet van toepassing
Beoordeling omvang en toelichting toevoegingen en onttrekkingen	Het onderhoudsplan is geïntegreerd met het verbouwingsplan uit 2019 van de herhuisvesting. In 2021 hoefde de onderhoudsvoorziening niet ingezet te worden. Omdat we nog geen zicht hebben op de uitkomsten van de eind 2021 gestarte actualisatie van het meerjarig onderhoudsplan, hebben we in de jaarrekening 2021 geen storting in de onderhoudsvoorziening gedaan.

Vaste schulden langer dan één jaar

De 2 BNG-leningen worden gebruikt voor de financiering van de gronden die in erfpacht aan Avri zijn uitgegeven en een boekwaarde hebben van € 2.028.519. Jaarlijks lossen we € 275.000 af op beide leningen. Het totaal van de rentelasten van de BNG-leningen bedraagt in 2021: € 67.851.

Leningenportefeuille <i>Bedragen x € 1.000</i>						
Naam	Oorspronkelijke hoofdsom	Rente	Looptijd	Afgelost in	31-12-2020	31-12-2021
Lening BNG	5.000	4,335%	20 jaar	2027	1.563	1.313
Lening BNG	500	1,460%	20 jaar	2038	450	425
Totaal					2.013	1.738

Begin 2022 zijn de in erfpacht aan Avri uitgegeven gronden verkocht aan Avri en zijn beide leningen overgedragen aan Avri.

Toelichting op de balansposten - vlottende passiva

Overige schulden

Overzicht overige schulden <i>Bedragen x € 1.000</i>	31-12-2020	31-12-2021
Overige schulden	1.520	1.502
Totaal	1.520	1.502

De balanspost "overige schulden" bestaat uit het saldo van crediteuren (€ 1.087.000), te betalen loonheffing (€ 326.000), pensioenpremies (€ 69.000) en af te dragen BTW (€ 20.000).

Overlopende passiva

De 'Nog te besteden gelden van derden' zijn in onderstaand overzicht gespecificeerd.

Overheidsuitkeringen met een specifiek bestedingsdoel <i>Bedragen x € 1.000</i>	31-12-2020	Inkomsten 2021	Bestedingen 2021	31-12-2021
RMC - Regionale aanpak VSV	4	235	89	150
RMC - Aanpak Jeugdwerkloosheid	0	119	3	116
Uitvoering Versis/Basismobiliteit 2022	0	285		285
Uitvoering Versis/Basismobiliteit 2023	0	146		146
Projectsubsidies Basismobiliteit	20		4	16
Projecten Regionaal Investeringsfonds (RIF)	1.203		646	557
Werkbudget voor de 3 beleidsspeerpunten	0	63	41	22
Platform Zelfredzaam	59		15	44
Wmo/Jeugd Beschermingstafel	10			10
Wmo/Jeugd GVJB & JeugdZorgPlus	0	19	10	9
Transformatiefonds	1.207		635	572
Transities Wmo/Jeugd	2			2
Regionale Energie Strategie (RES)	567	156	404	319
WoningBehoeftOnderzoek (WBO)	7		7	0
Onderzoek Woonwagenstandplaatsen	7		7	0
Woonagenda/werkkapitaal Wonen	24	27		50
Leefbaarheid	3			3
Mobiliteitsfonds	314	247	43	518
Mobiliteitsagenda/werkbudget Mobiliteit	3		1	1
Slimme Mobiliteit Regio Rivierenland	120	120	155	85
Dakloze arbeidsmigranten	0	32		32
Regio Deal FruitDelta Rivierenland	3.564	5.106	2.616	6.054
Regio Deal project BARR	0	55	18	38
Regio Deal project Betuwepad	40		40	0
Perspectief op Werk (PoW-1)	285		197	87
Perspectief op Werk (PoW-2)	983		739	244
Regionaal Mobiliteitsteam (RMT)	0	219	129	90
RW-POA Rivierenland	467	2.407	1.193	1.680
Totaal	8.887	9.235	6.992	11.131

Overige overlopende passiva

Hieronder zijn de nog te betalen kosten opgenomen, zoals te betalen rente van de BNG-geldlening, te betalen salariskosten over december 2021 i.v.m. de nieuwe Cao-afspraken, te betalen huisvestings- en kantoorkosten, te betalen kosten van ingehuurd personeel en adviseurs, te betalen accountantskosten en overige nog te betalen bedragen.

Toelichting op de balansposten - overig

Borgstellingen en garantstellingen

Regio Rivierenland heeft geen borgstellingen en/of garantstellingen.

Niet uit de balans blijkende financiële verplichtingen

Onderstaande tabel geeft een beeld van de meerjarige financiële verplichtingen waar Regio Rivierenland aan verbonden is. De bedragen in de kolom 'Bedrag' betreffen jaarlasten. De verlofdagenverplichting betreft de stand op 31 december.

Niet uit de balans blijkende verplichtingen <i>Bedragen x € 1.000</i>	Bedrag	Einde contract
Schoonmaak	31	Variabel
Beveiliging	9	Variabel
Leaseverplichtingen auto's	74	Variabel
Salarisadministratie	22	31-12-2022
Verlofdagenverplichtingen 31-12-2021	260	n.v.t.

Gebeurtenissen na balansdatum

Begin 2022 zijn de in erfpacht uitgegeven gronden verkocht aan Avri. Gelijktijdig is de erfpachtconstructie beëindigd en heeft Avri beide BNG-leningen overgenomen. Deze overdrachten hebben geen financiële gevolgen voor het resultaat in onze begroting.

Stand van zaken investeringskredieten

Investerings

Overige investeringen Regiokantoor <i>Bedragen x € 1.000</i>	Jaar van investeren	Krediet	Stand 1-1-2021	Uitgaven 2021	Stand 31-12-2021	Status
ICT-infrastructuur + kantoorautomatisering	2019/2020	200	136	15	121	
Totaal		200	136	15	121	

De investeringen die in 2021 zijn gedaan betreffen vervanging van computerbeeldschermen en defecte toetsenborden.

Bijlage 1: Overzicht gemeentelijke bijdrage

Overzicht gemeentelijke bijdragen <i>Bedragen x € 1.000</i>	Primitieve Begroting 2021	Mutaties Berap 2021	Mutaties Jaarrekening 2021	Jaarrekening 2021	Buren	Culemborg	Maasdriel	Neder- Betuwe	Tiel	West Betuwe	West Maas en Waal	Zaltbommel	Totaal
Aantal inwoners Regio Rivierenland op 1-1-2020	246.654	246.654	246.654	246.654	26.742	28.956	25.034	24.342	42.161	51.198	19.320	28.901	246.654
Algemene bestuursondersteuning	685.829	-34.450	-22.269	629.110	68.208	73.855	63.851	62.086	107.535	130.584	49.277	73.714	629.110
Speerpunten, beleidsondersteuning en projecten	1.484.669	33.450	-49.660	1.468.459	159.209	172.390	149.040	144.921	251.006	304.808	115.022	172.063	1.468.459
Programma 1 Regionale samenwerking	2.170.498	-1.000	-71.929	2.097.569	227.417	246.245	212.892	207.007	358.541	435.393	164.299	245.777	2.097.569
Treasury (rente)	-17.000	1.000	-322	-16.322	-1.770	-1.916	-1.657	-1.611	-2.790	-3.388	-1.278	-1.912	-16.322
Onvoorziene uitgaven	10.000	0	-10.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Overige baten en lasten	0	0	-13	-13	-1	-2	-1	-1	-2	-3	-1	-2	-13
Vennootschapsbelasting	0	0	-685	-685	-74	-80	-70	-68	-117	-142	-54	-80	-685
Programma 3 Algemene baten en lasten	-7.000	1.000	-11.020	-17.020	-1.845	-1.998	-1.727	-1.680	-2.909	-3.533	-1.333	-1.994	-17.020
Totaal gemeentelijke bijdrage	2.163.498	0	-82.949	2.080.549	225.571	244.247	211.164	205.327	355.632	431.860	162.966	243.783	2.080.549
Gefactureerde gemeentelijke bijdrage					234.564	253.985	219.583	213.513	369.810	449.078	169.463	253.502	2.163.498
Gerealiseerd resultaat jaarrekening			-82.949		-8.993	-9.738	-8.419	-8.186	-14.178	-17.218	-6.497	-9.719	-82.949

Bijlage 2: SiSa verantwoording



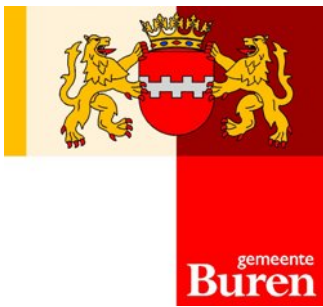
Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties



SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2021 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 3-2-2022

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
LNV	L5	Regiodeals 3 ^e tranche	Betreft pijler	Besteding per pijler (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Cofinanciering per pijler (jaar T)	Totale besteding per pijler (t/m jaar T)	Totale cofinanciering per pijler (t/m jaar T)	Toelichting
				Zelfstandige uitvoering (excl. SiSa tussen medeoverheden)	Zelfstandige uitvoering (excl. SiSa tussen medeoverheden)	Inclusief uitvoering door derden	Inclusief uitvoering door derden	
			Aard controle n.v.t. Indicator: L5/01	Aard controle R Indicator: L5/02	Aard controle R Indicator: L5/03	Aard controle R Indicator: L5/04	Aard controle R Indicator: L5/05	Aard controle n.v.t. Indicator: L5/06
			1 Inclusief	€ 92.779	€ 66.399	€ 92.779	€ 66.399	
			2 Fruit	€ 593.228	€ 593.228	€ 593.228	€ 593.228	
			3 Delta	€ 5.235	€ 9.750	€ 5.235	€ 9.750	
			4 Samen	€ 64.329	€ 64.329	€ 64.329	€ 64.329	
			5					
			6					
			Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	Totale uitvoeringskosten (t/m jaar T) Inclusief uitvoering door derden	Totale compensabele BTW (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)		
			Aard controle n.v.t. Indicator: L5/07	Aard controle n.v.t. Indicator: L5/08	Aard controle R Indicator: L5/09	Aard controle n.v.t. Indicator: L5/10		
				€ 4.666	€ 45.788	Nee		

Bijlage 3: Controleverklaring



Regio Rivierenland
Postbus 137
4000 AC TIEL

uw brief van:
uw kenmerk:
ons kenmerk: Z.041268/D.118701
behandeld door: R. B. Morshuis
bijlage(n):
onderwerp: Zienswijzebrief gemeente Buren

Maurik, 14 juni 2022

Geachte bestuur van de Regio Rivierenland

In april 2022 ontvingen wij van u de conceptjaarrekening 2021 en conceptbegroting 2023 van de Regio Rivierenland. Via deze brief maken wij onze zienswijze kenbaar op de conceptjaarrekening en -begroting.

De conceptbegroting 2023 is opgesteld in lijn met de kaderbrief die we eerder van u ontvingen. In aanbiedingsbrief van de begroting wordt een duidelijke reactie gegeven op de door ons ingediende zienswijze op de kaderbrief. Het is positief dat u gaat werken met een jaarplanning, die in mei is aangeboden aan het algemeen bestuur en in juni aan de regionale agendacommissie. Wij kunnen ons vinden in de begroting zoals u deze heeft opgesteld en kunnen hier een positieve zienswijze op uitbrengen.

We stemmen in met de teruggave van het voordeel op het jaarrekeningresultaat van € 83.000 volgens de voorgestelde verdeling aan de deelnemende gemeenten. Tot slot willen wij aangeven dat er zorgen zijn om de financiële risico's van het inkoopbureau. De gemeente blijft daarom graag op de hoogte van het ingezette ontwikkeltraject bij het inkoopbureau.

Wij zien graag uw reactie met de wijze waarop de gegeven zienswijze is verwerkt in de vastgestelde jaarrekening en begroting. Dit is afgesproken in het regionale informatieprotocol.

Hopende u zo voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
namens de gemeenteraad van Buren,

de griffier,

de voorzitter,

{{esl:signer1:Capture:size(150,40)}}

{{esl:signer2:Capture:size(150,40)}}

drs. J.J. Rochat

J.P.M. Meijers

Beantwoording technische vragen m.b.t. agendapunt 4.8. Zienswijze jaarrekening 2021 en begroting 2023 Regio Rivierenland

Portefeuillehouder: P.A.J.M. van den Hurk
Domein: Bedrijfsvoering
Ambtelijke ondersteuning: R. (Ruben) Morshuis, coördinator verbonden partijen

Fractie:	Vraag:	Antwoord:
GB	Vraag:	Antwoord:
Vraag 1:	In de aanbestedingsbrief van de jaarrekening staat dat het accountantsverslag en de controleverklaring nog moesten komen en deze medio mei zouden verschijnen, waar zijn deze? Want ze zijn niet terug te vinden in de stukken.	Het accountantsverslag is nog niet binnengekomen bij de gemeente. De Regio Rivierenland geeft aan dat het accountant verslag nog niet klaar is. Ambtelijk is bij de Regio Rivierenland aangegeven dat we op korte termijn het accountantsverslag verwachten.
PvdA-GL	Vraag:	Antwoord:
Vraag 1:	Kan de wethouder een toelichting geven op de zorgen omtrent het Inkoopbureau. Welk risico wordt voorzien?	Als onderdeel van het programma contract gestuurde dienstverlening van de Regio Rivierenland vormt het inkoopbureau, ondanks het ingezette ontwikkeltraject, een financieel risico voor de jaren 2022 en 2023. Het belangrijkste risico is een tekort aan vast personeel waardoor er capaciteit moet worden ingehuurd dat duurder is dan personeel dat vast in dienst is. Het vinden van gekwalificeerde inkoopondersteuners is op het moment erg lastig.



Raadsvergadering

Dossiernummer	2261
Extern Zaak ID	Z.041071
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	14 juni 2022
Agendapunt	6.8
Titel	Jaarrekening 2021 en Begroting 2023 Regionaal Archief Rivierenland
Organisatieonderdeel	Domein Dienstverlening
Eigenaar	Maasbach, D.
Portefeuillehouder	J.P.M. Meijers

Bijlagen
Raadsvoorstel jaarstukken RAR
Raadsbesluit jaarstukken RAR
Bijlage 1: Zienswijze brief RAR
Bijlage 2: Aanbiedingsbrief begroting 2023
Bijlage 3: Aanbiedingsbrief jaarrekening 2021
Bijlage 4: Begroting 2023
Bijlage 5: Jaarrekening 2021
Beantwoording technische vragen m.b.t. agendapunt 'Jaarrekening 2021 en Begroting 2023 Regionaal Archief Rivierenland'

Geagendeerd	Vergaderdatum
Collegevergadering	10 mei 2022
Agendacommissie	18 mei 2022
Voorbespreking I	31 mei 2022
Raadsvergadering	14 juni 2022

Toelichting

Het Regionaal Archief Rivierenland heeft de concept begroting 2023 en jaarrekening 2021 voorgelegd aan de deelnemende gemeenten. De gemeenteraad heeft de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen op de begroting en jaarrekening van de gemeenschappelijke regeling. Door het indienen van een zienswijze op de begroting en jaarrekening kan de gemeente Buren kenbaar maken wat de wensen zijn ten aanzien van het te voeren beleid van de GR. De gemeenteraad wordt gevraagd in te stemmen met een positieve zienswijze op de



begroting 2023, waarbij een kanttekening wordt geplaatst t.a.v. een mogelijke toekomstige claim op de gelden die de gemeente Buren ontvangt in het kader van de uitvoering van de Wet Open Overheid. Daarnaast wordt voorgesteld om over de jaarrekening 2021 een positieve zienswijze uit te brengen waarbij wordt ingestemd met het uitkeren van het restant rekeningresultaat over 2021 aan de deelnemende gemeenten.

Voorgesteld besluit

1. Een zienswijze in te dienen op de begroting 2023 van Regionaal Archief Rivierenland op de volgende onderwerpen:
 - a. Een positieve zienswijze uitbrengen op de begroting 2023.
 - b. In de zienswijzebrief een kanttekening opnemen over de mogelijk aangekondigde claim op de gelden die de gemeente ontvangt via de Algemene Uitkering voor de uitvoering van de Wet Open Overheid.
2. Een zienswijze in te dienen op de jaarrekening 2021 van Regionaal Archief Rivierenland op de volgende onderwerpen:
 - a. Een positieve zienswijze uitbrengen op de jaarrekening 2021 van het Regionaal Archief Rivierenland.
3. De zienswijzebrief vast te stellen.

Besluit

1. Een zienswijze in te dienen op de begroting 2023 van Regionaal Archief Rivierenland op de volgende onderwerpen:
 - a. Een positieve zienswijze uitbrengen op de begroting 2023.
 - b. In de zienswijzebrief een kanttekening opnemen over de mogelijk aangekondigde claim op de gelden die de gemeente ontvangt via de Algemene Uitkering voor de uitvoering van de Wet Open Overheid.
2. Een zienswijze in te dienen op de jaarrekening 2021 van Regionaal Archief Rivierenland op de volgende onderwerpen:
 - a. Een positieve zienswijze uitbrengen op de jaarrekening 2021 van het Regionaal Archief Rivierenland.
3. De zienswijzebrief vast te stellen.

Toelichting

Het raadsbesluit is unaniem genomen.

Datum vergadering gemeenteraad	Voorstelnummer
4 mei 2022	D.119772 Z.041071

Voorstel ingebracht door H.H.J. Maasbach-Verbeek
Portefeuillehouder J.P.M. Meijers
Begrotingsprogramma en Verbonden Partijen
taakveld Regionaal Archief Rivierenland

Onderwerp **Jaarverslag en Jaarrekening 2021 en
Programmabegroting 2023 en
meerjarenraming 2024 en 2026
Regionaal Archief Rivierenland RAR**

1. Een zienswijze in te dienen op de begroting 2023 van Regionaal Archief Rivierenland op de volgende onderwerpen:
 - a. Een positieve zienswijze uit te brengen op de begroting 2023.
 - b. In de zienswijzebrief een kanttekening op te nemen over de mogelijk aangekondigde claim op de gelden die de gemeente ontvangt via de Algemene Uitkering voor de uitvoering van de Wet Open Overheid.
2. Een zienswijze in te dienen op de jaarrekening 2021 van Regionaal Archief Rivierenland op de volgende onderwerpen:
 - a. Een positieve zienswijze uit te brengen op de jaarrekening 2021 van het Regionaal Archief Rivierenland.
3. De zienswijzebrief vast te stellen.

Samenvatting van het voorstel

Het Regionaal Archief Rivierenland heeft de concept begroting 2023 en jaarrekening 2021 voorgelegd aan de deelnemende gemeenten. De gemeenteraad heeft de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen op de begroting en jaarrekening van de gemeenschappelijke regeling. Door het indienen van een zienswijze op de begroting en jaarrekening kan de gemeente Buren kenbaar maken wat de wensen zijn ten aanzien van het te voeren beleid van de GR. De gemeente Buren geeft een positieve zienswijze op de begroting 2023, waarbij een kanttekening wordt geplaatst t.a.v. een mogelijke toekomstige claim op de gelden die de gemeente Buren ontvangt in het kader van de uitvoering van de Wet Open Overheid. Over de jaarrekening 2021 een positieve zienswijze uit te brengen waarbij wordt ingestemd met het uitkeren van het restant rekeningresultaat over 2021 aan de deelnemende gemeenten.

HOOFDLIJNEN

1. Inleiding

De gemeente Buren neemt deel aan de gemeenschappelijke regeling Regionaal Archief Rivierenland (hierna RAR). Het RAR voert namens de gemeente Buren taken uit op het gebied van Archiefinspectie. Zij beheert de statische archieven voor de gemeente Buren en adviseert de gemeente op het gebied van archiefbeheer.

Het RAR heeft de concept begroting 2023 en jaarrekening 2021 voorgelegd aan de deelnemende gemeenten. De gemeenteraad heeft de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen op de begroting en jaarrekening van de gemeenschappelijke regeling (hierna GR). Met het indienen van een zienswijze kan de gemeenteraad beter in positie worden gebracht.

De andere zeven gemeenten in de regio Rivierenland dienen eveneens een zienswijze in. Bij het opstellen van een zienswijze wordt ambtelijk en politiek niveau afstemming gezocht.

2. Doel / meetbaar effect

Met het indienen van een zienswijze op de begroting en jaarrekening kan de gemeente Buren de wensen van het te voeren beleid van de GR kenbaar maken. De begroting en jaarrekening van de GR maakt onderdeel uit van de planning- en controlcyclus van de gemeenschappelijke regeling. Zo dient het bestuur van de (GR) bij het presteren van de conceptbegroting aan te geven hoe de zienswijzen op de kaderbrief verwerkt zijn in de conceptbegroting. Daarnaast is het van belang om te kijken naar de verschillen tussen de concept jaarrekening 2021 en begroting 2021 van de GR. Om te bepalen of verschillen tussen beide goed is te verklaren.

3. Argumenten

1.1 De begroting 2023 geeft aanleiding tot het uitbrengen van een positieve zienswijze

De begroting sluit aan bij het beleidsplan RAR 2022-2025. De begrote bijdrage van gemeente Buren voor 2023 is conform de eerder aangeleverde meerjarenraming.

1.2 In de zienswijze brief een kanttekening opnemen over een mogelijke claim op de WOO-gelden

Op 1 mei 2022 treedt de Wet Open Overheid (WOO) in werking. Gemeenten ontvangen via de algemene uitkering een compensatie voor de kosten van de invoering van de WOO. Een deel van deze vergoeding is structureel een deel incidenteel tot 2026. De gemeenschappelijke regelingen worden niet zelfstandig gecompenseerd voor de uitvoering van de WOO. De bijdrage voor de gemeenschappelijke regelingen maakt onderdeel uit van de bijdrage aan de gemeente. Hiervoor wordt door de rijksoverheid geen verdeelsleutel genoemd. Op dit moment is niet duidelijk welke consequenties de invoering van de WOO heeft voor het RAR. Een winstwaarschuwing richting het RAR en de overige gemeenschappelijke regelingen is op zijn plaats. De uitvoering van de WOO komt grotendeels bij de gemeente terecht. De compensatiemiddelen zullen dan ook zeker nodig zijn voor de eigen organisatie.

2.1 De jaarrekening 2021 geeft aanleiding tot het uitbrengen van een positieve zienswijze

De jaarrekening 2021 van het RAR laat een positief saldo zien. Het positieve saldo bedraagt € 122.291,--. Een deel van dit positieve saldo wordt uitgekeerd aan de deelnemende gemeenten. Voor de gemeente Buren betekent dit dat € 6.629,-- (€ 0,25 per inwoner) wordt terugontvangen van het RAR. De gemeente Buren kan zich vinden in de voorgestelde verdeelsleutel van het positieve resultaat.

3.1 Met het indienen van een zienswijze geeft de raad invulling aan zijn kaderstellende rol.

Met het indienen van een zienswijze kan de raad in positie gebracht worden. De gemeente Buren streeft er naar om aansluiting te zoeken bij regionale initiatieven rondom grip op de gemeenschappelijke regelingen. Met het indienen van zienswijzen krijgt de raad meer grip op de gemeenschappelijke regelingen en wordt invulling gegeven aan het in 2020 vastgestelde regionale informatieprotocol.

3.2 De gemeente Buren heeft een bestuurlijk en financieel belang bij RAR.

De gemeentelijke bijdrage aan het RAR is substantieel ten opzichte van de gemeentelijke begroting. Voor 2023 bedraagt de bijdrage van de gemeente Buren € 303.545,-- Burgemeester J.P.M. Meijers vertegenwoordigt de gemeente Buren in het Algemeen Bestuur.

3.3 In de regionale griffierskring is afgesproken dat de raden in de regio Rivierenland de zienswijzen behandelen in de derde week van juni.

De gemeenteraad behandelt de zienswijzen op 7 juni 2022. Hierna kan de zienswijze brief worden verstuurd naar het Regionaal Archief. De behandeling van de jaarstukken door het Algemeen Bestuur van het Regionaal Archief vindt plaats op 7 juli 2022.

4. Kanttekeningen

Geen

TOELICHTING EN UITVOERING

5. Financiën

Bijdrage gemeente Buren

	Begroting Buren 2021	Jaarrekening GR 2021	Begroting Buren 2022	Begroting Buren 2023	Begroting GR 2023
Bijdrage Buren	288.779	€ 288.799	€ 296.969	€ 302.764	303.545

Bij de jaarrekening 2021 is er een batig saldo gerealiseerd van € 122.291. Het RAR stelt voor om deze als volgt te bestemmen:

- een bedrag van € 25.000,- toe te voegen aan een bestemmingsreserve voor de realisatie van de nieuwe website die in 2024/2025 gepland is;

- een bedrag van € 40.938,- toe te voegen aan de algemene reserve, opdat hiermee versneld tegemoet gekomen wordt aan de eis die gesteld is met betrekking tot het weerstandsvermogen. En daarnaast het hernoemen van de algemene reserve naar weerstandsvermogen. Daar deze naam het doel van deze reserve beter duiding geeft;

- een bedrag van € 56.353,- totaal of wel op afgerond € 0,25 per inwoner uit te keren aan de deelnemende gemeenten naar rato van het aantal inwoners overeenkomstig de opstelling van de begroting 2021.
Indien akkoord wordt gegaan met de bestemming van het resultaat levert dit gemeente Buren nog incidenteel € 6.629 op.

Omvang risico's 2023 GR

€ 211.000. De risico's van de Regionaal Archief Rivierenland zijn op dit moment beperkt.

Weerstandsvermogen 2023 GR

De hoogte van de ratio van het weerstandsvermogen is door het Algemeen Bestuur in 2014 vastgesteld op minimaal 1,0. Medio 2017 heeft het Algemeen Bestuur de Update 2017 Risicomanagement & Weerstandsvermogen vastgesteld, dat in 2019 en 2020 een vervolg heeft gekregen en waarbij de minimale norm van 1,0 is gehandhaafd. In 2022 zal er een update plaatsvinden van op deze ratio. Op basis van de actuele cijfers bedraagt het normbedrag van de weerstandscapaciteit € 211.000.

Onderdeel van risicoprofiel Buren

De weerstandsratio is 1.0. Volgens de criteria van Buren is de weerstandsratio 1.0. We houden hier geen rekening mee in het risicoprofiel van de gemeente Buren aangezien de weerstandsratio voldoende is. Bij de bepaling van de weerstandscapaciteit werd voorgaande jaren naast de stand van het weerstandsvermogen (voorheen: algemene reserve) ook de standen van de bestemmingsreserves betrokken. Doordat er echter ook op termijn onttrekkingen uit de bestemmingsreserves zullen plaatsvinden, is besloten dat het weerstandsvermogen te laten groeien tot het normbedrag van de weerstandscapaciteit ad. € 211.000. Hiervoor zijn jaarlijks dotaties gedaan aan het weerstandsvermogen, waarmee het weerstandsvermogen per 1-1-2022 de omvang heeft bereikt van € 211.000. De ratio is in de begroting 2023 en meerjarenraming 2024-2026 altijd >1,0.

6. Communicatie

Nadat de raad heeft ingestemd met de concept-zienswijzebrief wordt deze verstuurd naar het algemeen bestuur van het RAR.

7. Uitvoering en planning
n.v.t.

8. Participatie
n.v.t.

9. Duurzaamheid
n.v.t.

Bijlagen:

- Raadsbesluit
- Zienswijzebrief gemeente Buren
- Aanbiedingsbrief RAR
- Begroting 2023 RAR
- Jaarrekening 2021 RAR

Inlichtingen bij:

Naam	H.H.J. Maasbach-Verbeek
Domein	Dienstverlening

Datum vergadering gemeenteraad	Voorstelnummer	Besluitnummer
14 juni 2022	D.119772	D.119773 Z.041071

Onderwerp: Zienswijze Jaarrekening 2021 en Programmabegroting 2023 en meerjarenraming 2024 en 2026 Regionaal Archief Rivierenland RAR

De Gemeenteraad van Buren;

Gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders d.d. 10 mei 2022;

besluit:

1. Een zienswijze in te dienen op de begroting 2023 van Regionaal Archief Rivierenland op de volgende onderwerpen:
 - a. Een positieve zienswijze uit te brengen op de begroting 2023.
 - b. In de zienswijzebrief een kanttekening op te nemen over de mogelijk aangekondigde claim op de gelden die de gemeente ontvangt via de Algemene Uitkering voor de uitvoering van de Wet Open Overheid.
2. Een zienswijze in te dienen op de jaarrekening 2021 van Regionaal Archief Rivierenland op de volgende onderwerpen:
 - a. Een positieve zienswijze uit te brengen op de jaarrekening 2021 van het Regionaal Archief Rivierenland.
3. De zienswijzebrief vast te stellen.

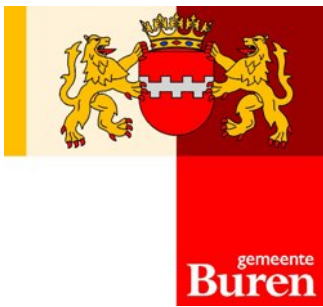
Vastgesteld in de openbare vergadering van 14 juni 2022,

De griffier,

De voorzitter,

J.J. Rochat

J.P.M. Meijers



Regionaal Archief Rivierenland
J.S. de Jongplein 3
4001 WG TIEL

uw brief van: Maurik, 4 mei 2022
uw kenmerk:
ons kenmerk: Z.041071/D.119774
behandeld door: H.H.J. Maasbach-Verbeek
bijlage(n):
onderwerp: Zienswijze Jaarrekening 2021 en Programmabegroting 2023

Geacht bestuur van het Regionaal Archief Rivierenland,

In april 2022 ontvingen wij van u de concept jaarrekening 2021 en de concept begroting 2023. Via deze brief maken wij onze zienswijze kenbaar op de concept jaarrekening 2021 en de concept begroting 2023.

De concept jaarrekening 2021 laat een positief saldo zien van € 122.291,--. De gemeente Buren kan zich vinden in de verdeelsleutel van het positieve resultaat. Een deel hiervan wordt uitgekeerd aan de deelnemende gemeenten. Wij stemmen in met het beschikbaar stellen van € 6.629,-- uit het positief saldo aan de gemeente Buren. Wij kunnen dan ook een positieve zienswijze uitbrengen op de concept jaarrekening 2021.

De concept begroting 2023 is opgesteld in lijn met de kaderbrief die wij eerder van u ontvingen. In de kaderbrief en in de toelichting op de concept begroting maakt u een verwijzing naar een mogelijk toekomstige claim op de gelden die de gemeente Buren ontvangt in het kader van de invoering van de Wet Open Overheid (WOO). Wij willen een kanttekening maken t.a.v. deze aankondiging. De gelden die de gemeente Buren ontvangt zijn voor een groot deel noodzakelijk voor de implementatie van de WOO in onze eigen organisatie. Onder voorbehoud van deze kanttekening kunnen wij een positieve zienswijze uitbrengen op de concept begroting 2021.

Wij hopen u hiermede voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Buren,
de secretaris, de burgemeester,

{{esl:signer1:Capture:size(150,40)}} {{esl:signer2:Capture:size(150,40)}}

M. van Dalen MSc

J.P.M. Meijers

Aan de gemeenteraad van de deelnemende gemeenten
Regionaal Archief Rivierenland

Datum: 30-03-2022
Uw kenmerk:
Ons kenmerk: 1628-19068
Onderwerp: Programmabegroting 2023 en Meerjarenraming 2024-2026

Geachte raad,

Het dagelijks bestuur van het RAR heeft in de vergadering van 28 maart j.l. de Programmabegroting 2023 en Meerjarenraming 2024-2026 in concept vastgesteld.

De Programmabegroting 2023 en de Meerjarenraming 2024-2026 zijn gereed en kunnen binnen de gestelde termijn aan de deelnemende gemeenten worden aangeboden en definitief worden vastgesteld, dan wel ter kennisgeving worden aangenomen in de vergadering van het Algemeen Bestuur, die zal worden gehouden op 7 juli 2022.

De Programmabegroting 2023 en Meerjarenraming 2024-2026 geven inzicht in onze opgave voor de komende jaren voor zowel ons programmaplan als ook financieel. Onderstaand een kort resume. Voor een uitgebreide toelichting wordt u doorverwezen naar de Programmabegroting 2023 en de Meerjarenraming 2024-2026.

Uitgangspunten

Voor het opstellen van de programmabegroting 2023 en de meerjarenraming 2024-2026 zijn zoals gebruikelijk de onderstaande financiële- en beleidskaders gehanteerd. Deze zijn in overeenstemming met de kaders uit onze kaderbrief van 30 november 2021.

Beleidskaders

De begroting is opgesteld op basis van:

- De gemeenschappelijke regeling Regionaal Archief Rivierenland;
- Het "Beleidsplan Regionaal Archief Rivierenland 2022-2025";
- De wet- en regelgeving waaronder de Gemeentewet (GW) en het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV).

Financiële kaders

Voor het eerst is vooraf gewerkt met de kaderbrief, die voor 1 december 2021 aan alle gemeenten toegezonden is voor eventuele zienswijze. Alle deelnemende gemeenten hebben laten weten geen zienswijze op de kaderbrief in te dienen.

Voor het opstellen van de programmabegroting 2023 en de meerjarenraming 2024-2026 zijn de volgende uitgangspunten van de Kaderbrief Programmabegroting 2023 van de Regio Rivierenland gevolgd:

- Een stijging van 2,75% per jaar over de formatie/salariskosten (inclusief pensioenlasten) van peildatum maart 2022;
- Een prijsstijging van de kosten budgetten van 1,5% per jaar;
- De inwoneraantallen van het CBS per 1 januari 2022.

Wet open overheid (Woo)

Vooralsnog zijn hier in de begroting en in de meerjarenraming geen zaken voor opgenomen, omdat op dit moment er nog onvoldoende duidelijk is wat de consequenties zijn van de Woo voor het RAR en haar dienstverlening. Zodra hier meer duidelijkheid over is, worden de consequenties direct inzichtelijk gemaakt.

Weerstandsvermogen

Het uitgangspunt van het Algemeen Bestuur is een structureel en reëel sluitende begroting en incidentele tekorten te dekken vanuit de algemene reserve. De geldende ratio van het weerstandsvermogen is door het Algemeen Bestuur vastgesteld op minimaal 1,0. Dit betekent voor het RAR een minimaal niveau van weerstandscapaciteit van € 211.000.

Bij de bepaling van de weerstandscapaciteit werd voorgaande jaren naast de stand van het weerstandsvermogen (voorheen: algemene reserve) ook de standen van de bestemmingsreserves betrokken. Doordat er echter ook op termijn onttrekkingen uit de bestemmingsreserves zullen plaatsvinden, is in het verleden besloten het weerstandsvermogen te laten groeien tot het normbedrag van de weerstandscapaciteit ad. € 211.000. Hiervoor zijn afgelopen jaren dotaties gedaan aan het weerstandsvermogen, waarmee het weerstandsvermogen per 1-1-2022 de omvang heeft bereikt van € 211.000. De ratio is in de begroting 2023 en meerjarenraming 2024-2026 is hiermee dan ook >1,0

Programma en achterstanden

Het nieuwe beleidsplan 2022-2025 van het Regionaal Archief Rivierenland is leidend geweest voor het opstellen van het programmaplan. Het thema van het beleidsplan is DATA. En wel DATA in al haar facetten: duurzaamheid data, ketendata, metadata, gebruik van data en presentatie van data. Met al deze facetten van DATA komen wij dagelijks in aanraking in ons werk en het is belangrijk hierin steeds toekomstbestendige keuzes te maken. De speerpunten en prioriteiten hierin voor 2023 zijn verwoord in het programma plan.

Afgelopen 2 jaar hebben we op een aantal zaken aanzienlijke achterstanden opgelopen als gevolg van corona. Dit vooral op het gebied van materiele verzorging en inventarisatie, maar ook in de doorontwikkeling van het e-depot (casus Bommelewaard). Een inhaalslag op deze vlakken is zeker noodzakelijk. Hiervoor hebben we ook in ons programma een aantal digitaliseringsprojecten opgenomen die hier een grote bijdrage aan leveren. Natuurlijk blijft de realisatie van deze projecten voor een deel afhankelijk van de ontwikkelingen op het gebied van corona.

Baten en lasten

In deze begroting en meerjarenraming zijn voor de komende jaren zaken opgenomen die zorgen voor een structurele wijzigingen in de lasten, dit zijn met name energieprijsstijgingen, toename in rentelasten en investeringen op het gebied van automatisering ICT. Deze veelal structurele verhogingen worden door ons opgevangen door het doorvoeren van structurele verlagingen in de lasten dan wel verhoging in de inkomsten van onze dienstverlening. Voorbeelden hiervan zijn verlaging in de lasten over gebouwexploitatiekosten door btw-teruggave mogelijk te maken (hiervoor zijn met VvE administratieve aanpassing doorgevoerd). Maar ook het verhogen van onze baten door het structureel doorbalansen van de kosten van onze dienstverlening, mede door een verdere professionalisering van deze dienstverlening. Hiermee blijft er een balans in onze lasten en baten en weten wij een structurele verhogingen en noodzakelijke investeringen op te vangen zonder de bijdrage per inwoner extra te verhogen.

Bijdrage per inwoner

De bijdrage voor de begroting 2023 bedraagt € 11,17 per inwoner. De stijging ten opzichte van 2022 bedraagt afgerond 1,63%.

Gemeente	Inwoneraantal 1-1-2022	Inwoner- bijdrage 2023
Buren	27.165	303.545
Culemborg	29.387	328.373
Maasdriel	25.511	285.063
Neder-Betuwe	25.033	279.721
Tiel	42.271	472.341
West Betuwe	51.968	580.696
Zaltbommel	29.954	334.709
Totaal	231.289	2.584.448

Meerjarenraming 2024-2026

De verwachte ontwikkeling voor de komende jaren van de bijdrage per inwoner is, op basis van de huidige inzichten en uitgaande van de inwonersaantallen per 1-1-2022 als volgt.

Hierin is rekening gehouden met de bekende meerjarige aanpassingen, zoals mutaties op het gebied van salarissen en kapitaallasten.

Inwonerbijdrage	2022	2023	2024	2025	2026
Per inwoner in €	10,99	11,17	11,40	11,63	11,90
stijging t.o.v. voorgaand jaar	2,92%	1,63%	2,01%	2,05%	2,26%

Wij voorzien met deze begroting en meerjarenraming zelfs een lichte verlaging in de bijdrage per inwoner in vergelijking met de eerder vastgestelde begroting 2022 en meerjarenraming 2023-2025. Ofwel voor 2023 is deze € 0,04 lager en in 2024 en 2025 € 0,03 lager dan de prognose in de meerjarenraming 2022-2025, zie hieronder de vergelijking.

Inwonerbijdrage - vergelijking	2023	2024	2025
Vastgestelde begroting 2022 en meerjarenraming 2023-2025	11,21	11,43	11,66
Begroting 2023 en meerjarenraming 2024-2026	11,17	11,40	11,63
daling tov meerjarenraming uit 2022	0,04	0,03	0,03

Aandachtpunten financieel

Bijgaand de belangrijkste aandachtpunten/ wijzigingen op financieel gebied welke zijn meegenomen in de begroting van 2023 en meerjarenraming 2024-2026.

Investerings ICT

Komende jaren zijn er investeringen voorzien op ICT-gebied, zijnde de periodiek terugkerende vervanging en benodigde vernieuwing van aanwezige apparatuur en infrastructuur. Aangezien dit een onlosmakelijk deel is van de bedrijfsvoering van het RAR zijn deze investeringen op de balans voorzien als activa en zullen jaarlijkse afschrijvingen in de exploitatie begroting terugkomen. Hiermee wordt voorzien in een gezonde financiële bedrijfsvoering voor ICT-investeringen. In de begroting 2023 en meerjarenraming 2024-2026 zijn opgenomen de lasten, in de vorm van afschrijvingen, van de benodigde ICT-investeringen ad € 110.000 (€ 10.000 in 2023, € 24.000 in 2024, € 33.000 in 2025 en € 43.000 in 2026).

Incidentele baten en lasten 2023-2026

In de programmabegroting 2023 en meerjarenraming 2024-2026 zijn voor een bedrag van € 160.000 (zijnde elk jaar een bedrag van € 40.000) aan lasten opgenomen voor digitaliseringsprojecten. Deze lasten worden gedekt door de onttrekking aan de bestemmingsreserve informatisering/ digitalisering/ bedrijfsvoering. Deze projecten dragen bij aan het wegwerken van de achterstanden die de afgelopen 2 jaar zijn ontstaan als gevolg van corona en het veelal verplicht thuiswerken. Voor de daadwerkelijke realisatie van deze projecten geldt dat deze afhankelijk zijn van de mogelijke Coronamaatregelen in de komende jaren. Mogelijk dat deze projecten hierdoor naar achteren kunnen verschuiven.

In de begroting 2023 en meerjarenraming 2024-2026 zijn, op basis van de inzichten van afgelopen jaren, geen incidentele lasten voorzien voor gevolgen van corona (zoals de coronamaatregelen).

We voorzien ook voor de komende jaren dat er weer projecten worden opgepakt waarvoor een financiële overheidsbijdrage word ontvangen. Hiervoor zal net als bij de eerdere projecten (zoals Metamorfoze) een voorziening worden getroffen vanuit waar we de lasten zullen dekken. Omdat deze projecten op dit moment van begroten nog niet voldoende concreet zijn, kunnen we deze nog niet benoemen.

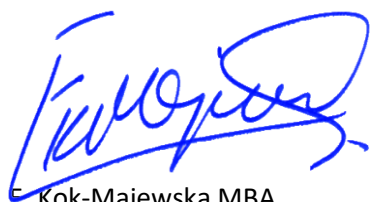
Schuldigerkenning door Energie BV naar een voorziening omgezet

Dit betreft de rentevergoeding aan het RAR op basis van een schuldigerkenning door de Energie BV. Dit is in verband met een akte "recht van opstal t.b.v. WKO-installatie" aan de Energie B.V. De jaarlijkse rentevergoeding aan het RAR bedraagt € 14.242 (4,5% over € 316.510).

Energie BV is in 2019 gefuseerd met Thius, waarmee het juridisch eigendom van de WKO bij Thius is komen te liggen. Gezamenlijk met Thius is besloten dat het fiscaal gezien het beste is de WKO bij Thius in eigendom te houden. Waarbij er tussen Thius en RAR (die beide exploitatienut hebben van de WKO) aanvullend afspraken worden gemaakt over belangrijke besluitvormingsaspecten van de WKO en de gezamenlijke zeggenschap hierin.

Daarnaast heeft het Dagelijks Bestuur van het RAR ingestemd met het voorstel om de lening aan Thius ad. € 316.510,- in 2022 af lossen. Aangezien hiermee de jaarlijkse rentevergoeding aan het RAR ad. € 14.242 zou komen te vervallen, is hier in overleg met de accountant een voorziening voor getroffen. Uit deze voorziening wordt jaarlijks eenzelfde bedrag onttrokken, zodat de financiële effecten hiervan over een lagere periode vereffend worden.

Met vriendelijke groet,
Namens het dagelijks bestuur



E. Kok-Majewska MBA
directeur/streekarchivaris

Aan de gemeenteraad van de deelnemende gemeenten
Regionaal Archief Rivierenland

Datum: 30-03-2022
Uw kenmerk:
Ons kenmerk: 1628-19067
Onderwerp: Jaarverslag & Jaarrekening 2021

Geachte raad,

Het dagelijks bestuur van het RAR heeft in de vergadering van 28 maart j.l. het Jaarverslag & Jaarrekening 2021 in concept vastgesteld.

Het concept jaarverslag en jaarrekening 2021 is gereed en kan binnen de gestelde termijn aan de deelnemende gemeenten worden aangeboden en definitief worden vastgesteld in de vergadering van het Algemeen Bestuur, die zal worden gehouden op 7 juli 2022.

Verantwoordingsdocument

Het jaarverslag en jaarrekening 2021 is in het format opgesteld, dat is vastgesteld in de vergadering van het dagelijks bestuur op 15 februari 2018. Daarmee is het de vierde jaarrekening conform dit format, die zoals voorgeschreven voldoet aan de BBV (besluit begroting en verantwoording) regels. Het verantwoordingsdocument valt daarbij uiteen in twee onderdelen: het jaarverslag (programmaverantwoording en de verplichte paragrafen) en de jaarrekening (baten-lasten, balans en de toelichtingen).

Accountantscontrole

De jaarrekening 2021 is gecontroleerd door het accountantskantoor FSV. De accountant heeft per mail bevestigd akkoord te zijn met de jaarrekening en deze van een verklaring te voorzien. Dit zal nog plaatsvinden voor de AB-vergadering van 7 juli 2022. De verklaring zal worden nagezonden.

Batig saldo

Over 2021 is een batig saldo gerealiseerd van € 122.291. Dit is voor als volgt te verklaren:

- | | |
|--|-----------------|
| + Onvoorzien | € 4.813 |
| Er zijn vrij wel geen onvoorziene zaken voorgevallen in 2021, met uitzondering enkele (met name materiele) kosten inzake corona. | |
| + Personeelskosten | € 85.597 |
| Per saldo op deze post een voordeel als gevolg van corona en het later en lastiger (ook in verband met Corona) ingevuld krijgen van vacatures. | |

- + Directe archiefbeheerkosten** **€ 18.945**
Per saldo op deze post een voordeel mede door inzet van hiervoor bestemde voorzieningen (subsidies).
- + Huisvestingskosten en overig** **€ 12.936**
Per saldo een positief verschil op het totaal door een voordeel op diverse posten, met namen door btw-voordeel op exploitatielasten en het minder aanwezig zijn op kantoor dan wel het minder kunnen inzetten van vrijwilligers, opleidingsmiddelen als gevolg de corona. Hiermee wordt het negatieve effect door omgekeerde rentestand gecompenseerd.

€ 122.291

Bestemming van batig saldo

Zoals gebruikelijk en op nadrukkelijk verzoek van het bestuur is de bestemming van het saldo vooralsnog niet in de jaarrekening verwerkt.

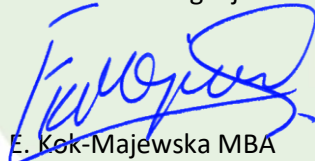
Wel wordt voorgesteld om het batig saldo van € 122.291,- als volgt te bestemmen:

1. een bedrag van € 25.000,- toe te voegen aan een bestemmingsreserve voor de realisatie van de nieuwe website die in 2024/2025 gepland is;
2. een bedrag van € 40.938,- toe te voegen aan de algemene reserve, opdat hiermee versneld tegemoet gekomen wordt aan de eis die gesteld is met betrekking tot het weerstandsvermogen. En daarnaast het hernoemen van de algemene reserve naar weerstandsvermogen. Daar deze naam het doel van deze reserve beter duiding geeft;
3. een bedrag van € 56.353,- totaal of wel op afgerond € 0,25 per inwoner uit te keren aan de deelnemende gemeenten naar rato van het aantal inwoners overeenkomstig de opstelling van de begroting 2021:

Gemeente	Inwoners	Teruggave
Buren	26.742	€ 6.629
Culemborg	28.956	€ 7.178
Maasdriel	25.034	€ 6.206
Neder-Betuwe	24.342	€ 6.034
Tiel	42.161	€ 10.451
West Betuwe	51.198	€ 12.691
Zaltbommel	28.901	€ 7.164
Totaal	227.334	€ 56.353

Voor de bestemming van het batig saldo is een besluit nodig van het Algemeen Bestuur. Dat kan, beargumenteerd, worden genomen in de vergadering op 7 juli 2022.

Met vriendelijke groet,
Namens het dagelijks bestuur



E. Kok-Majewska MBA
directeur/streekarchivaris



Regionaal Archief Rivierenland

Programmabegroting
2023
en
Meerjarenraming
2024 -2026

Regionaal Archief Rivierenland
J.S. de Jongplein 3
4001 WG Tiel
Telefoon: 0344 – 612230
e-mail: info@rarivierenland.nl

BESLUIT PROGRAMMABEGROTING 2023 EN MEERJARENRAMING 2024-2026

Het Algemeen Bestuur;

Gelet op artikel 24 van de gemeenschappelijke regeling Regionaal Archief Rivierenland,

Besluit:

1. Programmabegroting 2023 vast te stellen en
2. de Meerjarenraming 2024-2026 ter kennisgeving aan te nemen.

Aldus besloten in de vergadering van het Algemene Bestuur van 7-7-2022.

T. van Maanen
Voorzitter

E. Kok-Majewska
Secretaris

MANAGEMENTSAMENVATTING

De begroting 2023 en meerjarenraming 2024-2026 geven inzicht in onze opgave voor de komende jaren voor zowel ons programmaplan als ook financieel. Onderstaand een kort resume.

Het nieuwe beleidsplan 2022-2025 van het Regionaal Archief Rivierenland is leidend geweest voor het opstellen van het programmaplan evenals de financiële begroting. Het thema van het beleidsplan is DATA. En wel DATA in al haar facetten: duurzaamheid data, ketendata, metadata, gebruik van data en presentatie van data. Met al deze facetten van DATA komen wij dagelijks in aanraking in ons werk en het is belangrijk hierin steeds toekomstbestendige keuzes te maken. De speerpunten en prioriteiten hierin voor 2023 zijn verwoord in het programma plan.

Afgelopen 2 jaar hebben we op een aantal zaken aanzienlijke achterstanden opgelopen als gevolg van corona. Dit vooral op het gebied van materiele verzorging en inventarisatie, maar ook in de doorontwikkeling van het e-depot (casus Bommelewaard). Een inhaalslag op deze vlakken is zeker noodzakelijk. Hiervoor hebben we ook in ons programma een aantal digitaliseringsprojecten opgenomen die hier een grote bijdrage aan leveren. Natuurlijk blijft de realisatie van deze projecten voor een deel afhankelijk van de ontwikkelingen op het gebied van corona.

De vertaling van dit programma naar onze baten en lasten blijven, ondanks de diverse lastenverzwaringen die we voorzien, in evenwicht met elkaar. Zo zijn in deze begroting en meerjarenraming voor de komende jaren zaken opgenomen die zorgen voor een structurele verzwaring in de lasten, dit zijn met name energieprijsstijgingen, stijging van de rentelasten en investeringen op het gebied van automatisering ICT. Deze veelal structurele verhogingen worden door ons opgevangen door het doorvoeren van structurele verlagingen in de lasten dan wel verhoging in de inkomsten van onze dienstverlening. Door deze balans in lasten en baten weten wij structurele verhogingen en noodzakelijke investeringen op te vangen zonder de bijdrage per inwoner extra te verhogen. De bijdrage per inwoner voor 2023 is zelfs 4 cent lager dan de prognose meerjarenraming 2023-2025.

Tot slot onderbouwen de cijfers uit de (verplichte) paragrafen en financiële begroting de gezonde financiële positie en bedrijfsvoering van het RAR.



Foto RAR: de Studiezaal

Inhoudsopgave

BESLUIT PROGRAMMABEGROTING 2023 EN MEERJARENRAMING 2024-2026	2
MANAGEMENTSAMENVATTING	3
Inhoudsopgave	4
1 Inleiding	5
1.1 Leeswijzer	5
1.2 Kaders	5
1.3 Deelnemende Gemeenten	7
1.4 Samenstelling Bestuur	7
2 Programmaplan	9
2.1 Doelstellingen en missie van het Regionaal Archief Rivierenland	9
2.1.1 Doelstelling	9
2.1.2 Missie	9
2.1.3 Beleidsplan 2022-2025	9
2.2 Wat gaan we ervoor doen?	10
2.2.1 Taakgebieden	10
2.2.2 Taakgebieden en prioriteiten begroting 2023	11
2.3 Wat mag het kosten?	15
2.3.1 Algemene Dekkingsmiddelen en Onvoorzien	16
2.3.2 Overzicht van de kosten van Overhead	17
2.3.3 Het bedrag van de Vennootschapsbelasting	18
2.3.4 Overige toelichting	18
3 Paragrafen	20
3.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing	20
3.2 Onderhoud kapitaalgoederen	21
3.3 Financiering	22
3.4 Bedrijfsvoering	24
5 Financiële begroting	27
5.1 Overzicht van de baten en lasten en de toelichting	27
5.2 Uiteenzetting financiële positie en de toelichting	28
BIJLAGEN	29
Bijlage 1: Overzicht geraamde Overhead 2023-2026	29
Bijlage 2: Geprognosticeerde begin- en eindbalans 2023-2026	30
Bijlage 3: Overzicht van incidentele baten en lasten 2023-2026	31
Bijlage 4: Overzicht van reserves en voorzieningen 2023-2026	32
Bijlage 5: Format voor de begroting van de deelnemende gemeenten	33

1 Inleiding

Voor u ligt de programmabegroting 2023 en de meerjarenraming 2024-2026 van de gemeenschappelijke regeling Regionaal Archief Rivierenland (RAR). De begroting is een instrument/document dat wordt opgesteld op basis van art. 24 lid 4 van de gemeenschappelijke regeling. Hierin staat: Het dagelijks bestuur overlegt aan de gemeenteraden voor 1 april van elk jaar de algemene financiële en beleidsmatige kaders voor het volgende jaar.

Eind 2021 is door het Algemeen Bestuur het nieuwe beleidsplan 2022-2025 vastgesteld. Dit beleidsplan is bij de opstelling van de begroting 2023 leidend geweest voor het archiefprogramma evenals in de Meerjarenraming 2024-2026.

Hieronder wordt in het kort toegelicht hoe het document is opgebouwd en waar u welke informatie kunt vinden. Daarna zijn opgenomen de kaders waarbinnen deze begroting en meerjarenraming zijn opgesteld, de deelnemende gemeentes en de samenstelling van het bestuur.

1.1 Leeswijzer

Beleidsbegroting

Hoofdstuk 2 en 3 omvatten samen de beleidsbegroting. Hierin komen aan de orde:

- in hoofdstuk 2 het Programmaplan met onze doelstellingen ons programmaplan voor 2023.
- in hoofdstuk 3 de Paragrafen, hier is de begroting onderbouwd met relevante financiële informatie en de verplichte paragrafen volgens de begrotingsregels (BBV).

Financiële begroting

Hoofdstuk 4 omvat de financiële begroting. Dit deel van de begroting bestaat uit:

- Het overzicht van baten en lasten en de toelichting
- De uiteenzetting van de financiële positie en de toelichting

1.2 Kaders

De begroting 2023 is opgesteld op basis van onderstaande financiële- en beleidskaders. Deze zijn in overeenstemming met de kaders uit onze kaderbrief van 30 november 2021.

Beleidskaders

De begroting is opgesteld op basis van:

- De gemeenschappelijke regeling Regionaal Archief Rivierenland;
- Het “Beleidsplan Regionaal Archief Rivierenland 2022-2025”;
- De wet- en regelgeving waaronder de Gemeentewet (GW) en het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV).

Wet open overheid (Woo)

Op 26 januari 2021 heeft de Tweede Kamer de Wet open overheid (Woo) aangenomen. Op 5 oktober 2021 heeft ook de Eerste Kamer ingestemd met het initiatiefvoorstel Wet open overheid (Woo). Het doel van de nieuwe wet is om de gehele overheid transparanter en toegankelijker te maken. De wet moet ervoor zorgen dat overheidsinformatie beter vindbaar, uitwisselbaar, eenvoudig te ontsluiten en goed te archiveren is.

Op dit moment is er nog onvoldoende duidelijk wat de consequenties zijn van de Woo voor het Regionaal Archief Rivierenland en haar dienstverlening. Zodra hier meer inzicht in is verkregen gaan we in overleg met de gemeenten over doorbetaling van de door het Rijk via de algemene uitkering voor gemeenschappelijke regelingen beschikbaar gestelde budgetten voor implementatie en

uitvoering van de Wet open overheid (Woo). Dit doen we in gezamenlijkheid en samenwerking met alle Gemeenschappelijke Regelingen in Rivierenland. Vooralsnog zijn hier in de begroting en in de meerjarenraming geen zaken voor opgenomen.

Financieel kader programmabegroting en meerjarenraming

Voor het opstellen van de programmabegroting 2023 en de meerjarenraming 2024-2026 zijn de volgende uitgangspunten van de Kaderbrief Programmabegroting 2023 van de Regio Rivierenland gevolgd:

- Een stijging van 2,75% per jaar over de formatie/salariskosten (inclusief pensioenlasten) van peildatum maart 2022;
- Een prijsstijging van de kosten budgetten van 1,5% per jaar;
- De inwoneraantallen van het CBS per 1 januari 2022.

Het uitgangspunt van het Algemeen Bestuur is een structureel en reëel sluitende begroting en incidentele tekorten te dekken vanuit de algemene reserve. De geldende ratio van het weerstandsvermogen is door het Algemeen Bestuur vastgesteld op minimaal 1,0. Dit betekent voor het RAR een minimaal niveau van weerstandscapaciteit van € 211.000.

Het RAR hanteert op basis van de in 2009 aangetrokken financieringsmiddelen voor investeringen een (gemiddeld) rentepercentage van 4,75%. Dit betreffen annuïtaire leningen welke zijn afgesloten voor de financiering van de bouw met een vaste rente gedurende de gehele looptijd.

Btw

Het Regionaal Archief Rivierenland is Btw-plichtig. Het bedrag per inwoner wordt als gevolg hiervan met 21% Btw belast. De betaalde Btw kan door de deelnemende gemeenten en het waterschap via de zogenaamde compensabele Btw worden verhaald.



Foto RAR: Collage aan bronnen

1.3 Deelnemende Gemeenten

De deelnemende gemeenten aan de gemeenschappelijke regeling Regionaal Archief Rivierenland per 1 januari 2022 zijn: Buren, Culemborg, Geldermalsen, Maasdriel, Neder-Betuwe, Tiel, West Betuwe en Zaltbommel.

1.4 Samenstelling Bestuur

Het bestuur van de gemeenschappelijke regeling Regionaal Archief Rivierenland bestaat op 1 januari 2022 uit:

Dagelijks Bestuur

A. van Maanen	gemeente West Betuwe, voorzitter
H. van Kooten	gemeente Maasdriel
M. Wichgers	gemeente Culemborg
E. Kok-Majewska	directeur/streekarchivaris, secretaris

Algemeen bestuur

A. van Maanen	gemeente West Betuwe, voorzitter
H. van Kooten	gemeente Maasdriel
M. Wichgers	gemeente Culemborg
J. Meijers	gemeente Buren
M.A. Klein	gemeente Neder-Betuwe
F. Groen	gemeente Tiel
C.A.H. Zondag	gemeente Zaltbommel
E. Kok-Majewska	directeur/streekarchivaris, secretaris

Beleidsbegroting

In dit deel:

- Hoofdstuk 2: Programmaplan
- Hoofdstuk 3: Paragrafen

2 Programmaplan

In dit hoofdstuk wordt conform de Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) omschreven:

- wat de beoogde maatschappelijke effecten zijn van het programmaplan: **Doelstelling en missie**;
- op welke wijze de maatschappelijke effecten worden nagestreefd: **Wat gaan we er voor doen?**;
- wat de raming is van de baten en lasten: **Wat mag het kosten?**

2.1 Doelstellingen en missie van het Regionaal Archief Rivierenland

2.1.1 Doelstelling

Art. 3 GR RAR: Het Regionaal Archief heeft tot doel het binnen het samenwerkingsgebied vervullen van de functie van regionaal kennis- en informatiecentrum op het gebied van de lokale en regionale geschiedenis en vervult daartoe de volgende taken:

- a) de zorg voor en het beheren van de in de archiefbewaarplaats berustende archiefbescheiden van de deelnemers.
- b) het toezicht op het beheer van de archiefbescheiden van de deelnemers voor zover deze niet zijn overgebracht.
- c) de zorg voor het beheer van de in de archiefbewaarplaats berustende archiefbescheiden van instanties die niet bestuurlijk in de regeling participeren en waaraan op contractbasis diensten worden verleend.
- d) het stimuleren van de lokale en regionale geschiedbeoefening en het daartoe aanleggen, beheren en bewaren van een zo compleet mogelijke collectie relevant bronnenmateriaal op het gebied van de lokale en regionale geschiedenis.

2.1.2 Missie

Het Regionaal Archief Rivierenland is een professionele, toekomstgerichte archiefdienstverlener voor het Rivierengebied, die klantgerichtheid en zorgvuldigheid in de dienstverlening aan de burger en de overheid voorop heeft staan, die de meerwaarde van samenwerkingsverbanden onderkent en die op actieve wijze gebruik van bronnen en informatie daaruit stimuleert.

De kerntaken van het RAR zijn:

- Het aanbieden van historische informatie en/of belevingskansen aan een zo breed mogelijk publiek op de voor hen meest geschikte manier.
- Als professionele collectiebeheerder archieven en collecties verwerven, bewaren, toegankelijk maken en gebruik ervan stimuleren.

Om deze collecties op optimale wijze te beheren en beschikbaar te stellen, werkt het RAR volgens drie kernwaarden: *Betrouwbaar, Betrokken en Bekwaam*.

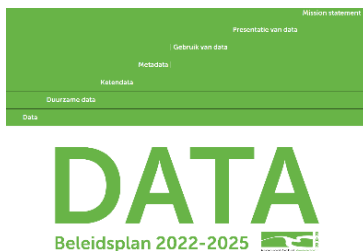
2.1.3 Beleidsplan 2022-2025

Eind 2021 is door het Algemeen Bestuur het beleidsplan RAR 2022-2025 vastgesteld. Het thema van het beleidsplan is DATA. En omvat al haar facetten, zoals:

- ◆ Duurzaamheid data (en daarin)
 - digitale duurzaamheid
 - algoritmes
 - beheer en behoud
 - archiveren bij de bron
- ◆ Ketendata (en daarin)
 - common Ground principes
 - acquisitie particulier materiaal

- impact netwerksamenleving
- uitplaatsing archieven
- ◆ Metadata (en daarin)
 - digitaliseren van archieven en collecties
 - beeldbank
 - inzet vrijwilligers
 - ontsluiting van archieven
- ◆ Gebruik van data (en daarin)
 - publiek
 - onderzoek
 - educatie
- ◆ Presentatie van data (en daarin)
 - doelgroepen
 - website
 - sociale media
 - open data

Het beleidsplan is net als het vorige in vragende vorm opgesteld. Koersvast en met de meeste mogelijke flexibiliteit voor de komende jaren. De vragen die op antwoord wachten, stellen ons in staat om open te staan voor en snel te participeren op technologische en maatschappelijke ontwikkelingen. Het volledige beleidsplan kunt u vinden via onderstaande QR-code.



2.2 Wat gaan we ervoor doen?

2.2.1 Taakgebieden

Het RAR biedt brede dienstverlening aan, waarvan de burgers de vruchten plukken:

- Professioneel archiefbeheer
- Studiezaaldienstverlening
- Uitstekende depotfaciliteiten
- Inspectie
- Advisering, kennisoverdracht en begeleiding bij procesverbetering, e-Depot, TMLO, WHO, WOO, webarchivering
- Digitale dienstverlening, beeldbank en SOD (Scanning on Demand)
- Educatieprogramma's en tentoonstellingen(ruimte)
- Promotie van de regionale historie op internet (o.a. via Google Grants programma, You Tube en social media) en in de (landelijke)media
- Vergaderfaciliteiten voor overheden en gelieerde organisaties
- Extra projecten en ondersteuning

Om het deze brede dienstverlening binnen het opgestelde beleid ten uitvoer te kunnen brengen is de organisatie van het Regionaal Archief Rivierenland ingedeeld in de volgende taakgebieden:

1. Ontsluiting papieren erfgoed
2. Digitale ontwikkeling
3. Inspectie
4. Dienstverlening

Taakgebieden	Hoofdprocessen	Beleidsplan 2019-2021	Gemeenschappelijke Regeling RAR, artikel 3
1. Ontsluiting papieren erfgoed	Verwerven Bewerken Inventariseren Conserveren Acquisitie	Ontsluiting	• Beheer • Zorg en beheer • Stimuleren regionale geschiedbeoefening • Aanleggen, beheer en bewaren van relevante bronmateriaal
2. Digitale ontwikkeling	Digitaliseren en Adviseren	Digitalisering Collectie E-depot	• Beheer • Zorg en beheer • Stimuleren regionale geschiedbeoefening
3. Inspectie	Inspecteren	Inspectie	• Toezicht op het beheer
4. Dienstverlening	Gebruiken Leren en beleven	Erfgoedgebruik	• Stimuleren regionale geschiedbeoefening

Tabel 1 Taakgebieden RAR

2.2.2 Taakgebieden en prioriteiten begroting 2023

Hieronder per taakgebied de prioriteiten voor 2023.

1. Ontsluiting Papieren Erfgoed

Onder dit cluster valt zowel de verwerving, de materiële verzorging en conservering, het archief- en collectiebeheer als het systematisch beschrijven van de historische bronnen. Dit zodat ze voor het publiek beschikbaar zijn en de documenten optimaal behouden kunnen blijven.

De volgende speerpunten en prioriteiten zijn voor het taakgebied Ontsluiting Papieren Erfgoed voor 2023 gepland:

- ◆ Preventie en controle
- ◆ Depotbeheer
- ◆ Verpakken (duurzaam verpakken in zuurvrij omslagen en dozen, etikettering en standplaatsregistratie voorkomt niet alleen schade aan de archiefstukken, maar draagt ook bij aan het snel kunnen vinden van de stukken voor studiezaal of scanning-on-demand)
- ◆ Conserveren van archiefstukken, zodat deze erfgoedveilig kunnen worden geraadpleegd op de studiezaal of gedigitaliseerd
- ◆ Schade-inventarisatie
- ◆ Doorloop van enkele projecten van 2022 naar 2023, zoals het verpakken en bergen van groot formaten en het afronden project militieregisters

- ◆ Inventarisatie: beschrijven van niet geïnventariseerde aanvullingen van gemeentearchieven, vooral van recenter verworven archieven van na 1978
- ◆ Inventariseren van tekeningen en kaarten van Tiel, project gestart in 2022, loopt door in 2023
- ◆ Inventariseren van ten minste twee kerkarchieven
- ◆ Verder ontsluiten van bouwvergunningen ten behoeve van de database op de website
- ◆ Voor Buren, Culemborg, Neder-Betuwe, Tiel en West-Betuwe bovendien: ieder jaar worden tussen 10 en 20 archieven zonder toegang ontsloten (onder andere het archief van Muziekvereniging Ad Astra in Asperen wordt ontsloten)
- ◆ Indexering: afronding voor alle gemeenten worden dtb-registers geïndexeerd (MD en ZB alleen lidmaten, overige gemeenten alle soorten registers)
- ◆ Indexering: voor alle gemeenten worden notariële akten geïndexeerd
- ◆ Indexering: voor meerdere gemeenten worden testamenten en boedels geïndexeerd
- ◆ Indexering: na afronding van de indexering van de akten van de Burgerlijke stand van Lingewaal, worden ook de akten van alle andere gemeenten geïndexeerd
- ◆ Voor ca 10 kernen wordt de straatnaamgeschiedenis uitgezocht en verwerkt in een daarvoor bestemde toegang
- ◆ Direct beschrijven van nieuwe aanwinsten, toegangen online beschikbaar stellen
- ◆ Verdere ontsluiting van bibliotheek- en atlascollecties. In het bijzonder de documentatiecollecties
- ◆ Uit de beschreven atlascollecties keuzes maken voor de beeldbank
- ◆ Materiële en inhoudelijke ondersteuning bij digitalisering en SOD voor gemeenten en particulieren
- ◆ Uitbouwen van het projectmatig werken bij ontsluiting en vrijwilligersbegeleiding
- ◆ Versterken van de inzet en begeleiding van vrijwilligers voor secundaire ontsluiting
- ◆ Het constant zowel actief als passief verwerven van archieven, publicaties en beeldmateriaal
Hiervoor is voortdurend overleg nodig met de aanbieders/uitgevers van materiaal. Deze verwerving zorgt ervoor dat interessant materiaal niet verloren gaat

2. Digitale ontwikkeling

Onder dit taakgebied valt zowel digitalisering als advisering. Digitalisering omvat alle werkzaamheden die nodig zijn om de bronnen digitaal op de juiste wijze permanent beschikbaar te maken.

‘Advisering’ heeft tot doel de gemeenten, het waterschap en de gemeenschappelijke regelingen te ondersteunen bij de verbetering van de kwaliteit van het archief- en informatiebeheer.

De volgende speerpunten en prioriteiten zijn voor het taakgebied digitalisering en advisering voor 2023 gepland:

Digitalisering:

- ◆ S-o-D gemeenten
- ◆ S-o-D particulieren uitbreiden naar particuliere archieven
- ◆ Verdere digitalisering van het kernbestand (Overheidsarchieven, kwetsbare stukken, veel geraadpleegde stukken)
- ◆ Als de rijkssubsidie voor Metamorfoze eind 2022 wordt gehonoreerd digitalisering gehele archief Chamotte Unie N.V. te Geldermalsen
- ◆ Verdere digitalisering atlas (kaarten, tekeningen, prenten etc.) en fotocollecties gehele werkgebied. (Delen van verschillende collecties zijn gedaan. Plan opstellen en uitvoeren voor verdere verwerking en afronding van collecties)

Projecten:

- ◆ Afronding verbeterplan MAIS-Flexis
- ◆ Vervolg project Vele Handen notariële repertoria 1811 – 1935
- ◆ Vervolg project AVG in MAIS-Flexis
- ◆ Vervolg project DMS Corsa (gebruik, opschonen, reguleren en koppeling met e-Depot)
- ◆ Het vervangen/vernieuwen van alle draagbare werkstations (laptops)
- ◆ Voorbereiding vernieuwing website

Advisering:

- ◆ Het ontwikkelen van uiteenlopende kennisproducten voor klantorganisaties inzake de duurzame toegankelijkheid van archiefbescheiden
- ◆ Het uitdragen van het principe van archiving by design in advies en indien van toepassing participatie naar deelnemers RAR
- ◆ Het door-ontwikkelen van beleid inzake beheer en toegankelijkheid van digitale archiefbescheiden in ons e-Depot
- ◆ Het verwerken van MDTO in advieslijn richting gemeenten inzake digitale overbrenging.
- ◆ Het werven en inwerken van een nieuwe adviseur digitale ontwikkeling
- ◆ Het afronden van overbrenging van digitaal archief BVEB naar ons e-Depot
- ◆ Het verkennen van overbrenging van digitaal archief rechtsvoorgangers West Betuwe i.s.m. BvoWB
- ◆ Het afronden van e-depottoetsen over documentmanagementsystemen deelnemers RAR.
- ◆ Het technisch en functioneel inrichten van uitplaatsing voor digitale archiefbescheiden in ons e-Depot in samenwerking met betrokken partijen
- ◆ Het opzetten van een digitale ontvangstruimte bij een overbrengingstraject van digitale archiefbescheiden voor het e-depot
- ◆ Het optimaliseren van onze e-Depot workflows in samenwerking met gemeenten o.b.v. de eerste ervaringen met het overbrengen van digitaal archief van Bommelerwaardse gemeenten naar het e-Depot
- ◆ Het effectueren van onze e-Depot workflow “opname van digitaal particulier archief”

3. Inspectie

Onder dit taakgebied valt toezicht en inspectie. Inspectie en toezicht heeft tot doel de toetsing van de kwaliteit van het archief- en informatiebeheer aan wettelijke eisen en de veiligstelling van in de toekomst over te dragen wettelijk te bewaren archiefbescheiden.

De volgende speerpunten en prioriteiten zijn voor het taakgebied inspectie voor 2023 gepland:

- ◆ Inspecties bij alle aangesloten gemeenten, bij gemeenschappelijke regelingen en het Waterschap Rivierenland, ten aanzien van basisvereisten duurzame toegankelijkheid
- ◆ Vertalen uitgangspunten nieuwe Archiefwet, nieuw Archiefbesluit en nieuwe Archiefregeling naar inspectiebeleid voor de komende jaren
- ◆ Audits bij gemeenten die een vervangingsbesluit hebben, voor zover dat niet in 2022 is gebeurd.
- ◆ Vervolg Strategisch Informatie Overleg (SIO) voor gemeenten, gemeenschappelijke regelingen, waaronder bedrijfsvoeringsorganisaties
- ◆ Beoordelen van de vernietigingslijsten
- ◆ Implementeren van toezichtaanpak aan en archieftoezicht op de verbonden partijen.
- ◆ Jaarlijkse update van het RAR collectiehulpverleningsplan

- ◆ Uitvoeren van twee relevante thema onderzoeken inclusief een kennisnotitie/handreiking naar de klantorganisaties

4. Dienstverlening en educatie

Onder dit taakgebied valt de dienstverlening aan het publiek (studiezaal, beeldbank, SOD en online diensten). Daarnaast omvat dit taakgebied het organiseren van educatieve activiteiten, tentoonstellingen en in samenwerking met partners het erfgoed onder de aandacht brengen.

De volgende speerpunten en prioriteiten zijn voor het taakgebied dienstverlening voor 2023 gepland:

- ◆ Verbeteren digitale dienstverlening: zoals het uitbreiden gebruik social media en andere digitale platforms
- ◆ Onderzoekers faciliteren in hun onderzoek: actief begeleiden in de beschikbare bronnen en in het zoeken op onze website
- ◆ Faciliteren en stimuleren samenwerking historische verenigingen uit het werkgebied van het RAR
- ◆ Activiteiten rondom de Maand van de Geschiedenis
- ◆ Intensievere samenwerking met cultuurcoördinatoren en ICC'ers basisonderwijs
- ◆ Contacten onderhouden en uitbreiden met relevante vakgroepen in middelbaar onderwijs en aanbieden van projecten op maat voor voortgezet onderwijs
- ◆ Zichtbaarheid in lokale en landelijke media vergoten
- ◆ Aanbieden van Maatschappelijke Stages aan middelbare scholieren
- ◆ Aanbieden van rondleidingen en lezingen
- ◆ Faciliteren van bijeenkomsten van verbonden culturele of overheidsinstellingen
- ◆ Ontwikkelen van nieuwe educatieve programma's voor in de klas in samenwerking met de cultuurcoaches Buren en West Betuwe, dit les programma zal modulair opgebouwd worden. Met een algemeen deel over de regio, om daarna het programma toe te spitsen op de verschillende kernen. Voor deze ontwikkelkosten wordt subsidie aangevraagd bij de erfgoededucatiesubsidie van het Fond Cultuurparticipatie
- ◆ Coördinatie van Erfgoedpact en Regioplan uitvoering
- ◆ Uitvoeren voor de Gemeente Tiel, Buren, Culemborg en Neder Betuwe afspraken uit het nieuwe Cultuur en Erfgoedpact met o.a. een oral history project, waarbij ook de vertelvoorstellingen horen
- ◆ Vormgeven van de afspraken uit de Regioplan met o.a. het historische stripboek voor de regio
- ◆ Verkennen van de mogelijkheden van regiobreed toepassing van MET (Mobile Erfgoed Tentoonstelling) en/of Interactieve regiokaart

COVID-19

Voor alle taakgebieden is het wenselijk om enige voorbehoud te noemen. De globaal geplande speerpunten en prioriteiten zijn afhankelijk van de verdere Corona maatregelen in 2022 en 2023 en de consequenties die deze maatregelen op langere termijn kunnen hebben.

2.3 Wat mag het kosten?

Het overzicht van de begrote baten en lasten 2023-2026 is opgenomen in onderstaande tabel:

Omschrijving programma	Begroting 2021			Rekening 2021			Begroting 2022			Begroting 2023			Begroting 2024			Begroting 2025			Begroting 2026		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Programma Archiefbeleid	2.441.189	149.242	-2.291.947	2.419.660	151.037	-2.268.623	2.669.620	213.842	-2.455.778	2.629.110	114.742	-2.514.368	2.709.140	150.212	-2.558.928	2.736.160	130.692	-2.605.468	2.794.720	136.182	-2.658.538
Totaal programma's	2.441.189	149.242	-2.291.947	2.419.660	151.037	-2.268.623	2.669.620	213.842	-2.455.778	2.629.110	114.742	-2.514.368	2.709.140	150.212	-2.558.928	2.736.160	130.692	-2.605.468	2.794.720	136.182	-2.658.538
Algemene dekkingsmiddelen	0	2.568.047	2.568.047	0	2.628.629	2.628.629	0	2.718.738	2.718.738	0	2.784.448	2.784.448	0	2.836.388	2.836.388	0	2.890.508	2.890.508	0	2.951.358	2.951.358
Overhead	271.000	0	-271.000	237.228	0	-237.228	257.500	0	-257.500	264.580	0	-264.580	271.860	0	-271.860	279.340	0	-279.340	287.020	0	-287.020
Heffing VPB	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Onvoorzien	5.100	0	-5.100	487	0	-487	5.460	0	-5.460	5.500	0	-5.500	5.600	0	-5.600	5.700	0	-5.700	5.800	0	-5.800
Geraamde totaal saldo van baten en lasten	2.717.289	2.717.289	0	2.657.375	2.779.666	122.291	2.932.580	2.932.580	0	2.899.190	2.899.190	0	2.986.600	2.986.600	0	3.021.200	3.021.200	0	3.087.540	3.087.540	0
Toevoeging/onttrekking aan reserves:																					
Weerstandvermogen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Reserve E-depot	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Reserve informatisering/bedrijfsvoering	0	0	0	0	50.929	50.929	0	30.000	30.000	0	40.000	40.000	0	40.000	40.000	0	40.000	40.000	0	40.000	40.000
Reserve Inventarisatie achterstanden	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Reserve Website	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	25.000	25.000	0	0	0	0	0	0
Subtotaal mutaties reserves	0	0	0	0	50.929	50.929	0	30.000	30.000	0	40.000	40.000	0	65.000	65.000	0	40.000	40.000	0	40.000	40.000
Geraamde resultaat			0			122.291			0			0			0			0			0
(In de saldokolommen geldt: - = nadelig en + = voordelig)																					

2.3.1 Algemene Dekkingsmiddelen en Onvoorzien

De algemene dekkingsmiddelen bestaan uit de bijdrage per inwoner van de aangesloten gemeenten en de bijdrage van het Waterschap (dienstverleningsovereenkomst).

Gemeentelijke bijdragen

Voor het begrotingsjaar 2023 geldt de datum van 1 januari 2022 als peildatum voor het aantal inwoners. Het aantal inwoners van de deelnemende gemeenten bedroeg op de peildatum 231.289 (begroting 2022: 229.085). Ten opzichte van het begrotingsjaar 2022 is het aantal inwoners met 0,96% gestegen.

De totale lasten voor de deelnemende gemeenten voor het jaar 2023 worden begroot op € 2.584.448.

Inwonerbijdrage 2023

De bijdrage voor de begroting 2023 bedraagt € 11,17 per inwoner (Lasten € 2.584.448 : 231.289 inwoners = € 11,17 afgerond). In 2022 bedroeg deze bijdrage € 10,99. De stijging ten opzichte van 2022 bedraagt afgerond 1,63%.

Hieronder het overzicht van de bijdrage per gemeente op basis van het aantal inwoners.

Gemeente	Inwoneraantal 1-1-2022	Inwoner- bijdrage 2023
Buren	27.165	303.545
Culemborg	29.387	328.373
Maasdriel	25.511	285.063
Neder-Betuwe	25.033	279.721
Tiel	42.271	472.341
West Betuwe	51.968	580.696
Zaltbommel	29.954	334.709
Totaal	231.289	2.584.448

Meerjarenraming 2024-2026

De verwachte ontwikkeling voor de komende jaren van de totale lasten is, op basis van de huidige inzichten, hieronder opgenomen voor de jaren 2024-2026.

Lasten	2022	2023	2024	2025	2026
Te verdelen in €	2.518.738	2.584.448	2.636.388	2.690.508	2.751.358

De meerjarenraming 2024-2026 laat de ontwikkeling zien in de totale lasten. Uitgaande van de inwonersaantallen per 1-1-2022 is hiermee tevens een raming af te geven van de verwachte bijdrage per inwoner vanaf 2023.

Inwonerbijdrage	2022	2023	2024	2025	2026
Per inwoner in €	10,99	11,17	11,40	11,63	11,90
stijging t.o.v. voorgaand jaar	2,92%	1,63%	2,01%	2,05%	2,26%

In deze begroting en meerjarenraming zijn voor de komende jaren zaken opgenomen die zorgen voor een structurele wijzigingen in de lasten, dit zijn met name energieprijsstijgingen, toename in rentelasten en investeringen op het gebied van automatisering ICT. Deze veelal structurele verhogingen worden door ons opgevangen door het doorvoeren van structurele verlagingen in de lasten dan wel verhoging in de inkomsten van onze dienstverlening. Voorbeelden hiervan zijn verlaging in de lasten over gebouwexploitatiekosten door btw-teruggave mogelijk te maken (hiervoor zijn met VvE administratieve aanpassing doorgevoerd). Maar ook het verhogen van onze baten door het structureel doorbalansen van de kosten van onze dienstverlening, mede door een verdere professionalisering van deze dienstverlening. Hiermee blijft er een balans in onze lasten en baten en weten wij een structurele verhogingen en noodzakelijke investeringen op te vangen zonder de bijdrage per inwoner extra te verhogen.

Wij voorzien met deze begroting en meerjarenraming zelfs een lichte verlaging in de bijdrage per inwoner in vergelijking met de eerder vastgestelde begroting 2022 en meerjarenraming 2023-2025. Ofwel voor 2023 is deze € 0,04 lager en in 2024 en 2025 € 0,03 lager dan de prognose in de meerjarenraming 2022-2025, zie hieronder de vergelijking.

Inwonerbijdrage - vergelijking	2023	2024	2025
Vastgestelde begroting 2022 en meerjarenraming 2023-2025	11,21	11,43	11,66
Begroting 2023 en meerjarenraming 2024-2026	11,17	11,40	11,63
daling tov meerjarenraming uit 2022	0,04	0,03	0,03

Dienstverleningsovereenkomst Waterschap Rivierenland (WSRL)

Met het Waterschap Rivierenland is een dienstverleningsovereenkomst gesloten. In deze overeenkomst is bepaald dat het Regionaal Archief Rivierenland de archieven van de voormalige Waterschappen beheert. In juni 2014 is i.v.m. de aansluiting SAB een nieuwe 10-jarige overeenkomst met het WSRL afgesloten met stilzwijgende jaarlijkse verlenging.

De kosten van het toezicht zijn in de nieuwe overeenkomst met het waterschap niet in de prijs per m2 opgenomen. Dit onderdeel van de dienstverlening wordt apart per jaar afgerekend met het waterschap.

Onvoorzien

De post onvoorziene uitgaven is voor 2023 geraamd op € 5.500 (2022: € 5.460). Op basis van de ervaring in de afgelopen jaren wordt dit vooralsnog toereikend geacht voor het begrotingsjaar 2023.

2.3.2 Overzicht van de kosten van Overhead

Met ingang van 2019 is het taakveld Overhead in de begroting een verplicht onderdeel en moeten de kosten van Overhead afzonderlijk in het Programmaplan worden gepresenteerd. In de Notitie Verbonden Partijen van de commissie Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) wordt onder meer op de toepassing van overhead bij Gemeenschappelijke Regelingen ingegaan.

In de begroting is taakveld Overhead opgenomen. Dit taakveld is nader onderverdeeld in:

- lasten gemeentelijke overheadfuncties (i.c. programma archiefbeleid)
- lasten 'eigen overhead' (personeelskosten directie, management en ondersteuning)

Taakveld Overhead	2022	2023	2024	2025	2026
Lasten gemeentelijke overhead functie	2.675.080	2.634.610	2.714.740	2.741.860	2.800.520
'Eigen overhead'	257.500	264.580	271.860	279.340	287.020
Totaal lasten	2.932.580	2.899.190	2.986.600	3.021.200	3.087.540
Bijdragen overhead	2.932.580	2.899.190	2.986.600	3.021.200	3.087.540
Totaal baten	2.932.580	2.899.190	2.986.600	3.021.200	3.087.540

2.3.3 Het bedrag van de Vennootschapsbelasting

Vanaf 2016 is de vennootschapsbelasting ook van toepassing voor decentrale overheden. Het RAR staat op het standpunt dat er geen VpB-plicht geldt voor het RAR. De belastingdienst geeft per brief, d.d. 4 juli 2019 aan dat het RAR niet belastingplichtig is voor de VpB. Voor de jaren 2016, 2017 en 2018 zal de belastingdienst geen aanslagen VpB opleggen. Vanaf het jaar 2019 e.v. wordt door het RAR geen uitnodiging tot het doen van aangifte VpB gedaan. Het is onze verwachting is dat er in de nabije toekomst geen verandering zal zijn die wel leidt tot VpB-plicht voor het RAR. Indien er onverhoopt wel belastingplicht volgt, vloeien hieruit geen nadelige financiële consequenties voor het RAR voort, aangezien er bij eventuele belaste activiteiten geen winstpotentie is. In de begroting en meerjarenraming is daarom een nihilpost inzake de vennootschapsbelasting opgenomen.

2.3.4 Overige toelichting

RAR is voor de gemeenten een Verbonden Partij

Voor de gemeente is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie, waarin de gemeente een bestuurlijk en een financieel belang heeft een Verbonden Partij. Het RAR is voor de gemeenten een Verbonden Partij. In bijlage 5 is een format opgenomen, dat door de aan de gemeenschappelijke regeling deelnemende gemeenten kan worden gebruikt voor het opstellen van hun eigen begroting.

Beleidsindicatoren en effecten van de betrokkenheid van de Verbonden Partij

In artikel 8b van het Besluit Begroting en Verantwoording staat dat het programma de volgende aspecten moeten bevatten:

- a) de doelstelling, in het bijzonder de beoogde maatschappelijke effecten, ten minste moeten worden toegelicht aan de hand van de bij ministeriele regeling vastgestelde beleidsindicatoren;

Dit is niet van toepassing voor het RAR omdat er voor de maatschappelijke effecten van het RAR geen verplichte indicatoren zijn voorgeschreven.

- b) de wijze waarop men die effecten streeft te bereiken en de betrokkenheid hierbij van de Verbonden Partij.

Hiervoor wordt verwezen naar de eerdergenoemde doelstellingen en het beleidsplan van het RAR.

Overzicht van incidentele baten en lasten 2023-2026

In de programmabegroting 2023 en meerjarenraming 2024-2026 zijn voor een bedrag van € 160.000 (zijnde elk jaar een bedrag van € 40.000) aan lasten opgenomen voor digitaliseringsprojecten. Deze lasten worden gedekt door de onttrekking aan de bestemmingsreserve informatisering/ digitalisering/ bedrijfsvoering. Deze projecten dragen bij aan het wegwerken van de achterstanden die de afgelopen 2 jaar zijn ontstaan als gevolg van corona en het veelal verplicht thuiswerken. Voor de daadwerkelijke realisatie van deze projecten geldt dat deze afhankelijk zijn van de mogelijke

Coronamaatregelen in de komende jaren. Mogelijk dat deze projecten hierdoor naar achteren kunnen verschuiven.

In de begroting 2023 en meerjarenraming 2024-2026 zijn, op basis van de inzichten van afgelopen jaren, geen incidentele lasten voorzien voor gevolgen van corona (zoals de coronamaatregelen). Indien deze zich voordoen zal getracht worden dit binnen de begroting op te lossen dan wel via onttrekkingen aan de reserve bedrijfsvoering.

In de programmabegroting 2023 en meerjarenraming 2024-2026 is tevens in het jaar 2024 een bedrag van € 25.000 aan lasten opgenomen voor het vernieuwen van de website. Deze lasten worden gedekt door de onttrekking aan de bestemmingsreserve website.

We voorzien ook voor de komende jaren dat er weer projecten worden opgepakt waarvoor een financiële overheidsbijdrage word ontvangen. Hiervoor zal net als bij de eerdere projecten (zoals Metamorfoze) een voorziening worden getroffen vanuit waar we de lasten zullen dekken. Omdat deze projecten op dit moment van begroten nog niet voldoende concreet zijn, kunnen we deze nog niet benoemen.

Overzicht van beoogde structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves

Dit overzicht is terug te vinden in bijlage 4.

3 Paragrafen

Het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) stelt regels aan welke paragrafen er in de begroting moeten zijn en wat daarin aan de orde komt. De paragrafen in de begroting geven een dwarsdoorsnede van een aantal aspecten. Ze gaan over onderwerpen die in de gehele begroting terug te vinden zijn en waaraan politieke of financiële risico's verbonden zijn. De paragrafen geven het algemeen bestuur en de raden van de deelnemende gemeenten op een andere manier dan het begrotingsprogramma inzicht in de financiële positie van de gemeenschappelijke regeling RAR.

In deze programmabegroting zijn de volgende paragrafen opgenomen:

- ◆ Weerstandsvermogen en risicobeheersing
- ◆ Onderhoud kapitaalgoederen
- ◆ Financiering
- ◆ Bedrijfsvoering

3.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen:

- a. De weerstandscapaciteit, zijnde de middelen en mogelijkheden waarover de gemeenschappelijke regeling beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken;
- b. Alle risico's waarvoor geen directe maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie.

Doelen van het RAR met betrekking tot het weerstandsvermogen en risicobeheersing

De doelen van het RAR zijn als volgt geformuleerd:

- We zorgen voor een solide financieel beleid met een transparant inzicht in de kosten en geldstromen;
- We zorgen voor een structureel en reëel evenwicht in de begroting en de meerjarenraming;
- Onze planning- en control cyclus is zo ingericht dat het DB en het AB de sturings- en verantwoordingsinformatie krijgen die ze nodig hebben.

Beleid

Het RAR hanteert de volgende uitgangspunten voor het risicomanagement:

- Het RAR wil de continuïteit van de organisatiedoelen waarborgen en de vermogenspositie beschermen;
- Het RAR wil actief haar risico's beheersen en kunnen opvangen en wil voorkomen dat incidentele tegenvallende financiële resultaten verhaald moeten worden op de gemeenten.

De hoogte van de ratio van het weerstandsvermogen is door het Algemeen Bestuur in 2014 vastgesteld op minimaal 1,0. Medio 2017 heeft het Algemeen Bestuur de Update 2017 Risicomanagement & Weerstandsvermogen vastgesteld, dat in 2019 en 2020 een vervolg heeft gekregen en waarbij de minimale norm van 1,0 is gehandhaafd. In 2022 zal er een update plaatsvinden van op deze ratio. Op basis van de actuele cijfers bedraagt het normbedrag van de weerstandscapaciteit € 211.000.

Bij de bepaling van de weerstandscapaciteit werd voorgaande jaren naast de stand van het weerstandsvermogen (voorheen: algemene reserve) ook de standen van de bestemmingsreserves

betrokken. Doordat er echter ook op termijn onttrekkingen uit de bestemmingsreserves zullen plaatsvinden (zie het overzicht incidentele baten en lasten), is besloten dat het weerstandvermogen te laten groeien tot het normbedrag van de weerstandscapaciteit ad. € 211.000. Hiervoor zijn jaarlijks dotaties gedaan aan het weerstandvermogen, waarmee het weerstandvermogen per 1-1-2022 de omvang heeft bereikt van € 211.000. De ratio is in de begroting 2023 en meerjarenraming 2024-2026 altijd >1,0.

De ratio is hierbij als volgt berekend:
$$\frac{\text{weerstandvermogen}}{\text{risico's}} = \frac{€ 211.000}{€ 211.000} = 1,0$$

De verwachte stand van het weerstandvermogen is opgenomen in onderstaand overzicht:

	Stand 31-12-2021	Mutaties 2022	Stand 31-12-2022	Mutaties 2023	Stand 31-12-2023	Mutaties 2024	Stand 31-12-2024	Mutaties 2025	Stand 31-12-2025	Mutaties 2026	Stand 31-12-2026
Weerstandvermogen	211.000	0	211.000	0	211.000	0	211.000	0	211.000	0	211.000
Reserve E-depot	58.021	0	58.021	0	58.021	0	58.021	0	58.021	0	58.021
Reserve Bedrijfsvoering	235.280	-30.000	205.280	-40.000	165.280	-40.000	125.280	-40.000	85.280	-40.000	45.280
Reserve Inventarisatie achterstar	5.263	0	5.263	0	5.263	0	5.263	0	5.263	0	5.263
Reserve Website	25.000	0	25.000	0	25.000	-25.000	0	0	0	0	0
Totaal reserves	534.564	-30.000	504.564	-40.000	464.564	-65.000	399.564	-40.000	359.564	-40.000	319.564

Kengetallen

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties heeft de volgende kengetallen in de begroting verplicht gesteld.

De kengetallen van het RAR staan in onderstaande tabel:

Kengetallen	R 2020	R 2021	B 2022	B 2023	B 2024	B 2025	B 2026
1A Netto schuldquote	193	183	159	154	145	136	122
1B Netto schuldquote gecorr. alle verstrekte leningen	193	183	159	154	145	136	122
2 Solvabiliteitsratio	5,5	6,7	5,7	5,4	4,9	4,6	4,2
3 Grondexploitatie	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
4 Structurele exploitatieruimte	6	4	1	1	1	1	1
5 Belastingcapaciteit	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Voor het RAR zijn inmiddels (meerjarige) ervaringscijfers beschikbaar. Zichtbaar is de dalende trend van de netto schuldquote van 193 in 2020 naar 154 in 2023. Dit is een positieve ontwikkeling, immers hoe lager dit kengetal des te minder is de afhankelijkheid van vreemd vermogen. De schuldquote geeft namelijk aan de mate waarin de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie drukken. De solvabiliteit laat na 2021 een licht dalende trend zien: van 6,7 in 2021 naar 5,4 in 2023. Dit duidt op een licht ongunstige ontwikkeling qua financiële weerbaarheid. In dit kader is het van belang het eigen vermogen stabiel te houden (zie ook de paragraaf weerstandvermogen).

De structurele exploitatieruimte geeft aan in hoeverre de het RAR in staat is structureel de eigen lasten te dragen. Dit kengetal moet neutraal of positief zijn. De trend laat zien dat er sprake is van een stabiele exploitatieruimte: 2023 is 1.

3.2 Onderhoud kapitaalgoederen

De paragraaf kapitaalgoederen betreffende het onderhoud van kapitaalgoederen bevat tenminste de kapitaalgoederen gebouwen.

Van deze kapitaalgoederen wordt het volgende aangegeven:

- het beleidskader
- de uit het beleidskader voortvloeiende financiële consequenties
- de vertaling van de financiële consequenties in de begroting

Afschrijving

In de staat van activa zijn de investeringen van de gebouwen van het RAR opgenomen. Het betreft de investeringen nieuwbouw en de investering uitbreiding archiefdepot. De investeringen worden op basis van annuïteiten afgeschreven.

Onderhoudsplan en kosten van onderhoud

Groot onderhoud gebeurt door de VvE op basis van het Meerjarenonderhoudsplan (MJOP) van de VvE. Jaarlijks wordt door het RAR een bedrag betaald aan de VvE t.b.v. de uitvoering van het MJOP. In 2020 en 2021 is de begroting: de Meerjarenonderhoudsbegroting (MJOB) herijkt. Op basis hiervan is het jaarlijkse bedrag geactualiseerd naar de huidige stand van zaken. Daarin is rekening gehouden met een index van 2,0% en een looptijd van 40 jaar. De Meerjarenonderhoudsbegroting (MJOB) wordt 2 jaarlijks geactualiseerd. Hierin worden uiteraard nieuwe technologische ontwikkelingen meegenomen.

Investeringsmiddelen

In de begroting 2023 en meerjarenraming 2024-2026 zijn tevens opgenomen de lasten, in de vorm van afschrijvingen, van de benodigde ICT-investeringen ad € 110.000 (€ 10.000 in 2023, € 24.000 in 2023, €33.000 in 2025 en €43.000 in 2026). Komende jaren zijn er investeringen voorzien op ICT-gebied, zijnde de periodiek terugkerende vervanging en benodigde vernieuwing van aanwezige apparatuur en infrastructuur. Aangezien dit een onlosmakelijk deel is van de bedrijfsvoering van het RAR zijn deze investeringen op de balans voorzien als activa en zullen jaarlijkse afschrijvingen in de exploitatie begroting terugkomen. Hiermee wordt voorzien in een gezonde financiële bedrijfsvoering voor ICT-investeringen.

3.3 Financiering

In de paragraaf financiering komen zoals de naam al aangeeft de aspecten rond de financiering aan de orde. In dit kader is het verplicht onder meer te voldoen aan de Wet Financiering Decentrale Overheden (FIDO).

Geldleningen

De geldmiddelen bestaan uit middelen in rekening-courant en corresponderende deposito-rekeningen. In 2008 zijn twee vaste geldleningen voor de toenmalige nieuwbouw afgesloten. Deze zijn in 2009 opgenomen. Omdat de investeringskosten voor de nieuwbouw lager uit zijn gevallen, is de depotuitbreiding met een deel van de overblijvende financiële middelen gefinancierd.

Rentelasten, renteresultaat en toerekening van rente

De aan het programma toe te rekenen rente wordt bepaald door de externe rente die bestaat uit de rente die betaald wordt over afgesloten leningen.

Beide leningen zijn annuïteiten leningen met een vaste rente gedurende de gehele looptijd.

Lening A heeft een hoofdsom van € 2 miljoen en een looptijd van 20 jaar. De rente is gedurende de gehele looptijd 4,73%. Lening B heeft een hoofdsom van € 8 miljoen en een looptijd van 40 jaar. De rente is gedurende de gehele looptijd 4,78%. In de toerekening van rente aan de investeringen wordt uitgegaan van 4,75%.

Kapitaallasten

De looptijd en de aflossing van de beide leningen lopen gelijk aan de kapitaallastberekening voor de investering van de nieuwbouw.

Garantstelling deelnemende gemeenten aan BNG

De deelnemende gemeenten staan op basis van artikel 26, lid 3 van de Gemeenschappelijke Regeling voor de geldleningen garant bij de Bank Nederlandse Gemeenten.

Berekening van het EMU¹ -saldo

Berekening EMU saldo	2022	2023	2024	2025	2026
Exploitatie saldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, art 17c)	-30.000	-40.000	-65.000	-40.000	-40.000
Afschrijvingen ten laste van exploitatie	267.428	281.794	301.986	319.213	342.379
Uitgaven aan investeringen in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	-20.550	-28.950	-81.000	-48.300	-48.000
Betalingen ten laste van de voorzieningen	248.992	-15.743	-15.743	-14.243	-14.243
Berekend EMU saldo	465.870	197.101	140.243	216.670	240.136

Schuldigerkenning door Energie BV

Dit betreft de rentevergoeding aan het RAR op basis van een schuldigerkenning door de Energie BV. Dit is in verband met een akte "recht van opstal t.b.v. WKO-installatie" (Warmte Koude Opslag) aan de Energie B.V. De jaarlijkse rentevergoeding aan het RAR bedraagt € 14.242 (4,5% over € 316.510).

Energie BV is in 2019 gefuseerd met Thius, waarmee het juridisch eigendom van de WKO bij Thius is komen te liggen. Gezamenlijk met Thius is besloten dat het fiscaal gezien het beste is de WKO bij Thius in eigendom te houden. Waarbij er tussen Thius en RAR (die beide exploitatienut hebben van de WKO) aanvullend afspraken worden gemaakt over belangrijke besluitvormingsaspecten van de WKO en de gezamenlijke zeggenschap hierin.

Daarnaast heeft het Dagelijks Bestuur van het RAR ingestemd met het voorstel om de lening aan Thius ad. € 316.510,- in 2022 af lossen. Aangezien hiermee de jaarlijkse rentevergoeding aan het RAR ad. € 14.242 zou komen te vervallen, is hier in overleg met de accountant een voorziening voor getroffen. Uit deze voorziening wordt jaarlijks eenzelfde bedrag onttrokken, zodat de financiële effecten hiervan over een lagere periode vereffend worden.

Financieringspositie

Financieringsbehoefte	2022	2023	2024	2025	2026
A. Investerings netto	-20.550	-28.950	-81.000	-48.300	-48.000
B. Afschrijvingen -/-	-267.428	-281.794	-301.986	-319.213	-342.379
C. Aflossingen leningen	235.133	246.518	257.705	270.932	284.051
Nieuw op te nemen leningen	0	0	0	0	0
Vaste schuld 31-12	7.601.696	7.355.178	7.097.472	6.826.540	6.542.490

Kasgeldlimiet

Het kasgeldlimiet wordt berekend op basis van 8,5% van het begrotingstotaal. De ontwikkeling van de kasgeldlimiet voor de komende jaren is als volgt:

¹ EMU saldo is het financieringssaldo minus deelname aan bedrijven en inkomsten uit kredietverstrekking, uitgedrukt in geld, van een overheid die lid is van de Europese Monetaire Unie (EMU).

Berekening kasgeld	2022	2023	2024	2025	2026
Totale lasten c.q. begrotingstotaal	2.932.580	2.899.190	2.986.600	3.021.200	3.087.540
Percentage regeling	8,5%	8,5%	8,5%	8,5%	8,5%
Kasgeldlimiet	249.269	246.431	253.861	256.802	262.441

Het RAR zal hier gelet op liquiditeitspositie geen gebruik hoeven te maken van de kasgeldlimiet.

Renterisiconorm

Om de (rente) risico's op de leningen portefeuille te beheren is de renterisiconorm van toepassing. Deze norm heeft als uitgangspunt dat de aflossingen en/of renteherziening in enig jaar nooit meer mag zijn dan 20% van het begrotingstotaal. Deze norm is gebaseerd op de Wet Financiering Decentrale Overheden. In de tabel is onder regel 5a is te zien dat het RAR voor de jaren 2023-2026 ruimschoots binnen de gestelde norm blijft.

Renterisico	2022	2023	2024	2025	2026
1 Renteherzieningen op vast schuld	0	0	0	0	0
2 Aflossingen	235.133	246.518	257.705	270.932	284.051
3 Renterisico (1+2)	235.133	246.518	257.705	270.932	284.051
4 Renterisiconorm	586.516	579.838	597.320	604.240	617.508
5a Ruimte onder renterisiconorm (4<3)	351.383	333.320	339.615	333.308	333.457
5b Overschrijding renterisiconorm (3>4)	0	0	0	0	0

Berekening renterisiconorm	2022	2023	2024	2025	2026
4a Totale lasten	2.932.580	2.899.190	2.986.600	3.021.200	3.087.540
4b Norm	20%	20%	20%	20%	20%
4 Renterisiconorm	586.516	579.838	597.320	604.240	617.508

3.4 Bedrijfsvoering

Uitgangspunt formatie en personeelskosten

De personele formatie en de bijbehorende salariskosten voor de begroting 2023 worden geraamd op basis van de actuele personele formatie en personeelsplanning van peildatum maart 2022 (ten tijde van het opstellen van de begroting). Sinds meerdere jaren maakt het RAR gebruik van de diensten van de Bedrijfsvoeringsorganisatie West Betuwe (BvWB) inzake de personeels- en salarisadministratie via een dienstverleningsovereenkomst. Deze overeenkomst is in 2021 herzien, hierdoor stijgen de jaarlijkse kosten middels een ingroeimodel van twee jaar uiteindelijk met 7.000 euro.

Ontwikkelingen formatie en personeelskosten

Het aantal fte op 01-03-2022 is 21,20. Voor de begroting 2023 en meerjarenraming 2024-2026 van het RAR is de verwachte formatie ontwikkeling als volgt:

Functie	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Directeur/streekarchivaris	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Adjunct-directeur	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Ondersteuning	0,56	0,56	0,56	0,56	0,56	0,56
Medewerkers	18,64	19,64	19,64	19,64	19,64	19,64
Totaal	21,20	22,20	22,20	22,20	22,20	22,20

Ziektevervanging

Verzuim wordt in eerste instantie opgevangen in de eigen organisatie. In de begroting 2023 is voor een bedrag van € 21.431 rekening gehouden met vervanging wegens ziekte (1,5% van de loonsom).

Inhuur tijdelijk personeel

Inhuur van tijdelijk personeel vindt deels plaats binnen het bestaande loonkostenbudget uit de vrijval van personeelskosten van niet of niet direct ingevulde vacatures. Daarnaast is in de begroting 2023 voor de inhuur van tijdelijk personeel een bedrag van € 40.210 opgenomen.

Werkzaam

Voor het jaar 2023 zijn de kosten van inhuur via Werkzaam van 1,7 fte in de begroting opgenomen. Deze bedragen € 26.140.

Jaarlijks terugkerende arbeidskosten

Het RAR dient vanuit het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) in de begroting in te gaan op de zogenaamde jaarlijks terugkerende aan arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume. Onder arbeidsrechtelijke verplichtingen worden verstaan de aanspraken op toekomstige uitkeringen door huidig dan wel voormalig personeel. Het BBV schrijft voor dat jaarlijkse arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume via de exploitatie moeten lopen. Als de verplichtingen niet van een vergelijkbaar volume zijn, dan moet hiervoor een voorziening worden getroffen. Bij het RAR is daarvan geen sprake.

Financiële begroting

In dit deel:

- Het overzicht van baten en lasten en de toelichting
- De uiteenzetting van de financiële positie en de toelichting

5 Financiële begroting

5.1 Overzicht van de baten en lasten en de toelichting

Omschrijving programma	Rekening 2021			Begroting 2022			Begroting 2023			Begroting 2024			Begroting 2025			Begroting 2026		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Programma Archiefbeleid																		
Programma Archiefbeleid	218.173	99.647	-118.526	311.110	159.600	-151.510	205.970	69.000	-136.970	208.880	79.000	-129.880	211.860	84.000	-127.860	214.890	89.000	-125.890
Personeelskosten - programma	1.046.159	13.626	-1.032.532	1.133.000	0	-1.133.000	1.164.160	0	-1.164.160	1.196.170	0	-1.196.170	1.229.060	0	-1.229.060	1.262.860	0	-1.262.860
Overige personeelskosten	40.643	0	-40.643	46.780	0	-46.780	47.600	0	-47.600	48.910	0	-48.910	50.240	0	-50.240	51.620	0	-51.620
Huisvestingskosten	874.054	14.242	-859.812	909.100	14.242	-894.858	918.240	14.242	-903.998	956.830	39.242	-917.588	941.950	14.242	-927.708	957.550	14.242	-943.308
Organisatie, beheer & administratie	30.569	0	-30.569	47.350	0	-47.350	48.760	0	-48.760	50.300	0	-50.300	51.270	0	-51.270	52.250	0	-52.250
Automatiseringskosten	195.324	23.521	-171.802	221.250	40.000	-181.250	228.110	31.500	-196.610	231.540	31.970	-199.570	235.020	32.450	-202.570	238.540	32.940	-205.600
Rente- en financiering	14.738	0	-14.738	1.030	0	-1.030	16.270	0	-16.270	16.510	0	-16.510	16.760	0	-16.760	17.010	0	-17.010
Totaal programma's	2.419.660	151.037	-2.268.623	2.669.620	213.842	-2.455.778	2.629.110	114.742	-2.514.368	2.709.140	150.212	-2.558.928	2.736.160	130.692	-2.605.468	2.794.720	136.182	-2.658.538
Algemene dekkingsmiddelen	0	2.628.629	2.628.629	0	2.718.738	2.718.738	0	2.784.448	2.784.448	0	2.836.388	2.836.388	0	2.890.508	2.890.508	0	2.951.358	2.951.358
Overhead																		
Personeelskosten - overhead	237.228	0	-237.228	257.500	0	-257.500	264.580	0	-264.580	271.860	0	-271.860	279.340	0	-279.340	287.020	0	-287.020
Heffing VPB	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Onvoorzien	487	0	-487	5.460	0	-5.460	5.500	0	-5.500	5.600	0	-5.600	5.700	0	-5.700	5.800	0	-5.800
Geraamde totaal saldo van baten en lasten	2.657.375	2.779.666	122.291	2.932.580	2.932.580	0	2.899.190	2.899.190	0	2.986.600	2.986.600	0	3.021.200	3.021.200	0	3.087.540	3.087.540	0
Toevoeging/onttrekking aan reserves:																		
Weerstandsvermogen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Reserve E-depot	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Reserve Informatisering/bedrijfsvoering	0	0	0	0	30.000	30.000	0	40.000	40.000	0	40.000	40.000	0	40.000	40.000	0	40.000	40.000
Reserve inventarisatie achterstanden	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Subtotaal mutaties reserves	0	0	0	0	30.000	30.000	0	40.000	40.000	0	40.000	40.000	0	40.000	40.000	0	40.000	40.000
Geraamde resultaat			122.291			0			0			0			0			0
(In de saldokolommen geldt: - = nadelig en + = voordelig)																		

5.2 Uiteenzetting financiële positie en de toelichting

De uiteenzetting van de financiële positie bevat informatie over de balansposten in de begroting. Deze uiteenzetting moet op basis van het Besluit Begroting en Verantwoording de volgende onderdelen bevatten:

- a. een raming voor het begrotingsjaar van de financiële gevolgen van het bestaande en het nieuwe beleid dat in het programma is opgenomen;
- b. een geprognosticeerde begin- en eindbalans van het begrotingsjaar, die ten minste de posten bevat om een het EMU-saldo te kunnen berekenen;
- c. het EMU-saldo over het vorig begrotingsjaar en de berekening van het geraamde bedrag over het begrotingsjaar alsmede het jaar volgend op het begrotingsjaar.

Afzonderlijke aandacht wordt ten minste besteed aan:

- d. de jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume;
- e. de investeringen, onderscheiden in investeringen met een economisch nut en investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut;
- f. de financiering;
- g. de stand en het verloop van de reserves;
- h. de stand en het verloop van de voorzieningen.

Ad a. Bestaande en nieuwe beleid

In de begroting 2023 is nieuw beleid opgenomen. De toelichting hierop is opgenomen in Hoofdstuk 1, programma archiefbeleid.

Ad b en c. Geprognosticeerde begin- en eindbalans

Deze balans is opgenomen in bijlage 2.

Ad d. Jaarlijks terugkerende arbeidskosten

Deze informatie is opgenomen in de paragraaf bedrijfsvoering.

Ad e. Investeringen

In de programmabegroting 2023 en de meerjarenraming 2024-2026 zijn investeringen opgenomen met betrekking tot ICT. Deze informatie is opgenomen in de paragraaf Wat mag het kosten

Ad f. Financiering

Deze informatie is opgenomen in de paragraaf financiering.

Ad g en h. Reserves en voorzieningen

Het overzicht van reserves en voorzieningen voor de jaren 2023-2026 is opgenomen in bijlage 4.

BIJLAGEN

Bijlage 1: Overzicht geraamde Overhead 2023-2026

Overzicht van geraamde baten en lasten van het taakveld Overhead²:

Taakveld Overhead	2022	2023	2024	2025	2026
Lasten gemeentelijke overhead functie	2.675.080	2.634.610	2.714.740	2.741.860	2.800.520
'Eigen overhead'	257.500	264.580	271.860	279.340	287.020
Totaal lasten	2.932.580	2.899.190	2.986.600	3.021.200	3.087.540
Bijdragen overhead	2.932.580	2.899.190	2.986.600	3.021.200	3.087.540
Totaal baten	2.932.580	2.899.190	2.986.600	3.021.200	3.087.540

² Elke GR is verplicht de baten en lasten te splitsen in de voorgeschreven taakvelden, in zowel de begroting als de jaarrekening. Art. 58a Wgr lid2 sub bepaalt dat de Informatie voor derden (IV-3) indeling en dus de taakveldindeling conform de gemeentelijke indeling geldt bij een gemeenschappelijke regeling van gemeente en provincie. Het overzicht van geraamde baten en lasten van de taakvelden is een verplichte bijlage. Voor het RAR is het Overzicht van geraamde baten en lasten van het taakveld Overhead 0.4 verplicht

Bijlage 2: Geprognosticeerde begin- en eindbalans 2023-2026

	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
ACTIVA						
Materiele vaste activa						
Gebouwen en terreinen	5.720.893	5.472.175	5.211.644	4.938.740	4.652.875	4.353.434
Friciekosten aansluiting SAB bij RAR	-	-	-	-	-	-
ICT Apparatuur	35.806	37.647	45.334	97.252	112.204	117.267
	5.756.699	5.509.822	5.256.978	5.035.992	4.765.079	4.470.701
Vlottende activa						
Vorraden	4.719	-	-	-	-	-
Vorderingen						
Debiteuren	7.210	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000
Belastingen en premies sociale verzekeringen	17.881	-	-	-	-	-
Overlopende activa	3.624	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000
	28.715	55.000	55.000	55.000	55.000	55.000
Liquide middelen	3.058.756	3.289.520	3.240.103	3.122.641	3.068.378	3.024.463
Totaal activa	8.848.889	8.854.342	8.552.081	8.213.633	7.888.457	7.550.164
PASSIVA						
Eigen Vermogen						
Reserves	468.626	504.564	464.564	399.564	359.564	319.564
Resultaat boekjaar	122.291					
	590.917	504.564	464.564	399.564	359.564	319.564
Vreemd vermogen	88.190	337.182	321.439	305.696	291.453	277.210
Langlopende schulden	7.601.696	7.355.178	7.097.473	6.826.540	6.542.490	6.244.685
Kortlopende schulden						
Aflossingsverplichtingen langlopende schulden	235.133	246.518	257.705	270.933	284.050	297.805
Crediteuren	70.900	70.900	70.900	70.900	70.900	70.900
Belastingen en premies sociale verzekeringen	113.311	100.000	100.000	100.000	100.000	100.000
Overige passiva	148.741	240.000	240.000	240.000	240.000	240.000
	568.085	657.418	668.605	681.833	694.950	708.705
Totaal passiva	8.848.889	8.854.342	8.552.081	8.213.633	7.888.457	7.550.164

Bijlage 3: Overzicht van incidentele baten en lasten 2023-2026

Het RAR heeft in de begroting 2023-2026 de volgende incidentele baten en lasten opgenomen:

- ◆ € 160.000 onttrekking uit de reserve informatisering/digitalisering/bedrijfsvoering voor de uitvoering van digitaliseringsprojecten in 2023 - 2026.
- ◆ € 25.000 onttrekking uit de reserve website voor de realisatie van de vernieuwde website.

Bijlage 4: Overzicht van reserves en voorzieningen 2023-2026

	Stand 31-12-2021	Mutaties 2022	Stand 31-12-2022	Mutaties 2023	Stand 31-12-2023	Mutaties 2024	Stand 31-12-2024	Mutaties 2025	Stand 31-12-2025	Mutaties 2026	Stand 31-12-2026
Voorziening/vreemd vermogen											
Project Metamorfoze	51.776	-51.776	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Publicatiefonds	36.414	-1.500	34.914	-1.500	33.414	-1.500	31.914	0	31.914	0	31.914
Energie BV/ Rentelasten	0	302.268	302.268	-14.243	288.025	-14.243	273.782	-14.243	259.539	-14.243	245.296
Totaal voorzieningen	88.190	248.992	337.182	-15.743	321.439	-15.743	305.696	-14.243	291.453	-14.243	277.210
Reserves/eigen vermogen											
Weerstandsvermogen	211.000	0	211.000	0	211.000	0	211.000	0	211.000	0	211.000
Reserve E-depot	58.021	0	58.021	0	58.021	0	58.021	0	58.021	0	58.021
Reserve bedrijfsvoering	235.280	-30.000	205.280	-40.000	165.280	-40.000	125.280	-40.000	85.280	-40.000	45.280
Reserve inventarisatie achterstanden	5.263	0	5.263	0	5.263	0	5.263	0	5.263	0	5.263
Reserve Website	25.000	0	25.000	0	25.000	-25.000	0	0	0	0	0
Totaal reserve	534.564	-30.000	504.564	-40.000	464.564	-65.000	399.564	-40.000	359.564	-40.000	319.564

Bijlage 5: Format voor de begroting van de deelnemende gemeenten

Informatie voor deelnemende gemeenten over de effecten en de betrokkenheid hierbij van de gemeenschappelijke regeling RAR

1. Naam	Regionaal Archief Rivierenland
2. Rechtsvorm	Gemeenschappelijke Regeling
3. Adres en Vestigingsplaats	J.S. de Jongplein 3, 4001 WG Tiel
4. Doelstelling en openbaar belang	Het Regionaal Archief heeft tot doel het binnen het samenwerkingsgebied vervullen van de functie van regionaal kennis- en informatiecentrum op het gebied van de lokale en regionale geschiedenis en vervult daartoe de volgende taken: a) de zorg voor en het beheren van de in de archiefwerkplaats berustende archiefbescheiden van de deelnemers; b) het toezicht op het beheer van de archiefbescheiden van de deelnemers voor zover deze niet zijn overgebracht; c) de zorg voor het beheer van de in de archiefbewaarpplaats berustende archiefbescheiden van instanties die niet bestuurlijk in de regeling participeren en waaraan op contractbasis diensten worden verleend, en d) het stimuleren van de lokale en regionale geschiedbeoefening en het daartoe aanleggen, beheren en bewaren van een zo compleet mogelijke collectie relevant bronnenmateriaal op het gebied van de lokale en regionale geschiedenis.
5. Relatie met taakveld Overhead	De bijdrage aan het RAR is voor de gemeenten een last die verantwoord wordt op Taakveld 0.4 Overhead (zie bijlage 1).
6. Deelnemende gemeenten	Buren, Culemborg, Maasdriel, Neder-Betuwe, Tiel, West Betuwe en Zaltbommel.
7. Bestuurlijk belang	De deelnemende gemeenten zijn vertegenwoordigd in het Algemeen en het Dagelijks bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Regionaal Archief Rivierenland. Daarnaast zijn raadsleden betrokken bij de AB-vergaderingen via een BOV-constructie (beeldvormende en oordeelsvormende vergadering).
8. Financieel belang	Het aan het RAR ter beschikking gesteld bedrag is niet verhaalbaar als het RAR failliet gaat, onderscheidenlijk het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt.
9. Eigen Vermogen	Eigen Vermogen 31-12-2021: Reserves € 468.626 en een batig saldo € 122.291
10. Vreemd Vermogen	Vreemd Vermogen 31-12-2021: € 8.257.971
11. Gemeentelijke bijdrage	Voor 2023 is de totale gemeentelijke bijdrage begroot op € 2.584.448 Zie pagina 16 voor de verdeling over de deelnemende gemeenten.
12. Email	info@regionaalarchiefrivierenland.nl
13. Website	www.regionaalarchiefrivierenland.nl
14. Telefoon	Telefoon 0344 - 612 230
15. Risicoprofiel	Laag



Regionaal Archief Rivierenland

Jaarverslag & Jaarrekening *2021*

Regionaal Archief Rivierenland
J.S. de Jongplein 3
4001 WG Tiel
Telefoon: 0344 – 612230
e-mail: info@rarivierenland.nl

BESLUIT JAARVERSLAG EN JAARREKEKING 2021

Het Algemeen Bestuur;

Gelet op artikel 24 van de gemeenschappelijke regeling Regionaal Archief Rivierenland,

Besluit:

1. Het jaarverslag en de jaarrekening 2021 in concept vast te stellen en
2. Voor te leggen aan het Algemeen Bestuur en de deelnemende gemeenten,
3. Met in achtneming hiervan het positieve resultaat 2021 van € 122.291,- als volgt te bestemmen:
 - a. een bedrag van € 25.000,- toe te voegen aan een bestemmingsreserve voor de realisatie van de nieuwe website die in 2024/2025 gepland is;
 - b. een bedrag van € 40.938,- toe te voegen aan de algemene reserve, opdat hiermee versneld tegemoet gekomen wordt aan de eis die gesteld is met betrekking tot het weerstandsvermogen. En daarnaast het hernoemen van de algemene reserve naar weerstandsvermogen. Daar deze naam het doel van deze reserve beter duiding geeft;
 - c. een bedrag van € 56.353,- totaal (zijnde naar boven afgerond € 0,25 per inwoner) uit te keren aan de deelnemende gemeenten naar rato van het aantal inwoners overeenkomstig de opstelling van de begroting 2021:

Gemeente	Inwoners	Teruggave
Buren	26.742	€ 6.629
Culemborg	28.956	€ 7.178
Maasdriel	25.034	€ 6.206
Neder-Betuwe	24.342	€ 6.034
Tiel	42.161	€ 10.451
West Betuwe	51.198	€ 12.691
Zaltbommel	28.901	€ 7.164
Totaal	227.334	€ 56.353

Aldus besloten in de vergadering van het Algemene Bestuur van 7-7-2022

T. van Maanen
Voorzitter

E. Kok-Majewska
Secretaris

MANAGEMENTSAMENVATTING

Net als in 2020 heeft corona ook zijn invloed gehad op de bereikte resultaten in 2021. Hierover leest u meer in detail verderop in dit verslag. Bijgaand een kort resume.

Het verplicht thuiswerken en het sluiten van onze deuren voor bezoekers, zijn met name de belangrijkste consequenties van de corona die hun invloed hebben gehad op het archiefprogramma bij het Regionaal Archief Rivierenland. Door het gehoor te geven aan de oproep om massaal thuis te werken, heeft het RAR haar werkplannen anders moeten inrichten. Zo zijn een aantal digitaliseringstrajecten naar voren gehaald, om het thuiswerken beter te faciliteren. En ook onze Scanning on Demand (SOD) service voor particulieren is versnel doorontwikkeld. Dit om onze bezoekers een mogelijkheid te bieden stukken op te vragen en in te zien terwijl een bezoek aan de studiezaal niet mogelijk was. Tijdens de lockdown is echter ook deze service beperkter geweest door minder personeel op kantoor. De conservering en digitalisering van het gehele archief van Maatschappij De Betuwe (Flipje), in het kader van de toegekende Metamorfoze subsidie, ligt ondanks de corona nog op schema. Dit project is juist naar voren getrokken waardoor de conservering hiervan is afgerond. Voor het project is in 2019 een rijkssubsidie van 165.000 euro verkregen, welke grotendeels in 2021 zijn besteed.

Naast dat zaken in de versnelling zijn gekomen hebben de maatregelen aan de andere kant aanzienlijke achterstanden opgeleverd. Dit vooral op het gebied van materiele verzorging en inventarisatie. De archieven mogen nou eenmaal niet naar huis meegenomen worden ter bewerking. Maar ook de doorontwikkeling van het e-depot (casus Bommelerwaard) heeft enige vertraging opgelopen. En het werk van vrijwilligers werd anders vormgegeven en is deels helaas on-hold gezet in 2021. Op deze vlakken zijn de komende jaren inhaalslagen zeker noodzakelijk.

Corona heeft ook invloed gehad op de financiële resultaten van 2021. Wat veelal komt door de aanpassingen in onze werkplannen. Verder hebben er zich geen incidentele baten en lasten voorgedaan in 2021. De financiële paragrafen laten cijfers en kengetallen zien, waaruit blijkt van de financiële positie van het Regionaal Archief Rivierenland zich binnen de gestelde kaders en normen begeeft. We realiseren in 2021 een positief resultaat van € 122.291,-. Belangrijkste oorzaken hiervan zijn de incidenteel lagere lasten als gevolg van het niet kunnen uitvoeren van geplande werkzaamheden in combinatie met het daardoor naar voren halen van werkzaamheden waar incidentele baten voor beschikbaar waren (rijkssubsidie Metamorfoze). Vooruitkijkend, de coronamaatregelen hopelijk achter ons latende, betekent dit dat we de komende jaren de opgelopen achterstanden (deels) gaan inhalen, waardoor er een betere balans in de lasten en baten ontstaat.



Foto RAR: Een aantal vrijwilligers (vlnr: Johan, Anne, Natalija, Huib, Martin en Tiny) van het RAR voor de studiezaalingang

Inhoudsopgave

BESLUIT JAARVERSLAG EN JAARREKEKING 2021	2
MANAGEMENTSAMENVATTING	3
Inhoudsopgave	4
1 Inleiding	6
1.1 Leeswijzer	6
1.2 Kaders	6
1.3 Deelnemende Gemeenten	6
1.4 Samenstelling Bestuur	7
2 Programmaverantwoording	9
2.1 Doelstellingen en missie van het Regionaal Archief Rivierenland	9
2.1.1 Doelstellingen	9
2.1.2 Missie	9
2.2 Realisatie archiefprogramma	9
2.2.1 Taakgebieden	9
2.2.2 Resultaten per taakgebied voor 2021	11
2.3 Wat heeft het gekost?	16
2.3.1 Baten en laten over 2021	16
2.3.2 Algemene dekkingsmiddel en onvoorzien	17
2.3.3 Overzicht van de kosten van overhead	18
2.3.4 Vennootschapsbelasting	18
2.3.5 Wet normering bezoldiging topfunctionarissen (semi)publieke sector (WNT)	18
2.3.6 Overige verplichte toelichting	20
2.3.7 Controleverklaring	20
3 Paragrafen	21
3.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing	21
3.1.1 Weerstandsvermogen	21
3.1.2 Kengetallen	22
3.2 Onderhoud kapitaalgoederen	23
3.2.1 Afschrijving	23
3.2.2 Onderhoudsplan en kosten van onderhoud	23
3.3 Financiering	23
3.3.1 Geldleningen	23
3.3.2 Rentelasten, renteresultaat en toerekening van rente	23

3.3.3	Kapitaallasten	23
3.3.4	Garantstelling deelnemende gemeenten aan BNG.....	24
3.3.5	Berekening van het EMU -saldo	24
3.3.6	Schuldigerkenning door Energie BV	24
3.3.7	Financieringspositie	24
3.3.8	Kasgeldlimiet	24
3.3.9	Renterisico leningen	25
3.4	Bedrijfsvoering	25
3.4.1	Ontwikkelingen formatie en personeelskosten	25
3.4.2	Ziekteverzuim	25
3.4.3	Ziektevervanging	26
3.4.4	Inhuur personeel	26
3.4.5	Werkzaak	26
3.4.6	Jaarlijks terugkerende arbeidskosten.....	26
4	Baten en Lasten 2021	28
4.1	Overzicht van de baten en lasten 2021	28
4.2	Toelichting op de baten en lasten over 2021	28
5	Balans	30
5.1	Balans op 31 december 2021	30
5.2	Toelichting balans 31 december 2021	31
5.2.1	Vaste activa	31
5.2.2	Vlottende activa	31
5.2.3	Vaste passiva	32
5.2.4	Vlottende passiva	33
5.3	Grondslagen voor waardering.....	33
5.3.1	Materiële vaste activa	33
5.3.2	Vorraden.....	33
5.3.3	Vorderingen en overlopende activa	34
5.3.4	Liquide middelen	34
5.3.5	Langlopende schulden.....	34
5.3.6	Kortlopende schulden	34
	Bijlagen	35

1 Inleiding

Voor u ligt het jaarverslag en de jaarrekening 2021 van het Regionaal Archief Rivierenland. Deze jaarstukken hebben dezelfde vorm als het voorgaande jaar.

In 2021 hebben zich geen wijzigingen voorgedaan als gevolg van de gewijzigde regelgeving voor gemeenschappelijke regelingen. Daarnaast hebben er in het jaar 2021 geen begrotingswijzigingen plaatsgevonden.

Hieronder wordt in het kort toegelicht hoe het document is opgebouwd en waar u welke informatie kunt vinden. En opgesomd zijn de kaders waarbinnen dit jaarverslag en jaarrekening zijn opgesteld, de deelnemende gemeentes en de samenstelling van het bestuur.

1.1 Leeswijzer

Hoofdstuk 2 en 3 omvatten samen het Jaarverslag 2021.

In hoofdstuk 2 wordt verantwoording afgelegd over het uitgevoerde Programma Archiefbeleid 2021, zoals vastgesteld in de begroting 2021. Hierin worden de volgende zaken nader toegelicht:

- wat waren doelstellingen voor 2021
- wat is er gerealiseerd
- wat waren de kosten daarvan

Hierin komen alle taakgebieden van het Regionaal Archief Rivierenland aan de orde.

Vervolgens is in hoofdstuk 3 het jaarverslag onderbouwd met relevante financiële informatie. Hierin zijn de verplichte paragrafen opgenomen volgens de begrotingsregels (BBV). Te weten: het weerstandsvermogen en risicobeheersing, onderhoud kapitaalgoederen, financiering en bedrijfsvoering.

Hoofdstuk 4 en 5 omvatten samen de Jaarrekening 2021.

Hoofdstuk 4 gaat over de Baten & Lasten over 2021 en hoofdstuk 5 geeft inzicht in de Balans per 31 december 2021.

1.2 Kaders

Het jaarverslag en de jaarrekening zijn opgesteld op basis van de volgende financiële en beleidskaders:

- de begroting van het Regionaal Archief Rivierenland 2021;
- de geldende wet- en regelgeving waaronder de Gemeentewet (GW) en het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV);
- de gemeenschappelijke regeling Regionaal Archief Rivierenland;
- de BTW wetgeving.

1.3 Deelnemende Gemeenten

De deelnemende gemeenten aan de gemeenschappelijke regeling Regionaal Archief Rivierenland per 1 januari 2021 zijn: Buren, Culemborg, Geldermalsen, Maasdriel, Neder-Betuwe, Tiel, West Betuwe en Zaltbommel.

1.4 Samenstelling Bestuur

Het bestuur van de gemeenschappelijke regeling Regionaal Archief Rivierenland bestaat op 31 december 2021 uit:

Dagelijks Bestuur

A. van Maanen	gemeente West Betuwe, voorzitter
H. van Kooten	gemeente Maasdriel
M. Wichgers	gemeente Culemborg
E. Kok-Majewska	directeur/streekarchivaris, secretaris

Algemeen bestuur

A. van Maanen	gemeente West Betuwe, voorzitter
H. van Kooten	gemeente Maasdriel
M. Wichgers	gemeente Culemborg
J. Meijers	gemeente Buren
M.A. Klein	gemeente Neder-Betuwe
F. Groen	gemeente Tiel
C.A.H. Zondag	gemeente Zaltbommel
E. Kok-Majewska	directeur/streekarchivaris, secretaris

Jaarverslag 2021

In dit deel:

- Hoofdstuk 2: Programmaverantwoording
- Hoofdstuk 3: Paragrafen

2 Programmaverantwoording

In dit hoofdstuk wordt verslag gedaan van de bereikte resultaten, alsmede de wijze waarop dit is gebeurd en is er een verantwoording van de baten en lasten opgenomen. Hiermee is deze verantwoording in lijn met het gestelde in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV).

Het hoofdstuk is als volgt opgebouwd:

- Doelstellingen en missie
- Realisatie programma
- Wat heeft het gekost?

2.1 Doelstellingen en missie van het Regionaal Archief Rivierenland

2.1.1 Doelstellingen

Art. 3 GR RAR: Het Regionaal Archief heeft tot doel het binnen het samenwerkingsgebied vervullen van de functie van regionaal kennis- en informatiecentrum op het gebied van de lokale en regionale geschiedenis en vervult daartoe de volgende taken:

- a) de zorg voor en het beheren van de in de archiefbewaarplaats berustende archiefbescheiden van de deelnemers.
- b) het toezicht op het beheer van de archiefbescheiden van de deelnemers voor zover deze niet zijn overgebracht.
- c) de zorg voor het beheer van de in de archiefbewaarplaats berustende archiefbescheiden van instanties die niet bestuurlijk in de regeling participeren en waaraan op contractbasis diensten worden verleend.
- d) het stimuleren van de lokale en regionale geschiedbeoefening en het daartoe aanleggen, beheren en bewaren van een zo compleet mogelijke collectie relevant bronnenmateriaal op het gebied van de lokale en regionale geschiedenis.

2.1.2 Missie

Het Regionaal Archief Rivierenland is een professionele, toekomstgerichte archiefdienstverlener voor het Rivierengebied, die klantgerichtheid en zorgvuldigheid in de dienstverlening aan de burger en de overheid voorop heeft staan, die de meerwaarde van samenwerkingsverbanden onderkent en die op actieve wijze gebruik van bronnen en informatie daaruit stimuleert.

De kerntaken van het RAR zijn:

- Het aanbieden van historische informatie en/of belevingskansen aan een zo breed mogelijk publiek op de voor hen meest geschikte manier.
- Als professionele collectiebeheerder archieven en collecties verwerven, bewaren, toegankelijk maken en gebruik ervan stimuleren.

Om deze collecties op optimale wijze te beheren en beschikbaar te stellen, werkt het RAR volgens drie kernwaarden: *Betrouwbaar, Betrokken en Bekwaam*.

2.2 Realisatie archiefprogramma

2.2.1 Taakgebieden

Het RAR loopt al enkele jaren voorop in het Nederlandse landschap van regionale archiefdiensten. Het RAR is ook de enige zelfstandige archiefdienst in Nederland die een vervangingsbesluit heeft (eigen dienstarchief vervangen door digitaal). Het kwaliteitsniveau van de ruim 26 medewerkers van

het RAR is goed. Bovendien wordt er jaarlijks door het RAR geïnvesteerd in het bijhouden, verdiepen en verbeteren van de kennis, met name op digitaal gebied.

Het RAR biedt brede dienstverlening aan, waarvan de burgers de vruchten plukken:

- Professioneel archiefbeheer
- Studiezaaldienstverlening
- Uitstekende depotfaciliteiten
- Inspectie
- Advisering, kennisoverdracht en begeleiding bij procesverbetering, e-Depot, TMLO, WHO, WOO, webarchivering.
- Digitale dienstverlening, beeldbank en SOD (Scanning on Demand)
- Educatieprogramma's en tentoonstellingen(ruimte)
- Promotie van de regionale historie op internet (o.a. via Google Grants programma, You Tube en social media) en in de (landelijke)media
- Vergaderfaciliteiten voor overheden en gelieerde organisaties
- Extra projecten en ondersteuning

Om het beleid te kunnen opstellen en uitvoeren is de organisatie van het Regionaal Archief Rivierenland ingedeeld in de volgende taakgebieden:

1. Ontsluiting papieren erfgoed
2. Digitale ontwikkeling
3. Inspectie
4. Dienstverlening

Taakgebieden	Hoofdprocessen	Beleidsplan 2019-2021	Gemeenschappelijke Regeling RAR, artikel 3
1. Ontsluiting papieren erfgoed	Verwerven Bewerken Inventariseren Conserveren Acquisitie	Ontsluiting	• Beheer • Zorg en beheer • Stimuleren regionale geschiedbeoefening • Aanleggen, beheer en bewaren van relevante bronmateriaal
2. Digitale ontwikkeling	Digitaliseren en Adviseren	Digitalisering Collectie E-depot	• Beheer • Zorg en beheer • Stimuleren regionale geschiedbeoefening
3. Inspectie	Inspecteren	Inspectie	• Toezicht op het beheer
4. Dienstverlening	Gebruiken Leren en beleven	Erfgoedgebruik	• Stimuleren regionale geschiedbeoefening

Tabel 1 Taakgebieden RAR

2.2.2 Resultaten per taakgebied voor 2021

Ook in 2021 is corona van invloed geweest op onze resultaten. Mede name de consequenties van de coronamaatregelen, zoals het verplicht thuiswerken en het sluiten voor bezoekers, hebben hun invloed gehad op het archiefprogramma bij het Regionaal Archief Rivierenland. Door het gehoor te geven aan de oproep om massaal thuis te werken, heeft het RAR haar werkplannen anders moeten inrichten. Zo zijn een aantal digitaliseringstrajecten naar voren gehaald, om het thuiswerken beter te faciliteren. En ook onze Scanning on Demand (SOD) service voor particulieren is versnel doorontwikkeld. Dit om onze bezoekers een mogelijkheid te bieden stukken op te vragen en in te zien terwijl een bezoek aan de studiezaal niet mogelijk was. Tijdens de lockdown is echter ook deze service beperkter geweest door minder personeel op kantoor.

Naast dat zaken in de versnelling zijn gekomen hebben de maatregelen aan de andere kant aanzienlijke achterstanden opgeleverd. Dit vooral op het gebied van materiële verzorging en inventarisatie. De archieven mogen nou eenmaal niet naar huis meegenomen worden ter bewerking. Maar ook de doorontwikkeling van het e-depot (casus Bommelerwaard) heeft enige vertraging opgelopen.

Hieronder leest u meer over de bereikte resultaten per taakgebied/cluster van het jaar 2021.

1. Ontsluiting Papieren Erfgoed

Onder dit cluster valt zowel de verwerving, de materiële verzorging, archief- en collectiebeheer als het systematisch beschrijven van de historische bronnen. Dit om ervoor te zorgen dat ze publiekelijk beschikbaar zijn en de documenten voor minimaal 100 jaar gegarandeerd behouden blijven.

Qua materiële verzorging zijn de volgende producten en prioriteiten in 2021 gerealiseerd:

- Preventie en controle
- Verpakken en conserveren
- Schade-inventarisatie
- Restauratie-uitvoering en -begeleiding

In 2021 is 340 meter archiefmateriaal herverpakt voor duurzame opslag en/of van nieuwe etiketten voorzien. Daarnaast zijn er vele meters herverpakt tijdens (her)inventarisatie. Van 127 meter archief is de materiële staat en de eventuele schade in kaart gebracht door het uitvoeren van schade-inventarisaties. Van de archieven met schade werd bijna 75 meter geconserveerd en gerestaureerd; dat zijn circa 3500 inventarisnummers.

Qua archiefontsluiting zijn de volgende producten in 2021 gerealiseerd:

- 131 strekkende meters archief is voorzien van primaire ontsluiting. Daarnaast is in 2021 1 archief zonder enige vorm van toegang (nultoeegangen) ontsloten, waarmee in totaal nu 113 van de 196 nultoeegangen zijn weggewerkt. Voorbeelden van (verbeterde)inventarisaties zijn:
 - o Gemeentebestuur Buren 1978-1993
 - o Militieregisters, 1818-1945 van de gemeentebesturen van Buren, Zoelen, Lienden, Maurik, Culemborg, Buurmalsen, Est en Opijnen, Haaften, Waardenburg, Driel, Heerewaarden, Tiel, Wadenhoijen, Beesd, Asperen, Herwijnen, Heukelum, Vuren, Zaltbommel, Poederhoijen, Brakel
 - o Technische Dienst Kring Beesd, 1945-1990
 - o Familie Hasselman te Zoelen
 - o Stichting E.V.A. Lanxmeer te Culemborg, 1994-2010
 - o Gemeentebestuur Culemborg, 1811-1930
 - o RK Barbaraparochie Culemborg, 1664-1982

- Stichting 100 jaar fanfare St Caecilia te Ammerzoden, 1987-1989
- Bouwvergunningen Echteld, 1945-2001
- Bouwvergunningen Neder-Betuwe, 2002-2010
- Woonwagenschap Gelders Rivierengebied, 1967-1991
- Kooikersvereniging, 1928-2016
- Bouwvergunningen Tiel, 1909-1946
- Hervormde gemeente Wadenhoijen, 1691-1978
- Architect L.M. Steenbeeke, 1981-1992
- Rechtsvoorgangers Ziekenhuis Rivierenland te Tiel en Culemborg, 1901-1998
- Crobsche Waardpolder onder Haaften, 1623-1874, 1874-1958
- RK kerk Varik, 1824-2002
- Technische Dienst Neerijnen, 1979-2005
- Bouwvergunningen Lingewaal, 1986-2014
- Archief van de afdeling Zaltbommel van vakbond FNV, 1978-1999
- De bibliotheek en documentatiecollecties zijn verder geschoond en ontdebeld en nieuwe aanwinsten zijn verwerkt. In totaal zijn ca. 1700 bibliotheek en 1500 Atlas objecten ingevoerd/verwerkt.
- Tijdschriften zijn verder ontsloten op artikelniveau.
- In 2021 hadden we 36 vrijwilligers. Er zijn meer en vaker vrijwilligers ingezet (vooral secundaire ontsluiting en in verband met coronamaatregelen vooral op afstand). Mede dankzij vrijwilligers zijn in 2021 ca. 155.000 namen uit diverse registers van rechterlijke archieven en doop-, trouw- en begraafboeken geïndexeerd. Ook zijn circa 200 charters etc. getranscribeerd binnen de beschikbare transcriptiemodule. Deze werkzaamheden zijn enkel mogelijk door de intensive vrijwilligersbegeleiding.



Foto RAR: Vrijwilligers bij het RAR (vlnr: Johan, Manie, Astrid, Henk, Vigdis, Victor en Gerrit)

- Aan het eind van 2020 starten we met crowdsourcing project Waarvan Akte! Via de platform Velehanden.nl. In 2021 deden daar 275 vrijwilligers aan mee. In totaal zijn nu circa 360.000 namen uit de notariële akten ingevoerd (gemiddeld 546 scans per dag!)
- Sinds januari 2019 wordt het aantal (nieuw of verbeterd) ontsloten bouwvergunningen bijgehouden. In 2021 zijn meer dan 22.000 bouwvergunningen van diverse gemeenten verbeterd en circa 37.000 nieuwe bouwvergunningen door conversie en opname nieuwe archieven aan de database toegevoegd.
- De straatnaambesluiten van de plaatsen Asperen, Herwijnen, Heukelum, Spijk en Vuren, Echteld, Ochten, IJzendoorn, Meteren, Neerijnen, Waardenburg, Heesselt, Varik, Nederhemert (Noord- en Zuid) en Kerkwijk zijn in de zoektoegang 5000 (straatnaamgeschiedenis) verwerkt.
- De beschrijving van de straatnaamgeschiedenis van Brakel is in bewerking.

- In 2021 werd de website 'stratenintiel.nl' gelanceerd, van de Oudheidkamer Tiel en omstreken. Het RAR heeft aan de totstandkoming hiervan bijgedragen.
- Er zijn diverse (aanvullingen van) archieven, collecties en Atlas-objecten verworven en/of overgebracht. In totaal is het totale bestand met 610 meter gegroeid. De totale omvang van alle archieven en collecties is nu 15.551 meter.

Hoewel het mooie uitkomsten zijn, moet er helaas gezegd worden dat het verplicht thuiswerk als gevolg van de coronamaatregelen, ook in dit verslagjaar gevolgen heeft gehad op bovenstaande resultaten. Vooral het inventariseren en materie verzorging hebben achterstanden opgelopen, omdat er eenmaal niet met de archieven thuis gewerkt mag worden. Ook het werk van vrijwilligers werd anders vormgegeven en is deels helaas on-hold gezet in 2021.

2. Digitale ontwikkeling

Onder dit taakgebied valt zowel digitalisering als advisering. Digitalisering omvat alle werkzaamheden die nodig zijn om de bronnen digitaal op de juiste wijze permanent beschikbaar te maken. Advisering heeft tot doel te ondersteunen bij de verbetering van de kwaliteit van het archief- en informatiebeheer bij de gemeenten en gemeenschappelijke regelingen.

De volgende speerpunten en prioriteiten zijn voor het taakgebied digitale ontwikkeling in 2021 gerealiseerd:

- In 2021 is er voor twee Bommelewaardse gemeenten doorgewerkt aan de verdere implementatie van het e-depot en het inrichten van een digitale werkplaats voor de vooropname van over te brengen digitale bestanden. Dat aan de hand van gebruikte systeem Verseon. Het project zal in 2022 afgerond worden.
- Verder gewerkt aan de Coronacollectie, die het beeld van ons Rivierenlandse gemeenschap in de crisis tijd uit moet belden. Oproep voor aanleveren beelden is zelfs door de landelijke media opgepakt (Lucky TV).
- Bij alle gemeenten en het Waterschap is de e-depottoets uitgevoerd.
- Het Regionaal Archief Rivierenland heeft ook in 2021 vol ingezet op verdere digitalisering: digitale archivering (e-Depot), digitale dienstverlening (website), digitale zichtbaarheid (via app en social media) en digitalisering papieren erfgoed, voornamelijk via scanning on demand. Helaas hebben een aantal trouwe vrijwilligers die helpen bij digitalisering door de coronamaatregelen in 2021 maar een paar maanden kunnen bijdragen.

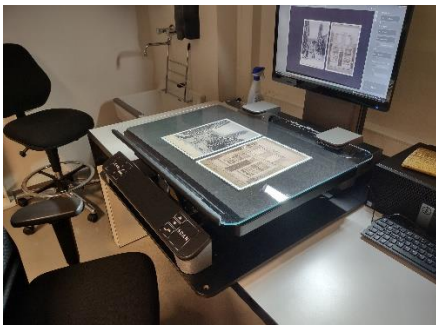


Foto RAR: Boekenscanner voor het digitaliseren van stukken

- Er zijn diverse adviezen uitgebracht aan:
 - o Neder-Betuwe over archivering bestemmingsplannen
 - o Maasdriel, Zaltbommel en voormalige gemeenten Lingewaai, Neerijnen, Geldermalsen over uitfasering van diverse (vak)applicaties

- alle gemeenten over archivering van whatsappberichten en sms'jes (kennisnotitie)
- aan Waterschap Rivierenland over de logisch samenhangend overzicht van archiefbescheiden (KPI vereiste) en implementatie Office 365
- Werkzaam Rivierenland over data-eigenaarschap in relatie tot migratie naar cloudserver
- alle klantorganisaties over migratie en conversie (kennis notitie)
- diverse gemeenten en GR-en over AVG beleid en allerlei lopende zaken, waaronder handboek vervanging
- Met Waterschap Rivierenland hebben we deelgenomen aan de Koplopergroep MDTO van het Nationaal Archief (Metadatagegevens voor duurzaam toegankelijk overheidsinformatie)
- Afstemming met Gemeente Buren over samenwerking in het kader van Common Ground
- In 2021 is de website verbeterd: aangepast uiterlijk en nieuwe pagina's toegevoegd. In het bijzonder de presentatie van zoekresultaten is gewijzigd.
- Er is begonnen met extern digitaliseren van:
 - Digitaliseren charters weeshuis Buren
 - Digitaliseren militieregisters 1811- 1861 (voor alle gemeenten)
 - Digitaliseren bouwvergunningen Culemborg 1911 – 1939
- In totaal zijn er bij het RAR in 2021 ca. 310.000 opnamen gemaakt. In strekkende meters bedraagt de hoeveelheid gedigitaliseerd archief ca. 51,5 meter.
- De conservering en digitalisering van het gehele archief van Maatschappij De Betuwe (Flipje), in het kader van de toegekende Metamorfoze subsidie ligt ondanks de corona nog op schema. De conservering is afgerond. GMS heeft in 2021 nagenoeg het volledige archief van ca. 33 meter gedigitaliseerd. Voor het project is een rijkssubsidie van € 165.000 verkregen.
- Door GMS zijn 96.000 opnamen gemaakt van 15.025 opgevraagde dossiers in het kader van de Scanning on Demand service voor de gemeenten die deelnemen aan het RAR.
- Intern is er verder gewerkt aan de kernbestanden (notulen, resoluties, rekeningen, gemeenteverslagen), met onder anderen:

Gemeente	Bestanden
Buren	Woningkaarten Buren/Beusichem 1939-1993 Stadsrekeningen 1608-1765 Gemeenteverslagen 1855 - 1929
Culemborg	Gemeenteverslagen 1873-1919 Registers van patentplichtigen 1859-1894
Maasdriel	Gemeenteraadsnotulen Hedel 1980-1998 Gemeenteraadsnotulen Ammerzoden 1945-1979 Bekendmakingen/affiches Heerwaarden: Bekendmakingen van de burgemeester in verband met de staat van beleg en de staat van oorlog, 1939-1940
Neder-Betuwe	Gemeenteraadsnotulen 1980-1997 Kerkelijke doop-, trouw en begraafregisters Opheusden voor 1811
West-Betuwe	Notulen B&W Geldermalsen 1926-1977 Notulen B&W Geldermalsen 1818-1925 Stadsrekeningen Asperen 1605-1810 Stadsrekeningen Heukelum 1638-1810 Notulen B&W Varik 1854-1977 Familie-album Hasselman uit Zoelen
Tiel	Watersnoodcommissie Tiel 1827-1829 Foto-album Tiel 1950 bedrijvigheid
Zaltbommel	Gehele archief joodse familie Van Dijk Watersnoodcommissie 1861-1926 Thijnsregisters en oudste jaarrekeningen Groote Bommeslche Gasthuis 1549-1670

- Naast de interne projecten van het RAR zijn er in het kader van digitaliseren op verzoek voor particulieren ca 105.500 opnamen gemaakt. Gemiddeld werden in 2021 per week 41 aanvragen verwerkt, met name bouwdossiers vanaf 1902 en stukken uit de oud-rechterlijke archieven van voor 1811 (signaten en procesdossiers).
- Het RAR heeft aan diverse initiatieven beelden ter beschikking gesteld, met name ten behoeve van publicaties.
- Globaal heeft het RAR, ondanks alle beperkingen door corona, ca. 110 meter archief gedigitaliseerd, wat resulteerde in ca. 570.000 opnamen.
- Het RAR stelt haar gedigitaliseerde bestanden voor zover mogelijk als Open Data beschikbaar. Verder werkt de dienst mee aan de platforms:
 - o Collectie Gelderland (beeldmateriaal)
 - o Netwerk Oorlogsbronnen
 - o Archives Portal Europe

3. Inspectie

Onder dit taakgebied valt toezicht en inspectie. Inspectie en toezicht heeft tot doel de toetsing van de kwaliteit van het archief- en informatiebeheer aan wettelijke eisen en de veiligstelling van in de toekomst over te dragen wettelijk te bewaren archiefbescheiden.

De volgende speerpunten en prioriteiten zijn voor het taakgebied inspectie in 2021 gerealiseerd:

- Inspecties en jaargesprekken zijn uitgevoerd bij alle 8 aangesloten gemeenten en een deel van de gemeenschappelijke regelingen (Werkzaam, BSR).
- Inspectiebezoeken, inspectie van de archiefruimte en jaarlijkse inspectierapporten, werden uitgevoerd.
- Vernietigingslijsten zijn beoordeeld.
- Het invulling geven aan SIO (Strategisch Informatie Overleg) van de gemeenten is een aandachtspunt voor de komende jaren.
- De dienstverleningsovereenkomst met het Waterschap Rivierenland werd voortgezet.
- Overbrenging van de archiefbescheiden van de voormalige gemeenten Geldermalsen periode 1990-2018 is gerealiseerd.
- Uitplaatsing van het archief van de voormalige gemeentelijke brandweer Tiel is gerealiseerd.
- Twee themaonderzoeken zijn uitgevoerd naar actuele thema's: duurzame toegankelijkheid van videotulen en (de archivering van) elektronische handtekening.
- Er is gestart met de voorbereiding voor twee nieuwe themaonderzoeken: e-mail archivering en archivering van algoritmes.

4. Dienstverlening en educatie

Onder dit taakgebied vallen de dienstverlening aan het publiek (studiezaal, beeldbank, SOD en online diensten). Daarnaast omvat dit taakgebied het organiseren van educatieve activiteiten, tentoonstellingen en in samenwerking met partners het erfgoed onder de aandacht brengen.

De volgende speerpunten en prioriteiten zijn voor het taakgebied dienstverlening in 2021 gerealiseerd:

- Studiezaal: begeleiding van onderzoekers live en online gedurende 4 werkdagen per week, mits niet verplicht gesloten of beperkt als gevolg van de coronamaatregelen in 2021.
- Sociaal media: bereik op alle kanalen (twitter, Facebook, You Tube) vergroot.
- Maatschappelijke stages: helaas hebben in 2021 de middelbare scholieren hun maatschappelijke stage niet kunnen doen bij het RAR, als gevolg van het thuiswerk advies.

- Op educatiegebied zijn door middel van lesprogramma's totaal 774 leerlingen van primair onderwijs, 103 leerlingen van middelbaar onderwijs en 15 leerlingen van het MBO bereikt.
- Deel van de bestaande lessen zijn omgezet naar digitale lessen, om zo in te spelen op de vraag vanuit primair(thuis)onderwijs: Familie Boort Zaltbommel, Oorlogscodes, Je straat in het archief (Tiel), Je straat in het archief (Buren), Joden in Tiel, Vanitas, Portret, Verzamelvrouw, Voetsporen. In totaal zijn deze lessen 92 keer gedownload.
- O.a. zijn de volgende programma's uitgevoerd: Carroussel WOII, De Verzamelvrouw, Voor altijd bewaren, De goede oude tijd, Toen en toekomst, Aan 't werk.
- Omdat er geen rondleidingen en tentoonstellingen van stukken gegeven konden worden, werd in plaats daarvan besloten om de stukken digitaal naar de geïnteresseerden te brengen middels laagdrempelige vlogs. Er zijn 12 vlogs gemaakt met uiteenlopende onderwerpen, die zo veel mogelijk op de actualiteit aanhaken: nieuwjaarswensen, Carnaval, Maria van Reigersberg (jaar van Hugo de Groot), koninklijke bezoeken, Kastelen in Neder-Betuwe, 25 jaar Martinus Nijhoffbrug Zaltbommel, prentbriefkaarten, vrijdag de 13de, files, aan 't werk, bijzondere begraafplaatsen, vrijwilligers van het RAR (ihkv nationale Vrijwilligersdag)
- Het programma Toen en toekomst (waarin jongeren aan ouderen gekoppeld worden voor interviews en verhalen) was genomineerd voor de Gelderse Goude Roos erfgoedprijs.
- Overleggen met historische verenigingen uit de regio gevoerd (spil en faciliterende functie)
- Programma Met Rijn de Reus is verder ontwikkeld: een spannende, gratis smartphone-speurtocht voor scholieren en particulieren, die via app izi-travel gevolgd kan worden. Naast de eerdere routes in Tiel en Zaltbommel, zijn in 2021 in het kader van erfgoedpact nog Ochten, Geldermalsen, Asperen, Beusichem, Avezathen, Buren en Kasteel Amersoyen uitgewerkt.

2.3 Wat heeft het gekost?

Zoals ook in de bereikte resultaten in het archiefprogramma heeft corona ook zijn invloed gehad op de financiële resultaten. Een aantal posten is onder besteed (te denken valt aan bijvoorbeeld opleidingsbudget, reiskosten en uitgaven tbv vrijwilligers), maar er zijn ook minder inkomsten gegenereerd (te denken valt aan educatie inkomsten en geringe inkomsten uit zaalboekingen). Al met al zijn hierdoor geen overschrijdingen ontstaan, zoals verder uitgewerkt.

In het verslagjaar 2021 hebben zich geen incidentele baten en lasten voorgedaan, anders dan kosten inzake corona. Het voornemen is om deze kosten op te nemen onder de post onvoorzien daar het budget hierin voorziet.

2.3.1 Baten en lasten over 2021

Hieronder is de programmaverantwoording 2021 in euro's weergegeven. Het volledige overzicht van de Baten en Lasten over 2021 is opgenomen in hoofdstuk 4.

Omschrijving programma	Rekening 2021			Begroting 2021			Rekening 2020		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Programma Archiefbeleid	€ 2.419.660	€ 151.037	-€ 2.268.623	€ 2.501.500	€ 128.171	-€ 2.373.329	€ 2.394.150	€ 198.819	-€ 2.195.331
Totaal programma's	€ 2.419.660	€ 151.037	-€ 2.268.623	€ 2.501.500	€ 128.171	-€ 2.373.329	€ 2.394.150	€ 198.819	-€ 2.195.331
Algemene dekkingsmiddelen	€ 0	€ 2.628.629	€ 2.628.629	€ 0	€ 2.628.629	€ 2.628.629	€ 0	€ 2.568.583	€ 2.568.583
Overhead	€ 237.228	€ 0	-€ 237.228	€ 250.000	€ 0	-€ 250.000	€ 251.274	€ 0	-€ 251.274
Heffing VPB	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Onvoorzien	€ 487	€ 0	-€ 487	€ 5.300	€ 0	-€ 5.300	€ 5.100	€ 0	-€ 5.100
Geraamde totaal saldo van baten en lasten	€ 2.657.375	€ 2.779.666	€ 122.291	€ 2.756.800	€ 2.756.800	€ 0	€ 2.650.525	€ 2.767.402	€ 116.877

Over 2021 resteert er een positief saldo van € 122.291,-- ten opzichte van de begroting 2021. Dit betekent dat de realisatie van het programma archiefbeleid binnen de gestelde middelen is uitgevoerd. In het, op dit concept jaarverslag betrekking hebbende, besluit is een voorstel opgenomen tot bestemming van dit resultaat.

2.3.2 Algemene dekkingsmiddel en onvoorzien

De algemene dekkingsmiddelen bestaan uit de bijdrage per inwoner van de aangesloten gemeenten en de bijdrage van het Waterschap (dienstverleningsovereenkomst).

Bijdrage per inwoner

Voor het verslagjaar 2021 geldt zoals gebruikelijk de datum van 1 januari 2020 als peildatum voor het aantal inwoners. Het aantal inwoners van de deelnemende gemeenten bedroeg op peildatum 227.334 (1-1-2019: 224.961). Ten opzichte van 2019 is het aantal inwoners met 2.373 toegenomen of wel met 1,04% gestegen. De toename is relatief gelijk verdeeld over alle deelnemende gemeenten.

In de begroting van 2021 is de bijdrage per inwoner van alle deelnemende gemeenten vastgesteld op € 10,68. Hieronder een overzicht met de bijdrage per gemeente. De totale lasten voor de deelnemende gemeenten voor het jaar 2021 bedragen in totaal € 2.428.629,-.

Gemeente	Inwoneraantal 1-1-2020	Inwoner- bijdrage 2021 in euro
Buren	26.742	€ 285.687
Culemborg	28.956	€ 309.339
Maasdriel	25.034	€ 267.440
Neder-Betuwe	24.342	€ 260.048
Tiel	42.161	€ 450.409
West Betuwe	51.198	€ 546.952
Zaltbommel	28.901	€ 308.752
Totaal	227.334	€ 2.428.629

Dienstverleningsovereenkomst Waterschap Rivierenland (WSRL)

Met het Waterschap Rivierenland is een dienstverleningsovereenkomst gesloten. In deze overeenkomst is bepaald dat het Regionaal Archief Rivierenland de archieven van de voormalige Waterschappen beheert. In juni 2014 is i.v.m. de aansluiting SAB een nieuwe 10 jarige overeenkomst met het WSRL afgesloten met stilzwijgende jaarlijkse verlenging.

De totale lasten voor het waterschap voor het jaar 2021 bedragen € 200.000,-. De kosten van het toezicht zijn in de nieuwe overeenkomst met het waterschap niet in de prijs per m² opgenomen. Dit onderdeel van de dienstverlening wordt apart per jaar afgerekend met het waterschap.

Onvoorzien

De onvoorziene uitgaven in het jaar 2021 zijn zeer beperkt en hebben alleen betrekking op kosten als gevolg van de corona pandemie (€ 487,-).

2.3.3 Overzicht van de kosten van overhead

Met ingang van 2018 is het taakveld Overhead een verplicht onderdeel en moeten de kosten van Overhead afzonderlijk in de Programmaverantwoording worden gepresenteerd. Het taakveld Overhead is nader onderverdeeld in:

- lasten gemeentelijke overheadfuncties (i.c. programma archiefbeleid)
- lasten 'eigen overhead' (personeelskosten directie, management en ondersteuning)

Taakveld overhead	Realisatie 2021	Begroting 2021
Lasten gemeentelijke overhead functie	€ 2.420.147	€ 2.506.800
"Eigen overhead"	€ 237.228	€ 250.000
Totaal lasten	€ 2.657.375	€ 2.756.800
Bijdragen overhead	€ 2.779.666	€ 2.756.800
Totaal baten	€ 2.779.666	€ 2.756.800

2.3.4 Vennootschapsbelasting

Vanaf 2016 is de vennootschapsbelasting ook van toepassing voor decentrale overheden. Het RAR staat op het standpunt dat er geen VpB-plicht geldt voor het RAR. De belastingdienst geeft per brief, d.d. 4 juli 2019 aan dat het RAR niet belastingplichtig is voor de VpB. Voor de jaren 2016, 2017 en 2018 zal de belastingdienst geen aanslagen VpB opleggen. Vanaf het jaar 2019 e.v. wordt door het RAR geen uitnodiging tot het doen van aangifte VpB gedaan. Het is onze verwachting is dat er in de nabije toekomst geen verandering zal zijn die wel leidt tot VpB-plicht voor het RAR.

2.3.5 Wet normering bezoldiging topfunctionarissen (semi)publieke sector (WNT)

De WNT is van toepassing op Regionaal Archief Rivierenland. De Wet Normering bezoldiging topfunctionarissen (semi)publieke sector (WNT) schrijft voor dat voor topfunctionarissen de bezoldigingsgegevens openbaar worden gemaakt in de jaarrekening. In de overzichten hieronder zijn de openbaar te maken bezoldigingsgegevens opgenomen. Het voor Regionaal Archief Rivierenland toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2021 € 209.000,00 het algemeen bezoldigingsmaximum.

Naam	Functie	Periode	Bezoldiging/ Onbezoldigd
J. de Boer	DB- en AB-lid	01-01-2021 t/m 09-02-2021	Onbezoldigd
A. van Maanen	DB- en AB-lid	01-01-2021 t/m 31-12-2021	Onbezoldigd
H. van Kooten	DB- en AB-lid	01-01-2021 t/m 31-12-2021	Onbezoldigd
M. Wichgers	DB- en AB-lid	01-01-2021 t/m 31-12-2021	Onbezoldigd
M.A. Klein	AB-lid	03-03-2021 t/m 31-12-2021	Onbezoldigd
F. Groen	AB-lid	01-01-2021 t/m 31-12-2021	Onbezoldigd
C.A.H. Zondag	AB-lid	01-01-2021 t/m 31-12-2021	Onbezoldigd
J. Meijers	AB-lid	13-04-2021 t/m 31-12-2021	Onbezoldigd

Gegevens 2021							
bedragen x € 1		Mw. E. Kok-Majewska		Dhr. J.C.W.A. Lamers		Mw. L.A. Kil	
Functiegegevens ⁵		Directeur Streekarchivaris		Adjunct Directeur		Adjunct Directeur	
Aanvang ⁶ en einde functievervulling in 2021		01/01 – 31/12		01/01 – 30/06		16/09 – 31/12	
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte) ⁷		1,0		1,0		1,0	
Dienstbetrekking ⁸		ja		ja		ja	
Bezoldiging ⁹							
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen		€ 98.818		€ 33.765		€ 22.670	
Beloningen betaalbaar op termijn		€ 16.475		€ 6.504		€ 4.048	
Subtotaal		€ 115.293		€ 40.268		€ 26.718	
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum ¹⁰		€ 209.000		€ 103.068		€ 60.696	
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag ¹¹		N.v.t.		N.v.t.		N.v.t.	
Bezoldiging		€ 115.293		€ 40.268		€ 26.718	
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan ¹²		N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling ¹³		N.v.t.		N.v.t.		N.v.t.	

Gegevens 2020				
bedragen x € 1		Mw. E. Kok-Majewska		Dhr. J.C.W.A. Lamers
Functiegegevens		Directeur Streekarchivaris		Adjunct Directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2020		01/01 – 31/12		16/03 – 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)		1,0		1,0
Dienstbetrekking?		ja		ja
Bezoldiging				
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen		€ 93.587		€ 52.124
Beloningen betaalbaar op termijn		€ 16.145		€ 9.648
Subtotaal		€ 109.733		€ 61.772
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum		€ 201.000		€ 159.811
-/ Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag		N.v.t.		N.v.t.
Bezoldiging		€ 109.733		€ 61.772
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan		N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling		N.v.t.		N.v.t.

2.3.6 Overige verplichte toelichting

RAR is voor de gemeenten een Verbonden Partij

Voor de gemeente is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie, waarin de gemeente een bestuurlijk en een financieel belang heeft een Verbonden Partij. Het RAR is voor de gemeenten een Verbonden Partij.

Beleidsindicatoren en effecten van de betrokkenheid van de Verbonden Partij

In artikel 8b van het Besluit Begroting en Verantwoording staat dat het programma en de verantwoording de volgende aspecten moeten bevatten: “De doelstelling, in het bijzonder de beoogde maatschappelijke effecten, ten minste moeten worden toegelicht aan de hand van de bij ministeriele regeling vastgestelde beleidsindicatoren.” Dit is niet van toepassing voor het RAR omdat er voor de maatschappelijke effecten van het RAR geen verplichte indicatoren zijn voorgeschreven.

Overzicht van incidentele baten en lasten 2021

In het verslagjaar 2021 hebben zich geen incidentele baten en lasten voorgedaan, anders dan de kosten inzake corona. Deze kosten zijn opgenomen onder de post onvoorzien. Er zijn hierdoor geen overschrijdingen ontstaan.

2.3.7 Controleverklaring

De controleverklaring is bijgevoegd in bijlage 3.

3 Paragrafen

Het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) stelt regels aan welke paragrafen er in het jaarverslag moeten zijn en wat daarin aan de orde komt.

De paragrafen geven een dwarsdoorsnede van een aantal beheeraspecten. Ze gaan over onderwerpen die in de jaarrekening terug te vinden zijn en waaraan politieke of financiële risico's verbonden zijn. De paragrafen geven het algemeen bestuur en de raden van de deelnemende gemeenten nader inzicht in de financiële positie van de gemeenschappelijke regeling RAR.

De volgende paragrafen zijn opgenomen:

- Weerstandsvermogen en risicobeheersing
- Onderhoud kapitaalgoederen
- Financiering
- Bedrijfsvoering

3.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

3.1.1 Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen:

- a) de weerstandscapaciteit, zijnde de middelen en mogelijkheden waarover de gemeenschappelijke regeling beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken.
- b) alle risico's waarvoor geen directe maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie.

De doelen van het RAR, met betrekking tot het weerstandsvermogen en risicobeheersing, zijn als volgt geformuleerd:

- We zorgen voor een solide financieel beleid met een transparant inzicht in de kosten en geldstromen;
- We zorgen voor een structureel en reëel evenwicht in de begroting en de meerjarenraming;
- Onze planning- en control cyclus is zo ingericht dat het DB en het AB de sturings- en verantwoordingsinformatie krijgen die ze nodig hebben.

Het RAR hanteert de volgende uitgangspunten voor het risicomanagement:

- Het RAR wil de continuïteit van de organisatiedoelen waarborgen en de vermogenspositie beschermen;
- Het RAR wil actief haar risico's beheersen en kunnen opvangen en wil voorkomen dat incidentele tegenvallende financiële resultaten verhaald moeten worden op de gemeenten;
- Tegelijkertijd streeft het RAR naar het zo laag mogelijk houden van de algemene reserve.

De hoogte van de ratio van het weerstandsvermogen is door het Algemeen Bestuur in 2014 vastgesteld op minimaal 1,0. Medio 2017 heeft het Algemeen Bestuur de Update 2017 Risicomanagement & Weerstandsvermogen vastgesteld, dat in 2019 en 2020 een vervolg heeft gekregen en waarbij de minimale norm van 1,0 is gehandhaafd. In 2022 zal er een update plaatsvinden van op deze ratio. Op basis van de actuele cijfers bedraagt het normbedrag van de weerstandscapaciteit € 211.000,--.

De ratio 2021 is als volgt berekend: $\frac{\text{weerstandscapaciteit}}{\text{risico's}} = \frac{€ 468.606}{€ 211.000} = 2,22$

De stand van de reserve weerstandsvermogen is opgenomen in onderstaand overzicht.

	Stand 1-1-2021	Mutaties	Stand 31-12-2021
Algemene reserve	€ 160.062	€ 10.000	€ 170.062
Reserve E-depot	€ 58.021	€ 0	€ 58.021
Reserve automatiseringsfonds oud SAB	€ 0	€ 0	€ 0
Reserve bedrijfsvoering	€ 235.280	€ 0	€ 235.280
Reserve inventarisatie achterstanden	€ 5.263	€ 0	€ 5.263
Totaal reserves	€ 458.626	€ 10.000	€ 468.626

Hieruit blijkt naast de algemene reserve ook de bestemmingsreserves zijn opgenomen in de reserve weerstandsvermogen. Dit met name omdat de algemene reserve (nog) niet toereikend is voor de ratio van 1,0.

3.1.2 Kengetallen

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties heeft een aantal kengetallen in de begroting verplicht gesteld. De verplichte kengetallen van het RAR staan in onderstaande tabel.

Kengetallen	Realisatie 2020	Realisatie 2021	Begroting 2021
1A Netto schuldquote	193	183	190
1B Netto schuldquote gecorr. alle verstrekte leningen	193	183	190
2 Solvabiliteitsratio	6	7	4
3 Grondexploitatie	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
4 Structurele exploitatieruimte	6	4	1
5 Belastingcapaciteit	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft dus een indicatie van de mate waarin de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie drukken. Dit kengetal is dalende, hetgeen positief is voor de financiële positie van het RAR.

De solvabiliteit geeft inzicht in de mate waarin het RAR in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger dit percentage, hoe gunstiger dit is voor de financiële weerbaarheid. Dit kengetal is stabiel hoog, hetgeen positief is voor de financiële positie van het RAR.

De structurele exploitatiecapaciteit helpt mee om te beoordelen welke structurele ruimte het RAR heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Wanneer dit cijfer negatief is, betekent het dat het structurele deel

van de begroting onvoldoende ruimte biedt om de lasten te blijven dragen. Dit kengetal is neutraal dus het RAR is stabiel in het dragen van de eigen lasten.

3.2 Onderhoud kapitaalgoederen

De paragraaf kapitaalgoederen betreffende het onderhoud van kapitaalgoederen bevat tenminste de goederen gebouwen.

Van deze kapitaalgoederen wordt het volgende aangegeven:

- a. het beleidskader;
- b. de uit het beleidskader voortvloeiende financiële consequenties;
- c. de vertaling van de financiële consequenties in de begroting.

3.2.1 Afschrijving

In de staat van activa zijn de investeringen van de gebouwen van het RAR opgenomen. Het betreft de investeringen nieuwbouw en de investering uitbreiding archiefdepot. De investeringen worden op basis van annuïteiten afgeschreven.

3.2.2 Onderhoudsplan en kosten van onderhoud

Groot onderhoud gebeurt door de VvE op basis van het Meerjarenonderhoudsplan van de VvE. Het Meerjarenonderhoudsplan is in 2021 herijkt op de huidige situatie en laatste uitgangspunten. Jaarlijks wordt er door het RAR een bedrag van € 104.000 betaald aan de VvE betaald ten behoeve van het Meerjarenonderhoudsplan. Het reguliere onderhoud vindt onder verantwoording van de VvE plaats.

3.3 Financiering

In de paragraaf financiering komen zoals de naam al aangeeft de aspecten rond de financiering aan de orde. In dit kader is het verplicht onder meer te voldoen aan de Wet Financiering Decentrale Overheden (FIDO).

3.3.1 Geldleningen

De geldleningen bestaan uit middelen in rekening-courant en corresponderende depositorekeningen. In 2008 zijn twee vaste geldleningen voor de toenmalige nieuwbouw afgesloten. Deze zijn in 2009 opgenomen. Omdat de investeringskosten voor de nieuwbouw lager uit zijn gevallen, is de depotuitbreiding met een deel van de overblijvende financiële middelen gefinancierd.

3.3.2 Rentelasten, renteresultaat en toerekening van rente

De aan het programma toe te rekenen rente wordt bepaald door de externe rente die bestaat uit de rente die betaald wordt over afgesloten leningen.

Beide leningen zijn annuïteiten leningen met een vaste rente gedurende de gehele looptijd. Lening A heeft een hoofdsom van € 2 miljoen en een looptijd van 20 jaar. De rente is gedurende de gehele looptijd 4,73%. Lening B heeft een hoofdsom van € 8 miljoen en een looptijd van 40 jaar. De rente is gedurende de gehele looptijd 4,78%. In de toerekening van rente aan de investeringen wordt uitgegaan van 4,75%.

3.3.3 Kapitaallasten

De looptijd en de aflossing van de beide leningen lopen gelijk aan de kapitaallastenberekening voor de investering van de nieuwbouw.

3.3.4 Garantstelling deelnemende gemeenten aan BNG

De deelnemende gemeenten staan op basis van artikel 26, lid 3 van de Gemeenschappelijke Regeling voor de geldleningen garant bij de Bank Nederlandse Gemeenten.

3.3.5 Berekening van het EMU -saldo

Berekening EMU saldo	Realisatie 2021	Begroting 2021
Exploitatie saldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, art 17c)	€ 132.291	-€ 40.929
Afschrijvingen ten laste van exploitatie	€ 264.641	€ 265.000
Uitgaven aan investeringen in (im)-materiele vaste activa die op de balans worden geactiveerd	€ 0	€ 0
Betalingen ten laste van de voorzieningen	-€ 88.951	€ 0
Berekend EMU saldo	€ 307.981	€ 224.071

Het EMU saldo is het financieringssaldo minus deelname aan bedrijven en inkomsten uit kredietverstrekking, uitgedrukt in geld, van een overheid die lid is van de Europese Monetaire Unie (EMU).

3.3.6 Schuldigerkenning door Energie BV

Betreft de rentevergoeding aan het RAR op basis van een schuldigerkenning door de Energie BV. Dit is in verband met een akte “recht van opstal t.b.v. WKO-installatie” aan de Energie B.V. De jaarlijkse rentevergoeding aan het RAR bedraagt € 14.242,- (4,5% over € 316.510).

3.3.7 Financieringspositie

Financieringsbehoefte	Realisatie 2021	Begroting 2021
A. Investerings netto	€ 0	€ 0
B. Afschrijvingen -/-	€ 264.641	€ 265.000
C. Aflossingen leningen	€ 224.274	€ 224.274
Nieuw op te nemen leningen	€ 0	€ 0
Vaste schuld 31-12	€ 7.836.830	€ 7.836.830

3.3.8 Kasgeldlimiet

Berekening kasgeld	Realisatie 2021	Begroting 2021
Totale lasten c.q. begrotingstotaal	€ 2.657.375	€ 2.756.800
Percentage regeling	8,5%	8,5%
Kasgeldlimiet	€ 225.877	€ 234.328

De kasgeldlimiet wordt berekend op basis van 8,5% van het begrotingstotaal. Het RAR zal gelet op de goede liquiditeitspositie geen gebruik hoeven te maken van de kasgeldlimiet.

3.3.9 Renterisico leningen

Om de (rente) risico's op de leningen portefeuille te beheren is de renterisiconorm van toepassing. Deze norm heeft als uitgangspunt dat de aflossingen en/of renteherziening in enig jaar nooit meer mag zijn dan 20% van het begrotingstotaal. Deze norm is gebaseerd op de Wet Financiering Decentrale Overheden.

Renterisico	Realisatie 2021	Begroting 2021
1 Renteherzieningen op vaste schuld	€ 0	€ 0
2 Aflossingen	€ 224.274	€ 224.274
3 Renterisico (1+2)	€ 224.274	€ 224.274
4 Renterisiconorm	€ 531.475	€ 551.360
5a Ruimte onder renterisiconorm (4<3)	€ 307.201	€ 327.086
5b Overschrijding renterisiconorm (3>4)	€ 0	€ 0

In de tabel is te zien dat het RAR over 2021 ruimschoots binnen de gestelde norm blijft.

Berekening renterisiconorm	Realisatie 2021	Begroting 2021
4a Totale lasten	€ 2.657.375	€ 2.756.800
4b Norm	20%	20%
4 Renterisiconorm	€ 531.475	€ 551.360

3.4 Bedrijfsvoering

3.4.1 Ontwikkelingen formatie en personeelskosten

De formatie van het RAR bestond op 31 december 2021 uit de volgende fte's:

Functie	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
Directeur/streekarchivaris	1,00	1,00	1,00
Adjunct-directeur	1,00	1,00	1,00
Ondersteuning	0,56	0,56	0,56
Medewerkers	15,94	17,75	18,64
Totaal	18,50	20,31	21,20

3.4.2 Ziekteverzuim

In de afgelopen jaren zijn inspanningen verricht om het ziekteverzuim terug te dringen. Het verzuimcijfer voor 2021 exclusief het langdurige ziekteverzuim was 1,09 (2020 : 2,53). Het langdurig en extra langdurig ziekteverzuimpercentage 2021 was 1,43 (2020 : 1,15). Het overall ziekteverzuimpercentage over 2021 is dan ook gedaald naar 2,52 (2020: 3,68). Hierin zijn ook de coronaziekmeldingen opgenomen.

3.4.3 Ziektevervangning

Verzuim werd in eerste instantie opgevangen in de eigen organisatie. Er was voor 2021 voor een bedrag van € 20.940 (2010: € 19.613) rekening gehouden met vervanging wegens ziekte (1,5% van de loonsom) welke niet is besteed aan ziektevervangning, mede door de corona beperkende maatregelen.

3.4.4 Inhuur personeel

Inhuur van personeel vindt deels plaats binnen het bestaande loonkostenbudget uit de vrijval van personeelskosten van niet of niet direct ingevulde vacatures. Daarnaast is in de begroting 2021 een bedrag van € 30.800 opgenomen voor inhuur van tijdelijk personeel. In 2021 zijn geen extra uren aan hulpkrachten ingezet ten behoeve van ziektevervangning, mede door de corona beperkende maatregelen. Wel zijn extra uren ingezet ter vervanging van vacatures. Echter de vervanging heeft geen overschrijding van de begrote totale personeelskosten tot gevolg gehad.

3.4.5 Werkzaak

Voor het jaar 2021 was 1,51 fte aan medewerkers door het RAR ingezet via Werkzaak. Dit is 7,1% van de totale formatie. Deze inhuur is voor € 15.229 opgenomen in de jaarcijfers.

3.4.6 Jaarlijks terugkerende arbeidskosten

Het RAR dient vanuit het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) in de begroting in te gaan op de jaarlijks terugkerende aan arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume. Onder arbeidsrechtelijke verplichtingen worden verstaan de aanspraken op toekomstige uitkeringen door huidig dan wel voormalig personeel. Het BBV schrijft voor dat jaarlijkse arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume via de exploitatie moeten lopen. Als de verplichtingen niet van een vergelijkbaar volume zijn, dan moet hiervoor een voorziening worden getroffen. Bij het RAR is daarvan geen sprake.

Jaarrekening 2021

In dit deel:

- Hoofdstuk 4: Baten en Lasten 2021
- Hoofdstuk 5: Balans 21-1-2021
- Bijlagen

4 Baten en Lasten 2021

4.1 Overzicht van de baten en lasten 2021

Omschrijving programma	Rekening 2021			Begroting 2021			Rekening 2020		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Programma Archiefbeleid									
Programma Archiefbeleid	€ 218.173	€ 99.647	-€ 118.526	€ 209.900	€ 72.429	-€ 137.471	€ 218.714	€ 132.823	-€ 85.890
Personeelskosten - programma	€ 1.046.159	€ 13.626	-€ 1.032.532	€ 1.100.000	€ 0	-€ 1.100.000	€ 1.081.791	€ 14.787	-€ 1.067.004
Overige personeelskosten	€ 40.643	€ 0	-€ 40.643	€ 46.000	€ 0	-€ 46.000	€ 23.656	€ 0	-€ 23.656
Huisvestingskosten	€ 874.054	€ 14.242	-€ 859.812	€ 890.500	€ 14.242	-€ 876.258	€ 850.604	€ 14.242	-€ 836.362
Organisatie, beheer & administratie	€ 30.569	€ 0	-€ 30.569	€ 39.300	€ 0	-€ 39.300	€ 35.405	€ 0	-€ 35.405
Automatiseringskosten	€ 195.324	€ 23.521	-€ 171.802	€ 214.800	€ 40.000	-€ 174.800	€ 183.473	€ 36.967	-€ 146.506
Rente- en financiering	€ 14.738	€ 0	-€ 14.738	€ 1.000	€ 1.500	€ 500	€ 508	€ 0	-€ 508
Totaal programma's	€ 2.419.660	€ 151.037	-€ 2.268.623	€ 2.501.500	€ 128.171	-€ 2.373.329	€ 2.394.150	€ 198.819	-€ 2.195.331
Algemene dekkingsmiddelen	€ 0	€ 2.628.629	€ 2.628.629	€ 0	€ 2.628.629	€ 2.628.629	€ 0	€ 2.568.583	€ 2.568.583
Overhead									
Personeelskosten - overhead	€ 237.228	€ 0	-€ 237.228	€ 250.000	€ 0	-€ 250.000	€ 251.274	€ 0	-€ 251.274
Heffing VPB	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Onvoorzien	€ 487	€ 0	-€ 487	€ 5.300	€ 0	-€ 5.300	€ 5.100	€ 0	-€ 5.100
Totaal overigen	€ 237.715	€ 2.628.629	€ 2.390.914	€ 255.300	€ 2.628.629	€ 2.373.329	€ 256.374	€ 2.568.583	€ 2.312.209
Saldo van baten en lasten	€ 2.657.375		€ 122.291	€ 2.758.800		€ 0	€ 2.650.525	€ 2.767.402	€ 116.877

(In de saldokolommen geldt: - = nadelig en + = voordelig)

4.2 Toelichting op de baten en lasten over 2021

Omschrijving programma	Realisatie 2021	Begroting 2021	Vershil
Programma archiefbeleid			
Directe archiefbeheerkosten	€ 118.526	€ 137.471	-€ 18.945
Personeelskosten	€ 1.032.532	€ 1.100.000	-€ 67.468
Overige personeelskosten	€ 40.643	€ 46.000	-€ 5.357
Huisvestingskosten	€ 859.812	€ 876.258	-€ 16.446
Organisatie, beheer en administratie	€ 30.569	€ 39.300	-€ 8.731
Automatiseringskosten	€ 171.802	€ 174.800	-€ 2.998
Rente en financiering	€ 14.738	-€ 500	€ 15.238
Totaal programma	€ 2.268.623	€ 2.373.329	-€ 104.706
Algemene dekkingsmiddelen	€ 2.628.629	€ 2.628.629	€ 0
Overhead			
Personeelskosten overhead	-€ 237.228	-€ 250.000	€ 12.772
Heffing VPB	€ 0	€ 0	€ 0
Onvoorzien	-€ 487	-€ 5.300	€ 4.813
Totaal baten	€ 2.390.914	€ 2.373.329	€ 17.585
Saldo van baten en lasten	€ 122.291	€ 0	€ 122.291

Over 2021 is een batig saldo gerealiseerd van € 122.291. Dit is voor als volg te verklaren:

+ Onvoorzien	€ 4.813
Er zijn vrij wel geen onvoorziene zaken voorgevallen in 2021, met uitzondering enkele (met name materiele) kosten inzake corona.	
+ Personeelskosten	€ 85.597
Per saldo op deze post een voordeel als gevolg van corona en het later en lastiger (ook in verband met Corona) ingevuld krijgen van vacatures.	
+ Directe archiefbeheerkosten	€ 18.945
Per saldo op deze post een voordeel mede door inzet van hiervoor bestemde voorzieningen (subsidies).	
+ Huisvestingskosten en overig	€ 12.936
Per saldo een positief verschil op het totaal door een voordeel op diverse posten, met name door btw-voordeel op exploitatielasten en het minder aanwezig zijn op kantoor dan wel het minder kunnen inzetten van vrijwilligers, opleidingsmiddelen als gevolg de corona. Hiermee wordt het negatieve effect door omgekeerde rentestand gecompenseerd.	
	€ 122.291

5 Balans

5.1 Balans op 31 december 2021

(voor winstbestemming)

	31-dec-21	31-dec-20
ACTIVA		
Materiele vaste activa		
Gebouwen en terreinen	5.720.893	5.958.335
ICT	35.806	54.516
Frictiekosten aansluiting SAB bij RAR	0	8.490
	5.756.699	6.021.341
Vlottende activa		
Voorraden	4.719	6.291
Vorderingen		
Debiteuren	7.210	17.734
Belastingen en premies sociale verzekeringen	17.881	-
Overlopende activa	3.624	7.442
	28.715	25.176
Liquide middelen	3.058.756	2.958.331
Totaal activa	<u>8.848.889</u>	<u>9.011.139</u>
PASSIVA		
Eigen Vermogen		
Reserves	468.626	381.908
Resultaat boekjaar	122.291	116.877
	590.917	498.785
Vreemd vermogen	88.191	177.141
Langlopende schulden	7.601.696	7.836.830
Kortlopende schulden		
Aflossingsverplichtingen langlopende schulden	235.133	224.274
Crediteuren	70.900	25.439
Belastingen en premies sociale verzekeringen	113.311	120.028
Overlopende passiva	148.740	128.642
	568.085	498.383
Totaal passiva	<u>8.848.889</u>	<u>9.011.139</u>

5.2 Toelichting balans 31 december 2021

5.2.1 Vaste activa

Omschrijving	Aanschaf- waarde 1-1-2021	Mutaties 2021	Cum. Afschrijving t/m 2020	Boekwaarde 1-1-2021	Afschrijving 2021	Boekwaarde 31-12-2021
Nieuwbouw	€ 6.688.513		€ 1.548.834	€ 5.139.679	€ 212.677	€ 4.927.002
Frictiekosten aansluiting SAB bij RAR	€ 67.990		€ 59.500	€ 8.490	€ 8.490	€ 0
Uitbreiding 2017	€ 888.143		€ 69.486	€ 818.657	€ 24.765	€ 793.892
ICT 2018	€ 65.327		€ 30.973	€ 34.355	€ 11.989	€ 22.365
ICT 2019	€ 33.600		€ 13.440	€ 20.160	€ 6.720	€ 13.440
TOTAAL	€ 7.743.573	€ 0	€ 1.722.233	€ 6.021.341	€ 264.641	€ 5.756.699

5.2.2 Vlottende activa

	31-12-2021	31-12-2020
Vorraden		
Boeken	€ 4.719	€ 6.291
Totaal voorraden	€ 4.719	€ 6.291
Vorderingen		
Debiteuren	€ 7.210	€ 17.734
Omzetbelasting	€ 17.881	
Totaal vorderingen	€ 25.091	€ 17.734
Overlopende activa		
Rente	€ 0	€ 0
Diversen	€ 3.624	€ 7.442
Totaal overlopende activa	€ 3.624	€ 7.442
Liquide middelen		
ABN AMRO Ondernemersrekening	€ 565.484	€ 294.755
ABN AMRO Zakelijk Flexibel Deposito	€ 665.621	€ 835.621
ABN AMRO Zakelijke Kwartaal Deposito	€ 1.827.314	€ 1.827.314
ABN AMRO Zakelijke Wachtijd Deposito 31 dagen	€ 0	€ 0
Kas	€ 337	€ 642
Totaal liquide middelen	€ 3.058.756	€ 2.958.331

5.2.3 Vaste passiva

Toelichting reserves en voorzieningen.

	Stand 1-1-2021	Mutaties	Stand 31-12-2021
Algemene reserve	€ 160.062	€ 10.000	€ 170.062
Reserve E- depot	€ 58.021	€ 0	€ 58.021
Reserve automatiseringsfonds oud SAB	€ 0	€ 0	€ 0
Reserve bedrijfsvoering	€ 235.280	€ 0	€ 235.280
Reserve inventarisatie achterstanden	€ 5.263	€ 0	€ 5.263
Totaal reserves	€ 458.626	€ 10.000	€ 468.626
Project Metamorfoze	€ 138.954	-€ 87.178	€ 51.776
Publicatiefonds	€ 38.187	-€ 1.773	€ 36.414
Totaal voorzieningen	€ 177.141	-€ 88.951	€ 88.191

Toelichting langlopende schulden.

Schulden aan kredietinstellingen	31-12-2021	31-12-2020
Leningen	€ 7.601.696	€ 7.836.830
Lening BNG 661		
Stand per 1 januari	€ 6.979.723	€ 7.091.849
Aflossing	-€ 118.306	-€ 112.126
Stand per 31 december	€ 6.861.417	€ 6.979.723
Aflossingsverplichting komend boekjaar	-€ 124.063	-€ 118.306
Langlopend deel per 31 december	€ 6.737.354	€ 6.861.417
Lening BNG 660		
Stand per 1 januari	€ 1.081.381	€ 1.182.369
Aflossing	-€ 105.968	-€ 100.987
Stand per 31 december	€ 975.413	€ 1.081.381
Aflossingsverplichting komend boekjaar	-€ 111.070	-€ 105.968

5.2.4 Vlottende passiva

	31-12-2021	31-12-2020
Aflossingsverplichtingen langlopende schulden		
Leningen BNG	€ 235.133	€ 224.274
Totaal aflossingsverplichtingen langlopende schulden	€ 235.133	€ 224.274
Crediteuren		
Crediteuren	€ 70.900	€ 25.439
Totaal crediteuren	€ 70.900	€ 25.439
Belastingen en premies sociale verzekeringen		
Omzetbelasting	€ 113.311	€ 120.028
Totaal belastingen en premies sociale verzekeringen	€ 113.311	€ 120.028
Overlopende passiva		
Vooruit ontvangen bedragen	€ 5.000	€ 19.653
Nog te ontvangen facturen	€ 143.740	€ 108.989
Totaal overlopende passiva	€ 148.740	€ 128.642

5.3 Grondslagen voor waardering

5.3.1 Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met een eventuele residuwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikneming. Op terreinen wordt niet afgeschreven. Subsidies op investeringen worden in mindering gebracht op de verkrijgings- of vervaardigingsprijs van de activa waarop de subsidies betrekking hebben. Voor verplichtingen tot herstel na afloop van het gebruik van het actief (ontmantelingskosten) wordt een voorziening getroffen voor het verwachte bedrag op het moment van activering. Dit bedrag wordt verwerkt als onderdeel van de boekwaarde van het actief waartegenover voor het gehele bedrag een voorziening wordt gevormd. Voor de toekomstige kosten van groot onderhoud aan de bedrijfsgebouwen is een voorziening voor groot onderhoud gevormd. De toevoeging aan de voorziening wordt bepaald op basis van het geschatte bedrag van het onderhoud en de periode die telkens tussen de werkzaamheden van groot onderhoud verloopt.

5.3.2 Voorraden

De voorraad betreft boeken. De boeken worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs waarvan jaarlijks een afwaardering plaats vindt ten laste van het publicatiefonds.

5.3.3 Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde. Noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

5.3.4 Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

5.3.5 Langlopende schulden

Langlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Transactiekosten die direct zijn toe te rekenen aan de verwerving van de langlopende schulden worden in de waardering bij eerste verwerking opgenomen. Langlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten. Het verschil tussen de bepaalde boekwaarde en de uiteindelijke aflossingswaarde wordt op basis van de effectieve rente gedurende de geschatte looptijd van de langlopende schulden in de winst-en-verliesrekening als interestlast verwerkt.

5.3.6 Kortlopende schulden

Kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs. Daar waar geen sprake is van (dis)agio en transactiekosten is de geamortiseerde kostprijs gelijk aan de nominale waarde.

Bijlagen

Bijlage 1: Overzicht gerealiseerde Overhead 2021

Overzicht van de baten en lasten van het taakveld Overhead.

Taakveld overhead	Realisatie 2021	Begroting 2021
Lasten gemeentelijke overhead functie	€ 2.420.147	€ 2.506.800
"Eigen overhead"	€ 237.228	€ 250.000
Totaal lasten	€ 2.657.375	€ 2.756.800
Bijdragen overhead	€ 2.779.666	€ 2.756.800
Totaal baten	€ 2.779.666	€ 2.756.800

Elke GR is verplicht de baten en lasten te splitsen in de voorgeschreven taakvelden, in zowel de begroting als de jaarrekening. Art. 58a Wgr lid2 sub bepaalt dat de Informatie voor derden (IV-3) indeling en dus de taakveldindeling conform de gemeentelijke indeling geldt bij een gemeenschappelijke regeling van gemeente en provincie. Het overzicht van geraamde baten en lasten van de taakvelden is een verplichte bijlage. Voor het RAR is het Overzicht van geraamde baten en lasten van het taakveld Overhead 0.4 verplicht.

Bijlage 2: Staat van geldleningen

Omschrijving	jaar geldlening	hoofdsom geldlening	saldo 31-12-2020	aflossing 2021	rente 2021	annuïteit	saldo 31-12-2021
BNG 40103660	2009	€ 2.000.000	€ 1.081.381	€ 105.968	€ 49.283	€ 155.251	€ 975.413
BNG 40103661	2009	€ 8.000.000	€ 6.979.723	€ 118.306	€ 331.493	€ 449.799	€ 6.861.417
		€ 10.000.000	€ 8.061.104	€ 224.274	€ 380.776	€ 605.050	€ 7.836.830

(inclusief aflossingsverplichtingen looptijd < 1 jaar)

Bijlage 3: Controleverklaring

Verklaring van de accountant wordt nagezonden

Bijlage 4: Format voor de jaarrekening van de deelnemende gemeenten

Informatie voor deelnemende gemeenten over de effecten en de betrokkenheid hierbij van de gemeenschappelijke regeling RAR.

1. Naam	Regionaal Archief Rivierenland
2. Rechtsvorm	Gemeenschappelijke Regeling
3. Adres en Vestigingsplaats	J.S. de Jongplein 3, 4001 WG Tiel
4. Doelstelling en openbaar belang	Het Regionaal Archief heeft tot doel het binnen het samenwerkingsgebied vervullen van de functie van regionaal kennis- en informatiecentrum op het gebied van de lokale en regionale geschiedenis en vervult daartoe de volgende taken: a) de zorg voor en het beheren van de in de archiefwerkplaats berustende archiefbescheiden van de deelnemers; b) het toezicht op het beheer van de archiefbescheiden van de deelnemers voor zover deze niet zijn overgebracht; c) de zorg voor het beheer van de in de archiefbewaarplaats berustende archiefbescheiden van instanties die niet bestuurlijk in de regeling participeren en waaraan op contractbasis diensten worden verleend, en d) het stimuleren van de lokale en regionale geschiedbeoefening en het daartoe aanleggen, beheren en bewaren van een zo compleet mogelijke collectie relevant bronnenmateriaal op het gebied van de lokale en regionale geschiedenis.
5. Relatie met taakveld Overhead	De bijdrage aan het RAR is voor de gemeenten een last die verantwoord wordt op Taakveld 0.4 Overhead (zie bijlage 1).
6. Deelnemende gemeenten	Buren, Culemborg, Maasdriel, Neder-Betuwe, Tiel, West Betuwe en Zaltbommel.
7. Bestuurlijk belang	De deelnemende gemeenten zijn vertegenwoordigd in het Algemeen en het Dagelijks bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Regionaal Archief Rivierenland. Daarnaast zijn raadsleden betrokken bij de AB-vergaderingen via een BOV-constructie (beeldvormende en oordeelsvormende vergadering).
8. Financieel belang	Het aan het RAR ter beschikking gesteld bedrag is niet verhaalbaar als het RAR failliet gaat, onderscheidenlijk het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt.
9. Eigen Vermogen	Eigen Vermogen 31-12-2021: Reserves € 468.626 en een batig saldo € 122.291
10. Vreemd Vermogen	Vreemd Vermogen 31-12-2021: € 8.257.971
11. Financieel resultaat	Financieel resultaat Over 2021 bedroeg het batig saldo van € 122.291
12. Email	info@regionaalarchiefrivierenland.nl
13. Website	www.regionaalarchiefrivierenland.nl
14. Telefoon	Telefoon 0344 - 612 230
15. Risicoprofiel	Laag

Beantwoording technische vragen m.b.t. agendapunt 4.10. Jaarrekening 2021 en Begroting 2023 Regionaal Archief Rivierenland

Portefeuillehouder: J.P.M. Meijers
 Domein: Dienstverlening
 Ambtelijke ondersteuning: Diny Maasbach-Verbeek, Procesmanager digitalisering en processen

Fractie:	Vraag:	Antwoord:																		
GB	Vraag:	Antwoord:																		
Vraag 1:	Er wordt melding gemaakt over risico's; welke risico's zijn dit? waarom worden deze zo ingeschat?	Het RAR schat op basis van de door haar opgestelde risico-inventarisatie de volgende risico's in: <table><tr><th>Risico's</th><th>Normbedrag 2020</th></tr><tr><td>Politiek bestuurlijke risico's</td><td>€ 20.000</td></tr><tr><td>Maatschappelijke risico's</td><td>€ 50.000</td></tr><tr><td>Organisatierisico</td><td>€ 36.000</td></tr><tr><td>Juridische Risico's</td><td>€ 20.000</td></tr><tr><td>Financiële risico's</td><td>€ 38.000</td></tr><tr><td>Middelen risico's</td><td>€ 18.000</td></tr><tr><td>Risico's m.b.t. Medewerkers</td><td>€ 29.000</td></tr><tr><td>TOTAAL</td><td>€ 211.000</td></tr></table> De uitgebreide risico-inventarisatie van het RAR is als bijlage bij dit stuk gevoegd. De weerstandsratio is 1,0 en is hiermee voldoende. Uit de meerjarenraming 2024-2026 blijkt dat de ratio de komende jaren >1,0.	Risico's	Normbedrag 2020	Politiek bestuurlijke risico's	€ 20.000	Maatschappelijke risico's	€ 50.000	Organisatierisico	€ 36.000	Juridische Risico's	€ 20.000	Financiële risico's	€ 38.000	Middelen risico's	€ 18.000	Risico's m.b.t. Medewerkers	€ 29.000	TOTAAL	€ 211.000
Risico's	Normbedrag 2020																			
Politiek bestuurlijke risico's	€ 20.000																			
Maatschappelijke risico's	€ 50.000																			
Organisatierisico	€ 36.000																			
Juridische Risico's	€ 20.000																			
Financiële risico's	€ 38.000																			
Middelen risico's	€ 18.000																			
Risico's m.b.t. Medewerkers	€ 29.000																			
TOTAAL	€ 211.000																			
Vraag 2:	Waarom is er niet gekozen om voor de WOO al een schatting te maken?	Op dit moment is het nog niet mogelijk een schatting voor de WOO op te stellen. De projectgroep WEP/WOO is bezig om de gevolgen van de WOO voor de organisatie in kaart te brengen. Door de WOO komen er extra taken op de gemeente af i.v.m. actief openbaar maken van een aantal stukken binnen 14 dagen na besluitvorming. Om actieve openbaarmaking binnen de gestelde termijnen te kunnen realiseren moet de informatiehuishouding op orde zijn en publicatieprocessen zoveel mogelijk geautomatiseerd worden ingericht. Daarnaast is het wettelijk verplicht een contact ambtenaar WOO aan te stellen. De rijksbijdrage voor de WOO bestaat uit een incidenteel deel, voor het op orde brengen van de informatiehuishouding en de processen en een																		

		structureel deel voor de extra taken die op de gemeente afkomen, waaronder de contactambtenaar WOO. De verwachting is dat de impact van de WOO voor het Regionaal Archief gering is. De stukken die actief openbaar gemaakt moeten worden zijn organisatie gegevens, en verslagen van AB en DB vergaderingen. Deze stukken publiceert het RAR al op haar website. Het RAR stelt geen beschikkingen op. Dit onderdeel van de WOO is dan ook voor het RAR niet van toepassing.
--	--	---



Raadsvergadering

Dossiernummer	2327
Extern Zaak ID	Z.039925
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	14 juni 2022
Agendapunt	6.9
Titel	Benoeming vertegenwoordigers gemeenschappelijke regeling Avri
Organisatieonderdeel	Domein Bedrijfsvoering
Eigenaar	Morshuis, R.B.
Portefeuillehouder	J.P.M. Meijers

Bijlagen
Raadsvoorstel Benoeming vertegenwoordigers gemeenschappelijke regeling Avri
Raadsbesluit Benoeming vertegenwoordigers gemeenschappelijke regeling Avri

Geagendeerd	Vergaderdatum
Collegevergadering	8 juni 2022
Raadsvergadering	14 juni 2022

Voorgesteld besluit

1. Wethouder J.P. Neven door de raad te laten benoemen als lid van het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling Avri en wethouder M. de Bas te benoemen als plaatsvervangend lid.

Besluit

1. Wethouder J.P. Neven door de raad te laten benoemen als lid van het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling Avri en wethouder M. de Bas te benoemen als plaatsvervangend lid.

Toelichting

Het raadsbesluit is unaniem genomen.

Datum vergadering gemeenteraad	Voorstelnummer
14 juni 2022	D.114626 Z.039925

Voorstel ingebracht door R.B. Morshuis
Portefeuillehouder J.P. Neven
Begrotingsprogramma en 29. Afval
taakveld

Onderwerp **Benoeming vertegenwoordigers
gemeenschappelijke regeling Avri**

Voorgesteld besluit

1. Wethouder J.P. Neven door de raad te laten benoemen als lid van het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling Avri en wethouder M. de Bas te benoemen als plaatsvervangend lid.

Samenvatting van het voorstel

Bij het aantreden van het nieuwe college moet de gemeentelijke vertegenwoordiging voor de verbonden partijen worden geregeld. De benoeming van vertegenwoordigers voor de Avri is een bevoegdheid van de raad en wordt geregeld met dit voorstel.

HOOFDLIJNEN

1. Inleiding

Bij het aantreden van het nieuwe college moet de gemeentelijke vertegenwoordiging voor de verbonden partijen worden geregeld. De gemeente Buren wordt vertegenwoordigd in het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regelingen. De gemeente Buren neemt deel aan zeven gemeenschappelijke regelingen. De benoeming van vertegenwoordigers voor de Avri is een bevoegdheid van de raad en wordt geregeld met dit voorstel.

2. Doel / meetbaar effect

Het benoemen van vertegenwoordigers bij de gemeenschappelijke regeling Avri waardoor de gemeente Buren is vertegenwoordigd.

3. Argumenten

1.1 De gemeente Buren wordt vertegenwoordigd bij Avri

In de gemeenschappelijke regeling Avri regelt artikel 5 de samenstelling van het algemeen bestuur. Lid 2 bepaalt dat de raden van de deelnemende gemeenten één lid voor het algemeen bestuur aanwijzen. Het voorstel is om wethouder J.P. Neven door de raad te laten benoemen als lid van het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling Avri en wethouder M. de Bas te benoemen als plaatsvervangend lid.

4. Kanttekeningen

1.1. *Zonder benoeming wordt de gemeente Buren niet vertegenwoordigd*

De gemeente Buren heeft het recht om te worden vertegenwoordigd in het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regelingen waaraan de gemeente deelneemt. Het is noodzakelijk dat de leden en de plaatsvervangende leden worden benoemd. Als deze niet worden benoemd, is de gemeente Buren ook niet vertegenwoordigd.

TOELICHTING EN UITVOERING

5. Financiën

n.v.t.

6. Communicatie

Op de website van de gemeente Buren wordt het lidmaatschap van het algemeen bestuur bij de desbetreffende gemeenschappelijk regeling vermeld onder de portefeuilles van de collegeleden.

7. Uitvoering en planning

Na het besluit worden de gemeenschappelijke regelingen schriftelijk in kennis gesteld van de benoemingen.

8. Participatie

n.v.t.

9. Duurzaamheid

n.v.t.

Bijlagen:

1. Raadsbesluit

Inlichtingen bij:

Naam	R.B. Morshuis (coördinator regionale samenwerking)
Domein	Bedrijfsvoering

Datum vergadering gemeenteraad	Voorstelnummer	Besluitnummer
14 juni 2022	D.114626	D.114627 Z.039925

Onderwerp **Benoeming vertegenwoordigers gemeenschappelijke regeling Avri**

De Gemeenteraad van Buren;

Gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders d.d. ;

besluit:

Wethouder J.P. Neven door de raad te laten benoemen als lid van het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling Avri en wethouder M. de Bas te benoemen als plaatsvervangend lid.

Vastgesteld in de openbare vergadering van

De griffier, De voorzitter,

J.J. Rochat J.P.M. Meijers



Motie Wateroverlast Lienden

Agendapunt: 8a - Motie vreemd VVD m.b.t. wateroverlast Lienden

De raad van de gemeente Buren in openbare vergadering bijeen op 14 juni 2022,

constaterende dat:

- bewoners van de Brinkstraat in Lienden al lange tijd heftige wateroverlast in hun straat en woning ervaren;
- de wateroverlast hoogstwaarschijnlijk wordt veroorzaakt door een technisch rioolprobleem;
- de gemeente Buren verantwoordelijk is voor het rioolbeheer in dit gebied;

overwegende dat:

- wateroverlast grote impact heeft op de levens van bewoners van de getroffen woningen.
- de situatie schadelijk is voor de gezondheid van onze inwoners.

verzoekt het college van burgemeester en wethouders om:

- een kortetermijnoplossing te vinden voor het wateroverlastprobleem op de Brinkstraat in Lienden;
- dekking te verantwoorden in de eerstvolgende bestuursrapportage;
- de getroffen bewoners te informeren over de voortgang met betrekking tot zowel de korte- als de lange termijn oplossing;
- de raad te informeren over de voortgang;

en gaat over tot de orde van de dag,

Julian van Blijderveen,
VVD